

THE HOLY BIBLE

VULGATE TRANSLATION

xxix Iulii MMIII

THE HOLY BIBLE

VULGATE TRANSLATION

i Preface

Old Testament

1 The Book of Genesis	269 The First Book of Paralipomenon	571 Solomon's Canticle of Canticles	767 The Prophecy of Abdias
37 The Book of Exodus	290 The Second Book of Paralipomenon	574 The Book of Wisdom	768 The Prophecy of Jonas
66 The Book of Leviticus	315 The First Book of Esdras	585 Ecclesiasticus	770 The Prophecy of Micheas
87 The Book of Numbers	323 The Book of Nehemias, Whis is Called the Second of Esdras	618 The Prophecy of Isaias	774 The Prophecy of Nahum
116 The Book of Deuteronomy	334 The Book of Tobias	653 The Prophecy of Jeremias	776 The Prophecy of Habacuc
142 The Book of Josue	342 The Book of Judith	692 The Lamentations of Jeremias	778 The Prophecy of Sophonias
160 The Book of Judges	352 The Book of Esther	696 The Prophecy of Baruch	780 The Prophecy of Aggeus
178 The Book of Ruth	361 The Book of Job	702 The Prophecy of Ezechiel	782 The Prophecy of Zacharias
181 The First Book of Samuel, Otherwise Called the First Book of Kings	383 The Book of Psalms translated from the Greek	738 The Prophecy of Daniel	789 The Prophecy of Malachias
205 The Second Book of Samuel, Otherwise Called the Second Book of Kings	438 The Book of Psalms translated from the Hebrew	753 The Prophecy of Osee	791 The First Book of the Machabees
225 The Third Book of Kings	492 The Book of Psalms	759 The Prophecy of Joel	813 The Second Book of the Machabees
248 The Fourth Book of Kings	546 Psalms 151	762 The Prophecy of Amos	
	547 The Book of Proverbs		
	565 Ecclesiastes		

New Testament

829 The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. Matthew	957 The Second Epistle of St. Paul to the Corinthians	986 The Second Epistle of St. Paul to Timothy	1011 The Third Epistle of St. John the Apostle
853 The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. Mark	964 The Epistle of St. Paul to the Galatians	988 The Epistle of St. Paul to Titus	1012 The Catholic Epistle of St. Jude
868 The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. Luke	968 The Epistle of St. Paul to the Ephesians	990 The Epistle of St. Paul to Philemon	1013 The Apocalypse of St. John the Apostle
893 The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. John	972 The Epistle of St. Paul to the Philippians	991 The Epistle of St. Paul to the Hebrews	1025 The Prayer of Manasses
912 The Acts of the Apostles	975 The Epistle of St. Paul to the Colossians	999 The Catholic Epistle of St. James the Apostle	1026 The Third Book of Esdras
937 The Epistle of St. Paul the Apostle to the Romans	978 The First Epistle of St. Paul to the Thessalonians	1002 The First Epistle of St. Peter the Apostle	1038 The Fourth Book of Esdras
947 The First Epistle of St. Paul to the Corinthians	981 The Second Epistle of St. Paul to the Thessalonians	1005 The Second Epistle of St. Peter the Apostle	1060 The Pauline Epistle to the Laodiceans and Alexandrians
	983 The First Epistle of St. Paul to Timothy	1007 The First Epistle of St. John the Apostle	
		1010 The Second Epistle of St. John the Apostle	

The Book of Genesis

Caput 1

1 in principio creavit Deus caelum et terram
2 terra autem erat inanis et vacua et tenebrae super
faciem abyssi et spiritus Dei ferebatur super aquas
3 dixitque Deus fiat lux et facta est lux
4 et vidit Deus lucem quod esset bona et divisit lucem ac
tenebras
5 appellavitque lucem diem et tenebras noctem factum-
que est vespere et mane dies unus
6 dixit quoque Deus fiat firmamentum in medio aquarum
et dividat aquas ab aquis
7 et fecit Deus firmamentum divisitque aquas quae erant
sub firmamento ab his quae erant super firmamentum et
factum est ita
8 vocavitque Deus firmamentum caelum et factum est
vespere et mane dies secundus
9 dixit vero Deus congregentur aquae quae sub caelo sunt
in locum unum et appareat arida factumque est ita
10 et vocavit Deus aridam terram congregationesque
aquarum appellavit maria et vidit Deus quod esset bonum
11 et ait germinet terra herbam virentem et facientem se-
men et lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum
cuius semen in semet ipso sit super terram et factum est ita
12 et protulit terra herbam virentem et adferentem se-
men iuxta genus suum lignumque faciens fructum et habens
unumquodque sementem secundum speciem suam et vidit
Deus quod esset bonum
13 factumque est vespere et mane dies tertius
14 dixit autem Deus fiant luminaria in firmamento caeli
ut dividant diem ac noctem et sint in signa et tempora et dies
et annos

15 ut luceant in firmamento caeli et inluminent terram et
factum est ita

16 fecitque Deus duo magna luminaria luminare maius ut
praeesset diei et luminare minus ut praeesset nocti et stellas

17 et posuit eas in firmamento caeli ut lucerent super
terram

18 et praeessent diei ac nocti et dividerent lucem ac
tenebras et vidit Deus quod esset bonum

19 et factum est vespere et mane dies quartus

20 dixit etiam Deus producant aquae reptile animae
viventis et volatile super terram sub firmamento caeli

21 creavitque Deus cete grandia et omnem animam vi-
ventem atque motabilem quam produxerant aquae in species
suas et omne volatile secundum genus suum et vidit Deus
quod esset bonum

22 benedixitque eis dicens crescite et multiplicamini et
replete aquas maris avesque multiplicentur super terram

23 et factum est vespere et mane dies quintus

24 dixit quoque Deus producat terra animam viventem
in genere suo iumenta et reptilia et bestias terrae secundum
species suas factumque est ita

25 et fecit Deus bestias terrae iuxta species suas et iu-
menta et omne reptile terrae in genere suo et vidit Deus quod
esset bonum

26 et ait faciamus hominem ad imaginem et similitudi-
nem nostram et praesit piscibus maris et volatilibus caeli et
bestiis universaeque terrae omnique reptili quod movetur in
terra

27 et creavit Deus hominem ad imaginem suam ad
imaginem Dei creavit illum masculum et feminam creavit
eos

28 benedixitque illis Deus et ait crescite et multiplica-
mini et replete terram et subicite eam et dominamini pisci-
bus maris et volatilibus caeli et universis animantibus quae
moventur super terram

29 dixitque Deus ecce dedi vobis omnem herbam adferentem semen super terram et universa ligna quae habent in semet ipsis sementem generis sui ut sint vobis in escam

30 et cunctis animantibus terrae omnique volucris caeli et universis quae moventur in terra et in quibus est anima vivens ut habeant ad vescendum et factum est ita

31 viditque Deus cuncta quae fecit et erant valde bona et factum est vespere et mane dies sextus

Caput 2

1 igitur perfecti sunt caeli et terra et omnis ornatus eorum
2 conplevitque Deus die septimo opus suum quod fecerat et requievit die septimo ab universo opere quod patrarat

3 et benedixit diei septimo et sanctificavit illum quia in ipso cessaverat ab omni opere suo quod creavit Deus ut faceret

4 istae generationes caeli et terrae quando creatae sunt in die quo fecit Dominus Deus caelum et terram

5 et omne virgultum agri antequam oreretur in terra omnemque herbam regionis priusquam germinaret non enim pluerat Dominus Deus super terram et homo non erat qui operaretur terram

6 sed fons ascendebat e terra inrigans universam superficiem terrae

7 formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae et factus est homo in animam viventem

8 plantaverat autem Dominus Deus paradysum voluptatis a principio in quo posuit hominem quem formaverat

9 produxitque Dominus Deus de humo omne lignum pulchrum visu et ad vescendum suave lignum etiam vitae in medio paradysi lignumque scientiae boni et mali

10 et fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad inrigandum paradysum qui inde dividitur in quattuor capita

11 nomen uni Phison ipse est qui circuit omnem terram Evilat ubi nascitur aurum

12 et aurum terrae illius optimum est ibique invenitur bdellium et lapis onychinus

13 et nomen fluvio secundo Geon ipse est qui circuit omnem terram Aethiopiae

14 nomen vero fluminis tertii Tigris ipse vadit contra Assyrios fluvius autem quartus ipse est Eufrates

15 tulit ergo Dominus Deus hominem et posuit eum in paradiso voluptatis ut operaretur et custodiret illum

16 praecepitque ei dicens ex omni ligno paradysi comede

17 de ligno autem scientiae boni et mali ne comedas in quocumque enim die comederis ex eo morte morieris

18 dixit quoque Dominus Deus non est bonum esse hominem solum faciamus ei adiutorium similem sui

19 formatis igitur Dominus Deus de humo cunctis animantibus terrae et universis volatilibus caeli adduxit ea ad Adam ut videret quid vocaret ea omne enim quod vocavit Adam animae viventis ipsum est nomen eius

20 appellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia et universa volatilia caeli et omnes bestias terrae Adam vero non inveniebatur adiutor similis eius

21 inmisit ergo Dominus Deus soporem in Adam cumque obdormisset tulit unam de costis eius et replevit carnem pro ea

22 et aedificavit Dominus Deus costam quam tulerat de Adam in mulierem et adduxit eam ad Adam

23 dixitque Adam hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea haec vocabitur virago quoniam de viro sumpta est

24 quam ob rem relinquet homo patrem suum et matrem et adhaerebit uxori suae et erunt duo in carne una

25 erant autem uterque nudi Adam scilicet et uxor eius et non erubescabant

Caput 3

1 sed et serpens erat callidior cunctis animantibus terrae quae fecerat Dominus Deus qui dixit ad mulierem cur praecepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno paradysi

2 cui respondit mulier de fructu lignorum quae sunt in paradiso vescemur

3 de fructu vero ligni quod est in medio paradysi praecepit nobis Deus ne comederemus et ne tangeremus illud ne forte moriamur

4 dixit autem serpens ad mulierem nequaquam morte moriemini

5 scit enim Deus quod in quocumque die comederitis ex eo aperientur oculi vestri et eritis sicut dii scientes bonum et malum

6 vidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum et pulchrum oculis aspectuque delectabile et tulit de fructu illius et comedit deditque viro suo qui comedit

7 et aperti sunt oculi amborum cumque cognovissent esse se nudos consuerunt folia ficus et fecerunt sibi perizomata

8 et cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem abscondit se Adam et uxor eius a facie Domini Dei in medio ligni paradysi

9 vocavitque Dominus Deus Adam et dixit ei ubi es

10 qui ait vocem tuam audiui in paradiso et timui eo quod nudus essem et abscondi me

11 cui dixit quis enim indicavit tibi quod nudus esses nisi quod ex ligno de quo tibi praeceperam ne comederes comedisti

12 dixitque Adam mulier quam dedisti sociam mihi dedit mihi de ligno et comedi

13 et dixit Dominus Deus ad mulierem quare hoc fecisti quae respondit serpens decepit me et comedi

14 et ait Dominus Deus ad serpentem quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia et bestias terrae super pectus tuum gradieris et terram comedes cunctis diebus vitae tuae

15 inimicitias ponam inter te et mulierem et semen tuum et semen illius ipsa conteret caput tuum et tu insidiaberis calcaneo eius

16 mulieri quoque dixit multiplicabo aerumnas tuas et conceptus tuos in dolore paries filios et sub viri potestate eris et ipse dominabitur tui

17 ad Adam vero dixit quia audisti vocem uxoris tuae et comedisti de ligno ex quo praeceperam tibi ne comederes maledicta terra in opere tuo in laboribus comedes eam cunctis diebus vitae tuae

18 spinas et tribulos germinabit tibi et comedes herbas terrae

19 in sudore vultus tui vesceris pane donec revertaris in terram de qua sumptus es quia pulvis es et in pulverem reverteris

20 et vocavit Adam nomen uxoris suae Hava eo quod mater esset cunctorum viventium

21 fecit quoque Dominus Deus Adam et uxori eius tunicas pellicias et induit eos

22 et ait ecce Adam factus est quasi unus ex nobis sciens bonum et malum nunc ergo ne forte mittat manum suam et sumat etiam de ligno vitae et comedat et vivat in aeternum

23 emisit eum Dominus Deus de paradiso voluptatis ut operaretur terram de qua sumptus est

24 eiecitque Adam et conlocavit ante paradisum voluptatis cherubin et flammeum gladium atque versatilem ad custodiendam viam ligni vitae

Caput 4

1 Adam vero cognovit Havam uxorem suam quae concepit et peperit Cain dicens possedi hominem per Dominum

2 rursusque peperit fratrem eius Abel fuit autem Abel pastor ovium et Cain agricola

3 factum est autem post multos dies ut offerret Cain de fructibus terrae munera Domino

4 Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui et de adipibus eorum et respexit Dominus ad Abel et ad munera eius

5 ad Cain vero et ad munera illius non respexit iratusque est Cain vehementer et concidit vultus eius

6 dixitque Dominus ad eum quare maestus es et cur concidit facies tua

7 nonne si bene egeris recipies sin autem male statim in foribus peccatum aderit sed sub te erit appetitus eius et tu dominaberis illius

8 dixitque Cain ad Abel fratrem suum egrediamur foras cumque essent in agro consurrexit Cain adversus Abel fratrem suum et interfecit eum

9 et ait Dominus ad Cain ubi est Abel frater tuus qui respondit nescio num custos fratris mei sum

10 dixitque ad eum quid fecisti vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra

11 nunc igitur maledictus eris super terram quae aperuit os suum et suscepit sanguinem fratris tui de manu tua

12 cum operatus fueris eam non dabit tibi fructus suos vagus et profugus eris super terram

13 dixitque Cain ad Dominum maior est iniquitas mea quam ut veniam merear

14 ecce eicis me hodie a facie terrae et a facie tua abscondar et ero vagus et profugus in terra omnis igitur qui invenerit me occidet me

15 dixitque ei Dominus nequaquam ita fiet sed omnis qui occiderit Cain septuplum punietur posuitque Dominus Cain signum ut non eum interficeret omnis qui invenisset eum

16 egressusque Cain a facie Domini habitavit in terra profugus ad orientalem plagam Eden

17 cognovit autem Cain uxorem suam quae concepit et peperit Enoch et aedificavit civitatem vocavitque nomen eius ex nomine filii sui Enoch

18 porro Enoch genuit Irad et Irad genuit Maviahel et Maviahel genuit Matusahel et Matusahel genuit Lamech

19 qui accepit uxores duas nomen uni Ada et nomen alteri Sella

20 genuitque Ada Iabel qui fuit pater habitantium in tentoriis atque pastorum

21 et nomen fratris eius Iubal ipse fuit pater canentium cithara et organo

22 Sella quoque genuit Thubalcain qui fuit malleator et faber in cuncta opera aeris et ferri soror vero Thubalcain Noemma

23 dixitque Lamech uxoribus suis Adae et Sellae audite vocem meam uxores Lamech auscultate sermonem meum quoniam occidi virum in vulnus meum et adolescentulum in livorem meum

24 septuplum ultio dabitur de Cain de Lamech vero septuagies septies

25 cognovit quoque adhuc Adam uxorem suam et peperit filium vocavitque nomen eius Seth dicens posuit mihi Deus semen aliud pro Abel quem occidit Cain

26 sed et Seth natus est filius quem vocavit Enos iste coepit invocare nomen Domini

Caput 5

1 hic est liber generationis Adam in die qua creavit Deus hominem ad similitudinem Dei fecit illum

2 masculum et feminam creavit eos et benedixit illis et vocavit nomen eorum Adam in die qua creati sunt

3 vixit autem Adam centum triginta annis et genuit ad similitudinem et imaginem suam vocavitque nomen eius Seth

4 et facti sunt dies Adam postquam genuit Seth octingenti anni genuitque filios et filias

5 et factum est omne tempus quod vixit Adam annis nongenti triginta et mortuus est

6 vixit quoque Seth centum quinque annos et genuit Enos

7 vixitque Seth postquam genuit Enos octingentis septem annis genuitque filios et filias

8 et facti sunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum et mortuus est

9 vixit vero Enos nonaginta annis et genuit Cainan

10 post cuius ortum vixit octingentis quindecim annis et genuit filios et filias

11 factique sunt omnes dies Enos nongentorum quinque annorum et mortuus est

12 vixit quoque Cainan septuaginta annis et genuit Malalehel

13 et vixit Cainan postquam genuit Malalehel octingentis quadraginta annos genuitque filios et filias

14 et facti sunt omnes dies Cainan nongenti decem anni et mortuus est

15 vixit autem Malalehel sexaginta quinque annos et genuit Iared

16 et vixit Malalehel postquam genuit Iared octingentis triginta annis et genuit filios et filias

17 et facti sunt omnes dies Malalehel octingenti nonaginta quinque anni et mortuus est

18 vixitque Iared centum sexaginta duobus annis et genuit Enoch

19 et vixit Iared postquam genuit Enoch octingentos annos et genuit filios et filias

20 et facti sunt omnes dies Iared nongenti sexaginta duo anni et mortuus est

21 porro Enoch vixit sexaginta quinque annis et genuit Mathusalam

22 et ambulavit Enoch cum Deo postquam genuit Mathusalam trecentis annis et genuit filios et filias

23 et facti sunt omnes dies Enoch trecenti sexaginta quinque anni

24 ambulavitque cum Deo et non apparuit quia tulit eum Deus

25 vixit quoque Mathusalam centum octoginta septem annos et genuit Lamech

26 et vixit Mathusalam postquam genuit Lamech septingentos octoginta duos annos et genuit filios et filias

27 et facti sunt omnes dies Mathusale nongenti sexaginta novem anni et mortuus est

28 vixit autem Lamech centum octoginta duobus annis et genuit filium

29 vocavitque nomen eius Noe dicens iste consolabitur nos ab operibus et laboribus manuumstrarum in terra cui maledixit Dominus

30 vixitque Lamech postquam genuit Noe quingentos nonaginta quinque annos et genuit filios et filias

31 et facti sunt omnes dies Lamech septingenti septuaginta septem anni et mortuus est

32 Noe vero cum quingentorum esset annorum genuit Sem et Ham et Iafeth

Caput 6

1 cumque coepissent homines multiplicari super terram et filias procreassent

2 videntes filii Dei filias eorum quod essent pulchrae acceperunt uxores sibi ex omnibus quas elegerant

3 dixitque Deus non permanebit spiritus meus in homine in aeternum quia caro est eruntque dies illius centum viginti annorum

4 gigantes autem erant super terram in diebus illis postquam enim ingressi sunt filii Dei ad filias hominum illaeque genuerunt isti sunt potentes a saeculo viri famosi

5 videns autem Deus quod multa malitia hominum esset in terra et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore

6 paenituit eum quod hominem fecisset in terra et tactus dolore cordis intrinsecus

7 delebo inquit hominem quem creavi a facie terrae ab homine usque ad animantia a reptili usque ad volucres caeli paenitet enim me fecisse eos

8 Noe vero invenit gratiam coram Domino

9 hae generationes Noe Noe vir iustus atque perfectus fuit in generationibus suis cum Deo ambulavit

10 et genuit tres filios Sem Ham et Iafeth

11 corrupta est autem terra coram Deo et repleta est iniquitate

12 cumque vidisset Deus terram esse corruptam omnis quippe caro corruperat viam suam super terram

13 dixit ad Noe finis universae carnis venit coram me repleta est terra iniquitate a facie eorum et ego disperdam eos cum terra

14 fac tibi arcam de lignis levigatis mansiunculas in arca facies et bitumine linies intrinsecus et extrinsecus

15 et sic facies eam trecentorum cubitorum erit longitudo arcae quinquaginta cubitorum latitudo et triginta cubitorum altitudo illius

16 fenestram in arca facies et in cubito consummabis summitatem ostium autem arcae pones ex latere deorsum cenacula et tristega facies in ea

17 ecce ego adducam diluvii aquas super terram ut interficiam omnem carnem in qua spiritus vitae est subter caelum universa quae in terra sunt consumentur

18 ponamque foedus meum tecum et ingredieris arcam tu et filii tui uxor tua et uxores filiorum tuorum tecum

19 et ex cunctis animantibus universae carnis bina induces in arcam ut vivant tecum masculini sexus et feminini

20 de volucris iuxta genus suum et de iumentis in genere suo et ex omni reptili terrae secundum genus suum bina de omnibus ingredientur tecum ut possint vivere

21 tolles igitur tecum ex omnibus escis quae mandi possunt et conportabis apud te et erunt tam tibi quam illis in cibum

22 fecit ergo Noe omnia quae praeceperat illi Deus

Caput 7

1 dixitque Dominus ad eum ingredi tu et omnis domus tua arcam te enim vidi iustum coram me in generatione hac

2 ex omnibus animantibus mundis tolle septena septena masculum et feminam de animantibus vero non mundis duo duo masculum et feminam

3 sed et de volatilibus caeli septena septena masculum et feminam ut salvetur semen super faciem universae terrae

4 adhuc enim et post dies septem ego pluam super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus et delebo omnem substantiam quam feci de superficie terrae

5 fecit ergo Noe omnia quae mandaverat ei Dominus

6 eratque sescentorum annorum quando diluvii aquae inundaverunt super terram

7 et ingressus est Noe et filii eius uxor eius et uxores filiorum eius cum eo in arcam propter aquas diluvii

8 de animantibus quoque mundis et inmundis et de volucris et ex omni quod movetur super terram

9 duo et duo ingressa sunt ad Noe in arcam masculus et femina sicut praeceperat Deus Noe

10 cumque transissent septem dies aquae diluvii inundaverunt super terram

11 anno sescentesimo vitae Noe mense secundo septimo-decimo die mensis rupti sunt omnes fontes abyssi magnae et cataractae caeli apertae sunt

12 et facta est pluvia super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus

13 in articulo diei illius ingressus est Noe et Sem et Ham et Iafeth filii eius uxor illius et tres uxores filiorum eius cum eis in arcam

14 ipsi et omne animal secundum genus suum universaeque iumenta in genus suum et omne quod movetur super terram in genere suo cunctumque volatile secundum genus suum universae aves omnesque volucres

15 ingressae sunt ad Noe in arcam bina et bina ex omni carne in qua erat spiritus vitae

16 et quae ingressa sunt masculus et femina ex omni carne introierunt sicut praeceperat ei Deus et inclusit eum Dominus de foris

17 factumque est diluvium quadraginta diebus super terram et multiplicatae sunt aquae et elevaverunt arcam in sublime a terra

18 vehementer inundaverunt et omnia repleverunt in superficie terrae porro arca ferebatur super aquas

19 et aquae praevaluerunt nimis super terram opertique sunt omnes montes excelsi sub universo caelo

20 quindecim cubitis altior fuit aqua super montes quos operuerat

21 consumptaque est omnis caro quae movebatur super terram volucrum animantium bestiarum omniumque reptilium quae reptant super terram universi homines

22 et cuncta in quibus spiraculum vitae est in terra mortua sunt

23 et delevit omnem substantiam quae erat super terram ab homine usque ad pecus tam reptile quam volucres caeli et deleta sunt de terra remansit autem solus Noe et qui cum eo erant in arca

24 obtinueruntque aquae terras centum quinquaginta diebus

Caput 8

1 recordatus autem Deus Noe cunctarumque animantium et omnium iumentorum quae erant cum eo in arca adduxit spiritum super terram et inminutae sunt aquae

2 et clausi sunt fontes abyssi et cataractae caeli et prohibitae sunt pluviae de caelo

3 reversaeque aquae de terra euntes et redeuntes et coeperunt minui post centum quinquaginta dies

4 requievitque arca mense septimo vicesima septima die mensis super montes Armeniae

5 at vero aquae ibant et decrescebant usque ad decimum mensem decimo enim mense prima die mensis apparuerunt cacumina montium

6 cumque transissent quadraginta dies aperiens Noe fenestram arcae quam fecerat dimisit corvum

7 qui egrediebatur et revertebatur donec siccarentur aquae super terram

8 emisit quoque columbam post eum ut videret si iam cessassent aquae super faciem terrae

9 quae cum non invenisset ubi requiesceret pes eius reversa est ad eum in arcam aquae enim erant super universam terram extenditque manum et adprehensam intulit in arcam

10 expectatis autem ultra septem diebus aliis rursum dimisit columbam ex arca

11 at illa venit ad eum ad vesperam portans ramum olivae virentibus foliis in ore suo intellexit ergo Noe quod cessassent aquae super terram

12 expectavitque nihilominus septem alios dies et emisit columbam quae non est reversa ultra ad eum

13 igitur sescentesimo primo anno primo mense prima die mensis inminutae sunt aquae super terram et aperiens Noe tectum arcae aspexit viditque quod exsiccata esset superficies terrae

14 mense secundo septima et vicesima die mensis arefacta est terra

15 locutus est autem Deus ad Noe dicens

16 egredere de arca tu et uxor tua filii tui et uxores filiorum tuorum tecum

17 cuncta animalia quae sunt apud te ex omni carne tam in volatilibus quam in bestiis et in universis reptilibus quae

reptant super terram educ tecum et ingredimini super terram crescite et multiplicamini super eam

18 egressus est ergo Noe et filii eius uxor illius et uxores filiorum eius cum eo

19 sed et omnia animantia iumenta et reptilia quae repunt super terram secundum genus suum arcam egressa sunt

20 aedificavit autem Noe altare Domino et tollens de cunctis pecoribus et volucris mundis obtulit holocausta super altare

21 odoratusque est Dominus odorem suavitatis et ait ad eum nequaquam ultra maledicam terrae propter homines sensus enim et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adulescentia sua non igitur ultra percutiam omnem animantem sicut feci

22 cunctis diebus terrae sementis et messis frigus et aestus aestas et hiemps nox et dies non requiescent

Caput 9

1 benedixitque Deus Noe et filiis eius et dixit ad eos crescite et multiplicamini et implete terram

2 et terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terrae et super omnes volucres caeli cum universis quae moventur in terra omnes pisces maris manui vestrae traditi sunt

3 et omne quod movetur et vivit erit vobis in cibum quasi holera virentia tradidi vobis omnia

4 excepto quod carnem cum sanguine non comedetis

5 sanguinem enim animarum vestrarum requiram de manu cunctarum bestiarum et de manu hominis de manu viri et fratris eius requiram animam hominis

6 quicumque effuderit humanum sanguinem fundetur sanguis illius ad imaginem quippe Dei factus est homo

7 vos autem crescite et multiplicamini et ingredimini super terram et implete eam

8 haec quoque dixit Deus ad Noe et ad filios eius cum eo

9 ecce ego statuam pactum meum vobiscum et cum semine vestro post vos

10 et ad omnem animam viventem quae est vobiscum tam in volucris quam in iumentis et pecudibus terrae cunctis quae egressa sunt de arca et universis bestiis terrae

11 statuam pactum meum vobiscum et nequaquam ultra interficietur omnis caro aquis diluvii neque erit deinceps diluvium dissipans terram

12 dixitque Deus hoc signum foederis quod do inter me et vos et ad omnem animam viventem quae est vobiscum in generationes sempiternas

13 arcum meum ponam in nubibus et erit signum foederis inter me et inter terram

14 cumque obduxero nubibus caelum apparebit arcus meus in nubibus

15 et recordabor foederis mei vobiscum et cum omni anima vivente quae carnem vegetat et non erunt ultra aquae diluvii ad delendam universam carnem

16 eritque arcus in nubibus et videbo illum et recordabor foederis sempiterni quod pactum est inter Deum et inter omnem animam viventem universae carnis quae est super terram

17 dixitque Deus Noe hoc erit signum foederis quod constitui inter me et inter omnem carnem super terram

18 erant igitur filii Noe qui egressi sunt de arca Sem Ham et Iafeth porro Ham ipse est pater Chanaan

19 tres isti sunt filii Noe et ab his disseminatum est omne hominum genus super universam terram

20 coepitque Noe vir agricola exercere terram et plantavit vineam

21 bibensque vinum inebriatus est et nudatus in tabernaculo suo

22 quod cum vidisset Ham pater Chanaan verenda scilicet patris sui esse nuda nuntiavit duobus fratribus suis foras

23 at vero Sem et Iafeth pallium inposuerunt umeris suis et incedentes retrorsum operuerunt verecunda patris sui faciesque eorum aversae erant et patris virilia non viderunt

24 evigilans autem Noe ex vino cum didicisset quae fecerat ei filius suus minor

25 ait maledictus Chanaan servus servorum erit fratribus suis

26 dixitque benedictus Dominus Deus Sem sit Chanaan servus eius

27 dilatet Deus Iafeth et habitet in tabernaculis Sem sitque Chanaan servus eius

28 vixit autem Noe post diluvium trecentis quinquaginta annis

29 et impleti sunt omnes dies eius nongentorum quinquaginta annorum et mortuus est

Caput 10

1 hae generationes filiorum Noe Sem Ham Iafeth natique sunt eis filii post diluvium

2 filii Iafeth Gomer Magog et Madai Iavan et Thubal et Mosoch et Thiras

3 porro filii Gomer Aschenez et Rifath et Thogorma

4 filii autem Iavan Elisa et Tharsis Cetthim et Dodanim

5 ab his divisae sunt insulae gentium in regionibus suis unusquisque secundum linguam et familias in nationibus suis

6 filii autem Ham Chus et Mesraim et Fut et Chanaan

7 filii Chus Saba et Hevila et Sabatha et Regma et Sabathaca filii Regma Saba et Dadan

8 porro Chus genuit Nemrod ipse coepit esse potens in terra

9 et erat robustus venator coram Domino ab hoc exivit proverbium quasi Nemrod robustus venator coram Domino

10 fuit autem principium regni eius Babylon et Arach et Archad et Chalanne in terra Sennaar

11 de terra illa egressus est Assur et aedificavit Nineven et plateas civitatis et Chale

12 Resen quoque inter Nineven et Chale haec est civitas magna

13 at vero Mesraim genuit Ludim et Ananim et Laabim Nepthuim

14 et Phetrusim et Cesluim de quibus egressi sunt Philisthim et Capthurim

15 Chanaan autem genuit Sidonem primogenitum suum Ettheum

16 et Iebuseum et Amorream Gergeseum

17 Eveum et Araceum Sineum

18 et Aradium Samariten et Amatheum et post haec disseminati sunt populi Chananeorum

19 factique sunt termini Chanaan venientibus a Sidone Geraram usque Gazam donec ingrediatis Sodomam et Gomorram et Adama et Seboim usque Lesa

20 hii filii Ham in cognationibus et linguis et generationibus terrisque et gentibus suis

21 de Sem quoque nati sunt patre omnium filiorum Eber fratre Iafeth maiore

22 filii Sem Aelam et Assur et Arfaxad et Lud et Aram

23 filii Aram Us et Hul et Gether et Mes

24 at vero Arfaxad genuit Sala de quo ortus est Eber

25 natique sunt Eber filii duo nomen uni Faleg eo quod in diebus eius divisa sit terra et nomen fratris eius Iectan

26 qui Iectan genuit Helmodad et Saleph et Asarmoth Iare

27 et Aduram et Uzal Decla

28 et Ebal et Abimahel Saba

29 et Ophir et Evila et Iobab omnes isti filii Iectan

30 et facta est habitatio eorum de Messa pergentibus usque Sephar montem orientalem

31 isti filii Sem secundum cognationes et linguas et regiones in gentibus suis

32 hae familiae Noe iuxta populos et nationes suas ab his divisae sunt gentes in terra post diluvium

Caput 11

1 erat autem terra labii unius et sermonum eorundem

2 cumque proficiscerentur de oriente invenerunt campum in terra Sennaar et habitaverunt in eo

3 dixitque alter ad proximum suum venite faciamus lateres et coquamus eos igni habueruntque lateres pro saxis et bitumen pro cemento

4 et dixerunt venite faciamus nobis civitatem et turrem cuius culmen pertingat ad caelum et celebremus nomen nostrum antequam dividamur in universas terras

5 descendit autem Dominus ut videret civitatem et turrem quam aedificabant filii Adam

6 et dixit ecce unus est populus et unum labium omnibus coeperuntque hoc facere nec desistent a cogitationibus suis donec eas opere compleant

7 venite igitur descendamus et confundamus ibi linguam eorum ut non audiat unusquisque vocem proximi sui

8 atque ita divisit eos Dominus ex illo loco in universas terras et cessaverunt aedificare civitatem

9 et idcirco vocatum est nomen eius Babel quia ibi confusum est labium universae terrae et inde dispersit eos Dominus super faciem cunctarum regionum

10 hae generationes Sem Sem centum erat annorum quando genuit Arfaxad biennio post diluvium

11 vixitque Sem postquam genuit Arfaxad quingentos annos et genuit filios et filias

12 porro Arfaxad vixit triginta quinque annos et genuit Sale

13 vixitque Arfaxad postquam genuit Sale trecentis tribus annis et genuit filios et filias

14 Sale quoque vixit triginta annis et genuit Eber

15 vixitque Sale postquam genuit Eber quadringentis tribus annis et genuit filios et filias

16 vixit autem Eber triginta quattuor annis et genuit Faleg

17 et vixit Eber postquam genuit Faleg quadringentis triginta annis et genuit filios et filias

18 vixit quoque Faleg triginta annis et genuit Reu

19 vixitque Faleg postquam genuit Reu ducentis novem annis et genuit filios et filias

20 vixit autem Reu triginta duobus annis et genuit Sarug

21 vixitque Reu postquam genuit Sarug ducentis septem annis et genuit filios et filias

22 vixit vero Sarug triginta annis et genuit Nahor

23 vixitque Sarug postquam genuit Nahor ducentos annos et genuit filios et filias

24 vixit autem Nahor viginti novem annis et genuit Thare

25 vixitque Nahor postquam genuit Thare centum decem et novem annos et genuit filios et filias

26 vixitque Thare septuaginta annis et genuit Abram et Nahor et Aran

27 hae sunt autem generationes Thare Thare genuit Abram et Nahor et Aran porro Aran genuit Loth

28 mortuusque est Aran ante Thare patrem suum in terra nativitatis suae in Ur Chaldeorum

29 duxerunt autem Abram et Nahor uxores nomen autem uxoris Abram Sarai et nomen uxoris Nahor Melcha filia Aran patris Melchae et patris Ieschae

30 erat autem Sarai sterilis nec habebat liberos

31 tulit itaque Thare Abram filium suum et Loth filium Aran filium filii sui et Sarai nurum suam uxorem Abram filii sui et eduxit eos de Ur Chaldeorum ut irent in terram Chanaan veneruntque usque Haran et habitaverunt ibi

32 et facti sunt dies Thare ducentorum quinque annorum et mortuus est in Haran

Caput 12

1 dixit autem Dominus ad Abram egredere de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui in terram quam monstrabo tibi

2 faciamque te in gentem magnam et benedicam tibi et magnificabo nomen tuum erisque benedictus

3 benedicam benedicientibus tibi et maledicam maledicentibus tibi atque in te benedicentur universae cognationes terrae

4 egressus est itaque Abram sicut praeceperat ei Dominus et ivit cum eo Loth septuaginta quinque annorum erat Abram cum egrederetur de Haran

5 tulitque Sarai uxorem suam et Loth filium fratris sui universamque substantiam quam possederant et animas quas fecerant in Haran et egressi sunt ut irent in terram Chanaan cumque venissent in eam

6 pertransivit Abram terram usque ad locum Sychem usque ad convallem Inlustrem Chananeus autem tunc erat in terra

7 apparuitque Dominus Abram et dixit ei semini tuo dabo terram hanc qui aedificavit ibi altare Domino qui apparuerat ei

8 et inde transgrediens ad montem qui erat contra orientem Bethel tetendit ibi tabernaculum suum ab occidente habens Bethel et ab oriente Ai aedificavit quoque ibi altare Domino et invocavit nomen eius

9 perrexitque Abram vadens et ultra progrediens ad meridiem

10 facta est autem fames in terra descenditque Abram in Aegyptum ut peregrinaretur ibi praevaluerat enim fames in terra

11 cumque prope esset ut ingrederetur Aegyptum dixit Sarai uxori suae novi quod pulchra sis mulier

12 et quod cum viderint te Aegyptii dicturi sunt uxor ipsius est et interficient me et te reservabunt

13 dic ergo obsecro te quod soror mea sis ut bene sit mihi propter te et vivat anima mea ob gratiam tui

14 cum itaque ingressus esset Abram Aegyptum viderunt Aegyptii mulierem quod esset pulchra nimis

15 et nuntiaverunt principes Pharaoni et laudaverunt eam apud illum et sublata est mulier in domum Pharaonis

16 Abram vero bene usi sunt propter illam fueruntque ei oves et boves et asini et servi et famulae et asinae et cameli

17 flagellavit autem Dominus Pharaonem plagis maximis et domum eius propter Sarai uxorem Abram

18 vocavitque Pharaos Abram et dixit ei quidnam est quod fecisti mihi quare non indicasti quod uxor tua esset

19 quam ob causam dixisti esse sororem tuam ut tollem eam mihi in uxorem nunc igitur ecce coniux tua accipe eam et vade

20 praecepitque Pharaos super Abram viris et deduxerunt eum et uxorem illius et omnia quae habebat

Caput 13

1 ascendit ergo Abram de Aegypto ipse et uxor eius et omnia quae habebat et Loth cum eo ad australem plagam

2 erat autem dives valde in possessione argenti et auri

3 reversusque est per iter quo venerat a meridie in Bethel usque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum inter Bethel et Ai

4 in loco altaris quod fecerat prius et invocavit ibi nomen Domini

5 sed et Loth qui erat cum Abram fuerunt greges ovium et armenta et tabernacula

6 nec poterat eos capere terra ut habitarent simul erat quippe substantia eorum multa et non quibant habitare communiter

7 unde et facta est rixa inter pastores gregum Abram et Loth eo autem tempore Chananeus et Ferezeus habitabant in illa terra

8 dixit ergo Abram ad Loth ne quaeso sit iurgium inter me et te et inter pastores meos et pastores tuos fratres enim sumus

9 ecce universa terra coram te est recede a me obsecro si ad sinistram ieris ego ad dexteram tenebo si tu dexteram elegeris ego ad sinistram pergam

10 elevatis itaque Loth oculis vidit omnem circa regionem Iordanis quae universa inrigabatur antequam subverteret Dominus Sodomam et Gomorram sicut paradisos Domini et sicut Aegyptus venientibus in Segor

11 elegitque sibi Loth regionem circa Iordanem et recessit ab oriente divisique sunt alterutrum a fratre suo

12 Abram habitavit in terra Chanaan Loth moratus est in oppidis quae erant circa Iordanem et habitavit in Sodomis

13 homines autem Sodomitae pessimi erant et peccatores coram Domino nimis

14 dixitque Dominus ad Abram postquam divisus est Loth ab eo leva oculos tuos et vide a loco in quo nunc es ad aquilonem et ad meridiem ad orientem et ad occidentem

15 omnem terram quam conspicias tibi dabo et semini tuo usque in sempiternum

16 faciamque semen tuum sicut pulverem terrae si quis potest hominum numerare pulverem semen quoque tuum numerare poterit

17 surge et perambula terram in longitudine et in latitudine sua quia tibi daturus sum eam

18 movens igitur Abram tabernaculum suum venit et habitavit iuxta convallem Mambre quod est in Hebron aedificavitque ibi altare Domino

Caput 14

1 factum est autem in illo tempore ut Amrafel rex Sennaar et Arioch rex Ponti et Chodorlahomor rex Aelamitarum et Thadal rex Gentium

2 inirent bellum contra Bara regem Sodomorum et contra Bersa regem Gomorrae et contra Sennaab regem Adamae et contra Semeber regem Seboim contraque regem Balae ipsa est Segor

3 omnes hii convenerunt in vallem Silvestrem quae nunc est mare Salis

4 duodecim enim annis servierant Chodorlahomor et tertio decimo anno recesserunt ab eo

5 igitur anno quartodecimo venit Chodorlahomor et reges qui erant cum eo percurseruntque Rafaim in Astharoth-carnaim et Zuzim cum eis et Emim in Savecariathaim

6 et Chorreo in montibus Seir usque ad campestria Pharan quae est in solitudine

7 reversique sunt et venerunt ad fontem Mesfat ipsa est Cades et percurserunt omnem regionem Amalechitarum et Amorreum qui habitabat in Asasonthamar

8 et egressi sunt rex Sodomorum et rex Gomorrae rexque Adamae et rex Seboim necnon et rex Balae quae est Segor et direxerunt contra eos aciem in valle Silvestri

9 scilicet adversum Chodorlahomor regem Aelamitarum et Thadal regem Gentium et Amrafel regem Sennaar et Arioch regem Ponti quattuor reges adversus quinque

10 vallis autem Silvestris habebat puteos multos bituminis itaque rex Sodomorum et Gomorrae terga verterunt cecideruntque ibi et qui remanserant fugerunt ad montem

11 tulerunt autem omnem substantiam Sodomorum et Gomorrae et universa quae ad cibum pertinent et abierunt

12 necnon et Loth et substantiam eius filium fratris Abram qui habitabat in Sodomis

13 et ecce unus qui evaserat nuntiavit Abram Hebraeo qui habitabat in convalle Mambre Amorrei fratris Eschol et fratris Aner hii enim pepigerant foedus cum Abram

14 quod cum audisset Abram captum videlicet Loth fratrem suum numeravit expeditos vernaculos suos trecentos decem et octo et persecutus est eos usque Dan

15 et divisus sociis inruit super eos nocte percussitque eos et persecutus est usque Hoba quae est ad levam Damasci

16 reduxitque omnem substantiam et Loth fratrem suum cum substantia illius mulieres quoque et populum

17 egressus est autem rex Sodomorum in occursum eius postquam reversus est a caede Chodorlahomor et regum qui cum eo erant in valle Save quae est vallis Regis

18 at vero Melchisedech rex Salem proferens panem et vinum erat enim sacerdos Dei altissimi

19 benedixit ei et ait benedictus Abram Deo excelso qui creavit caelum et terram

20 et benedictus Deus excelsus quo protegente hostes in manibus tuis sunt et dedit ei decimas ex omnibus

21 dixit autem rex Sodomorum ad Abram da mihi animas cetera tolle tibi

22 qui respondit ei levo manum meam ad Dominum Deum excelsum possessorem caeli et terrae

23 quod a filo subteminis usque ad corrigiam caligae non accipiam ex omnibus quae tua sunt ne dicas ego ditavi Abram

24 exceptis his quae comederunt iuvenes et partibus virorum qui venerunt mecum Aner Eschol et Mambre isti accipiant partes suas

Caput 15

1 his itaque transactis factus est sermo Domini ad Abram per visionem dicens noli timere Abram ego protector tuus sum et merces tua magna nimis

2 dixitque Abram Domine Deus quid dabis mihi ego vadam absque liberis et filius procuratoris domus meae iste Damascus Eliezer

3 addiditque Abram mihi autem non dedisti semen et ecce vernaculus meus heres meus erit

4 statimque sermo Domini factus est ad eum dicens non erit hic heres tuus sed qui egredietur de utero tuo ipsum habebis heredem

5 eduxitque eum foras et ait illi suspice caelum et numera stellas si potes et dixit ei sic erit semen tuum

6 credidit Domino et reputatum est ei ad iustitiam

7 dixitque ad eum ego Dominus qui eduxi te de Ur Chaldeorum ut darem tibi terram istam et possideres eam

8 at ille ait Domine Deus unde scire possum quod possessurus sim eam

9 respondens Dominus sume inquit mihi vaccam triennem et capram trimam et arietem annorum trium turturem quoque et columbam

10 qui tollens universa haec divisit per medium et utraque partes contra se altrinsecus posuit aves autem non divisit

11 descenderuntque volucres super cadavera et abiebat eas Abram

12 cumque sol occumberet sopor inruit super Abram et horror magnus et tenebrosus invasit eum

13 dictumque est ad eum scito praenosces quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua et subicient eos servituti et affligent quadringentis annis

14 verumtamen gentem cui servituri sunt ego iudicabo et post haec egredientur cum magna substantia

15 tu autem ibis ad patres tuos in pace sepultus in senectute bona

16 generatione autem quarta revertentur huc necdum enim conpletae sunt iniquitates Amorreorum usque ad praesens tempus

17 cum ergo occubisset sol facta est caligo tenebrosa et apparuit clibanus fumans et lampas ignis transiens inter divisiones illas

18 in die illo pepigit Dominus cum Abram foedus dicens semini tuo dabo terram hanc a fluvio Aegypti usque ad fluvium magnum flumen Eufraten

19 Cineos et Cenezeos et Cedmoneos

20 et Hettheos et Ferezeos Rafaim quoque

21 et Amorreos et Chananeos et Gergeseos et Iebuseos

Caput 16

1 igitur Sarai uxor Abram non genuerat liberos sed habens ancillam aegyptiam nomine Agar

2 dixit marito suo ecce conclusit me Dominus ne parerem ingredi ad ancillam meam si forte saltem ex illa suscipiam filios cumque ille adquiesceret deprecanti

3 tulit Agar Aegyptiam ancillam suam post annos decem quam habitare coeperant in terra Chanaan et dedit eam viro suo uxorem

4 qui ingressus est ad eam at illa concepisit se videns despexit dominam suam

5 dixitque Sarai ad Abram inique agis contra me ego dedi ancillam meam in sinum tuum quae videns quod conceperit despectui me habet iudicet Dominus inter me et te

6 cui respondens Abram ecce ait ancilla tua in manu tua est utere ea ut libet adfligente igitur eam Sarai fugam iniit

7 cumque invenisset illam angelus Domini iuxta fontem aquae in solitudine qui est in via Sur

8 dixit ad eam Agar ancilla Sarai unde venis et quo vadis quae respondit a facie Sarai dominae meae ego fugio

9 dixitque ei angelus Domini revertere ad dominam tuam et humiliare sub manibus ipsius

10 et rursum multiplicans inquit multiplicabo semen tuum et non numerabitur prae multitudine

11 ac deinceps ecce ait concepisti et paries filium vocabisque nomen eius Ismahel eo quod audierit Dominus afflictionem tuam

12 hic erit ferus homo manus eius contra omnes et manus omnium contra eum et e regione universorum fratrum suorum figet tabernacula

13 vocavit autem nomen Domini qui loquebatur ad eam Tu Deus qui vidisti me dixit enim profecto hic vidi posteriora videntis me

14 propterea appellavit puteum illum puteum Viventis et videntis me ipse est inter Cades et Barad

15 peperitque Abrae filium qui vocavit nomen eius Ismahel

16 octoginta et sex annorum erat quando peperit ei Agar Ismahalem

Caput 17

1 postquam vero nonaginta et novem annorum esse coeperat apparuit ei Dominus dixitque ad eum ego Deus omnipotens ambula coram me et esto perfectus

2 ponamque foedus meum inter me et te et multiplicabo te vehementer nimis

3 cecidit Abram pronus in faciem

4 dixitque ei Deus ego sum et pactum meum tecum erisque pater multarum gentium

5 nec ultra vocabitur nomen tuum Abram sed appellaberis Abraham quia patrem multarum gentium constitui te

6 faciamque te crescere vehementissime et ponam in gentibus regesque ex te egredientur

7 et statuam pactum meum inter me et te et inter semen tuum post te in generationibus suis foedere sempiterno ut sim Deus tuus et seminis tui post te

8 daboque tibi et semini tuo terram peregrinationis tuae omnem terram Chanaan in possessionem aeternam eroque Deus eorum

9 dixit iterum Deus ad Abraham et tu ergo custodies pactum meum et semen tuum post te in generationibus suis

10 hoc est pactum quod observabitis inter me et vos et semen tuum post te circumcidetur ex vobis omne masculinum

11 et circumcidetis carnem praeputii vestri ut sit in signum foederis inter me et vos

12 infans octo dierum circumcidetur in vobis omne masculinum in generationibus vestris tam vernaculus quam empticius circumcidetur et quicumque non fuerit de stirpe vestra

13 eritque pactum meum in carne vestra in foedus aeternum

14 masculus cuius praeputii caro circumcisa non fuerit delebitur anima illa de populo suo quia pactum meum irritum fecit

15 dixit quoque Deus ad Abraham Sarai uxorem tuam non vocabis Sarai sed Sarram

16 et benedicam ei et ex illa dabo tibi filium cui benedicturus sum eritque in nationes et reges populorum orientur ex eo

17 cecidit Abraham in faciem et risit dicens in corde suo putasne centenario nascetur filius et Sarra nonagenaria pariet

18 dixitque ad Deum utinam Ismahel vivat coram te

19 et ait Deus ad Abraham Sarra uxor tua pariet tibi filium vocabisque nomen eius Isaac et constituam pactum meum illi in foedus sempiternum et semini eius post eum

20 super Ismahel quoque exaudivi te ecce benedicam ei et augebo et multiplicabo eum valde duodecim duces generabit et faciam illum in gentem magnam

21 pactum vero meum statuam ad Isaac quem pariet tibi Sarra tempore isto in anno altero

22 cumque finitus esset sermo loquentis cum eo ascendit Deus ab Abraham

23 tulit autem Abraham Ismahelem filium suum et omnes vernaculos domus suae universosque quos emerat cunctos mares ex omnibus viris domus suae et circumcidit carnem praeputii eorum statim in ipsa die sicut praeceperat ei Deus

24 nonaginta novem erat annorum quando circumcidit carnem praeputii sui

25 et Ismahel filius eius tredecim annos impleverat tempore circumcisionis suae

26 eadem die circumcisis est Abraham et Ismahel filius eius

27 et omnes viri domus illius tam vernaculi quam empticii et alienigenae pariter circumcisi sunt

Caput 18

1 apparuit autem ei Dominus in convalle Mambre sedenti in ostio tabernaculi sui in ipso fervore diei

2 cumque elevasset oculos apparuerunt ei tres viri stantes propter eum quos cum vidisset cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi et adoravit in terra

3 et dixit Domine si inveni gratiam in oculis tuis ne transeas servum tuum

4 sed adferam pauxillum aquae et lavate pedes vestros et requiescite sub arbore

5 ponam buccellam panis et confortate cor vestrum postea transibitis idcirco enim declinastis ad servum vestrum qui dixerunt fac ut locutus es

6 festinavit Abraham in tabernaculum ad Sarram dixitque ei accelera tria sata similiae commisce et fac subcinericios panes

7 ipse vero ad armentum cucurrit et tulit inde vitulum tennerrimum et optimum deditque puero qui festinavit et coxit illum

8 tulit quoque butyrum et lac et vitulum quem coxerat et posuit coram eis ipse vero stabat iuxta eos sub arbore

9 cumque comedissent dixerunt ad eum ubi est Sarra uxor tua ille respondit ecce in tabernaculo est

10 cui dixit revertens veniam ad te tempore isto vita comite et habebit filium Sarra uxor tua quo audito Sarra risit post ostium tabernaculi

11 erant autem ambo senes provectaeque aetatis et desierant Sarrae fieri muliebria

12 quae risit occulte dicens postquam consenui et dominus meus vetulus est voluptati operam dabo

13 dixit autem Dominus ad Abraham quare risit Sarra dicens num vere paritura sum anus

14 numquid Deo est quicquam difficile iuxta conductum revertar ad te hoc eodem tempore vita comite et habebit Sarra filium

15 negavit Sarra dicens non risi timore perterrita Dominus autem non est inquit ita sed risisti

16 cum ergo surrexissent inde viri direxerunt oculos suos contra Sodomam et Abraham simul gradiebatur deducens eos

17 dixitque Dominus num celare potero Abraham quae gesturus sum

18 cum futurus sit in gentem magnam ac robustissimam et benedicendae sint in illo omnes nationes terrae

19 scio enim quod praecepturus sit filiis suis et domui suae post se ut custodiant viam Domini et faciant iustitiam et iudicium ut adducat Dominus propter Abraham omnia quae locutus est ad eum

20 dixit itaque Dominus clamor Sodomorum et Gomorrae multiplicatus est et peccatum earum adgravatum est nimis

21 descendam et videbo utrum clamorem qui venit ad me opere compleverint an non est ita ut sciam

22 converteruntque se inde et abierunt Sodomam Abraham vero adhuc stabat coram Domino

23 et adpropinquans ait numquid perdes iustum cum impio

24 si fuerint quinquaginta iusti in civitate peribunt simul et non parces loco illi propter quinquaginta iustos si fuerint in eo

25 absit a te ut rem hanc facias et occidas iustum cum impio fiatque iustus sicut impius non est hoc tuum qui iudicas omnem terram nequaquam facies iudicium

26 dixitque Dominus ad eum si invenero Sodomis quinquaginta iustos in medio civitatis dimittam omni loco propter eos

27 respondens Abraham ait quia semel coepi loquar ad Dominum meum cum sim pulvis et cinis

28 quid si minus quinquaginta iustis quinque fuerint delebis propter quinque universam urbem et ait non delebo si invenero ibi quadraginta quinque

29 rursumque locutus est ad eum sin autem quadraginta inventi fuerint quid facies ait non percutiam propter quadraginta

30 ne quaeso inquit indigneris Domine si loquar quid si inventi fuerint ibi triginta respondit non faciam si invenero ibi triginta

31 quia semel ait coepi loquar ad Dominum meum quid si inventi fuerint ibi viginti dixit non interficiam propter viginti

32 obsecro inquit ne irascaris Domine si loquar adhuc semel quid si inventi fuerint ibi decem dixit non delebo propter decem

33 abiit Dominus postquam cessavit loqui ad Abraham et ille reversus est in locum suum

Caput 19

1 veneruntque duo angeli Sodomam vespere sedente Loth in foribus civitatis qui cum vidisset surrexit et ivit obviam eis adoravitque pronus in terra

2 et dixit obsecro domini declinate in domum pueri vestri et manete ibi lavate pedes vestros et mane proficiscimini in viam vestram qui dixerunt minime sed in platea manebimus

3 compulit illos oppido ut deverterent ad eum ingressisque domum illius fecit convivium coxit azyma et comederunt

4 prius autem quam irent cubitum viri civitatis valaverunt domum a puero usque ad senem omnis populus simul

5 vocaveruntque Loth et dixerunt ei ubi sunt viri qui introierunt ad te nocte educ illos huc ut cognoscamus eos

6 egressus ad eos Loth post tergum adcludens ostium ait

7 nolite quaeso fratres mei nolite malum hoc facere

8 habeo duas filias quae necdum cognoverunt virum educam eas ad vos et abutimini eis sicut placuerit vobis dummodo viris istis nihil faciatis mali quia ingressi sunt sub umbraculum tegminis mei

9 at illi dixerunt recede illuc et rursus ingressus es inquit ut advena numquid ut iudices te ergo ipsum magis quam hos adfligemus vimque faciebant Loth vehementissime iam prope erat ut refringerent fores

10 et ecce miserunt manum viri et introduxerunt ad se Loth cluseruntque ostium

11 et eos qui erant foris percusserunt caecitate a minimo usque ad maximum ita ut ostium invenire non possent

12 dixerunt autem ad Loth habes hic tuorum quempiam generum aut filios aut filias omnes qui tui sunt educ de urbe hac

13 delebimus enim locum istum eo quod increverit clamor eorum coram Domino qui misit nos ut perdamus illos

14 egressus itaque Loth locutus est ad generos suos qui accepturi erant filias eius et dixit surgite egredimini de loco isto quia debet Dominus civitatem hanc et visus est eis quasi ludens loqui

15 cumque esset mane cogeabant eum angeli dicentes surge et tolle uxorem tuam et duas filias quas habes ne et tu pariter pereas in scelere civitatis

16 dissimulante illo adprehenderunt manum eius et manum uxoris ac duarum filiarum eius eo quod parceret Dominus illi

17 et eduxerunt eum posueruntque extra civitatem ibi locutus est ad eum salva animam tuam noli respicere post tergum nec stes in omni circa regione sed in monte salvum te fac ne et tu simul pereas

18 dixitque Loth ad eos quaeso Domine mi

19 quia invenit servus tuus gratiam coram te et magnificasti misericordiam tuam quam fecisti mecum ut salves animam meam nec possum in monte salvari ne forte adprehendat me malum et moriar

20 est civitas haec iuxta ad quam possum fugere parva et salvabor in ea numquid non modica est et vivet anima mea

21 dixitque ad eum ecce etiam in hoc suscepi preces tuas ut non subvertam urbem pro qua locutus es

22 festina et salvare ibi quia non potero facere quicquam donec ingrediaris illuc idcirco vocatum est nomen urbis illius Segor

23 sol egressus est super terram et Loth ingressus est in Segor

24 igitur Dominus pluit super Sodomam et Gomorram sulphur et ignem a Domino de caelo

25 et subvertit civitates has et omnem circa regionem universos habitatores urbium et cuncta terrae virentia

26 respiciensque uxor eius post se versa est in statuam salis

27 Abraham autem consurgens mane ubi steterat prius cum Domino

28 intuitus est Sodomam et Gomorram et universam terram regionis illius viditque ascendentem favillam de terra quasi fornacis fumum

29 cum enim subverteret Deus civitates regionis illius recordatus est Abrahae et liberavit Loth de subversione urbium in quibus habitaverat

30 ascenditque Loth de Segor et mansit in monte duae quoque filiae eius cum eo timuerat enim manere in Segor et mansit in spelunca ipse et duae filiae eius

31 dixitque maior ad minorem pater noster senex est et nullus virorum remansit in terra qui possit ingredi ad nos iuxta morem universae terrae

32 veni inebriemus eum vino dormiamusque cum eo ut servare possimus ex patre nostro semen

33 dederunt itaque patri suo bibere vinum nocte illa et ingressa est maior dormivitque cum patre at ille non sensit nec quando accubuit filia nec quando surrexit

34 altera quoque die dixit maior ad minorem ecce dormivi heri cum patre meo demus ei bibere vinum etiam hac nocte et dormies cum eo ut salvemus semen de patre nostro

35 dederunt et illa nocte patri vinum ingressaque minor filia dormivit cum eo et nec tunc quidem sensit quando concubuerit vel quando illa surrexerit

36 conceperunt ergo duae filiae Loth de patre suo

37 peperitque maior filium et vocavit nomen eius Moab ipse est pater Moabitarum usque in praesentem diem

38 minor quoque peperit filium et vocavit nomen eius Ammon id est filius populi mei ipse est pater Ammanitarum

usque hodie

Caput 20

1 profectus inde Abraham in terram australem habitavit inter Cades et Sur et peregrinatus est in Geraris

2 dixitque de Sarra uxore sua soror mea est misit ergo Abimelech rex Gerarae et tulit eam

3 venit autem Deus ad Abimelech per somnium noctis et ait ei en morieris propter mulierem quam tulisti habet enim virum

4 Abimelech vero non tetigerat eam et ait Domine num gentem ignorantem et iustam interficies

5 nonne ipse dixit mihi soror mea est et ipsa ait frater meus est in simplicitate cordis mei et munditia manuum mearum feci hoc

6 dixitque ad eum Deus et ego scio quod simplici corde feceris et ideo custodivi te ne peccares in me et non dimisi ut tangeres eam

7 nunc igitur redde uxorem viro suo quia propheta est et orabit pro te et vives si autem nolueris reddere scito quod morte morieris tu et omnia quae tua sunt

8 statimque de nocte consurgens Abimelech vocavit omnes servos suos et locutus est universa verba haec in auribus eorum timueruntque omnes viri valde

9 vocavit autem Abimelech etiam Abraham et dixit ei quid fecisti nobis quid peccavimus in te quia induxisti super me et super regnum meum peccatum grande quae non debuisti facere fecisti nobis

10 rursusque expostulans ait quid vidisti ut hoc faceres

11 respondit Abraham cogitavi mecum dicens forsitan non est timor Dei in loco isto et interficient me propter uxorem meam

12 alias autem et vere soror mea est filia patris mei et non filia matris meae et duxi eam uxorem

13 postquam autem eduxit me Deus de domo patris mei dixi ad eam hanc misericordiam facies mecum in omni loco ad quem ingrediemur dices quod frater tuus sim

14 tulit igitur Abimelech oves et boves et servos et ancillas et dedit Abraham reddiditque illi Sarram uxorem suam

15 et ait terra coram vobis est ubicumque tibi placuerit habita

16 Sarrae autem dixit ecce mille argenteos dedi fratri tuo hoc erit tibi in velamen oculorum ad omnes qui tecum sunt et quocumque perrexeris mementoque te deprehensam

17 orante autem Abraham sanavit Deus Abimelech et uxorem ancillasque eius et pepererunt

18 concluderat enim Deus omnem vulvam domus Abimelech propter Sarram uxorem Abraham

Caput 21

1 visitavit autem Dominus Sarram sicut promiserat et implevit quae locutus est

2 concepitque et peperit filium in senectute sua tempore quo praedixerat ei Deus

3 vocavitque Abraham nomen filii sui quem genuit ei Sarra Isaac

4 et circumcidit eum octavo die sicut praeceperat ei Deus
5 cum centum esset annorum hac quippe aetate patris natus est Isaac

6 dixitque Sarra risum fecit mihi Deus quicumque audierit conridebit mihi

7 rursumque ait quis audieturum crederet Abraham quod Sarra lactaret filium quem peperit ei iam seni

8 crevit igitur puer et ablactatus est fecitque Abraham grande convivium in die ablactationis eius

9 cumque vidisset Sarra filium Agar Aegyptiae ludentem dixit ad Abraham

10 eice ancillam hanc et filium eius non enim erit heres filius ancillae cum filio meo Isaac

11 dure accepit hoc Abraham pro filio suo

12 cui dixit Deus non tibi videatur asperum super puero et super ancilla tua omnia quae dixerit tibi Sarra audi vocem eius quia in Isaac vocabitur tibi semen

13 sed et filium ancillae faciam in gentem magnam quia semen tuum est

14 surrexit itaque Abraham mane et tollens panem et utrem aquae inposuit scapulae eius tradiditque puerum et dimisit eam quae cum abisset errabat in solitudine Bersabee

15 cumque consumpta esset aqua in utre abiecit puerum subter unam arborum quae ibi erant

16 et abiit seditque e regione procul quantum potest arcus iacere dixit enim non videbo morientem puerum et sedens contra levavit vocem suam et flevit

17 exaudivit autem Deus vocem pueri vocavitque angelus Domini Agar de caelo dicens quid agis Agar noli timere exaudivit enim Deus vocem pueri de loco in quo est

18 surge tolle puerum et tene manum illius quia in gentem magnam faciam eum

19 aperuitque oculos eius Deus quae videns puteum aquae abiit et implevit utrem deditque puero bibere

20 et fuit cum eo qui crevit et moratus est in solitudine et factus est iuvenis sagittarius

21 habitavitque in deserto Pharan et accepit illi mater sua uxorem de terra Aegypti

22 eodem tempore dixit Abimelech et Fichol princeps exercitus eius ad Abraham Deus tecum est in universis quae agis

23 iura ergo per Dominum ne noceas mihi et posteris meis stirpique meae sed iuxta misericordiam quam feci tibi facies mihi et terrae in qua versatus es advena

24 dixitque Abraham ego iurabo

25 et increpavit Abimelech propter puteum aquae quem vi abstulerant servi illius

26 respondit Abimelech nescivi quis fecerit hanc rem sed et tu non indicasti mihi et ego non audivi praeter hodie

27 tulit itaque Abraham oves et boves et dedit Abimelech percusseruntque ambo foedus

28 et statuit Abraham septem agnas gregis seorsum

29 cui dixit Abimelech quid sibi volunt septem agnae istae quas stare fecisti seorsum

30 at ille septem inquit agnas accipies de manu mea ut sint in testimonium mihi quoniam ego fodi puteum istum

31 idcirco vocatus est locus ille Bersabee quia ibi uterque iuraverunt

32 et inierunt foedus pro puteo Iuramenti

33 surrexit autem Abimelech et Fichol princeps militiae eius reversique sunt in terram Palestinorum Abraham vero plantavit nemus in Bersabee et invocavit ibi nomen Domini Dei aeterni

34 et fuit colonus terrae Philisthinorum diebus multis

Caput 22

1 quae postquam gesta sunt temptavit Deus Abraham et dixit ad eum Abraham ille respondit adsum

2 ait ei tolle filium tuum unigenitum quem diligis Isaac et vade in terram Visionis atque offer eum ibi holocaustum super unum montium quem monstravero tibi

3 igitur Abraham de nocte consurgens stravit asinum suum ducens secum duos iuvenes et Isaac filium suum cumque concidisset ligna in holocaustum abiit ad locum quem praeceperat ei Deus

4 die autem tertio elevatis oculis vidit locum procul

5 dixitque ad pueros suos expectate hic cum asino ego et puer illuc usque properantes postquam adoraverimus revertemur ad vos

6 tulit quoque ligna holocausti et inposuit super Isaac filium suum ipse vero portabat in manibus ignem et gladium cumque duo pergerent simul

7 dixit Isaac patri suo pater mi at ille respondit quid vis fili ecce inquit ignis et ligna ubi est victima holocausti

8 dixit Abraham Deus providebit sibi victimam holocausti fili mi pergebant ergo pariter

9 veneruntque ad locum quem ostenderat ei Deus in quo aedificavit altare et desuper ligna conposuit cumque conligasset Isaac filium suum posuit eum in altari super struem lignorum

10 extenditque manum et arripuit gladium ut immolaret filium

11 et ecce angelus Domini de caelo clamavit dicens Abraham Abraham qui respondit adsum

12 dixitque ei non extendas manum tuam super puerum neque facias illi quicquam nunc cognovi quod timeas Dominum et non peperceris filio tuo unigenito propter me

13 levavit Abraham oculos viditque post tergum arietem inter vepres herentem cornibus quem adsumens obtulit holocaustum pro filio

14 appellavitque nomen loci illius Dominus videt unde usque hodie dicitur in monte Dominus videbit

15 vocavit autem angelus Domini Abraham secundo de caelo dicens

16 per memet ipsum iuravi dicit Dominus quia fecisti rem hanc et non pepercisti filio tuo unigenito

17 benedicam tibi et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli et velut harenam quae est in litore maris possidebit semen tuum portas inimicorum suorum

18 et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae quia oboedisti voci meae

19 reversus est Abraham ad pueros suos abieruntque Bersabee simul et habitavit ibi

20 his itaque gestis nuntiatum est Abraham quod Melcha quoque genuisset filios Nahor fratri suo

21 Hus primogenitum et Buz fratrem eius Camuhel patrem Syrorum

22 et Chased et Azau Pheldas quoque et Iedlaph

23 ac Bathuel de quo nata est Rebecca octo istos genuit Melcha Nahor fratri Abraham

24 concubina vero illius nomine Roma peperit Tabee et Gaom et Thaas et Maacha

Caput 23

1 vixit autem Sarra centum viginti septem annis

2 et mortua est in civitate Arbee quae est Hebron in terra Chanaan venitque Abraham ut plangeret et fletet eam

3 cumque surrexisset ab officio funeris locutus est ad filios Heth dicens

4 advena sum et peregrinus apud vos date mihi ius sepulchri vobiscum ut sepeliam mortuum meum

5 responderuntque filii Heth

6 audi nos domine princeps Dei es apud nos in electis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum nullusque prohibere te poterit quin in monumento eius sepelias mortuum tuum

7 surrexit Abraham et adoravit populum terrae filios videlicet Heth

8 dixitque ad eos si placet animae vestrae ut sepeliam mortuum meum audite me et intercedite apud Ephron filium Soor

9 ut det mihi speluncam duplicem quam habet in extrema parte agri sui pecunia digna tradat mihi eam coram vobis in possessionem sepulchri

10 habitabat autem Ephron in medio filiorum Heth responditque ad Abraham cunctis audientibus qui ingrediebantur portam civitatis illius dicens

11 nequaquam ita fiat domine mi sed magis ausculta quod loquor agrum trado tibi et speluncam quae in eo est praesentibus filiis populi mei sepeli mortuum tuum

12 adoravit Abraham coram populo terrae

13 et locutus est ad Ephron circumstante plebe quaeso ut audias me dabo pecuniam pro agro suscipe eam et sic sepeliam mortuum meum in eo

14 respondit Ephron

15 domine mi audi terram quam postulas quadringentis argenti siclis valet istud est pretium inter me et te sed quantum est hoc sepeli mortuum tuum

16 quod cum audisset Abraham adpendit pecuniam quam Ephron postulaverat audientibus filiis Heth quadringentos siclos argenti et probati monetae publicae

17 confirmatusque est ager quondam Ephronis in quo erat spelunca duplex respiciens Mambre tam ipse quam spelunca et omnes arbores eius in cunctis terminis per circuitum

18 Abrahae in possessionem videntibus filiis Heth et cunctis qui intrabant portam civitatis illius

19 atque ita sepelivit Abraham Sarram uxorem suam in spelunca agri duplici qui respiciebat Mambre haec est Hebron in terra Chanaan

20 et confirmatus est ager et antrum quod erat in eo Abrahae in possessionem monumenti a filiis Heth

Caput 24

1 erat autem Abraham senex dierumque multorum et Dominus in cunctis benedixerat ei

2 dixitque ad servum seniore domus suae qui praeerat omnibus quae habebat pone manum tuam subter femur meum

3 ut adiurem te per Dominum Deum caeli et terrae ut non accipias uxorem filio meo de filiabus Chananeorum inter quos habito

4 sed ad terram et ad cognationem meam proficiscaris et inde accipias uxorem filio meo Isaac

5 respondit servus si noluerit mulier venire mecum in terram hanc num reducere debeo filium tuum ad locum de quo egressus es

6 dixit Abraham cave nequando reducas illuc filium meum

7 Dominus Deus caeli qui tulit me de domo patris mei et de terra nativitatis meae qui locutus est mihi et iuravit dicens semini tuo dabo terram hanc ipse mittet angelum suum coram te et accipies inde uxorem filio meo

8 sin autem noluerit mulier sequi te non teneberis iuramento filium tantum meum ne reducas illuc

9 posuit ergo servus manum sub femore Abraham domini sui et iuravit illi super sermone hoc

10 tulitque decem camelos de grege domini sui et abiit ex omnibus bonis eius portans secum profectusque perrexit Mesopotamiam ad urbem Nahor

11 cumque camelos fecisset accumbere extra oppidum iuxta puteum aquae vespere eo tempore quo solent mulieres egredi ad hauriendam aquam dixit

12 Domine Deus domini mei Abraham occurre obsecro hodie mihi et fac misericordiam cum domino meo Abraham

13 ecce ego sto propter fontem aquae et filiae habitatorum huius civitatis egredientur ad hauriendam aquam

14 igitur puella cui ego dixero inclina hydriam tuam ut bibam et illa responderit bibe quin et camelis tuis dabo potum ipsa est quam praeparasti servo tuo Isaac et per hoc intellegam quod feceris misericordiam cum domino meo

15 necdum intra se verba conpleverat et ecce Rebecca egrediebatur filia Bathuel filii Melchae uxoris Nahor fratris Abraham habens hydriam in scapula

16 puella decora nimis virgoque pulcherrima et incognita viro descenderat autem ad fontem et impleverat hydriam ac revertebatur

17 occurritque ei servus et ait pauxillum mihi ad sorbendum praebe aquae de hydria tua

18 quae respondit bibe domine mi celeriterque deposuit hydriam super ulnam suam et dedit ei potum

19 cumque ille bibisset adiecit quin et camelis tuis hauriam aquam donec cuncti bibant

20 effundensque hydriam in canalibus recurrit ad puteum ut hauriret aquam et haustam omnibus camelis dedit

21 ille autem contemplabatur eam tacitus scire volens utrum prosperum fecisset iter suum Dominus an non

22 postquam ergo biberunt cameli protulit vir inaures aureas adpendentes siclos duos et armillas totidem pondo siclorum decem

23 dixitque ad eam cuius es filia indica mihi est in domo patris tui locus ad manendum

24 quae respondit filia Bathuelis sum filii Melchae quem peperit Nahor

25 et addidit dicens palearum quoque et faeni plurimum est apud nos et locus spatiosus ad manendum

26 inclinavit se homo et adoravit Dominum

27 dicens benedictus Dominus Deus domini mei Abraham qui non abstulit misericordiam et veritatem suam a domino meo et recto me itinere perduxit in domum fratris domini mei

28 cucurrit itaque puella et nuntiavit in domum matris suae omnia quae audierat

29 habebat autem Rebecca fratrem nomine Laban qui festinus egressus est ad hominem ubi erat fons

30 cumque vidisset inaures et armillas in manibus sororis suae et audisset cuncta verba referentis haec locutus est mihi homo venit ad virum qui stabat iuxta camelos et propter fontem aquae

31 dixitque ad eum ingredi benedictae Domini cur foras stas praeparavi domum et locum camelis

32 et introduxit eum hospitium ac destravit camelos deditque paleas et faenum et aquam ad lavandos pedes camelorum et virorum qui venerant cum eo

33 et adpositus est in conspectu eius panis qui ait non comedam donec loquar sermones meos respondit ei loquere

34 at ille servus inquit Abraham sum

35 et Dominus benedixit domino meo valde magnificatusque est et dedit ei oves et boves argentum et aurum servos et ancillas camelos et asinos

36 et peperit Sarra uxor domini mei filium domino meo in senectute sua deditque illi omnia quae habuerat

37 et adiuravit me dominus meus dicens non accipies uxorem filio meo de filiabus Chananeorum in quorum terra habito

38 sed ad domum patris mei perges et de cognatione mea accipies uxorem filio meo

39 ego vero respondi domino meo quid si noluerit venire mecum mulier

40 Dominus ait in cuius conspectu ambulo mittet angelum suum tecum et diriget viam tuam accipiesque uxorem filio meo de cognatione mea et de domo patris mei

41 innocens eris a maledictione mea cum veneris ad propinquos meos et non dederint tibi

42 veni ergo hodie ad fontem et dixi Domine Deus domini mei Abraham si direxisti viam meam in qua nunc ambulo

43 ecce sto iuxta fontem aquae et virgo quae egredietur ad hauriendam aquam audierit a me da mihi pauxillum aquae ad bibendum ex hydria tua

44 et dixerit mihi et tu bibe et camelis tuis hauriam ipsa est mulier quam praeparavit Dominus filio domini mei

45 dum haec mecum tacitus volverem apparuit Rebecca veniens cum hydria quam portabat in scapula descenditque ad fontem et hausit aquam et aio ad eam da mihi paululum bibere

46 quae festina deposuit hydriam de umero et dixit mihi et tu bibe et camelis tuis potum tribuam bibi et adaquavit camelos

47 interrogavique eam et dixi cuius es filia quae respondit filia Bathuelis sum filii Nahor quem peperit illi Melcha suspendi itaque in aures ad ornandam faciem eius et armillas posui in manibus

48 pronusque adoravi Dominum benedicens Domino Deo domini mei Abraham qui perduxisset me recto itinere ut sumerem filiam fratris domini mei filio eius

49 quam ob rem si facitis misericordiam et veritatem cum domino meo indicate mihi sin autem aliud placet et hoc dicite ut vadam ad dextram sive ad sinistram

50 responderunt Laban et Bathuel a Domino egressus est sermo non possumus extra placitum eius quicquam aliud tecum loqui

51 en Rebecca coram te est tolle eam et proficiscere et sit uxor filii domini tui sicut locutus est Dominus

52 quod cum audisset puer Abraham adoravit in terra Dominum

53 prolatisque vasis argenteis et aureis ac vestibus dedit ea Rebecca pro munere fratribus quoque eius et matri dona obtulit

54 initoque convivio vescentes pariter et bibentes manserunt ibi surgens autem mane locutus est puer dimittite me ut vadam ad dominum meum

55 responderunt fratres eius et mater maneat puella saltem decem dies apud nos et postea proficiscetur

56 nolite ait me retinere quia Dominus direxit viam meam dimittite me ut pergam ad dominum meum

57 dixerunt vocemus puellam et quaeramus ipsius voluntatem

58 cumque vocata venisset sciscitanti sunt vis ire cum homine isto quae ait vadam

59 dimiserunt ergo eam et nutricem illius servumque Abraham et comites eius

60 inprecantes prospera sorori suae atque dicentes soror nostra es crescas in mille milia et possideat semen tuum portas inimicorum suorum

61 igitur Rebecca et puellae illius ascensis camelis secutae sunt virum qui festinus revertebatur ad dominum suum

62 eo tempore Isaac deambulabat per viam quae ducit ad puteum cuius nomen est Viventis et videntis habitabat enim in terra australi

63 et egressus fuerat ad meditandum in agro inclinata iam die cumque levasset oculos vidit camelos venientes procul

64 Rebecca quoque conspecto Isaac descendit de camelo

65 et ait ad puerum quis est ille homo qui venit per agrum in occursum nobis dixit ei ipse est dominus meus at illa tollens cito pallium operuit se

66 servus autem cuncta quae gesserat narravit Isaac

67 qui introduxit eam in tabernaculum Sarrae matris suae et accepit uxorem et in tantum dilexit ut dolorem qui ex morte matris acciderat temperaret

Caput 25

1 Abraham vero aliam duxit uxorem nomine Cetthuram

2 quae peperit ei Zamram et Iexan et Madan et Madian et Iesboch et Sue

3 Iexan quoque genuit Saba et Dadan filii Dadan fuerunt Assurim et Lathusim et Loommim

4 at vero ex Madian ortus est Ephra et Opher et Enoch et Abida et Eldaa omnes hii filii Cetthurae

5 deditque Abraham cuncta quae possederat Isaac

6 filiis autem concubinarum largitus est munera et separavit eos ab Isaac filio suo dum adhuc ipse viveret ad plagam orientalem

7 fuerunt autem dies vitae eius centum septuaginta quinque anni

8 et deficiens mortuus est in senectute bona propectaeque aetatis et plenus dierum congregatusque est ad populum suum

9 et sepelierunt eum Isaac et Ismahel filii sui in spelunca duplici quae sita est in agro Ephron filii Soor Hetthei e regione Mambre

10 quem emerat a filiis Heth ibi sepultus est ipse et Sarra uxor eius

11 et post obitum illius benedixit Deus Isaac filio eius qui habitabat iuxta puteum nomine Viventis et videntis

12 hae sunt generationes Ismahel filii Abraham quem peperit ei Agar Aegyptia famula Sarrae

13 et haec nomina filiorum eius in vocabulis et generationibus suis primogenitus Ismahelis Nabaioth dein Cedar et Abdeel et Mabsam

14 Masma quoque et Duma et Massa

15 Adad et Thema Itur et Naphis et Cedma

16 isti sunt filii Ismahel et haec nomina per castella et oppida eorum duodecim principes tribuum suarum

17 anni vitae Ismahel centum triginta septem deficiens mortuus est et adpositus ad populum suum

18 habitavit autem ab Evila usque Sur quae respicit Aegyptum introeuntibus Assyrios coram cunctis fratribus suis obiit

19 hae quoque sunt generationes Isaac filii Abraham Abraham genuit Isaac

20 qui cum quadraginta esset annorum duxit uxorem Rebeccam filiam Bathuel Syri de Mesopotamiam sororem Laban

21 deprecatusque est Dominum pro uxore sua eo quod esset sterilis qui exaudivit eum et dedit conceptum Rebeccae

22 sed conlidebantur in utero eius parvuli quae ait si sic mihi futurum erat quid necesse fuit concipere perrexitque ut consuleret Dominum

23 qui respondens ait duae gentes in utero tuo sunt et duo populi ex ventre tuo dividuntur populusque populum superabit et maior minori serviet

24 iam tempus pariendi venerat et ecce gemini in utero repperit sunt

25 qui primus egressus est rufus erat et totus in morem pellis hispidus vocatumque est nomen eius Esau protinus alter egrediens plantam fratris tenebat manu et idcirco appellavit eum Iacob

26 sexagenarius erat Isaac quando nati sunt parvuli

27 quibus adultis factus est Esau vir gnarus venandi et homo agricola Iacob autem vir simplex habitabat in tabernaculis

28 Isaac amabat Esau eo quod de venationibus illius vesceretur et Rebecca diligebat Iacob

29 coxit autem Iacob pulmentum ad quem cum venisset Esau de agro lassus

30 ait da mihi de coctione hac rufa quia oppido lassus sum quam ob causam vocatum est nomen eius Edom

31 cui dixit Iacob vende mihi primogenita tua

32 ille respondit en morior quid mihi proderunt primogenita

33 ait Iacob iura ergo mihi iuravit Esau et vendidit primogenita

34 et sic accepto pane et lentis edulio comedit et bibit et abiit parvipendens quod primogenita vendidisset

Caput 26

1 orta autem fame super terram post eam sterilitatem quae acciderat in diebus Abraham abiit Isaac ad Abimelech regem Palestinorum in Gerara

2 apparuitque ei Dominus et ait ne descendas in Aegyptum sed quiesce in terra quam dixero tibi

3 et peregrinare in ea eroque tecum et benedicam tibi tibi enim et semini tuo dabo universas regiones has complens iuramentum quod spocondi Abraham patri tuo

4 et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli daboque posteris tuis universas regiones has et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae

5 eo quod oboedierit Abraham voci meae et custodierit praecepta et mandata mea et caerimonias legesque servaverit 6 mansit itaque Isaac in Geraris

7 qui cum interrogaretur a viris loci illius super uxore sua respondit soror mea est timuerat enim confiteri quod sibi esset sociata coniugio reputans ne forte interficerent eum propter illius pulchritudinem

8 cumque pertransissent dies plurimi et ibi demoraretur prospiciens Abimelech Palestinorum rex per fenestram vidit eum iocantem cum Rebecca uxore sua

9 et accersito ait perspicuum est quod uxor tua sit cur mentitus es sororem tuam esse respondit timui ne morerer propter eam

10 dixitque Abimelech quare inposuisti nobis potuit coire quispiam de populo cum uxore tua et induxeras super nos grande peccatum praecepitque omni populo dicens

11 qui tetigerit hominis huius uxorem morte morietur

12 servit autem Isaac in terra illa et invenit in ipso anno centuplum benedixitque ei Dominus

13 et locupletatus est homo et ibat proficiens atque succrescens donec magnus vehementer effectus est

14 habuit quoque possessionem ovium et armentorum et familiae plurimum ob haec invidentes ei Palestini

15 omnes puteos quos foderant servi patris illius Abraham illo tempore obstruxerunt implentes humo

16 in tantum ut ipse Abimelech diceret ad Isaac recede a nobis quoniam potentior nostri factus es valde

17 et ille discedens veniret ad torrentem Gerarae habitaretque ibi

18 rursum fodit alios puteos quos foderant servi patris sui Abraham et quos illo mortuo olim obstruxerant Philisthim appellavitque eos hisdem nominibus quibus ante pater vocaverat

19 foderunt in torrente et reppererunt aquam vivam

20 sed et ibi iurgium fuit pastorum Gerarae adversum pastores Isaac dicentium nostra est aqua quam ob rem nomen putei ex eo quod acciderat vocavit Calumniam

21 foderunt et alium et pro illo quoque rixati sunt appellavitque eum Inimicitias

22 profectus inde fodit alium puteum pro quo non contenderunt itaque vocavit nomen illius Latitudo dicens nunc dilatavit nos Dominus et fecit crescere super terram

23 ascendit autem ex illo loco in Bersabee

24 ubi apparuit ei Dominus in ipsa nocte dicens ego sum Deus Abraham patris tui noli metuere quia tecum sum benedicam tibi et multiplicabo semen tuum propter servum meum Abraham

25 itaque aedificavit ibi altare et invocato nomine Domini extendit tabernaculum praecepitque servis suis ut foderent puteum

26 ad quem locum cum venissent de Geraris Abimelech et Ochozath amicus illius et Fichol dux militum

27 locutus est eis Isaac quid venistis ad me hominem quem odistis et expulistis a vobis

28 qui responderunt vidimus tecum esse Dominum et idcirco nunc diximus sit iuramentum inter nos et ineamus foedus

29 ut non facias nobis quicquam mali sicut et nos nihil tuorum adtigimus nec fecimus quod te laederet sed cum pace dimisimus auctum benedictione Domini

30 fecit ergo eis convivium et post cibum et potum

31 surgentes mane iuraverunt sibi mutuo dimisitque eos Isaac pacifice in locum suum

32 ecce autem venerunt in ipso die servi Isaac adnuntiantes ei de puteo quem foderant atque dicentes invenimus aquam

33 unde appellavit eum Abundantiam et nomen urbi inpositum est Bersabee usque in praesentem diem

34 Esau vero quadragenarius duxit uxores Iudith filiam Beeri Hetthei et Basemath filiam Helon eiusdem loci

35 quae ambae offenderant animum Isaac et Rebecca

Caput 27

1 senuit autem Isaac et caligaverunt oculi eius et videre non poterat vocavitque Esau filium suum maiorem et dixit ei fili mi qui respondit adsum

2 cui pater vides inquit quod senuerim et ignorem diem mortis meae

3 sume arma tua faretram et arcum et egredere foras cumque venatu aliquid adprehenderis

4 fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti et adfer ut comedam et benedicat tibi anima mea antequam moriar

5 quod cum audisset Rebecca et ille abisset in agrum ut iussionem patris expleret

6 dixit filio suo Iacob audi vi patrem tuum loquentem cum Esau fratre tuo et dicentem ei

7 adfer mihi venationem tuam et fac cibos ut comedam et benedicam tibi coram Domino antequam moriar

8 nunc ergo fili mi adquires consiliis meis

9 et pergens ad gregem adfer mihi duos hedos optimos ut faciam ex eis escas patri tuo quibus libenter vescitur

10 quas cum intuleris et comederit benedicat tibi priusquam moriatur

11 cui ille respondit nosti quod Esau frater meus homo pilosus sit et ego lenis

12 si adtractaverit me pater meus et senserit timeo ne putet sibi voluisse inludere et inducat super me maledictionem pro benedictione

13 ad quem mater in me sit ait ista maledictio fili mi tantum audi vocem meam et perge adferque quae dixi

14 abiit et adtulit deditque matri paravit illa cibos sicut noverat velle patrem illius

15 et vestibus Esau valde bonis quas apud se habebat domi induit eum

16 pelliculasque hedorum circumdedit manibus et colli nuda protexit

17 dedit pulmentum et panes quos coxerat tradidit

18 quibus inlatis dixit pater mi et ille respondit audio quis tu es fili mi

19 dixitque Iacob ego sum Esau primogenitus tuus feci sicut praecepisti mihi surge sede et comede de venatione mea ut benedicat mihi anima tua

20 rursum Isaac ad filium suum quomodo inquit tam cito invenire potuisti fili mi qui respondit voluntatis Dei fuit ut cito mihi occurreret quod volebam

21 dixitque Isaac accede huc ut tangam te fili mi et probem utrum tu sis filius meus Esau an non

22 accessit ille ad patrem et palpato eo dixit Isaac vox quidem vox Iacob est sed manus manus sunt Esau

23 et non cognovit eum quia pilosae manus similitudinem maioris expresserant benedicens ergo illi

24 ait tu es filius meus Esau respondit ego sum

25 at ille offer inquit mihi cibos de venatione tua fili mi ut benedicat tibi anima mea quos cum oblatos comedisset obtulit ei etiam vinum quo hausto

26 dixit ad eum accede ad me et da mihi osculum fili mi

27 accessit et osculatus est eum statimque ut sensit vestimentorum illius flagrantiam benedicens ait ecce odor filii mei sicut odor agri cui benedixit Dominus

28 det tibi Deus de rore caeli et de pinguedine terrae abundantiam frumenti et vini

29 et serviant tibi populi et adorent te tribus esto dominus fratrum tuorum et incurventur ante te filii matris tuae qui maledixerit tibi sit maledictus et qui benedixerit benedictionibus repleatur

30 vix Isaac sermonem impleverat et egresso Iacob foras venit Esau

31 coctosque de venatione cibos intulit patri dicens surge pater mi et comede de venatione filii tui ut benedicat mihi anima tua

32 dixitque illi Isaac quis enim es tu qui respondit ego sum primogenitus filius tuus Esau

33 expavit Isaac stupore vehementi et ultra quam credi potest admirans ait quis igitur ille est qui dudum captam nationem adtulit mihi et comedi ex omnibus priusquam tu venires benedixique ei et erit benedictus

34 auditis Esau sermonibus patris inrugiit clamore magno et consternatus ait benedic etiam mihi pater mi

35 qui ait venit germanus tuus fraudulenter et accepit benedictionem tuam

36 at ille subiunxit iuste vocatum est nomen eius Iacob subplantavit enim me in altera vice primogenita mea ante tulit et nunc secundo subripuit benedictionem meam rursumque ad patrem numquid non reservasti ait et mihi benedictionem

37 respondit Isaac dominum tuum illum constitui et omnes fratres eius servituti illius subiugavi frumento et vino stabilivi eum tibi post haec fili mi ultra quid faciam

38 cui Esau num unam inquit tantum benedictionem habes pater mihi quoque obsecro ut benedicas cumque heulatur magno fleret

39 motus Isaac dixit ad eum in pinguedine terrae et in rore caeli desuper

40 erit benedictio tua vives gladio et fratri tuo servies tempusque veniet cum excutias et solvas iugum eius de cervicibus tuis

41 oderat ergo semper Esau Iacob pro benedictione qua benedixerat ei pater dixitque in corde suo veniant dies luctus patris mei ut occidam Iacob fratrem meum

42 nuntiata sunt haec Rebeckae quae mittens et vocans Iacob filium suum dixit ad eum ecce Esau frater tuus minatur ut occidat te

43 nunc ergo fili audi vocem meam et consurgens fuge ad Laban fratrem meum in Haran

44 habitabisque cum eo dies paucos donec requiescat furor fratris tui

45 et cesset indignatio eius obliviscaturque eorum quae fecisti in eum postea mittam et adducam te inde huc cur utroque orbabor filio in una die

46 dixit quoque Rebecca ad Isaac taedet me vitae meae propter filias Heth si acceperit Iacob uxorem de stirpe huius terrae nolo vivere

Caput 28

1 vocavit itaque Isaac Iacob et benedixit praecepitque ei dicens noli accipere coniugem de genere Chanaan

2 sed vade et proficiscere in Mesopotamiam Syriae ad domum Bathuel patrem matris tuae et accipe tibi inde uxorem de filiabus Laban avunculi tui

3 Deus autem omnipotens benedicat tibi et crescere te faciat atque multiplicet ut sis in turbas populorum

4 et det tibi benedictiones Abraham et semini tuo post te ut possideas terram peregrinationis tuae quam pollicitus est avo tuo

5 cumque dimisisset eum Isaac profectus venit in Mesopotamiam Syriae ad Laban filium Bathuel Syri fratrem Rebeckae matris suae

6 videns autem Esau quod benedixisset pater suus Iacob et misisset eum in Mesopotamiam Syriae ut inde uxorem duceret et quod post benedictionem praecepisset ei dicens non accipies coniugem de filiabus Chanaan

7 quodque oboediens Iacob parentibus isset in Syriam

8 probans quoque quod non libenter aspiceret filias Chanaan pater suus

9 ivit ad Ismahelem et duxit uxorem absque his quas prius habebat Maeleth filiam Ismahel filii Abraham sororem Nabaioth

10 igitur egressus Iacob de Bersabee pergebat Haran

11 cumque venisset ad quendam locum et vellet in eo requiescere post solis occubitus tulit de lapidibus qui iacebant et subponens capiti suo dormivit in eodem loco

12 viditque in somnis scalam stantem super terram et cacumen illius tangens caelum angelos quoque Dei ascendentes et descendentes per eam

13 et Dominum innixum scalae dicentem sibi ego sum Dominus Deus Abraham patris tui et Deus Isaac terram in qua dormis tibi dabo et semini tuo

14 eritque germen tuum quasi pulvis terrae dilataberis ad occidentem et orientem septentrionem et meridiem et benedicentur in te et in semine tuo cunctae tribus terrae

15 et ero custos tuus quocumque perrexeris et reducam te in terram hanc nec dimittam nisi conplevero universa quae dixi

16 cumque evigilasset Iacob de somno ait vere Dominus est in loco isto et ego nesciebam

17 pavensque quam terribilis inquit est locus iste non est hic aliud nisi domus Dei et porta caeli

18 surgens ergo mane tulit lapidem quem subposuerat capiti suo et erexit in titulum fundens oleum desuper

19 appellavitque nomen urbis Bethel quae prius Luza vocabatur

20 vovit etiam votum dicens si fuerit Deus mecum et custodierit me in via per quam ambulo et dederit mihi panem ad vescendum et vestem ad induendum

21 reversusque fuero prospere ad domum patris mei erit mihi Dominus in Deum

22 et lapis iste quem erexi in titulum vocabitur Domus Dei cunctorumque quae dederis mihi decimas offeram tibi

Caput 29

1 profectus ergo Iacob venit ad terram orientalem

2 et vidit puteum in agro tresque greges ovium accubantes iuxta eum nam ex illo adaquabantur pecora et os eius grandi lapide claudebatur

3 morisque erat ut cunctis ovibus congregatis devolverent lapidem et refectis gregibus rursum super os putei ponerent

4 dixitque ad pastores fratres unde estis qui responderunt de Haran

5 quos interrogans numquid ait nostis Laban filium Nahor dixerunt novimus

6 sanusne est inquit valet inquiunt et ecce Rahel filia eius venit cum grege suo

7 dixitque Iacob adhuc multum diei superest nec est tempus ut reducantur ad caulas greges date ante potum ovibus et sic ad pastum eas reducite

8 qui responderunt non possumus donec omnia pecora congregentur et amoveamus lapidem de ore putei ut adaquemus greges

9 adhuc loquebantur et ecce Rahel veniebat cum ovibus patris sui nam gregem ipsa pascebat

10 quam cum vidisset Iacob et sciret consobrinam suam ovesque Laban avunculi sui amovit lapidem quo puteus claudebatur

11 et adaquato grege osculatus est eam elevataque voce flevit

12 et indicavit ei quod frater esset patris eius et filius Rebeccae at illa festinans nuntiavit patri suo

13 qui cum audisset venisse Iacob filium sororis suae currit obviam complexusque eum et in oscula ruens duxit in domum suam auditis autem causis itineris

14 respondit os meum es et caro mea et postquam expleti sunt dies mensis unius

15 dixit ei num quia frater meus es gratis servies mihi dic quid mercedis accipias

16 habebat vero filias duas nomen maioris Lia minor appellabatur Rahel

17 sed Lia lippis erat oculis Rahel decora facie et venusto aspectu

18 quam diligens Iacob ait serviam tibi pro Rahel filia tua minore septem annis

19 respondit Laban melius est ut tibi eam dem quam viro alteri mane apud me

20 servivit igitur Iacob pro Rahel septem annis et videbantur illi pauci dies prae amoris magnitudine

21 dixitque ad Laban da mihi uxorem meam quia iam tempus expletum est ut ingrediar ad eam

22 qui vocatis multis amicorum turbis ad convivium fecit nuptias

23 et vespere filiam suam Liam introduxit ad eum

24 dans ancillam filiae Zelpham nomine ad quam cum ex more Iacob fuisset ingressus facto mane vidit Liam

25 et dixit ad socerum quid est quod facere voluisti nonne pro Rahel servivi tibi quare inposuisti mihi

26 respondit Laban non est in loco nostro consuetudinis ut minores ante tradamus ad nuptias

27 imple ebdomadem dierum huius copulae et hanc quoque dabo tibi pro opere quo serviturus es mihi septem annis aliis

28 adquievit placito et ebdomade transacta Rahel duxit uxorem

29 cui pater servam Balam dederat

30 tandemque potitus optatis nuptiis amorem sequentis priori praetulit serviens apud eum septem annis aliis

31 videns autem Dominus quod despiceret Liam aperuit vulvam eius sorore sterili permanente

32 quae conceptum genuit filium vocavitque nomen eius Ruben dicens vidit Dominus humilitatem meam nunc amabit me vir meus

33 rursumque concepit et peperit filium et ait quoniam audivit Dominus haberi me contemptui dedit etiam istum mihi vocavitque nomen illius Symeon

34 concepit tertio et genuit alium dixitque nunc quoque copulabitur mihi maritus meus eo quod pepererim illi tres filios et idcirco appellavit nomen eius Levi

35 quarto concepit et peperit filium et ait modo confitebor Domino et ob hoc vocavit eum Iudam cessavitque parere

Caput 30

1 cernens autem Rahel quod infecunda esset invidit sorori et ait marito suo da mihi liberos alioquin moriar

2 cui iratus respondit Iacob num pro Deo ego sum qui privavit te fructu ventris tui

3 at illa habeo inquit famulam Balam ingredi ad eam ut pariat super genua mea et habeam ex ea filios

4 deditque illi Balam in coniugium quae

5 ingresso ad se viro concepit et peperit filium

6 dixitque Rahel iudicavit mihi Dominus et exaudivit vocem meam dans mihi filium et idcirco appellavit nomen illius Dan

7 rursumque Bala concipiens peperit alterum

8 pro quo ait Rahel conparavit me Deus cum sorore mea et invalui vocavitque eum Nephtalim

9 sentiens Lia quod parere desisset Zelpham ancillam suam marito tradidit

10 qua post conceptum edente filium

11 dixit feliciter et idcirco vocavit nomen eius Gad

12 peperit quoque Zelpha alterum

13 dixitque Lia hoc pro beatitudine mea beatam quippe me dicent mulieres propterea appellavit eum Aser

14 egressus autem Ruben tempore messis triticeae in agro repperit mandragoras quos matri Liae detulit dixitque Rahel da mihi partem de mandragoris filii tui

15 illa respondit parumne tibi videtur quod praeriperis maritum mihi nisi etiam mandragoras filii mei tuleris ait Rahel dormiat tecum hac nocte pro mandragoris filii tui

16 redeuntque ad vesperam de agro Iacob egressa est in occursum Lia et ad me inquit intrabis quia mercede conduxisti pro mandragoris filii mei dormivit cum ea nocte illa

17 et exaudivit Deus preces eius concepitque et peperit filium quintum

18 et ait dedit Deus mercedem mihi quia dedi ancillam meam viro meo appellavitque nomen illius Isachar

19 rursum Lia concipiens peperit sextum filium

20 et ait ditavit me Deus dote bona etiam hac vice mecum erit maritus meus eo quod genuerim ei sex filios et idcirco appellavit nomen eius Zabulon

21 post quem peperit filiam nomine Dinam

22 recordatus quoque Dominus Rahelis exaudivit eam et aperuit vulvam illius

23 quae concepit et peperit filium dicens abstulit Deus obprobrium meum

24 et vocavit nomen illius Ioseph dicens addat mihi Dominus filium alterum

25 nato autem Ioseph dixit Iacob socero suo dimitte me ut revertar in patriam et ad terram meam

26 da mihi uxores et liberos meos pro quibus servivi tibi ut abeam tu nosti servitutem qua servivi tibi

27 ait ei Laban inveniam gratiam in conspectu tuo experimento didici quod benedixit mihi Deus propter te

28 constitue mercedem tuam quam dem tibi

29 at ille respondit tu nosti quomodo servierim tibi et quanta in manibus meis fuerit possessio tua

30 modicum habuisti antequam venirem et nunc dives effectus es benedixitque tibi Dominus ad introitum meum iustum est igitur ut aliquando provideam etiam domui meae

31 dixitque Laban quid dabo tibi at ille ait nihil volo sed si feceris quod postulo iterum pascam et custodiam pecora tua

32 gyra omnes greges tuos et separa cunctas oves varias et sparso vellere et quodcumque furvum et maculosum variumque fuerit tam in ovibus quam in capris erit merces mea

33 respondebitque mihi cras iustitia mea quando placiti tempus advenerit coram te et omnia quae non fuerint varia et maculosa et furva tam in ovibus quam in capris furti me arguent

34 dixit Laban gratum habeo quod petis

35 et separavit in die illo capras et oves hircos et arietes varios atque maculosos cunctum autem gregem unicolorem id est albi et nigri velleris tradidit in manu filiorum suorum

36 et posuit spatium itineris inter se et generum dierum trium qui pascebat reliquos greges eius

37 tollens ergo Iacob virgas populeas virides et amigdalinas et ex platanis ex parte decorticavit eas detractisque corticibus in his quae spoliata fuerant candor apparuit illa vero quae integra erant viridia permanserunt atque in hunc modum color effectus est varius

38 posuitque eas in canalibus ubi effundebatur aqua ut cum venissent greges ad bibendum ante oculos haberent virgas et in aspectu earum conciperent

39 factumque est ut in ipso calore coitus oves intuerentur virgas et parerent maculosa et varia et diverso colore respersa

40 divisitque gregem Iacob et posuit virgas ante oculos arietum erant autem alba quaeque et nigra Laban cetera vero Iacob separatis inter se gregibus

41 igitur quando primo tempore ascendebantur oves ponebat Iacob virgas in canalibus aquarum ante oculos arietum et ovium ut in earum contemplatione conciperent

42 quando vero serotina admissura erat et conceptus extremus non ponebat eas factaque sunt ea quae erant serotina Laban et quae primi temporis Iacob

43 ditatusque est homo ultra modum et habuit greges multos ancillas et servos camelos et asinos

Caput 31

1 postquam autem audivit verba filiorum Laban dicentium tulit Iacob omnia quae fuerunt patris nostri et de illius facultate ditatus factus est inclitus

2 animadvertit quoque faciem Laban quod non esset erga se sicut heri et nudius tertius

3 maxime dicente sibi Domino revertere in terram patrum tuorum et ad generationem tuam eroque tecum

4 misit et vocavit Rahel et Liam in agrum ubi pascebat greges

5 dixitque eis video faciem patris vestri quod non sit erga me sicut heri et nudius tertius Deus autem patris mei fuit mecum

6 et ipsae nostis quod totis viribus meis servierim patri vestro

7 sed pater vester circumvenit me et mutavit mercedem meam decem vicibus et tamen non dimisit eum Deus ut noceret mihi

8 si quando dixit variae erunt mercedes tuae pariebant omnes oves varios fetus quando vero e contrario ait alba quaeque accipies pro mercede omnes greges alba pepererunt

9 tulitque Deus substantiam patris vestri et dedit mihi

10 postquam enim conceptus ovium tempus advenerat levavi oculos meos et vidi in somnis ascendentes mares super feminas varios et maculosos et diversorum colorum

11 dixitque angelus Dei ad me in somnis Iacob et ego respondi adsum

12 qui ait leva oculos tuos et vide universos masculos ascendentes super feminas varios respersos atque maculosos vidi enim omnia quae fecit tibi Laban

13 ego sum Deus Bethel ubi unxisti lapidem et votum vovisti mihi nunc ergo surge et egredere de terra hac revertens in terram nativitatis tuae

14 responderunt Rahel et Lia numquid habemus residui quicquam in facultatibus et hereditate domus patris nostri

15 nonne quasi alienas reputavit nos et vendidit comeditque pretium nostrum

16 sed Deus tulit opes patris nostri et nobis eas tradidit ac filiis nostris unde omnia quae praecepit fac

17 surrexit itaque Iacob et inpositis liberis et coniugibus suis super camelos abiit

18 tulitque omnem substantiam et greges et quicquid in Mesopotamiam quaesierat pergens ad Isaac patrem suum in terram Chanaan

19 eo tempore Laban ierat ad tondendas oves et Rahel furata est idola patris sui

20 noluitque Iacob confiteri socero quod fugeret

21 cumque abisset tam ipse quam omnia quae iuris eius erant et amne transmissio pergeret contra montem Galaad

22 nuntiatum est Laban die tertio quod fugeret Iacob

23 qui adsumptis fratribus suis persecutus est eum diebus septem et comprehendit in monte Galaad

24 viditque in somnis dicentem sibi Dominum cave ne quicquam aspere loquaris contra Iacob

25 iamque Iacob extenderat in monte tabernaculum cum ille consecutus eum cum fratribus suis in eodem monte Galaad fixit tentorium

26 et dixit ad Iacob quare ita egisti ut clam me abigeres filias meas quasi captivas gladio

27 cur ignorante me fugere voluisti nec indicare mihi ut prosequer te cum gaudio et canticis et tympanis et cithara

28 non es passus ut oscularer filios meos ac filias stulte operatus es et nunc

29 valet quidem manus mea reddere tibi malum sed Deus patris vestri heri dixit mihi cave ne loquaris cum Iacob quicquam durius

30 esto ad tuos ire cupiebas et desiderio tibi erat domus patris tui cur furatus es deos meos

31 respondit Iacob quod inscio te profectus sum timui ne violenter auferres filias tuas

32 quod autem furti arguis apud quemcumque inveneris deos tuos necetur coram fratribus nostris scrutare quicquid tuorum apud me inveneris et aufer haec dicens ignorabat quod Rahel furata esset idola

33 ingressus itaque Laban tabernaculum Iacob et Liae et utriusque famulae non invenit cumque intrasset tentorium Rahelis

34 illa festinans abscondit idola subter stramen cameli et sedit desuper scrutantique omne tentorium et nihil inveniit

35 ait ne irascatur dominus meus quod coram te adsurgere nequeo quia iuxta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi sic delusa sollicitudo quaerentis est

36 tumensque Iacob cum iurgio ait quam ob culpam meam et ob quod peccatum sic exarsisti post me

37 et scrutatus es omnem supellectilem meam quid invenisti de cuncta substantia domus tuae pone hic coram fratribus meis et fratribus tuis et iudicent inter me et te

38 idcirco viginti annis fui tecum oves tuae et caprae steriles non fuerunt arietes gregis tui non comedi

39 nec captum a bestia ostendi tibi ego damnum omne reddebam quicquid furto perierat a me exigebas

40 die noctuque aestu urebar et gelu fugiebat somnus ab oculis meis

41 sic per viginti annos in domo tua servivi tibi quattuordecim pro filiabus et sex pro gregibus tuis inmutasti quoque mercedem meam decem vicibus

42 nisi Deus patris mei Abraham et Timor Isaac adfuisset mihi forsitan modo nudum me dimisisses afflictionem meam et laborem manuum mearum respexit Deus et arguit te heri

43 respondit ei Laban filiae et filii et greges tui et omnia quae cernis mea sunt quid possum facere filiis et nepotibus meis

44 veni ergo et ineamus foedus ut sit testimonium inter me et te

45 tulit itaque Iacob lapidem et erexit illum in titulum

46 dixitque fratribus suis adferte lapides qui congregantes fecerunt tumulum comederuntque super eum

47 quem vocavit Laban tumulus Testis et Iacob acervum Testimonii uterque iuxta proprietatem linguae suae

48 dixitque Laban tumulus iste testis erit inter me et te hodie et idcirco appellatum est nomen eius Galaad id est tumulus Testis

49 intueatur Dominus et iudicet inter nos quando recesserimus a nobis

50 si adflixeris filias meas et si introduxeris uxores alias super eas nullus sermonis nostri testis est absque Deo qui praesens respicit

51 dixitque rursus ad Iacob en tumulus hic et lapis quem erexi inter me et te

52 testis erit tumulus inquam iste et lapis sint in testimonio si aut ego transiero illum pergens ad te aut tu praeterieris malum mihi cogitans

53 Deus Abraham et Deus Nahor iudicet inter nos Deus patris eorum iuravit Iacob per Timorem patris sui Isaac

54 immolatisque victimis in monte vocavit fratres suos ut ederent panem qui cum comedissent manserunt ibi

55 Laban vero de nocte consurgens osculatus est filios et filias suas et benedixit illis reversus in locum suum

Caput 32

1 Iacob quoque abiit itinere quo coeperat fueruntque ei obviam angeli Dei

2 quos cum vidisset ait castra Dei sunt haec et appellavit nomen loci illius Manaim id est Castra

3 misit autem et nuntios ante se ad Esau fratrem suum in terram Seir regionis Edom

4 praecepitque eis dicens sic loquimini domino meo Esau haec dicit frater tuus Iacob apud Laban peregrinatus sum et fui usque in praesentem diem

5 habeo boves et asinos oves et servos atque ancillas mittoque nunc legationem ad dominum meum ut inveniam gratiam in conspectu tuo

6 reversi sunt nuntii ad Iacob dicentes venimus ad Esau fratrem tuum et ecce properat in occursum tibi cum quadringentis viris

7 timuit Iacob valde et perterritus divisit populum qui secum erat greges quoque et oves et boves et camelos in duas turmas

8 dicens si venerit Esau ad unam turmam et percusserit eam alia turma quae reliqua est salvabitur

9 dixitque Iacob Deus patris mei Abraham et Deus patris mei Isaac Domine qui dixisti mihi revertere in terram tuam et in locum nativitatis tuae et benefaciam tibi

10 minor sum cunctis miserationibus et veritate quam explesti servo tuo in baculo meo transivi Iordanem istum et nunc cum duabus turmis regredior

11 erue me de manu fratris mei de manu Esau quia valde eum timeo ne forte veniens percutiat matrem cum filiis

12 tu locutus es quod bene mihi faceres et dilatares semen meum sicut harenam maris quae prae multitudine numerari non potest

13 cumque dormisset ibi nocte illa separavit de his quae habebat munera Esau fratri suo

14 capras ducentas hircos viginti oves ducentas arietes viginti

15 camelos fetas cum pullis suis triginta vaccas quadraginta et tauros viginti asinas viginti et pullos earum decem

16 et misit per manus servorum suorum singulos seorsum greges dixitque pueris suis antecedit me et sit spatium inter gregem et gregem

17 et praecepit priori dicens si obvium habueris Esau fratrem meum et interrogaverit te cuius es et quo vadis et cuius sunt ista quae sequeris

18 respondebis servi tui Iacob munera misit domino meo Esau ipse quoque post nos venit

19 similiter mandata dedit secundo ac tertio et cunctis qui sequebantur greges dicens hisdem verbis loquimini ad Esau cum inveneritis eum

20 et addetis ipse quoque servus tuus Iacob iter nostrum insequitur dixit enim placabo illum muneribus quae praecedunt et postea videbo forsitan propitiabitur mihi

21 praecesserunt itaque munera ante eum ipse vero mansit nocte illa in Castris

22 cumque mature surrexisset tulit duas uxores suas et totidem famulas cum undecim filiis et transivit vadum Iacob

23 transductisque omnibus quae ad se pertinebant

24 remansit solus et ecce vir luctabatur cum eo usque mane

25 qui cum videret quod eum superare non posset tetigit nervum femoris eius et statim emarcuit

26 dixitque ad eum dimitte me iam enim ascendit aurora respondit non dimittam te nisi benedixeris mihi

27 ait ergo quod nomen est tibi respondit Iacob

28 at ille nequaquam inquit Iacob appellabitur nomen tuum sed Israhel quoniam si contra Deum fortis fuisti quanto magis contra homines praevaleris

29 interrogavit eum Iacob dic mihi quo appellaris nomine respondit cur quaeris nomen meum et benedixit ei in eodem loco

30 vocavitque Iacob nomen loci illius Phanuhel dicens vidi Deum facie ad faciem et salva facta est anima mea

31 ortusque est ei statim sol postquam transgressus est Phanuhel ipse vero claudicabat pede

32 quam ob causam non comedunt filii Israhel nervum qui emarcuit in femore Iacob usque in praesentem diem eo quod tetigerit nervum femoris eius et obstipuerit

Caput 33

1 levans autem Iacob oculos suos vidit venientem Esau et cum eo quadringentos viros divisitque filios Liae et Rahel ambarumque famularum

2 et posuit utramque ancillam et liberos earum in principio Liam vero et filios eius in secundo loco Rahel autem et Ioseph novissimos

3 et ipse praegrediens adoravit pronus in terram septies donec adpropinquaret frater eius

4 currens itaque Esau obviam fratri suo amplexatus est eum stringensque collum et osculans flevit

5 levatisque oculis vidit mulieres et parvulos earum et ait quid sibi volunt isti et si ad te pertinent respondit parvuli sunt quos donavit mihi Deus servo tuo

6 et adpropinquantes ancillae et filii earum incurvati sunt

7 accessitque Lia cum liberis suis et cum similiter adorassent extremi Ioseph et Rahel adoraverunt

8 quanam sunt inquit istae turmae quas obvias habui respondit ut invenirem gratiam coram domino meo

9 et ille habeo ait plurima frater mi sint tua tibi

10 dixit Iacob noli ita obsecro sed si inveni gratiam in oculis tuis accipe munusculum de manibus meis sic enim vidi faciem tuam quasi viderim vultum Dei esto mihi propitius

11 et suscipe benedictionem quam adtuli tibi et quam donavit mihi Deus tribuens omnia vix fratre compellente suscipiens

12 ait gradiamur simul eroque socius itineris tui

13 dixit Iacob nosti domine mi quod parvulos habeam teneros et oves ac boves fetas mecum quas si plus in ambulando fecero laborare morientur una die cuncti greges

14 praecedat dominus meus ante servum suum et ego sequar paulatim vestigia eius sicut videro posse parvulos meos donec veniam ad dominum meum in Seir

15 respondit Esau oro te ut de populo qui mecum est saltem socii remaneant viae tuae non est inquit necesse hoc uno indigeo ut inveniam gratiam in conspectu domini mei

16 reversus est itaque illo die Esau itinere quo venerat in Seir

17 et Iacob venit in Soccoth ubi aedificata domo et fixis tentoriis appellavit nomen loci illius Soccoth id est Tabernacula

18 transivitque in Salem urbem Sycimorum quae est in terra Chanaan postquam regressus est de Mesopotamiam Syriae et habitavit iuxta oppidum

19 emitque partem agri in qua fixerat tabernaculum a filiis Emor patris Sychem centum agnis

20 et erecto ibi altari invocavit super illud Fortissimum Deum Israhel

Caput 34

1 egressa est autem Dina filia Liae ut videret mulieres regionis illius

2 quam cum vidisset Sychem filius Emor Evei princeps terrae illius adamavit et rapuit et dormivit cum illa vi opprimens virginem

3 et conglutinata est anima eius cum ea tristemque blanditiis delinivit

4 et pergens ad Emor patrem suum accipe mihi inquit puellam hanc coniugem

5 quod cum audisset Iacob absentibus filiis et in pastu occupatis pecorum siluit donec redirent

6 egresso autem Emor patre Sychem ut loqueretur ad Iacob

7 ecce filii eius veniebant de agro auditoque quod acciderat irati sunt valde eo quod foedam rem esset operatus in Israhel et violata filia Iacob rem inlicitam perpetrasset

8 locutus est itaque Emor ad eos Sychem filii mei adhesit anima filiae vestrae date eam illi uxorem

9 et iungamus vicissim conubia filias vestras tradite nobis et filias nostras accipite

10 et habitate nobiscum terra in potestate vestra est exercete negotiamini et possidete eam

11 sed et Sychem ad patrem et ad fratres eius ait inveniam gratiam coram vobis et quaecumque statueritis dabo

12 augete dotem munera postulate libens tribuam quod petieritis tantum date mihi puellam hanc uxorem

13 responderunt filii Iacob Sychem et patri eius in dolo saevientes ob stuprum sororis

14 non possumus facere quod petitis nec dare sororem nostram homini incircumciso quod inlicitum et nefarium est apud nos

15 sed in hoc valebimus foederari si esse volueritis nostri similes et circumcidatur in vobis omne masculini sexus

16 tunc dabimus et accipiemus mutuo filias nostras ac vestras et habitabimus vobiscum erimusque unus populus

17 sin autem circumcidi nolueritis tollemus filiam nostram et recedemus

18 placuit oblatio eorum Emor et Sychem filio eius

19 nec distulit adulescens quin statim quod petebatur expleret amabat enim puellam valde et ipse erat inclitus in omni domo patris sui

20 ingressique portam urbis locuti sunt populo

21 viri isti pacifici sunt et volunt habitare nobiscum negotientur in terra et exerceant eam quae spatiosa et lata cultoribus indiget filias eorum accipiemus uxores et nostras illis dabimus

22 unum est quod differtur tantum bonum si circumcidamus masculos nostros ritum gentis imitantes

23 et substantia eorum et pecora et cuncta quae possident nostra erunt tantum in hoc adquiescamus et habitantes simul unum efficiemus populum

24 adsensi sunt omnes circumcisis cunctis maribus

25 et ecce die tertio quando gravissimus vulnerum dolor est arreptis duo Iacob filii Symeon et Levi fratres Dinae gladiis ingressi sunt urbem confidenter interfectisque omnibus masculis

26 Emor et Sychem pariter necaverunt tollentes Dinam de domo Sychem sororem suam

27 quibus egressis inruerunt super occisos ceteri filii Iacob et depopulati sunt urbem in ultionem stupri

28 oves eorum et armenta et asinos cunctaque vastantes quae in domibus et in agris erant

29 parvulos quoque et uxores eorum duxere captivas

30 quibus patratis audacter Iacob dixit ad Symeon et Levi turbastis me et odiosum fecistis Chananeis et Ferezeis habitatoribus terrae huius nos pauci sumus illi congregati percutient me et delebor ego et domus mea

31 responderunt numquid ut scorto abuti debuere sorore nostra

Caput 35

1 interea locutus est Deus ad Iacob surge et ascende Bethel et habita ibi facque altare Deo qui apparuit tibi quando fugiebas Esau fratrem tuum

2 Iacob vero convocata omni domo sua ait abicite deos alienos qui in medio vestri sunt et mundamini ac mutate vestimenta vestra

3 surgite et ascendamus in Bethel ut faciamus ibi altare Deo qui exaudivit me in die tribulationis meae et fuit socius itineris mei

4 dederunt ergo ei omnes deos alienos quos habebant et inaures quae erant in auribus eorum at ille infodit ea subter terebinthum quae est post urbem Sychem

5 cumque profecti essent terror Dei invasit omnes per circuitum civitates et non sunt ausi persequi recedentes

6 venit igitur Iacob Luzam quae est in terra Chanaan cognomento Bethel ipse et omnis populus cum eo

7 aedificavitque ibi altare et appellavit nomen loci Domus Dei ibi enim apparuit ei Deus cum fugeret fratrem suum

8 eodem tempore mortua est Debbora nutrix Rebeckae et sepulta ad radices Bethel subter quercum vocatumque est nomen loci quercus Fletus

9 apparuit autem iterum Deus Iacob postquam reversus est de Mesopotamiam Syriae benedixitque ei

10 dicens non vocaberis ultra Iacob sed Israhel erit nomen tuum et appellavit eum Israhel

11 dixitque ei ego Deus omnipotens cresce et multiplicare gentes et populi nationum erunt ex te reges de lumbis tuis egredientur

12 terramque quam dedi Abraham et Isaac dabo tibi et semini tuo post te

13 et recessit ab eo

14 ille vero erexit titulum lapideum in loco quo locutus ei fuerat Deus libans super eum libamina et effundens oleum

15 vocansque nomen loci Bethel

16 egressus inde venit verno tempore ad terram quae ducit Efratham in qua cum parturiret Rahel

17 ob difficultatem partus periclitari coepit dixitque ei obsetrix noli timere quia et hunc habebis filium

18 egrediente autem anima prae dolore et imminente iam morte vocavit nomen filii sui Benoni id est filius doloris mei pater vero appellavit eum Benjamin id est filius dexteræ

19 mortua est ergo Rahel et sepulta in via quae ducit Efratham haec est Bethleem

20 erexitque Iacob titulum super sepulchrum eius hic est titulus monumenti Rahel usque in praesentem diem

21 egressus inde fixit tabernaculum trans turrem Gregis

22 cumque habitaret in illa regione abiit Ruben et dormivit cum Bala concubina patris sui quod illum minime latuit erant autem filii Iacob duodecim

23 filii Liae primogenitus Ruben et Symeon et Levi et Iudas et Isachar et Zabulon

24 filii Rahel Ioseph et Benjamin

25 filii Balae ancillae Rahelis Dan et Nepthalim

26 filii Zelphae ancillae Liae Gad et Aser hii filii Iacob qui nati sunt ei in Mesopotamiam Syriae

27 venit etiam ad Isaac patrem suum in Mambre civitatem Arbee haec est Hebron in qua peregrinatus est Abraham et Isaac

28 et completi sunt dies Isaac centum octoginta annorum

29 consumptusque aetate mortuus est et adpositus populo suo senex et plenus dierum et sepelierunt eum Esau et Iacob filii sui

Caput 36

1 hae sunt autem generationes Esau ipse est Edom

2 Esau accepit uxores de filiabus Chanaan Ada filiam Elom Hetthei et Oolibama filiam Anae filiae Sebeon Evei

3 Basemath quoque filiam Ismahel sororem Nabaioth

4 peperit autem Ada Eliphaz Basemath genuit Rauhel

5 Oolibama edidit Hieus et Hielom et Core hii filii Esau qui nati sunt ei in terra Chanaan

6 tulit autem Esau uxores suas et filios et filias et omnem animam domus suae et substantiam et pecora et cuncta quae habere poterat in terra Chanaan et abiit in alteram regionem recessitque a fratre suo Iacob

7 divites enim erant valde et simul habitare non poterant nec sustinebat eos terra peregrinationis eorum prae multitudine gregum

8 habitavitque Esau in monte Seir ipse est Edom

9 hae sunt generationes Esau patris Edom in monte Seir

10 et haec nomina filiorum eius Eliphaz filius Ada uxoris Esau Rauhel quoque filius Basemath uxoris eius

11 fueruntque filii Eliphaz Theman Omar Sephu et Gatham et Cenez

12 erat autem Thamna concubina Eliphaz filii Esau quae peperit ei Amalech hii sunt filii Adae uxoris Esau

13 filii autem Rauhel Naath et Zara Semma et Meza hii filii Basemath uxoris Esau

14 isti quoque erant filii Oolibama filiae Ana filiae Sebeon uxoris Esau quos genuit ei Hieus et Hielom et Core

15 hii duces filiorum Esau filii Eliphaz primogeniti Esau dux Theman dux Omar dux Sephu dux Cenez

16 dux Core dux Gatham dux Amalech hii filii Eliphaz in terra Edom et hii filii Adae

17 hii quoque filii Rauhel filii Esau dux Naath dux Zara dux Semma dux Meza hii duces Rauhel in terra Edom isti filii Basemath uxoris Esau

18 hii autem filii Oolibama uxoris Esau dux Hieus dux Hielom dux Core hii duces Oolibama filiae Ana uxoris Esau

19 isti filii Esau et hii duces eorum ipse est Edom

20 isti filii Seir Horrei habitatores terrae Lotham et Sobal et Sebeon et Anan

21 Dison et Eser et Disan hii duces Horrei filii Seir in terra Edom

22 facti sunt autem filii Lotham Horrei et Heman erat autem soror Lotham Thamna

23 et isti filii Sobal Alvam et Maneeth et Hebal Sephi et Onam

24 et hii filii Sebeon Ahaia et Anam iste est Ana qui invenit aquas calidas in solitudine cum pasceret asinos Sebeon patris sui

25 habuitque filium Disan et filiam Oolibama

26 et isti filii Disan Amdan et Esban et Iethran et Charan

27 hii quoque filii Eser Balaan et Zevan et Acham

28 habuit autem filios Disan Hus et Aran

29 isti duces Horreorum dux Lothan dux Sobal dux Sebeon dux Ana

30 dux Dison dux Eser dux Disan isti duces Horreorum qui imperaverunt in terra Seir

31 reges autem qui regnaverunt in terra Edom antequam haberent regem filii Israhel fuerunt hii

32 Bale filius Beor nomenque urbis eius Denaba

33 mortuus est autem Bale et regnavit pro eo Iobab filius Zare de Bosra

34 cumque mortuus esset Iobab regnavit pro eo Husan de terra Themanorum

35 hoc quoque mortuo regnavit pro eo Adad filius Bada-di qui percussit Madian in regione Moab et nomen urbis eius Ahuith

36 cumque mortuus esset Adad regnavit pro eo Semla de Maserecha

37 hoc quoque mortuo regnavit pro eo Saul de fluvio Rooboth

38 cumque et hic obisset successit in regnum Baalanam filius Achobor

39 isto quoque mortuo regnavit pro eo Adad nomenque urbis eius Phau et appellabatur uxor illius Meezabel filia Matred filiae Mizaab

40 haec ergo nomina Esau in cognationibus et locis et vocabulis suis dux Thamna dux Alva dux Ietheth

41 dux Oolibama dux Ela dux Phinon

42 dux Cenez dux Theman dux Mabsar

43 dux Mabdiel dux Iram hii duces Edom habitantes in terra imperii sui ipse est Esau pater Idumeorum

Caput 37

1 habitavit autem Iacob in terra Chanaan in qua peregrinatus est pater suus

2 et hae sunt generationes eius Ioseph cum sedecim esset annorum pascebat gregem cum fratribus suis adhuc puer et erat cum filiis Balae et Zelphae uxorum patris sui accusavitque fratres suos apud patrem crimine pessimo

3 Israhel autem diligebat Ioseph super omnes filios suos eo quod in senectute genuisset eum fecitque ei tunicam polymitam

4 videntes autem fratres eius quod a patre plus cunctis filiis amaretur oderant eum nec poterant ei quicquam pacificum loqui

5 accidit quoque ut visum somnium referret fratribus quae causa maioris odii seminarium fuit

6 dixitque ad eos audite somnium meum quod vidi

7 putabam ligare nos manipulos in agro et quasi consurgere manipulum meum et stare vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum

8 responderunt fratres eius numquid rex noster eris aut subiciemur dicioni tuae haec ergo causa somniorum atque sermonum invidiae et odii fomitem ministravit

9 aliud quoque vidit somnium quod narrans fratribus ait vidi per somnium quasi solem et lunam et stellas undecim adorare me

10 quod cum patri suo et fratribus rettulisset increpavit eum pater et dixit quid sibi vult hoc somnium quod vidisti num ego et mater tua et fratres adorabimus te super terram

11 invidebant igitur ei fratres sui pater vero rem tacitus considerabat

12 cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in Sychem

13 dixit ad eum Israhel fratres tui pascunt oves in Sycimis veni mittam te ad eos quo respondente

14 praesto sum ait vade et vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos et pecora et renuntia mihi quid agatur missus de valle Hebron venit in Sychem

15 invenitque eum vir errantem in agro et interrogavit quid quaereret

16 at ille respondit fratres meos quaero indica mihi ubi pascant greges

17 dixitque ei vir recesserunt de loco isto audivi autem eos dicentes eamus in Dothain perrexit ergo Ioseph post fratres suos et invenit eos in Dothain

18 qui cum vidissent eum procul antequam accederet ad eos cogitaverunt illum occidere

19 et mutuo loquebantur ecce somniator venit

20 venite occidamus eum et mittamus in cisternam veterem dicemusque fera pessima devoravit eum et tunc apparebit quid illi prosint somnia sua

21 audiens hoc Ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum et dicebat

22 non interficiamus animam eius nec effundatis sanguinem sed proicite eum in cisternam hanc quae est in solitudine manusque vestras servate innoxias hoc autem dicebat volens eripere eum de manibus eorum et reddere patri suo

23 confestim igitur ut pervenit ad fratres nudaverunt eum tunica talari et polymita

24 miseruntque in cisternam quae non habebat aquam

25 et sedentes ut comederent panem viderunt viatores Ismahelitas venire de Galaad et camelos eorum portare aromata et resinam et stacten in Aegyptum

26 dixit ergo Iudas fratribus suis quid nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum et celaverimus sanguinem ipsius

27 melius est ut vendatur Ismahelitis et manus nostrae non polluantur frater enim et caro nostra est adquieverunt fratres sermonibus eius

28 et praetereuntibus Madianitis negotiatoribus extrahentes eum de cisterna vendiderunt Ismahelitis viginti argenteis qui duxerunt eum in Aegyptum

29 reversusque Ruben ad cisternam non invenit puerum

30 et scissis vestibus pergens ad fratres ait puer non conparet et ego quo ibo

31 tulerunt autem tunicam eius et in sanguinem hedi quem occiderant tinxerunt

32 mittentes qui ferrent ad patrem et dicerent hanc invenimus vide utrum tunica filii tui sit an non

33 quam cum agnovisset pater ait tunica filii mei est fera pessima comedit eum bestia devoravit Ioseph

34 scissisque vestibus indutus est cilicio lugens filium multo tempore

35 congregatis autem cunctis liberis eius ut lenirent dolorem patris noluit consolationem recipere et ait descendam ad filium meum lugens in infernum et illo perseverante in fletu

36 Madianei vendiderunt Ioseph in Aegypto Putiphar eunucho Pharaonis magistro militiae

Caput 38

1 eo tempore descendens Iudas a fratribus suis divertit ad virum odollamitem nomine Hiram

2 viditque ibi filiam hominis chananei vocabulo Suae et uxore accepta ingressus est ad eam

3 quae concepit et peperit filium vocavitque nomen eius Her

4 rursum concepto fetu natum filium nominavit Onam

5 tertium quoque peperit quem appellavit Sela quo nato parere ultra cessavit

6 dedit autem Iudas uxorem primogenito suo Her nomine Thamar

7 fuitque Her primogenitus Iudae nequam in conspectu Domini et ab eo occisus est

8 dixit ergo Iudas ad Onam filium suum ingredi ad uxorem fratris tui et sociare illi ut suscites semen fratri tuo

9 ille sciens non sibi nasci filios introiens ad uxorem fratris sui semen fundebat in terram ne liberi fratris nomine nascerentur

10 et idcirco percussit eum Dominus quod rem detestabilem faceret

11 quam ob rem dixit Iudas Thamar nurui suae esto vi-dua in domo patris tui donec crescat Sela filius meus timebat enim ne et ipse moreretur sicut fratres eius quae abiit et habitavit in domo patris sui

12 evolutis autem multis diebus mortua est filia Suae uxor Iudae qui post luctum consolatione suscepta ascende-bat ad tonsores ovium suarum ipse et Hiras opilio gregis Odollamita in Thamnas

13 nuntiatumque est Thamar quod socer illius ascenderet in Thamnas ad tondendas oves

14 quae depositis viduitatis vestibibus adsumpsit theri-strum et mutato habitu sedit in bivio itineris quod ducit Thamnam eo quod crevisset Sela et non eum accepisset maritum

15 quam cum vidisset Iudas suspicatus est esse meretricem operuerat enim vultum suum ne cognosceretur

16 ingrediensque ad eam ait dimitte me ut coeam tecum nesciebat enim quod nurus sua esset qua respondente quid mihi dabis ut fruaris concubitu meo

17 dixit mittam tibi hedum de gregibus rursum illa di-cente patiar quod vis si dederis mihi arrabonem donec mittas quod polliceris

18 ait Iudas quid vis tibi pro arrabone dari respondit anu-lum tuum et armillam et baculum quem manu tenes ad unum igitur coitum concepit mulier

19 et surgens abiit depositoque habitu quem adsumpserat induta est viduitatis vestibus

20 misit autem Iudas hedum per pastorem suum Odolla-mitem ut reciperet pignus quod dederat mulieri qui cum non invenisset eam

21 interrogavit homines loci illius ubi est mulier quae se-debat in bivio respondentibus cunctis non fuit in loco isto meretrix

22 reversus est ad Iudam et dixit ei non inveni eam sed et homines loci illius dixerunt mihi numquam ibi sedisse scortum

23 ait Iudas habeat sibi certe mendacii nos arguere non poterit ego misi hedum quem promiseram et tu non invenisti eam

24 ecce autem post tres menses nuntiaverunt Iudae di-centes fornicata est Thamar nurus tua et videtur uterus illius intumescere dixit Iudas producite eam ut conburatur

25 quae cum educeretur ad poenam misit ad socerum suum dicens de viro cuius haec sunt concepisti cognosce cuius sit anulus et armilla et baculus

26 qui agnitis muneribus ait iustior me est quia non tradidi eam Sela filio meo attamen ultra non cognovit illam

27 instante autem partu apparuerunt gemini in utero at-que in ipsa effusione infantum unus protulit manum in qua obsetrix ligavit coccinum dicens

28 iste egreditur prior

29 illo vero retrahente manum egressus est alter dixitque mulier quare divisa est propter te maceria et ob hanc causam vocavit nomen eius Phares

30 postea egressus est frater in cuius manu erat coccinum quem appellavit Zara

Caput 39

1 igitur Ioseph ductus est in Aegyptum emitque eum Pu-tiphar eunuchus Pharaonis princeps exercitus vir aegyptius de manu Ismahelitarum a quibus perductus erat

2 fuitque Dominus cum eo et erat vir in cunctis prospere agens habitabatque in domo domini sui

3 qui optime noverat esse Dominum cum eo et omnia quae gereret ab eo dirigi in manu illius

4 invenitque Ioseph gratiam coram domino suo et mi-nistrabat ei a quo praepositus omnibus gubernabat creditam sibi domum et universa quae tradita fuerant

5 benedixitque Dominus domui Aegyptii propter Ioseph et multiplicavit tam in aedibus quam in agris cunctam eius substantiam

6 nec quicquam aliud noverat nisi panem quo vescebatur erat autem Ioseph pulchra facie et decorus aspectu

7 post multos itaque dies iecit domina oculos suos in Ioseph et ait dormi mecum

8 qui nequaquam adquiescens operi nefario dixit ad eam ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quid habeat in domo sua

9 nec quicquam est quod non in mea sit potestate vel non tradiderit mihi praeter te quae uxor eius es quomodo ergo possum malum hoc facere et peccare in Deum meum

10 huiusmodi verbis per singulos dies et mulier molesta erat adulescenti et ille recusabat stuprum

11 accidit autem ut quadam die intraret Ioseph domum et operis quippiam absque arbitris faceret

12 et illa adprehensa lacinia vestimenti eius diceret dor-mi mecum qui relicto in manu illius pallio fugit et egressus est foras

13 cumque vidisset mulier vestem in manibus suis et se esse contemptam

14 vocavit homines domus suae et ait ad eos en introduxit virum hebraeum ut inluderet nobis ingressus est ad me ut coiret mecum cumque ego succlamassem

15 et audisset vocem meam reliquit pallium quod tenebam et fugit foras

16 in argumentum ergo fidei retentum pallium ostendit marito revertenti domum

17 et ait ingressus est ad me servus hebraeus quem adduxisti ut inluderet mihi

18 cumque vidisset me clamare reliquit pallium et fugit foras

19 his auditis dominus et nimium credulus verbis coniugis iratus est valde

20 tradiditque Ioseph in carcerem ubi vincti regis custodiebantur et erat ibi clausus

21 fuit autem Dominus cum Ioseph et misertus illius dedit ei gratiam in conspectu principis carceris

22 qui tradidit in manu ipsius universos vinctos qui in custodia tenebantur et quicquid fiebat sub ipso erat

23 nec noverat aliquid cunctis ei creditis Dominus enim erat cum illo et omnia eius opera dirigebat

Caput 40

1 his ita gestis accidit ut peccarent duo eunuchi pincerna regis Aegypti et pistor domino suo

2 iratusque Pharaos contra eos nam alter pincernis praeerat alter pistoribus

3 misit eos in carcerem principis militum in quo erat vinctus et Ioseph

4 at custos carceris tradidit eos Ioseph qui et ministrabat eis aliquantum temporis fluxerat et illi in custodia tenebantur

5 videruntque ambo somnium nocte una iuxta interpretationem congruam sibi

6 ad quos cum introisset Ioseph mane et vidisset eos tristes

7 sciscitatus est dicens cur tristior est hodie solito facies vestra

8 qui responderunt somnium vidimus et non est qui interpretetur nobis dixitque ad eos Ioseph numquid non Dei est interpretatio referte mihi quid videritis

9 narravit prior praepositus pincernarum somnium videbam coram me vitem

10 in qua erant tres propagines crescere paulatim gemmas et post flores uvas maturescere

11 calicemque Pharaonis in manu mea tuli ergo uvas et expressi in calicem quem tenebam et tradidi poculum Pharaoni

12 respondit Ioseph haec est interpretatio somnii tres propagines tres adhuc dies sunt

13 post quos recordabitur Pharaos magisterii tui et restituet te in gradum pristinum dabisque ei calicem iuxta officium tuum sicut facere ante consueveras

14 tantum memento mei cum tibi bene fuerit et facies mecum misericordiam ut suggeras Pharaoni et educat me de isto carcere

15 quia furto sublatum sum de terra Hebraeorum et hic innocens in lacum missus sum

16 videns pistorum magister quod prudenter somnium dissolvisset ait et ego vidi somnium quod haberem tria canistra farinae super caput meum

17 et in uno canistro quod erat excelsius portare me omnes cibos qui fiunt arte pistoria avesque comedere ex eo

18 respondit Ioseph haec est interpretatio somnii tria canistra tres adhuc dies sunt

19 post quos auferet Pharaos caput tuum ac suspendet te in cruce et lacerabunt volucres carnes tuas

20 exin dies tertius natalicius Pharaonis erat qui faciens grande convivium pueris suis recordatus est inter epulas magistri pincernarum et pistorum principis

21 restituitque alterum in locum suum ut porrigeret regi poculum

22 alterum suspendit in patibulo ut coniectoris veritas probaretur

23 et tamen succedentibus prosperis praepositus pincernarum oblitus est interpretis sui

Caput 41

1 post duos annos vidit Pharaos somnium putabat se stare super fluvium

2 de quo ascendebant septem boves pulchrae et crassae nimis et pascebantur in locis palustribus

3 aliae quoque septem emergebant de flumine foedae confectaeque macie et pascebantur in ipsa amnis ripa in locis virentibus

4 devoraveruntque eas quarum mira species et habitudo corporum erat expergefactus Pharaos

5 rursum dormivit et vidit alterum somnium septem spicae pullulabant in culmo uno plenae atque formonsae

6 aliae quoque totidem spicae tenues et percussae uredine oriebantur

7 devorantes omnem priorum pulchritudinem evigilans post quietem

8 et facto mane pavore perterritus misit ad coniectores Aegypti cunctosque sapientes et accersitis narravit somnium nec erat qui interpretaretur

9 tunc demum reminiscens pincernarum magister ait confiteor peccatum meum

10 iratus rex servis suis me et magistrum pistorum retrudi iussit in carcerem principis militum

11 ubi una nocte uterque vidimus somnium praesagum futurorum

12 erat ibi puer hebraeus eiusdem ducis militum famulus cui narrantes somnia

13 audivimus quicquid postea rei probavit eventus ego enim redditus sum officio meo et ille suspensus est in cruce

14 protinus ad regis imperium eductum de carcere Ioseph totonderunt ac veste mutata obtulerunt ei

15 cui ille ait vidi somnia nec est qui edisserat quae audivi te prudentissime conicere

16 respondit Ioseph absque me Deus respondebit prospera Pharaoni

17 narravit ergo ille quod viderat putabam me stare super ripam fluminis

18 et septem boves de amne conscendere pulchras nimis et obesis carnibus quae in pastu paludis virecta carpebant

19 et ecce has sequebantur aliae septem boves in tantum deformes et macilentae ut numquam tales in terra Aegypti viderim

20 quae devoratis et consumptis prioribus

21 nullum saturitatis dedere vestigium sed simili macie et squalore torpebant evigilans rursum sopore depressus

22 vidi somnium septem spicae pullulabant in culmo uno plenae atque pulcherrimae

23 aliae quoque septem tenues et percussae uredine oriebantur stipula

24 quae priorum pulchritudinem devorarunt narraui coniectoribus somnium et nemo est qui edisserat

25 respondit Ioseph somnium regis unum est quae facturus est Deus ostendit Pharaoni

26 septem boves pulchrae et septem spicae plenae septem ubertatis anni sunt eandemque vim somnii comprehendunt

27 septem quoque boves tenues atque macilentae quae ascenderunt post eas et septem spicae tenues et vento urente percussae septem anni sunt venturae famis

28 qui hoc ordine conplebuntur

29 ecce septem anni venient fertilitatis magnae in universa terra Aegypti

30 quos sequentur septem anni alii tantae sterilitatis ut oblivioni tradatur cuncta retro abundantia consumptura est enim fames omnem terram

31 et ubertatis magnitudinem perditura inopiae magnitudo

32 quod autem vidisti secundo ad eandem rem pertinens somnium firmitatis indicium est eo quod fiat sermo Dei et velocius impleatur

33 nunc ergo provideat rex virum sapientem et industrium et praeficiat eum terrae Aegypti

34 qui constituat praepositos per singulas regiones et quintam partem fructuum per septem annos fertilitatis

35 qui iam nunc futuri sunt congreget in horrea et omne frumentum sub Pharaonis potestate condatur serveturque in urbibus

36 et paretur futurae septem annorum fami quae pressura est Aegyptum et non consumetur terra inopia

37 placuit Pharaoni consilium et cunctis ministris eius

38 locutusque est ad eos num invenire poterimus talem virum qui spiritu Dei plenus sit

39 dixit ergo ad Ioseph quia ostendit Deus tibi omnia quae locutus es numquid sapientiore et similem tui invenire potero

40 tu eris super domum meam et ad tui oris imperium cunctus populus oboediet uno tantum regni solio te praecedam

41 dicens quoque rursum Pharaon ad Ioseph ecce constitui te super universam terram Aegypti

42 tulit anulum de manu sua et dedit in manu eius vestivitque eum stola byssina et collo torquem auream circumposuit

43 fecitque ascendere super currum suum secundum clamante praecone ut omnes coram eo genuflecterent et praepositum esse scirent universae terrae Aegypti

44 dixit quoque rex ad Ioseph ego sum Pharaon absque tuo imperio non movebit quisquam manum aut pedem in omni terra Aegypti

45 vertitque nomen illius et vocavit eum lingua aegyptiaca Salvatorem mundi dedit quoque illi uxorem Aseneth filiam Putiphare sacerdotis Heliopoleos egressus itaque Ioseph ad terram Aegypti

46 triginta autem erat annorum quando stetit in conspectu regis Pharaonis circumivit omnes regiones Aegypti

47 venitque fertilitas septem annorum et in manipulos redactae segetes congregatae sunt in horrea Aegypti

48 omnis etiam frugum abundantia in singulis urbibus condita est

49 tantaque fuit multitudo tritici ut harenae maris coaequaretur et copia mensuram excederet

50 nati sunt autem Ioseph filii duo antequam veniret fames quos ei peperit Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos

51 vocavitque nomen primogeniti Manasse dicens oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum et domum patris mei

52 nomen quoque secundi appellavit Ephraim dicens crescere me fecit Deus in terra paupertatis meae

53 igitur transactis septem annis ubertatis qui fuerant in Aegypto

54 coeperunt venire septem anni inopiae quos praedixerat Ioseph et in universo orbe fames praevaluit in cuncta autem terra Aegypti erat panis

55 qua esuriante clamavit populus ad Pharaonem alimenta petens quibus ille respondit ite ad Ioseph et quicquid vobis dixerit facite

56 crescebat autem cotidie fames in omni terra aperuitque Ioseph universa horrea et vendebat Aegyptiis nam et illos opprimerat fames

57 omnesque provinciae veniebant in Aegyptum ut emerent escas et malum inopiae temperarent

Caput 42

1 audiens autem Iacob quod alimenta venderentur in Aegypto dixit filiis suis quare neglegitis

2 audiui quod triticum venundetur in Aegypto descende et emite nobis necessaria ut possimus vivere et non consumamur inopia

3 descendentes igitur fratres Ioseph decem ut emerent frumenta in Aegypto

4 Benjamin domi retento ab Iacob qui dixerat fratribus eius ne forte in itinere quicquam patiatur mali

5 ingressi sunt terram Aegypti cum aliis qui pergebant ad emendum erat autem fames in terra Chanaan

6 et Ioseph princeps Aegypti atque ad illius nutum frumenta populis vendebantur cumque adorassent eum fratres sui

7 et agnovisset eos quasi ad alienos durius loquebatur interrogans eos unde venistis qui responderunt de terra Chanaan ut emamus victui necessaria

8 et tamen fratres ipse cognoscens non est agnitus ab eis

9 recordatusque somniorum quae aliquando viderat ait exploratores estis ut videatis infirmiora terrae venistis

10 qui dixerunt non est ita domine sed servi tui venerunt ut emerent cibos

11 omnes filii unius viri sumus pacifici venimus nec quicquam famuli tui machinantur mali

12 quibus ille respondit aliter est inmunita terrae huius considerare venistis

13 et illi duodecim inquit servi tui fratres sumus filii viri unius in terra Chanaan minimus cum patre nostro est alius non est super

14 hoc est ait quod locutus sum exploratores estis

15 iam nunc experimentum vestri capiam per salutem Pharaonis non egrediemini hinc donec veniat frater vester minimus

16 mittite e vobis unum et adducat eum vos autem eritis in vinculis donec probentur quae dixistis utrum falsa an vera sint alioquin per salutem Pharaonis exploratores estis

17 tradidit ergo eos custodiae tribus diebus

18 die autem tertio eductis de carcere ait facite quod dixi et vivetis Deum enim timeo

19 si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere vos autem abite et ferte frumenta quae emistis in domos vestras

20 et fratrem vestrum minimum ad me adducite ut possim vestros probare sermones et non moriamini fecerunt ut dixerat

21 et locuti sunt invicem merito haec patimur quia pecavimus in fratrem nostrum videntes angustiam animae illius cum deprecaretur nos et non audivimus idcirco venit super nos ista tribulatio

22 e quibus unus Ruben ait numquid non dixi vobis nolite peccare in puerum et non audistis me en sanguis eius exquiritur

23 nesciebant autem quod intellexeret Ioseph eo quod per interpretem loquebatur ad eos

24 avertitque se parumper et flevit et reversus locutus est ad eos

25 tollens Symeon et ligans illis praesentibus iussitque ministris ut implerent saccos eorum tritico et reponerent pecunias singulorum in sacculis suis datis supra cibariis in via qui fecerunt ita

26 at illi portantes frumenta in asinis profecti sunt

27 apertoque unus sacco ut daret iumento pabulum in diversorio contemplatus pecuniam in ore sacculi

28 dixit fratribus suis reddita est mihi pecunia en habetur in sacco et obstupefacti turbatique dixerunt mutuo quidnam est hoc quod fecit nobis Deus

29 veneruntque ad Iacob patrem suum in terra Chanaan et narraverunt ei omnia quae accidissent sibi dicentes

30 locutus est nobis dominus terrae dure et putavit nos exploratores provinciae

31 cui respondimus pacifici sumus nec ullas molimur insidias

32 duodecim fratres uno patre geniti sumus unus non est super minimus cum patre versatur in terra Chanaan

33 qui ait nobis sic probabo quod pacifici sitis fratrem vestrum unum dimittite apud me et cibaria domibus vestris necessaria sumite et abite

34 fratremque vestrum minimum adducite ad me ut sciam quod non sitis exploratores et istum qui tenetur in vinculis recipere possitis ac deinceps emendi quae vultis habeatis licentiam

35 his dictis cum frumenta effunderent singuli repperunt in ore saccorum ligatas pecunias exterritisque simul omnibus

36 dixit pater Iacob absque liberis me esse fecistis Ioseph non est super Symeon tenetur in vinculis Benjamin auferetis in me haec mala omnia reciderunt

37 cui respondit Ruben duos filios meos interfice si non reduxero illum tibi trade in manu mea et ego eum restituum

38 at ille non descendet inquit filius meus vobiscum frater eius mortuus est ipse solus remansit si quid ei adversi acciderit in terra ad quam pergitis deducetis canos meos cum dolore ad inferos

Caput 43

1 interim fames omnem terram vehementer premebat

2 consumptisque cibis quos ex Aegypto detulerant dixit Iacob ad filios suos revertimini et emite pauxillum escarum

3 respondit Iudas denunciavit nobis vir ille sub testificatione iurandi dicens non videbitis faciem meam nisi fratrem vestrum minimum adduxeritis vobiscum

4 si ergo vis mittere eum nobiscum pergemus pariter et ememus tibi necessaria

5 si autem non vis non ibimus vir enim ut saepe diximus denunciavit nobis dicens non videbitis faciem meam absque fratre vestro minimo

6 dixit eis Israhel in meam hoc fecistis miseriam ut indicaretis ei et alium habere vos fratrem

7 at illi responderunt interrogavit nos homo per ordinem nostram progeniem si pater viveret si haberemus fratrem et nos respondimus ei consequenter iuxta id quod fuerat sciscitatus numquid scire poteramus quod dicturus esset adducite vobiscum fratrem vestrum

8 Iudas quoque dixit patri suo mitte puerum mecum ut proficiscamur et possimus vivere ne moriamur nos et parvuli nostri

9 ego suscipio puerum de manu mea require illum nisi reduxero et tradidero eum tibi ero peccati in te reus omni tempore

10 si non intercessisset dilatio iam vice altera venissemus

11 igitur Israhel pater eorum dixit ad eos si sic necesse est facite quod vultis sumite de optimis terrae fructibus in vasis vestris et deferte viro munera modicum resinae et mellis et styracis et stactes et terebinthi et amigdalarum

12 pecuniamque duplicem ferte vobiscum et illam quam invenistis in sacculis reportate ne forte errore factum sit

13 sed et fratrem vestrum tollite et ite ad virum

14 Deus autem meus omnipotens faciat vobis eum placibilem et remittat vobiscum fratrem vestrum quem tenet et hunc Benjamin ego autem quasi orbatus absque liberis ero

15 tulerunt ergo viri munera et pecuniam duplicem et Benjamin descenderuntque in Aegyptum et steterunt coram Ioseph

16 quos cum ille vidisset et Benjamin simul praecepit dispensatori domus suae dicens introduc viros domum et occide victimas et instrue convivium quoniam mecum sunt comesuri meridie

17 fecit ille sicut fuerat imperatum et introduxit viros domum

18 ibique exterriti dixerunt mutuo propter pecuniam quam rettulimus prius in saccis nostris introducti sumus ut devolvat in nos calumniam et violenter subiciat servituti et nos et asinos nostros

19 quam ob rem in ipsis foribus accedentes ad dispensatorem

20 locuti sunt oramus domine ut audias iam ante descendimus ut emeremus escas

21 quibus emptis cum venissemus ad diversorium aperuimus sacculos nostros et invenimus pecuniam in ore saccorum quam nunc eodem pondere reportamus

22 sed et aliud adtulimus argentum ut emamus quae necessaria sunt non est in nostra conscientia quis eam posuerit in marsuppiis nostris

23 at ille respondit pax vobiscum nolite timere Deus vester et Deus patris vestri dedit vobis thesauros in sacculis ve-

stris nam pecuniam quam dedistis mihi probatam ego habeo eduxitque ad eos Symeon

24 et introductis domum adtulit aquam et laverunt pedes suos deditque pabula asinis eorum

25 illi vero parabant munera donec ingrederetur Ioseph meridie audierant enim quod ibi comesuri essent panem

26 igitur ingressus est Ioseph domum suam obtuleruntque ei munera tenentes in manibus et adoraverunt proni in terram

27 at ille clementer resalutatis eis interrogavit dicens salvusne est pater vester senex de quo dixeratis mihi adhuc vivit

28 qui responderunt sospes est servus tuus pater noster adhuc vivit et incurvati adoraverunt eum

29 adtollens autem oculos Ioseph vidit Benjamin fratrem suum uterinum et ait iste est frater vester parvulus de quo dixeratis mihi et rursum Deus inquit misereatur tui fili mi

30 festinavitque quia commota fuerant viscera eius super fratre suo et erumpebant lacrimae et introiens cubiculum flevit

31 rursusque lota facie egressus continuit se et ait ponite panes

32 quibus adpositis seorsum Ioseph et seorsum fratribus Aegyptiis quoque qui vescebantur simul seorsum inlicitum est enim Aegyptiis comedere cum Hebraeis et profanum putant huiuscemodi convivium

33 sederunt coram eo primogenitus iuxta primogenita sua et minimus iuxta aetatem suam et mirabantur nimis

34 sumptis partibus quas ab eo acceperant maiorque pars venit Benjamin ita ut quinque partibus excederet biberuntque et inebriati sunt cum eo

Caput 44

1 praecepit autem Ioseph dispensatori domus suae dicens imple saccos eorum frumento quantum possunt capere et pone pecuniam singulorum in summitate sacci

2 scyphum autem meum argenteum et pretium quod dedit tritici pone in ore sacci iunioris factumque est ita

3 et orto mane dimissi sunt cum asinis suis

4 iamque urbem exierant et processerant paululum tum Ioseph arcessito dispensatore domus surge inquit persequere viros et adprehensis dicito quare reddidistis malum pro bono

5 scyphum quem furati estis ipse est in quo bibit dominus meus et in quo augurari solet pessimam rem fecistis

6 fecit ille ut iusserat et adprehensis per ordinem locutus est

7 qui responderunt quare sic loquitur dominus noster ut servi tui tantum flagitii commiserint

8 pecuniam quam invenimus in summitate saccorum reportavimus ad te de terra Chanaan et quomodo consequens est ut furati simus de domo domini tui aurum vel argentum

9 apud quemcumque fuerit inventum servorum tuorum quod quaeris moriatur et nos servi erimus domini nostri

10 qui dixit fiat iuxta vestram sententiam apud quem fuerit inventum ipse sit servus meus vos autem eritis innoxii

11 itaque festinato deponentes in terram saccos aperuerunt singuli

12 quos scrutatus incipiens a maiore usque ad minimum invenit scyphum in sacco Benjamin

13 at illi scissis vestibus oneratisque rursum asinis reversi sunt in oppidum

14 primusque Iudas cum fratribus ingressus est ad Ioseph necdum enim de loco abierat omnesque ante eum in terra pariter corruerunt

15 quibus ille ait cur sic agere voluistis an ignoratis quod non sit similis mei in augurandi scientia

16 cui Iudas quid respondebimus inquit domino meo vel quid loquemur aut iusti poterimus obtendere Deus invenit iniquitatem servorum tuorum en omnes servi sumus domini mei et nos et apud quem inventus est scyphus

17 respondit Ioseph absit a me ut sic agam qui furatus est scyphum ipse sit servus meus vos autem abite liberi ad patrem vestrum

18 accedens propius Iudas confidenter ait oro domine mi loquatur servus tuus verbum in auribus tuis et ne irascaris famulo tuo tu es enim post Pharaonem

19 dominus meus interrogasti prius servos tuos habetis patrem aut fratrem

20 et nos respondimus tibi domino meo est nobis pater senex et puer parvulus qui in senecta illius natus est cuius uterinus frater est mortuus et ipsum solum habet mater sua pater vero tenere diligit eum

21 dixistisque servis tuis adducite eum ad me et ponam oculos meos super illum

22 suggestimus domino meo non potest puer relinquere patrem suum si enim illum dimiserit morietur

23 et dixisti servis tuis nisi venerit frater vester minimus vobiscum non videbitis amplius faciem meam

24 cum ergo ascendissemus ad famulum tuum patrem nostrum narravimus ei omnia quae locutus est dominus meus

25 et dixit pater noster revertimini et emite nobis parum tritici

26 cui diximus ire non possumus si frater noster minimus descendet nobiscum proficiscemur simul alioquin illo absente non audemus videre faciem viri

27 atque ille respondit vos scitis quod duos genuerit mihi uxor mea

28 egressus est unus et dixistis bestia devoravit eum et hucusque non conparet

29 si tuleritis et istum et aliquid ei in via contigerit deducetis canos meos cum maerore ad inferos

30 igitur si intravero ad servum tuum patrem nostrum et puer defuerit cum anima illius ex huius anima pendeat

31 videritque eum non esse nobiscum morietur et deducant famuli tui canos eius cum dolore ad inferos

32 ego proprie servus tuus qui in meam hunc recepi fidem et spopondi dicens nisi reduxero eum peccati reus ero in patrem meum omni tempore

33 manebo itaque servus tuus pro puero in ministerium domini mei et puer ascendat cum fratribus suis

34 non enim possum redire ad patrem absente puero ne calamitatis quae oppressura est patrem meum testis adsistam

Caput 45

1 non se poterat ultra cohibere Ioseph multis coram adstantibus unde praecepit ut egrederentur cuncti foras et nullus interesset alienus agnitioni mutuae

2 elevavitque vocem cum fletu quam audierunt Aegyptii omnisque domus Pharaonis

3 et dixit fratribus suis ego sum Ioseph adhuc pater meus vivit nec poterant respondere fratres nimio timore perterriti

4 ad quos ille clementer accedite inquit ad me et cum accessissent prope ego sum ait Ioseph frater vester quem vendidistis in Aegypto

5 nolite pavere nec vobis durum esse videatur quod vendidistis me in his regionibus pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Aegyptum

6 biennium est quod fames esse coepit in terra et adhuc quinque anni restant quibus nec arari poterit nec meti

7 praemisitque me Deus ut reservemini super terram et escas ad vivendum habere possitis

8 non vestro consilio sed Dei huc voluntate missus sum qui fecit me quasi patrem Pharaonis et dominum universae domus eius ac principem in omni terra Aegypti

9 festinate et ascendite ad patrem meum et dicetis ei haec mandat filius tuus Ioseph Deus me fecit dominum universae terrae Aegypti descende ad me ne moreris

10 et habita in terra Gessen erisque iuxta me tu et filii tui et filii filiorum tuorum oves tuae et armenta tua et universa quae possides

11 ibique te pascam adhuc enim quinque anni residui sunt famis ne et tu pereas et domus tua et omnia quae possides

12 en oculi vestri et oculi fratris mei Benjamin vident quod os meum loquatur ad vos

13 nuntiate patri meo universam gloriam meam et cuncta quae vidistis in Aegypto festinate et adducite eum ad me

14 cumque amplexatus recidisset in collum Benjamin fratris sui flevit illo quoque flente similiter super collum eius

15 osculatusque est Ioseph omnes fratres suos et ploravit super singulos post quae ausi sunt loqui ad eum

16 auditumque est et celebri sermone vulgatum in aula regis venerunt fratres Ioseph et gavisus est Pharaon atque omnis familia eius

17 dixitque ad Ioseph ut imperaret fratribus suis dicens onerantes iumenta ite in terram Chanaan

18 et tollite inde patrem vestrum et cognationem et venite ad me et ego dabo vobis omnia bona Aegypti ut comedatis medullam terrae

19 praecipe etiam ut tollant plaustra de terra Aegypti ad subvectionem parvulorum suorum et coniugum ac dicito tollite patrem vestrum et properate quantocius venientes

20 ne dimittatis quicquam de suppellectili vestra quia omnes opes Aegypti vestrae erunt

21 fecerunt filii Israhel ut eis mandatum fuerat quibus dedit Ioseph plaustra secundum Pharaonis imperium et cibaria in itinere

22 singulisque proferri iussit binas stolas Benjamin vero dedit trecentos argenteos cum quinque stolis optimis

23 tantundem pecuniae et vestium mittens patri suo addens eis asinos decem qui subveherent ex omnibus divitiis Aegypti et totidem asinas triticum in itinere panesque portantes

24 dimisit ergo fratres suos et proficiscentibus ait ne irascamini in via

25 qui ascendentes ex Aegypto venerunt in terram Chanaan ad patrem suum Iacob

26 et nuntiaverunt ei dicentes Ioseph vivit et ipse dominatur in omni terra Aegypti quo audito quasi de gravi somno evigilans tamen non credebatur eis

27 illi contra referebant omnem ordinem rei cumque vidisset plaustra et universa quae miserat revixit spiritus eius

28 et ait sufficit mihi si adhuc Ioseph filius meus vivit vadam et videbo illum antequam moriar

Caput 46

1 profectusque Israhel cum omnibus quae habebat venit ad puteum Iuramenti et mactatis ibi victimis Deo patris sui Isaac

2 audivit eum per visionem nocte vocantem se et dicentem sibi Iacob Iacob cui respondit ecce adsum

3 ait illi Deus ego sum Fortissimus Deus patris tui noli timere et descende in Aegyptum quia in gentem magnam faciam te ibi

4 ego descendam tecum illuc et ego inde adducam te revertentem Ioseph quoque ponet manum suam super oculos tuos

5 surrexit Iacob a puteo Iuramenti tuleruntque eum filii cum parvulis et uxoribus suis in plaustris quae miserat Pharaon ad portandum senem

6 et omnia quae possederat in terra Chanaan venitque in Aegyptum cum omni semine suo

7 filii eius et nepotes filiae et cuncta simul progenies

8 haec sunt autem nomina filiorum Israhel qui ingressi sunt in Aegyptum ipse cum liberis suis primogenitus Ruben

9 filii Ruben Enoch et Phallu et Esrom et Charmi

10 filii Symeon Iemuhel et Iamin et Ahod et Iachin et Saher et Saul filius Chananitidis

11 filii Levi Gerson Caath et Merari

12 filii Iuda Her et Onan et Sela et Phares et Zara mortui sunt autem Her et Onan in terra Chanaan natique sunt filii Phares Esrom et Amul

13 filii Isachar Thola et Phua et Iob et Semron

14 filii Zabulon Sared et Helon et Iahel

15 hii filii Liae quos genuit in Mesopotamiam Syriae cum Dina filia sua omnes animae filiorum eius et filiarum triginta tres

16 filii Gad Sephion et Haggi Suni et Esebon Heri et Arodi et Areli

17 filii Aser Iamne et Iesua et Iesui et Beria Sara quoque soror eorum filii Beria Heber et Melchihel

18 hii filii Zelphae quam dedit Laban Liae filiae suae et hos genuit Iacob sedecim animas

19 filii Rahel uxoris Iacob Ioseph et Benjamin

20 nati sunt Ioseph filii in terra Aegypti quos genuit ei Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos Manasses et Ephraim

21 filii Benjamin Bela et Bechor et Asbel Gera et Naaman et Ehi et Ros Mophim et Opphim et Ared

22 hii filii Rahel quos genuit Iacob omnes animae quattuordecim

23 filii Dan Usim

24 filii Nepthalim Isihel et Guni et Hieser et Sallem

25 hii filii Balae quam dedit Laban Raheli filiae suae et hos genuit Iacob omnes animae septem

26 cunctae animae quae ingressae sunt cum Iacob in Aegyptum et egressae de femore illius absque uxoribus filiorum sexaginta sex

27 filii autem Ioseph qui nati sunt ei in terra Aegypti animae duae omnis anima domus Iacob quae ingressa est Aegyptum fuere septuaginta

28 misit autem Iudam ante se ad Ioseph ut nuntiaret ei et ille occurreret in Gessen

29 quo cum pervenisset iuncto Ioseph curru suo ascendit obviam patri ad eundem locum vidensque eum inruit super collum eius et inter amplexus fleuit

30 dixitque pater ad Ioseph iam laetus moriar quia vidi faciem tuam et superstitem te relinquo

31 et ille locutus est ad fratres et ad omnem domum patris sui ascendam et nuntiabo Pharaoni dicamque ei fratres mei et domus patris mei qui erant in terra Chanaan venerunt ad me

32 et sunt viri pastores ovium curamque habent alendorum gregum pecora sua et armenta et omnia quae habere potuerunt adduxerunt secum

33 cumque vocaverit vos et dixerit quod est opus vestrum

34 respondebitis viri pastores sumus servi tui ab infanzia nostra usque in praesens et nos et patres nostri haec autem dicetis ut habitare possitis in terra Gessen quia detestantur Aegyptii omnes pastores ovium

Caput 47

1 ingressus ergo Ioseph nuntiavit Pharaoni dicens pater meus et fratres oves eorum et armenta et cuncta quae pos-

sident venerunt de terra Chanaan et ecce consistunt in terra Gessen

2 extremos quoque fratrum suorum quinque viros statuit coram rege

3 quos ille interrogavit quid habetis operis responderunt pastores ovium sumus servi tui et nos et patres nostri

4 ad peregrinandum in terra tua venimus quoniam non est herba gregibus servorum tuorum ingravescente fame in regione Chanaan petimusque ut esse nos iubeas servos tuos in terra Gessen

5 dixit itaque rex ad Ioseph pater tuus et fratres tui venerunt ad te

6 terra Aegypti in conspectu tuo est in optimo loco fac habitare eos et trade eis terram Gessen quod si nosti esse in eis viros industrios constitue illos magistros pecorum meorum

7 post haec introduxit Ioseph patrem suum ad regem et statuit eum coram eo qui benedicens illi

8 et interrogatus ab eo quot sunt dies annorum vitae tuae

9 respondit dies peregrinationis vitae meae centum triginta annorum sunt parvi et mali et non pervenerunt usque ad dies patrum meorum quibus peregrinati sunt

10 et benedicto rege egressus est foras

11 Ioseph vero patri et fratribus suis dedit possessionem in Aegypto in optimo loco terrae solo Ramesses ut praeceperat Pharao

12 et alebat eos omnemque domum patris sui praebens cibaria singulis

13 in toto enim orbe panis deerat et oppresserat fames terram maxime Aegypti et Chanaan

14 e quibus omnem pecuniam congregavit pro venditione frumenti et intulit eam in aerarium regis

15 cumque defecisset emptoris pretium venit cuncta Aegyptus ad Ioseph dicens da nobis panes quare morimur coram te deficiente pecunia

16 quibus ille respondit adducite pecora vestra et dabo vobis pro eis cibos si pretium non habetis

17 quae cum adduxissent dedit eis alimenta pro equis et ovibus et bubus et asinis sustentavitque eos illo anno pro commutatione pecorum

18 veneruntque anno secundo et dixerunt ei non celamus dominum nostrum quod deficiente pecunia pecora simul defecerint nec clam te est quod absque corporibus et terra nihil habeamus

19 cur ergo morimur te vidente et nos et terra nostra tui erimus eme nos in servitutem regiam et praebe semina ne pereunte cultore redigatur terra in solitudinem

20 emit igitur Ioseph omnem terram Aegypti vendentibus singulis possessiones suas prae magnitudine famis subiecitque eam Pharaoni

21 et cunctos populos eius a novissimis terminis Aegypti usque ad extremos fines eius

22 praeter terram sacerdotum quae a rege tradita fuerat eis quibus et statuta cibaria ex horreis publicis praebebantur et idcirco non sunt compulsi vendere possessiones suas

23 dixit ergo Ioseph ad populos en ut cernitis et vos et terram vestram Pharao possidet accipite semina et serite agros

24 ut fruges habere possitis quintam partem regi dabitis quattuor reliquas permitto vobis in sementem et in cibos famulis et liberis vestris

25 qui responderunt salus nostra in manu tua est respiciat nos tantum dominus noster et laeti serviemus regi

26 ex eo tempore usque in praesentem diem in universa terra Aegypti regibus quinta pars solvitur et factum est quasi in legem absque terra sacerdotali quae libera ab hac condicione fuit

27 habitavit ergo Israhel in Aegypto id est in terra Gessen et possedit eam auctusque est et multiplicatus nimis

28 et vixit in ea decem et septem annis factique sunt omnes dies vitae illius centum quadraginta septem annorum

29 cumque adpropinquare cerneret mortis diem vocavit filium suum Ioseph et dixit ad eum si inveni gratiam in conspectu tuo pone manum sub femore meo et facies mihi misericordiam et veritatem ut non sepelias me in Aegypto

30 sed dormiam cum patribus meis et auferas me de hac terra condasque in sepulchro maiorum cui respondit Ioseph ego faciam quod iussisti

31 et ille iura ergo inquit mihi quo iurante adoravit Israhel Deum conversus ad lectuli caput

Caput 48

1 his ita transactis nuntiatum est Ioseph quod aegrotaret pater eius qui adsumptis duobus filiis Manasse et Ephraim ire perrexit

2 dictumque est seni ecce filius tuus Ioseph venit ad te qui confortatus sedit in lectulo

3 et ingresso ad se ait Deus omnipotens apparuit mihi in Luza quae est in terra Chanaan benedixitque mihi

4 et ait ego te augebo et multiplicabo et faciam in turbas populorum daboque tibi terram hanc et semini tuo post te in possessionem sempiternam

5 duo igitur filii tui qui nati sunt tibi in terra Aegypti antequam huc venirem ad te mei erunt Ephraim et Manasses sicut Ruben et Symeon reputabuntur mihi

6 reliquos autem quos genueris post eos tui erunt et nomine fratrum suorum vocabuntur in possessionibus suis

7 mihi enim quando veniebam de Mesopotamiam mortua est Rahel in terra Chanaan in ipso itinere eratque verum tempus et ingrediebar Ephratam et sepelivi eam iuxta viam Ephratae quae alio nomine appellatur Bethlehem

8 videns autem filios eius dixit ad eum qui sunt isti

9 respondit filii mei sunt quos dedit mihi Deus in hoc loco adduc inquit eos ad me ut benedicam illis

10 oculi enim Israhel caligabant prae nimia senectute et clare videre non poterat adplicitosque ad se deosculatus et circumplexus

11 dixit ad filium non sum fraudatus aspectu tuo insuper ostendit mihi Deus semen tuum

12 cumque tulisset eos Ioseph de gremio patris adoravit pronus in terram

13 et posuit Ephraim ad dexteram suam id est ad sinistram Israhel Manassen vero in sinistra sua ad dexteram scilicet patris adplicuitque ambos ad eum

14 qui extendens manum dextram posuit super caput Ephraim iunioris fratris sinistram autem super caput Manasse qui maior natu erat commutans manus

15 benedixitque Ioseph filio suo et ait Deus in cuius conspectu ambulaverunt patres mei Abraham et Isaac Deus qui pascit me ab adulescentia mea usque in praesentem diem

16 angelus qui eruit me de cunctis malis benedicat pueris et invocetur super eos nomen meum nomina quoque patrum meorum Abraham et Isaac et crescant in multitudinem super terram

17 videns autem Ioseph quod posuisset pater suus dexteram manum super caput Ephraim graviter accepit et adprehensam patris manum levare conatus est de capite Ephraim et transferre super caput Manasse

18 dixitque ad patrem non ita convenit pater quia hic est primogenitus pone dexteram tuam super caput eius

19 qui rennuens ait scio fili mi scio et iste quidem erit in populos et multiplicabitur sed frater eius iunior maior illo erit et semen illius crescat in gentes

20 benedixitque eis in ipso tempore dicens in te benedicetur Israhel atque dicetur faciat tibi Deus sicut Ephraim et sicut Manasse constituitque Ephraim ante Manassen

21 et ait ad Ioseph filium suum en ego morior et erit Deus vobiscum reducetque vos ad terram patrum vestrorum

22 do tibi partem unam extra fratres tuos quam tuli de manu Amorrei in gladio et arcu meo

Caput 49

1 vocavit autem Iacob filios suos et ait eis congregamini ut adnuntiem quae ventura sunt vobis diebus novissimis

2 congregamini et audite filii Iacob audite Israhel patrem vestrum

3 Ruben primogenitus meus tu fortitudo mea et principium doloris mei prior in donis maior imperio

4 effusus es sicut aqua non crescas quia ascendisti cubile patris tui et maculasti stratum eius

5 Symeon et Levi fratres vasa iniquitatis bellantia

6 in consilio eorum ne veniat anima mea et in coetu illorum non sit gloria mea quia in furore suo occiderunt virum et in voluntate sua suffoderunt murum

7 maledictus furor eorum quia pertinax et indignatio illorum quia dura dividam eos in Iacob et dispergam illos in Israhel

8 Iuda te laudabunt fratres tui manus tua in cervicibus inimicorum tuorum adorabunt te filii patris tui

9 catulus leonis Iuda a praeda fili mi ascendisti requiescens accubuisti ut leo et quasi leaena quis suscitabit eum

10 non auferetur sceptrum de Iuda et dux de femoribus eius donec veniat qui mittendus est et ipse erit expectatio gentium

11 ligans ad vineam pullum suum et ad vitem o fili mi asinam suam lavabit vino stolam suam et sanguine uvae pallium suum

12 pulchriores oculi eius vino et dentes lacte candidiores

13 Zabulon in litore maris habitabit et in statione navium pertingens usque ad Sidonem

14 Isachar asinus fortis accubans inter terminos

15 vidit requiem quod esset bona et terram quod optima et subposuit umerum suum ad portandum factusque est tributis serviens

16 Dan iudicabit populum suum sicut et alia tribus Israhel

17 fiat Dan coluber in via cerastes in semita mordens ungulas equi ut cadat ascensor eius retro

18 salutare tuum expectabo Domine

19 Gad accinctus proeliabitur ante eum et ipse accingetur retrorsum

20 Aser pinguis panis eius et praebebit delicias regibus

21 Nephtalim cervus emissus et dans eloquia pulchritudinis

22 filius adcrescens Ioseph filius adcrescens et decorus aspectu filiae discurrerunt super murum

23 sed exasperaverunt eum et iurgati sunt invideruntque illi habentes iacula

24 sedit in forti arcus eius et dissoluta sunt vincula brachiorum et manuum illius per manus potentis Iacob inde pastor egressus est lapis Israhel

25 Deus patris tui erit adiutor tuus et Omnipotens benedicet tibi benedictionibus caeli desuper benedictionibus abyssi iacentis deorsum benedictionibus uberum et vulvae

26 benedictiones patris tui confortatae sunt benedictionibus patrum eius donec veniret desiderium collium aeternorum fiant in capite Ioseph et in vertice nazarei inter fratres suos

27 Benjamin lupus rapax mane comedet praedam et vespere dividet spolia

28 omnes hii in tribubus Israhel duodecim haec locutus est eis pater suus benedixitque singulis benedictionibus propriis

29 et praecepit eis dicens ego congregor ad populum meum sepeliteme cum patribus meis in spelunca duplici quae est in agro Ephron Hetthei

30 contra Mambre in terra Chanaan quam emit Abraham cum agro ab Ephron Hettheo in possessionem sepulchri

31 ibi sepelierunt eum et Sarram uxorem eius ibi sepultus est Isaac cum Rebecca coniuge ibi et Lia condita iacet

33 finitisque mandatis quibus filios instruebat collegit pedes suos super lectulum et obiit adpositusque est ad populum suum

Caput 50

1 quod cernens Ioseph ruit super faciem patris flens et deosculans eum

2 praecepitque servis suis medicis ut aromatibus condirent patrem

3 quibus iussa explentibus transierunt quadraginta dies iste quippe mos erat cadaverum conditorum flevitque eum Aegyptus septuaginta diebus

4 et expleto planctus tempore locutus est Ioseph ad familiam Pharaonis si inveni gratiam in conspectu vestro loquimini in auribus Pharaonis

5 eo quod pater meus adiuraverit me dicens en morior in sepulchro meo quod fodi mihi in terra Chanaan sepelies me ascendam igitur et sepeliam patrem meum ac revertar

6 dixitque ei Pharaon ascende et sepeli patrem tuum sicut adiuratus es

7 quo ascendente ierunt cum eo omnes senes domus Pharaonis cunctique maiores natu terrae Aegypti

8 domus Ioseph cum fratribus suis absque parvulis et gregibus atque armentis quae dereliquerant in terra Gessen

9 habuit quoque in comitatu currus et equites et facta est turba non modica

10 veneruntque ad aream Atad quae sita est trans Iordanem ubi celebrantes exequias planctu magno atque vehementi impleverunt septem dies

11 quod cum vidissent habitatores terrae Chanaan dixerunt planctus magnus est iste Aegyptiis et idcirco appellaverunt nomen loci illius Planctus Aegypti

12 fecerunt ergo filii Iacob sicut praeceperat eis

13 et portantes eum in terram Chanaan sepelierunt in spelunca duplici quam emerat Abraham cum agro in possessionem sepulchri ab Ephron Hettheo contra faciem Mambre

14 reversusque est Ioseph in Aegyptum cum fratribus suis et omni comitatu sepulto patre

15 quo mortuo timentes fratres eius et mutuo conloquentes ne forte memor sit iniuriae quam passus est et reddat nobis malum omne quod fecimus

16 mandaverunt ei pater tuus praecepit nobis antequam moreretur

17 ut haec tibi verbis illius diceremus obsecro ut obliviscaris sceleris fratrum tuorum et peccati atque malitiae quam exercuerunt in te nos quoque oramus ut servis Dei patris tui dimittas iniquitatem hanc quibus auditis flevit Ioseph

18 veneruntque ad eum fratres sui et proni in terram dixerunt servi tui sumus

19 quibus ille respondit nolite timere num Dei possumus rennuere voluntatem

20 vos cogitastis de me malum et Deus vertit illud in bonum ut exaltaret me sicut inpraesentiarum cernitis et salvos faceret multos populos

21 nolite metuere ego pascam vos et parvulos vestros consolatusque est eos et blande ac leniter est locutus

22 et habitavit in Aegypto cum omni domo patris sui vixitque centum decem annis

23 et vidit Ephraim filios usque ad tertiam generationem filii quoque Machir filii Manasse nati sunt in genibus Ioseph

24 quibus transactis locutus est fratribus suis post mortem meam Deus visitabit vos et ascendere faciet de terra ista ad terram quam iuravit Abraham Isaac et Iacob

25 cumque adiurasset eos atque dixisset Deus visitabit vos asportate vobiscum ossa mea de loco isto

26 mortuus est expletis centum decem vitae suae annis et conditus aromatibus repositus est in loculo in Aegypto

---

The Book of Exodus

Chapter

37 #1	43 #10	49 #19	55 #28	62 #37
37 #2	44 #11	50 #20	56 #29	63 #38
38 #3	44 #12	50 #21	57 #30	64 #39
39 #4	45 #13	51 #22	58 #31	65 #40
39 #5	46 #14	52 #23	59 #32	1 The Book of Genesis
40 #6	47 #15	53 #24	59 #33	66 The Book of Leviti-
40 #7	47 #16	53 #25	60 #34	cus
41 #8	47 #17	54 #26	61 #35	
42 #9	49 #18	55 #27	62 #36	

Caput 1

1 haec sunt nomina filiorum Israhel qui ingressi sunt Aegyptum cum Iacob singuli cum domibus suis introierunt

2 Ruben Symeon Levi Iuda

3 Isachar Zabulon et Beniamin

4 Dan et Nepthalim Gad et Aser

5 erant igitur omnes animae eorum qui egressi sunt de femore Iacob septuaginta Ioseph autem in Aegypto erat

6 quo mortuo et universis fratribus eius omnique cognatione illa

7 filii Israhel creverunt et quasi germinantes multiplicati sunt ac roborati nimis impleverunt terram

8 surrexit interea rex novus super Aegyptum qui ignorabat Ioseph

9 et ait ad populum suum ecce populus filiorum Israhel multus et fortior nobis

10 venite sapienter opprimamus eum ne forte multiplicetur et si ingruerit contra nos bellum addatur inimicis nostris expugnatisque nobis egrediatur e terra

11 praeposuit itaque eis magistros operum ut adfligerent eos oneribus aedificaveruntque urbes tabernaculorum Pharaoni Phiton et Ramesses

12 quantoque opprimebant eos tanto magis multiplicabantur et crescebant

13 oderantque filios Israhel Aegyptii et adfligebant inludentes eis

14 atque ad amaritudinem perducebant vitam eorum operibus duris luti et lateris omnique famulatu quo in terrae operibus premebantur

15 dixit autem rex Aegypti obsetricibus Hebraeorum quarum una vocabatur Sephra altera Phua

16 praecipiens eis quando obsetricabitis Hebraeas et parvus tempus advenerit si masculus fuerit interficite illum si femina reservate

17 timuerunt autem obsetrices Deum et non fecerunt iuxta praeceptum regis Aegypti sed conservabant mares

18 quibus ad se accersitis rex ait quidnam est hoc quod facere voluistis ut pueros servaretis

19 quae responderunt non sunt hebraeae sicut aegyptiae mulieres ipsae enim obsetricandi habent scientiam et priusquam veniamus ad eas pariunt

20 bene ergo fecit Deus obsetricibus et crevit populus confortatusque est nimis

21 et quia timuerant obsetrices Deum aedificavit illis domos

22 praecepit autem Pharao omni populo suo dicens quicquid masculini sexus natum fuerit in flumen proicite quicquid feminei reservate

Caput 2

1 egressus est post haec vir de domo Levi accepta uxore stirpis suae

2 quae concepit et peperit filium et videns eum elegantem abscondit tribus mensibus

3 cumque iam celare non posset sumpsit fiscellam scirpeam et linivit eam bitumine ac pice posuitque intus infantulum et exposuit eum in carecto ripae fluminis

4 stante procul sorore eius et considerante eventum rei

5 ecce autem descendebat filia Pharaonis ut lavaretur in flumine et puellae eius gradiebantur per crepidinem alvei quae cum vidisset fiscellam in papyrione misit unam e famulis suis et adlatam

6 aperiens cernensque in ea parvulum vagientem miserta eius ait de infantibus Hebraeorum est

7 cui soror pueri vis inquit ut vadam et vocem tibi hebraeam mulierem quae nutrire possit infantulum

8 respondit vade perrexit puella et vocavit matrem eius

9 ad quam locuta filia Pharaonis accipe ait puerum istum et nutri mihi ego tibi dabo mercedem tuam suscepit mulier et nutritivum puerum adultumque tradidit filiae Pharaonis

10 quem illa adoptavit in locum filii vocavitque nomen eius Mosi dicens quia de aqua tuli eum

11 in diebus illis postquam creverat Moses egressus ad fratres suos vidit afflictionem eorum et virum aegyptium percutientem quendam de Hebraeis fratribus suis

12 cumque circumspexisset huc atque illuc et nullum adesse vidisset percussum Aegyptium abscondit sabulo

13 et egressus die altero conspexit duos Hebraeos rixantes dixitque ei qui faciebat iniuriam quare percutis proximum tuum

14 qui respondit quis constituit te principem et iudicem super nos num occidere me tu dicis sicut occidisti Aegyptium timuit Moses et ait quomodo palam factum est verbum istud

15 audivitque Pharaon sermonem hunc et quaerebat occidere Mosen qui fugiens de conspectu eius moratus est in terra Madian et sedit iuxta puteum

16 erant sacerdoti Madian septem filiae quae venerunt ad hauriendas aquas et impletis canalibus adaquare cupiebant greges patris sui

17 supervenere pastores et eiecerunt eas surrexitque Moses et defensis puellis adaquavit oves earum

18 quae cum revertissent ad Raguhel patrem suum dixit ad eas cur velocius venistis solito

19 responderunt vir aegyptius liberavit nos de manu pastorum insuper et hausit aquam nobiscum potumque dedit ovibus

20 at ille ubi est inquit quare dimisistis hominem vocate eum ut comedat panem

21 iuravit ergo Moses quod habitaret cum eo accepitque Sefforam filiam eius

22 quae peperit filium quem vocavit Gersam dicens advena fui in terra aliena

23 post multum temporis mortuus est rex Aegypti et ingemescerunt filii Israhel propter opera vociferati sunt ascenditque clamor eorum ad Deum ab operibus

24 et audivit gemitum eorum ac recordatus foederis quod pepigerat cum Abraham et Isaac et Iacob

25 respexit filios Israhel et cognovit eos

Caput 3

1 Moses autem pascebat oves Iethro cognati sui sacerdotis Madian cumque minasset gregem ad interiora deserti venit ad montem Dei Horeb

2 apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi et videbat quod rubus arderet et non conbureretur

3 dixit ergo Moses vadam et videbo visionem hanc magnam quare non conburatur rubus

4 cernens autem Dominus quod pergeret ad videndum vocavit eum de medio rubi et ait Moses Moses qui respondit adsum

5 at ille ne adpropies inquit huc solve calciamentum de pedibus tuis locus enim in quo stas terra sancta est

6 et ait ego sum Deus patris tui Deus Abraham Deus Isaac Deus Iacob abscondit Moses faciem suam non enim audebat aspicere contra Deum

7 cui ait Dominus vidi afflictionem populi mei in Aegypto et clamorem eius audiivi propter duritiam eorum qui praesunt operibus

8 et sciens dolorem eius descendi ut liberarem eum de manibus Aegyptiorum et educerem de terra illa in terram bonam et spatiosam in terram quae fluit lacte et melle ad loca Chananei et Hetthei et Amorrei Ferezei et Evei et Iebusei

9 clamor ergo filiorum Israhel venit ad me vidique afflictionem eorum qua ab Aegyptiis opprimuntur

10 sed veni mittam te ad Pharaonem ut educas populum meum filios Israhel de Aegypto

11 dixit Moses ad Deum quis ego sum ut vadam ad Pharaonem et educam filios Israhel de Aegypto

12 qui dixit ei ero tecum et hoc habebis signum quod miserim te cum eduxeris populum de Aegypto immolabis Deo super montem istum

13 ait Moses ad Deum ecce ego vadam ad filios Israhel et dicam eis Deus patrum vestrorum misit me ad vos si dixerint mihi quod est nomen eius quid dicam eis

14 dixit Deus ad Mosen ego sum qui sum ait sic dices filiis Israhel qui est misit me ad vos

15 dixitque iterum Deus ad Mosen haec dices filiis Israhel Dominus Deus patrum vestrorum Deus Abraham Deus Isaac et Deus Iacob misit me ad vos hoc nomen mihi est in aeternum et hoc memoriale meum in generationem et generatione

16 vade congrega seniores Israhel et dices ad eos Dominus Deus patrum vestrorum apparuit mihi Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob dicens visitans visitavi vos et omnia quae acciderunt vobis in Aegypto

17 et dixi ut educam vos de afflictione Aegypti in terram Chananei et Hetthei et Amorrei Ferezei et Evei et Iebusei ad terram fluentem lacte et melle

18 et audient vocem tuam ingredierisque tu et seniores Israhel ad regem Aegypti et dices ad eum Dominus Deus Hebraeorum vocavit nos ibimus viam trium dierum per solitudinem ut immolemus Domino Deo nostro

19 sed ego scio quod non dimittet vos rex Aegypti ut eati nisi per manum validam

20 extendam enim manum meam et percutiam Aegyptum in cunctis mirabilibus meis quae facturus sum in medio eorum post haec dimittet vos

21 daboque gratiam populo huic coram Aegyptiis et cum egrediemini non exhibitis vacui

22 sed postulabit mulier a vicina sua et ab hospita vasa argentea et aurea ac vestes ponetisque eas super filios et filias vestras et spoliabitis Aegyptum

Caput 4

1 respondens Moses ait non credent mihi neque audient vocem meam sed dicent non apparuit tibi Dominus

2 dixit ergo ad eum quid est hoc quod tenes in manu tua respondit virga

3 ait proice eam in terram proiecit et versa est in colubrum ita ut fugeret Moses

4 dixitque Dominus extende manum tuam et adprehende caudam eius extendit et tenuit versaque est in virgam

5 ut credant inquit quod apparuerit tibi Dominus Deus patrum tuorum Deus Abraham Deus Isaac Deus Iacob

6 dixitque Dominus rursum mitte manum in sinum tuum quam cum misisset in sinum protulit leprosam instar nivis

7 retrahe ait manum in sinum tuum retraxit et protulit iterum et erat similis carni reliquae

8 si non crediderint inquit tibi neque audierint sermonem signi prioris credent verbo signi sequentis

9 quod si nec duobus quidem his signis crediderint neque audierint vocem tuam sume aquam fluminis et effunde eam super aridam et quicquid hauseris de fluvio vertetur in sanguinem

10 ait Moses obsecro Domine non sum eloquens ab heri et nudius tertius et ex quo locutus es ad servum tuum inpeditionis et tardioris linguae sum

11 dixit Dominus ad eum quis fecit os hominis aut quis fabricatus est mutum et surdum videntem et caecum nonne ego

12 perge igitur et ego ero in ore tuo doceboque te quid loquaris

13 at ille obsecro inquit Domine mitte quem missurus es

14 iratus Dominus in Mosen ait Aaron frater tuus Levites scio quod eloquens sit ecce ipse egreditur in occursum tuum vidensque te laetabitur corde

15 loquere ad eum et pone verba mea in ore eius ego ero in ore tuo et in ore illius et ostendam vobis quid agere debeatis

16 ipse loquetur pro te ad populum et erit os tuum tu autem eris ei in his quae ad Deum pertinent

17 virgam quoque hanc sume in manu tua in qua facturus es signa

18 abiit Moses et reversus est ad Iethro cognatum suum dixitque ei vadam et revertar ad fratres meos in Aegyptum ut videam si adhuc vivunt cui ait Iethro vade in pace

19 dixit ergo Dominus ad Mosen in Madian vade revertere in Aegyptum mortui sunt omnes qui quaerebant animam tuam

20 tulit Moses uxorem et filios suos et inposuit eos super asinum reversusque est in Aegyptum portans virgam Dei in manu sua

21 dixitque ei Dominus revertenti in Aegyptum vide ut omnia ostenta quae posui in manu tua facias coram Pharaone ego indurabo cor eius et non dimittet populum

22 dicesque ad eum haec dicit Dominus filius meus primogenitus meus Israhel

23 dixi tibi dimitte filium meum ut serviat mihi et noluisti dimittere eum ecce ego interficiam filium tuum primogenitum

24 cumque esset in itinere in diversorio occurrit ei Dominus et volebat occidere eum

25 tulit ilico Seffora acutissimam petram et circumcidit praeputium filii sui tetigitque pedes eius et ait sponsus sanguinum tu mihi es

26 et dimisit eum postquam dixerat sponsus sanguinum ob circumcisionem

27 dixit autem Dominus ad Aaron vade in occursum Mosi in deserto qui perrexit ei obviam in montem Dei et osculatus est eum

28 narravitque Moses Aaron omnia verba Domini quibus miserat eum et signa quae mandaverat

29 veneruntque simul et congregaverunt cunctos seniores filiorum Israhel

30 locutusque est Aaron omnia verba quae dixerat Dominus ad Mosen et fecit signa coram populo

31 et credidit populus audieruntque quod visitasset Dominus filios Israhel et quod respexisset afflictionem eorum et proni adoraverunt

Caput 5

1 post haec ingressi sunt Moses et Aaron et dixerunt Pharaoni haec dicit Dominus Deus Israhel dimitte populum meum ut sacrificet mihi in deserto

2 at ille respondit quis est Dominus ut audiam vocem eius et dimittam Israhel nescio Dominum et Israhel non dimittam

3 dixerunt Deus Hebraeorum vocavit nos ut eamus viam trium dierum in solitudinem et sacrificemus Domino Deo nostro ne forte accadat nobis pestis aut gladius

4 ait ad eos rex Aegypti quare Moses et Aaron sollicitatis populum ab operibus suis ite ad onera vestra

5 dixitque Pharaon multus est populus terrae videtis quod turba succreverit quanto magis si dederitis eis requiem ab operibus

6 praecepit ergo in die illo praefectis operum et exactoribus populi dicens

7 nequaquam ultra dabit is paleas populo ad conficiendos lateres sicut prius sed ipsi vadant et colligant stipulam

8 et mensuram laterum quos prius faciebant inponetis super eos nec minuetis quicquam vacant enim et idcirco vociferantur dicentes eamus et sacrificemus Deo nostro

9 opprimantur operibus et expleant ea ut non adquiescant verbis mendacibus

10 igitur egressi praefecti operum et exactores ad populum dixerunt sic dicit Pharaon non do vobis paleas

11 ite et colligite sicubi invenire potueritis nec minuetur quicquam de opere vestro

12 dispersusque est populus per omnem terram Aegypti ad colligendas paleas

13 praefecti quoque operum instabant dicentes complete opus vestrum cotidie ut prius facere solebatis quando dabantur vobis paleae

14 flagellatique sunt qui praerant operibus filiorum Israhel ab exactoribus Pharaonis dicentibus quare non impletis mensuram laterum sicut prius nec heri nec hodie

15 veneruntque praepositi filiorum Israhel et vociferati sunt ad Pharaonem dicentes cur ita agis contra servos tuos

16 paleae non dantur nobis et lateres similiter imperantur en famuli tui flagellis caedimur et iniuste agitur contra populum tuum

17 qui ait vacatis otio et idcirco dicitis eamus et sacrificemus Domino

18 ite ergo et operamini paleae non dabuntur vobis et reddetis consuetum numerum laterum

19 videbantque se praepositi filiorum Israhel in malo eo quod diceretur eis non minuetur quicquam de lateribus per singulos dies

20 occurreruntque Mosi et Aaron qui stabant ex adverso egredientes a Pharaone

21 et dixerunt ad eos videat Dominus et iudicet quoniam fetere fecistis odorem nostrum coram Pharao et servis eius et praebuistis ei gladium ut occideret nos

22 reversusque Moses ad Dominum ait Domine cur adflixisti populum istum quare misisti me

23 ex eo enim quo ingressus sum ad Pharaonem ut loquerer nomine tuo adflixit populum tuum et non liberasti eos

Caput 6

1 dixit Dominus ad Mosén nunc videbis quae facturus sum Pharaoni per manum enim fortem dimittet eos et in manu robusta eiciet illos de terra sua

2 locutusque est Dominus ad Mosén dicens ego Dominus

3 qui apparui Abraham Isaac et Iacob in Deo omnipotente et nomen meum Adonai non indicavi eis

4 pepigique cum eis foedus ut darem illis terram Chanaan terram peregrinationis eorum in qua fuerunt advenae

5 ego audiivi gemitum filiorum Israhel quo Aegyptii oppresserunt eos et recordatus sum pacti mei

6 ideo dic filiis Israhel ego Dominus qui educam vos de ergastulo Aegyptiorum et eruam de servitute ac redimam in brachio excelso et iudiciis magnis

7 et adsumam vos mihi in populum et ero vester Deus scietisque quod ego sim Dominus Deus vester qui eduxerim vos de ergastulo Aegyptiorum

8 et induxerim in terram super quam levavi manum meam ut darem eam Abraham Isaac et Iacob daboque illam vobis possidendam ego Dominus

9 narravit ergo Moses omnia filiis Israhel qui non adqueverunt ei propter angustiam spiritus et opus durissimum

10 locutusque est Dominus ad Mosén dicens

11 ingredere et loquere ad Pharaonem regem Aegypti ut dimittat filios Israhel de terra sua

12 respondit Moses coram Domino ecce filii Israhel non me audiunt et quomodo audiet me Pharaon praesertim cum sim incircumcisis labiis

13 locutus est Dominus ad Mosén et Aaron et dedit mandatum ad filios Israhel et ad Pharaonem regem Aegypti ut educerent filios Israhel de terra Aegypti

14 isti sunt principes domorum per familias suas filii Ruben primogeniti Israhelis Enoch et Phallu Aesrom et Charmi

15 hae cognationes Ruben filii Symeon Iamuhel et Iamin et Aod Iachin et Soer et Saul filius Chananitidis hae progenies Symeon

16 et haec nomina filiorum Levi per cognationes suas Gerson et Caath et Merari anni autem vitae Levi fuerunt centum triginta septem

17 filii Gerson Lobeni et Semei per cognationes suas

18 filii Caath Amram et Isuar et Hebron et Ozihel annique vitae Caath centum triginta tres

19 filii Merari Mooli et Musi hae cognationes Levi per familias suas

20 accepit autem Amram uxorem Iocabed patruelem suam quae peperit ei Aaron et Mosén fueruntque anni vitae Amram centum triginta septem

21 filii quoque Isuar Core et Napheg et Zechri

22 filii quoque Ozihel Misahel et Elsaphan et Sethri

23 accepit autem Aaron uxorem Elisabe filiam Aminadab sororem Naasson quae peperit ei Nadab et Abiu et Eleazar et Ithamar

24 filii quoque Core Asir et Helcana et Abiasab hae sunt cognationes Coritarum

25 at vero Eleazar filius Aaron accepit uxorem de filiabus Phuthiel quae peperit ei Finees hii sunt principes familiarum leviticarum per cognationes suas

26 iste est Aaron et Moses quibus praecepit Dominus ut educerent filios Israhel de terra Aegypti per turmas suas

27 hii sunt qui loquuntur ad Pharaonem regem Aegypti ut educant filios Israhel de Aegypto iste Moses et Aaron

28 in die qua locutus est Dominus ad Mosén in terra Aegypti

29 et locutus est Dominus ad Mosén dicens ego Dominus loquere ad Pharaonem regem Aegypti omnia quae ego loquor tibi

30 et ait Moses coram Domino en incircumcisis labiis sum quomodo audiet me Pharaon

Caput 7

1 dixitque Dominus ad Mosén ecce constitui te Deum Pharaonis Aaron frater tuus erit propheta tuus

2 tu loqueris omnia quae mando tibi ille loquetur ad Pharaonem ut dimittat filios Israhel de terra sua

3 sed ego indurabo cor eius et multiplicabo signa et ostenta mea in terra Aegypti

4 et non audiet vos inmittamque manum meam super Aegyptum et educam exercitum et populum meum filios Israhel de terra Aegypti per iudicia maxima

5 et scient Aegyptii quod ego sim Dominus qui extendere manum meam super Aegyptum et eduxerim filios Israhel de medio eorum

6 fecit itaque Moses et Aaron sicut praeceperat Dominus ita egerunt

7 erat autem Moses octoginta annorum et Aaron octoginta trium quando locuti sunt ad Pharaonem

8 dixitque Dominus ad Mosen et Aaron

9 cum dixerit vobis Pharaos ostendite signa dices ad Aaron tolle virgam tuam et proice eam coram Pharaos ac vertatur in colubrum

10 ingressi itaque Moses et Aaron ad Pharaonem fecerunt sicut praeceperat Dominus tulitque Aaron virgam coram Pharaos et servis eius quae versa est in colubrum

11 vocavit autem Pharaos sapientes et maleficos et fecerunt etiam ipsi per incantationes aegyptias et arcana quaedam similiter

12 proieceruntque singuli virgas suas quae versae sunt in dracones sed devoravit virga Aaron virgas eorum

13 induratumque est cor Pharaonis et non audivit eos sicut praeceperat Dominus

14 dixit autem Dominus ad Mosen ingravatum est cor Pharaonis non vult dimittere populum

15 vade ad eum mane ecce egredietur ad aquas et stabis in occursum eius super ripam fluminis et virgam quae conversa est in draconem tolles in manu tua

16 dicesque ad eum Dominus Deus Hebraeorum misit me ad te dicens dimitte populum meum ut mihi sacrificet in deserto et usque ad praesens audire noluisti

17 haec igitur dicit Dominus in hoc scies quod Dominus sim ecce percutiam virga quae in manu mea est aquam fluminis et vertetur in sanguinem

18 pisces quoque qui sunt in fluvio morientur et conputrescent aquae et adfligentur Aegyptii bibentes aquam fluminis

19 dixit quoque Dominus ad Mosen dic ad Aaron tolle virgam tuam et extende manum tuam super aquas Aegypti et super fluvios eorum et rivos ac paludes et omnes lacus aquarum ut vertantur in sanguinem et sit cruor in omni terra Aegypti tam in ligneis vasis quam in saxeis

20 feceruntque ita Moses et Aaron sicut praeceperat Dominus et elevans virgam percussit aquam fluminis coram Pharaos et servis eius quae versa est in sanguinem

21 et pisces qui erant in flumine mortui sunt conputruitque fluvius et non poterant Aegyptii bibere aquam fluminis et fuit sanguis in tota terra Aegypti

22 feceruntque similiter malefici Aegyptiorum incantationibus suis et induratum est cor Pharaonis nec audivit eos sicut praeceperat Dominus

23 avertitque se et ingressus est domum suam nec adposuit cor etiam hac vice

24 foderunt autem omnes Aegyptii per circuitum fluminis aquam ut biberent non enim poterant bibere de aqua fluminis

25 impletique sunt septem dies postquam percussit Dominus fluvium

Caput 8

1 dixitque Dominus ad Mosen ingredi ad Pharaos et dices ad eum haec dicit Dominus dimitte populum meum ut sacrificet mihi

2 sin autem nolueris dimittere ecce ego percutiam omnes terminos tuos ranis

3 et ebulliet fluvius ranas quae ascendent et ingredientur domum tuam et cubiculum lectuli tui et super stratum tuum et in domos servorum tuorum et in populum tuum et in furnos tuos et in reliquias ciborum tuorum

4 et ad te et ad populum tuum et ad omnes servos tuos intrabunt ranae

5 dixitque Dominus ad Mosen dic Aaron extende manum tuam super fluvios et super rivos ac paludes et educ ranas super terram Aegypti

6 extendit Aaron manum super aquas Aegypti et ascenderunt ranae operueruntque terram Aegypti

7 fecerunt autem et malefici per incantationes suas similiter eduxeruntque ranas super terram Aegypti

8 vocavit autem Pharaos Mosen et Aaron et dixit orate Dominum ut auferat ranas a me et a populo meo et dimittam populum ut sacrificet Domino

9 dixitque Moses Pharaoni constitue mihi quando deprecer pro te et pro servis tuis et pro populo tuo ut abigantur ranae a te et a domo tua et tantum in flumine remaneant

10 qui respondit cras at ille iuxta verbum inquit tuum ut scias quoniam non est sicut Dominus Deus noster

11 et recedent ranae a te et a domo tua et a servis tuis et a populo tuo tantum in flumine remanebunt

12 egressique sunt Moses et Aaron a Pharaone et clamavit Moses ad Dominum pro sponsione ranarum quam condixerat Pharaoni

13 fecitque Dominus iuxta verbum Mosi et mortuae sunt ranae de domibus et de villis et de agris

14 congregaveruntque eas in inmensos aggeres et conputruit terra

15 videns autem Pharaos quod data esset requies ingravit cor suum et non audivit eos sicut praeceperat Dominus

16 dixitque Dominus ad Mosen loquere ad Aaron extende virgam tuam et percutite pulverem terrae et sint scinifes in universa terra Aegypti

17 feceruntque ita et extendit Aaron manu virgam tenens percussitque pulverem terrae et facti sunt scinifes in hominibus et in iumentis omnis pulvis terrae versus est in scinifes per totam terram Aegypti

18 feceruntque similiter malefici incantationibus suis ut educerent scinifes et non potuerunt erantque scinifes tam in hominibus quam in iumentis

19 et dixerunt malefici ad Pharaonem digitus Dei est induratumque est cor Pharaonis et non audivit eos sicut praeceperat Dominus

20 dixit quoque Dominus ad Moysen consurge diluculo et sta coram Pharaone egreditur enim ad aquas et dices ad eum haec dicit Dominus dimitte populum meum ut sacrificet mihi

21 quod si non dimiseris eum ecce ego inmittam in te et in servos tuos et in populum tuum et in domos tuas omne genus muscarum et implebuntur domus Aegyptiorum muscis diversi generis et in universa terra in qua fuerint

22 faciamque mirabilem in die illa terram Gessen in qua populus meus est ut non sint ibi muscae et scias quoniam ego Dominus in medio terrae

23 ponamque divisionem inter populum meum et populum tuum cras erit signum istud

24 fecitque Dominus ita et venit musca gravissima in domos Pharaonis et servorum eius et in omnem terram Aegypti corruptaque est terra ab huiusmodi muscis

25 vocavit Pharaonem Moysen et Aaron et ait eis ite sacrificate Deo vestro in terra

26 et ait Moyses non potest ita fieri abominationes enim Aegyptiorum immolabimus Domino Deo nostro quod si mactaverimus ea quae colunt Aegyptii coram eis lapidibus nos obruent

27 via trium dierum pergemus in solitudine et sacrificabimus Domino Deo nostro sicut praeceperit nobis

28 dixitque Pharaonem ego dimittam vos ut sacrificetis Domino Deo vestro in deserto verumtamen longius ne abeat is rogate pro me

29 et ait Moyses egressus a te orabo Dominum et recedet musca a Pharaone et a servis et a populo eius cras verumtamen noli ultra fallere ut non dimittas populum sacrificare Domino

30 egressusque Moyses a Pharaone oravit Dominum

31 qui fecit iuxta verbum illius et abstulit muscas a Pharaone et a servis et a populo eius non superfuit ne una quidem

32 et ingravatum est cor Pharaonis ita ut ne hac quidem vice dimitteret populum

Caput 9

1 dixit autem Dominus ad Moysen ingredi ad Pharaonem et loquere ad eum haec dicit Dominus Deus Hebraeorum dimitte populum meum ut sacrificet mihi

2 quod si adhuc rennuis et retines eos

3 ecce manus mea erit super agros tuos et super equos et asinos et camelos et boves et oves pestis valde gravis

4 et faciet Dominus mirabile inter possessiones Israel et possessiones Aegyptiorum ut nihil omnino intreat ex his quae pertinent ad filios Israel

5 constituitque Dominus tempus dicens cras faciet Dominus verbum istud in terra

6 fecit ergo Dominus verbum hoc altero die mortuaeque sunt omnia animantia Aegyptiorum de animalibus vero filiorum Israel nihil omnino periit

7 et misit Pharaonem ad videndum nec erat quicquam mortuum de his quae possidebat Israel ingravatumque est cor Pharaonis et non dimisit populum

8 et dixit Dominus ad Moysen et Aaron tollite plenas manus cineris de camino et spargat illud Moyses in caelum coram Pharaone

9 sitque pulvis super omnem terram Aegypti erunt enim in hominibus et in iumentis vulnera et vesicae turgentes in universa terra Aegypti

10 tuleruntque cinerem de camino et steterunt contra Pharaonem et sparsit illud Moyses in caelum factaque sunt vulnera vesicarum turgentium in hominibus et in iumentis

11 nec poterant malefici stare coram Moysen propter vulnera quae in illis erant et in omni terra Aegypti

12 induravitque Dominus cor Pharaonis et non audivit eos sicut locutus est Dominus ad Moysen

13 dixit quoque Dominus ad Moysen mane consurge et sta coram Pharaone et dices ad eum haec dicit Dominus Deus Hebraeorum dimitte populum meum ut sacrificet mihi

14 quia in hac vice mittam omnes plagas meas super cor tuum super servos tuos et super populum tuum ut scias quod non sit similis mei in omni terra

15 nunc enim extendens manum percutiam te et populum tuum peste peribisque de terra

16 idcirco autem posui te ut ostendam in te fortitudinem meam et narretur nomen meum in omni terra

17 adhuc retines populum meum et non vis eum dimittere

18 eni in pluam hac ipsa hora cras grandinem multam nimis qualis non fuit in Aegypto a die qua fundata est usque in praesens tempus

19 mitte ergo iam nunc et congrega iumenta tua et omnia quae habes in agro homines enim et iumenta et universa quae inventa fuerint foris nec congregata de agris cecideritque super ea grando morientur

20 qui timuit verbum Domini de servis Pharaonis fecit confugere servos suos et iumenta in domos

21 qui autem neglexit sermonem Domini dimisit servos suos et iumenta in agris

22 et dixit Dominus ad Moysen extende manum tuam in caelum ut fiat grando in universa terra Aegypti super homines et super iumenta et super omnem herbam agri in terra Aegypti

23 extenditque Moyses virgam in caelum et Dominus dedit tonitrua et grandinem ac discurrentia fulgura super terram pluitque Dominus grandinem super terram Aegypti

24 et grando et ignis inmixta pariter ferebantur tantaque fuit magnitudinis quanta ante numquam apparuit in universa terra Aegypti ex quo gens illa condita est

25 et percussit grando in omni terra Aegypti cuncta quae fuerunt in agris ab homine usque ad iumentum cunctam herbam agri percussit grando et omne lignum regionis confregit

26 tantum in terra Gessen ubi erant filii Israhel grando non cecidit

27 misitque Pharaon et vocavit Mosen et Aaron dicens ad eos peccavi etiam nunc Dominus iustus ego et populus meus impii

28 orate Dominum et desinant tonitrua Dei et grando ut dimittam vos et nequaquam hic ultra maneatis

29 ait Moses cum egressus fuero de urbe extendam palmas meas ad Dominum et cessabunt tonitrua et grando non erit ut scias quia Domini est terra

30 novi autem quod et tu et servi tui necdum timeatis Dominum Deum

31 linum ergo et hordeum laesum est eo quod hordeum esset virens et linum iam folliculos germinaret

32 triticum autem et far non sunt laesa quia serotina erant

33 egressusque Moses a Pharaone et ex urbe tetendit manus ad Dominum et cessaverunt tonitrua et grando nec ultra stillavit pluvia super terram

34 videns autem Pharaon quod cessasset pluvia et grando et tonitrua auxit peccatum

35 et ingravatum est cor eius et servorum illius et induratum nimis nec dimisit filios Israhel sicut praeceperat Dominus per manum Mosi

Caput 10

1 et dixit Dominus ad Mosen ingredi ad Pharaonem ego enim induravi cor eius et servorum illius ut faciam signa mea haec in eo

2 et narres in auribus filii tui et nepotum tuorum quotiens contriverim Aegyptios et signa mea fecerim in eis et sciatis quia ego Dominus

3 introierunt ergo Moses et Aaron ad Pharaonem et dixerunt ad eum haec dicit Dominus Deus Hebraeorum usquequo non vis subici mihi dimitte populum meum ut sacrificet mihi

4 sin autem resistis et non vis dimittere eum ecce ego inducam cras lucustam in fines tuos

5 quae operiat superficiem terrae nec quicquam eius appareat sed comedatur quod residuum fuit grandini conrodet enim omnia ligna quae germinant in agris

6 et implebunt domos tuas et servorum tuorum et omnium Aegyptiorum quantam non viderunt patres tui et avi ex quo orti sunt super terram usque in praesentem diem avertitque se et egressus est a Pharaone

7 dixerunt autem servi Pharaonis ad eum usquequo patiemur hoc scandalum dimitte homines ut sacrificent Domino Deo suo nonne vides quod perierit Aegyptus

8 revocaveruntque Mosen et Aaron ad Pharaonem qui dixit eis ite sacrificate Domino Deo vestro quinam sunt qui ituri sunt

9 ait Moses cum parvulis nostris et senibus pergemus cum filiis et filiabus cum ovibus et armentis est enim sollemnitas Domini nostri

10 et respondit sic Dominus sit vobiscum quomodo ego dimittam vos et parvulos vestros cui dubium est quod pessime cogitatis

11 non fiet ita sed ite tantum viri et sacrificate Domino hoc enim et ipsi petistis statimque eiecti sunt de conspectu Pharaonis

12 dixit autem Dominus ad Mosen extende manum tuam super terram Aegypti ad lucustam ut ascendat super eam et devoret omnem herbam quae residua fuit grandini

13 extendit Moses virgam super terram Aegypti et Dominus induxit ventum urentem tota illa die ac nocte et mane facto ventus urens levavit lucustas

14 quae ascenderunt super universam terram Aegypti et sederunt in cunctis finibus Aegyptiorum innumerabiles quales ante illud tempus non fuerant nec postea futurae sunt

15 operueruntque universam superficiem terrae vastantes omnia devorata est igitur herba terrae et quicquid pomorum in arboribus fuit quae grando dimiserat nihilque omnino virens relictum est in lignis et in herbis terrae in cuncta Aegypto

16 quam ob rem festinus Pharaon vocavit Mosen et Aaron et dixit eis peccavi in Dominum Deum vestrum et in vos

17 sed nunc dimittite peccatum mihi etiam hac vice et rogate Dominum Deum vestrum ut auferat a me mortem istam

18 egressusque est de conspectu Pharaonis et oravit Dominum

19 qui flare fecit ventum ab occidente vehementissimum et arreptam lucustam proiecit in mare Rubrum non remansit ne una quidem in cunctis finibus Aegypti

20 et induravit Dominus cor Pharaonis nec dimisit filios Israhel

21 dixit autem Dominus ad Mosen extende manum tuam in caelum et sint tenebrae super terram Aegypti tam densae ut palpari queant

22 extendit Moses manum in caelum et factae sunt tenebrae horribiles in universa terra Aegypti tribus diebus

23 nemo vidit fratrem suum nec movit se de loco in quo erat ubicumque autem habitabant filii Israhel lux erat

24 vocavitque Pharaon Mosen et Aaron et dixit eis ite sacrificate Domino oves tantum vestrae et armenta remaneant parvuli vestri eant vobiscum

25 ait Moses hostias quoque et holocausta dabis nobis quae offeramus Domino Deo nostro

26 cuncti greges pergunt nobiscum non remanebit ex eis ungula quae necessaria sunt in cultum Domini Dei nostri praesertim cum ignoremus quid debeat immolari donec ad ipsum locum perveniamus

27 induravit autem Dominus cor Pharaonis et noluit dimittere eos

28 dixitque Pharaon ad eum recede a me cave ne ultra videas faciem meam quocumque die apparueris mihi morieris

29 respondit Moses ita fiat ut locutus es non videbo ultra faciem tuam

Caput 11

1 et dixit Dominus ad Mosen adhuc una plaga tangam Pharaonem et Aegyptum et post haec dimittet vos et exire compellet

2 dices ergo omni plebi ut postulet vir ab amico suo et mulier a vicina sua vasa argentea et aurea

3 dabit autem Dominus gratiam populo coram Aegyptiis fuitque Moses vir magnus valde in terra Aegypti coram servis Pharaon et omni populo

4 et ait haec dicit Dominus media nocte egrediar in Aegyptum

5 et morietur omne primogenitum in terra Aegyptiorum a primogenito Pharaonis qui sedet in solio eius usque ad primogenitum ancillae quae est ad molam et omnia primogenita iumentorum

6 eritque clamor magnus in universa terra Aegypti qualis nec ante fuit nec postea futurus est

7 apud omnes autem filios Israhel non muttiet canis ab homine usque ad pecus ut sciat quanta miraculo dividat Dominus Aegyptios et Israhel

8 descendantque omnes servi tui isti ad me et adorabunt me dicentes egredere tu et omnis populus qui subiectus est tibi post haec egrediemur

9 et exivit a Pharaone iratus nimis dixit autem Dominus ad Mosen non audiet vos Pharaon ut multa signa fiant in terra Aegypti

10 Moses autem et Aaron fecerunt omnia ostenta quae scripta sunt coram Pharaone et induravit Dominus cor Pharaonis nec dimisit filios Israhel de terra sua

Caput 12

1 dixit quoque Dominus ad Mosen et Aaron in terra Aegypti

2 mensis iste vobis principium mensuum primus erit in mensibus anni

3 loquimini ad universum coetum filiorum Israhel et dicite eis decima die mensis huius tollat unusquisque agnum per familias et domos suas

4 sin autem minor est numerus ut sufficere possit ad vescendum agnum adsumet vicinum suum qui iunctus est domui eius iuxta numerum animarum quae sufficere possunt ad esum agni

5 erit autem agnus absque macula masculus anniculus iuxta quem ritum tolletis et hedum

6 et servabitis eum usque ad quartamdecimam diem mensis huius immolabitque eum universa multitudo filiorum Israhel ad vesperam

7 et sument de sanguine ac ponent super utrumque postem et in superliminaribus domorum in quibus comedent illum

8 et edent carnes nocte illa assas igni et azymos panes cum lactucis agrestibus

9 non comedetis ex eo crudum quid nec coctum aqua sed assum tantum igni caput cum pedibus eius et intestinis vorabitis

10 nec remanebit ex eo quicquam usque mane si quid residui fuerit igne conburetis

11 sic autem comedetis illum renes vestros accingetis calciamenta habebitis in pedibus tenentes baculos in manibus et comedetis festinantes est enim phase id est transitus Domini

12 et transibo per terram Aegypti nocte illa percutiamque omne primogenitum in terra Aegypti ab homine usque ad pecus et in cunctis diis Aegypti faciam iudicia ego Dominus

13 erit autem sanguis vobis in signum in aedibus in quibus eritis et videbo sanguinem ac transibo vos nec erit in vobis plaga disperdens quando percussero terram Aegypti

14 habebitis autem hanc diem in monumentum et celebrabitis eam sollemnem Domino in generationibus vestris cultu sempiterno

15 septem diebus azyma comedetis in die primo non erit fermentum in domibus vestris quicumque comederit fermentatum peribit anima illa de Israhel a primo die usque ad diem septimum

16 dies prima erit sancta atque sollemnis et dies septima eadem festivitate venerabilis nihil operis facietis in eis exceptis his quae ad vescendum pertinent

17 et observabitis azyma in eadem enim ipsa die educam exercitum vestrum de terra Aegypti et custodietis diem istum in generationes vestras ritu perpetuo

18 primo mense quartadecima die mensis ad vesperam comedetis azyma usque ad diem vicesimam primam eiusdem mensis ad vesperam

19 septem diebus fermentum non inveniatur in domibus vestris qui comederit fermentatum peribit anima eius de coetu Israhel tam de advenis quam de indigenis terrae

20 omne fermentatum non comedetis in cunctis habitaculis vestris edetis azyma

21 vocavit autem Moses omnes seniores filiorum Israhel et dixit ad eos ite tollentes animal per familias vestras immolate phase

22 fasciculumque hysopi tinguite sanguine qui est in limine et aspergite ex eo superliminare et utrumque postem nullus vestrum egrediatur ostium domus suae usque mane

23 transibit enim Dominus percutiens Aegyptios cumque viderit sanguinem in superliminari et in utroque poste

transcendet ostium et non sinet percussorem ingredi domos vestras et laedere

24 custodi verbum istud legitimum tibi et filiis tuis usque in aeternum

25 cumque introieritis terram quam Dominus daturus est vobis ut pollicitus est observabitis caerimonias istas

26 et cum dixerint vobis filii vestri quae est ista religio

27 dicetis eis victima transitus Domini est quando transivit super domos filiorum Israhel in Aegypto percutiens Aegyptios et domos nostras liberans incurvatusque populus adoravit

28 et egressi filii Israhel fecerunt sicut praeceperat Dominus Mosi et Aaron

29 factum est autem in noctis medio percussit Dominus omne primogenitum in terra Aegypti a primogenito Pharaonis qui sedebat in solio eius usque ad primogenitum captivae quae erat in carcere et omne primogenitum iumentorum

30 surrexitque Phraeo nocte et omnes servi eius cunctaque Aegyptus et ortus est clamor magnus in Aegypto neque enim erat domus in qua non iaceret mortuus

31 vocatisque Mosen et Aaron nocte ait surgite egredimini a populo meo et vos et filii Israhel ite immolate Domino sicut dicitis

32 oves vestras et armenta adsumite ut petieratis et abeuntes benedicite mihi

33 urgebantque Aegyptii populum de terra exire velociter dicentes omnes moriemur

34 tulit igitur populus conspersam farinam antequam fermentaretur et ligans in palliis posuit super umeros suos

35 feceruntque filii Israhel sicut praeceperat Moses et petierunt ab Aegyptiis vasa argentea et aurea vestemque plurimam

36 dedit autem Dominus gratiam populo coram Aegyptiis ut commodarent eis et spoliaverunt Aegyptios

37 profectique sunt filii Israhel de Ramesse in Soccho sescenta ferme milia peditum virorum absque parvulis

38 sed et vulgus promiscuum innumerabile ascendit cum eis oves et armenta et animantia diversi generis multa nimis

39 coxeruntque farinam quam dudum conspersam de Aegypto tulerant et fecerunt subcinericios panes azymos neque enim poterant fermentari cogentibus exire Aegyptiis et nullam facere sinentibus moram nec pulmenti quicquam occurrerant praeparare

40 habitatio autem filiorum Israhel qua manserant in Aegypto fuit quadringentorum triginta annorum

41 quibus expletis eadem die egressus est omnis exercitus Domini de terra Aegypti

42 nox est ista observabilis Domini quando eduxit eos de terra Aegypti hanc observare debent omnes filii Israhel in generationibus suis

43 dixitque Dominus ad Mosen et Aaron haec est religio phase omnis alienigena non comedit ex eo

44 omnis autem servus empticius circumcidetur et sic comedit

45 advena et mercennarius non edent ex eo

46 in una domo comedetur nec efferetis de carnibus eius foras nec os illius confringetis

47 omnis coetus filiorum Israhel faciet illud

48 quod si quis peregrinorum in vestram voluerit transire coloniam et facere phase Domini circumcidetur prius omne masculinum eius et tunc rite celebrabit eritque sicut indigena terrae si quis autem circumcisis non fuerit non vescetur ex eo

49 eadem lex erit indigenae et colono qui peregrinatur apud vos

50 fecerunt omnes filii Israhel sicut praeceperat Dominus Mosi et Aaron

51 et in eadem die eduxit Dominus filios Israhel de terra Aegypti per turmas suas

Caput 13

1 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

2 sanctifica mihi omne primogenitum quod aperit vulvam in filiis Israhel tam de hominibus quam de iumentis mea sunt enim omnia

3 et ait Moses ad populum mementote diei huius in qua egressi estis de Aegypto et de domo servitutis quoniam in manu forti eduxit vos Dominus de loco isto ut non comedatis fermentatum panem

4 hodie egredimini mense novarum frugum

5 cumque te introduxerit Dominus in terram Chananei et Hetthei et Amorrei et Evei et Iebusei quam iuravit patribus tuis ut daret tibi terram fluentem lacte et melle celebrabis hunc morem sacrorum mense isto

6 septem diebus vesceris azymis et in die septimo erit sollemnitas Domini

7 azyma comedetis septem diebus non apparebit apud te aliquid fermentatum nec in cunctis finibus tuis

8 narrabisque filio tuo in die illo dicens hoc est quod fecit Dominus mihi quando egressus sum de Aegypto

9 et erit quasi signum in manu tua et quasi monumentum ante oculos tuos et ut lex Domini semper in ore tuo in manu enim forti eduxit te Dominus de Aegypto

10 custodies huiusmodi cultum statuto tempore a diebus in dies

11 cumque introduxerit te in terram Chananei sicut iuravit tibi et patribus tuis et dederit eam tibi

12 separabis omne quod aperit vulvam Domino et quod primitivum est in pecoribus tuis quicquid habueris masculini sexus consecrabis Domino

13 primogenitum asini mutabis ove quod si non rede-meris interficies omne autem primogenitum hominis de filiis tuis pretio redimes

14 cumque interrogaverit te filius tuus cras dicens quid est hoc respondebis ei in manu forti eduxit nos Dominus de Aegypto de domo servitutis

15 nam cum induratus esset Phraeo et nollet nos dimittere occidit Dominus omne primogenitum in terra Aegypti

a primogenito hominis usque ad primogenitum iumentorum idcirco immolo Domino omne quod aperit vulvam masculini sexus et omnia primogenita filiorum meorum redimo

16 erit igitur quasi signum in manu tua et quasi adpensum quid ob recordationem inter oculos tuos eo quod in manu forti eduxerit nos Dominus de Aegypto

17 igitur cum emisisset Pharaon populum non eos duxit Dominus per viam terrae Philisthim quae vicina est reputans ne forte paeniteret eum si vidisset adversum se bella consurgere et reverteretur in Aegyptum

18 sed circumduxit per viam deserti quae est iuxta mare Rubrum et armati ascenderunt filii Israhel de terra Aegypti

19 tulit quoque Moses ossa Ioseph secum eo quod adiurasset filios Israhel dicens visitabit vos Deus efferte ossa mea hinc vobiscum

20 profectique de Soccoth castrametati sunt in Etham in extremis finibus solitudinis

21 Dominus autem praecedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nubis et per noctem in columna ignis ut dux esset itineris utroque tempore

22 numquam defuit columna nubis per diem nec columna ignis per noctem coram populo

Caput 14

1 locutus est autem Dominus ad Mosen dicens

2 loquere filiis Israhel reversi castrametentur e regione Phiahiroth quae est inter Magdolum et mare contra Beelsephon in conspectu eius castra ponetis super mare

3 dicturusque est Pharaon super filiis Israhel coartati sunt in terra conclusit eos desertum

4 et indurabo cor eius ac persequetur vos et glorificabor in Pharaon et in omni exercitu eius scientque Aegyptii quia ego sum Dominus feceruntque ita

5 et nuntiatum est regi Aegyptiorum quod fugisset populus inmutatumque est cor Pharaonis et servorum eius super populo et dixerunt quid volumus facere ut dimitteremus Israhel ne serviret nobis

6 iunxit ergo currum et omnem populum suum adsumpsit secum

7 tulitque sescentos currus electos quicquid in Aegypto curruum fuit et duces totius exercitus

8 induravitque Dominus cor Pharaonis regis Aegypti et persecutus est filios Israhel at illi egressi erant in manu excelsa

9 cumque persequerentur Aegyptii vestigia praecedentium reppererunt eos in castris super mare omnis equitatus et currus Pharaonis et universus exercitus erant in Ahiroth contra Beelsephon

10 cumque adpropinquasset Pharaon levantes filii Israhel oculos viderunt Aegyptios post se et timuerunt valde clamaveruntque ad Dominum

11 et dixerunt ad Mosen forsitan non erant sepulchra in Aegypto ideo tulisti nos ut moremur in solitudine quid hoc facere voluisti ut educeres nos ex Aegypto

12 nonne iste est sermo quem loquebamur ad te in Aegypto dicentes recede a nobis ut serviamus Aegyptiis multo enim melius est servire eis quam mori in solitudine

13 et ait Moses ad populum nolite timere state et videte magnalia Domini quae facturus est hodie Aegyptios enim quos nunc videtis nequaquam ultra videbitis usque in sempiternum

14 Dominus pugnabit pro vobis et vos tacebitis

15 dixitque Dominus ad Mosen quid clamas ad me loquere filiis Israhel ut proficiscantur

16 tu autem eleva virgam tuam et extende manum super mare et divide illud ut gradientur filii Israhel in medio mari per siccum

17 ego autem indurabo cor Aegyptiorum ut persequantur vos et glorificabor in Pharaone et in omni exercitu eius in curribus et in equitibus illius

18 et scient Aegyptii quia ego sum Dominus cum glorificatus fuero in Pharaone et in curribus atque in equitibus eius

19 tollensque se angelus Dei qui praecedebat castra Israhel abiit post eos et cum eo pariter columna nubis priora dimittens post tergum

20 stetit inter castra Aegyptiorum et castra Israhel et erat nubes tenebrosa et inluminans noctem ut ad se invicem toto noctis tempore accedere non valerent

21 cumque extendisset Moses manum super mare abstulit illud Dominus flante vento vehementi et urente tota nocte et vertit in siccum divisaque est aqua

22 et ingressi sunt filii Israhel per medium maris sicci erat enim aqua quasi murus a dextra eorum et leva

23 persequentesque Aegyptii ingressi sunt post eos omnis equitatus Pharaonis currus eius et equites per medium maris

24 iamque advenerat vigilia matutina et ecce respiciens Dominus super castra Aegyptiorum per columnam ignis et nubis interfecit exercitum eorum

25 et subvertit rotas curruum ferebanturque in profundum dixerunt ergo Aegyptii fugiamus Israhalem Dominus enim pugnat pro eis contra nos

26 et ait Dominus ad Mosen extende manum tuam super mare ut revertantur aquae ad Aegyptios super currus et equites eorum

27 cumque extendisset Moses manum contra mare reversum est primo diluculo ad priorem locum fugientibusque Aegyptiis occurrerunt aquae et involvit eos Dominus in mediis fluctibus

28 reversaeque sunt aquae et operuerunt currus et equites cuncti exercitus Pharaonis qui sequentes ingressi fuerant mare ne unus quidem superfuit ex eis

29 filii autem Israhel perrexerunt per medium sicci maris et aquae eis erant quasi pro muro a dextris et a sinistris

30 liberavitque Dominus in die illo Israhel de manu Aegyptiorum

31 et viderunt Aegyptios mortuos super litus maris et magnam quam exercuerat Dominus contra eos timuitque populus Dominum et crediderunt Domino et Mosi servo eius

Caput 15

1 tunc cecinit Moses et filii Israhel carmen hoc Domino et dixerunt cantemus Domino gloriose enim magnificatus est equum et ascensorem deiecit in mare

2 fortitudo mea et laus mea Dominus et factus est mihi in salutem iste Deus meus et glorificabo eum Deus patris mei et exaltabo eum

3 Dominus quasi vir pugnator Omnipotens nomen eius

4 currus Pharaonis et exercitum eius proiecit in mare electi principes eius submersi sunt in mari Rubro

5 abyssi operuerunt eos descenderunt in profundum quasi lapis

6 dextera tua Domine magnifice in fortitudine dextera tua Domine percussit inimicum

7 et in multitudine gloriae tuae deposuisti adversarios meos misisti iram tuam quae devoravit eos ut stipulam

8 et in spiritu furoris tui congregatae sunt aquae stetit unda fluens congregatae sunt abyssi in medio mari

9 dixit inimicus persequar et comprehendam dividam spolia implebitur anima mea evaginabo gladium meum interficiet eos manus mea

10 flavit spiritus tuus et operuit eos mare submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus

11 quis similis tui in fortibus Domine quis similis tui magnificus in sanctitate terribilis atque laudabilis et faciens mirabilia

12 extendisti manum tuam et devoravit eos terra

13 dux fuisti in misericordia tua populo quem redemisti et portasti eum in fortitudine tua ad habitaculum sanctum tuum

14 adtenderunt populi et irati sunt dolores obtinuerunt habitatores Philisthim

15 tunc conturbati sunt principes Edom robustos Moab obtinuit tremor obriguerunt omnes habitatores Chanaan

16 inruat super eos formido et pavor in magnitudine brachii tui fiant immobiles quasi lapis donec pertranseat populus tuus Domine donec pertranseat populus tuus iste quem possedisti

17 introduces eos et plantabis in monte hereditatis tuae firmissimo habitaculo tuo quod operatus es Domine sanctuarium Domine quod firmaverunt manus tuae

18 Dominus regnabit in aeternum et ultra

19 ingressus est enim equus Pharaonis cum curribus et equitibus eius in mare et reduxit super eos Dominus aquas maris filii autem Israhel ambulaverunt per siccum in medio eius

20 sumpsit ergo Maria prophetis soror Aaron tympanum in manu egressaeque sunt omnes mulieres post eam cum tympanis et choris

21 quibus praecinebat dicens cantemus Domino gloriose enim magnificatus est equum et ascensorem eius deiecit in mare

22 tulit autem Moses Israhel de mari Rubro et egressi sunt in desertum Sur ambulaveruntque tribus diebus per solitudinem et non inveniebant aquam

23 et venerunt in Marath nec poterant bibere aquas de Mara eo quod essent amarae unde et congruum loco nomen inposuit vocans illud Mara id est amaritudinem

24 et murmuravit populus contra Mosén dicens quid bibemus

25 at ille clamavit ad Dominum qui ostendit ei lignum quod cum misisset in aquas in dulcedinem versae sunt ibi constituit ei praecepta atque iudicia et ibi temptavit eum

26 dicens si audieris vocem Domini Dei tui et quod rectum est coram eo feceris et oboedieris mandatis eius custodierisque omnia praecepta illius cunctum languorem quem posui in Aegypto non inducam super te ego enim Dominus sanator tuus

27 venerunt autem in Helim ubi erant duodecim fontes aquarum et septuaginta palmae et castrametati sunt iuxta aquas

Caput 16

1 profectique sunt de Helim et venit omnis multitudo filiorum Israhel in desertum Sin quod est inter Helim et Sinai quintodecimo die mensis secundi postquam egressi sunt de terra Aegypti

2 et murmuravit omnis congregatio filiorum Israhel contra Mosén et contra Aaron in solitudine

3 dixeruntque ad eos filii Israhel utinam mortui essemus per manum Domini in terra Aegypti quando sedebamus super ollas carniū et comedebamus panes in saturitate cur eduxistis nos in desertum istud ut occideretis omnem multitudinem fame

4 dixit autem Dominus ad Mosén ecce ego pluam vobis panes de caelo egrediatur populus et colligat quae sufficiunt per singulos dies ut temptem eum utrum ambulet in lege mea an non

5 die autem sexta parent quod inferant et sit duplum quam colligere solebant per singulos dies

6 dixeruntque Moses et Aaron ad omnes filios Israhel vespere scietis quod Dominus eduxerit vos de terra Aegypti

7 et mane videbitis gloriam Domini audivit enim murmur vestrum contra Dominum nos vero quid sumus quia mussitatis contra nos

8 et ait Moses dabit Dominus vobis vespere carnes edere et mane panes in saturitate eo quod audierit murmurationes vestras quibus murmurati estis contra eum nos enim

quid sumus nec contra nos est murmur vestrum sed contra Dominum

9 dixitque Moses ad Aaron dic universae congregationi filiorum Israhel accedite coram Domino audivit enim murmur vestrum

10 cumque loqueretur Aaron ad omnem coetum filiorum Israhel respexerunt ad solitudinem et ecce gloria Domini apparuit in nube

11 locutus est autem Dominus ad Mosen dicens

12 audiui murmurationes filiorum Israhel loquere ad eos vespere comedetis carnes et mane saturabimini panibus scietisque quod sim Dominus Deus vester

13 factum est ergo vespere et ascendens coturnix operuit castra mane quoque ros iacuit per circuitum castrorum

14 cumque operuisset superficiem terrae apparuit in solitudine minutum et quasi pilo tunsum in similitudinem pruinae super terram

15 quod cum vidissent filii Israhel dixerunt ad invicem man hu quod significat quid est hoc ignorabant enim quid esset quibus ait Moses iste est panis quem dedit Dominus vobis ad vescendum

16 hic est sermo quem praecepit Dominus colligat ex eo unusquisque quantum sufficiat ad vescendum gomor per singula capita iuxta numerum animarum vestrarum quae habitant in tabernaculo sic tolletis

17 feceruntque ita filii Israhel et collegerunt alius plus alius minus

18 et mensi sunt ad mensuram gomor nec qui plus collegerat habuit amplius nec qui minus paraverat repperit minus sed singuli iuxta id quod edere poterant congregarunt

19 dixitque Moses ad eos nullus relinquat ex eo in mane

20 qui non audierunt eum sed dimiserunt quidam ex eis usque mane et scatere coepit vermibus atque conputruit et iratus est contra eos Moses

21 colligebant autem mane singuli quantum sufficere poterat ad vescendum cumque incaluisset sol liquefiebat

22 in die vero sexta collegerunt cibos duplices id est duo gomor per singulos homines venerunt autem omnes principes multitudinis et narraverunt Mosi

23 qui ait eis hoc est quod locutus est Dominus requies sabbati sanctificata erit Domino cras quodcumque operandum est facite et quae coquenda sunt coquite quicquid autem reliquum fuerit reponite usque in mane

24 feceruntque ita ut praeceperat Moses et non conputruit neque vermis inventus est in eo

25 dixitque Moses comedite illud hodie quia sabbatum est Domino non invenietur hodie in agro

26 sex diebus colligite in die autem septimo sabbatum est Domino idcirco non invenietur

27 venit septima dies et egressi de populo ut colligerent non invenerunt

28 dixit autem Dominus ad Mosen usquequo non vultis custodire mandata mea et legem meam

29 videte quod Dominus dederit vobis sabbatum et propter hoc tribuerit vobis die sexto cibos duplices maneat un-

quisque apud semet ipsum nullus egrediatur de loco suo die septimo

30 et sabbatizavit populus die septimo

31 appellavitque domus Israhel nomen eius man quod erat quasi semen coriandri album gustusque eius quasi similiae cum melle

32 dixit autem Moses iste est sermo quem praecepit Dominus imple gomor ex eo et custodiatur in futuras retro generationes ut noverint panem quo alui vos in solitudine quando educti estis de terra Aegypti

33 dixitque Moses ad Aaron sume vas unum et mitte ibi man quantum potest capere gomor et repone coram Domino ad servandum in generationes vestras

34 sicut praecepit Dominus Mosi posuitque illud Aaron in tabernaculo reservandum

35 filii autem Israhel comederunt man quadraginta annis donec venirent in terram habitabilem hoc cibo aliti sunt usquequo tangerent fines terrae Chanaan

36 gomor autem decima pars est oephi

Caput 17

1 igitur profecta omnis multitudo filiorum Israhel de deserto Sin per mansiones suas iuxta sermonem Domini castrametata est in Raphidim ubi non erat aqua ad bibendum populo

2 qui iurgatus contra Mosen ait da nobis aquam ut bibamus quibus respondit Moses quid iurgamini contra me cur temptatis Dominum

3 sitivit ergo populus ibi pro aquae penuria et murmura- vit contra Mosen dicens cur nos exire fecisti de Aegypto ut occideres et nos et liberos nostros ac iumenta siti

4 clamavit autem Moses ad Dominum dicens quid faciam populo huic adhuc pauxillum et lapidabunt me

5 ait Dominus ad Mosen antecede populum et sume tecum de senibus Israhel et virgam qua percussisti fluvium tolle in manu tua et vade

6 en ego stabo coram te ibi super petram Horeb percutiesque petram et exhibit ex ea aqua ut bibat populus fecit Moses ita coram senibus Israhel

7 et vocavit nomen loci illius Temptatio propter iurgium filiorum Israhel et quia temptaverunt Dominum dicentes estne Dominus in nobis an non

8 venit autem Amalech et pugnabat contra Israhel in Raphidim

9 dixitque Moses ad Iosue elige viros et egressus pugna contra Amalech cras ego stabo in vertice collis habens virgam Dei in manu mea

10 fecit Iosue ut locutus ei erat Moses et pugnavit contra Amalech Moses autem et Aaron et Hur ascenderunt super verticem collis

11 cumque levaret Moses manus vincebat Israhel sin autem paululum remisisset superabat Amalech

12 manus autem Mosi erant graves sumentes igitur lapidem posuerunt subter eum in quo sedit Aaron autem et Hur sustentabant manus eius ex utraque parte et factum est ut manus ipsius non lassarentur usque ad occasum solis

13 fugavitque Iosue Amalech et populum eius in ore gladii

14 dixit autem Dominus ad Mosen scribe hoc ob monumentum in libro et trade auribus Iosue delebo enim memoriam Amalech sub caelo

15 aedificavitque Moses altare et vocavit nomen eius Dominus exaltatio mea dicens

16 quia manus solii Domini et bellum Dei erit contra Amalech a generatione in generationem

Caput 18

1 cumque audisset Iethro sacerdos Madian cognatus Mosi omnia quae fecerat Deus Mosi et Israhel populo suo eo quod eduxisset Dominus Israhel de Aegypto

2 tulit Sefforam uxorem Mosi quam remiserat

3 et duos filios eius quorum unus vocabatur Gersan dicente patre advena fui in terra aliena

4 alter vero Eliezer Deus enim ait patris mei adiutor meus et eruit me de gladio Pharaonis

5 venit ergo Iethro cognatus Mosi et filii eius et uxor ad Mosen in desertum ubi erat castrametatus iuxta montem Dei

6 et mandavit Mosi dicens ego cognatus tuus Iethro venio ad te et uxor tua et duo filii tui cum ea

7 qui egressus in occursum cognati sui adoravit et osculatus est eum salutaveruntque se mutuo verbis pacificis cumque intrasset tabernaculum

8 narravit Moses cognato suo cuncta quae fecerat Deus Pharaoni et Aegyptiis propter Israhel universum laborem qui accidisset eis in itinere quo liberarat eos Dominus

9 laetatusque est Iethro super omnibus bonis quae fecerat Dominus Israheli eo quod eruisset eum de manu Aegyptiorum

10 et ait benedictus Dominus qui liberavit vos de manu Aegyptiorum et de manu Pharaonis qui eruit populum suum de manu Aegypti

11 nunc cognovi quia magnus Dominus super omnes deos eo quod superbe egerint contra illos

12 obtulit ergo Iethro cognatus Mosi holocausta et hostias Deo veneruntque Aaron et omnes senes Israhel ut comederent panem cum eo coram Domino

13 altero autem die sedit Moses ut iudicaret populum qui adsistebat Mosi de mane usque ad vesperam

14 quod cum vidisset cognatus eius omnia scilicet quae agebat in populo ait quid est hoc quod facis in plebe cur solus sedes et omnis populus praestolatur de mane usque ad vesperam

15 cui respondit Moses venit ad me populus quaerens sententiam Dei

16 cumque acciderit eis aliqua disceptatio veniunt ad me ut iudicem inter eos et ostendam praecepta Dei et leges eius

17 at ille non bonam inquit rem facis

18 stulto labore consumeris et tu et populus iste qui tecum est ultra vires tuas est negotium solus illud non poteris sustinere

19 sed audi verba mea atque consilia et erit Deus tecum esto tu populo in his quae ad Deum pertinent ut referas quae dicuntur ad eum

20 ostendasque populo caerimonias et ritum colendi viamque per quam ingredi debeant et opus quod facere

21 provide autem de omni plebe viros potentes et timentes Deum in quibus sit veritas et qui oderint avaritiam et constitue ex eis tribunos et centuriones et quinquagenarios et decanos

22 qui iudicent populum omni tempore quicquid autem maius fuerit referant ad te et ipsi minora tantummodo iudicent leviusque tibi sit partito in alios onere

23 si hoc feceris implebis imperium Dei et praecepta eius poteris sustentare et omnis hic populus revertetur cum pace ad loca sua

24 quibus auditis Moses fecit omnia quae ille suggesserat

25 et electis viris strenuis de cuncto Israhel constituit eos principes populi tribunos et centuriones et quinquagenarios et decanos

26 qui iudicabant plebem omni tempore quicquid autem gravius erat referebant ad eum faciliora tantummodo iudicantes

27 dimisitque cognatum qui reversus abiit in terram suam

Caput 19

1 mense tertio egressionis Israhel de terra Aegypti in die hac venerunt in solitudinem Sinai

2 nam profecti de Raphidim et pervenientes usque in desertum Sinai castrametati sunt in eodem loco ibique Israhel fixit tentoria e regione montis

3 Moses autem ascendit ad Deum vocavitque eum Dominus de monte et ait haec dices domui Iacob et adnuntiabis filiis Israhel

4 vos ipsi vidistis quae fecerim Aegyptiis quomodo portaverim vos super alas aquilarum et adsumpserim mihi

5 si ergo audieritis vocem meam et custodieritis pactum meum eritis mihi in peculium de cunctis populis mea est enim omnis terra

6 et vos eritis mihi regnum sacerdotale et gens sancta haec sunt verba quae loqueris ad filios Israhel

7 venit Moses et convocatis maioribus natu populi exposuit omnes sermones quos mandaverat Dominus

8 responditque universus populus simul cuncta quae locutus est Dominus faciemus cumque rettulisset Moses verba populi ad Dominum

9 ait ei Dominus iam nunc veniam ad te in caligine nubis ut audiat me populus loquentem ad te et credat tibi in perpetuum nuntiavit ergo Moses verba populi ad Dominum

10 qui dixit ei vade ad populum et sanctifica illos hodie et cras laventque vestimenta sua

11 et sint parati in diem tertium die enim tertio descendet Dominus coram omni plebe super montem Sinai

12 constituesque terminos populo per circuitum et dicis cavete ne ascendatis in montem nec tangatis fines illius omnis qui tetigerit montem morte morietur

13 manus non tanget eum sed lapidibus opprimetur aut confodietur iaculis sive iumentum fuerit sive homo non vivet cum coeperit clangere bucina tunc ascendant in montem

14 descenditque Moses de monte ad populum et sanctificavit eum cumque lavissent vestimenta sua

15 ait ad eos estote parati in diem tertium ne adpropinquetis uxoribus vestris

16 iam advenerat tertius dies et mane inclaruerat et ecce coeperunt audiri tonitrua ac micare fulgura et nubes densissima operire montem clangorque bucinæ vehementius perstrepebat timuit populus qui erat in castris

17 cumque eduxisset eos Moses in occursum Dei de loco castrorum steterunt ad radices montis

18 totus autem mons Sinai fumabat eo quod descendisset Dominus super eum in igne et ascenderet fumus ex eo quasi de fornace eratque mons omnis terribilis

19 et sonitus bucinæ paulatim crescebat in maius et prolixius tendebatur Moses loquebatur et Dominus respondebat ei

20 descenditque Dominus super montem Sinai in ipso montis vertice et vocavit Mosen in cacumen eius quo cum ascendisset

21 dixit ad eum descende et contestare populum ne forte velint transcendere terminos ad videndum Dominum et pereat ex eis plurima multitudo

22 sacerdotes quoque qui accedunt ad Dominum sanctificentur ne percutiat eos

23 dixitque Moses ad Dominum non poterit vulgus ascendere in montem Sinai tu enim testificatus es et iussisti dicens pone terminos circa montem et sanctifica illum

24 cui ait Dominus vade descende ascendesque tu et Aaron tecum sacerdotes autem et populus ne transeant terminos nec ascendant ad Dominum ne forte interficiat illos

25 descendit Moses ad populum et omnia narravit eis

Caput 20

1 locutus quoque est Dominus cunctos sermones hos

2 ego sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti de domo servitutis

3 non habebis deos alienos coram me

4 non facies tibi sculptile neque omnem similitudinem quae est in caelo desuper et quae in terra deorsum nec eorum quae sunt in aquis sub terra

5 non adorabis ea neque coles ego sum Dominus Deus tuus fortis zelotes visitans iniquitatem patrum in filiis in tertiam et quartam generationem eorum qui oderunt me

6 et faciens misericordiam in milia his qui diligunt me et custodiunt praecepta mea

7 non adsumes nomen Domini Dei tui in vanum nec enim habebit insontem Dominus eum qui adsumpserit nomen Domini Dei sui frustra

8 memento ut diem sabbati sanctifices

9 sex diebus operaberis et facies omnia opera tua

10 septimo autem die sabbati Domini Dei tui non facies omne opus tu et filius tuus et filia tua servus tuus et ancilla tua iumentum tuum et advena qui est intra portas tuas

11 sex enim diebus fecit Dominus caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt et requievit in die septimo idcirco benedixit Dominus diei sabbati et sanctificavit eum

12 honora patrem tuum et matrem tuam ut sis longevus super terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi

13 non occides

14 non moechaberis

15 non furtum facies

16 non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium

17 non concupisces domum proximi tui nec desiderabis uxorem eius non servum non ancillam non bovem non asinum nec omnia quae illius sunt

18 cunctus autem populus videbat voces et lampadas et sonitum bucinæ montemque fumantem et perterriti ac pavore concussi steterunt procul

19 dicentes Mosi loquere tu nobis et audiemus non loquatur nobis Dominus ne forte moriamur

20 et ait Moses ad populum nolite timere ut enim probaret vos venit Deus et ut terror illius esset in vobis et non peccaretis

21 stetitque populus de longe Moses autem accessit ad caliginem in qua erat Deus

22 dixit praeterea Dominus ad Mosen haec dices filiis Israel vos vidistis quod de caelo locutus sum vobis

23 non facietis mecum deos argenteos nec deos aureos facietis vobis

24 altare de terra facietis mihi et offeretis super eo holocausta et pacifica vestra oves vestras et boves in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei veniam ad te et benedicam tibi

25 quod si altare lapideum feceris mihi non aedificabis illud de sectis lapidibus si enim levaveris cultrum tuum super eo polluetur

26 non ascendes per gradus ad altare meum ne reveletur turpitudine tua

Caput 21

1 haec sunt iudicia quae propones eis

2 si emeris servum hebraeum sex annis serviet tibi in septimo egredietur liber gratis

3 cum quali veste intraverit cum tali exeat si habens uxorem et uxor egredietur simul

4 sin autem dominus dederit illi uxorem et peperit filios et filias mulier et liberi eius erunt domini sui ipse vero exhibit cum vestitu suo

5 quod si dixerit servus diligo dominum meum et uxorem ac liberos non egrediar liber

6 offeret eum dominus diis et adplicabitur ad ostium et postes perforabitque aurem eius subula et erit ei servus in saeculum

7 si quis vendiderit filiam suam in famulam non egredietur sicut ancillae exire consuerunt

8 si displicuerit oculis domini sui cui tradita fuerit dimittet eam populo autem alieno vendendi non habet potestatem si spreverit eam

9 sin autem filio suo desponderit eam iuxta morem filiarum faciet illi

10 quod si alteram ei acceperit providebit puellae nuptias et vestimenta et pretium pudicitiae non negabit

11 si tria ista non fecerit egredietur gratis absque pecunia

12 qui percusserit hominem volens occidere morte moriatur

13 qui autem non est insidiatus sed Deus illum tradidit in manu eius constituam tibi locum quo fugere debeat

14 si quis de industria occiderit proximum suum et per insidias ab altari meo evelles eum ut moriatur

15 qui percusserit patrem suum et matrem morte moriatur

16 qui furatus fuerit hominem et vendiderit eum convictus noxae morte moriatur

17 qui maledixerit patri suo et matri morte moriatur

18 si rixati fuerint viri et percusserit alter proximum suum lapide vel pugno et ille mortuus non fuerit sed iacuerit in lectulo

19 si surrexerit et ambulaverit foris super baculum suum innocens erit qui percussit ita tamen ut operas eius et impensas in medicos restituat

20 qui percusserit servum suum vel ancillam virga et mortui fuerint in manibus eius criminis reus erit

21 sin autem uno die supervixerit vel duobus non subiacebit poenae quia pecunia illius est

22 si rixati fuerint viri et percusserit quis mulierem praegnantem et abortivum quidem fecerit sed ipsa vixerit subiacebit damno quantum expetierit maritus mulieris et arbitri iudicant

23 sin autem mors eius fuerit subsecuta reddet animam pro anima

24 oculum pro oculo dentem pro dente manum pro manu pedem pro pede

25 adustionem pro adustione vulnus pro vulnere livorem pro livore

26 si percusserit quispiam oculum servi sui aut ancillae et luscus eos fecerit dimittet liberos pro oculo quem eruit

27 dentem quoque si excusserit servo vel ancillae suae similiter dimittet eos liberos

28 si bos cornu petierit virum aut mulierem et mortui fuerint lapidibus obruetur et non comedentur carnes eius dominusque bovis innocens erit

29 quod si bos cornipeta fuerit ab heri et nudius tertius et contestati sunt dominum eius nec reclusit eum occideritque virum aut mulierem et bos lapidibus obruetur et dominum illius occidet

30 quod si pretium ei fuerit inpositum dabit pro anima sua quicquid fuerit postulatus

31 filium quoque et filiam si cornu percusserit simili sententiae subiacebit

32 si servum ancillamque invaserit triginta siclos argenti dabit domino bos vero lapidibus opprimetur

33 si quis aperuerit cisternam et foderit et non operuerit eam cecideritque bos vel asinus in eam

34 dominus cisternae reddet pretium iumentorum quod autem mortuum est ipsius erit

35 si bos alienus bovem alterius vulnerarit et ille mortuus fuerit vendent bovem vivum et dividunt pretium cadaver autem mortui inter se dispertient

36 sin autem sciebat quod bos cornipeta esset ab heri et nudius tertius et non custodivit eum dominus suus reddet bovem pro bove et cadaver integrum accipiet

Caput 22

1 si quis furatus fuerit bovem aut ovem et occiderit vel vendiderit quinque boves pro uno bove restituet et quattuor oves pro una ove

2 si effringens fur domum sive suffodiens fuerit inventus et accepto vulnere mortuus fuerit percussor non erit reus sanguinis

3 quod si orto sole hoc fecerit homicidium perpetravit et ipse morietur si non habuerit quod pro furto reddat venundabitur

4 si inventum fuerit apud eum quod furatus est vivens sive bos sive asinus sive ovis duplum restituet

5 si laeserit quispiam agrum vel vineam et dimiserit iumentum suum ut depascatur aliena quicquid optimum habuerit in agro suo vel in vinea pro damni aestimatione restituet

6 si egressus ignis invenerit spinas et comprehenderit acervos frugum sive stantes segetes in agris reddet damnum qui ignem succenderit

7 si quis commendaverit amico pecuniam aut vas in custodiam et ab eo qui suscepit furto ablata fuerint si invenitur fur duplum reddet

8 si latet dominus domus adplicabitur ad deos et iurabit quod non extenderit manum in rem proximi sui

9 ad perpetranda fraudem tam in bove quam in asino et ove ac vestimento et quicquid damnum inferre potest ad

deos utriusque causa perveniet et si illi iudicaverint duplum restituet proximo suo

10 si quis commendaverit proximo suo asinum bovem ovem et omne iumentum ad custodiam et mortuum fuerit aut debilitatum vel captum ab hostibus nullusque hoc viderit

11 iusiurandum erit in medio quod non extenderit manum ad rem proximi sui suscipietque dominus iuramentum et ille reddere non cogetur

12 quod si furto ablatum fuerit restituet damnum domino

13 si comestum a bestia deferet ad eum quod occisum est et non restituet

14 qui a proximo suo quicquam horum mutuo postulat et debilitatum aut mortuum fuerit domino non praesente reddere compelletur

15 quod si inpraesentiarum fuit dominus non restituet maxime si conductum venerat pro mercede operis sui

16 si seduxerit quis virginem necdum desponsatam et dormierit cum ea dotabit eam et habebit uxorem

17 si pater virginis dare noluerit reddet pecuniam iuxta modum dotis quam virgines accipere consueverunt

18 maleficos non patieris vivere

19 qui coierit cum iumento morte moriatur

20 qui immolat diis occidetur praeter Domino soli

21 advenam non contristabis neque adfliges eum advenae enim et ipsi fuistis in terra Aegypti

22 viduae et pupillo non nocebitis

23 si laeseritis eos vociferabuntur ad me et ego audiam clamorem eorum

24 et indignabitur furor meus percutiamque vos gladio et erunt uxores vestrae viduae et filii vestri pupilli

25 si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi qui habitat tecum non urges eum quasi exactor nec usuris opprimes

26 si pignus a proximo tuo acceperis vestimentum ante solis occasum redde ei

27 ipsum enim est solum quo operitur indumentum carnis eius nec habet aliud in quo dormiat si clamaverit ad me exaudiam eum quia misericors sum

28 diis non detrahes et principi populi tui non maledices

29 decimas tuas et primitias non tardabis offerre primogenitum filiorum tuorum dabis mihi

30 de bubus quoque et ovibus similiter facies septem diebus sit cum matre sua die octavo reddes illum mihi

31 viri sancti eritis mihi carnem quae a bestiis fuerit praegustata non comedetis sed proicietis canibus

4 si occurreris bovi inimici tui aut asino erranti reduc ad eum

5 si videris asinum odientis te iacere sub onere non pertransibis sed sublevabis cum eo

6 non declinabis in iudicio pauperis

7 mendacium fugies insontem et iustum non occides quia aversor impium

8 nec accipias munera quae excaecant etiam prudentes et subvertunt verba iustorum

9 peregrino molestus non eris scitis enim advenarum animas quia et ipsi peregrini fuistis in terra Aegypti

10 sex annis seminabis terram tuam et congregabis fruges eius

11 anno autem septimo dimittes eam et requiescere facies ut comedant pauperes populi tui et quicquid reliqui fuerit edant bestiae agri ita facies in vinea et in oliveto tuo

12 sex diebus operaberis septima die cessabis ut requiescat bos et asinus tuus et refrigeretur filius ancillae tuae et advena

13 omnia quae dixi vobis custodite et per nomen exteriorum deorum non iurabitis neque audietur ex ore vestro

14 tribus vicibus per singulos annos mihi festa celebrabitis

15 sollemnitatem azymorum custodies septem diebus comedes azyma sicut praecepi tibi tempore mensis novorum quando egressus es de Aegypto non apparebis in conspectu meo vacuus

16 et sollemnitatem messis primitivorum operis tui quaecumque serueris in agro sollemnitatem quoque in exitu anni quando congregaveris omnes fruges tuas de agro

17 ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram Domino Deo

18 non immolabis super fermento sanguinem victimae meae nec remanebit adeps sollemnitatis meae usque mane

19 primitias frugum terrae tuae deferes in domum Domini Dei tui nec coques hedum in lacte matris suae

20 ecce ego mittam angelum meum qui praecedat te et custodiat in via et introducat ad locum quem paravi

21 observa eum et audi vocem eius nec contemnendum putes quia non dimittet cum peccaveritis et est nomen meum in illo

22 quod si audieris vocem eius et feceris omnia quae loquor inimicus ero inimicis tuis et adfligam adfligentes te

23 praecedetque te angelus meus et introducet te ad Amorreum et Hettheum et Ferezeum Chananeumque et Eveum et Iebuseum quos ego contribo

24 non adorabis deos eorum nec coles eos non facies opera eorum sed destrues eos et confringes statuas eorum

25 servietisque Domino Deo vestro ut benedicam panibus tuis et aquis et auferam infirmitatem de medio tui

26 non erit infecunda nec sterilis in terra tua numerum dierum tuorum implebo

Caput 23

1 non suscipies vocem mendacii nec iunges manum tuam ut pro impio dicas falsum testimonium

2 non sequeris turbam ad faciendum malum nec in iudicio plurimorum adquiesces sententiae ut a vero devies

3 pauperis quoque non misereberis in negotio

27 terrorem meum mittam in praecursum tuum et occidam omnem populum ad quem ingredieris cunctorumque inimicorum tuorum coram te terga vertam

28 emittens crabrones prius qui fugabunt Eveum et Chananeum et Hettheum antequam introeas

29 non eiciam eos a facie tua anno uno ne terra in solitudinem redigatur et crescant contra te bestiae

30 paulatim expellam eos de conspectu tuo donec augearis et possideas terram

31 ponam autem terminos tuos a mari Rubro usque ad mare Palestinorum et a deserto usque ad Fluvium tradam manibus vestris habitatores terrae et eiciam eos de conspectu vestro

32 non inibis cum eis foedus nec cum diis eorum

33 non habitent in terra tua ne forte peccare te faciant in me si servieris diis eorum quod tibi certo erit in scandalum

Caput 24

1 Mosi quoque dixit ascende ad Dominum tu et Aaron Nadab et Abiu et septuaginta senes ex Israhel et adorabis procul

2 solusque Moses ascendet ad Dominum et illi non adpropinquabunt nec populus ascendet cum eo

3 venit ergo Moses et narravit plebi omnia verba Domini atque iudicia responditque cunctus populus una voce omnia verba Domini quae locutus est faciemus

4 scripsit autem Moses universos sermones Domini et mane consurgens aedificavit altare ad radices montis et duodecim titulos per duodecim tribus Israhel

5 misitque iuvenes de filiis Israhel et obtulerunt holocausta immolaveruntque victimas pacificas Domino vitulos

6 tulit itaque Moses dimidiam partem sanguinis et misit in crateras partem autem residuam fudit super altare

7 adsumensque volumen foederis legit audiente populo qui dixerunt omnia quae locutus est Dominus faciemus et erimus oboedientes

8 ille vero sumptum sanguinem respersit in populum et ait hic est sanguis foederis quod pepigit Dominus vobiscum super cunctis sermonibus his

9 ascenderuntque Moses et Aaron Nadab et Abiu et septuaginta de senioribus Israhel

10 et viderunt Deum Israhel sub pedibus eius quasi opus lapidis sapphirini et quasi caelum cum serenum est

11 nec super eos qui procul recesserant de filiis Israhel misit manum suam videruntque Deum et comederunt ac biberunt

12 dixit autem Dominus ad Mosen ascende ad me in montem et esto ibi daboque tibi tabulas lapideas et legem ac mandata quae scripsi ut doceas eos

13 surrexerunt Moses et Iosue minister eius ascendensque Moses in montem Dei

14 senioribus ait expectate hic donec revertamur ad vos habetis Aaron et Hur vobiscum si quid natum fuerit quaestionis referetis ad eos

15 cumque ascendisset Moses operuit nubes montem

16 et habitavit gloria Domini super Sinai tegens illum nube sex diebus septimo autem die vocavit eum de medio caliginis

17 erat autem species gloriae Domini quasi ignis ardens super verticem montis in conspectu filiorum Israhel

18 ingressusque Moses medium nebulae ascendit in montem et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus

Caput 25

1 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere filiis Israhel ut tollant mihi primitias ab omni homine qui offert ultroneus accipietis eas

3 haec sunt autem quae accipere debetis aurum et argentum et aes

4 hyacinthum et purpuram coccumque bis tinctum et byssum pilos caprarum

5 et pelles arietum rubricatas pelles ianthinas et ligna setthim

6 oleum ad luminaria concinnanda aromata in unguentum et thymiana boni odoris

7 lapides onychinos et gemmas ad ornandum ephod ac rationale

8 facientque mihi sanctuarium et habitabo in medio eorum

9 iuxta omnem similitudinem tabernaculi quod ostendam tibi et omnium vasorum in cultum eius sicque facietis illud

10 arcam de lignis setthim conpingite cuius longitudo habeat duos semis cubitos latitudo cubitum et dimidium altitudo cubitum similiter ac semissem

11 et deaurabis eam auro mundissimo intus et foris faciesque supra coronam auream per circuitum

12 et quattuor circulos aureos quos pones per quattuor arcae angulos duo circuli sint in latere uno et duo in altero

13 facies quoque vectes de lignis setthim et operies eos auro

14 inducesque per circulos qui sunt in arcae lateribus ut portetur in eis

15 qui semper erunt in circulis nec umquam extrahentur ab eis

16 ponesque in arcam testificationem quam dabo tibi

17 facies et propitiatorium de auro mundissimo duos cubitos et dimidium tenebit longitudo eius cubitum ac semissem latitudo

18 duos quoque cherubin aureos et productiles facies ex utraque parte oraculi

19 cherub unus sit in latere uno et alter in altero

20 utrumque latus propitiatorii tegant expandentes alas et operientes oraculum respiciantque se mutuo versis vultibus in propitiatorium quo operienda est arca

21 in qua pones testimonium quod dabo tibi

22 inde praecipiam et loquar ad te supra propitiatorio scilicet ac medio duorum cherubin qui erunt super arcam testimonii cuncta quae mandabo per te filiis Israhel

23 facies et mensam de lignis setthim habentem duos cubitos longitudinis et in latitudine cubitum et in altitudine cubitum ac semissem

24 et inaurabis eam auro purissimo faciesque illi labium aureum per circuitum

25 et ipsi labio coronam interrasilem altam quattuor digitis et super illam alteram coronam aureolam

26 quattuor quoque circulos aureos praeparabis et pones eos in quattuor angulis eiusdem mensae per singulos pedes

27 subter coronam erunt circuli aurei ut mittantur vectes per eos et possit mensa portari

28 ipsosque vectes facies de lignis setthim et circumdabis auro ad subvehendam mensam

29 parabis et acetabula ac fialas turibula et cyatos in quibus offerenda sunt libamina ex auro purissimo

30 et pones super mensam panes propositionis in conspectu meo semper

31 facies et candelabrum ductile de auro mundissimo hastile eius et calamos scyphos et spherulas ac lilia ex ipso procedentia

32 sex calami egredientur de lateribus tres ex uno latere et tres ex altero

33 tres scyphi quasi in nucis modum per calamos singulos spherulaeque simul et lilium et tres similiter scyphi instar nucis in calamo altero spherulaeque et lilium hoc erit opus sex calamorum qui producendi sunt de hastili

34 in ipso autem candelabro erunt quattuor scyphi in nucis modum spherulaeque per singulos et lilia

35 spherula sub duobus calamis per tria loca qui simul sex fiunt procedentes de hastili uno

36 et sphaerae igitur et calami ex ipso erunt universa ductilia de auro purissimo

37 facies et lucernas septem et pones eas super candelabrum ut luceant ex adverso

38 emunctoria quoque et ubi quae emuncta sunt extinguantur fient de auro purissimo

39 omne pondus candelabri cum universis vasis suis habebit talentum auri mundissimi

40 inspicere et fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est

Caput 26

1 tabernaculum vero ita fiet decem cortinas de bysso re-torta et hyacintho ac purpura coccoque bis tincto variatas opere plumario facies

2 longitudo cortinae unius habebit viginti octo cubitos latitudo quattuor cubitorum erit unius mensurae fient universa tentoria

3 quinque cortinae sibi iungentur mutuo et aliae quinque nexu simili coherebunt

4 ansulas hyacinthinas in lateribus ac summitatibus facies cortinarum ut possint invicem copulari

5 quinquagenas ansulas cortina habebit in utraque parte ita insertas ut ansa contra ansam veniat et altera alteri possit aptari

6 facies et quinquaginta circulos aureos quibus cortinarum vela iungenda sunt ut unum tabernaculum fiat

7 facies et saga cilicina undecim ad operiendum tectum tabernaculi

8 longitudo sagi unius habebit triginta cubitos et latitudo quattuor aequa erit mensura sagorum omnium

9 e quibus quinque iunges seorsum et sex sibi mutuo copulabis ita ut sextum sagum in fronte tecti duplices

10 facies et quinquaginta ansas in ora sagi unius ut coniungi cum altero queat et quinquaginta ansas in ora sagi alterius ut cum altero copuletur

11 quinquaginta fibulas aeneas quibus iungantur ansae et unum ex omnibus operimentum fiat

12 quod autem superfuerit in sagis quae parantur tecto id est unum sagum quod amplius est ex medietate eius operies posteriora tabernaculi

13 et cubitus ex una parte pendebit et alter ex altera qui plus est in sagorum longitudine utrumque latus tabernaculi protegens

14 facies et operimentum aliud tecto de pellibus arietum rubricatis et super hoc rursum aliud operimentum de ianthinis pellibus

15 facies et tabulas stantes tabernaculi de lignis setthim

16 quae singulae denos cubitos in longitudine habeant et in latitudine singulos ac semissem

17 in lateribus tabulae duae incastraturae fient quibus tabula alteri tabulae conectatur atque in hunc modum cunctae tabulae parabuntur

18 quarum viginti erunt in latere meridiano quod vergit ad austrum

19 quibus quadraginta bases argenteas fundes ut binae bases singulis tabulis per duos angulos subiciantur

20 in latere quoque secundo tabernaculi quod vergit ad aquilonem viginti tabulae erunt

21 quadraginta habentes bases argenteas binae bases singulis tabulis subponentur

22 ad occidentalem vero plagam tabernaculi facies sex tabulas

23 et rursum alias duas quae in angulis erigantur post tergum tabernaculi

24 eruntque coniunctae a deorsum usque sursum et una omnes compago retinebit duabus quoque tabulis quae in angulis ponendae sunt similis iunctura servabitur

25 et erunt simul tabulae octo bases earum argenteae sedecim duabus basibus per unam tabulam supputatis

26 facies et vectes de lignis setthim quinque ad continendas tabulas in uno latere tabernaculi

27 et quinque alios in altero et eiusdem numeri ad occidentalem plagam

28 qui mittentur per medias tabulas a summo usque ad summum

29 ipsasque tabulas deaurabis et fundes eis anulos aureos per quos vectes tabulata contineant quos operies lamminis aureis

30 et eriges tabernaculum iuxta exemplum quod tibi in monte monstratum est

31 facies et velum de hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumario et pulchra varietate contextum

32 quod adpendes ante quattuor columnas de lignis setthim quae ipsae quidem deauratae erunt et habebunt capita aurea sed bases argenteas

33 inseretur autem velum per circulos intra quod pones arcam testimonii et quo sanctuarium et sanctuarii sanctuaria dividuntur

34 pones et propitiatorium super arcam testimonii in sancta sanctorum

35 mensamque extra velum et contra mensam candellabrum in latere tabernaculi meridiano mensa enim stabit in parte aquilonis

36 facies et tentorium in introitu tabernaculi de hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumarii

37 et quinque columnas deaurabis lignorum setthim ante quas ducetur tentorium quarum erunt capita aurea et bases aeneae

10 et columnas viginti cum basibus totidem aeneis quae capita cum celaturis suis habebunt argentea

11 similiter in latere aquilonis per longum erunt tentoria centum cubitorum columnae viginti et bases aeneae eiusdem numeri et capita earum cum celaturis suis argentea

12 in latitudine vero atrii quod respicit ad occidentem erunt tentoria per quinquaginta cubitos et columnae decem basesque totidem

13 in ea quoque atrii latitudine quae respicit ad orientem quinquaginta cubiti erunt

14 in quibus quindecim cubitorum tentoria lateri uno deputabuntur columnaeque tres et bases totidem

15 et in latere altero erunt tentoria cubitos obtinentia quindecim columnas tres et bases totidem

16 in introitu vero atrii fiet tentorium cubitorum viginti ex hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumarii columnas habebit quattuor cum basibus totidem

17 omnes columnae atrii per circuitum vestitae erunt argenti lamminis capitibus argenteis et basibus aeneis

18 in longitudine occupabit atrium cubitos centum in latitudine quinquaginta altitudo quinque cubitorum erit fietque de bysso retorta et habebit bases aeneas

19 cuncta vasa tabernaculi in omnes usus et caerimonias tam paxillos eius quam atrii ex aere facies

20 praecipe filiis Israel ut adferant tibi oleum de arboribus olivarum purissimum piloque contusum ut ardeat lucerna semper

21 in tabernaculo testimonii extra velum quod oppansum est testimonio et conlocabunt eam Aaron et filii eius ut usque mane luceat coram Domino perpetuus erit cultus per successiones eorum a filiis Israel

Caput 27

1 facies et altare de lignis setthim quod habebit quinque cubitos in longitudine et totidem in latitudine id est quadrum et tres cubitos in altitudine

2 cornua autem per quattuor angulos ex ipso erunt et operies illud aere

3 faciesque in usus eius lebetas ad suscipiendos cineres et forcipes atque fuscinulas et ignium receptacula omnia vasa ex aere fabricabis

4 craticulamque in modum retis aeneam per cuius quattuor angulos erunt quattuor anuli aenei

5 quos pones subter arulam altaris eritque craticula usque ad altaris medium

6 facies et vectes altaris de lignis setthim duos quos operies lamminis aeneis

7 et induces per circulos eruntque ex utroque latere altaris ad portandum

8 non solidum sed inane et cavum intrinsecus facies illud sicut tibi in monte monstratum est

9 facies et atrium tabernaculi in cuius plaga australi contra meridiem erunt tentoria de bysso retorta centum cubitos unum latus tenebit in longitudine

Caput 28

1 adplica quoque ad te Aaron fratrem tuum cum filiis suis de medio filiorum Israel ut sacerdotio fungantur mihi Aaron Nadab et Abiu Eleazar et Ithamar

2 faciesque vestem sanctam fratri tuo in gloriam et decorem

3 et loqueris cunctis sapientibus corde quos replevi spiritu prudentiae ut faciant vestes Aaron in quibus sanctificatus ministret mihi

4 haec autem erunt vestimenta quae facient rationale et superumerale tunicam et lineam strictam cidarim et balteum facient vestimenta sancta Aaron fratri tuo et filiis eius ut sacerdotio fungantur mihi

5 accipientque aurum et hyacinthum et purpuram coccumque bis tinctum et byssum

6 facient autem superumerale de auro et hyacintho ac purpura coccoque bis tincto et bysso retorta opere polymito

7 duas oras iunctas habebit in utroque latere summitatum ut in unum redeant

8 ipsaque textura et cuncta operis varietas erit ex auro et hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta

9 sumesque duos lapides onychinos et sculpes in eis nomina filiorum Israhel

10 sex nomina in lapide uno et sex reliqua in altero iuxta ordinem nativitatis eorum

11 opere sculptoris et celatura gemmarii sculpes eos nominibus filiorum Israhel inclusos auro atque circumdatos

12 et pones in utroque latere superumeralis memoriale filiis Israhel portabitque Aaron nomina eorum coram Domino super utrumque umerum ob recordationem

13 facies et uncinos ex auro

14 et duas catenulas auri purissimi sibi invicem coherentes quas inseres uncinis

15 rationale quoque iudicii facies opere polymito iuxta texturam superumeralis ex auro hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta

16 quadrangulum erit et duplex mensuram palmi habebit tam in longitudine quam in latitudine

17 ponesque in eo quattuor ordines lapidum in primo versu erit lapis sardius et topazius et zmaragdus

18 in secundo carbunculus sapphyrus et iaspis

19 in tertio ligyrius achates et amethystus

20 in quarto chrysolitus onychinus et berillus inclusi auro erunt per ordines suos

21 habebuntque nomina filiorum Israhel duodecim nominibus celabuntur singuli lapides nominibus singulorum per duodecim tribus

22 facies in rationali catenas sibi invicem coherentes ex auro purissimo

23 et duos anulos aureos quos pones in utraque rationalis summitate

24 catenasque aureas iunges anulis qui sunt in marginibus eius

25 et ipsarum catenarum extrema duobus copulabis uncinis in utroque latere superumeralis quod rationale respicit

26 facies et duos anulos aureos quos pones in summitatibus rationalis et in oris quae e regione sunt superumeralis et posteriora eius aspiciunt

27 nec non et alios duos anulos aureos qui ponendi sunt in utroque latere superumeralis deorsum quod respicit contra faciem iuncturae inferioris ut aptari possit cum superumerali

28 et stringatur rationale anulis suis cum anulis superumeralis vitta hyacinthina ut maneat iunctura fabrefacta et a se invicem rationale et superumerale nequeant separari

29 portabitque Aaron nomina filiorum Israhel in rationali iudicii super pectus suum quando ingreditur sanctuarium memoriale coram Domino in aeternum

30 pones autem in rationali iudicii doctrinam et veritatem quae erunt in pectore Aaron quando ingreditur coram Domino et gestabit iudicium filiorum Israhel in pectore suo in conspectu Domini semper

31 facies et tunicam superumeralis totam hyacinthinam

32 in cuius medio supra erit capitium et ora per gyrum eius textilis sicut fieri solet in extremis vestium partibus ne facile rumpatur

33 deorsum vero ad pedes eiusdem tunicae per circuitum quasi mala punica facies ex hyacintho et purpura et cocco bis tincto mixtis in medio tintinabulis

34 ita ut tintinabulum sit aureum et malum rursumque tintinabulum aliud aureum et malum punicum

35 et vestietur ea Aaron in officio ministerii ut audiat sonitus quando ingreditur et egreditur sanctuarium in conspectu Domini et non moriatur

36 facies et lamminam de auro purissimo in qua sculpes opere celatoris Sanctum Domino

37 ligabisque eam vitta hyacinthina et erit super tiamam

38 imminens fronti pontificis portabitque Aaron iniquitates eorum quae obtulerint et sanctificaverint filii Israhel in cunctis muneribus et donariis suis erit autem lammina semper in fronte eius ut placatus eis sit Dominus

39 stringesque tunicam bysso et tiamam byssinam facies et balteum opere plumarii

40 porro filiis Aaron tunicas lineas parabis et balteos ac tiaras in gloriam et decorem

41 vestiesque his omnibus Aaron fratrem tuum et filios eius cum eo et cunctorum consecrabis manus sanctificabisque illos ut sacerdotio fungantur mihi

42 facies et feminalia linea ut operiant carnem turpitudinis suae a renibus usque ad femina

43 et utentur eis Aaron et filii eius quando ingredientur tabernaculum testimonii vel quando adpropinquant ad altare ut ministrent in sanctuario ne iniquitatis rei moriantur legitimum sempiternum erit Aaron et semini eius post eum

Caput 29

1 sed et hoc facies ut mihi in sacerdotio consecrentur tolle vitulum de armento et arietes duos immaculatos

2 panesque azymos et crustula absque fermento quae conspersa sint oleo lagana quoque azyma oleo lita de simila triticea cuncta facies

3 et posita in canistro offeres vitulum autem et duos arietes

4 et Aaron ac filios eius adplicabis ad ostium tabernaculi testimonii cumque laveris patrem cum filiis aqua

5 indues Aaron vestimentis suis id est linea et tunica et superumerali et rationali quod constringes balteo

6 et pones tiamam in capite eius et lamminam sanctam super tiamam

7 et oleum unctionis fundes super caput eius atque hoc ritu consecrabitur

8 filios quoque illius adplicabis et indues tunicis lineis cingesque balteo

9 Aaron scilicet et liberos eius et inpones eis mitras eruntque sacerdotes mei in religione perpetua postquam initiaveris manus eorum

10 adplicabis et vitulum coram tabernaculo testimonii inponentque Aaron et filii eius manus super caput illius

11 et mactabis eum in conspectu Domini iuxta ostium tabernaculi testimonii

12 sumptumque de sanguine vituli pones super cornua altaris digito tuo reliquum autem sanguinem fundes iuxta basim eius

13 sumes et adipem totum qui operit intestina et reticulum iecoris ac duos renes et adipem qui super eos est et offeres incensum super altare

14 carnes vero vituli et corium et fimum conbures foris extra castra eo quod pro peccato sit

15 unum quoque arietem sumes super cuius caput ponent Aaron et filii eius manus

16 quem cum mactaveris tolles de sanguine eius et fundes circa altare

17 ipsum autem arietem secabis in frusta lotaque intestina eius ac pedes pones super concisas carnes et super caput illius

18 et offeres totum arietem in incensum super altare oblatio est Domini odor suavissimus victimae Dei

19 tolles quoque arietem alterum super cuius caput Aaron et filii eius ponent manus

20 quem cum immolaveris sumes de sanguine ipsius et pones super extremum dextrae auriculae Aaron et filiorum eius et super pollices manus eorum et pedis dextri fundesque sanguinem super altare per circuitum

21 cumque tuleris de sanguine qui est super altare et de oleo unctionis asperges Aaron et vestes eius filios et vestimenta eorum consecratisque et ipsis et vestibus

22 tolles adipem de ariete et caudam et arvinam quae operit vitalia ac reticulum iecoris et duos renes atque adipem qui super eos est armumque dextrum eo quod sit aries consecrationum

23 tortam panis unius crustulum conspersum oleo lagnum de canistro azyorum quod positum est in conspectu Domini

24 ponesque omnia super manus Aaron et filiorum eius et sanctificabis eos elevans coram Domino

25 suscipiesque universa de manibus eorum et incendes super altare in holocaustum odorem suavissimum in conspectu Domini quia oblatio eius est

26 sumes quoque pectusculum de ariete quo initiatus est Aaron sanctificabisque illud elatum coram Domino et cedet in partem tuam

27 sanctificabis et pectusculum consecratum et armum quem de ariete separasti

28 quo initiatus est Aaron et filii eius cedentque in partem Aaron et filiorum eius iure perpetuo a filiis Israhel quia primitiva sunt et initia de victimis eorum pacificis quae offerunt Domino

29 vestem autem sanctam qua utitur Aaron habebunt filii eius post eum ut unquantur in ea et consecrentur manus eorum

30 septem diebus utetur illa qui pontifex pro eo fuerit constitutus de filiis eius et qui ingreditur tabernaculum testimonii ut ministret in sanctuario

31 arietem autem consecrationum tolles et coques carnes eius in loco sancto

32 quibus vescetur Aaron et filii eius panes quoque qui sunt in canistro in vestibulo tabernaculi testimonii comedent

33 ut sit placabile sacrificium et sanctificentur offerentium manus alienigena non vescetur ex eis quia sancti sunt

34 quod si remanserit de carnibus consecratis sive de panibus usque mane conbures reliquias igni non comedentur quia sanctificata sunt

35 omnia quae praecepi tibi facies super Aaron et filiis eius septem diebus consecrabis manus eorum

36 et vitulum pro peccato offeres per singulos dies ad expiandum mundabisque altare cum immolaris expiationis hostiam et ungues illud in sanctificationem

37 septem diebus expiabis altare et sanctificabis et erit sanctum sanctorum omnis qui tetigerit illud sanctificabitur

38 hoc est quod facies in altari agnos anniculos duos per singulos dies iugiter

39 unum agnum mane et alterum vespere

40 decimam partem similae conspersae oleo tunso quod habeat mensuram quartam partem hin et vinum ad libandum eiusdem mensurae in agno uno

41 alterum vero agnum offeres ad vesperam iuxta ritum matutinae oblationis et iuxta ea quae diximus in odorem suavitatis

42 sacrificium Domino oblatione perpetua in generationes vestras ad ostium tabernaculi testimonii coram Domino ubi constituam ut loquar ad te

43 ibique praecipiam filiis Israhel et sanctificabitur altare in gloria mea

44 sanctificabo et tabernaculum testimonii cum altari et Aaron cum filiis eius ut sacerdotio fungantur mihi

45 et habitabo in medio filiorum Israhel eroque eis Deus

46 et scient quia ego Dominus Deus eorum qui eduxi eos de terra Aegypti ut manerem inter illos ego Dominus Deus ipsorum

Caput 30

1 facies quoque altare in adolendum thymiama de lignis sethim

2 habens cubitum longitudinis et alterum latitudinis id est quadrangulum et duos cubitos in altitudine cornua ex ipso procedent

3 vestiesque illud auro purissimo tam craticulam eius quam parietes per circuitum et cornua faciesque ei coronam aureolam per gyrum

4 et duos anulos aureos sub corona per singula latera ut mittantur in eos vectes et altare portetur

5 ipsos quoque vectes facies de lignis sethim et inaurabis

6 ponesque altare contra velum quod ante arcam pendet testimonii coram propitiatorio quo tegitur testimonium ubi loquar tibi

7 et adolebit incensum super eo Aaron suave fragrans mane quando conponet lucernas incendet illud

8 et quando conlocat eas ad vesperum uret thymiama sempiternum coram Domino in generationes vestras

9 non offeretis super eo thymiama compositionis alterius nec oblationem et victimam nec liba libabitis

10 et deprecabitur Aaron super cornua eius semel per annum in sanguine quod oblatum est pro peccato et placabit super eo in generationibus vestris sanctum sanctorum erit Domino

11 locutusque est Dominus ad Moysen dicens

12 quando tuleris summam filiorum Israhel iuxta numerum dabunt singuli pretium pro animabus suis Domino et non erit plaga in eis cum fuerint recensiti

13 hoc autem dabit omnis qui transit ad nomen dimidium sicli iuxta mensuram templi siclus viginti obolos habet media pars sicli offeretur Domino

14 qui habetur in numero a viginti annis et supra dabit pretium

15 dives non addet ad medium sicli et pauper nihil minuet

16 susceptamque pecuniam quae conlata est a filiis Israhel trades in usus tabernaculi testimonii ut sit monumentum eorum coram Domino et propitiatur animabus illorum

17 locutusque est Dominus ad Moysen dicens

18 facies et labium aeneum cum basi sua ad lavandum ponesque illud inter tabernaculum testimonii et altare et missa aqua

19 lavabunt in eo Aaron et filii eius manus suas ac pedes

20 quando ingressuri sunt tabernaculum testimonii et quando accessuri ad altare ut offerant in eo thymiama Domino

21 ne forte moriantur legitimum sempiternum erit ipsi et semini eius per successiones

22 locutusque est Dominus ad Moysen

23 dicens sume tibi aromata prima et zmyrnae electae quingentos siclos et cinnamomi medium id est ducentos quinquaginta calami similiter ducentos quinquaginta

24 cassiae autem quingentos siclos in pondere sanctuarii olei de olivetis mensuram hin

25 faciesque unctionis oleum sanctum unguentum compositum opere unguentarii

26 et ungues ex eo tabernaculum testimonii et arcam testamenti

27 mensamque cum vasis suis candelabrum et utensilia eius altaria thymiamatis

28 et holocausti et universam supellectilem quae ad cultum eorum pertinent

29 sanctificabisque omnia et erunt sancta sanctorum qui tetigerit ea sanctificabitur

30 Aaron et filios eius ungues sanctificabisque eos ut sacerdotio fungantur mihi

31 filiis quoque Israhel dices hoc oleum unctionis sanctum erit mihi in generationes vestras

32 caro hominis non unguetur ex eo et iuxta compositionem eius non facietis aliud quia sanctificatum est et sanctum erit vobis

33 homo quicumque tale composuerit et dederit ex eo alieno exterminabitur de populo suo

34 dixitque Dominus ad Moysen sume tibi aromata stacten et onycha galbanen boni odoris et tus lucidissimum aequalis ponderis erunt omnia

35 faciesque thymiama compositum opere unguentarii mixtum diligenter et purum et sanctificatione dignissimum

36 cumque in tenuissimum pulverem universa contuderis pones ex eo coram testimonio tabernaculi in quo loco apparebo tibi sanctum sanctorum erit vobis thymiama

37 talem compositionem non facietis in usus vestros quia sanctum est Domino

38 homo quicumque fecerit simile ut odore illius perfruatur peribit de populis suis

Caput 31

1 locutusque est Dominus ad Moysen dicens

2 ecce vocavi ex nomine Beselehel filium Uri filii Hur de tribu Iuda

3 et implevi eum spiritu Dei sapientia intellegentia et scientia in omni opere

4 ad excogitandum fabre quicquid fieri potest ex auro et argento et aere

5 marmore et gemmis et diversitate lignorum

6 dedique ei socium Hooliab filium Achisamech de tribu Dan et in corde omnis eruditi posui sapientiam ut faciant cuncta quae praecepi tibi

7 tabernaculum foederis et arcam testimonii et propitiatorium quod super eam est et cuncta vasa tabernaculi

8 mensamque et vasa eius candelabrum purissimum cum vasis suis et altaria thymiamatis

9 et holocausti et omnia vasa eorum labium cum basi sua

10 vestes sanctas in ministerio Aaron sacerdote et filiis eius ut fungantur officio suo in sacris

11 oleum unctionis et thymiama aromatum in sanctuario omnia quae praecepi tibi facient

12 et locutus est Dominus ad Moysen dicens

13 loquere filiis Israhel et dices ad eos videte ut sabbatum meum custodiatis quia signum est inter me et vos in generationibus vestris ut sciatis quia ego Dominus qui sanctifico vos

14 custodite sabbatum sanctum est enim vobis qui polluerit illud morte morietur qui fecerit in eo opus peribit anima illius de medio populi sui

15 sex diebus facietis opus in die septimo sabbatum est requies sancta Domino omnis qui fecerit opus in hac die morietur

16 custodiant filii Israhel sabbatum et celebrent illud in generationibus suis pactum est sempiternum

17 inter me et filios Israhel signumque perpetuum sex enim diebus fecit Dominus caelum et terram et in septimo ab opere cessavit

18 dedit quoque Mosi completis huiuscemodi sermonibus in monte Sinai duas tabulas testimonii lapideas scriptas digito Dei

Caput 32

1 videns autem populus quod moram faceret descendendi de monte Moses congregatus adversus Aaron ait surge fac nobis deos qui nos praecedant Mosi enim huic viro qui nos eduxit de terra Aegypti ignoramus quid acciderit

2 dixitque ad eos Aaron tollite inaures aureas de uxorum filiorumque et filiarum vestrarum auribus et adferite ad me

3 fecit populus quae iusserat deferens inaures ad Aaron

4 quas cum ille accepisset formavit opere fusorio et fecit ex eis vitulum conflatilem dixeruntque hii sunt dii tui Israhel qui te eduxerunt de terra Aegypti

5 quod cum vidisset Aaron aedificavit altare coram eo et praeconis voce clamavit dicens cras sollemnitatis Domini est

6 surgentesque mane obtulerunt holocausta et hostias pacificas et sedit populus comedere ac bibere et surrexerunt ludere

7 locutus est autem Dominus ad Mosen vade descende peccavit populus tuus quem eduxisti de terra Aegypti

8 recesserunt cito de via quam ostendisti eis feceruntque sibi vitulum conflatilem et adoraverunt atque immolantes ei hostias dixerunt isti sunt dii tui Israhel qui te eduxerunt de terra Aegypti

9 rursumque ait Dominus ad Mosen cerno quod populus iste durae cervicis sit

10 dimitte me ut irascatur furor meus contra eos et deleam eos faciamque te in gentem magnam

11 Moses autem orabat Dominum Deum suum dicens cur Domine irascitur furor tuus contra populum tuum quem eduxisti de terra Aegypti in fortitudine magna et in manu robusta

12 ne quaeso dicant Aegyptii callide eduxit eos ut interficeret in montibus et deleat e terra quiescat ira tua et esto placabilis super nequitia populi tui

13 recordare Abraham Isaac et Israhel servorum tuorum quibus iurasti per temet ipsum dicens multiplicabo semen vestrum sicut stellas caeli et universam terram hanc de qua locutus sum dabo semini vestro et possidebitis eam semper

14 placatusque est Dominus ne faceret malum quod locutus fuerat adversus populum suum

15 et reversus est Moses de monte portans duas tabulas testimonii manu scriptas ex utraque parte

16 et factas opere Dei scriptura quoque Dei erat sculpta in tabulis

17 audiens autem Iosue tumultum populi vociferantis dixit ad Mosen ululatus pugnae auditur in castris

18 qui respondit non est clamor adhortantium ad pugnam neque vociferatio compellentium ad fugam sed vocem cantantium ego audio

19 cumque adpropinquasset ad castra vidit vitulum et choros iratusque valde proiecit de manu tabulas et confregit eas ad radices montis

20 arripiensque vitulum quem fecerant conbusit et contrivit usque ad pulverem quem sparsit in aqua et dedit ex eo potum filiis Israhel

21 dixitque ad Aaron quid tibi fecit hic populus ut induceres super eum peccatum maximum

22 cui ille respondit ne indignetur dominus meus tu enim nosti populum istum quod pronus sit ad malum

23 dixerunt mihi fac nobis deos qui praecedant nos huic enim Mosi qui nos eduxit de terra Aegypti nescimus quid acciderit

24 quibus ego dixi quis vestrum habet aurum tulerunt et dederunt mihi et proieci illud in ignem egressusque est hic vitulus

25 videns ergo Moses populum quod esset nudatus spoliaverat enim eum Aaron propter ignominiam sordis et inter hostes nudum constituerat

26 et stans in porta castrorum ait si quis est Domini iungatur mihi congregatique sunt ad eum omnes filii Levi

27 quibus ait haec dicit Dominus Deus Israhel ponat vir gladium super femur suum ite et redite de porta usque ad portam per medium castrorum et occidat unusquisque fratrem et amicum et proximum suum

28 fecerunt filii Levi iuxta sermonem Mosi cecideruntque in die illo quasi tria milia hominum

29 et ait Moses consecrastis manus vestras hodie Domino unusquisque in filio et fratre suo ut detur vobis benedictio

30 facto autem die altero locutus est Moses ad populum peccastis peccatum maximum ascendam ad Dominum si quo modo eum quivero deprecari pro scelere vestro

31 reversusque ad Dominum ait obsecro peccavit populus iste peccatum magnum feceruntque sibi deos aureos aut dimitte eis hanc noxam

32 aut si non facis dele me de libro tuo quem scripsisti

33 cui respondit Dominus qui peccaverit mihi delebo eum de libro meo

34 tu autem vade et duc populum istum quo locutus sum tibi angelus meus praecedet te ego autem in die ultionis visitabo et hoc peccatum eorum

35 percussit ergo Dominus populum pro reatu vituli quem fecit Aaron

Caput 33

1 locutusque est Dominus ad Mosen vade ascende de loco isto tu et populus tuus quem eduxisti de terra Aegypti in

terram quam iuravi Abraham Isaac et Iacob dicens semini tuo dabo eam

2 et mittam praecursorem tui angelum ut eiciam Chanaanum et Amorreum et Hettheum et Ferezeum et Eveum et Iebuseum

3 et intres in terram fluentem lacte et melle non enim ascendam tecum quia populus durae cervicis est ne forte disperdam te in via

4 audiens populus sermonem hunc pessimum luxit et nullus ex more indutus est cultu suo

5 dixitque Dominus ad Moysen loquere filiis Israel populus durae cervicis es semel ascendam in medio tui et delebo te iam nunc depone ornatum tuum ut sciam quid faciam tibi

6 deposuerunt ergo filii Israel ornatum suum a monte Horeb

7 Moyses quoque tollens tabernaculum tetendit extra castra procul vocavitque nomen eius tabernaculum foederis et omnis populus qui habebat aliquam quaestionem egrediebatur ad tabernaculum foederis extra castra

8 cumque egrederetur Moyses ad tabernaculum surgebat universa plebs et stabat unusquisque in ostio papilionis sui aspicebantque tergum Mosi donec ingrederetur tentorium

9 ingresso autem illo tabernaculum foederis descendebat columna nubes et stabat ad ostium loquebaturque cum Mosi

10 cernentibus universis quod columna nubes staret ad ostium tabernaculi stabantque ipsi et adorabant per fores tabernaculorum suorum

11 loquebatur autem Dominus ad Moysen facie ad faciem sicut loqui solet homo ad amicum suum cumque ille reverteretur in castra minister eius Iosue filius Nun puer non recedebat de tabernaculo

12 dixit autem Moyses ad Dominum praecipis ut educam populum istum et non indicas mihi quem missurus es mecum praesertim cum dixeris novi te ex nomine et invenisti gratiam coram me

13 si ergo inveni gratiam in conspectu tuo ostende mihi viam tuam ut sciam te et inveniam gratiam ante oculos tuos respice populum tuum gentem hanc

14 dixitque Dominus facies mea praecedet te et requiem dabo tibi

15 et ait Moyses si non tu ipse praecedes ne educas nos de loco isto

16 in quo enim scire poterimus ego et populus tuus invenisse nos gratiam in conspectu tuo nisi ambulaveris nobiscum ut glorificemur ab omnibus populis qui habitant super terram

17 dixit autem Dominus ad Moysen et verbum istud quod locutus es faciam invenisti enim gratiam coram me et te ipsum novi ex nomine

18 qui ait ostende mihi gloriam tuam

19 respondit ego ostendam omne bonum tibi et vocabo in nomine Domini coram te et miserebor cui voluero et clemens ero in quem mihi placuerit

20 rursumque ait non poteris videre faciem meam non enim videbit me homo et vivet

21 et iterum ecce inquit est locus apud me stabis super petram

22 cumque transibit gloria mea ponam te in foramine petrae et protegam dextera mea donec transeam

23 tollamque manum meam et videbis posteriora mea faciem autem meam videre non poteris

Caput 34

1 ac deinceps praecide ait tibi duas tabulas lapideas instar priorum et scribam super eas verba quae habuerunt tabulae quas fregisti

2 esto paratus mane ut ascendas statim in montem Sinai stabisque mecum super verticem montis

3 nullus ascendat tecum nec videatur quispiam per totum montem boves quoque et oves non pascantur e contra

4 excidit ergo duas tabulas lapideas quales ante fuerant et de nocte consurgens ascendit in montem Sinai sicut ei praeceperat Dominus portans secum tabulas

5 cumque descendisset Dominus per nubem stetit Moyses cum eo invocans nomen Domini

6 quo transeunte coram eo ait Dominator Domine Deus misericors et clemens patiens et multae miserationis ac verus

7 qui custodis misericordiam in milia qui aufers iniquitatem et scelera atque peccata nullusque apud te per se innocens est qui reddis iniquitatem patrum in filiis ac nepotibus in tertiam et quartam progeniem

8 festinusque Moyses curvatus est pronus in terram et adorans

9 ait si inveni gratiam in conspectu tuo Domine obsecro ut gradiaris nobiscum populus enim durae cervicis est et auferas iniquitates nostras atque peccata nosque possideas

10 respondit Dominus ego inibo pactum videntibus cunctis signa faciam quae numquam sunt visa super terram nec in ullis gentibus ut cernat populus in cuius es medio opus Domini terribile quod facturus sum

11 observa cuncta quae hodie mando tibi ego ipse eiciam ante faciem tuam Amorreum et Chananeum et Hettheum Ferezeum quoque et Eveum et Iebuseum

12 cave ne umquam cum habitatoribus terrae illius iungas amicitias quae tibi sint in ruinam

13 sed aras eorum destrue confringe statuas lucosque succide

14 noli adorare deum alienum Dominus Zelotes nomen eius Deus est aemulator

15 ne in eas pactum cum hominibus illarum regionum ne cum fornicati fuerint cum diis suis et adoraverint simulacra eorum vocet te quispiam ut comedas de immolatis

16 nec uxorem de filiabus eorum accipies filiis tuis ne postquam ipsae fuerint fornicatae fornicari faciant et filios tuos in deos suos

17 deos conflatiles non facies tibi

18 sollemnitatem azymorum custodies septem diebus vesceris azymis sicut praecepi tibi in tempore mensis novorum mense enim verni temporis egressus es de Aegypto

19 omne quod aperit vulvam generis masculini meum erit de cunctis animantibus tam de bubus quam de ovibus meum erit

20 primogenitum asini redimes ove sin autem nec pretium pro eo dederis occidetur primogenitum filiorum tuorum redimes nec apparebis in conspectu meo vacuus

21 sex diebus operaberis die septimo cessabis arare et metere

22 sollemnitatem ebdomadarum facies tibi in primitiis frugum messis tuae triticeae et sollemnitatem quando redeunte anni tempore cuncta conduntur

23 tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum in conspectu omnipotentis Domini Dei Israhel

24 cum enim tulero gentes a facie tua et dilatavero terminos tuos nullus insidiabitur terrae tuae ascendente te et apparente in conspectu Domini Dei tui ter in anno

25 non immolabis super fermento sanguinem hostiae meae neque residebit mane de victima sollemnitatis phase

26 primitias frugum terrae tuae offeres in domum Domini Dei tui non coques hedum in lacte matris suae

27 dixitque Dominus ad Moysen scribe tibi verba haec quibus et tecum et cum Israhel pepigi foedus

28 fecit ergo ibi cum Domino quadraginta dies et quadraginta noctes panem non comedit et aquam non bibit et scripsit in tabulis verba foederis decem

29 cumque descenderet Moyses de monte Sinai tenebat duas tabulas testimonii et ignorabat quod cornuta esset facies sua ex consortio sermonis Dei

30 videntes autem Aaron et filii Israhel cornutam Mosi faciem timuerunt prope accedere

31 vocatque ab eo reversi sunt tam Aaron quam principes synagogae et postquam locutus est

32 venerunt ad eum etiam omnes filii Israhel quibus praecepit cuncta quae audierat a Domino in monte Sinai

33 impletisque sermonibus posuit velamen super faciem suam

34 quod ingressus ad Dominum et loquens cum eo auferebat donec exiret et tunc loquebatur ad filios Israhel omnia quae sibi fuerant imperata

35 qui videbant faciem egredientis Mosi esse cornutam sed operiebat rursus ille faciem suam si quando loquebatur ad eos

Caput 35

1 igitur congregata omni turba filiorum Israhel dixit ad eos haec sunt quae iussit Dominus fieri

2 sex diebus facietis opus septimus dies erit vobis sanctus sabbatum et requies Domini qui fecerit opus in eo occidetur

3 non succendetis ignem in omnibus habitaculis vestris per diem sabbati

4 et ait Moyses ad omnem catervam filiorum Israhel iste est sermo quem praecepit Dominus dicens

5 separate apud vos primitias Domino omnis voluntarius et proni animi offerat eas Domino aurum et argentum et aes

6 hyacinthum purpuram coccumque bis tinctum et byssum pilos caprarum

7 et pelles arietum rubricatas et ianthinas

8 ligna setthim

9 et oleum ad luminaria concinnanda et ut conficiatur unguentum et thymiana suavissimum

10 lapides onychinos et gemmas ad ornatum superumeralis et rationalis

11 quisquis vestrum est sapiens veniat et faciat quod Dominus imperavit

12 tabernaculum scilicet et tectum eius atque operimentum anulos et tabulata cum vectibus paxillos et bases

13 arcam et vectes propitiatorium et velum quod ante illud oppanditur

14 mensam cum vectibus et vasis et propositionis panibus

15 candelabrum ad luminaria sustentanda vasa illius et lucernas et oleum ad nutrimenta ignium

16 altare thymiamatis et vectes oleum unctionis et thymiana ex aromatibus tentorium ad ostium tabernaculi

17 altare holocausti et craticulam eius aeneam cum vectibus et vasis suis labrum et basim eius

18 cortinas atrii cum columnis et basibus tentorium in foribus vestibuli

19 paxillos tabernaculi et atrii cum funiculis suis

20 vestimenta quorum usus est in ministerio sanctuarii vestes Aaron pontificis ac filiorum eius ut sacerdotio fungantur mihi

21 egressaque omnis multitudo filiorum Israhel de conspectu Mosi

22 obtulit mente promptissima atque devota primitias Domino ad faciendum opus tabernaculi testimonii quicquid in cultum et ad vestes sanctas necessarium erat

23 viri cum mulieribus praebuerunt armillas et inaures anulos et dextralia omne vas aureum in donaria Domini separatum est

24 si quis habuit hyacinthum purpuram coccumque bis tinctum byssum et pilos caprarum pelles arietum rubricatas et ianthinas

25 argenti et aeris metalla obtulerunt Domino lignaque setthim in varios usus

26 sed et mulieres doctae dederunt quae neverant hyacinthum purpuram et vermiculum ac byssum

27 et pilos caprarum sponte propria cuncta tribuentes

28 principes vero obtulerunt lapides onychinos et gemmas ad superumerale et rationale

29 aromataque et oleum ad luminaria concinnanda et ad praeparandum unguentum ac thymiana odoris suavissimi componendum

30 omnes viri et mulieres mente devota obtulerunt donaria ut fierent opera quae iusserat Dominus per manum Mosi cuncti filii Israhel voluntaria Domino dedicaverunt

31 dixitque Moses ad filios Israhel ecce vocavit Dominus ex nomine Beselehel filium Uri filii Hur de tribu Iuda

32 implevitque eum spiritu Dei sapientiae et intellegentiae et scientiae omni doctrina

33 ad excogitandum et faciendum opus in auro et argento et aere sculpendisque lapidibus et opere carpentario quicquid fabre adinveniri potest

34 dedit in corde eius Hooliab quoque filium Achisamech de tribu Dan

35 ambos erudit sapientia ut faciant opera abietarii polymitarii ac plumarii de hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso et texant omnia ac nova quaeque repperiant

Caput 36

1 fecit ergo Beselehel et Hooliab et omnis vir sapiens quibus dedit Dominus sapientiam et intellectum ut scirent fabre operari quae in usus sanctuarii necessaria sunt et quae praecepit Dominus

2 cumque vocasset eos Moses et omnem eruditum virum cui dederat Deus sapientiam et qui sponte sua obtulerant se ad faciendum opus

3 tradidit eis universa donaria filiorum Israhel qui cum instarent operi cotidie mane vota populus offerebat

4 unde artifices venire compulsi

5 dixerunt Mosi plus offert populus quam necessarium est

6 iussit ergo Moses praeconis voce cantari nec vir nec mulier quicquam ultra offerat in opere sanctuarii sicque cessatum est a muneribus offerendis

7 eo quod oblata sufficerent et superabundarent

8 feceruntque omnes corde sapientes ad explendum opus tabernaculi cortinas decem de bysso retorta et hyacintho et purpura coccoque bis tincto opere vario et arte polymita

9 quarum una habebat in longitudine viginti octo cubitos et in latitudine quattuor una mensura erat omnium cortinarum

10 coniunxitque cortinas quinque alteram alteri et alias quinque sibi invicem copulavit

11 fecit et ansas hyacinthinas in ora cortinae unius ex utroque latere et in ora cortinae alterius similiter

12 ut contra se invicem venirent ansae et mutuo iungerentur

13 unde et quinquaginta fudit circulos aureos qui morderent cortinarum ansas et fieret unum tabernaculum

14 fecit et saga undecim de pilis caprarum ad operiendum tectum tabernaculi

15 unum sagum habebat in longitudine cubitos triginta et in latitudine cubitos quattuor unius mensurae erant omnia saga

16 quorum quinque iunxit seorsum et sex alia separatim

17 fecitque ansas quinquaginta in ora sagi unius et quinquaginta in ora sagi alterius ut sibi invicem iungerentur

18 et fibulas aeneas quinquaginta quibus necteretur tectum et unum pallium ex omnibus sagis fieret

19 fecit et opertorium tabernaculi de pellibus arietum rubricatis aliudque desuper velamentum de pellibus ianthinis

20 fecit et tabulas tabernaculi de lignis setthim stantes

21 decem cubitorum erat longitudo tabulae unius et unum ac semis cubitum latitudo retinebat

22 binae incastraturae erant per singulas tabulas ut altera alteri iungeretur sic fecit in omnibus tabulis tabernaculi

23 e quibus viginti ad plagam meridianam erant contra austrum

24 cum quadraginta basibus argenteis duae bases sub una tabula ponebantur ex utraque angulorum parte ubi incastraturae laterum in angulis terminantur

25 ad plagam quoque tabernaculi quae respicit ad aquilonem fecit viginti tabulas

26 cum quadraginta argenteis basibus duas bases per singulas tabulas

27 contra occidentem vero id est ad eam partem tabernaculi quae mare respicit fecit sex tabulas

28 et duas alias per singulos angulos tabernaculi retro

29 quae iunctae erant deorsum usque sursum et in unam conpagem pariter ferebantur ita fecit ex utraque parte per angulos

30 ut octo essent simul tabulae et haberent bases argenteas sedecim binas scilicet bases sub singulis tabulis

31 fecit et vectes de lignis setthim quinque ad continendas tabulas unius lateris tabernaculi

32 et quinque alios ad alterius lateris tabulas coaptandas et extra hos quinque alios vectes ad occidentalem plagam tabernaculi contra mare

33 fecit quoque vectem alium qui per medias tabulas ab angulo usque ad angulum perveniret

34 ipsa autem tabulata deauravit et circulos eorum fecit aureos per quos vectes induci possint quos et ipsos aureis lamminis operuit

35 fecit et velum de hyacintho purpura vermiculo ac bysso retorta opere polymitario varium atque distinctum

36 et quattuor columnas de lignis setthim quas cum capitibus deauravit fuis basibus earum argenteis

37 fecit et tentorium in introitu tabernaculi ex hyacintho purpura vermiculo byssoque retorta opere plumarii

38 et columnas quinque cum capitibus suis quas operuit auro basesque earum fudit aeneas

Caput 37

1 fecit autem Beselehel et arcam de lignis setthim habentem duos semis cubitos in longitudinem et cubitum ac semissem in latitudinem altitudo quoque uno cubito fuit et dimidio vestivitque eam auro purissimo intus ac foris

2 et fecit illi coronam auream per gyrum

3 conflans quattuor anulos aureos per quattuor angulos eius duos anulos in latere uno et duos in altero

4 vectes quoque fecit de lignis setthim quos vestivit auro

5 et quos misit in anulos qui erant in lateribus arcae ad portandum eam

6 fecit et propitiatorium id est oraculum de auro mundissimo duorum cubitorum et dimidio in longitudine et cubito ac semisse in latitudine

7 duos etiam cherubin ex auro ductili quos posuit ex utraque parte propitiatorii

8 cherub unum in summitate huius partis et cherub alterum in summitate partis alterius duos cherubin in singulis summitatibus propitiatorii

9 extendentes alas et tegentes propitiatorium seque mutuo et illud respectantes

10 fecit et mensam de lignis setthim in longitudine duorum cubitorum et in latitudine unius cubiti quae habebat in altitudine cubitum ac semissem

11 circumdeditque eam auro mundissimo et fecit illi labium aureum per gyrum

12 ipsique labio coronam interrasilem quattuor digitorum et super eandem alteram coronam auream

13 fudit et quattuor circulos aureos quos posuit in quattuor angulis per singulos pedes mensae

14 contra coronam misitque in eos vectes ut possit mensa portari

15 ipsos quoque vectes fecit de lignis setthim et circumdedit eos auro

16 et vasa ad diversos usus mensae acetabula fialas cyatos et turibula ex auro puro in quibus offerenda sunt liba

17 fecit et candelabrum ductile de auro mundissimo de cuius vecte calami scyphi spherulae ac lilia procedebant

18 sex in utroque latere tres calami ex parte una et tres ex altera

19 tres scyphi in nucis modum per calamos singulos spherulaeque simul et lilia et tres scyphi instar nucis in calamo altero spherulaeque simul et lilia aequum erat opus sex calamorum qui procedebant de stipite candelabri

20 in ipso autem vecte erant quattuor scyphi in nucis modum spherulaeque per singulos et lilia

21 et sphaerae sub duobus calamis per loca tria qui simul sex fiunt calami procedentes de vecte uno

22 et sphaerae igitur et calami ex ipso erant universa ductilia de auro purissimo

23 fecit et lucernas septem cum emunctoriis suis et vasa ubi quae emuncta sunt extinguntur de auro mundissimo

24 talentum auri adpendebat candelabrum cum omnibus vasis suis

25 fecit et altare thymiamatis de lignis setthim habens per quadrum singulos cubitos et in altitudine duos e cuius angulis procedebant cornua

26 vestivitque illud auro purissimo cum craticula ac parietibus et cornibus

27 fecitque ei coronam aureolam per gyrum et duos anulos aureos sub corona per singula latera ut mittantur in eos vectes et possit altare portari

28 ipsos autem vectes fecit de lignis setthim et operuit lamminis aureis

29 composuit et oleum ad sanctificationis unguentum et thymiamata de aromatibus mundissimis opere pigmentarii

Caput 38

1 fecit et altare holocausti de lignis setthim quinque cubitorum per quadrum et trium in altitudine

2 cuius cornua de angulis procedebant operuitque illud aeneis lamminis

3 et in usus eius paravit ex aere vasa diversa lebetes forcipes fuscinulas uncinos et ignium receptacula

4 craticulamque eius in modum retis fecit aeneam et subter eam in altaris medio arulam

5 fasis quattuor anulis per totidem retiaculi summitates ad inmittendos vectes ad portandum

6 quos et ipsos fecit de lignis setthim et operuit lamminis aeneis

7 induxitque in circulos qui in altaris lateribus eminebant ipsum autem altare non erat solidum sed cavum ex tabulis et intus vacuum

8 fecit et labrum aeneum cum base sua de speculis mulierum quae excubabant in ostio tabernaculi

9 et atrium in cuius australi plaga erant tentoria de bysso retorta cubitorum centum

10 columnae aeneae viginti cum basibus suis capita columnarum et tota operis celatura argentea

11 aequae ad septentrionalis plagam tentoria columnae basesque et capita columnarum eiusdem et mensurae et operis ac metalli erant

12 in ea vero plaga quae occidentem respicit fuere tentoria cubitorum quinquaginta columnae decem cum basibus suis aeneae et capita columnarum celata argentea

13 porro contra orientem quinquaginta cubitorum paravit tentoria

14 e quibus quindecim cubitos columnarum trium cum basibus suis unum tenebat latus

15 et in parte altera quia utraque introitum tabernaculi facit quindecim aequae cubitorum erant tentoria columnae tres et bases totidem

16 cuncta atrii tentoria byssus torta texuerat

17 bases columnarum fuere aeneae capita autem earum cum celaturis suis argentea sed et ipsas columnas atrii vestivit argento

18 et in introitu eius opere plumario fecit tentorium ex hyacintho purpura vermiculo ac bysso retorta quod habebat viginti cubitos in longitudine altitudo vero quinque cubitorum erat iuxta mensuram quam cuncta atrii habebant tentoria

19 columnae autem ingressus fuere quattuor cum basibus aeneis capitaque earum et celaturae argenteae

20 paxillos quoque tabernaculi et atrii per gyrum fecit aeneos

21 haec sunt instrumenta tabernaculi testimonii quae numerata sunt iuxta praeceptum Mosi in caerimonias Levitarum per manum Ithamar filii Aaron sacerdotis

22 quas Beselehel filius Uri filii Hur de tribu Iuda Domino per Mosen iubente compleverat

23 iuncto sibi socio Hooliab filio Achisamech de tribu Dan qui et ipse artifex lignorum egregius fuit et polymitarius atque plumarius ex hyacintho purpura vermiculo et bysso

24 omne aurum quod expensum est in opere sanctuarii et quod oblatum in donariis viginti novem talentorum fuit et septingentorum triginta siclorum ad mensuram sanctuarii

25 oblatum est autem ab his qui transierant ad numerum a viginti annis et supra de sescentis tribus milibus et quingentis quinquaginta armatorum

26 fuerunt praeterea centum talenta argenti e quibus conflatae sunt bases sanctuarii et introitus ubi velum pendet

27 centum bases factae sunt de talentis centum singulis talentis per bases singulas supputatis

28 de mille autem septingentis et septuaginta quinque fecit capita columnarum quas et ipsas vestivit argento

29 aeris quoque oblata sunt talenta septuaginta duo milia et quadringenti supra sicli

30 ex quibus fusae sunt bases in introitu tabernaculi testimonii et altare aeneum cum craticula sua omniaque vasa quae ad usum eius pertinent

31 et bases atrii tam in circuitu quam in ingressu eius et paxilli tabernaculi atque atrii per gyrum

Caput 39

1 de hyacintho vero et purpura vermiculo ac bysso fecit vestes quibus indueretur Aaron quando ministrabat in sanctis sicut praecepit Dominus Mosi

2 fecit igitur superumerale de auro hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta

3 opere polymitatio inciditque bratteas aureas et extenuavit in fila ut possint torqueri cum priorum colorum subtemine

4 duasque oras sibi invicem copulatas in utroque latere summitatum

5 et balteum ex hisdem coloribus sicut praeceperat Dominus Mosi

6 paravit et duos lapides onychinos adstrictos et inclusos auro et sculptos arte gemmaria nominibus filiorum Israhel

7 posuitque eos in lateribus superumeralis in monumentum filiorum Israhel sicut praeceperat Dominus Mosi

8 fecit et rationale opere polymito iuxta opus superumeralis ex auro hyacintho purpura coccoque bis tincto et bysso retorta

9 quadrangulum duplex mensurae palmi

10 et posuit in eo gemmarum ordines quattuor in primo versu erat sardius topazius zmaragdus

11 in secundo carbunculus sapphyrus iaspis

12 in tertio ligyrius achates amethystus

13 in quarto chrysolitus onychinus berillus circumdati et inclusi auro per ordines suos

14 ipsique lapides duodecim sculpti erant nominibus duodecim tribuum Israhel singuli per nomina singulorum

15 fecerunt in rationali et catenulas sibi invicem coherentes de auro purissimo

16 et duos uncinos totidemque anulos aureos porro anulos posuerunt in utroque latere rationalis

17 e quibus penderent duae catenae aureae quas inseruerunt uncinis qui in superumeralis angulis eminebant

18 haec et ante et retro ita conveniebant sibi ut superumerale et rationale mutuo necterentur

19 stricta ad balteum et anulis fortius copulata quos iungebat vitta hyacinthina ne laxae fluere et a se invicem moverentur sicut praecepit Dominus Mosi

20 fecerunt quoque tunicam superumeralis totam hyacinthinam

21 et capitium in superiori parte contra medium oramque per gyrum capitii textilem

22 deorsum autem ad pedes mala punica ex hyacintho purpura vermiculo ac bysso retorta

23 et tintinabula de auro mundissimo quae posuerunt inter mala granata in extrema parte tunicae per gyrum

24 tintinabulum aureum et malum punicum quibus ornatus incedebat pontifex quando ministerioungebatur sicut praecepit Dominus Mosi

25 fecerunt et tunicas byssinas opere textili Aaron et filiis eius

26 et mitras cum coronulis suis ex bysso

27 feminalia quoque linea byssina

28 cingulum vero de bysso retorta hyacintho purpura ac vermiculo distinctum arte plumaria sicut praecepit Dominus Mosi

29 fecerunt et lamminam sacrae venerationis de auro purissimo scripseruntque in ea opere gemmarum Sanctum Domini

30 et strinxerunt eam cum mitra vitta hyacinthina sicut praecepit Dominus Mosi

31 perfectum est igitur omne opus tabernaculi et tecti testimonii feceruntque filii Israhel cuncta quae praeceperat Dominus Mosi

32 et obtulerunt tabernaculum et tectum et universam suppellectilem anulos tabulas vectes columnas ac bases

33 opertorium de pellibus arietum rubricatis et aliud operimentum de ianthinis pellibus

34 velum arcam vectes propitiatorium

35 mensam cum vasis et propositionis panibus

36 candelabrum lucernas et utensilia eorum cum oleo

37 altare aureum et unguentum thymiana ex aromatibus

38 et tentorium in introitu tabernaculi

39 altare aeneum retiaculum vectes et vasa eius omnia labrum cum basi sua tentoria atrii et columnas cum basibus suis

40 tentorium in introitu atrii funiculosque illius et paxillos nihil ex vasis defuit quae in ministerium tabernaculi et in tectum foederis iussa sunt fieri

41 vestes quoque quibus sacerdotes utuntur in sanctuario Aaron scilicet et filii eius

42 obtulerunt filii Israhel sicut praeceperat Dominus

43 quae postquam Moses cuncta vidit expleta benedixit eis

Caput 40

1 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

2 mense primo die prima mensis eriges tabernaculum testimonii

3 et pones in eo arcam dimittesque ante illam velum

4 et inlata mensa pones super eam quae rite praecepta sunt candelabrum stabit cum lucernis suis

5 et altare aureum in quo adoletur incensum coram arca testimonii tentorium in introitu tabernaculi pones

6 et ante illud altare holocausti

7 labrum inter altare et tabernaculum quod implebis aqua

8 circumdabisque atrium tentorii et ingressum eius

9 et adsumpto unctionis oleo unguet tabernaculum cum vasis suis ut sanctificentur

10 altare holocausti et omnia vasa eius

11 labrum cum basi sua omnia unctionis oleo consecrabis ut sint sancta sanctorum

12 adplicabisque Aaron et filios eius ad fores tabernaculi testimonii et lotos aqua

13 indues sanctis vestibus ut ministrent mihi et unctio eorum in sacerdotium proficiat sempiternum

40:14

40:15

16 fecitque Moses omnia quae praeceperat Dominus

17 igitur mense primo anni secundi in prima die mensis conlocatum est tabernaculum

18 erexitque illud Moses et posuit tabulas ac bases et vectes statuitque columnas

19 et expandit tectum super tabernaculum inposito desuper operimento sicut Dominus imperarat

20 posuit et testimonium in arca subditis infra vectibus et oraculum desuper

21 cumque intulisset arcam in tabernaculum adpendit ante eam velum ut expleret Domini iussionem

22 posuit et mensam in tabernaculo testimonii ad plagam septentrionalem extra velum

23 ordinatis coram propositionis panibus sicut praeceperat Dominus Mosi

24 posuit et candelabrum in tabernaculo testimonii e regione mensae in parte australi

25 locatis per ordinem lucernis iuxta praeceptum Domini

26 posuit et altare aureum sub tecto testimonii contra velum

27 et adolevit super eo incensum aromaticum sicut iusserat Dominus

28 posuit et tentorium in introitu tabernaculi

29 et altare holocausti in vestibulo testimonii offerens in eo holocaustum et sacrificia ut Dominus imperarat

30 labrum quoque statuit inter tabernaculum testimonii et altare implens illud aqua

31 laveruntque Moses et Aaron ac filii eius manus suas et pedes

32 cum ingrederentur tectum foederis et accederent ad altare sicut praeceperat Dominus

33 erexit et atrium per gyrum tabernaculi et altaris ducto in introitu eius tentorio postquam cuncta perfecta sunt

34 operuit nubes tabernaculum testimonii et gloria Domini implevit illud

35 nec poterat Moses ingredi tectum foederis nube operiente omnia et maiestate Domini coruscante quia cuncta nubes operuerat

36 si quando nubes tabernaculum deserebat proficiscebantur filii Israhel per turmas suas

37 si pendebat desuper manebant in eodem loco

38 nubes quippe Domini incubabat per diem tabernaculo et ignis in nocte videntibus populis Israhel per cunctas mansiones suas

---

The Book of Leviticus

Chapter

66 #1
66 #2
67 #3
67 #4
68 #5
68 #6
69 #7

70 #8
71 #9
71 #10
72 #11
73 #12
73 #13
74 #14

75 #15
76 #16
77 #17
78 #18
78 #19
79 #20
80 #21

80 #22
81 #23
82 #24
83 #25
84 #26
85 #27

37 The Book of Exodus
87 The Book of Numbers

Caput 1

1 vocavit autem Mosen et locutus est ei Dominus de tabernaculo testimonii dicens

2 loquere filiis Israhel et dices ad eos homo qui obtulerit ex vobis hostiam Domino de pecoribus id est de bubus et ovibus offerens victimas

3 si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armento masculinum immaculatum offeret ad ostium tabernaculi testimonii ad placandum sibi Dominum

4 ponetque manus super caput hostiae et acceptabilis erit atque in expiationem eius proficiens

5 immolabitque vitulum coram Domino et offerent filii Aaron sacerdotes sanguinem eius fundentes super altaris circuitum quod est ante ostium tabernaculi

6 detractaque pelle hostiae artus in frusta concident

7 et subicient in altari ignem strue lignorum ante composita

8 et membra quae caesa sunt desuper ordinantes caput videlicet et cuncta quae adherent iecori

9 intestinis et pedibus lotis aqua adolebitque ea sacerdos super altare in holocaustum et suavem odorem Domino

10 quod si de pecoribus oblatio est de ovibus sive de capris holocaustum anniculum et absque macula offeret

11 immolabitque ad latus altaris quod respicit ad aquilonem coram Domino sanguinem vero illius fundent super altare filii Aaron per circuitum

12 dividetque membra caput et omnia quae adherent iecori et inponent super ligna quibus subiciendus est ignis

13 intestina vero et pedes lavabunt aqua et oblata omnia adolebit sacerdos super altare in holocaustum et odorem suavissimum Domino

14 sin autem de avibus holocausti oblatio fuerit Domino de turturibus et pullis columbae

15 offeret eam sacerdos ad altare et retorto ad collum capite ac rupto vulneris loco decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris

16 vesiculam vero gutturis et plumas proiciet propter altare ad orientalem plagam in loco in quo cineres effundi solent

17 confringetque ascellas eius et non secabit nec ferro dividet eam et adolebit super altare lignis igne subposito holocaustum est et oblatio suavissimi odoris Domino

Caput 2

1 anima cum obtulerit oblationem sacrificii Domino simila erit eius oblatio fundetque super eam oleum et ponet tus

2 ac deferet ad filios Aaron sacerdotes quorum unus tollet pugillum plenum similiae et olei ac totum tus et ponet memoriale super altare in odorem suavissimum Domino

3 quod autem reliquum fuerit de sacrificio erit Aaron et filiorum eius sanctum sanctorum de oblationibus Domini

4 cum autem obtuleris sacrificium coctum in clibano de simila panes scilicet absque fermento conspersos oleo et lagana azyma oleo lita

5 si oblatio tua fuerit de sartagine similiae conspersae oleo et absque fermento

6 divides eam minutatim et fundes supra oleum

7 sin autem de craticula sacrificium aequae simila oleo conspergetur

8 quam offeres Domino tradens manibus sacerdotis

9 qui cum obtulerit eam tollet memoriale de sacrificio et adolebit super altare in odorem suavitatis Domino

10 quicquid autem reliquum est erit Aaron et filiorum eius sanctum sanctorum de oblationibus Domini

11 omnis oblatio quae offertur Domino absque fermento fiet nec quicquam fermenti ac mellis adolebitur in sacrificio Domini

12 primitias tantum eorum offeretis et munera super altare vero non ponentur in odorem suavitatis

13 quicquid obtuleris sacrificii sale condies nec auferes sal foederis Dei tui de sacrificio tuo in omni oblatione offeres sal

14 sin autem obtuleris munus primarum frugum tuarum Domino de spicis adhuc virentibus torres eas igni et confringes in morem farris et sic offeres primitias tuas Domino

15 fundens supra oleum et tus inponens quia oblatio Domini est

16 de qua adolebit sacerdos in memoriam muneris partem farris fracti et olei ac totum tus

Caput 3

1 quod si hostia pacificorum fuerit eius oblatio et de bubus voluerit offerre marem sive feminam immaculata offeret coram Domino

2 ponetque manum super caput victimae suae quae immolabitur in introitu tabernaculi fundentque filii Aaron sacerdotes sanguinem per circuitum altaris

3 et offerent de hostia pacificorum in oblationem Domini adipem qui operit vitalia et quicquid pinguedinis intrinsecus est

4 duos renes cum adipe quo teguntur ilia et reticulum iecoris cum renunculis

5 adolebuntque ea super altare in holocaustum lignis igne subposito in oblationem suavissimi odoris Domino

6 si vero de ovibus fuerit eius oblatio et pacificorum hostia sive masculum sive feminam obtulerit immaculata erunt

7 si agnum obtulerit coram Domino

8 ponet manum super caput victimae suae quae immolabitur in vestibulo tabernaculi testimonii fundentque filii Aaron sanguinem eius per altaris circuitum

9 et offerent de pacificorum hostia sacrificium Domino adipem et caudam totam

10 cum renibus et pinguedinem quae operit ventrem atque universa vitalia et utrumque renunculum cum adipe qui est iuxta ilia reticulumque iecoris cum renunculis

11 et adolebit ea sacerdos super altare in pabulum ignis et oblationis Domini

12 si capra fuerit eius oblatio et obtulerit eam Domino

13 ponet manum suam super caput eius immolabitque eam in introitu tabernaculi testimonii et fundent filii Aaron sanguinem eius per altaris circuitum

14 tollentque ex ea in pastum ignis dominici adipem qui operit ventrem et qui tegit universa vitalia

15 duos renunculos cum reticulo qui est super eos iuxta ilia et arvinam iecoris cum renunculis

16 adolebitque ea sacerdos super altare in alimoniam ignis et suavissimi odoris omnis adeps Domini erit

17 iure perpetuo in generationibus et cunctis habitaculis vestris nec adipem nec sanguinem omnino comedetis

Caput 4

1 locutusque est Dominus ad Moysen dicens

2 loquere filiis Israel anima cum peccaverit per ignorantiam et de universis mandatis Domini quae praecepit ut non fierent quippiam fecerit

3 si sacerdos qui est unctus peccaverit delinquere faciens populum offeret pro peccato suo vitulum immaculatum Domino

4 et adducet illum ad ostium tabernaculi testimonii coram Domino ponetque manum super caput eius et immolabit eum Domino

5 hauriet quoque de sanguine vituli inferens illud in tabernaculum testimonii

6 cumque intinxerit digitum in sanguinem asperget eo septies coram Domino contra velum sanctuarii

7 ponetque de eodem sanguine super cornua altaris thymiamatis gratissimi Domino quod est in tabernaculo testimonii omnem autem reliquum sanguinem fundet in basim altaris holocausti in introitu tabernaculi

8 et adipem vituli auferet pro peccato tam eum qui operit vitalia quam omnia quae intrinsecus sunt

9 duos renunculos et reticulum quod est super eos iuxta ilia et adipem iecoris cum renunculis

10 sicut aufertur de vitulo hostiae pacificorum et adolebit ea super altare holocausti

11 pellem vero et omnes carnes cum capite et pedibus et intestinis et fimo

12 et reliquo corpore efferet extra castra in locum mundum ubi cineres effundi solent incendetque ea super lignorum struem quae in loco effusorum cinerum cremabuntur

13 quod si omnis turba Israel ignoraverit et per inperitiam fecerit quod contra mandatum Domini est

14 et postea intellexerit peccatum suum offeret vitulum pro peccato adducetque eum ad ostium tabernaculi

15 et ponent seniores populi manus super caput eius coram Domino immolatoque vitulo in conspectu Domini

16 inferet sacerdos qui unctus est de sanguine eius in tabernaculum testimonii

17 tincto digito aspergens septies contra velum

18 ponetque de eodem sanguine in cornibus altaris quod est coram Domino in tabernaculo testimonii reliquum autem sanguinem fundet iuxta basim altaris holocaustorum quod est in ostio tabernaculi testimonii

19 omnemque eius adipem tollet et adolebit super altare

20 sic faciens et de hoc vitulo quomodo fecit et prius et rogante pro eis sacerdote propitius erit Dominus

21 ipsum autem vitulum efferet extra castra atque comburet sicut et priorem vitulum quia pro peccato est multitudinis

22 si peccaverit princeps et fecerit unum e pluribus per ignorantiam quod Domini lege prohibetur

23 et postea intellexerit peccatum suum offeret hostiam Domino hircum de capris immaculatum

24 ponetque manum suam super caput eius cumque immolaverit eum in loco ubi solet mactari holocaustum coram Domino quia pro peccato est

25 tinguet sacerdos digitum in sanguine hostiae pro peccato tangens cornua altaris holocausti et reliquum fundens ad basim eius

26 adipem vero adolebit supra sicut in victimis pacificorum fieri solet rogabitque pro eo et pro peccato eius ac dimittetur ei

27 quod si peccaverit anima per ignorantiam de populo terrae ut faciat quicquam ex his quae Domini lege prohibentur atque delinquat

28 et cognoverit peccatum suum offeret capram immaculatam

29 ponetque manum super caput hostiae quae pro peccato est et immolabit eam in loco holocausti

30 tolletque sacerdos de sanguine in digito suo et tangens cornua altaris holocausti reliquum fundet ad basim eius

31 omnem autem auferens adipem sicut auferri solet de victimis pacificorum adolebit super altare in odorem suavitatis Domino rogabitque pro eo et dimittetur ei

32 sin autem de pecoribus obtulerit victimam pro peccato ovem scilicet immaculatam

33 ponet manum super caput eius et immolabit eam in loco ubi solent holocaustorum caedi hostiae

34 sumetque sacerdos de sanguine eius digito suo et tangens cornua altaris holocausti reliquum fundet ad basim eius

35 omnem quoque auferens adipem sicut auferri solet adest arietis qui immolatur pro pacificis et cremabit super altare in incensum Domini rogabitque pro eo et pro peccato eius et dimittetur illi

7 sin autem non potuerit offerre pecus offerat duos turtures vel duos pullos columbarum Domino unum pro peccato et alterum in holocaustum

8 dabitque eos sacerdoti qui primum offerens pro peccato retorquet caput eius ad pinnulas ita ut collo hereat et non penitus abrumpatur

9 et asperget de sanguine eius parietem altaris quicquid autem reliquum fuerit faciet destillare ad fundamentum eius quia pro peccato est

10 alterum vero adolebit holocaustum ut fieri solet rogabitque pro eo sacerdos et pro peccato eius et dimittetur ei

11 quod si non quiverit manus eius offerre duos turtures vel duos pullos columbae offeret pro peccato similam partem ophi decimam non mittet in eam oleum nec turis aliquid inponet quia pro peccato est

12 tradetque eam sacerdoti qui plenum ex toto pugilum hauriens cremabit super altare in monumentum eius qui obtulit

13 rogans pro illo et expians reliquam vero partem ipse habebit in munere

14 locutus est Dominus ad Moysen dicens

15 anima si praevaricans caerimonias per errorem in his quae Domino sunt sanctificata peccaverit offeret pro delicto suo arietem immaculatum de gregibus qui emi potest duobus siclis iuxta pondus sanctuarii

16 ipsumque quod intulit damni restituet et quintam partem ponet supra tradens sacerdoti qui rogabit pro eo offerens arietem et dimittetur ei

17 anima si peccaverit per ignorantiam feceritque unum ex his quae Domini lege prohibentur et peccati rea intellexerit iniquitatem suam

18 offeret arietem immaculatum de gregibus sacerdoti iuxta mensuram aestimationemque peccati qui orabit pro eo quod nesciens fecerit et dimittetur ei

19 quia per errorem deliquit in Dominum

Caput 5

1 si peccaverit anima et audierit vocem iurantis testisque fuerit quod aut ipse vidit aut conscius est nisi indicaverit portabit iniquitatem suam

2 anima quae tetigerit aliquid immundum sive quod occisum a bestia est aut per se mortuum vel quodlibet aliud reptile et oblita fuerit immunditiae suae rea est et deliquit

3 et si tetigerit quicquam de immunditia hominis iuxta omnem impuritatem qua pollui solet oblitaque cognoverit postea subiacebit delicto

4 anima quae iuraverit et protulerit labiis suis ut vel male quid faceret vel bene et id ipsum iuramento et sermone firmaverit oblitaque postea intellexerit delictum suum

5 agat paenitentiam pro peccato

6 et offerat agnam de gregibus sive capram orabitque pro eo sacerdos et pro peccato eius

Caput 6

1 locutus est Dominus ad Moysen dicens

2 anima quae peccaverit et contempto Domino negaverit depositum proximo suo quod fidei eius creditum fuerat vel vi aliquid extorserit aut calumniam fecerit

3 sive rem perditam invenerit et infitians insuper peierarit et quodlibet aliud ex pluribus fecerit in quibus peccare solent homines

4 convicta delicti reddet

5 omnia quae per fraudem voluit obtinere integra et quintam insuper partem domino cui damnum intulerat

6 pro peccato autem suo offeret arietem immaculatum de grege et dabit eum sacerdoti iuxta aestimationem mensuramque delicti

7 qui rogabit pro eo coram Domino et dimittetur illi pro singulis quae faciendo peccaverit

8 locutus est Dominus ad Mosen dicens

9 praecipe Aaron et filiis eius haec est lex holocausti cremabitur in altari tota nocte usque mane ignis ex eodem altari erit

10 vestietur sacerdos tunica et feminalibus lineis tolletque cineres quos vorans ignis exusit et ponens iuxta altare

11 spoliabitur prioribus vestimentis indutusque aliis effret eos extra castra et in loco mundissimo usque ad favillam consumi faciet

12 ignis autem in altari semper ardebit quem nutriet sacerdos subiciens ligna mane per singulos dies et inposito holocausto desuper adolebit adipem pacificorum

13 ignis est iste perpetuus qui numquam deficiet in altari

14 haec est lex sacrificii et libamentorum quae offerent filii Aaron coram Domino et coram altari

15 tollet sacerdos pugillum similiae quae conspersa est oleo et totum tus quod super similam positum est adolebitque illud in altari in monumentum odoris suavissimi Domino

16 reliquam autem partem similiae comedet Aaron cum filiis suis absque fermento et comedet in loco sancto atrii tabernaculi

17 ideo autem non fermentabitur quia pars eius in Domini offertur incensum sanctum sanctorum erit sicut pro peccato atque delicto

18 mares tantum stirpis Aaron comedent illud legitimum ac sempiternum est in generationibus vestris de sacrificiis Domini omnis qui tetigerit illa sanctificabitur

19 et locutus est Dominus ad Mosen dicens

20 haec est oblatio Aaron et filiorum eius quam offerre debent Domino in die unctionis suae decimam partem oephi offerent similiae in sacrificio sempiterno medium eius mane et medium vespere

21 quae in sartagine oleo conspersa frigetur offeret autem eam calidam in odorem suavissimum Domino

22 sacerdos qui patri iure successerit et tota cremabitur in altari

23 omne enim sacrificium sacerdotum igne consumetur nec quisquam comedet ex eo

24 locutus est Dominus ad Mosen dicens

25 loquere Aaron et filiis eius ista est lex hostiae pro peccato in loco ubi offertur holocaustum immolabitur coram Domino sanctum sanctorum est

26 sacerdos qui offert comedet eam in loco sancto in atrio tabernaculi

27 quicquid tetigerit carnes eius sanctificabitur si de sanguine illius vestis fuerit aspersa lavabitur in loco sancto

28 vas autem fictile in quo cocta est confringetur quod si vas aeneum fuerit defricabitur et lavabitur aqua

29 omnis masculus de genere sacerdotali vescetur carnibus eius quia sanctum sanctorum est

30 hostia enim quae caeditur pro peccato cuius sanguis infertur in tabernaculum testimonii ad expiandum in sanctuario non comedetur sed comburetur igni

Caput 7

1 haec quoque est lex hostiae pro delicto sancta sanctorum est

2 idcirco ubi immolatur holocaustum mactabitur et victima pro delicto sanguis eius per gyrum fundetur altaris

3 offerent ex ea caudam et adipem qui operit vitalia

4 duos renunculos et pinguedinem quae iuxta ilia est reticulumque iecoris cum renunculis

5 et adolebit ea sacerdos super altare incensum est Domini pro delicto

6 omnis masculus de sacerdotali genere in loco sancto vescetur his carnibus quia sanctum sanctorum est

7 sicut pro peccato offertur hostia ita et pro delicto utriusque hostiae lex una erit ad sacerdotem qui eam obtulerit pertinebit

8 sacerdos qui offert holocausti victimam habebit pellem eius

9 et omne sacrificium similiae quod coquitur in clibano et quicquid in craticula vel in sartagine praeparatur eius erit sacerdotis a quo offertur

10 sive oleo conspersa sive arida fuerit cunctis filiis Aaron aequa mensura per singulos dividetur

11 haec est lex hostiae pacificorum quae offertur Domino

12 si pro gratiarum actione fuerit oblatio offerent panes absque fermento conspersos oleo et lagana azyma uncta oleo coctamque similam et collyridas olei admixtione conspersas

13 panes quoque fermentatos cum hostia gratiarum quae immolatur pro pacificis

14 ex quibus unus pro primitiis offeretur Domino et erit sacerdotis qui fundet hostiae sanguinem

15 cuius carnes eadem comedentur die nec remanebit ex eis quicquam usque mane

16 si voto vel sponte quisquam obtulerit hostiam eadem similiter edetur die sed et si quid in crastinum remanserit vesci licitum est

17 quicquid autem tertius invenerit dies ignis absumet

18 si quis de carnibus victimae pacificorum die tertio comederit irrita fiet oblatio nec proderit offerenti quin potius quaecumque anima tali se edulio contaminarit praevaricationis rea erit

19 caro quae aliquid tetigerit immundum non comedetur sed comburetur igni qui fuerit mundus vescetur ea

20 anima polluta quae ederit de carnibus hostiae pacificorum quae oblata est Domino peribit de populis suis

21 et quae tetigerit immunditiam hominis vel iumentum sive omnis rei quae pollui potest et comederit de huiusmodi carnibus interibit de populis suis

22 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

23 loquere filiis Israhel adipem bovis et ovis et caprae non comedetis

24 adipem cadaveris morticini et eius animalis quod a bestia captum est habebitis in usus varios

25 si quis adipem qui offerri debet in incensum Domini comederit peribit de populo suo

26 sanguinem quoque omnis animalis non sumetis in cibo tam de avibus quam de pecoribus

27 omnis anima quae ederit sanguinem peribit de populis suis

28 locutus est Dominus ad Mosen dicens

29 loquere filiis Israhel qui offert victimam pacificorum Domino offerat simul et sacrificium id est libamenta eius

30 tenebit manibus adipem hostiae et pectusculum cumque ambo oblata Domino consecrarit tradet sacerdoti

31 qui adolebit adipem super altare pectusculum autem erit Aaron et filiorum eius

32 armus quoque dexter de pacificorum hostiis cedet in primitias sacerdotis

33 qui obtulerit sanguinem et adipem filiorum Aaron ipse habebit et armum dextrum in portione sua

34 pectusculum enim elationis et armum separationis tulli a filiis Israhel de hostiis eorum pacificis et dedi Aaron sacerdoti ac filiis eius lege perpetua ab omni populo Israhel

35 haec est unctio Aaron et filiorum eius in caerimoniis Domini die qua obtulit eos Moses ut sacerdotio fungerentur

36 et quae praecepit dari eis Dominus a filiis Israhel religione perpetua in generationibus suis

37 ista est lex holocausti et sacrificii pro peccato atque delicto et pro consecratione et pacificorum victimis

38 quas constituit Dominus Mosi in monte Sinai quando mandavit filiis Israhel ut offerrent oblationes suas Domino in deserto Sinai

Caput 8

1 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

2 tolle Aaron cum filiis suis vestes eorum et unctionis oleum vitulum pro peccato duos arietes canistrum cum azymis

3 et congregabis omnem coetum ad ostium tabernaculi

4 fecit Moses ut Dominus imperarat congregataque omni turba ante fores

5 ait iste est sermo quem iussit Dominus fieri

6 statimque obtulit Aaron et filios eius cumque lavisset eos

7 vestivit pontificem subucula linea accingens eum balteo et induens tunica hyacinthina et desuper umerale inposuit

8 quod adstringens cingulo aptavit rationali in quo erat doctrina et veritas

9 cidarim quoque textit caput et super eam contra frontem posuit lamminam auream consecratam in sanctificationem sicut praeceperat ei Dominus

10 tulit et unctionis oleum quo levit tabernaculum cum omni suppellectili sua

11 cumque sanctificans aspersisset altare septem vicibus unxit illud et omnia vasa eius labrumque cum basi sua sanctificavit oleo

12 quod fundens super caput Aaron unxit eum et consecravit

13 filios quoque eius oblatos vestivit tunicis lineis et cinxit balteo inposuitque mitras ut iusserat Dominus

14 obtulit et vitulum pro peccato cumque super caput eius posuissent Aaron et filii eius manus suas

15 immolavit eum hauriens sanguinem et tincto digito tetigit cornua altaris per gyrum quo expiato et sanctificato fudit reliquum sanguinem ad fundamenta eius

16 adipem autem qui erat super vitalia et reticulum iecoris duosque renunculos cum arvinulis suis adolevit super altare

17 vitulum cum pelle carnibus et fimo cremans extra castra sicut praeceperat Dominus

18 obtulit et arietem in holocaustum super cuius caput cum inposuissent Aaron et filii eius manus suas

19 immolavit eum et fudit sanguinem eius per altaris circuitum

20 ipsumque arietem in frustra concidens caput eius et artus et adipem adolevit igni

21 lotis prius intestinis et pedibus totumque simul arietem incendit super altare eo quod esset holocaustum suavissimi odoris Domino sicut praeceperat ei

22 obtulit et arietem secundum in consecrationem sacerdotum posueruntque super caput illius Aaron et filii eius manus suas

23 quem cum immolasset Moses sumens de sanguine tetigit extremum auriculae dextrae Aaron et pollicem manus eius dextrae similiter et pedis

24 obtulit et filios Aaron cumque de sanguine arietis immolati tetigisset extremum auriculae singulorum dextrae et pollices manus ac pedis dextri reliquum fudit super altare per circuitum

25 adipem vero et caudam omnemque pinguedinem quae operit intestina reticulumque iecoris et duos renes cum adipibus suis et armo dextro separavit

26 tollens autem de canistro azymorum quod erat coram Domino panem absque fermento et collyridam conspersam oleo laganumque posuit super adipem et armum dextrum

27 tradens simul omnia Aaron et filiis eius qui postquam levaverunt ea coram Domino

28 rursum suscepta de manibus eorum adolevit super altare holocausti eo quod consecrationis esset oblatio in odorem suavitatis sacrificii Domini

29 tulit et pectusculum elevans illud coram Domino de ariete consecrationis in partem suam sicut praeceperat ei Dominus

30 adsumensque unguentum et sanguinem qui erat in altari aspersit super Aaron et vestimenta eius et super filios illius ac vestes eorum

31 cumque sanctificasset eos in vestitu suo praecepit eis dicens coquite carnes ante fores tabernaculi et ibi comedite eas panes quoque consecrationis edite qui positi sunt in canistro sicut praecepit mihi dicens Aaron et filii eius comedent eos

32 quicquid autem reliquum fuerit de carne et panibus ignis absumet

33 de ostio quoque tabernaculi non exhibitis septem diebus usque ad diem quo conplebitur tempus consecrationis vestrae septem enim diebus finitur consecratio

34 sicut et inpraesentiarum factum est ut ritus sacrificii conpleretur

35 die ac nocte manebitis in tabernaculo observantes custodias Domini ne moriamini sic enim mihi praeceptum est

36 feceruntque Aaron et filii eius cuncta quae locutus est Dominus per manum Mosi

Caput 9

1 facto autem octavo die vocavit Moses Aaron et filios eius ac maiores natu Israhel dixitque ad Aaron

2 tolle de armento vitulum pro peccato et arietem in holocaustum utrumque immaculatos et offer illos coram Domino

3 et ad filios Israhel loqueris tollite hircum pro peccato et vitulum atque agnum anniculos et sine macula in holocaustum

4 bovem et arietem pro pacificis et immolate eos coram Domino in sacrificio singulorum similam oleo conspersam offerentes hodie enim Dominus apparebit vobis

5 tulerunt ergo cuncta quae iusserat Moses ad ostium tabernaculi ubi cum omnis staret multitudo

6 ait Moses iste est sermo quem praecepit Dominus facite et apparebit vobis gloria eius

7 dixit et ad Aaron accede ad altare et immola pro peccato tuo offer holocaustum et deprecare pro te et pro populo cumque mactaveris hostiam populi ora pro eo sicut praecepit Dominus

8 statimque Aaron accedens ad altare immolavit vitulum pro peccato suo

9 cuius sanguinem obtulerunt ei filii sui in quo tinguens digitum tetigit cornua altaris et fudit residuum ad basim eius

10 adipemque et renunculos ac reticulum iecoris quae sunt pro peccato adolevit super altare sicut praeceperat Dominus Mosi

11 carnes vero et pellem eius extra castra conbusit igni

12 immolavit et holocausti victimam obtuleruntque ei filii sui sanguinem eius quem fudit per altaris circuitum

13 ipsam etiam hostiam in frusta concisam cum capite et membris singulis obtulerunt quae omnia super altare cremavit igni

14 lotis prius aqua intestinis et pedibus

15 et pro peccato populi offerens mactavit hircum expiatoque altari

16 fecit holocaustum

17 addens in sacrificio libamenta quae pariter offeruntur et adolens ea super altare absque caerimoniis holocausti matutini

18 immolavit et bovem atque arietem hostias pacificas populi obtuleruntque ei filii sui sanguinem quem fudit super altare in circuitu

19 adipem autem bovis et caudam arietis renunculosque cum adipibus suis et reticulum iecoris

20 posuerunt super pectora cumque cremati essent adipem in altari

21 pectora eorum et artus dextros separavit Aaron elevans coram Domino sicut praeceperat Moses

22 et tendens manum contra populum benedixit eis sicque conpletis hostiis pro peccato et holocaustis et pacificis descendit

23 ingressi autem Moses et Aaron tabernaculum testimonii et deinceps egressi benedixerunt populo apparuitque gloria Domini omni multitudini

24 et ecce egressus ignis a Domino devoravit holocaustum et adipem qui erant super altare quod cum vidissent turbae laudaverunt Dominum ruentes in facies suas

Caput 10

1 arreptisque Nadab et Abiu filii Aaron turibulis posuerunt ignem et incensum desuper offerentes coram Domino ignem alienum quod eis praeceptum non erat

2 egressusque ignis a Domino devoravit eos et mortui sunt coram Domino

3 dixitque Moses ad Aaron hoc est quod locutus est Dominus sanctificabor in his qui adpropinquant mihi et in conspectu omnis populi glorificabor quod audiens tacuit Aaron

4 vocatis autem Moses Misahel et Elsaphan filios Ozihel patrui Aaron ait ad eos ite et colligite fratres vestros de conspectu sanctuarii et asportate extra castra

5 confestimque pergentes tulerunt eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis et eiecerunt foras ut sibi fuerat imperatum

6 locutus est Moses ad Aaron et ad Eleazar atque Ithamar filios eius capita vestra nolite nudare et vestimenta nolite scindere ne forte moriamini et super omnem coetum oritur indignatio fratres vestri et omnis domus Israhel plangent incendium quod Dominus suscitavit

7 vos autem non egredimini fores tabernaculi alioquin peribitis oleum quippe sanctae unctionis est super vos qui fecerunt omnia iuxta praeceptum Mosi

8 dixit quoque Dominus ad Aaron

9 vinum et omne quod inebriare potest non bibetis tu et filii tui quando intratis tabernaculum testimonii ne moriamini quia praeceptum est sempiternum in generationes vestras

10 et ut habeatis scientiam discernendi inter sanctum et profanum inter pollutum et mundum

11 doceatisque filios Israhel omnia legitima mea quae locutus est Dominus ad eos per manum Mosi

12 locutusque est Moses ad Aaron et ad Eleazar atque Ithamar filios eius qui residui erant tollite sacrificium quod remansit de oblatione Domini et comedite illud absque fermento iuxta altare quia sanctum sanctorum est

13 comedetis autem in loco sancto quod datum est tibi et filiis tuis de oblationibus Domini sicut praeceptum est mihi

14 pectusculum quoque quod oblatum est et armum qui separatus est edetis in loco mundissimo tu et filii tui ac filiae tuae tecum tibi enim ac liberis tuis reposita sunt de hostiis salutaribus filiorum Israhel

15 eo quod armum et pectus et adipēs qui cremantur in altari elevaverint coram Domino et pertineant ad te et ad filios tuos lege perpetua sicut praecepit Dominus

16 inter haec hircum qui oblatus fuerat pro peccato cum quaereret Moses exustum repperit iratusque contra Eleazar et Ithamar filios Aaron qui remanserant ait

17 cur non comedistis hostiam pro peccato in loco sancto quae sancta sanctorum est et data vobis ut portetis iniquitatem multitudinis et rogetis pro ea in conspectu Domini

18 praesertim cum de sanguine illius non sit inlatum intra sancta et comedere eam debueritis in sanctuario sicut praeceptum est mihi

19 respondit Aaron oblata est hodie victima pro peccato et holocaustum coram Domino mihi autem accidit quod vides quomodo potui comedere eam aut placere Domino in caerimoniis mente lugubri

20 quod cum audisset Moses recepit satisfactionem

Caput 11

1 locutus est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

2 dicite filiis Israhel haec sunt animalia quae comedere debetis de cunctis animantibus terrae

3 omne quod habet divisam ungulam et ruminat in pecoribus comedetis

4 quicquid autem ruminat quidem et habet ungulam sed non dividit eam sicut camelus et cetera non comedetis illud et inter immunda reputabitur

5 chyrogyrillus qui ruminat ungulamque non dividit immundus est

6 lepus quoque nam et ipse ruminat sed ungulam non dividit

7 et sus qui cum ungulam dividat non ruminat

8 horum carnibus non vescemini nec cadavera contingetis quia immunda sunt vobis

9 haec sunt quae gignuntur in aquis et vesci licitum est omne quod habet pinnulas et squamas tam in mari quam in fluminibus et stagnis comedetis

10 quicquid autem pinnulas et squamas non habet eorum quae in aquis moventur et vivunt abominabile vobis

11 et execrandum erit carnes eorum non comedetis et morticina vitabitur

12 cuncta quae non habent pinnulas et squamas in aquis polluta erunt

13 haec sunt quae de avibus comedere non debetis et vitanda sunt vobis aquilam et grypem et alietum

14 milvum ac vulturem iuxta genus suum

15 et omne corvini generis in similitudinem suam

16 strutionem et noctuam et larum et accipitrem iuxta genus suum

17 bubonem et mergulum et ibin

18 cycnum et onocrotalum et porphirionem

19 erodionem et charadrion iuxta genus suum opupam quoque et vesperilionem

20 omne de volucris quod graditur super quattuor pedes abominabile erit vobis

21 quicquid autem ambulat quidem super quattuor pedes sed habet longiora retro crura per quae salit super terram

22 comedere debetis ut est brucus in genere suo et attacus atque ophiomachus ac lucusta singula iuxta genus suum

23 quicquid autem ex volucris quattuor tantum habet pedes execrabile erit vobis

24 et quicumque morticina eorum tetigerit polluetur et erit immundus usque ad vesperum

25 et si necesse fuerit ut portet quippiam horum mortuum lavabit vestimenta sua et immundus erit usque ad solis occasum

26 omne animal quod habet quidem ungulam sed non dividit eam nec ruminat immundum erit et quicquid tetigerit illud contaminabitur

27 quod ambulat super manus ex cunctis animantibus quae incedunt quadrupedia immundum erit qui tetigerit morticina eorum polluetur usque ad vesperum

28 et qui portaverit huiusmodi cadavera lavabit vestimenta sua et immundus erit usque ad vesperum quia omnia haec immunda sunt vobis

29 hoc quoque inter polluta reputabitur de his quae moventur in terra mustela et mus et corcodillus singula iuxta genus suum

30 migale et cameleon et stelio ac lacerta et talpa

31 omnia haec immunda sunt qui tetigerit morticina eorum immundus erit usque ad vesperum

32 et super quod ceciderit quicquam de morticinis eorum polluetur tam vas ligneum et vestimentum quam pelles et cilicia et in quocumque fit opus tinguntur aqua et polluta erunt usque ad vesperum et sic postea mundabuntur

33 vas autem fictile in quo horum quicquam intro ceciderit polluetur et idcirco frangendum est

34 omnis cibus quem comeditis si fusa fuerit super eum aqua immundus erit et omne liquens quod bibitur de universo vase immundum erit

35 et quicquid de morticinis istiusmodi ceciderit super illud inmundum erit sive clibani sive cytropodes destruentur et inmundi erunt

36 fontes vero et cisternae et omnis aquarum congregatio munda erit qui morticinum eorum tetigerit polluetur

37 si ceciderint super sementem non polluent eam

38 sin autem quispiam aqua sementem perfuderit et postea morticinis tacta fuerit ilico polluetur

39 si mortuum fuerit animal quod licet vobis comedere qui cadaver eius tetigerit inmundus erit usque ad vesperum

40 et qui comederit ex eo quippiam sive portaverit lavabit vestimenta sua et inmundus erit usque ad vesperum

41 omne quod reptat super terram abominabile erit nec adsumetur in cibum

42 quicquid super pectus quadrupes graditur et multos habet pedes sive per humum trahitur non comedetis quia abominabile est

43 nolite contaminare animas vestras nec tangatis quicquam eorum ne inmundi sitis

44 ego enim sum Dominus Deus vester sancti estote quoniam et ego sanctus sum ne polluatis animas vestras in omni reptili quod movetur super terram

45 ego sum Dominus qui eduxi vos de terra Aegypti ut essem vobis in Deum sancti eritis quia et ego sanctus sum

46 ista est lex animantium et volucrum et omnis animae viventis quae movetur in aqua et reptat in terra

47 ut differentias noveritis mundi et inmundi et sciatis quid comedere et quid respuere debeatis

Caput 12

1 locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere filiis Israel et dices ad eos mulier si suscepto semine pepererit masculum inmundum erit septem diebus iuxta dies separationis menstruae

3 et die octavo circumcidetur infantulus

4 ipsa vero triginta tribus diebus manebit in sanguine purificationis suae omne sanctum non tanget nec ingreditur sanctuarium donec impleantur dies purificationis eius

5 sin autem feminam pepererit inmundum erit duabus ebdomadibus iuxta ritum fluxus menstrui et sexaginta ac sex diebus manebit in sanguine purificationis suae

6 cumque expleti fuerint dies purificationis eius pro filio sive pro filia deferet agnum anniculum in holocaustum et pullum columbae sive turturem pro peccato ad ostium tabernaculi testimonii et tradet sacerdoti

7 qui offeret illa coram Domino et rogabit pro ea et sic mundabitur a profluvio sanguinis sui ista est lex parientis masculum ac feminam

8 quod si non invenerit manus eius nec potuerit offerre agnum sumet duos turtures vel duos pullos columbae

unum in holocaustum et alterum pro peccato orabitque pro ea sacerdos et sic mundabitur

Caput 13

1 locutus est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

2 homo in cuius carne et cute ortus fuerit diversus color sive pustula aut quasi lucens quippiam id est plaga leprae adducetur ad Aaron sacerdotem vel ad unum quemlibet filiorum eius

3 qui cum viderit lepram in cute et pilos in album mutatos colorem ipsamque speciem leprae humiliorem cute et carne reliqua plaga leprae est et ad arbitrium eius separabitur

4 sin autem lucens candor fuerit in cute nec humilior carne reliqua et pili coloris pristini recludet eum sacerdos septem diebus

5 et considerabit die septimo et siquidem lepra ultra non creverit nec transierit in cute priores terminos rursum includet eum septem diebus aliis

6 et die septimo contemplabitur si obscurior fuerit lepra et non creverit in cute mundabit eum quia scabies est lavabitque homo vestimenta sua et mundus erit

7 quod si postquam a sacerdote visus est et redditus munditiae iterum lepra creverit adducetur ad eum

8 et inmunditiae condemnabitur

9 plaga leprae si fuerit in homine adducetur ad sacerdotem

10 et videbit eum cumque color albus in cute fuerit et capillorum mutarit aspectum ipsa quoque caro viva apparuerit

11 lepra vetustissima iudicabitur atque inolita cuti contaminabit itaque eum sacerdos et non recludet quia perspicue inmunditia est

12 sin autem effloruerit discurrens lepra in cute et operuerit omnem carnem a capite usque ad pedes quicquid sub aspectu oculorum cadit

13 considerabit eum sacerdos et teneri lepra mundissima iudicabit eo quod omnis in candorem versa sit et idcirco homo mundus erit

14 quando vero caro vivens in eo apparuerit

15 tunc sacerdotis iudicio polluetur et inter inmundos reputabitur caro enim viva si lepra aspergatur inmundum est

16 quod si rursum versa fuerit in alborem et totum hominem operuerit

17 considerabit eum sacerdos et mundum esse decernet

18 caro et cutis in qua ulcus natum est et sanatum

19 et in loco ulceris cicatrix apparuerit alba sive subrufa adducetur homo ad sacerdotem

20 qui cum viderit locum leprae humiliorem carne reliqua et pilos versos in candorem contaminabit eum plaga enim leprae orta est in ulcere

21 quod si pilus coloris est pristini et cicatrix subobscura et vicina carne non est humilior recludet eum septem diebus

22 et siquidem creverit adiudicabit eum leprae

23 sin autem steterit in loco suo ulceris est cicatrix et homo mundus erit

24 caro et cutis quam ignis exuserit et sanata albam sive rufam habuerit cicatricem

25 considerabit eam sacerdos et ecce versa est in alborem et locus eius reliqua cute humilior contaminabit eum quia plaga leprae in cicatrice orta est

26 quod si pilorum color non fuerit inmutatus nec humilior plaga carne reliqua et ipsa leprae species fuerit subobscura recludet eum septem diebus

27 et die septimo contemplabitur si creverit in cute lepra contaminabit eum

28 sin autem in loco suo candor steterit non satis clarus plaga combustionis est et idcirco mundabitur quia cicatrix est combusturae

29 vir sive mulier in cuius capite vel barba germinarit lepra videbit eos sacerdos

30 et siquidem humilior fuerit locus carne reliqua et capillus flavus solitoque subtilior contaminabit eos quia lepra capitis ac barbae est

31 sin autem viderit et locum maculae aequalem vicinae carni et capillum nigrum recludet eos septem diebus

32 et die septimo intuebitur si non creverit macula et capillus sui coloris est et locus plagae carni reliquae aequalis

33 radetur homo absque loco maculae et includetur septem diebus aliis

34 si die septimo visa fuerit stetisse plaga in loco suo nec humilior carne reliqua mundabit eum lotisque vestibus mundus erit

35 sin autem post emundationem rursus creverit macula in cute

36 non quaeret amplius utrum capillus in flavum colorem sit commutatus quia aperte inmundus est

37 porro si steterit macula et capilli nigri fuerint novit hominem esse sanatum et confidenter eum pronuntiet mundum

38 vir et mulier in cuius cute candor apparuerit

39 intuebitur eos sacerdos si deprehenderit subobscurum alborem lucere in cute sciat non esse lepram sed maculam coloris candidi et hominem mundum

40 vir de cuius capite capilli fluunt calvus ac mundus est

41 et si a fronte ceciderint pili recalvaster et mundus est

42 sin autem in calvitio sive in recalvatione albus vel rufus color fuerit exortus

43 et hoc sacerdos viderit condemnabit eum haut dubiae leprae quae orta est in calvitio

44 quicumque ergo maculatus fuerit lepra et separatus ad arbitrium sacerdotis

45 habebit vestimenta dissuta caput nudum os veste contextum contaminatum ac sordidum se clamabit

46 omni tempore quo leprosus est et inmundus solus habitabit extra castra

47 vestis lanea sive linea quae lepram habuerit

48 in stamine atque subtemine aut certe pellis vel quicquid ex pelle confectum est

49 si alba aut rufa macula fuerit infecta lepra reputabitur ostendeturque sacerdoti

50 qui consideratam recludet septem diebus

51 et die septimo rursus aspiciens si crevisse deprehenderit lepra perseverans est pollutum iudicabit vestimentum et omne in quo fuerit inventa

52 et idcirco conburetur flammis

53 quod si eam viderit non crevisse

54 praecipiet et lavabunt id in quo lepra est recludetque illud septem diebus aliis

55 et cum viderit faciem quidem pristinam non reversam nec tamen crevisse lepram inmundum iudicabit et igne conburet eo quod infusa sit in superficie vestimenti vel per totum lepra

56 sin autem obscurior fuerit locus leprae postquam vestis est lota abrumpet eum et a solido dividet

57 quod si ultra apparuerit in his locis quae prius immacolata erant lepra volatilis et vaga debet igne conburi

58 si cessaverit lavabit ea quae pura sunt secundo et munda erunt

59 ista est lex leprae vestimenti lanei et linei staminis atque subteminis omnisque supellectilis pelliciae quomodo mundari debeat vel contaminari

Caput 14

1 locutusque est Dominus ad Moysen dicens

2 hic est ritus leprosi quando mundandus est adducetur ad sacerdotem

3 qui egressus e castris cum invenerit lepram esse mundatam

4 praecipiet ei qui purificatur ut offerat pro se duos passeris vivos quos vesci licitum est et lignum cedrinum vermiculumque et hysopum

5 et unum e passeribus immolari iubebit in vase fictili super aquas viventes

6 alium autem vivum cum ligno cedrino et cocco et hysopo tinguet in sanguine passeris immolati

7 quo asperget illum qui mundandus est septies ut iure purgetur et dimittet passerem vivum ut in agrum avolet

8 cumque laverit homo vestimenta sua radet omnes pilos corporis et lavabitur aqua purificatusque ingreditur castra ita dumtaxat ut maneat extra tabernaculum suum septem diebus

9 et die septimo radat capillos capitis barbamque et supercilia ac totius corporis pilos et lotis rursum vestibus et corpore

10 die octavo adsumet duos agnos immaculatos et ovem anniculam absque macula et tres decimas similiae in sacrificium quae conspersa sit oleo et seorsum olei sextarium

11 cumque sacerdos purificans hominem statuerit eum et haec omnia coram Domino in ostio tabernaculi testimonii

12 tollet agnum et offeret eum pro delicto oleique sextarium et oblatis ante Dominum omnibus

13 immolabit agnum ubi immolari solet hostia pro peccato et holocaustum id est in loco sancto sicut enim pro peccato ita et pro delicto ad sacerdotem pertinet hostia sancta sanctorum est

14 adsumensque sacerdos de sanguine hostiae quae immolata est pro delicto ponet super extremum auriculae dextrae eius qui mundatur et super pollices manus dextrae et pedis

15 et de olei sextario mittet in manum suam sinistram

16 tinguetque digitum dextrum in eo et asperget septies contra Dominum

17 quod autem reliquum est olei in leva manu fundet super extremum auriculae dextrae eius qui mundatur et super pollices manus ac pedis dextri et super sanguinem qui fusus est pro delicto

18 et super caput eius

19 rogabitque pro eo coram Domino et faciet sacrificium pro peccato tunc immolabit holocaustum

20 et ponet illud in altari cum libamentis suis et homo rite mundabitur

21 quod si pauper est et non potest manus eius invenire quae dicta sunt adsumet agnum pro delicto ad oblationem ut roget pro eo sacerdos decimamque partem similiae conspersae oleo in sacrificium et olei sextarium

22 duosque turtures sive duos pullos columbae quorum sit unus pro peccato et alter in holocaustum

23 offeretque ea die octavo purificationis suae sacerdoti ad ostium tabernaculi testimonii coram Domino

24 qui suscipiens agnum pro delicto et sextarium olei levabit simul

25 immolatoque agno de sanguine eius ponet super extremum auriculae dextrae illius qui mundatur et super pollices manus eius ac pedis dextri

26 olei vero partem mittet in manum suam sinistram

27 in quo tinguens digitum dextrae manus asperget septies contra Dominum

28 tangetque extremum dextrae auriculae illius qui mundatur et pollices manus ac pedis dextri in loco sanguinis qui effusus est pro delicto

29 reliquam autem partem olei quae est in sinistra manu mittet super caput purificati ut placet pro eo Dominum

30 et turturem sive pullum columbae offeret

31 unum pro delicto et alterum in holocaustum cum libamentis suis

32 hoc est sacrificium leprosi qui habere non potest omnia in emundationem sui

33 locutus est Dominus ad Moysen et Aaron dicens

34 cum ingressi fueritis terram Chanaan quam ego dabo vobis in possessionem si fuerit plaga leprae in aedibus

35 ibit cuius est domus nuntians sacerdoti et dicet quasi plaga leprae videtur mihi esse in domo mea

36 at ille praecipiet ut efferant universa de domo priusquam ingrediatur eam et videat utrum lepra sit ne inmundi fiant omnia quae in domo sunt intrabitque postea ut consideret domus lepram

37 et cum viderit in parietibus illius quasi valliculas pallore sive rubore deformes et humiliores superficie reliqua

38 egredietur ostium domus et statim claudet eam septem diebus

39 reversusque die septimo considerabit eam si invenerit crevisse lepram

40 iubebit erui lapides in quibus lepra est et proici eos extra civitatem in loco inmundo

41 domum autem ipsam radi intrinsecus per circuitum et spargi pulverem rasurae extra urbem in loco inmundo

42 lapidesque alios reponi pro his qui ablati fuerint et luto alio liniri domum

43 sin autem postquam eruti sunt lapides et pulvis elatus et alia terra lita

44 ingressus sacerdos viderit reversam lepram et parietes aspersos maculis lepra est perseverans et imunda domus

45 quam statim destruent et lapides eius ac ligna atque universum pulverem proicient extra oppidum in loco inmundo

46 qui intraverit domum quando clausa est imundus erit usque ad vesperum

47 et qui dormierit in ea et comederit quippiam lavabit vestimenta sua

48 quod si introiens sacerdos viderit lepram non crevisse in domo postquam denuo lita est purificabit eam reddita sanitate

49 et in purificationem eius sumet duos passeris lignumque cedrinum et vermiculum atque hysopum

50 et immolato uno passere in vase fictili super aquas vivas

51 tollet lignum cedrinum et hysopum et coccum et passerem vivum et intinguet omnia in sanguine passeris immolati atque in aquis viventibus et asperget domum septies

52 purificabitque eam tam in sanguine passeris quam in aquis viventibus et in passere vivo lignoque cedrino et hysopo atque vermiculo

53 cumque dimiserit passerem avolare in agrum libere orabit pro domo et iure mundabitur

54 ista est lex omnis leprae et percussurae

55 leprae vestium et domorum

56 cicatricis et erumpentium papularum lucentis maculae et in varias species coloribus inmutatis

57 ut possit sciri quo tempore mundum quid vel imundum sit

Caput 15

1 locutusque est Dominus ad Moysen et Aaron dicens

2 loquimini filiis Israhel et dicite eis vir qui patitur fluxum seminis imundus erit

3 et tunc iudicabitur huic vitio subiacere cum per momenta singula adhererit carni illius atque concreverit foedus humor

4 omne stratum in quo dormierit immundum erit et ubicumque sederit

5 si quis hominum tetigerit lectum eius lavabit vestimenta sua et ipse lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

6 si sederit ubi ille sederat et ipse lavabit vestimenta sua et lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

7 qui tetigerit carnem eius lavabit vestimenta sua et ipse lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

8 si salivam huiusmodi homo iecerit super eum qui mundus est lavabit vestem suam et lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

9 sagma super quo sederit immundum erit

10 et quicquid sub eo fuerit qui fluxum seminis patitur pollutum erit usque ad vesperum qui portaverit horum aliquid lavabit vestem suam et ipse lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

11 omnis quem tetigerit qui talis est non lotis ante manibus lavabit vestimenta sua et lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

12 vas fictile quod tetigerit confringetur vas autem ligneum lavabitur aqua

13 si sanatus fuerit qui huiusmodi sustinet passionem numerabit septem dies post emundationem sui et lotis vestibus ac toto corpore in aquis viventibus erit mundus

14 die autem octavo sumet duos turtures aut duos pullos columbae et veniet in conspectu Domini ad ostium tabernaculi testimonii dabitque eos sacerdoti

15 qui faciet unum pro peccato et alterum in holocaustum rogabitque pro eo coram Domino ut emundetur a fluxu seminis sui

16 vir de quo egreditur semen coitus lavabit aqua omne corpus suum et immundus erit usque ad vesperum

17 vestem et pellem quam habuerit lavabit aqua et immunda erit usque ad vesperum

18 mulier cum qua coierit lavabitur aqua et immunda erit usque ad vesperum

19 mulier quae redeunte mense patitur fluxum sanguinis septem diebus separabitur

20 omnis qui tetigerit eam immundus erit usque ad vesperum

21 et in quo dormierit vel sederit diebus separationis suae polluetur

22 qui tetigerit lectum eius lavabit vestimenta sua et ipse lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

23 omne vas super quo illa sederit quisquis adtigerit lavabit vestimenta sua et lotus aqua pollutus erit usque ad vesperum

24 si coierit cum ea vir tempore sanguinis menstrualis immundus erit septem diebus et omne stratum in quo dormierit polluetur

25 mulier quae patitur multis diebus fluxum sanguinis non in tempore menstruali vel quae post menstruum sanguinem fluere non cessat quamdiu huic subiacet passioni immunda erit quasi sit in tempore menstruo

26 omne stratum in quo dormierit et vas in quo sederit pollutum erit

27 quicumque tetigerit eam lavabit vestimenta sua et ipse lotus aqua immundus erit usque ad vesperum

28 si steterit sanguis et fluere cessarit numerabit septem dies purificationis suae

29 et octavo die offeret pro se sacerdoti duos turtures vel duos pullos columbae ad ostium tabernaculi testimonii

30 qui unum faciet pro peccato et alterum in holocaustum rogabitque pro ea coram Domino et pro fluxu immunditiae eius

31 docebitis ergo filios Israhel ut caveant immunditiam et non moriantur in sordibus suis cum polluerint tabernaculum meum quod est inter eos

32 ista est lex eius qui patitur fluxum seminis et qui polluitur coitu

33 et quae menstruis temporibus separatur vel quae iugi fluit sanguine et hominis qui dormierit cum ea

Caput 16

1 locutusque est Dominus ad Moysen post mortem duum filiorum Aaron quando offerentes ignem alienum interfecti sunt

2 et praecepit ei dicens loquere ad Aaron fratrem tuum ne omni tempore ingrediatur sanctuarium quod est intra velum coram propitiatorio quo tegitur arca ut non moriatur quia in nube apparebo super oraculum

3 nisi haec ante fecerit vitulum offeret pro peccato et arietem in holocaustum

4 tunica linea vestietur feminalibus lineis verecunda celabit accingetur zona linea cidarim lineam inponet capiti haec enim vestimenta sunt sancta quibus cunctis cum lotus fuerit induetur

5 suscipietque ab universa multitudine filiorum Israhel duos hircos pro peccato et unum arietem in holocaustum

6 cumque obtulerit vitulum et oraverit pro se et pro domo sua

7 duos hircos stare faciet coram Domino in ostio tabernaculi testimonii

8 mittens super utrumque sortem unam Domino et alteram capro emissario

9 cuius sors exierit Domino offeret illum pro peccato

10 cuius autem in caprum emissarium statuet eum vivum coram Domino ut fundat preces super eo et emittat illum in solitudinem

11 his rite celebratis offeret vitulum et rogans pro se et pro domo sua immolabit eum

12 adsumptoque turibulo quod de prunis altaris impleverit et hauriens manu compositum thymiana in incensum ultra velum intrabit in sancta

13 ut positus super ignem aromatibus nebula eorum et vapor operiat oraculum quod est super testimonium et non moriatur

14 tollet quoque de sanguine vituli et asperget digito septies contra propitiatorium ad orientem

15 cumque mactaverit hircum pro peccato populi inferet sanguinem eius intra velum sicut praeceptum est de sanguine vituli ut aspergat e regione oraculi

16 et expiet sanctuarium ab inmunditiis filiorum Israhel et a praevaricationibus eorum cunctisque peccatis iuxta hunc ritum faciet tabernaculo testimonii quod fixum est inter eos in medio sordium habitationis eorum

17 nullus hominum sit in tabernaculo quando pontifex ingreditur sanctuarium ut roget pro se et pro domo sua et pro universo coetu Israhel donec egrediatur

18 cum autem exierit ad altare quod coram Domino est oret pro se et sumptum sanguinem vituli atque hirci fundat super cornua eius per gyrum

19 aspergensque digito septies expiet et sanctificet illud ab inmunditiis filiorum Israhel

20 postquam emundarit sanctuarium et tabernaculum et altare tunc offerat hircum viventem

21 et posita utraque manu super caput eius confiteatur omnes iniquitates filiorum Israhel et universa delicta atque peccata eorum quae inprecans capiti eius emittet illum per hominem paratum in desertum

22 cumque portaverit hircus omnes iniquitates eorum in terram solitariam et dimissus fuerit in deserto

23 revertetur Aaron in tabernaculum testimonii et depositis vestibus quibus prius indutus erat cum intraret sanctuarium relictisque ibi

24 lavabit carnem suam in loco sancto indueturque vestimentis suis et postquam egressus obtulerit holocaustum suum ac plebis rogabit tam pro se quam pro populo

25 et adipem qui oblatus est pro peccatis adolebit super altare

26 ille vero qui dimiserit caprum emissarium lavabit vestimenta sua et corpus aqua et sic ingreditur in castra

27 vitulum autem et hircum qui pro peccato fuerant immolati et quorum sanguis inlatus est ut in sanctuario expiatio conpleretur asportabunt foras castra et conburent igni tam pelles quam carnes eorum et fimum

28 et quicumque conbuserit ea lavabit vestimenta sua et carnem aqua et sic ingreditur in castra

29 eritque hoc vobis legitimum sempiternum mense septimo decima die mensis adfligatis animas vestras nullumque facietis opus sive indigena sive advena qui peregrinatur inter vos

30 in hac die expiatio erit vestri atque mundatio ab omnibus peccatis vestris coram Domino mundabimini

31 sabbatum enim requietionis est et adfligatis animas vestras religione perpetua

32 expiabit autem sacerdos qui unctus fuerit et cuius initiatae manus ut sacerdotio fungatur pro patre suo indueturque stola linea et vestibus sanctis

33 et expiabit sanctuarium et tabernaculum testimonii atque altare sacerdotes quoque et universum populum

34 eritque hoc vobis legitimum sempiternum ut oretis pro filiis Israhel et pro cunctis peccatis eorum semel in anno fecit igitur sicut praeceperat Dominus Mosi

Caput 17

1 et locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere Aaron et filiis eius et cunctis filiis Israhel et dices ad eos iste est sermo quem mandavit Dominus dicens

3 homo quilibet de domo Israhel si occiderit bovem aut ovem sive capram in castris vel extra castra

4 et non obtulerit ad ostium tabernaculi oblationem Domino sanguinis reus erit quasi sanguinem fuderit sic peribit de medio populi sui

5 ideo offerre debent sacerdoti filii Israhel hostias suas quas occidunt in agro ut sanctificentur Domino ante ostium tabernaculi testimonii et immolent eas hostias pacificas Domino

6 fundetque sacerdos sanguinem super altare Domini ad ostium tabernaculi testimonii et adolebit adipem in odorem suavitatis Domino

7 et nequaquam ultra immolabunt hostias suas daemonibus cum quibus fornicati sunt legitimum sempiternum erit illis et posteris eorum

8 et ad ipsos dices homo de domo Israhel et de advenis qui peregrinantur apud vos qui obtulerit holocaustum sive victimam

9 et ad ostium tabernaculi testimonii non adduxerit eam ut offeratur Domino interibit de populo suo

10 homo quilibet de domo Israhel et de advenis qui peregrinantur inter eos si comederit sanguinem obfirmabo faciem meam contra animam illius et disperdam eam de populo suo

11 quia anima carnis in sanguine est et ego dedi illum vobis ut super altare in eo expietis pro animabus vestris et sanguis pro animae piculo sit

12 idcirco dixi filiis Israhel omnis anima ex vobis non comedet sanguinem nec ex advenis qui peregrinantur inter vos

13 homo quicumque de filiis Israhel et de advenis qui peregrinantur apud vos si venatione atque aucupio ceperit feram vel avem quibus vesci licitum est fundat sanguinem eius et operiat illum terra

14 anima enim omnis carnis in sanguine est unde dixi filiis Israhel sanguinem universae carnis non comedetis quia anima carnis in sanguine est et quicumque comederit illum interibit

15 anima quae comederit morticinum vel captum a bestia tam de indigenis quam de advenis lavabit vestes suas et semet ipsum aqua et contaminatus erit usque ad vesperum et hoc ordine mundus fiet

16 quod si non laverit vestimenta sua nec corpus portabit iniquitatem suam

Caput 18

1 locutusque est Dominus ad Mosen dicens
2 loquere filiis Israhel et dices ad eos ego Dominus Deus vester

3 iuxta consuetudinem terrae Aegypti in qua habitastis non facietis et iuxta morem regionis Chanaan ad quam ego introducturus sum vos non agetis nec in legitimis eorum ambulabitis

4 facietis iudicia mea et praecepta servabitis et ambulabitis in eis ego Dominus Deus vester

5 custodite leges meas atque iudicia quae faciens homo vivet in eis ego Dominus

6 omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedet ut revelet turpitudinem eius ego Dominus

7 turpitudinem patris et turpitudinem matris tuae non discoperies mater tua est non revelabis turpitudinem eius

8 turpitudinem uxoris patris tui non discoperies turpitudinem enim patris tui est

9 turpitudinem sororis tuae ex patre sive ex matre quae domi vel foris genita est non revelabis

10 turpitudinem filiae filii tui vel neptis ex filia non revelabis quia turpitudinem tua est

11 turpitudinem filiae uxoris patris tui quam peperit patri tuo et est soror tua non revelabis

12 turpitudinem sororis patris tui non discoperies quia caro est patris tui

13 turpitudinem sororis matris tuae non revelabis eo quod caro sit matris tuae

14 turpitudinem patris tui non revelabis nec accedes ad uxorem eius quae tibi adfinitate coniungitur

15 turpitudinem nurus tuae non revelabis quia uxor filii tui est nec discoperies ignominiam eius

16 turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis quia turpitudinem fratris tui est

17 turpitudinem uxoris tuae et filiae eius non revelabis filiam filii eius et filiam filiae illius non sumes ut reveles ignominiam eius quia caro illius sunt et talis coitus incestus est

18 sororem uxoris tuae in pelicatum illius non accipies nec revelabis turpitudinem eius adhuc illa vivente

19 ad mulierem quae patitur menstrua non accedes nec revelabis foeditatem eius

20 cum uxore proximi tui non coibis nec seminis commixtione maculaberis

21 de semine tuo non dabis ut consecratur idolo Moloch nec pollues nomen Dei tui ego Dominus

22 cum masculo non commisceberis coitu femineo quia abominatio est

23 cum omni pecore non coibis nec maculaberis cum eo mulier non subcumbet iumento nec miscebitur ei quia scelus est

24 ne polluamini in omnibus his quibus contaminatae sunt universae gentes quas ego eiciam ante conspectum vestrum

25 et quibus polluta est terra cuius ego scelera visitabo ut evomat habitatores suos

26 custodite legitima mea atque iudicia et non faciat ex omnibus abominationibus istis tam indigena quam colonus qui peregrinatur apud vos

27 omnes enim execrationes istas fecerunt accolae terrae qui fuerunt ante vos et polluerunt eam

28 cavete ergo ne et vos similiter evomat cum paria feceritis sicut evomit gentem quae fuit ante vos

29 omnis anima quae fecerit de abominationibus his quippiam peribit de medio populi sui

30 custodite mandata mea nolite facere quae fecerunt hii qui fuerunt ante vos et ne polluamini in eis ego Dominus Deus vester

Caput 19

1 locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere ad omnem coetum filiorum Israhel et dices ad eos sancti estote quia ego sanctus sum Dominus Deus vester

3 unusquisque matrem et patrem suum timeat sabbata mea custodite ego Dominus Deus vester

4 nolite converti ad idola nec deos conflatiles faciatis vobis ego Dominus Deus vester

5 si immolaveritis hostiam pacificorum Domino ut sit placabilis

6 eo die quo fuerit immolata comedetis eam et die altero quicquid autem residuum fuerit in diem tertium igne comburetis

7 si quis post biduum comederit ex ea profanus erit et impietatis reus

8 portabit iniquitatem suam quia sanctum Domini polluit et peribit anima illa de populo suo

9 cum messueris segetes terrae tuae non tondebis usque ad solum superficiem terrae nec remanentes spicas colliges

10 neque in vinea tua racemos et grana decidentia congregabis sed pauperibus et peregrinis carpenda dimittes ego Dominus Deus vester

11 non facietis furtum non mentiemini nec decipiet unusquisque proximum suum

12 non peierabis in nomine meo nec pollues nomen Dei tui ego Dominus

13 non facies calumniam proximo tuo nec vi opprimes eum non morabitur opus mercennarii apud te usque mane

14 non maledices surdo nec coram caeco pones offendiculum sed timebis Deum tuum quia ego sum Dominus

15 non facies quod iniquum est nec iniuste iudicabis nec consideres personam pauperis nec honores vultum potentis iuste iudica proximo tuo

16 non eris criminator et susurro in populis non stabis contra sanguinem proximi tui ego Dominus

17 ne oderis fratrem tuum in corde tuo sed publice argue eum ne habeas super illo peccatum

18 non quaeres ultionem nec memor eris iniuriae civium tuorum diliges amicum tuum sicut temet ipsum ego Dominus

19 leges meas custodite iumenta tua non facies coire cum alterius generis animantibus agrum non seres diverso semine veste quae ex duobus texta est non indueris

20 homo si dormierit cum muliere coitu seminis quae sit ancilla etiam nubilis et tamen pretio non redempta nec libertate donata vapulabunt ambo et non morientur quia non fuit libera

21 pro delicto autem suo offeret Domino ad ostium tabernaculi testimonii arietem

22 orabitque pro eo sacerdos et pro delicto eius coram Domino et repropitiabitur ei dimitteturque peccatum

23 quando ingressi fueritis terram et plantaveritis in ea ligna pomifera auferetis praepudia eorum poma quae germinant immunda erunt vobis nec edetis ex eis

24 quarto anno omnis fructus eorum sanctificabitur laudabilis Domino

25 quinto autem anno comedetis fructus congregantes poma quae proferunt ego Dominus Deus vester

26 non comedetis cum sanguine non augurabimini nec observabitis somnia

27 neque in rotundum adtondebitis comam nec radatis barbam

28 et super mortuo non incidetis carnem vestram neque figuras aliquas et stigmata facietis vobis ego Dominus

29 ne prostituas filiam tuam et contaminetur terra et impleatur piaculo

30 sabbata mea custodite et sanctuarium meum metuite ego Dominus

31 ne declinetis ad magos nec ab ariolis aliquid sciscitemini ut polluamini per eos ego Dominus Deus vester

32 coram cano capite consurge et honora personam senis et time Deum tuum ego sum Dominus

33 si habitaverit advena in terra vestra et moratus fuerit inter vos ne exprobetis ei

34 sed sit inter vos quasi indigena et diligetis eum quasi vosmet ipsos fuistis enim et vos advenae in terra Aegypti ego Dominus Deus vester

35 nolite facere iniquum aliquid in iudicio in regula in pondere in mensura

36 statera iusta et aequa sint pondera iustus modius aequusque sextarius ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegypti

37 custodite omnia praecepta mea et universa iudicia et facite ea ego Dominus

Caput 20

1 locutusque est Dominus ad Moysen dicens

2 haec loqueris filiis Israel homo de filiis Israel et de advenis qui habitant in Israel si quis dederit de semine suo idolo Moloch morte moriatur populus terrae lapidabit eum

3 et ego ponam faciem meam contra illum succidamque eum de medio populi sui eo quod dederit de semine suo Moloch et contaminaverit sanctuarium meum ac polluerit nomen sanctum meum

4 quod si neglegens populus terrae et quasi parvipendens imperium meum dimiserit hominem qui dederit de semine suo Moloch nec voluerit eum occidere

5 ponam faciem meam super hominem illum et cognationem eius succidamque et ipsum et omnes qui consenserunt ei ut fornicarentur cum Moloch de medio populi sui

6 anima quae declinaverit ad magos et ariolos et fornicata fuerit cum eis ponam faciem meam contra eam et interficiam illam de medio populi sui

7 sanctificamini et estote sancti quia ego Dominus Deus vester

8 custodite praecepta mea et facite ea ego Dominus qui sanctifico vos

9 qui maledixerit patri suo et matri morte moriatur patri matrique maledixit sanguis eius sit super eum

10 si moechatus quis fuerit cum uxore alterius et adulterium perpetrarit cum coniuge proximi sui morte moriantur et moechus et adultera

11 qui dormierit cum noverca sua et revelaverit ignominiam patris sui morte moriantur ambo sanguis eorum sit super eos

12 si quis dormierit cum nuru sua uterque moriantur quia scelus operati sunt sanguis eorum sit super eos

13 qui dormierit cum masculo coitu femineo uterque operati sunt nefas morte moriantur sit sanguis eorum super eos

14 qui supra uxorem filiam duxerit matrem eius scelus operatus est vivus ardebit cum eis nec permanebit tantum nefas in medio vestri

15 qui cum iumento et pecore coierit morte moriatur pecus quoque occidite

16 mulier quae subcubuerit cuilibet iumento simul interficietur cum eo sanguis eorum sit super eos

17 qui acceperit sororem suam filiam patris sui vel filiam matris suae et viderit turpitudinem eius illaque conspexerit fratris ignominiam nefariam rem operati sunt occidentur in conspectu populi sui eo quod turpitudinem suam mutuo revelarint et portabunt iniquitatem suam

18 qui coierit cum muliere in fluxu menstruo et revelaverit turpitudinem eius ipsaque aperuerit fontem sanguinis sui interficientur ambo de medio populi sui

19 turpitudinem materterae tuae et amitae tuae non discoperies qui hoc fecerit ignominiam carnis suae nudavit portabunt ambo iniquitatem suam

20 qui coierit cum uxore patruī vel avunculi sui et revelaverit ignominiam cognationis suae portabunt ambo peccatum suum absque liberis moriuntur

21 qui duxerit uxorem fratris sui rem facit illicitam turpitudinem fratris sui revelavit absque filiis erunt

22 custodite leges meas atque iudicia et facite ea ne et vos evomat terra quam intraturi estis et habitaturi

23 nolite ambulare in legitimis nationum quas ego expulsum sum ante vos omnia enim haec fecerunt et abominatus sum eos

24 vobis autem loquor possidete terram eorum quam dabo vobis in hereditatem terram fluentem lacte et melle ego Dominus Deus vester qui separavi vos a ceteris populis

25 separate ergo et vos iumentum mundum ab immundo et avem mundam ab immunda ne polluatis animas vestras in pecore et in avibus et cunctis quae moventur in terra et quae vobis ostendi esse polluta

26 eritis sancti mihi quia sanctus ego sum Dominus et separavi vos a ceteris populis ut essetis mei

27 vir sive mulier in quibus pythonicus vel divinationis fuerit spiritus morte moriantur lapidibus obruent eos sanguis eorum sit super illos

Caput 21

1 dixit quoque Dominus ad Moſen loquere ad sacerdotes filios Aaron et dices eis ne contaminetur sacerdos in mortibus civium suorum

2 nisi tantum in consanguineis ac propinquis id est super matre et patre et filio ac filia fratre quoque

3 et sorore virgine quae non est nupta viro

4 sed nec in principe populi sui contaminabitur

5 non radent caput nec barbam neque in carnibus suis facient incisuras

6 sancti erunt Deo suo et non polluent nomen eius incensum enim Domini et panes Dei sui offerunt et ideo sancti erunt

7 scortum et vile prostibulum non ducet uxorem nec eam quae repudiata est a marito quia consecratus est Deo suo

8 et panes propositionis offert sit ergo sanctus quia et ego sanctus sum Dominus qui sanctifico vos

9 sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro et violaverit nomen patris sui flammis exuretur

10 pontifex id est sacerdos maximus inter fratres suos super cuius caput fustum est unctionis oleum et cuius manus in sacerdotio consecratae sunt vestitusque est sanctis vestibus caput suum non discoperiet vestimenta non scindet

11 et ad omnem mortuum non ingredietur omnino super patre quoque suo et matre non contaminabitur

12 nec egredietur de sanctis ne polluat sanctuarium Domini quia oleum sanctae unctionis Dei sui super eum est ego Dominus

13 virginem ducet uxorem

14 viduam et repudiatam et sordidam atque meretricem non accipiet sed puellam de populo suo

15 ne commisceat stirpem generis sui vulgo gentis suae quia ego Dominus qui sanctifico eum

16 locutusque est Dominus ad Moſen dicens

17 loquere ad Aaron homo de semine tuo per familias qui habuerit maculam non offeret panes Deo suo

18 nec accedet ad ministerium eius si caecus fuerit si claudus si vel parvo vel grandi et torto naso

19 si fracto pede si manu

20 si gibbus si lippus si albuginem habens in oculo si iugem scabiem si insetiginem in corpore vel hirsutus

21 omnis qui habuerit maculam de semine Aaron sacerdotis non accedet offerre hostias Domino nec panes Deo suo

22 vascetur tamen panibus qui offeruntur in sanctuario

23 ita dumtaxat ut intra velum non ingrediat nec accedat ad altare quia maculam habet et contaminare non debet sanctuarium meum ego Dominus qui sanctifico eos

24 locutus est ergo Moſes ad Aaron et filios eius et ad omnem Israhel cuncta quae sibi fuerant imperata

Caput 22

1 locutus quoque est Dominus ad Moſen dicens

2 loquere ad Aaron et ad filios eius ut caveant ab his quae consecrata sunt filiorum Israhel et non contaminent nomen sanctificationum mihi quae ipsi offerunt ego Dominus

3 dic ad eos et ad posteros eorum omnis homo qui accesserit de stirpe vestra ad ea quae consecrata sunt et quae obtulerunt filii Israhel Domino in quo est immunditia peribit coram Domino ego sum Dominus

4 homo de semine Aaron qui fuerit leprosus aut patiens fluxum seminis non vascetur de his quae sanctificata sunt mihi donec sanetur qui tetigerit immundum super mortuo et ex quo egreditur semen quasi coitus

5 et qui tangit reptile et quodlibet immundum cuius tactus est sordidus

6 immundus erit usque ad vesperum et non vascetur his quae sanctificata sunt sed cum laverit carnem suam aqua

7 et occubuerit sol tunc mundatus vascetur de sanctificatione quia cibus illius est

8 morticinum et captum a bestia non comedent nec polluentur in eis ego sum Dominus

9 custodient praecepta mea ut non subiaceant peccato et moriantur in sanctuario cum polluerint illud ego Dominus qui sanctifico eos

10 omnis alienigena non comedit de sanctificatione inquilinus sacerdotis et mercennarius non vascetur ex eis

11 quem autem sacerdos emerit et qui vernaculus domus eius fuerit hii comedent ex eis

12 si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit de his quae sanctificata sunt et de primitiis non vescetur

13 sin autem vidua vel repudiata et absque liberis reversa fuerit ad domum patris sui sicut puella consuerat aletur cibis patris sui omnis alienigena comedendi ex eis non habet potestatem

14 qui comederit de sanctificatis per ignorantiam addet quintam partem cum eo quod comedit et dabit sacerdoti in sanctuarium

15 nec contaminabunt sanctificata filiorum Israhel quae offerunt Domino

16 ne forte sustineant iniquitatem delicti sui cum sanctificata comederint ego Dominus qui sanctifico eos

17 locutus est Dominus ad Mosen dicens

18 loquere ad Aaron et filios eius et ad omnes filios Israhel dicesque ad eos homo de domo Israhel et de advenis qui habitant apud vos qui obtulerit oblationem suam vel vota solvens vel sponte offerens quicquid illud obtulerit in holocaustum Domini

19 ut offeratur per vos masculus immaculatus erit ex bubus et ex ovibus et ex capris

20 si maculam habuerit non offeretis neque erit acceptabile

21 homo qui obtulerit victimam pacificorum Domino vel vota solvens vel sponte offerens tam de bubus quam de ovibus immaculatum offeret ut acceptabile sit omnis macula non erit in eo

22 si caecum fuerit si fractum si cicatricem habens si papulas aut scabiem vel inpetiginem non offeretis ea Domino neque adolebitis ex eis super altare Domini

23 bovem et ovem aure et cauda amputatis voluntarie offerre potes votum autem ex his solvi non potest

24 omne animal quod vel contritis vel tunsis vel sec-tis ablatisque testiculis est non offeretis Domino et in terra vestra hoc omnino ne faciatis

25 de manu alienigenae non offeretis panes Deo vestro et quicquid aliud dare voluerint quia corrupta et maculata sunt omnia non suscipietis ea

26 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

27 bos ovis et capra cum genita fuerint septem diebus erunt sub ubere matris suae die autem octavo et deinceps offerri poterunt Domino

28 sive illa bos sive ovis non immolabuntur una die cum fetibus suis

29 si immolaveritis hostiam pro gratiarum actione Domino ut possit esse placabilis

30 eodem die comedetis eam non remanebit quicquam in mane alterius diei ego Dominus

31 custodite mandata mea et facite ea ego Dominus

32 ne polluatis nomen meum sanctum ut sanctificer in medio filiorum Israhel ego Dominus qui sanctifico vos

33 et eduxi de terra Aegypti ut essem vobis in Deum ego Dominus

Caput 23

1 locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere filiis Israhel et dices ad eos hae sunt feriae Domini quas vocabitis sanctas

3 sex diebus facietis opus dies septimus quia sabbati requies est vocabitur sanctus omne opus non facietis in eo sabbatum Domini est in cunctis habitationibus vestris

4 hae sunt ergo feriae Domini sanctae quas celebrare debetis temporibus suis

5 mense primo quartadecima die mensis ad vesperum phase Domini est

6 et quintadecima die mensis huius sollemnitas azymorum Domini est septem diebus azyma comedetis

7 dies primus erit vobis celeberrimus sanctusque omne opus servile non facietis in eo

8 sed offeretis sacrificium in igne Domino septem diebus dies autem septimus erit celebrior et sanctior nullumque servile opus fiet in eo

9 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

10 loquere filiis Israhel et dices ad eos cum ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis et messueritis segetem feretis manipulos spicarum primitias messis vestrae ad sacerdotem

11 qui elevabit fasciculum coram Domino ut acceptabile sit pro vobis altero die sabbati et sanctificabit illum

12 atque in eodem die quo manipulus consecratur caedetur agnus immaculatus anniculus in holocaustum Domini

13 et libamenta offerentur cum eo duae decimae similae conspersae oleo in incensum Domini odoremque suavissimum liba quoque vini quarta pars hin

14 panem et pulentam et pultes non comedetis ex segete usque ad diem qua offeratis ex ea Deo vestro praeceptum est sempiternum in generationibus cunctisque habitaculis vestris

15 numerabitis ergo ab altero die sabbati in quo obtulistis manipulum primitiarum septem ebdomadas plenas

16 usque ad alteram diem expletionis ebdomadae septimae id est quinquaginta dies et sic offeretis sacrificium novum Domino

17 ex omnibus habitaculis vestris panes primitiarum duos de duabus decimis similae fermentatae quos coquetis in primitias Domini

18 offeretisque cum panibus septem agnos immaculatos anniculos et vitulum de armento unum et arietes duos et erunt in holocausto cum libamentis suis in odorem suavissimum Domino

19 facietis et hircum pro peccato duosque agnos anniculos hostias pacificorum

20 cumque elevaverit eos sacerdos cum panibus primitiarum coram Domino cedent in usum eius

21 et vocabitis hunc diem celeberrimum atque sanctissimum omne opus servile non facietis in eo legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis et generationibus vestris

22 postquam autem messueritis segetem terrae vestrae non secabitis eam usque ad solum nec remanentes spicas colligetis sed pauperibus et peregrinis dimittetis eas ego Dominus Deus vester

23 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

24 loquere filiis Israhel mense septimo prima die mensis erit vobis sabbatum memorabile clangentibus tubis et vocabitur sanctum

25 omne opus servile non facietis in eo et offeretis holocaustum Domino

26 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

27 decimo die mensis huius septimi dies expiationum erit celeberrimus et vocabitur sanctus adfligetisque animas vestras in eo et offeretis holocaustum Domino

28 omne opus non facietis in tempore diei huius quia dies propitiationis est ut propitietur vobis Dominus Deus vester

29 omnis anima quae adflcta non fuerit die hoc peribit de populis suis

30 et quae operis quippiam fecerit delebo eam de populo suo

31 nihil ergo operis facietis in eo legitimum sempiternum erit vobis in cunctis generationibus et habitationibus vestris

32 sabbatum requietionis est adfligetis animas vestras die nono mensis a vespero usque ad vesperum celebrabitis sabbata vestra

33 et locutus est Dominus ad Mosen dicens

34 loquere filiis Israhel a quintodecimo die mensis huius septimi erunt feriae tabernaculorum septem diebus Domino

35 dies primus vocabitur celeberrimus atque sanctissimus omne opus servile non facietis

36 et septem diebus offeretis holocausta Domino dies quoque octavus erit celeberrimus atque sanctissimus et offeretis holocaustum Domino est enim coetus atque collectae omne opus servile non facietis in eo

37 hae sunt feriae Domini quas vocabitis celeberrimas et sanctissimas offeretisque in eis oblationes Domino holocausta et libamenta iuxta ritum uniuscuiusque diei

38 exceptis sabbatis Domini donisque vestris et quae offertis ex voto vel quae sponte tribuitis Domino

39 a quintodecimo ergo die mensis septimi quando congregaveritis omnes fructus terrae vestrae celebrabitis ferias Domini septem diebus die primo et die octavo erit sabbatum id est requies

40 sumetisque vobis die primo fructus arboris pulcherrimae spatulasque palmarum et ramos ligni densarum frondium et salices de torrente et laetabimini coram Domino Deo vestro

41 celebrabitisque sollemnitatem eius septem diebus per annum legitimum sempiternum erit in generationibus vestris mense septimo festa celebrabit

42 et habitabitis in umbraculis septem diebus omnis qui de genere est Israhel manebit in tabernaculis

43 ut discant posteri vestri quod in tabernaculis habitare fecerim filios Israhel cum educerem eos de terra Aegypti ego Dominus Deus vester

44 locutusque est Moses super sollemnitatibus Domini ad filios Israhel

Caput 24

1 et locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 praecipe filiis Israhel ut adferant tibi oleum de olivis purissimum ac lucidum ad concinnandas lucernas iugiter

3 extra velum testimonii in tabernaculo foederis ponetque eas Aaron a vespere usque in mane coram Domino cultu ritumque perpetuo in generationibus vestris

4 super candelabro mundissimo ponentur semper in conspectu Domini

5 accipies quoque similam et coques ex ea duodecim panes qui singuli habebunt duas decimas

6 quorum senos altrinsecus super mensam purissimam coram Domino statues

7 et pones super eos tus lucidissimum ut sit panis in monumentum oblationis Domini

8 per singula sabbata mutabuntur coram Domino suscepti a filiis Israhel foedere sempiterno

9 eruntque Aaron et filiorum eius ut comedant eos in loco sancto quia sanctum sanctorum est de sacrificiis Domini iure perpetuo

10 ecce autem egressus filius mulieris israhelitis quem pepererat de viro aegyptio inter filios Israhel iurgatus est in castris cum viro israhelite

11 cumque blasphemasset nomen et maledixisset ei adductus est ad Mosen vocabatur autem mater eius Salumith filia Dabri de tribu Dan

12 miseruntque eum in carcerem donec nossent quid iuberet Dominus

13 qui locutus est ad Mosen

14 dicens educ blasphemum extra castra et ponant omnes qui audierunt manus suas super caput eius et lapidet eum populus universus

15 et ad filios Israhel loqueris homo qui maledixerit Deo suo portabit peccatum suum

16 et qui blasphemaverit nomen Domini morte moriatur lapidibus opprimet eum omnis multitudo sive ille civis seu peregrinus fuerit qui blasphemaverit nomen Domini morte moriatur

17 qui percusserit et occiderit hominem morte moriatur

18 qui percusserit animal reddat vicarium id est animam pro anima

19 qui inrogaverit maculam cuilibet civium suorum sicut fecit fiet ei

20 fracturam pro fractura oculum pro oculo dentem pro dente restituet qualem infixerit maculam talem sustinere coetur

21 qui percusserit iumentum reddet aliud qui percusserit hominem punietur

22 aequum iudicium sit inter vos sive peregrinus sive civis peccaverit quia ego sum Dominus Deus vester

23 locutusque est Moses ad filios Israhel et eduxerunt eum qui blasphemaverat extra castra ac lapidibus oppreserunt feceruntque filii Israhel sicut praeceperat Dominus Mosi

Caput 25

1 locutusque est Dominus ad Mosen in monte Sinai dicens

2 loquere filiis Israhel et dices ad eos quando ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis sabbatizet sabbatum Domini

3 sex annis seres agrum tuum et sex annis putabis vineam tuam colligesque fructus eius

4 septimo autem anno sabbatum erit terrae requietionis Domini agrum non seres et vineam non putabis

5 quae sponte gignit humus non metes et uvas primitiarum tuarum non colliges quasi vindemiam annus enim requietionis terrae est

6 sed erunt vobis in cibum tibi et servo tuo ancillae et mercenario tuo et advenae qui peregrinantur apud te

7 iumentis tuis et pecoribus omnia quae nascuntur praebebunt cibum

8 numerabis quoque tibi septem ebdomades annorum id est septem septies quae simul faciunt annos quadraginta novem

9 et clanges bucina mense septimo decima die mensis propitiationis tempore in universa terra vestra

10 sanctificabisque annum quinquagesimum et vocabis remissionem cunctis habitatoribus terrae tuae ipse est enim iobeleus revertetur homo ad possessionem suam et unusquisque rediet ad familiam pristinam

11 quia iobeleus est et quinquagesimus annus non seretis neque metetis sponte in agro nascentia et primitias vindemiae non colligetis

12 ob sanctificationem iobelei sed statim ablata comedetis

13 anno iobelei redient omnes ad possessiones suas

14 quando vendes quippiam civi tuo vel emes ab eo ne contristes fratrem tuum sed iuxta numerum annorum iobelei emes ab eo

15 et iuxta supputationem frugum vendet tibi

16 quanto plus anni remanserint post iobeleum tanto crescet et pretium et quanto minus temporis numeraveris tanto minoris et emptio constabit tempus enim frugum vendet tibi

17 nolite adfligere contribules vestros sed timeat unusquisque Deum suum quia ego Dominus Deus vester

18 facite praecepta mea et iudicia custodite et implete ea ut habitare possitis in terra absque ullo pavore

19 et gignat vobis humus fructus suos quibus vescamini usque ad saturitatem nullius impetum formidantes

20 quod si dixeritis quid comedemus anno septimo si non seruerimus neque collegerimus fruges nostras

21 dabo benedictionem meam vobis anno sexto et faciet fructus trium annorum

22 seretisque anno octavo et comedetis veteres fruges usque ad nonum annum donec nova nascantur edetis vetera

23 terra quoque non veniet in perpetuum quia mea est et vos advenae et coloni mei estis

24 unde cuncta regio possessionis vestrae sub redemptionis condicione vendetur

25 si adtenuatus frater tuus vendiderit possessiunculam suam et voluerit propinquus eius potest redimere quod ille vendiderat

26 sin autem non habuerit proximum et ipse pretium ad redimendum potuerit invenire

27 computabuntur fructus ex eo tempore quo vendidit et quod reliquum est reddet emptori sicque recipiet possessionem suam

28 quod si non invenerit manus eius ut reddat pretium habebit emptor quod emerat usque ad annum iobeleum in ipso enim omnis venditio redit ad dominum et ad possessorem pristinum

29 qui vendiderit domum intra urbis muros habebit licentiam redimendi donec unus impleatur annus

30 si non redemerit et anni circulus fuerit evolutus emptor possidebit eam et posterius eius in perpetuum et redimi non poterit etiam in iobeleo

31 sin autem in villa fuerit domus quae muros non habet agrorum iure vendetur si ante redempta non fuerit in iobeleo revertetur ad dominum

32 aedes Levitarum quae in urbibus sunt semper possunt redimi

33 si redemptae non fuerint in iobeleo revertentur ad dominos quia domus urbium leviticarum pro possessionibus sunt inter filios Israhel

34 suburbana autem eorum non venient quia possessio sempiterna est

35 si adtenuatus fuerit frater tuus et infirmus manu et susceperis eum quasi advenam et peregrinum et vixerit tecum

36 ne accipias usuras ab eo nec amplius quam dedisti time Deum tuum ut vivere possit frater tuus apud te

37 pecuniam tuam non dabis ei ad usuram et frugum superabundantiam non exiges

38 ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegypti ut darem vobis terram Chanaan et essem vester Deus

39 si paupertate compulsus vendiderit se tibi frater tuus non eum opprimes servitute famulorum

40 sed quasi mercennarius et colonus erit usque ad annum iobeleum operabitur apud te

41 et postea egredietur cum liberis suis et revertetur ad cognationem et ad possessionem patrum suorum

42 mei enim servi sunt et ego eduxi eos de terra Aegypti non venient condicione servorum

43 ne adffligas eum per potentiam sed metuito Deum tuum

44 servus et ancilla sint vobis de nationibus quae in circuitu vestro sunt

45 et de advenis qui peregrinantur apud vos vel qui ex his nati fuerint in terra vestra hos habebitis famulos

46 et hereditario iure transmittetis ad posteros ac possidebitis in aeternum fratres autem vestros filios Israhel ne opprimatis per potentiam

47 si invaluerit apud vos manus advenae atque peregrini et adtenuatus frater tuus vendiderit se ei aut cuiquam de stirpe eius

48 post venditionem potest redimi qui voluerit ex fratribus suis redimet eum

49 et patruus et patruelis et consanguineus et adfinis sin autem et ipse potuerit redimet se

50 supputatis dumtaxat annis a tempore venditionis suae usque ad annum iobeum et pecunia qua venditus fuerat iuxta annorum numerum et rationem mercennarii supputata

51 si plures fuerint anni qui remanent usque ad iobeum secundum hos reddet et pretium

52 si pauci ponet rationem cum eo iuxta annorum numerum et reddet emptori quod reliquum est annorum

53 quibus ante servivit mercedibus inputatis non adffliget eum violenter in conspectu tuo

54 quod si per haec redimi non potuerit anno iobeo egredietur cum liberis suis

55 mei sunt enim servi filii Israhel quos eduxi de terra Aegypti

Caput 26

1 ego Dominus Deus vester non facietis vobis idolum et sculptile nec titulos erigitis nec insignem lapidem ponetis in terra vestra ut adoretis eum ego enim sum Dominus Deus vester

2 custodite sabbata mea et pavete ad sanctuarium meum ego Dominus

3 si in praeceptis meis ambulaveritis et mandata mea custodieritis et feceritis ea dabo vobis pluvias temporibus suis

4 et terra gignet germen suum et pomis arbores replebuntur

5 adprehendet messium tritura vindemiam et vindemia occupabit sementem et comedetis panem vestrum in saturitatem et absque pavore habitabitis in terra vestra

6 dabo pacem in finibus vestris dormietis et non erit qui exterreat auferam malas bestias et gladius non transibit terminos vestros

7 persequemini inimicos vestros et corruent coram vobis

8 persequentur quinque de vestris centum alienos et centum ex vobis decem milia cadent inimici vestri in conspectu vestro gladio

9 respiciam vos et crescere faciam multiplicabimini et firmabo pactum meum vobiscum

10 comedetis vetustissima veterum et vetera novis supervenientibus proicietis

11 ponam tabernaculum meum in medio vestri et non abiciet vos anima mea

12 ambulabo inter vos et ero vester Deus vosque eritis populus meus

13 ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegyptiorum ne serviretis eis et qui confregi catenas cervicum vestrarum ut incederetis erecti

14 quod si non audieritis me nec feceritis omnia mandata mea

15 si spreveritis leges meas et iudicia mea contempseritis ut non faciatis ea quae a me constituta sunt et ad irritum perducatis pactum meum

16 ego quoque haec faciam vobis visitabo vos velociter in egestate et ardore qui conficiat oculos vestros et consumat animas frustra seretis sementem quae ab hostibus devorabitur

17 ponam faciem meam contra vos et corruetis coram hostibus vestris et subiciemini his qui oderunt vos fugietis nemine persequente

18 sin autem nec sic oboedieritis mihi addam correptiones vestras septuplum propter peccata vestra

19 et conteram superbiam duritiae vestrae daboque caelum vobis desuper sicut ferrum et terram aeneam

20 consumetur in cassum labor vester non proferet terra germen nec arbores poma praebebunt

21 si ambulaveritis ex adverso mihi nec volueritis audire me addam plagas vestras usque in septuplum propter peccata vestra

22 emittamque in vos bestias agri quae consumant et vos et pecora vestra et ad paucitatem cuncta redigant desertaeque fiant viae vestrae

23 quod si nec sic volueritis recipere disciplinam sed ambulaveritis ex adverso mihi

24 ego quoque contra vos adversus incedam et percutiam vos septies propter peccata vestra

25 inducamque super vos gladium ultorem foederis mei cumque confugeritis in urbes mittam pestilentiam in medio vestri et trademini hostium manibus

26 postquam confregero baculum panis vestri ita ut decem mulieres in uno clibano coquant panes et reddant eos ad pondus et comedetis et non saturabimini

27 sin autem nec per haec audieritis me sed ambulaveritis contra me

28 et ego incedam adversum vos in furore contrario et corripiam vos septem plagis propter peccata vestra

29 ita ut comedatis carnes filiorum et filiarum vestrarum

30 destruam excelsa vestra et simulacra confringam cadetis inter ruinas idolorum vestrorum et abominabitur vos anima mea

31 in tantum ut urbes vestras redigam in solitudinem et deserta faciam sanctuaria vestra nec recipiam ultra odorem suavissimum

32 disperdamque terram vestram et stupebunt super ea inimici vestri cum habitatores illius fuerint

33 vos autem dispergam in gentes et evaginabo post vos gladium eritque terra vestra deserta et civitates dirutae

34 tunc placebunt terrae sabbata sua cunctis diebus solitudinis suae quando fueritis

35 in terra hostili sabbatizabit et requiescet in sabbatis solitudinis suae eo quod non requieverit in sabbatis vestris quando habitabatis in ea

36 et qui de vobis remanserint dabo pavorem in cordibus eorum in regionibus hostium terrebit eos sonitus folii volantis et ita fugient quasi gladium cadent nullo sequente

37 et corruent singuli super fratres suos quasi bella fugientes nemo vestrum inimicis audebit resistere

38 peribitis inter gentes et hostilis vos terra consumet

39 quod si et de his aliqui remanserint tabescent in iniquitatibus suis in terra inimicorum suorum et propter peccata patrum suorum et sua adfligentur

40 donec confiteantur iniquitates suas et maiorum suorum quibus praevaricati sunt in me et ambulaverunt ex adverso mihi

41 ambulabo igitur et ego contra eos et inducam illos in terram hostilem donec erubescat incircumcisa mens eorum tunc orabunt pro impietatibus suis

42 et recordabor foederis mei quod pepigi cum Iacob et Isaac et Abraham terrae quoque memor ero

43 quae cum relicta fuerit ab eis conplacebit sibi in sabbatis suis patiens solitudinem propter illos ipsi vero rogabunt pro peccatis suis eo quod abiecerint iudicia mea et leges meas despexerint

44 et tamen etiam cum essent in terra hostili non penitus abieci eos neque sic despexi ut consumerentur et irritum facerem pactum meum cum eis ego enim sum Dominus Deus eorum

45 et recordabor foederis mei pristini quando eduxi eos de terra Aegypti in conspectu gentium ut essem Deus eorum ego Dominus Deus

46 haec sunt praecepta atque iudicia et leges quas dedit Dominus inter se et inter filios Israhel in monte Sinai per manum Mosi

Caput 27

1 locutusque est Dominus ad Mosén dicens

2 loquere filiis Israhel et dices ad eos homo qui votum fecerit et sponderit Deo animam suam sub aestimatione dabit pretium

3 si fuerit masculus a vicesimo usque ad sexagesimum annum dabit quinquaginta siclos argenti ad mensuram sanctuarii

4 si mulier triginta

5 a quinto autem anno usque ad vicesimum masculus dabit viginti siclos femina decem

6 ab uno mense usque ad annum quintum pro masculo dabuntur quinque sicli pro femina tres

7 sexagenarius et ultra masculus dabit quindecim siclos femina decem

8 si pauper fuerit et aestimationem reddere non valebit stabit coram sacerdote et quantum ille aestimaverit et viderit eum posse reddere tantum dabit

9 animal autem quod immolari potest Domino si quis voverit sanctum erit

10 et mutari non poterit id est nec melius malo nec peius bono quod si mutaverit et ipsum quod mutatum est et illud pro quo mutatum est consecratum erit Domino

11 animal inmundum quod immolari Domino non potest si quis voverit adducetur ante sacerdotem

12 qui diiudicans utrum bonum an malum sit statuet pretium

13 quod si dare voluerit is qui offert addet supra aestimationis quintam partem

14 homo si voverit domum suam et sanctificaverit Domino considerabit eam sacerdos utrum bona an mala sit et iuxta pretium quod ab eo fuerit constitutum venundabitur

15 sin autem ille qui voverat voluerit redimere eam dabit quintam partem aestimationis supra et habebit domum

16 quod si agrum possessionis suae voverit et consecraverit Domino iuxta mensuram sementis aestimabitur pretium si triginta modiis hordei seritur terra quinquaginta siclis veniet argenti

17 si statim ab anno incipientis iobelei voverit agrum quanto valere potest tanto aestimabitur

18 sin autem post aliquantum temporis supputabit sacerdos pecuniam iuxta annorum qui reliqui sunt numerum usque ad iobeleum et detrahetur ex pretio

19 quod si voluerit redimere agrum ille qui voverat addet quintam partem aestimatae pecuniae et possidebit eum

20 sin autem noluerit redimere sed alteri cuilibet fuerit venundatus ultra eum qui voverat redimere non poterit

21 quia cum iobelei venerit dies sanctificatus erit Domino et possessio consecrata ad ius pertinet sacerdotum

22 si ager emptus et non de possessione maiorum sanctificatus fuerit Domino

23 supputabit sacerdos iuxta annorum numerum usque ad iobeleum pretium et dabit ille qui voverat eum Domino

24 in iobeleo autem revertetur ad priorem dominum qui vendiderat eum et habuerat in sortem possessionis suae

25 omnis aestimatio siclo sanctuarii ponderabitur siclus viginti obolos habet

26 primogenita quae ad Dominum pertinent nemo sanctificare poterit et vovere sive bos sive ovis fuerit Domini sunt

27 quod si inmundum est animal redimet qui obtulit iuxta aestimationem tuam et addet quintam partem pretii si redimere noluerit vendetur alteri quantocumque a te fuerit aestimatum

28 omne quod Domino consecratur sive homo fuerit sive animal sive ager non veniet nec redimi poterit quicquid semel fuerit consecratum sanctum sanctorum erit Domino

29 et omnis consecratio quae offertur ab homine non redimetur sed morte morietur

30 omnes decimae terrae sive de frugibus sive de pomis arborum Domini sunt et illi sanctificantur

31 si quis autem voluerit redimere decimas suas addet quintam partem earum

32 omnium decimarum boves et oves et caprae quae sub pastoris virga transeunt quicquid decimum venerit sanctificabitur Domino

33 non eligitur nec bonum nec malum nec altero commutabitur si quis mutaverit et quod mutatum est et pro quo mutatum est sanctificabitur Domino et non redimetur

34 haec sunt praecepta quae mandavit Dominus Mosi ad filios Israhel in monte Sinai

---

The Book of Numbers

Chapter

87 #1	95 #9	101 #17	107 #25	113 #33
88 #2	95 #10	101 #18	107 #26	114 #34
89 #3	96 #11	102 #19	108 #27	114 #35
90 #4	97 #12	103 #20	109 #28	115 #36
91 #5	97 #13	104 #21	110 #29	66 The Book of Leviti-
92 #6	98 #14	104 #22	111 #30	cus
92 #7	99 #15	105 #23	111 #31	116 The Book of Deu-
94 #8	100 #16	106 #24	112 #32	teronomy

Caput 1

1 locutusque est Dominus ad Moſen in deserto Sinai in tabernaculo foederis prima die mensis ſecundi anno altero egreſſionis eorum ex Aegypto dicens

2 tollite ſummam univerſae congregationis filiorum Iſrahel per cognationes et domos ſuas et nomina ſingulorum quicquid ſexuſ eſt maſculini

3 a vicesimo anno et ſupra omnium virorum fortium ex Iſrahel et numerabitis eos per turmas ſuas tu et Aaron

4 eruntque vobiscum principes tribuum ac domorum in cognationibus ſuis

5 quorum iſta ſunt nomina de Ruben Elisur filius Sedeur

6 de Symeon Salamihel filius Surisaddai

7 de Iuda Naaſſon filius Aminadab

8 de Iſaſar Nathanahel filius Suar

9 de Zabulon Heliab filius Helon

10 filiorum autem Ioſeph de Ephraim Helisama filius Ammiud de Manaſſe Gamalihel filius Phadaſſur

11 de Benjamin Abidan filius Gedeonis

12 de Dan Ahiezer filius Amisaddai

13 de Aſer Phegihel filius Ochran

14 de Gad Heliaſaph filius Duhel

15 de Nepthali Ahira filius Henan

16 hii nobiliſſimi principes multitudinis per tribus et cognationes ſuas et capita exercitus Iſrahel

17 quos tulerunt Moſes et Aaron cum omni vulgi multitudine

18 et congregaverunt primo die mensis ſecundi recenſentes eos per cognationes et domos ac familias et capita et nomina ſingulorum a vicesimo anno et ſupra

19 ſicut praeceperat Dominus Moſi numeratque ſunt in deserto Sinai

20 de Ruben primogenito Iſrahelis per generationes et familias ac domos ſuas et nomina capitum ſingulorum om-

ne quod ſexuſ eſt maſculini a vicesimo anno et ſupra procedentium ad bellum

21 quadraginta ſex milia quingenti

22 de filiis Symeon per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina et capita ſingulorum omne quod ſexuſ eſt maſculini a vicesimo anno et ſupra procedentium ad bellum

23 quinquaginta novem milia trecenti

24 de filiis Gad per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum a viginti annis et ſupra omnes qui ad bella procederent

25 quadraginta quinque milia ſeſcenti quinquaginta

26 de filiis Iuda per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum per nomina ſingulorum a vicesimo anno et ſupra omnes qui poterant ad bella procedere

27 recenſiti ſunt ſeptuaginta quattuor milia ſeſcenti

28 de filiis Iſaſar per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum per nomina ſingulorum a vicesimo anno et ſupra omnes qui ad bella procederent

29 recenſiti ſunt quinquaginta quattuor milia quadringenti

30 de filiis Zabulon per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum a vicesimo anno et ſupra omnes qui poterant ad bella procedere

31 quinquaginta ſeptem milia quadringenti

32 de filiis Ioſeph filiorum Ephraim per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum a vicesimo anno et ſupra omnes qui poterant ad bella procedere

33 quadraginta milia quingenti

34 porro filiorum Manaſſe per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum a viginti annis et ſupra omnes qui poterant ad bella procedere

35 triginta duo milia ducenti

36 de filiis Benjamin per generationes et familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt nominibus ſingulo-

rum a vicesimo anno et supra omnes qui poterant ad bella procedere

37 triginta quinque milia quadringenti

38 de filiis Dan per generationes et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt nominibus singulorum a vicesimo anno et supra omnes qui poterant ad bella procedere

39 sexaginta duo milia septingenti

40 de filiis Aser per generationes et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum a vicesimo anno et supra omnes qui poterant ad bella procedere

41 quadraginta milia et mille quingenti

42 de filiis Nepthali per generationes et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt nominibus singulorum a vicesimo anno et supra omnes qui poterant ad bella procedere

43 quinquaginta tria milia quadringenti

44 hii sunt quos numeraverunt Moses et Aaron et duodecim principes Israhel singulos per domos cognationum suarum

45 fueruntque omnes filiorum Israhel per domos et familias suas a vicesimo anno et supra qui poterant ad bella procedere

46 sescenta tria milia virorum quingenti quinquaginta

47 Levitae autem in tribu familiarum suarum non sunt numerati cum eis

48 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

49 tribum Levi noli numerare neque ponas summam eorum cum filiis Israhel

50 sed constitue eos super tabernaculum testimonii cuncta vasa eius et quicquid ad caerimonias pertinet ipsi portabunt tabernaculum et omnia utensilia eius et erunt in ministerio ac per gyrum tabernaculi metabuntur

51 cum proficiscendum fuerit deponent Levitae tabernaculum cum castra metanda erigent quisquis externorum accesserit occidetur

52 metabuntur autem castra filii Israhel unusquisque per turmas et cuneos atque exercitum suum

53 porro Levitae per gyrum tabernaculi figent tentoria ne fiat indignatio super multitudinem filiorum Israhel et excubabunt in custodiis tabernaculi testimonii

54 fecerunt ergo filii Israhel iuxta omnia quae praeceperat Dominus Mosi

Caput 2

1 locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

2 singuli per turmas signa atque vexilla et domos cognationum suarum castrametabuntur filiorum Israhel per gyrum tabernaculi foederis

3 ad orientem Iudas figet tentoria per turmas exercitus sui eritque princeps filiorum eius Naasson filius Aminadab

4 et omnis de stirpe eius summa pugnantium septuaginta quattuor milia sescentorum

5 iuxta eum castrametati sunt de tribu Isachar quorum princeps fuit Nathanahel filius Suar

6 et omnis numerus pugnatorum eius quinquaginta quattuor milia quadringenti

7 in tribu Zabulon princeps fuit Heliab filius Helon

8 omnis de stirpe eius exercitus pugnatorum quinquaginta septem milia quadringenti

9 universi qui in castris Iudae adnumerati sunt fuerunt centum octoginta sex milia quadringenti et per turmas suas primi egredientur

10 in castris filiorum Ruben ad meridianam plagam erit princeps Elisur filius Sedeur

11 et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta sex milia quingenti

12 iuxta eum castrametati sunt de tribu Symeon quorum princeps fuit Salamiel filius Surisaddai

13 et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quinquaginta novem milia trecenti

14 in tribu Gad princeps fuit Heliasaph filius Duhel

15 et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta quinque milia sescenti quinquaginta

16 omnes qui recensiti sunt in castris Ruben centum quinquaginta milia et mille quadringenti quinquaginta per turmas suas in secundo loco proficiscentur

17 levabitur autem tabernaculum testimonii per officia Levitarum et turmas eorum quomodo erigetur ita et deponetur singuli per loca et ordines suos proficiscentur

18 ad occidentalem plagam erunt castra filiorum Ephraim quorum princeps fuit Helisama filius Ammiud

19 cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta milia quingenti

20 et cum eis tribus filiorum Manasse quorum princeps fuit Gamaliel filius Phadassur

21 cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt triginta duo milia ducenti

22 in tribu filiorum Benjamin princeps fuit Abidan filius Gedeonis

23 et cunctus exercitus pugnatorum eius qui recensiti sunt triginta quinque milia quadringenti

24 omnes qui numerati sunt in castris Ephraim centum octo milia centum per turmas suas tertii proficiscentur

25 ad aquilonis partem castrametati sunt filii Dan quorum princeps fuit Ahiezer filius Amisaddai

26 cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt sexaginta duo milia septingenti

27 iuxta eum fixere tentoria de tribu Aser quorum princeps fuit Phegiel filius Ochran

28 cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta milia et mille quingenti

29 de tribu filiorum Nepthalim princeps fuit Ahira filius Henan

30 cunctus exercitus pugnatorum eius quinquaginta tria milia quadringenti

31 omnes qui numerati sunt in castris Dan fuerunt centum quinquaginta septem milia sescenti et novissimi proficiscentur

32 hic numerus filiorum Israhel per domos cognationum suarum et turmas divisi exercitus sescenta tria milia quingenti quinquaginta

33 Levitae autem non sunt numerati inter filios Israhel sic enim praecepit Dominus Mosi

34 feceruntque filii Israhel iuxta omnia quae mandaverat Dominus castrametati sunt per turmas suas et profecti per familias ac domos patrum suorum

Caput 3

1 haec sunt generationes Aaron et Mosi in die qua locutus est Dominus ad Mosen in monte Sinai

2 et haec nomina filiorum Aaron primogenitus eius Nadab dein Abiu et Eleazar et Ithamar

3 haec nomina filiorum Aaron sacerdotum qui uncti sunt et quorum repletae et consecratae manus ut sacerdotio fungerentur

4 mortui sunt Nadab et Abiu cum offerrent ignem alienum in conspectu Domini in deserto Sinai absque liberis functique sunt sacerdotio Eleazar et Ithamar coram Aaron patre suo

5 locutus est Dominus ad Mosen dicens

6 adplica tribum Levi et fac stare in conspectu Aaron sacerdotis ut ministrent ei et excubent

7 et observent quicquid ad cultum pertinet multitudinis coram tabernaculo testimonii

8 et custodiant vasa tabernaculi servientes in ministerio eius

9 dabisque dono Levitas

10 Aaron et filiis eius quibus traditi sunt a filiis Israhel Aaron autem et filios eius constitues super cultum sacerdotii externus qui ad ministrandum accesserit morietur

11 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

12 ego tuli Levitas a filiis Israhel pro omni primogenito qui aperit vulvam in filiis Israhel eruntque Levitae mei

13 meum est enim omne primogenitum ex quo percussi primogenitos in terra Aegypti sanctificavi mihi quicquid primum nascitur in Israhel ab homine usque ad pecus mei sunt ego Dominus

14 locutus est Dominus ad Mosen in deserto Sinai dicens

15 numera filios Levi per domos patrum suorum et familias omnem masculum ab uno mense et supra

16 numeravit Moses ut praeceperat Dominus

17 et inventi sunt filii Levi per nomina sua Gerson et Caath et Merari

18 filii Gerson Lebni et Semei

19 filii Caath Amram et Iessaar Hebron et Ozihel

20 filii Merari Mooli et Musi

21 de Gerson fuere familiae duae lebnitica et semeitica

22 quarum numeratus est populus sexus masculini ab uno mense et supra septem milia quingentorum

23 hii post tabernaculum metabuntur ad occidentem

24 sub principe Eliasaph filio Lahel

25 et habebunt excubias in tabernaculo foederis

26 ipsum tabernaculum et operimentum eius tentorium quod trahitur ante fores tecti foederis et cortinas atrii tentorium quoque quod adpenditur in introitu atrii tabernaculi et quicquid ad ritum altaris pertinet funes tabernaculi et omnia utensilia eius

27 cognatio Caath habebit populos Amramitas et Iessaaritas et Hebronitas et Ozihelitas hae sunt familiae Caathitarum recensitae per nomina sua

28 omnes generis masculini ab uno mense et supra octo milia sescenti habebunt excubias sanctuarii

29 et castrametabuntur ad meridianam plagam

30 princepsque eorum erit Elisaphan filius Ozihel

31 et custodient arcam mensamque et candelabrum altaria et vasa sanctuarii in quibus ministratur et velum cunctamque huiuscemodi supellectilem

32 princeps autem principum Levitarum Eleazar filius Aaron sacerdotis erit super excubitores custodiae sanctuarii

33 at vero de Merari erunt populi Moolitae et Musitae recensiti per nomina sua

34 omnes generis masculini ab uno mense et supra sex milia ducenti

35 princeps eorum Surihel filius Abiahihel in plaga septentrionali castrametabuntur

36 erunt sub custodia eorum tabulae tabernaculi et vectes et columnae ac bases earum et omnia quae ad cultum huiuscemodi pertinent

37 columnaeque atrii per circuitum cum basibus suis et paxilli cum funibus

38 castrametabuntur ante tabernaculum foederis id est ad orientalem plagam Moses et Aaron cum filiis suis habentes custodiam sanctuarii in medio filiorum Israhel quisquis alienus accesserit morietur

39 omnes Levitae quos numeraverunt Moses et Aaron iuxta praeceptum Domini per familias suas in genere masculino a mense uno et supra fuerunt viginti duo milia

40 et ait Dominus ad Mosen numera primogenitos sexus masculini de filiis Israhel a mense uno et supra et habebis summam eorum

41 tollesque Levitas mihi pro omni primogenito filiorum Israhel ego sum Dominus et pecora eorum pro universis primogenitis pecoris filiorum Israhel

42 recensuit Moses sicut praeceperat Dominus primogenitos filiorum Israhel

43 et fuerunt masculi per nomina sua a mense uno et supra viginti duo milia ducenti septuaginta tres

44 locutusque est Dominus ad Mosen

45 tolle Levitas pro primogenitis filiorum Israhel et pecora Levitarum pro pecoribus eorum eruntque Levitae mei ego sum Dominus

46 in pretio autem ducentorum septuaginta trium qui excedunt numerum Levitarum de primogenitis filiorum Israhel

47 accipies quinque siclos per singula capita ad mensuram sanctuarii siclus habet obolos viginti

48 dabisque pecuniam Aaron et filiis eius pretium eorum qui supra sunt

49 tulit igitur Moses pecuniam eorum qui fuerant amplius et quos redemerant a Levitis

50 pro primogenitis filiorum Israhel mille trecentorum sexaginta quinque siclorum iuxta pondus sanctuarii

51 et dedit eam Aaroni et filiis eius iuxta verbum quod praeceperat sibi Dominus

Caput 4

1 locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

2 tolle summam filiorum Caath de medio Levitarum per domos et familias suas

3 a tricesimo anno et supra usque ad quinquagesimum annum omnium qui ingrediuntur ut stent et ministrent in tabernaculo foederis

4 hic est cultus filiorum Caath tabernaculum foederis et sanctum sanctorum

5 ingredientur Aaron et filii eius quando movenda sunt castra et deponent velum quod pendet ante fores involventque eo arcam testimonii

6 et operient rursum velamine ianthinarum pellium extendentque desuper pallium totum hyacinthinum et inducent vectes

7 mensam quoque propositionis involvent hyacinthino pallio et ponent cum ea turibula et mortariola cyatos et crateras ad liba fundenda panes semper in ea erunt

8 extendentque desuper pallium coccineum quod rursum operient velamento ianthinarum pellium et inducent vectes

9 sument et pallium hyacinthinum quo operient candelabrum cum lucernis et forcipibus suis et emunctoriis et cunctis vasis olei quae ad concinnandas lucernas necessaria sunt

10 et super omnia ponent operimentum ianthinarum pellium et inducent vectes

11 nec non et altare aureum involvent hyacinthino vestimento et extendent desuper operimentum ianthinarum pellium inducentque vectes

12 omnia vasa quibus ministratur in sanctuario involvent hyacinthino pallio et extendent desuper operimentum ianthinarum pellium inducentque vectes

13 sed et altare mundabunt cinere et involvent illud purpureo vestimento

14 ponentque cum eo omnia vasa quibus in ministerio eius utuntur id est ignium receptacula fuscinulas ac tridentes uncinos et vatilla cuncta vasa altaris operient simul velamine ianthinarum pellium et inducent vectes

15 cumque involverint Aaron et filii eius sanctuarium et omnia vasa eius in commotione castrorum tunc intrabunt fi-

lii Caath ut portent involuta et non tangerent vasa sanctuarii ne moriantur ista sunt onera filiorum Caath in tabernaculo foederis

16 super quos erit Eleazar filius Aaron sacerdotis ad cuius pertinet curam oleum ad concinnandas lucernas et compositionis incensum et sacrificium quod semper offertur et oleum unctionis et quicquid ad cultum tabernaculi pertinet omniumque vasorum quae in sanctuario sunt

17 locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

18 nolite perdere populum Caath de medio Levitarum

19 sed hoc facite eis ut vivant et non moriantur si tegerint sancta sanctorum Aaron et filii eius intrabunt ipsique disponent opera singulorum et dividunt quid portare quis debeat

20 alii nulla curiositate videant quae sunt in sanctuario priusquam involvantur alioquin morientur

21 locutus est Dominus ad Mosen dicens

22 tolle summam etiam filiorum Gerson per domos ac familias et cognationes suas

23 a triginta annis et supra usque ad annos quinquaginta numera omnes qui ingrediuntur et ministrant in tabernaculo foederis

24 hoc est officium familiae Gersonitarum

25 ut portent cortinas tabernaculi et tectum foederis operimentum aliud et super omnia velamen ianthinum tentoriumque quod pendet in introitu foederis tabernaculi

26 cortinas atrii et velum in introitu quod est ante tabernaculum omnia quae ad altare pertinent funiculos et vasa ministerii

27 iubente Aaron et filiis eius portabunt filii Gerson et scient singuli cui debeant oneri mancipari

28 hic est cultus familiae Gersonitarum in tabernaculo foederis eruntque sub manu Ithamar filii Aaron sacerdotis

29 filios quoque Merari per familias et domos patrum suorum recensebis

30 a triginta annis et supra usque ad annos quinquaginta omnes qui ingrediuntur ad officium ministerii sui et cultum foederis testimonii

31 haec sunt onera eorum portabunt tabulas tabernaculi et vectes eius columnas et bases earum

32 columnas quoque atrii per circuitum cum basibus et paxillis et funibus suis omnia vasa et supellectilem ad numerum accipiet sicque portabunt

33 hoc est officium familiae Meraritarum et ministerium in tabernaculo foederis eruntque sub manu Ithamar filii Aaron sacerdotis

34 recensuerunt igitur Moses et Aaron et principes synagogae filios Caath per cognationes et domos patrum suorum

35 a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum omnes qui ingrediuntur ad ministerium tabernaculi foederis

36 et inventi sunt duo milia septingenti quinquaginta

37 hic est numerus populi Caath qui intrat tabernaculum foederis hos numeravit Moses et Aaron iuxta sermonem Domini per manum Mosi

38 numerati sunt et filii Gerson per cognationes et domos patrum suorum

39 a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum omnes qui ingrediuntur ut ministrent in tabernaculo foederis

40 et inventi sunt duo milia sescenti triginta

41 hic est populus Gersonitarum quos numeraverunt Moses et Aaron iuxta verbum Domini

42 numerati sunt et filii Merari per cognationes et domos patrum suorum

43 a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum omnes qui ingrediuntur ad explendos ritus tabernaculi foederis

44 et inventi sunt tria milia ducenti

45 hic est numerus filiorum Merari quos recensuerunt Moses et Aaron iuxta imperium Domini per manum Mosi

46 omnes qui recensiti sunt de Levitis et quos fecit ad nomen Moses et Aaron et principes Israhel per cognationes et domos patrum suorum

47 a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum ingredientes ad ministerium tabernaculi et onera portanda

48 fuerunt simul octo milia quingenti octoginta

49 iuxta verbum Domini recensuit eos Moses unumquemque iuxta officium et onera sua sicut praeceperat ei Dominus

Caput 5

1 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

2 praecipe filiis Israhel ut eiciant de castris omnem leprosum et qui semine fluit pollutusque est super mortuo

3 tam masculum quam feminam eicite de castris ne contaminent ea cum habitaverim vobiscum

4 feceruntque ita filii Israhel et eiecerunt eos extra castra sicut locutus erat Dominus Mosi

5 locutus est Dominus ad Mosen dicens

6 loquere ad filios Israhel vir sive mulier cum fecerint ex omnibus peccatis quae solent hominibus accidere et per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini atque deliquerint

7 confitebuntur peccatum suum et reddent ipsum caput quintamque partem desuper ei in quem peccaverint

8 sin autem non fuerit qui recipiat dabunt Domino et erit sacerdotis excepto ariete qui offertur pro expiatione ut sit placabilis hostia

9 omnes quoque primitiae quas offerunt filii Israhel ad sacerdotem pertinent

10 et quicquid in sanctuarium offertur a singulis et traditur manibus sacerdotis ipsius erit

11 locutus est Dominus ad Mosen dicens

12 loquere ad filios Israhel et dices ad eos vir cuius uxor erraverit maritumque contemnens

13 dormierit cum altero viro et hoc maritus deprehendere non quiverit sed latet adulterium et testibus argui non potest quia non est inventa in stupro

14 si spiritus zelotypiae concitaverit virum contra uxorem suam quae vel polluta est vel falsa suspicione appetitur

15 adducet eam ad sacerdotem et offeret oblationem pro illa decimam partem sati farinae hordiaciae non fundet super eam oleum nec inponet tus quia sacrificium zelotypiae est et oblatio investigans adulterium

16 offeret igitur eam sacerdos et statuet coram Domino

17 adsumetque aquam sanctam in vase fictili et pauxillum terrae de pavimento tabernaculi mittet in eam

18 cumque steterit mulier in conspectu Domini disceperiet caput eius et ponet super manus illius sacrificium recodationis et oblationem zelotypiae ipse autem tenebit aquas amarissimas in quibus cum execratione maledicta congegissit

19 adiurabitque eam et dicet si non dormivit vir alienus tecum et si non polluta es deserto mariti toro non te nocebunt aquae istae amarissimae in quas maledicta congegissi

20 sin autem declinasti a viro tuo atque polluta es et concubuisti cum altero

21 his maledictionibus subiacebis det te Dominus in maledictionem exemplumque cunctorum in populo suo putrescere faciat femur tuum et tumens uterus disrumpatur

22 ingrediantur aquae maledictae in ventrem tuum et utero tumescente putrescat femur et respondebit mulier amen

23 scribetque sacerdos in libello ista maledicta et delebit ea aquis amarissimis in quas maledicta congegissit

24 et dabit ei bibere quas cum exhauserit

25 tollet sacerdos de manu eius sacrificium zelotypiae et elevabit illud coram Domino inponetque super altare ita dumtaxat ut prius

26 pugillum sacrificii tollat de eo quod offertur et incendat super altare et sic potum det mulieri aquas amarissimas

27 quas cum biberit si polluta est et contempto viro adulterii rea pertransibunt eam aquae maledictionis et inflato ventre computrescet femur eritque mulier in maledictionem et in exemplum omni populo

28 quod si polluta non fuerit erit innoxia et faciet liberos

29 ista est lex zelotypiae si declinaverit mulier a viro suo et si polluta fuerit

30 maritusque zelotypiae spiritu concitatus adduxerit eam in conspectu Domini et fecerit ei sacerdos iuxta omnia quae scripta sunt

31 maritus absque culpa erit et illa recipiet iniquitatem suam

Caput 6

1 locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere ad filios Israhel et dices ad eos vir sive mulier cum fecerit votum ut sanctificentur et se voluerint Domino consecrare

3 vino et omni quod inebriare potest abstinebunt acetum ex vino et ex qualibet alia potione et quicquid de uva exprimitur non bibent uvas recentes siccasque non comedent

4 cunctis diebus quibus ex voto Domino consecrantur quicquid ex vinea esse potest ab uva passa usque ad acinum non comedent

5 omni tempore separationis suae novacula non transibit super caput eius usque ad completum diem quo Domino consecratur sanctus erit crescente caesarie capitis eius

6 omni tempore consecrationis suae super mortuum non ingredietur

7 nec super patris quidem et matris et fratris sororisque funere contaminabitur quia consecratio Dei sui super caput eius est

8 omnes dies separationis suae sanctus erit Domino

9 sin autem mortuus fuerit subito quispiam coram eo polluetur caput consecrationis eius quod radet ilico et in eadem die purgationis suae et rursum septima

10 in octavo autem die offeret duos turtures vel duos pullos columbae sacerdoti in introitu foederis testimonii

11 facietque sacerdos unum pro peccato et alterum in holocaustum et deprecabitur pro eo quia peccavit super mortuo sanctificabitque caput eius in die illo

12 et consecrabit Domino dies separationis illius offerens agnum anniculum pro peccato ita tamen ut dies priores irriti fiant quoniam polluta est sanctificatio eius

13 ista est lex consecrationis cum dies quos ex voto decreverat conplebuntur adducet eum ad ostium tabernaculi foederis

14 et offeret oblationem eius Domino agnum anniculum immaculatum in holocaustum et ovem anniculam immaculatam pro peccato et arietem immaculatum hostiam pacificam

15 canistrum quoque panum azymorum qui conspersi sunt oleo et lagana absque fermento uncta oleo ac libamina singulorum

16 quae offeret sacerdos coram Domino et faciet tam pro peccato quam in holocaustum

17 arietem vero immolabit hostiam pacificam Domino offerens simul canistrum azymorum et libamenta quae ex more debentur

18 tunc radetur nazareus ante ostium tabernaculi foederis caesarie consecrationis suae tolletque capillos eius et ponet super ignem qui est subpositus sacrificio pacificorum

19 et armum coctum arietis tortamque absque fermento unam de canistro et laganum azymum unum et tradet in manibus nazarei postquam rasum fuerit caput eius

20 susceptaque rursum ab eo elevabit in conspectu Domini et sanctificata sacerdotis erunt sicut pectusculum quod separari iussum est et femur post haec potest bibere nazareus vinum

21 ista est lex nazarei cum voverit oblationem suam Domino tempore consecrationis suae exceptis his quae invenerit manus eius iuxta quod mente devoverat ita faciet ad perfectionem sanctificationis suae

22 locutus est Dominus ad Mosen dicens

23 loquere Aaron et filiis eius sic benedicetis filiis Israhel et dicetis eis

24 benedicat tibi Dominus et custodiat te

25 ostendat Dominus faciem suam tibi et misereatur tui

26 convertat Dominus vultum suum ad te et det tibi pacem

27 invocabunt nomen meum super filios Israhel et ego benedicam eis

Caput 7

1 factum est autem in die qua conplevit Moses tabernaculum et erexit illud unxitque et sanctificavit cum omnibus vasis suis altare similiter et vasa eius

2 obtulerunt principes Israhel et capita familiarum qui erant per singulas tribus praefecti eorum qui numerati fuerant

3 munera coram Domino sex plaustra tecta cum duodecim bubus unum plaustrum obtulere duo duces et unum bovem singuli obtuleruntque ea in conspectu tabernaculi

4 ait autem Dominus ad Mosen

5 suscipe ab eis ut serviant in ministerio tabernaculi et tradas ea Levitis iuxta ordinem ministerii sui

6 itaque cum suscepisset Moses plaustra et boves tradidit eos Levitis

7 duo plaustra et quattuor boves dedit filiis Gerson iuxta id quod habebant necessarium

8 quattuor alia plaustra et octo boves dedit filiis Mera-ri secundum officia et cultum suum sub manu Ithamar filii Aaron sacerdotis

9 filiis autem Caath non dedit plaustra et boves quia in sanctuario serviunt et onera propriis portant umeris

10 igitur obtulerunt duces in dedicationem altaris die qua unctum est oblationem suam ante altare

11 dixitque Dominus ad Mosen singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicationem altaris

12 primo die obtulit oblationem suam Naasson filius Aminadab de tribu Iuda

13 fueruntque in ea acetabulum argenteum pondo centum triginta siclorum fiala argentea habens septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

14 mortariolum ex decem siclis aureis plenum incenso

15 bovem et arietem et agnum anniculum in holocaustum
16 hircumque pro peccato

17 et in sacrificio pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec est oblatio Naasson filii Aminadab

18 secundo die obtulit Nathanahel filius Suar dux de tribu Isachar

19 acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

20 mortariolum aureum habens decem siclos plenum incenso

21 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

22 hircumque pro peccato

23 et in sacrificio pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Nathanahel filii Suar

24 tertio die princeps filiorum Zabulon Heliab filius Helon

25 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

26 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

27 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

28 hircumque pro peccato

29 et in sacrificio pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec est oblatio Heliab filii Helon

30 die quarto princeps filiorum Ruben Helisur filius Sedeur

31 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

32 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

33 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

34 hircumque pro peccato

35 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Helisur filii Sedeur

36 die quinto princeps filiorum Symeon Salamiel filius Surisaddai

37 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

38 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

39 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

40 hircumque pro peccato

41 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Salamiel filii Surisaddai

42 die sexto princeps filiorum Gad Heliasaph filius Duhel

43 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

44 mortariolum aureum adpendens siclos decem plenum incenso

45 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

46 hircumque pro peccato

47 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Heliasaph filii Duhel

48 die septimo princeps filiorum Ephraim Helisama filius Ammiud

49 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

50 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

51 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

52 hircumque pro peccato

53 et in hostias pacificas boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Helisama filii Ammiud

54 die octavo princeps filiorum Manasse Gamaliel filius Phadassur

55 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

56 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

57 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

58 hircumque pro peccato

59 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Gamaliel filii Phadassur

60 die nono princeps filiorum Benjamin Abidan filius Gedeon

61 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

62 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

63 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

64 hircumque pro peccato

65 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Abidan filii Gedeonis

66 die decimo princeps filiorum Dan Ahiezer filius Amisaddai

67 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

68 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

69 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

70 hircumque pro peccato

71 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Ahiezer filii Amisaddai

72 die undecimo princeps filiorum Aser Phagaiheli filius Ochran

73 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

74 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

75 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

76 hircumque pro peccato

77 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Phagaiheli filii Ochran

78 die duodecimo princeps filiorum Nepthalim Achira filius Henan

79 obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium

80 mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

81 bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum

82 hircumque pro peccato

83 et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quinque haec fuit oblatio Achira filii Henan

84 haec in dedicatione altaris oblata sunt a principibus Israhel in die qua consecratum est acetabula argentea duodecim fialae argenteae duodecim mortariola aurea duodecim

85 ita ut centum triginta argenti siclos haberet unum acetabulum et septuaginta siclos una fiala id est in commune

vasorum omnium ex argento sicli duo milia quadringenti pondere sanctuarii

86 mortariola aurea duodecim plena incenso denos siclos adpendentia pondere sanctuarii id est simul auri sicli centum viginti

87 boves de armento in holocaustum duodecim arietes duodecim agni anniculi duodecim et libamenta eorum hirci duodecim pro peccato

88 hostiae pacificorum boves viginti quattuor arietes sexaginta hirci sexaginta agni anniculi sexaginta haec oblata sunt in dedicatione altaris quando unctum est

89 cumque ingrederetur Moses tabernaculum foederis ut consuleret oraculum audiebat vocem loquentis ad se de propitiatorio quod erat super arcam testimonii inter duos cherubin unde et loquebatur ei

Caput 8

1 locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere Aaroni et dices ad eum cum posueris septem lucernas contra eam partem quam candelabrum respicit lucere debebunt

3 fecitque Aaron et inposuit lucernas super candelabrum ut praeceperat Dominus Mosi

4 haec autem erat factura candelabri ex auro ductili tam medius stipes quam cuncta ex utroque calamorum latera nascebantur iuxta exemplum quod ostendit Dominus Mosi ita operatus est candelabrum

5 et locutus est Dominus ad Mosen dicens

6 tolle Levitas de medio filiorum Israhel et purificabis eos

7 iuxta hunc ritum aspergantur aqua lustrationis et radant omnes pilos carnis suae cumque laverint vestimenta sua et mundati fuerint

8 tollant bovem de armentis et libamentum eius simillam oleo conspersam bovem autem alterum de armento tu accipies pro peccato

9 et adplicabis Levitas coram tabernaculo foederis convocata omni multitudine filiorum Israhel

10 cumque Levitae fuerint coram Domino ponent filii Israhel manus suas super eos

11 et offeret Aaron Levitas munus in conspectu Domini a filiis Israhel ut serviant in ministerio eius

12 Levitae quoque ponent manus suas super capita boum e quibus unum facies pro peccato et alterum in holocaustum Domini ut depreceris pro eis

13 statuesque Levitas in conspectu Aaron et filiorum eius et consecrabis oblatos Domino

14 ac separabis de medio filiorum Israhel ut sint mei

15 et postea ingrediantur tabernaculum foederis ut serviant mihi sicque purificabis et consecrabis eos in oblationem Domini quoniam dono donati sunt mihi a filiis Israhel

16 pro primogenitis quae aperiunt omnem vulvam in Israhel accepi eos

17 mea sunt omnia primogenita filiorum Israhel tam ex hominibus quam ex iumentis ex die quo percussi omnem primogenitum in terra Aegypti sanctificavi eos mihi

18 et tuli Levitas pro cunctis primogenitis filiorum Israhel

19 tradidique eos dono Aaroni et filiis eius de medio populi ut serviant mihi pro Israhel in tabernaculo foederis et orent pro eis ne sit in populo plaga si ausi fuerint accedere ad sanctuarium

20 feceruntque Moses et Aaron et omnis multitudo filiorum Israhel super Levitas quae praeceperat Dominus Mosi

21 purificatique sunt et laverunt vestimenta sua elevavitque eos Aaron in conspectu Domini et oravit pro eis

22 ut purificati ingrederentur ad officia sua in tabernaculum foederis coram Aaron et filiis eius sicut praeceperat Dominus Mosi de Levitis ita factum est

23 locutus est Dominus ad Mosén dicens

24 haec est lex Levitarum a viginti quinque annis et supra ingredientur ut ministrent in tabernaculo foederis

25 cumque quinquagesimum annum aetatis impleverint servire cessabunt

26 eruntque ministri fratrum suorum in tabernaculo foederis ut custodiant quae sibi fuerint commendata opera autem ipsa non faciant sic dispones Levitas in custodiis suis

Caput 9

1 locutus est Dominus ad Mosén in deserto Sinai anno secundo postquam egressi sunt de terra Aegypti mense primo dicens

2 faciant filii Israhel phase in tempore suo

3 quartadecima die mensis huius ad vesperam iuxta omnes caerimonias et iustificationes eius

4 praecepitque Moses filiis Israhel ut facerent phase

5 qui fecerunt tempore suo quartadecima die mensis ad vesperam in monte Sinai iuxta omnia quae mandaverat Dominus Mosi fecerunt filii Israhel

6 ecce autem quidam inmundi super animam hominis qui non poterant facere pascha in die illo accedentes ad Mosén et Aaron

7 dixerunt eis inmundi sumus super animam hominis quare fraudamur ut non valeamus offerre oblationem Domino in tempore suo inter filios Israhel

8 quibus respondit Moses state ut consulam quid praecipiat Dominus de vobis

9 locutusque est Dominus ad Mosén dicens

10 loquere filiis Israhel homo qui fuerit inmundus super anima sive in via procul in gente vestra faciat phase Domino

11 mense secundo quartadecima die mensis ad vesperam cum azymis et lactucis agrestibus comedent illud

12 non relinquent ex eo quippiam usque mane et os eius non confringent omnem ritum phase observabunt

13 si quis autem et mundus est et in itinere non fuit et tamen non fecit phase exterminabitur anima illa de populis suis quia sacrificium Domino non obtulit tempore suo peccatum suum ipse portabit

14 peregrinus quoque et advena si fuerit apud vos faciet phase Domini iuxta caerimonias et iustificationes eius praeceptum idem erit apud vos tam advenae quam indigenae

15 igitur die qua erectum est tabernaculum operuit illud nubes a vespere autem super tentorium erat quasi species ignis usque mane

16 sic fiebat iugiter per diem operiebat illud nubes et per noctem quasi species ignis

17 cumque ablata fuisset nubes quae tabernaculum protegebat tunc proficiscebantur filii Israhel et in loco ubi stetisset nubes ibi castrametabantur

18 ad imperium Domini proficiscebantur et ad imperium illius figebant tabernaculum cunctis diebus quibus stabat nubes super tabernaculum manebant in eodem loco

19 et si evenisset ut multo tempore maneret super illud erant filii Israhel in excubiis Domini et non proficiscebantur

20 quotquot diebus fuisset nubes super tabernaculum ad imperium Domini erigebant tentoria et ad imperium illius deponebant

21 si fuisset nubes a vespere usque mane et statim diluculo tabernaculum reliquisset proficiscebantur et si post diem et noctem recessisset dissipabant tentoria

22 si biduo aut uno mense vel longiori tempore fuisset super tabernaculum manebant filii Israhel in eodem loco et non proficiscebantur statim autem ut recessisset movebant castra

23 per verbum Domini figebant tentoria et per verbum illius proficiscebantur erantque in excubiis Domini iuxta imperium eius per manum Mosi

Caput 10

1 locutus est Dominus ad Mosén dicens

2 fac tibi duas tubas argenteas ductiles quibus convocare possis multitudinem quando movenda sunt castra

3 cumque increpueris tubis congregabitur ad te omnis turba ad ostium foederis tabernaculi

4 si semel clangueris venient ad te principes et capita multitudinis Israhel

5 sin autem prolixior atque concisus clangor increpuerit movebunt castra primi qui sunt ad orientalem plagam

6 in secundo autem sonitu et pari ululatu tubae leventur tentoria qui habitant ad meridiem et iuxta hunc modum reliqui facient ululantibus tubis in profectione

7 quando autem congregandus est populus simplex tubarum clangor erit et non concise ululabunt

8 filii Aaron sacerdotes clangent tubis eritque hoc legitimum sempiternum in generationibus vestris

9 si exieritis ad bellum de terra vestra contra hostes qui dimicant adversum vos clangetis ululantibus tubis et erit recordatio vestri coram Domino Deo vestro ut eruamini de manibus inimicorum vestrorum

10 si quando habebitis epulum et dies festos et kalendas canetis tubis super holocaustis et pacificis victimis ut sint vobis in recordationem Dei vestri ego Dominus Deus vester

11 anno secundo mense secundo vicesima die mensis elevata est nubes de tabernaculo foederis

12 profectique sunt filii Israhel per turmas suas de deserto Sinai et recubuit nubes in solitudine Pharan

13 moveruntque castra primi iuxta imperium Domini in manu Mosi

14 filii Iuda per turmas suas quorum princeps erat Naasson filius Aminadab

15 in tribu filiorum Isachar fuit princeps Nathanahel filius Suar

16 in tribu Zabulon erat princeps Heliab filius Helon

17 depositumque est tabernaculum quod portantes egressi sunt filii Gerson et Merari

18 profectique sunt et filii Ruben per turmas et ordinem suum quorum princeps erat Helisur filius Seduc

19 in tribu autem filiorum Symeon princeps fuit Salamiel filius Surisaddai

20 porro in tribu Gad erat princeps Heliasaph filius Duhel

21 profectique sunt et Caathitae portantes sanctuarium tamdiu tabernaculum portabatur donec venirent ad erectionis locum

22 moverunt castra et filii Ephraim per turmas suas in quorum exercitu princeps erat Helisama filius Ammiud

23 in tribu autem filiorum Manasse princeps fuit Gamaliel filius Phadassur

24 et in tribu Benjamin dux Abidan filius Gedeon

25 novissimi castrorum omnium profecti sunt filii Dan per turmas suas in quorum exercitu princeps fuit Ahiezer filius Amisaddai

26 in tribu autem filiorum Aser erat princeps Phagaili filius Ochran

27 et in tribu filiorum Nephtalim princeps Achira filius Henan

28 haec sunt castra et profectiones filiorum Israhel per turmas suas quando egrediebantur

29 dixitque Moses Hobab filio Rahuel Madianiti cognato suo proficiscimur ad locum quem Dominus daturus est nobis veni nobiscum ut beneficiamus tibi quia Dominus bona promisit Israheli

30 cui ille respondit non vadam tecum sed revertar in terram meam in qua natus sum

31 et ille noli inquit nos relinquere tu enim nosti in quibus locis per desertum castra ponere debeamus et eris ductor noster

32 cumque nobiscum veneris quicquid optimum fuerit ex opibus quas nobis traditurus est Dominus dabimus tibi

33 profecti sunt ergo de monte Domini via trium dierum arcae foederis Domini praecedebat eos per dies tres providens castrorum locum

34 nubes quoque Domini super eos erat per diem cum incederent

35 cumque elevaretur arca dicebat Moses surge Domine et dissipentur inimici tui et fugiant qui oderunt te a facie tua

36 cum autem deponeretur aiebat revertere Domine ad multitudinem exercitus Israhel

Caput 11

1 interea ortum est murmur populi quasi dolentium pro labore contra Dominum quod cum audisset iratus est et accensus in eos ignis Domini devoravit extremam castrorum partem

2 cumque clamasset populus ad Moysen oravit Moysen Dominum et absorptus est ignis

3 vocavitque nomen loci illius Incensio eo quod succensus fuisset contra eos ignis Domini

4 vulgus quippe promiscuum quod ascenderat cum eis flagravat desiderio sedens et flens iunctis sibi pariter filiis Israhel et ait quis dabit nobis ad vescendum carnes

5 recordamur piscium quos comedebamus in Aegypto gratis in mentem nobis veniunt cucumeres et pepones porrique et cepae et alia

6 anima nostra arida est nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi man

7 erat autem man quasi semen coriandri coloris bdellii

8 circuibatque populus et colligens illud frangebatur molae sive terebat in mortario coquens in olla et faciens ex eo tortulas saporis quasi panis oleati

9 cumque descenderet nocte super castra ros descendebat pariter et man

10 audivit ergo Moysen flentem populum per familias singulos per ostia tentorii sui iratusque est furor Domini valde sed et Mosi intoleranda res visa est

11 et ait ad Dominum cur adflixisti servum tuum quare non invenio gratiam coram te et cur inposuisti pondus universi populi huius super me

12 numquid ego concepi omnem hanc multitudinem vel genui eam ut dicas mihi porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulum et defer in terram pro qua iurasti patribus eorum

13 unde mihi carnes ut dem tantae multitudini flent contra me dicentes da nobis carnes ut comedamus

14 non possum solus sustinere omnem hunc populum quia gravis mihi est

15 sin aliter tibi videtur obsecro ut interficias me et inveniam gratiam in oculis tuis ne tantis adficiar malis

16 et dixit Dominus ad Moysen congrega mihi septuaginta viros de senibus Israhel quos tu nosti quod senes populi sint ac magistri et duces eos ad ostium tabernaculi foederis faciesque ibi stare tecum

17 ut descendam et loquar tibi et auferam de spiritu tuo tradamque eis ut sustentent tecum onus populi et non tu solus graveris

18 populo quoque dices sanctificamini cras comedetis carnes ego enim audivi vos dicere quis dabit nobis escas carnum bene nobis erat in Aegypto ut det vobis Dominus carnes et comedatis

19 non uno die nec duobus vel quinque aut decem nec viginti quidem

20 sed usque ad mensem dierum donec exeat per nares vestras et vertatur in nausiam eo quod reppuleritis Dominum qui in medio vestri est et fleveritis coram eo dicentes quare egressi sumus ex Aegypto

21 et ait Moses sescenta milia peditum huius populi sunt et tu dicis dabo eis esum carnum mense integro

22 numquid ovium et boum multitudo caedetur ut possit sufficere ad cibum vel omnes pisces maris in unum congregabuntur ut eos satient

23 cui respondit Dominus numquid manus Domini invalida est iam nunc videbis utrum meus sermo opere compleatur

24 venit igitur Moses et narravit populo verba Domini congregans septuaginta viros de senibus Israhel quos stare fecit circa tabernaculum

25 descenditque Dominus per nubem et locutus est ad eum auferens de spiritu qui erat in Mosen et dans septuaginta viris cumque requievisset in eis spiritus prophetaverunt nec ultra cessarunt

26 remanserant autem in castris duo viri quorum unus vocabatur Heldad et alter Medad super quos requievit spiritus nam et ipsi descripti fuerant et non exierant ad tabernaculum

27 cumque prophetarent in castris cucurrit puer et nuntiavit Mosi dicens Heldad et Medad prophetant in castris

28 statim Iosue filius Nun minister Mosi et electus e pluribus ait domine mi Moses prohibe eos

29 at ille quid inquit aemularis pro me quis tribuat ut omnis populus prophetet et det eis Dominus spiritum suum

30 reversusque est Moses et maiores natu Israhel in castra

31 ventus autem egrediens a Domino arreptas trans mare coturnices detulit et dimisit in castra itinere quantum uno die confici potest ex omni parte castrorum per circuitum volabantque in aere duobus cubitis altitudine super terram

32 surgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero congregavit coturnicum qui parum decem choros et siccaverunt eas per gyrum castrorum

33 adhuc carnes erant in dentibus eorum nec defecerat huiusmodi cibus et ecce furor Domini concitatus in populum percussit eum plaga magna nimis

34 vocatusque est ille locus sepulchra Concupiscentiae ibi enim sepelierunt populum qui desideraverat egressi autem de sepulchris

35 Concupiscentiae venerunt in Aseroth et manserunt ibi

Caput 12

1 locutaque est Maria et Aaron contra Mosen propter uxorem eius aethiopissam

2 et dixerunt num per solum Mosen locutus est Dominus nonne et nobis similiter est locutus quod cum audisset Dominus

3 erat enim Moses vir mitissimus super omnes homines qui morabantur in terra

4 statim locutus est ad eum et ad Aaron et Mariam egredimini vos tantum tres ad tabernaculum foederis cumque fuissent egressi

5 descendit Dominus in columna nubis et stetit in introitu tabernaculi vocans Aaron et Mariam qui cum issent

6 dixit ad eos audite sermones meos si quis fuerit inter vos propheta Domini in visione apparebo ei vel per somnium loquar ad illum

7 at non talis servus meus Moses qui in omni domo mea fidelissimus est

8 ore enim ad os loquor ei et palam non per enigmata et figuras Dominum videt quare igitur non timuistis detrahare servo meo Mosi

9 iratusque contra eos abiit

10 nubes quoque recessit quae erat super tabernaculum et ecce Maria apparuit candens lepra quasi nix cumque respexisset eam Aaron et vidisset perfusam lepra

11 ait ad Mosen obsecro domine mi ne inponas nobis hoc peccatum quod stulte commisimus

12 ne fiat haec quasi mortua et ut abortivum quod proicitur de vulva matris suae ecce iam medium carnis eius devoratum est lepra

13 clamavitque Moses ad Dominum dicens Deus obsecro sana eam

14 cui respondit Dominus si pater eius spuisset in faciem illius nonne debuerat saltem septem dierum rubore suffundi separaretur septem diebus extra castra et postea revocabitur

15 exclusa est itaque Maria extra castra septem diebus et populus non est motus de loco illo donec revocata est Maria

16 profectus est de Aseroth fixis tentoriis in deserto Pharan

Caput 13

1 ibi locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 mitte viros qui considerent terram Chanaan quam daturus sum filiis Israhel singulos de singulis tribubus ex principibus

3 fecit Moses quod Dominus imperarat de deserto Pharan mittens principes viros quorum ista sunt nomina

4 de tribu Ruben Semmua filium Zecchur

5 de tribu Symeon Saphat filium Huri
6 de tribu Iuda Chaleb filium Iepphonne
7 de tribu Isachar Igal filium Ioseph
8 de tribu Ephraim Osee filium Nun
9 de tribu Benjamin Phalti filium Raphu
10 de tribu Zabulon Geddiel filium Sodi
11 de tribu Ioseph sceptri Manasse Gaddi filium Susi
12 de tribu Dan Ammiel filium Gemalli
13 de tribu Aser Sthur filium Michahel
14 de tribu Nephtali Naabbi filium Vaphsi
15 de tribu Gad Guhel filium Machi
16 haec sunt nomina virorum quos misit Moses ad considerandam terram vocavitque Osee filium Nun Iosue
17 misit ergo eos Moses ad considerandam terram Chanaan et dixit ad eos ascendite per meridianam plagam cumque veneritis ad montes
18 considerate terram qualis sit et populum qui habitator est eius utrum fortis sit an infirmus pauci numero an plures
19 ipsa terra bona an mala urbes quales muratae an absque muris
20 humus pinguis an sterilis nemorosa an absque arboribus confortamini et adferre nobis de fructibus terrae erat autem tempus quando iam praecoquae uvae vesci possunt
21 cumque ascendissent exploraverunt terram a deserto Sin usque Roob intransitibus Emath
22 ascenderuntque ad meridiem et venerunt in Hebron ubi erant Ahiman et Sisai et Tholmai filii Enach nam Hebron septem annis ante Tanim urbem Aegypti condita est
23 pergentesque usque ad torrentem Botri absciderunt palmitem cum uva sua quem portaverunt in vecte duo viri de malis quoque granatis et de ficis loci illius tulerunt
24 qui appellatus est Neelescol id est torrens Botri eo quod botrum inde portassent filii Israhel
25 reversique exploratores terrae post quadraginta dies omni regione circumita
26 venerunt ad Mosen et Aaron et ad omnem coetum filiorum Israhel in desertum Pharan quod est in Cades locutique eis et omni multitudini ostenderunt fructus terrae
27 et narraverunt dicentes venimus in terram ad quam misisti nos quae re vera fluit lacte et melle ut ex his fructibus cognosci potest
28 sed cultores fortissimos habet et urbes grandes atque muratas stirpem Enach vidimus ibi
29 Amalech habitat in meridie Hettheus et Iebuseus et Amorrei in montanis Chananeus vero moratur iuxta mare et circa fluentia Iordanis
30 inter haec Chaleb conpescens murmur populi qui oriebatur contra Mosen ait ascendamus et possideamus terram quoniam poterimus obtinere eam
31 alii vero qui fuerant cum eo dicebant nequaquam ad hunc populum valemus ascendere quia fortior nobis est
32 detraxeruntque terrae quam inspexerant apud filios Israhel dicentes terram quam lustravimus devorat habitatores suos populum quem aspeximus procerae staturae est

33 ibi vidimus monstra quaedam filiorum Enach de genere giganteo quibus conparati quasi lucustae videbamur

Caput 14

1 igitur vociferans omnis turba flevit nocte illa
2 et murmurati sunt contra Mosen et Aaron cuncti filii Israhel dicentes
3 utinam mortui essemus in Aegypto et non in hac vasta solitudine utinam pereamus et non inducat nos Dominus in terram istam ne cadamus gladio et uxores ac liberi nostri ducantur captivi nonne melius est reverti in Aegyptum
4 dixeruntque alter ad alterum constituamus nobis ducem et revertamur in Aegyptum
5 quo audito Moses et Aaron ceciderunt proni in terram coram omni multitudine filiorum Israhel
6 at vero Iosue filius Nun et Chaleb filius Iepphonne qui et ipsi lustraverant terram sciderunt vestimenta sua
7 et ad omnem multitudinem filiorum Israhel locuti sunt terram quam circuivimus valde bona est
8 si propitius fuerit Dominus inducet nos in eam et tradet humum lacte et melle manantem
9 nolite rebelles esse contra Dominum neque timeatis populum terrae huius quia sicut panem ita eos possumus devorare recessit ab illis omne praesidium Dominus nobiscum est nolite metuere
10 cumque clamaret omnis multitudo et lapidibus eos vellet opprimere apparuit gloria Domini super tectum foederis cunctis filiis Israhel
11 et dixit Dominus ad Mosen usquequo detrahet mihi populus iste quousque non credent mihi in omnibus signis quae feci coram eis
12 feriam igitur eos pestilentia atque consumam te autem faciam principem super gentem magnam et fortiolem quam haec est
13 et ait Moses ad Dominum ut audiant Aegyptii de quorum medio eduxisti populum istum
14 et habitatores terrae huius qui audierunt quod tu Domine in populo isto sis et facie videaris ad faciem et nubes tua protegat illos et in columna nubis praecedas eos per diem et in columna ignis per noctem
15 quod occideris tantam multitudinem quasi unum hominem et dicant
16 non poterat introducere populum in terram pro qua iuraverat idcirco occidit eos in solitudine
17 magnificetur ergo fortitudo Domini sicut iurasti dicens
18 Dominus patiens et multae misericordiae auferens iniquitatem et scelera nullumque innoxium derelinquens qui visitas peccata patrum in filios in tertiam et quartam generationem
19 dimitte obsecro peccatum populi tui huius secundum magnitudinem misericordiae tuae sicut propitius fuisti egredientibus de Aegypto usque ad locum istum

20 dixitque Dominus dimisi iuxta verbum tuum
 21 vivo ego et implebitur gloria Domini universa terra
 22 attamen omnes homines qui viderunt maiestatem meam et signa quae feci in Aegypto et in solitudine et temptaverunt me iam per decem vices nec oboedierunt voci meae

23 non videbunt terram pro qua iuravi patribus eorum nec quisquam ex illis qui detraxit mihi intuebitur eam

24 servum meum Chaleb qui plenus alio spiritu secutus est me inducam in terram hanc quam circumvit et semen eius possidebit eam

25 quoniam Amalechites et Chananeus habitant in vallibus cras movete castra et revertimini in solitudinem per viam maris Rubri

26 locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

27 usquequo multitudo haec pessima murmurat contra me querellas filiorum Israhel audivi

28 dic ergo eis vivo ego ait Dominus sicut locuti estis audiente me sic faciam vobis

29 in solitudine hac iacebunt cadavera vestra omnes qui numerati estis a viginti annis et supra et murmurastis contra me

30 non intrabitis terram super quam levavi manum meam ut habitare vos facerem praeter Chaleb filium Iepphonne et Iosue filium Nun

31 parvulos autem vestros de quibus dixistis quod prae-
 dae hostibus forent introducam ut videant terram quae vobis displicuit

32 vestra cadavera iacebunt in solitudine

33 filii vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta et portabunt fornicationem vestram donec consumantur cadavera patrum in deserto

34 iuxta numerum quadraginta dierum quibus considerastis terram annus pro die inputabitur et quadraginta annis recipietis iniquitates vestras et scietis ultionem meam

35 quoniam sicut locutus sum ita faciam omni multitudi-
 ni huic pessimae quae consurrexit adversum me in solitudine hac deficiet et morietur

36 igitur omnes viri quos miserat Moses ad contemplan-
 dam terram et qui reversi murmurare fecerant contra eum omnem multitudinem detrahentes terrae quod esset mala

37 mortui sunt atque percussi in conspectu Domini

38 Iosue autem filius Nun et Chaleb filius Iepphon-
 ne vixerunt ex omnibus qui perrexerant ad considerandam terram

39 locutusque est Moses universa verba haec ad omnes filios Israhel et luxit populus nimis

40 et ecce mane primo surgentes ascenderunt verticem montis atque dixerunt parati sumus ascendere ad locum de quo Dominus locutus est quia peccavimus

41 quibus Moses cur inquit transgredimini verbum Domini quod vobis non cedit in prosperum

42 nolite ascendere non enim est Dominus vobiscum ne corruatis coram inimicis vestris

43 Amalechites et Chananeus ante vos sunt quorum gladio corruetis eo quod nolueritis adquiescere Domino nec erit Dominus vobiscum

44 at illi contenebrati ascenderunt in verticem montis ar-
 ca autem testamenti Domini et Moses non recesserunt de castris

45 descenditque Amalechites et Chananeus qui habita-
 bant in monte et percutebat eos atque concidens persecutus est usque Horma

Caput 15

1 locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere ad filios Israhel et dices ad eos cum ingressi fueritis terram habitationis vestrae quam ego dabo vobis

3 et feceritis oblationem Domino in holocaustum aut vic-
 timam vota solventes vel sponte offerentes munera aut in sol-
 lemnitatibus vestris adolentes odorem suavitatis Domino de
 bubus sive de ovibus

4 offeret quicumque immolaverit victimam sacrifi-
 cium similiae decimam partem ophi conspersae oleo quod
 mensuram habebit quartam partem hin

5 et vinum ad liba fundenda eiusdem mensurae dabit in
 holocausto sive in victima per agnos singulos

6 et arietis erit sacrificium similiae duarum decimarum
 quae conspersae sit oleo tertiae partis hin

7 et vinum ad libamentum tertiae partis eiusdem
 mensurae offeret in odorem suavitatis Domino

8 quando vero de bubus feceris holocaustum aut hostiam
 ut impleas votum vel pacificas victimas

9 dabis per singulos boves similiae tres decimas
 conspersae oleo quod habeat medium mensurae hin

10 et vinum ad liba fundenda eiusdem mensurae in
 oblationem suavissimi odoris Domino

11 sic facietis

12 per singulos boves et arietes et agnos et hedos

13 tam indigenae quam peregrini

14 eodem ritu offerent sacrificia

15 unum praeceptum erit atque iudicium tam vobis quam
 advenis terrae

16 locutus est Dominus ad Mosen dicens

17 loquere filiis Israhel et dices ad eos

18 cum veneritis in terram quam dabo vobis

19 et comederitis de panibus regionis illius separabitis
 primitias Domino

20 de cibis vestris sicut de areis primitias separatis

21 ita et de pulmentis dabit primitiva Domino

22 quod si per ignorantiam praeterieritis quicquam
 horum quae locutus est Dominus ad Mosen

23 et mandavit per eum ad vos a die qua coepit iubere et
 ultra

24 oblitaque fuerit facere multitudo offeret vitulum de
 armento holocaustum in odorem suavissimum Domino et sa-

crificium eius ac liba ut caerimoniae postulant hircumque pro peccato

25 et rogabit sacerdos pro omni multitudine filiorum Israhel et dimittetur eis quoniam non sponte peccaverunt nihilominus offerentes incensum Domino pro se et pro peccato atque errore suo

26 et dimittetur universae plebi filiorum Israhel et advenis qui peregrinantur inter vos quoniam culpa est omnis populi per ignorantiam

27 quod si anima una nesciens peccaverit offeret capram anniculum pro peccato suo

28 et deprecabitur pro ea sacerdos quod inscia peccaverit coram Domino inpetrabitque ei veniam et dimittetur illi

29 tam indigenis quam advenis una lex erit omnium qui peccaverint ignorantes

30 anima vero quae per superbiam aliquid commiserit si ve civis sit ille si ve peregrinus quoniam adversum Dominum rebellis fuit peribit de populo suo

31 verbum enim Domini contempsit et praeceptum illius fecit irritum idcirco delebitur et portabit iniquitatem suam

32 factum est autem cum essent filii Israhel in solitudine et invenissent hominem colligentem ligna in die sabbati

33 obtulerunt eum Mosi et Aaron et universae multitudini

34 qui recluserunt eum in carcerem nescientes quid super eo facere deberent

35 dixitque Dominus ad Mosen morte moriatur homo iste obruat eum lapidibus omnis turba extra castra

36 cumque eduxissent eum foras obruerunt lapidibus et mortuus est sicut praeceperat Dominus

37 dixit quoque Dominus ad Mosen

38 loquere filiis Israhel et dices ad eos ut faciant sibi fimbrias per angulos palliorum ponentes in eis vittas hyacinthinas

39 quas cum viderint recordentur omnium mandatorum Domini nec sequantur cogitationes suas et oculos per res varias fornicantes

40 sed magis memores praeceptorum Domini faciant ea sintque sancti Deo suo

41 ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegypti ut essem vester Deus

Caput 16

1 ecce autem Core filius Isaar filii Caath filii Levi et Dathan atque Abiram filii Heliab Hon quoque filius Pheleth de filiis Ruben

2 surrexerunt contra Mosen aliique filiorum Israhel ducenti quinquaginta viri procures synagogae et qui tempore concilii per nomina vocabantur

3 cumque stetissent adversum Mosen et Aaron dixerunt sufficiat vobis quia omnis multitudo sanctorum est et in ipsis est Dominus cur elevamini super populum Domini

4 quod cum audisset Moses cecidit pronus in faciem

5 locutusque ad Core et ad omnem multitudinem mane inquit notum faciet Dominus qui ad se pertineant et sanctos adplicabit sibi et quos elegerit adpropinquabunt ei

6 hoc igitur facite tollat unusquisque turibula sua tu Core et omne concilium tuum

7 et hausto cras igne ponite desuper thymiam coram Domino et quemcumque elegerit ipse erit sanctus multum erigimini filii Levi

8 dixitque rursum ad Core audite filii Levi

9 num parum vobis est quod separavit vos Deus Israhel ab omni populo et iunxit sibi ut serviretis ei in cultu tabernaculi et staretis coram frequentia populi et ministraretis ei

10 idcirco ad se fecit accedere te et omnes fratres tuos filios Levi ut vobis etiam sacerdotium vindicetis

11 et omnis globus tuus stet contra Dominum quid est enim Aaron ut murmuretis contra eum

12 misit ergo Moses ut vocaret Dathan et Abiram filios Heliab qui responderunt non venimus

13 numquid parum est tibi quod eduxisti nos de terra quae lacte et melle manabat ut occideres in deserto nisi et dominatus fueris nostri

14 re vera induxisti nos in terram quae fluit rivis lactis et mellis et dedisti nobis possessiones agrorum et vinearum an et oculos nostros vis eruere non venimus

15 iratusque Moses valde ait ad Dominum ne respicias sacrificia eorum tu scis quod ne asellum quidem umquam acceperim ab eis nec adflixerim quempiam eorum

16 dixitque ad Core tu et omnis congregatio tua state seorsum coram Domino et Aaron die crastino separatim

17 tollite singuli turibula vestra et ponite super ea incensum offerentes Domino ducenta quinquaginta turibula Aaron quoque teneat turibulum suum

18 quod cum fecissent stantibus Mosen et Aaron

19 et coacervassent adversum eos omnem multitudinem ad ostium tabernaculi apparuit cunctis gloria Domini

20 locutusque Dominus ad Mosen et Aaron ait

21 separamini de medio congregationis huius ut eos repente disperdam

22 qui ceciderunt proni in faciem atque dixerunt fortissime Deus spirituum universae carnis num uno peccante contra omnes tua ira desaeviet

23 et ait Dominus ad Mosen

24 praecipe universo populo ut separetur a tabernaculis Core et Dathan et Abiram

25 surrexitque Moses et abiit ad Dathan et Abiram et sequentibus eum senioribus Israhel

26 dixit ad turbam recedite a tabernaculis hominum impiorum et nolite tangere quae ad eos pertinent ne involvamini in peccatis eorum

27 cumque recessissent a tentoriis eorum per circuitum Dathan et Abiram egressi stabant in introitu papilionum suorum cum uxoribus et liberis omniue frequentia

28 et ait Moses in hoc scietis quod Dominus miserit me ut facerem universa quae cernitis et non ex proprio ea corde protulerim

29 si consueta hominum morte interierint et visitaverit eos plaga qua et ceteri visitari solent non misit me Dominus

30 sin autem novam rem fecerit Dominus ut aperiens terra os suum degluttiat eos et omnia quae ad illos pertinent descenderintque viventes in infernum scietis quod blasphemaverint Dominum

31 confestim igitur ut cessavit loqui disrupta est terra sub pedibus eorum

32 et aperiens os suum devoravit illos cum tabernaculis suis et universa substantia

33 descenderuntque vivi in infernum operti humo et perierunt de medio multitudinis

34 at vero omnis Israhel qui stabat per gyrum fugit ad clamorem pereuntium dicens ne forte et nos terra degluttiat

35 sed et ignis egressus a Domino interfecit ducentos quinquaginta viros qui offerebant incensum

36 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

37 praecipe Eleazaro filio Aaron sacerdotis ut tollat turibula quae iacent in incendio et ignem huc illucque dispergat quoniam sanctificata sunt

38 in mortibus peccatorum producatque ea in lamminas et adfigat altari eo quod oblatum sit in eis incensum Domino et sanctificata sint ut cernant ea pro signo et monumento filii Israhel

39 tulit ergo Eleazar sacerdos turibula aenea in quibus obtulerant hii quos incendium devoravit et produxit ea in lamminas adfigens altari

40 ut haberent postea filii Israhel quibus commonerentur ne quis accedat alienigena et qui non est de semine Aaron ad offerendum incensum Domino ne patiatut sicut passus est Core et omnis congregatio eius loquente Domino ad Mosen

41 murmuravit autem omnis multitudo filiorum Israhel sequenti die contra Mosen et Aaron dicens vos interfecistis populum Domini

42 cumque oreretur seditio et tumultus incresceret

43 Moses et Aaron fugerunt ad tabernaculum foederis quod postquam ingressi sunt operuit nubes et apparuit gloria Domini

44 dixitque Dominus ad Mosen

45 recedite de medio huius multitudinis etiam nunc delebo eos cumque iacerent in terra

46 dixit Moses ad Aaron tolle turibulum et hausto igne de altari mitte incensum desuper pergens cito ad populum ut roges pro eis iam enim egressa est ira a Domino et plaga desaevit

47 quod cum fecisset Aaron et cucurrisset ad mediam multitudinem quam iam vastabat incendium obtulit thymiama

48 et stans inter mortuos ac viventes pro populo deprecatus est et plaga cessavit

49 fuerunt autem qui percussi sunt quattuordecim milia hominum et septingenti absque his qui perierant in seditione Core

50 reversusque est Aaron ad Mosen ad ostium tabernaculi foederis postquam quievit interitus

Caput 17

1 et locutus est Dominus ad Mosen dicens

2 loquere ad filios Israhel et accipe ab eis virgas singulas per cognationes suas a cunctis principibus tribuum virgas duodecim et uniuscuiusque nomen superscribes virgae suae

3 nomen autem Aaron erit in tribu Levi et una virga cunctas eorum familias continebit

4 ponesque eas in tabernaculo foederis coram testimonio ubi loquar ad te

5 quem ex his elegero germinabit virga eius et cohibebo a me querimonias filiorum Israhel quibus contra vos murmurant

6 locutusque est Moses ad filios Israhel et dederunt ei omnes principes virgas per singulas tribus fueruntque virgae duodecim absque virga Aaron

7 quas cum posuisset Moses coram Domino in tabernaculo testimonii

8 sequenti die regressus invenit germinasse virgam Aaron in domo Levi et turgentibus gemmis eruperant flores qui foliis dilatatis in amigdalas deformati sunt

9 protulit ergo Moses omnes virgas de conspectu Domini ad cunctos filios Israhel videruntque et receperunt singuli virgas suas

10 dixitque Dominus ad Mosen refer virgam Aaron in tabernaculum testimonii ut servetur ibi in signum rebellium filiorum et quiescant querellae eorum a me ne moriantur

11 fecitque Moses sicut praeceperat Dominus

12 dixerunt autem filii Israhel ad Mosen ecce consumpti sumus omnes perivimus

13 quicumque accedit ad tabernaculum Domini moriturum usque ad internicionem cuncti delendi sumus

Caput 18

1 dixitque Dominus ad Aaron tu et filii tui et domus patris tui tecum portabitis iniquitatem sanctuarii et tu et filii tui simul sustinebitis peccata sacerdotii vestri

2 sed et fratres tuos de tribu Levi et sceptro patris tui sume tecum praestoque sint et ministrent tibi tu autem et filii tui ministrabitis in tabernaculo testimonii

3 excubabuntque Levitae ad praecepta tua et ad cuncta opera tabernaculi ita dumtaxat ut ad vasa sanctuarii et altare non accedant ne et illi moriantur et vos pereatis simul

4 sint autem tecum et excubent in custodiis tabernaculi et in omnibus caerimoniis eius alienigena non miscebitur vobis

5 excubate in custodia sanctuarii et in ministerio altaris ne oriatur indignatio super filios Israhel

6 ego dedi vobis fratres vestros Levitas de medio filiorum Israhel et tradidi donum Domino ut serviant in ministeriis tabernaculi eius

7 tu autem et filii tui custodite sacerdotium vestrum et omnia quae ad cultum altaris pertinent et intra velum sunt per sacerdotes administrabuntur si quis externus accesserit occidetur

8 locutus est Dominus ad Aaron ecce dedi tibi custodiam primitiarum mearum omnia quae sanctificantur a filiis Israhel tibi tradidi et filiis tuis pro officio sacerdotali legitima sempiterna

9 haec ergo accipies de his quae sanctificantur et oblata sunt Domino omnis oblatio et sacrificium et quicquid pro peccato atque delicto redditur mihi et cedet in sancta sanctorum tuum erit et filiorum tuorum

10 in sanctuario comedes illud mares tantum edent ex eo quia consecratum est tibi

11 primitias autem quas voverint et obtulerint filii Israhel tibi dedi et filiis ac filiabus tuis iure perpetuo qui mundus est in domo tua vescetur eis

12 omnem medullam olei et vini ac frumenti quicquid offerunt primitiarum Domino tibi dedi

13 universa frugum initia quas gignit humus et Domino deportantur cedent in usus tuos qui mundus est in domo tua vescetur eis

14 omne quod ex voto reddiderint filii Israhel tuum erit

15 quicquid primum erumpet e vulva cunctae carnis quam offerunt Domino sive ex hominibus sive de pecoribus fuerit tui iuris erit ita dumtaxat ut pro hominis primogenito pretium accipias et omne animal quod inmundum est redimi facias

16 cuius redemptio erit post unum mensem siclis argenti quinque pondere sanctuarii siclus viginti obolos habet

17 primogenitum autem bovis et ovis et caprae non facies redimi quia sanctificata sunt Domino sanguinem tantum eorum fundes super altare et adipem adolebis in suavissimum odorem Domino

18 carnes vero in usum tuum cedent sicut pectusculum consecratum et armus dexter tua erunt

19 omnes primitias sanctuarii quas offerunt filii Israhel Domino tibi dedi et filiis ac filiabus tuis iure perpetuo pactum salis est sempiternum coram Domino tibi ac filiis tuis

20 dixitque Dominus ad Aaron in terra eorum nihil possidebitis nec habebitis partem inter eos ego pars et hereditas tua in medio filiorum Israhel

21 filiis autem Levi dedi omnes decimas Israhelis in possessionem pro ministerio quo serviunt mihi in tabernaculo foederis

22 ut non accedant ultra filii Israhel ad tabernaculum nec committant peccatum mortiferum

23 solis filiis Levi mihi in tabernaculo servientibus et portantibus peccata populi legitimum sempiternum erit in generationibus vestris nihil aliud possidebunt

24 decimarum oblatione contenti quas in usus eorum et necessaria separavi

25 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

26 praecipe Levitis atque denuntia cum acceperitis a filiis Israhel decimas quas dedi vobis primitias earum offerte Domino id est decimam partem decimae

27 ut reputetur vobis in oblationem primitivorum tam de areis quam de torcularibus

28 et universis quorum accipitis primitias offerte Domino et date Aaron sacerdoti

29 omnia quae offeritis ex decimis et in donaria Domini separatis optima et electa erunt

30 dicesque ad eos si praeclara et meliora quaeque obtuleritis ex decimis reputabitur vobis quasi de area et torculari dederitis primitias

31 et comedetis eas in omnibus locis vestris tam vos quam familiae vestrae quia pretium est pro ministerio quo servitis in tabernaculo testimonii

32 et non peccabitis super hoc egregia vobis et pingua reservantes ne polluat oblationes filiorum Israhel et moriamini

Caput 19

1 locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

2 ista est religio victimae quam constituit Dominus praecipe filiis Israhel ut adducant ad te vaccam rufam aetatis integrae in qua nulla sit macula nec portaverit iugum

3 tradetisque eam Eleazaro sacerdoti qui eductam extra castra immolabit in conspectu omnium

4 et tinguens digitum in sanguine eius asperget contra fores tabernaculi septem vicibus

5 conburetque eam cunctis videntibus tam pelle et carnibus eius quam sanguine et fimo flammae traditis

6 lignum quoque cedrinum et hysopum coccumque bis tinctum sacerdos mittet in flammam quae vaccam vorat

7 et tunc demum lotis vestibus et corpore suo ingreditur in castra commaculatusque erit usque ad vesperam

8 sed et ille qui conbuserit eam lavabit vestimenta sua et corpus et inmundus erit usque ad vesperam

9 colliget autem vir mundus cineres vaccae et effundet eos extra castra in loco purissimo ut sint multitudini filiorum Israhel in custodiam et in aquam aspersionis quia pro peccato vacca conbusta est

10 cumque laverit qui vaccae portaverat cineres vestimenta sua inmundus erit usque ad vesperum habebunt hoc filii Israhel et advenae qui habitant inter eos sanctum iure perpetuo

11 qui tetigerit cadaver hominis et propter hoc septem diebus fuerit inmundus

12 aspergetur ex hac aqua die tertio et septimo et sic mundabitur si die tertio aspersus non fuerit septimo non poterit emundari

13 omnis qui tetigerit humanae animae morticinum et aspersus hac commixtione non fuerit polluet tabernaculum Domini et peribit ex Israhel quia aqua expiationis non est aspersus inmundus erit et manebit spurcitia eius super eum

14 ista est lex hominis qui moritur in tabernaculo omnes qui ingrediuntur tentorium illius et universa vasa quae ibi sunt polluta erunt septem diebus

15 vas quod non habuerit operculum nec ligaturam desuper inmundum erit

16 si quis in agro tetigerit cadaver occisi hominis aut per se mortui sive os illius vel sepulchrum inmundus erit septem diebus

17 tollent de cineribus combustionis atque peccati et mittent aquas vivas super eos in vas

18 in quibus cum homo mundus tinxerit hysopum asperget eo omne tentorium et cunctam suppellectilem et homines huiusmodi contagione pollutos

19 atque hoc modo mundus lustrabit inmundum tertio et septimo die expiatusque die septimo lavabit et se et vestimenta sua et mundus erit ad vesperam

20 si quis hoc ritu non fuerit expiatus peribit anima illius de medio ecclesiae quia sanctuarium Domini polluit et non est aqua lustrationis aspersus

21 erit hoc praeceptum legitimum sempiternum ipse quoque qui aspergit aquas lavabit vestimenta sua omnis qui tetigerit aquas expiationis inmundus erit usque ad vesperam

22 quicquid tetigerit inmundus inmundum faciet et anima quae horum quippiam tetigerit inmundum erit usque ad vesperam

Caput 20

1 veneruntque filii Israhel et omnis multitudo in desertum Sin mense primo et mansit populus in Cades mortuaeque est ibi Maria et sepulta in eodem loco

2 cumque indigeret aqua populus coierunt adversum Mosen et Aaron

3 et versi in seditionem dixerunt utinam perissemus inter fratres nostros coram Domino

4 cur eduxistis ecclesiam Domini in solitudinem ut et nos et nostra iumenta moriantur

5 quare nos fecistis ascendere de Aegypto et adduxistis in locum istum pessimum qui seri non potest qui nec ficum gignit nec vineas nec mala granata insuper et aquam non habet ad bibendum

6 ingressusque Moses et Aaron dimissa multitudo tabernaculum foederis corruerunt proni in terram et apparuit gloria Domini super eos

7 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

8 tolle virgam et congrega populum tu et Aaron frater tuus et loquimini ad petram coram eis et illa dabit aquas cumque eduxeris aquam de petra bibet omnis multitudo et iumenta eius

9 tulit igitur Moses virgam quae erat in conspectu Domini sicut praeceperat ei

10 congregata multitudo ante petram dixitque eis audite rebelles et increduli num de petra hac vobis aquam poterimus eicere

11 cumque elevasset Moses manum percutiens virga bis silicem egressae sunt aquae largissimae ita ut et populus biberet et iumenta

12 dixitque Dominus ad Mosen et Aaron quia non credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis Israhel non introducetis hos populos in terram quam dabo eis

13 haec est aqua Contradictionis ubi iurgati sunt filii Israhel contra Dominum et sanctificatus est in eis

14 misit interea nuntios Moses de Cades ad regem Edom qui dicerent haec mandat frater tuus Israhel nosti omnem laborem qui adprehendit nos

15 quomodo descenderint patres nostri in Aegyptum et habitaverimus ibi multo tempore adflixerintque nos Aegyptii et patres nostros

16 et quomodo clamaverimus ad Dominum et exaudierit nos miseritque angelum qui eduxerit nos de Aegypto ecce in urbe Cades quae est in extremis finibus tuis positi

17 obsecramus ut nobis transire liceat per terram tuam non ibimus per agros nec per vineas non bibemus aquas de puteis tuis sed gradiemur via publica nec ad dextram nec ad sinistram declinantes donec transeamus terminos tuos

18 cui respondit Edom non transibis per me alioquin armatus occurram tibi

19 dixeruntque filii Israhel per tritam gradiemur viam et si biberimus aquas tuas nos et pecora nostra dabimus quod iustum est nulla erit in pretio difficultas tantum velociter transeamus

20 at ille respondit non transibis statimque egressus est obviis cum infinita multitudo et manu forti

21 nec voluit adquiescere deprecanti ut concederet transitum per fines suos quam ob rem devertit ab eo Israhel

22 cumque castra movissent de Cades venerunt in montem Or qui est in finibus terrae Edom

23 ubi locutus est Dominus ad Mosen

24 pergat inquit Aaron ad populos suos non enim intrabit terram quam dedi filiis Israhel eo quod incredulus fuerit ori meo ad aquas Contradictionis

25 tolle Aaron et filium eius cum eo et duces eos in montem Or

26 cumque nudaveris patrem veste sua indues ea Eleazarum filium eius et Aaron colligetur et morietur ibi

27 fecit Moses ut praeceperat Dominus et ascenderunt in montem Or coram omni multitudo

28 cumque Aaron spoliasset vestibis suis induit eis Eleazarum filium eius illo mortuo in montis supercilio descendit cum Eleazaro

29 omnis autem multitudo videns occubuisse Aaron flevit super eo triginta diebus per cunctas familias suas

Caput 21

1 quod cum audisset Chananeus rex Arad qui habitabat ad meridiem venisse scilicet Israhel per exploratorum viam pugnavit contra illum et victor existens duxit ex eo praedam

2 at Israhel voto se Domino obligans ait si tradideris populum istum in manu mea delebo urbes eius

3 exaudivitque Dominus preces Israhel et tradidit Chananeum quem ille interfecit subversis urbibus eius et vocavit nomen loci illius Horma id est anathema

4 profecti sunt autem et de monte Or per viam quae ducit ad mare Rubrum ut circumirent terram Edom et taedere coepit populum itineris ac laboris

5 locutusque contra Deum et Mosen ait cur eduxisti nos de Aegypto ut moreremur in solitudine deest panis non sunt aquae anima nostra iam nausiat super cibo isto levissimo

6 quam ob rem misit Dominus in populum ignitos serpentes ad quorum plagas et mortes plurimorum

7 venerunt ad Mosen atque dixerunt peccavimus quia locuti sumus contra Dominum et te ora ut tollat a nobis serpentes oravit Moses pro populo

8 et locutus est Dominus ad eum fac serpentem et pone eum pro signo qui percussus aspexerit eum vivet

9 fecit ergo Moses serpentem aeneum et posuit pro signo quem cum percussi aspicerent sanabantur

10 profectique filii Israhel castrametati sunt in Oboth

11 unde egressi fixere tentoria in Hieabarim in solitudine quae respicit Moab contra orientalem plagam

12 et inde moventes venerunt ad torrentem Zared

13 quem relinquentes castrametati sunt contra Arnon quae est in deserto et prominet in finibus Amorrei siquidem Arnon terminus est Moab dividens Moabitas et Amorreos

14 unde dicitur in libro bellorum Domini sicut fecit in mari Rubro sic faciet in torrentibus Arnon

15 scopuli torrentium inclinati sunt ut requiescerent in Ar et recumberent in finibus Moabitarum

16 ex eo loco apparuit puteus super quo locutus est Dominus ad Mosen congrega populum et dabo ei aquam

17 tunc cecinit Israhel carmen istud ascendat puteus concinebant

18 puteus quem foderunt principes et paraverunt duces multitudinis in datore legis et in baculis suis de solitudine Matthana

19 de Matthana Nahalihel de Nahalihel in Bamoth

20 de Bamoth vallis est in regione Moab in vertice Phasga et quod respicit contra desertum

21 misit autem Israhel nuntios ad Seon regem Amorreorum dicens

22 obsecro ut transire mihi liceat per terram tuam non declinabimus in agros et vineas non bibemus aquas ex puteis via regia gradiemur donec transeamus terminos tuos

23 qui concedere noluit ut transiret Israhel per fines suos quin potius exercitu congregato egressus est obviam in desertum et venit in Iasa pugnavitque contra eum

24 a quo percussus est in ore gladii et possessa est terra eius ab Arnon usque Iebboc et filios Ammon quia forti praesidio tenebantur termini Ammanitarum

25 tulit ergo Israhel omnes civitates eius et habitavit in urbibus Amorrei in Esebon scilicet et viculis eius

26 urbs Esebon fuit regis Seon Amorrei qui pugnavit contra regem Moab et tulit omnem terram quae dicionis illius fuerat usque Arnon

27 idcirco dicitur in proverbio venite in Esebon aedificetur et construatur civitas Seon

28 ignis egressus est de Esebon flamma de oppido Seon et devoravit Ar Moabitarum et habitatores excelsorum Arnon

29 vae tibi Moab peristi popule Chamos dedit filios eius in fugam et filias in captivitatem regi Amorreorum Seon

30 iugum ipsorum disperiit ab Esebon usque Dibon lassi pervenerunt in Nophe et usque Medaba

31 habitavit itaque Israhel in terra Amorrei

32 misitque Moses qui explorarent Iazer cuius ceperunt viculos et possederunt habitatores

33 verteruntque se et ascenderunt per viam Basan et occurrit eis Og rex Basan cum omni populo suo pugnaturus in Edrai

34 dixitque Dominus ad Mosen ne timeas eum quia in manu tua tradidi illum et omnem populum ac terram eius faciesque illi sicut fecisti Seon regi Amorreorum habitatori Esebon

35 percusserunt igitur et hunc cum filiis suis universumque populum eius usque ad internicionem et possederunt terram illius

Caput 22

1 profectique castrametati sunt in campestribus Moab ubi trans Iordanem Hierichus sita est

2 videns autem Balac filius Sepphor omnia quae fecerat Israhel Amorreo

3 et quod pertinuissent eum Moabitae et impetum eius ferre non possent

4 dixit ad maiores natu Madian ita delebit hic populus omnes qui in nostris finibus commorantur quomodo solet bos herbas usque ad radices carpere ipse erat eo tempore rex in Moab

5 misit ergo nuntios ad Balaam filium Beor ariolum qui habitabat super flumen terrae filiorum Ammon ut vocarent eum et dicerent ecce egressus est populus ex Aegypto qui operuit superficiem terrae sedens contra me

6 veni igitur et maledic populo huic quia fortior me est si quo modo possim percutere et eicere eum de terra mea novi enim quod benedictus sit cui benedixeris et maledictus in quem maledicta congesseris

7 perrexerunt seniores Moab et maiores natu Madian habentes divinationis pretium in manibus cumque venissent ad Balaam et narrassent ei omnia verba Balac

8 ille respondit manete hic nocte et respondebo quicquid mihi dixerit Dominus manentibus illis apud Balaam venit Deus et ait ad eum

9 quid sibi volunt homines isti apud te

10 respondit Balac filius Sepphor rex Moabitarum misit ad me

11 dicens ecce populus qui egressus est de Aegypto operuit superficiem terrae veni et maledic ei si quo modo possim pugnans abicere eum

12 dixitque Deus ad Balaam noli ire cum eis neque maledicas populo quia benedictus est

13 qui mane consurgens dixit ad principes ite in terram vestram quia prohibuit me Deus venire vobiscum

14 reversi principes dixerunt ad Balac noluit Balaam venire nobiscum

15 rursum ille multo plures et nobiliores quam ante miserat misit

16 qui cum venissent ad Balaam dixerunt sic dicit Balac filius Sepphor ne cuncteris venire ad me

17 paratum honorare te et quicquid volueris dare veni et maledic populo isti

18 respondit Balaam si dederit mihi Balac plenam domum suam argenti et auri non potero inmutare verbum Domini Dei mei ut vel plus vel minus loquar

19 obsecro ut hic maneatis etiam hac nocte et scire queam quid mihi rursum respondeat Dominus

20 venit ergo Deus ad Balaam nocte et ait ei si vocare te venerunt homines isti surge et vade cum eis ita dumtaxat ut quod tibi praecepero facias

21 surrexit Balaam mane et strata asina profectus est cum eis

22 et iratus est Deus stetitque angelus Domini in via contra Balaam qui sedebat asinae et duos pueros habebat secum

23 cernens asina angelum stantem in via evaginato gladio avertit se de itinere et ibat per agrum quam cum verberaret Balaam et vellet ad semitam reducere

24 stetit angelus in angustiis duarum maceriarum quibus vineae cingebantur

25 quem videns asina iunxit se parieti et adtrivit sedentis pedem at ille iterum verberabat

26 et nihilominus angelus ad locum angustum transiens ubi nec ad dextram nec ad sinistram poterat deviari obvisus stetit

27 cumque vidisset asina stantem angelum concidit sub pedibus sedentis qui iratus vehementius caedebat fuste latera

28 aperuitque Dominus os asinae et locuta est quid feci tibi cur percutis me ecce iam tertio

29 respondit Balaam quia commeruisti et inlusisti mihi utinam haberem gladium ut te percuterem

30 dixit asina nonne animal tuum sum cui semper sedere consuesti usque in praesentem diem dic quid simile umquam fecerim tibi at ille ait numquam

31 protinus aperuit Dominus oculos Balaam et vidit angelum stantem in via evaginato gladio adoravitque eum pronus in terram

32 cui angelus cur inquit tertio verberas asinam tuam ego veni ut adversarer tibi quia perversa est via tua mihi que contraria

33 et nisi asina declinasset de via dans locum resistenti te occidissem et illa viveret

34 dixit Balaam peccavi nesciens quod tu stares contra me et nunc si displicet tibi ut vadam revertar

35 ait angelus vade cum istis et cave ne aliud quam praecepero tibi loquaris ivit igitur cum principibus

36 quod cum audisset Balac egressus est in occursum eius in oppido Moabitarum quod situm est in extremis finibus Arnon

37 dixitque ad Balaam misi nuntios ut vocarent te cur non statim venisti ad me an quia mercedem adventui tuo reddere nequeo

38 cui ille respondit ecce adsum numquid loqui potero aliud nisi quod Deus posuerit in ore meo

39 perrexerunt ergo simul et venerunt in urbem quae in extremis regni eius finibus erat

40 cumque occidisset Balac boves et oves misit ad Balaam et principes qui cum eo erant munera

41 mane autem facto duxit eum ad excelsa Baal et intuitus est extremam partem populi

Caput 23

1 dixitque Balaam ad Balac aedifica mihi hic septem aras et para totidem vitulos eiusdemque numeri arietes

2 cumque fecisset iuxta sermonem Balaam inposuerunt simul vitulum et arietem super aram

3 dixitque Balaam ad Balac sta paulisper iuxta holocaustum tuum donec vadam si forte occurrat mihi Dominus et quodcumque imperaverit loquar tibi

4 cumque abisset velociter occurrit ei Deus locutusque ad eum Balaam septem inquit aras erexi et inposui vitulum et arietem desuper

5 Dominus autem posuit verbum in ore eius et ait revertere ad Balac et haec loqueris

6 reversus invenit stantem Balac iuxta holocaustum suum et omnes principes Moabitarum

7 adsumptaque parabola sua dixit de Aram adduxit me Balac rex Moabitarum de montibus orientis veni inquit et maledic Iacob propterea et detestare Israhel

8 quomodo maledicam cui non maledixit Deus quia ratione detester quem Dominus non detestatur

9 de summis silicibus videbo eum et de collibus considerabo illum populus solus habitabit et inter gentes non reputabitur

10 quis dinumerare possit pulverem Iacob et nosse numerum stirpis Israhel moriatur anima mea morte iustorum et fiant novissima mea horum similia

11 dixitque Balac ad Balaam quid est hoc quod agis ut malediceres inimicis vocavi te et tu e contrario benedicis eis

12 cui ille respondit num aliud possum loqui nisi quod iusserit Dominus

13 dixit ergo Balac veni mecum in alterum locum unde partem Israhelis videas et totum videre non possis inde maledicito ei

14 cumque duxisset eum in locum sublimem super verticem montis Phasga aedificavit Balaam septem aras et inpositis supra vitulo atque ariete

15 dixit ad Balac sta hic iuxta holocaustum tuum donec ego pergam obvis

16 cui cum Dominus occurrisset posuissetque verbum in ore eius ait revertere ad Balac et haec loqueris ei

17 reversus invenit eum stantem iuxta holocaustum suum et principes Moabitarum cum eo ad quem Balac quid inquit locutus est Dominus

18 at ille adsumpta parabola sua ait sta Balac et ausculta audi fili Sepphor

19 non est Deus quasi homo ut mentiatur nec ut filius hominis ut mutetur dixit ergo et non faciet locutus est et non implebit

20 ad benedicendum adductus sum benedictionem prohibere non valeo

21 non est idolum in Iacob nec videtur simulacrum in Israhel Dominus Deus eius cum eo est et clangor victoriae regis in illo

22 Deus eduxit eum de Aegypto cuius fortitudo similis est rinocerotis

23 non est augurium in Iacob nec divinatio in Israhel temporibus suis dicetur Iacob et Israheli quid operatus sit Deus

24 ecce populus ut leaena consurget et quasi leo erigetur non accubabit donec devoret praedam et occisorum sanguinem bibat

25 dixitque Balac ad Balaam nec maledicas ei nec benedicas

26 et ille nonne ait dixi tibi quod quicquid mihi Deus imperaret hoc facerem

27 et ait Balac ad eum veni et ducam te ad alium locum si forte placeat Deo ut inde maledicas eis

28 cumque duxisset eum super verticem montis Phogor qui respicit solitudinem

29 dixit ei Balaam aedifica mihi hic septem aras et para totidem vitulos eiusdemque numeri arietes

30 fecit Balac ut Balaam dixerat inposuitque vitulos et arietes per singulas aras

Caput 24

1 cumque vidisset Balaam quod placeret Domino ut benediceret Israheli nequaquam abiit ut ante perrexerat ut augurium quaereret sed dirigens contra desertum vultum suum

2 et elevans oculos vidit Israhel in tentoriis commorantem per tribus suas et inruente in se spiritu Dei

3 adsumpta parabola ait dixit Balaam filius Beor dixit homo cuius obturatus est oculus

4 dixit auditor sermonum Dei qui visionem Omnipotentis intuitus est qui cadit et sic aperiuntur oculi eius

5 quam pulchra tabernacula tua Iacob et tentoria tua Israhel

6 ut valles nemorosae ut horti iuxta fluvios inrigui ut tabernacula quae fixit Dominus quasi cedri propter aquas

7 fluet aqua de situla eius et semen illius erit in aquas multas tolletur propter Agag rex eius et auferetur regnum illius

8 Deus eduxit illum de Aegypto cuius fortitudo similis est rinocerotis devorabunt gentes hostes illius ossaque eorum confringent et perforabunt sagittis

9 accubans dormivit ut leo et quasi leaena quam suscitare nullus audebit qui benedixerit tibi erit ipse benedictus qui maledixerit in maledictione reputabitur

10 iratusque Balac contra Balaam conplosis manibus ait ad maledicendum inimicis meis vocavi te quibus e contrario tertio benedixisti

11 revertere ad locum tuum decreveram quidem magnifice honorare te sed Dominus privavit te honore disposito

12 respondit Balaam ad Balac nonne nuntiis tuis quos misisti ad me dixi

13 si dederit mihi Balac plenam domum suam argenti et auri non potero praeterire sermonem Domini Dei mei ut vel boni quid vel mali proferam ex corde meo sed quicquid Dominus dixerit hoc loquar

14 verumtamen pergens ad populum meum dabo consilium quid populus tuus huic populo faciat extremo tempore

15 sumpta igitur parabola rursum ait dixit Balaam filius Beor dixit homo cuius obturatus est oculus

16 dixit auditor sermonum Dei qui novit doctrinam Altissimi et visiones Omnipotentis videt qui cadens apertos habet oculos

17 videbo eum sed non modo intuebor illum sed non prope orietur stella ex Iacob et consurget virga de Israhel et percutiet duces Moab vastabitque omnes filios Seth

18 et erit Idumea possessio eius hereditas Seir cedet inimicis suis Israhel vero fortiter agat

19 de Iacob erit qui dominetur et perdat reliquias civitatis
20 cumque vidisset Amalech adsumens parabolam ait
principium gentium Amalech cuius extrema perdentur

21 vidit quoque Cineum et adsumpta parabola ait robu-
stum est quidem habitaculum tuum sed si in petra posueris
nidum tuum

22 et fueris electus de stirpe Cain quamdiu poteris
permanere Assur enim capiet te

23 adsumptaque parabola iterum locutus est heu quis
victurus est quando ista faciet Deus

24 venient in trieribus de Italia superabunt Assyrios
vastabuntque Hebraeos et ad extremum etiam ipsi peribunt

25 surrexitque Balaam et reversus est in locum suum
Balac quoque via qua venerat rediit

Caput 25

1 morabatur autem eo tempore Israhel in Setthim et
fornicatus est populus cum filiabus Moab

2 quae vocaverunt eos ad sacrificia sua at illi comederunt
et adoraverunt deos earum

3 initiatusque est Israhel Beelphegor et iratus Dominus

4 ait ad Mosen tolle cunctos principes populi et suspen-
de eos contra solem in patibulis ut avertatur furor meus ab
Israhel

5 dixitque Moses ad iudices Israhel occidat unusquisque
proximos suos qui initiati sunt Beelphegor

6 et ecce unus de filiis Israhel intravit coram fratribus suis
ad scortum madianitin vidente Mose et omni turba filiorum
Israhel qui flebant ante fores tabernaculi

7 quod cum vidisset Finees filius Eleazari filii Aaron
sacerdotis surrexit de medio multitudinis et arrepto pugione

8 ingressus est post virum israhelitem in lupanar et
perfodit ambos simul virum scilicet et mulierem in locis
genitalibus cessavitque plaga a filiis Israhel

9 et occisi sunt viginti quattuor milia homines

10 dixitque Dominus ad Mosen

11 Finees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis avertit
iram meam a filiis Israhel quia zelo meo commotus est contra
eos ut non ipse delerem filios Israhel in zelo meo

12 idcirco loquere ad eos ecce do ei pacem foederis mei

13 et erit tam ipsi quam semini illius pactum sacerdotii
sempiternum quia zelatus est pro Deo suo et expiavit scelus
filiorum Israhel

14 erat autem nomen viri israhelitae qui occisus est cum
Madianitide Zambri filius Salu dux de cognatione et tribu
Symeonis

15 porro mulier madianitis quae pariter interfec-
ta est vocabatur Chozbi filia Sur principis nobilissimi
Madianitarum

16 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

17 hostes vos sentiant Madianitae et percutite eos

18 quia et ipsi hostiliter egerunt contra vos et decipere
insidiis per idolum Phogor et Chozbi filiam ducis Madian

sororem suam quae percussa est in die plagae pro sacrilegio
Phogor

Caput 26

1 postquam noxiorum sanguis effusus est dixit Dominus
ad Mosen et Eleazarum filium Aaron sacerdotem

2 numerate omnem summam filiorum Israhel a viginti
annis et supra per domos et cognationes suas cunctos qui
possunt ad bella procedere

3 locuti sunt itaque Moses et Eleazar sacerdos in campe-
stribus Moab super Iordanem contra Hierichum ad eos qui
erant

4 a viginti annis et supra sicut Dominus imperarat
quorum iste est numerus

5 Ruben primogenitus Israhel huius filius Enoch a quo
familia Enochitarum et Phallu a quo familia Phalluitarum

6 et Esrom a quo familia Esromitarum et Charmi a quo
familia Charmitarum

7 hae sunt familiae de stirpe Ruben quarum numerus
inventus est quadraginta tria milia et septingenti triginta

8 filius Phallu Heliab

9 huius filii Namuhel et Dathan et Abiram isti sunt Da-
than et Abiram principes populi qui surrexerunt contra Mo-
sen et Aaron in seditione Core quando adversum Dominum
rebellaverunt

10 et aperiens terra os suum devoravit Core morientibus
plurimis quando conbusit ignis ducentos quinquaginta viros
et factum est grande miraculum

11 ut Core pereunte filii illius non perirent

12 filii Symeon per cognationes suas Namuhel ab hoc
familia Namuhelitarum Iamin ab hoc familia Iaminitarum
Iachin ab hoc familia Iachinitarum

13 Zare ab hoc familia Zareitarum Saul ab hoc familia
Saulitarum

14 hae sunt familiae de stirpe Symeon quarum omnis
numerus fuit viginti duo milia ducentorum

15 filii Gad per cognationes suas Sephon ab hoc familia
Sephonitarum Aggi ab hoc familia Aggitarum Suni ab hoc
familia Sunitarum

16 Ozni ab hoc familia Oznitarum Heri ab hoc familia
Heritarum

17 Arod ab hoc familia Aroditarum Arihel ab hoc familia
Arihelitarum

18 istae sunt familiae Gad quarum omnis numerus fuit
quadraginta milia quingentorum

19 filii Iuda Her et Onan qui ambo mortui sunt in terra
Chanaan

20 fueruntque filii Iuda per cognationes suas Sela a quo
familia Selanitarum Phares a quo familia Pharesitarum Zare
a quo familia Zareitarum

21 porro filii Phares Esrom a quo familia Esromitarum et
Amul a quo familia Amulitarum

22 istae sunt familiae Iuda quarum omnis numerus fuit septuaginta milia quingentorum

23 filii Isachar per cognationes suas Thola a quo familia Tholaitarum Phua a quo familia Phuaitarum

24 Iasub a quo familia Iasubitarum Semran a quo familia Semranitarum

25 hae sunt cognationes Isachar quarum numerus fuit sexaginta quattuor milia trecentorum

26 filii Zabulon per cognationes suas Sared a quo familia Sareditarum Helon a quo familia Helonitarum Ialel a quo familia Ialelitarum

27 hae sunt cognationes Zabulon quarum numerus fuit sexaginta milia quingentorum

28 filii Ioseph per cognationes suas Manasse et Ephraim

29 de Manasse ortus est Machir a quo familia Machiritarum Machir genuit Galaad a quo familia Galaaditarum

30 Galaad habuit filios Hiezer a quo familia Hiezeritarum et Elec a quo familia Elecarum

31 et Asrihel a quo familia Asrihelitarum et Sechem a quo familia Sechemitarum

32 et Semida a quo familia Semidatarum et Ephraim a quo familia Ephraimitarum

33 fuit autem Ephraim pater Salphaad qui filios non habebat sed tantum filias quarum ista sunt nomina Maala et Noa et Egla et Melcha et Thersa

34 hae sunt familiae Manasse et numerus earum quinquaginta duo milia septingentorum

35 filii autem Ephraim per cognationes suas fuerunt hii Suthala a quo familia Suthalitarum Becher a quo familia Becheritarum Tehen a quo familia Tehenitarum

36 porro filius Suthala fuit Heran a quo familia Heranitarum

37 hae sunt cognationes filiorum Ephraim quarum numerus triginta duo milia quingentorum

38 isti sunt filii Ioseph per familias suas filii Benjamin in cognationibus suis Bale a quo familia Baleitarum Azbel a quo familia Azbelitarum Ahiram a quo familia Ahiramitarum

39 Supham a quo familia Suphamitarum Hupham a quo familia Huphamitarum

40 filii Bale Hered et Noeman de Hered familia Hereditarum de Noeman familia Noemitarum

41 hii sunt filii Benjamin per cognationes suas quorum numerus quadraginta quinque milia sescentorum

42 filii Dan per cognationes suas Suham a quo familia Suhamitarum hae cognationes Dan per familias suas

43 omnes fuere Suhamitae quorum numerus erat sexaginta quattuor milia quadringentorum

44 filii Aser per cognationes suas Iemna a quo familia Iemnaitarum Iessui a quo familia Iessuitarum Brie a quo familia Brieitarum

45 filii Brie Haber a quo familia Haberitarum et Melchihel a quo familia Melchihelitarum

46 nomen autem filiae Aser fuit Sara

47 hae cognationes filiorum Aser et numerus eorum quinquaginta tria milia quadringentorum

48 filii Nephtalim per cognationes suas Iessihel a quo familia Iessihelitarum Guni a quo familia Gunitarum

49 Iesser a quo familia Iesseritarum Sellem a quo familia Sellemitarum

50 hae sunt cognationes filiorum Nephtalim per familias suas quorum numerus quadraginta quinque milia quadringentorum

51 ista est summa filiorum Israhel qui recensiti sunt sescenta milia et mille septingenti triginta

52 locutusque est Dominus ad Mosen dicens

53 istis dividetur terra iuxta numerum vocabulorum in possessiones suas

54 pluribus maiorem partem dabis et paucioribus minorem singulis sicut nunc recensiti sunt tradetur possessio

55 ita dumtaxat ut sors terram tribubus dividat et familiis

56 quicquid sorte contigerit hoc vel plures accipient vel pauciores

57 hic quoque est numerus filiorum Levi per familias suas Gerson a quo familia Gersonitarum Caath a quo familia Caathitarum Merari a quo familia Meraritarum

58 hae sunt familiae Levi familia Lobni familia Hebroni familia Mooli familia Musi familia Cori at vero Caath genuit Amram

59 qui habuit uxorem Iochabed filiam Levi quae nata est ei in Aegypto haec genuit viro suo Amram filios Aaron et Mosen et Mariam sororem eorum

60 de Aaron orti sunt Nadab et Abiu et Eleazar et Ithamar

61 quorum Nadab et Abiu mortui sunt cum obtulissent ignem alienum coram Domino

62 fueruntque omnes qui numerati sunt viginti tria milia generis masculini ab uno mense et supra quia non sunt recensiti inter filios Israhel nec eis cum ceteris data possessio

63 hic est numerus filiorum Israhel qui descripti sunt a Mosen et Eleazaro sacerdote in campestribus Moab supra Iordanem contra Hiericho

64 inter quos nullus fuit eorum qui ante numerati sunt a Mose et Aaron in deserto Sinai

65 praedixerat enim Dominus quod omnes morerentur in solitudine nullusque remansit ex eis nisi Chaleb filius Iepphonne et Iosue filius Nun

Caput 27

1 accesserunt autem filiae Salphaad filii Ephraim filii Galaad filii Machir filii Manasse qui fuit filius Ioseph quarum sunt nomina Maala et Noa et Egla et Melcha et Thersa

2 steteruntque coram Mosen et Eleazaro sacerdote et cunctis principibus populi ad ostium tabernaculi foederis atque dixerunt

3 pater noster mortuus est in deserto nec fuit in seditione quae concitata est contra Dominum sub Core sed in peccato

suo mortuus est hic non habuit mares filios cur tollitur nomen illius de familia sua quia non habet filium date nobis possessionem inter cognatos patris nostri

4 rettulitque Moses causam earum ad iudicium Domini

5 qui dixit ad eum

6 iustam rem postulant filiae Salphaad da eis possessionem inter cognatos patris sui et ei in hereditate succedant

7 ad filios autem Israhel loqueris haec

8 homo cum mortuus fuerit absque filio ad filiam eius transibit hereditas

9 si filiam non habuerit habebit successores fratres suos

10 quod si et fratres non fuerint dabitur hereditatem fratribus patris eius

11 sin autem nec patruos habuerit dabitur hereditas his qui ei proximi sunt eritque hoc filiis Israhel sanctum lege perpetua sicut praecepit Dominus Mosi

12 dixit quoque Dominus ad Mosen ascende in montem istum Abarim et contemplare inde terram quam daturus sum filiis Israhel

13 cumque videris eam ibis et tu ad populum tuum sicut iuit frater tuus Aaron

14 quia offendistis me in deserto Sin in contradictione multitudinis nec sanctificare me voluistis coram ea super aquas hae sunt aquae Contradictionis in Cades deserti Sin

15 cui respondit Moses

16 provideat Dominus Deus spirituum omnis carnis hominem qui sit super multitudinem hanc

17 et possit exire et intrare ante eos et educere illos vel introducere ne sit populus Domini sicut oves absque pastore

18 dixitque Dominus ad eum tolle Iosue filium Nun virum in quo est spiritus et pone manum tuam super eum

19 qui stabit coram Eleazaro sacerdote et omni multitudine

20 et dabis ei praecepta cunctis videntibus et partem gloriae tuae ut audiat eum omnis synagoga filiorum Israhel

21 pro hoc si quid agendum erit Eleazar sacerdos consulat Dominum ad verbum eius egredietur et ingredietur ipse et omnes filii Israhel cum eo et cetera multitudo

22 fecit Moses ut praeceperat Dominus cumque tulisset Iosue statuit eum coram Eleazaro sacerdote et omni frequentia populi

23 et inpositis capiti eius manibus cuncta replicavit quae mandaverat Dominus

Caput 28

1 dixit quoque Dominus ad Mosen

2 praecipe filiis Israhel et dices ad eos oblationem meam et panes et incensum odoris suavissimi offerte per tempora sua

3 haec sunt sacrificia quae offerre debetis agnos anniculos immaculatos duos cotidie in holocaustum sempiternum

4 unum offeretis mane et alterum ad vesperam

5 decimam partem oephi similiae quae conspersa sit oleo purissimo et habeat quartam partem hin

6 holocaustum iuge est quod obtulistis in monte Sinai in odorem suavissimum incensi Domini

7 et libabitis vini quartam partem hin per agnos singulos in sanctuario Domini

8 alterumque agnum similiter offeretis ad vesperam iuxta omnem ritum sacrificii matutini et libamentorum eius oblationem suavissimi odoris Domino

9 die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos et duas decimas similiae oleo conspersae in sacrificio et liba

10 quae rite funduntur per singula sabbata in holocausto sempiterno

11 in kalendis autem id est in mensuum exordiis offeretis holocaustum Domino vitulos de armento duos arietem unum agnos anniculos septem immaculatos

12 et tres decimas similiae oleo conspersae in sacrificio per singulos vitulos et duas decimas similiae oleo conspersae per singulos arietes

13 et decimam decimae similiae ex oleo in sacrificio per agnos singulos holocaustum suavissimi odoris atque incensi est Domino

14 libamenta autem vini quae per singulas fundenda sunt victimas ista erunt media pars hin per vitulos singulos tertia per arietem quarta per agnum hoc erit holocaustum per omnes menses qui sibi anno vertente succedunt

15 hircus quoque offeretur Domino pro peccatis in holocaustum sempiternum cum libamentis suis

16 mense autem primo quartadecima die mensis phase Domini erit

17 et quintadecima die sollemnitas septem diebus vescentur azymis

18 quarum dies prima venerabilis et sancta erit omne opus servile non facietis in ea

19 offeretisque incensum holocaustum Domino vitulos de armento duos arietem unum agnos anniculos immaculatos septem

20 et sacrificia singulorum ex simila quae conspersa sit oleo tres decimas per singulos vitulos et duas decimas per arietem

21 et decimam decimae per agnos singulos id est per septem agnos

22 et hircum pro peccato unum ut expietur pro vobis

23 praeter holocaustum matutinum quod semper offertis

24 ita facietis per singulos dies septem dierum in fomitibus ignis et in odorem suavissimum Domino qui surget de holocausto et de libationibus singulorum

25 dies quoque septimus celeberrimus et sanctus erit vobis omne opus servile non facietis in eo

26 dies etiam primitivorum quando offertis novas fruges Domino expletis ebdomadibus venerabilis et sancta erit omne opus servile non facietis in ea

27 offeretisque holocaustum in odorem suavissimum Domino vitulos de armento duos arietem unum et agnos anniculos immaculatos septem

28 atque in sacrificiis eorum similia oleo conspersae tres decimas per singulos vitulos per arietes duas

29 per agnos decimam decimae qui simul sunt agni septem hircum quoque

30 qui mactatur pro expiatione praeter holocaustum sempiternum et liba eius

31 immaculata offeretis omnia cum libationibus suis

Caput 29

1 mensis etiam septimi prima dies venerabilis et sancta erit vobis omne opus servile non facietis in ea quia dies clangoris est et tubarum

2 offeretisque holocaustum in odorem suavissimum Domino vitulum de armento unum arietem unum agnos anniculos immaculatos septem

3 et in sacrificiis eorum similia oleo conspersae tres decimas per singulos vitulos duas decimas per arietem

4 unam decimam per agnum qui simul sunt agni septem

5 et hircum pro peccato qui offertur in expiationem populi

6 praeter holocaustum kalendarum cum sacrificiis suis et holocaustum sempiternum cum libationibus solitis hisdem caerimoniis offeretis in odorem suavissimum incensum Domino

7 decima quoque dies mensis huius septimi erit vobis sancta atque venerabilis et affligetis animas vestras omne opus servile non facietis in ea

8 offeretisque holocaustum Domino in odorem suavissimum vitulum de armento unum arietem unum agnos anniculos immaculatos septem

9 et in sacrificiis eorum similia oleo conspersae tres decimas per vitulos singulos duas decimas per arietem

10 decimam decimae per agnos singulos qui sunt simul septem agni

11 et hircum pro peccato absque his quae offerri pro delicto solent in expiationem et holocaustum sempiternum in sacrificio et libaminibus eorum

12 quintadecima vero die mensis septimi quae vobis erit sancta atque venerabilis omne opus servile non facietis in ea sed celebrabitis sollemnitatem Domino septem diebus

13 offeretisque holocaustum in odorem suavissimum Domino vitulos de armento tredecim arietes duos agnos anniculos quattuordecim immaculatos

14 et in libamentis eorum similia oleo conspersae tres decimas per vitulos singulos qui sunt simul vituli tredecim et duas decimas aietati uno id est simul arietibus duobus

15 et decimam decimae agni singulis qui sunt simul agni quattuordecim

16 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno et sacrificio et libamine eius

17 in die altero offeres vitulos de armento duodecim arietes duos agnos anniculos immaculatos quattuordecim

18 sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis

19 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine

20 die tertio offeres vitulos undecim arietes duos agnos anniculos immaculatos quattuordecim

21 sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis

22 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno et sacrificio et libamine eius

23 die quarto offeres vitulos decem arietes duos agnos anniculos immaculatos quattuordecim

24 sacrificiaque eorum et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis

25 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine

26 die quinto offeres vitulos novem arietes duos agnos anniculos immaculatos quattuordecim

27 sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis

28 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine

29 die sexto offeres vitulos octo arietes duos agnos anniculos immaculatos quattuordecim

30 sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis

31 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine

32 die septimo offeres vitulos septem arietes duos agnos anniculos immaculatos quattuordecim

33 sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis

34 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine

35 die octavo qui est celeberrimus omne opus servile non facietis

36 offerentes holocaustum in odorem suavissimum Domino vitulum unum arietem unum agnos anniculos immaculatos septem

37 sacrificiaque et libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis

38 et hircum pro peccato absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine

39 haec offeretis Domino in sollemnitatibus vestris praeter vota et oblationes spontaneas in holocausto in sacrificio in libamine et in hostiis pacificis

40 narravitque Moses filiis Israhel omnia quae ei Dominus imperarat

Caput 30

1 et locutus est ad principes tribuum filiorum Israhel iste est sermo quem praecepit Dominus

2 si quis virorum votum Domino voverit aut se constrinxerit iuramento non faciet irritum verbum suum sed omne quod promisit implebit

3 mulier si quippiam voverit et se constrinxerit iuramento quae est in domo patris sui et in aetate adhuc puellari si cognoverit pater votum quod pollicita est et iuramentum quo obligavit animam suam et tacuerit voti rea erit

4 quicquid pollicita est et iuravit opere conplebit

5 sin autem statim ut audierit contradixerit pater et vota et iuramenta eius irrita erunt nec obnoxia tenebitur sponsioni eo quod contradixerit pater

6 si maritum habuerit et voverit aliquid et semel verbum de ore eius egrediens animam illius obligaverit iuramento

7 quo die audierit vir et non contradixerit voti rea erit reddet quodcumque promiserat

8 sin autem audiens statim contradixerit et irritas fecerit pollicitationes eius verbaque quibus obstrinxerat animam suam propitius ei erit Dominus

9 vidua et repudiata quicquid voverint reddent

10 uxor in domo viri cum se voto constrinxerit et iuramento

11 si audierit vir et tacuerit nec contradixerit sponsioni reddet quodcumque promiserat

12 sin autem extemplo contradixerit non tenebitur promissionis rea quia maritus contradixit et Dominus ei propitius erit

13 si voverit et iuramento se constrinxerit ut per ieiunium vel ceterarum rerum abstinentionem adfligat animam suam in arbitrio viri erit ut faciat sive non faciat

14 quod si audiens vir tacuerit et in alteram diem distulerit sententiam quicquid voverat atque promiserat reddet quia statim ut audivit tacuit

15 sin autem contradixerit postquam rescivit portabit ipse iniquitatem eius

16 istae sunt leges quas constituit Dominus Mosi inter virum et uxorem inter patrem et filiam quae in puellari adhuc aetate est vel quae manet in parentis domo

Caput 31

1 locutusque est Dominus ad Mosén dicens

2 ulciscere prius filios Israhel de Madianitis et sic colligeris ad populum tuum

3 statimque Moses armate inquit ex vobis viros ad pugnam qui possint ultionem Domini expetere de Madianitis

4 mille viri de singulis tribubus eligantur Israhel qui mittantur ad bellum

5 dederuntque millenos de cunctis tribubus id est duodecim milia expeditorum ad pugnam

6 quos misit Moses cum Finees filio Eleazari sacerdotis vasa quoque sancta et tubas ad clangendum tradidit ei

7 cumque pugnassent contra Madianitas atque vicissent omnes mares occiderunt

8 et reges eorum Evi et Recem et Sur et Ur et Rebe quinque principes gentis Balaam quoque filium Beor interfecerunt gladio

9 ceperuntque mulieres eorum et parvulos omniaque pecora et cunctam suppellectilem quicquid habere potuerant depopulati sunt

10 tam urbes quam viculos et castella flamma consumpsit

11 et tulerunt praedam et universa quae ceperant tam ex hominibus quam ex iumentis

12 et adduxerunt ad Mosén et Eleazarum sacerdotem et ad omnem multitudinem filiorum Israhel reliqua etiam utensilia portaverunt ad castra in campatribus Moab iuxta Iordanem contra Hiericho

13 egressi sunt autem Moses et Eleazar sacerdos et omnes principes synagogae in occursum eorum extra castra

14 iratusque Moses principibus exercitus tribunis et centurionibus qui venerant de bello

15 ait cur feminas reservastis

16 nonne istae sunt quae deceperunt filios Israhel ad suggestionem Balaam et praevaricari vos fecerunt in Domino super peccato Phogor unde et percussus est populus

17 ergo cunctos interficite quicquid est generis masculini etiam in parvulis et mulieres quae noverunt viros in coitu iugulate

18 puellas autem et omnes feminas virgines reservate vobis

19 et manete extra castra septem diebus qui occiderit hominem vel occisum tetigerit lustrabitur die tertio et septimo

20 et de omni praeda sive vestimentum fuerit sive vas et aliquid in utensilia praeparatum de caprarum pellibus et pilis et ligno expiabitur

21 Eleazar quoque sacerdos ad viros exercitus qui pugnauerant sic locutus est hoc est praeceptum legis quod mandavit Dominus Mosi

22 aurum et argentum et aes et ferrum et stagnum et plumbum

23 et omne quod potest transire per flammam igne purgabitur quicquid autem ignem non potest sustinere aqua expiationis sanctificabitur

24 et lavabitis vestimenta vestra die septimo et purificati postea castra intrabitis

25 dixitque Dominus ad Mosén

26 tollite summam eorum quae capta sunt ab homine usque ad pecus tu et Eleazar sacerdos et principes vulgi

27 dividesque ex aequo praedam inter eos qui pugnaverunt et egressi sunt ad bellum et inter omnem reliquam multitudinem

28 et separabis partem Domino ab his qui pugnauerunt et fuerunt in bello unam animam de quingentis tam ex hominibus quam ex bubus et asinis et ovibus

29 et dabis eam Eleazaro sacerdoti quia primitiae Domini sunt

30 ex media quoque parte filiorum Israhel accipies quinquagesimum caput hominum et boum et asinorum et ovium cunctarumque animantium et dabis ea Levitis qui excubant in custodiis tabernaculi Domini

31 feceruntque Moses et Eleazar sicut praeceperat Dominus

32 fuit autem praeda quam exercitus ceperat ovium sescenta septuaginta quinque milia

33 boum septuaginta duo milia

34 asinorum sexaginta milia et mille

35 animae hominum sexus feminei quae non cognoverant viros triginta duo milia

36 dataque est media pars his qui in proelio fuerant ovium trecenta triginta septem milia quingenta

37 e quibus in partem Domini supputatae sunt oves sescentae septuaginta quinque

38 et de bubus triginta sex milibus boves septuaginta duo

39 de asinis triginta milibus quingentis asini sexaginta unus

40 de animabus hominum sedecim milibus cesserunt in partem Domini triginta duae animae

41 tradiditque Moses numerum primitiarum Domini Eleazaro sacerdoti sicut ei fuerat imperatum

42 ex media parte filiorum Israhel quam separaverat his qui in proelio fuerant

43 de media vero parte quae contigerat reliquae multitudini id est de ovium trecentis triginta septem milibus quingentis

44 et de bubus triginta sex milibus

45 et de asinis triginta milibus quingentis

46 et de hominibus sedecim milibus

47 tulit Moses quinquagesimum caput et dedit Levitis qui excubant in tabernaculo Domini sicut praeceperat Dominus

48 cumque accessissent principes exercitus ad Mosen et tribuni centurionesque dixerunt

49 nos servi tui recensuimus numerum pugnatorum quos habuimus sub manu nostra et ne unus quidem defuit

50 ob hanc causam offerimus in donariis Domini singuli quod in praeda auri potuimus invenire periscelides et armillas anulos et dextralia ac murenulas ut deprecemur pro nobis Dominum

51 susceperuntque Moses et Eleazar sacerdos omne aurum in diversis speciebus

52 pondo sedecim milia septingentos quinquaginta siclos a tribunis et centurionibus

53 unusquisque enim quod in praeda rapuerat suum erat

54 et susceptum intulerunt in tabernaculum testimonii in monumentum filiorum Israhel coram Domino

Caput 32

1 filii autem Ruben et Gad habebant pecora multa et erat illis in iumentis infinita substantia cumque vidissent Iazer et Galaad aptas alendis animalibus

2 venerunt ad Mosen et ad Eleazarum sacerdotem et principes multitudinis atque dixerunt

3 Atharoth et Dibon et Iazer et Nemra Esbon et Eleale et Sabam et Nebo et Beon

4 terram quam percussit Dominus in conspectu filiorum Israhel regionis uberrimae est ad pastum animalium et nos servi tui habemus iumenta plurima

5 precamurque si invenimus gratiam coram te ut des nobis famulis tuis eam in possessionem ne facias nos transire Iordanem

6 quibus respondit Moses numquid fratres vestri ibunt ad pugnam et vos hic sedebitis

7 cur subvertitis mentes filiorum Israhel ne transire audeant in locum quem eis daturus est Dominus

8 nonne ita egerunt patres vestri quando misi de Cadesbarne ad explorandam terram

9 cumque venissent usque ad vallem Botri lustrata omni regione subverterunt cor filiorum Israhel ut non intrarent fines quos eis Dominus dedit

10 qui iratus iuravit dicens

11 si videbunt homines isti qui ascenderunt ex Aegypto a viginti annis et supra terram quam sub iuramento pollicitus sum Abraham Isaac et Iacob et noluerunt sequi me

12 praeter Chaleb filium Iepphonne Cenezeum et Iosue filium Nun isti impleverunt voluntatem meam

13 iratusque Dominus adversum Israhel circumduxit eum per desertum quadraginta annis donec consumeretur universa generatio quae fecerat malum in conspectu eius

14 et ecce inquit vos surrexistis pro patribus vestris incrementa et alumni hominum peccatorum ut augetis furorem Domini contra Israhel

15 qui si nolueritis sequi eum in solitudine populum derelinquet et vos causa eritis necis omnium

16 at illi prope accedentes dixerunt caulas ovium fabricabimus et stabula iumentorum parvulis quoque nostris urbes munitas

17 nos autem ipsi armati et accincti pergemus ad proelium ante filios Israhel donec introducamus eos ad loca sua parvuli nostri et quicquid habere possumus erunt in urbibus muratis propter habitatorum insidias

18 non revertemur in domos nostras usquequo possideant filii Israhel hereditatem suam

19 nec quicquam quaeremus trans Iordanem quia iam habemus possessionem nostram in orientali eius plaga

20 quibus Moses ait si facitis quod promittitis expediti pergite coram Domino ad pugnam

21 et omnis vir bellator armatus Iordanem transeat donec subvertat Dominus inimicos suos

22 et subiciatur ei omnis terra tunc eritis inculpabiles et apud Dominum et apud Israhel et obtinebitis regiones quas vultis coram Domino

23 sin autem quod dicitis non feceritis nulli dubium quin peccetis in Dominum et scitote quoniam peccatum vestrum adprehendet vos

24 aedificate ergo urbes parvulis vestris et caulas ac stabula ovibus ac iumentis et quod polliciti estis implete

25 dixeruntque filii Gad et Ruben ad Mosen servi tui sumus faciemus quod iubet dominus noster

26 parvulos nostros et mulieres et pecora ac iumenta relinquemus in urbibus Galaad

27 nos autem famuli tui omnes expediti pergemus ad bellum sicut tu domine loqueris

28 praecepit ergo Moses Eleazaro sacerdoti et Iosue filio Nun et principibus familiarum per tribus Israhel et dixit ad eos

29 si transierint filii Gad et filii Ruben vobiscum Iordanem omnes armati ad bellum coram Domino et vobis fuerit terra subiecta date eis Galaad in possessionem

30 sin autem noluerint transire vobiscum in terram Chanaan inter vos habitandi accipiant loca

31 responderuntque filii Gad et filii Ruben sicut locutus est Dominus servis suis ita faciemus

32 ipsi armati pergemus coram Domino in terram Chanaan et possessionem iam suscepisse nos confitemur trans Iordanem

33 dedit itaque Moses filiis Gad et Ruben et dimidiaie tribui Manasse filii Ioseph regnum Seon regis Amorrei et regnum Og regis Basan et terram eorum cum urbibus suis per circuitum

34 igitur extruxerunt filii Gad Dibon et Atharoth et Aroer

35 Etrothsophan et Iazer Iecbaa

36 et Bethnemra et Betharan urbes munitas et caulas pecoribus suis

37 filii vero Ruben aedificaverunt Esbon et Eleale et Cariathaim

38 et Nabo et Baalmeon versis nominibus Sabama quoque inponentes vocabula urbibus quas extruxerant

39 porro filii Machir filii Manasse perrexerunt in Galaad et vastaverunt eam interfecto Amorreo habitatore eius

40 dedit ergo Moses terram Galaad Machir filio Manasse qui habitavit in ea

41 Iair autem filius Manasse abiit et occupavit vicos eius quos appellavit Avothiair id est villas Iair

42 Nobe quoque perrexit et adprehendit Canath cum viculis suis vocavitque eam ex nomine suo Nobe

2 quas descripsit Moses iuxta castrorum loca quae Domini iussione mutabant

3 profecti igitur de Ramesse mense primo quintadecima die mensis primi altera die phase filii Israhel in manu excelsa videntibus cunctis Aegyptiis

4 et sepelientibus primogenitos quos percusserat Dominus nam et in diis eorum exercuerat ultionem

5 castrametati sunt in Soccoth

6 et de Soccoth venerunt in Aetham quae est in extremis finibus solitudinis

7 inde egressi venerunt contra Phiahiroth quae respicit Beelsephon et castrametati sunt ante Magdolum

8 profectique de Phiahiroth transierunt per medium mare in solitudinem et ambulantes tribus diebus per desertum Aetham castrametati sunt in Mara

9 profectique de Mara venerunt in Helim ubi erant duodecim fontes aquarum et palmae septuaginta ibique castrametati sunt

10 sed et inde egressi fixere tentoria super mare Rubrum profectique de mari Rubro

11 castrametati sunt in deserto Sin

12 unde egressi venerunt in Dephca

13 profectique de Dephca castrametati sunt in Alus

14 egressi de Alus Raphidim fixere tentoria ubi aqua populo defuit ad bibendum

15 profectique de Raphidim castrametati sunt in deserto Sinai

16 sed et de solitudine Sinai egressi venerunt ad sepulchra Concupiscentiae

17 profectique de sepulchris Concupiscentiae castrametati sunt in Aseroth

18 et de Aseroth venerunt in Rethma

19 profectique de Rethma castrametati sunt in Remmonphares

20 unde egressi venerunt in Lebna

21 et de Lebna castrametati sunt in Ressa

22 egressi de Ressa venerunt in Ceelatha

23 unde profecti castrametati sunt in monte Sepher

24 egressi de monte Sepher venerunt in Arada

25 inde proficiscentes castrametati sunt in Maceloth

26 profectique de Maceloth venerunt in Thaath

27 de Thaath castrametati sunt in Thare

28 unde egressi fixerunt tentoria in Methca

29 et de Methca castrametati sunt in Esmona

30 profectique de Esmona venerunt in Moseroth

31 et de Moseroth castrametati sunt in Baneiacan

32 egressique de Baneiacan venerunt in montem Gadgad

33 unde profecti castrametati sunt in Hietebatha

34 et de Hietebatha venerunt in Ebrona

35 egressique de Ebrona castrametati sunt in Asiongaber

36 inde profecti venerunt in desertum Sin haec est Cades

37 egressique de Cades castrametati sunt in monte Hor in extremis finibus terrae Edom

Caput 33

1 hae sunt mansiones filiorum Israhel qui egressi sunt de Aegypto per turmas suas in manu Mosi et Aaron

38 ascenditque Aaron sacerdos montem Hor iubente Domino et ibi mortuus est anno quadragesimo egressionis filiorum Israhel ex Aegypto mense quinto prima die mensis
39 cum esset annorum centum viginti trium
40 audivitque Chananeus rex Arad qui habitabat ad meridiem in terra Chanaan venisse filios Israhel
41 et profecti de monte Hor castrametati sunt in Salmona
42 unde egressi venerunt in Phinon
43 profectique de Phinon castrametati sunt in Oboth
44 et de Oboth venerunt in Ieabarim quae est in finibus Moabitarum
45 profectique de Ieabarim fixere tentoria in Dibongad
46 unde egressi castrametati sunt in Elmondeblathaim
47 egressi de Elmondeblathaim venerunt ad montes Abarim contra Nabo
48 profectique de montibus Abarim transierunt ad campestria Moab super Iordanem contra Hiericho
49 ibique castrametati sunt de Bethsimon usque ad Belsattim in planioribus locis Moabitarum
50 ubi locutus est Dominus ad Mosen
51 praecepe filiis Israhel et dic ad eos quando transieritis Iordanem intrantes terram Chanaan
52 disperdite cunctos habitatores regionis illius confringite titulos et statuas comminuite atque omnia excelsa vastate
53 mundantes terram et habitantes in ea ego enim dedi vobis illam in possessionem
54 quam dividetis vobis sorte pluribus dabit is latiore et paucis angustiore singulis ut sors ceciderit ita tribuetur hereditas per tribus et familias possessio dividetur
55 sin autem nolueritis interficere habitatores terrae qui remanserint erunt vobis quasi clavi in oculis et lanceae in lateribus et adversabuntur vobis in terra habitationis vestrae
56 et quicquid illis facere cogitaram vobis faciam

Caput 34

1 locutus est Dominus ad Mosen
2 praecepe filiis Israhel et dices ad eos cum ingressi fueritis terram Chanaan et in possessionem vobis sorte ceciderit his finibus terminabitur
3 pars meridiana incipiet a solitudine Sin quae est iuxta Edom et habebit terminos contra orientem mare Salsissimum
4 qui circumibunt australem plagam per ascensum Scorpionis ita ut transeant Senna et perveniant in meridiem usque ad Cadesbarne unde egredientur confinia ad villam nomine Addar et tendent usque Asemona
5 ibique per gyrum terminus ab Asemona usque ad torrentem Aegypti et maris Magni litore finietur
6 plaga autem occidentalis a mari Magno incipiet et ipso fine cludetur
7 porro ad septentrionalem plagam a mari Magno termini incipient pervenientes usque ad montem Altissimum
8 a quo venies in Emath usque ad terminos Sedada

9 ibuntque confinia usque Zephrona et villam Henan hii erunt termini in parte aquilonis
10 inde metabuntur fines contra orientalem plagam de villa Henan usque Sephama
11 et de Sephama descendunt termini in Rebla contra fontem inde pervenient contra orientem ad mare Chenereth
12 et tendent usque Iordanem et ad ultimum Salsissimum cludentur mari hanc habebitis terram per fines suos in circuitu
13 praecepitque Moses filiis Israhel dicens haec erit terra quam possidebitis sorte et quam iussit dari Dominus novem tribubus et dimidia tribui
14 tribus enim filiorum Ruben per familias suas et tribus filiorum Gad iuxta cognationum numerum media quoque tribus Manasse
15 id est duae semis tribus acceperunt partem suam trans Iordanem contra Hiericho ad orientalem plagam
16 et ait Dominus ad Mosen
17 haec sunt nomina virorum qui terram vobis dividunt Eleazar sacerdos et Iosue filius Nun
18 et singuli principes de tribubus singulis
19 quorum ista sunt vocabula de tribu Iuda Chaleb filius Iepphonne
20 de tribu Symeon Samuhel filius Ammiud
21 de tribu Benjamin Helidad filius Chaselon
22 de tribu filiorum Dan Bocci filius Iogli
23 filiorum Ioseph de tribu Manasse Hannihel filius Ephod
24 de tribu Ephraim Camuhel filius Sephtan
25 de tribu Zabulon Elisaphan filius Pharnach
26 de tribu Isachar dux Faltihel filius Ozan
27 de tribu Aser Ahiud filius Salomi
28 de tribu Nepthali Phedahel filius Ameiud
29 hii sunt quibus praecepit Dominus ut dividerent filiis Israhel terram Chanaan

Caput 35

1 haec quoque locutus est Dominus ad Mosen in campatribus Moab super Iordanem contra Hiericho
2 praecepe filiis Israhel ut dent Levitis de possessionibus suis
3 urbes ad habitandum et suburbana earum per circuitum ut ipsi in oppidis maneant et suburbana sint pecoribus ac iumentis
4 quae a muris civitatum forinsecus per circuitum mille passuum spatio tenduntur
5 contra orientem duo milia erunt cubiti et contra meridiem similiter duo milia ad mare quoque quod respicit occidentem eadem mensura erit et septentrionalis plaga aequali termino finietur eruntque urbes in medio et foris suburbana
6 de ipsis autem oppidis quae Levitis dabit is sex erunt in fugitivorum auxilia separata ut fugiat ad ea qui fuderit sanguinem exceptis his alia quadraginta duo oppida

7 id est simul quadraginta octo cum suburbanis suis
 8 ipsaeque urbes quae dabuntur de possessionibus filiorum Israhel ab his qui plus habent plures auferentur et qui minus pauciores singuli iuxta mensuram hereditatis suae dabunt oppida Levitis

9 ait Dominus ad Moysen

10 loquere filiis Israhel et dices ad eos quando transgressi fueritis Iordanem in terram Chanaan

11 decernite quae urbes esse debeant in praesidia fugitivorum qui nolentes sanguinem fuderint

12 in quibus cum fuerit profugus cognatus occisi eum non poterit occidere donec stet in conspectu multitudinis et causa illius iudicetur

13 de ipsis autem urbibus quae ad fugitivorum subsidia separantur

14 tres erunt trans Iordanem et tres in terra Chanaan

15 tam filiis Israhel quam advenis atque peregrinis ut confugiat ad eas qui nolens sanguinem fuderit

16 si quis ferro percusserit et mortuus fuerit qui percussus est reus erit homicidii et ipse morietur

17 si lapidem iecerit et ictus occubuerit similiter punietur

18 si ligno percussus interierit percussoris sanguine vindicabitur

19 propinquus occisi homicidam interficiet statim ut adprehenderit eum percutiet

20 si per odium quis hominem inpulerit vel iecerit quippiam in eum per insidias

21 aut cum esset inimicus manu percusserit et ille mortuus fuerit percussor homicidii reus erit cognatus occisi statim ut invenerit eum iugulabit

22 quod si fortuito et absque odio

23 et inimicitiiis quicquam horum fecerit

24 et hoc audiente populo fuerit conprobatum atque inter percussorem et propinquum sanguinis quaestio ventilata

25 liberabitur innocens de ultoris manu et reducetur per sententiam in urbem ad quam confugerat manebitque ibi donec sacerdos magnus qui oleo sancto unctus est moriatur

26 si interfector extra fines urbium quae exulibus deputatae sunt

27 fuerit inventus et percussus ab eo qui ultor est sanguinis absque noxa erit qui eum occiderit

28 debuerat enim profugus usque ad mortem pontificis in urbe residere postquam autem ille obierit homicida revertetur in terram suam

29 haec sempiterna erunt et legitima in cunctis habitationibus vestris

30 homicida sub testibus punietur ad unius testimonium nullus condemnabitur

31 non accipietis pretium ab eo qui reus est sanguinis statim et ipse morietur

32 exules et profugi ante mortem pontificis nullo modo in urbes suas reverti poterunt

33 ne polluat terra habitationis vestrae quae insonitum cruore maculatur nec aliter expiari potest nisi per eius sanguinem qui alterius sanguinem fuderit

34 atque ita emundabitur vestra possessio me commorante vobiscum ego enim sum Dominus qui habito inter filios Israhel

Caput 36

1 accesserunt autem et principes familiarum Galaad filii Machir filii Manasse de stirpe filiorum Ioseph locutique sunt Mose coram principibus Israhel atque dixerunt

2 tibi domino nostro praecepit Dominus ut terram sorte divideres filiis Israhel et ut filiabus Salphaad fratris nostri dares possessionem debitam patri

3 quas si alterius tribus homines uxores acceperint sequetur possessio sua et translata ad aliam tribum de nostra hereditate minuetur

4 atque ita fiet ut cum iobeleus id est quinquagesimus annus remissionis advenerit confundatur sortium distributio et aliorum possessio ad alios transeat

5 respondit Moyses filiis Israhel et Domino praecipiente ait recte tribus filiorum Ioseph locuta est

6 et haec lex super filiabus Salphaad a Domino promulgata est nubant quibus volunt tantum ut suae tribus hominibus

7 ne commisceatur possessio filiorum Israhel de tribu in tribum omnes enim viri ducent uxores de tribu et cognatione sua

8 et cunctae feminae maritos de eadem tribu accipient ut hereditas permaneat in familiis

9 nec sibi misceantur tribus sed ita maneant

10 ut a Domino separatae sunt feceruntque filiae Salphaad ut fuerat imperatum

11 et nupserunt Maala et Thersa et Egla et Melcha et Noa filiis patrum sui

12 de familia Manasse qui fuit filius Ioseph et possessio quae illis fuerat adtributa mansit in tribu et familia patris earum

13 haec sunt mandata atque iudicia quae praecepit Dominus per manum Mose ad filios Israhel in campestribus Moab super Iordanem contra Hiericho

The Book of Deuteronomy

Chapter

116 #1	123 #9	128 #17	133 #25	140 #33
117 #2	123 #10	129 #18	133 #26	140 #34
118 #3	124 #11	129 #19	134 #27	87 The Book of Numbers
119 #4	125 #12	130 #20	134 #28	142 The Book of Joshua
120 #5	126 #13	130 #21	136 #29	
121 #6	126 #14	131 #22	137 #30	
121 #7	127 #15	132 #23	137 #31	
122 #8	127 #16	132 #24	138 #32	

Caput 1

1 haec sunt verba quae locutus est Moses ad omnem Israel trans Iordanem in solitudine campestri contra mare Rubrum inter Pharan et Thophel et Laban et Aseroth ubi auri est plurimum

2 undecim diebus de Horeb per viam montis Seir usque Cadesbarne

3 quadragesimo anno undecimo mense prima die mensis locutus est Moses ad filios Israel omnia quae praeceperat illi Dominus ut diceret eis

4 postquam percussit Seon regem Amorreorum qui habitavit in Esebon et Og regem Basan qui mansit in Aseroth et in Edrai

5 trans Iordanem in terra Moab coepitque Moses explanare legem et dicere

6 Dominus Deus noster locutus est ad nos in Horeb dicens sufficit vobis quod in hoc monte mansistis

7 revertimini et venite ad montem Amorreorum et ad cetera quae ei proxima sunt campestris atque montana et humiliora loca contra meridiem et iuxta litus maris terram Chananeorum et Libani usque ad flumen magnum Eufraten

8 en inquit tradidi vobis ingredimini et possidete eam super qua iuravit Dominus patribus vestris Abraham et Isaac et Iacob ut daret illam eis et semini eorum post eos

9 dixique vobis illo in tempore

10 non possum solus sustinere vos quia Dominus Deus vester multiplicavit vos et estis hodie sicut stellae caeli plurimae

11 Dominus Deus patrum vestrorum addat ad hunc numerum multa milia et benedicat vobis sicut locutus est

12 non valeo solus vestra negotia sustinere et pondus ac iurgia

13 date e vobis viros sapientes et gnaros et quorum conversatio sit probata in tribubus vestris ut ponam eos vobis principes

14 tunc respondistis mihi bona res est quam vis facere

15 tulique de tribubus vestris viros sapientes et nobiles et constitui eos principes tribunos et centuriones et quinquagenarios ac decanos qui docerent vos singula

16 praecepique eis dicens audite illos et quod iustum est iudicate sive civis sit ille sive peregrinus

17 nulla erit distantia personarum ita parvum audietis ut magnum nec accipietis cuiusquam personam quia Dei iudicium est quod si difficile vobis aliquid visum fuerit referte ad me et ego audiam

18 praecepique omnia quae facere deberetis

19 profecti autem de Horeb transivimus per heremum terribilem et maximam quam vidistis per viam montis Amorrei sicut praeceperat Dominus Deus noster nobis cumque venissemus in Cadesbarne

20 dixi vobis venistis ad montem Amorrei quem Dominus Deus noster daturus est nobis

21 vide terram quam Dominus Deus tuus dat tibi ascende et posside eam sicut locutus est Dominus Deus patribus tuis noli metuere nec quicquam paveas

22 et accessistis ad me omnes atque dixistis mittamus viros qui considerent terram et renuntient per quod iter debeamus ascendere et ad quas pergere civitates

23 cumque mihi sermo placuisset misi e vobis duodecim viros singulos de tribubus suis

24 qui cum perrexissent et ascendissent in montana venerunt usque ad vallem Botri et considerata terra

25 sumentes de fructibus eius ut ostenderent ubertatem adtulerunt ad nos atque dixerunt bona est terra quam Dominus Deus noster daturus est nobis

26 et noluistis ascendere sed increduli ad sermonem Domini Dei nostri

27 murmurati estis in tabernaculis vestris atque dixistis odit nos Dominus et idcirco eduxit nos de terra Aegypti ut traderet in manu Amorrei atque deleret

28 quo ascendemus nuntii terruerunt cor nostrum dicentes maxima multitudo est et nobis in statura procerior urbes magnae et ad caelum usque munitae filios Enacim vidimus ibi

29 et dixi vobis nolite metuere nec timeatis eos
 30 Dominus Deus qui ductor est vester pro vobis ipse pugnabit sicut fecit in Aegypto videntibus cunctis
 31 et in solitudine ipse vidisti portavit te Dominus Deus tuus ut solet homo gestare parvulum filium suum in omni via per quam ambulasti donec veniretis ad locum istum
 32 et nec sic quidem credidistis Domino Deo vestro
 33 qui praecessit vos in via et metatus est locum in quo tentoria figere deberetis nocte ostendens vobis iter per ignem et die per columnam nubis
 34 cumque audisset Dominus vocem sermonum vestrorum iratus iuravit et ait
 35 non videbit quispiam de hominibus generationis huius pessimae terram bonam quam sub iuramento pollicitus sum patribus vestris
 36 praeter Chaleb filium Iepphonne ipse enim videbit eam et ipsi dabo terram quam calcavit et filiis eius quia secutus est Dominum
 37 nec miranda indignatio in populum cum mihi quoque iratus Dominus propter vos dixerit nec tu ingredieris illuc
 38 sed Iosue filius Nun minister tuus ipse intrabit pro te hunc exhortare et robora et ipse terram sorte dividat Israheli
 39 parvuli vestri de quibus dixistis quod captivi ducerentur et filii qui hodie boni ac mali ignorant distantiam ipsi ingredientur et ipsis dabo terram et possidebunt eam
 40 vos autem revertimini et abite in solitudinem per viam maris Rubri
 41 et respondistis mihi peccavimus Domino ascendimus atque pugnabimus sicut praecepit Dominus Deus noster cumque instructi armis pergeretis in montem
 42 ait mihi Dominus dic ad eos nolite ascendere neque pugnetis non enim sum vobiscum ne cadatis coram inimicis vestris
 43 locutus sum et non audistis sed adversantes imperio Domini et tumentes superbia ascendistis in montem
 44 itaque egressus Amorreuus qui habitabat in montibus et obviam veniens persecutus est vos sicut solent apes persequi et cecidit de Seir usque Horma
 45 cumque reversi ploraretis coram Domino non audivit vos nec voci vestrae voluit acquiescere
 46 sedistis ergo in Cadesbarne multo tempore

Caput 2

1 profectique inde venimus in solitudinem quae ducit ad mare Rubrum sicut mihi dixerat Dominus et circumivimus montem Seir longo tempore
 2 dixitque Dominus ad me
 3 sufficit vobis circumire montem istum ite contra aquilonem
 4 et populo praecipe dicens transibitis per terminos fratrum vestrorum filiorum Esau qui habitant in Seir et timebunt vos

5 videte ergo diligenter ne moveamini contra eos neque enim dabo vobis de terra eorum quantum potest unius pedis calcare vestigium quia in possessionem Esau dedi montem Seir

6 cibos emetis ab eis pecunia et comedetis aquam emptam haurietis et bibetis

7 Dominus Deus tuus benedixit tibi in omni opere manuum tuarum novit iter tuum quomodo transieris solitudinem hanc magnam per quadraginta annos habitans tecum Dominus Deus tuus et nihil tibi defuit

8 cumque transissemus fratres nostros filios Esau qui habitabant in Seir per viam campestris de Helath et de Asiongaber venimus ad iter quod ducit in desertum Moab

9 dixitque Dominus ad me non pugnes contra Moabitas nec ineas adversum eos proelium non enim dabo tibi quicquam de terra eorum quia filiis Loth tradidi Ar in possessionem

10 Emim primi fuerunt habitatores eius populus magnus et validus et tam excelsus ut de Enacim stirpe

11 quasi gigantes crederentur et essent similes filiorum Enacim denique Moabitae appellant eos Emim

12 in Seir autem prius habitaverunt Horim quibus expulsis atque deletis habitaverunt filii Esau sicut fecit Israhel in terra possessionis suae quam dedit ei Dominus

13 surgentes ergo ut transiremus torrentem Zared venimus ad eum

14 tempus autem quo ambulavimus de Cadesbarne usque ad transitum torrentis Zared triginta octo annorum fuit donec consumeretur omnis generatio hominum bellatorum de castris sicut iuraverat Dominus

15 cuius manus fuit adversum eos ut interirent de castrorum medio

16 postquam autem universi ceciderunt pugnatore

17 locutus est Dominus ad me dicens

18 tu transibis hodie terminos Moab urbem nomine Ar

19 et accedens in vicina filiorum Ammon cave ne pugnes contra eos nec movearis ad proelium non enim dabo tibi de terra filiorum Ammon quia filiis Loth dedi eam in possessionem

20 terra gigantum reputata est et in ipsa olim habitaverunt gigantes quos Ammanitae vocant Zomzommim

21 populus magnus et multus et procerae longitudinis sicut Enacim quos delevit Dominus a facie eorum et fecit illos habitare pro eis

22 sicut fecerat filiis Esau qui habitant in Seir delens Horreos et terram eorum illis tradens quam possident usque in praesens

23 Eveos quoque qui habitabant in Aserim usque Gazam Cappadoces expulerunt qui egressi de Cappadocia deleverunt eos et habitaverunt pro illis

24 surgite et transite torrentem Arnon ecce tradidi in manu tua Seon regem Esebon Amorreum et terram eius incipe possidere et committe adversum eum proelium

25 hodie incipiam mittere terrorem atque formidinem tuam in populos qui habitant sub omni caelo ut audito nomine tuo paveant et in morem parturientium contremescant et dolore teneantur

26 misi ergo nuntios de solitudine Cademoth ad Seon regem Esebon verbis pacificis dicens

27 transibimus per terram tuam publica gradiemur via non declinabimus neque ad dextram neque ad sinistram

28 alimenta pretio vende nobis ut vescamur aquam pecunia tribue et sic bibemus tantum est ut nobis concedas transitum

29 sicut fecerunt filii Esau qui habitant in Seir et Moabitae qui morantur in Ar donec veniamus ad Iordanem et transeamus in terram quam Dominus Deus noster daturus est nobis

30 noluitque Seon rex Esebon dare nobis transitum quia induraverat Dominus Deus tuus spiritum eius et obfirmaverat cor illius ut traderetur in manus tuas sicut nunc vides

31 dixitque Dominus ad me ecce coepi tradere tibi Seon et terram eius incipe possidere eam

32 egressusque est Seon obviam nobis cum omni populo suo ad proelium in Iesa

33 et tradidit eum Dominus Deus noster nobis percussimusque eum cum filiis et omni populo suo

34 cunctasque urbes in tempore illo cepimus interfecit habitatoribus earum viris ac mulieribus et parvulis non reliquimus in eis quicquam

35 absque iumentis quae in partem venere praedantium et spoliis urbium quas cepimus

36 ab Aroer quae est super ripam torrentis Arnon oppido quod in valle situm est usque Galaad non fuit vicus et civitas quae nostras effugeret manus omnes tradidit Dominus Deus noster nobis

37 absque terra filiorum Ammon ad quam non accessimus et cunctis quae adiacent torrenti Ieboc et urbibus montanis universisque locis a quibus nos prohibuit Dominus Deus noster

Caput 3

1 itaque conversi ascendimus per iter Basan egressusque est Og rex Basan in occursum nobis cum populo suo ad bellandum in Edrai

2 dixitque Dominus ad me ne timeas eum quia in manu tua traditus est cum omni populo ac terra sua faciesque ei sicut fecisti Seon regi Amorreorum qui habitavit in Esebon

3 tradidit ergo Dominus Deus noster in manibus nostris etiam Og regem Basan et universum populum eius percussimusque eos usque ad internicionem

4 vastantes cunctas civitates illius uno tempore non fuit oppidum quod nos effugeret sexaginta urbes omnem regionem Argob regni Og in Basan

5 cunctae urbes erant munitae muris altissimis portisque et vectibus absque oppidis innumeris quae non habebant muros

6 et delevimus eos sicut feceramus Seon regi Esebon disperdentes omnem civitatem virosque ac mulieres et parvulos

7 iumenta autem et spolia urbium diripuimus

8 tulimusque illo in tempore terram de manu duorum regum Amorreorum qui erant trans Iordanem a torrente Arnon usque ad montem Hermon

9 quem Sidonii Sarion vocant et Amorrei Sanir

10 omnes civitates quae sitae sunt in planitie et universam terram Galaad et Basan usque Selcha et Edrai civitates regni Og in Basan

11 solus quippe Og rex Basan restiterat de stirpe gigantum monstratur lectus eius ferreus qui est in Rabbath filiorum Ammon novem cubitos habens longitudinis et quattuor latitudinis ad mensuram cubiti virilis manus

12 terramque possedimus in tempore illo ab Aroer quae est super ripam torrentis Arnon usque ad mediam partem montis Galaad et civitates illius dedi Ruben et Gad

13 reliquam autem partem Galaad et omnem Basan regni Og tradidi mediae tribui Manasse omnem regionem Argob cuncta Basan vocatur terra gigantum

14 Iair filius Manasse possedit omnem regionem Argob usque ad terminos Gesuri et Machathi vocavitque ex nomine suo Basan Avothiair id est villas Iair usque in praesentem diem

15 Machir quoque dedi Galaad

16 et tribubus Ruben et Gad dedi terram Galaad usque ad torrentem Arnon medium torrentis et finium usque ad torrentem Ieboc qui est terminus filiorum Ammon

17 et planitiem solitudinis atque Iordanem et terminos Chenereth usque ad mare Deserti quod est Salsissimum ad radices montis Phasga contra orientem

18 praecepique vobis in tempore illo dicens Dominus Deus vester dat vobis terram hanc in hereditatem expediti praecedite fratres vestros filios Israhel omnes viri robusti

19 absque uxoribus et parvulis ac iumentis novi enim quod plura habeatis pecora et in urbibus remanere debebunt quas tradidi vobis

20 donec requiem tribuat Dominus fratribus vestris sicut vobis tribuit et possideant etiam ipsi terram quam daturus est eis trans Iordanem tunc revertetur unusquisque in possessionem suam quam dedi vobis

21 Iosue quoque in tempore illo praecepi dicens oculi tui viderunt quae fecit Dominus Deus vester duobus his regibus sic faciet omnibus regnis ad quae transiturus es

22 ne timeas eos Dominus enim Deus vester pugnabit pro vobis

23 precatusque sum Dominum in tempore illo dicens

24 Domine Deus tu coepisti ostendere servo tuo magnitudinem tuam manumque fortissimam neque enim est alius Deus vel in caelo vel in terra qui possit facere opera tua et comparari fortitudini tuae

25 transibo igitur et videbo terram hanc optimam trans Iordanem et montem istum egregium et Libanum

26 iratusque est Dominus mihi propter vos nec exaudivit me sed dixit mihi sufficit tibi nequaquam ultra loquaris de hac re ad me

27 ascende cacumen Phasgae et oculos tuos circumfer ad occidentem et aquilonem austrumque et orientem et aspice nec enim transibis Iordanem istum

28 praecepe Iosue et corrobora eum atque conforta quia ipse praecedet populum istum et dividet eis terram quam visurus es

29 mansimusque in valle contra fanum Phogor

Caput 4

1 et nunc Israhel audi praecepta et iudicia quae ego doceo te ut faciens ea vivas et ingrediens possideas terram quam Dominus Deus patrum vestrorum daturus est vobis

2 non addetis ad verbum quod vobis loquor neque auferetis ex eo custodite mandata Domini Dei vestri quae ego praecipio vobis

3 oculi vestri viderunt omnia quae fecit Dominus contra Beelphegor quomodo contriverit omnes cultores eius de medio vestri

4 vos autem qui adheretis Domino Deo vestro vivitis universi usque in praesentem diem

5 scitis quod docuerim vos praecepta atque iustitias sicut mandavit mihi Dominus Deus meus sic facietis ea in terra quam possessuri estis

6 et observabitis et implebitis opere haec est enim vestra sapientia et intellectus coram populis ut audientes universa praecepta haec dicant en populus sapiens et intellegens gens magna

7 nec est alia natio tam grandis quae habeat deos adpropinquantes sibi sicut Dominus Deus noster adest cunctis obsecrationibus nostris

8 quae est enim alia gens sic inclita ut habeat caerimonias iustaque iudicia et universam legem quam ego proponam hodie ante oculos vestros

9 custodi igitur temet ipsum et animam tuam sollicite ne obliviscaris verborum quae viderunt oculi tui et ne excedant de corde tuo cunctis diebus vitae tuae docebis ea filios ac nepotes tuos

10 diem in quo stetisti coram Domino Deo tuo in Horeb quando Dominus locutus est mihi dicens congrega ad me populum ut audiat sermones meos et discat timere me omni tempore quo vivit in terra doceantque filios suos

11 et accessistis ad radices montis qui ardebat usque ad caelum erantque in eo tenebrae nubes et caligo

12 locutusque est Dominus ad vos de medio ignis vocem verborum eius audistis et formam penitus non vidistis

13 et ostendit vobis pactum suum quod praecepit ut faceretis et decem verba quae scripsit in duabus tabulis lapideis

14 mihique mandavit in illo tempore ut docerem vos caerimonias et iudicia quae facere deberetis in terra quam possessuri estis

15 custodite igitur sollicite animas vestras non vidistis aliquam similitudinem in die qua locutus est Dominus vobis in Horeb de medio ignis

16 ne forte decepti faciatis vobis sculptam similitudinem aut imaginem masculi vel feminae

17 similitudinem omnium iumentorum quae sunt super terram vel avium sub caelo volantium

18 atque reptilium quae moventur in terra sive piscium qui sub terra morantur in aquis

19 ne forte oculis elevatis ad caelum videas solem et lunam et omnia astra caeli et errore deceptus adores ea et colas quae creavit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus quae sub caelo sunt

20 vos autem tulit Dominus et eduxit de fornace ferrea Aegypti ut haberet populum hereditarium sicut est in praesenti die

21 iratusque est Dominus contra me propter sermones vestros et iuravit ut non transirem Iordanem nec ingrederer terram optimam quam daturus est vobis

22 ecce morior in hac humo non transibo Iordanem vos transibitis et possidebitis terram egregiam

23 cave nequando obliviscaris pacti Domini Dei tui quod pepigit tecum et facias tibi sculptam similitudinem eorum quae fieri Dominus prohibuit

24 quia Dominus Deus tuus ignis consumens est Deus aemulator

25 si genueritis filios ac nepotes et morati fueritis in terra deceptique feceritis vobis aliquam similitudinem patran-tes malum coram Domino Deo vestro ut eum ad iracundiam provocetis

26 testes invoco hodie caelum et terram cito perituros vos esse de terra quam transito Iordane possessuri estis non habitabitis in ea longo tempore sed delebit vos Dominus

27 atque disperget in omnes gentes et remanebitis pauci in nationibus ad quas vos ducturus est Dominus

28 ibique servietis diis qui hominum manu fabricati sunt ligno et lapidi qui non vident non audiunt non comedunt non odorantur

29 cumque quaesieris ibi Dominum Deum tuum invenies eum si tamen toto corde quaesieris et tota tribulatione animae tuae

30 postquam te invenerint omnia quae praedicta sunt novissimo tempore reverteris ad Dominum Deum tuum et audies vocem eius

31 quia Deus misericors Dominus Deus tuus est non dimittet te nec omnino delebit neque obliviscetur pacti in quo iuravit patribus tuis

32 interroga de diebus antiquis qui fuerunt ante te ex die quo creavit Deus hominem super terram a summo caeli usque ad summum eius si facta est aliquando huiusmodi res aut umquam cognitum est

33 ut audiret populus vocem Dei loquentis de medio ignis sicut tu audisti et vixisti

34 si fecit Deus ut ingrederetur et tolleretur tibi gentem de medio nationum per temptationes signa atque portenta per pugnam et robustam manum extentumque brachium et horribiles visiones iuxta omnia quae fecit pro vobis Dominus Deus vester in Aegypto videntibus oculis tuis

35 ut scires quoniam Dominus ipse est Deus et non est alius praeter unum

36 de caelo te fecit audire vocem suam ut doceret te et in terra ostendit tibi ignem suum maximum et audisti verba illius de medio ignis

37 quia dilexit patres tuos et elegit semen eorum post eos eduxitque te praecedens in virtute sua magna ex Aegypto

38 ut deleat nationes maximas et fortiores te in introitu tuo et introduceret te daretque tibi terram earum in possessionem sicut cernis in praesenti die

39 scito ergo hodie et cogitato in corde tuo quod Dominus ipse sit Deus in caelo sursum et in terra deorsum et non sit alius

40 custodi praecepta eius atque mandata quae ego praecipio tibi ut bene sit tibi et filiis tuis post te et permanes multo tempore super terram quam Dominus Deus tuus daturus est tibi

41 tunc separavit Moses tres civitates trans Iordanem ad orientalem plagam

42 ut confugiat ad eas qui occiderit nolens proximum suum nec fuerit inimicus ante unum et alterum diem et ad harum aliquam urbium possit evadere

43 Bosor in solitudine quae sita est in terra campestri de tribu Ruben et Ramoth in Galaad quae est in tribu Gad et Golam in Basan quae est in tribu Manasse

44 ista est lex quam proposuit Moses coram filiis Israel

45 et haec testimonia et caerimoniae atque iudicia quae locutus est ad filios Israel quando egressi sunt de Aegypto

46 trans Iordanem in valle contra fanum Phogor in terra Seon regis Amorrei qui habitavit in Esebon quem percussit Moses filii quoque Israel egressi ex Aegypto

47 possederunt terram eius et terram Og regis Basan duorum regum Amorreorum qui erant trans Iordanem ad solis ortum

48 ab Aroer quae sita est super ripam torrentis Arnon usque ad montem Sion qui est et Hermon

49 omnem planitiem trans Iordanem ad orientalem plagam usque ad mare Solitudinis et usque ad radices montis Phasga

Caput 5

1 vocavitque Moses omnem Israhelem et dixit ad eum audi Israel caerimoniae atque iudicia quae ego loquor in auribus vestris hodie discite ea et opere complete

2 Dominus Deus noster pepigit nobiscum foedus in Horeb

3 non cum patribus nostris iniit pactum sed nobiscum qui inpraesentiarum sumus et vivimus

4 facie ad faciem locutus est nobis in monte de medio ignis

5 ego sequester et medius fui inter Dominum et vos in tempore illo ut adnuntiarem vobis verba eius timuistis enim ignem et non ascendistis in montem et ait

6 ego Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti de domo servitutis

7 non habebis deos alienos in conspectu meo

8 non facies tibi sculptile nec similitudinem omnium quae in caelo sunt desuper et quae in terra deorsum et quae versantur in aquis sub terra

9 non adorabis ea et non coles ego enim sum Dominus Deus tuus Deus aemulator reddens iniquitatem patrum super filios in tertiam et quartam generationem his qui oderunt me

10 et faciens misericordiam in multa milia diligentibus me et custodientibus praecepta mea

11 non usurpabis nomen Domini Dei tui frustra quia non erit impunitus qui super re vana nomen eius adsumpserit

12 observa diem sabbati ut sanctifices eum sicut praecepit tibi Dominus Deus tuus

13 sex diebus operaberis et facies omnia opera tua

14 septimus dies sabbati est id est requies Domini Dei tui non facies in eo quicquam operis tu et filius tuus et filia servus et ancilla et bos et asinus et omne iumentum tuum et peregrinus qui est intra portas tuas ut requiescat servus et ancilla tua sicut et tu

15 memento quod et ipse servieris in Aegypto et eduxerit te inde Dominus Deus tuus in manu forti et brachio extento idcirco praecepit tibi ut observares diem sabbati

16 honora patrem tuum et matrem sicut praecepit tibi Dominus Deus tuus ut longo vivas tempore et bene sit tibi in terra quam Dominus Deus tuus daturus est tibi

17 non occides

18 neque moechaberis

19 furtumque non facies

20 nec loqueris contra proximum tuum falsum testimonium

21 non concupisces uxorem proximi tui non domum non agrum non servum non ancillam non bovem non asinum et universa quae illius sunt

22 haec verba locutus est Dominus ad omnem multitudinem vestram in monte de medio ignis et nubis et caliginis voce magna nihil addens amplius et scripsit ea in duabus tabulis lapideis quas tradidit mihi

23 vos autem postquam audistis vocem de medio tenebrarum et montem ardere vidistis accessistis ad me omnes principes tribuum et maiores natu atque dixistis

24 ecce ostendit nobis Dominus Deus noster maiestatem et magnitudinem suam vocem eius audivimus de medio ignis et probavimus hodie quod loquente Deo cum homine vixerit homo

25 cur ergo morimur et devorabit nos ignis hic maximus si enim audierimus ultra vocem Domini Dei nostri moriemur

26 quid est omnis caro ut audiat vocem Dei viventis qui de medio ignis loquitur sicut nos audivimus et possit vivere

27 tu magis accede et audi cuncta quae dixerit Dominus Deus noster tibi loquerisque ad nos et nos audientes faciemus ea

28 quod cum audisset Dominus ait ad me audivi vocem verborum populi huius quae locuti sunt tibi bene omnia sunt locuti

29 quis det talem eos habere mentem ut timeant me et custodiant universa mandata mea in omni tempore ut bene sit eis et filiis eorum in sempiternum

30 vade et dic eis revertimini in tentoria vestra

31 tu vero hic sta mecum et loquar tibi omnia mandata et caerimonias atque iudicia quae docebis eos ut faciant ea in terra quam dabo illis in possessionem

32 custodite igitur et facite quae praecepit Dominus Deus vobis non declinabitis neque ad dextram neque ad sinistram

33 sed per viam quam praecepit Dominus Deus vester ambulabitis ut vivatis et bene sit vobis et protelentur dies in terra possessionis vestrae

Caput 6

1 haec sunt praecepta et caerimoniae atque iudicia quae mandavit Dominus Deus vester ut docerem vos et faciatis ea in terra ad quam transgredimini possidendam

2 ut timeas Dominum Deum tuum et custodias omnia mandata et praecepta eius quae ego praecipio tibi et filiis ac nepotibus tuis cunctis diebus vitae tuae ut prolongentur dies tui

3 audi Israhel et observa ut facias et bene sit tibi et multipliceris amplius sicut pollicitus est Dominus Deus patrum tuorum tibi terram lacte et melle manantem

4 audi Israhel Dominus Deus noster Dominus unus est

5 diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota fortitudine tua

6 eruntque verba haec quae ego praecipio tibi hodie in corde tuo

7 et narrabis ea filiis tuis et meditaberis sedens in domo tua et ambulans in itinere dormiens atque consurgens

8 et ligabis ea quasi signum in manu tua eruntque et movebuntur inter oculos tuos

9 scribesque ea in limine et ostiis domus tuae

10 cumque introduxerit te Dominus Deus tuus in terram pro qua iuravit patribus tuis Abraham Isaac et Iacob et dederit tibi civitates magnas et optimas quas non aedificasti

11 domos plenas cunctarum opum quas non extruxisti cisternas quas non fodisti vineta et oliveta quae non plantasti

12 et comederis et saturatus fueris

13 cave diligenter ne obliviscaris Domini qui eduxit te de terra Aegypti de domo servitutis Dominum Deum tuum timebis et ipsi servies ac per nomen illius iurabis

14 non ibitis post deos alienos cunctarum gentium quae in circuitu vestro sunt

15 quoniam Deus aemulator Dominus Deus tuus in medio tui nequando irascatur furor Domini Dei tui contra te et auferat te de superficie terrae

16 non temptabis Dominum Deum tuum sicut temptasti in loco temptationis

17 custodi praecepta Domini Dei tui ac testimonia et caerimonias quas praecepit tibi

18 et fac quod placitum est et bonum in conspectu Domini ut bene sit tibi et ingressus possideas terram optimam de qua iuravit Dominus patribus tuis

19 ut deleret omnes inimicos tuos coram te sicut locutus est

20 cum interrogaverit te filius tuus cras dicens quid sibi volunt testimonia haec et caerimoniae atque iudicia quae praecepit Dominus Deus noster nobis

21 dices ei servi eramus Pharaonis in Aegypto et eduxit nos Dominus de Aegypto in manu forti

22 fecitque signa atque prodigia magna et pessima in Aegypto contra Pharaonem et omnem domum illius in conspectu nostro

23 et eduxit nos inde ut introductis daret terram super qua iuravit patribus nostris

24 praecepitque nobis Dominus ut faciamus omnia legitima haec et timeamus Dominum Deum nostrum et bene sit nobis cunctis diebus vitae nostrae sicut est hodie

25 eritque nostri misericors si custodierimus et fecerimus omnia praecepta eius coram Domino Deo nostro sicut mandavit nobis

Caput 7

1 cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram quam possessurus ingredieris et deleverit gentes multas coram te Hettheum et Gergeseum et Amorream Chananeum et Ferezeum et Eveum et Iebuseum septem gentes multo maioris numeri quam tu es et robustiores te

2 tradideritque eas Dominus Deus tuus tibi percuties eas usque ad internicionem non inibis cum eis foedus nec misereberis earum

3 neque sociabis cum eis coniugia filiam tuam non dabis filio eius nec filiam illius accipies filio tuo

4 quia seducet filium tuum ne sequatur me et ut magis serviat diis alienis irasceturque furor Domini et delebit te cito

5 quin potius haec facietis eis aras eorum subvertite confringite statuas lucosque succidite et sculptilia conburite

6 quia populus sanctus es Domino Deo tuo te elegit Dominus Deus tuus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis qui sunt super terram

7 non quia cunctas gentes numero vincebatis vobis iunctus est Dominus et elegit vos cum omnibus sitis populis pauciores

8 sed quia dilexit vos Dominus et custodivit iuramentum quod iuravit patribus vestris eduxitque vos in manu forti et redemit de domo servitutis de manu Pharaonis regis Aegypti

9 et scies quia Dominus Deus tuus ipse est Deus fortis et fidelis custodiens pactum et misericordiam diligentibus se et his qui custodiunt praecepta eius in mille generationes

10 et reddens odientibus se statim ita ut disperdat eos et ultra non differat protinus eis restituens quod merentur

11 custodi ergo praecepta et caerimonias atque iudicia quae ego mando tibi hodie ut facias

12 si postquam audieris haec iudicia custodieris ea et feceris custodiet et Dominus Deus tuus tibi pactum et misericordiam quam iuravit patribus tuis

13 et diliget te ac multiplicabit benedicetque fructui ventris tui et fructui terrae tuae frumento tuo atque vindemiae oleo et armentis gregibus ovium tuarum super terram pro qua iuravit patribus tuis ut daret eam tibi

14 benedictus eris inter omnes populos non erit apud te sterilis utriusque sexus tam in hominibus quam in gregibus tuis

15 auferet Dominus a te omnem languorem et infirmitates Aegypti pessimas quas novisti non inferet tibi sed cunctis hostibus tuis

16 devorabis omnes populos quos Dominus Deus tuus daturus est tibi non parcet eis oculus tuus nec servies diis eorum ne sint in ruinam tui

17 si dixeris in corde tuo plures sunt gentes istae quam ego quomodo potero delere eas

18 noli metuere sed recordare quae fecerit Dominus Deus tuus Pharaoni et cunctis Aegyptiis

19 plagas maximas quas viderunt oculi tui et signa atque portenta manumque robustam et extentum brachium ut educeret te Dominus Deus tuus sic faciet cunctis populis quos metuis

20 insuper et crabrones mittet Dominus Deus tuus in eos donec deleat omnes atque disperdat qui te fugerint et latere potuerint

21 non timebis eos quia Dominus Deus tuus in medio tui est Deus magnus et terribilis

22 ipse consumet nationes has in conspectu tuo paulatim atque per partes non poteris delere eas pariter ne forte multiplicentur contra te bestiae terrae

23 dabitque eos Dominus Deus tuus in conspectu tuo et interficiet illos donec penitus deleantur

24 tradet reges eorum in manus tuas et disperdes nomina eorum sub caelo nullus poterit resistere tibi donec conteras eos

25 sculptilia eorum igne combures non concupisces argentum et aurum de quibus facta sunt neque adsumes ex eis tibi quicquam ne offendas propter ea quia abominatio est Domini Dei tui

26 nec inferes quippiam ex idolo in domum tuam ne fias anathema sicut et illud est quasi spurcitiam detestaberis et

velut inquinamentum ac sordes abominationi habebis quia anathema est

Caput 8

1 omne mandatum quod ego praecipio tibi hodie cave diligenter ut facias ut possitis vivere et multiplicemini ingressique possideatis terram pro qua iuravit Dominus patribus vestris

2 et recordaberis cuncti itineris per quod adduxit te Dominus Deus tuus quadraginta annis per desertum ut affligeret te atque temptaret et nota fierent quae in tuo animo versabantur utrum custodires mandata illius an non

3 adflixit te penuria et dedit tibi cibum manna quem ignorabas tu et patres tui ut ostenderet tibi quod non in solo pane vivat homo sed in omni verbo quod egreditur ex ore Domini

4 vestimentum tuum quo operiebaris nequaquam vetustate defecit et pes tuus non est subtritus en quadragesimus annus est

5 ut recogites in corde tuo quia sicut erudit homo filium suum sic Dominus Deus tuus erudit te

6 ut custodias mandata Domini Dei tui et ambules in viis eius et timeas eum

7 Dominus enim Deus tuus introducet te in terram bonam terram rivorum aquarumque et fontium in cuius campis et montibus erumpunt fluviorum abyssi

8 terram frumenti hordei vinearum in qua ficus et mala granata et oliveta nascuntur terram olei ac mellis

9 ubi absque ulla penuria comedes panem tuum et rerum omnium abundantia perfrueris cuius lapides ferrum sunt et de montibus eius aeris metalla fodiuntur

10 ut cum comederis et satiatus fueris benedicas Domino Deo tuo pro terra optima quam dedit tibi

11 observa et cave nequando obliviscaris Domini Dei tui et neglegas mandata eius atque iudicia et caerimonias quas ego praecipio tibi hodie

12 ne postquam comederis et satiatus domos pulchras aedificaveris et habitaveris in eis

13 habuerisque armenta et ovium greges argenti et auri cunctarumque rerum copiam

14 elevetur cor tuum et non reminiscaris Domini Dei tui qui eduxit te de terra Aegypti de domo servitutis

15 et ductor tuus fuit in solitudine magna atque terribili in qua erat serpens flatu adrens et scorpio ac dipsas et nullae omnino aquae qui eduxit rivos de petra durissima

16 et cibavit te manna in solitudine quod nescierunt patres tui et postquam adflixit ac probavit ad extremum misertus est tui

17 ne diceres in corde tuo fortitudo mea et robur manus meae haec mihi omnia praestiterunt

18 sed recorderis Domini Dei tui quod ipse tibi vires praebuerit ut impleret pactum suum super quo iuravit patribus tuis sicut praesens indicat dies

19 sin autem oblitus Domini Dei tui secutus fueris alienos deos coluerisque illos et adoraveris ecce nunc praedico tibi quod omnino dispereas

20 sicut gentes quas delevit Dominus in introitu tuo ita et vos peribitis si inoboedientes fueritis voci Domini Dei vestri

Caput 9

1 audi Israhel tu transgredieris hodie Iordanem ut possideas nationes maximas et fortiores te civitates ingentes et ad caelum usque muratas

2 populum magnum atque sublimem filios Enacim quos ipse vidisti et audisti quibus nullus potest ex adverso resistere

3 scies ergo hodie quod Dominus Deus tuus ipse transibit ante te ignis devorans atque consumens qui conterat eos et deleat atque disperdat ante faciem tuam velociter sicut locutus est tibi

4 ne dicas in corde tuo cum deleverit eos Dominus Deus tuus in conspectu tuo propter iustitiam meam introduxit me Dominus ut terram hanc possiderem cum propter impietates suas istae deletae sint nationes

5 neque enim propter iustitias tuas et aequitatem cordis tui ingredieris ut possideas terras eorum sed quia illae egerunt impie te introeunte deletae sunt et ut conpleret verbum suum Dominus quod sub iuramento pollicitus est patribus tuis Abraham Isaac et Iacob

6 scito igitur quod non propter iustitias tuas Dominus Deus tuus dedit tibi terram hanc optimam in possessionem cum durissimae cervicis sis populus

7 memento et ne obliviscaris quomodo ad iracundiam provocaveris Dominum Deum tuum in solitudine ex eo die quo es egressus ex Aegypto usque ad locum istum semper adversum Dominum contendisti

8 nam et in Horeb provocasti eum et iratus delere te voluit

9 quando ascendi in montem ut acciperem tabulas lapideas tabulas pacti quod pepigit vobiscum Dominus et perseveravi in monte quadraginta diebus ac noctibus panem non comedens et aquam non bibens

10 deditque mihi Dominus duas tabulas lapideas scriptas digito Dei et continentes omnia verba quae vobis in monte locutus est de medio ignis quando contio populi congregata est

11 cumque transissent quadraginta dies et totidem noctes dedit mihi Dominus duas tabulas lapideas tabulas foederis

12 dixitque mihi surge et descende hinc cito quia populus tuus quos eduxisti de Aegypto deseruerunt velociter viam quam demonstrasti eis feceruntque sibi conflatile

13 rursumque ait Dominus ad me cerno quod populus iste durae cervicis sit

14 dimitte me ut conteram eum et deleam nomen eius sub caelo et constituam te super gentem quae hac maior et fortior sit

15 cumque de monte ardente descenderem et duas tabulas foederis utraque tenerem manu

16 vidissemque vos peccasse Domino Deo vestro et fecisse vobis vitulum conflatilem ac deseruisse velociter viam eius quam vobis ostenderat

17 proieci tabulas de manibus meis confregique eas in conspectu vestro

18 et procidi ante Dominum sicut prius quadraginta diebus et noctibus panem non comedens et aquam non bibens propter omnia peccata vestra quae gessistis contra Dominum et eum ad iracundiam provocastis

19 timui enim indignationem et iram illius qua adversum vos concitatus delere vos voluit et exaudivit me Dominus etiam hac vice

20 adversum Aaron quoque vehementer iratus voluit eum conterere et pro illo similiter deprecatus sum

21 peccatum autem vestrum quod feceratis id est vitulum arripiens igne conbusi et in frusta comminuens omninoque in pulverem redigens proieci in torrentem qui de monte descendit

22 in Incendio quoque et in Temptatione et in sepulchris Concupiscentiae provocastis Dominum

23 et quando misit vos de Cadesbarne dicens ascendite et possidete terram quam dedi vobis et contempsistis imperium Domini Dei vestri et non credidistis ei neque vocem eius audire voluistis

24 sed semper fuistis rebelles a die qua nosse vos coepi

25 et iacui coram Domino quadraginta diebus ac noctibus quibus eum suppliciter deprecabar ne deleret vos ut fuerat comminatus

26 et orans dixi Domine Deus ne disperdas populum tuum et hereditatem tuam quam redemisti in magnitudine tua quos eduxisti de Aegypto in manu forti

27 recordare servorum tuorum Abraham Isaac et Iacob ne aspicias duritiam populi huius et impietatem atque peccatum

28 ne forte dicant habitatores terrae de qua eduxisti nos non poterat Dominus introducere eos in terram quam pollicitus est eis et oderat illos idcirco eduxit ut interficeret eos in solitudine

29 qui sunt populus tuus et hereditas tua quos eduxisti in fortitudine tua magna et in brachio tuo extento

Caput 10

1 in tempore illo dixit Dominus ad me dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores fuerunt et ascende ad me in montem faciesque arcam ligneam

2 et scribam in tabulis verba quae fuerunt in his quas ante confregisti ponesque eas in arca

3 feci igitur arcam de lignis sethim cumque dolassem duas tabulas lapideas instar priorum ascendi in montem habens eas in manibus

4 scripsitque in tabulis iuxta id quod prius scripserat verba decem quae locutus est Dominus ad vos in monte de medio ignis quando populus congregatus est et dedit eas mihi

5 reversusque de monte descendi et posui tabulas in arcam quam feceram quae hucusque ibi sunt sicut mihi praecepit Dominus

6 filii autem Israhel castra moverunt ex Beroth filiorum Iacan in Musera ubi Aaron mortuus ac sepultus est pro quo sacerdotio functus est filius eius Eleazar

7 inde venerunt in Gadgad de quo loco profecti castrametati sunt in Ietabatha in terra aquarum atque torrentium

8 eo tempore separavit tribum Levi ut portaret arcam foederis Domini et staret coram eo in ministerio ac benediceret in nomine illius usque in praesentem diem

9 quam ob rem non habuit Levi partem neque possessionem cum fratribus suis quia ipse Dominus possessio eius est sicut promisit ei Dominus Deus tuus

10 ego autem steti in monte sicut prius quadraginta diebus ac noctibus exaudivitque me Dominus etiam hac vice et te perdere noluit

11 dixitque mihi vade et praecede populum ut ingrediatur et possideat terram quam iuravi patribus eorum ut traderem eis

12 et nunc Israhel quid Dominus Deus tuus petit a te nisi ut timeas Dominum Deum tuum et ambules in viis eius et diligas eum ac servias Domino Deo tuo in toto corde tuo et in tota anima tua

13 custodiasque mandata Domini et caerimonias eius quas ego hodie praecipio ut bene sit tibi

14 en Domini Dei tui caelum est et caelum caeli terra et omnia quae in ea sunt

15 et tamen patribus tuis conglutinator est Dominus et amavit eos elegitque semen eorum post eos id est vos de cunctis gentibus sicut hodie comprobatur

16 circumcidite igitur praeputium cordis vestri et cervicem vestram ne induretis amplius

17 quia Dominus Deus vester ipse est Deus deorum et Dominus dominantium Deus magnus et potens et terribilis qui personam non accipit nec munera

18 facit iudicium pupillo et viduae amat peregrinum et dat ei victum atque vestitum

19 et vos ergo amate peregrinos quia et ipsi fuistis advenae in terra Aegypti

20 Dominum Deum tuum timebis et ei servies ipsi adherebis iurabisque in nomine illius

21 ipse est laus tua et Deus tuus qui fecit tibi haec magnalia et terribilia quae viderunt oculi tui

22 in septuaginta animabus descenderunt patres tui in Aegyptum et ecce nunc multiplicavit te Dominus Deus tuus

sicut astra caeli

Caput 11

1 ama itaque Dominum Deum tuum et observa praecepta eius et caerimonias iudicia atque mandata omni tempore

2 cognoscite hodie quae ignorant filii vestri qui non viderunt disciplinam Domini Dei vestri magnalia eius et robustam manum extentumque brachium

3 signa et opera quae fecit in medio Aegypti Pharaoni regi et universae terrae eius

4 omnique exercitui Aegyptiorum et equis ac curribus quomodo operuerint eos aquae Rubri maris cum vos persequerentur et deleverit eos Dominus usque in praesentem diem

5 vobisque quae fecerit in solitudine donec veniretis ad hunc locum

6 et Dathan atque Abiram filiis Heliab qui fuit filius Ruben quos aperto ore suo terra absorbit cum domibus et tabernaculis et universa substantia eorum quam habebant in medio Israhelis

7 oculi vestri viderunt omnia opera Domini magna quae fecit

8 ut custodiatis universa mandata illius quae ego hodie praecipio vobis et possitis introire et possidere terram ad quam ingredimini

9 multoque in ea vivatis tempore quam sub iuramento pollicitus est Dominus patribus vestris et semini eorum lacte et melle manantem

10 terra enim ad quam ingredieris possidendam non est sicut terra Aegypti de qua existi ubi iacto semine in hortorum morem aquae ducuntur inriguae

11 sed montuosa est et campestris de caelo expectans pluvias

12 quam Dominus Deus tuus semper invisit et oculi illius in ea sunt a principio anni usque ad finem eius

13 si ergo oboedieritis mandatis meis quae hodie praecipio vobis ut diligatis Dominum Deum vestrum et serviat ei in toto corde vestro et in tota anima vestra

14 dabo pluviam terrae vestrae temporivam et serotinam ut colligatis frumentum et vinum et oleum

15 faenum ex agris ad pascenda iumenta et ut ipsi comedatis ac saturemini

16 cavete ne forte decipiatur cor vestrum et recedatis a Domino serviatisque diis alienis et adoretis eos

17 iratusque Dominus claudat caelum et pluviae non descendant nec terra det germen suum pereatisque velociter de terra optima quam Dominus daturus est vobis

18 ponite haec verba mea in cordibus et in animis vestris et suspendite ea pro signo in manibus et inter vestros oculos conlocate

19 docete filios vestros ut illa meditentur quando sederis in domo tua et ambulaveris in via et accubueris atque surrexeris

20 scribes ea super postes et ianuas domus tuae

21 ut multiplicentur dies tui et filiorum tuorum in terra quam iuravit Dominus patribus tuis ut daret eis quamdiu caelum inminet terrae

22 si enim custodieritis mandata quae ego praecipio vobis et feceritis ea ut diligatis Dominum Deum vestrum et ambuletis in omnibus viis eius adherentes ei

23 disperdet Dominus omnes gentes istas ante faciem vestram et possidebitis eas quae maiores et fortiores vobis sunt

24 omnis locus quem calcaverit pes vester vester erit a deserto et Libano a flumine magno Eufraten usque ad mare occidentale erunt termini vestri

25 nullus stabit contra vos terrorem vestrum et formidinem dabit Dominus Deus vester super omnem terram quam calcaturi estis sicut locutus est vobis

26 en propono in conspectu vestro hodie benedictionem et maledictionem

27 benedictionem si oboedieritis mandatis Domini Dei vestri quae ego praecipio vobis

28 maledictionem si non audieritis mandata Domini Dei vestri sed recesseritis de via quam ego nunc ostendo vobis et ambulaveritis post deos alienos quos ignoratis

29 cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram ad quam pergis habitandam pones benedictionem super montem Garizim maledictionem super montem Hebal

30 qui sunt trans Iordanem post viam quae vergit ad solis occubitus in terra Chananei qui habitat in campestribus contra Galgalam quae est iuxta vallem tendentem et intrantem procul

31 vos enim transibitis Iordanem ut possideatis terram quam Dominus Deus vester daturus est vobis et habeatis ac possideatis illam

32 videte ergo ut impleatis caerimonias atque iudicia quae ego hodie ponam in conspectu vestro

Caput 12

1 haec sunt praecepta atque iudicia quae facere debetis in terra quam Dominus Deus patrum tuorum daturus est tibi ut possideas eam cunctis diebus quibus super humum gradieris

2 subvertite omnia loca in quibus coluerunt gentes quas possessuri estis deos suos super montes excelsos et colles et subter omne lignum frondosum

3 dissipate aras earum et confringite statuas lucos igne conburite et idola comminuite disperdite nomina eorum de locis illis

4 non facietis ita Domino Deo vestro

5 sed ad locum quem elegerit Dominus Deus vester de cunctis tribubus vestris ut ponat nomen suum ibi et habitet in eo venietis

6 et offeretis in illo loco holocausta et victimas vestras decimas et primitias manuum vestrarum et vota atque donaria primogenita bouum et ovium

7 et comedetis ibi in conspectu Domini Dei vestri ac laetabimini in cunctis ad quae miseritis manum vos et domus vestrae in quibus benedixerit vobis Dominus Deus vester

8 non facietis ibi quae nos hic facimus hodie singuli quod sibi rectum videtur

9 neque enim usque in praesens tempus venistis ad requiem et possessionem quam Dominus Deus daturus est vobis

10 transibitis Iordanem et habitabitis in terram quam Dominus Deus vester daturus est vobis ut requiescat a cunctis hostibus per circuitum et absque ullo timore habitetis

11 in loco quem elegerit Dominus Deus vester ut sit nomen eius in eo illuc omnia quae praecipio conferetis holocausta et hostias ac decimas et primitias manuum vestrarum et quicquid praecipuum est in muneribus quae vovistis Domino

12 ibi epulabimini coram Domino Deo vestro vos filii ac filiae vestrae famuli et famulae atque Levites qui in vestris urbibus commorantur neque enim habet aliam partem et possessionem inter vos

13 cave ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris

14 sed in eo quem elegerit Dominus in una tribuum tuarum offeres hostias et facies quaecumque praecipio tibi

15 sin autem comedere volueris et te esus carniū delectarit occide et comede iuxta benedictionem Domini Dei tui quam dedit tibi in urbibus tuis sive immundum fuerit hoc est maculatum et debile sive mundum hoc est integrum et sine macula quod offerri licet sicut capream et cervum comedes

16 absque esu dumtaxat sanguinis quod super terram quasi aquam effundes

17 non poteris comedere in oppidis tuis decimam frumenti et vini et olei tui primogenita armentorum et pecorum et omnia quae voveris et sponte offerre volueris et primitias manuum tuarum

18 sed coram Domino Deo tuo comedes ea in loco quem elegerit Dominus Deus tuus tu et filius tuus ac filia servus et famula atque Levites qui manet in urbibus tuis et laetaberis et reficieris coram Domino Deo tuo in cunctis ad quae extenderis manum tuam

19 cave ne derelinquas Levitem omni tempore quo versaris in terra

20 quando dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos sicut locutus est tibi et volueris vesci carnibus quas desiderat anima tua

21 locus autem quem elegerit Dominus Deus tuus ut sit nomen eius ibi si procul fuerit occides de armentis et pecoribus quae habueris sicut praecepi tibi et comedes in oppidis tuis ut tibi placet

22 sicut comeditur caprea et cervus ita vesceris eis et mundus et immundus in commune vescantur

23 hoc solum cave ne sanguinem comedas sanguis enim eorum pro anima est et idcirco non debes animam comedere cum carnibus

24 sed super terram fundes quasi aquam

25 ut sit tibi bene et filiis tuis post te cum feceris quod placet in conspectu Domini

26 quae autem sanctificaveris et voveris Domino tolles et venies ad locum quem elegerit Dominus

27 et offeres oblationes tuas carnem et sanguinem super altare Domini Dei tui sanguinem hostiarum fundes in altari carnibus autem ipse vesceris

28 observa et audi omnia quae ego praecipio tibi ut bene sit tibi et filiis tuis post te in sempiternum cum feceris quod bonum est et placitum in conspectu Domini Dei tui

29 quando disperderit Dominus Deus tuus ante faciem tuam gentes ad quas ingredieris possidendas et possederis eas atque habitaveris in terra earum

30 cave ne imiteris eas postquam te fuerint introeunte subversae et requiras caerimonias earum dicens sicut coluerunt gentes istae deos suos ita et ego colam

31 non facies similiter Domino Deo tuo omnes enim abominationes quas aversatur Dominus fecerunt diis suis offerentes filios et filias et conburentes igne

32 quod praecipio tibi hoc tantum facito Domino nec addas quicquam nec minuas

Caput 13

1 si surrexerit in medio tui propheta aut qui somnium vidisse se dicat et praedixerit signum atque portentum

2 et evenerit quod locutus est et dixerit tibi eamus et sequamur deos alienos quos ignoras et serviamus eis

3 non audies verba prophetae illius aut somniatoris quia temptat vos Dominus Deus vester ut palam fiat utrum diligatis eum an non in toto corde et in tota anima vestra

4 Dominum Deum vestrum sequimini et ipsum timeate mandata illius custodite et audite vocem eius ipsi servietis et ipsi adhaerebitis

5 propheta autem ille aut fictor somniorum interficietur quia locutus est ut vos averteret a Domino Deo vestro qui eduxit vos de terra Aegypti et redemit de domo servitutis ut errare te faceret de via quam tibi praecepit Dominus Deus tuus et auferes malum de medio tui

6 si tibi voluerit persuadere frater tuus filius matris tuae aut filius tuus vel filia sive uxor quae est in sinu tuo aut amicus quem diligis ut animam tuam clam dicens eamus et serviamus diis alienis quos ignoras tu et patres tui

7 cunctarum in circuitu gentium quae iuxta vel procul sunt ab initio usque ad finem terrae

8 non adquiescas ei nec audias neque parcat ei oculus tuus ut miserearis et occultes eum

9 sed statim interficies sit primum manus tua super eum et post te omnis populus mittat manum

10 lapidibus obrutus necabitur quia voluit te abstrahere a Domino Deo tuo qui eduxit te de terra Aegypti de domo servitutis

11 ut omnis Israhel audiens timeat et nequaquam ultra faciat quippiam huius rei simile

12 si audieris in una urbium tuarum quas Dominus Deus tuus dabit tibi ad habitandum dicentes aliquos

13 egressi sunt filii Belial de medio tui et averterunt habitatores urbis tuae atque dixerunt eamus et serviamus diis alienis quos ignoratis

14 quaere sollicitè et diligenter rei veritate perspecta si inveneris certum esse quod dicitur et abominationem hanc opere perpetrata

15 statim percuties habitatores urbis illius in ore gladii et debelis eam omniaque quae in illa sunt usque ad pecora

16 quicquid etiam supellectilis fuerit congregabis in medium platearum eius et cum ipsa civitate succendes ita ut universa consumas Domino Deo tuo et sit tumulus sempiternus non aedificabitur amplius

17 et non adhaerebit de illo anathemate quicquam in manu tua ut avertatur Dominus ab ira furoris sui et misereatur tui multiplicetque te sicut iuravit patribus tuis

18 quando audieris vocem Domini Dei tui custodiens omnia praecepta eius quae ego praecipio tibi hodie ut facias quod placitum est in conspectu Domini Dei tui

Caput 14

1 filii estote Domini Dei vestri non vos incidetis nec facietis calvitium super mortuo

2 quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo et te elegit ut sis ei in populum peculiarem de cunctis gentibus quae sunt super terram

3 ne comedatis quae immunda sunt

4 hoc est animal quod comedere debetis bovem et ovem et capram

5 cervum capream bubalum tragelaphum pygargon orygem camelopardalum

6 omne animal quod in duas partes ungulam findit et ruminat comedetis

7 de his autem quae ruminant et ungulam non findunt haec comedere non debetis camelum leporem choerogylum quia ruminant et non dividunt ungulam immunda erunt vobis

8 sus quoque quoniam dividit ungulam et non ruminat immunda erit carnibus eorum non vescemini et cadavera non tangetis

9 haec comedetis ex omnibus quae morantur in aquis quae habent pinnulas et squamas comedite

10 quae absque pinnulis et squamis sunt ne comedatis quia immunda sunt

11 omnes aves mundas comedite

12 immundas ne comedatis aquilam scilicet et grypem et alietum

13 ixon et vulturem ac milvum iuxta genus suum

14 et omne corvini generis

15 strutionem ac noctuam et larum atque accipitrem iuxta genus suum

16 herodium et cycnum et ibin

17 ac mergulum porphirionem et nycticoracem

18 onocrotalum et charadrium singula in genere suo upupam quoque et vespertilionem

19 et omne quod reptat et pinnulas habet inmundum erit nec comedetur

20 omne quod mundum est comedite

21 quicquid morticinum est ne vescamini ex eo peregrino qui intra portas tuas est da ut comedat aut vende ei quia tu populus sanctus Domini Dei tui es non coques hedum in lacte matris suae

22 decimam partem separabis de cunctis frugibus tuis quae nascuntur in terra per annos singulos

23 et comesdes in conspectu Domini Dei tui in loco quem elegerit ut in eo nomen illius invocetur decimam frumenti tui et vini et olei et primogenita de armentis et ovibus tuis ut discas timere Dominum Deum tuum omni tempore

24 cum autem longior fuerit via et locus quem elegerit Dominus Deus tuus tibi que benedixerit nec potueris ad eum haec cuncta portare

25 vendes omnia et in pretium rediges portabisque manu tua et proficisceris ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus

26 et emes ex eadem pecunia quicquid tibi placuerit sive ex armentis sive ex ovibus vinum quoque et siceram et omne quod desiderat anima tua et comesdes coram Domino Deo tuo et epulaberis tu et domus tua

27 et Levita qui intra portas tuas est cave ne derelinquas eum quia non habet aliam partem in possessione tua

28 anno tertio separabis aliam decimam ex omnibus quae nascuntur tibi eo tempore et repones intra ianuas tuas

29 venietque Levites qui aliam non habet partem nec possessionem tecum et peregrinus et pupillus ac vidua qui intra portas tuas sunt et comedent et saturabuntur ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum quae feceris

Caput 15

1 septimo anno facies remissionem

2 quae hoc ordine celebrabitur cui debetur aliquid ab amico vel proximo ac fratre suo repetere non poterit quia annus remissionis est Domini

3 a peregrino et advena exiges civem et propinquum repetendi non habes potestatem

4 et omnino indigens et mendicus non erit inter vos ut benedicat tibi Dominus in terra quam traditurus est tibi in possessionem

5 si tamen audieris vocem Domini Dei tui et custodieris universa quae iussit et quae ego hodie praecipio tibi benedicet tibi ut pollicitus est

6 fenerabis gentibus multis et ipse a nullo accipies mutuum dominaberis nationibus plurimis et tui nemo dominabitur

7 si unus de fratribus tuis qui morantur intra portas civitatis tuae in terra quam Dominus Deus tuus daturus est tibi ad

paupertatem venerit non obdurabis cor tuum nec contrahes manum

8 sed aperies eam pauperi et dabis mutuum quod eum indigere perspexeris

9 cave ne forte subripiat tibi impia cogitatio et dicas in corde tuo adpropinquat septimus annus remissionis et avertas oculos a paupere fratre tuo nolens ei quod postulat mutuum commodare ne clamet contra te ad Dominum et fiat tibi in peccatum

10 sed dabis ei nec ages quippiam callide in eius necessitatibus sublevandis ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni tempore et in cunctis ad quae manum miseris

11 non deerunt pauperes in terra habitationis tuae idcirco ego praecipio tibi ut aperias manum fratri tuo egeno et pauperi qui tecum versatur in terra

12 cum tibi venditus fuerit frater tuus hebraeus aut hebraea et sex annis servierit tibi in septimo anno dimittes eum liberum

13 et quem libertate donaveris nequaquam vacuum abire patieris

14 sed dabis viaticum de gregibus et de area et torculari tuo quibus Dominus Deus tuus benedixerit tibi

15 memento quod et ipse servieris in terra Aegypti et liberaverit te Dominus Deus tuus et idcirco ego nunc praecipiam tibi

16 sin autem dixerit nolo egredi eo quod diligat te et domum tuam et bene sibi apud te esse sentiat

17 adsumes subulam et perforabis aurem eius in ianua domus tuae et serviet tibi usque in aeternum ancillae quoque similiter facies

18 non avertes ab eis oculos tuos quando dimiseris eos liberos quoniam iuxta mercedem mercennarii per sex annos servivit tibi ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in cunctis operibus quae agis

19 de primogenitis quae nascuntur in armentis et ovibus tuis quicquid sexus est masculini sanctificabis Domino Deo tuo non operaberis in primogenito bovis et non tondebis primogenita ovium

20 in conspectu Domini Dei tui comesdes ea per annos singulos in loco quem elegerit Dominus tu et domus tua

21 sin autem habuerit maculam et vel claudum fuerit vel caecum aut in aliqua parte deforme vel debile non immolabitur Domino Deo tuo

22 sed intra portas urbis tuae comesdes illud tam mundus quam inmundus similiter videntur eis quasi caprea et cervo

23 hoc solum observabis ut sanguinem eorum non comedas sed effundas in terram quasi aquam

Caput 16

1 observa mensem novarum frugum et verni primum temporis ut facias phase Domino Deo tuo quoniam in isto mense eduxit te Dominus Deus tuus de Aegypto nocte

2 immolabisque phase Domino Deo tuo de ovibus et de bubus in loco quem elegerit Dominus Deus tuus ut habitet nomen eius ibi

3 non comedes in eo panem fermentatum septem diebus comedes absque fermento afflictionis panem quoniam in pavore egressus es de Aegypto ut memineris diei egressionis tuae de Aegypto omnibus diebus vitae tuae

4 non apparebit fermentum in omnibus terminis tuis septem diebus et non manebit de carnibus eius quod immolatum est vesperi in die primo mane

5 non poteris immolare phase in qualibet urbium tuarum quas Dominus Deus tuus daturus est tibi

6 sed in loco quem elegerit Dominus Deus tuus ut habitet nomen eius ibi immolabis phase vesperi ad solis occasum quando egressus es de Aegypto

7 et coques et comedes in loco quem elegerit Dominus Deus tuus manequē consurgens vades in tabernacula tua

8 sex diebus comedes azyma et in die septimo quia collecta est Domini Dei tui non facies opus

9 septem ebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem in segetem miseris

10 et celebrabis diem festum ebdomadarum Domino Deo tuo oblationem spontaneam manus tuae quam offeres iuxta benedictionem Domini Dei tui

11 et epulaberis coram Domino Deo tuo tu et filius tuus et filia tua et servus tuus et ancilla et Levites qui est intra portas tuas et advena ac pupillus et vidua qui morantur vobiscum in loco quem elegerit Dominus Deus tuus ut habitet nomen eius ibi

12 et recordaberis quoniam servus fueris in Aegypto custodiesque ac facies quae praecepta sunt

13 sollemnitatem quoque tabernaculorum celebrabis per septem dies quando collegeris de area et torculari fruges tuas

14 et epulaberis in festivitate tua tu et filius tuus et filia et servus tuus et ancilla Levites quoque et advena et pupillus ac vidua qui intra portas tuas sunt

15 septem diebus Domino Deo tuo festa celebrabis in loco quem elegerit Dominus benedicetque tibi Dominus Deus tuus in cunctis frugibus tuis et in omni opere manuum tuarum erisque in laetitia

16 tribus vicibus per annum apparebit omne masculinum tuum in conspectu Domini Dei tui in loco quem elegerit in sollemnitate azymorum et in sollemnitate ebdomadarum et in sollemnitate tabernaculorum non apparebit ante Dominum vacuus

17 sed offeret unusquisque secundum quod habuerit iuxta benedictionem Domini Dei sui quam dederit ei

18 iudices et magistros constitues in omnibus portis tuis quas Dominus Deus tuus dederit tibi per singulas tribus tuas ut iudicent populum iusto iudicio

19 nec in alteram partem declinent non accipies personam nec munera quia munera excaecant oculos sapientium et mutant verba iustorum

20 iuste quod iustum est persequeris ut vivas et possideas terram quam Dominus Deus tuus dederit tibi

21 non plantabis lucum et omnem arborem iuxta altare Domini Dei tui

22 nec facies tibi atque constitues statuam quae odit Dominus Deus tuus

Caput 17

1 non immolabis Domino Deo tuo bovem et ovem in quo est macula aut quippiam vitii quia abominatio est Domini Dei tui

2 cum repperiti fuerint apud te intra unam portarum tuarum quas Dominus Deus tuus dabit tibi vir aut mulier qui faciant malum in conspectu Domini Dei tui et transgrediantur pactum illius

3 ut vadant et serviant diis alienis et adorent eos solem et lunam et omnem militiam caeli quae non praecepi

4 et hoc tibi fuerit nuntiatum audiensque inquisieris diligenter et verum esse reppereris et abominatio facta est in Israhel

5 educes virum ac mulierem qui rem sceleratissimam perpetrarunt ad portas civitatis tuae et lapidibus obruentur

6 in ore duorum aut trium testium peribit qui interficietur nemo occidatur uno contra se dicente testimonium

7 manus testium prima interficiet eum et manus reliqui populi extrema mittetur ut auferas malum de medio tui

8 si difficile et ambiguum apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem et sanguinem causam et causam lepram et non lepram et iudicium intra portas tuas videris verba variari surge et ascende ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus

9 veniesque ad sacerdotes levitici generis et ad iudicem qui fuerit illo tempore quaeresque ab eis qui indicabunt tibi iudicii veritatem

10 et facies quodcumque dixerint qui praesunt loco quem elegerit Dominus et docuerint te

11 iuxta legem eius sequeris sententiam eorum nec declinabis ad dextram vel ad sinistram

12 qui autem superbierit nolens oboedire sacerdotis imperio qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo et decreto iudicis morietur homo ille et auferes malum de Israhel

13 cunctusque populus audiens timebit ut nullus deinceps intumescat superbia

14 cum ingressus fueris terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi et possederis eam habitaverisque in illa et dixeris constituam super me regem sicut habent omnes per circuitum nationes

15 eum constitues quem Dominus Deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum non poteris alterius gentis hominem regem facere qui non sit frater tuus

16 cumque fuerit constitutus non multiplicabit sibi equos nec reducet populum in Aegyptum equitatus numero sublevatus praesertim cum Dominus praeceperit vobis ut nequaquam amplius per eandem viam revertamini

17 non habebit uxores plurimas quae inlicitant animum eius neque argenti et auri inmensa pondera

18 postquam autem sederit in solio regni sui describet sibi deuteronomium legis huius in volumine accipiens exemplar a sacerdotibus leviticae tribus

19 et habebit secum legetque illud omnibus diebus vitae suae ut discat timere Dominum Deum suum et custodire verba et caerimonias eius quae lege praecepta sunt

20 nec elevetur cor eius in superbiam super fratres suos neque declinet in partem dextram vel sinistram ut longo tempore regnet ipse et filii eius super Israhel

Caput 18

1 non habebunt sacerdotes et Levitae et omnes qui de eadem tribu sunt partem et hereditatem cum reliquo Israhel quia sacrificia Domini et oblationes eius comedent

2 et nihil aliud accipient de possessione fratrum suorum Dominus enim ipse est hereditas eorum sicut locutus est illis

3 hoc erit iudicium sacerdotum a populo et ab his qui offerunt victimas sive bovem sive ovem immolaverint dabunt sacerdoti armum ac ventriculum

4 primitias frumenti vini et olei et lanarum partem ex ovium tonsione

5 ipsum enim elegit Dominus Deus tuus de cunctis tribubus tuis ut stet et ministret nomini Domini ipse et filii eius in sempiternum

6 si exierit Levites de una urbium tuarum ex omni Israhel in qua habitat et voluerit venire desiderans locum quem elegerit Dominus

7 ministrabit in nomine Dei sui sicut omnes fratres eius Levitae qui stabunt eo tempore coram Domino

8 partem ciborum eandem accipiet quam et ceteri excepto eo quod in urbe sua ex paterna ei successione debetur

9 quando ingressus fueris terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi cave ne imitari velis abominationes illarum gentium

10 nec inveniatur in te qui lustret filium suum aut filiam ducens per ignem aut qui ariolos sciscitetur et observet somnia atque auguria ne sit maleficus

11 ne incantator ne pythones consulat ne divinos et quaerat a mortuis veritatem

12 omnia enim haec abominatur Dominus et propter istiusmodi scelera delebit eos in introitu tuo

13 perfectus eris et absque macula cum Domino Deo tuo

14 gentes istae quarum possidebis terram augures et divinos audiunt tu autem a Domino Deo tuo aliter institutus es

15 prophetam de gente tua et de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi Dominus Deus tuus ipsum audies

16 ut petisti a Domino Deo tuo in Horeb quando contio congregata est atque dixisti ultra non audiam vocem Domi-

ni Dei mei et ignem hunc maximum amplius non videbo ne moriar

17 et ait Dominus mihi bene omnia sunt locuti

18 prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum similem tui et ponam verba mea in ore eius loqueturque ad eos omnia quae praecepero illi

19 qui autem verba eius quae loquetur in nomine meo audire noluerit ego ultor existam

20 propheta autem qui arrogantia depravatus voluerit loqui in nomine meo quae ego non praecepi illi ut diceret aut ex nomine alienorum deorum interficietur

21 quod si tacita cogitatione responderis quomodo possum intellegere verbum quod non est locutus Dominus

22 hoc habebis signum quod in nomine Domini propheta ille praedixerit et non evenit hoc Dominus non locutus est sed per tumorem animi sui propheta confinxit et idcirco non timebis eum

Caput 19

1 cum disperderit Dominus Deus tuus gentes quarum tibi traditurus est terram et possederis eam habitaverisque in urbibus eius et in aedibus

2 tres civitates separabis tibi in medio terrae quam Dominus Deus tuus dabit tibi in possessionem

3 sternens diligenter viam et in tres aequaliter partes totam terrae tuae provinciam divides ut habeat e vicino qui propter homicidium profugus est quo possit evadere

4 haec erit lex homicidae fugientis cuius vita servanda est qui percusserit proximum suum nesciens et qui heri et nudius tertius nullum contra eum habuisse odium conprobatur

5 sed abisse simpliciter cum eo in silvam ad ligna caedenda et in succisione lignorum securis fugerit manu ferrumque lapsus de manubrio amicum eius percusserit et occiderit hic ad unam supradictarum urbium confugiet et vivet

6 ne forsitan proximus eius cuius effusus est sanguis dolore stimulatus persequatur et adprehendat eum si longior via fuerit et percutiat animam eius qui non est reus mortis quia nullum contra eum qui occisus est odium prius habuisse monstratur

7 idcirco praecipio tibi ut tres civitates aequalis inter se spatii dividas

8 cum autem dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos sicut iuravit patribus tuis et dederit tibi cunctam terram quam eis pollicitus est

9 si tamen custodieris mandata eius et feceris quae hodie praecipio tibi ut diligas Dominum Deum tuum et ambules in viis eius omni tempore addes tibi tres alias civitates et supradictarum trium urbium numerum duplicabis

10 ut non effundatur sanguis innoxius in medio terrae quam Dominus Deus tuus dabit tibi possidendam nec sis sanguinis reus

11 si quis autem odio habens proximum suum insidiatu fuerit vitae eius surgensque percusserit illum et mortuus fuerit fugeritque ad unam de supradictis urbibus

12 mittent seniores civitatis illius et arripient eum de loco effugii tradentque in manu proximi cuius sanguis effusus est et morietur

13 nec misereberis eius et auferes innoxium sanguinem de Israhel ut bene sit tibi

14 non adsumes et transferes terminos proximi tui quos fixerunt priores in possessione tua quam Dominus Deus tuus dabit tibi in terra quam acceperis possidendam

15 non stabit testis unus contra aliquem quicquid illud peccati et facinoris fuerit sed in ore duorum aut trium testium stabit omne verbum

16 si steterit testis mendax contra hominem accusans eum praevaricationis

17 stabunt ambo quorum causa est ante Dominum in conspectu sacerdotum et iudicum qui fuerint in diebus illis

18 cumque diligentissime perscrutantes invenerint falsum testem dixisse contra fratrem suum mendacium

19 reddent ei sicut fratri suo facere cogitavit et auferes malum de medio tui

20 ut audientes ceteri timorem habeant et nequaquam talia audeant facere

21 non misereberis eius sed animam pro anima oculum pro oculo dentem pro dente manum pro manu pedem pro pede exiges

Caput 20

1 si exieris ad bellum contra hostes tuos et videris equitatum et currus et maiorem quam tu habes adversarii exercitus multitudinem non timebis eos quia Dominus Deus tuus tecum est qui eduxit te de terra Aegypti

2 adpropinquante autem iam proelio stabit sacerdos ante aciem et sic loquetur ad populum

3 audi Israhel vos hodie contra inimicos vestros pugnam committitis non pertimescat cor vestrum nolite metuere nolite cedere nec formidetis eos

4 quia Dominus Deus vester in medio vestri est et pro vobis contra adversarios dimicabit ut eruat vos de periculo

5 duces quoque per singulas turmas audiente exercitu proclamabunt quis est homo qui aedificavit domum novam et non dedicavit eam vadat et revertatur in domum suam ne forte moriatur in bello et alius deducet illam

6 quis est homo qui plantavit vineam et necdum eam fecit esse communem et de qua vesci omnibus liceat vadat et revertatur in domum suam ne forte moriatur in bello et alius homo eius fungatur officio

7 quis est homo qui despondit uxorem et non accepit eam vadat et revertatur in domum suam ne forte moriatur in bello et alius homo accipiat eam

8 his dictis addent reliqua et loquentur ad populum quis est homo formidolosus et corde pavido vadat et revertatur in

domum suam ne pavere faciat corda fratrum suorum sicut ipse timore perterritus est

9 cumque siluerint exercitus duces et finem loquendi fecerint unusquisque suos ad bellandum cuneos praeparabit

10 si quando accesseris ad expugnandam civitatem offeres ei primum pacem

11 si receperit et aperuerit tibi portas cunctus populus qui in ea est salvabitur et serviet tibi sub tributo

12 sin autem foedus inire noluerint et receperint contra te bellum obpugnabis eam

13 cumque tradiderit Dominus Deus tuus illam in manu tua percuties omne quod in ea generis masculini est in ore gladii

14 absque mulieribus et infantibus iumentis et ceteris quae in civitate sunt omnem praedam exercitui divides et comedes de spoliis hostium tuorum quae Dominus Deus tuus dederit tibi

15 sic facies cunctis civitatibus quae a te procul valde sunt et non sunt de his urbibus quas in possessionem accepturus es

16 de his autem civitatibus quae dabuntur tibi nullum omnino permittes vivere

17 sed interficies in ore gladii Hettheum videlicet et Amorreum et Chananeum Ferezeum et Eveum et Iebuseum sicut praecepit tibi Dominus Deus tuus

18 ne forte doceant vos facere cunctas abominationes quas ipsi operati sunt diis suis et peccetis in Dominum Deum vestrum

19 quando obsederis civitatem multo tempore et munitio-nibus circumdederis ut expugnes eam non succides arbores de quibus vesci potest nec securibus per circuitum debes vastare regionem quoniam lignum est et non homo nec potest bellantium contra te augere numerum

20 si qua autem ligna non sunt pomifera sed agrestia et in ceteros apta usus succide et extrue machinas donec capias civitatem quae contra te dimicat

Caput 21

1 quando inventum fuerit in terra quam Dominus Deus tuus daturus est tibi hominis cadaver occisi et ignoratur caedis reus

2 egredientur maiores natu et iudices tui et metientur a loco cadaveris singularum per circuitum spatia civitatum

3 et quam viciniorem ceteris esse perspexerint seniores civitatis eius tollent vitulam de armento quae non traxit iugum nec terram scidit vomere

4 et ducent eam ad vallem asperam atque saxosam quae numquam arata est nec sementem recepit et caedent in ea cervices vitulae

5 accedentque sacerdotes filii Levi quos elegerit Dominus Deus tuus ut ministrent ei et benedicant in nomine eius et ad verbum eorum omne negotium et quicquid mundum vel immundum est iudicetur

6 et maiores natu civitatis illius ad interfectum lavabuntque manus suas super vitulam quae in valle percussa est

7 et dicent manus nostrae non effuderunt hunc sanguinem nec oculi viderunt

8 propitius esto populo tuo Israhel quem redemisti Domine et non reputes sanguinem innocentem in medio populi tui Israhel et auferetur ab eis reatus sanguinis

9 tu autem alienus eris ab innocentis cruore qui fusus est cum feceris quod praecepit Dominus

10 si egressus fueris ad pugnam contra inimicos tuos et tradiderit eos Dominus Deus tuus in manu tua captivosque duxeris

11 et videris in numero captivorum mulierem pulchram et adamaveris eam voluerisque habere uxorem

12 introduces in domum tuam quae radet caesariem et circumcidet ungues

13 et deponet vestem in qua capta est sedensque in domo tua flebit patrem et matrem suam uno mense et postea intrabis ad eam dormiesque cum illa et erit uxor tua

14 sin autem postea non sederit animo tuo dimittes eam liberam nec vendere poteris pecunia nec opprimere per potentiam quia humiliasti eam

15 si habuerit homo uxores duas unam dilectam et alteram odiosam genuerintque ex eo liberos et fuerit filius odiosae primogenitus

16 volueritque substantiam inter filios suos dividere non poterit filium dilectae facere primogenitum et praeferre filio odiosae

17 sed filium odiosae agnoscet primogenitum dabitque ei de his quae habuerit cuncta duplicia iste est enim principium liberorum eius et huic debentur primogenita

18 si genuerit homo filium contumacem et protervum qui non audiat patris aut matris imperium et coercitus oboedire contempserit

19 adprehendent eum et ducent ad seniores civitatis illius et ad portam iudicii

20 dicentque ad eos filius noster iste protervus et contumax est monita nostra audire contemnit comesationibus vacat et luxuriae atque conviviis

21 lapidibus eum obruet populus civitatis et morietur ut auferatis malum de medio vestri et universus Israhel audiens pertimescat

22 quando peccaverit homo quod morte plectendum est et adiudicatus morti adpensus fuerit in patibulo

23 non permanebit cadaver eius in ligno sed in eadem die sepeliatur quia maledictus a Deo est qui pendet in ligno et nequaquam contaminabis terram tuam quam Dominus Deus tuus dederit tibi in possessionem

2 etiam si non est propinquus tuus frater nec nosti eum duces in domum tuam et erunt apud te quamdiu quaerat ea frater tuus et recipiat

3 similiter facies de asino et de vestimento et de omni re fratris tui quae perierit si inveneris eam ne neglegas quasi alienam

4 si videris asinum fratris tui aut bovem cecidisse in via non despicias sed sublevabis cum eo

5 non induetur mulier veste virili nec vir utetur veste feminea abominabilis enim apud Deum est qui facit haec

6 si ambulans per viam in arbore vel in terra nidum avis inveneris et matrem pullis vel ovis desuper incubantem non tenebis eam cum filiis

7 sed abire patieris captos tenens filios ut bene sit tibi et longo vivas tempore

8 cum aedificaveris domum novam facies murum tecti per circuitum ne effundatur sanguis in domo tua et sis reus labente alio et in praeceps ruente

9 non seres vineam tuam altero semine ne et sementis quam sevisti et quae nascuntur ex vinea pariter sanctificentur

10 non arabis in bove simul et asino

11 non indueris vestimento quod ex lana linoque contextum est

12 funiculos in fimbriis facies per quattuor angulos pallii tui quo operieris

13 si duxerit vir uxorem et postea eam odio habuerit

14 quaesieritque occasiones quibus dimittat eam obiciens ei nomen pessimum et dixerit uxorem hanc accepi et ingressus ad eam non inveni virginem

15 tollent eam pater et mater eius et ferent secum signa virginitatis eius ad seniores urbis qui in porta sunt

16 et dicet pater filiam meam dedi huic uxorem quam quia odit

17 inponet ei nomen pessimum ut dicat non inveni filiam tuam virginem et ecce haec sunt signa virginitatis filiae meae expandent vestimentum coram senibus civitatis

18 adprehendentque senes urbis illius virum et verberabunt illum

19 condemnantes insuper centum siclis argenti quos dabit patri puellae quoniam diffamavit nomen pessimum super virginem Israhel habebitque eam uxorem et non poterit dimittere omni tempore vitae suae

20 quod si verum est quod obicit et non est in puella inventa virginitas

21 eicient eam extra fores domus patris sui et lapidibus obruent viri civitatis eius et morietur quoniam fecit nefas in Israhel ut fornicaretur in domo patris sui et auferes malum de medio tui

22 si dormierit vir cum uxore alterius uterque morietur id est adulter et adultera et auferes malum de Israhel

23 si puellam virginem desponderit vir et invenerit eam aliquis in civitate et concubuerit cum illa

24 educes utrumque ad portam civitatis illius et lapidibus obruentur puella quia non clamavit cum esset in civitate

Caput 22

1 non videbis bovem fratris tui aut ovem errantem et praeteribis sed reduces fratri tuo

vir quia humiliavit uxorem proximi sui et auferes malum de medio tui

25 sin autem in agro reppererit vir puellam quae desponsata est et adprehendens concubuerit cum illa ipse morietur solus

26 puella nihil patietur nec est rea mortis quoniam sicut latro consurgit contra fratrem suum et occidit animam eius ita et puella perpressa est

27 sola erat in agro clamavit et nullus adfuit qui liberaret eam

28 si invenerit vir puellam virginem quae non habet sponsum et adprehendens concubuerit cum ea et res ad iudicium venerit

29 dabit qui dormivit cum ea patri puellae quinquaginta siclos argenti et habebit eam uxorem quia humiliavit illam non poterit dimittere cunctis diebus vitae suae

30 non accipiet homo uxorem patris sui nec revelabit operimentum eius

Caput 23

1 non intrabit eunuchus adtritis vel amputatis testiculis et absciso veretro ecclesiam Domini

2 non ingreditur mamzer hoc est de scorto natus in ecclesiam Domini usque ad decimam generationem

3 Ammanites et Moabites etiam post decimam generationem non intrabunt ecclesiam Domini in aeternum

4 quia noluerunt vobis occurrere cum pane et aqua in via quando egressi estis de Aegypto et quia conduxerunt contra te Balaam filium Beor de Mesopotamiam Syriae ut malediceret tibi

5 et noluit Dominus Deus tuus audire Balaam vertitque maledictionem eius in benedictionem tuam eo quod diligeret te

6 non facies cum eis pacem nec quaeres eis bona cunctis diebus vitae tuae in sempiternum

7 non abominaberis Idumeum quia frater tuus est nec Aegyptium quia advena fuisti in terra eius

8 qui nati fuerint ex eis tertia generatione intrabunt ecclesiam Domini

9 quando egressus fueris adversus hostes tuos in pugnam custodies te ab omni re mala

10 si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somnio egredietur extra castra

11 et non revertetur priusquam ad vesperam lavetur aqua et post solis occasum regredietur in castra

12 habebis locum extra castra ad quem egrediaris ad requisita naturae

13 gerens paxillum in balteo cumque sederis fodies per circuitum et egesta humo operies

14 quo relevatus es Dominus enim Deus tuus ambulat in medio castrorum ut eruat te et tradat tibi inimicos tuos ut sint castra tua sancta et nihil in eis appareat foeditatis nec derelinquat te

15 non trades servum domino suo qui ad te confugerit

16 habitabit tecum in loco qui ei placuerit et in una urbium tuarum requiescet nec contristes eum

17 non erit meretrix de filiabus Israhel neque scortator de filiis Israhel

18 non offeres mercedem prostibuli nec pretium canis in domum Domini Dei tui quicquid illud est quod voverint quia abominatio est utrumque apud Dominum Deum tuum

19 non fenerabis fratri tuo ad usuram pecuniam nec fruges nec quamlibet aliam rem

20 sed alieno fratri autem tuo absque usura id quod indiget commodabis ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere tuo in terra ad quam ingredieris possidendam

21 cum voveris votum Domino Deo tuo non tardabis redere quia requiret illud Dominus Deus tuus et si moratus fueris reputabit tibi in peccatum

22 si nolueris polliceri absque peccato eris

23 quod autem semel egressum est de labiis tuis observabis et facies sicut promisisti Domino Deo tuo et propria voluntate et ore tuo locutus es

24 ingressus vineam proximi tui comede uvas quantum tibi placuerit foras autem ne efferas tecum

25 si intraveris in segetem amici tui franges spicas et manu conteres falce autem non metes

Caput 24

1 si acceperit homo uxorem et habuerit eam et non invenerit gratiam ante oculos eius propter aliquam foeditatem scribet libellum repudii et dabit in manu illius et dimittet eam de domo sua

2 cumque egressa alterum maritum duxerit

3 et ille quoque oderit eam dederitque ei libellum repudii et dimiserit de domo sua vel certe mortuus fuerit

4 non poterit prior maritus recipere eam in uxorem quia polluta est et abominabilis facta est coram Domino ne peccare facias terram tuam quam Dominus Deus tuus tibi tradiderit possidendam

5 cum acceperit homo nuper uxorem non procedet ad bellum nec ei quippiam necessitatis iniungetur publicae sed vacabit absque culpa domui suae ut uno anno laetetur cum uxore sua

6 non accipies loco pignoris inferiorem et superiorem molam quia animam suam adposuit tibi

7 si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrem suum de filiis Israhel et vendito eo accipiens pretium interficietur et auferes malum de medio tui

8 observa diligenter ne incurras in plagam leprae sed facies quaecumque docuerint te sacerdotes levitici generis iuxta id quod praecepi eis et imple sollicite

9 mementote quae fecerit Dominus Deus vester Mariae in via cum egredere mini de Aegypto

10 cum repetes a proximo tuo rem aliquam quam debet tibi non ingredieris domum eius ut pignus auferas

11 sed stabis foris et ille tibi proferet quod habuerit
 12 sin autem pauper est non pernoctabit apud te pignus
 13 sed statim reddes ei ante solis occasum ut dormiens in vestimento suo benedicat tibi et habeas iustitiam coram Domino Deo tuo
 14 non negabis mercedem indigentis et pauperis fratris tui sive advenae qui tecum moratur in terra et intra portas tuas est
 15 sed eadem die reddes ei pretium laboris sui ante solis occasum quia pauper est et ex eo sustentat animam suam ne clamet contra te ad Dominum et reputetur tibi in peccatum
 16 non occidentur patres pro filiis nec filii pro patribus sed unusquisque pro suo peccato morietur
 17 non pervertes iudicium advenae et pupilli nec auferes pignoris loco viduae vestimentum
 18 memento quod servieris in Aegypto et eruerit te Dominus Deus tuus inde idcirco praecipio tibi ut facias hanc rem
 19 quando messueris segetem in agro tuo et oblitus manipulum reliqueris non reverteris ut tollas eum sed advenam et pupillum et viduam auferre patieris ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum
 20 si fruges colliges olivarum quicquid remanserit in arboribus non reverteris ut colligas sed relinques advenae pupillo ac viduae
 21 si vindemiaveris vineam tuam non colliges remanentes racemos sed cedent in usus advenae pupilli ac viduae
 22 memento quod et tu servieris in Aegypto et idcirco praecipiam tibi ut facias hanc rem

Caput 25

1 si fuerit causa inter aliquos et interpellaverint iudices quem iustum esse perspexerint illi iustitiae palmam dabunt quem impium condemnabunt impietatis
 2 sin autem eum qui peccavit dignum viderint plagis prosternent et coram se facient verberari pro mensura peccati erit et plagarum modus
 3 ita dumtaxat ut quadragenarium numerum non excedant ne foede laceratus ante oculos tuos abeat frater tuus
 4 non ligabis os bovis terentis in area fruges tuas
 5 quando habitaverint fratres simul et unus ex eis absque liberis mortuus fuerit uxor defuncti non nubet alteri sed accipiet eam frater eius et suscitabit semen fratris sui
 6 et primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit ut non deleatur nomen eius ex Israhel
 7 sin autem noluerit accipere uxorem fratris sui quae ei lege debetur perget mulier ad portam civitatis et interpellabit maiores natu dicetque non vult frater viri mei suscitare nomen fratris sui in Israhel nec me in coniugium sumere
 8 statimque accersiri eum facient et interrogabunt si responderit nolo eam uxorem accipere

9 accedet mulier ad eum coram senioribus et tollet calciamentum de pede eius spuetque in faciem illius et dicet sic fit homini qui non aedificat domum fratris sui
 10 et vocabitur nomen illius in Israhel domus Disculciati
 11 si habuerint inter se iurgium viri et unus contra alterum rixari coeperit volensque uxor alterius eruere virum suum de manu fortioris miserit manum et adprehenderit verenda eius
 12 abscondes manum illius nec flecteris super eam ulla misericordia
 13 non habebis in sacco diversa pondera maius et minus
 14 nec erit in domo tua modius maior et minor
 15 pondus habebis iustum et verum et modius aequalis et verus erit tibi ut multo vivas tempore super terram quam Dominus Deus tuus dederit tibi
 16 abominatur enim Dominus eum qui facit haec et aversatur omnem iniustitiam
 17 memento quae fecerit tibi Amalech in via quando egrediebaris ex Aegypto
 18 quomodo occurrerit tibi et extremos agminis tui qui lassii residebant ceciderit quando tu eras fame et labore confectus et non timuerit Deum
 19 cum ergo Dominus Deus tuus dederit tibi requiem et subiecerit cunctas per circuitum nationes in terra quam tibi pollicitus est delebis nomen eius sub caelo cave ne obliviscaris

Caput 26

1 cumque intraveris terram quam Dominus Deus tuus tibi daturus est possidendam et obtinueris eam atque habitaveris in illa
 2 tolles de cunctis frugibus primitias et pones in cartallo pergesque ad locum quem Dominus Deus tuus elegerit ut ibi invocetur nomen eius
 3 accedesque ad sacerdotem qui fuerit in diebus illis et dices ad eum profiteor hodie coram Domino Deo tuo quod ingressus sim terram pro qua iuravit patribus nostris ut daret eam nobis
 4 suscipiensque sacerdos cartallum de manu eius ponet ante altare Domini Dei tui
 5 et loqueris in conspectu Domini Dei tui Syrus persequatur patrem meum qui descendit in Aegyptum et ibi peregrinatus est in paucissimo numero crevitque in gentem magnam et robustam et infinitae multitudinis
 6 afflixeruntque nos Aegyptii et persecuti sunt inponentes onera gravissima
 7 et clamavimus ad Dominum Deum patrum nostrorum qui exaudivit nos et respexit humilitatem nostram et laborem atque angustias
 8 et eduxit nos de Aegypto in manu forti et brachio extento in ingenti pavore in signis atque portentis

9 et introduxit ad locum istum et tradidit nobis terram lacte et melle manantem

10 et idcirco nunc offero primitias frugum terrae quam dedit Dominus mihi et dimittes eas in conspectu Domini Dei tui adorato Domino Deo tuo

11 et epulaberis in omnibus bonis quae Dominus Deus tuus dederit tibi et domui tuae tu et Levites et advena qui tecum est

12 quando compleveris decimam cunctarum frugum tuarum anno decimarum tertio dabis Levitae et advenae et pupillo et viduae ut comedant intra portas tuas et saturentur

13 loquerisque in conspectu Domini Dei tui abstuli quod sanctificatum est de domo mea et dedi illud Levitae et advenae pupillo et viduae sicut iussisti mihi non praeterivi mandata tua nec sum oblitus imperii

14 non comedi ex eis in luctu meo nec separavi ea in qualibet immunditia nec expendi ex his quicquam in re funebri oboedivi voci Domini Dei mei et feci omnia sicut praecepisti mihi

15 respice de sanctuario tuo de excelso caelorum habitaculo et benedic populo tuo Israhel et terrae quam dedisti nobis sicut iurasti patribus nostris terrae lacte et melle mananti

16 hodie Dominus Deus tuus praecepit tibi ut facias mandata haec atque iudicia et custodias et impleas ex toto corde tuo et ex tota anima tua

17 Dominum elegisti hodie ut sit tibi Deus et ambules in viis eius et custodias caerimonias illius et mandata atque iudicia et oboedias eius imperio

18 et Dominus elegit te hodie ut sis ei populus peculiaris sicut locutus est tibi et custodias omnia praecepta eius

19 et faciat te excelsiorem cunctis gentibus quas creavit in laudem et nomen et gloriam suam ut sis populus sanctus Domini Dei tui sicut locutus est

Caput 27

1 praecepit autem Moses et seniores Israhel populo dicentes custodite omne mandatum quod praecipio vobis hodie

2 cumque transieritis Iordanem in terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi eriges ingentes lapides et calce levigabis eos

3 ut possis in eis scribere omnia verba legis huius Iordane transmisso ut introas terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi terram lacte et melle manantem sicut iuravit patribus tuis

4 quando ergo transieritis Iordanem erige lapides quos ego hodie praecipio vobis in monte Hebal et levigabis calce

5 et aedificabis ibi altare Domino Deo tuo de lapidibus quos ferrum non tetigit

6 et de saxis informibus et inpolitis et offeres super eo holocausta Domino Deo tuo

7 et immolabis hostias pacificas comedesque ibi et epulaberis coram Domino Deo tuo

8 et scribes super lapides omnia verba legis huius plane et lucide

9 dixeruntque Moses et sacerdotes levitici generis ad omnem Israhel adtende et audi Israhel hodie factus es populus Domini Dei tui

10 audies vocem eius et facies mandata atque iustitias quas ego praecipio tibi

11 praecepitque Moses populo in die illo dicens

12 hii stabunt ad benedicendum Domino super montem Garizim Iordane transmisso Symeon Levi Iudas Isachar Ioseph et Benjamin

13 et e regione isti stabunt ad maledicendum in monte Hebal Ruben Gad et Aser Zabulon Dan et Nephthalim

14 et pronuntiabunt Levitae dicentque ad omnes viros Israhel excelsa voce

15 maledictus homo qui facit sculptile et conflatile abominationem Domini opus manuum artificum ponetque illud in abscondito et respondebit omnis populus et dicet amen

16 maledictus qui non honorat patrem suum et matrem et dicet omnis populus amen

17 maledictus qui transfert terminos proximi sui et dicet omnis populus amen

18 maledictus qui errare facit caecum in itinere et dicet omnis populus amen

19 maledictus qui pervertit iudicium advenae pupilli et viduae et dicet omnis populus amen

20 maledictus qui dormit cum uxore patris sui et revelat operimentum lectuli eius et dicet omnis populus amen

21 maledictus qui dormit cum omni iumento et dicet omnis populus amen

22 maledictus qui dormit cum sorore sua filia patris sui sive matris suae et dicet omnis populus amen

23 maledictus qui dormit cum socru sua et dicet omnis populus amen

24 maledictus qui clam percusserit proximum suum et dicet omnis populus amen

25 maledictus qui accipit munera ut percutiat animam sanguinis innocentis et dicet omnis populus amen

26 maledictus qui non permanet in sermonibus legis huius nec eos opere perficit et dicet omnis populus amen

Caput 28

1 sin autem audieris vocem Domini Dei tui ut facias atque custodias omnia mandata eius quae ego praecipio tibi hodie faciet te Dominus Deus tuus excelsiorem cunctis gentibus quae versantur in terra

2 venientque super te universae benedictiones istae et adprehendent te si tamen praecepta eius audieris

3 benedictus tu in civitate et benedictus in agro

4 benedictus fructus ventris tui et fructus terrae tuae fructusque iumentorum tuorum greges armentorum et caulae ovium tuarum

5 benedicta horrea tua et benedictae reliquiae tuae

6 benedictus eris et ingrediens et egrediens

7 dabit Dominus inimicos tuos qui consurgunt adversum te corruentes in conspectu tuo per unam viam venient contra te et per septem fugient a facie tua

8 emittet Dominus benedictionem super cellaria tua et super omnia opera manuum tuarum benedicetque tibi in terra quam acceperis

9 suscitabit te Dominus sibi in populum sanctum sicut iuravit tibi si custodieris mandata Domini Dei tui et ambulaveris in viis eius

10 videbuntque omnes terrarum populi quod nomen Domini invocatum sit super te et timebunt te

11 abundare te faciet Dominus omnibus bonis fructu uteri tui et fructu iumentorum tuorum fructu terrae tuae quam iuravit Dominus patribus tuis ut daret tibi

12 aperiet Dominus thesaurum suum optimum caelum ut tribuat pluviam terrae tuae in tempore suo benedicet cunctis operibus manuum tuarum et fenerabis gentibus multis et ipse a nullo fenus accipies

13 constituet te Dominus in caput et non in caudam et eris semper supra et non subter si audieris mandata Domini Dei tui quae ego praecipio tibi hodie et custodieris et feceris

14 ac non declinaveris ab eis nec ad dextram nec ad sinistram nec secutus fueris deos alienos neque colueris eos

15 quod si audire nolueris vocem Domini Dei tui ut custodias et facias omnia mandata eius et caerimonias quas ego praecipio tibi hodie venient super te omnes maledictiones istae et adprehendent te

16 maledictus eris in civitate maledictus in agro

17 maledictum horreum tuum et maledictae reliquiae tuae

18 maledictus fructus ventris tui et fructus terrae tuae armenta bouum tuorum et greges ovium tuarum

19 maledictus eris ingrediens et maledictus egrediens

20 mittet Dominus super te famem et esuriem et incrementum in omnia opera tua quae facies donec conterat te et perdat velociter propter adinventiones tuas pessimas in quibus reliquisti me

21 adiungat Dominus tibi pestilentiam donec consumat te de terra ad quam ingredieris possidendam

22 percutiat te Dominus egestate febri et frigore ardore et aestu et aere corrupto ac robigine et persequatur donec pereas

23 sit caelum quod supra te est aeneum et terra quam calcas ferrea

24 det Dominus imbrem terrae tuae pulverem et de caelo descendat super te cinis donec conteraris

25 tradat te Dominus corruentem ante hostes tuos per unam viam egrediaris contra eos et per septem fugias et dispergaris per omnia regna terrae

26 sitque cadaver tuum in escam cunctis volatilibus caeli et bestiis terrae et non sit qui abigat

27 percutiat te Dominus ulcere Aegypti et parte corporis per quam stercora digeruntur scabie quoque et prurigne ita ut curari nequeas

28 percutiat te Dominus amentia et caecitate ac furore mentis

29 et palpes in meridie sicut palpare solet caecus in tenebris et non dirigas vias tuas omnique tempore calumniam sustineas et opprimaris violentia nec habeas qui liberet te

30 uxorem accipias et alius dormiat cum ea domum aedifices et non habites in ea plantas vineam et non vindemias eam

31 bos tuus immoletur coram te et non comedas ex eo asinus tuus rapiatur in conspectu tuo et non reddatur tibi oves tuae dentur inimicis tuis et non sit qui te adiuvet

32 filii tui et filiae tuae tradantur alteri populo videntibus oculis tuis et deficientibus ad conspectum eorum tota die et non sit fortitudo in manu tua

33 fructus terrae tuae et omnes labores tuos comedat populus quem ignoras et sis semper calumniam sustinens et oppressus cunctis diebus

34 et stupens ad terrorem eorum quae videbunt oculi tui

35 percutiat te Dominus ulcere pessimo in genibus et in suris sanarique non possis a planta pedis usque ad verticem tuum

36 ducet Dominus te et regem tuum quem constitueris super te in gentem quam ignoras tu et patres tui et servies ibi diis alienis ligno et lapidi

37 et eris perditus in proverbium ac fabulam omnibus populis ad quos te introduxerit Dominus

38 sementem multam iacies in terram et modicum congregabis quia lucustae omnia devorabunt

39 vineam plantabis et fodies et vinum non bibes nec colliges ex ea quippiam quoniam vastabitur vermibus

40 olivas habebis in omnibus terminis tuis et non ungueris oleo quia defluent et peribunt

41 filios generabis et filias et non frueris eis quoniam ducentur in captivitatem

42 omnes arbores tuas et fruges terrae tuae robigo consumet

43 advena qui tecum versatur in terra ascendet super te eritque sublimior tu autem descendes et eris inferior

44 ipse fenerabit tibi et tu non fenerabis ei ipse erit in caput et tu eris in caudam

45 et venient super te omnes maledictiones istae et persequentes adprehendent te donec intereas quia non audisti vocem Domini Dei tui nec servasti mandata eius et caerimonias quas praecepit tibi

46 et erunt in te signa atque prodigia et in semine tuo usque in sempiternum

47 eo quod non servieris Domino Deo tuo in gaudio cordisque laetitia propter rerum omnium abundantiam

48 servies inimico tuo quem inmittet Dominus tibi in fame et siti et nuditate et omnium penuria et ponet iugum ferreum super cervicem tuam donec te conterat

49 adducet Dominus super te gentem de longinquo et de extremis finibus terrae in similitudinem aquilae volantis cum impetu cuius linguam intellegere non possis

50 gentem procacissimam quae non deferat seni nec misereatur parvulo

51 et devoret fructum iumentorum tuorum ac fruges terrae tuae donec intereas et non relinquat tibi triticum vinum et oleum armenta boum et greges ovium donec te disperdat

52 et conterat in cunctis urbibus tuis et destruantur muri tui firmi atque sublimes in quibus habebas fiduciam in omni terra tua obsideberis intra portas tuas in omni terra quam dabit tibi Dominus Deus tuus

53 et comedes fructum uteri tui et carnes filiorum et filiarum tuarum quas dedit tibi Dominus Deus tuus in angustia et vastitate qua opprimet te hostis tuus

54 homo delicatus in te et luxuriosus valde invidet fratri suo et uxori quae cubat in sinu suo

55 ne det eis de carnibus filiorum suorum quas comedit eo quod nihil habeat aliud in obsidione et penuria qua vastaverint te inimici tui intra omnes portas tuas

56 tenera mulier et delicata quae super terram ingredi non valebat nec pedis vestigium figere propter mollietatem et teneritudinem nimiam invidet viro suo qui cubat in sinu eius super filii et filiae carnibus

57 et inlucie secundarum quae egrediuntur de medio feminum eius et super liberis qui eadem hora nati sunt comedent enim eos clam propter rerum omnium penuriam in obsidione et vastitate qua opprimet te inimicus tuus intra portas tuas

58 nisi custodieris et feceris omnia verba legis huius quae scripta sunt in hoc volumine et timueris nomen eius gloriosum et terribile hoc est Dominum Deum tuum

59 augebit Dominus plagas tuas et plagas seminis tui plagas magnas et perseverantes infirmitates pessimas et perpetuas

60 et convertet in te omnes afflictiones Aegypti quas timuisti et adhaerebunt tibi

61 insuper et universos languores et plagas quae non sunt scriptae in volumine legis huius inducet Dominus super te donec te conterat

62 et remanebitis pauci numero qui prius eratis sicut astra caeli prae multitudine quoniam non audisti vocem Domini Dei tui

63 et sicut ante laetatus est Dominus super vos bene vobis faciens vosque multiplicans sic laetabitur disperdens vos atque subvertens ut auferamini de terra ad quam ingredieris possidendam

64 disperget te Dominus in omnes populos a summitate terrae usque ad terminos eius et servies ibi diis alienis quos et tu ignoras et patres tui lignis et lapidibus

65 in gentibus quoque illis non quiesces neque erit requies vestigio pedis tui dabit enim tibi Dominus ibi

cor pavidum et deficientes oculos et animam maerore consumptam

66 et erit vita tua quasi pendens ante te timebis nocte et die et non credes vitae tuae

67 mane dices quis mihi det vesperum et vespere quis mihi det mane propter cordis tui formidinem qua terreberis et propter ea quae tuis videbis oculis

68 reducet te Dominus classibus in Aegyptum per viam de qua dixi tibi ut eam amplius non videres ibi venderis inimicis tuis in servos et ancillas et non erit qui emat

Caput 29

1 haec sunt verba foederis quod praecepit Dominus Mosi ut feriret cum filiis Israhel in terra Moab praeter illud foedus quod cum eis pepigit in Horeb

2 vocavitque Moses omnem Israhelem et dixit ad eos vos vidistis universa quae fecit Dominus coram vobis in terra Aegypti Pharaoni et omnibus servis eius universaeque terrae illius

3 temptationes magnas quas viderunt oculi tui signa illa portentaque ingentia

4 et non dedit Dominus vobis cor intellegens et oculos videntes et aures quae possint audire usque in praesentem diem

5 adduxi vos quadraginta annis per desertum non sunt adtrita vestimenta vestra nec calciamenta pedum tuorum vetustate consumpta sunt

6 panem non comedistis vinum et siceram non bibistis ut sciretis quia ego sum Dominus Deus vester

7 et venistis ad locum hunc egressusque est Seon rex Esebon et Og rex Basan occurrens nobis ad pugnam et percussimus eos

8 et tulimus terram eorum ac tradidimus possidendam Ruben et Gad et dimidia tribui Manasse

9 custodite ergo verba pacti huius et implete ea ut intellegatis universa quae facitis

10 vos statis hodie cuncti coram Domino Deo vestro principes vestri ac tribus et maiores natu atque doctores omnis populus Israhel

11 liberi et uxores vestrae et advena qui tecum moratur in castris exceptis lignorum caesoribus et his qui conportant aquas

12 ut transeas in foedere Domini Dei tui et in iureiurando quod hodie Dominus Deus tuus percussit tecum

13 ut suscitet te sibi in populum et ipse sit Deus tuus sicut locutus est tibi et sicut iuravit patribus tuis Abraham Isaac et Iacob

14 nec vobis solis ego hoc foedus ferio et haec iuramenta confirmo

15 sed cunctis praesentibus et absentibus

16 vos enim nostis ut habitaverimus in terra Aegypti et quomodo transierimus per medium nationum quas transeuntes

17 vidistis abominationes et sordes id est idola eorum lignum et lapidem argentum et aurum quae colebant

18 ne forte sit inter vos vir aut mulier familia aut tribus cuius cor aversum est hodie a Domino Deo vestro ut vadat et serviat diis illarum gentium et sit inter vos radix germinans fel et amaritudinem

19 cumque audierit verba iuramenti huius benedicat sibi in corde suo dicens pax erit mihi et ambulabo in pravitate cordis mei et adsumat ebria sitientem

20 et Dominus non ignoscat ei sed tunc quam maxime furor eius fumet et zelus contra hominem illum et sedeant super eo omnia maledicta quae scripta sunt in hoc volumine et deleat nomen eius sub caelo

21 et consumat eum in perditionem ex omnibus tribubus Israhel iuxta maledictiones quae in libro legis huius ac foederis continentur

22 dicetque sequens generatio et filii qui nascentur deinceps et peregrini qui de longe venerint videntes plagas terrae illius et infirmitates quibus eam adflixerit Dominus

23 sulphure et salis ardore conburens ita ut ultra non seatur nec virens quippiam germinet in exemplum subversionis Sodomae et Gomorrae Adamae et Seboim quas subvertit Dominus in ira et furore suo

24 et dicent omnes gentes quare sic fecit Dominus terrae huic quae est haec ira furoris eius inmensa

25 et respondebunt quia dereliquerunt pactum Domini quod pepigit cum patribus eorum quando eduxit eos de terra Aegypti

26 et servierunt diis alienis et adoraverunt eos quos nesciebant et quibus non fuerant adtributi

27 idcirco iratus est furor Domini contra terram istam ut induceret super eam omnia maledicta quae in hoc volumine scripta sunt

28 et eiecit eos de terra sua in ira et furore et indignatione maxima proiecitque in terram alienam sicut hodie conprobatur

29 abscondita Domino Deo nostro quae manifesta sunt nobis et filiis nostris usque in aeternum ut faciamus universa legis huius

Caput 30

1 cum ergo venerint super te omnes sermones isti benedictio sive maledictio quam proposui in conspectu tuo et ductus paenitudine cordis tui in universis gentibus in quas disperserit te Dominus Deus tuus

2 reversus fueris ad eum et oboedieris eius imperiis sicut ego hodie praecipio tibi cum filiis tuis in toto corde tuo et in tota anima tua

3 reducet Dominus Deus tuus captivitatem tuam ac miserebitur tui et rursum congregabit te de cunctis populis in quos te ante dispersit

4 si ad cardines caeli fueris dissipatus inde te retrahet Dominus Deus tuus

5 et adsumet atque introducet in terram quam possederunt patres tui et obtinebis eam et benedicens tibi maioris numeri esse te faciet quam fuerunt patres tui

6 circumcidet Dominus Deus tuus cor tuum et cor seminis tui ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo et in tota anima tua et possis vivere

7 omnes autem maledictiones has convertet super inimicos tuos et eos qui oderunt te et persequuntur

8 tu autem reverteris et audies vocem Domini Dei tui faciesque universa mandata quae ego praecipio tibi hodie

9 et abundare te faciet Dominus Deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum in subole uteri tui et in fructu iumentorum tuorum in ubertate terrae tuae et in rerum omnium largitate revertetur enim Dominus ut gaudeat super te in omnibus bonis sicut gavisus est in patribus tuis

10 si tamen audieris vocem Domini Dei tui et custodieris praecepta eius et caerimonias quae in hac lege conscriptae sunt et revertaris ad Dominum Deum tuum in toto corde tuo et in tota anima tua

11 mandatum hoc quod ego praecipio tibi hodie non supra te est neque procul positum

12 nec in caelo situm ut possis dicere quis nostrum ad caelum valet conscendere ut deferat illud ad nos et audiamus atque opere compleamus

13 neque trans mare positum ut causeris et dicas quis e nobis transfretare poterit mare et illud ad nos usque deferre ut possimus audire et facere quod praeceptum est

14 sed iuxta te est sermo valde in ore tuo et in corde tuo ut facias illum

15 considera quod hodie proposuerim in conspectu tuo vitam et bonum et e contrario mortem et malum

16 ut diligas Dominum Deum tuum et ambules in viis eius et custodias mandata illius et caerimonias atque iudicia et vivas ac multiplicet te benedicatque tibi in terra ad quam ingredieris possidendam

17 sin autem aversum fuerit cor tuum et audire nolueris atque errore deceptus adoraveris deos alienos et servieris eis

18 praedico tibi hodie quod pereas et parvo tempore moreris in terra ad quam Iordane transmissio ingredieris possidendam

19 testes invoco hodie caelum et terram quod proposuerim vobis vitam et mortem bonum et malum benedictionem et maledictionem elige ergo vitam ut et tu vivas et semen tuum

20 et diligas Dominum Deum tuum atque oboedias voci eius et illi adhereas ipse est enim vita tua et longitudo dierum tuorum ut habites in terra pro qua iuravit Dominus patribus tuis Abraham Isaac et Iacob ut daret eam illis

Caput 31

1 abiit itaque Moses et locutus est omnia verba haec ad universum Israhel

2 et dixit ad eos centum viginti annorum sum hodie non possum ultra egredi et ingredi praesertim cum et Dominus dixerit mihi non transibis Iordanem istum

3 Dominus ergo Deus tuus transibit ante te ipse delebit omnes gentes has in conspectu tuo et possidebis eas et Iosue iste transibit ante te sicut locutus est Dominus

4 facietque Dominus eis sicut fecit Seon et Og regibus Amorreorum et terrae eorum delebitque eos

5 cum ergo et hos tradiderit vobis similiter facietis eis sicut praecepi vobis

6 viriliter agite et confortamini nolite timere nec paveatis a conspectu eorum quia Dominus Deus tuus ipse est ductor tuus et non dimittet nec derelinquet te

7 vocavitque Moses Iosue et dixit ei coram omni Israhel confortare et esto robustus tu enim introduces populum istum in terram quam daturum se patribus eorum iuravit Dominus et tu eam sorte divides

8 et Dominus qui ductor vester est ipse erit tecum non dimittet nec derelinquet te noli timere nec paveas

9 scripsit itaque Moses legem hanc et tradidit eam sacerdotibus filiis Levi qui portabant arcam foederis Domini et cunctis senioribus Israhelitis

10 praecepitque eis dicens post septem annos anno remissionis in sollemnitate tabernaculorum

11 convenientibus cunctis ex Israhel ut appareant in conspectu Domini Dei tui in loco quem elegerit Dominus leges verba legis huius coram omni Israhel audientibus eis

12 et in unum omni populo congregato tam viris quam mulieribus parvulis et advenis qui sunt intra portas tuas ut audientes discant et timeant Dominum Deum vestrum et custodiant impleantque omnes sermones legis huius

13 filii quoque eorum qui nunc ignorant audire possint et timeant Dominum Deum suum cunctis diebus quibus versantur in terra ad quam vos Iordane transito pergitis obtinendam

14 et ait Dominus ad Mosen ecce prope sunt dies mortis tuae voca Iosue et state in tabernaculo testimonii ut praecipiam ei abierunt ergo Moses et Iosue et steterunt in tabernaculo testimonii

15 apparuitque Dominus ibi in columna nubis quae stetit in introitu tabernaculi

16 dixitque Dominus ad Mosen ecce tu dormies cum patribus tuis et populus iste consurgens fornicabitur post deos alienos in terra ad quam ingreditur et habitabit in ea ibi derelinquet me et irritum faciet foedus quod pepigi cum eo

17 et irascetur furor meus contra eum in die illo et derelinquam eum et abscondam faciem meam ab eo et erit in devorationem invenient eum omnia mala et afflictiones ita ut dicat in illo die vere quia non est Deus mecum invenerunt me haec mala

18 ego autem abscondam et celabo faciem meam in die illo propter omnia mala quae fecit quia secutus est deos alienos

19 nunc itaque scribite vobis canticum istud et docete filios Israhel ut memoriter teneant et ore decantent et sit mihi carmen istud pro testimonio inter filios Israhel

20 introducam enim eum in terram pro qua iuravi patribus eius lacte et melle manantem cumque comederint et saturati crassique fuerint avertentur ad deos alienos et servient eis et detrahent mihi et irritum facient pactum meum

21 postquam invenerint eum mala multa et afflictiones respondebit ei canticum istud pro testimonio quod nulla delebit oblivio ex ore seminis tui scio enim cogitationes eius quae facturus sit hodie antequam introducam eum in terram quam ei pollicitus sum

22 scripsit ergo Moses canticum et docuit filios Israhel

23 praecepitque Iosue filio Nun et ait confortare et esto robustus tu enim introduces filios Israhel in terram quam pollicitus sum et ego ero tecum

24 postquam ergo scripsit Moses verba legis huius in volumine atque conplevit

25 praecepit Levitis qui portabant arcam foederis Domini dicens

26 tollite librum istum et ponite eum in latere arcae foederis Domini Dei vestri ut sit ibi contra te in testimonio

27 ego enim scio contentionem tuam et cervicem tuam durissimam adhuc vivente me et ingrediente vobiscum semper contentiose egistis contra Dominum quanto magis cum mortuus fuero

28 congregare ad me omnes maiores natu per tribus vestras atque doctores et loquar audientibus eis sermones istos et invocabo contra eos caelum et terram

29 novi enim quod post mortem meam inique agetis et declinabitis cito de via quam praecepi vobis et occurrent vobis mala in extremo tempore quando feceritis malum in conspectu Domini ut iniritis eum per opera manuum vestrarum

30 locutus est ergo Moses audiente universo coetu Israhel verba carminis huius et ad finem usque conplevit

Caput 32

1 audite caeli quae loquor audiat terra verba oris mei

2 concrescat in pluvia doctrina mea fluat ut ros eloquium meum quasi imber super herbam et quasi stillae super gramina

3 quia nomen Domini invocabo date magnificentiam Deo nostro

4 Dei perfecta sunt opera et omnes viae eius iudicia Deus fidelis et absque ulla iniquitate iustus et rectus

5 peccaverunt ei non filii eius in sordibus generatio prava atque perversa

6 haecine reddis Domino popule stulte et insipiens numquid non ipse est pater tuus qui possedit et fecit et creavit te

7 memento dierum antiquorum cogita generationes singulas interroga patrem tuum et adnuntiabit tibi maiores tuos et dicent tibi

8 quando dividebat Altissimus gentes quando separabat filios Adam constituit terminos populorum iuxta numerum filiorum Israhel

9 pars autem Domini populus eius Iacob funiculus hereditatis eius

10 invenit eum in terra deserta in loco horroris et vastae solitudinis circumduxit eum et docuit et custodivit quasi pupillam oculi sui

11 sicut aquila provocans ad volandum pullos suos et super eos volitans expandit alas suas et adsumpsit eum atque portavit in umeris suis

12 Dominus solus dux eius fuit et non erat cum eo deus alienus

13 constituit eum super excelsam terram ut comederet fructus agrorum ut sugeret mel de petra oleumque de saxo durissimo

14 butyrum de armento et lac de ovibus cum adipe agnorum et arietum filiorum Basan et hircos cum medulla tritici et sanguinem uvae biberet meracissimum

15 incrassatus est dilectus et recalcitravit incrassatus inpinguatus dilatatus dereliquit Deum factorem suum et recessit a Deo salutari suo

16 provocaverunt eum in diis alienis et in abominationibus ad iracundiam concitaverunt

17 immolaverunt daemonibus et non Deo diis quos ignorabant novi recentesque venerunt quos non coluerunt patres eorum

18 Deum qui te genuit dereliquisti et oblitus es Domini creatoris tui

19 vidit Dominus et ad iracundiam concitatus est quia provocaverunt eum filii sui et filiae

20 et ait abscondam faciem meam ab eis et considerabo novissima eorum generatio enim perversa est et infideles filii

21 ipsi me provocaverunt in eo qui non erat Deus et inritaverunt in vanitatibus suis et ego provocabo eos in eo qui non est populus et in gente stulta inritabo illos

22 ignis succensus est in furore meo et ardebit usque ad inferni novissima devorabitque terram cum germine suo et montium fundamenta conburet

23 congregabo super eos mala et sagittas meas complebo in eis

24 consumentur fame et devorabunt eos aves morsu amarissimo dentes bestiarum inmittam in eos cum furore trahentium super terram atque serpentium

25 foris vastabit eos gladius et intus pavor iuvenem simul ac virginem lactantem cum homine sene

26 dixi ubinam sunt cessare faciam ex hominibus memoriam eorum

27 sed propter iram inimicorum distuli ne forte superbi-
rent hostes eorum et dicerent manus nostra excelsa et non Dominus fecit haec omnia

28 gens absque consilio est et sine prudentia

29 utinam saperent et intellegerent ac novissima providerent

30 quomodo persequatur unus mille et duo fugent decem milia nonne ideo quia Deus suus vendidit eos et Dominus conclusit illos

31 non enim est Deus noster ut deus eorum et inimici nostri sunt iudices

32 de vinea Sodomorum vinea eorum et de suburbanis Gomorrae uva eorum uva fellis et botri amarissimi

33 fel draconum vinum eorum et venenum aspidum insanabile

34 nonne haec condita sunt apud me et signata in thesauris meis

35 mea est ultio et ego retribuam in tempore ut labatur pes eorum iuxta est dies perditionis et adesse festinant tempora

36 iudicabit Dominus populum suum et in servis suis miserebitur videbit quod infirmata sit manus et clausi quoque defecerint residuique consumpti sint

37 et dicet ubi sunt dii eorum in quibus habebant fiduciam

38 de quorum victimis comedebant adipem et bibebant vinum libaminum surgant et opulentur vobis et in necessitate vos protegant

39 videte quod ego sim solus et non sit alius deus praeter me ego occidam et ego vivere faciam percutiam et ego sanabo et non est qui de manu mea possit eruere

40 levabo ad caelum manum meam et dicam vivo ego in aeternum

41 si acuero ut fulgur gladium meum et arripuerit iudicium manus mea reddam ultionem hostibus meis et his qui oderunt me retribuam

42 inebriabo sagittas meas sanguine et gladius meus devorabit carnes de cruore occisorum et de captivitate nudati inimicorum capitis

43 laudate gentes populum eius quia sanguinem servorum suorum ulciscetur et vindictam retribuet in hostes eorum et propitius erit terrae populi sui

44 venit ergo Moses et locutus est omnia verba cantici huius in auribus populi ipse et Iosue filius Nun

45 complevitque omnes sermones istos loquens ad universum Israhel

46 et dixit ad eos ponite corda vestra in omnia verba quae ego testifcor vobis hodie ut mandetis ea filiis vestris custodire et facere et implere universa quae scripta sunt legis huius

47 quia non in cassum praecepta sunt vobis sed ut singuli in eis viverent quae facientes longo perseveretis tempore in terra ad quam Iordane transmisso ingredimini possidendam

48 locutusque est Dominus ad Moysen in eadem die dicens

49 ascende in montem istum Abarim id est transituum in montem Nebo qui est in terra Moab contra Hiericho et vide terram Chanaan quam ego tradam filiis Israhel obtinendam et morere in monte

50 quem conscendens iungeris populis tuis sicut mortuus est Aaron frater tuus in monte Hor et adpositus populis suis

51 quia praevaricati estis contra me in medio filiorum Israhel ad aquas Contradictionis in Cades deserti Sin et non sanctificastis me inter filios Israhel

52 e contra videbis terram et non ingredieris in eam quam ego dabo filiis Israhel

Caput 33

1 haec est benedictio qua benedixit Moses homo Dei filiis Israhel ante mortem suam

2 et ait Dominus de Sina venit et de Seir ortus est nobis apparuit de monte Pharan et cum eo sanctorum milia in dextera eius ignea lex

3 dilexit populos omnes sancti in manu illius sunt et qui adpropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius

4 legem praecepit nobis Moses hereditatem multitudinis Iacob

5 erit apud rectissimum rex congregatis principibus populi cum tribubus Israhel

6 vivat Ruben et non moriatur et sit parvus in numero

7 haec est Iudae benedictio audi Domine vocem Iudae et ad populum suum introduc eum manus eius pugnabunt pro eo et adiutor illius contra adversarios eius erit

8 Levi quoque ait perfectio tua et doctrina tua viro sancto tuo quem probasti in Temptatione et iudicasti ad aquas Contradictionis

9 qui dixit patri suo et matri suae nescio vos et fratribus suis ignoro illos et nescierunt filios suos hii custodierunt eloquium tuum et pactum tuum servaverunt

10 iudicia tua o Iacob et legem tuam o Israhel ponent thymia in furore tuo et holocaustum super altare tuum

11 benedic Domine fortitudini eius et opera manuum illius suscipe percute dorsa inimicorum eius et qui oderunt eum non consurgent

12 et Benjamin ait amantissimus Domini habitabit confidenter in eo quasi in thalamo tota die morabitur et inter numeros illius requiescet

13 Ioseph quoque ait de benedictione Domini terra eius de pomis caeli et rore atque abyssu subiacente

14 de pomis fructuum solis ac lunae

15 de vertice antiquorum montium de pomis collium aeternorum

16 et de frugibus terrae et plenitudine eius benedictio illius qui apparuit in rubo veniat super caput Ioseph et super verticem nazarei inter fratres suos

17 quasi primogeniti tauri pulchritudo eius cornua rincerotis cornua illius in ipsis ventilabit gentes usque ad terminos terrae hae sunt multitudines Ephraim et haec milia Manasse

18 et Zabulon ait laetare Zabulon in exitu tuo et Isachar in tabernaculis tuis

19 populos ad montem vocabunt ibi immolabunt victimas iustitiae qui inundationem maris quasi lac sugent et thesauros absconditos harenarum

20 et Gad ait benedictus in latitudine Gad quasi leo requievit cepitque brachium et verticem

21 et vidit principatum suum quod in parte sua doctor esset repositus qui fuit cum principibus populi et fecit iustitias Domini et iudicium suum cum Israhel

22 Dan quoque ait Dan catulus leonis fluet largiter de Basan

23 et Nephtalim dixit Nephtalim abundantia perfruetur et plenus erit benedictione Domini mare et meridiem possidebit

24 Aser quoque ait benedictus in filiis Aser sit placens fratribus suis tinguat in oleo pedem suum

25 ferrum et aes calciamentum eius sicut dies iuventutis tuae ita et senectus tua

26 non est alius ut Deus rectissimi ascensor caeli auxiliator tuus magnificentia eius discurrent nubes

27 habitaculum eius sursum et subter brachia sempiterna eiciet a facie tua inimicum dicetque conterere

28 habitabit Israhel confidenter et solus oculus Iacob in terra frumenti et vini caelique caligabunt rore

29 beatus tu Israhel quis similis tui popule qui salvaris in Domino scutum auxilii tui et gladius gloriae tuae negabunt te inimici tui et tu eorum colla calcabis

Caput 34

1 ascendit ergo Moses de campestribus Moab super montem Nebo in verticem Phasga contra Hiericho ostenditque ei Dominus omnem terram Galaad usque Dan

2 et universum Nephtalim terramque Ephraim et Manasse et omnem terram usque ad mare Novissimum

3 et australem partem et latitudinem campi Hiericho civitatis Palmarum usque Segor

4 dixitque Dominus ad eum haec est terra pro qua iuravi Abraham Isaac et Iacob dicens semini tuo dabo eam vidisti eam oculis tuis et non transibis ad illam

5 mortuusque est ibi Moses servus Domini in terra Moab iubente Domino

6 et sepelivit eum in valle terrae Moab contra Phogor et non cognovit homo sepulchrum eius usque in praesentem diem

7 Moses centum et viginti annorum erat quando mortuus est non caligavit oculus eius nec dentes illius moti sunt

8 fleveruntque eum filii Israhel in campestribus Moab triginta diebus et completi sunt dies planctus lugentium Mosen

9 Iosue vero filius Nun repletus est spiritu sapientiae quia Moses posuit super eum manus suas et oboedierunt ei filii Israhel feceruntque sicut praecepit Dominus Mosi

10 et non surrexit propheta ultra in Israhel sicut Moses quem nosset Dominus facie ad faciem

11 in omnibus signis atque portentis quae misit per eum   12 et cunctam manum robustam magnaue mirabilia
ut faceret in terra Aegypti Pharaoni et omnibus servis eius   quae fecit Moses coram universo Israhel
universaeque terrae illius

The Book of Josue

Chapter

142 #1	145 #7	150 #13	154 #19	116 The Book of Deu-
142 #2	146 #8	151 #14	155 #20	teronomy
143 #3	147 #9	151 #15	155 #21	
144 #4	148 #10	153 #16	156 #22	160 The Book of Jud-
144 #5	149 #11	153 #17	157 #23	ges
145 #6	150 #12	153 #18	158 #24	

Caput 1

1 et factum est ut post mortem Mosi servi Domini loqueretur Dominus ad Iosue filium Nun ministrum Mosi et diceret ei

2 Moses servus meus mortuus est surge et transi Iordanem istum tu et omnis populus tecum in terram quam ego dabo filiis Israhel

3 omnem locum quem calcaverit vestigium pedis vestri vobis tradam sicut locutus sum Mosi

4 a deserto et Libano usque ad fluvium magnum Eufraten omnis terra Hettheorum usque ad mare Magnum contra solis occasum erit terminus vester

5 nullus vobis poterit resistere cunctis diebus vitae tuae sicut fui cum Mose ero et tecum non dimittam nec derelinquam te

6 confortare et esto robustus tu enim sorte divides populo huic terram pro qua iuravi patribus suis ut traderem eam illis

7 confortare igitur et esto robustus valde ut custodias et facias omnem legem quam praecepit tibi Moses servus meus ne declines ab ea ad dextram vel ad sinistram ut intellegas cuncta quae agis

8 non recedat volumen legis huius de ore tuo sed mediteris in eo diebus ac noctibus ut custodias et facias omnia quae scripta sunt in eo tunc diriges viam tuam et intelleges eam

9 ecce praecipio tibi confortare et esto robustus noli metuere et noli timere quoniam tecum est Dominus Deus tuus in omnibus ad quaecumque perrexeris

10 praecepitque Iosue principibus populi dicens transite per medium castrorum et imperate populo ac dicite

11 praeparate vobis cibaria quoniam post diem tertium transibitis Iordanem et intrabitis ad possidendam terram quam Dominus Deus vester daturus est vobis

12 Rubenitis quoque et Gadditis et dimidia tribui Manasse ait

13 mementote sermonis quem praecepit vobis Moses famulus Domini dicens Dominus Deus vester dedit vobis requiem et omnem terram

14 uxores vestrae et filii ac iumenta manebunt in terra quam tradidit vobis Moses trans Iordanem vos autem transite armati ante fratres vestros omnes fortes manu et pugnate pro eis

15 donec det requiem Dominus fratribus vestris sicut et vobis dedit et possideant ipsi quoque terram quam Dominus Deus vester daturus est eis et sic revertemini in terram possessionis vestrae et habitabitis in ea quam vobis dedit Moses famulus Domini trans Iordanem contra solis ortum

16 responderuntque ad Iosue atque dixerunt omnia quae praecepisti nobis faciemus et quocumque miseris ibimus

17 sicut oboedivimus in cunctis Mosi ita oboediemus et tibi tantum sit Dominus Deus tecum sicut fuit cum Mose

18 qui contradixerit ori tuo et non oboedierit cunctis sermonibus quos praeceperis ei moriatur tu tantum confortare et viriliter age

Caput 2

1 misit ergo Iosue filius Nun de Setthim duos viros exploratores abscondito et dixit eis ite et considerate terram urbemque Hiericho qui pergentes ingressi sunt domum mulieris meretricis nomine Raab et quieverunt apud eam

2 nuntiatumque est regi Hiericho et dictum ecce viri ingressi sunt huc per noctem de filiis Israhel ut explorarent terram

3 misitque rex Hiericho ad Raab dicens educ viros qui venerunt ad te et ingressi sunt domum tuam exploratores quippe sunt et omnem terram considerare venerunt

4 tollensque mulier viros abscondit et ait fateor venerunt ad me sed nesciebam unde essent

5 cumque porta clauderetur in tenebris et illi pariter exierunt nescio quo abierunt persequimini cito et comprehendetis eos

6 ipsa autem fecit ascendere viros in solarium domus suae operuitque eos lini stipula quae ibi erat

7 hii autem qui missi fuerant secuti sunt eos per viam quae ducit ad vadum Iordanis illisque egressis statim porta clausa est

8 necdum obdormierant qui latebant et ecce mulier ascendit ad eos et ait

9 novi quod tradiderit Dominus vobis terram etenim inruit in nos terror vester et elanguerunt omnes habitatores terrae

10 audivimus quod siccaverit Dominus aquas maris Rubri ad vestrum introitum quando egressi estis ex Aegypto et quae feceritis duobus Amorreorum regibus qui erant trans Iordanem Seon et Og quos interfecistis

11 et haec audientes pertimui et elanguit cor nostrum nec remansit in nobis spiritus ad introitum vestrum Dominus enim Deus vester ipse est Deus in caelo sursum et in terra deorsum

12 nunc ergo iurate mihi per Dominum ut quomodo ego feci vobiscum misericordiam ita et vos faciatis cum domo patris mei detisque mihi signum verum

13 et salvetis patrem meum et matrem fratres ac sorores meas et omnia quae eorum sunt et eruatis animas nostras de morte

14 qui responderunt ei anima nostra sit pro vobis in mortem si tamen non prodideris nos cumque tradiderit nobis Dominus terram faciemus in te misericordiam et veritatem

15 dimisit ergo eos per funem de fenestra domus enim eius herebat muro

16 dixitque ad eos ad montana conscendite ne forte occurrant vobis revertentes ibique latete diebus tribus donec redeant et sic ibitis per viam vestram

17 qui dixerunt ad eam innoxii erimus a iuramento hoc quo adiurasti nos

18 si ingredientibus nobis terram signum fuerit funiculus iste coccineus et ligaveris eum in fenestra per quam nos dimisisti et patrem tuum ac matrem fratresque et omnem cognationem tuam congregaveris in domum tuam

19 qui ostium domus tuae egressus fuerit sanguis ipsius erit in caput eius et nos erimus alieni cunctorum autem sanguis qui tecum fuerint in domo redundabit in caput nostrum si eos aliquis tetigerit

20 quod si nos prodere volueris et sermonem istum proferre in medium erimus mundi ab hoc iuramento quo adiurasti nos

21 et illa respondit sicut locuti estis ita fiat dimittensque eos ut pergerent adpendit funiculum coccineum in fenestra

22 illi vero ambulantes pervenerunt ad montana et manserunt ibi tres dies donec reverterentur qui fuerant persecuti quaerentes enim per omnem viam non reppererunt eos

23 quibus urbem ingressis reversi sunt et descenderunt exploratores de monte et Iordane transmissio venerunt ad Iosue filium Nun narraveruntque ei omnia quae acciderant sibi

24 atque dixerunt tradidit Dominus in manus nostras omnem terram hanc et timore prostrati sunt cuncti habitatores eius

Caput 3

1 igitur Iosue de nocte consurgens movit castra egredientesque de Setthim venerunt ad Iordanem ipse et omnes filii Israhel et morati sunt ibi per tres dies

2 quibus evolutis transierunt praecones per castrorum medium

3 et clamare coeperunt quando videritis arcam foederis Domini Dei vestri et sacerdotes stirpis leviticae portantes eam vos quoque consurgite et sequimini praecedentes

4 sitque inter vos et arcam spatium cubitorum duum milium ut procul videre possitis et nosse per quam viam ingrediamini quia prius non ambulastis per eam et cavete ne adpropinquetis ad arcam

5 dixitque Iosue ad populum sanctificamini cras enim faciet Dominus inter vos mirabilia

6 et ait ad sacerdotes tollite arcam foederis et praecedite populum qui iussa complentes tulerunt et ambulaverunt ante eos

7 dixitque Dominus ad Iosue hodie incipiam exaltare te coram omni Israhel ut sciant quod sicut cum Mosi fui ita et tecum sim

8 tu autem praecipe sacerdotibus qui portant arcam foederis et dic eis cum ingressi fueritis partem aquae Iordanis state in ea

9 dixitque Iosue ad filios Israhel accedite huc et audite verba Domini Dei vestri

10 et rursum in hoc inquit scietis quod Dominus Deus vivens in medio vestri est et disperdat in conspectu vestro Chanaanum Hettheum Eveum et Ferezeum Gergeseum quoque et Amorreum et Iebuseum

11 ecce arca foederis Domini omnis terrae antecedit vos per Iordanem

12 parate duodecim viros de tribubus Israhel singulos per singulas tribus

13 et cum posuerint vestigia pedum suorum sacerdotes qui portant arcam Domini Dei universae terrae in aquis Iordanis aquae quae inferiores sunt decurrent atque deficient quae autem desuper veniunt in una mole consistent

14 igitur egressus est populus de tabernaculis suis ut transirent Iordanem et sacerdotes qui portabant arcam foederis pergebant ante eum

15 ingressisque eis Iordanem et pedibus eorum tinctis in parte aquae cum Iordanis autem ripas alvei sui tempore messis impleret

16 steterunt aquae descendentes in uno loco et instar montis intumescens apparebant procul ab urbe quae vocatur Adom usque ad locum Sarthan quae autem inferiores erant in mare Solitudinis quod nunc vocatur Mortuum descenderunt usquequo omnino deficerent

17 populus autem incedebat contra Iordanem et sacerdotes qui portabant arcam foederis Domini stabant super siccam humum in medio Iordanis accincti omnisque populus per arentem alveum transiebat

Caput 4

1 quibus transgressis dixit Dominus ad Iosue
2 elige duodecim viros singulos per singulas tribus
3 et praecepe eis ut tollant de medio Iordanis alveo ubi steterunt sacerdotum pedes duodecim durissimos lapides quos ponetis in loco castrorum ubi fixeritis hac nocte tentoria
4 vocavitque Iosue duodecim viros quos elegerat de filiis Israhel singulos de tribubus singulis

5 et ait ad eos ite ante arcam Domini Dei vestri ad Iordanis medium et portate singuli singulos lapides in umeris vestris iuxta numerum filiorum Israhel

6 ut sit signum inter vos et quando interrogaverint vos filii vestri cras dicentes quid sibi volunt isti lapides

7 respondebitis eis defecerunt aquae Iordanis ante arcam foederis Domini cum transiret eum idcirco positi sunt lapides isti in monumentum filiorum Israhel usque in aeternum

8 fecerunt ergo filii Israhel sicut eis praecepit Iosue portantes de medio Iordanis alveo duodecim lapides ut ei Dominus imperarat iuxta numerum filiorum Israhel usque ad locum in quo castrametati sunt ibique posuerunt eos

9 alios quoque duodecim lapides posuit Iosue in medio Iordanis alveo ubi steterunt sacerdotes qui portabant arcam foederis et sunt ibi usque in praesentem diem

10 sacerdotes autem qui portabant arcam stabant in Iordanis medio donec omnia conplerentur quae Iosue ut loqueretur ad populum praeceperat Dominus et dixerat ei Moses festinavitque populus et transiit

11 cumque transissent omnes transivit et arca Domini sacerdotesque pergebant ante populum

12 filii quoque Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse armati praecedebant filios Israhel sicut eis praeceperat Moses

13 et quadraginta pugnatorum milia per turmas et cuneos incedebant per plana atque campestria urbis Hiericho

14 in illo die magnificavit Dominus Iosue coram omni Israhel ut timerent eum sicut timuerant Mosen dum adviveret

15 dixitque ad eum

16 praecepe sacerdotibus qui portant arcam foederis ut ascendant de Iordane

17 qui praecepit eis dicens ascendite de Iordane

18 cumque ascendissent portantes arcam foederis Domini et siccam humum calcare coepissent reversae sunt aquae in alveum suum et fluebant sicut ante consueverant

19 populus autem ascendit de Iordane decimo mensis primi die et castrametati sunt in Galgalis contra orientalem plagam urbis Hiericho

20 duodecim quoque lapides quos de Iordanis alveo sumpserant posuit Iosue in Galgalis

21 et dixit ad filios Israhel quando interrogaverint filii vestri cras patres suos et dixerint eis quid sibi volunt isti lapides

22 docebitis eos atque dicetis per arentem alveum transivit Israhel Iordanem istum

23 siccante Domino Deo vestro aquas eius in conspectu vestro donec transiretis sicut fecerat prius in mari Rubro quod siccavit donec transiremus

24 ut discant omnes terrarum populi fortissimam Domini manum et ut vos timeatis Dominum Deum vestrum omni tempore

Caput 5

1 postquam ergo audierunt omnes reges Amorreorum qui habitabant trans Iordanem ad occidentalem plagam et cuncti reges Chanaan qui propinqua possidebant Magno mari loca quod siccasset Dominus fluenta Iordanis coram filiis Israhel donec transirent dissolutum est cor eorum et non remansit in eis spiritus timentium introitum filiorum Israhel

2 eo tempore ait Dominus ad Iosue fac tibi cultros lapideos et circumcide secundo filios Israhel

3 fecit quod iusserat Dominus et circumcidit filios Israhel in colle Praeputiorum

4 haec autem causa est secundae circumcisionis omnis populus qui egressus est ex Aegypto generis masculini universi bellatores viri mortui sunt in deserto per longissimos viae circuitus

5 qui omnes circumcisi erant populus autem qui natus est in deserto

6 per quadraginta annos itineris latissimae solitudinis incircumcisi fuit donec consumerentur qui non audierant vocem Domini et quibus ante iuraverat ut ostenderet eis terram lacte et melle manantem

7 horum filii in locum successerunt patrum et circumcisi sunt ab Iosue quia sicut nati fuerant in praeputio erant nec eos in via aliquis circumciderat

8 postquam autem omnes circumcisi sunt manserunt in eodem castrorum loco donec sanarentur

9 dixitque Dominus ad Iosue hodie abstuli obprobrium Aegypti a vobis vocatumque est nomen loci illius Galgala usque in praesentem diem

10 manseruntque filii Israhel in Galgalis et fecerunt phase quartadecima die mensis ad vesperum in campestribus Hiericho

11 et comederunt de frugibus terrae die altero azymos panes et pulentam eiusdem anni

12 defecitque manna postquam comederunt de frugibus terrae nec usi sunt ultra illo cibo filii Israhel sed comederunt de frugibus praesentis anni terrae Chanaan

13 cum autem esset Iosue in agro urbis Hiericho levavit oculos et vidit virum stantem contra se et evaginatam tenentem gladium perrexitque ad eum et ait noster es an adversariorum

14 qui respondit nequaquam sed sum princeps exercitus Domini et nunc venio cecidit Iosue pronus in terram et adorans ait quid dominus meus loquitur ad servum suum

15 solve inquit calciamentum de pedibus tuis locus enim in quo stas sanctus est fecitque Iosue ut sibi fuerat imperatum

Caput 6

1 Hiericho autem clausa erat atque munita timore filiorum Israhel et nullus egredi audebat aut ingredi

2 dixitque Dominus ad Iosue ecce dedi in manus tuas Hiericho et regem eius omnesque fortes viros

3 circuite urbem cuncti bellatores semel per diem sic facietis sex diebus

4 septimo autem die sacerdotes tollant septem bucinas quarum usus est in iobeleo et praecedant arcam foederis septiesque circuibitis civitatem et sacerdotes clangent bucinis

5 cumque insonuerit vox tubae longior atque concisior et in auribus vestris increpuerit conclamabit omnis populus vociferatione maxima et muri funditus corruent civitatis ingredienturque singuli per locum contra quem steterint

6 vocavit ergo Iosue filius Nun sacerdotes et dixit ad eos tollite arcam foederis et septem alii sacerdotes tollant septem iobeleorum bucinas et incedant ante arcam Domini

7 ad populum quoque ait vadite et circuite civitatem armati praecedentes arcam Domini

8 cumque Iosue verba finisset et septem sacerdotes septem bucinis clangerent ante arcam foederis Domini

9 omnisque praecederet armatus exercitus reliquum vulgus arcam sequebatur ac bucinis omnia concrepabant

10 praeceperat autem Iosue populo dicens non clamabitis nec audietur vox vestra neque ullus sermo ex ore vestro egredietur donec veniat dies in quo dicam vobis clamate et vociferamini

11 circuevit ergo arca Domini civitatem semel per diem et reversa in castra mansit ibi

12 igitur Iosue de nocte consurgente tulerunt sacerdotes arcam Domini

13 et septem ex eis septem bucinas quarum in iobeleis usus est praecedebantque arcam Domini ambulantes atque clangentes et armatus populus ibat ante eos vulgus autem reliquum sequebatur arcam et bucinis personabat

14 circumieruntque civitatem secundo die semel et reversi sunt in castra sic fecerunt sex diebus

15 die autem septimo diluculo consurgentes circumierunt urbem sicut dispositum erat septies

16 cumque septimo circuitu clangerent bucinis sacerdotes dixit Iosue ad omnem Israhel vociferamini tradidit enim vobis Dominus civitatem

17 sitque civitas haec anathema et omnia quae in ea sunt Domino sola Raab meretrix vivat cum universis qui cum ea in domo sunt abscondit enim nuntios quos direximus

18 vos autem cavete ne de his quae praecepta sunt quippiam contingatis et sitis praevaricationis rei et omnia castra Israhel sub peccato sint atque turbentur

19 quicquid autem auri et argenti fuerit et vasorum aeneorum ac ferri Domino consecratur repositum in thesauris eius

20 igitur omni vociferante populo et clangentibus tubis postquam in aures multitudinis vox sonitusque increpuit muri ilico corruerunt et ascendit unusquisque per locum qui contra se erat ceperuntque civitatem

21 et interfecerunt omnia quae erant in ea a viro usque ad mulierem ab infante usque ad senem boves quoque et oves et asinos in ore gladii percusserunt

22 duobus autem viris qui exploratores missi fuerant dixit Iosue ingredimini domum mulieris meretricis et producite eam omniaque quae illius sunt sicut illi iuramento firmastis

23 ingressique iuvenes eduxerunt Raab et parentes eius fratres quoque et cunctam suppellectilem ac cognitionem illius et extra castra Israhel manere fecerunt

24 urbem autem et omnia quae in ea sunt succenderunt absque argento et auro et vasis aeneis ac ferro quae in aerarium Domini consecrarunt

25 Raab vero meretricem et domum patris eius atque omnia quae habebat fecit Iosue vivere et habitaverunt in medio Israhel usque in praesentem diem eo quod absconderit nuntios quos miserat ut explorarent Hiericho in tempore illo inprecatus est Iosue dicens

26 maledictus vir coram Domino qui suscitaverit et aedificaverit civitatem Hiericho in primogenito suo fundamenta illius iaciat et in novissimo liberorum ponat portas eius

27 fuit ergo Dominus cum Iosue et nomen eius in omni terra vulgatum est

Caput 7

1 filii autem Israhel praevaricati sunt mandatum et usurpaverunt de anathemate nam Achan filius Charmi filii Zabdi filii Zare de tribu Iuda tulit aliquid de anathemate iratusque est Dominus contra filios Israhel

2 cumque mitteret Iosue de Hiericho viros contra Ahi quae est iuxta Bethaven ad orientalem plagam oppidi Bethel dixit eis ascendite et explorete terram qui praecepta complentes exploraverunt Ahi

3 et reversi dixerunt ei non ascendat omnis populus sed duo vel tria milia virorum pergant et deleant civitatem quare omnis populus frustra vexatur contra hostes paucissimos

4 ascenderunt ergo tria milia pugnatores qui statim terga vertentes

5 percussi sunt a viris urbis Ahi et corruerunt ex eis triginta et sex homines persecutique sunt eos adversarii de porta usque Sabarim et ceciderunt per prona fugientes pertimuitque cor populi et instar aquae liquefactum est

6 Iosue vero scidit vestimenta sua et cecidit pronus in terram coram arca Domini usque ad vesperum tam ipse quam omnes senes Israhel miseruntque pulverem super capita sua

7 et dixit Iosue heu Domine Deus quid voluisti transducere populum istum Iordanem fluvium ut traderes nos in manus Amorrei et perderes utinam ut coepimus mansissemus trans Iordanem

8 mi Domine Deus quid dicam videns Israhel hostibus suis terga vertentem

9 audient Chananei et omnes habitatores terrae ac pariter conglobati circumdabunt nos atque delebunt nomen nostrum de terra et quid facies magno nomini tuo

10 dixitque Dominus ad Iosue surge cur iaces pronus in terra

11 peccavit Israhel et praevaricatus est pactum meum tuleruntque de anathemate et furati sunt atque mentiti et absconderunt inter vasa sua

12 nec poterit Israhel stare ante hostes suos eosque fugiet quia pollutus est anathemate non ero ultra vobiscum donec conteratis eum qui huius scelers reus est

13 surge sanctifica populum et dic eis sanctificamini in crastinum haec enim dicit Dominus Deus Israhel anathema in medio tui est Israhel non poteris stare coram hostibus tuis donec deleatur ex te qui hoc contaminatus est scelere

14 accedetisque mane singuli per tribus vestras et quamcumque tribum sors invenerit accedet per cognationes suas et cognatio per domos domusque per viros

15 et quicumque ille in hoc facinore fuerit deprehensus conburetur igni cum omni substantia sua quoniam praevaricatus est pactum Domini et fecit nefas in Israhel

16 surgens itaque Iosue mane adplicavit Israhel per tribus suas et inventa est tribus Iuda

17 quae cum iuxta familias suas esset oblata inventa est familia Zarai illam quoque per viros offerens repperit Zabdi

18 cuius domum in singulos dividens viros invenit Achan filium Charmi filii Zabdi filii Zare de tribu Iuda

19 et ait ad Achan fili mi da gloriam Domino Deo Israhel et confitere atque indica mihi quid feceris ne abscondas

20 responditque Achan Iosue et dixit ei vere ego peccavi Domino Deo Israhel et sic et sic feci

21 vidi enim inter spolia pallium coccineum valde bonum et ducentos siclos argenti regulamque auream quinquaginta siclorum et concupiscens abstuli et abscondi in terra contra medium tabernaculi mei argentumque fossa humo operui

22 misit ergo Iosue ministros qui currentes ad tabernaculum illius reppererunt cuncta abscondita in eodem loco et argentum simul

23 auferentesque de tentorio tulerunt ea ad Iosue et ad omnes filios Israhel proieceruntque ante Dominum

24 tollens itaque Iosue Achan filium Zare argentumque et pallium et auream regulam filiosque eius et filias boves et asinos et oves ipsumque tabernaculum et cunctam supellectilem et omnis Israhel cum eo duxerunt eos ad vallem Achor

25 ubi dixit Iosue quia turbasti nos exturbet te Dominus in die hac lapidavitque eum omnis Israhel et cuncta quae illius erant igne consumpta sunt

26 congregaverunt quoque super eum acervum magnum lapidum qui permanet usque in praesentem diem et aversus est furor Domini ab eis vocatumque est nomen loci illius vallis Achor usque hodie

Caput 8

1 dixit autem Dominus ad Iosue ne timeas neque formides tolle tecum omnem multitudinem pugnatorum et consurgens ascende in oppidum Ahi ecce tradidi in manu tua regem eius et populum urbemque et terram

2 faciesque urbi Ahi et regi eius sicut fecisti Hiericho et regi illius praedam vero et omnia animantia diripietis vobis pone insidias urbi post eam

3 surrexitque Iosue et omnis exercitus bellatorum cum eo ut ascenderent in Ahi et electa triginta milia virorum fortium misit nocte

4 praecepitque eis dicens ponite insidias post civitatem nec longius recedatis et eritis omnes parati

5 ego autem et reliqua multitudo quae mecum est accedemus ex adverso contra urbem cumque exierint contra nos sicut ante fecimus fugiemus et terga vertemus

6 donec persequentes ab urbe longius protrahantur putabunt enim fugere nos sicut prius

7 nobis ergo fugientibus et illis sequentibus consurgitis de insidiis et vastabitis civitatem tradetque eam Dominus Deus vester in manus vestras

8 cumque ceperitis succendite eam sic omnia facietis ut iussi

9 dimisitque eos et perrexerunt ad insidiarum locum sederuntque inter Bethel et Ahi ad occidentalem plagam urbis Ahi Iosue autem nocte illa in medio mansit populi

10 surgensque diluculo recensuit socios et ascendit cum senioribus in fronte exercitus vallatus auxilio pugnatorum

11 cumque venissent et ascendissent ex adverso civitatis steterunt ad septentrionalem urbis plagam inter quam et eos vallis media erat

12 quinque milia autem viros elegerat et posuerat in insidiis inter Bethaven et Ahi ex occidentali parte eiusdem civitatis

13 omnis vero reliquus exercitus ad aquilonem aciem dirigebat ita ut novissimi multitudinis occidentalem plagam urbis adtingerent abiit ergo Iosue nocte illa et stetit in vallis medio

14 quod cum vidisset rex Ahi festinavit mane et egressus est cum omni exercitu civitatis direxitque aciem contra desertum ignorans quod post tergum laterent insidiae

15 Iosue vero et omnis Israhel cesserunt loco simulantes metum et fugientes per viam solitudinis

16 at illi vociferantes pariter et se mutuo cohortantes persecuti sunt eos cumque recessissent a civitate

17 et ne unus quidem in urbe Ahi et Bethel remansisset qui non persequeretur Israhel sicut eruperant aperta oppida relinquentes

18 dixit Dominus ad Iosue leva clypeum qui in manu tua est contra urbem Ahi quoniam tibi tradam eam

19 cumque elevasset clypeum ex adverso civitatis insidiae quae latebant surrexerunt confestim et pergentes ad civitatem ceperunt et succenderunt eam

20 viri autem civitatis qui persequiebantur Iosue respicientes et videntes fumum urbis ad caelum usque conscendere non potuerunt ultra huc illucque diffugere praesertim cum hii qui simulaverant fugam et tendebant ad solitudinem contra persequentes fortissime restitissent

21 vidensque Iosue et omnis Israhel quod capta esset civitas et fumus urbis ascenderet reversus percussit viros Ahi

22 siquidem et illi qui ceperant et succenderant civitatem egressi ex urbe contra suos medios hostium ferire coeperunt cum ergo ex utraque parte adversarii caederentur ita ut nullus de tanta multitudine salvaretur

23 regem quoque urbis Ahi adprehendere viventem et obtulerunt Iosue

24 igitur omnibus interfectis qui Israhel ad desertam tendentem fuerant persecuti et in eodem loco gladio corruentibus reversi filii Israhel percusserunt civitatem

25 erant autem qui in eo die conciderant a viro usque ad mulierem duodecim milia hominum omnes urbis Ahi

26 Iosue vero non contraxit manum quam in sublimi porrexerat tenens clypeum donec interficerentur omnes habitatores Ahi

27 iumenta autem et praedam civitatis diviserunt sibi filii Israhel sicut praeceperat Dominus Iosue

28 qui succendit urbem et fecit eam tumulum sempiternum

29 regem quoque eius suspendit in patibulo usque ad vesperum et solis occasum praecepitque et deposuerunt cadaver eius de cruce proieceruntque in ipso introitu civitatis congesto super eum magno acervo lapidum qui permanet usque in praesentem diem

30 tunc aedificavit Iosue altare Domino Deo Israhel in monte Hebal

31 sicut praeceperat Moses famulus Domini filiis Israhel et scriptum est in volumine legis Mosi altare de lapidibus in politis quos ferrum non tetigit et obtulit super eo holocausta Domino immolavitque pacificas victimas

32 et scripsit super lapides deuteronomium legis Mosi quod ille digesserat coram filiis Israhel

33 omnis autem populus et maiores natu ducesque ac iudices stabant ex utraque parte arcae in conspectu sacerdotum qui portabant arcam foederis Domini ut advena ita et indigena media eorum pars iuxta montem Garizim et media iuxta montem Hebal sicut praeceperat Moses famulus Domini et primum quidem benedixit populo Israhel

34 post haec legit omnia verba benedictionis et maledictionis et cuncta quae scripta erant in legis volumine

35 nihil ex his quae Moses iusserat reliquit intantum sed universa replicavit coram omni multitudine Israhel mulieribus ac parvulis et advenis qui inter eos morabantur

Caput 9

1 quibus auditis cuncti reges trans Iordanem qui versabantur in montanis et in campestribus in maritimis ac litore maris Magni hii quoque qui habitabant iuxta Libanum Hettheus et Amorreus et Chananeus Ferezeus et Eveus et Iebuseus

2 congregati sunt pariter ut pugnarent contra Iosue et Israhel uno animo eademque sententia

3 at hii qui habitabant in Gabaon audientes cuncta quae fecerat Iosue Hiericho et Ahi

4 et callide cogitantes tulerunt sibi cibaria saccos veteres asinis inponentes et utres vinarios scissos atque consutos

5 calciamenta quoque perantiqua quae ad indicium vetustatis pittacii consuta erant induti veteribus vestimentis panes quoque quos portabant ob viaticum duri erant et in frusta comminuti

6 perrexeruntque ad Iosue qui tunc morabatur in castris Galgalae et dixerunt ei atque omni simul Israheli de terra longinqua venimus pacem vobiscum facere cupientes responderuntque viri Israhel ad eos atque dixerunt

7 ne forsitan in terra quae nobis sorte debetur habitetis et non possimus foedus inire vobiscum

8 at illi ad Iosue servi inquirunt tui sumus quibus Iosue quinam ait estis et unde venistis

9 responderunt de terra longinqua valde venerunt servi tui in nomine Domini Dei tui audivimus enim famam potentiae eius cuncta quae fecit in Aegypto

10 et duobus Amorreorum regibus trans Iordanem Seon regi Esebon et Og regi Basan qui erat in Astharoth

11 dixeruntque nobis seniores et omnes habitatores terrae nostrae tollite in manibus cibaria ob longissimam viam et occurrite eis ac dicite servi vestri sumus foedus inite nobiscum

12 en panes quando egressi sumus de domibus nostris ut veniremus ad vos calidos sumpsimus nunc sicci facti sunt et vetustate nimia comminuti

13 utres vini novos implevimus nunc rupti sunt et soluti vestes et calciamenta quibus induimur et quae habemus in pedibus ob longitudinem largioris viae trita sunt et paene consumpta

14 susceperunt igitur de cibariis eorum et os Domini non interrogaverunt

15 fecitque Iosue cum eis pacem et inito foedere pollicitus est quod non occiderentur principes quoque multitudinis iuraverunt eis

16 post dies autem tres initi foederis audierunt quod in vicino habitarent et inter eos futuri essent

17 moveruntque castra filii Israhel et venerunt in civitates eorum die tertio quarum haec vocabula sunt Gabaon et Caphira et Beroth et Cariathiarim

18 et non percusserunt eos eo quod iurassent eis principes multitudinis in nomine Domini Dei Israhel murmuravit itaque omne vulgus contra principes

19 qui responderunt eis iuravimus illis in nomine Domini Dei Israhel et idcirco non possumus eos contingere

20 sed hoc faciemus eis reserventur quidem ut vivant ne contra nos ira Domini concitetur si peieraverimus

21 sed sic vivant ut in usus universae multitudinis ligna caedant aquasque conportent quibus haec loquentibus

22 vocavit Gabaonitas Iosue et dixit eis cur nos decipere fraude voluistis ut diceretis procul valde habitamus a vobis cum in medio nostri sitis

23 itaque sub maledictione eritis et non deficiet de stirpe vestra ligna caedens aquasque conportans in domum Dei mei

24 qui responderunt nuntiatum est nobis servis tuis quae promississet Dominus Deus tuus Mosi servo suo ut traderet vobis omnem terram et disperderet cunctos habitatores eius timuimus igitur valde et providimus animabus nostris vestro terrore compulsi et hoc consilium inivimus

25 nunc autem in manu tua sumus quod tibi bonum et rectum videtur fac nobis

26 fecit ergo Iosue ut dixerat et liberavit eos de manibus filiorum Israhel ut non occiderentur

27 decrevitque in illo die esse eos in ministerium cuncti populi et altaris Domini caedentes ligna et aquas conportantes usque in praesens tempus in loco quem Dominus elegisset

Caput 10

1 quae cum audisset Adonisedec rex Hierusalem quod scilicet cepisset Iosue Ahi et subvertisset eam sicut enim fecerat Hiericho et regi eius sic fecit Ahi et regi illius et quod transfugissent Gabaonitae ad Israhel et essent foederati eorum

2 timuit valde urbs enim magna erat Gabaon et una regalium civitatum et maior oppido Ahi omnesque bellatores eius fortissimi

3 misit ergo Adonisedec rex Hierusalem ad Oham regem Hebron et ad Pharam regem Hieremoth ad Iaphie quoque regem Lachis et ad Dabir regem Eglon dicens

4 ascendite ad me et ferte praesidium ut expugnemus Gabaon quare transfugerit ad Iosue et filios Israhel

5 congregati igitur ascenderunt quinque reges Amorreo- rum rex Hierusalem rex Hebron rex Hieremoth rex Lachis rex Eglon simul cum exercitibus suis et castrametati sunt circa Gabaon obpugnantes eam

6 habitatores autem Gabaon urbis obsessae miserunt ad Iosue qui tunc morabatur in castris apud Galgalam et dixerunt ei ne retrahas manus tuas ab auxilio servorum tuorum ascende cito et libera nos ferque praesidium convenerunt

enim adversum nos omnes reges Amorreorum qui habitant in montanis

7 ascenditque Iosue de Galgalis et omnis exercitus bellatorum cum eo viri fortissimi

8 dixitque Dominus ad Iosue ne timeas eos in manus enim tuas tradidi illos nullus tibi ex eis resistere poterit

9 inruit itaque Iosue super eos repente tota ascendens nocte de Galgalis

10 et conturbavit eos Dominus a facie Israhel contrivitque plaga magna in Gabaon ac persecutus est per viam ascensus Bethoron et percussit usque Azeca et Maceda

11 cumque fugerent filios Israhel et essent in descensu Bethoron Dominus misit super eos lapides magnos de caelo usque Azeca et mortui sunt multo plures lapidibus grandinis quam quos gladio percusserant filii Israhel

12 tunc locutus est Iosue Domino in die qua tradidit Amorream in conspectu filiorum Israhel dixitque coram eis sol contra Gabaon ne movearis et luna contra vallem Ahialon

13 steteruntque sol et luna donec ulcisceretur se gens de inimicis suis nonne scriptum est hoc in libro Iustorum stetit itaque sol in medio caeli et non festinavit occumbere spatio unius diei

14 non fuit ante et postea tam longa dies oboediente Domino voci hominis et pugnante pro Israhel

15 reversusque est Iosue cum omni Israhel in castra Galgalae

16 fugerant enim quinque reges et se absconderant in spelunca urbis Maceda

17 nuntiatumque est Iosue quod inventi essent quinque reges latentes in spelunca Maceda

18 qui praecepit sociis et ait volvite saxa ingentia ad os speluncae et ponite viros industrios qui clausos custodiant

19 vos autem nolite stare sed persequimini hostes et extremos quosque fugientium caedite ne dimittatis eos urbium suarum intrare praesidia quos tradidit Dominus Deus in manus vestras

20 caesis igitur adversariis plaga magna et usque ad internicionem paene consumptis hii qui Israhel effugere potuerunt ingressi sunt civitates munitas

21 reversusque est omnis exercitus ad Iosue in Maceda ubi tunc erant castra sani et integro numero nullusque contra filios Israhel muttire ausus est

22 praecepitque Iosue dicens aperite os speluncae et producite ad me quinque reges qui in ea latitant

23 fecerunt ministri ut sibi fuerat imperatum et eduxerunt ad eum quinque reges de spelunca regem Hierusalem regem Hebron regem Hieremoth regem Lachis regem Eglon

24 cumque educti essent ad eum vocavit omnes viros Israhel et ait ad principes exercitus qui secum erant ite et ponite pedes super colla regum istorum qui cum perrexissent et subiectorum pedibus colla calcarent

25 rursum ait ad eos nolite timere nec paveatis confortamini et estote robusti sic enim faciet Dominus cunctis hostibus vestris adversum quos dimicatis

26 percussitque Iosue et interfecit eos atque suspendit super quinque stipites fueruntque suspensi usque ad vesperum

27 cumque occumberet sol praecepit sociis ut deponent eos de patibulis qui depositos proiecerunt in speluncam in qua latuerant et posuerunt super os eius saxa ingentia quae permanent usque in praesens

28 eodem die Macedam quoque cepit Iosue et percussit in ore gladii regemque illius interfecit et omnes habitatores eius non dimisit in ea saltim parvas reliquias fecitque regi Maceda sicut fecerat regi Hiericho

29 transivit cum omni Israhel de Maceda in Lebna et pugnabat contra eam

30 quam tradidit Dominus cum rege suo in manu Israhel percusseruntque urbem in ore gladii et omnes habitatores eius non dimiserunt in ea ullas reliquias feceruntque regi Lebna sicut fecerant regi Hiericho

31 de Lebna transivit in Lachis et exercitu per gyrum disposito obpugnabat eam

32 tradiditque Dominus Lachis in manu Israhel et cepit eam die altero atque percussit in ore gladii omnemque animam quae fuerat in ea sicut fecerat Lebna

33 eo tempore ascendit Hiram rex Gazer ut auxiliaretur Lachis quem percussit Iosue cum omni populo eius usque ad internicionem

34 transivitque de Lachis in Eglon et circumdedit

35 atque expugnavit eam eadem die percussitque in ore gladii omnes animas quae erant in ea iuxta omnia quae fecerat Lachis

36 ascendit quoque cum omni Israhel de Eglon in Hebron et pugnavit contra eam

37 cepitque et percussit in ore gladii regem quoque eius et omnia oppida regionis illius universasque animas quae in ea fuerant commoratae non reliquit in ea ullas reliquias sicut fecerat Eglon sic fecit et Hebron cuncta quae in ea repperit consumens gladio

38 inde reversus in Dabir cepit eam atque vastavit

39 regem quoque eius et omnia per circuitum oppida percussit in ore gladii non dimisit in ea ullas reliquias sicut fecerat Hebron et Lebna et regibus earum sic fecit Dabir et regi illius

40 percussit itaque Iosue omnem terram montanam et meridianam atque campestram et Asedoth cum regibus suis non dimisit in ea ullas reliquias sed omne quod spirare poterat interfecit sicut praeceperat ei Dominus Deus Israhel

41 a Cadesbarne usque Gazam omnem terram Gosen usque Gabaon

42 universos reges et regiones eorum uno cepit impetu atque vastavit Dominus enim Deus Israhel pugnabat pro eo

43 reversusque est cum omni Israhel ad locum castrorum in Galgala

Caput 11

1 quae cum audisset Iabin rex Asor misit ad Iobab regem Madon et ad regem Someron atque ad regem Acsaph

2 ad reges quoque aquilonis qui habitabant in montanis et in planitie contra meridiem Cheneroth in campestribus quoque et in regionibus Dor iuxta mare

3 Chananeumque ab oriente et occidente et Amorreum atque Hettheum ac Ferezeum et Iebuseum in montanis Eveum quoque qui habitabat ad radices Hermon in terra Masphe

4 egressique sunt omnes cum turmis suis populus multus nimis sicut harena quae est in litore maris equi quoque et currus immensae multitudinis

5 conveneruntque omnes reges isti in unum ad aquas Merom ut pugnarent contra Israhel

6 dixitque Dominus ad Iosue ne timeas eos cras enim hac eadem hora ego tradam omnes istos vulnerandos in conspectu Israhel equos eorum subnervabis et currus igne combures

7 venitque Iosue et omnis exercitus cum eo adversum illos ad aquas Merom subito et inruerunt super eos

8 tradiditque illos Dominus in manu Israhel qui percusserunt eos et persecuti sunt usque ad Sidonem magnam et aquas Maserefoth campumque Masphe qui est ad orientalem illius partem ita percussit omnes ut nullas dimitteret ex eis reliquias

9 fecit sicut praeceperat ei Dominus equos eorum subnervavit currusque combusit

10 reversusque statim cepit Asor et regem eius percussit gladio Asor enim antiquitus inter omnia regna haec principatum tenebat

11 percussitque omnes animas quae ibidem morabantur non dimisit in ea ullas reliquias sed usque ad internicionem universa vastavit ipsamque urbem permisit incendio

12 et omnes per circuitum civitates regesque earum cepit percussit atque delevit sicut praeceperat ei Moses famulus Domini

13 absque urbibus quae erant in collibus et in tumulis sitae ceteras succendit Israhel unam tantum Asor munitissimam flamma consumpsit

14 omnemque praedam istarum urbium ac iumenta dividerunt sibi filii Israhel cunctis hominibus interfectis

15 sicut praeceperat Dominus Mosi servo suo ita praecepit Moses Iosue et ille universa conplevit non praeteriit de universis mandatis ne unum quidem verbum quod iusserat Dominus Mosi

16 cepit itaque Iosue omnem terram montanam et meridianam terramque Gosen et planitiem et occidentalem plagam montemque Israhel et campestra eius

17 et partem montis quae ascendit Seir usque Baalgad per planitiem Libani subter montem Hermon omnes reges eorum cepit percussit occidit

18 multo tempore pugnavit Iosue contra reges istos

19 non fuit civitas quae se non traderet filiis Israhel praeter Eveum qui habitabat in Gabaon omnes bellando cepit

20 Domini enim sententiae fuerat ut indurarentur corda eorum et pugnarent contra Israhel et caderent et non mererentur ullam clementiam ac perirent sicut praeceperat Dominus Mosi

21 in tempore illo venit Iosue et interfecit Enacim de montanis Hebron et Dabir et Anab et de omni monte Iuda et Israhel urbesque eorum delevit

22 non reliquit ullum de stirpe Enacim in terra filiorum Israhel absque civitatibus Gaza et Geth et Azoto in quibus solis relictis sunt

23 cepit ergo Iosue omnem terram sicut locutus est Dominus ad Mosen et tradidit eam in possessionem filiis Israhel secundum partes et tribus suas quievitque terra a proeliis

Caput 12

1 hii sunt reges quos percusserunt filii Israhel et possederunt terram eorum trans Iordanem ad solis ortum a torrente Arnon usque ad montem Hermon et omnem orientalem plagam quae respicit solitudinem

2 Seon rex Amorrearum qui habitavit in Esebon dominatus est ab Aroer quae sita est super ripam torrentis Arnon et mediae partis in valle dimidique Galaad usque ad torrentem Iaboc qui est terminus filiorum Ammon

3 et a solitudine usque ad mare Cheneroth contra orientem et usque ad mare Deserti quod est mare Salsissimum ad orientalem plagam per viam quae ducit Bethesimoth et ab australi parte quae subiacent Asedothphasga

4 terminus Og regis Basan de reliquiis Rafaim qui habitavit in Astharoth et in Edrain et dominatus est in monte Hermon et in Salacha atque in universa Basan usque ad terminos

5 Gesuri et Machathi et dimidia partis Galaad terminos Seon regis Esebon

6 Moses famulus Domini et filii Israhel percusserunt eos tradiditque terram eorum Moses in possessionem Rubenitis et Gadditis et dimidia tribui Manasse

7 hii sunt reges terrae quos percussit Iosue et filii Israhel trans Iordanem ad occidentalem plagam a Baalgad in campo Libani usque ad montem cuius pars ascendit in Seir tradiditque eam Iosue in possessionem tribubus Israhel singulis partes suas

8 tam in montanis quam in planis atque campestribus in Aseroth et solitudine ac meridie Hettheus fuit et Amorreus Chananeus et Ferezeus Eveus et Iebuseus

9 rex Hiericho unus rex Ahi quae est ex latere Bethel unus

10 rex Hierusalem unus rex Hebron unus

11 rex Hierimoth unus rex Lachis unus

12 rex Eglon unus rex Gazer unus

13 rex Dabir unus rex Gader unus

14 rex Herma unus rex Hered unus

15 rex Lebna unus rex Odollam unus

16 rex Maceda unus rex Bethel unus

17 rex Thaffua unus rex Afer unus

18 rex Afec unus rex Saron unus

19 rex Madon unus rex Asor unus

20 rex Someron unus rex Acsaph unus

21 rex Thenach unus rex Mageddo unus

22 rex Cades unus rex Iachanaem Chermeli unus

23 rex Dor et provinciae Dor unus rex gentium Galgal unus

24 rex Thersa unus omnes reges triginta et unus

Caput 13

1 Iosue senex provectaque aetatis erat et dixit Dominus ad eum senuisti et longevus es terraque latissima derelicta est quae necdum est sorte divisa

2 omnis videlicet Galilea Philisthim et universa Gesuri

3 a fluvio turbido qui inrigat Aegyptum usque ad terminos Accaron contra aquilonem terra Chanaan quae in quinque regulos Philisthim dividitur Gazeos Azotios Ascalonitas Getheos et Accaronitas

4 ad meridiem vero sunt Evei omnis terra Chanaan et Maara Sidoniorum usque Afeca et terminos Amorrei

5 eiusque confinia Libani quoque regio contra orientem a Baalgad sub monte Hermon donec ingrediariis Emath

6 omnium qui habitant in monte a Libano usque ad aquas Masrefoth universique Sidonii ego sum qui delebo eos a facie filiorum Israhel veniat ergo in parte hereditatis Israhel sicut praecepi tibi

7 et nunc divide terram in possessionem novem tribubus et dimidia tribui Manasse

8 cum qua Ruben et Gad possederunt terram quam tradidit eis Moses famulus Domini trans fluentia Iordanis ad orientalem plagam

9 ab Aroer quae sita est in ripa torrentis Arnon et in vallis medio universaque campestris Medaba usque Dibon

10 et cunctas civitates Seon regis Amorrei qui regnavit in Esebon usque ad terminos filiorum Ammon

11 et Galaad ac terminum Gesuri et Machathi omnemque montem Hermon et universam Basan usque Saleca

12 omne regnum Og in Basan qui regnavit in Astharoth et Edrain ipse fuit de reliquiis Rafaim percussitque eos Moses atque delevit

13 nolueruntque disperdere filii Israhel Gesuri et Machathi et habitaverunt in medio Israhel usque in praesentem diem

14 tribui autem Levi non dedit possessionem sed sacrificia et victimae Domini Dei Israhel ipsa est eius hereditas sicut locutus est illi

15 dedit ergo Moses possessionem tribui filiorum Ruben iuxta cognationes suas

16 fuitque terminus eorum ab Aroer quae sita est in ripa torrentis Arnou et in valle eiusdem torrentis media universam planitiem quae ducit Medaba

17 et Esebon cunctosque viculos earum qui sunt in campestribus Dibon quoque et Bamothbaal et oppidum Baalmaon

18 Iessa et Cedmoth et Mepheeth

19 Cariathaim et Sebama et Sarathasar in monte convallis

20 Bethpheor et Asedothphasga et Bethaisimoth

21 omnes urbes campestris universaque regna Seon regis Amorrei qui regnavit in Esebon quem percussit Moses cum principibus Madian Eveum et Recem et Sur et Ur et Rabee duces Seon habitatores terrae

22 et Balaam filium Beor ariolum occiderunt filii Israel gladio cum ceteris interfectis

23 factusque est terminus filiorum Ruben Iordanis fluvius haec est possessio Rubenitarum per cognationes suas urbium et viculorum

24 deditque Moses tribui Gad et filiis eius per cognationes suas possessionem cuius haec divisio est

25 terminus Iazer et omnes civitates Galaad dimidiamque partem terrae filiorum Ammon usque ad Aroer quae est contra Rabba

26 et ab Esebon usque Ramoth Masphe et Batanim et a Manaim usque ad terminos Dabir

27 in valle quoque Betharaam et Bethnemra et Socchoth et Saphon reliquam partem regni Seon regis Esebon huius quoque Iordanis finis est usque ad extremam partem maris Chenereth trans Iordanem ad orientalem plagam

28 haec est possessio filiorum Gad per familias suas civitates et villae earum

29 dedit et dimidia tribui Manasse filiisque eius iuxta cognationes suas possessionem

30 cuius hoc principium est a Manaim universam Basan et cuncta regna Og regis Basan omnesque vicos Air qui sunt in Basan sexaginta oppida

31 et dimidiam partem Galaad Astharoth et Edrai urbes regni Og in Basan filiis Machir filii Manasse dimidia parti filiorum Machir iuxta cognationes suas

32 hanc possessionem divisit Moses in campestribus Moab trans Iordanem contra Hiericho ad orientalem plagam

33 tribui autem Levi non dedit possessionem quoniam Dominus Deus Israel ipse est possessio eius ut locutus est illi

Caput 14

1 hoc est quod possederunt filii Israel in terra Chanaan quam dederunt eis Eleazar sacerdos et Iosue filius Nun et principes familiarum per tribus Israel

2 sorte omnia dividentes sicut praeceperat Dominus in manu Mosi novem tribubus et dimidia tribui

3 duabus enim tribubus et dimidia dederat Moses trans Iordanem possessionem absque Levitis qui nihil terrae acceperunt inter fratres suos

4 sed in eorum successerant locum filii Ioseph in duas divisi tribus Manasse et Ephraim nec acceperunt Levitae aliam in terra partem nisi urbes ad habitandum et suburbana earum ad alenda iumenta et pecora sua

5 sicut praecepit Dominus Mosi ita fecerunt filii Israel et diviserunt terram

6 accesserunt itaque filii Iuda ad Iosue in Galgala locutusque est ad eum Chaleb filius Iepphon Cenezeus nosti quid locutus sit Dominus ad Mosen hominem Dei de me et te in Cadesbarne

7 quadraginta annorum eram quando me misit Moses famulus Domini de Cadesbarne ut considerarem terram nuntiavi quod mihi verum videbatur

8 fratres autem mei qui ascenderant mecum dissolverunt cor populi et nihilominus ego secutus sum Dominum Deum meum

9 iuravitque Moses in die illo dicens terram quam calcavit pes tuus erit possessio tua et filiorum tuorum in aeternum quia secutus es Dominum Deum meum

10 concessit ergo Dominus vitam mihi sicut pollicitus est usque in praesentem diem quadraginta et quinque anni sunt ex quo locutus est Dominus verbum istud ad Mosen quando ambulabat Israel per solitudinem hodie octoginta quinque annorum sum

11 sic valens ut eo valebam tempore quando ad explorandum missus sum illius in me temporis fortitudo usque hodie perseverat tam ad bellandum quam ad gradiendum

12 da ergo mihi montem istum quem pollicitus est Dominus te quoque audiente in quo Enacim sunt et urbes magnae atque munitae si forte sit Dominus mecum et potuero delere eos sicut promisi mihi

13 benedixitque ei Iosue et tradidit Hebron in possessionem

14 atque ex eo fuit Hebron Chaleb filio Iepphon Cenezeo usque in praesentem diem quia secutus est Dominum Deum Israel

15 nomen Hebron antea vocabatur Cariatharbe Adam maximus ibi inter Enacim situs est et terra cessavit a proeliis

Caput 15

1 igitur sors filiorum Iudae per cognationes suas ista fuit a termino Edom desertum Sin contra meridiem et usque ad extremam partem australis plagae

2 initium eius a summitate maris Salsissimi et a lingua eius quae respicit meridiem

3 egrediturque contra ascensum Scorpionis et pertransit in Sina ascenditque in Cadesbarne et pervenit in Esrom ascendens Addara et circumiens Caricam

4 atque inde pertransiens in Asemona et perveniens ad torrentem Aegypti eruntque termini eius mare Magnum hic erit finis meridianae plagae

5 ab oriente vero erit initium mare Salsissimum usque ad extrema Iordanis et ea quae respiciunt aquilonem a lingua maris usque ad eundem Iordanem fluvium

6 ascenditque terminus in Bethagla et transit ab aquilone in Betharaba ascendens ad lapidem Boem filii Ruben

7 et tendens usque ad terminos Debera de valle Achor contra aquilonem respiciens Galgala quae est ex adverso ascensionis Adommim ab australi parte torrentis transitque aquas quae vocantur fons Solis et erunt exitus eius ad fontem Rogel

8 ascenditque per convallem filii Ennom ex latere Iebusei ad meridiem haec est Hierusalem et inde se erigens ad verticem montis qui est contra Gehennom ad occidentem in summitate vallis Rafaim contra aquilonem

9 pertransitque a vertice montis usque ad fontem aquae Nepthoa et pervenit usque ad vicos montis Ephron inclinaturque in Bala quae est Cariathiarim id est urbs Silvarum

10 et circuit de Bala contra occidentem usque ad montem Seir transitque iuxta latus montis Iarim ad aquilonem in Cheslon et descendit in Bethsames transitque in Thamna

11 et pervenit contra aquilonem partis Accaron ex latere inclinaturque Sechrona et transit montem Baala pervenitque in Iebnehel et maris Magni contra occidentem fine concluditur

12 hii sunt termini filiorum Iuda per circuitum in cognationibus suis

13 Chaleb vero filio Iepphone dedit partem in medio filiorum Iuda sicut praeceperat ei Dominus Cariatharbe patris Enach ipsa est Hebron

14 delevitque ex ea Chaleb tres filios Enach Sesai et Ahiman et Tholmai de stirpe Enach

15 atque inde conscendens venit ad habitatores Dabir quae prius vocabatur Cariathsepher id est civitas Litterarum

16 dixitque Chaleb qui percusserit Cariathsepher et ceperit eam dabo illi Axam filiam meam uxorem

17 cepitque eam Othonihel filius Cenez frater Chaleb iunior deditque ei Axam filiam suam uxorem

18 quae cum pergerent simul suasit viro ut peteret a patre suo agrum suspiravitque ut sedebat in asino cui Chaleb quid habes inquit

19 at illa respondit da mihi benedictionem terram australem et arentem dedisti mihi iunge et inriguam dedit itaque ei Chaleb inriguum superius et inferius

20 haec est possessio tribus filiorum Iuda per cognationes suas

21 erantque civitates ab extremis partibus filiorum Iuda iuxta terminos Edom a meridie Cabsehel et Eder et Iagur

22 et Cina et Dimona Adeda

23 et Cedec et Asor Iethnan

24 Zif et Thelem Baloth

25 et Asor nova et Cariothesrom haec est Asor

26 Aman Same et Molada

27 et Asergadda et Asemon Bethfeleth

28 et Asersual et Bersabee et Baziothia

29 Bala et Hiim Esem

30 et Heltholad Exiil et Harma

31 Siceleg et Medemena et Sensenna

32 Lebaoth et Selim et Aenremmon omnes civitates viginti novem et villae earum

33 in campestribus vero Esthaul et Saraa et Asena

34 et Azanoe et Aengannim Thaffua et Aenaim

35 et Hierimoth Adulam Soccho et Azeca

36 et Saraim Adithaim et Gedera et Giderothaim urbes quattuordecim et villae earum

37 Sanan et Adesa et Magdalgad

38 Delean et Mesfa et Iecthel

39 Lachis et Bascath et Aglon

40 Thebbon et Lehemas et Chethlis

41 et Gideroth Bethdagon et Neema et Maceda civitates sedecim et villae earum

42 Labana et Aether et Asan

43 Ieptha et Esna et Nesib

44 Ceila et Achzib et Maresa civitates novem et villae earum

45 Accaron cum vicis et villulis suis

46 ab Accaron usque ad mare omnia quae vergunt ad Azotum et viculos eius

47 Azotus cum vicis et villulis suis Gaza cum viculis et villulis suis usque ad torrentem Aegypti mare Magnum terminus eius

48 et in monte Samir et Iether et Soccho

49 et Edenna Cariathsenna haec est Dabir

50 Anab et Isthemo et Anim

51 Gosen et Olon et Gilo civitates undecim et villae earum

52 Arab et Roma et Esaan

53 Ianum et Bethafua et Afeca

54 Ammatha et Cariatharbe haec est Hebron et Sior civitates novem et villae earum

55 Maon et Chermel et Zif et Iotae

56 Iezrehel et Iucadam et Zanoë

57 Accaim Gebaa et Thamna civitates decem et villae earum

58 Alul et Bethsur et Gedor

59 Mareth et Bethanoth et Elthecen civitates sex et villae earum

60 Cariathbaal haec est Cariathiarim urbs Silvarum et Arebba civitates duae et villae earum

61 in deserto Betharaba Meddin et Schacha

62 Anepsan et civitas Salis et Engaddi civitates sex et villae earum

63 Iebuseum autem habitatorem Hierusalem non potuerunt filii Iuda delere habitavitque Iebuseus cum filiis Iuda in Hierusalem usque in praesentem diem

Caput 16

1 cecidit quoque sors filiorum Ioseph ab Iordane contra Hiericho et aquas eius ab oriente solitudo quae ascendit de Hiericho ad montana Bethel

2 et egreditur de Bethel Luzam transitque terminum Archiatharoth

3 et descendit ad occidentem iuxta terminum Ieflethi usque ad terminos Bethoron inferioris et Gazer finiunturque regiones eius mari Magno

4 possederuntque filii Ioseph Manasse et Ephraim

5 et factus est terminus filiorum Ephraim per cognationes suas et possessio eorum contra orientem Atharothaddar usque Bethoron superiorem

6 egrediunturque confinia in mare Machmethath vero aquilonem respicit et circuit terminus contra orientem in Thanathselo et pertransit ab oriente Ianoe

7 descenditque de Ianoe in Atharoth et Noaratha et pervenit in Hiericho et egreditur ad Iordanem

8 de Taffua pertransitque contra mare in valle Harundineti suntque egressus eius in mare Salsissimum haec est possessio tribus filiorum Ephraim per familias suas

9 urbesque quae separatae sunt filiis Ephraim in medio possessionis filiorum Manasse et villae earum

10 et non interfecerunt filii Ephraim Chananeum qui habitabat in Gazer habitavitque Chananeus in medio Ephraim usque in diem hanc tributarius

Caput 17

1 cecidit autem sors tribui Manasse ipse est enim primogenitus Ioseph Machir primogenito Manasse patri Galaad qui fuit vir pugnator habuitque possessionem Galaad et Basan

2 et reliquis filiorum Manasse iuxta familias suas filiis Abiezer et filiis Elech et filiis Esriel et filiis Sechem et filiis Ephraim et filiis Semida isti sunt filii Manasse filii Ioseph mares per cognationes suas

3 Salphaad vero filio Ephraim filii Galaad filii Machir filii Manasse non erant filii sed solae filiae quarum ista sunt nomina Maala et Noa Eglia et Melcha et Thersa

4 veneruntque in conspectu Eleazari sacerdotis et Iosue filii Nun et principum dicentes Dominus praecepit per manum Mosi ut daretur nobis possessio in medio fratrum nostrorum deditque eis iuxta imperium Domini possessionem in medio fratrum patris earum

5 et ceciderunt funiculi Manasse decem absque terra Galaad et Basan trans Iordanem

6 filiae enim Manasse possederunt hereditatem in medio filiorum eius terra autem Galaad cecidit in sortem filiorum Manasse qui reliqui erant

7 fuitque terminus Manasse ab Aser Machmathath quae respicit Sychem et egreditur ad dextram iuxta habitatores fontis Taffuae

8 etenim in sorte Manasse ceciderat terra Taffuae quae est iuxta terminos Manasse filiorum Ephraim

9 descenditque terminus vallis Harundineti in meridiem torrentis civitatum Ephraim quae in medio sunt urbium Manasse terminus Manasse ab aquilone torrentis et exitus eius pergit ad mare

10 ita ut ab austro sit possessio Ephraim et ab aquilone Manasse et utramque claudat mare et coniungantur sibi in tribu Aser ab aquilone et in tribu Isachar ab oriente

11 fuitque hereditas Manasse in Isachar et in Aser Bethsan et viculi eius et Ieblaam cum villulis suis et habitatores Dor cum oppidis suis habitatores quoque Hendor cum villulis suis similiterque habitatores Thanach cum villulis suis et habitatores Mageddo cum viculis suis et tertia pars urbis Nofeth

12 nec potuerunt filii Manasse has subvertere civitates sed coepit Chananeus habitare in terra ista

13 postquam autem convalescerunt filii Israhel subiecerunt Chananeos et fecerunt sibi tributarios nec interfecerunt eos

14 locutique sunt filii Ioseph ad Iosue atque dixerunt quare dedisti mihi possessionem sortis et funiculi unius cum sim tantae multitudinis et benedixerit mihi Dominus

15 ad quos Iosue ait si populus multus es ascende in silvam et succide tibi spatia in terra Ferezei et Rafaim quia angusta est tibi possessio montis Ephraim

16 cui responderunt filii Ioseph non poterimus ad montana conscendere cum ferreis curribus utantur Chananei qui habitant in terra campestri in qua sitae sunt Bethsan cum viculis suis et Iezrahel mediam possidens vallem

17 dixitque Iosue ad domum Ioseph Ephraim et Manasse populus multus es et magnae fortitudinis non habebis sortem unam

18 sed transibis ad montem et succides tibi atque purgabis ad habitandum spatia et poteris ultra procedere cum subverteris Chananeum quem dicis ferreos habere currus et esse fortissimum

Caput 18

1 congregatique sunt omnes filii Israhel in Silo ibique fixerunt tabernaculum testimonii et fuit eis terra subiecta

2 remanserant autem filiorum Israhel septem tribus quae necdum acceperant possessiones suas

3 ad quos Iosue ait usquequo marctetis ignavia et non intratis ad possidendam terram quam Dominus Deus patrum vestrorum dedit vobis

4 eligite de singulis tribubus ternos viros ut mittam eos et pergant atque circumeant terram et describant eam iuxta numerum uniuscuiusque multitudinis referantque ad me quod descripserint

5 dividite vobis terram in septem partes Iudas sit in terminis suis ab australi plaga et domus Ioseph ab aquilone

6 mediam inter hos terram in septem partes describite et huc venietis ad me ut coram Domino Deo vestro mittam vobis hic sortem

7 quia non est inter vos pars Levitarum sed sacerdotium Domini est eorum hereditas Gad autem et Ruben et dimidia tribus Manasse iam acceperant possessiones suas trans Iordanem ad orientalem plagam quas dedit eis Moses famulus Domini

8 cumque surrexissent viri ut pergerent ad describendam terram praecepit eis Iosue dicens circuite terram et describite eam ac revertimini ad me ut hic coram Domino Deo in Silo mittam vobis sortem

9 itaque perrexerunt et lustrantes eam in septem partes dividerunt scribentes in volumine reversique sunt ad Iosue in castra Silo

10 qui misit sortes coram Domino in Silo divisitque terram filiis Israhel in septem partes

11 et ascendit sors prima filiorum Benjamin per familias suas ut possiderent terram inter filios Iuda et filios Ioseph

12 fuitque terminus eorum contra aquilonem ab Iordane pergens iuxta latus Hiericho septentrionalis plagae et inde contra occidentem ad montana conscendens et perveniens in solitudinem Bethaven

13 atque pertransiens iuxta Luzam ad meridiem ipsa est Bethel descenditque in Atharothaddar in montem qui est ad meridiem Bethoron inferioris

14 et inclinatur circumiens contra mare a meridie montis qui respicit Bethoron contra africanum suntque exitus eius in Cariathbaal quae vocatur et Cariathiarim urbem filiorum Iuda haec est plaga contra mare et occidentem

15 a meridie autem ex parte Cariathiarim egreditur terminus contra mare et pervenit usque ad fontem aquarum Nepthoa

16 descenditque in partem montis qui respicit vallem filiorum Ennom et est contra septentrionalem plagam in extrema parte vallis Rafaim descenditque Gehennom id est vallis Ennom iuxta latus Iebusei ad austrum et pervenit ad fontem Rogel

17 transiens ad aquilonem et egrediens ad Aensem id est fontem Solis

18 et pertransit usque ad tumulos qui sunt e regione ascensus Adommim descenditque ad Abenboen id est lapidem Boen filii Ruben et pertransit ex latere aquilonis ad campestria descenditque in planitiem

19 et praetergreditur contra aquilonem Bethagla suntque exitus eius contra linguam maris Salsissimi ab aquilone in fine Iordanis ad australem plagam

20 qui est terminus illius ab oriente haec est possessio filiorum Benjamin per terminos suos in circuitu et familias singulas

21 fueruntque civitates eius Hiericho et Bethagla et vallis Casis

22 Betharaba et Semaraim et Bethel

23 Avim et Affara et Ofra

24 villa Emona et Ofni et Gabee civitates duodecim et villae earum

25 Gabaon et Rama et Beroth

26 et Mesfe Cafera et Ammosa

27 et Recem Iarafel et Tharala

28 et Sela Eleph et Iebus quae est Hierusalem Gabaath et Cariath civitates quattuordecim et villae earum haec est possessio filiorum Benjamin iuxta familias suas

Caput 19

1 et egressa est sors secunda filiorum Symeon per cognationes suas fuitque hereditas

2 eorum in medio possessionis filiorum Iuda Bersabee et Sabee et Molada

3 et Asersual Bala et Asem

4 et Heltholath Bethul Arma

5 et Seceleg et Bethmarchaboth Asersusa

6 et Bethlebaoth et Saroen civitates tredecim et villae earum

7 Ahin et Remmon et Athar et Asan civitates quattuor et villae earum

8 omnes viculi per circuitum urbium istarum usque ad Balaath Berrameth contra australem plagam haec est hereditas filiorum Symeon iuxta cognationes suas

9 in funiculo et possessione filiorum Iuda quia maior erat et idcirco possederunt filii Symeon in medio hereditatis eorum

10 cecidit quoque sors tertia filiorum Zabulon per cognationes suas et factus est terminus possessionis eorum usque Sarith

11 ascenditque de mari et Medala ac pervenit in Debbaseth usque ad torrentem qui est contra Iecennam

12 et revertitur de Sarith contra orientem in fines Ce-seleththabor et egreditur ad Dabereth ascenditque contra Iafie

13 et inde pertransit ad orientalem plagam Getthefer Ethacasin et egreditur in Remmon Ampthar et Noa

14 et circuit ad aquilonem et Nathon suntque egressus eius vallis Iephthahel

15 et Catheth et Nehalal et Semron et Iedala et Bethleem civitates duodecim et villae earum

16 haec est hereditas tribus filiorum Zabulon per cognationes suas urbes et viculi earum

17 Isachar egressa est sors quarta per cognationes suas

18 fuitque eius hereditas Hiezrahel et Chasaloth et Sunem

19 et Afaraim Seon et Anaarath
 20 et Rabbith et Cesion Abes
 21 et Rameth et Engannim et Enadda et Bethfeses
 22 et pervenit terminus usque Thabor et Seesima et Bethsemes eruntque exitus eius Iordanes civitates sedecim et villae earum

23 haec est possessio filiorum Isachar per cognationes suas urbes et viculi earum

24 cecidit sors quinta tribui filiorum Aser per cognationes suas

25 fuitque terminus eorum Alchath et Oali et Beten et Axab

26 Elmelech et Amaad et Messal et pervenit usque ad Carmelum maris et Siorlabanath

27 ac revertitur contra orientem Bethdagon et pertransit usque Zabulon et vallem Iepthahel contra aquilonem in Bethemelech et Neihel egrediturque ad levam Chabul

28 et Achran et Roob et Amon et Canae usque ad Sidonem magnam

29 revertiturque in Orma usque ad civitatem munitissimam Tyrum et usque Osa eruntque exitus eius in mare de funiculo Acziba

30 et Amma et Afec et Roob civitates viginti duae et villae earum

31 haec est possessio filiorum Aser per cognationes suas urbes et viculi earum

32 filiorum Nepthalim sexta pars cecidit per familias suas

33 et coepit terminus de Heleb et Helon in Sananim et Adami quae est Neceb et Iebnahel usque Lecum et egressus eorum usque ad Iordanem

34 revertiturque terminus contra occidentem in Aznoth-thabor atque inde egreditur in Ucoca et pertransit in Zabulon contra meridiem et in Aser contra occidentem et in Iuda ad Iordanem contra ortum solis

35 civitates munitissimae Aseddim Ser et Ammath et Recchath Chenereh

36 et Edema et Arama Asor

37 et Cedes et Edrai Nasor

38 et Ieron et Magdalel Horem et Bethanath et Bethsemes civitates decem et novem et villae earum

39 haec est possessio tribus filiorum Nepthali per cognationes suas urbes et viculi earum

40 tribui filiorum Dan per familias suas egressa est sors septima

41 et fuit terminus possessionis eius Saraa et Esthaol et Ahirsema id est civitas Solis

42 Selebin et Ahialon et Iethela

43 Helon et Themna et Acron

44 Helthecen et Gebthon et Baalath

45 Iud et Benabarach et Gethremmon

46 aquae Hiercon et Areccon cum termino qui respicit Ioppen

47 et ipso fine concluditur ascenderuntque filii Dan et pugnaverunt contra Lesem ceperuntque eam et percusserunt

in ore gladii ac possederunt et habitaverunt in ea vocantes nomen eius Lesemdan ex nomine Dan patris sui

48 haec est possessio tribus filiorum Dan per cognationes suas urbes et viculi earum

49 cumque conplesset terram sorte dividere singulis per tribus suas dederunt filii Israhel possessionem Iosue filio Nun in medio sui

50 iuxta praeceptum Domini urbem quam postulavit Thamnathseraa in monte Ephraim et aedificavit civitatem habitavitque in ea

51 hae sunt possessiones quas sorte dividerunt Eleazar sacerdos et Iosue filius Nun et principes familiarum ac tribuum filiorum Israhel in Silo coram Domino ad ostium tabernaculi testimonii partitque sunt terram

Caput 20

1 et locutus est Dominus ad Iosue dicens loquere filiis Israhel et dic eis

2 separate urbes fugitivorum de quibus locutus sum ad vos per manum Mosi

3 ut confugiat ad eas quicumque animam percusserit nescius et possit evadere iram proximi qui ultor est sanguinis

4 cum ad unam harum confugerit civitatum stabitque ante portam civitatis et loquetur senioribus urbis illius ea quae se conprobent innocentem sicque suscipient eum et dabunt ei locum ad habitandum

5 cumque ultor sanguinis eum fuerit persecutus non tradent in manus eius quia ignorans percussit proximum eius nec ante biduum triduumve eius probatur inimicus

6 et habitabit in civitate illa donec stet ante iudicium causam reddens facti sui et moriatur sacerdos magnus qui fuerit in illo tempore tunc revertetur homicida et ingreditur civitatem et domum suam de qua fugerat

7 decreveruntque Cedes in Galilea montis Nepthali et Sychem in monte Ephraim et Cariatharbe ipsa est Hebron in monte Iuda

8 et trans Iordanem contra orientalem plagam Hiericho statuerunt Bosor quae sita est in campestri solitudine de tribu Ruben et Ramoth in Galaad de tribu Gad et Gaulon in Basan de tribu Manasse

9 hae civitates constitutae sunt cunctis filiis Israhel et advenis qui habitant inter eos ut fugeret ad eas qui animam nescius percussisset et non moreretur in manu proximi effusum sanguinem vindicare cupientis donec staret ante populum expositurus causam suam

Caput 21

1 accesseruntque principes familiarum Levi ad Eleazar sacerdotem et Iosue filium Nun et ad duces cognationum per singulas tribus filiorum Israhel

2 locutique sunt ad eos in Silo terrae Chanaan atque dixerunt Dominus praecepit per manum Mosi ut darentur nobis urbes ad habitandum et suburbana earum ad alenda iumenta

3 dederuntque filii Israhel de possessionibus suis iuxta imperium Domini civitates et suburbana earum

4 egressaque est sors in familiam Caath filiorum Aaron sacerdotis de tribubus Iuda et Symeon et Benjamin civitates tredecim

5 et reliquis filiorum Caath id est Levitis qui superflui erant de tribubus Ephraim et Dan et dimidia tribu Manasse civitates decem

6 porro filiis Gerson egressa est sors ut acciperent de tribubus Isachar et Aser et Nepthalim dimidiaque tribu Manasse in Basan civitates numero tredecim

7 et filiis Merari per cognationes suas de tribubus Ruben et Gad et Zabulon urbes duodecim

8 dederuntque filii Israhel Levitis civitates et suburbana earum sicut praecepit Dominus per manum Mosi singulis sorte tribuentes

9 de tribubus filiorum Iuda et Symeon dedit Iosue civitates quarum ista sunt nomina

10 filiis Aaron per familias Caath levitici generis prima enim sors illis egressa est

11 Cariatharbe patris Enach quae vocatur Hebron in monte Iuda et suburbana eius per circuitum

12 agros vero et villas eius dederat Chaleb filio Iepphonae ad possidendum

13 dedit ergo filiis Aaron sacerdotis Hebron confugii civitatem ac suburbana eius et Lebna cum suburbanis suis

14 et Iether et Isthimon

15 et Helon Dabir

16 et Ahin et Iethan et Bethsema cum suburbanis suis civitates novem de tribubus ut dictum est duabus

17 de tribu autem filiorum Benjamin Gabaon et Gabee

18 et Anathoth et Almon cum suburbanis suis civitates quattuor

19 omnes simul civitates filiorum Aaron sacerdotis tredecim cum suburbanis suis

20 reliquis vero per familias filiorum Caath levitici generis haec est data possessio

21 de tribu Ephraim urbs confugii Sychem cum suburbanis suis in monte Ephraim et Gazer

22 et Cebtain et Bethoron cum suburbanis suis civitates quattuor

23 de tribu quoque Dan Elthece et Gebbethon

24 et Ahialon et Gethremmon cum suburbanis suis civitates quattuor

25 porro de dimidia tribu Manasse Thanach et Gethremmon cum suburbanis suis civitates duae

26 omnes civitates decem et suburbana earum datae sunt filiis Caath inferioris gradus

27 filiis quoque Gerson levitici generis dedit de dimidia tribu Manasse confugii civitatem Gaulon in Basan et Bosram cum suburbanis suis civitates duas

28 porro de tribu Isachar Cesion et Dabereth

29 et Iaramoth et Engannim cum suburbanis suis civitates quattuor

30 de tribu autem Aser Masal et Abdon

31 et Elacoth et Roob cum suburbanis suis civitates quattuor

32 de tribu quoque Nepthali civitatem confugii Cedes in Galilea et Ammothdor et Charthan cum suburbanis suis civitates tres

33 omnes urbes familiarum Gerson tredecim cum suburbanis suis

34 filiis autem Merari Levitis inferioris gradus per familias suas data est de tribu Zabulon Iechenam et Chartha

35 et Damna et Nalol civitates quattuor cum suburbanis suis

36 [de tribu quoque Ruben ciuitates confugii Bosor in solitudine

37 et Cedson et Misor et Ocho ciuitates quattuor cum suburbanis suis]

38 et de tribu Gad civitates confugii Ramoth in Galaad et Manaim

39 et Esebon et Iazer civitates quattuor cum suburbanis suis

40 omnes urbes filiorum Merari per familias et cognationes suas duodecim

41 itaque universae civitates Levitarum in medio possessionis filiorum Israhel fuerunt quadraginta octo

42 cum suburbanis suis singulae per familias distributae

43 deditque Dominus Israheli omnem terram quam traditum se patribus eorum iuraverat et possederunt illam atque habitaverunt in ea

44 dataque est ab eo pax in omnes per circuitum nationes nullusque eis hostium resistere ausus est sed cuncti in eorum dicionem redacti sunt

45 ne unum quidem verbum quod illis praestaturum se esse promiserat irritum fuit sed rebus expleta sunt omnia

Caput 22

1 eodem tempore vocavit Iosue Rubenitas et Gadditas et dimidiam tribum Manasse

2 dixitque ad eos fecistis omnia quae vobis praecepit Moses famulus Domini mihi quoque in omnibus oboedistis

3 nec reliquistis fratres vestros longo tempore usque in praesentem diem custodientes imperium Domini Dei vestri

4 quia igitur dedit Dominus Deus vester fratribus vestris quietem ac pacem sicut pollicitus est revertimini et ite in tabernacula vestra et in terram possessionis quam tradidit vobis Moses famulus Domini trans Iordanem

5 ita dumtaxat ut custodiatis adtente et opere conpleatis mandatum et legem quam praecepit vobis Moses servus Domini ut diligatis Dominum Deum vestrum et ambuletis in omnibus viis eius et observetis mandata illius adhereatisque ei ac servietis in omni corde et in omni anima vestra

6 benedixitque eis Iosue et dimisit eos qui reversi sunt in tabernacula sua

7 tribui autem Manasse mediae possessionem Moses dederat in Basan et idcirco mediae quae superfuit dedit Iosue sortem inter ceteros fratres suos trans Iordanem ad occidentalem eius plagam cumque dimitteret eos in tabernacula sua et benedixisset illis

8 dixit ad eos in multa substantia atque divitiis revertimini ad sedes vestras cum argento et auro aere ac ferro et veste multiplici dividite praedam hostium cum fratribus vestris

9 reversique sunt et abierunt filii Ruben et filii Gad et dimidia tribus Manasse a filiis Israhel de Silo quae sita est in Chanaan ut intrarent Galaad terram possessionis suae quam obtinuerant iuxta imperium Domini in manu Mosi

10 cumque venissent ad tumulos Iordanis in terra Chanaan aedificaverunt iuxta Iordanem altare infinitae magnitudinis

11 quod cum audissent filii Israhel et ad eos certi nuntii detulissent aedificasse filios Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse altare in terra Chanaan super Iordanis tumulos contra filios Israhel

12 convenerunt omnes in Silo ut ascenderent et dimicaret contra eos

13 et interim miserunt ad illos in terram Galaad Finees filium Eleazar sacerdotem

14 et decem principes cum eo singulos de tribubus singulis

15 qui venerunt ad filios Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse in terram Galaad dixeruntque ad eos

16 haec mandat omnis populus Domini quae est ista transgressio cur reliquistis Dominum Deum Israhel aedificantes altare sacrilegum et a cultu illius recedentes

17 an parum vobis est quod peccastis in Beelphegor et usque in praesentem diem macula huius sceleris in nobis permanet multique de populo corruerunt

18 et vos hodie reliquistis Dominum et cras in universum Israhel eius ira desaeviet

19 quod si putatis immundam esse terram possessionis vestrae transite ad terram in qua tabernaculum Domini est et habitate inter nos tantum ut a Domino et a nostro consortio non recedatis aedificato altari praeter altare Domini Dei vestri

20 nonne Achan filius Zare praeteriit mandatum Domini et super omnem populum Israhel ira eius incubuit et ille erat unus homo atque utinam solus perisset in scelere suo

21 responderuntque filii Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse principibus legationis Israhel

22 fortissimus Deus Dominus fortissimus Deus Dominus ipse novit et Israhel simul intellet si praevaricationis animo hoc altare construximus non custodiat nos sed puniat in praesenti

23 et si ea mente fecimus ut holocausta et sacrificium et pacificas victimas super eo inponeremus ipse quaerat et iudicet

24 et non ea magis cogitatione atque tractatu ut dicemus cras dicent filii vestri filiis nostris quid vobis et Domino Deo Israhel

25 terminum posuit Dominus inter nos et vos o filii Ruben et filii Gad Iordanem fluvium et idcirco partem non habetis in Domino et per hanc occasionem avertent filii vestri filios nostros a timore Domini putavimus itaque melius

26 et diximus extruamus nobis altare non in holocausta neque ad victimas offerendas

27 sed in testimonium inter nos et vos et subolem nostram vestramque progeniem ut serviamus Domino et iuris nostri sit offerre holocausta et victimas et pacificas hostias et nequaquam dicant cras filii vestri filiis nostris non est vobis pars in Domino

28 quod si voluerint dicere respondebunt eis ecce altare Domini quod fecerunt patres nostri non in holocausta neque in sacrificium sed in testimonium vestrum ac nostrum

29 absit a nobis hoc scelus ut recedamus a Domino et eius vestigia relinquamus extructo altari ad holocausta et sacrificia et victimas offerendas praeter altare Domini Dei nostri quod extructum est ante tabernaculum eius

30 quibus auditis Finees sacerdos et principes legationis Israhel qui erant cum eo placati sunt et verba filiorum Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse libentissime susceperunt

31 dixitque Finees filius Eleazari sacerdos ad eos nunc scimus quod nobiscum sit Dominus quoniam alieni estis a praevaricatione hac et liberastis filios Israhel de manu Domini

32 reversusque est cum principibus a filiis Ruben et Gad de terra Galaad finium Chanaan ad filios Israhel et rettulit eis

33 placuitque sermo cunctis audientibus et laudaverunt Deum filii Israhel et nequaquam ultra dixerunt ut ascenderent contra eos atque pugnarent et delerent terram possessionis eorum

34 vocaveruntque filii Ruben et filii Gad altare quod extruxerant Testimonium nostrum quod Dominus ipse sit Deus

Caput 23

1 evoluto autem multo tempore postquam pacem Dominus dederat Israheli subiectis in gyro nationibus universis et Iosue iam longevo et persenilis aetatis

2 vocavit Iosue omnem Israhalem maioresque natu et principes ac duces et magistros dixitque ad eos ego senui et progressioris aetatis sum

3 vosque cernitis omnia quae fecerit Dominus Deus vester cunctis per circuitum nationibus quomodo pro vobis ipse pugnaverit

4 et nunc quia vobis sorte divisit omnem terram ab orientali parte Iordanis usque ad mare Magnum multaeque adhuc supersunt nationes

5 Dominus Deus vester disperdet eas et auferet a facie vestra et possidebitis terram sicut vobis pollicitus est

6 tantum confortamini et estote solliciti ut custodiatis cuncta quae scripta sunt in volumine legis Mosi et non declinetis ab eis nec ad dextram nec ad sinistram

7 ne postquam intraveritis ad gentes quae inter vos futurae sunt iuretis in nomine deorum earum et serviatis eis et adoretis illos

8 sed adhereatis Domino Deo vestro quod fecistis usque in diem hanc

9 et tunc auferet Dominus in conspectu vestro gentes magnas et robustissimas et nullus vobis resistere poterit

10 unus e vobis persequetur hostium mille viros quia Dominus Deus vester pro vobis ipse pugnabit sicut pollicitus est

11 hoc tantum diligentissime praecavete ut diligatis Dominum Deum vestrum

12 quod si volueritis gentium harum quae inter vos habitant erroribus adherere et cum eis miscere conubia atque amicitias copulare

13 iam nunc scitote quod Dominus Deus vester non eas deleat ante faciem vestram sed sint vobis in foveam ac laqueum et offendiculum ex latere vestro et sudes in oculis vestris donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima quam tradidit vobis

14 en ego hodie ingrediar viam universae terrae et toto animo cognoscetis quod de omnibus verbis quae se Dominus praestaturum nobis esse pollicitus est unum non praeterierit in cassum

15 sicut ergo implevit opere quod promisit et prospera cuncta venerunt sic adducet super vos quicquid malorum comminatus est donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima quam tradidit vobis

16 eo quod praeterieritis pactum Domini Dei vestri quod pepigit vobiscum et servieritis diis alienis et adoraveritis eos cito atque velociter consurget in vos furor Domini et auferemini de terra hac optima quam tradidit vobis

Caput 24

1 congregavitque Iosue omnes tribus Israhel in Sychem et vocavit maiores natu ac principes et iudices et magistros steteruntque in conspectu Domini

2 et ad populum sic locutus est haec dicit Dominus Deus Israhel trans fluvium habitaverunt patres vestri ab initio Thare pater Abraham et Nahor servieruntque diis alienis

3 tuli ergo patrem vestrum Abraham de Mesopotamiae finibus et adduxi eum in terram Chanaan multiplicavique semen eius

4 et dedi ei Isaac illique rursum dedi Iacob et Esau e quibus Esau dedi montem Seir ad possidendum Iacob vero et filii eius descenderunt in Aegyptum

5 misique Mosen et Aaron et percussi Aegyptum multis signis atque portentis

6 eduxique vos et patres vestros de Aegypto et venistis ad mare persecutique sunt Aegyptii patres vestros cum curribus et equitatu usque ad mare Rubrum

7 clamaverunt autem ad Dominum filii Israhel qui posuit tenebras inter vos et Aegyptios et adduxit super eos mare et operuit illos viderunt oculi vestri cuncta quae in Aegypto fecerim et habitastis in solitudine multo tempore

8 et introduxi vos ad terram Amorrei qui habitabat trans Iordanem cumque pugnarent contra vos tradidi eos in manus vestras et possedistis terram eorum atque interfecistis illos

9 surrexit autem Balac filius Sepphor rex Moab et pugnavit contra Israhel misitque et vocavit Balaam filium Beor ut malediceret vobis

10 et ego nolui audire eum sed e contrario per illum benedixi vobis et liberavi vos de manu eius

11 transistisque Iordanem et venistis ad Hiericho pugnaveruntque contra vos viri civitatis eius Amorrei et Ferezeus et Chananeus et Hettheus et Gergeseus et Eveus et Iebuseus et tradidi illos in manus vestras

12 misique ante vos crabrones et eieci eos de locis suis duos reges Amorreorum non in gladio et arcu tuo

13 dedique vobis terram in qua non laborastis et urbes quas non aedificastis ut habitaretis in eis vineas et oliveta quae non plantastis

14 nunc ergo timete Dominum et servite ei perfecto corde atque verissimo et auferte deos quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia et in Aegypto ac servite Domino

15 sin autem malum vobis videtur ut Domino serviatis optio vobis datur eligite hodie quod placet cui potissimum servire debeatis utrum diis quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia an diis Amorreorum in quorum terra habitatis ego autem et domus mea serviemus Domino

16 responditque populus et ait absit a nobis ut relinquamus Dominum et serviamus diis alienis

17 Dominus Deus noster ipse eduxit nos et patres nostros de terra Aegypti de domo servitutis fecitque videntibus nobis signa ingentia et custodivit nos in omni via per quam ambulavimus et in cunctis populis per quos transivimus

18 et eiecit universas gentes Amorreum habitatorem terrae quam nos intravimus serviemus igitur Domino quia ipse est Deus noster

19 dixitque Iosue ad populum non poteritis servire Domino Deus enim sanctus et fortis aemulator est nec ignoscet sceleribus vestris atque peccatis

20 si dimiseritis Dominum et servieritis diis alienis convertet se et affliget vos atque subvertet postquam vobis praestiterit bona

21 dixitque populus ad Iosue nequaquam ita ut loqueris erit sed Domino serviemus

22 et Iosue ad populum testes inquit vos estis quia ipsi elegeritis vobis Dominum ut serviatis ei responderuntque testes

23 nunc ergo ait auferte deos alienos de medio vestrum et inclinate corda vestra ad Dominum Deum Israhel

24 dixitque populus ad Iosue Domino Deo nostro
serviemus oboedientes praeceptis eius

25 percussit igitur Iosue in die illo foedus et proposuit
populo praecepta atque iudicia in Sychem

26 scripsitque omnia verba haec in volumine legis Dei
et tulit lapidem pergrandem posuitque eum subter quercum
quae erat in sanctuario Domini

27 et dixit ad omnem populum en lapis iste erit vobis in
testimonium quod audierit omnia verba Domini quae locu-
tus est vobis ne forte postea negare velitis et mentiri Domino
Deo vestro

28 dimisitque populum singulos in possessionem suam

29 et post haec mortuus est Iosue filius Nun servus
Domini centum decem annorum

30 sepelieruntque eum in finibus possessionis suae
in Thamnathsare quae sita est in monte Ephraim a
septentrionali parte montis Gaas

31 servivitque Israhel Domino cunctis diebus Iosue et se-
niorum qui longo vixerunt tempore post Iosue et qui noverant
omnia opera Domini quae fecerat in Israhel

32 ossa quoque Ioseph quae tulerant filii Israhel de Ae-
gypto sepelierunt in Sychem in parte agri quem emerat Iacob
a filiis Emmor patris Sychem centum novellis ovibus et fuit
in possessione filiorum Ioseph

33 Eleazar quoque filius Aaron mortuus est et sepelie-
runt eum in Gaab Finees filii eius quae data est ei in monte
Ephraim

The Book of Judges

Chapter

160 #1
161 #2
161 #3
162 #4
163 #5

164 #6
165 #7
165 #8
166 #9
168 #10

168 #11
169 #12
170 #13
171 #14
171 #15

172 #16
173 #17
173 #18
174 #19
175 #20

176 #21
142 The Book of Josue
178 The Book of Ruth

Caput 1

1 post mortem Iosue consuluerunt filii Israhel Dominum dicentes quis ascendet ante nos contra Chananeum et erit dux belli

2 dixitque Dominus Iudas ascendet ecce tradidi terram in manus eius

3 et ait Iudas Symeoni fratri suo ascende mecum in sorte mea et pugna contra Chananeum ut et ego pergam tecum in sorte tua et abiit cum eo Symeon

4 ascenditque Iudas et tradidit Dominus Chananeum ac Ferezeum in manus eorum et percusserunt in Bezec decem milia virorum

5 inveneruntque Adonibezec in Bezec et pugnaverunt contra eum ac percusserunt Chananeum et Ferezeum

6 fugit autem Adonibezec quem secuti comprehenderunt caesis summatibus manuum eius ac pedum

7 dixitque Adonibezec septuaginta reges amputatis manuum ac pedum summatibus colligebant sub mensa mea ciborum reliquias sicut feci ita reddidit mihi Deus adduxeruntque eum in Hierusalem et ibi mortuus est

8 obpugnantes ergo filii Iuda Hierusalem ceperunt eam et percusserunt in ore gladii tradentes cunctam incendio civitatem

9 et postea descendentes pugnaverunt contra Chananeum qui habitabat in montanis et ad meridiem et in campestribus

10 pergensque Iudas contra Chananeum qui habitabat in Hebron cui nomen fuit antiquitus Cariatharbe percussit Sisai et Ahiman et Tholmai

11 atque inde profectus abiit ad habitatores Dabir cuius nomen vetus erat Cariathsepher id est civitas Litterarum

12 dixitque Chaleb qui percusserit Cariathsepher et vastaverit eam dabo ei Axam filiam meam uxorem

13 cumque cepisset eam Othonihel filius Cenez frater Chaleb minor dedit ei filiam suam coniugem

14 quam pergentem in itinere monuit vir suus ut peteret a patre suo agrum quae cum suspirasset sedens asino dixit ei Chaleb quid habes

15 at illa respondit da mihi benedictionem quia terram arentem dedisti mihi da et inriguam aquis dedit ergo ei Chaleb inriguum superius et inriguum inferius

16 filii autem Cinei cognati Mosi ascenderunt de civitate Palmarum cum filiis Iuda in desertum sortis eius quod est ad meridiem Arad et habitaverunt cum eo

17 abiit autem Iudas cum Symeone fratre suo et percusserunt simul Chananeum qui habitabat in Sephath et interfecerunt eum vocatumque est nomen urbis Horma id est anathema

18 cepitque Iudas Gazam cum finibus suis et Ascalonem atque Accaron cum terminis suis

19 fuitque Dominus cum Iuda et montana possedit nec potuit delere habitatores vallis quia falcatis curribus abundabant

20 dederuntque Chaleb Hebron sicut dixerat Moses qui delevit ex ea tres filios Enach

21 Iebuseum autem habitatorem Hierusalem non deleverunt filii Benjamin habitavitque Iebuseus cum filiis Benjamin in Hierusalem usque in praesentem diem

22 domus quoque Ioseph ascendit in Bethel fuitque Dominus cum eis

23 nam cum obsiderent urbem quae prius Luza vocabatur

24 viderunt hominem egredientem de civitate dixeruntque ad eum ostende nobis introitum civitatis et faciemus tecum misericordiam

25 qui cum ostendisset eis percusserunt urbem in ore gladii hominem autem illum et omnem cognitionem eius dimiserunt

26 qui dimissus abiit in terram Etthim et aedificavit ibi civitatem vocavitque eam Luzam quae ita appellatur usque in praesentem diem

27 Manasses quoque non delevit Bethsan et Thanach cum viculis suis et habitatores Dor et Ieblaam et Mageddo cum viculis suis coepitque Chananeus habitare cum eis

28 postquam autem confortatus est Israhel fecit eos tributarios et delere noluit

29 Ephraim etiam non interfecit Chananeum qui habitabat in Gazer sed habitavit cum eo

30 Zabulon non delevit habitatores Cetron et Naalon sed habitavit Chananeus in medio eius factusque est ei tributarius

31 Aser quoque non delevit habitatores Achcho et Sidonis Alab et Achazib et Alba et Afec et Roob

32 habitavitque in medio Chananei habitatoris illius terrae nec interfecit eum

33 Nepthali non delevit habitatores Bethsemes et Bethanath et habitavit inter Chananeum habitatorem terrae fueruntque ei Bethsemitae et Bethanitae tributarii

34 artavitque Amorreu filios Dan in monte nec dedit eis locum ut ad planiora descenderent

35 habitavitque in monte Hares quod interpretatur testaceo in Ahilon et Salabim et adgravata est manus domus Ioseph factusque est ei tributarius

36 fuit autem terminus Amorrei ab ascensu Scorpionis Petra et superiora loca

Caput 2

1 ascenditque angelus Domini de Galgal ad locum Flentium et ait eduxi vos de Aegypto et introduxi in terram pro qua iuravi patribus vestris et pollicitus sum ut non facerem irritum pactum meum vobiscum in sempiternum

2 ita dumtaxat ut non feriretis foedus cum habitatoribus terrae huius et aras eorum subverteretis et noluistis audire vocem meam cur hoc fecistis

3 quam ob rem nolui delere eos a facie vestra ut habeatis hostes et dii eorum sint vobis in ruinam

4 cumque loqueretur angelus Domini verba haec ad omnes filios Israhel elevaverunt vocem suam et fleverunt

5 et vocatum est nomen loci illius Flentium sive Lacrimarum immolaveruntque ibi hostias Domino

6 dimisit ergo Iosue populum et abierunt filii Israhel unusquisque in possessionem suam ut obtinerent eam

7 servieruntque Domino cunctis diebus eius et seniorum qui longo post eum vixerunt tempore et noverant omnia opera Domini quae fecerat cum Israhel

8 mortuus est autem Iosue filius Nun famulus Domini centum et decem annorum

9 et sepelierunt eum in finibus possessionis suae in Thamnathsare in monte Ephraim a septentrionali plaga montis Gaas

10 omnisque illa generatio congregata est ad patres suos et surrexerunt alii qui non noverant Dominum et opera quae fecerat cum Israhel

11 feceruntque filii Israhel malum in conspectu Domini et servierunt Baalim

12 ac dimiserunt Dominum Deum patrum suorum qui eduxerat eos de terra Aegypti et secuti sunt deos alienos deos quoque populorum qui habitabant in circuitu eorum et adoraverunt eos et ad iracundiam concitaverunt Dominum

13 dimittentes eum et servientes Baal et Astharoth

14 iratusque Dominus contra Israhel tradidit eos in manibus diripientium qui ceperunt eos et vendiderunt hostibus qui habitabant per gyrum nec potuerunt resistere adversariis suis

15 sed quocumque pergere voluissent manus Domini erat super eos sicut locutus est et iuravit eis et vehementer adflicti sunt

16 suscitavitque Dominus iudices qui liberarent eos de vastantium manibus sed nec illos audire voluerunt

17 fornicantes cum diis alienis et adorantes eos cito deseruerunt viam per quam ingressi fuerant patres eorum et audientes mandata Domini omnia fecere contraria

18 cumque Dominus iudices suscitet in diebus eorum flectebatur misericordia et audiebat adflictorum gemitus et liberabat eos de caede vastantium

19 postquam autem mortuus esset iudex revertebantur et multo maiora faciebant quam fecerant patres sui sequentes deos alienos et servientes eis et adorantes illos non dimiserunt adinventiones suas et viam durissimam per quam ambulare consueverant

20 iratusque est furor Domini in Israhel et ait quia irritum fecit gens ista pactum meum quod pepigeram cum patribus eorum et vocem meam audire contempsit

21 et ego non delebo gentes quas dimisit Iosue et mortuus est

22 ut in ipsis experiar Israhel utrum custodiant viam Domini et ambulent in ea sicut custodierunt patres eorum an non

23 dimisit ergo Dominus omnes has nationes et cito subvertere noluit nec tradidit in manibus Iosue

Caput 3

1 hae sunt gentes quas Dominus dereliquit ut erudiret in eis Israhelem et omnes qui non noverant bella Chananeorum

2 et postea discerent filii eorum certare cum hostibus et habere consuetudinem proeliandi

3 quinque satrapas Philisthinorum omnemque Chananeum et Sidonium atque Eveum qui habitabat in monte Libano de monte Baalhermon usque ad introitum Emath

4 dimisitque eos ut in ipsis experiretur Israhelem utrum audiret mandata Domini quae praeceperat patribus eorum per manum Mosi an non

5 itaque filii Israhel habitaverunt in medio Chananei et Hetthei et Amorrei et Ferezei et Evei et Iebusei

6 et duxerunt uxores filias eorum ipsique filias suas eorum filiis tradiderunt et servierunt diis eorum

7 feceruntque malum in conspectu Domini et obliti sunt Dei sui servientes Baalim et Astharoth

8 iratusque Dominus contra Israhel tradidit eos in manus Chusanrasathaim regis Mesopotamiae servieruntque ei octo annis

9 et clamaverunt ad Dominum qui suscitavit eis salvatorem et liberavit eos Othonihel videlicet filium Cenez fratrem Chaleb minorem

10 fuitque in eo spiritus Domini et iudicavit Israhel egressusque est ad pugnam et tradidit Dominus in manu eius Chusanrasathaim regem Syriae et oppressit eum

11 quievitque terra quadraginta annis et mortuus est Othonihel filius Cenez

12 addiderunt autem filii Israhel facere malum in conspectu Domini qui confortavit adversum eos Eglon regem Moab quia fecerunt malum in conspectu eius

13 et copulavit ei filios Ammon et Amalech abiitque et percussit Israhel atque possedit urbem Palmarum

14 servieruntque filii Israhel Eglon regi Moab decem et octo annis

15 et postea clamaverunt ad Dominum qui suscitavit eis salvatorem vocabulo Ahoth filium Gera filii Iemini qui utraque manu utebatur pro dextera miseruntque filii Israhel per illum munera Eglon regi Moab

16 qui fecit sibi gladium ancipitem habentem in medio capulum longitudinis palmae manus et accinctus est eo subter sagum in dextro femore

17 obtulitque munera Eglon regi Moab erat autem Eglon crassus nimis

18 cumque obtulisset ei munera persecutus est socios qui cum eo venerant

19 et reversus de Galgalis ubi erant idola dixit ad regem verbum secretum habeo ad te o rex et ille imperavit silentium egressisque omnibus qui circa eum erant

20 ingressus est Ahoth ad eum sedebat autem in aestivo cenaculo solus dixitque verbum Dei habeo ad te qui statim surrexit de throno

21 extenditque Ahoth manum sinistram et tulit sicam de dextro femore suo infixitque eam in ventre eius

22 tam valide ut capulus ferrum sequeretur in vulnere ac pinguissimo adipe stringeretur nec eduxit gladium sed ita ut percusserat reliquit in corpore statimque per secreta naturae alvi stercora proruperunt

23 Ahoth autem clausis diligentissime ostiis cenaculi et obfirmatis sera

24 per posticam egressus est servique regis ingressi viderunt clausas fores cenaculi atque dixerunt forsitan purgat alvum in aestivo cubiculo

25 expectantesque diu donec erubescerent et videntes quod nullus aperiret tulerunt clavem et aperientes invenerunt dominum suum iacentem in terra mortuum

26 Ahoth autem dum illi turbarentur effugit et pertransiit locum Idolorum unde reversus fuerat venitque in Seirath

27 et statim insonuit bucina in monte Ephraim descenderuntque cum eo filii Israhel ipso in fronte gradiente

28 qui dixit ad eos sequimini me tradidit enim Dominus inimicos nostros Moabitas in manus nostras descenderuntque post eum et occupaverunt vada Iordanis quae transmittunt in Moab et non dimiserunt transire quemquam

29 sed percusserunt Moabitas in tempore illo circiter decem milia omnes robustos et fortes viros nullus eorum evadere potuit

30 humiliatusque est Moab die illo sub manu Israhel et quievit terra octoginta annis

31 post hunc fuit Samgar filius Anath qui percussit de Philisthim sescentos viros vomere et ipse quoque defendit Israhel

Caput 4

1 addideruntque filii Israhel facere malum in conspectu Domini post mortem Ahoth

2 et tradidit illos Dominus in manu Iabin regis Chanaan qui regnavit in Asor habuitque ducem exercitus sui nomine Sisaram ipse autem habitabat in Aroseth gentium

3 clamaveruntque filii Israhel ad Dominum nongentos enim habebat falcatos currus et per viginti annos vehementer oppresserat eos

4 erat autem Debbora prophetis uxor Lapidoth quae iudicabat populum in illo tempore

5 et sedebat sub palma quae nomine illius vocabatur inter Rama et Bethel in monte Ephraim ascendebantque ad eam filii Israhel in omne iudicium

6 quae misit et vocavit Barac filium Abinoem de Ceddes Nepthalim dixitque ad eum praecepit tibi Dominus Deus Israhel vade et duc exercitum in montem Thabor tollesque tecum decem milia pugnatorum de filiis Nepthalim et de filiis Zabulon

7 ego autem ducam ad te in loco torrentis Cison Sisaram principem exercitus Iabin et currus eius atque omnem multitudinem et tradam eos in manu tua

8 dixitque ad eam Barac si venis mecum vadam si nolueris venire non pergam

9 quae dixit ad eum ibo quidem tecum sed in hac vice tibi victoria non reputabitur quia in manu mulieris tradetur Sisara surrexit itaque Debbora et perrexit cum Barac in Ceddes

10 qui accitis Zabulon et Nepthalim ascendit cum decem milibus pugnatorum habens Debboram in comitatu suo

11 Aber autem Cineus recesserat quondam a ceteris Cineis fratribus suis filiis Obab cognati Mosi et tetenderat tabernacula usque ad vallem quae vocatur Sennim et erat iuxta Ceddes

12 nuntiatumque est Sisarae quod ascendisset Barac filius Abinoem in montem Thabor

13 et congregavit nongentos falcatos currus omnemque exercitum de Aroseth gentium ad torrentem Cison

14 dixitque Debbora ad Barac surge haec est enim dies in qua tradidit Dominus Sisaram in manus tuas en ipse ductor est tuus descendit itaque Barac de monte Thabor et decem milia pugnatorum cum eo

15 perterritusque Dominus Sisaram et omnes currus eius universamque multitudinem in ore gladii ad conspectum Barac in tantum ut Sisara de curru desiliens pedibus fugeret

16 et Barac persequeretur fugientes currus et exercitum usque ad Aroseth gentium et omnis hostium multitudo usque ad internicionem caderet

17 Sisara autem fugiens pervenit ad tentorium Iahel uxoris Aber Cinei erat enim pax inter Iabin regem Asor et domum Aber Cinei

18 egressa igitur Iahel in occursum Sisarae dixit ad eum intra ad me domine mi intra ne timeas qui ingressus tabernaculum eius et opertus ab ea pallio

19 dixit ad eam da mihi obsecro paululum aquae quia valde sitio quae aperuit utrem lactis et dedit ei bibere et operuit illum

20 dixitque Sisara ad eam sta ante ostium tabernaculi et cum venerit aliquis interrogans te et dicens numquid hic est aliquis respondebis nullus est

21 tulit itaque Iahel uxor Aber clavum tabernaculi adsumens pariter malleum et ingressa abscondite et cum silentio posuit supra tempus capitis eius clavum percussumque malleo defixit in cerebrum usque ad terram qui soporem morti socians defecit et mortuus est

22 et ecce Barac sequens Sisaram veniebat egressaque Iahel in occursum eius dixit ei veni et ostendam tibi virum quem quaeris qui cum intrasset ad eam vidit Sisaram iacentem mortuum et clavum infixum in tempore eius

23 humiliavit ergo Deus in die illo Iabin regem Chanaan coram filiis Israhel

24 qui crescebant cotidie et forti manu opprimebant Iabin regem Chanaan donec delerent eum

Caput 5

1 cecineruntque Debbora et Barac filius Abinoem in die illo dicentes

2 qui sponte obtulistis de Israhel animas vestras ad periculum benedicite Domino

3 audite reges percipite auribus principes ego sum ego sum quae Domino canam psallam Domino Deo Israhel

4 Domine cum exires de Seir et transires per regiones Edom terra mota est caelique ac nubes stillaverunt aquis

5 montes fluxerunt a facie Domini et Sinai a facie Domini Dei Israhel

6 in diebus Samgar filii Anath in diebus Iahel quieverunt semitae et qui ingrediebantur per eas ambulaverunt per calles devios

7 cessaverunt fortes in Israhel et quieverunt donec surgeret Debbora surgeret mater in Israhel

8 nova bella elegit Dominus et portas hostium ipse subvertit clypeus et hasta si apparuerint in quadraginta milibus Israhel

9 cor meum diligit principes Israhel qui propria voluntate obtulistis vos discrimini benedicite Domino

10 qui ascenditis super nitentes asinos et sedetis in iudicio et ambulatis in via loquimini

11 ubi conlisi sunt currus et hostium est suffocatus exercitus ibi narrentur iustitiae Domini et clementia in fortes Israhel tunc descendit populus Domini ad portas et obtinuit principatum

12 surge surge Debbora surge surge et loquere canticum surge Barac et adprehende captivos tuos fili Abinoem

13 salvatae sunt reliquiae populi Dominus in fortibus dimicavit

14 ex Ephraim delevit eos in Amalech et post eum ex Benjamin in populos tuos o Amalech de Machir principes descenderunt et de Zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum

15 duces Isachar fuere cum Debbora et Barac vestigia sunt secuti qui quasi in praeceps ac baratrum se discrimini dedit diviso contra se Ruben magnanimatorum repperta contentio est

16 quare habitas inter duos terminos ut audias sibilos gregum diviso contra se Ruben magnanimatorum repperta contentio est

17 Galaad trans Iordanem quiescebat et Dan vacabat navibus Aser habitabat in litore maris et in portibus morabatur

18 Zabulon vero et Nephtalim obtulerunt animas suas morti in regione Merome

19 venerunt reges et pugnaverunt pugnaverunt reges Chanaan in Thanach iuxta aquas Mageddo et tamen nihil tulere praedantes

20 de caelo dimicatum est contra eos stellae manentes in ordine et cursu suo adversum Sisaram pugnaverunt

21 torrens Cison traxit cadavera eorum torrens Cadumim torrens Cison conculca anima mea robustos

22 ungulae equorum ceciderunt fugientibus impetu et per praeceps ruentibus fortissimis hostium

23 maledicite terrae Meroz dixit angelus Domini maledicite habitatoribus eius quia non venerunt ad auxilium Domini in adiutorium fortissimorum eius

24 benedicta inter mulieres Iahel uxor Aber Cinei benedicatur in tabernaculo suo

25 aquam petenti lac dedit et in fiala principum obtulit butyrum

26 sinistram manum misit ad clavum et dexteram ad fabrorum malleos percussitque Sisaram quaerens in capite vulneri locum et tempus valide perforans

27 inter pedes eius ruit defecit et mortuus est ante pedes illius volvebatur et iacebat exanimis et miserabilis

28 per fenestram prospiciens ululabat mater eius et de cenaculo loquebatur cur moratur regredi currus eius quare tardaverunt pedes quadrigarum illius

29 una sapientior ceteris uxoris eius haec socrui verba respondit

30 forsitan nunc dividit spolia et pulcherrima feminarum eligitur ei vestes diversorum colorum Sisarae traduntur in praedam et supellex varia ad ornanda colla congeritur

31 sic pereant omnes inimici tui Domine qui autem diligunt te sicut sol in ortu suo splendet ita rutilent quievitque terra per quadraginta annos

Caput 6

1 fecerunt autem filii Israhel malum in conspectu Domini qui tradidit eos in manu Madian septem annis

2 et oppressi sunt valde ab eis feceruntque sibi antra et speluncas in montibus et munitissima ad repugnandum loca

3 cumque sevisset Israhel ascendebat Madian et Amalech et ceteri orientalium nationum

4 et apud eos figentes tentoria sicut erant in herbis cuncta vastabant usque ad introitum Gazae nihilque omnino ad vitam pertinens relinquebant in Israhel non oves non boves non asinos

5 ipsi enim et universi greges eorum veniebant cum tabernaculis et instar lucustarum universa conplebant innumera multitudo hominum et camelorum quicquid tetigerant devastantes

6 humiliatusque est Israhel valde in conspectu Madian

7 et clamavit ad Dominum postulans auxilium contra Madianitas

8 qui misit ad eos virum prophetam et locutus est haec dicit Dominus Deus Israhel ego vos feci conscendere de Aegypto et eduxi de domo servitutis

9 et liberavi de manu Aegyptiorum et omnium inimicorum qui adfligebant vos eiecique eos ad introitum vestrum et tradidi vobis terram eorum

10 et dixi ego Dominus Deus vester ne timeatis deos Amorreorum in quorum terra habitatis et nolulistis audire vocem meam

11 venit autem angelus Domini et sedit sub quercu quae erat in Ephra et pertinebat ad Ioas patrem familiae Ezri cumque Gedeon filius eius excuteret atque purgaret frumenta in torculari ut fugeret Madian

12 apparuit ei et ait Dominus tecum virorum fortissime

13 dixitque ei Gedeon obsecro Domine si Dominus nobiscum est cur adprehenderunt nos haec omnia ubi sunt mirabilia eius quae narraverunt patres nostri atque dixerunt de Aegypto eduxit nos Dominus nunc autem dereliquit nos et tradidit in manibus Madian

14 respexitque ad eum Dominus et ait vade in hac fortitudine tua et liberabis Israhel de manu Madian scito quod miserim te

15 qui respondens ait obsecro Domine mi in quo liberabo Israhel ecce familia mea infima est in Manasse et ego minimus in domo patris mei

16 dixitque ei Dominus ego ero tecum et percuties Madian quasi unum virum

17 et ille si inveni inquit gratiam coram te da mihi signum quod tu sis qui loquaris ad me

18 ne recedas hinc donec revertar ad te portans sacrificium et offerens tibi qui respondit ego praestolabor adventum tuum

19 ingressus est itaque Gedeon et coxit hedum et de farinae modio azymos panes carnesque ponens in canistro et ius carniū mittens in ollam tulit omnia sub quercum et obtulit ei

20 cui dixit angelus Domini tolle carnes et panes azymos et pone super petram illam et ius desuper funde cumque fecisset ita

21 extendit angelus Domini summitatem virgae quam tenebat in manu et tetigit carnes et azymos panes ascenditque ignis de petra et carnes azymosque consumpsit angelus autem Domini evanuit ex oculis eius

22 vidensque Gedeon quod esset angelus Domini ait heu mihi Domine Deus quia vidi angelum Domini facie ad faciem

23 dixitque ei Dominus pax tecum ne timeas non morieris

24 aedificavit ergo ibi Gedeon altare Domino vocavitque illud Domini pax usque in praesentem diem cum adhuc esset in Ephra quae est familiae Ezri

25 nocte illa dixit Dominus ad eum tolle taurum patris tui et alterum taurum annorum septem destruesque aram Baal quae est patris tui et nemus quod circa aram est succide

26 et aedificabis altare Domino Deo tuo in summitate petrae huius super quam sacrificium ante posuisti tollesque taurum secundum et offeres holocaustum super lignorum struem quae de nemore succideris

27 adsumptis igitur Gedeon decem viris de servis suis fecit sicut praeceperat Dominus timens autem domum patris sui et homines illius civitatis per diem facere noluit sed omnia nocte conplevit

28 cumque surrexissent viri oppidi eius mane viderunt destructam aram Baal lucumque succisum et taurum alterum inpositum super altare quod tunc aedificatum erat

29 dixeruntque ad invicem quis hoc fecit cumque perquirerent auctorem facti dictum est Gedeon filius Ioas fecit haec omnia

30 et dixerunt ad Ioas produc filium tuum ut moriatur quia destruxit aram Baal et succidit nemus

31 quibus ille respondit numquid ultores estis Baal et pugnatis pro eo qui adversarius eius est moriatur antequam lux crastina veniat si deus est vindicet se de eo qui suffodit aram eius

32 ex illo die vocatus est Gedeon Hierobbaal eo quod dixisset Ioas ulciscatur se de eo Baal qui suffodit altare eius

33 igitur omnis Madian et Amalech et orientales populi congregati sunt simul et transeuntes Iordanem castrametati sunt in valle Iezrahel

34 spiritus autem Domini induit Gedeon qui clangens bucina convocavit domum Abiezer ut sequeretur

35 misitque nuntios in universum Manassen qui et ipse secutus est eum et alios nuntios in Aser et Zabulon et Nephtalim qui occurrerunt ei

36 dixitque Gedeon ad Dominum si saluum facis per manum meam Israhel sicut locutus es

37 ponam vellus hoc lanae in area si ros in solo vellere fuerit et in omni terra siccitas sciam quod per manum meam sicut locutus es liberabis Israhel

38 factumque est ita et de nocte consurgens expresso vellere concam rore conplevit

39 dixitque rursus ad Dominum ne irascatur furor tuus contra me si adhuc semel temptavero signum quaerens in vellere oro ut solum vellus siccum sit et omnis terra rore madens

40 fecitque Dominus nocte illa ut postulaverat et fuit siccitas in solo vellere et ros in omni terra

Caput 7

1 igitur Hierobbaal qui est et Gedeon de nocte consurgens et omnis populus cum eo venit ad fontem qui vocatur Arad erant autem castra Madian in valle ad septentrionalem plagam collis Excelsi

2 dixitque Dominus ad Gedeon multus tecum est populus nec tradetur Madian in manus eius ne gloriatur contra me Israhel et dicat meis viribus liberatus sum

3 loquere ad populum et cunctis audientibus praedica qui formidolosus et timidus est revertatur recesseruntque de monte Galaad et reversa sunt ex populo viginti duo milia virorum et tantum decem milia remanserunt

4 dixitque Dominus ad Gedeon adhuc populus multus est duc eos ad aquas et ibi probabo illos et de quo dixero tibi ut tecum vadat ipse pergat quem ire prohibuero revertatur

5 cumque descendisset populus ad aquas dixit Dominus ad Gedeon qui lingua lambuerint aquas sicut solent canes lambere separabis eos seorsum qui autem curvatis genibus biberint in altera parte erunt

6 fuit itaque numerus eorum qui manu ad os proiciente aquas lambuerant trecenti viri omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat

7 et ait Dominus ad Gedeon in trecentis viris qui lambuerunt aquas liberabo vos et tradam Madian in manu tua omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum

8 sumptis itaque pro numero cibariis et tubis omnem reliquam multitudinem abire praecepit ad tabernacula sua et ipse cum trecentis viris se certamini dedit castra autem Madian erant subter in valle

9 eadem nocte dixit Dominus ad eum surge et descende in castra quia tradidi eos in manu tua

10 sin autem solus ire formidas descendat tecum Phara puer tuus

11 et cum audieris quid loquantur tunc confortabuntur manus tuae et securior ad hostium castra descendes descendit ergo ipse et Phara puer eius in partem castrorum ubi erant armatorum vigiliae

12 Madian autem et Amalech et omnes orientales populi fusi iacebant in valle ut lucustarum multitudo cameli quoque innumerabiles erant sicut harena quae iacet in litoribus maris

13 cumque venisset Gedeon narrabat aliquis somnium proximo suo et in hunc modum referebat quod viderat vidi somnium et videbatur mihi quasi subcinericius panis ex hordeo volvi et in Madian castra descendere cumque pervenisset ad tabernaculum percussit illud atque subvertit et terrae funditus coaequavit

14 respondit is cui loquebatur non est hoc aliud nisi gladius Gedeonis filii Ioas viri Israhelitae tradidit Deus in manu eius Madian et omnia castra eius

15 cumque audisset Gedeon somnium et interpretationem eius adoravit et reversus ad castra Israhel ait surgite tradidit enim Dominus in manus nostras castra Madian

16 divisitque trecentos viros in tres partes et dedit tubas in manibus eorum lagoenasque vacuas ac lampadas in medio lagoenarum

17 et dixit ad eos quod me facere videritis hoc facite ingrediari partem castrorum et quod fecero sectamini

18 quando personaverit tuba in manu mea vos quoque per castrorum circuitum clangite et conclamate Domino et Gedeoni

19 ingressusque est Gedeon et trecenti viri qui erant cum eo in parte castrorum incipientibus vigiliis noctis mediae et custodibus suscitatis coeperunt bucinis clangere et conplodere inter se lagoenas

20 cumque per gyrum castrorum in tribus personarent locis et hydrias confregissent tenuerunt sinistris manibus lampadas et dextris sonantes tubas clamaveruntque gladius Domini et Gedeonis

21 stantes singuli in loco suo per circuitum castrorum hostilium omnia itaque castra turbata sunt et vociferantes ululantesque fugerunt

22 et nihilominus insistebant trecenti viri bucinis personantes inmisitque Dominus gladium in omnibus castris et mutua se caede truncabant

23 fugientes usque Bethseta et crepidinem Abelmeula in Tebbath conclamantes autem viri Israhel de Nepthali et Aser et omni Manasse persequiebantur Madian

24 misitque Gedeon nuntios in omnem montem Ephraim dicens descendite in occursum Madian et occupate aquas usque Bethbera atque Iordanem clamavitque omnis Ephraim et praeoccupavit aquas atque Iordanem usque Bethbera

25 adprehensosque duos viros Madian Oreb et Zeb interfecit Oreb in petra Oreb Zeb vero in torculari Zeb et persecuti sunt Madian capita Oreb et Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta Iordanis

Caput 8

1 dixeruntque ad eum viri Ephraim quid est hoc quod facere voluisti ut non nos vocares cum ad pugnam pergeres contra Madian iurgantes fortiter et prope vim inferentes

2 quibus ille respondit quid enim tale facere potui quale vos fecistis nonne melior est racemus Ephraim vindemiis Abiezer

3 in manus vestras tradidit Dominus principes Madian Oreb et Zeb quid tale facere potui quale vos fecistis quod cum locutus esset requievit spiritus eorum quo tumebant contra eum

4 cumque venisset Gedeon ad Iordanem transivit eum cum trecentis viris qui secum erant et prae lassitudine fugientes persequi non poterant

5 dixitque ad viros Soccoth date obsecro panes populo qui mecum est quia valde defecerunt ut possimus persequi Zebee et Salmana reges Madian

6 responderunt principes Soccoth forsitan palmae manuum Zebee et Salmana in manu tua sunt et idcirco postulas ut demus exercitui tuo panes

7 quibus ille ait cum ergo tradiderit Dominus Zebee et Salmana in manus meas conteram carnes vestras cum spinis tribulisque deserti

8 et inde conscendens venit in Phanuhel locutusque est ad viros eius loci similia cui et illi responderunt sicut responderant viri Soccoth

9 dixit itaque et eis cum reversus fuero victor in pace destruum turrem hanc

10 Zebee autem et Salmana requiescebant cum omni exercitu suo quindecim milia enim viri remanserant ex omnibus turmis orientalium populorum caesis centum viginti milibus bellatorum et educantium gladium

11 ascendensque Gedeon per viam eorum qui in tabernaculis morabantur ad orientalem partem Nobee et Iecbaa percussit castra hostium qui securi erant et nihil adversi suspicabantur

12 fugeruntque Zebee et Salmana quos persequens Gedeon comprehendit turbato omni exercitu eorum

13 revertensque de bello ante solis ortum

14 adprehendit puerum de viris Soccoth interrogavitque eum nomina principum et seniorum Soccoth et descripsit septuaginta septem viros

15 venitque ad Soccoth et dixit eis en Zebee et Salmana super quibus exprobrastis mihi dicentes forsitan manus Zebee et Salmana in manibus tuis sunt et idcirco postulas ut demus viris qui lassi sunt et defecerunt panes

16 tulit ergo seniores civitatis et spinas deserti ac tribulos et contrivit cum eis atque comminuit viros Soccoth

17 turrem quoque Phanuhel subvertit occisis habitatoribus civitatis

18 dixitque ad Zebee et Salmana quales fuerunt viri quos occidistis in Thabor qui responderunt similes tui et unus ex eis quasi filius regis

19 quibus ille ait fratres mei fuerunt filii matris meae vivit Dominus si servassetis eos non vos occiderem

20 dixitque Ietther primogenito suo surge et interfice eos qui non eduxit gladium timebat enim quia adhuc puer erat

21 dixeruntque Zebee et Salmana tu surge et inruere in nos quia iuxta aetatem robur est hominis surrexit Gedeon et in-

terfecit Zebee et Salmana et tulit ornamenta ac bullas quibus colla regalium camelorum decorari solent

22 dixeruntque omnes viri Israhel ad Gedeon dominare nostri tu et filius tuus et filius filii tui quia liberasti nos de manu Madian

23 quibus ille ait non dominabor vestri nec dominabitur in vos filius meus sed dominabitur Dominus

24 dixitque ad eos unam petitionem postulo a vobis date mihi inaures ex praeda vestra inaures enim aureas Ismahelitae habere consueverant

25 qui responderunt libentissime dabimus expandentesque super terram pallium proiecerunt in eo inaures de praeda

26 et fuit pondus postulataram inaurium mille septingenti auri sicli absque ornamentis et monilibus et veste purpurea quibus Madian reges uti soliti erant et praeter torques aureos camelorum

27 fecitque ex eo Gedeon ephod et posuit illud in civitate sua Ephra fornicatusque est omnis Israhel in eo et factum est Gedeoni et omni domui eius in ruinam

28 humiliatus est autem Madian coram filiis Israhel nec potuerunt ultra elevare cervices sed quievit terra per quadraginta annos quibus praefuit Gedeon

29 abiit itaque Hierobbaal filius Ioas et habitavit in domo sua

30 habuitque septuaginta filios qui egressi sunt de femore eius eo quod plures haberet uxores

31 concubina autem illius quam habebat in Sychem genuit ei filium nomine Abimelech

32 mortuusque est Gedeon filius Ioas in senectute bona et sepultus in sepulchro Ioas patris sui in Ephra de familia Ezri

33 postquam autem mortuus est Gedeon aversi sunt filii Israhel et fornicati cum Baalim percusseruntque cum Baal foedus ut esset eis in deum

34 nec recordati sunt Domini Dei sui qui eruit eos de manu omnium inimicorum suorum per circuitum

35 nec fecerunt misericordiam cum domo Hierobbaal Gedeon iuxta omnia bona quae fecerat Israheli

Caput 9

1 abiit autem Abimelech filius Hierobbaal in Sychem ad fratres matris suae et locutus est ad eos et ad omnem cognitionem domus patris matris suae dicens

2 loquimini ad omnes viros Sychem quid vobis est melius ut dominantur vestri septuaginta viri omnes filii Hierobbaal an ut dominetur vobis unus vir simulque considerate quia os vestrum et caro vestra sum

3 locutique sunt fratres matris eius de eo ad omnes viros Sychem universos sermones istos et inclinaverunt cor eorum post Abimelech dicentes frater noster est

4 dederuntque illi septuaginta pondo argenti de fano Baalbrith qui conduxit sibi ex eo viros inopes et vagos secutique sunt eum

5 et venit in domum patris sui Ephra et occidit fratres suos filios Hierobbaal septuaginta viros super lapidem unum remansitque Ioatham filius Hierobbaal minimus et absconditus est

6 congregati sunt autem omnes viri Sychem et universae familiae urbis Mello abieruntque et constituerunt regem Abimelech iuxta quercum quae stabat in Sychem

7 quod cum nuntiatum esset Ioatham ivit et stetit in vertice montis Garizim elevataque voce clamavit et dixit audite me viri Sychem ita audiat vos Deus

8 ierunt ligna ut unguerent super se regem dixeruntque olivae impera nobis

9 quae respondit numquid possum deserere pinguedinem meam qua et dii utuntur et homines et venire ut inter ligna promovear

10 dixeruntque ligna ad arborem ficum veni et super nos regnum accipe

11 quae respondit eis numquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos et ire ut inter cetera ligna commovear

12 locuta sunt quoque ligna ad vitem veni et impera nobis

13 quae respondit numquid possum deserere vinum meum quod laetificat Deum et homines et inter ligna cetera commoveri

14 dixeruntque omnia ligna ad ramnum veni et impera super nos

15 quae respondit eis si vere me regem vobis constitutis venite et sub mea umbra requiescite sin autem non vultis egrediatur ignis de ramno et devoret cedros Libani

16 nunc igitur si recte et absque peccato constituistis super vos regem Abimelech et bene egistis cum Hierobbaal et cum domo eius et reddidistis vicem beneficiis eius qui pugnavit pro vobis

17 et animam suam dedit periculis ut erueret vos de manu Madian

18 qui nunc surrexistis contra domum patris mei et interfecistis filios eius septuaginta viros super unum lapidem et constituistis regem Abimelech filium ancillae eius super habitatores Sychem eo quod frater vester sit

19 si ergo recte et absque vitio egistis cum Hierobbaal et domo eius hodie laetamini in Abimelech et ille laetetur in vobis

20 sin autem perverse egrediatur ignis ex eo et consumat habitatores Sychem et oppidum Mello egrediaturque ignis de viris Sychem et de oppido Mello et devoret Abimelech

21 quae cum dixisset fugit et abiit in Bera habitavitque ibi metu Abimelech fratris sui

22 regnavit itaque Abimelech super Israhel tribus annis

23 misitque Deus spiritum pessimum inter Abimelech et habitatores Sychem qui coeperunt eum detestari

24 et scelus interfectionis septuaginta filiorum Hierobbaal et effusionem sanguinis eorum conferre in Abimelech

fratrem suum et in ceteros Sycimarum principes qui eum adiuverant

25 posueruntque insidias adversum eum in montium summitate et dum illius praestolantur adventum exercebant latrocinia agentes praedas de praetereuntibus nuntiatumque est Abimelech

26 venit autem Gaal filius Obed cum fratribus suis et transivit in Sycimam ad cuius adventum erecti habitatores Sychem

27 egressi sunt in agros vastantes vineas uvasque calcantes et factis cantantium choris ingressi sunt fanum dei sui et inter epulas et pocula maledicebant Abimelech

28 clamante Gaal filio Obed quis est Abimelech et quae est Sychem ut serviamus ei numquid non est filius Hierobbaal et constituit principem Zebul servum suum super viros Emmor patris Sychem cur igitur servimus ei

29 utinam daret aliquis populum istum sub manu mea ut auferrem de medio Abimelech dictumque est Abimelech congrega exercitus multitudinem et veni

30 Zebul enim princeps civitatis auditis sermonibus Gaal filii Obed iratus est valde

31 et misit clam ad Abimelech nuntios dicens ecce Gaal filius Obed venit in Sycimam cum fratribus suis et obpugnat adversum te civitatem

32 surge itaque nocte cum populo qui tecum est et latita in agro

33 et primo mane oriente sole inrue super civitatem illo autem egrediente adversum te cum populo suo fac ei quod potueris

34 surrexit itaque Abimelech cum omni exercitu suo nocte et tetendit insidias iuxta Sycimam in quattuor locis

35 egressusque est Gaal filius Obed et stetit in introitu portae civitatis surrexit autem Abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco

36 cumque vidisset populum Gaal dixit ad Zebul ecce de montibus multitudo descendit cui ille respondit umbras montium vides quasi hominum capita et hoc errore deciperis

37 rursumque Gaal ait ecce populus de umbilico terrae descendit et unus cuneus venit per viam quae respicit quercum

38 cui dixit Zebul ubi est nunc os tuum quo loquebaris quis est Abimelech ut serviamus ei nonne iste est populus quem despiciebas egredere et pugna contra eum

39 abiit ergo Gaal spectante Sycimarum populo et pugnavit contra Abimelech

40 qui persecutus est eum fugientem et in urbem conpulit cecideruntque ex parte eius plurimi usque ad portam civitatis

41 et Abimelech sedit in Ruma Zebul autem Gaal et socios eius expulit de urbe nec in ea passus est commorari

42 sequenti ergo die egressus est populus in campum quod cum nuntiatum esset Abimelech

43 tulit exercitum suum et divisit in tres turmas tendens insidias in agris vidensque quod egrederetur populus de civitate surrexit et inruit in eos

44 cum cuneo suo obpugnans et obsidens civitatem duae autem turmae palantes per campum adversarios sequebantur

45 porro Abimelech omni illo die obpugnabat urbem quam cepit interfectis habitatoribus eius ipsaque destructa ita ut sal in ea dispergeret

46 quod cum audissent qui habitabant in turre Sycimorum ingressi sunt fanum dei sui Berith ubi foedus cum eo pepigerant et ex eo locus nomen acceperat qui erat valde munitus

47 Abimelech quoque audiens viros turris Sycimorum pariter conglobatos

48 ascendit in montem Selmon cum omni populo suo et arrepta securi praecidit arboris ramum inpositumque ferens umero dixit ad socios quod me vidistis facere cito facite

49 igitur certatim ramos de arboribus praecidentes sequebantur ducem quos circumdantes praesidio succenderunt atque ita factum est ut fumo et igne mille hominum necarentur viri pariter ac mulieres habitatorum turris Sychem

50 Abimelech autem inde proficiscens venit ad oppidum Thebes quod circumdans obsidebat exercitu

51 erat autem turris excelsa in media civitate ad quam confugerant viri simul ac mulieres et omnes principes civitatis clausa firmissime ianua et super turris tectum stantes per propugnacula

52 accedensque Abimelech iuxta turrem pugnabat fortiter et adpropinquans ostio ignem subponere nitebatur

53 et ecce una mulier fragmen molae desuper iaciens inlisit capiti Abimelech et confregit cerebrum eius

54 qui vocavit cito armigerum suum et ait ad eum evagina gladium tuum et percutite me ne forte dicatur quod a femina interfectus sim qui iussa perficiens interfecit eum

55 illoque mortuo omnes qui cum eo erant de Israhel reversi sunt in sedes suas

56 et reddidit Deus malum quod fecerat Abimelech contra patrem suum interfectis septuaginta fratribus suis

57 Sycimitis quoque quod operati erant retributum est et venit super eos maledictio Ioatham filii Hierobbaal

Caput 10

1 post Abimelech surrexit dux in Israhel Thola filius Phoa patru Abimelech vir de Isachar qui habitavit in Sanir montis Ephraim

2 et iudicavit Israhel viginti et tribus annis mortuusque ac sepultus est in Sanir

3 huic successit Iair Galaadites qui iudicavit Israhel per viginti et duos annos

4 habens triginta filios sedentes super triginta pullos asinarum et principes triginta civitatum quae ex nomine eius appellatae sunt Avothiair id est oppida Iair usque in praesentem diem in terra Galaad

5 mortuusque est Iair ac sepultus in loco cui est vocabulum Camon

6 filii autem Israhel peccatis veteribus iungentes nova fecerunt malum in conspectu Domini et servierunt idolis Baalim et Astharoth et diis Syriae ac Sidonis et Moab et filiorum Ammon et Philisthim dimiseruntque Dominum et non colebant eum

7 contra quos iratus tradidit eos in manu Philisthim et filiorum Ammon

8 adflicti sunt et vehementer oppressi per annos decem et octo omnes qui habitabant trans Iordanem in terra Amorrei quae est in Galaad

9 in tantum ut filii Ammon Iordane transmisso vastarent Iudam et Benjamin et Ephraim adflictusque est Israhel nimis

10 et clamantes ad Dominum dixerunt peccavimus tibi quia dereliquimus Deum nostrum et servivimus Baalim

11 quibus locutus est Dominus numquid non Aegyptii et Amorrei filii Ammon et Philisthim

12 Sidonii quoque et Amalech et Chanaan oppresserunt vos et clamastis ad me et erui vos de manu eorum

13 et tamen reliquistis me et coluistis deos alienos idcirco non addam ut ultra vos liberem

14 ite et invocate deos quos elegistis ipsi vos liberent in tempore angustiae

15 dixeruntque filii Israhel ad Dominum peccavimus redde tu nobis quicquid tibi placet tantum nunc libera nos

16 quae dicentes omnia de finibus suis alienorum deorum idola proiecerunt et servierunt Deo qui doluit super miseriis eorum

17 itaque filii Ammon conclamantes in Galaad fixere tentoria contra quos congregati filii Israhel in Maspha castrametati sunt

18 dixeruntque principes Galaad singuli ad proximos suos qui primus e nobis contra filios Ammon coeperit dimicare erit dux populi Galaad

Caput 11

1 fuit illo tempore Iepthae Galaadites vir fortissimus atque pugnator filius meretricis mulieris qui natus est de Galaad

2 habuit autem Galaad uxorem de qua suscepit filios qui postquam creverant eiecerunt Iepthae dicentes heres in domo patris nostri esse non poteris quia de altera matre generatus es

3 quos ille fugiens atque devitans habitavit in terra Tob congregatique sunt ad eum viri inopes et latrocinantes et quasi principem sequebantur

4 in illis diebus pugnabant filii Ammon contra Israhel

5 quibus acriter instantibus perrexerunt maiores natu de Galaad ut tollerent in auxilium sui Iepthae de terra Tob

6 dixeruntque ad eum veni et esto princeps noster et pugna contra filios Ammon

7 quibus ille respondit nonne vos estis qui odistis me et eiecistis de domo patris mei et nunc venistis ad me necessitate conpulsi

8 dixeruntque principes Galaad ad Iepthae ob hanc igitur causam nunc ad te venimus ut proficiscaris nobiscum et pugnes contra filios Ammon sisque dux omnium qui habitant in Galaad

9 Iepthae quoque dixit eis si vere venistis ad me ut pugnem pro vobis contra filios Ammon tradideritque eos Dominus in manus meas ego ero princeps vester

10 qui responderunt ei Dominus qui haec audit ipse mediator ac testis est quod nostra promissa faciamus

11 abiit itaque Iepthae cum principibus Galaad fecitque eum omnis populus principem sui locutusque est Iepthae omnes sermones suos coram Domino in Maspha

12 et misit nuntios ad regem filiorum Ammon qui ex persona sua dicerent quid mihi et tibi est quia venisti contra me ut vastares terram meam

13 quibus ille respondit quia tulit Israhel terram meam quando ascendit de Aegypto a finibus Arnon usque Iaboc atque Iordanem nunc igitur cum pace redde mihi eam

14 per quos rursum mandavit Iepthae et imperavit eis ut dicerent regi Ammon

15 haec dicit Iepthae non tulit Israhel terram Moab nec terram filiorum Ammon

16 sed quando de Aegypto conscenderunt ambulavit per solitudinem usque ad mare Rubrum et venit in Cades

17 misitque nuntios ad regem Edom dicens dimitte ut transeam per terram tuam qui noluit adquiescere precibus eius misit quoque et ad regem Moab qui et ipse transitum praebere contempsit mansit itaque in Cades

18 et circuivit ex latere terram Edom et terram Moab venitque contra orientalem plagam terrae Moab et castrametatus est trans Arnon nec voluit intrare terminos Moab Arnon quippe confinium est terrae Moab

19 misit itaque Israhel nuntios ad Seon regem Amorreorum qui habitabat in Esebon et dixerunt ei dimitte ut transeam per terram tuam usque ad fluvium

20 qui et ipse Israhel verba despiciens non dimisit eum transire per terminos suos sed infinita multitudo congregata egressus est contra eum in Iassa et fortiter resistebat

21 tradiditque eum Dominus in manu Israhel cum omni exercitu suo qui percussit eum et possedit omnem terram Amorrei habitatoris regionis illius

22 et universos fines eius de Arnon usque Iaboc et de solitudine usque ad Iordanem

23 Dominus ergo Deus Israhel subvertit Amorreum pugnante contra illum populo suo Israhel et tu nunc vis possidere terram eius

24 nonne ea quae possedit Chamos deus tuus tibi iure debentur quae autem Dominus Deus noster victor obtinuit in nostram cedent possessionem

25 nisi forte melior es Balac filio Sepphor rege Moab aut docere potes quod iurgatus sit contra Israhel et pugnaverit contra eum

26 quando habitavit in Esebon et viculis eius et in Aroer et villis illius vel in cunctis civitatibus iuxta Iordanem per tre-

centos annos quare tanto tempore nihil super hac repetitione temptastis

27 igitur non ego pecco in te sed tu contra me male agis indicens mihi bella non iusta iudicet Dominus arbiter huius diei inter Israhel et inter filios Ammon

28 noluitque adquiescere rex filiorum Ammon verbis Iepthae quae per nuntios mandaverat

29 factus est ergo super Iepthae spiritus Domini et circumiens Galaad et Manasse Maspha quoque Galaad et inde transiens ad filios Ammon

30 votum vovit Domino dicens si tradideris filios Ammon in manus meas

31 quicumque primus fuerit egressus de foribus domus meae mihi que occurrerit revertenti cum pace a filiis Ammon eum holocaustum offeram Domino

32 transivitque Iepthae ad filios Ammon ut pugnaret contra eos quos tradidit Dominus in manus eius

33 percussitque ab Aroer usque dum venias in Mennith viginti civitates et usque ad Abel quae est vineis consista plaga magna nimis humiliatique sunt filii Ammon a filiis Israhel

34 revertenti autem Iepthae in Maspha domum suam occurrit unigenita filia cum tympanis et choris non enim habebat alios liberos

35 qua visa scidit vestimenta sua et ait heu filia mi decepisti me et ipsa decepta es aperui enim os meum ad Dominum et aliud facere non potero

36 cui illa respondit pater mi si aperuisti os tuum ad Dominum fac mihi quodcumque pollicitus es concessa tibi ultione atque victoria de hostibus tuis

37 dixitque ad patrem hoc solum mihi praesta quod deprecor dimitte me ut duobus mensibus circumeam montes et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis

38 cui ille respondit vade et dimisit eam duobus mensibus cumque abisset cum sociis ac sodalibus suis flebat virginitatem suam in montibus

39 expletisque duobus mensibus reversa est ad patrem suum et fecit ei sicut voverat quae ignorabat virum exinde mos increbuit in Israhel et consuetudo servata est

40 ut post anni circulum conveniant in unum filiae Israhel et plangent filiam Iepthae Galaaditae diebus quattuor

Caput 12

1 ecce autem in Ephraim orta seditio est nam transeuntes contra aquilonem dixerunt ad Iepthae quare vadens ad pugnam contra filios Ammon vocare nos noluisti ut pergeremus tecum igitur incendimus domum tuam

2 quibus ille respondit disceptatio erat mihi et populo meo contra filios Ammon vehemens vocavi que vos ut mihi praeberetis auxilium et facere noluistis

3 quod cernens posui in manibus meis animam meam transivique ad filios Ammon et tradidit eos Dominus in ma-

nus meas quid commerui ut adversum me consurgatis in proelium

4 vocatis itaque ad se cunctis viris Galaad pugnabat contra Ephraim percusseruntque viri Galaad Ephraim quia dixerat fugitivus est Galaad de Ephraim et habitat in medio Ephraim et Manasse

5 occupaveruntque Galaaditae vada Iordanis per quae Ephraim reversurus erat cumque venisset ad ea de Ephraim numero fugiens atque dixisset obsecro ut me transire permitas dicebant ei Galaaditae numquid Ephrateus es quo dicente non sum

6 interrogabant eum dic ergo sebboloth quod interpretatur spica qui respondebat tebboloth eadem littera spicam exprimere non valens statimque adprehensum iugulabant in ipso Iordanis transitu et ceciderunt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo milia

7 iudicavitque Iepthae Galaadites Israhel sex annis et mortuus est ac sepultus in civitate sua Galaad

8 post hunc iudicavit Israhel Abessan de Bethleem

9 qui habuit triginta filios et totidem filias quas emittens foras maritis dedit et eiusdem numeri filiis suis accepit uxores introducens in domum suam qui septem annis iudicavit Israhel

10 mortuusque est ac sepultus in Bethleem

11 cui successit Ahialon Zabulonites et iudicavit Israhelem decem annis

12 mortuusque est ac sepultus in Zabulon

13 post hunc iudicavit in Israhel Abdon filius Hellel Farathonites

14 qui habuit quadraginta filios et triginta ex eis nepotes ascendentes super septuaginta pullos asinarum et iudicavit in Israhel octo annis

15 mortuusque est ac sepultus in Farathon terrae Ephraim in monte Amalech

Caput 13

1 rursumque filii Israhel fecerunt malum in conspectu Domini qui tradidit eos in manus Philisthinorum quadraginta annis

2 erat autem vir quidam de Saraa et de stirpe Dan nomine Manue habens uxorem sterilem

3 cui apparuit angelus Domini et dixit ad eam sterilis es et absque liberis sed concipies et paries filium

4 cave ergo ne vinum bibas ac siceram ne inmundum quicquam comedas

5 quia concipies et paries filium cuius non tanget caput novacula erit enim nazareus Dei ab infantia sua et ex matris utero et ipse incipiet liberare Israhel de manu Philisthinorum

6 quae cum venisset ad maritum dixit ei vir Dei venit ad me habens vultum angelicum terribilis nimis quem cum interrogassem quis esset et unde venisset et quo nomine vocaretur noluit mihi dicere

7 sed hoc respondit ecce concipies et paries filium cave ne vinum bibas et siceram et ne aliquo vescaris in mundo erit enim puer nazareus Dei ab infantia sua et ex utero matris usque ad diem mortis suae

8 oravit itaque Manue Deum et ait obsecro Domine ut vir Dei quem misisti veniat iterum et doceat nos quid debeamus facere de puero qui nasciturus est

9 exaudivitque Dominus precantem Manue et apparuit rursum angelus Domini uxori eius sedenti in agro Manue autem maritus eius non erat cum ea quae cum vidisset angelum

10 festinavit et cucurrit ad virum suum nuntiavitque ei dicens ecce apparuit mihi vir quem ante videram

11 qui surrexit et secutus est uxorem suam veniensque ad virum dixit ei tu es qui locutus es mulieri et ille respondit ego sum

12 cui Manue quando inquit sermo tuus fuerit expletus quid vis ut faciat puer aut a quo se observare debebit

13 dixitque angelus Domini ad Manue ab omnibus quae locutus sum uxori tuae abstineat se

14 et quicquid ex vinea nascitur non comedat vinum et siceram non bibat nullo vescatur in mundo et quod ei praecepi impleat atque custodiat

15 dixitque Manue ad angelum Domini obsecro te ut adquiescas precibus meis et faciamus tibi hedum de capris

16 cui respondit angelus si me cogis non comedam panes tuos sin autem vis holocaustum facere offer illud Domino et nesciebat Manue quod angelus Dei esset

17 dixitque ad eum quod est tibi nomen ut si sermo tuus fuerit expletus honoremus te

18 cui ille respondit cur quaeris nomen meum quod est mirabile

19 tulit itaque Manue hedum de capris et libamenta et posuit super petram offerens Domino qui facit mirabilia ipse autem et uxor eius intuebantur

20 cumque ascenderet flamma altaris in caelum angelus Domini in flamma pariter ascendit quod cum vidisset Manue et uxor eius proni ceciderunt in terram

21 et ultra non eis apparuit angelus Domini statimque intellexit Manue angelum esse Domini

22 et dixit ad uxorem suam morte moriemur quia vidimus Deum

23 cui respondit mulier si Dominus nos vellet occidere de manibus nostris holocaustum et libamenta non suscepisset nec ostendisset nobis haec omnia neque ea quae sunt ventura dixisset

24 peperit itaque filium et vocavit nomen eius Samson crevitque puer et benedixit ei Dominus

25 coepitque spiritus Domini esse cum eo in castris Dan inter Saraa et Esthaol

Caput 14

1 descendit igitur Samson in Thamnatha vidensque ibi mulierem de filiabus Philisthim

2 ascendit et nuntiavit patri suo et matri dicens vidi mulierem in Thamnatha de filiabus Philisthinorum quam quaeso ut mihi accipiat uxorem

3 cui dixerunt pater et mater sua numquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum et in omni populo meo quia vis accipere uxorem de Philisthim qui incircumcisi sunt dixitque Samson ad patrem suum hanc mihi accipe quia placuit oculis meis

4 parentes autem eius nesciebant quod res a Domino fieret et quaereret occasionem contra Philisthim eo enim tempore Philisthim dominabantur Israheli

5 descendit itaque Samson cum patre suo et matre in Thamnatha cumque venissent ad vineas oppidi apparuit catulus leonis saevus rugiens et occurrit ei

6 inruit autem spiritus Domini in Samson et dilaceravit leonem quasi hedum in frusta concerperet nihil omnino habens in manu et hoc patri et matri noluit indicare

7 descenditque et locutus est mulieri quae placuerat oculis eius

8 et post aliquot dies revertens ut acciperet eam declinavit ut videret cadaver leonis et ecce examen apium in ore leonis erat ac favus mellis

9 quem cum sumpsisset in manibus comedebat in via veniensque ad patrem suum et matrem dedit eis partem qui et ipsi comederunt nec tamen eis voluit indicare quod mel de corpore leonis adsumpserrat

10 descendit itaque pater eius ad mulierem et fecit filio suo Samson convivium sic enim iuvenes facere consueverant

11 cum igitur cives loci vidissent eum dederunt ei sodales triginta qui essent cum eo

12 quibus locutus est Samson proponam vobis problema quod si solveritis mihi intra septem dies convivii dabo vobis triginta sindones et totidem tunicas

13 sin autem non potueritis solvere vos dabitis mihi triginta sindones et eiusdem numeri tunicas qui responderunt ei propone problema ut audiamus

14 dixitque eis de comedente exivit cibus et de forte est egressa dulcedo nec potuerunt per tres dies propositionem solvere

15 cumque adesset dies septimus dixerunt ad uxorem Samson blandire viro tuo et suade ei ut indicet tibi quid significet problema quod si facere nolueris incendimus et te et domum patris tui an idcirco nos vocastis ad nuptias ut spoliaretis

16 quae fundebat apud Samson lacrimas et querebatur dicens odisti me et non diligis idcirco problema quod propo-

suisti filiis populi mei non vis mihi exponere at ille respondit patri meo et matri nolui dicere et tibi indicare potero

17 septem igitur diebus convivii flebat apud eum tandemque die septimo cum ei molesta esset exposuit quae statim indicavit civibus suis

18 et illi dixerunt ei die septimo ante solis occubitus quid dulcius melle et quid leone fortius qui ait ad eos si non arassetis in vitula mea non invenissetis propositionem meam

19 inruit itaque in eo spiritus Domini descenditque Ascalonem et percussit ibi triginta viros quorum ablatas vestes dedit his qui problema solverant iratusque nimis ascendit in domum patris sui

20 uxor autem eius accepit maritum unum de amicis eius et pronubis

Caput 15

1 post aliquantum autem temporis cum dies triticeae messis instarent venit Samson invisere volens uxorem suam et adtulit ei hedum de capris cumque cubiculum eius solito vellet intrare prohibuit eum pater illius dicens

2 putavi quod odisses eam et ideo tradidi illam amico tuo sed habet sororem quae iunior et pulchrior illa est sit tibi pro ea uxor

3 cui respondit Samson ab hac die non erit culpa in me contra Philistheos faciam enim vobis mala

4 perrexitque et cepit trecentas vulpes caudasque earum iunxit ad caudas et faces ligavit in medio

5 quas igne succendens dimisit ut huc illucque discurrent quae statim perrexerunt in segetes Philisthinorum quibus succensis et conportatae iam fruges et adhuc stantes in stipula concrematae sunt in tantum ut vineas quoque et oliveta flamma consumeret

6 dixeruntque Philisthim quis fecit hanc rem quibus dictum est Samson gener Thamnathei quia tulit uxorem eius et alteri tradidit haec operatus est ascenderuntque Philisthim et conbuserunt tam mulierem quam patrem eius

7 quibus ait Samson licet haec feceritis tamen adhuc ex vobis expetam ultionem et tunc quiescam

8 percussitque eos ingenti plaga ita ut stupentes suram femori inponerent et descendens habitavit in spelunca petrae Aetham

9 igitur ascendentes Philisthim in terra Iuda castrametaati sunt et in loco qui postea vocatus est Lehi id est Maxilla eorum est fusus exercitus

10 dixeruntque ad eos de tribu Iuda cur ascendistis adversum nos qui responderunt ut ligemus Samson venimus et reddamus ei quae in nos operatus est

11 descenderunt ergo tria milia virorum de Iuda ad specum silicis Aetham dixeruntque ad Samson nescis quod Philisthim imperent nobis quare hoc facere voluisti quibus ille ait sicut fecerunt mihi feci eis

12 ligare inquit te venimus et tradere in manus Philisthinorum iurate respondit mihi quod non me occidatis

13 dixerunt non te occidimus sed vinctum tradimus ligaveruntque eum duobus novis funibus et tulerunt de petra Aetham

14 qui cum venisset ad locum Maxillae et Philisthim vociferantes occurrissent ei inruit spiritus Domini in eum et sicut solent ad odorem ignis lina consumi ita vincula quibus ligatus erat dissipata sunt et soluta

15 inventamque maxillam id est mandibulam asini quae iacebat arripiens interfecit in ea mille viros

16 et ait in maxilla asini in mandibula pulli asinarum delevi eos et percussi mille viros

17 cumque haec canens verba conplesset proiecit mandibulam de manu et vocavit nomen loci illius Ramathlehi quod interpretatur elevatio Maxillae

18 sitiensque valde clamavit ad Dominum et ait tu dedisti in manu servi tui salutem hanc maximam atque victoriam et en siti morior incidamque in manus incircumcisorum

19 aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla asini et egressae sunt ex eo aquae quibus haustis refocilavit spiritum et vires recepit idcirco appellatum est nomen loci illius Fons invocantis de maxilla usque in praesentem diem

20 iudicavitque Israhel in diebus Philisthim viginti annis

Caput 16

1 abiit quoque in Gazam et vidit ibi meretricem mulierem ingressusque est ad eam

2 quod cum audissent Philisthim et percrebuisset apud eos intrasse urbem Samson circumdederunt eum positus in porta civitatis custodibus et ibi tota nocte cum silentio praestolantes ut facto mane exeuntem occiderent

3 dormivit autem Samson usque ad noctis medium et inde consurgens adprehendit ambas portae fores cum postibus suis et sera inpositasque umeris portavit ad verticem montis qui respicit Hebron

4 post haec amavit mulierem quae habitabat in valle Sorech et vocabatur Dalila

5 veneruntque ad eam principes Philisthinorum atque dixerunt decipe eum et disce ab illo in quo tantam habeat fortitudinem et quomodo eum superare valeamus et vinctum adfligere quod si feceris dabimus tibi singuli mille centum argenteos

6 locuta est ergo Dalila ad Samson dic mihi obsecro in quo sit tua maxima fortitudo et quid sit quo ligatus erumpere nequeas

7 cui respondit Samson si septem nervicis funibus necdum siccis et adhuc humentibus ligatus fuero infirmus ero ut ceteri homines

8 adtuleruntque ad eam satrapae Philisthinorum septem funes ut dixerat quibus vinxit eum

9 latentibus apud se insidiis et in cubiculo finem rei expectantibus clamavitque ad eum Philisthim super te Samson qui rupit vincula quomodo si rumpat quis filum de stup-

pae tortum putamine cum odorem ignis acceperit et non est cognitum in quo esset fortitudo eius

10 dixitque ad eum Dalila ecce inlusisti mihi et falsum locutus es saltim nunc indica quo ligari debeas

11 cui ille respondit si ligatus fuero novis funibus qui numquam fuerunt in opere infirmus ero et aliorum hominum similis

12 quibus rursum Dalila vinxit eum et clamavit Philisthim super te Samson in cubiculo insidiis praeparatis qui ita rupit vincula quasi fila telarum

13 dixitque Dalila rursum ad eum usquequo decipis me et falsum loqueris ostende quo vinciri debeas si inquit septem crines capitis mei cum licio plexueris et clavum his circumligatum terrae fixeris infirmus ero

14 quod cum fecisset Dalila dixit ad eum Philisthim super te Samson qui consurgens de somno extraxit clavum cum crinibus et licio

15 dixitque ad eum Dalila quomodo dicis quod ames me cum animus tuus non sit mecum per tres vices mentitus es mihi et noluisti dicere in quo sit tua maxima fortitudo

16 cumque molesta ei esset et per multos dies iugiter adhereret spatium ad quietem non tribuens defecit anima eius et ad mortem usque lassata est

17 tunc aperiens veritatem rei dixit ad eam ferrum numquam ascendit super caput meum quia nazareus id est consecratus Deo sum de utero matris meae si rasum fuerit caput meum recedet a me fortitudo mea et deficiam eroque ut ceteri homines

18 videns illa quod confessus ei esset omnem animum suum misit ad principes Philisthinorum atque mandavit ascendite adhuc semel quia nunc mihi aperuit cor suum qui ascenderunt adsumpta pecunia quam promiserant

19 at illa dormire eum fecit super genua sua et in sinu suo reclinare caput vocavitque tonsorem et rasis septem crines eius et coepit abicere eum et a se repellere statim enim ab eo fortitudo discessit

20 dixitque Philisthim super te Samson qui de somno consurgens dixit in animo suo egrediar sicut ante feci et me excutiam nesciens quod Dominus recessisset ab eo

21 quem cum adprehendissent Philisthim statim eruerunt oculos eius et duxerunt Gazam vinctum catenis et clausum in carcere molere fecerunt

22 iamque capilli eius renasci coeperant

23 et principes Philisthinorum convenerunt in unum ut immolarent hostias magnificas Dagon deo suo et epularentur dicentes tradidit deus noster inimicum nostrum Samson in manus nostras

24 quod etiam populus videns laudabat deum suum eademque dicebat tradidit deus noster in manus nostras adversarium qui delevit terram nostram et occidit plurimos

25 laetantesque per convivia sumptis iam epulis praeceperunt ut vocaretur Samson et ante eos luderet qui adductus de carcere ludebat ante eos feceruntque eum stare inter duas columnas

26 qui dixit puero regenti gressus suos dimitte me ut tangam columnas quibus omnis inminet domus ut recliner super eas et paululum requiescam

27 domus autem plena erat virorum ac mulierum et erant ibi omnes principes Philisthinorum ac de tecto et solarario circiter tria milia utriusque sexus spectabant ludentem Samson

28 at ille invocato Domino ait Domine Deus memento mei et redde nunc mihi pristinam fortitudinem Deus meus ut ulciscar me de hostibus meis et pro amissione duorum luminum unam ultionem recipiam

29 et adprehendens ambas columnas quibus innitebatur domus alteramque earum dextera et alteram leva tenens

30 ait moriatur anima mea cum Philisthim concussisque fortiter columnis cecidit domus super omnes principes et ceteram multitudinem quae ibi erat multoque plures interfecit moriens quam ante vivus occiderat

31 descendentes autem fratres eius et universa cognatio tulerunt corpus eius et sepelierunt inter Saraa et Esthaol in sepulchro patris Manue iudicavitque Israhel viginti annis

Caput 17

1 fuit eo tempore vir quidam de monte Ephraim nomine Michas

2 qui dixit matri suae mille centum argenteos quos separaveras tibi et super quibus me audiente iuraveras ecce ego habeo et apud me sunt cui illa respondit benedictus filius meus Domino

3 reddidit ergo eos matri suae quae dixerat ei consecravi et vovi argentum hoc Domino ut de manu mea suscipiat filius meus et faciat sculptile atque conflatile et nunc trado illud tibi

4 reddidit igitur matri suae quae tulit ducentos argenteos et dedit eos argentario ut faceret ex eis sculptile atque conflatile quod fuit in domo Micha

5 qui aediculam quoque in ea Deo separavit et fecit ephod ac theraphin id est vestem sacerdotalem et idola implevitque unius filiorum suorum manum et factus est ei sacerdos

6 in diebus illis non erat rex in Israhel sed unusquisque quod sibi rectum videbatur hoc faciebat

7 fuit quoque alter adulescens de Bethleem Iudae cognatione eius eratque ipse Levites et habitabat ibi

8 egressusque de civitate Bethleem peregrinari voluit ubicumque sibi commodum repperisset cumque venisset in monte Ephraim iter faciens et declinasset parumper in domum Micha

9 interrogatus est ab eo unde venis qui respondit Levita sum de Bethleem Iudae et vado ut habitem ubi potuero et utile mihi esse perspexero

10 mane inquit apud me et esto mihi parens ac sacerdos daboque tibi per annos singulos decem argenteos ac vestem duplicem et quae ad victum necessaria sunt

11 adquievit et mansit apud hominem fuitque illi quasi unus de filiis

12 implevitque Micha manum eius et habuit apud se puerum sacerdotem

13 nunc scio dicens quod bene mihi faciat Deus habenti levitici generis sacerdotem

Caput 18

1 in diebus illis non erat rex in Israhel et tribus Dan quae-rebat possessionem sibi ut habitaret in ea usque ad illum enim diem inter ceteras tribus sortem non acceperat

2 miserunt igitur filii Dan stirpis et familiae suae quinque viros fortissimos de Saraa et Esthaol ut explorarent terram et diligenter inspicerent dixeruntque eis ite et considerate terram qui cum pergentes venissent in montem Ephraim et intrassent domum Micha requieverunt ibi

3 et agnoscentes vocem adulescentis Levitae utentesque illius diversorio dixerunt ad eum quis te huc adduxit quid hic agis quam ob causam huc venire voluisti

4 qui respondit eis haec et haec praestitit mihi Michas et me mercede conduxit ut sim ei sacerdos

5 rogaveruntque eum ut consuleret Dominum et scire possent an prospero itinere pergerent et res haberet effectum

6 qui respondit eis ite cum pace Dominus respicit viam vestram et iter quo pergitis

7 euntes itaque quinque viri venerunt Lais videruntque populum habitantem in ea absque ullo timore iuxta Sidoniorum consuetudinem securum et quietum nullo eis penitus resistente magnarumque opum et procul a Sidone atque a cunctis hominibus separatum

8 reversique ad fratres suos in Saraa et Esthaol et quid egissent sciscitantibus responderunt

9 surgite et ascendamus ad eos vidimus enim terram valde opulentam et uberem nolite neglegere nolite cessare eamus et possideamus eam nullus erit labor

10 intrabimus ad securos in regionem latissimam tradetque nobis Dominus locum in quo nullius rei est penuria eorum quae gignuntur in terra

11 profecti igitur sunt de cognatione Dan id est de Saraa et Esthaol sescenti viri accincti armis bellicis

12 ascendentesque manserunt in Cariathiarim Iudae qui locus ex eo tempore castrorum Dan nomen accepit et est post tergum Cariathiarim

13 inde transierunt in montem Ephraim cumque venissent ad domum Micha

14 dixerunt quinque viri qui prius missi fuerant ad considerandam terram Lais ceteris fratribus suis nostis quod in domibus istis sit ephod et theraphin et sculptile atque conflatile videte quid vobis placeat

15 et cum paululum declinassent ingressi sunt domum adulescentis Levitae qui erat in domo Micha salutaveruntque eum verbis pacificis

16 sescenti autem viri ita ut erant armati stabant ante ostium

17 at illi qui ingressi fuerant domum iuvenis sculptile et ephod et therafin atque conflatile tollere nitebantur et sacerdos stabat ante ostium sescentis viris fortissimis haut procul expectantibus

18 tulerunt igitur qui intraverant sculptile ephod et idola atque conflatile quibus dixit sacerdos quid facitis

19 cui responderunt tace et pone digitum super os tuum venique nobiscum ut habeamus te patrem et sacerdotem quid tibi melius est ut sis sacerdos in domo unius viri an in una tribu et familia in Israhel

20 quod cum audisset adquevit sermonibus eorum et tulit ephod et idola ac sculptile et cum eis profectus est

21 qui cum pergerent et ante se ire fecissent parvulos et iumenta et omne quod erat pretiosum

22 iamque a domo Michae essent procul viri qui habitabant in aedibus Michae conclamantes secuti sunt

23 et post tergum clamare coeperunt qui cum respexissent dixerunt ad Micham quid tibi vis cur clamas

24 qui respondit deos meos quos mihi feci tulistis et sacerdotem et omnia quae habeo et dicitis quid tibi est

25 dixeruntque ei filii Dan cave ne ultra loquaris ad nos et veniant ad te viri animo concitati et ipse cum omni domo tua pereas

26 et sic coepto itinere perrexerunt videns autem Micha quod fortiores se essent reversus est in domum suam

27 sescenti autem viri tulerunt sacerdotem et quae supra diximus veneruntque in Lais ad populum quiescentem atque securum et percusserunt eos in ore gladii urbemque incendio tradiderunt

28 nullo penitus ferente praesidium eo quod procul habitarent a Sidone et cum nullo hominum haberent quicquam societatis ac negotii erat autem civitas sita in regione Roob quam rursum extruentes habitaverunt in ea

29 vocato nomine civitatis Dan iuxta vocabulum patris sui quem genuerat Israhel quae prius Lais dicebatur

30 posueruntque sibi sculptile et Jonathan filium Gersan filii Mosi ac filios eius sacerdotes in tribu Dan usque ad diem captivitatis suae

31 mansitque apud eos idolum Michae omni tempore quo fuit domus Dei in Silo in diebus illis non erat rex in Israhel

Caput 19

1 fuit quidam vir Levites habitans in latere montis Ephraim qui accepit uxorem de Bethleem Iuda

2 quae reliquit eum et reversa est in domum patris sui Bethleem mansitque apud eum quattuor mensibus

3 secutusque est eam vir suus volens ei reconciliari atque blandiri et secum reducere habens in comitatu puerum et duos asinos quae suscepit eum et introduxit in domum patris

sui quod cum audisset socer eius eumque vidisset occurrit ei laetus

4 et amplexatus est hominem mansitque gener in domo soceri tribus diebus comedens cum eo et bibens familiariter

5 die autem quarto de nocte consurgens proficisci voluit quem tenuit socer et ait ad eum gusta prius pauxillum panis et conforta stomachum et sic proficisceris

6 sederuntque simul et comederunt ac biberunt dixitque pater puellae ad generum suum quaeso te ut hodie hic maneas pariterque laetemur

7 at ille consurgens coepit velle proficisci et nihilominus obnix eum socer tenuit et apud se fecit manere

8 mane facto parabat Levites iter cui rursum socer oro te inquit ut paululum cibi capias et adsumptis viribus donec increseat dies postea proficiscaris comederunt ergo simul

9 surrexitque adulescens ut pergeret cum uxore sua et puero cui rursum locutus est socer considera quod dies ad occasum declivior sit et propinquet ad vesperum mane apud me etiam hodie et duc laetum diem et cras proficisceris ut vadas in domum tuam

10 noluit gener adquiescere sermonibus eius sed statim perrexit et venit contra Iebus quae altero nomine vocabatur Hierusalem ducens secum duos asinos onustos et concubinam

11 iamque aderant iuxta Iebus et dies mutabatur in noctem dixitque puer ad dominum suum veni obsecro declinemus ad urbem Iebuseorum et maneamus in ea

12 cui respondit dominus non ingrediar oppidum gentis alienae quae non est de filiis Israhel sed transibo usque Gabaa

13 et cum illuc pervenero manebimus in ea aut certe in urbe Rama

14 transierunt igitur Iebus et coeptum carpebant iter occubuitque eis sol iuxta Gabaa quae est in tribu Benjamin

15 deverteruntque ad eam ut manerent ibi quo cum intrassent sedebant in platea civitatis et nullus eos recipere volebat hospitio

16 et ecce apparuit homo senex revertens de agro et de opere suo vespere qui et ipse erat de monte Ephraim et peregrinus habitabat in Gabaa homines autem regionis illius erant filii Iemini

17 elevatisque oculis vidit senex sedentem hominem cum sarcinulis suis in platea civitatis et dixit ad eum unde venis et quo vadis

18 qui respondit ei profecti sumus de Bethleem Iuda et pergitur ad locum nostrum qui est in latere montis Ephraim unde ieramus Bethleem et nunc vadimus ad domum Dei nullusque nos sub tectum suum vult recipere

19 habentes paleas et faenum in asinorum pabulum et panem ac vinum in meos et ancillae tuae usus et pueri qui mecum est nulla re indigemus nisi hospitio

20 cui respondit senex pax tecum sit ego praebebo omnia quae necessaria sunt tantum quaeso ne in platea maneas

21 introduxitque eum in domum suam et pabulum asinis praeiungit ac postquam laverunt pedes suos recepit eos in convivium

22 illis epulantibus et post laborem itineris cibo ac potu reficientibus corpora venerunt viri civitatis illius filii Belial id est absque iugo et circumdantes domum senis fores pulsare coeperunt clamantes ad dominum domus atque dicentes educ virum qui ingressus est domum tuam ut abutamur eo

23 egressusque est ad eos senex et ait nolite fratres nolite facere malum hoc quia ingressus est homo hospitium meum et cessate ab hac stultitia

24 habeo filiam virginem et hic homo habet concubinam educam eas ad vos ut humilietis eas et vestram libidinem conpleatis tantum obsecro ne scelus hoc contra naturam operemini in virum

25 nolebant acquiescere sermonibus eius quod cernens homo eduxit ad eos concubinam suam et eis tradidit inludendam qua cum tota nocte abusi essent dimiserunt eam mane

26 at mulier recedentibus tenebris venit ad ostium domus ubi manebat dominus suus et ibi corruit

27 mane facto surrexit homo et aperuit ostium ut coeptam expleret viam et ecce concubina eius iacebat ante ostium sparsis in limine manibus

28 cui ille putans eam quiescere loquebatur surge ut ambulemus qua nihil respondente intellegens quod erat tulit eam et inposuit asino reversusque est in domum suam

29 quam cum esset ingressus arripuit gladium et cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac frustra concidens misit in omnes terminos Israhel

30 quod cum vidissent singuli conclamabant numquam res talis facta est in Israhel ex eo die quo ascenderunt patres nostri de Aegypto usque in praesens tempus ferte sententiam et in commune decernite quid facto opus sit

Caput 20

1 egressi sunt itaque omnes filii Israhel et pariter congregati quasi vir unus de Dan usque Bersabee et terra Galaad ad Dominum in Maspha

2 omnesque anguli populorum et cunctae tribus Israhel in ecclesiam populi Dei convenerunt quadringenta milia peditum pugnatorum

3 nec latuit filios Benjamin quod ascendissent filii Israhel in Maspha interrogatusque Levita maritus mulieris interfectae quomodo tantum scelus perpetratum esset

4 respondit veni in Gabaa Benjamin cum uxore mea illucque deverti

5 et ecce homines civitatis illius circumdederunt nocte domum in qua manebam volentes me occidere et uxorem meam incredibili libidinis furore vexantes denique mortua est

6 quam arreptam in frustra concidi misique partes in omnes terminos possessionis vestrae quia numquam tantum nefas et tam grande piaculum factum est in Israhel

7 adestis omnes filii Israhel decernite quid facere debeatis

8 stansque omnis populus quasi unius hominis sermone respondit non recedemus in tabernacula nostra nec suam quisquam intrabit domum

9 sed hoc contra Gabaa in commune faciemus

10 decem viri eligantur e centum ex omnibus tribubus Israhel et centum de mille et mille de decem milibus ut comportent exercitui cibaria et possimus pugnantes contra Gabaa Benjamin reddere ei pro scelere quod meretur

11 convenitque universus Israhel ad civitatem quasi unus homo eadem mente unoque consilio

12 et miserunt nuntios ad omnem tribum Benjamin qui dicerent cur tantum nefas in vobis repperitum est

13 tradite homines de Gabaa qui hoc flagitium perpetraverunt ut moriantur et auferatur malum de Israhel qui noluerunt fratrum suorum filiorum Israhel audire mandatum

14 sed ex cunctis urbibus quae suae sortis erant convenerunt in Gabaa ut illis ferrent auxilium et contra universum Israhel populum dimicarent

15 inventique sunt viginti quinque milia de Benjamin educentium gladium praeter habitatores Gabaa

16 qui septingenti erant viri fortissimi ita sinistra ut dextra proeliantes et sic fundis ad certum iacentes lapides ut capillum quoque possent percutere et nequaquam in alteram partem ictus lapidis deferretur

17 virorum quoque Israhel absque filiis Benjamin inventa sunt quadringenta milia educentium gladios et paratorum ad pugnam

18 qui surgentes venerunt in domum Dei hoc est in Silo consulueruntque eum atque dixerunt quis erit in exercitu nostro princeps certaminis contra filios Benjamin quibus respondit Dominus Iudas sit dux vester

19 statimque filii Israhel surgentes mane castrametati sunt iuxta Gabaa

20 et inde procedentes ad pugnam contra Benjamin urbem obpugnare coeperunt

21 egressique filii Benjamin de Gabaa occiderunt de filiis Israhel die illo viginti duo milia viros

22 rursum filii Israhel et fortitudine et numero confidentes in eodem loco in quo prius certaverant aciem direxerunt

23 ita tamen ut prius ascenderent et flerent coram Domino usque ad noctem consulerentque eum et dicerent debeo ultra procedere ad dimicandum contra filios Benjamin fratres meos an non quibus ille respondit ascendite ad eum et inite certamen

24 cumque filii Israhel altero die contra Benjamin ad proelium processissent

25 eruperunt filii Benjamin de portis Gabaa et occurrentes eis tanta in illos caede baccati sunt ut decem et octo milia virorum educentium gladium prosternerent

26 quam ob rem omnes filii Israhel venerunt in domum Dei et sedentes flebant coram Domino ieiunaveruntque illo die usque ad vesperam et obtulerunt ei holocausta et pacificas victimas

27 et super statu suo interrogaverunt eo tempore ibi erat arca foederis Dei

28 et Finees filius Eleazari filii Aaron praepositus domus consuluerunt igitur Dominum atque dixerunt exire ultra debemus ad pugnam contra filios Benjamin fratres nostros an quiescere quibus ait Dominus ascendite cras enim tradam eos in manus vestras

29 posueruntque filii Israhel insidias per circuitum urbis Gabaa

30 et tertia vice sicut semel et bis contra Benjamin exercitum produxerunt

31 sed et filii Benjamin audacter eruperunt de civitate et fugientes adversarios longius persecuti sunt ita ut vulnerarent ex eis sicut primo et secundo die et caederent per duas semitas terga vertentes quarum una ferebat in Bethel altera in Gabaa atque prosternerent triginta circiter viros

32 putaverunt enim solito more cedere qui fugam arte simulantes iniere consilium ut abstraherent eos de civitate et quasi fugientes ad supradictas semitas perducerent

33 omnes itaque filii Israhel surgentes de sedibus suis tetenderunt aciem in loco qui vocatur Baalthamar insidiae quoque quae circa urbem erant paulatim se aperire coeperunt

34 et ab occidentali urbis parte procedere sed et alia decem milia virorum de universo Israhel habitatores urbis ad certamina provocabant ingravatumque est bellum contra filios Benjamin et non intellexerunt quod ex omni parte illis instaret interitus

35 percussitque eos Dominus in conspectu filiorum Israhel et interfecerunt ex eis in illo die viginti quinque milia et centum viros omnes bellatores et educentes gladium

36 filii autem Benjamin cum se inferiores esse vidissent coeperunt fugere quod cernentes filii Israhel dederunt eis ad fugiendum locum ut ad praeparatas insidias devenirent quas iuxta urbem posuerant

37 qui cum repente de latibulis surrexissent et Benjamin terga caedentibus daret ingressi sunt civitatem et percusserunt eam in ore gladii

38 signum autem dederant filii Israhel his quos in insidiis conlocaverant ut postquam urbem cepissent ignem accenderent et ascendente in altum fumo captam urbem demonstrarent

39 quod cum cernerent filii Israhel in ipso certamine positi putaverunt enim filii Benjamin eos fugere et instantius sequebantur caesis de exercitu eorum triginta viris

40 et viderent quasi columnam fumi de civitate descendere Benjamin quoque retro aspiciens captam cerneret civitatem et flammas in sublime ferri

41 qui prius simulaverant fugam versa facie fortius resistebant quod cum vidissent filii Benjamin in fugam versi sunt

42 et ad viam deserti ire coeperunt illuc quoque eos adversariis persequentibus sed et hii qui urbem succenderant occurrerunt eis

43 atque ita factum est ut ex utraque parte ab hostibus caederentur nec erat ulla morientium requies ceciderunt atque prostrati sunt ad orientalem plagam urbis Gabaa

44 fuerunt autem qui in eodem loco interfecti sunt decem et octo milia virorum omnes robustissimi pugnatores

45 quod cum vidissent qui remanserant de Benjamin fugerunt in solitudinem et pergebant ad petram cuius vocabulum est Remmon in illa quoque fuga palantes et in diversa tendentes occiderunt quinque milia viros et cum ultra tenderent persecuti sunt eos et interfecerunt etiam alios duo milia

46 et sic factum est ut omnes qui ceciderant de Benjamin in diversis locis essent viginti quinque milia pugnatores ad bella promptissimi

47 remanserunt itaque de omni numero Benjamin qui evadere potuerant et fugere in solitudinem sescenti viri sederuntque in petra Remmon mensibus quattuor

48 regressi autem filii Israhel omnes reliquias civitatis a viris usque ad iumenta gladio percusserunt cunctasque urbes et viculos Benjamin vorax flamma consumpsit

Caput 21

1 iuraverunt quoque filii Israhel in Maspha et dixerunt nullus nostrum dabit filiis Benjamin de filiabus suis uxorem

2 veneruntque omnes ad domum Dei in Silo et in conspectu eius sedentes usque ad vesperam levaverunt vocem et magno ululatu coeperunt flere dicentes

3 quare Domine Deus Israhel factum est hoc malum in populo tuo ut hodie una tribus auferretur ex nobis

4 altera autem die diluculo consurgentes extruxerunt altare obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas et dixerunt

5 quis non ascendit in exercitu Domini de universis tribubus Israhel grandi enim se iuramento constrinxerant cum essent in Maspha interfici eos qui defuissent

6 ductique paenitentia filii Israhel super fratre suo Benjamin coeperunt dicere ablata est una tribus de Israhel

7 unde uxores accipient omnes enim in commune iuravimus non duros nos his filias nostras

8 idcirco dixerunt quis est de universis tribubus Israhel qui non ascendit ad Dominum in Maspha et ecce inventi sunt habitatores Iabigalaad in illo exercitu non fuisse

9 eo quoque tempore cum essent in Silo nullus ex eis ibi repperit est

10 miserunt itaque decem milia viros robustissimos et praeceperunt eis ite et percutite habitatores Iabigalaad in ore gladii tam uxores quam parvulos eorum

11 et hoc erit quod observare debetis omne generis masculini et mulieres quae cognoverunt viros interficite

12 inventaeque sunt de Iabisgalaad quadringentae virgines quae nescierunt viri torum et adduxerunt eas in castra in Silo in terra Chanaan

13 miseruntque nuntios ad filios Benjamin qui erant in petra Remmon et praeceperunt eis ut eos in pace susciperent

14 veneruntque filii Benjamin in illo tempore et datae sunt eis uxores de filiabus Iabisgalaad alias autem non reppererunt quas simili modo traderent

15 universusque Israhel valde doluit et egit paenitudinem super interfectione unius tribus ex Israhel

16 dixeruntque maiores natu quid faciemus reliquis qui non acceperunt uxores omnes in Benjamin feminae conciderunt

17 et magna nobis cura ingentique studio providendum est ne una tribus deleatur ex Israhel

18 filias nostras eis dare non possumus constricti iuramento et maledictione qua diximus maledictus qui dederit de filiabus suis uxorem Benjamin

19 ceperuntque consilium atque dixerunt ecce sollemnitatis Domini est in Silo anniversaria quae sita est ad septen-

trionem urbis Bethel et ad orientalem plagam viae quae de Bethel tendit ad Sycimam et ad meridiem oppidi Lebona

20 praeceperuntque filiis Benjamin atque dixerunt ite et latete in vineis

21 cumque videritis filias Silo ad ducendos choros ex more procedere exite repente de vineis et rapite eas singuli uxores singulas et pergite in terram Benjamin

22 cumque venerint patres earum ac fratres et adversum vos queri coeperint atque iurgari dicemus eis miseremini eorum non enim rapuerunt eas iure bellantium atque victorum sed rogantibus ut acciperent non dedistis et a vestra parte peccatum est

23 feceruntque filii Benjamin ut sibi fuerat imperatum et iuxta numerum suum rapuerunt sibi de his quae ducebant choros uxores singulas abieruntque in possessionem suam aedificantes urbes et habitantes in eis

24 filii quoque Israhel reversi sunt per tribus et familias in tabernacula sua in diebus illis

25 non erat rex in Israhel sed unusquisque quod sibi rectum videbatur hoc faciebat

---

The Book of Ruth

Chapter

178 #1
178 #2

179 #3
180 #4

160 The Book of Jud-
ges

181 The First Book of the First Book of Kings
Samuel, Otherwise Called

Caput 1

1 in diebus unius iudicis quando iudices praeerant facta est fames in terra abiitque homo de Bethleem Iuda ut peregrinaretur in regione moabitude cum uxore sua ac duobus liberis

2 ipse vocabatur Helimelech uxor eius Noemi e duobus filiis alter Maalon et alter Chellion Ephrathei de Bethleem Iuda ingressique regionem moabitudinem morabantur ibi

3 et mortuus est Helimelech maritus Noemi remansitque ipsa cum filiis

4 qui acceperunt uxores moabitidas quarum una vocabatur Orpha altera Ruth manseruntque ibi decem annis

5 et ambo mortui sunt Maalon videlicet et Chellion remansitque mulier orbata duobus liberis ac marito

6 et surrexit ut in patriam pergeret cum utraque nuru sua de regione moabitude audierat enim quod respexisset Dominus populum suum et dedisset eis escas

7 egressa est itaque de loco peregrinationis suae cum utraque nuru et iam in via posita revertendi in terram Iuda

8 dixit ad eas ite in domum matris vestrae faciat Dominus vobiscum misericordiam sicut fecistis cum mortuis et mecum

9 det vobis invenire requiem in domibus virorum quos sortiturae estis et osculata est eas quae elevata voce flere coeperunt

10 et dicere tecum pergemus ad populum tuum

11 quibus illa respondit revertimini filiae mi cur venitis mecum num ultra habeo filios in utero meo ut viros ex me sperare possitis

12 revertimini filiae mi abite iam enim senectute confecta sum nec apta vinculo coniugali etiam si possem hac nocte concipere et parere filios

13 si eos expectare velitis donec crescant et annos impleant pubertatis ante eritis vetulae quam nubatis nolite quae-so filiae mi quia vestra angustia me magis premit et egressa est manus Domini contra me

14 elevata igitur voce rursum flere coeperunt Orpha osculata socrum est ac reversa Ruth adhesit socroi suae

15 cui dixit Noemi en reversa est cognata tua ad populum suum et ad deos suos vade cum ea

16 quae respondit ne adverseris mihi ut relinquam te et abeam quocumque perrexeris pergam ubi morata fueris et ego pariter morabor populus tuus populus meus et Deus tuus Deus meus

17 quae te morientem terra suscepit in ea moriar ibique locum accipiam sepulturae haec mihi faciat Deus et haec addat si non sola mors me et te separaverit

18 videns ergo Noemi quod obstinato Ruth animo decrevisset secum pergere adversari noluit nec ultra ad suos reditum persuadere

19 profectaeque sunt simul et venerunt in Bethleem quibus urbem ingressis velox apud cunctos fama percrebuit dicebantque mulieres haec est illa Noemi

20 quibus ait ne vocetis me Noemi id est pulchram sed vocate me Mara hoc est amaram quia valde me amaritudine replevit Omnipotens

21 egressa sum plena et vacuam reduxit me Dominus cur igitur vocatis me Noemi quam humiliavit Dominus et adflixit Omnipotens

22 venit ergo Noemi cum Ruth Moabitude nuru sua de terra peregrinationis suae ac reversa est in Bethleem quando primum hordea metebantur

Caput 2

1 erat autem vir Helimelech consanguineus homo potens et magnarum opum nomine Booz

2 dixitque Ruth Moabitis ad socrum suam si iubes vadam in agrum et colligam spicas quae metentium fugerint manus ubicumque clementis in me patris familias repperero gratiam cui illa respondit vade filia mi

3 abiit itaque et colligebat spicas post terga metentium accidit autem ut ager ille haberet dominum Booz qui erat de cognatione Helimelech

4 et ecce ipse veniebat de Bethleem dixitque messoribus Dominus vobiscum qui responderunt ei benedicat tibi Dominus

5 dixitque Booz iuveni qui messoribus praeerat cuius est haec puella

6 qui respondit haec est Moabitis quae venit cum Noemi de regione moabitude

7 et rogavit ut spicas colligeret remanentes sequens messorum vestigia et de mane usque nunc stat in agro et ne ad momentum quidem domum reversa est

8 et ait Booz ad Ruth audi filia ne vadas ad colligendum in alterum agrum nec recedas ab hoc loco sed iungere puellis meis

9 et ubi messuerint sequere mandavi enim pueris meis ut nemo tibi molestus sit sed etiam si sitieris vade ad sarcinulas et bibe aquas de quibus et pueri bibunt

10 quae cadens in faciem suam et adorans super terram dixit ad eum unde mihi hoc ut invenirem gratiam ante oculos tuos et nosse me dignareris peregrinam mulierem

11 cui ille respondit nuntiata sunt mihi omnia quae feceris socrui tuae post mortem viri tui et quod dereliqueris parentes tuos et terram in qua nata es et veneris ad populum quem ante nesciebas

12 reddat tibi Dominus pro opere tuo et plenam mercedem recipias a Domino Deo Israhel ad quem venisti et sub cuius confugisti alas

13 quae ait inveni gratiam ante oculos tuos domine mi qui consolatus es me et locutus es ad cor ancillae tuae quae non sum similis unius puellarum tuarum

14 dixitque ad eam Booz quando hora vescendi fuerit veni huc et comede panem et intingue buccellam tuam in aceto sedit itaque ad messorum latus et connessit pulentam sibi comeditque et saturata est et tulit reliquias

15 atque inde surrexit ut spicas ex more colligeret praecepit autem Booz pueris suis dicens etiam si vobiscum metere voluerit ne prohibeatis eam

16 et de vestris quoque manipulis proicite de industria et remanere permittite ut absque rubore colligat et colligentem nemo corripiat

17 collegit ergo in agro usque ad vesperam et quae collegerat virga caedens et excutiens invenit hordei quasi oephi mensuram id est tres modios

18 quos portans reversa est in civitatem et ostendit socrui suae insuper protulit et dedit ei de reliquiis cibi sui quo saturata fuerat

19 dixitque ei socrus ubi hodie collegisti et ubi fecisti opus sit benedictus qui misertus est tui indicavitque ei apud quem esset operata et nomen dixit viri quod Booz vocaretur

20 cui respondit Noemi benedictus sit a Domino quoniam eandem gratiam quam praebuerat vivis servavit et mortuis rursumque propinquus ait noster est homo

21 et Ruth hoc quoque inquit praecepit mihi ut tamdiu messoribus eius iungerer donec omnes segetes meterentur

22 cui dixit socrus melius est filia mi ut cum puellis eius exeas ad metendum ne in alieno agro quispiam resistat tibi

23 iuncta est itaque puellis Booz et tamdiu cum eis messuit donec hordea et triticum in horreis conderentur

Caput 3

1 postquam autem reversa est ad socrum suam audivit ab ea filia mi quaeram tibi requiem et providebo ut bene sit tibi

2 Booz iste cuius puellis in agro iuncta es propinquus est noster et hac nocte aream hordei ventilat

3 lava igitur et unguere et induere cultioribus vestimentis ac descende in aream non te videat homo donec esum potumque finierit

4 quando autem ierit ad dormiendum nota locum in quo dormiat veniesque et discoperies pallium quo operitur a parte pedum et proicies te et ibi iacebis ipse autem dicet tibi quid agere debeas

5 quae respondit quicquid praeceperis faciam

6 descenditque in aream et fecit omnia quae sibi imperaverat socrus

7 cumque comedisset Booz et bibisset et factus esset hilarior issetque ad dormiendum iuxta acervum manipulorum venit abscondite et discoperto a pedibus eius pallio se proiecit

8 et ecce nocte iam media expavit homo et conturbatus est viditque mulierem iacentem ad pedes suos

9 et ait illi quae es illaque respondit ego sum Ruth ancilla tua expande pallium tuum super famulam tuam quia propinquus es

10 et ille benedicta inquit es Domino filia et priorem misericordiam posteriore superasti quia non es secuta iuvenes pauperes sive divites

11 noli ergo metuere sed quicquid dixeris mihi faciam tibi scit enim omnis populus qui habitat intra portas urbis meae mulierem te esse virtutis

12 nec abnuo me propinquum sed est alius me propinquior

13 quiesce hac nocte et facto mane si te voluerit propinquitatis iure retinere bene res acta est sin autem ille noluerit ego te absque ulla dubitatione suscipiam vivit Dominus dormi usque mane

14 dormivit itaque ad pedes eius usque ad noctis abscessum surrexitque antequam homines se cognoscerent mutuo et dixit Booz cave ne quis noverit quod huc veneris

15 et rursum expande inquit palliolum tuum quo operiris et tene utraque manu qua extendente et tenente mensus est sex modios hordei et posuit super eam quae portans ingressa est civitatem

16 et venit ad socrum suam quae dixit ei quid egisti filia narravitque ei omnia quae sibi fecisset homo

17 et ait ecce sex modios hordei dedit mihi et ait nolo vacuum te reverti ad socrum tuam

18 dixitque Noemi expecta filia donec videamus quem res exitum habeat neque enim cessabit homo nisi conpleverit quod locutus est

Caput 4

1 ascendit ergo Booz ad portam et sedit ibi cumque vidisset propinquum praeterire de quo prius sermo habitus est dixit ad eum declina paulisper et sede hic vocans eum nomine suo qui devertit et sedit

2 tollens autem Booz decem viros de senioribus civitatis dixit ad eos sedete hic

3 quibus residentibus locutus est ad propinquum partem agri fratris nostri Helimelech vendit Noemi quae reversa est de regione moabitude

4 quod audire te volui et tibi dicere coram cunctis sedentibus et maioribus natu de populo meo si vis possidere iure propinquitatis eme et posside sin autem tibi displicet hoc ipsum indica mihi ut sciam quid facere debeam nullus est enim propinquus excepto te qui prior es et me qui secundus sum at ille respondit ego agrum emam

5 cui dixit Booz quando emeris agrum de manu mulieris Ruth quoque Moabitidem quae uxor defuncti fuit debes accipere ut suscites nomen propinqui tui in hereditate sua

6 qui respondit cedo iure propinquitatis neque enim posteritatem familiae meae delere debeo tu meo utere privilegio quo me libenter carere profiteor

7 hic autem erat mos antiquitus in Israhel inter propinquos et si quando alter alteri suo iure cedebat ut esset firma concessio solvebat homo calciamentum suum et dabat proximo suo hoc erat testimonium cessionis in Israhel

8 dixit ergo propinquus Booz tolle calciamentum quod statim solvit de pede suo

9 at ille maioribus natu et universo populo testes inquit vos estis hodie quod possederim omnia quae fuerunt Helimelech et Chellion et Maalon tradente Noemi

10 et Ruth Moabitidem uxorem Maalon in coniugium sumpserim ut suscitem nomen defuncti in hereditate sua ne vocabulum eius de familia sua ac fratribus et populo deleatur vos inquam huius rei testes estis

11 respondit omnis populus qui erat in porta et maiores natu nos testes sumus faciat Dominus hanc mulierem quae ingreditur domum tuam sicut Rachel et Liam quae aedificaverunt domum Israhel ut sit exemplum virtutis in Ephrata et habeat celebre nomen in Bethleem

12 fiatque domus tua sicut domus Phares quem Thamar peperit Iudae de semine quod dederit Dominus tibi ex hac puella

13 tulit itaque Booz Ruth et accepit uxorem ingressusque est ad eam et dedit illi Dominus ut conciperet et pareret filium

14 dixeruntque mulieres ad Noemi benedictus Dominus qui non est passus ut deficeret successor familiae tuae et vocaretur nomen eius in Israhel

15 et habeas qui consoletur animam tuam et enutriet senectutem de nuru enim tua natus est quae te diligit et multo tibi est melior quam si septem haberes filios

16 susceptumque Noemi puerum posuit in sinu suo et nutricis ac gerulae officio fungebatur

17 vicinae autem mulieres congratulantes ei et dicentes natus est filius Noemi vocaverunt nomen eius Obed hic est pater Isai patris David

18 hae sunt generationes Phares Phares genuit Esrom

19 Esrom genuit Aram Aram genuit Aminadab

20 Aminadab genuit Naasson Naasson genuit Salma

21 Salma genuit Booz Booz genuit Obed

22 Obed genuit Isai Isai genuit David

The First Book of Samuel, Otherwise Called the First Book of Kings

Chapter

181 #1	186 #9	192 #17	199 #25	205 The Second Book
182 #2	187 #10	194 #18	201 #26	of Samuel, Otherwise Cal-
183 #3	188 #11	195 #19	201 #27	led the Second Book of
183 #4	188 #12	196 #20	202 #28	Kings
184 #5	189 #13	197 #21	202 #29	
184 #6	189 #14	197 #22	203 #30	
185 #7	191 #15	198 #23	204 #31	
185 #8	192 #16	199 #24	178 The Book of Ruth	

Caput 1

1 fuit vir unus de Ramathaimsophim de monte Ephraim et nomen eius Helcana filius Hieroam filii Heli filii Thau filii Suph Ephrathaeus

2 et habuit duas uxores nomen uni Anna et nomen secundae Fenenna fueruntque Fenennae filii Annae autem non erant liberi

3 et ascendebat vir ille de civitate sua statutis diebus ut adoraret et sacrificaret Domino exercituum in Silo erant autem ibi duo filii Heli Ofni et Finees sacerdotes Domini

4 venit ergo dies et immolavit Helcana deditque Fenennae uxori suae et cunctis filiis eius et filiabus partes

5 Annae autem dedit partem unam tristis quia Annam diligebat Dominus autem concluderat vulvam eius

6 adfligebat quoque eam aemula eius et vehementer angebat in tantum ut exprobraret quod concludisset Dominus vulvam eius

7 sicque faciebat per singulos annos cum redeunte tempore ascenderent templum Domini et sic provocabat eam porro illa flebat et non capiebat cibum

8 dixit ergo ei Helcana vir suus Anna cur fles et quare non comedis et quam ob rem adfligitur cor tuum numquid non ego melior sum tibi quam decem filii

9 surrexit autem Anna postquam comederat in Silo et biberat et Heli sacerdote sedente super sellam ante postes templi Domini

10 cum esset amaro animo oravit Dominum flens largiter

11 et votum vovit dicens Domine exercituum si respiciens videris afflictionem famulae tuae et recordatus mei fueris nec oblitus ancillae tuae dederisque servae tuae sexum virilem dabo eum Domino omnes dies vitae eius et novacula non ascendet super caput eius

12 factum est ergo cum illa multiplicaret preces coram Domino ut Heli observaret os eius

13 porro Anna loquebatur in corde suo tantumque labia illius movebantur et vox penitus non audiebatur aestimavit igitur eam Heli temulentam

14 dixitque ei usquequo ebria eris digere paulisper vinum quo mades

15 respondens Anna nequaquam inquit domine mi nam mulier infelix nimis ego sum vinumque et omne quod inebriare potest non bibi sed effudi animam meam in conspectu Domini

16 ne reputes ancillam tuam quasi unam de filiabus Belial quia ex multitudine doloris et maeroris mei locuta sum usque in praesens

17 tunc Heli ait ei vade in pace et Deus Israhel det tibi petitionem quam rogasti eum

18 et illa dixit utinam inveniatur ancilla tua gratiam in oculis tuis et abiit mulier in viam suam et comedit vultusque eius non sunt amplius in diversa mutati

19 et surrexerunt mane et adoraverunt coram Domino reversique sunt et venerunt in domum suam Ramatha cognovit autem Helcana Annam uxorem suam et recordatus est eius Dominus

20 et factum est post circulum dierum concepit Anna et peperit filium vocavitque nomen eius Samuhel eo quod a Domino postulasset eum

21 ascendit autem vir Helcana et omnis domus eius ut immolaret Domino hostiam sollemnem et votum suum

22 et Anna non ascendit dixit enim viro suo non vadam donec ablactetur infans et ducam eum et appareat ante conspectum Domini et maneat ibi iugiter

23 et ait ei Helcana vir suus fac quod bonum tibi videtur et mane donec ablactes eum precorque ut impleat Dominus verbum suum mansit ergo mulier et lactavit filium suum donec amoveret eum a lacte

24 et adduxit eum secum postquam ablactaverat in vitulis
tribus et tribus modiis farinae et amphora vini et adduxit eum
ad domum Domini in Silo puer autem erat adhuc infantulus

25 et immolaverunt vitulum et obtulerunt puerum Heli

26 et ait obsecro mi domine vivit anima tua domine ego
sum illa mulier quae steti coram te hic orans Dominum

27 pro puero isto oravi et dedit Dominus mihi petitionem
meam quam postulavi eum

28 idcirco et ego commodavi eum Domino cunctis die-
bus quibus fuerit accommodatus Domino et adoraverunt ibi
Dominum et oravit Anna et ait

Caput 2

1 exultavit cor meum in Domino exaltatum est cornu
meum in Domino dilatatum est os meum super inimicos
meos quia laetata sum in salutari tuo

2 non est sanctus ut est Dominus neque enim est alius
extra te et non est fortis sicut Deus noster

3 nolite multiplicare loqui sublimia gloriantes recedant
vetera de ore vestro quoniam Deus scientiarum Dominus est
et ipsi praeparantur cogitationes

4 arcus fortium superatus est et infirmi accincti sunt
robore

5 saturati prius pro pane se locaverunt et famelici saturati
sunt donec sterilis peperit plurimos et quae multos habebat
filios infirmata est

6 Dominus mortificat et vivificat deducit ad infernum et
reducit

7 Dominus pauperem facit et ditat humiliat et sublevat

8 suscitavit de pulvere egenum et de stercore elevat pau-
perem ut sedeat cum principibus et solium gloriae teneat
Domini enim sunt cardines terrae et posuit super eos orbem

9 pedes sanctorum suorum servabit et impii in tenebris
conticescent quia non in fortitudine roborabitur vir

10 Dominum formidabunt adversarii eius super ipsos
in caelis tonabit Dominus iudicabit fines terrae et dabit
imperium regi suo et sublimabit cornu christi sui

11 et abiit Helcana Ramatha in domum suam puer au-
tem erat minister in conspectu Domini ante faciem Heli
sacerdotis

12 porro filii Heli filii Belial nescientes Dominum

13 neque officium sacerdotum ad populum sed quicum-
que immolasset victimam veniebat puer sacerdotis dum co-
querentur carnes et habebat fuscinulam tridentem in manu
sua

14 et mittebat eam in lebetem vel in caldariam aut in ol-
lam sive in caccabum et omne quod levabat fuscinula tolle-
bat sacerdos sibi sic faciebant universo Israheli venientium
in Silo

15 etiam antequam adolerent adipem veniebat puer sa-
cerdotis et dicebat immolanti da mihi carnem ut coquam
sacerdoti non enim accipiam a te carnem coctam sed crudam

16 dicebatque illi immolans incendatur primum iuxta
morem hodie adeps et tolle tibi quantumcumque desiderat
anima tua qui respondens aiebat ei nequaquam nunc enim
dabis alioquin tollam vi

17 erat ergo peccatum puerorum grande nimis coram
Domino quia detrahebant homines sacrificio Domini

18 Samuhel autem ministrabat ante faciem Domini puer
accinctus ephod lineo

19 et tunicam parvam faciebat ei mater sua quam adfe-
rebat statutis diebus ascendens cum viro suo ut immolaret
hostiam sollemnem

20 et benedixit Heli Helcanae et uxori eius dixitque red-
dat Dominus tibi semen de muliere hac pro fenore quod
commodasti Domino et abierunt in locum suum

21 visitavit ergo Dominus Annam et concepit et pepe-
rit tres filios et duas filias et magnificatus est puer Samuhel
apud Dominum

22 Heli autem erat senex valde et audivit omnia quae
faciebant filii sui universo Israheli et quomodo dormiebant
cum mulieribus quae observabant ad ostium tabernaculi

23 et dixit eis quare facitis res huiusmodi quas ego
audio res pessimas ab omni populo

24 nolite filii mi non enim est bona fama quam ego audio
ut transgredi faciat populum Domini

25 si peccaverit vir in virum placari ei potest Deus si
autem in Domino peccaverit vir quis orabit pro eo et non
audierunt vocem patris sui quia voluit Dominus occidere eos

26 puer autem Samuhel proficiebat atque crescebat et
placebat tam Deo quam hominibus

27 venit autem vir Dei ad Heli et ait ad eum haec dicit
Dominus numquid non aperte revelatus sum domui patris tui
cum essent in Aegypto in domo Pharaonis

28 et elegi eum ex omnibus tribubus Israhel mihi in sacer-
dotem ut ascenderet altare meum et adoleret mihi incensum
et portaret ephod coram me et dedi domui patris tui omnia
de sacrificiis filiorum Israhel

29 quare calce abicis victimam meam et munera mea
quae praecepi ut offerrentur in templo et magis honorasti fi-
lios tuos quam me ut comederetis primitias omnis sacrificii
Israhel populi mei

30 propterea ait Dominus Deus Israhel loquens locutus
sum ut domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu
meo usque in sempiternum nunc autem dicit Dominus absit
hoc a me sed quicumque glorificaverit me glorificabo eum
qui autem contemnunt me erunt ignobiles

31 ecce dies veniunt et praecidam brachium tuum et
brachium domus patris tui ut non sit senex in domo tua

32 et videbis aemulum tuum in templo in universis
prosperis Israhel et non erit senex in domo tua omnibus
diebus

33 verumtamen non auferam penitus virum ex te ab alta-
ri meo sed ut deficient oculi tui et tabescat anima tua et pars
magna domus tuae morietur cum ad virilem aetatem venerit

34 hoc autem erit tibi signum quod venturum est duobus
filiis tuis Ofni et Finees in die uno morientur ambo

35 et suscitabo mihi sacerdotem fidelem qui iuxta cor meum et animam meam faciat et aedificabo ei domum fidelem et ambulabit coram christo meo cunctis diebus

36 futurum est autem ut quicumque remanserit in domo tua veniat ut oretur pro eo et offerat nummum argenteum et tortam panis dicatque dimitte me obsecro ad unam partem sacerdotalem ut comedam buccellam panis

Caput 3

1 puer autem Samuhel ministrabat Domino coram Heli et sermo Domini erat pretiosus in diebus illis non erat visio manifesta

2 factum est ergo in die quadam Heli iacebat in loco suo et oculi eius caligaverant nec poterat videre

3 lucerna Dei antequam extingueretur Samuhel autem dormiebat in templo Domini ubi erat arca Dei

4 et vocavit Dominus Samuhel qui respondens ait ecce ego

5 et cucurrit ad Heli et dixit ecce ego vocasti enim me qui dixit non vocavi revertere dormi et abiit et dormivit

6 et adiecit Dominus vocare rursum Samuhel consurgensque Samuhel abiit ad Heli et dixit ecce ego quia vocasti me qui respondit non vocavi te fili mi revertere et dormi

7 porro Samuhel necdum sciebat Dominum neque revelatus fuerat ei sermo Domini

8 et adiecit Dominus et vocavit adhuc Samuhel tertio qui consurgens abiit ad Heli

9 et ait ecce ego quia vocasti me intellexit igitur Heli quia Dominus vocaret puerum et ait ad Samuhel vade et dormi et si deinceps vocaverit te dices loquere Domine quia audit servus tuus abiit ergo Samuhel et dormivit in loco suo

10 et venit Dominus et stetit et vocavit sicut vocaverat secundo Samuhel Samuhel et ait Samuhel loquere quia audit servus tuus

11 et dixit Dominus ad Samuhel ecce ego facio verbum in Israhel quod quicumque audierit tinnient ambae aures eius

12 in die illo suscitabo adversum Heli omnia quae locutus sum super domum eius incipiam et conplebo

13 praedixi enim ei quod iudicaturus essem domum eius in aeternum propter iniquitatem eo quod noverat indigne agere filios suos et non corripuit eos

14 idcirco iuravi domui Heli quod non expietur iniquitas domus eius victimis et muneribus usque in aeternum

15 dormivit autem Samuhel usque mane aperuitque ostia domus Domini et Samuhel timebat indicare visionem Heli

16 vocavit ergo Heli Samuhelem et dixit Samuhel fili mi qui respondens ait praesto sum

17 et interrogavit eum quis est sermo quem locutus est ad te oro te ne celaveris me haec faciat tibi Deus et haec addat si absconderis a me sermonem ex omnibus verbis quae dicta sunt tibi

18 indicavit itaque ei Samuhel universos sermones et non abscondit ab eo et ille respondit Dominus est quod bonum est in oculis suis faciat

19 crevit autem Samuhel et Dominus erat cum eo et non cecidit ex omnibus verbis eius in terram

20 et cognovit universus Israhel a Dan usque Bersabee quod fidelis Samuhel propheta esset Domini

21 et addidit Dominus ut appareret in Silo quoniam revelatus fuerat Dominus Samuheli in Silo iuxta verbum Domini et evenit sermo Samuhelis universo Israheli

Caput 4

1 egressus est namque Israhel obviam Philisthim in proelium et castrametatus est iuxta lapidem Adiutorii porro Philisthim venerunt in Afec

2 et instruxerunt aciem contra Israhel inito autem certamine terga vertit Israhel Philistheis et caesa sunt in illo certamine passim per agros quasi quattuor milia virorum

3 et reversus est populus ad castra dixeruntque maiores natu de Israhel quare percussit nos Dominus hodie coram Philisthim adferamus ad nos de Silo arcam foederis Domini et veniat in medium nostri ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum

4 misit ergo populus in Silo et tulerunt inde arcam foederis Domini exercituum sedentis super cherubin erantque duo filii Heli cum arca foederis Domini Ofni et Finees

5 cumque venisset arca foederis Domini in castra vociferatus est omnis Israhel clamore grandi et personuit terra

6 et audierunt Philisthim vocem clamoris dixeruntque quatenus haec est vox clamoris magni in castris Hebraeorum et cognoverunt quod arca Domini venisset in castra

7 timueruntque Philisthim dicentes venit Deus in castra et ingemuerunt

8 vae nobis non enim fuit tanta exultatio heri et nudius tertius vae nobis quis nos servabit de manu deorum sublimium istorum hii sunt dii qui percusserunt Aegyptum omni plaga in deserto

9 confortamini et estote viri Philisthim ne serviatis Hebraeis sicut illi servierunt vobis confortamini et bellate

10 pugnaverunt ergo Philisthim et caesus est Israhel et fugit unusquisque in tabernaculum suum et facta est plaga magna nimis et ceciderunt de Israhel triginta milia peditum

11 et arca Dei capta est duoque filii Heli mortui sunt Ofni et Finees

12 currens autem vir de Benjamin ex acie venit in Silo in die illo scissa veste et conspersus pulvere caput

13 cumque ille venisset Heli sedebat super sellam contra viam aspectans erat enim cor eius pavens pro arca Domini vir autem ille postquam ingressus est nuntiavit urbi et ululavit omnis civitas

14 et audivit Heli sonitum clamoris dixitque quis est hic sonitus tumultus huius at ille festinavit et venit et adnuntiavit Heli

15 Heli autem erat nonaginta et octo annorum et oculi eius caligaverant et videre non poterat

16 et dixit ad Heli ego sum qui veni de proelio et ego qui de acie fugi hodie cui ille ait quid actum est fili mi

17 respondens autem qui nuntiabat fugit inquit Israhel coram Philisthim et ruina magna facta est in populo insuper et duo filii tui mortui sunt Ofni et Finees et arca Dei capta est

18 cumque ille nominasset arcam Dei cecidit de sella retrorsum iuxta ostium et fractis cervicibus mortuus est senex enim erat vir et grandevus et ipse iudicavit Israhel quadraginta annis

19 nurus autem eius uxor Finees praegnans erat vicinamque partui et audito nuntio quod capta esset arca Dei et mortuus socer suus et vir suus incurvavit se et peperit inruerant enim in eam dolores subiti

20 in ipso autem momento mortis eius dixerunt ei quae stabant circa eam ne timeas quia filium peperisti quae non respondit eis neque animadvertit

21 et vocavit puerum Hicabod dicens translata est gloria de Israhel quia capta est arca Dei et pro socero suo et pro viro suo

22 et ait translata est gloria ab Israhel eo quod capta esset arca Dei

Caput 5

1 Philisthim autem tulerunt arcam Dei et asportaverunt eam a lapide Adiutorii in Azotum

2 tulerunt Philisthim arcam Dei et intulerunt eam in templum Dagon et statuerunt eam iuxta Dagon

3 cumque surrexissent diluculo Azotii altera die ecce Dagon iacebat pronus in terram ante arcam Domini et tulerunt Dagon et restituerunt eum in loco suo

4 rursumque mane die alio consurgentes invenerunt Dagon iacentem super faciem suam in terram coram arca Domini caput autem Dagon et duae palmae manuum eius abscisae erant super limen

5 porro Dagon truncus solus remanserat in loco suo propter hanc causam non calcant sacerdotes Dagon et omnes qui ingrediuntur templum eius super limen Dagon in Azoto usque in hodiernum diem

6 adgravata autem est manus Domini super Azotios et demolitus est eos et percussit in secretiori parte natium Azotum et fines eius

7 videntes autem viri azotii huiusmodi plagam dixerunt non maneat arca Dei Israhel apud nos quoniam dura est manus eius super nos et super Dagon deum nostrum

8 et mittentes congregaverunt omnes satrapas Philisthinorum ad se et dixerunt quid faciemus de arca Dei Israhel responderuntque Getthei circumducatur arca Dei Israhel et circumduxerunt arcam Dei Israhel

9 illis autem circumducentibus eam fiebat manus Dei per singulas civitates interfectionis magnae nimis et percutiebatur viros uniuscuiusque urbis a parvo usque ad maiorem et computrescebant prominentes extales eorum

10 miserunt ergo arcam Dei in Accaron cumque venisset arca Dei in Accaron exclamaverunt Accaronitae dicentes adduxerunt ad nos arcam Dei Israhel ut interficiat nos et populum nostrum

11 miserunt itaque et congregaverunt omnes satrapas Philisthinorum qui dixerunt dimittite arcam Dei Israhel et revertatur in locum suum et non interficiat nos cum populo nostro

12 fiebat enim pavor mortis in singulis urbibus et gravissima valde manus Dei viri quoque qui mortui non fuerant percutiebantur in secretiori parte natium et ascendebat ululatus uniuscuiusque civitatis in caelum

Caput 6

1 fuit ergo arca Domini in regione Philisthinorum septem mensibus

2 et vocaverunt Philisthim sacerdotes et divinos dicentes quid faciemus de arca Dei indicate nobis quomodo remitemus eam in locum suum qui dixerunt

3 si remittitis arcam Dei Israhel nolite dimittere eam vacuum sed quod debetis reddite ei pro peccato et tunc curabimini et scietis quare non recedat manus eius a vobis

4 qui dixerunt quid est quod pro delicto reddere debeamus ei responderuntque illi

5 iuxta numerum provinciarum Philisthim quinque anos aureos facietis et quinque mures aureos quia plaga una fuit omnibus vobis et satrapis vestris facietisque similitudines anorum vestrorum et similitudines murium qui demoliti sunt terram et dabitis Deo Israhel gloriam si forte relevet manum suam a vobis et a diis vestris et a terra vestra

6 quare gravatis corda vestra sicut adgravavit Aegyptus et Pharaon cor suum nonne postquam percussus est tunc dimisit eos et abierunt

7 nunc ergo arripite et facite plastrum novum unum et duas vaccas fetas quibus non est inpositum iugum iungite in plaustro et recludite vitulos earum domi

8 tolletisque arcam Domini et ponetis in plaustro et vasa aurea quae exsolvistis ei pro delicto ponetis in capsella ad latus eius et dimittite eam ut vadat

9 et aspicietis et si quidem per viam finium suorum ascenderit contra Bethsames ipse fecit nobis malum hoc grande sin autem minime sciemus quia nequaquam manus eius tetigit nos sed casu accidit

10 fecerunt ergo illi hoc modo et tollentes duas vaccas quae lactabant vitulos iunxerunt ad plastrum vitulosque earum concluserunt domi

11 et posuerunt arcam Dei super plastrum et capsellam quae habebat mures aureos et similitudinem anorum

12 ibant autem in directum vaccae per viam quae ducit Bethsames et itinere uno gradiebantur pergentes et mugientes et non declinabant neque ad dextram neque ad sinistram sed et satrapae Philisthinorum sequebantur usque ad terminos Bethsames

13 porro Bethsamitae metebant triticum in valle et elevantes oculos viderunt arcam et gavisii sunt cum vidissent

14 et plastrum venit in agrum Iosue Bethsamitae et stetit ibi erat autem ibi lapis magnus et conciderunt ligna plastrum vaccasque inposuerunt super ea holocaustum Domino

15 Levitae autem deposuerunt arcam Dei et capsellam quae erat iuxta eam in qua erant vasa aurea et posuerunt super lapidem grandem viri autem bethsamitae obtulerunt holocausta et immolaverunt victimas in die illa Domino

16 et quinque satrapae Philisthinorum viderunt et reversi sunt in Accaron in die illa

17 hii sunt autem ani aurei quos reddiderunt Philisthim pro delicto Domino Azotus unum Gaza unum Ascalon unum Geth unum Accaron unum

18 et mures aureos secundum numerum urbium Philisthim quinque provinciarum ab urbe murata usque ad villam quae erat absque muro et usque ad Abel magnum super quem posuerunt arcam Domini quae erat usque in illa die in agro Iosue Bethsamitis

19 percussit autem de viris bethsamitibus eo quod vidissent arcam Domini et percussit de populo septuaginta viros et quinquaginta milia plebis luxitque populus quod percussisset Dominus plebem plaga magna

20 et dixerunt viri bethsamitae quis poterit stare in conspectu Domini Dei sancti huius et ad quem ascendet a nobis

21 miseruntque nuntios ad habitatores Cariathiarim dicentes reduxerunt Philisthim arcam Domini descendite et ducite eam ad vos

Caput 7

1 venerunt ergo viri Cariathiarim et duxerunt arcam Domini et intulerunt eam in domum Abinadab in Gabaa Eleazarum autem filium eius sanctificaverunt ut custodiret arcam Domini

2 et factum est ex qua die mansit arca in Cariathiarim multiplicati sunt dies erat quippe iam annus vicesimus et requievit omnis domus Israel post Dominum

3 ait autem Samuhel ad universam domum Israel dicens si in toto corde vestro revertimini ad Dominum auferite deos alienos de medio vestrum et Astharoth et praeparate corda vestra Domino et servite ei soli et eruet vos de manu Philisthim

4 abstulerunt ergo filii Israel Baalim et Astharoth et servierunt Domino soli

5 dixit autem Samuhel congregare universum Israel in Masphat ut orem pro vobis Dominum

6 et convenerunt in Masphat hauseruntque aquam et effuderunt in conspectu Domini et ieiunaverunt in die illa et dixerunt ibi peccavimus Domino iudicavitque Samuhel filios Israel in Masphat

7 et audierunt Philisthim quod congregati essent filii Israel in Masphat et ascenderunt satrapae Philisthinorum ad Israel quod cum audissent filii Israel timuerunt a facie Philisthinorum

8 dixeruntque ad Samuhel ne cesses pro nobis clamare ad Dominum Deum nostrum ut salvet nos de manu Philisthinorum

9 tulit autem Samuhel agnum lactantem unum et obtulit illum holocaustum integrum Domino et clamavit Samuhel ad Dominum pro Israel et exaudivit eum Dominus

10 factum est ergo cum Samuhel offerret holocaustum Philistheos inire proelium contra Israel intonuit autem Dominus fragore magno in die illa super Philisthim et exterruit eos et caesi sunt a filiis Israel

11 egressique viri Israel de Masphat persecuti sunt Philistheos et percusserunt eos usque ad locum qui erat subter Bethchar

12 tulit autem Samuhel lapidem unum et posuit eum inter Masphat et inter Sen et vocavit nomen eius lapis Adiutorii dixitque hucusque auxiliatus est nobis Dominus

13 et humiliati sunt Philisthim nec adposuerunt ultra ut venirent in terminos Israel facta est itaque manus Domini super Philistheos cunctis diebus Samuhel

14 et redditae sunt urbes quas tulerant Philisthim ab Israel Israeli ab Accaron usque Geth et terminos suos liberavit Israel de manu Philisthinorum eratque pax inter Israel et Amorream

15 iudicabat quoque Samuhel Israel cunctis diebus vitae suae

16 et ibat per singulos annos circumiens Bethel et Galgal et Masphat et iudicabat Israhelem in supradictis locis

17 revertebaturque in Ramatha ibi enim erat domus eius et ibi iudicabat Israhelem aedificavit etiam ibi altare Domino

Caput 8

1 factum est autem cum senuisset Samuhel posuit filios suos iudices Israel

2 fuitque nomen filii eius primogeniti Iohel et nomen secundi Abia iudicium in Bersabee

3 et non ambulaverunt filii illius in viis eius sed declinaverunt post avaritiam acceperuntque munera et perverterunt iudicium

4 congregati ergo universi maiores natu Israel venerunt ad Samuhel in Ramatha

5 dixeruntque ei ecce tu senuisti et filii tui non ambulantes in viis tuis constitue nobis regem ut iudicet nos sicut universae habent nationes

6 displicuitque sermo in oculis Samuhelis eo quod dixissent da nobis regem ut iudicet nos et oravit Samuhel Dominum

7 dixit autem Dominus ad Samuhel audi vocem populi in omnibus quae loquuntur tibi non enim te abiecerunt sed me ne regnem super eos

8 iuxta omnia opera sua quae fecerunt a die qua eduxi eos de Aegypto usque ad diem hanc sicut dereliquerunt me et servierunt diis alienis sic faciunt etiam tibi

9 nunc ergo audi vocem eorum verumtamen contestare eos et praedic eis ius regis qui regnaturus est super eos

10 dixit itaque Samuhel omnia verba Domini ad populum qui petierat a se regem

11 et ait hoc erit ius regis qui imperaturus est vobis filios vestros tollet et ponet in curribus suis facietque sibi equites et praecursores quadrigarum suarum

12 et constituet sibi tribunos et centuriones et aratores agrorum suorum et messorum segetum et fabros armorum et curruum suorum

13 filias quoque vestras faciet sibi unguentarias et focarias et panificas

14 agros quoque vestros et vineas et oliveta optima tollet et dabit servis suis

15 sed et segetes vestras et vinearum redditus addecimabit ut det eunuchis et famulis suis

16 servos etiam vestros et ancillas et iuvenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo

17 greges vestros addecimabit vosque eritis ei servi

18 et clamabitis in die illa a facie regis vestri quem elegistis vobis et non exaudiet vos Dominus in die illa

19 noluit autem populus audire vocem Samuhel sed dixerunt nequaquam rex enim erit super nos

20 et erimus nos quoque sicut omnes gentes et iudicabit nos rex noster et egredietur ante nos et pugnabit bella nostra pro nobis

21 et audivit Samuhel omnia verba populi et locutus est ea in auribus Domini

22 dixit autem Dominus ad Samuhel audi vocem eorum et constitue super eos regem et ait Samuhel ad viros Israhel vadat unusquisque in civitatem suam

Caput 9

1 et erat vir de Benjamin nomine Cis filius Abihel filii Seror filii Bechoreth filii Afia filii viri Iemini fortis robore

2 et erat ei filius vocabulo Saul electus et bonus et non erat vir de filiis Israhel melior illo ab umero et sursum eminebat super omnem populum

3 perierant autem asinae Cis patris Saul et dixit Cis ad Saul filium suum tolle tecum unum de pueris et consurgens vade et quaere asinas qui cum transissent per montem Ephraim

4 et per terram Salisa et non invenissent transierunt etiam per terram Salim et non erant sed et per terram Iemini et minime reppererunt

5 cum autem venissent in terram Suph dixit Saul ad puerum suum qui erat cum eo veni et revertamur ne forte dimiserit pater meus asinas et sollicitus sit pro nobis

6 qui ait ei ecce est vir Dei in civitate hac vir nobilis omne quod loquitur absque ambiguitate venit nunc ergo eamus illuc si forte indicet nobis de via nostra propter quam venimus

7 dixitque Saul ad puerum suum ecce ibimus quid fereamus ad virum panis defecit in sitarciis nostris et sportulam non habemus ut demus homini Dei nec quicquam aliud

8 rursum puer respondit Sauli et ait ecce inventa est in manu mea quarta pars stateris argenti demus homini Dei ut indicet nobis viam nostram

9 olim in Israhel sic loquebatur unusquisque vadens consulere Deum venite et eamus ad videntem qui enim propheta dicitur hodie vocabatur olim videns

10 et dixit Saul ad puerum suum optimus sermo tuus veni eamus et ierunt in civitatem in qua erat vir Dei

11 cumque ascenderent clivum civitatis invenerunt puellas egredientes ad hauriendam aquam et dixerunt eis num hic est videns

12 quae respondentes dixerunt illis hic est ecce ante te festina nunc hodie enim venit in civitate quia sacrificium est hodie populo in excelso

13 ingredienti urbem statim invenietis eum antequam ascendat excelsum ad vescendum neque enim comesurus est populus donec ille veniat quia ipse benedixit hostiae et deinceps comedunt qui vocati sunt nunc ergo conscendite quia hodie repperietis eum

14 et ascenderunt in civitatem cumque illi ambularent in medio urbis apparuit Samuhel egrediens obviam eis ut ascenderet in excelsum

15 Dominus autem revelaverat auriculam Samuhel ante unam diem quam veniret Saul dicens

16 hac ipsa quae nunc est hora cras mittam ad te virum de terra Benjamin et unguet eum ducem super populum meum Israhel et salvabit populum meum de manu Philisthinorum quia respexi populum meum venit enim clamor eorum ad me

17 cumque aspexisset Samuhel Saulem Dominus ait ei ecce vir quem dixeram tibi iste dominabitur populo meo

18 accessit autem Saul ad Samuhelem in medio portae et ait indica oro mihi ubi est domus videntis

19 et respondit Samuhel Sauli dicens ego sum videns ascende ante me in excelsum ut comedatis mecum hodie et dimittam te mane et omnia quae sunt in corde tuo indicabo tibi

20 et de asinis quas perdidisti nudius tertius ne sollicitus sis quia inventae sunt et cuius erunt optima quaeque Israhel nonne tibi et omni domui patris tui

21 respondens autem Saul ait numquid non filius Iemini ego sum de minima tribu Israhel et cognatio mea novissima

inter omnes familias de tribu Benjamin quare ergo locutus es mihi sermonem istum

22 adsumens itaque Samuhel Saulem et puerum eius introduxit eos in triclinium et dedit eis locum in capite eorum qui fuerant invitati erant enim quasi triginta viri

23 dixitque Samuhel coco da partem quam dedi tibi et praecepi ut reponeres seorsum apud te

24 levavit autem cocus armum et posuit ante Saul dixitque Samuhel ecce quod remansit pone ante te et comede quia de industria servatum est tibi quando populum vocavi et comedit Saul cum Samuhel in die illa

25 et descenderunt de excelso in oppidum et locutus est cum Saul in solario

26 cumque mane surrexissent et iam dilucesceret vocavit Samuhel Saul in solarium dicens surge ut dimittam te et surrexit Saul egressique sunt ambo ipse videlicet et Samuhel

27 cumque descenderent in extrema parte civitatis Samuhel dixit ad Saul dic puero ut antecedit nos et transeat tu autem subsiste paulisper ut indicem tibi verbum Domini

Caput 10

1 tulit autem Samuhel lenticulam olei et effudit super caput eius et deosculatus eum ait ecce unxit te Dominus super hereditatem suam in principem

2 cum abieris hodie a me invenies duos viros iuxta sepulchrum Rachel in finibus Benjamin in meridie dicentque tibi inventae sunt asinae ad quas ieras perquirendas et intermissis pater tuus asinis sollicitus est pro vobis et dicit quid faciam de filio meo

3 cumque abieris inde et ultra transieris et veneris ad quercum Thabor invenient te ibi tres viri ascendentes ad Deum in Bethel unus portans tres hedos et alius tres tortas panis et alius portans lagoonam vini

4 cumque te salutaverint dabunt tibi duos panes et accipies de manu eorum

5 post haec venies in collem Domini ubi est statio Philistinorum et cum ingressus fueris ibi urbem obviam habebis gregem prophetarum descendentium de excelso et ante eos psalterium et tympanum et tibiam et citharam ipsosque prophetantes

6 et insiliet in te spiritus Domini et prophetabis cum eis et mutaberis in virum alium

7 quando ergo evererint signa haec omnia tibi fac quaecumque invenerit manus tua quia Dominus tecum est

8 et descendes ante me in Galgala ego quippe descendam ad te ut offeras oblationem et immoles victimas pacificas septem diebus expectabis donec veniam ad te et ostendam tibi quae facias

9 itaque cum avertissetumerum suum ut abiret a Samuhel inmutavit ei Deus cor aliud et venerunt omnia signa haec in die illa

10 veneruntque ad praedictum collem et ecce cuneus prophetarum obvius ei et insilivit super eum spiritus Dei et prophetavit in medio eorum

11 videntes autem omnes qui noverant eum heri et nudius tertius quod esset cum prophetis et prophetaret dixerunt ad invicem quatenam res accidit filio Cis num et Saul in prophetis

12 responditque alius ad alterum dicens et quis pater eorum propterea versum est in proverbium num et Saul inter prophetas

13 cessavit autem prophetare et venit ad excelsum

14 dixitque patruus Saul ad eum et ad puerum eius quo abistis qui responderunt quaerere asinas quas cum non repperissemus venimus ad Samuhel

15 et dixit ei patruus suus indica mihi quid dixerit tibi Samuhel

16 et ait Saul ad patruum suum indicavit nobis quia inventae essent asinae de sermone autem regni non indicavit ei quem locutus illi fuerat Samuhel

17 et convocavit Samuhel populum ad Dominum in Maspha

18 et ait ad filios Israhel haec dicit Dominus Deus Israhel ego eduxi Israhel de Aegypto et erui vos de manu Aegyptiorum et de manu omnium regum qui adfligebant vos

19 vos autem hodie proiecistis Deum vestrum qui solus salvavit vos de universis malis et tribulationibus vestris et dixistis nequaquam sed regem constitue super nos nunc ergo state coram Domino per tribus vestras et per familias

20 et adplicuit Samuhel omnes tribus Israhel et cecidit sors tribus Benjamin

21 et adplicuit tribum Benjamin et cognationes eius et cecidit cognatio Metri et pervenit usque ad Saul filium Cis quaesierunt ergo eum et non est inventus

22 et consuluerunt post haec Dominum utrumnam venturus esset illuc responditque Dominus ecce absconditus est domi

23 cucurrerunt itaque et tulerunt eum inde stetitque in medio populi et altior fuit universo populo ab umero et sursum

24 et ait Samuhel ad omnem populum certe videtis quem elegit Dominus quoniam non sit similis ei in omni populo et clamavit cunctus populus et ait vivat rex

25 locutus est autem Samuhel ad populum legem regni et scripsit in libro et reposuit coram Domino et dimisit Samuhel omnem populum singulos in domum suam

26 sed et Saul abiit in domum suam in Gabaath et abiit cum eo pars exercitus quorum tetigerat Deus corda

27 filii vero Belial dixerunt num salvare nos poterit iste et despexerunt eum et non adtulerunt ei munera ille vero

dissimulabat se audire

cuncti viri Israhel nimis

Caput 11

1 ascendit autem Naas Ammonites et pugnare coepit adversus Iabesgalaad dixeruntque omnes viri Iabes ad Naas habeto nos foederatos et serviemus tibi

2 et respondit ad eos Naas Ammonites in hoc feriam vobiscum foedus ut eruam omnium vestrum oculos dextros ponamque vos obprobrium in universo Israhel

3 et dixerunt ad eum seniores Iabes concede nobis septem dies ut mittamus nuntios in universos terminos Israhel et si non fuerit qui defendat nos egrediemur ad te

4 venerunt ergo nuntii in Gabaath Saulis et locuti sunt verba audiente populo et levavit omnis populus vocem suam et flevit

5 et ecce Saul veniebat sequens boves de agro et ait quid habet populus quod plorat et narraverunt ei verba virorum Iabes

6 et insilivit spiritus Domini in Saul cum audisset verba haec et iratus est furor eius nimis

7 et adsumens utrumque bovem concidit in frusta misitque in omnes terminos Israhel per manum nuntiorum dicens quicumque non exierit secutusque fuerit Saul et Samuhel sic fiet bubus eius invasit ergo timor Domini populum et egressi sunt quasi vir unus

8 et recensuit eos in Bezec fueruntque filiorum Israhel trecenta milia virorum autem Iuda triginta milia

9 et dixerunt nuntiis qui venerant sic dicetis viris qui sunt in Iabesgalaad cras erit vobis salus cum incaluerit sol venerunt ergo nuntii et adnuntiaverunt viris Iabes qui laetati sunt

10 et dixerunt mane exhibimus ad vos et facietis nobis omne quod placuerit vobis

11 et factum est cum venisset dies crastinus constituit Saul populum in tres partes et ingressus est media castra in vigilia matutina et percussit Ammon usque dum incalesceret dies reliqui autem dispersi sunt ita ut non relinquerentur in eis duo pariter

12 et ait populus ad Samuhel quis est iste qui dixit Saul non regnabit super nos date viros et interficiemus eos

13 et ait Saul non occidetur quisquam in die hac quia hodie fecit Dominus salutem in Israhel

14 dixit autem Samuhel ad populum venite et eamus in Galgala et innovemus ibi regnum

15 et perrexit omnis populus in Galgala et fecerunt ibi regem Saul coram Domino in Galgala et immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino et laetatus est ibi Saul et

Caput 12

1 dixit autem Samuhel ad universum Israhel ecce audiavi vocem vestram iuxta omnia quae locuti estis ad me et constitui super vos regem

2 et nunc rex graditur ante vos ego autem senui et incanui porro filii mei vobiscum sunt itaque conversatus coram vobis ab adolescentia mea usque ad diem hanc ecce praesto sum

3 loquimini de me coram Domino et coram christo eius utrum bovem cuiusquam tulerim an asinum si quempiam calumniatus sum si oppressi aliquem si de manu cuiusquam munus accepi et contemniam illud hodie restituumque vobis

4 et dixerunt non es calumniatus nos neque oppressisti neque tulisti de manu alicuius quippiam

5 dixitque ad eos testis Dominus adversus vos et testis christus eius in die hac quia non inveneritis in manu mea quippiam et dixerunt testis

6 et ait Samuhel ad populum Dominus qui fecit Mosen et Aaron et eduxit patres nostros de terra Aegypti

7 nunc ergo state ut iudicio contendam adversum vos coram Domino de omnibus misericordiis Domini quas fecit vobiscum et cum patribus vestris

8 quomodo ingressus est Iacob in Aegyptum et clamaverunt patres vestri ad Dominum et misit Dominus Mosen et Aaron et eduxit patres vestros ex Aegypto et conlocavit eos in loco hoc

9 qui obliti sunt Domini Dei sui et tradidit eos in manu Sisarae magistri militiae Asor et in manu Philistinorum et in manu regis Moab et pugnaverunt adversum eos

10 postea autem clamaverunt ad Dominum et dixerunt peccavimus quia dereliquimus Dominum et servivimus Baalim et Astharoth nunc ergo erue nos de manu inimicorum nostrorum et serviemus tibi

11 et misit Dominus Hierobaal et Bedan et Ieptha et Samuhel et eruit vos de manu inimicorum vestrorum per circuitum et habitastis confidenter

12 videntes autem quod Naas rex filiorum Ammon venisset adversum vos dixistis mihi nequaquam sed rex imperabit nobis cum Dominus Deus vester regnaret in vobis

13 nunc ergo praesto est rex vester quem elegistis et petistis ecce dedit vobis Dominus regem

14 si timueritis Dominum et servieritis ei et audieritis vocem eius et non exasperaveritis os Domini eritis et vos et rex qui imperat vobis sequentes Dominum Deum vestrum

15 si autem non audieritis vocem Domini sed exasperaveritis sermonem Domini erit manus Domini super vos et super patres vestros

16 sed et nunc state et videte rem istam grandem quam factururus est Dominus in conspectu vestro

17 numquid non messis tritici est hodie invocabo Dominum et dabit voces et pluvias et scietis et videbitis quia

grande malum feceritis vobis in conspectu Domini petentes super vos regem

18 et clamavit Samuhel ad Dominum et dedit Dominus voces et pluviam in die illa

19 et timuit omnis populus nimis Dominum et Samuhel dixitque universus populus ad Samuhel ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum ut non moriamur addidimus enim universis peccatis nostris malum ut peteremus nobis regem

20 dixit autem Samuhel ad populum nolite timere vos fecistis universum malum hoc verumtamen nolite recedere a tergo Domini et servite Domino in omni corde vestro

21 et nolite declinare post vana quae non proderunt vobis neque eruent vos quia vana sunt

22 et non derelinquet Dominus populum suum propter nomen suum magnum quia iuravit Dominus facere vos sibi populum

23 absit autem a me hoc peccatum in Domino ut cessem orare pro vobis et docebo vos viam bonam et rectam

24 igitur timete Dominum et servite ei in veritate et ex toto corde vestro vidistis enim magnifica quae in vobis gesserit

25 quod si perseveraveritis in malitia et vos et rex vester pariter peribitis

Caput 13

1 filius unius anni Saul cum regnare coepisset duobus autem annis regnavit super Israhel

2 et elegit sibi Saul tria milia de Israhel et erant cum Saul duo milia in Machmas et in monte Bethel mille autem cum Ionathan in Gabaath Benjamin porro ceterum populum remisit unumquemque in tabernacula sua

3 et percussit Ionathan stationem Philisthim quae erat in Gabaa quod cum audissent Philisthim Saul cecinit bucina in omni terra dicens audiant Hebraei

4 et universus Israhel audivit huiusmodi famam percussit Saul stationem Philisthinorum et erexit se Israhel adversum Philisthim clamavit ergo populus post Saul in Galgala

5 et Philisthim congregati sunt ad proeliandum contra Israhel triginta milia curruum et sex milia equitum et reliquum vulgus sicut harena quae est in litore maris plurima et ascendentes castrametati sunt in Machmas ad orientem Bethaven

6 quod cum vidissent viri Israhel se in arto sitos adflictus est enim populus absconderunt se in speluncis et in abditis in petris quoque et in antris et in cisternis

7 Hebraei autem transierunt Iordanem terram Gad et Galaad cumque adhuc esset Saul in Galgal universus populus perterritus est qui sequebatur eum

8 et expectavit septem diebus iuxta placitum Samuhel et non venit Samuhel in Galgala dilapsusque est populus ab eo

9 ait ergo Saul adferte mihi holocaustum et pacifica et obtulit holocaustum

10 cumque conplesset offerens holocaustum ecce Samuhel veniebat et egressus est Saul obviam ei ut salutaret eum

11 locutusque est ad eum Samuhel quid fecisti respondit Saul quia vidi quod dilaberetur populus a me et tu non veneras iuxta placitos dies porro Philisthim congregati fuerant in Machmas

12 dixi nunc descendent Philisthim ad me in Galgala et faciem Domini non placavi necessitate compulsus obtuli holocaustum

13 dixitque Samuhel ad Saul stulte egisti nec custodisti mandata Domini Dei tui quae praecepit tibi quod si non fecisses iam nunc praeparasset Dominus regnum tuum super Israhel in sempiternum

14 sed nequaquam regnum tuum ultra consurget quaesivit sibi Dominus virum iuxta cor suum et praecepit ei Dominus ut esset dux super populum suum eo quod non servaveris quae praecepit Dominus

15 surrexit autem Samuhel et ascendit de Galgalis in Gabaa Benjamin et recensuit Saul populum qui inventi fuerant cum eo quasi sescentos viros

16 et Saul et Ionathan filius eius populusque qui inventus fuerat cum eis erat in Gabaa Benjamin porro Philisthim consederant in Machmas

17 et egressi sunt ad praedandum de castris Philisthim tres cunei unus cuneus pergebat contra viam Ephra ad terram Saul

18 porro alius ingrediebatur per viam Bethoron tertius autem verterat se ad iter termini imminentis valli Seboim contra desertum

19 porro faber ferrarius non inveniebatur in omni terra Israhel caverant enim Philisthim ne forte facerent Hebraei gladium aut lanceam

20 descendebat ergo omnis Israhel ad Philisthim ut exaceret unusquisque vomerem suum et ligonem et securim et sarculum

21 retunsae itaque erant acies vomerum et ligonum et tridentum et securium usque ad stimulum corrigendum

22 cumque venisset dies proelii non est inventus ensis et lancea in manu totius populi qui erat cum Saul et cum Ionathan excepto Saul et Ionathan filio eius

23 egressa est autem statio Philisthim ut transcenderet in Machmas

Caput 14

1 et accidit quadam die ut diceret Ionathan filius Saul ad adulescentem armigerum suum veni et transeamus ad stationem Philisthim quae est trans locum illum patri autem suo hoc ipsum non indicavit

2 porro Saul morabatur in extrema parte Gabaa sub maglogranato quae erat in Magron et erat populus cum eo quasi sescentorum virorum

3 et Ahias filius Achitob fratris Ichabod filii Finees qui ortus fuerat ex Heli sacerdote Domini in Silo portabat ephod sed et populus ignorabat quod isset Ionathan

4 erant autem inter ascensus per quos nitebatur Ionathan transire ad stationem Philisthinorum eminentes petrae ex utraque parte et quasi in modum dentium scopuli hinc inde praerupti nomen uni Boses et nomen alteri Sene

5 unus scopulus prominens ad aquilonem ex adverso Machmas et alter a meridie contra Gabaa

6 dixit autem Ionathan ad adulescentem armigerum suum veni transeamus ad stationem incircumcisorum horum si forte faciat Dominus pro nobis quia non est Domino difficile salvare vel in multitudine vel in paucis

7 dixitque ei armiger suus fac omnia quae placent animo tuo perge quo cupis ero tecum ubicumque volueris

8 et ait Ionathan ecce nos transimus ad viros istos cumque apparuerimus eis

9 si taliter locuti fuerint ad nos manete donec veniamus ad vos stemus in loco nostro nec ascendamus ad eos

10 si autem dixerint ascendite ad nos ascendamus quia tradidit eos Dominus in manibus nostris hoc erit nobis signum

11 apparuit igitur uterque stationi Philisthinorum dixeruntque Philisthim en Hebraei egrediuntur de cavernis in quibus absconditi fuerant

12 et locuti sunt viri de statione ad Ionathan et ad armigerum eius dixeruntque ascendite ad nos et ostendimus vobis rem et ait Ionathan ad armigerum suum ascendamus sequere me tradidit enim eos Dominus in manu Israhel

13 ascendit autem Ionathan reptans manibus et pedibus et armiger eius post eum itaque alii cadebant ante Ionathan alios armiger eius interficiebat sequens eum

14 et facta est plaga prima quam percussit Ionathan et armiger eius quasi viginti virorum in media parte iugeri quam par boum in die arare consuevit

15 et factum est miraculum in castris per agros sed et omnis populus stationis eorum qui ierant ad praedandum obstipuit et conturbata est terra et accidit quasi miraculum a Deo

16 et respexerunt speculatores Saul qui erant in Gabaa Benjamin et ecce multitudo prostrata et huc illucque diffugiens

17 et ait Saul populo qui erat cum eo requirite et videte quis abierit ex nobis cumque requisissent repperit non adesse Ionathan et armigerum eius

18 et ait Saul ad Ahiam adplica arcam Dei erat enim ibi arca Dei in die illa cum filiis Israhel

19 cumque loqueretur Saul ad sacerdotem tumultus magnus exortus est in castris Philisthinorum crescebatque paulatim et clarius reboabat et ait Saul ad sacerdotem contrahe manum tuam

20 conclamavit ergo Saul et omnis populus qui erat cum eo et venerunt usque ad locum certaminis et ecce versus fuerat gladius uniuscuiusque ad proximum suum et caedes magna nimis

21 sed et Hebraei qui fuerant cum Philisthim heri et nudius tertius ascenderantque cum eis in castris reversi sunt ut essent cum Israhele qui erant cum Saul et Ionathan

22 omnes quoque Israhelitae qui se absconderant in monte Ephraim audientes quod fugissent Philisthim sociaverunt se cum suis in proelio

23 et salvavit Dominus in die illa Israhel pugna autem pervenit usque Bethaven

24 et vir Israhel sociatus sibi est in die illa adiuravit autem Saul populum dicens maledictus vir qui comederit panem usque ad vesperam donec ulciscar de inimicis meis et non manducavit universus populus panem

25 omneque terrae vulgus venit in saltum in quo erat mel super faciem agri

26 ingressus est itaque populus saltum et apparuit fluens mel nullusque adplicuit manum ad os suum timebat enim populus iuramentum

27 porro Ionathan non audierat cum adiuraret pater eius populum extenditque summitatem virgae quam habebat in manu et intinxit in favo mellis et convertit manum suam ad os suum et inluminati sunt oculi eius

28 respondensque unus de populo ait iureiurando constrinxit pater tuus populum dicens maledictus qui comederit panem hodie defecerat autem populus

29 dixitque Ionathan turbavit pater meus terram vidistis ipsi quia inluminati sunt oculi mei eo quod gustaverim paululum de melle isto

30 quanto magis si comedisset populus de praeda inimicorum suorum quam repperit nonne maior facta fuisset plaga in Philisthim

31 percusserunt ergo in die illa Philistheos a Machmis usque in Ahialon defatigatus est autem populus nimis

32 et versus ad praedam tulit oves et boves et vitulos et mactaverunt in terra comeditque populus cum sanguine

33 nuntiaverunt autem Saul dicentes quod populus peccasset Domino comedens cum sanguine qui ait praevaricati estis volvite ad me iam nunc saxum grande

34 et dixit Saul dispergimini in vulgus et dicite eis ut adducat ad me unusquisque bovem suum et arietem et occidite super istud et vescimini et non peccabitis Domino comedentes cum sanguine adduxit itaque omnis populus unusquisque bovem in manu sua usque ad noctem et occiderunt ibi

35 aedificavit autem Saul altare Domini tuncque primum coepit aedificare altare Domini

36 et dixit Saul inruamus super Philisthim nocte et vastemus eos usque dum inlucescat mane nec relinquamus de eis virum dixitque populus omne quod bonum videtur in oculis tuis fac et ait sacerdos accedamus huc ad Deum

37 et consuluit Saul Deum num persequar Philisthim si trades eos in manu Israhel et non respondit ei in die illa

38 dixitque Saul adplicate huc universos angulos populi et scitote et videte per quem acciderit peccatum hoc hodie

39 vivit Dominus salvator Israhel quia si per Ionathan filium meum factum est absque retractatione morietur ad quod nullus contradixit ei de omni populo

40 et ait ad universum Israhel separamini vos in partem unam et ego cum Ionathan filio meo ero in parte una respondit populus ad Saul quod bonum videtur in oculis tuis fac

41 et dixit Saul ad Dominum Deum Israhel da indicium et deprehensus est Ionathan et Saul populus autem exivit

42 et ait Saul mittite sortem inter me et inter Ionathan filium meum et captus est Ionathan

43 dixit autem Saul ad Ionathan indica mihi quid feceris et indicavit ei Ionathan et ait gustans gustavi in summitate virgae quae erat in manu mea paululum mellis et ecce ego morior

44 et ait Saul haec faciat mihi Deus et haec addat quia morte morieris Ionathan

45 dixitque populus ad Saul ergone Ionathan morietur qui fecit salutem hanc magnam in Israhel hoc nefas est vivit Dominus si ceciderit capillus de capite eius in terram quia cum Deo operatus est hodie liberavit ergo populus Ionathan ut non moreretur

46 recessitque Saul nec persecutus est Philisthim porro Philisthim abierunt in loca sua

47 at Saul confirmato regno super Israhel pugnabat per circuitum adversum omnes inimicos eius contra Moab et filios Ammon et Edom et reges Suba et Philistheos et quocumque se verterat superabat

48 congregatoque exercitu percussit Amalech et eruit Israhel de manu vastatorum eius

49 fuerunt autem filii Saul Ionathan et Iesui et Melchisua nomina duarum filiarum eius nomen primogenitae Merob et nomen minoris Michol

50 et nomen uxoris Saul Ahinoem filia Ahimaas et nomina principum militiae eius Abner filius Ner patrueles Saul

51 Cis fuerat pater Saul et Ner pater Abner filius Abihel

52 erat autem bellum potens adversum Philistheos omnibus diebus Saul nam quemcumque viderat Saul virum fortem et aptum ad proelium sociabat eum sibi

Caput 15

1 et dixit Samuhel ad Saul me misit Dominus ut unguerem te in regem super populum eius Israhel nunc ergo audi vocem Domini

2 haec dicit Dominus exercituum recensui quaecumque fecit Amalech Israheli quomodo restitit ei in via cum ascenderet de Aegypto

3 nunc igitur vade et percute Amalech et demolire universa eius non parcas ei sed interfice a viro usque ad mulie-

rem et parvulum atque lactantem bovem et ovem camelum et asinum

4 praecepit itaque Saul populo et recensuit eos quasi agnos ducenta milia peditum et decem milia virorum Iuda

5 cumque venisset Saul usque ad civitatem Amalech tetendit insidias in torrente

6 dixitque Saul Cineo abite recedite atque descendite ab Amalech ne forte involvam te cum eo tu enim fecisti misericordiam cum omnibus filiis Israhel cum ascenderent de Aegypto et recessit Cineus de medio Amalech

7 percussitque Saul Amalech ab Evila donec venias Sur quae est e regione Aegypti

8 et apprehendit Agag regem Amalech vivum omne autem vulgus interfecit in ore gladii

9 et pepercit Saul et populus Agag et optimis gregibus ovium et armentorum et vestibus et arietibus et universis quae pulchra erant nec voluerunt disperdere ea quicquid vero vile fuit et reprobum hoc demoliti sunt

10 factum est autem verbum Domini ad Samuhel dicens

11 paenitet me quod constituerim Saul regem quia dereliquit me et verba mea opere non implevit contristatusque est Samuhel et clamavit ad Dominum tota nocte

12 cumque de nocte surrexisset Samuhel ut iret ad Saul mane nuntiatum est Samuheli eo quod venisset Saul in Carmelum et erexisset sibi fornicem triumphalem et reversus transisset descendissetque in Galgala venit ergo Samuhel ad Saul et

13 dixit ei Saul benedictus tu Domino implevi verbum Domini

14 dixitque Samuhel et quae est haec vox gregum quae resonat in auribus meis et armentorum quam ego audio

15 et ait Saul de Amalech adduxerunt ea pepercit enim populus melioribus ovibus et armentis ut immolarentur Domino Deo tuo reliqua vero occidimus

16 dixit autem Samuhel ad Saul sine me et indicabo tibi quae locutus sit Dominus ad me nocte dixitque ei loquere

17 et ait Samuhel nonne cum parvulus esses in oculis tuis caput in tribus Israhel factus es unxitque te Dominus regem super Israhel

18 et misit te Dominus in via et ait vade et interfice peccatores Amalech et pugnabis contra eos usque ad internicionem eorum

19 quare ergo non audisti vocem Domini sed versus ad praedam es et fecisti malum in oculis Domini

20 et ait Saul ad Samuhel immo audivi vocem Domini et ambulavi in via per quam misit me Dominus et adduxi Agag regem Amalech et Amalech interfeci

21 tulit autem populus de praeda oves et boves primitias eorum quae caesa sunt ut immolet Domino Deo suo in Galgalis

22 et ait Samuhel numquid vult Dominus holocausta aut victimas et non potius ut oboediatur voci Domini melior est enim oboedientia quam victimae et auscultare magis quam offerre adipem arietum

23 quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare et quasi scelus idolatriae nolle adquiescere pro eo ergo quod abiecisti sermonem Domini abiecit te ne sis rex

24 dixitque Saul ad Samuhel peccavi quia praevaricatus sum sermonem Domini et verba tua timens populum et oboediens voci eorum

25 sed nunc porta quaeso peccatum meum et revertere mecum ut adorem Dominum

26 et ait Samuhel ad Saul non revertar tecum quia proiecisti sermonem Domini et proiecit te Dominus ne sis rex super Israhel

27 et conversus est Samuhel ut abiret ille autem adprehendit summitatem pallii eius quae et scissa est

28 et ait ad eum Samuhel scidit Dominus regnum Israhel a te hodie et tradidit illud proximo tuo meliori te

29 porro Triumphator in Israhel non parcat et paenitudine non flectetur neque enim homo est ut agat paenitentiam

30 at ille ait peccavi sed nunc honora me coram senibus populi mei et coram Israhel et revertere mecum ut adorem Dominum Deum tuum

31 reversus ergo Samuhel secutus est Saulem et adoravit Saul Dominum

32 dixitque Samuhel adducite ad me Agag regem Amalech et oblatus est ei Agag pinguissimus et dixit Agag sicine separat amara mors

33 et ait Samuhel sicut fecit absque liberis mulieres gladius tuus sic absque liberis erit inter mulieres mater tua et in frusta concidit Samuhel Agag coram Domino in Galgalis

34 abiit autem Samuhel in Ramatha Saul vero ascendit in domum suam in Gabaath

35 et non vidit Samuhel ultra Saul usque ad diem mortis suae verumtamen lugebat Samuhel Saul quoniam Dominum paenitebat quod constituisset regem Saul super Israhel

Caput 16

1 dixitque Dominus ad Samuhel usquequo tu luges Saul cum ego proiecerim eum ne regnet super Israhel imple cornu tuum oleo et veni ut mittam te ad Isai Bethlehemitem providi enim in filiis eius mihi regem

2 et ait Samuhel quomodo vadam audiet enim Saul et interficiet me et ait Dominus vitulum de armento tolles in manu tua et dices ad immolandum Domino veni

3 et vocabis Isai ad victimam et ego ostendam tibi quid facias et ungues quemcumque monstravero tibi

4 fecit ergo Samuhel sicut locutus est ei Dominus venitque in Bethlehem et admirati sunt seniores civitatis occurrentes ei dixeruntque pacificus ingressus tuus

5 et ait pacificus ad immolandum Domino veni sanctificamini et venite mecum ut immolem sanctificavit ergo Isai et filios eius et vocavit eos ad sacrificium

6 cumque ingressi essent vidit Heliab et ait num coram Domino est christus eius

7 et dixit Dominus ad Samuhel ne respicias vultum eius neque altitudinem staturae eius quoniam abieci eum nec iuxta intuitum hominis iudico homo enim videt ea quae parent Dominus autem intuetur cor

8 et vocavit Isai Abinadab et adduxit eum coram Samuhel qui dixit nec hunc elegit Dominus

9 adduxit autem Isai Samma de quo ait etiam hunc non elegit Dominus

10 adduxit itaque Isai septem filios suos coram Samuhel et ait Samuhel ad Isai non elegit Dominus ex istis

11 dixitque Samuhel ad Isai numquid iam completi sunt filii qui respondit adhuc reliquus est parvulus et pascit oves et ait Samuhel ad Isai mitte et adduc eum nec enim discumbemus priusquam ille huc venerit

12 misit ergo et adduxit eum erat autem rufus et pulcher aspectu decoraque facie et ait Dominus surge unge eum ipse est enim

13 tulit igitur Samuhel cornu olei et unxit eum in medio fratrum eius et directus est spiritus Domini in David a die illa et in reliquum surgensque Samuhel abiit in Ramatha

14 spiritus autem Domini recessit a Saul et exagitabat eum spiritus nequam a Domino

15 dixeruntque servi Saul ad eum ecce spiritus Dei malus exagitat te

16 iubeat dominus noster et servi tui qui coram te sunt quaerant hominem scientem psallere cithara ut quando arripuerit te spiritus Dei malus psallat manu sua et levius feras

17 et ait Saul ad servos suos providete mihi aliquem bene psallentem et adducite eum ad me

18 et respondens unus de pueris ait ecce vidi filium Isai Bethlehemitem scientem psallere et fortissimum robore et virum bellicosum et prudentem in verbis et virum pulchrum et Dominus est cum eo

19 misit ergo Saul nuntios ad Isai dicens mitte ad me David filium tuum qui est in pascuis

20 tulitque Isai asinum plenum panibus et lagoenam vini et hedum de capris unum et misit per manum David filii sui Saul

21 et venit David ad Saul et stetit coram eo at ille dilexit eum nimis et factus est eius armiger

22 misitque Saul ad Isai dicens stet David in conspectu meo invenit enim gratiam in oculis meis

23 igitur quandocumque spiritus Dei arripiebat Saul tollebat David citharam et percutiebat manu sua et refocilabatur Saul et levius habebat recedebat enim ab eo spiritus malus

Caput 17

1 congregantes vero Philisthim agmina sua in proelium convenerunt in Soccho Iudae et castrametati sunt inter Soccho et Azeca in finibus Dommim

2 porro Saul et viri Israhel congregati venerunt in valle Terebinthi et direxerunt aciem ad pugnandum contra Philisthim

3 et Philisthim stabant super montem ex hac parte et Israhel stabat super montem ex altera parte vallisque erat inter eos

4 et egressus est vir spurius de castris Philisthinorum nomine Goliath de Geth altitudinis sex cubitorum et palmo

5 et cassis aerea super caput eius et lorica hamata induebatur porro pondus loricae eius quinque milia siclorum aeris

6 et ocreas aereas habebat in cruribus et clypeus aereus tegebat umeros eius

7 hastile autem hastae eius erat quasi liciatorium tententium ipsum autem ferrum hastae eius sescentos siclos habebat ferri et armiger eius antecedebat eum

8 stansque clamabat adversum falangas Israhel et dicebat eis quare venitis parati ad proelium numquid ego non sum Philistheus et vos servi Saul eligit ex vobis virum et descendat ad singulare certamen

9 si quiverit pugnare mecum et percusserit me erimus vobis servi si autem ego praevaluerim et percussero eum vos servi eritis et servietis nobis

10 et aiebat Philistheus ego exprobravi agminibus Israhel hodie date mihi virum et ineat mecum singulare certamen

11 audiens autem Saul et omnes viri israhelitae sermones Philisthei huiuscemodi stupebant et metuebant nimis

12 David autem erat filius viri ephrathei de quo supra dictum est de Bethlehem Iuda cui erat nomen Isai qui habebat octo filios et erat vir in diebus Saul senex et grandevus inter viros

13 abierunt autem tres filii eius maiores post Saul in proelium et nomina trium filiorum eius qui perrexerant ad bellum Heliab primogenitus et secundus Abinadab tertiusque Samma

14 David autem erat minimus tribus ergo maioribus secutis Saulem

15 abiit David et reversus est a Saul ut pasceret gregem patris sui in Bethlehem

16 procedebat vero Philistheus mane et vespere et stabat quadraginta diebus

17 dixit autem Isai ad David filium suum accipe fratribus tuis oephi pulentae et decem panes istos et curre in castra ad fratres tuos

18 et decem formellas casei has deferes ad tribunum et fratres tuos visitabis si recte agant et cum quibus ordinati sint disce

19 Saul autem et illi et omnes filii Israhel in valle Terebinthi pugnabant adversum Philisthim

20 surrexit itaque David mane et commendavit gregem custodi et onustus abiit sicut praeceperat ei Isai et venit ad locum Magala et ad exercitum qui egressus ad pugnam vociferatus erat in certamine

21 direxerat enim aciem Israhel sed et Philisthim ex adverso fuerant praeparati

22 derelinquens ergo David vasa quae attulerat sub manu custodis ad sarcinas cucurrit ad locum certaminis et interrogabat si omnia recte agerentur erga fratres suos

23 cumque adhuc ille loqueretur eis apparuit vir ille spurius ascendens Goliath nomine Philistheus de Geth ex castris Philisthinorum et loquente eo haec eadem verba audivit David

24 omnes autem Israhelitae cum vidissent virum fugerunt a facie eius timentes eum valde

25 et dixit unus quispiam de Israhel num vidisti virum hunc qui ascendit ad exprobrandum enim Israheli ascendit virum ergo qui percusserit eum ditabit rex divitiis magnis et filiam suam dabit ei et domum patris eius faciet absque tributo in Israhel

26 et ait David ad viros qui stabant secum dicens quid dabitur viro qui percusserit Philistheum hunc et tulerit obprobrium de Israhel quis est enim hic Philistheus incircumciscus qui exprobravit acies Dei viventis

27 referebat autem ei populus eundem sermonem dicens haec dabuntur viro qui percusserit eum

28 quod cum audisset Heliab frater eius maior loquente eo cum aliis iratus est contra David et ait quare venisti et quare dereliquisti pauculas oves illas in deserto ego novi superbiam tuam et nequitiam cordis tui quia ut videres proelium descendisti

29 et dixit David quid feci numquid non verbum est

30 et declinavit paululum ab eo ad alium dixitque eundem sermonem et respondit ei populus verbum sicut et prius

31 audita sunt autem verba quae locutus est David et adnuntiata in conspectu Saul

32 ad quem cum fuisset adductus locutus est ei non concidat cor cuiusquam in eo ego servus tuus vadam et pugnabo adversum Philistheum

33 et ait Saul ad David non vales resistere Philistheo isti nec pugnare adversum eum quia puer es hic autem vir bellator ab adolescentia sua

34 dixitque David ad Saul pascebat servus tuus patris sui gregem et veniebat leo vel ursus tollebatque arietem de medio gregis

35 et sequebar eos et percutiebam eruebamque de ore eorum et illi consurgebant adversum me et adprehendebam mentum eorum et suffocabam interficiebamque eos

36 nam et leonem et ursum interfeci ego servus tuus erit igitur et Philistheus hic incircumciscus quasi unus ex eis quia ausus est maledicere exercitum Dei viventis

37 et ait David Dominus qui eruit me de manu leonis et de manu ursi ipse liberabit me de manu Philisthei huius dixit autem Saul ad David vade et Dominus tecum sit

38 et induit Saul David vestimentis suis et inposuit galeam aeream super caput eius et vestivit eum lorica

39 accinctus ergo David gladio eius super veste sua coepit temptare si armatus posset incedere non enim habe-

bat consuetudinem dixitque David ad Saul non possum sic incedere quia nec usum habeo et deposuit ea

40 et tulit baculum suum quem semper habebat in manibus et elegit sibi quinque limpidissimos lapides de torrente et misit eos in peram pastorem quam habebat secum et fundam manu tulit et processit adversum Philistheum

41 ibat autem Philistheus incedens et adpropinquans adversum David et armiger eius ante eum

42 cumque inspexisset Philistheus et vidisset David despexit eum erat enim adulescens rufus et pulcher aspectu

43 et dixit Philistheus ad David numquid ego canis sum quod tu venis ad me cum baculo et maledixit Philistheus David in diis suis

44 dixitque ad David veni ad me et dabo carnes tuas volatilibus caeli et bestiis terrae

45 dixit autem David ad Philistheum tu venis ad me cum gladio et hasta et clypeo ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum Dei agminum Israhel quibus exprobrasti

46 hodie et dabit te Dominus in manu mea et percutiam te et auferam caput tuum a te et dabo cadaver castrorum Philisthim hodie volatilibus caeli et bestiis terrae ut sciat omnis terra quia est Deus in Israhel

47 et noverit universa ecclesia haec quia non in gladio nec in hasta salvat Dominus ipse est enim bellum et tradet vos in manus nostras

48 cum ergo surrexisset Philistheus et veniret et adpropinquaret contra David festinavit David et cucurrit ad pugnam ex adverso Philisthei

49 et misit manum suam in peram tulitque unum lapidem et funda iecit et percussit Philistheum in fronte et infixus est lapis in fronte eius et cecidit in faciem suam super terram

50 praevaluitque David adversum Philistheum in funda et in lapide percussusque Philistheum interfecit cumque gladium non haberet in manu David

51 cucurrit et stetit super Philistheum et tulit gladium eius et eduxit de vagina sua et interfecit eum praeciditque caput eius videntes autem Philisthim quod mortuus esset fortissimus eorum fugerunt

52 et consurgentes viri Israhel et Iuda vociferati sunt et persecuti Philistheos usque dum venirent in vallem et usque ad portas Accaron cecideruntque vulnerati de Philisthim in via Sarim usque ad Geth et usque Accaron

53 et revertentes filii Israhel postquam persecuti fuerant Philistheos invaserunt castra eorum

54 adsumens autem David caput Philisthei adtulit illud in Hierusalem arma vero eius posuit in tabernaculo suo

55 eo autem tempore quo viderat Saul David egredientem contra Philistheum ait ad Abner principem militiae de qua stirpe descendit hic adulescens Abner dixitque Abner vivit anima tua rex si novi

56 et ait rex interroga tu cuius filius sit iste puer

57 cumque regressus esset David percusso Philistheo tulit eum Abner et introduxit coram Saul caput Philisthei habentem in manu

58 et ait ad eum Saul de qua progenie es o adulescens dixitque David filius servi tui Isai Bethleemitaie ego sum

Caput 18

1 et factum est cum conplesset loqui ad Saul anima Ionathan conligata est animae David et dilexit eum Ionathan quasi animam suam

2 tulitque eum Saul in die illa et non concessit ei ut reverteretur in domum patris sui

3 inierunt autem Ionathan et David foedus diligebat enim eum quasi animam suam

4 nam expoliavit se Ionathan tunicam qua erat vestitus et dedit eam David et reliqua vestimenta sua usque ad gladium et arcum suum et usque ad balteum

5 egrediebatur quoque David ad omnia quaecumque mississet eum Saul et prudenter se agebat posuitque eum Saul super viros belli et acceptus erat in oculis universi populi maximeque in conspectu famulorum Saul

6 porro cum reverteretur percusso Philistheo David egressae sunt mulieres de universis urbibus Israhel cantantes chorosque ducentes in occursum Saul regis in tympanis laetitiae et in sistris

7 et praecinebant mulieres ludentes atque dicentes percussit Saul mille et David decem milia

8 iratus est autem Saul nimis et displicuit in oculis eius iste sermo dixitque dederunt David decem milia et mihi dederunt mille quid ei superest nisi solum regnum

9 non rectis ergo oculis Saul aspiciebat David ex die illa et deinceps

10 post diem autem alteram invasit spiritus Dei malus Saul et prophetabat in medio domus suae David autem psallebat manu sua sicut per singulos dies tenebatque Saul lanceam

11 et misit eam putans quod configere posset David cum pariete et declinavit David a facie eius secundo

12 et timuit Saul David eo quod esset Dominus cum eo et a se recessisset

13 amovit ergo eum Saul a se et fecit eum tribunum super mille viros et egrediebatur et intrabat in conspectu populi

14 in omnibus quoque viis suis David prudenter agebat et Dominus erat cum eo

15 vidit itaque Saul quod prudens esset nimis et coepit cavere eum

16 omnis autem Israhel et Iuda diligebat David ipse enim egrediebatur et ingrediebatur ante eos

17 dixit autem Saul ad David ecce filia mea maior Merob ipsam dabo tibi uxorem tantummodo esto vir fortis et proeliare bella Domini Saul autem reputabat dicens non sit manus mea in eo sed sit super illum manus Philisthinorum

18 ait autem David ad Saul quis ego sum aut quae est vita mea aut cognatio patris mei in Israhel ut fiam gener regis

19 factum est autem tempus cum deberet dari Merob filia Saul David data est Hadriel Molathitae uxor

20 dilexit autem Michol filia Saul altera David et nuntiatum est Saul et placuit ei

21 dixitque Saul dabo eam illi ut fiat ei in scandalum et sit super eum manus Philisthinorum dixit ergo Saul ad David in duabus rebus gener meus eris hodie

22 et mandavit Saul servis suis loquimini ad David clam me dicentes ecce places regi et omnes servi eius diligunt te nunc ergo esto gener regis

23 et locuti sunt servi Saul in auribus David omnia verba haec et ait David num parum vobis videtur generum esse regis ego autem sum vir pauper et tenuis

24 et renuntiaverunt servi Saul dicentes huiusmodi verba locutus est David

25 dixit autem Saul sic loquimini ad David non habet necesse rex sponsalia nisi tantum centum praepudia Philisthinorum ut fiat ultio de inimicis regis porro Saul cogitabat tradere David in manibus Philisthinorum

26 cumque renuntiassent servi eius David verba quae diximus placuit sermo in oculis David ut fieret gener regis

27 et post dies paucos surgens David abiit cum viris qui sub eo erant et percussis Philisthim ducentis viris adtulit praepudia eorum et adnumeravit ea regi ut esset gener eius dedit itaque ei Saul Michol filiam suam uxorem

28 et vidit Saul et intellexit quia Dominus esset cum David Michol autem filia Saul diligebat eum

29 et Saul magis coepit timere David factusque est Saul inimicus David cunctis diebus

30 et egressi sunt principes Philisthinorum a principio autem egressionis eorum prudentius se gerebat David quam omnes servi Saul et celebre factum est nomen eius nimis

Caput 19

1 locutus est autem Saul ad Jonathan filium suum et ad omnes servos suos ut occiderent David porro Jonathan filius Saul diligebat David valde

2 et indicavit Jonathan David dicens quaerit Saul pater meus occidere te quapropter observa te quaeso mane et manebis clam et absconderis

3 ego autem egrediens stabo iuxta patrem meum in agro ubicumque fueris et ego loquar de te ad patrem meum et quodcumque videro nuntiabo tibi

4 locutus est ergo Jonathan de David bona ad Saul patrem suum dixitque ad eum ne pecces rex in servum tuum David quia non peccavit tibi et opera eius bona sunt tibi valde

5 et posuit animam suam in manu sua et percussit Philistheum et fecit Dominus salutem magnam universo Israhel vidisti et laetatus es quare ergo peccas in sanguine innoxio interficiens David qui est absque culpa

6 quod cum audisset Saul placatus voce Ionathae iuravit vivit Dominus quia non occidetur

7 vocavit itaque Jonathan David et indicavit ei omnia verba haec et introduxit Jonathan David ad Saul et fuit ante eum sicut fuerat heri et nudius tertius

8 motum est autem rursus bellum et egressus David pugnavit adversus Philisthim percussitque eos plaga magna et fugerunt a facie eius

9 et factus est spiritus Domini malus in Saul sedebat autem in domo sua et tenebat lanceam porro David psallebat in manu sua

10 nisusque est Saul configere lancea David in pariete et declinavit David a facie Saul lancea autem casso vulnere perlata est in parietem et David fugit et salvatus est nocte illa

11 misit ergo Saul satellites suos in domum David ut custodirent eum et interficeretur mane quod cum adnuntiasset David Michol uxor sua dicens nisi salvaveris te nocte hac cras morieris

12 deposuit eum per fenestram porro ille abiit et aufugit atque salvatus est

13 tulit autem Michol statuam et posuit eam super lectum et pellem pilosam caprarum posuit ad caput eius et operuit eam vestimentis

14 misit autem Saul apparitores qui raperent David et responsum est quod aegrotaret

15 rursusque misit Saul nuntios ut viderent David dicens adferre eum ad me in lecto ut occidatur

16 cumque venissent nuntii inventum est simulacrum super lectum et pellis caprarum ad caput eius

17 dixitque Saul ad Michol quare sic inlusisti mihi et dimisisti inimicum meum ut fugeret et respondit Michol ad Saul quia ipse locutus est mihi dimitte me alioquin interficiam te

18 David autem fugiens salvatus est et venit ad Samuhel in Ramatha et nuntiavit ei omnia quae fecerat sibi Saul et abierunt ipse et Samuhel et morati sunt in Nahioth

19 nuntiatum est autem Sauli a dicentibus ecce David in Nahioth in Rama

20 misit ergo Saul lictores ut raperent David qui cum viderent eum prophetarum vaticinantium et Samuhel stantem super eos factus est etiam in illis spiritus Domini et prophetare coeperunt etiam ipsi

21 quod cum nuntiatum esset Sauli misit alios nuntios prophetaverunt autem et illi et rursus Saul misit tertios nuntios qui et ipsi prophetaverunt

22 abiit autem etiam ipse in Ramatha et venit usque ad cisternam magnam quae est in Soccho et interrogavit et dixit in quo loco sunt Samuhel et David dictumque est ei ecce in Nahioth sunt in Rama

23 et abiit in Nahioth in Rama et factus est etiam super eum spiritus Dei et ambulabat ingrediens et prophetabat usque dum veniret in Nahioth in Rama

24 et expoliavit se etiam ipse vestimentis suis et propheta-
vit cum ceteris coram Samuhel et cecidit nudus tota die

illa et nocte unde et exivit proverbium num et Saul inter prophetas

Caput 20

1 fugit autem David de Nahioth quae erat in Rama veniensque locutus est coram Ionathan quid feci quae est iniquitas mea et quod peccatum meum in patrem tuum quia quaerit animam meam

2 qui dixit ei absit non morieris neque enim faciet pater meus quicquam grande vel parvum nisi prius indicaverit mihi hunc ergo celavit me pater meus sermonem tantummodo nequaquam erit istud

3 et iuravit rursum David et ille ait scit profecto pater tuus quia inveni gratiam in oculis tuis et dicit nesciat hoc Ionathan ne forte tristetur quinimmo vivit Dominus et vivit anima tua quia uno tantum ut ita dicam gradu ego morsque dividimur

4 et ait Ionathan ad David quodcumque dixerit mihi anima tua faciam tibi

5 dixit autem David ad Ionathan ecce kalendae sunt crastino et ego ex more sedere soleo iuxta regem ad vescendum dimitte ergo me ut abscondar in agro usque ad vesperam diei tertiae

6 si requisierit me pater tuus respondebis ei rogavit me David ut iret celeriter in Bethleem civitatem suam quia victimae sollemnes ibi sunt universis contribulibus eius

7 si dixerit bene pax erit servo tuo si autem fuerit iratus scito quia completa est malitia eius

8 fac ergo misericordiam in servum tuum quia foedus Domini me famulum tuum tecum inire fecisti si autem est in me aliqua iniquitas tu me interfice et ad patrem tuum ne introducas me

9 et ait Ionathan absit hoc a te neque enim fieri potest ut si certo cognovero completam patris mei esse malitiam contra te non adnuntiem tibi

10 responditque David ad Ionathan quis nuntiabit mihi si quid forte responderit tibi pater tuus dure

11 et ait Ionathan ad David veni egrediamur in agrum cumque exissent ambo in agrum

12 ait Ionathan ad David Domine Deus Israhel si investigavero sententiam patris mei crastino vel perendie et aliquid boni fuerit super David et non statim misero ad te et notum tibi fecero

13 haec faciat Dominus Ionathan et haec augeat si autem perseveraverit patris mei malitia adversum te revelabo aurem tuam et dimittam te ut vadas in pace et sit Dominus tecum sicut fuit cum patre meo

14 et si vixero facies mihi misericordiam Domini si vero mortuus fuero

15 non auferas misericordiam tuam a domo mea usque in sempiternum quando eradicaverit Dominus inimicos David unumquemque de terra

16 pepigit ergo foedus Ionathan cum domo David et requisivit Dominus de manu inimicorum David

17 et addidit Ionathan deierare David eo quod diligeret illum sicut animam enim suam ita diligebat eum

18 dixitque ad eum Ionathan cras kalendae sunt et requireris

19 requiretur enim sessio tua usque perendie descendes ergo festinus et venies in locum ubi celandus es in die qua operari licet et sedebis iuxta lapidem cui est nomen Ezel

20 et ego tres sagittas mittam iuxta eum et iaciam quasi exercens me ad signum

21 mittam quoque et puerum dicens ei vade et adfer mihi sagittas

22 si dixero puero ecce sagittae intra te sunt tolle eas tu veni ad me quia pax tibi est et nihil est mali vivit Dominus si autem sic locutus fuero puero ecce sagittae ultra te sunt vade quia dimisit te Dominus

23 de verbo autem quod locuti fuimus ego et tu sit Dominus inter me et te usque in sempiternum

24 absconditus est ergo David in agro et venerunt kalendae et sedit rex ad comedendum panem

25 cumque sedisset rex super cathedram suam secundum consuetudinem quae erat iuxta parietem surrexit Ionathan et sedit Abner ex latere Saul vacuusque apparuit locus David

26 et non est locutus Saul quicquam in die illa cogitabat enim quod forte evenisset ei ut non esset mundus nec purificatus

27 cumque inluxisset dies secunda post kalendas rursum vacuus apparuit locus David dixitque Saul ad Ionathan filium suum cur non venit filius Isai nec heri nec hodie ad vescendum

28 et respondit Ionathan Sauli rogavit me obnixe ut iret in Bethleem

29 et ait dimitte me quoniam sacrificium sollemne est in civitate unus de fratribus meis accersivit me nunc ergo si inveni gratiam in oculis tuis vadam cito et videbo fratres meos ob hanc causam non venit ad mensam regis

30 iratus autem Saul adversus Ionathan dixit ei fili mulieris virum ultro rapientis numquid ignoro quia diligis filium Isai in confusionem tuam et in confusionem ignominiosae matris tuae

31 omnibus enim diebus quibus filius Isai vixerit super terram non stabilieris tu neque regnum tuum itaque iam nunc mitte et adduc eum ad me quia filius mortis est

32 respondens autem Ionathan Sauli patri suo ait quare moritur quid fecit

33 et arripuit Saul lanceam ut percuteret eum et intellexit Ionathan quod definitum esset patri suo ut interficeret David

34 surrexit ergo Ionathan a mensa in ira furoris et non comedit in die kalendarum secunda panem contristatus est enim super David eo quod confudisset eum pater suus

35 cumque inluxisset mane venit Ionathan in agrum iuxta placitum David et puer parvulus cum eo

36 et ait ad puerum suum vade et adfer mihi sagittas quas ego iacio cumque puer cucurrisset iecit aliam sagittam trans puerum

37 venit itaque puer ad locum iaculi quod miserat Ionathan et clamavit Ionathan post tergum pueri et ait ecce ibi est sagitta porro ultra te

38 clamavitque Ionathan post tergum pueri festina velociter ne steteris collegit autem puer Ionathae sagittas et adtulit ad dominum suum

39 et quid ageretur penitus ignorabat tantummodo enim Ionathan et David rem noverant

40 dedit igitur Ionathan arma sua puero et dixit ei vade defer in civitatem

41 cumque abisset puer surrexit David de loco qui vergebat ad austrum et cadens pronus in terram adoravit tertio et osculantes alterutrum fleverunt pariter David autem amplius

42 dixit ergo Ionathan ad David vade in pace quaecumque iuravimus ambo in nomine Domini dicentes Dominus sit inter me et te et inter semen meum et semen tuum usque in sempiternum et surrexit et abiit sed et Ionathan ingressus est civitatem

Caput 21

1 venit autem David in Nobe ad Ahimelech sacerdotem et obstipuit Ahimelech eo quod venisset David et dixit ei quare tu solus et nullus est tecum

2 et ait David ad Ahimelech sacerdotem rex praecepit mihi sermonem et dixit nemo sciat rem propter quam a me missus es et cuiusmodi tibi praecepta dederim nam et pueri condixi in illum et illum locum

3 nunc igitur si quid habes ad manum vel quinque panes da mihi aut quicquid inveneris

4 et respondens sacerdos David ait ei non habeo panes laicos ad manum sed tantum panem sanctum si mundi sunt pueri maxime a mulieribus

5 et respondit David sacerdoti et dixit ei equidem si de mulieribus agitur continuimus nos ab heri et nudius tertius quando egrediebamur et fuerunt vasa puerorum sancta porro via haec polluta est sed et ipsa hodie sanctificabitur in vasis

6 dedit ergo ei sacerdos sanctificatum panem neque enim erat ibi panis nisi tantum panes propositionis qui sublati fuerant a facie Domini ut ponerentur panes calidi

7 erat autem ibi vir de servis Saul in die illa intus in tabernaculo Domini et nomen eius Doec Idumeus potentissimus pastorum Saul

8 dixit autem David ad Ahimelech si habes hic ad manum hastam aut gladium quia gladium meum et arma mea non tuli mecum sermo enim regis urgebat

9 et dixit sacerdos gladius Goliath Philisthei quem percussisti in valle Terebinthi est involutus pallio post ephod si istum vis tollere tolle neque enim est alius hic absque eo et ait David non est huic alter similis da mihi eum

10 surrexit itaque David et fugit in die illa a facie Saul et venit ad Achis regem Geth

11 dixeruntque ei servi Achis numquid non iste est David rex terrae nonne huic cantabant per choros dicentes percussit Saul mille et David decem milia

12 posuit autem David sermones istos in corde suo et extimuit valde a facie Achis regis Geth

13 et inmutavit os suum coram eis et conlabebatur inter manus eorum et inpingebat in ostia portae defluebantque salivae eius in barbam

14 et ait Achis ad servos suos vidistis hominem insanum quare adduxistis eum ad me

15 an desunt nobis furiosi quod introduxistis istum ut fureret me praesente hicine ingreditur domum meam

Caput 22

1 abiit ergo inde David et fugit in speluncam Odollam quod cum audissent fratres eius et omnis domus patris eius descenderunt ad eum illuc

2 et convenerunt ad eum omnes qui erant in angustia constituti et oppressi aere alieno et amaro animo et factus est eorum princeps fueruntque cum eo quasi quadringenti viri

3 et profectus est David inde in Maspha quae est Moab et dixit ad regem Moab maneat oro pater meus et mater mea vobiscum donec sciam quid faciat mihi Deus

4 et reliquit eos ante faciem regis Moab manseruntque apud eum cunctis diebus quibus David fuit in praesidio

5 dixitque Gad propheta ad David noli manere in praesidio proficiscere et vade in terram Iuda et profectus David venit in saltum Hareth

6 et audivit Saul quod apparuisset David et viri qui erant cum eo Saul autem cum maneret in Gabaa et esset in nemore quod est in Rama hastam manu tenens cunctique socii eius circumstarent eum

7 ait ad servos suos qui adsistebant ei audite filii Iemini numquid omnibus vobis dabit filius Isai agros et vineas et universos vos faciet tribunos et centuriones

8 quoniam coniurastis omnes adversum me et non est qui mihi renuntiet maxime cum et filius meus foedus iunxerit cum filio Isai non est qui vicem meam doleat ex vobis nec qui adnuntiet mihi eo quod suscitaverit filius meus servum meum adversum me insidiantem mihi usque hodie

9 respondens autem Doec Idumeus qui adsistebat et erat primus inter servos Saul vidi inquit filium Isai in Nobe apud Ahimelech filium Achitob

10 qui consuluit pro eo Dominum et cibaria dedit ei sed et gladium Goliath Philisthei dedit illi

11 misit ergo rex ad accersiendum Ahimelech filium Achitob sacerdotem et omnem domum patris eius sacerdotum qui erant in Nobe qui venerunt universi ad regem

12 et ait Saul audi fili Achitob qui respondit praesto sum domine

13 dixitque ad eum Saul quare coniurastis adversum me tu et filius Isai et dedisti ei panes et gladium et consuluisti pro eo Deum ut consurgeret adversum me insidiator usque hodie permanens

14 respondensque Ahimelech regi ait et quis in omnibus servis tuis sicut David fidelis et gener regis et pergens ad imperium tuum et gloriosus in domo tua

15 num hodie coepi consulere pro eo Deum absit hoc a me ne suspicetur rex adversum servum suum rem huiuscemodi in universa domo patris mei non enim scivit servus tuus quicquam super hoc negotio vel modicum vel grande

16 dixitque rex morte morieris Ahimelech tu et omnis domus patris tui

17 et ait rex emissariis qui circumstabant eum convertimini et interficite sacerdotes Domini nam manus eorum cum David est scientes quod fugisset non indicaverunt mihi noluerunt autem servi regis extendere manum suam in sacerdotes Domini

18 et ait rex Doec convertere tu et inrue in sacerdotes conversusque Doec Idumeus inruit in sacerdotes et trucidavit in die illa octoginta quinque viros vestitos ephod lineo

19 Nobe autem civitatem sacerdotum percussit in ore gladii viros et mulieres parvulos et lactantes bovem et asinum et ovem in ore gladii

20 evadens autem unus filius Ahimelech filii Achitob cuius nomen erat Abiathar fugit ad David

21 et adnuntiavit ei quod occidisset Saul sacerdotes Domini

22 et ait David ad Abiathar sciebam in die illa quod cum ibi esset Doec Idumeus procul dubio adnuntiaret Saul ego sum reus omnium animarum patris tui

23 mane mecum ne timeas si quis quaesierit animam meam quaeret et animam tuam mecumque servaberis

Caput 23

1 et nuntiaverunt David dicentes ecce Philisthim obpugnant Ceila et diripiunt areas

2 consuluit igitur David Dominum dicens num vadam et percutiam Philistheos istos et ait Dominus ad David vade et percuties Philistheos et salvabis Ceila

3 et dixerunt viri qui erant cum David ad eum ecce nos hic in Iudaea consistentes timemus quanto magis si ierimus in Ceila adversum agmina Philisthinorum

4 rursum ergo David consuluit Dominum qui respondens ei ait surge et vade in Ceila ego enim tradam Philistheos in manu tua

5 abiit David et viri eius in Ceila et pugnavit adversum Philistheos et abegit iumenta eorum et percussit eos plaga magna et salvavit David habitatores Ceilae

6 porro eo tempore quo fugiebat Abiathar filius Ahimelech ad David in Ceila ephod secum habens descenderat

7 nuntiatum est autem Saul quod venisset David in Ceila et ait Saul tradidit eum Deus in manus meas conclususque est introgressus urbem in qua portae et serae

8 et praecepit Saul omni populo ut ad pugnam descenderet in Ceila et obsideret David et viros eius

9 quod cum rescisset David quia praepararet ei Saul clam malum dixit ad Abiathar sacerdotem adplica ephod

10 et ait David Domine Deus Israhel audivit famam servus tuus quod disponat Saul venire ad Ceila ut evertat urbem propter me

11 si tradent me viri Ceila in manus eius et si descendet Saul sicut audivit servus tuus Domine Deus Israhel indica servo tuo et ait Dominus descendet

12 dixitque David si tradent viri Ceilae me et viros qui sunt mecum in manu Saul et dixit Dominus tradent

13 surrexit ergo David et viri eius quasi sescenti et egressi de Ceila huc atque illuc vagabantur incerti nuntiatumque est Saul quod fugisset David de Ceila quam ob rem dissimulavit exire

14 morabatur autem David in deserto in locis firmissimis mansitque in monte solitudinis Ziph quaerebat tamen eum Saul cunctis diebus et non tradidit eum Deus in manus eius

15 et vidit David quod egressus esset Saul ut quaereret animam eius porro David erat in deserto Ziph in silva

16 et surrexit Jonathan filius Saul et abiit ad David in silva et confortavit manus eius in Deo dixitque ei

17 ne timeas neque enim inveniet te manus Saul patris mei et tu regnabis super Israhel et ego ero tibi secundus sed et Saul pater meus scit hoc

18 percussit igitur uterque foedus coram Domino mansitque David in silva Ionathas autem reversus est in domum suam

19 ascenderunt autem Ziphei ad Saul in Gabaa dicentes nonne David latitat apud nos in locis tutissimis silvae in colle Achilae quae est ad dexteram deserti

20 nunc ergo sicut desideravit anima tua ut descenderes descende nostrum autem erit ut tradamus eum in manus regis

21 dixitque Saul benedicti vos a Domino quia doluistis vicem meam

22 abite oro et diligentius praeparate et curiosius agite et considerate locum ubi sit pes eius vel quis viderit eum ibi recogitat enim de me quod callide insidiet ei

23 considerate et videte omnia latibula eius in quibus absconditur et revertimini ad me ad rem certam ut vadam vobiscum quod si etiam in terra se abstruserit perscrutabor eum in cunctis milibus Iuda

24 at illi surgentes abierunt in Ziph ante Saul David autem et viri eius erant in deserto Maon in campestribus ad dextram Iesimuth

25 ivit ergo Saul et socii eius ad quaerendum et nuntiatum est David statimque descendit ad petram et versabatur in deserto Maon quod cum audisset Saul persecutus est David in deserto Maon

26 et ibat Saul ad latus montis ex parte una David autem et viri eius erant in latere montis ex parte altera porro Da-

vid desperabat se posse evadere a facie Saul itaque Saul et viri eius in modum coronae cingebant David et viros eius ut caperent eos

27 et nuntius venit ad Saul dicens festina et veni quoniam infuderunt se Philisthim super terram

28 reversus est ergo Saul desistens persequi David et perrexit in occursum Philisthinorum propter hoc vocaverunt locum illum petram Dividentem

29 ascendit ergo David inde et habitavit in locis tutissimis Engaddi

Caput 24

1 cumque reversus esset Saul postquam persecutus est Philistheos nuntiaverunt ei dicentes ecce David in deserto est Engaddi

2 adsumens ergo Saul tria milia electorum virorum ex omni Israhel perrexit ad investigandum David et viros eius etiam super abruptissimas petras quae solis hibicibus perviae sunt

3 et venit ad caulas quoque ovium quae se offerebant vianti eratque ibi spelunca quam ingressus est Saul ut purgaret ventrem porro David et viri eius in interiori parte speluncae latebant

4 et dixerunt servi David ad eum ecce dies de qua locutus est Dominus ad te ego tradam tibi inimicum tuum ut facias ei sicut placuerit in oculis tuis surrexit ergo David et praecidit oram clamydis Saul silenter

5 post haec percussit cor suum David eo quod abscidisset oram clamydis Saul

6 dixitque ad viros suos propitius mihi sit Dominus ne faciam hanc rem domino meo christo Domini ut mittam manum meam in eum quoniam christus Domini est

7 et confregit David viros suos sermonibus et non permisit eos ut consurgerent in Saul porro Saul exurgens de spelunca pergebat coepto itinere

8 surrexit autem et David post eum et egressus de spelunca clamavit post tergum Saul dicens domine mi rex et respexit Saul post se et inclinans se David pronus in terram adoravit

9 dixitque ad Saul quare audis verba hominum loquentium David quaerit malum adversum te

10 ecce hodie viderunt oculi tui quod tradiderit te Dominus in manu mea in spelunca et cogitavi ut occiderem te sed pepercit tibi oculus meus dixi enim non extendam manum meam in domino meo quia christus Domini est

11 quin potius pater mi vide et cognosce oram clamydis tuae in manu mea quoniam cum praeciderem summitatem clamydis tuae nolui extendere manum meam in te animadvertite et vide quoniam non est in manu mea malum neque iniquitas neque peccavi in te tu autem insidiaris animae meae ut auferas eam

12 iudicet Dominus inter me et te et ulciscatur me Dominus ex te manus autem mea non sit in te

13 sicut et in proverbio antiquo dicitur ab impiis egredietur impietas manus ergo mea non sit in te

14 quem sequeris rex Israhel quem persequeris canem mortuum sequeris et pulicem unum

15 sit Dominus iudex et iudicet inter me et te et videat et diiudicet causam meam et eruat me de manu tua

16 cum autem conplesset David loquens sermones huiusmodi ad Saul dixit Saul numquid vox haec tua est fili mi David et levavit Saul vocem suam et flevit

17 dixitque ad David iustior tu es quam ego tu enim tribuisti mihi bona ego autem reddidi tibi mala

18 et tu indicasti hodie quae feceris mihi bona quomodo tradiderit me Dominus in manu tua et non occideris me

19 quis enim cum invenerit inimicum suum dimittet eum in via bona sed Dominus reddat tibi vicissitudinem hanc pro eo quod hodie operatus es in me

20 et nunc quia scio quod certissime regnaturus sis et habiturus in manu tua regnum Israhel

21 iura mihi in Domino ne deleas semen meum post me neque auferas nomen meum de domo patris mei

22 et iuravit David Sauli abiit ergo Saul in domum suam et David et viri eius ascenderunt ad tutiora loca

Caput 25

1 mortuus est autem Samuhel et congregatus est universus Israhel et planxerunt eum et sepelierunt in domo sua in Rama consurgensque David descendit in desertum Pharan

2 erat autem vir quispiam in solitudine Maon et possessio eius in Carmelo et homo ille magnus nimis erantque ei oves tria milia et mille caprae et accidit ut tonderetur grex eius in Carmelo

3 nomen autem viri illius erat Nabal et nomen uxoris eius Abigail eratque mulier illa prudentissima et speciosa porro vir eius durus et pessimus et malitiosus erat autem de genere Chaleb

4 cum ergo audisset David in deserto quod tonderet Nabal gregem suum

5 misit decem iuvenes et dixit eis ascendite in Carmelum et venietis ad Nabal et salutabitis eum ex nomine meo pacifice

6 et dicetis sic fratribus meis et tibi pax et domui tuae pax et omnibus quaecumque habes sit pax

7 audivi quod tonderent pastores tui qui erant nobiscum in deserto numquam eis molesti fuimus nec aliquando defuit eis quicquam de grege omni tempore quo fuerunt nobiscum in Carmelo

8 interroga pueros tuos et indicabunt tibi nunc ergo inveniant pueri gratiam in oculis tuis in die enim bona venimus quodcumque invenerit manus tua da servis tuis et filio tuo David

9 cumque venissent pueri David locuti sunt ad Nabal omnia verba haec ex nomine David et siluerunt

10 respondens autem Nabal pueris David ait quis est David et quis est filius Isai hodie increverunt servi qui fugiunt dominos suos

11 tollam ergo panes meos et aquas meas et carnes pecorum quae occidi tonsoribus meis et dabo viris quos nescio unde sint

12 regressi sunt itaque pueri David per viam suam et reversi venerunt et nuntiaverunt ei omnia verba quae dixerat

13 tunc David ait viris suis accingatur unusquisque gladio suo et accincti sunt singuli gladio suo accinctusque est et David ense suo et secuti sunt David quasi quadringenti viri porro ducenti remanserunt ad sarcinas

14 Abigail autem uxori Nabal nuntiavit unus de pueris dicens ecce misit David nuntios de deserto ut benedicerent domino nostro et aversus est eos

15 homines isti boni satis fuerunt nobis et non molesti nec quicquam aliquando periit omni tempore quo sumus conversati cum eis in deserto

16 pro muro erant nobis tam in nocte quam in die omnibus diebus quibus pavimus apud eos greges

17 quam ob rem considera et recogita quid facias quoniam completa est malitia adversum virum tuum et adversum domum tuam et ipse filius est Belial ita ut nemo ei possit loqui

18 festinavit igitur Abigail et tulit ducentos panes et duos utres vini et quinque arietes coctos et quinque sata pulentae et centum ligaturas uvae passae et ducentas massas caricarum et inposuit super asinos

19 dixitque pueris suis praecedite me ecce ego post tergum sequar vos viro autem suo Nabal non indicavit

20 cum ergo ascendisset asinum et descenderet ad radices montis David et viri eius descendebant in occursum eius quibus et illa occurrit

21 et ait David vere frustra servavi omnia quae huius erant in deserto et non periit quicquam de cunctis quae ad eum pertinebant et reddidit mihi malum pro bono

22 haec faciat Deus inimicis David et haec addat si reliquero de omnibus quae ad eum pertinent usque mane mingentem ad parietem

23 cum autem vidisset Abigail David festinavit et descendit de asino et procidit coram David super faciem suam et adoravit super terram

24 et cecidit ad pedes eius et dixit in me sit domine mi haec iniquitas loquatur obsecro ancilla tua in auribus tuis et audi verba famulae tuae

25 ne ponat oro dominus meus rex cor suum super virum istum iniquum Nabal quia secundum nomen suum stultus est et est stultitia cum eo ego autem ancilla tua non vidi pueros tuos domine mi quos misisti

26 nunc ergo domine mi vivit Dominus et vivit anima tua qui prohibuit te ne venires in sanguine et salvavit manum tuam tibi et nunc fiant sicut Nabal inimici tui et qui quaerunt domino meo malum

27 quapropter suscipe benedictionem hanc quam adtulit ancilla tua tibi domino meo et da pueris qui sequuntur te dominum meum

28 aufer iniquitatem famulae tuae faciens enim faciet tibi Dominus domino meo domum fidelem quia proelia Domini domine mi tu proeliaris malitia ergo non inveniatur in te omnibus diebus vitae tuae

29 si enim surrexerit aliquando homo persequens te et quaerens animam tuam erit anima domini mei custodita quasi in fasciculo viventium apud Dominum Deum tuum porro anima inimicorum tuorum rotabitur quasi in impetu et circulo fundae

30 cum ergo fecerit tibi Dominus domino meo omnia quae locutus est bona de te et constituerit te ducem super Israhel

31 non erit tibi hoc in singultum et in scrupulum cordis domino meo quod effuderis sanguinem innoxium aut ipse te ultus fueris et cum benefecerit Dominus domino meo recordaberis ancillae tuae

32 et ait David ad Abigail benedictus Dominus Deus Israhel qui misit te hodie in occursum meum et benedictum eloquium tuum

33 et benedicta tu quae prohibuisti me hodie ne irem ad sanguinem et ulciscerer me manu mea

34 alioquin vivit Dominus Deus Israhel qui prohibuit me malum facere tibi nisi cito venisses in occursum mihi non remansisset Nabal usque ad lucem matutinam mingens ad parietem

35 suscepit ergo David de manu eius omnia quae adtulerat ei dixitque ei vade pacifice in domum tuam ecce audivi vocem tuam et honoravi faciem tuam

36 venit autem Abigail ad Nabal et ecce erat ei convivium in domo eius quasi convivium regis et cor Nabal iucundum erat enim ebrius nimis et non indicavit ei verbum pusillum aut grande usque in mane

37 diluculo autem cum digessisset vinum Nabal indicavit ei uxor sua verba haec et emortuum est cor eius intrinsecus et factus est quasi lapis

38 cumque pertransissent decem dies percussit Dominus Nabal et mortuus est

39 quod cum audisset David mortuum Nabal ait benedictus Dominus qui iudicavit causam obprobrii mei de manu Nabal et servum suum custodivit a malo et malitiam Nabal reddidit Dominus in caput eius misit ergo David et locutus est ad Abigail ut sumeret eam sibi in uxorem

40 et venerunt pueri David ad Abigail in Carmelum et locuti sunt ad eam dicentes David misit nos ad te ut accipiat te sibi in uxorem

41 quae consurgens adoravit prona in terram et ait ecce famula tua sit in ancillam ut lavet pedes servorum domini mei

42 et festinavit et surrexit Abigail et ascendit super asinum et quinque puellae ierunt cum ea pedisequae eius et secuta est nuntios David et facta est illi uxor

43 sed et Ahinoem accepit David de Iezrahel et fuit utraque uxor eius

44 Saul autem dedit Michol filiam suam uxorem David Falti filio Lais qui erat de Gallim

Caput 26

1 et venerunt Ziphei ad Saul in Gabaa dicentes ecce David absconditus est in colle Achilae quae est ex adverso solitudinis

2 et surrexit Saul et descendit in desertum Ziph et cum eo tria milia virorum de electis Israhel ut quaereret David in deserto Ziph

3 et castrametatus est Saul in Gabaa Achilae quae erat ex adverso solitudinis in via David autem habitabat in deserto videns autem quod venisset Saul post se in desertum

4 misit exploratores et didicit quod venisset certissime

5 et surrexit David et venit ad locum ubi erat Saul cumque vidisset locum in quo dormiebat Saul et Abner filius Ner princeps militiae eius Saulem dormientem in tentorio et reliquum vulgus per circuitum eius

6 ait David ad Ahimelech Cettheum et Abisai filium Sarviae fratrem Ioab dicens quis descendet mecum ad Saul in castra dixitque Abisai ego descendam tecum

7 venerunt ergo David et Abisai ad populum nocte et invenerunt Saul iacentem et dormientem in tentorio et hastam fixam in terra ad caput eius Abner autem et populum dormientes in circuitu eius

8 dixitque Abisai ad David conclusit Deus hodie inimicum tuum in manus tuas nunc ergo perfodiam eum lancea in terra semel et secundo opus non erit

9 et dixit David ad Abisai ne interficias eum quis enim extendit manum suam in christum Domini et innocens erit

10 et dixit David vivit Dominus quia nisi Dominus percusserit eum aut dies eius venerit ut moriatur aut in proelium descendens perierit

11 propitius mihi sit Dominus ne extendam manum meam in christum Domini nunc igitur tolle hastam quae est ad caput eius et scyphum aquae et abeamus

12 tulit ergo David hastam et scyphum aquae qui erat ad caput Saul et abierunt et non erat quisquam qui videret et intellexeret et vigilaret sed omnes dormiebant quia sopor Domini inruerat super eos

13 cumque transisset David ex adverso et stetisset in vertice montis de longe et esset grande intervallum inter eos

14 clamavit David ad populum et ad Abner filium Ner dicens nonne respondebis Abner et respondens Abner ait quis es tu qui clamas et inquietas regem

15 et ait David ad Abner numquid non vir tu es et quis alius similis tui in Israhel quare ergo non custodisti dominum tuum regem ingressus est enim unus de turba ut interficeret regem dominum tuum

16 non est bonum hoc quod fecisti vivit Dominus quoniam filii mortis estis vos qui non custodistis dominum ve-

strum christum Domini nunc ergo vide ubi sit hasta regis et ubi scyphus aquae qui erat ad caput eius

17 cognovit autem Saul vocem David et dixit num vox tua est haec fili mi David et David vox mea domine mi rex

18 et ait quam ob causam dominus meus persequitur servum suum quid feci aut quod est in manu mea malum

19 nunc ergo audi oro domine mi rex verba servi tui si Dominus incitat te adversum me odoretur sacrificium si autem filii hominum maledicti sunt in conspectu Domini qui eiecerunt me hodie ut non habitem in hereditate Domini dicentes vade servi diis alienis

20 et nunc non effundatur sanguis meus in terra coram Domino quia egressus est rex Israhel ut quaerat pulicem unum sicut persequitur perdix in montibus

21 et ait Saul peccavi revertere fili mi David nequam enim ultra male tibi faciam eo quod pretiosa fuerit anima mea in oculis tuis hodie apparet quod stulte egerim et ignoraverim multa nimis

22 et respondens David ait ecce hasta regis transeat unus de pueris et tollat eam

23 Dominus autem retribuet unicuique secundum iustitiam suam et fidem tradidit enim te Dominus hodie in manu mea et nolui levare manum meam in christum Domini

24 et sicuti magnificata est anima tua hodie in oculis meis sic magnificetur anima mea in oculis Domini et liberet me de omni angustia

25 ait ergo Saul ad David benedictus tu fili mi David et quidem faciens facies et potens poteris abiit autem David in viam suam et Saul reversus est in locum suum

Caput 27

1 et ait David in corde suo aliquando incidam in uno die in manu Saul nonne melius est ut fugiam et salver in terra Philistinorum ut desperet Saul cessetque me quaerere in cunctis finibus Israhel fugiam ergo manus eius

2 et surrexit David et abiit ipse et sescenti viri cum eo ad Achis filium Mahoc regem Geth

3 et habitavit David cum Achis in Geth ipse et viri eius vir et domus eius David et duae uxores eius Ahinoem Iezrahelites et Abigail uxor Nabal Carmeli

4 et nuntiatum est Saul quod fugisset David in Geth et non addidit ultra ut quaereret eum

5 dixit autem David ad Achis si inveni gratiam in oculis tuis detur mihi locus in una urbium regionis huius ut habitem ibi cur enim manet servus tuus in civitate regis tecum

6 dedit itaque ei Achis in die illa Siceleg propter quam causam facta est Siceleg regum Iuda usque in diem hanc

7 fuit autem numerus dierum quibus habitavit David in regione Philistinorum quattuor mensuum

8 et ascendit David et viri eius et agebant praedas de Gesuri et de Gedri et de Amalechitis hii enim pagi habitabantur in terra antiquitus euntibus Sur usque ad terram Aegypti

9 et percutiebat David omnem terram nec relinquebat viventem virum et mulierem tollensque oves et boves et asinos et camelos et vestes revertebatur et veniebat ad Achis

10 dicebat autem ei Achis in quem inruisti hodie respondebatque David contra meridiem Iudae et contra meridiem Hiramel et contra meridiem Ceni

11 virum et mulierem non vivificabat David nec adducebat in Geth dicens ne forte loquantur adversum nos haec fecit David et hoc erat decretum illi omnibus diebus quibus habitavit in regione Philisthinorum

12 credidit ergo Achis David dicens multa mala operatus est contra populum suum Israhel erit igitur mihi servus sempiternus

Caput 28

1 factum est autem in diebus illis congregaverunt Philisthim agmina sua ut praepararentur ad bellum contra Israhel dixitque Achis ad David sciens nunc scito quoniam mecum egredieris in castris tu et viri tui

2 dixitque David ad Achis nunc scies quae facturus est servus tuus et ait Achis ad David et ego custodem capitis mei ponam te cunctis diebus

3 Samuhel autem mortuus est planxitque eum omnis Israhel et sepelierunt eum in Rama urbe sua et Saul abstulit magos et ariolos de terra

4 congregatique sunt Philisthim et venerunt et castrametati sunt in Sunam congregavit autem et Saul universum Israhel et venit in Gelboe

5 et vidit Saul castra Philisthim et timuit et expavit cor eius nimis

6 consulitque Dominum et non respondit ei neque per somnia neque per sacerdotes neque per prophetas

7 dixitque Saul servis suis quaerite mihi mulierem habentem pythonem et vadam ad eam et sciscitabor per illam et dixerunt servi eius ad eum est mulier habens pythonem in Aendor

8 mutavit ergo habitum suum vestitusque est aliis vestimentis abiit ipse et duo viri cum eo veneruntque ad mulierem nocte et ait divina mihi in pythone et suscita mihi quem dixeris tibi

9 et ait mulier ad eum ecce tu nosti quanta fecerit Saul et quomodo eraserit magos et ariolos de terra quare ergo insidiaris animae meae ut occidas

10 et iuravit ei Saul in Domino dicens vivit Dominus quia non veniet tibi quicquam mali propter hanc rem

11 dixitque ei mulier quem suscitabo tibi qui ait Samuhelem suscita mihi

12 cum autem vidisset mulier Samuhelem exclamavit voce magna et dixit ad Saul quare inposuisti mihi tu es enim Saul

13 dixitque ei rex noli timere quid vidisti et ait mulier ad Saul deos vidi ascendentes de terra

14 dixitque ei qualis est forma eius quae ait vir senex ascendit et ipse amictus est pallio intellexit Saul quod Samuhel esset et inclinavit se super faciem suam in terra et adoravit

15 dixit autem Samuhel ad Saul quare inquietasti me ut suscitarer et ait Saul coartor nimis siquidem Philisthim pugnant adversum me et Deus recessit a me et exaudire me noluit neque in manu prophetarum neque per somnia vocavi ergo te ut ostenderes mihi quid faciam

16 et ait Samuhel quid interrogas me cum Dominus recesserit a te et transierit ad aemulum tuum

17 faciet enim Dominus tibi sicut locutus est in manu mea et scindet regnum de manu tua et dabit illud proximo tuo David

18 quia non oboedisti voci Domini neque fecisti iram furoris eius in Amalech idcirco quod pateris fecit tibi Dominus hodie

19 et dabit Dominus etiam Israhel tecum in manu Philisthim cras autem tu et filii tui mecum eritis sed et castra Israhel tradet Dominus in manu Philisthim

20 statimque Saul cecidit porrectus in terram extimuebat enim verba Samuhel et robur non erat in eo quia non comederat panem tota die illa

21 ingressa est itaque mulier ad Saul et ait conturbatus enim erat valde dixitque ad eum ecce oboedivit ancilla tua voci tuae et posui animam meam in manu mea et audivi sermones tuos quos locutus es ad me

22 nunc igitur audi et tu vocem ancillae tuae ut ponam coram te buccellam panis et comedens convalescas ut possis iter facere

23 qui rennuat et ait non comedam coegerunt autem eum servi sui et mulier et tandem audita voce eorum surrexit de terra et sedit super lectum

24 mulier autem illa habebat vitulum pascualem in domo et festinavit et occidit eum tollensque farinam miscuit eam et coxit azyma

25 et posuit ante Saul et ante servos eius qui cum comedisissent surrexerunt et ambulaverunt per totam noctem illam

Caput 29

1 congregata sunt ergo Philisthim universa agmina in Afec sed et Israhel castrametatus est super fontem qui erat in Iezrahel

2 et satrapae quidem Philisthim incedebant in centuriis et milibus David autem et viri eius erant in novissimo agmine cum Achis

3 dixeruntque principes Philisthim quid sibi volunt Hebraei isti et ait Achis ad principes Philisthim num ignoratis David qui fuit servus Saul regis Israhel et est apud me multis diebus vel annis et non inveni in eo quicquam ex die qua transfugit ad me usque ad diem hanc

4 irati sunt autem adversus eum principes Philisthim et dixerunt ei revertatur vir et sedeat in loco suo in quo constituisti eum et non descendat nobiscum in proelium ne fiat nobis adversarius cum proeliari coeperimus quomodo enim aliter placare poterit dominum suum nisi in capitibus nostris

5 nonne iste est David cui cantabant in choro dicentes percussit Saul in milibus suis et David in decem milibus suis

6 vocavit ergo Achis David et ait ei vivit Dominus quia rectus es tu et bonus in conspectu meo et exitus tuus et introitus tuus mecum est in castris et non inveni in te quicquam mali ex die qua venisti ad me usque ad diem hanc sed satrapis non places

7 revertere ergo et vade in pace et non offendes oculos satraparum Philisthim

8 dixitque David ad Achis quid enim feci et quid invenisti in me servo tuo a die qua fui in conspectu tuo usque in diem hanc ut non veniam et pugnem contra inimicos domini mei regis

9 respondens autem Achis locutus est ad David scio quia bonus es tu in oculis meis sicut angelus Dei sed principes Philisthim dixerunt non ascendet nobiscum in proelium

10 igitur consurge mane tu et servi domini tui qui venerunt tecum et cum de nocte surrexeritis et coeperit diluescere pergit

11 surrexit itaque de nocte David ipse et viri eius ut proficiscerentur mane et reverterentur ad terram Philisthim Philisthim autem ascenderunt in Iezrahel

Caput 30

1 cumque venissent David et viri eius in Siceleg die tertia Amalechitae impetum fecerant ex parte australi in Siceleg et percusserant Siceleg et succenderant eam igni

2 et captivas duxerant mulieres ex ea et a minimo usque ad magnum et non interfecerant quemquam sed secum duxerant et pergebant in itinere suo

3 cum ergo venisset David et viri eius ad civitatem et invenissent eam succensam igni et uxores suas et filios suos et filias ductas esse captivas

4 levaverunt David et populus qui erat cum eo voces suas et planxerunt donec deficerent in eis lacrimae

5 siquidem et duae uxores David captivae ductae fuerant Ahinoem Iezrahelites et Abigail uxor Nabal Carmeli

6 et contristatus est David valde volebat enim eum populus lapidare quia amara erat anima uniuscuiusque viri super filiis suis et filiabus confortatus est autem David in Domino Deo suo

7 et ait ad Abiathar sacerdotem filium Ahimelech adplica ad me ephod et adplicuit Abiathar ephod ad David

8 et consuluit David Dominum dicens persequar an non latrunculos hos et comprehendam eos dixitque ei persequere absque dubio enim comprehendes eos et excuties praedam

9 abiit ergo David ipse et sescenti viri qui erant cum eo et venerunt usque ad torrentem Besor et lassi quidam substiterunt

10 persecutus est autem David ipse et quadringenti viri substiterant enim ducenti qui lassi transire non poterant torrentem Besor

11 et invenerunt virum aegyptium in agro et adduxerunt eum ad David dederuntque ei panem ut comederet et ut biberet aquam

12 sed et fragmen massae caricarum et duas ligaturas uvae passae quae cum comedisset reversus est spiritus eius et refocilatus est non enim comederat panem neque biberat aquam tribus diebus et tribus noctibus

13 dixit itaque ei David cuius es tu vel unde quo pergis qui ait ei puer aegyptius ego sum servus viri amalechitae dereliquit autem me dominus meus quia aegrotare coepi nudius tertius

14 siquidem nos erupimus ad australem partem Cereithi et contra Iudam et ad meridiem Chaleb et Siceleg succendimus igni

15 dixitque ei David potes me ducere ad istum cuneum qui ait iura mihi per Deum quod non occidas me et non tradas me in manu domini mei et ducam te ad cuneum istum

16 qui cum duxisset eum ecce illi discumbebant super faciem universae terrae comedentes et bibentes et quasi festum celebrantes diem pro cuncta praeda et spoliis quae ceperant de terra Philisthim et de terra Iuda

17 et percussit eos David a vespere usque ad vesperam alterius diei et non evasit ex eis quisquam nisi quadringenti viri adulescentes qui ascenderant camelos et fugerant

18 eruit ergo David omnia quae tulerant Amalechitae et duas uxores suas eruit

19 nec defuit quicquam a parvo usque ad magnum tam de filiis quam de filiabus et de spoliis et quaecumque rapuerant omnia reduxit David

20 et tulit universos greges et armenta et minavit ante faciem suam dixeruntque haec est praeda David

21 venit autem David ad ducentos viros qui lassi substiterant nec sequi potuerant David et residere eos iusserat in torrente Besor qui egressi sunt obviam David et populo qui erat cum eo accedens autem David ad populum salutavit eos pacifice

22 respondensque omnis vir pessimus et iniquus de viris qui ierant cum David dixit quia non venerunt nobiscum non dabimus eis quicquam de praeda quam eruimus sed sufficiat unicuique uxor sua et filii quos cum acceperint recedant

23 dixit autem David non sic facietis fratres mei de his quae tradidit Dominus nobis et custodivit nos et dedit latrunculos qui eruperant adversum nos in manu nostra

24 nec audiet vos quisquam super sermone hoc aequa enim pars erit descendenti ad proelium et remanenti ad sarcinas et similiter dividit

25 et factum est hoc ex die illa et deinceps constitutum et praefinitum et quasi lex in Israhel usque ad diem hanc

26 venit ergo David in Siceleg et misit dona de praeda senioribus Iuda proximis suis dicens accipite benedictionem de praeda hostium Domini

27 his qui erant in Bethel et qui in Ramoth ad meridiem et qui in Iether

28 et qui in Aroer et qui in Sefamoth et qui in Esthama

29 et qui in Rachal et qui in urbibus Ierameli et qui in urbibus Ceni

30 et qui in Arama et qui in lacu Asan et qui in Athac

31 et qui in Hebron et reliquis qui erant in his locis in quibus commoratus fuerat David ipse et viri eius

Caput 31

1 Philisthim autem pugnabant adversum Israhel et fugerunt viri Israhel ante faciem Philisthim et ceciderunt interfecti in monte Gelboe

2 inrueruntque Philisthim in Saul et filios eius et percusserunt Jonathan et Abinadab et Melchisue filios Saul

3 totumque pondus proelii versum est in Saul et consecuti sunt eum viri sagittarii et vulneratus est vehementer a sagittariis

4 dixitque Saul ad armigerum suum evagina gladium tuum et percute me ne forte veniant incircumcisi isti et interficiant me inludentes mihi et noluit armiger eius fuerat enim

nimio timore perterritus arripuit itaque Saul gladium et inruit super eum

5 quod cum vidisset armiger eius videlicet quod mortuus esset Saul inruit etiam ipse super gladium suum et mortuus est cum eo

6 mortuus est ergo Saul et tres filii eius et armiger illius et universi viri eius in die illa pariter

7 videntes autem viri Israhel qui erant trans vallem et trans Iordanem quod fugissent viri israhelitae et quod mortuus esset Saul et filii eius reliquerunt civitates suas et fugerunt veneruntque Philisthim et habitaverunt ibi

8 facta autem die altera venerunt Philisthim ut spoliarent interfectos et invenerunt Saul et tres filios eius iacentes in monte Gelboe

9 et praeciderunt caput Saul et expoliaverunt eum armis et miserunt in terram Philisthinorum per circuitum ut adnuntiaretur in templo idolorum et in populis

10 et posuerunt arma eius in templo Astharoth corpus vero eius suspenderunt in muro Bethsan

11 quod cum audissent habitatores Iabesgalaad quaecumque fecerant Philisthim Saul

12 surrexerunt omnes viri fortissimi et ambulaverunt tota nocte et tulerunt cadaver Saul et cadavera filiorum eius de muro Bethsan veneruntque Iabes et conbuserunt ea ibi

13 et tulerunt ossa eorum et sepelierunt in nemore Iabes et ieiunaverunt septem diebus

---

The Second Book of Samuel, Otherwise Called the Second Book of Kings

Chapter

205 #1
206 #2
206 #3
207 #4
208 #5
208 #6

209 #7
210 #8
210 #9
211 #10
211 #11
212 #12

213 #13
214 #14
215 #15
216 #16
217 #17
217 #18

218 #19
220 #20
220 #21
221 #22
222 #23
223 #24

181 The First Book of
Samuel, Otherwise Called
the First Book of Kings

225 The Third Book
of Kings

Caput 1

1 factum est autem postquam mortuus est Saul ut David reverteretur a caede Amalech et maneret in Siceleg dies duos

2 in die autem tertia apparuit homo veniens de castris Saul veste conscissa et pulvere aspersus caput et ut venit ad David cecidit super faciem suam et adoravit

3 dixitque ad eum David unde venis qui ait ad eum de castris Israhel fugi

4 et dixit ad eum David quod est verbum quod factum est indica mihi qui ait fugit populus e proelio et multi corruentes e populo mortui sunt sed et Saul et Jonathan filius eius interierunt

5 dixitque David ad adulescentem qui nuntiabat unde scis quia mortuus est Saul et Jonathan filius eius

6 ait adulescens qui narrabat ei casu veni in montem Gelboe et Saul incumbibat super hastam suam porro currus et equites adpropinquabant ei

7 et conversus post tergum suum vidensque me vocavit cui cum respondissem adsum

8 dixit mihi quisnam es tu et aio ad eum Amalechites sum

9 et locutus est mihi sta super me et interfice me quoniam tenent me angustiae et adhuc tota anima in me est

10 stansque super eum occidi illum sciebam enim quod vivere non poterat post ruinam et tuli diadema quod erat in capite eius et armillam de brachio illius et adtuli ad te dominum meum huc

11 adprehendens autem David vestimenta sua scidit omnesque viri qui erant cum eo

12 et planxerunt et flevērunt et ieiunaverunt usque ad vesperam super Saul et super Jonathan filium eius et super populum Domini et super domum Israhel quod corruissent gladio

13 dixitque David ad iuvenem qui nuntiaverat ei unde es qui respondit filius hominis advenae amalechitae ego sum

14 et ait ad eum David quare non timuisti mittere manum tuam ut occideres christum Domini

15 vocansque David unum de pueris ait accedens inrue in eum qui percussit illum et mortuus est

16 et ait ad eum David sanguis tuus super caput tuum os enim tuum locutum est adversum te dicens ego interfeci christum Domini

17 planxit autem David planctum huiuscemodi super Saul et super Jonathan filium eius

18 et praecepit ut docerent filios Iuda arcum sicut scriptum est in libro Iustorum

19 incliti Israhel super montes tuos interfecti sunt quomodo ceciderunt fortes

20 nolite adnuntiare in Geth neque adnuntietis in conpetis Ascalonis ne forte laetentur filiae Philisthim ne exultent filiae incircumcisorum

21 montes Gelboe nec ros nec pluviae veniant super vos neque sint agri primitiarum quia ibi abiectus est clypeus fortium clypeus Saul quasi non esset unctus oleo

22 a sanguine interfectorum ab adipe fortium sagitta Ionathan numquam rediit retrorsum et gladius Saul non est reversus inanis

23 Saul et Jonathan amabiles et decori in vita sua in morte quoque non sunt divisi aquilis velociores leonibus fortiores

24 filiae Israhel super Saul flete qui vestiebat vos coccino in deliciis qui praebebat ornamenta aurea cultui vestro

25 quomodo ceciderunt fortes in proelio Ionathan in excelsis tuis occisus est

26 doleo super te frater mi Ionathan decore nimis et amabilis super amorem mulierum

27 quomodo ceciderunt robusti et perierunt arma bellica

Caput 2

1 igitur post haec consuluit David Dominum dicens num ascendam in unam de civitatibus Iuda et ait Dominus ad eum ascende dixitque David quo ascendam et respondit ei in Hebron

2 ascendit ergo David et duae uxores eius Ahinoem Iezrahelites et Abigail uxor Nabal Carmeli

3 sed et viros qui erant cum eo duxit David singulos cum domo sua et manserunt in oppidis Hebron

4 veneruntque viri Iuda et unxerunt ibi David ut regnaret super domum Iuda et nuntiatum est David quod viri Iabesgalaad sepelissent Saul

5 misit ergo David nuntios ad viros Iabesgalaad dixitque ad eos benedicti vos Domino qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro Saul et sepelistis eum

6 et nunc retribuet quidem vobis Dominus misericordiam et veritatem sed et ego reddam gratiam eo quod feceritis verbum istud

7 confortentur manus vestrae et estote filii fortitudinis licet enim mortuus sit dominus vester Saul tamen me unxit domus Iuda regem sibi

8 Abner autem filius Ner princeps exercitus Saul tulit Hisboseth filium Saul et circumduxit eum per Castra

9 regemque constituit super Galaad et super Gesuri et super Iezrahel et super Ephraim et super Benjamin et super Israhel universum

10 quadraginta annorum erat Hisboseth filius Saul cum regnare coepisset super Israhel et duobus annis regnavit sola autem domus Iuda sequebatur David

11 et fuit numerus dierum quos commoratus est David imperans in Hebron super domum Iuda septem annorum et sex mensuum

12 egressusque Abner filius Ner et pueri Hisboseth filii Saul de Castris in Gabaon

13 porro Ioab filius Sarviae et pueri David egressi sunt et occurrerunt eis iuxta piscinam Gabaon et cum in unum convenissent e regione sederunt hii ex una parte piscinae et illi ex altera

14 dixitque Abner ad Ioab surgant pueri et ludant coram nobis et respondit Ioab surgant

15 surrexerunt ergo et transierunt numero duodecim de Benjamin ex parte Hisboseth filii Saul et duodecim de pueris David

16 adprehensoque unusquisque capite conparis sui defixit gladium in latus contrarii et ceciderunt simul vocatumque est nomen loci illius ager Robustorum in Gabaon

17 et ortum est bellum durum satis in die illa fugatusque est Abner et viri Israhel a pueris David

18 erant autem ibi tres filii Sarviae Ioab et Abisai et Asahel porro Asahel cursor velocissimus fuit quasi unus ex capreis quae morantur in silvis

19 persequabatur autem Asahel Abner et non declinavit ad dexteram sive ad sinistram omittens persequi Abner

20 respexit itaque Abner post tergum suum et ait tunc es Asahel qui respondit ego sum

21 dixitque ei Abner vade ad dextram sive ad sinistram et adprehende unum de adolescentibus et tolle tibi spolia eius noluit autem Asahel omittere quin urgueret eum

22 rursumque locutus est Abner ad Asahel recede noli me sequi ne compellar confodere te in terra et levare non potero faciem meam ad Ioab fratrem tuum

23 qui audire contempsit et noluit declinare percussit ergo eum Abner aversa hasta in inguine et transfodit et mortuus est in eodem loco omnesque qui transiebant per locum in quo ceciderat Asahel et mortuus erat subsistebant

24 persequentibus autem Ioab et Abisai fugientem Abner sol occubuit et venerunt usque ad collem Aquaeductus qui est ex adverso vallis et itineris deserti in Gabaon

25 congregatique sunt filii Benjamin ad Abner et congregati in unum cuneum steterunt in summitate tumuli unius

26 et exclamavit Abner ad Ioab et ait num usque ad internicionem tuus mucro desaeviet an ignoras quod periculosa sit desperatio usquequo non dicis populo ut omittat persequi fratres suos

27 et ait Ioab vivit Dominus si locutus fuisses mane recessisset populus persequens fratrem suum

28 insonuit ergo Ioab bucina et stetit omnis exercitus nec persecuti sunt ultra Israhel neque iniere certamen

29 Abner autem et viri eius abierunt per campestria tota nocte illa et transierunt Iordanem et lustrata omni Bethoron venerunt ad Castra

30 porro Ioab reversus omisso Abner congregavit omnem populum et defuerunt de pueris David decem et novem viri excepto Asahele

31 servi autem David percusserunt de Benjamin et de viris qui erant cum Abner trecentos sexaginta qui et mortui sunt

32 tuleruntque Asahel et sepelierunt eum in sepulchro patris sui in Bethleem et ambulaverunt tota nocte Ioab et viri qui erant cum eo et in ipso crepusculo pervenerunt in Hebron

Caput 3

1 facta est ergo longa concertatio inter domum Saul et inter domum David David proficiens et semper se ipso robustior domus autem Saul decrescens cotidie

2 nati quoque sunt filii David in Hebron fuitque primogenitus eius Amnon de Ahinoem Iezrahelitide

3 et post eum Chelaab de Abigail uxore Nabal Carmeli porro tertius Absalom filius Maacha filiae Tholomai regis Gessur

4 quartus autem Adonias filius Aggith et quintus Safathia filius Abital

5 sextus quoque Iethraam de Agla uxore David hii nati sunt David in Hebron

6 cum ergo esset proelium inter domum Saul et domum David Abner filius Ner regebat domum Saul

7 fuerat autem Sauli concubina nomine Respha filia Ahia dixitque Hisboseth ad Abner

8 quare ingressus es ad concubinam patris mei qui iratus nimis propter verba Hisboseth ait numquid caput canis ego sum adversum Iuda hodie qui fecerim misericordiam super domum Saul patris tui et super fratres et proximos eius et non tradidi te in manu David et tu requisisti in me quod argueres pro muliere hodie

9 haec faciat Deus Abner et haec addat ei nisi quomodo iuravit Dominus David sic faciam cum eo

10 ut transferatur regnum de domo Saul et elevetur thronus David super Israhel et super Iudam a Dan usque Bersabee

11 et non potuit respondere ei quicquam quia metuebat illum

12 misit ergo Abner nuntios ad David pro se dicentes cuius est terra et loquerentur fac mecum amicitias et erit manus mea tecum et reducam ad te universum Israhel

13 qui ait optime ego faciam tecum amicitias sed unam rem peto a te dicens non videbis faciem meam antequam adduxeris Michol filiam Saul et sic venies et videbis me

14 misit autem David nuntios ad Hisboseth filium Saul dicens redde uxorem meam Michol quam despondi mihi centum praeputiis Philisthim

15 misit ergo Hisboseth et tulit eam a viro suo Faltihel filio Laïs

16 sequebaturque eam vir suus plorans usque Baurim et dixit ad eum Abner vade revertere qui reversus est

17 sermonem quoque intulit Abner ad seniores Israhel dicens tam heri quam nudius tertius quaerebatis David ut regnaret super vos

18 nunc ergo facite quoniam Dominus locutus est ad David dicens in manu servi mei David salvabo populum meum Israhel de manu Philisthim et omnium inimicorum eius

19 locutus est autem Abner etiam ad Benjamin et abiit ut loqueretur ad David in Hebron omnia quae placuerant Israhel et universo Benjamin

20 venitque ad David in Hebron cum viginti viris et fecit David Abner et viris eius qui venerant cum eo convivium

21 et dixit Abner ad David surgam ut congregem ad te dominum meum regem omnem Israhel et ineam tecum foedus et imperes omnibus sicut desiderat anima tua cum ergo deduxisset David Abner et ille isset in pace

22 statim pueri David et Ioab venerunt caesis latronibus cum praeda magna nimis Abner autem non erat cum David in Hebron quia iam dimiserat eum et profectus fuerat in pace

23 et Ioab et omnis exercitus qui erat cum eo postea venerant nuntiatum est itaque Ioab a narrantibus venit Abner filius Ner ad regem et dimisit eum et abiit in pace

24 et ingressus est Ioab ad regem et ait quid fecisti ecce venit Abner ad te quare dimisisti eum et abiit et recessit

25 ignoras Abner filium Ner quoniam ad hoc venit ut deciperet te et sciret exitum tuum et introitum tuum et nosset omnia quae agis

26 egressus itaque Ioab a David misit nuntios post Abner et reduxit eum a cisterna Sira ignorante David

27 cumque redisset Abner in Hebron seorsum abduxit eum Ioab ad medium portae ut loqueretur ei in dolo et percussit illum ibi in inguine et mortuus est in ultionem sanguinis Asahel fratris eius

28 quod cum audisset David rem iam gestam ait mundus ego sum et regnum meum apud Dominum usque in sempiternum a sanguine Abner filii Ner

29 et veniat super caput Ioab et super omnem domum patris eius nec deficiat de domo Ioab fluxum seminis sustinens et leprosus tenens fusum et cadens gladio et indigens pane

30 igitur Ioab et Abisai frater eius interfecerunt Abner eo quod occidisset Asahel fratrem eorum in Gabaon in proelio

31 dixit autem David ad Ioab et ad omnem populum qui erat cum eo scindite vestimenta vestra et accingimini saccis et plangite ante exequias Abner porro rex David sequebatur feretrum

32 cumque sepelissent Abner in Hebron levavit rex vocem suam et flevit super tumulum Abner flevit autem et omnis populus

33 plangensque rex Abner ait nequaquam ut mori solent ignavi mortuus est Abner

34 manus tuae non sunt ligatae et pedes tui non sunt conpedibus adgravati sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis corruisti congeminansque omnis populus flevit super eum

35 cumque venisset universa multitudo cibum capere cum David clara adhuc die iuravit David dicens haec faciat mihi Deus et haec addat si ante occasum solis gustavero panem vel aliud quicquam

36 omnisque populus audivit et placuerunt eis cuncta quae fecit rex in conspectu totius populi

37 et cognovit omne vulgus et universus Israhel in die illa quoniam non actum fuisset a rege ut occideretur Abner filius Ner

38 dixit quoque rex ad servos suos num ignoratis quoniam princeps et maximus cecidit hodie in Israhel

39 ego autem adhuc delicatus et unctus rex porro viri isti filii Sarviae duri mihi sunt retribuatur Dominus facienti malum iuxta malitiam suam

Caput 4

1 audivit autem filius Saul quod cecidisset Abner in Hebron et dissolutae sunt manus eius omnisque Israhel perturbatus est

2 duo autem viri principes latronum erant filio Saul nomen uni Baana et nomen alteri Rechab filii Remmon Berothitae de filiis Benjamin siquidem et Beroth reputata est in Benjamin

3 et fugerunt Berothitae in Getthaim fueruntque ibi advenae usque in tempus illud

4 erat autem Jonathan filio Saul filius debilis pedibus quinquennis enim fuit quando venit nuntius de Saul et Jonathan ex Iezrahel tollens itaque eum nutrix sua fugit cumque festinaret ut fugeret cecidit et claudus effectus est habuitque vocabulum Mifiboseh

5 venientes igitur filii Remmon Berothitae Rechab et Baana ingressi sunt fervente die domum Hisboseh qui dormiebat super stratum suum meridie

6 ingressi sunt autem domum adsumentes spicas tritici et percusserunt eum in inguine Rechab et Baana frater eius et fugerunt

7 cum autem ingressi fuissent domum ille dormiebat super lectulum suum in conclavi et percutientes interfecerunt eum sublatoque capite eius abierunt per viam deserti tota nocte

8 et adtulerunt caput Hisboseh ad David in Hebron dixeruntque ad regem ecce caput Hisboseh filii Saul inimici tui qui quaerebat animam tuam et dedit Dominus domino meo regi ultiones hodie de Saul et de semine eius

9 respondens autem David Rechab et Baana fratri eius filiis Remmon Berothei dixit ad eos vivit Dominus qui eruit animam meam de omni angustia

10 quoniam eum qui adnuntiaverat mihi et dixerat mortuus est Saul qui putabat se prospera nuntiare tenui et occidi in Siceleg cui oportebat me dare mercedem pro nuntio

11 quanto magis nunc cum homines impii interfecerint virum innoxium in domo sua super lectulum suum non quaeram sanguinem eius de manu vestra et auferam vos de terra

12 praecepit itaque David pueris et interfecerunt eos praecedentesque manus et pedes eorum suspenderunt eos super piscinam in Hebron caput autem Hisboseh tulerunt et sepelierunt in sepulchro Abner in Hebron

Caput 5

1 et venerunt universae tribus Israhel ad David in Hebron dicentes ecce nos os tuum et caro tua sumus

2 sed et heri et nudius tertius cum esset Saul rex super nos tu eras educens et reducens Israhel dixit autem Dominus ad te tu pasces populum meum Israhel et tu eris dux super Israhel

3 venerunt quoque et senes de Israhel ad regem in Hebron et percussit cum eis rex David foedus in Hebron coram Domino unxeruntque David in regem super Israhel

4 filius triginta annorum erat David cum regnare coepisset et quadraginta annis regnavit

5 in Hebron regnavit super Iudam septem annis et sex mensibus in Hierusalem autem regnavit triginta tribus annis super omnem Israhel et Iudam

6 et abiit rex et omnes viri qui erant cum eo in Hierusalem ad Iebuseum habitatorem terrae dictumque est ad David

ab eis non ingredieris huc nisi abstuleris caecos et claudos dicentes non ingreditur David huc

7 cepit autem David arcem Sion haec est civitas David

8 proposuerat enim in die illa praemium qui percussisset Iebuseum et tetigisset domatum fistulas et claudos et caecos odientes animam David idcirco dicitur in proverbio caecus et claudus non intrabunt templum

9 habitavit autem David in arce et vocavit eam civitatem David et aedificavit per gyrum a Mello et intrinsecus

10 et ingrediebatur proficiens atque succrescens et Dominus Deus exercituum erat cum eo

11 misit quoque Hiram rex Tyri nuntios ad David et ligna cedrina et artifices lignorum artificesque lapidum ad parietes et aedificaverunt domum David

12 et cognovit David quoniam confirmasset eum Dominus regem super Israhel et quoniam exaltasset regnum eius super populum suum Israhel

13 accepit ergo adhuc concubinas et uxores de Hierusalem postquam venerat de Hebron natique sunt David et alii filii et filiae

14 et haec nomina eorum qui nati sunt ei in Hierusalem Samua et Sobab et Nathan et Salomon

15 et Ibaar et Helisua et Nepheg

16 et Iafia et Helisama et Helida et Helifeleh

17 audierunt vero Philisthim quod unxissent David regem super Israhel et ascenderunt universi ut quaerent David quod cum audisset David descendit in praesidium

18 Philisthim autem venientes diffusi sunt in valle Raphaim

19 et consuluit David Dominum dicens si ascendam ad Philisthim et si dabis eos in manu mea et dixit Dominus ad David ascende quia tradens dabo Philisthim in manu tua

20 venit ergo David in Baalpharasim et percussit eos ibi et dixit divisit Dominus inimicos meos coram me sicut dividuntur aquae propterea vocatum est nomen loci illius Baalpharasim

21 et reliquerunt ibi sculptilia sua quae tulit David et viri eius

22 et addiderunt adhuc Philisthim ut ascenderent et diffusi sunt in valle Raphaim

23 consuluit autem David Dominum qui respondit non ascendas sed gyra post tergum eorum et venies ad eos ex adverso pirorum

24 et cum audieris sonitum gradientis in cacumine pitorum tunc inibis proelium quia tunc egredietur Dominus ante faciem tuam ut percutiat castra Philisthim

25 fecit itaque David sicut ei praeceperat Dominus et percussit Philisthim de Gabee usque dum venias Gezer

Caput 6

1 congregavit autem rursum David omnes electos ex Israhel triginta milia

2 surrexitque et abiit et universus populus qui erat cum eo de viris Iuda ut adducerent arcam Dei super quam invocatum est nomen Domini exercituum sedentis in cherubin super eam

3 et inposuerunt arcam Domini super plastrum novum tuleruntque eam de domo Abinadab qui erat in Gabaa Oza autem et Haio filii Abinadab minabant plastrum novum

4 cumque tulissent eam de domo Abinadab qui erat in Gabaa custodiens arcam Dei Haio praecedebat arcam

5 David autem et omnis Israhel ludebant coram Domino in omnibus lignis fabrefactis et citharis et lyris et tympanis et sistris et cymbalis

6 postquam autem venerunt ad aream Nachon extendit manum Oza ad arcam Dei et tenuit eam quoniam calcitrabant boves

7 iratusque est indignatione Dominus contra Ozam et percussit eum super temeritate qui mortuus est ibi iuxta arcam Dei

8 contristatus autem est David eo quod percussisset Dominus Ozam et vocatum est nomen loci illius Percussio Oza usque in diem hanc

9 et extimuit David Dominum in die illa dicens quomodo ingredietur ad me arca Domini

10 et noluit devertere ad se arcam Domini in civitate David sed devertit eam in domo Obedom Getthei

11 et habitavit arca Domini in domo Obedom Getthei tribus mensibus et benedixit Dominus Obedom et omnem domum eius

12 nuntiatumque est regi David benedixit Dominus Obedom et omnia eius propter arcam Dei abiit ergo David et adduxit arcam Dei de domo Obedom in civitatem David cum gaudio

13 cumque transcendissent qui portabant arcam Domini sex passus immolabat bovem et arietem

14 et David saltabat totis viribus ante Dominum porro David erat accinctus ephod lineo

15 et David et omnis domus Israhel ducebant arcam testamenti Domini in iubilo et in clangore bucinarum

16 cumque intrasset arca Domini civitatem David Michol filia Saul prospiciens per fenestram vidit regem David subsilientem atque saltantem coram Domino et despexit eum in corde suo

17 et introduxerunt arcam Domini et posuerunt eam in loco suo in medio tabernaculi quod tetenderat ei David et obtulit David holocausta coram Domino et pacifica

18 cumque complisset offerens holocaustum et pacifica benedixit populo in nomine Domini exercituum

19 et partitus est multitudini universae Israhel tam viro quam mulieri singulis collyridam panis unam et assaturam bubulae carnis unam et simillam fruxam oleo et abiit omnis populus unusquisque in domum suam

20 reversusque est et David ut benediceret domui suae et egressa Michol filia Saul in occursum David ait quam gloriosus fuit hodie rex Israhel discoperiens se ante ancil-

las servorum suorum et nudatus est quasi si nudetur unus de scurris

21 dixitque David ad Michol ante Dominum qui elegit me potius quam patrem tuum et quam omnem domum eius et praecepit mihi ut essem dux super populum Domini Israhel

22 et ludam et vilior fiam plus quam factus sum et ero humilis in oculis meis et cum ancillis de quibus locuta es gloriosior apparebo

23 igitur Michol filiae Saul non est natus filius usque ad diem mortis suae

Caput 7

1 factum est autem cum sedisset rex in domo sua et Dominus dedisset ei requiem undique ab universis inimicis suis

2 dixit ad Nathan prophetam videsne quod ego habitem in domo cedrina et arca Dei posita sit in medio pellium

3 dixitque Nathan ad regem omne quod est in corde tuo vade fac quia Dominus tecum est

4 factum est autem in nocte illa et ecce sermo Domini ad Nathan dicens

5 vade et loquere ad servum meum David haec dicit Dominus numquid tu aedificabis mihi domum ad habitandum

6 neque enim habitavi in domo ex die qua eduxi filios Israhel de terra Aegypti usque in diem hanc sed ambulans ambulabam in tabernaculo et in tentorio

7 per cuncta loca quae transivi cum omnibus filiis Israhel numquid loquens locutus sum ad unam de tribubus Israhel cui praecepi ut pasceret populum meum Israhel dicens quare non aedificastis mihi domum cedrinam

8 et nunc haec dices servo meo David haec dicit Dominus exercituum ego tuli te de pascuis sequentem greges ut esses dux super populum meum Israhel

9 et fui tecum in omnibus ubicumque ambulasti et interfeci universos inimicos tuos a facie tua fecique tibi nomen grande iuxta nomen magnorum qui sunt in terra

10 et ponam locum populo meo Israhel et plantabo eum et habitabit sub eo et non turbabitur amplius nec addent filii iniquitatis ut adfligant eum sicut prius

11 ex die qua constitui iudices super populum meum Israhel et requiem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis praedicique tibi Dominus quod domum faciat tibi Dominus

12 cumque completi fuerint dies tui et dormieris cum patribus tuis suscitabo semen tuum post te quod egredietur de utero tuo et firmabo regnum eius

13 ipse aedificabit domum nomini meo et stabiliam thronum regni eius usque in sempiternum

14 ego ero ei in patrem et ipse erit mihi in filium qui si inique aliquid gesserit arguam eum in virga virorum et in plagis filiorum hominum

15 misericordiam autem meam non auferam ab eo sicut abstuli a Saul quem amovi a facie tua

16 et fidelis erit domus tua et regnum tuum usque in aeternum ante faciem tuam et thronus tuus erit firmus iugiter

17 secundum omnia verba haec et iuxta universam visionem istam sic locutus est Nathan ad David

18 ingressus est autem rex David et sedit coram Domino et dixit quis ego sum Domine Deus et quae domus mea quia adduxisti me hucusque

19 sed et hoc parum visum est in conspectu tuo Domine Deus nisi loquereris etiam de domo servi tui in longinquum ista est enim lex Adam Domine Deus

20 quid ergo addere poterit adhuc David ut loquatur ad te tu enim scis servum tuum Domine Deus

21 propter verbum tuum et secundum cor tuum fecisti omnia magnalia haec ita ut notum faceres servo tuo

22 idcirco magnificatus es Domine Deus quia non est similis tui neque est deus extra te in omnibus quae audivimus auribus nostris

23 quae est autem ut populus tuus Israhel gens in terra propter quam ivit Deus ut redimeret eam sibi in populum et poneret sibi nomen faceretque eis magnalia et horribilia super terram a facie populi tui quem redemisti tibi ex Aegypto gentem et deum eius

24 et firmasti tibi populum tuum Israhel in populum sempiternum et tu Domine factus es eis in Deum

25 nunc ergo Domine Deus verbum quod locutus es super servum tuum et super domum eius suscita in sempiternum et fac sicut locutus es

26 et magnificetur nomen tuum usque in sempiternum atque dicatur Dominus exercituum Deus super Israhel et domus servi tui David erit stabilita coram Domino

27 quia tu Domine exercituum Deus Israhel revelasti aurem servi tui dicens domum aedificabo tibi propterea invenit servus tuus cor suum ut oraret te oratione hac

28 nunc ergo Domine Deus tu es Deus et verba tua erunt vera locutus es enim ad servum tuum bona haec

29 incipe igitur et benedic domui servi tui ut sit in sempiternum coram te quia tu Domine Deus locutus es et benedictione tua benedicetur domus servi tui in sempiternum

Caput 8

1 factum est autem post haec percussit David Philisthim et humiliavit eos et tulit David frenum tributi de manu Philisthim

2 et percussit Moab et mensus est eos funiculo coaequans terrae mensus est autem duos funiculos unum ad occidendum et unum ad vivificandum factusque est Moab David serviens sub tributo

3 et percussit David Adadezer filium Roob regem Soba quando profectus est ut dominaretur super flumen Eufraten

4 et captis David ex parte eius mille septingentis equitibus et viginti milibus peditum subnervavit omnes iugales curruum dereliquit autem ex eis centum currus

5 venit quoque Syria Damasci ut praesidium ferret Adadezer regi Soba et percussit David de Syria viginti duo milia virorum

6 et posuit David praesidium in Syria Damasci factaque est Syria David serviens sub tributo servavit Dominus David in omnibus ad quaecumque profectus est

7 et tulit David arma aurea quae habebant servi Adadezer et detulit ea in Hierusalem

8 et de Bete et de Beroth civitatibus Adadezer tulit rex David aes multum nimis

9 audivit autem Thou rex Emath quod percussisset David omne robur Adadezer

10 et misit Thou Ioram filium suum ad regem David ut saluaret eum congratulans et gratias ageret eo quod expugnasset Adadezer et percussisset eum hostis quippe erat Thou Adadezer et in manu eius erant vasa argentea et vasa aurea et vasa aerea

11 quae et ipsa sanctificavit rex David Domino cum argento et auro quae sanctificaverat de universis gentibus quas subegerat

12 de Syria et Moab et filiis Ammon et Philisthim et Amalech et de manubiis Adadezer filii Roob regis Soba

13 fecit quoque sibi David nomen cum reverteretur capta Syria in valle Salinarum caesis duodecim milibus

14 et posuit in Idumea custodes statuitque praesidium et facta est universa Idumea serviens David et servavit Dominus David in omnibus ad quaecumque profectus est

15 et regnavit David super omnem Israhel faciebat quoque David iudicium et iustitiam omni populo suo

16 Ioab autem filius Sarviae erat super exercitum porro Iosaphat filius Ahilud erat a commentariis

17 et Sadoc filius Achitob et Ahimelech filius Abiathar sacerdotes et Saraias scriba

18 Banaia autem filius Ioiada super Cherethi et Felethi filii autem David sacerdotes erant

Caput 9

1 et dixit David putasne est aliquis qui remanserit de domo Saul ut faciam cum eo misericordiam propter Ionathan

2 erat autem de domo Saul servus nomine Siba quem cum vocasset rex ad se dixit ei tune es Siba et ille respondit ego sum servus tuus

3 et ait rex num superest aliquis de domo Saul ut faciam cum eo misericordiam Dei dixitque Siba regi superest filius Ionathan debilis pedibus

4 ubi inquit est et Siba ad regem ecce ait in domo est Machir filii Amihel in Lodabar

5 misit ergo rex David et tulit eum de domo Machir filii Amihel de Lodabar

6 cum autem venisset Mifiboseth filius Ionathan filii Saul ad David corruit in faciem suam et adoravit dixitque David Mifiboseth qui respondit adsum servus tuus

7 et ait ei David ne timeas quia faciens faciam in te misericordiam propter Ionathan patrem tuum et restituam tibi omnes agros Saul patris tui et tu comedes panem in mensa mea semper

8 qui adorans eum dixit quis ego sum servus tuus quoniam respexisti super canem mortuum similem mei

9 vocavit itaque rex Sibam puerum Saul et dixit ei omnia quaecumque fuerunt Saul et universam domum eius dedi filio domini tui

10 operare igitur ei terram tu et filii tui et servi tui et inferes filio domini tui cibos ut alatur Mifiboseth autem filius domini tui comedet semper panem super mensam meam erant autem Sibae quindecim filii et viginti servi

11 dixitque Siba ad regem sicut iussisti domine mi rex servo tuo sic faciet servus tuus et Mifiboseth comedet super mensam tuam quasi unus de filiis regis

12 habebat autem Mifiboseth filium parvulum nomine Micha omnis vero cognatio domus Siba serviebat Mifiboseth

13 porro Mifiboseth habitabat in Hierusalem quia de mensa regis iugiter vescebatur et erat claudus utroque pede

Caput 10

1 factum est autem post haec ut moreretur rex filiorum Ammon et regnaret Anon filius eius pro eo

2 dixitque David faciam misericordiam cum Anon filio Naas sicut fecit pater eius mecum misericordiam misit ergo David consolans eum per servos suos super patris interitu cum autem venissent servi David in terram filiorum Ammon

3 dixerunt principes filiorum Ammon ad Anon dominum suum putas quod propter honorem patris tui David miserit ad te consolatores et non ideo ut investigaret et exploraret civitatem et everteret eam misit David servos suos ad te

4 tulit itaque Anon servos David rasiisque dimidiam partem barbae eorum et praecidit vestes eorum medias usque ad nates et dimisit eos

5 quod cum nuntiatum esset David misit in occursum eorum erant enim viri confusi turpiter valde et mandavit eis David manete Hiericho donec crescat barba vestra et tunc revertimini

6 videntes autem filii Ammon quod iniuriam fecissent David miserunt et conduxerunt mercede Syrum Roob et Syrum Soba viginti milia peditum et a rege Maacha mille viros et ab Histob duodecim milia virorum

7 quod cum audisset David misit Ioab et omnem exercitum bellatorum

8 egressi sunt ergo filii Ammon et direxerunt aciem ante ipsum introitum portae Syrus autem Soba et Roob et Histob et Maacha seorsum erant in campo

9 videns igitur Ioab quod praeparatum esset adversum se proelium et ex adverso et post tergum elegit ex omnibus electis Israhel et instruxit aciem contra Syrum

10 reliquam autem partem populi tradidit Abisai fratri suo qui direxit aciem adversum filios Ammon

11 et ait Ioab si praevaluerint adversum me Syri eris mihi in adiutorium si autem filii Ammon praevaluerint adversum te auxiliabor tibi

12 esto vir fortis et pugnemus pro populo nostro et civitate Dei nostri Dominus autem faciet quod bonum est in conspectu suo

13 iniit itaque Ioab et populus qui erat cum eo certamen contra Syros qui statim fugerunt a facie eius

14 filii autem Ammon videntes quod fugissent Syri fugerunt et ipsi a facie Abisai et ingressi sunt civitatem reversusque est Ioab a filiis Ammon et venit Hierusalem

15 videntes igitur Syri quoniam corruissent coram Israhel congregati sunt pariter

16 misitque Adadezer et eduxit Syros qui erant trans Fluvium et adduxit exercitum eorum Sobach autem magister militiae Adadezer erat princeps eorum

17 quod cum nuntiatum esset David contraxit omnem Israhel et transivit Iordanem venitque in Helema et direxerunt aciem Syri ex adverso David et pugnaverunt contra eum

18 fugeruntque Syri a facie Israhel et occidit David de Syris septingentos currus et quadraginta milia equitum et Sobach principem militiae percussit qui statim mortuus est

19 videntes autem universi reges qui erant in praesidio Adadezer victos se ab Israhel fecerunt pacem cum Israhel et servierunt eis timueruntque Syri auxilium praebere filiis Ammon

Caput 11

1 factum est ergo vertente anno eo tempore quo solent reges ad bella procedere misit David Ioab et servos suos cum eo et universum Israhel et vastaverunt filios Ammon et obsederunt Rabba David autem remansit in Hierusalem

2 dum haec agerentur accidit ut surgeret David de stratu suo post meridiem et deambulare in solario domus regiae viditque mulierem se lavantem ex adverso super solarium suum erat autem mulier pulchra valde

3 misit ergo rex et requisivit quae esset mulier nuntiatumque ei est quod ipsa esset Bethsabee filia Heliam uxor Uriae Hetthei

4 misit itaque David nuntiis tulit eam quae cum ingressa esset ad illum dormivit cum ea statimque sanctificata est ab immunditia sua

5 et reversa est domum suam concepto fetu mittensque nuntiavit David et ait concepi

6 misit autem David ad Ioab dicens mitte ad me Uriam Hettheum misitque Ioab Uriam ad David

7 et venit Urias ad David quaesivitque David quam recte ageret Ioab et populus et quomodo administraretur bellum

8 et dixit David ad Uriam vade in domum tuam et lava pedes tuos egressus est Urias de domo regis secutusque est eum cibus regius

9 dormivit autem Urias ante portam domus regiae cum aliis servis domini sui et non descendit ad domum suam

10 nuntiatumque est David a dicentibus non ivit Urias ad domum suam et ait David ad Uriam numquid non de via venisti quare non descendisti ad domum tuam

11 et ait Urias ad David arca et Israhel et Iuda habitant in papilionibus et dominus meus Ioab et servi domini mei super faciem terrae manent et ego ingrediar domum meam ut comedam et bibam et dormiam cum uxore mea per salutem tuam et per salutem animae tuae quod non faciam rem hanc

12 ait ergo David ad Uriam mane hic etiam hodie et cras dimittam te mansit Urias in Hierusalem die illa et altera

13 et vocavit eum David ut comederet coram se et biberet et inebriavit eum qui egressus vespere dormivit in stratu suo cum servis domini sui et in domum suam non descendit

14 factum est ergo mane et scripsit David epistolam ad Ioab misitque per manum Uriae

15 scribens in epistula ponite Uriam ex adverso belli ubi fortissimum proelium est et derelinquite eum ut percussus intreat

16 igitur cum Ioab obsideret urbem posuit Uriam in loco quo sciebat viros esse fortissimos

17 egressique viri de civitate bellabant adversum Ioab et ceciderunt de populo servorum David et mortuus est etiam Urias Hettheus

18 misit itaque Ioab et nuntiavit David omnia verba proelii

19 praecepitque nuntio dicens cum compleveris universos sermones belli ad regem

20 si eum videris indignari et dixerit quare accessistis ad murum ut proeliaremini an ignorabatis quod multa desuper ex muro tela mittantur

21 quis percussit Abimelech filium Hieroboseth nonne mulier misit super eum fragmen molae de muro et interfecit eum in Thebes quare iuxta murum accessistis dices etiam servus tuus Urias Hettheus occubuit

22 abiit ergo nuntius et venit et narravit David omnia quae ei praeceperat Ioab

23 et dixit nuntius ad David praevaluerunt adversum nos viri et egressi sunt ad nos in agrum nos autem facto impetu persecuti eos sumus usque ad portam civitatis

24 et direxerunt iacula sagittarii ad servos tuos ex muro desuper mortuique sunt de servis regis quin etiam servus tuus Urias Hettheus mortuus est

25 et dixit David ad nuntium haec dices Ioab non te frangat ista res varius enim eventus est proelii et nunc hunc nunc illum consumit gladius confortata bellatores tuos adversum urbem ut destruas eam et exhortare eos

26 audivit autem uxor Uriae quod mortuus esset Urias vir suus et planxit eum

27 transactoque luctu misit David et introduxit eam domum suam et facta est ei uxor peperitque ei filium et

displicuit verbum hoc quod fecerat David coram Domino

Caput 12

1 misit ergo Dominus Nathan ad David qui cum venisset ad eum dixit ei duo viri erant in civitate una unus dives et alter pauper

2 dives habebat oves et boves plurimos valde

3 pauper autem nihil habebat omnino praeter ovem unam parvulam quam emerat et nutrierat et quae creverat apud eum cum filiis eius simul de pane illius comedens et de calice eius bibens et in sinu illius dormiens eratque illi sicut filia

4 cum autem peregrinus quidam venisset ad divitem parcens ille sumere de ovibus et de bubus suis ut exhiberet convivium peregrino illi qui venerat ad se tulit ovem viri pauperis et praeparavit cibos homini qui venerat ad se

5 iratus autem indignatione David adversus hominem illum nimis dixit ad Nathan vivit Dominus quoniam filius mortis est vir qui fecit hoc

6 ovem reddet in quadruplum eo quod fecerit verbum istud et non pepercerit

7 dixit autem Nathan ad David tu es ille vir haec dicit Dominus Deus Israhel ego unxi te in regem super Israhel et ego erui te de manu Saul

8 et dedi tibi domum domini tui et uxores domini tui in sinu tuo dedique tibi domum Israhel et Iuda et si parva sunt ista adiciam tibi multo maiora

9 quare ergo contempsisti verbum Domini ut faceres malum in conspectu meo Uriam Hettheum percussisti gladio et uxorem illius accepisti uxorem et interfecisti eum gladio filiorum Ammon

10 quam ob rem non recedet gladius de domo tua usque in sempiternum eo quod despexeris me et tuleris uxorem Uriae Hetthei ut esset uxor tua

11 itaque haec dicit Dominus ecce ego suscitabo super te malum de domo tua et tollam uxores tuas in oculis tuis et dabo proximo tuo et dormiet cum uxoribus tuis in oculis solis huius

12 tu enim fecisti abscondite ego vero faciam verbum istud in conspectu omnis Israhel et in conspectu solis

13 et dixit David ad Nathan peccavi Domino dixitque Nathan ad David Dominus quoque transtulit peccatum tuum non morieris

14 verumtamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc filius qui natus est tibi morte morietur

15 et reversus est Nathan domum suam percussitque Dominus parvulum quem pepererat uxor Uriae David et desperatus est

16 deprecatusque est David Dominum pro parvulo et ieiunavit David ieiunio et ingressus seorsum iacuit super terram

17 venerunt autem seniores domus eius cogentes eum uturgeret de terra qui noluit neque comedit cum eis cibum

18 accidit autem die septima ut moreretur infans timueruntque servi David nuntiare ei quod mortuus esset parvulus dixerunt enim ecce cum parvulus adhuc viveret loquebamur ad eum et non audiebat vocem nostram quanto magis si dixerimus mortuus est puer se adfliget

19 cum ergo vidisset David servos suos musitantes intellexit quod mortuus esset infantulus dixitque ad servos suos num mortuus est puer qui responderunt ei mortuus est

20 surrexit igitur David de terra et lotus unctusque est cumque mutasset vestem ingressus est domum Domini et adoravit et venit in domum suam petivitque ut ponerent ei panem et comedit

21 dixerunt autem ei servi sui quis est sermo quem fecisti propter infantem cum adhuc viveret ieiunasti et flebas mortuo autem puero surrexisti et comedisti panem

22 qui ait propter infantem dum adhuc viveret ieiunavi et flevi dicebam enim quis scit si forte donet eum mihi Dominus et vivet infans

23 nunc autem quia mortuus est quare ieiuno numquid potero revocare eum amplius ego vadam magis ad eum ille vero non revertetur ad me

24 et consolatus est David Bethsabée uxorem suam ingressusque ad eam dormivit cum ea quae genuit filium et vocavit nomen eius Salomon et Dominus dilexit eum

25 misitque in manu Nathan prophetae et vocavit nomen eius Amabilis Domino eo quod diligeret eum Dominus

26 igitur pugnabat Ioab contra Rabbath filiorum Ammon et expugnabat urbem regiam

27 misitque Ioab nuntios ad David dicens dimicavi adversum Rabbath et capienda est urbs Aquarum

28 nunc igitur congrega reliquam partem populi et obside civitatem et cape eam ne cum a me vastata fuerit urbs nomini meo adscribatur victoria

29 congregavit itaque David omnem populum et profectus est adversum Rabbath cumque dimicasset cepit eam

30 et tulit diadema regis eorum de capite eius pondo auri talentum habens gemmas pretiosissimas et inpositum est super caput David sed et praedam civitatis asportavit multam valde

31 populum quoque eius adducens serravit et circumegit super eos ferrata carpenta divisitque cultris et transduxit in typo laterum sic fecit universis civitatibus filiorum Ammon et reversus est David et omnis exercitus Hierusalem

Caput 13

1 factum est autem post haec ut Absalom filii David sororem speciosissimam vocabulo Thamar adamaret Amnon filius David

2 et deperiret eam valde ita ut aegrotaret propter amorem eius quia cum esset virgo difficile ei videbatur ut quippiam inhoneste ageret cum ea

3 erat autem Amnonis amicus nomine Ionadab filius Semaa fratris David vir prudens valde

4 qui dixit ad eum quare sic adtenuaris macie fili regis per singulos dies cur non indicas mihi dixitque ei Amnon Thamar sororem Absalom fratris mei amo

5 cui respondit Ionadab cuba super lectulum tuum et languorem simula cumque venerit pater tuus ut visitet te dic ei veniat oro Thamar soror mea ut det mihi cibum et faciat pulmentum ut comedam de manu eius

6 accubuit itaque Amnon et quasi aegrotare coepit cumque venisset rex ad visitandum eum ait Amnon ad regem veniat obsecro Thamar soror mea ut faciat in oculis meis duas sorbitiunculas et cibum capiam de manu eius

7 misit ergo David ad Thamar domum dicens veni in domum Amnon fratris tui et fac ei pulmentum

8 venitque Thamar in domum Amnon fratris sui ille autem iacebat quae tollens farinam commiscuit et liquefaciens in oculis eius coxit sorbitiunculas

9 tollensque quod coxerat effudit et posuit coram eo et noluit comedere dixitque Amnon eicite universos a me cumque eiecissent omnes

10 dixit Amnon ad Thamar infer cibum in conclave ut vescar de manu tua tulit ergo Thamar sorbitiunculas quas fecerat et intulit ad Amnon fratrem suum in conclave

11 cumque obtulisset ei cibum adprehendit eam et ait veni cuba mecum soror mea

12 quae respondit ei noli frater mi noli opprimere me neque enim hoc fas est in Israhel noli facere stultitiam hanc

13 et ego enim ferre non potero obprobrium meum et tu eris quasi unus de insipientibus in Israhel quin potius loquere ad regem et non negabit me tibi

14 noluit autem adquiescere precibus eius sed praevalens viribus oppressit eam et cubavit cum illa

15 et exosam eam habuit Amnon magno odio nimis ita ut maius esset odium quo oderat eam amore quo ante dilexerat dixitque ei Amnon surge vade

16 quae respondit ei maius est hoc malum quod nunc agis adversum me quam quod ante fecisti expellens me et noluit audire eam

17 sed vocato puero qui ministrabat ei dixit eice hanc a me foras et claude ostium post eam

18 quae induta erat talari tunica huiuscemodi enim filiae regis virgines vestibibus utebantur eiecit itaque eam minister illius foras clausitque fores post eam

19 quae aspergens cinerem capiti suo scissa talari tunica inpositisque manibus super caput suum ibat ingrediens et clamans

20 dixit autem ei Absalom frater suus num Amnon frater tuus concubuit tecum sed nunc soror tace frater tuus est neque adfligas cor tuum pro re hac mansit itaque Thamar contabescens in domo Absalom fratris sui

21 cum autem audisset rex David verba haec contristatus est valde

22 porro non est locutus Absalom ad Amnon nec malum nec bonum oderat enim Absalom Amnon eo quod violasset Thamar sororem suam

23 factum est autem post tempus biennii ut tonderentur oves Absalom in Baalasor quae est iuxta Ephraim et vocavit Absalom omnes filios regis

24 venitque ad regem et ait ad eum ecce tondentur oves servi tui veniat oro rex cum servis suis ad servum suum

25 dixitque rex ad Absalom noli fili mi noli rogare ut veniamus omnes et gravemus te cum autem cogeret eum et nolisset ire benedixit ei

26 et ait Absalom si non vis venire veniat obsecro nobiscum saltem Amnon frater meus dixitque ad eum rex non est necesse ut vadat tecum

27 coegit itaque eum Absalom et dimisit cum eo Amnon et universos filios regis

28 praeceperat autem Absalom pueris suis dicens observate cum temulentus fuerit Amnon vino et dixero vobis percutite eum et interficite nolite timere ego enim sum qui praecepi vobis roboramini et estote viri fortes

29 fecerunt ergo pueri Absalom adversum Amnon sicut praeceperat eis Absalom surgentesque omnes filii regis ascenderunt singuli mulas suas et fugerunt

30 cumque adhuc pergerent in itinere fama praevenit ad David dicens percussit Absalom omnes filios regis et non remansit ex eis saltem unus

31 surrexit itaque rex et scidit vestimenta sua et cecidit super terram et omnes servi ipsius qui adsistebant ei sciderunt vestimenta sua

32 respondens autem Ionadab filius Samaa fratris David dixit ne aestimet dominus meus quod omnes pueri filii regis occisi sint Amnon solus mortuus est quoniam in ore Absalom erat positus ex die qua oppressit Thamar sororem eius

33 nunc ergo ne ponat dominus meus rex super cor suum verbum istud dicens omnes filii regis occisi sunt quoniam Amnon solus mortuus est

34 fugit autem Absalom et levavit puer speculator oculos suos et aspexit et ecce populus multus veniebat per iter devium ex latere montis

35 dixit autem Ionadab ad regem ecce filii regis adsunt iuxta verbum servi tui sic factum est

36 cumque cessasset loqui apparuerunt et filii regis et intrantes levaverunt vocem suam et flevērunt sed et rex et omnes servi eius flevērunt ploratu magno nimis

37 porro Absalom fugiens abiit ad Tholomai filium Amiur regem Gessur luxit ergo David filium suum cunctis diebus

38 Absalom autem cum fugisset et venisset in Gessur fuit ibi tribus annis

39 cessavitque David rex persequi Absalom eo quod consolatus esset super Amnon interitū

Caput 14

1 intellegens autem Ioab filius Sarviae quod cor regis versum esset ad Absalom

2 misit Thecuam et tulit inde mulierem sapientem dixitque ad eam lugere te simula et induere veste lugubri et ne unguaris oleo ut sis quasi mulier plurimo iam tempore lugens mortuum

3 et ingredieris ad regem et loqueris ad eum sermones huiuscemodi posuit autem Ioab verba in ore eius

4 itaque cum ingressa fuisset mulier thecutes ad regem cecidit coram eo super terram et adoravit et dixit serva me rex

5 et ait ad eam rex quid causae habes quae respondit heu mulier vidua ego sum mortuus est enim vir meus

6 et ancillae tuae erant duo filii qui rixati sunt adversum se in agro nullusque erat qui eos prohibere posset et percussit alter alterum et interfecit eum

7 et ecce consurgens universa cognatio adversum ancillam tuam dicit trade eum qui percussit fratrem suum ut occidamus eum pro anima fratris sui quem interfecit et delemus heredem et quaerunt extinguere scintillam meam quae relictā est ut non supersit viro meo nomen et reliquiae super terram

8 et ait rex ad mulierem vade in domum tuam et ego iubebo pro te

9 dixitque mulier thecutes ad regem in me domine mi rex iniquitas et in domum patris mei rex autem et thronus eius sit innocens

10 et ait rex qui contradixerit tibi adduc eum ad me et ultra non addet ut tangat te

11 quae ait recordetur rex Domini Dei sui ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum et nequaquam interficient filium meum qui ait vivit Dominus quia non cadet de capillis filii tui super terram

12 dixit ergo mulier loquatur ancilla tua ad dominum meum regem verbum et ait loquere

13 dixitque mulier quare cogitasti istiusmodi rem contra populum Dei et locutus est rex verbum istud ut peccet et non reducat eiectum suum

14 omnes morimur et quasi aquae delabimur in terram quae non revertuntur nec vult perire Deus animam sed retractat cogitans ne penitus pereat qui abiectus est

15 nunc igitur veni ut loquar ad regem dominum meum verbum hoc praesente populo et dixit ancilla tua loquar ad regem si quo modo faciat rex verbum ancillae suae

16 et audivit rex ut liberaret ancillam suam de manu omnium qui volebant delere me et filium meum simul de hereditate Dei

17 dicat ergo ancilla tua ut fiat verbum domini mei regis quasi sacrificium sicut enim angelus Dei sic est domi-

nus meus rex ut nec benedictione nec maledictione moveatur unde et Dominus Deus tuus est tecum

18 et respondens rex dixit ad mulierem ne abscondas a me verbum quod te interrogo dixitque mulier loquere domine mi rex

19 et ait rex numquid manus Ioab tecum est in omnibus istis respondit mulier et ait per salutem animae tuae domine mi rex nec ad dextram nec ad sinistram est ex omnibus his quae locutus est dominus meus rex servus enim tuus Ioab ipse praecepit mihi et ipse posuit in os ancillae tuae omnia verba haec

20 ut verterem figuram sermonis huius servus tuus Ioab praecepit istud tu autem domine mi sapiens es sicut habet sapientiam angelus Dei ut intellegas omnia super terram

21 et ait rex ad Ioab ecce placatus feci verbum tuum vade igitur et revoca puerum Absalom

22 cadensque Ioab super faciem suam in terram adoravit et benedixit regi et dixit Ioab hodie intellexit servus tuus quia inveni gratiam in oculis tuis domine mi rex fecisti enim sermonem servi tui

23 surrexit ergo Ioab et abiit in Gessur et adduxit Absalom in Hierusalem

24 dixit autem rex revertatur in domum suam et faciem meam non videat reversus est itaque Absalom in domum suam et faciem regis non vidit

25 porro sicut Absalom vir non erat pulcher in omni Israhel et decorus nimis a vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula

26 et quando tondebatur capillum semel autem in anno tondebatur quia gravabat eum caesaries ponderabat capillos capitis sui ducentis siclis pondere publico

27 nati sunt autem Absalom filii tres et filia una nomine Thamar eleganti forma

28 mansitque Absalom Hierusalem duobus annis et faciem regis non vidit

29 misit itaque ad Ioab ut mitteret eum ad regem qui noluit venire ad eum cumque secundo misisset et ille noluisse venire

30 dixit servis suis scitis agrum Ioab iuxta agrum meum habentem messem hordei ite igitur et succendite eum igni succenderunt ergo servi Absalom segetem igni

31 surrexitque Ioab et venit ad Absalom in domum eius et dixit quare succenderunt servi tui segetem meam igni

32 et respondit Absalom ad Ioab misi ad te obsecrans ut venires ad me et mitterem te ad regem ut diceret ei quare veni de Gessur melius mihi erat ibi esse obsecro ergo ut videam faciem regis quod si memor est iniquitatis meae interficiat me

33 ingressus Ioab ad regem nuntiavit ei vocatusque Absalom intravit ad regem et adoravit super faciem terrae coram

eo osculatusque est rex Absalom

Caput 15

1 igitur post haec fecit sibi Absalom currum et equites et quinquaginta viros qui praecederent eum

2 et mane consurgens Absalom stabat iuxta introitum portae et omnem virum qui habebat negotium ut veniret ad regis iudicium vocabat Absalom ad se et dicebat de qua civitate es tu qui respondens aiebat ex una tribu Israhel ego sum servus tuus

3 respondebatque ei Absalom videntur mihi sermones tui boni et iusti sed non est qui te audiat constitutus a rege dicebatque Absalom

4 quis me constituat iudicem super terram ut ad me veniant omnes qui habent negotium et iuste iudicem

5 sed et cum accederet ad eum homo ut salutaret illum extendebat manum suam et adprehendens osculabatur eum

6 faciebatque hoc omni Israhel qui veniebat ad iudicium ut audiretur a rege et sollicitabat corda virorum Israhel

7 post quattuor autem annos dixit Absalom ad regem vadam et reddam vota mea quae vovi Domino in Hebron

8 vovens enim vovit servus tuus cum esset in Gessur Syriae dicens si reduxerit me Dominus in Hierusalem sacrificabo Domino

9 dixitque ei rex vade in pace et surrexit et abiit in Hebron

10 misit autem Absalom exploratores in universas tribus Israhel dicens statim ut audieritis clangorem bucinæ dicite regnavit Absalom in Hebron

11 porro cum Absalom ierunt ducenti viri de Hierusalem vocati euntes simplici corde et causam penitus ignorantes

12 accersivit quoque Absalom Ahitofel Gilonitem consiliarium David de civitate sua Gilo cum immolaret victimas et facta est coniuratio valida populusque concurrens augebatur cum Absalom

13 venit igitur nuntius ad David dicens toto corde universus Israhel sequitur Absalom

14 et ait David servis suis qui erant cum eo in Hierusalem surgite fugiamus neque enim erit nobis effugium a facie Absalom festinate egredi ne forte veniens occupet nos et inpellat super nos ruinam et percutiat civitatem in ore gladii

15 dixeruntque servi regis ad eum omnia quaecumque praeceperit dominus noster rex libenter exsequimur servi tui

16 egressus est ergo rex et universa domus eius pedibus suis et dereliquit rex decem mulieres concubinas ad custodiendam domum

17 egressusque rex et omnis Israhel pedibus suis stetit procul a domo

18 et universi servi eius ambulabant iuxta eum et legiones Cherethi et Felethi et omnes Getthei sescenti viri qui secuti eum fuerant de Geth praecedebant regem

19 dixit autem rex ad Ethai Gettheum cur venis nobiscum revertere et habita cum rege quia peregrinus es et egressus de loco tuo

20 heri venisti et hodie inpelleris nobiscum egredi ego autem vadam quo iturus sum revertere et reduc tecum fratres tuos ostendisti gratiam et fidem

21 et respondit Ethai regi dicens vivit Dominus et vivit dominus meus rex quoniam in quocumque loco fueris domine mi rex sive in morte sive in vita ibi erit servus tuus

22 et ait David Ethai veni et transi et transivit Ethai Gettheus et omnes viri qui cum eo erant et reliqua multitudo

23 omnesque flebant voce magna et universus populus transiebat rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron et cunctus populus incedebat contra viam quae respicit ad desertum

24 venit autem et Sadoc et universi Levitae cum eo portantes arcam foederis Dei et deposuerunt arcam Dei et ascendit Abiathar donec expletus est omnis populus qui egressus fuerat de civitate

25 et dixit rex ad Sadoc reporta arcam Dei in urbem si invenero gratiam in oculis Domini reducet me et ostendet mihi eam et tabernaculum suum

26 si autem dixerit non places praesto sum faciat quod bonum est coram se

27 et dixit rex ad Sadoc sacerdotem o videns revertere in civitatem in pace et Achimaas filius tuus et Ionathan filius Abiathar duo filii vestri sint vobiscum

28 ecce ego abscondar in campestribus deserti donec veniat sermo a vobis indicans mihi

29 reportaverunt igitur Sadoc et Abiathar arcam Dei Hierusalem et manserunt ibi

30 porro David ascendebat clivum Olivarum scandens et flens operto capite et nudis pedibus incedens sed et omnis populus qui erat cum eo operto capite ascendebat plorans

31 nuntiatum est autem David quod et Ahitofel esset in coniuratione cum Absalom dixitque David infatua quaeso consilium Ahitofel Domine

32 cumque ascenderet David summitatem montis in quo adoraturus erat Dominum ecce occurrit ei Husai Arachites scissa veste et terra pleno capite

33 et dixit ei David si veneris mecum eris mihi oneri

34 si autem in civitatem revertaris et dixeris Absalom servus tuus sum rex sicut fui servus patris tui sic ero servus tuus dissipabis consilium Ahitofel

35 habes autem tecum Sadoc et Abiathar sacerdotes et omne verbum quodcumque audieris de domo regis indicabis Sadoc et Abiathar sacerdotibus

36 sunt autem cum eis duo filii eorum Achimaas Sadoc et Ionathan Abiathar et mittetis per eos ad me omne verbum quod audieritis

37 veniente ergo Husai amico David in civitatem Absalom quoque ingressus est Hierusalem

Caput 16

1 cumque David transisset paululum montis verticem apparuit Siba puer Mifiboseth in occursum eius cum duobus

asinis qui onerati erant ducentis panibus et centum alligatoris uvae passae et centum massis palatarum et utribus vini

2 et dixit rex Sibae quid sibi volunt haec responditque Siba asini domestici regis ut sedeant et panes et palatae ad vescendum pueris tuis vinum autem ut bibat si quis defecerit in deserto

3 et ait rex ubi est filius domini tui responditque Siba regi remansit in Hierusalem dicens hodie restituet mihi domus Israhel regnum patris mei

4 et ait rex Sibae tua sint omnia quae fuerunt Mifiboseth dixitque Siba adoro inveniam gratiam coram te domine mi rex

5 venit ergo rex David usque Baurim et ecce egrediebatur inde vir de cognatione domus Saul nomine Semei filius Gera procedebat egrediens et maledicebat

6 mittebatque lapides contra David et contra universos servos regis David omnis autem populus et universi bellatores a dextro et sinistro latere regis incedebant

7 ita autem loquebatur Semei cum malediceret regi egredere egredere vir sanguinum et vir Belial

8 reddidit tibi Dominus universum sanguinem domus Saul quoniam invasisti regnum pro eo et dedit Dominus regnum in manu Absalom filii tui et ecce premunt te mala tua quoniam vir sanguinum es

9 dixit autem Abisai filius Sarviae regi quare maledicit canis hic moriturus domino meo regi vadam et amputabo caput eius

10 et ait rex quid mihi et vobis filii Sarviae dimittite eum maledicat Dominus enim praecepit ei ut malediceret David et quis est qui audeat dicere quare sic fecerit

11 et ait rex Abisai et universis servis suis ecce filius meus qui egressus est de utero meo quaerit animam meam quanto magis nunc filius Iemini dimittite eum ut maledicat iuxta praeceptum Domini

12 si forte respiciat Dominus afflictionem meam et reddat mihi bonum pro maledictione hac hodierna

13 ambulabat itaque David et socii eius per viam cum eo Semei autem per iugum montis ex latere contra illum gradiebatur maledicens et mittens lapides adversum eum terramque spargens

14 venit itaque rex et universus populus cum eo lassus et refocilati sunt ibi

15 Absalom autem et omnis populus Israhel ingressi sunt Hierusalem sed et Ahitofel cum eo

16 cum autem venisset Husai Arachites amicus David ad Absalom locutus est ad eum salve rex salve rex

17 ad quem Absalom haec est inquit gratia tua ad amicum tuum quare non isti cum amico tuo

18 responditque Husai ad Absalom nequaquam quia illius ero quem elegit Dominus et omnis hic populus et universus Israhel et cum eo manebo

19 sed ut et hoc inferam cui ego serviturus sum nonne filio regis sicut parui patri tuo sic parebo et tibi

20 dixit autem Absalom ad Ahitofel inite consilium quid agere debeamus

21 et ait Ahitofel ad Absalom ingredere ad concubinas patris tui quas dimisit ad custodiendam domum ut cum audierit omnis Israhel quod foedaveris patrem tuum roborentur manus eorum tecum

22 tetenderunt igitur Absalom tabernaculum in solario ingressusque est ad concubinas patris sui coram universo Israhel

23 consilium autem Ahitofel quod dabat in diebus illis quasi si quis consuleret Deum sic erat omne consilium Ahitofel et cum esset cum David et cum esset cum Absalom

Caput 17

1 dixit igitur Ahitofel ad Absalom eligam mihi duodecim milia virorum et consurgens persequar David hac nocte

2 et intruens super eum quippe qui lassus est et solutis manibus percutiam eum cumque fugerit omnis populus qui cum eo est percutiam regem desolatum

3 et reducam universum populum quomodo omnis reverti solet unum enim virum tu quaeris et omnis populus erit in pace

4 placuitque sermo eius Absalom et cunctis maioribus natu Israhel

5 ait autem Absalom vocate et Husai Arachiten et audiamus quid etiam ipse dicat

6 cumque venisset Husai ad Absalom ait Absalom ad eum huiusmodi sermonem locutus est Ahitofel facere debemus an non quod das consilium

7 et dixit Husai ad Absalom non bonum consilium quod dedit Ahitofel hac vice

8 et rursum intulit Husai tu nosti patrem tuum et viros qui cum eo sunt esse fortissimos et amaro animo veluti si ura raptis catulis in saltu saeviat sed et pater tuus vir bellator est nec morabitur cum populo

9 forsitan nunc latitat in foveis aut in uno quo voluerit loco et cum ceciderit unus quilibet in principio audiet quicumque audierit et dicet facta est plaga in populo qui sequebatur Absalom

10 et fortissimus quoque cuius cor est quasi leonis pavore solvetur scit enim omnis populus Israhel fortem esse patrem tuum et robustos omnes qui cum eo sunt

11 sed hoc mihi videtur rectum esse consilium congregetur ad te universus Israhel a Dan usque Bersabee quasi harena maris innumerabilis et tu eris in medio eorum

12 et intruemus super eum in quocumque loco fuerit inventus et operiemus eum sicut cadere solet ros super terram et non relinquemus de viris qui cum eo sunt ne unum quidem

13 quod si urbem aliquam fuerit ingressus circumdabit omnis Israhel civitati illi funes et trahemus eam in torrentem ut non reperiatur nec calculus quidem ex ea

14 dixitque Absalom et omnis vir Israhel melius consilium Husai Arachitae consilio Ahitofel Domini autem nutu dissipatum est consilium Ahitofel utile ut induceret Dominus super Absalom malum

15 et ait Husai Sadoc et Abiathar sacerdotibus hoc et hoc modo consilium dedit Ahitofel Absalom et senibus Israhel et ego tale et tale dedi consilium

16 nunc ergo mittite cito et nuntiate David dicentes ne moremini nocte hac in campestribus deserti sed absque dilatione transgredere ne forte absorbeatur rex et omnis populus qui cum eo est

17 Jonathan autem et Achimaas stabant iuxta fontem Rogel abiit ancilla et nuntiavit eis et illi profecti sunt ut referrent ad regem David nuntium non enim poterant videri aut introire civitatem

18 vidit autem eos quidam puer et indicavit Absalom illi vero concito gradu ingressi sunt domum cuiusdam viri in Baurim qui habebat puteum in vestibulo suo et descenderunt in eum

19 tulit autem mulier et expandit velamen super os putei quasi siccans ptisanas et sic res latuit

20 cumque venissent servi Absalom ad mulierem in domum dixerunt ubi est Achimaas et Jonathan et respondit eis mulier transierunt gustata paululum aqua at hii qui quaerebant cum non repperissent reversi sunt Hierusalem

21 cumque abissent ascenderunt illi de puteo et pergentes nuntiaverunt regi David atque dixerunt surgite transite cito fluvium quoniam huiusmodi dedit consilium contra vos Ahitofel

22 surrexit ergo David et omnis populus qui erat cum eo et transierunt Iordanem donec dilucesceret et ne unus quidem residuus fuit qui non transisset fluvium

23 porro Ahitofel videns quod non fuisset factum consilium suum stravit asinum suum et surrexit et abiit in domum suam et in civitatem suam et disposita domo sua suspensio interiit et sepultus est in sepulchro patris sui

24 David autem venit in Castra et Absalom transivit Iordanem ipse et omnis vir Israhel cum eo

25 Amasam vero constituit Absalom pro Ioab super exercitum Amasa autem erat filius viri qui vocabatur Iethra de Hiesreli qui ingressus est ad Abigail filiam Naas sororem Sarviae quae fuit mater Ioab

26 et castrametatus est Israhel cum Absalom in terra Galaad

27 cumque venisset David in Castra Sobi filius Naas de Rabbath filiorum Ammon et Machir filius Ammihel de Lodabar et Berzellai Galaadites de Rogelim

28 obtulerunt ei stratoria et tappetia et vasa fictilia frumentum et hordeum et farinam pulentam et fabam et lentem frixum cicer

29 et mel et butyrum oves et pingues vitulos dederuntque David et populo qui cum eo erat ad vescendum suspicati enim sunt populum fame et siti fatigari in deserto

Caput 18

1 igitur considerato David populo suo constituit super eum tribunos et centuriones

2 et dedit populi tertiam partem sub manu Ioab et tertiam in manu Abisai filii Sarviae fratris Ioab et tertiam sub manu Ethai qui erat de Geth dixitque rex ad populum egrediar et ego vobiscum

3 et respondit populus non exhibis sive enim fugerimus non magnopere ad eos de nobis pertinebit sive media pars ceciderit e nobis non satis curabunt quia tu unus pro decem milibus computaris melius est igitur ut sis nobis in urbe praesidio

4 ad quos rex ait quod vobis rectum videtur hoc faciam stetit ergo rex iuxta portam egrediebaturque populus per turmas suas centeni et milleni

5 et praecepit rex Ioab et Abisai et Ethai dicens servate mihi puerum Absalom et omnis populus audiebat praecipientem regem cunctis principibus pro Absalom

6 itaque egressus est populus in campum contra Israhel et factum est proelium in saltu Ephraim

7 et caesus est ibi populus Israhel ab exercitu David factaque est ibi plaga magna in die illa viginti milium

8 fuit autem ibi proelium dispersum super faciem omnis terrae et multo plures erant quos saltus consumpserat de populo quam hii quos voraverat gladius in die illa

9 accidit autem ut occurreret Absalom servis David sedens mulo cumque ingressus fuisset mulus subter condensam quercum et magnam adhesit caput eius quercui et illo suspensio inter caelum et terram mulus cui sederat pertransivit

10 vidit autem hoc quispiam et nuntiavit Ioab dicens vidi Absalom pendere de quercu

11 et ait Ioab viro qui nuntiaverat ei si vidisti quare non confodisti eum cum terra et ego dedissem tibi decem argenti siclos et unum balteum

12 qui dixit ad Ioab si adpenderes in manibus meis mille argenteos nequaquam mitterem manum meam in filium regis audientibus enim nobis praecepit rex tibi et Abisai et Ethai dicens custodite mihi puerum Absalom

13 sed et si fecissem contra animam meam audacter nequaquam hoc regem latere potuisset et tu stares ex adverso

14 et ait Ioab non sicut tu vis sed adgrediar eum coram te tulit ergo tres lanceas in manu sua et infixit eas in corde Absalom cumque adhuc palpitaret herens in quercu

15 cucurrerunt decem iuvenes armigeri Ioab et percutientes interfecerunt eum

16 cecinit autem Ioab bucina et retinuit populum ne persequeretur fugientem Israhel volens parcere multitudini

17 et tulerunt Absalom et proiecerunt eum in saltu in foveam grandem et conportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis omnis autem Israhel fugit in tabernacula sua

18 porro Absalom erexerat sibi cum adhuc viveret titulum qui est in valle Regis dixerat enim non habeo filium et hoc erit monumentum nominis mei vocavitque titulum nomine suo et appellatur manus Absalom usque ad hanc diem

19 Achimaas autem filius Sadoc ait curram et nuntiabo regi quia iudicium fecerit ei Dominus de manu inimicorum eius

20 ad quem Ioab dixit non eris nuntius in hac die sed nuntiabis in alia hodie nolo te nuntiare filius enim regis est mortuus

21 et ait Ioab Chusi vade et nuntia regi quae vidisti adoravit Chusi Ioab et cucurrit

22 rursum autem Achimaas filius Sadoc dixit ad Ioab quid inedit si etiam ego curram post Chusi dixitque Ioab quid vis currere fili mi non eris boni nuntii baiulus

23 qui respondit quid enim si cucurrero et ait ei curre currens ergo Achimaas per viam compendii transivit Chusi

24 David autem sedebat inter duas portas speculator vero qui erat in fastigio portae super murum elevans oculos vidit hominem currentem solum

25 et exclamans indicavit regi dixitque rex si solus est bonus est nuntius in ore eius properante autem illo et accedente propius

26 vidit speculator hominem alterum currentem et vociferans in culmine ait apparet mihi homo currens solus dixitque rex et iste bonus est nuntius

27 speculator autem contemplor ait cursum prioris quasi cursum Achimaas filii Sadoc et ait rex vir bonus est et nuntium portans bonum venit

28 clamans autem Achimaas dixit ad regem salve et adorans regem coram eo pronus in terram ait benedictus Dominus Deus tuus qui conclusit homines qui levaverunt manus suas contra dominum meum regem

29 et ait rex estne pax puero Absalom dixitque Achimaas vidi tumultum magnum cum mitteret Ioab servus tuus o rex me servum tuum nescio aliud

30 ad quem rex transi ait et sta hic cumque ille transisset et staret

31 apparuit Chusi et veniens ait bonum adporto nuntium domine mi rex iudicavit enim pro te Dominus hodie de manu omnium qui surrexerunt contra te

32 dixit autem rex ad Chusi estne pax puero Absalom cui respondens Chusi fiant inquit sicut puer inimici domini mei regis et universi qui consurgunt adversum eum in malum

33 contristatus itaque rex ascendit cenaculum portae et flevit et sic loquebatur vadens fili mi Absalom fili mi Absalom quis mihi tribuat ut ego moriar pro te Absalom fili mi fili mi

Caput 19

1 nuntiatum est autem Ioab quod rex fleret et lugeret filium suum

2 et versa est victoria in die illa in luctum omni populo audivit enim populus in die illa dici dolet rex super filio suo

3 et declinabat populus in die illa ingredi civitatem quomodo declinare solet populus versus et fugiens de proelio

4 porro rex operuit caput suum et clamabat voce magna fili mi Absalom Absalom fili mi fili mi

5 ingressus ergo Ioab ad regem in domo dixit confudisti hodie vultus omnium servorum tuorum qui salvam fecerunt animam tuam et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum et animam uxorum tuarum et animam concubinarum tuarum

6 diligis odientes te et odio habes diligentes te et ostendisti hodie quia non curas de ducibus tuis et de servis tuis et vere cognovi modo quia si Absalom viveret et nos omnes occubuissemus tunc placeret tibi

7 nunc igitur surge et procede et adloquens satisfac servis tuis iuro enim tibi per Dominum quod si non exieris ne unus quidem remansurus sit tecum nocte hac et peius erit hoc tibi quam omnia mala quae venerunt super te ab adolescentia tua usque in praesens

8 surrexit ergo rex et sedit in porta et omni populo nuntiatum est quod rex sederet in porta venitque universa multitudo coram rege Israhel autem fugit in tabernacula sua

9 omnis quoque populus certabat in cunctis tribubus Israhel dicens rex liberavit nos de manu inimicorum nostrorum ipse salvavit nos de manu Philistinorum et nunc fugit de terra propter Absalom

10 Absalom autem quem unximus super nos mortuus est in bello usquequo siletis et non reducit regem

11 rex vero David misit ad Sadoc et ad Abiathar sacerdotes dicens loquimini ad maiores natu Iuda dicentes cur venitis novissimi ad reducendum regem in domum suam sermo autem omnis Israhel pervenerat ad regem in domo eius

12 fratres mei vos os meum et caro mea vos quare novissimi reducit regem

13 et Amasae dicite nonne os meum es et caro mea haec faciat mihi Deus et haec addat si non magister militiae fueris coram me omni tempore pro Ioab

14 et inclinavit cor omnium virorum Iuda quasi viri unius miseruntque ad regem dicentes revertere tu et omnes servi tui

15 et reversus est rex et venit usque ad Iordanem et Iuda venit in Galgala ut occurreret regi et transduceret eum Iordanem

16 festinavit autem Semei filius Gera filii Iemini de Baurim et descendit cum viris Iuda in occursum regis David

17 cum mille viris de Benjamin et Siba puer de domo Saul et quindecim filii eius ac viginti servi erant cum eo et inrumpentes Iordanem ante regem

18 transierunt vada ut transducerent domum regis et facerent iuxta iussionem eius Semei autem filius Gera prostratus coram rege cum iam transisset Iordanem

19 dixit ad eum ne reputes mihi domine mi iniquitatem neque memineris iniuriam servi tui in die qua egressus es domine mi rex de Hierusalem neque ponas rex in corde tuo

20 agnosco enim servus tuus peccatum meum et idcirco hodie primus veni de omni domo Ioseph descendique in occursum domini mei regis

21 respondens vero Abisai filius Sarviae dixit numquid pro his verbis non occidetur Semei quia maledixit christo Domini

22 et ait David quid mihi et vobis filii Sarviae cur effimini mihi hodie in Satan ergone hodie interficietur vir in Israhel an ignoro hodie me factum regem super Israhel

23 et ait rex Semei non morieris iuravitque ei

24 Mifiboseth quoque filius Saul descendit in occursum regis in lotis pedibus et intonsa barba vestesque suas non laverat a die qua egressus fuerat rex usque ad diem reversionis eius in pace

25 cumque Hierusalem occurrisset regi dixit ei rex quare non venisti mecum Mifiboseth

26 qui respondens ait domine mi rex servus meus contempsit me dixi ei ego famulus tuus ut sterneret mihi asinum et ascendens abirem cum rege claudus enim sum servus tuus

27 insuper et accusavit me servum tuum ad te dominum meum regem tu autem domine mi rex sicut angelus Dei fac quod placitum est tibi

28 neque enim fuit domus patris mei nisi morti obnoxia domino meo regi tu autem posuisti me servum tuum inter convivas mensae tuae quid igitur habeo iustae querellae aut quid possum ultra vociferari ad regem

29 ait ergo ei rex quid ultra loqueris fixum est quod locutus sum tu et Siba dividite possessiones

30 responditque Mifiboseth regi etiam cuncta accipiat postquam reversus est dominus meus rex pacifice in domum suam

31 Berzellai quoque Galaadites descendens de Rogelim transduxit regem Iordanem paratus etiam ultra fluvium prosequi eum

32 erat autem Berzellai Galaadites senex valde id est octogenarius et ipse praebebat alimenta regi cum moraretur in Castris fuit quippe vir dives nimis

33 dixit itaque rex ad Berzellai veni mecum ut requiescas secure mecum in Hierusalem

34 et ait Berzellai ad regem quot sunt dies annorum vitae meae ut ascendam cum rege Hierusalem

35 octogenarius sum hodie numquid vigent sensus mei ad discernendum suave aut amarum aut delectare potest servum tuum cibus et potus vel audire ultra possum vocem cantorum atque cantricum quare servus tuus fit oneri domino meo regi

36 paululum procedam famulus tuus ab Iordane tecum nec indigeo hac vicissitudine

37 sed obsecro ut revertar servus tuus et moriar in civitate mea iuxta sepulchrum patris mei et matris meae est autem servus tuus Chamaam ipse vadat tecum domine mi rex et fac ei quod tibi bonum videtur

38 dixitque rex mecum transeat Chamaam et ego faciam ei quicquid tibi placuerit et omne quod petieris a me inpetrabis

39 cumque transisset universus populus et rex Iordanem osculatus est rex Berzellai et benedixit ei et ille reversus est in locum suum

40 transivit ergo rex in Galgalam et Chamaam cum eo omnis autem populus Iuda transduxerat regem et media tantum pars adfuerat de populo Israhel

41 itaque omnes viri Israhel concurrentes ad regem dixerunt ei quare te furati sunt fratres nostri viri Iuda et transduxerunt regem et domum eius Iordanem omnesque viros David cum eo

42 et respondit omnis vir Iuda ad viros Israhel quia propior mihi est rex cur irasceris super hac re numquid comedimus aliquid ex rege aut munera nobis data sunt

43 et respondit vir Israhel ad viros Iuda et ait decem partibus maior ego sum apud regem magisque ad me pertinet David quam ad te cur mihi fecisti iniuriam et non mihi nuntiatum est priori ut reducerem regem meum durius autem responderunt viri Iuda viris Israhel

Caput 20

1 accidit quoque ut ibi esset vir Belial nomine Seba filius Bochri vir iemineus et cecinit bucina et ait non est nobis pars in David neque hereditas in filio Isai vir in tabernacula tua Israhel

2 et separatus est omnis Israhel a David secutusque est Seba filium Bochri viri autem Iuda adhererunt regi suo a Iordane usque Hierusalem

3 cumque venisset rex in domum suam Hierusalem tulit decem mulieres concubinas quas dereliquerat ad custodiendam domum et tradidit eas in custodiam alimenta eis praebens et non est ingressus ad eas sed erant clausae usque ad diem mortis suae in viduitate viventes

4 dixit autem rex Amasae convoca mihi omnes viros Iuda in diem tertium et tu adesto praesens

5 abiit ergo Amasa ut convocaret Iudam et moratus est extra placitum quod ei constituerat

6 ait autem David ad Abisai nunc magis adflicturus est nos Seba filius Bochri quam Absalom tolle igitur servos domini tui et persequere eum ne forte inveniatis civitates munitas et effugiat nos

7 egressi sunt ergo cum eo viri Ioab Cherethi quoque et Felethi et omnes robusti exierunt de Hierusalem ad persequendum Seba filium Bochri

8 cumque illi essent iuxta lapidem grandem qui est in Gabaon Amasa veniens occurrit eis porro Ioab vestitus erat tunica stricta ad mensuram habitus sui et desuper accinctus gladio dependente usque ad ilia in vagina qui fabrefactus levi motu egredi poterat et percutere

9 dixit itaque Ioab ad Amasa salve mi frater et tenuit manu dextra mentum Amasae quasi osculans eum

10 porro Amasa non observavit gladium quem habebat Ioab qui percussit eum in latere et effudit intestina eius in terram nec secundum vulnus adposuit Ioab autem et Abisai frater eius persecuti sunt Seba filium Bochri

11 interea quidam viri cum stetissent iuxta cadaver Amasae de sociis Ioab dixerunt ecce qui esse voluit pro Ioab comes David pro Ioab

12 Amasa autem conspersus sanguine iacebat in media via vidit hoc quidam vir quod subsisteret omnis populus ad

videndum eum et amovit Amasam de via in agrum operuitque eum vestimento ne subsisterent transeuntes propter eum

13 amoto igitur illo de via transiebat omnis vir sequens Ioab ad persequendum Seba filium Bochri

14 porro ille transierat per omnes tribus Israhel in Abela et in Bethmacha omnesque electi congregati fuerant ad eum

15 venerunt itaque et obpugnabant eum in Abela et in Bethmacha et circumdederunt munitionibus civitatem et obsessa est urbs omnis autem turba quae erat cum Ioab moliebatur destruere muros

16 et exclamavit mulier sapiens de civitate audite audite dicite Ioab adpropinqua huc et loquar tecum

17 qui cum accessisset ad eam ait illi tu es Ioab et ille respondit ego ad quem sic locuta est audi sermones ancillae tuae qui respondit audio

18 rursumque illa sermo inquit dicebatur in veteri proverbio qui interrogant interrogent in Abela et sic perficiebant

19 nonne ego sum quae respondeo veritatem Israhel et tu quaeris subruere civitatem et evertere matrem in Israhel quare praecipitas hereditatem Domini

20 respondensque Ioab ait absit absit hoc a me non praecipito neque demolior

21 non se sic habet res sed homo de monte Ephraim Seba filius Bochri cognomine levavit manum contra regem David tradite illum solum et recedemus a civitate et ait mulier ad Ioab ecce caput eius mittetur ad te per murum

22 ingressa est ergo ad omnem populum et locuta est eis sapienter qui abscisum caput Seba filii Bochri proiecerunt ad Ioab et ille cecinit tuba et recesserunt ab urbe unusquisque in tabernacula sua Ioab autem reversus est Hierusalem ad regem

23 fuit ergo Ioab super omnem exercitum Israhel Banaias autem filius Ioiadae super Cheretheos et Feletheos

24 Aduram vero super tributa porro Iosaphat filius Ahilud a commentariis

25 Sia autem scriba Sadoc vero et Abiathar sacerdotes

26 Hira autem Hiaiarites erat sacerdos David

Caput 21

1 facta est quoque fames in diebus David tribus annis iugiter et consuluit David oraculum Domini dixitque Dominus propter Saul et domum eius et sanguinem quia occidit Gabaonitas

2 vocatis ergo Gabaonitis rex dixit ad eos porro Gabaonitae non sunt de filiis Israhel sed reliquiae Amorreorum filii quippe Israhel iuraverant eis et voluit Saul percutere eos zelo quasi pro filiis Israhel et Iuda

3 dixit ergo David ad Gabaonitas quid faciam vobis et quod erit vestri piaculum ut benedicatis hereditati Domini

4 dixeruntque ei Gabaonitae non est nobis super argento et auro quaestio contra Saul et contra domum eius neque volumus ut interficiatur homo de Israhel ad quos ait quid ergo vultis ut faciam vobis

5 qui dixerunt regi virum qui adtrivit nos et oppressit inique ita delere debemus ut ne unus quidem residuus sit de stirpe eius in cunctis finibus Israhel

6 dentur nobis septem viri de filiis eius et crucifigamus eos Domino in Gabaath Saul quondam electi Domini et ait rex ego dabo

7 pepercitque rex Mifiboseth filio Ionathan filii Saul propter iusiurandum Domini quod fuerat inter David et inter Ionathan filium Saul

8 tulit itaque rex duos filios Respha filiae Ahia quos peperit Saul Armoni et Mifiboseth et quinque filios Michol filiae Saul quos genuerat Hadriheli filio Berzellai qui fuit de Molathi

9 et dedit eos in manu Gabaonitarum qui crucifixerunt illos in monte coram Domino et ceciderunt hii septem simul occisi in diebus messis primis incipiente messione hordei

10 tollens autem Respha filia Ahia cilicium substravit sibi super petram ab initio messis donec stillaret aqua super eos de caelo et non dimisit aves lacerare eos per diem neque bestias per noctem

11 et nuntiata sunt David quae fecerat Respha filia Ahia concubina Saul

12 et abiit David et tulit ossa Saul et ossa Ionathan filii eius a viris Iabesgalaad qui furati fuerant ea de platea Bethsan in qua suspenderant eos Philisthim cum interfecissent Saul in Gelboe

13 et asportavit inde ossa Saul et ossa Ionathan filii eius et colligentes ossa eorum qui adfixi fuerant

14 sepelierunt ea cum ossibus Saul et Ionathan filii eius in terra Benjamin in latere in sepulchro Cis patris eius feceruntque omnia quae praeceperat rex et repropitiatus est Deus terrae post haec

15 factum est autem rursum proelium Philisthinorum adversum Israhel et descendit David et servi eius cum eo et pugnabant contra Philisthim deficiente autem David

16 Iesbidenob qui fuit de genere Arafa cuius ferrum hastae trecentas uncias adpendebat et accinctus erat ense novo nixus est percutere David

17 praesidioque ei fuit Abisai filius Sarviae et percussus Philistheum interfecit tunc iuraverunt viri David dicentes non egredieris nobiscum in bellum ne extinguas lucernam Israhel

18 secundum quoque fuit bellum in Gob contra Philistheos tunc percussit Sobbochai de Usathi Seph de stirpe Arafa

19 tertium quoque fuit bellum in Gob contra Philistheos in quo percussit Adeodatus filius Saltus polymitarius bethleemites Goliath Gettheum cuius hastile hastae erat quasi liciatorium textentium

20 quartum bellum fuit in Geth in quo vir excelsus qui senos in manibus pedibusque habebat digitos id est viginti et quattuor et erat de origine Arafa

21 blasphemavit Israhel percussit autem eum Ionathan filius Sammaa fratris David

22 hii quattuor nati sunt de Arafa in Geth et ceciderunt in manu David et servorum eius

Caput 22

1 locutus est autem David Domino verba carminis huius in die qua liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum et de manu Saul

2 et ait Dominus petra mea et robur meum et salvator meus

3 Deus meus fortis meus sperabo in eum scutum meum et cornu salutis meae elevator meus et refugium meum salvator meus de iniquitate liberabis me

4 laudabilem invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero

5 quia circumdederunt me contritiones mortis torrentes Belial terruerunt me

6 funes inferi circumdederunt me praevenierunt me laquei mortis

7 in tribulatione mea invocabo Dominum et ad Deum meum clamabo et exaudiet de templo suo vocem meam et clamor meus veniet ad aures eius

8 commota est et contremuit terra fundamenta montium concussa sunt et conquassata quoniam iratus est

9 ascendit fumus de naribus eius et ignis de ore eius voravit carbones incensi sunt ab eo

10 et inclinavit caelos et descendit et caligo sub pedibus eius

11 et ascendit super cherubin et volavit et lapsus est super pinnas venti

12 posuit tenebras in circuitu suo latibulum cribrans aquas de nubibus caelorum

13 prae fulgore in conspectu eius succensi sunt carbones ignis

14 tonabit de caelis Dominus et Excelsus dabit vocem suam

15 misit sagittas et dissipavit eos fulgur et consumpsit eos

16 et apparuerunt effusiones maris et revelata sunt fundamenta orbis ab increpatione Domini ab inspiratione spiritus furoris eius

17 misit de excelso et adsumpsit me extraxit me de aquis multis

18 liberavit me ab inimico meo potentissimo ab his qui oderant me quoniam robustiores me erant

19 praevenit me in die adfflictionis meae et factus est Dominus firmamentum meum

20 et eduxit me in latitudinem liberavit me quia placuit ei

21 retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam et secundum munditiam manuum mearum reddet mihi

22 quia custodivi vias Domini et non egi impie a Deo meo

23 omnia enim iudicia eius in conspectu meo et praecepta eius non amovi a me

24 et ero perfectus cum eo et custodiam me ab iniquitate mea

25 et restituet Dominus mihi secundum iustitiam meam et secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum suorum

26 cum sancto sanctus eris et cum robusto perfectus

27 cum electo electus eris et cum perverso perverteris

28 et populum pauperem salvum facies oculisque tuis excelsos humiliabis

29 quia tu lucerna mea Domine et Domine inluminabis tenebras meas

30 in te enim curram accinctus in Deo meo transilium murum

31 Deus immaculata via eius eloquium Domini igne examinatum scutum est omnium sperantium in se

32 quis est deus praeter Dominum et quis fortis praeter Deum nostrum

33 Deus qui accingit me fortitudine et conplanavit perfectam viam meam

34 coaequans pedes meos cervis et super excelsa mea statuens me

35 docens manus meas ad proelium et componens quasi arcum aereum brachia mea

36 dedisti mihi clypeum salutis tuae et mansuetudo mea multiplicavit me

37 dilatabis gressus meos subtus me et non deficient tali mei

38 persequar inimicos meos et conteram et non revertar donec consumam eos

39 consumam eos et confringam ut non consurgant cadent sub pedibus meis

40 accinxisti me fortitudine ad proelium incurvabis resistentes mihi sub me

41 inimicos meos dedisti mihi dorsum odientes me et disperdam eos

42 clamabunt et non erit qui salvet ad Dominum et non exaudiet eos

43 delebo eos ut pulverem terrae quasi lutum platearum comminuum eos atque conpingam

44 salvabis me a contradictionibus populi mei custodies in caput gentium populus quem ignoro serviet mihi

45 filii alieni resistent mihi auditu auris oboedient mihi

46 filii alieni defluerunt et contrahentur in angustiis suis

47 vivit Dominus et benedictus Deus meus et exaltabitur Deus fortis salutis meae

48 Deus qui das vindictas mihi et deicis populos sub me

49 qui educis me ab inimicis meis et a resistentibus mihi elevas me a viro iniquo liberabis me

50 propterea confitebor tibi Domine in gentibus et nomini tuo cantabo

51 magnificanti salutes regis sui et facienti misericordiam christo suo David et semini eius in sempiternum

Caput 23

1 haec autem sunt verba novissima quae dixit David filius Isai dixit vir cui constitutum est de christo Dei Iacob egregius psalta Israhel

2 spiritus Domini locutus est per me et sermo eius per linguam meam

3 dixit Deus Israhel mihi locutus est Fortis Israhel dominator hominum iustus dominator in timore Dei

4 sicut lux aurorae oriente sole mane absque nubibus rutilat et sicut pluviis germinat herba de terra

5 nec tanta est domus mea apud Deum ut pactum aeternum iniret mecum firmum in omnibus atque munitum cuncta enim salus mea et omnis voluntas nec est quicquam ex ea quod non germinet

6 praevaricatores autem quasi spinae evellentur universi quae non tolluntur manibus

7 et si quis tangere voluerit eas armabitur ferro et ligno lanceato igneque succensae conburentur usque ad nihilum

8 haec nomina fortium David Sedens in cathedra sapientissimus princeps inter tres ipse est quasi tenerrimus ligni vermiculus qui octingentos interfecit impetu uno

9 post hunc Eleazar filius patris eius Ahoi inter tres fortes qui erant cum David quando exprobraverunt Philisthim et congregati sunt illuc in proelium

10 cumque ascendissent viri Israhel ipse stetit et percussit Philistheos donec deficeret manus eius et obrigesceret cum gladio fecitque Dominus salutem magnam in die illa et populus qui fugerat reversus est ad caesorum spolia detrahenda

11 et post hunc Semma filius Age de Arari et congregati sunt Philisthim in statione erat quippe ibi ager plenus lente cumque fugisset populus a facie Philisthim

12 stetit ille in medio agri et tuitus est eum percussitque Philistheos et fecit Dominus salutem magnam

13 necnon ante descenderant tres qui erant principes inter triginta et venerant tempore messis ad David in speluncam Odollam castra autem Philisthim erant posita in valle Gigantum

14 et David erat in praesidio porro statio Philisthinorum tunc erat in Bethleem

15 desideravit igitur David et ait si quis mihi daret potum aquae de cisterna quae est in Bethleem iuxta portam

16 intraverunt ergo tres fortes castra Philisthinorum et hauserunt aquam de cisterna Bethleem quae erat iuxta portam et attulerunt ad David at ille noluit bibere sed libavit illam Domino

17 dicens propitius mihi sit Dominus ne faciam hoc num sanguinem hominum istorum qui profecti sunt et animarum periculum bibam noluit ergo bibere haec fecerunt tres robustissimi

18 Abisai quoque frater Ioab filius Sarviae princeps erat de tribus ipse est qui elevavit hastam suam contra trecentos quos interfecit nominatus in tribus

19 et inter tres nobilior eratque eorum princeps sed usque ad tres primos non pervenerat

20 et Banaias filius Ioiada viri fortissimi magnorum operum de Capsehel ipse percussit duos leones Moab et ipse descendit et percussit leonem in media cisterna diebus nivis

21 ipse quoque interfecit virum aegyptium virum dignum spectaculo habentem in manu hastam itaque cum descendisset ad eum in virga vi extorsit hastam de manu Aegyptii et interfecit eum hasta sua

22 haec fecit Banaias filius Ioiadae

23 et ipse nominatus inter tres robustos qui erant inter triginta nobiliores verumtamen usque ad tres non pervenerat fecitque eum David sibi auricularium a secreto

24 Asahel frater Ioab inter triginta Eleanan filius patruis eius de Bethleem

25 Semma de Arari Helica de Arodi

26 Helas de Felthi Hira filius Aces de Thecua

27 Abiezer de Anathoth Mobonnai de Usathi

28 Selmon Aohites Maharai Netophathites

29 Heled filius Banae et ipse Netophathites Hithai filius Ribai de Gebeeth filiorum Benjamin

30 Banahi Aufrathonites Heddaï de torrente Gaas

31 Abialbon Arbathites Azmaveth de Beromi

32 Eliaba de Salboni filii Iasen Jonathan

33 Semma de Horodi Haïam filius Sarar Arorites

34 Elifeleth filius Aasbai filii Maachathi Heliam filius Ahitofel Gelonites

35 Esrai de Carmelo Farai de Arbi

36 Igaal filius Nathan de Soba Bonni de Gaddi

37 Selech de Ammoni Naharai Berothites armiger Ioab filii Sarviae

38 Hira Hiethrites Gareb et ipse Hiethrites

39 Urias Hettheus omnes triginta septem

4 obtinuit autem sermo regis verba Ioab et principum exercitus egressusque est Ioab et principes militum a facie regis ut numerarent populum Israhel

5 cumque pertransissent Iordanem venerunt in Aroer ad dextram urbis quae est in valle Gad

6 et per Iazer transierunt in Galaad et in terram inferiorem Hodsi et venerunt in Dan silvestria circumeuntesque iuxta Sidonem

7 transierunt propter moenia Tyri et omnem terram Hevei et Chananei veneruntque ad meridiem Iuda in Bersabee

8 et lustrata universa terra adfuerunt post novem menses et viginti dies in Hierusalem

9 dedit ergo Ioab numerum descriptionis populi regi et inventa sunt de Israhel octingenta milia virorum fortium qui educerent gladium et de Iuda quingenta milia pugnatorum

10 percussit autem cor David eum postquam numeratus est populus et dixit David ad Dominum peccavi valde in hoc facto sed precor Domine ut transferas iniquitatem servi tui quia stulte egi nimis

11 surrexit itaque David mane et sermo Domini factus est ad Gad propheten et videntem David dicens

12 vade et loquere ad David haec dicit Dominus triumphi tibi datur optio elige unum quod volueris ex his ut faciam tibi

13 cumque venisset Gad ad David nuntiavit ei dicens aut septem annis veniet tibi fames in terra tua aut tribus mensibus fugies adversarios tuos et illi persequentur aut certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua nunc ergo delibera et vide quem respondeam ei qui me misit sermonem

14 dixit autem David ad Gad arbor nimis sed melius est ut incidam in manu Domini multae enim misericordiae eius sunt quam in manu hominis

15 inmisitque Dominus pestilentiam in Israhel de mane usque ad tempus constitutum et mortui sunt ex populo a Dan usque Bersabee septuaginta milia virorum

16 cumque extendisset manum angelus Dei super Hierusalem ut disperderet eam misertus est Dominus super afflictione et ait angelo percutienti populum sufficit nunc contine manum tuam erat autem angelus Domini iuxta aream Areuna Iebusei

17 dixitque David ad Dominum cum vidisset angelum cadentem populum ego sum qui peccavi ego inique egi isti qui oves sunt quid fecerunt vertatur obsecro manus tua contra me et contra domum patris mei

18 venit autem Gad ad David in die illa et dixit ei ascende constitue Domino altare in area Areuna Iebusei

19 et ascendit David iuxta sermonem Gad quem praeceperat ei Dominus

20 conspiciensque Areuna animadvertit regem et servos eius transire ad se

21 et egressus adoravit regem prono vultu in terra et ait quid causae est ut veniat dominus meus rex ad servum suum cui David ait ut emam a te aream et aedificem altare Domino et cesset interfectio quae grassatur in populo

Caput 24

1 et addidit furor Domini irasci contra Israhel commovitque David in eis dicentem vade numera Israhel et Iudam

2 dixitque rex ad Ioab principem exercitus sui perambula omnes tribus Israhel a Dan usque Bersabee et numera populum ut sciam numerum eius

3 dixitque Ioab regi adaugeat Dominus Deus tuus ad populum quantus nunc est iterumque centuplicet in conspectu domini mei regis sed quid sibi dominus meus rex vult in re huiuscemodi

22 et ait Areuna ad David accipiat et offerat dominus
meus rex sicut ei placet habes boves in holocaustum et
plaustrum et iuga boum in usum lignorum

23 omnia dedit Areuna rex regi dixitque Areuna ad
regem Dominus Deus tuus suscipiat votum tuum

24 cui respondens rex ait nequaquam ut vis sed emam
pretio a te et non offeram Domino Deo meo holocau-

sta gratuita emit ergo David aream et boves argenti siclis
quingenta

25 et aedificavit ibi David altare Domino et obtulit ho-
locausta et pacifica et repropitiatus est Dominus terrae et
cohibita est plaga ab Israhel

The Third Book of Kings

Chapter

225 #1	231 #7	238 #13	243 #19	led the Second Book of
226 #2	232 #8	238 #14	244 #20	Kings
227 #3	234 #9	239 #15	245 #21	
228 #4	235 #10	240 #16	246 #22	
229 #5	235 #11	241 #17	205 The Second Book	248 The Fourth Book
230 #6	237 #12	242 #18	of Samuel, Otherwise Cal-	of Kings

Caput 1

1 et rex David senuerat habebatque aetatis plurimos dies cumque operiretur vestibus non calefiebat

2 dixerunt ergo ei servi sui quaeramus domino nostro regi adulescentulam virginem et stet coram rege et foveat eum dormiatque in sinu tuo et calefaciat dominum nostrum regem

3 quaesierunt igitur adulescentulam speciosam in omnibus finibus Israhel et invenerunt Abisag Sunamitin et adduxerunt eam ad regem

4 erat autem puella pulchra nimis dormiebatque cum rege et ministrabat ei rex vero non cognovit eam

5 Adonias autem filius Aggith elevabatur dicens ego regnabo fecitque sibi currum et equites et quinquaginta viros qui ante eum currerent

6 nec corripuit eum pater suus aliquando dicens quare hoc fecisti erat autem et ipse pulcher valde secundus natu post Absalom

7 et sermo ei cum Ioab filio Sarviae et cum Abiathar sacerdote qui adiuabant partes Adoniae

8 Sadoc vero sacerdos et Banaias filius Ioiadae et Nathan propheta et Semei et Rhei et robur exercitus David non erat cum Adonia

9 immolatis ergo Adonias arietibus et vitulis et universis pinguibus iuxta lapidem Zoheloth qui erat vicinus fonti Rogel vocavit universos fratres suos filios regis et omnes viros Iuda servos regis

10 Nathan autem prophetam et Banaiam et robustos quosque et Salomonem fratrem suum non vocavit

11 dixit itaque Nathan ad Bethsabée matrem Salomonis num audisti quod regnaverit Adonias filius Aggith et dominus noster David hoc ignorat

12 nunc ergo veni accipe a me consilium et salva animam tuam filiique tui Salomonis

13 vade et ingredere ad regem David et dic ei nonne tu domine mi rex iurasti mihi ancillae tuae dicens quod Salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit in solio meo quare ergo regnavit Adonias

14 et adhuc ibi te loquente cum rege ego veniam post te et conplebo sermones tuos

15 ingressa est itaque Bethsabée ad regem in cubiculo rex autem senuerat nimis et Abisag Sunamitis ministrabat ei

16 inclinavit se Bethsabée et adoravit regem ad quam rex quid tibi inquit vis

17 quae respondens ait domine mi tu iurasti per Dominum Deum tuum ancillae tuae Salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit in solio meo

18 et ecce nunc Adonias regnavit te domine mi rex ignorante

19 mactavit boves et pingua quaeque et arietes plurimos et vocavit omnes filios regis Abiathar quoque sacerdotem et Ioab principem militiae Salomonem autem servum tuum non vocavit

20 verumtamen domine mi rex in te oculi respiciunt totius Israhel ut indices eis qui sedere debeat in solio tuo domine mi rex post te

21 eritque cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis erimus ego et filius meus Salomon peccatores

22 adhuc illa loquente cum rege Nathan propheta venit

23 et nuntiaverunt regi dicentes adest Nathan propheta cumque introisset ante conspectum regis et adorasset eum pronus in terram

24 dixit Nathan domine mi rex tu dixisti Adonias regnet post me et ipse sedeat super thronum meum

25 quia descendit hodie et immolavit boves et pingua et arietes plurimos et vocavit universos filios regis et principes exercitus Abiathar quoque sacerdotem illisque vescentibus et bibentibus coram eo et dicentibus vivat rex Adonias

26 me servum tuum et Sadoc sacerdotem et Banaiam filium Ioiadae et Salomonem famulum tuum non vocavit

27 numquid a domino meo rege exivit hoc verbum et mihi non indicasti servo tuo qui sessurus esset super thronum domini mei regis post eum

28 et respondit rex David dicens vocate ad me Bethsabée quae cum fuisset ingressa coram rege et stetisset ante eum

29 iuravit rex et ait vivit Dominus qui eruit animam meam de omni angustia

30 quia sicut iuravi tibi per Dominum Deum Israhel dicens Salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit super solium meum pro me sic faciam hodie

31 submissoque Bethsabée in terram vultu adoravit regem dicens vivat dominus meus rex David in aeternum

32 dixit quoque rex David vocate mihi Sadoc sacerdotem et Nathan propheten et Banaïam filium Ioiadae qui cum ingressi fuissent coram rege

33 dixit ad eos tollite vobiscum servos domini vestri et inponite Salomonem filium meum super mulam meam et ducite eum in Gion

34 et unguat eum ibi Sadoc sacerdos et Nathan propheta in regem super Israhel et canetis bucina atque dicetis vivat rex Salomon

35 et ascendetis post eum et veniet et sedebit super solium meum et ipse regnabit pro me illique praecipiam ut sit dux super Israhel et super Iudam

36 et respondit Banaïas filius Ioiadae regi dicens amen sic loquatur Dominus Deus domini mei regis

37 quomodo fuit Dominus cum domino meo rege sic sit cum Salomone et sublimius faciat solium eius a solio domini mei regis David

38 descendit ergo Sadoc sacerdos et Nathan propheta et Banaïas filius Ioiadae et Cherethi et Felethi et inposuerunt Salomonem super mulam regis David et adduxerunt eum in Gion

39 sumpsitque Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo et unxit Salomonem et cecinerunt bucina et dixit omnis populus vivat rex Salomon

40 et ascendit universa multitudo post eum et populus canentium tibiis et laetantium gaudio magno et insonuit terra ad clamorem eorum

41 audivit autem Adonias et omnes qui invitati fuerant ab eo iamque convivium finitum erat sed et Ioab audita voce tubae ait quid sibi vult clamor civitatis tumultuantis

42 adhuc illo loquente Ionathan filius Abiathar sacerdotis venit cui dixit Adonias ingredi quia vir fortis es et bona nuntians

43 responditque Ionathan Adoniae nequaquam dominus enim noster rex David regem constituit Salomonem

44 misitque cum eo Sadoc sacerdotem et Nathan prophetam et Banaïam filium Ioiadae et Cherethi et Felethi et inposuerunt eum super mulam regis

45 unxeruntque eum Sadoc sacerdos et Nathan propheta regem in Gion et ascenderunt inde laetantes et insonuit civitas haec est vox quam audistis

46 sed et Salomon sedit super solio regni

47 et ingressi servi regis benedixerunt domino nostro regi David dicentes amplificet Deus nomen Salomonis super nomen tuum et magnificet thronum eius super thronum tuum et adoravit rex in lectulo suo

48 insuper et haec locutus est benedictus Dominus Deus Israhel qui dedit hodie sedentem in solio meo videntibus oculis meis

49 territi sunt ergo et surrexerunt omnes qui invitati fuerant ab Adonia et ivit unusquisque in viam suam

50 Adonias autem timens Salomonem surrexit et abiit tenuitque cornu altaris

51 et nuntiaverunt Salomoni dicentes ecce Adonias timens regem Salomonem tenuit cornu altaris dicens iuret mihi hodie rex Salomon quod non interficiat servum suum gladio

52 dixitque Salomon si fuerit vir bonus non cadet ne unus quidem capillus eius in terram sin autem malum inventum fuerit in eo morietur

53 misit ergo rex Salomon et eduxit eum ab altari et ingressus adoravit regem Salomonem dixitque ei Salomon vade in domum tuam

Caput 2

1 adpropinquaverant autem dies David ut moreretur praecepitque Salomoni filio suo dicens

2 ego ingredior viam universae terrae confortare et esto vir

3 et observa custodias Domini Dei tui ut ambules in viis eius et custodias caerimonias eius et praecepta eius et iudicia et testimonia sicut scriptum est in lege Mosi ut intellegas universa quae facis et quocumque te verteris

4 ut confirmet Dominus sermones suos quos locutus est de me dicens si custodierint filii tui viam suam et ambulaverint coram me in veritate in omni corde suo et in omni anima sua non auferetur tibi vir de solio Israhel

5 tu quoque nosti quae fecerit mihi Ioab filius Sarviae quae fecerit duobus principibus exercitus Israhel Abner filio Ner et Amasa filio Iether quos occidit et effudit sanguinem belli in pace et posuit cruorem proelii in balteo suo qui erat circa lumbos eius et in calciamento suo quod erat in pedibus eius

6 facies ergo iuxta sapientiam tuam et non deduces canitiem eius pacifice ad inferos

7 sed et filiis Berzellai Galaaditis reddes gratiam eruntque comedentes in mensa tua occurrerunt enim mihi quando fugiebam a facie Absalom fratris tui

8 habes quoque apud te Semei filium Gera filii Iemini de Baurim qui maledixit mihi maledictione pessima quando ibam ad Castra sed quia descendit mihi in occursum cum transirem Iordanem et iuravi ei per Dominum dicens non te interficiam gladio

9 tu noli pati esse eum innoxium vir autem sapiens es et scies quae facias ei deducesque canos eius cum sanguine ad infernum

10 dormivit igitur David cum patribus suis et sepultus est in civitate David

11 dies autem quibus regnavit David super Israhel quadraginta anni sunt in Hebron regnavit septem annis in Hierusalem triginta tribus

12 Salomon autem sedit super thronum David patris sui et firmatum est regnum eius nimis

13 et ingressus est Adonias filius Aggith ad Bethsabée matrem Salomonis quae dixit ei pacificusne ingressus tuus qui respondit pacificus

14 addiditque sermo mihi est ad te cui ait loquere et ille

15 tu inquit nosti quia meum erat regnum et me proposuerat omnis Israel sibi in regem sed translatum est regnum et factum est fratris mei a Domino enim constitutum est ei

16 nunc ergo petitionem unam deprecor a te ne confundas faciem meam quae dixit ad eum loquere

17 et ille ait precor ut dicas Salomoni regi neque enim negare tibi quicquam potest ut det mihi Abisag Sunamitin uxorem

18 et ait Bethsabée bene ego loquar pro te regi

19 venit ergo Bethsabée ad regem Salomonem ut loqueretur ei pro Adonia et surrexit rex in occursum eius adoravitque eam et sedit super thronum suum positus quoque est thronus matri regis quae sedit ad dexteram eius

20 dixitque ei petitionem unam parvulam ego deprecor a te ne confundas faciem meam dixit ei rex pete mater mi neque enim fas est ut avertam faciem tuam

21 quae ait detur Abisag Sunamitis Adoniae fratri tuo uxor

22 responditque rex Salomon et dixit matri suae quare postulas Abisag Sunamitin Adoniae postula ei et regnum ipse est enim frater meus maior me et habet Abiathar sacerdotem et Ioab filium Sarviae

23 iuravit itaque rex Salomon per Dominum dicens haec faciat mihi Deus et haec addat quia contra animam suam locutus est Adonias verbum hoc

24 et nunc vivit Dominus qui firmavit me et conlocavit super solium David patris mei et qui fecit mihi domum sicut locutus est quia hodie occidetur Adonias

25 misitque rex Salomon per manum Banaiae filii Ioiadae qui interfecit eum et mortuus est

26 Abiathar quoque sacerdoti dixit rex vade in Anathoth ad agrum tuum es quidem vir mortis sed hodie te non interficiam quia portasti arcam Domini Dei coram David patre meo et sustinuisti laborem in omnibus in quibus laboravit pater meus

27 eiecit ergo Salomon Abiathar ut non esset sacerdos Domini ut impleretur sermo Domini quem locutus est super domum Heli in Silo

28 venit autem nuntius ad Ioab quod Ioab declinasset post Adoniam et post Absalom non declinasset fugit ergo Ioab in tabernaculum Domini et adprehendit cornu altaris

29 nuntiatumque est regi Salomoni quod fugisset Ioab in tabernaculum Domini et esset iuxta altare misitque Salomon Banaiam filium Ioiadae dicens vade interfice eum

30 venit Banaias ad tabernaculum Domini et dixit ei haec dicit rex egredere qui ait non egrediar sed hic moriar renuntiavit Banaias regi sermonem dicens haec locutus est Ioab et haec respondit mihi

31 dixitque ei rex fac sicut locutus est et interfice eum et sepeli et amovebis sanguinem innocentem qui effusus est a Ioab a me et a domo patris mei

32 et reddat Dominus sanguinem eius super caput eius quia interfecit duos viros iustos melioresque se et occidit eos gladio patre meo David ignorante Abner filium Ner principem militiae Israel et Amasa filium Iether principem exercitus Iuda

33 et revertetur sanguis illorum in caput Ioab et in caput seminis eius in sempiternum David autem et semini eius et domui et throno illius sit pax usque in aeternum a Domino

34 ascendit itaque Banaias filius Ioiadae et adgressus eum interfecit sepultusque est in domo sua in deserto

35 et constituit rex Banaiam filium Ioiadae pro eo super exercitum et Sadoc sacerdotem posuit pro Abiathar

36 misit quoque rex et vocavit Semei dixitque ei aedifica tibi domum in Hierusalem et habita ibi et non egredieris inde huc atque illuc

37 quacumque autem die egressus fueris et transieris torrentem Cedron scito te interficiendum sanguis tuus erit super caput tuum

38 dixitque Semei regi bonus sermo sicut locutus est dominus meus rex sic faciet servus tuus habitavit itaque Semei in Hierusalem diebus multis

39 factum est autem post annos tres ut fugerent servi Semei ad Achis filium Maacha regem Geth nuntiatumque est Semei quod servi eius essent in Geth

40 et surrexit Semei et stravit asinum suum ivitque in Geth ad Achis adquirendos servos suos et adduxit eos de Geth

41 nuntiatum est autem Salomoni quod isset Semei in Geth de Hierusalem et redisset

42 et mittens vocavit eum dixitque illi nonne testificatus sum tibi per Dominum et praedixi tibi quacumque die egressus ieris huc et illuc scito te esse moriturum et respondisti mihi bonus sermo audivi

43 quare ergo non custodisti iusiurandum Domini et praeceptum quod praeceperam tibi

44 dixitque rex ad Semei tu nosti omne malum cuius tibi conscius est cor tuum quod fecisti David patri meo reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum

45 et rex Salomon benedictus et thronus David erit stabilis coram Domino usque in sempiternum

46 iussit itaque rex Banaiae filio Ioiadae qui egressus percussit eum et mortuus est

Caput 3

1 confirmatum est igitur regnum in manu Salomonis et adfinitate coniunctus est Pharaoni regi Aegypti accepit namque filiam eius et adduxit in civitatem David donec conpleteret aedificans domum suam et domum Domini et murum Hierusalem per circuitum

2 et tamen populus immolabat in excelsis non enim aedificatum erat templum nomini Domini usque in die illo

3 dilexit autem Salomon Dominum ambulans in praeceptis David patris sui excepto quod in excelsis immolabat et accendebat thymiam

4 abiit itaque in Gabaon ut immolaret ibi illud quippe erat excelsum maximum mille hostias in holocaustum obtulit Salomon super altare illud in Gabaon

5 apparuit Dominus Salomoni per somnium nocte dicens postula quod vis ut dem tibi

6 et ait Salomon tu fecisti cum servo tuo David patre meo misericordiam magnam sicut ambulavit in conspectu tuo in veritate et iustitia et recto corde tecum custodisti ei misericordiam tuam grandem et dedisti ei filium sedentem super thronum eius sicut et hodie

7 et nunc Domine Deus tu regnare fecisti servum tuum pro David patre meo ego autem sum puer parvus et ignorans egressum et introitum meum

8 et servus tuus in medio est populi quem elegisti populi infiniti qui numerari et supputari non potest prae multitudine

9 dabis ergo servo tuo cor docile ut iudicare possit populum tuum et discernere inter malum et bonum quis enim potest iudicare populum istum populum tuum hunc multum

10 placuit ergo sermo coram Domino quod Salomon rem huiusmodi postulasset

11 et dixit Deus Salomoni quia postulasti verbum hoc et non petisti tibi dies multos nec divitias aut animam inimicorum tuorum sed postulasti tibi sapientiam ad discernendum iudicium

12 ecce feci tibi secundum sermones tuos et dedi tibi cor sapiens et intellegens in tantum ut nullus ante te similis tui fuerit nec post te surrecturus sit

13 sed et haec quae non postulasti dedi tibi divitias scilicet et gloriam ut nemo fuerit similis tui in regibus cunctis retro diebus

14 si autem ambulaveris in viis meis et custodieris praecepta mea et mandata mea sicut ambulavit pater tuus longos faciam dies tuos

15 igitur evigilavit Salomon et intellexit quod esset somnium cumque venisset Hierusalem stetit coram arca foederis Domini et obtulit holocausta et fecit victimas pacificas et grande convivium universis famulis suis

16 tunc venerunt duae mulieres meretrices ad regem steteruntque coram eo

17 quarum una ait obsecro mi domine ego et mulier haec habitabamus in domo una et peperit apud eam in cubiculo

18 tertia vero die postquam ego peperit peperit et haec et eramus simul nullusque alius in domo nobiscum exceptis nobis duabus

19 mortuus est autem filius mulieris huius nocte dormiens quippe oppressit eum

20 et consurgens intempesta nocte silentio tulit filium meum de latere meo ancillae tuae dormientis et conlocavit in sinu suo suum autem filium qui erat mortuus posuit in sinu meo

21 cumque surrexissem mane ut darem lac filio meo apparuit mortuus quem diligentius intuens clara luce deprehendi non esse meum quem genueram

22 responditque altera mulier non est ita sed filius tuus mortuus est meus autem vivit e contrario illa dicebat mentiris filius quippe meus vivit et filius tuus mortuus est atque in hunc modum contendebant coram rege

23 tunc rex ait haec dicit filius meus vivit et filius tuus mortuus est et ista respondit non sed filius tuus mortuus est et filius meus vivit

24 dixit ergo rex adferte mihi gladium cumque adulissent gladium coram rege

25 dividite inquit infantem vivum in duas partes et date dimidiam partem uni et dimidiam partem alteri

26 dixit autem mulier cuius filius erat vivus ad regem commota sunt quippe viscera eius super filio suo obsecro domine date illi infantem vivum et nolite interficere eum contra illa dicebat nec mihi nec tibi sit dividatur

27 respondens rex ait date huic infantem vivum et non occidatur haec est mater eius

28 audivit itaque omnis Israhel iudicium quod iudicasset rex et timuerunt regem videntes sapientiam Dei esse in eo ad faciendum iudicium

Caput 4

1 erat autem rex Salomon regnans super omnem Israhel

2 et hii principes quos habebat Azarias filius Sadoc sacerdos

3 Helioireph et Ahia filii Sesa scribae Iosaphat filius Ahilud a commentariis

4 Banaias filius Ioiadae super exercitum Sadoc autem et Abiathar sacerdotes

5 Azarias filius Nathan super eos qui adsistebant regi Zabud filius Nathan sacerdos amicus regis

6 et Ahisar praepositus domus et Adoniram filius Abda super tributa

7 habebat autem Salomon duodecim praefectos super omnem Israhel qui praebebant annonam regi et domui eius per singulos enim menses in anno singuli necessaria ministrabant

8 et haec nomina eorum Benhur in monte Ephraim

9 Bendecar in Maces et in Salebbim et in Bethsemes et Helon Bethanan

10 Benesed in Araboth ipsius erat Soccho et omnis terra Ephraim

11 Benabinadab cuius omnis Nepthad Dor Tapheth filiam Salomonis habebat uxorem

12 Bana filius Ahilud regebat Thanac et Mageddo et universam Bethsan quae est iuxta Sarthana subter Hiezrahel a Bethsan usque Abelmeula e regione Iecmaan

13 Bengaber in Ramoth Galaad habebat Avothiair filii Manasse in Galaad ipse praeerat in omni regione Argob quae

est in Basan sexaginta civitatibus magnis atque muratis quae habebant seras aereas

14 Ahinadab filius Addo praeerat in Manaim

15 Ahimaas in Nepthali sed et ipse habebat Basmath filiam Salomonis in coniugio

16 Baana filius Usi in Aser et in Balod

17 Iosaphat filius Pharue in Isachar

18 Semei filius Hela in Beniamin

19 Gaber filius Uri in terra Galaad in terra Seon regis Amorrei et Og regis Basan super omnia quae erant in illa terra

20 Iuda et Israhel innumerabiles sicut harena maris in multitudine comedentes et bibentes atque laetantes

21 Salomon autem erat in dicione sua habens omnia regna sicut a flumine terrae Philisthim usque ad terminum Aegypti offerentium sibi munera et servientium ei cunctis diebus vitae eius

22 erat autem cibus Salomonis per dies singulos triginta chori similiae et sexaginta chori farinae

23 decem boves pingues et viginti boves pascuales et centum arietes excepta venatione cervorum caprearum atque bubalorum et avium altilium

24 ipse enim obtinebat omnem regionem quae erat trans flumen quasi a Thapsa usque Gazam et cunctos reges illarum regionum et habebat pacem ex omni parte in circuitu

25 habitabatque Iudas et Israhel absque timore ullo unusquisque sub vite sua et sub ficu sua a Dan usque Bersabee cunctis diebus Salomonis

26 et habebat Salomon quadraginta milia praesepia equorum currulium et duodecim milia equestrium

27 nutriebantque eos supradicti regis praefecti sed et necessaria mensae regis Salomonis cum ingenti cura praebebant in tempore suo

28 hordeum quoque et paleas equorum et iumentorum deferebant in locum ubi erat rex iuxta constitutum sibi

29 dedit quoque Deus sapientiam Salomoni et prudentiam multam nimis et latitudinem cordis quasi harenam quae est in litore maris

30 et praecedebat sapientia Salomonis sapientiam omnium Orientalium et Aegyptiorum

31 et erat sapientior cunctis hominibus sapientior Aethan Ezraita et Heman et Chalcal et Dorda filiis Maol et erat nominatus in universis gentibus per circuitum

32 locutus est quoque Salomon tria milia parabolas et fuerunt carmina eius quinque et mille

33 et disputavit super lignis a cedro quae est in Libano usque ad hysopum quae egreditur de pariete et disseruit de iumentis et volucris et reptilibus et piscibus

34 et veniebant de cunctis populis ad audiendam sapientiam Salomonis et ab universis regibus terrae qui audiebant

sapientiam eius

Caput 5

1 misit quoque Hiram rex Tyri servos suos ad Salomonem audivit enim quod ipsum unxissent regem pro patre eius quia amicus fuerat Hiram David omni tempore

2 misit autem et Salomon ad Hiram dicens

3 tu scis voluntatem David patris mei et quia non potuerit aedificare domum nomini Domini Dei sui propter bella imminuentia per circuitum donec daret Dominus eos sub vestigio pedum eius

4 nunc autem requiem dedit Deus meus mihi per circuitum non est Satan neque occursum malum

5 quam ob rem cogito aedificare templum nomini Domini Dei mei sicut locutus est Dominus David patri meo dicens filius tuus quem dabo pro te super solium tuum ipse aedificabit domum nomini meo

6 praecipe igitur ut praecidant mihi cedros de Libano et servi mei sint cum servis tuis mercedem autem servorum tuorum dabo tibi quamcumque praeceperis scis enim quoniam non est in populo meo vir qui noverit ligna caedere sicut Sidonii

7 cum ergo audisset Hiram verba Salomonis laetatus est valde et ait benedictus Dominus hodie qui dedit David filium sapientissimum super populum hunc plurimum

8 et misit Hiram ad Salomonem dicens audivi quaecumque mandasti mihi ego faciam omnem voluntatem tuam in lignis cedrinis et abiegnis

9 servi mei deponent ea de Libano ad mare et ego conponam ea in ratibus in mari usque ad locum quem significaveris mihi et applicabo ea ibi et tu tolles ea praebebisque necessaria mihi ut detur cibus domui meae

10 itaque Hiram dabat Salomoni ligna cedrina et ligna abiegna iuxta omnem voluntatem eius

11 Salomon autem praebebat Hiram viginti milia chororum tritici in cibum domui eius et viginti choros purissimi olei haec tribuebat Salomon Hiram per annos singulos

12 dedit quoque Dominus sapientiam Salomoni sicut locutus est ei et erat pax inter Hiram et Salomonem et percusserunt foedus ambo

13 legitque rex Salomon operas de omni Israhel et erat indictio triginta milia virorum

14 mittebatque eos in Libanum decem milia per menses singulos vicissim ita ut duobus mensibus essent in domibus suis et Adoniram erat super huiusmodi indictione

15 fuerunt itaque Salomoni septuaginta milia eorum qui onera portabant et octoginta milia latomorum in monte

16 absque praepositis qui praeerant singulis operibus numero trium milium et trecentorum praecipientium populo et his qui faciebant opus

17 praecepitque rex ut tollerent lapides grandes lapides pretiosos in fundamentum templi et quadrarent eos

18 quos dolaverunt cementarii Salomonis et cementarii Hiram porro Biblii praeeparaverunt ligna et lapides ad aedificandam domum

Caput 6

1 factum est igitur quadringentesimo et octogesimo anno egressionis filiorum Israhel de terra Aegypti in anno quarto mense zio ipse est mensis secundus regis Salomonis super Israhel aedificare coepit domum Domino

2 domus autem quam aedificabat rex Salomon Domino habebat sexaginta cubitos in longitudine et viginti cubitos in latitudine et triginta cubitos in altitudine

3 et porticus erat ante templum viginti cubitorum longitudinis iuxta mensuram latitudinis templi et habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi

4 fecitque in templo fenestras obliquas

5 et aedificavit super parietem templi tabulata per gyrum in parietibus domus per circuitum templi et oraculi et fecit latera in circuitu

6 tabulatum quod subter erat quinque cubitos habebat latitudinis et medium tabulatum sex cubitorum latitudinis et tertium tabulatum septem habens cubitos latitudinis trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus ut non hererent muris templi

7 domus autem cum aedificaretur lapidibus dedolatis atque perfectis aedificata est et malleus et securis et omne ferramentum non sunt audita in domo cum aedificaretur

8 ostium lateris medii in parte erat domus dexterarum et per cocleam ascendebant in medium cenaculum et a medio in tertium

9 et aedificavit domum et consummavit eam textit quoque domum laquearibus cedrinis

10 et aedificavit tabulatum super omnem domum quinque cubitis altitudinis et operuit domum lignis cedrinis

11 et factus est sermo Domini ad Salomonem dicens

12 domus haec quam aedificas si ambulaveris in praeceptis meis et iudicia mea feceris et custodieris omnia mandata mea gradiens per ea firmabo sermonem meum tibi quem locutus sum ad David patrem tuum

13 et habitabo in medio filiorum Israhel et non derelinquam populum meum Israhel

14 igitur aedificavit Salomon domum et consummavit eam

15 et aedificavit parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis a pavimento domus usque ad summitatem parietum et usque ad laquearia operuit lignis intrinsecus et textit pavimentum domus tabulis abiegnis

16 aedificavitque viginti cubitorum ad posteriorem partem templi tabulata cedrina a pavimento usque ad superiora et fecit interiorem domum oraculi in sanctum sanctorum

17 porro quadraginta cubitorum erat ipsum templum pro foribus oraculi

18 et cedro omnis domus intrinsecus vestiebatur habens tornaturas suas et iuncturas fabrefactas et celaturas eminentes omnia cedrinis tabulis vestiebantur nec omnino lapis apparere poterat in pariete

19 oraculum autem in medio domus in interiori parte fecerat ut poneret ibi arcam foederis Domini

20 porro oraculum habebat viginti cubitos longitudinis et viginti cubitos latitudinis et viginti cubitos altitudinis et operuit illud atque vestivit auro purissimo sed et altare vestivit cedro

21 domum quoque ante oraculum operuit auro purissimo et adfixit lamminas clavis aureis

22 nihilque erat in templo quod non auro tegetetur sed et totum altare oraculi textit auro

23 et fecit in oraculo duo cherubin de lignis olivarum decem cubitorum altitudinis

24 quinque cubitorum ala cherub una et quinque cubitorum ala cherub altera id est decem cubitos habentes a summitate alae usque ad alae alterius summitatem

25 decem quoque cubitorum erat cherub secundus mensura pari et opus unum erat in duobus cherubin

26 id est altitudinem habebat unus cherub decem cubitorum et similiter cherub secundus

27 posuitque cherubin in medio templi interioris extendebant autem alas suas cherubin et tangebant ala una parietem et ala cherub secundi tangebant parietem alterum alae autem alterae in media parte templi se invicem contingebant

28 textit quoque cherubin auro

29 et omnes parietes templi per circuitum scalpsit variis celaturis et torno et fecit in eis cherubin et palmas et picturas varias quasi prominentes de pariete et egredientes

30 sed et pavimentum domus textit auro intrinsecus et extrinsecus

31 et in ingressu oraculi fecit ostiola de lignis olivarum postesque angulorum quinque

32 et duo ostia de lignis olivarum et scalpsit in eis picturam cherubin et palmarum species et anaglypha valde prominentia et textit ea auro et operuit tam cherubin quam palmas et cetera auro

33 fecitque in introitu templi postes de lignis olivarum quadrangulatos

34 et duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus et utrumque ostium duplex erat et se invicem tenens aperiebatur

35 et scalpsit cherubin et palmas et celaturas valde eminentes operuitque omnia lamminis aureis opere quadro ad regulam

36 et aedificavit atrium interius tribus ordinibus lapidum politorum et uno ordine lignorum cedri

37 anno quarto fundata est domus Domini in mense zio

38 et in anno undecimo mense bul ipse est mensis octavus perfecta est domus in omni opere suo et in universis utensilibus aedificavitque eam annis septem

Caput 7

1 domum autem suam aedificavit Salomon tredecim annis et ad perfectum usque perduxit

2 aedificavit quoque domum saltus Libani centum cubitorum longitudinis et quinquaginta cubitorum latitudinis et triginta cubitorum altitudinis et quattuor deambulacra inter columnas cedrinis ligna quippe cedrina exciderat in columnas

3 et tabulatis cedrinis vestivit totam cameram quae quadraginta quinque columnis sustentabatur unus autem ordo habebat columnas quindecim

4 contra se invicem positas

5 et e regione se respicientes aequali spatio inter columnas et super columnas quadrangulata ligna in cunctis aequalia

6 et porticum columnarum fecit quinquaginta cubitorum longitudinis et triginta cubitorum latitudinis et alteram porticum in facie maioris porticus et columnas et epistylia super columnas

7 porticum quoque solii in qua tribunal est fecit et texit lignis cedrinis a pavimento usque ad summitem

8 et domuncula in qua sedetur ad iudicandum erat in media porticu simili opere domum quoque fecit filiae Pharaonis quam uxorem duxerat Salomon tali opere quali et hanc porticum

9 omnia lapidibus pretiosis qui ad normam quandam atque mensuram tam intrinsecus quam extrinsecus serrati erant a fundamento usque ad summitem parietum et intrinsecus usque ad atrium maius

10 fundamenta autem de lapidibus pretiosis lapidibus magnis decem sive octo cubitorum

11 et desuper lapides pretiosi aequalis mensurae secti erant similiterque de cedro

12 et atrium maius rotundum trium ordinum de lapidibus sectis et unius ordinis dolata cedro necnon et in atrio domus Domini interiori et in porticu domus

13 misit quoque rex Salomon et tulit Hiram de Tyro

14 filium mulieris viduae de tribu Nephtali patre Tyrio artificem aerarium et plenum sapientia et intelligentia et doctrina ad faciendum omne opus ex aere qui cum venisset ad regem Salomonem fecit omne opus eius

15 et finxit duas columnas aereas decem et octo cubitorum altitudinis columnam unam et linea duodecim cubitorum ambiebat columnam utramque

16 duo quoque capitella fecit quae ponerentur super capita columnarum fusili aere quinque cubitorum altitudinis capitellum unum et quinque cubitorum altitudinis capitellum alterum

17 et quasi in modum retis et catenarum sibi invicem miro opere contextarum utrumque capitellum columnarum fusile erat septena versuum retiacula in capitello uno et septena retiacula in capitello altero

18 et perfecit columnas et duos ordines per circuitum retiaculorum singulorum ut tegerent capitella quae erant super summitem malogranatorum eodem modo fecit et capitello secundo

19 capitella autem quae erant super capita columnarum quasi opere lilii fabricata erant in porticu quattuor cubitorum

20 et rursum alia capitella in summitate columnarum desuper iuxta mensuram columnae contra retiacula malogranatorum autem ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi

21 et statuit duas columnas in porticum templi cumque statuisset columnam dexteram vocavit eam nomine Iachin similiter erexit columnam secundam et vocavit nomen eius Booz

22 et super capita columnarum opus in modum lilii posuit perfectumque est opus columnarum

23 fecit quoque mare fusile decem cubitorum a labio usque ad labium rotundum in circuitu quinque cubitorum altitudo eius et resticula triginta cubitorum cingebat illud per circuitum

24 et scalpura subter labium circumibat illud decem cubitis ambiens mare duo ordines scalpurarum histriatarum erant fusiles

25 et stabat super duodecim boves e quibus tres respiciebant ad aquilonem et tres ad occidentem et tres ad meridiem et tres ad orientem et mare super eos desuper erat quorum posteriora universa intrinsecus latitabant

26 grossitudo autem luteris trium unciarum erat labiumque eius quasi labium calicis et folium repandi lilii duo milia batos capiebat

27 et fecit bases decem aereas quattuor cubitorum longitudinis bases singulas et quattuor cubitorum latitudinis et trium cubitorum altitudinis

28 et ipsum opus basium interrasile erat et scalpurae inter iuncturas

29 et inter coronulas et plectas leones et boves et cherubin et in iuncturis similiter desuper et subter leones et boves quasi lora ex aere dependentia

30 et quattuor rotae per bases singulas et axes aerei et per quattuor partes quasi umeruli subter luterem fusiles contra se invicem respectantes

31 os quoque luteris intrinsecus erat in capitis summitate et quod forinsecus apparebat unius cubiti erat totum rotundum pariterque habebat unum cubitum et dimidium in angulis autem columnarum variae celaturae erant et media intercolumnia quadrata non rotunda

32 quattuor quoque rotae quae per quattuor angulos basis erant coherebant subter basi una rota habebat altitudinis cubitum et semis

33 tales autem rotae erant quales solent in curru fieri et axes earum et radii et canti et modioli omnia fusilia

34 nam et umeruli illi quattuor per singulos angulos basis unius ex ipsa basi fusiles et coniuncti erant

35 in summitate autem basis erat quaedam rotunditas dimidii cubiti ita fabrefacta ut luter desuper possit inponi habens celaturas suas et scalpturas varias ex semet ipso

36 scalpsit quoque in tabulatis illis quae erant ex aere et in angulis cherubin et leones et palmas quasi in similitudinem stantis hominis ut non celata sed adposita per circuitum viderentur

37 in hunc modum fecit decem bases fusura una et mensura scalpturaque consimili

38 fecit quoque decem luteris aereos quadraginta batos capiebat luter unus eratque quattuor cubitorum singulosque luteris per singulas id est decem bases posuit

39 et constituit decem bases quinque ad dexteram partem templi et quinque ad sinistram mare autem posuit ad dexteram partem templi contra orientem ad meridiem

40 fecit ergo Hiram lebetas et scutras et amulas et perfecit omne opus regis Salomonis in templo Domini

41 columnas duas et funiculos capitulorum super capitella columnarum duos et retiacula duo ut operirent duos funiculos qui erant super capita columnarum

42 et malogranata quadringenta in duobus retiaculis duos versus malogranatorum in retiaculis singulis ad operiendos funiculos capitellorum qui erant super capita columnarum

43 et bases decem et luteris decem super bases

44 et mare unum et boves duodecim subter mare

45 et lebetas et scutras et amulas omnia vasa quae fecit Hiram regi Salomoni in domo Domini de aurichalco erant

46 in campestri regione Iordanis fudit ea rex in argillosa terra inter Socchoth et Sarthan

47 et posuit Salomon omnia vasa propter multitudinem autem nimiam non erat pondus aeris

48 fecitque Salomon omnia vasa in domo Domini altare aureum et mensam super quam ponerentur panes propositionis auream

49 et candelabra aurea quinque ad dexteram et quinque ad sinistram contra oraculum ex auro primo et quasi lili flores et lucernas desuper aureas et forcipes aureos

50 et hydrias et fuscinulas et fialas et mortariola et turibula de auro purissimo et cardines ostiorum domus interioris sancti sanctorum et ostiorum domus templi ex auro erant

51 et perfecit omne opus quod faciebat Salomon in domo Domini et intulit quae sanctificaverat David pater suus argentum et aurum et vasa reposuitque in thesauris domus Domini

Caput 8

1 tunc congregavit omnes maiores natu Israel cum principibus tribuum et duces familiarum filiorum Israel ad regem Salomonem in Hierusalem ut deferrent arcam foederis Domini de civitate David id est de Sion

2 convenitque ad regem Salomonem universus Israel in mense hethanim in sollemni die ipse est mensis septimus

3 veneruntque cuncti senes ex Israel et tulerunt sacerdotes arcam

4 et portaverunt arcam Domini et tabernaculum foederis et omnia vasa sanctuarii quae erant in tabernaculo et ferebant ea sacerdotes et Levitae

5 rex autem Salomon et omnis multitudo Israel quae convenerat ad eum gradiebatur cum illo ante arcam et immolabant oves et boves absque aestimatione et numero

6 et intulerunt sacerdotes arcam foederis Domini in locum suum in oraculum templi in sanctum sanctorum subter alas cherubin

7 siquidem cherubin expandebant alas super locum arcae et protegebant arcam et vectes eius desuper

8 cumque eminerent vectes et apparerent summitates eorum foris sanctuarium ante oraculum non apparebant ultra extrinsecus qui et fuerunt ibi usque in praesentem diem

9 in arca autem non est aliud nisi duae tabulae lapideae quas posuerat in ea Moses in Horeb quando pepigit foedus Dominus cum filiis Israel cum egrederentur de terra Aegypti

10 factum est autem cum exissent sacerdotes de sanctuario nebula implevit domum Domini

11 et non poterant sacerdotes stare et ministrare propter nebulam impleverat enim gloria Domini domum Domini

12 tunc ait Salomon Dominus dixit ut habitaret in nebula

13 aedificans aedificavi domum in habitaculum tuum firmissimum solium tuum in sempiternum

14 convertitque rex faciem suam et benedixit omni ecclesiae Israel omnis enim ecclesia Israel stabat

15 et ait benedictus Dominus Deus Israel qui locutus est ore suo ad David patrem meum et in manibus eius perfecit dicens

16 a die qua eduxi populum meum Israel de Aegypto non elegi civitatem de universis tribubus Israel ut aedificaretur domus et esset nomen meum ibi sed elegi David ut esset super populum meum Israel

17 voluitque David pater meus aedificare domum nomini Domini Dei Israel

18 et ait Dominus ad David patrem meum quod cogitasti in corde tuo aedificare domum nomini meo bene fecisti hoc ipsum mente tractans

19 verumtamen tu non aedificabis domum sed filius tuus qui egredietur de renibus tuis ipse aedificabit domum nomini meo

20 confirmavit Dominus sermonem suum quem locutus est stetitque pro David patre meo et sedi super thronum Israel sicut locutus est Dominus et aedificavi domum nomini Domini Dei Israel

21 et constitui ibi locum arcae in qua foedus est Domini quod percussit cum patribus nostris quando egressi sunt de terra Aegypti

22 stetit autem Salomon ante altare Domini in conspectu ecclesiae Israel et expandit manus suas in caelum

23 et ait Domine Deus Israhel non est similis tui Deus in caelo desuper et super terra deorsum qui custodis pactum et misericordiam servis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo

24 qui custodisti servo tuo David patri meo quae locutus es ei ore locutus es et manibus perfecisti ut et haec dies probat

25 nunc igitur Domine Deus Israhel conserva famulo tuo David patri meo quae locutus es ei dicens non auferetur de te vir coram me qui sedeat super thronum Israhel ita tamen si custodierint filii tui viam suam ut ambulent coram me sicut tu ambulasti in conspectu meo

26 et nunc Deus Israhel firmentur verba tua quae locutus es servo tuo David patri meo

27 ergone putandum est quod vere Deus habitet super terram si enim caelum et caeli caelorum te capere non possunt quanto magis domus haec quam aedificavi

28 sed respice ad orationem servi tui et ad preces eius Domine Deus meus audi hymnum et orationem quam servus tuus orat coram te hodie

29 ut sint oculi tui aperti super domum hanc nocte et die super domum de qua dixisti erit nomen meum ibi ut exaudias orationem qua orat te servus tuus in loco isto

30 ut exaudias deprecationem servi tui et populi tui Israhel quodcumque oraverint in loco isto et exaudies in loco habitaculi tui in caelo et cum exaudieris propitius eris

31 si peccaverit homo in proximum suum et habuerit aliquod iuramentum quo teneatur adstrictus et venerit propter iuramentum coram altari tuo in domum tuam

32 tu exaudies in caelo et facies et iudicabis servos tuos condemnans impium et reddens viam suam super caput eius iustificansque iustum et retribuens ei secundum iustitiam suam

33 si fugerit populus tuus Israhel inimicos suos quia peccaturus est tibi et agentes paenitentiam et confitentes nomini tuo venerint et oraverint et deprecati te fuerint in domo hac

34 exaudi in caelo et dimitte peccatum populi tui Israhel et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum

35 si clausum fuerit caelum et non pluerit propter peccata eorum et orantes in loco isto paenitentiam egerint nomini tuo et a peccatis suis conversi fuerint propter afflictionem suam

36 exaudi eos in caelo et dimitte peccata servorum tuorum et populi tui Israhel et ostende eis viam bonam per quam ambulent et da pluviam super terram tuam quam dedisti populo tuo in possessionem

37 fames si oborta fuerit in terra aut pestilentia aut corruptus aer aurugo lucusta rubigo et adflixerit eum et inimicus eius portas obsidens omnis plaga universa infirmitas

38 cuncta devotatio et inprecatio quae acciderit omni homini de populo tuo Israhel si quis cognoverit plagam cordis sui et expanderit manus suas in domo hac

39 tu audies in caelo in loco habitationis tuae et repropitiaberis et facies ut des unicuique secundum omnes vias suas sicut videris cor eius quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum

40 ut timeant te cunctis diebus quibus vivunt super faciem terrae quam dedisti patribus nostris

41 insuper et alienigena qui non est de populo tuo Israhel cum venerit de terra longinqua propter nomen tuum audietur enim nomen tuum magnum et manus tua fortis et brachium tuum

42 extentum ubique cum venerit ergo et oraverit in loco hoc

43 tu exaudies in caelo in firmamento habitaculi tui et facies omnia pro quibus invocaverit te alienigena ut discant universi populi terrarum nomen tuum timere sicut populus tuus Israhel et probent quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam aedificavi

44 si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per viam quocumque miseris eos orabunt te contra viam civitatis quam elegisti et contra domum quam aedificavi nomini tuo

45 et exaudies in caelo orationem eorum et preces eorum et facies iudicium eorum

46 quod si peccaverint tibi non est enim homo qui non peccet et iratus tradideris eos inimicis suis et capti ducti fuerint in terram inimicorum longe vel prope

47 et egerint paenitentiam in corde suo in loco captivitatis et conversi deprecati te fuerint in captivitate sua dicentes peccavimus inique egimus impie gessimus

48 et reversi fuerint ad te in universo corde suo et tota anima sua in terra inimicorum suorum ad quam captivi ducti sunt et oraverint te contra viam terrae suae quam dedisti patribus eorum et civitatis quam elegisti et templi quod aedificavi nomini tuo

49 exaudies in caelo in firmamento solii tui orationem eorum et preces et facies iudicium eorum

50 et propitiaberis populo tuo qui peccavit tibi et omnibus iniquitatibus eorum quibus praevaricati sunt in te et dabis misericordiam coram eis qui eos captivos habuerint ut misereantur eis

51 populus enim tuus est et hereditas tua quos eduxisti de terra Aegypti de medio fornacis ferreae

52 ut sint oculi tui aperti ad deprecationem servi tui et populi tui Israhel et exaudias eos in universis pro quibus invocaverint te

53 tu enim separasti eos tibi in hereditatem de universis populis terrae sicut locutus es per Moysen servum tuum quando eduxisti patres nostros de Aegypto Domine Deus

54 factum est autem cum conplexisset Salomon orans Dominum omnem orationem et deprecationem hanc surrexit de conspectu altaris Domini utrumque enim genu in terram fixerat et manus expanderat ad caelum

55 stetit ergo et benedixit omni ecclesiae Israhel voce magna dicens

56 benedictus Dominus qui dedit requiem populo suo Israhel iuxta omnia quae locutus est non cecidit ne unus quidem sermo ex omnibus bonis quae locutus est per Moysen servum suum

57 sit Dominus Deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris non derelinquens nos neque proiciens

58 sed inclinet corda nostra ad se ut ambulemus in universis viis eius et custodiamus mandata eius et caerimonias et iudicia quaecumque mandavit patribus nostris

59 et sint sermones mei isti quibus deprecatus sum coram Domino adpropinquantes Domino Deo nostro die et nocte ut faciat iudicium servo suo et populo suo Israhel per singulos dies

60 et sciant omnes populi terrae quia Dominus ipse est Deus et non est ultra absque eo

61 sit quoque cor nostrum perfectum cum Domino Deo nostro ut ambulemus in decretis eius et custodiamus mandata eius sicut et hodie

62 igitur rex et omnis Israhel cum eo immolabant victimas coram Domino

63 mactavitque Salomon hostias pacificas quas immolavit Domino boum viginti duo milia ovium centum viginti milia et dedicaverunt templum Domini rex et filii Israhel

64 in die illa sanctificavit rex medium atrii quod erat ante domum Domini fecit quippe ibi holocaustum et sacrificium et adipem pacificorum quia altare aereum quod erat coram Domino minus erat et capere non poterat holocausta et sacrificium et adipem pacificorum

65 fecit ergo Salomon in tempore illo festivitatem celebrem et omnis Israhel cum eo multitudo magna ab introitu Emath usque ad rivum Aegypti coram Domino Deo nostro septem diebus et septem diebus id est quattuordecim diebus

66 et in die octava dimisit populos qui benedicentes regi profecti sunt in tabernacula sua laetantes et alacri corde super omnibus bonis quae fecerat Dominus David servo suo et Israhel populo suo

Caput 9

1 factum est autem cum perfecisset Salomon aedificium domus Domini et aedificium regis et omne quod optaverat et voluerat facere

2 apparuit Dominus ei secundo sicut apparuerat ei in Gabaon

3 dixitque Dominus ad eum exaudivi orationem tuam et deprecationem tuam qua deprecatus es coram me sanctificavi domum hanc quam aedificasti ut ponerem nomen meum ibi in sempiternum et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus

4 tu quoque si ambulaveris coram me sicut ambulavit pater tuus in simplicitate cordis et in aequitate et feceris omnia quae praecepi tibi et legitima mea et iudicia mea servaveris

5 ponam thronum regni tui super Israhel in sempiternum sicut locutus sum David patri tuo dicens non auferetur de genere tuo vir de solio Israhel

6 si autem aversione aversi fueritis vos et filii vestri non sequentes me nec custodientes mandata mea et caerimonias

quas proposui vobis sed abieritis et colueritis deos alienos et adoraveritis eos

7 auferam Israhel de superficie terrae quam dedi eis et templum quod sanctificavi nomini meo proiciam a conspectu meo eritque Israhel in proverbium et in fabulam cunctis populis

8 et domus haec erit in exemplum omnis qui transierit per eam stupebit et sibilabit et dicet quare fecit Dominus sic terrae huic et domui huic

9 et respondebunt quia dereliquerunt Dominum Deum suum qui eduxit patres eorum de terra Aegypti et secuti sunt deos alienos et adoraverunt eos et coluerunt idcirco induxit Dominus super eos omne malum hoc

10 expletis autem annis viginti postquam aedificaverat Salomon duas domos id est domum Domini et domum regis

11 Hiram rege Tyri praebente Salomoni ligna cedrina et abiegna et aurum iuxta omne quod opus habuerat tunc dedit Salomon Hiram viginti oppida in terra Galileae

12 egressusque est Hiram de Tyro ut videret oppida quae dederat ei Salomon et non placuerunt ei

13 et ait haecine sunt civitates quas dedisti mihi frater et appellavit eas terram Chabul usque in diem hanc

14 misit quoque Hiram ad regem centum viginti talenta auri

15 haec est summa expensarum quam obtulit rex Salomon ad aedificandam domum Domini et domum suam et Mello et murum Hierusalem et Eser et Mageddo et Gazer

16 Pharaon rex Aegypti ascendit et cepit Gazer succenditque eam igni et Chananeum qui habitabat in civitate interfecit et dedit eam in dote filiae suae uxori Salomonis

17 aedificavit ergo Salomon Gazer et Bethoron inferiorem

18 et Baalath et Palmyram in terra solitudinis

19 et omnes vicos qui ad se pertinebant et erant absque muro munivit et civitates curruum et civitates equitum et quodcumque ei placuit ut aedificaret in Hierusalem et in Libano et in omni terra potestatis suae

20 universum populum qui remanserat de Amorreis et Hettheis et Ferezeis et Eveis et Iebuseis qui non sunt de filiis Israhel

21 horum filios qui remanserant in terra quos scilicet non potuerant filii Israhel exterminare fecit Salomon tributarios usque ad diem hanc

22 de filiis autem Israhel non constituit Salomon servire quemquam sed erant viri bellatores et ministri eius et principes et duces et praefecti curruum et equorum

23 erant autem principes super omnia opera Salomonis praepositi quingenti quinquaginta qui habebant subiectum populum et statutis operibus imperabant

24 filia autem Pharaonis ascendit de civitate David in domum suam quam aedificaverat ei tunc aedificavit Mello

25 offerebat quoque Salomon tribus vicibus per annos singulos holocausta et pacificas victimas super altare quod aedificaverat Domino et adolebat thymiana coram Domino perfectumque est templum

26 classem quoque fecit rex Salomon in Asiongaber quae est iuxta Ahilam in litore maris Rubri in terra Idumea

27 misitque Hiram in classe illa servos suos viros nauticos et gnaros maris cum servis Salomonis

28 qui cum venissent in Ophir sumptum inde aurum quadringentorum viginti talentorum detulerunt ad regem Salomonem

Caput 10

1 sed et regina Saba audita fama Salomonis in nomine Domini venit temptare eum in enigmatibus

2 et ingressa Hierusalem multo comitatu et divitiis camelis portantibus aromata et aurum infinitum nimis et gemmas pretiosas venit ad Salomonem et locuta est ei universa quae habebat in corde suo

3 et docuit eam Salomon omnia verba quae proposuerat non fuit sermo qui regem posset latere et non responderet ei

4 videns autem regina Saba omnem sapientiam Salomonis et domum quam aedificaverat

5 et cibos mensae eius et habitacula servorum et ordinem ministrantium vestesque eorum et pincernas et holocausta quae offerebat in domo Domini non habebat ultra spiritum

6 dixitque ad regem verus est sermo quem audiavi in terra mea

7 super sermonibus tuis et super sapientia tua et non credebam narrantibus mihi donec ipsa veni et vidi oculis meis et probavi quod media pars mihi nuntiata non fuerit maior est sapientia et opera tua quam rumor quem audiavi

8 beati viri tui et beati servi tui hii qui stant coram te semper et audiunt sapientiam tuam

9 sit Dominus Deus tuus benedictus cui placuisti et posuit te super thronum Israhel eo quod dilexerit Dominus Israhel in sempiternum et constituit te regem ut faceres iudicium et iustitiam

10 dedit ergo regi centum viginti talenta auri et aromata multa nimis et gemmas pretiosas non sunt adlata ultra aromata tam multa quam ea quae dedit regina Saba regi Salomoni

11 sed et classis Hiram quae portabat aurum de Ophir adtulit ex Ophir ligna thyina multa nimis et gemmas pretiosas

12 fecitque rex de lignis thyinis fulchra domus Domini et domus regiae et citharas lyrasque cantoribus non sunt adlata huiusmodi ligna thyina neque visa usque in praesentem diem

13 rex autem Salomon dedit reginae Saba omnia quae voluit et petivit ab eo exceptis his quae ultro obtulerat ei munere regio quae reversa est et abiit in terram suam cum servis suis

14 erat autem pondus auri quod adferebatur Salomoni per annos singulos sescentorum sexaginta sex talentorum auri

15 excepto eo quod offerebant viri qui super vectigalia erant et negotiatores universique scruta vendentes et omnes reges Arabiae ducesque terrae

16 fecit quoque rex Salomon ducenta scuta de auro puro sescentos auri siclos dedit in lamminas scuti unius

17 et trecentas peltas ex auro probato trecentae minae auri unam peltam vestiebant posuitque ea rex in domo silvae Libani

18 fecit etiam rex Salomon thronum de ebore grandem et vestivit eum auro fulvo nimis

19 qui habebat sex gradus et summitas throni rotunda erat in parte posteriori et duae manus hinc atque inde tenentes sedile et duo leones stabant iuxta manus singulas

20 et duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde non est factum tale opus in universis regnis

21 sed et omnia vasa de quibus potabat rex Salomon erant aurea et universa supellex domus saltus Libani de auro purissimo non erat argentum nec alicuius pretii putabatur in diebus Salomonis

22 quia classis regis per mare cum classe Hiram semel per tres annos ibat in Tharsis deferens inde aurum et argentum dentes elefantorum et simias et pavos

23 magnificatus est ergo rex Salomon super omnes reges terrae divitiis et sapientia

24 et universa terra desiderabat vultum Salomonis ut audiret sapientiam eius quam dederat Deus in corde eius

25 et singuli deferebant ei munera vasa argentea et aurea vestes et arma bellica aromata quoque et equos et mulos per annos singulos

26 congregavitque Salomon currus et equites et facti sunt ei mille quadringenti currus et duodecim milia equitum et disposuit eos per civitates munitas et cum rege in Hierusalem

27 fecitque ut tanta esset abundantia argenti in Hierusalem quanta lapidum et cedrorum praebeuit multitudinem quasi sycomoros quae nascuntur in campestribus

28 et educebantur equi Salomoni de Aegypto et de Coa negotiatores enim regis emebant de Coa et statuto pretio perducebant

29 egrediebatur autem quadriga ex Aegypto sescentis siclis argenti et equus centum quinquaginta atque in hunc modum cuncti reges Hethaeorum et Syriae equos venundabant

Caput 11

1 rex autem Salomon amavit mulieres alienigenas multas filiam quoque Pharaonis et Moabitidas et Ammanitidas Idumeas et Sidonias et Chethaeas

2 de gentibus super quibus dixit Dominus filiis Israhel non ingredimini ad eas neque de illis ingredientur ad vestras certissimo enim avertent corda vestra ut sequamini deos earum his itaque copulatus est Salomon ardentissimo amore

3 fueruntque ei uxores quasi reginae septingentae et concubinae trecentae et averterunt mulieres cor eius

4 cumque iam esset senex depravatum est per mulieres cor eius ut sequeretur deos alienos nec erat cor eius perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris eius

5 sed colebat Salomon Astharthen deam Sidoniorum et Moloch idolum Ammanitarum

6 fecitque Salomon quod non placuerat coram Domino et non adimplevit ut sequeretur Dominum sicut pater eius

7 tunc aedificavit Salomon fanum Chamos idolo Moab in monte qui est contra Hierusalem et Moloch idolo filiorum Ammon

8 atque in hunc modum fecit universis uxoribus suis alienigenis quae adolebant tura et immolabant diis suis

9 igitur iratus est Dominus Salomoni quod aversa esset mens eius a Domino Deo Israhel qui apparuerat ei secundo

10 et praeceperat de verbo hoc ne sequeretur deos alienos et non custodivit quae mandavit ei Dominus

11 dixit itaque Dominus Salomoni quia habuisti hoc apud te et non custodisti pactum meum et praecepta mea quae mandavi tibi dirumpens scindam regnum tuum et dabo illud servo tuo

12 verumtamen in diebus tuis non faciam propter David patrem tuum de manu filii tui scindam illud

13 nec totum regnum auferam sed tribum unam dabo filio tuo propter David servum meum et Hierusalem quam elegi

14 suscitavit autem Dominus adversarium Salomoni Adad Idumeum de semine regio qui erat in Edom

15 cum enim esset David in Idumea et ascendisset Ioab princeps militiae ad sepeliendos eos qui fuerant interfecti et occidisset omne masculinum in Idumea

16 sex enim mensibus ibi moratus est Ioab et omnis Israhel donec interimerent omne masculinum in Idumea

17 fugit Adad ipse et viri idumei de servis patris eius cum eo ut ingrederetur Aegyptum erat autem Adad puer parvulus

18 cumque surrexissent de Madian venerunt in Pharan tuleruntque secum viros de Pharan et introierunt Aegyptum ad Pharaonem regem Aegypti qui dedit ei domum et cibos constituit et terram delegavit

19 et invenit Adad gratiam coram Pharaone valde in tantum ut daret ei uxorem sororem uxoris suae germanam Tafnes reginae

20 genuitque ei soror Tafnes Genebath filium et nutrit eum Tafnes in domo Pharaonis eratque Genebath habitans apud Pharaonem cum filiis eius

21 cumque audisset Adad in Aegypto dormisse David cum patribus suis et mortuum esse Ioab principem militiae dixit Pharaoni dimitte me ut vadam in terram meam

22 dixitque ei Pharaon quia enim re apud me indiges ut quaeras ire ad terram tuam at ille respondit nulla sed obsecro ut dimittas me

23 suscitavit quoque ei Deus adversarium Razon filium Heliada qui fugerat Adadezer regem Soba dominum suum

24 et congregavit contra eum viros et factus est princeps latronum cum interficeret eos David abieruntque Damascus et habitaverunt ibi et constituerunt eum regem in Damasco

25 eratque adversarius Israhel cunctis diebus Salomonis et hoc est malum Adad et odium contra Israhel regnavitque in Syria

26 Hieroboam quoque filius Nabath Ephraheus de Sareda cuius mater erat nomine Sarva mulier vidua servus Salomonis levavit manum contra regem

27 et haec causa rebellionis adversus eum quia Salomon aedificavit Mello et coaequavit voraginem civitatis David patris sui

28 erat autem Hieroboam vir fortis et potens vidensque Salomon adulescentem bonae indolis et industrium constituerat eum praefectum super tributa universae domus Ioseph

29 factum est igitur in tempore illo ut Hieroboam egrederetur de Hierusalem et inveniret eum Ahias Silonites propheta in via opertus pallio novo erant autem duo tantum in agro

30 adprehendensque Ahia pallium suum novum quo opertus erat scidit in duodecim partes

31 et ait ad Hieroboam tolle tibi decem scissuras haec enim dicit Dominus Deus Israhel ecce ego scindam regnum de manu Salomonis et dabo tibi decem tribus

32 porro una tribus remanebit ei propter servum meum David et Hierusalem civitatem quam elegi ex omnibus tribubus Israhel

33 eo quod dereliquerint me et adoraverint Astharoth deam Sidoniorum et Chamos deum Moab et Melchom deum filiorum Ammon et non ambulaverint in viis meis ut facerent iustitiam coram me et praecepta mea et iudicia sicut David pater eius

34 nec auferam omne regnum de manu eius sed ducem ponam eum cunctis diebus vitae suae propter David servum meum quem elegi qui custodivit mandata mea et praecepta mea

35 auferam autem regnum de manu filii eius et dabo tibi decem tribus

36 filio autem eius dabo tribum unam ut remaneat lucerna David servo meo cunctis diebus coram me in Hierusalem civitatem quam elegi ut esset nomen meum ibi

37 te autem adsumam et regnabis super omnia quae desiderat anima tua erisque rex super Israhel

38 si igitur audieris omnia quae praecepero tibi et ambulaveris in viis meis et feceris quod rectum est coram me custodiens mandata mea et praecepta mea sicut fecit David servus meus ero tecum et aedificabo tibi domum fidelem quomodo aedificavi David et tradam tibi Israhel

39 et affligam semen David super hoc verumtamen non cunctis diebus

40 voluit ergo Salomon interficere Hieroboam qui surrexit et aufugit in Aegyptum ad Susac regem Aegypti et fuit in Aegypto usque ad mortem Salomonis

41 reliquum autem verborum Salomonis et omnia quae fecit et sapientia eius ecce universa scripta sunt in libro verborum Salomonis

42 dies autem quos regnavit Salomon in Hierusalem super omnem Israhel quadraginta anni sunt

43 dormivitque Salomon cum patribus suis et sepultus est in civitate David patris sui regnavitque Roboam filius eius pro eo

Caput 12

1 venit autem Roboam in Sychem illuc enim congregatus erat omnis Israhel ad constituendum eum regem

2 at Hieroboam filius Nabath cum adhuc esset in Aegypto profugus a facie regis Salomonis audita morte eius reversus est de Aegypto

3 miseruntque et vocaverunt eum venit ergo Hieroboam et omnis multitudo Israhel et locuti sunt ad Roboam dicentes

4 pater tuus durissimum iugum inposuit nobis tu itaque nunc imminue paululum de imperio patris tui durissimo et de iugo gravissimo quod inposuit nobis et serviemus tibi

5 qui ait eis ite usque ad tertium diem et revertimini ad me cumque abisset populus

6 iniit consilium rex Roboam cum senibus qui adsistebant coram Salomone patre eius dum adviveret et ait quod mihi datis consilium ut respondeam populo

7 qui dixerunt ei si hodie oboedieris populo huic et servieris et petitioni eorum cesseris locutusque fueris ad eos verba lenia erunt tibi servi cunctis diebus

8 qui dereliquit consilium senum quod dederant ei et adhibuit adulescentes qui nutriti fuerant cum eo et adsistebant illi

9 dixitque ad eos quod mihi datis consilium ut respondeam populo huic qui dixerunt mihi levius fac iugum quod inposuit pater tuus super nos

10 et dixerunt ei iuvenes qui nutriti fuerant cum eo sic loquere populo huic qui locuti sunt ad te dicentes pater tuus adgravavit iugum nostrum tu releva nos sic loqueris ad eos minimus digitus meus grossior est dorso patris mei

11 et nunc pater meus posuit super vos iugum grave ego autem addam super iugum vestrum pater meus cecidit vos flagellis ego autem caedam scorpionibus

12 venit ergo Hieroboam et omnis populus ad Roboam die tertia sicut locutus fuerat rex dicens revertimini ad me die tertia

13 responditque rex populo dura derelicto consilio seniorum quod ei dederant

14 et locutus est eis secundum consilium iuvenum dicens pater meus adgravavit iugum vestrum ego autem addam iugo vestro pater meus cecidit vos flagellis et ego caedam scorpionibus

15 et non adquevit rex populo quoniam aversatus eum fuerat Dominus ut suscicaret verbum suum quod locutus fuerat in manu Ahiae Silonitae ad Hieroboam filium Nabath

16 videns itaque populus quod nolisset eos audire rex respondit ei dicens quae nobis pars in David vel quae here-

ditas in filio Isai in tabernacula tua Israhel nunc vide domum tuam David et abiit Israhel in tabernacula sua

17 super filios autem Israhel quicumque habitabant in civitatibus Iuda regnavit Roboam

18 misit igitur rex Roboam Aduram qui erat super tributum et lapidavit eum omnis Israhel et mortuus est porro rex Roboam festinus ascendit currum et fugit in Hierusalem

19 recessitque Israhel a domo David usque in praesentem diem

20 factum est autem cum audisset omnis Israhel quod reversus esset Hieroboam miserunt et vocaverunt eum congregato coetu et constituerunt regem super omnem Israhel nec secutus est quisquam domum David praeter tribum Iuda solam

21 venit autem Roboam Hierusalem et congregavit universam domum Iuda et tribum Benjamin centum octoginta milia electorum virorum et bellatorum ut pugnaret contra domum Israhel et reduceret regnum Roboam filio Salomonis

22 factus est vero sermo Domini ad Semeiam virum Dei dicens

23 loquere ad Roboam filium Salomonis regem Iuda et ad omnem domum Iuda et Benjamin et reliquos de populo dicens

24 haec dicit Dominus non ascendetis nec bellabitis contra fratres vestros filios Israhel revertatur vir in domum suam a me enim factum est verbum hoc audierunt sermonem Domini et reversi sunt de itinere sicut eis praeceperat Dominus

25 aedificavit autem Hieroboam Sychem in monte Ephraim et habitavit ibi et egressus inde aedificavit Phanuhel

26 dixitque Hieroboam in corde suo nunc revertetur regnum ad domum David

27 si ascenderit populus iste ut faciat sacrificia in domo Domini in Hierusalem et convertetur cor populi huius ad dominum suum Roboam regem Iuda interficientque me et revertentur ad eum

28 et excogitato consilio fecit duos vitulos aureos et dixit eis nolite ultra ascendere Hierusalem ecce dii tui Israhel qui eduxerunt te de terra Aegypti

29 posuitque unum in Bethel et alterum in Dan

30 et factum est verbum hoc in peccatum ibat enim populus ad adorandum vitulum usque in Dan

31 et fecit fana in excelsis et sacerdotes de extremis populi qui non erant de filiis Levi

32 constituitque diem sollemnem in mense octavo quintadecima die mensis in similitudinem sollemnitis quae celebratur in Iuda et ascendens altare similiter fecit in Bethel ut immolaret vitulis quos fabricatus erat constituitque in Bethel sacerdotes excelsorum quae fecerat

33 et ascendit super altare quod extruxerat in Bethel quintadecima die mensis octavi quem finxerat de corde suo

et fecit sollemnitatem filiis Israhel et ascendit super altare ut adoleret incensum

Caput 13

1 et ecce vir Dei venit de Iuda in sermone Domini in Bethel Hieroboam stante super altare et tus iaciente

2 et exclamavit contra altare in sermone Domini et ait altare altare haec dicit Dominus ecce filius nascetur domui David Iosias nomine et immolabit super te sacerdotes excelsorum qui nunc in te tura succendunt et ossa hominum incendet super te

3 deditque in die illa signum dicens hoc erit signum quod locutus est Dominus ecce altare scinditur et effunditur cinis qui in eo est

4 cumque audisset rex sermonem hominis Dei quem in-clamaverat contra altare in Bethel extendit manum suam de altari dicens adprehendite eum et exaruit manus eius quam extenderat contra eum nec valuit retrahere eam ad se

5 altare quoque scissum est et effusus cinis de altari iuxta signum quod praedixerat vir Dei in sermone Domini

6 et ait rex ad virum Dei deprecare faciem Domini Dei tui et ora pro me ut restituatur manus mea mihi oravit vir Dei faciem Domini et reversa est manus regis ad eum et facta est sicut prius fuerat

7 locutus est autem rex ad virum Dei veni mecum domum ut prandeas et dabo tibi munera

8 responditque vir Dei ad regem si dederis mihi mediam partem domus tuae non veniam tecum nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto

9 sic enim mandatum est mihi in sermone Domini praecipientis non comedes panem neque bibes aquam nec reverteris per viam qua venisti

10 abiit ergo per aliam viam et non est reversus per iter quo venerat in Bethel

11 prophetae autem quidam senex habitabat in Bethel ad quem venit filius suus et narravit ei omnia opera quae fecerat vir Dei illa die in Bethel et verba quae locutus fuerat ad regem et narraverunt patri suo

12 et dixit eis pater eorum per quam viam abiit ostenderunt ei filii sui viam per quam abierat vir Dei qui venerat de Iuda

13 et ait filiis suis sternite mihi asinum qui cum stravissent ascendit

14 et abiit post virum Dei et invenit eum sedentem sub tus terebinthum et ait illi tune es vir Dei qui venisti de Iuda respondit ille ego sum

15 dixit ad eum veni mecum domum ut comedas panem

16 qui ait non possum reverti neque venire tecum nec comedam panem nec bibam aquam in loco isto

17 quia locutus est Dominus ad me in sermone Domini dicens non comedes panem et non bibes ibi aquam nec reverteris per viam qua ieris

18 qui ait illi et ego propheta sum similis tui et angelus locutus est mihi in sermone Domini dicens reduc eum tecum in domum tuam et comedat panem et bibat aquam fefellit eum

19 et reduxit secum comedit ergo panem in domo eius et bibit aquam

20 cumque sederent ad mensam factus est sermo Domini ad prophetam qui reduxerat eum

21 et exclamavit ad virum Dei qui venerat de Iuda dicens haec dicit Dominus quia inoboediens fuisti ori Domini et non custodisti mandatum quod praecepit tibi Dominus Deus tuus

22 et reversus es et comedisti panem et bibisti aquam in loco in quo praecepit tibi ne comederes panem neque biberes aquam non inferetur cadaver tuum in sepulchrum patrum tuorum

23 cumque comedisset et bibisset stravit asinum prophetae quem reduxerat

24 qui cum abisset invenit eum leo in via et occidit et erat cadaver eius proiectum in itinere asinus autem stabat iuxta illum et leo stabat iuxta cadaver

25 et ecce viri transeuntes viderunt cadaver proiectum in via et leonem stantem iuxta cadaver et venerunt et divulgaverunt in civitate in qua prophetae senex ille habitabat

26 quod cum audisset propheta ille qui reduxerat eum de via ait vir Dei est qui inoboediens fuit ori Domini et tradidit eum Dominus leoni et confregit eum et occidit iuxta verbum Domini quod locutus est ei

27 dixitque ad filios suos sternite mihi asinum qui cum stravissent

28 et ille abisset invenit cadaver eius proiectum in via et asinum et leonem stantes iuxta cadaver non comedit leo de cadavere nec laesit asinum

29 tulit ergo prophetae cadaver viri Dei et posuit illud super asinum et reversus intulit in civitatem prophetae senis ut plangerent eum

30 et posuit cadaver eius in sepulchro suo et planxerunt eum heu frater

31 cumque planxissent eum dixit ad filios suos cum mortuus fuero sepelite me in sepulchro in quo vir Dei sepultus est iuxta ossa eius ponite ossa mea

32 profecto enim veniet sermo quem praedixit in sermone Domini contra altare quod est in Bethel et contra omnia fana excelsorum quae sunt in urbibus Samariae

33 post verba haec non est reversus Hieroboam de via sua pessima sed e contrario fecit de novissimis populi sacerdotes excelsorum quicumque volebat implebat manum suam et fiebat sacerdos excelsorum

34 et propter hanc causam peccavit domus Hieroboam et eversa est et deleta de superficie terrae

Caput 14

1 in tempore illo aegrotavit Abia filius Hieroboam

2 dixitque Hieroboam uxori suae surge et commuta habitum ne cognoscaris quod sis uxor Hieroboam et vade in Silo ubi est Ahia propheta qui locutus est mihi quod regnaturus essem super populum hunc

3 tolle quoque in manu tua decem panes et crustula et vas mellis et vade ad illum ipse indicabit tibi quid eventurum sit huic puero

4 fecit ut dixerat uxor Hieroboam et consurgens abiit in Silo et venit in domum Ahia at ille non poterat videre quia caligaverant oculi eius prae senectute

5 dixit autem Dominus ad Ahiam ecce uxor Hieroboam ingreditur ut consulat te super filio suo qui aegrotat haec et haec loqueris ei cum ergo illa intraret et dissimularet se esse quae erat

6 audivit Ahias sonitum pedum eius introeuntis per ostium et ait ingredi uxor Hieroboam quare aliam esse te simulat ego autem missus sum ad te durus nuntius

7 vade et dic Hieroboam haec dicit Dominus Deus Israel quia exaltavi te de medio populi et dedi te ducem super populum meum Israel

8 et scidi regnum domus David et dedi illud tibi et non fuisti sicut servus meus David qui custodivit mandata mea et secutus est me in toto corde suo faciens quod placitum esset in conspectu meo

9 sed operatus es male super omnes qui fuerunt ante te et fecisti tibi deos alienos et conflavisti ut me ad iracundiam provocares me autem proiecisti post corpus tuum

10 idcirco ecce ego inducam mala super domum Hieroboam et percutiam de Hieroboam mingentem ad parietem et clausum et novissimum in Israel et mundabo reliquias domus Hieroboam sicut mundari solet fimus usque ad purum

11 qui mortui fuerint de Hieroboam in civitate comedent eos canes qui autem mortui fuerint in agro vorabunt eos aves caeli quia Dominus locutus est

12 tu igitur surge et vade in domum tuam et in ipso introitu pedum tuorum in urbem morietur puer

13 et planget eum omnis Israel et sepeliet iste enim solus infertur de Hieroboam in sepulchrum quia inventus est super eo sermo bonus ad Dominum Deum Israel in domo Hieroboam

14 constituet autem sibi Dominus regem super Israel qui percutiat domum Hieroboam in hac die et in hoc tempore

15 et percutiet Dominus Israel sicut moveri solet harundo in aqua et evellat Israel de terra bona hac quam dedit patribus eorum et ventilabit eos trans Flumen quia fecerunt sibi lucos ut inritarent Dominum

16 et tradet Dominus Israel propter peccata Hieroboam qui peccavit et peccare fecit Israel

17 surrexit itaque uxor Hieroboam et abiit et venit in Thersa cumque illa ingrederetur limen domus puer mortuus est

18 et sepelierunt eum et planxit illum omnis Israel iuxta sermonem Domini quem locutus est in manu servi sui Ahiae prophetae

19 reliqua autem verborum Hieroboam quomodo pugnaverit et quomodo regnaverit ecce scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel

20 dies autem quibus regnavit Hieroboam viginti duo anni sunt et dormivit cum patribus suis regnavitque Nadab filius eius pro eo

21 porro Roboam filius Salomonis regnavit in Iuda quadraginta et unius anni erat Roboam cum regnare coepisset et decem et septem annis regnavit in Hierusalem civitatem quam elegit Dominus ut poneret nomen suum ibi ex omnibus tribubus Israel nomen autem matris eius Naama Ammanites

22 et fecit Iudas malum coram Domino et inritaverunt eum super omnibus quae fecerant patres eorum in peccatis suis quae peccaverant

23 aedificaverunt enim et ipsi sibi aras et statuas et lucos super omnem collem excelsum et subter omnem arborem frondosam

24 sed et effeminati fuerunt in terra feceruntque omnes abominationes gentium quas adtrivit Dominus ante faciem filiorum Israel

25 in quinto autem anno regni Roboam ascendit Sesac rex Aegypti in Hierusalem

26 et tulit thesauros domus Domini et thesauros regios et universa diripuit scuta quoque aurea quae fecerat Salomon

27 pro quibus fecit rex Roboam scuta aerea et tradidit ea in manu ducum scutatorum et eorum qui excubabant ante ostium domus regis

28 cumque ingrederetur rex in domum Domini portabant ea qui praeiundi habebant officium et postea reportabant ad armamentarium scutatorum

29 reliqua autem sermonum Roboam et omnium quae fecit ecce scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

30 fuitque bellum inter Roboam et Hieroboam cunctis diebus

31 dormivit itaque Roboam cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David nomen autem matris eius Naama Ammanites et regnavit Abiam filius eius pro eo

Caput 15

1 igitur in octavodecimo anno regni Hieroboam filii Nabath regnavit Abiam super Iudam

2 tribus annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Maacha filia Absalom

3 ambulavitque in omnibus peccatis patris sui quae fecerat ante eum nec erat cor eius perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris eius

4 sed propter David dedit ei Dominus Deus suus lucernam in Hierusalem ut suscicaret filium eius post eum et staret Hierusalem

5 eo quod fecisset David rectum in oculis Domini et non declinasset ab omnibus quae praeceperat ei cunctis diebus vitae suae excepto sermone Uriae Hetthei

6 attamen bellum fuit inter Roboam et inter Hieroboam omni tempore vitae eius

7 reliqua autem sermonum Abiam et omnia quae fecit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda fuitque proelium inter Abiam et inter Hieroboam

8 et dormivit Abiam cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate David regnavitque Asa filius eius pro eo

9 in anno ergo vicesimo Hieroboam regis Israhel regnavit Asa rex Iuda

10 et quadraginta uno anno regnavit in Hierusalem nomen matris eius Maacha filia Absalom

11 et fecit Asa rectum ante conspectum Domini sicut David pater eius

12 et abstulit effeminatos de terra purgavitque universas sordes idolorum quae fecerant patres eius

13 insuper et Maacham matrem suam amovit ne esset princeps in sacris Priapi et in luco eius quem consecraverat subvertitque specum eius et confregit simulacrum turpissimum et conbusit in torrente Cedron

14 excelsa autem non abstulit verumtamen cor Asa perfectum erat cum Deo cunctis diebus suis

15 et intulit ea quae sanctificaverat pater suus et voverat in domum Domini argentum et aurum et vasa

16 bellum autem erat inter Asa et Baasa regem Israhel cunctis diebus eorum

17 ascendit quoque Baasa rex Israhel in Iudam et aedificavit Rama ut non possit quispiam egredi vel ingredi de parte Asa regis Iudae

18 tollens itaque Asa omne argentum et aurum quod remanserat in thesauris domus Domini et in thesauris domus regiae dedit illud in manu servorum suorum et misit ad Benadad filium Tabremmon filii Ezion regem Syriae qui habitabat in Damasco dicens

19 foedus est inter me et te et inter patrem meum et patrem tuum ideo misi tibi munera argentum et aurum et peto ut venias et irritum facias foedus quod habes cum Baasa rege Israhel et recedat a me

20 adquiescens Benadad regi Asa misit principes exercitus sui in civitates Israhel et percusserunt Ahion et Dan et Abel domum Maacha et universam Cenneroth omnem scilicet terram Nephtalim

21 quod cum audisset Baasa intermisit aedificare Rama et reversus est in Thersa

22 rex autem Asa nuntium misit in omnem Iudam nemo sit excusatus et tulerunt lapides Rama et ligna eius quibus aedificaverat Baasa et extruxit de eis rex Asa Gaba Benjamin et Maspha

23 reliqua autem omnium sermonum Asa et universae fortitudines eius et cuncta quae fecit et civitates quas extruxit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda verumtamen in tempore senectutis suae doluit pedes

24 et dormivit cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David patris sui regnavitque Iosaphat filius eius pro eo

25 Nadab vero filius Hieroboam regnavit super Israhel anno secundo Asa regis Iuda regnavitque super Israhel duobus annis

26 et fecit quod malum est in conspectu Domini et ambulavit in viis patris sui et in peccatis eius quibus peccare fecit Israhel

27 insidiatus est autem ei Baasa filius Ahia de domo Isachar et percussit eum in Gebbethon quae est urbs Philisthinorum siquidem Nadab et omnis Israhel obsidebant Gebbethon

28 interfecit igitur illum Baasa in anno tertio Asa regis Iuda et regnavit pro eo

29 cumque regnasset percussit omnem domum Hieroboam non dimisit ne unam quidem animam de semine eius donec deleret eum iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu servi sui Ahiae Silonitis

30 propter peccata Hieroboam quae peccaverat et quibus peccare fecerat Israhel et propter delictum quo inritaverat Dominum Deum Israhel

31 reliqua autem sermonum Nadab et omnia quae operatus est nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel

32 fuitque bellum inter Asa et Baasa regem Israhel cunctis diebus eorum

33 anno tertio Asa regis Iuda regnavit Baasa filius Ahia super omnem Israhel in Thersa viginti quattuor annis

34 et fecit malum coram Domino ambulavitque in via Hieroboam et in peccatis eius quibus peccare fecit Israhel

Caput 16

1 factus est autem sermo Domini ad Hieu filium Anani contra Baasa dicens

2 pro eo quod exaltavi te de pulvere et posui ducem super populum meum Israhel tu autem ambulasti in via Hieroboam et peccare fecisti populum meum Israhel ut me inritares in peccatis eorum

3 ecce ego demetam posteriora Baasa et posteriora domus eius et faciam domum tuam sicut domum Hieroboam filii Nabath

4 qui mortuus fuerit de Baasa in civitate comedent eum canes et qui mortuus fuerit ex eo in regione comedent eum volucres caeli

5 reliqua autem sermonum Baasa et quaecumque fecit et proelia eius nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel

6 dormivit ergo Baasa cum patribus suis sepultusque est in Thersa et regnavit Hela filius eius pro eo

7 cum autem in manu Hieu filii Anani prophetae verbum Domini factum esset contra Baasa et contra domum eius et contra omne malum quod fecerat coram Domino ad inritandum eum in operibus manuum suarum ut fieret sicut domus Hieroboam ob hanc causam occidit eum

8 anno vicesimo sexto Asa regis Iuda regnavit Hela filius Baasa super Israhel in Thersa duobus annis

9 et rebellavit contra eum servus suus Zamri dux mediae partis equitum erat autem Hela in Thersa bibens et temulentus in domo Arsa praefecti Thersa

10 inruens ergo Zamri percussit et occidit eum anno vicesimo septimo Asa regis Iuda et regnavit pro eo

11 cumque regnasset et sedisset super solium eius percussit omnem domum Baasa et non dereliquit ex eo mingentem ad parietem et propinquos et amicos eius

12 delevitque Zamri omnem domum Baasa iuxta verbum Domini quod locutus fuerat ad Baasa in manu Hieu prophetae

13 propter universa peccata Baasa et peccata Hela filii eius qui peccaverunt et peccare fecerunt Israhel provocantes Dominum Deum Israhel in vanitatibus suis

14 reliqua autem sermonum Hela et omnia quae fecit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel

15 anno vicesimo et septimo Asa regis Iuda regnavit Zamri septem diebus in Thersa porro exercitus obsidebat Gebbethon urbem Philisthinorum

16 cumque audisset rebellasse Zamri et occidisse regem fecit sibi regem omnis Israhel Amri qui erat princeps militiae super Israhel in die illa in castris

17 ascendit ergo Amri et omnis Israhel cum eo de Gebbethon et obsidebant Thersa

18 videns autem Zamri quod expugnanda esset civitas ingressus est palatium et succendit secum domum regiam et mortuus est

19 in peccatis suis quae peccaverat faciens malum coram Domino et ambulans in via Hieroboam et in peccato eius quo fecit peccare Israhel

20 reliqua autem sermonum Zamri et insidiarum eius et tyrannidis nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel

21 tunc divisus est populus Israhel in duas partes media pars populi sequebatur Thebni filium Gineth ut constitueret eum regem et media pars Amri

22 praevaluit autem populus qui erat cum Amri populo qui sequebatur Thebni filium Gineth mortuusque est Thebni et regnavit Amri

23 anno tricesimo primo Asa regis Iuda regnavit Amri super Israhel duodecim annis in Thersa regnavit sex annis

24 emitque montem Samariae a Somer duobus talentis argenti et aedificavit eam et vocavit nomen civitatis quam extruxerat nomine Somer domini montis Samariae

25 fecit autem Amri malum in conspectu Domini et operatus est nequiter super omnes qui fuerant ante eum

26 ambulavitque in omni via Hieroboam filii Nabath et in peccatis eius quibus peccare fecerat Israhel ut inritaret Dominum Deum Israhel in vanitatibus suis

27 reliqua autem sermonum Amri et proelia eius quae gessit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel

28 et dormivit Amri cum patribus suis et sepultus est in Samaria regnavitque Ahab filius eius pro eo

29 Ahab vero filius Amri regnavit super Israhel anno tricesimo octavo Asa regis Iuda et regnavit Ahab filius Amri super Israhel in Samaria viginti et duobus annis

30 et fecit Ahab filius Amri malum in conspectu Domini super omnes qui fuerunt ante eum

31 nec suffecit ei ut ambularet in peccatis Hieroboam filii Nabath insuper duxit uxorem Hiezabel filiam Ethbaal regis Sidoniorum et abiit et servivit Baal et adoravit eum

32 et posuit aram Baal in templo Baal quod aedificaverat in Samaria

33 et plantavit lucum et addidit Ahab in opere suo inritans Dominum Deum Israhel super omnes reges Israhel qui fuerant ante eum

34 in diebus eius aedificavit Ahel de Bethel Hiericho in Abiram primitivo suo fundavit eam et in Segub novissimo suo posuit portas eius iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu Iosue filii Nun

Caput 17

1 et dixit Helias Thesbites de habitatoribus Galaad ad Ahab vivit Dominus Deus Israhel in cuius conspectu sto si erit annis his ros et pluvia nisi iuxta oris mei verba

2 et factum est verbum Domini ad eum dicens

3 recede hinc et vade contra orientem et abscondere in torrente Charith qui est contra Iordanem

4 et ibi de torrente bibes corvisque praecepi ut pascant te ibi

5 abiit ergo et fecit iuxta verbum Domini cumque abisset sedit in torrente Charith qui est contra Iordanem

6 corvi quoque deferebant panem et carnes mane similiter panem et carnes vesperi et bibebat de torrente

7 post dies autem siccatus est torrens non enim pluerat super terram

8 factus est igitur sermo Domini ad eum dicens

9 surge et vade in Sareptha Sidoniorum et manebis ibi praecepi enim ibi mulieri viduae ut pascat te

10 surrexit et abiit Sareptham cumque venisset ad portam civitatis apparuit ei mulier vidua colligans ligna et vocavit eam dixitque da mihi paululum aquae in vase ut bibam

11 cumque illa pergeret ut adferret clamavit post tergum eius dicens adfer mihi obsecro et buccellam panis in manu tua

12 quae respondit vivit Dominus Deus tuus quia non habeo panem nisi quantum pugillus capere potest farinae in hydria et paululum olei in lecytho en colligo duo ligna ut ingrediar et faciam illud mihi et filio meo ut comedamus et moriamur

13 ad quam Helias ait noli timere sed vade et fac sicut dixisti verumtamen mihi primum fac de ipsa farinula subcinericium panem parvulum et adfer ad me tibi autem et filio tuo facies postea

14 haec autem dicit Dominus Deus Israhel hydria farinae non deficiet nec lecythus olei minuetur usque ad diem in qua daturus est Dominus pluviam super faciem terrae

15 quae abiit et fecit iuxta verbum Heliae et comedit ipse et illa et domus eius et ex illa die

16 hydria farinae non defecit et lecythus olei non est minutus iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu Heliae

17 factum est autem post verba haec aegrotavit filius mulieris matris familiae et erat languor fortis nimis ita ut non remaneret in eo halitus

18 dixit ergo ad Heliam quid mihi et tibi vir Dei ingressus es ad me ut rememorarentur iniquitates meae et interficeres filium meum

19 et ait ad eam da mihi filium tuum tulitque eum de sinu illius et portavit in cenaculum ubi ipse manebat et posuit super lectulum suum

20 et clamavit ad Dominum et dixit Domine Deus meus etiamne viduam apud quam ego utcumque sustentor adflixisti ut interficeres filium eius

21 et expandit se atque mensus est super puerum tribus vicibus clamavitque ad Dominum et ait Domine Deus meus revertatur oro anima pueri huius in viscera eius

22 exaudivit Dominus vocem Heliae et reversa est anima pueri intra eum et revixit

23 tulitque Helias puerum et deposuit eum de cenaculo in inferiorem domum et tradidit matri suae et ait illi en vivit filius tuus

24 dixitque mulier ad Heliam nunc in isto cognovi quoniam vir Dei es tu et verbum Domini in ore tuo verum est

Caput 18

1 post dies multos verbum Domini factum est ad Heliam in anno tertio dicens vade et ostende te Ahab ut dem pluviam super faciem terrae

2 ivit ergo Helias ut ostenderet se Ahab erat autem fames vehemens in Samaria

3 vocavitque Ahab Abdiam dispensatorem domus suae Abdias autem timebat Dominum valde

4 nam cum interficeret Hiezabel prophetas Domini tulit ille centum prophetas et abscondit eos quinquagenos in speluncis et pavit eos pane et aqua

5 dixit ergo Ahab ad Abdiam vade in terram ad universos fontes aquarum et in cunctas valles si forte invenire possimus herbam et salvare equos et mulos et non penitus iumenta intereant

6 diviseruntque sibi regiones ut circuirent eas Ahab ibat per viam unam et Abdias per viam alteram seorsum

7 cumque esset Abdias in via Helias occurrit ei qui cum cognovisset eum cecidit super faciem suam et ait num tu es domine mi Helias

8 cui ille respondit ego vade dic domino tuo adest Helias

9 et ille quid peccavi inquit quoniam trades me servum tuum in manu Ahab ut interficiat me

10 vivit Dominus Deus tuus non est gens aut regnum quo non miserit dominus meus te requirens et respondentibus cunctis non est hic adiuravit regna singula et gentes eo quod minime repperireris

11 et nunc dicis mihi vade et dic domino tuo adest Helias

12 cumque recessero a te spiritus Domini asportabit te in locum quem ego ignoro ingressus nuntiabo Ahab et non inveniet te et interficiet me servus autem tuus timet Dominum ab infantia sua

13 numquid non indicatum est tibi domino meo quid fecerim cum interficeret Hiezabel prophetas Domini quod absconderim de prophetis Domini centum viros quinquagenos et quinquagenos in speluncis et paverim eos pane et aqua

14 et nunc tu dicis vade et dic domino tuo adest Helias ut interficiat me

15 dixit Helias vivit Dominus exercituum ante cuius vultum sto quia hodie apparebo ei

16 abiit ergo Abdias in occursum Ahab et indicavit ei venitque Ahab in occursum Heliae

17 et cum vidisset eum ait tune es ille qui conturbas Israhel

18 et ille ait non turbavi Israhel sed tu et domus patris tui qui dereliquistis mandata Domini et secuti estis Baalim

19 verumtamen nunc mitte et congrega ad me universum Israhel in monte Carmeli et prophetas Baal quadringentos quinquaginta prophetasque lucorum quadringentos qui comedunt de mensa Hiezabel

20 misit Ahab ad omnes filios Israhel et congregavit prophetas in monte Carmeli

21 accedens autem Helias ad omnem populum ait usquequo claudicatis in duas partes si Dominus est Deus sequimini eum si autem Baal sequimini illum et non respondit ei populus verbum

22 et ait rursum Helias ad populum ego remansi propheta Domini solus prophetae autem Baal quadringenti et quinquaginta viri sunt

23 dentur nobis duo boves et illi eligant bovem unum et in frusta caedentes ponant super ligna ignem autem non subponant et ego faciam bovem alterum et inponam super ligna ignemque non subponam

24 invoke nomina deorum vestrorum et ego invocabo nomen Domini et deus qui exaudierit per ignem ipse sit Deus respondens omnis populus ait optima propositio

25 dixit ergo Helias prophetis Baal eligite vobis bovem unum et facite primi quia vos plures estis et invoke nomina deorum vestrorum ignemque non subponatis

26 qui cum tulissent bovem quem dederat eis fecerunt et invocabant nomen Baal de mane usque ad meridiem dicentes Baal exaudi nos et non erat vox nec qui responderet transiliebantque altare quod fecerant

27 cumque esset iam meridies includebat eis Helias dicens clamate voce maiore deus enim est et forsitan loquitur aut in diversorio est aut in itinere aut certe dormit ut excitetur

28 clamabant ergo voce magna et incidebant se iuxta ritum suum cultris et lanceolis donec perfunderentur sanguine

29 postquam autem transiit meridies et illis prophetantibus venerat tempus quo sacrificium offerri solet nec audiebatur vox neque aliquis respondebat nec adtendebat orantes

30 dixit Helias omni populo venite ad me et accedente ad se populo curavit altare Domini quod destructum fuerat

31 et tulit duodecim lapides iuxta numerum tribuum filiorum Iacob ad quem factus est sermo Domini dicens Israhel erit nomen tuum

32 et aedificavit lapidibus altare in nomine Domini fecitque aquaeductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris

33 et composuit ligna divisitque per membra bovem et posuit super ligna

34 et ait implete quattuor hydrias aqua et fundite super holocaustum et super ligna rursumque dixit etiam secundo hoc facite qui cum fecissent et secundo ait etiam tertio id ipsum facite feceruntque et tertio

35 et currebant aquae circa altare et fossa aquaeductus repleta est

36 cumque iam tempus esset ut offerretur holocaustum accedens Helias propheta ait Domine Deus Abraham Isaac et Israhel hodie ostende quia tu es Deus Israhel et ego servus tuus et iuxta praeceptum tuum feci omnia verba haec

37 exaudi me Domine exaudi me ut discat populus iste quia tu es Dominus Deus et tu convertisti cor eorum iterum

38 cecidit autem ignis Domini et voravit holocaustum et ligna et lapides pulverem quoque et aquam quae erat in aquaeductu lambens

39 quod cum vidisset omnis populus cecidit in faciem suam et ait Dominus ipse est Deus Dominus ipse est Deus

40 dixitque Helias ad eos adprehendite prophetas Baal et ne unus quidem fugiat ex eis quos cum comprehendissent duxit eos Helias ad torrentem Cison et interfecit eos ibi

41 et ait Helias ad Ahab ascende comede et bibe quia sonus multae pluviae est

42 ascendit Ahab ut comederet et biberet Helias autem ascendit in vertice Carmeli et pronus in terram posuit faciem inter genua sua

43 et dixit ad puerum suum ascende et prospice contra mare qui cum ascendisset et contemplatus esset ait non est quicquam et rursum ait illi revertere septem vicibus

44 in septima autem vice ecce nubicula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari qui ait ascende et dic Ahab iunge et descende ne occupet te pluvia

45 cumque se verterent huc atque illuc ecce caeli connebrati sunt et nubes et ventus et facta est pluvia grandis ascendens itaque Ahab abiit in Hiezrahel

46 et manus Domini facta est super Heliam accinctisque lumbis currebat ante Ahab donec veniret in Hiezrahel

Caput 19

1 nuntiavit autem Ahab Hiezabel omnia quae fecerat Helias et quomodo occidisset universos prophetas gladio

2 misitque Hiezabel nuntium ad Heliam dicens haec mihi faciant dii et haec addant nisi hac hora cras posuero animam tuam sicut animam unius ex illis

3 timuit ergo Helias et surgens abiit quocumque eum ferebat voluntas venitque in Bersabee Iuda et dimisit ibi puerum suum

4 et perrexit in desertum via unius diei cumque venisset et sederet subter unam iuniperum petivit animae suae ut moreretur et ait sufficit mihi Domine tolle animam meam neque enim melior sum quam patres mei

5 proiecitque se et obdormivit in umbra iuniperi et ecce angelus tetigit eum et dixit illi surge comede

6 respexit et ecce ad caput suum subcinericius panis et vas aquae comedit ergo et bibit et rursum obdormivit

7 reversusque est angelus Domini secundo et tetigit eum dixitque illi surge comede grandis enim tibi restat via

8 qui cum surrexisset comedit et bibit et ambulavit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et quadraginta noctibus usque ad montem Dei Horeb

9 cumque venisset illuc mansit in spelunca et ecce sermo Domini ad eum dixitque illi quid hic agis Helia

10 at ille respondit zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum quia dereliquerunt pactum Domini filii Israhel altaria tua destruxerunt et prophetas tuos occiderunt gladio et derelictus sum ego solus et quaerunt animam meam ut auferant eam

11 et ait ei egredere et sta in monte coram Domino et ecce Dominus transit et spiritus grandis et fortis subvertens montes et conterens petras ante Dominum non in spiritu Dominus et post spiritum commotio non in commotione Dominus

12 et post commotionem ignis non in igne Dominus et post ignem sibilus aurae tenuis

13 quod cum audisset Helias operuit vultum suum pallio et egressus stetit in ostio speluncae et ecce vox ad eum dicens quid agis hic Helia

14 et ille respondit zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum quia dereliquerunt pactum tuum filii Israhel altaria tua destruxerunt et prophetas tuos occiderunt gladio et derelictus sum ego solus et quaerunt animam meam ut auferant eam

15 et ait Dominus ad eum vade et revertere in viam tuam per desertum in Damascum cumque perveneris unguis Azahel regem super Syriam

16 et Hieu filium Namsi unguis regem super Israhel Heliseum autem filium Saphat qui est de Abelmaula unguis prophetam pro te

17 et erit quicumque fugerit gladium Azahel occidet eum Hieu et qui fugerit gladium Hieu interficiet eum Heliseus

18 et derelinquam mihi in Israhel septem milia universorum genua quae non sunt incurvata Baal et omne os quod non adoravit eum osculans manum

19 profectus ergo inde repperit Heliseum filium Saphat arantem duodecim iugis boum et ipse in duodecim arantibus unus erat cumque venisset Helias ad eum misit pallium suum super illum

20 qui statim relictis bubus cucurrit post Heliam et ait osculer oro te patrem meum et matrem meam et sic sequar te dixitque ei vade et revertere quod enim meum erat feci tibi

21 reversus autem ab eo tulit par boum et mactavit illud et in aratro boum coxit carnes et dedit populo et comederunt consurgensque abiit et secutus est Heliam et ministrabat ei

Caput 20

1 porro Benadad rex Syriae congregavit omnem exercitum suum et triginta et duos reges secum et equos et currus et ascendens pugnabat contra Samariam et obsidebat eam

2 mittensque nuntios ad Ahab regem Israhel in civitatem

3 ait haec dicit Benadad argentum tuum et aurum tuum meum est et uxores tuae et filii tui optimi mei sunt

4 responditque rex Israhel iuxta verbum tuum domine mi rex tuus sum ego et omnia mea

5 revertentesque nuntii dixerunt haec dicit Benadad qui misit nos ad te argentum tuum et aurum tuum et uxores tuas et filios tuos dabis mihi

6 cras igitur hac eadem hora mittam servos meos ad te et scrutabuntur domum tuam et domum servorum tuorum et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis et auferent

7 vocavit autem rex Israhel omnes seniores terrae et ait animadvertite et videte quoniam insidietur nobis misit enim ad me pro uxoribus meis et filiis et pro argento et auro et non abnui

8 dixeruntque omnes maiores natu et universus populus ad eum non audias neque adquiescas illi

9 respondit itaque nuntiis Benadad dicite domino meo regi omnia propter quae misisti ad me servum tuum initio faciam hanc autem rem facere non possum

10 reversique nuntii rettulerunt ei qui remisit et ait haec faciant mihi dii et haec addant si suffecerit pulvis Samariae pugillis omnis populi qui sequitur me

11 et respondens rex Israhel ait dicite ei ne glorietur accinctus aequae ut discinctus

12 factum est autem cum audisset verbum istud bibeat ipse et reges in umbraculis et ait servis suis circumdate civitatem et circumdederunt eam

13 et ecce propheta unus accedens ad Ahab regem Israhel ait haec dicit Dominus certe vidisti omnem multitudinem hanc nimiam ecce ego tradam eam in manu tua hodie ut scias quia ego sum Dominus

14 et ait Ahab per quem dixitque ei haec dicit Dominus per pedisequos principum provinciarum et ait quis incipiet proeliari et ille dixit tu

15 recensuit ergo pueros principum provinciarum et repperit numerum ducentorum triginta duum et post eos recensuit populum omnes filios Israhel septem milia

16 et egressi sunt meridie Benadad autem bibebat temulentus in umbraculo suo et reges triginta duo cum eo qui ad auxilium eius venerant

17 egressi sunt autem pueri principum provinciarum in prima fronte misit itaque Benadad qui nuntiaverunt ei dicentes viri egressi sunt de Samaria

18 at ille sive ait pro pace veniunt adprehendite eos vivos sive ut proelientur vivos eos capite

19 egressi sunt ergo pueri principum provinciarum ac reliquus exercitus sequebatur

20 et percussit unusquisque virum qui contra se venerat fugeruntque Syri et persecutus est eos Israhel fugit quoque Benadad rex Syriae in equo cum equitibus

21 necnon et egressus rex Israhel percussit equos et currus et percussit Syriam plaga magna

22 accedens autem propheta ad regem Israhel dixit ei vade et confortare et scito et vide quid facias sequenti enim anno rex Syriae ascendet contra te

23 servi vero regis Syriae dixerunt ei dii montium sunt dii eorum ideo superaverunt nos sed melius est ut pugnemus contra eos in campestribus et obtinebimus eos

24 tu ergo verbum hoc fac amove reges singulos ab exercitu suo et pone principes pro eis

25 et instaure numerum militum qui ceciderunt de tuis et equos secundum equos pristinos et currus secundum currus quos ante habuisti et pugnabimus contra eos in campestribus et videbis quod obtinebimus eos credidit consilio eorum et fecit ita

26 igitur postquam annus transierat recensuit Benadad Syros et ascendit in Afec ut pugnaret contra Israhel

27 porro filii Israhel recensiti sunt et acceptis cibariis profecti ex adverso castraque metati contra eos quasi duo parvi greges caprarum Syri autem repleverunt terram

28 et accedens unus vir Dei dixit ad regem Israhel haec dicit Dominus quia dixerunt Syri deus montium est Dominus et non est deus vallium dabo omnem multitudinem grandem hanc in manu tua et scietis quia ego Dominus

29 dirigebant septem diebus ex adverso hii atque illi acies septima autem die commissum est bellum percusseruntque filii Israhel de Syris centum milia peditum in die una

30 fugerunt autem qui remanserant in Afec in civitatem et cecidit murus super viginti septem milia hominum qui remanserant porro Benadad fugiens ingressus est civitatem in cubiculum quod erat intra cubiculum

31 dixeruntque ei servi sui ecce audivimus quod reges domus Israhel clementes sint ponamus itaque saccos in lumbis nostris et funiculos in capitibus nostris et egrediamur ad regem Israhel forsitan salvabit animas nostras

32 accinxerunt saccis lumbos suos et posuerunt funes in capitibus veneruntque ad regem Israhel et dixerunt servus tuus Benadad dicit vivat oro te anima mea et ille ait si adhuc vivit frater meus est

33 quod acceperunt viri pro omine et festinantes rapuerunt verbum ex ore eius atque dixerunt frater tuus Benadad et dixit eis ite et adducite eum egressus est ergo ad eum Benadad et levavit eum in currum suum

34 qui dixit ei civitates quas tulit pater meus a patre tuo reddam et plateas fac tibi in Damasco sicut fecit pater meus in Samaria et ego foederatus recedam a te pepigit ergo foedus et dimisit eum

35 tunc vir quidam de filiis prophetarum dixit ad socium suum in sermone Domini percute me at ille noluit percutere

36 cui ait quia noluisti audire vocem Domini ecce recedes a me et percutiet te leo cumque paululum recessisset ab eo invenit eum leo atque percussit

37 sed et alterum conveniens virum dixit ad eum percute me qui percussit eum et vulneravit

38 abiit ergo propheta et occurrit regi in via et mutavit aspersione pulveris os et oculos suos

39 cumque rex transiret clamavit ad regem et ait servus tuus egressus est ad proeliandum comminus cumque fugisset vir unus adduxit eum quidam ad me et ait custodi virum istum qui si lapsus fuerit erit anima tua pro anima eius aut talentum argenti adpendes

40 dum autem ego turbatus huc illucque me verterem subito non comparuit et ait rex Israhel ad eum hoc est iudicium tuum quod ipse decrevist

41 at ille statim absternit pulverem de facie sua et cognovit eum rex Israhel quod esset de prophetis

42 qui ait ad eum haec dicit Dominus quia dimisisti virum dignum morte de manu tua erit anima tua pro anima eius et populus tuus pro populo eius

43 reversus est igitur rex Israhel in domum suam audire contemnens et furibundus venit Samariam

Caput 21

1 post verba autem haec vinea erat Naboth Hiezrahelitae qui erat in Hiezrahel iuxta palatium Ahab regis Samariae

2 locutus est ergo Ahab ad Naboth dicens da mihi vineam tuam ut faciam mihi hortum holerum quia vicina est et prope domum meam daboque tibi pro ea vineam meliorem aut si tibi commodius putas argenti pretium quanto digna est

3 cui respondit Naboth propitius mihi sit Dominus ne dem hereditatem patrum meorum tibi

4 venit ergo Ahab in domum suam indignans et frendens super verbo quod locutus fuerat ad eum Naboth Hiezrahelites dicens non do tibi hereditatem patrum meorum et proiciens se in lectulum suum avertit faciem ad parietem et non comedit panem

5 ingressa est autem ad eum Hiezabel uxor sua dixitque ei quid est hoc unde anima tua contristata est et quare non comedis panem

6 qui respondit ei locutus sum Naboth Hiezrahelitae et dixi ei da mihi vineam tuam accepta pecunia aut si tibi placet dabo tibi vineam pro ea et ille ait non do tibi vineam meam

7 dixit ergo ad eum Hiezabel uxor eius grandis auctoritatis es et bene regis regnum Israhel surge et comede panem et aequo esto animo ego dabo tibi vineam Naboth Hiezrahelitae

8 scripsit itaque litteras ex nomine Ahab et signavit eas anulo eius et misit ad maiores natu et ad optimates qui erant in civitate eius et habitabant cum Naboth

9 litterarum autem erat ista sententia praedicate ieiunium et sedere facite Naboth inter primos populi

10 et submittite duos viros filios Belial contra eum et falsum testimonium dicant benedixit Deum et regem et educite eum et lapidate sicque moriatur

11 fecerunt ergo cives eius maiores natu et optimates qui habitabant cum eo in urbe sicut praeceperat eis Hiezabel et sicut scriptum erat in litteris quas miserat ad eos

12 praedicaverunt ieiunium et sedere fecerunt Naboth inter primos populi

13 et adductis duobus viris filiis diaboli fecerunt eos sedere contra eum at illi scilicet ut viri diabolici dixerunt contra eum testimonium coram multitudine benedixit Naboth Deo et regi quam ob rem eduxerunt eum extra civitatem et lapidibus interfecerunt

14 miseruntque ad Hiezabel dicentes lapidatus est Naboth et mortuus est

15 factum est autem cum audisset Hiezabel lapidatum Naboth et mortuum locuta est ad Ahab surge posside vineam Naboth Hiezrahelitae qui noluit tibi acquiescere et dare eam accepta pecunia non enim vivit Naboth sed mortuus est

16 quod cum audisset Ahab mortuum videlicet Naboth surrexit et descendebat in vineam Naboth Hiezrahelitae ut possideret eam

17 factus est igitur sermo Domini ad Heliam Thesbiten dicens

18 surge et descende in occursum Ahab regis Israhel qui est in Samaria ecce ad vineam Naboth descendit ut possideat eam

19 et loqueris ad eum dicens haec dicit Dominus occidisti insuper et possedisti et post haec addes haec dicit Dominus in loco hoc in quo linxerunt canes sanguinem Naboth lambent tuum quoque sanguinem

20 et ait Ahab ad Heliam num invenisti me inimice mee qui dixit inveni eo quod venundatus sis ut faceres malum in conspectu Domini

21 ecce ego inducam super te malum et demetam posteriora tua et interficiam de Ahab mingentem ad parietem et clausum et ultimum in Israhel

22 et dabo domum tuam sicut domum Hieroboam filii Nabath et sicut domum Baasa filii Ahia quia egisti ut me ad iracundiam provocares et peccare fecisti Israhel

23 sed et de Hiezabel locutus est Dominus dicens canes comedent Hiezabel in agro Hiezrahel

24 si mortuus fuerit Ahab in civitate comedent eum canes si autem mortuus fuerit in agro comedent eum volucres caeli

25 igitur non fuit alter talis ut Ahab qui venundatus est ut faceret malum in conspectu Domini concitavit enim eum Hiezabel uxor sua

26 et abominabilis effectus est in tantum ut sequeretur idola quae fecerant Amorrei quos consumpsit Dominus a facie filiorum Israhel

27 itaque cum audisset Ahab sermones istos scidit vestem suam et operuit cilicio carnem suam ieiunavitque et dormivit in sacco et ambulabat dimisso capite

28 factus est autem sermo Domini ad Heliam Thesbitem dicens

29 nonne vidisti humiliatum Ahab coram me quia igitur humiliatus est mei causa non inducam malum in diebus eius sed in diebus filii sui inferam malum domui eius

Caput 22

1 transierunt igitur tres anni absque bello inter Syriam et Israhel

2 in anno autem tertio descendit Iosaphat rex Iuda ad regem Israhel

3 dixitque rex Israhel ad servos suos ignoratis quod nostra sit Ramoth Galaad et neglegimus tollere eam de manu regis Syriae

4 et ait ad Iosaphat veniesne mecum ad proeliandum in Ramoth Galaad

5 dixitque Iosaphat ad regem Israhel sicut ego sum ita et tu populus meus et populus tuus unum sunt et equites mei et equites tui dixitque Iosaphat ad regem Israhel quaere oro te hodie sermonem Domini

6 congregavit ergo rex Israhel prophetas quadringentos circiter viros et ait ad eos ire debeo in Ramoth Galaad ad bellandum an quiescere qui responderunt ascende et dabit Dominus in manu regis

7 dixit autem Iosaphat non est hic propheta Domini quispiam ut interrogemus per eum

8 et ait rex Israhel ad Iosaphat remansit vir unus per quem possimus interrogare Dominum sed ego odi eum quia non prophetat mihi bonum sed malum Micheas filius Hiemla cui Iosaphat ait ne loquaris ita rex

9 vocavit ergo rex Israhel eunuchum quendam et dixit ei festina adducere Micheam filium Hiemla

10 rex autem Israhel et Iosaphat rex Iuda sedebat unusquisque in solio suo vestiti cultu regio in area iuxta ostium portae Samariae et universi prophetae prophetabant in conspectu eorum

11 fecit quoque sibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea et ait haec dicit Dominus his ventilabis Syriam donec deleas eam

12 omnesque prophetae similiter prophetabant dicentes ascende in Ramoth Galaad et vade prospere et tradet Dominus in manu regis

13 nuntius vero qui ierat ut vocaret Micheam locutus est ad eum dicens ecce sermones prophetarum ore uno bona regi praedicant sit ergo et sermo tuus similis eorum et loquere bona

14 cui Micheas ait vivit Dominus quia quodcumque dixerit mihi Dominus hoc loquar

15 venit itaque ad regem et ait illi rex Michea ire debemus in Ramoth Galaad ad proeliandum an cessare cui ille respondit ascende et vade prospere et tradet Dominus in manu regis

16 dixit autem rex ad eum iterum atque iterum adiuro te ut non loquaris mihi nisi quod verum est in nomine Domini

17 et ille ait vidi cunctum Israhel dispersum in montibus quasi oves non habentes pastorem et ait Dominus non habent dominum isti revertatur unusquisque in domum suam in pace

18 dixit ergo rex Israhel ad Iosaphat numquid non dixi tibi quia non prophetat mihi bonum sed semper malum

19 ille vero addens ait propterea audi sermonem Domini vidi Dominum sedentem super solium suum et omnem exercitum caeli adsistentem ei a dextris et a sinistris

20 et ait Dominus quis decipiet Ahab regem Israhel ut ascendat et cadat in Ramoth Galaad et dixit unus verba huiusmodi et alius aliter

21 egressus est autem spiritus et stetit coram Domino et ait ego decipiam illum cui locutus est Dominus in quo

22 et ille ait egrediar et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius et dixit Dominus decipies et praevaleris egredere et fac ita

23 nunc igitur ecce dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuorum qui hic sunt et Dominus locutus est contra te malum

24 accessit autem Sedecias filius Chanaan et percussit Micheam in maxillam et dixit mene ergo dimisit spiritus Domini et locutus est tibi

25 et ait Micheas visurus es in die illa quando ingredieris cubiculum intra cubiculum ut abscondaris

26 et ait rex Israhel tollite Micheam et maneat apud Amon principem civitatis et apud Ioas filium Ammelech

27 et dicite eis haec dicit rex mittite virum istum in carcerem et sustentate eum pane tribulationis et aqua angustiae donec revertar in pace

28 dixitque Micheas si reversus fueris in pace non est locutus Dominus in me et ait audite populi omnes

29 ascendit itaque rex Israhel et Iosaphat rex Iuda in Ramoth Galaad

30 dixitque rex Israhel ad Iosaphat sume arma et ingrede proelium et induere vestibus tuis porro rex Israhel mutavit habitum et ingressus est bellum

31 rex autem Syriae praeceperat principibus curruum triginta duobus dicens non pugnabitis contra minorem et maiorem quempiam nisi contra regem Israhel solum

32 cum ergo vidissent principes curruum Iosaphat suspicati sunt quod ipse esset rex Israhel et impetu facto pugnant contra eum et exclamavit Iosaphat

33 intellexeruntque principes curruum quod non esset rex Israhel et cessaverunt ab eo

34 unus autem quidam tetendit arcum in incertum sagittam dirigens et casu percussit regem Israhel inter pulmonem et stomachum at ille dixit aurigae suo verte manum tuam et eice me de exercitu quia graviter vulneratus sum

35 commissum est ergo proelium in die illa et rex Israhel stabat in curru suo contra Syros et mortuus est vesperi fluebat autem sanguis plagae in sinum currus

36 et praeco personuit in universo exercitu antequam sol occumberet dicens unusquisque revertatur in civitatem et in terram suam

37 mortuus est autem rex et perlatus est Samariam sepelieruntque regem in Samaria

38 et laverunt currum in piscina Samariae et linxerunt canes sanguinem eius et habenas laverunt iuxta verbum Domini quod locutus fuerat

39 reliqua vero sermonum Ahab et universa quae fecit et domus eburneae quam aedificavit cunctarumque urbium quas extruxit nonne scripta sunt haec in libro verborum dierum regum Israhel

40 dormivit ergo Ahab cum patribus suis et regnavit Ohozias filius eius pro eo

41 Iosaphat filius Asa regnare coeperat super Iudam anno quarto Ahab regis Israhel

42 triginta quinque annorum erat cum regnare coepisset et viginti et quinque annos regnavit in Hierusalem nomen matris eius Azuba filia Salai

43 et ambulavit in omni via Asa patris sui et non declinavit ex ea fecitque quod rectum est in conspectu Domini verumtamen excelsa non abstulit adhuc enim populus sacrificabat et adolebat incensum in excelsis

44 pacemque habuit Iosaphat cum rege Israhel

45 reliqua autem verborum Iosaphat et opera eius quae gessit et proelia nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

46 sed et reliquias effeminatorum qui remanserant in diebus Asa patris eius abstulit de terra

47 nec erat tunc rex constitutus in Edom

48 rex vero Iosaphat fecerat classes in mari quae navigarent in Ophir propter aurum et ire non potuerunt quia confractae sunt in Asiongaber

49 tunc ait Ohozias filius Ahab ad Iosaphat vadant servi mei cum servis tuis in navibus et noluit Iosaphat

50 dormivitque cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David patris sui regnavitque Ioram filius eius pro eo

51 Ohozias autem filius Ahab regnare coeperat super Israhel in Samaria anno septimodecimo Iosaphat regis Iuda regnavitque super Israhel duobus annis

52 et fecit malum in conspectu Domini et ambulavit in via patris sui et matris suae et in via Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel

53 servivit quoque Baal et adoravit eum et inritavit Dominum Deum Israhel iuxta omnia quae fecerat pater eius

The Fourth Book of Kings

Chapter

248 #1
248 #2
249 #3
250 #4
251 #5
252 #6

253 #7
253 #8
254 #9
255 #10
256 #11
257 #12

257 #13
258 #14
259 #15
260 #16
261 #17
262 #18

263 #19
264 #20
264 #21
265 #22
266 #23
267 #24

267 #25
225 The Third Book
of Kings
269 The First Book of
Paralipomenon

Caput 1

1 praevaricatus est autem Moab in Israhel postquam mortuus est Ahab

2 ceciditque Ohozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in Samaria et aegrotavit misitque nuntios dicens ad eos ite consulite Beelzebub deum Accaron utrum vivere queam de infirmitate mea hac

3 angelus autem Domini locutus est ad Heliam Thesbiten surge ascende in occursum nuntiorum regis Samariae et dices ad eos numquid non est Deus in Israhel ut eatis ad consulendum Beelzebub deum Accaron

4 quam ob rem haec dicit Dominus de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris et abiit Helias

5 reversique sunt nuntii ad Ohoziam qui dixit eis quare reversi estis

6 at illi responderunt ei vir occurrit nobis et dixit ad nos ite revertimini ad regem qui misit vos et dicetis ei haec dicit Dominus numquid quia non erat Deus in Israhel mittis ut consulatur Beelzebub deus Accaron idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris

7 qui dixit eis cuius figurae et habitu est vir qui occurrit vobis et locutus est verba haec

8 at illi dixerunt vir pilosus et zona pellicia accinctis renibus qui ait Helias Thesbites est

9 misitque ad eum quinquagenarium principem et quinquaginta qui erant sub eo qui ascendit ad eum sedentique in vertice montis ait homo Dei rex praecepit ut descendas

10 respondensque Helias dixit quinquagenario si homo Dei sum descendat ignis e caelo et devoret te et quinquaginta tuos descendit itaque ignis e caelo et devoravit eum et quinquaginta qui erant cum eo

11 rursum misit ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo qui locutus est illi homo Dei haec dicit rex festina descende

12 respondens Helias ait si homo Dei ego sum descendat ignis e caelo et devoret te et quinquaginta tuos descendit ergo ignis Dei e caelo et devoravit illum et quinquaginta eius

13 iterum misit principem quinquagenarium tertium et quinquaginta qui erant cum eo qui cum venisset curvavit genua contra Heliam et precatus est eum et ait homo Dei noli despicere animam meam et animam servorum tuorum qui mecum sunt

14 ecce descendit ignis de caelo et devoravit duos principes quinquagenarios primos et quinquagenos qui cum eis erant sed nunc obsecro ut miserearis animae meae

15 locutus est autem angelus Domini ad Heliam dicens descende cum eo ne timeas surrexit igitur et descendit cum eo ad regem

16 et locutus est ei haec dicit Dominus quia misisti nuntios ad consulendum Beelzebub deum Accaron quasi non esset Deus in Israhel a quo possis interrogare sermonem ideo de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris

17 mortuus est ergo iuxta sermonem Domini quem locutus est Helias et regnavit Ioram frater eius pro eo anno secundo Ioram filii Iosaphat regis Iudae non enim habebat filium

18 reliqua autem verborum Ohoziae quae operatus est nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

Caput 2

1 factum est autem cum levare vellet Dominus Heliam per turbinem in caelum ibant Helias et Heliseus de Galgalis

2 dixitque Helias ad Heliseum sede hic quia Dominus misit me usque Bethel cui ait Heliseus vivit Dominus et vivit anima tua quia non derelinquam te cumque descendissent Bethel

3 egressi sunt filii prophetarum qui erant Bethel ad Heliseum et dixerunt ei numquid nosti quia hodie Dominus tollat dominum tuum a te qui respondit et ego novi silete

4 dixit autem Helias ad Heliseum sede hic quia Dominus misit me in Hiericho et ille ait vivit Dominus et vivit anima tua quia non derelinquam te cumque venissent Hierichum

5 accesserunt filii prophetarum qui erant in Hiericho ad Heliseum et dixerunt ei numquid nosti quia hodie Dominus tollet dominum tuum a te et ait et ego novi silete

6 dixit autem ei Helias sede hic quia Dominus misit me ad Iordanem qui ait vivit Dominus et vivit anima tua quia non derelinquam te ierunt igitur ambo pariter

7 et quinquaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt qui et steterunt e contra longe illi autem ambo stabant super Iordanem

8 tulitque Helias pallium suum et involvit illud et percussit aquas quae divisae sunt in utramque partem et transierunt ambo per siccum

9 cumque transissent Helias dixit ad Heliseum postula quod vis ut faciam tibi antequam tollar a te dixitque Heliseus obsecro ut fiat duplex spiritus tuus in me

10 qui respondit rem difficilem postulasti attamen si videris me quando tollor a te erit quod petisti si autem non videris non erit

11 cumque pergerent et incedentes sermocinarentur ecce currus igneus et equi ignei diviserunt utrumque et ascendit Helias per turbinem in caelum

12 Heliseus autem videbat et clamabat pater mi pater mi currus Israhel et auriga eius et non vidit eum amplius adprehenditque vestimenta sua et scidit illa in duas partes

13 et levavit pallium Heliae quod ceciderat ei reversusque stetit super ripam Iordanis

14 et pallio Heliae quod ceciderat ei percussit aquas et dixit ubi est Deus Heliae etiam nunc percussitque aquas et divisae sunt huc atque illuc et transiit Heliseus

15 videntes autem filii prophetarum qui erant in Hiericho de contra dixerunt requievit spiritus Heliae super Heliseum et venientes in occursum eius adoraverunt eum proni in terram

16 dixeruntque illi ecce cum servis tuis sunt quinquaginta viri fortes qui possint ire et quaerere dominum tuum ne forte tulerit eum spiritus Domini et proiecerit in uno montium aut in una vallium qui ait nolite mittere

17 coegeruntque eum donec adquiesceret et diceret mittite et miserunt quinquaginta viros qui cum quaesissent tribus diebus non invenerunt

18 et reversi sunt ad eum at ille habitabat in Hiericho dixitque eis numquid non dixi vobis nolite ire

19 dixerunt quoque viri civitatis ad Heliseum ecce habitatio civitatis huius optima est sicut tu ipse domine perspicis sed aquae pessimae sunt et terra sterilis

20 at ille ait adferte mihi vas novum et mittite in illud sal qui cum adtulissent

21 egressus ad fontem aquarum misit in eum sal et ait haec dicit Dominus sanavi aquas has et non erit ultra in eis mors neque sterilitas

22 sanatae sunt ergo aquae usque ad diem hanc iuxta verbum Helisei quod locutus est

23 ascendit autem inde Bethel cumque ascenderet per viam pueri parvi egressi sunt de civitate et includebant ei dicentes ascende calve ascende calve

24 qui cum se respexisset vidit eos et maledixit eis in nomine Domini egressique sunt duo ursi de saltu et laceraverunt ex eis quadraginta duos pueros

25 abiit autem inde in montem Carmeli et inde reversus est Samariam

Caput 3

1 Ioram vero filius Ahab regnavit super Israhel in Samaria anno octavodecimo Iosaphat regis Iudae regnavitque duodecim annis

2 et fecit malum coram Domino sed non sicut pater suus et mater tulit enim statuas Baal quas fecerat pater eius

3 verumtamen in peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel adhesit nec recessit ab eis

4 porro Mesa rex Moab nutriebat pecora multa et solvebat regi Israhel centum milia agnorum et centum milia arietum cum velleribus suis

5 cumque mortuus fuisset Ahab praevaricatus est foedus quod habebat cum rege Israhel

6 egressus est igitur rex Ioram in die illa de Samaria et recensuit universum Israhel

7 misitque ad Iosaphat regem Iuda dicens rex Moab recessit a me veni mecum contra Moab ad proelium qui respondit ascendam qui meus est tuus est populus meus populus tuus equi mei equi tui

8 dixitque per quam viam ascendemus at ille respondit per desertum Idumeae

9 perrexerunt igitur rex Israhel et rex Iuda et rex Edom et circumierunt per viam septem dierum nec erat aqua exercitui et iumentis quae sequebantur eos

10 dixitque rex Israhel eheu eheu eheu congregavit nos Dominus tres reges ut traderet in manu Moab

11 et ait Iosaphat estne hic propheta Domini ut deprecemur Dominum per eum et respondit unus de servis regis Israhel est hic Heliseus filius Saphat qui fundebat aquam super manus Heliae

12 et ait Iosaphat est apud eum sermo Domini descenditque ad eum rex Israhel et Iosaphat et rex Edom

13 dixit autem Heliseus ad regem Israhel quid mihi et tibi est vade ad prophetas patris tui et matris tuae et ait illi rex Israhel quare congregavit Dominus tres reges hos ut traderet eos in manu Moab

14 dixit autem Heliseus vivit Dominus exercituum in cuius conspectu sto quod si non vultum Iosaphat regis Iudae erubescerem ne adtendissem quidem te nec respexissem

15 nunc autem adducite mihi psalten cumque caneret psaltes facta est super eum manus Domini et ait

16 haec dicit Dominus facite alveum torrentis huius fossas et fossas

17 haec enim dicit Dominus non videbitis ventum neque pluviam et alveus iste replebitur aquis et bibetis vos et familiae vestrae et iumenta vestra

18 parumque hoc est in conspectu Domini insuper tradet etiam Moab in manu vestra

19 et percutietis omnem civitatem munitam et omnem urbem electam et universum lignum fructiferum succidetis cunctosque fontes aquarum obturabitis et omnem agrum egregium operietis lapidibus

20 factum est igitur mane quando sacrificium offerri solet et ecce aquae veniebant per viam Edom et repleta est terra aquis

21 universi autem Moabitae audientes quod ascendissent reges ut pugnarent adversum eos convocaverunt omnes qui accincti erant balteo desuper et steterunt in terminis

22 primoque mane surgentes et orto iam sole ex adverso aquarum viderunt Moabitae contra aquas rubras quasi sanguinem

23 dixeruntque sanguis est gladii pugnaverunt reges contra se et caesi sunt mutuo nunc perge ad praedam Moab

24 perrexeruntque in castra Israhel porro consurgens Israhel percussit Moab at illi fugerunt coram eis venerunt igitur qui vicerant et percusserunt Moab

25 et civitates destruxerunt et omnem agrum optimum mittentes singuli lapides repleverunt et universos fontes aquarum obturaverunt et omnia ligna fructifera succiderunt ita ut muri tantum fictiles remanerent et circumdata est civitas a fundibulariis et magna ex parte percussa

26 quod cum vidisset rex Moab praevaluisse scilicet hostes tulit secum septingentos viros educentes gladium ut inrumperet ad regem Edom et non potuerunt

27 arripiensque filium suum primogenitum qui regnatura erat pro eo obtulit holocaustum super murum et facta est indignatio magna in Israhel statimque recesserunt ab eo et reversi sunt in terram suam

Caput 4

1 mulier autem quaedam de uxoribus prophetarum clamabat ad Heliseum dicens servus tuus vir meus mortuus est et tu nosti quia servus tuus fuit timens Dominum et ecce creditor venit ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi

2 cui dixit Heliseus quid vis ut faciam tibi dic mihi quid habes in domo tua at illa respondit non habeo ancilla tua quicquam in domo mea nisi parum olei quo ungear

3 cui ait vade pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca

4 et ingredere et claude ostium cum intrinsecus fueris tu et filii tui et mitte inde in omnia vasa haec et cum plena fuerint tolles

5 ivit itaque mulier et clusit ostium super se et super filios suos illi offerebant vasa et illa infundebat

6 cumque plena fuissent vasa dixit ad filium suum adfer mihi adhuc vas et ille respondit non habeo stetitque oleum

7 venit autem illa et indicavit homini Dei et ille vade inquit vende oleum et redde creditori tuo tu autem et filii tui vivite de reliquo

8 facta est autem quaedam dies et transiebat Heliseus per Sunam erat autem ibi mulier magna quae tenuit eum ut comederet panem cumque frequenter inde transiret devertebat ad eam ut comederet panem

9 quae dixit ad virum suum animadverto quod vir Dei sanctus est iste qui transit per nos frequenter

10 faciamus ergo cenaculum parvum et ponamus ei in eo lectulum et mensam et sellam et candelabrum ut cum venerit ad nos maneat ibi

11 facta est igitur dies quaedam et veniens devertit in cenaculum et requievit ibi

12 dixitque ad Giezi puerum suum voca Sunamitin istam qui cum vocasset eam et illa stetisset coram eo

13 dixit ad puerum loquere ad eam ecce sedule in omnibus ministrasti nobis quid vis ut faciam tibi numquid habes negotium et vis ut loquar regi sive principi militiae quae respondit in medio populi mei habito

14 et ait quid ergo vult ut faciam ei dixitque Giezi ne quaeras filium enim non habet et vir eius senex est

15 praecepit itaque ut vocaret eam quae cum vocata fuisset et stetisset ad ostium

16 dixit ad eam in tempore isto et in hac eadem hora si vita comes fuerit habebis in utero filium at illa respondit noli quaeso domine mi vir Dei noli mentiri ancillae tuae

17 et concepit mulier et peperit filium in tempore et in hora eadem quam dixerat Heliseus

18 crevit autem puer et cum esset quaedam dies et egressus isset ad patrem suum ad messorum

19 ait patri suo caput meum caput meum at ille dixit puero tolle et duc eum ad matrem suam

20 qui cum tulisset et adduxisset eum ad matrem suam posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem et mortuus est

21 ascendit autem et conlocavit eum super lectulum hominis Dei et clusit ostium et egressa

22 vocavit virum suum et ait mitte mecum obsecro unum de pueris et asinam ut excurram usque ad hominem Dei et revertar

23 qui ait illi quam ob causam vadis ad eum hodie non sunt kalendae neque sabbatum quae respondit vale

24 stravitque asinam et praecepit puero mina et propera ne mihi moram facias in eundo et hoc age quod praecipio tibi

25 profecta est igitur et venit ad virum Dei in montem Carmeli cumque vidisset eam vir Dei de contra ait ad Giezi puerum suum ecce Sunamitis illa

26 vade ergo in occursum eius et dic ei rectene agitur circa te et circa virum tuum et circa filium tuum quae respondit recte

27 cumque venisset ad virum Dei in monte adprehendit pedes eius et accessit Giezi ut amoveret eam et ait homo Dei dimitte illam anima enim eius in amaritudine est et Dominus celavit me et non indicavit mihi

28 quae dixit illi numquid petivi filium a domino meo numquid non dixi tibi ne inludas me

29 et ille ait ad Giezi accinge lumbos tuos et tolle baculum meum in manu tua et vade si occurrerit tibi homo non salutes eum et si salutaverit te quispiam non respondeas illi et pones baculum meum super faciem pueri

30 porro mater pueri ait vivit Dominus et vivit anima tua non dimittam te surrexit ergo et secutus est eam

31 Giezi autem praecesserat eos et posuerat baculum super faciem pueri et non erat vox neque sensus reversusque est in occursum eius et nuntiavit ei dicens non surrexit puer

32 ingressus est ergo Heliseus domum et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius

33 ingressusque clusit ostium super se et puerum et oravit ad Dominum

34 et ascendit et incubuit super puerum posuitque os suum super os eius et oculos suos super oculos eius et manus suas super manus eius et incurvavit se super eum et calefacta est caro pueri

35 at ille reversus deambulavit in domo semel huc et illuc et ascendit et incubuit super eum et oscitavit puer septies aperuitque oculos

36 et ille vocavit Giezi et dixit ei voca Sunamitin hanc quae vocata ingressa est ad eum qui ait tolle filium tuum

37 venit illa et corruit ad pedes eius et adoravit super terram tulitque filium suum et egressa est

38 et Heliseus reversus est in Galgala erat autem fames in terra et filii prophetarum habitabant coram eo dixitque uni de pueris suis pone ollam grandem et coque pulmentum filiis prophetarum

39 et egressus est unus in agrum ut colligeret herbas agrestes invenitque quasi vitem silvestrem et collegit ex ea colocyntidas agri et implevit pallium suum et reversus concidit in ollam pulmenti nesciebat enim quid esset

40 infuderunt ergo socii ut comederent cumque gustassent de coctione exclamaverunt dicentes mors in olla vir Dei et non potuerunt comedere

41 at ille adferte inquit farinam et misit in ollam et ait infunde turbae et comedat et non fuit amplius quicquam amaritudinis in olla

42 vir autem quidam venit de Balsalisa deferens viro Dei panes primitiarum et viginti panes hordiacios et frumentum novum in pera sua at ille dixit da populo ut comedat

43 responditque ei minister eius quantum est hoc ut adponam coram centum viris rursum ille da ait populo ut comedat haec enim dicit Dominus comedent et supererit

44 posuit itaque coram eis qui comederunt et superfuit iuxta verbum Domini

Caput 5

1 Naaman princeps militiae regis Syriae erat vir magnus apud dominum suum et honoratus per illum enim dedit Dominus salutem Syriae erat autem vir fortis et dives sed leprosus

2 porro de Syria egressi fuerant latrunculi et captivam duxerant de terra Israhel puellam parvulam quae erat in obsequio uxoris Naaman

3 quae ait ad dominam suam utinam fuisset dominus meus ad prophetam qui est in Samaria profecto curasset eum a lepra quam habet

4 ingressus est itaque Naaman ad dominum suum et nuntiavit ei dicens sic et sic locuta est puella de terra Israhel

5 dixitque ei rex Syriae vade et mittam litteras ad regem Israhel qui cum profectus esset et tulisset secum decem talenta argenti et sex milia aureos et decem mutatoria vestimentorum

6 detulit litteras ad regem Israhel in haec verba cum acceperis epistolam hanc scito quod miserim ad te Naaman servum meum ut cures eum a lepra sua

7 cumque legisset rex Israhel litteras scidit vestimenta sua et ait numquid Deus sum ut occidere possim et vivificare quia iste misit ad me ut curem hominem a lepra sua animadvertite et videte quod occasiones quaerat adversum me

8 quod cum audisset Heliseus vir Dei scidisse videlicet regem Israhel vestimenta sua misit ad eum dicens quare scidisti vestimenta tua veniat ad me et sciat esse prophetam in Israhel

9 venit ergo Naaman cum equis et curribus et stetit ad ostium domus Helisei

10 misitque ad eum Heliseus nuntium dicens vade et lavare septies in Iordane et recipiet sanitatem caro tua atque mundaberis

11 iratus Naaman recedebat dicens putabam quod egrederetur ad me et stans invocaret nomen Domini Dei sui et tangeret manu sua locum leprae et curaret me

12 numquid non meliores sunt Abana et Pharphar fluvii Damasci omnibus aquis Israhel ut laver in eis et munder cum ergo vertisset se et abiret indignans

13 accesserunt ad eum servi sui et locuti sunt ei pater si rem grandem dixisset tibi propheta certe facere debueras quanto magis quia nunc dixit tibi lavare et mundaberis

14 descendit et lavit in Iordane septies iuxta sermonem viri Dei et restituta est caro eius sicut caro pueri parvuli et mundatus est

15 reversusque ad virum Dei cum universo comitatu suo venit et stetit coram eo et ait vere scio quod non sit Deus in universa terra nisi tantum in Israhel obsecro itaque ut accipias benedictionem a servo tuo

16 at ille respondit vivit Dominus ante quem sto quia non accipiam cumque vim faceret penitus non adqueivit

17 dixitque Naaman ut vis sed obsecro concede mihi servo tuo ut tollam onus duorum burdonum de terra non enim faciet ultra servus tuus holocaustum aut victimam diis alienis nisi Domino

18 hoc autem solum est de quo depreceris Dominum pro servo tuo quando ingreditur dominus meus templum Remmon ut adoret et illo innitente super manum meam si ado-

ravero in templo Remmon adorante me in eodem loco ut ignoscat mihi Dominus servo tuo pro hac re

19 qui dixit ei vade in pace abiit ergo ab eo electo terrae tempore

20 dixitque Giezi puer viri Dei pepercit dominus meus Naaman Syro isti ut non acciperet ab eo quae adtulit vivit Dominus quia curram post eum et accipiam ab eo aliquid

21 et secutus est Giezi post tergum Naaman quem cum vidisset ille currentem ad se desilivit de curru in occursum eius et ait rectene sunt omnia

22 et ille ait recte dominus meus misit me dicens modo venerunt ad me duo adulescentes de monte Ephraim ex filiis prophetarum da eis talentum argenti et vestes mutatorias duplices

23 dixitque Naaman melius est ut accipias duo talenta et coegit eum ligavitque duo talenta argenti in duobus saccis et duplicia vestimenta et inposuit duobus pueris suis qui et portaverunt coram eo

24 cumque venisset iam vesperi tulit de manu eorum et reposuit in domo dimisitque viros et abierunt

25 ipse autem ingressus stetit coram domino suo et dixit Heliseus unde venis Giezi qui respondit non ivit servus tuus quoquam

26 at ille nonne ait cor meum in praesenti erat quando reversus est homo de curru suo in occursum tui nunc igitur accepisti argentum et accepisti vestes ut emas oliveta et vineta et oves et boves et servos et ancillas

27 sed et lepra Naaman adherebit tibi et semini tuo in sempiternum et egressus est ab eo leprosus quasi nix

Caput 6

1 dixerunt autem filii prophetarum ad Heliseum ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis

2 eamus usque ad Iordanem et tollant singuli de silva materias singulas ut aedificemus nobis ibi locum ad habitandum qui dixit ite

3 et ait unus ex illis veni ergo et tu cum servis tuis respondit ego veniam

4 et abiit cum eis cumque venissent ad Iordanem caedebant ligna

5 accidit autem ut cum unus materiem succidisset caderet ferrum securis in aquam exclamavitque ille et ait eheu eheu domine mi et hoc ipsum mutuo acceperam

6 dixit autem homo Dei ubi cecidit at ille monstravit ei locum praecidit ergo lignum et misit illuc natavitque ferrum

7 et ait tolle qui extendit manum et tulit illud

8 rex autem Syriae pugnabat contra Israhel consiliumque iniit cum servis suis dicens in loco illo et illo ponamus insidias

9 misit itaque vir Dei ad regem Israhel dicens cave ne transeas in loco illo quia ibi Syri in insidiis sunt

10 misit rex Israhel ad locum quem dixerat ei vir Dei et praeoccupavit eum et observavit se ibi non semel neque bis

11 conturbatumque est cor regis Syriae pro hac re et convocatis servis suis ait quare non indicastis mihi quis proditor mei sit apud regem Israhel

12 dixitque unus servorum eius nequaquam domine mi rex sed Heliseus propheta qui est in Israhel indicat regi Israhel omnia verba quaecumque locutus fueris in conclavi tuo

13 dixit eis ite et videte ubi sit ut mittam et capiam eum adnuntiaveruntque ei dicentes ecce in Dothan

14 misit ergo illuc equos et currus et robur exercitus qui cum venissent nocte circumdederunt civitatem

15 consurgens autem diluculo minister viri Dei egressus est viditque exercitum in circuitu civitatis et equos et currus nuntiavitque ei dicens eheu eheu domine mi quid faciemus

16 at ille respondit noli timere plures enim nobiscum sunt quam cum illis

17 cumque orasset Heliseus ait Domine aperi oculos huius ut videat et aperuit Dominus oculos pueri et vidit et ecce mons plenus equorum et curruum igneorum in circuitu Helisei

18 hostes vero descenderunt ad eum porro Heliseus oravit Dominum dicens percutite obsecro gentem hanc caecitate percussitque eos Dominus ne viderent iuxta verbum Helisei

19 dixit autem ad eos Heliseus non est haec via nec ista est civitas sequimini me et ostendam vobis virum quem quaeritis duxit ergo eos in Samariam

20 cumque ingressi fuissent in Samaria dixit Heliseus Domine aperi oculos istorum ut videant aperuitque Dominus oculos eorum et viderunt esse se in medio Samariae

21 dixitque rex Israhel ad Heliseum cum vidisset eos numquid percutiam eos pater mi

22 at ille ait non percuties neque enim cepisti eos gladio et arcu tuo ut percutias pone panem et aquam coram eis ut comedant et bibant et vadant ad dominum suum

23 adpositaque est eis ciborum magna praeparatio et comederunt et biberunt et dimisit eos abieruntque ad dominum suum et ultra non venerunt latrones Syriae in terram Israhel

24 factum est autem post haec congregavit Benadad rex Syriae universum exercitum suum et ascendit et obsidebat Samariam

25 factaque est fames magna in Samaria et tamdiu obsessa est donec venundaretur caput asini octoginta argenteis et quarta pars cabi stercoris columbarum quinque argenteis

26 cumque rex Israhel transiret per murum mulier exclamavit ad eum dicens salva me domine mi rex

27 qui ait non te salvet Dominus unde salvare te possum de area an de torculari dixitque ad eam rex quid tibi vis quae respondit

28 mulier ista dixit mihi da filium tuum ut comedamus eum hodie et filium meum comedemus cras

29 coximus ergo filium meum et comedimus dixique ei die altera da filium tuum ut comedamus eum quae abscondit filium suum

30 quod cum audisset rex scidit vestimenta sua et transiebat super murum viditque omnis populus cilicium quo vestitus erat ad carnem intrinsecus

31 et ait haec mihi faciat Deus et haec addat si steterit caput Helisei filii Saphat super eum hodie

32 Heliseus autem sedebat in domo sua et senes sedebant cum eo praemisit itaque virum et antequam veniret nuntius ille dixit ad senes numquid scitis quod miserit filius hominidae hic ut praecidatur caput meum videte ergo cum venerit nuntius cludite ostium et non sinatis eum introire ecce enim sonitus pedum domini eius post eum est

33 et adhuc illo loquente eis apparuit nuntius qui veniebat ad eum et ait ecce tantum malum a Domino est quid amplius expectabo a Domino

Caput 7

1 dixit autem Heliseus audite verbum Domini haec dicit Dominus in tempore hoc cras modius similiae uno statere erit et duo modii hordei statere uno in porta Samariae

2 respondens unus de ducibus super cuius manum rex incumbebat homini Dei ait si Dominus fecerit etiam cataractas in caelo numquid poterit esse quod loqueris qui ait videbis oculis tuis et inde non comedes

3 quattuor ergo viri erant leprosi iuxta introitum portae qui dixerunt ad invicem quid hic esse volumus donec moriamur

4 sive ingredi voluerimus civitatem fame moriemur sive manserimus hic moriendum nobis est venite igitur et transfugiamus ad castra Syriae si pepercerint nobis vivemus si autem occidere voluerint nihilominus moriemur

5 surrexerunt igitur vesperi ut venirent ad castra Syriae cumque venissent ad principium castrorum Syriae nullum ibidem reppererunt

6 siquidem Dominus sonitum audiri fecerat in castris Syriae curruum et equorum et exercitus plurimi dixeruntque ad invicem ecce mercede conduxit adversum nos rex Israhel reges Hetheorum et Aegyptiorum et venerunt super nos

7 surrexerunt ergo et fugerunt in tenebris et dereliquerunt tentoria sua et equos et asinos in castris fugeruntque animas tantum suas salvare cupientes

8 igitur cum venissent leprosi illi ad principium castrorum ingressi sunt unum tabernaculum et comederunt et biberunt tuleruntque inde argentum et aurum et vestes et abierunt et absconderunt et rursum reversi sunt ad aliud tabernaculum et inde similiter auferentes absconderunt

9 dixeruntque ad invicem non recte facimus haec enim dies boni nuntii est si tacuerimus et noluerimus nuntiare usque mane sceleris arguemur venite eamus et nuntiemus in aula regis

10 cumque venissent ad portam civitatis narraverunt eis dicentes ivimus ad castra Syriae et nullum ibidem repperimus hominum nisi equos et asinos alligatos et fixa tentoria

11 ierunt ergo portarii et nuntiaverunt in palatio regis intrinsecus

12 qui surrexit nocte et ait ad servos suos dico vobis quid fecerint nobis Syri sciunt quia fame laboramus et idcirco egressi sunt de castris et latitant in agris dicentes cum egressi fuerint de civitate capiemus eos viventes et tunc civitatem ingredi poterimus

13 respondit autem unus servorum eius tollamus quinque equos qui remanserunt in urbe quia ipsi tantum sunt in universa multitudine Israhel alii enim consumpti sunt et mittentes explorare poterimus

14 adduxerunt ergo duos equos misitque rex ad castra Syrorum dicens ite videte

15 qui abierunt post eos usque ad Iordanem ecce autem omnis via plena erat vestibus et vasis quae proiecerant Syri cum turbarentur reversique nuntii indicaverunt regi

16 et egressus populus diripuit castra Syriae factusque est modius similiae statere uno et duo modii hordei statere uno iuxta verbum Domini

17 porro rex ducem illum in cuius manu incubuerat constituit ad portam quem conculcavit turba in introitu et mortuus est iuxta quod locutus fuerat vir Dei quando descenderat rex ad eum

18 factumque est secundum sermonem viri Dei quem dixerat regi quando ait duo modii hordei statere uno erunt et modius similiae statere uno hoc eodem tempore cras in porta Samariae

19 quando responderat dux ille viro Dei et dixerat etiam si Dominus fecerit cataractas in caelo numquid fieri poterit quod loqueris et dixit ei videbis oculis tuis et inde non comedes

20 evenit ergo ei sicut praedictum erat et conculcavit eum populus in porta et mortuus est

Caput 8

1 Heliseus autem locutus est ad mulierem cuius vivere fecerat filium dicens surge vade tu et domus tua et peregrinare ubicumque reppereris vocavit enim Dominus famem et veniet super terram septem annis

2 quae surrexit et fecit iuxta verbum hominis Dei et vadens cum domo sua peregrinata est in terra Philisthim diebus multis

3 cumque finiti essent anni septem reversa est mulier de terra Philisthim et egressa est ut interpellaret regem pro domo sua et agris suis

4 rex autem loquebatur cum Giezi puero viri Dei dicens narra mihi omnia magnalia quae fecit Heliseus

5 cumque ille narraret regi quomodo mortuum suscitasset apparuit mulier cuius vivificaverat filium clamans ad regem pro domo sua et pro agris suis dixitque Giezi domine mi rex haec est mulier et hic filius eius quem suscitavit Heliseus

6 et interrogavit rex mulierem quae narravit ei deditque ei rex eunuchum unum dicens restitue ei omnia quae sua sunt

et universos redditus agrorum a die qua reliquit terram usque ad praesens

7 venit quoque Heliseus Damascum et Benadad rex Syriae aegrotabat nuntiaveruntque ei dicentes venit vir Dei huc

8 et ait rex ad Azahel tolle tecum munera et vade in occursum viri Dei et consule Dominum per eum dicens si evadere potero de infirmitate mea hac

9 ivit igitur Azahel in occursum eius habens secum munera et omnia bona Damasci onera quadraginta camelorum cumque stetisset coram eo ait filius tuus Benadad rex Syriae misit me ad te dicens si sanari potero de infirmitate mea hac

10 dixitque ei Heliseus vade dic ei sanaberis porro ostendit mihi Dominus quia morte morietur

11 stetitque cum eo et conturbatus est usque ad suffusionem vultus flevitque vir Dei

12 cui Azahel ait quare dominus meus flet at ille respondit quia scio quae facturus sis filiis Israhel mala civitates eorum munitas igne succendes et iuvenes eorum interficies gladio et parvulos eorum elides et praegnantem divides

13 dixitque Azahel quid enim sum servus tuus canis ut faciam rem istam magnam et ait Heliseus ostendit mihi Dominus te regem Syriae fore

14 qui cum recessisset ab Heliseo venit ad dominum suum qui ait ei quid tibi dixit Heliseus at ille respondit dixit mihi recipiet sanitatem

15 cumque venisset dies altera tulit sagulum et infudit aqua et expandit super faciem eius quo mortuo regnavit Azahel pro eo

16 anno quinto Ioram filii Ahab regis Israhel et Iosaphat regis Iuda regnavit Ioram filius Iosaphat rex Iuda

17 triginta duorum erat annorum cum regnare coepisset et octo annis regnavit in Hierusalem

18 ambulavitque in viis regum Israhel sicut ambulaverat domus Ahab filia enim Ahab erat uxor eius et fecit quod malum est coram Domino

19 noluit autem Dominus disperdere Iudam propter David servum suum sicut promiserat ei ut daret illi lucernam et filiis eius cunctis diebus

20 in diebus eius recessit Edom ne esset sub Iuda et constituit sibi regem

21 venitque Ioram Seira et omnis currus cum eo et surrexit nocte percussitque Idumeos qui eum circumdederant et principes curruum populus autem fugit in tabernacula sua

22 recessit ergo Edom ne esset sub Iuda usque ad diem hanc tunc recessit et Lobna in tempore illo

23 reliqua autem sermonum Ioram et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

24 et dormivit Ioram cum patribus suis sepultusque est cum eis in civitate David et regnavit Ahazias filius eius pro eo

25 anno duodecimo Ioram filii Ahab regis Israhel regnavit Ahazias filius Ioram regis Iudae

26 viginti duorum annorum erat Ahazias cum regnare coepisset et uno anno regnavit in Hierusalem nomen matris eius Athalia filia Amri regis Israhel

27 et ambulavit in viis domus Ahab et fecit quod malum est coram Domino sicut domus Ahab gener enim domus Ahab fuit

28 abiit quoque cum Ioram filio Ahab ad proelium contra Azahel regem Syriae in Ramoth Galaad et vulneraverunt Syri Ioram

29 qui reversus est ut curaretur in Hiezrahel quia vulneraverant eum Syri in Rama proeliantem contra Azahel regem Syriae porro Ahazias filius Ioram rex Iuda descendit invisere Ioram filium Ahab in Hiezrahel quia aegrotabat

Caput 9

1 Heliseus autem propheta vocavit unum de filiis prophetarum et ait illi accinge lumbos tuos et tolle lenticulam olei hanc in manu tua et vade in Ramoth Galaad

2 cumque veneris illuc videbis Hieu filium Iosaphat filii Namsi et ingressus suscitabis eum de medio fratrum suorum et introduces interius cubiculum

3 tenensque lenticulam olei fundes super caput eius et dices haec dicit Dominus unxi te regem super Israhel aperiesque ostium et fugies et non ibi subsistes

4 abiit ergo adulescens puer prophetae Ramoth Galaad

5 et ingressus est ecce autem principes exercitus sedebant et ait verbum mihi ad te princeps dixitque Hieu ad quem ex omnibus nobis at ille dixit ad te o princeps

6 et surrexit et ingressus est cubiculum at ille fudit oleum super caput eius et ait haec dicit Dominus Deus Israhel unxi te regem super populum Domini Israhel

7 et percuties domum Ahab domini tui ut ulciscar sanguinem servorum meorum prophetarum et sanguinem omnium servorum Domini de manu Hiezabel

8 perdamque omnem domum Ahab et interficiam de Ahab mingentem ad parietem et clausum et novissimum in Israhel

9 et dabo domum Ahab sicut domum Hieroboam filii Nabath et sicut domum Baasa filii Ahia

10 Hiezabel quoque comedent canes in agro Hiezrahel nec erit qui sepeliat eam aperuitque ostium et fugit

11 Hieu autem egressus est ad servos domini sui qui dixerunt ei rectene sunt omnia quid venit insanus iste ad te qui ait eis nostis hominem et quid locutus sit

12 at illi responderunt falsum est sed magis narra nobis qui ait eis haec et haec locutus est mihi et ait haec dicit Dominus unxi te regem super Israhel

13 festinaverunt itaque et unusquisque tollens pallium suum posuerunt sub pedibus eius in similitudinem tribunalis et cecinerunt tuba atque dixerunt regnavit Hieu

14 coniuravit ergo Hieu filius Iosaphat filii Namsi contra Ioram porro Ioram obsederat Ramoth Galaad ipse et omnis Israhel contra Azahel regem Syriae

15 et reversus fuerat ut curaretur in Hiezrahel propter vulnera quia percusserant eum Syri proeliantem contra Azahel regem Syriae dixitque Hieu si placet vobis nemo egrediatur profugus de civitate ne vadat et nuntiet in Hiezrahel

16 et ascendit et profectus est in Hiezrahel Ioram enim aegrotabat ibi et Ahazia rex Iuda descenderat ad visitandum Ioram

17 igitur speculator qui stabat super turrem Hiezrahel vidit globum Hieu venientis et ait video ego globum dixitque Ioram tolle currum et mitte in occursum eorum et dicat vadens rectene sunt omnia

18 abiit igitur qui ascenderat currum in occursum eius et ait haec dicit rex pacata sunt omnia dixitque ei Hieu quid tibi et paci transi et sequere me nuntiavit quoque speculator dicens venit nuntius ad eos et non revertitur

19 misit etiam currum equorum secundum venitque ad eos et ait haec dicit rex num pax est et ait Hieu quid tibi et paci transi et sequere me

20 nuntiavit autem speculator dicens venit usque ad eos et non revertitur est autem incessus quasi incessus Hieu filii Namsi praeceps enim graditur

21 et ait Ioram iunge currum iunxeruntque currum eius et egressus est Ioram rex Israhel et Ahazias rex Iuda singuli in curribus suis egressique sunt in occursum Hieu et invenerunt eum in agro Naboth Hiezrahelitis

22 cumque vidisset Ioram Hieu dixit pax est Hieu at ille respondit quae pax adhuc fornicationes Hiezabel matris tuae et veneficia eius multa vigent

23 convertit autem Ioram manum suam et fugiens ait ad Ahaziam insidiae Ahazia

24 porro Hieu tetendit arcum manu et percussit Ioram inter scapulas et egressa est sagitta per cor eius statimque corruit in curru suo

25 dixitque Hieu ad Baddacer ducem tolle proice eum in agro Naboth Hiezrahelitae memini enim quando ego et tu sedentes in curru sequebamur Ahab patrem huius quod Dominus onus hoc levaverit super eum dicens

26 si non pro sanguine Naboth et pro sanguine filiorum eius quem vidi heri ait Dominus reddam tibi in agro isto dicit Dominus nunc igitur tolle proice eum in agro iuxta verbum Domini

27 Ahazias autem rex Iuda videns hoc fugit per viam domus horti persecutusque est eum Hieu et ait etiam hunc percutite in curru suo in ascensu Gaber qui est iuxta Ieblaam qui fugit in Mageddo et mortuus est ibi

28 et inposuerunt eum servi eius super currum suum et tulerunt Hierusalem sepelieruntque in sepulchro cum patribus suis in civitate David

29 anno undecimo Ioram filii Ahab rege Ahazia super Iudam

30 venit Hieu Hiezrahel porro Hiezabel introitu eius audito depinxit oculos suos stibio et ornavit caput suum et respexit per fenestram

31 ingredientem Hieu per portam et ait numquid pax esse potest Zamri qui interfecit dominum suum

32 levavitque Hieu faciem suam ad fenestram et ait quae est ista et inclinaverunt se ad eum duo vel tres eunuchi

33 at ille dixit eis praecipitate eam deorsum et praecipitaverunt eam aspersusque est sanguine paries et equorum ungulae qui conculcaverunt eam

34 cumque ingressus esset et comederet bibissetque ait ite videte maledictam illam et sepelite eam quia filia regis est

35 cumque issent ut sepelirent eam non invenerunt nisi calvariam et pedes et summas manus

36 reversique nuntiaverunt ei et ait Hieu sermo Domini est quem locutus est per servum suum Heliam Thesbitem dicens in agro Hiezrahel comedent canes carnes Hiezabel

37 et erunt carnes Hiezabel sicut stercus super faciem terrae in agro Hiezrahel ita ut praetereuntes dicant haecine est illa Hiezabel

Caput 10

1 erant autem Ahab septuaginta filii in Samaria scripsit ergo Hieu litteras et misit in Samariam ad optimates civitatis et ad maiores natu et ad nutricos Ahab dicens

2 statim ut acceperitis litteras has qui habetis filios domini vestri et currus et equos et civitates firmas et arma

3 eligite meliorem et eum qui vobis placuerit de filiis domini vestri et ponite eum super solium patris sui et pugnate pro domo domini vestri

4 timuerunt illi vehementer et dixerunt ecce duo reges non potuerunt stare coram eo et quomodo nos valebimus resistere

5 miserunt ergo praepositus domus et praefectus civitatis et maiores natu et nutricii ad Hieu dicentes servi tui sumus quaecumque iusseris faciemus nec constituemus regem quodcumque tibi placet fac

6 rescripsit autem eis litteras secundo dicens si mei estis et oboeditis mihi tollite capita filiorum domini vestri et venite ad me hac eadem hora cras in Hiezrahel porro filii regis septuaginta viri apud optimates civitatis nutriebantur

7 cumque venissent litterae ad eos tulerunt filios regis et occiderunt septuaginta viros et posuerunt capita eorum in cofinis et miserunt ad eum in Hiezrahel

8 venit autem nuntius et indicavit ei dicens adtulerunt capita filiorum regis qui respondit ponite ea duos acervos iuxta introitum portae usque mane

9 cumque diluxisset egressus est et stans dixit ad omnem populum iusti estis si ego coniuravi contra dominum meum et interfeci eum quis percussit omnes hos

10 videte ergo nunc quoniam non cecidit de sermonibus Domini in terram quos locutus est Dominus super domum Ahab et Dominus fecit quod locutus est in manu servi sui Heliae

11 percussit igitur Hieu omnes qui reliqui erant de domo Ahab in Hiezrahel et universos optimates eius et notos et sacerdotes donec non remanerent ex eo reliquiae

12 et surrexit et venit in Samariam cumque venisset ad Camaram pastorum in via

13 invenit fratres Ahaziae regis Iuda dixitque ad eos quoniam estis vos at illi responderunt fratres Ahaziae sumus et descendimus ad salutandos filios regis et filios reginae

14 qui ait comprehendite eos vivos quos cum comprehendissent vivos iugulaverunt eos in cisterna iuxta Camaram quadraginta duos viros et non reliquit ex eis quemquam

15 cumque abisset inde invenit Ionadab filium Rechab in occursum sibi et benedixit ei et ait ad eum numquid est cor tuum rectum sicut cor meum cum corde tuo et ait Ionadab est si est inquit da manum tuam qui dedit manum suam at ille levavit eum ad se in curru

16 dixitque ad eum veni mecum et vide zelum meum pro Domino et inpositum curru sui

17 duxit in Samariam et percussit omnes qui reliqui fuerant de Ahab in Samaria usque ad unum iuxta verbum Domini quod locutus est per Heliam

18 congregavit ergo Hieu omnem populum et dixit ad eos Ahab coluit Baal parum ego autem colam eum amplius

19 nunc igitur omnes prophetas Baal et universos servos eius et cunctos sacerdotes ipsius vocate ad me nullus sit qui non veniat sacrificium enim grande est mihi Baal quicumque defuerit non vivet porro Hieu faciebat hoc insidiose ut disperderet cultores Baal

20 dixit sanctificate diem sollemnem Baal vocavitque

21 et misit in universos terminos Israhel et venerunt cuncti servi Baal non fuit residuus ne unus quidem qui non veniret et ingressi sunt templum Baal et repleta est domus Baal a summo usque ad summum

22 dixitque his qui erant super vestes proferte vestimenta universis servis Baal et protulerunt eis vestes

23 ingressusque Hieu et Ionadab filius Rechab templum Baal et ait cultoribus Baal perquirite et videte ne quis forte vobiscum sit de servis Domini sed ut sint soli servi Baal

24 ingressi sunt igitur ut facerent victimas et holocausta Hieu autem praeparaverat sibi foris octoginta viros et dixerat eis quicumque fugerit de hominibus his quos ego adduxero in manus vestras anima eius erit pro anima illius

25 factum est ergo cum completum esset holocaustum praecepit Hieu militibus et ducibus suis ingredimini et percutite eos nullus evadat percusseruntque eos ore gladii et proiecerunt milites et duces et ierunt in civitatem templi Baal

26 et protulerunt statuam de fano Baal et conbuserunt

27 et comminuerunt eam destruxerunt quoque aedem Baal et fecerunt pro ea latrinas usque ad diem hanc

28 delevit itaque Hieu Baal de Israhel

29 verumtamen a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecerat Israhel non recessit nec dereliquit vitulos aureos qui erant in Bethel et in Dan

30 dixit autem Dominus ad Hieu quia studiose fecisti quod rectum erat et placebat in oculis meis et omnia quae

erant in corde meo fecisti contra domum Ahab filii tui usque ad quartam generationem sedebunt super thronum Israhel

31 porro Hieu non custodivit ut ambularet in lege Domini Dei Israhel in toto corde suo non enim recessit a peccatis Hieroboam qui peccare fecerat Israhel

32 in diebus illis coepit Dominus taedere super Israhel percussitque eos Azahel in universis finibus Israhel

33 a Iordane contra orientalem plagam omnem terram Galaad et Gad et Ruben et Manasse ab Aroer quae est super torrentem Arnon et Galaad et Basan

34 reliqua autem verborum Hieu et universa quae fecit et fortitudo eius nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel

35 et dormivit Hieu cum patribus suis sepelieruntque eum in Samaria et regnavit Ioachaz filius eius pro eo

36 dies autem quos regnavit Hieu super Israhel viginti et octo anni sunt in Samaria

Caput 11

1 Athalia vero mater Ahaziae videns mortuum filium suum surrexit et interfecit omne semen regium

2 tollens autem Iosaba filia regis Ioram soror Ahaziae Ioas filium Ahaziae furata est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur et nutricem eius de triclinio et abscondit eum a facie Athaliae ut non interficeretur

3 eratque cum ea in domo Domini clam sex annis porro Athalia regnavit super terram

4 anno autem septimo misit Ioiada et adsumens centuriones et milites introduxit ad se in templum Domini pepigitque cum eis foedus et adiurans eos in domo Domini ostendit eis filium regis

5 et praecepit illis dicens iste sermo quem facere debetis

6 tertia pars vestrum introeat sabbato et observet excubitus domus regis tertia autem pars sit ad portam Sir et tertia pars ad portam quae est post habitaculum scutariorum et custodietis excubitus domus Messa

7 duae vero partes e vobis omnes egredientes sabbato custodiant excubias domus Domini circum regem

8 et vallabitis eum habentes arma in manibus vestris si quis autem ingressus fuerit septum templi interficiatur eritisque cum rege introeunte et egrediente

9 et fecerunt centuriones iuxta omnia quae praeceperat eis Ioiada sacerdos et adsumentes singuli viros suos qui ingrediebantur sabbatum cum his qui egrediebantur e sabbato venerunt ad Ioiada sacerdotem

10 qui dedit eis hastas et arma regis David quae erant in domo Domini

11 et steterunt singuli habentes arma in manu sua a parte templi dextra usque ad partem sinistram altaris et aedis circum regem

12 produxitque filium regis et posuit super eum diadema et testimonium feceruntque eum regem et unxerunt et plaudentes manu dixerunt vivat rex

13 audivit Athalia vocem currentis populi et ingressa ad turbas in templum Domini

14 vidit regem stantem super tribunal iuxta morem et cantores et tubas propter eum omnemque populum terrae laetantem et canentem tubis et scidit vestimenta sua clamavitque coniuratio coniuratio

15 praecepit autem Ioiada centurionibus qui erant super exercitum et ait eis educite eam extra consepta templi et quicumque secutus eam fuerit feriat gladio dixerat enim sacerdos non occidatur in templo Domini

16 inposueruntque ei manus et inpegerunt eam per viam introitus equorum iuxta palatium et interfecta est ibi

17 pepigit igitur Ioiada foedus inter Dominum et inter regem et inter populum ut esset populus Domini et inter regem et populum

18 ingressusque est omnis populus terrae templum Baal et destruxerunt aras eius et imagines contriverunt valide Matthan quoque sacerdotem Baal occiderunt coram altari et posuit sacerdos custodias in domo Domini

19 tulitque centuriones et Cherethi et Felethi legiones et omnem populum terrae deduxeruntque regem de domo Domini et venerunt per viam portae scutariorum in palatium et sedit super thronum regum

20 laetatusque est omnis populus terrae et civitas conquievit Athalia autem occisa est gladio in domo regis

21 septemque annorum erat Ioas cum regnare coepisset

Caput 12

1 anno septimo Hieu regnavit Ioas quadraginta annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Sebia de Bersabee

2 fecitque Ioas rectum coram Domino cunctis diebus quibus docuit eum Ioiada sacerdos

3 verumtamen excelsa non abstulit adhuc populus immolabat et adolebat in excelsis incensum

4 dixitque Ioas ad sacerdotes omnem pecuniam sanctorum quae inlata fuerit in templum Domini a praetereuntibus quae offertur pro pretio animae et quam sponte et arbitrio cordis sui inferunt in templum Domini

5 accipiant illam sacerdotes iuxta ordinem suum et instaurent sarta tecta domus si quid necessarium viderint instauratione

6 igitur usque ad vicesimum tertium annum regis Ioas non instauraverunt sacerdotes sarta tecta templi

7 vocavitque rex Ioas Ioiada pontificem et sacerdotes dicens eis quare sarta tecta non instaurastis templi nolite ergo amplius accipere pecuniam iuxta ordinem vestrum sed ad instaurationem templi reddite eam

8 prohibitiveque sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo et instaurare sarta tecta domus

9 et tulit Ioiada pontifex gazofilacium unum aperuitque foramen desuper et posuit illud iuxta altare ad dexteram ingredientium domum Domini mittebantque in eo sacerdotes

qui custodiebant ostia omnem pecuniam quae deferebatur ad templum Domini

10 cumque viderent nimiam pecuniam esse in gazofilacio ascendebat scribe regis et pontifex effundebantque et numerabant pecuniam quae inveniebatur in domo Domini

11 et dabant eam iuxta numerum atque mensuram in manu eorum qui praeerant cementariis domus Domini qui inpendebant eam in fabris lignorum et in cementariis his qui operabantur in domo Domini

12 et sarta tecta faciebant et in his qui caedebant saxa et ut emerent ligna et lapides qui excidebantur ita ut impleretur instauratio domus Domini in universis quae indigebant expensa ad muniendam domum

13 verumtamen non fiebant ex eadem pecunia hydriae templi Domini et fuscinae et turibula et tubae omne vas aureum et argenteum de pecunia quae inferebatur in templum Domini

14 his enim qui faciebant opus dabatur ut instauraretur templum Domini

15 et non fiebat ratio his hominibus qui accipiebant pecuniam ut distribuerent eam artificibus sed in fide tractabant eam

16 pecuniam vero pro delicto et pecuniam pro peccatis non inferebant in templum Domini quia sacerdotum erat

17 tunc ascendit Azahel rex Syriae et pugnabat contra Geth cepitque eam et direxit faciem suam ut ascenderet in Hierusalem

18 quam ob rem tulit Ioas rex Iuda omnia sanctificata quae consecraverant Iosaphat et Ioram et Ahazia patres eius reges Iuda et quae ipse obtulerat et universum argentum quod inveniri potuit in thesauris templi Domini et in palatio regis misitque Azaheli regi Syriae et recessit ab Hierusalem

19 reliqua autem sermonum Ioas et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

20 surrexerunt autem servi eius et coniuraverunt inter se percusseruntque Ioas in domo Mello in descensu Sela

21 Iozachar namque filius Semath et Iozabad filius Somer servi eius percusserunt eum et mortuus est et sepelierunt eum cum patribus suis in civitate David regnavitque Amasias filius eius pro eo

Caput 13

1 anno vicesimo tertio Ioas filii Ahaziae regis Iudae regnavit Ioachaz filius Hieu super Israhel in Samaria decem et septem annis

2 et fecit malum coram Domino secutusque est peccata Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel non declinavit ab eis

3 iratusque est furor Domini contra Israhel et tradidit eos in manu Azahelis regis Syriae et in manu Benadad filii Azahel cunctis diebus

4 deprecatus est autem Ioachaz faciem Domini et audiuit eum Dominus vidit enim angustiam Israhel qua adtriverat eos rex Syriae

5 et dedit Dominus Israheli salvatorem et liberatus est de manu Syriae habitaveruntque filii Israhel in tabernaculis suis sicut heri et nudius tertius

6 verumtamen non recesserunt a peccatis domus Hieroboam qui peccare fecit Israhel in ipsis ambulaverunt siquidem et lucus permansit in Samaria

7 et non sunt derelicti Ioachaz de populo nisi quinquaginta equites et decem currus et decem milia peditum interfecerat enim eos rex Syriae et redegerat quasi pulverem in tritura areae

8 reliqua autem sermonum Ioachaz et universa quae fecit sed et fortitudo eius nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

9 dormivitque Ioachaz cum patribus suis et sepelierunt eum in Samaria regnavitque Ioas filius eius pro eo

10 anno tricesimo septimo Ioas regis Iuda regnavit Ioas filius Ioachaz super Israhel in Samaria sedecim annis

11 et fecit quod malum est in conspectu Domini non declinavit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel in ipsis ambulavit

12 reliqua autem sermonum Ioas et universa quae fecit sed et fortitudo eius quomodo pugnaverit contra Amasiam regem Iuda nonne haec scripta sunt in libro sermonum regum Israhel

13 et dormivit Ioas cum patribus suis Hieroboam autem sedit super solium eius porro Ioas sepultus est in Samaria cum regibus Israhel

14 Heliseus autem aegrotabat infirmitate qua et mortuus est descenditque ad eum Ioas rex Israhel et flebat coram eo dicebatque pater mi pater mi currus Israhel et auriga eius

15 et ait illi Heliseus adfer arcum et sagittas cumque adtulisset ad eum arcum et sagittas

16 dixit ad regem Israhel pone manum tuam super arcum et cum posuisset ille manum suam superposuit Heliseus manus suas manibus regis

17 et ait aperi fenestram orientalem cumque aperuisset dixit Heliseus iace sagittam et iecit et ait Heliseus sagitta salutis Domini et sagitta salutis contra Syriam percutiesque Syriam in Afec donec consumas eam

18 et ait tolle sagittas qui cum tulisset rursum dixit ei percutite iaculo terram et cum percussisset tribus vicibus et stetisset

19 iratus est contra eum vir Dei et ait si percussisses quinquies aut sexies sive septies percussisses Syriam usque ad consummationem nunc autem tribus vicibus percuties eam

20 mortuus est ergo Heliseus et sepelierunt eum latrunculi quoque de Moab venerunt in terra in ipso anno

21 quidam autem sepelientes hominem viderunt latrunculos et proiecerunt cadaver in sepulchro Helisei quod ambulavit et tetigit ossa Helisei et revixit homo et stetit super pedes suos

22 igitur Azahel rex Syriae adflixit Israhel cunctis diebus Ioachaz

23 et misertus est Dominus eorum et reversus est ad eos propter pactum suum quod habebat cum Abraham Isaac et Iacob et noluit disperdere eos neque proicere penitus usque in praesens tempus

24 mortuus est autem Azahel rex Syriae et regnavit Benadad filius eius pro eo

25 porro Ioas filius Ioachaz tulit urbes de manu Benadad filii Azahel quas tulerat de manu Ioachaz patris sui iure proelii tribus vicibus percussit eum Ioas et reddidit civitates Israheli

Caput 14

1 anno secundo Ioas filii Ioachaz regis Israhel regnavit Amasias filius Ioas regis Iuda

2 viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset viginti autem et novem annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Ioaden de Hierusalem

3 et fecit rectum coram Domino verumtamen non ut David pater eius iuxta omnia quae fecit Ioas pater suus fecit

4 nisi hoc tantum quod excelsa non abstulit adhuc enim populus immolabat et adolebat in excelsis

5 cumque obtinuisset regnum percussit servos suos qui interfecerant regem patrem suum

6 filios autem eorum qui occiderant non occidit iuxta quod scriptum est in libro legis Mosi sicut praecepit Dominus dicens non morientur patres pro filiis neque filii morientur pro patribus sed unusquisque in peccato suo morietur

7 ipse percussit Edom in valle Salinarum decem milia et adprehendit Petram in proelio vocavitque nomen eius Iecethel usque in praesentem diem

8 tunc misit Amasias nuntios ad Ioas filium Ioachaz filii Hieu regis Israhel dicens veni et videamus nos

9 remisitque Ioas rex Israhel ad Amasiam regem Iuda dicens carduus Libani misit ad cedrum quae est in Libano dicens da filiam tuam filio meo uxorem transieruntque bestiae saltus quae sunt in Libano et conculcaverunt carduum

10 percutiens invaluisti super Edom et sublevavit te cor tuum contentus esto gloria et sede in domo tua quare provocas malum ut cadas tu et Iuda tecum

11 et non adqueivit Amasias ascenditque Ioas rex Israhel et viderunt se ipse et Amasias rex Iuda in Bethsames oppido Iudae

12 percussusque est Iuda coram Israhel et fugerunt unusquisque in tabernacula sua

13 Amasiam vero regem Iuda filium Ioas filii Ahaziae cepit Ioas rex Israhel in Bethsames et adduxit eum in Hierusalem et interrupit murum Hierusalem a porta Ephraim usque ad portam Anguli quadringentis cubitis

14 tulitque omne aurum et argentum et universa vasa quae inventa sunt in domo Domini et in thesauris regis et obsides et reversus est Samariam

15 reliqua autem verborum Ioas quae fecit et fortitudo eius qua pugnavit contra Amasiam regem Iuda nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

16 dormivitque Ioas cum patribus suis et sepultus est in Samaria cum regibus Israhel et regnavit Hieroboam filius eius pro eo

17 vixit autem Amasias filius Ioas rex Iuda postquam mortuus est Ioas filius Ioachaz regis Israhel viginti quinque annis

18 reliqua autem sermonum Amasiae nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

19 factaque est contra eum coniuratio in Hierusalem at ille fugit in Lachis miseruntque post eum in Lachis et interfecerunt eum ibi

20 et asportaverunt in equis sepultusque est in Hierusalem cum patribus suis in civitate David

21 tulit autem universus populus Iudae Azariam annos natum sedecim et constituerunt eum regem pro patre eius Amasia

22 ipse aedificavit Ahilam et restituit eam Iudae postquam dormivit rex cum patribus suis

23 anno quintodecimo Amasiae filii Ioas regis Iuda regnavit Hieroboam filius Ioas regis Israhel in Samaria quadraginta et uno anno

24 et fecit quod malum est coram Domino non recessit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel

25 ipse restituit terminos Israhel ab introitu Emath usque ad mare Solitudinis iuxta sermonem Domini Dei Israhel quem locutus est per servum suum Ionam filium Amathi prophetam qui erat de Geth quae est in Opher

26 vidit enim Dominus adflictionem Israhel amaram nimis et quod consumpti essent usque ad clausos carcere et extremos et non esset qui auxiliaretur Israhel

27 nec locutus est Dominus ut deleret nomen Israhel sub caelo sed salvavit eos in manu Hieroboam filii Ioas

28 reliqua autem sermonum Hieroboam et universa quae fecit et fortitudo eius qua proelatus est et quomodo restituit Damascum et Emath Iudae in Israhel nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

29 dormivitque Hieroboam cum patribus suis regibus Israhel et regnavit Zaccharias filius eius pro eo

3 fecitque quod erat placitum coram Domino iuxta omnia quae fecit Amasias pater eius

4 verumtamen excelsa non est demolitus adhuc populus sacrificabat et adolebat incensum in excelsis

5 percussit autem Dominus regem et fuit leprosus usque in diem mortis suae et habitabat in domo libera seorsum Ioatham vero filius regis gubernabat palatium et iudicabat populum terrae

6 reliqua autem sermonum Azariae et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

7 et dormivit Azarias cum patribus suis sepelieruntque eum cum maioribus suis in civitate David et regnavit Ioatham filius eius pro eo

8 anno tricesimo octavo Azariae regis Iudae regnavit Zaccharias filius Hieroboam super Israhel in Samaria sex mensibus

9 et fecit quod malum est coram Domino sicut fecerant patres eius non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel

10 coniuravit autem contra eum Sellum filius Iabes percussitque eum palam et interfecit regnavitque pro eo

11 reliqua autem verborum Zacchariae nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

12 ipse est sermo Domini quem locutus est ad Hieu dicens filii usque ad quartam generationem sedebunt de te super thronum Israhel factumque est ita

13 Sellum filius Iabes regnavit tricesimo nono anno Azariae regis Iudae regnavit autem uno mense in Samaria

14 et ascendit Manahem filius Gaddi de Thersa venitque Samariam et percussit Sellum filium Iabes in Samaria et interfecit eum regnavitque pro eo

15 reliqua autem verborum Sellum et coniuratio eius per quam tetendit insidias nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

16 tunc percussit Manahem Thapsam et omnes qui erant in ea et terminos eius de Thersa noluerant enim aperire ei et interfecit omnes praegnantes eius et scidit eas

17 anno tricesimo nono Azariae regis Iuda regnavit Manahem filius Gaddi super Israhel decem annis in Samaria

18 fecitque quod erat malum coram Domino non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel cunctis diebus eius

19 veniebat Phul rex Assyriorum in terram et dabat Manahem Phul mille talenta argenti ut esset ei in auxilio et firmaret regnum eius

20 indixitque Manahem argentum super Israhel cunctis potentibus et divitibus ut daret regi Assyriorum quinquaginta siclos argenti per singulos reversusque est rex Assyriorum et non est moratus in terra

21 reliqua autem sermonum Manahem et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

22 et dormivit Manahem cum patribus suis regnavitque Phaceia filius eius pro eo

Caput 15

1 anno vicesimo septimo Hieroboam regis Israhel regnavit Azarias filius Amasiae regis Iudae

2 sedecim annorum erat cum regnare coepisset et quinquaginta duobus annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Iecelia de Hierusalem

23 anno quinquagesimo Azariae regis Iudae regnavit Phaceia filius Manahem super Israhel in Samaria biennio

24 et fecit quod erat malum coram Domino non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel

25 coniuravit autem adversum eum Phacee filius Romeliae dux eius et percussit eum in Samaria in turre domus regiae iuxta Argob et iuxta Ari et cum eo quinquaginta viros de filiis Galaaditarum et interfecit eum regnavitque pro eo

26 reliqua autem sermonum Phaceia et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

27 anno quinquagesimo secundo Azariae regis Iudae regnavit Phacee filius Romeliae super Israhel in Samaria viginti annis

28 et fecit quod malum erat coram Domino non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel

29 in diebus Phacee regis Israhel venit Theglathfalassar rex Assur et cepit Aiom et Abel domum Maacha et Ianoe et Cedes et Asor et Galaad et Galileam universam terram Nephtalim et transtulit eos in Assyrios

30 coniuravit autem et tetendit insidias Osee filius Hela contra Phacee filium Romeliae et percussit eum et interfecit regnavitque pro eo vicesimo anno Ioatham filii Oziae

31 reliqua autem sermonum Phacee et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel

32 anno secundo Phacee filii Romeliae regis Israhel regnavit Ioatham filius Oziae regis Iuda

33 viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset et sedecim annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Hierusa filia Sadoe

34 fecitque quod erat placitum coram Domino iuxta omnia quae fecerat Ozias pater suus operatus est

35 verumtamen excelsa non abstulit adhuc populus immolabat et adolebat incensum in excelsis ipse aedificavit portam domus Domini sublimissimam

36 reliqua autem sermonum Ioatham et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

37 in diebus illis coepit Dominus mittere in Iudam Rasin regem Syriae et Phacee filium Romeliae

38 et dormivit Ioatham cum patribus suis sepultusque est cum eis in civitate David patris sui et regnavit Ahaz filius eius pro eo

Caput 16

1 anno septimodecimo Phacee filii Romeliae regnavit Ahaz filius Ioatham regis Iuda

2 viginti annorum erat Ahaz cum regnare coepisset et sedecim annis regnavit in Hierusalem non fecit quod erat placitum in conspectu Domini Dei sui sicut David pater eius

3 sed ambulavit in via regum Israhel insuper et filium suum consecravit transferens per ignem secundum idola gentium quae dissipavit Dominus coram filiis Israhel

4 immolabat quoque victimas et adolebat incensum in excelsis et in collibus et sub omni ligno frondoso

5 tunc ascendit Rasin rex Syriae et Phacee filius Romeliae rex Israhel in Hierusalem ad proeliandum cumque obsiderent Ahaz non valuerunt superare eum

6 in tempore illo restituit Rasin rex Syriae Ahilam Syriae et eiecit Iudaeos de Ahilam et Idumei venerunt in Ahilam et habitaverunt ibi usque in diem hanc

7 misit autem Ahaz nuntios ad Theglathfalassar regem Assyriorum dicens servus tuus et filius tuus ego sum ascende et salvum me fac de manu regis Syriae et de manu regis Israhel qui consurrexerunt adversum me

8 et cum collegisset argentum et aurum quod invenire potuit in domo Domini et in thesauris regis misit regi Assyriorum munera

9 qui et adquevit voluntati eius ascendit enim rex Assyriorum in Damascum et vastavit eam et transtulit habitatores eius Cyrenen Rasin autem interfecit

10 perrexitque rex Ahaz in occursum Theglathfalassar regis Assyriorum in Damascum cumque vidisset altare Damasci misit rex Ahaz ad Uriam sacerdotem exemplar eius et similitudinem iuxta omne opus eius

11 extruxitque Urias sacerdos altare iuxta omnia quae praeceperat rex Ahaz de Damasco ita fecit Urias sacerdos donec veniret rex Ahaz de Damasco

12 cumque venisset rex de Damasco vidit altare et veneratus est illud ascenditque et immolavit holocausta et sacrificium suum

13 et libavit libamina et fudit sanguinem pacificorum quae obtulerat super altare

14 porro altare aeneum quod erat coram Domino transtulit de facie templi et de loco altaris et de loco templi Domini posuitque illud ex latere altaris ad aquilonem

15 praecepit quoque rex Ahaz Uriae sacerdoti dicens super altare maius offer holocaustum matutinum et sacrificium vespertinum et holocaustum regis et sacrificium eius et holocaustum universi populi terrae et sacrificia eorum et libamina eorum et omnem sanguinem holocausti et universum sanguinem victimae super illud effundes altare vero aeneum erit paratum ad voluntatem meam

16 fecit igitur Urias sacerdos iuxta omnia quae praeceperat rex Ahaz

17 tulit autem rex Ahaz celatas bases et luterem qui erat desuper et mare deposuit de bubus aeneis qui sustentabant illud et posuit super pavimentum stratum lapide

18 Musach quoque sabbati quod aedificaverat in templo et ingressum regis exterius convertit in templo Domini propter regem Assyriorum

19 reliqua autem verborum Ahaz quae fecit nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

20 dormivitque Ahaz cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David et regnavit Ezechias filius eius pro eo

Caput 17

1 anno duodecimo Ahaz regis Iuda regnavit Osee filius Hela in Samaria super Israhel novem annis

2 fecitque malum coram Domino sed non sicut reges Israhel qui ante eum fuerant

3 contra hunc ascendit Salmanassar rex Assyriorum et factus est ei Osee servus reddebatque illi tributa

4 cumque deprehendisset rex Assyriorum Osee quod rebellare nitens misisset nuntios ad Sua regem Aegypti ne praestaret tributa regi Assyriorum sicut singulis annis solitus erat obsedit eum et vinctum misit in carcerem

5 pervagatusque est omnem terram et ascendens Samariam obsedit eam tribus annis

6 anno autem nono Osee cepit rex Assyriorum Samariam et transtulit Israhel in Assyrios posuitque eos in Ala et in Habor iuxta fluvium Gozan in civitatibus Medorum

7 factum est enim cum peccassent filii Israhel Domino Deo suo qui eduxerat eos de terra Aegypti de manu Pharaonis regis Aegypti coluerunt deos alienos

8 et ambulaverunt iuxta ritum gentium quas consumpsit Dominus in conspectu filiorum Israhel et regum Israhel quia similiter fecerant

9 et operuerunt filii Israhel verbis non rectis Dominum Deum suum et aedificaverunt sibi excelsa in cunctis urbibus suis a turre custodum usque ad civitatem munitam

10 feceruntque sibi statuas et lucos in omni colle sublimi et subter omne lignum nemorosum

11 et adolebant ibi incensum super aras in more gentium quas transtulerat Dominus a facie eorum feceruntque verba pessima irritantes Dominum

12 et coluerunt inmunditias de quibus praecepit Dominus eis ne facerent verbum hoc

13 et testificatus est Dominus in Israhel et in Iuda per malum omnium prophetarum et videntum dicens revertimini a viis vestris pessimis et custodite praecepta mea et caerimonias iuxta omnem legem quam praecepi patribus vestris et sicut misi ad vos in manu servorum meorum prophetarum

14 qui non audierunt sed induraverunt cervicem suam iuxta cervicem patrum suorum qui noluerunt oboedire Domino Deo suo

15 et abiecerunt legitima eius et pactum quod pepigit cum patribus eorum et testificationes quibus contestatus est eos secutique sunt vanitates et vane egerunt et secuti sunt gentes quae erant per circuitum eorum super quibus praeceperat Dominus eis ut non facerent sicut et illae faciebant

16 et dereliquerunt omnia praecepta Domini Dei sui feceruntque sibi conflatile duos vitulos et lucos et adoraverunt universam militiam caeli servieruntque Baal

17 et consecrabant ei filios suos et filias suas per ignem et divinationibus inserviebant et auguriis et tradiderunt se ut facerent malum coram Domino et irritarent eum

18 iratusque est Dominus vehementer Israhel et abstulit eos de conspectu suo et non remansit nisi tribus Iuda tantummodo

19 sed nec ipse Iuda custodivit mandata Domini Dei sui verum ambulavit in erroribus Israhel quos operatus fuerat

20 proiecitque Dominus omne semen Israhel et adflixit eos et tradidit in manu diripientium donec proiceret eos a facie sua

21 ex eo iam tempore quo scissus est Israhel a domo David et constituerunt sibi regem Hieroboam filium Nabath separavit enim Hieroboam Israhel a Domino et peccare eos fecit peccatum magnum

22 et ambulaverunt filii Israhel in universis peccatis Hieroboam quae fecerat non recesserunt ab eis

23 usquequo auferret Dominus Israhel a facie sua sicut locutus fuerat in manu omnium servorum suorum prophetarum translatusque est Israhel de terra sua in Assyrios usque in diem hanc

24 adduxit autem rex Assyriorum de Babylone et de Chutha et de Haiath et de Emath et de Sepharvaim et conlocavit eos in civitatibus Samariae pro filiis Israhel qui possederunt Samariam et habitaverunt in urbibus eius

25 cumque ibi habitare coepissent non timebant Dominum et inmisit eis Dominus leones qui interficiebant eos

26 nuntiatumque est regi Assyriorum et dictum gentes quas transtulisti et habitare fecisti in civitatibus Samariae ignorant legitima Dei terrae et inmisit in eos Dominus leones et ecce interficiunt eos eo quod ignorent ritum Dei terrae

27 praecepit autem rex Assyriorum dicens ducite illum unum de sacerdotibus quos inde captivos adduxistis et vadat et habitet cum eis et doceat eos legitima Dei terrae

28 igitur cum venisset unus de sacerdotibus his qui captivi ducti fuerant de Samaria habitavit in Bethel et docebat eos quomodo colerent Dominum

29 et unaquaeque gens fabricata est deum suum posueruntque eos in fanis excelsis quae fecerant Samaritae gens et gens in urbibus suis in quibus habitabant

30 viri enim babylonii fecerunt Socchothbenoth viri autem chutheni fecerunt Nergel et viri de Emath fecerunt Asima

31 porro Evei fecerunt Nebaaz et Tharthac hii autem qui erant de Sepharvaim conburebant filios suos igni Adramelech et Anamelech diis Sepharvaim

32 et nihilominus colebant Dominum fecerunt autem sibi de novissimis sacerdotes excelsorum et ponebant eos in fanis sublimibus

33 et cum Dominum colerent diis quoque suis serviebant iuxta consuetudinem gentium de quibus translati fuerant Samariam

34 usque in praesentem diem morem sequuntur antiquum non timent Dominum neque custodiunt caerimonias eius et

iudicia et legem et mandatum quod praeceperat Dominus filiis Iacob quem cognominavit Israhel

35 et percusserat cum eis pactum et mandaverat eis dicens nolite timere deos alienos et non adoretis eos neque colatis et non immoletis eis

36 sed Dominum Deum vestrum qui eduxit vos de terra Aegypti in fortitudine magna et in brachio extento ipsum timete illum adorate et ipsi immolate

37 caerimonias quoque et iudicia et legem et mandatum quod scripsit vobis custodite ut faciatis cunctis diebus et non timeatis deos alienos

38 et pactum quod percussi vobiscum nolite oblivisci nec colatis deos alienos

39 sed Dominum Deum vestrum timete et ipse eruet vos de manu omnium inimicorum vestrorum

40 illi vero non audierunt sed iuxta consuetudinem suam pristinam perpetrabant

41 fuerunt igitur gentes istae timentes quidem Dominum sed nihilominus et idolis suis servientes nam et filii eorum et nepotes sicut fecerunt parentes sui ita faciunt usque in praesentem diem

Caput 18

1 anno tertio Osee filii Hela regis Israhel regnavit Ezechias filius Ahaz regis Iuda

2 viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset et viginti et novem annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Abi filia Zacchariae

3 fecitque quod erat bonum coram Domino iuxta omnia quae fecerat David pater suus

4 ipse dissipavit excelsa et contrivit statuas et succidit lucos confregitque serpentem aeneum quem fecerat Moses siquidem usque ad illud tempus filii Israhel adolebant ei incensum vocavitque eum Naasthan

5 in Domino Deo Israhel speravit itaque post eum non fuit similis ei de cunctis regibus Iuda sed neque in his qui ante eum fuerunt

6 et adhesit Domino et non recessit a vestigiis eius fecitque mandata eius quae praeceperat Dominus Mosi

7 unde et erat Dominus cum eo et in cunctis ad quae procedebat sapienter se agebat rebellavit quoque contra regem Assyriorum et non servivit ei

8 ipse percussit Philistheos usque Gazam et omnes terminos eorum a turre custodum usque ad civitatem muratam

9 anno quarto regis Ezechiae qui erat annus septimus Osee filii Hela regis Israhel ascendit Salmanassar rex Assyriorum Samariam et obpugnavit eam

10 et cepit nam post annos tres anno sexto Ezechiae id est nono anno Osee regis Israhel capta est Samaria

11 et transtulit rex Assyriorum Israhel in Assyrios conlocavitque eos in Ala et in Habor fluviis Gozan in civitatibus Medorum

12 quia non audierunt vocem Domini Dei sui sed praetergressi sunt pactum eius omnia quae praeceperat Moses servus Domini non audierunt neque fecerunt

13 anno quartodecimo regis Ezechiae ascendit Sennacherib rex Assyriorum ad universas civitates Iuda munitas et cepit eas

14 tunc misit Ezechias rex Iuda nuntios ad regem Assyriorum Lachis dicens peccavi recede a me et omne quod inposueris mihi feram indixit itaque rex Assyriorum Ezechiae regi Iudae trecenta talenta argenti et triginta talenta auri

15 deditque Ezechias omne argentum quod repperit fuerat in domo Domini et in thesauris regis

16 in tempore illo confregit Ezechias valvas templi Domini et lamminas auri quas ipse adfixerat et dedit eas regi Assyriorum

17 misit autem rex Assyriorum Tharthan et Rabsaris et Rabsacen de Lachis ad regem Ezechiam cum manu valida Hierusalem qui cum ascendissent venerunt in Hierusalem et steterunt iuxta aquaeductum piscinae superioris quae est in via agri Fullonis

18 vocaveruntque regem egressus est autem ad eos Eliachim filius Helciae praepositus domus et Sobna scribe et Ioae filius Asaph a commentariis

19 dixitque ad eos Rabsaces loquimini Ezechiae haec dicit rex magnus rex Assyriorum quae est ista fiducia quaternis

20 forsitan inisti consilium ut praepares te ad proelium in quo confidis ut audeas rebellare

21 an speras in baculo harundineo atque confracto Aegypto super quem si incubuerit homo comminutus ingreditur manum eius et perforabit eam sic est Pharao rex Aegypti omnibus qui confidunt in se

22 quod si dixeritis mihi in Domino Deo nostro habemus fiduciam nonne iste est cuius abstulit Ezechias excelsa et altaria et praecepit Iudae et Hierusalem ante altare hoc adorabitis in Hierusalem

23 nunc igitur transite ad dominum meum regem Assyriorum et dabo vobis duo milia equorum et videte an habere valeatis ascensores eorum

24 et quomodo potestis resistere ante unum satrapam de servis domini mei minimis an fiduciam habes in Aegypto propter currus et equites

25 numquid sine Domini voluntate ascendi ad locum istum ut demolirer eum Dominus dixit mihi ascende ad terram hanc et demolire eam

26 dixerunt autem Eliachim filius Helciae et Sobna et Ioae Rabsaci precamur ut loquaris nobis servis tuis syriace siquidem intellegimus hanc linguam et non loquaris nobis iudaice audiente populo qui est super murum

27 responditque eis Rabsaces numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus ut loquerer sermones hos et non ad viros qui sedent super murum ut comedant stercora sua et bibant urinam suam vobiscum

28 stetit itaque Rabsaces et clamavit voce magna iudaice et ait audite verba regis magni regis Assyriorum

29 haec dicit rex non vos seducat Ezechias non enim poterit eruere vos de manu mea

30 neque fiduciam vobis tribuat super Domino dicens eruens liberabit nos Dominus et non tradetur civitas haec in manu regis Assyriorum

31 nolite audire Ezechiam haec enim dicit rex Assyriorum facite mecum quod vobis est utile et egredimini ad me et comedet unusquisque de vinea sua et de ficu sua et bibetis aquas de cisternis vestris

32 donec veniam et transferam vos in terram quae similis terrae vestrae est in terram fructiferam et fertilem vini terram panis et vinearum terram olivarum et olei ac mellis et vivetis et non moriemini nolite audire Ezechiam qui vos decipit dicens Dominus liberabit nos

33 numquid liberaverunt dii gentium terram suam de manu regis Assyriorum

34 ubi est deus Emath et Arfad ubi est deus Sepharvaim Ana et Ava numquid liberaverunt Samariam de manu mea

35 quoniam illi sunt in universis diis terrarum qui eruerunt regionem suam de manu mea ut possit eruere Dominus Hierusalem de manu mea

36 tacuit itaque populus et non respondit ei quicquam siquidem praeceptum regis acceperant ut non responderent ei

37 venitque Eliachim filius Helciae praepositus domus et Sobna scriba et Ioahel filius Asaph a commentariis ad Ezechiam scissis vestibus et nuntiaverunt ei verba Rabsacis

Caput 19

1 quae cum audisset rex Ezechias scidit vestimenta sua et opertus est sacco ingressusque est domum Domini

2 et misit Eliachim praepositum domus et Sobnam scribam et senes de sacerdotibus opertos saccis ad Esaiaam prophetam filium Amos

3 qui dixerunt haec dicit Ezechias dies tribulationis et increpationis et blasphemiae dies iste venerunt filii usque ad partum et vires non habet parturiens

4 si forte audiat Dominus Deus tuus universa verba Rabsacis quem misit rex Assyriorum dominus suus ut exprobraret Deum viventem et argueret verbis quae audivit Dominus Deus tuus et fac orationem pro reliquiis quae reppertae sunt

5 venerunt ergo servi regis Ezechiae ad Esaiaam

6 dixitque eis Esaiaas haec dicetis domino vestro haec dicit Dominus noli timere a facie sermonum quos audisti quibus blasphemaverunt pueri regis Assyriorum me

7 ecce ego inmittam ei spiritum et audiet nuntium et revertetur in terram suam et deiciam eum gladio in terra sua

8 reversus est igitur Rabsaces et invenit regem Assyriorum expugnantem Lobnam audierat enim quod recessisset de Lachis

9 cumque audisset de Tharaca rege Aethiopiae dicentes ecce egressus est ut pugnet adversum te et iret contra eum misit nuntios ad Ezechiam dicens

10 haec dicite Ezechiae regi Iudae non te seducat Deus tuus in quo habes fiduciam neque dicas non tradetur Hierusalem in manu regis Assyriorum

11 tu enim ipse audisti quae fecerint reges Assyriorum universis terris quomodo vastaverint eas num ergo solus poteris liberari

12 numquid liberaverunt dii gentium singulos quos vastaverunt patres mei Gozan videlicet et Aran et Reseph et filios Eden qui erant in Thelassar

13 ubi est rex Emath et rex Arfad et rex civitatis Sepharvaim Ana et Ava

14 itaque cum accepisset Ezechias litteras de manu nuntiorum et legisset eas ascendit in domum Domini et expandit eas coram Domino

15 et oravit in conspectu eius dicens Domine Deus Israel qui sedes super cherubin tu es Deus solus regum omnium terrae tu fecisti caelum et terram

16 inclina aurem tuam et audi aperi Domine oculos tuos et vide et audi omnia verba Sennacherib qui misit ut exprobraret nobis Deum viventem

17 vere Domine dissipaverunt reges Assyriorum gentes et terras omnium

18 et miserunt deos eorum in ignem non enim erant dii sed opera manuum hominum e ligno et lapide et perdiderunt eos

19 nunc igitur Domine Deus noster salvos nos fac de manu eius ut sciant omnia regna terrae quia tu es Dominus Deus solus

20 misit autem Esaiaas filius Amos ad Ezechiam dicens haec dicit Dominus Deus Israel quae deprecatus es me super Sennacherib rege Assyriorum audivi

21 iste est sermo quem locutus est Dominus de eo sprevit te et subsannavit virgo filia Sion post tergum tuum caput movit filia Hierusalem

22 cui exprobrasti et quem blasphemasti contra quem exaltasti vocem et elevasti in excelsum oculos tuos contra Sanctum Israel

23 per manum servorum tuorum exprobrasti Domino et dixisti in multitudine curruum meorum ascendi excelsa montium in summitate Libani et succidi sublimes cedros eius electas abietes eius et ingressus sum usque ad terminos eius saltum Carmeli eius

24 ego succidi et bibi aquas alienas et siccavi vestigiis pedum meorum omnes aquas clausas

25 numquid non audisti quid ab initio fecerim ex diebus antiquis plasmavi illud et nunc adduxi eruntque in ruinam collium pugnantium civitates munitae

26 et qui sedent in eis humiles manu contremuerunt et confusi sunt facti sunt quasi faenum agri et virens herba tectorum quae arefacta est antequam veniret ad maturitatem

27 habitaculum tuum et egressum tuum et viam tuam ego praescivi et furorem tuum contra me

28 insanisti in me et superbia tua ascendit in aures meas ponam itaque circulum in naribus tuis et camum in labris tuis et reducam te in viam per quam venisti

29 tibi autem Ezechia hoc erit signum comede hoc anno quod reppereris in secundo autem anno quae sponte nascuntur porro in anno tertio seminate et metite plantate vineas et comedite fructum earum

30 et quodcumque reliquum fuerit de domo Iuda mittet radicem deorsum et faciet fructum sursum

31 de Hierusalem quippe egredientur reliquiae et quod salvetur de monte Sion zelus Domini exercituum faciet hoc

32 quam ob rem haec dicit Dominus de rege Assyriorum non ingredietur urbem hanc nec mittet in eam sagittam nec occupabit eam clypeus nec circumdabit eam munitio

33 per viam qua venit revertetur et civitatem hanc non ingredietur dicit Dominus

34 protegamque urbem hanc et salvabo eam propter me et propter David servum meum

35 factum est igitur in nocte illa venit angelus Domini et percussit castra Assyriorum centum octoginta quinque milia cumque diluculo surrexisset vidit omnia corpora mortuorum et recedens abiit

36 et reversus est Sennacherib rex Assyriorum et mansit in Nineve

37 cumque adoraret in templo Nesarach deum suum Adramelech et Sarasar filii eius percusserunt eum gladio fugeruntque in terram Armeniorum et regnavit Eseraddon filius eius pro eo

Caput 20

1 in diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem et venit ad eum Esaia filius Amos propheta dixitque ei haec dicit Dominus Deus praecipe domui tuae morieris enim et non vives

2 qui convertit faciem suam ad parietem et oravit Dominum dicens

3 obsecro Domine memento quomodo ambulaverim coram te in veritate et in corde perfecto et quod placitum est coram te fecerim flevit itaque Ezechias fletu magno

4 et antequam egrederetur Esaia mediam partem atrii factus est sermo Domini ad eum dicens

5 revertere et dic Ezechiae duci populi mei haec dicit Dominus Deus David patris tui audivi orationem tuam vidi lacrimam tuam et ecce sanavi te die tertio ascendes templum Domini

6 et addam diebus tuis quindecim annos sed et de manu regis Assyriorum liberabo te et civitatem hanc et protegam urbem istam propter me et propter David servum meum

7 dixitque Esaia adfert massam ficorum quam cum adtulissent et posuissent super ulcus eius curatus est

8 dixerat autem Ezechias ad Esaia quod erit signum quia Dominus me sanabit et quia ascensurus sum die tertio templum Domini

9 cui ait Esaia hoc erit signum a Domino quod facturus sit Dominus sermonem quem locutus est vis ut accedat umbra decem lineis an ut revertatur totidem gradibus

10 et ait Ezechias facile est umbram crescere decem lineis nec hoc volo ut fiat sed ut revertatur retrorsum decem gradibus

11 invocavit itaque Esaia propheta Dominum et reduxit umbram per lineas quibus iam descenderat in horologio Ahaz retrorsum decem gradibus

12 in tempore illo misit Berodach Baladan filius Baladan rex Babyloniorum litteras et munera ad Ezechiam audierat enim quod aegrotasset Ezechias

13 laetatus est autem in adventum eorum Ezechias et ostendit eis domum aromatum et aurum et argentum et pigmenta varia unguenta quoque et domum vasorum suorum et omnia quae habere potuerat in thesauris suis non fuit quod non monstraret eis Ezechias in domo sua et in omni potestate sua

14 venit autem Esaia propheta ad regem Ezechiam dixitque ei quid dixerunt viri isti aut unde venerunt ad te cui ait Ezechias de terra longinqua venerunt de Babylone

15 at ille respondit quid viderunt in domo tua ait Ezechias omnia quae sunt in domo mea viderunt nihil est quod non monstraverim eis in thesauris meis

16 dixit itaque Esaia Ezechiae audi sermonem Domini

17 ecce dies venient et auferentur omnia quae sunt in domo tua et quae condiderunt patres tui usque in diem hanc in Babylone non remanebit quicquam ait Dominus

18 sed et de filiis tuis qui egredientur ex te quos generabis tollentur et erunt eunuchi in palatio regis Babylonis

19 dixit Ezechias ad Esaia bonus sermo Domini quem locutus est sit pax et veritas in diebus meis

20 reliqua autem sermonum Ezechiae et omnis fortitudo eius et quomodo fecerit piscinam et aquaeductum et introduxerit aquas in civitatem nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

21 dormivitque Ezechias cum patribus suis et regnavit Manasses filius eius pro eo

Caput 21

1 duodecim annorum erat Manasses cum regnare coepisset et quinquaginta quinque annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Aphsiba

2 fecitque malum in conspectu Domini iuxta idola gentium quas delevit Dominus a facie filiorum Israhel

3 conversusque est et aedificavit excelsa quae dissipaverat Ezechias pater eius et erexit aras Baal et fecit lucos sicut fecerat Ahab rex Israhel et adoravit omnem militiam caeli et coluit eam

4 extruxitque aras in domo Domini de qua dixit Dominus in Hierusalem ponam nomen meum

5 et extruxit altaria universae militiae caeli in duobus atrii templi Domini

6 et transduxit filium suum per ignem et ariolatus est et observavit auguria et fecit pythones et aruspices

multiplicavit ut faceret malum coram Domino et iniriret eum

7 posuit quoque idolum luci quem fecerat in templo Domini super quo locutus est Dominus ad David et ad Salomonem filium eius in templo hoc et in Hierusalem quam elegi de cunctis tribubus Israhel ponam nomen meum in sempiternum

8 et ultra non faciam commoveri pedem Israhel de terra quam dedi patribus eorum sic tamen si custodierint opere omnia quae praecepi eis et universam legem quam mandavit eis servus meus Moses

9 illi vero non audierunt sed seducti sunt a Manasse ut facerent malum super gentes quas contrivit Dominus a facie filiorum Israhel

10 locutusque est Dominus in manu servorum suorum prophetarum dicens

11 quia fecit Manasses rex Iuda abominationes istas pessimas super omnia quae fecerunt Amorrei ante eum et peccare fecit etiam Iudam in inmunditiis suis

12 propterea haec dicit Dominus Deus Israhel ecce ego inducam mala super Hierusalem et Iudam ut quicumque audierit tinniant ambae aures eius

13 et extendam super Hierusalem funiculum Samariae et pondus domus Ahab et delebo Hierusalem sicut deleri solent tabulae delens vertam et ducam crebrius stilum super faciem eius

14 dimittam vero reliquias hereditatis meae et tradam eas in manu inimicorum eius eruntque in vastitate et rapina cunctis adversariis suis

15 eo quod fecerint malum coram me et perseveraverint inirritantes me ex die qua egressi sunt patres eorum ex Aegypto usque ad diem hanc

16 insuper et sanguinem innoxium fudit Manasses multum nimis donec impleret Hierusalem usque ad os absque peccatis suis quibus peccare fecit Iudam ut faceret malum coram Domino

17 reliqua autem sermonum Manasse et universa quae fecit et peccatum eius quod peccavit nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

18 dormivitque Manasses cum patribus suis et sepultus est in horto domus suae in horto Aza et regnavit Amon filius eius pro eo

19 viginti et duo annorum erat Amon cum regnare coepisset duobusque annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Mesallemeth filia Arus de Iethba

20 fecitque malum in conspectu Domini sicut fecerat Manasses pater eius

21 et ambulavit in omni via per quam ambulaverat pater eius servivitque inmunditiis quibus servierat pater suus et adoravit eas

22 et dereliquit Dominum Deum patrum suorum et non ambulavit in via Domini

23 tetenderuntque ei insidias servi sui et interfecerunt regem in domo sua

24 percussit autem populus terrae omnes qui coniuraverant contra regem Amon et constituerunt sibi regem Iosiam filium eius pro eo

25 reliqua autem sermonum Amon quae fecit nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

26 sepelieruntque eum in sepulchro suo in horto Aza et regnavit Iosias filius eius pro eo

Caput 22

1 octo annorum erat Iosias cum regnare coepisset et triginta uno anno regnavit in Hierusalem nomen matris eius Idida filia Phadaia de Besecath

2 fecitque quod placitum erat coram Domino et ambulavit per omnes vias David patris sui non declinavit ad dextram sive ad sinistram

3 anno autem octavodecimo regis Iosiae misit rex Saphan filium Aslia filii Mesullam scribam templi Domini dicens ei

4 vade ad Helciam sacerdotem magnum ut conflatur pecunia quae inlata est in templum Domini quam collegerunt ianitores a populo

5 deturque fabris per praepositos in domo Domini qui et distribuent eam his qui operantur in templo Domini ad instauranda sarta tecta templi

6 tignariis videlicet et cementariis et his qui interrupta componunt et ut emanantur ligna et lapides de lapidicinis ad instaurandum templum

7 verumtamen non supputetur eis argentum quod accipiunt sed in potestate habeant et in fide

8 dixit autem Helcias pontifex ad Saphan scribam librum legis repperi in domo Domini deditque Helcias volumen Saphan qui et legit illud

9 venit quoque Saphan scriba ad regem et renuntiavit ei quod praeceperat et ait conflaverunt servi tui pecuniam quae repperta est in domo Domini et dederunt ut distribueretur fabris a praefectis operum templi Domini

10 narravitque Saphan scriba regi dicens librum dedit mihi Helcias sacerdos quem cum legisset Saphan coram rege

11 et audisset rex verba libri legis Domini scidit vestimenta sua

12 et praecepit Helciae sacerdoti et Ahicham filio Saphan et Achobor filio Micha et Saphan scribae et Asaiae servo regis dicens

13 ite et consulite Dominum super me et super populo et super omni Iuda de verbis voluminis istius quod inventum est magna enim ira Domini succensa est contra nos quia non audierunt patres nostri verba libri huius ut facerent omne quod scriptum est nobis

14 ierunt itaque Helcias sacerdos et Ahicham et Achobor et Saphan et Asaia ad Oldam propheten uxorem Sellum filii Thecue filii Araas custodis vestium quae habitabat in Hierusalem in secunda locutique sunt ad eam

15 et illa respondit eis haec dicit Dominus Deus Israhel dicite viro qui misit vos ad me

16 haec dicit Dominus ecce ego adducam mala super locum hunc et super habitatores eius omnia verba legis quae legit rex Iuda

17 quia dereliquerunt me et sacrificaverunt diis alienis iritantes me in cunctis operibus manuum suarum et succendetur indignatio mea in loco hoc et non exstinguetur

18 regi autem Iuda qui misit vos ut consuleretis Dominum sic dicetis haec dicit Dominus Deus Israel pro eo quod audisti verba voluminis

19 et perterritum est cor tuum et humiliatus es coram Domino auditis sermonibus contra locum istum et habitatores eius quo videlicet fierent in stuporem et in maledictum et scidisti vestimenta tua et flevisti coram me et ego audivi ait Dominus

20 idcirco colligam te ad patres tuos et colligeris ad sepulchrum tuum in pace ut non videant oculi tui omnia mala quae inducturus sum super locum istum

Caput 23

1 et renuntiaverunt regi quod dixerat qui misit et congregati sunt ad eum omnes senes Iuda et Hierusalem

2 ascenditque rex templum Domini et omnes viri Iuda universique qui habitant in Hierusalem cum eo sacerdotes et prophetae et omnis populus a parvo usque ad magnum legitque cunctis audientibus omnia verba libri foederis qui inventus est in domo Domini

3 stetitque rex super gradum et percussit foedus coram Domino ut ambulant post Dominum et custodirent praecepta eius et testimonia et caerimonias in omni corde et in tota anima et suscitarent verba foederis huius quae scripta erant in libro illo adquevitque populus pacto

4 et praecepit rex Helciae pontifici et sacerdotibus secundi ordinis et ianitoribus ut proicerent de templo Domini omnia vasa quae facta fuerant Baal et in luco et universae militiae caeli et conbusit ea foris Hierusalem in convalle Cedron et tulit pulverem eorum in Bethel

5 et delevit aruspices quos posuerant reges Iuda ad sacrificandum in excelsis per civitates Iuda et in circuitu Hierusalem et eos qui adolebant incensum Baal et soli et lunae et duodecim signis et omni militiae caeli

6 et efferri fecit lucum de domo Domini foras Hierusalem in convalle Cedron et conbusit eum ibi et redegit in pulverem et proiecit super sepulchrum vulgi

7 destruxit quoque aediculas effeminatorum quae erant in domo Domini pro quibus mulieres texebant quasi domunculas luci

8 congregavitque omnes sacerdotes de civitatibus Iuda et contaminavit excelsa ubi sacrificabant sacerdotes de Gaba usque Bersabee et destruxit aras portarum in introitu ostii Iosue principis civitatis quod erat ad sinistram portae civitatis

9 verumtamen non ascendebant sacerdotes excelsorum ad altare Domini in Hierusalem sed tantum comedebant azyma in medio fratrum suorum

10 contaminavit quoque Thafeth quod est in convalle filii Ennom ut nemo consecraret filium suum aut filiam per ignem Moloch

11 abstulit quoque equos quos dederant reges Iudae soli in introitu templi Domini iuxta exedram Nathanmelech eunuchi qui erat in Farurim currus autem solis conbusit igni

12 altaria quoque quae erant super tecta cenaculi Ahaz quae fecerant reges Iuda et altaria quae fecerat Manasses in duobus atriis templi Domini destruxit rex et cucurrit inde et dispersit cinerem eorum in torrentem Cedron

13 excelsa quoque quae erant in Hierusalem ad dexteram partem montis Offensionis quae aedificaverat Salomon rex Israel Astharoth idolo Sidoniorum et Chamos offensionis Moab et Melchom abominationi filiorum Ammon polluit rex

14 et contrivit statuas et succidit lucos replevitque loca eorum ossibus mortuorum

15 insuper et altare quod erat in Bethel excelsum quod fecerat Hieroboam filius Nabath qui peccare fecit Israel et altare illud et excelsum destruxit atque conbusit et comminuit in pulverem succenditque etiam lucum

16 et conversus Iosias vidit ibi sepulchra quae erant in monte misitque et tulit ossa de sepulchris et conbusit ea super altare et polluit illud iuxta verbum Domini quod locutus est vir Dei qui praedixerat verba haec

17 et ait quis est titulus ille quem video responderuntque ei cives illius urbis sepulchrum est hominis Dei qui venit de Iuda et praedixit verba haec quae fecisti super altare Bethel

18 et ait dimittite eum nemo commoveat ossa eius et intacta manserunt ossa illius cum ossibus prophetarum qui venerat de Samaria

19 insuper et omnia fana excelsorum quae erant in civitatibus Samariae quae fecerant reges Israel ad iritandum Dominum abstulit Iosias et fecit eis secundum omnia opera quae fecerat in Bethel

20 et occidit universos sacerdotes excelsorum qui erant ibi super altaria et conbusit ossa humana super ea reversusque est Hierusalem

21 et praecepit omni populo dicens facite phase Domino Deo vestro secundum quod scriptum est in libro foederis huius

22 nec enim factum est phase tale a diebus iudicum qui iudicaverunt Israel et omnium dierum regum Israel et regum Iuda

23 sicut in octavodecimo anno regis Iosiae factum est phase istud Domino in Hierusalem

24 sed et pythones et ariolos et figuras idolorum et inmunditias abominationesque quae fuerant in terra Iuda et in Hierusalem abstulit Iosias ut statueret verba legis quae scripta sunt in libro quem invenit Helcias sacerdos in templo Domini

25 similis illi non fuit ante eum rex qui reverteretur ad Dominum in omni corde suo et in tota anima sua et in universa virtute sua iuxta omnem legem Mosi neque post eum surrexit similis illi

26 verumtamen non est aversus Dominus ab ira furoris sui magni quo iratus est furor eius contra Iudam propter irritationes quibus provocaverat eum Manasses

27 dixit itaque Dominus etiam Iudam auferam a facie mea sicut abstuli Israhel et proiciam civitatem hanc quam elegi Hierusalem et domum de qua dixi erit nomen meum ibi

28 reliqua autem verba Iosiae et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

29 in diebus eius ascendit Pharaon Necho rex Aegypti contra regem Assyriorum ad flumen Eufraten et abiit Iosias rex in occursum eius et occisus est in Mageddo cum vidisset eum

30 et portaverunt eum servi sui mortuum de Mageddo et pertulerunt in Hierusalem et sepelierunt eum in sepulchro suo tulitque populus terrae Ioahaz filium Iosiae et unxerunt eum et constituerunt eum regem pro patre suo

31 viginti trium annorum erat Ioahaz cum regnare coepisset et tribus mensibus regnavit in Hierusalem nomen matris eius Amithal filia Hieremiae de Lobna

32 et fecit malum coram Domino iuxta omnia quae fecerant patres eius

33 vinxitque eum Pharaon Necho in Rebla quae est in terra Emath ne regnaret in Hierusalem et inposuit multam terrae centum talentis argenti et talento auri

34 regemque constituit Pharaon Necho Eliachim filium Iosiae pro Iosia patre eius vertitque nomen eius Ioiachim porro Ioahaz tulit et duxit in Aegyptum

35 argentum autem et aurum dedit Ioiachim Pharaoni cum indixisset terrae per singulos ut conferretur iuxta praeceptum Pharaonis et unumquemque secundum vires suas exegit tam argentum quam aurum de populo terrae ut daret Pharaoni Necho

36 viginti quinque annorum erat Ioiachim cum regnare coepisset et undecim annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Zebida filia Phadaia de Ruma

37 et fecit malum coram Domino iuxta omnia quae fecerant patres eius

Caput 24

1 in diebus eius ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis et factus est ei Ioiachim servus tribus annis et rursum rebellavit contra eum

2 inmisitque ei Dominus latrunculos Chaldeorum et latrunculos Syriae latrunculos Moab et latrunculos filiorum Ammon et inmisit eos in Iudam ut disperderent eum iuxta verbum Domini quod locutus erat per servos suos prophetas

3 factum est autem hoc per verbum Domini contra Iudam ut auferret eum coram se propter peccata Manasse universa quae fecit

4 et propter sanguinem innoxium quem effudit et implevit Hierusalem cruore innocentium et ob hanc rem noluit Dominus propitiari

5 reliqua autem sermonum Ioiachim et universa quae fecit nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda et dormivit Ioiachim cum patribus suis

6 regnavitque Ioiachin filius eius pro eo

7 et ultra non addidit rex Aegypti ut egrederetur de terra sua tulerat enim rex Babylonis a rivo Aegypti usque ad fluvium Eufraten omnia quae fuerant regis Aegypti

8 decem et octo annorum erat Ioiachin cum regnare coepisset et tribus mensibus regnavit in Hierusalem nomen matris eius Naestha filia Helnathan de Hierusalem

9 et fecit malum coram Domino iuxta omnia quae fecerat pater eius

10 in tempore illo ascenderunt servi Nabuchodonosor regis Babylonis in Hierusalem et circumdata est urbs munitionibus

11 venitque Nabuchodonosor rex Babylonis ad civitatem cum servi eius obpugnarent eam

12 egressusque est Ioiachin rex Iuda ad regem Babylonis ipse et mater eius et servi eius et principes eius et eunuchi eius et suscepit eum rex Babylonis anno octavo regni sui

13 et protulit inde omnes thesauros domus Domini et thesauros domus regiae et concidit universa vasa aurea quae fecerat Salomon rex Israhel in templo Domini iuxta verbum Domini

14 et transtulit omnem Hierusalem et universos principes et omnes fortes exercitus decem milia in captivitatem et omnem artificem et clusorem nihilque relictum est exceptis pauperibus populi terrae

15 transtulit quoque Ioiachin in Babylonem et matrem regis et uxores regis et eunuchos eius et iudices terrae duxit in captivitatem de Hierusalem in Babylonem

16 et omnes viros robustos septem milia et artifices et clusores mille omnes viros fortes et bellatores duxitque eos rex Babylonis captivos in Babylonem

17 et constituit Matthaniam patrum eius pro eo inposuitque nomen ei Sedeciam

18 vicesimum et primum annum aetatis habebat Sedecias cum regnare coepisset et undecim annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius erat Amithal filia Hieremiae de Lobna

19 et fecit malum coram Domino iuxta omnia quae fecerat Ioiachim

20 irascebatur enim Dominus contra Hierusalem et contra Iudam donec proiceret eos a facie sua recessitque Sedecias a rege Babylonis

Caput 25

1 factum est autem anno nono regni eius mense decimo decima die mensis venit Nabuchodonosor rex Babylonis ip-

se et omnis exercitus eius in Hierusalem et circumdederunt eam et extruxerunt in circuitu eius munitiones

2 et clausa est civitas atque vallata usque ad undecimum annum regis Sedeciae

3 nona die mensis praevaluitque fames in civitate nec erat panis populo terrae

4 et interrupta est civitas et omnes viri bellatores nocte fugerunt per viam portae quae est inter duplicem murum ad hortum regis porro Chaldei obsidebant in circuitu civitatem fugit itaque per viam quae ducit ad campestria solitudinis

5 et persecutus est exercitus Chaldeorum regem comprehenditque eum in planitie Hiericho et omnes bellatores qui erant cum eo dispersi sunt et reliquerunt eum

6 adprehensum ergo regem duxerunt ad regem Babylonis in Reblatha qui locutus est cum eo iudicium

7 filios autem Sedeciae occidit coram eo et oculos eius effodit vinxitque eum catenis et adduxit in Babylonem

8 mense quinto septima die mensis ipse est annus nonusdecimus regis Babylonis venit Nabuzardan princeps exercitus servus regis Babylonis Hierusalem

9 et succendit domum Domini et domum regis et domos Hierusalem omnemque domum conbusit igni

10 et muros Hierusalem in circuitu destruxit omnis exercitus Chaldeorum qui erat cum principe militum

11 reliquam autem populi partem qui remanserant in civitate et perfugas qui transfugerant ad regem Babylonis et reliquum vulgus transtulit Nabuzardan princeps militiae

12 et de pauperibus terrae reliquit vinitores et agricolas

13 columnas autem aereas quae erant in templo Domini et bases et mare aereum quod erat in domo Domini confregerunt Chaldei et transtulerunt aes omnium in Babylonem

14 ollas quoque aereas et trullas et tridentes et scyphos et omnia vasa aerea in quibus ministrabant tulerunt

15 necnon turibula et fialas quae aurea aurea et quae argentea argentea tulit princeps militiae

16 id est columnas duas mare unum et bases quas fecerat Salomon in templo Domini non erat pondus aeris omnium vasorum

17 decem et octo cubitos altitudinis habebat columna una et capitellum aereum super se altitudinis trium cubitorum et reticulum et malogranata super capitellum columnae omnia aerea similem et columna secunda habebat ornatum

18 tulit quoque princeps militiae Seraian sacerdotem primum et Sophoniam sacerdotem secundum et tres ianitores

19 et de civitate eunuchum unum qui erat praefectus super viros bellatores et quinque viros de his qui steterant coram rege quos repperit in civitate et Sopher principem exercitus qui probabat tirones de populo terrae et sex viros e vulgo qui inventi fuerant in civitate

20 quos tollens Nabuzardan princeps militum duxit ad regem Babylonis in Reblatha

21 percussitque eos rex Babylonis et interfecit in Reblatha in terra Emath et translatus est Iuda de terra sua

22 populo autem qui relictus erat in terra Iuda quem dimiserat Nabuchodonosor rex Babylonis praefecit Godoliam filium Ahicham filii Saphan

23 quod cum audissent omnes duces militum ipsi et viri qui erant cum eis videlicet quod constituisset rex Babylonis Godoliam venerunt ad Godoliam in Maspha Ismahel filius Nathaniae et Iohanan filius Caree et Sareia filius Thenaame-th Nethophathites et Iezonias filius Maachathi ipsi et socii eorum

24 iuravitque eis Godolias et sociis eorum dicens nolite timere servire Chaldeis manete in terra et servite regi Babylonis et bene erit vobis

25 factum est autem in mense septimo venit Ismahel filius Nathaniae filii Elisama de semine regio et decem viri cum eo percusseruntque Godoliam qui mortuus est sed et Iudaeos et Chaldeos qui erant cum eo in Maspha

26 consurgens autem omnis populus a parvo usque ad magnum et principes militum venerunt in Aegyptum timentes Chaldeos

27 factum est vero anno tricesimo septimo transmigrationis Ioiachin regis Iudae mense duodecimo vicesima septima die mensis sublevavit Evilmerodach rex Babylonis anno quo regnare coeperat caput Ioiachin regis Iuda de carcere

28 et locutus est ei benigna et posuit thronum eius super thronum regum qui erant cum eo in Babylone

29 et mutavit vestes eius quas habuerat in carcere et comedebat panem semper in conspectu eius cunctis diebus vitae suae

30 annonam quoque constituit ei absque intermissione quae et dabatur ei a rege per singulos dies omnibus diebus vitae suae

---

The First Book of Paralipomenon

Chapter

269 #1	275 #8	279 #15	284 #22	288 #29
270 #2	275 #9	280 #16	284 #23	
271 #3	276 #10	281 #17	285 #24	248 The Fourth Book
271 #4	277 #11	282 #18	286 #25	of Kings
272 #5	278 #12	282 #19	286 #26	
273 #6	279 #13	283 #20	287 #27	290 The Second Book
274 #7	279 #14	283 #21	288 #28	of Paralipomenon

Caput 1

1 Adam Seth Enos
2 Cainan Malelehel Iared
3 Enoch Matusale Lamech
4 Noe Sem Ham et Iafeth
5 filii Iafeth Gomer Magog Madai et Iavan Thubal
Mosoch Thiras
6 porro filii Gomer Aschenez et Rifath et Thogorma
7 filii autem Iavan Elisa et Tharsis Cetthim et Dodanim
8 filii Ham Chus et Mesraim Phut et Chanaan
9 filii autem Chus Saba et Evila Sabatha et Rechma et
Sabathaca porro filii Rechma Saba et Dadan
10 Chus autem genuit Nemrod iste coepit esse potens in
terra
11 Mesraim vero genuit Ludim et Anamim et Laabim et
Nepthum
12 Phethrosim quoque et Chasluim de quibus egressi
sunt Philisthim et Capthurim
13 Chanaan vero genuit Sidonem primogenitum et Heth
14 Iebuseum quoque et Amorreum et Gergeseum
15 Evheumque et Aruceum et Asineum
16 Aradium quoque et Samareum et Ematheum
17 filii Sem Aelam et Assur et Arfaxad et Lud et Aram
et Us et Hul et Gothor et Mosoch
18 Arfaxad autem genuit Sala qui et ipse genuit Heber
19 porro Heber nati sunt duo filii nomen uni Phaleg quia
in diebus eius divisa est terra et nomen fratris eius Iectan
20 Iectan autem genuit Helmodad et Saleph et Asermoth
et Iare
21 Aduram quoque et Uzal et Decla
22 Ebal etiam et Abimahel et Saba necnon
23 et Ophir et Evila et Iobab omnes isti filii Iectan
24 Sem Arfaxad Sale
25 Heber Phaleg Raau
26 Serug Nahor Thare
27 Abram iste est Abraham

28 filii autem Abraham Isaac et Ismahel
29 et hae generationes eorum primogenitus Ismahelis
Nabaioth et Cedar et Adbeel et Mabsam
30 Masma et Duma Massa Adad et Thema
31 Iathur Naphis Cedma hii sunt filii Ismahelis
32 filii autem Cetthurae concubinae Abraham quos genuit
Zamram Iecsan Madan Madian Iesboc Sue porro filii
Iecsan Saba et Dadan
33 filii autem Madian Ephra et Apher et Enoch et Abida
et Eldaa omnes hii filii Cetthurae
34 generavit autem Abraham Isaac cuius fuerunt filii
Esau et Israhel
35 filii Esau Eliphaz Rauhel Iaus Ialam Core
36 filii Eliphaz Theman Omer Sepphu Gethem Cenez
Thamna Amalech
37 filii Rauhel Naath Zara Samma Maza
38 filii Seir Lothan Sobal Sebeon Ana Dison Eser Disan
39 filii Lothan Horri Humam soror autem Lothan fuit
Thamna
40 filii Sobal Alian et Manaath et Ebal et Sepphi et Onam
filii Sebeon Aia et Ana filii Ana Dison
41 filii Dison Amaran et Eseban et Iethran et Charan
42 filii Eser Balaan et Zaban et Iacan filii Dison Us et
Aran
43 isti sunt reges qui imperaverunt in terra Edom antequam
esset rex super filios Israhel Bale filius Beor et nomen
civitatis eius Denaba
44 mortuus est autem Bale et regnavit pro eo Iobab filius
Zare de Bosra
45 cumque et Iobab fuisset mortuus regnavit pro eo
Husam de terra Themanorum
46 obiit quoque et Husam et regnavit pro eo Adad filius
Badad qui percussit Madian in terra Moab et nomen civitatis
eius Avith
47 cumque et Adad fuisset mortuus regnavit pro eo
Semla de Masreca
48 sed et Semla mortuus est et regnavit pro eo Saul de
Rooboth quae iuxta amnem sita est
49 mortuo quoque Saul regnavit pro eo Baalanan filius
Achobor

50 sed et hic mortuus est et regnavit pro eo Adad cuius urbis fuit nomen Phou et appellata est uxor eius Mehetabel filia Matred filiae Mezaab

51 Adad autem mortuo duces pro regibus in Edom esse coeperunt dux Thamna dux Alva dux Ietheth

52 dux Oolibama dux Hela dux Phinon

53 dux Cenez dux Theman dux Mabsar

54 dux Magdihel dux Iram hii duces Edom

Caput 2

1 filii autem Israhel Ruben Symeon Levi Iuda Isachar et Zabulon

2 Dan Ioseph Benjamin Nepthali Gad Aser

3 filii Iuda Her Aunan Sela tres nati sunt ei de filia Sue Chanantidis fuit autem Her primogenitus Iuda malus coram Domino et occidit eum

4 Tamar autem nurus eius peperit ei Phares et Zara omnes ergo filii Iuda quinque

5 filii autem Phares Esrom et Hamul

6 filii quoque Zarae Zamri et Ethan et Eman Chalchal quoque et Darda simul quinque

7 filii Carmi Achar qui turbavit Israhel et peccavit in furto anathematis

8 filii Ethan Azarias

9 filii autem Esrom qui nati sunt ei Ieremahel et Ram et Chalubi

10 porro Ram genuit Aminadab Aminadab autem genuit Naasson principem filiorum Iuda

11 Naasson quoque genuit Salma de quo ortus est Boez

12 Boez vero genuit Obed qui et ipse genuit Isai

13 Isai autem genuit primogenitum Heliab secundum Abinadab tertium Samaa

14 quartum Nathanahel quintum Raddai

15 sextum Asom septimum David

16 quorum sorores fuerunt Sarvia et Abigail filii Sarviae Abisai Ioab et Asahel tres

17 Abigail autem genuit Amasa cuius pater fuit Iether Ismahelites

18 Chaleb vero filius Esrom accepit uxorem nomine Azuba de qua genuit Ierioth fueruntque filii eius Iesar et Sobab et Ardon

19 cumque mortua fuisset Azuba accepit uxorem Chaleb Ephrath quae peperit ei Ur

20 porro Ur genuit Uri et Uri genuit Beselehel

21 post haec ingressus est Esrom ad filiam Machir patris Galaad et accepit eam cum esset annorum sexaginta quae peperit ei Segub

22 sed et Segub genuit Iair et possedit viginti tres civitates in terra Galaad

23 cepitque Gessur et Aram oppida Iair et Canath et vi-culos eius sexaginta civitatum omnes isti filii Machir patris Galaad

24 cum autem mortuus esset Esrom ingressus est Chaleb ad Ephrata habuit quoque Esrom uxorem Abia quae peperit ei Assur patrem Thecue

25 nati sunt autem filii Hieramehel primogeniti Esrom Ram primogenitus eius et Buna et Aran et Asom et Ahia

26 duxit quoque uxorem alteram Hieramehel nomine Atara quae fuit mater Onam

27 sed et filii Ram primogeniti Hieramehel fuerunt Moos et Iamin et Achar

28 Onam autem habuit filios Semmei et Iada filii autem Semmei Nadab et Abisur

29 nomen vero uxoris Abisur Abiail quae peperit Ahobban et Molid

30 filii autem Nadab fuerunt Saled et Apphaim mortuus est autem Saled absque liberis

31 filius vero Apphaim Iesi qui Iesi genuit Sesan porro Sesan genuit Oholi

32 filii autem Iada fratris Semmei Iether et Ionathan sed et Iether mortuus est absque liberis

33 porro Ionathan genuit Phaleth et Ziza isti fuerunt filii Hieramehel

34 Sesan autem non habuit filios sed filias et servum aegyptium nomine Ieraa

35 deditque ei filiam suam uxorem quae peperit ei Eththei

36 Eththei autem genuit Nathan et Nathan genuit Zabad

37 Zabad quoque genuit Ophlal et Ophlal genuit Obed

38 Obed genuit Ieu Ieu genuit Azariam

39 Azarias genuit Helles Helles genuit Elasa

40 Elasa genuit Sisamoi Sisamoi genuit Sellum

41 Sellum genuit Icamian Icamian genuit Elisama

42 filii autem Chaleb fratris Hieramehel Mosa primogenitus eius ipse est pater Ziph et filii Maresa patris Hebron

43 porro filii Hebron Core et Thapphu et Recem et Samma

44 Samma autem genuit Raam patrem Iercaam et Recem genuit Semmei

45 filius Semmei Maon et Maon pater Bethsur

46 Epha autem concubina Chaleb peperit Arran et Musa et Gezez porro Arran genuit Gezez

47 filii Iadai Regom et Iotham et Gesum et Phaleth et Epha et Saaph

48 concubina Chaleb Maacha peperit Saber et Tharana

49 genuit autem Saaph pater Madmena Sue patrem Machbena et patrem Gabaa filia vero Chaleb fuit Achsa

50 hii erant filii Chaleb filii Ur primogeniti Ephrata Sobal pater Cariathiarim

51 Salma pater Bethleem Ariphe pater Bethgader

52 fuerunt autem filii Sobal patris Cariathiarim qui videbat dimidium requietionum

53 et de cognatione Cariathiarim Iethrei et Apphutei et Semathei et Maserei ex his egressi sunt Saraitae et Esthaolitae

54 filii Salma Bethleem et Netophathi coronae domus Ioab et dimidium requietionis Sarai

55 cognationes quoque scribarum habitantium in Iabis canentes atque resonantes et in tabernaculis commorantes hii sunt Cinei qui venerunt de calore patris domus Rechab

Caput 3

1 David vero hos habuit filios qui ei nati sunt in Hebron primogenitum Amnon ex Achinaam Iezrahelitide secundum Danihel de Abigail Carmelitide

2 tertium Absalom filium Maacha filiae Tholmei regis Gessur quartum Adoniam filium Aggith

3 quintum Saphatiam ex Abital sextum Iethraam de Eglā uxore sua

4 sex ergo nati sunt ei in Hebron ubi regnavit septem annis et sex mensibus triginta autem et tribus annis regnavit in Hierusalem

5 porro in Hierusalem nati sunt ei filii Samaa et Sobab et Nathan et Salomon quattuor de Bethsabée filia Amihel

6 Iebaar quoque et Elisama

7 et Eliphalet et Noge et Napheg et Iaphie

8 necnon Elisama et Heliade et Eliphalet novem

9 omnes hii filii David absque filiis concubinarum habuerunt sororem Thamar

10 filius autem Salomonis Roboam cuius Abia filius genuit Asa de hoc quoque natus est Iosaphat

11 pater Ioram qui Ioram genuit Ohoziam ex quo ortus est Ioas

12 et huius Amasias filius genuit Azariam porro Azariae filius Ioatham

13 procreavit Achaz patrem Ezechiae de quo natus est Manasses

14 sed et Manasses genuit Amon patrem Iosiae

15 filii autem Iosiae fuerunt primogenitus Iohanan secundus Ioacim tertius Sedecias quartus Sellum

16 de Ioacim natus est Iechonias et Sedecias

17 filii Iechoniae fuerunt Asir Salathiel

18 Melchiram Phadaia Sennaser et Iecemia Sama et Nadabiah

19 de Phadaia orti sunt Zorobabel et Semei Zorobabel genuit Mosollam Ananiam et Salomith sororem eorum

20 Asabamque et Ohol et Barachiam et Asadiah Iosabesed quinque

21 filius autem Ananiae Phaltias pater Ieseiae cuius filius Raphaia huius quoque filius Arnam de quo natus est Obdia cuius filius fuit Sechenia

22 filius Secheniae Semeia cuius filii Attus et Iegal et Baria et Naaria et Saphat sex numero

23 filius Naariae Helioenai et Ezechias et Ezricam tres

24 filii Helioenai Oduia et Heliasub et Pheleia et Accub et Iohanan et Dalaia et Anani septem

Caput 4

1 filii Iuda Phares Esrom et Carmi et Ur et Subal

2 Reaia vero filius Subal genuit Ieth de quo nati sunt Ahimai et Laed hae cognationes Sarathi

3 ista quoque stirps Hetam Iezrahel et Iesema et Iedebos nomenque sororis eorum Asalephuni

4 Phunihel autem pater Gedor et Ezer pater Osa isti sunt filii Ur primogeniti Ephrata patris Bethleem

5 Asur vero patris Thecue erant duae uxores Halaa et Naara

6 peperit autem ei Naara Oozam et Ephher et Themani et Asthari isti sunt filii Naara

7 porro filii Halaa Sereth Isaar et Ethnan

8 Cos autem genuit Anob et Sobaba et cognationem Aral filii Arum

9 fuit autem Iabes inclitus prae fratribus suis et mater eius vocavit nomen illius Iabes dicens quia peperit eum in dolore

10 invocavit vero Iabes Deum Israhel dicens si benedicens benedixeris mihi et dilataveris terminos meos et fuerit manus tua mecum et feceris me a malitia non opprimi et praestitit Deus quae precatus est

11 Chaleb autem frater Suaa genuit Machir qui fuit pater Esthon

12 porro Esthon genuit Bethrapha et Phesse et Thena patrem urbis Naas hii sunt viri Recha

13 filii autem Cenez Othonihel et Saraia porro filii Othonihel Athath

14 et Maonathi genuit Ophra Saraia autem genuit Ioab patrem vallis Artificum ibi quippe artifices erant

15 filii vero Chaleb filii Iephonne Hir et Hela et Nahem filii Hela et Cenez

16 filii quoque Iallelel Ziph et Zipha Thiria et Asrahel

17 et filii Ezra Iether et Mered et Ephher et Ialon genuitque Mariam et Sammai et Iesba patrem Esthamo

18 uxor quoque eius Iudaia peperit Iared patrem Gedor et Heber patrem Soccho et Hicuthihel patrem Zano hii autem filii Beththiae filiae Pharaonis quam accepit Mered

19 et filii uxoris Odaiae sororis Naham patris Ceila Garmi et Esthamo qui fuit de Machathi

20 filii quoque Simon Amnon et Rena filius Anan et Thilon et filii Iesi Zoeth et Benzoeth

21 filii Sela filii Iuda Her pater Lecha et Laada pater Maresa et cognationes Domus operantium byssum in domo Iuramenti

22 et Qui stare fecit solem virique Mendacii et Securus et Incendens qui principes fuerunt in Moab et qui reversi sunt in Leem haec autem verba vetera

23 hii sunt figuli habitantes in plantationibus et in praesepebus apud regem in operibus eius commoranturque sunt ibi

24 filii Symeon Namuhel et Iamin Iarib Zara Saul
 25 Sellum filius eius Mabsam filius eius Masma filius eius
 26 filii Masma Amuhel filius eius Zacchur filius eius Semei filius eius
 27 filii Semei sedecim et filiae sex fratres autem eius non habuerunt filios multos et universa cognatio non potuit adaequare summam filiorum Iuda
 28 habitaverunt autem in Bersabee et Molada et Asarsual
 29 et in Ballaa et in Asom et in Tholad
 30 et in Bathuhel et in Orma et in Siceleg
 31 et in Bethmarchaboth et in Asarsusim et in Bethberai et in Saarim hae civitates eorum usque ad regem David
 32 villae quoque eorum Etham et Aen et Remmon et Thochen et Asan civitates quinque
 33 et universi viculi eorum per circuitum civitatum istarum usque ad Baal haec est habitatio eorum et sedum distributio
 34 Masobab quoque et Iemlech et Iosa filius Amasiae
 35 et Iohel et Ieu filius Iosabiae filii Saraiae filii Asihel
 36 et Helioenai et Iacoba et Isuaia et Asaia et Adihel et Isimihel et Banaia
 37 Ziza quoque filius Sephei filii Allon filii Idaia filii Semri filii Samaia
 38 isti sunt nominati principes in cognationibus suis et in domo adfinitatum suarum multiplicati sunt vehementer
 39 et profecti sunt ut ingrederentur in Gador usque ad orientem vallis et ut quaererent pascua gregibus suis
 40 inveneruntque pascuas uberes et valde bonas et terram latissimam et quietam et fertilem in qua ante habitaverunt de stirpe Ham
 41 hii ergo venerunt quos supra descripsimus nominatim in diebus Ezechiae regis Iuda et percusserunt tabernacula eorum et habitatores qui inventi fuerant ibi et deleverunt eos usque in praesentem diem habitaveruntque pro eis quoniam uberrimas ibidem pascuas reppererunt
 42 de filiis quoque Symeon abierunt in montem Seir viri quingenti habentes principes Phaltiam et Nahariam et Raphaiam et Ozihel filios Iesi
 43 et percusserunt reliquias quae evadere potuerant Amalechitarum et habitaverunt ibi pro eis usque ad diem hanc

Caput 5

1 filii quoque Ruben primogeniti Israhel ipse quippe fuit primogenitus eius sed cum violasset torum patris sui data sunt primogenita eius filiis Ioseph filii Israhel et non est ille reputatus in primogenitum
 2 porro Iudas qui erat fortissimus inter fratres suos de stirpe eius principes germinati sunt primogenita autem reputata sunt Ioseph
 3 filii ergo Ruben primogeniti Israhel Enoch et Phallu Esrom et Charmi

4 filii Iohel Samaia filius eius Gog filius eius Semei filius eius
 5 Micha filius eius Reeia filius eius Baal filius eius
 6 Beera filius eius quem captivum duxit Theglathphalnasar rex Assyriorum et fuit princeps in tribu Ruben
 7 fratres autem eius et universa cognatio quando numerabantur per familias suas habuerunt principes Ieihel et Zacchariam
 8 porro Bala filius Azaz filii Samma filii Iohel ipse habitavit in Aroer usque ad Nebo et Beelmeon
 9 contra orientalem quoque plagam habitavit usque ad introitum heremi et flumen Eufraten multum quippe iumentorum numerum possidebat in terra Galaad
 10 in diebus autem Saul proeliati sunt contra Agareos et interfecerunt illos habitaveruntque pro eis in tabernaculis eorum in omni plaga quae respicit ad orientem Galaad
 11 filii vero Gad e regione eorum habitaverunt in terra Basan usque Selcha
 12 Iohel in capite et Saphan secundus Ianai autem et Saphat in Basan
 13 fratres vero eorum secundum domos cognationum suarum Michahel et Mosollam et Sebe et Iori et Iachan et Zie et Heber septem
 14 hii filii Abiahil filii Uri filii Iaro filii Galaad filii Michahel filii Iesesi filii Ieddo filii Buz
 15 fratres quoque filii Abdihel filii Guni princeps domus in familiis suis
 16 et habitaverunt in Galaad et in Basan et in viculis eius et in cunctis suburbanis Saron usque ad terminos
 17 omnes hii numerati sunt in diebus Ioatham regis Iuda et in diebus Hieroboam regis Israhel
 18 filii Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse viri bellatores scuta portantes et gladios et tendentes arcum eruditique ad proelia quadraginta quattuor milia et septingenti sexaginta procedentes ad pugnam
 19 dimicaverunt contra Agarenos Iturei vero et Naphei et Nodab
 20 prae buerunt eis auxilium traditique sunt in manus eorum Agareni et universi qui fuerant cum eis quia Deum invocaverunt cum proeliarentur et exaudivit eos eo quod credidissent in eum
 21 ceperuntque omnia quae possederant camelorum quinquaginta milia et ovium ducenta quinquaginta milia asinos duo milia et animas hominum centum milia
 22 vulnerati autem multi corruerunt fuit enim bellum Domini habitaveruntque pro eis usque ad transmigrationem
 23 filii quoque dimidia tribus Manasse possederunt terram a finibus Basan usque Baalhermon et Sanir et montem Hermon ingens quippe numerus erat
 24 et hii fuerunt principes domus cognationis eorum Ephraim et Iesi et Helihel Ezrihel et Hieremia et Odoia et Iedihel viri fortissimi et potentes et nominati duces in familiis suis

25 reliquerunt autem Deum patrum suorum et fornicati sunt post deos populorum terrae quos abstulit Dominus coram eis

26 et suscitavit Deus Israhel spiritum Ful regis Assyriorum et spiritum Theglathphalnasar regis Assur et transtulit Ruben et Gad et dimidium tribus Manasse et adduxit eos in Alae et Abor et Ara et fluvium Gozan usque ad diem hanc

Caput 6

1 filii Levi Gersom Caath Merari
 2 filii Caath Amram Isaar Hebron et Ozihel
 3 filii Amram Aaron Moses et Maria filii Aaron Nadab et Abi Eleazar et Ithamar
 4 Eleazar genuit Finees et Finees genuit Abisue
 5 Abisue vero genuit Bocci et Bocci genuit Ozi
 6 Ozi genuit Zaraiam et Zaraias genuit Meraioth
 7 porro Meraioth genuit Amariam et Amarias genuit Ahitob
 8 Ahitob genuit Sadoc Sadoc genuit Achimaas
 9 Achimaas genuit Azariam Azarias genuit Iohanan
 10 Iohanan genuit Azariam ipse est qui sacerdotio functus est in domo quam aedificavit Salomon in Hierusalem
 11 genuit autem Azarias Amariam et Amarias genuit Ahitob
 12 Ahitob genuit Sadoc et Sadoc genuit Sellum
 13 Sellum genuit Helciam et Helcias genuit Azariam
 14 Azarias genuit Saraiam et Saraias genuit Iosedec
 15 porro Iosedec egressus est quando transtulit Dominus Iudam et Hierusalem per manus Nabuchodonosor
 16 filii ergo Levi Gersom Caath et Merari
 17 et haec nomina filiorum Gersom Lobeni et Semei
 18 filii Caath Amram et Isaar et Hebron et Ozihel
 19 filii Merari Mooli et Musi hae autem cognationes Levi secundum familias eorum
 20 Gersom Lobeni filius eius Iaath filius eius Zamma filius eius
 21 Ioaa filius eius Addo filius eius Zara filius eius Iethrai filius eius
 22 filii Caath Aminadab filius eius Core filius eius Asir filius eius
 23 Helcana filius eius Abiasaph filius eius Asir filius eius
 24 Thaath filius eius Urihel filius eius Ozias filius eius Saul filius eius
 25 filii Helcana Amasai et Ahimoth
 26 Helcana filii Helcana Sophai filius eius Naath filius eius
 27 Heliab filius eius Hieroam filius eius Helcana filius eius
 28 filii Samuhel primogenitus Vasseni et Abia
 29 filii autem Merari Mooli Lobeni filius eius Semei filius eius Oza filius eius
 30 Samaa filius eius Aggia filius eius Asaia filius eius

31 isti sunt quos constituit David super cantores domus Domini ex quo conlocata est arca

32 et ministrabant coram tabernaculo testimonii canentes donec aedificaret Salomon domum Domini in Hierusalem stabant autem iuxta ordinem suum in ministerio

33 hii vero sunt qui adsistebant cum filiis suis de filiis Caath Heman cantor filius Iohel filii Samuhel

34 filii Helcana filii Hieroam filii Helihel filii Thou

35 filii Suph filii Helcana filii Maath filii Amasai

36 filii Helcana filii Iohel filii Azariae filii Sophoniae

37 filii Thaath filii Asir filii Abiasaph filii Core

38 filii Isaar filii Caath filii Levi filii Israhel

39 et fratres eius Asaph qui stabat a dextris eius Asaph filius Barachiae filii Samaa

40 filii Michahel filii Basiae filii Melchiae

41 filii Athnai filii Zara filii Adaia

42 filii Ethan filii Zamma filii Semei

43 filii Ieth filii Gersom filii Levi

44 filii autem Merari fratres eorum ad sinistram Ethan filius Cusi filii Abdi filii Maloch

45 filii Asabiae filii Amasiae filii Helciae

46 filii Amasai filii Bonni filii Somer

47 filii Mooli filii Musi filii Merari filii Levi

48 fratres quoque eorum Levitae qui ordinati sunt in cunctum ministerium tabernaculi domus Domini

49 Aaron vero et filii eius adolebant incensum super altare holocausti et super altare thymiamatis in omne opus sancti sanctorum et ut precarentur pro Israhel iuxta omnia quae praecepit Moses servus Dei

50 hii sunt autem filii Aaron Eleazar filius eius Finees filius eius Abisue filius eius

51 Bocci filius eius Ozi filius eius Zaraia filius eius

52 Meraioth filius eius Amaria filius eius Ahitob filius eius

53 Sadoc filius eius Achimaas filius eius

54 et haec habitacula eorum per vicos atque confinia filiorum scilicet Aaron iuxta cognationes Caathitarum ipsis enim sorte contigerat

55 dederunt igitur eis Hebron in terra Iuda et suburbana eius per circuitum

56 agros autem civitatis et villas Chaleb filio Iephonne

57 porro filiis Aaron dederunt civitates ad confugiendum Hebron et Lobna et suburbana eius

58 Iether quoque et Esthmo cum suburbanis suis sed et Helon et Dabir cum suburbanis suis

59 Asan quoque et Bethseme et suburbana eorum

60 de tribu autem Benjamin Gabee et suburbana eius et Almath cum suburbanis suis Anathoth quoque cum suburbanis suis omnes civitates tredecim per cognationes suas

61 filiis autem Caath residuis de cognatione sua dederunt ex dimidia tribu Manasse in possessionem urbes decem

62 porro filiis Gersom per cognationes suas de tribu Issachar et de tribu Aser et de tribu Nephthali et de tribu Manasse in Basan urbes tredecim

63 filiis autem Merari per cognationes suas de tribu Ruben et de tribu Gad et de tribu Zabulon dederunt sorte civitates duodecim

64 dederunt quoque filii Israhel Levitis civitates et suburbana earum

65 dederuntque per sortem ex tribu filiorum Iuda et ex tribu filiorum Symeon et ex tribu filiorum Benjamin urbes has quas vocaverunt nominibus suis

66 et his qui erant ex cognatione filiorum Caath fueruntque civitates in terminis eorum de tribu Ephraim

67 dederunt ergo eis urbes ad confugiendum Sychem cum suburbanis suis in monte Ephraim et Gazer cum suburbanis suis

68 Hicmaam quoque cum suburbanis suis et Bethoron similiter

69 necnon et Helon cum suburbanis suis et Gethremmon in eundem modum

70 porro ex dimidia tribu Manasse Aner et suburbana eius Balaam et suburbana eius his videlicet qui de cognatione filiorum Caath reliqui erant

71 filiis autem Gersom de cognatione dimidia tribus Manasse Gaulon in Basan et suburbana eius et Astharoth cum suburbanis suis

72 de tribu Isachar Cedec et suburbana eius et Dabereth cum suburbanis suis

73 Ramoth quoque et suburbana illius et Anem cum suburbanis suis

74 de tribu vero Aser Masal cum suburbanis suis et Abdon similiter

75 Acac quoque et suburbana eius et Roob cum suburbanis suis

76 porro de tribu Nepthali Cedec in Galilea et suburbana eius Amon cum suburbanis suis et Cariathaim et suburbana eius

77 filiis autem Merari residuis de tribu Zabulon Remmon et suburbana eius et Thabor cum suburbanis suis

78 trans Iordanem quoque ex adverso Hiericho contra orientem Iordanis de tribu Ruben Bosor in solitudine cum suburbanis suis et Iasa cum suburbanis suis

79 Cademoth quoque et suburbana eius et Miphaath cum suburbanis suis

80 necnon de tribu Gad Ramoth in Galaad et suburbana eius et Manaim cum suburbanis suis

81 sed et Esbon cum suburbanis suis et Iezer cum suburbanis suis

3 filii Ozi Iezraia de quo nati sunt Michahel et Obadia et Iohel et Iesia quinque omnes principes

4 cumque eis per familias et populos suos accincti ad proelium viri fortissimi triginta sex milia multas enim habuere uxores et filios

5 fratresque eorum per omnem cognationem Isachar robustissimi ad pugnandum octoginta septem milia numerati sunt

6 Benjamin Bale et Bochor et Iadihel tres

7 filii Bale Esbon et Ozi et Ozihel et Ierimoth et Urai quinque principes familiarum et ad pugnandum robustissimi numerus autem eorum viginti duo milia et triginta quattuor

8 porro filii Bochor Zamira et Ioas et Eliezer et Helioenai et Amri et Ierimoth et Abia et Anathoth et Almathan omnes hii filii Bochor

9 numerati sunt autem per familias suas principes cognationum ad bella fortissimi viginti milia et ducenti

10 porro filii Iadihel Balan filii autem Balan Hieus et Benjamin et Ahoth et Chanana et Iothan et Tharsis et Haisaar

11 omnes hii filii Iadihel principes cognationum suarum viri fortissimi decem et septem milia et ducenti ad proelium procedentes

12 Sephan quoque et Apham filii Hir et Asim filii Aer

13 filii autem Nepthali Iasihel et Guni et Asar et Sellum filii Balaa

14 porro filius Manasse Esrihel concubinaeque eius syra peperit Machir patrem Galaad

15 Machir autem accepit uxores filiis suis Happhim et Sepham et habuit sororem nomine Maacha nomen autem secundi Salphaad nataeque sunt Salphaad filiae

16 et peperit Maacha uxor Machir filium vocavitque nomen eius Phares porro nomen fratris eius Sares et filii eius Ulam et Recem

17 filius autem Ulam Badan hii sunt filii Galaad filii Machir filii Manasse

18 soror autem eius Regina peperit virum Decorum et Abiezer et Moola

19 erant autem filii Semida Ahin et Sechem et Leci et Aniam

20 filii autem Ephraim Suthala Bareth filius eius Thaath filius eius Elada filius eius Thaath filius eius et huius filius Zabab

21 et huius filius Suthala et huius filius Ezer et Elad occiderunt autem eos viri Geth indigenae quia descenderant ut invaderent possessiones eorum

22 luxit igitur Ephraim pater eorum multis diebus et venerunt fratres eius ut consolarentur eum

23 ingressusque est ad uxorem suam quae concepit et peperit filium et vocavit nomen eius Beria eo quod in malis domus eius ortus esset

24 filia autem eius fuit Sara quae aedificavit Bethoron inferiorem et superiorem et Ozensara

25 porro filius eius Rapha et Reseph et Thale de quo natus est Thaan

Caput 7

1 porro filii Isachar Thola et Phua Iasub et Samaron quattuor

2 filii Thola Ozi et Raphaia et Ierihel et Iemai et Iebsem et Samuhel principes per domos cognationum suarum de stirpe Thola viri fortissimi numerati sunt in diebus David viginti duo milia sescenti

26 qui genuit Laadan huius quoque filius Ammiud genuit Elisama

27 de quo ortus est Nun qui habuit filium Iosue

28 possessio autem eorum et habitatio Bethel cum filiabus suis et contra orientem Noran ad occidentalem plagam Gazer et filiae eius Sychem quoque cum filiabus suis usque Aza et filias eius

29 iuxta filios quoque Manasse Bethsan et filias eius Thana et filias eius Mageddo et filias eius Dor et filias eius in his habitaverunt filii Ioseph filii Israhel

30 filii Aser Iomna et Iesua et Isui et Baria et Sara soror eorum

31 filii autem Baria Heber et Melchihel ipse est pater Barzaith

32 Heber autem genuit Iephlat et Somer et Otham et Suam sororem eorum

33 filii Iephlat Phosech et Chamaal et Asoth hii filii Iephlat

34 porro filii Somer Ahi et Roaga et Iaba et Aram

35 filii autem Helem fratris eius Supha et Iemna et Selles et Amal

36 filii Supha Sue Arnaphed et Sual et Beri et Iamra

37 Bosor et Od et Samma et Salusa et Iethran et Bera

38 filii Iether Iephonne et Phaspha et Ara

39 filii autem Olla Aree et Anihel et Resia

40 omnes hii filii Aser principes cognationum electi atque fortissimi duces ducum numerus autem eorum aetatis quae apta esset ad bellum viginti sex milia

Caput 8

1 Benjamin autem genuit Bale primogenitum suum Asbal secundum Ohora tertium

2 Nuaha quartum et Rapha quintum

3 fueruntque filii Bale Addaor et Gera et Abiud

4 Abisue quoque et Neman et Ahoe

5 sed et Gera et Sephuphan et Uram

6 hii sunt filii Aod principes cognationum habitantium in Gabaa qui translati sunt in Manath

7 Nooman autem et Achia et Gera ipse transtulit eos et genuit Oza et Ahiud

8 porro Saarim genuit in regione Moab postquam dimisit Usim et Bara uxores suas

9 genuit autem de Edes uxore sua Iobab et Sebia et Mosa et Molchom

10 Iehus quoque et Sechia et Marma hii sunt filii eius principes in familiis suis

11 Meusim vero genuit Abitob et Elphaal

12 porro filii Elphaal Heber et Misaam et Samad hic aedificavit Ono et Lod et filias eius

13 Bara autem et Samma principes cognationum habitantium in Aialon hii fugaverunt habitatores Geth

14 et Haio et Sesac et Ierimoth

15 et Zabadia et Arod et Eder

16 Michahel quoque et Iespha et Ioaa filii Baria

17 et Zabadia et Mosollam et Ezeci et Heber

18 et Iesamari et Iezlia et Iobab filii Elphaal

19 et Iacim et Zechri et Zabdi

20 et Helioenai et Selethai et Helihel

21 et Adaia et Baraia et Samarath filii Semei

22 et Iesphan et Heber et Helihel

23 et Abdon et Zechri et Hanan

24 et Anania et Ailam et Anathothia

25 et Iephdaia et Phanuhel filii Sesac

26 et Samsari et Sooria et Otholia

27 et Iersia et Helia et Zechri filii Ieroam

28 hii patriarchae et cognationum principes qui habitaverunt in Hierusalem

29 in Gabaon autem habitaverunt Abigabaon et nomen uxoris eius Maacha

30 filiusque eius primogenitus Abdon et Sur et Cis et Baal et Nadab

31 Gedor quoque et Ahio et Zacher

32 et Macelloth genuit Samaa habitaveruntque ex adverso fratrum suorum in Hierusalem cum fratribus suis

33 Ner autem genuit Cis et Cis genuit Saul porro Saul genuit Ionathan et Melchisuae et Abinadab et Esbaal

34 filius autem Ionathan Meribbaal et Meribbaal genuit Micha

35 filii Micha Phithon et Melech et Thara et Ahaz

36 et Ahaz genuit Ioadam et Ioadam genuit Almoth et Azmoth et Zamari porro Zamari genuit Mosa

37 et Mosa genuit Baana cuius filius fuit Rapha de quo ortus est Elasa qui genuit Asel

38 porro Asel sex filii fuere his nominibus Ezricam Bochrus Ismahel Saria Abadia Anan omnes hii filii Asel

39 filii autem Esec fratris eius Ulam primogenitus et Us secundus et Eliphalet tertius

40 fueruntque filii Ulam viri robustissimi et magno robore tendentes arcum et multos habentes filios ac nepotes usque ad centum quinquaginta omnes hii filii Benjamin

Caput 9

1 universus ergo Israhel dinumeratus est et summa eorum scripta est in libro regum Israhel et Iuda translaticum sunt in Babylonem propter delictum suum

2 qui autem habitaverunt primi in possessionibus et in urbibus suis Israhel et sacerdotes Levitae et Nathinnei

3 commorati sunt in Hierusalem de filiis Iuda et de filiis Benjamin de filiis quoque Ephraim et Manasse

4 Othei filius Amiud filius Emri filii Omrai filii Bonni de filiis Phares filii Iuda

5 et de Siloni Asaia primogenitus et filii eius

6 de filiis autem Zara Ieuhel et fratres eorum sescenti nonaginta

7 porro de filiis Benjamin Salo filius Mosollam filii Oduia filii Asana

8 et Iobania filius Hieroam et Hela filius Ozi filii Mochori et Mosollam filius Saphathiae filii Rahuhel filii Iebaniae

9 et fratres eorum per familias suas nongenti quinquaginta sex omnes hii principes cognationum per domos patrum suorum

10 de sacerdotibus autem Iedaia Ioiarib et Iachin

11 Azarias quoque filius Helciae filii Mosollam filii Sadoc filii Maraioth filii Ahitob pontifex domus Dei

12 porro Adaias filius Hieroam filii Phasor filii Melchia et Masaia filius Adihel filii Iezra filii Mosollam filii Mosollamoth filii Emmer

13 fratres quoque eorum principes per familias suas mille septingenti sexaginta fortissimi robore ad faciendum opus ministerii in domo Dei

14 de Levitis autem Semeia filius Assub filii Ezricam filii Asebiu de filiis Merari

15 Bacbacar quoque carpentarius et Galal et Mathania filius Micha filii Zechri filii Asaph

16 et Obdia filius Semeiae filii Galal filii Idithun et Barachia filius Asa filii Helcana qui habitavit in atriis Netophathi

17 ianitores autem Sellum et Acub et Telmon et Ahiman et frater eorum Sellum princeps

18 usque ad illud tempus in porta Regis ad orientem observabant per vices suas de filiis Levi

19 Sellum vero filius Core filii Abiasaph filii Core cum fratribus suis et domo patris sui hii sunt Coritae super opera ministerii custodes vestibulorum tabernaculi et familiae eorum per vices castrorum Domini custodientes introitum

20 Finees autem filius Eleazar erat dux eorum coram Domino

21 porro Zaccharias filius Mosollamia ianitor portae tabernaculi testimonii

22 omnes hii electi in ostiarios per portas ducenti duodecim et descripti in villis propriis quos constituerunt David et Samuhel videns in fide sua

23 tam ipsos quam filios eorum in ostiis domus Domini et in tabernaculo vicibus suis

24 per quattuor ventos erant ostiarii id est ad orientem et ad occidentem ad aquilonem et ad austrum

25 fratres autem eorum in viculis morabantur et veniebant in sabbatis suis de tempore usque ad tempus

26 his quattuor Levitis creditus erat omnis numerus ianitorum et erant super exedras et thesauros domus Domini

27 per gyrum quoque templi Domini morabantur in custodiis suis ut cum tempus fuisset ipsi mane aperirent fores

28 de horum grege erant et super vasa ministerii ad numerum enim et inferebantur vasa et efferebantur

29 de ipsis et qui credita habebant utensilia sanctuarii praeerant similia et vino et oleo et turi et aromatibus

30 filii autem sacerdotum unguenta ex aromatibus conficiebant

31 et Matthathias Levites primogenitus Sellum Coritae praefectus erat eorum quae in sartagine frangebantur

32 porro de filiis Caath fratribus eorum super panes erant propositionis ut semper novos per singula sabbata praepararent

33 hii sunt principes cantorum per familias Levitarum qui in exedris morabantur ita ut die et nocte iugiter suo ministerio deservirent

34 capita Levitarum per familias suas principes manserunt in Hierusalem

35 in Gabaon autem commorati sunt pater Gabaon Iaihel et nomen uxoris eius Maacha

36 filius primogenitus eius Abdon et Sur et Cis et Baal et Ner et Nadab

37 Gedor quoque et Ahio et Zaccharias et Macelloth

38 porro Macelloth genuit Semmaam isti habitaverunt e regione fratrum suorum in Hierusalem cum fratribus suis

39 Ner autem genuit Cis et Cis genuit Saul et Saul genuit Ionathan et Melchisuae et Abinadab et Esbaal

40 filius autem Ionathan Meribbaal et Meribbaal genuit Micha

41 porro filii Micha Phiton et Malech et Thara

42 Ahaz autem genuit Iara et Iara genuit Alamath et Azmoth et Zamri et Zamri genuit Mosa

43 Mosa vero genuit Baana cuius filius Raphaia genuit Elasa de quo ortus est Esel

44 porro Esel sex filios habuit his nominibus Ezricam Bochru Ismahel Saria Obdia Anan hii filii Esel

Caput 10

1 Philisthim autem pugnabant contra Israhel fugeruntque viri Israhel Palestinos et ceciderunt vulnerati in monte Gelboe

2 cumque adpropinquassent Philisthei persequentes Saul et filios eius percusserunt Ionathan et Abinadab et Melchisuae filios Saul

3 et adgravatum est proelium contra Saul inveneruntque eum sagittarii et vulneraverunt iaculis

4 et dixit Saul ad armigerum suum evagina gladium tuum et interfice me ne forte veniant incircumcisi isti et inludant mihi noluit autem armiger eius hoc facere timore perterritus arripuit igitur Saul ense et inruit in eum

5 quod cum vidisset armiger eius videlicet mortuum esse Saul inruit etiam ipse in gladium suum et mortuus est

6 interiit ergo Saul et tres filii eius et omnis domus illius pariter concidit

7 quod cum vidissent viri Israhel qui habitabant in caespribus fugerunt et Saul ac filii eius mortuis dereliquerunt urbes suas et huc illucque dispersi sunt veneruntque Philisthim et habitaverunt in eis

8 die igitur altero detrahentes Philisthim spolia caesorum invenerunt Saul et filios eius iacentes in monte Gelboe

9 cumque spoliassent eum et amputassent caput armisque nudassent miserunt in terram suam ut circumferretur et ostenderetur idolorum templis et populis

10 arma autem eius consecraverunt in fano dei sui et caput adfixerunt in templo Dagon

11 hoc cum audissent viri Iabesgalaad omnia scilicet quae Philisthim fecerunt super Saul

12 consurrexerunt singuli virorum fortium et tulerunt cadavera Saul et filiorum eius adtuleruntque ea in Iabes et sepelierunt ossa eorum subter quercum quae erat in Iabes et ieiunaverunt septem diebus

13 mortuus est ergo Saul propter iniquitates suas eo quod praevaricatus sit mandatum Domini quod praeceperat et non custodierit illud sed insuper etiam pythonissam consuluerit

14 nec speraverit in Domino propter quod et interfecit eum et transtulit regnum eius ad David filium Isai

Caput 11

1 congregatus est igitur omnis Israhel ad David in Hebron dicens os tuum sumus et caro tua

2 heri quoque et nudius tertius cum adhuc regnaret Saul tu eras qui educebas et introducebas Israhel tibi enim dixit Dominus Deus tuus tu pasces populum meum Israhel et tu eris princeps super eum

3 venerunt ergo omnes maiores natu Israhel ad regem in Hebron et iniit David cum eis foedus coram Domino unxeruntque eum regem super Israhel iuxta sermonem Domini quem locutus est in manu Samuhel

4 abiit quoque David et omnis Israhel in Hierusalem haec est Iebus ubi erant Iebusei habitatores terrae

5 dixeruntque qui habitabant in Iebus ad David non ingredieris huc porro David cepit arcem Sion quae est civitas David

6 dixitque omnis qui percusserit Iebuseum in primis erit princeps et dux ascendit igitur primus Ioab filius Sarviae et factus est princeps

7 habitavit autem David in arce et idcirco appellata est civitas David

8 aedificavitque urbem in circuitu a Mello usque ad gyrum Ioab autem reliqua urbis extruxit

9 proficiebatque David vadens et crescens et Dominus exercituum erat cum eo

10 hii principes virorum fortium David qui adiuverunt eum ut rex fieret super omnem Israhel iuxta verbum Domini quod locutus est ad Israhel

11 et iste numerus robustorum David Iesbaam filius Achamoni princeps inter triginta iste levavit hastam suam super trecentos vulneratos una vice

12 et post eum Eleazar filius patrum eius Ahoites qui erat inter tres potentes

13 iste fuit cum David in Aphesdommim quando Philisthim congregati sunt ad locum illum in proelium et erat ager regionis illius plenus hordeo fugeratque populus a facie Philisthinorum

14 hic stetit in medio agri et defendit eum cumque percussisset Philistheos dedit Dominus salutem magnam populo suo

15 descenderunt autem tres de triginta principibus ad petram in qua erat David ad speluncam Odollam quando Philisthim fuerant castrametati in valle Raphaim

16 porro David erat in praesidio et statio Philisthinorum in Bethleem

17 desideravit igitur David et dixit o si quis daret mihi aquam de cisterna Bethleem quae est in porta

18 tres ergo isti per media castra Philisthinorum perrexerunt et hauserunt aquam de cisterna Bethleem quae erat in porta et adtulerunt ad David ut biberet qui noluit sed magis libavit illam Domino

19 dicens absit ut in conspectu Dei mei hoc faciam et sanguinem virorum istorum bibam quia in periculo animarum suarum adtulerunt mihi aquam et ob hanc causam noluit bibere haec fecerunt tres robustissimi

20 Abisai quoque frater Ioab ipse erat princeps trium et ipse levavit hastam suam contra trecentos vulneratos et ipse erat inter tres nominatissimus

21 inter tres secundos inclitus et princeps eorum verumtamen usque ad tres primos non pervenerat

22 Banaia filius Ioiadae viri robustissimi qui multa opera perpetrarat de Capsehel ipse percussit duos Arihel Moab et ipse descendit et interfecit leonem in media cisterna tempore nivis

23 et ipse percussit virum aegyptium cuius statura erat quinque cubitorum et habebat lanceam ut liciatorium texentium descendit ergo ad eum cum virga et rapuit hastam quam tenebat manu et interfecit eum hasta sua

24 haec fecit Banaia filius Ioiada qui erat inter tres robustos nominatissimus

25 inter triginta primus verumtamen ad tres usque non pervenerat posuit autem eum David ad auriculam suam

26 porro fortissimi in exercitu Asahel frater Ioab et Eleanan filius patrum eius de Bethleem

27 Semmoth Arorites Helles Phallonites

28 Iras filius Acces Thecutes Abiezer Anathothites

29 Sobbochai Asothites Ilai Ahoites

30 Marai Netophathites Heled filius Baana Netophathites

31 Ethai filius Ribai de Gabaath filiorum Benjamin Banaia Pharathonites

32 Uri de torrente Gaas Abial Arabathites Azmoth Bauramites Eliaba Salabonites

33 filii Asom Gezonites Jonathan filius Segar Ararites

34 Ahiam filius Sachar Ararites

35 Eliphal filius Ur

36 Apher Mechurathites Ahia Phellonites

37 Asrai Carmelites Noorai filius Azbi

38 Iohel frater Nathan Mabbar filius Agarai

39 Sellec Ammonites Noorai Berothites armiger Ioab filii Sarviae

40 Iras Iethreus Gareb Iethreus

41 Urias Ettheus Zabab filius Ooli

42 Adina filius Seza Rubenites princeps Rubenitarum et cum eo triginta

43 Hanan filius Maacha et Iosaphat Mathanites

44 Ozias Astharothites Semma et Iaihel filii Hotam Aroerites

45 Iedihel filius Samri et Ioha frater eius Thosaites

46 Elihel Maumites et Ieribai et Iosaia filii Elnaem et Iethma Moabites

47 Elihel et Obed et Iasihel de Masobia

Caput 12

1 hii quoque venerunt ad David in Siceleg cum adhuc fugeret Saul filium Cis qui erant fortissimi et egregii pugnatore

2 tendentes arcum et utraque manu fundis saxa iacentes et dirigentes sagittas de fratribus Saul ex Benjamin

3 princeps Ahiezer et Ioas filii Sammaa Gabathites et Iazihel et Phallet filii Azmoth et Baracha et Ieu Anathothites

4 Samaias quoque Gabaonites fortissimus inter triginta et super triginta Hieremias et Iezihel et Iohanan et Iezbad Gaderothites

5 Eluzai et Ierimuth et Baalia et Samaria et Saphatia Araphites

6 Helcana et Iesia et Azrahel et Ioezer et Iesbaam de Careim

7 Ioeela quoque et Zabadia filii Ieroam de Gedor

8 sed et de Gaddi transfugerunt ad David cum lateret in deserto viri robustissimi et pugnatore optimi tenentes clypeum et hastam facies eorum quasi facies leonis et veloces quasi capreae in montibus

9 Ezer princeps Obdias secundus Eliab tertius

10 Masmana quartus Hieremias quintus

11 Hetthi sextus Helihel septimus

12 Iohanan octavus Helzebad nonus

13 Hieremias decimus Bachannai undecimus

14 hii de filiis Gad principes exercitus novissimus centum militibus praeerat et maximus mille

15 isti sunt qui transierunt Iordanem mense primo quando inundare consuevit super ripas suas et omnes fugaverunt qui morabantur in vallibus ad orientalem plagam et occidentalem

16 venerunt autem et de Benjamin et de Iuda ad praesidium in quo morabatur David

17 egressusque est David obviam eis et ait si pacifice venistis ad me ut auxiliemini mihi cor meum iungatur vobis si autem insidiamini mihi pro adversariis meis cum ego iniquitatem in manibus non habeam videat Deus patrum nostrorum et iudicet

18 spiritus vero induit Amessai principem inter triginta et ait tui sumus o David et tecum fili Isai pax pax tibi et pax adiutoribus tuis te enim adiuvat Deus tuus suscepit ergo eos David et constituit principes turmae

19 porro de Manasse transfugerunt ad David quando veniebat cum Philisthim adversum Saul ut pugnaret et non dimicavit cum eis quia inito consilio remiserunt eum principes Philisthinorum dicentes periculo capitis nostri revertetur ad dominum suum Saul

20 quando igitur reversus est in Siceleg transfugerunt ad eum de Manasse Ednas et Iozabad et Iedihel et Michahel et Iozabad et Heliu et Salathi principes milium in Manasse

21 hii prae buerunt auxilium David adversum latrunculos omnes enim erant viri fortissimi et facti sunt principes in exercitu

22 sed et per singulos dies veniebant ad David ad auxiliandum ei usque dum fieret grandis numerus quasi exercitus Dei

23 iste quoque est numerus principum exercitus qui venerunt ad David cum esset in Hebron ut transferrent regnum Saul ad eum iuxta verbum Domini

24 filii Iuda portantes clypeum et hastam sex milia octingenti expediti ad proelium

25 de filiis Symeon virorum fortissimorum ad pugandum septem milia centum

26 de filiis Levi quattuor milia sescenti

27 Ioiada quoque princeps de stirpe Aaron et cum eo tria milia septingenti

28 Sadoc etiam puer egregiae indolis et domus patris eius principes viginti duo

29 de filiis autem Benjamin fratribus Saul tria milia magna enim pars eorum adhuc sequebatur domum Saul

30 porro de filiis Ephraim viginti milia octingenti fortissimi robore viri nominati in cognationibus suis

31 et ex dimidia parte tribus Manasse decem et octo milia singuli per nomina sua venerunt ut constituerent regem David

32 de filiis quoque Isachar viri eruditi qui norant singula tempora ad praeciendum quid facere deberet Israhel principes ducenti omnis autem reliqua tribus eorum consilium sequebatur

33 porro de Zabulon qui egrediebantur ad proelium et stabant in acie instructi armis bellicis quinquaginta milia venerunt in auxilium non in corde duplici

34 et de Nepthali principes mille et cum eis instructa clypeo et hasta triginta septem milia

35 de Dan etiam praeparata ad proelium viginti octo milia sescentorum

36 et de Aser egredientes ad pugnam et in acie provocantes quadraginta milia

37 trans Iordanem autem de filiis Ruben et Gad et dimidia parte tribus Manasse instructa armis bellicis centum viginti milia

38 omnes isti viri bellatores et expediti ad pugandum corde perfecto venerunt in Hebron ut constituerent regem David super universum Israhel sed et omnes reliqui ex Israhel uno corde erant ut rex fieret David

39 fueruntque ibi apud David tribus diebus comedentes et bibentes praeparaverunt enim eis fratres sui

40 sed et qui iuxta eos erant usque ad Isachar et Zabulon et Nepthalim adferebant panes in asinis et camelis et mulis et bubus ad vescendum farinam palatas uvam passam vinum oleum boves arietes ad omnem copiam gaudium quippe erat in Israhel

Caput 13

1 iniit autem consilium David cum tribunis et centurionibus et universis principibus

2 et ait ad omnem coetum Israhel si placet vobis et a Domino Deo nostro egreditur sermo quem loquor mittamus ad fratres nostros reliquos in universas regiones Israhel et ad sacerdotes et Levitas qui habitant in suburbanis urbium ut congregentur ad nos

3 et reducamus arcam Dei nostri ad nos non enim requisivimus eam in diebus Saul

4 et respondit universa multitudo ut ita fieret placuerat enim sermo omni populo

5 congregavit ergo David cunctum Israhel a Sior Aegypti usque dum ingrediatis Emath ut adduceret arcam Dei de Cariathiarim

6 et ascendit David et omnis vir Israhel ad collem Cariathiarim quae est in Iuda ut adferrent inde arcam Dei Domini sedentis super cherubin ubi invocatum est nomen eius

7 inposueruntque arcam Dei super plaustrum novum de domo Aminadab Oza autem et fratres eius minabant plaustrum

8 porro David et universus Israhel ludebant coram Deo omni virtute in canticis et in citharis et psalteriis et tympanis et cymbalis et tubis

9 cum autem pervenissent ad aream Chidon tetendit Oza manum suam ut sustentaret arcam bos quippe lasciviens paululum inclinaverat eam

10 iratus est itaque Dominus contra Ozam et percussit eum eo quod contigisset arcam et mortuus est ibi coram Deo

11 contristatusque David eo quod divisisset Dominus Ozam vocavit locum illum Divisio Oza usque in praesentem diem

12 et timuit Deum tunc temporis dicens quomodo possum ad me introducere arcam Dei

13 et ob hanc causam non eam adduxit ad se hoc est in civitatem David sed avertit in domum Obededom Getthei

14 mansit ergo arca Dei in domo Obededom tribus mensibus et benedixit Dominus domui eius et omnibus quae habebat

Caput 14

1 misit quoque Hiram rex Tyri nuntios ad David et ligna cedrina et artifices parietum lignorumque ut aedificarent ei domum

2 cognovitque David eo quod confirmasset eum Dominus in regem super Israhel et sublevatum esset regnum suum super populum eius Israhel

3 accepit quoque David alias uxores in Hierusalem genuitque filios et filias

4 et haec nomina eorum qui nati sunt ei in Hierusalem Sammu et Sobab Nathan et Salomon

5 Iebar et Helisu et Eliphaleth

6 Noga quoque et Napheg et Iaphiae

7 Elisama et Baliada et Eliphaleth

8 audientes autem Philisthim eo quod unctus esset David in regem super universum Israhel ascenderunt omnes ut quaererent eum quod cum audisset David egressus est obviam eis

9 porro Philisthim venientes diffusi sunt in valle Raphaim

10 consuluitque David Deum dicens si ascendam ad Philistheos si trades eos in manu mea et dixit ei Dominus ascende et tradam eos in manu tua

11 cumque illi ascendissent in Baalpharasim percussit eos ibi David et dixit divisit Deus inimicos meos per manum meam sicuti dividuntur aquae et idcirco vocatum est nomen loci illius Baalpharasim

12 dereliqueruntque ibi deos suos quos David iussit exuri

13 alia etiam vice Philisthim intruerunt et diffusi sunt in valle

14 consuluitque rursum David Deum et dixit ei Deus non ascendas post eos recede ab eis et venies contra illos ex adverso pirorum

15 cumque audieris sonitum gradientis in cacumine pirorum tunc egredieris ad bellum egressus est enim Deus ante te ut percutiat castra Philisthim

16 fecit ergo David sicut praeceperat ei Deus et percussit castra Philisthinorum de Gabaon usque Gazera

17 divulgatumque est nomen David in universis regionibus et Dominus dedit pavorem eius super omnes gentes

Caput 15

1 fecit quoque sibi domos in civitate David et aedificavit locum arcae Dei tetenditque ei tabernaculum

2 tunc dixit David illicitum est ut a quocumque portetur arca Dei nisi a Levitis quos elegit Dominus ad portandum eam et ad ministrandum sibi usque in aeternum

3 congregavitque universum Israhel in Hierusalem ut adferretur arca Dei in locum suum quem praeparaverat ei

4 necnon et filios Aaron et Levitas

5 de filiis Caath Urihel princeps fuit et fratres eius centum viginti

6 de filiis Merari Asaia princeps et fratres eius ducenti viginti

7 de filiis Gersom Iohel princeps et fratres eius centum triginta

8 de filiis Elisaphan Semeias princeps et fratres eius ducenti

9 de filiis Hebron Elihel princeps et fratres eius octoginta

10 de filiis Ozihel Aminadab princeps et fratres eius centum duodecim

11 vocavitque David Sadoc et Abiathar sacerdotes et Levitas Urihel Asaiam Iohel Semeiam Elihel et Aminadab

12 et dixit ad eos vos qui estis principes familiarum leviticarum sanctificamini cum fratribus vestris et adferite arcam Domini Dei Israhel ad locum qui ei praeparatus est

13 ne ut a principio quia non eratis praesentes percussit nos Dominus sic et nunc fiat illicitum quid nobis agentibus

14 sanctificati sunt ergo sacerdotes et Levitae ut portarent arcam Domini Dei Israhel

15 et tulerunt filii Levi arcam Dei sicut praeceperat Moses iuxta verbum Domini umeris suis in vectibus

16 dixit quoque David principibus Levitarum ut constituerent de fratribus suis cantores in organis musicorum nablīs videlicet et lyris et cymbalis ut resonaret in excelsum sonitus laetitiae

17 constitueruntque Levitas Heman filium Iohel et de fratribus eius Asaph filium Barachiae de filiis vero Merari fratribus eorum Ethan filium Casaiae

18 et cum eis fratres eorum in secundo ordine Zachariam et Ben et Iazihel et Semiramo et Iahihel et Ani Eliab et Banaam et Maasiam et Matthathiam et Eliphalu et Macheniam et Obedom et Ieihel ianitores

19 porro cantores Heman Asaph et Ethan in cymbalis aeneis concrepantes

20 Zacharias autem et Ozihel et Semiramo et Iahihel et Ani et Eliab et Maasias et Banaas in nablīs arcana cantabant

21 porro Matthathias et Eliphalu et Machenias et Obedom et Ieihel et Ozaziu in citharis pro octava canebant epinikion

22 Chonenias autem princeps Levitarum prophetiae praeerat ad praecinendam melodiam erat quippe valde sapiens

23 et Barachias et Helcana ianitores arcae

24 porro Sebenias et Iosaphat et Nathanahel et Amasai et Zacharias et Banaas et Eliezer sacerdotes clangebant tubis coram arca Dei et Obedom et Ahias erant ianitores arcae

25 igitur David et maiores natu Israhel et tribuni ierunt ad deportandam arcam foederis Domini de domo Obedom cum laetitia

26 cumque adiuvisset Deus Levitas qui portabant arcam foederis Domini immolabantur septem tauri et septem arietes

27 porro David erat indutus stola byssina et universi Levitae qui portabant arcam cantoresque et Chonenias princeps prophetiae inter cantores David autem indutus erat etiam ephod lineo

28 universusque Israhel deducebant arcam foederis Domini in iubilo et sonitu bucinā et tubis et cymbalis et nablīs et citharis concrepantes

29 cumque pervenisset arca foederis Domini usque ad civitatem David Michol filia Saul prospiciens per fenestram vidit regem David saltantem atque ludentem et despexit eum in corde suo

Caput 16

1 adtulerunt igitur arcam Dei et constituerunt eam in medio tabernaculi quod tetenderat ei David et obtulerunt holocausta et pacifica coram Deo

2 cumque conplesset David offerens holocausta et pacifica benedixit populo in nomine Domini

3 et divisit universis per singulos a viro usque ad mulierem tortam panis et partem assae carnis bubulae et frixam oleo similam

4 constituitque coram arca Domini de Levitis qui ministrarent et recordarentur operum eius et glorificarent atque laudarent Dominum Deum Israhel

5 Asaph principem et secundum eius Zachariam porro Iahihel et Semiramo et Ieihel et Matthathiam et Eliab et Banaam et Obedom et Ieihel super organa psalterii et lyras Asaph autem ut cymbalis personaret

6 Banaam vero et Azihel sacerdotes canere tuba iugiter coram arca foederis Domini

7 in illo die fecit David principem ad confitendum Domino Asaph et fratres eius

8 confitemini Domino invocate nomen eius notas facite in populis adinventiones illius

9 canite ei et psallite et narrate omnia mirabilia eius

10 laudate nomen sanctum eius laetetur cor quaerentium Dominum

11 quaerite Dominum et virtutem eius quaerite faciem eius semper

12 recordamini mirabilium eius quae fecit signorum illius et iudiciorum oris eius

13 semen Israhel servi eius filii Iacob electi illius

14 ipse Dominus Deus noster in universa terra iudicia eius

15 recordamini in sempiternum pacti eius sermonis quem praecepit in mille generationes

16 quem pepigit cum Abraham et iuramenti illius cum Isaac

17 et constituit illud Iacob in praeceptum et Israhel in pactum sempiternum

18 dicens tibi dabo terram Chanaan funiculum hereditatis vestrae

19 cum essent pauci numero parvi et coloni eius

20 et transierunt de gente in gentem et de regno ad populum alterum

21 non dimisit quemquam calumniari eos sed increpuit pro eis reges

22 nolite tangere christos meos et in prophetis meis nolite malignari

23 canite Domino omnis terra adnuntiate ex die in diem salutare eius

24 narrate in gentibus gloriam eius in cunctis populis mirabilia illius

25 quia magnus Dominus et laudabilis nimis et horribilis super omnes deos

26 omnes enim dii populorum idola Dominus autem caelos fecit

27 confessio et magnificentia coram eo fortitudo et gaudium in loco eius

28 adferre Domino familiae populorum adferre Domino gloriam et imperium

29 date Domino gloriam nomini eius levate sacrificium et venite in conspectu eius et adorate Dominum in decore sancto

30 commoveatur a facie illius omnis terra ipse enim fundavit orbem immobilem

31 laetentur caeli et exultet terra et dicant in nationibus Dominus regnavit

32 tonet mare et plenitudo eius exultent agri et omnia quae in eis sunt

33 tunc laudabunt ligna saltus coram Domino quia venit iudicare terram

34 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius

35 et dicite salva nos Deus salvator noster et congrega nos et erue de gentibus ut confiteamur nomini sancto tuo et exultemus in carminibus tuis

36 benedictus Dominus Deus Israhel ab aeterno usque in aeternum et dicat omnis populus amen et hymnus Domino

37 dereliquit itaque ibi coram arca foederis Domini Asaph et fratres eius ut ministrarent in conspectu arcae iugiter per singulos dies et vices suas

38 porro Obededom et fratres eius sexaginta octo et Obededom filium Idithun et Osa constituit ianitores

39 Sadoc autem sacerdotem et fratres illius sacerdotes coram tabernaculo Domini in excelso quod erat in Gabaon

40 ut offerrent holocausta Domino super altare holocaustomatis iugiter mane et vespere iuxta omnia quae scripta sunt in lege Domini quam praecepit Israheli

41 et post eum Heman et Idithun et reliquos electos unumquemque vocabulo suo ad confitendum Domino quoniam in aeternum misericordia eius

42 Heman quoque et Idithun canentes tuba et quatientes cymbala et omnia musicorum organa ad canendum Deo filios autem Idithun fecit esse portarios

43 reversusque est omnis populus in domum suam et David ut benediceret etiam domui suae

2 et ait Nathan ad David omnia quae in corde tuo sunt fac Deus enim tecum est

3 igitur nocte illa factus est sermo Dei ad Nathan dicens

4 vade et loquere David servo meo haec dicit Dominus non aedificabis tu mihi domum ad habitandum

5 neque enim mansi in domo ex eo tempore quo eduxi Israhel usque ad hanc diem sed fui semper mutans loca tabernaculi et in tentorio

6 manens cum omni Israhel numquid locutus sum saltem uni iudicum Israhel quibus praeceperam ut pascere populum meum et dixi quare non aedificastis mihi domum cedrinam

7 nunc itaque sic loqueris ad servum meum David haec dicit Dominus exercituum ego tuli te cum in pascuis sequeris gregem ut esses dux populi mei Israhel

8 et fui tecum quocumque perrexisti et interfeci omnes inimicos tuos coram te fecique tibi nomen quasi unius magnorum qui celebrantur in terra

9 et dedi locum populo meo Israhel plantabitur et habitabit in eo et ultra non commovebitur nec filii iniquitatis adterent eos sicut a principio

10 ex diebus quibus dedi iudices populo meo Israhel et humiliavi universos inimicos tuos adnuntio ergo tibi quod aedificaturus sit domum tibi Dominus

11 cumque impleveris dies tuos ut vadas ad patres tuos suscitabo semen tuum post te quod erit de filiis tuis et stabiliam regnum eius

12 ipse aedificabit mihi domum et firmabo solium eius usque in aeternum

13 ego ero ei in patrem et ipse erit mihi in filium et misericordiam meam non auferam ab eo sicut abstuli ab eo qui ante te fuit

14 et statuam eum in domo mea et in regno meo usque in sempiternum et thronus eius erit firmissimus in perpetuum

15 iuxta omnia verba haec et iuxta universam visionem istam sic locutus est Nathan ad David

16 cumque venisset rex David et sedisset coram Domino dixit quis ego sum Domine Deus et quae domus mea ut praestares mihi talia

17 sed et hoc parum visum est in conspectu tuo ideoque locutus es super domum servi tui etiam in futurum et fecisti me spectabilem super omnes homines Domine Deus meus

18 quid ultra addere potest David cum ita glorificaveris servum tuum et cognoveris eum

19 Domine propter famulum tuum iuxta cor tuum fecisti omnem magnificentiam hanc et nota esse voluisti universa magnalia

20 Domine non est similis tui et non est alius deus absque te ex omnibus quos audivimus auribus nostris

21 quis autem est alius ut populus tuus Israhel gens una in terra ad quam perrexit Deus ut liberaret et faceret populum sibi et magnitudine sua atque terroribus eiceret nationes a facie eius quem de Aegypto liberarat

22 et posuisti populum tuum Israhel tibi in populum usque in aeternum et tu Domine factus es Deus eius

Caput 17

1 cum autem habitaret David in domo sua dixit ad Nathan prophetam ecce ego habito in domo cedrina arca autem foederis Domini sub pellibus est

23 nunc igitur Domine sermo quem locutus es famulo tuo et super domum eius confirmetur in perpetuum et fac sicut locutus es

24 permaneatque et magnificetur nomen tuum usque in sempiternum et dicatur Dominus exercituum Deus Israhel et domus David servi eius permanens coram eo

25 tu enim Domine Deus meus revelasti auriculam servi tui ut aedificares ei domum et idcirco invenit servus tuus fiduciam ut oret coram te

26 nunc ergo Domine tu es Deus et locutus es ad servum tuum tanta beneficia

27 et coepisti benedicere domui servi tui ut sit semper coram te te enim Domine benedicente benedicta erit in perpetuum

Caput 18

1 factum est autem post haec ut percuteret David Philisthim et humiliaret eos et tolleret Geth et filias eius de manu Philisthim

2 percuteretque Moab et fierent Moabitae servi David offerentes ei munera

3 eo tempore percussit David etiam Adadezer regem Suba regionis Emath quando perrexit ut dilataret imperium suum usque ad flumen Eufraten

4 cepit ergo David mille quadrigas eius et septem milia equites ac viginti milia virorum peditum subnervavitque omnes equos curruum exceptis centum quadrigis quas reservavit sibi

5 supervenit autem et Syrus damascenus ut auxilium praeberet Adadezer regi Suba sed et huius percussit David viginti duo milia virorum

6 et posuit milites in Damasco ut Syria quoque serviret sibi et offerret munera adiuvitque eum Dominus in cunctis ad quae perrexerat

7 tulit quoque David faretras aureas quas habuerant servi Adadezer et adtulit eas in Hierusalem

8 necnon de Thebath et Chun urbibus Adadezer aeris plurimum de quo fecit Salomon mare aeneum et columnas et vasa aenea

9 quod cum audisset Thou rex Emath percussisse videlicet David omnem exercitum Adadezer regis Suba

10 misit Aduram filium suum ad regem David ut postularet ab eo pacem et congratularetur ei eo quod expugnasset et percussisset Adadezer adversarius quippe Thou erat Adadezer

11 sed et omnia vasa aurea et argentea et aenea consecravit rex David Domino cum argento et auro quod tulerat ex universis gentibus tam de Idumea et Moab et filiis Ammon quam de Philisthim et Amalech

12 Abisai vero filius Sarviae percussit Edom in valle Salinarum decem et octo milia

13 et constituit in Edom praesidium ut serviret Idumea David salvavitque Dominus David in cunctis ad quae perrexerat

14 regnavit ergo David super universum Israhel et faciebat iudicium atque iustitiam cuncto populo suo

15 porro Ioab filius Sarviae erat super exercitum et Iosaphat filius Ahilud a commentariis

16 Sadoc autem filius Ahitob et Ahimelech filius Abiathar sacerdotes et Susa scriba

17 Banaias vero filius Ioiada super legiones Cherethi et Felethi porro filii David primi ad manum regis

Caput 19

1 accidit autem ut moreretur Naas rex filiorum Ammon et regnaret filius eius pro eo

2 dixitque David faciam misericordiam cum Hanon filio Naas praestitit enim pater eius mihi gratiam misitque David nuntios ad consolandum eum super morte patris sui qui cum pervenissent in terram filiorum Ammon ut consolarentur Hanon

3 dixerunt principes filiorum Ammon ad Hanon tu forsitan putas quod David honoris causa in patrem tuum miserit qui consolentur te nec animadvertis quod ut explorent et investigent et scrutentur terram tuam venerint ad te servi eius

4 igitur Hanon pueros David decalvavit et rasis et praecidit tunicas eorum a natibus usque ad pedes et dimisit eos

5 qui cum abissent et hoc mandassent David misit in occursum eorum grandem enim contumeliam sustinuerant et praecepit ut manerent in Hiericho donec cresceret barba eorum et tunc reverterentur

6 videntes autem filii Ammon quod iniuriam fecissent David tam Hanon quam reliquos populus miserunt mille talenta argenti ut conducerent sibi de Mesopotamia et de Syria Macha et de Suba currus et equites

7 conduxeruntque triginta duo milia curruum et regem Macha cum populo eius qui cum venissent castrametati sunt e regione Medaba filii quoque Ammon congregati de urbibus suis venerunt ad bellum

8 quod cum audisset David misit Ioab et omnem exercitum virorum fortium

9 egressique filii Ammon direxerunt aciem iuxta portam civitatis reges autem qui ad auxilium venerant separatim in agro steterunt

10 igitur Ioab intellegens bellum et ex adverso et post tergum contra se fieri elegit viros fortissimos de universo Israhel et perrexit contra Syrum

11 reliquam autem partem populi dedit sub manu Abisai fratris sui et perrexerunt contra filios Ammon

12 dixitque si vicerit me Syrus auxilio eris mihi sin autem superaverint te filii Ammon ero tibi in praesidium

13 confortare et agamus viriliter pro populo nostro et pro urbibus Dei nostri Dominus autem quod in conspectu suo bonum est faciet

14 perrexit ergo Ioab et populus qui cum eo erat contra Syrum ad proelium et fugavit eos

15 porro filii Ammon videntes quod fugisset Syrus ipsi quoque fugerunt Abisai fratrem eius et ingressi sunt civitatem reversusque est etiam Ioab in Hierusalem

16 videns autem Syrus quod cecidisset coram Israhel misit nuntios et adduxit Syrum qui erat trans Fluvium Sophach autem princeps militiae Adadezer erat dux eorum

17 quod cum nuntiatum esset David congregavit universum Israhel et transivit Iordanem inruitque in eos et direxit ex adverso aciem illis contra pugnantibus

18 fugit autem Syrus Israhel et interfecit David de Syris septem milia curruum et quadraginta milia peditum et Sophach exercitus principem

19 videntes autem servi Adadezer se ab Israhel esse superatos transfugerunt ad David et servierunt ei noluitque ultra Syria auxilium praebere filiis Ammon

Caput 20

1 factum est autem post anni circulum eo tempore quo solent reges ad bella procedere congregavit Ioab exercitum et robur militiae et vastavit terram filiorum Ammon perrexitque et obsedit Rabba porro David manebat in Hierusalem quando Ioab percussit Rabba et destruxit eam

2 tulit autem David coronam Melchom de capite eius et invenit in ea auri pondo talentum et pretiosissimas gemmas fecitque sibi inde diadema manubias quoque urbis plurimas tulit

3 populum autem qui erat in ea eduxit et fecit super eos tribulas et trahas et ferrata carpenta transire ita ut dissicarentur et contererentur sic fecit David cunctis urbibus filiorum Ammon et reversus est cum omni populo suo in Hierusalem

4 post haec initum est bellum in Gazer adversus Philistheos in quo percussit Sobbochai Usathites Saphai de genere Raphaim et humiliavit eos

5 aliud quoque bellum gestum est adversum Philistheos in quo percussit Adeodatus filius Saltus Lehemites fratrem Goliath Getthei cuius hastae lignum erat quasi liciatorium textentium

6 sed et aliud bellum accidit in Geth in quo fuit homo longissimus habens digitos senos id est simul viginti quattuor qui et ipse de Rapha fuerat stirpe generatus

7 hic blasphemavit Israhel et percussit eum Jonathan filius Sammaa fratris David sunt filii

8 Rapha in Geth qui ceciderunt in manu David et servorum eius

Caput 21

1 consurrexit autem Satan contra Israhel et incitavit David ut numeraret Israhel

2 dixitque David ad Ioab et ad principes populi ite et numerate Israhel a Bersabee usque Dan et adferte mihi numerum ut sciam

3 responditque Ioab augeat Dominus populum suum centuplum quam sunt nonne domine mi rex omnes servi tui sunt quare hoc quaerit dominus meus quod in peccatum reputetur Israheli

4 sed sermo regis magis praevaluit egressusque est Ioab et circuivit universum Israhel et reversus est Hierusalem

5 deditque David numerum eorum quos circumierat et inventus est omnis Israhel numerus mille milia et centum milia virorum educantium gladium de Iuda autem trecenta septuaginta milia bellatorum

6 nam Levi et Benjamin non numeravit eo quod invitus exsequeretur regis imperium

7 displicuit autem Deo quod iussum erat et percussit Israhel

8 dixitque David ad Deum peccavi nimis ut hoc facerem obsecro aufer iniquitatem servi tui quia insipienter egi

9 et locutus est Dominus ad Gad videntem David dicens

10 vade et loquere ad David et dic haec dicit Dominus trium tibi optionem do unum quod volueris elige et faciam tibi

11 cumque venisset Gad ad David dixit ei haec dicit Dominus elige quod volueris

12 aut tribus annis pestilentiam aut tribus mensibus fugere te hostes tuos et gladium eorum non posse evadere aut tribus diebus gladium Domini et mortem versari in terra et angelum Domini interficere in universis finibus Israhel nunc igitur vide quid respondeam ei qui misit me

13 et dixit David ad Gad ex omni parte me angustiae premunt sed melius mihi est ut incidam in manus Domini quia multae sunt miserationes eius quam in manus hominum

14 misit ergo Dominus pestilentiam in Israhel et ceciderunt de Israhel septuaginta milia virorum

15 misit quoque angelum in Hierusalem ut percuteret eam cumque percuteretur vidit Dominus et misertus est super magnitudinem mali et imperavit angelo qui percutiebat sufficit iam cesset manus tua porro angelus Domini stabat iuxta aream Ornan Iebusei

16 levansque David oculos suos vidit angelum Domini stantem inter terram et caelum et evaginatum gladium in manu eius et versum contra Hierusalem et ceciderunt tam ipse quam maiores natu vestiti ciliciis et proni in terram

17 dixitque David ad Deum nonne ego sum qui iussi ut numeraretur populus ego qui peccavi ego qui malum feci iste grex quid commervit Domine Deus meus vertatur obsecro

manus tua in me et in domum patris mei populus autem tuus non percutiatur

18 angelus autem Domini praecepit Gad ut diceret David et ascenderet extrueretque altare Domino Deo in area Ornan Iebusei

19 ascendit ergo David iuxta sermonem Gad quem locutus fuerat ex nomine Domini

20 porro Ornan cum suspexisset et vidisset angelum quattuorque filii eius cum eo absconderunt se nam eo tempore terebat in area triticum

21 igitur cum venisset David ad Ornan conspexit eum Ornan et processit ei obviam de area et adoravit illum pronus in terram

22 dixitque ei David da mihi locum areae tuae ut aedificem in ea altare Domini ita ut quantum valet argenti accipias et cesset plaga a populo

23 dixit autem Ornan ad David tolle et faciat dominus meus rex quodcumque ei placet sed et boves do in holocaustum et tribulas in ligna et triticum in sacrificium omnia libens praebeo

24 dixitque ei rex David nequaquam ita fiet sed argentum dabo quantum valet neque enim tibi auferre debeo et sic offerre Domino holocausta gratuita

25 dedit ergo David Ornan pro loco siclos auri iustissimi ponderis sescentos

26 et aedificavit ibi altare Domino obtulitque holocausta et pacifica et invocavit Dominum et exaudivit eum in igne de caelo super altare holocausti

27 praecepitque Dominus angelo et convertit gladium suum in vaginam

28 protinus ergo David videns quod exaudisset eum Dominus in area Ornan Iebusei immolavit ibi victimas

29 tabernaculum autem Domini quod fecerat Moses in deserto et altare holocaustorum ea tempestate erat in excelso Gabaon

30 et non praevaluit David ire ad altare ut ibi obsecraret Deum nimio enim fuerat timore perterritus videns gladium angeli Domini

Caput 22

1 dixitque David haec est domus Dei et hoc altare in holocaustum Israhel

2 et praecepit ut congregarentur omnes proselyti de terra Israhel et constituit ex eis latomos ad caedendos lapides et poliendos ut aedificaretur domus Dei

3 ferrum quoque plurimum ad clavos ianuarum et ad commissuras atque iuncturas praeparavit David et aeris pondus innumerabile

4 ligna quoque cedrina non poterant aestimari quae Sidonii et Tyrii deportaverant ad David

5 et dixit David Salomon filius meus puer parvulus est et delicatus domus autem quam aedificari volo Domino talis

esse debet ut in cunctis regionibus nominetur praeparabo ergo ei necessaria et ob hanc causam ante mortem suam omnes paravit inpensas

6 vocavitque Salomonem filium suum et praecepit ei ut aedificaret domum Domino Deo Israhel

7 dixitque David ad Salomonem fili mi voluntatis meae fuit ut aedificarem domum nomini Domini Dei mei

8 sed factus est ad me sermo Domini dicens multum sanguinem effudisti et plurima bella bellasti non poteris aedificare domum nomini meo tanto effuso sanguine coram me

9 filius qui nascetur tibi et erit vir quietissimus faciam enim eum requiescere ab omnibus inimicis suis per circuitum et ob hanc causam pacificus vocabitur et pacem et otium dabo in Israhel cunctis diebus eius

10 ipse aedificabit domum nomini meo et ipse erit mihi in filium et ego ero ei in patrem firmaboque solium regni eius super Israhel in aeternum

11 nunc ergo fili mi sit Dominus tecum et prosperare et aedifica domum Domino Deo tuo sicut locutus est de te

12 det quoque tibi Dominus prudentiam et sensum ut regere possis Israhel et custodire legem Domini Dei tui

13 tunc enim proficere poteris si custodieris mandata et iudicia quae praecepit Dominus Mosi ut doceret Israhel confortare viriliter age ne timeas neque paveas

14 ecce ego in paupertatula mea praeparavi inpensas domus Domini auri talenta centum milia et argenti mille milia talentorum aeris vero et ferri non est pondus vincitur enim numerus magnitudine ligna et lapides praeparavi ad universa inpendia

15 habes quoque plurimos artifices latomos et cementarios artificesque lignorum et omnium artium ad faciendum opus prudentissimos

16 in auro et argento aere et ferro cuius non est numerus surge igitur et fac et erit Dominus tecum

17 praecepit quoque David cunctis principibus Israhel ut adiuverent Salomonem filium suum

18 cernitis inquiens quod Dominus Deus vester vobiscum sit et dederit vobis requiem per circuitum et tradiderit omnes inimicos in manu vestra et subiecta sit terra coram Domino et coram populo eius

19 praebete igitur corda vestra et animas vestras ut quaeratis Dominum Deum vestrum et consurgite et aedificate sanctuarium Domino Deo ut introducatur arca foederis Domini et vasa Domino consecrata in domum quae aedificatur nomini Domini

Caput 23

1 igitur David senex et plenus dierum regem constituit Salomonem filium suum super Israhel

2 et congregavit omnes principes Israhel et sacerdotes atque Levitas

3 numeratique sunt Levitae a triginta annis et supra et inventa sunt triginta octo milia virorum

4 ex his electi sunt et distributi in ministerium domus Domini viginti quattuor milia praepositorum autem et iudicum sex milia

5 porro quattuor milia ianitores et totidem psaltae canentes Domino in organis quae fecerat ad canendum

6 et distribuit eos David per vices filiorum Levi Gersom videlicet et Caath et Merari

7 Gersom Leedan et Semei

8 filii Leedan princeps Iehel et Zetham et Iohel tres

9 filii Semei Salomith et Ozihel et Aran tres isti principes familiarum Leedan

10 porro filii Semei Ieeth et Ziza et Iaus et Baria isti filii Semei quattuor

11 erat autem Ieeth prior Ziza secundus porro Iaus et Baria non habuerunt plurimos filios et idcirco in una familia unaque domo computati sunt

12 filii Caath Amram et Isaar Hebron et Ozihel quattuor

13 filii Amram Aaron et Moses separatusque est Aaron ut ministraret in sancto sanctorum ipse et filii eius in sempiternum et adoleret incensum Domino secundum ritum suum ac benediceret nomini eius in perpetuum

14 Mosi quoque hominis Dei filii adnumerati sunt in tribu Levi

15 filii Mosi Gersom et Eliezer

16 filii Gersom Subuhel primus

17 fuerunt autem filii Eliezer Roobia primus et non erant Eliezer filii alii porro filii Roobia multiplicati sunt nimis

18 filii Isaar Salumith primus

19 filii Hebron Ieriau primus Amarias secundus Iazihel tertius Iecmaam quartus

20 filii Ozihel Micha primus Iesia secundus

21 filii Merari Mooli et Musi filii Mooli Eleazar et Cis

22 mortuus est autem Eleazar et non habuit filios sed filias acceperuntque eas filii Cis fratres earum

23 filii Musi Mooli et Eder et Ierimuth tres

24 hii filii Levi in cognationibus et familiis suis principes per vices et numerum capitum singulorum qui faciebant opera ministerii domus Domini a viginti annis et supra

25 dixit enim David requiem dedit Dominus Deus Israhel populo suo et habitationem Hierusalem usque in aeternum

26 nec erit officii Levitarum ut ultra portent tabernaculum et omnia vasa eius ad ministrandum

27 iuxta praecepta quoque David novissima supputabitur numerus filiorum Levi a viginti annis et supra

28 et erunt sub manu filiorum Aaron in cultum domus Domini in vestibulis et in exedris et in loco purificationis et in sanctuario et in universis operibus ministerii templi Domini

29 sacerdotes autem super panes propositionis et ad similae sacrificium et ad lagana et azyma et sartaginem et ad ferventem similam et super omne pondus atque mensuram

30 Levitae vero ut stent mane ad confitendum et canendum Domino similiterque ad vesperam

31 tam in oblatione holocaustorum Domini quam in sabbatis et kalendis et sollemnitatibus reliquis iuxta numerum et caerimonias uniuscuiusque rei iugiter coram Domino

32 et custodiant observationes tabernaculi foederis et ritum sanctuarii et observationem filiorum Aaron fratrum suorum ut ministrent in domo Domini

Caput 24

1 porro filiis Aaron hae partitiones erunt filii Aaron Nadab et Abiu et Eleazar et Ithamar

2 mortui sunt autem Nadab et Abiu ante patrem suum absque liberis sacerdotioque functus est Eleazar et Ithamar

3 et divisit eos David id est Sadoc de filiis Eleazar et Ahimelech de filiis Ithamar secundum vices suas et ministerium

4 inventique sunt multo plures filii Eleazar in principibus viris quam filii Ithamar divisit autem eis hoc est filiis Eleazar principes per familias sedecim et filiis Ithamar per familias et domos suas octo

5 porro divisit utrasque inter se familias sortibus erant enim principes sanctuarii et principes Dei tam de filiis Eleazar quam de filiis Ithamar

6 descripsitque eos Semeias filius Nathanahel scriba Levites coram rege et principibus et Sadoc sacerdote et Ahimelech filio Abiathar principibus quoque familiarum sacerdotalium et levitarum unam domum quae ceteris praeerat Eleazar et alteram domum quae sub se habebat ceteros Ithamar

7 exivit autem sors prima Ioiarib secunda Iedeiae

8 tertia Arim quarta Seorim

9 quinta Melchia sexta Maiman

10 septima Accos octava Abia

11 nona Hiesu decima Sechenia

12 undecima Eliasib duodecima Iacim

13 tertiadecima Oppa quartadecima Isbaal

14 quintadecima Belga sextadecima Emmer

15 septimadecima Ezir octavadecima Hapses

16 nonadecima Phetheia vicesima Iezecel

17 vicesima prima Iachin vicesima secunda Gamul

18 vicesima tertia Dalaiau vicesima quarta Mazziau

19 hae vices eorum secundum ministeria sua ut ingrediantur domum Domini et iuxta ritum suum sub manu Aaron patris eorum sicut praecepit Dominus Deus Israhel

20 porro filiorum Levi qui reliqui fuerant de filiis Amram erat Subahel et filiis Subahel Iedeia

21 de filiis quoque Roobiae princeps Iesias

22 Isaaris vero Salemoth filiusque Salemoth Iaath

23 filiusque eius Ieriahu Amarias secundus Iazihel tertius Iecmaam quartus

24 filius Ozihel Micha filius Micha Samir

25 frater Micha Iesia filiusque Iesiae Zaccharias

26 filii Merari Mooli et Musi filius Ioziau Benno

27 filius quoque Merari Oziau et Soem et Zacchur et Hebri

28 porro Mooli filius Eleazar qui non habebat liberos

29 filius vero Cis Ierahemel

30 filii Musi Mooli Eder et Ierimoth isti filii Levi secundum domos familiarum suarum

31 miseruntque et ipsi sortes contra fratres suos filios Aaron coram David rege et Sadoc et Ahimelech et principibus familiarum sacerdotalium et leviticarum tam maiores quam minores omnes sors aequaliter dividebat

Caput 25

1 igitur David et magistratus exercitus secreverunt in ministerium filios Asaph et Heman et Idithun qui prophetarent in citharis et psalteriis et cymbalis secundum numerum suum dedicato sibi officio servientes

2 de filiis Asaph Zacchur et Ioseph et Nathania et Asarela filii Asaph sub manu Asaph prophetantis iuxta regem

3 porro Idithun filii Idithun Godolias Sori Iesaia et Sabias et Matthathias sex sub manu patris sui Idithun qui in cithara prophetabat super confitentes et laudantes Dominum

4 Heman quoque filii Heman Bocciau Matthanau Oziel Subuhel et Ierimoth Ananias Anani Elietha Geddelthi et Romemthiezer et Iesbacasa Mellothi Othir Maziuth

5 omnes isti filii Heman videntis regis in sermonibus Dei ut exaltaret cornu deditque Deus Heman filios quattuordecim et filias tres

6 universi sub manu patris sui ad cantandum in templo Domini distributi erant in cymbalis et psalteriis et citharis in ministeria domus Domini iuxta regem Asaph videlicet et Idithun et Heman

7 fuit autem numerus eorum cum fratribus suis qui erudiebant canticum Domini cuncti doctores ducenti octoginta octo

8 miseruntque sortes per vices suas ex aequo tam maior quam minor doctus pariter et indoctus

9 egressaque est sors prima Ioseph qui erat de Asaph secunda Godoliae ipsi et filiis eius et fratribus duodecim

10 tertia Zacchur filiis et fratribus eius duodecim

11 quarta Isari filiis et fratribus eius duodecim

12 quinta Nathaniae filiis et fratribus eius duodecim

13 sexta Bocciau filiis et fratribus eius duodecim

14 septima Israhela filiis et fratribus eius duodecim

15 octava Isaiae filiis et fratribus eius duodecim

16 nona Matthanias filiis et fratribus eius duodecim

17 decima Semeiae filiis et fratribus eius duodecim

18 undecima Ezrahel filiis et fratribus eius duodecim

19 duodecima Asabiae filiis et fratribus eius duodecim

20 tertiadecima Subahel filiis et fratribus eius duodecim

21 quartadecima Matthathiae filiis et fratribus eius duodecim

22 quintadecima Ierimoth filiis et fratribus eius duodecim

23 sextadecima Ananiae filiis et fratribus eius duodecim

24 septimadecima Iesbocasae filiis et fratribus eius duodecim

25 octavadecima Anani filiis et fratribus eius duodecim

26 nonadecima Mellothi filiis et fratribus eius duodecim

27 vicesima Eliatha filiis et fratribus eius duodecim

28 vicesima prima Othir filiis et fratribus eius duodecim

29 vicesima secunda Godollathi filiis et fratribus eius duodecim

30 vicesima tertia Maziuth filiis et fratribus eius duodecim

31 vicesima quarta Romamthiezer filiis et fratribus eius duodecim

Caput 26

1 divisiones autem ianitorum de Coritis Mesellemia filius Core de filiis Asaph

2 filii Mesellemiae Zaccharias primogenitus Iadihel secundus Zabadias tertius Iathanahel quartus

3 Ahilam quintus Iohanan sextus Helioenai septimus

4 filii autem Obededom Semeias primogenitus Iozabad secundus Iohaa tertius Sachar quartus Nathanahel quintus

5 Amihel sextus Isachar septimus Phollathi octavus quia benedixit illi Dominus

6 Semeiae autem filio eius nati sunt filii praefecti familiarum suarum erant enim viri fortissimi

7 filii ergo Semeiae Othni et Raphahel et Obedihel Zabad fratres eius viri fortissimi Heliu quoque et Samachias

8 omnes hii de filiis Obededom ipsi et filii et fratres eorum fortissimi ad ministrandum sexaginta duo de Obededom

9 porro Mesellamiae filii et fratres robustissimi decem et octo

10 de Hosa autem id est de filiis Merari Semri princeps non enim habuerat primogenitum et idcirco posuerat eum pater eius in principem

11 Helchias secundus Tabelias tertius Zaccharias quartus omnes hii filii et fratres Hosa tredecim

12 hii divisi sunt in ianitores ut semper principes custodiarum sicut et fratres eorum ministrarent in domo Domini

13 missae sunt autem sortes ex aequo et parvis et magnis per familias suas in unamquamque portarum

14 cecidit igitur sors orientalis Selemiae porro Zacchariae filio eius viro prudentissimo et erudito sortito obtigit plaga septentrionalis

15 Obededom vero et filiis eius ad austrum in qua parte domus erat seniorum concilium

16 Sepphima et Hosa ad occidentem iuxta portam quae ducit ad viam ascensionis custodia contra custodiam

17 ad orientem vero Levitae sex et ad aquilonem quatuor per diem atque ad meridiem similiter in die quatuor et ubi erat concilium bini et bini

18 in cellulis quoque ianitorum ad occidentem quattuor in via binique per cellulas

19 hae sunt divisiones ianitorum filiorum Core et Merari

20 porro Achias erat super thesauros domus Dei ac vasa sanctorum

21 filii Ledan filii Gersonni de Ledan principes familiarum Ledan et Gersonni Ieiheli

22 filii Ieiheli Zathan et Iohel frater eius super thesauros domus Domini

23 Amramitis et Isaaritis et Hebronitis et Ozihelitibus

24 Subahel autem filius Gersom filii Mosi praepositus thesauris

25 fratres quoque eius Eliezer cuius filius Raabia et huius filius Isaias et huius filius Ioram huius quoque filius Zechri sed et huius filius Selemith

26 ipse Selemith et fratres eius super thesauros sanctorum quae sanctificavit David rex et principes familiarum et tribuni et centuriones et duces exercitus

27 de bellis et manubiis proeliorum quae consecraverant ad instaurationem et supellectilem templi Domini

28 haec autem universa sanctificavit Samuhel videns et Saul filius Cis et Abner filius Ner et Ioab filius Sarviae omnes qui sanctificaverunt ea per manum Salemith et fratrum eius

29 Saaritis vero praeerat Chonenias et filii eius ad opera forinsecus super Israhel ad docendum et ad iudicandum eos

30 porro de Hebronitis Asabias et fratres eius viri fortissimi mille septingenti praeerant Israheli trans Iordanem contra occidentem in cunctis operibus Domini et in ministerium regis

31 Hebronitarum autem princeps fuit Hieria secundum familias et cognationes eorum quadragesimo anno regni David recensiti sunt et inventi viri fortissimi in Iazer Galaad

32 fratresque eius robustioris aetatis duo milia septingenti principes familiarum praeposuit autem eos David rex Rubenitis et Gadditis et dimidio tribus Manasse in omne ministerium Dei et regis

Caput 27

1 filii autem Israhel secundum numerum suum principes familiarum tribuni et centuriones et praefecti qui ministrabant regi iuxta turmas suas ingredientes et egredientes per singulos menses in anno viginti quattuor milibus singuli praeerant

2 primae turmae in primo mense Isboam praeerat filius Zabdiel et sub eo viginti quattuor milia

3 de filiis Phares princeps cunctorum principum in exercitu mense primo

4 secundi mensis habebat turmam Dudi Ahohites et post se alterum nomine Macelloth qui regebat partem exercitus viginti quattuor milium

5 dux quoque turmae tertiae in mense tertio erat Banaias filius Ioiadae sacerdos et in divisione sua viginti quattuor milia

6 ipse est Banaias fortissimus inter triginta et super triginta praeerat autem turmae ipsius Amizabad filius eius

7 quartus mense quarto Asahel frater Ioab et Zabadias filius eius post eum et in turma eius viginti quattuor milia

8 quintus mense quinto princeps Samaoth Iezarites et in turma eius viginti quattuor milia

9 sextus mense sexto Hira filius Acces Thecutes et in turma eius viginti quattuor milia

10 septimus mense septimo Helles Phallonites de filiis Ephraim et in turma eius viginti quattuor milia

11 octavus mense octavo Sobochai Asothites de stirpe Zarai et in turma eius viginti quattuor milia

12 nonus mense nono Abiezer Anathothites de filiis Iemini et in turma eius viginti quattuor milia

13 decimus mense decimo Marai et ipse Netophathites de stirpe Zarai et in turma eius viginti quattuor milia

14 undecimus mense undecimo Banaias Pharathonites de filiis Ephraim et in turma eius viginti quattuor milia

15 duodecimus mense duodecimo Holdai Netophathites de stirpe Gothonihiel et in turma eius viginti quattuor milia

16 porro tribus praeerant Israhel Rubenitis dux Eliezer filius Zechri Symeonitis dux Saphatias filius Macha

17 Levitis Asabias filius Camuhel Aaronitis Sadoc

18 Iuda Heliu frater David Isachar Amri filius Michahel

19 Zabulonitis Iesmaias filius Abdiae Nephthalitibus Ierimoth filius Ozihel

20 filiis Ephraim Osee filius Ozaziu dimidio tribus Manasse Iohel filius Phadiae

21 et dimidio tribus Manasse in Galaad Iaddo filius Zacchariae Benjamin autem Iasiel filius Abner

22 Dan vero Ezrihel filius Hieroam hii principes filiorum Israhel

23 noluit autem David numerare eos a viginti annis inferius quia dixerat Dominus ut multiplicaret Israhel quasi stellas caeli

24 Ioab filius Sarviae coeperat numerare nec conplevit quia super hoc ira inruerat in Israhel et idcirco numerus eorum qui fuerant recensiti non est relatus in fastos regis David

25 super thesauros autem regis fuit Azmoth filius Adihel his autem thesauris qui erant in urbis et in vicis et in turribus praesidebat Ionathan filius Oziae

26 operi autem rustico et agricolis qui exercebant terram praeerat Ezri filius Chelub

27 vinearumque cultoribus Semeias Ramathites cellis autem vinariis Zabdiel Aphonites

28 nam super oliveta et ficeta quae erant in campestribus Balanan Gaderites super apothecas autem olei Ioas

29 porro armentis quae pascebantur in Sarona praepositus fuit Setrai Saronites et super boves in vallibus Saphat filius Adli

30 super camelos vero Ubil Ismahelites et super asinos Iadias Meronathites

31 super oves quoque Iaziz Agareus omnes hii principes substantiae regis David

32 Jonathan autem patruus David consiliarius vir prudens et litteratus ipse et Iaihel filius Achamoni erant cum filiis regis

33 Ahitophel etiam consiliarius regis et Husi Arachites amicus regis

34 post Ahitophel fuit Ioiada filius Banaiae et Abiathar princeps autem exercitus regis erat Ioab

Caput 28

1 convocavit igitur David omnes principes Israhel duces tribuum et praepositos turmarum qui ministrabant regi tribunos quoque et centuriones et qui praeerant substantiae et possessionibus regis filiosque suos cum eunuchis et potentes et robustissimos quosque in exercitu Hierusalem

2 cumque surrexisset rex et stetisset ait audite me fratres mei et populus meus cogitavi ut aedificarem domum in qua requiesceret arca foederis Domini et scabillum pedum Dei nostri et ad aedificandum omnia praeparavi

3 Deus autem dixit mihi non aedificabis domum nomini meo eo quod sis vir bellator et sanguinem fuderis

4 sed elegit Dominus Deus Israhel me de universa domo patris mei ut essem rex super Israhel in sempiternum de Iuda enim elegit principes porro de domo Iuda domum patris mei et de filiis patris mei placuit ei ut me eligeret regem super cunctum Israhel

5 sed et de filiis meis filios enim multos dedit mihi Dominus elegit Salomonem filium meum ut sederet in throno regni Domini super Israhel

6 dixitque mihi Salomon filius tuus aedificabit domum meam et atria mea ipsum enim elegi mihi in filium et ego ero ei in patrem

7 et firmabo regnum eius usque in aeternum si perseveraverit facere praecepta mea et iudicia sicut et hodie

8 nunc igitur coram universo coetu Israhel audiente Deo nostro custodite et perquirite cuncta mandata Domini Dei nostri ut possideatis terram bonam et relinquatis eam filiis vestris post vos usque in sempiternum

9 tu autem Salomon fili mi scito Deum patris tui et servi ei corde perfecto et animo voluntario omnia enim corda scrutatur Dominus et universas mentium cogitationes intellegit si quaesieris eum invenies si autem dereliqueris illum proiciet te in aeternum

10 nunc ergo quia elegit te Dominus ut aedificares domum sanctuarii confortare et perfice

11 dedit autem David Salomoni filio suo descriptionem porticus et templi et cellariorum et cenaculi et cubiculorum in adytis et domus propitiationis

12 necnon et omnium quae cogitaverat atriorum et exedrarum per circuitum in thesauros domus Domini et in thesauros sanctorum

13 divisionumque sacerdotalium et leviticarum in omnia opera domus Domini et in universa vasa ministerii templi Domini

14 aurum in pondere per singula vasa ministerii argenti quoque pondus pro vasorum ad opera diversitate

15 sed et ad candelabra aurea et ad lucernas eorum aurum pro mensura uniuscuiusque candelabri et lucernarum similiter et in candelabris argenteis et in lucernis eorum pro diversitate mensurae pondus argenti tradidit

16 aurum quoque dedit in mensas propositionis pro diversitate mensarum similiter et argentum in alias mensas argenteas

17 ad fuscinulas quoque et fialas et turibula ex auro purissimo et leunculos aureos pro qualitate mensurae pondus distribuit in leunculum et leunculum similiter et in leones argenteos diversum argenti pondus separavit

18 altari autem in quo adoletur incensum aurum purissimum dedit ut ex ipso fieret similitudo quadrigae cherubin extendentium alas et velantium arcam foederis Domini

19 omnia inquit venerunt scripta manu Domini ad me ut intellegerem universa opera exemplaris

20 dixit quoque David Salomoni filio suo viriliter age et confortare et fac ne timeas et ne paveas Dominus enim Deus meus tecum erit et non dimittet te nec derelinquet donec perficias omne opus ministerii domus Domini

21 ecce divisiones sacerdotum et Levitarum in omne ministerium domus Domini adsistunt tibi et parati sunt et noverunt tam principes quam populus facere omnia praecepta tua

Caput 29

1 locutusque est David rex ad omnem ecclesiam Salomonem filium meum unum elegit Deus adhuc puerum et tenebrarum opus autem grande est neque enim homini praeparatur habitatio sed Deo

2 ego autem totis viribus meis praeparavi impensas domus Dei mei aurum ad vasa aurea et argentum in argentea aes in aenea ferrum in ferrea lignum ad lignea lapides onychinos et quasi stibinos et diversorum colorum omnem pretiosum lapidem et marmor parium abundantissime

3 et super haec quae obtuli in domum Dei mei de peculio meo aurum et argentum do in templum Dei mei exceptis his quae paravi in aedem sanctam

4 tria milia talenta auri de auro Ophir et septem milia talentorum argenti probatissimi ad deaurandos parietes templi

5 ut ubicumque opus est aurum de auro et ubicumque opus est argentum argenti opera fiant per manus artificum et si quis sponte offert impleat manum suam hodie et offerat quod voluerit Domino

6 polliciti sunt itaque principes familiarum et proceres tribuum Israhel tribuni quoque et centuriones et principes possessionum regis

7 dederuntque in opera domus Dei auri talenta quinque milia et solidos decem milia argenti talenta decem milia et aeris talenta decem et octo milia ferri quoque centum milia talentorum

8 et apud quemcumque inventi sunt lapides dederunt in thesaurum domus Domini per manum Ieiher Gersonitis

9 laetatusque est populus cum vota sponte promitterent quia corde toto offerebant ea Domino sed et David rex laetatus est gaudio magno

10 et benedixit Domino coram universa multitudine et ait benedictus es Domine Deus Israhel patris nostri ab aeterno in aeternum

11 tua est Domine magnificentia et potentia et gloria atque victoria et tibi laus cuncta enim quae in caelo sunt et in terra tua sunt tuum Domine regnum et tu es super omnes principes

12 tuae divitiae et tua est gloria tu dominaris omnium in manu tua virtus et potentia in manu tua magnitudo et imperium omnium

13 nunc igitur Deus noster confitemur tibi et laudamus nomen tuum inclitum

14 quis ego et quis populus meus ut possimus haec tibi universa promittere tua sunt omnia et quae de manu tua accepimus dedimus tibi

15 peregrini enim sumus coram te et advenae sicut omnes patres nostri dies nostri quasi umbra super terram et nulla est mora

16 Domine Deus noster omnis haec copia quam paravimus ut aedificaretur domus nomini sancto tuo de manu tua est et tua sunt omnia

17 scio Deus meus quod probes corda et simplicitatem diligas unde et ego in simplicitate cordis mei laetus obtuli universa haec et populum tuum qui hic repperit est vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria

18 Domine Deus Abraham et Isaac et Israhel patrum nostrorum custodi in aeternum hanc voluntatem cordis eorum et semper in venerationem tui mens ista permaneat

19 Salomoni quoque filio meo da cor perfectum ut custodiat mandata tua testimonia tua caerimonias tuas et faciat universa et aedificet aedem cuius inpensas paravi

20 praecepit autem David universae ecclesiae benedicite Domino Deo nostro et benedixit omnis ecclesia Domino Deo patrum suorum et inclinaverunt se et adoraverunt Deum et deinde regem

21 immolaveruntque victimas Domino et obtulerunt holocausta die sequenti tauros mille arietes mille agnos mille cum libaminibus suis et universo ritu abundantissime in omnem Israhel

22 et comederunt et biberunt coram Domino in die illo cum grandi laetitia et unxerunt secundo Salomonem filium David unxerunt autem Domino in principem et Sadoc in pontificem

23 seditque Salomon super solium Domini in regem pro David patre suo et cunctis placuit et paruit illi omnis Israhel

24 sed et universi principes et potentes et cuncti filii regis David dederunt manum et subiecti fuerunt Salomoni regi

25 magnificavit ergo Dominus Salomonem super omnem Israhel et dedit illi gloriam regni qualem nullus habuit ante eum rex Israhel

26 igitur David filius Isai regnavit super universum Israhel

27 et dies quibus regnavit super Israhel fuerunt quadraginta anni in Hebron regnavit septem annis et in Hierusalem triginta tribus

28 et mortuus est in senectute bona plenus dierum et divitiis et gloria regnavitque Salomon filius eius pro eo

29 gesta autem David regis priora et novissima scripta sunt in libro Samuhel videntis et in libro Nathan prophetae atque in volumine Gad videntis

30 universique regni eius et fortitudinis et temporum quae transierunt sub eo sive in Israhel sive in cunctis regnis terrarum

The Second Book of Paralipomenon

Chapter

290 #1	295 #9	299 #17	305 #25	311 #33
290 #2	296 #10	300 #18	306 #26	312 #34
291 #3	296 #11	301 #19	306 #27	313 #35
291 #4	297 #12	301 #20	307 #28	314 #36
292 #5	297 #13	302 #21	307 #29	269 The First Book of
292 #6	298 #14	303 #22	308 #30	Paralipomenon
294 #7	298 #15	303 #23	309 #31	315 The First Book of
294 #8	299 #16	304 #24	310 #32	Esdras

Caput 1

1 confortatus est ergo Salomon filius David in regno suo et Dominus erat cum eo et magnificavit eum in excelsum

2 praecepitque Salomon universo Israheli tribunis et centurionibus et ducibus et iudicibus omnis Israhel et principibus familiarum

3 et abiit cum universa multitudine in excelsum Gabaon ubi erat tabernaculum foederis Dei quod fecit Moses famulus Dei in solitudine

4 arcam autem Dei adduxerat David de Cariathiarim in locum quem paraverat ei et ubi fixerat illi tabernaculum hoc est in Hierusalem

5 altare quoque aeneum quod fabricatus fuerat Beselehel filius Uri filii Ur ibi erat coram tabernaculo Domini quod et requisivit Salomon et omnis ecclesia

6 ascenditque Salomon ad altare aeneum coram tabernaculo foederis Domini et obtulit in eo mille hostias

7 ecce autem in ipsa nocte apparuit ei Deus dicens postula quod vis ut dem tibi

8 dixitque Salomon Deo tu fecisti cum David patre meo misericordiam magnam et constituisti me regem pro eo

9 nunc igitur Domine Deus impleatur sermo tuus quem pollicitus es David patri meo tu enim fecisti me regem super populum tuum multum qui tam innumerabilis est quam pulvis terrae

10 da mihi sapientiam et intelligentiam ut egrediar coram populo tuo et ingrediar quis enim potest hunc populum tuum digne qui tam grandis est iudicare

11 dixit autem Deus ad Salomonem quia hoc magis placuit cordi tuo et non postulasti divitias et substantiam et gloriam neque animas eorum qui te oderunt sed nec dies vitae plurimos petisti autem sapientiam et scientiam ut iudicare possis populum meum super quem constitui te regem

12 sapientia et scientia data sunt tibi divitias autem et substantiam et gloriam dabo tibi ita ut nullus in regibus nec ante te nec post te fuerit similis tui

13 venit ergo Salomon ab excelso Gabaon in Hierusalem coram tabernaculo foederis et regnavit super Israhel

14 congregavitque sibi currus et equites et facti sunt ei mille quadringenti currus et duodecim milia equitum et fecit eos esse in urbibus quadrigarum et cum rege in Hierusalem

15 praebuitque rex argentum et aurum in Hierusalem quasi lapides et cedros quasi sycomoros quae nascuntur in campestribus multitudine magna

16 adducebantur autem ei et equi de Aegypto et de Coa a negotiatoribus regis qui ibant et coemebant pretio

17 quadrigam equorum sescentis argenteis et equum centum quinquaginta similiter de universis regnis Cetheorum et a regibus Syriae emptio celebrabatur

Caput 2

1 decrevit autem Salomon aedificare domum nomini Domini et palatium sibi

2 et numeravit septuaginta milia virorum portantium umeris et octoginta milia qui caederent lapides in montibus praepositosque eorum tria milia sescentos

3 misit quoque ad Hiram regem Tyri dicens sicut egisti cum David patre meo et misisti ei ligna cedrina ut aedificaret sibi domum in qua et habitavit

4 sic fac mecum ut aedificem domum nomini Domini Dei mei et consecrem eam ad adolendum incensum coram illo et fumiganda aromata et ad propositionem panum sempiternam et holocaustomata mane et vespere sabbatis quoque et neomeniis et sollemnitatibus Domini Dei nostri in sempiternum quae mandata sunt Israheli

5 domus autem quam aedificare cupio magna est magnus est enim Deus noster super omnes deos

6 quis ergo poterit praevalere ut aedificet ei dignam domum si caelum et caeli caelorum capere eum non queunt

quantus ego sum ut possim ei aedificare domum sed ad hoc tantum ut adoleatur incensum coram illo

7 mitte igitur mihi virum eruditum qui noverit operari in auro et argento aere ferro purpura coccino et hyacintho et qui sciat scalpere celata cum his artificibus quos mecum habeo in Iudaea et in Hierusalem quos praeparavit David pater meus

8 sed et ligna cedrina mitte mihi et arceuthina et pinea de Libano scio enim quod servi tui noverint caedere ligna de Libano et erunt servi mei cum servis tuis

9 ut parentur mihi ligna plurima domus enim quam cupio aedificare magna est nimis et inclita

10 praeterea operariis qui caesuri sunt ligna servis tuis dabo in cibaria tritici choros viginti milia et hordei choros totidem olei quoque sata viginti milia

11 dixit autem Hiram rex Tyri per litteras quas miserat Salomoni quia dilexit Dominus populum suum idcirco te regnare fecit super eum

12 et addidit dicens benedictus Dominus Deus Israhel qui fecit caelum et terram qui dedit David regi filium sapientem et eruditum et sensatum atque prudentem ut aedificaret domum Domino et palatium sibi

13 misi ergo tibi virum prudentem et scientissimum Hiram patrem meum

14 filium mulieris de filiabus Dan cuius pater Tyrius fuit qui noverit operari in auro et argento et aere et ferro et marmore et lignis in purpura quoque et hyacintho et bysso et coccino et qui sciat celare omnem sculpturam et adinvenire prudenter quodcumque in opere necessarium est cum artificibus tuis et cum artificibus domini mei David patris tui

15 triticum ergo et hordeum et oleum et vinum quae pollicitus es domine mi mitte servis tuis

16 nos autem caedemus ligna de Libano quot necessaria habueris et adplicabimus ea ratibus per mare in Ioppe tuum erit transferre ea in Hierusalem

17 numeravit igitur Salomon omnes viros proselytos qui erant in terra Israhel post dinumerationem quam dinumeravit David pater eius et inventi sunt centum quinquaginta milia et tria milia sescenti

18 fecitque ex eis septuaginta milia qui umeris onera portarent et octoginta milia qui lapides in montibus caederent tria milia autem et sescentos praepositos operum populi

Caput 3

1 et coepit Salomon aedificare domum Domini in Hierusalem in monte Moria qui demonstratus fuerat David patri eius in loco quem paraverat David in area Ornan Iebusei

2 coepit autem aedificare mense secundo anno quarto regni sui

3 et haec sunt fundamenta quae iecit Salomon ut aedificaret domum Dei longitudinis cubitos in mensura prima sexaginta latitudinis cubitos viginti

4 porticum vero ante frontem quae tendebatur in longum iuxta mensuram latitudinis domus cubitorum viginti porro altitudo centum viginti cubitorum erat et deauravit eam intrinsecus auro mundissimo

5 domum quoque maiorem textit tabulis ligneis abiegnis et lamminas auri obrizi adfixit per totum scalpsitque in ea palmas et quasi catenulas se invicem conplectentes

6 stravit quoque pavementum templi pretiosissimo marmore decore multo

7 porro aurum erat probatissimum de cuius lamminis textit domum et trabes eius et postes et parietes et ostia et celavit cherubin in parietibus

8 fecit quoque domum sancti sanctorum longitudinem iuxta latitudinem domus cubitorum viginti et latitudinem similiter viginti cubitorum et lamminis aureis textit eam quasi talentis sescentis

9 sed et clavos fecit aureos ita ut singuli clavi siclos quinquagenos adpenderent cenacula quoque textit auro

10 fecit etiam in domo sancti sanctorum cherubin duo opere statuario et textit eos auro

11 alae cherubin viginti cubitis extendebantur ita ut una ala haberet cubitos quinque et tangeret parietem domus et altera quinque cubitos habens alam tangeret alterius cherub

12 similiter cherub alterius ala quinque habebat cubitos et tangebatur parietem et ala eius altera quinque cubitorum alam cherub alterius contingebat

13 igitur alae utriusque cherubin expansae erant et extendebantur per cubitos viginti ipsi autem stabant erectis pedibus et facies eorum versae erant ad exteriorem domum

14 fecit quoque velum ex hyacintho purpura coccino et bysso et intexuit ei cherubin

15 ante fores etiam templi duas columnas quae triginta et quinque cubitos habebant altitudinis porro capita earum quinque cubitorum

16 necnon et quasi catenulas in oraculo et superposuit eas capitibus columnarum malagranata etiam centum quae catenulis interposuit

17 ipsas quoque columnas posuit in vestibulo templi unam a dextris et alteram a sinistris eam quae a dextris erat vocavit Iachin et quae ad levam Booz

Caput 4

1 fecit quoque altare aeneum viginti cubitorum longitudinis et viginti cubitorum latitudinis et decem cubitorum altitudinis

2 mare etiam fusile decem cubitis a labio usque ad labium rotundum per circuitum quinque cubitos habebat altitudinis et funiculus triginta cubitorum ambiebat gyrum eius

3 similitudo quoque boum erat subter illud et decem cubitis quaedam extrinsecus celaturae quasi duobus versibus alvum maris circuibant boves autem erant fusiles

4 et ipsum mare super duodecim boves inpositum erat quorum tres respiciebant aquilonem et alii tres occidentem porro tres alii meridiem et tres qui reliqui erant orientem mare habentes superpositum posteriora autem boum erant intrinsecus sub mari

5 porro vastitas eius habebat mensuram palmi et labium illius erat quasi labium calicis vel repandi lili capiebatque mensurae tria milia metretas

6 fecit quoque concas decem et posuit quinque a dextris et quinque a sinistris ut lavarent in eis omnia quae in holocaustum oblaturi erant porro in mari sacerdotes lavabantur

7 fecit autem et candelabra aurea decem secundum speciem qua iussa erant fieri et posuit ea in templo quinque a dextris et quinque a sinistris

8 necnon et mensas decem posuitque eas in templo quinque a dextris et quinque a sinistris fialas quoque aureas centum

9 fecit etiam atrium sacerdotum et basilicam grandem et ostia in basilica quae texit aere

10 porro mare posuit in latere dextro contra orientem ad meridiem

11 fecit autem Hiram lebetas quoque et creagras et fialas et conplevit omne opus regis in domo Dei

12 hoc est columnas duas et epistylia et capita et quasi quaedam retiacula quae capita tegerent super epistylia

13 malagranata quoque quadringenta et retiacula duo ita ut bini ordines malagranatorum singulis retiaculis iungerentur quae protegerent epistylia et capita columnarum

14 bases etiam fecit et concas quas superposuit basibus

15 mare unum bovesque duodecim sub mari

16 et lebetas et creagras et fialas omnia vasa fecit Salomoni Hiram pater eius in domo Domini ex aere mundissimo

17 in regione Iordanis fudit ea rex in argillosa terra inter Socchoth et Saredatha

18 erat autem multitudo vasorum innumerabilis ita ut ignoraretur pondus aeris

19 fecitque Salomon omnia vasa domus Dei et altare aureum et mensas et super eas panes propositionis

20 candelabra quoque cum lucernis suis ut lucerent ante oraculum iuxta ritum ex auro purissimo

21 et florentia quaedam et lucernas et forcipes aureos omnia de auro mundissimo facta sunt

22 thymiamateria quoque et turibula et fialas et mortariola ex auro purissimo et ostia celavit templi interioris id est in sancto sanctorum et ostia templi forinsecus aurea sicque completum est omne opus quod fecit Salomon in domo Domini

Caput 5

1 intulit igitur Salomon omnia quae voverat David pater suus argentum et aurum et universa vasa posuit in thesauris

domus Dei

2 post quae congregavit maiores natu Israhel et cunctos principes tribuum et capita familiarum de filiis Israhel in Hierusalem ut adducerent arcam foederis Domini de civitate David quae est Sion

3 venerunt igitur ad regem omnes viri Israhel in die sollemni mensis septimi

4 cumque venissent cuncti seniorum Israhel portaverunt Levitae arcam

5 et intulerunt eam et omnem paraturam tabernaculi porro vasa sanctuarii quae erant in tabernaculo portaverunt sacerdotes cum Levitis

6 rex autem Salomon et universus coetus Israhel et omnes qui fuerant congregati ante arcam immolabant arietes et boves absque ullo numero tanta enim erat multitudo victimarum

7 et intulerunt sacerdotes arcam foederis Domini in locum suum id est ad oraculum templi in sancta sanctorum subter alas cherubin

8 ita ut cherubin expanderent alas suas super locum in quo posita erat arca et ipsam arcam tegerent cum vectibus eius

9 vectium autem quibus portabatur arca quia paululum longiores erant capita parebant ante oraculum si vero quis paululum fuisset extrinsecus eos videre non poterat fuit itaque arca ibi usque in praesentem diem

10 nihilque erat aliud in arca nisi duae tabulae quas posuerat Moses in Horeb quando legem dedit Dominus filiis Israhel egredientibus ex Aegypto

11 egressis autem sacerdotibus de sanctuario omnes enim sacerdotes qui ibi potuerant inveniri sanctificati sunt nec adhuc illo tempore vices et ministeriorum ordo inter eos divisus erat

12 tam Levitae quam cantores id est et qui sub Asaph erant et qui sub Heman et qui sub Idithun filii et fratres eorum vestiti byssinis cymbalis et psalteriis et citharis concrepabant stantes ad orientalem plagam altaris cumque eis sacerdotes centum viginti canentes tubis

13 igitur cunctis pariter et tubis et voce et cymbalis et organis et diversi generis musicorum concinentibus et vocem in sublime tollentibus longe sonitus audiebatur ita ut cum Dominum laudare coepissent et dicere confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius impleteretur domus Domini nube

14 nec possent sacerdotes stare et ministrare propter caliginem conpleverat enim gloria Domini domum Dei

Caput 6

1 tunc Salomon ait Dominus pollicitus est ut habitaret in caligine

2 ego autem aedificavi domum nomini eius ut habitaret ibi in perpetuum

3 et convertit faciem suam et benedixit universae multitudini Israhel nam omnis turba stabat intenta et ait

4 benedictus Dominus Deus Israhel qui quod locutus est David patri meo opere conplevit dicens

5 a die qua eduxi populum meum de terra Aegypti non elegi civitatem de cunctis tribubus Israhel ut aedificaretur in ea domus nomini meo neque elegi quemquam alium virum ut esset dux in populo meo Israhel

6 sed elegi Hierusalem ut sit nomen meum in ea et elegi David ut constituerem eum super populum meum Israhel

7 cumque fuisset voluntatis David patris mei ut aedificaret domum nomini Domini Dei Israhel

8 dixit Dominus ad eum quia haec fuit voluntas tua ut aedificares domum nomini meo bene quidem fecisti habere huiuscemodi voluntatem

9 sed non tu aedificabis domum verum filius tuus qui egredietur de lumbis tuis ipse aedificabit domum nomini meo

10 conplevit ergo Dominus sermonem suum quem locutus fuerat et ego surrexi pro David patre meo et sedi super thronum Israhel sicut locutus est Dominus et aedificavi domum nomini Domini Dei Israhel

11 et posui in ea arcam in qua est pactum Domini quod pepigit cum filiis Israhel

12 stetit ergo coram altare Domini ex adverso universae multitudinis Israhel et extendit manus suas

13 siquidem fecerat Salomon basem aeneam et posuerat eam in medio basilicae habentem quinque cubitos longitudinis et quinque cubitos latitudinis et tres cubitos in altum stetitque super eam et deinceps flexis genibus contra universam multitudinem Israhel et palmis in caelum levatis

14 ait Domine Deus Israhel non est similis tui Deus in caelo et in terra qui custodis pactum et misericordiam cum servis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo

15 qui praestitisti servo tuo David patri meo quaecumque locutus fueras ei et quae ore promiseras opere conplesti sicut et praesens tempus probat

16 nunc ergo Domine Deus Israhel imple servo tuo patri meo David quaecumque locutus es dicens non deficiet ex te vir coram me qui sedeat super thronum Israhel ita tamen si custodierint filii tui vias suas et ambulaverint in lege mea sicut et tu ambulasti coram me

17 et nunc Domine Deus Israhel firmetur sermo tuus quem locutus es servo tuo David

18 ergone credibile est ut habitet Deus cum hominibus super terram si caelum et caeli caelorum non te capiunt quanto magis domus ista quam aedificavi

19 sed ad hoc tantum facta est ut respicias orationem servi tui et obsecrationem eius Domine Deus meus audias et preces quas fundit famulus tuus coram te

20 ut aperias oculos tuos super domum istam diebus et noctibus super locum in quo pollicitus es ut invocaretur nomen tuum

21 et exaudires orationem quam servus tuus orat in eo exaudi preces famuli tui et populi tui Israhel quicumque ora-

verit in loco isto et exaudi de habitaculo tuo id est de caelis et propitiare

22 si peccaverit quispiam in proximum suum et iurare contra eum paratus venerit seque maledicto constrinxerit coram altari in domo ista

23 tu audies de caelo et facies iudicium servorum tuorum ita ut reddas iniquo viam suam in caput proprium et ulciscaris iustum retribuens ei secundum iustitiam suam

24 si superatus fuerit populus tuus Israhel ab inimicis peccabunt enim tibi et conversi egerint paenitentiam et obsecraverint nomen tuum et fuerint deprecati in loco isto

25 tu exaudi de caelo et propitiare peccato populi tui Israhel et reduc eos in terram quam dedisti eis et patribus eorum

26 si clauso caelo pluvia non fluxerit propter peccata populi et deprecati te fuerint in loco isto et confessi nomini tuo et conversi a peccatis suis cum eos adflixeris

27 exaudi de caelo Domine et dimitte peccata servis tuis et populi tui Israhel et doce eos viam bonam per quam ingrediantur et da pluviam terrae quam dedisti populo tuo ad possidendum

28 fames si orta fuerit in terra et pestilentia erugo et aurugo et lucusta et brucus et hostes vastatis regionibus portas obsederint civitatis omnisque plaga et infirmitas presserit

29 si quis de populo tuo Israhel fuerit deprecatus cognoscens plagam et infirmitatem suam et expanderit manus suas in domo hac

30 tu exaudi de caelo de sublimi scilicet habitaculo tuo et propitiare et redde unicuique secundum vias suas quas nosti eum habere in corde suo tu enim solus nosti corda filiorum hominum

31 ut timeant te et ambulent in viis tuis cunctis diebus quibus vivunt super faciem terrae quam dedisti patribus nostris

32 externum quoque qui non est de populo tuo Israhel si venerit de terra longinqua propter nomen tuum magnum et propter manum tuam robustam et brachium tuum extentum et adoraverit in loco isto

33 tu exaudies de caelo firmissimo habitaculo tuo et facies cuncta pro quibus invocaverit te ille peregrinus ut sciant omnes populi terrae nomen tuum et timeant te sicut populus tuus Israhel et cognoscant quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam aedificavi

34 si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra adversarios suos per viam in qua miseris eos adorabunt te contra viam in qua civitas haec est quam elegisti et domus quam aedificavi nomini tuo

35 ut exaudias de caelo preces eorum et obsecrationem et ulciscaris

36 si autem et peccaverint tibi neque enim est homo qui non peccet et iratus fueris eis et tradideris hostibus et captivos eos duxerint in terram longinquam vel certe quae iuxta est

37 et conversi corde suo in terra ad quam captivi ducti fuerant egerint paenitentiam et deprecati te fuerint in terra

captivitatis suae dicentes peccavimus inique fecimus iniuste egimus

38 et reversi fuerint ad te in toto corde suo et in tota anima sua in terra captivitatis suae ad quam ducti sunt adorabunt te contra viam terrae suae quam dedisti patribus eorum et urbis quam elegisti et domus quam aedificavi nomini tuo

39 ut exaudias de caelo hoc est de firmo habitaculo tuo preces eorum et facias iudicium et dimittas populo tuo quamvis peccatori

40 tu es enim Deus meus aperiantur quaeso oculi tui et aures tuae intentae sint ad orationem quae fit in loco isto

41 nunc igitur consurge Domine Deus in requiem tuam tu et arca fortitudinis tuae sacerdotes tui Domine Deus induantur salute et sancti tui laetentur in bonis

42 Domine Deus ne averseris faciem christi tui memento misericordiarum David servi tui

Caput 7

1 cumque conplesset Salomon fundens preces ignis descendit de caelo et devoravit holocausta et victimas et maiestas Domini implevit domum

2 nec poterant sacerdotes ingredi templum Domini eo quod implesset maiestas Domini templum Domini

3 sed et omnes filii Israhel videbant descendentem ignem et gloriam Domini super domum et corruentes proni in terram super pavementum stratum lapide adoraverunt et laudaverunt Dominum quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius

4 rex autem et omnis populus immolabant victimas coram Domino

5 mactavit igitur rex Salomon hostias boum viginti duo milia arietum centum viginti milia et dedicavit domum Dei rex et universus populus

6 sacerdotes autem stabant in officiis suis et Levitae in organis carminum Domini quae fecit David rex ad laudandum Dominum quoniam in aeternum misericordia eius hymnos David canentes per manus suas porro sacerdotes canebant tubis ante eos cunctusque Israhel stabat

7 sanctificavit quoque Salomon medium atrii ante templum Domini obtulerat enim ibi holocausta et adipēs pacificorum quia altare aeneum quod fecerat non poterat sustinere holocausta et sacrificia et adipēs

8 fecit ergo Salomon sollemnitatem in tempore illo septem diebus et omnis Israhel cum eo ecclesia magna valde ab introitu Emath usque ad torrentem Aegypti

9 fecitque die octavo collectam eo quod dedicasset altare septem diebus et sollemnitatem celebrasset diebus septem

10 igitur in die vicesimo tertio mensis septimi dimisit populos ad tabernacula sua laetantes atque gaudentes super bono quod fecerat Dominus David et Salomoni et Israhel populo suo

11 conplevitque Salomon domum Domini et domum regis et omnia quae disposuerat in corde suo ut faceret in domo Domini et in domo sua et prosperatus est

12 apparuit autem ei Dominus nocte et ait audivi orationem tuam et elegi locum istum mihi in domum sacrificii

13 si clausero caelum et pluvia non fluxerit et mandavero et praecepero lucustae ut devoret terram et misero pestilentiam in populum meum

14 conversus autem populus meus super quos invocatum est nomen meum deprecatus me fuerit et exquisierit faciem meam et egerit paenitentiam a viis suis pessimis et ego exaudiam de caelo et propitius ero peccatis eorum et sanabo terram eorum

15 oculi quoque mei erunt aperti et aures meae erectae ad orationem eius qui in loco isto oraverit

16 elegi enim et sanctificavi locum istum ut sit nomen meum ibi in sempiternum et permaneant oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus

17 tu quoque si ambulaveris coram me sicut ambulavit David pater tuus et feceris iuxta omnia quae praecepi tibi et iustitias meas iudiciaque servaveris

18 suscitabo thronum regni tui sicut pollicitus sum David patri tuo dicens non auferetur de stirpe tua vir qui sit princeps in Israhel

19 si autem aversi fueritis et dereliqueritis iustitias meas et praecepta mea quae proposui vobis et abeuntes servieritis diis alienis et adoraveritis eos

20 evellam vos de terra mea quam dedi vobis et domum hanc quam sanctificavi nomini meo proiciam a facie mea et tradam eam in parabolam et in exemplum cunctis populis

21 et domus ista erit in proverbium universis transeuntibus et dicent stupentes quare fecit Dominus sic terrae huic et domui huic

22 respondebuntque quia dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum qui eduxit eos de terra Aegypti et adprehenderunt deos alienos et adoraverunt eos atque coluerunt idcirco venerunt super eos universa haec mala

Caput 8

1 expletis autem viginti annis postquam aedificavit Salomon domum Domini et domum suam

2 civitates quas dederat Hiram Salomoni aedificavit et habitare ibi fecit filios Israhel

3 abiit quoque in Emath Suba et obtinuit eam

4 et aedificavit Palmyram in deserto et alias civitates munitissimas aedificavit in Emath

5 extruxitque Bethoron superiorem et Bethoron inferiorem civitates muratas habentes portas et vectes et seras

6 Baalath etiam et omnes urbes firmissimas quae fuerunt Salomonis cunctasque urbes quadrigarum et urbes equi-

tum omnia quae voluit Salomon atque disposuit aedificavit in Hierusalem et in Libano et in universa terra potestatis suae

7 omnem populum qui derelictus fuerat de Heththeis et Amorreis et Ferezeis et Eveis et Iebuseis qui non erant de stirpe Israhel

8 de filiis eorum et de posteris quos non interfecerant filii Israhel subiugavit Salomon in tributarios usque in diem hanc

9 porro de filiis Israhel non posuit ut servirent operibus regis ipsi enim erant viri bellatores et duces primi et principes quadrigarum et equitum eius

10 omnes autem principes exercitus regis Salomonis fuerunt ducenti quinquaginta qui erudiebant populum

11 filiam vero Pharaonis transtulit de civitate David in domum quam aedificaverat ei dixit enim non habitabit uxor mea in domo David regis Israhel eo quod sanctificata sit quia ingressa est eam arca Domini

12 tunc obtulit Salomon holocausta Domino super altare Domini quod extruxerat ante porticum

13 ut per singulos dies offerretur in eo iuxta praeceptum Mosi in sabbatis et in kalendis et in festis diebus ter per annum id est in sollemnitate azymorum et in sollemnitate ebdomadaram et in sollemnitate tabernaculorum

14 et constituit iuxta dispositionem David patris sui officia sacerdotum in ministeriis suis et Levitas in ordine suo ut laudarent et ministrarent coram sacerdotibus iuxta ritum uniuscuiusque diei et ianitores in divisionibus suis per portam et portam sic enim praeceperat David homo Dei

15 nec praetergressi sunt de mandatis regis tam sacerdotes quam Levitae ex omnibus quae praeceperat et in custodiis thesaurorum

16 omnes inpensas praeparatas habuit Salomon ex eo die quo fundavit domum Domini usque in diem quo perfecit eam

17 tunc abiit Salomon in Hesiongaber et in Ahilath ad oram maris Rubri quae est in terra Edom

18 misit autem ei Hiram per manum servorum suorum naves et nautas gnaros maris et abierunt cum servis Salomonis in Ophir tuleruntque inde quadringenta quinquaginta talenta auri et adtulerunt ad regem Salomonem

Caput 9

1 regina quoque Saba cum audisset famam Salomonis venit ut temptaret eum enigmatibus in Hierusalem cum magnis opibus et camelis qui portabant aromata et auri plurimum gemmasque pretiosas cumque venisset ad Salomonem locuta est ei quaecumque erant in corde suo

2 et exposuit ei Salomon omnia quae proposuerat nec quicquam fuit quod ei non perspicuum fecerit

3 quod postquam vidit sapientiam scilicet Salomonis et domum quam aedificaverat

4 necnon cibaria mensae eius et habitacula servorum et officia ministrorum eius et vestimenta eorum pincernas quoque et vestes eorum et victimas quas immolabat in domo Domini non erat prae stupore ultra in ea spiritus

5 dixitque ad regem verus sermo quem audieram in terra mea de virtutibus et sapientia tua

6 non credebam narrantibus donec ipsa venissem et vidissent oculi mei et probassem vix medietatem mihi sapientiae tuae fuisse narratam vicisti famam virtutibus tuis

7 beati viri tui et beati servi tui hii qui adsistunt coram te in omni tempore et audiunt sapientiam tuam

8 sit Dominus Deus tuus benedictus qui voluit te ordinare super thronum suum regem Domini Dei tui quia diligit Deus Israhel et vult servare eum in aeternum idcirco posuit te super eum regem ut facias iudicia atque iustitiam

9 dedit autem regi centum viginti talenta auri et aromata multa nimis et gemmas pretiosissimas non fuerunt aromata talia ut haec quae dedit regina Saba regi Salomoni

10 sed et servi Hiram cum servis Salomonis adtulerunt aurum de Ophir et ligna thyina et gemmas pretiosissimas

11 de quibus fecit rex de lignis scilicet thyinis gradus in domo Domini et in domo regia citharas quoque et psalteria cantoribus numquam visa sunt in terra Iuda ligna talia

12 rex autem Salomon dedit reginae Saba cuncta quae voluit et quae postulavit multo plura quam adtulerat ad eum quae reversa abiit in terram suam cum servis suis

13 erat autem pondus auri quod adferebatur Salomoni per annos singulos sescenta sexaginta sex talenta auri

14 excepta ea summa quam legati diversarum gentium et negotiatores adferre consueverant omnesque reges Arabiae et satrapae terrarum qui conportabant aurum et argentum Salomoni

15 fecit igitur rex Salomon ducentas hastas aureas de summa sescentorum aureorum qui in hastis singulis expendebantur

16 trecenta quoque scuta aurea trecentorum aureorum quibus tegebantur scuta singula posuitque ea rex in armamentario quod erat consitum nemore

17 fecit quoque rex solium eburneum grande et vestivit illud auro mundissimo

18 sexque gradus quibus ascendebatur ad solium et scabillum aureum et brachiola duo altrinsecus et duos leones stantes iuxta brachiola

19 sed et alios duodecim leunculos stantes super sex gradus ex utraque parte non fuit tale solium in universis regnis

20 omnia quoque vasa convivii regis erant aurea et vasa domus saltus Libani ex auro purissimo argentum enim in diebus illis pro nihilo reputabatur

21 siquidem naves regis ibant in Tharsis cum servis Hiram semel in annis tribus et deferebant inde aurum et argentum et ebur et simias et pavos

22 magnificatus est igitur Salomon super omnes reges terrae divitiis et gloria

23 omnesque reges terrarum desiderabant faciem videre Salomonis ut audirent sapientiam quam dederat Deus in corde eius

24 et deferebant ei munera vasa argentea et aurea et vestes et arma et aromata equos et mulos per singulos annos

25 habuit quoque Salomon quadraginta milia equorum in stabulis et curruum equitumque duodecim milia constituitque eos in urbibus quadrigarum et ubi erat rex in Hierusalem

26 exercuit etiam potestatem super cunctos reges a fluvio Eufraten usque ad terram Philisthinorum id est usque ad terminos Aegypti

27 tantamque copiam praeiuit argenti in Hierusalem quasi lapidum et cedrorum tantam multitudinem velut sycaminorum quae gignuntur in campestribus

28 adducebantur autem ei equi de Aegypto cunctisque regionibus

29 reliqua vero operum Salomonis priorum et novissimorum scripta sunt in verbis Nathan prophetae et in libris Ahiae Silonitis in visione quoque Iaddo videntis contra Hieroboam filium Nabath

30 regnavit autem Salomon in Hierusalem super omnem Israhel quadraginta annis

31 dormivitque cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate David regnavitque pro eo Roboam filius eius

Caput 10

1 profectus est autem Roboam in Sychem illuc enim cunctus Israhel convenerat ut constituerent eum regem

2 quod cum audisset Hieroboam filius Nabath qui erat in Aegypto fugerat quippe illuc ante Salomonem statim reversus est

3 vocaveruntque eum et venit cum universo Israhel et locuti sunt ad Roboam dicentes

4 pater tuus durissimo iugo nos pressit tu leviora impera patre tuo qui nobis gravem inposuit servitutem et paululum de onere subleva ut serviamus tibi

5 qui ait post tres dies revertimini ad me cumque abisset populus

6 iniit consilium cum senibus qui steterant coram patre eius Salomone dum adviveret dicens quid datis consilii ut respondeam populo

7 qui dixerunt ei si placueris populo huic et lenieris eos verbis clementibus servient tibi omni tempore

8 at ille reliquit consilium senum et cum iuvenibus tractare coepit qui cum eo nutriti fuerant et erant in comitatu illius

9 dixitque ad eos quid vobis videtur vel respondere quid debeo populo huic qui dixit mihi subleva iugum quod inposuit nobis pater tuus

10 at illi responderunt ut iuvenes et nutriti cum eo in deliciis atque dixerunt sic loqueris populo qui dixit tibi pater tuus adgravavit iugum nostrum tu subleva et sic respondebis eis minimus digitus meus grossior est lumbis patris mei

11 pater meus inposuit vobis iugum grave et ego maius pondus adponam pater meus cecidit vos flagellis ego vero caedam scorpionibus

12 venit ergo Hieroboam et universus populus ad Roboam die tertio sicut praeceperat eis

13 responditque rex dura derelicto consilio seniorum

14 locutusque est iuxta iuvenum voluntatem pater meus grave vobis inposuit iugum quod ego gravius faciam pater meus cecidit vos flagellis ego vero caedam scorpionibus

15 et non adquevit populi precibus erat enim voluntas Dei ut conpleretur sermo eius quem locutus fuerat per manum Ahiae Silonitis ad Hieroboam filium Nabath

16 populus autem universus rege duriora dicente sic locutus est ad eum non est nobis pars in David neque hereditas in filio Isai revertere in tabernacula tua Israhel tu autem pasce domum tuam David et abiit Israhel in tabernacula sua

17 super filios autem Israhel qui habitabant in civitatibus Iuda regnavit Roboam

18 misitque rex Roboam Aduram qui praeerat tributis et lapidaverunt eum filii Israhel et mortuus est porro rex Roboam currum festinavit ascendere et fugit in Hierusalem

19 recessitque Israhel a domo David usque ad diem hanc

Caput 11

1 venit autem Roboam in Hierusalem et convocavit universam domum Iuda et Benjamin in centum octoginta milibus electorum atque bellantium ut dimicaret contra Israhel et converteret ad se regnum suum

2 factusque est sermo Domini ad Semeiam hominem Dei dicens

3 loquere ad Roboam filium Salomonis regem Iuda et ad universum Israhel qui est in Iuda et Benjamin

4 haec dicit Dominus non ascendetis neque pugnabitis contra fratres vestros revertatur unusquisque in domum suam quia mea hoc gestum est voluntate qui cum audissent sermonem Domini reversi sunt nec perrexerunt contra Hieroboam

5 habitavit autem Roboam in Hierusalem et aedificavit civitates muratas in Iuda

6 extruxitque Bethleem et Aetham et Thecue

7 Bethsur quoque et Soccho et Odollam

8 necnon Geth et Maresa et Ziph

9 sed et Aduram et Lachis et Azecha

10 Saraa quoque et Ahilon et Hebron quae erant in Iuda et Benjamin civitates munitissimas

11 cumque clausisset eas muris posuit in eis principes ciborumque horrea hoc est olei et vini

12 sed et in singulis urbibus fecit armamentaria scutorum et hastarum firmavitque eas multa diligentia et imperavit super Iudam et Benjamin

13 sacerdotes autem et Levitae qui erant in universo Israhel venerunt ad eum de cunctis sedibus suis

14 relinquentes suburbana et possessiones suas et transeuntes ad Iudam et Hierusalem eo quod abiecisset eos Hieroboam et posterius eius ne sacerdotio Domini fungerentur

15 qui constituit sibi sacerdotes excelsorum et daemorum vitulorumque quos fecerat

16 sed et de cunctis tribubus Israhel quicumque dederant cor suum ut quaererent Dominum Deum Israhel venerunt Hierusalem ad immolandas victimas Domino Deo patrum suorum

17 et roboraverunt regnum Iuda et confirmaverunt Roboam filium Salomonis per tres annos ambulaverunt enim in viis David et Salomonis annis tantum tribus

18 duxit autem Roboam uxorem Maalath filiam Hierimuth filii David Abiail quoque filiam Heliab filii Isai

19 quae peperit ei filios Ieus et Somoriam et Zoom

20 post hanc quoque accepit Maacha filiam Absalom quae peperit ei Abia et Ethai et Ziza et Salumith

21 amavit autem Roboam Maacha filiam Absalom super omnes uxores suas et concubinas nam uxores decem et octo duxerat concubinasque sexaginta et genuit viginti octo filios et sexaginta filias

22 constituit vero in capite Abiam filium Maacha ducem super fratres suos ipsum enim regem facere cogitabat

23 qui sapientior fuit et potentior super omnes filios eius et in cunctis finibus Iuda et Benjamin et in universis civitatibus muratis praebuiltque eis escas plurimas et multas petivit uxores

Caput 12

1 cumque roboratum fuisset regnum Roboam et confortatum dereliquit legem Domini et omnis Israhel cum eo

2 anno autem quinto regni Roboam ascendit Sesac rex Aegypti in Hierusalem quia peccaverunt Domino

3 cum mille ducentis curribus et sexaginta milibus equitum nec erat numerus vulgi quod venerat cum eo ex Aegypto Lybies scilicet et Trogoditae et Aethiopes

4 cepitque civitates munitissimas in Iuda et venit usque Hierusalem

5 Semeias autem propheta ingressus est ad Roboam et principes Iuda qui congregati fuerant in Hierusalem fugientes Sesac dixitque ad eos haec dicit Dominus vos reliquistis me et ego reliqui vos in manu Sesac

6 consternatique principes Israhel et rex dixerunt iustus est Dominus

7 cumque vidisset Dominus quod humiliati essent factus est sermo Domini ad Semeiam dicens quia humiliati sunt non disperdam eos daboque eis pauxillum auxilii et non stillabit furor meus super Hierusalem per manum Sesac

8 verumtamen servient ei ut sciant distantiam servitutis meae et servitutis regni terrarum

9 recessit itaque Sesac rex Aegypti ab Hierusalem sublati thesauris domus Domini et domus regis omniaque secum tulit et clypeos aureos quos fecerat Salomon

10 pro quibus fecit rex aeneos et tradidit illos principibus scutariorum qui custodiebant vestibulum palatii

11 cumque introiret rex domum Domini veniebant scutarii et tollebant eos iterumque referebant ad armamentarium suum

12 verumtamen quia humiliati sunt aversa est ab eis ira Domini nec deleti sunt penitus siquidem et in Iuda inventa sunt opera bona

13 confortatus est igitur rex Roboam in Hierusalem atque regnavit quadraginta autem et unius anni erat cum regnare coepisset et decem septemque annis regnavit in Hierusalem urbe quam elegit Dominus ut confirmaret nomen suum ibi de cunctis tribubus Israhel nomenque matris eius Naama Ammanitis

14 fecit autem malum et non praeparavit cor suum ut quaereret Dominum

15 opera vero Roboam prima et novissima scripta sunt in libris Semeiae prophetae et Addo videntis et diligenter exposita pugnaveruntque adversum se Roboam et Hieroboam cunctis diebus

16 et dormivit Roboam cum patribus suis sepultusque est in civitate David et regnavit Abia filius eius pro eo

Caput 13

1 anno octavodecimo regis Hieroboam regnavit Abia super Iudam

2 tribus annis regnavit in Hierusalem nomenque matris eius Michaia filia Urihel de Gabaa et erat bellum inter Abia et Hieroboam

3 cumque inisset Abia certamen et haberet bellicosissimos viros et electorum quadringenta milia Hieroboam instruxit e contra aciem octingenta milia virorum qui et ipsi electi erant et ad bella fortissimi

4 stetit igitur Abia super montem Someron qui erat in Ephraim et ait audi Hieroboam et omnis Israhel

5 num ignoratis quod Dominus Deus Israhel dederit regnum David super Israhel in sempiternum ipsi et filiis eius pactum salis

6 et surrexit Hieroboam filius Nabath servus Salomonis filii David et rebellavit contra dominum suum

7 congregatique sunt ad eum viri vanissimi et filii Belial et praevaluerunt contra Roboam filium Salomonis porro Roboam erat rudis et corde pavido nec potuit resistere eis

8 nunc ergo vos dicitis quod resistere possitis regno Domini quod possidet per filios David habetisque grandem populi multitudinem atque vitulos aureos quos fecit vobis Hieroboam in deos

9 et eiecitis sacerdotes Domini filios Aaron atque Levitas et fecistis vobis sacerdotes sicut omnes populi terrarum quicumque venerit et initiaverit manum suam in tauro in bubus et in arietibus septem fit sacerdos eorum qui non sunt dii

10 noster autem Dominus Deus est quem non relin-
quimus sacerdotesque ministrant Domino de filiis Aaron et
Levitae sunt in ordine suo

11 holocausta quoque offerunt Domino per singulos dies
mane et vespere et thymiana iuxta legis praecepta con-
fectum et proponuntur panes in mensa mundissima estque
apud nos candelabrum aureum et lucernae eius ut accendan-
tur semper ad vesperam nos quippe custodimus praecepta
Domini Dei nostri quem vos reliquistis

12 ergo in exercitu nostro dux Deus est et sacerdotes eius
qui clangunt tubis et resonant contra vos filii Israhel nolite
pugnare contra Dominum Deum patrum vestrorum quia non
vobis expedit

13 haec illo loquente Hieroboam retro moliebatur insi-
dias cumque ex adverso hostium staret ignorantem Iudam
suo ambiebat exercitu

14 respiciensque Iudas vidit instare bellum ex adverso
et post tergum et clamavit ad Dominum ac sacerdotes tubis
canere coeperunt

15 omnesque viri Iuda vociferati sunt et ecce illis cla-
mantibus perterritus Deus Hieroboam et omnem Israhel qui
stabat ex adverso Abia et Iuda

16 fugeruntque filii Israhel Iudam et tradidit eos Deus in
manu eorum

17 percussit ergo eos Abia et populus eius plaga magna
et corruerunt vulnerati ex Israhel quingenta milia virorum
fortium

18 humiliatique sunt filii Israhel in tempore illo et ve-
hementissime confortati filii Iuda eo quod sperassent in
Domino Deo patrum suorum

19 persecutus est autem Abia fugientem Hieroboam et
cepit civitates eius Bethel et filias eius et Hiesena cum
filiabus suis Ephron quoque et filias eius

20 nec valuit ultra resistere Hieroboam in diebus Abia
quem percussit Dominus et mortuus est

21 igitur Abia confortato imperio suo accepit uxores
quattuordecim procreavitque viginti duos filios et sedecim
filias

22 reliqua autem sermonum Abia viarumque et operum
eius scripta sunt diligentissime in libro prophetarum Addo

Caput 14

1 dormivit autem Abia cum patribus suis et sepelierunt
eum in civitate David regnavitque Asa filius eius pro eo in
cuius diebus quievit terra annis decem

2 fecit autem Asa quod bonum et placitum erat in
conspectu Dei sui et subvertit altaria peregrini cultus et
excelsa

3 et confregit statuas lucosque succidit

4 ac praecepit Iudae ut quaereret Dominum Deum
patrum suorum et faceret legem et universa mandata

5 et abstulit e cunctis urbibus Iuda aras et fana et regnavit
in pace

6 aedificavit quoque urbes munitas in Iuda quia quie-
tus erat et nulla temporibus eius bella surrexerant pacem
Domino largiente

7 dixit autem Iudae aedificemus civitates istas et valle-
mus muris et roboremus turribus et portis et seris donec a
bellis quieta sunt omnia eo quod quaesierimus Dominum
Deum patrum nostrorum et dederit nobis pacem per gyrum
aedificaverunt igitur et nullum in extruendo impedimentum
fuit

8 habuit autem Asa in exercitu suo portantium scuta et
hastas de Iuda trecenta milia de Benjamin vero scutario-
rum et sagittariorum ducenta octoginta milia omnes isti viri
fortissimi

9 egressus est autem contra eos Zara Aethiops cum exer-
citu decies centena milia et curribus trecentis et venit usque
Maresa

10 porro Asa perrexit obviam et instruxit aciem ad
bellum in valle Sephata quae est iuxta Maresa

11 et invocavit Dominum Deum et ait Domine non est
apud te ulla distantia utrum in paucis auxiliis an in pluri-
bus adiuva nos Domine Deus noster in te enim et in tuo no-
mine habentes fiduciam venimus contra hanc multitudinem
Domine Deus noster tu es non praevaleat contra te homo

12 exterruit itaque Dominus Aethiops coram Asa et
Iuda fugeruntque Aethiopes

13 et persecutus est eos Asa et populus qui cum eo
erat usque Gerar et ruerunt Aethiopes usque ad internicio-
nem quia Domino caedente contriti sunt et exercitu illius
proeliante tulerunt ergo spolia multa

14 et percusserunt omnes civitates per circuitum Gerare
grandis quippe cunctos terror invaserat et diripuerunt urbes
et multam praedam asportaverunt

15 sed et caulas ovium destruentes tulerunt peco-
rum infinitam multitudinem et camelorum reversique sunt
Hierusalem

Caput 15

1 Azarias autem filius Oded facto in se spiritu Dei

2 egressus est in occursum Asa et dixit ei audite me Asa
et omnis Iuda et Benjamin Dominus vobiscum quia fuistis
cum eo si quaesieritis eum invenietis si autem dereliqueritis
derelinquet vos

3 transibunt autem multi dies in Israhel absque Deo vero
et absque sacerdote doctore et absque lege

4 cumque reversi fuerint in angustia sua ad Dominum
Deum Israhel et quaesierint eum repperient

5 in tempore illo non erit pax egredienti et ingredienti sed
terrores undique in cunctis habitatoribus terrarum

6 pugnabit enim gens contra gentem et civitas contra
civitatem quia Dominus conturbabit eos in omni angustia

7 vos ergo confortamini et non dissolvantur manus
vestrae erit enim merces operi vestro

8 quod cum audisset Asa verba scilicet et prophetiam Oded prophetae confortatus est et abstulit idola de omni terra Iuda et Benjamin et ex urbibus quas ceperat montis Ephraim et dedicavit altare Domini quod erat ante porticum Domini

9 congregavitque universum Iuda et Benjamin et advenas cum eis de Ephraim et de Manasse et de Symeon plures enim ad eum confugerant ex Israhel videntes quod Dominus Deus illius esset cum eo

10 cumque venissent Hierusalem mense tertio anno quintodecimo regni Asa

11 immolaverunt Domino in die illa de manubiis et praeda quam adduxerant boves septingentos et arietes septem milia

12 et intravit ex more ad corroborandum foedus ut quaerent Dominum Deum patrum suorum in toto corde et in tota anima sua

13 si quis autem inquit non quaesierit Dominum Deum Israhel moriatur a minimo usque ad maximum a viro usque ad mulierem

14 iuraveruntque Domino voce magna in iubilo et in clangore tubae et in sonitu buccinarum

15 omnes qui erant in Iuda cum execratione in omni enim corde suo iuraverunt et in tota voluntate quaesierunt eum et invenerunt praestititque eis Dominus requiem per circuitum

16 sed et Maacham matrem Asa regis ex augusto deposuit imperio eo quod fecisset in luco simulacrum Priapi quod omne contrivit et in frusta comminuens conbusit in torrente Cedron

17 excelsa autem derelicta sunt in Israhel attamen cor Asa erat perfectum cunctis diebus eius

18 ea quae voverat pater suus et ipse intulit in domum Domini argentum et aurum vasorumque diversam supellectilem

19 bellum vero non fuit usque ad tricesimum quintum annum regni Asa

Caput 16

1 anno autem tricesimo sexto regni eius ascendit Baasa rex Israhel in Iudam et muro circumdabat Rama ut nullus tute posset egredi et ingredi de regno Asa

2 protulit ergo Asa argentum et aurum de thesauris domus Domini et de thesauris regis misitque ad Benadad regem Syriae qui habitabat in Damasco dicens

3 foedus inter me et te est pater quoque meus et pater tuus habuere concordiam quam ob rem misi tibi argentum et aurum ut rupto foedere quod habes cum Baasa rege Israhel facias eum a me recedere

4 quo conperto Benadad misit principes exercituum suorum ad urbes Israhel qui percusserunt Ahion et Dan et Abelmaim et universas urbes muratas Nephtalim

5 quod cum audisset Baasa desivit aedificare Rama et intermisit opus suum

6 porro Asa rex adsumpsit universum Iudam et tulerunt lapides Rama et ligna quae aedificationi praeparaverat Baasa aedificavitque ex eis Gabaa et Maspha

7 in tempore illo venit Anani propheta ad Asam regem Iuda et dixit ei quia habuisti fiduciam in rege Syriae et non in Domino Deo tuo idcirco evasit Syriae regis exercitus de manu tua

8 nonne Aethiopes et Lybies multo plures erant quadrigis et equitibus et multitudine nimia quos cum Domino credidisses tradidit in manu tua

9 oculi enim eius contemplantur universam terram et praebent fortitudinem his qui corde perfecto credunt in eum stulte igitur egisti et propter hoc ex praesenti tempore contra te bella consurgent

10 iratusque Asa adversus videntem iussit eum mitti in nervum valde quippe super hoc fuerat indignatus et interfecit de populo in tempore illo plurimos

11 opera autem Asa prima et novissima scripta sunt in libro regum Iuda et Israhel

12 aegrotavit etiam Asa anno tricesimo nono regni sui dolore pedum vehementissimo et nec in infirmitate sua quaesivit Dominum sed magis in medicorum arte confisus est

13 dormivitque cum patribus suis et mortuus est anno quadagesimo primo regni sui

14 et sepelierunt eum in sepulchro suo quod foderat sibi in civitate David posueruntque eum super lectulum suum plenum aromatibus et unguentis meretriciis quae erant pigmentariorum arte confecta et conbuserunt super eum ambitione nimia

Caput 17

1 regnavit autem Iosaphat filius eius pro eo et invaluit contra Israhel

2 constituitque militum numeros in cunctis urbibus Iudae quae erant vallatae muris praesidiaque disposuit in terra Iuda et in civitatibus Ephraim quas ceperat Asa pater eius

3 et fuit Dominus cum Iosaphat quia ambulavit in viis David patris sui primis et non speravit in Baalim

4 sed in Deo patris sui et perrexit in praeceptis illius et non iuxta peccata Israhel

5 confirmavitque Dominus regnum in manu eius et dedit omnis Iuda munera Iosaphat factaeque sunt ei infinitae divitiae et multa gloria

6 cumque sumpsisset cor eius audaciam propter vias Domini etiam excelsa et lucos de Iuda abstulit

7 tertio autem anno regni sui misit de principibus suis Benail et Obdian et Zacchariam et Nathanahel et Micheam ut docerent in civitatibus Iuda

8 et cum eis Levitas Semeiam et Nathaniam et Zabadiam Asahel quoque et Semiramoth et Jonathan Adoniam et Tobiam et Tobadoniam Levitas et cum eis Elisama et Ioram sacerdotes

9 docebantque in Iuda habentes librum legis Domini et circuibant cunctas urbes Iuda atque erudiebant populum

10 itaque factus est pavor Domini super omnia regna terrarum quae erant per gyrum Iuda nec audebant bellare contra Iosaphat

11 sed et Philisthei Iosaphat munera deferebant et vectigal argenti Arabes quoque adducebant pecora arietum septem milia septingentos et hircos totidem

12 crevit ergo Iosaphat et magnificatus est usque in sublime atque aedificavit in Iuda domos ad instar turrium urbesque muratas

13 et multa opera patravit in urbibus Iuda viri quoque bellatores et robusti erant in Hierusalem

14 quorum iste numerus per domos atque familias singulorum in Iuda principes exercitus Ednas dux et cum eo robustissimorum trecenta milia

15 post hunc Iohanan princeps et cum eo ducenta octoginta milia

16 post istum quoque Amasias filius Zechri consecratus Domino et cum eo ducenta milia virorum fortium

17 hunc sequebatur robustus ad proelia Heliada et cum eo tenentium arcum et clypeum ducenta milia

18 post istum etiam Iozabath et cum eo centum octoginta milia expeditorum militum

19 hii omnes erant ad manum regis exceptis aliis quos posuerat in urbibus muratis et in universo Iuda

Caput 18

1 fuit ergo Iosaphat dives et inclitus multum et adfinitate coniunctus est Ahab

2 descenditque post annos ad eum in Samariam ad cuius adventum mactavit Ahab arietes et boves plurimos et populo qui venerat cum eo persuasitque illi ut ascenderet in Ramoth Galaad

3 dixitque Ahab rex Israhel ad Iosaphat regem Iuda veni mecum in Ramoth Galaad cui ille respondit ut ego et tu sicut populus tuus sic et populus meus tecumque erimus in bello

4 dixitque Iosaphat ad regem Israhel consule obsecro inpraesentiarum sermonem Domini

5 congregavitque rex Israhel prophetarum quadringentos viros et dixit ad eos in Ramoth Galaad ad bellandum ire debemus an quiescere at illi ascende inquit et tradet Deus in manu regis

6 dixitque Iosaphat numquid non est hic propheta Domini ut ab illo etiam requiramus

7 et ait rex Israhel ad Iosaphat est vir unus a quo possumus quaerere Domini voluntatem sed ego odi eum quia non prophetat mihi bonum sed malum omni tempore est autem Micheas filius Iembla dixitque Iosaphat ne loquaris rex hoc modo

8 vocavit ergo rex Israhel unum de eunuchis et dixit ei voca cito Micheam filium Iembla

9 porro rex Israhel et Iosaphat rex Iuda uterque sedebant in solio suo vestiti cultu regio sedebant autem in area iuxta portam Samariae omnesque prophetae vaticinabantur coram eis

10 Sedecias vero filius Chanana fecit sibi cornua ferrea et ait haec dicit Dominus his ventilabis Syriam donec conteras eam

11 omnesque prophetae similiter prophetabant atque dicebant ascende in Ramoth Galaad et prosperaberis et tradet eos Dominus in manu regis

12 nuntius autem qui ierat ad vocandum Micheam ait illi en verba omnium prophetarum uno ore bona regi adnuntiant quaeso ergo te ut et sermo tuus ab eis non dissentiat loquarisque prospera

13 cui respondit Micheas vivit Dominus quia quodcumque dixerit Deus meus hoc loquar

14 venit ergo ad regem cui rex ait Michea ire debemus in Ramoth Galaad ad bellandum an quiescere cui ille respondit ascendite cuncta enim prospera evenient et tradentur hostes in manus vestras

15 dixitque rex iterum atque iterum te adiuro ut non mihi loquaris nisi quod verum est in nomine Domini

16 at ille ait vidi universum Israhel dispersum in montibus sicut oves absque pastore et dixit Dominus non habent isti dominos revertatur unusquisque ad domum suam in pace

17 et ait rex Israhel ad Iosaphat nonne dixi tibi quod non prophetaret iste mihi quicquam boni sed ea quae mala sunt

18 at ille idcirco ait audite verbum Domini vidi Dominum sedentem in solio suo et omnem exercitum caeli adistentem ei a dextris et sinistris

19 et dixit Dominus quis decipiet Ahab regem Israhel ut ascendat et corruat in Ramoth Galaad cumque diceret unus hoc modo et alter alio

20 processit spiritus et stetit coram Domino et ait ego decipiam eum cui Dominus in quo inquit decipies

21 at ille respondit egrediar et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius dixitque Dominus decipies et praevaleris egredere et fac ita

22 nunc igitur ecce dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuorum et Dominus locutus est de te mala

23 accessit autem Sedecias filius Chanana et percussit Micheae maxillam et ait per quam viam transivit spiritus Domini a me ut loqueretur tibi

24 dixitque Micheas tu ipse videbis in die illo quando ingressus fueris cubiculum de cubiculo ut abscondaris

25 praecepit autem rex Israhel dicens tollite Micheam et ducite eum ad Amon principem civitatis et ad Ioas filium Ammelech

26 et dicetis haec dicit rex mittite hunc in carcerem et date ei panis modicum et aquae pauxillum donec revertar in pace

27 dixitque Micheas si reversus fueris in pace non est locutus Dominus in me et ait audite populi omnes

28 igitur ascenderunt rex Israhel et Iosaphat rex Iuda in Ramoth Galaad

29 dixitque rex Israhel ad Iosaphat mutabo habitum et sic ad pugnandum vadam tu autem induere vestibus tuis mutatoque rex Israhel habitu venit ad bellum

30 rex autem Syriae praeceperat ducibus equitatus sui dicens ne pugnetis contra minimum aut contra maximum nisi contra solum regem Israhel

31 itaque cum vidissent principes equitatus Iosaphat dixerunt rex Israhel iste est et circumdederunt eum dimicantes at ille clamavit ad Dominum et auxiliatus est ei atque avertit eos ab illo

32 cum enim vidissent duces equitatus quod non esset rex Israhel reliquerunt eum

33 accidit autem ut unus e populo sagittam in incertum iaceret et percuteret regem Israhel inter cervicem et scapulas at ille aurigae suo ait converte manum tuam et educ me de acie quia vulneratus sum

34 et finita est pugna in die illo porro rex Israhel stabat in curru suo contra Syros usque ad vesperam et mortuus est occidente sole

Caput 19

1 reversus est autem Iosaphat rex Iuda domum suam pacifice in Hierusalem

2 cui occurrit Hieu filius Anani videns et ait ad eum impio praebes auxilium et his qui oderunt Dominum amicitia iungeris et idcirco iram quidem Domini merebaris

3 sed bona opera inventa sunt in te eo quod abstuleris lucos de terra Iuda et praeparaveris cor tuum ut requireres Dominum

4 habitavit ergo Iosaphat in Hierusalem rursumque egressus est ad populum de Bersabee usque ad montem Ephraim et revocavit eos ad Dominum Deum patrum suorum

5 constituitque iudices terrae in cunctis civitatibus Iuda munitis per singula loca

6 et praeciens iudicibus videte ait quid faciatis non enim hominis exercetis iudicium sed Domini et quodcumque iudicaveritis in vos redundabit

7 sit timor Domini vobiscum et cum diligentia cuncta facite non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas nec personarum acceptio nec cupido munerum

8 in Hierusalem quoque constituit Iosaphat Levitas et sacerdotes et principes familiarum ex Israhel ut iudicium et causam Domini iudicarent habitatoribus eius

9 praecepitque eis dicens sic agetis in timore Dei fideliter et corde perfecto

10 omnem causam quae venerit ad vos fratrum vestrorum qui habitant in urbibus suis inter cognitionem et cognationem ubicumque quaestio est de lege de mandato de caerimoniis de iustificationibus ostendite eis ut non peccent in Dominum et ne veniat ira super vos et super fratres vestros sic ergo agetis et non peccabitis

11 Amarias autem sacerdos et pontifex vester in his quae ad Dominum pertinent praesidebit porro Zabadias filius Ismahel qui est dux in domo Iuda super ea opera erit quae ad regis officium pertinent habetisque magistros Levitas coram vobis confortamini et agite diligenter et erit Dominus cum bonis

Caput 20

1 post haec congregati sunt filii Moab et filii Ammon et cum eis de Ammanitis ad Iosaphat ut pugnarent contra eum

2 veneruntque nuntii et indicaverunt Iosaphat dicentes venit contra te multitudo magna de his locis quae trans mare sunt et de Syria et ecce consistunt in Asasonthamar quae est Engaddi

3 Iosaphat autem timore perterritus totum se contulit ad rogandum Dominum et praedicavit ieiunium universo Iuda

4 congregatusque Iudas ad precandum Dominum sed et omnes de urbibus suis venerunt ad obsecrandum eum

5 cumque stetisset Iosaphat in medio coetu Iudae et Hierusalem in domo Domini ante atrium novum

6 ait Domine Deus patrum nostrorum tu es Deus in caelo et dominaris cunctis regnis gentium in manu tua est fortitudo et potentia nec quisquam tibi potest resistere

7 nonne tu Deus noster interfecisti omnes habitatores terrae huius coram populo tuo Israhel et dedisti eam semini Abraham amici tui in sempiternum

8 habitaveruntque in ea et extruxerunt in illa sanctuarium nomini tuo dicentes

9 si inruerint super nos mala gladius iudicii pestilentia et fames stabimus coram domo hac in conspectu tuo in qua invocatum est nomen tuum et clamabimus ad te in tribulationibus nostris et exaudies salvosque facies

10 nunc igitur ecce filii Ammon et Moab et mons Seir per quos non concessisti Israheli ut transirent quando egrediebantur de Aegypto sed declinaverunt ab eis et non interfecerunt illos

11 e contrario agunt et nituntur eicere nos de possessione quam tradidisti nobis

12 Deus noster ergo non iudicabis eos in nobis quidem non tanta est fortitudo ut possimus huic multitudini resistere quae inruit super nos sed cum ignoremus quid agere debeamus hoc solum habemus residui ut oculos nostros dirigamus ad te

13 omnis vero Iuda stabat coram Domino cum parvulis et uxoribus et liberis suis

14 erat autem Hiazihel filius Zacchariae filii Banaiae filii Hiehihel filii Mathaniae Levites de filiis Asaph super quem factus est spiritus Domini in medio turbae

15 et ait adtendite omnis Iuda et qui habitatis Hierusalem et tu rex Iosaphat haec dicit Dominus vobis nolite timere nec paveatis hanc multitudinem non est enim vestra pugna sed Dei

16 cras descendetis contra eos ascensuri enim sunt per clivum nomine Sis et invenietis illos in summitate torrentis qui est contra solitudinem Hieruhel

17 non eritis vos qui dimicabitis sed tantummodo confidenter state et videbitis auxilium Domini super vos o Iuda et Hierusalem nolite timere nec paveatis cras egredimini contra eos et Dominus erit vobiscum

18 Iosaphat ergo et Iuda et omnes habitatores Hierusalem ceciderunt proni in terram coram Domino et adoraverunt eum

19 porro Levitae de filiis Caath et de filiis Core laudabant Dominum Deum Israhel voce magna in excelsum

20 cumque mane surrexissent egressi sunt per desertum Thecuae profectisque eis stans Iosaphat in medio eorum dixit audite me Iuda et omnes habitatores Hierusalem credite in Domino Deo vestro et securi eritis credite prophetis eius et cuncta evenient prospera

21 deditque consilium populo et statuit cantores Domini ut laudarent eum in turmis suis et antecederent exercitum ac voce consona dicerent confitemini Domino quoniam in aeternum misericordia eius

22 cumque coepissent laudes canere vertit Dominus insidias eorum in semet ipsos filiorum scilicet Ammon et Moab et montis Seir qui egressi fuerant ut pugnarent contra Iudam et percussi sunt

23 namque filii Ammon et Moab consurrexerunt adversum habitatores montis Seir ut interficerent et delerent eos cumque hoc opere perpetrassent etiam in semet ipsos versi mutuis concidere vulneribus

24 porro Iudas cum venisset ad speculam quae respicit solitudinem vidit procul omnem late regionem plenam cadaveribus nec superesse quemquam qui necem potuisset evadere

25 venit ergo Iosaphat et omnis populus cum eo ad detrahenda spolia mortuorum inveneruntque inter cadavera variam supellectilem vestes quoque et vasa pretiosissima et diripuerunt ita ut omnia portare non possent nec per tres dies spolia auferre pro praedae magnitudine

26 die autem quarto congregati sunt in valle Benedictionis etenim quoniam ibi benedixerant Domino vocaverunt locum illum vallis Benedictionis usque in praesentem diem

27 reversusque est omnis vir Iuda et habitatores Hierusalem et Iosaphat ante eos in Hierusalem cum laetitia magna eo quod dedisset eis Dominus gaudium de inimicis suis

28 ingressique sunt Hierusalem cum psalteriis et citharis et tubis in domum Domini

29 inruit autem pavor Domini super universa regna terrarum cum audissent quod pugnasset Dominus contra inimicos Israhel

30 quievitque regnum Iosaphat et praebeuit ei Deus pacem per circuitum

31 regnavit igitur Iosaphat super Iudam et erat triginta quinque annorum cum regnare coepisset viginti autem et quinque annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Azuba filia Selachi

32 et ambulavit in via patris sui Asa nec declinavit ab ea faciens quae placita erant coram Domino

33 verumtamen excelsa non abstulit et adhuc populus non direxerat cor suum ad Dominum Deum patrum suorum

34 reliqua autem gestorum Iosaphat priorum et novissimorum scripta sunt in verbis Hieu filii Anani quae digessit in libro regum Israhel

35 post haec iniit amicitias Iosaphat rex Iuda cum Ochozia rege Israhel cuius opera fuerunt impiissima

36 et particeps fuit ut facerent naves quae irent in Tharsis feceruntque classem in Asiongaber

37 prophetavit autem Eliezer filius Dodoau de Maresa ad Iosaphat dicens quia habuisti foedus cum Ochozia percussit Dominus opera tua contritaeque sunt naves nec potuerunt ire in Tharsis

Caput 21

1 dormivit autem Iosaphat cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David regnavitque Ioram filius eius pro eo

2 qui habuit fratres filios Iosaphat Azariam et Hiahihel et Zacchariam et Azariam et Michahel et Saphatiam omnes hii filii Iosaphat regis Israhel

3 deditque eis pater suus multa munera argenti et auri et pensationes cum civitatibus munitissimis in Iuda regnum autem tradidit Ioram eo quod esset primogenitus

4 surrexit ergo Ioram super regnum patris sui cumque se confirmasset occidit omnes fratres suos gladio et quosdam de principibus Israhel

5 triginta duo annorum erat Ioram cum regnare coepisset et octo annis regnavit in Hierusalem

6 ambulavitque in viis regum Israhel sicut egerat domus Ahab filia quippe Ahab erat uxor eius et fecit malum in conspectu Domini

7 noluit autem Dominus disperdere domum David propter pactum quod inierat cum eo et quia promiserat ut daret illi lucernam et filiis eius omni tempore

8 in diebus illis rebellavit Edom ne esset subditus Iudae et constituit sibi regem

9 cumque transisset Ioram cum principibus suis et cuncto equitatu qui erat secum surrexit nocte et percussit Edom qui se circumdederat et omnes duces equitatus eius

10 attamen rebellavit Edom ne esset sub dicione Iuda usque ad hanc diem eo tempore et Lobna recessit ne esset sub manu illius dereliquerat enim Dominum Deum patrum suorum

11 insuper et excelsa fabricatus est in urbibus Iuda et fornicari fecit habitatores Hierusalem et praevaricari Iudam

12 adlatas sunt autem ei litterae ab Helia propheta in quibus scriptum erat haec dicit Dominus Deus David patris tui quoniam non ambulasti in viis Iosaphat patris tui et in viis Asa regis Iuda

13 sed incessisti per iter regum Israhel et fornicari fecisti Iudam et habitatores Hierusalem imitatus fornicationem domus Ahab insuper et fratres tuos domum patris tui meliores te occidisti

14 ecce Dominus percutiet te plaga magna cum populo tuo et filiis et uxoribus tuis universaque substantia tua

15 tu autem aegrotabis pessimo languore uteri donec egrediantur vitalia tua paulatim per dies singulos

16 suscitavit ergo Dominus contra Ioram spiritum Philisthinorum et Arabum qui confines sunt Aethiopibus

17 et ascenderunt in terram Iuda et vastaverunt eam diripueruntque cunctam substantiam quae inventa est in domo regis insuper et filios eius et uxores nec remansit ei filius nisi Ioachaz qui minimus natu erat

18 et super haec omnia percussit eum Dominus alvi languore insanabili

19 cumque diei succederet dies et temporum spatia volverentur duorum annorum expletus est circulus et sic longa consumptus tabe ita ut egeret etiam viscera sua languore pariter et vita caruit mortuusque est in infirmitate pessima et non fecit ei populus secundum morem combustionis exequias sicut fecerat maioribus eius

20 triginta duum annorum fuit cum regnare coepisset et octo annis regnavit in Hierusalem ambulavitque non recte et sepelierunt eum in civitate David verumtamen non in sepulchro regum

Caput 22

1 constituerunt autem habitatores Hierusalem Ochoziam filium eius minimum regem pro eo omnes enim maiores natu qui ante eum fuerant interfecerant latrones Arabum qui intruerant in castra regnavitque Ochozias filius Ioram regis Iuda

2 filius quadraginta duo annorum erat Ochozias cum regnare coepisset et uno anno regnavit in Hierusalem nomen matris eius Otholia filia Amri

3 sed et ipse ingressus est per vias domus Ahab mater enim eius inpulit eum ut impie ageret

4 fecit igitur malum in conspectu Domini sicut domus Ahab ipsi enim fuerunt ei consiliarii post mortem patris sui in interitum eius

5 ambulavitque in consiliis eorum et perrexit cum Ioram filio Ahab rege Israhel in bellum contra Azahel regem Syriae in Ramoth Galaad vulneraveruntque Syri Ioram

6 qui reversus est ut curaretur in Hiezrahel multas enim plagas acceperat in supradicto certamine igitur Azarias filius Ioram rex Iuda descendit ut inviseret Ioram filium Ahab in Hiezrahel aegrotantem

7 voluntatis quippe fuit Dei adversum Ochoziam ut veniret ad Ioram et cum venisset egrederetur cum eo adversum Hieu filium Namsi quem unxit Dominus ut deleteret domum Ahab

8 cum ergo subverteret Hieu domum Ahab invenit principes Iuda et filios fratrum Ochoziae qui ministrabant ei et interfecit illos

9 ipsumque perquirens Ochoziam comprehendit latentem in Samaria adductumque ad se occidit et sepelierunt eum eo quod esset filius Iosaphat qui quaesierat Dominum in toto corde suo nec erat ultra spes aliqua ut de stirpe regnaret Ochoziae

10 siquidem Otholia mater eius videns quod mortuus esset filius suus surrexit et interfecit omnem stirpem regiam domus Ioram

11 porro Iosabeth filia regis tulit Ioas filium Ochoziae et furata est eum de medio filiorum regis cum interficerentur absconditque cum nutrice sua in cubiculo lectulorum Iosabeth autem quae absconderat eum erat filia regis Ioram uxor Ioiadae pontificis soror Ochoziae et idcirco Otholia non interfecit eum

12 fuit ergo cum eis in domo Dei absconditus sex annis quibus regnavit Otholia super terram

Caput 23

1 anno autem septimo confortatus Ioiadae adsumpsit centuriones Azariam videlicet filium Hieroam et Ismahel filium Iohanan Azariam quoque filium Oded et Maasiam filium Adaiae et Elisaphat filium Zechri et iniit cum eis foedus

2 qui circumeuntes Iudam congregaverunt Levitas de cunctis urbibus Iuda et principes familiarum Israhel veneruntque in Hierusalem

3 iniit igitur omnis multitudo pactum in domo Domini cum rege dixitque ad eos Ioiadae ecce filius regis regnabit sicut locutus est Dominus super filios David

4 iste est ergo sermo quem facietis

5 tertia pars vestrum qui veniunt ad sabbatum sacerdotum et Levitarum et ianitorum erit in portis tertia vero pars ad domum regis et tertia in porta quae appellatur Fundamenti omne vero reliquum vulgus sit in atriis domus Domini

6 nec quisquam alius ingrediatur domum Domini nisi sacerdotes et qui ministrant de Levitis ipsi tantummodo ingrediantur quia sanctificati sunt et omne reliquum vulgus observet custodias Domini

7 Levitae autem circumdant regem habentes singuli arma sua et si quis alius ingressus fuerit templum interficiatur sintque cum rege et intrante et egrediente

8 fecerunt igitur Levitae et universus Iuda iuxta omnia quae praeceperat Ioiadae pontifex et adsumpserunt singuli viros qui sub se erant et veniebant per ordinem sabbati cum his qui iam impleverant sabbatum et egressuri erant siquidem Ioiadae pontifex non dimiserat abire turmas quae sibi per singulas ebdomadas succedere consueverant

9 deditque Ioiadae sacerdos centurionibus lanceas clypeosque et peltas regis David quas consecraverat in domo Domini

10 constituitque omnem populum tenentium pugiones a parte templi dextra usque ad partem templi sinistram coram altari et templo per circuitum regis

11 et eduxerunt filium regis et inposuerunt ei diadema dederuntque in manu eius tenendam legem et constituerunt eum regem unxit quoque illum Ioiadae pontifex et filii eius inprecaturque sunt atque dixerunt vivat rex

12 quod cum audisset Otholia vocem scilicet currentium atque laudantium regem ingressa est ad populum in templum Domini

13 cumque vidisset regem stantem super gradum in introitu et principes turmasque circa eum omnem quoque populum terrae gaudentem atque clangentem tubis et diversi generis organis concinentem vocemque laudantium scidit vestimenta sua et ait insidiae insidiae

14 egressus autem Ioiadae pontifex ad centuriones et principes exercitus dixit eis educite illam extra septa templi et interficiatur foris gladio praecepitque sacerdos ne occideretur in domo Domini

15 et inposuerunt cervicibus eius manus cumque intrasset portam Equorum domus regis interfecerunt eam ibi

16 pepigit autem Ioiadae foedus inter se universumque populum et regem ut esset populus Domini

17 itaque ingressus est omnis populus domum Baal et destruxerunt eam et altaria ac simulacra illius confregerunt Matthan quoque sacerdotem Baal interfecerunt ante aras

18 constituit autem Ioiadae praepositos in domo Domini et sub manibus sacerdotum ac Levitarum quos distribuit David in domo Domini ut offerrent holocausta Domino sicut scriptum est in lege Mosi in gaudio et canticis iuxta dispositionem David

19 constituit quoque ianitores in portis domus Domini ut non ingrederetur eam immundus in omni re

20 adsumpsitque centuriones et fortissimos viros ac principes populi et omne vulgus terrae et fecerunt descendere regem de domo Domini et introire per medium portae superioris in domum regis et conlocaverunt eum in solio regali

21 laetatusque est omnis populus terrae et urbs quievit porro Otholia interfecta est gladio

Caput 24

1 septem annorum erat Ioas cum regnare coepisset et quadraginta annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Sebia de Bersabee

2 fecitque quod bonum est coram Domino cunctis diebus Ioiadae sacerdotis

3 accepit autem ei Ioiadae uxores duas e quibus genuit filios et filias

4 post quae placuit Ioas ut instauraret domum Domini

5 congregavitque sacerdotes et Levitas et dixit eis egredimini ad civitates Iuda et colligite de universo Israhel pecuniam ad sarta tecta templi Dei vestri per singulos annos

festinatoque hoc facite porro Levitae egere neglegentius

6 vocavitque rex Ioiadae principem et dixit ei quare non tibi fuit curae ut cogeres Levitas inferre de Iuda et de Hierusalem pecuniam quae constituta est a Mose servo Domini ut inferret eam omnis multitudo Israhel in tabernaculum testimonii

7 Otholia enim impiissima et filii eius destruxerunt domum Domini et de universis quae sanctificata fuerant templo Domini ornaverunt fanum Baalim

8 praecepit ergo rex et fecerunt arcam posueruntque eam iuxta portam domus Domini forinsecus

9 et praedicatum est in Iuda et Hierusalem ut deferrent singuli pretium Domino quod constituit Moses servus Dei super omnem Israhel in deserto

10 laetatique sunt cuncti principes et omnis populus et ingressi contulerunt in arcam Domini atque miserunt ita ut impleretur

11 cumque tempus esset ut deferrent arcam coram rege per manus Levitarum videbant enim multam pecuniam ingrediebatur scriba regis et quem primus sacerdos constituerat effundebantque pecuniam quae erat in arca porro arcam reportabant ad locum suum sicque faciebant per singulos dies et congregata est infinita pecunia

12 quam dederunt rex et Ioiada his qui praeerant operibus domus Domini at illi conducebant ex ea caesores lapidum et artifices operum singulorum ut instaurarent domum Domini fabros quoque ferri et aeris ut quod cadere coeperat fulciretur

13 egeruntque hii qui operabantur industrie et obducebatur parietum cicatrix per manus eorum ac suscitaverunt domum Domini in statum pristinum et firme eam stare fecerunt

14 cumque conplissent omnia opera detulerunt coram rege et Ioiadae reliquam partem pecuniae de qua facta sunt vasa templi in ministerium et ad holocausta fialae quoque et cetera vasa aurea et argentea et offerebantur holocausta in domo Domini iugiter cunctis diebus Ioiadae

15 senuit autem Ioiadae plenus dierum et mortuus est cum centum triginta esset annorum

16 sepelieruntque eum in civitate David cum regibus eo quod fecisset bonum cum Israhel et cum domo eius

17 postquam autem obiit Ioiada ingressi sunt principes Iuda et adoraverunt regem qui delinitus obsequiis eorum adquievit eis

18 et dereliquerunt templum Domini Dei patrum suorum servieruntque lucis et sculptilibus et facta est ira contra Iudam et Hierusalem propter hoc peccatum

19 mittebatque eis prophetas ut reverterentur ad Dominum quos protestantes illi audire nolebant

20 spiritus itaque Dei induit Zacchariam filium Ioiadae sacerdotem et stetit in conspectu populi et dixit eis haec dicit Dominus quare transgredimini praeceptum Domini quod vobis non proderit et dereliquistis Dominum ut derelinqueret vos

21 qui congregati adversus eum miserunt lapides iuxta regis imperium in atrio domus Domini

22 et non est recordatus Ioas rex misericordiae quam fecerat Ioiadae pater illius secum sed interfecit filium eius qui cum moreretur ait videat Dominus et requirat

23 cumque evolutus esset annus ascendit contra eum exercitus Syriae venitque in Iudam et Hierusalem et interfecit cunctos principes populi atque universam praedam miserunt regi Damascum

24 et certe cum permodicus venisset numerus Syrorum tradidit Dominus manibus eorum infinitam multitudinem eo quod reliquissent Dominum Deum patrum suorum in Ioas quoque ignominiosa exercuere iudicia

25 et abeuntes dimiserunt eum in languoribus magnis surrexerunt autem contra eum servi sui in ultionem sanguinis filii Ioiadae sacerdotis et occiderunt eum in lectulo suo et mortuus est sepelieruntque eum in civitate David sed non in sepulchris regum

26 insidiati vero sunt ei Zabath filius Semath Ammanitidis et Iozabath filius Semarith Moabitidis

27 porro filii eius ac summa pecuniae quae adunata fuerat sub eo et instauratio domus Dei scripta sunt diligentius in libro regum regnavitque Amasias filius eius pro eo

Caput 25

1 viginti quinque annorum erat Amasias cum regnare coepisset et viginti novem annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Ioaden de Hierusalem

2 fecitque bonum in conspectu Domini verumtamen non in corde perfecto

3 cumque roboratum sibi videret imperium iugulavit servos qui occiderant regem patrem suum

4 sed filios eorum non interfecit sicut scriptum est in libro legis Mosi ubi praecepit Dominus dicens non occidentur patres pro filiis neque filii pro patribus suis sed unusquisque in suo peccato morietur

5 congregavit igitur Amasias Iudam et constituit eos per familias tribunosque et centuriones in universo Iuda et Beniamin et recensuit a viginti annis sursum invenitque triginta milia iuvenum qui egrederentur ad pugnam et tenerent hastam et clypeum

6 mercede quoque conduxit de Israhel centum milia robustorum centum talentis argenti

7 venit autem homo Dei ad illum et ait o rex ne egrediatur tecum exercitus Israhel non est enim Dominus cum Israhel et cunctis filiis Ephraim

8 quod si putas in robore exercitus bella consistere superari te faciet Deus ab hostibus Dei quippe est et adiuvare et in fugam vertere

9 dixitque Amasias ad hominem Dei quid ergo fiet de centum talentis quae dedi militibus Israhel et respondit ei homo Dei habet Dominus unde tibi dare possit multo his plura

10 separavit itaque Amasias exercitum qui venerat ad eum ex Ephraim ut reverteretur in locum suum at illi contra Iudam vehementer irati reversi sunt in regionem suam

11 porro Amasias confidenter eduxit populum suum et abiit in vallem Salinarum percussitque filios Seir decem milia

12 et alia decem milia virorum ceperunt filii Iuda et adduxerunt ad praeceptum cuiusdam petrae praecipitaveruntque eos de summo in praeceps qui universi crepuerunt

13 at ille exercitus quem remisit Amasias ne secum iret ad proelium diffusus est in civitatibus Iuda a Samaria usque Bethoron et interfectis tribus milibus diripuit praedam magnam

14 Amasias vero post caedem Idumeorum et adlatos deos filiorum Seir statuit illos in deos sibi et adorabat eos et illis adolebat incensum

15 quam ob rem iratus Dominus contra Amasiam misit ad illum prophetam qui diceret ei cur adorasti deos qui non liberaverunt populum suum de manu tua

16 cumque haec ille loqueretur respondit ei num consiliarius regis es quiesce ne interficiam te discedensque propheta scio inquit quod cogitaverit Dominus occidere te qui et fecisti hoc malum et insuper non adquievisti consilio meo

17 igitur Amasias rex Iuda inito pessimo consilio misit ad Ioas filium Ioachaz filii Hieu regem Israhel dicens veni videamus nos mutuo

18 at ille remisit nuntium dicens carduus qui est in Libano misit ad cedrum Libani dicens da filiam tuam filio meo uxorem et ecce bestiae quae erant in silva Libani transierunt et conculcaverunt carduum

19 dixisti percussi Edom et idcirco erigitur cor tuum in superbiam sede in domo tua cur malum adversum te provocas ut cadas et tu et Iudas tecum

20 noluit audire Amasias eo quod Domini esset voluntas ut traderetur in manibus hostium propter deos Edom

21 ascendit igitur Ioas rex Israhel et mutuos sibi praebuere conspectus Amasias autem rex Iuda erat in Bethsames Iudae

22 corruitque Iudas coram Israhel et fugit in tabernacula sua

23 porro Amasiam regem Iuda filium Ioas filii Ioachaz cepit Ioas rex Israhel in Bethsames et adduxit in Hierusalem destruxitque murum eius a porta Ephraim usque ad portam Anguli quadringentis cubitis

24 omne quoque aurum et argentum et universa vasa quae reppererat in domo Dei et apud Obededom in thesauris etiam domus regiae necnon et filios obsidum reduxit Samariam

25 vixit autem Amasias filius Ioas rex Iuda postquam mortuus est Ioas filius Ioachaz rex Israhel quindecim annis

26 reliqua vero sermonum Amasiae priorum et novissimorum scripta sunt in libro regum Iuda et Israhel

27 qui postquam recessit a Domino tetenderunt ei insidias in Hierusalem cumque fugisset Lachis miserunt et interfecerunt eum ibi

28 reportantesque super equos sepelierunt eum cum patribus suis in civitate David

Caput 26

1 omnis autem populus Iuda filium eius Oziam annorum sedecim constituit regem pro patre suo Amasia

2 ipse aedificavit Ahilath et restituit eam dicioni Iudae postquam dormivit rex cum patribus suis

3 sedecim annorum erat Ozias cum regnare coepisset et quinquaginta duobus annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Hiechelia de Hierusalem

4 fecitque quod erat rectum in oculis Domini iuxta omnia quae fecerat Amasias pater eius

5 et exquisivit Deum in diebus Zacchariae intellegentis et videntis Deum cumque requireret Dominum direxit eum in omnibus

6 denique egressus est et pugnavit contra Philisthim et destruxit murum Geth et murum Iabniae murumque Azoti aedificavit quoque oppida in Azoto et in Philisthim

7 et adiuvit eum Deus contra Philisthim et contra Arabas qui habitabant in Gurbaal et contra Ammanitas

8 pendebantque Ammanitae munera Oziae et divulgatum est nomen eius usque ad introitum Aegypti propter crebras victorias

9 aedificavitque Ozias turres in Hierusalem super portam Anguli et super portam Vallis et reliquas in eodem muri latere firmavitque eas

10 extruxit etiam turres in solitudine et fodit cisternas plurimas eo quod haberet multa pecora tam in campestribus quam in heremi vastitate vineas quoque habuit et vinitores in montibus et in Carmelo erat quippe homo agriculturae deditus

11 fuit autem exercitus bellatorum eius qui procedebant ad proelia sub manu Hiehihel scribae Maasiaeque doctoris et sub manu Ananiae qui erat de ducibus regis

12 omnisque numerus principum per familias virorum fortium duum milium sescentorum

13 et sub eis universus exercitus trecentorum et septem milium quingentorum qui erant apti ad bella et pro rege contra adversarios dimicabant

14 praeparavit quoque eis Ozias id est cuncto exercitui clypeos et hastas et galeas et loricas arcusque et fundas ad iaciendos lapides

15 et fecit in Hierusalem diversi generis machinas quas in turribus conlocavit et in angulis murorum ut mitterent sagittas et saxa grandia egressumque est nomen eius procul eo quod auxiliaretur ei Dominus et corroborasset illum

16 sed cum roboratus esset elevatum est cor eius in interitum suum et neglexit Dominum Deum suum ingressusque templum Domini adolere voluit incensum super altare thymiamatis

17 statimque ingressus post eum Azarias sacerdos et cum eo sacerdotes Domini octoginta viri fortissimi

18 restiterunt regi atque dixerunt non est tui officii Ozia ut adoleas incensum Domino sed sacerdotum hoc est filiorum Aaron qui consecrati sunt ad huiusmodi ministerium egredere de sanctuario ne contempseris quia non reputabitur tibi in gloriam hoc a Domino Deo

19 iratusque est Ozias et tenens in manu turibulum ut adoleret incensum minabatur sacerdotibus statimque orta est lepra in fronte eius coram sacerdotibus in domo Domini super altare thymiamatis

20 cumque respexisset eum Azarias pontifex et omnes reliqui sacerdotes viderunt lepram in fronte eius et festinato expulerunt eum sed et ipse perterritus adceleravit egredi eo quod sensisset ilico plagam Domini

21 fuit igitur Ozias rex leprosus usque ad diem mortis suae et habitavit in domo separata plenus lepra ob quam et eiectus fuerat de domo Domini porro Ioatham filius eius rexit domum regis et iudicabat populum terrae

22 reliqua autem sermonum Oziae priorum et novissimorum scripsit Esaias filius Amos propheta

23 dormivitque Ozias cum patribus suis et sepelierunt eum in agro regalium sepulchrorum eo quod esset leprosus regnavitque Ioatham filius eius pro eo

Caput 27

1 viginti quinque annorum erat Ioatham cum regnare coepisset et sedecim annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Hierusa filia Sadoc

2 fecitque quod rectum erat coram Domino iuxta omnia quae fecerat Ozias pater suus excepto quod non est ingressus templum Domini et adhuc populus delinquebat

3 ipse aedificavit portam domus Domini Excelsam et in muro Ophel multa construxit

4 urbes quoque aedificavit in montibus Iuda et in saltibus castella et turres

5 ipse pugnavit contra regem filiorum Ammon et vicit eos dederuntque ei filii Ammon in tempore illo centum talenta argenti et decem milia choros tritici ac totidem choros hordei haec ei praebuerunt filii Ammon in anno secundo et tertio

6 corroboratusque est Ioatham eo quod direxisset vias suas coram Domino Deo suo

7 reliqua autem sermonum Ioatham et omnes pugnae eius et opera scripta sunt in libro regum Israhel et Iuda

8 viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset et sedecim annis regnavit in Hierusalem

9 dormivitque Ioatham cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate David et regnavit Achaz filius eius pro eo

Caput 28

1 viginti annorum erat Achaz cum regnare coepisset et sedecim annis regnavit in Hierusalem non fecit rectum in conspectu Domini sicut David pater eius

2 sed ambulavit in viis regum Israhel insuper et statuas fudit Baalim

3 ipse est qui adolevit incensum in valle Benennon et lustravit filios suos in igne iuxta ritum gentium quas interfecit Dominus in adventu filiorum Israhel

4 sacrificabat quoque et thymiama succendebat in excelsis et in collibus et sub omni ligno frondoso

5 tradiditque eum Dominus Deus eius in manu regis Syriae qui percussit eum magnamque praedam de eius cepit imperio et adduxit in Damascum manibus quoque regis Israhel traditus est et percussus plaga grandi

6 occiditque Phacee filius Romeliae de Iuda centum viginti milia in die uno omnes viros bellatores eo quod reliquissent Dominum Deum patrum suorum

7 eodem tempore occidit Zechri vir potens ex Ephraim Masiam filium regis et Ezricam ducem domus eius Helcanam quoque secundum a rege

8 ceperuntque filii Israhel de fratribus suis ducenta milia mulierum puerorum et puellarum et infinitam praedam pertuleruntque eam in Samariam

9 ea tempestate erat ibi propheta Domini nomine Oded qui egressus obviam exercitui venientium in Samariam dixit eis ecce iratus Dominus Deus patrum vestrorum contra Iudam tradidit eos manibus vestris et occidistis illos atrociter ita ut caelum pertingeret vestra crudelitas

10 insuper filios Iuda et Hierusalem vultis vobis subicere in servos et ancillas quod nequaquam facto opus est peccatis enim super hoc Domino Deo vestro

11 sed audite consilium meum et reducite captivos quos adduxistis de fratribus vestris quia magnus furor Domini inminet vobis

12 steterunt itaque viri de principibus filiorum Ephraim Azarias filius Iohanan Barachias filius Mosollamoth Hiezechias filius Sellum et Amasa filius Adali contra eos qui veniebant de proelio

13 et dixerunt eis non introducetis huc captivos ne pecemus Domino quare vultis adicere super peccata nostra et vetera cumulare delicta grande quippe peccatum est et ira furoris Domini inminet super Israhel

14 dimiseruntque viri bellatores praedam et universa quae ceperant coram principibus et omni multitudine

15 steteruntque viri quos supra memoravimus et adprehendentes captivos omnesque qui nudi erant vestierunt de spoliis cumque vestissent eos et calciassent et refecissent cibo ac potu unxissent quoque propter laborem et adhibuissent

eis curam quicumque ambulare non poterant et erant inbecillo corpore inposuerunt eos iumentis et adduxerunt Hierichum civitatem Palmarum ad fratres eorum ipsique reversi sunt Samariam

16 tempore illo misit rex Achaz ad regem Assyriorum auxilium postulans

17 veneruntque Idumei et percusserunt multos ex Iuda et ceperunt praedam magnam

18 Philisthim quoque diffusi sunt per urbes campestris et ad meridiem Iuda ceperuntque Bethsames et Ahilon et Gaderoth Soccho quoque et Thamnam et Gamzo cum viculis suis et habitaverunt in eis

19 humiliaverat enim Dominus Iudam propter Achaz regem Iuda eo quod nudasset eum auxilio et contemptui habuisset Dominum

20 adduxitque contra eum Thaglathphalnasar regem Assyriorum qui et adflixit eum et nullo resistente vastavit

21 igitur Achaz spoliata domo Domini et domo regum et principum dedit regi Assyriorum munera et tamen nihil ei profuit

22 insuper et in tempore angustiae suae auxit contemptum in Dominum ipse per se rex Achaz

23 immolavit diis Damasci victimas percussoribus suis et dixit dii regum Syriae auxiliantur eis quos ego placabo hostiis et aderunt mihi cum e contrario ipsi fuerint ruina eius et universo Israhel

24 direptis itaque Achaz omnibus vasis domus Dei atque confractis clusit ianuas templi Dei et fecit sibi altaria in universis angulis Hierusalem

25 in omnibus quoque urbibus Iuda extruxit aras ad cremandum tus atque ad iracundiam provocavit Dominum Deum patrum suorum

26 reliqua autem sermonum eius et omnium operum priorum et novissimorum scripta sunt in libro regum Iuda et Israhel

27 dormivitque Achaz cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate Hierusalem neque enim receperunt eum in sepulchra regum Israhel regnavitque Ezechias filius eius pro eo

Caput 29

1 igitur Ezechias regnare coepit cum viginti quinque esset annorum et viginti novem annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Abia filia Zacchariae

2 fecitque quod erat placitum in conspectu Domini iuxta omnia quae fecerat David pater eius

3 ipse anno et mense primo regni sui aperuit valvas domus Domini et instauravit eas

4 adduxitque sacerdotes atque Levitas et congregavit eos in plateam orientalem

5 dixitque ad eos audite me Levitae et sanctificamini mundate domum Domini Dei patrum vestrorum auferte omnem immunditiam de sanctuario

6 peccaverunt patres nostri et fecerunt malum in conspectu Domini Dei nostri derelinquentes eum averterunt facies suas a tabernaculo Domini et praebuerunt dorsum

7 cluserunt ostia quae erant in porticu et extinxerunt lucernas incensumque non adoleverunt et holocausta non obtulerunt in sanctuario Deo Israhel

8 concitatus est itaque furor Domini super Iudam et Hierusalem tradiditque eos in commotionem et in interitum et in sibilum sicut ipsi cernitis oculis vestris

9 en corruerunt patres nostri gladiis filii nostri et filiae nostrae et coniuges captivae ductae sunt propter hoc scelus

10 nunc igitur placet mihi ut ineamus foedus cum Domino Deo Israhel et avertat a nobis furorem irae suae

11 filii mi nolite neglegere vos elegit Dominus ut stetis coram eo et ministretis illi colatis eum et cremetis incensum

12 surrexerunt ergo Levitae Maath filius Amasiae et Iohel filius Azariae de filiis Caath porro de filiis Merari Cis filius Abdai et Azarias filius Iallellel de filiis autem Gersom Ioha filius Zemina et Eden filius Ioaha

13 at vero de filiis Elisaphan Samri et Iahihel de filiis quoque Asaph Zacharias et Mathanias

14 necnon de filiis Heman Iahihel et Semei sed et de filiis Idithun Semeias et Ozihel

15 congregaveruntque fratres suos et sanctificati sunt et ingressi iuxta mandatum regis et imperium Domini ut expiarent domum Dei

16 sacerdotes quoque ingressi templum Domini ut sanctificarent illud extulerunt omnem inmunditiam quam intro reppererant in vestibulum domus Domini quam tulerunt Levitae et asportaverunt ad torrentem Cedron foras

17 coeperunt autem prima die mensis primi mundare et in die octava eiusdem mensis ingressi sunt porticum templi Domini expiaveruntque templum diebus octo et in die sextadecima mensis eiusdem quod coeperant impleverunt

18 ingressi quoque sunt ad Ezechiam regem et dixerunt ei sanctificavimus omnem domum Domini et altare holocaustoseos vasaque eius necnon et mensam propositionis cum omnibus vasis suis

19 cunctamque templi supellectilem quam polluerat rex Achaz in regno suo postquam praevaricatus est et ecce exposita sunt omnia coram altari Domini

20 consurgensque diluculo Ezechias rex adunavit omnes principes civitatis et ascendit domum Domini

21 obtuleruntque simul tauros septem arietes septem agnos septem et hircos septem pro peccato pro regno pro sanctuario pro Iuda dixit quoque sacerdotibus filiis Aaron ut offerrent super altare Domini

22 mactaverunt igitur tauros et susceperunt sacerdotes sanguinem et fuderunt illud super altare mactaverunt etiam arietes et illorum sanguinem super altare fuderunt immolaverunt agnos et fuderunt super altare sanguinem

23 adplicaverunt hircos pro peccato coram rege et universa multitudo inposueruntque manus suas super eos

24 et immolaverunt illos sacerdotes et asperserunt sanguinem eorum altari pro piaculo universi Israhelis pro omni

quippe Israhel praeceperat rex ut holocaustum fieret et pro peccato

25 constituit quoque Levitae in domo Domini cum cymbalis et psalteriis et citharis secundum dispositionem David et Gad videntis regis et Nathan prophetae siquidem Domini praeceptum fuit per manum prophetarum eius

26 steteruntque Levitae tenentes organa David et sacerdotes tubas

27 et iussit Ezechias ut offerrent holocaustum super altare cumque offerrentur holocausta coeperunt laudes canere Domino et clangere tubis atque in diversis organis quae David rex Israhel reppererat concrepare

28 omni autem turba adorante cantores et hii qui tenebant tubas erant in officio suo donec conpleretur holocaustum

29 cumque finita esset oblatio incurvatus est rex et omnes qui erant cum eo et adoraverunt

30 praecepitque Ezechias et principes Levitis ut laudarent Dominum sermonibus David et Asaph videntis qui laudaverunt eum magna laetitia et curvato genu adoraverunt

31 Ezechias autem etiam haec addidit implestis manus vestras Domino accedite et offerte victimas et laudes in domo Domini obtulit ergo universa multitudo hostias et laudes et holocausta mente devota

32 porro numerus holocaustorum quae obtulit multitudo hic fuit tauros septuaginta arietes centum agnos ducentos

33 sanctificaveruntque Domino boves sescentos et oves tria milia

34 sacerdotes vero pauci erant nec poterant sufficere ut pelles holocaustorum detraherent unde et Levitae fratres eorum adjuverunt eos donec impleretur opus et sanctificarentur antistes Levitae quippe faciliiori ritu sanctificantur quam sacerdotes

35 fuerunt igitur holocausta plurima adipem pacificorum et libamina holocaustorum et completus est cultus domus Domini

36 laetatusque est Ezechias et omnis populus eo quod ministerium Domini esset expletum de repente quippe hoc fieri placuerat

Caput 30

1 misit quoque Ezechias ad omnem Israhel et Iudam scripsitque epistulas ad Ephraim et Manassem ut venirent ad domum Domini in Hierusalem et facerent phase Domino Deo Israhel

2 inito ergo consilio regis et principum et universi coetus Hierusalem decreverunt ut facerent phase mense secundo

3 non enim occurrerant facere in tempore suo quia sacerdotes qui possent sufficere sanctificati non fuerant et populus necdum congregatus erat in Hierusalem

4 placuitque sermo regi et omni multitudini

5 et decreverunt ut mitterent nuntios in universum Israhel de Bersabee usque Dan ut venirent et facerent phase Domino

Deo Israhel in Hierusalem multi enim non fecerant sicut lege praescriptum est

6 perrexeruntque cursores cum epistulis ex regis imperio et principum eius in universum Israhel et Iudam iuxta quod rex iusserat praedicantes filii Israhel revertimini ad Dominum Deum Abraham et Isaac et Israhel et revertetur ad reliquias quae effugerunt manum regis Assyriorum

7 nolite fieri sicut patres vestri et fratres qui recesserunt a Domino Deo patrum suorum et tradidit eos in interitum ut ipsi cernitis

8 nolite indurare cervices vestras sicut patres vestri tradite manus Domino et venite ad sanctuarium eius quod sanctificavit in aeternum servite Domino Deo patrum vestrorum et avertetur a vobis ira furoris eius

9 si enim vos reversi fueritis ad Dominum fratres vestri et filii habebunt misericordiam coram dominis suis qui illos duxere captivos et revertentur in terram hanc pius enim et clemens est Dominus Deus vester et non avertet faciem suam a vobis si reversi fueritis ad eum

10 igitur cursores pergebant velociter de civitate in civitatem per terram Ephraim et Manasse usque Zabulon illis inindentibus et subsannantibus eos

11 attamen quidam viri ex Aser et Manasse et Zabulon adquiescentes consilio venerunt Hierusalem

12 in Iuda vero facta est manus Domini ut daret eis cor unum et facerent iuxta praeceptum regis et principum verbum Domini

13 congregatique sunt in Hierusalem populi multi ut facerent sollemnitatem azymorum in mense secundo

14 et surgentes destruxerunt altaria quae erant in Hierusalem atque universa in quibus idolis adolebatur incensum subvertentes proiecerunt in torrentem Cedron

15 immolaverunt autem phase quartadecima die mensis secundi sacerdotes quoque atque Levitae tandem sanctificati obtulerunt holocausta in domo Domini

16 steteruntque in ordine suo iuxta dispositionem et legem Mosi hominis Dei sacerdotes vero suscipiebant effundendum sanguinem de manibus Levitarum

17 eo quod multa turba sanctificata non esset et idcirco Levitae immolarent phase his qui non occurrerant sanctificari Domino

18 magna etiam pars populi de Ephraim et Manasse et Isachar et Zabulon quae sanctificata non fuerat comedit phase non iuxta quod scriptum est et oravit pro eis Ezechias dicens Dominus bonus propitiabitur

19 cunctis qui in toto corde requirunt Dominum Deum patrum suorum et non inputabit eis quod minus sanctificati sunt

20 quem exaudivit Dominus et placatus est populo

21 feceruntque filii Israhel qui inventi sunt in Hierusalem sollemnitatem azymorum septem diebus in laetitia magna laudantes Dominum per singulos dies Levitae quoque et sacerdotes per organa quae suo officio congruebant

22 et locutus est Ezechias ad cor omnium Levitarum qui habebant intelligentiam bonam super Domino et co-

mederunt septem diebus sollemnitatis immolantes victimas pacificorum et laudantes Dominum Deum patrum suorum

23 placuitque universae multitudini ut celebrarent etiam alios dies septem quod et fecerunt cum ingenti gaudio

24 Ezechias enim rex Iuda praebuerat multitudini mille tauros et septem milia ovium principes vero dederant populo tauros mille et oves decem milia sanctificata ergo est sacerdotum plurima multitudo

25 et hilaritate perfusa omnis turba Iuda tam sacerdotum et Levitarum quam universae frequentiae quae venerat ex Israhel proselytorum quoque de terra Israhel et habitantium in Iuda

26 factaque est grandis celebritas in Hierusalem qualis a diebus Salomonis filii David regis Israhel in ea urbe non fuerat

27 surrexerunt autem sacerdotes atque Levitae benedictes populo et exaudita est vox eorum pervenitque oratio in habitaculum sanctum caeli

Caput 31

1 cumque haec fuissent rite celebrata egressus est omnis Israhel qui inventus fuerat in urbibus Iuda et fregerunt simulacra succideruntque lucos demoliti sunt excelsa et altaria destruxerunt non solum de universo Iuda et Benjamin sed de Ephraim quoque et Manasse donec penitus everterent reversique sunt omnes filii Israhel in possessiones et civitates suas

2 Ezechias vero constituit turmas sacerdotales et leviticarum per divisiones suas unumquemque in officio proprio tam sacerdotum videlicet quam Levitarum ad holocausta et pacifica ut ministrarent et confiterentur canerentque in portis castrorum Domini

3 pars autem regis erat ut de propria eius substantia offerretur holocaustum mane semper et vespere sabbatis quoque et kalendis et sollemnitatibus ceteris sicut scriptum est in lege Mosi

4 praecepit etiam populo habitantium Hierusalem ut darent partes sacerdotibus et Levitis et possent vacare legi Domini

5 quod cum percrebuisse in auribus multitudinis plurimas obtulere primitias filii Israhel frumenti vini et olei mellis quoque et omnium quae gignit humus decimas obtulerunt

6 sed et filii Israhel et Iuda qui habitabant in urbibus Iuda obtulerunt decimas boum et ovium decimasque sanctorum quae voverant Domino Deo suo atque universa portantes fecerunt acervos plurimos

7 mense tertio coeperunt acervorum iacere fundamenta et mense septimo compleverunt eos

8 cumque ingressi fuissent Ezechias et principes eius viderunt acervos et benedixerunt Domino ac populo Israhel

9 interrogavitque Ezechias sacerdotes et Levitas cur ita iacerent acervi

10 respondit illi Azarias sacerdos primus de stirpe Sadoe dicens ex quo coeperunt offerri primitiae in domo Domini comedimus et saturati sumus remanseruntque plurima eo quod benedixerit Dominus populo suo reliquiarum autem copia est ista quam cernis

11 praecepit igitur Ezechias ut praepararent horrea in domo Domini quod cum fecissent

12 intulerunt tam primitias quam decimas et quaecumque voverant fideliter fuit autem praefectus eorum Chonenias Levita et Semei frater eius secundus

13 post quem Iehel et Azazias et Naath et Asahel et Ierimoth Iozabath quoque et Helihel et Iesmachias et Maath et Banaias praepositi sub manibus Choneniae et Semei fratris eius ex imperio Ezechiae regis et Azariae pontificis domus Domini ad quos omnia pertinebant

14 Core vero filius Iemna Levites et ianitor orientalis portae praepositus erat his quae sponte offerebantur Domino primitiisque et consecratis in sancta sanctorum

15 et sub cura eius Eden et Meniamin Hiesue et Sameias Amarias quoque et Sechenias in civitatibus sacerdotum ut fideliter distribuerent fratribus suis partes minoribus atque maioribus

16 exceptis maribus ab annis tribus et supra cunctis qui ingrediebantur templum Domini et quicquid per dies singulos conducebat in ministerio atque observationibus iuxta divisiones suas

17 sacerdotibus per familias et Levitis a vicesimo anno et supra per ordines et turmas suas

18 universaeque multitudini tam uxoribus quam liberis eorum utriusque sexus fideliter cibi de his quae sanctificata fuerant praebebantur

19 sed et filiorum Aaron per agros et suburbana urbium singularum dispositi erant viri qui partes distribuerent universo sexui masculino de sacerdotibus et Levitis

20 fecit ergo Ezechias universa quae diximus in omni Iuda operatusque est bonum et rectum et verum coram Domino Deo suo

21 in universa cultura ministerii domus Domini iuxta legem et caerimonias volens requirere Deum suum in toto corde suo fecitque et prosperatus est

Caput 32

1 post quae et huiuscemodi veritatem venit Sennacherib rex Assyriorum et ingressus Iudam obsedit civitates munitas volens eas capere

2 quod cum vidisset Ezechias venisse scilicet Sennacherib et totum belli impetum verti contra Hierusalem

3 inito cum principibus consilio virisque fortissimis ut obturarent capita fontium quae erant extra urbem et hoc omnium decernente sententia

4 congregavit plurimam multitudinem et obturaverunt cunctos fontes et rivum qui fluebat in medio terrae di-

centes ne veniant reges Assyriorum et inveniant aquarum abundantiam

5 aedificavit quoque agens industrie omnem murum qui fuerat dissipatus et extruxit turres desuper et forinsecus alterum murum instauravitque Mello in civitate David et fecit universi generis armaturam et clypeos

6 constituitque principes bellatorum in exercitu et convocavit universos in platea portae civitatis ac locutus est ad cor eorum dicens

7 viriliter agite et confortamini nolite timere nec paveatis regem Assyriorum et universam multitudinem quae est cum eo multo enim plures nobiscum sunt quam cum illo

8 cum illo est brachium carneum nobiscum Dominus Deus noster qui auxiliator est noster pugnatque pro nobis confortatusque est populus huiuscemodi verbis Ezechiae regis Iuda

9 quae postquam gesta sunt misit Sennacherib rex Assyriorum servos suos Hierusalem ipse enim cum universo exercitu obsidebat Lachis ad Ezechiam regem Iuda et ad omnem populum qui erat in urbe dicens

10 haec dicit Sennacherib rex Assyriorum in quo habentes fiduciam sedetis obsessi in Hierusalem

11 num Ezechias decipit vos ut tradat morti in fame et siti adfirmans quod Dominus Deus vester liberet vos de manu regis Assyriorum

12 numquid non iste est Ezechias qui destruxit excelsa illius et altaria et praecepit Iudae et Hierusalem dicens coram altari uno adorabitis et in ipso conburetis incensum

13 an ignoratis quae ego fecerim et patres mei cunctis terrarum populis numquid praevaluerunt dii gentium omniumque terrarum liberare regionem suam de manu mea

14 quis est de universis diis gentium quas vastaverunt patres mei qui potuerit eruere populum suum de manu mea ut possit etiam Deus vester eruere vos de hac manu

15 non vos ergo decipiat Ezechias nec vana persuasione deludat neque credatis ei si enim nullus potuit deus cunctarum gentium atque regnorum liberare populum suum de manu mea et de manu patrum meorum consequenter nec Deus vester poterit eruere vos de hac manu

16 sed et alia multa locuti sunt servi eius contra Dominum Deum et contra Ezechiam servum eius

17 epistulas quoque scripsit plenas blasphemiae in Dominum Deum Israhel et locutus est adversus eum sicut dii gentium ceterarum non potuerunt liberare populos suos de manu mea sic et Deus Ezechiae eruere non poterit populum suum de manu ista

18 insuper et clamore magno lingua iudaica contra populum qui sedebat in muris Hierusalem personabat ut terreret eos et caperet civitatem

19 locutusque est contra Deum Hierusalem sicut adversum deos populorum terrae opera manuum hominum

20 oraverunt igitur Ezechias rex et Esaias filius Amos prophetae adversum hanc blasphemiam ac vociferati sunt usque in caelum

21 et misit Dominus angelum qui percussit omnem virum robustum et bellatorem et principem exercitus regis Assyriorum reversusque est cum ignominia in terram suam cumque ingressus esset domum dei sui filii qui egressi fuerant de utero eius interfecerunt eum gladio

22 salvavitque Dominus Ezechiam et habitatores Hierusalem de manu Sennacherib regis Assyriorum et de manu omnium et praestitit ei quietem per circuitum

23 multi etiam deferebant hostias et sacrificia Domino Hierusalem et munera Ezechiae regi Iuda qui exaltatus est post haec coram cunctis gentibus

24 in diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem et oravit Dominum exaudivitque eum et dedit ei signum

25 sed non iuxta beneficia quae acceperat retribuit quia elevatum est cor eius et facta est contra eum ira et contra Iudam ac Hierusalem

26 humiliatusque est postea eo quod exaltatum fuisset cor eius tam ipse quam habitatores Hierusalem et idcirco non venit super eos ira Domini in diebus Ezechiae

27 fuit autem Ezechias dives et inclitus valde et thesauros sibi plurimos congregavit argenti auri et lapidis pretiosi aromatum et armorum universi generis et vasorum magni pretii

28 apothecas quoque frumenti vini et olei et praesepia omnium iumentorum caulasque pecoribus

29 et urbes exaedificavit habebat quippe greges ovium et armentorum innumerabiles eo quod dedisset ei Dominus substantiam multam nimis

30 ipse est Ezechias qui obturavit superiorem fontem aquarum Gion et avertit eas subter ad occidentem urbis David in omnibus operibus suis fecit prospere quae voluit

31 attamen in legatione principum Babylonis qui missi fuerant ad eum ut interrogarent de portento quod acciderat super terram dereliquit eum Deus ut temptaretur et nota fierent omnia quae erant in corde eius

32 reliqua autem sermonum Ezechiae et misericordiarum eius scripta sunt in visione Esaiiae filii Amos prophetae et in libro regum Iuda et Israel

33 dormivitque Ezechias cum patribus suis et sepelierunt eum supra sepulchra filiorum David et celebravit eius exequias universus Iuda et omnes habitatores Hierusalem regnavitque Manasses filius eius pro eo

Caput 33

1 duodecim annorum erat Manasses cum regnare coepisset et quinquaginta quinque annis regnavit in Hierusalem

2 fecit autem malum coram Domino iuxta abominationes gentium quas subvertit Dominus coram filiis Israel

3 et conversus instauravit excelsa quae demolitus fuerat Ezechias pater eius construxitque aras Baalim et fecit lucos et adoravit omnem militiam caeli et coluit eam

4 aedificavit quoque altaria in domo Domini de qua dixerat Dominus in Hierusalem erit nomen meum in aeternum

5 aedificavit autem ea cuncto exercitui caeli in duobus atriis domus Domini

6 transireque fecit filios suos per ignem in valle Benenon observabat somnia sectabatur auguria maleficis artibus inserviebat habebat secum magos et incantatores multaque mala operatus est coram Domino ut irritaret eum

7 sculptile quoque et conflatile signum posuit in domo Domini de qua locutus est Dominus ad David et ad Salomonem filium eius dicens in domo hac et in Hierusalem quam elegi de cunctis tribubus Israel ponam nomen meum in sempiternum

8 et movere non faciam pedem Israel de terra quam tradidi patribus eorum ita dumtaxat si custodierint facere quae praecepi eis cunctamque legem et caerimonias atque iudicia per manum Mosi

9 igitur Manasses seduxit Iudam et habitatores Hierusalem ut facerent malum super omnes gentes quas subverterat Dominus a facie filiorum Israel

10 locutusque est Dominus ad eum et ad populum illius et attendere noluerunt

11 idcirco superinduxit eis principes exercitus regis Assyriorum ceperuntque Manassen et vinctum catenis atque conpedibus duxerunt Babylonem

12 qui postquam coangustatus est oravit Dominum Deum suum et egit paenitentiam valde coram Deo patrum suorum

13 deprecatusque est eum et obsecravit intente et exaudivit orationem eius reduxitque eum Hierusalem in regnum suum et cognovit Manasses quod Dominus ipse esset Deus

14 post haec aedificavit murum extra civitatem David ad occidentem Gion in convalle ab introitu portae Piscium per circuitum usque ad Ophel et exaltavit illum vehementer constituitque principes exercitus in cunctis civitatibus Iuda munitis

15 et abstulit deos alienos et simulacrum de domo Domini aras quoque quas fecerat in monte domus Domini et in Hierusalem et proiecit omnia extra urbem

16 porro instauravit altare Domini et immolavit super illud victimas et pacifica et laudem praecepitque Iudae ut serviret Domino Deo Israel

17 attamen adhuc populus immolabat in excelsis Domino Deo suo

18 reliqua autem gestorum Manasse et obsecratio eius ad Deum suum verba quoque videntium qui loquebantur ad eum in nomine Domini Dei Israel continentur in sermonibus regum Israel

19 oratio quoque eius et exauditio et cuncta peccata atque contemptus loca etiam in quibus aedificavit excelsa et fecit lucos et statuas antequam ageret paenitentiam scripta sunt in sermonibus Ozai

20 dormivit ergo Manasses cum patribus suis et sepelierunt eum in domo sua regnavitque pro eo filius eius Amon

21 viginti duo annorum erat Amon cum regnare coepisset et duobus annis regnavit in Hierusalem

22 fecitque malum in conspectu Domini sicut fecerat Manasses pater eius et cunctis idolis quae Manasses fuerat fabricatus immolavit atque servivit

23 et non est reveritus faciem Domini sicut reveritus est Manasses pater eius et multo maiora deliquit

24 cumque coniurassent adversus eum servi sui interfecerunt eum in domo sua

25 porro reliqua populi multitudo caesis his qui Amon percusserant constituit regem Iosiam filium eius pro eo

Caput 34

1 octo annorum erat Iosias cum regnare coepisset et triginta et uno annis regnavit in Hierusalem

2 fecitque quod erat rectum in conspectu Domini et ambulavit in viis David patris sui non declinavit neque ad dexteram neque ad sinistram

3 octavo autem anno regni sui cum adhuc esset puer coepit quaerere Deum patris sui David et duodecimo anno postquam coeperat mundavit Iudam et Hierusalem ab excelsis et lucis simulacrisque et sculptilibus

4 destruxeruntque coram eo aras Baalim et simulacra quae superposita fuerant demoliti sunt lucos etiam et sculptilia succidit atque comminuit et super tumulos eorum qui eis immolare consueverant fragmenta dispersit

5 ossa praeterea sacerdotum conbusit in altaribus idolorum mundavitque Iudam et Hierusalem

6 sed et in urbibus Manasse et Ephraim et Symeon usque Nephtalim cuncta subvertit

7 cumque altaria dissipasset et lucos et sculptilia contrivisset in frusta cunctaque delubra demolitus esset de universa terra Israhel reversus est Hierusalem

8 igitur anno octavodecimo regni sui mundata iam terra et templo Domini misit Saphan filium Eseliae et Maasiam principem civitatis et Ioha filium Ioachaz a commentariis ut instaurarent domum Domini Dei sui

9 qui venerunt ad Helciam sacerdotem magnum acceptamque ab eo pecuniam quae inlata fuerat in domum Domini et quam congregaverant Levitae ianitores de Manasse et Ephraim et universis reliquiis Israhel ab omni quoque Iuda et Benjamin et habitatoribus Hierusalem

10 tradiderunt in manibus eorum qui praeerant operariis in domo Domini ut instaurarent templum et infirma quaeque sarcirent

11 at illi dederunt eam artificibus et cementariis ut emerent lapides de lapidicinis et ligna ad commissuras aedificii et ad contignationem domorum quas destruxerant reges Iuda

12 qui fideliter cuncta faciebant erant autem praepositi operantium Iaath et Abdias de filiis Merari Zaccharias et

Mosollam de filiis Caath qui urgebant opus omnes Levitae scientes organis canere

13 super eos vero qui ad varios usus onera portabant erant scribae et magistri de Levitis ianitores

14 cumque efferrent pecuniam quae inlata fuerat in templum Domini repperit Helcias sacerdos librum legis Domini per manum Mosi

15 et ait ad Saphan scribam librum legis inveni in domo Domini et tradidit ei

16 at ille intulit volumen ad regem et nuntiavit ei dicens omnia quae dedisti in manu servorum tuorum ecce complentur

17 argentum quod repperit in domo Domini conflaverunt datumque est praefectis artificum et diversa opera fabricantium

18 praeterea tradidit mihi Helcias sacerdos hunc librum quem cum rege praesente recitasset

19 audissetque ille verba legis scidit vestimenta sua

20 et praecepit Helciae et Ahicam filio Saphan et Abdon filio Micha Saphan quoque scribae et Asaiae servo regis dicens

21 ite et orate Dominum pro me et pro reliquiis Israhel et Iuda super universis sermonibus libri istius qui repperit est magnus enim furor Domini stillavit super nos eo quod non custodierint patres nostri verba Domini ut facerent omnia quae scripta sunt in isto volumine

22 abiit igitur Helcias et hii qui simul a rege missi fuerant ad Holdan propheten uxorem Sellum filii Thecuath filii Hasra custodis vestium quae habitabat Hierusalem in secunda et locuti sunt ei verba quae supra narravimus

23 at illa respondit eis haec dicit Dominus Deus Israhel dicite viro qui misit vos ad me

24 haec dicit Dominus ecce ego inducam mala super locum istum et super habitatores eius cunctaque maledicta quae scripta sunt in libro hoc quem legerunt coram rege Iuda

25 quia dereliquerunt me et sacrificaverunt diis alienis ut me ad iracundiam provocarent in cunctis operibus manuum suarum idcirco stillavit furor meus super locum istum et non extinguetur

26 ad regem autem Iuda qui misit vos pro Domino deprecando sic loquimini haec dicit Dominus Deus Israhel quoniam audisti verba voluminis

27 atque emollitum est cor tuum et humiliatus es in conspectu Dei super his quae dicta sunt contra locum hunc et habitatores Hierusalem reveritusque faciem meam scidisti vestimenta tua et flevisti coram me ego quoque exaudivi te dicit Dominus

28 iam enim colligam te ad patres tuos et infereris in sepulchrum tuum in pace nec videbunt oculi tui omne malum quod ego inducturus sum super locum istum et super habitatores eius rettulerunt itaque regi cuncta quae dixerat

29 at ille convocatis universis maioribus natu Iuda et Hierusalem

30 ascendit domum Domini unaque omnes viri Iuda et habitatores Hierusalem sacerdotes et Levitae et cunctus populus a minimo usque ad maximum quibus audientibus in domo Domini legit rex omnia verba voluminis

31 et stans in tribunali suo percussit foedus coram Domino ut ambularet post eum et custodiret praecepta et testimonia et iustificationes eius in toto corde suo et in tota anima sua faceretque quae scripta sunt in volumine illo quem legerat

32 adiuravit quoque super hoc omnes qui repperit fuerant in Hierusalem et Benjamin et fecerunt habitatores Hierusalem iuxta pactum Domini Dei patrum suorum

33 abstulit ergo Iosias cunctas abominationes de universis regionibus filiorum Israhel et fecit omnes qui residui erant in Israhel servire Domino Deo suo cunctis diebus eius non recesserunt a Domino Deo patrum suorum

Caput 35

1 fecit autem Iosias in Hierusalem phase Domino quod immolatum est quartadecima die mensis primi

2 et constituit sacerdotes in officiis suis hortatusque est eos ut ministrarent in domo Domini

3 Levitis quoque ad quorum eruditionem omnis Israhel sanctificabatur Domino locutus est ponite arcam in sanctuario templi quod aedificavit Salomon filius David rex Israhel nequaquam enim eam ultra portabitis nunc autem ministrare Domino Deo vestro et populo eius Israhel

4 et praeparate vos per domos et cognationes vestras in divisionibus singulorum sicut praecepit David rex Israhel et descripsit Salomon filius eius

5 ministrare in sanctuario per familias turmasque leviticis

6 et sanctificati immolate phase fratres etiam vestros ut possint iuxta verba quae locutus est Dominus in manu Mosi facere praeparate

7 dedit praeterea Iosias omni populo qui ibi fuerat inventus in sollemnitate phase agnos et hedos de gregibus et reliqui pecoris triginta milia boumque tria milia haec de regis universa substantia

8 duces quoque eius sponte quod voluerant obtulerunt tam populo quam sacerdotibus et Levitis porro Helcias et Zaccharias et Iehihel principes domus Domini dederunt sacerdotibus ad faciendum phase pecora commixtim duo milia sescenta et boves trecentos

9 Chonenias autem Semeias etiam et Nathanahel fratres eius necnon Asabias et Iahihel et Iozabath principes Levitarum dederunt ceteris Levitis ad celebrandum phase quinque milia pecorum et boves quingentos

10 praeparatumque est ministerium et steterunt sacerdotes in officio suo Levitae quoque in turmis iuxta regis imperium

11 et immolatum est phase asperseruntque sacerdotes manu sua sanguinem et Levitae detraxerunt pelles holocaustorum

12 et separaverunt ea ut darent per domos et familias singulorum et offerrentur Domino sicut scriptum est in libro Mosi de bubus quoque fecere similiter

13 et assaverunt phase super ignem iuxta quod lege praeceptum est pacificas vero hostias coxerunt in lebetis et caccabis et ollis et festinato distribuerunt universae plebi

14 sibi autem et sacerdotibus postea paraverunt nam in oblatione holocaustorum et adipum usque ad noctem sacerdotes fuerant occupati unde Levitae et sibi et sacerdotibus filiis Aaron paraverunt novissimis

15 porro cantores filii Asaph stabant in ordine suo iuxta praeceptum David et Asaph et Heman et Idithun prophetarum regis ianitores vero per portas singulas observabant ita ut ne puncto quidem discederent a ministerio quam ob rem et fratres eorum Levitae paraverunt eis cibos

16 omnis igitur cultura Domini rite completa est in die illa ut facerent phase et offerrent holocausta super altare Domini iuxta praeceptum regis Iosiae

17 feceruntque filii Israhel qui repperit fuerant ibi phase in tempore illo et sollemnitatem azymorum septem diebus

18 non fuit phase simile huic in Israhel a diebus Samuelis prophetae sed nec quisquam de cunctis regibus Israhel fecit phase sicut Iosias sacerdotibus et Levitis et omni Iuda et Israhel qui repperit fuerat et habitantibus in Hierusalem

19 octavodecimo anno regni Iosiae hoc phase celebratum est

20 postquam instauraverat Iosias templum ascendit Nechao rex Aegypti ad pugnandum in Charchamis iuxta Eufraten et processit in occursum eius Iosias

21 at ille missis ad eum nuntiis ait quid mihi et tibi est rex Iuda non adversum te hodie venio sed contra aliam pugno domum ad quam me Deus festinato ire praecepit desine adversum Deum facere qui mecum est ne interficiat te

22 noluit Iosias reverti sed praeparavit contra eum bellum nec adquevit sermonibus Nechao ex ore Dei verum perrexit ut dimicaret in campo Mageddo

23 ibique vulneratus a sagittariis dixit pueris suis educite me de proelio quia oppido vulneratus sum

24 qui transtulerunt eum de curru in alterum currum qui sequebatur eum more regio et asportaverunt in Hierusalem mortuusque est et sepultus in mausoleo patrum suorum et universus Iuda et Hierusalem luxerunt eum

25 Hieremias maxime cuius omnes cantores atque cantrices usque in praesentem diem lamentationes super Iosia replicant et quasi lex obtinuit in Israhel ecce scriptum fertur in Lamentationibus

26 reliqua autem sermonum Iosiae et misericordiarum eius quae lege praecepta sunt Domini

27 opera quoque illius prima et novissima scripta sunt in libro regum Israhel et Iuda

Caput 36

1 tulit ergo populus terrae Ioachaz filium Iosiae et constituit regem pro patre suo in Hierusalem

2 viginti trium annorum erat Ioachaz cum regnare coepisset et tribus mensibus regnavit in Hierusalem

3 amovit autem eum rex Aegypti cum venisset Hierusalem et condemnavit terram centum talentis argenti et talento auri

4 constituitque regem pro eo Eliacim fratrem eius super Iudam et Hierusalem et vertit nomen eius Ioacim ipsum vero Ioachaz tulit secum et adduxit in Aegyptum

5 viginti quinque annorum erat Ioacim cum regnare coepisset et undecim annis regnavit in Hierusalem fecitque malum coram Domino Deo suo

6 contra hunc ascendit Nabuchodonosor rex Chaldeorum et vinctum catenis duxit in Babylonem

7 ad quam et vasa Domini transtulit et posuit ea in templo suo

8 reliqua autem verborum Ioacim et abominationum eius quas operatus est et quae inventa sunt in eo continentur in libro regum Israhel et Iuda regnavitque Ioachin filius eius pro eo

9 octo annorum erat Ioachin cum regnare coepisset et tribus mensibus ac decem diebus regnavit in Hierusalem fecitque malum in conspectu Domini

10 cumque anni circulus volveretur misit Nabuchodonosor rex qui et adduxerunt eum in Babylonem asportatis simul pretiosissimis vasis domus Domini regem vero constituit Sedeciam fratrem eius super Iudam et Hierusalem

11 viginti et unius anni erat Sedecias cum regnare coepisset et undecim annis regnavit in Hierusalem

12 fecitque malum in oculis Domini Dei sui nec erubuit faciem Hieremiae prophetae loquentis ad se ex ore Domini

13 a rege quoque Nabuchodonosor recessit qui adiuraverat eum per Deum et induravit cervicem suam et cor ut non reverteretur ad Dominum Deum Israhel

14 sed et universi principes sacerdotum et populus praevaricati sunt inique iuxta universas abominationes gentium et polluerunt domum Domini quam sanctificaverat sibi in Hierusalem

15 mittebat autem Dominus Deus patrum suorum ad illos per manum nuntiorum suorum de nocte consurgens et cotidie commonens eo quod parceret populo et habitaculo suo

16 at illi subsannabant nuntios Dei et parvipendebant sermones eius includebantque prophetis donec ascenderet furor Domini in populum eius et esset nulla curatio

17 adduxit enim super eos regem Chaldeorum et interfecit iuvenes eorum gladio in domo sanctuarii sui non est misertus adulescentis et virginis et senis nec decrepiti quidem sed omnes tradidit manibus eius

18 universaque vasa domus Domini tam maiora quam minora et thesauros templi et regis et principum transtulit in Babylonem

19 incenderunt hostes domum Dei destruxerunt murum Hierusalem universas turres conbuserunt et quicquid pretiosum fuerat demoliti sunt

20 si quis evaserat gladium ductus in Babylonem servivit regi et filiis eius donec imperaret rex Persarum

21 et conpleretur sermo Domini ex ore Hieremiae et celebraret terra sabbata sua cunctis enim diebus desolationis egit sabbatum usque dum conplerentur septuaginta anni

22 anno autem primo Cyri regis Persarum ad explendum sermonem Domini quem locutus fuerat per os Hieremiae suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum qui iussit praedicari in universo regno suo etiam per scripturam dicens

23 haec dicit Cyrus rex Persarum omnia regna terrae dedit mihi Dominus Deus caeli et ipse praecepit mihi ut aedificarem ei domum in Hierusalem quae est in Iudaea quis ex vobis est in omni populo eius sit Dominus Deus suus cum eo et ascendat

---

The First Book of Esdras

Chapter

315 #1
315 #2
316 #3

317 #4
317 #5
318 #6

319 #7
319 #8
320 #9

321 #10
290 The Second Book
of Paralipomenon

323 The Book of Ne-
hemias, Whis is Called the
Second of Esdras

transmigratione Babylonis in Hierusalem

Caput 1

1 in anno primo Cyri regis Persarum ut conpleretur verbum Domini ex ore Hieremiae suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum et transduxit vocem in universo regno suo etiam per scripturam dicens

2 haec dicit Cyrus rex Persarum omnia regna terrae dedit mihi Dominus Deus caeli et ipse praecepit mihi ut aedificarem ei domum in Hierusalem quae est in Iudaea

3 quis est in vobis de universo populo eius sit Deus illius cum ipso ascendat Hierusalem quae est in Iudaea et aedificet domum Domini Dei Israhel ipse est Deus qui est in Hierusalem

4 et omnes reliqui in cunctis locis ubicumque habitant adiuvent eum viri de loco suo argento et auro et substantia et pecoribus excepto quod voluntarie offerunt templo Dei quod est in Hierusalem

5 et surrexerunt principes patrum de Iuda et Benjamin et sacerdotes et Levitae omnis cuius suscitavit Deus spiritum ut ascenderent ad aedificandum templum Domini quod erat in Hierusalem

6 universique qui erant in circuitu adiuverunt manus eorum in vasis argenteis et aureis in substantia in iumentis in supellectili exceptis his quae sponte obtulerunt

7 rex quoque Cyrus protulit vasa templi Domini quae tulerat Nabuchodonosor de Hierusalem et posuerat ea in templo dei sui

8 protulit autem ea Cyrus rex Persarum per manum Mitridatis filii Gazabar et adnumeravit ea Sasabassar principi Iudae

9 et hic est numerus eorum fialae aureae triginta fialae argenteae mille cultri viginti novem scyphi aurei triginta

10 scyphi argentei secundi quadringenti decem vasa alia mille

11 omnia vasa aurea et argentea quinque milia quadringenta universa tulit Sasabassar cum his qui ascendebant de

Caput 2

1 hii sunt autem filii provinciae qui ascenderunt de captivitate quam transtulerat Nabuchodonosor rex Babylonis in Babylonem et reversi sunt in Hierusalem et Iudam unusquisque in civitatem suam

2 qui venerunt cum Zorobabel Hiesua Neemia Saraia Rahelaia Mardochai Belsan Mesphar Beguai Reum Baana numerus virorum populi Israhel

3 filii Pharos duo milia centum septuaginta duo

4 filii Sephetia trecenti septuaginta duo

5 filii Area septingenti septuaginta quinque

6 filii Phaethmoab filiorum Iosue Ioab duo milia octingenti duodecim

7 filii Helam mille ducenti quinquaginta quattuor

8 filii Zeththua nongenti quadraginta quinque

9 filii Zacchai septingenti sexaginta

10 filii Bani sescenti quadraginta duo

11 filii Bebai sescenti viginti tres

12 filii Azgad mille ducenti viginti duo

13 filii Adonicam sescenti sexaginta sex

14 filii Beguai duo milia quinquaginta sex

15 filii Adin quadringenti quinquaginta quattuor

16 filii Ater qui erant ex Hiezechia nonaginta octo

17 filii Besai trecenti viginti tres

18 filii Iora centum duodecim

19 filii Asom ducenti viginti tres

20 filii Gebbar nonaginta quinque

21 filii Bethleem centum viginti tres

22 viri Netupha quinquaginta sex

23 viri Anathoth centum viginti octo

24 filii Azmaveth quadraginta duo

25 filii Cariathiarim Caephira et Beroth septingenti quadraginta tres

26 filii Arama et Gaba sescenti viginti unus

27 viri Machmas centum viginti duo

28 viri Bethel et Gai ducenti viginti tres

29 filii Nebo quinquaginta duo

30 filii Megbis centum quinquaginta sex

31 filii Helam alterius mille ducenti quinquaginta quattuor
 32 filii Arim trecenti viginti
 33 filii Lod Adid et Ono septingenti viginti quinque
 34 filii Hiericho trecenti quadraginta quinque
 35 filii Sennaa tria milia sescenti triginta
 36 sacerdotes filii Idaia in domo Hiesue nongenti septuaginta tres
 37 filii Emmer mille quinquaginta duo
 38 filii Phessur mille ducenti quadraginta septem
 39 filii Arim mille decem et septem
 40 Levitae filii Hiesue et Cedmihel filiorum Odevia septuaginta quattuor
 41 cantores filii Asaph centum viginti octo
 42 filii ianitorum filii Sellum filii Ater filii Telmon filii Accub filii Atita filii Sobai universi centum triginta novem
 43 Nathinnei filii Sia filii Asupha filii Tebbaoth
 44 filii Ceros filii Saa filii Phadon
 45 filii Levana filii Agaba filii Accub
 46 filii Agab filii Selmai filii Anan
 47 filii Gaddel filii Gaer filii Rahaia
 48 filii Rasin filii Nechoda filii Gazem
 49 filii Aza filii Phasea filii Besee
 50 filii Asenaa filii Munim filii Nephusim
 51 filii Becbuc filii Acupha filii Arur
 52 filii Besluth filii Maida filii Arsa
 53 filii Bercos filii Sisara filii Thema
 54 filii Nasia filii Atupha
 55 filii servorum Salomonis filii Sotei filii Suphereth filii Pharuda
 56 filii Iala filii Dercon filii Gedel
 57 filii Saphatia filii Athil filii Phocereth qui erant de Asebaim filii Ammi
 58 omnes Nathinnei et filii servorum Salomonis trecenti nonaginta duo
 59 et hii qui ascenderunt de Thelmela Thelarsa Cherub et Don et Mer et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen suum utrum ex Israhel essent
 60 filii Delaia filii Tobia filii Necoda sescenti quinquaginta duo
 61 et de filiis sacerdotum filii Obia filii Accos filii Berzellai qui accepit de filiabus Berzellai Galaditis uxorem et vocatus est nomine eorum
 62 hii quaesierunt scripturam genealogiae suae et non invenerunt et eiecti sunt de sacerdotio
 63 et dixit Athersatha eis ut non comederent de sancto sanctorum donec surgeret sacerdos doctus atque perfectus
 64 omnis multitudo quasi unus quadraginta duo milia trecenti sexaginta
 65 exceptis servis eorum et ancillis qui erant septem milia trecenti triginta septem et in ipsis cantores atque cantrices ducentae
 66 equi eorum septingenti triginta sex muli eorum ducenti quadraginta quinque

67 cameli eorum quadringenti triginta quinque asini eorum sex milia septingenti viginti

68 et de principibus patrum cum ingrederentur templum Domini quod est in Hierusalem sponte obtulerunt in domum Dei ad extruendam eam in loco suo

69 secundum vires suas dederunt in inpensas operis auri solidos sexaginta milia et mille argenti minas quinque milia et vestes sacerdotales centum

70 habitaverunt ergo sacerdotes et Levitae et de populo et cantores et ianitores et Nathinnei in urbibus suis universusque Israhel in civitatibus suis

Caput 3

1 iamque venerat mensis septimus et erant filii Israhel in civitatibus suis congregatus est ergo populus quasi vir unus in Hierusalem

2 et surrexit Iosue filius Iosedech et fratres eius sacerdotes et Zorobabel filius Salathiel et fratres eius et aedificaverunt altare Dei Israhel ut offerrent in eo holocaustomata sicut scriptum est in lege Mosi viri Dei

3 conlocaverunt autem altare super bases suas deterrentibus eos per circuitum populis terrarum et obtulerunt super illud holocaustum Domino mane et vespere

4 feceruntque sollemnitatem tabernaculorum sicut scriptum est et holocaustum diebus singulis per ordinem secundum praeceptum opus diei in die suo

5 et post haec holocaustum iuge tam in kalendis quam in universis sollemnitatibus Domini quae erant consecratae et in omnibus in quibus ultro offerebatur munus Deo

6 a primo die mensis septimi coeperunt offerre holocaustum Domino porro templum Dei fundatum necdum erat

7 dederunt autem pecunias latomis et cementariis cibum quoque et potum et oleum Sidoniis Tyriisque ut deferrent ligna cedrina de Libano ad mare Ioppes iuxta quod praeceperat Cyrus rex Persarum eis

8 anno autem secundo adventus eorum ad templum Dei in Hierusalem mense secundo coeperunt Zorobabel filius Salathiel et Iosue filius Iosedech et reliqui de fratribus eorum sacerdotes et Levitae et omnes qui venerant de captivitate in Hierusalem et constituerunt Levitas a viginti annis et supra ut urguerent opus Domini

9 stetitque Iosue filius eius et fratres eius Cedmihel et filii eius et filii Iuda quasi unus ut instarent super eos qui faciebant opus in templo Dei filii Enadad filii eorum et fratres eorum Levitae

10 fundato igitur a cementariis templo Domini steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis et Levitae filii Asaph in cymbalis ut laudarent Deum per manus David regis Israhel

11 et concinebant in hymnis et confessione Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius super Israhel omnis quoque populus vociferabatur clamore ma-

gno in laudando Dominum eo quod fundatum esset templum Domini

12 plurimi etiam de sacerdotibus et Levitis et principes patrum seniores qui viderant templum prius cum fundatum esset et hoc templum in oculis eorum flebant voce magna et multi vociferantes in laetitia elevabant vocem

13 nec poterat quisquam agnoscere vocem clamoris laetantium et vocem fletus populi commixtim enim populus vociferabatur clamore magno et vox audiebatur procul

Caput 4

1 audierunt autem hostes Iudae et Benjamin quia filii captivitatis aedificarent templum Domino Deo Israhel

2 et accedentes ad Zorobabel et ad principes patrum dixerunt eis aedificemus vobiscum quia ita ut vos quaerimus Deum vestrum ecce nos immolamus victimas ex diebus Asoraddan regis Assur qui adduxit nos huc

3 et dixit eis Zorobabel et Iosue et reliqui principes patrum Israhel non est vobis et nobis ut aedificemus domum Deo nostro sed nos ipsi soli aedificabimus Domino Deo nostro sicut praecepit nobis rex Cyrus rex Persarum

4 factum est igitur ut populus terrae inpediret manus populi Iudae et turbaret eos in aedificando

5 conduxerunt quoque adversum eos consiliatores ut destruerent consilium eorum omnibus diebus Cyri regis Persarum et usque ad regnum Darii regis Persarum

6 in regno autem Asueri principio regni eius scripserunt accusationem adversum habitatores Iudae et Hierusalem

7 et in diebus Artaxersis scripsit Beselam Mitridatis et Tabel et reliqui qui erant in consilio eorum ad Artaxersen regem Persarum epistula autem accusationis scripta erat syriace et legebatur sermone syro

8 Reum Beelteem et Samsai scribe scripserunt epistulam unam de Hierusalem Artaxersi regi huiuscemodi

9 Reum Beelteem et Samsai scribe et reliqui consiliatores eorum Dinei et Apharsathe Terphalei Apharsei Erchuei Babylonii Susannechei Deaei Aelamitae

10 et ceteri de gentibus quas transtulit Asennaphar magnus et gloriosus et habitare eas fecit in civitatibus Samariae et in reliquis regionibus trans Flumen in pace

11 hoc est exemplar epistulae quam miserunt ad eum Artaxersi regi servi tui viri qui sunt trans Fluvium salutem dicunt

12 notum sit regi quia Iudaei qui ascenderunt a te ad nos venerunt in Hierusalem civitatem rebellem et pessimam quam aedificant extruentes muros eius et parietes componentes

13 nunc igitur notum sit regi quia si civitas illa aedificata fuerit et muri eius instaurati tributum et vectigal et annuos redditus non dabunt et usque ad reges haec noxa perveniet

14 nos ergo memores salis quod in palatio comedimus et quia laesiones regis videre nefas ducimus idcirco misimus et nuntiavimus regi

15 ut recenseas in libris historiarum patrum tuorum et invenies scriptum in commentariis et scies quoniam urbs illa urbs rebellis est et nocens regibus et provinciis et bella concitant in ea ex diebus antiquis quam ob rem et civitas ipsa destructa est

16 nuntiamus nos regi quoniam si civitas illa aedificata fuerit et muri ipsius instaurati possessionem trans Fluvium non habebis

17 verbum misit rex ad Reum Beelteem et Samsai scribam et ad reliquos qui erant in consilio eorum habitatores Samariae et ceteris trans Fluvium salutem dicens et pacem

18 accusationem quam misistis ad nos manifeste lecta est coram me

19 et a me praeceptum est et recensuerunt inveneruntque quoniam civitas illa a diebus antiquis adversum reges rebellat et seditiones et proelia concitantur in ea

20 nam et reges fortissimi fuerunt in Hierusalem qui et dominati sunt omni regioni quae trans Fluvium est tributum quoque et vectigal et redditus accipiebant

21 nunc ergo audite sententiam ut prohibeatis viros illos et urbs illa non aedificetur donec si forte a me iussum fuerit

22 videte ne neglegenter hoc impleatis et paulatim crescat malum contra reges

23 itaque exemplum edicti Artaxersis regis lectum est coram Reum et Samsai scribe et consiliariis eorum et abierunt festini in Hierusalem ad Iudaeos et prohibuerunt eos in brachio et robore

24 tunc intermissum est opus domus Dei in Hierusalem et non fiebat usque ad annum secundum regni Darii regis Persarum

Caput 5

1 prophetaverunt autem Aggeus propheta et Zaccharias filius Addo prophetantes ad Iudaeos qui erant in Iudaea et Hierusalem in nomine Dei Israhel

2 tunc surrexerunt Zorobabel filius Salathiel et Iosue filius Iosedech et coeperunt aedificare templum Dei in Hierusalem et cum eis prophetae Dei adiuventes eos

3 in ipso tempore venit ad eos Tatannai qui erat dux trans Flumen et Starbuzannai et consilarii eorum sicque dixerunt eis quis dedit vobis consilium ut domum hanc aedificaretis et muros hos instauraretis

4 ad quod respondimus eis quae essent nomina hominum auctorum illius aedificationis

5 oculus autem Dei eorum factus est super senes Iudaeorum et non potuerunt inhibere eos placuitque ut res ad Darium referretur et tunc satisfacerent adversum accusationem illam

6 exemplar epistulae quam misit Tatannai dux regionis trans Flumen et Starbuzannai et consiliatores eius Apharsacei qui erant trans Flumen ad Darium regem

7 sermo quem miserant ei sic scriptus erat Dario regi pax omnis

8 notum sit regi isse nos ad Iudaeam provinciam ad domum Dei magni quae aedificatur lapide inpolito et ligna ponuntur in parietibus opusque illud diligenter extruitur et crescit in manibus eorum

9 interrogavimus ergo senes illos et ita diximus eis quis dedit vobis potestatem ut domum hanc aedificaretis et muros instauraretis

10 sed et nomina eorum quaesivimus ab eis ut nuntiaremus tibi quae scripsimus nomina virorum qui sunt principes in eis

11 huiuscemodi autem sermonem responderunt nobis dicentes nos sumus servi Dei caeli et terrae et aedificamus templum quod erat exstructum ante hos annos multos quodque rex Israhel magnus aedificaverat et extruxerat

12 postquam autem ad iracundiam provocaverunt patres nostri Deum caeli et tradidit eos in manu Nabuchodonosor regis Babylonis Chaldei domum quoque hanc destruxit et populum eius transtulit in Babylonem

13 anno autem primo Cyri regis Babylonis Cyrus rex proposuit edictum ut domus Dei aedificaretur

14 nam et vasa templi Dei aurea et argentea quae Nabuchodonosor tulerat de templo quod erat in Hierusalem et asportaverat ea in templum Babylonis protulit Cyrus rex de templo Babylonis et data sunt Sasabassar vocabulo quem et principem constituit

15 dixitque ei haec vasa tolle et vade et pone ea in templo quod est in Hierusalem et domus Dei aedificetur in loco suo

16 tunc itaque Sasabassar ille venit et posuit fundamenta templi Dei in Hierusalem et ex eo tempore usque nunc aedificatur et necdum completum est

17 nunc ergo si videtur regi bonum recenseat in bibliotheca regis quae est in Babylone utrumnam a Cyro rege iussum sit ut aedificaretur domus Dei in Hierusalem et voluntatem regis super hac re mittat ad nos

Caput 6

1 tunc Darius rex praecepit et recensuerunt in bibliotheca librorum qui erant repositi in Babylone

2 et inventum est in Ecbathanis quod est castrum in Madena provincia volumen unum talisque scriptus erat in eo commentarius

3 anno primo Cyri regis Cyrus rex decrevit ut domus Dei quae est in Hierusalem aedificaretur in loco ubi immolent hostias et ut ponant fundamenta subportantia altitudinem cubitorum sexaginta et latitudinem cubitorum sexaginta

4 ordines de lapidibus inpolitis tres et sic ordines de lignis novis sumptus autem de domo regis dabuntur

5 sed et vasa templi Dei aurea et argentea quae Nabuchodonosor tulerat de templo Hierusalem et adtulerat ea in Babylonem reddantur et referantur in templo Hierusalem in locum suum quae et posita sunt in templo Dei

6 nunc ergo Tatannai dux regionis quae est trans Flumen Starbuzannai et consiliarii vestri Apharsacei qui estis trans Flumen procul recedite ab illis

7 et dimittite fieri templum Dei illud a duce Iudaeorum et a senioribus eorum domum Dei illam aedificent in loco suo

8 sed et a me praeceptum est quid oporteat fieri a presbyteris Iudaeorum illis ut aedificetur domus Dei scilicet ut de arca regis id est de tributis quae dantur de regione trans Flumen studiose sumptus dentur viris illis ne inpediatur opus

9 quod si necesse fuerit et vitulos et agnos et hedos in holocaustum Deo caeli frumentum sal vinum et oleum secundum ritum sacerdotum qui sunt in Hierusalem detur eis per dies singulos ne sit in aliquo querimonia

10 et offerant oblationes Deo caeli orentque pro vita regis et filiorum eius

11 a me ergo positum est decretum ut omnis homo qui hanc mutaverit iussionem tollatur lignum de domo ipsius et erigatur et configatur in eo domus autem eius publicetur

12 Deus autem qui habitare fecit nomen suum ibi dissipet omnia regna et populum qui extenderit manum suam ut repugnet et dissipet domum Dei illam quae est in Hierusalem ego Darius statui decretum quod studiose impleri volo

13 igitur Tatannai dux regionis trans Flumen et Starbuzannai et consiliarii eius secundum quod praeceperat Darius rex sic diligenter exsecuti sunt

14 seniores autem Iudaeorum aedificabant et prosperabantur iuxta prophetiam Aggei prophetae et Zacchariae filii Addo et aedificaverunt et construxerunt iubente Deo Israhel et iubente Cyro et Dario et Artarxerse regibus Persarum

15 et conpleverunt domum Dei istam usque ad diem tertium mensis adar qui est annus sextus regni Darii regis

16 fecerunt autem filii Israhel sacerdotes et Levitae et reliqui filiorum transmigrationis dedicationem domus Dei in gaudio

17 et obtulerunt in dedicationem domus Dei vitulos centum arietes ducentos agnos quadringentos hircos caprarum pro peccato totius Israhel duodecim iuxta numerum tribuum Israhel

18 et statuerunt sacerdotes in ordinibus suis et Levitae in vicibus suis super opera Dei in Hierusalem sicut scriptum est in libro Mosi

19 fecerunt autem filii transmigrationis pascha quartadecima die mensis primi

20 purificati enim fuerant sacerdotes et Levitae quasi unus omnes mundi ad immolandum pascha universis filiis transmigrationis et fratribus suis sacerdotibus et sibi

21 et comederunt filii Israhel qui reversi fuerant de transmigracione et omnis qui se separaverat a coinquinatione gentium terrae ad eos ut quaererent Dominum Deum Israhel

22 et fecerunt sollemnitatem azymorum septem diebus in laetitia quoniam laetificaverat eos Dominus et converterat

cor regis Assur ad eos ut adiuuaret manus eorum in opere domus Domini Dei Israhel

Caput 7

1 post haec autem verba in regno Artaxersis regis Persarum Ezras filius Saraiae filii Azariae filii Helciae

2 filii Sellum filii Sadoc filii Achitob

3 filii Amariae filii Azariae filii Maraioth

4 filii Zariae filii Ozi filii Bocci

5 filii Abisue filii Finees filii Eleazar filii Aaron sacerdotis ab initio

6 ipse Ezras ascendit de Babylone et ipse scriba velox in lege Mosi quam dedit Dominus Deus Israhel et dedit ei rex secundum manum Domini Dei eius super eum omnem petitionem eius

7 et ascenderunt de filiis Israhel et de filiis sacerdotum et de filiis Levitarum et de cantoribus et de ianitoribus et de Nathinneis in Hierusalem anno septimo Artaxersis regis

8 et venerunt in Hierusalem mense quinto ipse est annus septimus regis

9 quia in primo die mensis primi coepit ascendere de Babylone et in primo mensis quinti venit in Hierusalem iuxta manum Dei sui bonam super se

10 Ezras enim paravit cor suum ut investigaret legem Domini et faceret et doceret in Israhel praeceptum et iudicium

11 hoc est autem exemplar epistulae edicti quod dedit rex Artaxersis Ezrae sacerdoti scribae erudito in sermonibus et praeceptis Domini et caerimoniis eius in Israhel

12 Artaxersis rex regum Ezrae sacerdoti scribae legis Dei caeli doctissimo salutem

13 a me decretum est ut cuicumque placuerit in regno meo de populo Israhel et de sacerdotibus eius et de Levitis ire in Hierusalem tecum vadat

14 a facie enim regis et septem consiliatorum eius missus es ut visites Iudaeam et Hierusalem in lege Dei tui quae est in manu tua

15 et ut feras argentum et aurum quod rex et consiliatores eius sponte obtulerunt Deo Israhel cuius in Hierusalem tabernaculum est

16 et omne argentum et aurum quodcumque inveneris in universa provincia Babylonis et populus offerre voluerit et de sacerdotibus qui sponte obtulerint domui Dei sui quae est in Hierusalem

17 libere accipe et studiose eme de hac pecunia vitulos arietes agnos et sacrificia et libamina eorum et offer ea super altare templi Dei vestri quod est in Hierusalem

18 sed et si quid tibi et fratribus tuis placuerit de reliquo argento et auro ut faciatis iuxta voluntatem Dei vestri facite

19 vasa quoque quae dantur tibi in ministerium domus Dei tui trade in conspectu Dei Hierusalem

20 sed et cetera quibus opus fuerit in domo Dei tui quantumcumque necesse est ut expendas dabis de thesauro et de fisco regis

21 et a me ego Artaxersis rex statui atque decrevi omnibus custodibus arcae publicae qui sunt trans Flumen ut quodcumque petierit a vobis Ezras sacerdos scriba legis Dei caeli absque mora detis

22 usque ad argenti talenta centum et usque ad frumenti choros centum et usque ad vini batos centum et usque ad batos olei centum sal vero absque mensura

23 omne quod ad ritum Dei caeli pertinet tribuatur diligenter in domo Dei caeli ne forte irascatur contra regnum regis et filiorum eius

24 vobisque notum facimus de universis sacerdotibus et Levitis cantoribus ianitoribus Nathinneis et ministris domus Dei huius ut vectigal et tributum et annonas non habeatis potestatem inponendi super eos

25 tu autem Ezras secundum sapientiam Dei tui quae est in manu tua constitue iudices et praesides ut iudicent omni populo qui est trans Flumen his videlicet qui noverunt legem Dei tui sed et inperitos docete libere

26 et omnis qui non fecerit legem Dei tui et legem regis diligenter iudicium erit de eo sive in mortem sive in exilium sive in condemnationem substantiae eius vel certe in carcerem

27 benedictus Dominus Deus patrum nostrorum qui dedit hoc in corde regis ut glorificaret domum Domini quae est in Hierusalem

28 et in me inclinavit misericordiam coram rege et consiliatoribus eius et universis principibus regis potentibus et ego confortatus manu Domini Dei mei quae erat in me congregavi de Israhel principes qui ascenderent mecum

Caput 8

1 hii sunt ergo principes familiarum et genealogia eorum qui ascenderunt mecum in regno Artaxersis regis de Babylone

2 de filiis Finees Gersom de filiis Ithamar Danihel de filiis David Attus

3 de filiis Secheniae et de filiis Pharos Zaccharias et cum eo numerati sunt viri centum quinquaginta

4 de filiis Phaethmoab Helioenai filius Zareae et cum eo ducenti viri

5 de filiis Secheniae filius Hiezihel et cum eo trecenti viri

6 de filiis Adden Abeth filius Ionathan et cum eo quinquaginta viri

7 de filiis Helam Isaías filius Athaliae et cum eo septuaginta viri

8 de filiis Saphatae Zebedia filius Michahel et cum eo octoginta viri

9 de filiis Ioab Obedia filius Iehihel et cum eo ducenti decem et octo viri

10 de filiis Selomith filius Iosphiae et cum eo centum sexaginta viri

11 de filiis Bebai Zaccharias filius Bebai et cum eo viginti octo viri

12 de filiis Ezgad Iohanan filius Eccetan et cum eo centum decem viri

13 de filiis Adonicam qui erant novissimi et haec nomina eorum Helifeleth et Heihel et Samaias et cum eis sexaginta viri

14 de filiis Beggui Uthai et Zacchur et cum eo septuaginta viri

15 congregavi autem eos ad fluvium qui decurrit ad Ahavva et mansimus ibi diebus tribus quaesivique in populo et in sacerdotibus de filiis Levi et non inveni ibi

16 itaque misi Heliezer et Arihel et Semeam et Helnathan et Iarib et alterum Helnathan et Nathan et Zacchariam et Mesolam principes et Ioarib et Helnathan sapientes

17 et misi eos ad Heddo qui est primus in Casphiae loco et posui in ore eorum verba quae loquerentur ad Addom et ad fratres eius Nathinneos in loco Casphiae ut adducerent nobis ministros domus Dei nostri

18 et adduxerunt nobis per manum Dei nostri bonam super nos virum doctissimum de filiis Moollii filii Levi filii Israhel et Sarabiam et filios eius et fratres eius decem et octo

19 et Asabiam et cum eo Isaia de filiis Merari fratres eius et filios eius viginti

20 et de Nathinneis quos dederat David et principes ad ministeria Levitarum Nathinneos ducentos viginti omnes hii suis nominibus vocabantur

21 et praedicavi ibi ieiunium iuxta fluvium Ahavva ut adfligeremur coram Domino Deo nostro et peteremus ab eo viam rectam nobis et filiis nostris universaeque substantiae nostrae

22 erubui enim petere regem auxilium et equites qui defenderent nos ab inimico in via quia dixeramus regi manus Dei nostri est super omnes qui quaerunt eum in bonitate et imperium eius et fortitudo eius et furor super omnes qui derelinquunt eum

23 ieiunavimus autem et rogavimus Deum nostrum pro hoc et evenit nobis prospere

24 et separavi de principibus sacerdotum duodecim Sarabian Asabian et cum eis de fratribus eorum decem

25 appendique eis argentum et aurum et vasa consecrata domus Dei nostri quae obtulerat rex et consiliatores eius et principes eius universusque Israhel eorum qui inventi fuerant

26 et appendi in manibus eorum argenti talenta sescenta quinquaginta et vasa argentea centum auri centum talenta

27 et crateras aureos viginti qui habebant solidos millenos et vasa aeris fulgentis optimi duo pulchra ut aurum

28 et dixi eis vos sancti Domini et vasa sancta et argentum et aurum quod sponte oblatum est Domino Deo patrum vestrorum

29 vigilate et custodite donec appendatis coram principibus sacerdotum et Levitarum et ducibus familiarum Israhel in Hierusalem et thesaurum domus Domini

30 susceperunt autem sacerdotes et Levitae pondus argenti et auri et vasorum ut deferrent in Hierusalem in domum Dei nostri

31 promovimus ergo a flumine Ahavva duodecimo die mensis primi ut pergeremus Hierusalem et manus Dei nostri fuit super nos et liberavit nos de manu inimici et insidiatoris in via

32 et venimus Hierusalem et mansimus ibi diebus tribus

33 die autem quarta adpensum est argentum et aurum et vasa in domo Dei nostri per manum Meremoth filii Uriae sacerdotis et cum eo Eleazar filius Finees cumque eis Iozaded filius Iosue et Noadaia filius Bennoi Levitae

34 iuxta numerum et pondus omnium descriptumque est omne pondus in tempore illo

35 sed et qui venerant de captivitate filii transmigrationis obtulerunt holocaustum Deo Israhel vitulos duodecim pro omni Israhel arietes nonaginta sex agnos septuaginta septem hircos pro peccato duodecim omnia in holocaustum Domino

36 dederunt autem edicta regis satrapis qui erant de conspectu regis et ducibus trans Flumen et elevaverunt populum et domum Dei

Caput 9

1 postquam autem haec completa sunt accesserunt ad me principes dicentes non est separatus populus Israhel et sacerdotes et Levitae a populis terrarum et de abominationibus eorum Chananei videlicet et Hetthei et Ferezei et Iebusei et Ammanitarum et Moabitarum et Aegyptiorum et Amorreorum

2 tulerunt enim de filiabus eorum sibi et filiis suis et commiscuerunt semen sanctum cum populis terrarum manus etiam principum et magistratum fuit in transgressione hac prima

3 cumque audissem sermonem istum scidi pallium meum et tunicam et evelli capillos capitis mei et barbae et sedi maerens

4 convenerunt autem ad me omnes qui timebant verbum Dei Israhel pro transgressione eorum qui de captivitate venerant et ego sedebam tristis usque ad sacrificium vespertinum

5 et in sacrificio vespertino surrexi de afflictione mea et scisso pallio et tunica curvavi genua mea et expandi manus meas ad Dominum Deum meum

6 et dixi Deus meus confundor et erubesco levare Deus meus faciem meam ad te quoniam iniquitates nostrae multiplicatae sunt super caput et delicta nostra creverunt usque in caelum

7 a diebus patrum nostrorum sed et nos ipsi peccavimus granditer usque ad diem hanc et in iniquitatibus nostris traditi sumus ipsi et reges nostri et sacerdotes nostri in manum regum terrarum in gladium in captivitatem in rapinam et in confusionem vultus sicut et die hac

8 et nunc quasi parum et ad momentum facta est deprecatio nostra apud Dominum Deum nostrum ut dimitterentur nobis reliquiae et daretur paxillus in loco sancto eius et illuminaret oculos nostros Deus noster et daret nobis vitam modicam in servitute nostra

9 quia servi sumus et in servitute nostra non dereliquit nos Deus noster et inclinavit super nos misericordiam coram rege Persarum ut daret nobis vitam et sublimaret domum Dei nostri et extrueret solitudines eius et daret nobis sepem in Iuda et in Hierusalem

10 et nunc quid dicemus Deus noster post haec quia dereliquimus mandata tua

11 quae praecepisti in manu servorum tuorum prophetarum dicens terram ad quam vos ingredimini ut possideatis eam terra immunda est iuxta immunditiam populorum ceterarumque terrarum abominationibus eorum qui repleverunt eam ab ore usque ad os in coinquinatione sua

12 nunc ergo filias vestras ne detis filiis eorum et filias eorum non accipiat filii vestri et non quaeratis pacem eorum et prosperitatem eorum usque in aeternum ut confortemini et comedatis quae bona sunt terrae et heredes habeatis filios vestros usque in saeculum

13 et post omnia quae venerunt super nos in operibus nostris pessimis et in delicto nostro magno quia tu Deus noster liberasti nos de iniquitate nostra et dedisti nobis salutem sicut est hodie

14 ut non converteremur et irrita faceremus mandata tua neque matrimonia iungeremus cum populis abominationum istarum numquid iratus es nobis usque ad consummationem ne dimitteres nobis reliquias et salutem

15 Domine Deus Israhel iustus tu quoniam derelicti sumus qui salvaremur sicut die hac ecce coram te sumus in delicto nostro non enim stari potest coram te super hoc

Caput 10

1 sic ergo orante Ezra et inplorante eo et flente et iacente ante templum Dei collectus est ad eum de Israhel coetus grandis nimis virorum et mulierum puerorumque et flevit populus multo fletu

2 et respondit Sechenia filius Iehihel de filiis Helam et dixit Ezrae nos praevaricati sumus in Deum nostrum et duximus uxores alienigenas de populis terrae et nunc si est paenitentia Israhel super hoc

3 percutiamus foedus cum Deo nostro ut proiciamus universas uxores et eos qui de his nati sunt iuxta voluntatem Domini et eorum qui timent praeceptum Dei nostri secundum legem fiat

4 surge tuum est decernere nosque erimus tecum confortare et fac

5 surrexit ergo Ezras et adiuravit principes sacerdotum Levitarum et omnem Israhel ut facerent secundum verbum hoc et iuraverunt

6 et surrexit Ezras ante domum Dei et abiit ad cubiculum Iohanan filii Eliasib et ingressus est illuc panem non comedit et aquam non bibit lugebat enim in transgressionem eorum qui de captivitate venerant

7 et missa est vox in Iuda et in Hierusalem omnibus filiis transmigrationis ut congregarentur in Hierusalem

8 et omnis qui non venerit in tribus diebus iuxta consilium principum et seniorum auferetur universa substantia eius et ipse abicietur de coetu transmigrationis

9 convenerunt igitur omnes viri Iuda et Benjamin in Hierusalem tribus diebus ipse est mensis nonus vicesimo die mensis et sedit omnis populus in platea domus Dei tremantes pro peccato et pluviis

10 et surrexit Ezras sacerdos et dixit ad eos vos transgressi estis et duxistis uxores alienigenas ut adderetis super delictum Israhel

11 et nunc date confessionem Domino Deo patrum vestrorum et facite placitum eius et separamini a populis terrae et ab uxoribus alienigenis

12 et respondit universa multitudo dixitque voce magna iuxta verbum tuum ad nos sic fiat

13 verumtamen quia populus multus est et tempus pluviae et non sustinemus stare foris et opus non est diei unius vel duorum vehementer quippe peccavimus in sermone isto

14 constituentur principes in universa multitudine et omnes in civitatibus nostris qui duxerunt uxores alienigenas veniant in temporibus statutis et cum his seniores per civitatem et civitates et iudices eius donec avertatur ira Dei nostri a nobis super peccato hoc

15 igitur Jonathan filius Asahel et Iaazia filius Thecuae steterunt super hoc et Mesollam et Sebethai Levites adiuverunt eos

16 feceruntque sic filii transmigrationis et abierunt Ezras sacerdos et viri principes familiarum in domum patrum suorum et omnes per nomina sua et sederunt in die primo mensis decimi ut quaerent rem

17 et consummati sunt omnes viri qui duxerant uxores alienigenas usque ad diem primam mensis primi

18 et inventi sunt de filiis sacerdotum qui duxerant uxores alienigenas de filiis Iosue filii Iosedech et fratres eius Maasia et Eliezer et Iarib et Godolia

19 et dederunt manus suas ut eicerent uxores suas et pro delicto suo arietem de ovibus offerrent

20 et de filiis Emmer Anani et Zebedia

21 et de filiis Erim Masia et Helia et Semeia et Hiehihel et Ozias

22 et de filiis Phessur Helioenai Maasia Ismahel Nathanahel Iozabeth et Elasa

23 et de filiis Levitarum Iozabeth et Semei et Celaia ipse est Calita Phataia Iuda et Eliezer

24 et de cantoribus Eliasub et de ianitoribus Sellum et Telem et Uri

25 et ex Israhel de filiis Pharos Remia et Ezia et Melchia et Miamin et Eliezer et Melchia et Banea

26 et de filiis Helam Mathania Zaccharias et Hiehil et Abdi et Irimoth et Helia

27 et de filiis Zethua Helioenai Eliasib Mathania et Ierimuth et Zabeth et Aziza

28 et de filiis Bebai Iohanan Anania Zabbai Athalai

29 et de filiis Bani Mosollam et Melluch et Adaia Iasub et Saal et Ramoth

30 et de filiis Phaethmoab Edna et Chalal Banaias Maasias Mathanias Beselehel et Bennui et Manasse

31 et de filiis Erem Eliezer Iesue Melchias Semeias Symeon

32 Benjamin Maloch Samarias

33 de filiis Asom Matthanai Matthetha Zabed Elipheleth Iermai Manasse Semei

34 de filiis Bani Maaddi Amram et Huhel

35 Baneas et Badaias Cheiliau

36 Vannia Marimuth et Eliasib

37 Matthanias Mathanai et Iasi

38 et Bani et Bennui Semei

39 et Salmias et Nathan et Adaias

40 Mechnedabai Sisai Sarai

41 Ezrel et Selemau Semeria

42 Sellum Amaria Ioseph

43 de filiis Nebu Iaihel Matthathias Zabed Zabina Ieddu et Iohel Banaia

44 omnes hii acceperunt uxores alienigenas et fuerunt ex eis mulieres quae pepererant filios

---

The Book of Nehemias, Whis is Called the Second of Esdras

Chapter

323 #1
323 #2
324 #3
325 #4

325 #5
326 #6
326 #7
327 #8

328 #9
329 #10
330 #11
331 #12

332 #13
315 The First Book of
Esdras

334 The Book of Tobias

ei misericordiam ante virum hunc ego enim eram pincerna regis

Caput 1

1 verba Neemiae filii Echliae et factum est in mense casleu anno vicesimo et ego eram in Susis castro

2 et venit Anani unus de fratribus meis ipse et viri ex Iuda et interrogavi eos de Iudaeis qui remanserant et supererant de captivitate et de Hierusalem

3 et dixerunt mihi qui remanserunt et derelicti sunt de captivitate ibi in provincia in afflictione magna sunt et in obprobrio et murus Hierusalem dissipatus est et portae eius conbustae sunt igni

4 cumque audissem verba huiusmodi sedi et flevi et luxi diebus et ieiunabam et orabam ante faciem Dei caeli

5 et dixi quaeso Domine Deus caeli fortis magne atque terribilis qui custodis pactum et misericordiam cum his qui te diligunt et custodiunt mandata tua

6 fiat auris tua auscultans et oculi tui aperti ut audias orationem servi tui quam ego oro coram te hodie nocte et die pro filiis Israhel servis tuis et confiteor pro peccatis filiorum Israhel quibus peccaverunt tibi et ego et domus patris mei peccavimus

7 vanitate seducti sumus et non custodivimus mandatum et caerimonias et iudicia quae praecepisti Mosi servo tuo

8 memento verbi quod mandasti Mosi famulo tuo dicens cum transgressi fueritis ego dispergam vos in populos

9 et si revertamini ad me et custodiatis mandata mea et faciatis ea etiam si abducti fueritis ad extrema caeli inde congregabo vos et inducam in locum quem elegi ut habitaret nomen meum ibi

10 et ipsi servi tui et populus tuus quos redemisti in fortitudine tua magna et in manu tua valida

11 obsecro Domine sit auris tua adtendens ad orationem servi tui et ad orationem servorum tuorum qui volunt timere nomen tuum et dirige servum tuum hodie et da

Caput 2

1 factum est autem in mense nisan anno vicesimo Artaxersis regis et vinum erat ante eum et levavi vinum et dedi regi et non eram quasi languidus ante faciem eius

2 dixitque mihi rex quare vultus tuus tristis cum te aegrotum non videam non est hoc frustra sed malum nescio quid in corde tuo est et timui valde ac nimis

3 et dixi regi rex in aeternum vive quare non maereat vultus meus quia civitas domus sepulchrorum patris mei deserta est et portae eius conbustae sunt igni

4 et ait mihi rex pro qua re postulas et oravi Deum caeli

5 et dixi ad regem si videtur regi bonum et si placet servus tuus ante faciem tuam ut mittas me in Iudaeam ad civitatem sepulchri patris mei et aedificabo eam

6 dixitque mihi rex et regina quae sedebat iuxta eum usque ad quod tempus erit iter tuum et quando reverteris et placuit ante vultum regis et misit me et constitui ei tempus

7 et dixi regi si regi videtur bonum epistulas det mihi ad duces regionis trans Flumen ut transducant me donec veniam in Iudaeam

8 et epistolam ad Asaph custodem saltus regis ut det mihi ligna et tegere possim portas turris domus et muri civitatis et domum quam ingressus fuero et dedit mihi rex iuxta manum Dei mei bonam mecum

9 et veni ad duces regionis trans Flumen dedique eis epistulas regis miserat autem mecum rex principes militum et equites

10 et audierunt Sanaballat Horonites et Tobias servus ammanites et contristati sunt afflictione magna quod venisset homo qui quaereret prosperitatem filiorum Israhel

11 et veni Hierusalem et eram ibi diebus tribus

12 et surrexi nocte ego et viri pauci mecum et non indicavi cuiquam quid Deus dedisset in corde meo ut facerem in Hierusalem et iumentum non erat mecum nisi animal cui sedebam

13 et egressus sum per portam Vallis nocte et ante fontem Draconis et ad portam Stercoris et considerabam murum Hierusalem dissipatum et portas eius consumptas igni

14 et transivi ad portam Fontis et ad aquaeductum Regis et non erat locus iumento cui sedebam ut transiret

15 et ascendi per torrentem nocte et considerabam murum et reversus veni ad portam Vallis et redii

16 magistratus autem nesciebant quo abissem aut quid ego facerem sed et Iudaeis et sacerdotibus et optimatibus et magistratibus et reliquis qui faciebant opus usque ad id locorum nihil indicaveram

17 et dixi eis vos nostis adflictionem in qua sumus quia Hierusalem deserta est et portae eius consumptae sunt igni venite et aedificemus muros Hierusalem et non simus ultra obprobrium

18 et indicavi eis manum Dei mei quod esset bona mecum et verba regis quae locutus est mihi et aio surgamus et aedificemus et confortatae sunt manus eorum in bono

19 audierunt autem Sanaballat Horonites et Tobias servus ammanites et Gosem Arabs et subsannaverunt nos et despexerunt dixeruntque quae est haec res quam facitis numquid contra regem vos rebellatis

20 et reddidi eis sermonem dixique ad eos Deus caeli ipse nos iuvat et nos servi eius sumus surgamus et aedificemus vobis autem non est pars et iustitia et memoria in Hierusalem

Caput 3

1 et surrexit Eliasib sacerdos magnus et fratres eius sacerdotes et aedificaverunt portam Gregis ipsi sanctificaverunt eam et statuerunt valvas eius et usque ad turrem centum cubitorum sanctificaverunt eam usque ad turrem Ananehel

2 et iuxta eum aedificaverunt viri Hiericho et iuxta eum aedificavit Zecchur filius Amri

3 portam autem Piscium aedificaverunt filii Asanaa ipsi texerunt eam et statuerunt valvas eius et seras et vectes et iuxta eos aedificavit Marimuth filius Uriae filii Accus

4 et iuxta eos aedificavit Mosollam filius Barachiae filii Mesezebel et iuxta eos aedificavit Sadoc filius Baana

5 et iuxta eos aedificaverunt Thecueni optimates autem eorum non subposuerunt colla sua in opere Domini sui

6 et portam Veterem aedificaverunt Ioiada filius Fasea et Mosollam filius Besodia ipsi texerunt eam et statuerunt valvas eius et seras et vectes

7 et iuxta eos aedificavit Meletias Gabaonites et Iadon Meronathites viri de Gabaon et Maspha pro duce qui erat in regione trans Flumen

8 et iuxta eum aedificavit Ezihel filius Araia aurifex et iuxta eum aedificavit Anania filius pigmentarii et dimiserunt Hierusalem usque ad murum plateae latioris

9 et iuxta eum aedificavit Rafaia filius Ahur princeps vici Hierusalem

10 et iuxta eos aedificavit Ieiada filius Aromath contra domum suam et iuxta eum aedificavit Attus filius Asebeniae

11 mediam partem vici aedificavit Melchias filius Erem et Asub filius Phaethmoab et turrem Furnorum

12 iuxta eum aedificavit Sellum filius Alloes princeps mediae partis vici Hierusalem ipse et filiae eius

13 et portam Vallis aedificavit Anun et habitatores Zanoae ipsi aedificaverunt eam et statuerunt valvas eius et seras et vectes et mille cubitos in muro usque ad portam Sterquilinii

14 et portam Sterquilinii aedificavit Melchias filius Rechab princeps vici Bethaccharem ipse aedificavit eam et statuit valvas eius et seras et vectes

15 et portam Fontis aedificavit Sellum filius Choloozai princeps pagi Maspha ipse aedificavit eam et textit et statuit valvas eius et seras et vectes et muros piscinae Siloae in hortum regis et usque ad gradus qui descendunt de civitate David

16 post eum aedificavit Neemias filius Azboc princeps dimidia partis vici Bethsur usque contra sepulchra David et usque ad piscinam quae grandi opere constructa est et usque ad domum Fortium

17 post eum aedificaverunt Levitae Reum filius Benni post eum aedificavit Asebias princeps dimidia partis vici Ceilae in vico suo

18 post eum aedificaverunt fratres eorum Behui filius Enadad princeps dimidia partis Ceila

19 et aedificavit iuxta eum Azer filius Iosue princeps Maspha mensuram secundam contra ascensum firmissimi anguli

20 post eum in monte aedificavit Baruch filius Zacchai mensuram secundam ab angulo usque ad portam domus Eliasib sacerdotis magni

21 post eum aedificavit Meremuth filius Uriae filii Accus mensuram secundam a porta domus Eliasib donec extenderetur domus Eliasib

22 et post eum aedificaverunt sacerdotes viri de campestribus Iordanis

23 post eum aedificavit Benjamin et Asub contra domum suam et post eum aedificavit Azarias filius Maasiae filii Ananiae contra domum suam

24 post eum aedificavit Bennui filius Enadda mensuram secundam a domo Azariae usque ad flexuram et usque ad angulum

25 Falel filius Ozi contra flexuram et turrem quae eminet de domo regis excelsa id est in atrio carceris post eum Phadaia filius Pheros

26 Nathinnei autem habitabant in Ofel usque contra portam Aquarum ad orientem et turrem quae prominebat

27 post eum aedificaverunt Thecueni mensuram secundam e regione a turre magna et eminenti usque ad murum templi

28 sursum autem a porta Equorum aedificaverunt sacerdotes unusquisque contra domum suam

29 post eos aedificavit Seddo filius Emmer contra domum suam et post eum aedificavit Semeia filius Secheniae custos portae orientalis

30 post eum aedificavit Anania filius Selemiae et Anon filius Selo sextus mensuram secundam post eum aedificavit Mosollam filius Barachiae contra gazofilacium suum

31 post eum aedificavit Melchias filius aurificis usque ad domum Nathinneorum et scruta vendentium contra portam Iudicalem et usque ad cenaculum Anguli

32 et inter cenaculum Anguli in porta Gregis aedificaverunt artifices et negotiatores

Caput 4

1 factum est autem cum audisset Sanaballat quod aedificarem murum iratus est valde et motus nimis subsannavit Iudaeos

2 et dixit coram fratribus suis et frequentia Samaritanorum quid Iudaei inbecilli faciunt num dimittent eos gentes num sacrificabunt et conplebunt in una die numquid aedificare poterunt lapides de acervis pulveris qui combusti sunt

3 sed et Tobias Ammanites proximus eius ait aedificent si ascenderit vulpis transiliet murum eorum lapideum

4 audi Deus noster quia facti sumus despectio converte obprobrium super caput eorum et da eos in despectionem in terra captivitatis

5 ne operias iniquitatem eorum et peccatum eorum coram facie tua non deleatur quia inriserunt aedificantes

6 itaque aedificavimus murum et coniunximus totum usque ad partem dimidiam et provocatum est cor populi ad operandum

7 factum est autem cum audisset Sanaballat et Tobias et Arabes et Ammanitae et Azotii quod obducta esset cicatrix muri Hierusalem et quod coepissent interrupta concludi irati sunt nimis

8 et congregati omnes pariter ut venirent et pugnarent contra Hierusalem et molirentur insidias

9 et oravimus Deum nostrum et posuimus custodes super murum die et nocte contra eos

10 dixit autem Iudas debilitata est fortitudo portantis et humus nimia est et nos non poterimus aedificare murum

11 et dixerunt hostes nostri nesciant et ignorent donec veniamus in medio eorum et interficiamus eos et cessare faciamus opus

12 factum est autem venientibus Iudaeis qui habitabant iuxta eos et dicentibus nobis per decem vices ex omnibus locis quibus venerant ad nos

13 statui in loco post murum per circuitum populum in ordine cum gladiis suis et lanceis et arcis

14 perspexi atque surrexi et aio ad optimates et ad magistratus et ad reliquam partem vulgi nolite timere a facie eorum Domini magni et terribilis mementote et pugnate pro fratribus vestris filiis vestris et filiabus vestris uxoribus vestris et domibus

15 factum est autem cum audissent inimici nostri nuntiatum esse nobis dissipavit Deus consilium eorum et reversi sumus omnes ad muros unusquisque ad opus suum

16 et factum est a die illa media pars iuvenum eorum faciebant opus et media parata erat ad bellum et lanceae et scuta et arcus et loricae et principes post eos in omni domo Iuda

17 aedificantium in muro et portantium onera et inponentium una manu sua faciebat opus et altera tenebat gladium

18 aedificantium enim unusquisque gladio erat accinctus renes et aedificabant et clangebant bucina iuxta me

19 et dixi ad optimates et ad magistratus et ad reliquam partem vulgi opus grande est et latum et nos separati sumus in muro procul alter ab altero

20 in loco quocumque audieritis clangorem tubae illuc concurrite ad nos Deus noster pugnabit pro nobis

21 et nos ipsi faciamus opus et media pars nostrum teneat lanceas ab ascensu aurorae donec egrediantur astra

22 in tempore quoque illo dixi populo unusquisque cum puero suo maneat in medio Hierusalem et sint vobis vices per noctem et diem ad operandum

23 ego autem et fratres mei et pueri mei et custodes qui erant post me non deponebamus vestimenta nostra unusquisque tantum nudabatur ad baptismum

Caput 5

1 et factus est clamor populi et uxorum eius magnus adversus fratres suos iudaeos

2 et erant qui dicerent filii nostri et filiae nostrae multae sunt nimis accipiamus pro pretio eorum frumentum et comedamus et vivamus

3 et erant qui dicerent agros nostros et vineas et domos nostras opponamus et accipiamus frumentum in fame

4 et alii dicebant mutuo sumamus pecunias in tributa regis demusque agros nostros et vineas

5 et nunc sicut carnes fratrum nostrorum sic carnes nostrae sunt sicut filii eorum ita filii nostri ecce nos subiugamus filios nostros et filias nostras in servitutem et de filiabus nostris sunt famulae nec habemus unde possint redimi et agros nostros et vineas alii possident

6 et iratus sum nimis cum audissem clamorem eorum secundum verba haec

7 cogitavitque cor meum mecum et increpui optimates et magistratus et dixi eis usurasne singuli a fratribus vestris exigatis et congregavi adversus eos contionem magnam

8 et dixi eis nos ut scitis redemimus fratres nostros iudaeos qui venditi fuerant gentibus secundum possibilitatem nostram et vos igitur vendite fratres vestros et emimus eos et siluerunt nec invenerunt quid responderent

9 dixique ad eos non est bona res quam facitis quare non in timore Dei nostri ambulatis ne exprobetur nobis a gentibus inimicis nostris

10 et ego et fratres mei et pueri mei commodavimus plurimis pecuniam et frumentum non repetamus in commune istud aes alienum concedamus quod debetur nobis

11 reddite eis hodie agros suos vineas suas oliveta sua et domos suas quin potius et centesimam pecuniae frumenti vini et olei quam exigere soletis ab eis date pro illis

12 et dixerunt reddimus et ab eis nihil quaerimus sicque faciemus ut loqueris et vocavi sacerdotes et adiuravi eos ut facerent iuxta quod dixeram

13 insuper et sinum meum excussi et dixi sic excutiat Deus omnem virum qui non conpleverit verbum istud de domo sua et de laboribus suis sic excutiat et vacuus fiat et dixit universa multitudo amen et laudaverunt Deum fecit ergo populus sicut dictum erat

14 a die autem illa qua praeceperat mihi ut essem dux in terra Iuda ab anno vicesimo usque ad annum tricesimum secundum Artaxerxis regis per annos duodecim ego et fratres mei annonae quae ducibus debebantur non comedimus

15 duces autem primi qui fuerant ante me gravaverunt populum et acceperunt ab eis in pane vino et pecunia cotidie siclos quadraginta sed et ministri eorum depresserant populum ego autem non feci ita propter timorem Dei

16 quin potius in opere muri aedificavi et agrum non emi et omnes pueri mei congregati ad opus erant

17 Iudaei quoque et magistratus centum quinquaginta viri et qui veniebant ad nos de gentibus quae in circuitu nostro sunt in mensa mea erant

18 parabatur autem mihi per dies singulos bos unus arietes sex electi exceptis volatilibus et inter dies decem vina diversa et alia multa tribuebam insuper et annonae ducatus mei non quaesivi valde enim erat adtenuatus populus

19 memento mei Deus meus in bonum secundum omnia quae feci populo huic

Caput 6

1 factum est autem cum audisset Sanaballat et Tobia et Gosem Arabs et ceteri inimici nostri quod aedificassem ego murum et non esset in ipso residua interruptio usque ad tempus autem illud valvas non posueram in portis

2 miserunt Sanaballat et Gosem ad me dicentes veni et percutiamus foedus pariter in viculis in campo Ono ipsi autem cogitabant ut facerent mihi malum

3 misi ergo ad eos nuntios dicens opus grande ego facio et non possum descendere ne forte neglegatur cum venero et descendero ad vos

4 miserunt autem ad me secundum verbum hoc per quattuor vices et respondi eis iuxta sermonem priorem

5 et misit ad me Sanaballat iuxta verbum prius quinta vice puerum suum et epistolam habebat in manu scriptam hoc modo

6 in gentibus auditum est et Gosem dixit quod tu et Iudaei cogitetis rebellare et propterea aedifices murum et levare te velis super eos regem propter quam causam

7 et prophetas posueris qui praedicent de te in Hierusalem dicentes rex in Iudaea est auditurus est rex verba haec idcirco nunc veni ut ineamus consilium pariter

8 et misi ad eos dicens non est factum secundum verba haec quae tu loqueris de corde enim tuo tu componis haec

9 omnes autem hii terrebant nos cogitantes quod cessarent manus nostrae ab opere et quiesceremus quam ob causam magis confortavi manus meas

10 et ingressus sum domum Samaiae filii Dalaiae filii Metabehel secreto qui ait tractemus nobiscum in domo Dei in medio templi et claudamus portas aedis quia venturi sunt ut interficiant te et nocte venturi sunt ad occidendum te

11 et dixi num quisquam similis mei fugit et quis ut ego ingredietur templum et vivet non ingrediar

12 et intellexi quod Deus non misisset eum sed quasi vaticinans locutus esset ad me et Tobia et Sanaballat conduxissent eum

13 acceperat enim pretium ut territus facerem et peccarem et haberent malum quod exprobrarent mihi

14 memento Domine mei pro Tobia et Sanaballat iuxta opera eorum talia sed et Noadiae prophetae et ceterorum prophetarum qui terrebant me

15 completus est autem murus vicesimo quinto die mensis elul quinquaginta duobus diebus

16 factum est ergo cum audissent omnes inimici nostri ut timerent universae gentes quae erant in circuitu nostro et conciderent intra semet ipsos et scirent quod a Deo factum esset opus hoc

17 sed et in diebus illis multae optimatum Iudaeorum epistolae mittebantur ad Tobiam et a Tobia veniebant ad eos

18 multi enim erant in Iudaea habentes iuramentum eius quia gener erat Secheniae filii Orei et Iohanan filius eius acceperat filiam Mosollam filii Barachiae

19 sed et laudabant eum coram me et verba mea nuntiabant ei et Tobias mittebat epistulas ut terreret me

Caput 7

1 postquam autem aedificatus est murus et posui valvas et recensui ianitores et cantores et Levitas

2 praecepi Aneni fratri meo et Ananiae principi domus de Hierusalem ipse enim quasi vir verax et timens Deum plus ceteris videbatur

3 et dixi eis non aperiantur portae Hierusalem usque ad calorem solis cumque adhuc adsisterent clausae portae sunt et oppilatae et posui custodes de habitatoribus Hierusalem singulos per vices suas et unumquemque contra domum suam

4 civitas autem erat lata nimis et grandis et populus parvus in medio eius et non erant domus aedificatae

5 dedit autem Deus in corde meo et congregavi optimates et magistratus et vulgum ut recenserem eos et inveni librum census eorum qui ascenderant primum et inventum est scriptum in eo

6 isti filii provinciae qui ascenderunt de captivitate migrantium quos transtulerat Nabuchodonosor rex Babylonis et reversi sunt in Hierusalem et in Iudaeam unusquisque in civitatem suam

7 qui venerunt cum Zorobabel Hiesuae Neemias Azarias Raamias Naamni Mardocheus Belsar Mespharath Beggoai Naum Baana numerus virorum populi Israhel

8 filii Pharos duo milia centum septuaginta duo

9 filii Saphathiae trecenti septuaginta duo

10 filii Area sescenti quinquaginta duo

11 filii Phaethmoab filiorum Hiesuae et Ioab duo milia octingenti decem et octo

12 filii Helam mille octingenti quinquaginta quattuor

13 filii Zethua octingenti quadraginta quinque

14 filii Zacchai septingenti sexaginta

15 filii Bennui sescenti quadraginta octo

16 filii Bebai sescenti viginti octo

17 filii Azgad duo milia trecenti viginti duo

18 filii Adonicam sescenti sexaginta septem

19 filii Baggoaim duo milia sexaginta septem

20 filii Adin sescenti quinquaginta quinque

21 filii Ater filii Ezechiae nonaginta octo

22 filii Asem trecenti viginti octo

23 filii Besai trecenti viginti quattuor

24 filii Areph centum duodecim

25 filii Gabaon nonaginta quinque

26 viri Bethleem et Netupha centum octoginta octo

27 viri Anathoth centum viginti octo

28 viri Bethamoth quadraginta duo

29 viri Cariathiarim Cephira et Beroth septingenti quadraginta tres

30 viri Rama et Geba sescenti viginti unus

31 viri Machmas centum viginti duo

32 viri Bethel et Hai centum viginti tres

33 viri Nebo alterius quinquaginta duo

34 viri Helam alterius mille ducenti quinquaginta quattuor

35 filii Arem trecenti viginti

36 filii Hiericho trecenti quadraginta quinque

37 filii Lod Adid et Ono septingenti viginti unus

38 filii Senaa tria milia nongenti triginta

39 sacerdotes filii Idaia in domo Iosua nongenti septuaginta tres

40 filii Emmer mille quinquaginta duo

41 filii Phassur mille ducenti quadraginta septem

42 filii Arem mille decem et septem Levitae

43 filii Iosue et Cadmihel filiorum

44 Oduia septuaginta quattuor cantores

45 filii Asaph centum quadraginta octo

46 ianitores filii Sellum filii Ater filii Telmon filii Accub filii Atita filii Sobai centum triginta octo

47 Nathinnei filii Soa filii Asfa filii Tebaoth

48 filii Ceros filii Siae filii Fado filii Lebana filii Agaba filii Selmon

49 filii Anan filii Geddel filii Gaer

50 filii Raaia filii Rasim filii Necoda

51 filii Gezem filii Aza filii Fasea

52 filii Besai filii Munim filii Nephusim

53 filii Becbuc filii Acupha filii Arur

54 filii Besloth filii Meida filii Arsa

55 filii Bercos filii Sisara filii Thema

56 filii Nesia filii Atipha

57 filii servorum Salomonis filii Sotai filii Sophereth filii Pherida

58 filii Iahala filii Dercon filii Geddel

59 filii Saphathia filii Athil filii Phocereth qui erat ortus ex Sabaim filio Amon

60 omnes Nathinnei et filii servorum Salomonis trecenti nonaginta duo

61 hii sunt autem qui ascenderunt de Thelmella Thelarsa Cherub Addon et Emmer et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen suum utrum ex Israhel essent

62 filii Dalaia filii Tobia filii Necoda sescenti quadraginta duo

63 et de sacerdotibus filii Abia filii Accos filii Berzellai qui accepit de filiabus Berzellai Galaditis uxorem et vocatus est nomine eorum

64 hii quaesierunt scripturam suam in censu et non invenerunt et eiecti sunt de sacerdotio

65 dixitque Athersatha eis ut non manducarent de sanctis sanctorum donec staret sacerdos doctus et eruditus

66 omnis multitudo quasi unus quadraginta duo milia sescenti sexaginta

67 absque servis et ancillis eorum qui erant septem milia trecenti triginta et septem et inter eos cantores et cantrices ducentae quadraginta quinque

68 []

69 cameli quadringenti triginta quinque asini sex milia septingenti viginti

70 nonnulli autem de principibus familiarum dederunt in opus Athersatha dedit in thesaurum auri dragmas mille fialas quinquaginta tunicas sacerdotales quingentas triginta

71 et de principibus familiarum dederunt in thesaurum operis auri dragmas viginti milia et argenti minas duo milia ducentas

72 et quod dedit reliquus populus auri dragmas viginti milia et argenti minas duo milia et tunicas sacerdotales sexaginta septem

73 habitaverunt autem sacerdotes et Levitae et ianitores et cantores et reliquum vulgus et Nathinnei et omnis Israhel in civitatibus suis

Caput 8

1 et venerat mensis septimus filii autem Israhel erant in civitatibus suis congregatusque est omnis populus quasi vir unus ad plateam quae est ante portam Aquarum et dixerunt Ezrae scribae ut adferret librum legis Mosi quam praecepit Dominus Israheli

2 adtulit ergo Ezras sacerdos legem coram multitudine virorum et mulierum cunctisque qui poterant intellegere in die prima mensis septimi

3 et legit in eo aperte in platea quae erat ante portam Aquarum de mane usque ad mediam diem in conspectu virorum et mulierum et sapientium et aures omnis populi erant erectae ad librum

4 stetit autem Ezras scribe super gradum ligneum quem fecerat ad loquendum et steterunt iuxta eum Matthathia et Sema et Ania et Uria et Helcia et Maasia ad dextram eius et ad sinistram Phadaia Misahel et Melchia et Asum et Asephdana Zaccharia et Mosollam

5 et aperuit Ezras librum coram omni populo super univ-ersum quippe populum eminebat et cum aperuisset eum stetit omnis populus

6 et benedixit Ezras Domino Deo magno et respondit omnis populus amen amen elevans manus suas et incurvati sunt et adoraverunt Deum proni in terram

7 porro Hiesue et Baani et Serebia Iamin Accub Septhai Odia Maasia Celita Azarias Iozabed Anam Phalaia Levitae silentium faciebant in populo ad audiendam legem populus autem stabat in gradu suo

8 et legerunt in libro legis Dei distincte et adposite ad intellegendum et intellexerunt cum legeretur

9 dixit autem Neemias ipse est Athersatha et Ezras sacerdos scribe et Levitae interpretantes universo populo dies sanctificatus est Domino Deo nostro nolite lugere et nolite flere flebat enim omnis populus cum audiret verba legis

10 et dixit eis ite comedite pingua et bibite mulsum et mittite partes ei qui non praeparavit sibi quia sanctus dies Domini est et nolite contristari gaudium enim Domini est fortitudo nostra

11 Levitae autem silentium faciebant in omni populo dicentes tacete quia dies sanctus est et nolite dolere

12 abiit itaque omnis populus ut comederet et biberet et mitteret partes et faceret laetitiam magnam quia intellexerant verba quae docuerat eos

13 et in die secundo congregati sunt principes familiarum universi populi sacerdotes et Levitae ad Ezram scribam ut interpretaretur eis verba legis

14 et invenerunt scriptum in lege praecepisse Dominum in manu Mosi ut habitent filii Israhel in tabernaculis in die sollemni mense septimo

15 et ut praedicent et divulgent vocem in universis urbibus suis et in Hierusalem dicentes egredimini in montem et adferte frondes olivae et frondes ligni pulcherrimi frondes myrti et ramos palmarum et frondes ligni nemorosi ut fiant tabernacula sicut scriptum est

16 et egressus est populus et adtulerunt feceruntque sibi tabernacula unusquisque in domate suo et in atriis suis et in atriis domus Dei et in platea portae Aquarum et in platea portae Ephraim

17 fecit ergo universa ecclesia eorum qui redierant de captivitate tabernacula et habitaverunt in tabernaculis non

enim fecerant a diebus Iosue filii Nun taliter filii Israhel usque ad diem illum et fuit laetitia magna nimis

18 legit autem in libro legis Dei per dies singulos a die primo usque ad diem novissimum et fecerunt sollemnitatem septem diebus et in die octavo collectum iuxta ritum

Caput 9

1 in die autem vicesimo quarto mensis huius convenerunt filii Israhel in ieiunio et in saccis et humus super eos

2 et separatum est semen filiorum Israhel ab omni filio alienigena et steterunt et confitebantur peccata sua et iniquitates patrum suorum

3 et consurrexerunt ad standum et legerunt in volumine legis Domini Dei sui quater in die et quater confitebantur et adorabant Dominum Deum suum

4 surrexit autem super gradum Levitarum Iosue et Bani Cedmihel Sebnia Bani Sarebias Bani Chanani et inclamaverunt voce magna Dominum Deum suum

5 et dixerunt Levitae Iosue et Cedmihel Bonni Asebia Serebia Odoia Sebna Fataia surgite benedicite Domino Deo vestro ab aeterno usque in aeternum et benedicant nomini gloriae tuae excelso in omni benedictione et laude

6 tu ipse Domine solus tu fecisti caelum caelum caelorum et omnem exercitum eorum terram et universa quae in ea sunt maria et omnia quae in eis sunt et tu vivificas omnia haec et exercitus caeli te adorat

7 tu ipse Domine Deus qui elegisti Abram et eduxisti eum de igne Chaldeorum et posuisti nomen eius Abraham

8 et invenisti cor eius fidele coram te et percussisti cum eo foedus ut dares ei terram Chananei Chetthei Amorrei et Ferezei et Iebusei et Gergesei ut dares semini eius et implesti verba tua quoniam iustus es

9 et vidisti afflictionem patrum nostrorum in Aegypto clamoremque eorum audisti super mare Rubrum

10 et dedisti signa et portenta in Pharaon et in universis servis eius et in omni populo terrae illius cognovisti enim quia superbe egerant contra eos et fecisti tibi nomen sicut et in hac die

11 et mare divisisti ante eos et transierunt per medium maris in sicca persecutores autem eorum proiecisti in profundum quasi lapidem in aquas validas

12 et in columna nubis ductor eorum fuisti per diem et in columna ignis per noctem ut appareret eis via per quam ingrediebantur

13 ad montem quoque Sinai descendisti et locutus es cum eis de caelo et dedisti eis iudicia recta et legem veritatis caerimonias et praecepta bona

14 et sabbatum sanctificatum tuum ostendisti eis et mandata et caerimonias et legem praecepisti eis in manu Mosi servi tui

15 panem quoque de caelo dedisti eis in fame eorum et aquam de petra eduxisti eis sitientibus et dixisti eis ut in-

grederentur et possiderent terram super quam levasti manum tuam ut traderes eis

16 ipsi vero et patres nostri superbe egerunt et induraverunt cervices suas et non audierunt mandata tua

17 et noluerunt audire et non sunt recordati mirabilium tuorum quae feceras eis et induraverunt cervices suas et dederunt caput ut converterentur ad servitutem suam quasi per contentionem tu autem Deus propitius clemens et misericors longanimis et multae miserationis non dereliquisti eos

18 et quidem cum fecissent sibi vitulum conflatilem et dixissent iste est Deus tuus qui eduxit te de Aegypto feceruntque blasphemias magnas

19 tu autem in misericordiis tuis multis non dimisisti eos in deserto columna nubis non recessit ab eis per diem ut duceret eos in via et columna ignis in nocte ut ostenderet eis iter per quod ingrederentur

20 et spiritum tuum bonum dedisti qui doceret eos et manna tuum non prohibuisti ab ore eorum et aquam dedisti eis in siti

21 quadraginta annis pavisti eos in deserto nihilque eis defuit vestimenta eorum non inveteraverunt et pedes eorum non sunt adtriti

22 et dedisti eis regna et populos et partitus es eis sortes et possederunt terram Seon et terram regis Esebon et terram Og regis Basan

23 et filios eorum multiplicasti sicut stellas caeli et adduxisti eos ad terram de qua dixeras patribus eorum ut ingrederentur et possiderent

24 et venerunt filii et possederunt terram et humiliasti coram eis habitatores terrae Chananeos et dedisti eos in manu eorum et reges eorum et populos terrae ut facerent eis sicut placebat illis

25 ceperunt itaque urbes munitas et humum pinguem et possederunt domos plenas cunctis bonis cisternas ab aliis fabricatas vineas et oliveta et ligna pomifera multa et comederunt et saturati sunt et inpinguati sunt et abundavere deliciis in bonitate tua magna

26 provocaverunt autem te ad iracundiam et recesserunt a te et proiecerunt legem tuam post terga sua et prophetas tuos occiderunt qui contestabantur eos ut reverterentur ad te feceruntque blasphemias grandes

27 et dedisti eos in manu hostium suorum et adfixerunt eos et in tempore tribulationis suae clamaverunt ad te et tu de caelo audisti et secundum miserationes tuas multas dedisti eis salvatores qui salvaverunt eos de manu hostium suorum

28 cumque requievisset reversi sunt ut facerent malum in conspectu tuo et dereliquisti eos in manu inimicorum suorum et possederunt eos conversique sunt et clamaverunt ad te tu autem de caelo audisti et liberasti eos in misericordiis tuis multis temporibus

29 et contestatus es eos ut reverterentur ad legem tuam ipsi vero superbe egerunt et non audierunt mandata tua et in iudiciis tuis peccaverunt quae faciet homo et vivet in eis et dederunt umerum recedentem et cervicem suam induraverunt nec audierunt

30 et protraxisti super eos annos multos et contestatus es eos in spiritu tuo per manum prophetarum tuorum et non audierunt et tradidisti eos in manu populorum terrarum

31 in misericordiis autem tuis plurimis non fecisti eos in consumptione nec dereliquisti eos quoniam Deus miserationum et clemens tu es

32 nunc itaque Deus noster Deus magne fortis et terribilis custodiens pactum et misericordiam ne avertas a facie tua omnem laborem qui invenit nos reges nostros principes nostros et sacerdotes nostros prophetas nostros et patres nostros et omnem populum tuum a diebus regis Assur usque in diem hanc

33 et tu iustus in omnibus quae venerunt super nos quia veritatem fecisti nos autem impie egimus

34 reges nostri principes nostri sacerdotes nostri et patres nostri non fecerunt legem tuam et non adtenderunt mandata tua et testimonia tua quae testificatus es in eis

35 et ipsi in regnis suis bonis et in bonitate tua multa quam dederas eis et in terra latissima et pingui quam tradideras in conspectu eorum non servierunt tibi nec reversi sunt ab studiis suis pessimis

36 ecce nos ipsi hodie servi sumus et terram quam dedisti patribus nostris ut comederent panem eius et quae bona sunt eius et nos ipsi servi sumus in ea

37 et fruges eius multiplicantur regibus quos posuisti super nos propter peccata nostra et in corporibus nostris dominantur et in iumentis nostris secundum voluntatem suam et in tribulatione magna sumus

38 super omnibus ergo his nos ipsi percutimus foedus et scribimus et signant principes nostri Levitae nostri et sacerdotes nostri

Caput 10

1 signatores autem fuerunt Neemias Athersatha filius Achelai et Sedecias

2 Saraïas Azarias Hieremias

3 Phessur Amaria Melchia

4 Attus Sebenia Melluc

5 Arem Mermuth Obdias

6 Danihel Genton Baruch

7 Mosollam Abia Miamin

8 Mazia Belga Semaia hii sacerdotes

9 porro Levitae Iosue filius Azaniae Bennui de filiis Enadad Cedmihel

10 et fratres eorum Sechenia Odevia Celita Phalaia Anan

11 Micha Roob Asebia

12 Zacchur Serebia Sabania

13 Odia Bani Baninu

14 capita populi Pheros Phaethmoab Helam Zethu Bani

15 Bonni Azgad Bebai

16 Adonia Beggoai Adin

17 Ater Ezechia Azur

18 Odevia Asum Besai

19 Ares Anathoth Nebai
20 Mecphia Mosollam Azir
21 Mesizabel Sadoc Ieddua
22 Felthia Anan Ania
23 Osee Anania Asub
24 Aloes Phaleam Sobec
25 Reum Asebna Madsia
26 et Haia Hanam Anan
27 Melluc Arem Baana

28 et reliqui de populo sacerdotes Levitae ianitores et cantores Nathinnei et omnes qui se separaverunt de populis terrarum ad legem Dei uxores eorum filii eorum et filiae eorum

29 omnis qui poterat sapere spondentes pro fratribus suis optimates eorum et qui veniebant ad pollicendum et iurandum ut ambularent in lege Dei quam dederat in manu Mosi servi Dei ut facerent et custodirent universa mandata Domini Dei nostri et iudicia eius et caerimonias eius

30 et ut non daremus filias nostras populo terrae et filias eorum non acciperemus filiis nostris

31 populi quoque terrae qui inportant venalia et omnia ad usum per diem sabbati ut vendant non accipiemus ab eis in sabbato et in die sanctificata et dimitemus annum septimum et exactionem universae manus

32 et statuemus super nos praecepta ut demus tertiam partem sicli per annum ad opus domus Dei nostri

33 ad panes propositionis et ad sacrificium sempiternum et in holocaustum sempiternum in sabbatis in kalendis in sollemnitatibus et in sanctificatis et pro peccato ut exoretur pro Israhel et in omnem usum domus Dei nostri

34 sortes ergo misimus super oblatione lignorum inter sacerdotes et Levitas et populos ut inferrentur in domum Dei nostri per domos patrum nostrorum per tempora a temporibus anni usque ad annum ut arderent super altare Domini Dei nostri sicut scriptum est in lege Mosi

35 et ut adferremus primogenita terrae nostrae et primitiva universi fructus omnis ligni ab anno in annum in domo Domini

36 et primitiva filiorum nostrorum et pecorum nostrorum sicut scriptum est in lege et primitiva boum nostrorum et ovium nostrarum ut offerrentur in domo Dei nostri sacerdotibus qui ministrant in domo Dei nostri

37 et primitias ciborum nostrorum et libaminum nostrorum et poma omnis ligni vindemiae quoque et olei adferemus sacerdotibus ad gazofilacium Dei nostri et decimam partem terrae nostrae Levitis ipsi Levitae decimas accipient ex omnibus civitatibus operum nostrorum

38 erit autem sacerdos filius Aaron cum Levitis in decimis Levitarum et Levitae offerent decimam partem decimae suae in domum Dei nostri ad gazofilacium in domo thesauri

39 ad gazofilacium enim deportabunt filii Israhel et filii Levi primitias frumenti vini et olei et ibi erunt vasa sancti-

ficata et sacerdotes et cantores et ianitores et ministri et non dimitemus domum Dei nostri

Caput 11

1 habitaverunt autem principes populi in Hierusalem reliqua vero plebs misit sortem ut tollerent unam partem de decem qui habitaturi essent in Hierusalem in civitate sancta novem vero partes in civitatibus

2 benedixit autem populus omnibus viris qui se sponte obtulerunt ut habitarent in Hierusalem

3 hii sunt itaque principes provinciae qui habitaverunt in Hierusalem et in civitatibus Iuda habitavit unusquisque in possessione sua in urbibus suis Israhel sacerdotes Levitae Nathinnei et filii servorum Salomonis

4 et in Hierusalem habitaverunt de filiis Iuda et de filiis Benjamin de filiis Iuda Athaias filius Aziam filii Zacchariae filii Amariae filii Saphatia filii Malelehel de filiis Phares

5 Imaasia filius Baruch filius Coloza filius Azia filius Adaia filius Ioarib filius Zacchariae filius Silonites

6 omnes filii Phares qui habitaverunt in Hierusalem quadringenti sexaginta octo viri fortes

7 hii sunt autem filii Benjamin Sellum filius Mosollam filius Ioed filius Phadaia filius Colaia filius Masia filius Ethehel filius Isaia

8 et post eum Gabbai Sellai nongenti viginti octo

9 et Iohel filius Zechri praepositus eorum et Iuda filius Sennua super civitatem secundus

10 et de sacerdotibus Idaia filius Ioarib Iachin

11 Saraia filius Elcia filius Mesollam filius Sadoc filius Meraioth filius Ahitub princeps domus Dei

12 et fratres eorum facientes opera templi octingenti viginti duo et Adaia filius Ieroam filius Felelia filius Amsi filius Zacchariae filius Phessur filius Melchia

13 et fratres eius principes patrum ducenti quadraginta duo et Amassai filius Azrihel filius Aazi filius Mosollamoth filius Emmer

14 et fratres eorum potentes nimis centum viginti octo et praepositus eorum Zabdihel filius potentium

15 et de Levitis Sebenia filius Asob filius Azaricam filius Asabia filius Boni

16 et Sabathai et Iozabed super opera quae erant forinsecus in domo Dei a principibus Levitarum

17 et Mathania filius Micha filius Zebdae filius Asaph princeps ad laudandum et confitendum in oratione et Becbecca secundus de fratribus eius et Abda filius Sammua filius Galal filius Idithun

18 omnes Levitae in civitate sancta ducenti octoginta quattuor

19 et ianitores Accob Telmon et fratres eorum qui custodiebant ostia centum septuaginta duo

20 et reliqui ex Israhel sacerdotes et Levitae in universis civitatibus Iuda unusquisque in possessione sua

21 et Nathinnei qui habitabant in Ofel et Siaha et Gaspha de Nathinneis

22 et episcopus Levitarum in Hierusalem Azzi filius Bani filius Asabiae filius Matthaniae filius Michae de filiis Asaph cantores in ministerio domus Dei

23 praeceptum quippe regis super eos erat et ordo in cantoribus per dies singulos

24 et Fataia filius Mesezebel de filiis Zera filii Iuda in manu regis iuxta omne verbum populi

25 et in domibus per omnes regiones eorum de filiis Iuda habitaverunt in Cariatharbe et in filiabus eius et in Dibon et in filiabus eius et in Capsel et in viculis eius

26 et in Iesue et in Molada et in Bethfaeth

27 et in Asersual et in Bersabee et in filiabus eius

28 et in Siceleg et in Mochona et in filiabus eius

29 et in Ainremmon et in Sara et in Irimuth

30 Zanoa Odollam et villis earum Lachis et regionibus eius Azeca et filiabus eius et manserunt in Bersabee usque ad vallem Ennom

31 filii autem Benjamin a Geba Mechmas et Aia et Bethel et filiabus eius

32 Anathoth Nob Anania

33 Asor Rama Getthaim

34 Adid Seboim Neballa Loth

35 et Ono valle Artificum

36 et de Levitis partitiones Iuda et Benjamin

Caput 12

1 hii autem sacerdotes et Levitae qui ascenderunt cum Zorobabel filio Salathiel et Iosue Saraia Hieremias Ezra

2 Amaria Melluch Attus

3 Sechenia Reum Meremuth

4 Addo Genthon Abia

5 Miamin Madia Belga

6 Semaia et Ioarib Idaia Sellum Amoc Elceia

7 Idaia isti principes sacerdotum et fratres eorum in diebus Iosue

8 porro Levitae Iesua Bennui Cedmihel Sarabia Iuda Mathanias super hymnos ipsi et fratres eorum

9 et Becbecia atque et Hanni fratres eorum unusquisque in officio suo

10 Hiesue autem genuit Ioachim et Ioachim genuit Eliasib et Eliasib genuit Ioiada

11 et Ioiada genuit Ionathan et Ionathan genuit Ieddoa

12 in diebus autem Ioachim erant sacerdotes principes familiarum Saraiae Amaria Hieremiae Anania

13 Ezrae Mosollam Amariae Iohanan

14 Milico Ionathan Sebeniae Ioseph

15 Arem Edna Maraioth Elci

16 Addaiae Zaccharia Genthon Mosollam

17 Abiae Zecheri Miamin et Moadiae Felti

18 Belgae Sammua Semaiae Ionathan

19 Ioarib Matthanai Iadaiae Azzi

20 Sellaiae Celai Amoc Eber

21 Elciae Asebia Idaiae Nathanahel

22 Levitae in diebus Eliasib et Ioiada et Ionan et Ieddoa scripti principes familiarum et sacerdotes in regno Darii Persae

23 filii Levi principes familiarum scripti in libro verborum dierum et usque ad dies Ionathan filii Eliasib

24 et principes Levitarum Asebia Serebia et Iesue filius Cedmihel et fratres eorum per vices suas ut laudarent et confiterentur iuxta praeceptum David viri Dei et observarent aequae per ordinem

25 Matthanias et Becbecia Obedia Mosollam Thelmon Accub custodes portarum et vestibulorum ante portas

26 hii in diebus Ioachim filii Iesue filii Iosedech et in diebus Neemiae ducis et Ezrae sacerdotis scribaeque

27 in dedicatione autem muri Hierusalem requisierunt Levitae de omnibus locis suis ut adducerent eos in Hierusalem et facerent dedicationem et laetitiam in actione gratiarum et in cantico in cymbalis psalteriis et citharis

28 congregati sunt ergo filii cantorum et de campestribus circa Hierusalem et de villis Netuphati

29 et de domo Galgal et de regionibus Geba et Azmaveth quoniam villas aedificaverunt sibi cantores in circuitu Hierusalem

30 et mundati sunt sacerdotes et Levitae et mundaverunt populum et portas et murum

31 ascendere autem feci principes Iuda super murum et statui duos choros laudantium magnos et ierunt ad dexteram super murum ad portam Sterquilinii

32 et ivit post eos Osaia et media pars principum Iuda

33 et Azarias Ezras et Mosollam

34 Iuda et Benjamin et Semeia et Hieremia

35 et de filiis sacerdotum in tubis Zaccharias filius Ionathan filius Semeiae filius Mathaniae filius Michariae filius Zecchur filius Asaph

36 et fratres eius Semeia et Azarel Malalai Galalai Maai Nathanel et Iuda et Anani in vasis cantici David viri Dei et Ezras scriba ante eos in porta Fontis

37 et contra eos ascenderunt in gradibus civitatis David in ascensu muri super domum David et usque ad portam Aquarum ad orientem

38 et chorus secundus gratias referentium ibat ex adverso et ego post eum et media pars populi super murum et super turrem Furnorum et usque ad murum latissimum

39 et super portam Ephraim et super portam Antiquam et super portam Piscium et turrem Ananehel et turrem Ema et usque ad portam Gregis et steterunt in porta Custodiae

40 steteruntque duo chori laudantium in domo Dei et ego et dimidia pars magistratuum mecum

41 et sacerdotes Eliachim Maasia Miniamin Michea Elioenai Zaccharia Anania in tubis

42 et Maasia et Semea et Eleazar et Azi et Iohanan et Melchia et Elam et Ezer et clare cecinerunt cantores et Iezraia praepositus

43 et immolaverunt in die illa victimas magnas et laetati sunt Deus enim laetificaverat eos laetitia magna sed et uxores eorum et liberi gavisi sunt et audita est laetitia Hierusalem procul

44 recensuerunt quoque in die illa viros super gazofilacia thesauri ad libamina et ad primitias et ad decimas ut introferrent per eos principes civitatis in decore gratiarum actionis sacerdotes et Levitas quia laetatus est Iuda in sacerdotibus et Levitis adstantibus

45 et custodierunt observationem Dei sui et observationem expiationis et cantores et ianitores iuxta praeceptum David et Salomonis filii eius

46 quia in diebus David et Asaph ab exordio erant principes constituti cantorum in carmine laudantium et confitentium Deo

47 et omnis Israhel in diebus Zorobabel et in diebus Nee-miae dabat partes cantoribus et ianitoribus per dies singulos et sanctificabant Levitas et Levitae sanctificabant filios Aaron

Caput 13

1 in die autem illo lectum est in volumine Mosi audiente populo et inventum est scriptum in eo quod non debeat introire Ammanites et Moabites in ecclesiam Dei usque in aeternum

2 eo quod non occurrerint filiis Israhel cum pane et aqua et conduxerint adversum eum Balaam ad maledicendum ei et convertit Deus noster maledictionem in benedictionem

3 factum est autem cum audissent legem separaverunt omnem alienigenam ab Israhel

4 et super hoc erat Eliasib sacerdos qui fuerat positus in gazofilacio domus Dei nostri et proximus Tobiae

5 fecit ergo sibi gazofilacium grande et ibi erant ante eum reponentes munera et tus et vasa et decimam frumenti et vini et olei partes Levitarum et cantorum et ianitorum et primitias sacerdotales

6 in omnibus autem his non fui in Hierusalem quia in anno tricesimo secundo Artaxersis regis Babylonis veni ad regem et in fine dierum rogavi regem

7 et veni in Hierusalem et intellexi malum quod fecerat Eliasib Tobiae ut faceret ei thesaurum in vestibulis domus Dei

8 et malum mihi visum est valde et proieci vasa domus Tobiae foras de gazofilacio

9 praecepique et mundaverunt gazofilacia et rettuli ibi vasa domus Dei sacrificium et tus

10 et cognovi quoniam partes Levitarum non fuissent datae et fugisset unusquisque in regionem suam de Levitis et de cantoribus et de his qui ministrabant

11 et egi causam adversus magistratus et dixi quare dereliquimus domum Dei et congregavi eos et feci stare in stationibus suis

12 et omnis Iuda adportabat decimam frumenti et vini et olei in horrea

13 et constituimus super horrea Selemiam sacerdotem et Sadoc scribam et Phadaiam de Levitis et iuxta eos Anan filium Zacchur filium Matthaniae quoniam fideles conprobatii sunt et ipsis creditae sunt partes fratrum suorum

14 memento mei Deus meus pro hoc et ne deleas miserationes meas quas feci in domo Dei mei et in caerimoniis eius

15 in diebus illis vidi in Iuda calcabant torcularia in sabbato portantes acervos et onerantes super asinos vinum et uvas et ficus et omne onus et inferentes Hierusalem in die sabbati et contestatus sum ut in die qua vendere liceret venderent

16 et Tyrri habitaverunt in ea inferentes pisces et omnia venalia et vendebant in sabbatis filiis Iuda et in Hierusalem

17 et obiurgavi optimates Iuda et dixi eis quae est res haec mala quam vos facitis et profanatis diem sabbati

18 numquid non haec fecerunt patres nostri et adduxit Deus noster super nos omne malum hoc et super civitatem hanc et vos additis iracundiam super Israhel violando sabbatum

19 factum est itaque cum quievissent portae Hierusalem die sabbati dixi et cluserunt ianuas et praecepi ut non aperirent eas usque post sabbatum et de pueris meis constitui super portas ut nullus inferret onus in die sabbati

20 et manserunt negotiatores et vendentes universa venalia foris Hierusalem semel et bis

21 et contestatus sum eos et dixi eis quare manetis ex adverso muri si secundo hoc feceritis manum mittam in vos itaque ex tempore illo non venerunt in sabbato

22 dixi quoque Levitis ut mundarentur et venirent ad custodiendas portas et sanctificandum diem sabbati et pro hoc ergo memento mei Deus meus et parce mihi secundum multitudinem miserationum tuarum

23 sed et in diebus illis vidi Iudaeos ducentes uxores azotias ammanitidas et moabitidas

24 et filii eorum ex media parte loquebantur azotice et nesciebant loqui iudaice et loquebantur iuxta linguam populi et populi

25 et obiurgavi eos et maledixi et cecidi ex ipsis viros et decalvavi eos et adiuravi in Deo ut non darent filias suas filiis eorum et non acciperent de filiabus eorum filiis suis et sibimet ipsis dicens

26 numquid non in huiusmodi re peccavit Salomon rex Israhel et certe in gentibus multis non erat rex similis ei et dilectus Deo suo erat et posuit eum Deus regem super omnem Israhel et ipsum ergo ad peccatum duxerunt mulieres alienigenae

27 numquid et nos inoboedientes faciemus omne malum grande hoc ut praevaricemur in Deo nostro et ducamus uxores peregrinas

28 de filiis autem Ioiada filii Eliasib sacerdotis magni gener erat Sanaballat Horonitis quem fugavi a me

29 recordare Domine Deus meus adversum eos qui ministerio suo
polluunt sacerdotium iusque sacerdotale et leviticum

30 igitur mundavi eos ab omnibus alienigenis et con-
stitui ordines sacerdotum et Levitarum unumquemque in

31 et in oblatione lignorum in temporibus constitutis et
in primitiis memento mei Deus meus in bonum

The Book of Tobias

Chapter

334 #1
334 #2
335 #3
335 #4

336 #5
337 #6
337 #7
338 #8

338 #9
338 #10
339 #11
339 #12

340 #13
340 #14
323 The Book of Ne-
hemias, Whis is Called the

Second of Esdras
342 The Book of Judi-
th

Caput 1

1 Tobias ex tribu et civitate Nepthalim quae est in superioribus Galileae supra Naasson post viam quae ducit ad occidentem in sinistro habens civitatem Sephet

2 cum captus esset in diebus Salmanassar regis Assyriorum in captivitate tamen positus viam veritatis non deseruit

3 ita ut omnia quae habere poterat cotidie concaptivis fratribus qui erant ex genere inpertiret

4 cumque esset iunior omnibus in tribu Nepthalim nihil tamen puerile gessit in opere

5 denique cum irent omnes ad vitulos aureos quos Hieroboam fecerat rex Israhel hic solus fugiebat consortia omnium

6 et pergebat ad Hierusalem ad templum Domini et ibi adorabat Dominum Deum suum Israhel omnia primitiva sua et decimas suas fideliter offerens

7 ita ut in tertio anno proselytis et advenis ministraret omnem decimationem

8 haec et his similia secundum legem Dei puerulus observabat

9 cum vero factus esset vir accepit uxorem Annam ex tribu sua genuitque ex ea filium nomen suum inponens ei

10 ab infantia timere Deum docuit et abstinere ab omni peccato

11 igitur cum per captivitatem devenisset cum uxore sua et filio in civitatem Nineve cum omni tribu sua

12 et omnes ederent ex cibis gentilium iste custodivit animam suam et numquam contaminatus est in escis eorum

13 et quoniam memor fuit Domini in toto corde suo dedit illi Dominus gratiam in conspectu Salmanassar regis

14 et dedit ei potestatem quocumque vellet ire habens libertatem quaecumque facere voluisset

15 pergebat ergo per omnes qui erant in captivitate et monita salutis dabat eis

16 cum autem venisset in Rages civitatem Medorum et ex his quibus honoratus fuerat a rege habuisset decem talenta argenti

17 et cum multa turba generis sui Gabelum egentem videret qui erat ex tribu eius sub chirografo dedit illi memoratum pondus argenti

18 post multum vero temporis mortuo Salmanassar rege cum regnaret Sennacherim filius eius pro eo et filios Israhel exosos haberet in conspectu suo

19 Tobias pergebat per omnem cognationem suam et consolabatur eos dividebatque unicuique prout poterat de facultatibus suis

20 esurientes alebat nudis vestimenta praebebat et mortuis atque occisis sepulturam sollicitus exhibebat

21 denique cum reversus esset rex Sennacherim fugiens a Iudaea plagam quam circa eum Deus fecerat propter blasphemiam suam et iratus multos occideret ex filiis Israhel Tobias sepeliebat corpora eorum

22 at ubi nuntiatum est regi iussit eum occidi et tulit ei omnem substantiam eius

23 Tobias vero cum filio suo et cum uxore fugiens nudus latuit quia multi diligebant eum

24 post dies vero quadraginta et quinque occiderunt regem filii ipsius

25 et reversus est Tobias ad domum suam omnisque facultas eius restituta est ei

Caput 2

1 post haec vero cum esset dies festus Domini et factum esset prandium bonum in domo Tobis

2 dixit filio suo vade et adduc aliquos ex tribu nostra timentes Deum et epulentur nobiscum

3 cumque abisset reversus nuntiat unum ex filiis Israhel iugulatum iacere in platea statimque exiliens de accubitu suo relinquens prandium ieiunus pervenit ad corpus

4 tollensque illud portavit ad domum suam occulte ut dum sol occubisset caute sepeliret eum

5 cumque occultasset corpus manducavit panem cum luctu et tremore

6 memorans illum sermonem quem dixit Dominus per Amos prophetam dies festi vestri convertentur in lamentationem et luctum

7 cum vero sol occubisset abiit et sepelevit eum

8 arguebant autem illum omnes proximi sui dicentes iam huius rei causa interfici iussus es et vix effugisti mortis imperium et iterum sepelis mortuos

9 sed Tobias plus timens Deum quam regem rapiebat corpora occisorum et occultabat in domo sua et mediis noctibus sepeliebat ea

10 contigit autem ut quadam die fatigatus a sepultura veniens domum iactasset se iuxta parietem et obdormisset

11 ex nido hirundinum dormienti illi calida stercora insiderent super oculos eius fieretque caecus

12 hanc autem temptationem ideo permisit Dominus evenire illi ut posteris daretur exemplum patientiae eius sicut et sancti Iob

13 nam cum ab infantia sua semper Deum timuerit et mandata eius custodierit non est contristatus contra Deum quod plaga caecitatis eveniret ei

14 sed immobilis in Dei timore permansit agens gratias Deo omnibus diebus vitae suae

15 nam sicut beato Iob insultabant reges ita isti parentes et cognati eius et inridebant vitam eius dicentes

16 ubi est spes tua pro qua elemosynas et sepulturas faciebas

17 Tobias vero increpabat eos dicens nolite ita loqui

18 quoniam filii sanctorum sumus et vitam illam expectamus quam Deus daturus est his qui fidem suam numquam mutant ab eo

19 Anna vero uxor eius ibat ad textrinum opus cotidie et de labore manuum suarum victum quem consequi poterat deferebat

20 unde factum est ut hedum caprarum accipiens detulisset domi

21 cuius cum vocem balantis vir eius audisset dixit videte ne forte furtivus sit reddite eum dominis suis quia non licet nobis ex furto aliquid aut edere aut contingere

22 ad haec uxor eius irata respondit manifeste vana facta est spes tua et elemosynae tuae modo paruerunt

23 atque his et aliis huiusmodi verbis exprobrabat ei

Caput 3

1 tunc Tobias ingemuit et coepit orare cum lacrimis

2 dicens iustus es Domine et omnia iudicia tua iusta sunt et omnes viae tuae misericordia et veritas et iudicium

3 et nunc Domine memor esto mei ne vindictam sumas de peccatis meis neque reminiscaris delicta mea vel parentum meorum

4 quoniam non oboedivimus praeceptis tuis et traditi sumus in direptionem et captivitatem et mortem et in fabulam et in inproperium omnibus nationibus in quibus dispersisti nos

5 et nunc Domine magna iudicia tua quia non egimus secundum praecepta tua et non ambulavimus sinceriter coram te

6 et nunc Domine secundum voluntatem tuam fac mecum et praecepe in pace recipi spiritum meum expedit enim mihi mori magis quam vivere

7 eadem itaque die contigit ut Sarra filia Raguhel in civitate Medorum ut et ipsa audiret inproperium ab una ex ancillis patris sui

8 quoniam tradita fuerat septem viris et daemonium nomine Asmodeus occiderat eos mox ut ingressi fuissent ad eam

9 ergo cum pro culpa sua increparet puellam respondit ei dicens amplius ex te non videamus filium aut filiam super terram interfecit virorum tuorum

10 numquid et me occidere vis sicut et iam septem occidisti ad hanc vocem perrexit in superiori cubiculo domus suae et tribus diebus et tribus noctibus non manducavit neque bibit

11 sed in oratione persistens lacrimis deprecabatur Dominum ut ab isto inproperio liberaret eam

12 factum est autem tertia die dum conpleret orationem benedicens Dominum

13 dixit benedictum est nomen tuum Deus patrum nostrorum qui cum iratus fueris misericordiam facies et in tempore tribulationis peccata dimittis his qui invocant te

14 ad te Domine faciem meam converto ad te oculos meos converto

15 peto Domine ut de vinculo inproperii huius absolvas me aut certe desuper terra eripias me

16 tu scis Domine quia numquam concupivi virum et mundam servavi animam meam ab omni concupiscentia

17 numquam cum ludentibus miscui me neque cum his qui in levitate ambulant participem me praebui

18 virum autem cum timore tuo non libidine mea consensi suscipere

19 et aut ego indigna fui illis aut illi mihi forsitan digni non fuerunt quia forsitan viro alio conservasti me

20 non est enim in hominis potestate consilium tuum

21 hoc autem certum habet omnis qui colit te quia vita eius si in probatione fuerit coronabitur si autem in tribulatione fuerit liberabitur et si in correptione fuerit ad misericordiam tuam pervenire licebit

22 non enim delectaris in perditionibus nostris quia post tempestatem tranquillum facis et post lacrimationem et fletum exultationem infundis

23 sit nomen tuum Deus Israhel benedictum in saecula

24 in illo tempore exaudita sunt preces amborum in conspectu gloriae summi Dei

25 et missus est angelus Domini sanctus Rafahel ut curaret ambos quorum uno tempore fuerat oratio in conspectu Domini recitata

Caput 4

1 igitur cum Tobias putaret orationem suam exaudiri ut mori potuisset vocavit ad se Tobiam filium suum

2 dixitque ei audi fili mi verba oris mei et ea in corde tuo quasi fundamentum construe

3 cum acceperit Deus animam meam corpus meum sepeli et honorem habebis matri tuae omnibus diebus vitae eius

4 memor enim esse debes quae et quanta pericula passa sit propter te in utero suo

5 cum autem et ipsa conpleverit tempus vitae suae sepelies eam circa me

6 omnibus autem diebus vitae tuae Deum in mente habere et cave ne aliquando peccato consentias et praetermittas praecepta Dei nostri

7 ex substantia tua fac elemosynam et noli avertere faciem tuam ab ullo paupere ita enim fiet ut nec a te avertatur facies Domini

8 quomodo potueris ita esto misericors

9 si multum tibi fuerit abundanter tribue si exiguum fuerit etiam exiguum libenter inpertire stude

10 praemium enim tibi bonum thesaurizas in die necessitatis

11 quoniam elemosyna ab omni peccato et a morte liberat et non patietur animam ire in tenebras

12 fiducia magna erit coram summo Deo elemosyna omnibus qui faciunt eam

13 adtende tibi fili mi ab omni fornicatione et praeter uxorem tuam numquam patiaris crimen scire

14 superbiam numquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio

15 quicumque aliquid tibi operatus fuerit statim mercedem ei restitue et merces mercennarii apud te omnino non maneat

16 quod ab alio odis fieri tibi vide ne alteri tu aliquando facias

17 panem tuum cum esurientibus et egenis comede et de vestimentis tuis nudos tege

18 panem tuum et vinum super sepulturam iusti constitue et noli ex eo manducare et bibere cum peccatoribus

19 consilium semper a sapiente perquire

20 omni tempore benedic Deum et pete ab eo ut vias tuas dirigat et omnia consilia tua in ipso permaneant

21 indico etiam tibi fili mi dedisse me decem talenta argenti dum infantulus esses Gabelo in Rages civitate Medorum et chirografum eius apud me habeo

22 et ideo perquire quomodo ad eum pervenias et recipias ab eo supra memoratum pondus argenti et restituas ei chirografum suum

23 noli timere fili mi pauperem quidem vitam gerimus sed multa bona habemus si timuerimus Deum et recesserimus ab omni peccato et fecerimus bene

Caput 5

1 tunc Tobias respondit patri suo et dixit omnia quaecumque praecepisti mihi faciam pater

2 quomodo autem hanc pecuniam inquiram ignoro ille me nescit neque ego illum quod signum dabo illi sed neque viam qua pergatur illuc aliquando cognovi

3 tunc pater suus respondit illi et dixit chirografum quidem eius penes me habeo quem dum illi ostenderis statim restituet

4 sed perge nunc et inquire tibi aliquem fidelem virum qui eat tecum salva mercede sua dum adhuc vivo ut recipias ea

5 tunc egressus Tobias invenit iuvenem splendidum stantem praecinctum et quasi paratum ad ambulandum

6 et ignorans quod angelus Dei esset salutavit eum et dixit unde te habemus bone iuvenis

7 at ille respondit ex filiis Israhel et Tobias dixit ei nosti viam quae ducit in regionem Medorum

8 cui respondit novi et omnia itinera eius frequenter ambulavi et mansi apud Gabelum fratrem nostrum qui moratur in Rages civitate Medorum quae posita est in monte Exbathanis

9 cui Tobias ait sustine me obsecro donec haec ipsa nuntiem patri meo

10 tunc ingressus indicavit universa haec patri suo super quae admiratus pater rogat ut introiret ad eum

11 ingressus itaque salutavit eum et dixit gaudium tibi semper sit

12 et Tobias ait quale mihi gaudium erit qui in tenebris sedeo et lumen caeli non video

13 cui ait iuvenis forti animo esto in proximo est ut a Deo cureris

14 dixit itaque illi Tobias numquid poteris perducere filium meum ad Gabelum in Rages Medorum et cum redieris restituam tibi mercedem tuam

15 et dixit ei angelus ego eum ducam et reducam ad te

16 cui Tobias respondit rogo te indica mihi de qua domo aut de qua tribu es tu

17 cui Rafahel angelus dixit genus quaeris mercennarii an ipsum mercennarium qui cum filio tuo eat

18 sed ne forte sollicitum te reddam ego sum Azarias Ananiae magni filius

19 et Tobias respondit ex magno genere es tu sed peto ne irascaris quod voluerim cognoscere genus tuum

20 dixit autem illi angelus ego sanum ducam et sanum tibi reducam filium tuum

21 respondens autem Tobias dixit bene ambuletis et sit Deus in itinere vestro et angelus eius comitetur vobiscum

22 tunc paratis omnibus quae erant in via portanda fecit Tobias vale patri et matri suae et ambulaverunt ambo simul

23 cumque profecti essent coepit flere mater eius et dicere baculum senectutis nostrae tulisti et transmisisti a nobis

24 numquam esset ipsa pecunia pro qua misisti eum

25 sufficiebat enim nobis paupertas nostra ut divitias computaremus hoc quod videbamus filium nostrum

26 dixitque ei Tobias noli flere salvus perveniet filius noster et salvus revertetur ad nos et oculi tui videbunt eum

27 credo enim quoniam angelus Dei bonus comitetur ei et bene disponat omnia quae circa ipsum geruntur ita ut cum gaudio revertatur ad nos

28 ad hanc vocem cessavit mater eius flere et tacuit

Caput 6

1 profectusque est Tobias et canis secutus est eum et mansit prima mansione iuxta fluvium Tigris

2 et exivit ut lavaret pedes suos et ecce piscis inmanis exivit ad devorandum eum

3 quem expavescens clamavit voce magna dicens Domine invadet me

4 et dixit ei angelus adprehende brancia eius et trahe eum ad te quod cum fecisset adtraxit eum in sicco et palpitare coepit ante pedes eius

5 tunc dixit ei angelus extentera hunc piscem et cor eius et fel eius et iecur reponere tibi sunt enim haec necessaria ad medicamenta utiliter

6 quod cum fecisset assavit carnes eius et secum sustulerunt in via cetera salierunt quae sufficerent eis quousque pervenirent in Rages civitatem Medorum

7 tunc interrogavit Tobias angelum et dixit ei obsecro te Azarias frater ut dicas mihi quod remedium habebunt ista quae de pisce servare iussisti

8 respondensque dixit ei cordis eius particulam si super carbonem ponas fumus eius extricat omne daemonium sive a viro sive a muliere ita ut ultra non accedat ad eos

9 []

10 et dixit ei ubi vis ut maneamus

11 respondensque angelus ait est hic Raguhel nomine propinquus vir de tribu tua et hic habet filiam nomine Sarram sed neque masculum neque feminam ullum habet alium praeter eam

12 tibi debetur omnis substantia eius et oportet te eam accipere coniugem

13 pete ergo eam a patre eius et dabit tibi eam uxorem

14 tunc respondit Tobias et dixit audio quia tradita est viris septem et mortui sunt sed et haec audivi quia daemonium illos occidit

15 timeo ergo ne forte mihi haec eveniant et cum sim unicus parentibus meis deponam senectutem illorum cum tristitia ad infernum

16 tunc angelus Rafahel dixit ei audi me et ostendam tibi qui sunt quibus praevalere potest daemonium

17 hii namque qui coniugium ita suscipiunt ut Deum a se sua mente excludant et suae libidini ita vacent sicut equus et mulus in quibus non est intellectus habet potestatem daemonium super eos

18 tu autem cum acceperis eam ingressus cubiculum per tres dies continens esto ab ea et nihil aliud nisi orationibus vacabis cum ea

19 ipsa autem nocte incenso iecore piscis fugabitur daemonium

20 secunda vero nocte in copulatione sanctorum patriarcharum admitteris

21 tertia autem nocte benedictione consequeris ut filii ex vobis incolomes procreentur

22 transacta autem tertia nocte accipies virginem cum timore Domini amore filiorum magis quam libidinis ductus ut in semine Abrahae benedictionem in filiis consequaris

Caput 7

1 ingressi sunt autem ad Raguhel et suscepit eos Raguhel cum gaudio

2 intuensque Tobiam Raguhel dixit Annae uxori suae quam similis est iuvenis iste consobrino meo

3 et cum haec dixisset ait unde estis iuvenes fratres nostri at illi dixerunt ex tribu Nephtalim sumus ex captivitate Nineven

4 dixit illis Raguhel nostis Tobiam fratrem meum qui dixerunt novimus

5 cumque multa bona loquerentur de eo dixit angelus ad Raguhel Tobias de quo interrogas pater huius est

6 et misit se Raguhel et cum lacrimis osculatus est eum et plorans super collum eius

7 dixit benedictio sit tibi fili mi quia boni et optimi viri filius es

8 et Anna uxor eius et Sarra filia ipsorum lacrimatae sunt

9 postquam autem locuti sunt praecepit Raguhel occidi arietem et parari convivium cumque hortaretur eos discumbere ad prandendum

10 Tobias dixit hic ego hodie non manducabo neque bibam nisi prius petitionem meam confirmes et promittas mihi dare Sarram filiam tuam

11 quo audito verbo Raguhel expavit sciens quid eveniret illis septem viris et timere coepit ne forte et huic similiter accideret et cum nutaret et non daret ullum petenti responsum

12 dixit ei angelus noli timere dare illam isti quoniam huic timenti Deum debetur coniux filia tua propterea alius non potuit habere illam

13 tunc dixit Raguhel non dubito quod Deus preces et lacrimas meas in conspectu suo admiserit

14 et credo quoniam ideo vos fecit ad me venire ut ista coniungeretur cognationi suae secundum legem Mosi et nunc noli dubium gerere quod tibi eam non tradam

15 et adprehendens dexteram filiae suae dexterae Tobiae tradidit dicens Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob sit vobiscum et ipse coniungat vos impleatque benedictionem suam in vobis

16 et accepta carta fecerunt conscriptionem coniugii

17 et post haec epulati sunt benedicentes Deum

18 vocavitque ad se Raguhel Annam uxorem suam et praecepit ei ut praepararet alterum cubiculum

19 et introduxit in eum Sarram filiam suam et lacrimata est

20 dixitque ei forti animo esto filia mi Dominus caeli det tibi gaudium pro taedio quo perpressa es

Caput 8

1 postquam vero cenaverunt introduxerunt iuvenem ad eam

2 recordatus itaque Tobias sermonem angeli protulit de cassidile suo partem iecoris posuitque eam super carbones vivos

3 tunc Rafahel angelus adprehendit daemonium et religavit eum in deserto superioris Aegypti

4 tunc hortatus est virginem Tobias dixitque ei Sarra exsurge deprecemur Deum hodie et cras et secundum cras quia istis tribus noctibus Deo iungimur tertia autem transacta nocte in nostro erimus coniugio

5 filii quippe sanctorum sumus et non possumus ita coniungi sicut et gentes quae ignorant Deum

6 surgentes autem pariter instanter orabant ambo ut sanitas daretur eis

7 dixitque Tobias Domine Deus patrum nostrorum benedicant te caeli et terra et mare fontes et flumina et omnis creatura tua quae in eis sunt

8 tu fecisti Adam de limo terrae dedistique ei adiutorium Evam

9 et nunc Domine tu scis quia non luxuriae causa accipio sororem meam sed sola posteritatis dilectione in qua benedicatur nomen tuum in saecula saeculorum

10 dixit itaque Sarra miserere nobis Domine miserere nobis et consenescamus ambo pariter sani

11 et factum est circa pullorum cantum accersiri iussit Raguhel servos suos et abierunt pariter ut foderent sepulchrum

12 dicebat enim ne simili modo evenerit ei quod et ceteris illis septem qui sunt ingressi ad eam

13 cumque parassent fossam reversus ad uxorem suam Raguhel dixit

14 mitte unam ex ancillis tuis et videat si mortuus est ut sepeliam illum antequam inlucescat

15 at illa mittens unam ex ancillis suis ingressa cubiculum repperitque eos incolomes secum pariter dormientes

16 reversa nuntiavit bonum nuntium et benedixerunt Deum Raguhel videlicet et Anna uxor eius

17 et dixerunt benedicimus te Domine Deus Israhel quia non contigit nobis quemadmodum putabamus

18 fecisti enim nobiscum misericordiam tuam et exclusisti a nobis inimicum persequentem nos

19 misertus es autem duobus unicis fac eos Domine in plenius benedicere te et sacrificium tibi laudis tuae et suae sanitatis offerre ut cognoscat universitas gentium quia tu es Deus solus in universa terra

20 statimque praecepit servis suis Raguhel ut replerent fossam quam fecerant priusquam luesceret

21 uxori autem suae dixit ut instrueret convivium et praepararet omnia quae in cibos erant iter agentibus necessaria

22 duas quoque vaccas pingues et quattuor arietes occidi fecit et parari epulas omnibus vicinis suis et cunctis amicis

23 et adiuravit Raguhel Tobiam ut duas ebdomadas moraretur apud eum

24 de omnibus autem quae possidebat Raguhel dimidiam partem dedit Tobiae et fecit hanc scripturam ut pars dimidia quae supererat post obitum eorum Tobis dominio deveniret

Caput 9

1 tunc vocavit ad se Tobias angelum quem quidem hominem aestimabat et dixit ei Azarias frater peto ut auscultes verba mea

2 si me ipsum tradam tibi servum non ero condignus providentiae tuae

3 tamen obsecro ut adsumas tibi animalia sive servitia et vadas ad Gabelum in Rages Medorum reddasque ei chirografum suum et recipias ab eo pecuniam et roges eum venire ad nuptias meas

4 scis enim ipse quoniam numerat dies pater meus et si tardavero una die plus contristatur anima eius

5 et certe vides quomodo Raguhel coniuraverit me cuius adiuramentum spernere non possum

6 tunc Rafahel adsumens quattuor ex servis Raguhelis et duos camelos in Rages Medorum perrexit et inveniens Gabelum dedit ei chirografum suum et recepit omnem pecuniam

7 indicavitque ei de Tobia filio Tobiae omnia quae gesta sunt fecitque eum secum venire ad nuptias

8 cumque ingressus esset domum Raguhelis invenit Tobiam discumbentem et exiliens osculati sunt se alterutrum flevit itaque Gabelus et benedixit Deum

9 et dixit benedicat te Dominus Deus Israhel quia filius es viri optimi et iusti et timentis Deum et elemosynas facientis

10 et dicatur benedictio super uxorem tuam et super parentes vestros

11 et videatis filios vestros et filios filiorum vestrorum usque in tertiam et quartam generationem et sit semen vestrum benedictum a Deo Israhel qui regnat in saecula saeculorum

12 cumque omnes dixissent amen accesserunt ad convivium sed et cum timore Domini nuptiarum convivium exercebant

Caput 10

1 cum vero moras faceret Tobias causa nuptiarum sollicitus erat pater eius Tobias dicens putas quare moratur filius meus aut quare detentus est ibi

2 putasne Gabelus mortuus est et nemo illi reddet pecuniam

3 coepit autem contristari nimis ipse et Anna uxor eius cum eo et coeperunt ambo simul flere eo quod die statuto minime reverteretur filius eorum ad eos

4 flebat igitur mater eius inremediabilibus lacrimis atque dicebat heu heu me fili mi ut quid te misimus peregrinari lumen oculorum nostrorum baculum senectutis nostrae solacium vitae nostrae spem posteritatis nostrae

5 omnia in te uno habentes te non debuimus dimittere ire a nobis

6 cui dicebat Tobias tace et noli turbari sanus est filius noster satis fidelis est vir ille cum quo misimus eum

7 illa autem nullo modo consolari poterat sed cotidie exiliens circumspiciebat et circuibat vias omnes per quas spes remeandi videbatur ut procul videret eum si fieri possit venientem

8 at vero Raguhel dicebat ad generum suum mane hic et ego mittam nuntium salutis de te ad Tobiam patrem tuum

9 cui Tobias dixit ego novi quia pater meus et mater mea modo dies computant et cruciatur spiritus eorum in ipsis

10 cumque verbis multis rogaret Raguhel Tobiam et ille eum nulla ratione vellet audire tradidit ei Sarram et dimidiam partem omnis substantiae suae in pueris et in puellis et in pecudibus et in camelis et in pecunia multa et salvum atque gaudentem dimisit eum a se

11 dicens angelus Domini sanctus sit in itinere vestro perducaturque vos incolomes et inveniatis omnia recte circa conparentes vestros et videant oculi mei filios vestros priusquam moriar

12 et adprehendentes parentes filiam suam osculati sunt eam et dimiserunt ire

13 monentes eam honorare soceros diligere maritum regere familiam gubernare domum et se ipsam inreprehensibilem exhibere

7 dixitque Rafahel ad Tobiam adubi introieris domum tuam statim adora Dominum Deum tuum et gratias agens ei accede ad patrem tuum et osculare eum

8 statimque lini super oculos eius ex felle isto piscis quod portas tecum scias enim quoniam mox aperientur oculi eius et videbit pater tuus lumen caeli et in aspectu tuo gaudebit

9 tunc praecurrit canis qui simul fuerat in via et quasi nuntius adveniens blandimento suae caudae gaudebat

10 unde contigit ut exurgens caecus pater coepit offendens pedibus currere et data manu puero occurrit in obviam filio suo

11 et suscipiens osculatus est eum cum uxore sua et coeperunt flere prae gaudio

12 cumque adorassent Dominum et gratias egissent consederunt

13 tunc sumens Tobias de felle piscis linivit oculos patri suo

14 et sustinens quasi dimidiam fere horam coepit albugo ex oculis eius quasi membrana ovi egredi

15 quem adprehendens Tobias traxit ab oculis eius statimque visum recepit

16 et glorificabant Deum ipse videlicet et uxor eius et omnes qui sciebant eum

17 dicebatque Tobias benedico te Domine Deus Israel quoniam tu castigasti me et tu sanasti me et ecce video Tobiam filium meum

18 ingressa est etiam post septem dies Sarra uxor filii eius et omnes familiae et pecora sana et cameli et pecunia multa uxoris sed et alia pecunia quam receperat a Gabelo

19 et narravit parentibus suis omnia beneficia Dei quae fecisset circa eum per hominem qui eum duxerat

20 veneruntque Achior et Nabath consobrini Tobiae gaudentes ad Tobiam congratulantes ei de omnibus bonis quae circa illum ostenderat Deus

21 et per septem dies epulantes omnes gaudio magno gavisi sunt

Caput 11

1 cumque reverterentur pervenerunt ad Charram quae est in medio itinere contra Nineven undecimo die

2 dixit angelus Tobias frater scis quemadmodum reliquisti patrem tuum

3 si placet itaque tibi praecedamus et lento gradu insequentur iter nostrum familiae simul cum coniuge tua et cum animalibus

4 cumque hoc placuisset ut irent dixit Rafahel ad Tobiam tolle tecum ex felle piscis erit enim necessarium tulit itaque Tobias ex felle illo et abierunt

5 Anna vero sedebat secus viam in supercilio montis unde respicere poterat de longinquo

6 et dum ex eodem loco specularetur adventum eius vidit a longe et ilico agnovit venientem filium suum et currens nuntiavit viro suo dicens ecce venit filius tuus

Caput 12

1 tunc vocavit ad se Tobias filium suum dixitque ei quid possumus dare viro isti sancto qui venit tecum

2 respondens Tobias dixit pater quam mercedem dabimus ei aut quid dignum poterit esse beneficiis eius

3 me duxit et reduxit sanum pecuniam a Gabelo ipse suscepit uxorem ipse me habere fecit et daemonium ab ea conspescuit gaudium parentibus eius fecit me ipsum a devoratione piscis eripuit te quoque fecit videre lumen caeli et bonis omnibus per eum repleti sumus quid illi ad haec dignum poterimus dare

4 sed peto te pater mi ut roges eum si forte dignabitur medietatem de omnibus quae adlata sunt sibi adsumere

5 et vocantes eum pater scilicet et filius tulerunt eum in partem et rogare coeperunt ut dignaretur dimidiam partem omnium quae adtulerant acceptam habere

6 tunc dixit eis occulte benedicite Deum caeli et coram omnibus viventibus confitemini illi quoniam fecit vobiscum misericordiam suam

7 etenim sacramentum regis abscondere bonum est opera autem Dei revelare et confiteri honorificum est

8 bona est oratio cum ieiunio et elemosyna magis quam thesauros auri condere

9 quoniam elemosyna a morte liberat et ipsa est quae purgat peccata et faciet invenire vitam aeternam

10 qui autem faciunt peccatum et iniquitatem hostes sunt animae suae

11 manifesto ergo vobis veritatem et non abscondam a vobis sermonem occultum

12 quando orabas cum lacrimis et sepeliebas mortuos et derelinquebas prandium et mortuos abscondebas per diem in domo tua et nocte sepeliebas ego obtuli orationem tuam Domino

13 et quia acceptus eras Deo necesse fuit ut temptatio probaret te

14 et nunc misit me Dominus ut curarem te et Sarram uxorem filii tui a daemonio liberarem

15 ego enim sum Rafahel angelus unus ex septem qui adstamus ante Dominum

16 cumque haec audissent turbati sunt et tremantes ceciderunt super faciem suam

17 dixitque eis angelus pax vobis nolite timere

18 etenim cum essem vobiscum per voluntatem Dei ipsum benedicite et cantate illi

19 videbar quidem vobiscum manducare et bibere sed ego cibo invisibili et potu qui ab hominibus videri non potest utor

20 tempus est ergo ut revertar ad eum qui me misit vos autem benedicite Deum et narrate omnia mirabilia eius

21 et cum haec dixisset ab aspectu eorum ablatum est et ultra eum videre non potuerunt

22 tunc prostrati per horas tres in faciem benedixerunt Deum et exsurgentes narraverunt omnia mirabilia eius

Caput 13

1 aperiens autem Tobias senior os suum benedixit Dominum et dixit magnus es Domine in aeternum et in omnia saecula regnum tuum

2 quoniam tu flagellas et salvas deducis ad infernum et reducis et non est qui effugiat manum tuam

3 confitemini Domino filii Israhel et in conspectu gentium laudate eum

4 quoniam ideo dispersit vos inter gentes quae ignorant eum ut vos narretis mirabilia eius et faciatis scire eos quia non est alius Deus omnipotens praeter eum

5 ipse castigavit nos propter iniquitates nostras et ipse salvabit nos propter misericordiam suam

6 aspice ergo quae fecit vobiscum et cum timore et tremore confitemini illi regemque saeculorum exaltate in operibus vestris

7 ego autem in terra captivitatis meae confitebor illi quoniam ostendit maiestatem suam in gentem peccatricem

8 convertimini itaque peccatores et facite iustitiam coram Deo credentes quod faciat vobiscum misericordiam suam

9 ego autem et anima mea in eo laetabimur

10 benedicite Dominum omnes electi eius agite dies laetitiae et confitemini illi

11 Hierusalem civitas Dei castigavit te Dominus in operibus manuum tuarum

12 confitere Domino in bonis et benedic Deum saeculorum ut reaedificet in te tabernaculum suum et revocet ad te omnes captivos et gaudeas in omnia saecula saeculorum

13 luce splendida fulgebis et omnes fines terrae adorabunt te

14 nationes ex longinquo ad te venient et munera deferentes adorabunt Dominum in te et terram tuam in sanctificatione habebunt

15 nomen magnum invocabunt in te

16 maledicti erunt qui contempserint te et condemnati erunt omnes qui blasphemaverint te benedictique erunt qui aedificaverint te

17 tu autem laetaberis in filiis tuis quoniam omnes benedicentur et congregabuntur ad Dominum

18 beati omnes qui diligunt te et qui gaudent super pace tua

19 anima mea benedic Dominum quoniam liberavit Hierusalem civitatem suam

20 beatus ero si fuerint reliquiae seminis mei ad videndam claritatem Hierusalem

21 portae Hierusalem ex sapphyro et zmaragdo aedificabuntur et ex lapide pretioso omnis circuitus murorum eius

22 ex lapide candido et mundo omnes plateae eius sternentur et per vicos eius alleluia cantabitur

23 benedictus Dominus qui excitavit eam ut sit regnum eius in saecula saeculorum super eam amen

Caput 14

1 et consummati sunt sermones Tobi et posteaquam illuminatus est vixit annis quadraginta duobus et vidit filios nepotum suorum

2 completis itaque annis centum duobus sepultus est honorifice in Nineven

3 quinquaginta namque et sex annorum oculorum lumen amisit sexagenarius vero recepit

4 reliquum vero vitae suae in gaudio fuit et cum bono profectu timoris Dei perrexit in pace

5 in hora autem mortis suae vocavit ad se Tobiam filium suum et septem iuvenes filios eius nepotes suos dixitque eis

6 prope erit interitus Nineven non enim excidit verbum Dei et fratres nostri qui dispersi sunt a terra Israhel revertentur ad eam

7 omnis autem deserta terra eius replebitur et domus Dei quae in ea incensa est iterum reaedificabitur ibique revertentur omnes timentes Deum

8 et relinquent gentes idola sua et venient in Hierusalem et inhabitabunt in ea

9 et gaudebunt in ea omnes adorantes regem Israhel

10 audite ergo filii mei patrem vestrum servite Domino in veritate et inquirete ut faciatis quae sunt placita illi

11 et filiis vestris mandate ut faciant iustitias et elemosinas ut sint memores Dei et benedicant eum in omni tempore in veritate et in tota virtute sua

12 nunc ergo filii audite me et nolite manere hic sed quacumque die sepelieritis matrem vestram circa me in uno

sepulchro ex eo dirigite gressus vestros ut exeatis hinc

13 video enim quoniam iniquitas eius finem dabit ei

14 factum est autem post obitum matris suae Tobias accessit ex Nineven cum uxore sua et filiis et reversus est ad soceros suos

15 invenitque eos incolomes in senectute bona et curam eorum gessit et ipse clausit oculos eorum et omnem hereditatem domus Raguhel ipse percepit viditque quintam generationem filios filiorum suorum

16 et completis annis nonaginta et novem in timore Domini cum gaudio sepelierunt eum

17 omnis cognatio eius et omnis generatio eius in bona vita et sancta conversatione permansit ita ut accepti essent tam Deo quam hominibus et cunctis habitatoribus terrae

---

The Book of Judith

Chapter

342 #1
342 #2
343 #3
343 #4

344 #5
344 #6
345 #7
346 #8

347 #9
347 #10
348 #11
348 #12

349 #13
350 #14
350 #15
350 #16

334 The Book of To-
bias
352 The Book of
Esther

defenderet se de omnibus regionibus his

Caput 1

1 Arfaxat itaque rex Medorum subiugaverat multas gentes imperio suo et ipse aedificavit civitatem potentissimam quam appellavit Igbathanis

2 ex lapidibus quadratis et sectis fecit muros eius in altitudine cubitorum septuaginta et in latitudine cubitorum triginta turre vero eius posuit in altitudinem cubitorum centum

3 per quadrum vero earum latus utrumque vicenorum pedum spatio tendebatur posuitque portas eius in altitudine turrium

4 et gloriabatur quasi potens in potentia exercitus sui et in gloria quadrigarum suarum

5 anno igitur duodecimo regni sui Nabuchodonosor rex Assyriorum qui regnabat in Nineven civitatem magnam pugnavit contra Arfaxat et obtinuit eum

6 in campo magno qui appellatur Ragau circa Eufraten et Tigrin et Hyadas in campo Erioch regis Elicorum

7 tunc exaltatum est regnum Nabuchodonosor et cor eius elatum est et misit ad omnes qui habitabant in Cilicia et Damasco et Libano

8 et ad gentes quae sunt in Carmelo et Cedar et inhabitantes Galileam in campo magno Hesdraelon

9 et ad omnes qui erant in Samaria et trans flumen Iordanem usque Hierusalem et omnem terram Iesse quousque perveniatur ad montes Aethiopiae

10 ad hos omnes misit nuntios Nabuchodonosor rex Assyriorum

11 qui omnes uno animo contradixerunt et remiserunt eos vacuos ac sine honore abiecerunt

12 tunc indignatus est Nabuchodonosor rex ad omnem terram illam et iuravit per regnum et thronum suum quod

Caput 2

1 anno tertidecimo Nabuchodonosor regis vicesima et secunda die mensis primi factum est verbum in domo Nabuchodonosor regis Assyriorum ut defenderet se

2 vocavitque omnes maiores omnesque duces bellatores suos et habuit cum eis mysterium consilii sui

3 dixitque cogitationem suam in eo esse ut omnem terram suo subiugaret imperio

4 quod dictum cum placuisset omnibus vocavit Nabuchodonosor rex Holofernem principem militiae suae

5 et dixit egredere adversum omne regnum occidentis et contra eos praecipue qui contempserunt imperium meum

6 non parcat oculus meus ulli regno omnemque urbem munitam subiugabis mihi

7 tunc Holofernus vocavit duces et magistratus virtutis Assyriorum et dinumeravit viros in expeditione sicut praecepit ei rex centum viginti milia peditum pugnatorum et equites sagittarios duodecim milia

8 omnemque expeditionem suam fecit praeire multitudinem innumerabilium camelorum cum his quae exercitibus sufficerent copiose boum quoque armenta gregesque ovium quorum non erat numerus

9 frumentum ex omni Syria in transitu suo parari constituit

10 aurum vero et argentum de domo regis adsumpsit multum nimis

11 et profectus est ipse et omnis exercitus cum quadrigis et equitibus et sagittariis qui cooperuerunt faciem terrae sicut lucustae

12 cumque pertransisset fines Assyriorum venit ad magnos montes Angae qui sunt a sinistro Ciliciae ascenditque omnia castella eorum et obtinuit omnem munitionem

13 effregit autem civitatem opinatissimam Meluthi prae-davitque omnes filios Tharsis et filios Ismahel qui erant contra faciem deserti et ad austrum terrae Celeon

14 et transiit Eufraten et venit ad Mesopotamiam et fregit omnes civitates excelsas quae erant ibi a torrente Mambre usquequo perveniatur ad mare

15 et occupavit terminos eius a Cilicia usque ad fines
Iafeth qui sunt ad austrum virtutis suae

16 abduxitque omnes filios Madian ac praedavit omnem
locupletationem eorum omnesque resistentes sibi occidit in
ore gladii

17 et post haec descendit in campos Damasci in diebus
messis et succendit omnia sata omnesque arbores ac vineas
fecit incidi

18 et cecidit timor illius super omnes inhabitantes terram

Caput 3

1 tunc miserunt legatos suos universarum urbium et pro-
vinciarum reges ac principes Syriae scilicet Mesopotamiae
et Syriae Sobal et Lybiae atque Ciliciae qui venientes ad
Holofernem dixerunt

2 desinat indignatio tua circa nos melius est enim ut vi-
ventes serviamus Nabuchodonosor regi magno et subditi si-
mus tibi quam morientes cum interitu nostro ipsi servitutis
nostrae damna patiamini

3 omnis civitas nostra omnisque possessio omnes colles
et montes et campi armenta boum greges ovium caprarum-
que equorum camelorumque et universae facultates nostrae
atque familiae in conspectu tuo sunt

4 sint omnia sub lege tua

5 nos iam et filii nostri servi tui sumus

6 veni nobis pacificus dominus et utere servitia nostra
sicut placuerit tibi

7 tunc descendit de montibus cum equitibus in virtute
magna et obtinuit omnem civitatem et omnem inhabitantem
terram

8 de universis autem urbibus adsumpsit sibi auxilios
viros fortes et electos ad bellum

9 tantusque metus provinciis illius incubuit ut univer-
sarum urbium habitatores principes et honorati simul cum
populis exirent in obviam venienti

10 excipientes eum cum coronis et lampadibus ducentes
choros in tibiis et tympanis

11 nec ista tamen facientes ferocitatem eius pectoris
mitigare potuerunt

12 nam et civitates eorum destruxit et lucos eorum
excidit

13 praeceperat enim illi Nabuchodonosor rex ut om-
nes deos terrae exterminaret videlicet ut ipse solus diceretur
deus ab his nationibus quae potuissent Holofernem potentia
subiugari

14 pertransiens autem Syriam Subal et omnem Apamiam
omnemque Mesopotamiam venit ad Idumeos in terra Gabaa

15 accepitque civitates eorum et sedit ibi per triginta
dies in quibus diebus adunari praecepit universum exercitum

Caput 4

1 tunc audientes haec filii Israhel qui habitabant in terra
Iudaeae timuerunt valde a facie eius

2 tremor etiam et horror invasit sensus eorum ne hoc
faceret Hierusalem et templo Domini quod fecerat ceteris
civitibus et templis earum

3 et miserunt in omnem Samariam per circuitum usque
Hiericho et praeoccupaverunt omnes vertices montium

4 et muris circumdederunt vicos suos et congregaverunt
frumenta in praeparatione pugnae

5 sacerdos etiam Heliachim scripsit ad universos qui
erant contra Hesdraelon quae est contra faciem campi ma-
gni iuxta Dothain et universis per quos transitus esse poterat
ut obtinerent ascensus montium per quos via esse poterat ad
Hierusalem ut illic custodirent ubi angustum iter esse poterat
inter montes

6 et fecerunt filii Israhel secundum quod constituerat eis
sacerdos Domini Heliachim

7 et clamavit omnis populus ad Dominum instantia ma-
gna et humiliaverunt animas suas in ieiuniis ipsi et mulieres
eorum

8 et induerunt se sacerdotes ciliciis et infantes pro-
straverunt contra faciem templi Domini et altare Domini
operuerunt cilicio

9 et clamaverunt ad Deum Israhel unanimitate ne daren-
tur in praedam infantes eorum et uxores eorum in divisio-
nem et civitates eorum in exterminium et sancta eorum in
pollutionibus

10 tunc Heliachim sacerdos Domini magnus circuevit
omnem Israhel adlocutusque est eos

11 dicens scitote quoniam exaudivit Dominus preces ve-
stras si manentes permanseritis in ieiuniis et orationibus in
conspectu Domini

12 memores estote Mosi servi Domini qui Amalech con-
fidentem in virtute sua et in potentia sua et in exercitu suo
et in clypeis suis et in curribus suis et in equitibus suis non
ferro pugnando sed precibus sanctis orando deiecit

13 sic erunt universi hostes Israhel si perseveraveritis in
hoc opere quo coepistis

14 ad hanc igitur exhortationem eius deprecantes
Dominum permanebant in conspectu Domini

15 ita ut etiam hii qui holocausta Domino offerebant
praecincti ciliciis offerrent sacrificia Domino et erat cinis
super capita eorum

16 et ex toto corde suo omnes orabant Deum ut visitaret populum suum Israhel

Caput 5

1 nuntiatumque est Holoferni principi militiae Assyriorum quod filii Israhel praepararent se ad resistendum ac montium itinera conclusissent

2 et furore nimio exarsit iracundia magna vocavitque omnes principes Moab et duces Ammon

3 et dixit eis dicite mihi quid sit populus iste qui montana obsidet aut quae et quales et quantae sint civitates eorum quae etiam sit virtus eorum aut quae sit multitudo eorum vel quis rex militiae illorum

4 quare prae omnibus qui habitant in oriente isti contempserunt et non exierunt in obviam nobis ut susciperent nos cum pace

5 tunc Achior dux omnium filiorum Ammon respondens ait si digneris audire domine meus dicam veritatem in conspectu tuo de populo isto qui in montanis habitat et non egredietur verbum falsum ex ore meo

6 populus iste ex progenie Chaldeorum est

7 hic primum in Mesopotamiam habitavit quoniam noluerunt sequi deos patrum suorum qui erant in terra Chaldeorum

8 deserentes itaque caerimonias patrum suorum quae in multitudine eorum erant

9 unum Deum caeli coluerunt qui et praecepit eis ut exirent inde et habitarent in Charam cumque cooperuisset omnem terram famēs descenderunt in Aegyptum illicque per quadringentos annos sic multiplicati sunt ut dinumerari eorum non possit exercitus

10 cumque gravaret eos rex Aegypti atque in aedificationibus urbium suarum in luto et latere subiugasset eos clamaverunt ad Deum suum et percussit totam terram Aegypti plagis variis

11 cumque eiecissent eos a se Aegyptii et cessasset plaga ab eis et iterum eos vellent capere et ad suum servitium revocare

12 fugientibus his Deus caeli mare aperuit ita ut hinc inde aquae quasi murus solidarentur et isti pede sicco fundum maris perambulando transirent

13 in quo loco dum innumerabilis exercitus Aegyptiorum eos persequeretur ita aquis coopertus est ut non remaneret vel unus qui factum posteris nuntiaret

14 egressis etiam mare Rubrum deserta Sina montis occurrerunt in quibus numquam homo habitare potuit vel filius hominis requievit

15 illic fontes amari obdulcati sunt eis ad bibendum et per annos quadraginta annonam de caelo consecuti sunt

16 ubicumque ingressi sunt sine arcu et sagitta et absque scuta et gladio Deus eorum pro eis pugnavit et vicit

17 et non fuit qui insultaret populo isti nisi quando recessit a cultura Domini Dei sui

18 quotienscumque autem praeter ipsum Deum suum alterum coluerunt dati sunt in praedam et in gladium et in obprobrium

19 quotienscumque autem paenituerunt se recessisse a cultura Dei sui dedit eis Deus caeli virtutem resistendi

20 denique Chananeum regem et Iebuseum et Ferezeum et Hettheum et Eveum et Amorream et omnes potentes in Esebon prostraverunt et terras eorum et civitates eorum ipsi possederunt

21 et usque dum non peccarent in conspectu Dei sui erant cum illis bona Deus enim illorum odit iniquitatem

22 nam et ante hos annos cum recessissent a via quam dederat illis Deus ut ambularent in eam exterminati sunt proeliis multis nationibus et plurimi eorum captivi abducti sunt in terram non suam

23 nuper autem reversi ad Deum suum ex dispersione qua dispersi fuerant adunati sunt et ascenderunt montana haec omnia et iterum possident Hierusalem ubi sunt sancta eorum

24 nunc ergo meus domine perquire si est aliqua iniquitas eorum in conspectu Dei eorum ascendamus ad illos quoniam tradens tradet illos Deus eorum tibi et subiugati erunt sub iugo potentiae tuae

25 si autem non est offensio populi huius coram Deo suo non poterimus resistere illis quoniam Deus eorum defendet illos et erimus in obprobrium universae terrae

26 et factum est cum cessasset loqui Achior verba irati sunt omnes magnates Holofernīs et cogitabant interficere eum dicentes ad alterutrum

27 quis iste est qui filios Israhel posse dicat resistere regi Nabuchodonosor et exercitibus eius homines inermes et sine virtute et sine peritia artis pugnae

28 ut ergo agnoscat Achior quoniam fallit nos ascendemus in montana et cum capti fuerint potentes eorum tunc cum eisdem gladio transverberabitur

29 ut sciat omnis gens quoniam Nabuchodonosor deus terrae est et praeter ipsum alius non est

Caput 6

1 factum est autem cum cessasset loqui indignatus Holofernīs vehementer dixit ad Achior

2 quoniam prophetasti nobis dicens quod gens Israhel defendatur a Deo suo ut ostendam tibi quia non est deus nisi Nabuchodonosor

3 cum percusserimus eos omnes sicut hominem unum tunc et ipse cum illis Assyriorum gladio interibis et omnis Israhel tecum perditione disperiet

4 et probabis quoniam Nabuchodonosor dominus sit universae terrae tuncque gladius militiae meae transiet per latera tua et confixus cades inter vulneratos Israhel et non respirabis ultra donec extermineris cum illis

5 porro autem si prophetiam tuam veram existimas non concidat vultus tuus et pallor qui faciem tuam obtinuit abscedat a te si verba mea haec putas impleri non posse

6 ut autem noveris quia simul cum illis haec experieris ecce ex hac hora illorum populo sociaberis ut dum dignas mei gladii poenas exceperint ipse simul ultioni subiaceas

7 tunc Holofernis praecepit servis suis ut comprehenderent Achior ut ducerent eum in Bethuliam et traderent eum in manu filiorum Israhel

8 et accipientes eum servi Holofernis profecti sunt per campestria sed cum adpropinquassent ad montana exierunt contra eos fundibularii

9 illi autem divertentes a latere montis ligaverunt Achior ad arborem manibus et pedibus et sic vinctum de restibus dimiserunt eum et reversi sunt ad dominum suum

10 porro filii Israhel descendentes de Bethulia venerunt ad eum quem solventes duxerunt ad Bethuliam atque in medio populi illum statuantes percontati sunt quid rerum esset quod illum vinctum Assyrii reliquissent

11 in diebus illis erant illic principes Ozias filius Micha de tribu Symeon et Carmi qui et Gothonihiel

12 in medio itaque seniorum et in conspectu omnium Achior dixit omnia quae locutus ipse fuerat ab Holoferne interrogatus et qualiter populus Holofernis voluisset propter hoc verbum interficere eum

13 quemadmodum ipse Holofernis iratus iusserit eum Israhelitis hac de causa tradi ut dum vinceret filios Israhel tunc etiam ipsum Achior diversis iubeat suppliciis interire propter hoc quod dixisset Deus caeli defensor eorum est

14 cumque universa Achior exposuisset omnis populus cecidit in faciem adorantes Dominum et communi lamentatione et fletu unanimes preces suas Deo effuderunt

15 dicentes Domine Deus caeli et terrae intueri superbiam illorum et respice ad nostram humilitatem et faciem tuorum sanctorum adtende et ostende quia non derelinquis praesumentes de te et praesumentes de se et de sua virtute gloriantes humilias

16 finito itaque fletu et per totum diem populorum oratione completa consolati sunt Achior

17 dicentes Deus patrum nostrorum cuius tu virtutem praedicasti ipse tibi hanc dabit vicissitudinem ut eorum magis tu interitum videas

18 cum vero Dominus Deus noster dederit hanc libertatem servis suis sit et tecum Deus in medio nostri ut sicut placuerit tibi ita cum tuis omnibus converseris

19 tunc Ozias finito consilio suscepit eum in domum suam et fecit cenam magnam

20 et vocatis omnibus presbyteris simul expleto ieiunio refecerunt

21 postea vero convocatus omnis populus et per totam noctem intra ecclesiam oraverunt petentes auxilium a Deo

Israhel

Caput 7

1 Holofernis autem altera die praecepit exercitibus suis ut ascenderent contra Bethuliam

2 erant autem pedites bellatorum centum viginti milia et equites viginti duo milia praeter praeparationes virorum illorum quos occupaverat captivitas et adducti fuerant de provinciis et urbibus universae iuventutis

3 omnes pariter paraverunt se ad pugnam contra filios Israhel et venerunt per crepidinem montis usque ad apicem qui respicit super Dothain a loco qui dicitur Belma usque Chelmo qui est contra Hesdraelon

4 filii autem Israhel ut viderunt multitudinem illorum prostraverunt se super terram mittentes cinerem super capita sua unanimes orantes ut Deus Israhel misericordiam suam ostenderet super populum suum

5 et adsumentes arma sua bellica sederunt per loca quae angusti itineris tramitem dirigunt inter montuosa et erant custodientes ea tota die et nocte

6 porro Holofernis dum circuit per gyrum repperit quod fons qui influebat aquaeductum illorum a parte australi extra civitatem dirigeret incidi praecepit aquaeductum eorum

7 erant tamen non longe a muris fontes ex quibus furtim videbantur haurire aquam ad refocilandum potius quam ad potandum

8 sed filii Ammon et Moab accesserunt ad Holofernem dicentes filii Israhel non in lancea nec in sagitta confidunt sed montes defendunt illos et muniunt illos colles in praecipitio constituti

9 ut ergo sine congressione pugnae possis superare eos pone custodes fontium ut non hauriant ex eis et sine gladio interficies eos vel certe fatigati tradent civitatem suam quam putant civitatem montibus positam superari non posse

10 et placuerunt verba haec coram Holoferne et coram omnibus satellitibus eius et constituit per gyrum centenarios per singulos fontes

11 cumque ista custodia per dies viginti fuisset expleta defecerunt cisternae et collectiones aquarum omnibus inhabitantibus in Bethuliam ita ut non esset intra civitatem unde satiarentur vel una die quoniam ad mensuram dabatur populis aqua cotidie

12 tunc ad Oziam congregati omnes viri feminaeque iuvenes et parvuli simul omnes una voce

13 dixerunt iudicet Deus inter nos et te quoniam fecisti in nos mala nolentes loqui pacifice cum Assyriis et propter hoc vendidit nos Deus in manibus eorum

14 et ideo non est qui adiuvet cum prosternamur ante oculos eorum in siti et perditione magna

15 et nunc congregate universos qui in civitate sunt ut sponte nos tradamus omnes populo Holofernis

16 melius est enim ut captivi benedicamus Deum viventes quam moriamur et simus obprobrium omni carni cum vi-

deamus uxores nostras et infantes nostros mori ante oculos nostros

17 contestamur hodie caelum et terram et Deum patrum nostrorum qui ulciscitur nos secundum peccata nostra ut iam tradatis civitatem in manu militiae Holofernus et sit finis noster brevis in ore gladii qui longior efficitur in ariditate sitis

18 et cum haec dixissent factus est fletus et ululatus magnus in ecclesia omnibus et per multas horas una voce clamaverunt ad Deum dicentes

19 peccavimus cum patribus nostris iniuste egimus iniquitatem fecimus

20 tu quia pius es miserere nostri aut in tuo flagello vindica iniquitates nostras et noli tradere confitentes te populo qui ignorat te

21 ut non dicant inter gentes ubi est Deus eorum

22 et cum fatigati his clamoribus et his fletibus lassati siluissent

23 exsurgens Ozias infusus lacrimis dixit aequo animo estote fratres et hos quinque dies expectemus a Domino misericordiam

24 forsitan enim indignationem suam abscidet et dat gloriam nomini suo

25 si autem transactis quinque diebus non venerit adiutorium faciemus haec verba quae locuti estis

Caput 8

1 et factum est cum audisset haec Iudith vidua quae erat filia Merari filii Idox filii Ioseph filii Oziae filii Elai filii Iamnor filii Gedeon filii Rafoin filii Acitob filii Melchiae filii Enam filii Nathaniae filii Salathiel filii Symeon filii Ruben

2 et vir eius fuit Manasses qui mortuus est in diebus messis hordiariae

3 instabat enim super alligantes manipulos in campo et venit aestus super caput eius et mortuus est in Bethuliam civitatem suam et sepultus est illic cum patribus suis

4 erat autem Iudith relicta eius vidua iam annis tribus et mensibus sex

5 et in superioribus domus suae fecit sibi secretum cubiculum in quo cum puellis suis clausa morabatur

6 et habens super lumbos suos cilicium ieiunabat omnibus diebus vitae suae praeter sabbata et neomenia et festa domus Israhel

7 erat autem eleganti aspectu nimis cui vir suus reliquerat divitias multas et familiam copiosam ac possessiones armentis boum et gregibus ovium plenas

8 et erat haec in eo omnibus famosissima quoniam timebat Dominum valde nec erat qui loqueretur de illa verbum malum

9 haec itaque cum audisset quoniam Ozias promississet quod transacto quinto die traderet civitatem misit ad presbyteros Chabri et Carmin

10 et venerunt ad illam et dixit illis quod est hoc verbum in quo consensit Ozias ut tradat civitatem Assyriis si intra quinque dies non venerit vobis adiutorium

11 et qui estis vos qui temptatis Dominum

12 non est iste sermo qui misericordiam provocet sed potius qui iram excitet et furorem accendat

13 posuistis vos tempus miserationis Domini et in arbitrium vestrum diem constituistis ei

14 sed quia patiens est Dominus in hoc ipso paeniteamur et indulgentiam eius lacrimis postulemus

15 non enim quasi homo Deus sic comminabitur neque sicut filius hominis ad iracundiam inflammabitur

16 et ideo humiliemus illi animas nostras et in spiritu constituti humiliato servientes illi

17 dicamus flentes Domino ut secundum voluntatem suam sic faciat nobiscum misericordiam suam ut sicut conturbatum est cor nostrum in superbia eorum ita etiam de nostra humilitate gloriemur

18 quoniam non sumus secuti peccata patrum nostrorum qui dereliquerunt Deum suum et adoraverunt deos alienos

19 pro scelere quo dati sunt in gladium et in rapinam et in confusionem inimicis suis nos autem alterum deum nescimus praeter ipsum

20 expectemus humiles consolationem eius et exquiret sanguinem nostrum de afflictionibus inimicorum nostrorum et humiliabit omnes gentes quaecumque insurgunt contra nos et faciet illas sine honore Dominus Deus noster

21 et nunc fratres quoniam vos qui estis presbyteri in populo Dei ex vobis pendet anima illorum adloquio vestro corda eorum erigite ut memores sint quia temptati sunt patres nostri ut probarentur si vere colerent Deum suum

22 memores esse debent quomodo pater noster Abraham temptatus est et per multas tribulationes probatus Dei amicus effectus est

23 sic Isaac sic Iacob sic Moses et omnes qui placuerunt Deo per multas tribulationes transierunt fideles

24 illi autem qui temptationes non susceperunt cum timore Domini et patientia sua inproperium murmurationis suae contra Dominum protulerunt

25 exterminati sunt ab exterminatore et a serpentibus perierunt

26 et nos ergo non ulciscamur nos pro his quae patimur

27 sed reputantes peccatis nostris haec ipsa minora esse supplicia flagella Domini quasi servi qui corripimur ad emendationem non ad perditionem nostram evenisse credamus

28 et dixerunt illi Ozias et presbyteri omnia quae locuta es vera sunt et non est in sermonibus tuis ulla reprehensio

29 nunc ergo ora pro nobis quoniam mulier sancta es et timens Dominum

30 et dixit illis Iudith sicut quod loqui potui Dei esse cognoscitis

31 ita quod facere disposui probate si ex Deo est et orate ut firmum faciat consilium meum Deus

32 stabitis vos ad portam nocte ista et ego exeam cum abra mea et orate ut sicut dixistis in diebus quinque respiciat Dominus populum suum Israhel

33 vos autem nolo scrutemini actum meum et usque dum renuntiem vobis nihil aliud fiat nisi oratio pro me ad Dominum Deum nostrum

34 et dixit ad eam Ozias princeps Iudaeae vade in pace et Dominus sit tecum in ultione inimicorum nostrorum et revertentes abierunt

Caput 9

1 quibus abscedentibus Iudith ingressa est oratorium suum et induens se cilicio posuit cinerem super caput suum et prosternens se Domino clamavit ad Dominum dicens

2 Domine Deus patris mei Symeon qui dedisti illi gladium in defensione alienigenarum qui violatores extiterunt in coinquinatione sua et denudaverunt femur virginis in confusionem

3 et dedisti mulieres eorum in praedam et filias eorum in captivitatem et omnem praedam in divisionem servis tuis qui zelaverunt zelum tuum subveni quaeso te Domine Deus meus mihi viduae

4 tu enim fecisti priora et illa post illa cogitasti et hoc factum est quod ipse voluisti

5 omnes enim viae tuae paratae sunt et tua iudicia in providentia tua posuisti

6 respice castra Assyriorum nunc sicut tunc castra videre Aegyptiorum dignatus es quando post servos tuis armati currebant confidentes in quadrigis et in equitatu suo et in multitudine bellatorum

7 sed aspexisti super castra eorum et tenebrae fatigaverunt eos

8 tenuit pedes eorum abyssus et aquae operuerunt eos

9 sic fiant et isti Domine qui confidunt in multitudine sua et in corribus suis et in contis et in sagittis suis et in lanceis gloriantur

10 et nesciunt quia tu ipse es Deus noster qui conteris bella ab initio et Dominus nomen est tibi

11 erige brachium tuum sicut ab initio et adlide virtutem eorum in virtute tua cadat virtus eorum in iracundiam tuam qui promittunt se violare sancta tua et polluere tabernaculum honoris tui et deicere gladio suo cornu altaris tui

12 fac Domine ut gladio proprio eius superbia amputetur

13 capiat laqueo oculorum suorum in me et percutes eum ex labiis caritatis meae

14 da mihi in animo constantiam ut contemnam illum et virtutem ut evertam illum

15 erit enim memoriale nominis tui cum manus feminea dieecerit eum

16 non enim in multitudine est virtus tua Domine neque in equorum viribus voluntas tua nec superbi ab initio placuerunt tibi sed humilium et mansuetorum tibi semper placuit deprecatio

17 Deus caelorum creator aquarum et dominus totius creaturae exaudi me miseram deprecantem et de tua misericordia praesumentem

18 memento Domine testamenti tui et da verbum in ore meo et in corde meo consilium corrobora ut domus tua in tua sanctificatione permaneat

19 et omnes gentes agnoscant quoniam tu es Deus et non est alius praeter te

Caput 10

1 factum est autem cum cessasset clamare ad Dominum surrexit de loco quo iacuerat prostrata Domino

2 vocavitque abram suam et descendens in domum suam abstulit a se cilicium et exiit se vestimentis viduitatis suae

3 et lavit corpus suum et unxit se myrro optimo et discriminavit crinem capitis sui et inposuit mitram super caput suum et induit se vestimentis iucunditatis suae induitque sandalia pedibus suis adsumpsitque dextraliola et lilia et inanes et anulos et omnibus ornamentis suis ornavit se

4 cui etiam Dominus contulit splendorem quoniam omnis ista compositio non ex libidine sed ex virtute pendebat et ideo Dominus hanc in illam pulchritudinem ampliavit ut incomparabili decore omnium oculis appareret

5 inposuit itaque abrae suae ascopam vini et vas olei et pulenta et palatas et panes et caseum et profecta est

6 cumque venisset ad portas civitatis invenerunt expectantem Oziam et presbyteros civitatis

7 qui cum vidissent eam stupentes mirati sunt nimis pulchritudinem eius

8 nihil tamen interrogantes eam dimiserunt transire dicentes Deus patrum nostrorum det tibi gratiam et omne consilium tui cordis sua virtute corroboret ut gloriatur super te Hierusalem et sit nomen tuum in numero sanctorum et iustorum

9 et dixerunt hii qui illic erant omnes una voce fiat fiat

10 Iudith vero orans Dominum transiit portas ipsa et abra eius

11 factum est autem cum descenderet montem circa ortum diei occurrerunt ei exploratores Assyriorum et tenuerunt illam dicentes unde venis aut quo vadis

12 quae respondit filia sum Hebraeorum ideo ego fugi a facie eorum quoniam futurum agnovi quod dentur vobis in depradationem pro eo quod contemnentes vos noluerunt ultro tradere se ipsos ut invenirent misericordiam in conspectu vestro

13 hac de causa cogitavi mecum dicens vadam ad faciem principis Holofernus ut indicem illi secreta illorum et ostendam illi quo aditu possit obtinere eos ita ut non cadat unus vir de exercitu eius

14 et cum audissent viri verba eius considerabant faciem eius et erat in oculis eorum stupor quoniam mirabantur pulchritudinem eius nimis

15 et dixerunt ad eam conservasti animam tuam eo quod tale repperisti consilium ut descenderes ad dominum nostrum

16 hoc autem scias quoniam cum steteris in conspectu eius bene tibi faciet et eris gratissima in corde eius duxeruntque illam ad tabernaculum Holofernus et nuntiantes eam

17 cumque intrasset ante faciem eius statim captus est in suis oculis Holofernus

18 dixeruntque ad eum satellites eius quis contemnat populum Hebraeorum qui tam decoras mulieres habent ut non pro his merito pugnare contra eos debeamus

19 videns itaque Holofernus Iudith sedentem in conopeo quod erat ex purpura et auro et zmaragdo et lapidibus pretiosis intextum

20 et cum in faciem eius intendisset adoravit eum prosternens se super terram et levaverunt illam servi Holofernus iubente domino suo

Caput 11

1 tunc Holofernus dixit ei aequo animo esto et noli pavere in corde tuo quoniam ego numquam nocui virum qui voluit servire Nabuchodonosor regi

2 populus autem tuus si non contempsisset me non adlevassem lanceam meam super illum

3 nunc autem dic mihi qua ex causa recessisti ab illis et placuit tibi ut venires ad nos

4 et dixit illi Iudith sume verba ancillae tuae quoniam si secutus fueris verba ancillae tuae perfectam rem faciet Dominus tecum

5 vivit enim Nabuchodonosor rex terrae et vivit virtus eius quae est in te ad correptionem omnium animarum errantium quoniam non solum homines serviunt illi per te sed et bestiae agri obtemperant illi

6 nuntiatur enim industria animi tui universis gentibus et indicatum est omni saeculo quoniam tu solus bonus et potens es in omni regno eius et disciplina tua omnibus provinciis praedicatur

7 nec hoc latet quod locutus est Achior nec illud ignoratur quod ei iusseris evenire

8 constat enim Deum nostrum sic peccatis offensum ut mandaverit per prophetas suos ad populum quod tradat eos pro peccatis suis

9 et quoniam sciunt se offendisse Deum suum filii Israel tremor tuus super ipsos est

10 insuper etiam fames invasit eos et ab ariditate aquae iam inter mortuos computantur

11 denique hoc ordinant ut interficiant pecora sua et sanguinem eorum bibant

12 et sancta Domini sui quae praecepit Deus non contingi in frumento vino et oleo haec cogitaverunt inpendere et volunt consumere quae nec manibus deberent contingere ergo quoniam haec faciunt certum est quod in perditione dabuntur

13 quod ego ancilla tua cognoscens fugi ab illis et misit me Dominus haec ipsa nuntiare tibi

14 ego enim ancilla tua Deum colo etiam nunc apud te et exiet ancilla tua et orabo Deum

15 et dicet mihi quando eis reddat peccatum suum et veniens nuntiabo tibi ita ut ego adducam te per mediam Hierusalem et habebis omnem populum Israel sicut oves quibus non est pastor et non latrabit vel unus contra te

16 quoniam haec mihi dicta sunt per providentiam Dei

17 et quoniam iratus est illis Deus hoc ipsa missa sum nuntiare tibi

18 placuerunt autem omnia verba haec coram Holoferne et coram pueris eius et mirabantur ad sapientiam eius et dicebant alter ad alterum

19 non est talis mulier super terram in aspectu in pulchritudine et in sensu verborum

20 et dixit ad illam Holofernus bene fecit Deus qui misit te ante populum ut des illum tu in manibus nostris

21 et quoniam bona est promissio tua si fecerit mihi hoc Deus tuus erit et meus Deus et tu in domo Nabuchodonosor magna eris et nomen tuum nominabitur in universa terra

Caput 12

1 tunc iussit eam introire ubi repositi erant thesauri eius et iussit illic manere eam et constituit quid daretur illi de convivio suo

2 cui respondens Iudith dixit nunc non potero manducare ex his quae mihi praecipis tribui ne veniat super me offensio ex his autem quae mihi detuli manducabo

3 cui Holofernus ait si defecerint tibi ista quae tecum detulisti quid faciemus tibi

4 et dixit Iudith vivit anima tua domine meus quoniam non expendet omnia haec ancilla tua donec faciat Deus in manu mea haec quae cogitavi et induxerunt illam servi eius in tabernaculo quo praeceperat

5 et petiit dum introiret ut daretur ei copia nocte et ante lucem egrediendi foras ad orationem et deprecandi Dominum

6 et praecepit cubiculariis suis ut sicut placeret illi exiret et introiret ad orandum Deum suum per triduum

7 et exiebat noctibus in vallem Bethuliae et baptizabat se in fontem aquae

8 et ut ascendebat orabat Dominum Deum Israel ut dirigeret viam eius ad liberationem populi sui

9 et introiens munda manebat in tabernaculum usque dum acciperet escam suam in vespem

10 et factum est quarto die Holofernus fecit cenam servis suis et dixit ad Bagao eunuchum vade et suade Hebraeam illam ut sponte consentiat habitare tecum

11 foedum est enim apud Assyrios si femina inrideat virum agendo ut inmundus transeat ab eo

12 tunc introivit Bagao ad Iudith et dixit non vereatur bona puella introire ad dominum meum ut honorificetur ante faciem eius et manducet cum eo et bibat vinum in iucunditate

13 cui Iudith respondit quae ego sum ut contradicam domino meo

14 omne quod erit ante oculos eius bonum et optimum faciam quicquid autem illi placuerit hoc mihi erit optimum omnibus diebus vitae meae

15 et surrexit et ornavit se vestimento suo et ingressa stetit ante faciem eius

16 cor autem Holofernus concussum est erat enim ardens in concupiscentia eius

17 et dixit ad eam Holofernus bibe nunc et accumbe in iucunditate quoniam gratiam invenisti coram me

18 et dixit Iudith bibam domine quoniam magnificata est anima mea hodie prae omnibus diebus meis

19 et accepit et manducavit et bibit coram ipso ea quae paraverat illi ancilla eius

20 et iucundus factus est Holofernus ad illam bibitque vinum nimis multum quantum numquam biberat in vita sua

Caput 13

1 ut autem sero factum est festinaverunt servi illius ad hospitia sua et conclusit Bagao ostia cubiculi et abiit

2 erant autem omnes fatigati a vino

3 eratque Iudith sola in cubiculo

4 porro Holofernus iacebat in lecto nimia ebrietate sopitus

5 dixitque Iudith puellae suae ut staret foras ante cubiculum et observaret

6 stetitque Iudith ante lectum orans cum lacrimis et labiorum motu in silentio

7 dicens confirma me Domine Deus Israhel et respice in hac hora ad opera manuum mearum ut sicut promisisti Hierusalem civitatem tuam erigas et hoc quod credens per te posse fieri cogitavi perficiam

8 et haec cum dixisset accessit ad columnam quae erat ad caput lectuli eius et pugionem eius qui in ea ligatus pendebat exsolvit

9 cumque evaginasset illud adprehendit comam capitis eius et ait confirma me Domine Deus Israhel in hac hora

10 et percussit bis in cervicem eius et abscidit caput eius et abstulit conopeum eius a columnis et evolvit corpus eius truncum

11 et post pusillum exivit et tradidit caput Holofernus ancillae suae et iussit ut mitteret illud in peram suam

12 et exierunt duae secundum consuetudinem suam quasi ad orationem et transierunt castra et gyrantes vallem venerunt ad portam civitatis

13 et dixit Iudith a longe custodibus murorum aperite portas quoniam nobiscum est Deus qui fecit virtutem in Israhel

14 et factum est cum audissent viri vocem eius vocaverunt presbyteros civitatis

15 et concurrerunt ad eam omnes a minimo usque ad maximum quoniam speraverunt eam iam non esse venturam

16 et accendentes luminaria congraverunt circa eam universi illa autem ascendens in eminentiori loco iussit fieri silentium cumque omnes tacuissent

17 dixit Iudith laudate Dominum Deum nostrum qui non deseruit sperantes in se

18 et in me ancillam suam adimplevit misericordiam suam quam promisit domui Israhel et interfecit in manu mea hostem populi sui in hac nocte

19 et proferens de pera caput Holofernus ostendit illis dicens ecce caput Holofernus principis militiae Assyriorum et ecce conopeum illius in quo recumbebat in ebrietate sua ubi et per manum feminae percussit illum Dominus Deus noster

20 vivit autem ipse Dominus quoniam custodivit me angelus eius et hinc euntem et ibi commorantem et inde huc revertentem et non permisit me ancillam suam Dominus coinquinari sed sine pollutione peccati revocavit me vobis gaudentem in victoria sua in evasione mea in liberatione vestra

21 confiteamur illi omnes quoniam bonus quoniam in saeculum misericordia eius

22 universi autem adorantes Dominum dixerunt ad eam benedixit te Dominus in virtute sua quia per te ad nihilum redegit inimicos nostros

23 porro Ozias princeps populi Israhel dixit ad eam benedicta es tu filia a Domino Deo excelso prae omnibus mulieribus super terram

24 benedictus Dominus qui creavit caelum et terram qui te direxit in vulnere capitis principis inimicorum nostrorum

25 quia hodie nomen tuum ita magnificavit ut non recedat laus tua de ore hominum qui memores fuerint virtutis Domini in aeternum pro quibus non pepercisti animae tuae propter angustias et tribulationem generis tui sed subvenisti ruinae ante conspectum Dei nostri

26 et dixit omnis populus fiat fiat

27 porro Achior vocatus venit et dixit ei Deus Israhel cui tu testimonium dedisti quod ulciscatur de inimicis suis ipse caput omnium incredulorum incidit in hac nocte in manu mea

28 ut probes quia ita est ecce caput Holofernus qui in contemptu superbiae suae Deum Israhel contempsit et tibi interitum minabatur dicens cum captus fuerit populus Israhel gladio perforari praecipiam latera tua

29 videns autem Achior caput Holofernus angustius prae pavore cecidit in faciem suam super terram et aestuavit anima eius

30 postea vero quam resumpto spiritu recreatus est procidit ad pedes eius et adoravit eam et dixit

31 benedicta tu Deo tuo in omni tabernaculo Iacob quoniam in omni gente quae audierit nomen tuum magnificabit Deum Israhel super te

Caput 14

1 dixit autem Iudith ad omnem populum audite me fratres suspendite caput hoc super muros nostros

2 et erit cum exierit sol accipiat unusquisque arma sua et exite cum impetu non ut descendatis deorsum sed quasi impetum facientes

3 tunc exploratores necesse erit ut fugiant ad principem suum excitandum ad pugnam

4 cumque duces eorum cucurrerint ad tabernaculum Holofernitis et invenerint eum truncum in suo sanguine volutatum decidet super eos timor

5 cumque cognoveritis fugere illos ite post illos securi quoniam Dominus conteret eos sub pedibus vestris

6 tunc Achior videns virtutem quam fecit Deus Israhel relicto gentilitatis ritu credidit Deo et circumcidit carnem praeputii sui et adpositus est ad populum Israhel et omnis successio generis eius usque in hodiernum diem

7 mox autem ut ortus est dies suspenderunt super muros caput Holofernitis accepitque unusquisque vir arma sua et egressi sunt cum grandi strepitu et ululatu

8 quod videntes exploratores ad tabernaculum cucurrerunt

9 porro hii qui in tabernaculo erant venientes et ante ingressum cubiculi perstreptentes excitandi gratia inquietudinem arte moliebantur ut non ab excitantibus sed a sonantibus Holofernitis evigilaret

10 nullus enim audebat cubiculum virtutis Assyriorum pulsando aut intrando aperire

11 sed cum venissent duces eius et tribuni et universi maiores exercitus Assyriorum dixerunt cubiculariis

12 intrate et excitate illum quoniam egressi mures de cavernis suis ausi sunt provocare ad proelium

13 tunc ingressus Bagao cubiculum eius stetit ante cortinam et plausum fecit manibus suis suspicabatur enim illum cum Iudith dormire

14 sed cum nullum motum iacentis sensu aurium caperet accessit proximans ad cortinam et elevans eam videns iacens cadaver absque capite Holofernitis in suo sanguine tabefactum iacere super terram et clamavit voce magna cum fletu et scidit vestimenta sua

15 et ingressus tabernaculum Iudith non invenit eam et exilivit foras ad populum

16 et dixit una mulier hebraea fecit confusionem in domo regis Nabuchodonosor ecce enim Holofernitis iacet in terra et caput ipsius non est in illo

17 quod cum audissent principes virtutis Assyriorum sciderunt omnes vestimenta sua et intolerabilis timor et tremor cecidit super eos et turbati sunt animi eorum valde

18 et factus est clamor incomparabilis in media castra eorum

Caput 15

1 cumque omnis exercitus decollatum Holofernem audisset fugit mens et consilium ab eis et solo tremore et metu agitati fugae praesidium sumunt

2 ita ut nullus loqueretur cum proximo suo sed inclinato capite relictis omnibus evadere Hebraeos quos armatos venire super se audierant fugientes per vias camporum et semitas collium

3 videntes itaque filii Israhel fugientes illos descenderunt clangentes tubis et ululantes post ipsos

4 et quoniam Assyrii non adunati in fuga ibant praecipites filii autem Israhel uno agmine persequentes debilitabant omnes quos invenire potuissent

5 misitque Ozias nuntios per omnes civitates et regiones Israhel

6 omnis itaque regio omnisque urbs electam iuventutem misit armatam post eos et persecuti sunt eos in ore gladii quousque pervenirent ad extremitatem finium suarum

7 reliqui autem qui erant in Bethulia ingressi sunt castra Assyriorum et praedam quam fugientes Assyrii reliquerant abstulerunt et honestati sunt valde

8 hii vero qui victores reversi sunt ad Bethuliam omnia quaeque erant illorum abstulerunt secum ita ut non esset numerus in pecoribus in iumentis et universis mobilibus eorum ut a minimo usque ad magnum omnes divites fierent de praedationibus eorum

9 Ioachim autem summus pontifex de Hierusalem venit in Bethuliam cum universis presbyteris suis ut videret Iudith

10 quae cum exisset ad illum benedixerunt illam omnes una voce dicentes tu gloria Hierusalem tu laetitia Israhel tu honorificentia populi nostri

11 quia fecisti viriliter et confortatum est cor tuum eo quod castitatem amaveris et post virum tuum alterum non scieris ideo et manus Domini confortavit te et ideo eris benedicta in aeternum

12 et dixit omnis populus fiat fiat

13 per dies autem triginta vix collecta est spolia Assyriorum a populo Israhel

14 porro autem universa quae Holofernitis peculiaria fuisse probata sunt dederunt Iudith in auro et argento et vestibus et gemmis et omni supellectile et tradita sunt illi omnia a populo

15 et omnes populi gaudebant cum mulieribus et virginibus et iuvenibus in organis et citharis

Caput 16

1 tunc cantavit canticum hoc Domino Iudith dicens

2 incipite Domino in tympanis cantate Deo in cymbalis
modulamini illi psalmum novum exaltate et invocate nomen
eius

3 Dominus conterens bella Dominus nomen est illi

4 qui posuit castra sua in medio populi sui ut eriperet nos
de manu omnium inimicorum nostrorum

5 venit Assur ex montibus ab aquilone in multitudine
fortitudinis suae cuius multitudo obturavit torrentes et equi
eorum cooperuerunt valles

6 dixit se incensurum fines meos et iuvenes meos occi-
surum gladio infantes meos dare in praedam et virgines in
captivitatem

7 Dominus autem omnipotens nocuit eum et tradidit eum
in manus feminae et confudit eum

8 non enim cecidit potens eorum a iuvenibus nec filii Ti-
tan percusserunt eum nec excelsi gigantes inposuerunt se illi
sed Iudith filia Merari in specie faciei suae dissolvit eum

9 exuit enim se vestimenta viduitatis et induit se
vestimenta laetitiae in exultatione filiorum Israhel

10 unxit faciem suam unguento conligavit cincinnos suos
mitra ad decipiendum illum

11 sandalia eius rapuerunt oculos eius pulchritudo eius
captivam fecit animam eius amputavit pugione cervicem eius

12 horruerunt Persae constantiam eius et Medi audaciam
eius

13 tunc ululaverunt castra Assyriorum quando apparue-
runt humiles mei arescentes in siti

14 filii puellarum conpunxerunt eos et sicut pueros fu-
gientes occiderunt eos perierunt in proelio a facie Domini
mei

15 hymnum cantemus Domino hymnum novum cante-
mus Deo nostro

16 Adonai Domine magnus es tu et praeclarus in virtute
et quem superare nemo potest

17 tibi serviat omnis creatura tua quia dixisti et facta sunt
misisti spiritum tuum et creata sunt et non est qui resistat voci
tuae

18 montes a fundamentis movebuntur cum aquis petrae
sicut cera liquescent ante faciem tuam

19 qui autem timent te magni erunt apud te prae omnia

20 vae genti insurgenti super genus meum Dominus enim
omnipotens vindicabit in eis in die iudicii visitabit illos

21 dabit enim ignem et vermes in carnes eorum ut urantur
et sentiant usque in sempiternum

22 et factum est post haec omnis populus post victoriam
venit ad Hierusalem adorare Dominum et mox ut purificati
sunt obtulerunt omnes holocausta et vota et repromissiones
suas

23 porro Iudith universa vasa bellica Holofernus quae de-
dit illi populus et conopeum quod ipsa sustulerat in anathema
oblivionis

24 erat autem populus iucundus secundum faciem sanc-
torum et per tres menses gaudium huius victoriae celebratum
est cum Iudith

25 post dies autem illos unusquisque rediit in sua et Iu-
dith magna facta est in Bethulia et praeclarior erat universae
terrae Israhel

26 erat etiam virtuti castitatis adiuncta ita ut non cogno-
sceret virum omnibus diebus vitae suae ex quo defunctus est
Manasses vir eius

27 erat autem diebus festis procedens cum gloria magna

28 mansit autem in domo viri sui annos centum quinque
et dimisit abram suam liberam et defuncta est ac sepulta cum
viro suo in Bethuliam

29 luxitque illam omnis populus diebus septem

30 in omni autem spatio vitae eius non fuit qui
perturbaret Israhel et post mortem eius annis multis

31 dies autem victoriae huius festivitatem ab Hebraeis in
numero dierum sanctorum accepit et colitur a Iudaeis ex illo
tempore usque in praesentem diem

The Book of Esther

Chapter

352 #1
353 #2
354 #3

354 #4
356 #5
357 #6

357 #7
357 #8
359 #9

360 #10
342 The Book of Judi-
th

361 The Book of Job

Caput 1

2 Anno secundo, regnante Artaxerxe maximo, prima die mensis Nisan, vidit somnium Mardocheus filius Iairi, filii Semei, filii Cis, de tribu Benjamin:

3 homo Iudaeus, qui habitabat in urbe Susis, vir magnus, et inter primos aulae regiae.

4 Erat autem de eo numero captivorum, quos transtulerat Nabuchodonosor rex Babylonis de Ierusalem cum Ieconia rege Iuda:

5 et hoc eius somnium fuit: Apparuerunt voces, et tumultus, et tonitrua, et terraemotus, et conturbatio super terram:

6 et ecce duo dracones magni, paratique contra se in praelium.

7 Ad quorum clamorem cunctae concitatae sunt nationes, ut pugnarent contra gentem iustorum.

8 Fuitque dies illa tenebrarum et discriminis, tribulationis et angustiae, et ingens formido super terram.

9 Conturbataque est gens iustorum timentium mala sua, et praeparata ad mortem.

10 Clamaveruntque ad Deum: et illis vociferantibus, fons parvus crevit in fluvium maximum, et in aquas plurimas redundavit.

11 Lux et sol ortus est, et humiles exaltati sunt, et devoraverunt inclytos.

12 Quod cum vidisset Mardocheus, et surrexisset de strato, cogitabat quid Deus facere vellet: et fixum habebat in animo, scire cupiens quid significaret somnium.

1 Morabatur autem eo tempore in aula regis cum Bagatha et Thara eunuchis regis, qui ianitores erant palatii.

2 Cumque intellexisset cogitationes eorum, et curas diligentius pervidisset, didicit quod conarentur in regem Artaxerxem manus mittere, et nunciavit super eo regi.

3 Qui de utroque, habita quaestione, confessos iussit duci ad mortem.

4 Rex autem quod gestum erat, scripsit in commentariis: sed et Mardocheus rei memoriam litteris tradidit.

5 Praecepitque ei rex, ut in aula palatii moraretur, datis ei pro delatione muneribus.

6 Aman vero filius Amadathi bugaeus erat gloriosissimus coram rege, et voluit nocere Mardochoaeo, et populo eius pro duobus eunuchis regis, qui fuerant interfecti.

1 In diebus Assueri, qui regnavit ab India usque Aethiopiam super centum viginti septem provincias:

2 quando sedit in solio regni sui, Susan civitas regni eius exordium fuit.

3 Tertio igitur anno imperii sui fecit grande convivium cunctis principibus, et pueris suis, fortissimis Persarum, et Medorum inclytis, et praefectis provinciarum coram se,

4 ut ostenderet divitias gloriae regni sui, ac magnitudinem, atque iactantiam potentiae suae, multo tempore, centum videlicet et octoginta diebus.

5 Cumque implerentur dies convivii, invitavit omnem populum, qui inventus est in Susan, a maximo usque ad minimum: et iussit septem diebus convivium praeparari in vestibulo horti, et nemoris, quod regio cultu et manu consitum erat.

6 Et pendebant ex omni parte tentoria aërii coloris et carbasini ac hyacinthini, sustentata funibus byssinis, atque purpureis, qui eburneis circulis inserti erant, et columnis marmoreis fulciebantur. Lectuli quoque aurei et argentei, super pavimentum smaragdino et pario stratum lapide, dispositi erant: quod mira varietate pictura decorabat.

7 Bibebant autem qui invitati erant, aureis poculis, et aliis atque aliis vasis cibi inferebantur. Vinum quoque, ut magnificentia regia dignum erat, abundans, et praecipuum ponebatur.

8 Nec erat qui nolentes cogeret ad bibendum, sed sicut rex statuerat, praeponens mensis singulos de principibus suis ut sumeret unusquisque quod vellet.

9 Vasthi quoque regina fecit convivium feminarum in palatio, ubi rex Assuerus manere consueverat.

10 Itaque die septimo, cum rex esset hilarior, et post nimiam potationem incaluisset mero, praecepit Maumam, et Bazatha, et Harbona, et Bagatha et Abgatha, et Zethar, et Charchas, septem eunuchis, qui in conspectu eius ministrabant,

11 ut introducerent reginam Vasthi coram rege, posito super caput eius diademate, ut ostenderet cunctis populis et principibus pulchritudinem illius: erat enim pulchra valde.

12 Quae renuit, et ad regis imperium, quod per eunuchos mandaverat, venire contempsit. Unde iratus rex, et nimio furore succensus,

13 interrogavit sapientes, qui ex more regio semper ei aderant, et illorum faciebat cuncta consilio, scientium leges, ac iura maiorum:

14 (erant autem primi et proximi, Charsena, et Sethar, et Admatha, et Tharsis, et Mares, et Marsana, et Mamuchan, septem duces Persarum, atque Medorum, qui videbant faciem regis, et primi post eum residere soliti erant)

15 cui sententiae Vasthi regina subiaceret, quae Assueri regis imperium, quod per eunuchos mandaverat, facere noluisset.

16 Responditque Mamuchan, audiente rege, atque principibus, Non solum regem laesit regina Vasthi, sed et omnes populos, et principes, qui sunt in cunctis provinciis regis Assueri.

17 Egredietur enim sermo reginae ad omnes mulieres, ut contemnunt viros suos, et dicant: Rex Assuerus iussit ut regina Vasthi intraret ad eum, et illa noluit.

18 Atque hoc exemplo omnes principum coniuges Persarum atque Medorum, parvipendent imperia maritorum: unde regis iusta est indignatio.

19 Si tibi placet, egrediatur edictum a facie tua, et scribatur iuxta legem Persarum atque Medorum, quam praeteriri illicitum est, ut nequaquam ultra Vasthi ingrediatur ad regem, sed regnum illius, altera, quae melior est illa, accipiat.

20 Et hoc in omne (quod latissimum est) provinciarum tuarum divulgatur imperium, et cunctae uxores tam maiorum, quam minorum deferant maritis suis honorem.

21 placuit consilium eius regi, et principibus: fecitque rex iuxta consilium Mamuchan,

22 et misit epistolas ad universas provincias regni sui, ut quaeque gens audire et legere poterat, diversis linguis et litteris, esse viros principes ac maiores in domibus suis: et hoc per cunctos populos divulgari.

Caput 2

1 His ita gestis, postquam regis Assueri indignatio deferbuerat, recordatus est Vasthi, et quae fecisset, vel quae passa esset:

2 dixeruntque pueri regis, ac ministri eius: Quaerantur regi puellae virgines ac speciosae,

3 et mittantur qui considerent per universas provincias puellas speciosas et virgines: et adducant eas ad civitatem Susan, et tradant eas in domum feminarum sub manu Egei eunuchi, qui est praepositus et custos mulierum regiarum: et accipiant mundum muliebrem, et cetera ad usus necessaria.

4 Et quaecumque inter omnes oculis regis placuerit, ipsa regnet pro Vasthi. Placuit sermo regi: et ita, ut suggesserant, iussit fieri.

5 Erat vir Iudaeus in Susan civitate, vocabulo Mardocheus filius Iair, filii Semei, filii Cis, de stirpe Iemini,

6 qui translatus fuerat de Ierusalem eo tempore, quo Iechoniam regem Iuda Nabuchodonosor rex Babylonis transtulerat,

7 qui fuit nutritius filiae fratris sui Edissae, quae altero nomine vocabatur Esther: et utrumque parentem amiserat: pulchra nimis, et decora facie. Mortisque patre eius ac matre, Mardocheus sibi eam adoptavit in filiam.

8 Cumque percubrisset regis imperium, et iuxta mandatum illius multae pulchrae virgines adducerentur Susan, et Egeo traderentur Eunuchis; Esther quoque inter ceteras puellas ei tradita est, ut servaretur in numero feminarum.

9 Quae placuit ei, et invenit gratiam in conspectu illius. Et praecepit eunuchis, ut acceleraret mundum muliebrem, et traderet ei partes suas, et septem puellas speciosissimas de domo regis, et tam ipsam, quam pedissequas eius ornaret atque excoleret.

10 Quae noluit indicare ei populum et patriam suam: Mardocheus enim praeceperat ei, ut de hac re omnino reticeret:

11 qui deambulabat quotidie ante vestibulum domus, in qua electae virgines servabantur, curam agens salutis Esther, et scire volens quid ei accideret.

12 Cum autem venisset tempus singularum per ordinem puellarum, ut intrarent ad regem, expletis omnibus, quae ad cultum muliebrem pertinebant, mensis duodecimus vertebatur: ita dumtaxat, ut sex mensibus oleo ungerentur myrrhino, et aliis sex quibusdam pigmentis et aromatibus uterentur.

13 Ingredientesque ad regem, quidquid postulassent ad ornatum pertinens, accipiebant: et ut eis placuerat, compositae de triclinio feminarum ad regis cubiculum transibant.

14 Et quae intraverat vespere, egrediebatur mane, atque inde in secundas aedes deducebatur, quae sub manu Susagazi eunuchi erant, qui concubinis regis praesidebat: nec habebat potestatem ad regem ultra redeundi, nisi voluisset rex, et eam venire iussisset ex nomine.

15 Evoluta autem tempore per ordinem, instabat dies, quo Esther filia Abihail fratris Mardochei, quam sibi adoptaverat in filiam, deberet intrare ad regem. Quae non quaesivit muliebrem cultum, sed quaecumque voluit Egeus eunuchus custos virginum, haec ei ad ornatum dedit. Erat enim formosa valde, et incredibili pulchritudine, omnium oculis gratiosa et amabilis videbatur.

16 Ducta est itaque ad cubiculum regis Assueri mense decimo, qui vocatur Tebeth, septimo anno regni eius.

17 Et adamavit eam rex plus quam omnes mulieres, habuitque gratiam et misericordiam coram eo super omnes mulieres, et posuit diadema regni in capite eius, fecitque eam regnare in loco Vasthi.

18 Et iussit convivium praeparari permagnificum cunctis principibus, et servis suis pro coniunctione, et nuptiis Esther.

Et dedit requiem universis provinciis, ac dona largitus est iuxta magnificentiam principalem.

19 Cumque secundo quaerentur virgines et congregarentur, Mardocheus manebat ad ianuam regis:

20 necdum prodiderat Esther patriam, et populum suum, iuxta mandatum eius. Quidquid enim ille praecipiebat, observabat Esther: et ita cuncta faciebat ut eo tempore solita erat, quo eam parvulam nutriebat.

21 Eo igitur tempore, quo Mardocheus ad regis ianuam morabatur, irati sunt Bagathan, et Thares duo eunuchi regis, qui ianitores erant, et in primo palatii limine praesidebant: volueruntque insurgere in regem, et occidere eum.

22 Quod Mardocheum non latuit, statimque nunciavit reginae Esther: et illa regi ex nomine Mardochoaei, qui ad se rem detulerat.

23 Quaesitum est, et inventum: et appensus est uterque eorum in patibulo. Mandatumque est historiis, et annalibus traditum coram rege.

Caput 3

1 Post haec rex Assuerus exaltavit Aman filium Amadathi, qui erat de stirpe Agag: et posuit solium eius super omnes principes, quos habebat.

2 Cunctique servi regis, qui in foribus palatii versabantur, flectebant genua, et adorabant Aman: sic enim praeceperat eis imperator. solus Mardocheus non flectebat genu, neque adorabat eum.

3 Cui dixerunt pueri regis, qui ad fores palatii praesidebant: Cur praeter ceteros non observas mandatum regis?

4 Cumque hoc crebrius dicerent, et ille nollet audire, nunciaverunt Aman, scire cupientes utrum perseveraret in sententia: dixerat enim eis se esse Iudaeum.

5 Quod cum audisset Aman, et experimento probasset quod Mardocheus non flecteret sibi genu, nec se adoraret, iratus est valde,

6 et pro nihilo duxit in unum Mardocheum mittere manus suas: audierat enim quod esset gentis Iudaeae. magisque voluit omnem Iudaeorum, qui erant in regno Assueri, perdere nationem.

7 Mense primo (cuius vocabulum est Nisan) anno duodecimo regni Assueri, missa est sors in urnam, quae Hebraice dicitur phur, coram Aman, quo die et quo mense gens Iudaeorum deberet interfici: et exivit mensis duodecimus, qui vocatur Adar.

8 Dixitque Aman regi Assuero: Est populus per omnes provincias regni tui dispersus, et a se mutuo separatus, novis utens legibus et ceremoniis, insuper et regis scita contemnens. Et optime nosti quod non expediat regno tuo ut insolescat per licentiam.

9 si tibi placet, decerne, ut pereat, et decem millia talentorum appendam arcariis gazae tuae.

10 Tulit ergo rex annulum, quo utebatur, de manu sua, et dedit eum Aman filio Amadathi de progenie Agag, hosti Iudaeorum,

11 dixitque ad eum: Argentum, quod tu polliceris, tuum sit. de populo age quod tibi placet.

12 Vocatique sunt scribae regis mense primo Nisan, tertiadecima die eiusdem mensis: et scriptum est, ut iusserat Aman, ad omnes satrapas regis, et iudices provinciarum, diversarumque gentium, ut quaeque gens legere poterat, et audire pro varietate linguarum ex nomine regis Assueri: et litterae signatae ipsius annulo,

13 missae sunt per cursores regis ad universas provincias ut occiderent atque delerent omnes Iudaeos, a puero usque ad senem, parvulos, et mulieres, uno die, hoc est tertiodiecimo mensis duodecimi, qui vocatur Adar, et bona eorum diriperent.

1 Epistolae autem hoc exemplar fuit. Rex maximus Artaxerxes ab India usque Aethiopiam centum vigintiseptem provinciarum principibus, et ducibus, qui eius imperio subiecti sunt, salutem.

2 Cum plurimis gentibus imperarem, et universum orbem meae ditioni subiugassem, volui nequaquam abuti potentiae magnitudine, sed clementia et lenitate gubernare subiectos, ut absque ullo terrore vitam silentio transigentes, optata cunctis mortalibus pace fruerentur.

3 Quaerente autem me a consiliariis meis quomodo posset hoc impleri, unus qui sapientia et fide ceteros praecellebat, et erat post regem secundus, Aman nomine,

4 indicavit mihi in toto orbe terrarum populum esse dispersum, qui novis uteretur legibus, et contra omnium Gentium consuetudinem faciens, Regum iussa contemneret, et universarum concordiam nationum sua dissensione violaret.

5 Quod cum didicissemus, videntes unam gentem rebellem adversus omne hominum genus perversis uti legibus, nostrisque iussionibus contraire, et turbare subiectarum nobis provinciarum pacem atque concordiam,

6 iussimus ut quoscumque Aman, qui omnibus provinciis praepositus est, et secundus a rege, et quem patris loco colimus, monstraverit, cum coniugibus ac liberis deleantur ab inimicis suis, nullusque eorum misereatur, quartadecima die duodecimi mensis Adar anni praesentis:

7 ut nefarii homines uno die ad inferos descendentes, reddant imperio nostro pacem, quam turbaverant.

14 Summa autem epistolarum haec fuit, ut omnes provinciae scirent, et pararent se ad praedictam diem.

15 Festinabant cursores, qui missi erant, regis imperium explorare. Statimque in Susan pependit edictum, rege et Aman celebrante convivium, et cunctis Iudaeis, qui in urbe erant, flentibus.

Caput 4

1 Quae cum audisset Mardocheus, scidit vestimenta sua, et indutus est sacco, spargens cinerem capiti: et

in platea mediae civitatis voce magna clamabat, ostendens amaritudinem animi sui,

2 et hoc eiulatu usque ad fores palatii gradiens. Non enim erat licitum indutum sacco aulam regis intrare.

3 In omnibus quoque provinciis, oppidis, ac locis, ad quae crudele regis dogma pervenerat, planctus ingens erat apud Iudaeos, ieiunium, ululatus, et fletus, sacco et cinere multis pro strato utentibus.

4 Ingressae autem sunt puellae Esther et eunuchi, nuncia-veruntque ei. Quod audiens consternata est: et vestem misit, ut ablato sacco induerent eum: quam accipere noluit.

5 Accitoque Athach eunucho, quem rex ministrum ei dederat, praecepit ei ut iret ad Mardochoeum, et disceret ab eo cur hoc faceret.

6 Egressusque Athach, ivit ad Mardochoeum stantem in platea civitatis, ante ostium palatii:

7 qui indicavit ei omnia, quae acciderant, quo modo Aman promississet, ut in thesauros regis pro Iudaeorum nece inferret argentum.

8 exemplar quoque edicti, quod pendebat in Susan, dedit ei, ut reginae ostenderet, et moneret eam, ut intraret ad regem, et deprecaretur eum pro populo suo.

1 [Et mandavit ei (haud dubium quin esset Mardochoe-us) ut ingrederetur ad regem, et rogaret pro populo suo et pro patria sua.]

2 Memorare (inquit) dierum humilitatis tuae, quomodo nutrita sis in manu mea, quia Aman secundus a rege locutus est contra nos in mortem:

3 et tu invoca Dominum, et loquere regi pro nobis, et libera nos de morte.

9 Regressus Athach, nunciavit Esther omnia, quae Mardochoeus dixerat.

10 Quae repondit ei, et iussit ut diceret Mardochoeo:

11 Omnes servi regis, et cunctae, quae sub ditione eius sunt, norunt provinciae, quod sive vir, sive mulier non vocatus, interius atrium regis intraverit, absque ulla cunctatione statim interficiatur: nisi forte rex auream virgam ad eum tenderit pro signo clementiae, atque ita possit vivere. Ego igitur quo modo ad regem intrare potero, quae triginta iam diebus non sum vocata ad eum?

12 Quod cum audisset Mardochoeus,

13 rursum mandavit Esther, dicens: Ne putes quod animam tuam tantum liberes, quia in domo regis es prae cunctis Iudaeis:

14 si enim nunc silueris, per aliam occasionem liberabuntur Iudaei: et tu, et domus patris tui peribitis. Et quis novit utrum idcirco ad regnum veneris, ut in tali tempore parareris?

15 Rursumque Esther haec Mardochoeo verba mandavit:

16 Vade et congrega omnes Iudaeos, quos in Susan repereris, et orate pro me. Non comedatis, et non bibatis tribus diebus, et tribus noctibus: et ego cum ancillis meis similiter ieiunabo, et tunc ingrediar ad regem contra legem faciens, non vocata, tradensque me morti et periculo.

17 Ivit itaque Mardochoeus, et fecit omnia, quae ei Esther praeceperat.

8 Mardochoeus autem deprecatus est Dominum, memor omnium operum eius,

9 et dixit: Domine Domine rex omnipotens, in ditione enim tua cuncta sunt posita, et non est qui possit tuae resistere voluntati, si decreveris salvare Israel.

10 Tu fecisti caelum et terram, et quidquid caeli ambitu continetur.

11 Dominus omnium es, nec est qui resistat maiestati tuae.

12 Cuncta nosti, et scis quia non pro superbia et contumelia, et aliqua gloriae cupiditate fecerim hoc, ut non adorarem Aman superbissimum,

13 (Libenter enim pro salute Israel etiam vestigia pedum eius deosculari paratus essem,)

14 sed timui ne honorem Dei mei transferrem ad hominem, et ne quemquam adorarem, excepto Deo meo.

15 Et nunc Domine rex Deus Abraham miserere populi tui, quia volunt nos inimici nostri perdere, et hereditatem tuam delere.

16 Ne despicias partem tuam, quam redemisti tibi de Aegypto.

17 Exaudi deprecationem meam, et propitius esto sorti et funiculo tuo, et converte luctum nostrum in gaudium, ut viventes laudemus nomen tuum Domine, et ne claudas ora te canentium.

18 Omnis quoque Israel pari mente et obsecratione clamavit ad Dominum, eo quod eis certa mors impenderet.

1 Esther quoque regina confugit ad Dominum, pavens periculum, quod imminebat.

2 Cumque deposuisset vestes regias, fletibus et luctui apta indumenta suscepit, et pro unguentis variis, cinere et stercore implevit caput, et corpus suum humiliavit ieiuniis: omniaque loca, in quibus antea laetari consueverat, crinium laceratione complexit.

3 Et deprecabatur Dominum Deum Israel, dicens: Domine mi, qui rex noster es solus, adiuva me solitariam, et cuius praeter te nullus est auxiliator alius.

4 Periculum meum in manibus meis est.

5 Audi vi a patre meo quod tu Domine tulisses Israel de cunctis Gentibus, et patres nostros ex omnibus retro maioribus suis, ut possideres hereditatem sempiternam, fecistique eis sicut locutus es.

6 Peccavimus in conspectu tuo, et idcirco tradidisti nos in manus inimicorum nostrorum:

7 coluimus enim deos eorum. Iustus es Domine:

8 et nunc non eis sufficit, quod durissima nos opprimunt servitute, sed robur manuum suarum, idolorum potentiae deputantes,

9 volunt tua mutare promissa, et delere hereditatem tuam, et claudere ora laudantium te, atque extinguere gloriam templi et altaris tui,

10 ut aperiant ora Gentium, et laudent idolorum fortitudinem, et praedicent carnalem regem in sempiternum.

11 Ne tradas Domine sceptrum tuum his, qui non sunt, ne rideant ad ruinam nostram: sed converte consilium eorum super eos, et eum, qui in nos coepit saevire, disperde.

12 Memento Domine, et ostende te nobis in tempore tribulationis nostrae, et da mihi fiduciam Domine rex deorum, et universae potestatis:

13 tribue sermonem compositum in ore meo in conspectu leonis, et transfer cor illius in odium hostis nostri, ut et ipse pereat, et ceteri, qui ei consentiunt.

14 Nos autem libera manu tua, et adiuva me, nullum aliud auxilium habentem, nisi te, Domine, qui habes omnium scientiam,

15 et nosti quia oderim gloriam iniquorum, et detester cubile incircumcisorum, et onmis alienigenae.

16 Tu scis necessitatem meam, quod abominer signum superbiae et gloriae meae, quod est super caput meum in diebus ostentationis meae, et detester illud quasi pannum menstruatae, et non portem in diebus silentii mei,

17 et quod non comederim in mensa Aman, nec mihi placuerit convivium regis, et non biberim vinum libaminum:

18 et numquam laetata sit ancilla tua, ex quo huc translata sum usque in praesentem diem, nisi in te Domine Deus Abraham.

19 Deus fortis super omnes, exaudi vocem eorum, qui nullam aliam spem habent, et libera nos de manu iniquorum, et erue me a timore meo.

4 Die autem tertio deposuit vestimenta ornatus sui, et circumdata est gloria sua.

5 Cumque regio fulgeret habitu, et invocasset omnium rectorem et salvatorem Deum, assumpsit duas famulas,

6 et super unam quidem innitebatur, quasi prae deliciis et nimia teneritudine corpus suum ferre non sustinens:

7 altera autem famularum sequebatur dominam, defluentia in humum indumenta sustentans.

8 Ipsa autem roseo colore vultum perfusa, et gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animum, et nimio timore contractum.

9 Ingressa igitur cuncta per ordinem ostia, stetit contra regem, ubi ille residebat super solium regni sui, indutus vestibus regiis, auroque fulgens, et pretiosis lapidibus, eratque terribilis aspectu.

10 Cumque elevasset faciem, et ardentibus oculis furorem pectoris indicasset, regina corruit, et in pallorem colore mutato, lassum super ancillulam reclinavit caput.

11 Convertitque Deus spiritum regis in mansuetudinem, et festinus ac metuens exilivit de solio, et sustentans eam ulnis suis, donec rediret ad se, his verbis blandiebatur:

12 Quid habes Esther? Ego sum frater tuus, noli metuere.

13 Non morieris: non enim pro te, sed pro omnibus haec lex constituta est.

14 Accede igitur, et tange sceptrum.

15 Cumque illa reticeret, tulit auream virgam, et posuit super collum eius, et osculatus est eam, et ait: Cur mihi non loqueris?

16 Quae respondit: Vidi te domine quasi Angelum Dei, et conturbatum est cor meum prae timore gloriae tuae.

17 Valde enim mirabilis es domine, et facies tua plena est gratiarum.

18 Cumque loqueretur, rursus corruit, et pene exanimata est.

19 Rex autem turbabatur, et omnes ministri eius consolabantur eam.

Caput 5

1 [Die autem tertio induta est Esther regalibus vestimentis, et stetit in atrio domus regiae, quod erat interius, contra basilicam regis: at ille sedebat super solium suum in consistorio palatii contra ostium domus.]

2 [Cumque vidisset Esther reginam stantem, placuit oculis eius, et extendit contra eam virgam auream, quam tenebat manu: Quae accedens, osculata est summitatem virgae eius:]

3 Dixitque ad eam rex: Quid vis Esther regina? quae est petitio tua? etiam si dimidiam partem regni petieris, dabitur tibi.

4 At illa respondit: Si regi placet, obsecro ut venias ad me hodie, et Aman tecum ad convivium, quod paravi.

5 Statimque Rex, Vocate, inquit, cito Aman ut Esther obediatur voluntati. Venerunt itaque rex et Aman ad convivium, quod eis regina paraverat.

6 Dixitque ei rex, postquam vinum biberat abundanter: Quid petis ut detur tibi? et pro qua re postulas? etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis.

7 Cui respondit Esther: Petitio mea, et preces sunt istae:

8 Si inveni in conspectu regis gratiam, et si regi placet ut det mihi quod postulo, et meam impleat petitionem: veniat rex et Aman ad convivium quod paravi eis, et cras aperiatur regi voluntatem meam.

9 Egressus est itaque illo die Aman laetus et alacer. Cumque vidisset Mardochoeum sedentem ante fores palatii, et non solum non surrexisse sibi, sed nec motum quidem de loco sessionis suae, indignatus est valde:

10 et dissimulata ira, reversus in domum suam, convocavit ad se amicos suos, et Zares uxorem suam:

11 et exposuit illis magnitudinem divitiarum suarum, filiorumque turbam, et quanta eum gloria super omnes principes et servos suos rex elevasset.

12 Et post haec ait: Regina quoque Esther nullum alium vocavit ad convivium cum rege, praeter me: apud quam etiam cras cum rege pransurus sum.

13 Et cum haec omnia habeam, nihil me habere puto, quamdiu videro Mardochoeum Iudaeum sedentem ante fores regias.

14 Responderuntque ei Zares uxor eius, et ceteri amici: Iube parari excelsam trabem, habentem altitudinis quinquaginta cubitos, et dic mane regi ut appendatur super eam Mar-

dochaeus, et sic ibis cum rege laetus ad convivium. Placuit ei consilium, et iussit excelsam parari crucem.

Caput 6

1 Noctem illam duxit rex insomnem, iussitque sibi afferri historias et annales priorum temporum. Quae cum illo praesente legerentur,

2 ventum est ad illum locum ubi scriptum erat quo modo nunciasset Mardochaeus insidias Bagathan, et Thares eunuchorum, regem Assuerum iugulare cupientium.

3 Quod cum audisset rex, ait: Quid pro hac fide honoris ac praemii Mardochaeus consecutus est? Dixerunt ei servi illius ac ministri: Nihil omnino mercedis accepit.

4 Statimque rex, Quis est, inquit, in atrio? Aman quippe interius atrium domus regiae intraverat, ut suggereret regi, et iuberet Mardochaeum affigi patibulo, quod ei fuerat praeparatum.

5 Responderunt pueri: Aman stat in atrio. Dixitque rex: Ingrediatur.

6 Cumque esset ingressus, ait illi: Quid debet fieri viro, quem rex honorare desiderat? Cogitans autem in corde suo Aman, et reputans quod nullum alium rex, nisi se, vellet honorare,

7 respondit: Homo, quem rex honorare cupit,

8 debet indui vestibus regiis, et imponi super equum, qui de sella regis est, et accipere regium diadema super caput suum,

9 et primus de regiis principibus, ac tyrannis teneat equum eius, et per plateam civitatis incedens clamet, et dicat: Sic honorabitur, quemcumque voluerit rex honorare.

10 Dixitque ei rex: Festina, et sumpta stola et equo, fac, ut locutus es, Mardochaeo Iudaeo, qui sedet ante fores palatii. Cave ne quidquam de his, quae locutus es, praetermittas.

11 Tulit itaque Aman stolam et equum, indutumque Mardochaeum in platea civitatis, et impositum equo praecedebat, atque clamabat: Hoc honore condignus est, quemcumque rex voluerit honorare.

12 Reversusque est Mardochaeus ad ianuam palatii: et Aman festinavit ire in domum suam, lugens et operto capite:

13 narravitque Zares uxori suae, et amicis omnia quae evenissent sibi. Cui responderunt sapientes, quos habebat in consilio, et uxor eius: Si de semine Iudaeorum est Mardochaeus, ante quem cadere coepisti, non poteris ei resistere, sed cades in conspectu eius.

14 Adhuc illis loquentibus, venerunt eunuchi regis, et cito eum ad convivium, quod regina paraverat, pergere

compulerunt.

Caput 7

1 Intravit itaque rex et Aman, ut biberent cum regina.

2 Dixitque ei rex etiam secunda die, postquam vino in-caluerat: Quae est petitio tua Esther ut detur tibi? et quid vis fieri? etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis.

3 Ad quem illa respondit: Si inveni gratiam in oculis tuis o rex, et si tibi placet, dona mihi animam meam pro qua rogo, et populum meum pro quo obsecro.

4 Traditi enim sumus ego et populus meus, ut conteramur, iugulemur, et pereamus. Atque utinam in servos et famulas venderemur: esset tolerabile malum, et gemens tacerem: nunc autem hostis noster est, cuius crudelitas redundat in regem.

5 Respondensque rex Assuerus ait: Quis est iste, et cuius potentiae, ut haec audeat facere?

6 Dixitque Esther: Hostis et inimicus noster pessimus iste est Aman. Quod ille audiens, illico obstupuit, vultum regis ac reginae ferre non sustinens.

7 Rex autem iratus surrexit, et de loco convivii intravit in hortum arboribus consitum. Aman quoque surrexit ut rogaret Esther reginam pro anima sua, intellexit enim a rege sibi paratum malum.

8 Qui cum reversus esset de horto nemoribus consito, et intrasset convivii locum, reperit Aman super lectulum corruisse, in quo iacebat Esther, et ait: Etiam reginam vult opprimere, me praesente, in domo mea. Necdum verbum de ore regis exierat, et statim operuerunt faciem eius.

9 Dixitque Harbona, unus de eunuchis, qui stabant in ministerio regis: En lignum, quod paraverat Mardochaeo, qui locutus est pro rege, stat in domo Aman, habens altitudinis quinquaginta cubitos. Cui dixit rex: Appendite eum in eo.

10 Suspensus est itaque Aman in patibulo quod paraverat Mardochaeo: et regis ira quievit.

Caput 8

1 Die illo dedit rex Assuerus Esther reginae domum Aman adversarii Iudaeorum, et Mardochaeus ingressus est ante faciem regis. Confessa est enim ei Esther quod esset patruus suus.

2 Tulitque rex annulum, quem ab Aman recipi iusserat, et tradidit Mardochaeo. Esther autem constituit Mardochaeum super domum suam.

3 Nec his contenta, procidit ad pedes regis, flevitque et locuta ad eum oravit ut malitiam Aman Agagitae, et machinationes eius pessimas, quas excogitaverat contra Iudaeos, iuberet irritas fieri.

4 At ille ex more sceptrum aureum protendit manu, quo signum clementiae monstrabatur: illaque consurgens stetit ante eum,

5 et ait: Si placet regi, et si inveni gratiam in oculis eius, et deprecatio mea non ei videtur esse contraria, obsecro, ut novis epistolis, veteres Aman litterae, insidiatoris et hostis Iudaeorum, quibus eos in cunctis regis provinciis perire praeceperat, corrigantur.

6 Quo modo enim potero sustinere necem et interfectionem populi mei?

7 Responditque rex Assuerus Esther reginae, et Mardochoaeo Iudaeo: Domum Aman concessi Esther, et ipsum iussi affigi cruci, quia ausus est manum mittere in Iudaeos.

8 Scribite ergo Iudaeis, sicut vobis placet, regis nomine, signantes litteras annulo meo. Haec enim consuetudo erat, ut epistolis, quae ex regis nomine mittebantur, et illius annulo signatae erant, nemo auderet contradicere.

9 Accitisque scribis et librariis regis (erat autem tempus tertii mensis, qui appellatur Siban) vigesima et tertia die illius scriptae sunt epistolae, ut Mardochoaeus voluerat, ad Iudaeos, et ad principes, procuratoresque et iudices, qui centum vigintiseptem provinciis ab India usque ad Aethiopiam praesidebant: provinciae atque provinciae, populo et populo iuxta linguas et litteras suas, et Iudaeis, prout legere poterant, et audire.

10 Ipsaeque epistolae, quae regis nomine mittebantur, annulo ipsius obsignatae sunt, et missae per veredarios: qui per omnes provincias discurrentes, veteres litteras novis nunciis praevenirent.

11 Quibus imperavit rex, ut convenirent Iudaeos per singulas civitates, et in unum praeciperent congregari ut starent pro animabus suis, et omnes inimicos suos cum coniugibus ac liberis et universis domibus, interficerent atque delerent, et spolia eorum diriperent.

12 Et constituta est per omnes provincias una ultionis dies, id est tertiadecima mensis duodecimi Adar.

1 Rex magnus Artaxerxes ab India usque Aethiopiam centum vigintiseptem provinciarum ducibus ac principibus, qui nostrae iussioni obediunt, salutem dicit.

2 Multi bonitate principum et honore, qui in eos collatus est, abusi sunt in superbiam:

3 et non solum subiectos regibus nituntur opprimere, sed datam sibi gloriam non ferentes, in ipsos, qui dederunt, moliuntur insidias.

4 Nec contenti sunt gratias non agere beneficiis, et humanitatis in se iura violare, sed Dei quoque cuncta cernentis arbitrantur se posse fugere sententiam.

5 Et in tantum vesaniae proruperunt, ut eos, qui credita sibi officia diligenter observant, et ita cuncta agunt ut omnium laude digni sint, mendaciorum cuniculis conentur subvertere,

6 dum aures principum simplices, et ex sua natura alios aestimantes, callida fraude decipiunt.

7 Quae res et ex veteribus probatur historiis, et ex his, quae geruntur quotidie, quo modo malis quorundam suggestionibus regum studia depraventur.

8 Unde providendum est paci omnium provinciarum.

9 Nec putare debetis, si diversa iubeamus, ex animi nostri venire levitate, sed pro qualitate et necessitate temporum, ut reipublicae poscit utilitas, ferre sententiam.

10 Et ut manifestius quod dicimus, intelligatis, Aman filius Amadathi, et animo et gente Macedo, alienusque a Persarum sanguine, et pietatem nostram sua crudelitate commaculans, peregrinus a nobis susceptus est:

11 et tantam in se expertus humanitatem, ut pater noster vocaretur, et adoraretur ab omnibus post regem secundus:

12 qui in tantum arrogantiae tumorem sublatus est, ut regno privare nos niteretur et spiritu.

13 Nam Mardochoeum, cuius fide et beneficiis vivimus, et consortem regni nostri Esther cum omni gente sua novis quibusdam atque inauditis machinis expetivit in mortem:

14 hoc cogitans ut illis interfectis, insidiaretur nostrae solitudini, et regnum Persarum transferret in Macedonas.

15 Nos autem a pessimo mortalium Iudaeos neci destinatos, in nulla penitus culpa reperimus, sed econtrario iustis utentes legibus,

16 et filios altissimi et maximi, semperque viventis Dei, cuius beneficio et patribus nostris et nobis regnum est traditum, et usque hodie custoditur.

17 Unde eas litteras, quas sub nomine nostro ille direxerat, sciatis esse irritas.

18 Pro quo scelere ante portas huius urbis, id est, Susan, et ipse qui machinatus est, et omnis cognatio eius pendet in patibulis: non nobis, sed Deo reddente ei quod meruit.

19 Hoc autem edictum, quod nunc mittimus, in cunctis urbibus proponatur, ut liceat Iudaeis uti legibus suis.

20 Quibus debetis esse adminiculo, ut eos, qui se ad necem eorum paraverant, possint interficere tertiadecima die mensis duodecimi, qui vocatur Adar.

21 hanc enim diem, Deus omnipotens, moeroris et luctus, eis vertit in gaudium.

22 Unde et vos inter ceteros festos dies, hanc habetote diem, et celebrate eam cum omni laetitia, ut et in posterum cognoscatur,

23 omnes, qui fideliter Persis obediunt, dignam pro fide recipere mercedem: qui autem insidianur regno eorum, perire pro scelere.

24 Omnis autem provincia et civitas, quae noluerit sollemnitatis huius esse particeps, gladio et igne pereat, et sic deleatur, ut non solum hominibus, sed etiam bestiis invia sit in sempiternum, pro exemplo contemptus, et inobedientiae.

13 Summaque epistolae haec fuit, ut in omnibus terris ac populis, qui regis Assueri subiacebant imperio, notum fieret, paratos esse Iudaeos ad capiendam vindictam de hostibus suis.

14 Egressique sunt veredarii celeres nuncia perferentes, et edictum regis pependit in Susan.

15 Mardocheus autem de palatio, et de conspectu regis egrediens, fulgebat vestibus regiis, hyacinthinis videlicet et aeriis, coronam auream portans in capite, et amictus serico pallio atque purpureo. Omnisque civitas exultavit, atque laetata est.

16 Iudaeis autem nova lux oriri visa est, gaudium, honor, et tripudium.

17 Apud omnes populos, urbes, atque provincias, quocumque regis iussa veniebant, mira exultatio, epulae atque convivia, et festus dies: in tantum ut plures alterius gentis et sectae eorum religioni et ceremoniis iungerentur. Grandis enim cunctos Iudaici nominis terror invaserat.

Caput 9

1 Igitur duodecimi mensis, quem Adar vocari ante iam diximus, tertiadecima die, quando cunctis Iudaeis interfectio parabatur, et hostes eorum inhiabant sanguini, versa vice Iudaei superiores esse coeperunt, et se de adversariis vindicare.

2 Congregatique sunt per singulas civitates, oppida, et loca ut extenderent manum contra inimicos, et persecutores suos. Nullusque ausus est resistere, eo quod omnes populos magnitudinis eorum formido penetrarat.

3 Nam et provinciarum indices, et duces, et procuratores, omnisque dignitas, quae singulis locis ac operibus praeerat, extollebant Iudaeos timore Mardochei:

4 quem principem esse palatii, et plurimum posse cognoverant: fama quoque nominis eius crescebat quotidie, et per cunctorum ora volitabat.

5 Itaque percusserunt Iudaei inimicos suos plaga magna, et occiderunt eos, reddentes eis quod sibi paraverant facere:

6 in tantum ut etiam in Susan quingentos viros interficerent, extra decem filios Aman Agagitae hostis Iudaeorum: quorum ista sunt nomina:

7 Pharsandatha, et Delphon, et Esphatha,

8 et Phoratha, et Adalia, et Aridatha,

9 et Phermesta et Arisai, et Aridai, et Iezatha.

10 Quos cum occidissent, praedas de substantiis eorum tangere noluerunt.

11 Statimque numerus eorum, qui occisi erant in Susan, ad regem relatus est.

12 Qui dixit reginae: In urbe Susan interfecerunt Iudaei quingentos viros, et alios decem filios Aman: quantam putas eos exercere caedem in universis provinciis? Quid ultra postulas, et quid vis ut fieri iubeam?

13 Cui illa respondit: Si regi placet, detur potestas Iudaeis, ut sicut fecerunt hodie in Susan, sic et cras faciant, et decem filii Aman in patibulis suspendantur.

14 Praecepitque rex ut ita fieret. Statimque in Susan pendit edictum, et decem filii Aman suspensi sunt.

15 Congregatis Iudaeis quartadecima die mensis Adar, interfecti sunt in Susan trecenti viri: nec eorum ab illis direpta substantia est.

16 Sed et per omnes provincias, quae ditioni regis subiacebant, pro animabus suis steterunt Iudaei, interfectis hostibus ac persecutoribus suis: in tantum ut septuagintaquinque millia occisorum implerentur, et nullus de substantiis eorum quidquam contingeret.

17 Dies autem tertiusdecimus mensis Adar primus apud omnes interfectionis fuit, et quartadecima die caedere desierunt. Quem constituerunt esse sollemnem, ut in eo omni tempore deinceps vacarent epulis, gaudio atque convivii.

18 At hi, qui in urbe Susan caedem exercuerant, tertio-decimo et quartodecimo die eiusdem mensis in caede versati sunt: quintodecimo autem die percutere desierunt. Et idcirco eundem diem constituerunt sollemnem epularum atque laetitiae.

19 Hi vero Iudaei, qui in oppidis non muratis ac villis morabantur, quartumdecimum diem mensis Adar conviviorum et gaudii decreverunt, ita ut exultent in eo, et mittant sibi mutuo partes epularum et ciborum.

20 Scripsit itaque Mardocheus omnia haec, et litteris comprehensa misit ad Iudaeos, qui in omnibus regis provinciis morabantur, tam in vicino positis, quam procul,

21 ut quartamdecimam et quintamdecimam diem mensis Adar pro festis susciperent, et revertente semper anno sollemni celebrarent honore:

22 quia in ipsis diebus se ulti sunt Iudaei de inimicis suis, et luctus atque tristitia in hilaritatem gaudiumque conversa sunt, essentque dies isti epularum atque laetitiae, et mitterent sibi invicem ciborum partes, et pauperibus munuscula largirentur.

23 Susceperuntque Iudaei in sollemnem ritum cuncta quae eo tempore facere coeperant, et quae Mardocheus litteris facienda mandaverat.

24 Aman enim, filius Amadathi stirpis Agag, hostis et adversarius Iudaeorum, cogitavit contra eos malum, ut occideret illos, atque deleret: et misit phur, quod nostra lingua vertitur in sortem.

25 Et postea ingressa est Esther ad regem, obsecrans ut conatus eius, litteris regis irriti fierent: et malum, quod contra Iudaeos cogitaverat, reverteretur in caput eius. Denique et ipsum et filios eius affixerunt cruci,

26 atque ex illo tempore dies isti appellati sunt phurim, id est sortium: eo quod phur, id est sors, in urnam missa fuerit. Et cuncta, quae gesta sunt, epistolae, id est libri huius volumine continentur:

27 quaeque sustinuerunt, et quae deinceps immutata sunt, susceperunt Iudaei super se et semen suum, et super cunctos, qui religioni eorum voluerunt copulari, ut nulli liceat duos hos dies absque sollemnitate transigere: quos scriptura testatur, et certa expetunt tempora, annis sibi iugiter succedentibus.

28 Isti sunt dies, quos nulla umquam delebit oblivio: et per singulas generationes cunctae in toto orbe provinciae celebrabunt: nec est ulla civitas, in qua dies phurim, id est sortium, non observentur a Iudaeis, et ab eorum progenie, quae his ceremoniis obligata est.

29 Scripseruntque Esther regina filia Abihail, et Mardo-
chaeus Iudaeus etiam secundam epistolam, ut omni studio
dies ista sollemnis sanciretur in posterum.

30 et miserunt ad omnes Iudaeos, qui in centum vigin-
ti septem provinciis regis Assueri versabantur, ut haberent
pacem, et susciperent veritatem,

31 observantes Dies sortium, et suo tempore cum gaudio
celebrarent: sicut constituerant Mardocheus et Esther, et il-
li observanda susceperunt a se, et a semine suo ieiunia, et
clamores, et Sortium dies,

32 et omnia, quae libri huius, qui vocatur Esther, historia
continentur.

Caput 10

1 Rex vero Assuerus omnem terram, et cunctas maris
insulas fecit tributarias:

2 cuius fortitudo et imperium, et dignitas atque subli-
mitas, qua exaltavit Mardocheum, scripta sunt in libris
Medorum, atque Persarum:

3 et quomodo Mardocheus Iudaici generis secundus a
rege Assuero fuerit: et magnus apud Iudaeos et acceptabilis
plebi fratrum suorum, quaerens bona populo suo, et loquens
ea, quae ad pacem seminis sui pertinerent.

4 Dixitque Mardocheus: A Deo facta sunt ista.

5 Recordatus sum somnii, quod videram, haec eadem
significantis: nec eorum quidquam irritum fuit.

6 Parvus fons, qui crevit in fluvium, et in lucem, solem-
que conversus est, et in aquas plurimas redundavit: Esther
est, quam rex accepit uxorem, et voluit esse reginam.

7 Duo autem dracones: ego sum, et Aman.

8 Gentes, quae convenerant: hi sunt, qui conati sunt
delere nomen Iudaeorum.

9 Gens autem mea: Israel est, quae clamavit ad Domi-
num, et salvum fecit Dominus populum suum: liberavitque
nos ab omnibus malis, et fecit signa magna atque portenta
inter Gentes:

10 et duas sortes esse praecepit, unam Populi Dei, et
alteram cunctarum Gentium.

11 Venitque utraque sors in statutum ex illo iam tempore
diem coram Deo universis gentibus:

12 et recordatus est Dominus populi sui, ac misertus est
hereditatis suae.

13 Et observabuntur dies isti in mense Adar quartade-
cima, et quintadecima die eiusdem mensis, cum omni stu-
dio, et gaudio in unum coetum populi congregati, in cunctas
deinceps generationes populi Israel.

1 Anno quarto regnantibus Ptolemaeo, et Cleopatra, attu-
lerunt Dosithaeus, qui se Sacerdotem, et Levitici generis fe-
rebat, et Ptolemaeus filius eius hanc epistolam phurim, quam
dixerunt interpretatum esse Lysimachum Ptolemaei filium in
Ierusalem.

The Book of Job

Chapter

361 #1	366 #11	370 #21	375 #31	381 #41
361 #2	366 #12	371 #22	376 #32	381 #42
362 #3	367 #13	372 #23	376 #33	352 The Book of
362 #4	367 #14	372 #24	377 #34	Esther
363 #5	368 #15	373 #25	378 #35	383 The Book of Psalms
363 #6	368 #16	373 #26	378 #36	translated from the
364 #7	369 #17	373 #27	379 #37	Greek
364 #8	369 #18	374 #28	379 #38	
365 #9	369 #19	374 #29	380 #39	
365 #10	370 #20	375 #30	380 #40	

Caput 1

1 vir erat in terra Hus nomine Iob et erat vir ille simplex et rectus ac timens Deum et recedens a malo

2 natique sunt ei septem filii et tres filiae

3 et fuit possessio eius septem milia ovium et tria milia camelorum quingenta quoque iuga boum et quingentae asinae ac familia multa nimis eratque vir ille magnus inter omnes Orientales

4 et ibant filii eius et faciebant convivium per domos unusquisque in die suo et mittentes vocabant tres sorores suas ut comederent et biberent cum eis

5 cumque in orbem transissent dies convivii mittebat ad eos Iob et sanctificabat illos consurgensque diluculo offerebat holocausta per singulos dicebat enim ne forte peccaverint filii mei et benedixerint Deo in cordibus suis sic faciebat Iob cunctis diebus

6 quadam autem die cum venissent filii Dei ut adsisterent coram Domino adfuit inter eos etiam Satan

7 cui dixit Dominus unde venis qui respondens ait circuivi terram et perambulavi eam

8 dixitque Dominus ad eum numquid considerasti servum meum Iob quod non sit ei similis in terra homo simplex et rectus et timens Deum ac recedens a malo

9 cui respondens Satan ait numquid frustra timet Iob Deum

10 nonne tu vallasti eum ac domum eius universamque substantiam per circuitum operibus manuum eius benedixisti et possessio illius crevit in terra

11 sed extende paululum manum tuam et tange cuncta quae possidet nisi in facie tua benedixerit tibi

12 dixit ergo Dominus ad Satan ecce universa quae habet in manu tua sunt tantum in eum ne extendas manum tuam egressusque est Satan a facie Domini

13 cum autem quadam die filii et filiae eius comederent et biberent vinum in domo fratris sui primogeniti

14 nuntius venit ad Iob qui diceret boves arabant et asinae pascebantur iuxta eos

15 et iruerunt Sabei tuleruntque omnia et pueros percusserunt gladio et evasi ego solus ut nuntiarem tibi

16 cumque adhuc ille loqueretur venit alter et dixit ignis Dei cecidit e caelo et tactas oves puerosque consumpsit et effugi ego solus ut nuntiarem tibi

17 sed et illo adhuc loquente venit alius et dixit Chaldei fecerunt tres turmas et invaserunt camelos et tulerunt eos necnon et pueros percusserunt gladio et ego fugi solus ut nuntiarem tibi

18 loquebatur ille et ecce alius intravit et dixit filiis tuis et filiabus vescentibus et bibentibus vinum in domo fratris sui primogeniti

19 repente ventus vehemens inruit a regione deserti et concussit quattuor angulos domus quae corruens oppressit liberos tuos et mortui sunt et effugi ego solus ut nuntiarem tibi

20 tunc surrexit Iob et scidit tunicam suam et tonso capite corruens in terram adoravit

21 et dixit nudus egressus sum de utero matris meae et nudus revertar illuc Dominus dedit Dominus abstulit sit nomen Domini benedictum

22 in omnibus his non peccavit Iob neque stultum quid contra Deum locutus est

Caput 2

1 factum est autem cum quadam die venissent filii Dei et starent coram Domino venisset quoque Satan inter eos et staret in conspectu eius

2 ut diceret Dominus ad Satan unde venis qui respondens ait circuivi terram et perambulavi eam

3 et dixit Dominus ad Satan numquid considerasti servum meum Iob quod non sit ei similis in terra vir simplex et rectus timens Deum ac recedens a malo et adhuc retinens innocentiam tu autem commovisti me adversus eum ut adfligerem illum frustra

4 cui respondens Satan ait pellem pro pelle et cuncta quae habet homo dabit pro anima sua

5 alioquin mitte manum tuam et tange os eius et carnem et tunc videbis quod in facie benedicat tibi

6 dixit ergo Dominus ad Satan ecce in manu tua est verumtamen animam illius serva

7 egressus igitur Satan a facie Domini percussit Iob ulcere pessimo a planta pedis usque ad verticem eius

8 qui testa saniem deradebat sedens in sterquilinio

9 dixit autem illi uxor sua adhuc tu permanes in simplicitate tua benedic Deo et morere

10 qui ait ad illam quasi una de stultis locuta es si bona suscepimus de manu Domini quare mala non suscipiamus in omnibus his non peccavit Iob labiis suis

11 igitur audientes tres amici Iob omne malum quod accidisset ei venerunt singuli de loco suo Eliphaz Themanites et Baldad Suites et Sophar Naamathites condixerant enim ut pariter venientes visitarent eum et consolarentur

12 cumque levassent procul oculos suos non cognoverunt eum et exclamantes ploraverunt scissisque vestibus sparserunt pulverem super caput suum in caelum

13 et sederunt cum eo in terram septem diebus et septem noctibus et nemo loquebatur ei verbum videbant enim dolorem esse vehementem

Caput 3

1 post haec aperuit Iob os suum et maledixit diei suo

2 et locutus est

3 pereat dies in qua natus sum et nox in qua dictum est conceptus est homo

4 dies ille vertatur in tenebras non requirat eum Deus desuper et non inlustret lumine

5 obscurant eum tenebrae et umbra mortis occupet eum caligo et involvatur amaritudine

6 noctem illam tenebrosus turbo possideat non computetur in diebus anni nec numeretur in mensibus

7 sit nox illa solitaria nec laude digna

8 maledicant ei qui maledicunt diei qui parati sunt suscitare Leviathan

9 obtenebrentur stellae caligine eius expectet lucem et non videat nec ortum surgentis aurorae

10 quia non conclusit ostia ventris qui portavit me nec abstulit mala ab oculis meis

11 quare non in vulva mortuus sum egressus ex utero non statim perii

12 quare exceptus genibus cur lactatus uberibus

13 nunc enim dormiens silerem et somno meo requiescerem

14 cum regibus et consulibus terrae qui aedificant sibi solitudines

15 aut cum principibus qui possident aurum et replent domos suas argento

16 aut sicut abortivum absconditum non subsisterem vel qui concepti non viderunt lucem

17 ibi impii cessaverunt a tumultu et ibi requieverunt fessi robore

18 et quondam vincti pariter sine molestia non audierunt vocem exactoris

19 parvus et magnus ibi sunt et servus liber a domino suo

20 quare data est misero lux et vita his qui in amaritudine animae sunt

21 qui expectant mortem et non venit quasi effodientes thesaurum

22 gaudentque vehementer cum invenerint sepulchrum

23 viro cuius abscondita est via et circumdedit eum Deus tenebris

24 antequam comedam suspiro et quasi inundantes aquae sic rugitus meus

25 quia timor quem timebam evenit mihi et quod verebar accidit

26 nonne dissimulavi nonne silui nonne quievi et venit super me indignatio

Caput 4

1 respondens autem Eliphaz Themanites dixit

2 si coeperimus loqui tibi forsitan moleste accipias sed conceptum sermonem tenere quis possit

3 ecce docuisti multos et manus lassas roborasti

4 vacillantes confirmaverunt sermones tui et genua trementia confortasti

5 nunc autem venit super te plaga et defecisti tetigit te et conturbatus es

6 timor tuus fortitudo tua patientia tua et perfectio viarum tuarum

7 recordare obsecro te quis umquam innocens perierit aut quando recti deleti sint

8 quin potius vidi eos qui operantur iniquitatem et seminant dolores et metunt eos

9 flante Deo perisse et spiritu irae eius esse consumptos

10 rugitus leonis et vox leaenae et dentes catulorum leonum contriti sunt

11 tigris periit eo quod non haberet praedam et catuli leonis dissipati sunt

12 porro ad me dictum est verbum absconditum et quasi furtive suscepit auris mea venas susurri eius

13 in horrore visionis nocturnae quando solet sopor occupare homines

14 pavor tenuit me et tremor et omnia ossa mea perterrita sunt

15 et cum spiritus me praesente transiret inhorruerunt pili carnis meae

16 stetit quidam cuius non agnoscebam vultum imago
coram oculis meis et vocem quasi aurae lenis audiui

17 numquid homo Dei conparatione iustificabitur aut
factore suo purior erit vir

18 ecce qui serviunt ei non sunt stabiles et in angelis suis
repperit pravitatem

19 quanto magis hii qui habitant domos luteas qui
terrenum habent fundamentum consumentur velut a tineas

20 de mane usque ad vesperum succidentur et quia nullus
intellegit in aeternum peribunt

21 qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis morientur
et non in sapientia

22 in vastitate et fame ridebis et bestiam terrae non
formidabis

23 sed cum lapidibus regionum pactum tuum et bestiae
terrae pacificae erunt tibi

24 et scies quod pacem habeat tabernaculum tuum et
visitans speciem tuam non peccabis

25 scies quoque quoniam multiplex erit semen tuum et
progenies tua quasi herba terrae

26 ingredieris in abundantia sepulchrum sicut infertur
acervus in tempore suo

27 ecce hoc ut investigavimus ita est quod auditum mente
pertracta

Caput 5

1 voca ergo si est qui tibi respondeat et ad aliquem
sanctorum convertere

2 vere stultum interficit iracundia et parvulum occidit
invidia

3 ego vidi stultum firma radice et maledixi pulchritudini
eius statim

4 longe fient filii eius a salute et conterentur in porta et
non erit qui eruat

5 cuius messem famelicus comedet et ipsum rapiet
armatus et ebibent sitiennes divitias eius

6 nihil in terra sine causa fit et de humo non orietur dolor

7 homo ad laborem nascitur et avis ad volatum

8 quam ob rem ego deprecabor Dominum et ad Deum
ponam eloquium meum

9 qui facit magna et inscrutabilia et mirabilia absque
numero

10 qui dat pluviam super faciem terrae et inrigat aquis
universa

11 qui ponit humiles in sublimi et maerentes erigit
sospitate

12 qui dissipat cogitationes malignorum ne possint
implere manus eorum quod coeperant

13 qui adprehendit sapientes in astutia eorum et
consilium pravorum dissipat

14 per diem incurrent tenebras et quasi in nocte sic
palpabunt in meridie

15 porro salvum faciet a gladio oris eorum et de manu
violenti pauperem

16 et erit egeno spes iniquitas autem contrahet os suum

17 beatus homo qui corripitur a Domino increpationem
ergo Domini ne reprobes

18 quia ipse vulnerat et medetur percutit et manus eius
sanabunt

19 in sex tribulationibus liberabit te et in septima non
tanget te malum

20 in fame eruet te de morte et in bello de manu gladii

21 a flagello linguae absconderis et non timebis
calamitatem cum venerit

Caput 6

1 respondens autem Iob dixit

2 utinam adpenderentur peccata mea quibus iram merui
et calamitas quam patior in statera

3 quasi harena maris haec gravior appareret unde et verba
mea dolore sunt plena

4 quia sagittae Domini in me sunt quarum indignatio
ebibit spiritum meum et terrores Domini militant contra me

5 numquid rugiet onager cum habuerit herbam aut
mugiet bos cum ante praesepe plenum steterit

6 aut poterit comedi insulsum quod non est sale conditum
aut potest aliquis gustare quod gustatum adfert mortem

7 quae prius tangere nolebat anima mea nunc prae
angustia cibi mei sunt

8 quis det ut veniat petitio mea et quod expecto tribuat
mihi Deus

9 et qui coepit ipse me conterat solvat manum suam et
succidat me

10 et haec mihi sit consolatio ut adfligens me dolore non
parcat nec contradicam sermonibus Sancti

11 quae est enim fortitudo mea ut sustineam aut quis finis
meus ut patienter agam

12 nec fortitudo lapidum fortitudo mea nec caro mea
aerea est

13 ecce non est auxilium mihi in me et necessarii quoque
mei recesserunt a me

14 qui tollit ab amico suo misericordiam timorem
Domini derelinquit

15 fratres mei praeterierunt me sicut torrens qui raptim
transit in convallibus

16 qui timent pruina inruet super eos nix

17 tempore quo fuerint dissipati peribunt et ut incaluerit
solventur de loco suo

18 involutae sunt semitae gressuum eorum ambulabunt
in vacuum et peribunt

19 considerate semitas Theman itinera Saba et expectate
paulisper

20 confusi sunt quia speravi venerunt quoque usque ad
me et pudore cooperti sunt

21 nunc venistis et modo videntes plagam meam timetis

22 numquid dixi adferte mihi et de substantia vestra donate mihi

23 vel liberate me de manu hostis et de manu robustorum eruite me

24 docete me et ego tacebo et si quid forte ignoravi instruite me

25 quare detraxistis sermonibus veritatis cum e vobis nullus sit qui possit arguere

26 ad increpandum tantum eloquia concinnatis et in ventum verba profertis

27 super pupillum inruitis et subvertere nitimini amicum vestrum

28 verumtamen quod coepistis explete praebete aurem et videte an mentiar

29 respondete obsecro absque contentione et loquentes id quod iustum est iudicate

30 et non invenietis in lingua mea iniquitatem nec in faucibus meis stultitia personabit

Caput 7

1 militia est vita hominis super terram et sicut dies mercennarii dies eius

2 sicut servus desiderat umbram et sicut mercennarius praestolatur finem operis sui

3 sic et ego habui menses vacuos et noctes laboriosas enumeravi mihi

4 si dormiero dico quando consurgam et rursum expectabo vesperam et replebor doloribus usque ad tenebras

5 induta est caro mea putredine et sordibus pulveris cutis mea aruit et contracta est

6 dies mei velocius transierunt quam a texente tela succiditur et consumpti sunt absque ulla spe

7 memento quia ventus est vita mea et non revertetur oculus meus ut videat bona

8 nec aspiciet me visus hominis oculi tui in me et non subsistam

9 sicut consumitur nubes et pertransit sic qui descenderit ad inferos non ascendet

10 nec revertetur ultra in domum suam neque cognoscet eum amplius locus eius

11 quapropter et ego non parcam ori meo loquar in tribulatione spiritus mei confabulabor cum amaritudine animae meae

12 numquid mare sum ego aut cetus quia circumdedisti me carcere

13 si dixero consolabitur me lectulus meus et relevabor loquens mecum in strato meo

14 terrebis me per somnia et per visiones horrore concuties

15 quam ob rem elegit suspendium anima mea et mortem ossa mea

16 desperavi nequaquam ultra iam vivam parce mihi nihil enim sunt dies mei

17 quid est homo quia magnificas eum aut quia ponis erga eum cor tuum

18 visitas eum diluculo et subito probas illum

19 usquequo non parces mihi nec dimittis me ut gluttiā salivam meam

20 peccavi quid faciam tibi o custos hominum quare posuisti me contrarium tibi et factus sum mihimet ipsi gravis

21 cur non tolles peccatum meum et quare non auferes iniquitatem meam ecce nunc in pulvere dormiam et si mane me quaesieris non subsistam

Caput 8

1 respondens autem Baldad Suites dixit

2 usquequo loqueris talia et spiritus multiplex sermones oris tui

3 numquid Deus subplantat iudicium et Omnipotens subvertit quod iustum est

4 etiam si filii tui peccaverunt ei et dimisit eos in manu iniquitatis suae

5 tu tamen si diluculo consurrexeris ad Deum et Omnipotentem fueris deprecatus

6 si mundus et rectus incesseris statim evigilabit ad te et pacatum reddet habitaculum iustitiae tuae

7 in tantum ut priora tua fuerint parva et novissima tua multiplicentur nimis

8 interroga enim generationem pristinam et diligenter investiga patrum memoriam

9 hesterni quippe sumus et ignoramus quoniam sicut umbra dies nostri sunt super terram

10 et ipsi docebunt te loquentur tibi et de corde suo proferent eloquia

11 numquid vivere potest scirpus absque humore aut crescet carectum sine aqua

12 cum adhuc sit in flore nec carpatur manu ante omnes herbas arescit

13 sic viae omnium qui obliviscuntur Deum et spes hypocritae peribit

14 non ei placebit vecordia sua et sicut tela aranearum fiducia eius

15 innitetur super domum suam et non stabit fulciet eam et non consurget

16 humectus videtur antequam veniat sol et in horto suo germen eius egreditur

17 super acervum petrarum radices eius densabuntur et inter lapides commorabitur

18 si absorbuerit eum de loco suo negabit eum et dicet non novi te

19 haec est enim laetitia viae eius ut rursum de terra alii germinetur

20 Deus non proiciet simplicem nec porriget manum malignis

21 donec impleatur risu os tuum et labia tua iubilo

22 qui oderunt te induentur confusione et tabernaculum impiorum non subsistet

Caput 9

1 et respondens Iob ait
 2 vere scio quod ita sit et quod non iustificetur homo compositus Deo
 3 si voluerit contendere cum eo non poterit ei respondere unum pro mille
 4 sapiens corde est et fortis robore quis restitit ei et pacem habuit
 5 qui transtulit montes et nescierunt hii quos subvertit in furore suo
 6 qui commovet terram de loco suo et columnae eius concutiuntur
 7 qui praecipit soli et non oritur et stellas claudit quasi sub signaculo
 8 qui extendit caelos solus et graditur super fluctus maris
 9 qui facit Arcturum et Oriona et Hyadas et interiora austri
 10 qui facit magna et inconprehensibilia et mirabilia quorum non est numerus
 11 si venerit ad me non videbo si abierit non intellegam eum
 12 si repente interroget quis respondebit ei vel quis dicere potest cur facis
 13 Deus cuius resistere irae nemo potest et sub quo curvantur qui portant orbem
 14 quantus ergo sum ego qui respondeam ei et loquar verbis meis cum eo
 15 qui etiam si habuero quippiam iustum non respondebo sed meum iudicem deprecabor
 16 et cum invocantem exaudierit me non credo quod audierit vocem meam
 17 in turbine enim conteret me et multiplicabit vulnera mea etiam sine causa
 18 non concedit requiescere spiritum meum et implet me amaritudinibus
 19 si fortitudo quaeritur robustissimus est si aequitas iudicii nemo pro me audet testimonium dicere
 20 si iustificare me voluero os meum condemnabit me si innocentem ostendere pravum me conprobabit
 21 etiam si simplex fuero hoc ipsum ignorabit anima mea et taedebit me vitae meae
 22 unum est quod locutus sum et innocentem et impium ipse consumit
 23 si flagellat occidat semel et non de poenis innocentum rideat
 24 terra data est in manu impii vultum iudicum eius operit quod si non ille est quis ergo est
 25 dies mei velociores fuerunt cursore fugerunt et non viderunt bonum

26 pertransierunt quasi naves poma portantes sicut aquila volans ad escam

27 cum dixerō nequaquam ita loquar commuto faciem meam et dolore torqueor

28 verebar omnia opera mea sciens quod non parceres delinquenti

29 si autem et sic impius sum quare frustra laboravi

30 si lotus fuero quasi aquis nivis et fulserint velut mundissimae manus meae

31 tamen sordibus intingues me et abominabuntur me vestimenta mea

32 neque enim viro qui similis mei est respondebo nec qui mecum in iudicio ex aequo possit audiri

33 non est qui utrumque valeat arguere et ponere manum suam in ambobus

34 auferat a me virgam suam et pavor eius non me terreat

35 loquar et non timebo eum neque enim possum metuens respondere

Caput 10

1 taedet animam meam vitae meae dimittam adversum me eloquium meum loquar in amaritudine animae meae

2 dicam Deo noli me condemnare indica mihi cur me ita iudices

3 numquid bonum tibi videtur si calumniaris et opprimas me opus manuum tuarum et consilium impiorum adiuves

4 numquid oculi carnei tibi sunt aut sicut videt homo et tu videbis

5 numquid sicut dies hominis dies tui et anni tui sicut humana sunt tempora

6 ut quaeras iniquitatem meam et peccatum meum scruteris

7 et scias quia nihil impium fecerim cum sit nemo qui de manu tua possit eruere

8 manus tuae plasmaverunt me et fecerunt me totum in circuitu et sic repente praecipitas me

9 memento quaeso quod sicut lutum feceris me et in pulverem reduces me

10 nonne sicut lac mulsisti me et sicut caseum me coagulasti

11 pelle et carnibus vestisti me et ossibus et nervis conpegisti me

12 vitam et misericordiam tribuisti mihi et visitatio tua custodivit spiritum meum

13 licet haec celes in corde tuo tamen scio quia universorum memineris

14 si peccavi et ad horam pepercisti mihi cur ab iniquitate mea mundum me esse non pateris

15 et si impius fuero vae mihi est et si iustus non levabo caput saturatus adflictione et miseria

16 et propter superbiam quasi leaenam capies me reversusque mirabiliter me crucias

17 instauras testes tuos contra me et multiplicas iram tuam adversum me et poenae militant in me

18 quare de vulva eduxisti me qui utinam consumptus essem ne oculus me videret

19 fuissem quasi qui non essem de utero translatus ad tumulum

20 numquid non paucitas dierum meorum finietur brevi dimitte ergo me ut plangam paululum dolorem meum

21 antequam vadam et non revertar ad terram tenebrosam et opertam mortis caligine

22 terram miseriae et tenebrarum ubi umbra mortis et nullus ordo et sempiternus horror inhabitans

Caput 11

1 respondens autem Sophar Naamathites dixit

2 numquid qui multa loquitur non et audiet aut vir verbosus iustificabitur

3 tibi soli tacebunt homines et cum ceteros inriseris a nullo confutaberis

4 dixisti enim purus est sermo meus et mundus sum in conspectu tuo

5 atque utinam Deus loqueretur tecum et aperiret labia sua tibi

6 ut ostenderet tibi secreta sapientiae et quod multiplex esset lex eius et intellegeres quod multo minora exigaris a Deo quam meretur iniquitas tua

7 forsitan vestigia Dei comprehendes et usque ad perfectum Omnipotentem repperies

8 excelsior caelo est et quid facies profundior inferno et unde cognosces

9 longior terrae mensura eius et latior mari

10 si subverterit omnia vel in unum coartaverit quis contradicet ei

11 ipse enim novit hominum vanitatem et videns iniquitatem nonne considerat

12 vir vanus in superbiam erigitur et tamquam pullum onagri se liberum natum putat

13 tu autem firmasti cor tuum et expandisti ad eum manus tuas

14 si iniquitatem quod est in manu tua abstuleris a te et non manserit in tabernaculo tuo iniustitia

15 tum levare poteris faciem tuam absque macula et eris stabilis et non timebis

16 miseriae quoque oblivisceris et quasi aquarum quae praeterierint recordaberis

17 et quasi meridianus fulgor consurget tibi ad vesperam et cum te consumptum putaveris orieris ut lucifer

18 et habebis fiduciam proposita tibi spe et defossus securus dormies

19 requiesces et non erit qui te exterreat et deprecabuntur faciem tuam plurimi

20 oculi autem impiorum deficient et effugium peribit ab eis et spes eorum abominatio animae

Caput 12

1 respondens autem Iob dixit

2 ergo vos estis soli homines et vobiscum morietur sapientia

3 et mihi est cor sicut et vobis nec inferior vestri sum quis enim haec quae nostis ignorat

4 qui deridetur ab amico suo sicut ego invocabit Deum et exaudiet eum deridetur enim iusti simplicitas

5 lampas contempta apud cogitationes divitum parata ad tempus statutum

6 abundant tabernacula praedonum et audacter provocant Deum cum ipse dederit omnia in manibus eorum

7 nimirum interroga iumenta et docebunt te et volatilia caeli et indicabunt tibi

8 loquere terrae et respondebit tibi et narrabunt pisces maris

9 quis ignorat quod omnia haec manus Domini fecerit

10 in cuius manu anima omnis viventis et spiritus universae carnis hominis

11 nonne auris verba diiudicat et fauces comedentis saporem

12 in antiquis est sapientia et in multo tempore prudentia

13 apud ipsum est sapientia et fortitudo ipse habet consilium et intellegentiam

14 si destruxerit nemo est qui aedificet et si incluserit hominem nullus est qui aperiat

15 si continuerit aquas omnia siccabuntur et si emisit eas subvertent terram

16 apud ipsum est fortitudo et sapientia ipse novit et decipientem et eum qui decipitur

17 adducit consiliarios in stultum finem et iudices in stuporem

18 balteum regum dissolvit et praecingit fune renes eorum

19 ducit sacerdotes inglorios et optimates subplantat

20 commutans labium veracium et doctrinam senum auferens

21 effundit despectionem super principes et eos qui oppressi fuerant relevans

22 qui revelat profunda de tenebris et producit in lucem umbram mortis

23 qui multiplicat gentes et perdet eas et subversas in integrum restituet

24 qui inmutat cor principum populi terrae et decipit eos ut frustra incedant per invium

25 palpabunt quasi in tenebris et non in luce et errare eos faciet quasi ebrios

Caput 13

1 ecce omnia et vidit oculus meus et audivit auris mea et intellexi singula

2 secundum scientiam vestram et ego novi nec inferior vestri sum

3 sed tamen ad Omnipotentem loquar et disputare cum Deo cupio

4 prius vos ostendens fabricatores mendacii et cultores perversorum dogmatum

5 atque utinam taceretis ut putaremini esse sapientes

6 audite ergo correptiones meas et iudicium labiorum meorum attendite

7 numquid Deus indiget vestro mendacio ut pro illo loquamini dolos

8 numquid faciem eius accipitis et pro Deo iudicare nitimini

9 aut placebit ei quem celare nihil potest aut decipietur ut homo vestris fraudulentis

10 ipse vos arguet quoniam in abscondito faciem eius accipitis

11 statim ut se commoverit turbabit vos et terror eius inruet super vos

12 memoria vestra comparabitur cineri et redigentur in lutum cervices vestrae

13 tacete paulisper ut loquar quodcumque mihi mens suggererit

14 quare lacero carnes meas dentibus meis et animam meam porto in manibus meis

15 etiam si occiderit me in ipso sperabo verumtamen vias meas in conspectu eius arguam

16 et ipse erit salvator meus non enim veniet in conspectu eius omnis hypocrita

17 audite sermonem meum et enigmata percipite auribus vestris

18 si fuero iudicatus scio quod iustus inveniar

19 quis est qui iudicetur mecum veniat quare tacens consumor

20 duo tantum ne facias mihi et tunc a facie tua non abscondar

21 manum tuam longe fac a me et formido tua non me terreat

22 et voca me et respondebo tibi aut certe loquar et tu responde mihi

23 quantas habeo iniquitates et peccata scelera mea et delicta ostende mihi

24 cur faciem tuam abscondis et arbitraris me inimicum tuum

25 contra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam et stipulam siccam persequeris

26 scribis enim contra me amaritudines et consumere me vis peccatis adolescentiae meae

27 posuisti in nervo pedem meum et observasti omnes semitas meas et vestigia pedum meorum considerasti

28 qui quasi putredo consumendus sum et quasi vestimentum quod comeditur a tineis

Caput 14

1 homo natus de muliere brevi vivens tempore repletus multis miseriis

2 quasi flos egreditur et conteritur et fugit velut umbra et numquam in eodem statu permanet

3 et dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos et adducere eum tecum in iudicium

4 quis potest facere mundum de inmundo conceptum semine nonne tu qui solus es

5 breves dies hominis sunt numerus mensuum eius apud te est constituisti terminos eius qui praeterire non poterunt

6 recede paululum ab eo ut quiescat donec optata veniat sicut mercennarii dies eius

7 lignum habet spem si praecisum fuerit rursum virescit et rami eius pullulant

8 si senuerit in terra radix eius et in pulvere emortuus fuerit truncus illius

9 ad odorem aquae germinabit et faciet comam quasi cum primum plantatum est

10 homo vero cum mortuus fuerit et nudatus atque consumptus ubi quaeso est

11 quomodo si recedant aquae de mari et fluvius vacuefactus arescat

12 sic homo cum dormierit non resurget donec adteratur caelum non evigilabit nec consurget de somno suo

13 quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me ut abscondas me donec pertranseat furor tuus et constituas mihi tempus in quo recorderis mei

14 putasne mortuus homo rursum vivet cunctis diebus quibus nunc milito expecto donec veniat inmutatio mea

15 vocabis et ego respondebo tibi operi manuum tuarum porriges dexteram

16 tu quidem gressus meos dinumerasti sed parces peccatis meis

17 signasti quasi in sacco delicta mea sed curasti iniquitatem meam

18 mons cadens defluet et saxum transfertur de loco suo

19 lapides excavant aquae et adluvione paulatim terra consumitur et homines ergo similiter perdes

20 roborasti eum paululum ut in perpetuum pertransiret inmutabis faciem eius et emittes eum

21 sive nobiles fuerint filii eius sive ignobiles non intellegit

22 attamen caro eius dum vivet dolebit et anima illius super semet ipso lugebit

Caput 15

1 respondens autem Eliphaz Themanites dixit
2 numquid sapiens respondebit quasi in ventum loquens et implebit ardore stomachum suum

3 arguis verbis eum qui non est aequalis tui et loqueris quod tibi non expedit

4 quantum in te est evacuasti timorem et tulisti preces coram Deo

5 docuit enim iniquitas tua os tuum et imitaris linguam blasphemantium

6 condemnabit te os tuum et non ego et labia tua respondebunt tibi

7 numquid primus homo tu natus es et ante colles formatus

8 numquid consilium Dei audisti et inferior te erit eius sapientia

9 quid nosti quod ignoremus quid intellegis quod nesciamus

10 et senes et antiqui sunt in nobis multo vetustiores quam patres tui

11 numquid grande est ut consoletur te Deus sed verba tua prava hoc prohibent

12 quid te elevat cor tuum et quasi magna cogitans adtonitos habes oculos

13 quid tumet contra Deum spiritus tuus ut proferas de ore huiusmodi sermones

14 quid est homo ut immaculatus sit et ut iustus appareat natus de muliere

15 ecce inter sanctos eius nemo immutabilis et caeli non sunt mundi in conspectu eius

16 quanto magis abominabilis et inutilis homo qui bibit quasi aquas iniquitatem

17 ostendam tibi audi me quod vidi narrabo tibi

18 sapientes confitentur et non abscondunt patres suos

19 quibus solis data est terra et non transibit alienus per eos

20 cunctis diebus suis impius superbit et numerus annorum incertus est tyrannidis eius

21 sonitus terroris semper in auribus illius et cum pax sit ille insidias suspicatur

22 non credit quod reverti possit de tenebris circumspiciens undique gladium

23 cum se moverit ad quaerendum panem novit quod paratus sit in manu eius tenebrarum dies

24 terrebit eum tribulatio et angustia vallabit eum sicut regem qui praeparatur ad proelium

25 tetendit enim adversus Deum manum suam et contra Omnipotentem roboratus est

26 cucurrit adversus eum erecto collo et pingui cervice armatus est

27 operuit faciem eius crassitudo et de lateribus eius arvina dependet

28 habitavit in civitatibus desolatis et in domibus desertis quae in tumulos sunt redactae

29 non ditabitur nec perseverabit substantia eius nec mittet in terra radicem suam

30 non recedet de tenebris ramos eius arefaciet flamma et auferetur spiritu oris sui

31 non credat frustra errore deceptus quod aliquo pretio redimendus sit

32 antequam dies eius impleantur peribit et manus eius arescet

33 laedetur quasi vinea in primo flore botrus eius et quasi oliva proiciens florem suum

34 congregatio enim hypocritae sterilis et ignis devorabit tabernacula eorum qui munera libenter accipiunt

35 concepit dolorem et peperit iniquitatem et uterus eius praeparat dolos

Caput 16

1 respondens autem Iob dixit

2 audiui frequenter talia consolatores onerosi omnes vos estis

3 numquid habebunt finem verba ventosa aut aliquid tibi molestum est si loquaris

4 poteram et ego similia vestri loqui atque utinam esset anima vestra pro anima mea consolarer et ego vos sermonibus et moverem caput meum super vos

5 roborarem vos ore meo et moverem labia quasi parcens vobis

6 sed quid agam si locutus fuero non quiescet dolor meus et si tacuero non recedet a me

7 nunc autem oppressit me dolor meus et in nihili redacti sunt omnes artus mei

8 rugae meae testimonium dicunt contra me et suscitatur falsiloquus adversus faciem meam contradicens mihi

9 collegit furorem suum in me et comminans mihi infremuit contra me dentibus suis hostis meus terribilibus oculis me intuitus est

10 aperuerunt super me ora sua exprobrantes percusserunt maxillam meam satiati sunt poenis meis

11 conclusit me Deus apud iniquum et manibus impiorum me tradidit

12 ego ille quondam opulentus repente contritus sum tenuit cervicem meam confregit me et posuit sibi quasi in signum

13 circumdedit me lanceis suis convulneravit lumbos meos non pepercit et effudit in terra viscera mea

14 concidit me vulnere super vulnus inruit in me quasi gigans

15 saccum consui super cutem meam et operui cinere cornu meum

16 facies mea intumuit a fletu et palpebrae meae caligaverunt

17 haec passus sum absque iniquitate manus meae cum haberem mundas ad Deum preces

18 terra ne operias sanguinem meum neque inveniatur locum in te latendi clamor meus

19 ecce enim in caelo testis meus et conscius meus in excelsis

20 verbosi mei amici mei ad Deum stillat oculus meus

21 atque utinam sic iudicaretur vir cum Deo quomodo iudicatur filius hominis cum collega suo

22 ecce enim breves anni transeunt et semitam per quam non revertar ambulo

Caput 17

1 spiritus meus adtenuabitur dies mei breviabuntur et solum mihi superest sepulchrum

2 non peccavi et in amaritudinibus moratur oculus meus

3 libera me et pone iuxta te et cuiusvis manus pugnet contra me

4 cor eorum longe fecisti a disciplina et propterea non exaltabuntur

5 praedam pollicetur sociis et oculi filiorum eius deficient

6 posuit me quasi in proverbium vulgi et exemplum sum coram eis

7 caligavit ab indignatione oculus meus et membra mea quasi in nihili redacta sunt

8 stupebunt iusti super hoc et innocens contra hypocritam suscitabitur

9 et tenebit iustus viam suam et mundis manibus addet fortitudinem

10 igitur vos omnes convertimini et venite et non inveniam in vobis ullum sapientem

11 dies mei transierunt cogitationes meae dissipatae sunt torquentes cor meum

12 noctem verterunt in diem et rursum post tenebras spero lucem

13 si sustinuero infernus domus mea est in tenebris stravi lectulum meum

14 putredini dixi pater meus es mater mea et soror mea vermibus

15 ubi est ergo nunc praestolatio mea et patientiam meam quis considerat

16 in profundissimum infernum descendunt omnia mea putasne saltim ibi erit requies mihi

Caput 18

1 respondens autem Baldad Suites dixit

2 usque ad quem finem verba iactabitis intellegite prius et sic loquamur

3 quare reputati sumus ut iumenta et sorduimus coram vobis

4 qui perdis animam tuam in furore tuo numquid propter te derelinquetur terra et transferentur rupes de loco suo

5 nonne lux impii extinguetur nec splendet flamma ignis eius

6 lux obtenebrescet in tabernaculo illius et lucerna quae super eum est extinguetur

7 artabuntur gressus virtutis eius et praecipitabit eum consilium suum

8 inmisit enim in rete pedes suos et in maculis eius ambulat

9 tenebitur planta illius laqueo et exardescet contra eum sitis

10 abscondita est in terra pedica eius et decipula illius super semitam

11 undique terrebunt eum formidines et involvent pedes eius

12 adtenuetur fame robur eius et inedia invadat costas illius

13 devoret pulchritudinem cutis eius consumat brachia illius primogenita mors

14 avellatur de tabernaculo suo fiducia eius et calcet super eum quasi rex interitus

15 habitent in tabernaculo illius socii eius qui non est aspergatur in tabernaculo eius sulphur

16 deorsum radices eius siccentur sursum autem adteratur messis eius

17 memoria illius pereat de terra et non celebretur nomen eius in plateis

18 expellet eum de luce in tenebras et de orbe transferet eum

19 non erit semen eius neque progenies in populo suo nec ullae reliquiae in regionibus eius

20 in die eius stupebunt novissimi et primos invadet horror

21 haec sunt ergo tabernacula iniqui et iste locus eius qui ignorat Deum

Caput 19

1 respondens autem Iob dixit

2 usquequo adfligitis animam meam et adteritis me sermonibus

3 en decies confunditis me et non erubescitis opprimentes me

4 nempe et si ignoravi mecum erit ignorantia mea

5 at vos contra me erigimini et arguitis me obprobriis meis

6 saltim nunc intellegite quia Deus non aequo iudicio adflixerit me et flagellis suis me cinxerit

7 ecce clamabo vim patiens et nemo audiet vociferabor
et non est qui iudicet
8 semitam meam circumsepsit et transire non possum et
in calle meo tenebras posuit
9 spoliavit me gloria mea et abstulit coronam de capite
meo
10 destruxit me undique et pereo et quasi evulsae arbori
abstulit spem meam
11 iratus est contra me furor eius et sic me habuit quasi
hostem suum
12 simul venerunt latrones eius et fecerunt sibi viam per
me et obsederunt in gyro tabernaculum meum
13 fratres meos longe fecit a me et noti mei quasi alieni
recesserunt a me
14 dereliquerunt me propinqui mei et qui me noverant
obliti sunt mei
15 inquilini domus meae et ancillae meae sicut alienum
habuerunt me et quasi peregrinus fui in oculis eorum
16 servum meum vocavi et non respondit ore proprio
deprecabar illum
17 halitum meum exhorruit uxor mea et orabam filios
uteri mei
18 stulti quoque despiciebant me et cum ab eis
recessissem detrahebant mihi
19 abominati sunt me quondam consiliarii mei et quem
maxime diligebam aversatus est me
20 pelli meae consumptis carnibus adhesit os meum et
derelicta sunt tantummodo labia circa dentes meos
21 miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei
quia manus Domini tetigit me
22 quare persequimini me sicut Deus et carnibus meis
saturamini
23 quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei quis mihi
det ut exarentur in libro
24 stilo ferreo et plumbi lammina vel certe sculpantur in
silice
25 scio enim quod redemptor meus vivat et in novissimo
de terra surrecturus sim
26 et rursum circumdabor pelle mea et in carne mea
videbo Deum
27 quem visurus sum ego ipse et oculi mei conspecturi
sunt et non alius reposita est haec spes mea in sinu meo
28 quare ergo nunc dicitis persequamur eum et radicem
verbi inveniamus contra eum
29 fugite ergo a facie gladii quoniam ultor iniquitatum
gladius est et scitote esse iudicium

Caput 20

1 respondens autem Sophar Naamathites dixit
2 idcirco cogitationes meae variae succedunt sibi et mens
in diversa rapitur
3 doctrinam qua me arguis audiam et spiritus intellegen-
tiae meae respondebit mihi

4 hoc scio a principio ex quo positus est homo super
terram
5 quod laus impiorum brevis sit et gaudium hypocritae
ad instar puncti
6 si ascenderit usque ad caelum superbia eius et caput
eius nubes tetigerit
7 quasi sterquilinum in fine perdetur et qui eum viderant
dicent ubi est
8 velut somnium avolans non invenietur transiet sicut
visio nocturna
9 oculus qui eum viderat non videbit neque ultra
intuebitur eum locus suus
10 filii eius adterentur egestate et manus illius reddent ei
dolorem suum
11 ossa eius implebuntur vitiis adolescentiae eius et cum
eo in pulverem dormient
12 cum enim dulce fuerit in ore eius malum abscondet
illud sub lingua sua
13 parcat illi et non derelinquet illud et celabit in gutture
suo
14 panis eius in utero illius vertetur in fel aspidum
intrinsecus
15 divitias quas devoravit evomet et de ventre illius
extrahet eas Deus
16 caput aspidum suget occidet eum lingua viperarum
17 non videat rivulos fluminis torrentes mellis et butyri
18 luet quae fecit omnia nec tamen consumetur iuxta
multitudinem adinventionum suarum sic et sustinebit
19 quoniam confringens nudavit pauperes domum rapuit
et non aedificavit eam
20 nec est satiatus venter eius et cum habuerit quae
cupierat possidere non poterit
21 non remansit de cibo eius et propterea nihil
permanebit de bonis eius
22 cum satiatus fuerit artabitur aestuabit et omnis dolor
inruet in eum
23 utinam impleatur venter eius ut emittat in eum iram
furoris sui et pluat super illum bellum suum
24 fugiet arma ferrea et inruet in arcum aereum
25 eductus et egrediens de vagina sua et fulgurans in
amaritudine sua vident et venient super eum horribiles
26 omnes tenebrae absconditae sunt in occultis eius de-
vorabit eum ignis qui non succenditur adfligetur relictus in
tabernaculo suo
27 revelabunt caeli iniquitatem eius et terra consurget
adversus eum
28 apertum erit germen domus illius detrahatur in die
furoris Dei
29 haec est pars hominis impii a Deo et hereditas
verborum eius a Domino

Caput 21

1 respondens autem Iob dixit

2 audite quaeso sermones meos et agetis paenitentiam
 3 sustinete me ut et ego loquar et post mea si videbitur
 verba ridete
 4 numquid contra hominem disputatio mea est ut merito
 non debeam contristari
 5 attendite me et obstupescite et superponite digitum ori
 vestro
 6 et ego quando recordatus fuero pertimesco et concutit
 carnem meam tremor
 7 quare ergo impii vivunt sublevati sunt confortatique
 divitiis
 8 semen eorum permanet coram eis propinquorum turba
 et nepotum in conspectu eorum
 9 domus eorum securae sunt et pacatae et non est virga
 Dei super illos
 10 bos eorum concepit et non abortit vacca peperit et non
 est privata fetu suo
 11 egrediuntur quasi greges parvuli eorum et infantes
 eorum exultant lusibus
 12 tenent tympanum et citharam et gaudent ad sonitum
 organi
 13 ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna
 descendunt
 14 qui dixerunt Deo recede a nobis et scientiam viarum
 tuarum nolumus
 15 quid est Omnipotens ut serviamus ei et quid nobis
 prodest si oraverimus illum
 16 verumtamen quia non sunt in manu eorum bona sua
 consilium impiorum longe sit a me
 17 quotiens lucerna impiorum extinguetur et superveniet
 eis inundatio et dolores dividet furoris sui
 18 erunt sicut paleae ante faciem venti et sicut favilla
 quam turbo dispergit
 19 Deus servabit filiis illius dolorem patris et cum
 reddiderit tunc sciet
 20 videbunt oculi eius interfectionem suam et de furore
 Omnipotentis bibet
 21 quid enim ad eum pertinet de domo sua post se et si
 numerus mensuum eius dimidiatur
 22 numquid Deum quispiam docebit scientiam qui
 excelsos iudicat
 23 iste moritur robustus et sanus dives et felix
 24 viscera eius plena sunt adipe et medullis ossa illius
 inrigantur
 25 alius vero moritur in amaritudine animae absque ullis
 opibus
 26 et tamen simul in pulverem dormient et vermes
 operient eos
 27 certe novi cogitationes vestras et sententias contra me
 iniquas
 28 dicitis enim ubi est domus principis et ubi tabernacula
 impiorum
 29 interrogate quemlibet de viatoribus et haec eadem
 eum intellegere cognoscetis

30 quia in diem perditionis servabitur malus et ad diem
 furoris ducitur
 31 quis arguet coram eo viam eius et quae fecit quis
 reddet illi
 32 ipse ad sepulchra ducetur et in congerie mortuorum
 vigilabit
 33 dulcis fuit glareis Cocyti et post se omnem hominem
 trahet et ante se innumerabiles
 34 quomodo igitur consolamini me frustra cum responsio
 vestra repugnare ostensa sit veritati

Caput 22

1 respondens autem Eliphaz Themanites dixit
 2 numquid Deo comparari potest homo etiam cum
 perfectae fuerit scientiae
 3 quid prodest Deo si iustus fueris aut quid ei confers si
 immaculata fuerit via tua
 4 numquid timens arguet te et veniet tecum in iudicium
 5 et non propter malitiam tuam plurimam et infinitas
 iniquitates tuas
 6 abstulisti enim pignus fratrum tuorum sine causa et
 nudos spoliasti vestibus
 7 aquam lasso non dedisti et esurienti subtraxisti panem
 8 in fortitudine brachii tui possidebas terram et
 potentissimus obtinebas eam
 9 viduas dimisisti vacuas et lacertos pupillorum
 comminuisti
 10 propterea circumdatus es laqueis et conturbat te
 formido subita
 11 et putabas te tenebras non visurum et impetu aquarum
 inundantium non oppressurum
 12 an cogitas quod Deus excelsior caelo et super
 stellarum vertices sublimetur
 13 et dicis quid enim novit Deus et quasi per caliginem
 iudicat
 14 nubes latibulum eius nec nostra considerat et circa
 cardines caeli perambulat
 15 numquid semitam saeculorum custodire cupis quam
 calcaverunt viri iniqui
 16 qui sublati sunt ante tempus suum et fluvius subvertit
 fundamentum eorum
 17 qui dicebant Deo recede a nobis et quasi nihil possit
 facere Omnipotens aestimabant eum
 18 cum ille implesset domos eorum bonis quorum
 sententia procul sit a me
 19 videbunt iusti et laetabuntur et innocens subsannabit
 eos
 20 nonne succisa est erectio eorum et reliquias eorum
 devoravit ignis
 21 adquiesce igitur ei et habeto pacem et per haec
 habebis fructus optimos
 22 suscipe ex ore illius legem et pone sermones eius in
 corde tuo

23 si reversus fueris ad Omnipotentem aedificaberis et longe facies iniquitatem a tabernaculo tuo

24 dabit pro terra silicem et pro silice torrentes aureos

25 eritque Omnipotens contra hostes tuos et argentum coacervabitur tibi

26 tunc super Omnipotentem deliciis afflues et elevabis ad Deum faciem tuam

27 rogabis eum et exaudiet te et vota tua reddes

28 decernes rem et veniet tibi et in viis tuis splendet lumen

29 qui enim humiliatus fuerit erit in gloria et qui inclinaverit oculos suos ipse salvabitur

30 salvabitur innocens salvabitur autem munditia manuum suarum

Caput 23

1 respondens autem Iob dixit

2 nunc quoque in amaritudine est sermo meus et manus plagae meae adgravata est super gemitum meum

3 quis mihi tribuat ut cognoscam et inveniam illum et veniam usque ad solium eius

4 ponam coram eo iudicium et os meum replebo increpationibus

5 ut sciam verba quae mihi respondeat et intellegam quid loquatur mihi

6 nolo multa fortitudine contendat mecum nec magnitudinis suae mole me premat

7 proponat aequitatem contra me et perveniat ad victoriam iudicium meum

8 si ad orientem iero non apparet si ad occidentem non intellegam eum

9 si ad sinistram quid agat non adprehendam eum si me vertam ad dextram non videbo illum

10 ipse vero scit viam meam et probavit me quasi aurum quod per ignem transit

11 vestigia eius secutus est pes meus viam eius custodivi et non declinavi ex ea

12 a mandatis labiorum eius non recessi et in sinu meo abscondi verba oris eius

13 ipse enim solus est et nemo avertere potest cogitationem eius et anima eius quodcumque voluerit hoc facit

14 cum expleverit in me voluntatem suam et alia multa similia praesto sunt ei

15 et idcirco a facie eius turbatus sum et considerans eum timore sollicitor

16 Deus mollivit cor meum et Omnipotens conturbavit me

17 non enim perii propter imminentes tenebras nec faciem meam operuit caligo

Caput 24

1 ab Omnipotente non sunt abscondita tempora qui autem noverunt eum ignorant dies illius

2 alii terminos transtulerunt diripuerunt greges et paverunt eos

3 asinum pupillorum abigerunt et abstulerunt pro pignore bovem viduae

4 subverterunt pauperum viam et oppresserunt pariter mansuetos terrae

5 alii quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus suum vigilantesque ad praedam praeparant panem liberis

6 agrum non suum demetunt et vineam eius quem vi oppresserunt vindemiant

7 nudos dimitunt homines indumenta tollentes quibus non est operimentum in frigore

8 quos imbres montium rigant et non habentes velamen amplexantur lapides

9 vim fecerunt depraedantes pupillos et vulgum pauperem spoliaverunt

10 nudis et incedentibus absque vestitu et esurientibus tulerunt spicas

11 inter acervos eorum meridiati sunt qui calcatis torcularibus sitiunt

12 de civitatibus fecerunt viros gemere et anima vulneratorum clamavit et Deus inultum abire non patitur

13 ipsi fuerunt rebelles luminis nescierunt vias eius nec reversi sunt per semitas illius

14 mane primo consurgit homicida interficit egenum et pauperem per noctem vero erit quasi fur

15 oculus adulteri observat caliginem dicens non me videbit oculus et operiet vultum suum

16 perfodit in tenebris domos sicut in die condixerant sibi et ignoraverunt lucem

17 si subito apparuerit aurora arbitrantur umbram mortis et sic in tenebris quasi in luce ambulant

18 levis est super faciem aquae maledicta sit pars eius in terra nec ambulet per viam vinearum

19 ad nimium calorem transeat ab aquis nivium et usque ad inferos peccatum illius

20 obliviscatur eius misericordia dulcedo illius vermes non sit in recordatione sed conteratur quasi lignum infructuosum

21 pavit enim sterilem et quae non parit et viduae bene non fecit

22 detraxit fortes in fortitudine sua et cum steterit non credit vitae suae

23 dedit ei Deus locum paenitentiae et ille abutitur eo in superbiam oculi autem eius sunt in viis illius

24 elevati sunt ad modicum et non subsistent et humiliabuntur sicut omnia et auferentur et sicut summities spicarum conterentur

25 quod si non est ita quis me potest arguere esse mentitum et ponere ante Deum verba mea

Caput 25

1 respondens autem Baldad Suites dixit

2 potestas et terror apud eum est qui facit concordiam in sublimibus suis

3 numquid est numerus militum eius et super quem non surget lumen illius

4 numquid iustificari potest homo comparatus Deo aut apparere mundus natus de muliere

5 ecce etiam luna non splendet et stellae non sunt mundaе in conspectu eius

6 quanto magis homo putredo et filius hominis vermis

Caput 26

1 respondens autem Iob dixit

2 cuius adiutor es numquid inbecilli et sustentas brachium eius qui non est fortis

3 cui dedisti consilium forsitan illi qui non habet sapientiam et prudentiam tuam ostendisti plurimam

4 quem docere voluisti nonne eum qui fecit spiramen tuum

5 ecce gigantes gemunt sub aquis et qui habitant cum eis

6 nudus est inferus coram illo et nullum est operimentum perditioni

7 qui extendit aquilonem super vacuum et adpendit terram super nihili

8 qui ligat aquas in nubibus suis ut non erumpant pariter deorsum

9 qui tenet vultum solii sui et expandit super illud nebulam suam

10 terminum circumdedit aquis usque dum finiantur lux et tenebrae

11 columnae caeli contremescunt et pavent ad nutum eius

12 in fortitudine illius repente maria congregata sunt et prudentia eius percussit superbum

13 spiritus eius ornavit caelos et obsetricante manu eius eductus est coluber tortuosus

14 ecce haec ex parte dicta sunt viarum eius et cum vix parvam stillam sermonis eius audierimus quis poterit

tonitruum magnitudinis illius intueri

Caput 27

1 addidit quoque Iob adsumens parabolam suam et dixit

2 vivit Deus qui abstulit iudicium meum et Omnipotens qui ad amaritudinem adduxit animam meam

3 quia donec superest halitus in me et spiritus Dei in naribus meis

4 non loquentur labia mea iniquitatem nec lingua mea meditabitur mendacium

5 absit a me ut iustos vos esse iudicem donec deficiam non recedam ab innocentia mea

6 iustificationem meam quam coepi tenere non deseram nec enim reprehendit me cor meum in omni vita mea

7 sit ut impius inimicus meus et adversarius meus quasi iniquus

8 quae enim spes est hypocritae si avare rapiat et non liberet Deus animam eius

9 numquid clamorem eius Deus audiet cum venerit super illum angustia

10 aut poterit in Omnipotente delectari et invocare Deum in omni tempore

11 docebo vos per manum Dei quae Omnipotens habeat nec abscondam

12 ecce vos omnes nostis et quid sine causa vana loquimini

13 haec est pars hominis impii apud Deum et hereditas violentorum quam ab Omnipotente suscipient

14 si multiplicati fuerint filii eius in gladio erunt et nepotes eius non saturabuntur pane

15 qui reliqui fuerint ex eo sepelientur in interitu et viduae illius non plorabunt

16 si conportaverit quasi terram argentum et sicut lutum praeparaverit vestimenta

17 praeparabit quidem sed iustus vestietur illis et argentum innocens dividet

18 aedificavit sicut tinea domum suam et sicut custos fecit umbraculum

19 dives cum dormierit nihil secum auferet aperit oculos suos et nihil inveniet

20 adprehendit eum quasi aqua inopia nocte opprimet eum tempestas

21 tollet eum ventus urens et auferet et velut turbo rapiet eum de loco suo

22 et mittet super eum et non parcat de manu eius fugiens fugiet

23 stringet super eum manus suas et sibilabit super illum
intuens locum eius

Caput 28

1 habet argentum venarum suarum principia et auro locus
est in quo conflatur

2 ferrum de terra tollitur et lapis solutus calore in aes
vertitur

3 tempus posuit tenebris et universorum finem ipse
considerat lapidem quoque caliginis et umbram mortis

4 dividit torrens a populo peregrinante eos quos oblitus
est pes egentis hominum et invios

5 terra de qua oriebatur panis in loco suo igne subversa
est

6 locus sapphyri lapides eius et glebae illius aurum

7 semitam ignoravit avis nec intuitus est oculus vulturis

8 non calcaverunt eam filii institorum nec pertransivit per
eam leaena

9 ad silicem extendit manum suam subvertit a radicibus
montes

10 in petris rivos excidit et omne pretiosum vidit oculus
eius

11 profunda quoque fluviorum scrutatus est et abscondita
produxit in lucem

12 sapientia vero ubi invenitur et quis est locus
intellegentiae

13 nescit homo pretium eius nec invenitur in terra
suaviter viventium

14 abyssus dicit non est in me et mare loquitur non est
mecum

15 non dabitur aurum obrizum pro ea nec adpendetur
argentum in commutatione eius

16 non conferetur tinctis Indiae coloribus nec lapidi
sardonico pretiosissimo vel sapphyro

17 non adaequabitur ei aurum vel vitrum nec commuta-
buntur pro ea vasa auri

18 excelsa et eminentia non memorabuntur conparatione
eius trahitur autem sapientia de occultis

19 non adaequabitur ei topazium de Aethiopia nec
tincturae mundissimae conponetur

20 unde ergo sapientia veniet et quis est locus
intellegentiae

21 abscondita est ab oculis omnium viventium volucres
quoque caeli latet

22 perditio et mors dixerunt auribus nostris audivimus
famam eius

23 Deus intellegit viam eius et ipse novit locum illius

24 ipse enim fines mundi intuetur et omnia quae sub
caelo sunt respicit

25 qui fecit ventis pondus et aquas adpendit mensura

26 quando ponebat pluviis legem et viam procellis
sonantibus

27 tunc vidit illam et enarravit et praeparavit et
investigavit

28 et dixit homini ecce timor Domini ipsa est sapientia
et recedere a malo intellegentia

Caput 29

1 addidit quoque Iob adsumens parabolam suam et dixit

2 quis mihi tribuat ut sim iuxta menses pristinos
secundum dies quibus Deus custodiebat me

3 quando splendebat lucerna eius super caput meum et
ad lumen eius ambulabam in tenebris

4 sicut fui in diebus adulescentiae meae quando secreto
Deus erat in tabernaculo meo

5 quando erat Omnipotens mecum et in circuitu meo
pueri mei

6 quando lavabam pedes meos butyro et petra fundebat
mihi rivos olei

7 quando procedebam ad portam civitatis et in platea
parabant cathedram mihi

8 videbant me iuvenes et abscondebantur et senes
adsurgentes stabant

9 principes cessabant loqui et digitum superponebant ori
suo

10 vocem suam cohibebant duces et lingua eorum gutturi
suo adherebat

11 auris audiens beatificabat me et oculus videns
testimonium reddebat mihi

12 quod liberassem pauperem vociferantem et pupillum
cui non esset adiutor

13 benedictio perituri super me veniebat et cor viduae
consolatus sum

14 iustitia indutus sum et vestivit me sicut vestimento et
diademate iudicio meo

15 oculus fui caeco et pes clauda

16 pater eram pauperum et causam quam nesciebam
diligentissime investigabam

17 conterebam molas iniqui et de dentibus illius
auferebam praedam

18 dicebamque in nidulo meo moriar et sicut palma
multiplicabo dies

19 radix mea aperta est secus aquas et ros morabitur in
messione mea

20 gloria mea semper innovabitur et arcus meus in manu
mea instaurabitur

21 qui me audiebant expectabant sententiam et intenti
tacebant ad consilium meum

22 verbis meis addere nihil audebant et super illos
stillabat eloquium meum

23 expectabant me sicut pluviam et os suum aperiebant
quasi ad imbrem serotinum

24 si quando ridebam ad eos non credebant et lux vultus
mei non cadebat in terram

25 si voluisssem ire ad eos sedebam primus cumque sedem quasi rex circumstante exercitu eram tamen maerentium consolator

Caput 30

1 nunc autem derident me iuniores tempore quorum non dignabar patres ponere cum canibus gregis mei

2 quorum virtus manuum erat mihi pro nihilo et vita ipsa putabantur indigni

3 egestate et fame steriles qui rodebant in solitudine squalentes calamitate et miseria

4 et mandebant herbas et arborum cortices et radix iuniperorum erat cibus eorum

5 qui de convallibus ista rapientes cum singula repperissent ad ea cum clamore currebant

6 in desertis habitabant torrentium et in cavernis terrae vel super glaream

7 qui inter huiuscemodi laetabantur et esse sub sentibus delicias computabant

8 filii stultorum et ignobilium et in terra penitus non parentes

9 nunc in eorum canticum versus sum et factus sum eis proverbium

10 abominantur me et longe fugiunt a me et faciem meam conspuere non verentur

11 faretram enim suam aperuit et adflixit me et frenum posuit in os meum

12 ad dexteram orientis calamitatis meae ilico surrexerunt pedes meos subverterunt et oppresserunt quasi fluctibus semitis suis

13 dissipaverunt itinera mea insidiati sunt mihi et praevaluerunt et non fuit qui ferret auxilium

14 quasi rupto muro et aperta ianua intruerunt super me et ad meas miseras devoluti sunt

15 redactus sum in nihili abstulisti quasi ventus desiderium meum et velut nubes pertransiit salus mea

16 nunc autem in memet ipso marcescit anima mea et possident me dies afflictionis

17 nocte os meum perforatur doloribus et qui me comedunt non dormiunt

18 in multitudine eorum consumitur vestimentum meum et quasi capitio tunicae sic cinxerunt me

19 comparatus sum luto et adsimilatus favillae et cineri

20 clamo ad te et non exaudis me sto et non respicis me

21 mutatus es mihi in crudelem et in duritia manus tuae adversaris mihi

22 elevasti me et quasi super ventum ponens elisisti me valide

23 scio quia morti tradas me ubi constituta domus est omni viventi

24 verumtamen non ad consumptionem eorum emittis manum tuam et si corruerint ipse salvabis

25 flebam quondam super eum qui afflictus erat et conpatiebatur anima mea pauperi

26 expectabam bona et venerunt mihi mala praestolabar lucem et eruperunt tenebrae

27 interiora mea efferbuerunt absque ulla requie praevenerunt me dies afflictionis

28 maerens incedebam sine furore consurgens in turba clamavi

29 frater fui draconum et socius strutionum

30 cutis mea denigrata est super me et ossa mea aruerunt prae caumate

31 versa est in luctum cithara mea et organum meum in vocem flentium

Caput 31

1 pepigi foedus cum oculis meis ut ne cogitarem quidem de virgine

2 quam enim partem haberet Deus in me desuper et hereditatem Omnipotens de excelsis

3 numquid non perditio est iniquo et alienatio operantibus iniustitiam

4 nonne ipse considerat vias meas et cunctos gressus meos dinumerat

5 si ambulavi in vanitate et festinavit in dolo pes meus

6 adpendat me in statera iusta et sciat Deus simplicitatem meam

7 si declinavit gressus meus de via et si secutum est oculos meos cor meum et in manibus meis adhesit macula

8 seram et alius comedat et progenies mea eradicetur

9 si deceptum est cor meum super mulierem et si ad ostium amici mei insidiatus sum

10 scortum sit alteri uxor mea et super illam incurventur alii

11 hoc enim nefas est et iniquitas maxima

12 ignis est usque ad perditionem devorans et omnia eradicans genimina

13 si contempsim subire iudicium cum servo meo et ancillae meae cum disceptarent adversum me

14 quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandum Deus et cum quaesierit quid respondebo illi

15 numquid non in utero fecit me qui et illum operatus est et formavit in vulva unus

16 si negavi quod volebant pauperibus et oculos viduae expectare feci

17 si comedi buccellam meam solus et non comedit pupillus ex ea

18 quia ab infantia mea crevit mecum miseratio et de utero matris meae egressa est mecum

19 si despexi pereuntem eo quod non habuerit indumentum et absque operimento pauperem

20 si non benedixerunt mihi latera eius et de velleribus ovium mearum calefactus est

21 si levavi super pupillum manum meam etiam cum viderem me in porta superiore

22 umerus meus a iunctura sua cadat et brachium meum cum suis ossibus confringatur

23 semper enim quasi tumentes super me fluctus timui Deum et pondus eius ferre non potui

24 si putavi aurum robur meum et obrizae dixi fiducia mea

25 si laetatus sum super multis divitiis meis et quia plurima repperit manus mea

26 si vidi solem cum fulgeret et lunam incedentem clare

27 et lactatum est in abscondito cor meum et osculatus sum manum meam ore meo

28 quae est iniquitas maxima et negatio contra Deum altissimum

29 si gavisus sum ad ruinam eius qui me oderat et exultavi quod invenisset eum malum

30 non enim dedi ad peccandum guttur meum ut expeterem maledicens animam eius

31 si non dixerunt viri tabernaculi mei quis det de carnibus eius ut saturemur

32 foris non mansit peregrinus ostium meum viatori patuit

33 si abscondi quasi homo peccatum meum et celavi in sinu meo iniquitatem meam

34 si expavi ad multitudinem nimiam et despectio propinquorum terruit me et non magis tacui nec egressus sum ostium

35 quis mihi tribuat auditorem ut desiderium meum Omnipotens audiat et librum scribat ipse qui iudicat

36 ut in umero meo portem illum et circumdem illum quasi coronam mihi

37 per singulos gradus meos pronuntiabo illum et quasi principi offeram eum

38 si adversum me terra mea clamat et cum ipsa sulci eius deflent

39 si fructus eius comedi absque pecunia et animam agrorum eius adflix

40 pro frumento oriatur mihi tribulus et pro hordeo spina finita sunt verba Iob

Caput 32

1 omiserunt autem tres viri isti respondere Iob eo quod iustus sibi videretur

2 et iratus indignatusque Helii filius Barachel Buzites de cognatione Ram iratus est autem adversus Iob eo quod iustum se esse diceret coram Deo

3 porro adversum amicos eius indignatus est eo quod non invenissent responsionem rationabilem sed tantummodo condemnassent Iob

4 igitur Helii expectavit Iob loquentem eo quod seniores se essent qui loquebantur

5 cum autem vidisset quod tres respondere non potuissent iratus est vehementer

6 respondensque Helii filius Barachel Buzites dixit iunior sum tempore vos autem antiquiores idcirco dimisso capite veritus sum indicare vobis meam sententiam

7 sperabam enim quod aetas prolixior loqueretur et annorum multitudo doceret sapientiam

8 sed ut video spiritus est in hominibus et inspiratio Omnipotentis dat intellegentiam

9 non sunt longevi sapientes nec senes intellegunt iudicium

10 ideo dicam audite me ostendam vobis etiam ego meam scientiam

11 expectavi enim sermones vestros audivi prudentiam vestram donec disceptaremini sermonibus

12 et donec putabam vos aliquid dicere considerabam sed ut video non est qui arguere possit Iob et respondere ex vobis sermonibus eius

13 ne forte dicatis invenimus sapientiam Deus proiecit eum non homo

14 nihil locutus est mihi et ego non secundum vestros sermones respondebo illi

15 extimuerunt non responderunt ultra abstuleruntque a se eloquia

16 quoniam igitur expectavi et non sunt locuti steterunt nec responderunt ultra

17 respondebo et ego partem meam et ostendam scientiam meam

18 plenus sum enim sermonibus et coartat me spiritus uteri mei

19 en venter meus quasi mustum absque spiraculo quod lagunculas novas dirumpit

20 loquar et respirabo paululum aperiam labia mea et respondebo

21 non accipiam personam viri et Deum homini non aequabo

22 nescio enim quamdiu subsistam et si post modicum tollat me factor meus

Caput 33

1 audi igitur Iob eloquia mea et omnes sermones meos ausculta

2 ecce aperui os meum loquatur lingua mea in faucibus meis

3 simplici corde meo sermones mei et sententiam labia mea puram loquentur

4 spiritus Dei fecit me et spiraculum Omnipotentis vivificavit me

5 si potes responde mihi et adversus faciem meam consiste

6 ecce et me sicut et te fecit Deus et de eodem luto ego quoque formatus sum

7 verumtamen miraculum meum non te terreat et eloquentia mea non sit tibi gravis

8 dixisti ergo in auribus meis et vocem verborum audi

9 mundus sum ego absque delicto immaculatus et non est iniquitas in me

10 quia querellas in me repperit ideo arbitratus est me inimicum sibi

11 posuit in nervo pedes meos custodivit omnes semitas meas

12 hoc est ergo in quo non es iustificatus respondebo tibi quia maior sit Deus homine

13 adversum eum contendis quod non ad omnia verba responderit tibi

14 semel loquitur Deus et secundo id ipsum non repetit

15 per somnium in visione nocturna quando inruit sopor super homines et dormiunt in lectulo

16 tunc aperit aures virorum et erudiens eos instruit disciplinam

17 ut avertat hominem ab his quae facit et liberet eum de superbia

18 eruens animam eius a corruptione et vitam illius ut non transeat in gladium

19 increpat quoque per dolorem in lectulo et omnia ossa eius marcescere facit

20 abominabilis ei fit in vita sua panis et animae illius cibus ante desiderabilis

21 tabescet caro eius et ossa quae tecta fuerant nudabuntur

22 adpropinquabit corruptioni anima eius et vita illius mortiferis

23 si fuerit pro eo angelus loquens unum de milibus ut adnuntiet hominis aequitatem

24 miserebitur eius et dicet libera eum et non descendat in corruptionem inveni in quo ei propitius

25 consumpta est caro eius a suppliciis revertatur ad dies adolescentiae suae

26 deprecabitur Deum et placabilis ei erit et videbit faciem eius in iubilo et reddet homini iustitiam suam

27 respiciet homines et dicet peccavi et vere deliqui et ut eram dignus non recepi

28 liberavit animam suam ne pergeret in interitum sed vivens lucem videret

29 ecce haec omnia operatur Deus tribus vicibus per singulos

30 ut revocet animas eorum a corruptione et inluminet luce viventium

31 adtende Iob et audi me et tace dum ego loquar

32 si autem habes quod loquaris responde mihi loquere volo enim te apparere iustum

33 quod si non habes audi me tace et docebo te sapientiam

Caput 34

1 pronuntians itaque Heliu etiam haec locutus est

2 audite sapientes verba mea et eruditi auscultate me

3 auris enim verba probat et guttur escas gustu diiudicat

4 iudicium eligamus nobis et inter nos videamus quid sit melius

5 quia dixit Iob iustus sum et Deus subvertit iudicium meum

6 in iudicando enim me mendacium est violenta sagitta mea absque ullo peccato

7 quis est vir ut est Iob qui bibit subsannationem quasi aquam

8 qui graditur cum operantibus iniquitatem et ambulat cum viris impiis

9 dixit enim non placebit vir Deo etiam si cucurrerit cum eo

10 ideo viri cordati audite me absit a Deo impietas et ab Omnipotente iniquitas

11 opus enim hominis reddet ei et iuxta vias singulorum restituet

12 vere enim Deus non condemnabit frustra nec Omnipotens subvertet iudicium

13 quem constituit alium super terram aut quem posuit super orbem quem fabricatus est

14 si direxerit ad eum cor suum spiritum illius et flatum ad se trahet

15 deficiet omnis caro simul et homo in cinerem revertetur

16 si habes ergo intellectum audi quod dicitur et ausculta vocem eloquii mei

17 numquid qui non amat iudicium sanare potest et quomodo tu eum qui iustus est in tantum condemnas

18 qui dicit regi apostata qui vocat duces impios

19 qui non accipit personas principum nec cognovit tyrannum cum disceptaret contra pauperem opus enim manuum eius sunt universi

20 subito morientur et in media nocte turbabuntur populi et pertransibunt et auferent violentum absque manu

21 oculi enim eius super vias hominum et omnes gressus eorum considerat

22 non sunt tenebrae et non est umbra mortis ut abscondantur ibi qui operantur iniquitatem

23 neque enim ultra in hominis potestate est ut veniat ad Deum in iudicium

24 conteret multos innumerabiles et stare faciet alios pro eis

25 novit enim opera eorum et idcirco inducet noctem et conterentur

26 quasi impios percussit eos in loco videntium

27 qui quasi de industria recesserunt ab eo et omnes vias eius intellegere noluerunt

28 ut pervenire facerent ad eum clamorem egeni et audiret vocem pauperum

29 ipso enim concedente pacem quis est qui condemnet ex quo absconderit vultum quis est qui contempletur eum et super gentem et super omnes homines

30 qui regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi

31 quia ergo ego locutus sum ad Deum te quoque non prohibeo

32 si erravi tu doce me si iniquitatem locutus sum ultra non addam

33 numquid a te Deus expetit eam quia displicuit tibi tu enim coepisti loqui et non ego quod si quid nosti melius loquere

34 viri intellegentes loquantur mihi et vir sapiens audiat me

35 Iob autem stulte locutus est et verba illius non sonant disciplinam

36 pater mi probetur Iob usque ad finem ne desinas in hominibus iniquitatis

37 quia addit super peccata sua blasphemiam inter nos interim constringatur et tunc ad iudicium provocet sermonibus suis Deum

Caput 35

1 igitur Helium haec rursum locutus est

2 numquid aequa tibi videtur tua cogitatio ut diceres iustior Deo sum

3 dixisti enim non tibi placet quod rectum est vel quid tibi proderit si ego peccavero

4 itaque ego respondebo sermonibus tuis et amicis tuis tecum

5 suspice caelum et intueri et contemplare aethera quod altior te sit

6 si peccaveris quid ei nocebis et si multiplicatae fuerint iniquitates tuae quid facies contra eum

7 porro si iuste egeris quid donabis ei aut quid de manu tua accipiet

8 homini qui similis tui est nocebit impietas tua et filium hominis adiuvabit iustitia tua

9 propter multitudinem calumniatorum clamabunt et heulabunt propter vim brachii tyrannorum

10 et non dixit ubi est Deus qui fecit me qui dedit carmina in nocte

11 qui docet nos super iumenta terrae et super volucres caeli erudit nos

12 ibi clamabunt et non exaudiet propter superbiam malorum

13 non ergo frustra audiet Deus et Omnipotens singulorum causas intuebitur

14 etiam cum dixeris non considerat iudicare coram eo et expecta eum

15 nunc enim non infert furorem suum nec ulciscitur scelus valde

16 ergo Iob frustra aperit os suum et absque scientia verba multiplicat

Caput 36

1 addens quoque Helium haec locutus est

2 sustine me paululum et indicabo tibi adhuc enim habeo quod pro Deo loquar

3 repetam scientiam meam a principio et operatorem meum probabo iustum

4 vere enim absque mendacio sermones mei et perfecta scientia probabitur tibi

5 Deus potentes non abicit cum et ipse sit potens

6 sed non salvat impios et iudicium pauperibus tribuit

7 non aufert a iusto oculos suos et reges in solio conlocat in perpetuum et illi eriguntur

8 et si fuerint in catenis et vinciantur funibus paupertatis

9 indicabit eis opera eorum et scelera eorum quia violenti fuerint

10 revelabit quoque aurem eorum ut corripiat et loquatur ut revertantur ab iniquitate

11 si audierint et observaverint conplebunt dies suos in bono et annos suos in gloria

12 si autem non audierint transibunt per gladium et consumentur in stultitia

13 simulatores et callidi provocant iram Dei neque clamabunt cum vincti fuerint

14 morietur in tempestate anima eorum et vita eorum inter effeminatos

15 eripiet pauperem de angustia sua et revelabit in tribulatione aurem eius

16 igitur salvabit te de ore angusto latissime et non habentis fundamentum subter se requies autem mensae tuae erit plena pinguedine

17 causa tua quasi impii iudicata est causam iudiciumque recipies

18 non te ergo superet ira ut aliquem opprimas nec multitudo donorum inclinet te

19 depone magnitudinem tuam absque tribulatione et omnes robustos fortitudine

20 ne protrahas noctem ut ascendant populi pro eis

21 cave ne declines ad iniquitatem hanc enim coepisti sequi post miseriam

22 ecce Deus excelsus in fortitudine sua et nullus ei similis in legislatoribus

23 quis poterit scrutari vias eius aut quis ei dicere operatus es iniquitatem

24 memento quod ignores opus eius de quo cecinerunt viri

25 omnes homines vident eum unusquisque intuetur procul

26 ecce Deus magnus vincens scientiam nostram numerus annorum eius inaestimabilis

27 qui aufert stillas pluviae et effundit imbres ad instar gurgitum

28 qui de nubibus fluunt quae praetexunt cuncta desuper

29 si voluerit extendere nubes quasi tentorium suum

30 et fulgurare lumine suo desuper cardines quoque maris operiet

31 per haec enim iudicat populos et dat escas multis mortalibus

32 in manibus abscondit lucem et praecipit ei ut rursus adveniat

33 adnuntiat de ea amico suo quod possessio eius sit et ad eam possit ascendere

Caput 37

1 super hoc expavit cor meum et emotum est de loco suo
2 audite auditionem in terrore vocis eius et sonum de ore illius procedentem

3 subter omnes caelos ipse considerat et lumen illius super terminos terrae

4 post eum rugiet sonitus tonabit voce magnitudinis suae et non investigabitur cum audita fuerit vox eius

5 tonabit Deus in voce sua mirabiliter qui facit magna et inscrutabilia

6 qui praecipit nivi ut descendat in terram et hiemis pluviis et imbri fortitudinis suae

7 qui in manu omnium hominum signat ut noverint singuli opera sua

8 ingreditur bestia latibulum et in antro suo morabitur

9 ab interioribus egreditur tempestas et ab Arcturo frigus

10 flante Deo conrescit gelu et rursum latissimae funduntur aquae

11 frumentum desiderat nubes et nubes spargunt lumen suum

12 quae lustrant per circuitum quocumque eas voluntas gubernantis duxerit ad omne quod praeceperit illis super faciem orbis terrarum

13 sive in una tribu sive in terra sua sive in quocumque loco misericordiae suae eas iusserit inveniri

14 ausculta haec Iob sta et considera miracula Dei

15 numquid scis quando praeceperit Deus pluviis ut ostenderent lucem nubium eius

16 numquid nosti semitas nubium magnas et perfectas scientias

17 nonne vestimenta tua calida sunt cum perflata fuerit terra austro

18 tu forsitan cum eo fabricatus es caelos qui solidissimi quasi aere fusi sunt

19 ostende nobis quid dicamus illi nos quippe involvimur tenebris

20 quis narrabit ei quae loquor etiam si locutus fuerit homo devorabitur

21 at nunc non vident lucem subito aer cogitur in nubes et ventus transiens fugabit eas

22 ab aquilone aurum venit et ad Deum formidolosa laudatio

23 digne eum invenire non possumus magnus fortitudine et iudicio et iustitia et enarrari non potest

24 ideo timebunt eum viri et non audebunt contemplari omnes qui sibi videntur esse sapientes

Caput 38

1 respondens autem Dominus Iob de turbine dixit

2 quis est iste involvens sententias sermonibus inperitis

3 accinge sicut vir lumbos tuos interrogabo te et responde mihi

4 ubi eras quando ponebam fundamenta terrae indica mihi si habes intelligentiam

5 quis posuit mensuras eius si nosti vel quis tetendit super eam lineam

6 super quo bases illius solidatae sunt aut quis dimisit lapidem angularem eius

7 cum me laudarent simul astra matutina et iubilarent omnes filii Dei

8 quis conclusit ostiis mare quando erumpebat quasi de vulva procedens

9 cum ponerem nubem vestimentum eius et caligine illud quasi pannis infantiae obvolverem

10 circumdedi illud terminis meis et posui vectem et ostia

11 et dixi usque huc venies et non procedes amplius et hic confringes tumentes fluctus tuos

12 numquid post ortum tuum praecepisti diluculo et ostendisti aurorae locum suum

13 et tenuisti concutiens extrema terrae et excussisti impios ex ea

14 restituetur ut lutum signaculum et stabit sicut vestimentum

15 auferetur ab impiis lux sua et brachium excelsum confringetur

16 numquid ingressus es profunda maris et in novissimis abyssi deambulasti

17 numquid apertae tibi sunt portae mortis et ostia tenebrosa vidisti

18 numquid considerasti latitudines terrae indica mihi si nosti omnia

19 in qua via habitat lux et tenebrarum quis locus sit

20 ut ducas unumquodque ad terminos suos et intellegas semitas domus eius

21 sciebas tunc quod nasciturus esses et numerum dierum tuorum noveras

22 numquid ingressus es thesauros nivis aut thesauros grandinis aspexisti

23 quae praeparavi in tempus hostis in diem pugnae et belli

24 per quam viam spargitur lux dividitur aestus super terram

25 quis dedit vehementissimo imbri cursum et viam sonantis tonitru

26 ut plueret super terram absque homine in deserto ubi nullus mortalium commoratur

27 ut impleret inviam et desolatam et produceret herbas virentes

28 quis est pluviae pater vel quis genuit stillas roris

29 de cuius utero egressa est glacies et gelu de caelo quis genuit

30 in similitudinem lapidis aquae durantur et superficies abyssi constringitur

31 numquid coniungere valebis micantes stellas Pliadis aut gyrum Arcturi poteris dissipare

32 numquid producis luciferum in tempore suo et vesperum super filios terrae consurgere facis

33 numquid nosti ordinem caeli et pones rationem eius in terra

34 numquid elevabis in nebula vocem tuam et impetus aquarum operiet te

35 numquid mittes fulgura et ibunt et revertentia dicent tibi adsumus

36 quis posuit in visceribus hominis sapientiam vel quis dedit gallo intellegentiam

37 quis enarravit caelorum rationem et concentum caeli quis dormire faciet

38 quando fundebatur pulvis in terram et glebae conpingebantur

39 numquid capies leaenae praedam et animam catulorum eius implebis

40 quando cubant in antris et in specubus insidiantur

41 quis praeparat corvo escam suam quando pulli eius ad Deum clamant vagantes eo quod non habeant cibos

Caput 39

1 numquid nosti tempus partus hibicum in petris vel parturientes cervas observasti

2 dinumerasti menses conceptus earum et scisti tempus partus earum

3 incurvantur ad fetum et pariunt et rugitus emittunt

4 separantur filii earum pergunt ad pastum egrediuntur et non revertuntur ad eas

5 quis dimisit onagrum liberum et vincula eius quis solvit

6 cui dedi in solitudine domum et tabernacula eius in terra salsuginis

7 contemnit multitudinem civitatis clamorem exactoris non audit

8 circumspicit montes pascuae suae et virentia quaeque perquiri

9 numquid volet rinoceros servire tibi aut morabitur ad praesepe tuum

10 numquid alligabis rinocerota ad arandum loro tuo aut confringet glebas vallium post te

11 numquid fiduciam habebis in magna fortitudine eius et derelinques ei labores tuos

12 numquid credes ei quoniam reddat sementem tibi et aream tuam congreget

13 pinna strutionum similis est pinnis herodii et accipitris

14 quando derelinquit in terra ova sua tu forsitan in pulvere calefacis ea

15 obliviscitur quod pes conculcet ea aut bestiae agri conterant

16 duratur ad filios suos quasi non sint sui frustra laboravit nullo timore cogente

17 privavit enim eam Deus sapientia nec dedit illi intellegentiam

18 cum tempus fuerit in altum alas erigit deridet equitem et ascensorem eius

19 numquid praebebis equo fortitudinem aut circumdabis collo eius hinnitum

20 numquid suscitabis eum quasi lucustas gloria narium eius terror

21 terram ungula fodit exultat audacter in occursum pergit armatis

22 contemnit pavorem nec cedit gladio

23 super ipsum sonabit faretra vibrabit hasta et clypeus

24 fervens et fremens sorbet terram nec reputat tubae sonare clangorem

25 ubi audierit bucinam dicet va procul odoratur bellum exhortationem ducum et ululatum exercitus

26 numquid per sapientiam tuam plumescit accipiter expandens alas suas ad austrum

27 aut ad praeceptum tuum elevabitur aquila et in arduis ponet nidum suum

28 in petris manet et in praeruptis silicibus commoratur atque inaccessis rupibus

29 inde contemplatur escam et de longe oculi eius prospiciunt

30 pulli eius lambent sanguinem et ubicumque cadaver fuerit statim adest

Caput 40

1 et adiecit Dominus et locutus est ad Iob

2 numquid qui contendit cum Deo tam facile conquiescit utique qui arguit Deum debet respondere ei

3 respondens autem Iob Domino dixit

4 qui leviter locutus sum respondere quid possum manum meam ponam super os meum

5 unum locutus sum quod utinam non dixissem et alterum quibus ultra non addam

6 respondens autem Dominus Iob de turbine ait

7 accinge sicut vir lumbos tuos interrogabo te et indica mihi
 8 numquid irritum facies iudicium meum et condemnabis me ut tu iustificeris
 9 et si habes brachium sicut Deus et si voce simili tonas
 10 circumda tibi decorem et in sublime erigere et esto gloriosus et speciosus induere vestibus
 11 disperge superbos furore tuo et respiciens omnem arrogantem humilia
 12 respice cunctos superbos et confunde eos et contere impios in loco suo
 13 absconde eos in pulvere simul et facies eorum demerge in foveam
 14 et ego confitebor quod salvare te possit dextera tua
 15 ecce Behemoth quem feci tecum faenum quasi bos comedet
 16 fortitudo eius in lumbis eius et virtus illius in umbilicis ventris eius
 17 constringit caudam suam quasi cedrum nervi testiculorum eius perplexi sunt
 18 ossa eius velut fistulae aeris cartilago illius quasi laminae ferreae
 19 ipse principium est viarum Dei qui fecit eum adplicabit gladium eius
 20 huic montes herbas ferunt omnes bestiae agri ludent ibi
 21 sub umbra dormit in secreto calami et locis humentibus
 22 protegunt umbrae umbram eius circumdabunt eum salices torrentis
 23 ecce absorbebit fluvium et non mirabitur habet fiduciam quod influat Iordanis in os eius
 24 in oculis eius quasi hamo capiet eum et in sudibus perforabit nares eius

Caput 41

1 an extrahere poteris Leviathan hamo et fune ligabis linguam eius
 2 numquid pones circulum in naribus eius et armilla perforabis maxillam eius
 3 numquid multiplicabit ad te preces aut loquetur tibi mollia
 4 numquid feriet tecum pactum et accipies eum servum sempiternum
 5 numquid includes ei quasi avi aut ligabis illum ancillis tuis
 6 concident eum amici dividunt illum negotiatores
 7 numquid implebis sagenas pelle eius et gurgustium piscium capite illius
 8 pone super eum manum tuam memento belli nec ultra addas loqui
 9 ecce spes eius frustrabitur eum et videntibus cunctis praecipitabitur

10 non quasi crudelis suscitabo eum quis enim resistere potest vultui meo
 11 quis ante dedit mihi ut reddam ei omnia quae sub caelo sunt mea sunt
 12 non parcam ei et verbis potentibus et ad deprecandum conpositis
 13 quis revelavit faciem indumenti eius et in medium oris eius quis intrabit
 14 portas vultus eius quis aperiet per gyrum dentium eius formido
 15 corpus illius quasi scuta fusilia et compactum squamis se prementibus
 16 una uni coniungitur et ne spiraculum quidem incedit per eas
 17 una alteri adherebunt et tenentes se nequaquam separabuntur
 18 sternutatio eius splendor ignis et oculi eius ut palpebrae diluculi
 19 de ore eius lampades procedunt sicut taedae ignis accensae
 20 de naribus eius procedit fumus sicut ollae succensae atque ferventis
 21 halitus eius prunas ardere facit et flamma de ore eius egreditur
 22 in collo eius morabitur fortitudo et faciem eius praecedet egestas
 23 membra carniū eius coherentia sibi mittet contra eum fulmina et ad locum alium non ferentur
 24 cor eius indurabitur quasi lapis et stringetur quasi malleatoris incus
 25 cum sublatus fuerit timebunt angeli et territi purgabuntur
 26 cum adprehenderit eum gladius subsistere non poterit neque hasta neque torax
 27 reputabit enim quasi paleas ferrum et quasi lignum putridum aes
 28 non fugabit eum vir sagittarius in stipulam versi sunt ei lapides fundae
 29 quasi stipulam aestimabit malleum et deridebit vibrantem hastam
 30 sub ipso erunt radii solis sternet sibi aurum quasi lutum
 31 fervere faciet quasi ollam profundum mare ponet quasi cum unguenta bulliunt
 32 post eum lucebit semita aestimabit abyssum quasi senescentem
 33 non est super terram potestas quae conparetur ei qui factus est ut nullum timeret
 34 omne sublime videt ipse est rex super universos filios superbiae

Caput 42

1 respondens autem Iob Domino dixit

2 scio quia omnia potes et nulla te latet cogitatio

3 quis est iste qui celat consilium absque scientia ideo insipienter locutus sum et quae ultra modum excederent scientiam meam

4 audi et ego loquar interrogabo et ostende mihi

5 auditu auris audiui te nunc autem oculus meus videt te

6 idcirco ipse me reprehendo et ago paenitentiam in favilla et cinere

7 postquam autem locutus est Dominus verba haec ad Iob dixit ad Eliphaz Themaniten iratus est furor meus in te et in duos amicos tuos quoniam non estis locuti coram me rectum sicut servus meus Iob

8 sumite igitur vobis septem tauros et septem arietes et ite ad servum meum Iob et offerte holocaustum pro vobis Iob autem servus meus orabit pro vobis faciem eius suscipiam ut non vobis inputetur stultitia neque enim locuti estis ad me recta sicut servus meus Iob

9 abierunt ergo Eliphaz Themanites et Baldad Suites et Sophar Naamathites et fecerunt sicut locutus fuerat ad eos Dominus et suscepit Dominus faciem Iob

10 Dominus quoque conversus est ad paenitentiam Iob cum oraret ille pro amicis suis et addidit Dominus omnia quaecumque fuerant Iob duplicia

11 venerunt autem ad eum omnes fratres sui et universae sorores suae et cuncti qui noverant eum prius et comederunt cum eo panem in domo eius et moverunt super eum caput et consolati sunt eum super omni malo quod intulerat Dominus super eum et dederunt ei unusquisque ovem unam et inaurem auream unam

12 Dominus autem benedixit novissimis Iob magis quam principio eius et facta sunt ei quattuordecim milia ovium et sex milia camelorum et mille iuga boum et mille asinae

13 et fuerunt ei septem filii et filiae tres

14 et vocavit nomen unius Diem et nomen secundae Cassia et nomen tertiae Cornu stibii

15 non sunt autem inventae mulieres speciosae sicut filiae Iob in universa terra deditque eis pater suus hereditatem inter fratres earum

16 vixit autem Iob post haec centum quadraginta annis et vidit filios suos et filios filiorum suorum usque ad quartam generationem

17 et mortuus est senex et plenus dierum

The Book of Psalms translated from the Greek

Chapter

383 #1	393 #32	404 #63	416 #94	430 #125
383 #2	393 #33	404 #64	417 #95	430 #126
384 #3	394 #34	404 #65	417 #96	430 #127
384 #4	394 #35	404 #66	417 #97	430 #128
384 #5	395 #36	405 #67	417 #98	431 #129
384 #6	395 #37	405 #68	418 #99	431 #130
385 #7	396 #38	406 #69	418 #100	431 #131
385 #8	396 #39	406 #70	418 #101	431 #132
385 #9	396 #40	407 #71	418 #102	431 #133
386 #10	397 #41	407 #72	419 #103	432 #134
386 #11	397 #42	408 #73	419 #104	432 #135
386 #12	397 #43	408 #74	420 #105	432 #136
386 #13	398 #44	409 #75	421 #106	433 #137
387 #14	398 #45	409 #76	422 #107	433 #138
387 #15	399 #46	409 #77	422 #108	433 #139
387 #16	?? #47	409 #78	423 #109	434 #140
387 #17	399 #48	411 #79	423 #110	434 #141
388 #18	399 #49	411 #80	423 #111	434 #142
389 #19	400 #50	412 #81	424 #112	434 #143
389 #20	400 #51	412 #82	424 #113	435 #144
389 #21	401 #52	412 #83	424 #114	435 #145
389 #22	401 #53	413 #84	424 #115	435 #146
390 #23	401 #54	413 #85	425 #116	436 #147
390 #24	401 #55	413 #86	425 #117	436 #148
390 #25	402 #56	413 #87	425 #118	436 #149
391 #26	402 #57	414 #88	426 #119	437 #150
391 #27	402 #58	414 #89	429 #120	361 The Book of Job
392 #28	402 #59	415 #90	429 #121	438 The Book of Psalms
392 #29	403 #60	415 #91	429 #122	translated from the
392 #30	403 #61	416 #92	430 #123	Hebrew
392 #31	403 #62	416 #93	430 #124	

6 quoniam novit Dominus viam iustorum et iter impiorum peribit

Caput 1

1 beatus vir qui non abiit in consilio impiorum et in via peccatorum non stetit et in cathedra pestilentiae non sedit

2 sed in lege Domini voluntas eius et in lege eius meditabitur die ac nocte

3 et erit tamquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum quod fructum suum dabit in tempore suo et folium eius non defluet et omnia quaecumque faciet prosperabuntur

4 non sic impii

5 ideo non resurgent impii in iudicio neque peccatores in consilio iustorum

Caput 2

psalmus David quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania

1 adstiterunt reges terrae et principes convenerunt in unum adversus Dominum et adversus christum eius diapsalma

2 disrumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis iugum ipsorum

3 qui habitat in caelis inridebit eos et Dominus subsannabit eos

4 tunc loquetur ad eos in ira sua et in furore suo conturbabit eos

5 ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum eius praedicans praeceptum eius

6 Dominus dixit ad me filius meus es tu ego hodie genui te

7 postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terrae

8 reges eos in virga ferrea tamquam vas figuli confringes eos

9 et nunc reges intellegite erudimini qui iudicatis terram

10 servite Domino in timore et exultate ei in tremore

11 adprehendite disciplinam nequando irascatur Dominus et pereatis de via iusta

12 cum exarserit in brevi ira eius beati omnes qui confidunt in eo

Caput 3

psalmus David cum fugeret a facie Abessalon filii sui

1 Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me multi insurgunt adversum me

2 multi dicunt animae meae non est salus ipsi in Deo

3 tu autem Domine susceptor meus es gloria mea et exaltans caput meum

4 voce mea ad Dominum clamavi et exaudivit me de monte sancto suo diapsalma

5 ego dormivi et soporatus sum exsurrexi quia Dominus suscipiet me

6 non timebo milia populi circumdantis me exsurge Domine salvum me fac Deus meus

7 quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa dentes peccatorum contrivisti

8 Domini est salus et super populum tuum benedictio tua

Caput 4

in fi nem in carminibus psalmus David

1 cum invocarem exaudivit me Deus iustitiae meae in tribulatione dilatasti mihi miserere mei et exaudi orationem meam

2 filii hominum usquequo gravi corde ut quid diligitis vanitatem et quaeritis mendacium diapsalma

3 et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum Dominus exaudiet me cum clamavero ad eum

4 irascimini et nolite peccare quae dicitis in cordibus vestris in cubilibus vestris conpingimini diapsalma

5 sacrificate sacrificium iustitiae et sperate in Domino multi dicunt quis ostendet nobis bona

6 signatum est super nos lumen vultus tui Domine dedisti laetitiam in corde meo

7 a fructu frumenti et vini et olei sui multiplicati sunt

8 in pace in id ipsum dormiam et requiescam quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me

Caput 5

in fi nem pro ea quae hereditatem consequitur psalmus David

1 verba mea auribus percipe Domine intellege clamorem meum

2 intende voci orationis meae rex meus et Deus meus

3 quoniam ad te orabo Domine mane exaudies vocem meam

4 mane adstabo tibi et videbo quoniam non deus volens iniquitatem tu es

5 neque habitabit iuxta te malignus neque permanebunt iniusti ante oculos tuos

6 odisti omnes qui operantur iniquitatem perdes

7 ego autem in multitudine misericordiae tuae introibo in domum tuam adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo

8 Domine deduc me in iustitia tua propter inimicos meos dirige in conspectu meo viam tuam

9 quoniam non est in ore eorum veritas cor eorum vanum est

10 sepulchrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant iudica illos Deus decidant a cogitationibus suis secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos quoniam inritaverunt te Domine

11 et laetentur omnes qui sperant in te in aeternum exultabunt et habitabis in eis et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum

12 quoniam tu benedices iusto Domine ut scuto bonae voluntatis coronasti nos

Caput 6

in fi nem in carminibus pro octava psalmus David

1 Domine ne in furore tuo arguas me neque in ira tua corripas me

2 miserere mei Domine quoniam infirmus sum sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa mea

3 et anima mea turbata est valde et tu Domine usquequo

4 convertere Domine eripe animam meam salvum me fac propter misericordiam tuam

5 quoniam non est in morte qui memor sit tui in inferno autem quis confitebitur tibi

6 laboravi in gemitu meo lavabo per singulas noctes lectum meum in lacrimis meis stratum meum rigabo

7 turbatus est a furore oculus meus inveteravi inter omnes inimicos meos

8 discedite a me omnes qui operamini iniquitatem quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei

9 exaudivit Dominus deprecationem meam Dominus
orationem meam suscepit
10 erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici
mei convertantur et erubescant valde velociter

Caput 7

psalmus David quem cantavit Domino pro verbis Chusi fi lli Iemini

1 Domine Deus meus in te speravi saluum me fac ex
omnibus persequentibus me et libera me
2 nequando rapiat ut leo animam meam dum non est qui
redimat neque qui saluum faciat
3 Domine Deus meus si feci istud si est iniquitas in
manibus meis
4 si reddidi retribuētibus mihi mala decidam merito ab
inimicis meis inanis
5 persequatur inimicus animam meam et comprehendat et
conculcet in terra vitam meam et gloriam meam in pulverem
deducat diapsalma
6 exsurge Domine in ira tua exaltare in finibus inimi-
corum meorum et exsurge Domine Deus meus in praecepto
quod mandasti
7 et synagoga populorum circumdabit te et propter hanc
in altum regredere
8 Dominus iudicat populos iudica me Domine secundum
iustitiam meam et secundum innocentiam meam super me
9 consummetur nequitia peccatorum et diriges iustum et
scrutans corda et renes Deus
10 iustum adiutorium meum a Deo qui salvos facit rectos
corde
11 Deus iudex iustus et fortis et patiens numquid irascitur
per singulos dies
12 nisi conversi fueritis gladium suum vibrabit arcum
suum tetendit et paravit illum
13 et in eo paravit vasa mortis sagittas suas ardentibus
effecit
14 ecce parturit iniustitiam *et; concepit dolorem et
peperit iniquitatem
15 lacum aperuit et effodit eum et incidet in foveam
quam fecit
16 convertetur dolor eius in caput eius et in verticem
ipsius iniquitas eius descendet
17 confitebor Domino secundum iustitiam eius et
psallam nomini Domini altissimi

Caput 8

in fi nem pro torcularibus psalmus David

1 Domine Dominus noster quam admirabile est nomen
tuum in universa terra quoniam elevata est magnificentia tua
super caelos

2 ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem
propter inimicos tuos ut destruas inimicum et ultorem
3 quoniam videbo caelos * tuos; opera digitorum tuorum
lunam et stellas quae tu fundasti
4 quid est homo quod memor es eius aut filius hominis
quoniam visitas eum
5 minuisti eum paulo minus ab angelis gloria et honore
coronasti eum
6 et constituisti eum super opera manuum tuarum
7 omnia subiecisti sub pedibus eius oves et boves
universas insuper et pecora campi
8 volucres caeli et pisces maris qui perambulant semitas
maris
9 Domine Dominus noster quam admirabile est nomen
tuum in universa terra

Caput 9

in fi nem pro occultis fi lli psalmus David

1 confitebor tibi Domine in toto corde meo narrabo
omnia mirabilia tua
2 laetabor et exultabo in te psallam nomini tuo Altissime
3 in convertendo inimicum meum retrorsum infirmabun-
tur et peribunt a facie tua
4 quoniam fecisti iudicium meum et causam meam
sedisti super thronum qui iudicas iustitiam
5 increpasti gentes
6 inimici defecerunt frameae in finem et civitates
destruxisti periit memoria eorum cum sonitu
7 et Dominus in aeternum permanet paravit in iudicio
thronum suum
8 et ipse iudicabit orbem terrae in aequitate iudicabit
populos in iustitia
9 et factus est Dominus refugium pauperi adiutor in
oportunitatibus in tribulatione
10 et sperent in te qui noverunt nomen tuum quoniam
non dereliquisti quaerentes te Domine
11 psallite Domino qui habitat in Sion adnuntiate inter
gentes studia eius
12 quoniam requirens sanguinem eorum recordatus est
non est oblitus clamorem pauperum
13 miserere mei Domine vide humilitatem meam de
inimicis meis
14 qui exaltas me de portis mortis ut adnuntiem omnes
laudationes tuas in portis filiae Sion
15 exultabo in salutari tuo infixae sunt gentes in in-
teritu quem fecerunt in laqueo isto quem absconderunt
conprehensus est pes eorum
16 cognoscitur Dominus iudicia faciens in operi-
bus manuum suarum comprehensus est peccator canticum
diapsalmatis
17 convertantur peccatores in infernum omnes gentes
quae obliviscuntur Deum

18 quoniam non in finem oblivio erit pauperis patientia
pauperum non peribit in finem

19 exsurge Domine non confortetur homo iudicentur
gentes in conspectu tuo

20 constitue Domine legislatorem super eos sciant gentes
quoniam homines sunt diapsalma

Caput 10

1 ut quid Domine recessisti longe dispicis in oportunita-
tibus in tribulatione

2 dum superbit impius incenditur pauper comprehendun-
tur in consiliis quibus cogitant

3 quoniam laudatur peccator in desideriis animae suae et
iniquus benedicitur

4 exacerbavit Dominum peccator secundum multitudi-
nem irae suae non quaeret

5 non est Deus in conspectu eius inquinatae sunt viae
illius in omni tempore auferuntur iudicia tua a facie eius
omnium inimicorum suorum dominabitur

6 dixit enim in corde suo non movebor a generatione in
generationem sine malo

7 cuius maledictione os plenum est et amaritudine et dolo
sub lingua eius labor et dolor

8 sedet in insidiis cum divitibus in occultis ut interficiat
innocentem

9 oculi eius in pauperem respiciunt insidiatur in abscon-
dito quasi leo in spelunca sua insidiatur ut rapiat pauperem
rapere pauperem dum adtrahit eum

10 in laqueo suo humiliabit eum inclinabit se et cadet
cum dominatus fuerit pauperum

11 dixit enim in corde suo oblitus est Deus avertit faciem
suam ne videat in finem

12 exsurge Domine Deus exaltetur manus tua ne
obliviscaris pauperum

13 propter quid irritavit impius Deum dixit enim in corde
suo non requiret

14 vides quoniam tu laborem et dolorem consideras ut
tradas eos in manus tuas tibi derelictus est pauper orfano tu
eras adiutor

15 contere brachium peccatoris et maligni quaeretur
peccatum illius et non invenietur

16 Dominus regnabit in aeternum et in saeculum

17 desiderium pauperum exaudivit Dominus praepara-
tionem cordis eorum audivit auris tua

18 iudicare pupillo et humili ut non adponat ultra
magnificare se homo super terram

Caput 11

in fi nem psalmus David

1 in Domino confido quomodo dicitis animae meae
transmigra in montes sicut passer

2 quoniam ecce peccatores intenderunt arcum paraverunt
sagittas suas in faretra ut sagittent in obscuro rectos corde

3 quoniam quae perfecisti destruxerunt iustus

4 Dominus in templo sancto suo Dominus in caelo sedis
eius oculi eius

5 Dominus interrogat iustum et impium qui autem diligit
iniquitatem odit animam suam

6 pluet super peccatores laqueos ignis et sulphur et
spiritus procellarum pars calicis eorum

7 quoniam iustus Dominus

Caput 12

in fi nem pro octava psalmus David

1 salvum me fac Domine quoniam defecit sanctus
quoniam deminutae sunt veritates a filiis hominum

2 vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum labia
dolosa in corde et corde locuti sunt

3 disperdat Dominus universa labia dolosa linguam
magniloquam

4 qui dixerunt linguam nostram magnificabimus labia
nostra a nobis sunt quis noster dominus est

5 propter miseriam inopum et gemitum pauperum nunc
exurgam dicit Dominus ponam in salutari fiducialiter agam
in eo

6 eloquia Domini eloquia casta argentum igne examina-
tum probatum terrae purgatum septuplum

7 tu Domine servabis nos et custodies nos a generatione
hac et in aeternum

8 in circuitu impii ambulant secundum altitudinem tuam
multiplicasti filios hominum

Caput 13

in fi nem psalmus David

1 usquequo Domine oblivisceris me in finem usquequo
avertis faciem tuam a me

2 quamdiu ponam consilia in anima mea dolorem in
corde meo per diem

3 usquequo exaltabitur inimicus meus super me

4 respice exaudi me Domine Deus meus inlumina oculos
meos ne umquam obdormiam in mortem

5 nequando dicat inimicus meus praevalui adversus eum
qui tribulant me exultabunt si motus fuero

6 ego autem in misericordia tua speravi exultabit cor meum in salutari tuo cantabo Domino qui bona tribuit mihi et psallam nomini Domini altissimi

Caput 14

in fi nem psalmus David

1 dixit insipiens in corde suo non est Deus corrupti sunt et abominabiles facti sunt in studiis

2 Dominus de caelo prospexit super filios hominum ut videat si est intellegens

3 omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonum non est usque ad unum =sepulchrum patens est guttur eorum =linguis suis dolose agebant =venenum aspidum sub labiis eorum =quorum os maledictione et amaritudine plenum est =veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem =contritio et infelicitas in viis eorum et viam pacis non cognoverunt

4 nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem qui devorant plebem meam sicut escam panis

5 Dominum non invocaverunt illic trepidaverunt timore

6 quoniam Deus in generatione iusta consilium inopis confudistis quoniam Dominus spes eius est

7 quis dabit ex Sion salutare Israhel cum averterit Dominus captivitatem plebis suae exultabit Iacob et laetabitur Israhel

Caput 15

psalmus David

1 Domine quis habitabit in tabernaculo tuo aut quis requiescet in monte sancto tuo

2 qui ingreditur sine macula et operatur iustitiam

3 qui loquitur veritatem in corde suo qui non egit dolum in lingua sua nec fecit proximo suo malum et obprobrium non accepit adversus proximos suos

4 ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus timentes autem Dominum glorificat qui iurat proximo suo et non decipit

5 qui pecuniam suam non dedit ad usuram et munera super innocentes non accepit qui facit haec non movebitur in aeternum

Caput 16

tituli inscriptio ipsi David

1 conserva me Domine quoniam in te speravi

2 dixi Domino Dominus meus es tu quoniam bonorum meorum non eges

3 sanctis qui sunt in terra eius mirificavit *mihi; omnes voluntates meas in eis

4 multiplicatae sunt infirmitates eorum postea adceleraverunt non congregabo conventicula eorum de sanguinibus nec memor ero nominum eorum per labia mea

5 Dominus pars hereditatis meae et calicis mei tu es qui restitues hereditatem meam mihi

6 funes ceciderunt mihi in praeclaris etenim hereditas mea praeclara est mihi

7 benedicam Domino qui tribuit mihi intellectum insuper et usque ad noctem increpaverunt me renes mei

8 providebam Dominum in conspectu meo semper quoniam a dextris est mihi ne commovear

9 propter hoc laetatum est cor meum et exultavit lingua mea insuper et caro mea requiescet in spe

10 quoniam non derelinques animam meam in inferno non dabis sanctum tuum videre corruptionem

11 notas mihi fecisti vias vitae adimplebis me laetitia cum vultu tuo delectatio in dextera tua usque in finem

Caput 17

oratio David

1 exaudi Domine iustitiam meam intende deprecationem meam auribus percipe orationem meam non in labiis dolosis

2 de vultu tuo iudicium meum prodeat oculi tui videant aequitates

3 probasti cor meum visitasti nocte igne me examinasti et non est inventa in me iniquitas

4 ut non loquatur os meum opera hominum propter verba laborum tuorum ego custodivi vias duras

5 perfice gressus meos in semitis tuis ut non moveantur vestigia mea

6 ego clamavi quoniam exaudisti me Deus inclina aurem tuam mihi et exaudi verba mea

7 mirifica misericordias tuas qui salvos facis sperantes in te

8 a resistentibus dexterae tuae custodi me ut pupillam oculi sub umbra alarum tuarum proteges me

9 a facie impiorum qui me afflixerunt inimici mei animam meam circumdederunt *super me;

10 adipem suum concluderunt os eorum locutum est superbia

11 proicientes me nunc circumdederunt me oculos suos statuerunt declinare in terram

12 susceperunt me sicut leo paratus ad praedam et sicut catulus leonis habitans in abditis

13 exsurge Domine praeveni eum et subplanta eum eripe animam meam ab impio frameam tuam

14 ab inimicis manus tuae Domine a paucis de terra divide eos in vita eorum de absconditis tuis adimpletus est venter eorum saturati sunt filiis et dimiserunt reliquias suas parvulis suis

15 ego autem in iustitia apparebo conspectui tuo satiabor
cum apparuerit gloria tua

Caput 18

in fi nem puero Domini David quae locutus est Domino verba canticum huius
in die qua eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum eius et de
manu Saul et dixit

1 diligam te Domine fortitudo mea
2 Dominus firmamentum meum et refugium meum et
liberator meus Deus meus adiutor meus et sperabo in eum
protector meus et cornu salutis meae et susceptor meus
3 laudans invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus
ero
4 circumdederunt me dolores mortis et torrentes
iniquitatis conturbaverunt me
5 dolores inferni circumdederunt me praecoccupaverunt
me laquei mortis
6 cum tribularer invocavi Dominum et ad Deum meum
clamavi exaudivit de templo
7 et commota est et contremuit terra et fundamenta mon-
tium conturbata sunt et commota sunt quoniam iratus est
eis
8 ascendit fumus in ira eius et ignis a facie eius exarsit
carbones succensi sunt ab eo
9 inclinavit caelos et descendit et caligo sub pedibus eius
10 et ascendit super cherubin et volavit volavit super
pinnae ventorum
11 et posuit tenebras latibulum suum in circuitu eius
tabernaculum eius tenebrosa aqua in nubibus aeris
12 prae fulgore in conspectu eius nubes * eius;
transierunt grando et carbones ignis
13 et intonuit de caelo Dominus et Altissimus dedit
vocem suam *grando et carbones ignis;
14 et misit sagittas et dissipavit eos et fulgora
multiplicavit et conturbavit eos
15 et apparuerunt fontes aquarum et revelata sunt fun-
damenta orbis terrarum ab increpatione tua Domine ab
inspiratione spiritus irae tuae
16 misit de summo et accepit me adsumpsit me de aquis
multis
17 eripiet me de inimicis meis fortissimis et ab his qui
oderunt me quoniam confirmati sunt super me
18 praevenierunt me in die afflictionis meae et factus est
Dominus protector meus
19 et eduxit me in latitudinem salvum me faciet quoniam
voluit me
20
21 quia custodivi vias Domini nec impie gessi a Deo meo
22 quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo sunt et
iustitias eius non reppuli a me
23 et ero immaculatus cum eo et observabo ab iniquitate
mea

24 et retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam
et secundum puritatem manuum mearum in conspectu
oculorum eius

25 cum sancto sanctus eris et cum viro innocente
innocens eris

26 et cum electo electus eris et cum perverso perverteris

27 quoniam tu populum humilem salvum facies et oculos
superborum humiliabis

28 quoniam tu inluminas lucernam meam Domine Deus
meus inluminas tenebras meas

29 quoniam in te eripiar a temptatione et in Deo meo
transgrediar murum

30 Deus meus inpolluta via eius eloquia Domini igne
examinata protector est omnium sperantium in eum

31 quoniam quis deus praeter Dominum et quis deus
praeter Deum nostrum

32 Deus qui praecingit me virtute et posuit immaculatam
viam meam

33 qui perfecit pedes meos tamquam cervorum et super
excelsa statuens me

34 qui doces manus meas in proelium et posuisti arcum
aereum brachia mea

35 et dedisti mihi protectionem salutis tuae et dexte-
ra tua suscepit me et disciplina tua correxit me in finem et
disciplina tua ipsa me docebit

36 dilatasti gressus meos subtus me et non sunt infirmata
vestigia mea

37 persequar inimicos meos et comprehendam illos et non
converterar donec deficiant

38 confringam illos nec poterunt stare cadent subtus
pedes meos

39 et praecinxisti me virtute ad bellum subplantasti
insurgentes in me subtus me

40 et inimicos meos dedisti mihi dorsum et odientes me
disperdisti

41 clamaverunt nec erat qui salvos faceret ad Dominum
nec exaudivit eos

42 et comminam illos ut pulverem ante faciem venti ut
lutum platearum delebo eos

43 eripe me de contradictionibus populi constitues me in
caput gentium

44 populus quem non cognovi servivit mihi in auditu
auris oboedivit mihi

45 filii alieni mentiti sunt mihi filii alieni inveterati sunt
et claudicaverunt a semitis suis

46 vivit Dominus et benedictus Deus meus et exaltetur
Deus salutis meae

47 Deus qui dat vindictas mihi et subdidit populos sub
me liberator meus de gentibus iracundis

48 et ab insurgentibus in me exaltabis me a viro iniquo
eripies me

49 propterea confitebor tibi in nationibus Domine et
psalmum dicam nomini tuo

50 magnificans salutes regis eius et faciens misericordiam christo suo David et semini eius usque in saeculum

Caput 19

in fi nem psalmus David

1 caeli enarrant gloriam Dei et opera manuum eius adnuntiat firmamentum

2 dies diei eructat verbum et nox nocti indicat scientiam

3 non sunt loquellae neque sermones quorum non audiantur voces eorum

4 in omnem terram exivit sonus eorum et in fines orbis terrae verba eorum

5 in sole posuit tabernaculum suum et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo exultavit ut gigans ad currendam viam

6 a summo caeli egressio eius et occursus eius usque ad summum eius nec est qui se abscondat a calore eius

7 lex Domini immaculata convertens animas testimonium Domini fidele sapientiam praestans parvulis

8 iustitiae Domini rectae laetificantes corda praeceptum Domini lucidum inluminans oculos

9 timor Domini sanctus permanens in saeculum saeculi iudicia Domini vera iustificata in semet ipsa

10 desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum et dulciora super mel et favum

11 etenim servus tuus custodit ea in custodiendis illis retributio multa

12 delicta quis intellegit ab occultis meis munda me

13 et ab alienis parce servo tuo si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero et emundabor a delicto maximo

14 et erunt ut conplaceant eloquia oris mei et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper Domine adiutor meus et redemptor meus

Caput 20

in fi nem psalmus David

1 exaudiat te Dominus in die tribulationis protegat te nomen Dei Iacob

2 mittat tibi auxilium de sancto et de Sion tueatur te

3 memor sit omnis sacrificii tui et holocaustum tuum pingue fiat diapsalma

4 tribuat tibi secundum cor tuum et omne consilium tuum confirmet

5 laetabimur in salutari tuo et in nomine Dei nostri magnificabimur

6 impleat Dominus omnes petitiones tuas nunc cognovi quoniam salvum fecit Dominus christum suum exaudiet illum de caelo sancto suo in potentatibus salus dexteræ eius

7 hii in curribus et hii in equis nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus

8 ipsi obligati sunt et ceciderunt nos vero surreximus et erecti sumus

9 Domine salvum fac regem et exaudi nos in die qua invocaverimus te

Caput 21

in fi nem psalmus David

1 Domine in virtute tua laetabitur rex et super salutare tuum exultabit vehementer

2 desiderium animæ eius tribuisti ei et voluntate labiorum eius non fraudasti eum diapsalma

3 quoniam praevenisti eum in benedictionibus dulcedinis posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso

4 vitam petiit a te et tribuisti ei longitudinem dierum in saeculum et in saeculum saeculi

5 magna gloria eius in salutari tuo gloriam et magnum decorem inpones super eum

6 quoniam dabis eum benedictionem in saeculum saeculi laetificabis eum in gaudio cum vultu tuo

7 quoniam rex sperat in Domino et in misericordia Altissimi non commovebitur

8 inveniatur manus tua omnibus inimicis tuis dextera tua inveniatur

9 pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui Dominus in ira sua conturbabit eos et devorabit eos ignis

10 fructum eorum de terra perdes et semen eorum a filiis hominum

11 quoniam declinaverunt in te mala cogitaverunt consilia quae non potuerunt

12 quoniam pones eos dorsum in reliquis tuis praeeparabis vultum eorum

13 exaltare Domine in virtute tua cantabimus et psallemus virtutes tuas

Caput 22

in fi nem pro adsumptione matutina psalmus David

1 Deus Deus meus

2 Deus meus clamabo per diem et non exaudies et nocte et non ad insipientiam mihi

3 tu autem in sancto habitas Laus Israhel

4 in te speraverunt patres nostri speraverunt et liberasti eos

5 ad te clamaverunt et salvi facti sunt in te speraverunt et non sunt confusi

6 ego autem sum vermis et non homo obprobrium hominum et abiectio plebis

7 omnes videntes me deriserunt me locuti sunt labiis moverunt caput

8 speravit in Domino eripiat eum salvum faciat eum quoniam vult eum

9 quoniam tu es qui extraxisti me de ventre spes mea ab uberibus matris meae

10 in te proiectus sum ex utero de ventre matris meae Deus meus es tu

11 ne discesseris a me quoniam tribulatio proxima est quoniam non est qui adiuvet

12 circumdederunt me vituli multi tauri pingues obsederunt me

13 aperuerunt super me os suum sicut leo rapiens et rugiens

14 sicut aqua effusus sum et dispersa sunt universa ossa mea factum est cor meum tamquam cera liquescens in medio ventris mei

15 aruit tamquam testa virtus mea et lingua mea adhesit faucibus meis et in limum mortis deduxisti me

16 quoniam circumdederunt me canes multi concilium malignantium obsedit me foderunt manus meas et pedes meos

17 dinumeraverunt omnia ossa mea ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me

18 diviserunt sibi vestimenta mea et super vestem meam miserunt sortem

19 tu autem Domine ne elongaveris auxilium tuum ad defensionem meam conspice

20 erue a framea animam meam et de manu canis unicam meam

21 salva me ex ore leonis et a cornibus unicornium humilitatem meam

22 narrabo nomen tuum fratribus meis in media ecclesia laudabo te

23 qui timetis Dominum laudate eum universum semen Iacob magnificate eum

24 timeat eum omne semen Israhel quoniam non sprexit neque dispexit deprecationem pauperis nec avertit faciem suam a me et cum clamarem ad eum exaudivit

25 apud te laus mea in ecclesia magna vota mea reddam in conspectu timentium eum

26 edent pauperes et saturabuntur et laudabunt Dominum qui requirunt eum vivent corda eorum in saeculum saeculi

27 reminiscantur et convertentur ad Dominum universi fines terrae et adorabunt in conspectu eius universae familiae gentium

28 quoniam Dei est regnum et

29 manducaverunt et adoraverunt omnes pingues terrae in conspectu eius cadent omnes qui descendunt in terram

30 et anima mea illi vivet et semen meum serviet ipsi

31 adnuntiabitur Domino generatio ventura et adnuntiabunt iustitiam eius populo qui nascetur quem fecit

Caput 23

psalmus David

1 Dominus reget me et nihil mihi deerit

2 in loco pascuae

3 animam meam convertit deduxit me super semitas iustitiae propter nomen suum

4 nam et si ambulavero in medio umbrae mortis non timebo mala quoniam tu mecum es virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt

5 parasti in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me inpinguasti in oleo caput meum et calix meus inebrians quam praeclarus est

6 et misericordia tua subsequitur me omnibus diebus vitae meae et ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum

Caput 24

psalmus David

1 prima sabbati Domini est terra et plenitudo eius orbis terrarum et

2 *quia; ipse super maria fundavit eum et super flumina praeparavit eum

3 quis ascendit in montem Domini aut quis stabit in loco sancto eius

4 innocens manibus et mundo corde qui non accepit in vano animam suam nec iuravit in dolo proximo suo

5 hic accipiet benedictionem a Domino et misericordiam a Deo salvatore suo

6 haec est generatio quaerentium eum quaerentium faciem Dei Iacob diapsalma

7 adtollite portas principes vestras et elevamini portae aeternales et introibit rex gloriae

8 quis est iste rex gloriae Dominus fortis et potens Dominus potens in proelio

9 adtollite portas principes vestras et elevamini portae aeternales et introibit rex gloriae

10 quis est iste rex gloriae Dominus virtutum ipse est rex gloriae diapsalma

Caput 25

psalmus David

1 ad te Domine levavi animam meam

2 Deus meus in te confido non erubescam
 3 neque inrideant me inimici mei etenim universi qui
 sustinent te non confundentur
 4 confundantur
 5 dirige me in veritatem tuam et doce me quoniam tu es
 Deus salvator meus et te sustinui tota die
 6 reminiscere miserationum tuarum Domine et miseri-
 cordiarum tuarum quia a saeculo sunt
 7 delicta iuventutis meae et ignorantias meas ne memine-
 ris secundum misericordiam tuam memento mei * tu; propter
 bonitatem tuam Domine
 8 dulcis et rectus Dominus propter hoc legem dabit
 delinquentibus in via
 9 diriget mansuetos in iudicio docebit mites vias suas
 10 universae viae Domini misericordia et veritas
 requirunt testamentum eius et testimonia eius
 11 propter nomen tuum Domine et propitiaberis peccato
 meo multum est enim
 12 quis est homo qui timet Dominum legem statuet ei in
 via quam elegit
 13 anima eius in bonis demorabitur et semen ipsius
 hereditabit terram
 14 firmamentum est Dominus timentibus eum et
 testamentum ipsius ut manifestetur illis
 15 oculi mei semper ad Dominum quoniam ipse evellet
 de laqueo pedes meos
 16 respice in me et miserere mei quia unicus et pauper
 sum ego
 17 tribulationes cordis mei multiplicatae sunt de
 necessitatibus meis erue me
 18 vide humilitatem meam et laborem meum et dimitte
 universa delicta mea
 19 respice inimicos meos quoniam multiplicati sunt et
 odio iniquo oderunt me
 20 custodi animam meam et erue me non erubescam
 quoniam speravi in te
 21 innocentes et recti adhererunt mihi quia sustinui te
 22 libera Deus Israel ex omnibus tribulationibus suis

Caput 26

psalmus David

1 iudica me Domine quoniam ego in innocentia mea
 ingressus sum et in Domino sperans non infirmabor
 2 proba me Domine et tempta me ure renes meos et cor
 meum
 3 quoniam misericordia tua ante oculos meos est et
 conplacui in veritate tua
 4 non sedi cum concilio vanitatis et cum iniqua
 gerentibus non introibo
 5 odivi ecclesiam malignantium et cum impiis non
 sedebo

6 lavabo inter innocentes manus meas et circumdabo
 altare tuum Domine
 7 ut audiam vocem laudis et enarrem universa mirabilia
 tua
 8 Domine dilexi decorem domus tuae et locum
 habitationis gloriae tuae
 9 ne perdas cum impiis animam meam et cum viris
 sanguinum vitam meam
 10 in quorum manibus iniquitates sunt dextera eorum
 repleta est muneribus
 11 ego autem in innocentia mea ingressus sum redime
 me et miserere mei
 12 pes meus stetit in directo in ecclesiis benedicam

Caput 27

David

1 priusquam liniretur Dominus inluminatio mea et sa-
 lus mea quem timebo Dominus protector vitae meae a quo
 trepidabo
 2 dum adpropiant super me nocentes ut edant carnes
 meas qui tribulant me et inimici mei ipsi infirmati sunt et
 ceciderunt
 3 si consistent adversus me castra non timebit cor meum
 si exsurgat adversus me proelium in hoc ego sperabo
 4 unam petii a Domino hanc requiram ut inhabitem in
 domo Domini omnes dies vitae meae ut videam voluntatem
 Domini et visitem templum eius
 5 quoniam abscondit me in tabernaculo in die malorum
 protexit me in abscondito tabernaculi sui
 6 in petra exaltavit me et nunc exaltavit caput meum su-
 per inimicos meos circuii et immolavi in tabernaculo eius
 hostiam vociferationis cantabo et psalmum dicam Domino
 7 exaudi Domine vocem meam qua clamavi miserere mei
 et exaudi me
 8 tibi dixit cor meum exquisivit facies mea faciem tuam
 Domine requiram
 9 ne avertas faciem tuam a me ne declines in ira a servo
 tuo adiutor meus esto ne derelinquas me neque dispicias me
 Deus salvator meus
 10 quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me
 Dominus autem adsumpsit me
 11 legem pone mihi Domine in via tua et dirige me in
 semita recta propter inimicos meos
 12 ne tradideris me in animas tribulantium me quoniam
 insurrexerunt in me testes iniqui et mentita est iniquitas sibi
 13 credo videre bona Domini in terra viventium

14 expecta Dominum viriliter age et confortetur cor tuum
et sustine Dominum

Caput 28

huic David

1 ad te Domine clamabo Deus meus ne sileas a me
nequando taceas a me et adsimilabor descendentibus in
lacum

2 exaudi vocem deprecationis meae dum oro ad te dum
extollo manus meas ad templum sanctum tuum

3 ne simul tradas me cum peccatoribus et cum
operantibus iniquitatem

4 da illis secundum opera ipsorum et secundum ne-
quitiam adinventionum ipsorum secundum opera manuum
eorum tribue illis redde retributionem eorum ipsis

5 quoniam non intellexerunt opera Domini et in opera
manuum eius destrues illos et non aedificabis eos

6 benedictus Dominus quoniam exaudivit vocem
deprecationis meae

7 Dominus adiutor meus et protector meus in ipso spe-
ravit cor meum et adiutus sum et refluuit caro mea et ex
voluntate mea confitebor ei

8 Dominus fortitudo plebis suae et protector salvationum
christi sui est

9 salvam fac plebem tuam et benedic hereditati tuae et
rege eos et extolle eos usque in aeternum

Caput 29

psalmus David in consummatione tabernaculi adferte Domino fi lii Dei

1 adferte Domino filios arietum

2 adferte Domino gloriam et honorem adferte Domino
gloriam nomini eius adorate Dominum in atrio sancto eius

3 vox Domini super aquas Deus maiestatis intonuit
Dominus super aquas multas

4 vox Domini in virtute vox Domini in magnificentia

5 vox Domini confringentis cedros et confringet
Dominus cedros Libani

6 et comminuet eas tamquam vitulum Libani et dilectus
quemadmodum filius unicornium

7 vox Domini intercidentis flammam ignis

8 vox Domini concutientis desertum et commovebit
Dominus desertum Cades

9 vox Domini praeparantis cervos et revelabit condensa
et in templo eius omnis dicet gloriam

10 Dominus diluvium inhabitare facit et sedebit
Dominus rex in aeternum

11 Dominus virtutem populo suo dabit Dominus
benedicet populo suo in pace

Caput 30

psalmus cantici in dedicatione domus David

1 exaltabo te Domine quoniam suscepisti me nec
delectasti inimicos meos super me

2 Domine Deus meus clamavi ad te et sanasti me

3 Domine eduxisti ab inferno animam meam salvasti me
a descendentibus in lacum

4 psallite Domino sancti eius et confitemini memoriae
sanctitatis eius

5 quoniam ira in indignatione eius et vita in voluntate
eius ad vesperum demorabitur fletus et ad matutinum laetitia

6 ego autem dixi in abundantia mea non movebor in
aeternum

7 Domine in voluntate tua praestitisti decori meo
virtutem avertisti faciem tuam et factus sum conturbatus

8 ad te Domine clamabo et ad Deum meum deprecabor

9 quae utilitas in sanguine meo dum descendo in cor-
ruptionem numquid confitebitur tibi pulvis aut adnuntiabit
veritatem tuam

10 audivit Dominus et misertus est mei Dominus factus
est adiutor meus

11 convertisti planctum meum in gaudium mihi
conscidisti saccum meum et circumdedisti me laetitia

12 ut cantet tibi gloria mea et non compungar Domine
Deus meus in aeternum confitebor tibi

Caput 31

in fi nem psalmus David

1 in te Domine speravi non confundar in aeternum in
iustitia tua libera me

2 inclina ad me aurem tuam adcelera ut eruas me esto mi-
hi in Deum protectorem et in domum refugii ut salvum me
facias

3 quoniam fortitudo mea et refugium meum es tu et
propter nomen tuum deduces me et enutries me

4 educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi
quoniam tu es protector meus

5 in manus tuas commendabo spiritum meum redemisti
me Domine Deus veritatis

6 odisti observantes vanitates supervacue ego autem in
Domino speravi

7 exultabo et laetabor in misericordia tua quoniam respe-
xisti humilitatem meam salvasti de necessitatibus animam
meam

8 nec conclusisti me in manibus inimici statuisti in loco
spatioso pedes meos

9 miserere mei Domine quoniam tribulor conturbatus est in ira oculus meus anima mea et venter meus

10 quoniam defecit in dolore vita mea et anni mei in gemitibus infirmata est in paupertate virtus mea et ossa mea conturbata sunt

11 super omnes inimicos meos factus sum obprobrium et vicinis meis valde et timor notis meis qui videbant me foras fugerunt a me

12 oblivioni datus sum tamquam mortuus a corde factus sum tamquam vas perditum

13 quoniam audiui vituperationem multorum commorantium in circuitu in eo dum convenirent simul adversus me accipere animam meam consiliati sunt

14 ego autem in te speravi Domine dixi Deus meus es tu

15 in manibus tuis sortes meae eripe me de manu inimicorum meorum et a persequentibus me

16 inlustra faciem tuam super servum tuum salvum me fac in misericordia tua

17 Domine ne confundar quoniam invocavi te erubescant impii et deducantur in infernum

18 muta fiant labia dolosa quae loquuntur adversus iustum iniquitatem in superbia et in abusione

19 quam magna multitudo dulcedinis tuae

20 abscondes eos in abdito faciei tuae a conturbatione hominum proteges eos in tabernaculo a contradictione linguarum

21 benedictus Dominus quoniam mirificavit misericordiam suam mihi in civitate munita

22 ego autem dixi in excessu mentis meae proiectus sum a facie oculorum tuorum ideo exaudisti vocem orationis meae dum clamarem ad te

23 diligite Dominum omnes sancti eius

24 viriliter agite et confortetur cor vestrum omnes qui speratis in Domino

Caput 32

huic David

1 intellectus beati quorum remissae sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata

2 beatus vir cui non inputabit Dominus peccatum nec est in spiritu eius dolus

3 quoniam tacui inveteraverunt ossa mea dum clamarem tota die

4 quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua conversus sum in aerumna *mea; dum configitur

5 delictum meum cognitum *tibi; feci et iniustitiam meam non abscondi dixi confitebor adversus me iniustitiam meam Domino et tu remisisti impietatem peccati mei diapsalma

6 pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore oportuno verumtamen in diluvio aquarum multarum ad eum non approximabunt

7 tu es refugium meum a tribulatione quae circumdedit me exultatio mea erue me a circumdantibus me diapsalma

8 intellectum tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris firmabo super te oculos meos

9 nolite fieri sicut equus et mulus quibus non est intellectus in camo et freno maxillas eorum constringe qui non adproximant ad te

10 multa flagella peccatoris sperantem autem in Domino misericordia circumdabit

11 laetamini in Domino et exultate iusti et gloriamini omnes recti corde

Caput 33

1 psalmus David exultate iusti in Domino rectos decet laudatio

2 confitemini Domino in cithara in psalterio decem cordarum psallite illi

3 cantate ei canticum novum bene psallite in vociferatione

4 quia rectum est verbum Domini et omnia opera eius in fide

5 diligit misericordiam et iudicium misericordia Domini plena est terra

6 verbo Domini caeli firmati sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum

7 congregans sicut in utre aquas maris ponens in thesauris abyssos

8 timeat Dominum omnis terra ab eo autem commoveantur omnes inhabitantes orbem

9 quoniam ipse dixit et facta sunt ipse mandavit et creata sunt

10 Dominus dissipat consilia gentium reprobatur autem cogitationes populorum

11 consilium autem Domini in aeternum manet cogitationes cordis eius in generatione et generationem

12 beata gens cuius est Dominus Deus eius populus quem elegit in hereditatem sibi

13 de caelo respexit Dominus vidit omnes filios hominum

14 de praeparato habitaculo suo respexit super omnes qui habitant terram

15 qui finxit singillatim corda eorum qui intellegit omnia opera illorum

16 non salvatur rex per multam virtutem et gigans non salvabitur in multitudine virtutis suae

17 fallax equus ad salutem in abundantia autem virtutis suae non salvabitur

18 ecce oculi Domini super metuentes eum qui sperant super misericordia eius

19 ut eruat a morte animas eorum et alat eos in fame

20 anima nostra sustinet Dominum quoniam adiutor et protector noster est

21 quia in eo laetabitur cor nostrum et in nomine sancto eius speravimus

22 fiat misericordia tua Domine super nos quemadmodum speravimus in te

Caput 34

David cum inmutavit vultum suum coram Abimelech et dimisit eum et abiit

1 benedicam Dominum in omni tempore semper laus eius in ore meo

2 in Domino laudabitur anima mea audiant mansueti et laetentur

3 magnificate Dominum mecum et exaltemus nomen eius in id ipsum

4 exquisivi Dominum et exaudivit me et ex omnibus tribulationibus meis eripuit me

5 accedite ad eum et inluminamini et facies vestrae non confundentur

6 iste pauper clamavit et Dominus exaudivit

7 vallabit angelus Domini in circuitu timentium eum et eripiet eos

8 gustate et videte quoniam suavis est Dominus beatus vir qui sperat in eo

9 time Domine

10 divites eguerunt et esurierunt inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono diapsalma

11 venite filii audite me timorem Domini docebo vos

12 quis est homo qui vult vitam cupit videre dies bonos

13 prohibe linguam tuam a malo et labia tua ne loquantur dolum

14 deverte a malo et fac bonum inquire pacem et persequere eam

15 oculi Domini super iustos et aures eius in precem eorum

16 facies Domini super facientes mala ut perdat de terra memoriam eorum

17 clamaverunt iusti et Dominus exaudivit et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos

18 iuxta est Dominus his qui tribulato sunt corde et humiles spiritu salvabit

19 multae tribulationes iustorum et de omnibus his liberavit eos

20 Dominus custodit omnia ossa eorum unum ex his non conteretur

21 mors peccatorum pessima et qui oderunt iustum delinquent

22 redimet Dominus animas servorum suorum et non delinquent omnes qui sperant in eum

Caput 35

huic David

1 iudica Domine nocentes me expugna expugnantes me

2 adprehende arma et scutum et exsurge in adiutorium mihi

3 effunde frameam et concludere adversus eos qui persequuntur me dic animae meae salus tua ego sum

4 confundantur et reveantur quaerentes animam meam avertantur retrorsum et confundantur cogitantes mihi mala

5 fiant tamquam pulvis ante faciem venti et angelus Domini coartans eos

6 fiat via illorum tenebrae et lubricum et angelus Domini persequens eos

7 quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui supervacue exprobraverunt animam meam

8 veniat illi laqueus quem ignorat et captio quam abscondit comprehendat eum et in laqueo cadat in ipso

9 anima autem mea exultabit in Domino delectabitur super salutari suo

10 omnia ossa mea dicent Domine quis similis tui eripiens inopem de manu fortiorum eius egenum et pauperem a diripientibus eum

11 surgentes testes iniqui quae ignorabam interrogabant me

12 retribuiebant mihi mala pro bonis sterilitatem animae meae

13 ego autem cum mihi molesti essent induebar cilicio humiliabam in ieiunio animam meam et oratio mea in sinum meum convertetur

14 quasi proximum quasi fratrem nostrum sic conplacebam quasi lugens et contristatus sic humiliabar

15 et adversum me laetati sunt et convenerunt congregata sunt super me flagella et ignoravi

16 dissipati sunt nec compuncti temptaverunt me subsannaverunt me subsannatione frenduerunt super me dentibus suis

17 Domine quando respicies restituere animam meam a malignitate eorum a leonibus uncam meam

18 confitebor tibi in ecclesia magna in populo gravi laudabo te

19 non supergaudeant mihi qui adversantur mihi inique qui oderunt me gratis et annuunt oculis

20 quoniam mihi quidem pacifice loquebantur et in iracundia * terrae loquentes; dolos cogitabant

21 et dilataverunt super me os suum dixerunt euge euge viderunt oculi nostri

22 vidisti Domine ne sileas Domine ne discedas a me

23 exsurge et intende iudicio meo Deus meus et Dominus meus in causam meam

24 iudica me secundum iustitiam tuam Domine Deus meus et non supergaudeant mihi

25 non dicant in cordibus suis euge euge animae nostrae nec dicant devoravimus eum

26 erubescant et reveantur simul qui gratulantur malis meis induantur confusione et reverentia qui magna loquuntur super me

27 exultent et laetentur qui volunt iustitiam meam et dicant semper magnificetur Dominus qui volunt pacem servi eius

28 et lingua mea meditabitur iustitiam tuam tota die laudem tuam

Caput 36

in fi nem servo Domini David

1 dixit iniustus ut delinquat in semet ipso non est timor Dei ante oculos eius

2 quoniam dolose egit in conspectu eius ut inveniatur iniquitas eius ad odium

3 verba oris eius iniquitas et dolus noluit intellegere ut bene ageret

4 iniquitatem meditatus est in cubili suo adstetit omni viae non bonae malitiam autem non odivit

5 Domine in caelo misericordia tua et veritas tua usque ad nubes

6 iustitia tua sicut montes Dei iudicia tua abyssus multa homines et iumenta salvabis Domine

7 quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam Deus filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt

8 inebriabuntur ab ubertate domus tuae et torrente voluntatis tuae potabis eos

9 quoniam apud te fons vitae in lumine tuo videbimus lumen

10 praetende misericordiam tuam scientibus te et iustitiam tuam his qui recto sunt corde

11 non veniat mihi pes superbiae et manus peccatoris non moveat me

12 ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem expulsi sunt nec potuerunt stare

Caput 37

ipsi David

1 noli aemulari in malignantibus neque zelaveris facientes iniquitatem

2 quoniam tamquam faenum velociter arescent et quemadmodum holera herbarum cito decident

3 spera in Domino et fac bonitatem et inhabita terram et pasceris in divitiis eius

4 delectare in Domino et dabit tibi petitiones cordis tui

5 revela Domino viam tuam et spera in eum et ipse faciet

6 et educet quasi lumen iustitiam tuam et iudicium tuum tamquam meridiem

7 subditus esto Domino et ora eum noli aemulari in eo qui prosperatur in via sua in homine faciente iniustitias

8 desine ab ira et derelinque furorem noli aemulari ut maligneris

9 quoniam qui malignantur exterminabuntur sustinentes autem Dominum ipsi hereditabunt terram

10 et adhuc pusillum et non erit peccator et quaeres locum eius et non invenes

11 mansueti autem hereditabunt terram et delectabuntur in multitudine pacis

12 observabit peccator iustum et stridebit super eum dentibus suis

13 Dominus autem inridebit eum quia prospicit quoniam veniet dies eius

14 gladium evaginarunt peccatores intenderunt arcum suum ut decipiant pauperem et inopem ut trucident rectos corde

15 gladius eorum intret in corda ipsorum et arcus ipsorum confringatur

16 melius est modicum iusto super divitias peccatorum multas

17 quoniam brachia peccatorum conterentur confirmat autem iustos Dominus

18 novit Dominus dies immaculorum et hereditas eorum in aeternum erit

19 non confundentur in tempore malo et in diebus famis saturabuntur

20 quia peccatores peribunt inimici vero Domini mox honorificati fuerint et exaltati deficientes quemadmodum fumus defecerunt

21 mutuabitur peccator et non solvet iustus autem miseretur et tribuet

22 quia benedicentes ei hereditabunt terram maledicentes autem ei disperibunt

23 apud Dominum gressus hominis dirigentur et viam eius volet

24 cum ceciderit non conlidetur quia Dominus subponit manum suam

25 iunior fui et senui et non vidi iustum derelictum nec semen eius quaerens panes

26 tota die miseretur et commodat et semen illius in benedictione erit

27 declina a malo et fac bonum et inhabita in saeculum saeculi

28 quia Dominus amat iudicium et non derelinquet sanctos suos in aeternum conservabuntur iniusti punientur et semen impiorum peribit

29 iusti autem hereditabunt terram et inhabitabunt in saeculum

30 os iusti meditabitur sapientiam et lingua eius loquetur iudicium

31 lex Dei eius in corde ipsius et non subplantabuntur gressus eius

32 considerat peccator iustum et quaerit mortificare eum

33 Dominus autem non derelinquet eum in manus eius nec damnabit eum cum iudicabitur illi

34 expecta Dominum et custodi viam eius et exaltabit te ut hereditate capias terram cum perierint peccatores videbis

35 vidi impium superexaltatum et elevatum sicut cedros Libani

36 et transivi et ecce non erat et quaesivi eum et non est inventus locus eius

37 custodi innocentiam et vide aequitatem quoniam sunt reliquiae homini pacifico

38 iniusti autem disperibunt simul reliquiae impiorum peribunt

39 salus autem iustorum a Domino et protector eorum in tempore tribulationis

40 et adiuvabit eos Dominus et liberabit eos et eruet eos a peccatoribus et salvabit eos quia speraverunt in eo

Caput 38

psalmus David in rememorationem de sabbato

1 Domine ne in furore tuo arguas me neque in ira tua corripas me

2 quoniam sagittae tuae infixae sunt mihi et confirmasti super me manum tuam

3 non est sanitas carni meae a facie irae tuae non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum

4 quoniam iniquitates meae supergressae sunt caput meum sicut onus grave gravatae sunt super me

5 putruerunt et corruptae sunt cicatrices meae a facie insipientiae meae

6 miser factus sum et curvatus sum usque ad finem tota die contristatus ingrediebar

7 quoniam lumbi mei impleti sunt inlusionibus et non est sanitas in carne mea

8 afflictus sum et humiliatus sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei

9 Domine ante te omne desiderium meum et gemitus meus a te non est absconditus

10 cor meum conturbatum est dereliquit me virtus mea et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum

11 amici mei et proximi mei adversus me adpropinquaverunt et steterunt et qui iuxta me erant de longe steterunt

12 et vim faciebant qui quaerebant animam meam et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates et dolos tota die meditabantur

13 ego autem tamquam surdus non audiebam et sicut mutus non aperiens os suum

14 et factus sum sicut homo non audiens et non habens in ore suo redargutiones

15 quoniam in te Domine speravi tu exaudies Domine Deus meus

16 quia dixi nequando supergaudeant mihi inimici mei et dum commoventur pedes mei super me magna locuti sunt

17 quoniam ego in flagella paratus et dolor meus in conspectu meo semper

18 quoniam iniquitatem meam adnuntiabo

19 inimici autem mei vivent et firmati sunt super me et multiplicati sunt qui oderunt me inique

20 qui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi quoniam sequebar bonitatem

21 non derelinquas me Domine Deus meus ne discesseris a me

22 intende in adiutorium meum Domine salutis meae

Caput 39

in fi nem Idithun canticum David

1 dixi custodiam vias meas ut non delinquam in lingua mea posui ori meo custodiam cum consisteret peccator adversum me

2 obmutui et humiliatus sum et silui a bonis et dolor meus renovatus est

3 concaluit cor meum intra me et in meditatione mea exardescet ignis

4 locutus sum in lingua mea notum fac mihi Domine finem meum et numerum dierum meorum quis est ut sciam quid desit mihi

5 ecce mensurabiles posuisti dies meos et substantia mea tamquam nihilum ante te verumtamen universa vanitas omnis homo vivens diapsalma

6 verumtamen in imagine pertransit homo sed et frustra conturbatur thesaurizat et ignorat cui congregabit ea

7 et nunc quae est expectatio mea nonne Dominus et substantia mea apud te est

8 ab omnibus iniquitatibus meis erue me obprobrium insipienti dedisti me

9 obmutui

10 amove a me plagas tuas

11 a fortitudine manus tuae ego defeci in increpationibus propter iniquitatem corripuisti hominem et tabescere fecisti sicut araneam animam eius verumtamen vane

12 exaudi orationem meam Domine et deprecationem meam auribus percipe lacrimas meas ne sileas quoniam advena sum apud te et peregrinus sicut omnes patres mei

13 remitte mihi ut refrigerer priusquam abeam et amplius non ero

Caput 40

in fi nem David psalmus

1 expectans expectavi Dominum et intendit mihi

2 et exaudivit preces meas et eduxit me de lacu miseriae et de luto fecis et statuit super petram pedes meos et direxit gressus meos

3 et inmisit in os meum canticum novum carmen Deo nostro videbunt multi et timebunt et sperabunt in Domino

4 beatus vir cuius est nomen Domini spes ipsius et non respexit in vanitates et insanias falsas

5 multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi adnuntiavi et locutus sum multiplicati sunt super numerum

6 sacrificium et oblationem noluisti aures autem perfecisti mihi holocaustum et pro peccato non postulasti

7 tunc dixi ecce venio in capite libri scriptum est de me

8 ut facerem voluntatem tuam Deus meus volui et legem tuam in medio cordis mei

9 adnuntiavi iustitiam in ecclesia magna ecce labia mea non prohibebo Domine tu scisti

10 iustitiam tuam non abscondi in corde meo veritatem tuam et salutare tuum dixi non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam a concilio multo

11 tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas a me misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me

12 quoniam circumdederunt me mala quorum non est numerus comprehenderunt me iniquitates meae et non potui ut viderem multiplicatae sunt super capillos capitis mei et cor meum dereliquit me

13 conplaceat tibi Domine ut eruas me Domine ad adiuvandum me respice

14 confundantur et reveantur simul qui quaerunt animam meam ut auferant eam convertantur retrorsum et reveantur qui volunt mihi mala

15 ferant confestim confusionem suam qui dicunt mihi euge euge

16 exultent et laetentur super te omnes quaerentes te et dicant semper magnificetur Dominus qui diligunt salutare tuum

17 ego autem mendicus sum et pauper Dominus sollicitus est mei adiutor meus et protector meus tu es Deus meus ne tardaveris

Caput 41

in fi nem psalmus David

1 beatus qui intellegit super egenum et pauperem in die mala liberabit eum Dominus

2 Dominus conservet eum et vivificet eum et beatum faciat eum in terra et non tradat eum in animam inimicorum eius

3 Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius universum stratum eius versasti in infirmitate eius

4 ego dixi Domine miserere mei sana animam meam quoniam peccavi tibi

5 inimici mei dixerunt mala mihi quando morietur et peribit nomen eius

6 et si ingrediebatur ut videret vane loquebatur cor eius congregavit iniquitatem sibi egrediebatur foras et loquebatur

7 in id ipsum adversum me susurrabant omnes inimici mei adversum me cogitabant mala mihi

8 verbum iniquum constituerunt adversus me numquid qui dormit non adiciet ut resurgat

9 etenim homo pacis meae in quo speravi qui edebat panes meos magnificavit super me subplantationem

10 tu autem Domine miserere mei et resuscita me et retribuam eis

11 in hoc cognovi quoniam voluisti me quoniam non gaudebit inimicus meus super me

12 me autem propter innocentiam suscepisti et confirmasti me in conspectu tuo in aeternum

13 benedictus Dominus Deus Israhel a saeculo et in saeculum fiat fiat

Caput 42

in fi nem in intellectum fi liis Core

1 quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te Deus

2 sitivit anima mea ad Deum *fortem; vivum quando veniam et parebo ante faciem Dei

3 fuerunt mihi lacrimae meae panis die ac nocte dum dicitur mihi cotidie ubi est Deus tuus

4 haec recordatus sum et effudi in me animam meam quoniam transibo in loco tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei in voce exultationis et confessionis sonus epulantis

5 quare tristis es anima mea et quare conturbas me spera in Deo quoniam confitebor illi salutare vultus mei

6 Deus meus ad me ipsum anima mea conturbata est propterea memor ero tui de terra Iordanis et Hermoniim a monte modico

7 abyssus *ad; abyssum invocat in voce cataractarum tuarum omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierunt

8 in die mandavit Dominus misericordiam suam et nocte canticum eius apud me oratio Deo vitae meae

9 dicam Deo susceptor meus es quare oblitus es mei quare contristatus incedo dum adfligit me inimicus

10 dum confringuntur ossa mea exprobraverunt mihi qui tribulant me dum dicunt mihi per singulos dies ubi est Deus tuus

11 quare tristis es anima mea et quare conturbas me spera in Deum quoniam *adhuc; confitebor illi salutare vultus mei *et; Deus meus

Caput 43

1 psalmus David iudica me Deus et discerne causam meam de gente non sancta ab homine iniquo et doloso erue me

2 quia tu es Deus fortitudo mea quare me reppulisti quare tristis incedo dum adfligit me inimicus

3 emitte lucem tuam et veritatem tuam ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua

4 et introibo ad altare Dei ad Deum qui laetificat iuventutem meam confitebor tibi in cithara Deus Deus meus

5 quare tristis es anima mea et quare conturbas me spera in Deum quoniam *adhuc; confitebor illi salutare vultus mei *et; Deus meus

Caput 44

in fi nem fi liis Core ad intellectum

1 Deus auribus nostris audivimus patres nostri adnuntiaverunt nobis opus quod operatus es in diebus eorum in diebus antiquis

2 manus tua gentes disperdit et plantasti eos adflixisti populos et expulisti eos

3 nec enim in gladio suo possederunt terram et brachium eorum non salvavit eos sed dextera tua et brachium tuum et inluminatio faciei tuae quoniam conplacuisti in eis

4 tu es ipse rex meus et Deus meus qui mandas salutes Iacob

5 in te inimicos nostros ventilabimus cornu et in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis

6 non enim in arcu meo sperabo et gladius meus non salvabit me

7 salvasti enim nos de adfligentibus nos et odientes nos confudisti

8 in Deo laudabimur tota die et in nomine tuo confitebimur in saeculum diapsalma

9 nunc autem reppulisti et confudisti nos et non egredieris in virtutibus nostris

10 avertisti nos retrorsum post inimicos nostros et qui oderunt nos diripiebant sibi

11 dedisti nos tamquam oves escarum et in gentibus dispersisti nos

12 vendidisti populum tuum sine pretio et non fuit multitudo in commutationibus nostris

13 posuisti nos obprobrium vicinis nostris subsannationem et derisum his qui in circuitu nostro

14 posuisti nos in similitudinem gentibus commotionem capitis in populis

15 tota die verecundia mea contra me est et confusio faciei meae cooperuit me

16 a voce exprobrantis et obloquentis a facie inimici et persequentis

17 haec omnia venerunt super nos nec obliti sumus te et inique non egimus in testamento tuo

18 et non recessit retrorsum cor nostrum et declinasti semitas nostras a via tua

19 quoniam humiliasti nos in loco afflictionis et cooperuit nos umbra mortis

20 si obliti sumus nomen Dei nostri et

21 nonne Deus requiret ista ipse enim novit abscondita cordis

22 quoniam propter te mortificamur omni die aestimati sumus sicut oves occisionis

23 exsurge quare dormis Domine exsurge

24 quare faciem tuam avertis oblivisceris inopiae nostrae et tribulationis nostrae

25 quoniam humiliata est in pulvere anima nostra conglutinator est in terra venter noster

26 exsurge adiuva nos et redime nos propter nomen tuum

Caput 45

in fi nem pro his qui commutabuntur fi liis Core ad intellectum canticum pro dilecto

1 eructavit cor meum verbum bonum dico ego opera mea regi lingua mea calamus scribae velociter scribentis

2 speciosus forma prae filiis hominum diffusa est gratia in labiis tuis propterea benedixit te Deus in aeternum

3 accingere gladio tuo super femur tuum potentissime

4 specie tua et pulchritudine tua et intende prospere procede et regna propter veritatem et mansuetudinem et iustitiam et deducet te mirabiliter dextera tua

5 sagittae tuae acutae populi sub te cadent in corde inimicorum regis

6 sedis tua Deus in saeculum saeculi virga directionis virga regni tui

7 dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem propterea unxit te Deus Deus tuus oleo laetitiae prae consortibus tuis

8 murra et gutta et cassia a vestimentis tuis a domibus eburneis ex quibus delectaverunt te

9 filiae regum in honore tuo adstetit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate

10 audi filia et vide et inclina aurem tuam et obliviscere populum tuum et domum patris tui

11 et concupiscet rex decorem tuum quoniam ipse est dominus tuus et adorabunt eum

12 *et; filiae Tyri in muneribus vultum tuum deprecabuntur divites plebis

13 omnis gloria eius filiae regis ab intus in fimbriis aureis

14 circumamicta varietatibus adducentur regi virgines post eam proximae eius adferentur tibi

15 adferentur in laetitia et exultatione adducentur in templum regis

16 pro patribus tuis nati sunt tibi filii constitues eos principes super omnem terram

17 memor ero nominis tui in omni generatione et generatione propterea populi confitebuntur tibi in aeternum et in saeculum saeculi

Caput 46

in fi nem pro fi liis Core pro arcanis psalmus

1 Deus noster refugium et virtus adiutor in tribulationibus quae invenerunt nos nimis

2 propterea non timebimus dum turbabitur terra et transferentur montes in cor maris

3 sonaverunt et turbatae sunt aquae eorum conturbati sunt montes in fortitudine eius diapsalma

4 fluminis impetus laetificat civitatem Dei sanctificavit tabernaculum suum Altissimus

5 Deus in medio eius non commovebitur adiuvabit eam Deus mane diluculo

6 conturbatae sunt gentes inclinata sunt regna dedit vocem suam mota est terra

7 Dominus virtutum nobiscum susceptor noster Deus Iacob diapsalma

8 venite et videte opera Domini quae posuit prodigia super terram

9 auferens bella usque ad finem terrae arcum coneret et confringet arma et scuta conburet in igne

10 vacate et videte quoniam ego sum Deus exaltabor in gentibus exaltabor in terra

11 Dominus virtutum nobiscum susceptor noster Deus Iacob

1 omnes gentes plaudite manibus iubilate Deo in voce exultationis

2 quoniam Dominus excelsus terribilis rex magnus super omnem terram

3 subiecit populos nobis et gentes sub pedibus nostris

4 elegit nobis hereditatem suam speciem Iacob quam dilexit diapsalma

5 ascendit Deus in iubilo Dominus in voce tubae

6 psallite Deo nostro psallite psallite regi nostro psallite

7 quoniam rex omnis terrae Deus psallite sapienter

8 regnavit Deus super gentes Deus sedit super sedem sanctam suam

9 principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham quoniam Dei fortes terrae vehementer elevati sunt

Caput 47

canticum psalmi fi liis Core secunda sabbati

1 magnus Dominus et laudabilis nimis in civitate Dei nostri in monte sancto eius

2 fundatur exultatione universae terrae montes Sion latera aquilonis civitas regis magni

3 Deus in domibus eius cognoscitur cum suscipiet eam
4 quoniam ecce reges congregati sunt convenerunt in unum

5 ipsi videntes sic admirati sunt conturbati sunt commoti sunt

6 tremor adprehendit eos ibi dolores ut parturientis

7 in spiritu vehementi conteres naves Tharsis

8 sicut audivimus sic vidimus in civitate Domini virtutum in civitate Dei nostri Deus fundavit eam in aeternum diapsalma

9 suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui

10 secundum nomen tuum Deus sic et laus tua in fines terrae iustitia plena est dextera tua

11 laetetur mons Sion exultent filiae Iudaeae propter iudicia tua

12 circumdate Sion et conplectimini eam narrate in turribus eius

13 ponite corda vestra in virtute eius et distribuite domus eius ut enarretis in progeniem alteram

14 quoniam hic est Deus Deus noster in aeternum et in saeculum saeculi ipse reget nos in saecula

Caput 48

in fi nem fi liis Core psalmus

1 audite haec omnes gentes auribus percipite omnes qui habitatis orbem

2 quique terrigenae et filii hominum in unum dives et pauper

3 os meum loquetur sapientiam et meditatio cordis mei prudentiam

4 inclinabo in parabolam aurem meam aperiam in psalterio propositionem meam

5 cur timebo in die malo iniquitas calcanei mei circumdabit me

6 qui confidunt in virtute sua et in multitudine divitiarum suarum gloriantur

7 frater non redimit redimet homo non dabit Deo placationem suam

8 et pretium redemptionis animae suae et laboravit in aeternum

9 et vivet * adhuc; in finem

10 non videbit interitum cum viderit sapientes morientes simul insipiens et stultus peribunt et relinquent alienis divitias suas

11

12 et homo cum in honore esset non intellexit conparatus est iumentis insipientibus et similis factus est illis

13 haec via illorum scandalum ipsis et postea in ore suo conplacebunt diapsalma

14 sicut oves in inferno positi sunt mors depascet eos
et dominabuntur eorum iusti in matutino et auxilium eorum
veterescet in inferno a gloria eorum

15 verumtamen Deus redimet animam meam de manu
infernorum cum acceperit me diapsalma

16 ne timueris cum dives factus fuerit homo et cum
multiplicata fuerit gloria domus eius

17 quoniam cum interierit non sumet omnia neque
descendet cum eo *pone; gloria eius

18 quia anima eius in vita ipsius benedicetur confitebitur
tibi cum benefeceris ei

19 introibit usque in progenies patrum suorum usque in
aeternum non videbit lumen

20 homo in honore cum esset non intellexit comparatus
est iumentis

Caput 49

psalmus Asaph

1 Deus deorum Dominus locutus est et vocavit terram a
solis ortu usque ad occasum

2 ex Sion species decoris eius

3 Deus manifeste veniet Deus noster et non silebit ignis
in conspectu eius exardescet et in circuitu eius tempestas
valida

4 advocabit caelum desursum et terram discernere
populum suum

5 congregare illi sanctos eius qui ordinant testamentum
eius super sacrificia

6 et adnuntiabunt caeli iustitiam eius quoniam Deus
iudex est diapsalma

7 audi populus meus et loquar tibi Israhel et testificabor
tibi Deus Deus tuus ego sum

8 non in sacrificiis tuis arguam te holocausta autem tua
in conspectu meo sunt semper

9 non accipiam de domo tua vitulos neque de gregibus
tuis hircos

10 quoniam meae sunt omnes ferae silvarum iumenta in
montibus et boves

11 cognovi omnia volatilia caeli et pulchritudo agri
mecum est

12 si esuriero non dicam tibi meus est enim orbis terrae
et plenitudo eius

13 numquid manducabo carnes taurorum aut sanguinem
hircorum potabo

14 immola Deo sacrificium laudis et redde Altissimo
vota tua

15 et invoca me in die tribulationis et eruam te et
honorificabis me diapsalma

16 peccatori autem dixit Deus quare tu enarras iustitias
meas et adsumis testamentum meum per os tuum

17 tu vero odisti disciplinam et proiecisti sermones meos
retrorsum

18 si videbas furem currebas cum eo et cum adulteris
portionem tuam ponebas

19 os tuum abundavit malitia et lingua tua concinnabat
dolos

20 sedens adversus fratrem tuum loquebaris et adversus
filium matris tuae ponebas scandalum

21 haec fecisti et tacui existimasti inique quod ero tui
similis arguam te et statuam contra faciem tuam

22 intellegite nunc haec qui obliviscimini Deum
nequando rapiat et non sit qui eripiat

23 sacrificium laudis honorificabit me et illic iter quod
ostendam illi salutare Dei

Caput 50

in fi nem psalmus David cum venit ad eum Nathan propheta quando intravit
ad Bethsabée

1 miserere mei Deus secundum

2 amplius lava me ab iniquitate mea et a peccato meo
munda me

3 quoniam iniquitatem meam ego cognosco et peccatum
meum contra me est semper

4 tibi soli peccavi et malum coram te feci ut iustificeris
in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris

5 ecce enim in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis
concepit me mater mea

6 ecce enim veritatem dilexisti incerta et occulta
sapientiae tuae manifestasti mihi

7 asparges me hysopo et mundabor lavabis me et super
nivem dealbabor

8 auditui meo dabis gaudium et laetitiam exultabunt ossa
humiliata

9 averte faciem tuam a peccatis meis et omnes iniquitates
meas dele

10 cor mundum crea in me Deus et spiritum rectum
innova in visceribus meis

11 ne proicias me a facie tua et spiritum sanctum tuum
ne auferas a me

12 redde mihi laetitiam salutaris tui et spiritu principali
confirma me

13 docebo iniquos vias tuas et impii ad te convertentur

14 libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meae
exultabit lingua mea iustitiam tuam

15 Domine labia mea aperies et os meum adnuntiabit
laudem tuam

16 quoniam si voluisses sacrificium dedissem utique
holocaustis non delectaberis

17 sacrificium Deo spiritus contribulatus cor contritum
et humiliatum Deus non spernet

18 benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion et
aedificentur muri Hierusalem

19 tunc acceptabis sacrificium iustitiae oblationes et
holocausta tunc inponent super altare tuum vitulos

Caput 51

in fi nem intellectus David cum venit Doec Idumeus et adnuntiavit Saul et
dixit venit David in domo Achimelech

1 quid gloriatur in malitia qui potens est iniquitate
2 tota die iniustitiam cogitavit lingua tua sicut novacula
acuta fecisti dolum
3 dilexisti malitiam super benignitatem iniquitatem
magis quam loqui aequitatem diapsalma
4 dilexisti omnia verba praecipitationis linguam dolosam
5 propterea Deus destruet te in finem evellet te et emi-
grabit te de tabernaculo et radicem tuam de terra viventium
diapsalma
6 videbunt iusti et timebunt et super eum ridebunt et
dicent
7 ecce homo qui non posuit Deum adiutorem suum sed
speravit in multitudine divitiarum suarum et praevaluit in
vanitate sua
8 ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei speravi in
misericordia Dei in aeternum et in saeculum saeculi
9 confitebor tibi in saeculum quia fecisti et expecta-
bo nomen tuum quoniam bonum in conspectu sanctorum
tuorum

Caput 52

in fi nem pro Melech intellegentiae David dixit insipiens in corde suo non
est Deus

1 corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitatibus
non est qui faciat bonum
2 Deus de caelo prospexit in filios hominum ut videat si
est intellegens
3 omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt non est
qui faciat bonum non est usque ad unum
4 nonne scient
5 Deum non invocaverunt illic trepidabunt timore ubi
non fuit timor quoniam Deus dissipavit ossa eorum qui
hominibus placent confusi sunt quoniam Deus sprexit eos
6 quis dabit ex Sion salutare Israhel dum convertit Deus
captivitatem plebis suae exultabit Iacob et laetabitur Israhel

Caput 53

in fi nem in carminibus intellectus David cum venissent Ziphei et dixissent
ad Saul nonne David absconditus est apud nos

1 Deus in nomine tuo salvum me fac et in virtute tua
iudica me

2 Deus exaudi orationem meam auribus percipe verba
oris mei

3 quoniam alieni insurrexerunt adversum me et fortes
quaesierunt animam meam non proposuerunt Deum ante
conspectum suum diapsalma

4 ecce enim Deus adiuvat me Dominus susceptor animae
meae

5 avertet mala inimicis meis in veritate tua disperde illos

6 voluntarie sacrificabo tibi confitebor nomini tuo
Domine quoniam bonum

7 quoniam ex omni tribulatione eripuisti me et super
inimicos meos despexit oculus meus

Caput 54

in fi nem in carminibus intellectus David

1 exaudi Deus orationem meam et ne despexeris
deprecationem meam

2 intende mihi et exaudi me contristatus sum in
exercitatione mea et conturbatus sum

3 a voce inimici et a tribulatione peccatoris quoniam
declinaverunt in me iniquitatem et in ira molesti erant mihi

4 cor meum conturbatum est in me et formido mortis
cecidit super me

5 timor et tremor venit super me et contextit me tenebra

6 et dixi quis dabit mihi pinnas sicut columbae et volabo
et requiescam

7 ecce elongavi fugiens et mansi in solitudine diapsalma

8 expectabam eum qui salvum me fecit a pusillanimitate
spiritus et a tempestate

9 praecipita Domine divide linguas eorum quoniam vidi
iniquitatem et contradictionem in civitate

10 die et nocte circumdabit eam super muros eius et
iniquitas et labor in medio eius

11 et iniustitia et non defecit de plateis eius usura et dolus

12 quoniam si inimicus maledixisset mihi sustinuissem
utique et si is qui oderat me super me magna locutus fuisset
abscondissem me forsitan ab eo

13 tu vero homo unianimis dux meus et notus meus

14 qui simul mecum dulces capiebas cibos in domo Dei
ambulavimus cum consensu

15 veniat mors super illos et descendant in infernum
videntes quoniam nequitiae in habitaculis eorum in medio
eorum

16 ego

17 vespere et mane et meridie narrabo et adnuntiabo et
exaudiet vocem meam

18 redimet in pace animam meam ab his qui
adpropinquant mihi quoniam inter multos erant mecum

19 exaudiet Deus et humiliabit illos qui est ante saecula diapsalma non enim est illis commutatio et non timuerunt Deum

20 extendit manum suam in retribuendo contaminaverunt testamentum eius

21 divisi sunt ab ira vultus eius et adpropinquavit cor illius molliti sunt sermones eius super oleum et ipsi sunt iacula

22 iacta super Dominum curam tuam et ipse te enutriet non dabit in aeternum fluctuationem iusto

23 tu vero Deus deduces eos in puteum interitus viri sanguinum et doli non dimidiabunt dies suos ego autem sperabo in te Domine

Caput 55

in fi nem pro populo qui a sanctis longe factus est David in tituli inscriptione cum tenuerunt eum Allophili in Geth

1 miserere mei Deus quoniam conculcavit me homo tota die in pugnans tribulavit me

2 conculcaverunt me inimici mei tota die quoniam multi bellantes adversum me

3 ab altitudine diei timebo ego vero in te sperabo

4 in Deo laudabo sermones meos in Deo speravi non timebo quid faciat mihi caro

5 tota die verba mea execrabantur adversum me omnia consilia eorum in malum

6 inhabitabunt et abscondent ipsi calcaneum meum observabunt sicut sustinuerunt animam meam

7 pro nihilo salvos facies illos in ira populos confringes Deus

8 vitam meam adnuntiavi tibi posuisti lacrimas meas in conspectu tuo sicut et in promissione tua

9 tunc convertentur inimici mei retrorsum in quacumque die invocavero te ecce cognovi quoniam Deus meus es

10 in Deo laudabo verbum in Domino laudabo sermonem

11 in Deo speravi non timebo quid faciat mihi homo

12 in me sunt Deus vota *tua;

13 quoniam eripuisti animam meam de morte et pedes meos de lapsu ut placeam coram Deo in lumine viventium

Caput 56

in fi nem ne disperdas David in tituli inscriptione cum fugeret a facie Saul in spelunca

1 miserere mei Deus miserere mei quoniam in te confidit anima mea et in umbra alarum tuarum sperabo donec transeat iniquitas

2 clamabo ad Deum altissimum Deum qui benefecit mihi

3 misit de caelo et liberavit me dedit in obprobrium conculcantes me diapsalma misit Deus misericordiam suam et veritatem suam

4 et eripuit animam meam de medio catulorum leonum dormivi conturbatus filii hominum dentes eorum arma et sagittae et lingua eorum gladius acutus

5 exaltare super caelos Deus et in omnem terram gloria tua

6 laqueum paraverunt pedibus meis et incurvaverunt animam meam foderunt ante faciem meam foveam et inciderunt in eam diapsalma

7 paratum cor meum Deus paratum cor meum cantabo et psalmum dicam

8 exsurge gloria mea exsurge psalterium et cithara exurgam diluculo

9 confitebor tibi in populis Domine psalmum dicam tibi in gentibus

10 quoniam magnificata est usque ad caelos misericordia tua et usque ad nubes veritas tua

11 exaltare super caelos Deus et super omnem terram gloria tua

Caput 57

in fi nem ne disperdas David in tituli inscriptione

1 si vere utique iustitiam loquimini recta iudicate filii hominum

2 etenim in corde iniquitates operamini in terra iniustitiam manus vestrae concinnant

3 alienati sunt peccatores a vulva erraverunt ab utero locuti sunt falsa

4 furor illis secundum similitudinem serpentis sicut aspidis surdae et obturantis aures suas

5 quae non exaudiet vocem incantantium et venefici incantantis sapienter

6 Deus conteret dentes eorum in ore ipsorum molas leonum confringet Dominus

7 ad nihilum devenient tamquam aqua decurrens intendit arcum suum donec infirmentur

8 sicut cera quae fluit auferentur supercecidit ignis et non viderunt solem

9 priusquam intellegerent spinae vestrae ramnum sicut viventes sicut in ira absorbet vos

10 laetabitur iustus cum viderit vindictam manus suas lavabit in sanguine peccatoris

11 et dicet homo si utique est fructus iusto utique est Deus iudicans eos in terra

Caput 58

in fi nem ne disperdas David in tituli inscriptione quando misit Saul et custodivit domum eius ut interficeret eum

1 eripe me de inimicis meis Deus et ab insurgentibus in me libera me

2 eripe me de operantibus iniquitatem et de viris sanguinum salva me

3 quia ecce ceperunt animam meam inruerunt in me fortes

4 neque iniquitas mea neque peccatum meum Domine sine iniquitate cucurri et direxi

5 exsurge in occursum meum et vide et tu Domine Deus virtutum Deus Israhel intende ad visitandas omnes gentes non miserearis omnibus qui operantur iniquitatem diapsalma

6 convertentur ad vesperam et famem patientur ut canes et circuibunt civitatem

7 ecce loquentur in ore suo et gladius in labiis eorum quoniam quis audivit

8 et tu Domine deridebis eos ad nihilum deduces omnes gentes

9 fortitudinem meam ad te custodiam quia Deus susceptor meus

10 Deus meus voluntas eius praeveniet me

11 Deus ostendet mihi super inimicos meos ne occidas eos nequando obliviscantur populi mei disperge illos in virtute tua et depone eos protector meus Domine

12 delictum oris eorum sermonem labiorum ipsorum et comprehendantur in superbia sua et de execratione et mendacio adnuntiabuntur

13 in consummatione in ira consummationis et non erunt et scient quia Deus dominatur Iacob finium terrae diapsalma

14 convertentur ad vesperam et famem patientur ut canes et circuibunt civitatem

15 ipsi dispergentur ad manducandum si vero non fuerint saturati et murmurabunt

16 ego autem cantabo fortitudinem tuam et exultabo mane misericordiam tuam quia factus es susceptor meus et refugium meum in die tribulationis meae

17 adiutor meus tibi psallam quia Deus susceptor meus es Deus meus misericordia mea

Caput 59

in fi nem his qui inmutabuntur in tituli inscriptione David in doctrina cum succendit Syriam Mesopotamiam et Syriam Soba et convertit Ioab et percussit vallem Salinarum duodecim milia

1 Deus reppulisti nos et destruxisti nos iratus es et misertus es nobis

2 commovisti terram et turbasti eam sana contritiones eius quia commota est

3 ostendisti populo tuo dura potasti nos vino conpunctionis ostendisti populo tuo dura potasti nos vino conpunctionis

4 dedisti metuentibus te significationem ut fugiant a facie arcus diapsalma ut liberentur dilecti tui

5 salvum fac dextera tua et exaudi me

6 Deus locutus est in sancto suo laetabor et partabor Sicima et convallem tabernaculorum metabor

7 meus est Galaad et meus

8 Moab olla spei meae in Idumeam extendam calciamentum meum mihi alienigenae subditi sunt

9 quis deducet me in civitatem munitam quis deducet me usque in Idumeam

10 nonne tu Deus qui reppulisti nos et non egredieris Deus in virtutibus nostris

11 da nobis auxilium de tribulatione et vana salus hominis

12 in Deo faciemus virtutem et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos

Caput 60

in fi nem in hymnis David

1 exaudi Deus deprecationem meam intende orationi meae

2 a finibus terrae ad te clamavi dum anxietur cor meum in petra exaltasti me deduxisti me

3 quia factus es spes mea turris fortitudinis a facie inimici

4 inhabitabo in tabernaculo tuo in saecula protegar in velamento alarum tuarum diapsalma

5 quoniam tu Deus meus exaudisti orationem meam dedisti hereditatem timentibus nomen tuum

6 dies super dies regis adicies annos eius usque in diem generationis et generationis

7 permanet in aeternum in conspectu Dei misericordiam et veritatem quis requirit eius

8 sic psalmum dicam nomini tuo in saeculum saeculi ut reddam vota mea de die in diem

Caput 61

in fi nem pro Idithun psalmus David

1 nonne Deo subiecta erit anima mea ab ipso enim salutare meum

2 nam et ipse Deus meus et salutaris meus susceptor meus non movebor amplius

3 quousque inruitis in hominem interficitis universi vos tamquam parieti inclinato et maceriae depulsae

4 verumtamen pretium meum cogitaverunt repellere cucurri in siti ore suo benedicebant et corde suo maledicebant diapsalma

5 verumtamen Deo subiecta esto anima mea quoniam ab ipso patientia mea

6 quia ipse Deus meus et salvator meus adiutor meus non emigrabo

7 in Deo salutare meum et gloria mea Deus auxilii mei et spes mea in Deo est

8 sperate in eo omnis congregatio populi effundite coram illo corda vestra Deus adiutor noster in aeternum

9 verumtamen vani filii hominum mendaces filii hominum in stateris ut decipiant ipsi de vanitate in id ipsum

10 nolite sperare in iniquitate et rapinas nolite concupiscere divitiae si affluent nolite cor adponere

11 semel locutus est Deus duo haec audiavi quia potestas Dei

12 et tibi Domine misericordia quia tu reddes unicuique iuxta opera sua

Caput 62

psalmus David cum esset in deserto Iudaeae

1 Deus Deus meus ad te de luce vigilo sitivit in te anima mea quam multipliciter tibi caro mea

2 in terra deserta et invia et inaquosa sic in sancto apparui tibi ut viderem virtutem tuam et gloriam tuam

3 quoniam melior est misericordia tua super vitas labia mea laudabunt te

4 sic benedicam te in vita mea in nomine tuo levabo manus meas

5 sicut adipe et pinguidine repleatur anima mea et labia exultationis laudabit os meum

6 si memor fui tui super stratum meum in matutinis meditabar in te

7 quia fuisti adiutor meus et in velamento alarum tuarum exultabo

8 adhesit anima mea post te me suscepit dextera tua

9 ipsi vero in vanum quaesierunt animam meam introibunt in inferiora terrae

10 tradentur in manus gladii partes vulpium erunt

11 rex vero laetabitur in Deo laudabitur omnis qui iurat in eo quia obstructum est os loquentium iniqua

Caput 63

in fi nem psalmus David

1 exaudi Deus orationem meam cum deprecor a timore inimici eripe animam meam

2 protexisti me a conventu malignantium a multitudine operantium iniquitatem

3 quia exacerunt ut gladium linguas suas intenderunt arcum rem amaram

4 ut sagittent in occultis immaculatum

5 subito sagittabunt eum et non timebunt firmaverunt sibi sermonem nequam narraverunt ut absconderent laqueos dixerunt quis videbit eos

6 scrutati sunt iniquitates defecerunt scrutantes scrutinio accedet homo et cor altum

7 et exaltabitur Deus sagittae parvulorum factae sunt plagae eorum

8 et infirmatae sunt contra eos linguae eorum conturbati sunt omnes qui videbant eos

9 et timuit omnis homo et adnuntiaverunt opera Dei et facta eius intellexerunt

10 laetabitur iustus in Domino et sperabit in eo et laudabuntur omnes recti corde

Caput 64

in fi nem psalmus David *canticum; Hieremiae et Aggei de verbo peregrinationis quando incipiebant profici cisci

1 te decet hymnus Deus in Sion et tibi reddetur votum in Hierusalem

2 exaudi orationem ad te omnis caro veniet

3 verba iniquorum praevaluerunt super nos et impietatibus nostris tu propitiaberis

4 beatus quem elegisti et adsumpsisti inhabitabit in atriis tuis replebimur in bonis domus tuae sanctum est templum tuum

5 mirabile in aequitate exaudi nos Deus salutaris noster spes omnium finium terrae et in mari longe

6 praeparans montes in virtute tua accinctus potentia

7 qui conturbas profundum maris sonum fluctuum eius turbabuntur gentes

8 et timebunt qui inhabitant terminos a signis tuis exitus matutini et vespere delectabis

9 visitasti terram et inebriasti eam multiplicasti locupletare eam flumen Dei repletum est aquis parasti cibum illorum quoniam ita est praeparatio eius

10 rivos eius inebria multiplica genimina eius in stillicidiis eius laetabitur germinans

11 benedices coronae anni benignitatis tuae et campi tui replebuntur ubertate

12 pinguescent speciosa deserti et exultatione colles accingentur

13 induti sunt arietes ovium et valles abundabunt frumento clamabunt etenim hymnum dicent

Caput 65

in fi nem canticum psalmi resurrectionis

1 iubilare Deo omnis terra

2 psalmum dicite nomini eius date gloriam laudi eius

3 dicite Deo quam terribilia sunt opera tua Domine in multitudine virtutis tuae mentientur tibi inimici tui

4 omnis terra adorent te et psallant tibi psalmum dicant nomini tuo diapsalma

5 venite et videte opera Dei terribilis in consiliis super filios hominum

6 qui convertit mare in aridam in flumine pertransibunt
pede ibi laetabimur in ipso

7 qui dominatur in virtute sua in aeternum oculi eius su-
per gentes respiciunt qui exasperant non exaltentur in semet
ipsis diapsalma

8 benedicite gentes Deum nostrum et auditam facite
vocem laudis eius

9 qui posuit animam meam ad vitam et non dedit in
commotionem pedes meos

10 quoniam probasti nos Deus igne nos examinasti sicut
examinatur argentum

11 induxisti nos in laqueum posuisti tribulationes in
dorso nostro

12 inposuisti homines super capita nostra transivimus per
ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium

13 introibo in domum tuam in holocaustis reddam tibi
vota mea

14 quae distinxerunt labia mea et locutum est os meum
in tribulatione mea

15 holocausta medullata offeram tibi cum incensu
arietum offeram tibi boves cum hircis diapsalma

16 venite audite et narrabo omnes qui timetis Deum
quanta fecit animae meae

17 ad ipsum ore meo clamavi et exaltavi sub lingua mea

18 iniquitatem si aspexi in corde meo non exaudiat
Dominus

19 propterea exaudivit Deus adtendit voci deprecationis
meae

20 benedictus Deus qui non amovit orationem meam et
misericordiam suam a me

Caput 66

in fi nem in hymnis psalmus cantici

1 Deus misereatur nostri et benedicat nobis inluminet
vultum suum super nos et misereatur nostri diapsalma

2 ut cognoscamus in terra viam tuam in omnibus gentibus
salutare tuum

3 confiteantur tibi populi Deus confiteantur tibi populi
omnes

4 laetentur et exultent gentes quoniam iudicas populos in
aequitate et gentes in terra diriges diapsalma

5 confiteantur tibi populi Deus confiteantur tibi populi
omnes

6 terra dedit fructum suum benedicat nos Deus Deus
noster

7 benedicat nos Deus et metuant eum omnes fines terrae

Caput 67

in fi nem David psalmus cantici

1 exurgat Deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui
oderunt eum a facie eius

2 sicut deficit fumus deficiant sicut fluit cera a facie ignis
sic pereant peccatores a facie Dei

3 et iusti epulentur exultent in conspectu Dei delectentur
in laetitia

4 cantate Deo psalmum dicite nomini eius iter facite ei
qui ascendit super occasum Dominus nomen illi et exultate
in conspectu eius turbabuntur a facie eius

5 patris orfanorum et iudicis viduarum Deus in loco
sancto suo

6 Deus inhabitare facit unius moris in domo qui edu-
cit vinctos in fortitudine similiter eos qui exasperant qui
habitant in sepulchris

7 Deus cum egredereris in conspectu populi tui cum
pertransieris in deserto diapsalma

8 terra mota est etenim caeli distillaverunt a facie Dei
Sinai a facie Dei Israel

9 pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati tuae et
infirmata est tu vero perfecisti eam

10 animalia tua habitant in ea parasti in dulcedine tua
pauperi Deus

11 Dominus dabit verbum evangelizantibus virtute multa

12 rex virtutum dilecti *dilecti; et speciei domus dividere
spolia

13 si dormiatis inter medios cleros pinnae columbae
deargentatae et posteriora dorsi eius in pallore auri

14 dum discernit Caelestis reges super eam nive
dealbabuntur in Selmon

15 mons Dei mons pinguis mons coagulatus mons
pinguis

16 ut quid suspicamini montes coagulatos mons in
quo beneplacitum est Deo habitare in eo etenim Dominus
habitabit in finem

17 currus Dei decem milibus multiplex milia laetantium
Dominus in eis in Sina in sancto

18 ascendisti in altum cepisti captivitatem accepisti do-
na in hominibus etenim non credentes inhabitare Dominum
Deus

19 benedictus Dominus die cotidie prosperum iter faciet
nobis Deus salutarium nostrorum diapsalma

20 Deus noster Deus salvos faciendi et Domini Domini
exitus mortis

21 verumtamen Deus confringet capita inimicorum
suorum verticem capilli perambulantium in delictis suis

22 dixit Dominus ex Basan convertam convertam in
profundis maris

23 ut intinguatur pes tuus in sanguine lingua canum
tuorum ex inimicis ab ipso

24 viderunt ingressus tui Deus ingressus Dei mei regis
mei qui est in sancto

25 praevenierunt principes coniuncti psallentibus in
medio iuvenularum tympanistiarum

26 in ecclesiis benedicite Deum Dominum de fontibus
Israel

27 ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu
principes Iuda duces eorum principes Zabulon principes
Nephtali

28 manda Deus virtutem tuam confirma Deus hoc quod
operatus es nobis

29 a templo tuo in Hierusalem tibi adferent reges munera

30 increpa feras harundinis congregatio taurorum in vac-
cis populorum ut excludant eos qui probati sunt argento
dissipa gentes quae bella volunt

31 venient legati ex Aegypto Aethiopia praeveniet manus
eius Deo

32 regna terrae cantate Deo psallite Domino diapsalma

33 qui ascendit super caelum caeli ad orientem ecce dabit
voci suae vocem virtutis

34 date gloriam Deo super Israhel magnificentia eius et
virtus eius in nubibus

35 mirabilis Deus in sanctis suis Deus Israhel ipse dabit
virtutem et fortitudinem plebi suae benedictus Deus

Caput 68

in fi nem pro his qui commutabuntur David

1 saluum me fac Deus quoniam intraverunt aquae usque
ad animam meam

2 infixus sum in limum profundi et non est substantia
veni in altitudines maris et tempestas demersit me

3 laboravi clamans raucae factae sunt fauces meae
defecerunt oculi mei dum spero in Deum meum

4 multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderunt
me gratis confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei
iniuste quae non rapui tunc exsolvebam

5 Deus tu scis insipientiam meam et delicta mea a te non
sunt abscondita

6 non erubescant in me qui expectant te Domine Domine
virtutum non confundantur super me qui quaerunt te Deus
Israhel

7 quoniam propter te sustinui obprobrium operuit
confusio faciem meam

8 extraneus factus sum fratribus meis et peregrinus filiis
matris meae

9 quoniam zelus domus tuae comedit me et obprobria
exprobrantium tibi ceciderunt super me

10 et operui in ieiunio animam meam et factum est in
obprobrium mihi

11 et posui vestimentum meum cilicium et factus sum
illis in parabolam

12 adversum me exercebantur qui sedebant in porta et in
me psallebant qui bibebant vinum

13 ego vero orationem meam ad te Domine tempus be-
neplaciti Deus in multitudine misericordiae tuae exaudi me
in veritate salutis tuae

14 eripe me de luto ut non infigar liberer ab his qui
oderunt me et de profundis aquarum

15 non me demergat tempestas aquae neque absorbeat
me profundum neque urgeat super me puteus os suum

16 exaudi me Domine quoniam benigna est misericordia
tua secundum multitudinem miserationum tuarum respice
me

17 et ne avertas faciem tuam a puero tuo quoniam tribulor
velociter exaudi me

18 intende animae meae et libera eam propter inimicos
meos eripe me

19 tu scis inproperium meum et confusionem et
reverentiam meam

20 in conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me inprope-
rium expectavit cor meum et miseriam et sustinui qui simul
contristaretur et non fuit et qui consolaretur et non inveni

21 et dederunt in escam meam fel et in siti mea
potaverunt me aceto

22 fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum et in
retributiones et in scandalum

23 obscurantur oculi eorum ne videant et dorsum eorum
semper incurva

24 effunde super eos iram tuam et furor irae tuae
conprehendat eos

25 fiat habitatio eorum deserta et in tabernaculis eorum
non sit qui inhabitet

26 quoniam quem tu percussisti persecuti sunt et super
dolorem vulnorum meorum addiderunt

27 adpone iniquitatem super iniquitatem eorum et non
intrent in iustitia tua

28 deleantur de libro viventium et cum iustis non
scribantur

29 ego sum pauper et dolens salus tua Deus suscepit me

30 laudabo nomen Dei cum cantico magnificabo eum in
laude

31 et placebit Deo super vitulum novellum cornua
producentem et ungulas

32 videant pauperes et laetentur quaerite Deum et vivet
anima vestra

33 quoniam exaudivit pauperes Dominus et vinctos suos
non despexit

34 laudent illum caeli et terra mare et omnia reptilia in
eis

35 quoniam Deus salvam faciet Sion et aedificabuntur
civitates Iudaeae et inhabitabunt ibi et hereditate adquirent
eam

36 et semen servorum eius possidebunt eam et qui
diligunt nomen eius habitabunt in ea

Caput 69

in fi nem David in rememoratione eo quod saluum me fecit Dominus

1 Deus in adiutorium meum intende * Domine ad
adiuvandum me festina;

2 confundantur et reveantur qui quaerunt animam
meam
3 avertantur retrorsum et erubescant qui volunt mihi mala
avertantur statim erubescences qui dicunt
4 exultent et laetentur in te omnes qui quaerunt te et
dicant semper magnificetur Deus qui diligunt salutare tuum
5 ego vero egenus et pauper Deus adiuva me adiutor
meus et liberator meus es tu Domine ne moreris

Caput 70

1 David psalmus filiorum Ionadab et priorum captivorum
in te Domine speravi non confundar in aeternum
2 in iustitia tua libera me et eripe me inclina ad me aurem
tuam et salva me
3 esto mihi in Deum protectorem et in locum munitum ut
salvum me facias quoniam firmamentum meum et refugium
meum es tu
4 Deus meus eripe me de manu peccatoris de manu
contra legem agentis et iniqui
5 quoniam tu es patientia mea Domine Domine spes mea
a iuventute mea
6 in te confirmatus sum ex utero de ventre matris meae
tu es protector meus in te cantatio mea semper
7 tamquam prodigium factus sum multis et tu adiutor
fortis
8 repleatur os meum laude ut cantem gloriam tuam tota
die magnitudinem tuam
9 non proicias me in tempore senectutis cum deficiet
virtus mea ne derelinquas me
10 quia dixerunt inimici mei mihi et qui custodiebant
animam meam consilium fecerunt in unum
11 dicentes Deus dereliquit eum persequimini et
comprehendite eum quia non est qui eripiat
12 Deus ne elongeris a me Deus meus in adiutorium
meum respice
13 confundantur et deficiant detrahentes animae meae
operiantur confusione et pudore qui quaerunt mala mihi
14 ego autem semper sperabo et adiciam super omnem
laudem tuam
15 os meum annuntiabit iustitiam tuam tota die salutem
tuam quoniam non cognovi litteraturam
16 introibo in potentiam Domini Domine memorabor
iustitiae tuae solius
17 Deus docuisti me ex iuventute mea et usque nunc
pronuntiabo mirabilia tua
18 et usque in senectam et senium Deus ne derelinquas
me donec annuntiem brachium tuum generationi omni quae
ventura est potentiam tuam
19 et iustitiam tuam Deus usque in altissima quae fecisti
magnalia Deus quis similis tibi
20 quantas ostendisti mihi tribulationes multas et ma-
las et conversus vivificasti me et de abyssi terrae iterum
reduxisti me

21 multiplicasti magnificentiam tuam et conversus
consolatus es me
22 nam et ego confitebor tibi in vasis psalmi veritatem
tuam Deus psallam tibi in cithara Sanctus Israhel
23 exultabunt labia mea cum cantavero tibi et anima mea
quam redemisti
24 sed et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam
cum confusi et reveriti fuerint qui quaerunt mala mihi

Caput 71

in Salomonem

1 Deus iudicium tuum regi da et iustitiam tuam filio regis
2 iudicare populum tuum in iustitia et pauperes tuos in
iudicio
3 suscipiant montes pacem populo et colles iustitiam
4 iudicabit pauperes populi et salvos faciet filios
pauperum et humiliabit calumniatorem
5 et permanebit cum sole et ante lunam generationes
generationum
6 descendet sicut pluvia in vellus et sicut stillicidia
stillantia super terram
7 orietur in diebus eius iustitia et abundantia pacis donec
auferatur luna
8 et dominabitur a mari usque ad mare et a flumine usque
ad terminos orbis terrarum
9 coram illo procident Aethiopes et inimici eius terram
lingent
10 reges Tharsis et insulae munera offerent reges
Arabum et Saba dona adducent
11 et adorabunt eum omnes reges omnes gentes servient
ei
12 quia liberavit pauperem a potente et pauperem cui non
erat adiutor
13 parcat pauperi et inopi et animas pauperum salvas
faciet
14 ex usuris et iniquitate redimet animas eorum et
honorabile nomen eorum coram illo
15 et vivet et dabitur ei de auro Arabiae et orabunt de
ipso semper tota die benedicent ei
16 erit firmamentum in terra in summis montium supe-
rextolletur super Libanum fructus eius et florebut de civitate
sicut faenum terrae
17 sit nomen eius benedictum in saecula ante solem per-
manet nomen eius et benedicentur in ipso omnes tribus terrae
omnes gentes beatificabunt eum
18 benedictus Dominus Deus Deus Israhel qui facit
mirabilia solus
19 et benedictum nomen maiestatis eius in aeternum et
replebitur maiestate eius omnis terra fiat fiat

20 defecerunt laudes David filii Iesse

Caput 72

psalmus Asaph

1 quam bonus Israhel Deus his qui recto sunt corde
2 mei autem paene moti sunt pedes paene effusi sunt
gressus mei
3 quia zelavi super iniquis pacem peccatorum videns
4 quia non est respectus morti eorum et firmamentum in
plaga eorum
5 in labore hominum non sunt et cum hominibus non
flagellabuntur
6 ideo tenuit eos superbia operti sunt iniquitate et
impietate sua
7 prodiet quasi ex adipe iniquitas eorum transierunt in
affectum cordis
8 cogitaverunt et locuti sunt in nequitia iniquitatem in
excelso locuti sunt
9 posuerunt in caelum os suum et lingua eorum transivit
in terra
10 ideo convertetur populus meus hic et dies pleni
invenientur in eis
11 et dixerunt quomodo scit Deus et si est scientia in
Excelso
12 ecce ipsi peccatores et abundantes in saeculo
obtinuerunt divitias
13
14 et fui flagellatus tota die et castigatio mea in matutino
15 si dicebam narrabo sic ecce nationem filiorum tuorum
reprobavi
16 et existimabam cognoscere hoc labor est ante me
17 donec intrem in sanctuarium Dei intellegam in
novissimis eorum
18 verumtamen propter dolos posuisti eis deiecisti eos
dum adlevarentur
19 quomodo facti sunt in desolationem subito defecerunt
perierunt propter iniquitatem suam
20 velut somnium surgentium Domine in civitate tua
imaginem ipsorum ad nihilum rediges
21 quia inflammatum est cor meum et renes mei
commutati sunt
22 et ego ad nihilum redactus sum et nescivi
23 ut iumentum factus sum apud te et ego semper tecum
24 tenuisti manum dexteram meam et in voluntate tua
deduxisti me et cum gloria suscepisti me
25 quid enim mihi est in caelo et a te quid volui super
terram
26 defecit caro mea et cor meum Deus cordis mei et pars
mea Deus in aeternum
27 quia ecce qui elongant se a te peribunt perdidisti
omnem qui fornicatur abs te

28 mihi autem adherere Deo bonum est ponere in Do-
mino Deo spem meam ut adnuntiem omnes praedicationes
tuas

Caput 73

intellectus Asaph

1 ut quid Deus reppulisti in finem iratus est furor tuus
super oves pascuae tuae
2 memor esto congregationis tuae quam possedisti ab
initio redemisti virgam hereditatis tuae mons Sion in quo
habitasti in eo
3 leva manus tuas in superbias eorum in finem quanta
malignatus est inimicus in sancto
4 et gloriati sunt qui oderunt te in medio sollemnitatis
 tuae posuerunt signa sua signa
5 et non cognoverunt sicut in exitu super summum quasi
in silva lignorum securibus
6 exciderunt ianuas eius in id ipsum in securi et ascia
deiecerunt
7 incenderunt igni sanctuarium tuum in terra polluerunt
tabernaculum nominis tui
8 dixerunt in corde suo cognatio eorum simul quiescere
faciamus omnes dies festos Dei a terra
9 signa nostra non vidimus iam non est propheta et nos
non cognoscet amplius
10 usquequo Deus inproperabit inimicus inritat adversa-
rius nomen tuum in finem
11 ut quid avertis manum tuam et dexteram tuam de
medio sinu tuo in finem
12 Deus autem rex noster ante saeculum operatus est
salutes in medio terrae
13 tu confirmasti in virtute tua mare contribulasti capita
draconum in aquis
14 tu confregisti capita draconis dedisti eum escam
populis Aethiopum
15 tu dirupisti fontem et torrentes * tu siccasti fluvios
Aetham;
16 tuus est dies et tua est nox tu fabricatus es auroram et
solem
17 tu fecisti omnes terminos terrae aestatem et ver tu
plasmasti ea
18 memor esto huius inimicus inproperavit Dominum et
populus insipiens incitavit nomen tuum
19 ne tradas bestiis animam confitentem tibi animas
pauperum tuorum ne obliviscaris in finem
20 respice in testamentum tuum quia repleti sunt qui
obscurati sunt terrae domibus iniquitatum
21 ne avertatur humilis factus confusus pauper et inops
laudabunt nomen tuum
22 exsurge Deus iudica causam tuam memor esto in-
properiorum tuorum eorum qui ab insipiente sunt tota
die

23 ne obliviscaris voces inimicorum tuorum superbia
eorum qui te oderunt ascendit semper

Caput 74

in fi nem ne corrumpas psalmus Asaph canticum

1 confitebimur tibi Deus confitebimur et invocabimus
nomen tuum narrabimus mirabilia tua
2 cum accepero tempus ego iustitias iudicabo
3 liquefacta est terra et omnes qui habitant in ea ego
confirmavi columnas eius diapsalma
4 dixi iniquis nolite inique facere et delinquentibus nolite
exaltare cornu
5 nolite extollere in altum cornu vestrum nolite loqui
adversus Deum iniquitatem
6 quia neque ab oriente neque ab occidente neque a
desertis montibus
7 quoniam Deus iudex est hunc humiliat et hunc exaltat
8 quia calix in manu Domini vini meri plenus mixto et in-
clinavit ex hoc in hoc verum fex eius non est exinanita bibent
omnes peccatores terrae
9 ego autem adnuntiabo in saeculum cantabo Deo Iacob
10 et omnia cornua peccatorum confringam et exaltabun-
tur cornua iusti

Caput 75

in fi nem in laudibus psalmus Asaph canticum ad Assyrium

1 notus in Iudaea Deus in Israhel magnum nomen eius
2 et factus est in pace locus eius et habitatio eius in Sion
3 ibi confregit potentias arcuum scutum et gladium et
bellum diapsalma
4 inluminas tu mirabiliter de montibus aeternis
5 turbati sunt omnes insipientes corde dormierunt som-
num suum et nihil invenerunt omnes viri divitiarum manibus
suis
6 ab increpatione tua Deus Iacob dormitaverunt qui
ascenderunt equos
7 tu terribilis es et quis resistet tibi ex tunc ira tua
8 de caelo auditum fecisti iudicium terra timuit et quievit
9 cum exsurgeret in iudicium Deus ut salvos faceret
omnes mansuetos terrae diapsalma
10 quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi et
reliquiae cogitationis diem festum agent tibi
11 vovete et reddite Domino Deo vestro omnes qui in
circuitu eius adferent munera terribili

12 et ei qui aufert spiritus principum terribili apud reges
terrae

Caput 76

in fi nem pro Idithun psalmus Asaph

1 voce mea ad Dominum clamavi voce mea ad Deum et
intendit me
2 in die tribulationis meae Deum exquisivi manibus meis
nocte contra eum et non sum deceptus rennuit consolari
anima mea
3 memor fui Dei et delectatus sum exercitatus sum et
defecit spiritus meus diapsalma
4 anticipaverunt vigiliis oculi mei turbatus sum et non
sum locutus
5 cogitavi dies antiquos et annos aeternos in mente habui
6 et meditatus sum nocte cum corde meo exercitabar et
scobebam spiritum meum
7 numquid in aeternum proiciet Deus et non adponet ut
conplacitior sit adhuc
8 aut in finem misericordiam suam abscidet a generatione
in generationem
9 aut obliviscetur misereri Deus aut continebit in ira sua
misericordias suas diapsalma
10 et dixi nunc coepi haec mutatio dexterarum Excelsi
11 memor fui operum Domini quia memor ero ab initio
mirabilium tuorum
12 et meditabor in omnibus operibus tuis et in
adinventionibus tuis exercebor
13 Deus in sancto via tua quis deus magnus sicut Deus
noster
14 tu es Deus qui facis mirabilia notam fecisti in populis
virtutem tuam
15 redemisti in brachio tuo populum tuum filios Iacob et
Ioseph diapsalma
16 viderunt te aquae Deus viderunt te aquae et timuerunt
et turbatae sunt abyssi
17 multitudo sonitus aquarum vocem dederunt nubes
etenim sagittae tuae transeunt
18 vox tonitruum tui in rota inluserunt coruscationes tuae
orbi terrae commota est et contremuit terra
19 in mari via tua et semitae tuae in aquis multis et
vestigia tua non cognoscentur
20 deduxisti sicut oves populum tuum in manu Mosi et
Aaron

Caput 77

intellectus Asaph

1 attendite populus meus legem meam inclinate aurem
vestram in verba oris mei

2 aperiam in parabola os meum eloquar propositiones ab initio

3 quanta audivimus et cognovimus ea et patres nostri narraverunt nobis

4 non sunt occultata a filiis eorum in generationem alteram narrantes laudes Domini et virtutes eius et mirabilia eius quae fecit

5 et suscitavit testimonium in Iacob et legem posuit in Israhel quanta mandavit patribus nostris nota facere ea filiis suis

6 ut cognoscat generatio altera filii qui nascentur et exsurgent et narrabunt filiis suis

7 ut ponant in Deo spem suam et non obliviscantur opera Dei et mandata eius exquirant

8 ne fiant sicut patres eorum generatio prava et exasperans generatio quae non direxit cor suum et non est creditus cum Deo spiritus eius

9 filii Effrem intendentes et mittentes arcus conversi sunt in die belli

10 non custodierunt testamentum Dei et in lege eius noluerunt ambulare

11 et oblitii sunt benefactorum eius et mirabilium eius quae ostendit eis

12 coram patribus eorum quae fecit mirabilia in terra Aegypti in campo Taneos

13 interrupit mare et perduxit eos statuit aquas quasi utrem

14 et deduxit eos in nube diei et tota nocte in inluminatione ignis

15 interrupit petram in heremo et adequavit eos velut in abyssu multa

16 et eduxit aquam de petra et deduxit tamquam flumina aquas

17 et adposuerunt adhuc peccare ei in ira excitaverunt Excelsum in inaquoso

18 et temptaverunt Deum in cordibus suis ut peterent escas animabus suis

19 et male locuti sunt de Deo dixerunt numquid poterit Deus parare mensam in deserto

20 quoniam percussit petram et fluxerunt aquae et torrentes inundaverunt numquid et panem potest dare aut parare mensam populo suo

21 ideo audivit Dominus et distulit et ignis accensus est in Iacob et ira ascendit in Israhel

22 quia non crediderunt in Deo nec speraverunt in salutare eius

23 et mandavit nubibus desuper et ianuas caeli aperuit

24 et pluit illis manna ad manducandum et panem caeli dedit eis

25 panem angelorum manducavit homo cibaria misit eis in abundantiam

26 transtulit austrum de caelo et induxit in virtute sua africanum

27 et pluit super eos sicut pulverem carnes et sicut harenam maris volatilia pinnata

28 et ceciderunt in medio castrorum eorum circa tabernacula eorum

29 et manducaverunt et saturati sunt nimis et desiderium eorum adtulit eis

30 non sunt fraudati a desiderio suo adhuc escae eorum erant in ore ipsorum

31 et ira Dei ascendit in eos et occidit pingues eorum et electos Israhel inpedivit

32 in omnibus his peccaverunt adhuc et non crediderunt mirabilibus eius

33 et defecerunt in vanitate dies eorum et anni eorum cum festinatione

34 cum occideret eos quaerebant eum et revertebantur et diluculo veniebant ad Deum

35 et rememorati sunt quia Deus adiutor est eorum et Deus excelsus redemptor eorum est

36 et dilexerunt eum in ore suo et lingua sua mentiti sunt ei

37 cor autem ipsorum non erat rectum cum eo nec fideles habiti sunt in testamento eius

38 ipse autem est misericors et propitius fiet peccatis eorum et non perdet eos et abundabit ut avertat iram suam et non accendet omnem iram suam

39 et recordatus est quia caro sunt spiritus vadens et non rediens

40 quotiens exacerbaverunt eum in deserto in ira concitaverunt eum in inaquoso

41 et conversi sunt et temptaverunt Deum et Sanctum Israhel exacerbaverunt

42 non sunt recordati manus eius die qua redemit eos de manu tribulantis

43 sicut posuit in Aegypto signa sua et prodigia sua in campo Taneos

44 et convertit in sanguine flumina eorum et imbres eorum ne biberent

45 misit in eos cynomiam et comedit eos et ranam et disperdit eos

46 et dedit erugini fructus eorum et labores eorum lucustae

47 et occidit in grandine vineam eorum et moros eorum in pruina

48 et tradidit grandini iumenta eorum et possessionem eorum igni

49 misit in eos iram indignationis suae indignationem et iram et tribulationem inmissionem per angelos malos

50 viam fecit semitae irae suae non pepercit a morte animarum eorum et iumenta eorum in morte conclusit

51 et percussit omne primitivum in terra Aegypti primitias laborum eorum in tabernaculis Cham

52 et abstulit sicut oves populum suum et perduxit eos tamquam gregem in deserto

53 et deduxit eos in spe et non timuerunt et inimicos eorum operuit mare

54 et induxit eos in montem sanctificationis suae montem quem adquisivit dextera eius et eiecit a facie eorum gentes et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis

55 et habitare fecit in tabernaculis eorum tribus Israhel

56 et temptaverunt et exacerbaverunt Deum excelsum et testimonia eius non custodierunt

57 et averterunt se et non servaverunt pactum quemadmodum patres eorum conversi sunt in arcum pravum

58 et in ira concitaverunt eum in collibus suis et in sculptilibus suis ad aemulationem eum provocaverunt

59 audivit Deus et sprexit et ad nihilum redegit valde Israhel

60 et reppulit tabernaculum Selo tabernaculum suum ubi habitavit in hominibus

61 et tradidit in captivitatem virtutem eorum et pulchritudinem eorum in manus inimici

62 et conclusit in gladio populum suum et hereditatem suam sprexit

63 iuvenes eorum comedit ignis et virgines eorum non sunt lamentatae

64 sacerdotes eorum in gladio ceciderunt et viduae eorum non plorabuntur

65 et excitatus est tamquam dormiens Dominus tamquam potens crapulatus a vino

66 et percussit inimicos suos in posteriora obprobrium sempiternum dedit illis

67 et reppulit tabernaculum Ioseph et tribum Effrem non elegit

68 et elegit tribum Iuda montem Sion quem dilexit

69 et aedificavit sicut unicornium sanctificium suum in terra quam fundavit in saecula

70 et elegit David servum suum et sustulit eum de gregibus ovium de post fetantes accepit eum

71 pascere Iacob servum suum et Israhel hereditatem suam

72 et pavit eos in innocentia cordis sui et in intellectibus manuum suarum deduxit eos

Caput 78

psalmus Asaph

1 Deus venerunt gentes in hereditatem tuam polluerunt templum sanctum tuum posuerunt Hierusalem in pomorum custodiam

2 posuerunt morticina servorum tuorum escas volatilibus caeli carnes sanctorum tuorum bestiis terrae

3 effuderunt sanguinem ipsorum tamquam aquam in circuitu Hierusalem et non erat qui sepeliret

4 facti sumus obprobrium vicinis nostris subsannatio et inclusio his qui circum nos sunt

5 usquequo Domine irasceris in finem accendetur velut ignis zelus tuus

6 effunde iram tuam in gentes quae te non noverunt et in regna quae nomen tuum non invocaverunt

7 quia comederunt Iacob et locum eius desolaverunt

8 ne memineris iniquitatumstrarum antiquarum cito anticipent nos misericordiae tuae quia pauperes facti sumus nimis

9 adiuva nos Deus salutaris noster propter gloriam nominis tui Domine libera nos et propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum

10 ne forte dicant in gentibus ubi est Deus eorum et innotescat in nationibus coram oculis nostris ultio sanguinis servorum tuorum qui effusus est

11 introeat in conspectu tuo gemitus conpeditorum secundum magnitudinem brachii tui posside filios mortificatorum

12 et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum inproperium ipsorum quod exprobraverunt tibi Domine

13 nos autem populus tuus et oves pascuae tuae confitebimur tibi in saeculum in generationem et generationem adnuntiabimus laudem tuam

Caput 79

in fi nem pro his qui commutabuntur testimonium Asaph psalmus

1 qui regis Israhel intende qui deducis tamquam oves Ioseph qui sedes super cherubin manifestare

2 coram Effraim et Benjamin et Manasse excita potentiam tuam et veni ut salvos facias nos

3 Deus converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

4 Domine Deus virtutum quousque irasceris super orationem servi tui

5 cibabis nos pane lacrimarum et potum dabis nobis in lacrimis in mensura

6 posuisti nos in contradictionem vicinis nostris et inimici nostri subsannaverunt nos

7 Deus virtutum converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

8 vineam de Aegypto transtulisti eiecisti gentes et plantasti eam

9 dux itineris fuisti in conspectu eius et plantasti radices eius et implevit terram

10 operuit montes umbra eius et arbusta eius cedros Dei

11 extendit palmites suos usque ad mare et usque ad Flumen propagines eius

12 ut quid destruxisti maceriam eius et vindemiant eam omnes qui praetergrediuntur viam

13 exterminavit eam aper de silva et singularis ferus depastus est eam

14 Deus virtutum convertere respice de caelo et vide et visita vineam istam

15 et perfice eam quam plantavit dextera tua et super filium quem confirmasti tibi

16 incensa igni et suffossa ab increpatione vultus tui peribunt

17 fiat manus tua super virum dexteræ tuæ et super filium hominis quem confirmasti tibi

18 et non discedimus a te vivificabis nos et nomen tuum invocabimus

19 Domine Deus virtutum converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

Caput 80

in fi nem pro torcularibus Asaph

1 exultate Deo adiutori nostro iubilate Deo Iacob

2 sumite psalmum et date tympanum psalterium iucundum cum cithara

3 buciate in neomenia tuba in insigni die sollemnitatis nostræ

4 quia praeceptum Israhel est et iudicium Dei Iacob

5 testimonium in Ioseph posuit illud cum exiret de terra Aegypti linguam quam non noverat audivit

6 devertit ab oneribus dorsum eius manus eius in cofino servierunt

7 in tribulatione invocasti me et liberavi te exaudi vi te in abscondito tempestatis probavi te apud aquam Contradictionis diapsalma

8 audi populus meus et contestabor te Israhel si audias me

9 non erit in te deus recens nec adorabis deum alienum

10 ego enim sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti dilata os tuum et implebo illud

11 et non audivit populus meus vocem meam et Israhel non intendit mihi

12 et dimisi illos secundum desideria cordis eorum ibunt in adinventionibus suis

13 si populus meus audisset me Israhel si in viis meis ambulasset

14 pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem et super tribulantes eos misissem manum meam

15 inimici Domini mentiti sunt ei et erit tempus eorum in saeculo

16 et cibavit illos ex adipe frumenti et de petra melle saturavit illos

Caput 81

psalmus Asaph

1 Deus stetit in synagoga deorum in medio autem Deus deiudicat

2 usquequo iudicatis iniquitatem et facies peccatorum sumitis diapsalma

3 iudicate egenum et pupillum humilem et pauperem iustificate

4 eripite pauperem et egenum de manu peccatoris liberate

5 nescierunt neque intellexerunt in tenebris ambulantes movebuntur omnia fundamenta terræ

6 ego dixi dii estis et filii Excelsi omnes

7 vos autem sicut homines moriemini et sicut unus de principibus cadetis

8 surge Deus iudica terram quoniam tu hereditabis in omnibus gentibus

Caput 82

canticum psalmi Asaph

1 Deus quis similis erit tibi ne taceas neque conpescaris Deus

2 quoniam ecce inimici tui sonaverunt et qui oderunt te extulerunt caput

3 super populum tuum malignaverunt consilium et cogitaverunt adversus sanctos tuos

4 dixerunt venite et disperdamus eos de gente et non memoretur nomen Israhel ultra

5 quoniam cogitaverunt unanimiter simul adversum te testamentum disposuerunt

6 tabernacula Idumeorum et Ismahelitæ Moab et Aggareni

7 Gebal et Ammon et Amalech alienigenæ cum habitantibus Tyrum

8 etenim Assur venit cum illis facti sunt in adiutorium filiis Loth diapsalma

9 fac illis sicut Madiam et Sisarae sicut Iabin in torrente Cison

10 disperierunt in Endor facti sunt ut stercus terræ

11 pone principes eorum sicut Oreb et Zeb et Zebee et Salmana omnes principes eorum

12 qui dixerunt hereditate possideamus sanctuarium Dei
13 Deus meus pone illos ut rotam sicut stipulam ante faciem venti

14 sicut ignis qui conburit silvam sicut flamma conburens montes

15 ita persequeris illos in tempestate tua et in ira tua turbabis eos

16 imple facies illorum ignominia et quaerent nomen tuum Domine

17 erubescant et conturbentur in saeculum saeculi et confundantur et pereant

18 et cognoscant quia nomen tibi Dominus tu solus
Altissimus in omni terra

Caput 83

in fi nem pro torcularibus fi liis Core psalmus

1 quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum
2 concupiscit et defecit anima mea in atria Domini cor
meum et caro mea exultavit in Deum vivum
3 etenim passer invenit
4 beati qui habitant in domo tua in saecula saeculorum
laudabunt te diapsalma
5 beatus vir cui est auxilium abs te ascensiones in corde
suo disposuit
6 in valle lacrimarum in loco quem posuit
7 etenim benedictiones dabit legis dator ibunt de virtute
in virtutem videbitur Deus deorum in Sion
8 Domine Deus virtutum exaudi orationem meam
auribus percipe Deus Iacob diapsalma
9 protector noster aspice Deus et respice in faciem christi
tui
10 quia melior est dies una in atriis tuis super milia ele-
gi abiectus esse in domo Dei mei magis quam habitare in
tabernaculis peccatorum
11 quia misericordiam et veritatem
12 non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia
Domine virtutum beatus vir qui sperat in te

Caput 84

in fi nem fi liis Core psalmus

1 benedixisti Domine terram tuam avertisti captivitatem
Iacob
2 remisisti iniquitates plebis tuae operuisti omnia peccata
eorum diapsalma
3 mitigasti omnem iram tuam avertisti ab ira indignatio-
nis tuae
4 converte nos Deus salutem nostrarum et averte iram
tuam a nobis
5 numquid in aeternum irascaris nobis aut extends iram
tuam a generatione in generationem
6 Deus tu conversus vivificabis nos et plebs tua laetabitur
in te
7 ostende nobis Domine misericordiam tuam et salutare
tuum da nobis
8 audiam quid loquatur
9 verumtamen prope timentes eum salutare ipsius ut
inhabitet gloria in terra nostra
10 misericordia et veritas obviaverunt
11 veritas de terra orta est et iustitia de caelo prospexit

12 etenim Dominus dabit benignitatem et terra nostra
dabit fructum suum

13 iustitia ante eum ambulabit et ponet in via gressus
suos

Caput 85

oratio ipsi David

1 inclina Domine aurem tuam
2 custodi animam meam quoniam sanctus sum salvum
fac servum tuum Deus meus sperantem in te
3 miserere mei Domine quoniam ad te clamabo tota die
4 laetifica animam servi tui quoniam ad te Domine
animam meam levavi
5 quoniam tu Domine suavis et mitis et multae
misericordiae omnibus invocantibus te
6 auribus percipe Domine orationem meam et intende
voci orationis meae
7 in die tribulationis meae clamavi ad te quia exaudisti
me
8 non est similis tui in diis Domine et non est secundum
opera tua
9 omnes gentes quascumque fecisti venient et adorabunt
coram te Domine et glorificabunt nomen tuum
10 quoniam magnus es tu et faciens mirabilia tu es Deus
solus
11 deduc me Domine in via tua et ingrediar in veritate
tua laetetur cor meum ut timeat nomen tuum
12 confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo
et glorificabo nomen tuum in aeternum
13 quia misericordia tua magna est super me et eruisti
animam meam ex inferno inferiori
14 Deus iniqui insurrexerunt super me et synagoga po-
tentium quaesierunt animam meam et non proposuerunt te
in conspectu suo
15 et tu Domine Deus miserator et misericors patiens et
multae misericordiae et verax
16 respice in me et miserere mei da imperium tuum puero
tuo et salvum fac filium ancillae tuae
17 fac mecum signum in bono et videant qui oderunt
me et confundantur quoniam tu Domine adiuvasti me et
consolatus es me

Caput 86

fi liis Core psalmus canticum

1 fundamenta eius in montibus sanctis
2 diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula
Iacob
3 gloriosa dicta sunt de te civitas Dei diapsalma
4 memor ero Raab et Babylonis scientibus me ecce
alienigenae et Tyrus et populus Aethiopum hii fuerunt illic

5 numquid Sion dicet homo et homo natus est in ea et ipse fundavit eam Altissimus

6 Dominus narrabit in scriptura populorum et principum horum qui fuerunt in ea diapsalma

7 sicut laetantium omnium habitatio in te

Caput 87

canticum psalmi fi liis Core in fi nem pro Maeleth ad respondendum
intellectus Eman Ezraitae

1 Domine Deus salutis meae die clamavi et nocte coram te

2 intret in conspectu tuo oratio mea inclina aurem tuam ad precem meam

3 quia repleta est malis anima mea et vita mea in inferno adpropinquavit

4 aestimatus sum cum descendentibus in lacum factus sum sicut homo sine adiutorio

5 inter mortuos liber sicut vulnerati dormientes in sepulchris quorum non es memor amplius et ipsi de manu tua repulsi sunt

6 posuerunt me in lacu inferiori in tenebrosis et in umbra mortis

7 super me confirmatus est furor tuus et omnes fluctus tuos induxisti super me diapsalma

8 longe fecisti notos meos a me posuerunt me abominationem sibi traditus sum et non egrediebar

9 oculi mei languerunt prae inopia clamavi ad te Domine tota die expandi ad te manus meas

10 numquid mortuis facies mirabilia aut medici suscitabunt et confitebuntur tibi diapsalma

11 numquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam et veritatem tuam in perditione

12 numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua et iustitia tua in terra oblivionis

13 et ego ad te Domine clamavi et mane oratio mea praeveniet te

14 ut quid Domine repellis orationem meam avertis faciem tuam a me

15 pauper sum ego et in laboribus a iuventute mea exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus

16 in me transierunt irae tuae et terrores tui conturbaverunt me

17 circuierunt me sicut aqua tota die circumdederunt me simul

18 elongasti a me amicum et proximum et notos meos a miseria

Caput 88

intellectus Aethan Ezraitae

1 misericordias Domini in aeternum cantabo in generationem et generationem adnuntiabo veritatem tuam in ore meo

2 quoniam dixisti in aeternum misericordia aedificabitur in caelis praeparabitur veritas tua *in eis;

3 disposui testamentum electis meis iuravi David servo meo

4 usque in aeternum praeparabo semen tuum et aedificabo in generationem et generationem sedem tuam diapsalma

5 confitebuntur caeli mirabilia tua Domine etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum

6 quoniam quis in nubibus aequabitur Domino similis erit Domino in filiis Dei

7 Deus qui glorificatur in consilio sanctorum magnus et horrendus super omnes qui in circuitu eius sunt

8 Domine Deus virtutum quis similis tibi potens es Domine et veritas tua in circuitu tuo

9 tu dominaris potestatis maris motum autem fluctuum eius tu mitigas

10 tu humiliasti sicut vulneratum superbum in brachio virtutis tuae dispersisti inimicos tuos

11 tui sunt caeli et tua est terra orbem terrae et plenitudinem eius tu fundasti

12 aquilonem et mare tu creasti Thabor et Hermon in nomine tuo exultabunt

13 tuum brachium cum potentia firmetur manus tua et exaltetur dextera tua

14 iustitia et iudicium praeparatio sedis tuae misericordia et veritas praecedent faciem tuam

15 beatus populus qui scit iubilationem Domine in lumine vultus tui ambulabunt

16 et in nomine tuo exultabunt tota die et in iustitia tua exultabuntur

17 quoniam gloria virtutis eorum tu es et in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum

18 quia Domini est adsumptio *nostra; et Sancti Israhel regis nostri

19 tunc locutus es in visione sanctis tuis et dixisti posui adiutorium in potentem exaltavi electum de plebe mea

20 inveni David servum meum in oleo sancto meo linui eum

21 manus enim mea auxiliabitur ei et brachium meum confirmabit eum

22 nihil proficiet inimicus in eo et filius iniquitatis non adponet nocere eum

23 et concidam a facie ipsius inimicos eius et odientes eum in fugam convertam

24 et veritas mea et misericordia mea cum ipso et in nomine meo exaltabitur cornu eius

25 et ponam in mari manum eius et in fluminibus dexteram eius

26 ipse invocabit me pater meus es tu Deus meus et susceptor salutis meae

27 et ego primogenitum ponam illum excelsum prae regibus terrae

28 in aeternum servabo illi misericordiam meam et testamentum meum fidele ipsi

29 et ponam in saeculum saeculi semen eius et thronum eius sicut dies caeli

30 si dereliquerint filii eius legem meam et in iudiciis meis non ambulaverint

31 si iustitias meas profanaverint et mandata mea non custodierint

32 visitabo in virga iniquitates eorum et in verberibus peccata eorum

33 misericordiam autem meam non dispergam ab eo neque nocebo in veritate mea

34 neque profanabo testamentum meum et quae procedunt de labiis meis non faciam irrita

35 semel iuravi in sancto meo si David mentiar

36 semen eius in aeternum manebit

37 et thronus eius sicut sol in conspectu meo et sicut luna perfecta in aeternum et testis in caelo fidelis diapsalma

38 tu vero reppulisti et despexisti distulisti christum tuum

39 evertisti testamentum servi tui profanasti in terram sanctuarium eius

40 destruxisti omnes sepes eius posuisti firmamenta eius formidinem

41 diripuerunt eum omnes transeuntes viam factus est obprobrium vicinis suis

42 exaltasti dexteram deprimentium eum laetificasti omnes inimicos eius

43 avertisti adiutorium gladii eius et non es auxiliatus ei in bello

44 destruxisti eum a mundatione sedem eius in terram conlisisi

45 minorasti dies temporis eius perfudisti eum confusione diapsalma

46 usquequo Domine avertis in finem exardescet sicut ignis ira tua

47 memorare quae mea substantia numquid enim vane constituisti omnes filios hominum

48 quis est homo qui vivet et non videbit mortem eruet animam suam de manu inferi diapsalma

49 ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine sicut iurasti David in veritate tua

50 memor esto Domine obprobrii servorum tuorum quod continui in sinu meo multarum gentium

51 quod exprobraverunt inimici tui Domine quod exprobraverunt commutationem christi tui

52 benedictus Dominus in aeternum fiat fiat

Caput 89

oratio Mosi hominis Dei

1 Domine refugium tu factus es nobis in generatione et generatione

2 priusquam montes fierent et formaretur terra et orbis a saeculo usque in saeculum tu es Deus

3 ne avertas hominem in humilitatem et dixisti convertimini filii hominum

4 quoniam mille anni ante oculos tuos tamquam dies hesterna quae praeteriit et custodia in nocte

5 quae pro nihilo habentur eorum anni erunt

6 mane sicut herba transeat mane floreat et transeat vespere decidat induret et arescat

7 quia defecimus in ira tua et in furore tuo turbati sumus

8 posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo saeculum nostrum in inluminatione vultus tui

9 quoniam omnes dies nostri defecerunt in ira tua defecimus anni nostri sicut aranea meditabantur

10 dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni si autem in potentatibus octoginta anni et amplius eorum labor et dolor quoniam supervenit mansuetudo et corripiemur

11 quis novit potestatem irae tuae et prae timore tuo iram tuam

12 dinumerare dexteram tuam sic notam fac et conpeditos corde in sapientia

13 convertere Domine usquequo et deprecabilis esto super servos tuos

14 repleti sumus mane misericordia tua et exultavimus et delectati sumus in omnibus diebus nostris

15 laetati sumus pro diebus quibus nos humiliasti annis quibus vidimus mala

16 et respice in servos tuos et in opera tua et dirige filios eorum

17 et sit splendor Domini Dei nostri super nos et opera manuum nostrarum dirige super nos * et opus manuum nostrarum dirige;

Caput 90

1 laus cantici David qui habitat in adiutorio Altissimi in protectione Dei caeli commorabitur

2 dicit Domino susceptor meus es tu et refugium meum Deus meus sperabo in eum

3 quoniam ipse liberabit me de laqueo venantium et a verbo aspero

4 in scapulis suis obumbrabit te et sub pinnis eius sperabis

5 scuto circumdabit te veritas eius non timebis a timore nocturno

6 a sagitta volante in die a negotio perambulante in tenebris ab incursu et daemonio meridiano

7 cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis ad te autem non adpropinquabit

8 verumtamen oculis tuis considerabis et retributionem peccatorum videbis

9 quoniam tu Domine spes mea Altissimum posuisti
refugium tuum

10 non accedent ad te mala et flagellum non adpropin-
quabit tabernaculo tuo

11 quoniam angelis suis mandabit de te ut custodiant te
in omnibus viis tuis

12 in manibus portabunt te ne forte offendas ad lapidem
pedem tuum

13 super aspidem et basiliscum ambulabis

14 quoniam in me speravit et liberabo eum protegam eum
quia cognovit nomen meum

15 clamabit ad me et exaudiam eum cum ipso sum in
tribulatione eripiam eum et clarificabo eum

16 longitudine dierum replebo eum et ostendam illi
salutare meum

Caput 91

psalmus cantici in die sabbati

1 bonum est confiteri Domino et psallere nomini tuo
Altissime

2 ad adnuntiandum mane misericordiam tuam et
veritatem tuam per noctem

3 in decacordo psalterio cum cantico in cithara

4 quia delectasti me Domine in factura tua et in operibus
manuum tuarum exultabo

5 quam magnificata sunt opera tua Domine nimis
profundae factae sunt cogitationes tuae

6 vir insipiens non cognoscet et stultus non intellegit
haec

7 cum exorti fuerint peccatores sicut faenum et ap-
paruerint omnes qui operantur iniquitatem ut intereant in
saeculum

8 tu autem Altissimus in aeternum Domine

9 *quoniam ecce inimici tui Domine; quoniam ecce
inimici tui peribunt et dispergentur omnes qui operantur
iniquitatem

10 et exaltabitur sicut unicornis cornu meum et senectus
mea in misericordia uberi

11 et despexit oculus meus inimicis meis et insurgentibus
in me malignantibus audiet auris mea

12 iustus ut palma florebit ut cedrus Libani multiplicabi-
tur

13 plantati in domo Domini in atriis Dei nostri florebut

14 adhuc multiplicabuntur in senecta uberi et bene
patientes erunt

15 ut adnuntient quoniam rectus Dominus Deus noster et
non est iniquitas in eo

Caput 92

1 laus cantici David in die ante sabbatum quando inhabi-
tata est terra Dominus regnavit decore indutus est indutus est
Dominus fortitudine et praecinxit se etenim firmavit orbem
terrae qui non commovebitur

2 parata sedis tua ex tunc a saeculo tu es

3 elevaverunt flumina Domine elevaverunt flumina
vocem suam *elevabunt flumina fluctus suos;

4 a vocibus aquarum multarum mirabiles elationes maris
mirabilis in altis Dominus

5 testimonia tua credibilia facta sunt nimis domum tuam
debet sanctitudo Domine in longitudine dierum

Caput 93

1 psalmus David quarta sabbati Deus ultionum Dominus
Deus ultionum libere egit

2 exaltare qui iudicas terram redde retributionem
superbis

3 usquequo peccatores Domine usquequo peccatores
gloriabuntur

4 effabuntur et loquentur iniquitatem loquentur omnes
qui operantur iniustitiam

5 populum tuum Domine humiliaverunt et hereditatem
tuam vexaverunt

6 viduam et advenam interfecerunt et pupillos occiderunt

7 et dixerunt non videbit Dominus nec intellegit Deus
Iacob

8 intellegite qui insipientes estis in populo et stulti
aliquando sapite

9 qui plantavit aurem non audiet aut qui finxit oculum
non considerat

10 qui corripit gentes non arguet qui docet hominem
scientiam

11 Dominus scit cogitationes hominum quoniam vanae
sunt

12 beatus homo quem tu erudieris Domine et de lege tua
docueris eum

13 ut mitiges ei a diebus malis donec fodiat peccatori
fovea

14 quia non repellet Dominus plebem suam et
hereditatem suam non derelinquet

15 quoadusque iustitia convertatur in iudicium et qui
iuxta illam omnes qui recto sunt corde diapsalma

16 quis consurget mihi adversus malignantes aut quis
stabit mecum adversus operantes iniquitatem

17 nisi quia Dominus adiuvit me paulo minus habitavit
in inferno anima mea

18 si dicebam motus est pes meus misericordia tua Domine adiuuabat me
 19 secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuae laetificaverunt animam meam
 20 numquid aderit tibi sedis iniquitatis qui fingis dolorem in praecepto
 21 captabunt in animam iusti et sanguinem innocentem condemnabunt
 22 et factus est Dominus mihi in refugium et Deus meus in adiutorem spei meae
 23 et reddet illis iniquitatem ipsorum et in malitia eorum disperdet eos disperdet illos Dominus Deus noster

Caput 94

1 laus cantici David venite exultemus Domino iubilemus Deo salutaris nostro
 2 praeoccupemus faciem eius in confessione et in psalmis iubilemus ei
 3 quoniam Deus magnus Dominus et rex magnus super omnes deos
 4 quia in manu eius fines terrae et altitudines montium ipsius sunt
 5 quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud et siccam manus eius formaverunt
 6 venite adoremus et procidamus et ploremus ante Dominum qui fecit nos
 7 quia ipse est Deus noster et nos populus pascuae eius et oves manus eius
 8 hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra
 9 sicut in iniritatione secundum diem temptationis in deserto ubi temptaverunt me patres vestri probaverunt *me; et viderunt opera mea
 10 quadraginta annis offensus fui generationi illi et dixi semper errant corde
 11 et isti non cognoverunt vias meas ut iuravi in ira mea si intrabunt in requiem meam

Caput 95

1 quando domus aedificabatur post captivitatem canticum huic David cantate Domino canticum novum cantate Domino omnis terra
 2 cantate Domino benedicite nomini eius adnuntiate diem de die salutare eius
 3 adnuntiate inter gentes gloriam eius in omnibus populis mirabilia eius
 4 quoniam magnus Dominus et laudabilis valde terribilis est super omnes deos
 5 quoniam omnes dii gentium daemonia at vero Dominus caelos fecit

6 confessio et pulchritudo in conspectu eius sanctimonia et magnificentia in sanctificatione eius
 7 adferte Domino patriae gentium adferte Domino gloriam et honorem
 8 adferte Domino gloriam nomini eius tollite hostias et introite in atria eius
 9 adorete Dominum in atrio sancto eius commoveatur a facie eius universa terra
 10 dicite in gentibus quia Dominus regnavit etenim correxit orbem qui non movebitur iudicabit populos in aequitate
 11 laetentur caeli et exultet terra commoveatur mare et plenitudo eius
 12 gaudebunt campi et omnia quae in eis sunt tunc exultabunt omnia ligna silvarum
 13 a facie Domini quia venit quoniam venit iudicare terram iudicabit orbem terrae in aequitate et populos in veritate sua

Caput 96

1 huic David quando terra eius restituta est Dominus regnavit exultet terra laetentur insulae multae
 2 nubes et caligo in circuitu eius iustitia et iudicium correctio sedis eius
 3 ignis ante ipsum praecedet et inflammabit in circuitu inimicos eius
 4 adllexerunt fulgora eius orbi terrae vidit et commota est terra
 5 montes sicut cera fluxerunt *a facie Domini; a facie Domini omnis terrae
 6 adnuntiaverunt caeli iustitiam eius et viderunt omnes populi gloriam eius
 7 confundantur omnes qui adorant sculptilia qui gloriantur in simulacris suis adorete eum omnes angeli eius
 8 audivit et laetata est Sion et exultaverunt filiae Iudaeae propter iudicia tua Domine
 9 quoniam tu Dominus Altissimus super omnem terram nimis superexaltatus es super omnes deos
 10 qui diligitis Dominum odite malum custodit animas sanctorum suorum de manu peccatoris liberabit eos
 11 lux orta est iusto et rectis corde laetitia
 12 laetamini iusti in Domino et confitemini memoriae sanctificationis eius

Caput 97

psalmus David

1 cantate Domino canticum novum quoniam mirabilia fecit salvavit sibi dextera eius et brachium sanctum eius

2 notum fecit Dominus salutare suum in conspectu gentium revelavit iustitiam suam

3 recordatus est misericordiae suae et veritatem suam domui Israel viderunt omnes termini terrae salutare Dei nostri

4 iubilate Domino omnis terra cantate et exultate et psallite

5 psallite Domino in cithara in cithara et voce psalmi

6 in tubis ductilibus et voce tubae corneae iubilate in conspectu regis Domini

7 moveatur mare et plenitudo eius orbis terrarum et qui habitant in eo

8 flumina plaudent manu simul montes exultabunt

9 a conspectu Domini quoniam venit iudicare terram iudicabit orbem terrarum in iustitia et populos in aequitate

Caput 98

1 psalmus David Dominus regnavit irascantur populi qui sedet super cherubin moveatur terra

2 Dominus in Sion magnus et excelsus est super omnes populos

3 confiteantur nomini tuo magno quoniam terribile et sanctum est

4 et honor regis iudicium diligit tu parasti directiones iudicium et iustitiam in Iacob tu fecisti

5 exaltate Dominum Deum nostrum et adorate scabillum pedum eius quoniam sanctum est

6 Moses et Aaron in sacerdotibus eius et Samuhel inter eos qui invocant nomen eius invocabant Dominum et ipse exaudiebat illos

7 in columna nubis loquebatur ad eos custodiebant testimonia eius et praeceptum quod dedit illis

8 Domine Deus noster tu exaudiebas illos Deus tu propitius fuisti eis et ulciscens in omnes adinventiones eorum

9 exaltate Dominum Deum nostrum et adorate in monte sancto eius quoniam sanctus Dominus Deus noster

Caput 99

psalmus in confessione

1 iubilate Domino omnis terra

2 servite Domino in laetitia introite in conspectu eius in exultatione

3 scitote quoniam Dominus ipse est Deus ipse fecit nos et non ipsi nos populus eius et oves pascuae eius

4 introite portas eius in confessione atria eius in hymnis confitemini illi laudate nomen eius

5 quoniam suavis Dominus in aeternum misericordia eius et usque in generationem et generationem veritas eius

Caput 100

David

1 psalmus misericordiam et iudicium cantabo tibi Domine psallam

2 et intellegam in via immaculata quando venies ad me perambulabam in innocentia cordis mei in medio domus meae

3 non proponebam ante oculos meos rem iniustam facientes praevaricationes odivi non adhesit mihi

4 cor pravum declinante a me maligno non cognoscebam

5 detrahentem secreto proximo suo hunc persequabar superbo oculo et insatiabili corde cum hoc non edebam

6 oculi mei ad fideles terrae ut sederent mecum ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat

7 non habitabat in medio domus meae qui facit superbiam qui loquitur iniqua non direxit in conspectu oculorum meorum

8 in matutino interficiebam omnes peccatores terrae ut disperderem de civitate Domini omnes operantes iniquitatem

Caput 101

oratio pauperis cum anxius fuerit et coram Domino effuderit precem suam

1 Domine exaudi orationem meam et clamor meus ad te veniat

2 non avertas faciem tuam a me in quacumque die tribulor inclina ad me aurem tuam in quacumque die invocavero te velociter exaudi me

3 quia defecerunt sicut fumus dies mei et ossa mea sicut gremium aruerunt

4 percussus est ut faenum et aruit cor meum quia oblitus sum comedere panem meum

5 a voce gemitus mei adhesit os meum carni meae

6 similis factus sum pelicano solitudinis factus sum sicut nycticorax in domicilio

7 vigilavi et factus sum sicut passer solitarius in tecto

8 tota die exprobrabant mihi inimici mei et qui laudabant me adversus me iurabant

9 quia cinerem tamquam panem manducavi et poculum meum cum fletu miscebam

10 a facie irae et indignationis tuae quia elevans adlisisisti me

11 dies mei sicut umbra declinaverunt et ego sicut faenum arui

12 tu autem Domine in aeternum permanes et memoriale tuum in generationem et generationem

13 tu exurgens misereberis Sion quia tempus miserendi eius quia venit tempus

14 quoniam placuerunt servis tuis lapides eius et terrae eius miserebuntur

15 et timebunt gentes nomen Domini et omnes reges terrae gloriam tuam

16 quia aedificabit Dominus Sion et videbitur in gloria sua

17 respexit in orationem humilium et non sprexit precem eorum

18 scribantur haec in generationem alteram et populus qui creabitur laudabit Dominum

19 quia prospexit de excelso sancto suo Dominus de caelo in terram aspexit

20 ut audiret gemitum conpeditorum ut solvat filios interemptorum

21 ut adnuntiet in Sion nomen Domini et laudem suam in Hierusalem

22 in conveniendo populos in unum et reges ut serviant Domino

23 respondit ei in via virtutis suae paucitatem dierum meorum nuntia mihi

24 ne revoces me in dimidio dierum meorum in generationem et generationem anni tui

25 initio tu Domine terram fundasti et opera manuum tuarum sunt caeli

26 ipsi peribunt tu autem permanes et omnes sicut vestimentum veterescent et sicut opertorium mutabis eos et mutabuntur

27 tu autem idem ipse es et anni tui non deficient

28 filii servorum tuorum habitabunt et semen eorum in saeculum dirigetur

Caput 102

ipsi David

1 benedic anima mea Domino et omnia quae intra me sunt nomini sancto eius

2 benedic anima mea Domino et noli oblivisci omnes retributiones eius

3 qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis qui sanat omnes infirmitates tuas

4 qui redimit de interitu vitam tuam qui coronat te in misericordia et miserationibus

5 qui replet in bonis desiderium tuum renovabitur ut aquilae iuventus tua

6 faciens misericordias Dominus et iudicium omnibus iniuriam patientibus

7 notas fecit vias suas Mosi filiis Israhel voluntates suas

8 miserator et misericors Dominus longanimis et multum misericors

9 non in perpetuum irascetur neque in aeternum comminabitur

10 non secundum peccata nostra fecit nobis nec secundum iniustitias nostras retribuit nobis

11 quoniam secundum altitudinem caeli a terra corroboravit misericordiam suam super timentes se

12 quantum distat ortus ab occidente longe fecit a nobis iniquitates nostras

13 quomodo miseretur pater filiorum misertus est Dominus timentibus se

14 quoniam ipse cognovit figmentum nostrum recordatus est quoniam pulvis sumus

15 homo sicut faenum dies eius tamquam flos agri sic efflorescit

16 quoniam spiritus pertransivit in illo et non subsistet et non cognoscet amplius locum suum

17 misericordia autem Domini ab aeterno et usque in aeternum super timentes eum et iustitia illius in filios filiorum

18 his qui servant testamentum eius et memores sunt mandatorum ipsius ad faciendum ea

19 Dominus in caelo paravit sedem suam et regnum ipsius omnibus dominabitur

20 benedicite Domino angeli eius potentes virtute facientes verbum illius ad audiendam vocem sermonum eius

21 benedicite Domino omnes virtutes eius ministri eius qui facitis voluntatem eius

22 benedicite Domino omnia opera eius in omni loco dominationis ipsius benedic anima mea Domino

Caput 103

1 ipsi David benedic anima mea Domino Domine Deus meus magnificatus es vehementer confessionem et decorem induisti

2 amictus lumine sicut vestimento extendens caelum sicut pellem

3 qui tegis in aquis superiora eius qui ponis nubem ascensum tuum qui ambulas super pinnas ventorum

4 qui facis angelos tuos spiritus et ministros tuos ignem urentem

5 qui fundasti terram super stabilitatem suam non inclinabitur in saeculum saeculi

6 abyssus sicut vestimentum amictus eius super montes stabunt aquae

7 ab increpatione tua fugient a voce tonitru tui formidabunt

8 ascendunt montes et descendunt campi in locum quem fundasti eis

9 terminum posuisti quem non transgredientur neque convertentur operire terram

10 qui emittis fontes in convallibus inter medium montium pertransibunt aquae

11 potabunt omnes bestiae agri expectabunt onagri in siti sua

12 super ea volucres caeli habitabunt de medio petrarum
dabunt vocem

13 rigans montes de superioribus suis de fructu operum
tuorum satiabitur terra

14 producens faenum iumentis et herbam servituti
hominum ut educas panem de terra

15 et vinum laetificat cor hominis ut exhilaret faciem in
oleo et panis cor hominis confirmat

16 saturabuntur ligna campi et cedri Libani quas
plantavit

17 illic passeret nidificabunt erodii domus dux est eorum

18 montes excelsi cervis petra refugium erinacii

19 fecit lunam in tempora sol cognovit occasum suum

20 posuisti tenebras et facta est nox in ipsa pertransibunt
omnes bestiae silvae

21 catuli leonum rugientes ut rapiant et quaerant a Deo
escam sibi

22 ortus est sol et congregati sunt et in cubilibus suis
conlocabuntur

23 exhibit homo ad opus suum et ad operationem suam
usque ad vesperum

24 quam magnificata sunt opera tua Domine omnia in
sapientia fecisti impleta est terra possessione tua

25 hoc mare magnum et spatiosum *manibus; illic
reptilia quorum non est numerus animalia pusilla cum
magnis

26 illic naves pertransibunt draco iste quem formasti ad
includendum ei

27 omnia a te expectant ut des illis escam in tempore

28 dante te illis colligent aperiente te manum tuam omnia
implebuntur bonitate

29 avertente autem te faciem turbabuntur auferes
spiritum eorum et deficient et in pulverem suum revertentur

30 emittes spiritum tuum et creabuntur et renovabis
faciem terrae

31 sit gloria Domini in saeculum laetabitur Dominus in
operibus suis

32 qui respicit terram et facit eam tremere qui tangit
montes et fumigant

33 cantabo Domino in vita mea psallam Deo meo
quamdiu sum

34 iucundum sit ei eloquium meum ego vero delectabor
in Domino

35 deficiant peccatores a terra et iniqui ita ut non sint
benedic anima mea Domino

Caput 104

1 alleluia confitemini Domino et invocate nomen eius
adnuntiate inter gentes opera eius

2 cantate ei et psallite ei narrate omnia mirabilia eius

3 laudamini in nomine sancto eius laetetur cor
quaerentium Dominum

4 quaerite Dominum et confirmamini quaerite faciem
eius semper

5 mementote mirabilium eius quae fecit prodigia eius et
iudicia oris eius

6 semen Abraham servi eius filii Iacob electi eius

7 ipse Dominus Deus noster in universa terra iudicia eius

8 memor fuit in saeculum testamenti sui verbi quod
mandavit in mille generationes

9 quod disposuit ad Abraham et iuramenti sui ad Isaac

10 et statuit illud Iacob in praeceptum et Israhel in
testamentum aeternum

11 dicens tibi dabo terram Chanaan funiculum hereditatis
vestrae

12 cum essent numero breves paucissimos et incolas eius

13 et pertransierunt de gente in gentem et de regno ad
populum alterum

14 non reliquit hominem nocere eis et corripuit pro eis
reges

15 nolite tangere christos meos et in prophetis meis nolite
malignari

16 et vocavit famem super terram omne firmamentum
panis contrivit

17 misit ante eos virum in servum venundatus est Ioseph

18 humiliaverunt in conpedibus pedes eius ferrum
pertransiit anima eius

19 donec veniret verbum eius eloquium Domini
inflammavit eum

20 misit rex et solvit eum princeps populorum et dimisit
eum

21 constituit eum dominum domus suae et principem
omnis possessionis suae

22 ut erudiret principes eius sicut semet ipsum et senes
eius prudentiam doceret

23 et intravit Israhel in Aegyptum et Iacob accola fuit in
terra Cham

24 et auxit populum eius vehementer et firmavit eum
super inimicos eius

25 convertit cor eorum ut odirent populum eius ut dolum
facerent in servos eius

26 misit Mosen servum suum Aaron quem elegit ipsum

27 posuit in eis verba signorum suorum et prodigiorum
in terra Cham

28 misit tenebras et obscuravit et non exacerbavit
sermone suos

29 convertit aquas eorum in sanguinem et occidit pisces
eorum

30 dedit terra eorum ranas in penetrabilibus regum
ipsorum

31 dixit et venit cynomia et scinifes in omnibus finibus
eorum

32 posuit pluvias eorum grandinem ignem conburentem
in terra ipsorum

33 et percussit vineas eorum et ficulneas eorum et
contrivit lignum finium eorum

34 dixit et venit lucusta et bruchus cuius non erat numerus

35 et comedit omne faenum in terra eorum et comedit omnem fructum terrae eorum

36 et percussit omne primogenitum in terra eorum primitias omnis laboris eorum

37 et eduxit eos in argento et auro et non erat in tribus eorum infirmus

38 laetata est Aegyptus in protectione eorum quia incubuit timor eorum super eos

39 expandit nubem in protectionem eorum et ignem ut luceret eis per noctem

40 petierunt et venit coturnix et panem caeli saturavit eos

41 dirupit petram et fluxerunt aquae abierunt in sicco flumina

42 quoniam memor fuit verbi sancti sui quod habuit ad Abraham puerum suum

43 et eduxit populum suum in exultatione

44 et dedit illis regiones gentium et labores populorum possederunt

45 ut custodiant iustificationes eius et legem eius requirant

Caput 105

1 alleluia confitemini Domino quoniam bonus quoniam in saeculum misericordia eius

2 quis loquetur potentias Domini auditas faciet omnes laudes eius

3 beati qui custodiunt iudicium et faciunt iustitiam in omni tempore

4 memento nostri Domine in beneplacito populi tui visita nos in salutari tuo

5 ad videndum in bonitate electorum tuorum ad laetandum in laetitia gentis tuae et lauderis cum hereditate tua

6 peccavimus cum patribus nostris iniuste egimus iniquitatem fecimus

7 patres nostri in Aegypto non intellexerunt mirabilia tua non fuerunt memores multitudinis misericordiae tuae et inritaverunt ascendentes in mare * mare; Rubrum

8 et salvavit eos propter nomen suum ut notam faceret potentiam suam

9 et increpuit mare Rubrum et exsiccatum est et deduxit eos in abyssis sicut in deserto

10 et salvavit eos de manu odientium et redemit eos de manu inimici

11 et operuit aqua tribulantes eos unus ex eis non remansit

12 et crediderunt in verbis eius et laudaverunt laudem eius

13 cito fecerunt obliti sunt operum eius non sustinuerunt consilium eius

14 et concupierunt concupiscentiam in deserto et temptaverunt Deum in iniquo

15 et dedit eis petitionem ipsorum et misit saturitatem in anima eorum

16 et inritaverunt Mosen in castris Aaron sanctum Domini

17 aperta est terra et deglutivit Dathan et operuit super congregationem Abiron

18 et exarsit ignis in synagoga eorum flamma conbusit peccatores

19 et fecerunt vitulum in Choreb et adoraverunt sculptile

20 et mutaverunt gloriam suam in similitudine vituli comedentis faenum

21 obliti sunt Deum qui salvavit eos qui fecit magnalia in Aegypto

22 mirabilia in terra Cham terribilia in mari Rubro

23 et dixit ut disperderet eos si non Moses electus eius stetisset in confectione in conspectu eius ut averteret iram eius ne disperderet eos

24 et pro nihilo habuerunt terram desiderabilem non crediderunt verbo eius

25 et murmurabant in tabernaculis suis non exaudierunt vocem Domini

26 et elevavit manum suam super eos ut prosterneret eos in deserto

27 et ut deiceret semen eorum in nationibus et dispergeret eos in regionibus

28 et initiati sunt Beelphegor et comederunt sacrificia mortuorum

29 et inritaverunt eum in adinventionibus suis et multiplicata est in eis ruina

30 et stetit Finees et placavit et cessavit quassatio

31 et reputatum est ei in iustitiam in generatione et generationem usque in sempiternum

32 et inritaverunt ad aquam Contradictionis et vexatus est Moses propter eos

33 quia exacerbaverunt spiritum eius et distinxit in labiis suis

34 non disperdiderunt gentes quas dixit Dominus illis

35 et commixti sunt inter gentes et didicerunt opera eorum

36 et servierunt sculptilibus eorum et factum est illis in scandalum

37 et immolaverunt filios suos et filias suas daemoniis

38 et effuderunt sanguinem innocentem sanguinem filiorum suorum et filiarum *suarum; quas sacrificaverunt sculptilibus Chanaan et interfecta est terra in sanguinibus

39 et contaminata est in operibus eorum et fornicati sunt in adinventionibus suis

40 et iratus est furore Dominus in populo suo et abominatus est hereditatem suam

41 et tradidit eos in manus gentium et dominati sunt eorum qui oderant eos

42 et tribulaverunt eos inimici eorum et humiliati sunt sub manibus eorum

43 saepe liberavit eos ipsi autem exacerbaverunt eum in consilio suo et humiliati sunt in iniquitatibus suis

44 et vidit cum tribularentur et audiret orationem eorum

45 et memor fuit testamenti sui et paenituit eum secundum multitudinem misericordiae suae

46 et dedit eos in misericordias in conspectu omnium qui ceperant eos

47 salvos fac nos Domine Deus noster et congrega nos de nationibus ut confiteamur nomini tuo sancto et gloriemur in laude tua

48 benedictus Dominus Deus Israhel a saeculo et usque in saeculum et dicet omnis populus fiat fiat

Caput 106

1 alleluia confitemini Domino quoniam bonus quoniam in saeculum misericordia eius

2 dicant qui redempti sunt a Domino quos redemit de manu inimici de regionibus congregavit eos

3 a solis ortu et occasu et ab aquilone et mari

4 erraverunt in solitudine in inaquoso viam civitatis habitaculi non invenerunt

5 esurientes et sitientes anima eorum in ipsis defecit

6 et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur et de necessitatibus eorum eripuit eos

7 et deduxit eos in viam rectam ut irent in civitatem habitationis

8 confiteantur Domino misericordiae eius et mirabilia eius filiis hominum

9 quia satiavit animam inanem et animam esurientem satiavit bonis

10 sedentes in tenebris et umbra mortis vinctos in mendicitate et ferro

11 quia exacerbaverunt eloquia Dei et consilium Altissimi inritaverunt

12 et humiliatum est in laboribus cor eorum infirmati sunt nec fuit qui adiuvaret

13 et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur et de necessitatibus eorum liberavit eos

14 et eduxit eos de tenebris et umbra mortis et vincula eorum dirupit

15 confiteantur Domino misericordiae eius et mirabilia eius filiis hominum

16 quia contrivit portas aereas et vectes ferreos confregit

17 suscepit eos de via iniquitatis eorum propter iniustitias enim suas humiliati sunt

18 omnem escam abominata est anima eorum et adpropinquaverunt usque ad portas mortis

19 et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur et de necessitatibus eorum liberavit eos

20 misit verbum suum et sanavit eos et eripuit eos de interitionibus eorum

21 confiteantur Domino misericordiae eius et mirabilia eius filiis hominum

22 et sacrificent sacrificium laudis et adnuntient opera eius in exultatione

23 qui descendunt mare in navibus facientes operationem in aquis multis

24 ipsi viderunt opera Domini et mirabilia eius in profundo

25 dixit et stetit spiritus procellae et exaltati sunt fluctus eius

26 ascendunt usque ad caelos et descendunt usque ad abyssos anima eorum in malis tabescebat

27 turbati sunt et moti sunt sicut ebrius et omnis sapientia eorum devorata est

28 et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur et de necessitatibus eorum eduxit eos

29 et statuit procellam

30 et laetati sunt quia siluerunt et deduxit eos in portum voluntatis eorum

31 confiteantur Domino misericordiae eius et mirabilia eius filiis hominum

32 exaltem eum in ecclesia plebis et in cathedra seniorum laudent eum

33 posuit flumina in desertum et exitus aquarum in sitim

34 terram fructiferam in salsuginem a malitia inhabitantium in ea

35 posuit desertum in stagna aquarum et terram sine aqua in exitus aquarum

36 et conlocavit illic esurientes et constituerunt civitatem habitationis

37 et seminaverunt agros et plantaverunt vineas et fecerunt fructum nativitatis

38 et benedixit eis et multiplicati sunt nimis et iumenta eorum non minoravit

39 et pauci facti sunt et vexati sunt a tribulatione malorum et dolore

40 effusa est contemptio super principes et errare fecit eos in invio et non in via

41 et adiuvit pauperem de inopia et posuit sicut oves familias

42 videbunt recti et laetabuntur et omnis iniquitas oppilabit os suum

43 quis sapiens et custodiet haec et intellegent misericordias Domini

Caput 107

canticum psalmi David

1 paratum cor meum Deus paratum cor meum cantabo et psallam in gloria mea

2 exsurge psalterium et cithara exsurgam diluculo

3 confitebor tibi in populis Domine et psallam tibi in nationibus

4 quia magna super caelos misericordia tua et usque ad nubes veritas tua

5 exaltare super caelos Deus et super omnem terram gloria tua
 6 ut liberentur dilecti tui saluum fac dextera tua et exaudi me
 7 Deus locutus est in sancto suo exaltabor et dividam Sicima et convallem tabernaculorum dimetiar
 8 meus est Galaad et meus est Manasse et Effraim susceptio capitis mei Iuda rex meus
 9 Moab lebes spei meae in Idumeam extendam calciamentum meum mihi alienigenae amici facti sunt
 10 quis deducet me in civitatem munitam quis deducet me usque in Idumeam
 11 nonne tu Deus qui reppulisti nos et non exhibis Deus in virtutibus nostris
 12 da nobis auxilium de tribulatione quia vana salus hominis
 13 in Deo faciemus virtutem et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros

Caput 108

in fi nem David psalmus

1 Deus laudem meam ne tacueris
 2 quia os peccatoris et os dolosi super me apertum est
 3 locuti sunt adversum me lingua dolosa et sermonibus odii circuierunt me et expugnaverunt me gratis
 4 pro eo ut me diligenter detrahebant mihi ego autem orabam
 5 et posuerunt adversus me mala pro bonis et odium pro dilectione mea
 6 constitue super eum peccatorem et diabolus stet a dextris eius
 7 cum iudicatur exeat condemnatus et oratio eius fiat in peccatum
 8 fiant dies eius pauci et episcopatum eius accipiat alter
 9 fiant filii eius orfani et uxor eius vidua
 10 nutantes transferantur filii eius et mendicent eiciantur de habitationibus suis
 11 scrutetur fenerator omnem substantiam eius et diripiant alieni labores eius
 12 non sit illi adiutor nec sit qui misereatur pupillis eius
 13 fiant nati eius in interitum in generatione una deleatur nomen eius
 14 in memoriam redeat iniquitas patrum eius in conspectu Domini et peccatum matris eius non deleatur
 15 fiant contra Dominum semper et dispereat de terra memoria eorum
 16 pro eo quod non est recordatus facere misericordiam
 17 et persecutus est hominem inopem et mendicum et conpunctum corde mortificare
 18 et dilexit maledictionem et veniet ei et noluit benedictionem et elongabitur ab eo et induit maledictionem sicut

vestimentum et intravit sicut aqua in interiora eius et sicut oleum in ossibus eius
 19 fiat ei sicut vestimentum quo operitur et sicut zona qua semper praecingitur
 20 hoc opus eorum qui detrahunt mihi apud Dominum et qui loquuntur mala adversus animam meam
 21 et tu Domine Domine fac mecum propter nomen tuum quia suavis misericordia tua libera me
 22 quia egenus et pauper ego sum et cor meum turbatum est intra me
 23 sicut umbra cum declinat ablatus sum excussus sum sicut lucustae
 24 genua mea infirmata sunt a ieiunio et caro mea inmutata est propter oleum
 25 et ego factus sum obprobrium illis viderunt me moverunt capita sua
 26 adiuva me Domine Deus meus saluum fac me secundum misericordiam tuam
 27 et sciant quia manus tua haec tu Domine fecisti eam
 28 maledicent illi et tu benedices qui insurgunt in me confundantur servus autem tuus laetabitur
 29 induantur qui detrahunt mihi pudore et operiantur sicut deploide confusione sua
 30 confitebor Domino nimis in ore meo et in medio multorum laudabo eum
 31 quia adstetit a dextris pauperis ut salvam faceret a persequentibus animam meam

Caput 109

David psalmus

1 dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum
 2 virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion dominare in medio inimicorum tuorum
 3 tecum principium in die virtutis tuae in splendoribus sanctorum ex utero ante luciferum genui te
 4 iuravit Dominus et non paenitebit eum tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech
 5 Dominus a dextris tuis confregit in die irae suae reges
 6 iudicabit in nationibus implebit cadavera conquassabit capita in terra multorum
 7 de torrente in via bibet propterea exaltabit caput

Caput 110

alleluia reversionis Aggei et Zacchariae

1 confitebor tibi Domine in toto corde meo in consilio iustorum et congregatione
 2 magna opera Domini exquisita in omnes voluntates eius

3 confessio et magnificentia opus eius et iustitia eius
manet in saeculum saeculi

4 memoriam fecit mirabilium suorum misericors et
miserator Dominus

5 escam dedit timentibus se memor erit in saeculum
testamenti sui

6 virtutem operum suorum adnuntiabit populo suo

7 ut det illis hereditatem gentium opera manuum eius
veritas et iudicium

8 fidelia omnia mandata eius confirmata in saeculum
saeculi facta in veritate et aequitate

9 redemptionem misit populo suo mandavit in aeternum
testamentum suum sanctum et terribile nomen eius

10 initium sapientiae timor Domini intellectus bonus
omnibus facientibus eum laudatio eius manet in saeculum

Caput 111

alleluia reversionis Aggei et Zacchariae

1 beatus vir qui timet Dominum in mandatis eius volet
nimis

2 potens in terra erit semen eius generatio rectorum
benedicetur

3 gloria et divitiae in domo eius et iustitia eius manet in
saeculum saeculi

4 exortum est in tenebris lumen rectis misericors et
miserator et iustus

5 iucundus homo qui miseretur et commodat disponet
sermone suos in iudicio

6 quia in aeternum non commovebitur

7 in memoria aeterna erit iustus ab auditione mala non
timebit paratum cor eius sperare in Domino

8 confirmatum est cor eius non commovebitur donec
dispiat inimicos suos

9 dispersit dedit pauperibus iustitia eius manet in
saeculum saeculi cornu eius exaltabitur in gloria

10 peccator videbit et irascetur dentibus suis fremet et
tabescet desiderium peccatorum peribit

Caput 112

alleluia

1 laudate pueri Dominum laudate nomen Domini

2 sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc et usque in
saeculum

3 a solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini

4 excelsus super omnes gentes Dominus super caelos
gloria eius

5 quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat

6 et humilia respicit in caelo et in terra

7 suscitans a terra inopem et de stercore erigens
pauperem

8 ut conlocet eum cum principibus cum principibus
populi sui

9 qui habitare facit sterilem in domo matrem filiorum
laetantem

Caput 113

1 alleluia in exitu Israhel de Aegypto domus Iacob de
populo barbaro

2 facta est Iudaea sanctificatio eius Israhel potestas eius

3 mare vidit et fugit Iordanis conversus est retrorsum

4 montes exultaverunt ut arietes colles sicut agni ovium

5 quid est tibi mare quod fugisti et tu Iordanis quia
conversus es retrorsum

6 montes exultastis sicut arietes et colles sicut agni ovium

7 a facie Domini mota est terra a facie Dei Iacob

8 qui convertit petram in stagna aquarum et rupem in
fontes aquarum

Caput 114

1 non nobis Domine non nobis sed nomini tuo da gloriam

2 super misericordia tua et veritate tua nequando dicant
gentes ubi est Deus eorum

3 Deus autem noster in caelo omnia quaecumque voluit
fecit

4 simulacra gentium argentum et aurum opera manuum
hominum

5 os habent et non loquentur oculos habent et non
videbunt

6 aures habent et non audient nares habent et non
odorabuntur

7 manus habent et non palpabunt pedes habent et non
ambulabunt non clamabunt in gutture suo

8 similes illis fiant qui faciunt ea et omnes qui confidunt
in eis

9 domus Israhel speravit in Domino adiutor eorum et
protector eorum est

10 domus Aaron speravit in Domino adiutor eorum et
protector eorum est

11 qui timent Dominum speraverunt in Domino adiutor
eorum et protector eorum est

12 Dominus memor fuit nostri et benedixit nobis
benedixit domui Israhel benedixit domui Aaron

13 benedixit omnibus qui timent Dominum pusillis cum
maioribus

14 adiciat Dominus super vos super vos et super filios
vestros

15 benedicti vos Domino qui fecit caelum et terram

16 caelum caeli Domino terram autem dedit filiis hominum

17 non mortui laudabunt te Domine neque omnes qui descendunt in infernum

18 sed nos qui vivimus benedicimus Domino ex hoc nunc et usque in saeculum

Caput 115

1 alleluia dilexi quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meae

2 quia inclinavit aurem suam mihi et in diebus meis invocabo te

3 circumdederunt me dolores mortis pericula inferni invenerunt me tribulationem et dolorem inveni

4 et nomen Domini invocavi o Domine libera animam meam

5 misericors Dominus et iustus et Deus noster miseretur

6 custodiens parvulos Dominus humiliatus sum et liberavit me

7 convertere anima mea in requiem tuam quia Dominus benefecit tibi

8 quia eripuit animam meam de morte oculos meos a lacrimis pedes meos a lapsu

9 placebo Domino in regione vivorum

10 alleluia credidi propter quod locutus sum ego autem humiliatus sum nimis

11 ego dixi in excessu meo omnis homo mendax

12 quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi

13 calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo

14 vota mea Domino reddam coram omni populo eius

15 pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius

16 o Domine quia ego servus tuus ego servus tuus et filius ancillae tuae disruptisti vincula mea

17 tibi sacrificabo hostiam laudis et in nomine Domini invocabo

18 vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius

19 in atriis domus Domini in medio tui Hierusalem

Caput 116

1 alleluia laudate Dominum omnes gentes laudate eum omnes populi

2 quoniam confirmata est super nos misericordia eius et veritas Domini manet in saeculum

Caput 117

1 alleluia confitemini Domino quoniam bonus quoniam in saeculum misericordia eius

2 dicat nunc Israhel quoniam bonus quoniam in saeculum misericordia eius

3 dicat nunc domus Aaron quoniam in saeculum misericordia eius

4 dicant nunc qui timent Dominum quoniam in saeculum misericordia eius

5 de tribulatione invocavi Dominum et exaudivit me in latitudinem Dominus

6 Dominus mihi adiutor non timebo quid faciat mihi homo

7 Dominus mihi adiutor et ego despiciam inimicos meos

8 bonum est confidere in Domino quam confidere in homine

9 bonum est sperare in Domino quam sperare in principibus

10 omnes gentes circumierunt me et in nomine Domini *quia; ultus sum in eos

11 circumdantes circumdederunt me in nomine autem Domini *quia; ultus sum in eos

12 circumdederunt me sicut apes et exarserunt sicut ignis in spinis et in nomine Domini *quia; ultus sum in eos

13 impulsus eversus sum ut caderem et Dominus suscepit me

14 fortitudo mea et laudatio mea Dominus et factus est mihi in salutem

15 vox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum

16 dextera Domini fecit virtutem dextera Domini exaltavit me dextera Domini fecit virtutem

17 non moriar sed vivam et narrabo opera Domini

18 castigans castigavit me Dominus et morti non tradidit me

19 aperite mihi portas iustitiae ingressus in eas confitebor Domino

20 haec porta Domini iusti intrabunt in eam

21 confitebor tibi quoniam exaudisti me et factus es mihi in salutem

22 lapidem quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli

23 a Domino factum est istud hoc est mirabile in oculis nostris

24 haec est dies quam fecit Dominus exultemus et laetemur in ea

25 o Domine salvum fac o Domine prosperare

26 benedictus qui venturus est in nomine Domini benediximus vobis de domo Domini

27 Deus Dominus et inluxit nobis constituite diem sollemnem in condensis usque ad cornua altaris

28 Deus meus es tu et confitebor tibi Deus meus
29 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in
saeculum misericordia eius

Caput 118

alleluia aleph

1 beati immaculati in via qui ambulant in lege Domini
2 beati qui scrutantur testimonia eius in toto corde
exquirent eum
3 non enim qui operantur iniquitatem in viis eius
ambulaverunt
4 tu mandasti mandata tua custodire nimis
5 utinam dirigantur viae meae ad custodiendas iustifica-
tiones tuas
6 tunc non confundar cum perspexero in omnibus
mandatis tuis
7 confitebor tibi in directione cordis in eo quod didici
iudicia iustitiae tuae
8 iustificationes tuas custodiam non me derelinquas
usquequaque

beth

9 in quo corrigit adolescentior viam suam in custodiendo
sermone tuos
10 in toto corde meo exquisivi te non repellas me a
mandatis tuis
11 in corde meo abscondi eloquia tua ut non peccem tibi
12 benedictus es Domine doce me iustificationes tuas
13 in labiis meis pronuntiavi omnia iudicia oris tui
14 in via testimoniorum tuorum delectatus sum sicut in
omnibus divitiis
15 in mandatis tuis exercebor et considerabo vias tuas
16 in iustificationibus tuis meditabor non obliviscar
sermone tuos

gimel

17 retribue servo tuo vivifica me et custodiam sermones
tuos
18 revela oculos meos et considerabo mirabilia de lege
tua
19 incola ego sum in terra non abscondas a me mandata
tua
20 concupivit anima mea desiderare iustificationes tuas
in omni tempore
21 increpasti superbos maledicti qui declinant a mandatis
tuis
22 aufer a me obprobrium et contemptum quia
testimonia tua exquisivi
23 etenim sederunt principes et adversum me loque-
bantur servus autem tuus exercebatur in iustificationibus
tuis

24 nam et testimonia tua meditatio mea et consilium
meum iustificationes tuae

deleth

25 adhesit pavimento anima mea vivifica me secundum
verbum tuum
26 vias meas enuntiavi et exaudisti me doce me
iustificationes tuas
27 viam iustificationum tuarum instrue me et exercebor
in mirabilibus tuis
28 dormitavit anima mea prae taedio confirma me in
verbis tuis
29 viam iniquitatis amove a me et lege tua miserere mei
30 viam veritatis elegi iudicia tua non sum oblitus
31 adhesi testimoniis tuis Domine noli me confundere
32 viam mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti cor
meum

he

33 legem pone mihi Domine viam iustificationum
tuarum et exquiram eam semper
34 da mihi intellectum et scrutabor legem tuam et
custodiam illam in toto corde meo
35 deduc me in semita mandatorum tuorum quia ipsam
volui
36 inclina cor meum in testimonia tua et non in avaritiam
37 averte oculos meos ne videant vanitatem in via tua
vivifica me
38 statue servo tuo eloquium tuum in timore tuo
39 amputa obprobrium meum quod suspicatus sum quia
iudicia tua iucunda
40 ecce concupivi mandata tua in aequitate tua vivifica
me

vav

41 et veniat super me misericordia tua Domine salutare
tuum secundum eloquium tuum
42 et respondebo exprobrantibus mihi verbum quia
speravi in sermonibus tuis
43 et ne auferas de ore meo verbum veritatis
usquequaque quia in iudiciis tuis supersperavi
44 et custodiam legem tuam semper in saeculum et in
saeculum saeculi
45 et ambulabam in latitudine quia mandata tua exquisivi
46 et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum et
non confundebar
47 et meditabar in mandatis tuis quae dilexi
48 et levavi manus meas ad mandata quae dilexi et
exercebar in iustificationibus tuis

zai

49 memor esto verbi tui servo tuo in quo mihi spem dedisti

50 haec me consolata est in humilitate mea quia eloquium tuum vivificavit me

51 superbi inique agebant usquequaque a lege autem tua non declinavi

52 memor fui iudiciorum tuorum a saeculo Domine et consolatus sum

53 defectio tenuit me prae peccatoribus derelinquentibus legem tuam

54 cantabiles mihi erant iustificationes tuae in loco peregrinationis meae

55 memor fui in nocte nominis tui Domine et custodivi legem tuam

56 haec facta est mihi quia iustificationes tuas exquisivi

heth

57 portio mea Dominus dixi custodire legem tuam

58 deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo miserere mei secundum eloquium tuum

59 cogitavi vias meas et avertisti pedes meos in testimonia tua

60 paratus sum et non sum turbatus ut custodiam mandata tua

61 funes peccatorum circumplexi sunt me et legem tuam non sum oblitus

62 media nocte surgebam ad confitendum tibi super iudicia iustificationis tuae

63 particeps ego sum omnium timentium te et custodientium mandata tua

64 misericordia Domini plena est terra iustificationes tuas doce me

teth

65 bonitatem fecisti cum servo tuo Domine secundum verbum tuum

66 bonitatem et disciplinam et scientiam doce me quia mandatis tuis credidi

67 priusquam humiliarer ego deliqui propterea eloquium tuum custodivi

68 bonus es tu et in bonitate tua doce me iustificationes tuas

69 multiplicata est super me iniquitas superborum ego autem in toto corde scrutabor mandata tua

70 coagulatum est sicut lac cor eorum ego vero legem tuam meditatus sum

71 bonum mihi quia humiliasti me ut discam iustificationes tuas

72 bonum mihi lex oris tui super milia auri et argenti

ioth

73 manus tuae fecerunt me et plasmaverunt me da mihi intellectum et discam mandata tua

74 qui timent te videbunt me et laetabuntur quia in verba tua supersperavi

75 cognovi Domine quia aequitas iudicia tua et veritate humiliasti me

76 fiat misericordia tua ut consoletur me secundum eloquium tuum servo tuo

77 veniant mihi miserationes tuae et vivam quia lex tua meditatio mea est

78 confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me ego autem exercebor in mandatis tuis

79 convertantur mihi timentes te et qui noverunt testimonia tua

80 fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis ut non confundar

caf

81 defecit in salutare tuum anima mea in verbum tuum supersperavi

82 defecerunt oculi mei in eloquium tuum dicentes quando consolaberis me

83 quia factus sum sicut uter in pruina iustificationes tuas non sum oblitus

84 quot sunt dies servo tuo quando facies de persequentibus me iudicium

85 narraverunt mihi iniqui fabulationes sed non ut lex tua

86 omnia mandata tua veritas inique persecuti sunt me adiuva me

87 paulo minus consummaverunt me in terra ego autem non dereliqui mandata tua

88 secundum misericordiam tuam vivifica me et custodiam testimonia oris tui

lamed

89 in aeternum Domine verbum tuum permanet in caelo

90 in generationem et generationem veritas tua fundasti terram et permanet

91 ordinatione tua perseverat dies quoniam omnia serviunt tibi

92 nisi quod lex tua meditatio mea est tunc forte perissem in humilitate mea

93 in aeternum non obliviscar iustificationes tuas quia in ipsis vivificasti me

94 tuus sum ego salvum me fac quoniam iustificationes tuas exquisivi

95 me expectaverunt peccatores ut perderent me testimonia tua intellexi

96 omni consummationi vidi finem latum mandatum tuum nimis

mem

97 quomodo dilexi legem tuam tota die meditatio mea est

98 super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo quia in aeternum mihi est

99 super omnes docentes me intellexi quia testimonia tua meditatio mea est

100 super senes intellexi quia mandata tua quaesivi

101 ab omni via mala prohibui pedes meos ut custodiam verba tua

102 a iudiciis tuis non declinavi quia tu legem posuisti mihi

103 quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo

104 a mandatis tuis intellexi propterea odivi omnem viam iniquitatis

nun

105 lucerna pedibus meis verbum tuum et lumen semitis meis

106 iuravi et statui custodire iudicia iustitiae tuae

107 humiliatus sum usquequaque Domine vivifica me secundum verbum tuum

108 voluntaria oris mei beneplacita fac Domine et iudicia tua doce me

109 anima mea in manibus meis semper et legem tuam non sum oblitus

110 posuerunt peccatores laqueum mihi et de mandatis tuis non erravi

111 hereditate adquisivi testimonia tua in aeternum quia exultatio cordis mei sunt

112 inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas in aeternum propter retributionem

samech

113 iniquos odio habui et legem tuam dilexi

114 adiutor meus et susceptor meus es tu in verbum tuum supersperavi

115 declinate a me maligni et scrutabor mandata Dei mei

116 suscipe me secundum eloquium tuum et vivam et non confundas me ab expectatione mea

117 adiuva me et salvus ero et meditabor in iustificationibus tuis semper

118 sprevisti omnes discedentes a iustitiis tuis quia iniusta cogitatio eorum

119 praevaricantes reputavi omnes peccatores terrae ideo dilexi testimonia tua

120 confige timore tuo carnes meas a iudiciis

ain

121 feci iudicium et iustitiam non tradas me calumniatibus me

122 suscipe servum tuum in bonum non calumnientur me superbi

123 oculi mei defecerunt in salutare tuum et in eloquium iustitiae tuae

124 fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam et iustificationes tuas doce me

125 servus tuus sum ego da mihi intellectum et sciam testimonia tua

126 tempus faciendi Domino dissipaverunt legem tuam

127 ideo dilexi mandata tua super aurum et topazion

128 propterea ad omnia mandata tua dirigebar omnem viam iniquam odio habui

fe

129 mirabilia testimonia tua ideo scrutata est ea anima mea

130 declaratio sermonum tuorum inluminat et intellectum dat parvulis

131 os meum aperui et adtraxi spiritum quia mandata tua desiderabam

132 aspice in me et miserere mei secundum iudicium diligentium nomen tuum

133 gressus meos dirige secundum eloquium tuum et non dominetur mei omnis iniustitia

134 redime me a calumniis hominum et custodiam mandata tua

135 faciem tuam inlumina super servum tuum et doce me iustificationes tuas

136 exitus aquarum deduxerunt oculi mei quia non custodierunt legem tuam

sade

137 iustus es Domine et rectum iudicium tuum

138 mandasti iustitiam testimonia tua et veritatem tuam nimis

139 tabescere me fecit zelus meus quia obliti sunt verba tua inimici mei

140 ignitum eloquium tuum vehementer et servus tuus dilexit illud

141 adulescentulus sum ego et contemptus iustificationes tuas non sum oblitus

142 iustitia tua iustitia in aeternum et lex tua veritas

143 tribulatio et angustia invenerunt me mandata tua meditatio mea

144 aequitas testimonia tua in aeternum intellectum da mihi et vivam

cof

145 clamavi in toto corde exaudi me Domine iustificationes tuas requiram

146 clamavi te salvum me fac et custodiam mandata tua

147 praeveni in maturitate et clamavi in verba tua supersperavi

148 praevenierunt oculi mei ad diluculum ut meditarer eloquia tua

149 vocem meam audi secundum misericordiam tuam
Domine secundum iudicium tuum vivifica me
150 adpropinquaverunt persequentes me iniquitate a lege
autem tua longe facti sunt
151 prope es tu Domine et omnes viae tuae veritas
152 initio cognovi de testimoniis tuis quia in aeternum
fundasti ea

res

153 vide humilitatem meam et eripe me quia legem tuam
non sum oblitus
154 iudica iudicium meum et redime me propter
eloquium tuum vivifica me
155 longe a peccatoribus salus quia iustificationes tuas
non exquisierunt
156 misericordiae tuae multae Domine secundum iudicia
tua vivifica me
157 multi qui persequuntur me et tribulant me a
testimoniis tuis non declinavi
158 vidi praevaricantes et tabescebam quia eloquia tua
non custodierunt
159 vide quoniam mandata tua dilexi Domine in
misericordia tua vivifica me
160 principium verborum tuorum veritas et in aeternum
omnia iudicia iustitiae tuae

sen

161 principes persecuti sunt me gratis et a verbis tuis
formidavit cor meum
162 laetabor ego super eloquia tua sicut qui invenit spolia
multa
163 iniquitatem odio habui et abominatus sum legem
autem tuam dilexi
164 septies in die laudem dixi tibi super iudicia iustitiae
tuae
165 pax multa diligentibus legem tuam et non est illis
scandalum
166 expectabam salutare tuum Domine et mandata tua
dilexi
167 custodivit anima mea testimonia tua et dilexi ea
vehementer
168 servavi mandata tua et testimonia tua quia omnes
viae meae in conspectu tuo

thau

169 adpropinquet deprecatio mea in conspectu tuo
Domine iuxta eloquium tuum da mihi intellectum
170 intret postulatio mea in conspectu tuo secundum
eloquium tuum eripe me
171 eructabunt labia mea hymnum cum docueris me
iustificationes tuas
172 pronuntiabit lingua mea eloquium tuum quia omnia
mandata tua aequitas

173 fiat manus tua ut salvet me quoniam mandata tua
elegi
174 concupivi salutare tuum Domine et lex tua meditatio
mea
175 vivet anima mea et laudabit te et iudicia tua
adiuvabunt me
176 erravi sicut ovis quae periit quaere servum tuum quia
mandata tua non sum oblitus

Caput 119

canticum graduum

1 ad Dominum cum tribularer clamavi et exaudivit me
2 Domine libera animam meam a labiis iniquis a lingua
dolosa
3 quid detur tibi et quid adponatur tibi ad linguam
dolosam
4 sagittae potentis acutae cum carbonibus desolatoriis
5 heu mihi quia incolatus meus prolongatus est habitavi
cum habitationibus Cedar
6 multum incola fuit anima mea
7 cum his qui oderant pacem eram pacificus cum
loquebar illis inpugnabant me gratis

Caput 120

canticum graduum

1 levavi oculos meos in montes unde veniet auxilium
mihi
2 auxilium meum a Domino qui fecit caelum et terram
3 non det in commotionem pedem tuum neque dormitet
qui custodit te
4 ecce non dormitabit neque dormiet qui custodit Israhel
5 Dominus custodit te Dominus protectio tua super
manum dexteram tuam
6 per diem sol non uret te neque luna per noctem
7 Dominus custodit te ab omni malo custodiat animam
tuam Dominus
8 Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum ex
hoc nunc et usque in saeculum

Caput 121

canticum graduum huic David

1 laetatus sum in his quae dicta sunt mihi in domum
Domini ibimus
2 stantes erant pedes nostri in atriis tuis Hierusalem
3 Hierusalem quae aedificatur ut civitas cuius participa-
tio eius in id ipsum

4 illic enim ascenderunt tribus tribus Domini testimonium Israhel ad confitendum nomini Domini

5 quia illic sederunt sedes in iudicium sedes super domum David

6 rogate quae ad pacem sunt Hierusalem et abundantia diligentibus te

7 fiat pax in virtute tua et abundantia in turribus tuis

8 propter fratres meos et proximos meos loquebar pacem de te

9 propter domum Domini Dei nostri quaesivi bona tibi

Caput 122

canticum graduum

1 ad te levavi oculos meos qui habitas in caelo

2 ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum sicut oculi ancillae in manibus dominae eius ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri

3 miserere nostri Domine miserere nostri quia multum repleti sumus despectione

4 quia multum repleta est anima nostra obprobrium abundantibus et despectio superbis

Caput 123

canticum graduum huic David

1 nisi quia Dominus erat in nobis dicat nunc Israhel

2 nisi quia Dominus erat in nobis cum exsurgerent in nos homines

3 forte vivos deglutissent nos cum irasceretur furor eorum in nos

4 forsitan aqua absorbuisset nos

5 torrentem pertransivit anima nostra forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem

6 benedictus Dominus qui non dedit nos in captionem dentibus eorum

7 anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium laqueus contritus est et nos liberati sumus

8 adiutorium nostrum in nomine Domini qui fecit caelum et terram

Caput 124

canticum graduum

1 qui confidunt in Domino sicut mons Sion non commovebitur in aeternum qui habitat

2 in Hierusalem montes in circuitu eius et Dominus in circuitu populi sui ex hoc nunc et usque in saeculum

3 quia non relinquet virgam peccatorum super sortem iustorum ut non extendant iusti ad iniquitatem manus suas

4 benefac Domine bonis et rectis corde

5 declinantes autem in obligationes adducet Dominus cum operantibus iniquitatem pax super Israhel

Caput 125

canticum graduum

1 in convertendo Dominum captivitatem Sion facti sumus sicut consolati

2 tunc repletum est gaudio os nostrum et lingua nostra exultatione tunc dicent inter gentes magnificavit Dominus facere cum eis

3 magnificavit Dominus facere nobiscum facti sumus laetantes

4 converte Domine captivitatem nostram sicut torrens in austro

5 qui seminant in lacrimis in exultatione metent

6 euntes ibant et flebant portantes semina sua venientes autem venient in exultatione portantes manipulos suos

Caput 126

canticum graduum Salomonis

1 nisi Dominus aedificaverit domum in vanum laboraverunt qui aedificant eam nisi Dominus custodierit civitatem frustra vigilavit qui custodit

2 vanum est vobis ante lucem surgere surgere postquam sederitis qui manducatis panem doloris cum dederit dilectis suis somnum

3 ecce hereditas Domini filii mercis fructus ventris

4 sicut sagittae in manu potentis ita filii excussorum

5 beatus vir qui implebit desiderium suum ex ipsis non confundentur cum loquentur inimicis suis in porta

Caput 127

canticum graduum

1 beati omnes qui timent Dominum qui ambulant in viis eius

2 labores manuum tuarum *quia; manducabis beatus es et bene tibi erit

3 uxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tuae filii tui sicut novella olivarum in circuitu mensae tuae

4 ecce sic benedicetur homo qui timet Dominum

5 benedicat te Dominus ex Sion et videas bona Hierusalem omnibus diebus vitae tuae

6 et videas filios filiorum tuorum pax super Israhel

Caput 128

canticum graduum

1 saepe expugnaverunt me a iuventute mea dicat nunc Israhel
 2 saepe expugnaverunt me a iuventute mea etenim non potuerunt mihi
 3 supra dorsum meum fabricabantur peccatores prolongaverunt iniquitatem suam
 4 Dominus iustus concidet cervices peccatorum
 5 confundantur et convertantur retrorsum omnes qui oderunt Sion
 6 fiant sicut faenum tectorum quod priusquam evellatur exaruit
 7 de quo non implevit manum suam qui metit et sinum suum qui manipulos colligit
 8 et non dixerunt qui praeteribant benedictio Domini super vos benediximus vobis in nomine Domini

Caput 129

canticum graduum

1 de profundis clamavi ad te Domine
 2 Domine exaudi vocem meam fiant aures tuae intendentes in vocem deprecationis meae
 3 si iniquitates observabis Domine Domine quis sustinebit
 4 quia apud te propitiatio est propter legem tuam sustinuit te Domine sustinuit anima mea in verbum eius
 5 speravit anima mea in Domino
 6 a custodia matutina usque ad noctem speret Israhel in Domino
 7 quia apud Dominum misericordia et copiosa apud eum redemptio
 8 et ipse redimet Israhel ex omnibus iniquitatibus eius

Caput 130

canticum graduum David

1 Domine non est exaltatum cor meum neque elati sunt oculi mei neque ambulavi in magnis neque in mirabilibus super me
 2 si non humiliter sentiebam sed exaltavi animam meam sicut ablactatum super matrem suam ita retributio in anima mea

3 speret Israhel in Domino ex hoc nunc et usque in saeculum

Caput 131

canticum graduum

1 memento Domine David et omnis mansuetudinis eius
 2 sicut iuravit Domino votum vovit Deo Iacob
 3 si introiero in tabernaculum domus meae si ascendero in lectum strati mei
 4 si dederam somnum oculis meis et palpebris meis dormitationem
 5 et requiem temporibus meis donec inveniam locum Domino tabernaculum Deo Iacob
 6 ecce audivimus eam in Efrata invenimus eam in campis silvae
 7 introibimus in tabernacula eius adorabimus in loco ubi steterunt pedes eius
 8 surge Domine in requiem tuam tu et arca sanctificationis tuae
 9 sacerdotes tui induentur iustitia et sancti tui exultabunt
 10 propter David servum tuum non avertas faciem christi tui
 11 iuravit Dominus David veritatem et non frustrabit eum de fructu ventris tui ponam super sedem tuam
 12 si custodierint filii tui testamentum meum et testimonia mea haec quae docebo eos et filii eorum usque in saeculum sedebunt super sedem tuam
 13 quoniam elegit Dominus Sion elegit eam in habitationem sibi
 14 haec requies mea in saeculum saeculi hic habitabo quoniam elegi eam
 15 viduam eius benedicens benedicam pauperes eius saturabo panibus
 16 sacerdotes eius induam salutari et sancti eius exultatione exultabunt
 17 illic producam cornu David paravi lucernam christo meo
 18 inimicos eius induam confusione super ipsum autem efflorescat sanctificatio mea

Caput 132

canticum graduum David

1 ecce quam bonum et quam iucundum habitare fratres in unum
 2 sicut unguentum in capite quod descendit in barbam barbam Aaron quod descendit in ora vestimenti eius

3 sicut ros Hermon qui descendit in montes Sion quoniam illic mandavit Dominus benedictionem et vitam usque in saeculum

Caput 133

canticum graduum

1 ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini qui statis in domo Domini

2 in noctibus extollite manus vestras in sancta et benedicite Domino

3 benedicat te Dominus ex Sion qui fecit caelum et terram

Caput 134

alleluia

1 laudate nomen Domini laudate servi Dominum

2 qui statis in domo Domini in atriis domus Dei nostri

3 laudate Dominum quia bonus Dominus psallite nomini eius quoniam suave

4 quoniam Iacob elegit sibi Dominus Israhel in possessionem sibi

5 quia ego cognovi quod magnus est Dominus et Deus noster prae omnibus diis

6 omnia quae voluit Dominus fecit in caelo et in terra in mare et in omnibus abyssis

7 educens nubes ab extremo terrae fulgora in pluviam fecit qui producit ventos de thesauris suis

8 qui percussit primogenita Aegypti ab homine usque ad pecus

9 emisit signa et prodigia in medio tui Aegypte in Pharaonem et in omnes servos eius

10 qui percussit gentes multas et occidit reges fortes

11 Seon regem Amorreorum et Og regem Basan et omnia regna Chanaan

12 et dedit terram eorum hereditatem hereditatem Israhel populo suo

13 Domine nomen tuum in aeternum Domine memoriale tuum in generationem et generationem

14 quia iudicabit Dominus populum suum et in servis suis deprecabitur

15 simulacra gentium argentum et aurum opera manuum hominum

16 os habent et non loquentur oculos habent et non videbunt

17 aures habent et non audient neque enim est spiritus in ore eorum

18 similes illis fiant qui faciunt ea et omnes qui sperant in eis

19 domus Israhel benedicite Domino domus Aaron benedicite Domino

20 domus Levi benedicite Domino qui timetis Dominum benedicite Domino

21 benedictus Dominus ex Sion qui habitat in Hierusalem

Caput 135

1 alleluia confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius

2 confitemini Deo deorum quoniam in aeternum misericordia eius

3 confitemini Domino dominorum quoniam in aeternum misericordia eius

4 qui facit mirabilia magna solus quoniam in aeternum misericordia eius

5 qui fecit caelos in intellectu quoniam in aeternum misericordia eius

6 qui firmavit terram super aquas quoniam in aeternum misericordia eius

7 qui fecit luminaria magna quoniam in aeternum misericordia eius

8 solem in potestatem diei quoniam in aeternum misericordia eius

9 lunam et stellas in potestatem noctis quoniam in aeternum misericordia eius

10 qui percussit Aegyptum cum primogenitis eorum quoniam in aeternum misericordia eius

11 qui eduxit Israhel de medio eorum quoniam in aeternum misericordia eius

12 in manu potenti et brachio excelso quoniam in aeternum misericordia eius

13 qui divisit Rubrum mare in divisiones quoniam in aeternum misericordia eius

14 et duxit Israhel per medium eius quoniam in aeternum misericordia eius

15 et excussit Pharaonem et virtutem eius in mari Rubro quoniam in aeternum misericordia eius

16 qui transduxit populum suum in deserto quoniam in aeternum misericordia eius

17 qui percussit reges magnos quoniam in aeternum misericordia eius

18 et occidit reges fortes quoniam in aeternum misericordia eius

19 Seon regem Amorreorum quoniam in aeternum misericordia eius

20 et Og regem Basan quoniam in aeternum misericordia eius

21 et dedit terram eorum hereditatem quoniam in aeternum misericordia eius

22 hereditatem Israhel servo suo quoniam in aeternum misericordia eius

23 quia in humilitate nostra memor fuit nostri quoniam in aeternum misericordia eius

24 et redemit nos ab inimicis nostris quoniam in aeternum misericordia eius

25 qui dat escam omni carni quoniam in aeternum misericordia eius

26 confitemini Deo caeli quoniam in aeternum misericordia eius confitemini Domino dominorum quoniam in aeternum misericordia eius

Caput 136

1 David Hieremiae super flumina Babylonis illic sedimus et flevimus cum recordaremur Sion

2 in salicibus in medio eius suspendimus organa nostra

3 quia illic interrogaverunt nos qui captivos duxerunt nos verba cantionum et qui abduxerunt nos hymnum cantate nobis de canticis Sion

4 quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena

5 si oblitus fuero tui Hierusalem oblivioni detur dextera mea

6 adhereat lingua mea faucibus meis si non meminero tui si non praeposuero Hierusalem in principio laetitiae meae

7 memor esto Domine filiorum Edom diem Hierusalem qui dicunt exinanite exinanite usque ad fundamentum in ea

8 filia Babylonis misera beatus qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuisti nobis

9 beatus qui tenebit et adlidet parvulos tuos ad petram

Caput 137

ipsi David

1 confitebor tibi Domine in toto corde meo quoniam audisti verba oris mei in conspectu angelorum psallam tibi

2 adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo super misericordia tua et veritate tua quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum

3 in quacumque die invocavero te exaudi me multiplica bis me in anima mea virtute

4 confiteantur tibi Domine omnes reges terrae quia audierunt omnia verba oris tui

5 et cantent in viis Domini quoniam magna gloria Domini

6 quoniam excelsus Dominus et humilia respicit et alta a longe cognoscit

7 si ambulavero in medio tribulationis vivificabis me super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam et salvum me fecit dextera tua

8 Dominus retribuet propter me Domine misericordia tua in saeculum opera manuum tuarum ne dispicias

Caput 138

in fi nem David psalmus

1 Domine probasti me et cognovisti me

2 tu cognovisti sessionem meam et surrectionem meam

3 intellexisti cogitationes meas de longe semitam meam et funiculum meum investigasti

4 et omnes vias meas praevidisti quia non est sermo in lingua mea

5 ecce Domine tu cognovisti omnia novissima et antiqua tu formasti me et posuisti super me manum tuam

6 mirabilis facta est scientia tua ex me confortata est non potero ad eam

7 quo ibo ab spiritu tuo et quo a facie tua fugiam

8 si ascendero in caelum tu illic es si descendero ad infernum ades

9 si sumpsero pinnas meas diluculo et habitavero in extremis maris

10 etenim illuc manus tua deducet me et tenebit me dextera tua

11 et dixi forsitan tenebrae conculcabunt me et nox inluminatio in deliciis meis

12 quia tenebrae non obscurabuntur a te et nox sicut dies inluminabitur sicut tenebrae eius ita et lumen eius

13 quia tu possedisti renes meos suscepisti me de utero matris meae

14 confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es mirabilia opera tua et anima mea cognoscit nimis

15 non est occultatum os meum a te quod fecisti in occulto et substantia mea in inferioribus terrae

16 imperfectum meum viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur die formabuntur et nemo in eis

17 mihi autem nimis honorificati sunt amici tui Deus nimis confirmati sunt principatus eorum

18 dinumerabo eos et super harenam multiplicabuntur exsurrexi et adhuc sum tecum

19 si occideris Deus peccatores et viri sanguinum declinate a me

20 quia dices in cogitatione accipient in vanitate civitates tuas

21 nonne qui oderunt te Domine oderam et super inimicos tuos tabescebam

22 perfecto odio oderam illos inimici facti sunt mihi

23 proba me Deus et scito cor meum interroga me et cognosce semitas meas

24 et vide si via iniquitatis in me est et deduc me in via aeterna

Caput 139

in fi nem psalmus David

1 eripe me Domine ab homine malo a viro iniquo eripe me

2 qui cogitaverunt iniquitates in corde tota die constituebant proelia

3 acuerunt linguam suam sicut serpentis venenum aspidum sub labiis eorum diapsalma

4 custodi me Domine de manu peccatoris ab hominibus iniquis eripe me qui cogitaverunt subplantare gressus meos

5 absconderunt superbi laqueum mihi et funes extenderunt in laqueum iuxta iter scandalum posuerunt mihi diapsalma

6 dixi Domino Deus meus es tu exaudi Domine vocem deprecationis meae

7 Domine Domine virtus salutis meae obumbrasti super caput meum in die belli

8 non tradas Domine desiderio meo peccatori cogitaverunt contra me ne derelinquas me ne forte exaltentur diapsalma

9 caput circuitus eorum labor labiorum ipsorum operiet eos

10 cadent super eos carbones in igne deicies eos in miseriis non subsistent

11 vir linguosus non dirigetur in terra virum iniustum mala capient in interitu

12 cognovi quia faciet Dominus iudicium inopis et vindictam pauperum

13 verumtamen iusti confitebuntur nomini tuo habitabunt recti cum vultu tuo

Caput 140

psalmus David

1 Domine clamavi ad te exaudi me intende voci meae cum clamavero ad te

2 dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum

3 pone Domine custodiam ori meo et ostium circumstantiae labiis meis

4 non declines cor meum in verba malitiae ad excusandas excusationes in peccatis cum hominibus operantibus iniquitatem et non communicabo cum electis eorum

5 corripiet me iustus in misericordia et increpabit me oleum

6 absorti sunt iuncti petrae iudices eorum audient verba mea quoniam potuerunt

7 sicut crassitudo terrae erupta est super terram dissipata sunt ossa nostra secus infernum

8 quia ad te Domine Domine oculi mei in te speravi non auferas animam meam

9 custodi me a laqueo quem statuerunt mihi et ab scandalis operantium iniquitatem

10 cadent in retiaculo eius peccatores singulariter sum ego donec transeam

Caput 141

intellectus David cum esset in spelunca oratio

1 voce mea ad Dominum clamavi voce mea ad Dominum deprecatus sum

2 effundo in conspectu eius deprecationem meam tribulationem meam ante ipsum pronuntio

3 in deficiendo ex me spiritum meum et tu cognovisti semitas meas in via hac qua ambulabam absconderunt laqueum mihi

4 considerabam ad dexteram et videbam et non erat qui cognosceret me periit fuga a me et non est qui requirit animam meam

5 clamavi ad te Domine dixi tu es spes mea portio mea in terra viventium

6 intende ad deprecationem meam quia humiliatus sum nimis libera me a persequentibus me quia confortati sunt super me

7 educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo me expectant iusti donec retribuas mihi

Caput 142

psalmus David quando fi lius eum persequabatur

1 Domine exaudi orationem meam auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua exaudi me in tua iustitia

2 et non intres in iudicio cum servo tuo quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens

3 quia persecutus est inimicus animam meam humiliavit in terra vitam meam conlocavit me in obscuris sicut mortuos saeculi

4 et anxius est super me spiritus meus in me turbatum est cor meum

5 memor fui dierum antiquorum meditatus sum in omnibus operibus tuis in factis manuum tuarum meditabar

6 expandi manus meas ad te anima mea sicut terra sine aqua tibi diapsalma

7 velociter exaudi me Domine defecit spiritus meus non avertas faciem tuam a me et similis ero descendentibus in lacum

8 auditam mihi fac mane misericordiam tuam quia in te speravi notam fac mihi viam in qua ambulem quia ad te levavi animam meam

9 eripe me de inimicis meis Domine ad te confugi
 10 doce me facere voluntatem tuam quia Deus meus es
 tu spiritus tuus bonus deducet me in terra recta
 11 propter nomen tuum Domine vivificabis me in
 aequitate tua educes de tribulatione animam meam
 12 et in misericordia tua disperdes inimicos meos et per-
 des omnes qui tribulant animam meam quoniam ego servus
 tuus sum

Caput 143

David adversus Goliath

1 benedictus Dominus Deus meus qui docet manus meas
 ad proelium digitos meos ad bellum
 2 misericordia mea et refugium meum susceptor meus
 et liberator meus protector meus et in eo speravi qui subdis
 populum meum sub me
 3 Domine quid est homo quia innotuisti ei aut filius
 hominis quia reputas eum
 4 homo vanitati similis factus est dies eius sicut umbra
 praetereunt
 5 Domine inclina caelos tuos et descende tange montes
 et fumigabunt
 6 fulgora coruscationem et dissipabis eos emitte sagittas
 tuas et conturbabis eos
 7 emitte manum tuam de alto eripe me et libera me de
 aquis multis de manu filiorum alienorum
 8 quorum os locutum est vanitatem et dextera eorum
 dextera iniquitatis
 9 Deus canticum novum cantabo tibi in psalterio
 decacordo psallam tibi
 10 qui das salutem regibus qui redimit David servum
 suum de gladio maligno
 11 eripe me et eripe me de manu filiorum alienigenarum
 quorum os locutum est vanitatem et dextera eorum dextera
 iniquitatis
 12 quorum filii sicut novella plantationis in iuventute sua
 filiae eorum compositae circumornatae ut similitudo templi
 13 promptuaria eorum plena eructantia ex hoc in illud
 oves eorum fetosae abundantes in egressibus suis
 14 boves eorum crassi non est ruina maceriae neque
 transitus neque clamor in plateis eorum
 15 beatum dixerunt populum cui haec sunt beatus
 populus cuius Dominus Deus eius

Caput 144

laudatio David

1 exaltabo te Deus meus rex et benedicam nomini tuo in
 saeculum et in saeculum saeculi

2 per singulos dies benedicam tibi et laudabo nomen
 tuum in saeculum et in saeculum saeculi
 3 magnus Dominus et laudabilis nimis et magnitudinis
 eius non est finis
 4 generatio et generatio laudabit opera tua et potentiam
 tuam pronuntiabunt
 5 magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur et
 mirabilia tua narrabunt
 6 et virtutem terribilium tuorum dicent et magnitudinem
 tuam narrabunt
 7 memoriam abundantiae suavitatis tuae eructabunt et
 iustitia tua exultabunt
 8 miserator et misericors Dominus patiens et multum
 misericors
 9 suavis Dominus universis et miserationes eius super
 omnia opera eius
 10 confiteantur tibi Domine omnia opera tua et sancti tui
 confiteantur tibi
 11 gloriam regni tui dicent et potentiam tuam loquentur
 12 ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam et
 gloriam magnificentiae regni tui
 13 regnum tuum regnum omnium saeculorum et domi-
 natio tua in omni generatione et progenie fidelis Dominus in
 omnibus verbis suis et sanctus in omnibus operibus suis
 14 adlevat Dominus omnes qui corruunt et erigit omnes
 elisos
 15 oculi omnium in te sperant et tu das escam illorum in
 tempore oportuno
 16 aperis tu manum tuam et imple omne animal
 benedictione
 17 iustus Dominus in omnibus viis suis et sanctus in
 omnibus operibus suis
 18 prope est Dominus omnibus invocantibus eum
 omnibus invocantibus eum in veritate
 19 voluntatem timentium se faciet et deprecationem
 eorum exaudiet et salvos faciet eos
 20 custodit Dominus omnes diligentes se et omnes
 peccatores disperdet
 21 laudationem Domini loquetur os meum et benedicat
 omnis caro nomini sancto eius in saeculum et in saeculum
 saeculi

Caput 145

alleluia Aggei et Zacchariae

1 lauda anima mea Dominum
 2 laudabo Dominum in vita mea psallam Deo meo
 quamdiu fuero nolite confidere in principibus
 3 in filiis hominum quibus non est salus
 4 exhibit spiritus eius et revertetur in terram suam in illa
 die peribunt omnes cogitationes eorum
 5 beatus cuius Deus Iacob adiutor eius spes eius in
 Domino Deo ipsius

6 qui fecit caelum et terram mare et omnia quae in eis
7 qui custodit veritatem in saeculum facit iudicium
iniuriam patientibus dat escam esurientibus Dominus solvit
conpeditos

8 Dominus inluminat caecos Dominus erigit adlisos
Dominus diligit iustos

9 Dominus custodit advenas pupillum et viduam
suscipiet et viam peccatorum disperdet

10 regnabit Dominus in saecula Deus tuus Sion in
generationem et generationem

Caput 146

alleluia Aggei et Zacchariae

1 laudate Dominum quoniam bonum psalmus Deo nostro
sit iucunda * decoraque; laudatio

2 aedificans Hierusalem Dominus dispersiones Israhel
congregabit

3 qui sanat contritos corde et alligat contritiones illorum

4 qui numerat multitudinem stellarum et omnibus eis
nomina vocans

5 magnus Dominus noster et magna virtus eius et
sapientiae eius non est numerus

6 suscipiens mansuetos Dominus humilians autem
peccatores usque ad terram

7 praecinite Domino in confessione psallite Deo nostro
in cithara

8 qui operit caelum nubibus et parat terrae pluviam qui
producit in montibus faenum et herbam servituti hominum

9 et dat iumentis escam ipsorum et pullis corvorum
invocantibus eum

10 non in fortitudine equi voluntatem habebit nec in tibiis
viri beneplacitum erit ei

11 beneplacitum est Domino super timentes eum et in eis
qui sperant super misericordia eius

12 alleluia lauda Hierusalem Dominum lauda Deum
tuum Sion

13 quoniam confortavit seras portarum tuarum benedixit
filiis tuis in te

14 qui posuit fines tuos pacem et adipe frumenti satiat te

15 qui emittit eloquium suum terrae velociter currit
sermo eius

16 qui dat nivem sicut lanam nebulam sicut cinerem
spargit

17 mittit cristallum suum sicut buccellas ante faciem
frigoris eius quis sustinebit

18 emittet verbum suum et liquefaciet ea flabit spiritus
eius et fluent aquae

19 qui adnuntiat verbum suum Iacob iustitias et iudicia
sua Israhel

20 non fecit taliter omni nationi et iudicia sua non
manifestavit eis

Caput 147

alleluia

1 laudate Dominum de caelis laudate eum in excelsis

2 laudate eum omnes angeli eius laudate eum omnes
virtutes eius

3 laudate eum sol et luna laudate eum omnes stellae et
lumen

4 laudate eum caeli caelorum et aqua quae super caelum
est

5 laudent nomen Domini quia ipse dixit et facta sunt ipse
mandavit et creata sunt

6 statuit ea in saeculum et in saeculum saeculi
praeceptum posuit et non praeteribit

7 laudate Dominum de terra dracones et omnes abyssi

8 ignis grando nix glacies spiritus procellarum quae
faciunt verbum eius

9 montes et omnes colles ligna fructifera et omnes cedri

10 bestiae et universa pecora serpentes et volucres
pinnatae

11 reges terrae et omnes populi principes et omnes
iudices terrae

12 iuvenes et virgines senes cum iunioribus laudent
nomen Domini

13 quia exaltatum est nomen eius solius

14 confessio eius super caelum et terram et exaltabit
cornu populi sui hymnus omnibus sanctis eius filiis Israhel
populo adpropinquanti sibi

Caput 148

alleluia

1 cantate Domino canticum novum laus eius in ecclesia
sanctorum

2 laetetur Israhel in eo qui fecit eum et filii Sion exultent
in rege suo

3 laudent nomen eius in choro in tympano et psalterio
psallant ei

4 quia beneplacitum est Domino in populo suo et
exaltabit mansuetos in salute

5 exultabunt sancti in gloria laetabuntur in cubilibus suis

6 exaltationes Dei in gutture eorum et gladii ancipites in
manibus eorum

7 ad faciendam vindictam in nationibus increpationes in
populis

8 ad alligandos reges eorum in conpedibus et nobiles
eorum in manicis ferreis

9 ut faciant in eis iudicium conscriptum gloria haec est
omnibus sanctis eius

Caput 149

alleluia

1 laudate Dominum in sanctis eius laudate eum in
firmamento virtutis eius

2 laudate eum in virtutibus eius laudate eum secundum
multitudinem magnitudinis eius

3 laudate eum in sono tubae laudate eum in psalterio et
cithara

4 laudate eum in tympano et choro laudate eum in cordis
et organo

5 laudate eum in cymbalis bene sonantibus laudate eum
in cymbalis iubilationis

6 omnis spiritus laudet Dominum

The Book of Psalms translated from the Hebrew

Chapter

438 #1	448 #32	458 #63	471 #94	484 #125
438 #2	448 #33	459 #64	471 #95	484 #126
439 #3	448 #34	459 #65	472 #96	485 #127
439 #4	449 #35	459 #66	472 #97	485 #128
439 #5	449 #36	460 #67	472 #98	485 #129
439 #6	450 #37	460 #68	472 #99	485 #130
440 #7	450 #38	460 #69	472 #100	485 #131
440 #8	451 #39	461 #70	473 #101	485 #132
440 #9	451 #40	461 #71	473 #102	486 #133
441 #10	452 #41	462 #72	473 #103	486 #134
441 #11	452 #42	462 #73	474 #104	486 #135
441 #12	452 #43	463 #74	474 #105	486 #136
441 #13	452 #44	463 #75	475 #106	487 #137
441 #14	453 #45	464 #76	476 #107	487 #138
442 #15	453 #46	464 #77	477 #108	487 #139
442 #16	454 #47	464 #78	477 #109	488 #140
442 #17	454 #48	466 #79	478 #110	488 #141
442 #18	454 #49	466 #80	478 #111	488 #142
443 #19	454 #50	466 #81	478 #112	489 #143
444 #20	455 #51	467 #82	478 #113	489 #144
444 #21	455 #52	467 #83	479 #114	489 #145
444 #22	456 #53	467 #84	479 #115	490 #146
445 #23	456 #54	467 #85	479 #116	490 #147
445 #24	456 #55	468 #86	479 #117	490 #148
445 #25	456 #56	468 #87	480 #118	491 #149
446 #26	457 #57	468 #88	480 #119	491 #150
446 #27	457 #58	469 #89	483 #120	383 The Book of Psalms translated from the Greek
446 #28	457 #59	470 #90	484 #121	492 The Book of Psalms
447 #29	458 #60	470 #91	484 #122	
447 #30	458 #61	470 #92	484 #123	
447 #31	458 #62	471 #93	484 #124	

6 quoniam novit Dominus viam iustorum et iter impiorum peribit

Caput 1

1 beatus vir qui non abiit in consilio impiorum et in via peccatorum non stetit in cathedra derisorum non sedit

2 sed in lege Domini voluntas eius et in lege eius meditabitur die ac nocte

3 et erit tamquam lignum transplantatum iuxta rivulos aquarum quod fructum suum dabit in tempore suo et folium eius non defluet et omne quod fecerit prosperabitur

4 non sic impii sed tamquam pulvis quem proicit ventus

5 propterea non resurgent impii in iudicio neque peccatores in congregatione iustorum

Caput 2

1 quare turbabuntur gentes et tribus meditabuntur inania

2 consurgent reges terrae et principes tractabunt pariter adversum Dominum et adversum christum eius

3 dirumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis laqueos eorum

4 habitator caeli ridebit Dominus subsannabit eos

5 tunc loquetur ad eos in ira sua et in furore suo conturbabit eos

6 ego autem orditus sum regem meum super Sion montem sanctum suum adnuntiabo Dei praeceptum

7 Dominus dixit ad me filius meus es tu ego hodie genui te

8 postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terrae

9 pasces eos in virga ferrea ut vas figuli conteres eos

10 nunc ergo reges intellegite erudimini iudices terrae

11 servite Domino in timore et exultate in tremore

12 adorate pure ne forte irascatur et pereatis de via cum exarserit post paululum furor eius beati omnes qui sperant in eum

Caput 3

canticum David cum fugeret a facie Abessalon filii sui

1 Domine quare multiplicati sunt hostes mei multi consurgunt adversus me

2 multi dicunt animae meae non est salus huic in Deo semper

3 tu autem Domine clipeus circa me gloria mea et exaltans caput meum

4 voce mea ad Dominum clamabo et exaudiet me de monte sancto suo semper

5 ego dormivi et soporatus sum evigilavi quia Dominus sustentavit me

6 non timebo milia populi quae circumdederunt me surge Domine salvum me fac Deus meus

7 quia percussisti omnium inimicorum meorum maxillam dentes impiorum confregisti

8 Domini est salus super populum tuum benedictio tua semper

Caput 4

victori in psalmis canticum David

1 invocante me exaudi me Deus iustitiae meae in tribulatione dilatasti mihi miserere mei et exaudi orationem meam

2 filii viri usquequo incliti mei ignominiose diligitis vanitatem quaerentes mendacium semper

3 et cognoscite quoniam mirabilem reddidit Dominus sanctum suum Dominus exaudiet cum clamavero ad eum

4 irascimini et nolite peccare loquimini in cordibus vestris super cubilia vestra et tacete semper

5 sacrificate sacrificium iustitiae et fidite in Domino multi dicunt quis ostendit nobis bonum

6 leva super nos lucem vultus tui Domine dedisti laetitiam in corde meo

7 in tempore frumentum et vinum eorum multiplicata sunt

8 in pace simul requiescam et dormiam quia tu Domine specialiter securum habitare fecisti me

Caput 5

victori pro hereditatibus canticum David

1 verba mea audi Domine intellege murmur meum

2 rex meus et Deus meus

3 quia te deprecor Domine mane audies vocem meam

4 mane praeparabor ad te et contemplantur quoniam non es deus volens iniquitatem tu

5 nec habitabit iuxta te malignus non stabunt iniqui in conspectu oculorum tuorum

6 odisti omnes operantes iniquitatem perdes loquentes mendacium virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus

7 ego autem in multitudine misericordiae tuae introibo in domum tuam adorabo in templo sancto tuo in timore tuo

8 Domine deduc me in iustitia tua propter insidiatores meos dirige ante faciem meam viam tuam

9 non est enim in ore eorum rectum interiora eorum insidiae

10 sepulchrum patens guttur eorum linguam suam levificant condemna eos Deus decident a consiliis suis iuxta multitudinem scelerum eorum expelle eos quoniam provocaverunt te

11 et laetentur omnes qui sperant in te in perpetuum laudabunt et proteges eos et laetabuntur in te qui diligunt nomen tuum

12 quia tu benedices iusto Domine ut scuto placabilitatis coronabis eum

Caput 6

victori in psalmis super octava canticum David

1 Domine ne in furore tuo arguas me neque in ira tua corripas me

2 miserere mei Domine quoniam infirmus sum sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa mea

3 et anima mea turbata est valde et tu Domine usquequo

4 revertere Domine erue animam meam salva me propter misericordiam tuam

5 quoniam non est in morte recordatio tui in inferno quis confitebitur tibi

6 laboravi in gemitu meo natare faciam tota nocte lectulum meum lacrimis meis stratum meum rigabo

7 caligavit prae amaritudine oculus meus consumptus sum ab universis hostibus meis

8 recedite a me omnes qui operamini iniquitatem quia audivit Dominus vocem fletus mei

9 audivit Dominus deprecationem meam Dominus orationem meam suscipiet

10 confundantur et conturbentur vehementer omnes
inimici mei revertantur et confundantur subito

Caput 7

pro ignorance David quod cecinit Domino super verbis Aethiopis fi lii
Iemini

1 Domine Deus meus in te speravi salva me ab omnibus
persequentibus me et libera me

2 ne forte capiat ut leo animam meam laceret et non sit
qui eruat

3 Domine Deus meus si feci istud si est iniquitas in
manibus meis

4 si reddidi retribuentibus mihi malum et dimisi hostes
meos vacuos

5 persequatur inimicus animam meam et adprehendat et
conculcet in terra vitam meam et gloriam meam in pulverem
conlocet semper

6 surge Domine in furore tuo elevare indignans super
hostes meos et consurge ad me iudicio quod mandasti

7 et congregatio tribuum circumdet te et pro hac in altum
revertere

8 Dominus iudicabit populos iudica me Domine secun-
dum iustitiam meam et secundum simplicitatem meam quae
est in me

9 consumatur malum iniquorum et confirmetur iustitia
probator cordis et renum Deus iustus

10 clipeus meus in Deo qui salvat rectos corde

11 Deus iudex iustus et fortis comminans tota die

12 non convertenti gladium suum acuet arcum suum
tetendit et paravit illum

13 et in ipso praeparavit vasa mortis sagittas suas ad
conburendum operatus est

14 ecce parturit iniquitatem et concepto dolore peperit
mendacium

15 lacum aperuit et effodit eum et incidet in interitum
quem operatus est

16 revertetur dolor suus in caput eius et super verticem
eius iniquitas sua descendet

17 confitebor Domino secundum iustitiam eius et
cantabo nomini Domini altissimi

Caput 8

victori pro torcularibus canticum David

1 Domine Dominator noster quam grande est nomen
tuum in universa terra qui posuisti gloriam tuam super caelos

2 ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem
propter adversarios meos ut quiescat inimicus et ultor

3 videbo enim caelos tuos opera digitorum tuorum lunam
et stellas quae fundasti

4 quid est homo quoniam recordaris eius vel filius
hominis quoniam visitas eum

5 minues eum paulo minus a Deo gloria et decore
coronabis eum

6 dabis ei potestatem super opera manuum tuarum

7 cuncta posuisti sub pedibus eius oves et armenta omnia
insuper et animalia agri

8 aves caeli et pisces maris qui pertranseunt semitas ponti

9 Domine Dominator noster quam grande est nomen
tuum in universa terra

Caput 9

victori pro morte fi lii canticum David

1 confitebor Domino in toto corde meo narrabo omnia
mirabilia tua

2 laetabor et gaudebo in te canam nomini tuo Altissimi

3 cum ceciderint inimici mei retrorsum et corruerint et
perierint a facie tua

4 fecisti enim iudicium meum et causam meam sedisti
super solium iudex iustitiae

5 increpuisti gentes periit impius nomen eorum delisti in
sempiternum et iugiter

6 conpletae sunt solitudines in finem et civitates
subvertisti periit memoria eorum cum ipsis

7 Dominus autem in sempiternum sedebit stabilivit ad
iudicandum solium suum

8 et ipse iudicat orbem in iustitia iudicat populos in
aequitatibus

9 et erit Dominus elevatio oppresso elevatio oportuna in
angustia

10 et confident in te qui noverunt nomen tuum quoniam
non dereliquisti quaerentes te Domine

11 cantate Domino habitatori Sion adnuntiate in populis
commutationes eius

12 quoniam quaerens sanguinem eorum recordatus est
nec oblitus est clamoris pauperum

13 misertus est mei Dominus vidit adfflictionem meam ex
inimicis meis

14 qui exaltat me de portis mortis ut narrem omnes
laudes tuas in portis filiae Sion

15 exultabo in salutari tuo demersae sunt gentes in inte-
ritu quem fecerunt in rete quod absconderant captus est pes
eorum

16 agnitus est Dominus iudicium faciens in opere
manuum suarum corrui impius sonitu sempiterno

17 convertantur impii in infernum omnes gentes quae
oblitae sunt Deum

18 quoniam non in aeternum oblivioni erit pauper
expectatio pauperum non peribit in perpetuum

19 surge Domine non confortetur homo iudicentur gentes
ante faciem tuam

20 pone Domine terrorem eis sciant gentes homines se esse semper

Caput 10

1 quare Domine stas a longe dispicis in temporibus angustiae

2 in superbia impii ardet pauper capiantur in sceleribus quae cogitaverunt

3 quia laudavit impius desiderium animae suae et avarus adplaudens sibi

4 blasphemavit Dominum impius secundum altitudinem furoris sui non requiret

5 nec est Deus in omnibus cogitationibus eius parturiunt viae eius in omni tempore longe sunt iudicia tua a facie eius omnes inimicos suos dispicit

6 loquitur in corde suo non movebor in generatione et generatione ero sine malo

7 maledictione os eius plenum est et dolis et avaritia sub lingua eius dolor et iniquitas

8 sedet insidians iuxta vestibula in absconditis ut interficiat innocentem

9 oculi eius robustos tuos circumspiciunt insidiatur in abscondito quasi leo in cubili insidiatur ut rapiat pauperem rapiet pauperem cum adtraxerit eum ad rete suum

10 et confractum subiciet et inruet viribus suis valenter

11 dixit in corde suo oblitus est Deus abscondit faciem suam non respiciet in perpetuum

12 surge Domine Deus leva manum tuam noli oblivisci pauperum

13 quare blasphemat impius Deum dicens in corde suo quod non requirat

14 vides quia tu laborem et furorem respicis ut detur in manu tua tibi relinquuntur fortes tui pupillo tu es factus adiutor

15 contere brachium impii et maligni quaeres impietatem eius et non invenies

16 Dominus rex saeculi et aeternitatis perierunt gentes de terra eius

17 desiderium pauperum audit Dominus praeparasti ut cor eorum audiat auris tua

18 ut iudices pupillum et oppressum et nequaquam ultra superbiat homo de terra

Caput 11

victori David

1 in Domino speravi quomodo dicitis animae meae transvola in montem ut avis

2 quia ecce impii tetenderunt arcum posuerunt sagittam suam super nervum ut sagittent in abscondito rectos corde

3 quia leges dissipatae sunt iustus quid operatus est

4 Dominus in templo sancto suo Dominus in caelo thronus eius oculi eius vident palpebrae eius probant filios hominum

5 Dominus iustum probat impium autem et diligentem iniquitatem odit anima eius

6 pluet super peccatores laqueos ignis et sulphur et spiritus tempestatum pars calicis eorum

7 quoniam iustus Dominus iustitias dilexit rectum videbunt facies eorum

Caput 12

victori pro octava canticum David

1 salva Domine quoniam defecit sanctus quoniam inminuti sunt fideles a filiis hominum

2 frustra loquuntur unusquisque proximo suo labium subdolum in corde et corde locuti sunt

3 disperdat Dominus omnia labia dolosa linguam magniloquam

4 qui dixerunt linguam nostram roboremus labia nostra nobiscum sunt quis dominus noster est

5 propter vastitatem inopum et gemitum pauperum nunc consurgam dicit Dominus ponam in salutari auxilium eorum

6 eloquia Domini eloquia munda argentum igne probatum separatum a terra colatum septuplum

7 tu Domine custodies ea servabis nos a generatione hac in aeternum

8 in circuitu impii ambulabunt cum exaltati fuerint vilissimi filiorum hominum

Caput 13

victori canticum David

1 usquequo Domine oblivisceris mei penitus usquequo abscondes faciem tuam a me

2 usquequo ponam consilia in anima mea dolorem in corde meo per diem

3 usquequo exaltabitur inimicus meus super me

4 convertere exaudi me Domine Deus meus inlumina oculos meos ne umquam obdormiam in mortem

5 nequando dicat inimicus meus praevalui adversus eum hostes mei exultabunt cum motus fuero

6 ego autem in misericordia tua confido exultabit cor meum in salutari tuo cantabo Domino quia reddidit mihi

Caput 14

victori David

1 dixit stultus in corde suo non est Deus corrupti sunt et abominabiles facti sunt studiose non est qui faciat bonum

2 Dominus de caelo prospexit super filios hominum ut videret si esset intellegens requirens Deum

3 omnes recesserunt simul conglutinati sunt non est qui faciat bonum non est usque ad unum

4 nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem qui devorant populum meum ut cibum panis

5 Dominum non invocaverunt ibi timebunt formidine

6 quoniam Deus in generatione iusta est consilium pauperum confudistis quoniam Dominus spes eius est

7 quis dabit de Sion salutem Israhel quando reduxerit Dominus captivitatem populi sui exultabit Iacob et laetabitur Israhel

Caput 15

canticum David

1 Domine quis peregrinabitur in tentorio tuo et quis habitabit in monte sancto tuo

2 qui ingreditur sine macula et operatur iustitiam

3 loquiturque veritatem in corde suo qui non est facilis in lingua sua neque fecit amico suo malum et obprobrium non sustinuit super vicino suo

4 dispicitur oculis eius inprobus timentes autem Dominum glorificat iurat ut se adfligat et non mutat

5 pecuniam suam non dedit ad usuram et munera adversum innoxium non accepit qui facit haec non movebitur in aeternum

Caput 16

humilis et simplicis David

1 custodi me Deus quoniam speravi in te

2 dicens Deo Dominus meus es tu bene mihi non est sine te

3 sanctis qui in terra sunt et magnificis omnis voluntas mea in eis

4 multiplicabuntur idola eorum post tergum sequentium non litabo libamina eorum de sanguine neque adsumam nomina eorum in labiis meis

5 Dominus pars hereditatis meae et calicis mei tu possessor sortis meae

6 lineae ceciderunt mihi in pulcherrimis et hereditas speciosissima mea est

7 benedicam Domino qui dedit consilium mihi insuper et noctibus erudierunt me renes mei

8 proponebam in conspectu meo semper quia a dextris meis est ne commovear

9 propterea laetatum est cor meum et exultavit gloria mea et caro mea habitavit confidenter

10 non enim derelinques animam meam in inferno nec dabis sanctum tuum videre corruptionem

11 ostendes mihi semitam vitae plenitudinem laetitiarum ante vultum tuum decores in dextera tua aeternos

Caput 17

oratio David

1 audi Deus iustum intende deprecationem meam auribus percipe orationem meam absque labiis mendacii

2 de vultu tuo iudicium meum prodeat oculi tui videant aequitates

3 probasti cor meum visitasti nocte conflasti me et non invenisti

4 cogitationes meas transire os meum in opere hominum propter verbum labiorum tuorum ego observavi vias latronis

5 sustenta gressus meos in callibus tuis et non labentur vestigia mea

6 ego invocavi te quia exaudies me Deus inclina aurem tuam mihi audi eloquium meum

7 mirabilem fac misericordiam tuam salvator sperantium

8 a resistentibus dexterae tuae custodi me quasi pupillam intus in oculo in umbra alarum tuarum protege me

9 a facie impiorum vastantium me inimici mei animam meam circumdederunt

10 adipe suo concluserunt et ore locuti sunt superbe

11 incedentes adversum me nunc circumdederunt me oculos suos posuerunt declinare in terram

12 similitudo eius quasi leonis desiderantis praedam et quasi catuli leonis sedentis in absconditis

13 surge Domine praeveni faciem eius incurva eum salva animam meam ab impio qui est gladius tuus

14 a viris manus tuae Domine qui mortui sunt in profundo quorum pars in vita et quorum de absconditis tuis replesti ventrem qui satiabantur filiis et dimittent reliquias suas parvulis eorum

15 ego in iustitia videbo faciem tuam implebor cum evigilavero similitudine tua

Caput 18

victori servo Domini David quae locutus est Domino verba cantici huius in die qua liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum et de manu Saul et ait

1 diligam te Domine fortitudo mea

2 Domine petra mea et robur meum et salvator meus Deus meus fortis meus sperabo in eo scutum meum et cornu salutis meae susceptor meus

3 laudatum invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero

4 circumdederunt me funes mortis et torrentes diabuli terruerunt me

5 funes inferi circumdederunt me praevenerunt me laquei mortis

6 in tribulatione mea invocabo Dominum et ad Deum meum clamabo exaudiet de templo suo vocem meam et clamor meus ante faciem eius veniet in aures eius

7 commota est et contremuit terra et fundamenta montium concussa sunt et conquassata quoniam iratus est

8 ascendit fumus de furore eius et ignis ex ore eius devorans carbones incensi sunt ab eo

9 inclinavit caelos et descendit et caligo sub pedibus eius

10 et ascendit super cherub et volavit super pinnas venti

11 posuit tenebras latibulum suum in circuitu eius tabernaculum eius tenebrosas aquas in nubibus aetheris

12 prae fulgore in conspectu eius nubes transierunt grando et carbones ignis

13 et intonuit de caelo Dominus et Altissimus dedit vocem suam grandinem et carbones ignis

14 et emisit sagittas suas et dissipavit eos fulgora multiplicavit et conturbavit illos

15 et apparuerunt effusiones aquarum et revelata sunt fundamenta orbis ab increpatione tua Domine ab inspiratione spiritus furoris tui

16 misit de alto et accepit me extraxit me de aquis multis

17 liberavit me de inimicis meis potentissimis et de his qui oderant me quoniam robustiores me erant

18 praevenerunt me in die afflictionis meae et factus est Dominus firmamentum meum

19 et eduxit me in latitudinem liberavit me quia placuit ei

20 retribuit mihi Dominus secundum iustitiam meam et secundum munditiam manuum mearum reddidit mihi

21 quia custodivi vias Domini et non egi impie a Deo meo

22 omnia enim iudicia eius in conspectu meo et praecepta eius non amovi a me

23 et fui immaculatus cum eo et custodivi me ab iniquitate mea

24 et restituit Dominus mihi secundum iustitiam meam et secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum eius

25 cum sancto sanctus eris cum viro innocente innocenter ages

26 cum electo electus eris et cum perverso pervertes

27 quia tu populum pauperem salvabis et oculos excelsos humiliabis

28 quia tu inluminabis lucernam meam Domine Deus meus inlustrabis tenebras meas

29 in te enim curram accinctus et in Deo meo transilium murum

30 Deus immaculata via eius eloquium Domini igne examinatum scutum est omnium sperantium in se

31 quis est deus praeter Dominum et quis fortis praeter Deum nostrum

32 Deus qui accingit me fortitudine et posuit immaculatam viam meam

33 coaequans pedes meos cervis et super excelsa statuens me

34 docens manus meas ad proelium et componens quasi arcum aereum brachia mea

35 dedisti mihi clipeum salutis tuae et dextera tua confortavit me et mansuetudo tua multiplicavit me

36 dilatabis gressus meos subtus me et non deficient tali mei

37 persequar inimicos meos et adprehendam et non revertar donec consumam eos

38 caedam eos et non poterunt surgere cadent sub pedibus meis

39 accinxisti me fortitudine ad proelium incurvabis resistentes mihi sub me

40 inimicorum meorum dedisti mihi dorsum et odientes me disperdidisti

41 clamabunt et non erit qui salvet ad Dominum et non exaudiet eos

42 delebo eos ut pulverem ante faciem venti ut lutum platearum proiciam eos

43 salvabis me a contradictionibus populi pones me in caput gentium

44 populus quem ignoravi serviet mihi auditione auris oboediet mihi

45 filii alieni mentientur mihi filii alieni defluent et contrahentur in angustiis suis

46 vivit Dominus et benedictus Deus meus et exaltabitur Deus salutis meae

47 Deus qui das vindictas mihi et congregas populos sub me qui servas me ab inimicis meis

48 et a resistentibus mihi elevas me a viro iniquo libera me

49 propterea confitebor tibi in gentibus Domine et nomini tuo cantabo

50 magnificanti salutes regis sui et facienti misericordiam christo suo David et semini eius usque in aeternum

Caput 19

victori canticum David

1 caeli enarrant gloriam Dei et opus manus eius annuntiat firmamentum

2 dies diei eructat verbum et nox nocti indicat scientiam

3 non est sermo et non sunt verba quibus non audiat vox eorum

4 in universam terram exivit sonus eorum et in finibus orbis verba eorum

5 soli posuit tabernaculum in eis et ipse quasi sponsus procedens de thalamo suo exultavit ut fortis ad currendam viam

6 a summitate caeli egressus eius et cursus eius usque ad
summitatem illius nec est qui se abscondat a calore eius

7 lex Domini immaculata convertens animam testimo-
nium Domini fidele sapientiam praestans parvulis

8 praecepta Domini recta laetificantia cor mandatum
Domini lucidum inluminans oculos

9 timor Domini mundus perseverans in saecula iudicia
Domini vera iustificata in semet ipsis

10 desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum
multum et dulciora super mel et favum redundantem

11 unde et servus tuus docebit ea in custodiendis eis
fructus multus

12 errores quis intellet ab occultis munda me

13 a superbis quoque libera servum tuum si non fuerint
dominati mei tunc immaculatus ero et mundabor a delicto
maximo

14 sint placentes sermones oris mei meditatio cordis mei
in conspectu tuo Domine fortitudo mea et redemptor meus

Caput 20

victori canticum David

1 exaudiat te Dominus in die tribulationis protegat te
nomen Dei Iacob

2 mittat tibi auxilium de sancto et de Sion roboret te

3 memor sit omnis sacrificii tui et holocaustum tuum
pingue fiat semper

4 det tibi secundum cor tuum et omnem voluntatem tuam
impleat

5 laudabimus in salutari tuo et in nomine Dei nostri
ducemus choros

6 impleat Dominus omnes petitiones tuas nunc scio quo-
niam salvabit Dominus christum suum exaudiet eum de
caelo sancto suo in fortitudine salutis dexterarum suarum

7 hii in curribus et hii in equis nos autem nominis Domini
Dei nostri recordabimur

8 ipsi incurvati sunt et ceciderunt nos autem resurrexi-
mus et erecti sumus

9 Domine salva rex exaudiet nos in die qua invocaveri-
mus

Caput 21

victori canticum David

1 Domine in fortitudine tua laetabitur rex et in salutari
tuo exultabit vehementer

2 desiderium cordis eius dedisti ei et voluntate labiorum
eius non fraudasti eum semper

3 quoniam praevenies eum benedictionibus bonitatis
pones in capite eius coronam de lapide pretioso

4 vitam petivit te et dedisti ei longitudinem dierum in
saeculum et in aeternum

5 magna gloria eius in salutari tuo gloriam et decorem
pones super eum

6 pones enim eum benedictionem sempiternam et
hilarabis eum laetitia apud vultum tuum

7 quia rex confidet in Domino et in misericordia Excelsi
non decipietur

8 inveniet manus tua omnes inimicos tuos dextera tua
inveniet odientes te

9 pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui
Dominus in furore suo praecipitabit eos et devorabit eos ignis

10 fructum eorum de terra perdes et semen eorum de filiis
hominum

11 quoniam inclinaverunt super te malum cogitaverunt
scelus quod non potuerunt

12 quia pones eos umerum funes tuos firmabis contra
facies eorum

13 exaltare Domine in fortitudine tua cantabimus et
psallemus fortitudines tuas

Caput 22

victori pro cervo matutino canticum

1 Deus Deus meus quare dereliquisti me longe a salute
mea verba rugitus mei

2 Deus meus clamabo per diem et non exaudies et nocte
nec est silentium mihi

3 et tu sancte habitator Laus Israhel

4 in te confisi sunt patres nostri confisi sunt et salvasti
eos

5 ad te clamaverunt et salvati sunt in te confisi sunt et non
sunt confusi

6 ego autem sum vermis et non homo obprobrium
hominum et dispectio plebis

7 omnes videntes me subsannant me dimittunt labium
movent caput

8 confugit ad Dominum salvet eum liberet eum quoniam
vult eum

9 tu autem propugnator meus ex utero fiducia mea ab
uberibus matris meae

10 in te proiectus sum ex vulva de ventre matris meae
Deus meus es tu

11 ne longe fias a me quoniam tribulatio proxima est
quoniam non est adiutor

12 circumdederunt me vituli multi tauri pingues
vallaverunt me

13 aperuerunt super me os suum quasi leo capiens et
rugiens

14 sicut aqua effusus sum et separata sunt omnia os-
sa mea factum est cor meum sicut cera liquefacta in medio
ventris mei

15 aruit velut testa fortitudo mea et lingua mea adhesit palato meo et in pulverem mortis detraxisti me

16 circumdederunt me venatores concilium pessimorum vallavit me vinxerunt manus meas et pedes meos

17 numeravi omnia ossa mea quae ipsi respicientes viderunt in me

18 diviserunt vestimenta mea sibi et super vestimentum meum miserunt sortem

19 tu autem Domine ne longe fias fortitudo mea in auxilium meum festina

20 erue a gladio animam meam de manu canis solitariam meam

21 salva me ex ore leonis et de cornibus unicornium exaudi me

22 narrabo nomen tuum fratribus meis in medio ecclesiae laudabo te

23 qui timetis Dominum laudate eum omne semen Iacob glorificate eum

24 et metuite eum universum semen Israhel quoniam non dispexit neque contempsit modestiam pauperis et non abscondit faciem suam ab eo et cum clamaret ad eum audivit

25 apud te laus mea in ecclesia multa vota mea reddam in conspectu timentium eum

26 comedent mites et saturabuntur laudabunt Dominum quaerentes eum vivet cor vestrum in sempiternum

27 recordabuntur et convertentur ad Dominum omnes fines terrae et adorabunt coram eo universae cognationes gentium

28 quia Domini est regnum et dominabitur gentibus

29 comederunt et adoraverunt omnes pingues terrae ante faciem eius curvabunt genu universi qui descendunt in pulverem

30 et anima eius ipsi vivet semen serviet ei

31 narrabitur Domino in generatione venient et adnuntiabunt iustitias eius populo qui nascetur quas fecit

Caput 23

canticum David

1 Dominus pascit me nihil mihi deerit

2 in pascuis herbarum adclinavit me super aquas refectionis enutrivit me

3 animam meam refecit duxit me per semitas iustitiae propter nomen suum

4 sed et si ambulavero in valle mortis non timebo malum quoniam tu mecum es virga tua et baculus tuus ipsa consolabuntur me

5 pones coram me mensam ex adverso hostium meorum inpinguasti oleo caput meum calix meus inebrians

6 sed et benignitas et misericordia subsequetur me omnibus diebus vitae meae et habitabo in domo Domini in longitudine dierum

Caput 24

David canticum

1 Domini est terra et plenitudo eius orbis et habitatores eius

2 quia ipse super maria fundavit eum et super flumina stabilivit illum

3 quis ascendet in montem Domini et quis stabit in loco sancto eius

4 innocens manibus et mundo corde qui non exaltavit frustra animam suam et non iuravit dolose

5 accipiet benedictionem a Domino et iustitiam a Deo salutari suo

6 haec generatio quaerentium eum quaerentium faciem tuam Iacob semper

7 levate portae capita vestra et elevamini ianuae sempiternae et ingrediatur rex gloriae

8 quis est iste rex gloriae Dominus fortis et potens Dominus fortis in proelio

9 levate portae capita vestra et erigite ianuae sempiternae et ingrediatur rex gloriae

10 quis est iste rex gloriae Dominus exercituum ipse est rex gloriae semper

Caput 25

David

1 ad te Domine animam meam levabo

2 Deus meus in te confisus sum ne confundar

3 ne laetentur inimici mei sed et universi qui sperant in te non confundantur

4 confundantur qui iniqua gerunt frustra vias tuas Domine ostende mihi semitas tuas doce me

5 deduc me in veritate tua et doce me quia tu Deus salvator meus te expectavi tota die

6 recordare miserationum tuarum Domine et misericordiarum tuarum quia ex sempiterno sunt

7 peccatorum adolescentiae meae et scelerum meorum ne memineris secundum misericordiam tuam recordare mei propter bonitatem tuam Domine

8 bonus et rectus Dominus propterea docebit peccatores in via

9 deducet mansuetos in iudicio et docebit modestos viam suam

10 omnes semitae Domini misericordia et veritas his qui custodiunt pactum eius et testificationem eius

11 propter nomen tuum propitiare iniquitati meae
quoniam grandis est

12 quis est iste vir timens Dominum quem docebit in via
quam elegerit

13 anima eius in bono commorabitur et semen eius
hereditabit terram

14 secretum Domini timentibus eum et pactum suum
ostendet eis

15 oculi mei semper ad Dominum quia ipse educet de
rete pedes meos

16 respice in me et miserere mei quoniam solus et pauper
sum ego

17 tribulationes cordis mei multiplicatae sunt de
angustiis meis educ me

18 vide afflictionem meam et laborem meum et porta
omnia peccata mea

19 vide inimicos meos quia multiplicati sunt et odio
iniquo oderunt me

20 custodi animam meam et libera me non confundar
quia speravi in te

21 simplicitas et aequitas servabunt me quia expectavi te

22 redime Deus Israhelem ex omnibus angustiis suis

Caput 26

David

1 iudica me Deus quoniam ego in simplicitate mea
ambulavi et in Domino confidens non deficiam

2 proba me Domine et tempta me ure renes meos et cor
meum

3 quia misericordia tua in conspectu oculorum meorum
est et ambulabo in veritate tua

4 non sedi cum viris vanitatis et cum superbis non
ingrediar

5 odivi ecclesiam pessimorum et cum iniquis non sedebo

6 lavabo in innocentia manus meas et circuibo altare
tuum Domine

7 ut clara voce praedicem laudem et narrem omnia
mirabilia tua

8 Domine dilexi habitaculum domus tuae et locum
tabernaculi gloriae tuae

9 ne auferas cum peccatoribus animam meam cum viris
sanguinum vitam meam

10 in quorum manibus scelus est et dextera eorum repleta
est muneribus

11 ego autem in simplicitate mea gradiar redime me et
miserere mei

12 pes meus stetit in recto in ecclesiis benedicam
Domino

Caput 27

David

1 Dominus lux mea et salutare meum quem timebo
Dominus fortitudo vitae meae quem formidabo

2 cum adpropinquarent mihi maligni ut comederent car-
nem meam hostes mei et inimici mei ipsi inpigerunt et
ceciderunt

3 si steterint adversus me castra non timebit cor meum si
surrexerit contra me bellum in hoc ego confidam

4 unum petivi a Domino hoc requiram ut habitem
in domo Domini omnibus diebus vitae meae ut videam
pulchritudinem Domini et attendam templum eius

5 abscondet enim me in umbra sua in die pessima
abscondet me in secreto tabernaculi sui

6 in petra exaltabit me nunc quoque exaltabit caput
meum super inimicos meos qui sunt in circuitu meo et im-
molabo in tabernaculo eius hostias iubili cantabo et psallam
Domino

7 audi Domine vocem meam invocantis miserere mei et
exaudi me

8 tibi dixit cor meum quaesivit vultus meus faciem tuam
Domine et requiram

9 ne abscondas faciem tuam a me ne declines in furore
tuo a servo tuo auxilium meum fuisti ne derelinquas me et
ne dimittas me Deus salvator meus

10 pater enim meus et mater mea dereliquerunt me
Dominus autem collegit me

11 ostende mihi Domine viam tuam et deduc me in
semita recta propter insidiatores meos

12 ne tradas me Domine animae tribulantium me
quoniam surrexerunt contra me testes falsi et apertum
mendacium

13 ego autem credo quod videam bona Domini in terra
viventium

14 expecta Dominum confortare et roboretur cor tuum et
sustine Dominum

Caput 28

David

1 ad te Domine clamabo Fortis meus ne obsurdescas mihi
ne forte tacente te mihi conparer his qui descendunt in lacum

2 audi Domine deprecationem meam cum clamavero ad
te cum levavero manus meas ad oraculum sanctum tuum

3 ne trahas me cum impiis et cum operantibus iniquita-
tem qui loquuntur pacem cum amicis suis et est malum in
corde eorum

4 da eis secundum opus suum et secundum malum adinventionum suarum iuxta opus manuum suarum da eis redde retributionem suam illis

5 quoniam non intellegunt opera Domini et opus manuum eius destrues eos et non aedificabis

6 benedictus Dominus qui audivit vocem deprecationis meae

7 Dominus fortitudo mea et scutum meum in ipso confisus est cor meum et habui adiutorium gavisus est cor meum et in cantico meo confitebor illi

8 Dominus fortitudo mea et robor salutarium christi sui est

9 salva populum tuum et benedic hereditati tuae et pasce eos et subleva eos usque in sempiternum

Caput 29

canticum David

1 adferte Domino filios arietum

2 adferte Domino gloriam et imperium adferte Domino gloriam nomini eius adorate Dominum in decore sancto

3 vox Domini super aquas Deus gloriae intonuit Dominus super aquas multas

4 vox Domini in fortitudine vox Domini in decore

5 vox Domini confringentis cedros et confringet Dominus cedros Libani

6 et disperget eas quasi vitulus Libani et Sarion quasi filius rinocerotis

7 vox Domini dividens flammas ignis

8 vox Domini parturire faciens desertum Cades

9 vox Domini obsetricans cervis et revelans saltus et in templo eius omnis loquetur gloriam

10 Dominus diluvium inhabitat et sedebit Dominus rex in aeternum

11 Dominus fortitudinem populo suo dabit Dominus benedicet populo suo in pace

Caput 30

psalmus cantici pro dedicatione domus David

1 exaltabo te Domine quoniam salvasti me et non delectasti inimicos meos super me

2 Domine Deus meus clamavi ad te et sanasti me

3 Domine eduxisti de inferno animam meam vivificasti me ne descenderem in lacum

4 cantate Domino sancti eius et confitemini memoriae sanctitatis eius

5 quoniam ad momentum est ira eius et vita in reprobatione eius ad vesperum commorabitur fletus et in matutino laus

6 ego autem dixi in abundantia mea non commovebor in sempiternum

7 Domine in voluntate tua posuisti monti meo fortitudinem abscondisti faciem tuam et factus sum conturbatus

8 ad Dominum clamabo et Dominum deprecabor

9 quae est utilitas in sanguine meo cum descendero in corruptionem numquid confitebitur tibi pulvis aut adnuntiabit veritatem tuam

10 audi Domine et miserere mei Domine esto adiutor

11 convertisti planctum meum in chorum mihi solvisti saccum meum et accinxisti me laetitia

12 ut laudet te gloria et non taceat Domine Deus meus in sempiternum confitebor tibi

Caput 31

victori canticum David

1 in te Domine speravi non confundar in aeternum in iustitia tua salva me

2 inclina ad me aurem tuam velociter libera me esto mihi in lapidem fortissimum et in domum munitam ut salves me

3 quia petra mea et munitio mea tu es et propter nomen tuum dux meus eris et enutries me

4 educes me de rete quod absconderunt mihi quia tu fortitudo mea es

5 in manu tua commendabo spiritum meum redemisti me Domine Deus veritatis

6 odisti custodientes vanitates frustra ego autem in Domino confisus sum

7 exultabo et laetabor in misericordia tua quia vidisti afflictionem meam cognovisti tribulationes animae meae

8 et non conclusisti me in manibus inimici posuisti in latitudine pedes meos

9 miserere mei Domine quoniam tribulor caligavit in furore oculus meus anima mea et venter meus

10 quia consumptae sunt in maerore vitae meae et anni mei in gemitu infirmata est in iniquitate fortitudo mea et ossa mea contabuerunt

11 apud omnes hostes meos factus sum obprobrium et vicinis meis nimis et timor notis meis qui videbant me in plateis fugiebant me

12 oblivioni traditus sum quasi mortuus a corde factus sum quasi vas perditum

13 audivi enim obprobrium multorum congregationem in circuitu cum inirent consilium adversum me et ut auferrent animam meam cogitarent

14 ego autem in te speravi Domine dixi Deus meus es tu

15 in manu tua tempora mea libera me de manu inimicorum meorum et persequentium me

16 ostende faciem tuam super servum tuum salva me in misericordia tua

17 Domine ne confundar quia invocavi te confundantur impii taceant in inferno

18 muta fiant labia mendacii quae loquuntur contra iustum vetera in superbia et despectione

19 quam multa est bonitas tua quam abscondisti timentibus te operatus es sperantibus in te in conspectu filiorum hominum

20 abscondes eos in protectione vultus tui a duritia viri abscondes eos in umbra a contradictione linguarum

21 benedictus Dominus qui mirabilem fecit misericordiam suam mihi in civitate munita

22 ego autem dixi in stupore meo proiectus sum de conspectu oculorum eius ergone audisti vocem deprecationis meae cum clamarem ad te

23 diligite Dominum omnes sancti eius fideles servat Dominus et retribuet his qui satis operantur superbiam

24 confortamini et roboretur cor vestrum omnes qui expectatis Dominum

Caput 32

David eruditi

1 beatus cui dimissa est iniquitas et absconditum est peccatum

2 beatus homo cui non inputabit Dominus iniquitatem nec est in spiritu eius dolus

3 quia tacui adtrita sunt ossa mea in rugitu meo tota die
4 die enim et nocte gravatur super me manus tua versatus sum in miseria mea cum exardesceret messis iugiter

5 peccatum meum notum facio tibi et iniquitatem meam non abscondo dixi confitebor scelus meum Domino et tu dimisisti iniquitatem peccati mei semper

6 pro hoc orat omnis sanctus ad te tempus inveniens ut cum inundaverint aquae multae ad illum non accedant

7 tu es protectio mea ab hoste custodies me laus mea salvans circumdabis me semper

8 doceam te et monstrabo tibi viam per quam ambules cogitabo de te oculo meo

9 nolite fieri sicut equus et mulus quibus non est intelligentia in camo et freno maxillas eorum constringe qui non accedunt ad te

10 multi dolores impii confidentem autem in Domino misericordia circumdabit

11 laetamini in Domino et exultate iusti et laudate omnes recti corde

Caput 33

1 laudate iusti Dominum rectos decet laudatio

2 confitemini Domino in cithara in psalterio decacordo cantate ei

3 cantate ei canticum novum diligenter psallite in iubilo

4 quia rectum est verbum Domini et omne opus eius in fide

5 diligit iustitiam et iudicium misericordia Domini plena est terra

6 verbo Domini caeli facti sunt et spiritu oris eius omnis ornatus eorum

7 congregans quasi in utre aquas maris ponens in thesauris abyssos

8 timeat Dominum omnis terra ipsum formident universi habitatores orbis

9 quia ipse mandavit et factus est ipso praecipiente stetit

10 Dominus dissolvit consilium gentium irritas fecit cogitationes populorum

11 consilium Domini in aeternum stabit cogitationes cordis eius in generatione et generatione

12 beata gens cuius Dominus Deus eius populus quem elegit in hereditatem sibi

13 de caelo respexit Dominus vidit omnes filios Adam

14 de firmissimo solio suo prospexit ad universos habitatores terrae

15 fingens pariter cor eorum intellegens omnia opera eorum

16 non salvatur rex in multitudine exercitus nec fortis liberabitur in multiplicatione virtutis

17 fallax equus ad salutem et in multitudine roboris sui non salvabit

18 ecce oculus Domini super timentes eum et expectantes misericordiam eius

19 ut eruat de morte animam eorum et vivificet eos in fame

20 anima nostra expectavit Dominum auxilium nostrum et clipeus noster est

21 in ipso enim laetabitur cor nostrum quia in nomine sancto eius speravimus

22 sit misericordia tua Domine super nos sicut expectavimus te

Caput 34

David quando commutavit os suum coram Abimelech et eiecit eum et abiit

1 benedicam Domino in omni tempore semper laus eius in ore meo

2 in Domino laetabitur anima mea audiant mites et laetentur

3 magnificate Dominum mecum et exaltemus nomen eius pariter

4 quaesivi Dominum et exaudivit me et de omnibus angustiis meis liberavit me

5 respicite ad eum et confluite et vultus vestri non confundentur

6 hic pauper clamavit et Dominus exaudivit de omnibus tribulationibus salvabit eum

7 circumdat angelus Domini in gyro timentes eum et eruet eos

8 gustate et videte quoniam bonus Dominus beatus vir qui sperat in eo
 9 time Domine sancti eius quoniam non est inopia timentibus eum
 10 leones indiguerunt et esurierunt quaerentibus autem Dominum non deerit omne bonum
 11 venite filii audite me timorem Domini docebo vos
 12 quis est vir qui velit vitam diligens dies videre bonos
 13 custodi linguam tuam a malo et labia tua ne loquantur dolum
 14 recede a malo et fac bonum quaere pacem et persequere eam
 15 oculi Domini ad iustos et aures eius ad clamorem eorum
 16 vultus Domini super facientes malum ut perdat de terra memoriam eorum
 17 clamaverunt et Dominus exaudivit et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos
 18 iuxta est Dominus contritis corde et confractos spiritu salvabit
 19 multae tribulationes iusti et ex omnibus illis liberabit eum Dominus
 20 custodit omnia ossa eius unum ex eis non confringetur
 21 interficiet impium malitia et odientes iustum superabuntur
 22 redimet Dominus animam servorum suorum et non peccabunt omnes sperantes in eo

Caput 35

David

1 iudica Domine adversarios meos pugna contra pugnantes me
 2 adprehende scutum et hastam et consurge in auxilium meum
 3 evagina gladium et praeoccupa ex adverso persequentem me dic animae meae salus tua ego sum
 4 confundantur et reveantur qui quaerunt animam meam convertantur retrorsum et confundantur qui cogitant malum mihi
 5 fiant sicut pulvis ante faciem venti et angelus Domini inpellat
 6 sit via eorum tenebrae et lubricum et angelus Domini persequatur eos
 7 quia frustra absconderunt mihi insidias retis sui sine causa foderunt animae meae
 8 veniat ei calamitas quam ignorat et rete suum quod abscondit comprehendat eum et cadat in laqueum
 9 anima autem mea exultabit in Domino et laetabitur in salute sua
 10 omnia ossa mea dicent Domine quis similis tui eruens inopem a validiore et pauperem et mendicum a violento

11 surgentes testes iniqui quae nesciebam interrogabant me
 12 reddebant mihi mala pro bono sterilitatem animae meae
 13 ego autem cum infirmarer ab eis induebar cilicio humiliabam in ieiunio animam meam et oratio mea ad sinum meum revertetur
 14 quasi ad amicum quasi ad fratrem meum sic ambulabam quasi lugens mater tristis incurvabar
 15 et in infirmitate mea laetabantur et congregabantur collecti sunt adversum me percutientes et nesciebam
 16 scindentes et non tacentes in simulatione verborum fictorum frendebant contra me dentibus suis
 17 Domine quanta aspicias converte animam meam a calamitatibus suis a leonibus solitariam meam
 18 confitebor tibi in ecclesia grandi in populo forti laudabo te
 19 non laentur super me inimici mei mendaces odientes me frustra coniventes oculo
 20 non enim pacem loquuntur sed in rapina terrae verba fraudulenta concinnant
 21 et dilataverunt super me os suum dixerunt va va vidit oculus noster
 22 vidisti Domine ne taceas Domine ne elongeris a me
 23 consurge et evigila in iudicium meum Deus meus et Domine in causam meam
 24 iudica me secundum iustitiam meam Domine Deus meus et ne insultent mihi
 25 ne dicant in corde suo va va va animae nostrae ne dicant absorbuimus eum
 26 confundantur et reveantur pariter qui laetantur in afflictione mea induantur confusione et verecundia qui magnificentur super me
 27 laudent et laentur qui volunt iustitiam meam et dicant semper magnificetur Dominus qui vult pacem servi sui
 28 et lingua mea meditabitur iustitiam tuam tota die laudem tuam

Caput 36

pro victoria servi Domini David

1 dixit scelus impii in medio cordis eius non esse timorem Dei ante oculos eius
 2 quia dolose egit adversum eum in oculis suis ut inveniret iniquitatem eius ad odiendum
 3 verba oris eius iniquitas et dolus cessavit cogitare benefacere
 4 iniquitatem cogitat in cubili suo stabit in via non bona malum non abiciet
 5 Domine in caelo misericordia tua fides tua usque ad nubes

6 iustitia tua quasi montes Domine iudicium tuum
abyssus multa homines et iumenta salvos facies Domine

7 quam pretiosa est misericordia tua Domine et filii
Adam in umbra alarum tuarum sperabunt

8 inebriabuntur de pinguidine domus tuae et torrente
deliciarum tuarum potabis eos

9 quoniam tecum est fons vitae in lumine tuo videbimus
lumen

10 adtrahe misericordiam tuam scientibus te et iustitiam
tuam rectis corde

11 ne veniat mihi pes superbiae et manus impiorum non
me commoveat

12 ibi ceciderunt operantes iniquitatem expulsi sunt et
non potuerunt surgere

Caput 37

David

1 aleph noli contendere cum malignis neque aemuleris
facientes iniquitatem

2 quoniam sicut herba velociter conterentur et sicut holus
viride arescent

3 beth spera in Domino et fac bonum peregrinare in terra
et pascere fide

4 et delectare in Domino et dabit tibi petitiones cordis tui

5 gimelolve super Dominum viam tuam et confide in
eo et ipse faciet

6 et educet sicut lumen iustitiam tuam et iudicium tuum
sicut meridiem

7 deleth tace Domino et expecta eum noli contendere ad-
versum eum qui proficit in via sua adversum virum qui facit
quae cogitat

8 he dimitte iram et relinque furorem noli contendere ut
malefacias

9 quoniam qui malefaciunt interibunt expectantes autem
Dominum ipsi hereditabunt terram

10 vav adhuc enim modicum et non erit impius et
cogitabis de loco eius et non subsistet

11 mites autem hereditabunt terram et delectabuntur in
multitudine pacis

12 zai cogitat impius de iusto et frendet adversum eum
dentibus suis

13 Dominus deridebit eum videns quod venit dies eius

14 heth gladium evaginaverunt impii tetenderunt arcum
suum ut percutiant egenum et pauperem et interficiant rectos
in via

15 gladius eorum ingrediatur in cor eorum et arcus eorum
confringantur

16 teth melius est parum iusto quam divitiae impiorum
multae

17 quia brachia impiorum confringentur sublevat autem
iustos Dominus

18 ioth novit Dominus diem immaculorum et hereditas
eorum aeterna erit

19 non confundentur in tempore malo et in diebus famis
saturabuntur

20 caph quia impii peribunt et inimici Domini gloriantes
ut monocerotes consumentur sicut fumus consumitur

21 lameth fenus accipit impius et non reddit iustus autem
donat et tribuit

22 quia qui benedicti fuerint ab eo hereditabunt terram et
qui maledicti interibunt

23 mem a Domino gressus viri firmantur et viam eius
volet

24 cum ceciderit non adlidetur quia Dominus sustentat
manum eius

25 nun puer fui siquidem senui et non vidi iustum
derelictum neque semen eius quaerens panem

26 tota die donat et commodat et semen eius in
benedictione

27 samech recede a malo et fac bonum et habita in
sempiterno

28 quia Dominus diligit iudicium et non derelinquet
sanctos suos ain in aeternum custoditi sunt et semen
impiorum periit

29 iusti hereditabunt terram et habitabunt in saeculum
super eam

30 fe os iusti meditabitur sapientiam et lingua eius
loquetur iudicium

31 lex Dei eius in corde eius non deficient gressus eius

32 sade considerat impius iustum et quaerit ut occidat
eum

33 Dominus non derelinquet eum in manu eius et non
condemnabit eum cum iudicatur

34 coph expecta Dominum et custodi viam eius et
exaltabit te ut possideas terram cum interibunt impii videbis

35 res vidi impium robustum et fortissimum sicut
indigenam virentem

36 et transivi et ecce non erat et quaesivi eum et non est
inventus

37 sen custodi simplicitatem et vide rectum quia erit ad
extremum viro pax

38 iniqui autem delebuntur pariter et novissimum
impiorum peribit

39 thau salus iustorum a Domino fortitudo eorum in
tempore tribulationis

40 et auxiliabitur eis Dominus et salvabit eos ab impiis
quia speraverunt in eo

Caput 38

canticum David in commemoratione

1 Domine ne in ira tua arguas me neque in furore tuo
corripas me

2 quia sagittae tuae infixae sunt mihi et tetigit me manus tua

3 non est sanitas in carne mea a facie indignationis tuae non est pax ossibus meis a facie peccati mei

4 quia iniquitates meae transierunt caput meum quasi onus grave adgravatae sunt super me

5 computruerunt et tabuerunt cicatrices meae a facie insipientiae meae

6 adflictus sum et incurvatus nimis tota die maerens ambulabam

7 quia lumbi mei repleti sunt ignominia et non est sanitas in carne mea

8 evigilavi et adflictus sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei

9 Domine in conspectu tuo omne desiderium meum et gemitus meus a te non est absconditus

10 cor meum fluctuabat dereliquit me fortitudo mea et lux oculorum meorum etiam ipsa non est mecum

11 cari mei et amici mei quasi contra lepram meam steterunt et vicini mei longe steterunt

12 et inruebant quaerentes animam meam et investigantes mala mihi loquebantur insidias et dolos tota die meditabantur

13 ego autem quasi surdus non audiebam et quasi mutus non aperiēbam os meum

14 et eram quasi homo non audiens nec habens in ore suo redargutiones

15 te enim Domine expectabam tu exaudies Domine Deus meus

16 quia dixi ne forte insultent mihi et cum vacillaverint pedes mei super me magnificentur

17 quia ego ad plagas paratus et dolor meus contra me est semper

18 quia iniquitatem meam adnuntio sollicitus ero pro peccato meo

19 inimici autem mei viventes confortati sunt et multiplicati sunt odientes me mendaciter

20 et qui reddunt malum pro bono adversabantur mihi quia sequebar bonum

21 ne derelinquas me Domine Deus meus ne elongeris a me

22 festina in auxilium meum Domine salutis meae

Caput 39

pro victoria Idithun canticum David

1 dixi custodiam vias meas ne peccem in lingua mea custodiam os meum silentio donec est impius contra me

2 obmutui silentio tacui de bono et dolor meus conturbatus est

3 incaluit cor meum in medio mei in meditatione mea incensus sum igni

4 locutus sum lingua mea ostende mihi Domine finem meum et mensuram dierum meorum quae sit ut sciam quid mihi desit

5 ecce breves posuisti dies meos et vita mea quasi non sit in conspectu tuo omnia enim vanitas omnis homo stans semper

6 tantum in imagine ambulat homo tantum frustra turbatur congregat et ignorat cui dimittat ea

7 nunc ergo quid expecto Domine praestolatio mea tu es

8 ab omnibus iniquitatibus meis libera me obprobrium stulto ne ponas me

9 obmutui non aperiā os meum quia tu fecisti

10 tolle a me plagas tuas

11 a contentione manus tuae ego consumptus sum in increpationibus pro iniquitate corripuisti virum et posuisti quasi tineam desiderabilia eius verumtamen vanitas omnis homo semper

12 audi orationem meam Domine et clamorem meum exaudi ad lacrimam meam ne obsurdescas quia advena ego sum apud te et peregrinus sicut omnes patres mei

13 parce mihi ut rideam antequam vadam et non subsistam

Caput 40

pro victoria David canticum

1 expectans expectavi Dominum et inclinatus est ad me

2 et audivit clamorem meum et eduxit me de lacu famoso de luto caeni et statuit super petram pedes meos stabilivit gressus meos

3 et dedit in ore meo canticum novum laudem Deo nostro videbunt multi et timebunt et sperabunt in Domino

4 beatus vir qui posuit Dominum confidentiam suam et non est aversus ad superbias pompasque mendacii

5 multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua et cogitationes tuas pro nobis non invenio ordinem coram te si narrare voluero et numerare plura sunt quam ut narrari queant

6 victima et oblatione non indiges aures fodisti mihi holocaustum et pro peccato non petisti

7 tunc dixi ecce venio in volumine libri scriptum est de me

8 ut facerem placitum tibi Deus meus volui et legem tuam in medio ventris mei

9 adnuntiavi iustum in ecclesia multa ecce labia mea non prohibebo Domine tu nosti

10 iustitiam tuam non abscondi in medio cordis mei fidem tuam et salutare tuum dixi non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam in ecclesia multa

11 tu Domine non prohibebis misericordias tuas a me misericordia tua et veritas iugiter servabunt me

12 circumdederunt enim me mala quorum non est numerus comprehenderunt me iniquitates meae et non potui videre plures factae sunt quam capilli capitis mei et cor meum dereliquit me

13 placeat tibi Domine ut liberes me Domine ad adiuvandum me festina

14 confundantur et reveantur simul quaerentes animam meam ut auferant eam convertantur retrorsum et confundantur qui volunt mala mihi

15 pereant post confusionem suam qui dicunt mihi va va

16 gaudeant et laetentur in te qui quaerunt te dicant iugiter magnificetur Dominus qui diligunt salutare tuum

17 ego autem sum egens et pauper Dominus sollicitus erit pro me auxilium meum et salutare meum tu Deus meus ne moreris

Caput 41

pro victoria canticum David

1 beatus qui cogitat de paupere in die mala salvabit eum Dominus

2 Dominus custodiet eum et vivificabit eum et beatus erit in terra et non tradet eum animae inimicorum suorum

3 Dominus confortabit eum in lecto infirmitatis totum stratum eius vertisti in aegrotatione sua

4 ego dixi Domine miserere mei sana animam meam quoniam peccavi tibi

5 inimici mei loquentur malum mihi quando morietur et periet nomen eius

6 et si venerit ut visitet vana loquetur cor eius congregabit iniquitatem sibi et egrediens foras detrahet

7 simul adversum me murmurabant omnes odientes me contra cogitabant malum mihi

8 verbum diabuli infundebant sibi qui dormivit non addet ut resurgat

9 sed et homo pacificus meus in quo habui fiduciam qui manducabat panem meum levavit contra me plantam

10 tu autem Domine miserere mei et leva me ut reddam eis

11 in hoc cognovi quod velis me quia non insultavit inimicus meus mihi

12 ego autem in simplicitate mea adiutus sum a te et statues me ante faciem tuam in perpetuum

13 benedictus Dominus Deus Israhel a saeculo et usque in saeculum amen amen

Caput 42

pro victoria doctissimi filiorum Core

1 sicut areola praeparata ad inrigationes aquarum sic anima mea praeparata est ad te Deus

2 sitiit anima mea Deum fortem viventem quando veniam et parebo ante faciem tuam

3 fuerunt mihi lacrimae meae panis per diem ac noctem cum diceretur mihi tota die ubi est Deus tuus

4 horum recordatus sum et effudi in me animam meam quia veniam ad umbraculum tacebo usque ad domum Dei in voce laudis et confessionis multitudinis festa celebrantis

5 quare incurvaris anima mea et conturbas me expecta Dominum quia adhuc confitebor ei salutaribus vultus eius

6 Deus meus in memet ipso anima mea incurvatur propterea recordabor tui de terra Iordanis et Hermoniim de monte minimo

7 abyssus abyssum vocat in voce cataractarum tuarum omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt

8 per diem mandavit Dominus misericordiam suam et in nocte canticum eius mecum oratio Deo vitae meae

9 dicam Deo petra mea quare oblitus es mei quare tristis incedo adfligente inimico

10 cum me interficerent in ossibus meis exprobraverunt mihi hostes mei dicentes tota die ubi est Deus tuus

11 quare incurvaris anima mea et conturbas me expecta Dominum quoniam adhuc confitebor ei salutibus vultus mei et Deo meo

Caput 43

1 iudica me Deus et discerne causam meam a gente non sancta a viro doloso et iniquo salva me

2 tu enim Deus fortitudo mea quare proiecisti me quare tristis incedo adfligente inimico

3 mitte lucem tuam et veritatem tuam ipsae ducent me et introducent ad montem sanctum tuum et ad tabernaculum tuum

4 et introibo ad altare tuum ad Deum laetitiae et exultationis meae et confitebor tibi in cithara Deus Deus meus

5 quare incurvaris anima mea et quare conturbas me expecta Dominum quoniam adhuc confitebor ei salutibus vultus mei et Deo meo

Caput 44

pro victoria filiorum Core eruditionis

1 Deus auribus nostris audivimus patres nostri narraverunt nobis opus quod operatus es in diebus eorum in diebus antiquis

2 tu manu tua gentes delisti et plantasti eos adflixisti populos et emisisti eos

3 non enim in gladio suo possederunt terram neque brachium eorum salvavit eos sed dextera tua et brachium tuum et lux vultus tui quia conplacuisti tibi

4 tu es rex meus Deus praecipe pro salutibus Iacob

5 in te hostes nostros ventilabimus in nomine tuo
conculcabitur adversarios nostros

6 non enim in arcu meo confidam neque gladius meus
salvabit me

7 quia salvasti nos de hostibus nostris et eos qui oderant
nos confudisti

8 in Domino gaudebimus tota die et in nomine tuo in
aeternum confitebimur semper

9 verum tu proiecisti et confudisti nos et non egredieris
in exercitibus nostris

10 vertisti terga nostra hosti et qui oderant nos
diripuerunt nos

11 dedisti nos quasi gregem ad vorandum et in gentibus
dispersisti nos

12 vendidisti populum tuum sine pretio nec grandis fuit
commutatio eorum

13 posuisti nos obprobrium vicinis nostris subsannatio-
nem et inrisum his qui erant in circuitu nostro

14 posuisti nos similitudinem in gentibus commotionem
capitis in tribubus

15 tota die confusio mea contra me et ignominia faciei
meae cooperuit me

16 a voce exprobrantis et blasphemantis a facie inimici
et ultoris

17 omnia haec venerunt super nos et non sumus obliti tui
nec mentiti fuimus in pacto tuo

18 non est conversum retro cor nostrum nec declinave-
runt gressus nostri a semita tua

19 quoniam deiecisti nos in loco draconum et operuisti
nos umbra mortis

20 si obliti sumus nominis Dei nostri et expandimus
manus nostras ad deum alienum

21 numquid non Deus investigabit istud ipse enim novit
cogitationes cordis

22 quoniam propter te mortificati sumus tota die reputati
sumus ut grex occisionis

23 consurge quare dormitas Domine evigila quare proicis
nos in sempiternum

24 quare faciem tuam abscondis oblivisceris afflictiones
et angustias nostras

25 quoniam incurvata est in pulvere anima nostra adhesit
terrae venter noster

26 surge auxiliare nobis et redime nos propter
misericordiam tuam

Caput 45

victori pro liliis filiorum Core eruditionis canticum amantissimi

1 eructavit cor meum verbum bonum dico ego opera mea
regi lingua mea stilus scribae velocis

2 decore pulchrior es filiis hominum effusa est gratia in
labiis tuis propterea benedixit tibi Deus in aeternum

3 accingere gladio tuo super femur fortissime

4 gloria tua et decore tuo decore tuo prospere ascende
propter veritatem et mansuetudinem iustitiae et docebit te
terribilia dextera tua

5 sagittae tuae acutae populi sub te cadent in corde
inimicorum regis

6 thronus tuus Deus in saeculum et in aeternum sceptrum
aequitatis sceptrum regni tui

7 dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem propterea unxit
te Deus Deus tuus oleo exultationis prae participibus tuis

8 zmyrna et stacte et cassia in cunctis vestimentis tuis de
domibus eburneis quibus laetificaverunt te

9 filiae regum in honore tuo stetit coniux in dextera tua
in diademate aureo

10 audi filia et vide et inclina aurem tuam et obliviscere
populi tui et domus patris tui

11 et concupiscet rex decorem tuum quia ipse est
dominus tuus et adora eum

12 et o filia fortissimi in muneribus faciem tuam
deprecabuntur divites populi

13 omnis gloria filiae regis intrinsecus fasceis aureis
vestita est

14 in scutulatis ducetur ad regem virgines sequentur eam
amicae eius ducentur illuc

15 ducentur in laetitiis et exultatione ingredientur
thalamum regis

16 pro patribus tuis erunt filii tibi pones eos principes in
universa terra

17 recordabor nominis tui in omni generatione et gene-
ratione propterea populi confitebuntur tibi in saeculum et in
aeternum

Caput 46

victori filiorum Core pro iuventutibus canticum

1 Deus nostra spes et fortitudo auxilium in tribulationi-
bus inventus es validum

2 ideo non timebimus cum fuerit translata terra et
concussi montes in corde maris

3 sonantibus et intumescantibus gurgitibus eius et agitatibus
montibus in potentia eius semper

4 fluminis divisiones laetificant civitatem Dei sanctum
tabernaculum Altissimi

5 Dominus in medio eius non commovebitur auxiliabitur
ei Deus in ipso ortu matutino

6 conturbatae sunt gentes concussa sunt regna dedit
vocem suam prostrata est terra

7 Dominus exercituum nobiscum protector noster Deus
Iacob semper

8 venite et videte opera Domini quantas posuerit
solitudines in terra

9 conpescuit bella usque ad extremum terrae arcum
confringet et concidet hastam plaustra comburet igni

10 cessate et cognoscite quoniam ego sum Deus
exaltabor in gentibus exaltabor in terra

11 Dominus exercituum nobiscum fortitudo nostra Deus
Iacob semper

Caput 47

victori fi liorum Core canticum

1 omnes populi plaudite manibus iubilare Deo in voce
laudis

2 quoniam Dominus altissimus terribilis rex magnus
super omnem terram

3 congregavit populos subter nos et tribus sub pedibus
nostris

4 elegit nobis hereditatem nostram gloriam Iacob quam
dilexit semper

5 ascendit Deus in iubilo Deus in voce bucinæ

6 canite Deo canite canite regi nostro canite

7 quia rex universae terrae Deus canite erudite

8 regnavit Deus super gentes Deus sedet super thronum
sanctum suum

9 principes populorum congregati sunt populus Dei
Abraham quoniam Dei scuta terrae vehementer elevata sunt

Caput 48

canticum psalmi fi liorum Core

1 magnus Dominus et laudabilis nimis in civitate Dei
nostri in monte sancto suo

2 specioso germini gaudio universae terrae monti Sion
lateribus aquilonis civitatulae regis magni

3 Deus in domibus eius agnitus est in auxiliando

4 quia ecce reges congregati sunt venerunt simul

5 ipsi videntes sic obstipuerunt conturbati sunt admirati
sunt

6 horror possedit eos ibi dolor quasi parturientis

7 in vento uredinis confringes naves maris

8 sicut audivimus ita vidimus in civitate Dei exercituum
in civitate Dei nostri Deus fundavit eam usque in aeternum
semper

9 aestimavimus Deus misericordiam tuam in medio
templi tui

10 secundum nomen tuum Deus sic laus tua usque ad
extremum terrae iustitia repleta est dextera tua

11 laetetur mons Sion exultent filiae Iudae propter iudicia
tua

12 circumdate Sion et circumite eam numerate turres eius

13 ponite cor vestrum in moenibus separate palatia eius
ut narretis in generatione novissima

14 quia ipse Deus Deus noster in saeculum et in
perpetuum ipse erit dux noster in morte

Caput 49

victori fi liorum Core canticum

1 audite hoc omnes populi auribus percipite universi
habitatores occidentis

2 tam filii Adam quam filii singulorum simul dives et
pauper

3 os meum loquitur sapientias et meditatio cordis mei
prudentias

4 inclino ad parabolam aurem meam aperiam in cithara
enigma meum

5 quare timebo in diebus mali iniquitas calcanei mei
circumdabit me

6 qui fiduciam habent in fortitudine sua et in multitudine
divitiarum suarum superbiunt

7 fratrem redimens non redimet vir nec dabit Deo
propitiationem pro eo

8 neque pretium redemptionis animae eorum sed
quiescet in saeculo

9 et vivet ultra in sempiternum

10 et non videbit interitum cum viderit sapientes mo-
rientes simul insipiens et indoctus peribunt et derelinquent
alienis divitias suas

11 interiora sua domus suas in saeculo tabernacula sua in
generatione et generatione vocaverunt nominibus suis terras
suas

12 et homo in honore non commorabitur adsimilatus est
iumentis et exaequatus est

13 haec est via insipientiae eorum et post eos iuxta os
eorum current semper

14 quasi grex in inferno positi sunt mors pascet eos et
subicient eos recti in matutino et figura eorum conteretur in
inferno post habitaculum suum

15 verumtamen Deus redimet animam meam de manu
infernorum cum adsumpserit me semper

16 noli timere cum ditatus fuerit vir cum multiplicata
fuerit gloria domus eius

17 neque enim moriens tollet omnia nec descendet post
eum gloria eius

18 quia animae suae in vita sua benedicet laudabunt
inquierunt te cum benefeceris tibi

19 intrabit usque ad generationes patrum suorum usque
ad finem non videbunt lucem

20 homo cum in honore esset non intellexit comparavit se
iumentis et silebitur

Caput 50

canticum Asaph

1 fortis Deus Dominus locutus est et vocavit terram ab
ortu solis usque ad occasum eius
2 de Sion perfecta decore Deus apparuit
3 veniet Deus noster et non tacebit ignis coram eo vorabit
et in circuitu eius tempestas valida
4 vocabit caelum desursum et terram ut iudicet populum
suum
5 congregare mihi sanctos meos qui feriunt pactum
meum in sacrificio
6 et adnuntiabunt caeli iustitiam eius quia Deus iudex est
semper
7 audi popule meus et loquar Israhel et contestabor te
Deus Deus tuus ego sum
8 non propter victimas tuas arguam te et holocaustomata
tua coram me sunt semper
9 non accipiam de domo tua vitulum neque de gregibus
tuis hircos
10 mea sunt enim omnia animalia silvarum pecudes in
montibus milium
11 scio omnes aves montium et universitas agri mecum
est
12 si esuriero non dicam tibi meus est enim orbis et
plenitudo eius
13 numquid comedam carnem taurorum aut sanguinem
hircorum bibam
14 immola Deo laudem et redde Altissimo vota tua
15 et invoca me in die tribulationis liberabo te et
glorificabis me
16 impio autem dixit Deus quid tibi est cum narratione
praeceptorum meorum et ut adsumas pactum meum in ore
tuo
17 qui odisti disciplinam et proiecisti verba mea post te
18 si videbas furem consentiebas ei et cum adulteris erat
pars tua
19 os tuum dimisisti ad malitiam et lingua tua
concinnavit dolum
20 sedens adversum fratrem tuum loquebaris et
adversum filium matris tuae fabricabaris obprobrium
21 haec fecisti et tacui existimasti futurum me similem
tui arguam te et proponam te ante oculos tuos
22 intellegite hoc qui obliviscimini Deum ne forte
capiam et non sit qui liberet
23 qui immolat confessionem glorificat me et qui
ordinate ambulat ostendam ei salutare Dei

Caput 51

victori canticum David cum venisset ad eum Nathan propheta quando
ingressus est ad Bethsabée

1 miserere mei Deus secundum misericordiam tuam
iuxta multitudinem miserationum tuarum dele iniquitates
meas

2 multum lava me ab iniquitate mea et a peccato meo
munda me
3 quoniam iniquitates meas ego novi et peccatum meum
contra me est semper
4 tibi soli peccavi et malum coram te feci ut iustificeris
in sermonibus tuis et vincas cum iudicaveris
5 ecce in iniquitate conceptus sum et in peccato peperit
me mater mea
6 ecce enim veritatem diligis absconditum et arcanum
sapientiae manifestasti mihi
7 asparges me hysopo et mundabor lavabis me et super
nivem dealabor
8 auditum mihi facies gaudium et laetitiam ut exultent
ossa quae confregisti
9 absconde faciem tuam a peccatis meis et omnes
iniquitates meas dele
10 cor mundum crea mihi Deus et spiritum stabilem
renova in visceribus meis
11 ne proicias me a facie tua et spiritum sanctum tuum
ne auferas a me
12 redde mihi laetitiam Iesu tui et spiritu potenti
confirma me
13 docebo iniquos vias tuas et peccatores ad te
revertentur
14 libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meae
laudabit lingua mea iustitiam tuam
15 Domine labia mea aperies et os meum adnuntiabit
laudem tuam
16 non enim vis ut victimam feriam nec holocaustum tibi
placet
17 sacrificium Dei spiritus contribulatus cor contritum et
humiliatum Deus non dispicies
18 benefac Domine in voluntate tua Sion et aedificentur
muri Hierusalem
19 tunc suscipies sacrificium iustitiae oblationes et
holocausta tunc inponent super altare tuum vitulos

Caput 52

victori ab erudito David cum venisset Doec Idumeus et adnuntiasset Saul
dicens ei venit David in domum Achimelech

1 quid gloriaris in malitia potens misericordia Dei tota
est die
2 insidias cogitat lingua tua quasi novacula acuta faciens
dolum
3 dilexisti malum magis quam bonum mendacium magis
quam loqui iustitiam semper
4 dilexisti omnia verba ad devorandum lingua dolosa
5 sed Deus destruet te in sempiternum terrebit et evellet
te de tabernaculo et eradicabit te de terra viventium semper
6 videbunt iusti et timebunt et super eum ridebunt

7 ecce vir qui non posuit Deum fortitudinem suam sed speravit in multitudine divitiarum suarum confortatus est in insidiis suis

8 ego sicut oliva virens in domo Dei speravi in misericordia Dei in saeculum sempiternum

9 confitebor tibi in saeculo quoniam fecisti et expectabo nomen tuum quoniam bonum in conspectu sanctorum tuorum

Caput 53

victori per chorum eruditi David dixit stultus in corde suo non est Deus

1 corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitate non est qui faciat bonum

2 Deus de caelo prospexit super filios hominum ut videret si esset intellegens requirens Deum

3 omnes aversi sunt pariter adhererunt non est qui faciat bonum non est usque ad unum

4 numquid non cognoverunt qui operantur iniquitatem qui comedunt populum meum ut cibum panis

5 Deum non invocaverunt ibi timuerunt timore ubi non est timor quoniam Deus dispersit ossa circumdantium te confunderis quia Deus proiecit eos

6 quis dabit ex Sion salutare Israhel cum reducerit Deus civitatem populi sui exultabit Iacob laetabitur Israhel

Caput 54

victori in psalmis eruditi David quando venerunt Ziphei et dixerunt Saul
nonne David absconditus est apud nos

1 Deus in nomine tuo salva me et in fortitudine tua ulciscere me

2 Deus exaudi orationem meam auribus percipe verba oris mei

3 quia alieni insurrexerunt adversus me et fortes quiesierunt animam meam et non posuerunt Deum in conspectu suo semper

4 ecce Deus auxiliatur mihi Dominus sustentans animam meam

5 reddet malum insidiatoribus meis in veritate tua disperde eos

6 voluntarie sacrificabo tibi confitebor nomini tuo Domine quoniam bonum est

7 quoniam ex omni tribulatione liberavit me et inimicos meos dispexit oculus meus

Caput 55

victori in psalmis eruditi David

1 exaudi Deus orationem meam et ne dispicias deprecationem meam

2 adtende mihi et exaudi me humiliatus sum in meditatione mea et conturbatus

3 a voce inimici a facie persequentis impii quoniam proiecerunt super me iniquitatem et in furore adversabantur mihi

4 cor meum doluit in vitalibus meis et terrores mortis ceciderunt super me

5 timor et tremor venit super me et operuit me caligo

6 et dixi quis dabit mihi pinnae columbae ut volem et requiescam

7 ut procul abeam et commorer in deserto semper

8 festinabo ut salver ab spiritu tempestatis et turbinis

9 praecipita Domine divide linguas eorum quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate

10 die et nocte circumeuntes muros eius scelus et dolorem in medio eius

11 insidiae in vitalibus eius et non recedet de plateis eius damnum et fraudulentia

12 non enim inimicus exprobravit mihi ut sustineam neque is qui me oderat super me magnificatus est ut abscondar ab eo

13 sed tu homo unanimes meus dux meus et notus meus

14 qui simul habuimus dulce secretum in domo Dei ambulavimus in terrore

15 veniat mors super eos descendant in infernum viuentes quia nequitiae in congregatione eorum et in medio eorum

16 ego ad Deum clamabo et Dominus salvabit me

17 vespere et mane et meridie eloquar et resonabo et exaudiet vocem meam

18 redimet in pace animam meam ab adpropinquantibus mihi multi enim fuerunt adversum me

19 exaudiet Deus et humiliabit eos qui iudex est ab initio semper non enim mutantur neque timent Deum

20 extendit manum suam ad pacifica sua contaminabit pactum suum

21 nitidius butyro os eius pugnat autem cor illius molliores sermones eius oleo cum sint lanceae

22 proice super Dominum caritatem tuam et ipse enutriet te non dabit in aeternum fluctuationem iusto

23 tu autem Deus deduces eos in puteum interitus viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos ego autem fiduciam habeo tui

Caput 56

victori pro columba muta eo quod procul abierit David humilis et simplex
quando tenuerunt eum Palestini in Geth

1 miserere mei Deus quoniam conculcavit me homo tota die pugnans tribulavit me

2 conculcaverunt me insidiatores mei tota die multi enim
qui pugnant contra me Altissime
3 quacumque die territus fuero ego in te confidam
4 in Deo laudavi verbum in Deo speravi non timebo quid
faciat caro mihi
5 tota die sermonibus me adfligebant contra me omnes
cogitationes eorum in malum
6 congregabuntur abscondite plantas meas observabunt
expectantes animam meam
7 quia nullus est salvus in eis in furore populos detrahet
Deus
8 secretiora mea numerasti pone lacrimam meam in
conspectu tuo sed non in narratione tua
9 tunc convertentur inimici mei retrorsum in quacumque
die invocavero hoc scio quia Deus meus es
10 in Deo laudabo verbum in Domino praedicabo
sermonem
11 in Deo speravi non timebo quid faciat homo mihi
12 in me sunt Deus vota tua reddam gratiarum actiones
tibi
13 quia liberasti animam meam de morte et pedes meos
de lapsu ut ambulem coram Deo in luce viventium

Caput 57

pro victoria ut non disperdas David humilem et simplicem quando fugit a
facie Saul in spelunca

1 miserere mei Deus miserere mei quoniam in te sperat
anima mea in umbra alarum tuarum sperabo donec transeant
insidiae
2 invocabo Deum altissimum Deum ultorem meum
3 mittet de caelo et salvabit me exprobrabit conculcanti-
bus me semper mittet Deus misericordiam suam et veritatem
suam
4 anima mea in medio leonum dormivit ferocientium fi-
lii hominum dentes eorum lancea et sagittae et lingua eorum
gladius acutus
5 exaltare super caelos Deus in omni terra gloria tua
6 rete paraverunt gressibus meis ad incurvandam animam
meam foderunt ante me foveam ceciderunt in medium eius
semper
7 paratum cor meum Deus paratum cor meum cantabo et
psallam
8 surge gloria mea surge psalterium et cithara surgam
mane
9 confitebor tibi in populis Domine cantabo tibi in
gentibus
10 quia magna usque ad caelos misericordia tua et usque
ad nubes veritas tua

11 exaltare super caelos Deus in omni terra gloria tua

Caput 58

victori ut non disperdas David humilem et simplicem

1 si vere utique iustitiam loquimini recta iudicate filii
hominum
2 etenim in corde iniquitates operamini in terra
iniquitatis manus vestras appendite
3 alienati sunt peccatores a vulva erraverunt ab utero
loquentes mendacium
4 furor eorum sicut furor serpentis sicut reguli surdi
obturantis aurem suam
5 ut non audiat vocem murmurantium nec incantatoris
incantationes callidas
6 Deus excute dentes eorum ex ore eorum molares
leonum confringe Domine
7 dissolvantur quasi aquae quae defluent intendet arcum
suum donec conterantur
8 quasi vermis tabefactus pertranseant quasi abortivum
mulieris quod non vidit solem
9 antequam crescant spinae vestrae in ramnum quasi
videntes quasi in ira tempestas rapiet eas
10 laetabitur iustus cum viderit ultionem pedes suos
lavabit in sanguinem impiorum
11 et dicet homo vere fructus est iusto vere est Deus
iudicans in terra

Caput 59

victori ut non disperdas David humilem et simplicem quando misit Saul et
custodierunt domum ut occiderent eum

1 erue me de inimicis meis Deus meus et a resistentibus
mihi protege me
2 libera me ab operariis iniquitatis et a viris sanguinum
salva me
3 quia ecce insidiati sunt animae meae congregantur
adversum me fortissimi
4 absque iniquitate mea et absque peccato meo Domine
non egi inique et illi currunt et praeparantur
5 surge ex adverso pro me et respice et tu Domine Deus
exercituum Deus Israel evigila ut visites omnes gentes non
miserearis universis qui operantur iniquitatem semper
6 revertantur ad vesperam et latrent ut canis et
circumeant civitatem
7 ecce loquuntur in ore suo gladii in labiis eorum quasi
nemo audiat
8 tu autem Domine deridebis eos subsannabis omnes
gentes
9 fortitudinem meam ad te servabo quoniam tu Deus
elevator meus

10 Dei mei misericordia praeveniet me

11 Deus ostendit mihi in insidiatoribus meis ne occidas eos ne forte obliviscantur populi mei disperge eos in fortitudine tua et destrue eos protector noster Domine

12 in peccato oris sui in sermone labiorum suorum et capiantur in superbia sua maledictionem et mendacium narrantes

13 consume in furore consume ut non subsistant et sciant quoniam Deus dominatur Iacob in finibus terrae semper

14 et convertantur ad vesperam et latrent ut canis et circumeant civitatem

15 ipsi vagabuntur ut comedant et cum saturati non fuerint murmurabunt

16 ego autem cantabo imperium tuum et laudabo mane misericordiam tuam quoniam factus es fortitudo mea et refugium in die tribulationis meae

17 tibi cantabo quoniam Deus adiutor meus fortitudo mea Deus misericordia mea

Caput 60

victori pro liliis testimonium humilis et perfecti David ad docendum quando pugnavit adversum Syriam Mesopotamiae et adversum Syriam Suba et reversus est Ioab et percussit Edom in valle Salinarum duodecim milia

1 Deus proiecisti nos et scidisti iratus convertisti nos

2 commovisti terram et dirupisti eam sana contritiones eius quoniam commota est

3 ostendisti populo tuo duritiam potasti nos vino consopiente

4 dedisti timentibus te signum ut fugerent a facie arcus semper ut liberentur amici tui

5 salva dextera tua et exaudi me

6 Deus locutus est in sanctuario suo laetabor dividam Sicimam et vallem Soccoth dimetiar

7 meus est Galaad et meus Manasse et Efraim fortitudo capitis mei Iudas legifer meus

8 Moab olla lavacri mei super Idumeam incedam calciamento meo mihi Palestina foederata est

9 quis deducet me ad civitatem munitam quis deducet me usque ad Idumeam

10 nonne tu Deus qui proiecisti nos et non egredieris Deus in exercitibus nostris

11 da nobis auxilium in tribulatione vana est enim salus ab homine

12 in Deo faciemus virtutem et ipse conculcabit tribulantes nos

Caput 61

victori in psalmis David

1 exaudi Deus laudationem meam intende orationi meae

2 de novissimo terrae ad te clamabo cum triste fuerit cor meum cum fortis elevabitur adversum me tu eris ductor meus

3 fuisti spes mea turris munitissima a facie inimici

4 habitabo in tabernaculo tuo iugiter sperabo in protectione alarum tuarum semper

5 tu enim Deus exaudisti orationem meam dedisti hereditatem timentibus nomen tuum

6 dies super dies regis adicies annos eius donec est generatio et generatio

7 sedebit semper ante faciem Dei misericordia et veritas servabunt eum

8 sic canam nomini tuo iugiter reddens vota mea per singulos dies

Caput 62

victori per Idithun canticum David

1 attamen apud Deum silebit anima mea ex eo salus mea

2 attamen ipse est scutum meum et salus mea fortitudo mea non commovebor amplius

3 usquequo insidiamini contra virum interficitis omnes quasi murus inclinus et maceria corruens

4 partem enim eius cogitaverunt expellere placuerunt sibi in mendacio ore suo singuli benedicunt et corde suo maledicunt semper

5 verumtamen Deo retice anima mea ab ipso enim praestolatio mea

6 ipse est fortitudo mea et salus mea susceptor meus non timebo

7 in Deo salutare meum et gloria mea robur fortitudinis meae salus mea in Deo

8 sperate in eo omni tempore populi effundite coram eo cor vestrum Deus spes nostra est semper

9 verumtamen vanitas filii Adam mendacium filii viri in stateris dolosis fraudulenter agunt simul

10 nolite confidere in calumnia et in rapina ne frustremini divitiae si fluxerint ne adponatis cor

11 unum locutus est Deus duo haec audiavi quia imperium Dei est

12 et tibi Domine misericordia quia tu reddes unicuique secundum opus suum

Caput 63

canticum David cum esset in deserto Iuda

1 Deus fortitudo mea tu es de luce consurgam ad te sitivit te anima mea desideravit te caro mea

2 in terra invia et conficiente ac sine aqua sic in sancto apparui tibi ut videam fortitudinem tuam et gloriam tuam

3 melior est enim misericordia tua quam vitae labia mea
laudabunt te
4 sic benedicam tibi in vita mea in nomine tuo levabo
manus meas
5 quasi adipe et pinguidine implebitur anima mea et
labiis laudantibus canet os meum
6 recordans tui in cubili meo per singulas vigilias
meditabor tibi
7 quia fuisti auxilium meum in umbra alarum tuarum
laudabo
8 adhesit anima mea post te me suscepit dextera tua
9 ipsi vero interficere quaerunt animam meam ingredian-
tur in extrema terrae
10 congregentur in manus gladii pars vulpium erunt
11 rex autem laetabitur in Deo laudabitur omnis qui iurat
in eo quia obstruetur os loquentium mendacium

Caput 64

victori canticum David

1 audi Deus vocem meam loquentis a timore inimici
serva vitam meam
2 absconde me a consilio malignorum a tumultu
operantium iniquitatem
3 qui exacuerunt quasi gladium linguam suam tetende-
runt sagittam suam verbum amarissimum
4 ut sagittarent in absconditis simplicem
5 subito sagittabunt eum et non timebunt confortave-
runt sibi sermonem pessimum narraverunt ut absconderent
laqueos dixerunt quis videbit nos
6 scrutati sunt iniquitates defecerunt scrutantes scrutinio
cogitationibus singulorum et corde profundo
7 sagittabit ergo eos Deus iaculo repentino inferentur
plagae eorum
8 et corruent in semet ipsos linguis suis fugient omnes
qui viderint eos
9 et timebunt omnes homines et adnuntiabunt opus Dei
et opera eius intellegent
10 laetabitur iustus in Domino et sperabit in eo et
exultabunt omnes recti corde

Caput 65

victori carmen David cantici

1 tibi silens laus Deus in Sion et tibi reddetur votum
2 exaudi orationem donec ad te omnis caro veniat
3 verba iniquitatum praevaluerunt adversum me sceleri-
bus nostris tu propitiaberis
4 beatus quem elegeris et susceperis habitabit enim in
atriis tuis replebimur bonis domus tuae sanctificatione templi
tui

5 terribilis in iustitia exaudi nos Deus salvator noster
confidentia omnium finium terrae et maris longinqui
6 praeparans montes in virtute tua accinctus fortitudine
7 conspiciens sonitum maris fremitum fluctuum eius et
multitudinem gentium
8 et timebunt qui habitant in extremis a signis tuis
egressus matutinos et vespere laudantes facies
9 visita terram et inriga eam ubertate dita eam rivus Dei
plenus aqua praeparabis frumentum eorum quia sic fundasti
eam
10 sulcos eius inebria multiplica fruges eius pluviis
inriga eam et germini eius benedic
11 volvetur annus in bonitate tua et vestigia tua rorabunt
pinguidine
12 pinguescent pascua deserti et exultatione colles
accingentur
13 vestientur agnis greges et valles plenae erunt frumento
coaequabuntur et canent

Caput 66

victori canticum psalmi

1 iubilare Deo omnis terra
2 cantate gloriam nomini eius date gloriam laudi eius
3 dicite Deo quam terribile opus tuum in multitudine
fortitudinis tuae mentientur tibi inimici tui
4 omnis terra adoret te et cantet tibi cantet nomini tuo
semper
5 venite et videte opera Dei terribilia consilia super filiis
hominum
6 convertit mare in aridam in flumine pertransibunt pede
ibi laetabimur in eo
7 qui dominatur in fortitudine sua saeculo oculi eius gen-
tes aspiciunt qui increduli sunt non exaltentur in semet ipsis
semper
8 benedicite populi Deo nostro et auditam facite vocem
laudis eius
9 qui posuit animam nostram in vitam et non dedit in
commotione pedes nostros
10 probasti enim nos Deus igne nos conflasti sicut
conflatur argentum
11 introduxisti nos in obsidione posuisti stridorem in
dorso nostro
12 inposuisti homines super caput nostrum transivimus
per ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium
13 ingrediar domum tuam in holocaustis reddam tibi vota
mea
14 quae promiserunt tibi labia mea et locutum est os
meum cum tribularer
15 holocausta medullata offeram tibi cum incensu
arietum faciam boves cum hircis semper
16 venite audite et narrabo omnes qui timetis Deum
quanta fecerit animae meae

17 ipsum ore meo invocavi et exaltavi in lingua mea
18 iniquitatem si vidi in corde meo non exaudiat Dominus
19 ideo exaudivit Deus et adtendit vocem deprecationis meae
20 benedictus Deus qui non abstulit orationem meam et misericordiam suam a me

Caput 67

victori in psalmis canticum carminis

1 Deus misereatur nostri et benedicat nobis inlustret faciem suam super nos semper
2 ut nota fiat in terra via tua in universis gentibus salus tua
3 confiteantur tibi populi Deus confiteantur tibi populi omnes
4 laetentur et laudent gentes quoniam iudicas populos in aequitate et gentium quae in terra sunt ductor es sempiternus
5 confiteantur tibi populi Deus confiteantur tibi populi omnes
6 terra dedit germen suum benedicat nobis Deus Deus noster
7 benedicat nobis Deus et timeant eum omnes fines terrae

Caput 68

victori David psalmus cantici

1 exsurgat Deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui oderunt eum a facie eius
2 sicut deficit fumus deficiant sicut tabescit cera a facie ignis pereant impii a facie Dei
3 iusti autem laetentur exultent in conspectu Dei et gaudeant in laetitia
4 cantate Deo canite nomini eius praeparate viam ascendenti per deserta in Domino nomen eius et exultate coram eo
5 patri pupillorum et defensori viduarum Deus in habitaculo sancto suo
6 Deus habitare facit solitarios in domo educit vinctos in fortitudine increduli autem habitaverunt in siccitatibus
7 Deus cum egredereris ante populum tuum et ambulares per desertum semper
8 terra commota est et caeli stillaverunt a facie tua Deus hoc est in Sinai a facie Dei Dei Israhel
9 pluviam voluntariam elevasti Deus hereditatem tuam laborantem tu confortasti
10 animalia tua habitaverunt in ea praeparasti in bonitate tua pauperi Deus
11 Domine dabis sermonem adnuntiatrix fortitudinis plurimae

12 reges exercituum foederabuntur foederabuntur et pulchritudo domus dividet spolia
13 si dormieritis inter medios terminos pinnae columbae deargentatae et posteriora eius in virore auri
14 cum divideret Robustissimus reges in ea nive dealbata est in Selmon
15 mons Dei mons pinguis mons excelsus mons pinguis
16 quare contenditis montes excelsi adversum montem quem dilexit Deus ut habitaret in eo siquidem Dominus habitabit semper
17 currus Dei innumerabilis milia abundantium Dominus in eis in Sina in sancto
18 ascendisti in excelsum captivam duxisti captivitatem accepisti dona in hominibus insuper et non credentes habitare Dominum Deum
19 benedictus Dominus per singulos dies portabit nos Deus salutis nostrae semper
20 Deus noster Deus salutis et Domini Dei mortis egressus
21 verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum verticem crinis ambulantis in delictis suis
22 dixit Dominus de Basan convertam convertam de profundis maris
23 ut calcet pes tuus in sanguine lingua canum tuorum ex inimicis a temet ipso
24 viderunt itinera tua Deus itinera Dei mei regis mei in sancto
25 praecesserunt cantores eos qui post tergum psallebant in medio puellarum tympanistiarum
26 in ecclesiis benedicite Deo Domino de fontibus Israhel
27 ibi Benjamin parvulus continens eos principes Iuda in purpura sua principes Zabulon principes Nepthali
28 praecepit Deus tuus de fortitudine tua conforta Deus hoc quod operatus es nobis
29 de templo tuo quod est in Hierusalem tibi offerent reges munera
30 increpa bestiam calami congregatio fortium in vitulis populorum calcitrantium contra rotas argenteas disperse populos qui bella volunt
31 offerant velociter ex Aegypto Aethiopia festinet dare manus Deo
32 regna terrae cantate Deo canite Domino semper
33 qui ascendit super caelum caeli a principio ecce dabit voci suae vocem fortitudinis
34 date gloriam Deo super Israhel magnificentia eius et fortitudo eius in caelis
35 terribilis Deus de sanctuario suo Deus Israhel ipse dabit fortitudinem et robur populo benedictus Deus

Caput 69

victori pro liliis David

1 salva me Deus quoniam venerunt aquae usque ad animam

2 infixus sum in limo profundi et non possum consistere veni in profundum aquarum et flumen operuit me

3 laboravi clamans exasperatum est guttur meum defecerunt oculi mei expectantes Deum meum

4 multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderunt me gratis confortati sunt qui persequiebantur me inimici mei iniuste quae non rapueram tunc reddebam

5 Deus tu scis stultitiam meam et peccata mea a te non sunt abscondita

6 non confundantur in me qui expectant te Domine Deus exercituum non confundantur in me qui quaerunt te Deus Israhel

7 quia propter te portavi obprobrium operuit confusio faciem meam

8 alienus factus sum fratribus meis et peregrinus filiis matris meae

9 quia zelus domus tuae comedit me et obprobrium exprobrantium tibi cecidit super me

10 et flevi in ieiunio animam meam et factum est in obprobria mihi

11 et posui vestimentum meum saccum et factus sum eis in parabolam

12 contra me loquebantur qui sedebant in porta et cantabant bibentes vinum

13 mea autem oratio ad te Domine tempus reconciliationis est Deus in multitudine misericordiae tuae exaudi me in veritate salutaris tui

14 erue me de luto ut non infigar libera me ab his qui oderunt me et de profundis aquis

15 ne operiat me fluvius aquae et ne absorbeat me profundum et non coronet super me puteus os suum

16 exaudi me Domine quoniam bona est misericordia tua secundum multitudinem miserationum tuarum respice ad me

17 et ne abscondas faciem tuam a servo tuo quoniam tribulor cito exaudi me

18 accede ad animam meam redime eam propter inimicos meos libera me

19 tu scis obprobrium meum et confusionem meam et ignominiam meam

20 coram te sunt omnes hostes mei obprobrio contritum est cor meum et desperatus sum et expectavi qui contristaretur et non fuit et qui consolaretur et non inveni

21 et dederunt in esca mea fel et in siti mea potaverunt me aceto

22 sit mensa eorum coram eis in laqueum et in retributiones ad corruendum

23 contenebrentur oculi eorum ne videant et dorsum eorum semper incurva

24 effunde super eos indignationem tuam et ira furoris tui comprehendat eos

25 fiat commoratio eorum deserta in tabernaculis eorum non sit qui habitet

26 quoniam quem tu percussisti persecuti sunt et ut affligerent vulneratos tuos narrabant

27 da iniquitatem super iniquitatem eorum et non veniant in iustitia tua

28 deleantur de libro viventium et cum iustis non scribantur

29 ego autem pauper et dolens salus tua Deus suscipiet me

30 laudabo nomen Dei in cantico et magnificabo eum in confessione

31 et placebit Domino super vitulum novellum cornua efferentem et ungulas

32 videntes mansueti laetabuntur qui quaeritis Deum vivet anima vestra

33 quoniam exaudivit pauperes Dominus et vinctos suos non dispexit

34 laudent eum caeli et terra maria et omne quod movetur in eis

35 quia Deus salvabit Sion et aedificabit civitates Iuda et habitabunt ibi et possidebunt eam

36 et semen servorum eius possidebit eam et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea

Caput 70

victori David ad recordandum

1 Deus ut liberes me Domine ut auxiliieris mihi festina

2 confundantur et erubescant qui quaerunt animam meam

3 convertantur retrorsum et erubescant qui volunt malum mihi revertantur ad vestigium confusionis suae qui dicunt va va

4 gaudeant et laetentur in te omnes qui quaerunt te et dicant semper magnificetur Deus qui diligunt salutare tuum

5 ego autem egenus et pauper Deus festina pro me auxilium meum et salvator meus tu Domine ne moreris

Caput 71

1 in te Domine speravi ne confundar in aeternum

2 iustitia tua erue me et libera inclina ad me aurem tuam et salva me

3 esto mihi robustum habitaculum ut ingrediar iugiter praecepisti ut salvares me quia petra mea et fortitudo mea es tu

4 Deus meus salva me de manu impii de manu iniqui et nocentis

5 quia tu es expectatio mea Deus Domine fiducia mea ab adulescentia mea

6 a te sustentatus sum ex utero de ventre matris meae tu es protector meus in te laus mea semper

7 quasi portentum factus sum multis et tu spes mea fortissima

8 impleatur os meum laude tua tota die magnitudine tua

9 ne proicias me in tempore senectutis cum defecerit fortitudo mea ne derelinquas me

10 quia dixerunt inimici mei mihi et qui observabant animam meam inierunt consilium pariter

11 dicentes Deus dereliquit eum persequimini et comprehendite eum quia non est qui eruat

12 Deus ne elongeris a me Deus meus ad auxiliandum mihi festina

13 confundantur et consumantur adversarii animae meae operiantur obprobrio et confusione qui quaerunt malum mihi

14 ego autem iugiter expectabo et adiciam super omnes laudationes tuas

15 os meum narrabit iustitiam tuam tota die salutare tuum quia non cognovi litteraturas

16 ingrediar in fortitudine Domini Dei recordabor iustitiae tuae solius

17 Deus docuisti me ab adulescentia mea et usque nunc adnuntiabo mirabilia tua

18 insuper et usque ad senectutem et canos Deus ne derelinquas me donec adnuntiem brachium tuum generationi cunctisque qui venturi sunt fortitudines tuas

19 et iustitiam tuam Deus usque in excelsum quanta fecisti magnalia Deus quis similis tibi

20 qui ostendisti mihi tribulationes plurimas et afflictiones conversus vivificabis nos et de abyssi terrae rursum educes nos

21 multiplicabis magnitudinem meam et conversus consolaberis me

22 ego autem confitebor tibi in vasis psalterii veritatem tuam Deus meus cantabo tibi in cithara Sancte Israhel

23 laudabunt labia mea cum cantavero tibi et anima mea quam redemisti

24 insuper et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam quia confusi sunt et dehonestati quaerentes malum mihi

Caput 72

Salomonis

1 Deus iudicium regi da et iustitiam tuam filio regis

2 iudicabit populum tuum in iustitia et pauperes tuos in iudicio

3 adsument montes pacem populo et colles iustitiam

4 iudicabit pauperes populi salvabit filios pauperis et confringet calumniatorem

5 et timebunt te quamdiu erit sol et ultra lunam in generatione generationum

6 descendet ut pluvia super vellus ut stillae inrorantes terram

7 germinabit in diebus eius iustitia et multitudo pacis donec non sit luna

8 et dominabitur a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos terrae

9 ante eum procident Aethiopes et inimici eius pulverem lingent

10 reges Tharsis et insulae munera offerent reges Arabiae et Saba tributum conferent

11 et adorabunt eum omnes reges universae nationes servient ei

12 quia eruet pauperem a potente et inopem cui non est adiutor

13 parcet inopi et pauperi et animas pauperum salvabit

14 ab usura et iniquitate redimet animam eorum et pretiosus erit sanguis eorum coram oculis eius

15 et vivet et dabitur ei de auro Saba et orabunt de eo iugiter tota die benedicent ei

16 erit memorabile triticum in terra in capite montium elevabitur sicut Libani fructus eius et florebunt de civitate sicut faenum terrae

17 erit nomen eius in aeternum ultra solem perseverabit nomen eius et benedicentur in eo omnes gentes et beatificabunt eum

18 benedictus Dominus Deus Deus Israhel qui facit mirabilia solus

19 et benedictum nomen gloriae eius in sempiternum et implebitur gloria eius universa terra amen amen

20 completae sunt orationes David filii Iesse

Caput 73

canticum Asaph

1 attamen bonus est Israhel Deus his qui mundo sunt corde

2 mei autem paene vacillaverunt pedes paene effusi sunt gressus mei

3 quia aemulatus sum contra iniquos pacem impiorum videns

4 quod non recogitaverint de morte sua et firma sint vestibula eorum

5 in labore hominum non sunt et cum hominibus non flagellabuntur

6 ideo nutriti sunt ad superbiam circumdederunt iniquitatem sibi

7 processerunt a pinguidine oculi eorum transierunt cogitationes cordis

8 inriserunt et locuti sunt in malitia calumniam de excelso loquentes

9 posuerunt in caelo os suum et lingua eorum deambulavit in terra

10 propterea convertetur populus eius hic et quis plenus inveniatur in eis

11 et dixerunt quomodo novit Deus et si est scientia in Excelso

12 ecce isti impii et abundantes in saeculo multiplicaverunt divitias
 13 ergone frustra mundavi cor meum et lavi in innocentia manus meas
 14 et fui flagellatus tota die et increpatio mea in matutinis
 15 dixi si narravero sic ecce generationem filiorum tuorum reliqui
 16 et cogitavi ut intellegerem istud labor est in oculis meis
 17 donec veniam ad sanctuaria Dei intellegam in novissimo eorum
 18 verumtamen in lubrico posuisti eos deiecisti eos ad interitum
 19 quomodo vastati sunt subito defecerunt consumpti sunt quasi non sint
 20 quasi somnium evigilantis Domine in civitate tua imaginem eorum ad nihilum rediges
 21 quia contractum est cor meum et lumbi mei velut ignis fumigans
 22 et ego insipiens et nescius
 23 quasi iumentum factus sum apud te et eram semper tecum
 24 et tenebas manum dexteram meam in consilium tuum deduces me et postea in gloria suscipies me
 25 quid mihi est in caelo et tecum nolui in terra
 26 consumpta est caro mea et cor meum robur cordis mei et pars mea Deus in aeternum
 27 quia ecce qui elongant se a te peribunt perdidisti omnem fornicantem a te
 28 mihi autem adpropinquare Deo bonum est posui in Domino Deo spem meam ut narrem omnes adnuntiationes tuas

Caput 74

eruditionis Asaph

1 ut quid Deus reppulisti in finem fumavit furor tuus in gregem pascuae tuae
 2 recordare congregationis tuae quam possedisti ab initio et redemisti virgam hereditatis tuae montis Sion in quo habitasti
 3 sublimitas pedum tuorum dissipata est usque ad finem omnia mala egit inimicus in sanctuario
 4 fremuerunt hostes tui in medio pacti tui posuerunt signa sua in tropeum
 5 manifesta in introitu desuper in saltu lignorum secures
 6 et nunc scalpuras eius pariter bipinne et dolatoriis deraserunt
 7 miserunt ignem in sanctuarium tuum in terram contaminaverunt habitaculum nominis tui
 8 dixerunt in cordibus suis posteri eorum simul incenderunt omnes sollemnitates Dei in terra

9 signa nostra non vidimus non est ultra propheta et non est nobiscum qui sciat usquequo
 10 usquequo Deus exprobrabit adversarius blasphemabit inimicus nomen tuum in finem
 11 quare convertis manum tuam et dexteram tuam ad medium sinum tuum consume
 12 Deus autem rex meus ab initio operatur salutes in medio terrae
 13 tu dissipasti in fortitudine tua mare contrivisti capita draconum in aquis
 14 tu confregisti capita Leviathan dedisti eum in escam populo Aethiopum
 15 tu dirupisti fontem et torrentem tu exsiccasti flumina fortia
 16 tua est dies et tua est nox tu ordinasti luminaria et solem
 17 tu statuisti omnes terminos terrae aestatem et hiemem tu plasmasti
 18 memento huius inimicus exprobravit Domino et populus insipiens blasphemavit nomen tuum
 19 ne tradas bestiis animam eruditam lege tua vitae pauperum tuorum ne obliviscaris in perpetuum
 20 respice ad pactum quia repletae sunt tenebris terrae habitationes iniquae subrutae
 21 ne revertatur confractus et confusus egenus et pauper laudabunt nomen tuum
 22 surge Deus iudica causam tuam memento obprobrii tui ab insipiente tota die
 23 ne obliviscaris vocis hostium tuorum sonitus adversariorum tuorum ascendit iugiter

Caput 75

victori ut non disperdas psalmus Asaph cantici

1 confitebimur tibi Deus confitebimur et iuxta nomen tuum narrabunt mirabilia tua
 2 cum accepero tempus ego iustitias iudicabo
 3 dissolvetur terra cum omnibus habitatoribus suis ego adpendi columnas eius semper
 4 dixi inique agentibus nolite inique agere et impiis nolite exaltare cornu
 5 nolite exaltare in excelsum cornu vestrum loquentes in cervice veteri
 6 quia nec ab oriente neque ab occidente neque a solitudine montium
 7 sed Deus iudex hunc humiliabit et hunc exaltabit
 8 quia calix in manu Domini est et vino meraco usque ad plenum mixtus et propinabit ex eo verumtamen feces eius epotabunt bibentes omnes impii terrae
 9 ego autem adnuntiabo in sempiternum cantabo Deo Iacob

10 et omnia cornua impiorum confringam exaltabuntur
cornua iusti

Caput 76

victori in psalmis canticum Asaph carminis

1 cognoscetur in Iudaea Deus in Israhel magnum nomen
eius
2 et erit in Salem tabernaculum eius et habitatio eius in
Sion
3 ibi confringet volatilia arcus scutum et gladium et
bellum semper
4 lumen tu es Magnifice a montibus captivitatis
5 spoliati sunt superbi corde dormitaverunt somnum
suum et non invenerunt omnes viri exercitus manus suas
6 ab increpatione tua Deus Iacob consopitus est et currus
et equus
7 tu terribilis es et quis stabit adversum te ex tunc ira tua
8 de caelo adnuntiabis iudicium terra timens tacebit
9 cum surrexerit ad iudicandum Deus ut salvos faciat
omnes mites terrae semper
10 quia ira hominis confitebitur tibi reliquiis irae
accingeris
11 vovete et reddite Domino Deo vestro omnes qui in
circuitu eius sunt offerent dona terribili
12 auferenti spiritum ducum terribili regibus terrae

Caput 77

victori per Idithun psalmus Asaph

1 voce mea ad Dominum clamavi voce mea ad Dominum
et exaudivit me
2 in die tribulationis meae Dominum requisivi manus
mea nocte extenditur et non quiescit noluit consolari anima
mea
3 recordans Dei conturbabar loquebar in memet ipso et
deficiebat spiritus meus semper
4 prohibebam suspectum oculorum meorum stupebam et
non loquebar
5 recogitabam dies antiquos annos pristinos
6 recordabar psalmorum meorum in nocte cum corde
meo loquebar et scobebam spiritum meum
7 ergone in aeternum proiciet Dominus et non
repropiabit ultra
8 ergone conplebit usque in finem misericordiam suam
consummabit verbum de generatione et generatione
9 numquid oblitus est misereri Deus aut conplebit in
furore misericordias suas semper
10 et dixi inbecillitas mea est haec commutatio dexteræ
Excelsi

11 recordabor cogitationum Domini reminiscens antiqua
mirabilia tua

12 et meditabor in omni opere tuo et adinventiones tuas
loquar

13 Deus in sanctuario via tua quis deus magnus ut Deus

14 tu es Deus faciens mirabilia ostendens in populis
potentiam tuam

15 redemisti in brachio populum tuum filios Iacob et
Ioseph semper

16 videntes te aquae Deus videntes te aquae parturierunt
et commotae sunt abyssi

17 excusserunt aquas nubila vocem dederunt nubes et
sagittae tuae discurrebant

18 vox tonitru tui in rota apparuerunt fulgora tua orbi
concussa est et commota est terra

19 in mari via tua et semitae tuae in aquis multis et
vestigia tua non sunt agnita

20 deduxisti quasi gregem populum tuum in manu Mosi
et Aaron

Caput 78

eruditionis Asaph

1 ausculta populus meus legem meam inclinate aurem
vestram ad verba oris mei

2 aperiam in parabula os meum loquar enigmata antiqua

3 quae audivimus et cognovimus et patres nostri
narraverunt nobis

4 non sunt abscondita a filiis eorum a generatione se-
quenti narrante laudes Domini et potentiam eius et mirabilia
eius quae fecit

5 statuit contestationem Iacob et legem posuit in Israhel
quae mandavit patribus nostris ut docerent filios suos

6 ut cognosceret generatio subsequens filii nascituri
surgunt et narrabunt filiis suis

7 ut ponant in Deo spem suam et non obliviscantur
cogitationum eius et mandata eius custodiant

8 ut non sint sicut patres eorum generatio declinans et
provocans generatio quae non praeparavit cor suum et non
credidit Deo spiritus eius

9 filii Efraim intendentes et mittentes arcum terga
verterunt in die belli

10 non custodierunt pactum Dei sui et in lege eius
noluerunt ingredi

11 et oblitus sunt commutationum eius et mirabilium eius
quae ostendit eis

12 coram patribus eorum fecit mirabilia in terra Aegypti
in regione Taneos

13 divisit mare et transduxit eos et stare fecit aquas quasi
acervum

14 et duxit eos in nube per diem et tota nocte in lumine
ignis

15 scidit petram in deserto et potum dedit quasi de abyssis magnis

16 et eduxit rivos de petra et elicuit quasi flumina aquas

17 et addiderunt ultra peccare ei ut provocarent
Excelsum in invio

18 et temptaverunt Deum in cordibus suis petentes cibum animae suae

19 et loquentes contra Deum dicebant numquid poterit Deus ponere mensam in solitudine

20 ecce percussit petram et fluxerunt aquae et torrentes inundaverunt numquid et panem poterit dare aut praeparare carnem populo suo

21 ideo audivit Dominus et non distulit et ignis accensus est in Iacob et furor ascendit in Israhel

22 quia non crediderunt Deo nec habuerunt fiduciam in salutari eius

23 et praecepit nubibus desuper et portas caeli aperuit

24 et pluit super eos man ut comederent et triticum caeli dedit eis

25 panem fortium comedit vir cibaria misit eis in saturitatem

26 abstulit eorum de caelo et induxit in fortitudine sua africanum

27 et pluit super eos quasi pulverem carnes et quasi harenam maris volatilia pinnata

28 et ceciderunt in medio castrorum eius in circuitu tabernaculorum eius

29 et comederunt et saturati sunt nimis et desiderium eorum adtulit eis

30 non indiguerunt de cupiditate sua cum adhuc cibus esset in ore eorum

31 furor ergo Dei ascendit super eos et occidit pingues eorum et electos Israhel incurvavit

32 in omnibus his peccaverunt ultra et non crediderunt mirabilibus eius

33 et consumpsit in vanitate dies eorum et annos eorum velociter

34 si occidebat eos tunc requirebant eum et convertebantur et diluculo consurgebant ad Deum

35 et recordabantur quia Deus fortitudo eorum et Deus excelsus redemptor eorum

36 et lactaverunt eum in ore suo et lingua sua mentiti sunt ei

37 cor autem eorum non erat firmum cum eo nec permanserunt in pacto eius

38 ipse vero misericors propitiabitur iniquitati et non disperdet multumque avertit iram suam et non suscitavit totum furorem suum

39 sed recordatus est quia caro essent spiritus vadens et non revertens

40 quotiens provocaverunt eum in deserto adflixerunt eum in solitudine

41 et conversi sunt et temptaverunt Deum et Sanctum Israhel concitaverunt

42 non sunt recordati manus eius diei qua redemit eos a tribulante

43 qui fecit in Aegypto signa sua et ostenta sua in regione Taneos

44 qui convertit in sanguine fluvios eorum et rivos eorum ut non biberent

45 qui inmisit eis genus omne muscarum ut comederent eos et ranas ut disperderent eos

46 qui dedit brucho germen eorum et laborem eorum lucustae

47 qui occidit in grandine vineas eorum et sycomoros eorum in frigore

48 qui tradidit grandini pascua eorum et iumenta eorum volucris

49 qui misit in eos iram furoris sui indignationem et comminationem et angustiam inmissionem angelorum malorum

50 munivit semitam furori suo non pepercit morti animae eorum et animantia eorum pesti tradidit

51 et percussit omne primogenitum in Aegypto principium partus in tabernaculis Cham

52 et tulit veluti oves populum suum et minavit eos sicut gregem in deserto

53 et duxit eos cum fiducia et absque timore inimicos autem eorum operuit mare

54 et adduxit eos ad terminum sanctificatum suum montem istum quem possedit dextera eius et eiecit a facie eorum gentes et possidere eos fecit in funiculo hereditatem

55 et conlocavit in tabernaculis eorum tribus Israhel

56 et temptaverunt et provocaverunt Deum excelsum et testimonia eius non custodierunt

57 et aversi sunt et praevaricati sunt ut patres eorum incurvati sunt quasi arcus inutilis

58 et provocaverunt eum in excelsis suis et in sculptilibus suis ad aemulandum concitaverunt

59 audivit Deus et non distulit et proiecit vehementer Israhel

60 et reliquit tabernaculum Selo tentorium quod conlocavit inter homines

61 tradidit in captivitatem gloriam suam et decorem suum in manu hostis

62 et conclusit in gladio populum suum et in hereditate sua non distulit

63 iuvenes eius devoravit ignis et virgines eius nemo luxit

64 sacerdotes eius gladio ceciderunt et viduae eius non sunt fletae

65 et evigilavit quasi dormiens Dominus quasi fortis post crapulam vini

66 et percussit hostes suos retrorsum obprobrium sempiternum dedit eos

67 et proiecit tabernaculum Ioseph et tribum Ephraim non elegit

68 sed elegit tribum Iuda montem Sion quem dilexit

69 et aedificavit in similitudinem monocerotum sanctuarium suum quasi terram fundavit illud in saeculum

70 et elegit David servum suum et tulit eum de gregibus ovium sequentem fetas adduxit eum

71 ut pasceret Iacob populum eius et Israhel hereditatem eius

72 qui pavit eos in simplicitate cordis sui et in prudentia manuum suarum dux eorum fuit

Caput 79

canticum Asaph

1 Deus venerunt gentes in hereditatem tuam polluerunt templum sanctum tuum posuerunt Hierusalem in acervis lapidum

2 dederunt cadavera servorum tuorum escam volatilibus caeli carnes sanctorum tuorum bestiis terrae

3 effuderunt sanguinem eorum quasi aquam in circuitu Hierusalem et non erat qui sepeliret

4 facti sumus obprobrium vicinis nostris subsannatio et derisio his qui in circuitu nostro sunt

5 usquequo Domine irasceris in finem ardebit quasi ignis zelus tuus

6 effunde furorem tuum super gentes quae non cognoverunt te et super regna quae nomen tuum non invocaverunt

7 quia comederunt Iacob et decorem eius desolaverunt

8 ne recorderis iniquitatum nostrarum veterum cito occupent nos misericordiae tuae quia adtenuati sumus nimis

9 auxiliare nobis Deus Iesus noster propter gloriam nominis tui et libera nos et propitiare peccatis nostris propter nomen tuum

10 quare dicunt gentes ubi est Deus eorum nota fiat in gentibus ante oculos nostros ultio sanguinis servorum tuorum qui effusus est

11 ingrediatur coram te gemitus victorum in magnitudine brachii tui relinque filios interitus

12 et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum obprobrium suum quo exprobraverunt tibi Domine

13 nos enim populus tuus et grex pascuae tuae confitebimur tibi in sempiternum in generatione et generatione narrabimus laudes tuas

Caput 80

victori pro liliis testimonii Asaph canticum

1 qui pascis Israhel ausculta qui ducis quasi gregem Ioseph qui sedes super cherubin ostendere

2 ante Ephraim et Benjamin et Manasse suscita fortitudinem tuam et veni ut salvos facias nos

3 Deus converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

4 Domine Deus exercituum usquequo fumabis ad orationem populi tui

5 cibasti nos pane flebili et potasti nos in lacrimis tripliciter

6 posuisti nos contentionem vicinis nostris et inimici nostri subsannaverunt nos

7 Deus exercituum converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

8 vineam de Aegypto tulisti eiecisti gentes et plantasti eam

9 praeparasti ante faciem eius et stabilisti radices eius et implevit terram

10 operiti sunt montes umbra eius et ramis illius cedri Dei

11 expandit comas suas usque ad mare et usque ad Flumen germina sua

12 quare dissipasti maceriem eius et vindemiaverunt eam omnes qui transeunt per viam

13 vastavit eam aper de silva et omnes bestiae agri depastae sunt eam

14 Deus exercituum revertere obsecro respice de caelo et vide et visita vineam hanc

15 et radicem quam plantavit dextera tua et filium quem confirmasti tibi

16 succensam igni et deramatam ab increpatione faciei tuae pereant

17 fiat manus tua super virum dexterarum tuarum et super filium hominis quem confirmasti tibi

18 et non recedemus a te vivificabis nos et nomine tuo vocabimur

19 Domine Deus exercituum converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

Caput 81

victori in torcularibus Asaph

1 laudate Deum fortitudinem nostram iubilate Deo Iacob

2 adsumite carmen et date tympanum citharam decoram cum psalterio

3 clangite in neomenia bucina et in medio mense die sollemnitatis nostrae

4 quia legitimum Israhel est et iudicium Dei Iacob

5 testimonium in Ioseph posuit cum egrederetur terra Aegypti labium quod nesciebam audivi

6 amovi ab onere umerum eius manus eius a cofino recesserunt

7 in tribulatione invocasti et erui te exaudivi te in abscondito tonitruum probavi te super aquam Contradictionis semper

8 audi populus meus et contestor te Israhel si audieris me

9 non sit in te deus alienus et non adores deum peregrinum

10 ego sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti dilata os tuum et implebo illud

11 et non audivit populus meus vocem meam et Israel non credidit mihi

12 et dimisi eum in pravitate cordis sui ambulabunt in consiliis suis

13 utinam populus meus audisset me Israel in viis meis ambulasset

14 quasi nihilum inimicos eius humiliassem et super hostes eorum vertissem manum meam

15 qui oderunt Dominum negabunt eum et erit tempus eorum in saeculo

16 et cibavit eos de adipe frumenti et de petra mellis saturavit eos

Caput 82

canticum Asaph

1 Deus stetit in coetu Dei in medio Deus iudicat
2 usquequo iudicatis iniquitatem et facies impiorum suscipitis semper

3 iudicate pauperi et pupillo egeno et inopi iuste facite
4 salvate inopem et pauperem de manu impiorum liberate
5 non cognoscunt nec intellegunt in tenebris ambulant movebuntur omnia fundamenta terrae

6 ego dixi dii estis et filii Excelsi omnes vos
7 ergo quasi Adam moriemini et quasi unus de principibus cadetis

8 surge Domine iudica terram quoniam hereditabis omnes gentes

Caput 83

canticum psalmi Asaph

1 Deus ne taceas ne sileas et non quiescas Deus
2 quia ecce inimici tui tumultuati sunt et qui oderunt te levaverunt caput

3 contra populum tuum nequiter tractaverunt et inierunt consilium adversum arcanum tuum

4 dixerunt venite et conteramus eos de gente et non sit memoria nominis Israel ultra

5 quoniam tractaverunt pariter contra te foedus pepigerunt

6 tabernacula Idumeae et Ismahelitarum Moab et Aggareni

7 Gebal et Ammon et Amalech Palestina cum habitatoribus Tyri

8 sed et Assur venit cum eis facti sunt brachium filiorum Loth semper

9 fac illis sicut Madian et Sisarae sicut Iabin in torrente Cison

10 contriti sunt in Aendor fuerunt quasi sterquilinum terrae

11 pone duces eorum sicut Oreb et Zeb et Zebee et Salmana omnes principes eorum

12 qui dixerunt possideamus nobis pulchritudinem Dei

13 Deus meus pone eos ut rotam quasi stipulam ante faciem venti

14 quomodo ignis conburit silvam et sicut flamma devorat montes

15 sic persequere eos in tempestate tua et in turbine tuo conturba eos

16 imple facies eorum ignominia et quaerent nomen tuum Domine

17 confundantur et conturbentur usque in saeculum et erubescant et pereant

18 et sciant quia nomen tuum est Dominus solus tu Excelsus super omnem terram

Caput 84

victori pro torculari fi liorum Core canticum

1 quam dilecta tabernacula tua Domine exercituum
2 desiderat et defecit anima mea in atria Domini cor meum et caro mea laudabunt Deum viventem

3 siquidem avis invenit domum et passer nidum sibi ubi ponat pullos suos altaria tua Domine exercituum rex meus et Deus meus

4 beati qui habitant in domo tua adhuc laudabunt te semper

5 beatus homo cuius fortitudo est in te semitae in corde eius

6 transeuntes in valle fletus fontem ponent eam

7 benedictione quoque amicietur doctor ibunt de fortitudine in fortitudinem parebunt apud Deum in Sion

8 Domine Deus exercituum exaudi orationem meam ausculta Deus Iacob semper

9 clipeus noster vide Deus et adtende faciem christi tui

10 quoniam melior est dies in atriis tuis super milia eligi abiectus esse in domo Dei mei magis quam habitare in tabernaculis impietatis

11 quia sol et scutum Dominus Deus gratiam et gloriam dabit Dominus

12 nec prohibebit bonum ab his qui ambulant in perfectione Domine exercituum beatus homo qui confidet in te

Caput 85

victori fi liorum Core canticum

1 placatus es Domine terrae tuae reduxisti captivitatem Iacob

2 dimisisti iniquitatem populo tuo operuisti omnes iniquitates eorum semper

3 continuisti omnem indignationem tuam conversus es ab ira furoris tui

4 converte nos Deus Iesus noster et solve iram tuam adversum nos

5 noli in aeternum irasci nobis extendens iram tuam in generationem et generationem

6 nonne tu revertens vivificabis nos et populus tuus laetabitur in te

7 ostende nobis Domine misericordiam tuam et salutare tuum da nobis

8 audiam quid loquatur Dominus Deus loquetur enim pacem ad populum suum et ad sanctos suos ut non convertantur ad stultitiam

9 verumtamen prope est his qui timent eum salutare eius ut habitet gloria in terra nostra

10 misericordia et veritas occurrerunt iustitia et pax deosculatae sunt

11 veritas de terra orta est et iustitia de caelo prospexit

12 sed et Dominus dabit bonum et terra nostra dabit germen suum

13 iustitia ante eum ibit et ponet in via gressus suos

Caput 86

oratio David

1 inclina Domine aurem tuam exaudi me quia egenus et pauper ego sum

2 custodi animam meam quia sanctus sum salva servum tuum tu Deus meus qui confidit in te

3 miserere mei Domine quoniam ad te clamabo tota die

4 laetifica animam servi tui quia ad te animam meam levo

5 tu enim es Domine bonus et propitiabilis et multas misericordia omnibus qui invocant te

6 exaudi Domine orationem meam et ausculta vocem deprecationum mearum

7 in die tribulationis meae invocabo te quia exaudies me

8 non est similis tui in diis Domine non est iuxta opera tua

9 omnes gentes quas fecisti venient et adorabunt coram te Domine et glorificabunt nomen tuum

10 quia magnus tu et faciens mirabilia tu Deus solus

11 doce me Domine viam tuam ut ambulem in veritate tua unicum fac cor meum ut timeat nomen tuum

12 confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo et glorificabo nomen tuum in sempiternum

13 quia misericordia tua magna super me et eruisti animam meam de inferno extremo

14 Deus superbi surrexerunt adversus me et coetus robustorum quaesivit animam meam et non posuerunt te in conspectu suo

15 tu autem Domine Deus misericors et clemens patiens et multae misericordiae et verus

16 respice ad me et miserere mei da fortitudinem tuam servo tuo et salva filium ancillae tuae

17 fac mecum signum in bonitate et videant qui ode-runt me et confundantur quia tu Domine auxiliatus es mihi et consolatus es me

Caput 87

fi liorum Core psalmus cantici

1 fundamentum eius in montibus sanctuarii

2 diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob

3 gloriosa dicta sunt in te civitas Dei semper

4 commemorabo superbiae et Babylonis scientes me ecce Palestina et Tyrus cum Aethiopia iste natus est ibi

5 ad Sion autem dicetur vir et vir natus est in ea et ipse fundavit eam Excelsus

6 Dominus numerabit scribens populos ipse natus est in ea semper

7 et cantabunt quasi in choris omnes fontes mei in te

Caput 88

canticum carminis fi liorum Core victori per chorum ad praecinendum
eruditionis Eman Ezraitae

1 Domine Deus salutis meae per diem clamavi in nocte coram te

2 ingredietur ante te oratio mea inclina aurem tuam ad laudationem meam

3 quia repleta est malis anima mea et vita mea ad infernum descendit

4 reputatus sum cum descendentibus lacum factus sum quasi homo invalidus

5 inter mortuos liber sicut interfecti et dormientes in sepulchro quorum non recordaris amplius et qui a manu tua abscisi sunt

6 posuisti me in lacu novissimo in tenebris in profundis

7 super me confirmatus est furor tuus et cunctis fluctibus tuis adfixisti me semper

8 longe fecisti notos meos a me posuisti me abominationem eis clausum et non prodeuntem

9 oculus meus infirmatus est ab afflictione invocavi te Domine tota die expandi ad te palmas meas

10 numquid mortuis facies mirabilia aut gigantes surgent et confitebuntur tibi semper

11 numquid narrabitur in sepulchro misericordia tua et veritas tua in perditione

12 numquid noscentur in tenebris mirabilia tua et iustitia tua in terra quae oblivioni tradita est

13 ego autem ad te Domine clamavi et mane oratio mea praeveniet te

14 quare Domine abicis animam meam abscondis faciem tuam a me

15 pauper ego et aerumnosus ab adolescentia portavi furorem tuum et conturbatus sum

16 per me transierunt irae tuae terrores tui oppresserunt me

17 circumdederunt me quasi aquae tota die vallaverunt me pariter

18 longe fecisti a me amicum et sodalem notos meos abstulisti

Caput 89

eruditionis Aethan Ezraitae

1 misericordias Domini in aeternum cantabo in generatione et generatione adnuntiabo veritatem tuam in ore meo

2 quia dixisti sempiterna misericordia aedificabitur caelos fundabis et veritas tua in eis

3 percussi foedus cum electo meo iuravi David servo meo

4 usque in aeternum stabiliam semen tuum et aedificabo in generationem et generationem thronum tuum semper

5 confitebuntur caeli mirabilia tua Domine et veritatem tuam in ecclesia sanctorum

6 quis enim in nubibus adaequabitur Domino adsimilabitur Domino de filiis Dei

7 Deus inclitus in arcano sanctorum nimio et terribilis in cunctis qui circum eum sunt

8 Domine Deus exercituum quis similis tui fortissime Domine et veritas tua in circuitu tuo

9 tu dominaris superbiae maris et elationes gurgitum eius tu conprimis

10 tu confregisti quasi vulneratum superbum in brachio forti tuo dispersisti inimicos tuos

11 tui sunt caeli et tua est terra orbem et plenitudinem eius tu fundasti

12 aquilonem et dexteram tu creasti Thabor et Hermon nomen tuum laudabunt

13 tuum brachium cum fortitudine roboretur manus tua exaltetur dextera tua

14 iustitia et iudicium firmamentum throni tui misericordia et veritas praecedent faciem tuam

15 beatus populus qui novit iubilum Domine in lumine vultus tui ambulabunt

16 in nomine tuo exultabunt tota die et in iustitia tua exaltabuntur

17 quia gloria fortitudinis eorum tu es et in misericordia tua elevabis cornu nostrum

18 quia a Domino est protectio nostra et a Sancto Israhel rege nostro

19 tunc locutus es per visionem sanctis tuis et dixisti posui adiutorium super robustum exaltavi electum de populo

20 inveni David servum meum oleo sancto meo unxi eum

21 cum quo manus mea firma erit et brachium meum roborabit eum

22 non decipiet inimicus eum et filius iniquitatis non adfliget eum

23 sed concidam ante faciem eius hostes illius et qui eum oderunt percutiam

24 veritas autem mea et misericordia mea erit cum eo et in nomine meo exaltabitur cornu eius

25 et ponam in mari manum eius et in fluminibus dexteram eius

26 ipse vocabit me pater meus es tu Deus meus et fortitudo salutis meae

27 ego autem primogenitum ponam eum excelsum regibus terrae

28 in aeternum custodiam ei misericordiam meam et pactum meum fidele ei erit

29 et ponam perpetuum semen eius et thronum eius sicut dies caeli

30 si autem dereliquerint filii eius legem meam et in iudiciis meis non ambulaverint

31 si caerimonias meas profanaverint et praecepta mea non custodierint

32 visitabo in virga scelera eorum et in plagis iniquitatem eorum

33 misericordiam autem meam non auferam ab eo nec mentiar in veritate mea

34 non violabo pactum meum et quod egressum est de labiis meis non mutabo

35 semel iuravi in sancto meo ne David mentiar

36 semen eius in sempiternum erit

37 et thronus eius sicut sol in conspectu meo sicut luna stabilietur in sempiternum et testis in caelo fidelis semper

38 tu autem reppulisti et proiecisti iratus es adversum christum tuum

39 adtenuasti pactum servi tui profanasti in terra diadema eius

40 dissipasti omnes macerias eius posuisti munitiones eius pavorem

41 diripuerunt eum omnes qui transeunt per viam factus est obprobrium vicinis suis

42 elevasti dexteram hostium eius laetificasti omnes inimicos illius

43 avertisti robur gladii eius et non sublevasti eum in proelio

44 quiescere fecisti munditiam eius et thronum illius in terram detraxisti

45 abbreviasti dies adolescentiae eius operuisti eum ignominia sempiterna

46 usquequo Domine absconderis in finem succendetur quasi ignis indignatio tua

47 memento mei de profundo alioquin quare frustra creasti filios hominum

48 quis est vir qui vivat et non videat mortem salvans animam suam de manu inferi semper

49 ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine quas iurasti David in veritate tua

50 recordare Domine obprobrii servorum tuorum quia portavi in sinu meo omnes iniquitates populorum

51 quas exprobraverunt inimici tui Domine quibus exprobraverunt vestigia christi tui

52 benedictus Dominus in sempiternum amen et amen

Caput 90

oratio Mosi viri Dei

1 Domine habitaculum tu factus es nobis in generatione et generatione

2 antequam montes nascerentur et parturiretur terra et orbis a saeculo et usque in saeculum tu es

3 convertes hominem usque ad contritionem et dices revertimini filii Adam

4 quia mille anni in oculis tuis sicut dies hesterna quae pertransiit et vigilia nocturna

5 percutiente te eos somnium erunt

6 mane quasi herba pertransiens mane floruit et abiit ad vesperam conteretur atque siccabitur

7 consumpti enim sumus in furore tuo et in indignatione tua conturbati sumus

8 posuisti iniquitates nostras coram te neglegentias nostras in luce vultus tui

9 omnes enim dies nostri transierunt in furore tuo consumpsimus annos nostros quasi sermonem loquens

10 dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni si autem multum octoginta anni et quod amplius est labor et dolor quoniam transivimus cito et avolvimus

11 quis novit fortitudinem irae tuae et secundum timorem tuum indignationem tuam

12 ut numerentur dies nostri sic ostende et veniemus corde sapienti

13 revertere Domine usquequo et exorabilis esto super servis tuis

14 imple nos matutina misericordia tua et laudabimus et laetabimur in cunctis diebus nostris

15 laetifica nos pro diebus quibus adflixisti nos et annis in quibus vidimus mala

16 appareat apud servos tuos opus tuum et gloria tua super filios eorum

17 et sit decor Domini Dei nostri super nos et opus manuum nostrarum fac stabile super nos opus manuum nostrarum confirma

Caput 91

1 qui habitat in abscondito Excelsi in umbraculo Domini commorabitur

2 dicens Domino spes mea et fortitudo mea Deus meus confidam in eum

3 quia ipse liberabit te de laqueo venantium de morte insidiarum

4 in scapulis suis obumbrabit tibi et sub alis eius sperabis

5 scutum et protectio veritas eius non timebis a timore nocturno

6 a sagitta volante per diem a peste in tenebris ambulante a morsu insanientis meridie

7 cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis ad te autem non adpropinquabit

8 verumtamen oculis tuis videbis et ultionem impiorum cernes

9 tu enim es Domine spes mea Excelsum posuisti habitaculum tuum

10 non accedet ad te malum et lepra non adpropinquabit tabernaculo tuo

11 quia angelis suis mandabit de te ut custodiant te in omnibus viis tuis

12 in manibus portabunt te ne forte offendat ad lapidem pes tuus

13 super aspidem et basiliscum calcabis conculcabis leonem et draconem

14 quoniam mihi adhesit et liberabo eum exaltabo eum quoniam cognovit nomen meum

15 invocabit me et exaudiam eum cum ipso ero in tribulatione eruam eum et glorificabo

16 longitudine dierum implebo illum et ostendam ei salutare meum

Caput 92

psalmus cantici in die sabbati

1 bonum est confiteri Domino et psallere nomini tuo Altissime

2 ad adnuntiandam mane misericordiam tuam et fidem tuam in nocte

3 in decacordo et in psalterio in cantico in cithara

4 quoniam laetificasti me Domine in opere tuo in facturis manuum tuarum laudabo

5 quam magnificata sunt opera tua Domine satis profundae factae sunt cogitationes tuae

6 vir insipiens non cognoscet et stultus non intellegit istud

7 germinaverunt impii quasi faenum et floruerunt omnes qui operantur iniquitatem ut contererentur usque in sempiternum

8 tu autem Excelsus in aeternum Domine

9 ecce enim inimici tui Domine ecce inimici tui peribunt et dissipabuntur omnes qui operantur iniquitatem

10 et exaltabitur quasi monocerotis cornu meum et senecta mea in oleo uberi

11 et dispiciet oculus meus eos qui insidiantur mihi de his qui consurgunt adversum me malignantibus audit auris mea

12 iustus ut palma florebit ut cedrus in Libano multiplicabitur

13 transplantati in domo Domini in atriis Dei nostri germinabunt

14 adhuc fructificabunt in senectute pingues et frondentes erunt

15 adnuntiantes quia rectus Dominus fortitudo mea et non est iniquitas in eo

Caput 93

1 Dominus regnavit gloria indutus est indutus est Dominus fortitudine et accinctus est insuper adpendit orbem qui non commovebitur

2 firmum solium tuum ex tunc ab aeterno tu es

3 levaverunt flumina Domine levaverunt flumina voces suas levaverunt flumina gurgites suos

4 a vocibus aquarum multarum grandes fluctus maris grandis in excelso Dominus

5 testimonia tua fidelia facta sunt nimis domum tuam decet sanctitas Domine in longitudine dierum

Caput 94

1 Deus ultionum Domine Deus ultionum ostendere

2 elevare qui iudicas terram redde vicissitudinem superbis

3 usquequo impii Domine usquequo impii exultabunt

4 fluent loquentes antiquum garrient omnes qui operantur iniquitatem

5 populum tuum Domine conterent et hereditatem tuam adfligent

6 viduam et advenam interficient et pupillos occident

7 et dixerunt non videbit Dominus et non intelleget Deus Iacob

8 intellegite stulti in populo et insipientes aliquando discite

9 qui plantavit aurem non audiet aut qui finxit oculum non videbit

10 qui erudit gentes non arguet qui docet hominem scientiam

11 Dominus novit cogitationes hominum quia vanae sunt
12 beatus vir quem erudieris Domine et de lege tua docueris eum

13 ut quiescat a diebus afflictionis donec fodiat impio interitus

14 non enim derelinquet Dominus populum suum et hereditatem suam non deseret

15 quoniam ad iustitiam revertetur iudicium et sequentur illud omnes recti corde

16 quis stabit pro me adversum malos quis stabit pro me adversum operarios iniquitatis

17 nisi quia Dominus auxiliator meus paulo minus habitasset in inferno anima mea

18 si dicebam commotus est pes meus misericordia tua Domine sustentabat me

19 in multitudine cogitationum mearum quae sunt in me intrinsecus consolationes tuae delectabunt animam meam

20 numquid particeps erit tui thronus insidiarum fingens laborem in praecepto

21 copulabuntur adversus animam iusti et sanguinem innocentem condemnabunt

22 erit autem Dominus mihi in refugium et Deus meus quasi petra spei meae

23 et restitues super eos iniquitatem suam et in malitia sua perdes eos perdet eos Dominus Deus noster

Caput 95

1 venite laudemus Dominum iubilemus petrae Iesu nostro

2 praeoccupemus vultum eius in actione gratiarum in canticis iubilemus ei

3 quoniam fortis et magnus Dominus et rex magnus super omnes deos

4 in cuius manu fundamenta terrae et excelsa montium ipsius sunt

5 cuius est mare ipse enim fecit illud et siccam manus eius plasmaverunt

6 venite adoremus et curvemur flectamus genua ante faciem Domini factoris nostri

7 quia ipse est Deus noster et nos populus pascuae eius et grex manus eius

8 hodie si vocem eius audieritis nolite indurare corda vestra

9 sicut in contradictione sicut in die temptationis in deserto ubi temptaverunt me patres vestri probaverunt me et viderunt opus meum

10 quadraginta annis displicuit mihi generatio illa et dixi populus errans corde est

11 et non cognoscens vias meas et iuravi in furore meo
ut non introirent in requiem meam

Caput 96

1 canite Domino canticum novum canite Domino omnis
terra

2 canite Domino benedicite nomini eius adnuntiate de
die in diem salutare eius

3 narrate in gentibus gloriam eius in universis populis
mirabilia eius

4 quia magnus Dominus et laudabilis nimis terribilis est
super omnes deos

5 omnes enim dii populorum sculptilia Dominus autem
caelos fecit

6 gloria et decor ante vultum eius fortitudo et exultatio in
sanctuario eius

7 adferte Domino familiae populorum adferte Domino
gloriam et fortitudinem

8 adferte Domino gloriam nomini eius levate munera et
introite in atria eius

9 adorete Dominum in decore sanctuarii paveat a facie
eius omnis terra

10 dicite in gentibus Dominus regnavit siquidem
adpendit orbem immobilem iudicabit populos in aequitate

11 laetamini caeli et exultet terra tonet mare et plenitudo
eius

12 gaudeat ager et omnia quae in eo sunt tunc laudabunt
universa ligna saltus

13 ante faciem Domini quoniam venit quoniam venit
iudicare terram iudicabit orbem in iusto et populos in fide
sua

Caput 97

1 Dominus regnavit exultabit terra laetabuntur insulae
multae

2 nubes et caligo in circuitu eius iustitia et iudicium
firmamentum solii eius

3 ignis ante faciem eius ibit et exuret per circuitum hostes
eius

4 apparuerunt fulgora eius orbi vidit et contremuit terra

5 montes sicut cera tabefacti sunt a facie Domini a facie
dominatoris omnis terrae

6 adnuntiaverunt caeli iustitiam eius et viderunt omnes
populi gloriam eius

7 confundantur universi qui serviunt sculptili qui
gloriantur in idolis adorete eum omnes dii

8 audivit et laetata est Sion et exultaverunt filiae Iudae
propter iudicia tua Domine

9 tu enim Dominus Excelsus super omnem terram
vehementer elevatus es super universos deos

10 qui diligitis Dominum odite malum custodit animas
sanctorum suorum de manu impiorum eruet eos

11 lux orta est iusto et rectis corde laetitia

12 laetamini iusti in Domino et confitemini memoriae
sanctae eius

Caput 98

canticum

1 cantate Domino canticum novum quia mirabilia fecit
salvavit sibi dextera eius et brachium sanctum eius

2 notum fecit Dominus salutare suum in conspectu
gentium revelavit iustitiam suam

3 recordatus est misericordiae suae et veritatis suae
domui Iacob viderunt omnes fines terrae salutare Dei nostri

4 iubilate Domino omnis terra vociferamini et laudate et
canite

5 cantate Domino in cithara in cithara et voce carminis

6 in tubis et clangore bucinæ iubilate coram rege
Domino

7 tonet mare et plenitudo eius orbis et habitatores eius

8 flumina plaudent manu simul montes laudabunt

9 ante Dominum quia venit iudicare terram iudicabit
orbem in iustitia et populos in aequitatibus

Caput 99

1 Dominus regnavit commoveantur populi sessor
cherubin concutiat terra

2 Dominus in Sion magnus et excelsus est super omnes
populos

3 confiteantur nomini tuo magno et terribili sanctoque

4 imperium regis iudicium diligit tu fundasti aequitates
iudicium et iustitiam in Iacob tu fecisti

5 exaltate Dominum Deum nostrum et adorete scabillum
pedum eius quia sanctus est

6 Moses et Aaron in sacerdotibus eius et Samuhel in
his qui invocant nomen eius invocabant Dominum et ipse
exaudivit eos

7 in columna nubis loquebatur ad eos custodierunt
testimonia eius et praeceptum dedit eis

8 Domine Deus noster tu exaudisti eos Domine propitius
fuisti eis et ultor super commutationibus eorum

9 exaltate Dominum Deum nostrum et adorete in monte
sancto eius quia sanctus Dominus Deus noster

Caput 100

canticum in gratiarum actione

1 iubilare Domino omnis terra
 2 servite Domino in laetitia ingredimini coram eo in laude
 3 scitote quoniam Dominus ipse est Deus ipse fecit nos et ipsius sumus populus eius et grex pascuae eius
 4 ingredimini portas eius in gratiarum actione atria eius in laude confitemini ei benedicite nomini eius
 5 quia bonus Dominus in sempiternum misericordia eius et usque ad generationem et generationem fides eius

Caput 101

David

1 canticum misericordiam et iudicium cantabo tibi Domine psallam
 2 erudiar in via perfecta quando venies ad me ambulabo in simplicitate cordis mei in medio domus meae
 3 non ponam coram oculis meis verbum Belial facientem declinationes odivi nec adhesit mihi
 4 cor pravum recedet a me malum nesciam
 5 loquentem in abscondito contra proximum suum hunc interficiam superbum oculis et altum corde cum hoc esse non potero
 6 oculi mei ad fideles terrae ut habitent mecum ambulans in via simpliciter hic ministrabit mihi
 7 non habitabit in medio domus meae faciens dolum loquens mendacium non placebit in conspectu oculorum meorum
 8 mane perdam omnes impios terrae ut interficiam de civitate Domini universos qui operantur iniquitatem

Caput 102

oratio pauperis quando sollicitus fuerit et coram Domino fuderit eloquium suum

1 Domine audi orationem meam et clamor meus ad te veniat
 2 ne abscondas faciem tuam a me in die tribulationis meae inclina ad me aurem tuam in quacumque die invocavero velociter exaudi me
 3 quoniam consumpti sunt sicut fumus dies mei et ossa mea quasi frixa contabuerunt
 4 percussum est quasi faenum et arefactum est cor meum quia oblitus sum comedere panem meum
 5 a voce gemitus mei adhesit os meum carni meae
 6 adsimilatus sum pelicano deserti factus sum quasi bubo solitudinum
 7 vigilavi et fui sicut avis solitaria super tectum
 8 tota die exprobrabant mihi inimici mei exultantes per me iurabant

9 quia cinerem sicut panem comedi et potum meum cum fletu miscui
 10 a facie indignationis et irae tuae quia elevasti me et adlisisisti me
 11 dies mei quasi umbra inclinati sunt et ego quasi faenum arui
 12 tu autem Domine in aeternum permanes memoriale tuum in generatione et generatione
 13 tu suscitans misereberis Sion quia tempus est ut miserearis eius quoniam venit tempus quoniam venit pactum
 14 quoniam placitos fecerunt servi tui lapides eius et pulverem eius miserabilem
 15 et timebunt gentes nomen Domini et universi reges terrae gloriam tuam
 16 quia aedificavit Dominus Sion apparuit in gloria sua
 17 respexit ad orationem vacui et non dispexit orationem eorum
 18 scribatur hoc in generatione novissima et populus qui creabitur laudabit Dominum
 19 quoniam prospexit de excelso sanctuario suo Dominus de caelo terram contemplatus est
 20 ut audiret gemitum vincti ut solveret filios mortis
 21 ut narretur in Sion nomen Domini et laudatio eius in Hierusalem
 22 cum congregati fuerint populi simul et regna ut serviant Domino
 23 adflixit in via fortitudinem meam abbreviavit dies meos
 24 dicam Deus meus ne rapias me in dimidio dierum meorum in generatione generationum anni tui
 25 a principio terram fundasti et opus manuum tuarum caeli
 26 ipsi peribunt tu autem stabis et omnes quasi vestimentum adterentur et quasi pallium mutabis illos et mutabuntur
 27 tu autem ipse es et anni tui non deficient
 28 filii servorum tuorum habitabunt et semen eorum ante faciem eorum perseverabit

Caput 103

David

1 benedic anima mea Domino et omnia viscera mea nomini sancto eius
 2 benedic anima mea Domino et noli oblivisci omnium retributionum eius
 3 qui propitiatur cunctis iniquitatibus tuis et sanat omnes infirmitates tuas
 4 qui redimit de corruptione vitam tuam et coronat te misericordia et miserationibus
 5 qui replet bonis ornamentum tuum innovabitur sicut aquilae iuventus tua

6 faciens iustitias Dominus et iudicia cunctis qui calumniam sustinent

7 notas fecit vias suas Mosi filiis Israhel cogitationes suas

8 misericors et clemens Dominus patiens et multae miserationis

9 non in sempiternum iudicabit neque in aeternum irascetur

10 non secundum peccata nostra fecit nobis neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis

11 quantum enim excelsius est caelum terra tantum confortata est misericordia eius super timentes eum

12 quantum longe est oriens ab occidente tantum longe fecit a nobis scelera nostra

13 sicut miseretur pater filiorum misertus est Dominus timentibus se

14 ipse enim novit plasmationem nostram recordatus est quia pulvis sumus

15 homo quasi herba dies eius sicut flos agri sic florebit

16 quia spiritus pertransiit eum et non subsistet et non cognoscet eum ultra locus eius

17 misericordia autem Domini ab aeterno et usque in aeternum super timentes eum et iustitia eius in filios filiorum

18 his qui custodiunt pactum eius et recordantur praeceptorum eius ad facienda ea

19 Dominus in caelo stabilivit thronum suum et regnum illius omnium dominatur

20 benedicite Domino angeli eius fortes robore facientes verbum eius oboedientes voci sermonis eius

21 benedicite Domino omnes exercitus eius ministri eius qui facitis placitum illius

22 benedicite Domino universa opera eius in omnibus locis potestatis eius benedic anima mea Domino

Caput 104

1 benedic anima mea Domino Domine Deus meus magnificatus es nimis gloria et decore indutus es

2 amictus luce quasi vestimento extendens caelos ut pellem

3 qui tegis aquis cenacula eius qui ponis nubes currum tuum qui ambulas super pinnas venti

4 qui facis angelos tuos spiritus ministros tuos ignem urentem

5 qui fundasti terram super basem suam non commovebitur in saeculum et in saeculum

6 abysso quasi vestimento operuisti eam super montes stabunt aquae

7 ab increpatione tua fugient a voce tonitruum tui formidabunt

8 ascendent montes et descendent campi ad locum quem fundasti eis

9 terminum posuisti quem non pertransibunt nec revertentur ut operiant terram

10 qui emittis fontes in convallibus ut inter medios montes fluant

11 ut bibant omnia animalia regionum et reficiat onager sitim suam

12 super ea volucres caeli morabuntur de medio nemorum dabunt vocem

13 qui inrigas montes de cenaculis tuis de fructu operum tuorum implebitur terra

14 germinans herbam iumentis et faenum servituti hominum ut educat panem de terra

15 et vinum laetificat cor hominis ad exhilarandam faciem oleo panis autem cor hominis roborat

16 saturabuntur ligna Domini cedri Libani quas plantasti

17 ibi aves nidificabunt milvo abies domus eius

18 montes excelsi cervis petra refugium ericiis

19 fecit lunam per tempora sol cognovit occubitus suum

20 posuisti tenebras et facta est nox in ipsa moventur omnes bestiae silvae

21 leones rugientes ad praedam et quaerentes a Deo escam sibi

22 oriente sole recedent et in speluncis suis cubabunt

23 egreditur homo ad opus suum et ad servitutem suam usque ad vesperam

24 quam multa sunt opera tua Domine omnia in sapientia fecisti impleta est terra possessione tua

25 hoc mare magnum et latum manibus ibi reptilia innumerabilia animalia parva cum grandibus

26 ibi naves pertranseunt Leviathan istum plasmasti ut inluderet ei

27 omnia in te sperant ut des cibum eis in tempore suo

28 dante te illis colligent aperiente manum tuam replebuntur bono

29 abscondes vultum tuum et turbabuntur auferes spiritum eorum et deficient et in pulverem suum revertentur

30 emittes spiritum tuum et creabuntur et instaurabis faciem terrae

31 sit gloria Domini in sempiternum laetabitur Dominus in operibus suis

32 qui respicit terram et tremet tangit montes et fumabunt

33 cantabo Domino in vita mea psallam Deo quamdiu sum

34 placeat ei eloquium meum ego autem laetabor in Domino

35 deficient peccatores de terra et impii ultra non sint benedic anima mea Domino

Caput 105

1 alleluia confitemini Domino invocate nomen eius notas facite populis cogitationes eius

2 canite ei et psallite illi loquimini in universis mirabilibus eius

3 exultate in nomine sancto eius laetetur cor quaerentium Dominum

4 quaerite Dominum et virtutem eius quaerite faciem eius iugiter

5 recordamini mirabilium eius quae fecit signorum et iudiciorum oris eius

6 semen Abraham servi eius filii Iacob electi eius

7 ipse Dominus Deus noster in universa terra iudicia eius

8 recordatus est in aeternum pacti sui verbi quod praecepit in mille generationes

9 quod pepigit cum Abraham et iuramenti sui cum Isaac

10 et firmavit illud cum Iacob in lege cum Israhel pactum sempiternum

11 dicens tibi dabo terram Chanaan funiculum hereditatis vestrae

12 cum essent viri pauci modici et advenae in ea

13 et transierunt de gente in gentem de regno ad populum alterum

14 non dimisit hominem ut noceret eis et corripuit pro eis reges

15 nolite tangere christos meos et prophetas meos nolite adfligere

16 et vocavit famem super terram omnem virgam panis contrivit

17 misit ante faciem eorum virum in servum venundatus est Ioseph

18 adflixerunt in conpede pedes eius in ferrum venit anima eius

19 usque ad tempus donec veniret sermo eius eloquium Domini probavit eum

20 misit rex et solvit eum princeps populorum et dimisit illum

21 posuit eum dominum domus suae et principem in omni possessione sua

22 ut erudiret principes eius secundum voluntatem suam et senes eius sapientiam doceret

23 et ingressus est Israhel Aegyptum et Iacob advena fuit in terra Ham

24 et crescere fecit populum suum nimis et roboravit eum super hostes eius

25 convertit cor eorum ut odio haberent populum eius ut dolose agerent contra servos illius

26 misit Mosen servum suum Aaron quem elegit sibi

27 posuit in eis verba signorum suorum et portentorum in terra Ham

28 misit tenebras et contenebravit et non fuerunt increduli verbis eius

29 commutavit aquas eorum in sanguinem et occidit pisces eorum

30 ebullivit terra eorum ranas in cubiculis regum eorum

31 dixit et venit musca omnimoda scinifes in universis terminis eorum

32 dedit pluvias eorum grandinem ignem flammantem in terra eorum

33 et percussit vineam eorum et ficum eorum et confregit lignum finium eorum

34 dixit et venit lucusta et bruchus cuius non erat numerus

35 et comedit omne faenum terrae eorum et devoravit fructum terrae eorum

36 et percussit omne primogenitum in terra eorum primitias universi partus eorum

37 et eduxit eos cum argento et auro et non erat in tribubus eorum infirmus

38 laetata est Aegyptus cum egrederentur quoniam inruerat terror eorum super eos

39 expandit nubem in tentorium et ignem ut luceret nocte

40 petierunt et adduxit ortygomethran et pane caelesti saturavit eos

41 aperuit petram et fluxerunt aquae cucurrerunt in aridis flumina

42 quia recordatus est verbi sancti sui cum Abraham servo suo

43 et eduxit populum suum in laetitia laudantes electos suos

44 et dedit eis terras gentium et laborem tribuum possederunt

45 ut custodirent caerimonias eius et leges eius servarent alleluia

Caput 106

1 alleluia confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius

2 quis loquetur fortitudines Domini auditas faciet omnes laudes eius

3 beati qui custodiunt iudicium et faciunt iustitiam in omni tempore

4 recordare mei Domine in repropitiatione populi tui visita me in salutari tuo

5 ut videam bona electorum tuorum et laeter in laetitia gentis tuae et exultem cum hereditate tua

6 peccavimus cum patribus nostris inique fecimus impie egimus

7 patres nostri in Aegypto non intellexerunt mirabilia tua non sunt recordati multitudinis misericordiae tuae et ad iracundiam provocaverunt super mare in mari Rubro

8 salvavit autem eos propter nomen suum ut ostenderet fortitudinem suam

9 et comminatus est mari Rubro et aruit et transduxit eos per abyssos quasi in deserto

10 et salvavit eos de manu odientis et redemit eos de manu inimici

11 et operuit aqua hostes eorum unus de ipsis non superfuit

12 et crediderunt verbis eius cecineruntque laudem eius

13 cito obliti sunt operum illius nec expectaverunt voluntatem eius

14 et desideraverunt desiderium in deserto et temptaverunt Deum in solitudine

15 dedit ergo eis petitionem eorum et misit tenuitatem in animam eorum

16 et zelati sunt Mosen in castris Aaron sanctum Domini

17 aperta est terra et devoravit Dathan et operuit synagogam Abiram

18 et succensus est ignis in synagoga eorum flamma exusit impios

19 fecerunt vitulum in Horeb et adoraverunt conflatile

20 et mutaverunt gloriam suam in similitudine bovis comedentis faenum

21 obliti sunt Dei salvatoris sui qui fecit magnalia in Aegypto

22 mirabilia in terra Ham terribilia super mare Rubrum

23 dixit ergo ut contereret eos nisi Moses electus eius stetisset medius contra faciem illius ut converteret indignationem eius et non interficeret

24 et dispexerunt terram desiderabilem nec crediderunt sermoni eius

25 et murmuraverunt in tabernaculis suis non audierunt vocem Domini

26 et levavit manum suam super eos ut deiceret eos in deserto

27 et ut deiceret semen eorum in gentibus et dispergeret eos in terris

28 et consecrati sunt Beelphegor et comederunt victimas mortuorum

29 et concitaverunt eum in studiis suis et percussit eos plaga

30 stetit autem Finees et deiudicavit et est retenta percussio

31 et reputatum est ei in iustitia in generatione et generatione usque in aeternum

32 et provocaverunt super aquam Contradictionis et adflictus est Moses propter eos

33 quia provocaverunt spiritum eius et praecepit labiis suis

34 non exterminaverunt populos quos dixit Dominus eis

35 et commixti sunt gentibus et didicerunt opera eorum

36 et servierunt sculptilibus eorum et factum est eis in scandalum

37 et immolaverunt filios suos et filias suas daemonibus

38 et effuderunt sanguinem innocentem sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum quos immolaverunt sculptilibus Chanaan et polluta est terra sanguinibus

39 et coinquinati sunt in operibus suis et fornicati sunt in studiis suis

40 iratus est itaque furor Domini in populum suum et abominatus est hereditatem suam

41 et dedit eos in manu gentium et dominati sunt eorum qui oderant eos

42 et adflixerunt eos inimici sui et humiliati sunt sub manu eorum

43 multis vicibus liberavit eos ipsi vero provocabant in consiliis suis et humiliati sunt propter iniquitates suas

44 et vidit tribulationem eorum cum audiret eos rogantes

45 et recordatus est pacti sui cum eis et paenituit eum secundum multitudinem misericordiae suae

46 et dedit eos miserabiles coram omnibus qui ceperant eos

47 salva nos Domine Deus noster et congrega nos de gentibus ut confiteamur nomini sancto tuo et canamus laudantes te

48 benedictus Dominus Deus Israel ab aeterno et usque in aeternum et dicet omnis populus amen alleluia

Caput 107

1 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius

2 dicant qui redempti sunt a Domino quos redemit de manu hostis et de terris congregavit eos

3 ab oriente et ab occidente ab aquilone et mari

4 erraverunt in solitudine in deserta via civitatem quae habitaretur non reppererunt

5 esurientes et sitientes anima eorum in ipsis deficiebat

6 et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua de afflictione eorum eripuit eos

7 et duxit illos per viam rectam ut venirent in civitatem habitabilem

8 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

9 quia saturavit animam vacuum et animam esurientem implevit bonis

10 habitantes in tenebris et umbra mortis alligatos inopia et ferro

11 quia provocaverunt sermones Dei et consilium Excelsi blasphemaverunt

12 et humiliavit in labore cor eorum ceciderunt et non erat qui adiuvaret

13 et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua et de angustiis eorum salvavit eos

14 et eduxit eos de tenebris et umbra mortis et vincula eorum dirupit

15 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

16 quia contrivit portas aereas et vectes ferreos confregit

17 stultos propter viam sceleris eorum et propter iniquitates adflictos

18 omnem cibum abominata est anima eorum et accesserunt ad portas mortis

19 et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua de angustiis eorum salvavit eos

20 misit verbum suum et sanavit eos et salvavit de interitu

21 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

22 et immolent hostias gratiarum et narrent opera eius in laude

23 qui descendunt in mare navibus facientes opus in aquis multis

24 ipsi viderunt opera Domini et mirabilia eius in profundo

25 dixit et surrexit ventus tempestatis et elevavit gurgites eius

26 ascendunt in caelum et descendunt in abyssos anima eorum in afflictione consumitur

27 obstipuerunt et intremuerunt quasi ebrius et universa sapientia eorum absorta est

28 clamabunt autem ad Dominum in tribulatione sua et de angustia educet eos

29 statuet turbinem in tranquillitatem et silebunt fluctus eius

30 laetabuntur quoniam quieverunt et deducet eos ad portum quem voluerunt

31 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

32 et exaltent eum in ecclesia populi et in cathedra seniorum laudent eum

33 ponet flumina in desertum et fontes aquarum in sitim

34 terram fructiferam in salsuginem prae malitia habitatorum eius

35 ponet desertum in paludes aquarum et terram inviam in fontes aquarum

36 et conlocabit ibi esurientes et fundabunt urbem ad habitandum

37 et serent agros et plantabunt vineas et facient fruges genimina

38 et benedicet eis et multiplicabuntur nimis et pecora eorum non inminuet

39 inminuta sunt autem et adflicta propter angustiam mali et doloris

40 et effundet despectionem super principes et errare eos faciet in solitudine devia

41 et sublevabit pauperem de inopia et ponet quasi gregem familias

42 videbunt recti et laetabuntur et omnis iniquitas contrahet os suum

43 quis sapiens et custodiet haec et intellegent misericordias Domini

Caput 108

canticum psalmi David

1 paratum cor meum Deus cantabo et psallam sed et gloria mea

2 consurge psalterium et cithara consurgam mane

3 confitebor tibi in populis Domine et cantabo te in nationibus

4 quoniam magna super caelos misericordia tua et usque ad aethera veritas tua

5 exaltare super caelos Deus et super omnem terram gloria tua

6 ut liberentur dilecti tui salva dextera tua et exaudi me

7 Deus locutus est in sanctuario suo gaudebo dividam Sychem et vallem Socchoth dimetiar

8 meus est Galaad et meus est Manasse et Efraim hereditas capitis mei Iuda dux meus

9 Moab lebes pelvis meae super Idumeam proiciam calciamentum meum cum Philisthim foederabor

10 quis deducet me in civitatem munitam quis deducet me usque in Idumeam

11 nonne tu Deus qui proieceras nos et non exieras Deus in exercitibus nostris

12 da nobis auxilium in tribulatione vana est enim salus ab homine

13 in Deo erimus fortes et ipse conculcabit hostes nostros

Caput 109

pro victoria David canticum

1 Deus laudabilis mihi ne taceas

2 quia os impii et os dolosi contra me apertum est

3 locuti sunt de me lingua mendacii verbis odii circumdederunt me et expugnaverunt me frustra

4 pro eo quod eos diligebam adversabantur mihi ego autem orabam

5 et posuerunt contra me malum pro bono et odium pro dilectione mea

6 constitue super eum impium et Satan astet a dextris eius

7 cum fuerit iudicatus exeat condemnatus et oratio eius sit in peccatum

8 fiant dies eius parvi episcopatum eius accipiat alter

9 sint filii eius pupilli et uxor eius vidua

10 instabiles vagentur liberi eius et mendicent et quaerantur in parietinis suis

11 scrutetur exactor universa quae habet et diripiant alieni laborem eius

12 non sit qui eius misereatur nec qui clemens sit in pupillos eius

13 fiat novissimum eius interitus in generatione altera deleatur nomen eius

14 redeat in memoria iniquitas patrum eius apud Deum et iniquitas matris eius ne deleatur

15 sit contra Dominum semper et intereat de terra memoria eorum

16 eo quod non est recordatus facere misericordiam

17 et persecutus est virum inopem et pauperem et conpunctum corde ut interficeret

18 et dilexit maledictionem quae veniet ei et noluit benedictionem quae elongabitur ab eo et indutus est maledictione quasi vestimento suo et ingreditur quasi aqua in viscera eius et quasi oleum in ossa eius

19 sit ei quasi pallium quo circumdatur et quasi cingulum quo semper accingitur

20 haec est retributio his qui adversantur mihi a Domino et qui loquuntur malum contra animam meam

21 tu autem Deus Domine fac mecum propter nomen tuum quoniam bona est misericordia tua libera me

22 quoniam egenus et pauper sum et cor meum vulneratum est intrinsecus

23 quasi umbra cum inclinatur abductus sum et excussus quasi lucusta

24 genua mea vacillaverunt a ieiunio et caro mea mutata est absque oleo

25 et ego factus sum obprobrium eis videntes me moverunt caput suum

26 adiuva me Domine Deus meus salva me secundum misericordiam tuam

27 et sciant quoniam manus tua haec tu Domine fecisti eam

28 maledicent illi et tu benedices restiterunt et confundentur servus autem tuus laetabitur

29 induantur adversarii mei confusione et operiantur quasi indumento confusione sua

30 confitebor Domino vehementer in ore meo et in medio populorum laudabo eum

31 quoniam stabit a dextris pauperis ut salvet a iudicibus animam eius

Caput 110

David canticum

1 dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum

2 virgam fortitudinis tuae emittet Dominus ex Sion dominare in medio inimicorum tuorum

3 populi tui spontanei erunt in die fortitudinis tuae in montibus sanctis quasi de vulva orietur tibi ros adulescentiae tuae

4 iuravit Dominus et non paenitebit eum tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech

5 Dominus ad dexteram tuam percussit in die furoris sui reges

6 iudicabit in gentibus implebit valles percutiet caput in terra multa

7 de torrente in via bibet propterea exaltabit caput

Caput 111

alleluia

1 aleph confitebor Domino in toto corde beth in consilio iustorum et congregatione

2 gimel magna opera Domini delectabilia exquirenda in cunctis voluntatibus suis

3 he gloria et decor opus eius vav et iustitia eius perseverans semper

4 zai memoriam fecit mirabilium suorum heth clemens et misericors Dominus

5 teth escam dedit timentibus se ioth memor erit in sempiternum pacti sui

6 caph fortitudinem operum suorum adnuntiabit populo suo

7 lameth ut det eis hereditatem gentium mem opus manuum eius veritas et iudicium

8 nun fidelia omnia praecepta eius samech firmata in sempiternum iugiter ain facta in veritate et aequitate

9 fe redemptionem misit populo suo sade mandavit in aeternum pactum suum coph sanctum et terribile nomen eius

10 res principium sapientiae timor Domini sen doctrina bona cunctis qui faciunt ea thau laus eius perseverans iugiter alleluia

Caput 112

1 aleph beatus vir qui timet Dominum beth in mandatis eius volet nimis

2 gimel potens in terra erit semen eius delectabilia generatio iustorum benedicetur

3 he substantia et divitiae in domo eius vav et iustitia eius perseverans semper

4 zai ortum est in tenebris lumen iustis heth clemens et misericors et iustus

5 teth bonus vir clemens et fenerans ioth dispensabit verba sua in iudicio

6 caph quia in aeternum non commovebitur

7 lameth in memoria sempiterna erit iustus mem ab auditu malo non timebit nun paratum cor eius confidens in Domino

8 samech firmum cor eius non timebit ain donec aspiciat hostibus suis

9 phe dispersit dedit pauperibus sade iustitia eius permanet in aeternum coph cornu eius exaltabitur in gloria

10 res impius videbit et irascetur sen dentibus suis frendet et tabescet thau desiderium impiorum peribit

Caput 113

alleluia

1 laudate servi Dominum laudate nomen Domini

2 sit nomen Domini benedictum amodo et usque in aeternum

3 ab ortu solis usque ad occasum eius laudabile nomen Domini

4 excelsus super omnes gentes Dominus super caelum
gloria eius
5 quis ut Dominus Deus noster qui in excelsis habitans
6 humilia respicit in caelo et in terra
7 suscitans de terra inopem et de stercore elevat
pauperem
8 ut eum sedere faciat cum principibus cum principibus
populi sui
9 qui conlocat sterilem in domo matrem filiorum
laetantem alleluia

Caput 114

1 cum egrederetur Israhel de Aegypto domus Iacob de
populo barbaro
2 factus est Iudas in sanctificatione eius Israhel potestas
eius
3 mare vidit et fugit Iordanis conversus est retrorsum
4 montes subsilierunt quasi arietes colles quasi filii gregis
5 quid tibi est mare quia fugisti Iordanis quia conversus
es retrorsum
6 montes sussultastis quasi arietes colles quasi filii gregis
7 a facie Domini contremesce terra a facie Dei Iacob
8 qui convertit petram in paludes aquarum silicem in
fontes aquarum

Caput 115

1 non nobis Domine non nobis sed nomini tuo da gloriam
2 propter misericordiam tuam et veritatem tuam ne dicant
gentes ubi est Deus eorum
3 Deus autem noster in caelo universa quae voluit fecit
4 idola gentium argentum et aurum opus manuum
hominum
5 os habent et non loquentur oculos habent et non
videbunt
6 aures habent et non audient nasum habent et non
odorabuntur
7 manus habent et non palpabunt pedes habent et non
ambulabunt nec sonabunt in gutture suo
8 similes illis fiant qui faciunt ea omnis qui confidit in eis
9 Israhel confidet in Domino auxiliator et protector
eorum est
10 domus Aaron confidet in Domino auxiliator et
protector eorum est
11 timentes Dominum confident in Domino auxiliator et
protector eorum est
12 Dominus recordatus nostri benedicet benedicet domui
Israhel benedicet domui Aaron
13 benedicet timentibus Dominum parvis et magnis
14 addat Dominus super vos super vos et super filios
vestros

15 benedicti vos Domino qui fecit caelos et terram
16 caelum caelorum Domino terram autem dedit filiis
hominum
17 non mortui laudabunt Dominum nec omnes qui
descendunt in silentium
18 sed nos benedicimus Domino amodo et usque in
aeternum alleluia

Caput 116

1 dilexi quoniam audies Domine vocem deprecationis
meae
2 inclinavit aurem suam mihi et in diebus meis invocabo
3 circumdederunt me funes mortis et munitiones inferni
invenerunt me angustiam et dolorem repperi
4 et nomen Domini invocavi obsecro Domine salva
animam meam
5 clemens Dominus et iustus et Deus noster misericors
6 custodit parvulos Dominus adtenuatus sum et salvavit
me
7 revertere anima mea in requiem tuam quia Dominus
reddet tibi
8 quia eruit animam meam de morte oculos meos a
lacrimis pedes meos ab offensa
9 deambulabo coram Domino in terris viventium
10 credidi propter quod locutus sum ego adflictus sum
nimis
11 ego dixi in stupore meo omnis homo mendacium
12 quid reddam Domino pro omnibus quae tribuit mihi
13 calicem salutis accipiam et nomen Domini invocabo
14 vota mea Domino reddam coram omni populo eius
15 gloriosa in conspectu Domini mors sanctorum eius
16 obsecro Domine quia ego servus tuus ego servus tuus
filius ancillae tuae dissolvisti vincula mea
17 tibi immolabo hostiam laudis et in nomine Domini
invocabo
18 vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi
eius
19 in atriis domus Domini in medio tui Hierusalem
alleluia

Caput 117

1 laudate Dominum omnes gentes conlaudate eum
universi populi

2 quia confortata est super nos misericordia eius et
veritas Domini in aeternum alleluia

Caput 118

1 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in
aeternum misericordia eius

2 dicat nunc Israhel quoniam in aeternum misericordia
eius

3 dicat domus Aaron quoniam in aeternum misericordia
eius

4 dicant qui timent Dominum quoniam in aeternum
misericordia eius

5 cum tribularer invocavi Dominum et exaudivit me in
latitudine Dominus

6 Dominus meus es non timebo quid faciat mihi homo

7 Dominus mihi auxiliator et ego despiciam odientes me

8 melius est sperare in Domino quam sperare in homine

9 melius est sperare in Domino quam sperare in
principibus

10 omnes gentes circumdederunt me et in nomine
Domini ultus sum eas

11 circumdederunt me et obsederunt me sed in nomine
Domini ultus sum eas

12 circumdederunt me quasi apes extinctae sunt quasi
ignis spinarum in nomine Domini quia ultus sum eas

13 impulsus pellebar ut caderem et Dominus sustentavit
me

14 fortitudo mea et laus mea Dominus et factus est mihi
in salutem

15 vox laudis et salutis in tabernaculis iustorum

16 dextera Domini fecit fortitudinem dextera Domini
excelsa dextera Domini fecit fortitudinem

17 non moriar sed vivam et narrabo opera Domini

18 corripiens arguit me Dominus et morti non tradidit me

19 aperite mihi portas iustitiae ingressus eas confitebor
Domino

20 haec est porta Domini iusti intrabunt in eam

21 confitebor tibi quoniam exaudisti me et factus es mihi
in salutem

22 lapis quem reprobaverunt aedificantes factus est in
caput anguli

23 a Domino factum est istud et hoc mirabile in oculis
nostris

24 haec est dies quam fecit Dominus exultemus et
laetemur in ea

25 obsecro Domine salva obsecro obsecro Domine
prosperare obsecro

26 benedictus qui venit in nomine Domini benediximus
vobis de domo Domini

27 Deus Dominus et apparuit nobis frequentate
sollemnitatem in frondosis usque ad cornua altaris

28 Deus meus es tu et confitebor tibi Deus meus es tu
exaltabo te

29 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in
aeternum misericordia eius

Caput 119

aleph

1 beati immaculati in via qui ambulant in lege Domini

2 beati qui custodiunt testimonia eius in toto corde
requirunt eum

3 nec enim qui operantur iniquitatem in viis eius
ambulaverunt

4 tu mandasti praecepta tua custodire nimis

5 utinam dirigantur viae meae ad custodienda praecepta
tua

6 tunc non confundar cum respexero ad omnia mandata
tua

7 confitebor tibi in directione cordis cum didicero iudicia
iustitiae tuae

8 praecepta tua custodiam ne derelinquas me nimis

beth

9 in quo corrigit iuvenis semitam suam cum custodierit
verba tua

10 in toto corde meo exquisivi te ne errare me facias a
mandatis tuis

11 in corde meo abscondi eloquium tuum ut non peccem
tibi

12 benedictus tu Domine doce me praecepta tua

13 in labiis meis narraui omnes iustitias oris tui

14 in via testimoniorum tuorum laetatus sum quasi in
omnibus divitiis

15 in praeceptis tuis meditabor et contemplantur semitas
tuas

16 iustitiis tuis delectabor non obliviscar verba tua

gimel

17 tribue servo tuo vivam et custodiam verba tua

18 revela oculos meos et videbo mirabilia in lege tua

19 advena ego sum in terra ne abscondas a me mandata
tua

20 desideravit anima mea desiderare iudicia tua in omni
tempore

21 increpasti superbos maledicti qui recedunt a mandatis
tuis

22 aufer a me obprobrium et contemptum quoniam
testimonia tua custodivi

23 etenim sedentes principes adversum me loquebantur
servus autem tuus meditabatur praecepta tua

24 sed et testimonia tua voluntas mea quasi viri
amicissimi mei

deleth

25 adhesit pulveri anima mea vivifica me iuxta verbum tuum

26 vias meas exposui et exaudisti doce me iustitiam tuam

27 viam praeceptorum tuorum fac me intellegere et loquar in mirabilibus tuis

28 destillavit anima mea prae stultitia serva me iuxta eloquium tuum

29 viam mendacii aufer a me et legem tuam dona mihi

30 viam fidei elegi iudicia tua proponebam

31 adhesi testimoniis tuis Domine ne confundas me

32 viam mandatorum tuorum curram quoniam dilatasti cor meum

he

33 ostende mihi Domine viam praeceptorum tuorum et custodiam eam per vestigium

34 doce me et observabo legem tuam et custodiam eam in toto corde

35 deduc me in semita mandatorum tuorum quia ipsam volui

36 inclina cor meum ad testimonia tua et non ad avaritiam

37 averte oculos meos ne videant vanitatem in via tua vivifica me

38 suscita servo tuo eloquium tuum in timorem tuum

39 averte obprobrium meum quod reveritus sum iudicia tua bona

40 ecce desideravi praecepta tua iustitia tua vivifica me

vav

41 et veniant mihi misericordiae tuae Domine et salus tua iuxta eloquium tuum

42 et respondebo exprobranti mihi sermonem quia speravi in sermone tuo

43 et ne auferas de ore meo verbum veritatis usque nimis quoniam iudicia tua expectavi

44 et custodiam legem tuam iugiter in sempiternum et ultra

45 et ambulabo in spatioso quia praecepta tua quaesivi

46 et loquar in testimoniis tuis coram regibus et non confundar

47 et delectabor in mandatis tuis quae dilexi

48 et levabo manus meas ad mandata tua quae dilexi et loquar in praeceptis tuis

zai

49 memento sermonis servo tuo quem me sperare fecisti
50 haec est consolatio mea in afflictione mea quia eloquium tuum vivificavit me

51 superbi deridebant me nimis a lege tua non declinavi

52 recordatus sum iudiciorum tuorum a saeculo Domine et consolatus sum

53 horror obtinuit me ab impiis qui dereliquerunt legem tuam

54 carmina erant mihi praecepta tua in domo peregrinationis meae

55 recordatus sum in nocte nominis tui Domine et custodivi legem tuam

56 hoc factum est mihi quia praecepta tua custodivi

heth

57 pars mea Domine dixi ut custodiam verbum tuum

58 deprecatus sum vultum tuum in toto corde miserere mei secundum eloquium tuum

59 recogitavi vias meas et converti pedes meos ad testimonia tua

60 festinavi et non neglexi custodire mandata tua

61 funes impiorum implicaverunt me legem tuam non sum oblitus

62 medio noctis surgam ad confitendum tibi super iudicia iustificationis tuae

63 particeps ego sum omnium timentium te et custodientium praecepta tua

64 misericordia tua completa est terra praecepta tua doce me

teth

65 benefecisti servo tuo Domine secundum verbum tuum

66 bonum sermonem et scientiam doce me quia mandatis tuis credidi

67 antequam audirem ego ignoravi nunc autem eloquium tuum custodivi

68 bonus tu et beneficus doce me praecepta tua

69 adplicabant mihi mendacium superbi ego autem in toto corde servabam praecepta tua

70 incrassatum est velut adeps cor eorum et ego in lege tua delectabar

71 bonum mihi quia adflictus sum ut discerem praecepta tua

72 melior mihi est lex oris tui super milia auri et argenti

ioth

73 manus tuae fecerunt me et firmaverunt me doce me et discam mandata tua

74 qui timent te videbunt me et laetabuntur quia sermonem tuum expectavi

75 scio Domine quia iustum iudicium tuum et vere adflixisti me

76 sit obsecro misericordia tua in consolatione mea sicut locutus es servo tuo

77 veniant mihi misericordiae tuae et vivam quia lex tua delectatio mea

78 confundantur superbi quoniam inique contriverunt me ego autem loquar in praeceptis tuis

79 revertantur ad me qui timent te et qui sciunt
testimonium tuum

80 fiat cor meum perfectum in praeceptis tuis ut non
confundar

caph

81 defecit in salutare tuum anima mea verbum tuum
expectavi

82 consumpti sunt oculi mei in verbum tuum dicentes
quando consolaberis me

83 et cum essem quasi uter in pruinam praecepta tua non
sum oblitus

84 quot sunt dies servi tui quando facies in persequenti-
bus me iudicium

85 foderunt mihi superbi foveas quae non erant iuxta
legem tuam

86 omnia mandata tua vera falso persecuti sunt me
auxiliare mihi

87 paulo minus consumpserunt me in terra ego autem
non dimisi praecepta tua

88 secundum misericordiam tuam vivifica me et
custodiam testimonium oris tui

lameth

89 in aeternum Domine verbum tuum perstat in caelo

90 in generatione et generatione fides tua fundasti terram
et stat

91 iudicio tuo stant usque hodie quia omnia serviunt tibi

92 nisi quod lex tua delectatio mea forte perissem in
pressura mea

93 in sempiternum non obliviscar praeceptorum tuorum
quia per ipsa vivificasti me

94 tuus ego sum salva me quoniam praecepta tua
quaesivi

95 me expectaverunt impii ut perderent me testimonium
tuum considerabo

96 omni consummationi vidi finem latum mandatum
tuum nimis

mem

97 quam dilexi legem tuam tota die haec meditatio mea

98 super inimicos meos instruis me mandata tua quia in
sempiternum hoc est mihi

99 super omnes qui docebant me eruditus sum quia
testimonia tua meditatio mea

100 super senes intellexi quia praecepta tua servavi

101 ab omni semita mala prohibui pedes meos ut
custodirem verba tua

102 a iudiciis tuis non recessi quia tu inluminasti me

103 quam dulce gutturi meo eloquium tuum super mel
ori meo

104 praecepta tua considerabam propterea odivi omnem
semitam mendacii

nun

105 lucerna pedi meo verbum tuum et lux semitae meae

106 iuravi et perseverabo ut custodiam iudicia iustitiae
 tuae

107 adflictus sum usque nimis Domine vivifica me iuxta
verbum tuum

108 voluntaria oris mei conplaceant tibi Domine et
secundum iudicia tua doce me

109 anima mea in manu mea semper et legis tuae non
sum oblitus

110 posuerunt impii laqueum mihi et a praeceptis tuis
non aberravi

111 hereditas mea testimonia tua in sempiternum quia
gaudium cordis mei sunt

112 inclinavi cor meum ut facerem iustitias tuas propter
aeternam retributionem

samech

113 tumultuosos odivi et legem tuam dilexi

114 protectio mea et scutum meum tu es verbum tuum
expectavi

115 recedite a me maligni et custodiam mandata Dei mei

116 confirma me secundum verbum tuum et vivam et noli
me confundere ab expectatione mea

117 auxiliare mihi et salvus ero et delectabor in
praeceptis tuis iugiter

118 abiecisti omnes qui adversantur praecepta tua quia
mendax cogitatio eorum

119 quasi scoriam computasti omnes impios terrae
propterea dilexi testimonia tua

120 horripilavit a timore tuo caro mea et iudicia tua timui

ain

121 feci iudicium et iustitiam ne derelinquas me his qui
calumniantur me

122 sponde pro servo tuo in bonum ne calumnientur me
superbi

123 oculi mei defecerunt in salutare tuum et in eloquium
iustitiae tuae

124 fac cum servo tuo iuxta misericordiam tuam et
praecepta tua doce me

125 servus tuus ego instrue me et cognoscam testimonia
tua

126 tempus est ut facias Domine praevaricati sunt legem
tuam

127 propterea dilexi mandata tua super aurum et
topazium

128 propterea in universa praecepta direxi omnem
semitam mendacii odio habui

fe

129 mirabilia testimonia tua idcirco custodivit ea anima mea

130 ostium sermonum tuorum lucidum doce parvulos

131 os meum aperui et respiravi quia mandata tua desiderabam

132 respice ad me et miserere mei iuxta iudicium diligentium nomen tuum

133 gressus meos firma in sermone tuo et non des potestatem in me universae iniquitati

134 redime me a calumnia hominis et custodiam praecepta tua

135 vultum tuum ostende servo tuo et doce me praecepta tua

136 rivi aquarum fluebant de oculis meis quia non custodierunt legem tuam

sade

137 iustus es Domine et rectum iudicium tuum

138 praecepisti iustitiam testimonii tui et veritatem nimis

139 consumpsit me zelus meus quia obliti sunt verborum tuorum hostes mei

140 probatus sermo tuus nimis et servus tuus dilexit illum

141 parvulus ego sum et contemptibilis sed praecepta tua non sum oblitus

142 iustitia tua iustitia sempiterna et lex tua veritas

143 tribulatio et angustia invenerunt me mandata tua voluntas mea

144 iusta testimonia tua semper doce me et vivam

coph

145 clamavi in toto corde exaudi me Domine praecepta tua custodiam

146 invocavi te salvum me fac et custodiam testimonia tua

147 surgebam adhuc in tenebris et clamabam verbum tuum expectans

148 praeveniebant oculi mei vigilias ut meditarer in sermonibus tuis

149 vocem meam audi iuxta misericordiam tuam Domine secundum iudicium tuum vivifica me

150 adpropinquaverunt persecutores mei sceleri et a lege tua procul facti sunt

151 prope es tu Domine et omnia mandata tua veritas

152 a principio novi de testimoniis tuis quod in aeternum fundaveris ea

res

153 vide afflictionem meam et eripe me quia legis tuae non sum oblitus

154 iudica causam meam et redime me sermone tuo vivifica me

155 longe ab impiis salus quia praecepta tua non quaesierunt

156 misericordiae tuae multae Domine iuxta iudicia tua vivifica me

157 multi qui persequuntur me et adfligunt me a testimoniis tuis non declinavi

158 vidi praevaricatores tuos et maerebam qui verbum tuum non custodierunt

159 vide quoniam praecepta tua dilexi Domine iuxta misericordiam tuam vivifica me

160 caput verborum tuorum veritas et sempiternum omne iudicium iustitiae tuae

sen

161 principes persecuti sunt me sine causa verba autem tua timuit cor meum

162 gaudens ego sum in eloquio tuo sicut qui invenit spolia multa

163 mendacium odio habui et detestatus sum legem autem tuam dilexi

164 septies in die laudavi te super iudiciis iustitiae tuae

165 pax multa diligentibus legem tuam et non est illis scandalum

166 expectavi salutare tuum Domine et mandata tua feci

167 custodivit anima mea testimonia tua et dilexi ea nimis

168 custodivi praecepta tua et testimonia tua quia omnes viae meae in conspectu tuo

thau

169 ingrediatur laus mea coram te Domine secundum verbum tuum doce me

170 veniat deprecatio mea ante vultum tuum secundum eloquium tuum libera me

171 fundant labia mea hymnum docebis enim me praecepta tua

172 loquetur lingua mea sermonem tuum quia omnia mandata tua iusta

173 sit manus tua auxiliatrix mea quia praecepta tua elegi

174 desideravi salutare tuum Domine et lex tua voluntas mea

175 vivet anima mea et laudabit te et iudicia tua auxiliabuntur mihi

176 erravi quasi ovis perdita quaere servum tuum quia mandatorum tuorum non sum oblitus

Caput 120

canticum graduum

1 ad Dominum in tribulatione mea clamavi et exaudivit me

2 Domine libera animam meam a labio mendacii a lingua dolosa

3 quid detur tibi aut quid adponatur tibi ad linguam dolosam

4 sagittae potentis acutae cum carbonibus iuniperorum

5 heu mihi quia peregrinatio mea prolongata est habitavi cum tabernaculis Cedar

6 multum peregrinata est anima mea

7 cum odientibus pacem ego pacifica loquebar et illi bellantia

Caput 121

canticum graduum

1 levavi oculos meos in montes unde veniet auxilium meum

2 auxilium meum a Domino factore caeli et terrae

3 non det in commotionem pedem tuum nec dormitet qui custodit te

4 ecce non dormitabit neque dormiet qui custodiet Israhel

5 Dominus custodiet te Dominus protectio tua super manum dexteram tuam

6 per diem sol non percutiet te neque luna per noctem

7 Dominus custodiet te ab omni malo custodiat animam tuam

8 Dominus custodiat exitum tuum et introitum tuum amodo et usque in aeternum

Caput 122

canticum graduum David

1 laetatus sum eo quod dixerint mihi in domum Domini ibimus

2 stantes erant pedes nostri in portis tuis Hierusalem

3 Hierusalem quae aedificaris ut civitas cuius participatio eius simul

4 quia ibi ascenderunt tribus tribus Domini testimonium Israhel ad confitendum nomini Domini

5 quia ibi sederunt sedes in iudicio sedes domui David

6 rogate pacem Hierusalem sit bene his qui diligunt te

7 sit pax in muris tuis abundantia in domibus tuis

8 propter fratres meos et amicos meos loquar pacem tibi

9 propter domum Domini Dei nostri quaeram bona tibi

Caput 123

canticum graduum

1 ad te levavi oculos meos qui habitas in caelis

2 ecce sicut oculi servorum ad manum dominorum suorum sicut oculi ancillae ad manum dominae suae sic oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri

3 miserere nostri Domine miserere nostri quoniam multum repleti sumus despectione

4 multum repleta est anima nostra obprobrii abundantium et despectionis superbiorum

Caput 124

canticum graduum David

1 nisi Dominus fuisset in nobis dicat nunc Israhel

2 nisi Dominus fuisset in nobis cum exsurgerent super nos homines

3 forsitan vivos absorbuissent nos cum irasceretur furor eorum super nos

4 forsitan aquae circumdedissent nos

5 torrens transisset super animam nostram forsitan transissent super animam nostram aquae superbae

6 benedictus Dominus qui non dedit nos in praedam dentibus eorum

7 anima nostra quasi avis erepta est de laqueo venantium laqueus contritus est et nos liberati sumus

8 auxilium nostrum in nomine Domini qui fecit caelum et terram

Caput 125

canticum graduum

1 qui confidunt in Domino quasi mons Sion immobilis in aeternum habitabilis

2 Hierusalem montes in circuitu eius et Dominus in circuitu populi sui amodo et usque in aeternum

3 quia non requiescet virga impietatis super sortem iustorum ut non mittant iusti in iniquitatem manus suas

4 benefac Domine bonis et rectis corde

5 qui autem declinant ad pravitates suas deducet eos Dominus cum his qui operantur iniquitatem pax super Israhel

Caput 126

canticum graduum

1 cum converteret Dominus captivitatem Sion facti sumus quasi somniantes

2 tunc implebitur risu os nostrum et lingua nostra laude tunc dicent in gentibus magnificavit Dominus facere cum istis

3 magnificavit Dominus facere nobiscum facti sumus
laetantes

4 converte Domine captivitatem nostram sicut rivum in
austro

5 qui seminant in lacrimis in exultatione metent

6 qui ambulans ibat et flebat portans ad seminandum
sementem veniens veniet in exultatione portans manipulos
suos

Caput 127

canticum graduum Salomonis

1 nisi Dominus aedificaverit domum in vanum laborave-
runt qui aedificant eam nisi Dominus custodierit civitatem
frustra vigilat qui custodit eam

2 frustra vobis est de mane consurgere postquam sederi-
tis qui manducatis panem idolorum sic dabit diligentibus se
somnum

3 ecce hereditas Domini filii mercis fructus ventris

4 sicut sagittae in manu potentis ita filii iuventutis

5 beatus vir qui implevit faretram suam ex ipsis non
confundentur cum loquentur inimicis in porta

Caput 128

canticum graduum

1 beatus omnis qui timet Dominum qui ambulat in viis
eius

2 laborem manuum tuarum cum comederis beatus tu et
bene tibi erit

3 uxor tua sicut vitis fructifera in penetrabilibus domus
tuae filii tui sicut germina olivarum in circuitu mensae tuae

4 ecce sic benedicetur viro qui timet Dominum

5 benedicat tibi Dominus ex Sion et videas bona
Hierusalem omnibus diebus vitae tuae

6 et videas filios filiorum tuorum pacem super Israhel

Caput 129

canticum graduum

1 saepe expugnaverunt me ab adolescentia mea dicat
nunc Israhel

2 saepe expugnaverunt me ab adolescentia mea sed non
potuerunt mihi

3 super cervicem meam arabant arantes prolongaverunt
sulcum suum

4 Dominus iustus concidet laqueos impiorum

5 confundantur et revertantur retrorsum omnes qui
oderunt Sion

6 fiant sicut faenum tectorum quod statim ut viruerit
arescet

7 de quo non implebit manum suam messor et sinum
suum manipulos faciens

8 de quo non dixerunt transeuntes benedictio Domini
super vos benediximus vobis in nomine Domini

Caput 130

canticum graduum

1 de profundis clamavi ad te Domine

2 Domine exaudi vocem meam fiant aures tuae
intendentes ad vocem deprecationis meae

3 si iniquitates observabis Domine Domine quis
sustinebit

4 quia tecum est propitiatio cum terribilis sis sustinui
Dominum sustinuit anima mea et verbum eius expectavi

5 anima mea ad Dominum

6 a vigilia matutina usque ad vigiliam matutinam
expectet Israhel Dominum

7 quia apud Dominum misericordia et multa apud eum
redemptio

8 et ipse redimet Israhel ex omnibus iniquitatibus eius

Caput 131

canticum graduum

1 Domine non est exaltatum cor meum neque elati sunt
oculi mei et non ambulavi in magnis et in mirabilibus super
me

2 si non proposui et silere feci animam meam sicut
ablactatus ad matrem suam ita ablactata ad me anima mea

3 expecta Israhel Dominum amodo et usque in aeternum

Caput 132

canticum graduum

1 memento Domine David et omnis afflictionis eius

2 qui iuravit Domino votum vovit Deo Iacob

3 si intravero in tabernaculum domus meae si adsedero
super lectum straminis mei

4 si dederam somnum oculis meis et palpebris dormitatio-
nem

5 donec inveniam locum Domino tabernacula Deo Iacob

6 ecce audivimus illum in Ephrata invenimus illum in
regione saltus

7 intremus in tabernacula eius adoremus scabillum
pedum eius

8 surge Domine in requiem tuam tu et arca fortitudinis
tuae
9 sacerdotes tui induantur iustitia et sancti tui laudent
10 propter David servum tuum ne avertas faciem christi
tui
11 iuravit Dominus David veritatem non avertetur ab ea
de fructu ventris tui ponam super sedem tuam
12 si custodierint filii tui pactum meum et testificationem
meam quam docuero eos et filii eorum usque in aeternum
sedebunt super thronum tuum
13 quia elegit Dominus Sion desideravit eam in
habitaculum suum
14 haec est requies mea in sempiternum hic habitabo
quia desideravi eam
15 venationem eius benedicens benedicam pauperes eius
saturabo pane
16 sacerdotes eius induam salutari et sancti eius laude
laudabunt
17 ibi oriri faciam cornu David paravi lucernam christo
meo
18 inimicos eius induam confusione super ipsum autem
florebit sanctificatio eius

Caput 133

canticum graduum David

1 ecce quam bonum et quam decorum habitare fratres in
uno
2 sicut unguentum optimum in capite quod descen-
dit in barbam barbam Aaron quod descendit super oram
vestimentorum eius
3 sicut ros Hermon qui descendit super montana Sion
quoniam ibi mandavit Dominus benedictionem vitam usque
in aeternum

Caput 134

canticum graduum

1 ecce benedicite Domino omnes servi Domini qui statis
in domo Domini
2 in noctibus levate manus vestras ad sanctum et
benedicite Domino
3 benedicat tibi Dominus ex Sion factor caeli et terrae

Caput 135

alleluia

1 laudate nomen Domini laudate servi Dominum
2 qui statis in domo Domini in atriis domus Dei nostri

3 laudate Dominum quoniam bonus Dominus cantate
nomini eius quoniam decens
4 quia Iacob elegit sibi Dominus Israhel in peculium
suum
5 quia ego scio quod magnus Dominus et Dominus
noster prae omnibus diis
6 omnia quae voluit Dominus fecit in caelo et in terra in
mari et in cunctis abyssis
7 levans nubes de summitatibus terrae fulgura in pluviam
fecit educens ventos de thesauris suis
8 qui percussit primitiva Aegypti ab homine usque ad
pecus
9 misit signa et portenta in medio tui Aegypte in Pharaon
et in cunctos servos eius
10 qui percussit gentes multas et occidit reges fortes
11 Seon regem Amorreorum et Og regem Basan et omnia
regna Chanaan
12 et dedit terram eorum hereditatem hereditatem Israhel
populo suo
13 Domine nomen tuum in aeternum Domine memoriale
tuum in generatione et generatione
14 quia iudicabit Dominus populum suum et in servos
suos erit placabilis
15 idola gentium argentum et aurum opera manuum
hominum
16 os habent et non loquentur oculos habent et non
videbunt
17 aures habent et non audient sed nec spiritus in ore
eorum
18 similes illis fiant qui faciunt ea omnis qui confidit in
eis
19 domus Israhel benedicite Domino domus Aaron
benedicite Domino
20 domus Levi benedicite Domino timentes Dominum
benedicite Domino
21 benedictus Dominus ex Sion qui habitat in
Hierusalem alleluia

Caput 136

1 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in
aeternum misericordia eius
2 confitemini Deo deorum quoniam in aeternum
misericordia eius
3 confitemini Domino dominorum quoniam in aeternum
misericordia eius
4 qui facit mirabilia magna solus quoniam in aeternum
misericordia eius
5 qui fecit caelos in sapientia quoniam in aeternum
misericordia eius
6 qui firmavit terram super aquas quoniam in aeternum
misericordia eius
7 qui fecit luminaria magna quoniam in aeternum
misericordia eius

8 solem in potestatem diei quoniam in aeternum misericordia eius

9 lunam et stellas in potestatem noctis quoniam in aeternum misericordia eius

10 qui percussit Aegyptum cum primitivis suis quoniam in aeternum misericordia eius

11 et eduxit Israhel de medio eorum quoniam in aeternum misericordia eius

12 in manu valida et in brachio extento quoniam in aeternum misericordia eius

13 qui divisit mare Rubrum in divisiones quoniam in aeternum misericordia eius

14 et eduxit Israhel in medio eius quoniam in aeternum misericordia eius

15 et convolvit Pharaon et exercitum eius in mari Rubro quoniam in aeternum misericordia eius

16 qui duxit populum suum per desertum quoniam in aeternum misericordia eius

17 qui percussit reges magnos quoniam in aeternum misericordia eius

18 et occidit reges magnificos quoniam in aeternum misericordia eius

19 Seon regem Amorreorum quoniam in aeternum misericordia eius

20 et Og regem Basan quoniam in aeternum misericordia eius

21 et dedit terram eorum in hereditatem quoniam in aeternum misericordia eius

22 hereditatem Israhel servo suo quoniam in aeternum misericordia eius

23 quia in humilitate nostra memor fuit nostri quoniam in aeternum misericordia eius

24 et redemit nos de hostibus nostris quoniam in aeternum misericordia eius

25 qui dat panem omni carni quoniam in aeternum misericordia eius

26 confitemini Deo caeli quoniam in aeternum misericordia eius

Caput 137

1 super flumina Babylonis ibi sedimus et flevimus cum recordaremur Sion

2 super salices in medio eius suspendimus citharas nostras

3 quoniam ibi interrogaverunt nos qui captivos duxerunt nos verba carminis et qui adfligebant nos laeti canite nobis de canticis Sion

4 quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena

5 si oblitus fuero tui Hierusalem in oblivione sit dextera mea

6 adhereat lingua mea gutturi meo si non recordatus fuero tui si non praeposuerio Hierusalem in principio laetitiae meae

7 memento Domine filiorum Edom in diem Hierusalem dicentium evacuate evacuate usque ad fundamentum eius

8 filia Babylon vastata beatus qui retribuet tibi vicissitudinem tuam quam retribuisti nobis

9 beatus qui tenebit et adlidet parvulos tuos ad petram

Caput 138

David

1 confitebor tibi in toto corde meo in conspectu deorum cantabo tibi

2 adorabo in templo sancto tuo et confitebor nomini tuo super misericordia tua et super veritate tua quia magnificasti super omne nomen tuum eloquium tuum

3 in die invocabo et exaudies me dilatabis animae meae fortitudinem

4 confiteantur tibi Domine omnes reges terrae quoniam audierunt eloquia oris tui

5 et cantent in viis Domini quoniam magna gloria Domini

6 quoniam excelsus Dominus et humilem respicit et excelsa de longe cognoscit

7 si ambulavero in medio tribulationis vivificabis me super furem inimicorum meorum mittes manum tuam et salvabit me dextera tua

8 Dominus operabitur pro me Domine misericordia tua in aeternum opera manuum tuarum ne dimittas

Caput 139

pro victoria David canticum

1 Domine investigasti me et cognovisti

2 tu cognovisti sessionem meam et surrectionem meam

3 intellexisti malum meum de longe semitam meam et accubitionem meam eventilasti

4 et omnes vias meas intellexisti quia non est eloquium in lingua mea

5 ecce Domine nosti omnia retrorsum et ante formasti me et posuisti super me manum tuam

6 super me est scientia et excelsior est non potero ad eam

7 quo ibo ab spiritu tuo et quo a facie tua fugiam

8 si ascendero in caelum ibi es tu si iacuero in inferno ades

9 si sumpsero pinnas diluculo habitavero in novissimo maris

10 etiam ibi manus tua deducet me et tenebit me dextera tua

11 si dixero forte tenebrae operient me nox quoque lux erit circa me

12 nec tenebrae habent tenebras apud te et nox quasi dies lucet similes sunt tenebrae et lux

13 quoniam tu possedisti renes meos orsusque es me in utero matris meae

14 confitebor tibi quoniam terribiliter magnificasti me mirabilia opera tua et anima mea novit nimis

15 non sunt operta ossa mea a te quibus factus sum in abscondito imaginatus sum in novissimis terrae

16 informem adhuc me viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur dies formatae sunt et non est una in eis

17 mihi autem quam honorabiles facti sunt amici tui Deus quam fortes pauperes eorum

18 dinumerabo eos et harena plures erunt evigilavi et adhuc sum tecum

19 si occideris Deus impium viri sanguinum declinate a me

20 qui contradicent tibi scelerate elati sunt frustra adversarii tui

21 nonne odientes te Domine odivi et contra adversarios tuos distabui

22 perfecto odio oderam illos inimici facti sunt mihi

23 scrutare me Deus et cognosce cor meum proba me et scito cogitationes meas

24 et vide si via idoli in me est et deduc me in via aeterna

Caput 140

pro victoria canticum David

1 erue me Domine ab homine malo a viris iniquis serva me

2 qui cogitaverunt malitias in corde tota die versati sunt in proeliis

3 exacuerunt linguam suam quasi serpens venenum aspidis sub labiis eorum semper

4 custodi me Domine de manu impii a viro iniquitatum serva me qui cogitaverunt subplantare gressus meos

5 absconderunt superbi laqueum mihi et funibus extenderunt rete iuxta semitam offendiculum posuerunt mihi semper

6 dixi Domino Deus meus tu audi Domine vocem deprecationis meae

7 Domine Deus fortitudo salutis meae protexisti caput meum in die belli

8 ne des Domine desideria impii scelera eius ne effundantur et eleventur semper

9 amaritudo convivarum meorum labor labiorum eorum operiat eos

10 cadent super eos carbones ignis deicies eos in foveas ut non consurgant

11 vir linguosus non dirigetur in terra virum iniquum mala capient in interitu

12 scio quod faciet Dominus causam inopis iudicia pauperum

13 attamen iusti confitebuntur nomini tuo habitabunt recti cum vultu tuo

Caput 141

canticum David

1 Domine clamavi ad te festina mihi exaudi vocem meam clamantis ad te

2 dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum

3 pone Domine custodem ori meo serva paupertatem labiorum meorum

4 ne declines cor meum in verbum malum volvere cogitationes impias cum viris operantibus iniquitatem neque comedere in deliciis eorum

5 corripiat me iustus in misericordia et arguat me oleum amaritudinis non inpinguet caput meum quia adhuc et oratio mea pro malitiis eorum

6 sublatis sunt iuxta petram iudices eorum et audient verba mea quoniam decora sunt

7 sicut agricola cum scindit terram sic dissipata sunt ossa nostra in ore inferi

8 quia ad te Domine Deus oculi mei in te speravi ne evacues animam meam

9 custodi me de manibus laquei quod posuerunt mihi et de offendiculis operantium iniquitatem

10 incident in rete eius impii simul ego autem transibo

Caput 142

eruditio David cum esset in spelunca oratio

1 voce mea ad Dominum clamavi voce mea ad Dominum deprecatus sum

2 effundam in conspectu eius eloquium meum tribulationem meam coram illo adnuntiabo

3 cum anxius in me fuerit spiritus meus tu enim nosti semitam meam in via hac qua ambulabo absconderunt laqueum mihi

4 respice ad dexteram et vide quia non sit qui cognoscat me periit fuga a me non est qui quaerat animam meam

5 clamavi ad te Domine dixi tu spes mea pars mea in terra viventium

6 ausculta deprecationem meam quoniam infirmatus sum nimis libera me a persecutoribus quoniam confortati sunt super me

7 educ de carcere animam meam ut confiteatur nomini tuo me expectant iusti cum retribuieris mihi

Caput 143

canticum David

1 Domine exaudi orationem meam ausculta deprecationem meam in veritate tua exaudi me in iustitia tua

2 et non venias ad iudicandum cum servo tuo quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens

3 persecutus est enim inimicus animam meam confregit in terra vitam meam posuit me in tenebris quasi mortuos antiquos

4 et anxius fuit in me spiritus meus in medio mei sollicitum fuit cor meum

5 recordabar dierum antiquorum meditabar omnia opera tua facta manuum tuarum loquebar

6 expandi manus meas ad te anima mea quasi terra sitiens ad te semper

7 cito exaudi me Domine defecit spiritus meus ne abscondas faciem tuam a me et comparabor descendentibus in lacum

8 fac me audire mane misericordiam tuam quoniam in te confido notam fac mihi viam in qua ambulo quoniam ad te levavi animam meam

9 libera me de inimicis meis Domine a te protectus sum

10 doce me ut faciam voluntatem tuam quia tu Deus meus spiritus tuus bonus deducet me in terra recta

11 propter nomen tuum Domine vivificabis me in iustitia tua educes de angustia animam meam

12 et in misericordia tua dissipabis inimicos meos et perdes omnes ligantes animam meam ego enim sum servus tuus

Caput 144

David

1 benedictus Dominus fortis meus qui docet manus meas ad proelium digitos meos ad bellum

2 misericordia mea et fortitudo mea auxiliator meus et salvator meus scutum meum et in ipso speravi qui subiecit populos mihi

3 Domine quid est homo quia cognoscis eum filius hominis quia computas eum

4 homo vanitati adsimilatus est dies eius quasi umbra pertransiens

5 Domine inclina caelos tuos et descende tange montes et fumigabunt

6 mica fulmine et dissipa eos mitte sagittam tuam et interfice illos

7 extende manum tuam de excelso libera me et erue me de aquis multis de manu filiorum alienorum

8 quorum os locutum est vanitatem et dextera eorum dextera mendacii

9 Deus canticum novum cantabo tibi in psalterio decacordo psallam tibi

10 qui dat salutem regibus qui eruit David servum suum de gladio pessimo

11 libera me et erue me de manu filiorum alienorum quorum os locutum est vanitatem et dextera eorum dextera mendacii

12 ut sint filii nostri quasi plantatio crescens in adulescentia sua filiae nostrae quasi anguli ornati ad similitudinem templi

13 promptuaria nostra plena et supereffluentia ex hoc in illud pecora nostra in milibus et innumerabilia in conpitis nostris

14 tauri nostri pingues non est interruptio et non est egressus et non est ululatus in plateis nostris

15 beatus populus cuius talia sunt beatus populus cuius Dominus Deus suus

Caput 145

hymnus David

1 aleph exaltabo te Deus meus rex et benedicam nomini tuo in aeternum et ultra

2 beth in omni die benedicam tibi et laudabo nomen tuum in sempiternum iugiter

3 gimel magnus Deus et laudabilis nimis et magnificentiae eius non est inventio

4 deleth generatio ad generationem laudabit opera tua et fortitudines tuas adnuntiabunt

5 he decorem gloriae magnitudinis tuae et verba mirabilium tuorum loquar

6 vav et fortitudinem horribilium tuorum loquentur et magnitudines tuas narrabo

7 zai memoriam multae bonitatis tuae loquentur et iustitias tuas laudabunt

8 heth clemens et misericors Dominus patiens et multae miserationis

9 teth bonus Dominus omnibus et misericordiae eius in universa opera eius

10 ioth confiteantur tibi Domine omnia opera tua et sancti tui benedicant tibi

11 caph gloriam regni tui dicent et fortitudines tuas loquentur

12 lameth ut ostendant filiis hominum fortitudines eius et gloriam decoris regni eius

13 mem regnum tuum regnum omnium saeculorum et potestas tua in omni generatione et generatione

14 samech sustentat Dominus omnes corruentes et erigit universos iacentes

15 ain oculi eorum in te sperant et tu das eis escam suam in tempore suo

16 fe aperis manus tuas et imple omne animal refectione

17 sade iustus Dominus in omnibus viis suis et sanctus in omnibus operibus suis

18 coph iuxta est Dominus omnibus qui invocant eum omnibus qui invocant eum in veritate

19 res placitum timentium se faciet et clamorem eorum audiet et salvabit eos

20 sen custodit Dominus omnes diligentes se et universos impios conteret

21 thau laudem Domini loquetur os meum et benedicet omnis caro nomini sancto eius in aeternum et iugiter

Caput 146

alleluia

1 lauda anima mea Dominum

2 laudabo Dominum in vita mea cantabo Deo meo quamdiu sum nolite confidere in principibus

3 in filio hominis cui non est salus

4 egredietur spiritus eius et revertetur in humum suam in die illa peribunt cogitationes eius

5 beatus cuius Deus Iacob auxiliator eius spes eius in Domino Deo suo

6 qui fecit caelos et terram mare et omnia quae in eis sunt

7 et custodit veritatem in sempiternum qui facit iudicium calumniam sustinentibus et dat panem esurientibus Dominus solvit victos

8 Dominus inluminat caecos Dominus erigit adlisos Dominus diligit iustos

9 Dominus custodit advenas pupillum et viduam suscipiet et viam impiorum conteret

10 regnabit Dominus in aeternum Deus tuus Sion in generationem et generationem

Caput 147

alleluia

1 laudate Dominum quoniam bonum est canticum Dei nostri quoniam decorum est pulchra laudatio

2 aedificabit Hierusalem Dominus eiectos Israhel congregabit

3 qui sanat contritos corde et alligat plagas eorum

4 qui numerat multitudinem stellarum et omnes nomine suo vocat

5 magnus Dominus noster et multus fortitudine prudentiae eius non est numerus

6 suscipiens mansuetos Dominus humilians impios usque ad terram

7 canite Domino in confessione canite Deo nostro in cithara

8 qui operit caelos nubibus et praebet terrae pluviam et oriri facit in montibus germen

9 qui dat iumentis panem suum filiis corvi clamantibus

10 non est in fortitudine equi voluntas eius neque in tibiis viri placetur ei

11 placetur Domino in his qui timent eum et expectant misericordiam eius

12 lauda Hierusalem Dominum cane Deum tuum Sion

13 quia confortavit vectes portarum tuarum benedixit filiis tuis in medio tui

14 qui posuit terminum tuum pacem adipe frumenti saturavit te

15 qui emittit eloquium suum terrae velociter curret verbum eius

16 qui dat nivem quasi lanam pruinas quasi cinerem spargit

17 proicit glaciem suam quasi buccellas ante faciem frigoris eius quis stabit

18 mittet verbum suum et solvet illa spirabit spiritu suo et fluent aquae

19 qui adnuntiat verbum suum Iacob praecepta sua et iudicia sua Israhel

20 non fecit similiter omni genti et iudicia eius non cognoscent alleluia

Caput 148

alleluia

1 laudate Dominum de caelis laudate eum in excelsis

2 laudate eum omnes angeli eius laudate eum omnes exercitus eius

3 laudate eum sol et luna laudate eum omnes stellae luminis

4 laudate eum caeli caelorum et aquae quae super caelos sunt

5 laudent nomen Domini quoniam ipse mandavit et creata sunt

6 et statuit ea in saeculum et in saeculum praeceptum dedit et non praeteribit

7 laudate Dominum de terra dracones et omnes abyssi

8 ignis et grando nix et glacies ventus turbo quae facitis sermonem eius

9 montes et omnes colles lignum fructiferum et universae cedri

10 bestiae et omnia iumenta reptilia et aves volantes

11 reges terrae et omnes populi principes et universi iudices terrae

12 iuvenes et virgines senes cum pueris laudent nomen Domini

13 quoniam sublime nomen eius solius

14 gloria eius in caelo et in terra et exaltavit cornu
populi sui laus omnibus sanctis eius filiis Israhel populo
adpropinquanti sibi alleluia

Caput 149

alleluia

1 cantate Domino canticum novum laus eius in
congregatione sanctorum

2 laetetur Israhel in factore suo filii Sion exultent in rege
suo

3 laudent nomen eius in choro in tympano et cithara
cantent ei

4 quia conplacet sibi Dominus in populo suo exaltabit
mansuetos in Iesu

5 exultabunt sancti in gloria laudabunt in cubilibus suis

6 exaltationes Dei in gutture eorum et gladii ancipites in
manibus eorum

7 ad faciendam vindictam in gentibus increpationes in
populis

8 ut alligent reges eorum catenis et inclitos eorum
conpedibus ferreis

9 ut faciant in eis iudicium scriptum decor est omnium
sanctorum eius alleluia

Caput 150

alleluia

1 laudate Deum in sancto eius laudate eum in fortitudine
potentiae eius

2 laudate eum in fortitudinibus eius laudate eum iuxta
multitudinem magnificentiae suae

3 laudate eum in clangore bucinæ laudate eum in
psalterio et cithara

4 laudate eum in tympano et choro laudate eum in cordis
et organo

5 laudate eum in cymbalis sonantibus laudate eum in
cymbalis tinnientibus

6 omne quod spirat laudet Dominum alleluia

The Book of Psalms

Chapter

492 #1	502 #32	512 #63	525 #94	538 #125
492 #2	502 #33	513 #64	525 #95	538 #126
493 #3	502 #34	513 #65	526 #96	539 #127
493 #4	503 #35	513 #66	526 #97	539 #128
493 #5	503 #36	514 #67	526 #98	539 #129
493 #6	504 #37	514 #68	526 #99	539 #130
494 #7	504 #38	514 #69	526 #100	539 #131
494 #8	505 #39	515 #70	527 #101	539 #132
494 #9	505 #40	515 #71	527 #102	540 #133
495 #10	506 #41	516 #72	527 #103	540 #134
495 #11	506 #42	516 #73	528 #104	540 #135
495 #12	506 #43	517 #74	528 #105	540 #136
495 #13	506 #44	517 #75	529 #106	541 #137
495 #14	507 #45	518 #76	530 #107	541 #138
496 #15	507 #46	518 #77	531 #108	541 #139
496 #16	508 #47	518 #78	531 #109	542 #140
496 #17	508 #48	520 #79	532 #110	542 #141
496 #18	508 #49	520 #80	532 #111	542 #142
497 #19	508 #50	520 #81	532 #112	543 #143
498 #20	509 #51	521 #82	532 #113	543 #144
498 #21	509 #52	521 #83	533 #114	543 #145
498 #22	510 #53	521 #84	533 #115	544 #146
499 #23	510 #54	521 #85	533 #116	544 #147
499 #24	510 #55	522 #86	533 #117	544 #148
499 #25	510 #56	522 #87	534 #118	545 #149
500 #26	511 #57	522 #88	534 #119	545 #150
500 #27	511 #58	523 #89	537 #120	438 The Book of Psalms translated from the Hebrew
500 #28	511 #59	524 #90	538 #121	546 Psalms 151
501 #29	512 #60	524 #91	538 #122	
501 #30	512 #61	524 #92	538 #123	
501 #31	512 #62	525 #93	538 #124	

6 quoniam novit Dominus viam iustorum et iter impiorum peribit

Caput 1

1 beatus vir qui non abiit in consilio impiorum et in via peccatorum non stetit in cathedra derisorum non sedit

2 sed in lege Domini voluntas eius et in lege eius meditabitur die ac nocte

3 et erit tamquam lignum transplantatum iuxta rivulos aquarum quod fructum suum dabit in tempore suo et folium eius non defluet et omne quod fecerit prosperabitur

4 non sic impii sed tamquam pulvis quem proicit ventus

5 propterea non resurgent impii in iudicio neque peccatores in congregatione iustorum

Caput 2

1 quare turbabuntur gentes et tribus meditabuntur inania

2 consurgent reges terrae et principes tractabunt pariter adversum Dominum et adversum christum eius

3 dirumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis laqueos eorum

4 habitator caeli ridebit Dominus subsannabit eos

5 tunc loquetur ad eos in ira sua et in furore suo conturbabit eos

6 ego autem orditus sum regem meum super Sion montem sanctum suum adnuntiabo Dei praeceptum

7 Dominus dixit ad me filius meus es tu ego hodie genui te

8 postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terrae

9 pasces eos in virga ferrea ut vas figuli conteres eos

10 nunc ergo reges intellegite erudimini iudices terrae
 11 servite Domino in timore et exultate in tremore
 12 adorate pure ne forte irascatur et pereatis de via cum
 exarserit post paululum furor eius beati omnes qui sperant in
 eum

Caput 3

canticum David cum fugeret a facie Abessalon fi lii sui

1 Domine quare multiplicati sunt hostes mei multi
 consurgunt adversus me
 2 multi dicunt animae meae non est salus huic in Deo
 semper
 3 tu autem Domine clipeus circa me gloria mea et
 exaltans caput meum
 4 voce mea ad Dominum clamabo et exaudiet me de
 monte sancto suo semper
 5 ego dormivi et soporatus sum evigilavi quia Dominus
 sustentavit me
 6 non timebo milia populi quae circumdederunt me surge
 Domine salvum me fac Deus meus
 7 quia percussisti omnium inimicorum meorum maxil-
 lam dentes impiorum confregisti
 8 Domini est salus super populum tuum benedictio tua
 semper

Caput 4

victori in psalmis canticum David

1 invocante me exaudi me Deus iustitiae meae in tri-
 bulatione dilatasti mihi miserere mei et exaudi orationem
 meam
 2 filii viri usquequo incliti mei ignominiose diligitis
 vanitatem quaerentes mendacium semper
 3 et cognoscite quoniam mirabilem reddidit Dominus
 sanctum suum Dominus exaudiet cum clamavero ad eum
 4 irascimini et nolite peccare loquimini in cordibus
 vestris super cubilia vestra et tacete semper
 5 sacrificate sacrificium iustitiae et fidite in Domino
 multi dicunt quis ostendit nobis bonum
 6 leva super nos lucem vultus tui Domine dedisti
 laetitiam in corde meo
 7 in tempore frumentum et vinum eorum multiplicata
 sunt
 8 in pace simul requiescam et dormiam quia tu Domine
 specialiter securum habitare fecisti me

Caput 5

victori pro hereditatibus canticum David

1 verba mea audi Domine intellege murmur meum
 2 rex meus et Deus meus
 3 quia te deprecor Domine mane audies vocem meam
 4 mane praeparabor ad te et contemplantur quoniam non
 es deus volens iniquitatem tu
 5 nec habitabit iuxta te malignus non stabunt iniqui in
 conspectu oculorum tuorum
 6 odisti omnes operantes iniquitatem perdes loquen-
 tes mendacium virum sanguinum et dolosum abominabitur
 Dominus
 7 ego autem in multitudine misericordiae tuae introibo in
 domum tuam adorabo in templo sancto tuo in timore tuo
 8 Domine deduc me in iustitia tua propter insidiatores
 meos dirige ante faciem meam viam tuam
 9 non est enim in ore eorum rectum interiora eorum
 insidiae
 10 sepulchrum patens guttur eorum linguam suam levifi-
 cant condemna eos Deus decidant a consiliis suis iuxta multi-
 tudinem scelerum eorum expelle eos quoniam provocaverunt
 te
 11 et laetentur omnes qui sperant in te in perpetuum lau-
 dabunt et proteges eos et laetabuntur in te qui diligunt nomen
 tuum
 12 quia tu benedices iusto Domine ut scuto placabilitatis
 coronabis eum

Caput 6

victori in psalmis super octava canticum David

1 Domine ne in furore tuo arguas me neque in ira tua
 corripas me
 2 miserere mei Domine quoniam infirmus sum sana me
 Domine quoniam conturbata sunt ossa mea
 3 et anima mea turbata est valde et tu Domine usquequo
 4 revertere Domine erue animam meam salva me propter
 misericordiam tuam
 5 quoniam non est in morte recordatio tui in inferno quis
 confitebitur tibi
 6 laboravi in gemitu meo natare faciam tota nocte
 lectulum meum lacrimis meis stratum meum rigabo
 7 caligavit prae amaritudine oculus meus consumptus
 sum ab universis hostibus meis
 8 recedite a me omnes qui operamini iniquitatem quia
 audivit Dominus vocem fletus mei
 9 audivit Dominus deprecationem meam Dominus
 orationem meam suscipiet

10 confundantur et conturbentur vehementer omnes
inimici mei revertantur et confundantur subito

Caput 7

pro ignorance David quod cecinit Domino super verbis Aethiopis fi lii
Iemini

1 Domine Deus meus in te speravi salva me ab omnibus
persequentibus me et libera me

2 ne forte capiat ut leo animam meam laceret et non sit
qui eruat

3 Domine Deus meus si feci istud si est iniquitas in
manibus meis

4 si reddidi retribuentibus mihi malum et dimisi hostes
meos vacuos

5 persequatur inimicus animam meam et adprehendat et
conculcet in terra vitam meam et gloriam meam in pulverem
conlocet semper

6 surge Domine in furore tuo elevare indignans super
hostes meos et consurge ad me iudicio quod mandasti

7 et congregatio tribuum circumdet te et pro hac in altum
revertere

8 Dominus iudicabit populos iudica me Domine secun-
dum iustitiam meam et secundum simplicitatem meam quae
est in me

9 consumatur malum iniquorum et confirmetur iustitia
probator cordis et renum Deus iustus

10 clipeus meus in Deo qui salvat rectos corde

11 Deus iudex iustus et fortis comminans tota die

12 non convertenti gladium suum acuet arcum suum
tetendit et paravit illum

13 et in ipso praeparavit vasa mortis sagittas suas ad
conburendum operatus est

14 ecce parturit iniquitatem et concepto dolore peperit
mendacium

15 lacum aperuit et effodit eum et incidet in interitum
quem operatus est

16 revertetur dolor suus in caput eius et super verticem
eius iniquitas sua descendet

17 confitebor Domino secundum iustitiam eius et
cantabo nomini Domini altissimi

Caput 8

victori pro torcularibus canticum David

1 Domine Dominator noster quam grande est nomen
tuum in universa terra qui posuisti gloriam tuam super caelos

2 ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem
propter adversarios meos ut quiescat inimicus et ultor

3 videbo enim caelos tuos opera digitorum tuorum lunam
et stellas quae fundasti

4 quid est homo quoniam recordaris eius vel filius
hominis quoniam visitas eum

5 minues eum paulo minus a Deo gloria et decore
coronabis eum

6 dabis ei potestatem super opera manuum tuarum

7 cuncta posuisti sub pedibus eius oves et armenta omnia
insuper et animalia agri

8 aves caeli et pisces maris qui pertranseunt semitas ponti

9 Domine Dominator noster quam grande est nomen
tuum in universa terra

Caput 9

victori pro morte fi lii canticum David

1 confitebor Domino in toto corde meo narrabo omnia
mirabilia tua

2 laetabor et gaudebo in te canam nomini tuo Altissimi

3 cum ceciderint inimici mei retrorsum et corruerint et
perierint a facie tua

4 fecisti enim iudicium meum et causam meam sedisti
super solium iudex iustitiae

5 increpuisti gentes periit impius nomen eorum delisti in
sempiternum et iugiter

6 conpletae sunt solitudines in finem et civitates
subvertisti periit memoria eorum cum ipsis

7 Dominus autem in sempiternum sedebit stabilivit ad
iudicandum solium suum

8 et ipse iudicat orbem in iustitia iudicat populos in
aequitatibus

9 et erit Dominus elevatio oppresso elevatio oportuna in
angustia

10 et confident in te qui noverunt nomen tuum quoniam
non dereliquisti quaerentes te Domine

11 cantate Domino habitatori Sion adnuntiate in populis
commutationes eius

12 quoniam quaerens sanguinem eorum recordatus est
nec oblitus est clamoris pauperum

13 misertus est mei Dominus vidit adfflictionem meam ex
inimicis meis

14 qui exaltat me de portis mortis ut narrem omnes
laudes tuas in portis filiae Sion

15 exultabo in salutari tuo demersae sunt gentes in inte-
ritu quem fecerunt in rete quod absconderant captus est pes
eorum

16 agnitus est Dominus iudicium faciens in opere
manuum suarum corrui impius sonitu sempiterno

17 convertantur impii in infernum omnes gentes quae
oblitae sunt Deum

18 quoniam non in aeternum oblivioni erit pauper
expectatio pauperum non peribit in perpetuum

19 surge Domine non confortetur homo iudicentur gentes
ante faciem tuam

20 pone Domine terrorem eis sciant gentes homines se esse semper

Caput 10

1 quare Domine stas a longe dispicis in temporibus angustiae

2 in superbia impii ardet pauper capiantur in sceleribus quae cogitaverunt

3 quia laudavit impius desiderium animae suae et avarus adplaudens sibi

4 blasphemavit Dominum impius secundum altitudinem furoris sui non requiret

5 nec est Deus in omnibus cogitationibus eius parturiunt viae eius in omni tempore longe sunt iudicia tua a facie eius omnes inimicos suos dispicit

6 loquitur in corde suo non movebor in generatione et generatione ero sine malo

7 maledictione os eius plenum est et dolis et avaritia sub lingua eius dolor et iniquitas

8 sedet insidians iuxta vestibula in absconditis ut interficiat innocentem

9 oculi eius robustos tuos circumspiciunt insidiatur in abscondito quasi leo in cubili insidiatur ut rapiat pauperem rapiet pauperem cum adtraxerit eum ad rete suum

10 et confractum subiciet et inruet viribus suis valenter

11 dixit in corde suo oblitus est Deus abscondit faciem suam non respiciet in perpetuum

12 surge Domine Deus leva manum tuam noli oblivisci pauperum

13 quare blasphemat impius Deum dicens in corde suo quod non requirat

14 vides quia tu laborem et furorem respicis ut detur in manu tua tibi relinquuntur fortes tui pupillo tu es factus adiutor

15 contere brachium impii et maligni quaeres impietatem eius et non invenies

16 Dominus rex saeculi et aeternitatis perierunt gentes de terra eius

17 desiderium pauperum audit Dominus praeparasti ut cor eorum audiat auris tua

18 ut iudices pupillum et oppressum et nequaquam ultra superbiat homo de terra

Caput 11

victori David

1 in Domino speravi quomodo dicitis animae meae transvola in montem ut avis

2 quia ecce impii tetenderunt arcum posuerunt sagittam suam super nervum ut sagittent in abscondito rectos corde

3 quia leges dissipatae sunt iustus quid operatus est

4 Dominus in templo sancto suo Dominus in caelo thronus eius oculi eius vident palpebrae eius probant filios hominum

5 Dominus iustum probat impium autem et diligentem iniquitatem odit anima eius

6 pluet super peccatores laqueos ignis et sulphur et spiritus tempestatum pars calicis eorum

7 quoniam iustus Dominus iustitias dilexit rectum videbunt facies eorum

Caput 12

victori pro octava canticum David

1 salva Domine quoniam defecit sanctus quoniam inminuti sunt fideles a filiis hominum

2 frustra loquuntur unusquisque proximo suo labium subdolum in corde et corde locuti sunt

3 disperdat Dominus omnia labia dolosa linguam magniloquam

4 qui dixerunt linguam nostram roboremus labia nostra nobiscum sunt quis dominus noster est

5 propter vastitatem inopum et gemitum pauperum nunc consurgam dicit Dominus ponam in salutari auxilium eorum

6 eloquia Domini eloquia munda argentum igne probatum separatum a terra colatum septuplum

7 tu Domine custodies ea servabis nos a generatione hac in aeternum

8 in circuitu impii ambulabunt cum exaltati fuerint vilissimi filiorum hominum

Caput 13

victori canticum David

1 usquequo Domine oblivisceris mei penitus usquequo abscondes faciem tuam a me

2 usquequo ponam consilia in anima mea dolorem in corde meo per diem

3 usquequo exaltabitur inimicus meus super me

4 convertere exaudi me Domine Deus meus inlumina oculos meos ne umquam obdormiam in mortem

5 nequando dicat inimicus meus praevalui adversus eum hostes mei exultabunt cum motus fuero

6 ego autem in misericordia tua confido exultabit cor meum in salutari tuo cantabo Domino quia reddidit mihi

Caput 14

victori David

1 dixit stultus in corde suo non est Deus corrupti sunt et abominabiles facti sunt studiose non est qui faciat bonum

2 Dominus de caelo prospexit super filios hominum ut videret si esset intellegens requirens Deum

3 omnes recesserunt simul conglutinati sunt non est qui faciat bonum non est usque ad unum

4 nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem qui devorant populum meum ut cibum panis

5 Dominum non invocaverunt ibi timebunt formidine

6 quoniam Deus in generatione iusta est consilium pauperum confudistis quoniam Dominus spes eius est

7 quis dabit de Sion salutem Israhel quando reduxerit Dominus captivitatem populi sui exultabit Iacob et laetabitur Israhel

Caput 15

canticum David

1 Domine quis peregrinabitur in tentorio tuo et quis habitabit in monte sancto tuo

2 qui ingreditur sine macula et operatur iustitiam

3 loquiturque veritatem in corde suo qui non est facilis in lingua sua neque fecit amico suo malum et obprobrium non sustinuit super vicino suo

4 dispicitur oculis eius inprobus timentes autem Dominum glorificat iurat ut se adfligat et non mutat

5 pecuniam suam non dedit ad usuram et munera adversum innoxium non accepit qui facit haec non movebitur in aeternum

Caput 16

humilis et simplicis David

1 custodi me Deus quoniam speravi in te

2 dicens Deo Dominus meus es tu bene mihi non est sine te

3 sanctis qui in terra sunt et magnificis omnis voluntas mea in eis

4 multiplicabuntur idola eorum post tergum sequentium non litabo libamina eorum de sanguine neque adsumam nomina eorum in labiis meis

5 Dominus pars hereditatis meae et calicis mei tu possessor sortis meae

6 lineae ceciderunt mihi in pulcherrimis et hereditas speciosissima mea est

7 benedicam Domino qui dedit consilium mihi insuper et noctibus erudierunt me renes mei

8 proponebam in conspectu meo semper quia a dextris meis est ne commovear

9 propterea laetatum est cor meum et exultavit gloria mea et caro mea habitavit confidenter

10 non enim derelinques animam meam in inferno nec dabis sanctum tuum videre corruptionem

11 ostendes mihi semitam vitae plenitudinem laetitiarum ante vultum tuum decores in dextera tua aeternos

Caput 17

oratio David

1 audi Deus iustum intende deprecationem meam auribus percipe orationem meam absque labiis mendacii

2 de vultu tuo iudicium meum prodeat oculi tui videant aequitates

3 probasti cor meum visitasti nocte conflasti me et non invenisti

4 cogitationes meas transire os meum in opere hominum propter verbum labiorum tuorum ego observavi vias latronis

5 sustenta gressus meos in callibus tuis et non labentur vestigia mea

6 ego invocavi te quia exaudies me Deus inclina aurem tuam mihi audi eloquium meum

7 mirabilem fac misericordiam tuam salvator sperantium

8 a resistentibus dexterae tuae custodi me quasi pupillam intus in oculo in umbra alarum tuarum protege me

9 a facie impiorum vastantium me inimici mei animam meam circumdederunt

10 adipe suo concluserunt et ore locuti sunt superbe

11 incedentes adversum me nunc circumdederunt me oculos suos posuerunt declinare in terram

12 similitudo eius quasi leonis desiderantis praedam et quasi catuli leonis sedentis in absconditis

13 surge Domine praeveni faciem eius incurva eum salva animam meam ab impio qui est gladius tuus

14 a viris manus tuae Domine qui mortui sunt in profundo quorum pars in vita et quorum de absconditis tuis replesti ventrem qui satiabantur filiis et dimittent reliquias suas parvulis eorum

15 ego in iustitia videbo faciem tuam implebor cum evigilavero similitudine tua

Caput 18

victori servo Domini David quae locutus est Domino verba canticum huius in die qua liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum et de manu Saul et ait

1 diligam te Domine fortitudo mea

2 Domine petra mea et robur meum et salvator meus Deus meus fortis meus sperabo in eo scutum meum et cornu salutis meae susceptor meus

3 laudatum invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero

4 circumdederunt me funes mortis et torrentes diabuli terruerunt me

5 funes inferi circumdederunt me praevenerunt me laquei mortis

6 in tribulatione mea invocabo Dominum et ad Deum meum clamabo exaudiet de templo suo vocem meam et clamor meus ante faciem eius veniet in aures eius

7 commota est et contremuit terra et fundamenta montium concussa sunt et conquassata quoniam iratus est

8 ascendit fumus de furore eius et ignis ex ore eius devorans carbones incensi sunt ab eo

9 inclinavit caelos et descendit et caligo sub pedibus eius

10 et ascendit super cherub et volavit super pinnas venti

11 posuit tenebras latibulum suum in circuitu eius tabernaculum eius tenebrosas aquas in nubibus aetheris

12 prae fulgore in conspectu eius nubes transierunt grando et carbones ignis

13 et intonuit de caelo Dominus et Altissimus dedit vocem suam grandinem et carbones ignis

14 et emisit sagittas suas et dissipavit eos fulgora multiplicavit et conturbavit illos

15 et apparuerunt effusiones aquarum et revelata sunt fundamenta orbis ab increpatione tua Domine ab inspiratione spiritus furoris tui

16 misit de alto et accepit me extraxit me de aquis multis

17 liberavit me de inimicis meis potentissimis et de his qui oderant me quoniam robustiores me erant

18 praevenerunt me in die afflictionis meae et factus est Dominus firmamentum meum

19 et eduxit me in latitudinem liberavit me quia placuit ei

20 retribuit mihi Dominus secundum iustitiam meam et secundum munditiam manuum mearum reddidit mihi

21 quia custodivi vias Domini et non egi impie a Deo meo

22 omnia enim iudicia eius in conspectu meo et praecepta eius non amovi a me

23 et fui immaculatus cum eo et custodivi me ab iniquitate mea

24 et restituit Dominus mihi secundum iustitiam meam et secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum eius

25 cum sancto sanctus eris cum viro innocente innocenter ages

26 cum electo electus eris et cum perverso pervertes

27 quia tu populum pauperem salvabis et oculos excelsos humiliabis

28 quia tu inluminabis lucernam meam Domine Deus meus inlustrabis tenebras meas

29 in te enim curram accinctus et in Deo meo transilium murum

30 Deus immaculata via eius eloquium Domini igne examinatum scutum est omnium sperantium in se

31 quis est deus praeter Dominum et quis fortis praeter Deum nostrum

32 Deus qui accingit me fortitudine et posuit immaculatam viam meam

33 coaequans pedes meos cervis et super excelsa statuens me

34 docens manus meas ad proelium et componens quasi arcum aereum brachia mea

35 dedisti mihi clipeum salutis tuae et dextera tua confortavit me et mansuetudo tua multiplicavit me

36 dilatabis gressus meos subtus me et non deficient tali mei

37 persequar inimicos meos et adprehendam et non revertar donec consumam eos

38 caedam eos et non poterunt surgere cadent sub pedibus meis

39 accinxisti me fortitudine ad proelium incurvabis resistentes mihi sub me

40 inimicorum meorum dedisti mihi dorsum et odientes me disperdidisti

41 clamabunt et non erit qui salvet ad Dominum et non exaudiet eos

42 delebo eos ut pulverem ante faciem venti ut lutum platearum proiciam eos

43 salvabis me a contradictionibus populi pones me in caput gentium

44 populus quem ignoravi serviet mihi auditione auris oboediet mihi

45 filii alieni mentientur mihi filii alieni defluent et contrahentur in angustiis suis

46 vivit Dominus et benedictus Deus meus et exaltabitur Deus salutis meae

47 Deus qui das vindictas mihi et congregas populos sub me qui servas me ab inimicis meis

48 et a resistentibus mihi elevas me a viro iniquo libera me

49 propterea confitebor tibi in gentibus Domine et nomini tuo cantabo

50 magnificanti salutes regis sui et facienti misericordiam christo suo David et semini eius usque in aeternum

Caput 19

victori canticum David

1 caeli enarrant gloriam Dei et opus manus eius annuntiat firmamentum

2 dies diei eructat verbum et nox nocti indicat scientiam

3 non est sermo et non sunt verba quibus non audiat vox eorum

4 in universam terram exivit sonus eorum et in finibus orbis verba eorum

5 soli posuit tabernaculum in eis et ipse quasi sponsus procedens de thalamo suo exultavit ut fortis ad currendam viam

6 a summitate caeli egressus eius et cursus eius usque ad
summitatem illius nec est qui se abscondat a calore eius

7 lex Domini immaculata convertens animam testimo-
nium Domini fidele sapientiam praestans parvulis

8 praecepta Domini recta laetificantia cor mandatum
Domini lucidum inluminans oculos

9 timor Domini mundus perseverans in saecula iudicia
Domini vera iustificata in semet ipsis

10 desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum
multum et dulciora super mel et favum redundantem

11 unde et servus tuus docebit ea in custodiendis eis
fructus multus

12 errores quis intellet ab occultis munda me

13 a superbis quoque libera servum tuum si non fuerint
dominati mei tunc immaculatus ero et mundabor a delicto
maximo

14 sint placentes sermones oris mei meditatio cordis mei
in conspectu tuo Domine fortitudo mea et redemptor meus

Caput 20

victori canticum David

1 exaudiat te Dominus in die tribulationis protegat te
nomen Dei Iacob

2 mittat tibi auxilium de sancto et de Sion roboret te

3 memor sit omnis sacrificii tui et holocaustum tuum
pingue fiat semper

4 det tibi secundum cor tuum et omnem voluntatem tuam
impleat

5 laudabimus in salutari tuo et in nomine Dei nostri
ducemus choros

6 impleat Dominus omnes petitiones tuas nunc scio quo-
niam salvabit Dominus christum suum exaudiet eum de
caelo sancto suo in fortitudine salutis dexterarum suarum

7 hii in curribus et hii in equis nos autem nominis Domini
Dei nostri recordabimur

8 ipsi incurvati sunt et ceciderunt nos autem resurrexi-
mus et erecti sumus

9 Domine salva rex exaudiet nos in die qua invocaveri-
mus

Caput 21

victori canticum David

1 Domine in fortitudine tua laetabitur rex et in salutari
tuo exultabit vehementer

2 desiderium cordis eius dedisti ei et voluntate labiorum
eius non fraudasti eum semper

3 quoniam praevenies eum benedictionibus bonitatis
pones in capite eius coronam de lapide pretioso

4 vitam petivit te et dedisti ei longitudinem dierum in
saeculum et in aeternum

5 magna gloria eius in salutari tuo gloriam et decorem
pones super eum

6 pones enim eum benedictionem sempiternam et
hilarabis eum laetitia apud vultum tuum

7 quia rex confidet in Domino et in misericordia Excelsi
non decipietur

8 inveniet manus tua omnes inimicos tuos dextera tua
inveniet odientes te

9 pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui
Dominus in furore suo praecipitabit eos et devorabit eos ignis

10 fructum eorum de terra perdes et semen eorum de filiis
hominum

11 quoniam inclinaverunt super te malum cogitaverunt
scelus quod non potuerunt

12 quia pones eos umerum funes tuos firmabis contra
facies eorum

13 exaltare Domine in fortitudine tua cantabimus et
psallemus fortitudines tuas

Caput 22

victori pro cervo matutino canticum

1 Deus Deus meus quare dereliquisti me longe a salute
mea verba rugitus mei

2 Deus meus clamabo per diem et non exaudies et nocte
nec est silentium mihi

3 et tu sancte habitator Laus Israhel

4 in te confisi sunt patres nostri confisi sunt et salvasti
eos

5 ad te clamaverunt et salvati sunt in te confisi sunt et non
sunt confusi

6 ego autem sum vermis et non homo obprobrium
hominum et dispectio plebis

7 omnes videntes me subsannant me dimittunt labium
movent caput

8 confugit ad Dominum salvet eum liberet eum quoniam
vult eum

9 tu autem propugnator meus ex utero fiducia mea ab
uberibus matris meae

10 in te proiectus sum ex vulva de ventre matris meae
Deus meus es tu

11 ne longe fias a me quoniam tribulatio proxima est
quoniam non est adiutor

12 circumdederunt me vituli multi tauri pingues
vallaverunt me

13 aperuerunt super me os suum quasi leo capiens et
rugiens

14 sicut aqua effusus sum et separata sunt omnia os-
sa mea factum est cor meum sicut cera liquefacta in medio
ventris mei

15 aruit velut testa fortitudo mea et lingua mea adhesit palato meo et in pulverem mortis detraxisti me

16 circumdederunt me venatores concilium pessimorum vallavit me vinxerunt manus meas et pedes meos

17 numeravi omnia ossa mea quae ipsi respicientes viderunt in me

18 diviserunt vestimenta mea sibi et super vestimentum meum miserunt sortem

19 tu autem Domine ne longe fias fortitudo mea in auxilium meum festina

20 erue a gladio animam meam de manu canis solitariam meam

21 salva me ex ore leonis et de cornibus unicornium exaudi me

22 narrabo nomen tuum fratribus meis in medio ecclesiae laudabo te

23 qui timetis Dominum laudate eum omne semen Iacob glorificate eum

24 et metuite eum universum semen Israhel quoniam non dispexit neque contempsit modestiam pauperis et non abscondit faciem suam ab eo et cum clamaret ad eum audivit

25 apud te laus mea in ecclesia multa vota mea reddam in conspectu timentium eum

26 comedent mites et saturabuntur laudabunt Dominum quaerentes eum vivet cor vestrum in sempiternum

27 recordabuntur et convertentur ad Dominum omnes fines terrae et adorabunt coram eo universae cognationes gentium

28 quia Domini est regnum et dominabitur gentibus

29 comederunt et adoraverunt omnes pingues terrae ante faciem eius curvabunt genu universi qui descendunt in pulverem

30 et anima eius ipsi vivet semen serviet ei

31 narrabitur Domino in generatione venient et adnuntiabunt iustitias eius populo qui nascetur quas fecit

Caput 23

canticum David

1 Dominus pascit me nihil mihi deerit

2 in pascuis herbarum adclinavit me super aquas refectionis enutrivit me

3 animam meam refecit duxit me per semitas iustitiae propter nomen suum

4 sed et si ambulavero in valle mortis non timebo malum quoniam tu mecum es virga tua et baculus tuus ipsa consolabuntur me

5 pones coram me mensam ex adverso hostium meorum inpinguasti oleo caput meum calix meus inebrians

6 sed et benignitas et misericordia subsequetur me omnibus diebus vitae meae et habitabo in domo Domini in longitudine dierum

Caput 24

David canticum

1 Domini est terra et plenitudo eius orbis et habitatores eius

2 quia ipse super maria fundavit eum et super flumina stabilivit illum

3 quis ascendet in montem Domini et quis stabit in loco sancto eius

4 innocens manibus et mundo corde qui non exaltavit frustra animam suam et non iuravit dolose

5 accipiet benedictionem a Domino et iustitiam a Deo salutari suo

6 haec generatio quaerentium eum quaerentium faciem tuam Iacob semper

7 levate portae capita vestra et elevamini ianuae sempiternae et ingrediatur rex gloriae

8 quis est iste rex gloriae Dominus fortis et potens Dominus fortis in proelio

9 levate portae capita vestra et erigite ianuae sempiternae et ingrediatur rex gloriae

10 quis est iste rex gloriae Dominus exercituum ipse est rex gloriae semper

Caput 25

David

1 ad te Domine animam meam levabo

2 Deus meus in te confisus sum ne confundar

3 ne laetentur inimici mei sed et universi qui sperant in te non confundantur

4 confundantur qui iniqua gerunt frustra vias tuas Domine ostende mihi semitas tuas doce me

5 deduc me in veritate tua et doce me quia tu Deus salvator meus te expectavi tota die

6 recordare miserationum tuarum Domine et misericordiarum tuarum quia ex sempiterno sunt

7 peccatorum adolescentiae meae et scelerum meorum ne memineris secundum misericordiam tuam recordare mei propter bonitatem tuam Domine

8 bonus et rectus Dominus propterea docebit peccatores in via

9 deducet mansuetos in iudicio et docebit modestos viam suam

10 omnes semitae Domini misericordia et veritas his qui custodiunt pactum eius et testificationem eius

11 propter nomen tuum propitiare iniquitati meae
quoniam grandis est

12 quis est iste vir timens Dominum quem docebit in via
quam elegerit

13 anima eius in bono commorabitur et semen eius
hereditabit terram

14 secretum Domini timentibus eum et pactum suum
ostendet eis

15 oculi mei semper ad Dominum quia ipse educet de
rete pedes meos

16 respice in me et miserere mei quoniam solus et pauper
sum ego

17 tribulationes cordis mei multiplicatae sunt de
angustiis meis educ me

18 vide afflictionem meam et laborem meum et porta
omnia peccata mea

19 vide inimicos meos quia multiplicati sunt et odio
iniquo oderunt me

20 custodi animam meam et libera me non confundar
quia speravi in te

21 simplicitas et aequitas servabunt me quia expectavi te

22 redime Deus Israhelem ex omnibus angustiis suis

Caput 26

David

1 iudica me Deus quoniam ego in simplicitate mea
ambulavi et in Domino confidens non deficiam

2 proba me Domine et tempta me ure renes meos et cor
meum

3 quia misericordia tua in conspectu oculorum meorum
est et ambulabo in veritate tua

4 non sedi cum viris vanitatis et cum superbis non
ingrediar

5 odivi ecclesiam pessimorum et cum iniquis non sedebo

6 lavabo in innocentia manus meas et circuibo altare
tuum Domine

7 ut clara voce praedicem laudem et narrem omnia
mirabilia tua

8 Domine dilexi habitaculum domus tuae et locum
tabernaculi gloriae tuae

9 ne auferas cum peccatoribus animam meam cum viris
sanguinum vitam meam

10 in quorum manibus scelus est et dextera eorum repleta
est muneribus

11 ego autem in simplicitate mea gradiar redime me et
miserere mei

12 pes meus stetit in recto in ecclesiis benedicam
Domino

Caput 27

David

1 Dominus lux mea et salutare meum quem timebo
Dominus fortitudo vitae meae quem formidabo

2 cum adpropinquarent mihi maligni ut comederent car-
nem meam hostes mei et inimici mei ipsi inpigerunt et
cecidērunt

3 si steterint adversus me castra non timebit cor meum si
surrexerit contra me bellum in hoc ego confidam

4 unum petivi a Domino hoc requiram ut habitem
in domo Domini omnibus diebus vitae meae ut videam
pulchritudinem Domini et attendam templum eius

5 abscondet enim me in umbra sua in die pessima
abscondet me in secreto tabernaculi sui

6 in petra exaltabit me nunc quoque exaltabit caput
meum super inimicos meos qui sunt in circuitu meo et im-
molabo in tabernaculo eius hostias iubili cantabo et psallam
Domino

7 audi Domine vocem meam invocantis miserere mei et
exaudi me

8 tibi dixit cor meum quaesivit vultus meus faciem tuam
Domine et requiram

9 ne abscondas faciem tuam a me ne declines in furore
tuo a servo tuo auxilium meum fuisti ne derelinquas me et
ne dimittas me Deus salvator meus

10 pater enim meus et mater mea dereliquerunt me
Dominus autem collegit me

11 ostende mihi Domine viam tuam et deduc me in
semita recta propter insidiatores meos

12 ne tradas me Domine animae tribulantium me
quoniam surrexerunt contra me testes falsi et apertum
mendacium

13 ego autem credo quod videam bona Domini in terra
viventium

14 expecta Dominum confortare et roboretur cor tuum et
sustine Dominum

Caput 28

David

1 ad te Domine clamabo Fortis meus ne obsurdescas mihi
ne forte tacente te mihi conparer his qui descendunt in lacum

2 audi Domine deprecationem meam cum clamavero ad
te cum levavero manus meas ad oraculum sanctum tuum

3 ne trahas me cum impiis et cum operantibus iniquita-
tem qui loquuntur pacem cum amicis suis et est malum in
corde eorum

4 da eis secundum opus suum et secundum malum adinventionum suarum iuxta opus manuum suarum da eis redde retributionem suam illis

5 quoniam non intellegunt opera Domini et opus manuum eius destrues eos et non aedificabis

6 benedictus Dominus qui audivit vocem deprecationis meae

7 Dominus fortitudo mea et scutum meum in ipso confisus est cor meum et habui adiutorium gavisus est cor meum et in cantico meo confitebor illi

8 Dominus fortitudo mea et robor salutarium christi sui est

9 salva populum tuum et benedic hereditati tuae et pascue eos et subleua eos usque in sempiternum

Caput 29

canticum David

1 adferte Domino filios arietum

2 adferte Domino gloriam et imperium adferte Domino gloriam nomini eius adorate Dominum in decore sancto

3 vox Domini super aquas Deus gloriae intonuit Dominus super aquas multas

4 vox Domini in fortitudine vox Domini in decore

5 vox Domini confringentis cedros et confringent Dominus cedros Libani

6 et disperget eas quasi vitulus Libani et Sarion quasi filius rinocerotis

7 vox Domini dividens flammas ignis

8 vox Domini parturire faciens desertum Cades

9 vox Domini obsetricans cervis et revelans saltus et in templo eius omnis loquetur gloriam

10 Dominus diluvium inhabitat et sedebit Dominus rex in aeternum

11 Dominus fortitudinem populo suo dabit Dominus benedicet populo suo in pace

Caput 30

psalmus cantici pro dedicatione domus David

1 exaltabo te Domine quoniam salvasti me et non delectasti inimicos meos super me

2 Domine Deus meus clamavi ad te et sanasti me

3 Domine eduxisti de inferno animam meam vivificasti me ne descenderem in lacum

4 cantate Domino sancti eius et confitemini memoriae sanctitatis eius

5 quoniam ad momentum est ira eius et vita in reprobatione eius ad vesperum commorabitur fletus et in matutino laus

6 ego autem dixi in abundantia mea non commovebor in sempiternum

7 Domine in voluntate tua posuisti monti meo fortitudinem abscondisti faciem tuam et factus sum conturbatus

8 ad Dominum clamabo et Dominum deprecabor

9 quae est utilitas in sanguine meo cum descendero in corruptionem numquid confitebitur tibi pulvis aut adnuntiabit veritatem tuam

10 audi Domine et miserere mei Domine esto adiutor

11 convertisti planctum meum in chorum mihi solvisti saccum meum et accinxisti me laetitia

12 ut laudet te gloria et non taceat Domine Deus meus in sempiternum confitebor tibi

Caput 31

victori canticum David

1 in te Domine speravi non confundar in aeternum in iustitia tua salva me

2 inclina ad me aurem tuam velociter libera me esto mihi in lapidem fortissimum et in domum munitam ut salves me

3 quia petra mea et munitio mea tu es et propter nomen tuum dux meus eris et enutries me

4 educes me de rete quod absconderunt mihi quia tu fortitudo mea es

5 in manu tua commendabo spiritum meum redemisti me Domine Deus veritatis

6 odisti custodientes vanitates frustra ego autem in Domino confisus sum

7 exultabo et laetabor in misericordia tua quia vidisti afflictionem meam cognovisti tribulationes animae meae

8 et non conclusisti me in manibus inimici posuisti in latitudine pedes meos

9 miserere mei Domine quoniam tribulor caligavit in furore oculus meus anima mea et venter meus

10 quia consumptae sunt in maerore vitae meae et anni mei in gemitu infirmata est in iniquitate fortitudo mea et ossa mea contabuerunt

11 apud omnes hostes meos factus sum obprobrium et vicinis meis nimis et timor notis meis qui videbant me in plateis fugiebant me

12 oblivioni traditus sum quasi mortuus a corde factus sum quasi vas perditum

13 audivi enim obprobrium multorum congregationem in circuitu cum inirent consilium adversum me et ut auferrent animam meam cogitarent

14 ego autem in te speravi Domine dixi Deus meus es tu

15 in manu tua tempora mea libera me de manu inimicorum meorum et persequentium me

16 ostende faciem tuam super servum tuum salva me in misericordia tua

17 Domine ne confundar quia invocavi te confundantur impii taceant in inferno

18 muta fiant labia mendacii quae loquuntur contra iustum vetera in superbia et despectione

19 quam multa est bonitas tua quam abscondisti timentibus te operatus es sperantibus in te in conspectu filiorum hominum

20 abscondes eos in protectione vultus tui a duritia viri abscondes eos in umbra a contradictione linguarum

21 benedictus Dominus qui mirabilem fecit misericordiam suam mihi in civitate munita

22 ego autem dixi in stupore meo proiectus sum de conspectu oculorum eius ergone audisti vocem deprecationis meae cum clamarem ad te

23 diligite Dominum omnes sancti eius fideles servat Dominus et retribuet his qui satis operantur superbiam

24 confortamini et roboretur cor vestrum omnes qui expectatis Dominum

Caput 32

David eruditi

1 beatus cui dimissa est iniquitas et absconditum est peccatum

2 beatus homo cui non inputabit Dominus iniquitatem nec est in spiritu eius dolus

3 quia tacui adtrita sunt ossa mea in rugitu meo tota die

4 die enim et nocte gravatur super me manus tua versatus sum in miseria mea cum exardesceret messis iugiter

5 peccatum meum notum facio tibi et iniquitatem meam non abscondo dixi confitebor scelus meum Domino et tu dimisisti iniquitatem peccati mei semper

6 pro hoc orat omnis sanctus ad te tempus inveniens ut cum inundaverint aquae multae ad illum non accedant

7 tu es protectio mea ab hoste custodies me laus mea salvans circumdabis me semper

8 doceam te et monstrabo tibi viam per quam ambules cogitabo de te oculo meo

9 nolite fieri sicut equus et mulus quibus non est intelligentia in camo et freno maxillas eorum constringe qui non accedunt ad te

10 multi dolores impii confidentem autem in Domino misericordia circumdabit

11 laetamini in Domino et exultate iusti et laudate omnes recti corde

Caput 33

1 laudate iusti Dominum rectos decet laudatio

2 confitemini Domino in cithara in psalterio decacordo cantate ei

3 cantate ei canticum novum diligenter psallite in iubilo

4 quia rectum est verbum Domini et omne opus eius in fide

5 diligit iustitiam et iudicium misericordia Domini plena est terra

6 verbo Domini caeli facti sunt et spiritu oris eius omnis ornatus eorum

7 congregans quasi in utre aquas maris ponens in thesauris abyssos

8 timeat Dominum omnis terra ipsum formident universi habitatores orbis

9 quia ipse mandavit et factus est ipso praecipiente stetit

10 Dominus dissolvit consilium gentium irritas fecit cogitationes populorum

11 consilium Domini in aeternum stabit cogitationes cordis eius in generatione et generatione

12 beata gens cuius Dominus Deus eius populus quem elegit in hereditatem sibi

13 de caelo respexit Dominus vidit omnes filios Adam

14 de firmissimo solio suo prospexit ad universos habitatores terrae

15 fingens pariter cor eorum intellegens omnia opera eorum

16 non salvatur rex in multitudine exercitus nec fortis liberabitur in multiplicatione virtutis

17 fallax equus ad salutem et in multitudine roboris sui non salvabit

18 ecce oculus Domini super timentes eum et expectantes misericordiam eius

19 ut eruat de morte animam eorum et vivificet eos in fame

20 anima nostra expectavit Dominum auxilium nostrum et clipeus noster est

21 in ipso enim laetabitur cor nostrum quia in nomine sancto eius speravimus

22 sit misericordia tua Domine super nos sicut expectavimus te

Caput 34

David quando commutavit os suum coram Abimelech et eiecit eum et abiit

1 benedicam Domino in omni tempore semper laus eius in ore meo

2 in Domino laetabitur anima mea audiant mites et laetentur

3 magnificate Dominum mecum et exaltemus nomen eius pariter

4 quaesivi Dominum et exaudivit me et de omnibus angustiis meis liberavit me

5 respicite ad eum et confluite et vultus vestri non confundentur

6 hic pauper clamavit et Dominus exaudivit de omnibus tribulationibus salvabit eum

7 circumdat angelus Domini in gyro timentes eum et eruet eos

8 gustate et videte quoniam bonus Dominus beatus vir qui sperat in eo
 9 timeate Dominum sancti eius quoniam non est inopia timentibus eum
 10 leones indiguerunt et esurierunt quaerentibus autem Dominum non deerit omne bonum
 11 venite filii audite me timorem Domini docebo vos
 12 quis est vir qui velit vitam diligens dies videre bonos
 13 custodi linguam tuam a malo et labia tua ne loquantur dolum
 14 recede a malo et fac bonum quaere pacem et persequere eam
 15 oculi Domini ad iustos et aures eius ad clamorem eorum
 16 vultus Domini super facientes malum ut perdat de terra memoriam eorum
 17 clamaverunt et Dominus exaudivit et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos
 18 iuxta est Dominus contritis corde et confractos spiritu salvabit
 19 multae tribulationes iusti et ex omnibus illis liberabit eum Dominus
 20 custodit omnia ossa eius unum ex eis non confringetur
 21 interficiet impium malitia et odientes iustum superabuntur
 22 redimet Dominus animam servorum suorum et non peccabunt omnes sperantes in eo

Caput 35

David

1 iudica Domine adversarios meos pugna contra pugnantes me
 2 adprehende scutum et hastam et consurge in auxilium meum
 3 evagina gladium et praeoccupa ex adverso persequentem me dic animae meae salus tua ego sum
 4 confundantur et reveantur qui quaerunt animam meam convertantur retrorsum et confundantur qui cogitant malum mihi
 5 fiant sicut pulvis ante faciem venti et angelus Domini inpellat
 6 sit via eorum tenebrae et lubricum et angelus Domini persequatur eos
 7 quia frustra absconderunt mihi insidias retis sui sine causa foderunt animae meae
 8 veniat ei calamitas quam ignorat et rete suum quod abscondit comprehendat eum et cadat in laqueum
 9 anima autem mea exultabit in Domino et laetabitur in salute sua
 10 omnia ossa mea dicent Domine quis similis tui eruens inopem a validiore et pauperem et mendicum a violento

11 surgentes testes iniqui quae nesciebam interrogabant me
 12 reddebant mihi mala pro bono sterilitatem animae meae
 13 ego autem cum infirmarer ab eis induebar cilicio humiliabam in ieiunio animam meam et oratio mea ad sinum meum revertetur
 14 quasi ad amicum quasi ad fratrem meum sic ambulabam quasi lugens mater tristis incurvabar
 15 et in infirmitate mea laetabantur et congregabantur collecti sunt adversum me percutientes et nesciebam
 16 scindentes et non tacentes in simulatione verborum fictorum frendebant contra me dentibus suis
 17 Domine quanta aspicias converte animam meam a calamitatibus suis a leonibus solitariam meam
 18 confitebor tibi in ecclesia grandi in populo forti laudabo te
 19 non laentur super me inimici mei mendaces odientes me frustra coniventes oculo
 20 non enim pacem loquuntur sed in rapina terrae verba fraudulenta concinnant
 21 et dilataverunt super me os suum dixerunt va va vidit oculus noster
 22 vidisti Domine ne taceas Domine ne elongeris a me
 23 consurge et evigila in iudicium meum Deus meus et Domine in causam meam
 24 iudica me secundum iustitiam meam Domine Deus meus et ne insultent mihi
 25 ne dicant in corde suo va va va animae nostrae ne dicant absorbuimus eum
 26 confundantur et reveantur pariter qui laetantur in afflictione mea induantur confusione et verecundia qui magnificentur super me
 27 laudent et laentur qui volunt iustitiam meam et dicant semper magnificetur Dominus qui vult pacem servi sui
 28 et lingua mea meditabitur iustitiam tuam tota die laudem tuam

Caput 36

pro victoria servi Domini David

1 dixit scelus impii in medio cordis eius non esse timorem Dei ante oculos eius
 2 quia dolose egit adversum eum in oculis suis ut inveniret iniquitatem eius ad odiendum
 3 verba oris eius iniquitas et dolus cessavit cogitare benefacere
 4 iniquitatem cogitat in cubili suo stabit in via non bona malum non abiciet
 5 Domine in caelo misericordia tua fides tua usque ad nubes

6 iustitia tua quasi montes Domine iudicium tuum
abyssus multa homines et iumenta salvos facies Domine

7 quam pretiosa est misericordia tua Domine et filii
Adam in umbra alarum tuarum sperabunt

8 inebriabuntur de pinguidine domus tuae et torrente
deliciarum tuarum potabis eos

9 quoniam tecum est fons vitae in lumine tuo videbimus
lumen

10 adtrahe misericordiam tuam scientibus te et iustitiam
tuam rectis corde

11 ne veniat mihi pes superbiae et manus impiorum non
me commoveat

12 ibi ceciderunt operantes iniquitatem expulsi sunt et
non potuerunt surgere

Caput 37

David

1 aleph noli contendere cum malignis neque aemuleris
facientes iniquitatem

2 quoniam sicut herba velociter conterentur et sicut holus
viride arescent

3 beth spera in Domino et fac bonum peregrinare in terra
et pascere fide

4 et delectare in Domino et dabit tibi petitiones cordis tui

5 gimel volve super Dominum viam tuam et confide in
eo et ipse faciet

6 et educet sicut lumen iustitiam tuam et iudicium tuum
sicut meridiem

7 deleth tace Domino et expecta eum noli contendere ad-
versum eum qui proficit in via sua adversum virum qui facit
quae cogitat

8 he dimitte iram et relinque furorem noli contendere ut
malefacias

9 quoniam qui malefaciunt interibunt expectantes autem
Dominum ipsi hereditabunt terram

10 vav adhuc enim modicum et non erit impius et
cogitabis de loco eius et non subsistet

11 mites autem hereditabunt terram et delectabuntur in
multitudine pacis

12 zai cogitat impius de iusto et frendet adversum eum
dentibus suis

13 Dominus deridebit eum videns quod venit dies eius

14 heth gladium evaginaverunt impii tetenderunt arcum
suum ut percutiant egenum et pauperem et interficiant rectos
in via

15 gladius eorum ingrediatur in cor eorum et arcus eorum
confringantur

16 teth melius est parum iusto quam divitiae impiorum
multae

17 quia brachia impiorum confringentur sublevat autem
iustos Dominus

18 ioth novit Dominus diem immaculorum et hereditas
eorum aeterna erit

19 non confundentur in tempore malo et in diebus famis
saturabuntur

20 caph quia impii peribunt et inimici Domini gloriantes
ut monocerotes consumentur sicut fumus consumitur

21 lameth fenus accipit impius et non reddit iustus autem
donat et tribuit

22 quia qui benedicti fuerint ab eo hereditabunt terram et
qui maledicti interibunt

23 mem a Domino gressus viri firmantur et viam eius
volet

24 cum ceciderit non adlidetur quia Dominus sustentat
manum eius

25 nun puer fui siquidem senui et non vidi iustum
derelictum neque semen eius quaerens panem

26 tota die donat et commodat et semen eius in
benedictione

27 samech recede a malo et fac bonum et habita in
sempiterno

28 quia Dominus diligit iudicium et non derelinquet
sanctos suos ain in aeternum custoditi sunt et semen
impiorum periit

29 iusti hereditabunt terram et habitabunt in saeculum
super eam

30 fe os iusti meditabitur sapientiam et lingua eius
loquetur iudicium

31 lex Dei eius in corde eius non deficient gressus eius

32 sade considerat impius iustum et quaerit ut occidat
eum

33 Dominus non derelinquet eum in manu eius et non
condemnabit eum cum iudicatur

34 coph expecta Dominum et custodi viam eius et
exaltabit te ut possideas terram cum interibunt impii videbis

35 res vidi impium robustum et fortissimum sicut
indigenam virentem

36 et transivi et ecce non erat et quaesivi eum et non est
inventus

37 sen custodi simplicitatem et vide rectum quia erit ad
extremum viro pax

38 iniqui autem delebuntur pariter et novissimum
impiorum peribit

39 thau salus iustorum a Domino fortitudo eorum in
tempore tribulationis

40 et auxiliabitur eis Dominus et salvabit eos ab impiis
quia speraverunt in eo

Caput 38

canticum David in commemoratione

1 Domine ne in ira tua arguas me neque in furore tuo
corripas me

2 quia sagittae tuae infixae sunt mihi et tetigit me manus tua

3 non est sanitas in carne mea a facie indignationis tuae non est pax ossibus meis a facie peccati mei

4 quia iniquitates meae transierunt caput meum quasi onus grave adgravatae sunt super me

5 computruerunt et tabuerunt cicatrices meae a facie insipientiae meae

6 adflictus sum et incurvatus nimis tota die maerens ambulabam

7 quia lumbi mei repleti sunt ignominia et non est sanitas in carne mea

8 evigilavi et adflictus sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei

9 Domine in conspectu tuo omne desiderium meum et gemitus meus a te non est absconditus

10 cor meum fluctuabat dereliquit me fortitudo mea et lux oculorum meorum etiam ipsa non est mecum

11 cari mei et amici mei quasi contra lepram meam steterunt et vicini mei longe steterunt

12 et inruebant quaerentes animam meam et investigantes mala mihi loquebantur insidias et dolos tota die meditabantur

13 ego autem quasi surdus non audiebam et quasi mutus non aperiēbam os meum

14 et eram quasi homo non audiens nec habens in ore suo redargutiones

15 te enim Domine expectabam tu exaudies Domine Deus meus

16 quia dixi ne forte insultent mihi et cum vacillaverint pedes mei super me magnificentur

17 quia ego ad plagas paratus et dolor meus contra me est semper

18 quia iniquitatem meam adnuntio sollicitus ero pro peccato meo

19 inimici autem mei viventes confortati sunt et multiplicati sunt odientes me mendaciter

20 et qui reddunt malum pro bono adversabantur mihi quia sequebar bonum

21 ne derelinquas me Domine Deus meus ne elongeris a me

22 festina in auxilium meum Domine salutis meae

Caput 39

pro victoria Idithun canticum David

1 dixi custodiam vias meas ne peccem in lingua mea custodiam os meum silentio donec est impius contra me

2 obmutui silentio tacui de bono et dolor meus conturbatus est

3 incaluit cor meum in medio mei in meditatione mea incensus sum igni

4 locutus sum lingua mea ostende mihi Domine finem meum et mensuram dierum meorum quae sit ut sciam quid mihi desit

5 ecce breves posuisti dies meos et vita mea quasi non sit in conspectu tuo omnia enim vanitas omnis homo stans semper

6 tantum in imagine ambulat homo tantum frustra turbatur congregat et ignorat cui dimittat ea

7 nunc ergo quid expecto Domine praestolatio mea tu es

8 ab omnibus iniquitatibus meis libera me obprobrium stulto ne ponas me

9 obmutui non aperiā os meum quia tu fecisti

10 tolle a me plagas tuas

11 a contentione manus tuae ego consumptus sum in increpationibus pro iniquitate corripuisti virum et posuisti quasi tineam desiderabilia eius verumtamen vanitas omnis homo semper

12 audi orationem meam Domine et clamorem meum exaudi ad lacrimam meam ne obsurdescas quia advena ego sum apud te et peregrinus sicut omnes patres mei

13 parce mihi ut rideam antequam vadam et non subsistam

Caput 40

pro victoria David canticum

1 expectans expectavi Dominum et inclinatus est ad me

2 et audivit clamorem meum et eduxit me de lacu famoso de luto caeni et statuit super petram pedes meos stabilivit gressus meos

3 et dedit in ore meo canticum novum laudem Deo nostro videbunt multi et timebunt et sperabunt in Domino

4 beatus vir qui posuit Dominum confidentiam suam et non est aversus ad superbias pompasque mendacii

5 multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua et cogitationes tuas pro nobis non invenio ordinem coram te si narrare voluero et numerare plura sunt quam ut narrari queant

6 victima et oblatione non indiges aures fodisti mihi holocaustum et pro peccato non petisti

7 tunc dixi ecce venio in volumine libri scriptum est de me

8 ut facerem placitum tibi Deus meus volui et legem tuam in medio ventris mei

9 adnuntiavi iustum in ecclesia multa ecce labia mea non prohibebo Domine tu nosti

10 iustitiam tuam non abscondi in medio cordis mei fidem tuam et salutare tuum dixi non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam in ecclesia multa

11 tu Domine non prohibebis misericordias tuas a me misericordia tua et veritas iugiter servabunt me

12 circumdederunt enim me mala quorum non est numerus comprehenderunt me iniquitates meae et non potui videre plures factae sunt quam capilli capitis mei et cor meum dereliquit me

13 placeat tibi Domine ut liberes me Domine ad adiuvandum me festina

14 confundantur et reveantur simul quaerentes animam meam ut auferant eam convertantur retrorsum et confundantur qui volunt mala mihi

15 pereant post confusionem suam qui dicunt mihi va va

16 gaudeant et laetentur in te qui quaerunt te dicant iugiter magnificetur Dominus qui diligunt salutare tuum

17 ego autem sum egens et pauper Dominus sollicitus erit pro me auxilium meum et salutare meum tu Deus meus ne moreris

Caput 41

pro victoria canticum David

1 beatus qui cogitat de paupere in die mala salvabit eum Dominus

2 Dominus custodiet eum et vivificabit eum et beatus erit in terra et non tradet eum animae inimicorum suorum

3 Dominus confortabit eum in lecto infirmitatis totum stratum eius vertisti in aegrotatione sua

4 ego dixi Domine miserere mei sana animam meam quoniam peccavi tibi

5 inimici mei loquentur malum mihi quando morietur et periet nomen eius

6 et si venerit ut visitet vana loquetur cor eius congregabit iniquitatem sibi et egrediens foras detrahet

7 simul adversum me murmurabant omnes odientes me contra cogitabant malum mihi

8 verbum diabuli infundebant sibi qui dormivit non addet ut resurgat

9 sed et homo pacificus meus in quo habui fiduciam qui manducabat panem meum levavit contra me plantam

10 tu autem Domine miserere mei et leva me ut reddam eis

11 in hoc cognovi quod velis me quia non insultavit inimicus meus mihi

12 ego autem in simplicitate mea adiutus sum a te et statues me ante faciem tuam in perpetuum

13 benedictus Dominus Deus Israhel a saeculo et usque in saeculum amen amen

Caput 42

pro victoria doctissimi filiorum Core

1 sicut areola praeparata ad inrigationes aquarum sic anima mea praeparata est ad te Deus

2 sitivit anima mea Deum fortem viventem quando veniam et parebo ante faciem tuam

3 fuerunt mihi lacrimae meae panis per diem ac noctem cum diceretur mihi tota die ubi est Deus tuus

4 horum recordatus sum et effudi in me animam meam quia veniam ad umbraculum tacebo usque ad domum Dei in voce laudis et confessionis multitudinis festa celebrantis

5 quare incurvaris anima mea et conturbas me expecta Dominum quia adhuc confitebor ei salutaribus vultus eius

6 Deus meus in memet ipso anima mea incurvatur propterea recordabor tui de terra Iordanis et Hermoniim de monte minimo

7 abyssus abyssum vocat in voce cataractarum tuarum omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt

8 per diem mandavit Dominus misericordiam suam et in nocte canticum eius mecum oratio Deo vitae meae

9 dicam Deo petra mea quare oblitus es mei quare tristis incedo adfligente inimico

10 cum me interficerent in ossibus meis exprobraverunt mihi hostes mei dicentes tota die ubi est Deus tuus

11 quare incurvaris anima mea et conturbas me expecta Dominum quoniam adhuc confitebor ei salutibus vultus mei et Deo meo

Caput 43

1 iudica me Deus et discerne causam meam a gente non sancta a viro doloso et iniquo salva me

2 tu enim Deus fortitudo mea quare proiecisti me quare tristis incedo adfligente inimico

3 mitte lucem tuam et veritatem tuam ipsae ducent me et introducent ad montem sanctum tuum et ad tabernaculum tuum

4 et introibo ad altare tuum ad Deum laetitiae et exultationis meae et confitebor tibi in cithara Deus Deus meus

5 quare incurvaris anima mea et quare conturbas me expecta Dominum quoniam adhuc confitebor ei salutibus vultus mei et Deo meo

Caput 44

pro victoria filiorum Core eruditionis

1 Deus auribus nostris audivimus patres nostri narraverunt nobis opus quod operatus es in diebus eorum in diebus antiquis

2 tu manu tua gentes delisti et plantasti eos adflixisti populos et emisisti eos

3 non enim in gladio suo possederunt terram neque brachium eorum salvavit eos sed dextera tua et brachium tuum et lux vultus tui quia conplacuisti tibi

4 tu es rex meus Deus praecipe pro salutibus Iacob

5 in te hostes nostros ventilabimus in nomine tuo
conculcabitur adversarios nostros

6 non enim in arcu meo confidam neque gladius meus
salvabit me

7 quia salvasti nos de hostibus nostris et eos qui oderant
nos confudisti

8 in Domino gaudebimus tota die et in nomine tuo in
aeternum confitebimur semper

9 verum tu proiecisti et confudisti nos et non egredieris
in exercitibus nostris

10 vertisti terga nostra hosti et qui oderant nos
diripuerunt nos

11 dedisti nos quasi gregem ad vorandum et in gentibus
dispersisti nos

12 vendidisti populum tuum sine pretio nec grandis fuit
commutatio eorum

13 posuisti nos obprobrium vicinis nostris subsannatio-
nem et inrisum his qui erant in circuitu nostro

14 posuisti nos similitudinem in gentibus commotionem
capitis in tribubus

15 tota die confusio mea contra me et ignominia faciei
meae cooperuit me

16 a voce exprobrantis et blasphemantis a facie inimici
et ultoris

17 omnia haec venerunt super nos et non sumus obliti tui
nec mentiti fuimus in pacto tuo

18 non est conversum retro cor nostrum nec declinave-
runt gressus nostri a semita tua

19 quoniam deiecisti nos in loco draconum et operuisti
nos umbra mortis

20 si obliti sumus nominis Dei nostri et expandimus
manus nostras ad deum alienum

21 numquid non Deus investigabit istud ipse enim novit
cogitationes cordis

22 quoniam propter te mortificati sumus tota die reputati
sumus ut grex occisionis

23 consurge quare dormitas Domine evigila quare proicis
nos in sempiternum

24 quare faciem tuam abscondis oblivisceris afflictiones
et angustias nostras

25 quoniam incurvata est in pulvere anima nostra adhesit
terrae venter noster

26 surge auxiliare nobis et redime nos propter
misericordiam tuam

Caput 45

victori pro liliis filiorum Core eruditionis canticum amantissimi

1 eructavit cor meum verbum bonum dico ego opera mea
regi lingua mea stilus scribae velocis

2 decore pulchrior es filiis hominum effusa est gratia in
labiis tuis propterea benedixit tibi Deus in aeternum

3 accingere gladio tuo super femur fortissime

4 gloria tua et decore tuo decore tuo prospere ascende
propter veritatem et mansuetudinem iustitiae et docebit te
terribilia dextera tua

5 sagittae tuae acutae populi sub te cadent in corde
inimicorum regis

6 thronus tuus Deus in saeculum et in aeternum sceptrum
aequitatis sceptrum regni tui

7 dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem propterea unxit
te Deus Deus tuus oleo exultationis prae participibus tuis

8 zmyrna et stacte et cassia in cunctis vestimentis tuis de
domibus eburneis quibus laetificaverunt te

9 filiae regum in honore tuo stetit coniux in dextera tua
in diademate aureo

10 audi filia et vide et inclina aurem tuam et obliviscere
populi tui et domus patris tui

11 et concupiscet rex decorem tuum quia ipse est
dominus tuus et adora eum

12 et o filia fortissimi in muneribus faciem tuam
deprecabuntur divites populi

13 omnis gloria filiae regis intrinsecus fasceis aureis
vestita est

14 in scutulatis ducetur ad regem virgines sequentur eam
amicae eius ducentur illuc

15 ducentur in laetitiis et exultatione ingredientur
thalamum regis

16 pro patribus tuis erunt filii tibi pones eos principes in
universa terra

17 recordabor nominis tui in omni generatione et gene-
ratione propterea populi confitebuntur tibi in saeculum et in
aeternum

Caput 46

victori filiorum Core pro iuventutibus canticum

1 Deus nostra spes et fortitudo auxilium in tribulationi-
bus inventus es validum

2 ideo non timebimus cum fuerit translata terra et
concussi montes in corde maris

3 sonantibus et intumescantibus gurgitibus eius et agitatibus
montibus in potentia eius semper

4 fluminis divisiones laetificant civitatem Dei sanctum
tabernaculum Altissimi

5 Dominus in medio eius non commovebitur auxiliabitur
ei Deus in ipso ortu matutino

6 conturbatae sunt gentes concussa sunt regna dedit
vocem suam prostrata est terra

7 Dominus exercituum nobiscum protector noster Deus
Iacob semper

8 venite et videte opera Domini quantas posuerit
solitudines in terra

9 conpescuit bella usque ad extremum terrae arcum
confringet et concidet hastam plaustra comburet igni

10 cessate et cognoscite quoniam ego sum Deus
exaltabor in gentibus exaltabor in terra

11 Dominus exercituum nobiscum fortitudo nostra Deus
Iacob semper

Caput 47

victori fi liorum Core canticum

1 omnes populi plaudite manibus iubilare Deo in voce
laudis

2 quoniam Dominus altissimus terribilis rex magnus
super omnem terram

3 congregavit populos subter nos et tribus sub pedibus
nostris

4 elegit nobis hereditatem nostram gloriam Iacob quam
dilexit semper

5 ascendit Deus in iubilo Deus in voce bucinæ

6 canite Deo canite canite regi nostro canite

7 quia rex universae terrae Deus canite erudite

8 regnavit Deus super gentes Deus sedet super thronum
sanctum suum

9 principes populorum congregati sunt populus Dei
Abraham quoniam Dei scuta terrae vehementer elevata sunt

Caput 48

canticum psalmi fi liorum Core

1 magnus Dominus et laudabilis nimis in civitate Dei
nostri in monte sancto suo

2 specioso germini gaudio universae terrae monti Sion
lateribus aquilonis civitatus regis magni

3 Deus in domibus eius agnitus est in auxiliando

4 quia ecce reges congregati sunt venerunt simul

5 ipsi videntes sic obstipuerunt conturbati sunt admirati
sunt

6 horror possedit eos ibi dolor quasi parturientis

7 in vento uredinis confringes naves maris

8 sicut audivimus ita vidimus in civitate Dei exercituum
in civitate Dei nostri Deus fundavit eam usque in aeternum
semper

9 aestimavimus Deus misericordiam tuam in medio
templi tui

10 secundum nomen tuum Deus sic laus tua usque ad
extremum terrae iustitia repleta est dextera tua

11 laetetur mons Sion exultent filiae Iudae propter iudicia
tua

12 circumdate Sion et circumite eam numerate turres eius

13 ponite cor vestrum in moenibus separate palatia eius
ut narretis in generatione novissima

14 quia ipse Deus Deus noster in saeculum et in
perpetuum ipse erit dux noster in morte

Caput 49

victori fi liorum Core canticum

1 audite hoc omnes populi auribus percipite universi
habitatores occidentis

2 tam filii Adam quam filii singulorum simul dives et
pauper

3 os meum loquitur sapientias et meditatio cordis mei
prudentias

4 inclino ad parabolam aurem meam aperiam in cithara
enigma meum

5 quare timebo in diebus mali iniquitas calcanei mei
circumdabit me

6 qui fiduciam habent in fortitudine sua et in multitudine
divitiarum suarum superbiunt

7 fratrem redimens non redimet vir nec dabit Deo
propitiationem pro eo

8 neque pretium redemptionis animae eorum sed
quiescet in saeculo

9 et vivet ultra in sempiternum

10 et non videbit interitum cum viderit sapientes mo-
rientes simul insipiens et indoctus peribunt et derelinquent
alienis divitias suas

11 interiora sua domus suas in saeculo tabernacula sua in
generatione et generatione vocaverunt nominibus suis terras
suas

12 et homo in honore non commorabitur adsimilatus est
iumentis et exaequatus est

13 haec est via insipientiae eorum et post eos iuxta os
eorum current semper

14 quasi grex in inferno positi sunt mors pascet eos et
subicient eos recti in matutino et figura eorum conteretur in
inferno post habitaculum suum

15 verumtamen Deus redimet animam meam de manu
infernorum cum adsumpserit me semper

16 noli timere cum ditatus fuerit vir cum multiplicata
fuerit gloria domus eius

17 neque enim moriens tollet omnia nec descendet post
eum gloria eius

18 quia animae suae in vita sua benedicet laudabunt
inquierunt te cum benefeceris tibi

19 intrabit usque ad generationes patrum suorum usque
ad finem non videbunt lucem

20 homo cum in honore esset non intellexit comparavit se
iumentis et silebitur

Caput 50

canticum Asaph

1 fortis Deus Dominus locutus est et vocavit terram ab
 ortu solis usque ad occasum eius
 2 de Sion perfecta decore Deus apparuit
 3 veniet Deus noster et non tacebit ignis coram eo vorabit
 et in circuitu eius tempestas valida
 4 vocabit caelum desursum et terram ut iudicet populum
 suum
 5 congregare mihi sanctos meos qui feriunt pactum
 meum in sacrificio
 6 et adnuntiabunt caeli iustitiam eius quia Deus iudex est
 semper
 7 audi popule meus et loquar Israhel et contestabor te
 Deus Deus tuus ego sum
 8 non propter victimas tuas arguam te et holocaustomata
 tua coram me sunt semper
 9 non accipiam de domo tua vitulum neque de gregibus
 tuis hircos
 10 mea sunt enim omnia animalia silvarum pecudes in
 montibus milium
 11 scio omnes aves montium et universitas agri mecum
 est
 12 si esuriero non dicam tibi meus est enim orbis et
 plenitudo eius
 13 numquid comedam carnem taurorum aut sanguinem
 hircorum bibam
 14 immola Deo laudem et redde Altissimo vota tua
 15 et invoca me in die tribulationis liberabo te et
 glorificabis me
 16 impio autem dixit Deus quid tibi est cum narratione
 praeceptorum meorum et ut adsumas pactum meum in ore
 tuo
 17 qui odisti disciplinam et proiecisti verba mea post te
 18 si videbas furem consentiebas ei et cum adulteris erat
 pars tua
 19 os tuum dimisisti ad malitiam et lingua tua
 concinnavit dolum
 20 sedens adversum fratrem tuum loquebaris et
 adversum filium matris tuae fabricabaris obprobrium
 21 haec fecisti et tacui existimasti futurum me similem
 tui arguam te et proponam te ante oculos tuos
 22 intellegite hoc qui obliviscimini Deum ne forte
 capiam et non sit qui liberet
 23 qui immolat confessionem glorificat me et qui
 ordinate ambulat ostendam ei salutare Dei

Caput 51

victori canticum David cum venisset ad eum Nathan propheta quando
 ingressus est ad Bethsabée

1 miserere mei Deus secundum misericordiam tuam
 iuxta multitudinem miserationum tuarum dele iniquitates
 meas

2 multum lava me ab iniquitate mea et a peccato meo
 munda me
 3 quoniam iniquitates meas ego novi et peccatum meum
 contra me est semper
 4 tibi soli peccavi et malum coram te feci ut iustificeris
 in sermonibus tuis et vincas cum iudicaveris
 5 ecce in iniquitate conceptus sum et in peccato peperit
 me mater mea
 6 ecce enim veritatem diligis absconditum et arcanum
 sapientiae manifestasti mihi
 7 asparges me hysopo et mundabor lavabis me et super
 nivem dealbabor
 8 auditum mihi facies gaudium et laetitiam ut exultent
 ossa quae confregisti
 9 absconde faciem tuam a peccatis meis et omnes
 iniquitates meas dele
 10 cor mundum crea mihi Deus et spiritum stabilem
 renova in visceribus meis
 11 ne proicias me a facie tua et spiritum sanctum tuum
 ne auferas a me
 12 redde mihi laetitiam Iesu tui et spiritu potenti
 confirma me
 13 docebo iniquos vias tuas et peccatores ad te
 revertentur
 14 libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meae
 laudabit lingua mea iustitiam tuam
 15 Domine labia mea aperies et os meum adnuntiabit
 laudem tuam
 16 non enim vis ut victimam feriam nec holocaustum tibi
 placet
 17 sacrificium Dei spiritus contribulatus cor contritum et
 humiliatum Deus non dispicies
 18 benefac Domine in voluntate tua Sion et aedificentur
 muri Hierusalem
 19 tunc suscipies sacrificium iustitiae oblationes et
 holocausta tunc inponent super altare tuum vitulos

Caput 52

victori ab erudito David cum venisset Doec Idumeus et adnuntiasset Saul
 dicens ei venit David in domum Achimelech

1 quid gloriaris in malitia potens misericordia Dei tota
 est die
 2 insidias cogitat lingua tua quasi novacula acuta faciens
 dolum
 3 dilexisti malum magis quam bonum mendacium magis
 quam loqui iustitiam semper
 4 dilexisti omnia verba ad devorandum lingua dolosa
 5 sed Deus destruet te in sempiternum terrebit et evellet
 te de tabernaculo et eradicabit te de terra viventium semper
 6 videbunt iusti et timebunt et super eum ridebunt

7 ecce vir qui non posuit Deum fortitudinem suam sed speravit in multitudine divitiarum suarum confortatus est in insidiis suis

8 ego sicut oliva virens in domo Dei speravi in misericordia Dei in saeculum sempiternum

9 confitebor tibi in saeculo quoniam fecisti et expectabo nomen tuum quoniam bonum in conspectu sanctorum tuorum

Caput 53

victori per chorum eruditi David dixit stultus in corde suo non est Deus

1 corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitate non est qui faciat bonum

2 Deus de caelo prospexit super filios hominum ut videret si esset intellegens requirens Deum

3 omnes aversi sunt pariter adhererunt non est qui faciat bonum non est usque ad unum

4 numquid non cognoverunt qui operantur iniquitatem qui comedunt populum meum ut cibum panis

5 Deum non invocaverunt ibi timuerunt timore ubi non est timor quoniam Deus dispersit ossa circumdantium te confunderis quia Deus proiecit eos

6 quis dabit ex Sion salutare Israhel cum reducerit Deus civitatem populi sui exultabit Iacob laetabitur Israhel

Caput 54

victori in psalmis eruditi David quando venerunt Ziphei et dixerunt Saul
nonne David absconditus est apud nos

1 Deus in nomine tuo salva me et in fortitudine tua ulciscere me

2 Deus exaudi orationem meam auribus percipe verba oris mei

3 quia alieni insurrexerunt adversus me et fortes quaesierunt animam meam et non posuerunt Deum in conspectu suo semper

4 ecce Deus auxiliatur mihi Dominus sustentans animam meam

5 reddet malum insidiatoribus meis in veritate tua disperde eos

6 voluntarie sacrificabo tibi confitebor nomini tuo Domine quoniam bonum est

7 quoniam ex omni tribulatione liberavit me et inimicos meos dispexit oculus meus

Caput 55

victori in psalmis eruditi David

1 exaudi Deus orationem meam et ne dispicias deprecationem meam

2 adtende mihi et exaudi me humiliatus sum in meditatione mea et conturbatus

3 a voce inimici a facie persequentis impii quoniam proiecerunt super me iniquitatem et in furore adversabantur mihi

4 cor meum doluit in vitalibus meis et terrores mortis ceciderunt super me

5 timor et tremor venit super me et operuit me caligo

6 et dixi quis dabit mihi pinnas columbae ut volem et requiescam

7 ut procul abeam et commorer in deserto semper

8 festinabo ut salver ab spiritu tempestatis et turbinis

9 praecipita Domine divide linguas eorum quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate

10 die et nocte circumeuntes muros eius scelus et dolorem in medio eius

11 insidiae in vitalibus eius et non recedet de plateis eius damnum et fraudulentia

12 non enim inimicus exprobravit mihi ut sustineam neque is qui me oderat super me magnificatus est ut abscondar ab eo

13 sed tu homo unanimes meus dux meus et notus meus

14 qui simul habuimus dulce secretum in domo Dei ambulavimus in terrore

15 veniat mors super eos descendant in infernum viuentes quia nequitiae in congregatione eorum et in medio eorum

16 ego ad Deum clamabo et Dominus salvabit me

17 vespere et mane et meridie eloquar et resonabo et exaudiet vocem meam

18 redimet in pace animam meam ab adpropinquantibus mihi multi enim fuerunt adversum me

19 exaudiet Deus et humiliabit eos qui iudex est ab initio semper non enim mutantur neque timent Deum

20 extendit manum suam ad pacifica sua contaminabit pactum suum

21 nitidius butyro os eius pugnat autem cor illius molliores sermones eius oleo cum sint lanceae

22 proice super Dominum caritatem tuam et ipse enutriet te non dabit in aeternum fluctuationem iusto

23 tu autem Deus deduces eos in puteum interitus viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos ego autem fiduciam habeo tui

Caput 56

victori pro columba muta eo quod procul abierit David humilis et simplex
quando tenuerunt eum Palestini in Geth

1 miserere mei Deus quoniam conculcavit me homo tota die pugnans tribulavit me

2 conculcaverunt me insidiatores mei tota die multi enim
qui pugnant contra me Altissime

3 quacumque die territus fuero ego in te confidam

4 in Deo laudavi verbum in Deo speravi non timebo quid
faciat caro mihi

5 tota die sermonibus me adfligebant contra me omnes
cogitationes eorum in malum

6 congregabuntur abscondite plantas meas observabunt
expectantes animam meam

7 quia nullus est salvus in eis in furore populos detrahet
Deus

8 secretiora mea numerasti pone lacrimam meam in
conspectu tuo sed non in narratione tua

9 tunc convertentur inimici mei retrorsum in quacumque
die invocavero hoc scio quia Deus meus es

10 in Deo laudabo verbum in Domino praedicabo
sermonem

11 in Deo speravi non timebo quid faciat homo mihi

12 in me sunt Deus vota tua reddam gratiarum actiones
tibi

13 quia liberasti animam meam de morte et pedes meos
de lapsu ut ambulem coram Deo in luce viventium

Caput 57

pro victoria ut non disperdas David humilem et simplicem quando fugit a
facie Saul in spelunca

1 miserere mei Deus miserere mei quoniam in te sperat
anima mea in umbra alarum tuarum sperabo donec transeant
insidiae

2 invocabo Deum altissimum Deum ultorem meum

3 mittet de caelo et salvabit me exprobrabit conculcanti-
bus me semper mittet Deus misericordiam suam et veritatem
suam

4 anima mea in medio leonum dormivit ferocientium fi-
lii hominum dentes eorum lancea et sagittae et lingua eorum
gladius acutus

5 exaltare super caelos Deus in omni terra gloria tua

6 rete paraverunt gressibus meis ad incurvandam animam
meam foderunt ante me foveam ceciderunt in medium eius
semper

7 paratum cor meum Deus paratum cor meum cantabo et
psallam

8 surge gloria mea surge psalterium et cithara surgam
mane

9 confitebor tibi in populis Domine cantabo tibi in
gentibus

10 quia magna usque ad caelos misericordia tua et usque
ad nubes veritas tua

11 exaltare super caelos Deus in omni terra gloria tua

Caput 58

victori ut non disperdas David humilem et simplicem

1 si vere utique iustitiam loquimini recta iudicate filii
hominum

2 etenim in corde iniquitates operamini in terra
iniquitatis manus vestras appendite

3 alienati sunt peccatores a vulva erraverunt ab utero
loquentes mendacium

4 furor eorum sicut furor serpentis sicut reguli surdi
obturantis aurem suam

5 ut non audiat vocem murmurantium nec incantatoris
incantationes callidas

6 Deus excute dentes eorum ex ore eorum molares
leonum confringe Domine

7 dissolvantur quasi aquae quae defluent intendet arcum
suum donec conterantur

8 quasi vermis tabefactus pertranseant quasi abortivum
mulieris quod non vidit solem

9 antequam crescant spinae vestrae in ramnum quasi
videntes quasi in ira tempestas rapiet eas

10 laetabitur iustus cum viderit ultionem pedes suos
lavabit in sanguinem impiorum

11 et dicet homo vere fructus est iusto vere est Deus
iudicans in terra

Caput 59

victori ut non disperdas David humilem et simplicem quando misit Saul et
custodierunt domum ut occiderent eum

1 erue me de inimicis meis Deus meus et a resistentibus
mihi protege me

2 libera me ab operariis iniquitatis et a viris sanguinum
salva me

3 quia ecce insidiati sunt animae meae congregantur
adversum me fortissimi

4 absque iniquitate mea et absque peccato meo Domine
non egi inique et illi currunt et praeparantur

5 surge ex adverso pro me et respice et tu Domine Deus
exercituum Deus Israel evigila ut visites omnes gentes non
miserearis universis qui operantur iniquitatem semper

6 revertantur ad vesperam et latrent ut canis et
circumeant civitatem

7 ecce loquuntur in ore suo gladii in labiis eorum quasi
nemo audiat

8 tu autem Domine deridebis eos subsannabis omnes
gentes

9 fortitudinem meam ad te servabo quoniam tu Deus
elevator meus

10 Dei mei misericordia praeveniet me

11 Deus ostendit mihi in insidiatoribus meis ne occidas eos ne forte obliviscantur populi mei disperge eos in fortitudine tua et destrue eos protector noster Domine

12 in peccato oris sui in sermone labiorum suorum et capiantur in superbia sua maledictionem et mendacium narrantes

13 consume in furore consume ut non subsistant et sciant quoniam Deus dominatur Iacob in finibus terrae semper

14 et convertantur ad vesperam et latrent ut canis et circumeant civitatem

15 ipsi vagabuntur ut comedant et cum saturati non fuerint murmurabunt

16 ego autem cantabo imperium tuum et laudabo mane misericordiam tuam quoniam factus es fortitudo mea et refugium in die tribulationis meae

17 tibi cantabo quoniam Deus adiutor meus fortitudo mea Deus misericordia mea

Caput 60

victori pro liliis testimonium humilis et perfecti David ad docendum quando pugnavit adversum Syriam Mesopotamiae et adversum Syriam Suba et reversus est Ioab et percussit Edom in valle Salinarum duodecim milia

1 Deus proiecisti nos et scidisti iratus convertisti nos

2 commovisti terram et dirupisti eam sana contritiones eius quoniam commota est

3 ostendisti populo tuo duritiam potasti nos vino consopiente

4 dedisti timentibus te signum ut fugerent a facie arcus semper ut liberentur amici tui

5 salva dextera tua et exaudi me

6 Deus locutus est in sanctuario suo laetabor dividam Sicimam et vallem Soccoth dimetiar

7 meus est Galaad et meus Manasse et Efraim fortitudo capitis mei Iudas legifer meus

8 Moab olla lavacri mei super Idumeam incedam calciamento meo mihi Palestina foederata est

9 quis deducet me ad civitatem munitam quis deducet me usque ad Idumeam

10 nonne tu Deus qui proiecisti nos et non egredieris Deus in exercitibus nostris

11 da nobis auxilium in tribulatione vana est enim salus ab homine

12 in Deo faciemus virtutem et ipse conculcabit tribulantes nos

Caput 61

victori in psalmis David

1 exaudi Deus laudationem meam intende orationi meae

2 de novissimo terrae ad te clamabo cum triste fuerit cor meum cum fortis elevabitur adversum me tu eris ductor meus

3 fuisti spes mea turris munitissima a facie inimici

4 habitabo in tabernaculo tuo iugiter sperabo in protectione alarum tuarum semper

5 tu enim Deus exaudisti orationem meam dedisti hereditatem timentibus nomen tuum

6 dies super dies regis adicies annos eius donec est generatio et generatio

7 sedebit semper ante faciem Dei misericordia et veritas servabunt eum

8 sic canam nomini tuo iugiter reddens vota mea per singulos dies

Caput 62

victori per Idithun canticum David

1 attamen apud Deum silebit anima mea ex eo salus mea

2 attamen ipse est scutum meum et salus mea fortitudo mea non commovebor amplius

3 usquequo insidiamini contra virum interficitis omnes quasi murus inclinus et maceria corruens

4 partem enim eius cogitaverunt expellere placuerunt sibi in mendacio ore suo singuli benedicunt et corde suo maledicunt semper

5 verumtamen Deo retice anima mea ab ipso enim praestolatio mea

6 ipse est fortitudo mea et salus mea susceptor meus non timebo

7 in Deo salutare meum et gloria mea robur fortitudinis meae salus mea in Deo

8 sperate in eo omni tempore populi effundite coram eo cor vestrum Deus spes nostra est semper

9 verumtamen vanitas filii Adam mendacium filii viri in stateris dolosis fraudulenter agunt simul

10 nolite confidere in calumnia et in rapina ne frustremini divitiae si fluxerint ne adponatis cor

11 unum locutus est Deus duo haec audivi quia imperium Dei est

12 et tibi Domine misericordia quia tu reddes unicuique secundum opus suum

Caput 63

canticum David cum esset in deserto Iuda

1 Deus fortitudo mea tu es de luce consurgam ad te sitivit te anima mea desideravit te caro mea

2 in terra invia et conficiente ac sine aqua sic in sancto apparui tibi ut videam fortitudinem tuam et gloriam tuam

3 melior est enim misericordia tua quam vitae labia mea
laudabunt te

4 sic benedicam tibi in vita mea in nomine tuo levabo
manus meas

5 quasi adipe et pinguidine implebitur anima mea et
labiis laudantibus canet os meum

6 recordans tui in cubili meo per singulas vigilias
meditabor tibi

7 quia fuisti auxilium meum in umbra alarum tuarum
laudabo

8 adhesit anima mea post te me suscepit dextera tua

9 ipsi vero interficere quaerunt animam meam ingredian-
tur in extrema terrae

10 congregentur in manus gladii pars vulpium erunt

11 rex autem laetabitur in Deo laudabitur omnis qui iurat
in eo quia obstruetur os loquentium mendacium

Caput 64

victori canticum David

1 audi Deus vocem meam loquentis a timore inimici
serva vitam meam

2 absconde me a consilio malignorum a tumultu
operantium iniquitatem

3 qui exacuerunt quasi gladium linguam suam tetende-
runt sagittam suam verbum amarissimum

4 ut sagittarent in absconditis simplicem

5 subito sagittabunt eum et non timebunt confortave-
runt sibi sermonem pessimum narraverunt ut absconderent
laqueos dixerunt quis videbit nos

6 scrutati sunt iniquitates defecerunt scrutantes scrutinio
cogitationibus singulorum et corde profundo

7 sagittabit ergo eos Deus iaculo repentino inferentur
plagae eorum

8 et corruent in semet ipsos linguis suis fugient omnes
qui viderint eos

9 et timebunt omnes homines et adnuntiabunt opus Dei
et opera eius intellegent

10 laetabitur iustus in Domino et sperabit in eo et
exultabunt omnes recti corde

Caput 65

victori carmen David cantici

1 tibi silens laus Deus in Sion et tibi reddetur votum

2 exaudi orationem donec ad te omnis caro veniat

3 verba iniquitatum praevaluerunt adversum me sceleri-
bus nostris tu propitiaberis

4 beatus quem elegeris et susceperis habitabit enim in
atriis tuis replebimur bonis domus tuae sanctificatione templi
tui

5 terribilis in iustitia exaudi nos Deus salvator noster
confidentia omnium finium terrae et maris longinqui

6 praeparans montes in virtute tua accinctus fortitudine

7 conpescens sonitum maris fremitum fluctuum eius et
multitudinem gentium

8 et timebunt qui habitant in extremis a signis tuis
egressus matutinos et vespere laudantes facies

9 visita terram et inriga eam ubertate dita eam rivus Dei
plenus aqua praeparabis frumentum eorum quia sic fundasti
eam

10 sulcos eius inebria multiplica fruges eius pluviis
inriga eam et germini eius benedic

11 volvetur annus in bonitate tua et vestigia tua rorabunt
pinguidine

12 pinguescent pascua deserti et exultatione colles
accingentur

13 vestientur agnis greges et valles plenae erunt frumento
coaequabuntur et canent

Caput 66

victori canticum psalmi

1 iubilare Deo omnis terra

2 cantate gloriam nomini eius date gloriam laudi eius

3 dicite Deo quam terribile opus tuum in multitudine
fortitudinis tuae mentientur tibi inimici tui

4 omnis terra adoret te et cantet tibi cantet nomini tuo
semper

5 venite et videte opera Dei terribilia consilia super filiis
hominum

6 convertit mare in aridam in flumine pertransibunt pede
ibi laetabimur in eo

7 qui dominatur in fortitudine sua saeculo oculi eius gen-
tes aspiciunt qui increduli sunt non exaltentur in semet ipsis
semper

8 benedicite populi Deo nostro et auditam facite vocem
laudis eius

9 qui posuit animam nostram in vitam et non dedit in
commotione pedes nostros

10 probasti enim nos Deus igne nos conflasti sicut
conflatur argentum

11 introduxisti nos in obsidione posuisti stridorem in
dorso nostro

12 inposuisti homines super caput nostrum transivimus
per ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium

13 ingrediar domum tuam in holocaustis reddam tibi vota
mea

14 quae promiserunt tibi labia mea et locutum est os
meum cum tribularer

15 holocausta medullata offeram tibi cum incensu
arietum faciam boves cum hircis semper

16 venite audite et narrabo omnes qui timetis Deum
quanta fecerit animae meae

17 ipsum ore meo invocavi et exaltavi in lingua mea
18 iniquitatem si vidi in corde meo non exaudiat Dominus
19 ideo exaudivit Deus et adtendit vocem deprecationis meae
20 benedictus Deus qui non abstulit orationem meam et misericordiam suam a me

Caput 67

victori in psalmis canticum carminis

1 Deus misereatur nostri et benedicat nobis inlustret faciem suam super nos semper
2 ut nota fiat in terra via tua in universis gentibus salus tua
3 confiteantur tibi populi Deus confiteantur tibi populi omnes
4 laetentur et laudent gentes quoniam iudicas populos in aequitate et gentium quae in terra sunt ductor es sempiternus
5 confiteantur tibi populi Deus confiteantur tibi populi omnes
6 terra dedit germen suum benedicat nobis Deus Deus noster
7 benedicat nobis Deus et timeant eum omnes fines terrae

Caput 68

victori David psalmus cantici

1 exsurgat Deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui oderunt eum a facie eius
2 sicut deficit fumus deficiant sicut tabescit cera a facie ignis pereant impii a facie Dei
3 iusti autem laetentur exultent in conspectu Dei et gaudeant in laetitia
4 cantate Deo canite nomini eius praeparate viam ascendenti per deserta in Domino nomen eius et exultate coram eo
5 patri pupillorum et defensori viduarum Deus in habitaculo sancto suo
6 Deus habitare facit solitarios in domo educit vinctos in fortitudine increduli autem habitaverunt in siccitatibus
7 Deus cum egredereris ante populum tuum et ambulares per desertum semper
8 terra commota est et caeli stillaverunt a facie tua Deus hoc est in Sinai a facie Dei Dei Israhel
9 pluviam voluntariam elevasti Deus hereditatem tuam laborantem tu confortasti
10 animalia tua habitaverunt in ea praeparasti in bonitate tua pauperi Deus
11 Domine dabis sermonem adnuntiatrix fortitudinis plurimae

12 reges exercituum foederabuntur foederabuntur et pulchritudo domus dividet spolia
13 si dormieritis inter medios terminos pinnae columbae deargentatae et posteriora eius in virore auri
14 cum divideret Robustissimus reges in ea nive dealbata est in Selmon
15 mons Dei mons pinguis mons excelsus mons pinguis
16 quare contenditis montes excelsi adversum montem quem dilexit Deus ut habitaret in eo siquidem Dominus habitabit semper
17 currus Dei innumerabilis milia abundantium Dominus in eis in Sina in sancto
18 ascendisti in excelsum captivam duxisti captivitatem accepisti dona in hominibus insuper et non credentes habitare Dominum Deum
19 benedictus Dominus per singulos dies portabit nos Deus salutis nostrae semper
20 Deus noster Deus salutis et Domini Dei mortis egressus
21 verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum verticem crinis ambulantis in delictis suis
22 dixit Dominus de Basan convertam convertam de profundis maris
23 ut calcet pes tuus in sanguine lingua canum tuorum ex inimicis a temet ipso
24 viderunt itinera tua Deus itinera Dei mei regis mei in sancto
25 praecesserunt cantores eos qui post tergum psallebant in medio puellarum tympanistiarum
26 in ecclesiis benedicite Deo Domino de fontibus Israhel
27 ibi Benjamin parvulus continens eos principes Iuda in purpura sua principes Zabulon principes Nepthali
28 praecepit Deus tuus de fortitudine tua conforta Deus hoc quod operatus es nobis
29 de templo tuo quod est in Hierusalem tibi offerent reges munera
30 increpa bestiam calami congregatio fortium in vitulis populorum calcitrantium contra rotas argenteas disperse populos qui bella volunt
31 offerant velociter ex Aegypto Aethiopia festinet dare manus Deo
32 regna terrae cantate Deo canite Domino semper
33 qui ascendit super caelum caeli a principio ecce dabit voci suae vocem fortitudinis
34 date gloriam Deo super Israhel magnificentia eius et fortitudo eius in caelis
35 terribilis Deus de sanctuario suo Deus Israhel ipse dabit fortitudinem et robur populo benedictus Deus

Caput 69

victori pro liliis David

1 salva me Deus quoniam venerunt aquae usque ad animam

2 infixus sum in limo profundi et non possum consistere veni in profundum aquarum et flumen operuit me

3 laboravi clamans exasperatum est guttur meum defecerunt oculi mei expectantes Deum meum

4 multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderunt me gratis confortati sunt qui persequiebantur me inimici mei iniuste quae non rapueram tunc reddebam

5 Deus tu scis stultitiam meam et peccata mea a te non sunt abscondita

6 non confundantur in me qui expectant te Domine Deus exercituum non confundantur in me qui quaerunt te Deus Israhel

7 quia propter te portavi obprobrium operuit confusio faciem meam

8 alienus factus sum fratribus meis et peregrinus filiis matris meae

9 quia zelus domus tuae comedit me et obprobrium exprobrantium tibi cecidit super me

10 et flevi in ieiunio animam meam et factum est in obprobria mihi

11 et posui vestimentum meum saccum et factus sum eis in parabolam

12 contra me loquebantur qui sedebant in porta et cantabant bibentes vinum

13 mea autem oratio ad te Domine tempus reconciliationis est Deus in multitudine misericordiae tuae exaudi me in veritate salutaris tui

14 erue me de luto ut non infigar libera me ab his qui oderunt me et de profundis aquis

15 ne operiat me fluvius aquae et ne absorbeat me profundum et non coronet super me puteus os suum

16 exaudi me Domine quoniam bona est misericordia tua secundum multitudinem miserationum tuarum respice ad me

17 et ne abscondas faciem tuam a servo tuo quoniam tribulor cito exaudi me

18 accede ad animam meam redime eam propter inimicos meos libera me

19 tu scis obprobrium meum et confusionem meam et ignominiam meam

20 coram te sunt omnes hostes mei obprobrio contritum est cor meum et desperatus sum et expectavi qui contristaretur et non fuit et qui consolaretur et non inveni

21 et dederunt in esca mea fel et in siti mea potaverunt me aceto

22 sit mensa eorum coram eis in laqueum et in retributiones ad corruendum

23 contenebrentur oculi eorum ne videant et dorsum eorum semper incurva

24 effunde super eos indignationem tuam et ira furoris tui comprehendat eos

25 fiat commoratio eorum deserta in tabernaculis eorum non sit qui habitet

26 quoniam quem tu percussisti persecuti sunt et ut adfligerent vulneratos tuos narrabant

27 da iniquitatem super iniquitatem eorum et non veniant in iustitia tua

28 deleantur de libro viventium et cum iustis non scribantur

29 ego autem pauper et dolens salus tua Deus suscipiet me

30 laudabo nomen Dei in cantico et magnificabo eum in confessione

31 et placebit Domino super vitulum novellum cornua efferentem et ungulas

32 videntes mansueti laetabuntur qui quaeritis Deum vivet anima vestra

33 quoniam exaudivit pauperes Dominus et vinctos suos non dispexit

34 laudent eum caeli et terra maria et omne quod movetur in eis

35 quia Deus salvabit Sion et aedificabit civitates Iuda et habitabunt ibi et possidebunt eam

36 et semen servorum eius possidebit eam et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea

Caput 70

victori David ad recordandum

1 Deus ut liberes me Domine ut auxiliaris mihi festina
2 confundantur et erubescant qui quaerunt animam meam

3 convertantur retrorsum et erubescant qui volunt malum mihi revertantur ad vestigium confusionis suae qui dicunt va va

4 gaudeant et laetentur in te omnes qui quaerunt te et dicant semper magnificetur Deus qui diligunt salutare tuum

5 ego autem egenus et pauper Deus festina pro me auxilium meum et salvator meus tu Domine ne moreris

Caput 71

1 in te Domine speravi ne confundar in aeternum
2 iustitia tua erue me et libera inclina ad me aurem tuam et salva me

3 esto mihi robustum habitaculum ut ingrediar iugiter praecepisti ut salvares me quia petra mea et fortitudo mea es tu

4 Deus meus salva me de manu impii de manu iniqui et nocentis

5 quia tu es expectatio mea Deus Domine fiducia mea ab adulescentia mea

6 a te sustentatus sum ex utero de ventre matris meae tu es protector meus in te laus mea semper

7 quasi portentum factus sum multis et tu spes mea fortissima

8 impleatur os meum laude tua tota die magnitudine tua

9 ne proicias me in tempore senectutis cum defecerit fortitudo mea ne derelinquas me

10 quia dixerunt inimici mei mihi et qui observabant animam meam inierunt consilium pariter

11 dicentes Deus dereliquit eum persequimini et comprehendite eum quia non est qui eruat

12 Deus ne elongeris a me Deus meus ad auxiliandum mihi festina

13 confundantur et consumantur adversarii animae meae operiantur obprobrio et confusione qui quaerunt malum mihi

14 ego autem iugiter expectabo et adiciam super omnes laudationes tuas

15 os meum narrabit iustitiam tuam tota die salutare tuum quia non cognovi litteraturas

16 ingrediar in fortitudine Domini Dei recordabor iustitiae tuae solius

17 Deus docuisti me ab adulescentia mea et usque nunc adnuntiabo mirabilia tua

18 insuper et usque ad senectutem et canos Deus ne derelinquas me donec adnuntiem brachium tuum generationi cunctisque qui venturi sunt fortitudines tuas

19 et iustitiam tuam Deus usque in excelsum quanta fecisti magnalia Deus quis similis tibi

20 qui ostendisti mihi tribulationes plurimas et afflictiones conversus vivificabis nos et de abyssi terrae rursum educes nos

21 multiplicabis magnitudinem meam et conversus consolaberis me

22 ego autem confitebor tibi in vasis psalterii veritatem tuam Deus meus cantabo tibi in cithara Sancte Israhel

23 laudabunt labia mea cum cantavero tibi et anima mea quam redemisti

24 insuper et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam quia confusi sunt et dehonestati quaerentes malum mihi

Caput 72

Salomonis

1 Deus iudicium regi da et iustitiam tuam filio regis

2 iudicabit populum tuum in iustitia et pauperes tuos in iudicio

3 adsument montes pacem populo et colles iustitiam

4 iudicabit pauperes populi salvabit filios pauperis et confringet calumniatorem

5 et timebunt te quamdiu erit sol et ultra lunam in generatione generationum

6 descendet ut pluvia super vellus ut stillae inrorantes terram

7 germinabit in diebus eius iustitia et multitudo pacis donec non sit luna

8 et dominabitur a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos terrae

9 ante eum procident Aethiopes et inimici eius pulverem lingent

10 reges Tharsis et insulae munera offerent reges Arabiae et Saba tributum conferent

11 et adorabunt eum omnes reges universae nationes servient ei

12 quia eruet pauperem a potente et inopem cui non est adiutor

13 parcet inopi et pauperi et animas pauperum salvabit

14 ab usura et iniquitate redimet animam eorum et pretiosus erit sanguis eorum coram oculis eius

15 et vivet et dabitur ei de auro Saba et orabunt de eo iugiter tota die benedicent ei

16 erit memorabile triticum in terra in capite montium elevabitur sicut Libani fructus eius et florebunt de civitate sicut faenum terrae

17 erit nomen eius in aeternum ultra solem perseverabit nomen eius et benedicentur in eo omnes gentes et beatificabunt eum

18 benedictus Dominus Deus Deus Israhel qui facit mirabilia solus

19 et benedictum nomen gloriae eius in sempiternum et implebitur gloria eius universa terra amen amen

20 completae sunt orationes David filii Iesse

Caput 73

canticum Asaph

1 attamen bonus est Israhel Deus his qui mundo sunt corde

2 mei autem paene vacillaverunt pedes paene effusi sunt gressus mei

3 quia aemulatus sum contra iniquos pacem impiorum videns

4 quod non recogitaverint de morte sua et firma sint vestibula eorum

5 in labore hominum non sunt et cum hominibus non flagellabuntur

6 ideo nutriti sunt ad superbiam circumdederunt iniquitatem sibi

7 processerunt a pinguidine oculi eorum transierunt cogitationes cordis

8 inriserunt et locuti sunt in malitia calumniam de excelso loquentes

9 posuerunt in caelo os suum et lingua eorum deambulavit in terra

10 propterea convertetur populus eius hic et quis plenus inveniatur in eis

11 et dixerunt quomodo novit Deus et si est scientia in Excelso

12 ecce isti impii et abundantes in saeculo multiplicaverunt divitias

13 ergone frustra mundavi cor meum et lavi in innocentia manus meas

14 et fui flagellatus tota die et increpatio mea in matutinis

15 dixi si narravero sic ecce generationem filiorum tuorum reliqui

16 et cogitavi ut intellegerem istud labor est in oculis meis

17 donec veniam ad sanctuaria Dei intellegam in novissimo eorum

18 verumtamen in lubrico posuisti eos deiecisti eos ad interitum

19 quomodo vastati sunt subito defecerunt consumpti sunt quasi non sint

20 quasi somnium evigilantis Domine in civitate tua imaginem eorum ad nihilum rediges

21 quia contractum est cor meum et lumbi mei velut ignis fumigans

22 et ego insipiens et nescius

23 quasi iumentum factus sum apud te et eram semper tecum

24 et tenebas manum dexteram meam in consilium tuum deduces me et postea in gloria suscipies me

25 quid mihi est in caelo et tecum nolui in terra

26 consumpta est caro mea et cor meum robur cordis mei et pars mea Deus in aeternum

27 quia ecce qui elongant se a te peribunt perdidisti omnem fornicantem a te

28 mihi autem adpropinquare Deo bonum est posui in Domino Deo spem meam ut narrem omnes adnuntiationes tuas

9 signa nostra non vidimus non est ultra propheta et non est nobiscum qui sciat usquequo

10 usquequo Deus exprobrabit adversarius blasphemabit inimicus nomen tuum in finem

11 quare convertis manum tuam et dexteram tuam ad medium sinum tuum consume

12 Deus autem rex meus ab initio operatur salutes in medio terrae

13 tu dissipasti in fortitudine tua mare contrivisti capita draconum in aquis

14 tu confregisti capita Leviathan dedisti eum in escam populo Aethiopum

15 tu dirupisti fontem et torrentem tu exsiccasti flumina fortia

16 tua est dies et tua est nox tu ordinasti luminaria et solem

17 tu statuisti omnes terminos terrae aestatem et hiemem tu plasmasti

18 memento huius inimicus exprobravit Domino et populus insipiens blasphemavit nomen tuum

19 ne tradas bestiis animam eruditam lege tua vitae pauperum tuorum ne obliviscaris in perpetuum

20 respice ad pactum quia repletae sunt tenebris terrae habitationes iniquae subrutae

21 ne revertatur confractus et confusus egenus et pauper laudabunt nomen tuum

22 surge Deus iudica causam tuam memento obprobrii tui ab insipiente tota die

23 ne obliviscaris vocis hostium tuorum sonitus adversariorum tuorum ascendit iugiter

Caput 75

victori ut non disperdas psalmus Asaph cantici

Caput 74

eruditionis Asaph

1 ut quid Deus reppulisti in finem fumavit furor tuus in gregem pascuae tuae

2 recordare congregationis tuae quam possedisti ab initio et redemisti virgam hereditatis tuae montis Sion in quo habitasti

3 sublimitas pedum tuorum dissipata est usque ad finem omnia mala egit inimicus in sanctuario

4 fremuerunt hostes tui in medio pacti tui posuerunt signa sua in tropeum

5 manifesta in introitu desuper in saltu lignorum secures

6 et nunc scalpuras eius pariter bipinne et dolatoriis deraserunt

7 miserunt ignem in sanctuarium tuum in terram contaminaverunt habitaculum nominis tui

8 dixerunt in cordibus suis posteri eorum simul incenderunt omnes sollemnitates Dei in terra

1 confitebimur tibi Deus confitebimur et iuxta nomen tuum narrabunt mirabilia tua

2 cum accepero tempus ego iustitias iudicabo

3 dissolvetur terra cum omnibus habitatoribus suis ego adpendi columnas eius semper

4 dixi inique agentibus nolite inique agere et impiis nolite exaltare cornu

5 nolite exaltare in excelsum cornu vestrum loquentes in cervice veteri

6 quia nec ab oriente neque ab occidente neque a solitudine montium

7 sed Deus iudex hunc humiliabit et hunc exaltabit

8 quia calix in manu Domini est et vino meraco usque ad plenum mixtus et propinabit ex eo verumtamen feces eius epotabunt bibentes omnes impii terrae

9 ego autem adnuntiabo in sempiternum cantabo Deo Iacob

10 et omnia cornua impiorum confringam exaltabuntur
cornua iusti

Caput 76

victori in psalmis canticum Asaph carminis

1 cognoscetur in Iudaea Deus in Israhel magnum nomen
eius
2 et erit in Salem tabernaculum eius et habitatio eius in
Sion
3 ibi confringet volatilia arcus scutum et gladium et
bellum semper
4 lumen tu es Magnifice a montibus captivitatis
5 spoliati sunt superbi corde dormitaverunt somnum
suum et non invenerunt omnes viri exercitus manus suas
6 ab increpatione tua Deus Iacob consopitus est et currus
et equus
7 tu terribilis es et quis stabit adversum te ex tunc ira tua
8 de caelo adnuntiabis iudicium terra timens tacebit
9 cum surrexerit ad iudicandum Deus ut salvos faciat
omnes mites terrae semper
10 quia ira hominis confitebitur tibi reliquiis irae
accingeris
11 vovete et reddite Domino Deo vestro omnes qui in
circuitu eius sunt offerent dona terribili
12 auferenti spiritum ducum terribili regibus terrae

Caput 77

victori per Idithun psalmus Asaph

1 voce mea ad Dominum clamavi voce mea ad Dominum
et exaudivit me
2 in die tribulationis meae Dominum requisivi manus
mea nocte extenditur et non quiescit noluit consolari anima
mea
3 recordans Dei conturbabar loquebar in memet ipso et
deficiebat spiritus meus semper
4 prohibebam suspectum oculorum meorum stupebam et
non loquebar
5 recogitabam dies antiquos annos pristinos
6 recordabar psalmorum meorum in nocte cum corde
meo loquebar et scobebar spiritum meum
7 ergone in aeternum proiciet Dominus et non
repropiabitur ultra
8 ergone conplebit usque in finem misericordiam suam
consummabit verbum de generatione et generatione
9 numquid oblitus est misereri Deus aut conplebit in
furore misericordias suas semper
10 et dixi inbecillitas mea est haec commutatio dexteræ
Excelsi

11 recordabor cogitationum Domini reminiscens antiqua
mirabilia tua

12 et meditabor in omni opere tuo et adinventiones tuas
loquar

13 Deus in sanctuario via tua quis deus magnus ut Deus

14 tu es Deus faciens mirabilia ostendens in populis
potentiam tuam

15 redemisti in brachio populum tuum filios Iacob et
Ioseph semper

16 videntes te aquae Deus videntes te aquae parturierunt
et commotae sunt abyssi

17 excusserunt aquas nubila vocem dederunt nubes et
sagittae tuae discurrebant

18 vox tonitru tui in rota apparuerunt fulgora tua orbi
concussa est et commota est terra

19 in mari via tua et semitae tuae in aquis multis et
vestigia tua non sunt agnita

20 deduxisti quasi gregem populum tuum in manu Mosi
et Aaron

Caput 78

eruditionis Asaph

1 ausculta populus meus legem meam inclinate aurem
vestram ad verba oris mei

2 aperiam in parabula os meum loquar enigmata antiqua

3 quae audivimus et cognovimus et patres nostri
narraverunt nobis

4 non sunt abscondita a filiis eorum a generatione se-
quenti narrante laudes Domini et potentiam eius et mirabilia
eius quae fecit

5 statuit contestationem Iacob et legem posuit in Israhel
quae mandavit patribus nostris ut docerent filios suos

6 ut cognosceret generatio subsequens filii nascituri
surgunt et narrabunt filiis suis

7 ut ponant in Deo spem suam et non obliviscantur
cogitationum eius et mandata eius custodiant

8 ut non sint sicut patres eorum generatio declinans et
provocans generatio quae non praeparavit cor suum et non
credidit Deo spiritus eius

9 filii Ephraim intendentes et mittentes arcum terga
verterunt in die belli

10 non custodierunt pactum Dei sui et in lege eius
noluerunt ingredi

11 et oblitus sunt commutationum eius et mirabilium eius
quae ostendit eis

12 coram patribus eorum fecit mirabilia in terra Aegypti
in regione Taneos

13 divisit mare et transduxit eos et stare fecit aquas quasi
acervum

14 et duxit eos in nube per diem et tota nocte in lumine
ignis

15 scidit petram in deserto et potum dedit quasi de abyssis magnis

16 et eduxit rivos de petra et elicuit quasi flumina aquas

17 et addiderunt ultra peccare ei ut provocarent
Excelsum in invio

18 et temptaverunt Deum in cordibus suis petentes cibum animae suae

19 et loquentes contra Deum dicebant numquid poterit Deus ponere mensam in solitudine

20 ecce percussit petram et fluxerunt aquae et torrentes inundaverunt numquid et panem poterit dare aut praeparare carnem populo suo

21 ideo audivit Dominus et non distulit et ignis accensus est in Iacob et furor ascendit in Israhel

22 quia non crediderunt Deo nec habuerunt fiduciam in salutari eius

23 et praecepit nubibus desuper et portas caeli aperuit

24 et pluit super eos man ut comederent et triticum caeli dedit eis

25 panem fortium comedit vir cibaria misit eis in saturitatem

26 abstulit eorum de caelo et induxit in fortitudine sua africanum

27 et pluit super eos quasi pulverem carnes et quasi harenam maris volatilia pinnata

28 et ceciderunt in medio castrorum eius in circuitu tabernaculorum eius

29 et comederunt et saturati sunt nimis et desiderium eorum adtulit eis

30 non indiguerunt de cupiditate sua cum adhuc cibus esset in ore eorum

31 furor ergo Dei ascendit super eos et occidit pingues eorum et electos Israhel incurvavit

32 in omnibus his peccaverunt ultra et non crediderunt mirabilibus eius

33 et consumpsit in vanitate dies eorum et annos eorum velociter

34 si occidebat eos tunc requirebant eum et convertebantur et diluculo consurgebant ad Deum

35 et recordabantur quia Deus fortitudo eorum et Deus excelsus redemptor eorum

36 et lactaverunt eum in ore suo et lingua sua mentiti sunt ei

37 cor autem eorum non erat firmum cum eo nec permanserunt in pacto eius

38 ipse vero misericors propitiabitur iniquitati et non disperdet multumque avertit iram suam et non suscitavit totum furorem suum

39 sed recordatus est quia caro essent spiritus vadens et non revertens

40 quotiens provocaverunt eum in deserto adflixerunt eum in solitudine

41 et conversi sunt et temptaverunt Deum et Sanctum Israhel concitaverunt

42 non sunt recordati manus eius diei qua redemit eos a tribulante

43 qui fecit in Aegypto signa sua et ostenta sua in regione Taneos

44 qui convertit in sanguine fluvios eorum et rivos eorum ut non biberent

45 qui inmisit eis genus omne muscarum ut comederent eos et ranas ut disperderent eos

46 qui dedit brucho germen eorum et laborem eorum lucustae

47 qui occidit in grandine vineas eorum et sycomoros eorum in frigore

48 qui tradidit grandini pascua eorum et iumenta eorum volucris

49 qui misit in eos iram furoris sui indignationem et comminationem et angustiam inmissionem angelorum malorum

50 munivit semitam furori suo non pepercit morti animae eorum et animantia eorum pesti tradidit

51 et percussit omne primogenitum in Aegypto principium partus in tabernaculis Cham

52 et tulit veluti oves populum suum et minavit eos sicut gregem in deserto

53 et duxit eos cum fiducia et absque timore inimicos autem eorum operuit mare

54 et adduxit eos ad terminum sanctificatum suum montem istum quem possedit dextera eius et eiecit a facie eorum gentes et possidere eos fecit in funiculo hereditatem

55 et conlocavit in tabernaculis eorum tribus Israhel

56 et temptaverunt et provocaverunt Deum excelsum et testimonia eius non custodierunt

57 et aversi sunt et praevaricati sunt ut patres eorum incurvati sunt quasi arcus inutilis

58 et provocaverunt eum in excelsis suis et in sculptilibus suis ad aemulandum concitaverunt

59 audivit Deus et non distulit et proiecit vehementer Israhel

60 et reliquit tabernaculum Selo tentorium quod conlocavit inter homines

61 tradidit in captivitatem gloriam suam et decorem suum in manu hostis

62 et conclusit in gladio populum suum et in hereditate sua non distulit

63 iuvenes eius devoravit ignis et virgines eius nemo luxit

64 sacerdotes eius gladio ceciderunt et viduae eius non sunt fletae

65 et evigilavit quasi dormiens Dominus quasi fortis post crapulam vini

66 et percussit hostes suos retrorsum obprobrium sempiternum dedit eos

67 et proiecit tabernaculum Ioseph et tribum Ephraim non elegit

68 sed elegit tribum Iuda montem Sion quem dilexit

69 et aedificavit in similitudinem monocerotum sanctuarium suum quasi terram fundavit illud in saeculum

70 et elegit David servum suum et tulit eum de gregibus ovium sequentem fetas adduxit eum

71 ut pasceret Iacob populum eius et Israhel hereditatem eius

72 qui pavit eos in simplicitate cordis sui et in prudentia manuum suarum dux eorum fuit

Caput 79

canticum Asaph

1 Deus venerunt gentes in hereditatem tuam polluerunt templum sanctum tuum posuerunt Hierusalem in acervis lapidum

2 dederunt cadavera servorum tuorum escam volatilibus caeli carnes sanctorum tuorum bestiis terrae

3 effuderunt sanguinem eorum quasi aquam in circuitu Hierusalem et non erat qui sepeliret

4 facti sumus obprobrium vicinis nostris subsannatio et derisio his qui in circuitu nostro sunt

5 usquequo Domine irasceris in finem ardebit quasi ignis zelus tuus

6 effunde furorem tuum super gentes quae non cognoverunt te et super regna quae nomen tuum non invocaverunt

7 quia comederunt Iacob et decorem eius desolaverunt

8 ne recorderis iniquitatum nostrarum veterum cito occupent nos misericordiae tuae quia adtenuati sumus nimis

9 auxiliare nobis Deus Iesus noster propter gloriam nominis tui et libera nos et propitiare peccatis nostris propter nomen tuum

10 quare dicunt gentes ubi est Deus eorum nota fiat in gentibus ante oculos nostros ultio sanguinis servorum tuorum qui effusus est

11 ingrediatur coram te gemitus victorum in magnitudine brachii tui relinque filios interitus

12 et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum obprobrium suum quo exprobraverunt tibi Domine

13 nos enim populus tuus et grex pascuae tuae confitebimur tibi in sempiternum in generatione et generatione narrabimus laudes tuas

Caput 80

victori pro liliis testimonii Asaph canticum

1 qui pascis Israhel ausculta qui ducis quasi gregem Ioseph qui sedes super cherubin ostendere

2 ante Ephraim et Benjamin et Manasse suscita fortitudinem tuam et veni ut salvos facias nos

3 Deus converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

4 Domine Deus exercituum usquequo fumabis ad orationem populi tui

5 cibasti nos pane flebili et potasti nos in lacrimis tripliciter

6 posuisti nos contentionem vicinis nostris et inimici nostri subsannaverunt nos

7 Deus exercituum converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

8 vineam de Aegypto tulisti eiecisti gentes et plantasti eam

9 praeparasti ante faciem eius et stabilisti radices eius et implevit terram

10 operiti sunt montes umbra eius et ramis illius cedri Dei

11 expandit comas suas usque ad mare et usque ad Flumen germina sua

12 quare dissipasti maceriem eius et vindemiaverunt eam omnes qui transeunt per viam

13 vastavit eam aper de silva et omnes bestiae agri depastae sunt eam

14 Deus exercituum revertere obsecro respice de caelo et vide et visita vineam hanc

15 et radicem quam plantavit dextera tua et filium quem confirmasti tibi

16 succensam igni et deramatam ab increpatione faciei tuae pereant

17 fiat manus tua super virum dexterarum tuarum et super filium hominis quem confirmasti tibi

18 et non recedemus a te vivificabis nos et nomine tuo vocabimur

19 Domine Deus exercituum converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus

Caput 81

victori in torcularibus Asaph

1 laudate Deum fortitudinem nostram iubilate Deo Iacob

2 adsumite carmen et date tympanum citharam decoram cum psalterio

3 clangite in neomenia bucina et in medio mense die sollemnitatis nostrae

4 quia legitimum Israhel est et iudicium Dei Iacob

5 testimonium in Ioseph posuit cum egrederetur terra Aegypti labium quod nesciebam audivi

6 amovi ab onere umerum eius manus eius a cofino recesserunt

7 in tribulatione invocasti et erui te exaudivi te in abscondito tonitruum probavi te super aquam Contradictionis semper

8 audi populus meus et contestor te Israhel si audieris me

9 non sit in te deus alienus et non adores deum peregrinum

10 ego sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti dilata os tuum et implebo illud

11 et non audivit populus meus vocem meam et Israel non credidit mihi

12 et dimisi eum in pravitate cordis sui ambulabunt in consiliis suis

13 utinam populus meus audisset me Israel in viis meis ambulasset

14 quasi nihilum inimicos eius humiliassem et super hostes eorum vertissem manum meam

15 qui oderunt Dominum negabunt eum et erit tempus eorum in saeculo

16 et cibavit eos de adipe frumenti et de petra mellis saturavit eos

Caput 82

canticum Asaph

1 Deus stetit in coetu Dei in medio Deus iudicat
2 usquequo iudicatis iniquitatem et facies impiorum suscipitis semper

3 iudicate pauperi et pupillo egeno et inopi iuste facite

4 salvate inopem et pauperem de manu impiorum liberate

5 non cognoscunt nec intellegunt in tenebris ambulant movebuntur omnia fundamenta terrae

6 ego dixi dii estis et filii Excelsi omnes vos

7 ergo quasi Adam moriemini et quasi unus de principibus cadetis

8 surge Domine iudica terram quoniam hereditabis omnes gentes

Caput 83

canticum psalmi Asaph

1 Deus ne taceas ne sileas et non quiescas Deus

2 quia ecce inimici tui tumultuati sunt et qui oderunt te levaverunt caput

3 contra populum tuum nequiter tractaverunt et inierunt consilium adversum arcanum tuum

4 dixerunt venite et conteramus eos de gente et non sit memoria nominis Israel ultra

5 quoniam tractaverunt pariter contra te foedus pepigerunt

6 tabernacula Idumeae et Ismahelitarum Moab et Aggareni

7 Gebal et Ammon et Amalech Palestina cum habitatoribus Tyri

8 sed et Assur venit cum eis facti sunt brachium filiorum Loth semper

9 fac illis sicut Madian et Sisarae sicut Iabin in torrente Cison

10 contriti sunt in Aendor fuerunt quasi sterquilinum terrae

11 pone duces eorum sicut Oreb et Zeb et Zebee et Salmana omnes principes eorum

12 qui dixerunt possideamus nobis pulchritudinem Dei

13 Deus meus pone eos ut rotam quasi stipulam ante faciem venti

14 quomodo ignis conburit silvam et sicut flamma devorat montes

15 sic persequere eos in tempestate tua et in turbine tuo conturba eos

16 imple facies eorum ignominia et quaerent nomen tuum Domine

17 confundantur et conturbentur usque in saeculum et erubescant et pereant

18 et sciant quia nomen tuum est Dominus solus tu Excelsus super omnem terram

Caput 84

victori pro torculari fi liorum Core canticum

1 quam dilecta tabernacula tua Domine exercituum

2 desiderat et defecit anima mea in atria Domini cor meum et caro mea laudabunt Deum viventem

3 siquidem avis invenit domum et passer nidum sibi ubi ponat pullos suos altaria tua Domine exercituum rex meus et Deus meus

4 beati qui habitant in domo tua adhuc laudabunt te semper

5 beatus homo cuius fortitudo est in te semitae in corde eius

6 transeuntes in valle fletus fontem ponent eam

7 benedictione quoque amicietur doctor ibunt de fortitudine in fortitudinem parebunt apud Deum in Sion

8 Domine Deus exercituum exaudi orationem meam ausculta Deus Iacob semper

9 clipeus noster vide Deus et adtende faciem christi tui

10 quoniam melior est dies in atriis tuis super milia elegeri abiectus esse in domo Dei mei magis quam habitare in tabernaculis impietatis

11 quia sol et scutum Dominus Deus gratiam et gloriam dabit Dominus

12 nec prohibebit bonum ab his qui ambulant in perfectione Domine exercituum beatus homo qui confidet in te

Caput 85

victori fi liorum Core canticum

1 placatus es Domine terrae tuae reduxisti captivitatem Iacob

2 dimisisti iniquitatem populo tuo operuisti omnes iniquitates eorum semper

3 continuisti omnem indignationem tuam conversus es ab ira furoris tui

4 converte nos Deus Iesus noster et solve iram tuam adversum nos

5 noli in aeternum irasci nobis extendens iram tuam in generationem et generationem

6 nonne tu revertens vivificabis nos et populus tuus laetabitur in te

7 ostende nobis Domine misericordiam tuam et salutare tuum da nobis

8 audiam quid loquatur Dominus Deus loquetur enim pacem ad populum suum et ad sanctos suos ut non convertantur ad stultitiam

9 verumtamen prope est his qui timent eum salutare eius ut habitet gloria in terra nostra

10 misericordia et veritas occurrerunt iustitia et pax deosculatae sunt

11 veritas de terra orta est et iustitia de caelo prospexit

12 sed et Dominus dabit bonum et terra nostra dabit germen suum

13 iustitia ante eum ibit et ponet in via gressus suos

Caput 86

oratio David

1 inclina Domine aurem tuam exaudi me quia egenus et pauper ego sum

2 custodi animam meam quia sanctus sum salva servum tuum tu Deus meus qui confidit in te

3 miserere mei Domine quoniam ad te clamabo tota die

4 laetifica animam servi tui quia ad te animam meam levo

5 tu enim es Domine bonus et propitiabilis et multas misericordia omnibus qui invocant te

6 exaudi Domine orationem meam et ausculta vocem deprecationum mearum

7 in die tribulationis meae invocabo te quia exaudies me

8 non est similis tui in diis Domine non est iuxta opera tua

9 omnes gentes quas fecisti venient et adorabunt coram te Domine et glorificabunt nomen tuum

10 quia magnus tu et faciens mirabilia tu Deus solus

11 doce me Domine viam tuam ut ambulem in veritate tua unicum fac cor meum ut timeat nomen tuum

12 confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo et glorificabo nomen tuum in sempiternum

13 quia misericordia tua magna super me et eruisti animam meam de inferno extremo

14 Deus superbi surrexerunt adversus me et coetus robustorum quaesivit animam meam et non posuerunt te in conspectu suo

15 tu autem Domine Deus misericors et clemens patiens et multae misericordiae et verus

16 respice ad me et miserere mei da fortitudinem tuam servo tuo et salva filium ancillae tuae

17 fac mecum signum in bonitate et videant qui oderunt me et confundantur quia tu Domine auxiliatus es mihi et consolatus es me

Caput 87

fi liorum Core psalmus cantici

1 fundamentum eius in montibus sanctuarii

2 diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob

3 gloriosa dicta sunt in te civitas Dei semper

4 commemorabo superbiae et Babylonis scientes me ecce Palestina et Tyrus cum Aethiopia iste natus est ibi

5 ad Sion autem dicetur vir et vir natus est in ea et ipse fundavit eam Excelsus

6 Dominus numerabit scribens populos ipse natus est in ea semper

7 et cantabunt quasi in choris omnes fontes mei in te

Caput 88

canticum carminis fi liorum Core victori per chorum ad praecinendum
eruditionis Eman Ezraitae

1 Domine Deus salutis meae per diem clamavi in nocte coram te

2 ingredietur ante te oratio mea inclina aurem tuam ad laudationem meam

3 quia repleta est malis anima mea et vita mea ad infernum descendit

4 reputatus sum cum descendentibus lacum factus sum quasi homo invalidus

5 inter mortuos liber sicut interfecti et dormientes in sepulchro quorum non recordaris amplius et qui a manu tua abscisi sunt

6 posuisti me in lacu novissimo in tenebris in profundis

7 super me confirmatus est furor tuus et cunctis fluctibus tuis adfixisti me semper

8 longe fecisti notos meos a me posuisti me abominationem eis clausum et non prodeuntem

9 oculus meus infirmatus est ab afflictione invocavi te Domine tota die expandi ad te palmas meas

10 numquid mortuis facies mirabilia aut gigantes surgent et confitebuntur tibi semper

11 numquid narrabitur in sepulchro misericordia tua et veritas tua in perditione

12 numquid noscentur in tenebris mirabilia tua et iustitia tua in terra quae oblivioni tradita est

13 ego autem ad te Domine clamavi et mane oratio mea praeveniet te

14 quare Domine abicis animam meam abscondis faciem tuam a me

15 pauper ego et aerumnosus ab adolescentia portavi furorem tuum et conturbatus sum

16 per me transierunt irae tuae terrores tui oppresserunt me

17 circumdederunt me quasi aquae tota die vallaverunt me pariter

18 longe fecisti a me amicum et sodalem notos meos abstulisti

Caput 89

eruditionis Aethan Ezraitae

1 misericordias Domini in aeternum cantabo in generatione et generatione adnuntiabo veritatem tuam in ore meo

2 quia dixisti sempiterna misericordia aedificabitur caelos fundabis et veritas tua in eis

3 percussi foedus cum electo meo iuravi David servo meo

4 usque in aeternum stabiliam semen tuum et aedificabo in generationem et generationem thronum tuum semper

5 confitebuntur caeli mirabilia tua Domine et veritatem tuam in ecclesia sanctorum

6 quis enim in nubibus adaequabitur Domino adsimilabitur Domino de filiis Dei

7 Deus inclitus in arcano sanctorum nimio et terribilis in cunctis qui circum eum sunt

8 Domine Deus exercituum quis similis tui fortissime Domine et veritas tua in circuitu tuo

9 tu dominaris superbiae maris et elationes gurgitum eius tu conprimis

10 tu confregisti quasi vulneratum superbum in brachio forti tuo dispersisti inimicos tuos

11 tui sunt caeli et tua est terra orbem et plenitudinem eius tu fundasti

12 aquilonem et dexteram tu creasti Thabor et Hermon nomen tuum laudabunt

13 tuum brachium cum fortitudine roboretur manus tua exaltetur dextera tua

14 iustitia et iudicium firmamentum throni tui misericordia et veritas praecedent faciem tuam

15 beatus populus qui novit iubilum Domine in lumine vultus tui ambulabunt

16 in nomine tuo exultabunt tota die et in iustitia tua exaltabuntur

17 quia gloria fortitudinis eorum tu es et in misericordia tua elevabis cornu nostrum

18 quia a Domino est protectio nostra et a Sancto Israhel rege nostro

19 tunc locutus es per visionem sanctis tuis et dixisti posui adiutorium super robustum exaltavi electum de populo

20 inveni David servum meum oleo sancto meo unxi eum

21 cum quo manus mea firma erit et brachium meum

22 non decipiet inimicus eum et filius iniquitatis non adfliget eum

23 sed concidam ante faciem eius hostes illius et qui eum oderunt percutiam

24 veritas autem mea et misericordia mea erit cum eo et in nomine meo exaltabitur cornu eius

25 et ponam in mari manum eius et in fluminibus dexteram eius

26 ipse vocabit me pater meus es tu Deus meus et fortitudo salutis meae

27 ego autem primogenitum ponam eum excelsum regibus terrae

28 in aeternum custodiam ei misericordiam meam et pactum meum fidele ei erit

29 et ponam perpetuum semen eius et thronum eius sicut dies caeli

30 si autem dereliquerint filii eius legem meam et in iudiciis meis non ambulaverint

31 si caerimonias meas profanaverint et praecepta mea non custodierint

32 visitabo in virga scelera eorum et in plagis iniquitatem eorum

33 misericordiam autem meam non auferam ab eo nec mentiar in veritate mea

34 non violabo pactum meum et quod egressum est de labiis meis non mutabo

35 semel iuravi in sancto meo ne David mentiar

36 semen eius in sempiternum erit

37 et thronus eius sicut sol in conspectu meo sicut luna stabilietur in sempiternum et testis in caelo fidelis semper

38 tu autem reppulisti et proiecisti iratus es adversum christum tuum

39 adtenuasti pactum servi tui profanasti in terra diadema eius

40 dissipasti omnes macerias eius posuisti munitiones eius pavorem

41 diripuerunt eum omnes qui transeunt per viam factus est obprobrium vicinis suis

42 elevasti dexteram hostium eius laetificasti omnes inimicos illius

43 avertisti robur gladii eius et non sublevasti eum in proelio

44 quiescere fecisti munditiam eius et thronum illius in terram detraxisti

45 abbreviasti dies adolescentiae eius operuisti eum ignominia sempiterna

46 usquequo Domine absconderis in finem succendetur quasi ignis indignatio tua

47 memento mei de profundo alioquin quare frustra creasti filios hominum

48 quis est vir qui vivat et non videat mortem salvans animam suam de manu inferi semper

49 ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine quas iurasti David in veritate tua

50 recordare Domine obprobrii servorum tuorum quia portavi in sinu meo omnes iniquitates populorum

51 quas exprobraverunt inimici tui Domine quibus exprobraverunt vestigia christi tui

52 benedictus Dominus in sempiternum amen et amen

Caput 90

oratio Mosi viri Dei

1 Domine habitaculum tu factus es nobis in generatione et generatione

2 antequam montes nascerentur et parturiretur terra et orbis a saeculo et usque in saeculum tu es

3 convertes hominem usque ad contritionem et dices revertimini filii Adam

4 quia mille anni in oculis tuis sicut dies hesterna quae pertransiit et vigilia nocturna

5 percutiente te eos somnium erunt

6 mane quasi herba pertransiens mane floruit et abiit ad vesperam conteretur atque siccabitur

7 consumpti enim sumus in furore tuo et in indignatione tua conturbati sumus

8 posuisti iniquitates nostras coram te neglegentias nostras in luce vultus tui

9 omnes enim dies nostri transierunt in furore tuo consumpsimus annos nostros quasi sermonem loquens

10 dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni si autem multum octoginta anni et quod amplius est labor et dolor quoniam transivimus cito et avolvimus

11 quis novit fortitudinem irae tuae et secundum timorem tuum indignationem tuam

12 ut numerentur dies nostri sic ostende et veniemus corde sapienti

13 revertere Domine usquequo et exorabilis esto super servis tuis

14 imple nos matutina misericordia tua et laudabimus et laetabimur in cunctis diebus nostris

15 laetifica nos pro diebus quibus adflixisti nos et annis in quibus vidimus mala

16 appareat apud servos tuos opus tuum et gloria tua super filios eorum

17 et sit decor Domini Dei nostri super nos et opus manuum nostrarum fac stabile super nos opus manuum nostrarum confirma

Caput 91

1 qui habitat in abscondito Excelsi in umbraculo Domini commorabitur

2 dicens Domino spes mea et fortitudo mea Deus meus confidam in eum

3 quia ipse liberabit te de laqueo venantium de morte insidiarum

4 in scapulis suis obumbrabit tibi et sub alis eius sperabis

5 scutum et protectio veritas eius non timebis a timore nocturno

6 a sagitta volante per diem a peste in tenebris ambulante a morsu insanientis meridie

7 cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis ad te autem non adpropinquabit

8 verumtamen oculis tuis videbis et ultionem impiorum cernes

9 tu enim es Domine spes mea Excelsum posuisti habitaculum tuum

10 non accedet ad te malum et lepra non adpropinquabit tabernaculo tuo

11 quia angelis suis mandabit de te ut custodiant te in omnibus viis tuis

12 in manibus portabunt te ne forte offendant ad lapidem pes tuus

13 super aspidem et basiliscum calcabis conculcabis leonem et draconem

14 quoniam mihi adhesit et liberabo eum exaltabo eum quoniam cognovit nomen meum

15 invocabit me et exaudiam eum cum ipso ero in tribulatione eruam eum et glorificabo

16 longitudine dierum implebo illum et ostendam ei salutare meum

Caput 92

psalmus cantici in die sabbati

1 bonum est confiteri Domino et psallere nomini tuo Altissime

2 ad adnuntiandam mane misericordiam tuam et fidem tuam in nocte

3 in decacordo et in psalterio in cantico in cithara

4 quoniam laetificasti me Domine in opere tuo in facturis manuum tuarum laudabo

5 quam magnificata sunt opera tua Domine satis profundae factae sunt cogitationes tuae

6 vir insipiens non cognoscet et stultus non intellet istud

7 germinaverunt impii quasi faenum et floruerunt omnes qui operantur iniquitatem ut contererentur usque in sempiternum

8 tu autem Excelsus in aeternum Domine

9 ecce enim inimici tui Domine ecce inimici tui peribunt et dissipabuntur omnes qui operantur iniquitatem

10 et exaltabitur quasi monocerotis cornu meum et senecta mea in oleo uberi

11 et dispiciet oculus meus eos qui insidiantur mihi de his qui consurgunt adversum me malignantibus audit auris mea

12 iustus ut palma florebit ut cedrus in Libano multiplicabitur

13 transplantati in domo Domini in atriis Dei nostri germinabunt

14 adhuc fructificabunt in senectute pingues et frondentes erunt

15 adnuntiantes quia rectus Dominus fortitudo mea et non est iniquitas in eo

Caput 93

1 Dominus regnavit gloria indutus est indutus est Dominus fortitudine et accinctus est insuper adpendit orbem qui non commovebitur

2 firmum solium tuum ex tunc ab aeterno tu es

3 levaverunt flumina Domine levaverunt flumina voces suas levaverunt flumina gurgites suos

4 a vocibus aquarum multarum grandes fluctus maris grandis in excelso Dominus

5 testimonia tua fidelia facta sunt nimis domum tuam decet sanctitas Domine in longitudine dierum

Caput 94

1 Deus ultionum Domine Deus ultionum ostendere

2 elevare qui iudicas terram redde vicissitudinem superbis

3 usquequo impii Domine usquequo impii exultabunt

4 fluent loquentes antiquum garrient omnes qui operantur iniquitatem

5 populum tuum Domine conterent et hereditatem tuam adfligent

6 viduam et advenam interficient et pupillos occident

7 et dixerunt non videbit Dominus et non intellet Deus Iacob

8 intellegite stulti in populo et insipientes aliquando discite

9 qui plantavit aurem non audiet aut qui finxit oculum non videbit

10 qui erudit gentes non arguet qui docet hominem scientiam

11 Dominus novit cogitationes hominum quia vanae sunt
12 beatus vir quem erudieris Domine et de lege tua docueris eum

13 ut quiescat a diebus afflictionis donec fodiat impio interitus

14 non enim derelinquet Dominus populum suum et hereditatem suam non deseret

15 quoniam ad iustitiam revertetur iudicium et sequentur illud omnes recti corde

16 quis stabit pro me adversum malos quis stabit pro me adversum operarios iniquitatis

17 nisi quia Dominus auxiliator meus paulo minus habitasset in inferno anima mea

18 si dicebam commotus est pes meus misericordia tua Domine sustentabat me

19 in multitudine cogitationum mearum quae sunt in me intrinsecus consolationes tuae delectabunt animam meam

20 numquid particeps erit tui thronus insidiarum fingens laborem in praecepto

21 copulabuntur adversus animam iusti et sanguinem innocentem condemnabunt

22 erit autem Dominus mihi in refugium et Deus meus quasi petra spei meae

23 et restitues super eos iniquitatem suam et in malitia sua perdes eos perdet eos Dominus Deus noster

Caput 95

1 venite laudemus Dominum iubilemus petrae Iesu nostro

2 praeoccupemus vultum eius in actione gratiarum in canticis iubilemus ei

3 quoniam fortis et magnus Dominus et rex magnus super omnes deos

4 in cuius manu fundamenta terrae et excelsa montium ipsius sunt

5 cuius est mare ipse enim fecit illud et siccam manus eius plasmaverunt

6 venite adoremus et curvemur flectamus genua ante faciem Domini factoris nostri

7 quia ipse est Deus noster et nos populus pascuae eius et grex manus eius

8 hodie si vocem eius audieritis nolite indurare corda vestra

9 sicut in contradictione sicut in die temptationis in deserto ubi temptaverunt me patres vestri probaverunt me et viderunt opus meum

10 quadraginta annis displicuit mihi generatio illa et dixi populus errans corde est

11 et non cognoscens vias meas et iuravi in furore meo
ut non introirent in requiem meam

Caput 96

1 canite Domino canticum novum canite Domino omnis
terra

2 canite Domino benedicite nomini eius adnuntiate de
die in diem salutare eius

3 narrate in gentibus gloriam eius in universis populis
mirabilia eius

4 quia magnus Dominus et laudabilis nimis terribilis est
super omnes deos

5 omnes enim dii populorum sculptilia Dominus autem
caelos fecit

6 gloria et decor ante vultum eius fortitudo et exultatio in
sanctuario eius

7 adferte Domino familiae populorum adferte Domino
gloriam et fortitudinem

8 adferte Domino gloriam nomini eius levate munera et
introite in atria eius

9 adorete Dominum in decore sanctuarii paveat a facie
eius omnis terra

10 dicite in gentibus Dominus regnavit siquidem
adpendit orbem immobilem iudicabit populos in aequitate

11 laetamini caeli et exultet terra tonet mare et plenitudo
eius

12 gaudeat ager et omnia quae in eo sunt tunc laudabunt
universa ligna saltus

13 ante faciem Domini quoniam venit quoniam venit
iudicare terram iudicabit orbem in iusto et populos in fide
sua

Caput 97

1 Dominus regnavit exultabit terra laetabuntur insulae
multae

2 nubes et caligo in circuitu eius iustitia et iudicium
firmamentum solii eius

3 ignis ante faciem eius ibit et exuret per circuitum hostes
eius

4 apparuerunt fulgora eius orbi vidit et contremuit terra

5 montes sicut cera tabefacti sunt a facie Domini a facie
dominatoris omnis terrae

6 adnuntiaverunt caeli iustitiam eius et viderunt omnes
populi gloriam eius

7 confundantur universi qui serviunt sculptili qui
gloriantur in idolis adorete eum omnes dii

8 audivit et laetata est Sion et exultaverunt filiae Iudae
propter iudicia tua Domine

9 tu enim Dominus Excelsus super omnem terram
vehementer elevatus es super universos deos

10 qui diligitis Dominum odite malum custodit animas
sanctorum suorum de manu impiorum eruet eos

11 lux orta est iusto et rectis corde laetitia

12 laetamini iusti in Domino et confitemini memoriae
sanctae eius

Caput 98

canticum

1 cantate Domino canticum novum quia mirabilia fecit
salvavit sibi dextera eius et brachium sanctum eius

2 notum fecit Dominus salutare suum in conspectu
gentium revelavit iustitiam suam

3 recordatus est misericordiae suae et veritatis suae
domui Iacob viderunt omnes fines terrae salutare Dei nostri

4 iubilate Domino omnis terra vociferamini et laudate et
canite

5 cantate Domino in cithara in cithara et voce carminis

6 in tubis et clangore bucinae iubilate coram rege
Domino

7 tonet mare et plenitudo eius orbis et habitatores eius

8 flumina plaudent manu simul montes laudabunt

9 ante Dominum quia venit iudicare terram iudicabit
orbem in iustitia et populos in aequitatibus

Caput 99

1 Dominus regnavit commoveantur populi sessor
cherubin concutiat terra

2 Dominus in Sion magnus et excelsus est super omnes
populos

3 confiteantur nomini tuo magno et terribili sanctoque

4 imperium regis iudicium diligit tu fundasti aequitates
iudicium et iustitiam in Iacob tu fecisti

5 exaltate Dominum Deum nostrum et adorete scabillum
pedum eius quia sanctus est

6 Moses et Aaron in sacerdotibus eius et Samuhel in
his qui invocant nomen eius invocabant Dominum et ipse
exaudivit eos

7 in columna nubis loquebatur ad eos custodierunt
testimonia eius et praeceptum dedit eis

8 Domine Deus noster tu exaudisti eos Domine propitius
fuisti eis et ultor super commutationibus eorum

9 exaltate Dominum Deum nostrum et adorete in monte
sancto eius quia sanctus Dominus Deus noster

Caput 100

canticum in gratiarum actione

1 iubilate Domino omnis terra
 2 servite Domino in laetitia ingredimini coram eo in laude
 3 scitote quoniam Dominus ipse est Deus ipse fecit nos et ipsius sumus populus eius et grex pascuae eius
 4 ingredimini portas eius in gratiarum actione atria eius in laude confitemini ei benedicite nomini eius
 5 quia bonus Dominus in sempiternum misericordia eius et usque ad generationem et generationem fides eius

Caput 101

David

1 canticum misericordiam et iudicium cantabo tibi Domine psallam
 2 erudiar in via perfecta quando venies ad me ambulabo in simplicitate cordis mei in medio domus meae
 3 non ponam coram oculis meis verbum Belial facientem declinationes odivi nec adhesit mihi
 4 cor pravum recedet a me malum nesciam
 5 loquentem in abscondito contra proximum suum hunc interficiam superbum oculis et altum corde cum hoc esse non potero
 6 oculi mei ad fideles terrae ut habitent mecum ambulans in via simpliciter hic ministrabit mihi
 7 non habitabit in medio domus meae faciens dolum loquens mendacium non placebit in conspectu oculorum meorum
 8 mane perdam omnes impios terrae ut interficiam de civitate Domini universos qui operantur iniquitatem

Caput 102

oratio pauperis quando sollicitus fuerit et coram Domino fuderit eloquium suum

1 Domine audi orationem meam et clamor meus ad te veniat
 2 ne abscondas faciem tuam a me in die tribulationis meae inclina ad me aurem tuam in quacumque die invocavero velociter exaudi me
 3 quoniam consumpti sunt sicut fumus dies mei et ossa mea quasi frixa contabuerunt
 4 percussum est quasi faenum et arefactum est cor meum quia oblitus sum comedere panem meum
 5 a voce gemitus mei adhesit os meum carni meae
 6 adsimilatus sum pelicano deserti factus sum quasi bubo solitudinum
 7 vigilavi et fui sicut avis solitaria super tectum
 8 tota die exprobrabant mihi inimici mei exultantes per me iurabant

9 quia cinerem sicut panem comedi et potum meum cum fletu miscui
 10 a facie indignationis et irae tuae quia elevasti me et adlisisisti me
 11 dies mei quasi umbra inclinati sunt et ego quasi faenum arui
 12 tu autem Domine in aeternum permanes memoriale tuum in generatione et generatione
 13 tu suscitans misereberis Sion quia tempus est ut miserearis eius quoniam venit tempus quoniam venit pactum
 14 quoniam placitos fecerunt servi tui lapides eius et pulverem eius miserabilem
 15 et timebunt gentes nomen Domini et universi reges terrae gloriam tuam
 16 quia aedificavit Dominus Sion apparuit in gloria sua
 17 respexit ad orationem vacui et non dispexit orationem eorum
 18 scribatur hoc in generatione novissima et populus qui creabitur laudabit Dominum
 19 quoniam prospexit de excelso sanctuario suo Dominus de caelo terram contemplatus est
 20 ut audiret gemitum vincti ut solveret filios mortis
 21 ut narretur in Sion nomen Domini et laudatio eius in Hierusalem
 22 cum congregati fuerint populi simul et regna ut serviant Domino
 23 adflixit in via fortitudinem meam abbreviavit dies meos
 24 dicam Deus meus ne rapias me in dimidio dierum meorum in generatione generationum anni tui
 25 a principio terram fundasti et opus manuum tuarum caeli
 26 ipsi peribunt tu autem stabis et omnes quasi vestimentum adterentur et quasi pallium mutabis illos et mutabuntur
 27 tu autem ipse es et anni tui non deficient
 28 filii servorum tuorum habitabunt et semen eorum ante faciem eorum perseverabit

Caput 103

David

1 benedic anima mea Domino et omnia viscera mea nomini sancto eius
 2 benedic anima mea Domino et noli oblivisci omnium retributionum eius
 3 qui propitiatur cunctis iniquitatibus tuis et sanat omnes infirmitates tuas
 4 qui redimit de corruptione vitam tuam et coronat te misericordia et miserationibus
 5 qui replet bonis ornamentum tuum innovabitur sicut aquilae iuventus tua

6 faciens iustitias Dominus et iudicia cunctis qui calumniam sustinent

7 notas fecit vias suas Mosi filiis Israhel cogitationes suas

8 misericors et clemens Dominus patiens et multae miserationis

9 non in sempiternum iudicabit neque in aeternum irascetur

10 non secundum peccata nostra fecit nobis neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis

11 quantum enim excelsius est caelum terra tantum confortata est misericordia eius super timentes eum

12 quantum longe est oriens ab occidente tantum longe fecit a nobis scelera nostra

13 sicut miseretur pater filiorum misertus est Dominus timentibus se

14 ipse enim novit plasmationem nostram recordatus est quia pulvis sumus

15 homo quasi herba dies eius sicut flos agri sic florebit

16 quia spiritus pertransiit eum et non subsistet et non cognoscet eum ultra locus eius

17 misericordia autem Domini ab aeterno et usque in aeternum super timentes eum et iustitia eius in filios filiorum

18 his qui custodiunt pactum eius et recordantur praeceptorum eius ad facienda ea

19 Dominus in caelo stabilivit thronum suum et regnum illius omnium dominatur

20 benedicite Domino angeli eius fortes robore facientes verbum eius oboedientes voci sermonis eius

21 benedicite Domino omnes exercitus eius ministri eius qui facitis placitum illius

22 benedicite Domino universa opera eius in omnibus locis potestatis eius benedic anima mea Domino

Caput 104

1 benedic anima mea Domino Domine Deus meus magnificatus es nimis gloria et decore indutus es

2 amictus luce quasi vestimento extendens caelos ut pellem

3 qui tegis aquis cenacula eius qui ponis nubes currum tuum qui ambulas super pinnas venti

4 qui facis angelos tuos spiritus ministros tuos ignem urentem

5 qui fundasti terram super basem suam non commovebitur in saeculum et in saeculum

6 abysso quasi vestimento operuisti eam super montes stabunt aquae

7 ab increpatione tua fugient a voce tonitruui tui formidabunt

8 ascendent montes et descendent campi ad locum quem fundasti eis

9 terminum posuisti quem non pertransibunt nec revertentur ut operiant terram

10 qui emittis fontes in convallibus ut inter medios montes fluant

11 ut bibant omnia animalia regionum et reficiat onager sitim suam

12 super ea volucres caeli morabuntur de medio nemorum dabunt vocem

13 qui inrigas montes de cenaculis tuis de fructu operum tuorum implebitur terra

14 germinans herbam iumentis et faenum servituti hominum ut educat panem de terra

15 et vinum laetificat cor hominis ad exhilarandam faciem oleo panis autem cor hominis roborat

16 saturabuntur ligna Domini cedri Libani quas plantasti

17 ibi aves nidificabunt milvo abies domus eius

18 montes excelsi cervis petra refugium ericiis

19 fecit lunam per tempora sol cognovit occubitus suum

20 posuisti tenebras et facta est nox in ipsa moventur omnes bestiae silvae

21 leones rugientes ad praedam et quaerentes a Deo escam sibi

22 oriente sole recedent et in speluncis suis cubabunt

23 egreditur homo ad opus suum et ad servitutem suam usque ad vesperam

24 quam multa sunt opera tua Domine omnia in sapientia fecisti impleta est terra possessione tua

25 hoc mare magnum et latum manibus ibi reptilia innumerabilia animalia parva cum grandibus

26 ibi naves pertranseunt Leviathan istum plasmasti ut inluderet ei

27 omnia in te sperant ut des cibum eis in tempore suo

28 dante te illis colligent aperiente manum tuam replebuntur bono

29 abscondes vultum tuum et turbabuntur auferes spiritum eorum et deficient et in pulverem suum revertentur

30 emittes spiritum tuum et creabuntur et instaurabis faciem terrae

31 sit gloria Domini in sempiternum laetabitur Dominus in operibus suis

32 qui respicit terram et tremet tangit montes et fumabunt

33 cantabo Domino in vita mea psallam Deo quamdiu sum

34 placeat ei eloquium meum ego autem laetabor in Domino

35 deficient peccatores de terra et impii ultra non sint benedic anima mea Domino

Caput 105

1 alleluia confitemini Domino invocate nomen eius notas facite populis cogitationes eius

2 canite ei et psallite illi loquimini in universis mirabilibus eius

3 exultate in nomine sancto eius laetetur cor quaerentium Dominum

4 quaerite Dominum et virtutem eius quaerite faciem eius iugiter
 5 recordamini mirabilium eius quae fecit signorum et iudiciorum oris eius
 6 semen Abraham servi eius filii Iacob electi eius
 7 ipse Dominus Deus noster in universa terra iudicia eius
 8 recordatus est in aeternum pacti sui verbi quod praecepit in mille generationes
 9 quod pepigit cum Abraham et iuramenti sui cum Isaac
 10 et firmavit illud cum Iacob in lege cum Israhel pactum sempiternum
 11 dicens tibi dabo terram Chanaan funiculum hereditatis vestrae
 12 cum essent viri pauci modici et advenae in ea
 13 et transierunt de gente in gentem de regno ad populum alterum
 14 non dimisit hominem ut noceret eis et corripuit pro eis reges
 15 nolite tangere christos meos et prophetas meos nolite adfligere
 16 et vocavit famem super terram omnem virgam panis contrivit
 17 misit ante faciem eorum virum in servum venundatus est Ioseph
 18 adflixerunt in conpede pedes eius in ferrum venit anima eius
 19 usque ad tempus donec veniret sermo eius eloquium Domini probavit eum
 20 misit rex et solvit eum princeps populorum et dimisit illum
 21 posuit eum dominum domus suae et principem in omni possessione sua
 22 ut erudiret principes eius secundum voluntatem suam et senes eius sapientiam doceret
 23 et ingressus est Israhel Aegyptum et Iacob advena fuit in terra Ham
 24 et crescere fecit populum suum nimis et roboravit eum super hostes eius
 25 convertit cor eorum ut odio haberent populum eius ut dolose agerent contra servos illius
 26 misit Mosen servum suum Aaron quem elegit sibi
 27 posuit in eis verba signorum suorum et portentorum in terra Ham
 28 misit tenebras et contenebravit et non fuerunt increduli verbis eius
 29 commutavit aquas eorum in sanguinem et occidit pisces eorum
 30 ebullivit terra eorum ranas in cubiculis regum eorum
 31 dixit et venit musca omnimoda scinifes in universis terminis eorum
 32 dedit pluvias eorum grandinem ignem flammantem in terra eorum
 33 et percussit vineam eorum et ficum eorum et confregit lignum finium eorum

34 dixit et venit lucusta et bruchus cuius non erat numerus
 35 et comedit omne faenum terrae eorum et devoravit fructum terrae eorum
 36 et percussit omne primogenitum in terra eorum primitias universi partus eorum
 37 et eduxit eos cum argento et auro et non erat in tribus eorum infirmus
 38 laetata est Aegyptus cum egrederentur quoniam inruerat terror eorum super eos
 39 expandit nubem in tentorium et ignem ut luceret nocte
 40 petierunt et adduxit ortygomethran et pane caelesti saturavit eos
 41 aperuit petram et fluxerunt aquae cucurrerunt in aridis flumina
 42 quia recordatus est verbi sancti sui cum Abraham servo suo
 43 et eduxit populum suum in laetitia laudantes electos suos
 44 et dedit eis terras gentium et laborem tribuum possederunt
 45 ut custodirent caerimonias eius et leges eius servarent alleluia

Caput 106

1 alleluia confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius
 2 quis loquetur fortitudines Domini auditas faciet omnes laudes eius
 3 beati qui custodiunt iudicium et faciunt iustitiam in omni tempore
 4 recordare mei Domine in repropitiatione populi tui visita me in salutari tuo
 5 ut videam bona electorum tuorum et laeter in laetitia gentis tuae et exultem cum hereditate tua
 6 peccavimus cum patribus nostris inique fecimus impie egimus
 7 patres nostri in Aegypto non intellexerunt mirabilia tua non sunt recordati multitudinis misericordiae tuae et ad iracundiam provocaverunt super mare in mari Rubro
 8 salvavit autem eos propter nomen suum ut ostenderet fortitudinem suam
 9 et comminatus est mari Rubro et aruit et transduxit eos per abyssos quasi in deserto
 10 et salvavit eos de manu odientis et redemit eos de manu inimici
 11 et operuit aqua hostes eorum unus de ipsis non superfuit
 12 et crediderunt verbis eius cecineruntque laudem eius
 13 cito obliti sunt operum illius nec expectaverunt voluntatem eius
 14 et desideraverunt desiderium in deserto et temptaverunt Deum in solitudine

15 dedit ergo eis petitionem eorum et misit tenuitatem in animam eorum

16 et zelati sunt Mosen in castris Aaron sanctum Domini

17 aperta est terra et devoravit Dathan et operuit synagogam Abiram

18 et succensus est ignis in synagoga eorum flamma exusit impios

19 fecerunt vitulum in Horeb et adoraverunt conflatile

20 et mutaverunt gloriam suam in similitudine bovis comedentis faenum

21 obliti sunt Dei salvatoris sui qui fecit magnalia in Aegypto

22 mirabilia in terra Ham terribilia super mare Rubrum

23 dixit ergo ut contereret eos nisi Moses electus eius stetisset medius contra faciem illius ut converteret indignationem eius et non interficeret

24 et dispexerunt terram desiderabilem nec crediderunt sermoni eius

25 et murmuraverunt in tabernaculis suis non audierunt vocem Domini

26 et levavit manum suam super eos ut deiceret eos in deserto

27 et ut deiceret semen eorum in gentibus et dispergeret eos in terris

28 et consecrati sunt Beelphegor et comederunt victimas mortuorum

29 et concitaverunt eum in studiis suis et percussit eos plaga

30 stetit autem Finees et deiudicavit et est retenta percussio

31 et reputatum est ei in iustitia in generatione et generatione usque in aeternum

32 et provocaverunt super aquam Contradictionis et adflictus est Moses propter eos

33 quia provocaverunt spiritum eius et praecepit labiis suis

34 non exterminaverunt populos quos dixit Dominus eis

35 et commixti sunt gentibus et didicerunt opera eorum

36 et servierunt sculptilibus eorum et factum est eis in scandalum

37 et immolaverunt filios suos et filias suas daemonibus

38 et effuderunt sanguinem innocentem sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum quos immolaverunt sculptilibus Chanaan et polluta est terra sanguinibus

39 et coinquinati sunt in operibus suis et fornicati sunt in studiis suis

40 iratus est itaque furor Domini in populum suum et abominatus est hereditatem suam

41 et dedit eos in manu gentium et dominati sunt eorum qui oderant eos

42 et adflixerunt eos inimici sui et humiliati sunt sub manu eorum

43 multis vicibus liberavit eos ipsi vero provocabant in consiliis suis et humiliati sunt propter iniquitates suas

44 et vidit tribulationem eorum cum audiret eos rogantes

45 et recordatus est pacti sui cum eis et paenituit eum secundum multitudinem misericordiae suae

46 et dedit eos miserabiles coram omnibus qui ceperant eos

47 salva nos Domine Deus noster et congrega nos de gentibus ut confiteamur nomini sancto tuo et canamus laudantes te

48 benedictus Dominus Deus Israel ab aeterno et usque in aeternum et dicet omnis populus amen alleluia

Caput 107

1 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius

2 dicant qui redempti sunt a Domino quos redemit de manu hostis et de terris congregavit eos

3 ab oriente et ab occidente ab aquilone et mari

4 erraverunt in solitudine in deserta via civitatem quae habitaretur non reppererunt

5 esurientes et sitientes anima eorum in ipsis deficiebat

6 et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua de afflictione eorum eripuit eos

7 et duxit illos per viam rectam ut venirent in civitatem habitabilem

8 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

9 quia saturavit animam vacuum et animam esurientem implevit bonis

10 habitantes in tenebris et umbra mortis alligatos inopia et ferro

11 quia provocaverunt sermones Dei et consilium Excelsi blasphemaverunt

12 et humiliavit in labore cor eorum ceciderunt et non erat qui adiuvaret

13 et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua et de angustiis eorum salvavit eos

14 et eduxit eos de tenebris et umbra mortis et vincula eorum dirupit

15 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

16 quia contrivit portas aereas et vectes ferreos confregit

17 stultos propter viam sceleris eorum et propter iniquitates adflictos

18 omnem cibum abominata est anima eorum et accesserunt ad portas mortis

19 et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua de angustiis eorum salvavit eos

20 misit verbum suum et sanavit eos et salvavit de interitu

21 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

22 et immolent hostias gratiarum et narrent opera eius in laude

23 qui descendunt in mare navibus facientes opus in aquis multis

24 ipsi viderunt opera Domini et mirabilia eius in profundo

25 dixit et surrexit ventus tempestatis et elevavit gurgites eius

26 ascendunt in caelum et descendunt in abyssos anima eorum in afflictione consumitur

27 obstipuerunt et intremuerunt quasi ebrius et universa sapientia eorum absorta est

28 clamabunt autem ad Dominum in tribulatione sua et de angustia educet eos

29 statuet turbinem in tranquillitatem et silebunt fluctus eius

30 laetabuntur quoniam quieverunt et deducet eos ad portum quem voluerunt

31 confiteantur Domino misericordiam eius et mirabilia eius in filios hominum

32 et exaltent eum in ecclesia populi et in cathedra seniorum laudent eum

33 ponet flumina in desertum et fontes aquarum in sitim

34 terram fructiferam in salsuginem prae malitia habitatorum eius

35 ponet desertum in paludes aquarum et terram inviam in fontes aquarum

36 et conlocabit ibi esurientes et fundabunt urbem ad habitandum

37 et serent agros et plantabunt vineas et facient fruges genimina

38 et benedicet eis et multiplicabuntur nimis et pecora eorum non inminuet

39 inminuta sunt autem et adflicta propter angustiam mali et doloris

40 et effundet despectionem super principes et errare eos faciet in solitudine devia

41 et sublevabit pauperem de inopia et ponet quasi gregem familias

42 videbunt recti et laetabuntur et omnis iniquitas contrahet os suum

43 quis sapiens et custodiet haec et intellegent misericordias Domini

Caput 108

canticum psalmi David

1 paratum cor meum Deus cantabo et psallam sed et gloria mea

2 consurge psalterium et cithara consurgam mane

3 confitebor tibi in populis Domine et cantabo te in nationibus

4 quoniam magna super caelos misericordia tua et usque ad aethera veritas tua

5 exaltare super caelos Deus et super omnem terram gloria tua

6 ut liberentur dilecti tui salva dextera tua et exaudi me

7 Deus locutus est in sanctuario suo gaudebo dividam Sychem et vallem Socchoth dimetiar

8 meus est Galaad et meus est Manasse et Efraim hereditas capitis mei Iuda dux meus

9 Moab lebes pelvis meae super Idumeam proiciam calciamentum meum cum Philisthim foederabor

10 quis deducet me in civitatem munitam quis deducet me usque in Idumeam

11 nonne tu Deus qui proieceras nos et non exieras Deus in exercitibus nostris

12 da nobis auxilium in tribulatione vana est enim salus ab homine

13 in Deo erimus fortes et ipse conculcabit hostes nostros

Caput 109

pro victoria David canticum

1 Deus laudabilis mihi ne taceas

2 quia os impii et os dolosi contra me apertum est

3 locuti sunt de me lingua mendacii verbis odii circumdederunt me et expugnaverunt me frustra

4 pro eo quod eos diligebam adversabantur mihi ego autem orabam

5 et posuerunt contra me malum pro bono et odium pro dilectione mea

6 constitue super eum impium et Satan astet a dextris eius

7 cum fuerit iudicatus exeat condemnatus et oratio eius sit in peccatum

8 fiant dies eius parvi episcopatum eius accipiat alter

9 sint filii eius pupilli et uxor eius vidua

10 instabiles vagentur liberi eius et mendicent et quaerantur in parietinis suis

11 scrutetur exactor universa quae habet et diripiant alieni laborem eius

12 non sit qui eius misereatur nec qui clemens sit in pupillos eius

13 fiat novissimum eius interitus in generatione altera deleatur nomen eius

14 redeat in memoria iniquitas patrum eius apud Deum et iniquitas matris eius ne deleatur

15 sit contra Dominum semper et intereat de terra memoria eorum

16 eo quod non est recordatus facere misericordiam

17 et persecutus est virum inopem et pauperem et conpunctum corde ut interficeret

18 et dilexit maledictionem quae veniet ei et noluit benedictionem quae elongabitur ab eo et indutus est maledictione quasi vestimento suo et ingreditur quasi aqua in viscera eius et quasi oleum in ossa eius

19 sit ei quasi pallium quo circumdatur et quasi cingulum quo semper accingitur

20 haec est retributio his qui adversantur mihi a Domino et qui loquuntur malum contra animam meam

21 tu autem Deus Domine fac mecum propter nomen tuum quoniam bona est misericordia tua libera me

22 quoniam egenus et pauper sum et cor meum vulneratum est intrinsecus

23 quasi umbra cum inclinatur abductus sum et excussus quasi lucusta

24 genua mea vacillaverunt a ieiunio et caro mea mutata est absque oleo

25 et ego factus sum obprobrium eis videntes me moverunt caput suum

26 adiuva me Domine Deus meus salva me secundum misericordiam tuam

27 et sciant quoniam manus tua haec tu Domine fecisti eam

28 maledicent illi et tu benedices restiterunt et confundentur servus autem tuus laetabitur

29 induantur adversarii mei confusione et operiantur quasi indumento confusione sua

30 confitebor Domino vehementer in ore meo et in medio populorum laudabo eum

31 quoniam stabit a dextris pauperis ut salvet a iudicibus animam eius

Caput 110

David canticum

1 dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum

2 virgam fortitudinis tuae emittet Dominus ex Sion dominare in medio inimicorum tuorum

3 populi tui spontanei erunt in die fortitudinis tuae in montibus sanctis quasi de vulva orietur tibi ros adulescentiae tuae

4 iuravit Dominus et non paenitebit eum tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech

5 Dominus ad dexteram tuam percussit in die furoris sui reges

6 iudicabit in gentibus implebit valles percutiet caput in terra multa

7 de torrente in via bibet propterea exaltabit caput

Caput 111

alleluia

1 aleph confitebor Domino in toto corde beth in consilio iustorum et congregatione

2 gimel magna opera Domini delectabilia exquirenda in cunctis voluntatibus suis

3 he gloria et decor opus eius vav et iustitia eius perseverans semper

4 zai memoriam fecit mirabilia suorum heth clemens et misericors Dominus

5 teth escam dedit timentibus se ioth memor erit in sempiternum pacti sui

6 caph fortitudinem operum suorum adnuntiabit populo suo

7 lameth ut det eis hereditatem gentium mem opus manuum eius veritas et iudicium

8 nun fidelia omnia praecepta eius samech firmata in sempiternum iugiter aini facta in veritate et aequitate

9 fe redemptionem misit populo suo sade mandavit in aeternum pactum suum coph sanctum et terribile nomen eius

10 res principium sapientiae timor Domini sen doctrina bona cunctis qui faciunt ea thau laus eius perseverans iugiter alleluia

Caput 112

1 aleph beatus vir qui timet Dominum beth in mandatis eius volet nimis

2 gimel potens in terra erit semen eius delectabilia generatio iustorum benedicetur

3 he substantia et divitiae in domo eius vav et iustitia eius perseverans semper

4 zai ortum est in tenebris lumen iustis heth clemens et misericors et iustus

5 teth bonus vir clemens et fenerans ioth dispensabit verba sua in iudicio

6 caph quia in aeternum non commovebitur

7 lameth in memoria sempiterna erit iustus mem ab auditu malo non timebit nun paratum cor eius confidens in Domino

8 samech firmum cor eius non timebit aini donec aspiciat hostibus suis

9 phe dispersit dedit pauperibus sade iustitia eius permanet in aeternum coph cornu eius exaltabitur in gloria

10 res impius videbit et irascetur sen dentibus suis frendet et tabescet thau desiderium impiorum peribit

Caput 113

alleluia

1 laudate servi Domini laudate nomen Domini

2 sit nomen Domini benedictum amodo et usque in aeternum

3 ab ortu solis usque ad occasum eius laudabile nomen Domini

4 excelsus super omnes gentes Dominus super caelum
gloria eius
5 quis ut Dominus Deus noster qui in excelsis habitans
6 humilia respicit in caelo et in terra
7 suscitans de terra inopem et de stercore elevat
pauperem
8 ut eum sedere faciat cum principibus cum principibus
populi sui
9 qui conlocat sterilem in domo matrem filiorum
laetantem alleluia

Caput 114

1 cum egrederetur Israhel de Aegypto domus Iacob de
populo barbaro
2 factus est Iudas in sanctificatione eius Israhel potestas
eius
3 mare vidit et fugit Iordanis conversus est retrorsum
4 montes subsilierunt quasi arietes colles quasi filii gregis
5 quid tibi est mare quia fugisti Iordanis quia conversus
es retrorsum
6 montes sussultastis quasi arietes colles quasi filii gregis
7 a facie Domini contremesce terra a facie Dei Iacob
8 qui convertit petram in paludes aquarum silicem in
fontes aquarum

Caput 115

1 non nobis Domine non nobis sed nomini tuo da gloriam
2 propter misericordiam tuam et veritatem tuam ne dicant
gentes ubi est Deus eorum
3 Deus autem noster in caelo universa quae voluit fecit
4 idola gentium argentum et aurum opus manuum
hominum
5 os habent et non loquentur oculos habent et non
videbunt
6 aures habent et non audient nasum habent et non
odorabuntur
7 manus habent et non palpabunt pedes habent et non
ambulabunt nec sonabunt in gutture suo
8 similes illis fiant qui faciunt ea omnis qui confidit in eis
9 Israhel confidet in Domino auxiliator et protector
eorum est
10 domus Aaron confidet in Domino auxiliator et
protector eorum est
11 timentes Dominum confident in Domino auxiliator et
protector eorum est
12 Dominus recordatus nostri benedicet benedicet domui
Israhel benedicet domui Aaron
13 benedicet timentibus Dominum parvis et magnis
14 addat Dominus super vos super vos et super filios
vestros

15 benedicti vos Domino qui fecit caelos et terram
16 caelum caelorum Domino terram autem dedit filiis
hominum
17 non mortui laudabunt Dominum nec omnes qui
descendunt in silentium
18 sed nos benedicimus Domino amodo et usque in
aeternum alleluia

Caput 116

1 dilexi quoniam audies Domine vocem deprecationis
meae
2 inclinavit aurem suam mihi et in diebus meis invocabo
3 circumdederunt me funes mortis et munitiones inferni
invenerunt me angustiam et dolorem repperi
4 et nomen Domini invocavi obsecro Domine salva
animam meam
5 clemens Dominus et iustus et Deus noster misericors
6 custodit parvulos Dominus adtenuatus sum et salvavit
me
7 revertere anima mea in requiem tuam quia Dominus
reddet tibi
8 quia eruit animam meam de morte oculos meos a
lacrimis pedes meos ab offensa
9 deambulabo coram Domino in terris viventium
10 credidi propter quod locutus sum ego adflictus sum
nimis
11 ego dixi in stupore meo omnis homo mendacium
12 quid reddam Domino pro omnibus quae tribuit mihi
13 calicem salutis accipiam et nomen Domini invocabo
14 vota mea Domino reddam coram omni populo eius
15 gloriosa in conspectu Domini mors sanctorum eius
16 obsecro Domine quia ego servus tuus ego servus tuus
filius ancillae tuae dissolvisti vincula mea
17 tibi immolabo hostiam laudis et in nomine Domini
invocabo
18 vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi
eius
19 in atriis domus Domini in medio tui Hierusalem
alleluia

Caput 117

1 laudate Dominum omnes gentes conlaudate eum
universi populi

2 quia confortata est super nos misericordia eius et
veritas Domini in aeternum alleluia

Caput 118

1 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in
aeternum misericordia eius

2 dicat nunc Israhel quoniam in aeternum misericordia
eius

3 dicat domus Aaron quoniam in aeternum misericordia
eius

4 dicant qui timent Dominum quoniam in aeternum
misericordia eius

5 cum tribularer invocavi Dominum et exaudivit me in
latitudine Dominus

6 Dominus meus es non timebo quid faciat mihi homo

7 Dominus mihi auxiliator et ego despiciam odientes me

8 melius est sperare in Domino quam sperare in homine

9 melius est sperare in Domino quam sperare in
principibus

10 omnes gentes circumdederunt me et in nomine
Domini ultus sum eas

11 circumdederunt me et obsederunt me sed in nomine
Domini ultus sum eas

12 circumdederunt me quasi apes extinctae sunt quasi
ignis spinarum in nomine Domini quia ultus sum eas

13 impulsus pellebar ut caderem et Dominus sustentavit
me

14 fortitudo mea et laus mea Dominus et factus est mihi
in salutem

15 vox laudis et salutis in tabernaculis iustorum

16 dextera Domini fecit fortitudinem dextera Domini
excelsa dextera Domini fecit fortitudinem

17 non moriar sed vivam et narrabo opera Domini

18 corripiens arguit me Dominus et morti non tradidit me

19 aperite mihi portas iustitiae ingressus eas confitebor
Domino

20 haec est porta Domini iusti intrabunt in eam

21 confitebor tibi quoniam exaudisti me et factus es mihi
in salutem

22 lapis quem reprobaverunt aedificantes factus est in
caput anguli

23 a Domino factum est istud et hoc mirabile in oculis
nostris

24 haec est dies quam fecit Dominus exultemus et
laetemur in ea

25 obsecro Domine salva obsecro obsecro Domine
prosperare obsecro

26 benedictus qui venit in nomine Domini benediximus
vobis de domo Domini

27 Deus Dominus et apparuit nobis frequentate
sollemnitatem in frondosis usque ad cornua altaris

28 Deus meus es tu et confitebor tibi Deus meus es tu
exaltabo te

29 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in
aeternum misericordia eius

Caput 119

aleph

1 beati immaculati in via qui ambulant in lege Domini

2 beati qui custodiunt testimonia eius in toto corde
requirunt eum

3 nec enim qui operantur iniquitatem in viis eius
ambulaverunt

4 tu mandasti praecepta tua custodire nimis

5 utinam dirigantur viae meae ad custodienda praecepta
tua

6 tunc non confundar cum respexero ad omnia mandata
tua

7 confitebor tibi in directione cordis cum didicero iudicia
iustitiae tuae

8 praecepta tua custodiam ne derelinquas me nimis

beth

9 in quo corrigit iuvenis semitam suam cum custodierit
verba tua

10 in toto corde meo exquisivi te ne errare me facias a
mandatis tuis

11 in corde meo abscondi eloquium tuum ut non peccem
tibi

12 benedictus tu Domine doce me praecepta tua

13 in labiis meis narravi omnes iustitias oris tui

14 in via testimoniorum tuorum laetatus sum quasi in
omnibus divitiis

15 in praeceptis tuis meditabor et contemplabor semitas
tuas

16 iustitiis tuis delectabor non obliviscar verba tua

gimel

17 tribue servo tuo vivam et custodiam verba tua

18 revela oculos meos et videbo mirabilia in lege tua

19 advena ego sum in terra ne abscondas a me mandata
tua

20 desideravit anima mea desiderare iudicia tua in omni
tempore

21 increpasti superbos maledicti qui recedunt a mandatis
tuis

22 aufer a me obprobrium et contemptum quoniam
testimonia tua custodivi

23 etenim sedentes principes adversum me loquebantur
servus autem tuus meditabatur praecepta tua

24 sed et testimonia tua voluntas mea quasi viri
amicissimi mei

deleth

25 adhesit pulveri anima mea vivifica me iuxta verbum tuum

26 vias meas exposui et exaudisti doce me iustitiam tuam

27 viam praeceptorum tuorum fac me intellegere et loquar in mirabilibus tuis

28 destillavit anima mea prae stultitia serva me iuxta eloquium tuum

29 viam mendacii aufer a me et legem tuam dona mihi

30 viam fidei elegi iudicia tua proponebam

31 adhesi testimoniis tuis Domine ne confundas me

32 viam mandatorum tuorum curram quoniam dilatasti cor meum

he

33 ostende mihi Domine viam praeceptorum tuorum et custodiam eam per vestigium

34 doce me et observabo legem tuam et custodiam eam in toto corde

35 deduc me in semita mandatorum tuorum quia ipsam volui

36 inclina cor meum ad testimonia tua et non ad avaritiam

37 averte oculos meos ne videant vanitatem in via tua vivifica me

38 suscita servo tuo eloquium tuum in timorem tuum

39 averte obprobrium meum quod reveritus sum iudicia tua bona

40 ecce desideravi praecepta tua iustitia tua vivifica me

vav

41 et veniant mihi misericordiae tuae Domine et salus tua iuxta eloquium tuum

42 et respondebo exprobranti mihi sermonem quia speravi in sermone tuo

43 et ne auferas de ore meo verbum veritatis usque nimis quoniam iudicia tua expectavi

44 et custodiam legem tuam iugiter in sempiternum et ultra

45 et ambulabo in spatioso quia praecepta tua quaesivi

46 et loquar in testimoniis tuis coram regibus et non confundar

47 et delectabor in mandatis tuis quae dilexi

48 et levabo manus meas ad mandata tua quae dilexi et loquar in praeceptis tuis

zai

49 memento sermonis servo tuo quem me sperare fecisti
50 haec est consolatio mea in afflictione mea quia eloquium tuum vivificavit me

51 superbi deridebant me nimis a lege tua non declinavi

52 recordatus sum iudiciorum tuorum a saeculo Domine et consolatus sum

53 horror obtinuit me ab impiis qui dereliquerunt legem tuam

54 carmina erant mihi praecepta tua in domo peregrinationis meae

55 recordatus sum in nocte nominis tui Domine et custodivi legem tuam

56 hoc factum est mihi quia praecepta tua custodivi

heth

57 pars mea Domine dixi ut custodiam verbum tuum

58 deprecatus sum vultum tuum in toto corde miserere mei secundum eloquium tuum

59 recogitavi vias meas et converti pedes meos ad testimonia tua

60 festinavi et non neglexi custodire mandata tua

61 funes impiorum implicaverunt me legem tuam non sum oblitus

62 medio noctis surgam ad confitendum tibi super iudicia iustificationis tuae

63 particeps ego sum omnium timentium te et custodientium praecepta tua

64 misericordia tua completa est terra praecepta tua doce me

teth

65 benefecisti servo tuo Domine secundum verbum tuum

66 bonum sermonem et scientiam doce me quia mandatis tuis credidi

67 antequam audirem ego ignoravi nunc autem eloquium tuum custodivi

68 bonus tu et beneficus doce me praecepta tua

69 adplicabant mihi mendacium superbi ego autem in toto corde servabam praecepta tua

70 incrassatum est velut adeps cor eorum et ego in lege tua delectabar

71 bonum mihi quia adflictus sum ut discerem praecepta tua

72 melior mihi est lex oris tui super milia auri et argenti

ioth

73 manus tuae fecerunt me et firmaverunt me doce me et discam mandata tua

74 qui timent te videbunt me et laetabuntur quia sermonem tuum expectavi

75 scio Domine quia iustum iudicium tuum et vere adflixisti me

76 sit obsecro misericordia tua in consolatione mea sicut locutus es servo tuo

77 veniant mihi misericordiae tuae et vivam quia lex tua delectatio mea

78 confundantur superbi quoniam inique contriverunt me ego autem loquar in praeceptis tuis

79 revertantur ad me qui timent te et qui sciunt
testimonium tuum

80 fiat cor meum perfectum in praeceptis tuis ut non
confundar

caph

81 defecit in salutare tuum anima mea verbum tuum
expectavi

82 consumpti sunt oculi mei in verbum tuum dicentes
quando consolaberis me

83 et cum essem quasi uter in pruinam praecepta tua non
sum oblitus

84 quot sunt dies servi tui quando facies in persequenti-
bus me iudicium

85 foderunt mihi superbi foveas quae non erant iuxta
legem tuam

86 omnia mandata tua vera falso persecuti sunt me
auxiliare mihi

87 paulo minus consumpserunt me in terra ego autem
non dimisi praecepta tua

88 secundum misericordiam tuam vivifica me et
custodiam testimonium oris tui

lameth

89 in aeternum Domine verbum tuum perstat in caelo

90 in generatione et generatione fides tua fundasti terram
et stat

91 iudicio tuo stant usque hodie quia omnia serviunt tibi

92 nisi quod lex tua delectatio mea forte perissem in
pressura mea

93 in sempiternum non obliviscar praeceptorum tuorum
quia per ipsa vivificasti me

94 tuus ego sum salva me quoniam praecepta tua
quaesivi

95 me expectaverunt impii ut perderent me testimonium
tuum considerabo

96 omni consummationi vidi finem latum mandatum
tuum nimis

mem

97 quam dilexi legem tuam tota die haec meditatio mea

98 super inimicos meos instruis me mandata tua quia in
sempiternum hoc est mihi

99 super omnes qui docebant me eruditus sum quia
testimonia tua meditatio mea

100 super senes intellexi quia praecepta tua servavi

101 ab omni semita mala prohibui pedes meos ut
custodirem verba tua

102 a iudiciis tuis non recessi quia tu inluminasti me

103 quam dulce gutturi meo eloquium tuum super mel
ori meo

104 praecepta tua considerabam propterea odivi omnem
semitam mendacii

nun

105 lucerna pedi meo verbum tuum et lux semitae meae

106 iuravi et perseverabo ut custodiam iudicia iustitiae
 tuae

107 adflictus sum usque nimis Domine vivifica me iuxta
verbum tuum

108 voluntaria oris mei conplaceant tibi Domine et
secundum iudicia tua doce me

109 anima mea in manu mea semper et legis tuae non
sum oblitus

110 posuerunt impii laqueum mihi et a praeceptis tuis
non aberravi

111 hereditas mea testimonia tua in sempiternum quia
gaudium cordis mei sunt

112 inclinavi cor meum ut facerem iustitias tuas propter
aeternam retributionem

samech

113 tumultuosos odivi et legem tuam dilexi

114 protectio mea et scutum meum tu es verbum tuum
expectavi

115 recedite a me maligni et custodiam mandata Dei mei

116 confirma me secundum verbum tuum et vivam et noli
me confundere ab expectatione mea

117 auxiliare mihi et salvus ero et delectabor in
praeceptis tuis iugiter

118 abiecisti omnes qui adversantur praecepta tua quia
mendax cogitatio eorum

119 quasi scoriam computasti omnes impios terrae
propterea dilexi testimonia tua

120 horripilavit a timore tuo caro mea et iudicia tua timui

ain

121 feci iudicium et iustitiam ne derelinquas me his qui
calumniantur me

122 sponde pro servo tuo in bonum ne calumnientur me
superbi

123 oculi mei defecerunt in salutare tuum et in eloquium
iustitiae tuae

124 fac cum servo tuo iuxta misericordiam tuam et
praecepta tua doce me

125 servus tuus ego instrue me et cognoscam testimonia
tua

126 tempus est ut facias Domine praevaricati sunt legem
tuam

127 propterea dilexi mandata tua super aurum et
topazium

128 propterea in universa praecepta direxi omnem
semitam mendacii odio habui

fe

129 mirabilia testimonia tua idcirco custodivit ea anima mea

130 ostium sermonum tuorum lucidum doce parvulos

131 os meum aperui et respiravi quia mandata tua desiderabam

132 respice ad me et miserere mei iuxta iudicium diligentium nomen tuum

133 gressus meos firma in sermone tuo et non des potestatem in me universae iniquitati

134 redime me a calumnia hominis et custodiam praecepta tua

135 vultum tuum ostende servo tuo et doce me praecepta tua

136 rivi aquarum fluebant de oculis meis quia non custodierunt legem tuam

sade

137 iustus es Domine et rectum iudicium tuum

138 praecepisti iustitiam testimonii tui et veritatem nimis

139 consumpsit me zelus meus quia obliti sunt verborum tuorum hostes mei

140 probatus sermo tuus nimis et servus tuus dilexit illum

141 parvulus ego sum et contemptibilis sed praecepta tua non sum oblitus

142 iustitia tua iustitia sempiterna et lex tua veritas

143 tribulatio et angustia invenerunt me mandata tua voluntas mea

144 iusta testimonia tua semper doce me et vivam

coph

145 clamavi in toto corde exaudi me Domine praecepta tua custodiam

146 invocavi te salvum me fac et custodiam testimonia tua

147 surgebam adhuc in tenebris et clamabam verbum tuum expectans

148 praeveniebant oculi mei vigilias ut meditarer in sermonibus tuis

149 vocem meam audi iuxta misericordiam tuam Domine secundum iudicium tuum vivifica me

150 adpropinquaverunt persecutores mei sceleri et a lege tua procul facti sunt

151 prope es tu Domine et omnia mandata tua veritas

152 a principio novi de testimoniis tuis quod in aeternum fundaveris ea

res

153 vide afflictionem meam et eripe me quia legis tuae non sum oblitus

154 iudica causam meam et redime me sermone tuo vivifica me

155 longe ab impiis salus quia praecepta tua non quaesierunt

156 misericordiae tuae multae Domine iuxta iudicia tua vivifica me

157 multi qui persequuntur me et adfligunt me a testimoniis tuis non declinavi

158 vidi praevaricatores tuos et maerebam qui verbum tuum non custodierunt

159 vide quoniam praecepta tua dilexi Domine iuxta misericordiam tuam vivifica me

160 caput verborum tuorum veritas et sempiternum omne iudicium iustitiae tuae

sen

161 principes persecuti sunt me sine causa verba autem tua timuit cor meum

162 gaudens ego sum in eloquio tuo sicut qui invenit spolia multa

163 mendacium odio habui et detestatus sum legem autem tuam dilexi

164 septies in die laudavi te super iudiciis iustitiae tuae

165 pax multa diligentibus legem tuam et non est illis scandalum

166 expectavi salutare tuum Domine et mandata tua feci

167 custodivit anima mea testimonia tua et dilexi ea nimis

168 custodivi praecepta tua et testimonia tua quia omnes viae meae in conspectu tuo

thau

169 ingrediatur laus mea coram te Domine secundum verbum tuum doce me

170 veniat deprecatio mea ante vultum tuum secundum eloquium tuum libera me

171 fundant labia mea hymnum docebis enim me praecepta tua

172 loquetur lingua mea sermonem tuum quia omnia mandata tua iusta

173 sit manus tua auxiliatrix mea quia praecepta tua elegi

174 desideravi salutare tuum Domine et lex tua voluntas mea

175 vivet anima mea et laudabit te et iudicia tua auxiliabuntur mihi

176 erravi quasi ovis perdita quaere servum tuum quia mandatorum tuorum non sum oblitus

Caput 120

canticum graduum

1 ad Dominum in tribulatione mea clamavi et exaudivit me

2 Domine libera animam meam a labio mendacii a lingua dolosa

3 quid detur tibi aut quid adponatur tibi ad linguam dolosam

4 sagittae potentis acutae cum carbonibus iuniperorum

5 heu mihi quia peregrinatio mea prolongata est habitavi cum tabernaculis Cedar

6 multum peregrinata est anima mea

7 cum odientibus pacem ego pacifica loquebar et illi bellantia

Caput 121

canticum graduum

1 levavi oculos meos in montes unde veniet auxilium meum

2 auxilium meum a Domino factore caeli et terrae

3 non det in commotionem pedem tuum nec dormitet qui custodit te

4 ecce non dormitabit neque dormiet qui custodiet Israhel

5 Dominus custodiet te Dominus protectio tua super manum dexteram tuam

6 per diem sol non percutiet te neque luna per noctem

7 Dominus custodiet te ab omni malo custodiat animam tuam

8 Dominus custodiat exitum tuum et introitum tuum amodo et usque in aeternum

Caput 122

canticum graduum David

1 laetatus sum eo quod dixerint mihi in domum Domini ibimus

2 stantes erant pedes nostri in portis tuis Hierusalem

3 Hierusalem quae aedificaris ut civitas cuius participatio eius simul

4 quia ibi ascenderunt tribus tribus Domini testimonium Israhel ad confitendum nomini Domini

5 quia ibi sederunt sedes in iudicio sedes domui David

6 rogate pacem Hierusalem sit bene his qui diligunt te

7 sit pax in muris tuis abundantia in domibus tuis

8 propter fratres meos et amicos meos loquar pacem tibi

9 propter domum Domini Dei nostri quaeram bona tibi

Caput 123

canticum graduum

1 ad te levavi oculos meos qui habitas in caelis

2 ecce sicut oculi servorum ad manum dominorum suorum sicut oculi ancillae ad manum dominae suae sic oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri

3 miserere nostri Domine miserere nostri quoniam multum repleti sumus despectione

4 multum repleta est anima nostra obprobrii abundantium et despectionis superbiorum

Caput 124

canticum graduum David

1 nisi Dominus fuisset in nobis dicat nunc Israhel

2 nisi Dominus fuisset in nobis cum exsurgerent super nos homines

3 forsitan vivos absorbuissent nos cum irasceretur furor eorum super nos

4 forsitan aquae circumdedissent nos

5 torrens transisset super animam nostram forsitan transissent super animam nostram aquae superbae

6 benedictus Dominus qui non dedit nos in praedam dentibus eorum

7 anima nostra quasi avis erepta est de laqueo venantium laqueus contritus est et nos liberati sumus

8 auxilium nostrum in nomine Domini qui fecit caelum et terram

Caput 125

canticum graduum

1 qui confidunt in Domino quasi mons Sion immobilis in aeternum habitabilis

2 Hierusalem montes in circuitu eius et Dominus in circuitu populi sui amodo et usque in aeternum

3 quia non requiescet virga impietatis super sortem iustorum ut non mittant iusti in iniquitatem manus suas

4 benefac Domine bonis et rectis corde

5 qui autem declinant ad pravitates suas deducet eos Dominus cum his qui operantur iniquitatem pax super Israhel

Caput 126

canticum graduum

1 cum converteret Dominus captivitatem Sion facti sumus quasi somniantes

2 tunc implebitur risu os nostrum et lingua nostra laude tunc dicent in gentibus magnificavit Dominus facere cum istis

3 magnificavit Dominus facere nobiscum facti sumus
laetantes

4 converte Domine captivitatem nostram sicut rivum in
austro

5 qui seminant in lacrimis in exultatione metent

6 qui ambulans ibat et flebat portans ad seminandum
sementem veniens veniet in exultatione portans manipulos
suos

Caput 127

canticum graduum Salomonis

1 nisi Dominus aedificaverit domum in vanum laborave-
runt qui aedificant eam nisi Dominus custodierit civitatem
frustra vigilat qui custodit eam

2 frustra vobis est de mane consurgere postquam sederi-
tis qui manducatis panem idolorum sic dabit diligentibus se
somnum

3 ecce hereditas Domini filii mercis fructus ventris

4 sicut sagittae in manu potentis ita filii iuventutis

5 beatus vir qui implevit faretram suam ex ipsis non
confundentur cum loquentur inimicis in porta

Caput 128

canticum graduum

1 beatus omnis qui timet Dominum qui ambulat in viis
eius

2 laborem manuum tuarum cum comederis beatus tu et
bene tibi erit

3 uxor tua sicut vitis fructifera in penetrabilibus domus
tuae filii tui sicut germina olivarum in circuitu mensae tuae

4 ecce sic benedicetur viro qui timet Dominum

5 benedicat tibi Dominus ex Sion et videas bona
Hierusalem omnibus diebus vitae tuae

6 et videas filios filiorum tuorum pacem super Israhel

Caput 129

canticum graduum

1 saepe expugnaverunt me ab adolescentia mea dicat
nunc Israhel

2 saepe expugnaverunt me ab adolescentia mea sed non
potuerunt mihi

3 super cervicem meam arabant arantes prolongaverunt
sulcum suum

4 Dominus iustus concidet laqueos impiorum

5 confundantur et revertantur retrorsum omnes qui
oderunt Sion

6 fiant sicut faenum tectorum quod statim ut viruerit
arescet

7 de quo non implebit manum suam messor et sinum
suum manipulos faciens

8 de quo non dixerunt transeuntes benedictio Domini
super vos benediximus vobis in nomine Domini

Caput 130

canticum graduum

1 de profundis clamavi ad te Domine

2 Domine exaudi vocem meam fiant aures tuae
intendentes ad vocem deprecationis meae

3 si iniquitates observabis Domine Domine quis
sustinebit

4 quia tecum est propitiatio cum terribilis sis sustinui
Dominum sustinuit anima mea et verbum eius expectavi

5 anima mea ad Dominum

6 a vigilia matutina usque ad vigiliam matutinam
expectet Israhel Dominum

7 quia apud Dominum misericordia et multa apud eum
redemptio

8 et ipse redimet Israhel ex omnibus iniquitatibus eius

Caput 131

canticum graduum

1 Domine non est exaltatum cor meum neque elati sunt
oculi mei et non ambulavi in magnis et in mirabilibus super
me

2 si non proposui et silere feci animam meam sicut
ablactatus ad matrem suam ita ablactata ad me anima mea

3 expecta Israhel Dominum amodo et usque in aeternum

Caput 132

canticum graduum

1 memento Domine David et omnis afflictionis eius

2 qui iuravit Domino votum vovit Deo Iacob

3 si intravero in tabernaculum domus meae si adsedero
super lectum straminis mei

4 si dederam somnum oculis meis et palpebris dormitatio-
nem

5 donec inveniam locum Domino tabernacula Deo Iacob

6 ecce audivimus illum in Ephrata invenimus illum in
regione saltus

7 intremus in tabernacula eius adoremus scabillum
pedum eius

8 surge Domine in requiem tuam tu et arca fortitudinis
tuae
9 sacerdotes tui induantur iustitia et sancti tui laudent
10 propter David servum tuum ne avertas faciem christi
tui
11 iuravit Dominus David veritatem non avertetur ab ea
de fructu ventris tui ponam super sedem tuam
12 si custodierint filii tui pactum meum et testificationem
meam quam docuero eos et filii eorum usque in aeternum
sedebunt super thronum tuum
13 quia elegit Dominus Sion desideravit eam in
habitaculum suum
14 haec est requies mea in sempiternum hic habitabo
quia desideravi eam
15 venationem eius benedicens benedicam pauperes eius
saturabo pane
16 sacerdotes eius induam salutari et sancti eius laude
laudabunt
17 ibi oriri faciam cornu David paravi lucernam christo
meo
18 inimicos eius induam confusione super ipsum autem
florebit sanctificatio eius

Caput 133

canticum graduum David

1 ecce quam bonum et quam decorum habitare fratres in
uno
2 sicut unguentum optimum in capite quod descen-
dit in barbam barbam Aaron quod descendit super oram
vestimentorum eius
3 sicut ros Hermon qui descendit super montana Sion
quoniam ibi mandavit Dominus benedictionem vitam usque
in aeternum

Caput 134

canticum graduum

1 ecce benedicite Domino omnes servi Domini qui statis
in domo Domini
2 in noctibus levate manus vestras ad sanctum et
benedicite Domino
3 benedicat tibi Dominus ex Sion factor caeli et terrae

Caput 135

alleluia

1 laudate nomen Domini laudate servi Dominum
2 qui statis in domo Domini in atriis domus Dei nostri

3 laudate Dominum quoniam bonus Dominus cantate
nomini eius quoniam decens
4 quia Iacob elegit sibi Dominus Israhel in peculium
suum
5 quia ego scio quod magnus Dominus et Dominus
noster prae omnibus diis
6 omnia quae voluit Dominus fecit in caelo et in terra in
mari et in cunctis abyssis
7 levans nubes de summitatibus terrae fulgura in pluviam
fecit educens ventos de thesauris suis
8 qui percussit primitiva Aegypti ab homine usque ad
pecus
9 misit signa et portenta in medio tui Aegypte in Pharaon
et in cunctos servos eius
10 qui percussit gentes multas et occidit reges fortes
11 Seon regem Amorreorum et Og regem Basan et omnia
regna Chanaan
12 et dedit terram eorum hereditatem hereditatem Israhel
populo suo
13 Domine nomen tuum in aeternum Domine memoriale
tuum in generatione et generatione
14 quia iudicabit Dominus populum suum et in servos
suos erit placabilis
15 idola gentium argentum et aurum opera manuum
hominum
16 os habent et non loquentur oculos habent et non
videbunt
17 aures habent et non audient sed nec spiritus in ore
eorum
18 similes illis fiant qui faciunt ea omnis qui confidit in
eis
19 domus Israhel benedicite Domino domus Aaron
benedicite Domino
20 domus Levi benedicite Domino timentes Dominum
benedicite Domino
21 benedictus Dominus ex Sion qui habitat in
Hierusalem alleluia

Caput 136

1 confitemini Domino quoniam bonus quoniam in
aeternum misericordia eius
2 confitemini Deo deorum quoniam in aeternum
misericordia eius
3 confitemini Domino dominorum quoniam in aeternum
misericordia eius
4 qui facit mirabilia magna solus quoniam in aeternum
misericordia eius
5 qui fecit caelos in sapientia quoniam in aeternum
misericordia eius
6 qui firmavit terram super aquas quoniam in aeternum
misericordia eius
7 qui fecit luminaria magna quoniam in aeternum
misericordia eius

8 solem in potestatem diei quoniam in aeternum misericordia eius

9 lunam et stellas in potestatem noctis quoniam in aeternum misericordia eius

10 qui percussit Aegyptum cum primitivis suis quoniam in aeternum misericordia eius

11 et eduxit Israhel de medio eorum quoniam in aeternum misericordia eius

12 in manu valida et in brachio extento quoniam in aeternum misericordia eius

13 qui divisit mare Rubrum in divisiones quoniam in aeternum misericordia eius

14 et eduxit Israhel in medio eius quoniam in aeternum misericordia eius

15 et convolvit Pharaon et exercitum eius in mari Rubro quoniam in aeternum misericordia eius

16 qui duxit populum suum per desertum quoniam in aeternum misericordia eius

17 qui percussit reges magnos quoniam in aeternum misericordia eius

18 et occidit reges magnificos quoniam in aeternum misericordia eius

19 Seon regem Amorreorum quoniam in aeternum misericordia eius

20 et Og regem Basan quoniam in aeternum misericordia eius

21 et dedit terram eorum in hereditatem quoniam in aeternum misericordia eius

22 hereditatem Israhel servo suo quoniam in aeternum misericordia eius

23 quia in humilitate nostra memor fuit nostri quoniam in aeternum misericordia eius

24 et redemit nos de hostibus nostris quoniam in aeternum misericordia eius

25 qui dat panem omni carni quoniam in aeternum misericordia eius

26 confitemini Deo caeli quoniam in aeternum misericordia eius

Caput 137

1 super flumina Babylonis ibi sedimus et flevimus cum recordaremur Sion

2 super salices in medio eius suspendimus citharas nostras

3 quoniam ibi interrogaverunt nos qui captivos duxerunt nos verba carminis et qui adfligebant nos laeti canite nobis de canticis Sion

4 quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena

5 si oblitus fuero tui Hierusalem in oblivione sit dextera mea

6 adhereat lingua mea gutturi meo si non recordatus fuero tui si non praeposuerio Hierusalem in principio laetitiae meae

7 memento Domine filiorum Edom in diem Hierusalem dicentium evacuate evacuate usque ad fundamentum eius

8 filia Babylon vastata beatus qui retribuet tibi vicissitudinem tuam quam retribuisti nobis

9 beatus qui tenebit et adlidet parvulos tuos ad petram

Caput 138

David

1 confitebor tibi in toto corde meo in conspectu deorum cantabo tibi

2 adorabo in templo sancto tuo et confitebor nomini tuo super misericordia tua et super veritate tua quia magnificasti super omne nomen tuum eloquium tuum

3 in die invocabo et exaudies me dilatabis animae meae fortitudinem

4 confiteantur tibi Domine omnes reges terrae quoniam audierunt eloquia oris tui

5 et content in viis Domini quoniam magna gloria Domini

6 quoniam excelsus Dominus et humilem respicit et excelsa de longe cognoscit

7 si ambulavero in medio tribulationis vivificabis me super furem inimicorum meorum mittes manum tuam et salvabit me dextera tua

8 Dominus operabitur pro me Domine misericordia tua in aeternum opera manuum tuarum ne dimittas

Caput 139

pro victoria David canticum

1 Domine investigasti me et cognovisti

2 tu cognovisti sessionem meam et surrectionem meam

3 intellexisti malum meum de longe semitam meam et accubitionem meam eventilasti

4 et omnes vias meas intellexisti quia non est eloquium in lingua mea

5 ecce Domine nosti omnia retrorsum et ante formasti me et posuisti super me manum tuam

6 super me est scientia et excelsior est non potero ad eam

7 quo ibo ab spiritu tuo et quo a facie tua fugiam

8 si ascendero in caelum ibi es tu si iacuero in inferno ades

9 si sumpsero pinnas diluculo habitavero in novissimo maris

10 etiam ibi manus tua deducet me et tenebit me dextera tua

11 si dixero forte tenebrae operient me nox quoque lux erit circa me

12 nec tenebrae habent tenebras apud te et nox quasi dies lucet similes sunt tenebrae et lux

13 quoniam tu possedisti renes meos orsusque es me in utero matris meae

14 confitebor tibi quoniam terribiliter magnificasti me mirabilia opera tua et anima mea novit nimis

15 non sunt operta ossa mea a te quibus factus sum in abscondito imaginatus sum in novissimis terrae

16 informem adhuc me viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur dies formatae sunt et non est una in eis

17 mihi autem quam honorabiles facti sunt amici tui Deus quam fortes pauperes eorum

18 dinumerabo eos et harena plures erunt evigilavi et adhuc sum tecum

19 si occideris Deus impium viri sanguinum declinate a me

20 qui contradicent tibi scelerate elati sunt frustra adversarii tui

21 nonne odientes te Domine odivi et contra adversarios tuos distabui

22 perfecto odio oderam illos inimici facti sunt mihi

23 scrutare me Deus et cognosce cor meum proba me et scito cogitationes meas

24 et vide si via idoli in me est et deduc me in via aeterna

Caput 140

pro victoria canticum David

1 erue me Domine ab homine malo a viris iniquis serva me

2 qui cogitaverunt malitias in corde tota die versati sunt in proeliis

3 exaceruerunt linguam suam quasi serpens venenum aspidis sub labiis eorum semper

4 custodi me Domine de manu impii a viro iniquitatum serva me qui cogitaverunt subplantare gressus meos

5 absconderunt superbi laqueum mihi et funibus extenderunt rete iuxta semitam offendiculum posuerunt mihi semper

6 dixi Domino Deus meus tu audi Domine vocem deprecationis meae

7 Domine Deus fortitudo salutis meae protexisti caput meum in die belli

8 ne des Domine desideria impii scelera eius ne effundantur et eleventur semper

9 amaritudo convivarum meorum labor labiorum eorum operiat eos

10 cadent super eos carbones ignis deicies eos in foveas ut non consurgant

11 vir linguosus non dirigetur in terra virum iniquum mala capient in interitu

12 scio quod faciet Dominus causam inopis iudicia pauperum

13 attamen iusti confitebuntur nomini tuo habitabunt recti cum vultu tuo

Caput 141

canticum David

1 Domine clamavi ad te festina mihi exaudi vocem meam clamantis ad te

2 dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum

3 pone Domine custodem ori meo serva paupertatem labiorum meorum

4 ne declines cor meum in verbum malum volvere cogitationes impias cum viris operantibus iniquitatem neque comedere in deliciis eorum

5 corripiat me iustus in misericordia et arguat me oleum amaritudinis non inpinguet caput meum quia adhuc et oratio mea pro malitiis eorum

6 sublatis sunt iuxta petram iudices eorum et audient verba mea quoniam decora sunt

7 sicut agricola cum scindit terram sic dissipata sunt ossa nostra in ore inferi

8 quia ad te Domine Deus oculi mei in te speravi ne evacues animam meam

9 custodi me de manibus laquei quod posuerunt mihi et de offendiculis operantium iniquitatem

10 incident in rete eius impii simul ego autem transibo

Caput 142

eruditio David cum esset in spelunca oratio

1 voce mea ad Dominum clamavi voce mea ad Dominum deprecatus sum

2 effundam in conspectu eius eloquium meum tribulationem meam coram illo adnuntiabo

3 cum anxius in me fuerit spiritus meus tu enim nosti semitam meam in via hac qua ambulabo absconderunt laqueum mihi

4 respice ad dexteram et vide quia non sit qui cognoscat me periit fuga a me non est qui quaerat animam meam

5 clamavi ad te Domine dixi tu spes mea pars mea in terra viventium

6 ausculta deprecationem meam quoniam infirmatus sum nimis libera me a persecutoribus quoniam confortati sunt super me

7 educ de carcere animam meam ut confiteatur nomini tuo me expectant iusti cum retribueris mihi

Caput 143

canticum David

1 Domine exaudi orationem meam ausculta deprecationem meam in veritate tua exaudi me in iustitia tua

2 et non venias ad iudicandum cum servo tuo quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens

3 persecutus est enim inimicus animam meam confregit in terra vitam meam posuit me in tenebris quasi mortuos antiquos

4 et anxius fuit in me spiritus meus in medio mei sollicitum fuit cor meum

5 recordabar dierum antiquorum meditabar omnia opera tua facta manuum tuarum loquebar

6 expandi manus meas ad te anima mea quasi terra sitiens ad te semper

7 cito exaudi me Domine defecit spiritus meus ne abscondas faciem tuam a me et comparabor descendentibus in lacum

8 fac me audire mane misericordiam tuam quoniam in te confido notam fac mihi viam in qua ambulo quoniam ad te levavi animam meam

9 libera me de inimicis meis Domine a te protectus sum

10 doce me ut faciam voluntatem tuam quia tu Deus meus spiritus tuus bonus deducet me in terra recta

11 propter nomen tuum Domine vivificabis me in iustitia tua educes de angustia animam meam

12 et in misericordia tua dissipabis inimicos meos et perdes omnes ligantes animam meam ego enim sum servus tuus

Caput 144

David

1 benedictus Dominus fortis meus qui docet manus meas ad proelium digitos meos ad bellum

2 misericordia mea et fortitudo mea auxiliator meus et salvator meus scutum meum et in ipso speravi qui subiecit populos mihi

3 Domine quid est homo quia cognoscis eum filius hominis quia computas eum

4 homo vanitati adsimilatus est dies eius quasi umbra pertransiens

5 Domine inclina caelos tuos et descende tange montes et fumigabunt

6 mica fulmine et dissipa eos mitte sagittam tuam et interfice illos

7 extende manum tuam de excelso libera me et erue me de aquis multis de manu filiorum alienorum

8 quorum os locutum est vanitatem et dextera eorum dextera mendacii

9 Deus canticum novum cantabo tibi in psalterio decacordo psallam tibi

10 qui dat salutem regibus qui eruit David servum suum de gladio pessimo

11 libera me et erue me de manu filiorum alienorum quorum os locutum est vanitatem et dextera eorum dextera mendacii

12 ut sint filii nostri quasi plantatio crescens in adulescentia sua filiae nostrae quasi anguli ornati ad similitudinem templi

13 promptuaria nostra plena et supereffluentia ex hoc in illud pecora nostra in milibus et innumerabilia in conpitis nostris

14 tauri nostri pingues non est interruptio et non est egressus et non est ululatus in plateis nostris

15 beatus populus cuius talia sunt beatus populus cuius Dominus Deus suus

Caput 145

hymnus David

1 aleph exaltabo te Deus meus rex et benedicam nomini tuo in aeternum et ultra

2 beth in omni die benedicam tibi et laudabo nomen tuum in sempiternum iugiter

3 gimel magnus Deus et laudabilis nimis et magnificentiae eius non est inventio

4 deleth generatio ad generationem laudabit opera tua et fortitudines tuas adnuntiabunt

5 he decorem gloriae magnitudinis tuae et verba mirabilium tuorum loquar

6 vav et fortitudinem horribilium tuorum loquentur et magnitudines tuas narrabo

7 zai memoriam multae bonitatis tuae loquentur et iustitias tuas laudabunt

8 heth clemens et misericors Dominus patiens et multae miserationis

9 teth bonus Dominus omnibus et misericordiae eius in universa opera eius

10 ioth confiteantur tibi Domine omnia opera tua et sancti tui benedicant tibi

11 caph gloriam regni tui dicent et fortitudines tuas loquentur

12 lameth ut ostendant filiis hominum fortitudines eius et gloriam decoris regni eius

13 mem regnum tuum regnum omnium saeculorum et potestas tua in omni generatione et generatione

14 samech sustentat Dominus omnes corruentes et erigit universos iacentes

15 ain oculi eorum in te sperant et tu das eis escam suam in tempore suo

16 fe aperis manus tuas et imples omne animal refectione

17 sade iustus Dominus in omnibus viis suis et sanctus in omnibus operibus suis

18 coph iuxta est Dominus omnibus qui invocant eum omnibus qui invocant eum in veritate

19 res placitum timentium se faciet et clamorem eorum audiet et salvabit eos

20 sen custodit Dominus omnes diligentes se et universos impios conteret

21 thau laudem Domini loquetur os meum et benedicet omnis caro nomini sancto eius in aeternum et iugiter

Caput 146

alleluia

1 lauda anima mea Dominum

2 laudabo Dominum in vita mea cantabo Deo meo quamdiu sum nolite confidere in principibus

3 in filio hominis cui non est salus

4 egredietur spiritus eius et revertetur in humum suam in die illa peribunt cogitationes eius

5 beatus cuius Deus Iacob auxiliator eius spes eius in Domino Deo suo

6 qui fecit caelos et terram mare et omnia quae in eis sunt

7 et custodit veritatem in sempiternum qui facit iudicium calumniam sustinentibus et dat panem esurientibus Dominus solvit vinctos

8 Dominus inluminat caecos Dominus erigit adlisos Dominus diligit iustos

9 Dominus custodit advenas pupillum et viduam suscipiet et viam impiorum conteret

10 regnabit Dominus in aeternum Deus tuus Sion in generationem et generationem

Caput 147

alleluia

1 laudate Dominum quoniam bonum est canticum Dei nostri quoniam decorum est pulchra laudatio

2 aedificabit Hierusalem Dominus eiectos Israhel congregabit

3 qui sanat contritos corde et alligat plagas eorum

4 qui numerat multitudinem stellarum et omnes nomine suo vocat

5 magnus Dominus noster et multus fortitudine prudentiae eius non est numerus

6 suscipiens mansuetos Dominus humilians impios usque ad terram

7 canite Domino in confessione canite Deo nostro in cithara

8 qui operit caelos nubibus et praebet terrae pluviam et oriri facit in montibus germen

9 qui dat iumentis panem suum filiis corvi clamantibus

10 non est in fortitudine equi voluntas eius neque in tibiis viri placetur ei

11 placetur Domino in his qui timent eum et expectant misericordiam eius

12 lauda Hierusalem Dominum cane Deum tuum Sion

13 quia confortavit vectes portarum tuarum benedixit filiis tuis in medio tui

14 qui posuit terminum tuum pacem adipe frumenti saturavit te

15 qui emittit eloquium suum terrae velociter curret verbum eius

16 qui dat nivem quasi lanam pruinas quasi cinerem spargit

17 proicit glaciem suam quasi buccellas ante faciem frigoris eius quis stabit

18 mittet verbum suum et solvet illa spirabit spiritu suo et fluent aquae

19 qui adnuntiat verbum suum Iacob praecepta sua et iudicia sua Israhel

20 non fecit similiter omni genti et iudicia eius non cognoscent alleluia

Caput 148

alleluia

1 laudate Dominum de caelis laudate eum in excelsis

2 laudate eum omnes angeli eius laudate eum omnes exercitus eius

3 laudate eum sol et luna laudate eum omnes stellae luminis

4 laudate eum caeli caelorum et aquae quae super caelos sunt

5 laudent nomen Domini quoniam ipse mandavit et creata sunt

6 et statuit ea in saeculum et in saeculum praeceptum dedit et non praeteribit

7 laudate Dominum de terra dracones et omnes abyssi

8 ignis et grando nix et glacies ventus turbo quae facitis sermonem eius

9 montes et omnes colles lignum fructiferum et universae cedri

10 bestiae et omnia iumenta reptilia et aves volantes

11 reges terrae et omnes populi principes et universi iudices terrae

12 iuvenes et virgines senes cum pueris laudent nomen Domini

13 quoniam sublime nomen eius solius

14 gloria eius in caelo et in terra et exaltavit cornu
populi sui laus omnibus sanctis eius filiis Israhel populo
adpropinquanti sibi alleluia

Caput 149

alleluia

1 cantate Domino canticum novum laus eius in
congregatione sanctorum

2 laetetur Israhel in factore suo filii Sion exultent in rege
suo

3 laudent nomen eius in choro in tympano et cithara
cantent ei

4 quia conplacet sibi Dominus in populo suo exaltabit
mansuetos in Iesu

5 exultabunt sancti in gloria laudabunt in cubilibus suis

6 exaltationes Dei in gutture eorum et gladii ancipites in
manibus eorum

7 ad faciendam vindictam in gentibus increpationes in
populis

8 ut alligent reges eorum catenis et inclitos eorum
conpedibus ferreis

9 ut faciant in eis iudicium scriptum decor est omnium
sanctorum eius alleluia

Caput 150

alleluia

1 laudate Deum in sancto eius laudate eum in fortitudine
potentiae eius

2 laudate eum in fortitudinibus eius laudate eum iuxta
multitudinem magnificentiae suae

3 laudate eum in clangore bucinæ laudate eum in
psalterio et cithara

4 laudate eum in tympano et choro laudate eum in cordis
et organo

5 laudate eum in cymbalis sonantibus laudate eum in
cymbalis tinnientibus

6 omne quod spirat laudet Dominum alleluia

Psalms 151

Chapter

?? #1	?? #32	?? #63	?? #94	?? #125
?? #2	?? #33	?? #64	?? #95	?? #126
?? #3	?? #34	?? #65	?? #96	?? #127
?? #4	?? #35	?? #66	?? #97	?? #128
?? #5	?? #36	?? #67	?? #98	?? #129
?? #6	?? #37	?? #68	?? #99	?? #130
?? #7	?? #38	?? #69	?? #100	?? #131
?? #8	?? #39	?? #70	?? #101	?? #132
?? #9	?? #40	?? #71	?? #102	?? #133
?? #10	?? #41	?? #72	?? #103	?? #134
?? #11	?? #42	?? #73	?? #104	?? #135
?? #12	?? #43	?? #74	?? #105	?? #136
?? #13	?? #44	?? #75	?? #106	?? #137
?? #14	?? #45	?? #76	?? #107	?? #138
?? #15	?? #46	?? #77	?? #108	?? #139
?? #16	?? #47	?? #78	?? #109	?? #140
?? #17	?? #48	?? #79	?? #110	?? #141
?? #18	?? #49	?? #80	?? #111	?? #142
?? #19	?? #50	?? #81	?? #112	?? #143
?? #20	?? #51	?? #82	?? #113	?? #144
?? #21	?? #52	?? #83	?? #114	?? #145
?? #22	?? #53	?? #84	?? #115	?? #146
?? #23	?? #54	?? #85	?? #116	?? #147
?? #24	?? #55	?? #86	?? #117	?? #148
?? #25	?? #56	?? #87	?? #118	?? #149
?? #26	?? #57	?? #88	?? #119	?? #150
?? #27	?? #58	?? #89	?? #120	546 #151
?? #28	?? #59	?? #90	?? #121	492 The Book of Psalms
?? #29	?? #60	?? #91	?? #122	
?? #30	?? #61	?? #92	?? #123	547 The Book of Proverbs
?? #31	?? #62	?? #93	?? #124	

Caput 1

hic psalmus proprie scriptus David et extra numerum cum pugnavit cum Goliad pusillus eram inter fratres meos et adulescentior in domo patris mei pascebam oves patris mei

1 manus meae fecerunt organum digiti mei aptaverunt psalterium

2 et quis adnuntiabit Domino meo ipse Dominus ipse omnium exaudiet

3 ipse misit angelum suum et tulit me de ovibus patris mei et unxit me in misericordia unctionis suae

4 fratres mei boni et magni et non fuit beneplacitum in eis Domino

5 exivi obviam alienigenae et maledixit mihi in simulacris suis

6 ego autem evaginato ab eo ipsius gladio amputavi caput eius et abstuli obprobrium de filiis Israhel

---

The Book of Proverbs

Chapter

547 #1
547 #2
548 #3
548 #4
549 #5
549 #6
550 #7

551 #8
551 #9
552 #10
552 #11
553 #12
553 #13
554 #14

554 #15
555 #16
556 #17
556 #18
557 #19
557 #20
558 #21

558 #22
559 #23
560 #24
560 #25
561 #26
561 #27
562 #28

562 #29
563 #30
563 #31
546 Psalms 151
565 Ecclesiastes

Caput 1

1 parabola Salomonis filii David regis Israel
2 ad sciendam sapientiam et disciplinam
3 ad intellegenda verba prudentiae et suscipiendam
eruditionem doctrinae iustitiam et iudicium et aequitatem
4 ut detur parvulis astutia adulescenti scientia et
intellectus
5 audiens sapiens sapientior erit et intellegens gubernacula possidebit
6 animadvertet parabolam et interpretationem verba sapientium et enigmata eorum
7 timor Domini principium scientiae sapientiam atque doctrinam stulti despiciunt
8 audi fili mi disciplinam patris tui et ne dimittas legem matris tuae
9 ut addatur gratia capiti tuo et torques collo tuo
10 fili mi si te lactaverint peccatores ne adquiescas
11 si dixerint veni nobiscum insidiamur sanguini abscondamus tendiculas contra insontem frustra
12 deglutiamus eum sicut infernus viventem et integrum quasi descendentem in lacum
13 omnem pretiosam substantiam repperiemus implebimus domos nostras spoliis
14 sortem mitte nobiscum marsupium unum sit omnium nostrum
15 fili mi ne ambules cum eis prohibe pedem tuum a semitis eorum
16 pedes enim illorum ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem
17 frustra autem iacitur rete ante oculos pinnatorum
18 ipsique contra sanguinem suum insidiantur et moliuntur fraudes contra animas suas
19 sic semitae omnis avari animas possidentium rapiunt
20 sapientia foris praedicat in plateis dat vocem suam
21 in capite turbarum clamat in foribus portarum urbis profert verba sua dicens

22 usquequo parvuli diligitis infantiam et stulti ea quae sibi sunt noxia cupiunt et imprudentes odibunt scientiam
23 convertimini ad correptionem meam et proferam vobis spiritum meum et ostendam verba mea
24 quia vocavi et rennuistis extendi manum meam et non fuit qui aspiceret
25 despexistis omne consilium meum et increpationes meas neglexistis
26 ego quoque in interitu vestro ridebo et subsannabo cum vobis quod timebatis advenerit
27 cum intruerit repentina calamitas et interitus quasi tempestas ingruerit quando venerit super vos tribulatio et angustia
28 tunc invocabunt me et non exaudiam mane consurgent et non invenient me
29 eo quod exosam habuerint disciplinam et timorem Domini non susceperint
30 nec adqueverint consilio meo et detraxerint universae correptioni meae
31 comedent igitur fructus viae suae suisque consiliis saturabuntur
32 aversio parvulorum interficiet eos et prosperitas stultorum perdet illos
33 qui autem me audierit absque terrore requiescet et abundantia perfruetur malorum timore sublato

Caput 2

1 fili mi si susceperis sermones meos et mandata mea absconderis penes te
2 ut audiat sapientiam auris tua inclina cor tuum ad noscendam prudentiam
3 si enim sapientiam invocaveris et inclinaveris cor tuum prudentiae
4 si quaesieris eam quasi pecuniam et sicut thesauros effoderis illam
5 tunc intelleges timorem Domini et scientiam Dei invenies

6 quia Dominus dat sapientiam et ex ore eius scientia et prudentia

7 custodiet rectorum salutem et proteget gradientes simpliciter

8 servans semitas iustitiae et vias sanctorum custodiens

9 tunc intelleges iustitiam et iudicium et aequitatem et omnem semitam bonam

10 si intraverit sapientia cor tuum et scientia animae tuae placuerit

11 consilium custodiet te prudentia servabit te

12 ut eruaris de via mala ab homine qui perversa loquitur

13 qui relinquunt iter rectum et ambulant per vias tenebrosas

14 qui laetantur cum malefecerint et exultant in rebus pessimis

15 quorum viae perversae et infames gressus eorum

16 ut eruaris a muliere aliena et ab extranea quae molliit sermones suos

17 et relinquit ducem pubertatis suae

18 et pacti Dei sui oblita est inclinata est enim ad mortem domus eius et ad impios semitae ipsius

19 omnes qui ingrediuntur ad eam non revertentur nec adprehendent semitas vitae

20 ut ambules in via bona et calles iustorum custodias

21 qui enim recti sunt habitabunt in terra et simplices permanebunt in ea

22 impii vero de terra perdentur et qui inique agunt auferentur ex ea

Caput 3

1 fili mi ne obliviscaris legis meae et praecepta mea custodiat cor tuum

2 longitudinem enim dierum et annos vitae et pacem adponet tibi

3 misericordia et veritas non te deserant circumda eas gutturi tuo et describe in tabulis cordis tui

4 et invenies gratiam et disciplinam bonam coram Deo et hominibus

5 habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo et ne innitaris prudentiae tuae

6 in omnibus viis tuis cogita illum et ipse diriget gressus tuos

7 ne sis sapiens apud temet ipsum time Dominum et recede a malo

8 sanitas quippe erit umbilico tuo et inrigatio ossuum tuorum

9 honora Dominum de tua substantia et de primitiis omnium frugum tuarum

10 et implebuntur horrea tua saturitate et vino torcularia redundabunt

11 disciplinam Domini fili mi ne abicias nec deficias cum ab eo corripieris

12 quem enim diligit Dominus corripit et quasi pater in filio conplacet sibi

13 beatus homo qui invenit sapientiam et qui affluit prudentia

14 melior est adquisitio eius negotiatione argenti et auro primo fructus eius

15 pretiosior est cunctis opibus et omnia quae desiderantur huic non valent comparari

16 longitudo dierum in dextera eius in sinistra illius divitiae et gloria

17 viae eius viae pulchrae et omnes semitae illius pacificae

18 lignum vitae est his qui adprehenderint eam et qui tenuerint eam beatus

19 Dominus sapientia fundavit terram stabilivit caelos prudentia

20 sapientia illius eruperunt abyssi et nubes rore concrescunt

21 fili mi ne effluant haec ab oculis tuis custodi legem atque consilium

22 et erit vita animae tuae et gratia faucibus tuis

23 tunc ambulabis fiducialiter in via tua et pes tuus non inpinget

24 si dormieris non timebis quiesces et suavis erit somnus tuus

25 ne paveas repentino terrore et inruentes tibi potentias impiorum

26 Dominus enim erit in latere tuo et custodiet pedem tuum ne capiaris

27 noli prohibere benefacere eum qui potest si vales et ipse benefac

28 ne dicas amico tuo vade et revertere et cras dabo tibi cum statim possis dare

29 ne moliaris amico tuo malum cum ille in te habeat fiduciam

30 ne contendas adversus hominem frustra cum ipse tibi nihil mali fecerit

31 ne aemuleris hominem iniustum nec imiteris vias eius

32 quia abominatio Domini est omnis inlusor et cum simplicibus sermocinatio eius

33 egestas a Domino in domo impii habitacula autem iustorum benedicentur

34 inlusores ipse deludet et mansuetis dabit gratiam

35 gloriam sapientes possidebunt stultorum exaltatio ignominia

Caput 4

1 audite filii disciplinam patris et adtendite ut sciatis prudentiam

2 donum bonum tribuam vobis legem meam ne derelinquatis

3 nam et ego filius fui patris mei tenellus et unigenitus coram matre mea

4 et docebat me atque dicebat suscipiat verba mea cor tuum custodi praecepta mea et vives
 5 posside sapientiam posside prudentiam ne obliviscaris neque declines a verbis oris mei
 6 ne dimittas eam et custodiet te dilige eam et servabit te
 7 principium sapientiae posside sapientiam et in omni possessione tua adquire prudentiam
 8 arripe illam et exaltabit te glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus
 9 dabit capiti tuo augmenta gratiarum et corona inclita proteget te
 10 audi fili mi et suscipe verba mea ut multiplicentur tibi anni vitae
 11 viam sapientiae monstravi tibi duxi te per semitas aequitatis
 12 quas cum ingressus fueris non artabuntur gressus tui et currens non habebis offendiculum
 13 tene disciplinam ne dimittas eam custodi illam quia ipsa est vita tua
 14 ne delecteris semitis impiorum nec tibi placeat malorum via
 15 fuge ab ea ne transeas per illam declina et desere eam
 16 non enim dormiunt nisi malefecerint et rapitur somnus ab eis nisi subplantaverint
 17 comedunt panem impietatis et vinum iniquitatis bibunt
 18 iustorum autem semita quasi lux splendens procedit et crescit usque ad perfectam diem
 19 via impiorum tenebrosa nesciunt ubi corruant
 20 fili mi ausculta sermones meos et ad eloquia mea inclina aurem tuam
 21 ne recedant ab oculis tuis custodi ea in medio cordis tui
 22 vita enim sunt inventientibus ea et universae carni sanitas
 23 omni custodia serva cor tuum quia ex ipso vita procedit
 24 remove a te os pravum et detrahentia labia sint procul a te
 25 oculi tui recta videant et palpebrae tuae praecedant gressus tuos
 26 dirige semitam pedibus tuis et omnes viae tuae stabiliuntur
 27 ne declines ad dexteram et ad sinistram averte pedem tuum a malo

Caput 5

1 fili mi adtende sapientiam meam et prudentiae meae inclina aurem tuam
 2 ut custodias cogitationes et disciplinam labia tua conservent
 3 favus enim stillans labia meretricis et nitidius oleo guttur eius

4 novissima autem illius amara quasi absinthium et acuta quasi gladius biceps
 5 pedes eius descendunt in mortem et ad inferos gressus illius penetrant
 6 per semitam vitae non ambulat vagi sunt gressus eius et investigabiles
 7 nunc ergo fili audi me et ne recedas a verbis oris mei
 8 longe fac ab ea viam tuam et ne adpropinques foribus domus eius
 9 ne des alienis honorem tuum et annos tuos crudeli
 10 ne forte impleantur extranei viribus tuis et labores tui sint in domo aliena
 11 et gemas in novissimis quando consumpseris carnes et corpus tuum et dicas
 12 cur detestatus sum disciplinam et increpationibus non adquevit cor meum
 13 nec audivi vocem docentium me et magistris non inclinavi aurem meam
 14 paene fui in omni malo in medio ecclesiae et synagogae
 15 bibe aquam de cisterna tua et fluentia putei tui
 16 deriventur fontes tui foras et in plateis aquas tuas divide
 17 habeto eas solus nec sint alieni participes tui
 18 sit vena tua benedicta et laetare cum muliere adulescentiae tuae
 19 cerva carissima et gratissimus hinulus ubera eius inebrient te omni tempore in amore illius delectare iugiter
 20 quare seduceris fili mi ab aliena et foveris sinu alterius
 21 respicit Dominus vias hominis et omnes gressus illius considerat
 22 iniquitates suae capiunt impium et funibus peccatorum suorum constringitur
 23 ipse morietur quia non habuit disciplinam et multitudine stultitiae suae decipietur

Caput 6

1 fili mi si sponderis pro amico tuo defixisti apud extraneum manum tuam
 2 inlaqueatus es verbis oris tui et captus propriis sermonibus
 3 fac ergo quod dico fili mi et temet ipsum libera quia incidisti in manu proximi tui discurre festina suscita amicum tuum
 4 ne dederis somnum oculis tuis nec dormitent palpebrae tuae
 5 eruere quasi dammula de manu et quasi avis de insidiis aucupis
 6 vade ad formicam o piger et considera vias eius et disce sapientiam
 7 quae cum non habeat ducem nec praeceptorem nec principem

8 parat aestate cibum sibi et congregat in messe quod comedat

9 usquequo piger dormis quando consurgens ex somno tuo

10 paululum dormies paululum dormitabis paululum conseres manus ut dormias

11 et veniet tibi quasi viator egestas et pauperies quasi vir armatus

12 homo apostata vir inutilis graditur ore perverso

13 annuit oculis terit pede digito loquitur

14 pravo corde machinatur malum et in omni tempore iurgia seminat

15 huic extemplo veniet perditio sua et subito conteretur nec habebit ultra medicinam

16 sex sunt quae odit Dominus et septimum detestatur anima eius

17 oculos sublimes linguam mendacem manus effundentes innoxium sanguinem

18 cor machinans cogitationes pessimas pedes veloces ad currendum in malum

19 proferentem mendacia testem fallacem et eum qui seminat inter fratres discordias

20 conserva fili mi praecepta patris tui et ne dimittas legem matris tuae

21 liga ea in corde tuo iugiter et circumda gutturi tuo

22 cum ambulaveris gradientur tecum cum dormieris custodiant te et evigilans loquere cum eis

23 quia mandatum lucerna est et lex lux et via vitae increpatio disciplinae

24 ut custodiant te a muliere mala et a blanda lingua extraneae

25 non concupiscat pulchritudinem eius cor tuum nec capiaris nutibus illius

26 pretium enim scorti vix unius est panis mulier autem viri pretiosam animam capit

27 numquid abscondere potest homo ignem in sinu suo ut vestimenta illius non ardeant

28 aut ambulare super prunas et non conburentur plantae eius

29 sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui non erit mundus cum tetigerit eam

30 non grandis est culpae cum quis furatus fuerit furatur enim ut esurientem impleat animam

31 deprehensus quoque reddet septuplum et omnem substantiam domus suae tradet

32 qui autem adulter est propter cordis inopiam perdet animam suam

33 turpitudinem et ignominiam congregat sibi et obprobrium illius non delebitur

34 quia zelus et furor viri non parcat in die vindictae

35 nec adquiescet cuiusquam precibus nec suscipiet pro redemptione dona plurima

Caput 7

1 fili mi custodi sermones meos et praecepta mea reconde tibi

2 serva mandata mea et vives et legem meam quasi pupillam oculi tui

3 liga eam in digitis tuis scribe illam in tabulis cordis tui

4 dic sapientiae soror mea es et prudentiam voca amicam tuam

5 ut custodiat te a muliere extranea et ab aliena quae verba sua dulcia facit

6 de fenestra enim domus meae per cancellos prospexi

7 et video parvulos considero vecordem iuvenem

8 qui transit in platea iuxta angulum et propter viam domus illius graditur

9 in obscuro advesperascente die in noctis tenebris et caligine

10 et ecce mulier occurrit illi ornata meretricio praeparata ad capiendas animas garrula et vaga

11 quietis inpatiens nec valens in domo consistere pedibus suis

12 nunc foris nunc in plateis nunc iuxta angulos insidians

13 adprehensumque deosculatur iuvenem et procaci vultu blanditur dicens

14 victimas pro salute debui hodie reddidi vota mea

15 idcirco egressa sum in occursum tuum desiderans te videre et repperi

16 intexui funibus lectum meum stravi tapetibus pictis ex Aegypto

17 aspersi cubile meum murra et aloe et cinnamomo

18 veni inebriemur uberibus donec inlucescat dies et fruamur cupitis amplexibus

19 non est enim vir in domo sua abiit via longissima

20 sacculum pecuniae secum tulit in die plenae lunae reversurus est domum suam

21 inretivit eum multis sermonibus et blanditiis labiorum protraxit illum

22 statim eam sequitur quasi bos ductus ad victimam et quasi agnus lasciviens et ignorans quod ad vincula stultus trahatur

23 donec transfigat sagitta iecur eius velut si avis festinet ad laqueum et nescit quia de periculo animae illius agitur

24 nunc ergo fili audi me et adtende verba oris mei

25 ne abstrahatur in viis illius mens tua neque decipiaris semitis eius

26 multos enim vulneratos deiecit et fortissimi quique interfecti sunt ab ea

27 viae inferi domus eius penetrantes interiora mortis

Caput 8

1 numquid non sapientia clamat et prudentia dat vocem suam

2 in summis excelsisque verticibus super viam in mediis semitis stans

3 iuxta portas civitatis in ipsis foribus loquitur dicens

4 o viri ad vos clamito et vox mea ad filios hominum

5 intellegite parvuli astutiam et insipientes animadvertite

6 audite quoniam de rebus magnis locutura sum et aperientur labia mea ut recta praedicent

7 veritatem meditabitur guttur meum et labia mea detestabuntur impium

8 iusti sunt omnes sermones mei non est in eis pravum quid neque perversum

9 recti sunt intellegendis et aequi invenientibus scientiam

10 accipite disciplinam meam et non pecuniam doctrinam magis quam aurum eligit

11 melior est enim sapientia cunctis pretiosissimis et omne desiderabile ei non potest comparari

12 ego sapientia habito in consilio et eruditis intersum cogitationibus

13 timor Domini odit malum arrogantiam et superbiam et viam pravam et os bilingue detestor

14 meum est consilium et aequitas mea prudentia mea est fortitudo

15 per me reges regnant et legum conditores iusta decernunt

16 per me principes imperant et potentes decernunt iustitiam

17 ego diligentes me diligo et qui mane vigilant ad me invenient me

18 mecum sunt divitiae et gloria opes superbae et iustitia

19 melior est fructus meus auro et pretioso lapide et genimina mea argento electo

20 in viis iustitiae ambulo in medio semitarum iudicii

21 ut ditem diligentes me et thesauros eorum repleam

22 Dominus possedit me initium viarum suarum antequam quicquam faceret a principio

23 ab aeterno ordita sum et ex antiquis antequam terra fieret

24 necdum erant abyssi et ego iam concepta eram necdum fontes aquarum eruperant

25 necdum montes gravi mole constiterant ante colles ego parturiebar

26 adhuc terram non fecerat et flumina et cardines orbis terrae

27 quando praeparabat caelos aderam quando certa lege et gyro vallabat abyssos

28 quando aethera firmabat sursum et librabat fontes aquarum

29 quando circumdabat mari terminum suum et legem ponebat aquis ne transirent fines suos quando adpendebat fundamenta terrae

30 cum eo eram cuncta componens et delectabar per singulos dies ludens coram eo omni tempore

31 ludens in orbe terrarum et deliciae meae esse cum filiis hominum

32 nunc ergo filii audite me beati qui custodiunt vias meas

33 audite disciplinam et estote sapientes et nolite abicere eam

34 beatus homo qui audit me qui vigilat ad fores meas cotidie et observat ad postes ostii mei

35 qui me invenerit inveniet vitam et hauriet salutem a Domino

36 qui autem in me peccaverit laedet animam suam omnes qui me oderunt diligunt mortem

Caput 9

1 sapientia aedificavit sibi domum excidit columnas septem

2 immolavit victimas suas miscuit vinum et proposuit mensam suam

3 misit ancillas suas ut vocarent ad arcem et ad moenia civitatis

4 si quis est parvulus veniat ad me et insipientibus locuta est

5 venite comedite panem meum et bibite vinum quod miscui vobis

6 relinquit infantiam et vivite et ambulate per vias prudentiae

7 qui erudit derisorem ipse sibi facit iniuriam et qui arguit impium generat maculam sibi

8 noli arguere derisorem ne oderit te argue sapientem et diligit te

9 da sapienti et addetur ei sapientia doce iustum et festinabit accipere

10 principium sapientiae timor Domini et scientia sanctorum prudentia

11 per me enim multiplicabuntur dies tui et addentur tibi anni vitae

12 si sapiens fueris tibimet ipsi eris si inlusor solus portabis malum

13 mulier stulta et clamosa plenaque inlecebris et nihil omnino sciens

14 sedit in foribus domus suae super sellam in excelso urbis loco

15 ut vocaret transeuntes viam et pergentes itinere suo

16 quis est parvulus declinet ad me et vecordi locuta est

17 aquae furtivae dulciores sunt et panis absconditus suavior

18 et ignoravit quod gigantes ibi sint et in profundis
infernī convivae eius

Caput 10

1 parabolaē Salomonis filius sapiens laetificat patrem
filius vero stultus maestitia est matris suae

2 non proderunt thesauri impietatis iustitia vero liberabit
a morte

3 non adfliget Dominus fame animam iusti et insidias
impiorum subvertet

4 egestatem operata est manus remissa manus autem
fortium divitias parat

5 qui congregat in messe filius sapiens est qui autem
stertit aestate filius confusionis

6 benedictio super caput iusti os autem impiorum operit
iniquitatem

7 memoria iusti cum laudibus et nomen impiorum
putrescet

8 sapiens corde praecepta suscipiet stultus caeditur labiis

9 qui ambulat simpliciter ambulat confidenter qui autem
depravat vias suas manifestus erit

10 qui annuit oculo dabit dolorem stultus labiis
verberabitur

11 vena vitae os iusti et os impiorum operiet iniquitatem

12 odium suscitāt rixas et universa delicta operit caritas

13 in labiis sapientis invenietur sapientia et virga in dorso
eius qui indiget corde

14 sapientes abscondunt scientiam os autem stulti
confusioni proximum est

15 substantia divitis urbs fortitudinis eius pavor
pauperum egestas eorum

16 opus iusti ad vitam fructus impii ad peccatum

17 via vitae custodienti disciplinam qui autem increpa-
tiones relinquit errat

18 abscondunt odium labia mendacia qui profert
contumeliam insipiens est

19 in multiloquio peccatum non deerit qui autem
moderatur labia sua prudentissimus est

20 argentum electum lingua iusti cor impiorum pro nihilo

21 labia iusti erudiunt plurimos qui autem indocti sunt in
cordis egestate moriuntur

22 benedictio Domini divites facit nec sociabitur ei
adflictio

23 quasi per risum stultus operatur scelus sapientia
autem est viro prudentia

24 quod timet impius veniet super eum desiderium suum
iustis dabitur

25 quasi tempestas transiens non erit impius iustus autem
quasi fundamentum sempiternum

26 sicut acetum dentibus et fumes oculis sic piger his qui
miserunt eum

27 timor Domini adponet dies et anni impiorum
breviabuntur

28 expectatio iustorum laetitia spes autem impiorum
peribit

29 fortitudo simplicis via Domini et pavor his qui
operantur malum

30 iustus in aeternum non commovebitur impii autem
non habitabunt in terram

31 os iusti parturiet sapientiam lingua pravorum peribit

32 labia iusti considerant placita et os impiorum perversa

Caput 11

1 statera dolosa abominatio apud Dominum et pondus
aequum voluntas eius

2 ubi fuerit superbia ibi erit et contumelia ubi autem
humilitas ibi et sapientia

3 simplicitas iustorum dirigit eos et subplantatio
perversorum vastabit illos

4 non proderunt divitiae in die ultionis iustitia autem
liberabit a morte

5 iustitia simplicis dirigit viam eius et in impietate sua
corruet impius

6 iustitia rectorum liberabit eos et in insidiis suis
capiuntur iniqui

7 mortuo homine impio nulla erit ultra spes et expectatio
sollicitorum peribit

8 iustus de angustia liberatus est et tradetur impius pro
eo

9 simulator ore decipit amicum suum iusti autem
liberabuntur scientia

10 in bonis iustorum exultabit civitas et in perditione
impiorum erit laudatio

11 benedictione iustorum exaltabitur civitas et ore
impiorum subvertetur

12 qui despicit amicum suum indigens corde est vir
autem prudens tacebit

13 qui ambulat fraudulenter revelat arcana qui autem
fidelis est animi celat commissum

14 ubi non est gubernator populus corruet salus autem
ubi multa consilia

15 adfligitur malo qui fidem facit pro extraneo qui autem
cavet laqueos securus erit

16 mulier grātiosa inveniet gloriam et robusti habebunt
divitias

17 benefacit animae suae vir misericors qui autem
crudelis est et propinquos abicit

18 impius facit opus instabile seminanti autem iustitiam
merces fidelis

19 clementia praeparat vitam et sectatio malorum
mortem

20 abominabile Domino pravum cor et voluntas eius in
his qui simpliciter ambulant

21 manus in manu non erit innocens malus semen autem
iustorum salvabitur

22 circulus aureus in naribus suis mulier pulchra et fatua

23 desiderium iustorum omne bonum est praestolatio
impiorum furor
24 alii dividunt propria et ditiores fiunt alii rapiunt non
sua et semper in egestate sunt
25 anima quae benedicit inpinguabitur et qui inebriat
ipse quoque inebriabitur
26 qui abscondit frumenta maledicetur in populis
benedictio autem super caput vendentium
27 bene consurgit diluculo qui quaerit bona qui autem
investigator malorum est opprimetur ab eis
28 qui confidet in divitiis suis corruet iusti autem quasi
virens folium germinabunt
29 qui conturbat domum suam possidebit ventos et qui
stultus est serviet sapienti
30 fructus iusti lignum vitae et qui suscipit animas
sapiens est
31 si iustus in terra recipit quanto magis impius et
peccator

Caput 12

1 qui diligit disciplinam diligit scientiam qui autem odit
increpationes insipiens est
2 qui bonus est hauriet a Domino gratiam qui autem
confidit cogitationibus suis impie agit
3 non roborabitur homo ex impietate et radix iustorum
non commovebitur
4 mulier diligens corona viro suo et putredo in ossibus
eius quae confusione res dignas gerit
5 cogitationes iustorum iudicia et consilia impiorum
fraudentia
6 verba impiorum insidiantur sanguini os iustorum
liberabit eos
7 verte impios et non erunt domus autem iustorum
permanebit
8 doctrina sua noscetur vir qui autem vanus et excors est
patebit contemptui
9 melior est pauper et sufficiens sibi quam gloriosus et
indigens pane
10 novit iustus animas iumentorum suorum viscera
autem impiorum crudelia
11 qui operatur terram suam saturabitur panibus qui
autem sectatur otium stultissimus est
12 desiderium impii munimentum est pessimorum radix
autem iustorum proficiet
13 propter peccata labiorum ruina proximat malo
effugiet autem iustus de angustia
14 de fructu oris sui unusquisque replebitur bonis et iuxta
opera manuum suarum retribuetur ei
15 via stulti recta in oculis eius qui autem sapiens est
audit consilia
16 fatuus statim indicat iram suam qui autem dissimulat
iniuriam callidus est

17 qui quod novit loquitur index iustitiae est qui autem
mentitur testis est fraudulentus
18 est qui promittit et quasi gladio pungitur conscientiae
lingua autem sapientium sanitas est
19 labium veritatis firmum erit in perpetuum qui autem
testis est repentinus concinnat linguam mendacii
20 dolus in corde cogitantium mala qui autem ineunt
pacis consilia sequitur eos gaudium
21 non contristabit iustum quicquid ei acciderit impii
autem replebuntur malo
22 abominatio Domino labia mendacia qui autem
fideliter agunt placent ei
23 homo versutus celat scientiam et cor insipientium
provocabit stultitiam
24 manus fortium dominabitur quae autem remissa est
tributis serviet
25 maeror in corde viri humiliabit illud et sermone bono
laetificabitur
26 qui negligit damnum propter amicum iustus est iter
autem impiorum decipiet eos
27 non inveniet fraudulentus lucrum et substantia
hominis erit auri pretium
28 in semita iustitiae vita iter autem devium ducit ad
mortem

Caput 13

1 filius sapiens doctrina patris qui autem inlusor est non
audit cum arguitur
2 de fructu oris homo saturabitur bonis anima autem
praevaricatorum iniqua
3 qui custodit os suum custodit animam suam qui autem
inconsideratus est ad loquendum sentiet mala
4 vult et non vult piger anima autem operantium
inpinguabitur
5 verbum mendax iustus detestabitur impius confundit et
confundetur
6 iustitia custodit innocentis viam impietas vero peccato
subplantat
7 est quasi dives cum nihil habeat et est quasi pauper cum
in multis divitiis sit
8 redemptio animae viri divitiae suae qui autem pauper
est increpationem non sustinet
9 lux iustorum laetificat lucerna autem impiorum
extinguetur
10 inter superbos semper iurgia sunt qui autem agunt
cuncta consilio reguntur sapientia
11 substantia festinata minuetur quae autem paulatim
colligitur manu multiplicabitur
12 spes quae differtur adfligit animam lignum vitae
desiderium veniens
13 qui detrahit alicui rei ipse se in futurum obligat qui
autem timet praeceptum in pace versabitur
14 lex sapientis fons vitae ut declinet a ruina mortis

15 doctrina bona dabit gratiam in itinere contemptorum vorago

16 astutus omnia agit cum consilio qui autem fatuus est aperit stultitiam

17 nuntius impii cadet in malum legatus fidelis sanitas

18 egestas et ignominia ei qui deserit disciplinam qui autem adquiescit arguenti glorificabitur

19 desiderium si conpleatur delectat animam detestantur stulti eos qui fugiunt mala

20 qui cum sapientibus graditur sapiens erit amicus stultorum efficietur similis

21 peccatores persequetur malum et iustis retribuentur bona

22 bonus relinquet heredes filios et nepotes et custoditur iusto substantia peccatoris

23 multi cibi in novalibus patrum et alii congregantur absque iudicio

24 qui parcit virgae suae odit filium suum qui autem diligit illum instanter erudit

25 iustus comedit et replet animam suam venter autem impiorum insaturabilis

Caput 14

1 sapiens mulier aedificavit domum suam insipiens instructam quoque destruet manibus

2 ambulans recto itinere et timens Deum despicitur ab eo qui infami graditur via

3 in ore stulti virga superbiae labia sapientium custodiunt eos

4 ubi non sunt boves praesepe vacuum est ubi autem plurimae segetes ibi manifesta fortitudo bovis

5 testis fidelis non mentietur profert mendacium testis dolosus

6 quaerit derisor sapientiam et non inveniet doctrina prudentium facilis

7 vade contra virum stultum et nescito labia prudentiae

8 sapientia callidi est intellegere viam suam et imprudentia stultorum errans

9 stultis inludet peccatum inter iustos morabitur gratia

10 cor quod novit amaritudinem animae suae in gaudio eius non miscebitur extraneus

11 domus impiorum delebitur tabernacula iustorum germinabunt

12 est via quae videtur homini iusta novissima autem eius deducunt ad mortem

13 risus dolore miscebitur et extrema gaudii luctus occupat

14 viis suis replebitur stultus et super eum erit vir bonus

15 innocens credit omni verbo astutus considerat gressus suos

16 sapiens timet et declinat malum stultus transilit et confidit

17 inpatiens operabitur stultitiam et vir versutus odiosus est

18 possidebunt parvuli stultitiam et astuti expectabunt scientiam

19 iacebunt mali ante bonos et impii ante portas iustorum

20 etiam proximo suo pauper odiosus erit amici vero divitum multi

21 qui despicit proximum suum peccat qui autem miseretur pauperi beatus erit

22 errant qui operantur malum misericordia et veritas praeparant bona

23 in omni opere erit abundantia ubi autem verba sunt plurima frequenter egestas

24 corona sapientium divitiae eorum fatuitas stultorum imprudentia

25 liberat animas testis fidelis et profert mendacia versipellis

26 in timore Domini fiducia fortitudinis et filiis eius erit spes

27 timor Domini fons vitae ut declinet a ruina mortis

28 in multitudine populi dignitas regis et in paucitate plebis ignominia principis

29 qui patiens est multa gubernatur prudentia qui autem inpatiens exaltat stultitiam suam

30 vita carnum sanitas cordis putredo ossuum invidia

31 qui calumniatur egentem exprobrat factori eius honorat autem eum qui miseretur pauperis

32 in malitia sua expelletur impius sperat autem iustus in morte sua

33 in corde prudentis requiescit sapientia et indoctos quoque erudiet

34 iustitia elevat gentem miseros facit populos peccatum

35 acceptus est regi minister intellegens iracundiam eius inutilis sustinebit

Caput 15

1 responsio mollis frangit iram sermo durus suscitatur furorem

2 lingua sapientium ornat scientiam os fatuorum ebullit stultitiam

3 in omni loco oculi Domini contemplantur malos et bonos

4 lingua placabilis lignum vitae quae inmoderata est conteret spiritum

5 stultus inridet disciplinam patris sui qui autem custodit increpationes astutior fiet

6 domus iusti plurima fortitudo et in fructibus impii conturbatur

7 labia sapientium disseminabunt scientiam cor stultorum dissimile erit

8 victimae impiorum abominabiles Domino vota iustorum placabilia

9 abominatio est Domino via impii qui sequitur iustitiam diligetur ab eo
 10 doctrina mala deserenti viam qui increpationes odit morietur
 11 infernus et perditio coram Domino quanto magis corda filiorum hominum
 12 non amat pestilens eum qui se corripit nec ad sapientes graditur
 13 cor gaudens exhilarat faciem in maerore animi deicitur spiritus
 14 cor sapientis quaerit doctrinam et os stultorum pascetur inperitia
 15 omnes dies pauperis mali secunda mens quasi iuge convivium
 16 melius est parum cum timore Domini quam thesauri magni et insatiabiles
 17 melius est vocare ad holera cum caritate quam ad vitulum saginatum cum odio
 18 vir iracundus provocat rixas qui patiens est mitigat suscitatas
 19 iter pigrorum quasi sepes spinarum via iustorum absque offenculo
 20 filius sapiens laetificat patrem et stultus homo despicit matrem suam
 21 stultitia gaudium stulto et vir prudens dirigit gressus
 22 dissipantur cogitationes ubi non est consilium ubi vero plures sunt consiliarii confirmantur
 23 laetatur homo in sententia oris sui et sermo opportunus est optimus
 24 semita vitae super eruditum ut declinet de inferno novissimo
 25 domum superbiorum demolietur Dominus et firmos facit terminos viduae
 26 abominatio Domini cogitationes malae et purus sermo pulcherrimus
 27 conturbat domum suam qui sectatur avaritiam qui autem odit munera vivet
 28 mens iusti meditatur oboedientiam os impiorum redundat malis
 29 longe est Dominus ab impiis et orationes iustorum exaudiet
 30 lux oculorum laetificat animam fama bona inpinguat ossa
 31 auris quae audit increpationes vitae in medio sapientium commorabitur
 32 qui abicit disciplinam despicit animam suam qui adquiescit increpationibus possessor est cordis
 33 timor Domini disciplina sapientiae et gloriam praecedat humilitas

Caput 16

1 hominis est animum praeparare et Dei gubernare linguam

2 omnes viae hominum patent oculis eius spirituum ponderator est Dominus
 3 revela Domino opera tua et dirigentur cogitationes tuae
 4 universa propter semet ipsum operatus est Dominus impium quoque ad diem malum
 5 abominatio Domini omnis arrogans etiam si manus ad manum fuerit non erit innocens
 6 misericordia et veritate redimitur iniquitas et in timore Domini declinatur a malo
 7 cum placuerint Domino viae hominis inimicos quoque eius convertet ad pacem
 8 melius est parum cum iustitia quam multi fructus cum iniquitate
 9 cor hominis disponet viam suam sed Domini est dirigere gressus eius
 10 divinatio in labiis regis in iudicio non errabit os eius
 11 pondus et statera iudicia Domini sunt et opera eius omnes lapides sacculi
 12 abominabiles regi qui agunt impie quoniam iustitia firmatur solium
 13 voluntas regum labia iusta qui recta loquitur diligetur
 14 indignatio regis nuntii mortis et vir sapiens placabit eam
 15 in hilaritate vultus regis vita et clementia eius quasi imber serotinus
 16 posside sapientiam quia auro melior est et adquire prudentiam quia pretiosior est argento
 17 semita iustorum declinat mala custos animae suae servat viam suam
 18 contritionem praecedat superbia et ante ruinam exaltatur spiritus
 19 melius est humiliari cum mitibus quam dividere spolia cum superbis
 20 eruditus in verbo repperiet bona et qui in Domino sperat beatus est
 21 qui sapiens corde est appellabitur prudens et qui dulcis eloquio maiora percipiet
 22 fons vitae eruditio possidentis doctrina stultorum fatuitas
 23 cor sapientis erudiet os eius et labiis illius addet gratiam
 24 favus mellis verba composita dulcedo animae et sanitas ossuum
 25 est via quae videtur homini recta et novissimum eius ducit ad mortem
 26 anima laborantis laborat sibi quia compulit eum os suum
 27 vir impius fodit malum et in labiis eius ignis ardescit
 28 homo perversus suscitatur lites et verbosus separat principes
 29 vir iniquus lactat amicum suum et ducit eum per viam non bonam
 30 qui adtonitis oculis cogitat prava mordens labia sua perficit malum
 31 corona dignitatis senectus in viis iustitiae repperietur

32 melior est patiens viro forte et qui dominatur animo suo expugnatore urbium

33 sortes mittuntur in sinu sed a Domino temperantur

Caput 17

1 melior est buccella sicca cum gaudio quam domus plena victimis cum iurgio

2 servus sapiens dominabitur filiis stultis et inter fratres hereditatem dividet

3 sicut igne probatur argentum et aurum camino ita corda probat Dominus

4 malus oboedit linguae iniquae et fallax obtemperat labiis mendacibus

5 qui despicit pauperem exprobrat factori eius et qui in ruina laetatur alterius non erit inpunitus

6 corona senum filii filiorum et gloria filiorum patres sui

7 non decent stultum verba composita nec principem labium mentiens

8 gemma gratissima expectatio praestolantis quocumque se verterit prudenter intellegit

9 qui celat delictum quaerit amicitias qui altero sermone repetit separat foederatos

10 plus proficit correptio apud prudentem quam centum plagae apud stultum

11 semper iurgia quaerit malus angelus autem crudelis mittetur contra eum

12 expedit magis ursae occurrere raptis fetibus quam fatuo confidenti sibi in stultitia sua

13 qui reddit mala pro bonis non recedet malum de domo eius

14 qui dimittit aquam caput est iurgiorum et antequam patiatum contumeliam iudicium deserit

15 et qui iustificat impium et qui condemnat iustum abominabilis est uterque apud Dominum

16 quid prodest habere divitias stultum cum sapientiam emere non possit

17 omni tempore diligit qui amicus est et frater in angustis conprobatur

18 homo stultus plaudet manibus cum sponderit pro amico suo

19 qui meditatur discordiam diligit rixas et qui exaltat ostium quaerit ruinam

20 qui perversi cordis est non inveniet bonum et qui vertit linguam incidet in malum

21 natus est stultus in ignominiam suam sed nec pater in fatuo laetabitur

22 animus gaudens aetatem floridam facit spiritus tristis exsiccat ossa

23 munera de sinu impius accipit ut pervertat semitas iudicii

24 in facie prudentis lucet sapientia oculi stultorum in finibus terrae

25 ira patris filius stultus et dolor matris quae genuit eum

26 non est bonum damnum inferre iusto nec percutere principem qui recta iudicat

27 qui moderatur sermones suos doctus et prudens est et pretiosi spiritus vir eruditus

28 stultus quoque si tacuerit sapiens putabitur et si conpresserit labia sua intellegens

Caput 18

1 occasiones quaerit qui vult recedere ab amico omni tempore erit exprobrabilis

2 non recipit stultus verba prudentiae nisi ea dixeris quae versantur in corde eius

3 impius cum in profundum venerit peccatorum contemnit sed sequitur eum ignominia et obprobrium

4 aqua profunda verba ex ore viri et torrens redundans fons sapientiae

5 accipere personam impii non est bonum ut declines a veritate iudicii

6 labia stulti inmiscunt se rixis et os eius iurgia provocat

7 os stulti contritio eius et labia illius ruina animae eius

8 verba bilinguis quasi simplicia et ipsa perveniunt usque ad interiora ventris

9 qui mollis et dissolutus est in opere suo frater est sua opera dissipantis

10 turris fortissima nomen Domini ad ipsum currit iustus et exaltabitur

11 substantia divitis urbs roboris eius et quasi murus validus circumdans eum

12 antequam conteratur exaltatur cor hominis et antequam glorificetur humiliatur

13 qui prius respondit quam audiat stultum se esse demonstrat et confusione dignum

14 spiritus viri sustentat inbecillitatem suam spiritum vero ad irascendum facilem quis poterit sustinere

15 cor prudens possidebit scientiam et auris sapientium quaerit doctrinam

16 donum hominis dilatat viam eius et ante principes spatium ei facit

17 iustus prior est accusator sui venit amicus eius et investigavit eum

18 contradictiones conprimit sors et inter potentes quoque diiudicat

19 frater qui adiuvatur a fratre quasi civitas firma et iudicia quasi vectes urbium

20 de fructu oris viri replebitur venter eius et genimina laborum illius saturabunt eum

21 mors et vita in manu linguae qui diligunt eam comedent fructus eius

22 qui invenit mulierem invenit bonum et hauriet iucunditatem a Domino

23 cum obsecrationibus loquetur pauper et dives effabitur rigide

24 vir amicalis ad societatem magis amicus erit quam frater

Caput 19

1 melior est pauper qui ambulat in simplicitate sua quam torquens labia insipiens

2 ubi non est scientia animae non est bonum et qui festinus est pedibus offendit

3 stultitia hominis subplantat gressus eius et contra Deum fervet animo suo

4 divitiae addunt amicos plurimos a paupere autem et hii quos habuit separantur

5 testis falsus non erit impunitus et qui mendacia loquitur non effugiet

6 multi colunt personam potentis et amici sunt dona tribuenti

7 fratres hominis pauperis oderunt eum insuper et amici procul recesserunt ab eo qui tantum verba sectatur nihil habebit

8 qui autem possessor est mentis diligit animam suam et custos prudentiae inveniet bona

9 testis falsus non erit impunitus et qui loquitur mendacia peribit

10 non decent stultum deliciae nec servum dominari principibus

11 doctrina viri per patientiam noscitur et gloria eius est iniqua praetergredi

12 sicut fremitus leonis ita et regis ira et sicut ros super herbam ita hilaritas eius

13 dolor patris filius stultus et tecta iugiter perstillantia litigiosa mulier

14 domus et divitiae dantur a patribus a Domino autem proprie uxor prudens

15 pigredo inmittit soporem et anima dissoluta esuriet

16 qui custodit mandatum custodit animam suam qui autem neglegit vias suas mortificabitur

17 feneratur Domino qui miseretur pauperis et vicissitudinem suam reddet ei

18 erudi filium tuum ne desperes ad interfectionem autem eius ne ponas animam tuam

19 qui inpatiens est sustinebit damnum et cum rapuerit aliud adponet

20 audi consilium et suscipe disciplinam ut sis sapiens in novissimis tuis

21 multae cogitationes in corde viri voluntas autem Domini permanebit

22 homo indigens misericors est et melior pauper quam vir mendax

23 timor Domini ad vitam et in plenitudine commorabitur absque visitatione pessimi

24 abscondit piger manum suam sub ascella nec ad os suum adplicat eam

25 pestilente flagellato stultus sapientior erit sin autem corripueris sapientem intellet disciplinam

26 qui adfligit patrem et fugat matrem ignominiosus est et infelix

27 non cesses fili audire doctrinam nec ignores sermones scientiae

28 testis iniquus deridet iudicium et os impiorum devorat iniquitatem

29 parata sunt derisoribus iudicia et mallei percutientes stultorum corporibus

Caput 20

1 luxuriosa res vinum et tumultuosa ebrietas quicumque his delectatur non erit sapiens

2 sicut rugitus leonis ita terror regis qui provocat eum peccat in animam suam

3 honor est homini qui separat se a contentionibus omnes autem stulti miscentur contumeliis

4 propter frigus piger arare noluit mendicabit ergo aestate et non dabitur ei

5 sicut aqua profunda sic consilium in corde viri sed homo sapiens exhauriet illud

6 multi homines misericordes vocantur virum autem fidelem quis inveniet

7 iustus qui ambulat in simplicitate sua beatos post se filios derelinquet

8 rex qui sedet in solio iudicii dissipat omne malum intuitu suo

9 quis potest dicere mundum est cor meum purus sum a peccato

10 pondus et pondus mensura et mensura utrumque abominabile est apud Deum

11 ex studiis suis intellegitur puer si munda et si recta sint opera eius

12 aurem audientem et oculum videntem Dominus fecit utrumque

13 noli diligere somnum ne te egestas opprimat aperi oculos tuos et saturare panibus

14 malum est malum est dicit omnis emptor et cum recesserit tunc gloriabitur

15 est aurum et multitudo gemmarum vas autem pretiosum labia scientiae

16 tolle vestimentum eius qui fideiussor extitit alieni et pro extraneis aufer pignus ab eo

17 suavis est homini panis mendacii et postea implebitur os eius calculo

18 cogitationes consiliis roborantur et gubernaculis tractanda sunt bella

19 ei qui revelat mysteria et ambulat fraudulenter et dilatat labia sua ne commiscearis

20 qui maledicit patri suo et matri exstinguetur lucerna eius in mediis tenebris

21 hereditas ad quam festinatur in principio in novissimo benedictione carebit

22 ne dicas reddam malum expecta Dominum et liberabit te

23 abominatio est apud Deum pondus et pondus statera dolosa non est bona

24 a Domino diriguntur gressus viri quis autem hominum intellegere potest viam suam

25 ruina est hominis devorare sanctos et post vota tractare

26 dissipat impios rex sapiens et curvat super eos fornicem

27 lucerna Domini spiraculum hominis quae investigat omnia secreta ventris

28 misericordia et veritas custodiunt regem et roboratur clementia thronus eius

29 exultatio iuvenum fortitudo eorum et dignitas senum canities

30 livor vulneris absterget mala et plagae in secretioribus ventris

Caput 21

1 sicut divisiones aquarum ita cor regis in manu Domini quocumque voluerit inclinabit illud

2 omnis via viri recta sibi videtur adpendit autem corda Dominus

3 facere misericordiam et iudicium magis placent Domino quam victimae

4 exaltatio oculorum et dilatatio cordis lucerna impiorum peccatum

5 cogitationes robusti semper in abundantia omnis autem piger semper in egestate

6 qui congregat thesauros lingua mendacii vanus est et inpingetur ad laqueos mortis

7 rapinae impiorum detrahent eos quia noluerunt facere iudicium

8 perversa via viri aliena est qui autem mundus est rectum opus eius

9 melius est sedere in angulo domatis quam cum muliere litigiosa et in domo communi

10 anima impii desiderat malum non miserebitur proximo suo

11 multato pestilente sapientior erit parvulus et si sectetur sapientem sumet scientiam

12 excogitat iustus de domo impii ut detrahat impios in malum

13 qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis et ipse clamabit et non exaudietur

14 munus absconditum extinguet iras et donum in sinu indignationem maximam

15 gaudium iusto est facere iudicium et pavor operantibus iniquitatem

16 vir qui erraverit a via doctrinae in coetu gigantum commorabitur

17 qui diligit epulas in egestate erit qui amat vinum et pinguia non ditabitur

18 pro iusto datur impius et pro rectis iniquus

19 melius est habitare in terra deserta quam cum muliere rixosa et iracunda

20 thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo iusti et imprudens homo dissipabit illud

21 qui sequitur iustitiam et misericordiam inveniet vitam et iustitiam et gloriam

22 civitatem fortium ascendit sapiens et destruxit robur fiducia eius

23 qui custodit os suum et linguam suam custodit ab angustis animam suam

24 superbus et arrogans vocatur indoctus qui in ira operatur superbiam

25 desideria occidunt pigrum noluerunt enim quicquam manus eius operari

26 tota die concupiscit et desiderat qui autem iustus est tribuet et non cessabit

27 hostiae impiorum abominabiles quia offeruntur ex scelere

28 testis mendax peribit vir oboediens loquitur victoriam

29 vir impius procaciter obfirmat vultum suum qui autem rectus est corrigit viam suam

30 non est sapientia non est prudentia non est consilium contra Dominum

31 equus paratur ad diem belli Dominus autem salutem tribuet

Caput 22

1 melius est nomen bonum quam divitiae multae super argentum et aurum gratia bona

2 dives et pauper obviaverunt sibi utriusque operator est Dominus

3 callidus vidit malum et abscondit se innocens pertransiit et adflictus est damno

4 finis modestiae timor Domini divitiae et gloria et vita

5 arma et gladii in via perversi custos animae suae longe recedit ab eis

6 proverbium est adulescens iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea

7 dives pauperibus imperat et qui accipit mutuum servus est fenerantis

8 qui seminat iniquitatem metet mala et virga irae suae consummabitur

9 qui pronus est ad misericordiam benedicetur de panibus enim suis dedit pauperi

10 eice derisorem et exhibit cum eo iurgium cessabuntque causae et contumeliae

11 qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem

12 oculi Domini custodiunt scientiam et subplantantur verba iniqui

13 dicit piger leo foris in medio platearum occidendus sum

14 fovea profunda os alienae cui iratus est Dominus incidet in eam

15 stultitia conligata est in corde pueri et virga disciplinae fugabit eam

16 qui calumniatur pauperem ut augeat divitias suas dabit ipse ditiori et egebit

17 inclina aurem tuam et audi verba sapientium adpone autem cor ad doctrinam meam

18 quae pulchra erit tibi cum servaveris eam in ventre tuo et redundabit in labiis tuis

19 ut sit in Domino fiducia tua unde et ostendi eam tibi hodie

20 ecce descripsi eam tibi tripliciter in cogitationibus et scientia

21 ut ostenderem tibi firmitatem et eloquia veritatis respondere ex his illi qui misit te

22 non facias violentiam pauperi quia pauper est neque conteras egenum in porta

23 quia Dominus iudicabit causam eius et configet eos qui confixerint animam eius

24 noli esse amicus homini iracundo neque ambules cum viro furioso

25 ne forte discas semitas eius et sumas scandalum animae tuae

26 noli esse cum his qui defigunt manus suas et qui vades se offerunt pro debitis

27 si enim non habes unde restituas quid causae est ut tollat operimentum de cubili tuo

28 ne transgrediaris terminos antiquos quos posuerunt patres tui

29 vidisti virum velocem in opere suo coram regibus stabit nec erit ante ignobiles

9 in auribus insipientium ne loquaris quia despicient doctrinam eloquii tui

10 ne attingas terminos parvulorum et agrum pupillorum ne introeas

11 propinquus enim eorum Fortis est et ipse iudicabit contra te causam illorum

12 ingrediatur ad doctrinam cor tuum et aures tuae ad verba scientiae

13 noli subtrahere a puero disciplinam si enim percusseris eum virga non morietur

14 tu virga percuties eum et animam eius de inferno liberabis

15 fili mi si sapiens fuerit animus tuus gaudebit tecum cor meum

16 et exultabunt renes mei cum locuta fuerint rectum labia tua

17 non aemuletur cor tuum peccatores sed in timore Domini esto tota die

18 quia habebis spem in novissimo et praestolatio tua non auferetur

19 audi fili mi et esto sapiens et dirige in via animum tuum

20 noli esse in conviviis potatorum nec in comesationibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt

21 quia vacantes potibus et dantes symbola consumentur et vestietur pannis dormitatio

22 audi patrem tuum qui genuit te et ne contempnas cum senuerit mater tua

23 veritatem eme et noli vendere sapientiam et doctrinam et intellegentiam

24 exultat gaudio pater iusti qui sapientem genuit laetabitur in eo

25 gaudeat pater tuus et mater tua et exultet quae genuit te

26 praebe fili mi cor tuum mihi et oculi tui vias meas custodiant

27 fovea enim profunda est meretrix et puteus angustus aliena

28 insidiatur in via quasi latro et quos incautos viderit interficit

29 cui vae cuius patri vae cui rixae cui foveae cui sine causa vulnera cui suffusio oculorum

30 nonne his qui morantur in vino et student calicibus epotandis

31 ne intuearis vinum quando flavescit cum splenduerit in vitro color eius ingreditur blande

32 sed in novissimo mordebit ut coluber et sicut regulus venena diffundet

33 oculi tui videbunt extraneas et cor tuum loquetur perversa

34 et eris sicut dormiens in medio mari et quasi sopitus gubernator amisso clavo

Caput 23

1 quando sederis ut comedas cum principe diligenter adtende quae posita sunt ante faciem tuam

2 et statue cultrum in gutture tuo si tamen habes in potestate animam tuam

3 ne desideres de cibis eius in quo est panis mendacii

4 noli laborare ut diteris sed prudentiae tuae pone modum

5 ne erigas oculos tuos ad opes quas habere non potes quia facient sibi pinnas quasi aquilae et avolabunt in caelum

6 ne comedas cum homine invidio et ne desideres cibos eius

7 quoniam in similitudinem arioli et conectoris aestimat quod ignorat comedere et bibe dicit tibi et mens eius non est tecum

8 cibos quos comederas evomes et perdes pulchros sermones tuos

35 et dices verberaverunt me sed non dolui traxerunt me
et ego non sensi quando evigilabo et rursum vina repperiam

Caput 24

1 ne aemuleris viros malos nec desideres esse cum eis
2 quia rapinas meditatur mens eorum et fraudes labia
eorum loquuntur

3 sapientia aedificabitur domus et prudentia roborabitur
4 in doctrina replebuntur cellaria universa substantia
pretiosa et pulcherrima

5 vir sapiens et fortis est et vir doctus robustus et validus
6 quia cum dispositione initur bellum et erit salus ubi
multa consilia sunt

7 excelsa stulto sapientia in porta non aperiet os suum
8 qui cogitat malefacere stultus vocabitur
9 cogitatio stulti peccatum est et abominatio hominum
detractor

10 si desperaveris lassus in die angustiae inminuetur
fortitudo tua

11 erue eos qui ducuntur ad mortem et qui trahuntur ad
interitum liberare ne cesses

12 si dixeris vires non suppetunt qui inspector est cordis
ipse intellegit et servatorem animae tuae nihil fallit reddetque
homini iuxta opera sua

13 comede fili mi mel quia bonum est et favum
dulcissimum gutturi tuo

14 sic et doctrina sapientiae animae tuae quam cum
invenieris habebis in novissimis et spes tua non peribit

15 ne insidieris et quaeras impietatem in domo iusti
neque vastes requiem eius

16 septies enim cadet iustus et resurget impii autem
corrueunt in malum

17 cum ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius
ne exultet cor tuum

18 ne forte videat Dominus et displiceat ei et auferat ab
eo iram suam

19 ne contendas cum pessimis nec aemuleris impios

20 quoniam non habent futurorum spem mali et lucerna
impiorum extinguetur

21 time Dominum fili mi et regem et cum detractoribus
non commiscearis

22 quoniam repente consurget perditio eorum et ruinam
utriusque quis novit

23 haec quoque sapientibus cognoscere personam in
iudicio non est bonum

24 qui dicit impio iustus es maledicent ei populi et
detestabuntur eum tribus

25 qui arguunt laudabuntur et super ipsos veniet
benedictio

26 labia deosculabitur qui recta verba respondet

27 praepara foris opus tuum et diligenter exerce agrum
tuum ut postea aedifices domum tuam

28 ne sis testis frustra contra proximum tuum nec lactes
quemquam labiis tuis

29 ne dicas quomodo fecit mihi sic faciam ei reddam
unicuique secundum opus suum

30 per agrum hominis pigri transivi et per vineam viri
stulti

31 et ecce totum repleverant urticae operuerant superfi-
ciem eius spinae et maceria lapidum destructa erat

32 quod cum vidissem posui in corde meo et exemplo
didici disciplinam

33 parum inquam dormies modicum dormitabis pauxil-
lum manus conseres ut quiescas

34 et veniet quasi cursor egestas tua et mendicitas quasi
vir armatus

Caput 25

1 haec quoque parabolae Salomonis quas transtulerunt
viri Ezechiae regis Iuda

2 gloria Dei celare verbum et gloria regum investigare
sermonem

3 caelum sursum et terra deorsum et cor regum
inscrutabile

4 aufer robiginem de argento et egredietur vas
purissimum

5 aufer impietatem de vultu regis et firmabitur iustitia
thronus eius

6 ne gloriosus appareas coram rege et in loco magnorum
ne steteris

7 melius est enim ut dicatur tibi ascende huc quam ut
humilieris coram principe

8 quae viderunt oculi tui ne proferas in iurgio cito ne
postea emendare non possis cum dehonestaveris amicum
tuum

9 causam tuam tracta cum amico tuo et secretum
extraneo non reveles

10 ne forte insultet tibi cum audierit et exprobrare non
cesset

11 mala aurea in lectis argenteis qui loquitur verbum in
tempore suo

12 inauris aurea et margaritum fulgens qui arguit
sapientem et aurem oboedientem

13 sicut frigus nivis in die messis ita legatus fidelis ei qui
misit eum animam illius requiescere facit

14 nubes et ventus et pluviae non sequentes vir gloriosus
et promissa non complens

15 patientia lenietur princeps et lingua mollis confringet
duritiam

16 mel invenisti comede quod sufficit tibi ne forte
saturatus evomas illud

17 subtrahe pedem tuum de domo proximi tui nequando
satiatus oderit te

18 iaculum et gladius et sagitta acuta homo qui loquitur
contra proximum suum testimonium falsum

19 dens putridus et pes lapsus qui sperat super infideli in die angustiae
 20 et amittit pallium in die frigoris acetum in nitro et qui cantat carmina cordi pessimo
 21 si esurierit inimicus tuus ciba illum et si sitierit da ei aquam bibere
 22 prunam enim congregabis super caput eius et Dominus reddet tibi
 23 ventus aquilo dissipat pluvias et facies tristis linguam detrahentem
 24 melius est sedere in angulo domatis quam cum muliere litigiosa et in domo communi
 25 aqua frigida animae sitiendi et nuntius bonus de terra longinqua
 26 fons turbatus pede et vena corrupta iustus cadens coram impio
 27 sicut qui mel multum comedit non est ei bonum sic qui scrutator est maiestatis opprimetur gloria
 28 sicut urbs patens et absque murorum ambitu ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum

Caput 26

1 quomodo nix aestate et pluvia in messe sic indecens est stulto gloria
 2 sicut avis ad alia transvolans et passer quolibet vadens sic maledictum frustra prolatum in quempiam superveniet
 3 flagellum equo et camus asino et virga dorso imprudentium
 4 ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam ne efficiaris ei similis
 5 responde stulto iuxta stultitiam suam ne sibi sapiens esse videatur
 6 claudus pedibus et iniquitatem bibens qui mittit verba per nuntium stultum
 7 quomodo pulchras frustra habet claudus tibias sic indecens est in ore stultorum parabola
 8 sicut qui mittit lapidem in acervum Mercurii ita qui tribuit insipienti honorem
 9 quomodo si spina nascatur in manu temulenti sic parabola in ore stultorum
 10 iudicium determinat causas et qui inponit stulto silentium iras mitigat
 11 sicut canis qui revertitur ad vomitum suum sic imprudens qui iterat stultitiam suam
 12 vidisti hominem sapientem sibi videri magis illo spem habebit stultus
 13 dicit piger leaena in via leo in itineribus
 14 sicut ostium vertitur in cardine suo ita piger in lectulo suo
 15 abscondit piger manus sub ascellas suas et laborat si ad os suum eas converterit
 16 sapientior sibi piger videtur septem viris loquentibus sententias

17 sicut qui adprehendit auribus canem sic qui transit et inpatiens commiscetur rixae alterius
 18 sicut noxius est qui mittit lanceas et sagittas et mortem
 19 sic vir qui fraudulenter nocet amico suo et cum fuerit deprehensus dicit ludens feci
 20 cum defecerint ligna extinguetur ignis et susurrone subtracto iurgia conquiescunt
 21 sicut carbones ad prunam et ligna ad ignem sic homo iracundus suscitatur rixas
 22 verba susurronis quasi simplicia et ipsa perveniunt ad intima ventris
 23 quomodo si argento sordido ornare velis vas fictile sic labia tumentia cum pessimo corde sociata
 24 labiis suis intellegitur inimicus cum in corde tractaverit dolos
 25 quando submiserit vocem suam ne credideris ei quoniam septem nequitiae sunt in corde illius
 26 qui operit odium fraudulenter revelabitur malitia eius in concilio
 27 qui fodit foveam incidet in eam et qui volvit lapidem revertetur ad eum
 28 lingua fallax non amat veritatem et os lubricum operatur ruinas

Caput 27

1 ne glorieris in crastinum ignorans quid superventura pariat dies
 2 laudet te alienus et non os tuum extraneus et non labia tua
 3 grave est saxum et onerosa harena sed ira stulti utroque gravior
 4 ira non habet misericordiam nec erumpens furor et impetum concitati ferre quis poterit
 5 melior est manifesta correptio quam amor absconditus
 6 meliora sunt vulnera diligentis quam fraudulenta odientis oscula
 7 anima saturata calcabit favum anima esuriens et amarum pro dulce sumet
 8 sicut avis transmigrans de nido suo sic vir qui relinquit locum suum
 9 unguento et variis odoribus delectatur cor et bonis amici consiliis anima dulcoratur
 10 amicum tuum et amicum patris tui ne dimiseris et domum fratris tui ne ingrediaris in die afflictionis tuae melior est vicinus iuxta quam frater procul
 11 stude sapientiae fili mi et laetifica cor meum ut possim exprobranti respondere sermonem
 12 astutus videns malum absconditus est parvuli transeuntes sustinere dispendia
 13 tolle vestimentum eius qui spondit pro extraneo et pro alienis auferto pignus
 14 qui benedicit proximo suo voce grandi de nocte consurgens maledicenti similis erit

15 tecta perstillantia in die frigoris et litigiosa mulier comparantur

16 qui retinet eam quasi qui ventum teneat et oleum dexterae suae vocabit

17 ferrum ferro acuitur et homo exacuit faciem amici sui

18 qui servat ficum comedit fructus eius et qui custos est domini sui glorificabitur

19 quomodo in aquis resplendent vultus prospicientium sic corda hominum manifesta sunt prudentibus

20 infernus et perditio non replentur similiter et oculi hominum insatiabiles

21 quomodo probatur in conflatorio argentum et in fornace aurum sic probatur homo ore laudantis

22 si contuderis stultum in pila quasi tisanas feriente desuper pilo non auferetur ab eo stultitia eius

23 diligenter agnosce vultum pecoris tui tuosque greges considera

24 non enim habebis iugiter potestatem sed corona tribuetur in generatione generationum

25 aperta sunt prata et apparuerunt herbae virentes et collecta sunt faena de montibus

26 agni ad vestimentum tuum et hedi agri pretium

27 sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos in necessaria domus tuae et ad victum ancillis tuis

Caput 28

1 fugit impius nemine persequente iustus autem quasi leo confidens absque terrore erit

2 propter peccata terrae multi principes eius et propter hominis sapientiam et horum scientiam quae dicuntur vita ducis longior erit

3 vir pauper calumnians pauperes similis imbri vehementi in quo paratur fames

4 qui derelinquunt legem laudant impium qui custodiunt succenduntur contra eum

5 viri mali non cogitant iudicium qui autem requirunt Dominum animadvertunt omnia

6 melior est pauper ambulans in simplicitate sua quam dives pravis itineribus

7 qui custodit legem filius sapiens est qui pascit comesatores confundit patrem suum

8 qui coacervat divitias usuris et fenore liberali in pauperes congregat eas

9 qui declinat aurem suam ne audiat legem oratio eius erit execrabilis

10 qui decipit iustos in via mala in interitu suo corruet et simplices possidebunt bona

11 sapiens sibi videtur vir dives pauper autem prudens scrutabitur eum

12 in exultatione iustorum multa gloria regnantibus impiis ruinae hominum

13 qui abscondit scelera sua non dirigetur qui confessus fuerit et reliquerit ea misericordiam consequetur

14 beatus homo qui semper est pavidus qui vero mentis est durae corruet in malum

15 leo rugiens et ursus esuriens princeps impius super populum pauperem

16 dux indigens prudentia multos opprimet per calumniam qui autem odit avaritiam longi fient dies eius

17 hominem qui calumniatur animae sanguinem si usque ad lacum fugerit nemo sustentet

18 qui ambulat simpliciter salvus erit qui perversis ingreditur viis concidet semel

19 qui operatur terram suam saturabitur panibus qui sectatur otium replebitur egestate

20 vir fidelis multum laudabitur qui autem festinat ditari non erit innocens

21 qui cognoscit in iudicio faciem non facit bene iste et pro buccella panis deserit veritatem

22 vir qui festinat ditari et aliis invidet ignorat quod egestas superveniat ei

23 qui corripit hominem gratiam postea inveniet apud eum magis quam ille qui per linguae blandimenta decipit

24 qui subtrahit aliquid a patre suo et matre et dicit hoc non est peccatum particeps homicidae est

25 qui se iactat et dilatat iurgia concitat qui sperat in Domino saginabitur

26 qui confidit in corde suo stultus est qui autem graditur sapienter iste salvabitur

27 qui dat pauperi non indigebit qui despicit deprecantem sustinebit penuriam

28 cum surrexerint impii abscondentur homines cum illi perierint multiplicabuntur iusti

Caput 29

1 viro qui corripientem dura cervice contemnit repentinus superveniet interitus et eum sanitas non sequitur

2 in multiplicatione iustorum laetabitur vulgus cum impii sumpserint principatum gemet populus

3 vir qui amat sapientiam laetificat patrem suum qui autem nutrit scorta perdet substantiam

4 rex iustus erigit terram vir avarus destruet eam

5 homo qui blandis fictisque sermonibus loquitur amico suo rete expandit gressibus eius

6 peccantem virum iniquum involvet laqueus et iustus laudabit atque gaudebit

7 novit iustus causam pauperum impius ignorat scientiam

8 homines pestilentes dissipant civitatem sapientes avertunt furorem

9 vir sapiens si cum stulto contenderit sive irascatur sive rideat non inveniet requiem

10 viri sanguinum oderunt simplicem iusti quaerunt animam eius

11 totum spiritum suum profert stultus sapiens differt et reservat in posterum

12 princeps qui libenter audit verba mendacii omnes ministros habebit impios

13 pauper et creditor obviam fuerunt sibi utriusque inluminator est Dominus

14 rex qui iudicat in veritate pauperes thronus eius in aeternum firmabitur

15 virga atque correptio tribuet sapientiam puer autem qui dimittitur voluntati suae confundet matrem suam

16 in multiplicatione impiorum multiplicabuntur scelera et iusti ruinas eorum videbunt

17 erudi filium tuum et refrigerabit te et dabit delicias animae tuae

18 cum prophetia defecerit dissipabitur populus qui custodit legem beatus est

19 servus verbis non potest erudiri quia quod dicis intellegit et respondere contemnit

20 vidisti hominem velocem ad loquendum stulti magis speranda est quam illius correptio

21 qui delicate a pueritia nutrit servum suum postea illum sentiet contumacem

22 vir iracundus provocat rixas et qui ad indignandum facilis est erit ad peccata proclivior

23 superbum sequitur humilitas et humilem spiritu suscipiet gloria

24 qui cum fure partitur odit animam suam adiurantem audit et non indicat

25 qui timet hominem cito corruet qui sperat in Domino sublevabitur

26 multi requirunt faciem principis et a Domino iudicium egreditur singulorum

27 abominantur iusti virum impium et abominantur impii eos qui in recta sunt via

Caput 30

1 verba Congregantis filii Vomentis visio quam locutus est vir cum quo est Deus et qui Deo secum morante confortatus ait

2 stultissimus sum virorum et sapientia hominum non est mecum

3 non didici sapientiam et non novi sanctorum scientiam

4 quis ascendit in caelum atque descendit quis continevit spiritum manibus suis quis conligavit aquas quasi in vestimento quis suscitavit omnes terminos terrae quod nomen eius et quod nomen filii eius si nosti

5 omnis sermo Dei ignitus clypeus est sperantibus in se

6 ne addas quicquam verbis illius et arguaris inveniaris-que mendax

7 duo rogavi te ne deneges mihi antequam moriar

8 vanitatem et verba mendacia longe fac a me mendicitatem et divitias ne dederis mihi tribue tantum victui meo necessaria

9 ne forte saturatus inliciar ad negandum et dicam quis est Dominus et egestate compulsus furer et peierem nomen Dei mei

10 ne accuses servum ad dominum suum ne forte maledicat tibi et corruas

11 generatio quae patri suo maledicit et quae non benedicit matri suae

12 generatio quae sibi munda videtur et tamen non est lota a sordibus suis

13 generatio cuius excelsi sunt oculi et palpebrae eius in alta subrectae

14 generatio quae pro dentibus gladios habet et commendit molaribus suis ut comedat inopes de terra et pauperes ex hominibus

15 sanguisugae duae sunt filiae dicentes adfer adfer tria sunt insaturabilia et quartum quod numquam dicit sufficit

16 infernus et os vulvae et terra quae non satiatur aqua ignis vero numquam dicit sufficit

17 oculum qui subsannat patrem et qui despicit partum matris suae effodiant corvi de torrentibus et comedant illum filii aquilae

18 tria sunt difficilia mihi et quartum penitus ignoro

19 viam aquilae in caelo viam colubri super petram viam navis in medio mari et viam viri in adolescentula

20 talis est via mulieris adulterae quae comedit et tergens os suum dicit non sum operata malum

21 per tria movetur terra et quartum non potest sustinere

22 per servum cum regnaverit per stultum cum saturatus fuerit cibo

23 per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit adsumpta et per ancillam cum heres fuerit dominae suae

24 quattuor sunt minima terrae et ipsa sunt sapientiora sapientibus

25 formicae populus infirmus quae praeparant in messe cibum sibi

26 lepusculus plebs invalida quae conlocat in petra cubile suum

27 regem lucusta non habet et egreditur universa per turmas

28 stilio manibus nititur et moratur in aedibus regis

29 tria sunt quae bene gradiuntur et quartum quod incedit feliciter

30 leo fortissimus bestiarum ad nullius pavebit occursum

31 gallus succinctus lumbos et aries nec est rex qui resistat ei

32 et qui stultus apparuit postquam elatus est in sublime si enim intellexisset ori inposuisset manum

33 qui autem fortiter premit ubera ad eliciendum lac exprimit butyrum et qui vehementer emungitur elicit sanguinem et qui provocat iras producit discordias

Caput 31

1 verba Lamuhel regis visio qua erudit eum mater sua

2 quid dilecte mi quid dilecte uteri mei quid dilecte
votorum meorum

3 ne dederis mulieribus substantiam tuam et vias tuas ad
delendos reges

4 noli regibus o Lamuhel noli regibus dare vinum quia
nullum secretum est ubi regnat ebrietas

5 ne forte bibat et obliviscatur iudiciorum et mutet
causam filiorum pauperis

6 date siceram maerentibus et vinum his qui amaro sunt
animo

7 bibant ut obliviscantur egestatis suae et doloris non
recordentur amplius

8 aperi os tuum muto et causis omnium filiorum qui
pertranseunt

9 aperi os tuum decerne quod iustum est et iudica inopem
et pauperem

10 aleph mulierem fortem quis inveniet procul et de
ultimis finibus pretium eius

11 beth confidit in ea cor viri sui et spoliis non indigebit

12 gimel reddet ei bonum et non malum omnibus diebus
vitae suae

13 deleth quaesivit lanam et linum et operata est consilio
manuum suarum

14 he facta est quasi navis institoris de longe portat
panem suum

15 vav et de nocte surrexit deditque praedam domesticis
suis et cibaria ancillis suis

16 zai consideravit agrum et emit eum de fructu manuum
suarum plantavit vineam

17 heth accinxit fortitudine lumbos suos et roboravit
brachium suum

18 teth gustavit quia bona est negotiatio eius non
extinguetur in nocte lucerna illius

19 ioth manum suam misit ad fortia et digiti eius
adprehenderunt fusum

20 caph manum suam aperuit inopi et palmas suas
extendit ad pauperem

21 lameth non timebit domui suae a frigoribus nivis
omnes enim domestici eius vestiti duplicibus

22 mem stragulam vestem fecit sibi byssus et purpura
indumentum eius

23 nun nobilis in portis vir eius quando sederit cum
senatoribus terrae

24 samech sindonem fecit et vendidit et cingulum tradidit
Chananeo

25 ain fortitudo et decor indumentum eius et ridebit in
die novissimo

26 phe os suum aperuit sapientiae et lex clementiae in
lingua eius

27 sade considerat semitas domus suae et panem otiosa
non comedet

28 coph surrexerunt filii eius et beatissimam praedicave-
runt vir eius et laudavit eam

29 res multae filiae congregaverunt divitias tu supergres-
sa es universas

30 sin fallax gratia et vana est pulchritudo mulier timens
Dominum ipsa laudabitur

31 thau date ei de fructu manuum suarum et laudent eam
in portis opera eius

Ecclesiastes

Chapter

565 #1
565 #2
566 #3
566 #4

567 #5
567 #6
568 #7
568 #8

569 #9
569 #10
570 #11
570 #12

547 The Book of Proverbs
571 Solomon's Canticles

Caput 1

1 verba Ecclesiastes filii David regis Hierusalem
2 vanitas vanitatum dixit Ecclesiastes vanitas vanitatum omnia vanitas
3 quid habet amplius homo de universo labore suo quod laborat sub sole
4 generatio praeterit et generatio advenit terra vero in aeternum stat
5 oritur sol et occidit et ad locum suum revertitur ibique renascens
6 gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem lustrans universa circuitu pergit spiritus et in circulos suos regreditur
7 omnia flumina intrant mare et mare non redundat ad locum unde exeunt flumina revertuntur ut iterum fluant
8 cunctae res difficiles non potest eas homo explicare sermone non saturatur oculus visu nec auris impletur auditu
9 quid est quod fuit ipsum quod futurum est quid est quod factum est ipsum quod fiendum est
10 nihil sub sole novum nec valet quisquam dicere ecce hoc recens est iam enim praecessit in saeculis quae fuerunt ante nos
11 non est priorum memoria sed nec eorum quidem quae postea futura sunt erit recordatio apud eos qui futuri sunt in novissimo
12 ego Ecclesiastes fui rex Israhel in Hierusalem
13 et proposui in animo meo quaerere et investigare sapienter de omnibus quae fiunt sub sole hanc occupationem pessimam dedit Deus filiis hominum ut occuparentur in ea
14 vidi quae fiunt cuncta sub sole et ecce universa vanitas et adflictio spiritus
15 perversi difficile corriguntur et stultorum infinitus est numerus
16 locutus sum in corde meo dicens ecce magnus effectus sum et praecessi sapientia omnes qui fuerunt ante me in Hierusalem et mens mea contemplata est multa sapienter et didicit

17 dedique cor meum ut scirem prudentiam atque doctrinam erroresque et stultitiam et agnovi quod in his quoque esset labor et adflictio spiritus
18 eo quod in multa sapientia multa sit indignatio et qui addit scientiam addat et laborem

Caput 2

1 dixi ego in corde meo vadam et affluam deliciis et fruam bonis et vidi quod hoc quoque esset vanitas
2 risum reputavi errorem et gaudio dixi quid frustra deciperis
3 cogitavi in corde meo abstrahere a vino carnem meam ut animum meum transferrem ad sapientiam devitaremque stultitiam donec viderem quid esset utile filiis hominum quod facto opus est sub sole numero dierum vitae suae
4 magnificavi opera mea aedificavi mihi domos plantavi vineas
5 feci hortos et pomeria et consevi ea cuncti generis arboribus
6 extruxi mihi piscinas aquarum ut inrigarem silvam lignorum germinantium
7 possedi servos et ancillas multamque familiam habui armenta quoque et magnos ovium greges ultra omnes qui fuerunt ante me in Hierusalem
8 coacervavi mihi argentum et aurum et substantias regum ac provinciarum feci mihi cantores et cantrices et delicias filiorum hominum scyphos et urceos in ministerio ad vina fundenda
9 et supergressus sum opibus omnes qui fuerunt ante me in Hierusalem sapientia quoque perseveravit mecum
10 et omnia quae desideraverunt oculi mei non negavi eis nec prohibui cor quin omni voluptate frueretur et oblectaret se in his quae paraveram et hanc ratus sum partem meam si uter labor meo
11 cumque me convertissem ad universa opera quae fecerant manus meae et ad labores in quibus frustra sudaveram vidi in omnibus vanitatem et adflectionem animi et nihil permanere sub sole

12 transivi ad contemplandam sapientiam erroresque et stultitiam quid est inquam homo ut sequi possit regem factorem suum

13 et vidi quia tantum praecederet sapientia stultitiam quantum differt lux tenebris

14 sapientis oculi in capite eius stultus in tenebris ambulat et didici quod unus utriusque esset interitus

15 et dixi in corde meo si unus et stulti et meus occasus erit quid mihi prodest quod maiorem sapientiae dedi operam locutusque cum mente mea animadverti quod hoc quoque esset vanitas

16 non enim erit memoria sapientis similiter ut stulti in perpetuum et futura tempora oblivione cuncta pariter obruent moritur doctus similiter et indoctus

17 et idcirco taeduit me vitae meae videntem mala esse universa sub sole et cuncta vanitatem atque afflictionem spiritus

18 rursum detestatus sum omnem industriam meam quae sub sole studiosissime laboravi habiturus heredem post me

19 quem ignoro utrum sapiens an stultus futurus sit et dominabitur in laboribus meis quibus desudavi et sollicitus fui et est quicquam tam vanum

20 unde cessavi renuntiavitque cor meum ultra laborare sub sole

21 nam cum alius labore in sapientia et doctrina et sollicitudine homini otioso quaesita dimittit et hoc ergo vanitas et magnum malum

22 quid enim proderit homini de universo labore suo et afflictione spiritus qua sub sole cruciatus est

23 cuncti dies eius doloribus et aerumnis pleni sunt nec per noctem mente requiescit et haec non vanitas est

24 nonne melius est comedere et bibere et ostendere animae suae bona de laboribus suis et hoc de manu Dei est

25 quis ita vorabit et deliciis affluet ut ego

26 homini bono in conspectu suo dedit Deus sapientiam et scientiam et laetitiam peccatori autem dedit afflictionem et curam superfluum ut addat et congreget et tradat ei qui placuit Deo sed et hoc vanitas et cassa sollicitudo mentis

Caput 3

1 omnia tempus habent et suis spatiis transeunt universa sub caelo

2 tempus nascendi et tempus moriendi tempus plantandi et tempus evellendi quod plantatum est

3 tempus occidendi et tempus sanandi tempus destruendi et tempus aedificandi

4 tempus flendi et tempus ridendi tempus plangendi et tempus saltandi

5 tempus spargendi lapides et tempus colligendi tempus amplexandi et tempus longe fieri a complexibus

6 tempus acquirendi et tempus perdendi tempus custodiendi et tempus abiciendi

7 tempus scindendi et tempus consuendi tempus tacendi et tempus loquendi

8 tempus dilectionis et tempus odii tempus belli et tempus pacis

9 quid habet amplius homo de labore suo

10 vidi afflictionem quam dedit Deus filiis hominum ut distendantur in ea

11 cuncta fecit bona in tempore suo et mundum tradidit disputationi eorum ut non inveniatur homo opus quod operatus est Deus ab initio usque ad finem

12 et cognovi quod non esset melius nisi laetari et facere bene in vita sua

13 omnis enim homo qui comedit et bibit et videt bonum de labore suo hoc donum Dei est

14 didici quod omnia opera quae fecit Deus perseverent in perpetuum non possumus eis quicquam addere nec auferre quae fecit Deus ut timeatur

15 quod factum est ipsum permanet quae futura sunt iam fuerunt et Deus instaurat quod abiit

16 vidi sub sole in loco iudicii impietatem et in loco iustitiae iniquitatem

17 et dixi in corde meo iustum et impium iudicabit Deus et tempus omni rei tunc erit

18 dixi in corde meo de filiis hominum ut probaret eos Deus et ostenderet similes esse bestiis

19 idcirco unus interitus est hominis et iumentorum et aequa utriusque condicio sicut moritur homo sic et illa moriuntur similiter spirant omnia et nihil habet homo iumento amplius cuncta subiacent vanitati

20 et omnia pergunt ad unum locum de terra facta sunt et in terram pariter revertentur

21 quis novit si spiritus filiorum Adam ascendat sursum et si spiritus iumentorum descendat deorsum

22 et deprehendi nihil esse melius quam laetari hominem in opere suo et hanc esse partem illius quis enim eum adducet ut post se futura cognoscat

Caput 4

1 verti me ad alia et vidi calumnias quae sub sole geruntur et lacrimas innocentum et consolatorem neminem nec posse resistere eorum violentiae cunctorum auxilio destitutos

2 et laudavi magis mortuos quam viventes

3 et feliciorum utroque iudicavi qui necdum natus est nec vidit mala quae sub sole fiunt

4 rursum contemplatus omnes labores hominum et industrias animadverti patere invidiae proximi et in hoc ergo vanitas et cura superflua est

5 stultus complicat manus suas et comedit carnes suas dicens

6 melior est pugillus cum requie quam plena utraque manus cum labore et afflictione animi

7 considerans repperi et aliam vanitatem sub sole

8 unus est et secundum non habet non filium non fratrem et tamen laborare non cessat nec satiantur oculi eius divitiis nec recogitat dicens cui laboro et fraudo animam meam bonis in hoc quoque vanitas est et afflictio pessima

9 melius ergo est duos simul esse quam unum habent enim emolumentum societatis suae

10 si unus ceciderit ab altero fulcietur vae soli quia cum ruerit non habet sublevantem

11 et si dormierint duo fovebuntur mutuo unus quomodo calefiet

12 et si quispiam praevaluerit contra unum duo resistent ei funiculus triplex difficile rumpitur

13 melior est puer pauper et sapiens rege sene et stulto qui nescit providere in posterum

14 quod et de carcere catenisque interdum quis egrediatur ad regnum et alius natus in regno inopia consumatur

15 vidi cunctos viventes qui ambulant sub sole cum adulescente secundo qui consurgit pro eo

16 infinitus numerus est populi omnium qui fuerunt ante eum et qui postea futuri sunt non laetabuntur in eo sed et hoc vanitas et afflictio spiritus

Caput 5

1 custodi pedem tuum ingrediens domum Dei multo enim melior est oboedientia quam stultorum victimae qui nesciunt quid faciant mali

2 ne temere quid loquaris neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo Deus enim in caelo et tu super terram idcirco sint pauci sermones tui

3 multas curas sequuntur somnia et in multis sermonibus invenitur stultitia

4 si quid vovisti Deo ne moreris reddere displicet enim ei infidelis et stulta promissio sed quodcumque voveris redde

5 multoque melius est non vovere quam post votum promissa non complere

6 ne dederis os tuum ut peccare faciat carnem tuam neque dicas coram angelo non est providentia ne forte iratus Deus super sermone tuo dissipet cuncta opera manuum tuarum

7 ubi multa sunt somnia plurimae vanitates et sermones innumeri tu vero Deum time

8 si videris calumnias egenorum et violenta iudicia et subverti iustitiam in provincia non mireris super hoc negotio quia excelso alius excelsior est et super hos quoque eminentiores sunt alii

9 et insuper universae terrae rex imperat servienti

10 avarus non implebitur pecunia et qui amat divitias fructus non capiet ex eis et hoc ergo vanitas

11 ubi multae sunt opes multi et qui comedant eas et quid prodest possessori nisi quod cernit divitias oculis suis

12 dulcis est somnus operanti sive parum sive multum comedat saturitas autem divitis non sinit dormire eum

13 est et alia infirmitas pessima quam vidi sub sole divitiae conservatae in malum domini sui

14 pereunt enim in afflictione pessima generavit filium qui in summa egestate erit

15 sicut egressus est nudus de utero matris suae sic revertetur et nihil auferet secum de labore suo

16 miserabilis prorsus infirmitas quomodo venit sic revertetur quid ergo prodest ei quod laboravit in ventum

17 cunctis diebus vitae suae comedit in tenebris et in curis multis et in aerumna atque tristitia

18 hoc itaque mihi visum est bonum ut comedat quis et bibat et fruatur laetitia ex labore suo quod laboravit ipse sub sole numerum dierum vitae suae quos dedit ei Deus et haec est pars illius

19 et omni homini cui dedit Deus divitias atque substantiam potestatemque ei tribuit ut comedat ex eis et fruatur parte sua et laetetur de labore suo hoc est donum Dei

20 non enim satis recordabitur dierum vitae suae eo quod Deus occupet deliciis cor eius

Caput 6

1 est et aliud malum quod vidi sub sole et quidem frequens apud homines

2 vir cui dedit Deus divitias et substantiam et honorem et nihil deest animae eius ex omnibus quae desiderat nec tribuit ei potestatem Deus ut comedat ex eo sed homo extraneus vorabit illud hoc vanitas et magna miseria est

3 si genuerit quispiam centum et vixerit multos annos et plures dies aetatis habuerit et anima illius non utatur bonis substantiae suae sepulturaque careat de hoc ego pronuntio quod melior illo sit abortivus

4 frustra enim venit et pergit ad tenebras et oblivione delebitur nomen eius

5 non vidit solem neque cognovit distantiam boni et mali

6 etiam si duobus milibus annis vixerit et non fuerit perfruitus bonis nonne ad unum locum properant omnia

7 omnis labor hominis in ore eius sed anima illius non impletur

8 quid habet amplius sapiens ab stulto et quid pauper nisi ut pergat illuc ubi est vita

9 melius est videre quod cupias quam desiderare quod nescias sed et hoc vanitas est et praesumptio spiritus

10 qui futurus est iam vocatum est nomen eius et scitur quod homo sit et non possit contra fortiores se in iudicio contendere

11 verba sunt plurima multa in disputando habentia vanitatem

12 quid necesse est homini maiora se quaerere cum ignoret quid conducat sibi in vita sua numero dierum peregrina-

tionis suae et tempore quo velut umbra praeterit aut quis ei poterit indicare quid post eum futurum sub sole sit

Caput 7

1 melius est nomen bonum quam unguenta pretiosa et dies mortis die nativitatis

2 melius est ire ad domum luctus quam ad domum convivii in illa enim finis cunctorum admonetur hominum et vivens cogitat quid futurum sit

3 melior est ira risu quia per tristitiam vultus corrigitur animus delinquentis

4 cor sapientium ubi tristitia est et cor stultorum ubi laetitia

5 melius est a sapiente corripiri quam stultorum adulatione decipi

6 quia sicut sonitus spinarum ardentium sub olla sic risus stulti sed et hoc vanitas

7 calumnia conturbat sapientem et perdet robur cordis illius

8 melior est finis orationis quam principium melior est patiens arrogante

9 ne velox sis ad irascendum quia ira in sinu stulti requiescit

10 ne dicas quid putas causae est quod priora tempora meliora fuere quam nunc sunt stulta est enim huiusmodi interrogatio

11 utilior est sapientia cum divitiis et magis prodest videntibus solem

12 sicut enim protegit sapientia sic protegit pecunia hoc autem plus habet eruditio et sapientia quod vitam tribuunt possessori suo

13 considera opera Dei quod nemo possit corrigere quem ille despexerit

14 in die bona fruire bonis et malam diem praecave sicut enim hanc sic et illam fecit Deus ut non inveniat homo contra eum iustas querimonias

15 haec quoque vidi in diebus vanitatis meae iustus perit in iustitia sua et impius multo vivit tempore in malitia sua

16 noli esse iustus multum neque plus sapias quam necesse est ne obstupescas

17 ne impie agas multum et noli esse stultus ne moriaris in tempore non tuo

18 bonum est te sustentare iustum sed et ab illo ne subtrahas manum tuam quia qui Deum timet nihil negligit

19 sapientia confortabit sapientem super decem principes civitatis

20 non est enim homo iustus in terra qui faciat bonum et non peccet

21 sed et cunctis sermonibus qui dicuntur ne accommodes cor tuum ne forte audias servum tuum maledicentem tibi

22 scit enim tua conscientia quia et tu crebro maledixisti aliis

23 cuncta temptavi in sapientia dixi sapiens efficiar et ipsa longius recessit a me

24 multo magis quam erat et alta profunditas quis inveniet eam

25 lustravi universa animo meo ut scirem et considerarem et quaererem sapientiam et rationem et ut cognoscerem impietatem stulti et errorem imprudentium

26 et inveni amariorem morte mulierem quae laqueus venatorum est et sagena cor eius vincula sunt manus illius qui placet Deo effugiet eam qui autem peccator est capietur ab illa

27 ecce hoc inveni dicit Ecclesiastes unum et alterum ut invenirem rationem

28 quam adhuc quaerit anima mea et non inveni virum de mille unum repperi mulierem ex omnibus non inveni

29 solummodo hoc inveni quod fecerit Deus hominem rectum et ipse se infinitis miscuerit quaestionibus quis talis ut sapiens est et quis cognovit solutionem verbi

Caput 8

1 sapientia hominis lucet in vultu eius et potentissimus faciem illius commutavit

2 ego os regis observo et praecepta iuramenti Dei

3 ne festines recedere a facie eius neque permanes in opere malo quia omne quod voluerit faciet

4 et sermo illius potestate plenus est nec dicere ei quisquam potest quare ita facis

5 qui custodit praeceptum non experietur quicquam mali tempus et responsionem cor sapientis intellegit

6 omni negotio tempus est et oportunitas et multa hominis adflictio

7 quia ignorat praeterita et ventura nullo scire potest nuntio

8 non est in hominis dicione prohibere spiritum nec habet potestatem in die mortis nec sinitur quiescere ingruente bello neque salvabit impietas impius

9 omnia haec consideravi et dedi cor meum in cunctis operibus quae fiunt sub sole interdum dominatur homo homini in malum suum

10 vidi impios sepultos qui etiam cum adviverent in loco sancto erant et laudabantur in civitate quasi iustorum operum sed et hoc vanitas est

11 etenim quia non profertur cito contra malos sententia absque ullo timore filii hominum perpetrant mala

12 attamen ex eo quod peccator centies facit malum et per patientiam sustentatur ego cognovi quod erit bonum timentibus Deum qui verentur faciem eius

13 non sit bonum impio nec prolongentur dies eius sed quasi umbra transeant qui non timent faciem Dei

14 est et alia vanitas quae fit super terram sunt iusti quibus multa proveniunt quasi opera egerint impiorum et sunt impii qui ita securi sunt quasi iustorum facta habeant sed et hoc vanissimum iudico

15 laudavi igitur laetitiam quod non esset homini bonum sub sole nisi quod comederet et biberet atque gauderet et hoc solum secum auferret de labore suo in diebus vitae quos dedit ei Deus sub sole

16 et adposui cor meum ut scirem sapientiam et intellegerem distentionem quae versatur in terra est homo qui diebus ac noctibus somnum oculis non capit

17 et intellexi quod omnium operum Dei nullam possit homo invenire rationem eorum quae fiunt sub sole et quanto plus laboraverit ad quaerendum tanto minus inveniat etiam si dixerit sapiens se nosse non poterit reperire

Caput 9

1 omnia haec tractavi in corde meo ut curiose intellegerem sunt iusti atque sapientes et opera eorum in manu Dei et tamen nescit homo utrum amore an odio dignus sit

2 sed omnia in futuro servantur incerta eo quod universa aequae eveniant iusto et impio bono et malo mundo et immundo immolanti victimas et sacrificia contemnenti sicut bonus sic et peccator ut periurus ita et ille qui verum deierat

3 hoc est pessimum inter omnia quae sub sole fiunt quia eadem cunctis eveniunt unde et corda filiorum hominum implentur malitia et contemptu in vita sua et post haec ad inferos deducuntur

4 nemo est qui semper vivat et qui huius rei habeat fiduciam melior est canis vivens leone mortuo

5 viventes enim sciunt se esse morituros mortui vero nihil noverunt amplius nec habent ultra mercedem quia oblivioni tradita est memoria eorum

6 amor quoque et odium et invidia simul perierunt nec habent partem in hoc saeculo et in opere quod sub sole geritur

7 vade ergo et comede in laetitia panem tuum et bibe cum gaudio vinum tuum quia Deo placent opera tua

8 omni tempore sint vestimenta tua candida et oleum de capite tuo non deficiat

9 perfruiere vita cum uxore quam diligis cunctis diebus vitae instabilitatis tuae qui dati sunt tibi sub sole omni tempore vanitatis tuae haec est enim pars in vita et in labore tuo quod laboras sub sole

10 quodcumque potest manus tua facere instanter operare quia nec opus nec ratio nec scientia nec sapientia erunt apud inferos quo tu properas

11 verti me alio vidique sub sole nec velocium esse cursum nec fortium bellum nec sapientium panem nec doctorum divitias nec artificum gratiam sed tempus casumque in omnibus

12 nescit homo finem suum sed sicut pisces capiuntur hamo et sicut aves comprehenduntur laqueo sic capiuntur homines tempore malo cum eis extemplo supervenerit

13 hanc quoque vidi sub sole sapientiam et probavi maximam

14 civitas parva et pauci in ea viri venit contra eam rex magnus et vallavit eam extruxitque munitiones per gyrum et perfecta est obsidio

15 inventusque in ea vir pauper et sapiens liberavit urbem per sapientiam suam et nullus deinceps recordatus est hominis illius pauperis

16 et dicebam ego meliorem esse sapientiam fortitudine quomodo ergo sapientia pauperis contempta est et verba eius non sunt audita

17 verba sapientium audiuntur in silentio plus quam clamor principis inter stultos

18 melior est sapientia quam arma bellica et qui in uno peccaverit multa bona perdet

Caput 10

1 muscae morientes perdunt suavitatem unguenti pretiosior est sapientia et gloria parva ad tempus stultitia

2 cor sapientis in dextera eius et cor stulti in sinistra illius

3 sed et in via stultus ambulans cum ipse insipiens sit omnes stultos aestimat

4 si spiritus potestatem habentis ascenderit super te locum tuum ne dimiseris quia curatio cessare faciet peccata maxima

5 est malum quod vidi sub sole quasi per errorem egrediens a facie principis

6 positum stultum in dignitate sublimi et divites sedere deorsum

7 vidi servos in equis et principes ambulantes quasi servos super terram

8 qui fodit foveam incidet in eam et qui dissipat sepe mordebit eum coluber

9 qui transfert lapides adfligetur in eis et qui scindit ligna vulnerabitur ab eis

10 si retunsum fuerit ferrum et hoc non ut prius sed hebetatum erit multo labore exacuatur et post industriam sequitur sapientia

11 si mordeat serpens in silentio nihil eo minus habet qui occulte detrahit

12 verba oris sapientis gratia et labia insipientis praecipitabunt eum

13 initium verborum eius stultitia et novissimum oris illius error pessimus

14 stultus verba multiplicat ignorat homo quid ante se fuerit et quod post futurum est quis illi poterit indicare

15 labor stultorum adfliget eos qui nesciunt in urbem pergere

16 vae tibi terra cuius rex est puer et cuius principes mane comedunt

17 beata terra cuius rex nobilis est et cuius principes vescuntur in tempore suo ad reficiendum et non ad luxuriam

18 in pigritiis humiliabitur contignatio et in infirmitate manuum perstillabit domus

19 in risu faciunt panem ac vinum ut epulentur viventes et pecuniae oboedient omnia

20 in cogitatione tua regi ne detrahas et in secreto cubi-
culi tui ne maledixeris diviti quia avis caeli portabit vocem
tuam et qui habet pinnas adnuntiabit sententiam

Caput 11

1 mitte panem tuum super transeuntes aquas quia post
multa tempora invenies illum

2 da partem septem necnon et octo quia ignoras quid
futurum sit mali super terram

3 si repletae fuerint nubes imbrem super terram effun-
dent si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem in
quocumque loco ceciderit ibi erit

4 qui observat ventum non seminat et qui considerat
nubes numquam metet

5 quomodo ignoras quae sit via spiritus et qua ratione
conpingantur ossa in ventre praegnatis sic nescis opera Dei
qui fabricator est omnium

6 mane semina sementem tuam et vespere ne cesset ma-
nus tua quia nescis quid magis oriatur hoc an illud et si
utrumque simul melius erit

7 dulce lumen et delectabile est oculis videre solem

8 si annis multis vixerit homo et in omnibus his lae-
tatus fuerit meminisse debet tenebrosi temporis et dierum
multorum qui cum venerint vanitatis arguentur praeterita

9 laetare ergo iuvenis in adulescentia tua et in bono sit
cor tuum in diebus iuventutis tuae et ambula in viis cordis
tui et in intuitu oculorum tuorum et scito quod pro omnibus
his adducet te Deus in iudicium

10 aufer iram a corde tuo et amove malitiam a carne tua
adulescentia enim et voluptas vana sunt

Caput 12

1 memento creatoris tui in diebus iuventutis tuae ante-
quam veniat tempus adflictionis et adpropinquent anni de

quibus dicas non mihi placent

2 antequam tenebrescat sol et lumen et luna et stellae et
revertantur nubes post pluviam

3 quando commovebuntur custodes domus et nutabuntur
viri fortissimi et otiosae erunt molentes inminuto numero et
tenebrescent videntes per foramina

4 et claudent ostia in platea in humilitate vocis molentis
et consurgent ad vocem volucris et obsurdescent omnes filiae
carminis

5 excelsa quoque timebunt et formidabunt in via flo-
rebit amigdalum inpinguabitur lucusta et dissipabitur cap-
paris quoniam ibit homo in domum aeternitatis suae et
circumibunt in platea plangentes

6 antequam rumpatur funis argenteus et recurrat vitta au-
rea et conteratur hydria super fontem et confringatur rota
super cisternam

7 et revertatur pulvis in terram suam unde erat et spiritus
redeat ad Deum qui dedit illum

8 vanitas vanitatum dixit Ecclesiastes omnia vanitas

9 cumque esset sapientissimus Ecclesiastes docuit po-
pulum et enarravit quae fecerit et investigans composuit
parabolas multas

10 quaesivit verba utilia et conscripsit sermones
rectissimos ac veritate plenos

11 verba sapientium sicut stimuli et quasi clavi in altum
defixi quae per magistrorum concilium data sunt a pastore
uno

12 his amplius fili mi ne requiras faciendi plures libros
nullus est finis frequensque meditatio carnis adflictio est

13 finem loquendi omnes pariter audiamus Deum time et
mandata eius observa hoc est enim omnis homo

14 et cuncta quae fiunt adducet Deus in iudicium pro
omni errato sive bonum sive malum sit

Solomon's Canticle of Canticles

Chapter

571 #1
571 #2
572 #3

572 #4
572 #5
573 #6

573 #7
573 #8
565 Ecclesiastes

574 The Book of Wisdom
sdom

17 tigna domorum nostrarum cedrina laquearia nostra
cypressina

Caput 1

1:1

2 osculetur me osculo oris sui quia meliora sunt ubera
tua vino

3 fragrantia unguentis optimis oleum effusum nomen
tuum ideo adulescentulae dilexerunt te

4 trahe me post te curremus introduxit me rex in cellaria
sua exultabimus et laetabimur in te memores uberum tuorum
super vinum recti diligunt te

5 nigra sum sed formosa filiae Hierusalem sicut
tabernacula Cedar sicut pelles Salomonis

6 nolite me considerare quod fusca sim quia decoloravit
me sol filii matris meae pugnauerunt contra me posuerunt me
custodem in vineis vineam meam non custodivi

7 indica mihi quem diligit anima mea ubi pascas ubi
cubes in meridie ne vagari incipiam per greges sodalium
tuorum

8 si ignoras te o pulchra inter mulieres egredere et abi
post vestigia gregum et pasce hedos tuos iuxta tabernacula
pastorum

9 equitui meo in curribus Pharaonis adsimilavi te amica
mea

10 pulchrae sunt genae tuae sicut turturis collum tuum
sicut monilia

11 murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento

12 dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit
odorem suum

13 fasciculus murrae dilectus meus mihi inter ubera mea
commorabitur

14 botrus cypri dilectus meus mihi in vineis Engaddi

15 ecce tu pulchra es amica mea ecce tu pulchra oculi tui
columbarum

16 ecce tu pulcher es dilecte mi et decorus lectulus noster
floridus

Caput 2

1 ego flos campi et lilium convallium

2 sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias

3 sicut malum inter ligna silvarum sic dilectus meus in-
ter filios sub umbra illius quam desideraveram sedi et fructus
eius dulcis gutturi meo

4 introduxit me in cellam vinariam ordinavit in me
caritatem

5 fulcite me floribus stipate me malis quia amore langueo

6 leva eius sub capite meo et dextera illius amplexabitur
me

7 adiuro vos filiae Hierusalem per capreas cervosque
camporum ne suscitatis neque evigilare faciatis dilectam
quoadusque ipsa velit

8 vox dilecti mei ecce iste venit saliens in montibus
transiliens colles

9 similis est dilectus meus capreae hinuloque cervorum
en ipse stat post parietem nostrum despiciens per fenestras
prospiciens per cancellos

10 et dilectus meus loquitur mihi surge propera amica
mea formosa mea et veni

11 iam enim hiemps transiit imber abiit et recessit

12 flores apparuerunt in terra tempus putationis advenit
vox turturis audita est in terra nostra

13 ficus protulit grossos suos vineae florent dederunt
odorem surge amica mea speciosa mea et veni

14 columba mea in foraminibus petrae in caverna mace-
riae ostende mihi faciem tuam sonet vox tua in auribus meis
vox enim tua dulcis et facies tua decora

15 capite nobis vulpes vulpes parvulas quae demoliuntur
vineas nam vinea nostra floruit

16 dilectus meus mihi et ego illi qui pascitur inter lilia

17 donec adspiret dies et inclinentur umbrae revertere
similis esto dilecte mi capreae aut hinulo cervorum super

montes Bether

Caput 3

1 in lectulo meo per noctes quaesivi quem diligit anima mea quaesivi illum et non inveni

2 surgam et circuibo civitatem per vicos et plateas quaeram quem diligit anima mea quaesivi illum et non inveni

3 invenerunt me vigiles qui custodiunt civitatem num quem dilexit anima mea vidistis

4 paululum cum pertransissem eos inveni quem diligit anima mea tenui eum nec dimittam donec introducam illum in domum matris meae et in cubiculum genetricis meae

5 adiuro vos filiae Hierusalem per capreas cervosque camporum ne suscitetis neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit

6 quae est ista quae ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus murrae et turis et universi pulveris pigmentarii

7 en lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israhel

8 omnes tenentes gladios et ad bella doctissimi uniuscuiusque ensis super femur suum propter timores nocturnos

9 ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis Libani

10 columnas eius fecit argenteas reclinatorium aureum ascensum purpureum media caritate constravit propter filias Hierusalem

11 egredimini et videte filiae Sion regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua in die disponsonis illius et in die laetitiae cordis eius

Caput 4

1 quam pulchra es amica mea quam pulchra es oculi tui columbarum absque eo quod intrinsecus latet capilli tui sicut greges caprarum quae ascenderunt de monte Galaad

2 dentes tui sicut greges tonsarum quae ascenderunt de lavacro omnes gemellis fetibus et sterilis non est inter eas

3 sicut vitta coccinea labia tua et eloquium tuum dulce sicut fragmen mali punici ita genae tuae absque eo quod intrinsecus latet

4 sicut turris David collum tuum quae aedificata est cum propugnaculis mille clypei pendent ex ea omnis armatura fortium

5 duo ubera tua sicut duo hinuli capreae gemelli qui pascuntur in liliis

6 donec adspiret dies et inclinentur umbrae vadam ad montem murrae et ad collem turis

7 tota pulchra es amica mea et macula non est in te

8 veni de Libano sponsa veni de Libano veni coronaberis de capite Amana de vertice Sanir et Hermon de cubilibus leonum de montibus pardorum

9 vulnerasti cor meum soror mea sponsa vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum et in uno crine colli tui

10 quam pulchrae sunt mammae tuae soror mea sponsa pulchriora ubera tua vino et odor unguentorum tuorum super omnia aromata

11 favus distillans labia tua sponsa mel et lac sub lingua tua et odor vestimentorum tuorum sicut odor turis

12 hortus conclusus soror mea sponsa hortus conclusus fons signatus

13 emissiones tuae paradisus malorum puniceorum cum pomorum fructibus cypri cum nardo

14 nardus et crocus fistula et cinnamomum cum universis lignis Libani murra et aloe cum omnibus primis unguentis

15 fons hortorum puteus aquarum viventium quae fluunt impetu de Libano

16 surge aquilo et veni auster perfla hortum meum et fluant aromata illius

Caput 5

1 veniat dilectus meus in hortum suum et comedat fructum pomorum suorum veni in hortum meum soror mea sponsa messui murram meam cum aromatibus meis comedi favum cum melle meo bibi vinum meum cum lacte meo comedite amici bibite et inebriamini carissimi

2 ego dormio et cor meum vigilat vox dilecti mei pulsantis aperi mihi soror mea amica mea columba mea immaculata mea quia caput meum plenum est rore et cincinni mei guttis noctium

3 expoliavi me tunica mea quomodo induar illa lavi pedes meos quomodo inquinabo illos

4 dilectus meus misit manum suam per foramen et venter meus intremuit ad tactum eius

5 surrexi ut aperirem dilecto meo manus meae stillaverunt murra digiti mei pleni murra probatissima

6 pessulum ostii aperui dilecto meo at ille declinaverat atque transierat anima mea liquefacta est ut locutus est quaesivi et non inveni illum vocavi et non respondit mihi

7 invenerunt me custodes qui circumeunt civitatem percusserunt me vulneraverunt me tulerunt pallium meum mihi custodes murorum

8 adiuro vos filiae Hierusalem si inveneritis dilectum meum ut nuntietis ei quia amore langueo

9 qualis est dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierum qualis est dilectus tuus ex dilecto quia sic adiurasti nos

10 dilectus meus candidus et rubicundus electus ex milibus

11 caput eius aurum optimum comae eius sicut elatae palmarum nigrae quasi corvus

12 oculi eius sicut columbae super rivulos aquarum quae lacte sunt lotae et resident iuxta fluentia plenissima

13 genae illius sicut areolae aromatum consitae a pigmentariis labia eius lilia distillantia murrā primam

14 manus illius tornatiles aureae plenae hyacinthis venter eius eburneus distinctus sapphyris

15 crura illius columnae marmoreae quae fundatae sunt super bases aureas species eius ut Libani electus ut cedri

16 guttur illius suavissimum et totus desiderabilis talis est dilectus meus et iste est amicus meus filiae Hierusalem

Caput 6

1 quo abiit dilectus tuus o pulcherrima mulierum quo declinavit dilectus tuus et quaeremus eum tecum

2 dilectus meus descendit in hortum suum ad areolam aromatis ut pascatur in hortis et lilia colligat

3 ego dilecto meo et dilectus meus mihi qui pascitur inter lilia

4 pulchra es amica mea suavis et decora sicut Hierusalem terribilis ut castrorum acies ordinata

5 averte oculos tuos a me quia ipsi me avolare fecerunt capilli tui sicut grex caprarum quae apparuerunt de Galaad

6 dentes tui sicut grex ovium quae ascenderunt de lavacro omnes gemellis fetibus et sterilis non est in eis

7 sicut cortex mali punici genae tuae absque occultis tuis

8 sexaginta sunt reginae et octoginta concubinae et adulescentularum non est numerus

9 una est columba mea perfecta mea una est matris suae electa genetrici suae viderunt illam filiae et beatissimam praedicaverunt reginae et concubinae et laudaverunt eam

10 quae est ista quae progreditur quasi aurora consurgens pulchra ut luna electa ut sol terribilis ut acies ordinata

11 descendi ad hortum nucum ut viderem poma convallis ut inspicerem si floruisset vinea et germinassent mala punica

12 nescivi anima mea conturbavit me propter quadrigas Aminadab

13 revertere revertere Sulamitis apparere revertere ut intueamur te

Caput 7

1 quid videbis in Sulamiten nisi choros castrorum quam pulchri sunt gressus tui in calciamentis filia principis iunctura feminum tuorum sicut monilia quae fabricata sunt manu artificis

2 umbilicus tuus crater tornatilis numquam indigens poculis venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis

3 duo ubera tua sicut duo hinuli gemelli capreae

4 collum tuum sicut turris eburnea oculi tui sicut piscinae in Esebon quae sunt in porta filiae multitudinis nasus tuus sicut turris Libani quae respicit contra Damascus

5 caput tuum ut Carmelus et comae capitis tui sicut purpura regis vincta canalibus

6 quam pulchra es et quam decora carissima in deliciis

7 statura tua adsimilata est palmae et ubera tua botris

8 dixi ascendam in palmam adprehendam fructus eius et erunt ubera tua sicut botri vineae et odor oris tui sicut malorum

9 guttur tuum sicut vinum optimum dignum dilecto meo ad potandum labiisque et dentibus illius ruminandum

10 ego dilecto meo et ad me conversio eius

11 veni dilecte mi egrediamur in agrum commoremur in villis

12 mane surgamus ad vineas videamus si floruit vinea si flores fructus parturiunt si floruerunt mala punica ibi dabo tibi ubera mea

13 mandragorae dederunt odorem in portis nostris omnia poma nova et vetera dilecte mi servavi tibi

Caput 8

1 quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meae ut inveniam te foris et deosculer et iam me nemo despiciat

2 adprehendam te et ducam in domum matris meae ibi me docebis et dabo tibi poculum ex vino condito et mustum malorum granatorum meorum

3 leva eius sub capite meo et dextera illius amplexabitur me

4 adiuro vos filiae Hierusalem ne suscitatis et evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit

5 quae est ista quae ascendit de deserto deliciis affluens et nixa super dilectum suum sub arbore malo suscitavi te ibi corrupta est mater tua ibi violata est genetrix tua

6 pone me ut signaculum super cor tuum ut signaculum super brachium tuum quia fortis est ut mors dilectio dura sicut inferus aemulatio lampades eius lampades ignis atque flammaram

7 aquae multae non poterunt extinguere caritatem nec flumina obruent illam si dederit homo omnem substantiam domus suae pro dilectione quasi nihil despicient eum

8 soror nostra parva et ubera non habet quid faciemus sorori nostrae in die quando adloquenda est

9 si murus est aedificemus super eum propugnacula argentea si ostium est conpingamus illud tabulis cedrinis

10 ego murus et ubera mea sicut turris ex quo facta sum coram eo quasi pacem repperiens

11 vinea fuit Pacifico in ea quae habet populos tradidit eam custodibus vir adfert pro fructu eius mille argenteos

12 vinea mea coram me est mille tui Pacifici et ducenti his qui custodiunt fructus eius

13 quae habitas in hortis amici auscultant fac me audire vocem tuam

14 fuge dilecte mi et adsimilare capreae hinuloque cervorum super montes aromatum

---

The Book of Wisdom

Chapter

574 #1
574 #2
575 #3
575 #4
576 #5

576 #6
577 #7
577 #8
578 #9
578 #10

579 #11
579 #12
580 #13
581 #14
581 #15

582 #16
583 #17
583 #18
584 #19

571 Solomon's Cantic
le of Canticles
585 Ecclesiasticus

Caput 1

1 diligite iustitiam qui iudicatis terram sentite de Domino in bonitate et in simplicitate cordis quaerite illum

2 quoniam invenitur ab his qui non temptant illum apparet autem eis qui fidem habent in illum

3 perversae enim cogitationes separant a Deo probata autem virtus corripit insipientes

4 quoniam in malivolam animam non intrabit sapientia nec habitabit in corpore subdito peccatis

5 sanctus enim spiritus disciplinae effugiet fictum et auferet se a cogitationibus quae sunt sine intellectu et corripitur superveniente iniquitate

6 benignus est enim spiritus sapientiae et non liberabit maledictum a labiis suis quoniam renum illius testis est Deus et cordis eius scrutator est verus et linguae illius auditor

7 quoniam spiritus Domini replevit orbem terrarum et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis

8 propter hoc qui loquitur iniqua non potest latere nec praeteriet illum corripiens iudicium

9 in cogitationibus enim impii interrogatio erit sermonum autem illius auditio ad Dominum veniet ad correptionem iniquitatum illius

10 quoniam auris zeli audit omnia et tumultus murmurationum non abscondetur

11 custodite ergo vos a murmuratione quae nihil prodest et a detractione parcite linguae quoniam responsum obscurum in vacuum non ibit os autem quod mentitur occidit animam

12 nolite zelare mortem in errore vitae vestrae neque adquiratis perditionem in operibus manuumstrarum

13 quoniam Deus mortem non fecit nec laetatur in perditione vivorum

14 creavit enim ut essent omnia et sanabiles nationes orbis terrarum et non est in illis medicamentum exterminii nec inferorum regnum in terra

15 iustitia enim immortalis est

16 impii autem manibus et verbis arcessierunt illam et aestimantes illam amicam defluerunt et sponsonem posuerunt ad illam quoniam digni sunt qui sunt ex parte illius

Caput 2

1 dixerunt enim apud se cogitantes non recte exiguum et cum taedio est tempus vitae nostrae et non est refrigerium in fine hominis et non est qui agnitus sit reversus ab inferis

2 quia ex nihilo nati sumus et post hoc erimus tamquam non fuerimus quoniam fumus afflatus est in naribus nostris et sermo scintillae ad commovendum cor nostrum

3 quia extincta cinis erit corpus et spiritus diffundetur tamquam mollis aer et transiet vita nostra tamquam vestigium nubis et sicut nebula dissolvetur quae fugata est a radiis solis et a calore illius adgravata

4 et nomen nostrum oblivionem accipiet per tempus et nemo memoriam habebit operum nostrorum

5 umbrae enim transitus est tempus nostrum et non est reversio finis nostri quoniam consignata est et nemo revertetur

6 venite ergo et fruamur bonis quae sunt et utamur creaturam tamquam in iuventute celeriter

7 vino pretioso et unguentis nos impleamus et non praetereat nos flos temporis

8 coronemus nos rosis antequam marcescant nullum pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra

9 ubique relinquamus signa laetitiae quoniam haec est pars nostra et haec est sors

10 opprimamus pauperem iustum et non parcamus viduae nec veterani revereamur canos multi temporis

11 sit autem fortitudo nostra lex iniustitiae quod infirmum est enim inutile invenitur

12 circumveniamus ergo iustum quoniam inutilis est nobis et contrarius est operibus nostris et inproperat nobis peccata legis et diffamat in nos peccata disciplinae nostrae

13 promittit scientiam Dei se habere et filium Dei se nominat

14 factus est nobis in traductionem cogitationum nostrarum

15 gravis est nobis etiam ad videndum quoniam dissimilis est aliis vita illius et inmutatae sunt viae eius

16 tamquam nugaces aestimati sumus ab illo et abstinet se a viis nostris tamquam ab immunditiis et praefert novissima iustorum et gloriatur patrem Deum se habere

17 videamus ergo si sermones illius veri sunt et temptemus quae ventura sunt illi et sciemus quae erunt novissima illius

18 si enim est verus filius Dei suscipiet illum et liberabit eum de manu contrariorum

19 contumelia et tormento interrogemus eum ut sciamus reverentiam illius et probemus patientiam ipsius

20 morte turpissima condemnemus illum erit enim ei respectus ex sermonibus illius

21 haec cogitaverunt et erraverunt excaecavit enim illos malitia eorum

22 et nescierunt sacramenta Dei neque mercedem speraverunt iustitiae nec iudicaverunt honorem animarum sanctarum

23 quoniam Deus creavit hominem inexterminabilem et ad imaginem suae similitudinis fecit illum

24 invidia autem diaboli mors introivit in orbem terrarum

25 imitantur autem illum qui sunt ex parte illius

Caput 3

1 iustorum autem animae in manu Dei sunt et non tanget illos tormentum mortis

2 visi sunt in oculis insipientium mori et aestimata est adflictio exitus illorum

3 et quod a nobis est iter exterminii illi autem sunt in pace

4 et si coram hominibus tormenta passi sunt spes illorum immortalitate plena est

5 et in paucis vexati in multis bene disponentur quoniam Deus tentavit illos et invenit illos dignos se

6 tamquam aurum in fornace probavit illos et quasi holocausta hostiam accepit illos et in tempore erit respectus illorum

7 fulgebunt et tamquam scintillae in harundinetis discurrent

8 iudicabunt nationes et dominabuntur populis et regnabit Dominus illorum in perpetuum

9 qui confidunt in illum intellegent veritatem et fideles in dilectione adquiescent illi quoniam donum et pax est electis illius

10 impii autem secundum quae cogitaverunt correctionem habebunt qui neglexerunt iustum et a Domino recesserunt

11 sapientiam enim et disciplinam qui abicit infelix est et vacua est spes illorum et labores sine fructu et inhabitabilia opera illorum sunt

12 mulieres eorum insensatae sunt et nequissimi filii eorum

13 maledicta creatura illorum quoniam felix sterilis incoquinata quae non scivit torum in delicto habebit fructum in resectione animarum

14 et spado qui non operatus est per manus suas iniquitatem nec cogitavit adversus Deum nequissima dabitur enim illi fidei donum electum et sors in templo Domini acceptissima

15 bonorum enim laborum gloriosus est fructus et quae non concidat radix sapientiae

16 filii autem adulterorum inconsummati erunt et ab iniquo toro semen exterminabitur

17 et si quidem longae vitae erunt in nihilum computabuntur et sine honore erit novissima senectus illorum

18 et si celerius defuncti fuerint non habebunt spem nec in die agnitionis adlocutionem

19 nationis enim iniquae dirae sunt consummationes

Caput 4

1 melior est generatio cum claritate immortalitas est enim in memoria illius quoniam et apud Deum nota est et apud homines

2 cum praesens est imitantur illam et desiderant eam cum se duxerit et in perpetuum coronata triumphat incoquinatum certaminum praemium vincens

3 multigena autem impiorum multitudo non erit utilis et spuria vitulamina non dabunt radices altas nec stabile firmamentum conlocabunt

4 et si in ramis in tempore germinaverint infirmiter posita a vento commovebuntur et a nimietate ventorum eradicabuntur

5 confringentur rami inconsummati et fructus illorum inutilis et acerbi ad manducandum et ad nihilum apti

6 ex iniquis enim omnes filii qui nascuntur testes sunt nequitiae adversus parentes in interrogatione sua

7 iustus autem si morte praeoccupatus fuerit in refrigerio erit

8 senectus enim venerabilis est non diuturna neque numero annorum computata cani sunt autem sensus hominibus

9 et aetas senectutis vita immaculata

10 placens Deo factus dilectus et vivens inter peccatores translatus est

11 raptus est ne malitia mutaret intellectum illius aut fictio decipiat animam illius

12 fascinatio enim nugacitatis obscurat bona et inconstantia concupiscentiae transvertit sensum sine malitia

13 consummatus in brevi explevit tempora multa

14 placita enim erat Deo anima illius propter hoc propeveravit educere illum de medio iniquitatum populi autem videntes et non intellegentes nec ponentes in praecordiis talia

15 quoniam gratia Dei et misericordia in sanctos illius et respectus in electos illius

16 condemnat autem iustus mortuus vivos impios et iuventus celerius consummata longam vitam iniusti

17 videbunt enim finem sapientis et non intellegent quid cogitaverit de illo Deus et quare munierit illum Dominus

18 videbunt enim et contemnent illos autem Dominus inridebit

19 et erunt post haec decedentes sine honore et in contumelia inter mortuos in perpetuum quoniam dirumpet illos inflatos sine voce et commovebit illos a fundamentis et usque ad supremum desolabuntur et erunt gementes et memoria illorum periet

20 venient in cogitatione peccatorum suorum timidi et traducent illos ex adverso iniquitates ipsorum

Caput 5

1 tunc stabunt iusti in magna constantia adversus eos qui se angustaverunt et qui abstulerunt labores illorum

2 videntes turbabuntur timore horribili et mirabuntur in subitatione insperatae salutis

3 dicent inter se paenitentiam agentes et per angustiam spiritus gementes hi sunt quos habuimus aliquando in risu et in similitudine inproperii

4 nos insensati vitam illorum aestimabamus insaniam et finem illorum sine honore

5 quomodo computati sunt inter filios Dei et inter sanctos sors illorum est

6 ergo erravimus a via veritatis et iustitiae lumen non luxit nobis et sol non est ortus nobis

7 lassati sumus in via iniquitatis et perditionis et ambulavimus vias difficiles viam autem Domini ignoravimus

8 quid nobis profuit superbia aut quid divitiarum iactatio contulit nobis

9 transierunt omnia illa tamquam umbra et tamquam nuntius percurrrens

10 et tamquam navis quae pertransit fluctuantem aquam cuius cum praeterierit non est vestigium invenire neque semitam carinae illius in fluctibus

11 aut avis quae transvolat in aere nullum invenitur argumentum itineris illius sed tantum sonitus est alarum verberans levem ventum et scindens per vim itineris aerem commotis alis transvolavit et post hoc nullum signum invenitur itineris illius

12 aut tamquam sagittae emissae in locum destinatum divisus aer continuo in se reclusus est ut ignoretur transitus illius

13 sic et nos nati continuo desivimus esse et virtutis quidem signum nullum valuimus ostendere in malignitate autem nostra consumpti sumus

14 talia dixerunt et peccaverunt

15 quoniam spes impii tamquam lanugo est quae a vento tollitur et tamquam spuma gracilis quae a procella dispergi-

tur et tamquam fumus qui a vento diffusus est et tamquam memoria hospitis unius diei praetereuntis

16 iusti autem in perpetuum vivent et apud Dominum est merces eorum et cogitatio illorum apud Altissimum

17 ideo accipient regnum decoris et diadema speciei de manu Domini quoniam dextera sua teget eos et brachio suo defendet illos

18 accipiet armaturam zelus illius et armabit creaturam ad ultionem inimicorum

19 induet pro torace iustitiam et accipiet pro galea iudicium certum

20 sumet scutum inexpugnabilem aequitatem

21 acu et duram iram in lanceam et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos

22 ibunt directae emissiones fulgorum et tamquam a bene curvato arcu nubium exterminabuntur et ad certum locum insilient

23 et a petrosa ira plenae mittentur grandines et scandescet in illos aqua maris et flumina concurrent duriter

24 contra illos stabit spiritus virtutis et tamquam turbedo venti dividet illos et ad heremiam perducet omnem terram iniquitatis et malignitas evertet sedes potentium

Caput 6

1 melior est sapientia quam vires et vir prudens magis quam fortis

2 audite ergo reges et intellegite discite iudices finium terrae

3 praebete aures vos qui continetis multitudines et placetis vobis in turbis nationum

4 quoniam data est a Domino potestas vobis et virtus ab Altissimo qui interrogabit opera vestra et cogitationes scrutabitur

5 quoniam cum essetis ministri regni illius non recte iudicastis neque custodistis legem iustitiae neque secundum voluntatem Dei ambulastis

6 horrende et cito apparebit vobis quoniam iudicium durissimum in his qui praesunt fiet

7 exiguus enim conceditur misericordia potentes autem potenter tormenta patientur

8 non enim subtrahet personam cuiusquam Dominus nec reverebitur magnitudinem cuiusquam quoniam pusillum et magnum ipse fecit et aequaliter cura est illi pro omnibus

9 fortioribus autem fortior instat cruciatio

10 ad vos ergo reges sunt hi sermones mei ut discatis sapientiam et non excidatis

11 qui enim custodierint iusta iuste iustificabuntur et qui didicerint ista invenient quid respondeant

12 concupiscite ergo sermones meos diligite illos et habebitis disciplinam

13 clara est et quae numquam marcescat sapientia et facile videtur ab his qui diligunt eam et invenietur ab his qui quaerunt illam

14 praeoccupat qui se concupiscunt ut illis se prior ostendat

15 qui de luce vigilaverit ad illam non laborabit adsidentem enim illam foribus suis inveniet

16 cogitare ergo de illa sensus est consummatus et qui vigilaverit propter illam cito erit securus

17 quoniam dignos se ipsa circuit quaerens et in viis ostendit se illis hilariter et in omni providentia occurrit illis

18 initium enim illius verissima est disciplinae concupiscentia

19 cura ergo disciplinae dilectio est et dilectio custoditio legum illius est custoditio autem legum consummatio incorruptionis est

20 incorruptio autem facit esse proximum Deo

21 concupiscentia itaque sapientiae deducet ad regnum perpetuum

22 si ergo delectamini sedibus et stemmatibus reges populi diligite sapientiam ut in perpetuum regnetis

23 []

24 quid est autem sapientia et quemadmodum facta sit referam et non abscondam a vobis sacramenta Dei sed ab initio nativitatis investigabo et ponam in lucem scientiam illius et non praeteribo veritatem

25 neque cum invidia tabescente iter habebo quoniam ista non erit particeps sapientiae

26 multitudo autem sapientium sanitas est orbis terrarum et rex sapiens populi stabilimentum est

27 ergo accipite disciplinam per sermones meos et proderit vobis

Caput 7

1 sum quidem et ego mortalis homo similis omnibus et ex genere terreno illius qui prior finctus est et in ventre matris figuratus sum caro

2 decem mensuum tempore coagulatus in sanguine ex semine hominis et delectamento somni conveniente

3 et ego natus accepi communem aerem et in similiter factam decidi terram primam vocem similem omnibus emisi plorans

4 in involumentis nutritus sum et curis magnis

5 nemo enim ex regibus aliud habuit nativitatis initium

6 unus ergo introitus est omnibus ad vitam et similis exitus

7 propter hoc optavi et datus est mihi sensus et invocavi et venit in me spiritus sapientiae

8 et praeposui illam regnis et sedibus et divitiis nihil esse duxi in comparatione illius

9 nec comparavi illi lapidem pretiosum quoniam omne aurum in comparatione illius harena est exigua et tamquam lutum aestimabitur argentum in conspectu illius

10 super salutem et speciem dilexi illam et proposui pro luce habere illam quoniam inextinguibile est lumen illius

11 venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa et innumerabilis honestas per manus illius

12 et laetatus sum in omnibus quoniam antecedebat ista sapientia et ignorabam quoniam horum omnium mater est

13 quam sine fictione didici et sine invidia communico et honestatem illius non abscondo

14 infinitus enim thesaurus est hominibus quod qui usi sunt participes facti sunt amicitiae Dei propter disciplinae dona commendati

15 mihi autem det Deus dicere ex sententia et praesumere digna horum quae dantur quoniam ipse et sapientiae dux est et sapientium emendator

16 in manu enim illius et nos et sermones nostri et omnis sapientia et operum scientiae disciplina

17 ipse enim mihi dedit horum quae sunt scientiam veram ut sciam dispositionem orbis terrarum et virtutes elementorum

18 initium et consummationem et medietatem temporum et meditationem omnium morum mutationes et divisiones temporum

19 anni cursus et stellarum dispositiones

20 naturas animalium et iras bestiarum vim ventorum et cogitationes hominum differentias arborum et virtutes radicum

21 et quaecumque sunt absconsa et inprovisa didici omnium enim artifex docuit me sapientia

22 est enim in illa spiritus intellectus sanctus unicus multiplex subtilis mobilis dissertus incoinquinatus certus suavis amans bonum acutus qui nihil vetat benefacere

23 humanus stabilis certus securus omnem habens virtutem omnia prospiciens et qui capiat omnes spiritus intellegibiles mundos subtiles

24 omnibus enim mobilibus mobilior est sapientia attingit autem ubique et capit propter suam munditiam

25 vapor est enim virtutis Dei et emanatio quaedam est claritatis omnipotentis Dei sincera et ideo nihil inquinatum in illa incurrit

26 candor est enim lucis aeternae et speculum sine macula Dei maiestatis et imago bonitatis illius

27 et cum sit una omnia potest et permanens in se omnia innovat et per nationes in animas sanctas se transfert amicos Dei et prophetas constituit

28 neminem enim diligit Deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat

29 est enim haec speciosior sole et super omnem stellarum dispositionem luci comparata invenitur prior

30 illi enim succedit nox sapientiam autem non vincit malitia

Caput 8

1 attingit enim a fine usque ad finem fortiter et disponit omnia suaviter

2 hanc amavi et exquisivi a iuventute mea et quaesivi sponsam mihi adsumere et amator factus sum formae illius

3 generositatem glorificat contubernium habens Dei sed et omnium Dominus dilexit illam

4 doctrix est enim disciplinae Dei et electrix operum illius

5 et si divitiae appetuntur in vita quid sapientiae locupletius quae omnia operatur

6 si autem sensus operatur quis horum quae sunt magis quam illa est artifex

7 et si iustitiam quis diligit labores huius magnas habent virtutes sobrietatem enim et sapientiam docet et iustitiam et virtutem quibus utilius nihil est in vita hominibus

8 et si multitudinem scientiae desiderat quis scit praeterita et de futuris aestimat scit versutias sermonum et dissolutiones argumentorum signa et monstra scit antequam fiant et eventus temporum et saeculorum

9 proposui ergo hanc adducere mihi ad convivendum sciens quoniam communicabit mecum de bonis et erit adlocutio cogitationis et taedii mei

10 habebo propter hanc claritatem ad turbas et honorem apud seniores iuvenis

11 acutus inveniar in iudicio et in conspectu potentium admirabilis ero et facies principum mirabuntur me

12 tacentem me sustinebunt et loquentem me respicient et sermocinante plura manus ori suo inponent

13 propterea habebo per hanc immortalitatem et memoriam aeternam his qui post me futuri sunt relinquam

14 disponam populos et nationes mihi erunt subiectae

15 timebunt me audientes reges horrendi in multitudine videbor bonus et in bello fortis

16 intrans in domum meam conquiescam cum illa non enim habet amaritudinem conversatio illius nec taedium convictus ipsius sed laetitiam et gaudium

17 haec cogitans apud me et commemorans in corde meo quoniam immortalitas est in cogitatione sapientiae

18 et in amicitia illius delectatio bona et in operibus manuum illius honestas sine defectione et in certamine loquellae illius sapientia et praeclaritas in communicatione sermonum ipsius circuibam quaerens ut mihi illam adsumerem

19 puer autem eram ingeniosus et sortitus sum animam bonam

20 et cum essem magis bonus veni ad corpus incoinquinatum

21 et ut scivi quoniam aliter non possum esse continens nisi Deus det et hoc ipsum erat sapientiae scire cuius esset hoc donum adii Dominum et deprecatus sum illum et dixi ex totis praecordiis meis

Caput 9

1 Deus parentum et Domine misericordiae tuae qui fecisti omnia verbo tuo

2 et sapientia tua constituisti hominem ut dominetur creaturae quae a te facta est

3 ut disponat orbem terrarum in aequitate et iustitia et in directione cordis iudicium iudicet

4 da mihi sedium tuarum adsistricem sapientiam et noli me reprobare a pueris tuis

5 quoniam ego servus tuus et filius ancillae tuae sum homo infirmus et exigui temporis et minor ad intellectum iudicii et legum

6 et si quis erit consummatus inter filios hominum si afuerit ab illo sapientia tua in nihilum computabitur

7 tu me elegisti regem populo tuo et iudicem filiorum tuorum et filiarum

8 dixisti aedificare templum in monte sancto tuo et in civitate habitationis tuae aram similitudinem tabernaculi sancti tui quod praeparasti ab initio

9 et tecum sapientia quae novit opera tua quae et adfuit tunc cum orbem terrarum faceres et sciebat quid placitum esset oculis tuis et quid directum in praeceptis tuis

10 mitte illam de sanctis caelis tuis et mitte illam a sede magnitudinis tuae ut mecum sit et mecum laboret et sciam quid acceptum sit apud te

11 scit enim illa omnia et intellegit et deducet me in operibus meis sobrie et custodiet me in sua potentia

12 et erunt accepta opera mea et disponam populum tuum iuste et ero dignus sedium patris mei

13 quis enim hominum poterit scire consilium Dei aut quis poterit cogitare quid velit Dominus

14 cogitationes enim mortalium timidae et incertae providentiae nostrae

15 corpus enim quod corrumpitur adgravat animam et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem

16 et difficile aestimamus quae in terra sunt et quae in prospectu sunt invenimus cum labore quae in caelis sunt autem quis investigavit

17 sensum autem tuum quis scivit nisi tu dederis sapientiam et miseris sanctum spiritum tuum de altissimis

18 et sic correctae sunt semitae eorum qui in terris sunt et quae tibi placent didicerunt homines

19 et per sapientiam sanati sunt

Caput 10

1 haec illum qui primus finctus est patrem orbis terrarum cum solus esset creatus custodivit

2 et eduxit illum a delicto suo et dedit illi virtutem continendi omnia

3 ab hac ut recessit iniustus in ira sua per iram homicidii fraternitatis deperiit

4 propter quem cum aqua deleret terram iterum sanavit sapientia per contemptibile lignum iustum gubernans

5 haec et in consensu nequitiae cum se nationes contulissent scivit iustum et servavit sine querella Deo et in filii misericordia fortem custodivit

6 haec iustum a pereuntibus impiis liberavit fugientem descendentem ignem in Pentapoli

7 cuius in testimonium nequitiae fumigabunda constat deserta terra et incerto tempore fructus habentes arbores et incredibilis animae memoria stans figmentum salis

8 sapientiam enim praetereuntes non tantum in hoc lapsi sunt ut ignorarent bona sed et insipientiae suae reliquerunt hominibus memoriam ut in his quae peccaverunt nec latere potuissent

9 sapientia autem hos qui se observant a doloribus liberavit

10 haec profugum irae fratris iustum deduxit per vias rectas et ostendit illi regnum Dei et dedit illi scientiam sanctorum honestavit illum in laboribus et conplevit labores illius

11 in fraude circumvenientium illum adfuit et honestum illum fecit

12 custodivit illum ab inimicis et a seductoribus tutavit eum et certamen forte dedit illi ut vinceret ut sciret quoniam omnium potentior est sapientia

13 haec venditum iustum non dereliquit sed a peccatoribus liberavit illum descendit cum illo in foveam

14 et in vinculis non dereliquit illum donec adferret illi sceptrum regni et potentiam adversus eos qui eum deprimebant et mendaces ostendit qui maculaverunt ipsum et dedit illi claritatem aeternam

15 haec populum iustum et semen sine querella liberavit a nationibus quae illum conprimebant

16 intravit in animam servi Domini et stetit contra reges horrendos in portentis et signis

17 et reddidit iustis mercedem laborum suorum et deduxit illos in via mirabili et fuit illis in velamento diei et in luce stellarum nocte

18 transtulit illos mare Rubrum et transvexit illos per aquam nimiam

19 inimicos autem illorum demersit in mare et ab altitudine inferorum eduxit illos ideo iusti tulerunt spolia impiorum

20 et decantaverunt Domine nomen sanctum tuum et victricem manum tuam laudaverunt pariter

21 quoniam sapientia aperuit os mutorum et linguas infantium fecit dissertas

Caput 11

1 direxit opera illorum in manibus prophetae sancti

2 iter fecerunt per deserta quae non inhabitabantur et in locis secretis fixerunt casas

3 steterunt contra hostes et de inimicis se vindicaverunt

4 sitierunt et invocaverunt te et data est illis de petra altissima aqua et requies sitis de lapide duro

5 per quae enim poenas passi sunt inimici illorum

6 per haec cum illis deesset bene cum illis actum est

7 nam pro fonte quidem sempiterni fluminis humanum sanguinem dedisti iniustis

8 qui comminuerentur in traductione infantum occisorum dedisti illis abundantem aquam insperate

9 ostendens per sitim quae tunc fuit quemadmodum tuos exaltares et adversarios illorum necares

10 cum enim temptati sunt et quidem cum misericordia disciplinam accipientes scierunt quemadmodum cum ira iudicati impii tormenta paterentur

11 hos quidem tamquam pater monens probasti illos autem tamquam durus rex interrogans condemnasti

12 absentes enim et praesentes similiter torquebantur

13 duplex enim illos acceperat taedium et gemitus cum memoria praeteritorum

14 cum enim audirent per sua tormenta bene secum agi commemorati sunt Dominum

15 quem enim in expositione prava proiectum deriserunt in finem eventus mirati sunt non similiter iustis faciens

16 pro cogitationibus autem insensatis iniquitates illorum quod quidam errantes colebant mutos serpentes et bestias supervacuas inmisisti illis multitudinem mutorum animalium in vindictam

17 ut scirent quia per quae peccat quis per haec et torquetur

18 non enim impossibilis erat omnipotens manus tua quae creavit orbem terrarum ex materia invisa inmittere illis multitudinem ursorum aut audaces leones

19 aut novi generis ira plenas et ignotas bestias aut vaporem igneum spirantes aut odorem fumi proferentes aut horrendas ab oculis scintillas emittentes

20 quarum non solum laesura poterat illos exterminare sed et aspectus per timorem occidere

21 sed et sine his uno spiritu occidi poterant persecutionem passi ab ipsis factis suis et dispersi per spiritum virtutis tuae sed omnia mensura et numero et pondere disposuisti

22 multum enim valere tibi soli superat semper et virtuti brachii tui quis resistet

23 quoniam tamquam momentum staterae sic ante te est orbis terrarum et tamquam gutta roris antelucani quae descendit in terram

24 sed misereris omnium quoniam omnia potes et dissimulas peccata hominum propter paenitentiam

25 diligis enim omnia quae sunt et nihil odisti horum quae fecisti nec enim odiens aliquid constituisti

26 quomodo autem posset aliquid permanere nisi tu voluisses aut quod a te vocatum non esset conservaretur

27 parcis autem omnibus quoniam tua sunt Domine qui animas amas

Caput 12

1 bonus enim spiritus tuus est in omnibus

2 propter quod hos qui exerrant partibus corripis et de quibus peccant admonens adloqueris ut relictā malitia credant in te Domine

3 et illos enim antiquos inhabitatores sanctae tuae terrae odiens

4 quoniam odibilia tibi opera faciebant per medicamina et sacrificia iniusta

5 et filiorum necatores sine misericordia et comestores viscerum hominum devorationem et sanguinis a medio sacramento tuo

6 et auctores parentes animarum inauxiliatarum voluisti perdere per manus parentum nostrorum

7 ut dignam perciperent peregrinationem puerorum Dei quae tibi omnium carior est terra

8 sed et his tamquam hominibus pepercisti et misisti antecessores exercitus tui vespas ut illos paulatim exterminarent

9 non quia inpotens eras in bello subicere impios iustis aut bestiis saevis aut verbo duro simul exterminare

10 sed partibus iudicans dabas locum paenitentiae non ignorans quoniam nequa est natio illorum et naturalis malitia ipsorum et quoniam non poterat mutari cogitatio illorum in perpetuum

11 semen enim erat maledictum ab initio nec timens aliquem veniam dabas peccatis illorum

12 quis enim dicet tibi quid fecisti aut quis stabit contra iudicium tuum aut quis in conspectum tuum veniet vindex iniquorum hominum aut quis tibi inputabit si nationes perierint quas tu fecisti

13 nec enim est alius Deus quam tu cuius cura est de omnibus ut ostendas quoniam non iniuste iudicasti

14 neque rex neque tyrannus in conspectu tuo inquirent de his quos perdidisti

15 cum sis ergo iustus iuste omnia disponis ipsum quoque qui non debet puniri condemnas exterum aestimas a tua virtute

16 virtus enim tua iustitiae initium est et ob hoc quod omnium Dominus es omnibus te parcere facis

17 virtutem enim ostendis tu qui non crederis esse in virtute consummatus et hos qui sciunt audaciam traducis

18 tu autem dominator virtutis cum tranquillitate iudicas et cum magna reverentia disponis nos subest enim tibi cum voles posse

19 docuisti autem populum tuum per talia opera quoniam oportet iustum esse et humanum et bonae spei fecisti filios tuos quoniam das locum in peccatis paenitentiae

20 si enim inimicos servorum tuorum et debitos morti cum tanta cruciasti adtentione et liberasti dans tempus et locum per quae possint mutari a malitia

21 cum quanta diligentia iudicasti filios tuos quorum parentibus iuramenta et conventiones dedisti bonarum promissionum

22 cum ergo nobis disciplinam das inimicos nostros multipliciter flagellas ut bonitatem tuam cogitemus iudicantes et cum de nobis iudicatur speremus misericordiam

23 unde et illis qui in vita sua insensate et iniuste vixerunt per haec quae coluerunt dedisti summa tormenta

24 etenim in erroris via diutius erraverunt deos aestimantes haec quae in animalibus sunt supervacua infantum insensatorum more viventes

25 propter hoc tamquam pueris insensatis iudicium in derisum dedisti

26 qui autem ludibriis increpationis non correpti sunt dignum Dei iudicium experti sunt

27 in his enim quae patiebantur moleste ferebant in quibus patientes indignabantur per haec quos putabant deos in ipsis cum exterminarentur videntes illum quem olim negabant se nosse Deum verum agnoverunt propter quod et finis condemnationis illis veniet

Caput 13

1 vani sunt autem omnes homines quibus non subest scientia Dei et de his quae videntur bona non potuerunt intellegere eum qui est neque operibus adtendentes agnoverunt quis esset artifex

2 sed aut ignem aut spiritum aut citatum aerem aut gyrum stellarum aut nimiam aquam aut solem et lunam rectores orbis terrarum deos putaverunt

3 quorum si specie delectati deos putaverunt sciant quanto dominator eorum speciosior est speciei enim generator haec omnia constituit

4 aut si virtutem et opera eorum mirati sunt intellegant ab ipsis quoniam qui haec constituit fortior est illis

5 a magnitudine enim speciei et creaturae cognoscibiliter poterit horum creator videri

6 sed tamen adhuc in his minor est querella et hii enim fortassis errant Deum quaerentes et volentes invenire

7 etenim cum in operibus illius conversentur inquirent et persuasum habent quoniam bona sunt quae videntur

8 iterum autem nec his debet ignosci

9 si enim tantum potuerunt scire ut possent aestimare saeculum quomodo huius Dominum non facilius invenerunt

10 infelices autem sunt et inter mortuos spes illorum est qui appellaverunt deos opera manuum hominum aurum et argentum artis inventionem similitudines animalium aut lapidem inutilem opus manus antiquae

11 aut si quis artifex faber de silva lignum rectum secaverit et huius docte eradat omnem corticem et arte sua usus diligenter fabricet vas utile in conversatione vitae

12 reliquias autem eius operis ad praeparationem escae abutatur

13 et reliquum horum quod ad nullos usus facit lignum curvum et verticibus plenum sculpat diligenter per vacuitatem suam et per scientiam artis suae figuret illud et adsimilet illud imagini hominis

14 aut alicui ex animalibus illud conparet perliniens lubrica et rubicundum faciens fuco colorem illius et omnem maculam quae in illo est perliniens

15 et faciat ei dignam habitationem in pariete ponens illud confirmans ferro

16 ne forte cadat prospiciens illi sciens quoniam non potest se adiuuare imago enim est et opus est illi adiutorio

17 et de substantia sua et filiis suis et nuptiis votum faciens inquit non erubescit loqui cum illo qui sine anima est

18 et pro sanitate quidem infirmum deprecatur et pro vita mortuum rogat et in adiutorium inutilem invocat

19 et pro itinere petit ab hoc qui ambulare non potest et de acquirendo et de operando et de omnium rerum eventu petit ab eo qui in omnibus est inutilis

Caput 14

1 iterum alius navigare cogitans et per feros fluctus incipiens iter facere ligno portante se fragilius lignum invocat

2 illud enim cupiditas acquirendi excogitavit et artifex sapientia fabricavit sua

3 tua autem pater gubernat providentia quoniam dedisti et in mari viam et inter fluctus semitam firmissimam

4 ostendens quoniam potes ex omnibus sanare etiam si sine rate aliquis adeat

5 sed ut non esset vacua sapientiae tuae opera propter hoc etiam exiguo ligno credunt homines animas suas et transeuntes mare per ratem liberati sunt

6 sed ab initio cum perirent superbi gigantes spes orbis terrarum ad ratem confugiens remisit saeculo semen nativitatis quae manu tua erat gubernata

7 benedictum est enim lignum per quod fit iustitia

8 per manus autem quod fit maledictum et ipsum et qui fecit illud quia ille quidem operatus est illud autem cum esset fragile Deus cognominatus est

9 similiter autem odio sunt Deo impius et impietas eius

10 etenim quod factum est cum illo qui fecit tormenta patietur

11 propter hoc et idolis nationum non erit respectus quoniam creaturae Dei in odium factae sunt et in temptationem animis hominum et in muscipulum pedibus insipientium

12 initium enim fornicationis est exquisitio idolorum et adinventio illorum corruptio vitae est

13 neque erant ab initio neque erunt in perpetuum

14 supervacuitas enim hominum venit in orbem terrarum et ideo brevis illorum finis inventus est

15 acerbo enim luctu dolens pater cito sibi filii rapti faciens imaginem illum qui tunc homo mortuus fuerat nunc tamquam deum colere coepit et constituit inter servos suos sacra et sacrificia

16 deinde interveniente tempore convalescente iniqua consuetudine hic error tamquam lex custodita est et tyrannorum imperio colebantur figmenta

17 hos quos in palam honorare non poterant homines propter quod longe essent e longinquo figura illorum adla-

ta evidentem imaginem regis quem honorare volebant fecerunt ut illum qui aberat tamquam praesentem colerent sua sollicitudine

18 provexit autem ad horum culturam et hos qui ignorabant artificis eximia diligentia

19 ille enim volens placere illi qui se adsumpsit elaboravit arte sua ut similitudinem in melius figuraret

20 multitudo autem adducta per speciem operis eum qui ante tempus tamquam homo honoratus fuerat nunc deum existimaverunt

21 et haec fuit vitae humanae deceptio quoniam aut adfectui aut regibus deservientes homines incommunicabile nomen lapidibus et lignis inposuerunt

22 et non sufficerat errasse eos circa Dei scientiam sed et in magno viventes inscientiae bello tot et tam magna mala pacem appellant

23 aut enim filios suos sacrificantes aut obscura sacrificia facientes aut insaniae plenas vigilias habentes

24 neque vitam neque nuptias mundas iam custodiunt sed alius alium per invidiam occidit aut adulterans contristat

25 et omnia commixta sunt sanguis homicidium furtum et fictio corruptio infidelitas turbatio et periurium tumultus bonorum

26 Domini inmemoratio animarum inquinatio nativitatis inmutatio nuptiarum inconstantia moechiae et inpudicitia

27 infandorum enim idolorum cultura omnis mali causa est et initium et finis

28 aut enim dum laetantur insaniunt aut vaticinantur falsa aut vivunt iniuste aut periurant cito

29 dum enim confidunt in idolis quae sunt sine anima male iurantes renoceri se non sperant

30 utraque ergo illis evenient digne quoniam male senserunt de Deo adtendentes idolis et iniuste iuraverunt in dolo contemnentes iustitiam

31 non enim iurantium est virtus sed peccantium poena perambulat semper in iniustorum praevaricationem

Caput 15

1 tu autem Deus noster suavis et verus es patiens et misericordia disponens omnia

2 etenim si peccaverimus tui sumus scientes magnitudinem tuam et si non peccaverimus scimus quoniam apud te sumus computati

3 nosse enim te consummata iustitia est et scire iustitiam et virtutem tuam radix est immortalitatis

4 non enim in errorem induxit nos hominum malae artis excogitatio nec umbra picturae labor sine fructu effigies sculpta per varios colores

5 cuius aspectus insensato dat concupiscentiam et diligit mortuae imaginis effigiem sine anima

6 malorum amatores digni qui spem in talibus habent et qui faciunt illos et qui diligunt et qui colunt

7 sed et figulus mollem terram premens laboriose fingit ad usus nostros unumquodque vas et de eodem luto fingit quae munda sunt in usum vasa similiter et quae his sunt contraria horum autem vasorum qui sit usus iudex est figulus

8 et cum labore vanum deum de eodem fingit luto ille qui paulo ante de terra factus fuerat et post pusillum se ducit unde acceptus est repetitus debitum animae quem habebat

9 sed est illi cura non quia laboraturus est nec quoniam brevis illi vita est sed concertatur aurificibus et argentariis sed et aerarios imitatur et gloriam praefert quoniam res supervacuas fingit

10 cinis est cor eius et terra supervacua spes illius et luto vilior vita illius

11 quoniam ignoravit qui se finxit et qui inspiravit illi animam quae operatur et qui insuflavit spiritum vitalem

12 sed aestimaverunt ludum esse vitam nostram et conversationem vitae compositam ad lucrum et oportere undecumque etiam ex malo acquirere

13 hic enim super omnes scit se delinquere qui ex terrae materia fragilia vasa et sculptilia fingit

14 omnes enim insipientes et infelices supra modum animae superbi sunt inimici populi tui et imperantes illi

15 quoniam omnia idola nationum aestimaverunt deos quibus neque oculorum visus est ad videndum neque nares ad percipiendum spiritum neque aures ad audiendum nec digiti manuum ad tractandum sed et pedes eorum pigri ad ambulandum

16 homo enim fecit illos et qui spiritum mutuatus est is finxit illos nemo enim sibi similem homo poterit deum fingere

17 cum sit enim mortalis mortuum fingit manibus iniquis melior est enim ipse his quos colit quia ipse quidem vixit cum esset mortalis illi autem numquam

18 sed et animalia miserrima colunt insensate enim comparata his aliis sunt deteriora

19 sed nec aspectu aliquis ex his animalibus bona potest conspiciere effugit autem Dei laudem et benedictionem eius

Caput 16

1 propter hoc per his similia passi sunt digne tormenta et per multitudinem bestiarum exterminati sunt

2 pro quibus tormentis bene disposuisti populum tuum quibus dedisti concupiscentiam delectamenti sui novum saporem escam parans eis ortyometram

3 ut illi quidem concupiscentes escam propter ea quae illis ostensa et missa sunt etiam a necessaria concupiscentia averterentur hi autem in brevi inopes facti novam gustaverunt escam

4 oportebat enim illis quidem sine excusatione supervenire interitum exercentibus tyrannidem his autem tantum ostendere quemadmodum inimici illorum exterminabantur

5 etenim cum supervenit illis saeva bestiarum ira morsibus perversarum colubrarum exterminabantur

6 non in perpetuum permansit ira tua sed ad correptionem in brevi turbati sunt signum habentes salutis ad commemorationem mandati legis tuae

7 qui enim conversus est non per hoc quod videbat sanabatur sed per te omnium salvatorem

8 et in hoc autem ostendisti inimicis nostris quia tu es qui liberas ab omni malo

9 illos enim lucistarum et muscarum occiderunt morsus et non est inventa sanitas animae illorum quia digni erant ab huiusmodi exterminari

10 filios autem tuos nec draconum venenatorum vicerunt dentes misericordia enim tua adveniens sanabat illos

11 in memoria enim sermonum tuorum examinabantur et salvabantur ne in altam incidentes oblivionem non possent tuo uti adiutorio

12 etenim neque herba neque malagma sanavit illos sed tuus Domine sermo qui sanat omnia

13 tu enim vitae et mortis habes potestatem et deducis ad portas mortis et reducis

14 homo autem occidit quidem per malitiam animam suam et cum exhibit spiritus non revertetur nec revocabit animam quae recepta est

15 sed tuam manum effugere impossibile est

16 negantes enim nosse te impii per fortitudinem brachii tui flagellati sunt novis aquis et grandinibus et pluviis persecutionem passi et per ignem consummati

17 quod enim mirabile erat in aqua quae omnia extinguit plus ignis valebat vindex est enim orbis iustorum

18 quodam enim tempore mansuetabatur ignis ne conburerentur quae ad impios missa erant animalia sed ut ipsi videntes scirent quoniam Dei iudicio patiuntur persecutionem

19 et quodam tempore in aqua super virtutem ignis ardebat ut iniquae terrae nationem exterminaret

20 pro quibus angelorum esca nutriti populum tuum et paratum panem e caelo praestitisti illis sine labore omne delectamentum in se habentem et omnis saporis suavitatem

21 substantia enim tua dulcedinem tuam quam in filios habes ostendebat et serviens uniuscuiusque voluntati ad quod quis volebat convertebatur

22 nix autem et glacies sustinebant vim ignis et non tabescebant ut scirent quoniam fructus inimicorum exterminabat ignis ardens in grandine et pluvia coruscans

23 hoc autem iterum ut nutrentur iusti etiam suae virtutis oblitus est

24 creatura enim tibi factori deserviens excandescit in tormentum adversus iniustos et lenior fit ad benefaciendum pro his qui in te confidunt

25 propter hoc et tunc in omnia transfigurata omnium nutriti gratiae tuae deservebant ad voluntatem horum qui a te desiderati sunt

26 ut scirent filii tui quos dilexisti Domine quoniam non nativitatis fructus pascunt homines sed sermo tuus hos qui in te crediderint conservat

27 quod enim ab igni non poterat exterminari statim ab exiguo radio solis calefactum tabescebat

28 ut notum omnibus esset quoniam oportet praevenire solem ad benedictionem tuam et ad orientem lucis tibi adorare

29 ingrati enim fides tamquam hibernalis glacies tabescit et disperiet tamquam aqua supervacua

Caput 17

1 magna enim sunt iudicia tua et inenarrabilia verba tua propter hoc indisciplinatae animae erraverunt

2 dum enim persuasum habent iniqui posse dominari nationi sanctae vinculis tenebrarum et longae noctis conpediti inclusi sub tectis fugitivi perpetuae providentiae iacuerunt

3 et dum putant se latere in obscuris peccatis tenebroso oblivionis velamento dispersi sunt paventes horrende et cum admiratione nimia perturbati

4 neque enim quae continebat illos spelunca sine timore custodiebat quoniam sonitus descendens perturbabat illos et personae tristes apparentes pavorem illis praestabant

5 et ignis quidem nulla vis poterat illis lumen praebere nec siderum limpidae flammae inluminare poterant illam noctem horrendam

6 apparebat autem illis subitaneus ignis timore plenus et timore percussi illius quae non videbatur faciei aestimabant deteriora esse quae videbantur

7 et magicae artis adpositi erant derisus et sapientiae gloriae correptio cum contumelia

8 illi enim qui promittebant timoresurbationes expellere se ab anima languente hi cum derisu pleni timore languebant

9 nam et si nihil illos ex monstris perturbabat transitu animalium et serpentium sibilatione commoti tremebundi peribant et aerem quem nulla ratione quis effugere posset negantes se videre

10 cum sit enim timida nequitia dat testimonium condemnata semper enim praesumit saeva conturbata conscientia

11 nihil enim est timor nisi praesumptionis adiutorium proditio cogitationis auxiliorum

12 et dum ab intro minor est expectatio maiorem putat scientiam eius causae de qua tormentum praestat

13 illi autem qui inpotentem vere noctem et ab infimis et ab altissimis inferis supervenientem eundem somnum dormientes

14 aliquando monstrorum exagitabantur timore aliquando animae deficiebant traductione subitaneus enim illis et insperatus timor supervenerat

15 deinde si quicumque ex illis decidisset custodiebatur in carcere sine ferro reclusus

16 si enim rusticus quis erat aut pastor aut agri laborum operarius praeoccupatus esset ineffugibilem sustinebat necessitatem

17 una enim catena tenebrarum omnes erant conligati sive spiritus sibilans aut inter spissos ramos avium sonus suavis aut vis aquae decurrentis nimium

18 aut sonus validus praecipitarum petrarum aut ludentium animalium cursus invisus aut mugientium valida bestiarum vox aut resonans de altissimis montibus echo deficientes faciebat illos prae timore

19 omnis enim orbis terrarum limpido luminabatur lumine et non inpeditis operibus continebatur

20 solis autem illis superposita erat gravis nox imago tenebrarum quae superventura illis erat ipsi ergo sibi erant graviores tenebris

Caput 18

1 sanctis autem tuis maxima erat lux et horum quidem vocem audiebant sed figuram non videbant et quia non et ipsi per eadem passi erant magnificabant

2 et qui ante laesi erant quoniam non laedebantur gratias agebant et ut esset differentia donum petebant

3 propter quod igni ardentem columnam ducem habuerunt ignotae viae et solem sine laesura boni hospitii praestitisti

4 digni quidem illi carere luce et pati carcerem tenebrarum qui inclusos custodiebant filios tuos per quos incipiebat incorruptum legis lumen saeculo dari

5 cum cogitarent iustorum occidere infantes et uno exposito filio et liberato in traductionem illorum multitudinem filiorum abstulisti et pariter illos perdidisti in aquam validam

6 illa nox ante cognita est a parentibus nostris ut vere scientes quibus iuramentis crediderunt animaequiores essent

7 suscepta est autem a populo tuo sanitas quidem iustorum iniustorum autem exterminatio

8 sicut enim laesisti adversarios sic nos provocans magnificasti

9 absconse enim sacrificabant iusti pueri bonorum et iustitiae legem in concordia disposuerunt similiter bona et mala percepturos iustos patri iam decantantes laudes

10 resonabat autem inconveniens inimicorum vox et flebilis audiebatur planctus ploratorum infantium

11 simili autem poena servus cum domino adflictus et popularis homo regi similia passus

12 similiter ergo omnes uno nomine mortis mortuos habebant innumerabiles nec enim ad sepeliendum vivi sufficiebant quoniam uno momento quae erat praeclarior natio illorum exterminata est

13 de omnibus enim non credentes propter veneficia tunc cum fuit exterminium primogenitorum spoponderunt populum Dei se esse

14 cum enim quietum silentium contineret omnia et nox in suo cursu medium iter haberet

15 omnipotens sermo tuus de caelo a regalibus sedibus durus debellator in mediam exterminii terram prosilivit

16 gladius acutus insimulatum imperium tuum portans et stans replevit omnia morte et usque ad caelum adtingebat stans in terra

17 tum continuo visus somniorum malorum turbaverunt illos et timores supervenerunt insperati

18 et alius alibi proiectus semivivus propter quam moriebatur causam demonstrabat

19 visiones enim quae illos turbaverunt haec praemonebant ne inscii quare mala patiebantur perirent

20 tetigit autem tunc et iustos temptatio mortis et commotio in heremo facta est multitudinis sed non diu permansit ira

21 properans enim homo sine querella propugnabit proferens servitutis suae scutum orationem et per incensum deprecationem allegans restitit irae et finem inposuit necessitati ostendens quoniam tuus est famulus

22 vicit autem turbas non virtute corporis nec armatura potentiae sed verbo vexatorem subiecit iuramenta parentum et testamentum commemorans

23 cum enim iam acervatim cecidissent super alterutrum mortui interstetit et amputavit impetum et divisit illam quae ad vivos ducebat viam

24 in veste enim poderis quam habebat totus erat orbis terrarum et parentum magnalia in quattuor ordinibus lapidum erant sculpta et magnificentia tua in diademate capitis illius erat scripta

25 haec autem his cessit qui exterminabat et haec extimuit erat enim sola temptatio irae sufficiens

Caput 19

1 impiis autem usque in novissimum sine misericordia ira supervenit praesciebat enim et futura illorum

2 quoniam ipsi cum reversi essent ut se ducerent et cum magna sollicitudine praemisissent illos consequebantur illos paenitentia acti

3 adhuc enim inter manus habentes luctus et deplorantes ad monumenta mortuorum aliam sibi adsumpserunt cogitationem inscientiae et quos rogantes proiecerunt hos tamquam fugitivos persequebantur

4 ducebat enim illos ad hunc finem digna necessitas et horum quae acciderant memoracionem amittebant

5 ut eam quae deerat tormentis replerent punitionem et populus quidem tuus mirabiliter transiret illi autem novam mortem invenirent

6 omnis enim creatura ad suum genus ab initio refigurabatur deserviens tuis praeceptis ut pueri tui custodirentur inlaesi

7 nam nubis castra eorum adumbrabat et ex aqua quae ante erat terra arida apparuit et ex mari Rubro via sine impedimento et campus germinans de profundo nimio

8 per quem omnis natio transivit quae tegebatur tua manu videntes mirabilia monstra

9 tamquam equi enim depaverunt et tamquam agni exultaverunt magnificantes te Domine qui liberasti illos

10 memores enim erant adhuc eorum quae in incolatu illorum facta fuerant quemadmodum pro natione animalium eduxit terra muscas et pro piscibus eructavit fluvius multitudinem ranarum

11 novissime autem viderunt novam creaturam avium cum abducti concupiscentia postulaverunt escam epulationis

12 in adlocutione enim desiderii ascendit illis de mari ortygetra et vexationes peccatoribus supervenerunt non sine illis quae ante facta erant argumentis per vim fluminum iuste enim patiebantur secundum suas nequitias

13 etenim detestabiliorem inhospitalitatem instituerunt alii quidem ignotos non recipiebant advenas alii autem bonos hospites in servitutem accipiebant

14 et non solum hoc sed et alius quis respectus erit illorum quoniam inviti recipiebant extraneos

15 qui autem cum laetitia receperunt hos qui eisdem usi erant iustitiis saevissimis adflixerunt doloribus

16 percussi sunt autem caecitate sicut illi in foribus iusti cum subitaneis cooperti essent tenebris unusquisque ostii sui transitum quaerebat

17 in se enim elementa dum convertuntur sicut in organo qualitatis sonus inmutatur et omnia suum sonum custodiunt unde est aestimare et ex ipso certo visu

18 agrestia enim in aquatica convertebantur et quaecumque erant natantia in terram transiebant

19 ignis in aqua valebat supra suam virtutem et aqua extinguentis naturae obliviscebatur

20 flammae e contrario corruptibilium animalium non vexaverunt carnes coambulantium nec dissolvebant illam quae facile dissolvitur sicut glacies bonam escam in omnibus enim Domine magnificasti populum tuum et honorasti et non despexisti in omni tempore et in omni loco adsistens eis

---

Ecclesiasticus

Chapter

585 #1	592 #13	600 #25	607 #37	615 #49
586 #2	593 #14	601 #26	608 #38	615 #50
586 #3	594 #15	601 #27	609 #39	616 #51
587 #4	594 #16	602 #28	609 #40	617 #52
588 #5	595 #17	602 #29	610 #41	574 The Book of Wi-
588 #6	595 #18	603 #30	611 #42	sdom
589 #7	596 #19	604 #31	611 #43	618 The Prophecy of
590 #8	597 #20	604 #32	612 #44	Isaias
590 #9	597 #21	605 #33	613 #45	
591 #10	598 #22	606 #34	613 #46	
591 #11	598 #23	606 #35	614 #47	
592 #12	599 #24	607 #36	614 #48	

Caput 1

1 <[1] multorum nobis et magnorum per Legem et Prophetas aliosque qui secuti sunt illos sapientiam demonstratam, in quibus oportet laudare Israhel doctrinae et sapientiae causa; quia non solum ipsos loquentes necesse est peritos, sed etiam extraneos posse et dicentes et scribentes doctissimos fieri. [2] avus meus Iesus postquam se amplius dedit ad diligentiam lectionis Legis et Prophetarum et aliorum librorum qui nobis a parentibus nostris traditi sunt, volui et ipse scribere aliquid horum quae ad doctrinam et sapientiam pertinent, ut desiderantes discere et illorum periti facti magis magisque adtendant animo et confirmentur ad legitimam vitam. [3] hortor itaque venire vos cum benevolentia et adtentiore studio lectionem facere, et veniam habere in illis in quibus videmur sequentes imaginem sapientiae et deficere in verborum compositione. nam deficiunt verba hebraica quando translata fuerint ad alteram linguam; non solum autem haec, sed et ipsa Lex et Prophetae ceteraque librorum non parvam habent differentiam quando inter se dicuntur. [4] nam in octavo et tricesimo anno temporibus Ptolomei Euergetis regis, postquam perveni in Aegyptum et cum multum temporis ibi fecissem, inveni libros relictos non parvae neque contemnendae doctrinae. [5] itaque bonum et necessarium putavi et ipse aliquam addere diligentiam et laborem interpretandi istum librum; et multa vigilia adtuli doctrinam in spatio temporis, ad illa quae ad finem ducunt librum dare, et illis qui volunt animum intendere et discere quemadmodum oporteat instituere mores qui secundum legem Domini proposuerunt vitam agere>; omnis sapientia a Deo Domino est et cum illo fuit semper et est ante aevum

2 harenam maris et pluviae guttas et dies saeculi quis dinumeravit altitudinem caeli et latitudinem terrae et

profundum abyssi quis mensus est

3 sapientiam Dei praecedentem omnia quis investigavit

4 prior omnium creata est sapientia et intellectus prudentiae ab aevo

5 fons sapientiae verbum Dei in excelsis et ingressus illius mandata aeterna

6 radix sapientiae cui revelata est et astutias illius quis agnovit

7 disciplina sapientiae cui revelata est et manifestata et multiplicationem ingressus illius quis intellexit

8 unus est Altissimus creator omnipotens rex potens et metuendus nimis sedens super thronum illius et dominans Deus

9 ipse creavit illam spiritu sancto et vidit et dinumeravit et mensus est

10 et effudit illam super omnia opera sua et super omnem carnem secundum datum suum et prae-buit illam diligentibus se

11 timor Domini gloria et gloriatio et laetitia et corona exultationis

12 timor Domini delectabit cor et dabit laetitiam et gaudium in longitudine dierum

13 timenti Dominum bene erit in extremis et in die defunctionis suae benedicetur

14 dilectio Dei honorabilis sapientia

15 quibus autem apparuerit in visu diligunt eam in visione et in agnitione mag-nalium suorum

16 initium sapientiae timor Domini et cum fidelibus in vulva concreatus est et cum electis seminis creditur et cum iustis et fidelibus agnoscitur

17 timor Domini scientiae religiositas

18 religiositas custodiet et iustificabit cor iucunditatem atque gaudium dabit

19 timenti Deum bene erit et in diebus consummationis illius benedicetur

20 plenitudo sapientiae timere Deum et plenitudo a fructibus illius

21 omnem domum illius implebit a generationibus et receptacula a thesauris illius

22 corona sapientiae timor Domini repollens pacem et salutis fructum

23 et vidit et dinumeravit eam utraque autem sunt dona Dei

24 scientiam et intellectum prudentiae sapientia compar-tietur et gloriam tenentium se inaltat

25 radix sapientiae est timere Dominum rami enim illius longevi

26 in thesauris sapientiae intellectus et scientiae religiositas execratio autem peccatoribus sapientia

27 timor Dei expellit peccatum

28 nam qui sine timore est non poterit iustificari iracundia enim animositatis illius subversio illius est

29 usque in tempus sustinebit patiens et postea redditio iucunditatis

30 bonus sensus usque in tempus abscondebit verba illius et labia multorum enarrabunt sensum illius

31 []

32 []

33 concupiscens sapientiam conserva iustitiam et Deus praebebit illam tibi

34 sapientia enim et disciplina timor Domini et quod beneplacitum est illi

35 fides et mansuetudo et adimplebit thesauros illius

36 non sis incredibilis timori Domini et ne accesseris ad illum duplici corde

37 ne fueris hypocrita in conspectu hominum et non scandalizeris labiis tuis

38 adtende in illis ne forte cadas et adducas animae tuae inhonorationem

39 et revelet Deus absconsa tua et in medio synagogae elidat te

40 quoniam accessisti maligne ad Dominum et cor tuum plenum est dolo et fallacia

Caput 2

1 fili accedens servituti Dei sta in iustitia et timore et praepara animam tuam ad temptationem

2 deprime cor tuum et sustine declina aurem et excipe verba intellectus et ne festines in tempus obductionis

3 sustine sustentationes Dei coniungere Deo et sustine ut crescat in novissimo vita tua

4 omne quod tibi adplicitum fuerit accipe et in dolore sustine et in humilitate tua habe patientiam

5 quoniam in igne probatur aurum et argentum homines vero receptibiles in camino humiliationis

6 crede Deo et recuperabit te et dirige viam tuam et spera in illum serva timorem illius et in illo veteresce

7 metuentes Deum sustinete misericordiam eius et non deflectatis ab illo ne cadatis

8 qui timetis Deum credite illi et non evacuabitur merces vestra

9 qui timetis Deum sperate in illum et in oblectatione veniet vobis misericordia

10 qui timetis Deum diligite illum et inluminabuntur corda vestra

11 respicite filii nationes hominum et scitote quis speravit in Dominum et confusus est

12 permansit in mandatis eius et derelictus est et quis invocavit illum et despexit illum

13 quoniam pius et misericors Deus et remittit in tempore tribulationis peccata omnibus exquirentibus se in veritate

14 vae duplici corde et labiis scelestis et manibus malefacientibus et peccatori terram ingredienti duabus viis

15 vae dissolutis corde qui non credunt Deo ideo non protegentur ab eo

16 vae his qui perdiderunt sustinentiam qui dereliquerunt vias rectas et deverterunt in vias pravas

17 et quid facietis cum inspicere coeperit Deus

18 qui timent Dominum non erunt incredibiles verbo illius et qui diligunt illum conservabunt viam illius

19 qui timent Dominum inquirent quae beneplacita sunt illi et qui diligunt eum replebuntur lege ipsius

20 qui timent Dominum parabunt corda sua et in conspectu illius sanctificabunt animas suas

21 qui timent Dominum custodiunt mandata illius et patientiam habebunt usque ad inspectionem illius

22 dicentes si paenitentiam non egerimus incidemus in Dei manus et non in manus hominum

23 secundum enim magnitudinem illius sic et misericordia ipsius cum ipso

Caput 3

1 filii sapientiae ecclesia iustorum et natio illorum obaudientia et dilectio

2 iudicium patris audite filii dilecti et sic facite ut salvi sitis

3 Deus enim honoravit patrem in filiis et iudicium matris exquirens in filios

4 qui diligit Deum exorabit pro peccatis et continebit se ab illis in oratione dierum exaudietur

5 et sicut qui thesaurizat ita et qui honorificat matrem suam

6 qui honorat patrem iucundabitur in filiis

7 qui honorat patrem suum vita vivet longiore et qui obaudit patrem refrigerabit matri

8 qui timet Deum honorat parentes et quasi dominis serviet in his qui se generaverunt

9 in opere et sermone et omni patientia honora patrem tuum

10 ut superveniat tibi benedictio a Deo et benedictio illius in novissimo manet

11 benedictio patris firmat domos filiorum maledictio autem matris eradicat fundamenta

12 ne glories in contumelia patris tui non est enim tibi gloria sed confusio

13 gloria enim hominis ex honore patris sui et dedecus filiis pater sine honore

14 fili suscipe senectam patris tui et ne contristes eum in vita illius

15 et si defecerit sensu veniam da et ne spernas eum in tua virtute elemosyna enim patris non erit in oblivione

16 nam pro peccato matris restituetur tibi bonum

17 et iniustitia aedificabitur tibi in die tribulationis commemorabitur tui sicut in sereno glacies solventur tua peccata

18 quam malae famae est qui relinquit patrem et est maledictus a Deo qui exasperat matrem

19 fili in mansuetudine opera tua perfice et super hominum gloriam diligere

20 quanto magnus es humilia te in omnibus et coram Deo invenies gratiam

21 quoniam magna potentia Dei solius et ab humilibus honoratur

22 altiora te ne scrutaveris et fortiora te ne exquisieris sed quae praecepit tibi Deus illa cogita semper et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus

23 non est enim tibi necessarium ea quae abscondita sunt videre oculis tuis

24 in supervacuis rebus noli scrutari multipliciter et in pluribus operibus eius non eris curiosus

25 plurima enim super sensum hominis ostensa sunt tibi

26 multos enim inplanavit suspicio illorum et in vanitate detinuit sensus illorum

27 cor durum male habebit in novissimo et qui amat periculum in illo peribit

28 cor ingrediens duas vias non habebit successus et pravicornius in illis scandalizabitur

29 cor nequam gravabitur doloribus et peccator adiciet ad peccandum

30 synagogae superbiorum non est sanitas frutex enim peccati eradicabitur in illis et non intellegitur

31 cor sapiens intellegitur in sapientia et auris bona audiet cum omni concupiscentia sapientiam

32 sapiens cor et intellegibile abstinebit se a peccatis et in operibus iustitiae successus habebit

33 ignem ardentem extinguit aqua et elemosyna resistit peccatis

34 et Deus conspector qui reddit gratiam meminit in posterum et in tempore casus tui invenies firmamentum

Caput 4

1 fili elemosynam pauperis ne fraudes et oculos tuos ne transvertas a paupere

2 animam esurientem ne despexeris et non exasperes pauperem in inopia sua

3 cor inopis ne adflixeris et non protrahas datum angustianti

4 rogationem contribulati ne abicias et non avertas faciem tuam ab egeno

5 ab inope ne avertas oculos propter iram et non relinquo querentibus tibi retro maledicere

6 maledicentis enim te in amaritudine exaudietur precatio illius exaudiet autem eum qui fecit illum

7 congregationi pauperum affabilem te facito et presbytero humilia animam tuam et magnato humilia caput tuum

8 declina pauperi aurem tuam et redde debitum tuum et responde pacifica in mansuetudine

9 libera eum qui iniuriam patitur de manu superbi et non acide feras in anima tua

10 in iudicando esto pupillis misericors ut pater et pro viro matri illorum

11 et eris velut filius Altissimi obaudiens et miserebitur tui magis quam mater

12 sapientia filiis suis vitam inspiravit et suscipit exquirentes se et praeibit in viam iustitiae

13 et qui illam diligit diligit vitam et qui vigilaverint ad illam complectebuntur placorem eius

14 qui tenuerint illam vitam hereditabunt et quo introibit benedicit Deus

15 qui serviunt ei obsequentes erunt Sancto et eos qui diligunt illam diligit Deus

16 qui audit illam iudicat gentes et qui intuetur illam permanebit confidens

17 si crediderit ei hereditabit illam et erunt in confirmatione creaturae illorum

18 quoniam in temptatione ambulat cum eo et in primis eligit eum

19 timorem et metum et adprobationem inducet super illum et cruciabit illum in tribulatione doctrinae suae donec temptet illum in cogitationibus illius et credat animae illius

20 et firmabit illum et iterum adducet directum ad illum

21 et denudat absconsa sua et thesaurizat super illum scientiam et intellectum iustitiae

22 si autem oberraverit derelinquet eum et tradet illum in manus inimici sui

23 fili conserva tempus et devota a malo

24 pro anima tua non confundaris dicere verum

25 est enim confusio adducens peccatum et est confusio adducens gloriam et gratiam

26 ne accipias faciem adversus faciem tuam nec adversus animam tuam mendacium

27 non reverearis proximum tuum in casum suum

28 nec retineas verbum in tempus salutis non abscondas sapientiam tuam in decore eius

29 in lingua enim agnoscitur sapientia et sensus et scientia et doctrina in verbis veritatis et firmamentum in operibus iustitiae

30 non contradicas veritati ullo modo et de mendacio ineruditionis tuae confundere

31 non confundaris confiteri peccata tua et ne subicias te homini pro peccato

32 noli resistere contra faciem potentis nec coneris contra icturn fluvii

33 pro iustitia agoniare pro anima tua et usque ad mortem certa pro iustitia et Deus expugnabit pro te inimicos tuos

34 noli citatus esse in lingua tua et inutilis et remissus in operibus tuis

35 noli esse sicut leo in domo tua evertens domesticos tuos et opprimens subiectos tibi

36 non sit porrecta manus tua ad accipiendum et ad reddendum collecta

Caput 5

1 noli adtendere ad possessiones iniquas et ne dixeris est mihi sufficiens vita nihil enim proderit in tempore vindictae et obductionis

2 non sequare concupiscentiam cordis

3 et ne dixeris quomodo potui aut quis me subiciet propter facta mea Deus enim vindicans vindicabit

4 ne dixeris peccavi et quid accidit mihi triste Altissimus enim est patiens redditor

5 de propitiatu peccatorum noli esse sine metu neque adicias peccatum super peccatum

6 et ne dicas miseratio Dei magna est multitudinis peccatorum meorum miserebitur

7 misericordia enim et ira ab illo et in peccatores respicit ira illius

8 non tardes converti ad Deum et ne differas de die in diem

9 subito enim venit ira illius et in tempore vindictae disperdet te

10 noli anxius esse in divitiis iniustis nihil enim proderunt tibi in die obductionis et vindictae

11 non ventiles te in omnem ventum et non eas in omni via sic enim peccator probatur duplici lingua

12 esto firmus in via Dei et in veritate sensus tui et scientia et prosequatur te verbum pacis et iustitiae

13 esto mansuetus ad audiendum verbum ut intellegas et cum sapientia fers responsum verum

14 si est tibi intellectus responde proximo sin autem sit manus tua super os tuum ne capiaris in verbo indisciplinato et confundaris

15 honor et gloria in sermone sensati lingua imprudentis subversio ipsius

16 non appelleris susurrio et lingua tua capiaris et confundaris

17 super furem enim est confusio et paenitentia et denotatio pessima super bilinguem susurratori autem odium et inimicitia et contumelia

18 iustifica pusillo et magno similiter

Caput 6

1 noli fieri pro amico inimicus proximo inproperium enim et contumeliam malus hereditabit et omnis peccator invidus et bilinguis

2 non te extollas in cogitatione animae tuae velut taurus ne forte elidatur virtus tua per stultitiam

3 et folia tua comedet et fructus tuos perdet et relinqueris velut lignum aridum in heremo

4 anima enim nequa disperdet qui se habet et in gaudium inimici dat illum et deducit in sortem impiorum

5 verbum dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos et lingua eucharis in bono homine abundat

6 multi pacifici sint tibi et consiliarii tibi sint unus de mille

7 si possides amicum in temptatione posside eum et non facile credas illi

8 est enim amicus secundum tempus suum et non permanebit in die tribulationis

9 et est amicus qui egreditur ad inimicitiam et est amicus qui odium et rixam et convicia denudabit

10 est autem amicus socius mensae et non permanet in die necessitatis

11 amicus si permanserit fixus erit tibi quasi coaequalis et in domesticis tuis fiducialiter aget

12 si humiliaverit se contra te et a facie tua abscondet se unanimum habebis amicitiam bonam

13 ab inimicis tuis separare et ab amicis tuis adtende

14 amicus fidelis protectio fortis qui autem invenit illum invenit thesaurum

15 amico fideli nulla est comparatio et non est digna ponderatio auri et argenti contra bonitatem fidei illius

16 amicus fidelis medicamentum vitae et immortalitatis et qui metuunt Dominum inveniunt illum

17 qui timet Deum aequae habebit amicitiam bonam quoniam secundum illum erit amicus illius

18 fili a iuventute tua excipe doctrinam et usque ad canos invenies sapientiam

19 quasi is qui arat et seminat accede ad illam et sustine bonos fructus illius

20 in opere enim ipsius exiguum laborabis et cito edes de generationibus illius

21 quam aspera est nimium sapientia indoctis hominibus et non permanet in illa excors

22 quasi lapidis virtus probatio erit in illis et non demorabuntur proicere illum

23 sapientia enim doctrinae secundum nomen est eius et non multis est manifesta quibus autem agnita est permanet usque ad conspectum Dei

24 audi fili et accipe consilium intellectus et ne abicias consilium meum

25 inice pedem tuum in conpedes illius et in torques eius tuum collum

26 subice umerum tuum et porta illam et ne acedieris vinculis eius

27 in omni animo tuo accede ad illam et in omni virtute tua serva vias eius

28 investiga illam et manifestabitur tibi et continens factus ne derelinqueris eam

29 in novissimis enim invenies requiem in ea et convertetur tibi in oblectationem

30 et erunt tibi conpedes in protectionem fortitudinis et bases virtutis et torques illius in stolam gloriae

31 decor enim vitae est in illa et vincula illius netura salutaris

32 stolam gloriae indues eam et coronam gratulationis superpones tibi

33 fili si adtenderis mihi disces et si adcommodaveris animam tuam sapiens eris

34 et si inclinaveris aurem tuam excipies doctrinam et si dilexeris audire sapiens eris

35 in multitudine presbyterorum prudentium sta et sapientiae illorum ex corde coniungere ut omnem narrationem Dei possis audire et proverbia laudis non effugiant te

36 et si videris sensatum evigila ad illum et gradus ostiorum illius exerat pes tuus

37 cogitatum habe in praeceptis Dei et in mandatis illius maxime adsiduus esto et ipse dabit cor tibi et concupiscentia sapientiae dabitur tibi

Caput 7

1 noli facere mala et non te adprehendent

2 discede ab iniquo et deficient mala abs te

3 non semines mala in sulcis iniuriae et non metes ea in septuplum

4 noli quaerere ab homine ducatum neque a rege cathedram honoris

5 non te iustifices ante Deum quoniam agnitor cordis ipse est et penes regem noli velle videri sapiens

6 noli quaerere fieri iudex nisi si valeas virtute inrumperere iniquitates ne forte extimescas faciem potentis et ponas scandalum in agilitate tua

7 non pecces in multitudine civitatis nec te inmittas in populum

8 neque alliges duplicia peccata nec enim in uno eris inmundus

9 noli esse pusillanimis in anima tua

10 exorare et facere elemosynam non despicias

11 ne dicas in multitudine munerum meorum respiciet Deus et offerentem me Deo altissimo suscipiet munera mea

12 non inrideas hominem in amaritudine animae est enim qui humiliat et exaltat circumspexit Deus

13 noli amare mendacium adversus fratrem tuum neque amico similiter facias

14 noli velle mentiri omne mendacium adsiduitas enim illius non bona

15 noli verbosus esse in multitudine presbyterorum et non iteres verbum in tua oratione

16 non oderis laboriosa opera et rusticationem ab Altissimo creatam

17 non te reputes in multitudine indisciplinatorum

18 memento irae quoniam non tardabit

19 humilia valde spiritum tuum quoniam vindicta carnis impii ignis et vermes

20 noli praevaricari in amicum pecunia differenti neque fratrem carissimum auro spreveris

21 noli discedere a muliere sensata et bona quam sortitus es in timore Dei gratia enim verecundiae illius super aurum

22 non laedas servum operantem in veritate neque mercennarium dantem animam suam

23 servus sensatus dilectus quasi anima tua non defraudes illum libertate neque inopem derelinquas illum

24 pecora tibi sunt adtende illis et si sunt utilia perseverent apud te

25 filii tibi sunt erudi illos et curva illos a pueritia illorum

26 filiae tibi sunt serva corpus illarum et non ostendas hilarem faciem tuam ad illas

27 trade filiam et grande opus feceris et homini sensato da illam

28 mulier si est tibi secundum animam tuam non proicias illam et odibili non credas te in toto corde

29 honora patrem tuum et gemitus matris tuae ne obliviscaris

30 memento quoniam nisi per illos non fuisses et retribue illis quomodo et illi tibi

31 in tota anima tua time Deum et sacerdotes illius sanctifica

32 in omni virtute dilige eum qui te fecit et ministros eius non derelinquas

33 honora Deum ex tota anima tua et honorifica sacerdotes et propurga te cum brachiis

34 da illi partem sicut mandatum est tibi primitiarum et purgationis et de neglegentia purga te cum paucis

35 datum brachiorum tuorum et sacrificium sanctificationis offers initia sanctorum

36 et pauperi porrige manum tuam ut perficiatur propitiatio et benedictio tua

37 gratia datus in conspectu omnis viventis et mortuo non prohibeas gratiam

38 non desis plorantibus in conrogatione et cum lugentibus ambula

39 non te pigeat visitare infirmum ex his enim in dilectione firmaberis

40 in omnibus operibus tuis memorare novissima tua et in aeternum non peccabis

Caput 8

1 non litiges cum homine potente ne forte incidas in manus illius

2 non contendas cum viro locuplete ne forte contra consistat litem tibi

3 multos perdidit aurum atque argentum et usque cor regum extendit et convertit

4 non litiges cum homine linguato et non strues in igne illius ligna

5 non communices homini indocto ne male de pro genie tua loquatur

6 ne despicias hominem avertentem se a peccato neque inproperes ei memento quoniam omnes sumus in correptionem

7 ne spernas hominem in sua senecta etenim ex nobis senescunt

8 noli de mortuo gaudere sciens quoniam omnes morimur et in gaudium nolumus venire

9 ne despicias narrationem presbyterorum sapientium et in proverbiiis illorum conversare

10 ab ipsis enim discas doctrinam intellectus et servire magnatis sine querella

11 non te praetereat narratio seniorum et ipsi enim didicerunt a patribus suis

12 quoniam ab ipsis discas intellectum et in tempore necessitatis responsum

13 non incendas carbones peccatoris arguens eos ne incendaris flamma ignis peccatorum illorum

14 ne contra faciem stes contumeliosi ne sedeas quasi insidiator ori tuo

15 noli fenerare homini fortiori te quod si feneraveris tamquam perditum habe

16 non spondeas super virtutem tuam quod si sponderis quasi restituens cogita

17 non iudices contra iudicem quoniam secundum quod dignum est iudicat

18 cum audace non eas in via ne forte gravet mala sua in te ipse enim secundum voluntatem suam vadit et simul cum stultitia illius peries

19 cum iracundo non facias rixam cum audace non eas in desertum quoniam quasi nihil est ante illum sanguis et ubi non est adiutorium elidet te

20 cum fatuis ne consilium habeas non enim poterunt diligere nisi quae ipsis placeant

21 coram extraneo ne facias consilium nescis enim quid pariet

22 non omni homini cor tuum manifestes ne forte inferat tibi gratiam et convicietur tibi

Caput 9

1 non zeles mulierem sinus tui ne ostendas super te malitiam doctrinae nequam

2 non des mulieri potestatem animae tuae ne ingrediatur in virtute tua et confundaris

3 ne respicias mulierem multivolam ne forte incidas in laqueos illius

4 cum psaltrice ne adsiduus sis nec audias illam ne forte pereas in efficacia illius

5 virginem ne conspicias ne forte scandalizeris in decore illius

6 non des fornicariis animam tuam in nullo ne perdas te et hereditatem tuam

7 noli conspiciere in vicis civitatis nec oberraveris in plateis illius

8 averte faciem tuam a muliere compta et non circumspicias speciem alienam

9 propter speciem mulieris multi perierunt et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit

10 omnis mulier quae est fornicaria quasi stercus in via conculcatur

11 speciem mulieris alienae multi admirati reprobi facti sunt conloquium enim illius quasi ignis exardescit

12 cum aliena muliere non accumbas super cubitum cum aliena muliere ne sedeas omnino nec accumbas cum ea super cubitum

13 et non alterceris cum ea in vino ne forte declinet cor tuum in illa et sanguine tuo labaris in perditionem

14 ne derelinquas amicum antiquum novus enim non erit similis illi

15 vinum novum amicus novus veterescat et cum suavitate bibes illud

16 non zeles gloriam et opes peccatoris non enim scis quae futura sit illius subversio

17 non placeat tibi iniuria iniustorum sciens quoniam usque ad inferos non placebit impius

18 longe abesto ab homine potestatem habente occidendi et non suspicaberis timorem mortis

19 et si accesseris ad illum noli aliquid committere ne forte auferat vitam tuam

20 communionem mortis scito quoniam in medium laqueorum ingredieris et super dolentium arma ambulabis

21 secundum virtutem tuam cave te a proximo et cum sapientibus et prudentibus tracta

22 viri iusti sint tibi convivae et in timore Dei sit gloriatio tibi

23 et in sensu sit tibi cogitatus et omnis narratio tua in praeceptis Altissimi

24 in manus artificum opera laudabitur et princeps populi in sapientia sermonis sui in sensu vero seniorum verbum

25 terribilis est in civitate sua homo linguosus et temerarius in verbo suo odibilis erit

Caput 10

1 iudex sapiens vindicabit populum suum et principatus sensati stabilis erit

2 secundum iudicem populi sic et ministri eius et qualis rector est civitatis tales et inhabitantes

3 rex insipiens perdet populum suum et civitates inhabitabuntur per sensum prudentium

4 in manu Dei potestas terrae et exclamabilis omnis iniquitas gentium et utilem rectorem in tempus suscitabit super illam

5 in manu Dei potestas hominis et super faciem scribae inponet honorem suum

6 omnis iniuriae proximi ne memineris et nihil agas in operibus iniuriae

7 odibilis coram Deo et hominibus superbia et execrabilis omnis iniquitas gentium

8 regnum a gente in gentem transfertur propter iniustitias et iniurias et contumelias et diversos dolos

9 avaro autem nihil est scelestius quid superbit terra et cinis

10 nihil est iniquius quam amare pecuniam hic enim et animam suam venalem habet quoniam in vita sua proiecit intima sua

11 omnis potentatus brevis via

12 brevem languorem praecidit medicus sic et rex hodie est et cras morietur

13 cum enim moritur homo hereditabit serpentes et bestias et vermes

14 initium superbiae hominis apostatare a Deo

15 quoniam ab eo qui fecit illum recessit cor eius quoniam initium peccati omnis superbia qui tenuerit illam adimplebitur maledictis et subvertet eos in finem

16 propterea exhonora vit Dominus conventus malorum et destruxit eos usque in finem

17 sedes ducum superbiorum destruxit Deus et sedere fecit mites pro illis

18 radices gentium superbarum arefecit Deus et plantavit humiles ex ipsis gentibus

19 terras gentium evertit Dominus et perdidit eas usque ad fundamentum

20 arefecit ex ipsis et disperdidit illos et cessare fecit memoriam eorum a terra

21 perdidit Deus memoriam superbiorum et reliquit memoriam humilium sensu

22 non est creata hominibus superbia neque iracundia nationi mulierum

23 semen hominum honorabitur hoc quod timet Dominum semen autem hoc exhonora vit hominum quod praeterit mandata Domini

24 in medio fratrum rector illorum in honore et qui timent Deum erunt in oculis illius

25 gloria divitum honoratorum et pauperum timor Dei est

26 non despicere hominem iustum pauperem et non magnificare virum peccatorem divitem

27 magnus est iudex et potens est in honore et non est maior illo qui timet Deum

28 servo sensato liberi servient et vir prudens disciplinatus non murmurabit correptus et inscius non honorabitur

29 noli te extollere in faciendo opere tuo et noli cunctari in tempore angustiae

30 melior est qui operatur et abundat in omnibus quam qui gloriatur et eget panem

31 filii in mansuetudine serva animam tuam et da illi honorem secundum meritum suum

32 peccantem in animam suam quis iustificabit et quis honorificabit exhonora ntem animam suam

33 pauper gloriatur per disciplinam et timorem suum et est homo qui honorificatur propter substantiam suam

34 qui gloriatur in paupertate quanto magis in substantia et qui gloriatur in substantia paupertatem vereatur

Caput 11

1 sapientia humiliati exaltabit caput illius et in medio magnatorum consedere illum faciet

2 non laudes virum in specie sua neque spernas hominem in visu suo

3 brevis in volatilibus est apis et initium dulcoris habet fructus illius

4 in vestitu ne glorieris umquam nec in die honoris tui extollaris quoniam mirabilia opera Altissimi solius et gloriosa et absconsa et invisa opera illius

5 multi tyranni sederunt in throno et insuspicabilis portavit diadema

6 multi potentes pressi sunt valide et gloriosi traditi sunt in manus alterorum

7 priusquam interroges ne vituperes quemquam et cum interrogaveris corripe iuste

8 priusquam audias ne respondeas verbum et in medio sermonum ne adicias loqui

9 de re ea quae te non molestat ne certeris et in iudicio peccantium ne consistas

10 filii ne in multis sint actus tui et si dives fueris non eris immunis a delicto si enim secutus fueris non adprehendes et non effugies si praecucurreris

11 est laborans et festinans et dolens impius et tanto magis non abundat

12 est homo marcidus egens recuperatione plus deficiens virtute et abundans paupertate

13 et oculus Dei respexit illum in bono et erexit illum ab humilitate ipsius et exaltavit caput eius et mirati sunt in illo multi et honoraverunt Deum

14 bona et mala vita et mors et paupertas et honestas a Deo sunt

15 []

16 []

17 datio Dei permanet iustis et profectus illius successus habebunt in aeternum

18 est qui locupletatur parce agendo et haec pars mercedis illius

19 in eo quod dicit inveni requiem mihi et nunc manducabo de bonis meis solus

20 et nescit quod tempus praetereat et relinquet omnia aliis

21 sta in testamento tuo et in illo conloquere et in opere mandatorum tuorum veteresce

22 ne manseris in operibus peccatorum fide autem in Deo et mane in loco tuo

23 facile est enim in oculis Dei de subito honestari pauperem

24 benedictio Dei in mercedem iusti festinat et in honore veloci processus illius fructificat

25 ne dicas quid est mihi opus et quae erunt mihi ex hoc bona

26 ne dicas sufficiens sum et quid ex hoc pessimabor

27 in die bonorum ne inmemor sis malorum et in die malorum ne inmemor sis bonorum

28 quoniam facile coram Deo in die obitus retribuere unicuique secundum vias suas

29 malitia horae oblivionem facit luxuriae magnae et in fine hominis denudatio operum illius

30 ante mortem ne laudes hominem quemquam quoniam in filiis suis agnoscitur vir

31 non omnem hominem inducas in domum tuam multae enim insidiae sunt dolosi

32 sicut enim eructant praecordia fetantium sicut per dix inducitur in caveam et ut caprea in laqueum sic et cor superborum et sicut prospectator videns casum proximi sui

33 bona enim in mala convertens insidiatur et in electis inponet maculam

34 ab scintilla una augetur ignis et ab uno doloso augetur sanguis homo vero peccator sanguini insidiatur

35 adtende te a pestifero fabricat enim mala ne forte inducat super te subsannationem in perpetuum

36 admitte ad te alienigenam et subvertet te in turbore et abalienabit te a tuis propriis

Caput 12

1 si benefeceris scito cui feceris et erit gratia in bonis tuis multa

2 benefac iusto et invenies retributionem magnam et si non ab ipso certe a Domino

3 non est ei bene qui adsiduus est malis et elemosynam non danti quoniam et Altissimus odio habet peccatores et misertus est paenitentibus

4 da misericordi et ne suscipias peccatorem et impiis et peccatoribus reddet vindictam custodiens eos in die vindictae

5 da bono et non receperis peccatorem

6 benefac humili et non dederis impio prohibe panes illi dare ne in ipsis potentior te sit

7 nam duplicia mala invenies in omnibus bonis quoniam et Altissimus odio habet peccatores et impiis reddet vindictam

8 non agnoscetur in bonis amicus et non abscondetur in malis inimicus

9 in bonis viri inimici illius in tristitia et in malitia illius amicus agnitus est

10 non credas inimico tuo in aeternum sicut enim aeramentum eruginat nequitia illius

11 et si humiliatus vadat curvus adice animum tuum et custodi te ab illo

12 non statuas illum penes te nec sedeat ad dexteram tuam ne conversus stet in loco tuo ne forte conversus in locum tuum inquirat cathedram tuam et in novissimo cognoscas verba mea et in sermonibus meis stimuleris

13 quis miserebitur incantatori a serpente percusso et omnibus qui adpropiant bestiis et qui comitatur cum viro iniquo et obvolutus est in peccatis eius

14 una hora tecum permanebit si autem declinaveris non subportabit

15 in labiis suis indulcat inimicus et in corde suo insidiatur ut subvertat te in foveam

16 in oculis suis lacrimatur inimicus et si invenerit tempus non satiabitur sanguine

17 si incurrerint tibi mala invenies eum illic priorem

18 in oculis suis lacrimatur inimicus et quasi adiuvans suffodiet plantas tuas

19 caput suum movebit et plaudebit manu et multa susurrans commutabit vultum suum

Caput 13

1 qui tetigerit picem inquinabitur ab illa et qui communicaverit superbo inducet superbiam

2 pondus super se tollit qui honestiori communicat et ditiori te ne socius fueris

3 quid communicabit caccabus ad ollam quando enim conliserint confringetur

4 dives iniuste egit et fremebit pauper autem laesus tacebit

5 si largitus fueris adsumet te et si non habueris derelinquet te

6 si habes convivet tecum et evacuabit te et ipse non dolebit super te

7 si necessarius illi fueris subplantabit te et subridens spem dabit narrans tibi bona et dicet quid opus est tibi

8 et confundet te in cibis suis donec te exinaniat bis et ter et in novissimo derideat te postea videns derelinquet te et caput suum movebit ad te

9 []

10 adtende ne seductus in stultitiam humilieris

11 noli esse humilis in sapientia tua ne humiliatus in stultitiam seducaris

12 advocatus a potentiore discede ex hoc enim magis te advocabit

13 ne inprobus sis ne inpingaris et longe abesto ne eas in oblivionem

14 ne retineas ex aequo loqui cum illo ne credas multis verbis illius ex multa enim loquella temptabit te et subridens interrogabit te de absconditis tuis

15 inmitis animus illius conservabit verba tua et non parcat de malitia et de vinculis

16 cave tibi et adtende diligenter auditui tuo quoniam cum subversione tua ambulas

17 audiens vero illa quasi in somnis vide et vigilabis

18 omni vita tua dilige Deum et invoca eum in salute tua

19 omne animal diligit similem sibi sic et omnis homo proximum sibi

20 omnis caro ad similem sibi coniungitur et omnis homo simili sui sociabitur

21 si communicabit lupo agno aliquando sic peccator iusto

22 quae communicatio sancto homini ad canem aut quae pax bona diviti ad pauperem

23 venatio leonis onager in heremo sic pascua sunt divitum pauperes

24 et sicut abominatio est superbo humilitas sic execratio divitis pauper

25 dives commotus confirmatur ab amicis humilis autem cum ceciderit expellitur et a notis

26 diviti decepto multi recuperatores locutus est superba et iustificaverunt illum

27 humilis deceptus est et insuper arguitur locutus est sensate et non est datus ei locus

28 dives locutus est et omnes tacuerunt et verbum illius usque ad nubes perducent

29 pauper locutus est et dicunt quis est hic et si offenderit subvertunt illum

30 bona est substantia cui non est peccatum in conscientia et nequissima paupertas in ore impii

31 cor hominis inmutat faciem illius sive in bona sive in mala

32 vestigium cordis boni et faciem bonam difficile invenies et cum labore

Caput 14

1 beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo et non est stimulatus in tristitia delicti

2 felix qui non habuit animi sui tristitiam et non excidit ab spe sua

3 viro cupido et tenaci sine ratione est substantia et homini livido ad quid aurum

4 qui acervat ex animo suo iniuste aliis congregat et in bonis illius alius luxuriabitur

5 qui sibi nequa est cui alii bonus erit et non iucundabitur in bonis suis

6 qui sibi invidet nihil est illo nequius et haec redditio est malitiae illius

7 et si bene fecerit ignoranter et non volens facit et in novissimo manifestat malitiam suam

8 nequa est oculus lividi et avertens faciem et despiciens animam suam

9 insatiabilis oculus cupidi in parte iniquitatis non satiabitur donec consummet arefaciens animam suam

10 oculus malus ad mala et non satiabitur pane et in tristitia erit super mensam suam

11 fili si habes benefac tecum et Deo bonas oblationes offer

12 memor esto quoniam mors non tardat et testamentum inferorum quia demonstratum est tibi testamentum enim huius mundi morte morietur

13 ante mortem benefac amico tuo et secundum vires tuas exporrigens da pauperi

14 non defrauderis a die bono et particula boni doni non te praetereat

15 nonne aliis relinques dolores et labores tuos in divisione sortis

16 da et accipe et iustifica animam tuam

17 ante obitum tuum operare iustitiam quoniam non est apud inferos invenire cibum

18 omnis caro sicut faenum veterescit et sicut folium fructificans in arbore viridi

19 alia generat et alia deicit sic generatio carnis et sanguinis alia finitur et alia nascitur

20 omne opus corruptibile in fine deficiet et qui illud operatur ibit cum ipso

21 et omne opus electum iustificabitur et qui operatur illud honorabitur in illo

22 beatus vir qui in sapientia sua morietur et qui in iustitia sua meditabitur et in sensu cogitabit circumspeditionem Dei

23 qui excogitat vias illius in suo corde et in absconsis illius intellegens vadens post illam quasi vestigator et in viis illius consistens

24 qui respicit per fenestras et in ianuas illius audiens

25 qui requiescit iuxta domum illius et in parietibus illius figens palum statuet casulam suam ad manus illius et requiescunt in casula eius bona per aevum

26 statuet filios suos sub tegimen illius et sub ramis illius morabitur

27 protegetur in subtegmine illius a fervore et in gloria eius requiescet

Caput 15

1 qui timet Deum faciet illud et qui continens est iustitiae adprehendet illam

2 et obviabit illi quasi mater honorificata et quasi mulier a virginitate suscipiet illum

3 cibabit illum panem vitae et intellectus et aqua sapientiae salutaris potabit illum et firmabitur in illo et non flectetur

4 et continebit illum et non confundetur et inaltabit illum apud proximos suos

5 et in medio ecclesiae aperiet os illius adimplebit illum spiritu sapientiae et intellectus et stolam gloriae vestiet illum

6 iucunditatem et exultationem thesaurizabit super illum et nomine aeterno hereditabit illum

7 homines stulti non adprehendent illam et homines sensati obviabunt illi homines stulti non videbunt illam longe enim abest a superbia et dolo

8 viri mendaces non erunt illius memores et viri veraces inveniuntur in illa et successum habebunt usque ad inspectionem Dei

9 non est speciosa laus in ore peccatoris

10 quoniam a Deo profecta est sapientia sapientiae enim Dei adstabit laus et in ore fideli abundabit et Dominator dabit eam illi

11 non dixeris per Deum abest quae odit enim ne feceris

12 non dicas ille me inplanavit non enim necessarij sunt illi homines impii

13 omne execrumentum erroris odit Deus et non erit amabile timentibus illum

14 Deus ab initio constituit hominem et reliquit illum in manu consilii sui

15 adiecit mandata et praecepta sua

16 si volueris mandata conservabunt te et in perpetuum fidem placitam facere

17 adposuit tibi aquam et ignem ad quod voles porrigere manum tuam

18 ante hominem vita et mors bonum et malum quod placuerit ei dabitur illi

19 quoniam multa sapientia Dei et fortis in potentia videns omnes sine intermissione

20 oculi Dei ad timentes eum et ipse agnoscit omnem operam hominis

21 nemini mandavit impie agere et nemini dedit spatium peccandi

22 non enim concupiscit multitudinem filiorum infidelium et inutilium

Caput 16

1 et ne iucunderis in filiis impiis si multiplicentur non oblecteris super ipsos si non est timor Dei cum illis

2 non credas vitae illorum et ne respexeris in labores illorum

3 melior est enim unus timens Deum quam mille filii impii

4 et utile mori sine filiis quam relinquere filios impios

5 ab uno sensato inhabitabitur patria et a tribus impiis deseretur

6 multa talia vidit oculus meus et fortiora horum audivit auris mea

7 in synagoga peccantium exardebit ignis et in gente incredibili exardescit ira

8 non exoraverunt pro peccatis suis antiquis gigantibus qui destruxerunt confidentes suae virtuti

9 et non pepercit peregrinationi illorum et execratus est illos prae superbia verbi illorum

10 non misertus est illis gentem totam perdens et extollentes se in suis peccatis

11 et sicut sescenta milia peditum qui congregati sunt in duritia cordis sui et si unus fuisset cervicatus mirum si fuisset immunis

12 misericordia enim et ira est cum illo potens exoratio et effundens iram

13 secundum misericordiam suam sic correptio illius hominem secundum operam suam iudicat

14 non effugiet in rapinam peccator et non retardabit sufferentia misericordiam facientis

15 omnis misericordia faciet locum unicuique secundum meritum operum suorum et secundum intellectum peregrinationis ipsius

16 non dicas a Deo abscondar et ex summo quis mei memorabitur

17 in populo magno non agnoscar quae est enim anima mea in tam inmensa creatura

18 ecce caelum et caeli caelorum abyssus et universa terra et quae in eis sunt in conspectu illius commovebuntur

19 montes simul et colles et fundamenta terrae et cum conspexerit illa Deus tremore concutientur

20 et omne cor intellegetur

21 et vias illius quis intellegit et procella quam nec oculus videbit hominis

22 nam plurima opera illius sunt in absconsis opera iustitiae quis enuntiabit aut quis sustinebit longe enim est testamentum a quibusdam et interrogatio omnium in consummatione est

23 qui minoratur corde cogitat inania et vir imprudens et errans cogitat stulta

24 audi me fili et disce disciplinam sensus et in verbis meis adtende in corde

25 edicam in aequitate disciplinam et scrutabor enarrare sapientiam et in verbis meis adtende in corde tuo et dico in aequitate spiritus virtutes quas posuit Deus in opera sua ab initio et in veritate enuntio scientiam eius

26 in iudicio Dei opera ipsius ab initio et ab institutione ipsorum distinxit partes illorum et initia ipsorum in gentibus suis

27 ornavit in aeternum opera illorum nec esurierunt nec laboraverunt et non destiterunt ab operibus suis

28 unusquisque proximum sibi non angustiauit usque in aevum

29 non incredibiles verbo illius

30 post haec Deus in terram respexit et implevit illam bonis suis

31 anima omnis vitalis denudavit ante faciem ipsius et ipsa iterum reversio illorum

Caput 17

1 Deus creavit de terra hominem et secundum imaginem suam fecit illum

2 et iterum convertit illum in ipsam et secundum se vestivit illum virtutem

3 numerum dierum et tempus dedit illi et dedit illi potestatem eorum quae sunt super terram

4 posuit timorem illius super omnem carnem et dominatus est bestiarum et volatilium

5 creavit ex ipso adiutorium similem ipsi consilium et linguam et oculos aures et cor dedit illis excogitandi et disciplinam intellectus replevit illos

6 creavit illis scientiam spiritus sensum implevit cor illorum et mala et bona ostendit illis

7 posuit oculum ipsorum super corda illorum ostendere illis magnalia operum suorum

8 et nomen sanctificationis conlaudent et gloriari in mirabilibus illius et magnalia enarrent operum eius

9 addidit illis disciplinam et legem vitae hereditavit illos

10 testamentum aeternum constituit cum illis et iudicia sua ostendit illis

11 et magnalia honoris eius vidit oculus illorum et honorem vocis audierunt aures illorum et dixit illis adtendite ab omni iniquo

12 et mandavit illis unicuique de proximo

13 viae illorum coram ipso sunt semper non sunt absconsae ab oculis ipsius

14 in unamquamque gentem praeposuit rectorem

15 et pars Dei Israhel facta est manifesta

16 omnia opera illorum velut sol in conspectu Dei et oculi eius sine intermissione inspicientes in viis eorum

17 non sunt absconsa testamenta per iniquitatem eorum et omnes iniquitates eorum in conspectu Dei

18 elemosyna viri quasi sacculum cum ipso et gratiam hominis quasi pupillam conservabit

19 et postea resurget et retribuet illis retributionem unicuique in caput illorum et convertet in interiores partes terrae

20 paenitentibus autem dedit viam iustitiae et conrogavit deficientes sustinere et destinavit illis sortem veritatis

21 convertere ad Deum et relinque peccata tua

22 precare ante faciem et minue offendiculum

23 refer te ad Dominum et avertere ab iniustitia et nimis odito execrationem

24 et cognosce iustitias et iudicia Dei et sta in sorte propositionis et orationis altissimi Dei

25 in partes vade saeculi sancti cum vivis et dantibus confessionem

26 non demoreris in errore impiorum a mortuo quasi nihil perit

27 confiteberis vivens vivus et sanus confiteberis et laudabis Deum et gloriaberis in miserationibus illius

28 quam magna misericordia Dei et propitiatio illius convertentibus ad se

29 nec enim omnia possunt esse in hominibus quoniam non est immortalis filius hominis et in vanitate malitiae placuerunt

30 quid lucidius sole et hic deficiet aut quid nequius excogitabit caro et sanguis et hoc arguitur

31 virtutem altitudinis caeli ipse conspicit et omnes homines terra et cinis

Caput 18

1 qui vivit in aeternum creavit omnia simul Deus solus iustificabitur et manet invictus rex in aeternum

2 quis sufficit enarrare opera illius

3 quis enim investigabit magnalia eius

4 virtutem autem magnitudinis eius quis enuntiabit et quis adiciet enarrare misericordiam eius

5 non est minuere neque adicere nec est invenire magnalia Dei

6 cum consummaverit homo tunc incipit et cum quieverit operabitur

7 quid homo et quae gratia illius et quid bonum aut quid nequam illius

8 numerus dierum hominum multum centum anni quasi guttae aquae a mare et sicut calculus harenae sic exigui anni in die aevi

9 propter hoc patiens est Deus in illis et effudit super eos misericordiam suam

10 vidit praesumptionem cordis illorum quoniam mala est et cognovit subversionem illorum quoniam nequa est

11 ideo adimplevit propitiationem suam in illis et ostendit illis viam aequitatis

12 miseratio hominis circa proximum suum misericordia autem Dei super omnem carnem

13 qui misericordiam habet et docet erudit quasi pastor gregem suum

14 misereatur excipiens doctrinam miserationis et qui festinant in iudiciis eius

15 fili in bonis non des querellam et omni dato non des tristitiam verbi mali

16 nonne ardorem refrigerabit ros sic et verbum melius quam datus

17 nonne ecce verbum super datum bonum et utraque cum homine iustificato

18 stultus achariter inproperabit et datus indisciplinati tabescere facit oculos

19 ante iudicium para iustitiam tibi et antequam loquaris disce

20 ante languorem adhibe medicinam et ante iudicium interroga te ipsum et in conspectu Dei invenies propitiationem

21 ante languorem humilia te et in tempore infirmitatum ostende conversationem tuam

22 non inpediaris operari semper et non veteris usque ad mortem iustificari quoniam merces Dei manet in aeternum

23 ante orationem praepara animam tuam et noli esse quasi homo qui temptat Deum

24 memento irae in die consummationis et tempus retributionis in conversatione facies

25 memento paupertatis in tempore abundantiae et necessitatem paupertatis in die divitiarum

26 a mane usque ad vesperam mutatur tempus et haec omnia citata in oculis Dei

27 homo sapiens in omnibus metuet et in diebus delictorum adtendet ab inertia

28 omnis astutus agnovit sapientiam et invenienti eam dabit confessionem

29 sensati in verbis et ipsi sapienter egerunt et intellexerunt veritatem et iustitiam et inploraverunt proverbia et iudicia

30 de continentia animae post concupiscentias tuas non eas et a voluntate tua avertere

31 si praestes animae tuae concupiscentiam eius faciet te in gaudium inimicis

32 ne oblecteris in turbis nec in modicis ad duas est enim commissio illorum

33 ne fueris mediocris in contentione ex fenore et non est tibi nihil in sacculo eris enim invidus tuae vitae

Caput 19

1 operarius ebriacus non locupletabitur et qui spernit modica paulatim decidet

2 vinum et mulieres apostatare faciunt sapientes et arguent sensatos

3 et qui se iungit fornicariis erit nequa putredo et vermes hereditabunt illum et extolletur in exemplum maius et tolletur de numero anima eius

4 qui credit cito levis corde minorabitur et qui delinquit in animam suam insuper habebitur

5 qui gaudet iniquitati denotabitur et qui odit correptionem comminuetur vita et qui odit loquacitatem extinguit malitiam

6 qui peccat in animam suam paenitebitur et qui iucundatur malitia denotabitur

7 ne iteres verbum nequam et durum et non minoraberis

8 amico et inimico noli enarrare sensum tuum et si est tibi delictum noli denudare

9 audiet enim te et custodiet te et quasi defendens peccatum odiet te et sic aderit tibi semper

10 audisti verbum adversus proximum commoriatur in te fidens quoniam non te disrumpet

11 a facie verbi parturit fatuus tamquam gemitus partus infantis

12 sagitta infixi femori carnis sic verbum in corde stulti

13 corripe amicum ne forte non intellexerit et dicat non feci aut si fecerit ne iterum addat facere

14 corripe proximum ne forte non dixerit et si dixerit ne forte iteret

15 corripe amicum saepe enim fit commissio

16 et non omni verbo credas est qui labitur lingua sed non ex animo

17 quis est enim qui non deliquerit lingua sua corripe proximum antequam commineris

18 et da locum timori Altissimi quia omnis sapientia timor Dei et in illa timere Deum et in omni sapientia dispositio legis

19 et non est sapientia nequitiae disciplina et non est cogitatus peccatorum prudentia

20 est nequitia et ipsa execratio et est insipiens qui minuitur sapientia

21 melior est homo qui deficit sapientia et deficiens sensu in timore quam qui abundat sensu et transgreditur legem Altissimi

22 est sollertia certa et ipsa iniqua

23 et est qui emittit verbum certum enarrans veritatem est qui nequiter humiliat se et interiora eius plena sunt dolo

24 et est iustus qui se nimium submittit a multa humilitate et est iustus qui inclinat faciem et fingit non videre quod ignoratum est

25 et si ab inbecillitate virium vetetur peccare si invenerit tempus malefaciendi malefaciet

26 ex visu cognoscitur vir et ab occursu faciei cognoscitur sensatus

27 amictus corporis et risus dentium et ingressus hominis enuntiant de illo

28 est correptio mendax in ira contumeliosi et est indicium quod non probatur esse bonum et est tacens et ipse est prudens

Caput 20

1 quam bonum est arguere quam irasci et confitentem in oratione non prohibere

2 concupiscentia spadonis devirginavit iuvenem

3 sic qui facit per vim iudicium inique

4 quam bonum est correptum manifestare paenitentiam sic enim effugies voluntarium peccatum est tacens qui invenitur sapiens

5 et est odibilis qui procax est ad loquendum

6 est autem tacens non habens sensum loquellae et est tacens sciens tempus apti temporis

7 homo sapiens tacebit usque ad tempus lascivus autem et imprudens non servabunt tempus

8 qui multis utitur verbis laedit animam suam et qui potestatem sibi adsumit iniuste odietur

9 est processio in malis viro indisciplinato et est inventio in detrimentum

10 est datus qui non sit utilis et est datus cuius retributio duplex

11 est propter gloriam minoratio et est qui ab humilitate levavit caput

12 est qui multa redimat modico pretio et restituens ea septuplum

13 sapiens in verbis se ipsum amabilem facit gratiae autem fatuorum effundentur

14 datus insipientis non erit utilis tibi oculi enim illius septimuples sunt

15 exigua dabit et multa inproperabit et apertio oris illius inflammatio est

16 hodie fenerat quis et cras expetit et odibilis homo huiusmodi

17 fatuo non erit amicus et non erit gratia bonis illius

18 qui enim edunt panem illius falsi linguae sunt quotiens et quanti inridebunt eum

19 neque enim quod habendum erat directo sensu distribuit similiter et quod non erat habendum

20 lapsus falsae linguae quasi qui pavimento cadens nam et sic casus malorum festinanter venient

21 homo acharis quasi fabula vana in ore indisciplinatorum adsidua erit

22 ex ore fatui reprobabitur parabola non enim dicit illam in tempore suo

23 est qui vetatur peccare ab inopia et in requie sua stimulabitur

24 est qui perdit animam suam prae confusione et ab imprudenti persona perdet eam personae autem acceptione perdet se

25 est qui prae confusione promittit amico et lucratus est eum inimicum gratis

26 obprobrium nequa in homine mendacium et in ore indisciplinatorum adsidue erit

27 potius furem quam adsiduitas viri mendacis perditionem autem ambo hereditabunt

28 mores hominum mendacium sine honore et confusio illius cum ipso sine intermissione

29 verbum parabolarum sapiens in verbis producet se ipsum et homo prudens placebit magnatis

30 qui operatur terram suam inaltabit acervum fructuum et qui operatur iustitiam ipse exaltabitur qui vero placet magnatis effugiet iniquitatem

31 xenia et dona excaecant oculos iudicum et quasi mutus in ore avertit correptiones eorum

32 sapientia absconsa et thesaurus invisus quae utilitas in utrisque

33 melius in hominibus qui abscondent insipientiam suam quam qui abscondunt sapientiam suam

Caput 21

1 fili peccasti non adicias iterum sed et de pristinis deprecare ut tibi remittatur

2 quasi a facie colubri fuge peccata et si accesseris ad illa suscipient te

3 dentes leonis dentes eius interficientes animas hominum

4 quasi romphea bis acuta omnis iniquitas plagae illius non est sanitas

5 cataplectatio et iniuriae adnullabunt substantiam sic substantia superbiae eradicabitur

6 deprecatio pauperis ex ore usque ad aures eius veniet et iudicium festinato adveniet illi

7 qui odit correptionem vestigium est peccatoris et qui timet Deum convertet ad cor suum

8 notus a longe potens lingua audaci et sensatus scit labi se ab ipso

9 qui aedificat domum inpendiis alienis quasi qui colligat lapides suos in hieme

10 stuppa collecta synagoga peccantium et consummatio illorum flamma ignis

11 via peccantium conplanata lapidibus et in fine illorum inferi et tenebrae et poena

12 qui custodit iustitiam continebit sensum eius

13 consummatio timoris Dei sapientia et sensus

14 non erudietur qui non est sapiens in bono

15 est autem insipientia quae abundat in malo et non est sensus ubi abundat amaritudo

16 scientia sapientis tamquam inundatio abundabit et consilium illius sicut fons vitae permanet

17 cor fatui quasi vas confractum et omnem sapientiam non tenebit

18 verbum sapiens quodcumque audierit sciens laudabit et ad se adiciet audivit luxuriosus et displicebit illi et proiciet illud post dorsum suum

19 narratio fatui quasi sarcina in via nam in labiis sensati inveniatur gratia

20 os prudentis quaeritur in ecclesia et verba illius cogitabunt in cordibus suis

21 tamquam domus exterminata sic fatuo sapientia et scientia insensati inenarrabilia verba

22 conpedes in pedibus stulto doctrina et quasi vincula manuum supra manum dexteram

23 fatuus in risu inaltat vocem suam vir autem sapiens vix tacite ridebit

24 ornamentum aureum prudenti doctrina et quasi brachiale in brachio dextro

25 pes fatui facilis in domum proximi et homo peritus confundetur a persona potentis

26 stultus a fenestra respiciet in domum vir autem eruditus foris stabit

27 stultitia hominis audire per ostium et prudens gravabitur contumelia

28 labia imprudentium stulta narrabunt verba autem prudentium statera ponderabuntur

29 et in ore fatuorum cor illorum et in corde sapientium os illorum

30 dum maledicit impius diabolum maledicit ipse animam suam

31 susurrio coinquinabit animam suam et in omnibus odietur et qui manserit odiosus erit tacitus et sensatus honorabitur

Caput 22

1 in lapide luteo lapidatus est piger et omnes loquentur super aspersionem illius

2 de stercore boum lapidatus est piger et omnis qui tetigerit eum excutiet manus

3 confusio patris est de filio indisciplinato in filia autem in deminoratione fiet

4 filia prudens hereditas viro suo nam quae confundit in contumeliam fit genitoris

5 patrem et virum confundit audax et ab impiis non minorabitur ab utrisque autem inhonorabitur

6 musica in luctu inportuna narratio flagella et doctrina in omni tempore sapientia

7 qui docet fatuum quasi qui conglutinet testam

8 qui narrat verbum non adtendenti quasi qui excitat dormientem de gravi somno

9 qui enumerat stulto et in fine dicit quis est hic

10 super mortuum plora defecit enim lux eius et super fatuum plora defecit enim sensus

11 modicum plora supra mortuum quoniam requieuit

12 nequissimi enim nequissima vita super mortem fatui

13 luctus mortui septem dies fatui autem et impii omnes dies vitae illorum

14 cum stulto non multum loquaris et cum insensato ne abieris

15 serva te ab illo ut non molestiam habeas et non coinquinaberis in impactu illius

16 deflecte ab illo et invenies requiem et non acediaberis in stultitiam illius

17 super plumbum gravabitur et quod illi aliud nomen quam fatuus

18 harenam et salem et massam ferri facilius est portare quam hominem imprudentem et fatuum et impium

19 loramentum ligneum conligatum fundamento aedificii non dissolvetur sic et cor confirmatum in cogitatione consilii

20 cogitatus sensati in omni tempore vel metu non pravabitur

21 sicut pali in excelsis et cementa in inpena posita contra faciem venti non permanebunt

22 sic et cor timidum in cogitatione stulti contra impetum timoris non resistit

23 sic et cor trepidum in cogitatione fatui omni tempore non metuebit sic et qui in praeceptis Dei permanet semper

24 pungens oculum deducens lacrimas et qui pungit cor proferet sensum

25 mittens lapidem in volatilia deiciet illa sic et qui conviciatur amico dissolvit amicitiam

26 ad amicum et si produxeris gladium non desperes est enim regressus ad amicum

27 si aperuerit os triste non timeas est enim concordatio excepto convicio et inproperio et superbia et mysterii revelatione et plaga dolosa in his omnibus effugiet amicus

28 fidem posside cum proximo in paupertate illius ut et in bonis illius laeteris

29 in tempore tribulationis illius permene illi fidelis ut et in hereditate illius coheres sis

30 ante ignem camini vapor et fumus ignis inaltatur sic et ante sanguinem maledicta et contumeliae et minae

31 amicum salutare non confundaris et a facie illius non me abscondam et si mala mihi evenerint per illum sustineo

32 omnis qui audiet cavebit se ab eo

33 quis dabit ori meo custodiam et supra labia mea signaculum certum uti ne cadam ab ipsis et lingua mea perdat me

Caput 23

1 Domine pater et dominator vitae meae non relinquo me ne sinas me cadere in illis

2 quis superponet in me in cogitatu meo flagella et in corde meo doctrinam sapientiae ut ignorationibus eorum non parcant mihi et non pareant delicta illorum

3 et adincrecant ignorantiae meae et multiplicentur delicta mea et peccata mea abundant et incidam in conspectu adversariorum et gaudeat inimicus meus

4 Domine pater et Deus vitae meae ne derelinquo me in cogitatu illorum

5 extollentiam oculorum meorum ne dederis mihi et omne desiderium averte a me

6 aufer a me ventris concupiscentias et concubitus concupiscentiae ne adprehendant me et animae inreverenti et infrunitae ne tradas me

7 doctrina oris doctrinam oris audite filii et qui custodierit illam non periet in labiis suis nec scandalizabitur in operibus nequissimis

8 in vanitate sua adprehendetur peccator et superbus et maledicus scandalizabitur in illo

9 iurationi non adsuescat os tuum multus enim casus in illa

10 nominatio vero Dei non sit adsidua in ore tuo et nominibus sanctorum non admiscearis quoniam non eris immunis ab eis

11 sicut enim servus interrogatus adsidue a livore non minuetur sic omnis iurans et nominans in toto a peccato non purgabitur

12 vir multum iurans implebitur iniquitate et non discedet a domo illius plaga

13 et si frustraverit delictum ipsius super ipsum erit et si dissimulaverit delinquet dupliciter

14 et si in vacuum iuraverit non iustificabitur replebitur enim retributione domus illius

15 est et alia loquella contraria morti non inveniatur in hereditate Iacob

16 etenim a misericordiis omnia haec auferentur et in delictis non volutabunt

17 indisciplinose non adsuescat os tuum est enim in illa verbum peccati

18 memento patris et matris tuae in medio enim magnatorum consistis

19 ne forte obliviscatur te in conspectu illorum et adsuitate tua infatuatus inproperium patiaris et maluisses non nasci et diem nativitatis tuae maledicas

20 homo adsuetus in verbis inproperii in omnibus diebus suis non erudietur

21 duo genera abundant in peccatis et tertium adducit iram et perditionem

22 anima calida quasi ignis ardens non exstinguetur donec aliquid gluttit

23 et homo nequam in ore carnis suae non desinet donec incendat ignem

24 homini fornicario omnis panis dulcis non cessabit transgrediens a lecto suo

25 omnis homo qui transgreditur lectum suum contemnens in animam suam et dicens quis me videt

26 tenebrae circumdant me et parietes cooperiunt me et nemo circumspicit me quem vereor delictorum meorum non memorabitur Altissimus

27 et non intellet quoniam omnia videt oculus illius quoniam expellit a se timorem Dei huiusmodi hominis timor et oculi hominum timentes illum

28 et non cognovit quoniam oculi Domini multo plus lucidiores super solem circumspicientes omnes vias hominum et profundum abyssi et hominum corda intuentes in abscondas partes

29 Domino enim Deo antequam crearentur omnia sunt agnita sic et post perfectum respicit omnia

30 hic in plateis civitatis vindicabitur quasi pullus equinus fugabitur et ubi non speravit adprehendetur

31 et erit dedecus omnibus quod non intellexerit timorem Dei

32 sic et mulier omnis relinquens virum suum et statuens hereditatem ex alieno matrimonio

33 primo enim in lege Altissimi incredibilis fuit et secundo virum suum dereliquit tertio in adulterio fornicata est et ex alio viro filios statuit sibi

34 haec in ecclesiam adducetur et in filios eius respicietur

35 non tradent filii eius radices et rami eius non dabunt fructum

36 derelinquent in maledictum memoriam illius et dedecus illius non delebitur

37 et agnoscent qui derelicti sunt quoniam nihil melius quam timor Dei et nihil dulcius quam respicere in mandatis Domini

38 et gloria magna est sequi Dominum longitudo enim dierum adsumetur ab eo

Caput 24

1 sapientiae laus sapientia laudabit animam suam et in Deo honorabitur et in medio populi sui gloriabitur

2 et in ecclesiis Altissimi aperiet os suum et in conspectu virtutis illius gloriabitur

3 in medio populo exaltabitur et in plenitudine sancta admirabitur

4 in multitudine electorum habebit laudem et inter benedictos benedicetur dicens

5 ego ex ore Altissimi prodivi primogenita ante omnem creaturam

6 ego in caelis feci ut oriretur lumen indeficiens et sicut nebula texi omnem terram

7 ego in altis habitavi et thronus meus in columna nubis

8 gyrum caeli circuivi sola et in profundum abyssi penetraui et in fluctibus maris ambulavi

9 et in omni terra steti et in omni populo

10 et in omni gente primatum habui

11 et omnium excellentium et humilium corda virtute calcavi et in his omnibus requiem quaesivi et in hereditate eius morabor

12 tunc praecepit et dixit mihi creator omnium et qui creavit me requievit in tabernaculo meo

13 et dixit mihi in Iacob inhabita et in Israhel hereditare et in electis meis ede radices

14 ab initio ante saeculum creata sum et usque ad futurum saeculum non desinam et in habitatione sancta coram ipso ministravi

15 et sic in Sion firmata sum et in civitate sanctificata similiter requievi et in Hierusalem potestas mea

16 et radicavi in populo honorificato et in parte Dei mei hereditas illius et in plenitudine sanctorum detentio mea

17 quasi cedrus exaltata sum in Libano et quasi cypressus in monte Sion

18 et quasi palma exaltata sum in Cades et quasi plantatio rosae in Hiericho

19 quasi oliva speciosa in campis et quasi platanus exaltata sum iuxta aquam in plateis

20 sicut cinnamomum et asphaltum aromatizans odorem dedi quasi murra electa dedi suavitatem odoris

21 et quasi storax et galbanus et ungula et gutta et quasi libanus non incisus vaporavi habitationem meam et quasi balsamum non mixtum odor meus

22 ego quasi terebinthus extendi ramos meos et rami mei honoris et gratiae

23 ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris et flores mei fructus honoris et honestatis

24 ego mater pulchrae dilectionis et timoris et agnitionis et sanctae spei

25 in me gratia omnis vitae et veritatis in me omnis spes vitae et virtutis

26 transite ad me omnes qui concupiscitis me et a generationibus meis implemini

27 spiritus enim meus super melle dulcis et hereditas mea super mel et favum

28 memoria mea in generatione saeculorum

29 qui edunt me adhuc esurient et qui bibunt me adhuc sitient

30 qui audit me non confundetur et qui operantur in me non peccabunt

31 qui elucidant me vitam aeternam habebunt

32 haec omnia liber vitae testamentum Altissimi et agnitio veritatis

33 legem mandavit Moses in praeceptis iustitiarum et hereditatem domui Iacob et Israhel promissionis

34 posuit David puero suo excitare regem ex ipso fortissimum in throno honoris sedentem in sempiternum

35 qui implet quasi Phison sapientiam et sicut Tigris in diebus novorum

36 qui adimplet quasi Eufrates sensum qui multiplicat quasi Iordanis in tempore messis

37 qui mittit disciplinam sicut lucem et adsistens quasi Geon in die vindemiae

38 qui perficit primus scire ipsam et infirmior non investigavit eam

39 a mari enim abundavit cogitatio eius et consilium illius abyssus magna

40 ego sapientia effudi flumina

41 ego quasi tramis aquae inmensae de fluvio ego quasi fluvius Doryx et sicut aquaeductus exivi a paradiso

42 dixi rigabo meum hortum plantationum et inebriabo pratus mei fructum

43 et ecce facta est mihi tramis abundans et fluvius meus propinquavit ad mare

44 quoniam doctrinam quasi antelucanum inlumbo omnibus et enarrabo illam usque in longinquo

45 penetrabo inferiores partes terrae et inspiciam omnes dormientes et inluminabo sperantes in Deo

46 adhuc doctrinam quasi prophetiam effundam et relinquam illam quaerentibus sapientiam et non desinam in progenies illorum usque in aevum sanctum

47 videte quoniam non soli mihi laboravi sed omnibus exquirentibus veritatem

Caput 25

1 in tribus placitum est spiritui meo quae sunt probata coram Deo et hominibus

2 concordia fratrum et amor proximorum et vir et mulier sibi consentientes

3 tres species odovit anima mea et adgravor valde animae illorum

4 pauperem superbum et divitem mendacem et senem fatuum et insensatum

5 in iuventute tua non congregasti et quomodo invenies eam in senectute tua

6 quam speciosum canitiae iudicium et presbyteris cognoscere consilium

7 quam speciosa veteranis sapientia et gloriosis intellectus et consilium

8 corona senum multa peritia et gloria illorum timor Dei

9 novem insuspabilia cordis magnificavi et decimum dicam in lingua hominibus

10 homo qui iucundatur in filiis vivens et videns subversionem inimicorum

11 beatus qui inhabitat cum muliere sensata et qui in lingua sua non est lapsus et qui non servivit indignis se

12 beatus qui invenit amicum verum et qui enarrat iustitiam auri audienti

13 quam magnus qui invenit sapientiam et scientiam sed non est super timentem Deum

14 timor Dei super omnia superposuit

15 beatus cui donatum est habere timorem Dei qui tenet illum cui adsimilabitur

16 timor Dei initium dilectionis eius fidei autem initium adglutinandum est ei

17 omnis plaga tristitia cordis est et omnis malitia nequitia mulieris est

18 et omnem plagam et non plagam videbit cordis

19 et omnem nequitiam et non nequitiam mulieris

20 et omnem obductum et non obductum odientium

21 et omnem vindictam et non vindictam inimicorum

22 non est caput nequius super caput colubri

23 et non est ira super iram inimici commorari leoni et draconi placebit quam habitare cum muliere nequa

24 nequitia mulieris inmutat faciem eius et obcaecabit vultum suum tamquam ursus et quasi saccum ostendit in medio proximorum eius

25 et audiens suspirabit modicum
 26 brevis malitia super malitiam mulieris sors peccatorum cadat super illam
 27 ascensus harenosus in pedibus veterani sic mulier linguata homini quieto
 28 ne respicias in mulieris speciem et non concupiscas mulierem in specie
 29 mulieris ira et irreverentia et confusio magna
 30 mulier si primatum habeat contraria est viro suo
 31 cor humile et facies tristis et plaga mortis mulier nequa
 32 manus debiles et genua dissoluta mulier quae non beatificat virum suum
 33 a muliere initium factum est peccati et per illam omnes morimur
 34 non des aquae tuae exitum nec modicum nec mulieri nequa veniam prodeundi
 35 si non ambulaverit ad manum tuam et confundet te in conspectu inimicorum
 36 a carnibus tuis abscede illam ne semper te abutatur

Caput 26

1 mulieris bonae beatus vir numerus enim annorum illorum duplex
 2 mulier fortis oblectat virum suum et annos vitae illius in pace implebit
 3 pars bona mulier bona in parte bona timentium Deum dabitur viro pro factis bonis
 4 divitis autem et pauperis cor bonum in omni tempore vultus illorum hilaris
 5 a tribus timuit cor meum et in quarto facies mea metuit
 6 delatura civitatis et collectio populi
 7 et calumniam mendacem super mortem omnia gravia
 8 dolor cordis et luctus mulier zelotypa
 9 in muliere infideli flagellum linguae omnibus communicans
 10 sicut boum iugum quod movetur ita et mulierem nequam qui tenet illam quasi qui adprehendat scorpionem
 11 mulier ebriosa ira magna et contumelia et turpitudine illius non contegetur
 12 fornicatio mulieris in extollentia oculorum et in palpebris illius agnoscetur
 13 in filia non avertente se firma custodiam ne inventa occasione utatur se
 14 ab omni irreverentia oculis cave et ne mireris si te neglexerit
 15 sicut viator sitiens ad fontem os aperiet et ab omni aqua proxima bibet et contra omnem palum sedebit et contra omnem sagittam aperiet faretram donec deficiat
 16 gratia mulieris sedulae delectabit virum suum et ossa illius inpinguabit
 17 disciplina illius datus Dei

18 mulier sensata et tacita non est inmutatio eruditae animae
 19 gratia super gratiam mulier sancta et pudorata
 20 omnis autem ponderatio non est digna continentis animae
 21 sicut sol oriens mundo in altissimis Dei sic mulieris bonae species in ornamentum domus eius
 22 lucerna splendens super candelabrum sanctum et species faciei super aetatem stabilem
 23 columnae aureae super bases argenteas et pedes firmi super plantas stabilis mulieris
 24 fundamenta aeterna super petram solidam et mandata Dei in corde mulieris sanctae
 25 in duobus contristatum est cor meum et in tertio iracundia mihi advenit
 26 vir bellator deficiens per inopiam et vir sensatus contemptus
 27 et qui transgreditur a iustitia ad peccatum Deus paravit eum ad rompheam
 28 duae species difficiles et periculosae mihi apparuerunt difficile exiit negotians a negligentia et non iustificabitur caupo a peccatis labiae

Caput 27

1 propter inopiam multi deliquerunt et qui quaerit locupletari avertit oculum suum
 2 si in medio conpaginis lapidum palus figitur sic et inter medium venditionis et emptionis angustabitur peccatis
 3 conteretur delictum
 4 si non in timore Domini teneris instanter cito subvertetur domus tua
 5 si in pertusura cribri remanebit stercus sic aporia hominis in cogitatu illius
 6 vasa figuli probat fornax et homines iustos temptatio tribulationis
 7 sicut rusticatio de ligno ostendit fructum illius sic verbum excogitatum hominis cordis
 8 ante sermonem non conlaudes virum haec enim temptatio est hominum
 9 si sequaris iustitiam adprehendes illam et indues quasi poderem honoris et inhabitabis cum ea et proteget te in sempiternum et in die agnitionis invenies firmamentum
 10 volatilia ad sibi similia conveniunt et veritas ad eos qui operantur illam revertetur
 11 leo venationi insidiatur semper sic peccata operantibus iniquitates
 12 homo sanctus in sapientia manet sicut sol nam stultus sicut luna inmutatur
 13 in medio insensatorum serva verbum tempori in medio autem cogitantium adsiduus esto
 14 narratio peccantium odiosa et risus illorum delictis peccati

15 loquella multum iurans horripilationem capiti statuet
et inreverentia ipsius obturatio aurium

16 effusio sanguinis in rixa superbiorum et maledictio
illorum auditus gravis

17 qui denudat arcana amici perdet fidem et non inveniet
amicum ad animum suum

18 dilige proximum et coniungere fide cum illo

19 quod si denudaveris absconsa illius non persequeris
post eum

20 sicut enim homo qui perdit amicum suum sic qui
perdit amicitiam proximi sui

21 et sicut qui dimittit avem de manu sua sic reliquisti
proximum tuum et non eum capies

22 non illum sequaris quoniam longe abest effugit enim
quasi caprea de laqueo quoniam vulnerata est

23 conligare et maledicti est concordatio

24 denudare autem amici mysteria desperatio est

25 annuens oculo fabricat iniqua et nemo eum abiciet

26 in conspectu oculorum tuorum condulcabit os tuum et
super sermones tuos admirabitur novissime autem pervertet
os suum et in verbis tuis dabit scandalum

27 multa audiavi et non coaequavi ei et Dominus odiet
illum

28 qui in altum mittit lapidem super caput eius cadet et
plaga dolosi dividet vulnera

29 et qui foveam fodit in illam decidet et qui statuit la-
pidem proximo offendet in eo et qui laqueum alio peribit in illo

30 facienti nequissimum super ipsum devolvetur et non
agnoscet unde adveniat illi

31 inlusio et inproperium superbiorum et vindicta sicut
leo insidiabitur illi

32 laqueo peribunt qui oblectantur casu iustorum dolor
autem consumet illos antequam moriantur

33 ira et furor utraque execrabilia et vir peccator
continens erit illorum

Caput 28

1 qui vindicari vult a Deo inveniet vindictam et peccata
illius servans servabit

2 relinque proximo tuo nocenti te et tunc deprecanti tibi
peccata solventur

3 homo homini servat iram et a Deo quaerit medellam

4 et in hominem similem sibi non habet misericordiam et
de peccatis suis deprecatur

5 ipse dum caro sit reservat iram et propitiationem petit
a Deo quis exorabit pro delictis illius

6 memento novissimorum et desine inimicari

7 tabitudo enim et mors inminet in mandatis

8 memorare timorem Dei et non irascaris proximo

9 memorare testamenti Altissimi et despice ignorantiam
proximi

10 abstine te a lite et minues peccata

11 homo enim iracundus incendit litem et vir pecca-
tor turbabit amicos et in medium pacem habentium inmittit
inimicitiam

12 secundum enim ligna silvae sic ignis exardescit et se-
cundum virtutem hominis iracundia illius erit et secundum
substantiam suam exaltabit iram suam

13 certamen festinatum incendit ignem et lis festinans
effundit sanguinem et lingua testificans adducit mortem

14 si sufflaveris quasi ignis exardebit et si expueris super
illam extinguetur utraque ex ore proficiscuntur

15 susurrio et bilinguis maledictus multos enim turbavit
pacem habentes

16 lingua tertia multos commovit et dispersit illos a gente
in gentem

17 civitates muratas divitum destruxit et domos
magnatorum effodit

18 virtutes populorum concidit et gentes fortes dissolvit

19 lingua tertia mulieres viritas eiecit et privavit illas
laboribus suis

20 qui respicit illam non habebit requiem nec habitabit
cum requie

21 flagelli plaga livorem facit plaga autem linguae
comminuet ossa

22 multi ceciderunt in ore gladii sed non sic quasi qui
interierunt per linguam suam

23 beatus qui tectus est a lingua nequa qui in iracundia il-
lius non transivit et qui non adtraxit iugum eius et in vinculis
illius non est ligatus

24 iugum enim illius iugum ferreum est et vinculum
illius vinculum aereum est

25 mors illius mors nequissima et utilis potius inferus
quam illa

26 perseverantia illius non permanebit sed obtinebit vias
iniustorum et in flamma sua non conburet iustos

27 qui derelinquunt Deum incident in illam et exardebit
in illis et non extinguetur et inmittetur in illos quasi leo et
quasi pardus laedebit illos

28 sepi aures tuas spinis et noli audire linguam nequam
et ori tuo facito ostia et seras

29 aurum tuum et argentum confla et verbis tuis facito
stateram et frenos ori tuo rectos

30 et adtende ne forte labaris in lingua et cadas in
conspectu inimicorum insidiantium tibi et sit casus tuus
insanabilis in mortem

Caput 29

1 de fenore qui facit misericordiam fenerat proximum et
qui praevallet manu mandata servat

2 fenera proximum tibi in tempore necessitatis illius et
iterum redde proximo in tempore suo

3 confirma verbum et fideliter age cum illo et in omni
tempore invenies quod tibi necessarium est

4 multi quasi inventionem aestimaverunt fenus et praestiterunt molestiam his qui se adiuvaverunt

5 donec accipiant osculantur manum dantis et in promissionibus humiliant vocem suam

6 et in tempore redditionis postulabit tempus et loquetur verba acediae et murmurationum et tempus causabitur

7 si autem potuerit reddere aversatus solide vix reddet dimidium et computabit illud quasi inventionem

8 sin autem fraudavit illum pecunia sua et possidebit illum inimicum gratis

9 et convicia et maledicta reddet illi et pro honore et beneficio reddet illi contumeliam

10 multi non causa nequitiae non feneraverunt sed fraudari gratis timuerunt

11 verumtamen super humilem animo fortior esto et pro elemosyna non trahas illum

12 propter mandatum adsume pauperem et propter inopiam eius ne dimittas illum vacuum

13 perde pecuniam pro fratre et amico et non abscondas illam sub lapide in perditionem

14 pone thesaurum tuum in praeceptis Altissimi et proderit tibi magis quam aurum

15 conclude elemosynam in corde pauperis et haec pro te exorabit ab omni malo

16 super scutum potentis et super lanceam

17 adversus inimicum tuum pugnabit

18 vir bonus fidem facit proximo suo et qui perdiderit confusionem derelinquet sibi

19 gratiam fideiussoris ne obliviscaris dedit enim pro te animam suam

20 repromissorem fugit peccator et inmundus

21 bona repromissoris sibi adscribit peccator et ingratus sensu derelinquet liberantem se

22 vir repromittit de proximo suo et cum perdiderit reverentiam relinquetur ab eo

23 repromissio nequissima multos perdidit dirigentes et commovit illos quasi fluctus maris

24 viros potentes gyrans migrare fecit et vagati sunt in gentibus alienis

25 peccator transgrediens mandata Domini incidet in promissionem nequa et qui conatur multa agere incidet in iudicium

26 recupera proximum secundum virtutem tuam et adtende tibi ne incidas

27 initium vitae aqua et panis et vestimentum et domus protegens turpitudinem

28 melior victus pauperis sub tegimen asserum quam epulae splendidae in peregre sine domicilio

29 super minimum et magnum placeat tibi et inproperium peregrinationis non audies

30 vita nequa hospitandi de domo in domum et ubi habitabitur non fiducialiter aget nec aperiet os

31 habitabit et pascet et potabit ingratos et ad haec amara audiet

32 transi hospes et orna mensam et quae in manu habes ciba ceteros

33 exi a facie honoris amicorum meorum necessitudine domus meae hospitio mihi factus est frater

34 gravia haec homini habenti sensum correptio domus et inproperium feneratoris

Caput 30

1 de filiis qui diligit filium suum adsiduat illi flagella ut laetetur in novissimo suo

2 qui docet filium suum laudabitur in illo et in medio domesticorum in illo gloriabitur

3 qui docet filium suum in zelum mittit inimicum et in medio amicorum gloriabitur in illo

4 mortuus est pater illius et quasi non est mortuus similem enim reliquit sibi post se

5 in vita ipsius vidit et laetatus est in illo in obitu illius non est contristatus nec confusus est coram inimicis

6 reliquit enim defensorem domus et amicis reddentem gratiam

7 pro animabus filiorum conligabit vulnera sua et super omnem vocem turbabuntur viscera eius

8 equus indomitus evadit durus et filius remissus evadit praeceps

9 lacta filium et paventem te faciet lude cum eo et contristabit te

10 non conrideas illi ne doleas et in novissimo obstupescunt dentes tui

11 non des illi potestatem in iuventute et ne despicias cogitatus illius

12 curva cervicem eius in iuventute et tunde latera illius dum infans est ne forte induret et non credat tibi et erit tibi dolor animae

13 doce filium tuum et operare in illum ne in turpitudinem illius offendas

14 melior est pauper sanus et fortis viribus quam dives inbecillis et flagellatus malitia

15 salus animae in sanctitate iustitiae et melior omni auro et argento et corpus validum quam census immensus

16 non est census super censum salutis corporis et non est oblectatio super cordis gaudium

17 melior est mors quam vita amara et requies aeterna quam languor perseverans

18 bona absconsa in ore cluso quasi adpositiones epularum circumpositae sepulchro

19 quid proderit libatio idolo nec enim manducat nec odorabitur

20 sic qui effugatur a Domino et portans mercedes iniquitatis

21 videns oculis et ingemescens sicut spado conplectens virginem et suspirans

22 tristitiam non des animae tuae et non adfligas temet ipsum in consilio tuo

23 iucunditas cordis haec est vita hominis et thesaurus sine defectione sanctitatis et exultatio viri est longevitas

24 miserere animae tuae placens Deo et contine et congrega cor tuum in sanctitate eius et tristitiam longe expelle a te

25 multos enim occidit tristitia et non est utilitas in illa

26 zelus et iracundia minuit dies et ante tempus senectam adducit cogitatus

27 splendidum cor bonum in epulis epulae enim illius diligenter fiunt

Caput 31

1 vigilia honestatis tabefacit carnes et cogitatus illius auferet somnum

2 cogitatus praesentiae avertit sensum et infirmitas gravis sobriam facit animam

3 laboravit dives in congregatione substantiae et in requie sua replebitur bonorum suorum

4 laboravit pauper in diminutione victus et in fine inops fit

5 qui aurum diligit non iustificabitur et qui insequitur consumptionem replebitur ex ea

6 multi dati sunt in auri casus et facta est in facie ipsius perditio illorum

7 lignum offensionis est aurum sacrificantium vae illis qui sectantur illud et omnis imprudens deperiet in illo

8 beatus dives qui inventus est sine macula et qui post aurum non abiit nec speravit in pecunia et thesauris

9 quis est hic et laudabimus eum fecit enim mirabilia in vita sua

10 quis probatus est in illo et perfectus est et erit illi in gloria aeterna qui potuit transgredi et non est transgressus et facere mala et non fecit

11 ideo stabilita sunt bona illius in Deo et elemosynas illius enarrabit ecclesia sanctorum

12 de continentia supra mensam magnam sedisti non aperias super illam faucem tuam prior

13 non dicas simulata sunt quae super illa sunt

14 memento quoniam malum oculus nequa

15 nequius oculo quid creatum est ideo ab omni facie sua lacrimabitur cum viderit

16 ne extendas manum tuam prior et invidia contaminatus obrubescas

17 nec conprimaris in convivio

18 intellege proximi tui ex te ipso

19 utere quasi homo frugi quae tibi adponuntur et non cum manducas multum odio habearis

20 cessa prior causa disciplinae et noli nimius esse ne forte offendas

21 et si in medio multorum sedisti prior illis non extendas manum tuam nec prior poscas bibere

22 quam sufficiens est homini erudito vinum exiguum et in dormiendo non laborabis ab illo et non senties dolorem

23 vigilia et cholera et tortura viro infrunito

24 somnus sanitatis in homine parco dormiet usque in mane et anima illius cum ipso delectabitur

25 et si coactus fueris in edendo multum surge e medio et vome et refrigerabit te et non adduces corpori tuo infirmitates

26 audi me fili et ne spernas me et in novissimo invenies mea verba

27 in omnibus operibus tuis esto velox et omnis infirmitas non occurret tibi

28 splendidum in panibus benedicent labia multorum et testimonium veritatis illius fidele

29 in nequissimo pane murmurabit civitas et testimonium nequitiae illius verum est

30 diligentes in vino noli provocare multos enim exterminavit vinum

31 ignis probat ferrum durum sic vinum corda superborum arguet in ebrietate potatum

32 aequavit in vita vinum hominibus si bibas illud moderate eris sobrius

33 quae est vita quae minuitur vino

34 quid defraudat vitam mors

35 vinum in iucunditate creatum est non in ebrietate ab initio

36 exultatio animae et cordis vinum moderate potatum

37 sanitas est et corpori et animae

38 vinum multum potatum iritationem et iram et ruinas multas facit

39 amaritudo animae vinum multum potatum

40 ebrietatis animositas imprudentis offensio minorans virtutem et faciens vulnera

41 in convivio vini non arguas proximum et non despicias eum in iucunditate illius

42 verba inproperii non dicas illi et non premas illum in repetendo

Caput 32

1 rectorem te posuerunt noli extolli esto in illis quasi unus ex ipsis

2 curam illorum habe et sic conside et omni cura tua explicita recumbe

3 ut laeteris propter illos et ornamentum gratiae accipias coronam et dignationem consequaris conrogationis

4 loquere maior natu decet enim te

5 primum verbum diligenti scientiam et non inpedias musica

6 ubi auditus est non effundas sermonem et inopportune noli extolli in sapientia tua

7 gemmula carbunculi in ornamento auri et comparatio musicorum in convivio vini

8 sicut in fabricatione auri signum est zmaragdi sic numerus musicorum in iucundo et moderato vino

9 audi tacens et pro reverentia accedet tibi bona gratia

10 adulescens loquere in tua causa vix

11 si bis interrogatus fueris habeat caput responsum tuum
12 in multis esto quasi inscius et audi tacens simul et quaerens

13 in medio magnatorum non praesumas et ubi sunt senes non multum loquaris

14 ante grandinem praeibit coruscatio et pro reverentia accedet tibi bona gratia

15 et hora surgendi non te trices praecurre autem prior in domum tuam et illic avocare et illic lude

16 et age conceptiones tuas et non in delictis et verbo superbo

17 et super his omnibus benedicito Dominum qui fecit te et inebriantem te ab omnibus bonis suis

18 qui timet Deum excipiet doctrinam eius et qui vigilaverint ad illum invenient benedictionem

19 qui quaerit legem replebitur ab ea et qui insidiosae agit scandalizabitur in ea

20 qui timent Dominum invenient iudicium iustum et iustitias quasi lucem accendent

21 peccator homo devitabit correptionem et secundum voluntatem suam inveniet conparationem

22 vir consilii non disperiet intellegentia alienus et superbus non pertimescit timorem

23 etiam postquam fecit cum eo sine consilio et suis insectationibus arguetur

24 fili sine consilio nihil facias et post factum non paeniteberis

25 in via ruinae non eas et non offendes in lapides ne credas te viae laboriosae ne ponas animae tuae scandalum

26 et a filiis tuis cave et a domesticis tuis adtende

27 in omni opere crede ex fide animae tuae haec est enim conservatio mandatorum

28 qui credit Deo attendit mandatis et qui confident in illo non minorabuntur

Caput 33

1 timenti Dominum non occurrent mala sed in temptatione Deus illum conservat et liberabit a malis

2 sapiens non odit mandata et iustitias et non inludetur quasi in procella navis

3 homo sensatus credit legi Dei et lex illi fidelis

4 qui interrogationem manifestat parabit verbum et sic deprecatus exaudietur et conservabit disciplinam et tunc respondebit

5 praecordia fatui quasi rota carri et quasi axis versatilis cogitatus illius

6 equus admissarius sicut amicus subsannator sub omni suprasedenti hinnit

7 quare dies diem superat et iterum lux lucem et annus annum a sole

8 a Domini scientia separati sunt facto sole et praeceptum custodiente

9 et inmutavit tempora et dies festos ipsorum et in illis dies festos celebraverunt ad horam

10 ex ipsis exaltavit et magnificavit Deus et ex ipsis posuit in numerum dierum et homines omnes de solo et ex terra unde creatus est Adam

11 in multitudine disciplinae Domini separavit eos et inmutavit vias eorum

12 et ex ipsis benedixit et exaltavit et ex ipsis sanctificavit et ad se adplicavit et ex ipsis maledixit et humiliavit et convertit illos a separatione ipsorum

13 quasi lutum figuli in manus ipsius plasmare illud et disponere

14 omnes viae eius secundum dispositionem eius sic homo in manu illius qui se fecit reddet illis secundum iudicium suum

15 contra malum bonum est et contra mortem vita sic et contra virum iustum peccator et sic intueri in omnia opera Altissimi duo duo unum contra unum

16 et ego novissimus vigilavi et quasi qui colligit acinos post vindemiatores

17 in benedictione Dei et ipse speravi et quasi qui vindemiat replevi torcular

18 respicite quoniam non soli mihi laboravi sed omnibus exquirentibus disciplinam

19 audite me magnati et omnes populi et rectores ecclesiae auribus percipite

20 filio et mulieri fratri et amico non des potestatem super te in vita tua non dederis alio possessionem tuam ne forte paeniteat te et depreceris pro illis

21 dum adhuc superes et adspiras non inmutabit te omnis caro

22 melius est enim ut filii tui te rogent quam te respicere in manus filiorum tuorum

23 in omnibus operibus tuis praecellens esto

24 ne dederis maculam in gloriam tuam in die consummationis dierum vitae tuae et in tempore exitus tui distribue hereditatem tuam

25 cibaria et virga et onus asino panis et disciplina et opus servo

26 operatur in disciplina et quaerit requiescere laxa manus illi et quaerit libertatem

27 iugum et lorum curvant collum durum et servum inclinant operationes adsiduae

28 servo malivolo tortura et conpedes mitte illum in operatione ne vacet

29 multam enim malitiam docuit otiositas

30 in opera constitue eum sic enim condecet illi quod si non obaudierit grava illum conpedibus et non amplifices super omnem carnem verum sine iudicio nihil facias grave

31 si est tibi servus sit tibi quasi anima tua quasi fratrem sic eum tracta quoniam in sanguine animae parasti eum

32 si laeseris illum iniuste

33 et extollens discesserit quem quaeres et in qua via quaeras illum nescis

Caput 34

1 vana spes et mendacium insensato viro et somnia extollunt imprudentes

2 quasi qui adprehendit umbram et persequitur ventum sic et qui attendit ad visa mendacia

3 hoc secundum hoc visio somniorum ante faciem hominis similitudo hominis

4 ab inmundo quid mundabitur et a mendace quid verum dicitur

5 divinatio erroris et auguria mendacia et somnia malefacientium vanitas est

6 et sicut parturientis cor tuum fantasiam patitur nisi ab Altissimo fuerit emissa visitatio ne dederis in illis cor tuum

7 multos enim errare fecerunt somnia et exciderunt sperantes in illis

8 sine mendacio consummabitur verbum et sapientia in ore fidelis conplanabitur

9 qui non temptatus est quid scit vir in multis expertus cogitavit multa et qui multa didicit enarrabit intellectum

10 qui non est expertus pauca recognoscit qui autem in multis factus est multiplicabit malitiam

11 []

12 multa vidi errando et plurimas verborum consuetudines

13 aliquotiens usque ad mortem periclitatus sum horum causa et liberatus sum gratia Dei

14 spiritus timentium Deum quaeretur et in respectu illius benedicentur

15 spes enim illorum in salvantem illos et oculi Dei in diligentes se

16 qui timet Dominum nihil trepidabit et non pavebit quoniam ipse est spes eius

17 timentis Dominum beata est anima eius

18 ad quem respicit et quis est fortitudo eius

19 oculi Domini super timentes eum protector potentiae firmamentum virtutis tegimen ardoris et umbraculum meridiani

20 et precatio offensionis et adiutorium casus exaltans animam et inluminans oculos dans sanitatem vitam et benedictionem

21 immolans ex iniquo oblatio est maculata et non sunt beneplacitae subsannationes iniustorum

22 Dominus solus sustinentibus se in via veritatis et iustitiae

23 dona iniquorum non probat Altissimus in oblationibus iniquorum nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis

24 qui offert sacrificium ex substantia pauperum quasi qui victimat filium in conspectu patris sui

25 panis egentium vita pauperis est qui defraudat illum homo sanguinis

26 qui aufert in sudore panem quasi qui occidit proximum suum

27 qui effundit sanguinem et qui fraudem facit mercedem mercenario

28 unus aedificans et unus destruens quid prodest illis nisi labor

29 unus orans et unus maledicens cuius vocem exaudiet Deus

30 qui baptizatur a mortuo et iterum tangit illum quid proficit lavatione illius

31 sic homo qui ieiunat in peccatis suis et iterum eadem faciens quid proficit humiliando se orationem illius quis exaudiet

Caput 35

1 qui conservat legem multiplicat orationem

2 sacrificium salutare attendere mandatis et discedere ab omni iniquitate

3 et deprecatio recedere ab iniustitia

4 []

5 []

6 non apparebis ante conspectum Dei vacuus

7 haec enim omnia propter mandatum Domini fiunt

8 oblatio iusti inpinguat altare et odor suavitatis est in conspectu Altissimi

9 sacrificium iusti acceptum est et memoriam eius non obliviscetur Dominus

10 bono animo gloriam redde Deo et non minuas primitias manuum tuarum

11 in omni dato hilarem fac vultum tuum et in exultatione sanctifica decimas tuas

12 da Altissimo secundum datum eius et in bono oculo ad inventionem fac manuum tuarum

13 quoniam Dominus retribuens est et septies tantum reddet tibi

14 noli offerre munera prava non enim suscipiet illa

15 et noli inspicere sacrificium iniustum quoniam Dominus iudex est et non est apud illum gloria personae

16 non accipiet Dominus personam in pauperem et precationem laesi exaudiet

17 non despiciet preces pupilli nec viduam si effundat loquellam gemitus

18 nonne lacrima ad maxillam descendit et exclamatio

19 a maxilla ascendit et Dominus exauditor delectans in illis

20 qui adoratur Deum in oblectatione suscipietur et precatio illius usque ad nubes propinquabit

21 oratio humiliantis se nubes penetrabit et donec propinquet non conrogabitur et non discedet donec aspiciat Altissimus

22 et Dominus non longinquabit sed iudicabit iustos et faciet iudicium et Fortissimus non habebit in illis patientiam ut contribulet dorsum ipsorum

23 et gentibus reddet vindictam donec tollat plenitudinem superborum et sceptrum iniquorum contribulet

24 donec reddat hominibus secundum actus suos et secundum opera Adae et secundum praesumptionem illius

25 donec iudicet iudicium plebis suae et oblectabit iustos misericordia sua

26 speciosa misericordia Dei in tempore tribulationis quasi nubes pluviae in tempore siccitatis

Caput 36

1 miserere nostri Deus omnium et respice nos et ostende nobis lucem miserationum tuarum

2 et inmitte timorem tuum super gentes quae non exquiescunt te et cognoscant quia non est Deus nisi tu ut enarrant magnalia tua

3 adleva manum tuam super gentes alienas ut videant potentiam tuam

4 sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis sic in conspectu nostro magnificaberis in illis

5 ut cognoscant te sicut et nos agnovimus quoniam non est Deus praeter te Domine

6 innova signa et inmuta mirabilia

7 glorifica manum et brachium dextrum

8 excita furorem et effunde iram

9 extolle adversarium et adflige inimicum

10 festina tempus et memento finis ut enarrant mirabilia tua

11 in ira flammae devoretur qui salvatur et qui pessimant plebem tuam inveniant perditionem

12 contemere caput principum inimicorum dicentium non est alius praeter nos

13 congrega omnes tribus Iacob et cognoscant quia non est Deus nisi tu ut enarrant magnalia tua et hereditabis eos sicut ab initio

14 miserere plebi tuae super quam invocatum est nomen tuum et Israel quem coaequasti primogenito tuo

15 miserere civitati sanctificationis tuae Hierusalem civitati requiei tuae

16 reple Sion inenarrabilibus verbis tuis et gloria tua populum tuum

17 da testimonium quia ab initio creaturae tuae sunt et suscita preces quas locuti sunt in nomine tuo prophetae priores

18 da mercedem sustententibus te ut prophetae tui fideles inveniantur et exaudi orationes servorum tuorum

19 secundum benedictionem Aaron de populo tuo et dirige nos in via iustitiae et sciant omnes qui inhabitant terram quia tu es Deus conspector saeculorum

20 omnem escam manducabit venter et est cibus cibo melior

21 fauces contingit cibum ferae et cor sensatum verba mendacia

22 cor pravum dabit tristitiam et homo peritus resistet illi

23 omnem masculum excipiet mulier et est filia melior filiae

24 species mulieris exhilarat faciem viri sui et super omnem concupiscentiam hominis superducit desiderium

25 si est lingua curationis et mitigationis misericordiae non est vir illius contra filios hominum

26 qui possidet mulierem inchoat possessionem adiutorium contra illum est et columna ut requies

27 ubi non est seps diripietur possessio et ubi non est mulier gemescit egens

28 cui credit qui non habet nidum et deflectens ubicumque obscuraverit quasi succinctus latro exiliens de civitate in civitatem

Caput 37

1 omnis amicus dicet et ego amicitiam copulavi sed est amicus solo nomine amicus nonne tristitia inest usque ad mortem

2 sodalis autem et amicus ad inimicitiam convertentur

3 o praesumptio nequissima unde creata es cooperire aridam malitiam et dolositatem illius

4 sodalis amico coniucundatur in oblectatione et in tempore tribulationis adversarius erit

5 sodalis amico condolet causa ventris et contra hostem accipiet scutum

6 non obliviscaris amici tui in animo tuo et non inmemor sis illius in operibus tuis

7 noli consiliari cum socero tuo et a zelantibus te absconde consilium

8 omnis consiliarius prodit consilium sed est consiliarius in semet ipso

9 a consiliario conserva animam tuam prius scito quae sit illius necessitas et ipse enim animo suo cogitabit

10 ne forte mittat sudem in terram et dicat tibi

11 bona est via tua et stet e contrario videre quid tibi eveniat

12 cum viro inreligioso tracta de sanctitate et cum iniusto de iustitia et cum muliere de ea quae aemulatur cum timido de bello cum negotiatore de traiectione cum emptore de venditione cum viro livido de gratiis agendis

13 cum impio de pietate cum inhonesto de honestate cum operario agri de omni opere

14 cum operario annuali de consummatione anni cum servo pigro de multa operatione non adendas his in omni consilio

15 cum viro sancto adsiduus esto quemcumque cognoveris observantem timorem Dei

16 cuius anima est secundum animam tuam quicumque titubaverit in tenebris non condolebit tibi

17 et cor boni consilii statue non est enim tibi aliud pluris illo

18 anima viri sancti enuntiat aliquando vera quam septem circumspectores sedentes ad speculandum

19 et in his omnibus deprecare Altissimum ut dirigat in veritate viam tuam

20 ante omnem operam verbum verax praecedat te et ante omnem actum consilium stabile

21 verbum nequa inmutabit cor quattuor partes oriuntur bonum et malum vita et mors et dominatrix illorum est adsidua lingua

22 vir peritus multos erudit et animae suae suavis est

23 qui sofistice loquitur odibilis est omni re defraudabitur

24 non est enim data illi a Domino gratia omni enim sapientia defraudatus est

25 est sapiens animae suae sapiens et fructus sensus illius laudabilis

26 vir sapiens plebem suam erudit et fructus sensus eius fideles sunt

27 vir sapiens implebitur benedictione et videntes illum laudabunt

28 vita viri in numero dierum dies autem Israhel innumerabiles sunt

29 sapiens in populo hereditabit honorem et nomen illius erit vivens in aeternum

30 fili in vita tua tempta animam tuam et si fuerit nequam non des illi potestatem

31 non enim omnia omnibus expediunt et non omni animae omne genus placet

32 noli avidus esse in omni epulatione et non te effundas super omnem escam

33 in multis enim escis erit infirmitas et aplestia adpropinquabit usque ad cholera

34 propter aplestiam multi obierunt qui autem abstinens est adiciet vitam

Caput 38

1 honora medicum propter necessitatem etenim illum creavit Altissimus

2 a Deo est omnis medella et a rege accipiet dationem

3 disciplina medici exaltabit caput illius et in conspectu magnatorum conlaudabitur

4 Altissimus creavit de terra medicinam et vir prudens non abhorrebit illi

5 nonne a ligno indulcata est amara aqua

6 ad agnitionem hominum virtutis illorum et dedit homini scientiam Altissimus honorari in mirabilibus suis

7 in his curans mitigavit dolorem et unguentarius facit pigmentum suavitatis et unctiones conficiet suavitatis et non consummabuntur opera eius

8 pax enim Dei super faciem terrae

9 fili in tua infirmitate non despicias sed ora ad Dominum et ipse curabit te

10 averte a delicto et dirige manus et ab omni delicto munda cor tuum

11 da suavitatem et memoriam similaginis et inpingua oblationem et da locum medico

12 etenim illum Dominus creavit et non discedat a te quoniam opera eius sunt necessaria

13 est enim tempus quando in manus eorum incurras

14 ipsi vero Dominum deprecabuntur ut dirigat requiem eorum et sanitatem propter conversationem illorum

15 qui delinquit in conspectu eius qui fecit eum incidat in manus medici

16 fili in mortuum produc lacrimas et quasi dira passus incipe plorare et secundum iudicium contine corpus illius et non despicias sepulturam illius

17 propter delaturam amare fer luctum illius uno die et consolare propter tristitiam

18 []

19 a tristitia enim festinat mors et cooperiet virtutem et tristitia cordis flectet cervicem

20 in abductione permanet tristitia et substantia inopis secundum cor eius

21 non dederis in tristitia cor tuum sed repelle eam a te et memento novissimorum

22 noli oblivisci neque enim est conversio et huic nihil proderis et te ipsum pessimabis

23 memor esto iudicii mei sic enim erit et tuum mihi heri et tibi hodie

24 in requie mortui requiescere fac memoriam eius et consolare illum in exitu spiritus sui

25 sapientiam scribe in tempore vacuitatis et qui minoratur actu sapientiam percipiet qua sapientia replebitur

26 qui tenet aratrum et non gloriatur in iaculo stimulo boves agit et conversatur in operibus eorum et narratio eius in filiis taurorum

27 cor suum dabit ad versandos sulcos et vigilia eius in sagina vaccarum

28 sic omnis faber et architectus qui noctem tamquam diem transigit qui sculpsit signacula sculptilia et adsiduitas eius variat picturam cor suum dabit in similitudinem picturae et vigilia sua perficit opus

29 sic faber ferrarius sedens iuxta incudem et considerans opus ferri vapor ignis uret carnes eius et in calore fornacis concertatur

30 vox mallei innovabit aurem eius et contra similitudinem vasi oculi eius

31 cor suum dabit in consummationem operum et vigilia sua ornabit in consummatione

32 sic figulus sedens ad opus suum convertens pedibus suis rotam qui in sollicitudine positus est semper propter opus suum et innumera est omnis operatio eius

33 in brachio suo formabit lutum et ante pedes suos curvabit virtutem suam

34 cor suum dabit ut consummet linitionem et vigilia sua mundabit fornacem

35 omnes hi in manibus suis speraverunt et unusquisque in arte sua sapiens est

36 sine his omnibus non aedificatur civitas

37 et non inhabitabunt nec inambulabunt et in ecclesiam non transilient

38 super sellam iudicis non sedebunt et testamentum iudicii non intellegent neque palam facient disciplinam et iudicium et in parabolis non invenientur

39 sed creaturam aevi confirmabunt et deprecatio illorum in operatione artis adcommodantes animam suam et conquirentes in lege Altissimi

Caput 39

1 sapientiam omnium antiquorum exquiret et in prophetiis vacabit

2 narrationem virorum nominatorum conservabit et in versutias parabolarum simul introibit

3 occulta proverbiorum exquiret et in absconditis parabolarum conversabitur

4 in medio magnatorum ministrabit et in conspectu praesidis apparebit

5 in terram alienarum gentium pertransiet bona enim et mala in hominibus temptavit

6 cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum et in conspectu Altissimi deprecabitur

7 aperiet os suum in oratione et pro delictis suis deprecabitur

8 si enim Dominus magnus voluerit spiritu intellegentiae replebit illum

9 et ipse tamquam imbres mittet eloquia sapientiae suae et in oratione confitebitur Domino

10 ipse diriget consilium eius et disciplinam et in absconditis suis consiliabitur

11 ipse palam faciet disciplinam doctrinae suae et in lege testamenti Domini gloriabitur

12 conlaudabunt multi sapientiam eius et usque in saeculum non delebitur

13 non recedet memoria eius et nomen eius requiretur a generatione in generationem

14 sapientiam eius enarrabunt gentes et laudem eius nuntiabit ecclesia

15 si inmanserit nomen derelinquet mille et si requieverit proderit illi

16 adhuc consiliabor ut enarrem ut furore enim repletus sum

17 in voce dicit obaudite me divini fructus et quasi rosa plantata super rivum aquarum fructificate

18 quasi libanus odorem suavitatis habete

19 florete flores quasi lilium date odorem et frondete in gratiam et conlaudate canticum et benedicite Dominum in operibus suis

20 date nomini eius magnificentiam et confitemini illi in voce labiorum vestrorum in canticis labiorum et cinyris et sic dicetis in confessione

21 opera Domini universa bona valde

22 in verbo eius stetit aqua sicut congeries et in sermone oris eius sicut exceptoria aquarum

23 quoniam in praecepto ipsius placor fit et non est minoratio in salute illius

24 opera omnis carnis coram illo et non est quicquam absconditum ab oculis eius

25 a saeculo usque in saeculum respicit et nihil est mirabile in conspectu eius

26 non est dicere quid est hoc aut quid est illud omnia enim in tempore suo quaerentur

27 benedictio illius quasi fluvius inundavit

28 et quomodo cataclysmus aridam inebriavit sic ira ipsius gentes quae non exquisierunt eum hereditabit

29 quomodo convertit aquas et siccata est terra et viae illius viis illorum directae sunt sic peccatoribus offensiones in ira eius

30 bona bonis creata sunt ab initio sic nequissimis bona et mala

31 initium necessariae rei vitae hominum aqua ignis et ferrum lac et panis similagineus et mel et botrus uvae et oleum et vestimentum

32 haec omnia sanctis in bona sic et impiis et peccatoribus in mala convertentur

33 sunt spiritus qui ad vindictam creati sunt et in furore suo confirmaverunt tormenta sua

34 in tempore consummationis effudent virtutem et furem eius qui fecit illos confundent

35 ignis grando famis et mors omnia haec ad vindictam creata sunt

36 bestiarum dentes et scorpii et serpentes et romphea vindicans in exterminium impios

37 in mandatis eius epulabuntur et super terram in necessitatem praeparabuntur et in temporibus suis non praeterient verbum

38 propterea ab initio confirmatus et consiliatus sum et cogitavi et in scripta dimisi

39 omnia opera Domini bona et omne opus hora sua subministrabit

40 non est dicere hoc illo nequius est omnia enim in tempore suo conprobabuntur

41 et nunc in omni corde et ore conlaudate et benedicite nomen Domini

Caput 40

1 occupatio magna creata est omnibus hominibus et iugum grave super filios Adam a die exitus de ventre matris eorum usque in diem sepulturae in matrem omnium

2 cogitationes eorum et timores cordis adinventio expectationis et dies finitionis

3 residentes super sedem gloriosam usque ad humiliatum in terra et cinere

4 ab eo qui utitur hyacintho et portat coronam usque ad eum qui operitur lino crudo furor zelus tumultus fluctuatio et timor mortis iracundia perseverans et contentio

5 et in tempore refectionis in cubile somnus noctis inmutat scientiam eius

6 modicum tamquam nihil in requie et ab eo in somnis quasi in die respectus

7 conturbatus est in visu cordis sui tamquam qui evaserit in die belli in tempore salutis suae exsurrexit et admirans ad nullum timorem

8 cum omni carne ab homine usque ad pecus et super peccatores septuplum

9 ad haec mors sanguis contentio et romphea oppressiones famis et contritio et flagella

10 super iniquos creata sunt haec omnia et propter illos factus est cataclysmus

11 omnia quae de terra sunt in terram convertentur et aquae omnes in mare convertentur

12 omne munus et iniquitas delebitur et fides in saeculum stabit

13 substantiae iniustorum sicut fluvius siccabuntur et sicut tonitruum magnum in pluvia manebunt

14 in aperiendo manus suas laetabitur sic praevaricatores in consummatione tabescent

15 nepotes impiorum non multiplicabunt ramos et radices inmundae super cacumen petrae sonant

16 viriditas super omnem aquam et ad oram fluminis ante omnem faenum evelletur

17 gratia sicut paradus in benedictionibus et misericordia in saeculo permanet

18 vita sibi sufficientis operarii condulcabitur et in ea invenies thesaurum

19 fili aedificatio civitatis confirmabit nomen et super haec mulier immaculata computatur

20 vinum et musica laetificant cor et super utraque dilectio sapientiae

21 tibiae et psalterium suavem faciunt melodiam et super utraque lingua suavis

22 gratiam et speciem desiderabit oculus tuus et super hoc viride sationis

23 amicus et sodalis in tempore convenientes et super utrosque mulier cum viro

24 fratres in adiutorium in tempore tribulationis et super eos misericordia liberabit

25 aurum et argentum constituet pedem et super utrumque consilium beneplacitum

26 facultates et virtutes exaltant cor et super haec timor Domini

27 non est in timore Domini minoratio et non est in eo inquirere adiutorium

28 timor Domini sicut paradus benedictionis et super omnem gloriam operuerunt illum

29 fili in tempore vitae tuae ne indigeas melius est enim mori quam indigere

30 vir respiciens in mensam alienam non est vita eius in cogitatione victus alit enim animam suam cibis alienis

31 vir autem disciplinatus et eruditus custodiet se

32 in ore imprudentis condulcabitur inopia et in ventre eius ignis ardebit

Caput 41

1 o mors quam amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis

2 viro quieto et cuius viae directae sunt in omnibus et adhuc valenti accipere cibum

3 o mors bonum est iudicium tuum homini indigenti et qui minoratur viribus

4 defecto aetate et cui de omnibus cura est et incredibili qui perdit sapientiam

5 noli metuere iudicium mortis memento quae ante te fuerunt et quae superventura sunt tibi hoc iudicium a Domino omni carni

6 et quid superveniet in beneplacita Altissimi sive decem sive centum sive mille anni

7 non est enim in inferno accusatio vitae

8 filii abominationum fiunt filii peccatorum et qui conversantur secus domos impiorum

9 filiorum peccatorum periet hereditas et cum semine illorum adsiduitas obprobrii

10 de patre impio queruntur filii quoniam propter illum sunt in obprobrio

11 vae vobis viri impii qui dereliquistis legem Domini altissimi

12 et si nati fueritis in maledictione nasceremini et si mortui fueritis in maledictione erit pars vestra

13 omnia quae de terra sunt in terram convertentur sic impii a maledicto in perditionem

14 luctus hominum in corpore ipsorum nomen autem impiorum delebitur

15 curam habe de bono nomine hoc enim magis permanebit tibi quam mille thesauri magni pretiosi

16 bonae vitae numerus dierum bonum autem nomen permanebit in aevo

17 disciplinam in pace conservate filii sapientia enim abscondita et thesaurus occultus quae utilitas in utrisque

18 melior est homo qui abscondit stultitiam suam quam homo qui abscondit sapientiam suam

19 verumtamen reveremini in his quae procedunt de ore meo

20 non est enim bonum omnem irreverentiam observare et non omnia omnibus beneplacent in fide

21 erubescite matrem et patrem de fornicatione et a praesidente et potente de mendacio

22 a principe et iudice de delicto a synagoga et plebe de iniquitate

- 23 a socio et amico de iniustitia de loco in quo habitas
 24 de furto de veritate Dei et testamento de discubitu in panibus et ab offuscatione dati et accepti
 25 a salutantibus de silentio a respectu mulieris fornicariae et ab aversione vultus cognati
 26 ne avertas faciem a proximo tuo ab auferendo partem et non restituendo
 27 ne respicias mulierem alieni viri et ne scruteris ancillam eius neque steteris ad lectum eius
 28 ab amicis de sermonibus inproperii et cum dederis ne inproperes

Caput 42

- 1 non duplices sermonem auditus de revelatione sermonis absconditi et eris vere sine confusione et invenies gratiam in conspectu omnium hominum ne pro his omnibus confundaris et ne accipias personam ut delinquas
 2 de lege Altissimi et testamento et de iudicio iustificare impium
 3 de verbo sociorum et viatorum et de datione hereditatis amicorum
 4 de aequalitate staterae et ponderum et de acquisitione multorum et paucorum
 5 de correptione emptionis et negotiatorum et de multa disciplina filiorum servo pessimo latus sanguinare
 6 super mulierem nequam bonum est signum
 7 ubi manus multae sunt clude et quodcumque trades numera et adpende datum vero et acceptum omne describe
 8 de disciplina insensati et fatui et de senioribus qui iudicantur ab adulescentibus et eris eruditus in omnibus et probabilis in conspectu omnium virorum
 9 filia patri abscondita est vigilia et sollicitudo eius auferet somnum ne forte in adulescentia sua adultera efficiatur et commorata cum viro odibilis fiat
 10 nequando polluat in virginitate sua et in pateris suis gravida inveniat ne forte cum viro commorata transgrediatur aut certe sterilis efficiatur
 11 super filiam luxuriosam confirma custodiam nequando faciat te in obprobrium venire inimicis a detractatione in civitate et abiectioe plebis et confundat te in multitudine populi
 12 omni homini noli intendere in specie et in medio mulierum noli commorari
 13 de vestimentis enim procedit tinea et a muliere iniquitas viri
 14 melior est iniquitas viri quam benefaciens mulier et mulier confundens in obprobrium
 15 memor ero igitur operum Domini et quae vidi adnuntiabo in sermonibus Domini opera eius
 16 sol inluminans per omnia respexit et gloria Domini plenum est opus eius

- 17 nonne Dominus fecit sanctos enarrare omnia mirabilia sua quae confirmavit Dominus omnipotens stabiliri in gloria sua
 18 abyssum et cor hominum investigavit et in astutia illorum excogitavit
 19 cognovit enim Dominus omnem scientiam et inspexit in signum aevi adnuntians quae praeterierunt et quae superventura sunt revelans vestigia occultorum
 20 non praeterit illum omnis cogitatus et non abscondit se ab eo ullus sermo
 21 magnalia sapientiae suae decoravit qui est ante saeculum et usque in saeculum neque adiectum est
 22 neque minuitur et non eget alicuius consilio
 23 quam desiderabilia omnia opera eius et tamquam scintillam quam est considerare
 24 omnia haec vivent et manent in saeculum et in omni necessitate omnia obaudiunt ei
 25 omnia duplicia unum contra unum et non fecit quicquam deesse
 26 uniuscuiusque confirmavit bona et quis satiabitur videns gloriam eius

Caput 43

- 1 altitudinis firmamentum pulchritudo est species caeli in visione gloriae
 2 sol in aspectu adnuntians in exitu vas admirabile opus Excelsi
 3 in meridiano exuret terram in conspectu ardoris eius quis poterit sustinere fornacem custodiens in operibus ardoris
 4 tripliciter sol exurens montes radios igneos exsufflans et refulgens radiis suis obcaecat oculos
 5 magnus Dominus qui fecit illum et in sermonibus eius festinavit iter
 6 et luna in omnibus in tempore suo ostensio temporis et signum aevi
 7 a luna signum diei festi luminare quod minuitur in consummatione
 8 mensis secundum nomen eius est crescens admirabiliter in consummatione
 9 vas castrorum in excelsis in firmamento caeli resplendens
 10 species caeli gloriosa stellarum mundum inluminans in excelsis Dominus
 11 in verbis Sancti stabunt ad iudicium et non exardescunt in vigiliis suis
 12 vide arcum et benedic qui fecit illum valde speciosus est in splendore suo
 13 gyravit caelum in circuitu gloriae suae manus Excelsi aperuerunt illum
 14 imperio suo adceleravit nivem et adcelerat coruscationes emittere iudicii sui

15 propterea aperti sunt thesauri et evolaverunt nebulae sicut aves

16 in magnitudine sua posuit nubes et confracti sunt lapides grandinis

17 in conspectu eius commovebuntur montes et in voluntate eius adspirabit notus

18 vox tonitruum eius exprobravit terram tempestas aquilonis et congregatio spiritus

19 sicut avis deponens ad sedendum aspargit nivem et sicut lucusta demergens descensus eius

20 pulchritudinem coloris eius admirabitur oculus et super imbrem eius expavescet cor

21 gelum sicut salem effundet super terram et dum gelaverit fiet tamquam cacumina tribuli

22 frigidus ventus aquilo flabit et gelabit cristallus ab aqua super omnem congregationem aquarum requiescet et sicut lorica induet se aquis

23 devorabit montes et exuret desertum et extinguet viridem sicut ignem

24 medicina omnium in festinationem nebulae ros obviens ab ardore venienti humilem efficiet eum

25 in sermone eius silebit ventus et plantavit illum Dominus Iesus

26 qui navigat mare enarrat periculum eius et audientes auribus non admirabimur

27 illic praeclara et mirabilia opera varia genera bestiarum et omnium pecorum et creatura beluarum

28 propter ipsum confirmatus est itineris finis et in sermone eius composita sunt omnia

29 multa dicemus et deficiemus verbis consummatio autem sermonum ipse est in omnibus

30 gloriantes ad quid valebimus ipse enim Omnipotens super omnia opera sua

31 terribilis Dominus et magnus vehementer

32 quantumcumque potueritis supervalebit adhuc et admirabilis magnificentia eius

33 benedicentes Dominum exaltate illum quantum potestis maior est enim omni laude

34 exaltantes eum replemini virtute ne laboretis non enim habebitis

35 quis vidit eum et enarrabit et quis magnificabit eum sicut est ab initio

36 multa abscondita sunt maiora horum pauca enim vidimus operum eius

37 omnia autem Dominus fecit et pie agentibus dedit sapientiam

Caput 44

1 laus patrum laudemus viros gloriosos et parentes nostros in generatione sua

2 multam gloriam fecit Dominus magnificentia sua a saeculo

3 dominantes in potestatibus suis homines magni virtute et prudentia sua praediti nuntiantes in dignitate prophetarum

4 et imperantes in praesenti populo et virtute prudentiae populi sanctissima verba

5 in pueritia sua requirentes modos musicos et narrantes carmina in scriptura

6 homines divites in virtute pulchritudinis studium habentes pacificantes in domibus suis

7 omnes isti in generationibus gentis suae gloriam adepti sunt et in diebus suis habentur in laudibus

8 qui de illis nati sunt reliquerunt nomen narrandi laudes eorum

9 et sunt quorum non est memoria perierunt quasi non fuerint et nati sunt quasi non nati et filii ipsorum cum illis

10 sed illi viri misericordiae sunt quorum pietates non defuerunt

11 et cum semine ipsorum perseverat bona

12 hereditas nepotum illorum et in testamentis stetit semen eorum

13 et filii ipsorum propter illos usque in aeternum manet semen eorum et gloria eorum non derelinquetur

14 corpora ipsorum in pace sepulta sunt et nomen eorum vivet in generationes et generationes

15 sapientiam ipsorum narrent populi laudem eorum nuntiet ecclesia

16 Enoch placuit Deo et translatus est in paradiso ut det gentibus paenitentiam

17 Noe inventus est perfectus iustus et in tempore iracundiae factus est reconciliatio

18 ideo dimissum est reliquum terrae cum factum est diluvium

19 testamenta saeculi posita sunt apud illum ne deleri possit diluvio omnis caro

20 Abraham magnus pater multitudinis gentium et non est inventus similis illi in gloria qui conservavit legem Excelsi et fuit in testamento cum illo

21 in carne eius stare fecit testamentum et in temptatione inventus est fidelis

22 ideo iureiurando dedit illi semen in gente sua crescere illum quasi terrae cumulum

23 et ut stellas exaltare semen eius et hereditari illos a mari usque ad mare et a Flumine usque ad terminos terrae

24 et in Isaac eodem fecit modo propter Abraham patrem ipsius

25 benedictionem omnium gentium dedit illi et testamentum confirmavit super caput Iacob

26 agnovit eum in benedictionibus suis et dedit illi hereditatem et divisit ei partem in tribus duodecim

27 et conservavit illis homines misericordiae invenientes
gratiam in oculis omnis carnis

Caput 45

1 dilectus a Deo et hominibus Moses cuius memoria in
benedictione est

2 similem illum fecit in gloria sanctorum et magnificavit
eum in timore inimicorum et in verbis suis monstra placavit

3 glorificavit illum in conspectu regum et iussit illi coram
populo suo et ostendit illi gloriam suam

4 in fide et lenitate ipsius sanctum fecit illum et elegit
illum de omni carne

5 audivit eum et vocem ipsius et induxit illum in nubem

6 et dedit illi coram praecepta legem vitae et disciplinae
docere Iacob testamentum et iudicia sua Israhel

7 excelsum fecit Aaron fratrem eius et similem sibi de
tribu Levi

8 statuit ei testamentum aeternum et dedit illi sacerdo-
tium gentis et beatificavit illum in gloria

9 et circumcinxit illum zonam gloriae induit illum stolam
gloriae et coronavit illum in vasis virtutis

10 circumpedes et femoralia et umeralem posuit ei et
cinxit illum tintinabulis aureis plurimis in gyro

11 dare sonitum in successu suo auditum facere sonitum
in templo in memoriam filiis gentis suae

12 stola sancta auro et hyacintho et purpura opus textile
viri sapientis iudicio et veritate praediti

13 torto cocco opus artificis gemmis pretiosis figuratis
in ligatura auri et opere lapidarii sculptilis in memoriam
secundum numerum tribuum Israhel

14 coronam auream supra mitram eius expressam signo
sanctitatis gloria honoris et opus virtutis desideria oculorum
ornata

15 sic pulchra ante ipsum non fuerunt talia usque ad
originem

16 non indutus est illa alienigena aliquis sed tantum filii
ipsius soli et nepotes eius per omne tempus

17 sacrificia ipsius consumpta sunt igni cotidie

18 conplevit Moses manus eius et unxit illum oleo sancto

19 factum est illi in testamentum aeternum et semini
eius sicut dies caeli fungi sacerdotio et habere laudem et
glorificare populum suum in nomine suo

20 ipsum elegit eum ab omni vivente adferre sacrifi-
cium Deo incensum et bonum odorem in memoriam placere
populo suo

21 dedit illi in praeceptis suis potestatem in testamentis
iudiciorum docere Iacob testimonia et in lege sua lucem dare
Israhel

22 quia contra illum steterunt alieni et propter invi-
diam circumdederunt illum in deserto homines qui erant cum
Dathan et Abiron et congregatio Chore in iracundiam

23 vidit Dominus Deus et non placuit illi et consumpti
sunt in impetu iracundiae

24 fecit illis monstra et consumpsit eos in flamma ignis

25 et addidit Aaron gloriam et dedit illi hereditatem et
primitias fructuum terrae divisit illi

26 panem ipsis in primis paravit in satietatem nam
sacrificia Domini edent quae dedit ipsi et semini eius

27 ceterum in terra gentes hereditabit et pars non est illi
in gente ipse enim pars eius est et hereditas

28 et Finees filius Eleazari tertius in gloria est in imitando
tantum in timore Domini

29 et stare in reverentia gentis in bonitate et alacritate
animae suae placuit de Israhel

30 ideo statuit ad illum testamentum pacis principem
sanctorum et gentis suae ut sit illi in sacerdotium sui dignitas
in aeternum

31 et testamentum David regi filio Iesse de tribu Iuda he-
reditas ipsi et semini eius ut daret sapientiam in cor nostrum
iudicare gentem suam in iustitia ne abolerentur bona ipsorum
et gloriam eorum in gentem ipsorum aeternam fecit

Caput 46

1 fortis in bello Iesus Nave successor Mosi in prophetis
qui fuit magnus secundum nomen suum

2 maximus in salutem electorum Dei expugnare
insurgentes hostes ut consequeretur hereditatem Israhel

3 quam gloriam adeptus est in tollendo manus suas et
iactando contra civitatem rompheas

4 quis ante illum sic restitit nam hostes ipse Dominus
perduxit

5 aut non in iracundia eius inpeditus est sol et una dies
facta est quasi duo

6 invocavit Altissimum potentem in obpugnando inimi-
cos undique et audivit illum magnus et sanctus Deus in saxis
grandinis virtutis valde fortis

7 impetum fecit contra gentem hostilem et in descensu
perdidit contrarios

8 ut cognoscant gentes potentiam eius quia contra
Dominum pugnare non est facile et secutus est a tergo
potentes

9 et in diebus Mosi misericordiam fecit ipse et Cha-
leb filius Iepphonne stare contra hostem prohibere gentem
a peccatis et perfringere murmur malitiae

10 et ipsi duo constituti a periculo liberati sunt a numero
sescentorum milium peditum inducere illos in hereditatem in
terram quae manat lac et mel

11 et dedit Dominus ipsi Chaleb fortitudinem et usque
ad senectutem permansit illi virtus ut ascenderet in excelsum
terrae locum et semen ipsius obtinuit hereditatem

12 ut viderent omnes filii Israhel quod bonum est obsequi
sancto Deo

13 et iudices singuli suo nomine quorum non est
corruptum cor qui non aversi sunt a Domino

14 ut sit memoria illorum in benedictione et ossa eorum
pullulent de loco suo

15 et nomen eorum permanet in aeternum permanens ad filios illorum sanctorum virorum gloria

16 dilectus a Domino suo Samuhel propheta Domini renovavit imperium et unxit principes in gente sua

17 in lege Domini iudicavit congregationem et vidit Dominus Iacob et in fide sua probatus est propheta

18 et cognitus est in verbis suis fidelis quia vidit Deum lucis

19 et invocavit Deum potentem in obpugnando hostes circumstantes undique in oblatione viri inviolati

20 et intonuit e caelo Dominus et in sonitu magno auditam fecit vocem suam

21 et coneruit principes Tyriorum et omnes duces Philisthim

22 et ante tempus finis vitae suae et saeculi testimonium praeiuit in conspectu Domini et christi pecunias et usque ad calciamenta ab omni carne non accepit et non accusavit illum homo

23 et post hoc dormivit et notum fecit regi et ostendit illi finem vitae suae et exaltavit vocem eius de terra in prophetia delere impietatem gentis

Caput 47

1 post hoc surrexit Nathan propheta in diebus David

2 et quasi adep separatus est a carne sic David a filiis Israhel

3 cum leonibus lusit quasi cum agnis et in ursis similiter fecit sicut cum agnis ovium in iuventute sua

4 numquid non occidit gigantem et extulit obprobrium de gente

5 in tollendo manum in saxo fundae deiecit exultationem Goliae

6 ubi invocavit Dominum potentem et dedit in dexteram eius tollere hominem fortem in bello et exaltare cornum gentis suae

7 sic in milibus glorificavit illum et laudavit eum in benedictionibus Domini in offerendo illi coronam gloriae

8 coneruit enim inimicos undique et extirpavit Philisthim contrarios usque in hodiernum diem coneruit cornum ipsorum usque in aeternum

9 in omni opere dedit confessionem Sancto et Excelso in verbo gloriae

10 de omni corde suo laudavit Dominum et dilexit Deum qui fecit illum et dedit illi contra inimicos potentiam

11 et stare fecit cantores contra altarium et in sono eorum dulces fecit modos

12 et dedit in celebrationibus decus et ornavit tempora usque ad consummationem vitae ut laudarent sanctum nomen Domini et amplificarent mane Dei sanctitatem

13 Christus purgavit peccata ipsius et exaltavit in aeternum cornum ipsius et dedit illi testamentum regum et sedem gloriae in Israhel

14 post ipsum surrexit filius sensatus et propter illum deiecit omnem potentiam inimicorum

15 Salomon imperavit in diebus pacis cui subiecit Deus omnes hostes ut conderet domum in nomine suo et pararet sanctitatem in sempiternum quemadmodum eruditus est in iuventute sua

16 et impletus est quasi flumen sapientia et terram rexit anima tua

17 et replesti in comparationibus enigmata ad insulas longe distulisti nomen tuum et dilectus es in pace tua

18 in cantilenis et proverbiiis et comparationibus et interpretationibus miratae sunt te terrae

19 et in nomine Domini Dei cui est cognomen Deus Israhel

20 collegisti quasi auricalcum aurum et ut plumbum conplesti argentum

21 et reclinasti femora tua mulieribus potestatem habuisti in tuo corpore

22 dedisti maculam in gloria tua et profugasti semen tuum inducere iracundiam ad liberos tuos et incitari stultitiam tuam

23 ut faceres imperium bipertitum et ex Efraim imperare imperium durum

24 Deus autem non relinquit misericordiam suam et non corrumpit nec delebit opera sua neque perdet ab stirpe nepotes electi sui et semen eius qui diligit Dominum non corrumpet

25 dedit autem reliquum Iacob et David de ipsa stirpe

26 et finem habuit Salomon cum patribus suis

27 et reliquit post se de semine suo gentis stultitiam

28 et mutum prudentia Roboam qui avertit gentem consilio suo

29 et Hieroboam filium Nabath qui peccare fecit Israhel et dedit Efraim viam peccandi et plurima redundaverunt peccata ipsorum

30 valde averterunt illos a terra sua

31 et quaeisivit omnes nequitias usque dum perveniret ad illos defensio et ab omnibus peccatis liberavit eos

Caput 48

1 et surrexit Helias propheta quasi ignis et verbum ipsius quasi fax ardebat

2 qui induxit in illos famem et imitantes illum invidia sua pauci facti sunt non poterant enim sustinere praecepta Domini

3 verbo Domini exaltavit caelum et deiecit a se ignem terrae

4 sic amplificatus est Helias in mirabilibus suis et quis potest similiter gloriari tibi

5 qui sustulisti mortuum ab inferis de sorte mortis in verbo Domini Dei

6 qui deiecisti reges ad perniciem et confregisti facile potentiam ipsorum et gloriosos de lecto suo

7 qui audis in Sina iudicium et in Coreb iudicia defensionis

8 qui ungues reges ad paenitentiam et prophetas facis successores post te

9 qui receptus es in turbine ignis in curru equorum igneorum

10 qui inscriptus es indiciis temporum et lenis iracundiam Domini conciliare cor patris ad filium et restituere tribus Iacob

11 beati sunt qui te viderunt et in amicitia tua decorati sunt

12 nam nos vita vivimus tantum post mortem autem non erit tale nomen nostrum

13 Helias qui in turbine tectus est et in Heliseo complexus est spiritus eius in diebus suis non pertimuit principem et potentia nemo vicit illum

14 nec superavit illum verbum aliquod et mortuum prophetavit corpus eius

15 in vita sua fecit monstra et in morte mirabilia opera ipsius

16 in omnibus istis non paenituit populum et non recesserunt a peccatis suis usque dum deiecti sunt de terra sua et dispersi sunt in omnem terram

17 et relicta est gens perpauca et princeps in domo David

18 quidam ipsorum fecerunt quod placeret Deo alii autem multa commiserunt peccata

19 Ezechias munivit civitatem suam et induxit in medium ipsius aquam et fodit ferro rupem et aedificavit ad aquam puteum

20 in diebus ipsius ascendit Sennacherim et misit Rap-sacen et sustulit manum suam contra illos et extulit manum suam in Sion et superbus factus est potentia sua

21 tunc mota sunt corda et manus ipsorum et doluerunt quasi parturientes mulieres

22 et invocaverunt Dominum misericordem et patentes manus extulerunt ad caelum et sanctus Dominus Deus audivit cito vocem ipsorum

23 non est commemoratus peccatorum illorum neque dedit illos inimicis suis sed purgavit illos in manu Esaiae sancti prophetae

24 subiecit castra Assyriorum et conteruit illos angelus Dei

25 nam fecit Ezechias quod placuit Deo et fortiter ivit in via David patris sui quam mandavit illi Esaias propheta magnus et fidelis in conspectu Dei

26 in diebus ipsius retro rediit sol et addidit regi vitam

27 spiritu magno vidit ultima et obsecratus est lugentes in Sion usque in sempiternum

28 ostendit futura et abscondita antequam evenirent

Caput 49

1 memoria Iosiae in compositione odoris facti opus pigmentarii

2 in omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria et ut musica in convivio vini

3 ipse est directus divinitus in paenitentia gentis et tulit abominationes impietatis

4 et gubernavit ad Dominum cor ipsius in diebus peccatorum corroboravit pietatem

5 praeter David et Ezechiam et Iosiam omnes peccatum commiserunt

6 nam reliquerunt legem Potentis reges Iudae et contempserunt timorem Dei

7 dederunt enim regnum suum aliis et gloriam suam alienae genti

8 incenderunt electam sanctitatis civitatem et desertas fecerunt vias ipsius in manu Hieremiae

9 nam male tractaverunt illum qui a ventre matris consecratus est propheta evertere et eruere et perdere et iterum aedificare et renovare

10 Ezechihel qui vidit conspectum gloriae quam ostendit illi in curru cherubin

11 nam commemoratus est inimicorum in imbri et benefacere illis qui ostenderunt rectas vias

12 et duodecim prophetarum ossa pullulent de loco suo nam rogaverunt Iacob et redimerunt se in fide virtutis

13 quomodo amplificemus Zorobabel nam et ipse quasi signum in dextera manu in Israhel

14 et Iesum Iosedec qui in diebus suis aedificaverunt domum et exaltaverunt templum sanctum Domino paratum in gloria sempiterna

15 et Neemia in memoria multi temporis qui erexit nobis muros eversos et stare fecit portas et seras qui erexit domos nostras

16 nemo natus est in terra qualis Enoch nam et ipse receptus est a terra

17 et Ioseph natus est homo princeps fratrum firmamentum gentis rector fratrum stabilimentum populi

18 et ossa ipsius visitata sunt et post mortem prophetaverunt

19 Seth et Sem apud homines gloriam adepti sunt et super omnem animam in origine Adam

Caput 50

1 Simon Onii filius sacerdos magnus qui in vita sua suffulsit domum et in diebus suis corroboravit

2 templi etiam altitudo ab ipso fundata est duplex aedificatio excelsa parietis templi

3 in diebus ipsius remanserunt putei aquarum et quasi mare adimpleti sunt supra modum

4 qui curavit gentem suam et liberavit illam a pernicie

5 qui praevaluit amplificare civitatem qui adeptus est gloriam in conversatione gentis et ingressum domus et atrii amplificatus est

6 quasi stella matutina in medio nebulae et quasi luna plena in diebus suis lucet

7 et quasi sol refulgens sic ille effulsit in templo Dei
 8 quasi arcus effulgens in nebulam gloriae et quasi flos
 rosarum in diebus veris quasi lilia quae sunt in transitu aquae
 et quasi tus redolens in diebus aestatis
 9 quasi ignis effulgens et tus ardens in igni
 10 quasi vas auri solidum ornatum omni lapide pretioso
 11 quasi oliva pullulans et gyrus in altitudinem se tol-
 lens in accipiendo ipsum stolam gloriae et vestiri eum
 consummatione virtutis
 12 in ascensu altarii sancti gloriam dedit sanctitatis
 amictum
 13 in accipiendo autem partes de manu sacerdotum et ip-
 se stans iuxta aram circa illum corona fratrum quasi plantatio
 cedri in monte Libano
 14 sic circa illum steterunt quasi rami in palma et omnes
 filii Aaron in gloria sua
 15 oblatio autem Domini in manibus ipsorum coram
 omni synagoga Israhel et consummationem fungens in ara
 amplificare oblationem excelsi Regis
 16 porrexit manum suam in libatione et libavit de
 sanguine uvae
 17 et fudit in fundamenta altarii odorem divinum excelso
 Principi
 18 tunc exclamaverunt filii Aaron in tubis producti-
 libus sonaverunt et auditam fecerunt magnam vocem in
 memoriam coram Deo
 19 tunc omnis populus simul properaverunt et cecide-
 runt in faciem super terram adorare Dominum suum et dare
 preces Deo omnipotenti excelso
 20 et amplificaverunt psallentes in vocibus suis et in
 magna domo auctus est sonus suavitate plenus
 21 et rogavit populus Dominum excelsum in prece usque
 dum perfectus est honor Domini et munus suum perfecerunt
 22 tunc descendens extulit manus suas in omnem con-
 gregationem filiorum Israhel dare gloriam Deo a labiis suis
 et in nomine ipsius gloriari
 23 et iteravit orationem suam volens ostendere virtutem
 Dei
 24 et nunc orate Dominum omnium qui magna fecit in
 omni terra qui auxit dies nostros a ventre matris nostrae et
 fecit nobiscum secundum suam misericordiam
 25 det nobis iucunditatem cordis et fieri pacem in diebus
 nostris in Israhel per dies sempiternos
 26 credere Israhel nobiscum esse misericordiam Dei ut
 sanet vos in diebus suis
 27 duas gentes odit anima mea tertia autem non est gens
 quam oderim
 28 qui sedent in monte Seir et Philisthim et stultus
 populus qui habitat in Sicimis
 29 doctrinam sapientiae et disciplinae scripsi in co-
 dice isto Iesus filius Sirach Hierosolymita qui renovavit
 sapientiam de corde suo
 30 beatus qui in istis versatur bonis qui ponit illa in corde
 suo sapiens erit semper

31 si enim haec fecerit ad omnia valebit quia lux Dei
 vestigium eius est

Caput 51

1 oratio Iesu filii Sirach confitebor tibi Domine rex et
 conlaudabo te Deum salvatorem meum
 2 confiteor nomini tuo quoniam adiutor et protector
 factus es mihi
 3 et liberasti corpus meum a perditione a laqueo linguae
 iniquae et a labiis operantium mendacium et in conspectu
 adstantium factus es mihi adiutor
 4 et liberasti me secundum multitudinem misericordiae
 nominis tui a rugientibus paratis ad escam
 5 de manibus quaerentium animam meam et de portis
 tribulationis quae circumdederunt me
 6 a pressura flammae quae circumdedit me et in medio
 ignis non sum aestuatus
 7 de altitudine ventris inferi et a lingua coinquinata et
 verbo mendacii a rege iniquo et lingua iniusta
 8 laudavit usque ad mortem anima mea Dominum
 9 et vita mea adpropinquans erat infero deorsum
 10 circumdederunt me undique et non erat qui adiuveret
 respiciens eram ad adiutorium meum et non erat
 11 memoratus sum misericordiae tuae Domine et
 operationis tuae quae a saeculo sunt
 12 quoniam erues sustinentes te et liberas eos de manibus
 gentium
 13 exaltasti super terram habitationem meam et pro
 morte defluenti deprecatus sum
 14 invocavi Dominum patrem Domini mei ut non
 derelinquat me in die tribulationis meae et in tempore
 superborum sine adiutorio
 15 laudabo nomen tuum adsidue et conlaudabo illum in
 confessione exaudita est oratio mea
 16 liberasti me de perditione et eripuisti me de tempore
 iniquo
 17 propterea confitebor et laudem dicam tibi et
 benedicam nomen Domini
 18 cum adhuc iunior sum priusquam oberrem quaesivi
 sapientiam palam in oratione mea
 19 ante tempus postulabam pro illa et usque in
 novissimis inquiram eam defloriet tamquam praecox uva
 20 laetatum est cor meum in ea ambulavit pes meus iter
 rectum a iuventute mea investigabam eam
 21 inclinavi modice aurem meam et excepi illam
 22 multam inveni in me ipso sapientiam multum profeci
 in ea
 23 dans mihi sapientiam dabo gloriam
 24 consiliatus sum enim ut facerem illam zelatus sum
 bonum et non confundor
 25 conluctata est anima mea in illa et in faciendo eam
 confirmatus sum
 26 manus meas extendi in altum et insipientia eius luxi

27 animam meam direxi ad illam et in agnitione inveni eam

28 possedi cum ipsis cor ab initio propter hoc non derelinquar

29 venter meus conturbatus est quaerendo illam propterea possidebo bonam possessionem

30 dedit enim mihi Dominus linguam mercedem meam et in ipsa laudabo eum

31 adpropiate ad me indocti et congregate vos in domum disciplinae

32 quid adhuc retardatis et quid dicitis in his animae vestrae sitiunt vehementer

33 aperui os meum et locutus sum conparate vobis sine argento

34 et collum vestrum subicite sub iugo et suscipiat anima vestra disciplinam in proximo est enim invenire eam

35 videte oculis vestris quoniam modice laboravi et inveni mihi multam requiem

36 adsumite disciplinam in multo numero argenti et copiosum aurum possidete in ea

37 laetetur anima vestra in misericordia eius et non confundemini in laude ipsius

38 operamini opus vestrum ante tempus et dabit vobis mercedem vestram in tempore suo

Caput 52

1 et declinavit Salomon genua in conspectu totius ecclesiae Israhel et aperuit manus suas ad caelum et dixit

2 Domine Deus Israhel non est tibi similis Deus in caelo sursum neque in terra deorsum

3 qui custodis testamentum tuum et misericordiam pueris tuis euntibus in conspectu tuo in toto corde

4 servans puero tuo David quae locutus es illi et locutus es in ore tuo et in manu tua supplesti quasi dies iste

5 et nunc Domine Deus Israhel custodi puero tuo David quae locutus es illi dicens non deerit tibi vir a facie mea sedens in throno Israhel

6 verum si custodierint filii tui manum suam ut in praeceptis meis ambulent sicut ambulaverunt in conspectu meo

7 et nunc Domine Deus Israhel creditum est verbum quod locutus es puero tuo David

8 quoniam si vere habitabit Deus cum hominibus in terra

9 si caelum caeli non sufficit verum domus quam aedificavi

10 et respicias ad orationem pueri tui et precationem Domine ut exaudias placationem orationis quam puer tuus orat coram te

11 ut sint oculi tui super domum hanc die et nocte in locum quem dixisti invocari nomen tuum et exaudias orationem quam puer tuus orat in hunc locum

12 et exaudias precationem pueri tui et populi tui Israhel si oraverint in loco isto

13 et exaudias in loco habitationis de caelo et exaudias et propitius sis si peccaverit vir iuxta te

The Prophecy of Isaias

Chapter

618 #1	626 #15	632 #29	640 #43	647 #57
619 #2	626 #16	632 #30	641 #44	647 #58
619 #3	626 #17	633 #31	641 #45	648 #59
620 #4	627 #18	634 #32	642 #46	649 #60
620 #5	627 #19	634 #33	642 #47	649 #61
621 #6	628 #20	635 #34	643 #48	650 #62
621 #7	628 #21	635 #35	643 #49	650 #63
622 #8	628 #22	635 #36	644 #50	650 #64
622 #9	629 #23	636 #37	644 #51	651 #65
623 #10	629 #24	637 #38	645 #52	651 #66
624 #11	630 #25	638 #39	645 #53	585 Ecclesiasticus
624 #12	630 #26	638 #40	646 #54	653 The Prophecy of
624 #13	631 #27	639 #41	646 #55	Jeremias
625 #14	631 #28	639 #42	647 #56	

Caput 1

1 visio Isaiæ filii Amos quam vidit super Iudam et Hierusalem in diebus Oziae Ioatham Ahaz Ezechiae regum Iuda

2 audite caeli et auribus percipe terra quoniam Dominus locutus est filios enutriti et exaltavi ipsi autem spreverunt me

3 cognovit bos possessorem suum et asinus praesepe domini sui Israhel non cognovit populus meus non intellexit

4 vae genti peccatrici populo gravi iniquitate semini nequam filiis sceleratis dereliquerunt Dominum blasphemaverunt Sanctum Israhel abalienati sunt retrorsum

5 super quo percutiam vos ultra addentes praevaricationem omne caput languidum et omne cor maerens

6 a planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas vulnus et livor et plaga tumens non est circumligata nec curata medicamine neque fota oleo

7 terra vestra deserta civitates vestrae succensae igni regionem vestram coram vobis alieni devorant et desolabitur sicut in vastitate hostili

8 et derelinquetur filia Sion ut umbraculum in vinea et sicut tugurium in cucumerario sicut civitas quae vastatur

9 nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen quasi Sodoma fuissetus et quasi Gomorra similes essemus

10 audite verbum Domini principes Sodomorum percipite auribus legem Dei nostri populus Gomorrae

11 quo mihi multitudinem victimarum vestrarum dicit Dominus plenus sum holocausta arietum et adipem pinguium et sanguinem vitulorum et agnorum et hircorum nolui

12 cum veneritis ante conspectum meum quis quaesivit haec de manibus vestris ut ambularetis in atriis meis

13 ne adferatis ultra sacrificium frustra incensum abominatio est mihi neomeniam et sabbatum et festivitates alias non feram iniqui sunt coetus vestri

14 kalendas vestras et sollemnitates vestras odovit anima mea facta sunt mihi molesta laboravi sustinens

15 et cum extenderitis manus vestras avertam oculos meos a vobis et cum multiplicaveritis orationem non audiam manus vestrae sanguine plenae sunt

16 lavamini mundi estote auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis quiescite agere perverse

17 discite benefacere quaerite iudicium subvenite oppresso iudicate pupillo defendite viduam

18 et venite et arguite me dicit Dominus si fuerint peccata vestra ut coccinum quasi nix dealbantur et si fuerint rubra quasi vermiculus velut lana erunt

19 si volueritis et audieritis bona terrae comedetis

20 quod si nolueritis et me provocaveritis ad iracundiam gladius devorabit vos quia os Domini locutum est

21 quomodo facta est meretrix civitas fidelis plena iudicii iustitia habitavit in ea nunc autem homicidae

22 argentum tuum versum est in scoriā vinum tuum mixtum est aqua

23 principes tui infideles socii furum omnes diligunt munera sequuntur retributiones pupillo non iudicant et causa viduae non ingreditur ad eos

24 propter hoc ait Dominus exercituum Fortis Israhel heu consolabor super hostibus meis et vindicabor de inimicis meis

25 et convertam manum meam ad te et excoquam ad purum scoriā tuam et auferam omne stagnum tuum

26 et restituam iudices tuos ut fuerunt prius et consiliarios tuos sicut antiquitus post haec vocaberis civitas iusti urbs fidelis

27 Sion in iudicio redimetur et reducent eam in iustitia

28 et conteret scelestos et peccatores simul et qui dereliquerunt Dominum consumentur

29 confundentur enim ab idolis quibus sacrificaverunt et erubescetis super hortis quos elegeratis

30 cum fueritis velut quercus defluentibus foliis et velut hortus absque aqua

31 et erit fortitudo vestra ut favilla stuppae et opus vestrum quasi scintilla et succendetur utrumque simul et non erit qui extinguat

17 et incurvabitur sublimitas hominum et humiliabitur altitudo virorum et elevabitur Dominus solus in die illa

18 et idola penitus conterentur

19 et introibunt in speluncas petrarum et in voragine terrae a facie formidinis Domini et a gloria maiestatis eius cum surrexerit percutere terram

20 in die illa proiciet homo idola argenti sui et simulacra auri sui quae fecerat sibi ut adoraret talpas et vespertilioes

21 et ingredietur fissuras petrarum et cavernas saxorum a facie formidinis Domini et a gloria maiestatis eius cum surrexerit percutere terram

22 quiescite ergo ab homine cuius spiritus in naribus eius quia excelsus reputatus est ipse

Caput 2

1 verbum quod vidit Isaias filius Amos super Iudam et Hierusalem

2 et erit in novissimis diebus praeparatus mons domus Domini in vertice montium et elevabitur super colles et fluent ad eum omnes gentes

3 et ibunt populi multi et dicent venite et ascendamus ad montem Domini et ad domum Dei Iacob et docebit nos vias suas et ambulabimus in semitis eius quia de Sion exhibit lex et verbum Domini de Hierusalem

4 et iudicabit gentes et arguet populos multos et conflabunt gladios suos in vomeres et lanceas suas in falces non levabit gens contra gentem gladium nec exercebuntur ultra ad proelium

5 domus Iacob venite et ambulemus in lumine Domini

6 proiecisti enim populum tuum domum Iacob quia repleti sunt ut olim et augures habuerunt ut Philisthim et pueris alienis adheserunt

7 repleta est terra argento et auro et non est finis thesaurorum eius

8 et repleta est terra eius equis et innumerabiles quadrigae eius et repleta est terra eius idolis opus manuum suarum adoraverunt quod fecerunt digiti eorum

9 et incurvavit se homo et humiliatus est vir ne ergo dimittas eis

10 ingredi in petram abscondere fossa humo a facie timoris Domini et a gloria maiestatis eius

11 oculi sublimis hominis humiliati sunt et incurvabitur altitudo virorum exaltabitur autem Dominus solus in die illa

12 quia dies Domini exercituum super omnem superbum et excelsum et super omnem arrogantem et humiliabitur

13 et super omnes cedros Libani sublimes et erectas et super omnes quercus Basan

14 et super omnes montes excelsos et super omnes colles elevatos

15 et super omnem turrem excelsam et super omnem murum munitum

16 et super omnes naves Tharsis et super omne quod visu pulchrum est

Caput 3

1 ecce enim Dominator Deus exercituum auferet ab Hierusalem et ab Iuda validum et fortem omne robur panis et omne robur aquae

2 fortem et virum bellatorem iudicem et prophetam et ariolum et senem

3 principem super quinquaginta et honorabilem vultu et consiliarium sapientem de architectis et prudentem eloquii mystici

4 et dabo pueros principes eorum et effeminati dominabuntur eis

5 et inruet populus vir ad virum unusquisque ad proximum suum tumultuabitur puer contra senem et ignobilis contra nobilem

6 adprehendet enim vir fratrem suum domesticum patris sui vestimentum tibi est princeps esto noster ruina autem haec sub manu tua

7 respondebit in die illa dicens non sum medicus et in domo mea non est panis neque vestimentum nolite constituere me principem populi

8 ruit enim Hierusalem et Iudas concidit quia lingua eorum et adinventiones eorum contra Dominum ut provocarent oculos maiestatis eius

9 agnitio vultus eorum respondit eis et peccatum suum quasi Sodomae praedicaverunt nec absconderunt vae animae eorum quoniam reddita sunt eis mala

10 dicite iusto quoniam bene quoniam fructum adinventionum suarum comedit

11 vae impio in malum retributio enim manuum eius fiet ei

12 populum meum exactores sui spoliaverunt et mulieres dominatae sunt eius popule meus qui beatum te dicunt ipse te decipiunt et viam gressuum tuorum dissipant

13 stat ad iudicandum Dominus et stat ad iudicandos populos

14 Dominus ad iudicium veniet cum senibus populi sui et principibus eius vos enim depasti estis vineam meam et rapina pauperis in domo vestra

15 quare adteritis populum meum et facies pauperum commolitis dicit Dominus Deus exercituum

16 et dixit Dominus pro eo quod elevatae sunt filiae Sion et ambulaverunt extento collo et nutibus oculorum ibant et plaudebant ambulabant et in pedibus suis conposito gradu incedebant

17 decalvabit Dominus verticem filiarum Sion et Dominus crinem earum nudabit

18 in die illa auferet Dominus ornatum calciamentorum et lunulas

19 et torques et monilia et armillas et mitras

20 discriminalia et periscelidas et murenulas et olfacto-riola et inaures

21 et anulos et gemmas in fronte pendentes

22 et mutatoria et pallia et linteamina et acus

23 et specula et sindones et vittas et theristra

24 et erit pro suavi odore fetor et pro zona funiculus et pro crispanti crine calvitium et pro fascia pectorali cilicium

25 pulcherrimi quoque viri tui gladio cadent et fortes tui in proelio

26 et maerebunt atque lugebunt portae eius et desolata in terra sedebit

Caput 4

1 et adprehendent septem mulieres virum unum in die illa dicentes panem nostrum comedemus et vestimentis nostris operiemur tantummodo vocetur nomen tuum super nos aufer obprobrium nostrum

2 in die illa erit germen Domini in magnificentia et in gloria et fructus terrae sublimis et exultatio his qui salvati fuerint de Israhel

3 et erit omnis qui relictus fuerit in Sion et residuus in Hierusalem sanctus vocabitur omnis qui scriptus est in vita in Hierusalem

4 si abluerit Dominus sordem filiarum Sion et sanguinem Hierusalem laverit de medio eius spiritu iudicii et spiritu ardoris

5 et creabit Dominus super omnem locum montis Sion et ubi invocatus est nubem per diem et fenum et splendorem ignis flammantis in nocte super omnem enim gloriam protectio

6 et tabernaculum erit in umbraculum diei ab aestu et in securitatem et absconsionem a turbine et a pluvia

Caput 5

1 cantabo dilecto meo canticum patruelis mei vineae suae vinea facta est dilecto meo in cornu filio olei

2 et sepivit eam et lapides elegit ex illa et plantavit eam electam et aedificavit turrem in medio eius et torcular extruxit in ea et expectavit ut faceret uvas et fecit labruscas

3 nunc ergo habitator Hierusalem et vir Iuda iudicate inter me et inter vineam meam

4 quid est quod debui ultra facere vineae meae et non feci ei an quod expectavi ut faceret uvas et fecit labruscas

5 et nunc ostendam vobis quid ego faciam vineae meae auferam sepem eius et erit in direptionem diruam maceriam eius et erit in conculcationem

6 et ponam eam desertam non putabitur et non fodietur et ascendent vepres et spinae et nubibus mandabo ne pluant super eam imbrem

7 vinea enim Domini exercituum domus Israhel et vir Iuda germen delectabile eius et expectavi ut faceret iudicium et ecce iniquitas et iustitiam et ecce clamor

8 vae qui coniungitis domum ad domum et agrum agro copulatis usque ad terminum loci numquid habitabitis soli vos in medio terrae

9 in auribus meis sunt haec Domini exercituum nisi domus multae desertae fuerint grandes et pulchrae absque habitatore

10 decem enim iuga vinearum facient lagunculam unam et triginta modii sementis facient modios tres

11 vae qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam et potandum usque ad vesperam ut vino aestuetis

12 cithara et lyra et tympanum et tibia et vinum in conviviis vestris et opus Domini non respicitis nec opera manuum eius consideratis

13 propterea captivus ductus est populus meus quia non habuit scientiam et nobiles eius interierunt fame et multitudo eius siti exaruit

14 propterea dilatavit infernus animam suam et aperuit os suum absque ullo termino et descendunt fortes eius et populus eius et sublimes gloriosique eius ad eum

15 et incurvabitur homo et humiliabitur vir et oculi sublimium deprimentur

16 et exaltabitur Dominus exercituum in iudicio et Deus sanctus sanctificabitur in iustitia

17 et pascentur agni iuxta ordinem suum et deserta in ubertatem versa advenae comedent

18 vae qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis et quasi vinculum plaustrum peccatum

19 qui dicitis festinet et cito veniat opus eius ut videamus et adpropriet et veniat consilium Sancti Israhel et sciemus illud

20 vae qui dicitis malum bonum et bonum malum ponentes tenebras lucem et lucem tenebras ponentes amarum in dulce et dulce in amarum

21 vae qui sapientes estis in oculis vestris et coram vobismet ipsis prudentes

22 vae qui potentes estis ad bibendum vinum et viri fortes ad miscendam ebrietatem

23 qui iustificatis impium pro muneribus et iustitiam iusti aufertis ab eo

24 propter hoc sicut devorat stipulam lingua ignis et calor flammae exurit sic radix eorum quasi favilla erit et germen

eorum ut pulvis ascendet abiecerunt enim legem Domini exercituum et eloquium Sancti Israhel blasphemaverunt

25 ideo iratus est furor Domini in populo suo et extendit manum suam super eum et percussit eum et conturbati sunt montes et facta sunt morticina eorum quasi stercus in medio platearum in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta

26 et levabit signum nationibus procul et sibilabit ad eum de finibus terrae et ecce festinus velociter veniet

27 non est deficiens neque laborans in eo non dormitabit neque dormiet neque solvetur cingulum renum eius nec rumpetur corrigia calciamenti eius

28 sagittae eius acutae et omnes arcus eius extenti ungulae equorum eius ut silex et rotae eius quasi impetus tempestatis

29 rugitus eius ut leonis rugiet ut catuli leonum et frendet et tenebit praedam et amplexabitur et non erit qui eruat

30 et sonabit super eum in die illa sicut sonitus maris aspiciemus in terram et ecce tenebrae tribulationis et lux obtenebrata est in caligine eius

Caput 6

1 in anno quo mortuus est rex Ozias vidi Dominum sedentem super solum excelsum et elevatum et ea quae sub eo erant implebant templum

2 seraphin stabant super illud sex alae uni et sex alae alteri duabus velabant faciem eius et duabus velabant pedes eius et duabus volabant

3 et clamabant alter ad alterum et dicebant sanctus sanctus sanctus Dominus exercituum plena est omnis terra gloria eius

4 et commota sunt superliminaria cardinum a voce clamantis et domus impleta est fumo

5 et dixi vae mihi quia tacui quia vir pollutus labiis ego sum et in medio populi polluta labia habentis ego habito et Regem Dominum exercituum vidi oculis meis

6 et volavit ad me unus de seraphin et in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari

7 et tetigit os meum et dixit ecce tetigit hoc labia tua et auferetur iniquitas tua et peccatum tuum mundabitur

8 et audiui vocem Domini dicentis quem mittam et quis ibit nobis et dixi ecce ego sum mitte me

9 et dixit vade et dices populo huic audite audientes et nolite intellegere et videte visionem et nolite cognoscere

10 excaeca cor populi huius et aures eius adgrava et oculos eius claude ne forte videat oculis suis et auribus suis audiat et corde suo intellegat et convertatur et sanem eum

11 et dixi usquequo Domine et dixit donec desolentur civitates absque habitatore et domus sine homine et terra relinquetur deserta

12 et longe faciet Dominus homines et multiplicabitur quae derelicta fuerat in medio terrae

13 et adhuc in ea decimatio et convertetur et erit in ostensionem sicut terebinthus et sicuti quercus quae expandit ramos suos semen sanctum erit id quod steterit in ea

Caput 7

1 et factum est in diebus Ahaz filii Ioatham filii Oziae regis Iuda ascendit Rasin rex Syriae et Phacee filius Romeliae rex Israhel in Hierusalem ad proeliandum contra eam et non potuerunt debellare eam

2 et nuntiaverunt domui David dicentes requievit Syria super Ephraim et commotum est cor eius et cor populi eius sicut moventur ligna silvarum a facie venti

3 et dixit Dominus ad Isaia egredere in occursum Ahaz tu et qui derelictus est Iasub filius tuus ad extremum aquaeductus piscinae superioris in via agri Fullonis

4 et dices ad eum vide ut sileas noli timere et cor tuum ne formidet a duobus caudis titionum fumigantium istorum in ira furoris Rasin et Syriae et filii Romeliae

5 eo quod consilium inierit contra te Syria malum Ephraim et filius Romeliae dicentes

6 ascendamus ad Iudam et suscitemus eum et avellamus eum ad nos et ponamus regem in medio eius filium Tabeel

7 haec dicit Dominus Deus non stabit et non erit istud

8 sed caput Syriae Damascus et caput Damasci Rasin et adhuc sexaginta et quinque anni et desinet Ephraim esse populus

9 et caput Ephraim Samaria et caput Samariae filius Romeliae si non credideritis non permanebitis

10 et adiecit Dominus loqui ad Ahaz dicens

11 pete tibi signum a Domino Deo tuo in profundum inferni sive in excelsum supra

12 et dixit Ahaz non petam et non temptabo Dominum

13 et dixit audite ergo domus David numquid parum vobis est molestos esse hominibus quia molesti estis et Deo meo

14 propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum ecce virgo concipiet et pariet filium et vocabitis nomen eius Emmanuel

15 butyrum et mel comedet ut sciat reprobare malum et eligere bonum

16 quia antequam sciat puer reprobare malum et eligere bonum derelinquetur terra quam tu detestaris a facie duum regum suorum

17 adducet Dominus super te et super populum tuum et super domum patris tui dies qui non venerunt a diebus separationis Ephraim a Iuda cum rege Assyriorum

18 et erit in die illa sibilabit Dominus muscae quae est in extremo fluminum Aegypti et api quae est in terra Assur

19 et venient et requiescent omnes in torrentibus vallium et cavernis petrarum et in omnibus frutectis et in universis foraminibus

20 in die illa radet Dominus in novacula conducta in his qui trans Flumen sunt in rege Assyriorum caput et pilos pedum et barbam universam

21 et erit in die illa nutriet homo vaccam boum et duas oves

22 et prae ubertate lactis comedet butyrum butyrum enim et mel manducabit omnis qui relictus fuerit in medio terrae

23 et erit in die illa omnis locus ubi fuerint mille vites mille argenteis et in spinas et in vepres erunt

24 cum sagittis et arcu ingredientur illuc vepres enim et spinae erunt in universa terra

25 et omnes montes qui in sarculo sarientur non veniet illuc terror spinarum et veprium et erit in pascua bovis et in conculcationem pecoris

Caput 8

1 et dixit Dominus ad me sume tibi librum grandem et scribe in eo stilo hominis Velociter spolia detrahe Cito praedare

2 et adhibui mihi testes fideles Uriam sacerdotem et Zacchariam filium Barachiae

3 et accessi ad prophetissam et concepit et peperit filium et dixit Dominus ad me voca nomen eius Adcelera spolia detrahare Festina praedari

4 quia antequam sciat puer vocare patrem suum et matrem suam auferetur fortitudo Damasci et spolia Samariae coram rege Assyriorum

5 et adiecit Dominus loqui ad me adhuc dicens

6 pro eo quod abiecit populus iste aquas Siloae quae vadunt cum silentio et adsumpsit magis Rasin et filium Romeliae

7 propter hoc ecce Dominus adducet super eos aquas Fluminis fortes et multas regem Assyriorum et omnem gloriam eius et ascendet super omnes rivos eius et fluet super universas ripas eius

8 et ibit per Iudam inundans et transiens usque ad collum veniet et erit extensio alarum eius implens latitudinem terrae tuae o Emmanuel

9 congregamini populi et vincimini et audite universae procul terrae confortamini et vincimini accingite vos et vincimini

10 inite consilium et dissipabitur loquimini verbum et non fiet quia nobiscum Deus

11 haec enim ait Dominus ad me sicut in forti manu erudit me ne irem in via populi huius dicens

12 non dicatis coniuratio omnia enim quae loquitur populus iste coniuratio est et timorem eius ne timeatis neque paveatis

13 Dominum exercituum ipsum sanctificate ipse pavor vester et ipse terror vester

14 et erit vobis in sanctificationem in lapidem autem offensionis et in petram scandali duabus domibus Israhel in laqueum et in ruinam habitantibus Hierusalem

15 et offendent ex eis plurimi et cadent et conterentur et inretientur et capientur

16 liga testimonium signa legem in discipulis meis

17 et expectabo Dominum qui abscondit faciem suam a domo Iacob et praestolabor eum

18 ecce ego et pueri quos mihi dedit Dominus in signum et in portentum Israhelis a Domino exercituum qui habitat in monte Sion

19 et cum dixerint ad vos quaerite a pythonibus et a divinis qui stridunt in incantationibus suis numquid non populus a Deo suo requirit pro vivis a mortuis

20 ad legem magis et ad testimonium quod si non dixerint iuxta verbum hoc non erit eis matutina lux

21 et transibit per eam corruet et esuriet et cum esurierit irascetur et maledicet regi suo et Deo suo et suspiciet sursum

22 et ad terram intuebitur et ecce tribulatio et tenebrae dissolutio angustia et caligo persequens et non poterit avolare de angustia sua

Caput 9

1 primo tempore adleviata est terra Zabulon et terra Nephtalim et novissimo adgravata est via maris trans Iordanem Galileae gentium

2 populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam habitantibus in regione umbrae mortis lux orta est eis

3 multiplicasti gentem non magnificasti laetitiam laetabuntur coram te sicut laetantur in messe sicut exultant quando dividunt spolia

4 iugum enim oneris eius et virgam umeri eius et sceptrum exactoris eius superasti sicut in die Madian

5 quia omnis violenta praedatio cum tumultu et vestimentum mixtum sanguine erit in combustionem et cibus ignis

6 parvulus enim natus est nobis filius datus est nobis et factus est principatus super umerum eius et vocabitur nomen eius Admirabilis consiliarius Deus fortis Pater futuri saeculi Princeps pacis

7 multiplicabitur eius imperium et pacis non erit finis super solium David et super regnum eius ut confirmet illud et corroboret in iudicio et iustitia amodo et usque in sempiternum zelus Domini exercituum faciet hoc

8 verbum misit Dominus in Iacob et cecidit in Israhel

9 et sciet populus omnis Ephraim et habitantes Samariam in superbia et magnitudine cordis dicentes

10 lateres ceciderunt sed quadris lapidibus aedificabimus sycomoros succiderunt sed cedros inmutabimus

11 et elevabit Dominus hostes Rasin super eum et inimicos eius in tumultum vertet

12 Syriam ab oriente et Philisthim ab occidente et devorabunt Israhel toto ore in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta

13 et populus non est reversus ad percutientem se et Dominum exercituum non inquisierunt

14 et disperdet Dominus ab Israhel caput et caudam incurvantem et refrenantem die una

15 longevus et honorabilis ipse est caput et propheta docens mendacium ipse cauda est

16 et erunt qui beatificant populum istum seducentes et qui beatificantur praecipitati

17 propter hoc super adolescentulis eius non laetabitur Dominus et pupillorum eius et viduarum non miserebitur quia omnis hypocrita est et nequam et universum os locutum est stultitiam in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta

18 succensa est enim quasi ignis impietas veprem et spinam vorabit et succendetur in densitate saltus et convolvetur superbia fumi

19 in ira Domini exercituum conturbata est terra et erit populus quasi esca ignis vir fratri suo non parcat

20 et declinabit ad dexteram et esuriet et comedet ad sinistram et non saturabitur unusquisque carnem brachii sui vorabit Manasses Ephraim et Ephraim Manassen simul ipsi contra Iudam

21 in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta

Caput 10

1 vae qui condunt leges iniquas et scribentes iniustitiam scripserunt

2 ut opprimerent in iudicio pauperes et vim facerent causae humilium populi mei ut essent viduae praeda eorum et pupillos diriperent

3 quid facietis in die visitationis et calamitatis de longe venientis ad cuius fugietis auxilium et ubi derelinquetis gloriam vestram

4 ne incurvemini sub vinculo et cum interfectis cadatis super omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta

5 vae Assur virga furoris mei et baculus ipse in manu eorum indignatio mea

6 ad gentem fallacem mittam eum et contra populum furoris mei mandabo illi ut auferat spolia et diripiat praedam et ponat illum in conculcationem quasi lutum platearum

7 ipse autem non sic arbitrabitur et cor eius non ita aestimabit sed ad conterendum erit cor eius et ad internicionem gentium non paucarum

8 dicet enim

9 numquid non principes mei simul reges sunt numquid non ut Charchamis sic Chalanno et ut Arfad sic Emath numquid non ut Damascus sic Samaria

10 quomodo invenit manus mea regna idoli sic et simulacra eorum de Hierusalem et de Samaria

11 numquid non sicut feci Samariae et idolis eius sic faciam Hierusalem et simulacris eius

12 et erit cum impleverit Dominus cuncta opera sua in monte Sion et in Hierusalem visitabo super fructum magni-

fici cordis regis Assur et super gloriam altitudinis oculorum eius

13 dixit enim in fortitudine manus meae feci et in sapientia mea intellexi et abstuli terminos populorum et principes eorum depraedatus sum et detraxi quasi potens in sublime residentes

14 et invenit quasi nidum manus mea fortitudinem populorum et sicut colliguntur ova quae derelicta sunt sic universam terram ego congregavi et non fuit qui moveret pinnam et aperiret os et ganniret

15 numquid gloriabitur securis contra eum qui secatur ea aut exaltabitur serra contra eum a quo trahitur quomodo si elevetur virga contra levantem se et exaltetur baculus qui utique lignum est

16 propter hoc mittet Dominator Deus exercituum in pinguibus eius tenuitatem et subtus gloriam eius succensa ardebit quasi combustio ignis

17 et erit lumen Israhel in igne et Sanctus eius in flamma et succendetur et devorabitur spina eius et vepres in die una

18 et gloria saltus eius et Carmeli eius ab anima usque ad carnem consumetur et erit terrore profugus

19 et reliquiae ligni saltus eius pro paucitate numerabuntur et puer scribet eos

20 et erit in die illa non adiciet residuum Israhel et hii qui fugerint de domo Iacob inniti super eo qui percutit eos sed innitetur super Dominum Sanctum Israhel in veritate

21 reliquiae convertentur reliquiae inquam Iacob ad Deum fortem

22 si enim fuerit populus tuus Israhel quasi harena maris reliquiae convertentur ex eo consummatio abbreviata inundabit iustitiam

23 consummationem enim et abbreviationem Dominus Deus exercituum faciet in medio omnis terrae

24 propter hoc haec dicit Dominus Deus exercituum noli timere populus meus habitator Sion ab Assur in virga percutiet te et baculum suum levabit super te in via Aegypti

25 adhuc enim paululum modicumque et consummabitur indignatio et furor meus super scelus eorum

26 et suscitabit super eum Dominus exercituum flagellum iuxta plagam Madian in petra Oreb et virgam suam super mare et levabit eam in via Aegypti

27 et erit in die illa auferetur onus eius de umero tuo et iugum eius de collo tuo et computrescet iugum a facie olei

28 veniet in Aiath transibit in Magron apud Machmas commendabit vasa sua

29 transierunt cursim Gabee sedes nostra obstipuit Rama Gabaath Saulis fugit

30 hinni voce tua filia Gallim adtende Laisa paupercula Anathoth

31 migravit Medemena habitatores Gebim confortamini

32 adhuc dies est ut in Nob stetur agitabit manum suam super montem filiae Sion collem Hierusalem

33 ecce Dominator Dominus exercituum confringet laqueum in terrore et excelsi statura succidentur et sublimes humiliabuntur

34 et subvertentur condensa saltus ferro et Libanus cum excelsis cadet

Caput 11

1 et egredietur virga de radice Iesse et flos de radice eius ascendet

2 et requiescet super eum spiritus Domini spiritus sapientiae et intellectus spiritus consilii et fortitudinis spiritus scientiae et pietatis

3 et replebit eum spiritus timoris Domini non secundum visionem oculorum iudicabit neque secundum auditum aurium arguet

4 sed iudicabit in iustitia pauperes et arguet in aequitate pro mansuetis terrae et percutiet terram virga oris sui et spiritu laborum suorum interficiet impium

5 et erit iustitia cingulum lumborum eius et fides cinctorium renis eius

6 habitabit lupus cum agno et pardus cum hedo accubabit vitulus et leo et ovis simul morabuntur et puer parvulus minabit eos

7 vitulus et ursus pascentur simul requiescent catuli eorum et leo quasi bos comedet paleas

8 et delectabitur infans ab ubere super foramine aspidis et in caverna reguli qui ablactatus fuerit manum suam mittet

9 non nocebunt et non occident in universo monte sancto meo quia repleta est terra scientia Domini sicut aquae maris operientes

10 in die illa radix Iesse qui stat in signum populorum ipsum gentes deprecabuntur et erit sepulchrum eius gloriosum

11 et erit in die illa adiciet Dominus secundo manum suam ad possidendum residuum populi sui quod relinquetur ab Assyriis et ab Aegypto et a Fetros et ab Aethiopia et ab Aelam et a Sennaar et ab Emath et ab insulis maris

12 et levabit signum in nationes et congregabit profugos Israhel et dispersos Iuda colliget a quattuor plagis terrae

13 et auferetur zelus Ephraim et hostes Iuda peribunt Ephraim non aemulabitur Iudam et Iudas non pugnabit contra Ephraim

14 et volabunt in umeros Philisthim per mare simul praedabuntur filios orientis Idumea et Moab praeceptum manus eorum et filii Ammon oboedientes erunt

15 et desolabit Dominus linguam maris Aegypti et levabit manum suam super Flumen in fortitudine spiritus sui et percutiet eum in septem rivis ita ut transeant per eum calciati

16 et erit via residuo populo meo qui relinquetur ab Assyriis sicut fuit Israhel in die qua ascendit de terra Aegypti

Caput 12

1 et dices in illa die confitebor tibi Domine quoniam iratus es mihi conversus est furor tuus et consolatus es me

2 ecce Deus salvator meus fiducialiter agam et non timebo quia fortitudo mea et laus mea Dominus Deus et factus est mihi in salutem

3 haurietis aquas in gaudio de fontibus salvatoris

4 et dicetis in illa die confitemini Domino et invocate nomen eius notas facite in populis adinventiones eius mementote quoniam excelsum est nomen eius

5 cantate Domino quoniam magnifice fecit adnuntiate hoc in universa terra

6 exulta et lauda habitatio Sion quia magnus in medio tui Sanctus Israhel

Caput 13

1 onus Babylonis quod vidit Isaias filius Amos

2 super montem caligosum levate signum exaltate vocem levate manum et ingrediantur portas duces

3 ego mandavi sanctificationis meis et vocavi fortes meos in ira mea exultantes in gloria mea

4 vox multitudinis in montibus quasi populorum frequentium vox sonitus regum gentium congregatarum Dominus exercituum praecepit militiae belli

5 venientibus de terra procul a summitate caeli Dominus et vasa furoris eius ut disperdat omnem terram

6 ululate quia prope est dies Domini quasi vastitas a Domino veniet

7 propter hoc omnes manus dissolventur et omne cor hominis tabescet

8 et conteretur tortiones et dolores tenebunt quasi parturiens dolebunt unusquisque ad proximum suum stupebit facies conbustae vultus eorum

9 ecce dies Domini venit crudelis et indignationis plenus et irae furorisque ad ponendam terram in solitudine et peccatores eius conterendos de ea

10 quoniam stellae caeli et splendor earum non expandent lumen suum obtenebratus est sol in ortu suo et luna non splendebit in lumine suo

11 et visitabo super orbis mala et contra impios iniquitatem eorum et quiescere faciam superbiam infidelium et arrogantiam fortium humiliabo

12 pretiosior erit vir auro et homo mundo obrizo

13 super hoc caelum turbabo et movebitur terra de loco suo propter indignationem Domini exercituum et propter diem irae furoris eius

14 et erit quasi dammula fugiens et quasi ovis et non erit qui congreget unusquisque ad populum suum convertetur et singuli ad terram suam fugient

15 omnis qui inventus fuerit occidetur et omnis qui supervenerit cadet in gladio

16 infantes eorum adlident in oculis eorum diripientur domus eorum et uxores eorum violabuntur

17 ecce ego suscitabo super eos Medos qui argentum non quaerant nec aurum velint

18 sed sagittis parvulos interficiant et lactantibus uteri non misereantur et super filios non parcat oculus eorum

19 et erit Babylon illa gloriosa in regnis inclita in superbia Chaldeorum sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorram

20 non habitabitur usque in finem et non fundabitur usque ad generationem et generationem nec ponet ibi tentoria Arabs nec pastores requiescent ibi

21 sed requiescent ibi bestiae et replebuntur domus eorum draconibus et habitabunt ibi strutiones et pilosi saltabunt ibi

22 et respondebunt ibi ululae in aedibus eius et sirenae in delubris voluptatis

Caput 14

1 prope est ut veniat tempus eius et dies eius non elongabuntur miserebitur enim Dominus Iacob et eliget adhuc de Israhel et requiescere eos faciet super humum suam adiungetur advena ad eos et adhaerebit domui Iacob

2 et tenebunt eos populi et adducent eos in locum suum et possidebit eos domus Israhel super terram Domini in servos et ancillas et erunt capientes eos qui se ceperant et subicient exactores suos

3 et erit in die illa cum requiem dederit tibi Deus a labore tuo et a concussionem tua et a servitute dura qua ante servisti

4 sumes parabolam istam contra regem Babylonis et dices quomodo cessavit exactor quievit tributum

5 contrivit Dominus baculum impiorum virgam dominantium

6 caedentem populos in indignatione plaga insanabili subicientem in furore gentes persequentem crudeliter

7 conquevit et siluit omnis terra gavisata est et exultavit

8 abietes quoque laetatae sunt super te et cedri Libani ex quo dormisti non ascendit qui succidat nos

9 infernus subter conturbatus est in occursum adventus tui suscitavit tibi gigantas omnes principes terrae surrexerunt de solis suis omnes principes nationum

10 universi respondebunt et dicent tibi et tu vulneratus es sicut nos nostri similis effectus es

11 detracta est ad inferos superbia tua concidit cadaver tuum subter te sternetur tineam et operimentum tuum erunt vermes

12 quomodo cecidisti de caelo lucifer qui mane oriebaris corruisti in terram qui vulnerabas gentes

13 qui dicebas in corde tuo in caelum conscendam super astra Dei exaltabo solium meum sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis

14 ascendam super altitudinem nubium ero similis Altissimo

15 verumtamen ad infernum detraheris in profundum laci

16 qui te viderint ad te inclinabuntur teque prospicient numquid iste est vir qui conturbavit terram qui concussit regna

17 qui posuit orbem desertum et urbes eius destruxit vinctis eius non aperuit carcerem

18 omnes reges gentium universi dormierunt in gloria vir in domo sua

19 tu autem proiectus es de sepulchro tuo quasi stirps inutilis pollutus et obvolutus qui interfecti sunt gladio et descenderunt ad fundamenta laci quasi cadaver putridum

20 non habebis consortium neque cum eis in sepultura tu enim terram disperdisti tu populum occidisti non vocatur in aeternum semen pessimorum

21 praeparate filios eius occisioni in iniquitate patrum eorum non consurgent nec hereditabunt terram neque implebunt faciem orbis civitatum

22 et consurgam super eos dicit Dominus exercituum et perdam Babylonis nomen et reliquias et germen et progeniem ait Dominus

23 et ponam eam in possessionem ericii et in paludes aquarum et scopabo eam in scopam terens dicit Dominus exercituum

24 iuravit Dominus exercituum dicens si non ut putavi ita erit et quomodo mente tractavi

25 sic eveniet ut conteram Assyrium in terra mea et in montibus meis conculcem eum et auferetur ab eis iugum eius et onus illius ab umero eorum tolletur

26 hoc consilium quod cogitavi super omnem terram et haec est manus extenta super universas gentes

27 Dominus enim exercituum decrevit et quis poterit infirmare et manus eius extenta et quis avertet eam

28 in anno quo mortuus est rex Ahaz factum est onus istud

29 ne laeteris Philisthea omnis tu quoniam comminuta est virga percussoris tui de radice enim colubri egredietur regulus et semen eius absorbens volucrum

30 et pascentur primogeniti pauperum et pauperes fiducialiter requiescent et interire faciam in fame radicem tuam et reliquias tuas interficiam

31 ulula porta clama civitas prostrata est Philisthea omnis ab aquilone enim fumus venit et non est qui effugiat agmen eius

32 et quid respondebitur nuntiis gentis quia Dominus fundavit Sion et in ipsa sperabunt pauperes populi eius

Caput 15

1 onus Moab quia nocte vastata est Ar Moab conticuit quia nocte vastatus est murus Moab conticuit

2 ascendit domus et Dibon ad excelsa in planctum super Nabo et super Medaba Moab ululabit in cunctis capitibus eius calvitium omnis barba radetur

3 in triviis eius accincti sunt sacco super tecta eius et in plateis eius omnis ululat descendit in fletum

4 clamavit Esebon et Eleale usque Iasa audita est vox eorum super hoc expediti Moab ululabunt anima eius ululabit sibi

5 cor meum ad Moab clamabit vectes eius usque ad Segor vitulam conternantem per ascensum enim Luith flens ascendet et in via Oronaim clamorem contritionis levabunt

6 aquae enim Nemrim desertae erunt quia aruit herba defecit germen viror omnis interiit

7 secundum magnitudinem operis et visitatio eorum ad torrentem salicum ducent eos

8 quoniam circumiit clamor terminum Moab usque ad Gallim ululatus eius et usque ad puteum Helim clamor eius

9 quia aquae Dibon repletae sunt sanguine ponam enim super Dibon additamenta his qui fugerint de Moab leonem et reliquiis terrae

Caput 16

1 emitte agnum dominatorem terrae de Petra deserti ad montem filiae Sion

2 et erit sicut avis fugiens et pulli de nido avolantes sic erunt filiae Moab in transcensu Arnon

3 ini consilium coge concilium pone quasi noctem umbram tuam in meridie absconde fugientes et vagos ne prodas

4 habitabunt apud te profugi mei Moab esto latibulum eorum a facie vastatoris finitus est enim pulvis consummatus est miser defecit qui conculcabat terram

5 et praeparabitur in misericordia solium et sedebit super eum in veritate in tabernaculo David iudicans et quaerens iudicium et velociter reddens quod iustum est

6 audivimus superbiam Moab superbus est valde superbia eius et arrogantia eius et indignatio eius plus quam fortitudo eius

7 idcirco ululabit Moab ad Moab universus ululabit his qui laetantur super muro cocti lateris loquimini plagas suas

8 quoniam suburbana Esebon deserta sunt et vinea Sabama domini gentium exciderunt flagella eius usque ad Iazer pervenerunt erraverunt in deserto propagines eius relictas sunt transierunt mare

9 super hoc plorabo in fletu Iazer vineam Sabama inebriabo te lacrima mea Esebon et Eleale quoniam super vindemiam tuam et super messem tuam vox calcantium inruit

10 et auferetur laetitia et exultatio de Carmelo et in vineis non exultabit neque iubilabit vinum in torculari non calcabit qui calcare consueverat vocem calcantium abstuli

11 super hoc venter meus ad Moab quasi cithara sonabit et viscera mea ad murum cocti lateris

12 et erit cum apparuerit quod laboravit Moab super excelsis suis ingreditur ad sancta sua ut obsecret et non valebit

13 hoc verbum quod locutus est Dominus ad Moab ex tunc

14 et nunc locutus est Dominus dicens in tribus annis quasi anni mercennarii auferetur gloria Moab super omni populo multo et relinquetur parvus et modicus nequaquam multus

Caput 17

1 onus Damasci ecce Damascus desinet esse civitas et erit sicut acervus lapidum in ruina

2 derelictae civitates Aroer gregibus erunt et requiescent ibi et non erit qui exterreat

3 et cessabit adiutorium ab Ephraim et regnum a Damasco et reliquiae Syriae sicut gloria filiorum Israhel erunt dicit Dominus exercituum

4 et erit in die illa adtenuabitur gloria Iacob et pingue carnis eius marcescet

5 et erit sicut congregans in messe quod restiterit et brachium eius spicas leget et erit sicut quaerens spicas in valle Rafaim

6 et relinquetur in eo sicut racemus et sicut excussio oleae duarum aut trium olivarum in summitate rami sive quattuor aut quinque in cacuminibus eius fructus eius dicit Dominus Deus Israhel

7 in die illa inclinabitur homo ad factorem suum et oculi eius ad Sanctum Israhel respicient

8 et non inclinabitur ad altaria quae fecerunt manus eius et quae operati sunt digiti eius non respiciet lucos et delubra

9 in die illa erunt civitates fortitudinis eius derelictae sicut aratra et segetes quae derelictae sunt a facie filiorum Israhel et erit deserta

10 quia oblita es Dei salvatoris tui et Fortis adiutoris tui non es recordata propterea plantabis plantationem fidelem et germen alienum seminabis

11 in die plantationis tuae labrusca et mane semen tuum florebit ablata est messis in die hereditatis et dolebit graviter

12 vae multitudo populorum multorum ut multitudo maris sonantis et tumultus turbarum sicut sonitus aquarum multarum

13 sonabunt populi sicut sonitus aquarum inundantium et increpabit eum et fugiet procul et rapietur sicut pulvis montium a facie venti et sicut turbo coram tempestate

14 in tempore vespere et ecce turbatio in matutino et non subsistet haec est pars eorum qui vastaverunt nos et sors diripientium nos

Caput 18

1 vae terrae cymbalo alarum quae est trans flumina Aethiopiae

2 qui mittit in mari legatos et in vasis papyri super aquas ite angeli veloces ad gentem convulsam et dilaceratam ad populum terribilem post quem non est alius gentem expectantem expectantem et conculcatam cuius diripuerunt flumina terram eius

3 omnes habitatores orbis qui moramini in terra cum elevatum fuerit signum in montibus videbitis et clangorem tubae audietis

4 quia haec dicit Dominus ad me quiescam et considerabo in loco meo sicut meridiana lux clara est et sicut nubes roris in die messis

5 ante messem enim totus effloruit et inmatura perfectio germinabit et praecedentur ramusculi eius falcibus et quae derelicta fuerint abscedentur excutientur

6 et relinquentur simul avibus montium et bestiis terrae et aestate perpetua erunt super eum volucres et omnes bestiae terrae super illum hiemabunt

7 in tempore illo deferetur munus Domino exercituum a populo divulso et dilacerato a populo terribili post quem non fuit alius a gente expectante expectante et conculcata cuius diripuerunt flumina terram eius ad locum nominis Domini exercituum montem Sion

Caput 19

1 onus Aegypti ecce Dominus ascendet super nubem levem et ingredietur Aegyptum et movebuntur simulacra Aegypti a facie eius et cor Aegypti tabescet in medio eius

2 et concurrere faciam Aegyptios adversum Aegyptios et pugnabit vir contra fratrem suum et vir contra amicum suum civitas adversus civitatem regnum adversus regnum

3 et dirumpetur spiritus Aegypti in visceribus eius et consilium eius praecipitabo et interrogabunt simulacra sua et divinos suos et pythones et ariolos

4 et tradam Aegyptum in manu dominorum crudelium et rex fortis dominabitur eorum ait Dominus Deus exercituum

5 et arescet aqua de mari et fluvius desolabitur atque siccabitur

6 et deficient flumina adtenuabuntur et siccabuntur rivi aggerum calamus et iuncus marcescet

7 nudabitur alveus rivi a fonte suo et omnis sementis inrigua siccabitur arescet et non erit

8 et maerebunt piscatores et lugebunt omnes mittentes in flumen hamum et expandentes rete super faciem aquae marcescent

9 confundentur qui operabantur linum pectentes et texentes subtilia

10 et erunt inrigua eius flaccientia omnes qui faciebant lacunas ad capiendos pisces

11 stulti principes Taneos sapientes consiliarii Pharaonis dederunt consilium insipiens quomodo dicetis Pharaoni filius sapientium ego filius regum antiquorum

12 ubi sunt nunc sapientes tui adnuntient tibi et indicent quid cogitaverit Dominus exercituum super Aegyptum

13 stulti facti sunt principes Taneos emarcuerunt principes Mempheos deceperunt Aegyptum angulum populorum eius

14 Dominus miscuit in medio eius spiritum vertiginis et errare fecerunt Aegyptum in omni opere suo sicut errat ebrius et vomens

15 et non erit Aegypti opus quod faciat caput et caudam incurvantem et refrenantem

16 in die illa erit Aegyptus quasi mulieres et stupebunt et timebunt a facie commotionis manus Domini exercituum quam ipse movebit super eam

17 et erit terra Iuda Aegypti in festivitatem omnis qui illius fuerit recordatus pavebit a facie consilii Domini exercituum quod ipse cogitavit super eam

18 in die illa erunt quinque civitates in terra Aegypti loquentes lingua Chanaan et iurantes per Dominum exercituum civitas Solis vocabitur una

19 in die illa erit altare Domini in medio terrae Aegypti et titulus iuxta terminum eius Domini

20 et erit in signum et in testimonium Domino exercituum in terra Aegypti clamabunt enim ad Dominum a facie tribulantis et mittet eis salvatorem et propugnatorem qui liberet eos

21 et cognoscetur Dominus ab Aegypti et cognoscent Aegyptii Dominum in die illa et colent eum in hostiis et muneribus et vota vovebunt Domino et solvent

22 et percutiet Dominus Aegyptum plaga et sanabit eam et revertentur ad Dominum et placabitur eis et sanabit eos

23 in die illa erit via de Aegypti in Assyrios et intrabit Assyrius Aegyptum et Aegyptius in Assyrios et servient Aegyptii Assur

24 in die illa erit Israhel tertius Aegyptio et Assyrio benedictio in medio terrae

25 cui benedixit Dominus exercituum dicens benedictus populus meus Aegypti et opus manuum mearum Assyrio

hereditas autem mea Israhel

Caput 20

1 in anno quo ingressus est Tharthan in Azotum cum misisset eum Sargon rex Assyriorum et pugnasset contra Azotum et cepisset eam

2 in tempore illo locutus est Dominus in manu Isaiæ filii Amos dicens vade et solve saccum de lumbis tuis et calciamenta tua tolle de pedibus tuis et fecit sic vadens nudus et disculciatus

3 et dixit Dominus sicut ambulavit servus meus Isaias nudus et disculciatus trium annorum signum et portentum erit super Aegyptum et super Aethiopiam

4 sic minabit rex Assyriorum captivitatem Aegypti et transmigrationem Aethiopiae iuvenum et senum nudam et disculciatam discopertis natibus ignominiam Aegypti

5 et timebunt et confundentur ab Aethiopia spe sua et ab Aegypto gloria sua

6 et dicet habitator insulae huius in die illa ecce haec erat spes nostra ad quos confugimus in auxilium ut liberaret nos a facie regis Assyriorum et quomodo effugere poterimus nos

Caput 21

1 onus deserti maris sicut turbines ab africo veniunt de deserto venit de terra horribili

2 visio dura nuntiata est mihi qui incredulus est infideliter agit et qui depopulator est vastat ascende Aelam obside Mede omnem gemitum eius cessare feci

3 propterea repleti sunt lumbi mei dolore angustia possedit me sicut angustia parientis corruui cum audirem conturbatus sum cum viderem

4 emarcuit cor meum tenebrae stupefecerunt me Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum

5 pone mensam contemplare in specula comedentes bibentes surgite principes arripite clypeum

6 haec enim dixit mihi Dominus vade et pone speculatorem et quodcumque viderit adnuntiet

7 et vidit currum duorum equitum ascensorem asini et ascensorem cameli et contemplatus est diligenter multo intuitu

8 et clamavit leo super specula Domini ego sum stans iugiter per diem et super custodiam meam ego sum stans totis noctibus

9 ecce iste venit ascensor vir bigae equitum et respondit et dixit cecidit cecidit Babylon et omnia sculptilia deorum eius contrita sunt in terram

10 tritura mea et fili areae meae quae audivi a Domino exercituum Deo Israhel adnuntiavi vobis

11 onus Duma ad me clamat ex Seir custos quid de nocte custos quid de nocte

12 dixit custos venit mane et nox si quaeritis quaerite convertimini venite

13 onus in Arabia in saltu ad vesperam dormietis in semitis Dodanim

14 occurrentes sitienti ferte aquam qui habitatis terram austri cum panibus occurrere fugienti

15 a facie enim gladiatorum fugerunt a facie gladii imminentis a facie arcus extenti a facie gravis proelii

16 quoniam haec dicit Dominus ad me adhuc in uno anno quasi in anno mercennarii et auferetur omnis gloria Cedar

17 et reliquiae numeri sagittariorum fortium de filiis Cedar inminuentur Dominus enim Deus Israhel locutus est

Caput 22

1 onus vallis Visionis quidnam tibi quoque est quia ascendisti et tu omnis in tecta

2 clamoris plena urbs frequens civitas exultans interfecti tui non interfecti gladio nec mortui in bello

3 cuncti principes tui fugerunt simul dureque ligati sunt omnes qui inventi sunt vincti sunt pariter procul fugerunt

4 propterea dixi recedite a me amare flebo nolite incumbere ut consolemini me super vastitate filiae populi mei

5 dies enim interfectionis et conculcationis et fletuum Domino Deo exercituum in valle Visionis scrutans murum et magnificus super montem

6 et Aelam sumpsit faretram currum hominis equitis et parietem nudavit clypeus

7 et erunt electae valles tuae plenae quadrigarum et equites ponent sedes suas in porta

8 et revelabitur operimentum Iudae et videbis in die illa armamentarium domus saltus

9 et scissuras civitatis David videbitis quia multiplicatae sunt et congregastis aquas piscinae inferioris

10 et domos Hierusalem numerastis et destruxistis domos ad muniendum murum

11 et lacum fecistis inter duos muros et aquam piscinae veteris et non suspexistis ad eum qui fecerat eam et operatorem eius de longe non vidistis

12 et vocavit Dominus Deus exercituum in die illa ad fletum et ad planctum ad calvitium et ad cingulum sacci

13 et ecce gaudium et laetitia occidere vitulos et iugulare arietes comedere carnes et bibere vinum comedamus et bibamus cras enim moriemur

14 et revelata est in auribus meis Domini exercituum si dimittetur iniquitas haec vobis donec moriamini dicit Dominus Deus exercituum

15 haec dicit Dominus Deus exercituum vade ingredi ad eum qui habitat in tabernaculo ad Sobnam praepositum templi

16 quid tu hic aut quasi quis hic quia excidisti tibi hic sepulchrum excidisti in excelso memoriam diligenter in petra tabernaculum tibi

17 ecce Dominus asportari te faciet sicut asportatur gallus gallinacius et quasi amictum sic sublevabit te

18 coronans coronabit te tribulatione quasi pilam mittet te in terram latam et spatiosam ibi morieris et ibi erit currus gloriae tuae ignominia domus Domini tui

19 et expellam te de statione tua et de ministerio tuo deponam te

20 et erit in die illa vocabo servum meum Eliachim filium Helciae

21 et induam illum tunicam tuam et cingulo tuo confortabo eum et potestatem tuam dabo in manu eius et erit quasi pater habitantibus Hierusalem et domui Iuda

22 et dabo clavem domus David super umerum eius et aperiet et non erit qui claudat et claudet et non erit qui aperiat

23 et figam illum paxillum in loco fideli et erit in solium gloriae domui patris sui

24 et suspendent super eum omnem gloriam domus patris eius vasorum diversa genera omne vas parvulum a vasis craterarum usque ad omne vas musicorum

25 in die illo dicit Dominus exercituum auferetur paxillus qui fixus fuerat in loco fideli et frangetur et cadet et peribit quod pependerit in eo quia Dominus locutus est

Caput 23

1 onus Tyri ululate naves maris quia vastata est domus unde venire consueverant de terra Cetthim revelatum est eis

2 tacete qui habitatis in insula negotiatio Sidonis transfretantes mare repleverunt te

3 in aquis multis semen Nili messis fluminis fruges eius et facta est negotiatio gentium

4 erubescere Sidon ait enim mare fortitudo maris dicens non parturivi et non peperivi et non enutrivivi iuvenes nec ad incrementum perduxivi virgines

5 cum auditum fuerit in Aegypto dolebunt cum audierint de Tyro

6 transite maria ululate qui habitatis in insula

7 numquid non haec vestra est quae gloriabatur a diebus pristinis in antiquitate sua ducent eam pedes sui longe ad peregrinandum

8 quis cogitavit hoc super Tyrum quondam coronatam cuius negotiatores principes institores eius incliti terrae

9 Dominus exercituum cogitavit hoc ut detraheret superbiam omnis gloriae et ad ignominiam deduceret universos inclitos terrae

10 transi terram tuam quasi flumen filia maris non est cingulum ultra tibi

11 manum suam extendit super mare conturbavit regna Dominus mandavit adversum Chanaan ut contereret fortes eius

12 et dixit non adicies ultra ut glorieris calumniam sustinens virgo filia Sidonis in Cetthim consurgens transfreta ibi quoque non erit requies tibi

13 ecce terra Chaldeorum talis populus non fuit Assur fundavit eam in captivitatem transduxerunt robustos eius suffoderunt domos eius posuerunt eam in ruinam

14 ululate naves maris quia devastata est fortitudo vestra

15 et erit in die illa in oblivione eris o Tyre septuaginta annis sicut dies regis unius post septuaginta autem annos erit Tyro quasi canticum meretricis

16 sume citharam circui civitatem meretrix oblivioni tradita bene cane frequenter canticum ut memoria tui sit

17 et erit post septuaginta annos visitabit Dominus Tyrum et reducet eam ad mercedes suas et rursum fornicabitur cum universis regnis terrae super faciem terrae

18 et erunt negotiatio eius et mercedes eius sanctificatae Domino non condentur neque reponentur quia his qui habitaverint coram Domino erit negotiatio eius ut manducant in saturitatem et vestiantur usque ad vetustatem

Caput 24

1 ecce Dominus dissipabit terram et nudabit eam et adfliget faciem eius et disperget habitatores eius

2 et erit sicut populus sic sacerdos et sicut servus sic dominus eius sicut ancilla sic domina eius sicut emens sic ille qui vendit sicut fenerator sic is qui mutuum accipit sicut qui repetit sic qui debet

3 dissipatione dissipabitur terra et direptione praedabitur Dominus enim locutus est verbum hoc

4 luxit et defluxit terra et infirmata est defluxit orbis infirmata est altitudo populi terrae

5 et terra interfecta est ab habitatoribus suis quia transgressi sunt leges mutaverunt ius dissipaverunt foedus sempiternum

6 propter hoc maledictio vorabit terram et peccabunt habitatores eius ideoque insanient cultores eius et relinquentur homines pauci

7 luxit vindemia infirmata est vitis ingemuerunt omnes qui laetabantur corde

8 cessavit gaudium tympanorum quievit sonitus laetitiae conticuit dulcedo citharae

9 cum cantico non bibent vinum amara erit potio bibentibus illam

10 adtrita est civitas vanitatis clausa est omnis domus nullo introeunte

11 clamor erit super vino in plateis deserta est omnis laetitia translatum est gaudium terrae

12 relicta est in urbe solitudo et calamitas opprimet portas

13 quia haec erunt in medio terrae in medio populorum quomodo si paucae olivae quae remanserunt excutiantur ex olea et racemi cum fuerit finita vindemia

14 hii levabunt vocem suam atque laudabunt cum glorificatus fuerit Dominus hinc de mari

15 propter hoc in doctrinis glorificate Dominum in insulis maris nomen Domini Dei Israel

16 a finibus terrae laudes audivimus gloriam iusti et dixi secretum meum mihi secretum meum mihi vae mihi praevericantes praevericati sunt et praevericatione transgressorum praevericati sunt

17 formido et fovea et laqueus super te qui habitator es terrae

18 et erit qui fugerit a voce formidinis cadet in foveam et qui se explicuerit de fovea tenebitur laqueo quia cataractae de excelsis apertae sunt et concutientur fundamenta terrae

19 confractione confringetur terra contritione conteretur terra commotione commovebitur terra

20 agitatione agitabitur terra sicut ebrius et auferetur quasi tabernaculum unius noctis et gravabit eam iniquitas sua et corruet et non adiciet ut resurgat

21 et erit in die illa visitabit Dominus super militiam caeli in excelso et super reges terrae qui sunt super terram

22 et congregabuntur in congregationem unius fascis in lacum et cludentur ibi in carcerem et post multos dies visitabuntur

23 et erubescet luna et confundetur sol cum regnaverit Dominus exercituum in monte Sion et in Hierusalem et in conspectu senum suorum fuerit glorificatus

Caput 25

1 Domine Deus meus es tu exaltabo te confitebor nomini tuo quoniam fecisti mirabilia cogitationes antiquas fideles amen

2 quia posuisti civitatem in tumulum urbem fortem in ruinam domum alienorum ut non sit civitas et in sempiternum non aedificetur

3 super hoc laudabit te populus fortis civitas gentium robustarum timebit te

4 quia factus es fortitudo pauperi fortitudo egeno in tribulatione sua spes a turbine umbraculum ab aestu spiritus enim robustorum quasi turbo inpellens parietem

5 sicut aestum in siti tumultum alienorum humiliabis et quasi calore sub nube torrente propaginem fortium marcescere facies

6 et faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc convivium pinguum convivium vindemiae pinguum medullarum vindemiae defecatae

7 et praecipitabit in monte isto faciem vinculi conligati super omnes populos et telam quam orditus est super universas nationes

8 praecipitabit mortem in sempiternum et auferet Dominus Deus lacrimam ab omni facie et obprobrium populi sui auferet de universa terra quia Dominus locutus est

9 et dicet in die illa ecce Deus noster iste expectavimus eum et salvabit nos iste Dominus sustinuimus eum exultabimus et laetabimur in salutari eius

10 quia requiescet manus Domini in monte isto et triturabitur Moab sub eo sicuti teruntur paleae in plaustro

11 et extendet manus suas sub eo sicut extendit natans ad natandum et humiliabit gloriam eius cum adlisione manuum eius

12 et munimenta sublimium murorum tuorum concident et humiliabuntur et detrahentur in terram usque ad pulverem

Caput 26

1 in die illa cantabitur canticum istud in terra Iuda urbs fortitudinis nostrae salvator ponetur in ea murus et antemurale

2 aperite portas et ingrediatur gens iusta custodiens veritatem

3 vetus error abiit servabis pacem pacem quia in te speravimus

4 sperastis in Domino in saeculis aeternis in Domino Deo forti in perpetuum

5 quia incurvabit habitantes in excelso civitatem sublimem humiliabit humiliabit eam usque ad terram detrahet eam usque ad pulverem

6 conculcabit eam pes pedes pauperis gressus egenorum

7 semita iusti recta est rectus callis iusti ad ambulandum

8 et in semita iudiciorum tuorum Domine sustinuimus te nomen tuum et memoriale tuum in desiderio animae

9 anima mea desideravit te in nocte sed et spiritu meo in praecordiis meis de mane vigilabo ad te cum feceris iudicia tua in terra iustitiam discent habitatores orbis

10 misereamur impio et non discet iustitiam in terra sanctorum inique gessit et non videbit gloriam Domini

11 Domine exaltetur manus tua et non videant videant et confundantur zelantes populi et ignis hostes tuos devoret

12 Domine dabis pacem nobis omnia enim opera nostra operatus es nobis

13 Domine Deus noster possederunt nos domini absque te tantum in te recordemur nominis tui

14 morientes non vivant gigantes non resurgant propterea visitasti et contrivisti eos et perdidisti omnem memoriam eorum

15 indulsisti genti Domine indulsisti genti numquid glorificatus es elongasti omnes terminos terrae

16 Domine in angustia requisierunt te in tribulatione murmuris doctrina tua eis

17 sicut quae concipit cum adpropinquaverit ad partum dolens clamat in doloribus suis sic facti sumus a facie tua Domine

18 concepimus et quasi parturivimus et peperimus spiritum salutes non fecimus in terra ideo non ceciderunt habitatores terrae

19 vivent mortui tui interfecti mei resurgent expergiscimini et laudate qui habitatis in pulvere quia ros lucis ros tuus et terram gigantum detrahes in ruinam

20 vade populus meus intra in cubacula tua claude ostia tua super te abscondere modicum ad momentum donec pertranseat indignatio

21 ecce enim Dominus egreditur de loco suo ut visitet iniquitatem habitatoris terrae contra eum et revelabit terra sanguinem suum et non operiet ultra interfectos suos

Caput 27

1 in die illo visitabit Dominus in gladio suo duro et grandi et forti super Leviathan serpentem vectem et super Leviathan serpentem tortuosum et occidet cetum qui in mari est

2 in die illa vinea meri cantabit ei

3 ego Dominus qui servo eam repente propinabo ei ne forte visitetur contra eam nocte et die servo eam

4 indignatio non est mihi quis dabit me spinam et veprem in proelio gradiar super eam succendam eam pariter

5 an potius tenebit fortitudinem meam faciet pacem mihi pacem faciet mihi

6 qui egrediuntur impetu ad Iacob florebit et germinabit Israhel et implebunt faciem orbis semine

7 numquid iuxta plagam percutientis se percussit eum aut sicut occidit interfectos eius sic occisus est

8 in mensura contra mensuram cum abiecta fuerit iudicabis eam meditata est in spiritu suo duro per diem aestus

9 idcirco super hoc dimittetur iniquitas domui Iacob et iste omnis fructus ut auferatur peccatum eius cum posuerit omnes lapides altaris sicut lapides cineris adlisos non stabunt luci et delubra

10 civitas enim munita desolata erit speciosa relinquetur et dimittetur quasi desertum ibi pascetur vitulus et ibi accubabit et consumet summitates eius

11 in siccitate messis illius conterentur mulieres venientes et docentes eam non est enim populus sapiens propterea non miserebitur eius qui fecit eum et qui formavit eum non parcet ei

12 et erit in die illa percutiet Dominus ab alveo Fluminis usque ad torrentem Aegypti et vos congregabimini unus et unus filii Israhel

13 et erit in die illa clangetur in tuba magna et venient qui perdit fuerant de terra Assyriorum et qui eiecti erant in terra Aegypti et adorabunt Dominum in monte sancto in Hierusalem

Caput 28

1 vae coronae superbiae ebriis Ephraim et flori decidenti gloriae exultationis eius qui erant in vertice vallis pinguissimae errantes a vino

2 ecce validus et fortis Domini sicut impetus grandinis turbo confringens sicut impetus aquarum multarum inundantium et emissarum super terram spatiosam

3 pedibus conculcabitur corona superbiae ebriorum Ephraim

4 et erit flos decidens gloriae exultationis eius qui est super verticem vallis pinguium quasi temporaneum ante maturitatem autumnii quod cum aspexerit videns statim ut manu tenuerit devorabit illud

5 in die illa erit Dominus exercituum corona gloriae et sertum exultationis residuo populi sui

6 et spiritus iudicii sedenti super iudicium et fortitudo revertentibus de bello ad portam

7 verum hii quoque prae vino nescierunt et prae ebrietate erraverunt sacerdos et propheta nescierunt prae ebrietate absorti sunt a vino erraverunt in ebrietate nescierunt videntem ignoraverunt iudicium

8 omnes enim mensae repletae sunt vomitu sordiumque ita ut non esset ultra locus

9 quem docebit scientiam et quem intellegere faciet auditum ablactatos a lacte apulsos ab uberibus

10 quia manda remanda manda remanda expecta reexpecta expecta reexpecta modicum ibi modicum ibi

11 in loquella enim labii et lingua altera loquetur ad populum istum

12 cui dixit haec requies reficite lassum et hoc est meum refrigerium et noluerunt audire

13 et erit eis verbum Domini manda remanda manda remanda expecta reexpecta expecta reexpecta modicum ibi modicum ibi ut vadant et cadant retrorsum et conterantur et inlaqueentur et capiantur

14 propter hoc audite verbum Domini viri inlusores qui dominamini super populum meum qui est in Hierusalem

15 dixistis enim percussimus foedus cum morte et cum inferno fecimus pactum flagellum inundans cum transierit non veniet super nos quia posuimus mendacium spem nostram et mendacio protecti sumus

16 idcirco haec dicit Dominus Deus ecce ego mittam in fundamentis Sion lapidem lapidem probatum angularem pretiosum in fundamento fundatum qui crediderit non festinet

17 et ponam iudicium in pondere et iustitiam in mensura et subvertet grando spem mendacii et protectionem aquae inundabunt

18 et delebitur foedus vestrum cum morte et pactum vestrum cum inferno non stabit flagellum inundans cum transierit eritis ei in conculcationem

19 quandocumque pertransierit tollet vos quoniam mane diluculo pertransibit in die et in nocte et tantummodo sola vexatio intellectum dabit auditui

20 coangustatum est enim stratum ita ut alter decidat et pallium breve utrumque operire non potest

21 sicut enim in monte Divisionum stabit Dominus sicut in valle quae est in Gabao irascetur ut faciat opus suum alienum opus eius ut operetur opus suum peregrinum est opus ab eo

22 et nunc nolite inludere ne forte constringantur vincula vestra consummationem enim et adbreuiationem audiui a Domino Deo exercituum super universam terram

23 auribus percipite et audite vocem meam attendite et audite eloquium meum

24 numquid tota die arabit arans ut serat proscindet et sariet humum suam

25 nonne cum adaequaverit faciem eius seret gith et cyminum sparget et ponet triticum per ordinem et hordeum et milium et viciam in finibus suis

26 et erudiet eum illud in iudicio Deus suus docebit eum illud

27 non enim in serris triturbabitur gith nec rota plaustri super cyminum circumiet sed in virga excutietur gith et cyminum in baculo

28 panis autem comminuetur verum non in perpetuum triturans triturabit illum neque vexabit eum rota plaustri nec in ungulis suis comminuet eum

29 et hoc a Domino Deo exercituum exivit ut mirabile faceret consilium et magnificaret iustitiam

Caput 29

1 vae Arihel Arihel civitas quam circumdedit David additus est annus ad annum sollemnitates evolutae sunt

2 et circumvallabo Arihel et erit tristis et maerens et erit mihi quasi Arihel

3 et circumdabo quasi spheram in circuitu tuo et iaciam contra te aggerem et munimenta ponam in obsidionem tuam

4 humiliaberis de terra loqueris et de humo audietur eloquium tuum et erit quasi pythonis de terra vox tua et de humo eloquium tuum mussitabit

5 et erit sicut pulvis tenuis multitudo ventilantium te et sicut favilla pertransiens multitudo eorum qui contra te praevaluerunt

6 eritque repente confestim a Domino exercituum visitabitur in tonitru et commotione terrae et voce magna turbinis et tempestatis et flammae ignis devorantis

7 et erit sicut somnium visionis nocturnae multitudo omnium gentium quae dimicaverunt contra Arihel et omnes qui militaverunt et obsederunt et praevaluerunt adversus eam

8 et sicuti somniat esuriens et comedit cum autem fuerit expertus vacua est anima eius et sicut somniat sitiens et bibit et postquam fuerit expergefactus lassus adhuc sitit et anima eius vacua est sic erit multitudo omnium gentium quae dimicaverunt contra montem Sion

9 obstupescite et admiramini fluctuate et vacillate inebriamini et non a vino movemini et non ebrietate

10 quoniam miscuit vobis Dominus spiritum soporis claudet oculos vestros prophetas et principes vestros qui vident visiones operiet

11 et erit vobis visio omnium sicut verba libri signati quem cum dederint scienti litteras dicent lege istum et respondebit non possum signatus est enim

12 et dabitur liber nescienti litteras diceturque ei lege et respondebit nescio litteras

13 et dixit Dominus eo quod adpropinquat populus iste ore suo et labiis suis glorificat me cor autem eius longe est a me et timuerunt me mandato hominum et doctrinis

14 ideo ecce ego addam ut admirationem faciam populo huic miraculo grandi et stupendo peribit enim sapientia a sapientibus eius et intellectus prudentium eius abscondetur

15 vae qui profundi estis corde ut a Domino abscondatis consilium quorum sunt in tenebris opera et dicunt quis videt nos et quis novit nos

16 perversa est haec vestra cogitatio quasi lutum contra figulum cogitet et dicat opus factori suo non fecisti me et figmentum dicat fictori suo non intellegis

17 nonne adhuc in modico et in brevi convertetur Libanus in Chermel et Chermel in saltum reputabitur

18 et audient in die illa surdi verba libri et de tenebris et caligine oculi caecorum videbunt

19 et addent mites in Domino laetitiam et pauperes homines in Sancto Israhel exultabunt

20 quoniam defecit qui praevalebat consummatus est inlusor et succisi sunt omnes qui vigilabant super iniquitatem

21 qui peccare faciebant homines in verbo et arguentem in porta subplantabant et declinaverunt frustra a iusto

22 propter hoc haec dicit Dominus ad domum Iacob qui redemit Abraham non modo confundetur Iacob nec modo vultus eius erubescet

23 sed cum viderit filios suos opera manuum mearum in medio sui sanctificantes nomen meum et sanctificabunt Sanctum Iacob et Deum Israhel praedicabunt

24 et scient errantes spiritu intellectum et mussitatores discent legem

Caput 30

1 vae filii desertores dicit Dominus ut faceretis consilium et non ex me et ordiremini telam et non per spiritum meum ut adderetur peccatum super peccatum

2 qui ambulatis ut descendatis in Aegyptum et os meum non interrogastis sperantes auxilium in fortitudine Pharaonis et habentes fiduciam in umbra Aegypti

3 et erit vobis fortitudo Pharaonis in confusionem et fiducia umbrae Aegypti in ignominiam

4 erant enim in Tanis principes tui et nuntii tui usque ad Anes pervenerunt

5 omnes confusi sunt super populo qui eis prodesse non potuit non fuerunt in auxilium et in aliquam utilitatem sed in confusionem et obprobrium

6 onus iumentorum austri in terra tribulationis et angustiae leaena et leo ex eis vipera et regulus volans portantes super umeros iumentorum divitias suas et super gibbum camelorum thesauros suos ad populum qui eis prodesse non poterit

7 Aegyptus enim frustra et vane auxiliabitur ideo clamavi super hoc superbia tantum est quiesce

8 nunc ingressus scribe eis super buxum et in libro diligenter exara illud et erit in die novissimo in testimonium usque ad aeternum

9 populus enim ad iracundiam provocans est et filii mendaces filii nolentes audire legem Domini

10 qui dicunt videntibus nolite videre et aspicientibus nolite aspicere nobis ea quae recta sunt loquimini nobis placentia videte nobis errores

11 auferte a me viam declinate a me semitam cesset a facie nostra Sanctus Israhel

12 propterea haec dicit Sanctus Israhel pro eo quod reprobastis verbum hoc et sperastis in calumniam et tumultum et innixi estis super eo

13 propterea erit vobis iniquitas haec sicut interruptio cadens et requisita in muro excelso quoniam subito dum non speratur veniet contritio eius

14 et comminuetur sicut conteritur lagoena figuli contritione pervalida et non invenietur de fragmentis eius testa in qua portetur igniculus de incendio aut hauriatur parum aquae de fovea

15 quia haec dicit Dominus Deus Sanctus Israhel si revertamini et quiescatis salvi eritis in silentio et in spe erit fortitudo vestra et noluistis

16 et dixistis nequaquam sed ad equos fugiemus ideo fugietis et super veloces ascendemus ideo veloces erunt qui persequentur vos

17 mille homines a facie terroris unius et a facie terroris quinque fugietis donec relinquamini quasi malus navis in vertice montis et quasi signum super collem

18 propterea expectat Dominus ut misereatur vestri et ideo exaltabitur parcens vobis quia Deus iudicii Dominus beati omnes qui expectant eum

19 populus enim Sion habitabit in Hierusalem plorans nequaquam plorabis miserans miserebitur tui ad vocem clamoris tui statim ut audierit respondebit tibi

20 et dabit vobis Dominus panem artum et aquam brevem et non faciet avolare a te ultra doctorem tuum et erunt oculi tui videntes praeceptorem tuum

21 et aures tuae audient verbum post tergum monentis haec via ambulate in ea neque ad dexteram neque ad sinistram

22 et contaminabis lamminas sculptilium argenti tui et vestimentum conflatis auri tui et disperges ea sicut inmunditiam menstruatae egredere dices ei

23 et dabitur pluvia semini tuo ubicumque seminaveris in terra et panis frugum terrae erit uberrimus et pinguis pascetur in possessione tua in die illo agnus spatiose

24 et tauri tui et pulli asinorum qui operantur terram commixtum migma comedent sic in area ut ventilatum est

25 et erunt super omnem montem excelsum et super omnem collem elevatum rivi currentium aquarum in die interfectionis multorum cum ceciderint turre

26 et erit lux lunae sicut lux solis et lux solis erit septemplex sicut lux septem dierum in die qua alligaverit Dominus vulnus populi sui et percussuram plagae eius sanaverit

27 ecce nomen Domini venit de longinquo ardens furor eius et gravis ad portandum labia eius repleta sunt indignatione et lingua eius quasi ignis devorans

28 spiritus eius velut torrens inundans usque ad medium colli ad perdendas gentes in nihilum et frenum erroris quod erat in maxillis populorum

29 canticum erit vobis sicut nox sanctificatae sollemnitatis et laetitia cordis sicut qui pergit cum tibia ut intret in montem Domini ad Fortem Israhel

30 et auditam faciet Dominus gloriam vocis suae et terrorem brachii sui ostendet in comminatione furoris et flamma ignis devorantis adlidet in turbine et in lapide grandinis

31 a voce enim Domini pavebit Assur virga percussus

32 et erit transitus virgae fundatus quam requiescere faciet Dominus super eum in tympanis et in citharis et in bellis praecipuis expugnabit eos

33 praeparata est enim ab heri Thofeth a rege praeparata profunda et dilatata nutrimenta eius ignis et ligna multa flatus Domini sicut torrens sulphuris succendens eam

Caput 31

1 vae qui descendunt in Aegyptum ad auxilium in equis sperantes et habentes fiduciam super quadrigis quia multae sunt et super equitibus quia praevalidi nimis et non sunt confisi super Sanctum Israhel et Dominum non requisierunt

2 ipse autem sapiens adduxit malum et verba sua non abstulit et consurget contra domum pessimorum et contra auxilium operantium iniquitatem

3 Aegyptus homo et non deus et equi eorum caro et non spiritus et Dominus inclinabit manum suam et corruet auxiliator et cadet cui praestatur auxilium simulque omnes consumentur

4 quia haec dicit Dominus ad me quomodo si rugiat leo et catulus leonis super praedam suam cum occurrerit ei multitudo pastorum a voce eorum non formidabit et a multitudine eorum non pavebit sic descendet Dominus exercituum ut proelietur super montem Sion et super collem eius

5 sicut aves volantes sic proteget Dominus exercituum Hierusalem protegens et liberans transiens et salvans

6 convertimini sicut in profundum recesseratis filii Israhel

7 in die enim illa abiciet vir idola argenti sui et idola auri sui quae fecerunt vobis manus vestrae in peccatum

8 et cadet Assur in gladio non viri et gladius non hominis vorabit eum et fugiet non a facie gladii et iuvenes eius vectigales erunt

9 et fortitudo eius a terrore transibit et pavebunt fugientes principes eius dixit Dominus cuius ignis est in Sion et caminus eius in Hierusalem

Caput 32

1 ecce in iustitia regnabit rex et principes in iudicio praeerunt

2 et erit vir sicut qui absconditur a vento et celat se a tempestate sicut rivi aquarum in siti et umbra petrae prominentis in terra deserta

3 non caligabunt oculi videntium et aures audientium diligenter auscultabunt

4 et cor stultorum intellet scientiam et lingua balborum velociter loquetur et plane

5 non vocabitur ultra is qui insipiens est princeps neque fraudulentus appellabitur maior

6 stultus enim fatua loquetur et cor eius faciet iniquitatem ut perficiat simulationem et loquatur ad Dominum fraudulenter et vacuefaciat animam esurientis et potum sitiendi auferat

7 fraudulentum vasa pessima sunt ipse enim cogitationes concinnavit ad perdendos mites in sermone mendacii cum loqueretur pauper iudicium

8 princeps vero ea quae digna sunt principe cogitavit et ipse super duces stabit

9 mulieres opulentae surgite et audite vocem meam filiae confidentes percipite auribus eloquium meum

10 post dies et annum et vos conturbabimini confidentes consummata est enim vindemia collectio ultra non veniet

11 obstupescite opulentae conturbamini confidentes exuite vos et confundimini accingite lumbos vestros

12 super ubera plangite super regione desiderabili super vinea fertili

13 super humum populi mei spina et vepres ascendent quanto magis super omnes domos gaudii civitatis exultantis

14 domus enim dimissa est multitudo urbis relicta est tenebrae et palpatio factae sunt super speluncas usque in aeternum gaudium onagrorum pascua gregum

15 donec effundatur super nos spiritus de excelso et erit desertum in Chermel et Chermel in saltum reputabitur

16 et habitabit in solitudine iudicium et iustitia in Chermel sedebit

17 et erit opus iustitiae pax et cultus iustitiae silentium et securitas usque in sempiternum

18 et sedebit populus meus in pulchritudine pacis et in tabernaculis fiduciae et in requie opulenta

19 grando autem in descensione saltus et humilitate humiliabitur civitas

20 beati qui seminatis super omnes aquas inmittentes pedem bovis et asini

Caput 33

1 vae qui praedaris nonne et ipse praedaberis et qui spernis nonne et ipse sperneris cum consummaveris depredationem depredaberis cum fatigatus desiveris contemnere contemneris

2 Domine miserere nostri te expectavimus esto brachium eorum in mane et salus nostra in tempore tribulationis

3 a voce angeli fugerunt populi ab exaltatione tua dispersae sunt gentes

4 et congregabuntur spolia vestra sicut colligitur brucus velut cum fossae plenae fuerint de eo

5 magnificatus est Dominus quoniam habitavit in excelso implevit Sion iudicio et iustitia

6 et erit fides in temporibus tuis divitiae salutis sapientia et scientia timor Domini ipse thesaurus eius

7 ecce videntes clamabunt foris angeli pacis amare flebunt

8 dissipatae sunt viae cessavit transiens per semitam irritum factum est pactum proiecit civitates non reputavit homines

9 luxit et elanguit terra confusus est Libanus et obsorduit et factus est Saron sicut desertum et concussa est Basan et Carmelus

10 nunc consurgam dicit Dominus nunc exaltabor nunc sublevabor

11 concipietis ardorem parietis stipulam spiritus vester ut ignis vorabit vos

12 et erunt populi quasi de incendio cinis spinae congregatae igni conburentur

13 audite qui longe estis quae fecerim et cognoscite vicini fortitudinem meam

14 conterriti sunt in Sion peccatores possedit tremor hypocritas quis poterit habitare de vobis cum igne devorante quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis

15 qui ambulat in iustitiis et loquitur veritates qui proicit avaritiam ex calumnia et excutit manus suas ab omni munere qui obturat aures suas ne audiat sanguinem et claudit oculos suos ne videat malum

16 iste in excelsis habitabit munimenta saxorum sublimitas eius panis ei datus est aquae eius fideles sunt

17 regem in decore suo videbunt oculi eius cernent terram de longe

18 cor tuum meditabitur timorem ubi est litteratus ubi legis verba ponderans ubi doctor parvulorum

19 populum inpudentem non videbis populum alti sermonis ita ut non possis intellegere disertitudinem linguae eius in quo nulla est sapientia

20 respice Sion civitatem sollemnitatis nostrae oculi tui videbunt Hierusalem habitationem opulentam tabernaculum

quod nequaquam transferri poterit nec auferentur clavi eius in sempiternum et omnes funiculi eius non rumpentur

21 quia solummodo ibi magnificus Dominus noster locus fluviorum rivi latissimi et patentes non transibit per eum navis remigum neque trieris magna transgredietur eum

22 Dominus enim iudex noster Dominus legifer noster Dominus rex noster ipse salvabit nos

23 laxati sunt funiculi tui sed non praevalerunt sic erit malus tuus ut dilatare signum non queas tunc dividuntur spolia praedarum multarum claudi diripient rapinam

24 nec dicet vicinus elangui populus qui habitat in ea auferetur ab eo iniquitas

Caput 34

1 accedite gentes et audite et populi adtendite audiat terra et plenitudo eius orbis et omne germen eius

2 quia indignatio Domini super omnes gentes et furor super universam militiam eorum interfecit eos et dedit eos in occisionem

3 interfecti eorum proicientur et de cadaveribus eorum ascendet fetor tabescent montes sanguine eorum

4 et tabescet omnis militia caelorum et conplicabuntur sicut liber caeli et omnis militia eorum defluet sicut defluit folium de vinea et de ficu

5 quoniam inebriatus est in caelo gladius meus ecce super Idumeam descendet et super populum interfectionis meae ad iudicium

6 gladius Domini repletus est sanguine incrassatus est adipe de sanguine agnorum et hircorum de sanguine medullarum arietum victima enim Domini in Bosra et interfectio magna in terra Edom

7 et descendent unicornes cum eis et tauri cum potentibus inebriabitur terra eorum sanguine et humus eorum adipe pinguium

8 quia dies ultionis Domini annus retributionum iudicii Sion

9 et convertentur torrentes eius in picem et humus eius in sulphur et erit terra eius in picem ardentem

10 nocte et die non extinguetur in sempiternum ascendet fumus eius a generatione in generationem desolabitur in saeculum saeculorum non erit transiens per eam

11 et possidebunt illam onocrotalus et ericius et ibis et corvus habitabunt in ea et extendetur super eam mensura ut redigatur ad nihilum et perpendicularum in desolationem

12 nobiles eius non erunt ibi regem potius invocabunt et omnes principes eius erunt in nihilum

13 et orientur in domibus eius spinae et urticae et palurus in munitionibus eius et erit cubile draconum et pascua strutionum

14 et occurrent daemonia onocentauris et pilosus clamabit alter ad alterum ibi cubavit lamia et invenit sibi requiem

15 ibi habuit foveam ericius et enutrivit catulos et circumfodit et fovit in umbra eius illuc congregati sunt milvi alter ad alterum

16 requirite diligenter in libro Domini et legite unum ex eis non defuit alter ad alterum non quaesivit quia quod ex ore meo procedit ille mandavit et spiritus eius ipse congregavit ea

17 et ipse misit eis sortem et manus eius divisit eam illis in mensuram usque in aeternum possidebunt eam in generatione et generatione habitabunt in ea

Caput 35

1 laetabitur deserta et invia et exultabit solitudo et florebit quasi lilium

2 germinans germinabit et exultabit laetabunda et laudans gloria Libani data est ei decor Carmeli et Saron ipsi videbunt gloriam Domini et decorem Dei nostri

3 confortate manus dissolutas et genua debilia roborate

4 dicite pusillanimis confortamini nolite timere ecce Deus vester ultionem adducet retributionis Deus ipse veniet et salvabit vos

5 tunc aperientur oculi caecorum et aures surdorum patebunt

6 tunc saliet sicut cervus claudus et aperta erit lingua mutorum quia scissae sunt in deserto aquae et torrentes in solitudine

7 et quae erat arida in stagnum et sitiens in fontes aquarum in cubilibus in quibus prius dracones habitabant orietur viror calami et iunci

8 et erit ibi semita et via et via sancta vocabitur non transibit per eam pollutus et haec erit nobis directa via ita ut stulti non errent per eam

9 non erit ibi leo et mala bestia non ascendet per eam nec inveniatur ibi et ambulabunt qui liberati fuerint

10 et redempti a Domino convertentur et venient in Sion cum laude et laetitia sempiterna super caput eorum gaudium et laetitiam obtinebunt et fugiet dolor et gemitus

Caput 36

1 et factum est in quartodecimo anno regis Ezechiae ascendit Sennacherib rex Assyriorum super omnes civitates Iuda munitas et cepit eas

2 et misit rex Assyriorum Rabzacem de Lachis in Hierusalem ad regem Ezechiam in manu gravi et stetit in aquaeductu piscinae superioris in via agri Fullonis

3 et egressus est ad eum Eliachim filius Helciae qui erat super domum et Sobna scriba et Ioae filius Asaph a commentariis

4 et dixit ad eos Rabzaces dicite Ezechiae haec dicit rex magnus rex Assyriorum quae est ista fiducia qua confidis

5 aut quo consilio vel fortitudine rebellare disponis super quem habes fiduciam quia recessisti a me

6 ecce confidis super baculum harundineum confractum istum super Aegyptum cui si innisus fuerit homo intrabit in manu eius et perforabit eam sic Pharaon rex Aegypti omnibus qui confidunt in eo

7 quod si responderis mihi in Domino Deo nostro confidimus nonne ipse est cuius abstulit Ezechias excelsa et altaria et dixit Iudae et Hierusalem coram altari isto adorabitis

8 et nunc trade te domino meo regi Assyriorum et dabo tibi duo milia equorum nec poteris ex te praebere ascensores eorum

9 et quomodo sustinebis faciem iudicis unius loci ex servis domini mei minoribus quod si confidis in Aegypto in quadriga et in equitibus

10 et nunc numquid sine Domino ascendi ad terram istam ut disperderem eam Dominus dixit ad me ascende super terram istam et disperse eam

11 et dixit Eliachim et Sobna et Ioae ad Rabsacem loquere ad servos tuos syra lingua intellegimus enim ne loquaris ad nos iudaice in auribus populi qui est super murum

12 et dixit ad eos Rabsaces numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus ut loquerer omnia verba ista et non potius ad viros qui sedent in muro ut comedant stercora sua et bibant urinam pedum suorum vobiscum

13 et stetit Rabsaces et clamavit voce magna iudaice et dixit audite verba regis magni regis Assyriorum

14 haec dicit rex non seducat vos Ezechias quia non poterit eruere vos

15 et non vobis tribuat fiduciam Ezechias super Domino dicens eruens liberabit nos Dominus non dabitur civitas ista in manu regis Assyriorum

16 nolite audire Ezechiam haec enim dicit rex Assyriorum facite mecum benedictionem et egredimini ad me et comedite unusquisque vineam suam et unusquisque ficum suum et bibite unusquisque aquam cisternae suae

17 donec veniam et tollam vos ad terram quae est ut terra vestra terram frumenti et vini terram panum et vinearum

18 ne conturbet vos Ezechias dicens Dominus liberabit nos numquid liberaverunt dii gentium unusquisque terram suam de manu regis Assyriorum

19 ubi est deus Emath et Arfad ubi est deus Seffarvaim numquid liberaverunt Samariam de manu mea

20 quis est ex omnibus diis terrarum istarum qui eruerit terram suam de manu mea ut eruat Dominus Hierusalem de manu mea

21 et siluerunt et non responderunt ei verbum mandaverat enim rex dicens ne respondeatis ei

22 et ingressus est Eliachim filius Helciae qui erat super domum et Sobna scriba et Ioae filius Asaph a commen-

tariis ad Ezechiam scissis vestibus et nuntiaverunt ei verba Rabsacis

Caput 37

1 et factum est cum audisset rex Ezechias scidit vestimenta sua et obvolutus est sacco et intravit in domum Domini

2 et misit Eliachim qui erat super domum et Sobnam scribam et seniores de sacerdotibus opertos saccis ad Isaiam filium Amos prophetam

3 et dixerunt ad eum haec dicit Ezechias dies tribulationis et correptionis et blasphemiae dies haec quia venerunt filii usque ad partum et virtus non est parienti

4 si quo modo audiat Dominus Deus tuus verba Rabsaces quem misit rex Assyriorum dominus suus ad blasphemandum Deum viventem et obprobandum sermonibus quos audivit Dominus Deus tuus leva ergo orationem pro reliquiis quae reppertae sunt

5 et venerunt servi regis Ezechiae ad Isaiam

6 et dixit ad eos Isaias haec dicetis domino vestro haec dicit Dominus ne timeas a facie verborum quae audisti quibus blasphemaverunt pueri regis Assyriorum me

7 ecce ego dabo ei spiritum et audiet nuntium et revertetur ad terram suam et corrumpere eum faciam gladio in terra sua

8 reversus est autem Rabsaces et invenit regem Assyriorum proeliantem adversus Lobna audierat enim quia profectus esset de Lachis

9 et audivit de Tharaca rege Aethiopiae dicentes egressus est ut pugnet contra te quod cum audisset misit nuntios ad Ezechiam dicens

10 haec dicetis Ezechiae regi Iudae loquentes non te decipiat Deus tuus in quo tu confidis dicens non dabitur Hierusalem in manu regis Assyriorum

11 ecce tu audisti omnia quae fecerunt reges Assyriorum omnibus terris quas subverterunt et tu poteris liberari

12 numquid eruerunt eos dii gentium quos subverterunt patres mei Gozan et Aran et Reseph et filios Eden qui erant in Thalassar

13 ubi est rex Emath et rex Arfad et rex urbis Seffarvaim Anahe et Ava

14 et tulit Ezechias libros de manu nuntiorum et legit eos et ascendit in domum Domini et expandit eos Ezechias coram Domino

15 et oravit Ezechias ad Dominum dicens

16 Domine exercituum Deus Israel qui sedes super cherubin tu es Deus solus omnium regnorum terrae tu fecisti caelum et terram

17 inclina Domine aurem tuam et audi aperi Domine oculos tuos et vide et audi omnia verba Sennacherib quae misit ad blasphemandum Deum viventem

18 vere enim Domine desertas fecerunt reges Assyriorum terras et regiones earum

19 et dederunt deos earum igni non enim erant dii sed opera manuum hominum lignum et lapis et comminuerunt eos

20 et nunc Domine Deus noster salva nos de manu eius et cognoscant omnia regna terrae quia tu es Dominus solus

21 et misit Isaias filius Amos ad Ezechiam dicens haec dicit Dominus Deus Israhel pro quibus rogasti me de Sennacherib rege Assyriorum

22 hoc est verbum quod locutus est Dominus super eum despexit te subsannavit te virgo filia Sion post te caput movit filia Hierusalem

23 cui exprobrasti et quem blasphemasti et super quem exaltasti vocem et levasti altitudinem oculorum tuorum ad Sanctum Israhel

24 in manu servorum tuorum exprobrasti Domino et dixisti in multitudine quadrigarum mearum ego ascendi altitudinem montium iuga Libani et succidam excelsa cedrorum eius electas abietes illius et introibo altitudinem summitatis eius saltum Carmeli eius

25 ego fodi et bibi aquam et exsiccavi vestigio pedis mei omnes rivos aggerum

26 numquid non audisti quae olim fecerim ei ex diebus antiquis ego plasmavi illud et nunc adduxi et factum est in eradicationem collium compugnantium et civitatum munitarum

27 habitatores earum breviata manu contremuerunt et confusi sunt facti sunt sicut faenum agri et gramen pascuae et herba tectorum quae exaruit antequam maturesceret

28 habitationem tuam et egressum tuum et introitum tuum cognovi et insaniam tuam contra me

29 cum fureres adversum me superbia tua ascendit in aures meas ponam ergo circulum in naribus tuis et frenum in labiis tuis et reducam te in viam per quam venisti

30 tibi autem hoc erit signum comede hoc anno quae sponte nascuntur et in anno secundo pomis vescere in anno autem tertio seminate et metite et plantate vineas et comedite fructum earum

31 et mittet id quod salvatum fuerit de domo Iuda et quod reliquum est radicem deorsum et faciet fructum sursum

32 quia de Hierusalem exhibunt reliquiae et salvatio de monte Sion zelus Domini exercituum faciet istud

33 propterea haec dicit Dominus de rege Assyriorum non introibit civitatem hanc et non iaciet ibi sagittam et non occupabit eam clypeus et non mittet in circuitu eius aggerem

34 in via qua venit per eam revertetur et civitatem hanc non ingreditur dicit Dominus

35 et protegam civitatem istam ut salvem eam propter me et propter David servum meum

36 egressus est autem angelus Domini et percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque milia et surrexerunt mane et ecce omnes cadavera mortuorum

37 et egressus est et abiit et reversus est Sennacherib rex Assyriorum et habitavit in Nineve

38 et factum est cum adoraret in templo Nesrach deum suum Adramelech et Sarasar filii eius percusserunt eum gla-

dio fugeruntque in terram Ararat et regnavit Asoraddon filius eius pro eo

Caput 38

1 in diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem et introivit ad eum Isaias filius Amos propheta et dixit ei haec dicit Dominus dispone domui tuae quia morieris tu et non vives

2 et convertit Ezechias faciem suam ad parietem et oravit ad Dominum

3 et dixit obsecro Domine memento quaeso quomodo ambulaverim coram te in veritate et in corde perfecto et quod bonum est in oculis tuis fecerim et flevit Ezechias fletu magno

4 et factum est verbum Domini ad Isaiam dicens

5 vade et dic Ezechiae haec dicit Dominus Deus David patris tui audiavi orationem tuam vidi lacrimam tuam ecce ego adiciam super dies tuos quindecim annos

6 et de manu regis Assyriorum eruam te et civitatem istam et protegam eam

7 hoc autem tibi erit signum a Domino quia faciet Dominus verbum hoc quod locutus est

8 ecce ego reverti faciam umbram linearum per quas descenderat in horologio Ahaz in sole retrorsum decem lineis et reversus est sol decem lineis per gradus quos descenderat

9 scriptura Ezechiae regis Iuda cum aegrotasset et convalesceret de infirmitate sua

10 ego dixi in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi quaesivi residuum annorum meorum

11 dixi non videbo Dominum Dominum in terra viventium non aspiciam hominem ultra et habitatorem quievit

12 generatio mea ablata est et convoluta est a me quasi tabernaculum pastorum praecisa est velut a texente vita mea dum adhuc ordire succidit me de mane usque ad vesperam finies me

13 sperabam usque ad mane quasi leo sic contrivit omnia ossa mea de mane usque ad vesperam finies me

14 sicut pullus hirundinis sic clamabo meditabor ut columba adtenuati sunt oculi mei suspicientes in excelsum Domine vim patior sponde pro me

15 quid dicam aut quid respondebit mihi cum ipse fecerit recogitabo omnes annos meos in amaritudine animae meae

16 Domine sic vivitur et in talibus vita spiritus mei corripies me et vivificabis me

17 ecce in pace amaritudo mea amarissima tu autem eruiisti animam meam ut non periret proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea

18 quia non infernus confitebitur tibi neque mors laudabit te non expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam

19 vivens vivens ipse confitebitur tibi sicut et ego hodie pater filiis notam faciet veritatem tuam

20 Domine saluum me fac et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitae nostrae in domo Domini

21 et iussit Isaias ut tollerent massam de ficis et cataplasmaerent super vulnus et sanaretur

22 et dixit Ezechias quod erit signum quia ascendam in domo Domini

Caput 39

1 in tempore illo misit Marodach Baladan filius Baladan rex Babylonis libros et munera ad Ezechiam audierat enim quod aegrotasset et convaluisset

2 laetatus est autem super eis Ezechias et ostendit eis cellam aromatum et argenti et auri et odoramentorum et unguenti optimi et omnes apothecas supellectilis suae et universa quae inventa sunt in thesauris eius non fuit verbum quod non ostenderet eis Ezechias in domo sua et in omni potestate sua

3 introiit autem Isaias propheta ad regem Ezechiam et dixit ei quid dixerunt viri isti et unde venerunt ad te et dixit Ezechias de terra longinqua venerunt ad me de Babylone

4 et dixit quid viderunt in domo tua et dixit Ezechias omnia quae in domo mea sunt viderunt non fuit res quam non ostenderim eis in thesauris meis

5 et dixit Isaias ad Ezechiam audi verbum Domini exercituum

6 ecce dies venient et auferentur omnia quae in domo tua sunt et quae thesaurizaverunt patres tui usque ad diem hanc in Babylonem non relinquetur quicquam dicit Dominus

7 et de filiis tuis qui exhibunt de te quos genueris tollent et erunt eunuchi in palatio regis Babylonis

8 et dixit Ezechias ad Isaia bonum verbum Domini quod locutus est et dixit fiat tantum pax et veritas in diebus meis

Caput 40

1 consolamini consolamini populus meus dicit Deus vester

2 loquimini ad cor Hierusalem et avocate eam quoniam completa est malitia eius dimissa est iniquitas illius suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccatis suis

3 vox clamantis in deserto parate viam Domini rectas facite in solitudine semitas Dei nostri

4 omnis vallis exaltabitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt prava in directa et aspera in vias planas

5 et revelabitur gloria Domini et videbit omnis caro pariter quod os Domini locutum est

6 vox dicentis clama et dixi quid clamabo omnis caro faenum et omnis gloria eius quasi flos agri

7 exsiccatum est faenum et cecidit flos quia spiritus Domini sufflavit in eo vere faenum est populus

8 exsiccatum est faenum cecidit flos verbum autem Dei nostri stabit in aeternum

9 super montem excelsum ascende tu quae evangelizas Sion exalta in fortitudine vocem tuam quae evangelizas Hierusalem exalta noli timere dic civitatibus Iudae ecce Deus vester

10 ecce Dominus Deus in fortitudine veniet et brachium eius dominabitur ecce merces eius cum eo et opus illius coram eo

11 sicut pastor gregem suum pascet in brachio suo congregabit agnos et in sinu suo levabit fetus ipse portabit

12 quis mensus est pugillo aquas et caelos palmo ponderavit quis adpendit tribus digitis molem terrae et libravit in pondere montes et colles in statera

13 quis adiuvit spiritum Domini aut quis consiliarius eius fuit et ostendit illi

14 cum quo iniit consilium et instruxit eum et docuit eum semitam iustitiae et erudit eum scientiam et viam prudentiae ostendit illi

15 ecce gentes quasi stilla situlae et quasi momentum staterae reputatae sunt ecce insulae quasi pulvis exiguus

16 et Libanus non sufficiet ad succendendum et animalia eius non sufficiet ad holocaustum

17 omnes gentes quasi non sint sic sunt coram eo et quasi nihilum et inane reputatae sunt ei

18 cui ergo similem fecistis Deum aut quam imaginem ponetis ei

19 numquid sculptile conflavit faber aut aurifex auro figuravit illud et lamminis argenteis argentarius

20 forte lignum et inputribile elegit artifex sapiens quaerit quomodo statuatur simulacrum quod non moveatur

21 numquid non scietis numquid non audietis numquid non adnuntiatur est ab initio vobis numquid non intellexistis fundamenta terrae

22 qui sedet super gyrum terrae et habitatores eius sunt quasi lucustae qui extendit velut nihilum caelos et expandit eos sicut tabernaculum ad inhabitandum

23 qui dat secretorum scrutatores quasi non sint iudices terrae velut inane fecit

24 et quidem neque plantatos neque satos neque radicato in terra trunco eorum repente flavit in eos et aruerunt et turbo quasi stipulam auferet eos

25 et cui adsimilastis me et adaequastis dicit Sanctus

26 levate in excelsum oculos vestros et videte quis creavit haec qui educit in numero militiam eorum et omnes ex nomine vocat prae multitudine fortitudinis et roboris virtutisque eius neque unum reliquum fuit

27 quare dicis Iacob et loqueris Israhel abscondita est via mea a Domino et a Deo meo iudicium meum transibit

28 numquid nescis aut non audisti Deus sempiternus Dominus qui creavit terminos terrae non deficiet neque laborabit nec est investigatio sapientiae eius

29 qui dat lasso virtutem et his qui non sunt fortitudinem et robur multiplicat

30 deficient pueri et laborabunt et iuvenes in infirmitate cadent

31 qui autem sperant in Domino mutabunt fortitudinem adsument pinnas sicut aquilae current et non laborabunt ambulabunt et non deficient

Caput 41

1 taceant ad me insulae et gentes mutant fortitudinem accedant et tunc loquantur simul ad iudicium propinquemus

2 quis suscitavit ab oriente iustum vocavit eum ut sequeretur se dabit in conspectu eius gentes et reges obtinebit dabit quasi pulverem gladio eius sicut stipulam vento raptam arcui eius

3 persequetur eos transibit in pace semita in pedibus eius non apparebit

4 quis haec operatus est et fecit vocans generationes ab exordio ego Dominus primus et novissimus ego sum

5 viderunt insulae et timuerunt extrema terrae obstipuerunt adpropinquaverunt et accesserunt

6 unusquisque proximo suo auxiliatur et fratri suo dicit confortare

7 confortabit faber aerarius percutiens malleo eum qui cudebat tunc temporis dicens glutino bonum est et confortavit eum in clavis ut non moveatur

8 et tu Israhel serve meus Iacob quem elegi semen Abraham amici mei

9 in quo adprehendi te ab extremis terrae et a longinquis eius vocavi te et dixi tibi servus meus es tu elegi te et non abieci te

10 ne timeas quia tecum sum ego ne declines quia ego Deus tuus confortavi te et auxiliatus sum tui et suscepi te dextera iusti mei

11 ecce confundentur et erubescunt omnes qui pugnant adversum te erunt quasi non sint et peribunt viri qui contradicunt tibi

12 quaeres eos et non invenies viros rebelles tuos erunt quasi non sint et veluti consumptio homines bellantes adversum te

13 quia ego Dominus Deus tuus adprehendens manum tuam dicensque tibi ne timeas ego adiuvi te

14 noli timere vermis Iacob qui mortui estis ex Israhel ego auxiliatus sum tui dicit Dominus et redemptor tuus Sanctus Israhel

15 ego posui te quasi plastrum trituras novum habens rostra serrantia triturabis montes et comminues et colles quasi pulverem pones

16 ventilabis eos et ventus tollet et turbo disperget eos et tu exultabis in Domino in Sancto Israhel laetaberis

17 egeni et pauperes quaerunt aquas et non sunt lingua eorum siti aruit ego Dominus exaudiam eos Deus Israhel non derelinquam eos

18 aperiā in supinis collibus flumina et in medio camporum fontes ponam desertum in stagna aquarum et terram inviam in rivos aquarum

19 dabo in solitudine cedrum et spinam et myrtum et lignum olivae ponam in deserto abietem ulmum et buxum simul

20 ut videant et sciant et recogitent et intellegant pariter quia manus Domini fecit hoc et Sanctus Israhel creavit illud

21 prope facite iudicium vestrum dicit Dominus adferte si quid forte habetis dixit Rex Iacob

22 accedant et nuntient nobis quaecumque ventura sunt priora quae fuerint nuntiate et ponemus cor nostrum et sciemus novissima eorum et quae ventura sunt indicate nobis

23 adnuntiate quae ventura sunt in futurum et sciemus quia dii estis vos bene quoque aut male si potestis facite et loquamur et videamus simul

24 ecce vos estis ex nihilo et opus vestrum ex eo quod non est abominatio est qui elegit vos

25 suscitavi ab aquilone et venit ab ortu solis vocabit nomen meum et adducet magistratus quasi lutum et velut plastes conculcans humum

26 quis adnuntiavit ab exordio ut sciamus et a principio ut dicamus iustus es non est neque adnuntians neque praedicens neque audiens sermones vestros

27 primus ad Sion dicet ecce adsunt et Hierusalem evangelistam dabo

28 et vidi et non erat neque ex istis quisquam qui iniret consilium et interrogatus responderet verbum

29 ecce omnes iniusti et vana opera eorum ventus et inane simulacra eorum

Caput 42

1 ecce servus meus suscipiam eum electus meus conplacuit sibi in illo anima mea dedi spiritum meum super eum iudicium gentibus proferet

2 non clamabit neque accipiet personam nec audietur foris vox eius

3 calamum quassatum non conteret et linum fumigans non extinguet in veritate educet iudicium

4 non erit tristis neque turbulentus donec ponat in terra iudicium et legem eius insulae expectabunt

5 haec dicit Dominus Deus creans caelos et extendens eos firmans terram et quae germinant ex ea dans flatum populo qui est super eam et spiritum calcantibus eam

6 ego Dominus vocavi te in iustitia et adprehendi manum tuam et servavi et dedi te in foedus populi in lucem gentium

7 ut aperires oculos caecorum et educeres de conclusione vinctum de domo carceris sedentes in tenebris

8 ego Dominus hoc est nomen meum gloriam meam alteri non dabo et laudem meam sculptilibus

9 quae prima fuerant ecce venerunt nova quoque ego adnuntio antequam orientur audita vobis faciam

10 cantate Domino canticum novum laus eius ab extremis terrae qui descenditis in mare et plenitudo eius insulae et habitatores earum

11 sublevetur desertum et civitates eius in domibus habitabit Cedar laudate habitatores Petrae de vertice montium clamabunt

12 ponent Domino gloriam et laudem eius in insulis nuntiabunt

13 Dominus sicut fortis egredietur sicut vir proeliorator suscitabit zelum vociferabitur et clamabit super inimicos suos confortabitur

14 tacui semper silui patiens fui sicut pariens loquar dissipabo et absorbebo simul

15 desertos faciam montes et colles et omne gramen eorum exsicabo et ponam flumina in insulas et stagna arefaciam

16 et ducam caecos in via quam nesciunt in semitis quas ignoraverunt ambulare eos faciam ponam tenebras coram eis in lucem et prava in recta haec verba feci eis et non dereliqui eos

17 conversi sunt retrorsum confundantur confusione qui confidunt in sculptili qui dicunt conflati vos dei nostri

18 surdi audite et caeci intuemini ad videndum

19 quis caecus nisi servus meus et surdus nisi ad quem nuntios meos misi quis caecus nisi qui venundatus est quis caecus nisi servus Domini

20 qui vides multa nonne custodies qui apertas habes aures nonne audies

21 et Dominus voluit ut sanctificaret eum et magnificaret legem et extolleret

22 ipse autem populus direptus et vastatus laqueus iuvenum omnes et in domibus carcerum absconditi sunt facti sunt in rapinam nec est qui eruat in direptionem et non est qui dicat redde

23 quis est in vobis qui audiat hoc attendat et auscultet futura

24 quis dedit in direptionem Iacob et Israhel vastantibus nonne Dominus ipse cui peccavimus et noluerunt in viis eius ambulare et non audierunt legem eius

25 et effudit super eum indignationem furoris sui et forte bellum et conbusit eum in circuitu et non cognovit et succendit eum et non intellexit

Caput 43

1 et nunc haec dicit Dominus creans te Iacob et formans te Israhel noli timere quia redemi te et vocavi nomine tuo meus es tu

2 cum transieris per aquas tecum ero et flumina non operient te cum ambulaveris in igne non conbureris et flamma non ardebit in te

3 quia ego Dominus Deus tuus Sanctus Israhel salvator tuus dedi propitiationem tuam Aegyptum Aethiopiam et Saba pro te

4 ex quo honorabilis factus es in oculis meis et gloriosus ego dilexi te et dabo homines pro te et populos pro anima tua

5 noli timere quoniam tecum ego sum ab oriente adducam semen tuum et ab occidente congregabo te

6 dicam aquiloni da et austro noli prohibere adfer filios meos de longinquo et filias meas ab extremis terrae

7 et omnem qui invocatur nomen meum in gloriam meam creavi eum et formavi eum et feci eum

8 educ foras populum caecum et oculos habentem surdum et aures ei sunt

9 omnes gentes congregatae sunt simul et collectae sunt tribus quis in vobis adnuntiet istud et quae prima sunt audire nos faciat dent testes eorum et iustificentur et audiant et dicant vere

10 vos testes mei dicit Dominus et servus meus quem elegi ut sciatis et credatis mihi et intellegatis quia ego ipse sum ante me non est formatus deus et post me non erit

11 ego sum ego sum Dominus et non est absque me salvator

12 ego adnuntiavi et salvavi auditum feci et non fuit in vobis alienus vos testes mei dicit Dominus et ego Deus

13 et ab initio ego ipse et non est qui de manu mea eruat operabor et quis avertet illud

14 haec dicit Dominus redemptor vester Sanctus Israhel propter vos emisi Babylonem et detraxi vectes universos et Chaldeos in navibus suis gloriantes

15 ego Dominus Sanctus vester creans Israhel Rex vester

16 haec dicit Dominus qui dedit in mari viam et in aquis torrentibus semitam

17 qui eduxit quadrigam et equum agmen et robustum simul obdormierunt nec resurgent contriti sunt quasi linum et extincti sunt

18 ne memineritis priorum et antiqua ne intueamini

19 ecce ego facio nova et nunc orientur utique cognoscetis ea ponam in deserto viam et in invio flumina

20 glorificabit me bestia agri dracones et strutiones quia dedi in deserto aquas flumina in invio ut darem potum populo meo electo meo

21 populum istum formavi mihi laudem meam narrabit

22 non me invocasti Iacob nec laborasti in me Israhel

23 non obtulisti mihi arietem holocausti tui et victimis tuis non glorificasti me non te servire feci in oblatione nec laborem tibi praebui in ture

24 non emisti mihi argento calamum et adipe victimarum tuarum non inebriasti me verumtamen servire me fecisti in peccatis tuis praebuisti mihi laborem in iniquitatibus tuis

25 ego sum ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter me et peccatorum tuorum non recordabor

26 reduc me in memoriam et iudicemur simul narra si quid habes ut iustificeris

27 pater tuus primus peccavit et interpretes tui praevaricati sunt in me

28 et contaminavi principes sanctos dedi ad internicionem Iacob et Israhel in blasphemiam

Caput 44

1 et nunc audi Iacob serve meus et Israhel quem elegi

2 haec dicit Dominus faciens et formans te ab utero auxiliator tuus noli timere serve meus Iacob et Rectissime quem elegi

3 effundam enim aquas super sitientem et fluenta super aridam effundam spiritum meum super semen tuum et benedictionem meam super stirpem tuam

4 et germinabunt inter herbas quasi salices iuxta praeterfluentes aquas

5 iste dicet Domini ego sum et ille vocabit in nomine Iacob et hic scribet manu sua Domino et in nomine Israhel adsimilabitur

6 haec dicit Dominus rex Israhel et redemptor eius Dominus exercituum ego primus et ego novissimus et absque me non est deus

7 quis similis mei vocet et adnuntiet et ordinem exponat mihi ex quo constitui populum antiquum ventura et quae futura sunt adnuntient eis

8 nolite timere neque conturbemini ex tunc audire te feci et adnuntiavi vos estis testes mei numquid est deus absque me et formator quem ego non noverim

9 plastae idoli omnes nihil sunt et amantissima eorum non proderunt eis ipsi sunt testes eorum quia non vident neque intellegunt ut confundantur

10 quis formavit deum et sculptile conflavit ad nihil utile

11 ecce omnes participes eius confundentur fabri enim sunt ex hominibus convenient omnes stabunt et pavebunt et confundentur simul

12 faber ferrarius lima operatus est in prunis et in malis formavit illud et operatus est in brachio fortitudinis suae esuriet et deficiet non bibit aquam et lassescet

13 artifex lignarius extendit normam formavit illud in runcina fecit illud in angularibus et in circino tornavit illud et fecit imaginem viri quasi speciosum hominem habitantem in domo

14 succidit cedros tulit ilicem et quercum quae steterat inter ligna saltus plantavit pinum quam pluvia nutrit

15 et facta est hominibus in focum sumpsit ex eis et calefactus est et succendit et coxit panes de reliquo autem operatus est deum et adoravit fecit sculptile et curvatus est ante illud

16 medium eius conbusit igni et de medio eius carnes comedit coxit pulmentum et saturatus est et calefactus est et dixit va calefactus sum vidi focum

17 reliquum autem eius deum fecit sculptile sibi curvatur ante illud et adoratur illud et obsecrat dicens libera me quia deus meus es tu

18 nescierunt neque intellexerunt lutati enim sunt ne videant oculi eorum et ne intellegant corde suo

19 non recogitant in mente sua neque cognoscunt neque sentiunt ut dicant medietatem eius conbusi igne et coxi super carbones eius panes coxi carnes et comedi et de reliquo eius idolum faciam ante truncum ligni procidam

20 pars eius cinis est cor insipiens adoravit illud et non liberabit animam suam neque dicet forte mendacium est in dextera mea

21 memento horum Iacob et Israhel quoniam servus meus es tu formavi te servus meus es tu Israhel non oblivisceris mei

22 delevi ut nubem iniquitates tuas et quasi nebulam peccata tua revertere ad me quoniam redemi te

23 laudate caeli quoniam fecit Dominus iubilare extrema terrae resonare montes laudationem saltus et omne lignum eius quoniam redemit Dominus Iacob et Israhel gloriabitur

24 haec dicit Dominus redemptor tuus et formator tuus ex utero ego sum Dominus faciens omnia extendens caelos solus stabiliens terram et nullus mecum

25 irrita faciens signa divinorum et ariolos in furorem vertens convertens sapientes retrorsum et scientiam eorum sultam faciens

26 suscitans verbum servi sui et consilium nuntiorum suorum complens qui dico Hierusalem habitaberis et civitatibus Iuda aedificabimini et deserta eius suscitabo

27 qui dico profundo desolare et flumina tua arefaciam

28 qui dico Cyro pastor meus es et omnem voluntatem meam complebis qui dico Hierusalem aedificaberis et templo fundaberis

Caput 45

1 haec dicit Dominus christo meo Cyro cuius adprehendi dexteram ut subiciam ante faciem eius gentes et dorsa regum vertam et aperiam coram eo ianuas et portae non cludentur

2 ego ante te ibo et gloriosos terrae humiliabo portas aereas conteram et vectes ferreos confringam

3 et dabo tibi thesauros absconditos et arcana secretorum ut scias quia ego Dominus qui voco nomen tuum Deus Israhel

4 propter servum meum Iacob et Israhel electum meum et vocavi te in nomine tuo adsimilavi te et non cognovisti me

5 ego Dominus et non est amplius extra me non est deus accinxi te et non cognovisti me

6 ut sciant hii qui ab ortu solis et qui ab occidente quoniam absque me non est ego Dominus et non est alter

7 formans lucem et creans tenebras faciens pacem et creans malum ego Dominus faciens omnia haec

8 rorate caeli desuper et nubes pluant iustum aperiat terra et germinet salvatorem et iustitia oriatur simul ego Dominus creavi eum

9 vae qui contradicit fictori suo testa de samiis terrae numquid dicet lutum figulo suo quid facis et opus tuum absque manibus est

10 vae qui dicit patri quid generas et mulieri quid parturis

11 haec dicit Dominus Sanctus Israhel plastes eius ventura interrogate me super filios meos et super opus manuum mearum mandastis mihi

12 ego feci terram et hominem super eam creavi ego manus meae tetenderunt caelos et omni militiae eorum mandavi

13 ego suscitavi eum ad iustitiam et omnes vias eius dirigam ipse aedificabit civitatem meam et captivitatem meam dimittet non in pretio neque in muneribus dicit Dominus Deus exercituum

14 haec dicit Dominus labor Aegypti et negotiatio Aethiopiae et Sabaim viri sublimes ad te transibunt et tui erunt post te ambulabunt vincti manicis pergent et te adorabunt teque deprecabuntur tantum in te est Deus et non est absque te deus

15 vere tu es Deus absconditus Deus Israhel salvator

16 confusi sunt et erubuerunt omnes simul abierunt in confusione fabricatores errorum

17 Israhel salvatus est in Domino salute aeterna non confundemini et non erubescetis usque in saeculum saeculi

18 quia haec dicit Dominus creans caelos ipse Deus formans terram et faciens eam ipse plastes eius non in vanum creavit eam ut habitetur formavit eam ego Dominus et non est alius

19 non in abscondito locutus sum in loco terrae tenebroso non dixi semini Iacob frustra quaerite me ego Dominus loquens iustitiam adnuntians recta

20 congregamini et venite et accedite simul qui salvati estis ex gentibus nescierunt qui levant lignum sculpturae suae et rogant deum non salvantem

21 adnuntiate et venite et consiliamini simul quis auditum fecit hoc ab initio ex tunc praedixit illud numquid non ego Dominus et non est ultra Deus absque me Deus iustus et salvans non est praeter me

22 convertimini ad me et salvi eritis omnes fines terrae quia ego Deus et non est alius

23 in memet ipso iuravi egredietur de ore meo iustitiae verbum et non revertetur quia mihi curvabunt omnia genua et iurabit omnis lingua

24 ergo in Domino dicet meae sunt iustitiae et imperium ad eum venient et confundentur omnes qui repugnant ei

25 in Domino iustificabitur et laudabitur omne semen Israhel

Caput 46

1 conflatus est Bel contritus est Nabo facta sunt simulacra eorum bestiis et iumentis onera vestra gravi pondere usque ad lassitudinem

2 contabuerunt et contrita sunt simul non potuerunt salvare portantem et anima eorum in captivitatem ibit

3 audite me domus Iacob et omne residuum domus Israhel qui portamini a meo utero qui gestamini a mea vulva

4 usque ad senectam ego ipse et usque ad canos ego portabo ego feci et ego feram et ego portabo et salvabo

5 cui adsimilastis me et adaequastis et comparastis me et fecistis similem

6 qui confertis aurum de sacculo et argentum statera ponderatis conducentes aurificem ut faciat deum et procidunt et adorant

7 portant illud in umeris gestantes et ponentes in loco suo et stabit ac de loco suo non movebitur sed et cum clamaverint ad eum non audiet de tribulatione non salvabit eos

8 mementote istud et fundamini redite praevaricatores ad cor

9 recordamini prioris saeculi quoniam ego sum Deus et non est ultra Deus nec est similis mei

10 adnuntians ab exordio novissimum et ab initio quae necdum facta sunt dicens consilium meum stabit et omnis voluntas mea fiet

11 vocans ab oriente avem et de terra longinqua virum voluntatis meae et locutus sum et adducam illud creavi et faciam illud

12 audite me duro corde qui longe estis a iustitia

13 prope feci iustitiam meam non elongabitur et salus mea non morabitur dabo in Sion salutem et Israheli gloriam meam

Caput 47

1 descende sede in pulverem virgo filia Babylon sede in terra non est solium filiae Chaldeorum quia ultra non vocaberis mollis et tenera

2 tolle molam et mole farinam denuda turpitudinem tuam discoperi umerum revela crus transi flumina

3 revelabitur ignominia tua et videbitur obprobrium tuum ultionem capiam et non resistet mihi homo

4 redemptor noster Dominus exercituum nomen illius Sanctus Israhel

5 sede tace et intra in tenebras filia Chaldeorum quia non vocaberis ultra domina regnorum

6 iratus sum super populum meum contaminavi hereditatem meam et dedi eos in manu tua non posuisti eis misericordias super senem adgravasti iugum tuum valde

7 et dixisti in sempiternum ero domina non posuisti haec super cor tuum neque recordata es novissimi tui

8 et nunc audi haec delicata et habitans confidenter quae dicis in corde tuo ego sum et non est praeter me amplius non sedebo vidua et ignorabo sterilitatem

9 venient tibi duo haec subito in die una sterilitas et viduitas universa venerunt super te propter multitudinem maleficiorum tuorum et propter duritiam incantatorum tuorum vehementem

10 et fiduciam habuisti in malitia tua et dixisti non est qui videat me sapientia tua et scientia tua haec decepit te et dixisti in corde tuo ego sum et praeter me non est altera

11 veniet super te malum et nescies ortum eius et inruet super te calamitas quam non poteris expiare veniet super te repente miseria quam nescies

12 sta cum incantatoribus tuis et cum multitudine maleficiorum tuorum in quibus laborasti ab adolescentia tua si forte quid prosit tibi aut si possis fieri fortior

13 defecisti in multitudine consiliorum tuorum stent et salvent te augures caeli qui contemplabantur sidera et supputabant menses ut ex eis adnuntiarent ventura tibi

14 ecce facti sunt quasi stipula ignis conbusit eos non liberabunt animam suam de manu flammae non sunt prunae quibus calefiant nec focus ut sedeant ad eum

15 sic facta sunt tibi in quibuscumque laboraveras negotiatores tui ab adolescentia tua unusquisque in via sua erraverunt non est qui salvet te

Caput 48

1 audite hoc domus Iacob qui vocamini nomine Israhel et de aquis Iuda existis qui iuratis in nomine Domini et Dei Israhel recordamini non in veritate neque in iustitia

2 de civitate enim sancta vocati sunt et super Deum Israhel constabiliti sunt Dominus exercituum nomen eius

3 priora ex tunc adnuntiavi et ex ore meo exierunt et audita feci ea repente operatus sum et venerunt

4 scivi enim quia durus es tu et nervus ferreus cervix tua et frons tua aerea

5 praedixi tibi ex tunc antequam venirent indicavi tibi ne forte diceres idola mea fecerunt haec et sculptilia mea et conflatilia mandaverunt ista

6 quae audisti vide omnia vos autem non adnuntiastis audita feci tibi nova ex nunc et conservata quae nescis

7 nunc creata sunt et non ex tunc et ante diem et non audisti ea ne forte dicas ecce cognovi ea

8 neque audisti neque cognovisti neque ex tunc aperta est auris tua scio enim quia praevaricans praevaricabis et transgressorem ex ventre vocavi te

9 propter nomen meum longe faciam furorem meum et laude mea infrenabo te ne intareas

10 ecce excoxi te sed non quasi argentum elegi te in camino paupertatis

11 propter me propter me faciam ut non blasphemem et gloriam meam alteri non dabo

12 audi me Iacob et Israhel quem ego voco ego ipse ego primus et ego novissimus

13 manus quoque mea fundavit terram et dextera mea mensa est caelos ego vocabo eos et stabunt simul

14 congregamini omnes vos et audite quis de eis adnuntiavit haec Dominus dilexit eum faciet voluntatem suam in Babylone et brachium suum in Chaldeis

15 ego ego locutus sum et vocavi eum adduxi eum et directa est via eius

16 accedite ad me et audite hoc non a principio in abscondito locutus sum ex tempore antequam fieret ibi eram et nunc Dominus Deus misit me et spiritus eius

17 haec dicit Dominus redemptor tuus Sanctus Israhel ego Dominus Deus tuus docens te utilia gubernans te in via qua ambulas

18 utinam adtendisses mandata mea facta fuisset sicut flumen pax tua et iustitia tua sicut gurgites maris

19 et fuisset quasi harena semen tuum et stirps uteri tui ut lapilli eius non interisset et non fuisset adtritum nomen eius a facie mea

20 egredimini de Babylone fugite a Chaldeis in voce exultationis adnuntiate auditum facite hoc efferte illud usque ad extrema terrae dicite redemit Dominus servum suum Iacob

21 non sitierunt in deserto cum educeret eos aquam de petra produxit eis et scidit petram et fluxerunt aquae

22 non est pax dicit Dominus impiis

Caput 49

1 audite insulae et adtendite populi de longe Dominus ab utero vocavit me de ventre matris meae recordatus est nominis mei

2 et posuit os meum quasi gladium acutum in umbra manus suae protexit me et posuit me sicut sagittam electam in faretra sua abscondit me

3 et dixit mihi servus meus es tu Israhel quia in te gloriabor

4 et ego dixi in vacuum laboravi sine causa et vane fortitudinem meam consumpsi ergo iudicium meum cum Domino et opus meum cum Deo meo

5 et nunc dicit Dominus formans me ex utero servum sibi ut reducam Iacob ad eum et Israhel non congregabitur et glorificatus sum in oculis Domini et Deus meus factus est fortitudo mea

6 et dixit parum est ut sis mihi servus ad suscitandas tribus Iacob et feces Israhel convertendas dedi te in lucem gentium ut sis salus mea usque ad extremum terrae

7 haec dicit Dominus redemptor Israhel Sanctus eius ad contemptibilem animam ad abominatam gentem ad servum dominorum reges videbunt et consurgent principes et adorabunt propter Dominum quia fidelis est et Sanctum Israhel qui elegit te

8 haec dicit Dominus in tempore placito exaudivi te et in die salutis auxiliatus sum tui et servavi te et dedi te in foedus populi ut suscitares terram et possideres hereditates dissipatas

9 ut diceres his qui vincti sunt exite et his qui in tenebris revelamini super vias pascentur et in omnibus planis pascua eorum

10 non esurient neque sitient et non percutiet eos aestus et sol quia miserator eorum reget eos et ad fontes aquarum portabit eos

11 et ponam omnes montes meos in viam et semitae meae exaltabuntur

12 ecce isti de longe venient et ecce illi ab aquilone et mari et isti de terra australi

13 laudate caeli et exulta terra iubilate montes laudem quia consolatus est Dominus populum suum et pauperum suorum miserebitur

14 et dixit Sion dereliquit me Dominus et Dominus oblitus est mei

15 numquid oblivisci potest mulier infantem suum ut non misereatur filio uteri sui et si illa oblita fuerit ego tamen non obliviscar tui

16 ecce in manibus meis descripsi te muri tui coram oculis meis semper

17 venerunt structores tui destruentes te et dissipantes a te exibunt

18 leva in circuitu oculos tuos et vide omnes isti congregati sunt venerunt tibi vivo ego dicit Dominus quia omnibus his velut ornamento vestieris et circumdabis tibi eos quasi sponsa

19 quia deserta tua et solitudines tuae et terra ruinae tuae nunc angusta erunt prae habitatoribus et longe fugabuntur qui absorbebant te

20 adhuc dicent in auribus tuis filii sterilitatis tuae angustus mihi est locus fac spatium mihi ut habitem

21 et dices in corde tuo quis genuit mihi istos ego sterilis et non pariens transmigrata et captiva et istos quis enutrivit ego destituta et sola et isti ubi hic erant

22 haec dicit Dominus Deus ecce levo ad gentes manum meam et ad populos exaltabo signum meum et adferent filios tuos in ulnis et filias tuas super umeros portabunt

23 et erunt reges nutricii tui et reginae nutrices tuae vultu in terra dimisso adorabunt te et pulverem pedum tuorum lingent et scies quia ego Dominus super quo non confundentur qui expectant eum

24 numquid tolletur a forte praeda aut quod captum fuerit a robusto salvum esse poterit

25 quia haec dicit Dominus equidem et captivitas a forte tolletur et quod ablatum fuerit a robusto salvabitur eos vero qui iudicaverunt te ego iudicabo et filios tuos ego salvabo

26 et cibabo hostes tuos carnibus suis et quasi musto sanguine suo inebriabuntur et sciet omnis caro quia ego Dominus salvans te et redemptor tuus Fortis Iacob

Caput 50

1 haec dicit Dominus quis est hic liber repudii matris vestrae quo dimisi eam aut quis est creditor meus cui vendidi vos ecce in iniquitatibus vestris venditi estis et in sceleribus vestris dimisi matrem vestram

2 quia veni et non erat vir vocavi et non erat qui audiret numquid abbreviata et parvula facta est manus mea ut non possim redimere aut non est in me virtus ad liberandum ecce

in increpatione mea desertum faciam mare ponam flumina in siccum computrescent pisces sine aqua et morientur in siti

3 induam caelos tenebris et saccum ponam operimentum eorum

4 Dominus dedit mihi linguam eruditam ut sciam sustinere eum qui lassus est verbo erigit mane mane erigit mihi aurem ut audiam quasi magistrum

5 Dominus Deus aperuit mihi aurem ego autem non contradico retrorsum non abii

6 corpus meum dedi percutientibus et genas meas vellentibus faciem meam non averti ab increpantibus et conspuentibus

7 Dominus Deus auxiliator meus ideo non sum confusus ideo posui faciem meam ut petram durissimam et scio quoniam non confundar

8 iuxta est qui iustificat me quis contradicet mihi stemus simul quis est adversarius meus accedat ad me

9 ecce Dominus Deus auxiliator meus quis est qui condemnet me ecce omnes quasi vestimentum conterentur tinea comedet eos

10 quis ex vobis timens Dominum audiens vocem servi sui qui ambulavit in tenebris et non est lumen ei speret in nomine Domini et innitatur super Deum suum

11 ecce omnes vos accendentes ignem accincti flammis ambulate in lumine ignis vestri et in flammis quas succendistis de manu mea factum est hoc vobis in doloribus dormietis

Caput 51

1 audite me qui sequimini quod iustum est et quaeritis Dominum attendite ad petram unde excisi estis et ad cavernam laci de qua praecisi estis

2 attendite ad Abraham patrem vestrum et ad Sarram quae peperit vos quia unum vocavi eum et benedixi ei et multiplicavi eum

3 consolabitur ergo Dominus et Sion consolabitur omnes ruinas eius et ponet desertum eius quasi delicias et solitudinem eius quasi hortum Domini gaudium et laetitia invenietur in ea gratiarum actio et vox laudis

4 attendite ad me populus meus et tribus mea me audite quia lex a me exiet et iudicium meum in lucem populorum requiescet

5 prope est iustus meus egressus est salvator meus et brachia mea populos iudicabunt me insulae expectabunt et brachium meum sustinebunt

6 levate in caelum oculos vestros et videte sub terra deorsum quia caeli sicut fumus liquescent et terra sicut vestimentum adteretur et habitatores eius sicut haec interibunt salus autem mea in sempiternum erit et iustitia mea non deficiet

7 audite me qui scitis iustum populus lex mea in corde eorum nolite timere obprobrium hominum et blasphemias eorum ne metuatis

8 sicut enim vestimentum sic comedet eos vermis et sicut lanam sic devorabit eos tinea salus autem mea in sempiternum erit et iustitia mea in generationes generationum

9 consurge consurge induere fortitudinem brachium Domini consurge sicut in diebus antiquis in generationibus saeculorum numquid non tu percussisti superbum vulnerasti draconem

10 numquid non tu siccasti mare aquam abyssi vehementis qui posuisti profundum maris viam ut transirent liberati

11 et nunc qui redempti sunt a Domino revertentur et venient in Sion laudantes et laetitia sempiterna super capita eorum gaudium et laetitiam tenebunt fugiet dolor et gemitus

12 ego ego ipse consolabor vos quis tu ut timeres ab homine mortali et a filio hominis qui quasi faenum ita arescet

13 et oblitus es Domini factoris tui qui tetendit caelos et fundavit terram et formidasti iugiter tota die a facie furoris eius qui te tribulabat et paraverat ad perdendum ubi nunc est furor tribulantis

14 cito veniet gradiens ad aperiendum et non interficiet usque ad internicionem nec deficiet panis eius

15 ego autem sum Dominus Deus tuus qui conturbo mare et intumescunt fluctus eius Dominus exercituum nomen meum

16 posui verba mea in ore tuo et in umbra manus meae protexi te ut plantes caelos et fundes terram et dicas ad Sion populus meus es tu

17 elevare elevare consurge Hierusalem quae bibisti de manu Domini calicem irae eius usque ad fundum calicis soporis bibisti et epotasti usque ad feces

18 non est qui sustentet eam ex omnibus filiis quos genuit et non est qui adprehendat manum eius ex omnibus filiis quos enutrivit

19 duo sunt quae occurrerunt tibi quis contristabitur super te vastitas et contritio et fames et gladius quis consolabitur te

20 filii tui proiecti sunt dormierunt in capite omnium viarum sicut bestia inlaqueata pleni indignatione Domini increpatione Dei tui

21 idcirco audi hoc paupercula et ebria non a vino

22 haec dicit Dominator tuus Dominus et Deus tuus qui pugnavit pro populo suo ecce tuli de manu tua calicem soporis fundum calicis indignationis meae non adicies ut bibas illud ultra

23 et ponam illud in manu eorum qui te humiliaverunt et dixerunt animae tuae incurvare ut transeamus et posuisti ut terram corpus tuum et quasi viam transeuntibus

Caput 52

1 consurge consurge induere fortitudine tua Sion induere vestimentis gloriae tuae Hierusalem civitas sancti quia non adicies ultra ut pertranseat per te incircumcisis et imundus

2 excutere de pulvere consurge sede Hierusalem solve vincula colli tui captiva filia Sion

3 quia haec dicit Dominus gratis venundati estis et sine argento redimemini

4 quia haec dicit Dominus Deus in Aegyptum descendit populus meus in principio ut colonus esset ibi et Assur absque ulla causa calumniatus est eum

5 et nunc quid mihi est hic dicit Dominus quoniam ablati sunt populus meus gratis dominatores eius inique agunt dicit Dominus et iugiter tota die nomen meum blasphematur

6 propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa quia ego ipse qui loquebar ecce adsum

7 quam pulchri super montes pedes adnuntiantis et praedicantis pacem adnuntiantis bonum praedicantis salutem dicentis Sion regnavit Deus tuus

8 vox speculatorum tuorum levaverunt vocem simul laudabunt quia oculum ad oculum videbunt cum converterit Dominus Sion

9 gaudete et laudate simul deserta Hierusalem quia consolatus est Dominus populum suum redemit Hierusalem

10 paravit Dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium et videbunt omnes fines terrae salutare Dei nostri

11 recedite recedite exite inde pollutum nolite tangere exite de medio eius mundamini qui fertis vasa Domini

12 quoniam non in tumultu exhibitis nec in fuga properabitis praecedet enim vos Dominus et congregabit vos Deus Israel

13 ecce intellet servus meus exaltabitur et elevabitur et sublimis erit valde

14 sicut obstipuerunt super te multi sic inglorius erit inter viros aspectus eius et forma eius inter filios hominum

15 iste asperget gentes multas super ipsum continebunt reges os suum quia quibus non est narratum de eo viderunt et qui non audierunt contemplati sunt

Caput 53

1 quis credidit auditui nostro et brachium Domini cui revelatum est

2 et ascendet sicut virgultum coram eo et sicut radix de terra sitienti non est species ei neque decor et vidimus eum et non erat aspectus et desideravimus eum

3 despectum et novissimum virorum virum dolorum et scientem infirmitatem et quasi absconditus vultus eius et despectus unde nec reputavimus eum

4 vere languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portavit et nos putavimus eum quasi leprosum et percussum a Deo et humiliatum

5 ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras attritus est propter scelera nostra disciplina pacis nostrae super eum et livore eius sanati sumus

6 omnes nos quasi oves erravimus unusquisque in viam suam declinavit et Dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum

7 oblatum est quia ipse voluit et non aperuit os suum sicut ovis ad occisionem ducetur et quasi agnus coram tondente obmutescet et non aperiet os suum

8 de angustia et de iudicio sublatus est generationem eius quis enarrabit quia abscisus est de terra viventium propter scelus populi mei percussit eum

9 et dabit impios pro sepultura et divitem pro morte sua eo quod iniquitatem non fecerit neque dolus fuerit in ore eius

10 et Dominus voluit contere eum in infirmitate si posuerit pro peccato animam suam videbit semen longevum et voluntas Domini in manu eius dirigetur

11 pro eo quod laboravit anima eius videbit et saturabitur in scientia sua iustificabit ipse iustus servus meus multos et iniquitates eorum ipse portabit

12 ideo dispertiam ei plurimos et fortium dividet spolia pro eo quod tradidit in morte animam suam et cum sceleratis reputatus est et ipse peccatum multorum tulit et pro transgressoribus rogavit

Caput 54

1 lauda sterilis quae non parit decanta laudem et hinni quae non pariebas quoniam multi filii desertae magis quam eius quae habebat virum dicit Dominus

2 dilata locum tentorii tui et pelles tabernaculorum tuorum extende ne parcas longos fac funiculos tuos et clavos tuos consolida

3 ad dexteram enim et ad levam penetrabis et semen tuum gentes hereditabit et civitates desertas inhabitabit

4 noli timere quia non confunderis neque erubescas non enim te pudebit quia confusionis adulescentiae tuae oblivisceris et obprobrii viduitatis tuae non recordaberis amplius

5 quia dominabitur tui qui fecit te Dominus exercituum nomen eius et redemptor tuus Sanctus Israhel Deus omnis terrae vocabitur

6 quia ut mulierem derelictam et maerentem spiritu vocavit te Dominus et uxorem ab adulescentia abiectam dixit Deus tuus

7 ad punctum in modico dereliqui te et in miserationibus magnis congregabo te

8 in momento indignationis abscondi faciem meam parumper a te et in misericordia sempiterna misertus sum tui dixit redemptor tuus Dominus

9 sicut in diebus Noe istud mihi est cui iuravi ne inducerem aquas Noe ultra super terram sic iuravi ut non irascar tibi et non increpem te

10 montes enim commovebuntur et colles contremescent misericordia autem mea non recedet et foedus pacis meae non movebitur dixit miserator tuus Dominus

11 paupercula tempestate convulsa absque ulla consolatione ecce ego sternam per ordinem lapides tuos et fundabo te in sapphyris

12 et ponam iaspidem propugnacula tua et portas tuas in lapides sculptos et omnes terminos tuos in lapides desiderabiles

13 universos filios tuos doctos a Domino et multitudinem pacis filiis tuis

14 et in iustitia fundaberis recede procul a calumnia quia non timebis et a pavore quia non adpropinquabit tibi

15 ecce accola veniet qui non erat mecum advena quondam tuus adiungetur tibi

16 ecce ego creavi fabrum sufflantem in igne prunas et proferentem vas in opus suum et ego creavi interfectorem ad disperdendum

17 omne vas quod fictum est contra te non dirigetur et omnem linguam resistentem tibi in iudicio iudicabis haec hereditas servorum Domini et iustitia eorum apud me dicit Dominus

Caput 55

1 o omnes sitientes venite ad aquas et qui non habetis argentum properate emite et comedite venite emite absque argento et absque ulla commutatione vinum et lac

2 quare adpenditis argentum non in panibus et laborem vestrum non in saturitate audite audientes me et comedite bonum et delectabitur in crassitudine anima vestra

3 inclinate aurem vestram et venite ad me audite et vivet anima vestra et feriam vobis pactum sempiternum misericordias David fideles

4 ecce testem populis dedi eum ducem ac praeceptorem gentibus

5 ecce gentem quam nesciebas vocabis et gentes quae non cognoverunt te ad te current propter Dominum Deum tuum et Sanctum Israhel quia glorificavit te

6 quaerite Dominum dum inveniri potest invocate eum dum prope est

7 derelinquat impius viam suam et vir iniquus cogitationes suas et revertatur ad Dominum et miserebitur eius et ad Deum nostrum quoniam multus est ad ignoscendum

8 non enim cogitationes meae cogitationes vestrae neque viae vestrae viae meae dicit Dominus

9 quia sicut exaltantur caeli a terra sic exaltatae sunt viae meae a viis vestris et cogitationes meae a cogitationibus vestris

10 et quomodo descendit imber et nix de caelo et illuc ultra non revertitur sed inebriat terram et infundit eam et germinare eam facit et dat semen serenti et panem comedenti

11 sic erit verbum meum quod egredietur de ore meo non revertetur ad me vacuum sed faciet quaecumque volui et prosperabitur in his ad quae misi illud

12 quia in laetitia egrediemini et in pace deducemini montes et colles cantabunt coram vobis laudem et omnia ligna regionis plaudent manu

13 pro saliuca ascendet abies et pro urtica crescet myrtus et erit Dominus nominatus in signum aeternum quod non auferetur

Caput 56

1 haec dicit Dominus custodite iudicium et facite iustitiam quia iuxta est salus mea ut veniat et iustitia mea ut reveletur

2 beatus vir qui facit hoc et filius hominis qui adprehendit istud custodiens sabbatum ne polluat illud custodiens manus suas ne faciat omne malum

3 et non dicat filius advenae qui adheret Domino dicens separatione dividet me Dominus a populo suo et non dicat eunuchus ecce ego lignum aridum

4 quia haec dicit Dominus eunuchis qui custodierint sabbata mea et elegerint quae volui et tenuerint foedus meum

5 dabo eis in domo mea et in muris meis locum et nomen melius a filiis et filiabus nomen sempiternum dabo eis quod non peribit

6 et filios advenae qui adherent Domino ut colant eum et diligant nomen eius ut sint ei in servos omnem custodientem sabbatum ne polluat illud et tenentem foedus meum

7 adducam eos in montem sanctum meum et laetificabo eos in domo orationis meae holocausta eorum et victimae eorum placebunt mihi super altari meo quia domus mea domus orationis vocabitur cunctis populis

8 ait Dominus Deus qui congregat dispersos Israhel adhuc congregabo ad eum congregatos eius

9 omnes bestiae agri venite ad devorandum universae bestiae saltus

10 speculatores eius caeci omnes nescierunt universi canes muti non valentes latrare videntes vana dormientes et amantes somnia

11 et canes inpudentissimi nescierunt saturitatem ipsi pastores ignoraverunt intellegentiam omnes in viam suam declinaverunt unusquisque ad avaritiam suam a summo usque ad novissimum

12 venite sumamus vinum et impleamur ebrietate et erit sicut hodie sic et cras et multo amplius

Caput 57

1 iustus perit et nemo est qui recogitet in corde suo et viri misericordiae colliguntur quia non est qui intellegat a facie enim malitiae collectus est iustus

2 veniat pax requiescat in cubili suo qui ambulavit in directione sua

3 vos autem accedite huc filii auguratricis semen adulteri et fornicariae

4 super quem lusistis super quem dilatastis os et eiecistis linguam numquid non vos filii scelesti semen mendax

5 qui consolamini in diis subter omne lignum frondosum immolantes parvulos in torrentibus subter imminentes petras

6 in partibus torrentis pars tua haec est sors tua et ipsis effudisti libamen obtulisti sacrificium numquid super his non indignabor

7 super montem excelsum et sublimem posuisti cubile tuum et illuc ascendisti ut immolares hostias

8 et post ostium et retro postem posuisti memoriale tuum quia iuxta me discoperuisti et suscepisti adulterum dilatasti cubile tuum et pepigisti cum eis dilexisti stratum eorum manu aperta

9 et ornasti te regi unguento et multiplicasti pigmenta tua misisti legatos tuos procul et humiliata es usque ad inferos

10 in multitudine viae tuae laborasti non dixisti quiescam vitam manus tuae invenisti propterea non rogasti

11 pro quo sollicita timuisti quia mentita es et mei non es recordata neque cogitasti in corde tuo quia ego tacens et quasi non videns et mei oblita es

12 ego adnuntiabo iustitiam tuam et opera tua non proderunt tibi

13 cum clamaveris liberent te congregati tui et omnes eos auferet ventus tollet aura qui autem fiduciam habet mei hereditabit terram et possidebit montem sanctum meum

14 et dicam viam facite praebete iter declinate de semita auferte offendicula de via populi mei

15 quia haec dicit Excelsus et Sublimis habitans aeternitatem et sanctum nomen eius in excelso et in sancto habitans et cum contrito et humili spiritu ut vivificet spiritum humilium et vivificet cor contritorum

16 non enim in sempiternum litigabo neque usque ad finem irascari quia spiritus a facie mea egredietur et flatus ego faciam

17 propter iniquitatem avaritiae eius iratus sum et percussi eum abscondi et indignatus sum et abiit vagus in via cordis sui

18 vias eius vidi et dimisi eum et reduxi eum et reddidi consolationes ipsi et lugentibus eius

19 creavi fructum labiorum pacem pacem ei qui longe est et qui prope dixit Dominus et sanavi eum

20 impii autem quasi mare fervens quod quiescere non potest et redundant fluctus eius in conculcationem et lutum

21 non est pax dixit Deus meus impiis

Caput 58

1 clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam et adnuntia populo meo scelera eorum et domui Iacob peccata eorum

2 me etenim de die in diem quaerunt et scire vias meas volunt quasi gens quae iustitiam fecerit et quae iudicium Dei

sui non reliquerit rogant me iudicia iustitiae adpropinquare Deo volunt

3 quare ieiunavimus et non aspexisti humiliavimus animam nostram et nescisti ecce in die ieiunii vestri invenitur voluntas et omnes debitores vestros repetitis

4 ecce ad lites et contentiones ieiunatis et percutitis pugno impie nolite ieiunare sicut usque ad hanc diem ut audiatur in excelso clamor vester

5 numquid tale est ieiunium quod elegi per diem adfligere hominem animam suam numquid contorquere quasi circum caput suum et saccum et cinerem sternere numquid istud vocabis ieiunium et diem acceptabilem Domino

6 nonne hoc est magis ieiunium quod elegi dissolve conligationes impietatis solve fasciculos deprimentes dimitte eos qui confracti sunt liberos et omne onus dirumpe

7 frange esurienti panem tuum et egenos vagosque induc in domum tuam cum videris nudum operi eum et carnem tuam ne despexeris

8 tunc erumpet quasi mane lumen tuum et sanitas tua citius orietur et anteibit faciem tuam iustitia tua et gloria Domini colliget te

9 tunc invocabis et Dominus exaudiet clamabis et dicet ecce adsum si abstuleris de medio tui catenam et desieris digitum extendere et loqui quod non prodest

10 cum effuderis esurienti animam tuam et animam adflictam repleveris orietur in tenebris lux tua et tenebrae tuae erunt sicut meridies

11 et requiem tibi dabit Dominus semper et implebit splendoribus animam tuam et ossa tua liberabit et eris quasi hortus irriguus et sicut fons aquarum cuius non deficient aquae

12 et aedificabuntur in te deserta saeculorum fundamenta generationis et generationis suscitabis et vocaberis aedificator sepium avertens semitas in quietem

13 si averteris a sabbato pedem tuum facere voluntatem tuam in die sancto meo et vocaveris sabbatum delicatum et sanctum Domini gloriosum et glorificaveris eum dum non facis vias tuas et non invenitur voluntas tua ut loquaris sermonem

14 tunc delectaberis super Domino et sustollam te super altitudines terrae et cibabo te hereditate Iacob patris tui os enim Domini locutum est

Caput 59

1 ecce non est abbreviata manus Domini ut salvare nequeat neque adgravata est auris eius ut non exaudiat

2 sed iniquitates vestrae diviserunt inter vos et Deum vestrum et peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis ne exaudiret

3 manus enim vestrae pollutae sunt sanguine et digiti vestri iniquitate labia vestra locuta sunt mendacium et lingua vestra iniquitatem fatur

4 non est qui invocet iustitiam neque est qui iudicet vere sed confidunt in nihili et loquuntur vanitates conceperunt laborem et pepererunt iniquitatem

5 ova aspidum ruperunt et telas araneae texuerunt qui comederit de ovis eorum morietur et quod confotum est erumpet in regulum

6 telae eorum non erunt in vestimentum neque operientur operibus suis opera eorum opera inutilia et opus iniquitatis in manibus eorum

7 pedes eorum ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem innocentem cogitationes eorum cogitationes inutiles vastitas et contritio in viis eorum

8 viam pacis nescierunt et non est iudicium in gressibus eorum semitae eorum incurvatae sunt eis omnis qui calcatur in ea ignorat pacem

9 propter hoc elongatum est iudicium a nobis et non apprehendet nos iustitia expectavimus lucem et ecce tenebrae splendorem et in tenebris ambulavimus

10 palpavimus sicut caeci parietem et quasi absque oculis adtrectavimus inpegimus meridie quasi in tenebris in caligosis quasi mortui

11 rugiemus quasi ursi omnes et quasi columbae meditantur gememus expectavimus iudicium et non est salutem et elongata est a nobis

12 multiplicatae sunt enim iniquitates nostrae coram te et peccata nostra responderunt nobis quia scelera nostra nobiscum et iniquitates nostras cognovimus

13 peccare et mentiri contra Dominum et aversi sumus ne iremur post tergum Dei nostri ut loqueremur calumniam et transgressionem concepimus et locuti sumus de corde verba mendacii

14 et conversum est retrorsum iudicium et iustitia longe stetit quia corruit in platea veritas et aequitas non potuit ingredi

15 et facta est veritas in oblivione et qui recessit a malo praedae patuit et vidit Dominus et malum apparuit in oculis eius quia non est iudicium

16 et vidit quia non est vir et aporiatus est quia non est qui occurrat et salvavit sibi brachium suum et iustitia eius ipsa confirmavit eum

17 indutus est iustitia ut lorica et galea salutis in capite eius indutus est vestimentis ultionis et opertus est quasi pallio zeli

18 sicut ad vindictam quasi ad retributionem indignationis hostibus suis et vicissitudinem inimicis suis insulis vicem reddet

19 et timebunt qui ab occidente nomen Domini et qui ab ortu solis gloriam eius cum venerit quasi fluvius violentus quem spiritus Domini cogit

20 et venerit Sion redemptor et eis qui redeunt ab iniquitate in Iacob dicit Dominus

21 hoc foedus meum cum eis dicit Dominus spiritus meus qui est in te et verba mea quae posui in ore tuo non

recedent de ore tuo et de ore seminis tui et de ore seminis seminis tui dixit Dominus amodo et usque in sempiternum

Caput 60

1 surge inluminare quia venit lumen tuum et gloria Domini super te orta est

2 quia ecce tenebrae operient terram et caligo populos super te autem orietur Dominus et gloria eius in te videbitur

3 et ambulabunt gentes in lumine tuo et reges in splendore ortus tui

4 leva in circuitu oculos tuos et vide omnes isti congregati sunt venerunt tibi filii tui de longe venient et filiae tuae in latere sugent

5 tunc videbis et afflues et mirabitur et dilatabitur cor tuum quando conversa fuerit ad te multitudo maris fortitudo gentium venerit tibi

6 inundatio camelorum operiet te dromedariae Madian et Efa omnes de Saba venient aurum et tus deferentes et laudem Domino adnuntiantes

7 omne pecus Cedar congregabitur tibi arietes Nabaioth ministrabunt tibi offerentur super placabili altari meo et domum maiestatis meae glorificabo

8 qui sunt isti qui ut nubes volant et quasi columbae ad fenestras suas

9 me enim insulae expectant et naves maris in principio ut adducam filios tuos de longe argentum eorum et aurum eorum cum eis nomini Domini Dei tui et Sancto Israhel quia glorificavit te

10 et aedificabunt filii peregrinorum muros tuos et reges eorum ministrabunt tibi in indignatione enim mea percussi te et in reconciliatione mea misertus sum tui

11 et aperientur portae tuae iugiter die et nocte non claudentur ut adferatur ad te fortitudo gentium et reges earum adducantur

12 gens enim et regnum quod non servierit tibi peribit et gentes solitudine vastabuntur

13 gloria Libani ad te veniet abies et buxus et pinus simul ad ornandum locum sanctificationis meae et locum pedum meorum glorificabo

14 et venient ad te curvi filii eorum qui humiliaverunt te et adorabunt vestigia pedum tuorum omnes qui detrahebant tibi et vocabunt te civitatem Domini Sion Sancti Israhel

15 pro eo quod fuisti derelicta et odio habita et non erat qui per te transiret ponam te in superbiam saeculorum gaudium in generationem et generationem

16 et suges lac gentium et mamilla regum lactaberis et scies quia ego Dominus salvans te et redemptor tuus Fortis Iacob

17 pro aere adferam aurum et pro ferro adferam argentum et pro lignis aes et pro lapidibus ferrum et ponam visitationem tuam pacem et praepositos tuos iustitiam

18 non audietur ultra iniquitas in terra tua vastitas et contritio in terminis tuis et occupabit salus muros tuos et portas tuas laudatio

19 non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem nec splendor lunae inluminabit te sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam et Deus tuus in gloriam tuam

20 non occidet ultra sol tuus et luna tua non minuetur quia Dominus erit in lucem sempiternam et conplebuntur dies luctus tui

21 populus autem tuus omnes iusti in perpetuum hereditabunt terram germen plantationis meae opus manus meae ad glorificandum

22 minimus erit in mille et parvulus in gentem fortissimam ego Dominus in tempore eius subito faciam istud

Caput 61

1 spiritus Domini super me eo quod unxerit Dominus me ad adnuntiandum mansuetis misit me ut mederer contritis corde et praedicarem captivis indulgentiam et clausis apertionem

2 ut praedicarem annum placabilem Domini et diem ultionis Deo nostro ut consolarer omnes lugentes

3 ut ponerem lugentibus Sion et darem eis coronam pro cinere oleum gaudii pro luctu pallium laudis pro spiritu maeoris et vocabuntur in ea fortes iustitiae plantatio Domini ad glorificandum

4 et aedificabunt deserta a saeculo et ruinas antiquas erigent et instaurabunt civitates desertas dissipatas in generationem et generationem

5 et stabunt alieni et pascent pecora vestra et filii peregrinorum agricolae et vinitores vestri erunt

6 vos autem sacerdotes Domini vocabimini ministri Dei nostri dicetur vobis fortitudinem gentium comedetis et in gloria earum superbietis

7 pro confusione vestra duplici et rubore laudabunt partem eorum propter hoc in terra sua duplicia possidebunt laetitia sempiterna erit eis

8 quia ego Dominus diligens iudicium odio habens rapinam in holocausto et dabo opus eorum in veritate et foedus perpetuum feriam eis

9 et sciatur in gentibus semen eorum et germen eorum in medio populorum omnes qui viderint eos cognoscent eos quia isti sunt semen cui benedixit Dominus

10 gaudens gaudebo in Domino et exultabit anima mea in Deo meo quia induit me vestimentis salutis et indumento iustitiae circumdedit me quasi sponsum decoratum corona et quasi sponsam ornatam monilibus suis

11 sicut enim terra profert germen suum et sicut hortus semen suum germinat sic Dominus Deus germinabit iustitiam et laudem coram universis gentibus

Caput 62

1 propter Sion non tacebo et propter Hierusalem non quiescam donec egrediatur ut splendor iustus eius et salvator eius ut lampas accendatur

2 et videbunt gentes iustum tuum et cuncti reges inclitum tuum et vocabitur tibi nomen novum quod os Domini nominabit

3 et eris corona gloriae in manu Domini et diadema regni in manu Dei tui

4 non vocaberis ultra Derelicta et terra tua non vocabitur amplius Desolata sed vocaberis Voluntas mea in ea et terra tua Inhabitata quia conplacuit Domino in te et terra tua inhabitabitur

5 habitabit enim iuvenis cum virgine et habitabunt in te filii tui et gaudebit sponsus super sponsam gaudebit super te Deus tuus

6 super muros tuos Hierusalem constitui custodes tota die et tota nocte perpetuo non tacebunt qui reminiscimini Domini ne taceatis

7 et ne detis silentium ei donec stabiliat et donec ponat Hierusalem laudem in terra

8 iuravit Dominus in dextera sua et in brachio fortitudinis suae si dederit triticum tuum ultra cibum inimicis tuis et si biberint filii alieni vinum tuum in quo laborasti

9 quia qui congregabunt illud comedent et laudabunt Dominum et qui conportant illud bibent in atriis sanctis meis

10 transite transite per portas praeparate viam populo planum facite iter et eligit lapides elevate signum ad populos

11 ecce Dominus auditum fecit in extremis terrae dicite filiae Sion ecce salvator tuus venit ecce merces eius cum eo et opus eius coram illo

12 et vocabunt eos Populus sanctus Redempti a Domino tu autem vocaberis Quaesita civitas et non Derelicta

Caput 63

1 quis est iste qui venit de Edom tinctis vestibibus de Bosra iste formosus in stola sua gradiens in multitudine fortitudinis suae ego qui loquor iustitiam et propugnator sum ad salvandum

2 quare ergo rubrum est indumentum tuum et vestimenta tua sicut calcantium in torculari

3 torcular calcavi solus et de gentibus non est vir mecum calcavi eos in furore meo et conculcavi eos in ira mea et aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea et omnia indumenta mea inquinavi

4 dies enim ultionis in corde meo annus redemptionis meae venit

5 circumspexi et non erat auxiliator quaesivi et non fuit qui adiuveret et salvavit mihi brachium meum et indignatio mea ipsa auxiliata est mihi

6 et conculcavi populos in furore meo et inebriavi eos in indignatione mea et detraxi in terra virtutem eorum

7 miserationum Domini recordabor laudem Domini super omnibus quae reddidit nobis Dominus et super multitudinem bonorum domui Israhel quae largitus est eis secundum indulgentiam suam et secundum multitudinem miserationum suarum

8 et dixit verumtamen populus meus est filii non negantes et factus est eis salvator

9 in omni tribulatione eorum non est tribulatus et angelus faciei eius salvavit eos in dilectione sua et in indulgentia sua ipse redemit eos et portavit eos et levavit eos cunctis diebus saeculi

10 ipsi autem ad iracundiam provocaverunt et adflixerunt spiritum Sancti eius et conversus est eis in inimicum et ipse debellavit eos

11 et recordatus est dierum saeculi Mosi populi sui ubi est qui eduxit eos de mari cum pastoribus gregis sui ubi est qui posuit in medio eius spiritum Sancti sui

12 qui eduxit ad dexteram Moisen brachio maiestatis suae qui scidit aquas ante eos ut faceret sibi nomen sempiternum

13 qui duxit eos per abyssos quasi equum in deserto non impingentem

14 quasi animal in campo descendens spiritus Domini ductor eius fuit sic adduxisti populum tuum ut faceres tibi nomen gloriae

15 adtende de caelo et vide de habitaculo sancto tuo et gloriae tuae ubi est zelus tuus et fortitudo tua multitudo viscerum tuorum et miserationum tuarum super me continuerunt se

16 tu enim pater noster et Abraham nescivit nos et Israhel ignoravit nos tu Domine pater noster redemptor noster a saeculo nomen tuum

17 quare errare nos fecisti Domine de viis tuis indurasti cor nostrum ne timeremus te convertere propter servos tuos tribus hereditatis tuae

18 quasi nihilum possederunt populum sanctum tuum hostes nostri conculcaverunt sanctificationem tuam

19 facti sumus quasi in principio cum non dominareris nostri neque invocaretur nomen tuum super nos

Caput 64

1 utinam disrumperes caelos et descenderes a facie tua montes defluerent

2 sicut exustio ignis tabescerent aquae arderent igni ut notum fieret nomen tuum inimicis tuis a facie tua gentes turbarentur

3 cum feceris mirabilia non sustinebimus descendisti et a facie tua montes defluerunt

4 a saeculo non audierunt neque auribus perceperunt oculus non vidit Deus absque te quae praeparasti expectantibus te

5 occurristi laetanti et facienti iustitiam in viis tuis recordabuntur tui ecce tu iratus es et peccavimus in ipsis fuimus semper et salvabimur

6 et facti sumus ut inmundus omnes nos quasi pannus menstruatae universae iustitiae nostrae et cecidimus quasi folium universi et iniquitates nostrae quasi ventus abstulerunt nos

7 non est qui invocet nomen tuum qui consurgat et teneat te abscondisti faciem tuam a nobis et adlisisisti nos in manu iniquitatis nostrae

8 et nunc Domine pater noster es tu nos vero lutum et fictor noster et opera manuum tuarum omnes nos

9 ne irascaris Domine satis et ne ultra memineris iniquitatis ecce respice populus tuus omnes nos

10 civitas sancti tui facta est deserta Sion deserta facta est Hierusalem desolata

11 domus sanctificationis nostrae et gloriae nostrae ubi laudaverunt te patres nostri facta est in exustionem ignis et omnia desiderabilia nostra versa sunt in ruinas

12 numquid super his continebis te Domine tacebis et adfliges nos vehementer

Caput 65

1 quaesierunt me qui ante non interrogabant invenerunt qui non quaesierunt me dixi ecce ego ecce ego ad gentem quae non vocabat nomen meum

2 expandi manus meas tota die ad populum incredulum qui graditur in via non bona post cogitationes suas

3 populus qui ad iracundiam provocat me ante faciem meam semper qui immolant in hortis et sacrificant super lateres

4 qui habitant in sepulchris et in delubris idolorum dormiunt qui comedunt carnem suillam et ius profanum in vasis eorum

5 qui dicunt recede a me non adpropinques mihi quia inmundus es isti fumus erunt in furore meo ignis ardens tota die

6 ecce scriptum est coram me non tacebo sed reddam et retribuam in sinu eorum

7 iniquitates vestras et iniquitates patrum vestrorum simul dicit Dominus qui sacrificaverunt super montes et super colles exprobraverunt mihi et remetiar opus eorum primum in sinu eorum

8 haec dicit Dominus quomodo si inveniatur granum in botro et dicatur ne dissipis illud quoniam benedictio est sic faciam propter servos meos ut non disperdam totum

9 et educam de Iacob semen et de Iuda possidentem montes meos et hereditabunt eam electi mei et servi mei habitabunt ibi

10 et erunt campestria in caulas gregum et vallis Achor in cubile armentorum populo meo qui requisierunt me

11 et vos qui dereliquistis Dominum qui obliti estis montem sanctum meum qui ponitis Fortunae mensam et libatis super eam

12 numerabo vos in gladio et omnes in caede corruetis pro eo quod vocavi et non respondistis locutus sum et non audistis et faciebatis malum in oculis meis et quae nolui elegistis

13 propter hoc haec dicit Dominus Deus ecce servi mei comedent et vos esurietis ecce servi mei bibent et vos sitiatis

14 ecce servi mei laetabuntur et vos confundemini ecce servi mei laudabunt prae exultatione cordis et vos clamabitis prae dolore cordis et prae contritione spiritus ululabitis

15 et dimittetis nomen vestrum in iuramentum electis meis et interficiet te Dominus Deus et servos suos vocabit nomine alio

16 in quo qui benedictus est super terram benedicetur in Deo amen et qui iurat in terra iurabit in Deo amen quia oblivioni traditae sunt angustiae priores et quia absconditae sunt ab oculis nostris

17 ecce enim ego creo caelos novos et terram novam et non erunt in memoria priora et non ascendent super cor

18 sed gaudebitis et exultabitis usque in sempiternum in his quae ego creo quia ecce ego creo Hierusalem exultationem et populum eius gaudium

19 et exultabo in Hierusalem et gaudebo in populo meo et non audietur in eo ultra vox fletus et vox clamoris

20 non erit ibi amplius infans dierum et senex qui non impleat dies suos quoniam puer centum annorum morietur et peccator centum annorum maledictus erit

21 et aedificabunt domos et habitabunt et plantabunt vineas et comedent fructum earum

22 non aedificabunt et alius habitabit non plantabunt et alius comedet secundum dies enim ligni erunt dies populi mei et opera manuum eorum inveterabunt

23 electis meis non laborabunt frustra neque generabunt in conturbatione quia semen benedictorum Domini est et nepotes eorum cum eis

24 eritque antequam clament ego exaudiam adhuc illis loquentibus ego audiam

25 lupus et agnus pascentur simul et leo et bos comedent paleas et serpenti pulvis panis eius non nocebunt neque occident in omni monte sancto meo dicit Dominus

Caput 66

1 haec dicit Dominus caelum sedis mea et terra scabillum pedum meorum quae ista domus quam aedificabitis mihi et quis iste locus quietis meae

2 omnia haec manus mea fecit et facta sunt universa ista dicit Dominus ad quem autem respiciam nisi ad pauperculum et contritum spiritu et trementem sermones meos

3 qui immolat bovem quasi qui interficiat virum qui maculat pecus quasi qui excerebret canem qui offert oblationem quasi qui sanguinem suillum offerat qui recordatur turis quasi qui benedicat idolo haec omnia elegerunt in viis suis et in abominationibus suis anima eorum delectata est

4 unde et ego eligam inlusiones eorum et quae timebant adducam eis quia vocavi et non erat qui responderet locutus sum et non audierunt feceruntque malum in oculis meis et quae nolui elegerunt

5 audite verbum Domini qui tremetis ad verbum eius dixerunt fratres vestri odientes vos et abicientes propter nomen meum glorificetur Dominus et videbimus in laetitia vestra ipsi autem confundentur

6 vox populi de civitate vox de templo vox Domini reddentis retributionem inimicis suis

7 antequam parturiret peperit antequam veniret partus eius peperit masculum

8 quis audivit umquam tale et quis vidit huic simile numquid parturiet terra in die una aut parietur gens simul quia parturivit et peperit Sion filios suos

9 numquid ego qui alios parere facio ipse non pariam dicit Dominus si ego qui generationem ceteris tribuo sterilis ero ait Dominus Deus tuus

10 laetamini cum Hierusalem et exultate in ea omnes qui diligitis eam gaudete cum ea gaudio universi qui lugetis super eam

11 ut sugatis et repleamini ab ubere consolationis eius ut mulgeatis et deliciis affluatis ab omnimoda gloria eius

12 quia haec dicit Dominus ecce ego declinabo super eam quasi fluvium pacis et quasi torrentem inundantem gloriam gentium quam sugetis ad ubera portabimini et super genua blandientur vobis

13 quomodo si cui mater blandiatur ita ego consolabor vos et in Hierusalem consolabimini

14 videbitis et gaudebit cor vestrum et ossa vestra quasi herba germinabunt et cognoscetur manus Domini servis eius et indignabitur inimicis suis

15 quia ecce Dominus in igne veniet et quasi turbo quadrigae eius reddere in indignatione furorem suum et increpationem suam in flamma ignis

16 quia in igne Dominus diiudicatur et in gladio suo ad omnem carnem et multiplicabuntur interfecti a Domino

17 qui sanctificabantur et mundos se putabant in hortis post unam intrinsecus qui comedebant carnem suillam et abominationem et murem simul consumentur dicit Dominus

18 ego autem opera eorum et cogitationes eorum venio ut congregem cum omnibus gentibus et linguis et venient et videbunt gloriam meam

19 et ponam in eis signum et mittam ex eis qui salvati fuerint ad gentes in mari in Africa in Lydia tenentes sagittam in Italiam et Graeciam ad insulas longe ad eos qui non audierunt de me et non viderunt gloriam meam et adnuntiabunt gloriam meam gentibus

20 et adducent omnes fratres vestros de cunctis gentibus donum Domino in equis et in quadrigis et in lecticis et in mulis et in carrucis ad montem sanctum meum Hierusalem dicit Dominus quomodo si inferant filii Israhel munus in vase mundo in domum Domini

21 et adsumam ex eis in sacerdotes et in Levitas dicit Dominus

22 quia sicut caeli novi et terra nova quae ego facio stare coram me dicit Dominus sic stabit semen vestrum et nomen vestrum

23 et erit mensis ex mense et sabbatum ex sabbato veniet omnis caro ut adoret coram facie mea dicit Dominus

24 et egredientur et videbunt cadavera virorum qui praevaricati sunt in me vermis eorum non morietur et ignis eorum non extinguetur et erunt usque ad satietatem visionis omni carni

The Prophecy of Jeremias

Chapter

653 #1	661 #13	669 #25	679 #37	686 #49
653 #2	662 #14	670 #26	680 #38	688 #50
654 #3	663 #15	671 #27	680 #39	689 #51
655 #4	663 #16	671 #28	681 #40	691 #52
656 #5	664 #17	672 #29	682 #41	618 The Prophecy of
657 #6	665 #18	673 #30	682 #42	Isaías
657 #7	665 #19	673 #31	683 #43	
658 #8	666 #20	675 #32	683 #44	692 The La-
659 #9	666 #21	676 #33	684 #45	mentations of
660 #10	667 #22	677 #34	684 #46	Jeremias
660 #11	668 #23	677 #35	685 #47	
661 #12	669 #24	678 #36	685 #48	

Caput 1

1 verba Hieremiae filii Helciae de sacerdotibus qui fuerunt in Anathoth in terra Beniamin

2 quod factum est verbum Domini ad eum in diebus Iosiae filii Amon regis Iuda in tertio decimo anno regni eius

3 et factum est in diebus Ioachim filii Iosiae regis Iuda usque ad consummationem undecimi anni Sedeciae filii Iosiae regis Iuda usque ad transmigrationem Hierusalem in mense quinto

4 et factum est verbum Domini ad me dicens

5 priusquam te formarem in utero novi te et antequam exires de vulva sanctificavi te prophetam gentibus dedi te

6 et dixi a a Domine Deus ecce nescio loqui quia puer ego sum

7 et dixit Dominus ad me noli dicere puer sum quoniam ad omnia quae mittam te ibis et universa quaecumque mandavero tibi loqueris

8 ne timeas a facie eorum quia tecum ego sum ut eruam te dicit Dominus

9 et misit Dominus manum suam et tetigit os meum et dixit Dominus ad me ecce dedi verba mea in ore tuo

10 ecce constitui te hodie super gentes et super regna ut evellas et destruas et disperdas et dissipes et aedifices et plantes

11 et factum est verbum Domini ad me dicens quid tu vides Hieremia et dixi virgam vigilantem ego video

12 et dixit Dominus ad me bene vidisti quia vigilabo ego super verbo meo ut faciam illud

13 et factum est verbum Domini secundo ad me dicens quid tu vides et dixi ollam succensam ego video et faciem eius a facie aquilonis

14 et dixit Dominus ad me ab aquilone pandetur malum super omnes habitatores terrae

15 quia ecce ego convocabo omnes cognationes regnorum aquilonis ait Dominus et venient et ponent unusquisque solium suum in introitu portarum Hierusalem et super omnes muros eius in circuitu et super universas urbes Iuda

16 et loquar iudicia mea cum eis super omni malitia eorum qui dereliquerunt me et libaverunt diis alienis et adoraverunt opus manuum suarum

17 tu ergo accinge lumbos tuos et surge et loquere ad eos omnia quae ego praecipio tibi ne formides a facie eorum nec enim timere te faciam vultum eorum

18 ego quippe dedi te hodie in civitatem munitam et in columnam ferream et in murum aereum super omnem terram regibus Iuda principibus eius et sacerdotibus et populo terrae

19 et bellabunt adversum te et non praevalerunt quia tecum ego sum ait Dominus ut liberem te

Caput 2

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 vade et clama in auribus Hierusalem dicens haec dicit Dominus recordatus sum tui miserans adulescentiam tuam et caritatem dispositionis tuae quando secuta me es in deserto in terra quae non seminatur

3 sanctus Israhel Domino primitiae frugum eius omnes qui devorant eum delinquant mala venient super eos dicit Dominus

4 audite verbum Domini domus Iacob et omnes cognationes domus Israhel

5 haec dicit Dominus quid invenerunt patres vestri in me iniquitatis quia elongaverunt a me et ambulaverunt post vanitatem et vani facti sunt

6 et non dixerunt ubi est Dominus qui ascendere nos fecit de terra Aegypti qui transduxit nos per desertum per terram

inhabitabilem et inviam per terram sitis et imaginem mortis per terram in qua non ambulavit vir neque habitavit homo

7 et induxi vos in terram Carmeli ut comederetis fructum eius et optima illius et ingressi contaminastis terram meam et hereditatem meam posuistis in abominationem

8 sacerdotes non dixerunt ubi est Dominus et tenentes legem nescierunt me et pastores praevaricati sunt in me et prophetae prophetaverunt in Baal et idola secuti sunt

9 propterea adhuc iudicio contendam vobiscum ait Dominus et cum filiis vestris disceptabo

10 transite ad insulas Cetthim et videte et in Cedar mittite et considerate vehementer et videte si factum est huiusmodi

11 si mutavit gens deos et certe ipsi non sunt dii populus vero meus mutavit Gloriam suam in idolum

12 obstupescite caeli super hoc et portae eius desolamini vehementer dicit Dominus

13 duo enim mala fecit populus meus me dereliquerunt fontem aquae vivae ut foderent sibi cisternas cisternas dissipatas quae continere non valent aquas

14 numquid servus est Israhel aut vernaculus quare ergo est factus in praedam

15 super eum rugierunt leones et dederunt vocem suam posuerunt terram eius in solitudinem civitates eius exustae sunt et non est qui habitet in eis

16 filii quoque Memfeos et Tafnes constupraverunt te usque ad verticem

17 numquid non istud factum est tibi quia dereliquisti Dominum Deum tuum eo tempore quo ducebat te per viam

18 et nunc quid tibi vis in via Aegypti ut bibas aquam turbidam et quid tibi cum via Assyriorum ut bibas aquam Fluminis

19 arguet te malitia tua et aversio tua increpabit te scito et vide quia malum et amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum et non esse timorem mei apud te dicit Dominus Deus exercituum

20 a saeculo confregisti iugum meum rupisti vincula mea et dixisti non serviam in omni enim colle sublimi et sub omni ligno frondoso tu prosternerbaris meretrix

21 ego autem plantavi te vineam electam omne semen verum quomodo ergo conversa es in pravum vinea aliena

22 si laveris te nitro et multiplicaveris tibi herbam borith maculata es in iniquitate tua coram me dicit Dominus Deus

23 quomodo dicis non sum polluta post Baalim non ambulavi vide vias tuas in convalle scito quid feceris cursor levis explicans vias tuas

24 onager adsuetus in solitudine in desiderio animae suae adtraxit ventum amoris sui nullus avertet eam omnes qui quaerunt eam non deficient in menstruis eius invenient eam

25 prohibe pedem tuum a nuditate et guttur tuum a siti et dixisti desperavi nequaquam faciam adamavi quippe alienos et post eos ambulabo

26 quomodo confunditur fur quando deprehenditur sic confusi sunt domus Israhel ipsi et reges eorum principes et sacerdotes et prophetae eorum

27 dicentes ligno pater meus es tu et lapidi tu me genuisti verterunt ad me tergum et non faciem et in tempore afflictionis suae dicent surge et libera nos

28 ubi sunt dii tui quos fecisti tibi surgant et liberent te in tempore afflictionis tuae secundum numerum quippe civitatum tuarum erant dii tui Iuda

29 quid vultis mecum iudicio contendere omnes dereliquistis me dicit Dominus

30 frustra percussi filios vestros disciplinam non receperunt devoravit gladius vester propheta vestros quasi leo vastator

31 generatio vestra videte verbum Domini numquid solitudo factus sum Israheli aut terra serotina quare ergo dixit populus meus recessimus non veniemus ultra ad te

32 numquid obliviscitur virgo ornamentis sui sponsa fasciae pectoralis suae populus vero meus oblitus est mei diebus innumeris

33 quid niteris bonam ostendere viam tuam ad quaerendam dilectionem quae insuper et malitias tuas docuisti vias tuas

34 et in alis tuis inventus est sanguis animarum pauperum et innocentium non in fossis inveni eos sed in omnibus quae supra memoravi

35 et dixisti absque peccato et innocens ego sum et propterea avertatur furor tuus a me ecce ego iudicio contendam tecum eo quod dixeris non peccavi

36 quam vilis es facta nimis iterans vias tuas et ab Aegypto confunderis sicut confusa es ab Assur

37 nam et ab ista egredieris et manus tuae erunt super caput tuum quoniam obtrivit Dominus confidentiam tuam et nihil habebis prosperum

Caput 3

1 vulgo dicitur si dimiserit vir uxorem suam et recedens ab eo duxerit virum alterum numquid revertetur ad eam ultra numquid non polluta et contaminata erit mulier illa tu autem fornicata es cum amatoribus multis tamen revertere ad me dicit Dominus

2 leva oculos tuos in directum et vide ubi non prostrata sis in viis sedebas expectans eos quasi latro in solitudine et polluisti terram in fornicationibus tuis et in malitiis tuis

3 quam ob rem prohibitae sunt stillae pluviarum et serotinus imber non fuit frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere

4 ergo saltim amodo voca me pater meus dux virginitatis meae tu es

5 numquid irasceris in perpetuum aut perseverabis in finem ecce locuta es et fecisti mala et potuisti

6 et dixit Dominus ad me in diebus Iosiae regis numquid vidisti quae fecerit aversatrix Israhel abiit sibimet super omnem montem excelsum et sub omne lignum frondosum et fornicata est ibi

7 et dixi cum fecisset haec omnia ad me convertere et non est reversa et vidit praevaricatrix soror eius Iuda

8 quia pro eo quod moechata esset aversatrix Israhel dimissem eam et dedissem ei libellum repudii et non timuit praevaricatrix Iuda soror eius sed abiit et fornicata est etiam ipsa

9 et facilitate fornicationis suae contaminavit terram et moechata est cum lapide et cum ligno

10 et in omnibus his non est reversa ad me praevaricatrix soror eius Iuda in toto corde suo sed in mendacio ait Dominus

11 et dixit Dominus ad me iustificavit animam suam aversatrix Israhel conparatione praevaricatricis Iuda

12 vade et clama sermones istos contra aquilonem et dices revertere aversatrix Israhel ait Dominus et non avertam faciem meam a vobis quia sanctus ego sum dicit Dominus et non irascari in perpetuum

13 tamen scito iniquitatem tuam quia in Dominum Deum tuum praevaricata es et dispersisti vias tuas alienis sub omni ligno frondoso et vocem meam non audisti ait Dominus

14 convertimini filii revertentes dicit Dominus quia ego vir vester et adsumam vos unum de civitate et duos de cognatione et introducam vos in Sion

15 et dabo vobis pastores iuxta cor meum et pascent vos scientia et doctrina

16 cumque multiplicati fueritis et creveritis in terra in diebus illis ait Dominus non dicent ultra arca testamenti Domini neque ascendet super cor neque recordabuntur illius nec visitabitur nec fiet ultra

17 in tempore illo vocabunt Hierusalem solium Domini et congregabuntur ad eam omnes gentes in nomine Domini in Hierusalem et non ambulabunt post pravitatem cordis sui pessimi

18 in diebus illis ibit domus Iuda ad domum Israhel et venient simul de terra aquilonis ad terram quam dedi patribus vestris

19 ego autem dixi quomodo ponam te in filiis et tribuam tibi terram desiderabilem hereditatem praeclaram exercituum gentium et dixi patrem vocabis me et post me ingredi non cessabis

20 sed quomodo si contemnat mulier amatorem suum sic contempsit me domus Israhel dicit Dominus

21 vox in viis audita est ploratus et ululatus filiorum Israhel quoniam iniquam fecerunt viam suam obliti sunt Domini Dei sui

22 convertimini filii revertentes et sanabo aversiones vestras ecce nos venimus ad te tu enim es Dominus Deus noster

23 vere mendaces erant colles multitudo montium vere in Domino Deo nostro salus Israhel

24 confusio comedit laborem patrum nostrorum ab adolescentia nostra greges eorum et armenta eorum filios eorum et filias eorum

25 dormiemus in confusione nostra et operiet nos ignominia nostra quoniam Domino Deo nostro peccavimus nos

et patres nostri ab adolescentia nostra usque ad hanc diem et non audivimus vocem Domini Dei nostri

Caput 4

1 si converteris Israhel ait Dominus ad me convertere si abstuleris offendicula tua a facie mea non commoveberis

2 et iurabis vivit Dominus in veritate et in iudicio et in iustitia et benedicent eum gentes ipsumque laudabunt

3 haec enim dicit Dominus viro Iuda et Hierusalem novate vobis novale et nolite serere super spinas

4 circumcidimini Domino et auferte praepudia cordium vestrorum vir Iuda et habitatores Hierusalem ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea et succendatur et non sit qui extinguat propter malitiam cogitationum vestrarum

5 adnuntiate in Iuda et in Hierusalem auditum facite loquimini et canite tuba in terra clamate fortiter dicite congregamini et ingrediamur civitates munitas

6 levate signum in Sion confortamini nolite stare quia malum ego adduco ab aquilone et contritionem magnam

7 ascendit leo de cubili suo et praedo gentium se levavit egressus est de loco suo ut ponat terram tuam in desolationem civitates tuae vastabuntur remanentes absque habitatore

8 super hoc accingite vos ciliciis plangite et ululate quia non est aversa ira furoris Domini a nobis

9 et erit in die illa dicit Dominus peribit cor regis et cor principum et obstupescunt sacerdotes et prophetae consternabuntur

10 et dixi heu heu heu Domine Deus ergone decepisti populum istum et Hierusalem dicens pax erit vobis et ecce pervenit gladius usque ad animam

11 in tempore illo dicitur populo huic et Hierusalem ventus urens in viis quae sunt in deserto viae filiae populi mei non ad ventilandum et ad purgandum

12 spiritus plenus ex his veniet mihi et nunc ego sed loquar iudicia mea cum eis

13 ecce quasi nubes ascendet et quasi tempestas currus eius velociores aquilis equi illius vae nobis quoniam vastati sumus

14 lava a malitia cor tuum Hierusalem ut salva fias usquequo morabuntur in te cogitationes noxiae

15 vox enim adnuntiantis a Dan et notum facientis idolum de monte Ephraim

16 concitate gentes ecce auditum est in Hierusalem custodes venire de terra longinqua et dare super civitates Iuda vocem suam

17 quasi custodes agrorum facti sunt super eam in gyro quia me ad iracundiam provocavit ait Dominus

18 viae tuae et cogitationes tuae fecerunt haec tibi ista malitia tua quia amara quia tetigit cor tuum

19 ventrem meum ventrem meum doleo sensus cordis mei turbati sunt in me non tacebo quoniam vocem bucinae audivit anima mea clamorem proelii

20 contritio super contritionem vocata est et vastata est omnis terra repente vastata sunt tabernacula mea subito pelles meae

21 usquequo videbo fugientem audiam vocem bucinae

22 quia stultus populus meus me non cognovit filii insipientes sunt et vecordes sapientes sunt ut faciant mala bene autem facere nescierunt

23 aspexi terram et ecce vacua erat et nihili et caelos et non erat lux in eis

24 vidi montes et ecce movebantur et omnes colles conturbati sunt

25 intuitus sum et non erat homo et omne volatile caeli recessit

26 aspexi et ecce Carmelus desertus et omnes urbes eius destructae sunt a facie Domini et a facie irae furoris eius

27 haec enim dicit Dominus deserta erit omnis terra sed tamen consummationem non faciam

28 lugebit terra et maerebunt caeli desuper eo quod locutus sum cogitavi et non paenituit me nec aversus sum ab eo

29 a voce equitis et mittentis sagittam fugit omnis civitas ingressi sunt ardua et ascenderunt rupes universae urbes derelictae sunt et non habitat in eis homo

30 tu autem vastata quid facies cum vestieris te coccino cum ornata fueris monili aureo et pinxeris stibio oculos tuos frustra conponeris contempserunt te amatores tui animam tuam quaerent

31 vocem enim quasi parturientis audiavi angustias ut puerperae vox filiae Sion intermorientis expandentisque manus suas vae mihi quia defecit anima mea propter interfectos

Caput 5

1 circuite vias Hierusalem et aspice et considerate et quaerite in plateis eius an inveniatis virum facientem iudicium et quaerentem fidem et propitius ero eius

2 quod si etiam vivit Dominus dixerint et hoc falso iurabunt

3 Domine oculi tui respiciunt fidem percussisti eos et non doluerunt adtrivisti eos et rennuerunt accipere disciplinam induraverunt facies suas super petram noluerunt reverti

4 ego autem dixi forsitan pauperes sunt et stulti ignorantes viam Domini iudicium Dei sui

5 ibo igitur ad optimates et loquar eis ipsi enim cognoverunt viam Domini iudicium Dei sui et ecce magis hii simul confregerunt iugum ruperunt vincula

6 idcirco percussit eos leo de silva lupus ad vesperam vastavit eos pardus vigilans super civitates eorum omnis qui egressus fuerit ex eis capietur quia multiplicatae sunt praevaricationes eorum confortatae sunt aversiones eorum

7 super quo propitius tibi esse potero filii tui dereliquerunt me et iurant in his qui non sunt dii saturavi eos et moechati sunt et in domo meretricis luxuriabantur

8 equi amatores et admissarii facti sunt unusquisque ad uxorem proximi sui hinniebat

9 numquid super his non visitabo dicit Dominus et in gente tali non ulciscetur anima mea

10 ascendite muros eius et dissipate consummationem autem nolite facere auferte propagines eius quia non sunt Domini

11 praevaricatione enim praevaricata est in me domus Israhel et domus Iuda ait Dominus

12 negaverunt Dominum et dixerunt non est ipse neque venit super nos malum gladium et famem non videbimus

13 prophetae fuerunt in ventum et responsum non fuit in eis haec ergo evenient illis

14 haec dicit Dominus Deus exercituum quia locuti estis verbum istud ecce ego do verba mea in ore tuo in ignem et populum istum ligna et vorabit eos

15 ecce ego adducam super vos gentem de longinquo domus Israhel ait Dominus gentem robustam gentem antiquam gentem cuius ignorabis linguam nec intelleges quid loquatur

16 faretra eius quasi sepulchrum patens universi fortes

17 et comedet segetes tuas et panem tuum devorabit filios tuos et filias tuas comedet gregem tuum et armenta tua comedet vineam tuam et ficum tuam et conteret urbes munitas tuas in quibus tu habes fiduciam gladio

18 verumtamen et diebus illis ait Dominus non faciam vos in consummationem

19 quod si dixeritis quare fecit Dominus Deus noster nobis haec omnia dices ad eos sicut dereliquistis me et servistis deo alieno in terra vestra sic servietis alienis in terra non vestra

20 adnuntiate hoc domui Iacob et auditum facite in Iuda dicentes

21 audi populus stulte qui non habes cor qui habentes oculos non videtis et aures et non auditis

22 me ergo non timebitis ait Dominus et a facie mea non dolebitis qui posui harenam terminum mari praeceptum sempiternum quod non praeteribit et commovebuntur et non poterunt et intumescent fluctus eius et non transibunt illud

23 populo autem huic factum est cor incredulum et exasperans recesserunt et abierunt

24 et non dixerunt in corde suo metumamus Dominum Deum nostrum qui dat nobis pluviam temporaneam et serotinam in tempore suo plenitudinem annuae messis custodientem nobis

25 iniquitates nostrae declinaverunt haec et peccata nostra prohibuerunt bonum a nobis

26 quia inventi sunt in populo meo impii insidiantes quasi aucupes laqueos ponentes et pedicas ad capiendos viros

27 sicut decipula plena avibus sic domus eorum plenae dolo ideo magnificati sunt et ditati

28 incrassati sunt et inpinguati et praeterierunt sermones meos pessime causam non iudicaverunt causam pupilli non direxerunt et iudicium pauperum non iudicaverunt

29 numquid super his non visitabo dicit Dominus aut super gentem huiusmodi non ulciscetur anima mea

30 stupor et mirabilia facta sunt in terra

31 prophetae prophetabant mendacium et sacerdotes adplaudebant manibus suis et populus meus dilexit talia quid igitur fiet in novissimo eius

Caput 6

1 confortamini filii Benjamin in medio Hierusalem et in Thecua clangite bucina et super Bethaccharem levate vexillum quia malum visum est ab aquilone et contritio magna

2 speciosae et delicatae adsimilavi filiam Sion

3 ad eam venient pastores et greges eorum fixerunt in ea tentoria in circuitu pascet unusquisque eos qui sub manu sua sunt

4 sanctificate super eam bellum consurgite et ascendamus in meridie vae nobis quia declinavit dies quia longiores factae sunt umbrae vesperi

5 surgite et ascendamus in nocte et dissipemus domos eius

6 quia haec dicit Dominus exercituum caedite lignum eius et fundite circa Hierusalem aggerem haec est civitas visitationis omnis calumnia in medio eius

7 sicut frigidam facit cisterna aquam suam sic frigidam fecit malitiam suam iniquitas et vastitas audietur in ea coram me semper infirmitas et plaga

8 erudire Hierusalem ne forte recedat anima mea a te ne forte ponam te desertam terram inhabitabilem

9 haec dicit Dominus exercituum usque ad racemum colligent quasi in vinea reliquias Israhel converte manum tuam quasi vindemiator ad cartallum

10 cui loquar et quem contestabor ut audiant ecce incircumcisae aures eorum et audire non possunt ecce verbum Domini factum est eis in obprobrium et non suscipient illud

11 idcirco furore Domini plenus sum laboravi sustinens effunde super parvulum foris et super concilium iuvenum simul vir enim cum muliere capietur senex cum pleno dierum

12 et transibunt domus eorum ad alteros agri et uxores pariter quia extendam manum meam super habitantes terram dicit Dominus

13 a minore quippe usque ad maiorem omnes avaritiae student et a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum

14 et curabant contritionem filiae populi mei cum ignominia dicentes pax pax et non erat pax

15 confusi sunt quia abominationem fecerunt quin potius confusione non sunt confusi et erubescere nescierunt quam ob rem cadent inter ruentes in tempore visitationis suae corruent dicit Dominus

16 haec dicit Dominus state super vias et videte et interrogate de semitis antiquis quae sit via bona et ambulate in

ea et invenietis refrigerium animabus vestris et dixerunt non ambulabimus

17 et constitui super vos speculatores audite vocem tubae et dixerunt non audiemus

18 ideo audite gentes et cognosce congregatio quanta ego faciam eis

19 audi terra ecce ego adducam mala super populum istum fructum cogitationum eius quia verba mea non audierunt et legem meam proiecerunt

20 ut quid mihi tus de Saba adfertis et calamum suave olentem de terra longinqua holocaustomata vestra non sunt accepta et victimae vestrae non placuerunt mihi

21 propterea haec dicit Dominus ecce ego dabo in populum istum ruinas et ruent in eis patres et filii simul vicinus et proximus et peribunt

22 haec dicit Dominus ecce populus venit de terra aquilonis et gens magna consurget a finibus terrae

23 sagittam et scutum arripiet crudelis est et non miserebitur vox eius quasi mare sonabit et super equos ascendent praeparati quasi vir ad proelium adversum te filia Sion

24 audivimus famam eius dissolutae sunt manus nostrae tribulatio adprehendit nos dolores ut parturientem

25 nolite exire ad agros et in via ne ambuletis quoniam gladius inimici pavor in circuitu

26 filia populi mei accingere cilicio et conspergere cinere luctum unigeniti fac tibi planctum amarum quia repente veniet vastator super nos

27 probatorem dedi te in populo meo robustum et scies et probabis viam eorum

28 omnes isti principes declinantur ambulantes fraudulenter aes et ferrum universi corrupti sunt

29 defecit sufflatorium in igne consumptum est plumbum frustra conflavit conflator malitiae enim eorum non sunt consumptae

30 argentum reprobum vocate eos quia Dominus proiecit illos

Caput 7

1 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens

2 sta in porta domus Domini et praedica ibi verbum istud et dic audite verbum Domini omnis Iuda qui ingredimini per portas has ut adoretis Dominum

3 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel bonas facite vias vestras et studia vestra et habitabo vobiscum in loco isto

4 nolite confidere in verbis mendacii dicentes templum Domini templum Domini templum Domini est

5 quoniam si bene direxeritis vias vestras et studia vestra si feceritis iudicium inter virum et proximum eius

6 advenae et pupillo et viduae non feceritis calumniam nec sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc et post deos alienos non ambulaveritis in malum vobismet ipsis

7 habitabo vobiscum in loco isto in terra quam dedi patribus vestris a saeculo usque in saeculum

8 ecce vos confiditis vobis in sermonibus mendacii qui non proderunt vobis

9 furari occidere adulterare iurare mendaciter libare Baali et ire post deos alienos quos ignoratis

10 et venistis et stetistis coram me in domo hac in qua invocatum est nomen meum et dixistis liberati sumus eo quod fecerimus omnes abominationes istas

11 ergo spelunca latronum facta est domus ista in qua invocatum est nomen meum in oculis vestris ego ego sum ego vidi dicit Dominus

12 ite ad locum meum in Silo ubi habitavit nomen meum a principio et videte quae fecerim ei propter malitiam populi mei Israhel

13 et nunc quia fecistis omnia opera haec dicit Dominus et locutus sum ad vos mane consurgens et loquens et non audistis et vocavi vos et non respondistis

14 faciam domui huic in qua invocatum est nomen meum et in qua vos habetis fiduciam et loco quem dedi vobis et patribus vestris sicut feci Silo

15 et proiciam vos a facie mea sicut proieci omnes fratres vestros universum semen Ephraim

16 tu ergo noli orare pro populo hoc nec adsumas pro eis laudem et orationem et non obsistas mihi quia non exaudiam te

17 nonne vides quid isti faciant in civitatibus Iuda et in plateis Hierusalem

18 filii colligunt ligna et patres succendunt ignem et mulieres conspergunt adipem ut faciant placentas Reginae caeli et libent diis alienis et me ad iracundiam provocent

19 numquid me ad iracundiam provocant dicit Dominus nonne semet ipsos in confusionem vultus sui

20 ideo haec dicit Dominus Deus ecce furor meus et indignatio mea conflatur super locum istum super viros et super iumenta et super lignum regionis et super fruges terrae et succendetur et non extinguetur

21 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel holocaustomata vestra addite victimis vestris et comedite carnes

22 quia non sum locutus cum patribus vestris et non praecepi eis in die qua eduxi eos de terra Aegypti de verbo holocaustomatum et victimarum

23 sed hoc verbum praecepi eis dicens audite vocem meam et ero vobis Deus et vos eritis mihi populus et ambulate in omni via quam mandavi vobis ut bene sit vobis

24 et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam sed abierunt in voluntatibus et pravitate cordis sui mali factique sunt retrorsum et non in ante

25 a die qua egressi sunt patres eorum de terra Aegypti usque ad diem hanc et misi ad vos omnes servos meos prophetas per diem consurgens diluculo et mittens

26 et non audierunt me nec inclinaverunt aurem suam sed induraverunt cervicem et peius operati sunt quam patres eorum

27 et loqueris ad eos omnia verba haec et non audient te et vocabis eos et non respondebunt tibi

28 et dices ad eos haec est gens quae non audivit vocem Domini Dei sui nec recepit disciplinam periit fides et ablata est de ore eorum

29 tonde capillum tuum et proice et sume in directum planctum quia proiecit Dominus et reliquit generationem furoris sui

30 quia fecerunt filii Iuda malum in oculis meis dicit Dominus posuerunt offendicula sua in domo in qua invocatum est nomen meum ut polluerent eam

31 et aedificaverunt excelsa Thofeth qui est in valle filii Ennom ut incenderent filios suos et filias suas igni quae non praecepi nec cogitavi in corde meo

32 ideo ecce dies venient dicit Dominus et non dicetur amplius Thofeth et vallis filii Ennom sed vallis Interfectionis et sepelient in Thofeth eo quod non sit locus

33 et erit morticinum populi huius in cibum volucris caeli et bestiis terrae et non erit qui abigat

34 et quiescere faciam de urbibus Iuda et de plateis Hierusalem vocem gaudii et vocem laetitiae vocem sponsi et vocem sponsae in desolatione enim erit terra

Caput 8

1 in tempore illo ait Dominus eicient ossa regis Iuda et ossa principum eius et ossa sacerdotum et ossa prophetarum et ossa eorum qui habitaverunt Hierusalem de sepulchris suis

2 et pendent ea ad solem et lunam et omnem militiam caeli quae dilexerunt et quibus servierunt et post quae ambulaverunt et quae quaesierunt et adoraverunt non colligentur et non sepelientur in sterquilinum super faciem terrae erunt

3 et eligent magis mortem quam vitam omnes qui residui fuerint de cognitione hac pessima in universis locis quae derelicta sunt ad quae eieci eos dicit Dominus exercituum

4 et dices ad eos haec dicit Dominus numquid qui cadet non resurget et qui aversus est non revertetur

5 quare ergo aversus est populus iste in Hierusalem aversione contentiosa adprehenderunt mendacium et noluerunt reverti

6 adtendi et auscultavi nemo quod bonum est loquitur nullus est qui agat paenitentiam super peccato suo dicens quid feci omnes conversi sunt ad cursum suum quasi equus impetu vadens in proelio

7 milvus in caelo cognovit tempus suum turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempus adventus sui populus autem meus non cognovit iudicium Domini

8 quomodo dicitis sapientes nos sumus et lex Domini nobiscum est vere mendacium operatus est stilus mendax scribarum

9 confusi sunt sapientes perterriti et capti sunt verbum enim Domini proiecerunt et sapientia nulla est in eis

10 propterea dabo mulieres eorum exteris agros eorum heredibus quia a minimo usque ad maximum omnes avaritiam sequuntur a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt mendacium

11 et sanabant contritionem filiae populi mei ad ignominiam dicentes pax pax cum non esset pax

12 confusi sunt quia abominationem fecerunt quinimmo confusione non sunt confusi et erubescere nescierunt idcirco cadent inter corruentes in tempore visitationis suae corrueunt dicit Dominus

13 congregans congregabo eos ait Dominus non est uva in vitibus et non sunt ficus in ficulnea folium defluxit et dedi eis quae praetergressa sunt

14 quare sedemus convenite et ingrediamur civitatem munitam et sileamus ibi quia Dominus noster silere nos fecit et potum dedit nobis aquam fellis peccavimus enim Domino

15 expectavimus pacem et non erat bonum tempus medellae et ecce formido

16 a Dan auditus est fremitus equorum eius a voce hinnituum pugnatorum eius commota est omnis terra et venerunt et devoraverunt terram et plenitudinem eius urbem et habitatores eius

17 quia ecce ego mittam vobis serpentes regulos quibus non est incantatio et mordebunt vos ait Dominus

18 dolor meus super dolorem in me cor meum maerens

19 ecce vox clamoris filiae populi mei de terra longinqua numquid Dominus non est in Sion aut rex eius non est in ea quare ergo me ad iracundiam concitaverunt in sculptilibus suis et in vanitatibus alienis

20 transiit messis finita est aestas et nos salvati non sumus

21 super contritionem filiae populi mei contritus sum et contristatus stupor obtinuit me

22 numquid resina non est in Galaad aut medicus non est ibi quare igitur non est obducta cicatrix filiae populi mei

Caput 9

1 quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum et plorabo die et nocte interfectos filiae populi mei

2 quis dabit me in solitudine diversorium viatorum et derelinquam populum meum et recedam ab eis quia omnes adulteri sunt coetus praevaricatorum

3 et extenderunt linguam suam quasi arcum mendacii et non veritatis confortati sunt in terra quia de malo ad malum egressi sunt et me non cognoverunt dicit Dominus

4 unusquisque se a proximo suo custodiat et in omni fratre suo non habeat fiduciam quia omnis frater subplantans subplantabit et omnis amicus fraudulenter incedet

5 et vir fratrem suum deridebit et veritatem non loquentur docuerunt enim linguam suam loqui mendacium ut inique agerent laboraverunt

6 habitatio tua in medio doli in dolo rennuerunt scire me dicit Dominus

7 propterea haec dicit Dominus exercituum ecce ego conflabo et probabo eos quid enim aliud faciam a facie filiae populi mei

8 sagitta vulnerans lingua eorum dolum locuta est in ore suo pacem cum amico suo loquitur et occulte ponit ei insidias

9 numquid super his non visitabo dicit Dominus aut in gentem huiuscemodi non ulciscetur anima mea

10 super montes adsumam fletum ac lamentum et super speciosa deserti planctum quoniam incensa sunt eo quod non sit vir pertransiens et non audierunt vocem possidentis a volucre caeli usque ad pecora transmigraverunt et recesserunt

11 et dabo Hierusalem in acervos harenae et cubilia draconum et civitates Iuda dabo in desolationem eo quod non sit habitator

12 quis est vir sapiens qui intellegat hoc et ad quem verbum oris Domini fiat ut adnuntiet istud quare perierit terra exusta sit quasi desertum eo quod non sit qui pertranseat

13 et dixit Dominus quia dereliquerunt legem meam quam dedi eis et non audierunt vocem meam et non ambulaverunt in ea

14 et abierunt post pravitatem cordis sui et post Baalim quos didicerunt a patribus suis

15 idcirco haec dicit Dominus exercituum Deus Israel ecce ego cibabo eos populum istum absinthio et potum dabo eis aquam fellis

16 et dispergam eos in gentibus quas non noverunt ipsi et patres eorum et mittam post eos gladium donec consumantur

17 haec dicit Dominus exercituum contemplamini et vocate lamentatrices et veniant et ad eas quae sapientes sunt mittite et properent

18 festinent et adsumant super nos lamentum deducant oculi nostri lacrimas et palpebrae nostrae defluant aquis

19 quia vox lamentationis audita est de Sion quomodo vastati sumus et confusi vehementer quia dereliquimus terram quoniam deiecta sunt tabernacula nostra

20 audite ergo mulieres verbum Domini et adsumat auris vestra sermonem oris eius et docete filias vestras lamentum et unaquaeque proximam suam planctum

21 quia ascendit mors per fenestras nostras ingressa est domos nostras disperdere parvulos de foris iuvenes de plateis

22 loquere haec dicit Dominus et cadet morticinum hominis quasi stercus super faciem regionis et quasi faenum post tergum metentis et non est qui colligat

23 haec dicit Dominus non gloriatur sapiens in sapientia sua et non gloriatur fortis in fortitudine sua et non gloriatur dives in divitiis suis

24 sed in hoc gloriatur qui gloriatur scire et nosse me quia ego sum Dominus qui facio misericordiam et iudicium et iustitiam in terra haec enim placent mihi ait Dominus

25 ecce dies veniunt dicit Dominus et visitabo super omnem qui circumcisum habet praeputium

26 super Aegyptum et super Iudam et super Edom et super filios Ammon et super Moab et super omnes qui adtonsi sunt in comam habitantes in deserto quia omnes gentes habent praeputium omnis autem domus Israhel incircumcisi sunt corde

Caput 10

1 audite verbum quod locutus est Dominus super vos domus Israhel

2 haec dicit Dominus iuxta vias gentium nolite discere et a signis caeli nolite metuere quae timent gentes

3 quia leges populorum vanae sunt quia lignum de saltu praecidit opus manuum artificis in ascia

4 argento et auro decoravit illud clavis et malleis conpegit ut non dissolvatur

5 in similitudinem palmae fabricata sunt et non loquentur portata tollentur quia incedere non valent nolite ergo timere ea quia nec male possunt facere nec bene

6 non est similis tui Domine magnus tu et magnum nomen tuum in fortitudine

7 quis non timebit te o rex gentium tuum est enim decus inter cunctos sapientes gentium et in universis regnis eorum nullus est similis tui

8 pariter insipientes et fatui probabuntur doctrina vanitatis eorum lignum est

9 argentum involutum de Tharsis adfertur et aurum de Ofaz opus artificis et manus aerarii hyacinthus et purpura indumentum eorum opus artificum universa haec

10 Dominus autem Deus verus est ipse Deus vivens et rex sempiternus ab indignatione eius commovebitur terra et non sustinebunt gentes comminationem eius

11 sic ergo dicetis eis dii qui caelos et terram non fecerunt pereant de terra et de his quae sub caelis sunt

12 qui facit terram in fortitudine sua praeparat orbem in sapientia sua et prudentia sua extendit caelos

13 ad vocem suam dat multitudinem aquarum in caelo et elevat nebulas ab extremitatibus terrae fulgura in pluviam facit et educit ventum de thesauris suis

14 stultus factus est omnis homo ab scientia confusus est omnis artifex in sculptili quoniam falsum est quod conflavit et non est spiritus in eis

15 vana sunt et opus risu dignum in tempore visitationis suae peribunt

16 non est his similis pars Iacob qui enim formavit omnia ipse est et Israhel virga hereditatis eius Dominus exercituum nomen illi

17 congrega de terra confusionem tuam quae habitas in obsidione

18 quia haec dicit Dominus ecce ego longe proiciam habitatores terrae in hac vice et tribulabo eos ita ut inveniantur

19 vae mihi super contritione mea pessima plaga mea ego autem dixi plane haec infirmitas mea est et portabo illam

20 tabernaculum meum vastatum est omnes funiculi mei disrupti sunt filii mei exierunt a me et non subsistunt non est qui extendat ultra tentorium meum et erigat pelles meas

21 quia stulte egerunt pastores et Dominum non quaesierunt propterea non intellexerunt et omnis grex eorum dispersus est

22 vox auditionis ecce venit et commotio magna de terra aquilonis ut ponat civitates Iuda solitudinem et habitaculum draconum

23 scio Domine quia non est hominis via eius nec viri est ut ambulet et dirigat gressus suos

24 corripe me Domine verumtamen in iudicio et non in furore tuo ne forte ad nihilum redigas me

25 effunde indignationem tuam super gentes quae non cognoverunt te et super provincias quae nomen tuum non invocaverunt quia comederunt Iacob et devoraverunt eum et consumpserunt illum et decus eius dissipaverunt

Caput 11

1 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens

2 audite verba pacti huius et loquimini ad viros Iuda et habitatores Hierusalem

3 et dices ad eos haec dicit Dominus Deus Israhel maledictus vir qui non audierit verba pacti huius

4 quod praecepi patribus vestris in die qua eduxi eos de terra Aegypti de fornace ferrea dicens audite vocem meam et facite omnia quae praecipio vobis et eritis mihi in populum et ego ero vobis in Deum

5 ut suscitem iuramentum quod iuravi patribus vestris datum me eis terram fluentem lacte et melle sicut est dies haec et respondi et dixi amen Domine

6 et dixit Dominus ad me vociferare omnia verba haec in civitatibus Iuda et foris Hierusalem dicens audite verba pacti huius et facite illa

7 quia contestans contestatus sum patres vestros in die qua eduxi eos de terra Aegypti usque ad diem hanc mane surgens contestatus sum et dixi audite vocem meam

8 et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam sed abierunt unusquisque in pravitate cordis sui mali et induxi super eos omnia verba pacti huius quod praecepi ut facerent et non fecerunt

9 et dixit Dominus ad me inventa est coniuratio in viris Iuda et in habitatoribus Hierusalem

10 reversi sunt ad iniquitates patrum suorum priores qui noluerunt audire verba mea et hii ergo abierunt post deos alienos ut servirent eis irritum fecerunt domus Israhel et domus Iuda pactum meum quod pepigi cum patribus eorum

11 quam ob rem haec dicit Dominus ecce ego inducam super eos mala de quibus exire non poterunt et clamabunt ad me et non exaudiam eos

12 et ibunt civitates Iuda et habitatores Hierusalem et clamabunt ad deos quibus libant et non salvabunt eos in tempore adfflictionis eorum

13 secundum numerum enim civitatum tuarum erant dii tui Iuda et secundum numerum viarum Hierusalem posuistis aras confusionis aras ad libandum Baali

14 tu ergo noli orare pro populo hoc et ne adsumas pro eis laudem et orationem quia non exaudiam in tempore clamoris eorum ad me in tempore adfflictionis eorum

15 quid est quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa numquid carnes sanctae auferent a te malitias tuas in quibus gloriata es

16 olivam uberem pulchram fructiferam speciosam vocavit Dominus nomen tuum ad vocem loquellae grandis exarsit ignis in ea et combusta sunt frutecta eius

17 et Dominus exercituum qui plantavit te locutus est super te malum pro malis domus Israhel et domus Iuda quae fecerunt sibi ad irritandum me libantes Baali

18 tu autem Domine demonstrasti mihi et cognovi tunc ostendisti mihi studia eorum

19 et ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam et non cognovi quia super me cogitaverunt consilia mittamus lignum in panem eius et eradamus eum de terra viventium et nomen eius non memoretur amplius

20 tu autem Domine Sabaoth qui iudicas iuste et probas renes et cor videam ultionem tuam ex eis tibi enim revelavi causam meam

21 propterea haec dicit Dominus ad viros Anathoth qui quaerunt animam tuam et dicunt non prophetabis in nomine Domini et non morieris in manibus nostris

22 propterea haec dicit Dominus exercituum ecce ego visitabo super eos iuvenes morientur in gladio filii eorum et filiae eorum morientur in fame

23 et reliquiae non erunt ex eis inducam enim malum super viros Anathoth annum visitationis eorum

Caput 12

1 iustus quidem tu es Domine si disputem tecum verumtamen iusta loquar ad te quare via impiorum prosperatur bene est omnibus qui praevaricantur et inique agunt

2 plantasti eos et radicem miserunt proficiunt et faciunt fructum prope es tu ori eorum et longe a renibus eorum

3 et tu Domine nosti me vidisti me et probasti cor meum tecum congrega eos quasi gregem ad victimam et sanctifica eos in die occisionis

4 usquequo lugebit terra et herba omnis regionis siccatbitur propter malitiam habitantium in ea consumptum est animal et volucre quoniam dixerunt non videbit novissima nostra

5 si cum peditibus currens laborasti quomodo contende-re poteris cum equis cum autem in terra pacis segura fueris quid facies in superbia Iordanis

6 nam et fratres tui et domus patris tui etiam ipsi pugnauerunt adversum te et clamaverunt post te plena voce ne credas eis cum locuti fuerint tibi bona

7 reliqui domum meam dimisi hereditatem meam dedi dilectam animam meam in manu inimicorum eius

8 facta est mihi hereditas mea quasi leo in silva dedit contra me vocem ideo odivi eam

9 numquid avis discolor hereditas mea mihi numquid avis tincta per totum venite congregamini omnes bestiae terrae properate ad devorandum

10 pastores multi demoliti sunt vineam meam conculcaverunt partem meam dederunt portionem meam desiderabilem in desertum solitudinis

11 posuerunt eam in dissipationem luxitque super me desolatione desolata est omnis terra quia nullus est qui recogitet corde

12 super omnes vias deserti venerunt vastatores quia gladius Domini devoravit ab extremo terrae usque ad extremum eius non est pax universae carni

13 seminaverunt triticum et spinas messuerunt hereditatem acceperunt et non eis proderit confundemini a fructibus vestris propter iram furoris Domini

14 haec dicit Dominus adversum omnes vicinos meos pessimos qui tangunt hereditatem quam distribui populo meo Israhel ecce ego evellam eos de terra eorum et domum Iuda evellam de medio eorum

15 et cum evellero eos convertar et miserebor eorum et reducam eos virum ad hereditatem suam et virum in terram suam

16 et erit si eruditi didicerint vias populi mei ut iurent in nomine meo vivit Dominus sicut docuerunt populum meum iurare in Baal aedificabuntur in medio populi mei

17 quod si non audierint evellam gentem illam evulsione et perditione ait Dominus

Caput 13

1 haec dicit Dominus ad me vade et posside tibi lumbare lineum et pones illud super lumbos tuos et in aquam non inferes illud

2 et possedi lumbare iuxta verbum Domini et posui circa lumbos meos

3 et factus est sermo Domini ad me secundo dicens

4 tolle lumbare quod possedisti quod est circa lumbos tuos et surgens vade ad Eufraten et absconde illud ibi in foramine petrae

5 et abii et abscondi illud in Eufraten sicut praeceperat mihi Dominus

6 et factum est post dies plurimos dixit Dominus ad me surge vade ad Eufraten et tolle inde lumbare quod praecepi tibi ut absconderes illud ibi

7 et abii ad Eufraten et fodi et tuli lumbare de loco ubi absconderam illud et ecce computruerat lumbare ita ut nullo usui aptum esset

8 et factum est verbum Domini ad me dicens

9 haec dicit Dominus sic putrescere faciam superbiam Iuda et superbiam Hierusalem multam

10 populum istum pessimum qui nolunt audire verba mea et ambulant in pravitate cordis sui abieruntque post deos alienos ut servirent eis et adorarent eos et erunt sicut lumbare istud quod nullo usui aptum est

11 sicut enim adheret lumbare ad lumbos viri sic agglutinaui mihi omnem domum Israhel et omnem domum Iuda dicit Dominus ut esset mihi in populum et in nomen et in laudem et in gloriam et non audierunt

12 dices ergo ad eos sermonem istum haec dicit Dominus Deus Israhel omnis laguncula implebitur vino et dicent ad te numquid ignoramus quia omnis laguncula implebitur vino

13 et dices ad eos haec dicit Dominus ecce ego implebo omnes habitatores terrae huius et reges qui sedent de stirpe David super thronum eius et sacerdotes et prophetas et omnes habitatores Hierusalem ebrietate

14 et dispergam eos virum a fratre suo et patres et filios pariter ait Dominus non parcam et non concedam neque miserebor ut non disperdam eos

15 audite et auribus percipite nolite elevari quia Dominus locutus est

16 date Domino Deo vestro gloriam antequam contenebrescat et antequam offendant pedes vestri ad montes caligosos expectabitis lucem et ponet eam in umbram mortis et in caliginem

17 quod si hoc non audieritis in abscondito plorabit anima mea a facie superbiae plorans plorabit et deducet oculus meus lacrimam quia captus est grex Domini

18 dic regi et dominatrici humiliamini sedete quoniam descendit de capite vestro corona gloriae vestrae

19 civitates austri clausae sunt et non est qui aperiat translata est omnis Iudaea transmigratione perfecta

20 levate oculos vestros et videte qui venitis ab aquilone ubi est grex qui datus est tibi pecus inclitum tuum

21 quid dices cum visitaverit te tu enim docuisti eos adversum te et erudisti in caput tuum numquid non dolores apprehendent te quasi mulierem parturientem

22 quod si dixeris in corde tuo quare venerunt mihi haec propter multitudinem iniquitatis tuae revelata sunt verecundiora tua pollutae sunt plantae tuae

23 si mutare potest Aethiops pellem suam aut pardus varietates suas et vos poteritis bene facere cum didiceritis malum

24 et disseminabo eos quasi stipulam quae vento raptatur in deserto

25 haec sors tua parsque mensurae tuae a me dicit Dominus quia oblita es mei et confisa es in mendacio

26 unde et ego nudavi femora tua contra faciem tuam et apparuit ignominia tua

27 adulteria tua et hinnitus tuus scelus fornicationis tuae super colles in agro vidi abominationes tuas vae tibi Hierusalem non mundaberis post me usquequo adhuc

Caput 14

1 quod factum est verbum Domini ad Hieremiam de sermonibus siccitatis

2 luxit Iudaea et portae eius corruerunt et obscuratae sunt in terra et clamor Hierusalem ascendit

3 maiores miserunt minores suos ad aquam venerunt ad hauriendum non invenerunt aquam reportaverunt vasa sua vacua confusi sunt et adfliti et operuerunt capita sua

4 propter terrae vastitatem quia non venit pluvia in terra confusi sunt agricolae operuerunt capita sua

5 nam et cerva in agro peperit et reliquit quia non erat herba

6 et onagri steterunt in rupibus traxerunt ventum quasi dracones defecerunt oculi eorum quia non erat herba

7 si iniquitates nostrae responderunt nobis Domine fac propter nomen tuum quoniam multae sunt aversiones nostrae tibi peccavimus

8 expectatio Israhel salvator eius in tempore tribulationis quare quasi colonus futurus es in terra et quasi viator declinans ad manendum

9 quare futurus es velut vir vagus ut fortis qui non potest salvare tu autem in nobis es Domine et nomen tuum super nos invocatum est ne derelinquas nos

10 haec dicit Dominus populo huic qui dilexit movere pedes suos et non quievit et Domino non placuit nunc recordabitur iniquitatum eorum et visitabit peccata eorum

11 et dixit Dominus ad me noli orare pro populo isto in bonum

12 cum iejunaverint non exaudiam preces eorum et si obtulerint holocaustomata et victimas non suscipiam ea quoniam gladio et fame et peste ego consumam eos

13 et dixi a a Domine Deus prophetae dicunt eis non videbitis gladium et famis non erit in vobis sed pacem veram dabit vobis in loco isto

14 et dixit Dominus ad me falso prophetae vaticinantur in nomine meo non misi eos et non praecepi eis neque locutus sum ad eos visionem mendacem et divinationem et fraudulentiam et seductionem cordis sui prophetant vobis

15 ideo haec dicit Dominus de prophetis qui prophetant in nomine meo quos ego non misi dicentes gladius et famis non erit in terra hac in gladio et fame consumentur prophetae illi

16 et populi quibus prophetant erunt proiecti in viis Hierusalem prae fame et gladio et non erit qui sepeliat eos ipsi et uxores eorum filii et filiae eorum et effundam super eos malum suum

17 et dices ad eos verbum istud deducant oculi mei lacrimam per noctem et diem et non taceant quoniam contri-

tionem magna contrita est virgo filia populi mei plaga pessima vehementer

18 si egressus fuero ad agros ecce occisi gladio et si introiero in civitatem ecce adtenuati fame propheta quoque et sacerdos abierunt in terram quam ignorabant

19 numquid proiciens abiecisti Iudam aut Sion abominata est anima tua quare ergo percussisti nos ita ut nulla sit sanitas expectavimus pacem et non est bonum et tempus curationis et ecce turbatio

20 cognovimus Domine impietates nostras iniquitatem patrum nostrorum quia peccavimus tibi

21 ne nos des in obprobrium propter nomen tuum neque facias nobis contumeliam solii gloriae tuae recordare ne irritum facias foedus tuum nobiscum

22 numquid sunt in sculptilibus gentium qui pluant aut caeli possunt dare imbres nonne tu es Domine Deus noster quem expectavimus tu enim fecisti omnia haec

Caput 15

1 et dixit Dominus ad me si steterit Moses et Samuhel coram me non est anima mea ad populum istum eice illos a facie mea et egrediantur

2 quod si dixerint ad te quo egrediemur dices ad eos haec dicit Dominus qui ad mortem ad mortem et qui ad gladium ad gladium et qui ad famem ad famem et qui ad captivitatem ad captivitatem

3 et visitabo super eos quattuor species dicit Dominus gladium ad occisionem et canes ad lacerandum et volatilia caeli et bestias terrae ad devorandum et dissipandum

4 et dabo eos in fervorem universis regnis terrae propter Manassem filium Ezechiae regis Iuda super omnibus quae fecit in Hierusalem

5 quis enim miserebitur tui Hierusalem aut quis contristabitur pro te aut quis ibit ad rogandum pro pace tua

6 tu reliquisti me dicit Dominus retrorsum abisti et extendam manum meam super te et interficiam te laboravi rogans

7 et dispergam eos ventilabro in portis terrae interfeci et perdi populum meum et tamen a viis suis non sunt reversi

8 multiplicatae sunt mihi viduae eius super harenam maris induxi eis super matrem adulescentis vastatorem meridie misi super civitates repente terrorem

9 infirmata est quae peperit septem defecit anima eius occidit ei sol cum adhuc esset dies confusa est et erubuit et residuos eius in gladium dabo in conspectu inimicorum eorum ait Dominus

10 vae mihi mater mea quare genuisti me virum rixae virum discordiae in universa terra non feneravi nec feneravit mihi quisquam omnes maledicunt mihi

11 dicit Dominus si non reliquiae tuae in bonum si non occurri tibi in tempore afflictionis et in tempore tribulationis adversum inimicum

12 numquid foederabitur ferrum ferro ab aquilone et aes

13 divitias tuas et thesauros tuos in direptionem dabo gratis in omnibus peccatis tuis et in omnibus terminis tuis

14 et adducam inimicos tuos de terra qua nescis quia ignis succensus est in furore meo super vos ardebit

15 tu scis Domine recordare mei et visita me et tuere me ab his qui persequuntur me noli in patientia tua suscipere me scito quoniam sustinui pro te obprobrium

16 inventi sunt sermones tui et comedi eos et factum est mihi verbum tuum in gaudium et in laetitiam cordis mei quoniam invocatum est nomen tuum super me Domine Deus exercituum

17 non sedi in concilio ludentium et gloriatus sum a facie manus tuae solus sedebam quoniam comminatione replesti me

18 quare factus est dolor meus perpetuus et plaga mea desperabilis rennuit curari facta est mihi quasi mendacium aquarum infidelium

19 propter hoc haec dicit Dominus si converteris convertam te et ante faciem meam stabis et si separaveris pretiosum a vili quasi os meum eris convertentur ipsi ad te et tu non converteris ad eos

20 et dabo te populo huic in murum aereum fortem et bellabunt adversum te et non praevalerunt quia ego tecum sum ut salvem te et eruam dicit Dominus

21 et liberabo te de manu pessimorum et redimam te de manu fortium

Caput 16

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 non accipies uxorem et non erunt tibi filii et filiae in loco isto

3 quia haec dicit Dominus super filios et filias qui generantur in loco isto et super matres eorum quae genuerunt eos et super patres eorum de quorum stirpe sunt nati in terra hac

4 mortibus aegrotationum morientur non plangentur et non sepelientur in sterquilinum super faciem terrae erunt et gladio et fame consumentur et erit cadaver eorum in escam volatilibus caeli et bestiis terrae

5 haec enim dicit Dominus ne ingrediaris domum convivii neque vadas ad plangendum neque consoleris eos quia abstuli pacem meam a populo isto dicit Dominus misericordiam et miserationes

6 et morientur grandes et parvi in terra ista non sepelientur neque plangentur et non se incident neque calvitium fiet pro eis

7 et non frangent inter eos lugenti panem ad consolandum super mortuo et non dabunt eis potum calicis ad consolandum super patre suo et matre

8 et domum convivii non ingredieris ut sedeas cum eis et comedas et bibas

9 quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel ecce ego auferam de loco isto in oculis vestris et in diebus vestris vocem gaudii et vocem laetitiae vocem sponsi et vocem sponsae

10 et cum adnuntiaveris populo huic omnia verba haec et dixerint tibi quare locutus est Dominus super nos omne malum grande istud quae iniquitas nostra et quod peccatum nostrum quod peccavimus Domino Deo nostro

11 dices ad eos quia dereliquerunt patres vestri me ait Dominus et abierunt post deos alienos et servierunt eis et adoraverunt eos et me dereliquerunt et legem meam non custodierunt

12 sed et vos peius operati estis quam patres vestri ecce enim ambulat unusquisque post pravitatem cordis sui mali ut me non audiat

13 et eiciam vos de terra hac in terram quam ignoratis vos et patres vestri et servietis ibi diis alienis die ac nocte qui non dabunt vobis requiem

14 propterea ecce dies veniunt dicit Dominus et non dicetur ultra vivit Dominus qui eduxit filios Israhel de terra Aegypti

15 sed vivit Dominus qui eduxit filios Israhel de terra aquilonis et de universis terris ad quas eieci eos et reducam eos in terram suam quam dedi patribus eorum

16 ecce ego mittam piscatores multos dicit Dominus et piscabuntur eos et post haec mittam eis multos venatores et venabuntur eos de omni monte et de omni colle et de cavernis petrarum

17 quia oculi mei super omnes vias eorum non sunt absconditae a facie mea et non fuit occulta iniquitas eorum ab oculis meis

18 et reddam primum duplices iniquitates et peccata eorum quia contaminaverunt terram meam in morticinis idolorum suorum et abominationibus suis impleverunt hereditatem meam

19 Domine fortitudo mea et robur meum et refugium meum in die tribulationis ad te gentes venient ab extremis terrae et dicent vere mendacium possederunt patres nostri vanitatem quae eis non profruit

20 numquid faciet sibi homo deos et ipsi non sunt dii

21 idcirco ecce ego ostendam eis per vicem hanc ostendam eis manum meam et virtutem meam et scient quia nomen mihi Dominus

Caput 17

1 peccatum Iuda scriptum est stilo ferreo in ungue adamantino exaratum super latitudinem cordis eorum et in cornibus ararum eorum

2 cum recordati fuerint filii eorum ararum suarum et lucorum lignorumque frondentium in montibus excelsis

3 sacrificantes in agro fortitudinem tuam et omnes thesauros tuos in directionem dabo excelsa tua propter peccata in universis finibus tuis

4 et relinqueris sola ab hereditate tua quam dedi tibi et servire te faciam inimicis tuis in terra quam ignoras quoniam ignem succendisti in furore meo usque in aeternum ardebit

5 haec dicit Dominus maledictus homo qui confidit in homine et ponit carnem brachium suum et a Domino recedit cor eius

6 erit enim quasi myrice in deserto et non videbit cum venerit bonum sed habitabit in siccitate in deserto in terra salsuginis et inhabitabili

7 benedictus vir qui confidit in Domino et erit Dominus fiducia eius

8 et erit quasi lignum quod transplantatur super aquas quod ad humorem mittit radices suas et non timebit cum venerit aestus et erit folium eius viride et in tempore siccitatis non erit sollicitum nec aliquando desinet facere fructum

9 pravum est cor omnium et inscrutabile quis cognoscet illud

10 ego Dominus scrutans cor et probans renes qui do unicuique iuxta viam et iuxta fructum adinventionum suarum

11 perdix fovit quae non peperit fecit divitias et non in iudicio in dimidio dierum suorum derelinquet eas et in novissimo suo erit insipiens

12 solium gloriae altitudinis a principio locus sanctificationis nostrae

13 expectatio Israhel Domine omnes qui te derelinquant confundentur recedentes in terra scribentur quoniam dereliquerunt venam aquarum viventium Dominum

14 sana me Domine et sanabor salvum me fac et salvus ero quoniam laus mea tu es

15 ecce ipsi dicunt ad me ubi est verbum Domini veniat

16 et ego non sum turbatus te pastorem sequens et diem hominis non desideravi tu scis quod egressum est de labiis meis rectum in conspectu tuo fuit

17 non sis mihi tu formidini spes mea tu in die afflictionis

18 confundantur qui persequuntur me et non confundar ego paveant illi et non paveam ego induc super eos diem afflictionis et duplici contritione contere eos

19 haec dicit Dominus ad me vade et sta in porta filiorum populi per quam ingrediuntur reges Iuda et egrediuntur et in cunctis portis Hierusalem

20 et dices ad eos audite verbum Domini reges Iuda et omnis Iudaea cunctique habitatores Hierusalem qui ingredimini per portas istas

21 haec dicit Dominus custodite animas vestras et nolite portare pondera in die sabbati nec inferatis per portas Hierusalem

22 et nolite eicere onera de domibus vestris in die sabbati et omne opus non facietis sanctificate diem sabbati sicut praecepi patribus vestris

23 et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam sed induraverunt cervicem suam ne audirent me et ne acciperent disciplinam

24 et erit si audieritis me dicit Dominus ut non inferatis onera per portas civitatis huius in die sabbati et si sanctificaveritis diem sabbati ne faciatis in ea omne opus

25 ingredientur per portas civitatis huius reges et principes sedentes super solium David et ascendentes in curribus et equis ipsi et principes eorum vir Iuda et habitatores Hierusalem et habitabitur civitas haec in sempiternum

26 et venient de civitate Iuda et de circuitu Hierusalem et de terra Benjamin et de campestribus et de montuosis et ab austro portantes holocaustum et victimam et sacrificium et tunc inferent oblationem in domum Domini

27 si autem non audieritis me ut sanctificetis diem sabbati et ne portetis onus et ne inferatis per portas Hierusalem in die sabbati succendam ignem in portis eius et devorabit domos Hierusalem et non exstinguetur

Caput 18

1 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens

2 surge et descende in domum figuli et ibi audies verba mea

3 et descendi in domum figuli et ecce ipse faciebat opus super rotam

4 et dissipatum est vas quod ipse faciebat e luto manibus suis conversusque fecit illud vas alterum sicut placuerat in oculis eius ut faceret

5 et factum est verbum Domini ad me dicens

6 numquid sicut figulus iste non potero facere vobis domus Israhel ait Dominus ecce sicut lutum in manu figuli sic vos in manu mea domus Israhel

7 repente loquar adversum gentem et adversum regnum ut eradicem et destruam et disperdam illud

8 si paenitentiam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum adversum eam agam et ego paenitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei

9 et subito loquar de gente et regno ut aedificem et ut plantem illud

10 si fecerit malum in oculis meis ut non audiat vocem meam paenitentiam agam super bono quod locutus sum ut facerem ei

11 nunc ergo dic viro Iudae et habitatoribus Hierusalem dicens haec dicit Dominus ecce ego fingo contra vos malum et cogito contra vos cogitationem revertatur unusquisque a via sua mala et dirigite vias vestras et studia vestra

12 qui dixerunt desperavimus post cogitationes enim nostras ibimus et unusquisque pravitatem cordis sui mali faciemus

13 ideo haec dicit Dominus interrogate gentes quis audivit talia horribilia quae fecit nimis virgo Israhel

14 numquid deficiet de petra agri nix Libani aut evelli possunt aquae erumpentes frigidae et defluentes

15 quia oblitus est mei populus meus frustra libantes et inpingentes in viis suis in semitis saeculi ut ambularent per eas in itinere non trito

16 ut fieret terra eorum in desolationem et in sibilum sempiternum omnis qui praeterit per eam obstupescet et movebit caput suum

17 sicut ventus urens dispergam eos coram inimico dorsum et non faciem ostendam eis in die perditionis eorum

18 et dixerunt venite et cogitemus contra Hieremiam cogitationes non enim peribit lex a sacerdote neque consilium a sapiente nec sermo a propheta venite et percutiamus eum lingua et non attendamus ad universos sermones eius

19 adtende Domine ad me et audi vocem adversariorum meorum

20 numquid redditur pro bono malum quia foderunt foveam animae meae recordare quod steterim in conspectu tuo ut loquerer pro eis bonum et averterem indignationem tuam ab eis

21 propterea da filios eorum in famem et deduc eos in manus gladii fiant uxores eorum absque liberis et viduae et viri earum interficiantur morte iuvenes eorum confodiantur gladio in proelio

22 audiat clamor de domibus eorum adduces enim super eos latronem repente quia foderunt foveam ut caperent me et laqueos absconderunt pedibus meis

23 tu autem Domine scis omne consilium eorum adversum me in mortem ne propitius iniquitati eorum et peccatum eorum a facie tua non deleatur fiant corruentes in conspectu tuo in tempore furoris tui abutere eis

Caput 19

1 haec dicit Dominus vade et accipe lagunculam figuli testeam a senioribus populi et a senioribus sacerdotum

2 et egredere ad vallem filii Ennom quae est iuxta introitum portae Fictilis et praedicabis ibi verba quae ego loquar ad te

3 et dices audite verbum Domini reges Iuda et habitatores Hierusalem haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel ecce ego inducam afflictionem super locum istum ita ut omnis qui audierit illam tinniant aures eius

4 eo quod dereliquerint me et alienum fecerint locum istum et libaverint in eo diis alienis quos nescierunt ipsi et patres eorum et reges Iuda et repleverunt locum istum sanguine innocentium

5 et aedificaverunt excelsa Baali ad conburendos filios suos igni in holocaustum Baali quae non praecepi nec locutus sum nec ascenderunt in cor meum

6 propterea ecce dies veniunt dicit Dominus et non vocabitur locus iste amplius Thofeth et vallis filii Ennom sed vallis Occisionis

7 et dissipabo consilium Iudae et Hierusalem in loco isto et subvertam eos gladio in conspectu inimicorum suorum et

in manu quaerentium animas eorum et dabo cadavera eorum escam volatilibus caeli et bestiis terrae

8 et ponam civitatem hanc in stuporem et in sibilum omnis qui praeterierit per eam obstupescet et sibilabit super universa plaga eius

9 et cibabo eos carnibus filiorum suorum et carnibus filiarum suarum et unusquisque carnes amici sui comedet in obsidione et in angustia in qua concludent eos inimici eorum et qui quaerunt animas eorum

10 et conteres lagunculam in oculis virorum qui ibunt tecum

11 et dices ad eos haec dicit Dominus exercituum sic conteram populum istum et civitatem istam sicut conteritur vas figuli quod non potest ultra instaurari et in Thofeth sepelientur eo quod non sit alius locus ad sepeliendum

12 sic faciam loco huic ait Dominus et habitatoribus eius ut ponam civitatem istam sicut Thofeth

13 et erunt domus Hierusalem et domus regum Iuda sicut locus Thofeth imundae omnes domus in quarum domatibus sacrificaverunt omni militiae caeli et libaverunt libamina diis alienis

14 venit autem Hieremias de Thofeth quo miserat eum Dominus ad prophetandum et stetit in atrio domus Domini et dixit ad omnem populum

15 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel ecce ego inducam super civitatem hanc et super omnes urbes eius universa mala quae locutus sum adversum eam quoniam induraverunt cervicem suam ut non audirent sermones meos

Caput 20

1 et audivit Phassur filius Emmer sacerdos qui constitutus erat princeps in domo Domini Hieremiam prophetantem sermones istos

2 et percussit Phassur Hieremiam prophetam et misit eum in nervum quod erat in porta Beniamin superiori in domo Domini

3 cumque inluxisset in crastinum eduxit Phassur Hieremiam de nervo et dixit ad eum Hieremias non Phassur vocavit Dominus nomen tuum sed Pavorem undique

4 quia haec dicit Dominus ecce ego dabo te in pavorem te et omnes amicos tuos et corruent gladio inimicorum suorum et oculi tui videbunt et omnem Iudam dabo in manu regis Babylonis et traducet eos in Babylonem et percutiet eos gladio

5 et dabo universam substantiam civitatis huius et omnem laborem eius omneque pretium et cunctos thesauros regum Iuda dabo in manu inimicorum eorum et diripient eos et tollent et ducent in Babylonem

6 tu autem Phassur et omnes habitatores domus tuae ibitis in captivitatem et in Babylonem venies et ibi morieris ibique sepelieris tu et omnes amici tui quibus prophetasti mendacium

7 seduxisti me Domine et seductus sum fortior me fuisti et invaluisti factus sum in derisum tota die omnes subsannant me

8 quia iam olim loquor vociferans iniquitatem et vastitatem clamito et factus est mihi sermo Domini in obprobrium et in derisum tota die

9 et dixi non recordabor eius neque loquar ultra in nomine illius et factus est in corde meo quasi ignis exaestuans claususque in ossibus meis et defeci ferre non sustinens

10 audivi enim contumelias multorum et terrorem in circuitu persequimini et persequamur eum ab omnibus viris qui erant pacifici mei et custodientes latus meum si quo modo decipiatur et praevaleamus adversus eum et consequamur ultionem ex eo

11 Dominus autem mecum est quasi bellator fortis idcirco qui persequuntur me cadent et infirmi erunt confundentur vehementer quia non intellexerunt obprobrium sempiternum quod numquam delebitur

12 et tu Domine exercituum probator iusti qui vides renes et cor videam quaeso ultionem tuam ex eis tibi enim revelavi causam meam

13 cantate Domino laudate Dominum quia liberavit animam pauperis de manu malorum

14 maledicta dies in qua natus sum dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta

15 maledictus vir qui adnuntiavit patri meo dicens natus est tibi puer masculus et quasi gaudio laetificavit eum

16 sit homo ille ut sunt civitates quas subvertit Dominus et non paenituit eum audiat clamorem mane et ululatum in tempore meridiano

17 qui non me interfecit a vulva ut fieret mihi mater mea sepulchrum et vulva eius conceptus aeternus

18 quare de vulva egressus sum ut viderem laborem et dolorem et consumerentur in confusione dies mei

Caput 21

1 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino quando misit ad eum rex Sedecias Phassur filium Melchiae et Sophoniam filium Maasiae sacerdotem dicens

2 interroga pro nobis Dominum quia Nabuchodonosor rex Babylonis proeliatur adversum nos si forte faciat Dominus nobiscum secundum omnia mirabilia sua et recedat a nobis

3 et dixit Hieremias ad eos sic dicetis Sedeciae

4 haec dicit Dominus Deus Israhel ecce ego convertam vasa belli quae in manibus vestris sunt et quibus vos pugnatis adversum regem Babylonis et Chaldeos qui obsident vos in circuitu murorum et congregabo ea in medio civitatis huius

5 et debellabo ego vos in manu extenta et brachio forti et in furore et in indignatione et in ira grandi

6 et percutiam habitatores civitatis huius homines et bestiae pestilentia magna morientur

7 et post haec ait Dominus dabo Sedeciam regem Iuda et servos eius et populum eius et qui derelicti sunt in civitate hac a peste et gladio et fame in manu Nabuchodonosor regis Babylonis et in manu inimicorum eorum et in manu quaerentium animam eorum et percutiet eos in ore gladii et non movebitur neque parcat nec miserebitur

8 et ad populum hunc dices haec dicit Dominus ecce ego do coram vobis viam vitae et viam mortis

9 qui habitaverit in urbe hac morietur gladio et fame et peste qui autem egressus fuerit et transfugerit ad Chaldeos qui obsident vos vivet et erit ei anima sua quasi spoliū

10 posui enim faciem meam super civitatem hanc in malum et non in bonum ait Dominus in manu regis Babylonis dabitur et exuret eam igni

11 et domui regis Iuda audite verbum Domini

12 domus David haec dicit Dominus iudicate mane iudicium et eruite vi oppressum de manu calumniantis ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea et succendatur et non sit qui extinguat propter malitiam studiorum vestrorum

13 ecce ego ad te habitatricem vallis solidae atque campestris ait Dominus qui dicitis quis percutiet nos et quis ingredietur domos nostras

14 et visitabo super vos iuxta fructum studiorum vestrorum dicit Dominus et succendam ignem in saltu eius et devorabit omnia in circuitu eius

Caput 22

1 haec dicit Dominus descende in domum regis Iuda et loqueris ibi verbum hoc

2 et dices audi verbum Domini rex Iuda qui sedes super solium David tu et servi tui et populus tuus qui ingredimini per portas istas

3 haec dicit Dominus facite iudicium et iustitiam et liberate vi oppressum de manu calumniatoris et advenam et pupillum et viduam nolite contristare neque opprimatis inique et sanguinem innocentem ne effundatis in loco isto

4 si enim facientes feceritis verbum istud ingredientur per portas domus huius reges sedentes de genere David super thronum eius et ascendentes currus et equos ipsi et servi et populus eorum

5 quod si non audieritis verba haec in memet ipso iuravi dicit Dominus quia in solitudinem erit domus haec

6 quia haec dicit Dominus super domum regis Iuda Galaad tu mihi caput Libani si non posuero te solitudinem urbes inhabitabiles

7 et sanctificabo super te interficientem virum et arma eius et succident electam cedrum tuam et praecipitabant in ignem

8 et pertransibunt gentes multae per civitatem hanc et dicet unusquisque proximo suo quare fecit Dominus sic civitati huic grandi

9 et respondebunt eo quod dereliquerint pactum Domini Dei sui et adoraverint deos alienos et servierint eis

10 nolite flere mortuum neque lugeatis super eum fleu plangite eum qui egreditur quia non revertetur ultra nec videbit terram nativitatis suae

11 quia haec dicit Dominus ad Sellum filium Iosiae regem Iuda qui regnavit pro Iosia patre suo qui egressus est de loco isto non revertetur huc amplius

12 sed in loco ad quem transtuli eum ibi morietur et terram istam non videbit amplius

13 vae qui aedificat domum suam in iniustitia et cenacula sua non in iudicio amicum suum opprimet frustra et mercedem eius non reddet ei

14 qui dicit aedificabo mihi domum latam et cenacula spatiosa qui aperit sibi fenestras et facit laquearia cedrina pingitque sinopide

15 numquid regnabis quoniam confers te cedro pater tuus numquid non comedit et bibit et fecit iudicium et iustitiam tunc cum bene erat ei

16 iudicavit causam pauperis et egeni in bonum suum numquid non ideo quia cognovit me dicit Dominus

17 tui vero oculi et cor ad avaritiam et ad sanguinem innocentem fundendum et ad calumniam et ad cursum mali operis

18 propterea haec dicit Dominus ad Ioachim filium Iosiae regem Iuda non plangent eum vae frater et vae fratres non concrepabunt ei vae domine et vae inclite

19 sepultura asini sepelietur putrefactus et proiectus extra portas Hierusalem

20 ascende Libanum et clama et in Basan da vocem tuam et clama ad transeuntes quia contriti sunt omnes amatores tui

21 locutus sum ad te in abundantia tua dixisti non audiam haec est via tua ab adulescentia tua quia non audisti vocem meam

22 omnes pastores tuos pascet ventus et amatores tui in captivitatem ibunt et tunc confunderis et erubesces ab omni malitia tua

23 quae sedes in Libano et nidificas in cedris quomodo congemuisti cum venissent tibi dolores quasi dolores parturientis

24 vivo ego dicit Dominus quia si fuerit Iechonias filius Ioachim regis Iuda anulus in manu dextera mea inde avellam eum

25 et dabo te in manu quaerentium animam tuam et in manu quorum tu formidas faciem et in manu Nabuchodonosor regis Babylonis et in manu Chaldeorum

26 et mittam te et matrem tuam quae genuit te in terram alienam in qua nati non estis ibique moriemini

27 et in terram ad quam ipsi levant animam suam ut revertantur illuc non revertentur

28 numquid vas fictile atque contritum vir iste Iechonias numquid vas absque omni voluptate quare abiecti sunt ipse et semen eius et proiecti in terram quam ignoraverunt

29 terra terra terra audi sermonem Domini

30 haec dicit Dominus scribe virum istum sterilem virum qui in diebus suis non prosperabitur nec enim erit de semine

eius vir qui sedeat super solium David et potestatem habeat ultra in Iuda

Caput 23

1 vae pastoribus qui disperdunt et dilacerant gregem pascuae meae dicit Dominus

2 ideo haec dicit Dominus Deus Israhel ad pastores qui pascunt populum meum vos dispersistis gregem meum eiecistis eos et non visitastis eos ecce ego visitabo super vos malitiam studiorum vestrorum ait Dominus

3 et ego congregabo reliquias gregis mei de omnibus terris ad quas eieceram eos illuc et convertam eos ad rura sua et crescent et multiplicabuntur

4 et suscitabo super eos pastores et pascent eos non formidabunt ultra et non pavebunt et nullus quaeretur ex numero dicit Dominus

5 ecce dies veniunt ait Dominus et suscitabo David germen iustum et regnabit rex et sapiens erit et faciet iudicium et iustitiam in terra

6 in diebus illius salvabitur Iuda et Israhel habitabit confidenter et hoc est nomen quod vocabunt eum Dominus iustus noster

7 propter hoc ecce dies veniunt dicit Dominus et non dicent ultra vivit Dominus qui eduxit filios Israhel de terra Aegypti

8 sed vivit Dominus qui eduxit et adduxit semen domus Israhel de terra aquilonis et de cunctis terris ad quas eieceram eos illuc et habitabunt in terra sua

9 ad prophetas contritum est cor meum in medio mei contremuerunt omnia ossa mea factus sum quasi vir ebrius et quasi homo madidus a vino a facie Domini et a facie verborum sanctorum eius

10 quia adulteris repleta est terra quia a facie maledictionis luxit terra arefacta sunt arva deserti factus est cursus eorum malus et fortitudo eorum dissimilis

11 propheta namque et sacerdos polluti sunt et in domo mea inveni malum eorum ait Dominus

12 idcirco via eorum erit quasi lubricum in tenebris in-pellentur enim et corruent in ea adferam enim super eos mala annum visitationis eorum ait Dominus

13 et in prophetis Samariae vidi fatuitatem prophetabant in Baal et decipiebant populum meum Israhel

14 et in prophetis Hierusalem vidi similitudinem adulterium et iter mendacii et confortaverunt manus pessimorum ut non converteretur unusquisque a malitia sua facti sunt mihi omnes Sodoma et habitatores eius quasi Gomorra

15 propterea haec dicit Dominus exercituum ad prophetas ecce ego cibabo eos absinthio et potabo eos felle a prophetis enim Hierusalem est egressa pollutio super omnem terram

16 haec dicit Dominus exercituum nolite audire verba prophetarum qui prophetant vobis et decipiunt vos visionem cordis sui loquuntur non de ore Domini

17 dicunt his qui blasphemant me locutus est Dominus pax erit vobis et omni qui ambulat in pravitate cordis sui dixerunt non veniet super vos malum

18 quis enim adfuit in consilio Domini et vidit et audivit sermonem eius quis consideravit verbum illius et audivit

19 ecce turbo dominicae indignationis egredietur et tempestas erumpens super caput impiorum veniet

20 non revertetur furor Domini usque dum faciat et usque dum compleat cogitationem cordis sui in novissimis diebus intellegitis consilium eius

21 non mittebam prophetas et ipsi currebant non loquebar ad eos et ipsi prophetabant

22 si stetissent in consilio meo et nota fecissent verba mea populo meo avertissem utique eos a via sua mala et a pessimis cogitationibus suis

23 putasne Deus e vicino ego sum dicit Dominus et non Deus de longe

24 si occultabitur vir in absconditis et ego non videbo eum dicit Dominus numquid non caelum et terram ego impleo ait Dominus

25 audivi quae dixerunt prophetae prophetantes in nomine meo mendacium atque dicentes somniavi somniavi

26 usquequo istud in corde est prophetarum vaticinantium mendacium et prophetantium seductiones cordis sui

27 qui volunt facere ut obliviscatur populus meus nominis mei propter somnia eorum quae narrant unusquisque ad proximum suum sicut obliti sunt patres eorum nominis mei propter Baal

28 propheta qui habet somnium narret somnium et qui habet sermonem meum loquatur sermonem meum vere quid paleis ad triticum dicit Dominus

29 numquid non verba mea sunt quasi ignis ait Dominus et quasi malleus conterens petram

30 propterea ecce ego ad prophetas ait Dominus qui furantur verba mea unusquisque a proximo suo

31 ecce ego ad prophetas ait Dominus qui adsumunt linguas suas et aiunt dicit Dominus

32 ecce ego ad prophetas somniantes mendacium ait Dominus qui narraverunt ea et seduxerunt populum meum in mendacio suo et in miraculis suis cum ego non misissem eos nec mandassem eis qui nihil profuerunt populo huic dicit Dominus

33 si igitur interrogaverit te populus iste vel propheta aut sacerdos dicens quod est onus Domini dices ad eos ut quid vobis onus proiciam quippe vos dicit Dominus

34 et propheta et sacerdos et populus qui dicit onus Domini visitabo super virum illum et super domum eius

35 haec dicetis unusquisque ad proximum et ad fratrem suum quid respondit Dominus et quid locutus est Dominus

36 et onus Domini ultra non memorabitur quia onus erit unicuique sermo suus et pervertitis verba Dei viventis Domini exercituum Dei nostri

37 haec dices ad prophetam quid respondit tibi Dominus et quid locutus est Dominus

38 si autem onus Domini dixeritis propter hoc haec dicit Dominus quia dixistis sermonem istum onus Domini et misi ad vos dicens nolite dicere onus Domini

39 propterea ecce ego tollam vos portans et derelinquam vos et civitatem quam dedi vobis et patribus vestris a facie mea

40 et dabo vos in obprobrium sempiternum et in ignominiam aeternam quae numquam oblivione delebitur

Caput 24

1 ostendit mihi Dominus et ecce duo calathi pleni ficis positi ante templum Domini postquam transtulit Nabuchodonosor rex Babylonis Iechoniam filium Ioachim regem Iuda et principes eius et fabrum et inclusorem de Hierusalem et adduxit eos in Babylonem

2 calathus unus ficus bonas habebat nimis ut solent ficus esse primi temporis et calathus unus ficus habebat malas nimis quae comedi non poterant eo quod essent malae

3 et dixit Dominus ad me quid tu vides Hieremia et dixi ficus ficus bonas bonas valde et malas malas valde quae comedi non possunt eo quod sint malae

4 et factum est verbum Domini ad me dicens

5 haec dicit Dominus Deus Israhel sicut ficus hae bonae sic cognoscam transmigrationem Iuda quam emisi de loco isto in terram Chaldeorum in bonum

6 et ponam oculos meos super eos ad placandum et reducam eos in terram hanc et aedificabo eos et non destruam et plantabo eos et non evellam

7 et dabo eis cor ut sciant me quia ego sum Dominus et erunt mihi in populum et ego ero eis in Deum quia revertentur ad me in toto corde suo

8 et sicut ficus pessimae quae comedi non possunt eo quod sint malae haec dicit Dominus sic dabo Sedeciam regem Iuda et principes eius et reliquos de Hierusalem qui remanserunt in urbe hac et qui habitant in terra Aegypti

9 et dabo eos in vexationem afflictionemque omnibus regnis terrae in obprobrium et in parabolam et in proverbium et in maledictionem in universis locis ad quos eieci eos

10 et mittam in eis gladium et famem et pestem donec consumantur de terra quam dedi eis et patribus eorum

Caput 25

1 verbum quod factum est ad Hieremiam de omni populo Iudae in anno quarto Ioachim filii Iosiae regis Iuda ipse est annus primus Nabuchodonosor regis Babylonis

2 quae locutus est Hieremias propheta ad omnem populum Iuda et ad universos habitatores Hierusalem dicens

3 a tertio decimo anno Iosiae filii Amon regis Iuda usque ad diem hanc iste est tertius et vicesimus annus factum

est verbum Domini ad me et locutus sum ad vos de nocte consurgens et loquens et non audistis

4 et misit Dominus ad vos omnes servos suos prophetas consurgens diluculo mittensque et non audistis neque inclinastis aures vestras ut audiretis

5 cum diceret revertimini unusquisque a via sua mala et a pessimis cogitationibus vestris et habitabitis in terram quam dedit Dominus vobis et patribus vestris a saeculo et usque in saeculum

6 et nolite ire post deos alienos ut serviatis eis adoretisque eos neque me ad iracundiam provocetis in operibus manuumstrarum et non adfligam vos

7 et non audistis me dicit Dominus ut me ad iracundiam provocaretis in operibus manuumstrarum in malum vestrum

8 propterea haec dicit Dominus exercituum pro eo quod non audistis verba mea

9 ecce ego mittam et adsumam universas cognationes aquilonis ait Dominus et ad Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum et adducam eos super terram istam et super habitatores eius et super omnes nationes quae in circuitu illius sunt et interficiam eos et ponam eos in stuporem et in sibilum et in solitudines sempiternas

10 perdamque ex eis vocem gaudii et vocem laetitiae vocem sponsae et vocem sponsi vocem molae et lumen lucernae

11 et erit universa terra eius in solitudinem et in stuporem et servient omnes gentes istae regi Babylonis septuaginta annis

12 cumque impleti fuerint anni septuaginta visitabo super regem Babylonis et super gentem illam dicit Dominus iniquitatem eorum et super terram Chaldeorum et ponam illam in solitudines sempiternas

13 et adducam super terram illam omnia verba mea quae locutus sum contra eam omne quod scriptum est in libro isto quaecumque prophetavit Hieremias adversum omnes gentes

14 quia servierunt eis cum essent gentes multae et reges magni et reddam eis secundum opera eorum et secundum facta manuumstrarum

15 quia sic dicit Dominus exercituum Deus Israhel sume calicem vini furoris huius de manu mea et propinabis de illo cunctis gentibus ad quas ego mittam te

16 et bibent et turbabuntur et insanient a facie gladii quem ego mittam inter eos

17 et accepi calicem de manu Domini et propinavi cunctis gentibus ad quas misit me Dominus

18 Hierusalem et civitatibus Iudae et regibus eius et principibus eius ut darem eos in solitudinem et in stuporem in sibilum et in maledictionem sicut est dies ista

19 Pharaoni regi Aegypti et servis eius et principibus eius et omni populo eius

20 et universis generaliter cunctis regibus terrae Ausitidis et cunctis regibus terrae Philisthim et Ascaloni et Gazae et Accaroni et reliquiis Azoti

21 Idumeae et Moab et filiis Ammon

22 et cunctis regibus Tyri et cunctis regibus Sidonis et regibus terrae insularum qui sunt trans mare

23 et Dedan et Theman et Buz et universis qui adtonsi sunt in comam

24 et cunctis regibus Arabiae et cunctis regibus occidentis qui habitant in deserto

25 et cunctis regibus Zambri et cunctis regibus Aelam et cunctis regibus Medorum

26 et cunctis regibus aquilonis de prope et de longe unicuique contra fratrem suum et omnibus regnis terrae quae super faciem eius sunt et rex Sesach bibet post eos

27 et dices ad eos haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel bibite et inebriamini et vomite et cadite neque surgatis a facie gladii quem ego mittam inter vos

28 cumque noluerint accipere calicem de manu ut bibant dices ad eos haec dicit Dominus exercituum bibentes bibetis

29 quia ecce in civitate in qua invocatum est nomen meum ego incipio adfligere et vos quasi innocentes immunes eritis non eritis immunes gladium enim ego voco super omnes habitatores terrae dicit Dominus exercituum

30 et tu prophetabis ad eos omnia verba haec et dices ad illos Dominus de excelso rugiet et de habitaculo sancto suo dabit vocem suam rugiens rugiet super decorem suum celeuma quasi calcantium concinetur adversus omnes habitatores terrae

31 pervenit sonitus usque ad extrema terrae quia iudicium Domino cum gentibus iudicatur ipse cum omni carne impios tradidit gladio dicit Dominus

32 haec dicit Dominus exercituum ecce afflictio egredietur de gente in gentem et turbo magnus egredietur a summitatibus terrae

33 et erunt interfecti Domini in die illa a summo terrae usque ad summum eius non plangentur et non colligentur neque sepelientur in sterquilinum super faciem terrae iacebunt

34 ululate pastores et clamate et aspergite vos cinere optimates gregis quia completi sunt dies vestri ut interficiamini et dissipationes vestrae et cadetis quasi vasa pretiosa

35 et peribit fuga a pastoribus et salvatio ab optimatibus gregis

36 vox clamoris pastorum et ululatus optimatum gregis quia vastavit Dominus pascuam eorum

37 et conticuerunt arva pacis a facie irae furoris Domini

38 dereliquit quasi leo umbraculum suum facta est terra eorum in desolationem a facie irae columbae et a facie irae furoris Domini

Caput 26

1 in principio regis Ioachim filii Iosiae regis Iuda factum est verbum istud a Domino dicens

2 haec dicit Dominus sta in atrio domus Domini et loqueris ad omnes civitates Iuda de quibus veniunt ut adorent

in domo Domini universos sermones quos ego mandavi tibi ut loquaris ad eos noli subtrahere verbum

3 si forte audiant et convertantur unusquisque a via sua mala et paeniteat me mali quod cogito facere eis propter malitias studiorum eorum

4 et dices ad eos haec dicit Dominus si non audieritis me ut ambuletis in lege mea quam dedi vobis

5 ut audiat sermones servorum meorum prophetarum quos ego misi ad vos de nocte consurgens et dirigens et non audistis

6 dabo domum istam sicut Silo et urbem hanc dabo in maledictionem cunctis gentibus terrae

7 et audierunt sacerdotes et prophetae et omnis populus Hieremiam loquentem verba haec in domo Domini

8 cumque conplesset Hieremias loquens omnia quae praeceperat ei Dominus ut loqueretur ad universum populum adprehenderunt eum sacerdotes et prophetae et omnis populus dicens morte morietur

9 quare prophetavit in nomine Domini dicens sicut Silo erit domus haec et urbs ista desolabitur eo quod non sit habitator et congregatus est omnis populus adversum Hieremiam in domum Domini

10 et audierunt principes Iuda verba haec et ascenderunt de domo regis in domum Domini et sederunt in introitu portae Domini novae

11 et locuti sunt sacerdotes et prophetae ad principes et ad omnem populum dicentes iudicium mortis est viro huic quia prophetavit adversum civitatem istam sicut audistis auribus vestris

12 et ait Hieremias ad omnes principes et ad universum populum dicens Dominus misit me ut prophetarem ad domum istam et ad civitatem hanc omnia verba quae audistis

13 nunc ergo bonas facite vias vestras et studia vestra et audite vocem Domini Dei vestri et paenitebit Dominum mali quod locutus est adversus vos

14 ego autem ecce in manibus vestris sum facite mihi ut bonum et rectum est in oculis vestris

15 verumtamen scitote et cognoscite quod si occideritis me sanguinem innocentem traditis contra vosmet ipsos et contra civitatem istam et habitatores eius in veritate enim misit me Dominus ad vos ut loquerer in auribus vestris omnia verba haec

16 et dixerunt principes et omnis populus ad sacerdotes et prophetas non est viro huic iudicium mortis quia in nomine Domini Dei nostri locutus est ad nos

17 surrexerunt ergo viri de senioribus terrae et dixerunt ad omnem coetum populi loquentes

18 Michas de Morasthim fuit propheta in diebus Ezechiae regis Iudae et ait ad omnem populum Iudae dicens haec dicit Dominus exercituum Sion quasi ager arabitur et Hierusalem in acervum lapidum erit et mons domus in excelsa silvarum

19 numquid morte condemnavit eum Ezechias rex Iuda et omnis Iuda numquid non timuerunt Dominum et deprecati sunt faciem Domini et paenituit Dominum mali quod locutus

erat adversum eos itaque nos facimus malum grande contra animas nostras

20 fuit quoque vir prophetans in nomine Domini Urias filius Semei de Cariathiarim et prophetavit adversum civitatem istam et adversum terram hanc iuxta universa verba Hieremiae

21 et audivit rex Ioachim et omnes potentes et principes eius verba haec et quaesivit rex interficere eum et audivit Urias et timuit fugitque et ingressus est Aegyptum

22 et misit rex Ioachim viros in Aegyptum Elnathan filium Achobor et viros cum eo in Aegyptum

23 et eduxerunt Uriam de Aegypto et adduxerunt eum ad regem Ioachim et percussit eum gladio et proiecit cadaver eius in sepulchris vulgi ignobilis

24 igitur manus Ahicam filii Saphan fuit cum Hieremia ut non traderetur in manu populi et interficerent eum

Caput 27

1 in principio regni Ioachim filii Iosiae regis Iuda factum est verbum istud ad Hieremiam a Domino dicens

2 haec dicit Dominus ad me fac tibi vincula et catenas et pones eas in collo tuo

3 et mittes eas ad regem Edom et ad regem Moab et ad regem filiorum Ammon et ad regem Tyri et ad regem Sidonis in manu nuntiorum qui venerunt Hierusalem ad Sedeciam regem Iuda

4 et praecipies eis ut ad dominos suos loquantur haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel haec dicetis ad dominos vestros

5 ego feci terram et hominem et iumenta quae sunt super faciem terrae in fortitudine mea magna et in brachio meo extento et dedi eam ei qui placuit in oculis meis

6 et nunc itaque ego dedi omnes terras istas in manu Nabuchodonosor regis Babylonis servi mei insuper et bestias agri dedi ei ut serviant illi

7 et servient ei omnes gentes et filio eius et filio filii eius donec veniat tempus terrae eius et ipsius et servient ei gentes multae et reges magni

8 gens autem et regnum quod non servierit Nabuchodonosor regi Babylonis et quicumque non curvaverit collum suum sub iugo regis Babylonis in gladio et in fame et in peste visitabo super gentem illam ait Dominus donec consumam eos in manu eius

9 vos ergo nolite audire prophetas vestros et divinos et somniatores et augures et maleficos qui dicunt vobis non servietis regi Babylonis

10 quia mendacium prophetant vobis ut longe faciant vos de terra vestra et eiciant vos et pereatis

11 porro gens quae subiecerit cervicem suam sub iugo regis Babylonis et servierit ei dimittam eam in terra sua dicit Dominus et colet eam et habitabit in ea

12 et ad Sedeciam regem Iuda locutus sum secundum omnia verba haec dicens subicite colla vestra sub iugo regis Babylonis et servite ei et populo eius et vivetis

13 quare moriemini tu et populus tuus gladio fame et peste sicut locutus est Dominus ad gentem quae servire noluerit regi Babylonis

14 nolite audire verba prophetarum dicentium vobis non servietis regi Babylonis quia mendacium ipsi loquuntur vobis

15 quia non misi eos ait Dominus et ipsi prophetant in nomine meo mendaciter ut eiciant vos et pereatis tam vos quam prophetae qui vaticinantur vobis

16 et ad sacerdotes et ad populum istum locutus sum dicens haec dicit Dominus nolite audire verba prophetarum vestrorum qui prophetant vobis dicentes ecce vasa Domini revertentur de Babylone nunc cito mendacium enim prophetant vobis

17 nolite ergo audire eos sed servite regi Babylonis ut vivatis quare datur haec civitas in solitudinem

18 et si prophetae sunt et est verbum Domini in eis occurrant Domino exercituum ut non veniant vasa quae derelicta fuerant in domum Domini et in domum regis Iuda et in Hierusalem in Babylonem

19 quia haec dicit Dominus exercituum ad columnas et ad mare et ad bases et ad reliqua vasorum quae remanserunt in civitate hac

20 quae non tulit Nabuchodonosor rex Babylonis cum transferret Iechoniam filium Ioachim regem Iuda de Hierusalem in Babylonem et omnes optimates Iuda et Hierusalem

21 quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel ad vasa quae derelicta sunt in domum Domini et in domum regis Iuda et Hierusalem

22 in Babylonem transferentur et ibi erunt usque ad diem visitationis suae dicit Dominus et adferri faciam ea et restitui in loco isto

Caput 28

1 et factum est in anno illo in principio regni Sedeciae regis Iuda in anno quarto in mense quinto dixit ad me Ananias filius Azur propheta de Gabaon in domo Domini coram sacerdotibus et omni populo dicens

2 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel contrivum iugum regis Babylonis

3 adhuc duo anni dierum et ego referri faciam ad locum istum omnia vasa Domini quae tulit Nabuchodonosor rex Babylonis de loco isto et transtulit ea in Babylonem

4 et Iechoniam filium Ioachim regem Iuda et omnem transmigrationem Iudae qui ingressi sunt in Babylonem ego convertam ad locum istum ait Dominus conteram enim iugum regis Babylonis

5 et dixit Hieremias propheta ad Ananiam prophetam in oculis sacerdotum et in oculis omnis populi qui stabant in domo Domini

6 et ait Hieremias propheta amen sic faciat Dominus suscitet Dominus verba tua quae prophetasti ut referantur vasa in domum Domini et omnis transmigratione de Babylone ad locum istum

7 verumtamen audi verbum hoc quod ego loquor in auribus tuis et in auribus universi populi

8 prophetae qui fuerunt ante me et te ab initio et prophetaverunt super terras multas et super regna magna de proelio et de afflictione et de fame

9 propheta qui vaticinatus est pacem cum venerit verbum eius scietur propheta quem misit Dominus in veritate

10 et tulit Ananias propheta catenam de collo Hieremiae prophetae et confregit eam

11 et ait Ananias in conspectu omnis populi dicens haec dicit Dominus sic confringam iugum Nabuchodonosor regis Babylonis post duos annos dierum de collo omnium gentium

12 et abiit Hieremias propheta in viam suam et factum est verbum Domini ad Hieremiam postquam confregit Ananias propheta catenam de collo Hieremiae prophetae dicens

13 vade et dices Ananiae haec dicit Dominus catenas ligneas contrivisti et facies pro eis catenas ferreas

14 quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israel iugum ferreum posui super collum cunctarum gentium istarum ut serviant Nabuchodonosor regi Babylonis et servient ei insuper et bestias terrae dedi ei

15 et dixit Hieremias propheta ad Ananiam prophetam audi Anania non misit te Dominus et tu confidere fecisti populum istum in mendacio

16 idcirco haec dicit Dominus ecce emittam te a facie terrae hoc anno morieris adversum Dominum enim locutus es

17 et mortuus est Ananias propheta in anno illo mense septimo

Caput 29

1 et haec sunt verba libri quae misit Hieremias propheta de Hierusalem ad reliquias seniorum transmigrationis et ad sacerdotes et ad prophetas et ad omnem populum quem transduxerat Nabuchodonosor de Hierusalem in Babylonem

2 postquam egressus est Iechonias rex et domina et eunuchi et principes Iuda et Hierusalem et faber et inclusor de Hierusalem

3 in manu Ellasa filii Saphan et Gamaliae filii Helciae quos misit Sedecias rex Iuda ad Nabuchodonosor regem Babylonis in Babylonem dicens

4 haec dicit Dominus exercituum Deus Israel omni transmigrationi quam transtuli de Hierusalem in Babylonem

5 aedificate domos et habitate et plantate hortos et comedite fructum eorum

6 accipite uxores et generate filios et filias date filiis vestris uxores et filias vestras date viris et pariant filios et filias et multiplicamini ibi et nolite esse pauci numero

7 et quaerite pacem civitatis ad quam transmigrare vos feci et orate pro ea ad Dominum quia in pace illius erit pax vobis

8 haec enim dicit Dominus exercituum Deus Israel non vos inducant prophetae vestri qui sunt in medio vestrum et divini vestri et ne attendatis ad somnia vestra quae vos somniatis

9 quia falso ipsi prophetant vobis in nomine meo et non misi eos dicit Dominus

10 quia haec dicit Dominus cum coeperint impleri in Babylone septuaginta anni visitabo vos et suscitabo super vos verbum meum bonum ut reducam vos ad locum istum

11 ego enim scio cogitationes quas cogito super vos ait Dominus cogitationes pacis et non afflictionis ut dem vobis finem et patientiam

12 et invocabitis me et ibitis et orabitis me et exaudiam vos

13 quaeritis me et invenietis cum quaesieritis me in toto corde vestro

14 et inveniar a vobis ait Dominus et reducam captivitatem vestram et congregabo vos de universis gentibus et de cunctis locis ad quae expuli vos dicit Dominus et reverti vos faciam de loco ad quem transmigrare vos feci

15 quia dixistis suscitavit nobis Dominus prophetas in Babylone

16 quia haec dicit Dominus ad regem qui sedet super solium David et ad omnem populum habitatorem urbis huius ad fratres vestros qui non sunt egressi vobiscum in transmigrationem

17 haec dicit Dominus exercituum ecce mittam in eis gladium et famem et pestem et ponam eos quasi ficus malas quae comedi non possunt eo quod pessimae sint

18 et persequar eos in gladio in fame et in pestilentia et dabo eos in vexationem universis regnis terrae in maledictionem et in stuporem et in sibilum et in obprobrium cunctis gentibus ad quas ego eieci eos

19 eo quod non audierint verba mea dicit Dominus quae misi ad eos per servos meos prophetas de nocte consurgens et mittens et non audistis dicit Dominus

20 vos ergo audite verbum Domini omnis transmigratione quam emisi de Hierusalem in Babylonem

21 haec dicit Dominus exercituum Deus Israel ad Ahab filium Culia et ad Sedeciam filium Maasiae qui prophetant vobis in nomine meo mendaciter ecce ego tradam eos in manu Nabuchodonosor regis Babylonis et percutiet eos in oculis vestris

22 et adsumetur ex eis maledictio omni transmigrationi Iuda quae est in Babylone dicentium ponat te Dominus sicut Sedeciam et sicut Ahab quos frixit rex Babylonis in igne

23 pro eo quod fecerint stultitiam in Israel et moechati sunt in uxores amicorum suorum et locuti sunt verbum in no-

mine meo mendaciter quod non mandavi eis ego sum iudex et testis dicit Dominus

24 et ad Semeiam Neelamiten dices

25 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel pro eo quod misisti in nomine tuo libros ad omnem populum qui est in Hierusalem et ad Sophoniam filium Maasiae sacerdotem et ad universos sacerdotes dicens

26 Dominus dedit te sacerdotem pro Ioiadae sacerdote ut sis dux in domo Domini super omnem virum arrepticium et prophetantem ut mittas eum in nervum et in carcerem

27 et nunc quare non increpasti Hieremiam Anathothiten qui prophetat vobis

28 quia super hoc misit ad nos in Babylonem dicens longum est aedificate domos et habitate et plantate hortos et comedite fructum eorum

29 legit ergo Sophonias sacerdos librum istum in auribus Hieremiae prophetae

30 et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens

31 mitte ad omnem transmigrationem dicens haec dicit Dominus ad Semeiam Neelamiten pro eo quod prophetavit vobis Semeias et ego non misi eum et fecit vos confidere in mendacio

32 idcirco haec dicit Dominus ecce ego visitabo super Semeiam Neelamiten et super semen eius non erit ei vir sedens in medio populi huius et non videbit bonum quod ego faciam populo meo ait Dominus quia praevaricationem locutus est adversum Dominum

Caput 30

1 hoc verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens

2 haec dicit Dominus Deus Israhel dicens scribe tibi omnia verba quae locutus sum ad te in libro

3 ecce enim dies veniunt dicit Dominus et convertam conversionem populi mei Israhel et Iuda ait Dominus et convertam eos ad terram quam dedi patribus eorum et possidebunt eam

4 et haec verba quae locutus est Dominus ad Israhel et ad Iudam

5 quoniam haec dicit Dominus vocem terroris audivimus formido et non est pax

6 interrogate et videte si generat masculus quare ergo vidi omnis viri manum super lumbum suum quasi parientis et conversae sunt universae facies in auruginem

7 vae quia magna dies illa nec est similis eius tempusque tribulationis est Iacob et ex ipso salvabitur

8 et erit in die illa ait Dominus exercituum conteram iugum eius de collo tuo et vincula illius disrumpam et non dominabuntur ei amplius alieni

9 sed servient Domino Deo suo et David regi suo quem suscitabo eis

10 tu ergo ne timeas serve meus Iacob ait Dominus neque paveas Israhel quia ecce ego salvo te de terra longinqua

et semen tuum de terra captivitatis eorum et revertetur Iacob et quiescet et cunctis affluet et non erit quem formidet

11 quoniam tecum ego sum ait Dominus ut salvem te faciam enim consummationem in cunctis gentibus in quibus dispersi te te autem non faciam in consummationem sed castigabo te in iudicio ut non tibi videaris innoxius

12 quia haec dicit Dominus insanabilis fractura tua pessima plaga tua

13 non est qui iudicet iudicium tuum ad alligandum curationum utilitas non est tibi

14 omnes amatores tui obliti sunt tui te non quaerent plaga enim inimici percussi te castigatione crudeli propter multitudinem iniquitatis tuae dura facta sunt peccata tua

15 quid clamas super contritione tua insanabilis est dolor tuus propter multitudinem iniquitatis tuae et dura peccata tua feci haec tibi

16 propterea omnes qui comedunt te devorabuntur et universi hostes tui in captivitatem ducentur et qui te vastant vastabuntur cunctosque praedatores tuos dabo in praedam

17 obducam enim cicatricem tibi et a vulneribus tuis sanabo te dicit Dominus quia Eiectam vocaverunt te Sion haec est quae non habebat requirentem

18 haec dicit Dominus ecce ego convertam conversionem tabernaculorum Iacob et tectis eius miserebor et aedificabitur civitas in excelso suo et templum iuxta ordinem suum fundabitur

19 et egredietur de eis laus voxque ludantium et multiplicabo eos et non inminuentur et glorificabo eos et non adtenuabuntur

20 et erunt filii eius sicut a principio et coetus eius coram me permanebit et visitabo adversum omnes qui tribulant eum

21 et erit dux eius ex eo et princeps de medio eius producetur et adplicabo eum et accedet ad me quis enim iste est qui adplicet cor suum ut adpropinquet mihi ait Dominus

22 et eritis mihi in populum et ego ero vobis in Deum

23 ecce turbo Domini furor egrediens procella ruens in capite impiorum conquiescet

24 non avertet iram indignationis Dominus donec faciat et conpleat cogitationem cordis sui in novissimo dierum intellegitis ea

Caput 31

1 in tempore illo dicit Dominus ero Deus universis cognationibus Israhel et ipsi erunt mihi in populum

2 haec dicit Dominus invenit gratiam in deserto populus qui remanserat gladio vadet ad requiem suam Israhel

3 longe Dominus apparuit mihi et in caritate perpetua dilexi te ideo adtraxi te miserans

4 rursumque aedificabo te et aedificaberis virgo Israhel adhuc ornaberis tympanis tuis et egredieris in choro ludantium

5 adhuc plantabis vineas in montibus Samariae plantabunt plantantes et donec tempus veniat non vindemiabunt

6 quia erit dies in qua clamabunt custodes in monte Ephraim surgite et ascendamus in Sion ad Dominum Deum nostrum

7 quia haec dicit Dominus exultate in laetitia Iacob et hinnite contra caput gentium personate canite et dicite salva Domine populum tuum reliquias Israhel

8 ecce ego adducam eos de terra aquilonis et congregabo eos ab extremis terrae inter quos erunt caecus et claudus et praegnans et pariens simul coetus magnus revertentium huc

9 in fletu venient et in precibus deducam eos et adducam eos per torrentes aquarum in via recta et non inpingent in ea quia factus sum Israheli pater et Ephraim primogenitus meus est

10 audite verbum Domini gentes et adnuntiate insulis quae procul sunt et dicite qui dispersit Israhel congregabit eum et custodiet eum sicut pastor gregem suum

11 redemit enim Dominus Iacob et liberavit eum de manu potentioris

12 et venient et laudabunt in monte Sion et confluent ad bona Domini super frumento et vino et oleo et fetu pecorum et armentorum eritque anima eorum quasi hortus inriguus et ultra non esurient

13 tunc laetabitur virgo in choro iuvenes et senes simul et convertam luctum eorum in gaudium et consolabor eos et laetificabo a dolore suo

14 et inebriabo animam sacerdotum pinguedine et populus meus bonis meis adimplebitur ait Dominus

15 haec dicit Dominus vox in excelso audita est lamentationis fletus et luctus Rachel plorantis filios suos et nolentis consolari super eis quia non sunt

16 haec dicit Dominus quiescat vox tua a ploratu et oculi tui a lacrimis quia est merces operi tuo ait Dominus et revertentur de terra inimici

17 et est spes novissimis tuis ait Dominus et revertentur filii ad terminos suos

18 audiens audiivi Ephraim transmigrantem castigasti me et eruditus sum quasi iuenculus indomitus converte me et revertar quia tu Dominus Deus meus

19 postquam enim convertisti me egi paenitentiam et postquam ostendisti mihi percussi femur meum confusus sum et erubui quoniam sustinui obprobrium adulescentiae meae

20 si filius honorabilis mihi Ephraim si puer delicatus quia ex quo locutus sum de eo adhuc recordabor eius idcirco conturbata sunt viscera mea super eum miserans miserebor eius ait Dominus

21 statue tibi speculam pone tibi amaritudines dirige cor tuum in viam directam in qua ambulasti revertere virgo Israhel revertere ad civitates tuas istas

22 usquequo deliciis dissolveris filia vaga quia creavit Dominus novum super terram femina circumdabit virum

23 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel adhuc dicent verbum istud in terra Iuda et in urbibus eius cum conver-

tero captivitatem eorum benedicat tibi Dominus pulchritudo iustitiae mons sanctus

24 et habitabunt in eo Iudas et omnes civitates eius simul agricolae et minantes greges

25 quia inebriavi animam lassam et omnem animam esurientem saturavi

26 ideo quasi de somno suscitatus sum et vidi et somnus meus dulcis mihi

27 ecce dies veniunt dicit Dominus et seminabo domum Israhel et domum Iuda semine hominis et semine iumentorum

28 et sicut vigilavi super eos ut evellerem et demolirer et dissiparem et disperderem et adfligerem sic vigilabo super eos ut aedificem et plantem ait Dominus

29 in diebus illis non dicent ultra patres comederunt uvam acerbam et dentes filiorum obstipuerunt

30 sed unusquisque in iniquitate sua morietur omnis homo qui comederit uvam acerbam obstupescent dentes eius

31 ecce dies veniunt dicit Dominus et feriam domui Israhel et domui Iuda foedus novum

32 non secundum pactum quod pepigi cum patribus vestris in die qua adprehendi manum eorum ut educerem eos de terra Aegypti pactum quod irritum fecerunt et ego dominatus sum eorum dicit Dominus

33 sed hoc erit pactum quod feriam cum domo Israhel post dies illos dicit Dominus dabo legem meam in visceribus eorum et in corde eorum scribam eam et ero eis in Deum et ipsi erunt mihi in populum

34 et non docebunt ultra vir proximum suum et vir fratrem suum dicens cognoscite Dominum omnes enim cognoscent me a minimo eorum usque ad maximum ait Dominus quia propitiabor iniquitati eorum et peccati eorum non ero memor amplius

35 haec dicit Dominus qui dat solem in lumine diei ordinem lunae et stellarum in lumine noctis qui turbat mare et sonant fluctus eius Dominus exercituum nomen illi

36 si defecerint leges istae coram me dicit Dominus tunc et semen Israhel deficiet ut non sit gens coram me cunctis diebus

37 haec dicit Dominus si mensurari potuerint caeli sursum et investigari fundamenta terrae deorsum et ego abiciam universum semen Israhel propter omnia quae fecerunt dicit Dominus

38 ecce dies veniunt dicit Dominus et aedificabitur civitas Domino a turre Ananehel usque ad portam Anguli

39 et exhibit ultra norma mensurae in conspectu eius super collem Gareb et circuibit Goatha

40 et omnem vallem cadaverum et cineris et universam regionem mortis usque ad torrentem Cedron et usque

ad angulum portae Equorum orientalis sanctum Domini non evelletur et non destruetur ultra in perpetuum

Caput 32

1 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino in anno decimo Sedeciae regis Iuda ipse est annus octavusdecimus Nabuchodonosor

2 tunc exercitus regis Babylonis obsidebat Hierusalem et Hieremias propheta erat clausus in atrio carceris qui erat in domo regis Iuda

3 clauserat enim eum Sedecias rex Iuda dicens quare vaticinarius dicens haec dicit Dominus ecce ego dabo civitatem istam in manu regis Babylonis et capiet eam

4 et Sedecias rex Iuda non effugiet de manu Chaldeorum sed tradetur in manu regis Babylonis et loquetur os eius cum ore illius et oculi eius oculos illius videbunt

5 et in Babylonem ducet Sedeciam et ibi erit donec visitem eum ait Dominus si autem dimicaveritis adversum Chaldeos nihil prosperum habebitis

6 et dixit Hieremias factum est verbum Domini ad me dicens

7 ecce Anamehel filius Sellum patruelis tuus veniet ad te dicens eme tibi agrum meum qui est in Anathoth tibi enim competit ex propinquitate ut emas

8 et venit ad me Anamehel filius patrum mei secundum verbum Domini ad vestibulum carceris et ait ad me posside agrum meum qui est in Anathoth in terra Benjamin quia tibi competit hereditas et tu propinquus ut possideas intellexi autem quod verbum Domini esset

9 et emi agrum ab Anamehel filio patrum mei qui est in Anathoth et adpendi ei argentum septem stateres et decem argenteos

10 et scripsi in libro et signavi et adhibui testes et adpendi argentum in statera

11 et accepi librum possessionis signatum stipulationes et rata et signa forinsecus

12 et dedi librum possessionis Baruch filio Neri filii Maa-siae in oculis Anamehel patruelis mei et in oculis testium qui scripti erant in libro emptionis in oculis omnium Iudaeorum qui sedebant in atrio carceris

13 et praecepi Baruch coram eis dicens

14 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel sume libros istos librum emptionis hunc signatum et librum hunc qui apertus est et pones illos in vase fictili ut permanere possint diebus multis

15 haec enim dicit Dominus exercituum Deus Israhel adhuc possidebuntur domus et agri et vineae in terra ista

16 et oravi ad Dominum postquam tradidi librum possessionis Baruch filio Neri dicens

17 heu heu heu Domine Deus ecce tu fecisti caelum et terram in fortitudine tua magna et in brachio tuo extento non erit tibi difficile omne verbum

18 qui facis misericordiam in milibus et reddes iniquitatem patrum in sinu filiorum eorum post eos fortissime magne potens Dominus exercituum nomen tibi

19 magnus consilio et inconprehensibilis cogitatu cuius oculi aperti sunt super omnes vias filiorum Adam ut reddas unicuique secundum vias suas et secundum fructum adinventionum eius

20 qui posuisti signa et portenta in terra Aegypti usque ad diem hanc et in Israhel et in hominibus et fecisti tibi nomen sicut est dies haec

21 et eduxisti populum tuum Israhel de terra Aegypti in signis et in portentis et in manu robusta et in brachio extento et in terrore magno

22 et dedisti eis terram hanc quam iurasti patribus eorum ut dares eis terram fluentem lacte et melle

23 et ingressi sunt et possederunt eam et non oboedierunt voci tuae et in lege tua non ambulaverunt omnia quae mandasti eis ut facerent non fecerunt et evenerunt eis omnia mala haec

24 ecce munitiones extractae sunt adversum civitatem ut capiatur et urbs data est in manu Chaldeorum qui proeliantur adversum eam a facie gladii et famis et pestilentiae et quaecumque locutus es acciderunt ut ipse tu cernis

25 et tu dicis mihi Domine Deus eme agrum argento et adhibe testes cum urbs data sit in manu Chaldeorum

26 et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens

27 ecce ego Dominus Deus universae carnis numquid mihi difficile erit omne verbum

28 propterea haec dicit Dominus ecce ego tradam civitatem istam in manu Chaldeorum et in manu regis Babylonis et capiet eam

29 et venient Chaldei proeliantes adversum urbem hanc et succendent eam igni et conburent eam et domos in quarum domatibus sacrificabant Baal et libabant diis alienis libamina ad irritandum me

30 erant enim filii Israhel et filii Iuda iugiter facientes malum in oculis meis ab adolescentia sua filii Israhel qui usque nunc exacerbant me in opere manuum suarum dicit Dominus

31 quia in furore et in indignatione mea facta est mihi civitas haec a die qua aedificaverunt eam usque ad diem istam qua aufertur de conspectu meo

32 propter malitiam filiorum Israhel et filiorum Iuda quam fecerunt ad iracundiam me provocantes ipsi et reges eorum principes eorum et sacerdotes et prophetae eorum vir Iuda et habitatores Hierusalem

33 et verterunt ad me terga et non facies cum docerem eos diluculo et erudirem et nollent audire ut acciperent disciplinam

34 et posuerunt idola sua in domo in qua invocatum est nomen meum ut polluerent eam

35 et aedificaverunt excelsa Baal quae sunt in valle filii Ennom ut initiarent filios suos et filias suas Moloch quod non mandavi eis nec ascendit in cor meum ut facerent abominationem hanc et in peccatum deducerent Iudam

36 et nunc propter ista haec dicit Dominus Deus Israhel ad civitatem hanc de qua vos dicitis quod tradatur in manu regis Babylonis in gladio et in fame et in peste

37 ecce ego congregabo eos de universis terris ad quas eieci eos in furore meo et in ira mea et in indignatione grandi et reducam eos ad locum istum et habitare eos faciam confiderenter

38 et erunt mihi in populum et ego ero eis in Deum

39 et dabo eis cor unum et viam unam ut timeant me universis diebus et bene sit eis et filiis eorum post eos

40 et feriam eis pactum sempiternum et non desinam eis benefacere et timorem meum dabo in corde eorum ut non recedant a me

41 et laetabor super eis cum bene eis fecero et plantabo eos in terra ista in veritate in toto corde meo et in tota anima mea

42 quia haec dicit Dominus sicut adduxi super populum istum omne malum hoc grande sic adducam super eos omne bonum quod ego loquor ad eos

43 et possidebuntur agri in terra ista de qua vos dicitis quod deserta sit eo quod non remanserit homo et iumentum et data sit in manu Chaldeorum

44 agri pecunia ementur et scribentur in libro et inprime-tur signum et testis adhibebitur in terra Benjamin et in circuitu Hierusalem in civitatibus Iuda et in civitatibus montanis et in civitatibus campestribus et in civitatibus quae ad austrum sunt quia convertam captivitatem eorum ait Dominus

Caput 33

1 et factum est verbum Domini ad Hieremiam secundo cum adhuc clausus esset in atrio carceris dicens

2 haec dicit Dominus qui facturus est Dominus et formaturus illud et paraturus Dominus nomen eius

3 clama ad me et exaudiam te et adnuntiabo tibi grandia et firma quae nescis

4 quia haec dicit Dominus Deus Israhel ad domos urbis huius et ad domos regis Iuda quae destructae sunt et ad munitiones et gladium

5 venientium ut dimicent cum Chaldeis et impleant eas cadaveribus hominum quas percussi in furore meo et in indignatione mea abscondens faciem meam a civitate hac propter omnem malitiam eorum

6 ecce ego obducam ei cicatricem et sanitatem et curabo eos et revelabo illis deprecationem pacis et veritatis

7 et convertam conversionem Iuda et conversionem Hierusalem et aedificabo eos sicut a principio

8 et emundabo illos ab omni iniquitate sua in qua peccaverunt mihi et propitius ero cunctis iniquitatibus eorum in quibus deliquerunt mihi et spreverunt me

9 et erit mihi in nomen et in gaudium et in laudem et in exultationem cunctis gentibus terrae quae audierint omnia bona quae ego facturus sum eis et pavebunt et turbabuntur in universis bonis et in omni pace quam ego faciam ei

10 haec dicit Dominus adhuc audietur in loco isto quem vos dicitis esse desertum eo quod non sit homo et iumentum in civitatibus Iuda et foris Hierusalem quae desolatae sunt absque homine et absque habitatore et absque pecore

11 vox gaudii et vox laetitiae vox sponsi et vox sponsae vox dicentium confitemini Domino exercituum quoniam bonus Dominus quoniam in aeternum misericordia eius et portantium vota in domum Domini reducam enim conversionem terrae sicut a principio dicit Dominus

12 haec dicit Dominus exercituum adhuc erit in loco isto deserto absque homine et absque iumento et in cunctis civitatibus eius habitaculum pastorum accubantium gregum

13 in civitatibus montuosis et in civitatibus campestribus et in civitatibus quae ad austrum sunt et in terra Benjamin et in circuitu Hierusalem et in civitatibus Iuda adhuc transibunt greges ad manum numerantis ait Dominus

14 ecce dies veniunt dicit Dominus et suscitabo verbum bonum quod locutus sum ad domum Israhel et ad domum Iuda

15 in diebus illis et in tempore illo germinare faciam David germen iustitiae et faciet iudicium et iustitiam in terra

16 in diebus illis salvabitur Iuda et Hierusalem habitabit confiderenter et hoc est quod vocabit eam Dominus iustus noster

17 quia haec dicit Dominus non interibit de David vir qui sedeat super thronum domus Israhel

18 et de sacerdotibus et Levitis non interibit vir a facie mea qui offerat holocaustum et incendat sacrificium et caedat victimas cunctis diebus

19 et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens

20 haec dicit Dominus si irritum fieri potest pactum meum cum die et pactum meum cum nocte ut non sit dies et nox in tempore suo

21 et pactum meum irritum esse poterit cum David servo meo ut non sit ex eo filius qui regnet in throno eius et Levitae et sacerdotes ministri mei

22 sicuti numerari non possunt stellae caeli et metiri harum maris sic multiplicabo semen David servi mei et Levitas ministros meos

23 et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens

24 numquid non vidisti quid populus hic locutus sit dicens duae cognationes quas elegerat Dominus abiectae sunt et populum meum despexerunt eo quod non sit ultra gens coram eis

25 haec dicit Dominus si pactum meum inter diem et noctem et leges caelo et terrae non posui

26 equidem et semen Iacob et David servi mei proiciam ut non adsumam de semine eius principes seminis Abra-

ham et Isaac et Iacob reducam enim conversionem eorum et miserebor eis

Caput 34

1 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino quando Nabuchodonosor rex Babylonis et omnis exercitus eius universaque regna terrae quae erant sub potestate manus eius et omnes populi bellabant contra Hierusalem et contra omnes urbes eius dicens

2 haec dicit Dominus Deus Israhel vade et loquere ad Sedeciam regem Iuda et dices ad eum haec dicit Dominus ecce ego tradam civitatem hanc in manu regis Babylonis et succendet eam igni

3 et tu non effugies de manu eius sed comprehensione capieris et in manu eius traderis et oculi tui oculos regis Babylonis videbunt et os eius cum ore tuo loquetur et Babylonem introibis

4 attamen audi verbum Domini Sedecia rex Iuda haec dicit Dominus ad te non morieris in gladio

5 sed in pace morieris et secundum combustiones patrum tuorum regum priorum qui fuerunt ante te sic conburent te et vae domine plangent te quia verbum ego locutus sum dicit Dominus

6 et locutus est Hieremias propheta ad Sedeciam regem Iuda universa verba haec in Hierusalem

7 et exercitus regis Babylonis pugnabat contra Hierusalem et contra omnes civitates Iuda quae reliquae erant contra Lachis et contra Azeca haec enim supererant de civitatibus Iuda urbes munitae

8 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino postquam percussit rex Sedecias foedus cum omni populo in Hierusalem praedicans

9 ut dimitteret unusquisque servum suum et unusquisque ancillam suam hebraeum et hebraeam liberos et nequaquam dominarentur eis id est in Iudaeo et fratre suo

10 audierunt ergo omnes principes et universus populus qui inierant pactum ut dimitteret unusquisque servum suum et unusquisque ancillam suam liberos et ultra non dominarentur in eis audierunt igitur et dimiserunt

11 et conversi sunt deinceps et retraxerunt servos et ancillas suas quos dimiserant liberos et subiugaverunt in famulos et in famulas

12 et factum est verbum Domini ad Hieremiam a Domino dicens

13 haec dicit Dominus Deus Israhel ego percussi foedus cum patribus vestris in die qua eduxi eos de terra Aegypti de domo servitutis dicens

14 cum completi fuerint septem anni dimittat unusquisque fratrem suum hebraeum qui venditus est ei et serviet tibi sex annis et dimittes eum a te liberum et non audierunt patres vestri me nec inclinaverunt aurem suam

15 et conversi estis vos hodie et fecistis quod rectum est in oculis meis ut praedicaretis libertatem unusquisque ad

amicum suum et inistis pactum in conspectu meo in domo in qua invocatum est nomen meum super eam

16 et reversi estis et commaculastis nomen meum et reduxistis unusquisque servum suum et unusquisque ancillam suam quos dimiseratis ut essent liberi et suae potestatis et subiugastis eos ut sint vobis servi et ancillae

17 propterea haec dicit Dominus vos non audistis me ut praedicaretis libertatem unusquisque fratri suo et unusquisque amico suo ecce ego praedico libertatem ait Dominus ad gladium et pestem et famem et dabo vos in commotionem cunctis regnis terrae

18 et dabo viros qui praevaricantur foedus meum et non observaverunt verba foederis quibus adsensi sunt in conspectu meo vitulum quem ceciderunt in duas partes et transierunt inter divisiones eius

19 principes Iuda et principes Hierusalem eunuchi et sacerdotes et omnis populus terrae qui transierunt inter divisiones vituli

20 et dabo eos in manu inimicorum suorum et in manu quaerentium animam eorum et erit morticinum eorum in escam volucris caeli et bestiis terrae

21 et Sedeciam regem Iuda et principes eius dabo in manu inimicorum suorum et in manu quaerentium animam eorum et in manu exercituum regis Babylonis qui recesserunt a vobis

22 ecce ego praecipio dicit Dominus et reducam eos in civitatem hanc et proeliabuntur adversum eam et capient eam et incendent igni et civitates Iuda dabo in solitudinem eo quod non sit habitator

Caput 35

1 verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino in diebus Ioachim filii Iosiae regis Iuda dicens

2 vade ad domum Rechabitarum et loquere eis et introduce eos in domum Domini in unam exedram thesaurorum et dabis eis bibere vinum

3 et adsumpsi Iezoniam filium Hieremiae filii Absaniae et fratres eius et omnes filios eius et universam domum Rechabitarum

4 et introduxi eos in domum Domini ad gazofilacium filiorum Anan filii Hiegedeliae hominis Dei quod erat iuxta gazofilacium principum super thesaurum Maasiae filii Sellum qui erat custos vestibuli

5 et posui coram filiis domus Rechabitarum scyphos plenos vino et calices et dixi ad eos bibite vinum

6 qui responderunt non bibemus vinum quia Ionadab filius Rechab pater noster praecepit nobis dicens non bibetis vinum vos et filii vestri usque in sempiternum

7 et domum non aedificabitis et sementem non seretis et vineas non plantabitis nec habebitis sed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus vestris ut vivatis diebus multis super faciem terrae in qua vos peregrinamini

8 oboedivimus ergo voci Ionadab filii Rechab patris nostri in omnibus quae praecepit nobis ita ut non biberemus vinum cunctis diebus nostris nos et mulieres nostrae filii et filiae nostrae

9 et non aedificavimus domos ad habitandum et vineam et agrum et sementem non habuimus

10 sed habitavimus in tabernaculis et oboedientes fecimus iuxta omnia quae praecepit nobis Ionadab pater noster

11 cum autem ascendisset Nabuchodonosor rex Babylo- nis ad terram nostram diximus venite et ingrediamur Hierusalem a facie exercitus Chaldeorum et a facie exercitus Syriae et mansimus in Hierusalem

12 et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens

13 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel vade et dic viris Iuda et habitatoribus Hierusalem numquid non recipietis disciplinam ut oboediatis verbis meis dicit Dominus

14 praevaluerunt sermones Ionadab filii Rechab quos praecepit filiis suis ut non biberent vinum et non biberunt usque ad diem hanc quia oboedierunt praecepto patris sui ego autem locutus sum ad vos de mane consurgens et loquens et non oboedistis mihi

15 misique ad vos omnes servos meos prophetas consurgens diluculo mittensque et dicens convertimini unusquisque a via sua pessima et bona facite studia vestra et nolite sequi deos alienos neque colatis eos et habitabitis in terra quam dedi vobis et patribus vestris et non inclinastis aurem vestram neque audistis me

16 firmaverunt igitur filii Ionadab filii Rechab praeceptum patris sui quod praeceperat eis populus autem iste non oboedivit mihi

17 idcirco haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel ecce ego adduco super Iudam et super omnes habitatores Hierusalem universam afflictionem quam locutus sum adversum eos eo quod locutus sum ad illos et non audierunt vocavi illos et non responderunt mihi

18 domui autem Rechabitarum dixit Hieremias haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel pro eo quod oboedistis praecepto Ionadab patris vestri et custodistis omnia mandata eius et fecistis universa quae praecepit vobis

19 propterea haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel non deficiet vir de stirpe Ionadab filii Rechab stans in conspectu meo cunctis diebus

Caput 36

1 et factum est in anno quarto Ioachim filii Iosiae regis Iuda factum est verbum hoc ad Hieremiam a Domino dicens

2 tolle volumen libri et scribes in eo omnia verba quae locutus sum tibi adversum Israhel et Iudam et adversum omnes gentes a die qua locutus sum ad te ex diebus Iosiae usque ad diem hanc

3 si forte audiente domo Iuda universa mala quae ego cogito facere eis revertatur unusquisque a via sua pessima et propitius ero iniquitati et peccato eorum

4 vocavit ergo Hieremias Baruch filium Neriae et scripsit Baruch ex ore Hieremiae omnes sermones Domini quos locutus est ad eum in volumine libri

5 et praecepit Hieremias Baruch dicens ego clausus sum nec valeo ingredi domum Domini

6 ingredere ergo tu et lege de volumine in quo scripsisti ex ore meo verba Domini audiente populo in domo Domini in die ieiunii insuper et audiente universo Iuda qui veniunt de civitatibus suis leges eis

7 si forte cadat oratio eorum in conspectu Domini et revertatur unusquisque a via sua pessima quoniam magnus furor et indignatio quam locutus est Dominus adversum populum hunc

8 et fecit Baruch filius Neriae iuxta omnia quae praeceperat ei Hieremias propheta legens ex volumine sermones Domini in domo Domini

9 factum est autem in anno quinto Ioachim filii Iosiae regis Iuda in mense nono praedicaverunt ieiunium in conspectu Domini omni populo in Hierusalem et universae multitudini quae confluxerat de civitatibus Iuda in Hierusalem

10 legitque Baruch ex volumine sermones Hieremiae in domo Domini in gazofilacio Gamariae filii Saphan scribae in vestibulo superiori in introitu portae novae domus Domini audiente omni populo

11 cumque audisset Micheas filius Gamariae filii Saphan omnes sermones Domini ex libro

12 descendit in domum regis ad gazofilacium scribae et ecce ibi omnes principes sedebant Elisama scriba et Dalaïas filius Semeïae et Elnathan filius Achobor et Gamarias filius Saphan et Sedecias filius Ananiae et universi principes

13 et nuntiavit eis Micheas omnia verba quae audivit legente Baruch ex volumine in auribus populi

14 miserunt itaque omnes principes ad Baruch Iudi filium Nathaniae filii Selemiae filii Chusi dicentes volumen ex quo legisti audiente populo sume in manu tua et veni tulit ergo Baruch filius Neriae volumen in manu sua et venit ad eos

15 et dixerunt ad eum sede et lege haec in auribus nostris et legit Baruch in auribus eorum

16 igitur cum audissent omnia verba obstipuerunt unusquisque ad proximum suum et dixerunt ad Baruch nuntiare debemus regi omnes sermones istos

17 et interrogaverunt eum dicentes indica nobis quomodo scripsisti omnes sermones istos ex ore eius

18 dixit autem eis Baruch ex ore suo loquebatur quasi legens ad me omnes sermones istos et ego scribebam in volumine atramento

19 et dixerunt principes ad Baruch vade et abscondere tu et Hieremias et nemo sciat ubi sitis

20 et ingressi sunt ad regem in atrium porro volumen commendaverunt in gazofilacio Elisamae scribae et nuntiaverunt audiente rege omnes sermones

21 misitque rex Iudi ut sumeret volumen qui tollens illud de gazofilacio Elisamae scribae legit audiente rege et universis principibus qui stabant circa regem

22 rex autem sedebat in domo hiemali in mense nono et posita erat arula coram eo plena prunis

23 cumque legisset Iudi tres pagellas vel quattuor scidit illud scalpello scribae et proiecit in igne qui erat super arulam donec consumeretur omne volumen igni qui erat in arula

24 et non timuerunt neque sciderunt vestimenta sua rex et omnes servi eius qui audierunt universos sermones istos

25 verumtamen Elnathan et Dalaia et Gamarias contradixerunt regi ne combureret librum et non audivit eos

26 et praecepit rex Hieremahel filio Ammelech et Saraiae filio Ezrihel et Selemiae filio Abdehel ut comprehenderent Baruch scribam et Hieremiam prophetam abscondit autem eos Dominus

27 et factum est verbum Domini ad Hieremiam postquam conbuserat rex volumen et sermones quos scripserat Baruch ex ore Hieremiae dicens

28 rursum tolle volumen aliud et scribe in eo omnes sermones priores qui erant in volumine primo quod conbusit Ioachim rex Iuda

29 et ad Ioachim regem Iuda dices haec dicit Dominus tu conbusisti volumen illud dicens quare scripsisti in eo adnuntians festinus veniet rex Babylonis et vastabit terram hanc et cessare faciet ex illa hominem et iumentum

30 propterea haec dicit Dominus contra Ioachim regem Iuda non erit ex eo qui sedeat super solium David et cadaver eius procietur ad aestum per diem et ad gelu per noctem

31 et visitabo contra eum et contra semen eius et contra servos eius iniquitates suas et adducam super eos et super habitatores Hierusalem et super viros Iuda omne malum quod locutus sum ad eos et non audierunt

32 Hieremias autem tulit volumen aliud et dedit illud Baruch filio Neriae scribae qui scripsit in eo ex ore Hieremiae omnes sermones libri quem conbuserat Ioachim rex Iuda igni et insuper additi sunt sermones multo plures quam ante fuerant

Caput 37

1 et regnavit rex Sedecias filius Iosiae pro Iechonia filio Ioachim quem constituit regem Nabuchodonosor rex Babylonis in terra Iuda

2 et non oboedivit ipse et servi eius et populus terrae verbis Domini quae locutus est in manu Hieremiae prophetae

3 et misit rex Sedecias Iuchal filium Selemiae et Sophoniam filium Maasiae sacerdotem ad Hieremiam prophetam dicens ora pro nobis Dominum Deum nostrum

4 Hieremias autem libere ambulabat in medio populi non enim miserant eum in custodiam carceris

5 igitur exercitus Pharaonis egressus est Aegyptum et audientes Chaldei qui obsidebant Hierusalem huiusmodi nuntium recesserunt ab Hierusalem

6 et factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam dicens

7 haec dicit Dominus Deus Israhel sic dicetis regi Iuda qui misit vos ad me ad interrogandum ecce exercitus Pharaonis qui egressus est vobis in auxilium revertetur in terram suam in Aegyptum

8 et redient Chaldei et bellabunt contra civitatem hanc et capient eam et incendent igni

9 haec dicit Dominus nolite decipere animas vestras dicentes euntes abibunt et recedent a nobis Chaldei quia non abibunt

10 sed et si percusseritis omnem exercitum Chaldehy qui proeliantur adversum vos et derelicti fuerint ex eis aliqui vulnerati singuli de tentorio suo consurgent et incendent civitatem hanc igni

11 ergo cum recessisset exercitus Chaldehy ab Hierusalem propter exercitum Pharaonis

12 egressus est Hieremias de Hierusalem ut iret in terram Benjamin et divideret ibi possessionem in conspectu civium

13 cumque pervenisset ad portam Benjamin erat ibi custos portae per vices nomine Hierias filius Selemiae filii Ananiae et adprehendit Hieremiam prophetam dicens ad Chaldeos profugis

14 et respondit Hieremias falsum est non fugio ad Chaldeos et non audivit eum sed comprehendit Hierias Hieremiam et adduxit eum ad principes

15 quam ob rem irati principes contra Hieremiam caesum eum miserunt in carcerem qui erat in domo Ionathan scribae ipse enim praepositus erat super carcerem

16 itaque ingressus est Hieremias in domum laci et in ergastula et sedit ibi Hieremias diebus multis

17 mittens autem rex Sedecias tulit eum et interrogavit in domo sua abscondite et dixit putasne est sermo a Domino et dixit Hieremias est et ait in manu regis Babylonis traderis

18 et dixit Hieremias ad regem Sedeciam quid peccavi tibi et servis tuis et populo tuo quia misisti me in domum carceris

19 ubi sunt prophetae vestri qui prophetabant vobis et dicebant non veniet rex Babylonis super vos et super terram hanc

20 nunc ergo audi obsecro domine mi rex valeat deprecatio mea in conspectu tuo et ne me remittas in domum Ionathan scribae ne moriar ibi

21 praecepit ergo rex Sedecias ut traderetur Hieremias in vestibulo carceris et daretur ei torta panis cotidie excepto pulmento donec consumerentur omnes panes de civitate et

mansit Hieremias in vestibulo carceris

Caput 38

1 audivit autem Saphatias filius Matthan et Gedelias filius Phassur et Iuchal filius Selemiae et Phassur filius Melchiae sermones quos Hieremias loquebatur ad omnem populum dicens

2 haec dicit Dominus quicumque manserit in civitate hac morietur gladio et fame et peste qui autem profugerit ad Chaldeos vivet et erit anima eius sospes et vivens

3 haec dicit Dominus tradenda tradetur civitas haec in manu exercitus regis Babylonis et capiet eam

4 et dixerunt principes regi rogamus ut occidatur homo iste de industria enim dissolvit manus virorum bellantium qui remanserunt in civitate hac et manus universi populi loquens ad eos iuxta verba haec siquidem homo hic non quaerit pacem populi huius sed malum

5 et dixit rex Sedecias ecce ipse in manibus vestris est nec enim fas est regem vobis quicquam negare

6 tulerunt ergo Hieremiam et proiecerunt eum in lacu Melchiae filii Ammelech qui erat in vestibulo carceris et submiserunt Hieremiam in funibus et in lacum non erat aqua sed lutum descendit itaque Hieremias in caenum

7 audivit autem Abdemelech Aethiops vir eunuchus qui erat in domo regis quod misissent Hieremiam in lacum porro rex sedebat in porta Benjamin

8 et egressus est Abdemelech de domo regis et locutus est ad regem dicens

9 domine mi rex malefecerunt viri isti omnia quaecumque perpetrarunt contra Hieremiam prophetam mittentes eum in lacum ut moriatur ibi fame non sunt enim panes ultra in civitate

10 praecepit itaque rex Abdemelech Aethiopi dicens tolle tecum hinc triginta viros et leva Hieremiam prophetam de lacu antequam moriatur

11 adsumptis ergo Abdemelech secum viris ingressus est domum regis quae erat sub cellario et tulit inde veteres pannos et antiqua quae computruerant et submisit ea ad Hieremiam in lacum per funiculos

12 dixitque Abdemelech Aethiops ad Hieremiam pone veteres pannos et haec scissa et putrida sub cubitu manuum tuarum et subter funes fecit ergo Hieremias sic

13 et extraxerunt Hieremiam funibus et eduxerunt eum de lacu mansit autem Hieremias in vestibulo carceris

14 et misit rex Sedecias et tulit ad se Hieremiam prophetam ad ostium tertium quod erat in domo Domini et dixit rex ad Hieremiam interrogo ego te sermonem ne abscondas a me aliquid

15 dixit autem Hieremias ad Sedeciam si adnuntiavero tibi numquid non interficies me et si consilium tibi dederō non me audies

16 iuravit ergo rex Sedecias Hieremiae clam dicens vivit Dominus qui fecit nobis animam hanc si occidero te et si

tradidero te in manu virorum istorum qui quaerunt animam tuam

17 et dixit Hieremias ad Sedeciam haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel si profectus exieris ad principes regis Babylonis vivet anima tua et civitas haec non succendetur igni et salvus eris tu et domus tua

18 si autem non exieris ad principes regis Babylonis tradetur civitas haec in manu Chaldeorum et succendent eam igni et tu non effugies de manu eorum

19 et dixit rex Sedecias ad Hieremiam sollicitus sum propter Iudaeos qui transfugerunt ad Chaldeos ne forte tradar in manus eorum et inludant mihi

20 respondit autem Hieremias non te tradent audi quaeso vocem Domini quam ego loquor ad te et bene tibi erit et vivet anima tua

21 quod si nolueris egredi iste est sermo quem ostendit mihi Dominus

22 ecce omnes mulieres quae remanserunt in domo regis Iuda educuntur ad principes regis Babylonis et ipsae dicent seduxerunt te et praevaluerunt adversum te viri pacifici tui demerserunt in caeno et lubrico pedes tuos et recesserunt a te

23 et omnes uxores tuae et filii tui educuntur ad Chaldeos et non effugies manus eorum sed in manu regis Babylonis capieris et civitatem hanc comburet igni

24 dixit ergo Sedecias ad Hieremiam nullus sciat verba haec et non morieris

25 si autem audierint principes quia locutus sum tecum et venerint ad te et dixerint tibi indica nobis quid locutus sis cum rege ne celes nos et non te interficiemus et quid locutus est tecum rex

26 dices ad eos prostravi ego preces meas coram rege ne me reduci iuberet in domum Ionathan et ibi morerer

27 venerunt ergo omnes principes ad Hieremiam et interrogaverunt eum et locutus est eis iuxta omnia verba quae praeceperat ei rex et cessaverunt ab eo nihil enim fuerat auditum

28 mansit vero Hieremias in vestibulo carceris usque ad diem quo capta est Hierusalem et factum est ut caperetur Hierusalem

Caput 39

1 anno nono Sedeciae regis Iuda mense decimo venit Nabuchodonosor rex Babylonis et omnis exercitus eius ad Hierusalem et obsidebant eam

2 undecimo autem anno Sedeciae mense quarto quinta mensis aperta est civitas

3 et ingressi sunt omnes principes regis Babylonis et sederunt in porta media Neregel Sereser Semegar Nabu Sarsachim Rabsares Neregel Sereser Rebmag et omnes reliqui principes regis Babylonis

4 cumque vidisset eos Sedecias rex Iuda et omnes viri bellatores fugerunt et egressi sunt nocte de civitate per viam

horti regis et per portam quae erat inter duos muros et egressi sunt ad viam deserti

5 persecutus est autem eos exercitus Chaldeorum et comprehenderunt Sedeciam in campo solitudinis hiericuntinae et captum adduxerunt ad Nabuchodonosor regem Babylonis in Reblatha quae est in terra Emath et locutus est ad eum iudicia

6 et occidit rex Babylonis filios Sedeciae in Reblatha in oculis eius et omnes nobiles Iuda occidit rex Babylonis

7 oculos quoque Sedeciae eruit et vinxit eum conpedibus ut duceretur in Babylonem

8 domum quoque regis et domum vulgi succenderunt Chaldei igni et murum Hierusalem subverterunt

9 et reliquias populi quae remanserunt in civitate et perfugas qui transfugerant ad eum et superfluos vulgi qui remanserant transtulit Nabuzardan magister militum in Babylonem

10 et de plebe pauperum qui nihil penitus habebant dimisit Nabuzardan magister militum in terra Iuda et dedit eis vineas et cisternas in die illa

11 praeceperat autem Nabuchodonosor rex Babylonis de Hieremia Nabuzardan magistro militiae dicens

12 tolle illum et pone super eum oculos tuos nihilque ei mali facias sed ut voluerit sic facies ei

13 misit ergo Nabuzardan princeps militiae et Nabu et Sesban et Rabsares et Neregel et Sereser et Rebmag et omnes optimates regis Babylonis

14 miserunt et tulerunt Hieremiam de vestibulo carceris et tradiderunt eum Godoliae filio Ahicam filii Saphan ut intraret domum et habitaret in populo

15 ad Hieremiam autem factus fuerat sermo Domini cum clausus esset in vestibulo carceris dicens

16 vade et dic Abdemelech Aethiopi dicens haec dicit Dominus exercituum Deus Israel ecce ego inducam sermones meos super civitatem hanc in malum et non in bonum et erunt in conspectu tuo in die illa

17 et liberabo te in die illa ait Dominus et non traderis in manus virorum quos tu formidas

18 sed eruens liberabo te et gladio non cades sed erit tibi anima tua in salutem quia in me habuisti fiduciam ait Dominus

Caput 40

1 sermo qui factus est ad Hieremiam a Domino postquam dimissus est a Nabuzardan magistro militiae de Rama quando tulit eum vinctum catenis in medio omnium qui migrabant de Hierusalem et Iuda et ducebantur in Babylonem

2 tollens ergo princeps militiae Hieremiam dixit ad eum Dominus Deus tuus locutus est malum hoc super locum istum

3 et adduxit et fecit Dominus sicut locutus est quia peccastis Domino et non audistis vocem eius et factus est vobis sermo hic

4 nunc ergo ecce solvi te hodie de catenis quae sunt in manibus tuis si placet tibi ut venias mecum in Babylonem veni et ponam oculos meos super te si autem displicet tibi venire mecum in Babylonem reside ecce omnis terra in conspectu tuo quod elegeris et quo placuerit tibi ut vadas illuc perge

5 et mecum noli venire sed habita apud Godoliam filium Ahicam filii Saphan quem praeposuit rex Babylonis civitatibus Iudaeae habita ergo cum eo in medio populi vel quocumque placuerit tibi ut vadas vade dedit quoque ei magister militiae cibaria et munuscula et dimisit eum

6 venit autem Hieremias ad Godoliam filium Ahicam in Masphat et habitavit cum eo in medio populi qui relictus fuerat in terra

7 cum ergo audissent omnes principes exercitus qui dispersi fuerant per regiones ipsi et socii eorum quod praefecisset rex Babylonis Godoliam filium Ahicam terrae et quod commendasset ei viros et mulieres et parvulos et de pauperibus terrae qui non fuerant translati in Babylonem

8 venerunt ad Godoliam in Masphat et Ismahel filius Nathaniae et Iohanan et Ionathan filii Caree et Sareas filius The-noemeth et filii Offi qui erat de Nethophathi et Iezonias filius Maachathi ipsi et viri eorum

9 et iuravit eis Godolias filius Ahicam filii Saphan et comitibus eorum dicens nolite timere servire Chaldaeis habitate in terra et servite regi Babylonis et bene erit vobis

10 ecce ego habito in Masphat ut respondeam praecepto Chaldeorum qui mittuntur ad nos vos autem colligite vindemiam et messem et oleum et condite in vasis vestris et manete in urbibus vestris quas tenetis

11 sed et omnes Iudaei qui erant in Moab et in filiis Ammon et in Idumea et in universis regionibus audito quod dedisset rex Babylonis reliquias in Iudaeam et quod praeposuisset super eos Godoliam filium Ahicam filii Saphan

12 reversi sunt inquam omnes Iudaei de universis locis ad quae profugerant et venerunt in terram Iuda ad Godoliam in Masphat et collegerunt vinum et messem multam nimis

13 Iohanan autem filius Caree et omnes principes exercitus qui dispersi erant in regionibus venerunt ad Godoliam in Masphat

14 et dixerunt ei scito quia Baalis rex filiorum Ammon misit Ismahel filium Nathaniae percutere animam tuam et non credidit eis Godolias filius Ahicam

15 Iohanan vero filius Caree dixit ad Godoliam seorsum in Masphat loquens ibo et percutiam Ismahel filium Nathaniae nullo sciente ne interficiat animam tuam et dissipentur omnes Iudaei qui congregati sunt ad te et peribunt reliquiae Iuda

16 et ait Godolias filius Ahicam ad Iohanan filium Caree noli facere verbum hoc falsum enim tu loqueris de Ismahel

Caput 41

1 et factum est in mense septimo venit Ismahel filius Nathaniae filii Elisama de semine regali et optimates regis et decem viri cum eo ad Godoliam filium Ahicam in Masphat et comederunt ibi panes simul in Masphat

2 surrexit autem Ismahel filius Nathaniae et decem viri qui erant cum eo et percusserunt Godoliam filium Ahicam filii Saphan gladio et interfecerunt eum quem praefecerat rex Babylonis terrae

3 omnes quoque Iudaeos qui erant cum Godolia in Masphat et Chaldeos qui repperiti sunt ibi et viros bellatores percussit Ismahel

4 secundo autem die postquam occiderat Godoliam nullo adhuc sciente

5 venerunt viri de Sychem et de Silo et de Samaria octoginta viri rasi barbam et scissis vestibus et squalentes munera et tus habebant in manu ut offerrent in domo Domini

6 egressus ergo Ismahel filius Nathaniae in occursum eorum de Masphat incedens et plorans ibat cum autem occurrisset eis dixit ad eos venite ad Godoliam filium Ahicam

7 qui cum venissent ad medium civitatis interfecit eos Ismahel filius Nathaniae circa medium laci ipse et viri qui erant cum eo

8 decem autem viri repperiti sunt inter eos qui dixerunt ad Ismahel noli occidere nos quia habemus thesauros in agro frumenti et hordei et olei et mellis et cessavit et non interfecit eos cum fratribus suis

9 lacus autem in quem proiecerat Ismahel omnia cadavera virorum quos percussit propter Godoliam ipse est quem fecit rex Asa propter Baasa regem Israhel ipsum replevit Ismahel filius Nathaniae occisis

10 et captivas duxit Ismahel omnes reliquias populi qui erant in Masphat filias regis et universum populum qui remanserat in Masphat quos commendarat Nabuzardan princeps militiae Godoliae filio Ahicam et cepit eos Ismahel filius Nathaniae et abiit ut transiret ad filios Ammon

11 audivit autem Iohanan filius Caree et omnes principes bellatorum qui erant cum eo omne malum quod fecerat Ismahel filius Nathaniae

12 et adsumptis universis viris profecti sunt ut bellarent adversum Ismahel filium Nathaniae et invenerunt eum ad aquas Multas quae sunt in Gabaon

13 cumque vidisset omnis populus qui erat cum Ismahel Iohanan filium Caree et universos principes bellatorum qui erant cum eo laetati sunt

14 et reversus est omnis populus quem ceperat Ismahel in Masphat reversusque abiit ad Iohanan filium Caree

15 Ismahel autem filius Nathaniae fugit cum octo viris a facie Iohanan et abiit ad filios Ammon

16 tulit ergo Iohanan filius Caree et omnes principes bellatorum qui erant cum eo universas reliquias vulgi quas reducerat ab Ismahel filio Nathaniae de Masphat postquam percussit Godoliam filium Ahicam fortes viros ad proelium et mulieres et pueros et eunuchos quos reducerat de Gabaon

17 et abierunt et sederunt peregrinantes in Chamaam quae est iuxta Bethleem ut pergerent et introirent Aegyptum

18 a facie Chaldeorum timebant enim eos quia percusserat Ismahel filius Nathaniae Godoliam filium Ahicam quem praeposuerat rex Babylonis in terra Iuda

Caput 42

1 et accesserunt omnes principes bellatorum et Iohanan filius Caree et Iezonias filius Osaiae et reliquum vulgus a parvo usque ad magnum

2 dixeruntque ad Hieremiam prophetam cadat oratio nostra in conspectu tuo et ora pro nobis ad Dominum Deum tuum pro universis reliquiis istis quia derelicti sumus pauci de pluribus sicut oculi tui nos intuentur

3 et adnuntiet nobis Dominus Deus tuus viam per quam pergamus et verbum quod faciamus

4 dixit autem ad eos Hieremias propheta audivi ecce ego oro ad Dominum Deum vestrum secundum verba vestra omne verbum quodcumque responderit mihi indicabo vobis nec celabo vos quicquam

5 et illi dixerunt ad Hieremiam sit Dominus inter nos testis veritatis et fidei si non iuxta omne verbum in quo miserit te Dominus Deus tuus ad nos sic faciemus

6 sive bonum est sive malum voci Domini Dei nostri ad quem mittimus te oboedimus ut bene sit nobis cum audierimus vocem Domini Dei nostri

7 cum autem conpleti essent decem dies factum est verbum Domini ad Hieremiam

8 vocavitque Iohanan filium Caree et omnes principes bellatorum qui erant cum eo et universum populum a minimo usque ad magnum

9 et dixit ad eos haec dicit Dominus Deus Israhel ad quem misistis me ut prosternerem preces vestras in conspectu eius

10 si quiescentes manseritis in terra hac aedificabo vos et non destruiam plantabo et non evellam iam enim placatus sum super malo quod feci vobis

11 nolite timere a facie regis Babylonis quem vos pavidi formidatis nolite eum metuere dicit Dominus quia vobiscum sum ego ut salvos faciam vos et eruam de manu eius

12 et dabo vobis misericordiam et miserebor vestri et habitare vos faciam in terra vestra

13 si autem dixeritis vos non habitabimus in terra ista nec audiemus vocem Domini Dei nostri

14 dicentes nequaquam sed ad terram Aegypti pergemus ubi non videbimus bellum et clangorem tubae non audiemus et famem non sustinebimus et ibi habitabimus

15 propter hoc nunc audite verbum Domini reliquiae Iuda haec dicit Dominus exercituum Deus Israel si posueritis faciem vestram ut ingrediamini Aegyptum et intraveritis ut ibi habitetis

16 gladium quem vos formidatis ibi comprehendet vos in terra Aegypti et fames pro qua estis solliciti adhaerebit vobis in Aegypti et ibi moriemini

17 omnesque viri qui posuerint faciem suam ut ingrediantur Aegyptum et habitent ibi morientur gladio et fame et peste nullus de eis remanebit nec effugient a facie mali quod ego adferam super eos

18 quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israel sicut conflatus est furor meus et indignatio mea super habitatores Hierusalem sic conflabitur indignatio mea super vos cum ingressi fueritis Aegyptum et eritis in iusiurandum et in stuporem et in maledictum et in obprobrium et nequaquam ultra videbitis locum istum

19 verbum Domini super vos reliquiae Iuda nolite intrare Aegyptum scientes scietis quia obtestatus sum vobis hodie

20 quia deceptistis animas vestras vos enim misistis me ad Dominum Deum nostrum dicentes ora pro nobis ad Dominum Deum nostrum et iuxta omnia quaecumque dixerit tibi Dominus Deus noster sic adnuntia nobis et faciemus

21 et adnuntiavi vobis hodie et non audistis vocem Domini Dei vestri super universis pro quibus misit me ad vos

22 nunc ergo scientes scietis quia gladio et fame et peste moriemini in loco ad quem voluistis intrare ut habitaretis ibi

Caput 43

1 factum est autem cum complisset Hieremias loquens ad populum universos sermones Domini Dei eorum pro quibus miserat eum Dominus Deus eorum ad illos omnia verba haec

2 dixit Azarias filius Osaiae et Iohanan filius Caree et omnes viri superbi dicentes ad Hieremiam mendacium tu loqueris non misit te Dominus Deus noster dicens ne ingrediamini Aegyptum ut habitetis illuc

3 sed Baruch filius Neriae incitat te adversum nos ut tradat nos in manibus Chaldeorum ut interficiat nos et transduci faciat in Babylonem

4 et non audivit Iohanan filius Caree et omnes principes bellatorum et universus populus vocem Domini ut maneret in terra Iuda

5 sed tollens Iohanan filius Caree et universi principes bellatorum universos reliquiarum Iuda qui reversi fuerant de cunctis gentibus ad quas fuerant ante dispersi ut habitarent in terra Iuda

6 viros et mulieres et parvulos et filias regis et omnem animam quam reliquerat Nabuzardan princeps militiae cum Godolia filio Ahicam filii Saphan et Hieremiam prophetam et Baruch filium Neriae

7 et ingressi sunt terram Aegypti quia non oboedierunt voci Domini et venerunt usque ad Tafnas

8 et factus est sermo Domini ad Hieremiam in Tafnis dicens

9 sume in manu tua lapides grandes et absconde eos in crypta quae est sub muro latericio in porta domus Pharaonis in Tafnis cernentibus viris iudaeis

10 et dices ad eos haec dicit Dominus exercituum Deus Israel ecce ego mittam et adsumam Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum et ponam thronum eius super lapides istos quos abscondi et statuet solium suum super eos

11 veniensque percutiet terram Aegypti quos in morte in morte et quos in captivitate in captivitate et quos in gladio in gladio

12 et succendet ignem in delubris deorum Aegypti et comburet ea et captivos ducet illos et amicietur terra Aegypti sicut amicitur pastor pallio suo et egredietur inde in pace

13 et conteret statuas domus Solis quae sunt in terra Aegypti et delubra deorum Aegypti comburet igni

Caput 44

1 verbum quod factum est ad Hieremiam ad omnes Iudaeos qui habitant in terra Aegypti habitantes in Magdolo et in Tafnis et in Memphis et in terra Fatures dicens

2 haec dicit Dominus exercituum Deus Israel vos vidistis omne malum istud quod adduxi super Hierusalem et super omnes urbes Iuda et ecce sunt desertae hodie et non est in eis habitator

3 propter malitiam quam fecerunt ut me ad iracundiam provocarent et irent et sacrificarent et colerent deos alienos quos nesciebant et illi et vos et patres vestri

4 et misi ad vos omnes servos meos prophetas de nocte consurgens mittensque et dicens nolite facere verbum abominationis huius quam odi

5 et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam ut converterentur a malis suis et non sacrificarent diis alienis

6 et conflata est indignatio mea et furor meus et succensa est in civitatibus Iuda et in plateis Hierusalem et versae sunt in solitudinem et vastitatem secundum diem hanc

7 et nunc haec dicit Dominus exercituum Deus Israel quare vos facitis malum grande contra animas vestras ut intereat ex vobis vir et mulier parvulus et lactans de medio Iudae nec relinquatur vobis quicquam residuum

8 provocantes me in operibus manuum vestrarum sacrificando diis alienis in terra Aegypti in quam ingressi estis ut habitetis ibi et dispereatis et sitis in maledictionem et in obprobrium cunctis gentibus terrae

9 numquid obliti estis mala patrum vestrorum et mala regum Iuda et mala uxorum eius et mala vestra et mala uxorum vestrarum quae fecerunt in terra Iuda et in regionibus Hierusalem

10 non sunt mundati usque ad diem hanc et non timuerunt et non ambulaverunt in lege et in praeceptis meis quae dedi coram vobis et coram patribus vestris

11 ideo haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel ecce ego pono faciem meam in vobis in malum et disperdam omnem Iudam

12 et adsumam reliquias Iudae qui posuerunt facies suas ut ingrederentur terram Aegypti et habitarent ibi et consumerentur omnes in terra Aegypti cadent in gladio et in fame consumerentur a minimo usque ad maximum in gladio et in fame morientur et erunt in iusiurandum et in miraculum et in maledictionem et in obprobrium

13 et visitabo habitatores terrae Aegypti sicut visitavi super Hierusalem in gladio et in fame et in peste

14 et non erit qui effugiat et sit residuus de reliquiis Iudaeorum qui vadunt ut peregrinentur in terra Aegypti et revertantur in terram Iuda ad quam ipsi eleuant animas suas ut revertantur et habitent ibi non revertentur nisi qui fugerint

15 responderunt autem Hieremiae omnes viri scientes quod sacrificarent uxores eorum diis alienis et universae mulieres quarum stabat multitudo grandis et omnis populus habitantium in terra Aegypti in Fatures dicens

16 sermonem quem locutus es ad nos in nomine Domini non audiemus ex te

17 sed facientes faciemus omne verbum quod egreditur de ore nostro ut sacrificemus Reginae caeli et libemus ei libamina sicut fecimus nos et patres nostri reges nostri et principes nostri in urbibus Iuda et in plateis Hierusalem et saturati sumus panibus et bene nobis erat malumque non vidimus

18 ex eo autem quo cessavimus sacrificare Reginae caeli et libare ei libamina indigemus omnibus et gladio et fame sumpti sumus

19 quod si nos sacrificamus Reginae caeli et libamus ei libamina numquid sine viris nostris fecimus ei placentas ad colendum eam et liba libandi

20 et dixit Hieremias ad omnem populum adversum viros et adversum mulieres et adversum universam plebem qui responderant ei verbum dicens

21 numquid non sacrificium quod sacrificastis in civitatibus Iuda et in plateis Hierusalem vos et patres vestri reges vestri et principes vestri et populus terrae horum recordatus est Dominus et ascendit super cor eius

22 et non poterat Dominus ultra portare propter malitiam studiorum vestrorum et propter abominationes quas fecistis et facta est terra vestra in desolationem et in stuporem et in maledictum eo quod non sit habitator sicut est dies haec

23 propterea quod sacrificaveritis idolis et peccaveritis Domino et non audieritis vocem Domini et in lege et in praeceptis et in testimoniis eius non ambulaveritis idcirco evenerunt vobis mala haec sicut est dies haec

24 dixit autem Hieremias ad omnem populum et ad universas mulieres audite verbum Domini omnis Iuda qui estis in terra Aegypti

25 haec inquit Dominus exercituum Deus Israhel dicens vos et uxores vestrae locuti estis ore vestro et manibus vestris implestis dicentes faciamus vota nostra quae vovimus ut sacrificemus Reginae caeli et libemus ei libamina implestis vota vestra et opere perperastis ea

26 ideo audite verbum Domini omnis Iuda qui habitatis in terra Aegypti ecce ego iuravi in nomine meo magno ait Dominus quia nequaquam ultra nomen meum vocabitur ex ore omnis viri iudaei dicentis vivit Dominus Deus in omni terra Aegypti

27 ecce ego vigilabo super eos in malum et non in bonum et consumerentur omnes viri Iuda qui sunt in terra Aegypti gladio et fame donec penitus consumantur

28 et qui fugerint gladium revertentur de terra Aegypti in terram Iuda viri pauci et scient omnes reliquiae Iuda ingredientium terram Aegypti ut habitent ibi cuius sermo compleatur meus an illorum

29 et hoc vobis signum ait Dominus quod visitem ego super vos in loco isto ut sciatis quia vere complebuntur sermones mei contra vos in malum

30 haec dicit Dominus ecce ego tradam Pharaonem Efree regem Aegypti in manu inimicorum eius et in manu quaerentium animam illius sicut tradidi Sedeciam regem Iuda in manu Nabuchodonosor regis Babylonis inimici sui et quaerentis animam eius

Caput 45

1 verbum quod locutus est Hieremias propheta ad Baruch filium Neri cum scripsisset verba haec in libro de ore Hieremiae anno quarto Ioachim filii Iosiae regis Iuda dicens

2 haec dicit Dominus Deus Israhel ad te Baruch

3 dixisti vae misero mihi quoniam addidit Dominus dolorem dolori meo laboravi in gemitu meo et requiem non inveni

4 haec dices ad eum sic dicit Dominus ecce quos aedificavi ego destruo et quos plantavi ego evello et universam terram hanc

5 et tu quaeris tibi grandia noli quaerere quia ecce ego adducam malum super omnem carnem ait Dominus et dabo tibi animam tuam in salutem in omnibus locis ad quaecumque perrexeris

Caput 46

1 quod factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam contra gentes

2 ad Aegyptum adversum exercitum Pharaonis Nechao regis Aegypti qui erat iuxta flumen Eufraten in Charchamis quem percussit Nabuchodonosor rex Babylonis in quarto anno Ioachim filii Iosiae regis Iuda

3 praeparate scutum et clypeum et procedite ad bellum

4 iungite equos et ascendite equites state in galeis polite lanceas induite vos loriceis

5 quid igitur vidi ipsos pavidos et terga vertentes fortes eorum caesos fugerunt conciti nec respexerunt terror undique ait Dominus

6 non fugiat velox nec salvari se putet fortis ad aquilonem iuxta flumen Eufraten victi sunt et ruerunt

7 quis est iste qui quasi flumen ascendit et veluti fluviorum intumescunt gurgites eius

8 Aegyptus fluminis instar ascendet et velut flumina movebuntur fluctus eius et dicet ascendens operiam terram perdam civitatem et habitatores eius

9 ascendite equos et exultate in curribus et procedant fortes Aethiopia et Lybies tenentes scutum et Lydii arripientes et iacentes sagittas

10 dies autem ille Domini Dei exercituum dies ultionis ut sumat vindictam de inimicis suis devorabit gladius et saturabitur et inebriabitur sanguine eorum victima enim Domini exercituum in terra aquilonis iuxta flumen Eufraten

11 ascende in Galaad et tolle resinam virgo filia Aegypti frustra multiplicas medicamina sanitas non erit tibi

12 audierunt gentes ignominiam tuam et ululatus tuus replevit terram quia fortis inpegit in fortem ambo pariter conciderunt

13 verbum quod locutus est Dominus ad Hieremiam prophetam super eo quod venturus esset Nabuchodonosor rex Babylonis et percussurus terram Aegypti

14 adnuntiate Aegypto et auditum facite Magdolo et resonet in Memphis et in Tafnis dicite sta et praepara te quia devoravit gladius ea quae per circuitum tuum sunt

15 quare computruit fortis tuus non stetit quoniam Dominus subvertit eum

16 multiplicavit ruentes ceciditque vir ad proximum suum et dicent surge et revertamur ad populum nostrum et ad terram nativitatis nostrae a facie gladii columbae

17 vocate nomen Pharaonis regis Aegypti Tumultum adduxit tempus

18 vivo ego inquit Rex Dominus exercituum nomen eius quoniam sicut Thabor in montibus et sicut Carmelus in mari veniet

19 vasa transmigrationis fac tibi habitatrix filia Aegypti quia Memphis in solitudinem erit et deseretur inhabitabilis

20 vitula eligans atque formosa Aegyptus stimulator ab aquilone veniet ei

21 mercennarii quoque eius qui versabantur in medio eius quasi vituli saginati versi sunt et fugerunt simul nec stare potuerunt quia dies interfectionis eorum venit super eos tempus visitationis eorum

22 vox eius quasi aeris sonabit quoniam cum exercitu properabunt et cum securibus venient ei quasi ligna caedentes

23 succiderunt saltum eius ait Dominus qui supputari non potest multiplicati sunt super lucustas et non est eis numerus

24 confusa est filia Aegypti et tradita in manu populi aquilonis

25 dixit Dominus exercituum Deus Israel ecce ego visitabo super tumultum Alexandriae et super Pharaonem et super Aegyptum et super deos eius et super reges eius et super Pharaonem et super eos qui confidunt in eo

26 et dabo eos in manu quaerentium animam eorum et in manu Nabuchodonosor regis Babylonis et in manu servorum eius et post haec habitabitur sicut diebus pristinis ait Dominus

27 et tu ne timeas serve meus Iacob et ne paveas Israel quia ecce ego salvum te faciam de longinquo et semen tuum de terra captivitatis suae et revertetur Iacob et quiescet et prosperabitur et non erit qui exterreat eum

28 et tu noli timere serve meus Iacob ait Dominus quia tecum ego sum quia consumam ego cunctas gentes ad quas eieci te te vero non consumam sed castigabo te in iudicio nec quasi innocenti parcam tibi

Caput 47

1 quod factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam contra Palestinos antequam percuteret Pharaonem Gazam

2 haec dicit Dominus ecce aquae ascendunt ab aquilone et erunt quasi torrens inundans et operient terram et plenitudinem eius urbem et habitatores eius clamabunt homines et ululabit omnis habitator terrae

3 ab strepitu pompae armorum et bellatorum eius a commotione quadrigarum eius et multitudine rotarum illius non respexerunt patres filios manibus dissolutis

4 pro adventu diei in quo vastabuntur omnes Philisthim et dissipabitur Tyrus et Sidon cum omnibus auxiliis suis depopulatus est enim Dominus Palestinos reliquias insulae Cappadociae

5 venit calvitium super Gazam conticuit Ascalon et reliquiae vallis earum usquequo concideris

6 o mucro Domini usquequo non quiescis ingredi in vaginam tuam refrigerare et sile

7 quomodo quiescet cum Dominus praeceperit ei adversus Ascalonem et adversus maritimas eius regiones ibique condixerit illi

Caput 48

1 ad Moab haec dicit Dominus exercituum Deus Israel vae super Nabonem quoniam vastata est et confusa capta est Cariathaim confusa est fortis et tremuit

2 non est ultra exultatio in Moab contra Esebon cogitaverunt malum venite et disperdamus eam de gente ergo silens conticesces sequeturque te gladius

3 vox clamoris de Oronaim vastitas et contritio magna

4 contrita est Moab adnuntiate clamorem parvulis eius

5 per ascensum enim Luaith plorans ascendet in fletu quoniam in descensu Oronaim hostes ululatum contritionis audierunt

6 fugite salvate animas vestras et eritis quasi myrice in deserto

7 pro eo enim quod habuisti fiduciam in munitionibus tuis et in thesauris tuis tu quoque capieris et ibit Chamos in transmigrationem sacerdotes eius et principes eius simul

8 et veniet praedo ad omnem urbem et urbs nulla salvabitur et peribit vallis et dissipabuntur campestria quoniam dixit Dominus

9 date florem Moab quia floriens egredietur et civitates eius desertae erunt et inhabitabiles

10 maledictus qui facit opus Domini fraudulenter et maledictus qui prohibet gladium suum a sanguine

11 fertilis fuit Moab ab adulescentia sua et requievit in fecibus suis nec transfusus est de vase in vas et in transmigrationem non abiit idcirco permansit gustus eius in eo et odor eius non est inmutatus

12 propterea ecce dies veniunt dicit Dominus et mittam ei ordinatores et stratores laguncularum et sternerent eum et vasa eius exhaurient et lagoenas eorum conlident

13 et confundetur Moab a Chamos sicut confusa est domus Israhel a Bethel in qua habebat fiduciam

14 quomodo dicitis fortes sumus et viri robusti ad proeliandum

15 vastata est Moab et civitates illius ascenderunt et electi iuvenes eius descenderunt in occisionem ait Rex Dominus exercituum nomen ei

16 prope est interitus Moab ut veniat et malum eius velociter adcurrat nimis

17 consolamini eum omnes qui estis in circuitu eius et universi qui scitis nomen eius dicite quomodo confracta est virga fortis baculus gloriosus

18 descende de gloria et sede in siti habitatio filiae Dibon quoniam vastator Moab ascendet ad te dissipabit munitiones tuas

19 in via sta et prospice habitatio Aroer interroga fugientem et eum qui evasit dic quid accidit

20 confusus est Moab quoniam victus est ululate et clamate adnuntiate in Arnon quoniam vastata est Moab

21 et iudicium venit ad terram campestram super Helon et super Iaesa et super Mefath

22 et super Dibon et super Nabo et super domum Deblathaim

23 et super Cariathaim et super Bethgamul et super Bethmaon

24 et super Carioth et super Bosra et super omnes civitates terrae Moab quae longe et quae prope sunt

25 abscisum est cornu Moab et brachium eius contritum est ait Dominus

26 inebriate eum quoniam contra Dominum erectus est et adlidet manum Moab in vomitu suo et erit in derisum etiam ipse

27 fuit enim in derisum tibi Israhel quasi inter fures reperisses eum propter verba ergo tua quae adversum illum locutus es captivus ducis

28 relinquitte civitates et habitate in petra habitatores Moab et estote quasi columba nidificans in summo ore foraminis

29 audivimus superbiam Moab superbus est valde sublimitatem eius et arrogantiam et superbiam et altitudinem cordis illius

30 ego scio ait Dominus iactantiam eius et quod non sit iuxta eam virtus eius nec iuxta quod poterat conata sit facere

31 ideo super Moab heulabo et ad Moab universam clamabo ad viros muri fictilis lamentantes

32 de planctu Iazer plorabo tibi vinea Sobema propagines tuae transierunt mare usque ad mare Iazer pervenerunt super messem tuam et vindemiam tuam praedo inruit

33 ablata est laetitia et exultatio de Carmelo et de terra Moab et vinum de torcularibus sustuli nequaquam calcator uvae solitum celeuma cantabit

34 de clamore Esebon usque Eleale et Iaesa dederunt vocem suam a Segor usque ad Oronaim vitula conternante aquae quoque Namrim pessimae erunt

35 et auferam de Moab ait Dominus offerentem in excelsis et sacrificantem diis eius

36 propterea cor meum ad Moab quasi tibiae resonabit et cor meum ad viros muri fictilis dabit sonitum tibiarum quia plus fecit quam potuit idcirco perierunt

37 omne enim caput calvitium et omnis barba rasa erit in cunctis manibus conligatio et super omne dorsum cilicium

38 super omnia tecta Moab et in plateis eius omnis planctus quia contrivi Moab sicut vas inutile ait Dominus

39 quomodo victa est et ululaverunt quomodo deiecit cervicem Moab et confusus est eritque Moab in derisum et in exemplum omnibus in circuitu suo

40 haec dicit Dominus ecce quasi aquila evolabit et extendet alas suas ad Moab

41 capta est Carioth et munitiones comprehensae sunt et erit cor fortium Moab in die illa sicut cor mulieris parturientis

42 et cessabit Moab esse populus quoniam contra Dominum gloriatus est

43 pavor et fovea et laqueus super te o habitator Moab ait Dominus

44 qui fugit a facie pavoris cadet in foveam et qui conscenderit de fovea capietur laqueo adducam enim super Moab annum visitationis eorum dicit Dominus

45 in umbra Esebon steterunt de laqueo fugientes quia ignis egressus est de Esebon et flamma de medio Seon et devorabit partem Moab et verticem filiorum tumultus

46 vae tibi Moab peristi popule Chamos quia comprehensi sunt filii tui et filiae tuae in captivitatem

47 et convertam captivitatem Moab in novissimis diebus ait Dominus hucusque iudicia Moab

Caput 49

1 ad filios Ammon haec dicit Dominus numquid filii non sunt Israhel aut heres non est ei cur igitur hereditate possedit Melchom Gad et populus eius in urbibus eius habitavit

2 ideo ecce dies veniunt dicit Dominus et auditum faciam super Rabbath filiorum Ammon fremitum proelii et erit in tumultum dissipata filiaeque eius igni succendentur et possidebit Israhel possessores suos dicit Dominus

3 ulula Esebon quoniam vastata est Ahi clamate filiae Rabbath accingite vos ciliciis plangite et circuete per sepes quia Melchom in transmigratione ducetur sacerdotes eius et principes eius simul

4 quid gloriaris in vallibus defluxit vallis tua filia delicata quae confidebas in thesauris tuis et dicebas quis veniet ad me

5 ecce ego inducam super te terrorem ait Dominus Deus exercituum ab omnibus qui sunt in circuitu tuo et dispergemini singuli a conspectu vestro nec erit qui congreget fugientem

6 et post haec reverti faciam captivos filiorum Ammon ait Dominus

7 ad Idumeam haec dicit Dominus exercituum numquid non est ultra sapientia in Theman periit consilium a filiis inutilis facta est sapientia eorum

8 fugite terga vertite descendite in voragine habitatores Dedan quoniam perditionem Esau adduxi super eum tempus visitationis eius

9 si vindemiares venissent super te non reliquissent racemum si fures in nocte rapuissent quod sufficeret sibi

10 ego vero discoperui Esau revelavi abscondita eius et celari non poterit vastatum est semen eius et fratres eius et vicini eius et non erit

11 relinque pupillos tuos ego eos faciam vivere et viduae tuae in me sperabunt

12 quia haec dicit Dominus ecce quibus non erat iudicium ut biberent calicem bibentes bibent et tu quasi innocens relinqueris non eris innocens sed bibens bibes

13 quia per memet ipsum iuravi dicit Dominus quod in solitudinem et in obprobrium et in desertum et in maledictionem erit Bosra et omnes civitates eius erunt in solitudines sempiternas

14 auditum audiavi a Domino et legatus ad gentes missus est congregamini et venite contra eam et consurgamus in proelium

15 ecce enim parvulum dedi te in gentibus contemptibilem inter homines

16 arrogantia tua decepit te et superbia cordis tui qui habitas in cavernis petrae et adprehendere niteris altitudinem collis cum exaltaveris quasi aquila nidum tuum inde detraham te dicit Dominus

17 et erit Idumea deserta omnis qui transibit per eam stupebit et sibilabit super omnes plagas eius

18 sicuti subversa est Sodoma et Gomorra et vicinae eius ait Dominus non habitabit ibi vir et non incolet eam filius hominis

19 ecce quasi leo ascendet de superbia Iordanis ad pulchritudinem robustam quia subito currere eum faciam ad illam et quis erit electus quem praeponam ei quis enim similis mei et quis sustinebit me et quis est iste pastor qui resistat vultui meo

20 propterea audite consilium Domini quod iniit de Edom et cogitationes eius quas cogitavit de habitatoribus Theman si non deiecerint eos parvuli gregis nisi dissipaverint cum eis habitaculum eorum

21 a voce ruinae eorum commota est terra clamor in mari Rubro auditus est vocis eius

22 ecce quasi aquila ascendet et evolabit et expandet alas suas super Bosram et erit cor fortium Idumeae in die illa quasi cor mulieris parturientis

23 ad Damascus confusa est Emath et Arfad quia auditum pessimum audierunt turbati sunt in mari sollicitudine quiescere non potuit

24 dissoluta est Damascus versa in fugam tremor adprehendit eam angustia et dolores tenuerunt eam quasi parturientem

25 quomodo dereliquerunt civitatem laudabilem urbem laetitiae

26 ideo cadent iuvenes eius in plateis eius et omnes viri proelii conticescent in die illa ait Dominus exercituum

27 et succendam ignem in muro Damasci et devorabit moenia Benadad

28 ad Cedar et ad regna Asor quae percussit Nabuchodonosor rex Babylonis haec dicit Dominus surgite ascendite ad Cedar et vastate filios orientis

29 tabernacula eorum et greges eorum capient pelles eorum et omnia vasa eorum et camelos eorum tollent sibi et vocabunt super eos formidinem in circuitu

30 fugite abite vehementer in voraginibus sedete qui habitatis Asor ait Dominus iniit enim contra vos Nabuchodonosor rex Babylonis consilium et cogitavit adversum vos cogitationes

31 consurgite et ascendite ad gentem quietam et habitantem confidenter ait Dominus non ostia non vectes ei soli habitant

32 et erunt cameli eorum in direptionem et multitudo iumentorum in praedam et dispergam eos in omnem ventum qui sunt adtonsi in comam et ex omni confinio eorum adducam interitum super eos ait Dominus

33 et erit Asor in habitaculum draconum deserta usque in aeternum non manebit ibi vir nec incolet eam filius hominis

34 quod factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam adversus Aelam in principio regni Sedeciae regis Iuda dicens

35 haec dicit Dominus exercituum ecce ego confringam arcum Aelam summam fortitudinem eorum

36 et inducam super Aelam quattuor ventos a quattuor plagis caeli et ventilabo eos in omnes ventos istos et non erit gens ad quam non perveniant profugi Aelam

37 et pavere faciam Aelam coram inimicis suis et in conspectu quaerentium animam eorum et adducam super eos malum iram furoris mei dicit Dominus et emittam post eos gladium donec consumam eos

38 et ponam solium meum in Aelam et perdam inde reges et principes ait Dominus

39 in novissimis autem diebus reverti faciam captivos
Aelam dicit Dominus

Caput 50

1 verbum quod locutus est Dominus de Babylone et de
terra Chaldehy in manu Hieremiae prophetae

2 adnuntiate in gentibus et auditum facite levate signum
praedicate et nolite celare dicite capta est Babylon confu-
sus est Bel victus est Marodach confusa sunt sculptilia eius
superata sunt idola eorum

3 quoniam ascendit contra eam gens ab aquilone quae
ponet terram eius in solitudinem et non erit qui habitet in ea
ab homine usque ad pecus et moti sunt et abierunt

4 in diebus illis et in tempore illo ait Dominus venient
filii Israhel ipsi et filii Iuda simul ambulantes et flentes
properabunt et Dominum Deum suum quaerent

5 in Sion interrogabunt viam huc facies eorum venient
et adponentur ad Dominum foedere sempiterno quod nulla
oblivione delebitur

6 grex perditus factus est populus meus pastores eorum
seduxerunt eos feceruntque vagari in montibus de monte in
collem transierunt obliti sunt cubilis sui

7 omnes qui invenerunt comederunt eos et hostes eorum
dixerunt non peccavimus pro eo quod peccaverunt Domino
decori iustitiae et expectationi patrum eorum Domino

8 recedite de medio Babylonis et de terra Chaldehy
egredimini et estote quasi hedi ante greges

9 quoniam ecce ego suscito et adducam in Babylonem
congregationem gentium magnarum de terra aquilonis et
praeparabuntur adversum eam et inde capietur sagitta eius
quasi viri fortis interfectoris non revertetur vacua

10 et erit Chaldea in praedam omnes vastantes eam
replebuntur ait Dominus

11 quoniam exultatis et magna loquimini diripientes he-
reditatem meam quoniam effusi estis sicut vitulus super
herbam et mugistis ut tauri

12 confusa est mater vestra nimis et adaequata pulveri
quae genuit vos ecce novissima erit in gentibus deserta invia
et arens

13 ab ira Domini non habitabitur sed redigetur tota in
solitudinem omnis qui transit per Babylonem stupebit et
sibilabit super universis plagis eius

14 praeparamini contra Babylonem per circuitum omnes
qui intenditis arcum debellate eam non parcatis iaculis quia
Domino peccavit

15 clamate adversum eam ubique dedit manum cecide-
runt fundamenta eius destructi sunt muri eius quoniam ultio
Domini est ultionem accipite de ea sicut fecit facite ei

16 disperdite satorem de Babylone et tenentem falcem
in tempore messis a facie gladii columbae unusquisque ad
populum suum convertetur et singuli ad terram suam fugient

17 grex dispersus Israhel leones eiecerunt eum pri-
mus comedit eum rex Assur iste novissimus exossavit eum
Nabuchodonosor rex Babylonis

18 propterea haec dicit Dominus exercituum Deus Isra-
hel ecce ego visitabo regem Babylonis et terram eius sicut
visitavi regem Assur

19 et reducam Israhel ad habitaculum suum et pasce-
tur Carmelum et Basan et in monte Ephraim et Galaad
saturabitur anima eius

20 in diebus illis et in tempore illo ait Dominus quae-
retur iniquitas Israhel et non erit et peccatum Iuda et non
invenietur quoniam propitius ero eis quos reliquero

21 super terram dominantium ascende et super habita-
tores eius visita dissipa et interfice quae post eos sunt ait
Dominus et fac iuxta omnia quae praecepi tibi

22 vox belli in terra et contritio magna

23 quomodo confractus est et contritus est malleus uni-
versae terrae quomodo versa est in desertum Babylon in
gentibus

24 inlaqueavi te et capta es Babylon et nesciebas inventa
es et adprehensa quoniam Dominum provocasti

25 aperuit Dominus thesaurum suum et protulit vasa irae
suae quoniam opus est Domino Deo exercituum in terra
Chaldehy

26 venite ad eam ab extremis finibus aperite ut exeant qui
conculcent eam tollite de via lapides et redigite in acervos et
interfice eam nec sit quicquam reliquum

27 dissipate universos fortes eius descendant in occi-
sionem vae eis quia venit dies eorum tempus visitationis
eorum

28 vox fugientium et eorum qui evaserunt de terra Ba-
bylonis ut adnuntient in Sion ultionem Domini Dei nostri
ultionem templi eius

29 adnuntiate in Babylonem plurimis omnibus qui ten-
dunt arcum consistite adversum eam per gyrum et nullus eva-
dat reddite ei secundum opus suum iuxta omnia quae fecit fa-
cite illi quia contra Dominum erecta est adversum Sanctum
Israhel

30 idcirco cadent iuvenes eius in plateis eius et omnes
viri bellatores eius conticescent in die illa ait Dominus

31 ecce ego ad te superbe dicit Dominus Deus
exercituum quia venit dies tuus tempus visitationis tuae

32 et cadet superbus et corruet et non erit qui suscitet
eum et succendam ignem in urbibus eius et devorabit omnia
in circuitu eius

33 haec dicit Dominus exercituum calumniam sustinent
filii Israhel et filii Iuda simul omnes qui ceperunt eos tenent
nolunt dimittere eos

34 redemptor eorum Fortis Dominus exercituum nomen
eius iudicio defendet causam eorum ut exterreat terram et
commoveat habitatores Babylonis

35 gladius ad Chaldeos ait Dominus et ad habitatores
Babylonis et ad principes et ad sapientes eius

36 gladius ad divinos eius qui stulti erunt gladius ad
fortes illius qui timebunt

37 gladius ad equos eius et ad currus eius et ad omne vulgus quod est in medio eius et erunt quasi mulieres gladius ad thesauros eius qui diripiuntur

38 siccitas super aquas eius erit et arescent quia terra sculptilium est et in portentis gloriantur

39 propterea habitabunt dracones cum fatuis ficariis et habitabunt in ea strutiones et non habitabitur ultra usque ad sempiternum nec extruetur usque ad generationem et generationem

40 sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorram et vicinas eius ait Dominus non habitabit ibi vir nec incolet eam filius hominis

41 ecce populus venit ab aquilone et gens magna et reges multi consurgunt a finibus terrae

42 arcum et scutum adprehendent crudeles sunt et in-misericordes vox eorum quasi mare sonabit et super equos ascendent sicut vir paratus ad proelium contra te filia Babylon

43 audivit rex Babylonis famam eorum et dissolutae sunt manus eius angustia adprehendit eum dolor quasi parturientem

44 ecce quasi leo ascendet de superbia Iordanis ad pulchritudinem robustam quia subito currere eum faciam ad illam et quis erit electus quem praeponam ei quis enim similis mei et quis sustinebit me et quis est iste pastor qui resistat vultui meo

45 propterea audite consilium Domini quod mente concepit adversum Babylonem et cogitationes eius quas cogitavit super terram Chaldeorum nisi detraxerint eos parvuli gregum nisi dissipatum fuerit cum ipsis habitaculum eorum

46 a voce captivitatis Babylonis commota est terra et clamor inter gentes auditus est

Caput 51

1 haec dicit Dominus ecce ego suscitabo super Babylonem et super habitatores eius qui cor suum levaverunt contra me quasi ventum pestilentem

2 et mittam in Babylonem ventilatores et ventilabunt eam et demolientur terram eius quoniam venerunt super eam undique in die adflictionis eius

3 non tendat qui tendit arcum suum et non ascendat loricatus nolite parcere iuvenibus eius interficite omnem militiam eius

4 et cadent interfecti in terra Chaldeorum et vulnerati in regionibus eius

5 quoniam non fuit viduatus Israhel et Iuda a Deo suo Domino exercituum terra autem eorum repleta est delicto a Sancto Israhel

6 fugite de medio Babylonis et salvet unusquisque animam suam nolite tacere super iniquitatem eius quoniam tempus ultionis est Domino vicissitudinem ipse retribuet ei

7 calix aureus Babylon in manu Domini inebrians omnem terram de vino eius biberunt gentes et ideo commotae sunt

8 subito cecidit Babylon et contrita est ululate super eam tollite resinam ad dolorem eius si forte sanetur

9 curavimus Babylonem et non est sanata derelinquamus eam et eamus unusquisque in terram suam quoniam pervenit usque ad caelos iudicium eius et elevatum est usque ad nubes

10 protulit Dominus iustitias nostras venite et narremus in Sion opus Domini Dei nostri

11 acuite sagittas implete faretras suscitavit Dominus spiritum regum Medorum et contra Babylonem mens eius ut perdat eam quoniam ultio Domini est ultio templi sui

12 super muros Babylonis levate signum augete custodiam levate custodes praeparate insidias quia cogitavit Dominus et fecit quaecumque locutus est contra habitatores Babylonis

13 quae habitas super aquas multas locuples in thesauris venit finis tuus pedalis praecisionis tuae

14 iuravit Dominus exercituum per animam suam quoniam replebo te hominibus quasi brucho et super te celeuma cantabitur

15 qui fecit terram in fortitudine sua praeparavit orbem in sapientia sua et prudentia sua extendit caelos

16 dante eo vocem multiplicantur aquae in caelo qui levat nubes ab extremo terrae fulgura in pluviam fecit et produxit ventum de thesauris suis

17 stultus factus est omnis homo ab scientia confusus est omnis conflator in sculptili quia mendax conflatio eius nec est spiritus in eis

18 vana sunt opera et risu digna in tempore visitationis suae peribunt

19 non sicut haec pars Iacob quia qui fecit omnia ipse est et Israhel sceptrum hereditatis eius Dominus exercituum nomen eius

20 conlidis tu mihi vasa belli et ego conlidam in te gentes et disperdam in te regna

21 et conlidam in te equum et equitem eius et conlidam in te currum et ascensorem eius

22 et conlidam in te virum et mulierem et conlidam in te senem et puerum et conlidam in te iuvenem et virginem

23 et conlidam in te pastorem et gregem eius et conlidam in te agricolam et iugales eius et conlidam in te duces et magistratus

24 et reddam Babylo-ni et cunctis habitatoribus Chaldaee omne malum suum quod fecerunt in Sion in oculis vestris ait Dominus

25 ecce ego ad te mons pestifer ait Dominus qui corrupis universam terram et extendam manum meam super te et evolvam te de petris et dabo te in montem combustionis

26 et non tollent de te lapidem in angulum et lapidem in fundamenta sed perditus in aeternum eris ait Dominus

27 levate signum in terra clangite bucina in gentibus sanctificate super eam gentes adnuntiate contra illam regi-

bus Ararat Menni et Aschenez numerate contra eam Thapsar adducite equum quasi bruchum aculeatum

28 sanctificate contra eam gentes reges Mediae duces eius et universos magistratus eius cunctamque terram potestatis eius

29 et commovebitur terra et turbabitur quia evigilavit contra Babylonem cogitatio Domini ut ponat terram Babylonis desertam et inhabitabilem

30 cessaverunt fortes Babylonis a proelio habitaverunt in praesidiis devoratum est robur eorum et facti sunt quasi mulieres incensa sunt tabernacula eius contriti sunt vectes eius

31 currens obviam currenti veniet et nuntius obviis nuntianti ut adnuntiet regi Babylonis quia capta est civitas eius a summo usque ad summum

32 et vada praeoccupata sunt et paludes incensae sunt igni et viri bellatores conturbati sunt

33 quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel filia Babylon quasi area tempus triturae eius adhuc modicum et veniet tempus messonis eius

34 comedit me devoravit me Nabuchodonosor rex Babylonis reddidit me quasi vas inane absorbit me sicut draco replevit ventrem suum teneritudine mea et eiecit me

35 iniquitas adversum me et caro mea super Babylonem dicit habitatio Sion et sanguis meus super habitatores Chaldaee dicit Hierusalem

36 propterea haec dicit Dominus ecce ego iudicabo causam tuam et ulciscar ultionem tuam et desertum faciam mare eius et siccabo venam eius

37 et erit Babylon in tumulos habitatio draconum stupor et sibilus eo quod non sit habitator

38 simul ut leones rugient excutient comas velut catuli leonum

39 in calore eorum ponam potus eorum et inebriabo eos ut sopiantur et dormiant somnum sempiternum et non consurgant dicit Dominus

40 deducam eos quasi agnos ad victimam quasi arietes cum hedis

41 quomodo capta est Sesach et comprehensa est inclita universae terrae quomodo facta est in stuporem Babylon inter gentes

42 ascendit super Babylonem mare multitudine fluctuum eius operta est

43 factae sunt civitates eius in stuporem terra inhabitabilis et deserta terra in qua nullus habitet nec transeat per eam filius hominis

44 et visitabo super Bel in Babylone et eiciam quod absorberat de ore eius et non confluent ad eum ultra gentes siquidem et murus Babylonis corruit

45 egredimini de medio eius populus meus ut salvet unusquisque animam suam ab ira furoris Domini

46 et ne forte mollescat cor vestrum et timeatis auditum qui audietur in terra et veniet in anno auditio et post hunc annum auditio et iniquitas in terra et dominator super dominatorem

47 propterea ecce dies veniunt et visitabo super sculptilia Babylonis et omnis terra eius confundetur et universi interfecti eius cadent in medio eius

48 et laudabunt super Babylonem caeli et terra et omnia quae in eis sunt quia ab aquilone venient ei praedones ait Dominus

49 et quomodo fecit Babylon ut caderent occisi in Israhel sic de Babylone cadent occisi in universa terra

50 qui fugistis gladium venite nolite stare recordamini procul Domini et Hierusalem ascendat super cor vestrum

51 confusi sumus quoniam audivimus obprobrium operuit ignominia facies nostras quia venerunt alieni super sanctificationem domus Domini

52 propterea ecce dies veniunt ait Dominus et visitabo super sculptilia eius et in omni terra eius mugiet vulneratus

53 si ascenderit Babylon in caelum et firmaverit in excelso robur suum a me venient vastatores eius ait Dominus

54 vox clamoris de Babylone et contritio magna de terra Chaldeorum

55 quoniam vastavit Dominus Babylonem et perdidit ex ea vocem magnam et sonabunt fluctus eorum quasi aquae multae dedit sonitum vox eorum

56 quia venit super eam id est super Babylonem praedo et adprehensi sunt fortes eius et emarcuit arcus eorum quia fortis ultor Dominus reddens retribuet

57 et inebriabo principes eius et sapientes eius duces eius et magistratus eius et fortes eius et dormient somnum sempiternum et non expergiscentur ait Rex Dominus exercituum nomen eius

58 haec dicit Dominus exercituum murus Babylonis ille latissimus suffossione suffodietur et portae eius excelsae igni conburentur et labores populorum ad nihilum et gentium in igne erunt et disperibunt

59 verbum quod praecepit Hieremias prophetae Saraiae filio Neriae filii Maasiae cum pergeret cum Sedecia rege in Babylonem in anno quarto regni eius Saraia autem erat princeps prophetiae

60 et scripsit Hieremias omne malum quod venturum erat super Babylonem in libro uno omnia verba haec quae scripta sunt contra Babylonem

61 et dixit Hieremias ad Saraiam cum veneris Babylonem et videris et legeris omnia verba haec

62 dices Domine tu locutus es contra locum istum ut disperderes eum ne sit qui in eo habitet ab homine usque ad pecus et ut sit perpetua solitudo

63 cumque compleveris legere librum istum ligabis ad eum lapidem et proicies illum in medio Eufraten

64 et dices sic submergetur Babylon et non consurget a facie afflictionis quam ego adduco super eam et dissolventur hucusque verba Hieremiae

Caput 52

1 filius viginti et unius anni Sedecias cum regnare coepisset et undecim annis regnavit in Hierusalem et nomen matris eius Amithal filia Hieremiae de Lobna

2 et fecit malum in oculis Domini iuxta omnia quae fecerat Ioachim

3 quoniam furor Domini erat in Hierusalem et in Iuda usquequo proiceret eos a facie sua et recessit Sedecias a rege Babylonis

4 factum est autem in anno nono regni eius in mense decimo decima mensis venit Nabuchodonosor rex Babylonis ipse et omnis exercitus eius adversum Hierusalem et obsederunt eam et aedificaverunt contra eam munitiones in circuitu

5 et fuit civitas obsessa usque ad undecimum annum regis Sedeciae

6 mense autem quarto nona mensis obtinuit fames in civitate et non erant alimenta populo terrae

7 et disrupta est civitas et omnes viri bellatores fugerunt et exierunt de civitate nocte per viam portae quae est inter duos muros et ducit ad hortum regis Chaldaeis obsidentibus urbem in gyro et abierunt per viam quae ducit in heremum

8 persecutus est autem exercitus Chaldeorum regem et adprehenderunt Sedeciam in deserto quod est iuxta Hiericho et omnis comitatus eius diffugit ab eo

9 cumque comprehendissent regem adduxerunt eum ad regem Babylonis in Reblatha quae est in terra Emath et locutus est ad eum iudicia

10 et iugulavit rex Babylonis filios Sedeciae in oculis eius sed et omnes principes Iudae occidit in Reblatha

11 et oculos Sedeciae eruit et vinxit eum conpedibus et adduxit eum rex Babylonis in Babylonem et posuit eum in domo carceris usque ad diem mortis eius

12 in mense autem quinto decima mensis ipse est annus nonusdecimus Nabuchodonosor regis Babylonis venit Nabuzardan princeps militiae qui stabat coram rege Babylonis in Hierusalem

13 et incendit domum Domini et domum regis et omnes domos Hierusalem et omnem domum magnam igne conbusit

14 et totum murum Hierusalem per circuitum destruxit cunctus exercitus Chaldeorum qui erat cum magistro militiae

15 de pauperibus autem populi et de reliquo vulgo quod remanserat in civitate et de perfugis qui transfugerant ad regem Babylonis et ceteros de multitudine transtulit Nabuzardan princeps militiae

16 de pauperibus vero terrae reliquit Nabuzardan princeps militiae in vinitores et in agricolas

17 columnas quoque aereas quae erant in domo Domini et bases et mare aereum quod erat in domo Domini confregerunt Chaldei et tulerunt omne aes eorum in Babylonem

18 et lebetas et creagras et psalteria et fialas et mortariola et omnia vasa aerea quae in ministerio fuerant tulerunt

19 et hydrias et thymiamateria et urceos et pelves et candelabra et mortaria et cyatos quotquot aurea aurea et quotquot argentea argentea tulit magister militiae

20 columnas duas et mare unum vitulos duodecim aereos qui erant sub basibus quas fecerat rex Salomon in domo Domini non erat pondus aeris omnium vasorum horum

21 de columnis autem decem et octo cubiti altitudinis erant in columna una et funiculus duodecim cubitorum circuibat eam porro grossitudo eius quattuor digitorum et intrinsecus cava erat

22 et capitella super utramque aerea altitudo capitelli unius quinque cubitorum et retiacula et mala granata

23 nonaginta sex dependentia omnia mala granata centum retiaculis circumdabantur

24 et tulit magister militiae Saraïam sacerdotem primum et Sophoniam sacerdotem secundum et tres custodes vestibuli

25 et de civitate tulit eunuchum unum qui erat praepositus super viros bellatores et septem viros de his qui videbant faciem regis qui inventi sunt in civitate et scribam principem militum qui probabat tirones et sexaginta viros de populo terrae qui inventi sunt in medio civitatis

26 tulit autem eos Nabuzardan magister militiae et duxit eos ad regem Babylonis in Reblatha

27 et percussit eos rex Babylonis et interfecit eos in Reblatha in terra Emath et translatus est Iuda de terra sua

28 iste est populus quem transtulit Nabuchodonosor in anno septimo Iudaeos tria milia et viginti tres

29 in anno octavodecimo Nabuchodonosor de Hierusalem animas octingentas triginta duas

30 in anno vicesimo tertio Nabuchodonosor transtulit Nabuzardan magister militiae Iudaeorum animas septingentas quadraginta quinque omnes ergo animae quattuor milia sescentae

31 et factum est in tricesimo septimo anno transmigrationis Ioachim regis Iudae duodecimo mense vicesima quinta mensis elevavit Evilmerodach rex Babylonis ipso anno regni sui caput Ioachim regis Iudae et eduxit eum de domo carceris

32 et locutus est cum eo bona et posuit thronum eius super thronos regum qui erant post se in Babylone

33 et mutavit vestimenta carceris eius et comedebat panem coram eo semper cunctis diebus vitae suae

34 et cibaria eius cibaria perpetua dabantur ei a rege Babylonis statuta per singulos dies usque ad diem mortis suae cunctis diebus vitae eius

---

The Lamentations of Jeremias

Chapter

692 #1
693 #2

693 #3
694 #4

695 #5
653 The Prophecy of

Jeremias
696 The Prophecy of

Baruch

Caput 1

1 ALEPH quomodo sedit sola civitas plena populo facta est quasi vidua domina gentium princeps provinciarum facta est sub tributo

2 BETH plorans ploravit in nocte et lacrimae eius in maxillis eius non est qui consoletur eam ex omnibus caris eius omnes amici eius spreverunt eam et facti sunt ei inimici

3 GIMEL migravit Iuda propter afflictionem et multitudinem servitutis habitavit inter gentes nec invenit requiem omnes persecutores eius adprehenderunt eam inter angustias

4 DELETH viae Sion lugent eo quod non sint qui veniant ad sollemnitatem omnes portae eius destructae sacerdotes eius gementes virgines eius squalidae et ipsa oppressa amaritudine

5 HE facti sunt hostes eius in capite inimici illius locupletati sunt quia Dominus locutus est super eam propter multitudinem iniquitatum eius parvuli eius ducti sunt captivi ante faciem tribulantis

6 VAV et egressus est a filia Sion omnis decor eius facti sunt principes eius velut arietes non inventientes pascuam et abierunt absque fortitudine ante faciem subsequentis

7 ZAI recordata est Hierusalem dierum afflictionis suae et praevaricationis omnium desiderabilium suorum quae habuerat a diebus antiquis cum caderet populus eius in manu hostili et non esset auxiliator viderunt eam hostes et deriserunt sabbata eius

8 HETH peccatum peccavit Hierusalem propterea instabilis facta est omnes qui glorificabant eam spreverunt illam quia viderunt ignominiam eius ipsa autem gemens et conversa retrorsum

9 TETH sordes eius in pedibus eius nec recordata est finis sui deposita est vehementer non habens consolatorem vide Domine afflictionem meam quoniam erectus est inimicus

10 IOTH manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia eius quia vidit gentes ingressas sanctuarium suum de quibus praeceperas ne intrarent in ecclesiam tuam

11 CAPH omnis populus eius gemens et quaerens panem dederunt pretiosa quaeque pro cibo ad refocilandam animam vide Domine considera quoniam facta sum vilis

12 LAMED o vos omnes qui transitis per viam adtendite et videte si est dolor sicut dolor meus quoniam vindemiavit me ut locutus est Dominus in die irae furoris sui

13 MEM de excelso misit ignem in ossibus meis et erudit me expandit rete pedibus meis convertit me retrorsum posuit me desolatam tota die maerore confectam

14 NUN vigilavit iugum iniquitatum mearum in manu eius convolutae sunt et inpositae collo meo infirmata est virtus mea dedit me Dominus in manu de qua non potero surgere

15 SAMECH abstulit omnes magnificos meos Dominus de medio mei vocavit adversum me tempus ut contereret electos meos torcular calcavit Dominus virgini filiae Iuda

16 AIN idcirco ego plorans et oculus meus deducens aquam quia longe factus est a me consolator convertens animam meam facti sunt filii mei perdit quoniam invaluit inimicus

17 FE expandit Sion manus suas non est qui consoletur eam mandavit Dominus adversum Iacob in circuitu eius hostes eius facta est Hierusalem quasi polluta menstruis inter eos

18 SADE iustus est Dominus quia os eius ad iracundiam provocavi audite obsecro universi populi et videte dolorem meum virgines meae et iuvenes mei abierunt in captivitatem

19 CAPH vocavi amicos meos et ipsi deceperunt me sacerdotes mei et senes mei in urbe consumpti sunt quia quaesierunt cibum sibi ut refocilarent animam suam

20 RES vide Domine quoniam tribulor venter meus conturbatus est subversum est cor meum in memet ipsa quoniam amaritudine plena sum foris interfecit gladius et domi mors similis est

21 SEN audierunt quia ingemisco ego et non est qui consoletur me omnes inimici mei audierunt malum meum laetati sunt quoniam tu fecisti adduxisti diem consolationis et fient similes mei

22 THAU ingrediatur omne malum eorum coram te et devindemia eos sicut vindemiasti me propter omnes iniquitates meas multi enim gemitus mei et cor meum

maerens

Caput 2

1 ALEPH quomodo obtexit caligine in furore suo Dominus filiam Sion proiecit de caelo terram inclitam Israhel et non recordatus est scabilli pedum suorum in die furoris sui

2 BETH praecipitavit Dominus nec pepercit omnia speciosa Iacob destruxit in furore suo munitiones virginis Iuda deiecit in terram polluit regnum et principes eius

3 GIMEL confregit in ira furoris omne cornu Israhel avertit retrorsum dexteram suam a facie inimici et succendit in Iacob quasi ignem flammae devorantis in gyro

4 DELETH tetendit arcum suum quasi inimicus firmavit dexteram suam quasi hostis et occidit omne quod pulchrum erat visu in tabernaculo filiae Sion effudit quasi ignem indignationem suam

5 HE factus est Dominus velut inimicus praecipitavit Israhel praecipitavit omnia moenia eius dissipavit munitiones eius et replevit in filia Iuda humiliatum et humiliatam

6 VAV et dissipavit quasi hortum tentorium suum demolitus est tabernaculum suum oblivioni tradidit Dominus in Sion festivitatem et sabbatum et obprobrio in indignatione furoris sui regem et sacerdotem

7 ZAI reppulit Dominus altare suum maledixit sanctificationi suae tradidit in manu inimici muros turrium eius vocem dederunt in domo Domini sicut in die sollemni

8 HETH cogitavit Dominus dissipare murum filiae Sion tetendit funiculum suum et non avertit manum suam a perditione luxitque antemurale et murus pariter dissipatus est

9 TETH defixae sunt in terra portae eius perdidit et contrivit vectes eius regem eius et principes eius in gentibus non est lex et prophetae eius non invenerunt visionem a Domino

10 IOTH sederunt in terra conticuerunt senes filiae Sion consperserunt cinere capita sua accincti sunt cilicii abiecerunt in terra capita sua virgines Hierusalem

11 CAPH defecerunt prae lacrimis oculi mei conturbata sunt viscera mea effusum est in terra iecur meum super contritione filiae populi mei cum deficeret parvulus et lactans in plateis oppidi

12 LAMED matribus suis dixerunt ubi est triticum et vinum cum deficerent quasi vulnerati in plateis civitatis cum exhalarent animas suas in sinu matrum suarum

13 MEM cui comparabo te vel cui adsimilabo te filia Hierusalem cui exaequabo te et consolabor te virgo filia Sion magna enim velut mare contritio tua quis medebitur tui

14 NUN prophetae tui viderunt tibi falsa et stulta nec aperiebant iniquitatem tuam ut te ad paenitentiam provocarent viderunt autem tibi adsumptiones falsas et eiectiones

15 SAMECH plauserunt super te manibus omnes transeuntes per viam sibilaverunt et moverunt caput suum super

filiam Hierusalem haecine est urbs dicentes perfecti decoris gaudium universae terrae

16 FE aperuerunt super te os suum omnes inimici tui sibilaverunt et fremuerunt dentibus dixerunt devoravimus en ista est dies quam expectabamus invenimus vidimus

17 AIN fecit Dominus quae cogitavit conplevit sermonem suum quem praeceperat a diebus antiquis destruxit et non pepercit et laetificavit super te inimicum et exaltavit cornu hostium tuorum

18 SADE clamavit cor eorum ad Dominum super muros filiae Sion deduc quasi torrentem lacrimas per diem et per noctem non des requiem tibi neque taceat pupilla oculi tui

19 COPH consurge lauda in nocte in principio vigiliarum effunde sicut aqua cor tuum ante conspectum Domini leva ad eum manus tuas pro anima parvulorum tuorum qui defecerunt in fame in capite omnium competitorum

20 RES vide Domine et considera quem vindemiaveris ita ergone comedent mulieres fructum suum parvulos ad mensuram palmae si occidetur in sanctuario Domini sacerdos et propheta

21 SEN iacuerunt in terra foris puer et senex virgines meae et iuvenes mei ceciderunt in gladio interfecisti in die furoris tui percussisti nec misertus es

22 THAU vocasti quasi ad diem sollemnem qui terrerent me de circuitu et non fuit in die furoris Domini qui effugeret et relinqueretur quos educavi et enutrivimus inimicus meus consumpsit eos

Caput 3

1 ALEPH ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis eius

2 ALEPH me minavit et adduxit in tenebris et non in lucem

3 ALEPH tantum in me vertit et convertit manum suam tota die

4 BETH vetustam fecit pellem meam et carnem meam contrivit ossa mea

5 BETH aedificavit in gyro meo et circumdedit me felle et labore

6 BETH in tenebrosis conlocavit me quasi mortuos sempiternos

7 GIMEL circumaedificavit adversum me ut non egrediar adgravavit conpedem meam

8 GIMEL sed et cum clamavero et rogavero exclusit orationem meam

9 GIMEL conclusit vias meas lapidibus quadris semitas meas subvertit

10 DELETH ursus insidians factus est mihi leo in absconditis

11 DELETH semitas meas subvertit et confregit me posuit me desolatam

12 DELETH tetendit arcum suum et posuit me quasi signum ad sagittam

13 HE misit in renibus meis filias faretrae suae
 14 HE factus sum in derisu omni populo meo canticum eorum tota die
 15 HE replevit me amaritudinibus inebriavit me absinthio
 16 VAV et fregit ad numerum dentes meos cibavit me cinere
 17 VAV et repulsa est anima mea oblitus sum bonorum
 18 VAV et dixi periit finis meus et spes mea a Domino
 19 ZAI recordare paupertatis et transgressionis meae absinthii et fellis
 20 ZAI memoria memor ero et tabescet in me anima mea
 21 ZAI hoc recolens in corde meo ideo sperabo
 22 HETH misericordiae Domini quia non sumus consumpti quia non defecerunt miserationes eius
 23 HETH novae diluculo multa est fides tua
 24 HETH pars mea Dominus dixit anima mea propterea expectabo eum
 25 TETH bonus est Dominus sperantibus in eum animae quaerenti illum
 26 TETH bonum est praestolari cum silentio salutare Domini
 27 TETH bonum est viro cum portaverit iugum ab adulescentia sua
 28 IOTH sedebit solitarius et tacebit quia levavit super se
 29 IOTH ponet in pulvere os suum si forte sit spes
 30 IOTH dabit percutienti se maxillam saturabitur obprobriis
 31 CAPH quia non repellet in sempiternum Dominus
 32 CAPH quia si abiecit et miserebitur secundum multitudinem miserationum suarum
 33 CAPH non enim humiliavit ex corde suo et abiecit filios hominis
 34 LAMED ut contereret sub pedibus suis omnes victos terrae
 35 LAMED ut declinaret iudicium viri in conspectu vultus Altissimi
 36 LAMED ut perverteret hominem in iudicio suo Dominus ignoravit
 37 MEM quis est iste qui dixit ut fieret Domino non iubente
 38 MEM ex ore Altissimi non egredientur nec mala nec bona
 39 MEM quid murmuravit homo vivens vir pro peccatis suis
 40 NUN scrutemur vias nostras et quaeramus et revertamur ad Dominum
 41 NUN levemus corda nostra cum manibus ad Dominum in caelos
 42 NUN nos inique egimus et ad iracundiam provocavimus idcirco tu inexorabilis es
 43 SAMECH operuisti in furore et percussisti nos occidisti nec pepercisti
 44 SAMECH opposuisti nubem tibi ne transeat oratio

45 SAMECH eradicationem et abiectionem posuisti me in medio populorum
 46 FE aperuerunt super nos os suum omnes inimici
 47 FE formido et laqueus facta est nobis vaticinatio et contritio
 48 FE divisiones aquarum deduxit oculus meus in contritione filiae populi mei
 49 AIN oculus meus adflictus est nec tacuit eo quod non esset requies
 50 AIN donec respiceret et videret Dominus de caelis
 51 AIN oculus meus depraedatus est animam meam in cunctis filiabus urbis meae
 52 SADE venatione ceperunt me quasi avem inimici mei gratis
 53 SADE lapsa est in lacu vita mea et posuerunt lapidem super me
 54 SADE inundaverunt aquae super caput meum dixi perii
 55 COPH invocavi nomen tuum Domine de lacis novissimis
 56 COPH vocem meam audisti ne avertas aurem tuam a singultu meo et clamoribus
 57 COPH adpropinquasti in die quando invocavi te dixisti ne timeas
 58 RES iudicasti Domine causam animae meae redemptor vitae meae
 59 RES vidisti Domine iniquitatem adversum me iudica iudicium meum
 60 RES vidisti omnem furorem universas cogitationes eorum adversum me
 61 SEN audisti obprobria eorum Domine omnes cogitationes eorum adversum me
 62 SEN labia insurgentium mihi et meditationes eorum adversum me tota die
 63 SEN sessionem eorum et resurrectionem eorum vide ego sum psalmus eorum
 64 THAU reddes eis vicem Domine iuxta opera manuum suarum
 65 THAU dabis eis scutum cordis laborem tuum
 66 THAU persequeris in furore et conteres eos sub caelis Domine

Caput 4

1 ALEPH quomodo obscuratum est aurum mutatus est color optimus dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium platearum
 2 BETH filii Sion incliti et amicti auro primo quomodo reputati sunt in vasa testea opus manuum filii
 3 GIMEL sed et lamiae nudaverunt mammam lactaverunt catulos suos filia populi mei crudelis quasi strutio in deserto
 4 DELETH adhesit lingua lactantis ad palatum eius in siti parvuli petierunt panem et non erat qui frangeret eis

5 HE qui vescebantur voluptuose interierunt in viis qui nutriebantur in croceis amplexati sunt stercora

6 VAV et maior effecta est iniquitas filiae populi mei peccato Sodomorum quae subversa est in momento et non ceperunt in ea manus

7 ZAI candidiores nazarei eius nive nitidiores lacte rubicundiores ebore antiquo sapphyro pulchriores

8 HETH denigrata est super carbones facies eorum et non sunt cogniti in plateis adhesit cutis eorum ossibus aruit et facta est quasi lignum

9 TETH melius fuit occisis gladio quam interfectis fame quoniam isti extabuerunt consumpti ab sterilitate terrae

10 IOTH manus mulierum misericordium coxerunt filios suos facti sunt cibus earum in contritione filiae populi mei

11 CAPH conplevit Dominus furorem suum effudit iram indignationis suae et succendit ignem in Sion et devoravit fundamenta eius

12 LAMED non crediderunt reges terrae et universi habitatores orbis quoniam ingrederetur hostis et inimicus per portas Hierusalem

13 MEM propter peccata prophetarum eius iniquitates sacerdotum eius qui effuderunt in medio eius sanguinem iustorum

14 NUN erraverunt caeci in plateis polluti sunt sanguine cumque non possent tenuerunt lacinias suas

15 SAMECH recedite polluti clamaverunt eis recedite abite nolite tangere iurgati quippe sunt et commoti dixerunt inter gentes non addet ultra ut habitet in eis

16 FE facies Domini divisit eos non addet ut respiciat eos facies sacerdotum non erubuerunt neque senum miserti sunt

17 AIN cum adhuc subsisteremus defecerunt oculi nostri ad auxilium nostrum vanum cum respiceremus ad tenti ad gentem quae salvare non poterat

18 SADE lubricaverunt vestigia nostra in itinere platearum nostrarum adpropinquavit finis noster completi sunt dies nostri quia venit finis noster

19 CAPH velociores fuerunt persecutores nostri aquilis caeli super montes persecuti sunt nos in deserto insidiati sunt nobis

20 RES spiritus oris nostri christus dominus captus est in peccatis nostris cui diximus in umbra tua vivemus in gentibus

21 SEN gaude et laetare filia Edom quae habitas in terra Hus ad te quoque perveniet calix inebriaberis atque nudaberis

22 THAU completa est iniquitas tua filia Sion non addet ultra ut transmigret te visitavit iniquitatem tuam filia Edom

discoperuit peccata tua

Caput 5

1 recordare Domine quid acciderit nobis intueri et respice obprobrium nostrum

2 hereditas nostra versa est ad alienos domus nostrae ad extraneos

3 pupilli facti sumus absque patre matres nostrae quasi viduae

4 aquam nostram pecunia bibimus ligna nostra pretio comparavimus

5 cervicibus minabamur lassissimis non dabatur requies

6 Aegypto dedimus manum et Assyriis ut saturaremur pane

7 patres nostri peccaverunt et non sunt et nos iniquitates eorum portavimus

8 servi dominati sunt nostri non fuit qui redimeret de manu eorum

9 in animabus nostris adferebamus panem nobis a facie gladii in deserto

10 pellis nostra quasi clibanus exusta est a facie tempestatum famis

11 mulieres in Sion humiliaverunt virgines in civitatibus Iuda

12 principes manu suspensi sunt facies senum non erubuerunt

13 adulescentibus inpudice abusi sunt et pueri in ligno corruerunt

14 senes de portis defecerunt iuvenes de choro psallentium

15 defecit gaudium cordis nostri versus est in luctu chorus noster

16 cecidit corona capitis nostri vae nobis quia peccavimus

17 propterea maestum factum est cor nostrum ideo contenebrati sunt oculi nostri

18 propter montem Sion quia disperiit vulpes ambulaverunt in eo

19 tu autem Domine in aeternum permanebis solium tuum in generatione et generatione

20 quare in perpetuum oblivisceris nostri derelinques nos in longitudinem dierum

21 converte nos Domine ad te et convertemur innova dies nostros sicut a principio

22 sed proiciens reppulisti nos iratus es contra nos vehementer

The Prophecy of Baruch

Chapter

696 #1
696 #2
697 #3

698 #4
699 #5
699 #6

692
mentations
Jeremias

The

La-
of

702 The Prophecy of
Ezechiel

Caput 1

1 et haec verba libri quae scripsit Baruch filius Nee-
ri filius Maasei filii Sedechiae filii Sedei filii Helchiae in
Babylonia

2 in anno quinto in septima die mensis in tempore quo
ceperunt Chaldei Hierusalem et succenderunt eam igni

3 et legit Baruch verba libri huius ad aures Iechoniae filii
Ioachim regis Iuda et ad aures universi populi venientis ad
librum

4 et ad aures potentium filiorum regum et ad aures pre-
sbyterorum et ad aures populi a minimo usque ad magnum
eorum omnium habitantium in Babylonia ad flumen Sudi

5 qui audientes plorabant et ieiunabant et orabant in
conspectu Domini

6 et collegerunt pecuniam secundum quod potuit
uniuscuiusque manus

7 et miserunt in Hierusalem ad Ioachim filium Hel-
chiae filii Salom sacerdotem et ad sacerdotes et ad omnem
populum qui inventi sunt cum eo in Hierusalem

8 cum acciperet vasa templi Domini quae ablata fuerant
de templo revocare in terram Iuda decima die illius sivan
vasa argentea quae fecit Sedechias filius Iosiae rex Iuda

9 posteaquam cepisset Nabuchodonosor rex Babylonum
Iechoniam et principes et vinctos et potentes et populum
terrae ab Hierusalem et duxit eos in Babyloniam

10 et dixerunt ecce misimus ad vos pecunias de quibus
emite holocaustomata et tus et facite manna et offerte pro
peccato ad aram Domini Dei nostri

11 et orate pro vita Nabuchodonosor regis Babyloniae et
pro vita Balthasar filii eius ut sint dies ipsorum sicut dies
caeli super terram

12 et det Dominus virtutem nobis et inluminet oculos no-
stros ut vivamus sub umbra Nabuchodonosor regis Babylo-
niae et sub umbra Balthasar filii eius et serviamus eis multis
diebus et inveniamus gratiam in conspectu eorum

13 et pro nobis ipsis orate ad Dominum Deum nostrum
quia peccavimus Domino Deo nostro et non est aversus furor
eius a nobis usque in hunc diem

14 et legite librum istum quem misimus ad vos recitari in
templo Domini in die sollemni et in die oportuno

15 et dicetis Domino Deo nostro iustitia nobis au-
tem confusio faciei nostrae sicut dies haec omni Iuda et
habitantibus in Hierusalem

16 regibus nostris et principibus nostris sacerdotibus
nostris et prophetis nostris et patribus nostris

17 peccavimus ante Dominum nostrum et non credidi-
mus diffidentes in eum

18 et non fuimus subiectibiles illi et non obaudivimus
vocem Domini Dei nostri ut ambulemus in mandatis eius
quibus dedit nobis

19 a die qua eduxit patres nostros de terra Aegypti us-
que in hunc diem eramus incredibiles ad Dominum Deum
nostrum et dissipati recessimus ne audiremus vocem ipsius

20 et adhererunt nobis mala multa et maledictiones quae
constituit Dominus Moysi servo suo qui eduxit patres nostros
de terra Aegypti dare nobis terram fluentem lac et mel sicut
hodierna die

21 et non audivimus vocem Domini Dei nostri secundum
omnia verba prophetarum quos misit ad nos

22 et abivimus unusquisque in sensum cordis nostri ma-
ligni operari diis alienis facientes mala ante oculos Domini
Dei nostri

Caput 2

1 propter quod statuit Dominus Deus noster verbum
suum quod locutus est ad nos et ad iudices nostros qui iudi-
caverunt in Israhel et ad reges nostros et ad principes nostros
et ad omnem Israhel et Iuda

2 ut adduceret Dominus super nos mala magna quae non
sunt facta sub caelo quemadmodum facta sunt Hierusalem
secundum quae scripta sunt in lege Moysi

3 ut manducaret homo carnes filii sui et carnes filiae suae

4 et dedit illos sub manus regum omnium qui sunt in cir-
cuiu nostro in inproperium et in desolationem et in omnibus
populis quo nos dispersit Dominus

5 et facti sumus subtus et non supra quia peccavimus
Domino Deo nostro non obaudiendo vocem ipsius

6 Domino Deo nostro iustitia nobis autem et patribus
nostris confusio faciei sicut dies haec

7 quae locutus est Dominus super nos omnia mala haec quae evenerunt super nos

8 et non sumus deprecati faciem Domini Dei nostri ut reverteremur unusquisque nostrum a viis nostris pessimis

9 et vigilavit Dominus in malis et adduxit ea super nos quia iustus est Dominus in omnibus operibus suis quae mandavit nobis

10 et non audivimus vocem ipsius ut iremus in praeceptis Domini quae dedit ante faciem nostram

11 et nunc Domine Deus Israhel qui eduxisti plebem tuam de terra Aegypti in manu valida et in signis et in prodigiis et in virtute tua magna et in brachio excelso et fecisti tibi nomen sicut dies iste

12 peccavimus impie egimus inique gessimus Domine Deus noster in omnibus iustitiis tuis

13 avertatur ira tua a nobis quia derelicti sumus pauci inter gentes ubi dispersisti nos

14 exaudi Domine preces nostras et orationes nostras et educ nos propter te et da nobis invenire gratiam ante faciem eorum qui nos abduxerunt

15 ut sciat omnis terra quia tu es Dominus Deus noster et quia nomen tuum invocatum est super Israhel et super genus ipsius

16 respice Domine de domo sancta tua in nos et inclina aurem tuam et audi

17 aperi oculos tuos et vide quia non mortui qui sunt in inferno quorum spiritus acceptus est a visceribus suis dabunt honorem et iustificationem Domino

18 sed anima quae tristis est super magnitudine et incedit curva et infirmis et oculi deficientes et anima esuriens dat tibi gloriam et iustitiam Domino

19 quia non secundum iustitias patrum nostrorum nos fundimus misericordiam ante conspectum tuum Domine Deus noster

20 sed quia misisti iram tuam et furorem tuum super nos sicut locutus es in manus puerorum tuorum prophetarum dicens

21 sic dicit Dominus inclinate umerum vestrum et cervicem vestram et opera facite regi Babylonis et sedebitis in terra quam dedi patribus vestris

22 quod si autem non audieritis vocem Domini Dei vestri operari regi Babyloniae defectionem faciam de civitatibus Iuda et a foris Hierusalem

23 et auferam a vobis vocem iucunditatis et vocem gaudimonii et vocem sponsi et vocem sponsae et erit omnis terra sine vestigio ab inhabitantibus eam

24 et non audierunt vocem tuam ut operarentur regi Babyloniae et statuisti verba tua quae locutus es in manibus puerorum tuorum prophetarum ut proferrentur ossa regum nostrorum et ossa patrum nostrorum de loco suo

25 et ecce sunt proiecta in calore solis et in gelu noctis et mortui sunt in doloribus pessimis in fame et in gladio et in emissionem

26 et posuisti templum in quo invocatum est nomen tuum in ipso sicut haec dies propter iniquitatem domus Israhel et domus Iuda

27 et fecisti in nobis Domine Deus noster secundum omnem benignitatem tuam et secundum omnem miserationem tuam illam magnam

28 sicut locutus es in manu pueri tui Moysi in die qua praecepisti ei scribere legem tuam coram filiis Israhel

29 dicens si non obaudieritis vocem meam ambitio haec magna et multa convertetur in minimo inter gentes quo ego dispergam illos

30 quia scio quod me non audiet populus populus est enim dura cervice et convertetur ad cor suum in terra captivitatis suae

31 et scient quoniam ego sum Dominus Deus eorum et dabo eis cor et audient aures

32 et laudabunt me in terra captivitatis suae et memores erunt nominis mei

33 et avertent se a dorso suo duro et a malignitatibus suis quia reminiscuntur viam patrum suorum qui peccaverunt in me

34 et revocabo illos in terram quam iuravi patribus illorum Abraham et Isaac et Iacob et dominabuntur eius et multiplicabo eos et non minorabuntur

35 et statuam illis testamentum alterum sempiternum ut sim illis in Deum et ipsi erunt mihi in populum et non movebo amplius populum meum filios Israhel a terra quam dedi illis

Caput 3

1 et nunc Domine omnipotens Deus Israhel anima in angustiis et spiritus anxius clamat ad te

2 audi Domine et miserere quia Deus es misericors et miserere nostri quia peccavimus ante te

3 quia tu sedes in sempiternum et nos peribimus in aevum

4 Domine omnipotens Deus Israhel audi nunc orationem mortuorum Israhel et filiorum ipsorum qui peccaverunt ante te et non audierunt vocem Domini Dei sui et adglutinata sunt nobis mala

5 noli meminisse iniquitates patrum nostrorum sed memento manus tuae et nominis tui in tempore isto

6 quia tu es Dominus Deus noster et laudabimus te Domine

7 quia propter hoc dedisti timorem tuum in cordibus nostris et ut invocemus nomen tuum et laudemus te in captivitate nostra quia convertemus iniquitatem patrum nostrorum qui peccaverunt ante te

8 et ecce nos hodie in captivitate nostra sumus quo nos dispersisti in inproperium et in maledictum et in peccatum secundum omnes iniquitates patrum nostrorum qui discesserunt a te Domine Deus noster

9 audi Israhel mandata vitae auribus percipite ut scias prudentiam

10 quid est Israhel quid est quod in terra es inimicorum

11 inveterasti in terra aliena coinquinatus es cum mortuis deputatus es cum descendentibus in infernum

12 dereliquisti fontem sapientiae

13 si in via Dei ambulasses habitasses in pace sempiterna

14 discite ubi sit prudentia ubi sit virtus ubi sit intellectus ut scias simul ubi sit longiturnitas vitae et victus ubi sit lumen oculorum et pax

15 quis invenit locum eius et quis intravit in thesauros eius

16 ubi sunt principes gentium et qui dominantur super bestias quae sunt super terram

17 qui in avibus caeli inludunt

18 qui argentum thesaurizant et aurum in quo confidebant homines et non est finis acquisitionis eorum qui argentum fabricant et solliciti sunt nec est inventio operum illorum

19 exterminati sunt et ad inferos descenderunt et alii loco eorum exsurrexerunt

20 iuvenes viderunt lumen et habitaverunt super terram viam autem disciplinae ignoraverunt

21 neque intellexerunt semitas eius neque filii eorum susceperunt eam a facie ipsorum longe facta est

22 non est audita in terra Chanaan neque visa est in Theman

23 filii quoque Agar qui exquirunt prudentiam quae de terra est negotiatores Merrae et Theman et fabulatores et exquisitores intelligentiae viam autem sapientiae nescierunt neque commemorati sunt semitas eius

24 o Israhel quam magna est domus Dei et ingens locus possessionis eius

25 magnus et non habet finem excelsus et inmensus

26 ibi fuerunt gigantes nominati illi qui ab initio fuerunt statura magna scientes bellum

27 non hos elegit Deus neque viam disciplinae dedit illis et perierunt

28 eo quod non haberent sapientiam et perierunt propter insipientiam suam

29 quis ascendit in caelum et accepit eam et deduxit eam de nubibus

30 quis transfretavit mare et invenit illam et adtulit illam super aurum electum

31 non est qui possit scire viam eius neque qui exquirat semitas eius

32 sed qui scit universa novit eam et invenit eam prudentia sua qui praeparavit terram in aeterno tempore et replevit eam pecudibus et quadrupedibus

33 qui emittit lumen et vadit et vocavit illud et obaudit illi in tremore

34 stellae autem lumen dederunt in custodiis suis et laetatae sunt

35 vocatae sunt et dixerunt adsumus et luxerunt ei cum iucunditate qui fecit illas

36 hic Deus noster non aestimabitur alius adversus eum

37 hic adinvenit omnem viam disciplinae et tradidit illam Iacob puero suo et Israhel dilecto suo

38 post haec in terris visus est et cum hominibus conversatus est

Caput 4

1 hic liber mandatorum Dei et lex quae est in aeternum omnes qui tenent eam ad vitam qui autem dereliquerint eam in mortem

2 convertere Iacob et adprehende eam ambula per viam ad splendorem eius contra lumen eius

3 ne tradas altero gloriam tuam et dignitatem tuam genti alienae

4 beati sumus Israhel quoniam quae Deo placent nobis manifesta sunt

5 animaequior esto populus Dei memorabilis Israhel

6 venundati estis gentibus non in perditionem sed propter quod in ira ad iracundiam provocastis Deum traditi estis adversariis

7 exacerbastis enim eum qui fecit vos Deum aeternum immolantes daemoniis et non Deo

8 oblitum estis eum qui nutrit vos et contristastis nutricem vestram Hierusalem

9 vidit enim iracundiam a Deo venientem vobis et dixit audite confines Sion adduxit enim mihi Deus luctum magnum

10 vidi enim captivitatem populi mei filiorum meorum et filiarum quam superduxit illis Aeternus

11 nutrivi enim illos cum iucunditate dimisi autem illos cum fletu et luctu

12 nemo gaudeat super me viduam et desolatam a multis derelicta sum propter peccata filiorum meorum quia declinaverunt a lege Dei

13 iustitias autem ipsius nescierunt nec ambulaverunt per vias mandatorum Dei neque per semitas veritatis eius cum iustitia ingressi sunt

14 veniant confines Sion et memorentur captivitatem filiorum et filiarum meorum quam superduxit illis Aeternus

15 adduxit enim super illos gentem de longinquo gentem inprobam et alterius linguae

16 qui non sunt reveriti senem neque puerorum miserti sunt et abduxerunt dilectos viduae et a filiis unicam desolaverunt

17 ego autem quid possum adiuvere vos

18 qui enim adduxit super vos mala ipse vos eripiet de manibus inimicorum vestrorum

19 ambulate filii ambulate ego enim derelicta sum sola

20 exui me stola pacis indui autem me sacco obsecrationis et clamabo ad Altissimum in diebus meis

21 animaequiores estote filii clamate ad Dominum et eripiet vos de manu principum inimicorum

22 ego enim speravi in Aeternum salutem vestram et venit mihi gaudium a Sancto super misericordia quae venit vobis ab Aeterno salutari nostro

23 emisi enim vos cum luctu et ploratu reducet autem vos mihi Deus cum gaudio et iucunditate in sempiternum

24 sicut enim viderunt vicinae Sion captivitatem vestram sic videbunt et in celeritate salutem vestram a Deo quae superveniet vobis cum honore magno et splendore aeterno

25 filii patienter sustinete iram quae supervenit vobis persecutus est enim te inimicus tuus sed cito videbis perditionem ipsius et super cervices ipsius ascendes

26 delicati mei ambulaverunt vias asperas ducti sunt enim ut grex direptus ab inimicis

27 animaequiores estote filii et proclamate ad Deum erit enim memoria vestra ab eo qui ducit vos

28 sicut enim fuit sensus vester ut erraretis a Deo decies tantum iterum convertentes requiretis eum

29 qui enim induxit vobis mala ipse rursum adducet vobis sempiternam iucunditatem cum salute vestra

30 animaequior esto Hierusalem exhortatur enim te qui te nominavit

31 nocentes parebunt qui te vexaverunt et qui gratulati sunt in tua ruina punientur

32 civitates quibus servierunt filii tui punietur quae accepit filios tuos

33 sicut enim gavisa est in tua ruina et laetata est in tuo casu sic contristabitur in sua desolatione

34 et amputabitur exultatio multitudinis eius et gaudium eius erit in luctum

35 ignis enim superveniet ei ab Aeterno in longiturnis diebus et habitabitur a daemoniis in multitudinem temporis

36 circumpice Hierusalem ad orientem et vide iucunditatem a Deo tibi venientem

37 ecce enim veniunt filii tui quos dimisisti dispersos veniunt collecti ab oriente usque ad occidentem in verbo Sancti gaudentes in honorem Dei

Caput 5

1 exue te Hierusalem stola luctus et vexationis tuae et indue te decore et honore eius quae a Deo tibi est in sempiterna gloriae

2 circumdato te deploide a Deo iustitiae et inpone mitram capiti tuo honoris Aeterni

3 Deus enim ostendet splendorem suum in te omni quod sub caelo est

4 nominabitur enim tibi nomen tuum a Deo in sempiternum Pax iustitiae et Honor pietatis

5 exsurge Hierusalem et sta in excelso et circumpice ad orientem et vide collectos filios tuos ab oriente sole usque ad occidentem in verbo Sancti gaudentes Dei memoria

6 exierunt enim abs te pedibus ducti ab inimicis adducet autem illos Dominus ad te portatos in honorem sicut filios regni

7 constituit enim Deus humiliare omnem montem excelsum et rupes perennes et convalles replere in aequalitatem terrae ut ambulet Israhel diligenter in honorem Dei

8 obumbraverunt autem et silvae et omne lignum suavitatis Israhel mandato Dei

9 adducet enim Deus Israhel cum iucunditate in lumine maiestatis suae cum misericordia et iustitia quae est ab ipso

Caput 6

1 exemplum epistolae quam misit Hieremias ad abductos captivos in Babyloniam a rege Babyloniorum ut nuntiaret illis secundum quod praeceptum est illi a Deo propter peccata quae peccastis ante Deum abducemini in Babyloniam captivi a Nabuchodonosor rege Babylonum

2 ingressi itaque in Babyloniam eritis illic annis plurimis et tempus longum usque ad generationes septem post hoc autem educam vos inde cum pace

3 nunc autem videbitis in Babylonia deos aureos et argenteos et lapideos et ligneos in umeros portari ostentantes metum gentibus

4 videte ergo ne et vos similes efficiamini factis alienis et metuatis et metus vos capiat in ipsis

5 visa itaque turba de retro et ab ante adorantes dicite in cordibus vestris tibi oportet adorari Domine

6 angelus autem meus vobiscum est ipse autem exquiram animas vestras

7 nam lingua ipsorum polita a fabro ipsa etiam inaurata et inargentata falsa sunt et non possunt loqui

8 et sicut virgini amanti ornamenta ita accepto auro fabricati sunt

9 coronas certe habent aureas super capita sua dii illorum unde subtrahent sacerdotes ab eis aurum et argentum et erogant illud in semet ipsis

10 dant autem et ex ipso prostitutis et meretrices ornant et iterum cum receperint illud a meretricibus ornant deos suos

11 hii autem non liberantur ab erugine et tineas

12 opertis autem illis veste purpurea extergent faciem ipsorum propter pulverem domus qui est plurimus inter eos

13 sceptrum autem habet ut homo sicut iudex regionis qui in se peccantem non interficit

14 habet etiam gladium in manu et securem se autem de bello et a latronibus non liberat unde vobis notum sit quia non sunt dii

15 ne ergo timueritis eos sicut enim vas hominis confractum inutile efficitur tales sunt et dii illorum

16 constitutis illis in domo oculi eorum pleni sunt pulvere a pedibus introeuntium

17 et sicut alicui qui regem offendit circumseptae sunt ianuae aut sicut ad sepulchrum adductum mortuum ita tutant sacerdotes ostia clusuris et seris ne a latronibus expolientur

18 lucernas accendunt illis et quidem multas ex quibus nullam videre possunt sunt autem sicut trabes in domo

19 corda vero eorum dicunt elingere serpentes qui de terra sunt dum comedent eos et vestimentum ipsorum et non sentiunt

20 nigrae fiunt facies eorum a fumo qui in domo fit

21 supra corpus eorum et supra caput volant noctuae et hirundines et aves etiam similiter et catta

22 unde scietis quia non sunt dii ne ergo timueritis eos

23 aurum etiam quod habent ad speciem est nisi aliquis exterserit eruginem non fulgebunt neque enim dum conflarentur sentiebant

24 ex omni pretio empta sunt in quibus spiritus non est in ipsis

25 sine pedibus in umeris portantur ostentantes ignobilitatem suam hominibus confundantur etiam qui colunt ea

26 propterea si ceciderint in terram a semet ipsis non surgent neque si quis eum statuerit rectum per semet ipsum stabit sed sicut mortuis munera eorum illis adponentur

27 hostias illorum sacerdotes ipsorum vendunt et abutuntur similiter et mulieres eorum decerpentes neque infirmo neque mendicanti aliquid inperitunt

28 de sacrificiis eorum fetae et menstruatae contingunt scientes itaque ex his quia non sunt dii ne timeatis eos

29 unde enim vocantur dii quia mulieres adponunt diis argenteis et aureis et ligneis

30 et in domibus eorum sacerdotes sedent habentes tunicas scissas et capita et barbas rasa quorum capita nuda sunt

31 rugiunt autem clamantes contra deos suos sicut in cena mortui

32 a vestimento eorum auferent sacerdotes et vestiunt uxores suas et filios suos

33 neque si quid mali patiantur ab aliquo neque si quid bonum poterunt retribuere neque regem constituere possunt neque auferre

34 similiter neque divitias dare possunt neque malum retribuere si quis illis votum voverit et non reddiderit nec hoc requirent

35 hominem a morte non liberant neque infimum a potentiore eripient

36 hominem caecum ad visum non restituent de necessitate hominem non liberabunt

37 viduae non miserebuntur neque orfanis beneficient

38 lapidibus de monte similes sunt dii illorum lignei et lapidei aurei et argentei qui autem colunt illa confundentur

39 quomodo ergo aestimandum est aut dicendum illos esse deos

40 adhuc enim ipsis Chaldaeis non honorantibus ea qui cum audierint mutum non posse loqui offerent illum ad Bel postulantem ab eo loqui

41 quasi possint sentire qui non habent motum et ipsi cum intellexerint relinquent ea sensum enim non habent ipsi dii illorum

42 mulieres autem circumdatis funibus in viis sedent succedentes ossa olivarum

43 cum autem aliqua ex ipsis adtracta ab aliquo transeunte dormierit proximae suae exprobrat quod ea non sit digna habita sicut ipsa neque funis eius disruptus sit

44 omnia autem quae illis fiunt falsa sunt quomodo ergo aestimandum aut dicendum est esse illos deos

45 a fabris autem et ab aurificibus facta sunt nihil aliud erint nisi id quod volunt esse sacerdotes

46 aurifices ipsi etiam qui ea faciunt non sunt multi temporis numquid ergo possunt quae ab ipsis fabricata sunt esse dii

47 reliquerunt autem falsa et obprobrium postea futuris

48 nam cum supervenerit illis proelium et mala cogitant post se sacerdotes ubi se abscondant cum illis

49 quomodo ergo sentiri debeant quoniam dii sunt qui nec de bello se liberant neque de malis se eripiunt

50 nam cum sint lignea et inaurata et inargentata sciatur postea quia falsa sunt gentibus universis et regibus quae manifestata sunt quia non sunt dii sed opera manuum hominum et nullum opus Dei in illis

51 unde ergo notum est quia non sunt dii sed opera manuum hominum et nullum Dei opus in ipsis est

52 regem regioni non suscitant neque pluviam hominibus dabunt

53 iudicium quoque non discernent neque regionem liberabunt ab iniuria quia nihil possunt sicut corniculae inter medium caeli et terrae

54 etenim cum inciderit ignis in domum deorum ligneorum aureorum et argenteorum sacerdotes quidem ipsorum fugient et liberabuntur ipsi vero sicut trabes in medio conburentur

55 regi autem et bello non resistent quomodo ergo aestimandum est aut recipiendum quia dii sunt

56 non a furibus neque a latronibus se liberabunt dii lignei et lapidei et inaurati et argentati quibus hii qui fortiores sunt

57 aurum et argentum et vestimentum quod operti sunt auferent illis et abibunt nec sibi auxilium ferunt

58 itaque melius est esse regem ostentantem virtutem suam aut vas in domo utile in quo gloriabitur qui possidet illud quam falsi dii vel ostium in domo quod custodit quae in ipsa sunt quam falsi dii

59 sol quidem et luna sidera cum sint splendida et emissa ad utilitates obaudiunt

60 similiter et fulgur cum apparuerit perspicuum est id ipsum autem et spiritus in omni regione spirat

61 et nubes quibus cum imperatum fuerit a Deo perambulare universum orbem perficiunt quod imperatum est eis

62 ignis etiam missus desuper ut consumat montes et silvas facit quod praeceptum est ei haec autem neque speciebus neque virtutibus uni eorum similia sunt

63 unde neque aestimandum est neque dicendum esse illos deos quando non possint neque iudicium iudicare neque benefacere hominibus

64 scientes itaque quia non sunt dii ne ergo timueritis eos

65 neque enim regibus maledicent neque benedicent

66 signa etiam in caelo gentibus non ostendunt neque ut sol lucebunt neque inluminabunt ut luna

67 bestiae meliores sunt illis quae possunt fugere sub tectum ac prodesse sibi

68 nullo itaque modo nobis est manifestum quia sunt dii propter quod ne timeatis eos

69 nam sicut in cucumeraria formido nihil custodit ita sunt dii illorum lignei et argentei et inaurati

70 eodem modo et in horto spina alba supra quam omnis avis sedet similiter et mortuo proiecto in tenebris similes sunt dii illorum lignei et inaurati et inargentati

71 a purpura quoque et marmore quae supra illos teneant scietis itaque quia non sunt dii ipsi etiam postremo comeduntur et erit obprobrium in regione

72 melior est homo iustus qui non habet simulacra nam erit longe ab obprobriis

The Prophecy of Ezechiel

Chapter

702 #1	708 #12	717 #23	725 #34	734 #45
703 #2	709 #13	718 #24	726 #35	734 #46
703 #3	709 #14	718 #25	726 #36	735 #47
704 #4	710 #15	719 #26	727 #37	736 #48
704 #5	710 #16	720 #27	728 #38	696 The Prophecy of
705 #6	712 #17	720 #28	729 #39	Baruch
705 #7	712 #18	721 #29	729 #40	738 The Prophecy of
706 #8	713 #19	722 #30	731 #41	Daniel
706 #9	714 #20	722 #31	731 #42	
707 #10	715 #21	723 #32	732 #43	
707 #11	716 #22	724 #33	733 #44	

Caput 1

1 et factum est in tricesimo anno in quarto mense in quinta mensis cum essem in medio captivorum iuxta fluvium Chobar aperti sunt caeli et vidi visiones Dei

2 in quinta mensis ipse est annus quintus transmigratio- nis regis Ioachin

3 factum est verbum Domini ad Hiezecihel filium Bu- zi sacerdotem in terra Chaldeorum secus flumen Chobar et facta est super eum ibi manus Domini

4 et vidi et ecce ventus turbini veniebat ab aquilone et nubes magna et ignis involvens et splendor in circuitu eius et de medio eius quasi species electri id est de medio ignis

5 et ex medio eorum similitudo quattuor animalium et hic aspectus eorum similitudo hominis in eis

6 et quattuor facies uni et quattuor pinnae uni

7 et pedes eorum pedes recti et planta pedis eorum quasi planta pedis vituli et scintillae quasi aspectus aeris candentis

8 et manus hominis sub pinnis eorum in quattuor partibus et facies et pinnae per quattuor partes habebant

9 iunctaeque erant pinnae eorum alterius ad alterum non revertebantur cum incederent sed unumquodque ante faciem suam gradiebatur

10 similitudo autem vultus eorum facies hominis et fa- cies leonis a dextris ipsorum quattuor facies autem bovis a sinistris ipsorum quattuor et facies aquilae ipsorum quattuor

11 et facies eorum et pinnae eorum extentae desuper duae pinnae singulorum iungebantur et duae tegebant corpora eorum

12 et unumquodque coram facie sua ambulabat ubi erat impetus spiritus illuc gradiebantur nec revertebantur cum ambularent

13 et similitudo animalium aspectus eorum quasi car- bonum ignis ardentium et quasi aspectus lampadarum haec

erat visio discurrens in medio animalium splendor ignis et de igne fulgor egrediens

14 et animalia ibant et revertebantur in similitudinem fulguris coruscantis

15 cumque aspicerem animalia apparuit rota una super terram iuxta animalia habens quattuor facies

16 et aspectus rotarum et opus earum quasi visio maris et una similitudo ipsarum quattuor et aspectus earum et opera quasi sit rota in medio rotae

17 per quattuor partes earum euntes ibant et non revertebantur cum ambularent

18 statura quoque erat rotis et altitudo et horribilis aspectus et totum corpus plenum oculis in circuitu ipsarum quattuor

19 cumque ambularent animalia ambulabant pariter et ro- tae iuxta ea et cum elevarentur animalia de terra elevabantur simul et rotae

20 quocumque ibat spiritus illuc eunte spiritu et rotae pariter levabantur sequentes eum spiritus enim vitae erat in rotis

21 cum euntibus ibant et cum stantibus stabant et cum elevatis a terra pariter elevabantur et rotae sequentes ea quia spiritus vitae erat in rotis

22 et similitudo super caput animalium firmamenti qua- si aspectus cristalli horribilis et extenti super capita eorum desuper

23 sub firmamento autem pinnae eorum rectae alterius ad alterum unumquodque duabus alis velabat corpus suum et alterum similiter velabatur

24 et audiebam sonum alarum quasi sonum aquarum multarum quasi sonum sublimis Dei cum ambularent qua- si sonus erat multitudinis ut sonus castrorum cumque starent dimittebantur pinnae eorum

25 nam cum fieret vox supra firmamentum quod erat super caput eorum stabant et submittebant alas suas

26 et super firmamentum quod erat imminens capiti eo- rum quasi aspectus lapidis sapphyri similitudo throni et su-

per similitudinem throni similitudo quasi aspectus hominis desuper

27 et vidi quasi speciem electri velut aspectum ignis intrinsecus eius per circuitum a lumbis eius et desuper et a lumbis eius usque deorsum vidi quasi speciem ignis splendentis in circuitu

28 velut aspectum arcus cum fuerit in nube in die pluviae hic erat aspectus splendoris per gyrum

Caput 2

1 haec visio similitudinis gloriae Domini et vidi et cecidi in faciem meam et audivi vocem loquentis et dixit ad me fili hominis sta supra pedes tuos et loquar tecum

2 et ingressus est in me spiritus postquam locutus est mihi et statuit me supra pedes meos et audivi loquentem ad me

3 et dicentem fili hominis mitto ego te ad filios Israhel ad gentes apostatrices quae recesserunt a me patres eorum praevaricati sunt pactum meum usque ad diem hanc

4 et filii dura facie et indomabili corde sunt ad quos ego mitto te et dices ad eos haec dicit Dominus Deus

5 si forte vel ipsi audiant et si forte quiescant quoniam domus exasperans est et scient quia propheta fuerit in medio eorum

6 tu ergo fili hominis ne timeas eos neque sermones eorum metuas quoniam increduli et subversores sunt tecum et cum scorpionibus habitas verba eorum ne timeas et vultus eorum ne formides quia domus exasperans est

7 loqueris ergo verba mea ad eos si forte audiant et quiescant quoniam irritatores sunt

8 tu autem fili hominis audi quaecumque loquor ad te et noli esse exasperans sicut domus exasperatrix est aperi os tuum et comede quaecumque ego do tibi

9 et vidi et ecce manus missa ad me in qua erat involutus liber

10 et expandit illum coram me qui erat scriptus intus et foris et scriptae erant in eo lamentationes et carmen et vae

Caput 3

1 et dixit ad me fili hominis quodcumque inveneris comede comede volumen istud et vadens loquere ad filios Israhel

2 et aperui os meum et cibavit me volumine illo

3 et dixit ad me fili hominis venter tuus comedet et viscera tua conplebuntur volumine isto quod ego do tibi et comedi illud et factum est in ore meo sicut mel dulce

4 et dixit ad me fili hominis vade ad domum Israhel et loqueris verba mea ad eos

5 non enim ad populum profundi sermonis et ignotae linguae tu mitteris ad domum Israhel

6 neque ad populos multos profundi sermonis et ignotae linguae quorum non possis audire sermones et si ad illos mittereris ipsi audirent te

7 domus autem Israhel nolent audire te quia nolunt audire me omnis quippe domus Israhel adtrita fronte est et duro corde

8 ecce dedi faciem tuam valentiolem faciebus eorum et frontem tuam duriolem frontibus eorum

9 ut adamantem et ut silicem dedi faciem tuam ne timeas eos neque metuas a facie eorum quia domus exasperans est

10 et dixit ad me fili hominis omnes sermones meos quos loquor ad te adsume in corde tuo et auribus tuis audi

11 et vade ingredere ad transmigrationem ad filios populi tui et loqueris ad eos et dices eis haec dicit Dominus Deus si forte audiant et quiescant

12 et adsumpsit me spiritus et audivi post me vocem commotionis magnae benedicta gloria Domini de loco suo

13 et vocem alarum animalium percutientium alteram ad alteram et vocem rotarum sequentium animalia et vocem commotionis magnae

14 spiritus quoque levavit me et adsumpsit me et abii amarus in indignatione spiritus mei manus enim Domini erat mecum confortans me

15 et veni ad transmigrationem acervum novarum frugum ad eos qui habitabant iuxta flumen Chobar et sedi ubi illi sedebant et mansi ibi septem diebus maerens in medio eorum

16 cum autem pertransissent septem dies factum est verbum Domini ad me dicens

17 fili hominis speculatorem dedi te domui Israhel et audies de ore meo verbum et adnuntiabis eis ex me

18 si dicente me ad impium morte morieris non adnuntiaveris ei neque locutus fueris ut avertatur a via sua impia et vivat ipse impius in iniquitate sua morietur sanguinem autem eius de manu tua requiram

19 si autem tu adnuntiaveris impio et ille non fuerit conversus ab impietate sua et via sua impia ipse quidem in iniquitate sua morietur tu autem animam tuam liberasti

20 sed et si conversus iustus a iustitia sua fecerit iniquitatem ponam offendiculum coram eo ipse morietur quia non adnuntiasti ei in peccato suo morietur et non erunt in memoria iustitiae eius quas fecit sanguinem vero eius de manu tua requiram

21 si autem tu adnuntiaveris iusto ut non peccet iustus et ille non peccaverit vivens vivet quia adnuntiasti ei et tu animam tuam liberasti

22 et facta est super me manus Domini et dixit ad me surgens egredere in campum et ibi loquar tecum

23 et surgens egressus sum in campum et ecce ibi gloria Domini stabat quasi gloria quam vidi iuxta fluvium Chobar et cecidi in faciem meam

24 et ingressus est in me spiritus et statuit me super pedes meos et locutus est mihi et dixit ad me ingredere et includere in medio domus tuae

25 et tu fili hominis ecce data sunt super te vincula et ligabunt te in eis et non egredieris in medio eorum

26 et linguam tuam adherescere faciam palato tuo et eris mutus nec quasi vir obiurgans quia domus exasperans est

27 cum autem locutus fuero tibi aperiam os tuum et dices ad eos haec dicit Dominus Deus qui audit audiat et qui quiescit quiescat quia domus exasperans est

Caput 4

1 et tu fili hominis sume tibi laterem et pones eum coram te et describes in eo civitatem Hierusalem

2 et ordinabis adversus eam obsidionem et aedificabis munitiones et conportabis aggerem et dabis contra eam castra et pones arietes in gyro

3 et tu sume tibi sartagine ferream et pones eam murum ferreum inter te et inter civitatem et obfirmabis faciem tuam ad eam et erit in obsidionem et circumdabis eam signum est domui Israhel

4 et tu dormies super latus tuum sinistrum et pones iniquitates domus Israhel super eo numero dierum quibus dormies super illud et adsumes iniquitatem eorum

5 ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum numero dierum trecentos et nonaginta dies et portabis iniquitatem domus Israhel

6 et cum conpleveris haec dormies super latus tuum dextrum secundo et adsumes iniquitatem domus Iuda quadraginta diebus diem pro anno diem inquam pro anno dedi tibi

7 et ad obsidionem Hierusalem convertes faciem tuam et brachium tuum erit exertum et prophetabis adversus eam

8 ecce circumdedi te vinculis et non te convertes a latere tuo in latus aliud donec compleas dies obsidionis tuae

9 et tu sume tibi frumentum et hordeum et fabam et lentem et milium et viciam et mittes ea in vas unum et facies tibi panes numero dierum quibus dormies super latus tuum trecentis et nonaginta diebus comedes illud

10 cibus autem tuus quo vesceris erit in pondere viginti stateres in die a tempore usque ad tempus comedes illud

11 et aquam in mensura bibes sextam partem hinc a tempore usque ad tempus bibes illud

12 et quasi subcinericium hordiacium comedes illud et stercore quod egredietur de homine operies illud in oculis eorum

13 et dixit Dominus sic comedent filii Israhel panem suum pollutum inter gentes ad quas eiciam eos

14 et dixi ha ha ha Domine Deus ecce anima mea non est polluta et morticinum et laceratum a bestiis non comedi ab infantia mea usque nunc et non est ingressa os meum omnis caro immunda

15 et dixit ad me ecce dedi tibi fimum boum pro stercoribus humanis et facies panem tuum in eo

16 et dixit ad me fili hominis ecce ego conteram baculum panis in Hierusalem et comedent panem in pondere et in sollicitudine et aquam in mensura et in angustia bibent

17 ut deficientibus pane et aqua corruat unusquisque ad fratrem suum et contabescant in iniquitatibus suis

Caput 5

1 et tu fili hominis sume tibi gladium acutum radentem pilos adsumes eum et duces per caput tuum et per barbam tuam et adsumes tibi stateram ponderis et divides eos

2 tertiam partem igni combures in medio civitatis iuxta completionem dierum obsidionis et adsumens tertiam partem concides gladio in circuitu eius tertiam vero aliam disperges in ventum et gladium nudabo post eos

3 et sumes inde parvum numerum et ligabis eos in summitate pallii tui

4 et ex eis rursum tolles et proicies in medio ignis et combures eos igni ex eo egredietur ignis in omnem domum Israhel

5 haec dicit Dominus Deus ista est Hierusalem in medio gentium posui eam et in circuitu eius terras

6 et contempsit iudicia mea ut plus esset impia quam gentes et praecepta mea ultra quam terrae quae in circuitu eius sunt iudicia enim mea proiecerunt et in praeceptis meis non ambulaverunt

7 idcirco haec dicit Dominus Deus quia superastis gentes quae in circuitu vestro sunt in praeceptis meis non ambulastis et iudicia mea non fecistis et iuxta iudicia gentium quae in circuitu vestro sunt non estis operati

8 ideo haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te et ipse ego faciam in medio tui iudicia in oculis gentium

9 et faciam in te quae non feci et quibus similia ultra non faciam propter omnes abominationes tuas

10 ideo patres comedent filios in medio tui et filii comedent patres suos et faciam in te iudicia et ventilabo universas reliquias tuas in omnem ventum

11 idcirco vivo ego dicit Dominus Deus nisi pro eo quod sanctum meum violasti in omnibus offensionibus tuis et in omnibus abominationibus tuis ego quoque confringam et non parcat oculus meus et non miserebor

12 tertia tui pars peste morietur et fame consumetur in medio tui et tertia tui pars gladio cadet in circuitu tuo tertiam vero partem tuam in omnem ventum dispergam et gladium evaginabo post eos

13 et compleam furorem meum et requiescere faciam indignationem meam in eis et consolabor et scient quia ego Dominus locutus sum in zelo meo cum implevero indignationem meam in eis

14 et dabo te in desertum et in obprobrium in gentibus quae in circuitu tuo sunt in conspectu omnis praetereuntis

15 et eris obprobrium et blasphemia exemplum et stupor in gentibus quae in circuitu tuo sunt cum fecero in te iudicia in furore et in indignatione et in increpationibus irae

16 ego Dominus locutus sum quando misero sagittas famis pessimas in eos quae erunt mortiferae et quas mittam ut disperdam vos et famem congregabo super vos et conteram vobis baculum panis

17 et inmittam in vos famem et bestias pessimas usque ad internicionem et pestilentia et sanguis transibunt per te et gladium inducam super te ego Dominus locutus sum

Caput 6

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis pone faciem tuam ad montes Israhel et prophetabis ad eos

3 et dices montes Israhel audite verbum Domini Dei haec dicit Dominus Deus montibus et collibus rupibus et vallibus ecce ego inducam super vos gladium et disperdam excelsa vestra

4 et demoliar aras vestras et confringentur simulacra vestra et deiciam interfectos vestros ante idola vestra

5 et dabo cadavera filiorum Israhel ante faciem simulacrorum vestrorum et dispergam ossa vestra circum aras vestras

6 in omnibus habitationibus vestris urbes desertae erunt et excelsa demolientur et dissipabuntur et interibunt arae vestrae et confringentur et cessabunt idola vestra et conterentur delubra vestra et delebuntur opera vestra

7 et cadet interfectus in medio vestri et scietis quoniam ego Dominus

8 et relinquam in vobis eos qui fugerint gladium in gentibus cum dispersero vos in terris

9 et recordabuntur mei liberati vestri in gentibus ad quas captivi ducti sunt quia contrivi cor eorum fornicans et recedens a me et oculos eorum fornicantes post idola sua et displicebunt sibimet super malis quae fecerunt in universis abominationibus suis

10 et scient quia ego Dominus non frustra locutus sum ut facerem eis malum hoc

11 haec dicit Dominus Deus percutite manu tua et adlide pedem tuum et dic eheu ad omnes abominationes malorum domus Israhel qui gladio fame peste ruituri sunt

12 qui longe est peste morietur qui autem prope gladio corruet et qui relictus fuerit et obsessus fame morietur et compleam indignationem meam in eis

13 et scietis quia ego Dominus cum fuerint interfecti vestri in medio idolorum vestrorum in circuitu ararum vestrarum in omni colle excelso in cunctis summitatibus montium et subtus omne lignum nemorosum et subtus universam quercum frondosam locum ubi accenderunt tura redolentia universis idolis suis

14 et extendam manum meam super eos et faciam terram desolatam et destitutam a deserto Deblatha in omnibus

habitationibus eorum et scient quia ego Dominus

Caput 7

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 et tu fili hominis haec dicit Dominus Deus terrae Israhel finis venit finis super quattuor plagas terrae

3 nunc finis super te et emittam furorem meum in te et iudicabo te iuxta vias tuas et ponam contra te omnes abominationes tuas

4 et non parcet oculus meus super te et non miserebor sed vias tuas ponam super te et abominationes tuae in medio tui erunt et scietis quia ego Dominus

5 haec dicit Dominus Deus afflictio una afflictio ecce venit

6 finis venit venit finis evigilavit adversum te ecce venit

7 venit contractio super te qui habitas in terra venit tempus prope est dies occisionis et non gloriae montium

8 nunc de propinquo effundam iram meam super te et compleam furorem meum in te et iudicabo te iuxta vias tuas et inponam tibi omnia scelera tua

9 et non parcet oculus meus neque miserebor sed vias tuas inponam tibi et abominationes tuae in medio tui erunt et scietis quia ego sum Dominus percutiens

10 ecce dies ecce venit egressa est contractio floruit virga germinavit superbia

11 iniquitas surrexit in virga impietatis non ex eis et non ex populo neque ex sonitu eorum et non erit requies in eis

12 venit tempus adpropinquavit dies qui emit non laetetur et qui vendit non lugeat quia ira super omnem populum eius

13 quia qui vendit ad id quod vendidit non revertetur et adhuc in viventibus vita eorum visio enim ad omnem multitudinem eius non regredietur et vir in iniquitate vitae suae non confortabitur

14 canite tuba praeparentur omnes et non est qui vadat ad proelium ira enim mea super universum populum eius

15 gladius foris pestis et fames intrinsecus qui in agro est gladio morietur et qui in civitate pestilentia et fame devorabuntur

16 et salvabuntur qui fugerint ex eis et erunt in montibus quasi columbae convallium omnes trepidi unusquisque in iniquitate sua

17 omnes manus dissolventur et omnia genua fluent aquis

18 et accingent se ciliciis et operiet eos formido et in omni facie confusio et in universis capitibus eorum calvitium

19 argentum eorum foris proicietur et aurum eorum in sterquilinum erit argentum eorum et aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini animam suam non saturabunt et ventres eorum non implebuntur quia scandalum iniquitatis eorum factum est

20 et ornamentum monilium suorum in superbiam posuerunt et imagines abominationum suarum et simulacrorum fecerunt ex eo propter hoc dedi eis illud in inmunditiam

21 et dabo illud in manus alienorum ad diripiendum et impiis terrae in praedam et contaminabunt illud

22 et avertam faciem meam ab eis et violabunt arcanum meum et introibunt in illud emissarii et contaminabunt illud

23 fac conclusionem quoniam terra plena est iudicio sanguinum et civitas plena iniquitate

24 et adducam pessimos de gentibus et possidebunt domos eorum et quiescere faciam superbiam potentium et possidebunt sanctuaria eorum

25 angustia superveniente requirent pacem et non erit

26 conturbatio super conturbationem veniet et auditus super auditum et quaerent visionem de propheta et lex peribit a sacerdote et consilium a senioribus

27 rex lugebit et princeps induetur maerore et manus populi terrae conturbabuntur secundum viam eorum faciam eis et secundum iudicia eorum iudicabo eos et scient quia ego Dominus

Caput 8

1 et factum est in anno sexto in sexto mense in quinta mensis ego sedebam in domo mea et senes Iuda sedebant coram me et cecidit super me ibi manus Domini Dei

2 et vidi et ecce similitudo quasi aspectus ignis ab aspectu lumborum eius et deorsum ignis et a lumbis eius et sursum quasi aspectus splendoris ut visio electri

3 et emissa similitudo manus adprehendit me in cinctu capitis mei et elevavit me spiritus inter terram et caelum et adduxit in Hierusalem in visione Dei iuxta ostium interius quod respiciebat aquilonem ubi erat statutum idolum zeli ad provocandam aemulationem

4 et ecce ibi gloria Dei Israhel secundum visionem quam videram in campo

5 et dixit ad me fili hominis leva oculos tuos ad viam aquilonis et levavi oculos meos ad viam aquilonis et ecce ab aquilone portae altaris idolum zeli in ipso introitu

6 et dixit ad me fili hominis putasne vides tu quid isti faciant abominationes magnas quas domus Israhel facit hic ut procul recedam a sanctuario meo et adhuc conversus videbis abominationes maiores

7 et introduxit me ad ostium atrii et vidi et ecce foramen unum in pariete

8 et dixit ad me fili hominis fode parietem et cum perfodissem parietem apparuit ostium unum

9 et dixit ad me ingredi et vide abominationes pessimas quas isti faciunt hic

10 et ingressus vidi et ecce omnis similitudo reptilium et animalium abominatio et universa idola domus Israhel depicta erant in pariete in circuitu per totum

11 et septuaginta viri de senioribus domus Israhel et Hiezonias filius Saphan stabat in medio eorum stantium ante pic-

turas et unusquisque habebat turibulum in manu sua et vapor nebulae de ture consurgebat

12 et dixit ad me certe vides fili hominis quae seniores domus Israhel faciunt in tenebris unusquisque in abscondito cubiculi sui dicunt enim non videt Dominus nos dereliquit Dominus terram

13 et dixit ad me adhuc conversus videbis abominationes maiores quas isti faciunt

14 et introduxit me per ostium portae domus Domini quod respiciebat ad aquilonem et ecce ibi mulieres sedebant plangentes Adonidem

15 et dixit ad me certe vidisti fili hominis adhuc conversus videbis abominationes maiores his

16 et introduxit me in atrium domus Domini interius et ecce in ostio templi Domini inter vestibulum et altare quasi viginti quinque viri dorsa habentes contra templum Domini et facies ad orientem et adorabant ad ortum solis

17 et dixit ad me certe vidisti fili hominis numquid leve est hoc domui Iuda ut facerent abominationes istas quas fecerunt hic quia replentes terram iniquitate conversi sunt ad irritandum me et ecce adplicant ramum ad nares suas

18 ergo et ego faciam in furore non parcat oculus meus nec miserebor et cum clamaverint ad aures meas voce magna non exaudiam eos

Caput 9

1 et clamavit in auribus meis voce magna dicens adpropinquaverunt visitationes urbis et unusquisque vas interfectionis habet in manu sua

2 et ecce sex viri veniebant de via portae superioris quae respicit ad aquilonem et uniuscuiusque vas interitus in manu eius vir quoque unus in medio eorum vestitus lineis et atramentarium scriptoris ad renes eius et ingressi sunt et steterunt iuxta altare aereum

3 et gloria Domini Israhel adsumpta est de cherub quae erat super eum ad limen domus et vocavit virum qui indutus erat lineis et atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis

4 et dixit Dominus ad eum transi per mediam civitatem in medio Hierusalem et signa thau super frontes virorum gentium et dolentium super cunctis abominationibus quae fiunt in medio eius

5 et illis dixit audiente me transite per civitatem sequentes eum et percutite non parcat oculus vester neque misereamini

6 senem adolescentulum et virginem parvulum et mulieres interficite usque ad internicionem omnem autem super quem videritis thau ne occidatis et a sanctuario meo incipite coeperunt ergo a viris senioribus qui erant ante faciem domus

7 et dixit ad eos contaminate domum et implete atria interfectis egredimini et egressi sunt et percutiebant eos qui erant in civitate

8 et caede completa remansi ego ruique super faciem meam et clamans aio heu heu heu Domine Deus ergone

disperdes omnes reliquias Israhel effundens furorem tuum super Hierusalem

9 et dixit ad me iniquitas domus Israhel et Iuda magna est nimis valde et repleta est terra sanguinibus et civitas repleta est aversione dixerunt enim dereliquit Dominus terram et Dominus non videt

10 igitur et meus non parcat oculus neque miserebor viam eorum super caput eorum reddam

11 et ecce vir qui indutus erat lineis qui habebat atramentarium in dorso suo respondit verbum dicens feci sicut praecepisti mihi

Caput 10

1 et vidi et ecce in firmamento quod erat super caput cherubin quasi lapis sapphyrus quasi species similitudinis solii apparuit super ea

2 et dixit ad virum qui indutus erat lineis et ait ingredi in medio rotarum quae sunt subtus cherub et imple manum tuam prunis ignis quae sunt inter cherubin et effunde super civitatem ingressusque est in conspectu meo

3 cherubin autem stabant a dextris domus cum ingrederetur vir et nubes implevit atrium interius

4 et elevata est gloria Domini desuper cherub ad limen domus et repleta est domus nube et atrium repletum est splendore gloriae Domini

5 et sonitus alarum cherubin audiebatur usque ad atrium exterius quasi vox Dei omnipotentis loquentis

6 cumque praecepisset viro qui indutus erat lineis dicens sume ignem de medio rotarum quae sunt inter cherubin ingressus ille stetit iuxta rotam

7 et extendit cherub manum de medio cherubin ad ignem qui erat inter cherubin et sumpsit et dedit in manus eius qui indutus erat lineis qui accipiens egressus est

8 et apparuit in cherubin similitudo manus hominis subtus pinnas eorum

9 et vidi et ecce quattuor rotae iuxta cherubin rota una iuxta cherub unum et rota alia iuxta cherub unum species autem erat rotarum quasi visio lapidis chrysoliti

10 et aspectus earum similitudo una quattuor quasi sit rota in medio rotarum

11 cumque ambularent in quattuor partes gradiebantur non revertebantur ambulantes sed ad locum ad quem ire declinabat quae prima erat sequebantur et ceterae nec convertiebantur

12 et omne corpus earum et colla et manus et pinnae et circuli plena erant oculis in circuitu quattuor rotarum

13 et rotas istas vocavit volubiles audiente me

14 quattuor autem facies habebat unum facies una facies cherub et facies secunda facies hominis et in tertio facies leonis et in quarto facies aquilae

15 et elevata sunt cherubin ipsum est animal quod videram iuxta flumen Chobar

16 cumque ambularent cherubin ibant pariter et rotae iuxta ea et cum levarent cherubin alas suas ut exaltarentur de terra non residebant rotae sed et ipsae iuxta erant

17 stantibus illis stabant et cum elevatis elevabantur spiritus enim vitae erat in eis

18 et egressa est gloria Domini a limine templi et stetit super cherubin

19 et elevantia cherubin alas suas exaltata sunt a terra coram me et illis egredientibus rotae quoque subsecutae sunt et stetit in introitu portae domus Domini orientalis et gloria Dei Israhel erat super ea

20 ipsum est animal quod vidi subter Deum Israhel iuxta fluvium Chobar et intellexi quia cherubin essent

21 quattuor per quattuor vultus uni et quattuor alae uni et similitudo manus hominis sub alis eorum

22 et similitudo vultuum eorum ipsi vultus quos videram iuxta fluvium Chobar et intuitus eorum et impetus singulorum ante faciem suam ingredi

Caput 11

1 et elevavit me spiritus et introduxit me ad portam domus Domini orientalem quae respicit solis ortum et ecce in introitu portae viginti quinque viri et vidi in medio eorum Hiezoniam filium Azur et Pheltiam filium Banaiae principes populi

2 dixitque ad me fili hominis hii viri qui cogitant iniquitatem et tractant consilium pessimum in urbe ista

3 dicentes nonne dudum aedificatae sunt domus haec est lebes nos autem carnes

4 idcirco vaticinare de eis vaticinare fili hominis

5 et inruit in me spiritus Domini et dixit ad me loquere haec dicit Dominus sic locuti estis domus Israhel et cogitationes cordis vestri ego novi

6 plurimos occidistis in urbe hac et implestis vias eius interfectis

7 propterea haec dicit Dominus Deus interfecti vestri quos posuistis in medio eius hii sunt carnes et haec est lebes et educam vos de medio eius

8 gladium metuistis et gladium inducam super vos ait Dominus Deus

9 et eiciam vos de medio eius daboque vos in manu hostium et faciam in vobis iudicia

10 gladio cadetis in finibus Israhel iudicabo vos et scietis quia ego Dominus

11 haec non erit vobis in lebetem et vos non eritis in medio eius in carnes in finibus Israhel iudicabo vos

12 et scietis quia ego Dominus qui in praeceptis meis non ambulastis et iudicia mea non fecistis sed iuxta iudicia gentium quae in circuitu vestro sunt estis operati

13 et factum est cum prophetarem Pheltias filius Banaiae mortuus est et cecidi in faciem meam clamans voce magna et dixi heu heu heu Domine Deus consummationem tu facis reliquiarum Israhel

14 et factum est verbum Domini ad me dicens

15 fili hominis fratres tui fratres tui viri propinqui tui et omnis domus Israhel universi quibus dixerunt habitatores Hierusalem longe recedite a Domino nobis data est terra in possessionem

16 propterea haec dicit Dominus Deus quia longe feci eos in gentibus et quia dispersi eos in terris ero eis in sanctificationem modicam in terris ad quas venerunt

17 propterea loquere haec dicit Dominus Deus congregabo vos de populis et adunabo de terris in quibus dispersi estis daboque vobis humum Israhel

18 et ingredientur illuc et auferent omnes offensiones cunctasque abominationes eius de illa

19 et dabo eis cor unum et spiritum novum tribuam in visceribus eorum et auferam cor lapideum de carne eorum et dabo eis cor carneum

20 ut in praeceptis meis ambulent et iudicia mea custodiant faciantque ea et sint mihi in populum et ego sim eis in Deum

21 quorum cor post offendicula et abominationes suas ambulat horum viam in capite suo ponam dicit Dominus Deus

22 et elevaverunt cherubin alas suas et rotae cum eis et gloria Dei Israhel erat super ea

23 et ascendit gloria Domini de medio civitatis stetitque super montem qui est ad orientem urbis

24 et spiritus levavit me adduxitque in Chaldeam ad transmigrationem in visione in spiritu Dei et sublata est a me visio quam videram

25 et locutus sum ad transmigrationem omnia verba Domini quae ostenderat mihi

Caput 12

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis in medio domus exasperantis tu habitas qui oculos habent ad videndum et non vident et aures ad audiendum et non audiunt quia domus exasperans est

3 tu ergo fili hominis fac tibi vasa transmigrationis et transmigrabis per diem coram eis transmigrabis autem de loco tuo ad locum alterum in conspectu eorum si forte aspiciant quia domus exasperans est

4 et efferes foras vasa tua quasi vasa transmigrantis per diem in conspectu eorum tu autem egredieris vespere coram eis sicut egreditur migrans

5 ante oculos eorum perfodi tibi parietem et egredieris per eum

6 in conspectu eorum in umeris portaberis in caligine effereris faciem tuam velabis et non videbis terram quia portentum dedi te domui Israhel

7 feci ergo sicut praeceperat mihi vasa mea protuli quasi vasa transmigrantis per diem et vespere perfodi mihi parietem manu in caligine egressus sum et in umeris portatus in conspectu eorum

8 et factus est sermo Domini ad me mane dicens

9 fili hominis numquid non dixerunt ad te domus Israhel domus exasperans quid tu facis

10 dic ad eos haec dicit Dominus Deus super ducem onus istud qui est in Hierusalem et super omnem domum Israhel quae est in medio eorum

11 dic ego portentum vestrum quomodo feci sic fiet illis in transmigrationem et captivitatem ibunt

12 et dux qui est in medio eorum in umeris portabitur in caligine egredietur parietem perfodient ut educant eum facies eius operietur ut non videat oculo terram

13 et extendam rete meum super illum et capietur in sagena mea et adducam eum in Babylonem in terram Chaldeorum et ipsam non videbit ibique morietur

14 et omnes qui circa eum sunt praesidium eius et agmina eius dispergam in omnem ventum et gladium evaginabo post eos

15 et scient quia ego Dominus quando dispersero illos in gentibus et disseminavero eos in terris

16 et relinquam ex eis viros paucos a gladio et fame et pestilentia ut narrent omnia scelera eorum in gentibus ad quas ingredientur et scient quia ego Dominus

17 et factus est sermo Domini ad me dicens

18 fili hominis panem tuum in conturbatione comede sed et aquam tuam in festinatione et maerore bibe

19 et dices ad populum terrae haec dicit Dominus Deus ad eos qui habitant in Hierusalem in terra Israhel panem suum in sollicitudine comedent et aquam suam in desolatione bibent ut desoletur terra a multitudine sua propter iniquitatem omnium qui habitant in ea

20 et civitates quae nunc habitantur desolatae erunt terrae deserta et scietis quia ego Dominus

21 et factus est sermo Domini ad me dicens

22 fili hominis quod est proverbium istud vobis in terra Israhel dicentium in longum differentur dies et peribit omnis visio

23 ideo dic ad eos haec dicit Dominus Deus quiescere faciam proverbium istud neque vulgo dicetur ultra in Israhel et loquere ad eos quod adpropinquaverint dies et sermo omnis visionis

24 non enim erit ultra omnis visio cassa neque divinatio ambigua in medio filiorum Israhel

25 quia ego Dominus loquar quodcumque locutus fuero verbum et fiet non prolongabitur amplius sed in diebus vestris domus exasperans loquar verbum et faciam illud dicit Dominus Deus

26 et factus est sermo Domini ad me dicens

27 fili hominis ecce domus Israhel dicentium visio quam hic videt in dies multos et in tempora longa iste prophetat

28 propterea dic ad eos haec dicit Dominus Deus non prolongabitur ultra omnis sermo meus verbum quod locutus fuero conplebitur dicit Dominus Deus

Caput 13

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis vaticinare ad prophetas Israhel qui prophetant et dices prophetantibus de corde suo audite verbum Domini

3 haec dicit Dominus Deus vae prophetis insipientibus qui sequuntur spiritum suum et nihil vident

4 quasi vulpes in desertis prophetae tui Israhel erant

5 non ascendistis ex adverso neque opposuistis murum pro domo Israhel ut staretis in proelio in die Domini

6 vident vana et divinant mendacium dicentes ait Dominus cum Dominus non miserit eos et perseveraverunt confirmare sermonem

7 numquid non visionem cassam vidistis et divinationem mendacem locuti estis et dicitis ait Dominus cum ego non sim locutus

8 propterea haec dicit Dominus Deus quia locuti estis vana et vidistis mendacium ideo ecce ego ad vos ait Dominus Deus

9 et erit manus mea super prophetas qui vident vana et divinant mendacium in concilio populi mei non erunt et in scriptura domus Israhel non scribentur nec in terra Israhel ingredientur et scietis quia ego Dominus Deus

10 eo quod deceperint populum meum dicentes pax et non est pax et ipse aedificabat parietem illi autem linebant eum luto absque paleis

11 dic ad eos qui liniunt absque temperatura quod casurus sit erit enim imber inundans et dabo lapides praegrandes desuper inruentes et ventum procellae dissipantem

12 siquidem ecce cecidit paries numquid non dicetur vobis ubi est litura quam levistis

13 propterea haec dicit Dominus Deus et erumpere faciam spiritum tempestatum in indignatione mea et imber inundans in furore meo erit et lapides grandes in ira in consummationem

14 et destruam parietem quem levistis absque temperamento et adaequabo eum terrae et revelabitur fundamentum eius et cadet et consumetur in medio eius et scietis quia ego sum Dominus

15 et conplebo indignationem meam in parietem et in his qui linunt eum absque temperamento dicamque vobis non est paries et non sunt qui linunt eum

16 prophetae Israhel qui prophetant ad Hierusalem et vident ei visionem pacis et non est pax ait Dominus Deus

17 et tu fili hominis pone faciem tuam contra filias populi tui quae prophetant de corde suo et vaticinare super eas

18 et dic haec ait Dominus Deus vae quae consuunt pulvillos sub omni cubito manus et faciunt cervicalia sub capite

universae aetatis ad capiendas animas cum caperent animas populi mei vivificabant animas eorum

19 et violabant me ad populum meum propter pugillum hordei et fragmen panis ut interficerent animas quae non moriuntur et vivificarent animas quae non vivunt mentientes populo meo credenti mendaciis

20 propter hoc haec dicit Dominus Deus ecce ego ad pulvillos vestros quibus vos capitis animas volantes et dirumpam eos de brachiis vestris et dimittam animas quas vos capitis animas ad volandum

21 et dirumpam cervicalia vestra et liberabo populum meum de manu vestra neque erunt ultra in manibus vestris ad praedandum et scietis quia ego Dominus

22 pro eo quod maerere fecistis cor iusti mendaciter quem ego non contristavi et confortastis manus impii ut non reverteretur a via sua mala et viveret

23 propterea vana non videbitis et divinationes non divinitis amplius et eruam populum meum de manu vestra et scietis quoniam ego Dominus

Caput 14

1 et venerunt ad me viri seniorum Israhel et sederunt coram me

2 et factus est sermo Domini ad me dicens

3 fili hominis viri isti posuerunt inmunditias suas in cordibus suis et scandalum iniquitatis suae statuerunt contra faciem suam numquid interrogatus respondebo eis

4 propter hoc loquere eis et dices ad eos haec dicit Dominus Deus homo homo de domo Israhel qui posuerit inmunditias suas in corde suo et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam et venerit ad prophetam interrogans per eum me ego Dominus respondebo ei in multitudine inmunditiarum suarum

5 ut capiatur domus Israhel in corde suo quo recesserunt a me in cunctis idolis suis

6 propterea dic ad domum Israhel haec dicit Dominus Deus convertimini et recedite ab idolis vestris et ab universis contaminationibus vestris avertite facies vestras

7 quia homo homo de domo Israhel et de proselytis quicumque advena fuerit in Israhel si alienatus fuerit a me et posuerit idola sua in corde suo et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam et venerit ad prophetam ut interroget per eum me ego Dominus respondebo ei per me

8 et ponam faciem meam super hominem illum et faciam eum in exemplum et in proverbium et disperdam eum de medio populi mei et scietis quia ego Dominus

9 et propheta cum erraverit et locutus fuerit verbum ego Dominus decepi prophetam illum et extendam manum meam super eum et delebo eum de medio populi mei Israhel

10 et portabunt iniquitatem suam iuxta iniquitatem interrogantis sic iniquitas prophetae erit

11 ut non erret ultra domus Israhel a me neque polluatur in universis praevaricationibus suis sed sit mihi in populum et ego sim eis in Deum ait Dominus exercituum

12 et factus est sermo Domini ad me dicens

13 fili hominis terra cum peccaverit mihi ut praevaricetur praevaricans extendam manum meam super eam et conteram virgam panis eius et inmittam in eam famem et interficiam de ea hominem et iumentum

14 et si fuerint tres viri isti in medio eius Noe Danihel et Iob ipsi iustitia sua liberabunt animas suas ait Dominus exercituum

15 quod si et bestias pessimas induxero super terram ut vastem eam et fuerit invia eo quod non sit pertransiens propter bestias

16 tres viri isti qui fuerint in ea vivo ego dicit Dominus Deus quia nec filios nec filias liberabunt sed ipsi soli liberabuntur terra autem desolabitur

17 vel si gladium induxero super terram illam et dixerò gladio transi per terram et interfecero de ea hominem et iumentum

18 et tres viri isti fuerint in medio eius vivo ego dicit Dominus Deus non liberabunt filios neque filias sed ipsi soli liberabuntur

19 si autem et pestilentiam inmisero super terram illam et effudero indignationem meam super eam in sanguine ut auferam ex ea hominem et iumentum

20 et Noe et Danihel et Iob fuerint in medio eius vivo ego dicit Dominus Deus quia filium et filiam non liberabunt sed ipsi iustitia sua liberabunt animas suas

21 quoniam haec dicit Dominus Deus quod si et quatuor iudicia mea pessima gladium et famem et bestias malas et pestilentiam misero in Hierusalem ut interficiam de ea hominem et pecus

22 tamen relinquetur in ea salvatio educentium filios et filias ecce ipsi egredientur ad vos et videbitis viam eorum et adinventiones eorum et consolabimini super malo quod induxi in Hierusalem in omnibus quae inportavi super eam

23 et consolabuntur vos cum videritis viam eorum et adinventiones eorum et cognoscetis quod non frustra fecerim omnia quae feci in ea ait Dominus Deus

Caput 15

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis quid fiet ligno vitis ex omnibus lignis nemorum quae sunt inter ligna silvarum

3 numquid tolletur de ea lignum ut fiat opus aut fabricabitur de ea paxillus ut dependeat in eo quodcumque vas

4 ecce igni datum est in escam utramque partem eius consumpsit ignis et medietas eius redacta est in favillam numquid utile erit ad opus

5 etiam cum esset integrum non erat aptum ad opus quanto magis cum ignis illud devoraverit et combuserit nihil ex eo fiet operis

6 propterea haec dicit Dominus Deus quomodo lignum vitis inter ligna silvarum quod dedi igni ad devorandum sic tradidi habitatores Hierusalem

7 et ponam faciem meam in eos de igne egredientur et ignis consumet eos et scietis quia ego Dominus cum posuero faciem meam in eos

8 et dederò terram inviam et desolatam eo quod praevaricatores extiterint dicit Dominus Deus

Caput 16

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis notas fac Hierusalem abominationes suas

3 et dices haec dicit Dominus Deus Hierusalem radix tua et generatio tua de terra chananea pater tuus Amorreus et mater tua Cethea

4 et quando nata es in die ortus tui non est praecisus umbilicus tuus et in aqua non es lota in salutem nec sale salita nec involuta pannis

5 non pepercit super te oculus ut facerem tibi unum de his miseratus tui sed proiecta es super faciem terrae in abiectioe animae tuae in die qua nata es

6 transiens autem per te vidi te conculcari in sanguine tuo et dixi tibi cum esses in sanguine tuo vive dixi inquam tibi in sanguine tuo vive

7 multiplicatam quasi germen agri dedi te et multiplicata es et grandis effecta et ingressa es et pervenisti ad mundum muliebrem ubera tua intumuerunt et pilus tuus germinavit et eras nuda et confusionis plena

8 et transivi per te et vidi te et ecce tempus tuum tempus amantium et expandi amictum meum super te et operui ignominiam tuam et iuravi tibi et ingressus sum pactum tecum ait Dominus Deus et facta es mihi

9 et lavi te aqua et emundavi sanguinem tuum ex te et unxi te oleo

10 et vestivi te discoloribus et calciavi te ianthino et cinxi te bysso et indui te subtilibus

11 et ornavi te ornamento et dedi armillas in manibus tuis et torquem circa collum tuum

12 et dedi inaurem super os tuum et circulos auribus tuis et coronam decoris in capite tuo

13 et ornata es auro et argento et vestita es bysso et polymito et multicoloribus similam et mel et oleum comedisti et decora facta es vehementer nimis et profecisti in regnum

14 et egressum est nomen tuum in gentes propter speciem tuam quia perfecta eras in decore meo quem posueram super te dicit Dominus Deus

15 et habens fiduciam in pulchritudine tua fornicata es in nomine tuo et exposuisti fornicationem tuam omni transeunti ut eius fieres

16 et sumens de vestimentis meis fecisti tibi excelsa hinc inde consuta et fornicata es super eis sicut non est factum neque futurum est

17 et tulisti vasa decoris tui de auro meo et argento meo quae dedi tibi et fecisti tibi imagines masculinas et fornicata es in eis

18 et sumpsisti vestimenta tua multicoloria et vestita es eis et oleum meum et thymiana meum posuisti coram eis

19 et panem meum quem dedi tibi similam et oleum et mel quibus enutrivisti te posuisti in conspectu eorum in odorem suavitatis et factum est ait Dominus Deus

20 et tulisti filios tuos et filias tuas quas generasti mihi et immolasti eis ad devorandum numquid parva est fornicatio tua

21 immolantis filios meos et dedisti illos consecrans eis

22 et post omnes abominationes tuas et fornicationes non es recordata dierum adolescentiae tuae quando eras nuda et confusione plena conculcata in sanguine tuo

23 et accidit post omnem malitiam tuam vae vae tibi ait Dominus Deus

24 et aedificasti tibi lupanar et fecisti tibi prostibulum in cunctis plateis

25 ad omne caput viae aedificasti signum prostitutionis tuae et abominabilem fecisti decorem tuum et divisisti pedes tuos omni transeunti et multiplicasti fornicationes tuas

26 et fornicata es cum filiis Aegypti vicinis tuis magnarum carnium et multiplicasti fornicationem tuam ad irritandum me

27 ecce ego extendi manum meam super te et auferam ius tuum et dabo te in animam odientium te filiarum Palestinarum quae erubescunt in via tua scelerata

28 et fornicata es in filiis Assyriorum eo quod necdum fueris expleta et postquam fornicata es nec sic es satiata

29 et multiplicasti fornicationem tuam in terra Chanaan cum Chaldeis et nec sic satiata es

30 in quo mundabo cor tuum ait Dominus Deus cum facias omnia haec opera mulieris meretricis et procacis

31 quia fabricasti lupanar tuum in capite omnis viae et excelsum tuum fecisti in omni platea nec facta es quasi meretrix fastidio augens pretium

32 sed quasi mulier adultera quae super virum suum inducit alienos

33 omnibus meretricibus dantur mercedes tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis et donabas eis ut intrarent ad te undique ad fornicandum tecum

34 factumque in te est contra consuetudinem mulierum in fornicationibus tuis et post te non erit fornicatio in eo enim quod dedisti mercedes et mercedes non accepisti factum est in te contrarium

35 propterea meretrix audi verbum Domini

36 haec dicit Dominus Deus quia effusum est aes tuum et revelata est ignominia tua in fornicationibus tuis super amatores tuos et super idola abominationum tuarum in sanguine filiorum tuorum quos dedisti eis

37 ecce ego congregabo omnes amatores tuos quibus commixta es et omnes quos dilexisti cum universis quos oderas et congregabo eos super te undique et nudabo ignominiam tuam coram eis et videbunt omnem turpitudinem tuam

38 et iudicabo te iudiciis adulterarum et effundentium sanguinem et dabo te in sanguinem furoris et zeli

39 et dabo te in manus eorum et destruent lupanar tuum et demolientur prostibulum tuum et denudabunt te vestimentis tuis et auferent vasa decoris tui et derelinquent te nudam plenamque ignominiam

40 et adducent super te multitudinem et lapidabunt te lapidibus et trucidabunt te gladiis suis

41 et conburent domos tuas igni et facient in te iudicia in oculis mulierum plurimarum et desines fornicari et mercedes ultra non dabis

42 et requiescet indignatio mea in te et auferetur zelus meus a te et quiescam nec irascar amplius

43 eo quod non fueris recordata dierum adolescentiae tuae et provocasti me in omnibus his quapropter et ego vias tuas in capite tuo dedi ait Dominus Deus et non feci iuxta scelera tua in omnibus abominationibus tuis

44 ecce omnis qui dicit vulgo proverbium in te adsumet illud dicens sicut mater ita et filia eius

45 filia matris tuae es tu quae proiecit virum suum et filios suos et soror sororum tuarum tu quae proiecerunt viros suos et filios suos mater vestra Cetthea et pater vester Amorreus

46 et soror tua maior Samaria ipsa et filiae eius quae habitant ad sinistram tuam soror autem tua minor te quae habitat a dextris tuis Sodoma et filiae eius

47 sed nec in viis earum ambulasti neque secundum scelera earum fecisti pauxillum minus paene sceleratiora fecisti illis in omnibus viis tuis

48 vivo ego dicit Dominus Deus quia non fecit Sodoma soror tua ipsa et filiae eius sicut fecisti tu et filiae tuae

49 ecce haec fuit iniquitas Sodomae sororis tuae superbia saturitas panis et abundantia et otium ipsius et filiarum eius et manum egeno et pauperi non porrigebant

50 et elevatae sunt et fecerunt abominationes coram me et abstuli eas sicut vidisti

51 et Samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit sed vicisti eas sceleribus tuis et iustificasti sorores tuas in omnibus abominationibus tuis quas operata es

52 ergo et tu porta confusionem tuam quae vicisti sorores tuas peccatis tuis sceleratius agens ab eis iustificatae sunt enim a te ergo et tu confundere et porta ignominiam tuam quae iustificasti sorores tuas

53 et convertam restituens eas conversione Sodomorum cum filiabus suis et conversione Samariae et filiarum eius et convertam reversionem tuam in medio earum

54 ut portes ignominiam tuam et confundaris in omnibus quae fecisti consolans eas

55 et soror tua Sodoma et filiae eius revertentur ad antiquitatem suam et Samaria et filiae eius revertentur ad anti-

quitatem suam et tu et filiae tuae revertimini ad antiquitatem vestram

56 non fuit autem Sodoma soror tua audita in ore tuo in die superbiae tuae

57 antequam revelaretur malitia tua sicut hoc tempore in obprobrium filiarum Syriae et cunctarum in circuitu tuo filiarum Palestinarum quae ambiunt te per gyrum

58 scelus tuum et ignominiam tuam tu portasti ait Dominus Deus

59 quia haec dicit Dominus Deus et faciam tibi sicut dispexisti iuramentum ut irritum faceres pactum

60 et recordabor ego pacti mei tecum in diebus adulescentiae tuae et suscitabo tibi pactum sempiternum

61 et recordaberis viarum tuarum et confunderis cum receperis sorores tuas te maiores cum minoribus tuis et dabo eas tibi in filias sed non ex pacto tuo

62 et suscitabo ego pactum meum tecum et scies quia ego Dominus

63 ut recorderis et confundaris et non sit tibi ultra aperire os prae confusione tua cum placatus fuero tibi in omnibus quae fecisti ait Dominus Deus

Caput 17

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 fili hominis propone enigma et narra parabolam ad domum Israhel

3 et dices haec dicit Dominus Deus aquila grandis magnarum alarum longo membrorum ductu plena plumis et varietate venit ad Libanum et tulit medullam cedri

4 summitatem frondium eius avellit et transportavit eam in terram Chanaan in urbem negotiatorum posuit illam

5 et tulit de semente terrae et posuit illud in terra pro semine ut firmaret radicem super aquas multas in superficie posuit illud

6 cumque germinasset crevit in vineam latiore humili statura respicientibus ramis eius ad eam et radices eius sub illa erunt facta est ergo vinea et fructificavit in palmites et emisit propagines

7 et facta est aquila altera grandis magnis alis multisque plumis et ecce vinea ista quasi mittens radices suas ad eam palmites suos extendit ad illam ut inrigaret eam de areolis germinis sui

8 in terra bona super aquas multas plantata est ut faciat frondes et portet fructum et sit in vineam grandem

9 dic haec dicit Dominus Deus ergone prosperabitur nonne radices eius evellet et fructum eius distringet et siccabit omnes palmites germinis eius et arescet et non in brachio grandi neque in populo multo ut evelleret eam radicitus

10 ecce plantata est ergone prosperabitur nonne cum tegerit eam ventus urens siccabitur et in areis germinis sui arescet

11 et factum est verbum Domini ad me dicens

12 dic ad domum exasperantem nescitis quid ista significant dic ecce venit rex Babylonis Hierusalem et adsumet regem et principes eius et adducet eos ad semet ipsum in Babylonem

13 et tollet de semine regni ferietque cum eo foedus et accipiet ab eo iusiurandum sed et fortes terrae tollet

14 ut sit regnum humile et non elevetur sed custodiat pactum eius et servet illud

15 qui recedens ab eo misit nuntios ad Aegyptum ut daret sibi equos et populum multum numquid prosperabitur vel consequetur salutem qui fecit haec et qui dissolvit pactum numquid effugiet

16 vivo ego dicit Dominus Deus quoniam in loco regis qui constituit eum regem cuius fecit irritum iuramentum et solvit pactum quod habebat cum eo in medio Babylonis morietur

17 et non in exercitu grandi neque in populo multo faciet contra eum Pharaon proelium in iactu aggeris et in extructione vallorum ut interficiat animas multas

18 spreverat enim iuramentum ut solveret foedus et ecce dedit manum suam et cum omnia haec fecerit non effugiet

19 propterea haec dicit Dominus Deus vivo ego quoniam iuramentum quod sprevit et foedus quod praevaricatus est ponam in caput eius

20 et expandam super eum rete meum et comprehendetur sagena mea et adducam eum in Babylonem et iudicabo illum ibi in praevaricatione qua despexit me

21 et omnes profugi eius cum universo agmine gladio cadent residui autem in omnem ventum dispergentur et scietis quia ego Dominus locutus sum

22 haec dicit Dominus Deus et sumam ego de medulla cedri sublimis et ponam de vertice ramorum eius tenerum distringam et plantabo super montem excelsum et eminentem

23 in monte sublimi Israhel plantabo illud et erumpet in germen et faciet fructum et erit in cedrum magnam et habitabunt sub eo omnes volucres universum volatile sub umbra frondium eius nidificabit

24 et scient omnia ligna regionis quia ego Dominus humiliavi lignum sublime et exaltavi lignum humile et siccavi lignum viride et frondere feci lignum aridum ego Dominus locutus sum et feci

Caput 18

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 quid est quod inter vos parabolam vertitis in proverbium istud in terra Israhel dicentes patres comederunt uvam acerbam et dentes filiorum obstupescunt

3 vivo ego dicit Dominus Deus si erit vobis ultra parabola haec in proverbium in Israhel

4 ecce omnes animae meae sunt ut anima patris ita et anima filii mea est anima quae peccaverit ipsa morietur

5 et vir si fuerit iustus et fecerit iudicium et iustitiam

6 in montibus non comederit et oculos suos non levaverit ad idola domus Israhel et uxorem proximi sui non violaverit et ad mulierem menstruatam non accesserit

7 et hominem non contristaverit pignus debitori reddiderit per vim nihil rapuerit panem suum esurienti dederit et nudum operuerit vestimento

8 ad usuram non commodaverit et amplius non acceperit ab iniquitate averterit manum suam iudicium verum fecerit inter virum et virum

9 in praeceptis meis ambulaverit et iudicia mea custodierit ut faciat veritatem hic iustus est vita vivet ait Dominus Deus

10 quod si genuerit filium latronem effundentem sanguinem et fecerit unum de istis

11 et haec quidem omnia non facientem sed in montibus comedentem et uxorem proximi sui polluentem

12 egenum et pauperem contristantem rapientem rapinas pignus non reddentem et ad idola levantem oculos suos abominationem facientem

13 ad usuram dantem et amplius accipientem numquid vivet non vivet cum universa detestanda haec fecerit morte morietur sanguis eius in ipso erit

14 quod si genuerit filium qui videns omnia peccata patris sui quae fecit timuerit et non fecerit simile eis

15 super montes non comederit et oculos suos non levaverit ad idola domus Israhel et uxorem proximi sui non violaverit

16 et virum non contristaverit pignus non retinuerit et rapinam non rapuerit panem suum esurienti dederit et nudum operuerit vestimento

17 a pauperis iniuria averterit manum suam usuram et superabundantiam non acceperit iudicia mea fecerit in praeceptis meis ambulaverit hic non morietur in iniquitate patris sui sed vita vivet

18 pater eius quia calumniatus est et vim fecit fratri et malum operatus est in medio populi sui ecce mortuus est in iniquitate sua

19 et dicitis quare non portavit filius iniquitatem patris videlicet quia filius iudicium et iustitiam operatus est omnia praecepta mea custodivit et fecit illa vita vivet

20 anima quae peccaverit ipsa morietur filius non portabit iniquitatem patris et pater non portabit iniquitatem filii iustitia iusti super eum erit et impietas impii erit super eum

21 si autem impius egerit paenitentiam ab omnibus peccatis suis quae operatus est et custodierit universa praecepta mea et fecerit iudicium et iustitiam vita vivet non morietur

22 omnium iniquitatum eius quas operatus est non recordabor in iustitia sua quam operatus est vivet

23 numquid voluntatis meae est mors impii dicit Dominus Deus et non ut convertatur a viis suis et vivat

24 si autem averterit se iustus a iustitia sua et fecerit iniquitatem secundum omnes abominationes quas operari solet impius numquid vivet omnes iustitiae eius quas fecerat non recordabuntur in praevaricatione qua praevaricatus est et in peccato suo quod peccavit in ipsis morietur

25 et dixistis non est aequa via Domini audite domus Israhel numquid via mea non est aequa et non magis viae vestrae pravae sunt

26 cum enim averterit se iustus a iustitia sua et fecerit iniquitatem morietur in eis in iniustitia quam operatus est morietur

27 et cum averterit se impius ab impietate sua quam operatus est et fecerit iudicium et iustitiam ipse animam suam vivificabit

28 considerans enim et avertens se ab omnibus iniquitatibus suis quas operatus est vita vivet et non morietur

29 et dicunt filii Israhel non est aequa via Domini numquid viae meae non sunt aequae domus Israhel et non magis viae vestrae pravae

30 idcirco unumquemque iuxta vias suas iudicabo domus Israhel ait Dominus Deus convertimini et agite paenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris et non erit vobis in ruinam iniquitas

31 proicite a vobis omnes praevaricationes vestras in quibus praevaricati estis et facite vobis cor novum et spiritum novum et quare moriemini domus Israhel

32 quia nolo mortem morientis dicit Dominus Deus revertimini et vivite

Caput 19

1 et tu adsume planctum super principes Israhel

2 et dices quare mater tua leaena inter leones cubavit in medio leunculorum enutrivit catulos suos

3 et eduxit unum de leunculis suis leo factus est et didicit capere praedam hominemque comedere

4 et audierunt de eo gentes et non absque vulneribus suis ceperunt eum et adduxerunt eum in catenis in terram Aegypti

5 quae cum vidisset quoniam infirmata est et periit expectatio eius tulit unum de leunculis suis leonem constituit eum

6 qui incedebat inter leones et factus est leo didicit praedam capere et homines devorare

7 didicit viduas facere et civitates eorum in desertum adducere et desolata est terra et plenitudo eius a voce rugitus illius

8 et convenerunt adversum eum gentes undique de provinciis et expanderunt super eum rete suum in vulneribus earum captus est

9 et miserunt eum in caveam in catenis adduxerunt eum ad regem Babylonis miseruntque eum in carcerem ne audiretur vox eius ultra super montes Israhel

10 mater tua quasi vinea in sanguine tuo super aquam plantata fructus eius et frondes eius creverunt ex aquis multis

11 et factae sunt ei virgae solidae in sceptris dominantium et exaltata est statura eius inter frondes et vidit altitudinem suam in multitudine palmitum suorum

12 et evulsa est in ira in terramque proiecta et ventus urens siccavit fructum eius marcuerunt et arefactae sunt virgae roboris eius ignis comedit eam

13 et nunc transplantata est in desertum in terra invia et sitiendi

14 et egressus est ignis de virga ramorum eius qui fructum eius comedit et non fuit in ea virga fortis sceptrum dominantium planctus est et erit in planctum

Caput 20

1 et factum est in anno septimo in quinto mense in decima mensis venerunt viri de senioribus Israhel ut interrogarent Dominum et sederunt coram me

2 et factus est sermo Domini ad me dicens

3 fili hominis loquere senioribus Israhel et dices ad eos haec dicit Dominus Deus num ad interrogandum me vos venistis vivo ego quia non respondebo vobis ait Dominus Deus

4 si iudicas eos si iudicas fili hominis abominationes patrum eorum ostende eis

5 et dices ad eos haec dicit Dominus Deus in die qua elegeri Israhel et levavi manum meam pro stirpe domus Iacob et apparui eis in terra Aegypti et levavi manum meam pro eis dicens ego Dominus Deus vester

6 in die illa levavi manum meam pro eis ut educerem eos de terra Aegypti in terram quam provideram eis fluentem lacte et melle quae est egregia inter omnes terras

7 et dixi ad eos unusquisque offensiones oculorum suorum abiciat et in idolis Aegypti nolite pollui ego Dominus Deus vester

8 et inritaverunt me nolueruntque audire unusquisque abominationes oculorum suorum non proiecit nec idola Aegypti reliquerunt et dixi ut effunderem indignationem meam super eos et implerem iram meam in eis in medio terrae Aegypti

9 et feci propter nomen meum ut non violaretur coram gentibus in quarum medio erant et inter quas apparui eis ut educerem eos de terra Aegypti

10 eieci ergo eos de terra Aegypti et eduxi in desertum

11 et dedi eis praecepta mea et iudicia mea ostendi eis quae faciat homo et vivat in eis

12 insuper et sabbata mea dedi eis ut esset signum inter me et eos et scirent quia ego Dominus sanctificans eos

13 et inritaverunt me domus Israhel in deserto in praeceptis meis non ambulaverunt et iudicia mea proiecerunt quae faciens homo vivet in eis et sabbata mea violaverunt vehementer dixi ergo ut effunderem furorem meum super eos in deserto et consumerem eos

14 et feci propter nomen meum ne violaretur coram gentibus de quibus eieci eos in conspectu earum

15 ego igitur levavi manum meam super eos in deserto ne inducerem eos in terram quam dedi eis fluentem lacte et melle praecipuam terrarum omnium

16 quia iudicia mea proiecerunt et in praeceptis meis non ambulaverunt et sabbata mea violaverunt post idola enim cor eorum gradiebatur

17 et pepercit oculus meus super eos ut non interficerem eos nec consumpsi eos in deserto

18 dixi autem ad filios eorum in solitudine in praeceptis patrum vestrorum nolite incedere nec iudicia eorum custodiatis nec in idolis eorum polluamini

19 ego Dominus Deus vester in praeceptis meis ambulate et iudicia mea custodite et facite ea

20 et sabbata mea sanctificate ut sit signum inter me et vos et sciatur quia ego Dominus Deus vester

21 et exacerbaverunt me filii in praeceptis meis non ambulaverunt et iudicia mea non custodierunt ut facerent ea quae cum fecerit homo vivet in eis et sabbata mea violaverunt et comminatus sum ut effunderem furorem meum super eos et implerem iram meam in eis in deserto

22 averti autem manum meam et feci propter nomen meum ut non violaretur coram gentibus de quibus eieci eos in oculis earum

23 iterum levavi manum meam in eos in solitudine ut dispergerem illos in nationes et ventilarem in terras

24 eo quod iudicia mea non fecissent et praecepta mea reprobasent et sabbata mea violassent et post idola patrum suorum fuissent oculi eorum

25 ergo et ego dedi eis praecepta non bona et iudicia in quibus non vivent

26 et pollui eos in muneribus suis cum offerrent omne quod aperit vulvam propter delicta sua et scient quia ego Dominus

27 quam ob rem loquere ad domum Israhel fili hominis et dices ad eos haec dicit Dominus Deus adhuc et in hoc blasphemaverunt me patres vestri cum sprevissem me contemnentes

28 et induxissem eos in terram super quam levavi manum meam ut darem eis viderunt omnem collem excelsum et omne lignum nemorosum et immolaverunt ibi victimas suas et dederunt ibi inritationem oblationis suae et posuerunt ibi odorem suavitatis suae et libaverunt libationes suas

29 et dixi ad eos quid est excelsum ad quod vos ingredimini et vocatum est nomen eius Excelsum usque ad hanc diem

30 propterea dic ad domum Israhel haec dicit Dominus Deus certe in via patrum vestrorum vos polluimini et post offendicula eorum vos fornicamini

31 et in oblatione donorum vestrorum cum transducitis filios vestros per ignem vos polluimini in omnibus idolis vestris usque hodie et ego respondebo vobis domus Israhel vivo ego dicit Dominus Deus quia non respondebo vobis

32 neque cogitatio mentis vestrae fiet dicentium erimus sicut gentes et sicut cognationes terrae ut colamus ligna et lapides

33 vivo ego dicit Dominus Deus quoniam in manu forti et brachio extento et in furore effuso regnabo super vos

34 et educam vos de populis et congregabo vos de terris in quibus dispersi estis in manu valida et brachio extento et in furore effuso regnabo super vos

35 et adducam vos in desertum populorum et iudicabor vobiscum ibi facie ad faciem

36 sicut iudicio contendi adversum patres vestros in deserto terrae Aegypti sic iudicabo vos dicit Dominus Deus

37 et subiciam vos scepro meo et inducam vos in vinculis foederis

38 et eligam de vobis transgressores et impios et de terra incolatus eorum educam eos et terram Israhel non ingredientur et scietis quia ego Dominus

39 et vos domus Israhel haec dicit Dominus Deus singuli post idola vestra ambulate et servite eis quod si et in hoc non audieritis me et nomen meum sanctum pollueritis ultra in muneribus vestris et in idolis vestris

40 in monte sancto meo in monte excelso Israhel ait Dominus Deus ibi serviet mihi omnis domus Israhel omnes inquam in terra in qua placebunt mihi et ibi quaeram primitias vestras et initium decimarumstrarum in omnibus sanctificationibus vestris

41 in odorem suavitatis suscipiam vos cum eduxero vos de populis et congregavero vos de terris in quas dispersi estis et sanctificabor in vobis in oculis nationum

42 et scietis quia ego Dominus cum induxero vos ad terram Israhel in terram pro qua levavi manum meam ut darem eam patribus vestris

43 et recordabimini ibi viarumstrarum et omnium scelerum vestrorum quibus polluti estis in eis et displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malitiis vestris quas fecistis

44 et scietis quia ego Dominus cum benefecero vobis propter nomen meum non secundum vias vestras malas neque secundum scelera vestra pessima domus Israhel ait Dominus Deus

45 et factus est sermo Domini ad me dicens

46 fili hominis pone faciem tuam contra viam austri et stilla ad africanum et propheta ad saltum agri meridiani

47 et dices saltui meridiano audi verbum Domini haec dicit Dominus Deus ecce ego succendam in te ignem et conburam in te omne lignum viride et omne lignum aridum non extinguetur flamma succensionis et conburetur in ea omnis facies ab austro usque ad aquilonem

48 et videbit universa caro quia ego Dominus succendi eam nec extinguetur

49 et dixi ha ha ha Domine Deus ipsi dicunt de me numquid non per parabolas loquitur iste

Caput 21

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis pone faciem tuam ad Hierusalem et stilla ad sanctuaria et propheta contra humum Israhel

3 et dices terrae Israhel haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te et eiciam gladium meum de vagina sua et occidam in te iustum et impium

4 pro eo autem quod occidi in te iustum et impium idcirco egredietur gladius meus de vagina sua ad omnem carnem ab austro ad aquilonem

5 ut sciat omnis caro quia ego Dominus eduxi gladium meum de vagina sua inrevocabilem

6 et tu fili hominis ingemesce in contritione lumborum et in amaritudinibus ingemesce coram eis

7 cumque dixerint ad te quare tu gemis dices pro auditu quia venit et tabescet omne cor et dissolventur universae manus et infirmabitur omnis spiritus et per cuncta genua fluent aquae ecce venit et fiet ait Dominus Deus

8 et factus est sermo Domini ad me dicens

9 fili hominis propheta et dices haec dicit Dominus Deus loquere gladius gladius exacutus est et limatus

10 ut caedat victimas exacutus est ut splendeat limatus est qui movet sceptrum filii mei succidisti omne lignum

11 et dedi eum ad levigandum ut teneatur manu iste exacutus est gladius et iste limatus ut sit in manu interficientis

12 clama et ulula fili hominis quia hic factus est in populo meo hic in cunctis ducibus Israhel qui fugerant gladio traditi sunt cum populo meo idcirco plaude super femur

13 quia probatus est et hoc cum sceptrum subverterit et non erit dicit Dominus Deus

14 tu ergo fili hominis propheta et percute manu ad manum et duplicetur gladius ac triplicetur gladius interfectorum hic est gladius occisionis magnae qui obstupescere eos facit

15 et corde tabescere et multiplicat ruinas in omnibus portis eorum dedi conturbationem gladii acuti et limati ad fulgendum amicti ad caedem

16 exacuere vade ad dextram sive ad sinistram quocumque faciei tuae est appetitus

17 quin et ego plaudam manu ad manum et implebo indignationem meam ego Dominus locutus sum

18 et factus est sermo Domini ad me dicens

19 et tu fili hominis pone tibi duas vias ut veniat gladius regis Babylonis de terra una egredientur ambo et manu capiet coniecturam in capite viae civitatis coniciet

20 viam pones ut veniat gladius ad Rabbath filiorum Ammon et ad Iudam in Hierusalem munitissimam

21 stetit enim rex Babylonis in bivio in capite duarum viarum divinationem quaerens commiscens sagittas interrogavit idola exta consuluit

22 ad dextram eius facta est divinatio super Hierusalem ut ponat arietes ut aperiat os in caede ut eleve vocem in ululatu ut ponat arietes contra portas ut conportet aggerem ut aedificet munitiones

23 eritque quasi consulens frustra oraculum in oculis eorum et sabbatorum otium imitans ipse autem recordabitur iniquitatis ad capiendum

24 idcirco haec dicit Dominus Deus pro eo quod recordati estis iniquitatis vestrae et revelastis praevaricationes vestras et apparuerunt peccata vestra in omnibus cogitationibus vestris pro eo inquam quod recordati estis manu capiemi

25 tu autem profane impie dux Israhel cuius venit dies in tempore iniquitatis praefinita

26 haec dicit Dominus Deus aufer cidarim tolle coronam nonne haec est quae humilem sublevavit et sublimem humiliavit

27 iniquitatem iniquitatem iniquitatem ponam eam et hoc nunc factum est donec veniret cuius est iudicium et tradam ei

28 et tu fili hominis propheta et dic haec dicit Dominus Deus ad filios Ammon et ad obprobrium eorum et dices mucro mucro evaginate ad occidendum limate ut interficias et fulgeas

29 cum tibi viderentur vana et divinarentur mendacia ut dareris super colla vulneratorum impiorum quorum venit dies in tempore iniquitatis praefinita

30 revertere ad vaginam tuam in loco in quo creatus es in terra nativitatis tuae iudicabo te

31 et effundam super te indignationem meam in igne furoris mei sufflabo in te daboque te in manus hominum insipientium et fabricantium interitum

32 igni eris cibus sanguis tuus erit in medio terrae oblivioni traderis quia ego Dominus locutus sum

Caput 22

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 et tu fili hominis num iudicas num iudicas civitatem sanguinum

3 et ostendes ei omnes abominationes suas et dices haec dicit Dominus Deus civitas effundens sanguinem in medio sui ut veniat tempus eius et quae fecit idola contra semet ipsam ut pollueretur

4 in sanguine tuo qui a te effusus est deliquisti et in idolis tuis quae fecisti polluta es et adpropinquare fecisti dies tuos et adduxisti tempus annorum tuorum propterea dedi te obprobrium gentibus et inrisionem universis terris

5 quae iuxta sunt et quae procul a te triumphabunt de te sordida nobilis grandis interitu

6 ecce principes Israhel singuli in brachio suo fuerunt in te ad effundendum sanguinem

7 patrem et matrem contumeliis adfecerunt in te advenam calumniati sunt in medio tui pupillum et viduam contristaverunt apud te

8 sanctuaria mea sprevistis et sabbata mea polluistis

9 viri detractores fuerunt in te ad effundendum sanguinem et super montes comederunt in te scelus operati sunt in medio tui

10 verecundiora patris discoperuerunt in te immunditiam menstruatae humiliaverunt in te

11 et unusquisque in uxorem proximi sui operatus est abominationem et socer nurum suam polluit nefarie frater sororem suam filiam patris sui oppressit in te

12 munera acceperunt apud te ad effundendum sanguinem usuram et superabundantiam accepisti et avare proximos tuos calumniabaris meique oblita es ait Dominus Deus

13 ecce complosi manus meas super avaritiam tuam quam fecisti et super sanguinem qui effusus est in medio tui

14 numquid sustinebit cor tuum aut praevalerunt manus tuae in diebus quos ego faciam tibi ego Dominus locutus sum et faciam

15 et dispergam te in nationes et ventilabo te in terras et deficere faciam immunditiam tuam a te

16 et possidebo te in conspectu gentium et scies quia ego Dominus

17 et factum est verbum Domini ad me dicens

18 fili hominis versa est mihi domus Israhel in scoriam omnes isti aes et stagnum et ferrum et plumbum in medio fornacis scoria argenti facti sunt

19 propterea haec dicit Dominus Deus eo quod versi estis omnes in scoriam propterea ecce ego congregabo vos in medium Hierusalem

20 congregatione argenti et aeris et ferri et stagni et plumbi in medium fornacis ut succendam in eam ignem ad conflandum sic congregabo in furore meo et in ira mea et requiescam et conflabo vos

21 et congregabo vos et succendam vos in igne furoris mei et conflabimini in medio eius

22 ut conflatur argentum in medio fornacis sic eritis in medio eius et scietis quia ego Dominus effuderim indignationem meam super vos

23 et factum est verbum Domini ad me dicens

24 fili hominis dic ei tu es terra immunda et non conpluta in die furoris

25 coniuratio prophetarum in medio eius sicut leo rugiens capiensque praedam animam devoraverunt opes et pretium acceperunt viduas eius multiplicaverunt in medio illius

26 sacerdotes eius contempserunt legem meam et polluerunt sanctuaria mea inter sanctum et profanum non habuerunt distantiam et inter pollutum et mundum non intellexerunt et a sabbatis meis averterunt oculos suos et coinquinabar in medio eorum

27 principes eius in medio illius quasi lupi rapientes praedam ad effundendum sanguinem et perdendas animas et avare sectanda lucra

28 prophetae autem eius lineabant eos absque temperamento videntes vana et divinantes eis mendacium dicentes haec dicit Dominus Deus cum Dominus non sit locutus

29 populi terrae calumniabantur calumniam et rapiebant violenter egenum et pauperem adfligebant et advenam opprimebant calumnia absque iudicio

30 et quaesivi de eis virum qui interponeret sepem et staret oppositus contra me pro terra ne dissiparem eam et non inveni

31 et effudi super eos indignationem meam in igne irae meae consumpsi eos viam eorum in caput eorum reddidi ait Dominus Deus

Caput 23

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 filii hominis duae mulieres filiae matris unius fuerunt

3 et fornicatae sunt in Aegypto in adulescentia sua fornicatae sunt ibi subacta sunt ubera earum et fractae sunt mammae pubertatis earum

4 nomina autem earum Oolla maior et Ooliba soror eius et habui eas et pepererunt filios et filias porro earum nomina Samaria Oolla et Hierusalem Ooliba

5 fornicata est igitur Oolla super me et insanivit in amatores suos in Assyrios propinquantibus

6 vestitos hyacintho principes et magistratus iuvenes cupidinis universos equites ascensores equorum

7 et dedit fornicationes suas super eos electos filios Assyriorum universos et in omnibus in quos insanivit in inmunditiis eorum polluta est

8 insuper et fornicationes suas quas habuerat in Aegypto non reliquit nam et illi dormierant cum ea in adulescentia eius et illi confregerant ubera pubertatis eius et effuderant fornicationem suam super eam

9 propterea tradidi eam in manu amatorum suorum in manus filiorum Assur super quorum insanivit libidinem

10 ipsi discoperuerunt ignominiam eius filios et filias illius tulerunt et ipsam occiderunt gladio et factae sunt famosae mulieres et iudicia perpetrarunt in ea

11 quod cum vidisset soror eius Ooliba plus quam illa insanivit libidine et fornicationem suam super fornicationem sororis suae

12 ad filios Assyriorum praeiuit inpudenter ducibus et magistratibus ad se venientibus indutis veste varia equibus qui vectabantur equis et adulescentibus forma cunctis egregia

13 et vidi quod polluta esset via una ambarum

14 et auxit fornicationes suas cumque vidisset viros depictos in pariete imagines Chaldeorum expressas coloribus

15 et accinctos balteis renes et tiaras tinctas in capitibus eorum formam ducum omnium similitudinem filiorum Babylonis terraeque Chaldeorum in qua orti sunt

16 et insanivit super eos concupiscentia oculorum suorum et misit nuntios ad eos in Chaldeam

17 cumque venissent ad eam filii Babylonis ad cubile mammarum polluerunt eam stupris suis et polluta est ab eis et saturata est anima eius ab illis

18 denudavit quoque fornicationes suas et discoperuit ignominiam suam et recessit anima mea ab ea sicut recesserat anima mea a sorore eius

19 multiplicavit enim fornicationes suas recordans dies adulescentiae suae quibus fornicata est in terra Aegypti

20 et insanivit libidine super concubitu eorum quorum carnes sunt ut carnes asinorum et sicut fluxus equorum fluxus eorum

21 et visitasti scelus adulescentiae tuae quando subacta sunt in Aegypto ubera tua et confractae mammae pubertatis tuae

22 propterea Ooliba haec dicit Dominus Deus ecce ego suscitabo omnes amatores tuos contra te de quibus satiata est anima tua et congregabo eos adversum te in circuitu

23 filios Babylonis et universos Chaldeos nobiles tyrannosque et principes omnes filios Assyriorum iuvenes forma egregia duces et magistratus universos principes principum et nominatos ascensores equorum

24 et venient super te instructi curru et rota multitudo populorum lorica et clypeo et galea armabuntur contra te undique et dabo coram eis iudicium et iudicabunt te iudiciis suis

25 et ponam zelum meum in te quem exercent tecum in furore nasum tuum et aures tuas praecedent et quae remanserint gladio concident ipsi filios tuos et filias tuas capient et novissimum tuum devorabitur igni

26 et denudabunt te vestimentis tuis et tollent vasa gloriae tuae

27 et requiescere faciam scelus tuum de te et fornicationem tuam de terra Aegypti nec levabis oculos tuos ad eos et Aegypti non recordaberis amplius

28 quia haec dicit Dominus Deus ecce ego tradam te in manu eorum quos odisti in manu de quibus satiata est anima tua

29 et agent tecum in odio et tollent omnes labores tuos et dimittent te nudam et ignominia plenam revelabitur ignominia fornicationum tuarum scelus tuum et fornicationes tuae

30 fecerunt haec tibi quia fornicata es post gentes inter quas polluta es in idolis eorum

31 in via sororis tuae ambulasti et dabo calicem eius in manu tua

32 haec dicit Dominus Deus calicem sororis tuae bibes profundum et latum eris in derisum et in subsannationem quae es capacissima

33 ebrietate et dolore repleberis calice maeroris et tristitiae calice sororis tuae Samariae

34 et bibes illum et epotabis usque ad feces et fragmenta eius devorabis et ubera tua lacerabis quia ego locutus sum ait Dominus Deus

35 propterea haec dicit Dominus Deus quia oblita es mei et proiecisti me post corpus tuum tu quoque porta scelus tuum et fornicationes tuas

36 et ait Dominus ad me dicens filii hominis numquid iudicas Oollam et Oolibam et adnuntias eis scelera earum

37 quia adulterae sunt et sanguis in manibus earum et cum idolis suis fornicatae sunt insuper et filios suos quos genuerunt mihi obtulerunt eis ad devorandum

38 sed et hoc fecerunt mihi polluerunt sanctuarium meum in die illa et sabbata mea profanaverunt

39 cumque immolarent filios suos idolis suis et ingrederentur sanctuarium meum in die illa ut polluerent illud etiam haec fecerunt in medio domus meae

40 miserunt ad viros venientes de longe ad quos nuntium miserant itaque ecce venerunt quibus te lavisti et circumlevisti stibio oculos tuos et ornata es mundo muliebri

41 sedisti in lecto pulcherrimo et mensa ordinata est ante te thymiana meum et unguentum meum posuisti super eam

42 et vox multitudinis exultantis erat in ea et in viris qui de multitudine hominum adducebantur et veniebant de deserto posuerunt armillas in manibus eorum et coronas speciosas in capitibus eorum

43 et dixi ei quae adtrita est in adulteriis nunc fornicabitur in fornicatione sua etiam haec

44 et ingressi sunt ad eam quasi ad mulierem meretricem sic ingrediebantur ad Oollam et ad Oolibam mulieres nefarias

45 viri ergo iusti sunt hii iudicabunt eas iudicio adulterarum et iudicio effundentium sanguinem quia adulterae sunt et sanguis in manibus earum

46 haec enim dicit Dominus Deus adduc ad eas multitudinem et trade eas in tumultum et in rapinam

47 et lapidentur lapidibus populorum et confodiantur gladiis eorum filios et filias earum interficient et domos earum igne succendent

48 et auferam scelus de terra et discent omnes mulieres ne faciant secundum scelus earum

49 et dabunt scelus vestrum super vos et peccata idolorum vestrorum portabitis et scietis quia ego Dominus Deus

Caput 24

1 et factum est verbum Domini ad me in anno nono in mense decimo decima mensis dicens

2 fili hominis scribe tibi nomen diei huius in qua confirmatus est rex Babylonis adversum Hierusalem hodie

3 et dices per proverbium ad domum inritatricem parabolam et loqueris ad eos haec dicit Dominus Deus pone ollam pone inquam et mitte in ea aquam

4 congere frusta eius in ea omnem partem bonam femur et armum electa et ossibus plena

5 pinguissimum pecus adsume conpone quoque struices ossuum sub ea efferbuit coctio eius et discocta sunt ossa illius in medio eius

6 propterea haec dicit Dominus Deus vae civitati sanguinum ollae cuius rubigo in ea est et rubigo eius non exivit de ea per partes et per partes suas eice eam non cecidit super eam sors

7 sanguis enim eius in medio eius est super limpidissimam petram effudit illum non effudit illum super terram ut possit operiri pulvere

8 ut superducerem indignationem meam et vindicta ulciscer dedisti sanguinem eius super petram limpidissimam ne operiretur

9 propterea haec dicit Dominus Deus vae civitati sanguinum cuius ego grandem faciam pyram

10 congere ossa quae igne succendam consumentur carnes et concoquetur universa compositio et ossa tabescent

11 pone quoque eam super prunas vacuum ut incalescat et liquefiat aes eius et conflatur in medio eius inquinamentum eius et consumatur rubigo eius

12 multo labore sudatum est et non exibat de ea nimia rubigo eius neque per ignem

13 immunditia tua execrabilis quia mundare te volui et non es mundata a sordibus tuis sed nec mundaberis prius donec quiescere faciam indignationem meam in te

14 ego Dominus locutus sum venit et faciam non transeam nec parcam nec placabor iuxta vias tuas et iuxta adinventiones tuas iudicavi te dicit Dominus

15 et factum est verbum Domini ad me dicens

16 fili hominis ecce ego tollo a te desiderabile oculorum tuorum in plaga et non planges neque plorabis neque fluent lacrimae tuae

17 ingemesce tacens mortuorum luctum non facies corona tua circumligata sit tibi et calciamenta tua erunt in pedibus tuis nec amictu ora velabis nec cibos lugentium comedes

18 locutus sum ergo ad populum mane et mortua est uxor mea vesperi fecique mane sicut praeceperat mihi

19 et dixit ad me populus quare non indicas nobis quid ista significant quae tu facis

20 et dixi ad eos sermo Domini factus est ad me dicens

21 loquere domui Israhel haec dicit Dominus Deus ecce ego polluum sanctuarium meum superbiam imperii vestri et desiderabile oculorum vestrorum et super quo pavet anima vestra et filii vestri et filiae quas reliquistis gladio cadent

22 et facietis sicut feci ora amictu non velabitis et cibos lugentium non comedetis

23 coronas habebitis in capitibus vestris et calciamenta in pedibus non plangetis neque flebitis sed tabescetis in iniquitatibus vestris et unusquisque gemet ad fratrem suum

24 eritque Hiezecihel vobis in portentum iuxta omnia quae fecit facietis cum venerit istud et scietis quia ego Dominus Deus

25 et tu fili hominis ecce in die quo tollam ab eis fortitudinem eorum et gaudium dignitatis et desiderium oculorum eorum super quo requiescunt animae eorum filios et filias eorum

26 in die illa cum venerit fugiens ad te ut adnuntiet tibi

27 in die inquam illa aperietur os tuum cum eo qui fugit et loqueris et non silebis ultra erisque eis in portentum et scietis quia ego Dominus

Caput 25

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 filii hominis pone faciem tuam contra filios Ammon et prophetabis de eis

3 et dices filiis Ammon audite verbum Domini Dei haec dicit Dominus Deus pro eo quod dixisti euge euge super sanctuarium meum quia pollutum est et super terram Israhel quoniam desolata est et super domum Iuda quoniam ducti sunt in captivitatem

4 idcirco ego tradam te filiis orientalibus in hereditatem et conlocabunt caulas suas in te et ponent in te tentoria sua ipsi comedent fruges tuas et ipsi bibent lac tuum

5 daboque Rabbath in habitaculum camelorum et filios Ammon in cubile pecorum et scietis quia ego Dominus

6 quia haec dicit Dominus Deus pro eo quod plausisti manu et percussisti pede et gavisus es ex toto affectu super terram Israhel

7 idcirco ecce ego extendam manum meam super te et tradam te in direptionem gentium et interficiam te de populis et perdam de terris et conteram et scies quia ego Dominus

8 haec dicit Dominus Deus pro eo quod dixerunt Moab et Seir ecce sicut omnes gentes domus Iuda

9 idcirco ecce ego aperiam umerum Moab de civitatibus de civitatibus inquam eius et de finibus eius inclitas terrae Bethiesimoth et Beelmeon et Cariathaim

10 filiis orientis cum filiis Ammon et dabo eam in hereditatem ut non sit memoria ultra filiorum Ammon in gentibus

11 et in Moab faciam iudicia et scient quia ego Dominus

12 haec dicit Dominus Deus pro eo quod fecit Idumea ultionem ut se vindicaret de filiis Iuda peccavitque delinquens et vindictam expetivit de eis

13 idcirco haec dicit Dominus Deus extendam manum meam super Idumeam et auferam de ea hominem et iumentum et faciam eam desertum ab austro et qui sunt in Daedan gladio cadent

14 et dabo ultionem meam super Idumeam per manum populi mei Israhel et facient in Edom iuxta iram meam et furorem meum et scient vindictam meam dicit Dominus Deus

15 haec dicit Dominus Deus pro eo quod fecerunt Palestini in vindictam et ulti se sunt toto animo interficientes et implentes inimicitias veteres

16 propterea haec dicit Dominus Deus ecce ego extendam manum meam super Palestinos et interficiam interfectores et perdam reliquias maritimae regionis

17 faciamque in eis ultiones magnas arguens in furore et scient quia ego Dominus cum dederam vindictam meam super eos

Caput 26

1 et factum est in undecimo anno prima mensis factus est sermo Domini ad me dicens

2 filii hominis pro eo quod dixit Tyrus de Hierusalem euge confractae sunt portae populorum conversa est ad me implebor deserta est

3 propterea haec dicit Dominus Deus ecce ego super te Tyre et ascendere faciam ad te gentes multas sicut ascendit mare fluctuans

4 et dissipabunt muros Tyri et destruent turres eius et radam pulverem eius de ea et dabo eam in limpidissimam petram

5 siccatio sagenarum erit in medio maris quia ego locutus sum ait Dominus Deus et erit in direptionem gentibus

6 filiae quoque eius quae sunt in agro gladio interficientur et scient quia ego Dominus

7 quia haec dicit Dominus Deus ecce ego adducam ad Tyrum Nabuchodonosor regem Babylonis ab aquilone regem regum cum equis et curribus et equitibus et coetu populoque magno

8 filias tuas quae sunt in agro gladio interficiet et circumdabit te munitionibus et conportabit aggerem in gyro et levabit contra te clypeum

9 et vineas et arietes temperabit in muros tuos et turres tuas destruet in armatura sua

10 inundatione equorum eius operiet te pulvis eorum a sonitu equitum et rotarum et curruum movebuntur muri tui dum ingressus fuerit portas tuas quasi per introitus urbis dissipatae

11 ungulis equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas populum tuum gladio cadet et statuae tuae nobiles in terram corruent

12 vastabunt opes tuas diripient negotiationes tuas et destruent muros tuos et domos tuas praeclaras subvertent et lapides tuos et ligna tua et pulverem tuum in medio aquarum ponent

13 et quiescere faciam multitudinem canticorum tuorum et sonitus cithararum tuarum non audietur amplius

14 et dabo te in limpidissimam petram siccatio sagenarum eris nec aedificaberis ultra quia ego locutus sum dicit Dominus Deus

15 haec dicit Dominus Deus Tyro numquid non a sonitu ruinae tuae et gemitu interfectorum tuorum cum occisi fuerint in medio tui commovebuntur insulae

16 et descendent de sedibus suis omnes principes maris et auferent exuvias suas et vestimenta sua varia abicient et induentur stupore in terra sedebunt et adtoniti super repentino casu tuo admirabuntur

17 et adsumentes super te lamentum dicent tibi quomodo peristi quae habitas in mari urbs inclita quae fuisti fortis in mari cum habitatoribus tuis quos formidabant universi

18 nunc stupebunt naves in die pavoris tui et turbabuntur insulae in mari eo quod nullus egrediatur ex te

19 quia haec dicit Dominus Deus cum dederam te urbem desolatam sicut civitates quae non habitantur et adduxero super te abyssum et operuerint te aquae multae

20 et detraxero te cum his qui descendunt in lacum ad populum sempiternum et conlocavero te in terra novissima

sicut solitudines veteres cum his qui deducuntur in lacum ut non habiteris porro dederō gloriam in terra viventium

21 in nihilum redigam te et non eris et requisita non inveniēris ultra in sempiternum dicit Dominus Deus

Caput 27

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 tu ergo fili hominis adsume super Tyrum lamentum

3 et dices Tyro quae habitat in introitu maris negotiationi populorum ad insulas multas haec dicit Dominus Deus o Tyre tu dixisti perfecti decoris ego sum

4 et in corde maris sita finitimi tui qui te aedificaverunt impleverunt decorem tuum

5 abietibus de Sanir extruxerunt te cum omnibus tabulatis maris cedrum de Libano tulerunt ut facerent tibi malum

6 quercus de Basan dolaverunt in remos tuos transtra tua fecerunt tibi ex ebone indico et praetoriola de insulis Italiae

7 byssus varia de Aegypto texta est tibi in velum ut poneretur in malo hyacinthus et purpura de insulis Elisa facta sunt operimentum tuum

8 habitatores Sidonis et Aradii fuerunt remiges tui sapientes tui Tyre facti sunt gubernatores tui

9 senes Bibli et prudentes eius habuerunt nautas ad ministerium variae suppellectilis tuae omnes naves maris et nautae earum fuerunt in populo negotiationis tuae

10 Persae et Lydi et Lybies erant in exercitu tuo viri bellatores tui clypeum et galeam suspenderunt in te pro ornatu tuo

11 filii Aradii cum exercitu tuo erant super muros tuos in circuitu sed et Pigmei qui erant in turribus tuis faretras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum ipsi conpleverunt pulchritudinem tuam

12 Carthaginenses negotiatores tui a multitudine cunctarum divitiarum argento ferro stagno plumboque repleverunt nundinas tuas

13 Graecia Thubal et Mosoch ipsi institores tui mancipia et vasa aerea adduxerunt populo tuo

14 de domo Thogorma equos et equites et mulos adduxerunt ad forum tuum

15 filii Dadan negotiatores tui insulae multae negotiationi manus tuae dentes eburneos et hebeninos commutaverunt in pretio tuo

16 Syrus negotiator tuus propter multitudinem operum tuorum gemmam purpuram et scutulata et byssum et sericum et chodchod proposuerunt in mercatu tuo

17 Iuda et terra Israhel ipsi institores tui in frumento primo balsamum et mel et oleum et resinam proposuerunt in nundinis tuis

18 Damascenus negotiator tuus in multitudine operum tuorum in multitudine diversarum opum in vino pingui in lanis coloris optimi

19 Dan et Graecia et Mozel in nundinis tuis proposuerunt ferrum fabrefactum stacte et calamus in negotiatione tua

20 Dadan institores tui in tapetibus ad sedendum

21 Arabia et universi principes Cedar ipsi negotiatores manus tuae cum agnis et arietibus et hedis venerunt ad te negotiatores tui

22 venditores Saba et Reema ipsi negotiatores tui cum universis primis aromatibus et lapide pretioso et auro quod proposuerunt in mercatu tuo

23 Aran et Chenne et Eden negotiatores Saba Assur Chelmad venditores tui

24 ipsi negotiatores tui multifariam involucris hyacinthi et polymitorum gazarumque pretiosarum quae obvolutae et adstrictae erant funibus cedros quoque habebant in negotiationibus tuis

25 naves maris principes tuae in negotiatione tua et repleta es et glorificata nimis in corde maris

26 in aquis multis adduxerunt te remiges tui ventus auster contrivit te in corde maris

27 divitiae tuae et thesauri tui et multiplex instrumentum tuum nautae tui et gubernatores tui qui tenebant suppellectilem tuam et populo tuo praeerant viri quoque bellatores tui qui erant in te cum universa multitudine tua quae est in medio tui cadent in corde maris in die ruinae tuae

28 a sonitu clamoris gubernatorum tuorum conturbabuntur classes

29 et descendent de navibus suis omnes qui tenebant remum nautae et universi gubernatores maris in terra stabunt

30 et heulabunt super te voce magna et clamabunt amare et superiacient pulverem capitibus suis et cinere conspergentur

31 et radent super te calvitium et accingentur ciliciis et plorabunt te in amaritudine animae ploratu amarissimo

32 et adsument super te carmen lugubre et plangent te quae est ut Tyrus quae obmutuit in medio maris

33 quae in exitu negotiationum tuarum de mari implesti populos multos in multitudine divitiarum tuarum et populorum tuorum ditasti reges terrae

34 nunc contrita es a mari in profundis aquarum opes tuae et omnis multitudo tua quae erat in medio tui ceciderunt

35 universi habitatores insularum obstipuerunt super te et reges earum omnes tempestate percussi mutaverunt vultus

36 negotiatores populorum sibilaverunt super te ad nihilum deducta es et non eris usque in perpetuum

Caput 28

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis dic principi Tyri haec dicit Dominus Deus eo quod elevatum est cor tuum et dixisti Deus ego sum et in cathedra Dei sedi in corde maris cum sis homo et non Deus et dedisti cor tuum quasi cor Dei

3 ecce sapientior es tu Danihele omne secretum non est absconditum a te

4 in sapientia et prudentia tua fecisti tibi fortitudinem et adquisisti aurum et argentum in thesauris tuis

5 in multitudine sapientiae tuae et in negotiatione tua multiplicasti tibi fortitudinem et elevatum est cor tuum in robore tuo

6 propterea haec dicit Dominus Deus eo quod elevatum est cor tuum quasi cor Dei

7 idcirco ecce ego adducam super te alienos robustissimos gentium et nudabunt gladios suos super pulchritudinem sapientiae tuae et polluent decorem tuum

8 interficient et detrahent te et morieris interitu occisorum in corde maris

9 numquid dicens loqueris Deus ego sum coram interficientibus te cum sis homo et non Deus in manu occidentium te

10 morte incircumcisorum morieris in manu alienorum quia ego locutus sum ait Dominus Deus

11 et factus est sermo Domini ad me dicens fili hominis leva planctum super regem Tyri

12 et dices ei haec dicit Dominus Deus tu signaculum similitudinis plenus sapientia et perfectus decore

13 in deliciis paradisi Dei fuisti omnis lapis pretiosus operimentum tuum sardius topazius et iaspis chrysolitus et onyx et berillus sapphyrus et carbunculus et zmaragdus aurum opus decoris tui et foramina tua in die qua conditus es praeparata sunt

14 tu cherub extentus et protegens et posui te in monte sancto Dei in medio lapidum ignitorum ambulasti

15 perfectus in viis tuis a die conditionis tuae donec inventa est iniquitas in te

16 in multitudine negotiationis tuae repleta sunt interiora tua iniquitate et peccasti et eieci te de monte Dei et perdidisti o cherub protegens de medio lapidum ignitorum

17 elevatum est cor tuum in decore tuo perdidisti sapientiam tuam in decore tuo in terram proieci te ante faciem regum dedi te ut cernerent te

18 in multitudine iniquitatum tuarum et iniquitate negotiationis tuae polluisti sanctificationem tuam producam ergo ignem de medio tui qui comedat te et dabo te in cinerem super terram in conspectu omnium videntium te

19 omnes qui viderint te in gentibus obstupescunt super te nihili factus es et non eris in perpetuum

20 et factus est sermo Domini ad me dicens

21 fili hominis pone faciem tuam contra Sidonem et prophetabis de ea

22 et dices haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te Sidon et glorificabor in medio tui et scient quia ego Dominus cum fecero in ea iudicia et sanctificatus fuero in ea

23 et inmittam ei pestilentiam et sanguinem in plateis eius et corruent interfecti in medio eius gladio per circuitum et scient quia ego Dominus

24 et non erit ultra domui Israel offendiculum amaritudinis et spina dolorem inferens undique per circuitum eorum qui adversantur eis et scient quia ego Dominus Deus

25 haec dicit Dominus Deus quando congregavero domum Israel de populis in quibus dispersi sunt sanctificabor

in eis coram gentibus et habitabunt in terra sua quam dedi servo meo Iacob

26 et habitabunt in ea securi et aedificabunt domos plantabuntque vineas et habitabunt confiderenter cum fecero iudicia in omnibus qui adversantur eis per circuitum et scient quia ego Dominus Deus eorum

Caput 29

1 in anno decimo in decimo mense undecima mensis factum est verbum Domini ad me dicens

2 fili hominis pone faciem tuam contra Pharaonem regem Aegypti et prophetabis de eo et de Aegypto universa

3 loquere et dices haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te Pharaon rex Aegypti draco magne qui cubas in medio fluminum tuorum et dicis meus est fluvius et ego feci memet ipsum

4 et ponam frenum in maxillis tuis et adglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis et extraham te de medio fluminum tuorum et universi pisces tui squamis tuis adhaerebunt

5 et proiciam te in desertum et omnes pisces fluminis tui super faciem terrae cades non colligeris neque congregaberis bestiis terrae et volatilibus caeli dedi te ad devorandum

6 et scient omnes habitatores Aegypti quia ego Dominus pro eo quod fuisti baculus harundineus domui Israel

7 quando adprehenderunt te manu et confractus es et lacerasti omnem umerum eorum et innitentibus eis super te comminutus es et dissolvisti omnes renes eorum

8 propterea haec dicit Dominus Deus ecce ego adducam super te gladium et interficiam de te hominem et iumentum

9 et erit terra Aegypti in desertum et solitudinem et scient quia ego Dominus eo quod dixerit fluvius meus est et ego feci

10 idcirco ecce ego ad te et ad flumina tua daboque terram Aegypti in solitudines gladio dissipatam a turre Syenes usque ad terminos Aethiopiae

11 non pertransibit eam pes hominis neque pes iumenti gradietur in ea et non habitabitur quadraginta annis

12 daboque terram Aegypti desertam in medio terrarum desertarum et civitates eius in medio urbium subversarum erunt desolatae quadraginta annis et dispergam Aegyptios in nationes et ventilabo eos in terras

13 quia haec dicit Dominus Deus post finem quadraginta annorum congregabo Aegyptum de populis in quibus dispersi fuerunt

14 et reducam captivitatem Aegypti et conlocabo eos in terra Fatares in terra nativitatis suae et erunt ibi in regnum humile

15 inter regna cetera erit humillima et non elevabitur ultra super nationes et inminuam eos ne imperent gentibus

16 neque erunt ultra domui Israel in confidentia docentes iniquitatem ut fugiant et sequantur eos et scient quia ego Dominus Deus

17 et factum est in vicesimo et septimo anno in primo in una mensis factum est verbum Domini ad me dicens

18 fili hominis Nabuchodonosor rex Babylonis servire fecit exercitum suum servitute magna adversum Tyrum omne caput decalvatum et omnis umerus depilatus est et merces non est reddita ei neque exercitui eius de Tyro pro servitute qua servivit mihi adversum eam

19 propterea haec dicit Dominus Deus ecce ego dabo Nabuchodonosor regem Babylonis in terra Aegypti et accipiet multitudinem eius et depraedabitur manubias eius et diripiet spolia eius et erit merces exercitui illius

20 et operi pro quo servivit adversum eam dedi ei terram Aegypti pro eo quod laboraverunt mihi ait Dominus Deus

21 in die illo pullulabit cornu domui Israhel et tibi dabo apertum os in medio eorum et scient quoniam ego Dominus

Caput 30

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 fili hominis propheta et dic haec dicit Dominus Deus ululate vae vae diei

3 quia iuxta est dies et adpropinquavit dies Domini dies nubis tempus gentium erit

4 et veniet gladius in Aegyptum et erit pavor in Aethiopia cum ceciderint vulnerati in Aegypto et ablata fuerit multitudo illius et destructa fundamenta eius

5 Aethiopia et Lybia et Lydii et omne reliquum vulgus et Chub et filii terrae foederis cum eis gladio cadent

6 haec dicit Dominus Deus et corruent fulcientes Aegyptum et destruetur superbia imperii eius a turre Syenes gladio cadent in ea ait Dominus exercituum

7 et dissipabuntur in medio terrarum desolataram et urbes eius in medio civitatum desertarum erunt

8 et scient quoniam ego Dominus cum dederò ignem in Aegyptum et adtriti fuerint omnes auxiliares eius

9 in die illa egredientur nuntii a facie mea in trieribus ad conterendam Aethiopiae confidentiam et erit pavor in eis in die Aegypti quia absque dubio veniet

10 haec dicit Dominus Deus et cessare faciam multitudinem Aegypti in manu Nabuchodonosor regis Babylonis

11 ipse et populus eius cum eo fortissimi gentium adducentur ad disperdendam terram et evaginabunt gladios suos super Aegyptum et implebunt terram interfectis

12 et faciam alveos fluminum aridos et tradam terram in manu pessimorum et dissipabo terram et plenitudinem eius in manu alienorum ego Dominus locutus sum

13 haec dicit Dominus Deus et disperdam simulacra et cessare faciam idola de Memphis et dux de terra Aegypti non erit amplius et dabo terrorem in terra Aegypti

14 et disperdam terram Fatures et dabo ignem in Tafnis et faciam iudicia in Alexandriam

15 et effundam indignationem meam super Pelusium robor Aegypti et interficiam multitudinem Alexandriae

16 et dabo ignem in Aegypto quasi parturiens dolebit Pelusium et Alexandria erit dissipata et in Memphis angustiae cotidiana

17 iuvenes Eliupoleos et Bubasti gladio cadent et ipsae captivae ducentur

18 et in Tafnis nigrescet dies cum contrivero ibi sceptra Aegypti et defecerit in ea superbia potentiae eius ipsam nubes operiet filiae autem eius in captivitatem ducentur

19 et faciam iudicia in Aegypto et scient quia ego Dominus

20 et factum est in undecimo anno in primo in septima mensis factum est verbum Domini ad me dicens

21 fili hominis brachium Pharaonis regis Aegypti confregi et ecce non est obvolutum ut restitueretur ei sanitas ut ligaretur pannis et farciretur linteolis et recepto robore posset tenere gladium

22 propterea haec dicit Dominus Deus ecce ego ad Pharaonem regem Aegypti et comminuam brachium eius forte sed confractum et deiciam gladium de manu eius

23 et dispergam Aegyptum in gentibus et ventilabo eos in terris

24 et confortabo brachia regis Babylonis daboque gladium meum in manu eius et confringam brachia Pharaonis et gement gemitibus interfecti coram facie eius

25 et confortabo brachia regis Babylonis et brachia Pharaonis concident et scient quia ego Dominus cum dederò gladium meum in manu regis Babylonis et extenderit eum super terram Aegypti

26 et dispergam Aegyptum in nationes et ventilabo eos in terris et scient quia ego Dominus

Caput 31

1 et factum est in undecimo anno tertio una mensis factum est verbum Domini ad me dicens

2 fili hominis dic Pharaoni regi Aegypti et populo eius cui similis factus es in magnitudine tua

3 ecce Assur quasi cedrus in Libano pulcher ramis et frondibus nemorosus excelsusque altitudine et inter condensas frondes elevatum est cacumen eius

4 aquae nutrierunt illum abyssus exaltavit eum flumina eius manabant in circuitu radicum eius et rivos suos emisit ad universa ligna regionis

5 propterea elevata est altitudo eius super omnia ligna regionis et multiplicata sunt arbusta eius et elevati sunt rami eius prae aquis multis

6 cumque extendisset umbram suam in ramis eius fecerunt nidos omnia volatilia caeli et sub frondibus eius genuerunt omnes bestiae saltuum et sub umbraculo illius habitabat coetus gentium plurimarum

7 eratque pulcherrimus in magnitudine sua et in dilatazione arbustorum suorum erat enim radix illius iuxta aquas multas

8 cedri non fuerunt altiores illo in paradiso Dei abietes non adaequaverunt summitatem eius et platani non fuerunt aequae frondibus illius omne lignum paradisi Dei non est adsimilatum illi et pulchritudini eius

9 quoniam speciosum feci eum et multis condensisque frondibus et aemulata sunt eum omnia ligna voluptatis quae erant in paradiso Dei

10 propterea haec dicit Dominus Deus pro eo quod sublimatus est in altitudine et dedit summitatem suam virentem atque condensam et elevatum est cor eius in altitudine sua

11 tradidi eum in manu fortissimi gentium faciens faciet ei iuxta impietatem eius eieci eum

12 et succident illum alieni et crudelissimi nationum et proicient eum super montes et in cunctis convallibus corruent rami eius et confringentur arbusta eius in universis rupibus terrae et recedent de umbraculo eius omnes populi terrae et relinquent eum

13 in ruina eius habitaverunt omnia volatilia caeli et in ramis eius fuerunt universae bestiae regionis

14 quam ob rem non elevabuntur in altitudine sua omnia ligna aquarum neque ponent sublimitatem suam inter nemorosa atque frondosa nec stabunt in sublimitate eorum omnia quae inrigantur aquis quia omnes traditi sunt in mortem ad terram ultimam in medio filiorum hominum ad eos qui descendunt in lacum

15 haec dicit Dominus Deus in die quando descendit ad inferos indixi luctum operui eum abyssus et prohibui flumina eius et coercui aquas multas contristatus est super eum Libanus et omnia ligna agri concussa sunt

16 a sonitu ruinae eius commovi gentes cum deducere eum ad infernum cum his qui descendebant in lacum et consolata sunt in terra infima omnia ligna voluptatis egregia atque praeclara in Libano universa quae inrigabantur aquis

17 nam et ipsi cum ea descendunt ad infernum ad interfectos gladio et brachium uniuscuiusque sedebit sub umbraculo eius in medio nationum

18 cui adsimilatus es o inclite atque sublimis inter ligna voluptatis ecce deductus es cum lignis voluptatis ad terram ultimam in medio incircumcisorum dormies cum his qui interfecti sunt gladio ipse est Pharao et omnis multitudo eius dicit Dominus Deus

Caput 32

1 et factum est duodecimo anno in mense duodecimo in una mensis factum est verbum Domini ad me dicens

2 fili hominis adsume lamentum super Pharao regem Aegypti et dices ad eum leoni gentium adsimilatus es et draconem qui est in mari et ventilabas cornu in fluminibus tuis et conturbabas aquas pedibus tuis et conculcabas flumina eorum

3 propterea haec dicit Dominus Deus expandam super te rete meum in multitudine populorum multorum et extrahent te in sagena mea

4 et proiciam te in terram super faciem agri abiciam te et habitare faciam super te omnia volatilia caeli et saturabo de te bestias universae terrae

5 et dabo carnes tuas super montes et implebo colles tuos sanie tua

6 et inrigabo terram pedore sanguinis tui super montes et valles implebuntur ex te

7 et operiam cum extinctus fueris caelos et nigrescere faciam stellas eius solem nube tegam et luna non dabit lumen suum

8 omnia luminaria caeli maerere faciam super te et dabo tenebras super terram tuam dicit Dominus Deus

9 et inritabo cor populorum multorum cum induxero contritionem tuam in gentibus super terras quas nescis

10 et stupescere faciam super te populos multos et reges eorum horrore nimio formidabunt super te cum volare coeperit gladius meus super facies eorum et obstupescunt repente singuli pro anima sua in die ruinae suae

11 quia haec dicit Dominus Deus gladius regis Babylonis veniet tibi

12 in gladiis fortium deiciam multitudinem tuam inexugnabiles gentes omnes heae et vastabunt superbiam Aegypti et dissipabitur multitudo eius

13 et perdam omnia iumenta eius quae erant super aquas plurimas et non conturbabit eas pes hominis ultra neque ungula iumentorum turbabit eas

14 tunc purissimas reddam aquas eorum et flumina eorum quasi oleum adducam ait Dominus Deus

15 cum dederam terram Aegypti desolatam deseretur autem terra a plenitudine sua quando percussero omnes habitatores eius et scient quia ego Dominus

16 planctus est et plangent eum filiae gentium plangent eum super Aegypto et super multitudine eius plangent eum ait Dominus Deus

17 et factum est in duodecimo anno in quintadecima mensis factum est verbum Domini ad me dicens

18 fili hominis cane lugubre super multitudine Aegypti et detrahe eam ipsam et filias gentium robustarum ad terram ultimam cum his qui descendunt in lacum

19 quo pulchrior es descende et dormi cum incircumcisis

20 in medio interfectorum gladio cadent gladius datus est adtraxerunt eam et omnes populos eius

21 loquentur ei potentissimi robustorum de medio inferni qui cum auxiliatoribus eius descenderunt et dormierunt incircumcisi interfecti gladio

22 ibi Assur et omnis multitudo eius in circuitu illius sepulchra eius omnes interfecti et qui ceciderunt gladio

23 quorum data sunt sepulchra in novissimis lacis et facta est multitudo eius per gyrum sepulchri eius universi interfecti cadentesque gladio qui dederant quondam formidinem in terra viventium

24 ibi Aelam et omnis multitudo eius per gyrum sepulchri sui omnes hii interfecti ruentesque gladio qui descendunt incircumcisi ad terram ultimam qui posuerunt terrorem

suum in terra viventium et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum

25 in medio interfectorum posuerunt cubile eius in universis populis eius in circuitu eius sepulchrum illius omnes hii incircumcisi interfectique gladio dederant enim terrorem in terra viventium et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum in medio interfectorum positi sunt

26 ibi Mosoch et Thubal et omnis multitudo eius in circuitu illius sepulchra eius omnes hii incircumcisi interfectique et cadentes gladio quia dederunt formidinem suam in terra viventium

27 et non dormient cum fortibus cadentibusque et incircumcisis qui descenderunt ad infernum cum armis suis et posuerunt gladios suos sub capitibus suis et fuerunt iniquitates eorum in ossibus eorum quia terror fortium facti sunt in terra viventium

28 et tu ergo in medio incircumcisorum contereris et dormies cum interfectis gladio

29 ibi Idumea et reges eius omnes duces eius qui dati sunt cum exercitu suo cum interfectis gladio et qui cum incircumcisis dormierunt et cum his qui descenderunt in lacum

30 ibi principes aquilonis omnes et universi venatores qui deducti sunt cum interfectis paventes et in sua fortitudine confusi qui dormierunt incircumcisi cum interfectis gladio et portaverunt confusionem suam cum his qui descendunt in lacum

31 vidit eos Pharao et consolatus est super universa multitudo sua quae interfecta est gladio Pharao et omnis exercitus eius ait Dominus Deus

32 quia dedi terrorem meum in terra viventium et dormivi in medio incircumcisorum cum interfectis gladio Pharao et omnis multitudo eius ait Dominus Deus

Caput 33

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 fili hominis loquere ad filios populi tui et dices ad eos terra cum induxero super eam gladium et tulerit populus terrae virum unum de novissimis suis et constituerit eum super se speculatorem

3 et ille viderit gladium venientem super terram et cecinerit bucina et adnuntiaverit populo

4 audiens autem quisquis ille est sonum bucinae non se observaverit veneritque gladius et tulerit eum sanguis ipsius super caput eius erit

5 sonum bucinae audivit et non se observavit sanguis eius in ipso erit si autem custodierit animam suam salvavit

6 quod si speculator viderit gladium venientem et non insonuerit bucina et populus non se custodierit veneritque gladius et tulerit de eis animam ille quidem in iniquitate sua captus est sanguinem autem eius de manu speculatoris requiram

7 et tu fili hominis speculatorem dedi te domui Israhel audiens ergo ex ore meo sermonem adnuntiabis eis ex me

8 si me dicente ad impium impie morte morieris non fueris locutus ut se custodiat impius a via sua ipse impius in iniquitate sua morietur sanguinem autem eius de manu tua requiram

9 si autem adnuntiante te ad impium ut a viis suis convertatur non fuerit conversus a via sua ipse in iniquitate sua morietur porro tu animam tuam liberasti

10 tu ergo fili hominis dic ad domum Israhel sic locuti estis dicentes iniquitates nostrae et peccata nostra super nos sunt et in ipsis nos tabescimus quomodo ergo vivere poterimus

11 dic ad eos vivo ego dicit Dominus Deus nolo mortem impii sed ut revertatur impius a via sua et vivat convertimini a viis vestris pessimis et quare moriemini domus Israhel

12 tu itaque fili hominis dic ad filios populi tui iustitia iusti non liberabit eum in quacumque die peccaverit et impietas impii non nocebit ei in quacumque die conversus fuerit ab impietate sua et iustus non poterit vivere in iustitia sua in quacumque die peccaverit

13 etiam si dixerio iusto quod vita vivat et confisus in iustitia sua fecerit iniquitatem omnes iustitiae eius oblivioni tradentur et in iniquitate sua quam operatus est in ipsa morietur

14 sin autem dixerio impio morte morieris et egerit paenitentiam a peccato suo feceritque iudicium et iustitiam

15 pignus restituerit ille impius rapinamque reddiderit in mandatis vitae ambulaverit nec fecerit quicquam iniustum vita vivet et non morietur

16 omnia peccata eius quae peccavit non inputabuntur ei iudicium et iustitiam fecit vita vivet

17 et dixerunt filii populi tui non est aequi ponderis via Domini et ipsorum via iniusta est

18 cum enim recesserit iustus a iustitia sua feceritque iniquitatem morietur in eis

19 et cum recesserit impius ab impietate sua feceritque iudicium et iustitiam vivet in eis

20 et dicitis non est recta via Domini unumquemque iuxta vias suas iudicabo de vobis domus Israhel

21 et factum est in duodecimo anno in duodecimo mense in quinta mensis transmigrationis nostrae venit ad me qui fugerat de Hierusalem dicens vastata est civitas

22 manus autem Domini facta fuerat ad me vespere antequam veniret qui fugerat aperuitque os meum donec veniret ad me mane et aperto ore meo non silui amplius

23 et factum est verbum Domini ad me dicens

24 fili hominis qui habitant in ruinosis his super humum Israhel loquentes aiunt unus erat Abraham et hereditate possedit terram nos autem multi nobis data est terra in possessionem

25 idcirco dices ad eos haec dicit Dominus Deus qui in sanguine comeditis et oculos vestros levatis ad inmunditias vestras et sanguinem funditis numquid terram hereditate possidebitis

26 stetistis in gladiis vestris fecistis abominationes et unusquisque uxorem proximi sui polluit et terram hereditate possidebitis

27 haec dices ad eos sic dicit Dominus Deus vivo ego quia qui in ruinosis habitant gladio cadent et qui in agro est bestiis tradetur ad devorandum qui autem in praesidiis et in speluncis sunt peste morientur

28 et dabo terram in solitudinem et desertum et deficiet superba fortitudo eius et desolabuntur montes Israhel eo quod nullus sit qui per eos transeat

29 et scient quia ego Dominus cum dederō terram desolatam et desertam propter universas abominationes suas quas operati sunt

30 et tu fili hominis filii populi tui qui loquuntur de te iuxta muros et in ostiis domorum et dicunt unus ad alterum vir ad proximum suum loquentes venite et audiamus qui sit sermo egrediens a Domino

31 et veniunt ad te quasi si ingrediatur populus et sedent coram te populus meus et audiunt sermones tuos et non faciunt eos quia in canticum oris sui vertunt illos et avaritiam suam sequitur cor eorum

32 et es eis quasi carmen musicum quod suavi dulcique sono canitur et audient verba tua et non facient ea

33 et cum venerit quod praedictum est ecce enim venit tunc scient quod propheta fuerit inter eos

Caput 34

1 et factum est verbum Domini ad me dicens

2 fili hominis propheta de pastoribus Israhel propheta et dices pastoribus haec dicit Dominus Deus vae pastoribus Israhel qui pascebant semet ipsos nonne greges pascuntur a pastoribus

3 lac comedebatis et lanis operiebamini et quod crassum erat occidebatis gregem autem meum non pascebatis

4 quod infirmum fuit non consolidastis et quod aegrotum non sanastis quod fractum est non alligastis et quod abiectum est non reduxistis quod perierat non quaesistis sed cum austeritate imperabatis eis et cum potentia

5 et dispersae sunt oves meae eo quod non esset pastor et factae sunt in devorationem omnium bestiarum agri et dispersae sunt

6 erraverunt greges mei in cunctis montibus et in universo colle excelso et super omnem faciem terrae dispersi sunt greges mei et non erat qui requireret non erat inquam qui requireret

7 propterea pastores audite verbum Domini

8 vivo ego dicit Dominus Deus quia pro eo quod facti sunt greges mei in rapinam et oves meae in devorationem omnium bestiarum agri eo quod non esset pastor neque enim quaesierunt pastores gregem meum sed pascebant pastores semet ipsos et greges meos non pascebant

9 propterea pastores audite verbum Domini

10 haec dicit Dominus Deus ecce ego ipse super pastores requiram gregem meum de manu eorum et cessare eos faciam ut ultra non pascant gregem nec pascant amplius pastores semet ipsos et liberabo gregem meum de ore eorum et non erunt ultra eis in escam

11 quia haec dicit Dominus Deus ecce ego ipse requiram oves meas et visitabo eas

12 sicut visitat pastor gregem suum in die quando fuerit in medio ovium suarum dissipatarum sic visitabo oves meas et liberabo eas de omnibus locis quo dispersae fuerant in die nubis et caliginis

13 et educam eas de populis et congregabo eas de terris et inducam eas in terram suam et pascam eas in montibus Israhel in rivis et in cunctis sedibus terrae

14 in pascuis uberrimis pascam eas et in montibus excelsis Israhel erunt pascuae eorum ibi requiescent in herbis virentibus et in pascuis pinguibus pascentur super montes Israhel

15 ego pascam oves meas et ego eas accubare faciam dicit Dominus Deus

16 quod perierat requiram et quod abiectum erat reducam et quod confractum fuerat alligabo et quod infirmum erat consolidabo et quod pingue et forte custodiam et pascam illas in iudicio

17 vos autem greges mei haec dicit Dominus Deus ecce ego iudico inter pecus et pecus arietum et hircorum

18 nonne satis vobis erat pascuam bonam depasci insuper et reliquias pascuarum vestrarum conculcastis pedibus vestris et cum purissimam aquam biberetis reliquam pedibus vestris turbabatis

19 et oves meae his quae conculcata pedibus vestris fuerant pascebantur et quae pedes vestri turbaverant haec bibebant

20 propterea haec dicit Dominus Deus ad eos ecce ego ipse iudico inter pecus pingue et macilentum

21 pro eo quod lateribus et umeris inpingebatis et cornibus vestris ventilabatis omnia infirma pecora donec dispergerentur foras

22 salvabo gregem meum et non erit ultra in rapinam et iudicabo inter pecus et pecus

23 et suscitabo super ea pastorem unum qui pascat ea servum meum David ipse pascet ea et ipse erit eis in pastorem

24 ego autem Dominus ero eis in Deum et servus meus David princeps in medio eorum ego Dominus locutus sum

25 et faciam cum eis pactum pacis et cessare faciam bestias pessimas de terra et qui habitant in deserto securi dormient in saltibus

26 et ponam eos in circuitu collis mei benedictionem et deducam imbrem in tempore suo pluviae benedictionis erunt

27 et dabit lignum agri fructum suum et terra dabit germen suum et erunt in terra sua absque timore et scient quia ego Dominus cum contrivero catenas iugi eorum et eruo eos de manu imperantium sibi

28 et non erunt ultra in rapinam gentibus neque bestiae terrae devorabunt eos sed habitabunt confidenter absque ullo terrore

29 et suscitabo eis germen nominatum et non erunt ultra inminuti fame in terra neque portabunt amplius obprobria gentium

30 et scient quia ego Dominus Deus eorum cum eis et ipsi populus meus domus Israhel ait Dominus Deus

31 vos autem greges mei greges pascuae meae homines estis et ego Dominus Deus vester dicit Dominus Deus

Caput 35

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 filii hominis pone faciem tuam adversum montem Seir et prophetabis de eo et dices illi

3 haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te mons Seir et extendam manum meam super te et dabo te desolatum atque desertum

4 urbes tuas demoliar et tu desertus eris et scies quia ego Dominus

5 eo quod fueris inimicus sempiternus et concluderis filios Israhel in manus gladii in tempore afflictionis eorum in tempore iniquitatis extremae

6 propterea vivo ego dicit Dominus Deus quoniam sanguini tradam te et sanguis te persequetur et cum sanguinem oderis sanguis persequetur te

7 et dabo montem Seir desolatum et desertum et auferam de eo euntem et redeuntem

8 et implebo montes eius occisorum suorum in collibus tuis et in vallibus tuis atque in torrentibus interfecti gladio cadent

9 in solitudines sempiternas tradam te et civitates tuae non habitabuntur et scietis quoniam ego Dominus

10 eo quod dixeris duae gentes et duae terrae meae erunt et hereditate possidebo eas cum Dominus esset ibi

11 propterea vivo ego dicit Dominus Deus quia faciam iuxta iram tuam et secundum zelum tuum quem fecisti odio habens eos et notus efficiar per eos cum te iudicavero

12 et scies quia ego Dominus audiui universa obprobria tua quae locutus es de montibus Israhel dicens deserti nobis dati sunt ad devorandum

13 et insurrexistis super me ore vestro et rogastis adversum me verba vestra ego audiui

14 haec dicit Dominus Deus laetante universa terra in solitudinem te redigam

15 sicuti gavisus es super hereditatem domus Israhel eo quod fuerit dissipata sic faciam tibi dissipatus eris mons Seir

et Idumea omnis et scient quia ego Dominus

Caput 36

1 tu autem filii hominis propheta super montes Israhel et dices montes Israhel audite verbum Domini

2 haec dicit Dominus Deus eo quod dixerit inimicus de vobis euge altitudines sempiternae in hereditatem datae sunt nobis

3 propterea vaticinare et dic haec dicit Dominus Deus pro eo quod desolati estis et conculcati per circuitum et facti in hereditatem reliquis gentibus et ascendistis super labium linguae et obprobrium populi

4 propterea montes Israhel audite verbum Domini Dei haec dicit Dominus Deus montibus et collibus torrentibus vallibusque et desertis parietinis et urbibus derelictis quae depopolatae sunt et subsannatae a reliquis gentibus per circuitum

5 propterea haec dicit Dominus Deus quoniam in igne zeli mei locutus sum de reliquis gentibus et de Idumea universa qui dederunt terram meam sibi in hereditatem cum gaudio et toto corde ex animo et eiecerunt eam ut vastarent

6 idcirco vaticinare super humum Israhel et dices montibus et collibus iugis et vallibus haec dicit Dominus Deus ecce ego in zelo meo et in furore meo locutus sum eo quod confusionem gentium sustinueritis

7 idcirco haec dicit Dominus Deus ego levavi manum meam ut gentes quae in circuitu vestro sunt ipsae confusionem suam portent

8 vos autem montes Israhel ramos vestros germinetis et fructum vestrum adferatis populo meo Israhel prope est enim ut veniat

9 quia ecce ego ad vos et convertar ad vos et arabimini et accipietis sementem

10 et multiplicabo in vobis homines omnemque domum Israhel et habitabuntur civitates et ruinosae instaurabuntur

11 et replebo vos hominibus et iumentis et multiplicabuntur et crescent et habitari vos faciam sicut a principio bonisque donabo maioribus quam habuistis ab initio et scietis quia ego Dominus

12 et adducam super vos homines populum meum Israhel et hereditate possidebunt te et eris eis in hereditatem et non addes ultra ut absque eis sis

13 haec dicit Dominus Deus pro eo quod dicunt de vobis devoratrix hominum es et suffocans gentem tuam

14 propterea homines non comedes amplius et gentem tuam non necabis ultra ait Dominus Deus

15 nec auditam faciam in te amplius confusionem gentium et obprobrium populorum nequaquam portabis et gentem tuam non amittes amplius ait Dominus Deus

16 et factum est verbum Domini ad me dicens

17 filii hominis domus Israhel habitaverunt in humo sua et polluerunt eam in viis suis et in studiis suis iuxta immunditiam menstruatae facta est via eorum coram me

18 et effudi indignationem meam super eos pro sanguine quem fuderunt super terram et in idolis suis polluerunt eam

19 et dispersi eos in gentes et ventilati sunt in terris iuxta vias eorum et adinventiones iudicavi eos

20 et ingressi sunt ad gentes ad quas introierunt et polluerunt nomen sanctum meum cum diceretur de eis populus Domini iste est et de terra eius egressi sunt

21 et peperi nomini meo sancto quod polluerat domus Israhel in gentibus ad quas ingressi sunt

22 idcirco dices domui Israhel haec dicit Dominus Deus non propter vos ego faciam domus Israhel sed propter nomen sanctum meum quod polluistis in gentibus ad quas intrastis

23 et sanctificabo nomen meum magnum quod pollutum est inter gentes quod polluistis in medio earum ut sciant gentes quia ego Dominus ait Dominus exercituum cum sanctificatus fuero in vobis coram eis

24 tollam quippe vos de gentibus et congregabo de universis terris et adducam vos in terram vestram

25 et effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris et ab universis idolis vestris mundabo vos

26 et dabo vobis cor novum et spiritum novum ponam in medio vestri et auferam cor lapideum de carne vestra et dabo vobis cor carneum

27 et spiritum meum ponam in medio vestri et faciam ut in praeceptis meis ambuletis et iudicia mea custodiat et operemini

28 et habitabitis in terra quam dedi patribus vestris et eritis mihi in populum et ego ero vobis in Deum

29 et salvabo vos ex universis inquinamentis vestris et vocabo frumentum et multiplicabo illud et non inponam in vobis famem

30 et multiplicabo fructum ligni et genimina agri ut non portetis ultra obprobrium famis in gentibus

31 et recordabimini viarumstrarum pessimarum studiorumque non bonorum et displicebunt vobis iniquitates vestrae et scelera vestra

32 non propter vos ego faciam ait Dominus Deus notum sit vobis confundimini et erubescite super viis vestris domus Israhel

33 haec dicit Dominus Deus in die qua mundavero vos ex omnibus iniquitatibus vestris et habitari fecero urbes et instauravero ruinosa

34 et terra deserta fuerit exulta quae quondam erat desolata in oculis omnis viatoris

35 dicent terra illa inculta facta est ut hortus voluptatis et civitates desertae et destitutae atque suffossae munitae sederunt

36 et scient gentes quaecumque derelictae fuerint in circuitu vestro quia ego Dominus aedificavi dissipata plantavique inculta ego Dominus locutus sum et fecerim

37 haec dicit Dominus Deus adhuc in hoc invenient me domus Israhel ut faciam eis multiplicabo eos sicut gregem hominum

38 ut gregem sanctum ut gregem Hierusalem in sollemnitatibus eius sic erunt civitates desertae plenaeque gregibus hominum et scient quia ego Dominus

Caput 37

1 facta est super me manus Domini et eduxit me in spiritu Domini et dimisit me in medio campi qui erat plenus ossibus

2 et circumduxit me per ea in gyro erant autem multa valde super faciem campi siccaeque vehementer

3 et dixit ad me fili hominis putasne vivent ossa ista et dixi Domine Deus tu nosti

4 et dixit ad me vaticinare de ossibus istis et dices eis ossa arida audite verbum Domini

5 haec dicit Dominus Deus ossibus his ecce ego intromittam in vos spiritum et vivetis

6 et dabo super vos nervos et succrescere faciam super vos carnes et superextendam in vobis cutem et dabo vobis spiritum et vivetis et scietis quia ego Dominus

7 et prophetavi sicut praeceperat mihi factus est autem sonitus prophetante me et ecce commotio et accesserunt ossa ad ossa unumquodque ad iuncturam suam

8 et vidi et ecce super ea nervi et carnes ascenderunt et extenta est in eis cutis desuper et spiritum non habebant

9 et dixit ad me vaticinare ad spiritum vaticinare fili hominis et dices ad spiritum haec dicit Dominus Deus a quatuor ventis veni spiritus et insufla super interfectos istos et revivescant

10 et prophetavi sicut praeceperat mihi et ingressus est in ea spiritus et vixerunt steteruntque super pedes suos exercitus grandis nimis valde

11 et dixit ad me fili hominis ossa haec universa domus Israhel est ipsi dicunt aruerunt ossa nostra et periit spes nostra et abscisi sumus

12 propterea vaticinare et dices ad eos haec dicit Dominus Deus ecce ego aperiam tumulos vestros et educam vos de sepulchris vestris populus meus et inducam vos in terram Israhel

13 et scietis quia ego Dominus cum aperuero sepulchra vestra et eduxero vos de tumulis vestris populus meus

14 et dederam spiritum meum in vobis et vixeritis et requiescere vos faciam super humum vestram et scietis quia ego Dominus locutus sum et feci ait Dominus Deus

15 et factus est sermo Domini ad me dicens

16 et tu fili hominis sume tibi lignum unum et scribe super illud Iudae et filiorum Israhel sociis eius et tolle lignum alterum et scribe super eum Ioseph lignum Ephraim et cunctae domui Israhel sociorumque eius

17 et adiunge illa unum ad alterum tibi in lignum unum et erunt in unionem in manu tua

18 cum autem dixerint ad te filii populi tui loquentes nonne indicas nobis quid in his tibi velis

19 loqueris ad eos haec dicit Dominus Deus ecce ego adsumam lignum Ioseph quod est in manu Ephraim et tribus

Israhel quae iunctae sunt ei et dabo eas pariter cum ligno Iuda et faciam eas in lignum unum et erunt unum in manu eius

20 erunt autem ligna super quae scripseris in manu tua in oculis eorum

21 et dices ad eos haec dicit Dominus Deus ecce ego adsumam filios Israhel de medio nationum ad quas abierunt et congregabo eos undique et adducam eos ad humum suam

22 et faciam eos gentem unam in terra in montibus Israhel et rex unus erit omnibus imperans et non erunt ultra duae gentes nec dividuntur amplius in duo regna

23 neque polluentur ultra in idolis suis et abominationibus suis et in cunctis iniquitatibus suis et salvos eos faciam de universis sedibus suis in quibus peccaverunt et mundabo eos et erunt mihi populus et ego ero eis Deus

24 et servus meus David rex super eos et pastor unus erit omnium eorum in iudiciis meis ambulabunt et mandata mea custodient et facient ea

25 et habitabunt super terram quam dedi servo meo Iacob in qua habitaverunt patres vestri et habitabunt super eam ipsi et filii eorum et filii filiorum eorum usque in sempiternum et David servus meus princeps eorum in perpetuum

26 et percutiam illis foedus pacis pactum sempiternum erit eis et fundabo eos et multiplicabo et dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum

27 et erit tabernaculum meum in eis et ero eis Deus et ipsi erunt mihi populus

28 et scient gentes quia ego Dominus sanctificator Israhel cum fuerit sanctificatio mea in medio eorum in perpetuum

Caput 38

1 et factus est sermo Domini ad me dicens

2 fili hominis pone faciem tuam contra Gog terram Magog principem capitis Mosoch et Thubal et vaticinare de eo

3 et dices ad eum haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te Gog principem capitis Mosoch et Thubal

4 et circumagam te et ponam frenum in maxillis tuis et educam te et omnem exercitum tuum equos et equites vestitos loriceis universos multitudinem magnam hastam et clypeum arripientium et gladium

5 Persae Aethiopes et Lybies cum eis omnes scutati et galeati

6 Gomer et universa agmina eius domus Thogorma latera aquilonis et totum robur eius populi que multi tecum

7 praepara et instrue te et omnem multitudinem tuam quae coacervata est ad te et esto eis in praeceptum

8 post dies multos visitaberis in novissimo annorum venies ad terram quae reversa est a gladio congregata est de populis multis ad montes Israhel qui fuerunt deserti iugiter haec de populis educta est et habitaverunt in ea confidenter universi

9 ascendens autem quasi tempestas venies et quasi nubes ut operias terram tu et omnia agmina tua et populi multi tecum

10 haec dicit Dominus Deus in die illa ascendent sermones super cor tuum et cogitabis cogitationem pessimam

11 et dices ascendam ad terram absque muro veniam ad quiescentes habitantesque secure omnes habitant sine muro vectes et portae non sunt eis

12 ut diripias spolia et invadas praedam ut inferas manum tuam super eos qui deserti fuerant et postea restituti et super populum qui est congregatus ex gentibus qui possidere coepit et esse habitator umbilici terrae

13 Seba et Dedan et negotiatores Tharsis et omnes leones eius dicent tibi numquid ad sumenda spolia tu venis ecce ad diripiendam praedam congregasti multitudinem tuam ut tollas argentum et aurum auferas supellectilem atque substantiam et diripias manubias infinitas

14 propterea vaticinare fili hominis et dices ad Gog haec dicit Dominus Deus numquid non in die illo cum habitaverit populus meus Israhel confidenter scies

15 et venies de loco tuo a lateribus aquilonis tu et populi multi tecum ascensores equorum universi coetus magnus et exercitus vehemens

16 et ascendes super populum meum Israhel quasi nubes ut operias terram in novissimis diebus eris et adducam te super terram meam ut sciant gentes me cum sanctificatus fuero in te in oculis eorum o Gog

17 haec dicit Dominus Deus tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiquis in manu servorum meorum prophetarum Israhel qui prophetaverunt in diebus illorum temporum ut adducerem te super eos

18 et erit in die illa in die adventus Gog super terram Israhel ait Dominus Deus ascendet indignatio mea in furore meo

19 et in zelo meo in igne irae meae locutus sum quia in die illa erit commotio magna super terram Israhel

20 et commovebuntur a facie mea pisces maris et volucres caeli et bestiae agri et omne reptile quod movetur super humum cunctique homines qui sunt super faciem terrae et subvertentur montes et cadent sepes et omnis murus in terra corruet

21 et convocabo adversum eum in cunctis montibus meis gladium ait Dominus Deus gladius uniuscuiusque in fratrem suum dirigetur

22 et iudicabo eum peste et sanguine et imbre vehementi et lapidibus immensis ignem et sulphur pluam super eum et super exercitum eius et super populos multos qui sunt cum eo

23 et magnificabor et sanctificabor et notus ero in oculis gentium multarum et scient quia ego Dominus

Caput 39

1 tu autem fili hominis vaticinare adversum Gog et dices haec dicit Dominus Deus ecce ego super te Gog principem capitis Mosoch et Thubal

2 et circumagam te et seducam te et ascendere faciam de lateribus aquilonis et adducam te super montes Israhel

3 et percutiam arcum tuum in manu sinistra tua et sagittas tuas de manu dextera tua deiciam

4 super montes Israhel cades tu et omnia agmina tua et populi qui sunt tecum feris avibus omnique volatili et bestiis terrae dedi te devorandum

5 super faciem agri cades quia ego locutus sum ait Dominus Deus

6 et emittam ignem in Magog et in his qui habitant in insulis confidenter et scient quia ego Dominus

7 et nomen sanctum meum notum faciam in medio populi mei Israhel et non polluam nomen sanctum meum amplius et scient gentes quia ego Dominus Sanctus Israhel

8 ecce venit et factum est ait Dominus Deus haec est dies de qua locutus sum

9 et egredientur habitatores de civitatibus Israhel et succendent et conburent arma clypeum et hastas arcum et sagittas et baculos manus et contos et succendent ea igne septem annis

10 et non portabunt ligna de regionibus neque succident de saltibus quoniam arma succendent igne et depraedabuntur eos quibus praedae fuerant et diripient vastatores suos ait Dominus Deus

11 et erit in die illa dabo Gog locum nominatum sepulchrum in Israhel vallem Viatorum ad orientem maris quae obstupescere facit praetereuntes et sepelient ibi Gog et omnem multitudinem eius et vocabitur vallis Multitudinis Gog

12 et sepelient eos domus Israhel ut mudent terram septem mensibus

13 sepeliet autem omnis populus terrae et erit eis nominata dies in qua glorificatus sum ait Dominus Deus

14 et viros iugiter constituent lustrantes terram qui sepe liant et requirant eos qui remanserant super faciem terrae ut emudent eam post menses autem septem quaerere incipient

15 et circumibunt peragrantes terram cumque viderint os hominis statuent iuxta illud titulum donec sepeliant illud pollinctores in valle Multitudinis Gog

16 nomen autem civitatis Amona et mundabunt terram

17 tu ergo fili hominis haec dicit Dominus Deus dic omni voluci et universis avibus cunctisque bestiis agri convenite properate concurrite undique ad victimam meam quam ego immolo vobis victimam grandem super montes Israhel ut comedatis carnes et bibatis sanguinem

18 carnes fortium comedetis et sanguinem principum terrae bibetis arietum agnorum et hircorum taurorumque altitium et pinguum omnium

19 et comedetis adipem in saturitate et bibetis sanguinem in ebrietate de victima quam ego immolabo vobis

20 et saturabimini super mensam meam de equo et de equite forti et de universis viris bellatoribus ait Dominus Deus

21 et ponam gloriam meam in gentibus et videbunt omnes gentes iudicium meum quod fecerim et manum meam quam posuerim super eos

22 et scient domus Israhel quia ego Dominus Deus eorum a die illa et deinceps

23 et scient gentes quoniam in iniquitate sua capta sit domus Israhel eo quod reliquerint me et absconderim faciem meam ab eis et tradiderim eos in manu hostium et ceciderint in gladio universi

24 iuxta inmunditiam eorum et scelus feci eis et abscondi faciem meam ab illis

25 propterea haec dicit Dominus Deus nunc reducam captivitatem Iacob et miserebor omnis domus Israhel et adsumam zelum pro nomine sancto meo

26 et portabunt confusionem suam et omnem praevaricationem quam praevaricati sunt in me cum habitaverint in terra sua confidenter neminem formidantes

27 et reduxero eos de populis et congregavero de terris inimicorum suorum et sanctificatus fuero in eis in oculis gentium plurimarum

28 et scient quia ego Dominus Deus eorum eo quod transtulerim eos in nationes et congregavero eos super terram suam et non dereliquerim quemquam ex eis ibi

29 et non abscondam ultra faciem meam ab eis eo quod effuderim spiritum meum super omnem domum Israhel ait Dominus Deus

Caput 40

1 in vicesimo et quinto anno transmigrationis nostrae in exordio anni decima mensis quartodecimo anno postquam percussa est civitas in ipsa hac die facta est super me manus Domini et adduxit me illuc

2 in visionibus Dei adduxit me in terram Israhel et dimisit me super montem excelsum nimis super quem erat quasi aedificium civitatis vergentis ad austrum

3 et introduxit me illuc et ecce vir cuius erat species quasi species aeris et funiculus lineus in manu eius et calamus mensurae in manu eius stabat autem in porta

4 et locutus est ad me idem vir fili hominis vide oculis tuis et auribus tuis audi et pone cor tuum in omnia quae ego ostendam tibi quia ut ostendantur tibi adductus es huc adnuntia omnia quae tu vides domui Israhel

5 et ecce murus forinsecus in circuitu domus undique et in manu viri calamus mensurae sex cubitorum et palmo

et mensus est latitudinem aedificii calamo uno altitudinem quoque calamo uno

6 et venit ad portam quae respiciebat viam orientalem et ascendit per gradus eius et mensus est limen portae calamo uno latitudinem id est limen unum calamo uno in latitudine

7 et thalamum uno calamo in longum et uno calamo in latum et inter thalamos quinque cubitos

8 et limen portae iuxta vestibulum portae intrinsecus calamo uno

9 et mensus est vestibulum portae octo cubitorum et frontem eius duobus cubitis vestibulum autem portae erat intrinsecus

10 porro thalami portae ad viam orientalem tres hinc et tres inde mensura una trium et mensura una frontium ex utraque parte

11 et mensus est latitudinem liminis portae decem cubitorum et longitudinem portae tredecim cubitorum

12 et marginem ante thalamos cubiti unius et cubitus unus finis utrimque thalami autem sex cubitorum erant hinc et inde

13 et mensus est portam a tecto thalami usque ad tectum eius latitudinem viginti et quinque cubitorum ostium contra ostium

14 et fecit frontes per sexaginta cubitos et ad frontem atrium portae undique per circuitum

15 et ante faciem portae quae pertingebat usque ad faciem vestibuli portae interioris quinquaginta cubitos

16 et fenestras obliquas in thalamis et in frontibus eorum quae erant intra portam undique per circuitum similiter autem erant et in vestibulis fenestrae per gyrum intrinsecus et ante frontes pictura palmarum

17 et eduxit me ad atrium exterius et ecce gazofilacia et pavementum stratum lapide in atrio per circuitum triginta gazofilacia in circuitu pavimenti

18 et pavementum in fronte portarum secundum longitudinem portarum erat inferius

19 et mensus est latitudinem a facie portae inferioris usque ad frontem atrii interioris extrinsecus centum cubitos ad orientem et ad aquilonem

20 portam quoque quae respiciebat viam aquilonis atrii exterioris mensus est tam in longitudine quam in latitudine

21 et thalamos eius tres hinc et tres inde et frontem eius et vestibulum eius secundum mensuram portae prioris quinquaginta cubitorum longitudinem eius et latitudinem viginti quinque cubitorum

22 fenestrae autem eius et vestibulum et scalpturae secundum mensuram portae quae respiciebat ad orientem et septem graduum erat ascensus eius et vestibulum ante eam

23 et porta atrii interioris contra portam aquilonis et orientalem et mensus est a porta usque ad portam centum cubitos

24 et duxit me ad viam australem et ecce porta quae respiciebat ad austrum et mensus est frontem eius et vestibulum eius iuxta mensuras superiores

25 et fenestras eius et vestibula in circuitu sicut fenestras ceteras quinquaginta cubitorum longitudine et latitudine viginti quinque cubitorum

26 et in gradibus septem ascendebatur ad eam et vestibulum ante fores eius et celatae palmae erant una hinc et altera inde in fronte eius

27 et porta atrii interioris in via australi et mensus est a porta usque ad portam in via australi centum cubitos

28 et introduxit me in atrium interius ad portam australem et mensus est portam iuxta mensuras superiores

29 thalamum eius et frontem eius et vestibulum eius hisdem mensuris et fenestras eius et vestibulorum eius in circuitu quinquaginta cubitos longitudinis et latitudinis viginti quinque cubitos

30 et vestibulum per gyrum longitudine viginti quinque cubitorum et latitudine quinque cubitorum

31 et vestibulum eius ad atrium exterius et palmas eius in fronte et octo gradus erant quibus ascendebatur per eam

32 et introduxit me in atrium interius per viam orientalem et mensus est portam secundum mensuras superiores

33 thalamum eius et frontem eius et vestibula eius sicut supra et fenestras eius et vestibuli eius in circuitu longitudine quinquaginta cubitorum et latitudine viginti quinque cubitorum

34 et vestibulum eius id est atrii exterioris et palmae celatae in fronte eius hinc et inde et in octo gradibus ascensus eius

35 et introduxit me ad portam quae respiciebat ad aquilonem et mensus est secundum mensuras superiores

36 thalamum eius frontem eius vestibulum eius et fenestras eius per circuitum longitudine quinquaginta cubitorum et latitudine viginti quinque cubitorum

37 vestibulum eius in atrium exterius et celatura palmarum in fronte illius hinc et inde et in octo gradibus ascensus eius

38 et per singula gazofilacia ostium in frontibus portarum ibi lavabunt holocaustum

39 et in vestibulo portae duae mensae hinc et duae mensae inde ut imoletur super eas holocaustum et pro peccato et pro delicto

40 et ad latus exterius quod ascendit ad ostium portae quae pergit ad aquilonem duae mensae et ad latus alterum ante vestibulum portae duae mensae

41 quattuor mensae hinc et quattuor mensae inde per latera portae octo mensae erunt super quas immolabunt

42 quattuor autem mensae ad holocaustum de lapidibus quadris extractae longitudine cubiti unius et dimidii et latitudine cubiti unius et dimidii et altitudine cubiti unius super quas ponant vasa in quibus immolatur holocaustum et victima

43 et labia earum palmi unius reflexa intrinsecus per circuitum super mensas autem carnes oblationis

44 et extra portam interiorem gazofilacia cantorum in atrio interiori quod erat in latere portae respicientis ad aquilonem

lonem et facies eorum contra viam australem una ex latere portae orientalis quae respiciebat ad viam aquilonis

45 et dixit ad me hoc est gazofilacium quod respicit viam meridianam sacerdotum qui excubant in custodiis templi

46 porro gazofilacium quod respicit ad viam aquilonis sacerdotum erit qui excubant ad ministerium altaris isti sunt filii Sadoc qui accedunt de filiis Levi ad Dominum ut ministrent ei

47 et mensus est atrium longitudine centum cubitorum et latitudine centum cubitorum per quadrum et altare ante faciem templi

48 et introduxit me in vestibulum templi et mensus est vestibulum quinque cubitis hinc et quinque cubitis inde et latitudinem portae trium cubitorum hinc et trium cubitorum inde

49 longitudinem autem vestibuli viginti cubitorum et latitudinem undecim cubitorum et octo gradibus ascendebatur ad eam et columnae erant in frontibus una hinc et altera inde

Caput 41

1 et introduxit me in templum et mensus est frontes sex cubitos latitudinis hinc et sex cubitos latitudinis inde latitudinem tabernaculi

2 et latitudo portae decem cubitorum erat et latera portae quinque cubitis hinc et quinque cubitis inde et mensus est longitudinem eius quadraginta cubitorum et latitudinem viginti cubitorum

3 et introgressus intrinsecus mensus est in fronte portae duos cubitos et portam sex cubitorum et latitudinem portae septem cubitorum

4 et mensus est longitudinem eius viginti cubitorum et latitudinem viginti cubitorum ante faciem templi et dixit ad me hoc est sanctum sanctorum

5 et mensus est parietem domus sex cubitorum et latitudinem lateris quattuor cubitorum undique per circuitum domus

6 latera autem latus ad latus bis triginta tria et erant eminentia quae ingrederentur per parietem domus in lateribus per circuitum ut continerent et non adtingerent parietem templi

7 et platea erat in rotundum ascendens sursum per co-
cleam et in cenaculum templi deferebat per gyrum idcirco latius erat templum in superioribus et sic de inferioribus ascendebatur ad superiora in medium

8 et vidi in domo altitudinem per circuitum fundata latera ad mensuram calami sex cubitorum spatium

9 et latitudinem per parietem lateris forinsecus quinque cubitorum et interior domus in lateribus domus

10 et inter gazofilacia latitudinem viginti cubitorum in circuitu domus undique

11 et ostium lateris ad orationem ostium unum ad viam aquilonis et ostium unum ad viam australem et latitudinem loci ad orationem quinque cubitorum in circuitu

12 et aedificium quod erat separatum versumque ad viam respicientem ad mare latitudinis septuaginta cubitorum paries autem aedificii quinque cubitorum latitudinis per circuitum et longitudo eius nonaginta cubitorum

13 et mensus est domus longitudinem centum cubitorum et quod separatum erat aedificium et parietes eius longitudinis centum cubitorum

14 latitudo autem ante faciem domus et eius quod erat separatum contra orientem centum cubitorum

15 et mensus est longitudinem aedificii contra faciem eius quod erat separatum ad dorsum ekthetas ex utraque parte centum cubitorum et templum interius et vestibula atrii

16 limina et fenestras obliquas et ekthetas in circuitu per tres partes contra uniuscuiusque limen stratumque ligno per gyrum in circuitu terra autem usque ad fenestras et fenestrae clausae super ostia

17 et usque ad domum interiorem et forinsecus per omnem parietem in circuitu intrinsecus et forinsecus ad mensuram

18 et fabrefacta cherubin et palmae et palma inter cherub et cherub duasque facies habebat cherub

19 faciem hominis iuxta palmam ex hac parte et faciem leonis iuxta palmam ex alia parte expressam per omnem domum in circuitu

20 de terra usque ad superiora portae cherubin et palmae celatae erant in pariete templi

21 limen quadrangulum et facies sanctuarii aspectus contra aspectum

22 altaris lignei trium cubitorum altitudo et longitudo eius duo cubitorum et anguli eius et longitudo eius et parietes eius lignei et locutus est ad me haec est mensa coram Domino

23 et duo ostia erant in templo et in sanctuario

24 et in duobus ostiis ex utraque parte bina erant ostiola quae in se invicem plicabantur bina enim ostia erant ex utraque parte ostiorum

25 et celata erant in ipsis ostiis templi cherubin et sculptura palmarum sicut in parietibus quoque expressa erat quam ob rem erant et grossiora ligna in vestibuli fronte forinsecus

26 super quae fenestrae obliquae et similitudo palmarum hinc atque inde in umerulis vestibuli secundum latera domus latitudinemque parietum

Caput 42

1 et eduxit me in atrium exterius per viam ducentem ad aquilonem et eduxit me in gazofilacium quod erat contra separatum aedificium et contra aedem vergentem ad aquilonem

2 in facie longitudinis centum cubitos ostii aquilonis et latitudinis quinquaginta cubitos

3 contra viginti cubitos atrii interioris et contra pavimentum stratum lapide atrii exterioris ubi erat porticus iuncta portici triplici

4 et ante gazofilacia deambulatio decem cubitorum latitudinis ad interiora respiciens viae cubiti unius et ostia earum ad aquilonem

5 ubi erant gazofilacia in superioribus humilia quia subportabant porticus quae ex illis eminebant de inferioribus et de mediis aedificii

6 tristega enim erant et non habebant columnas sicut erant columnae atriorum propterea eminebant de inferioribus et de mediis a terra

7 et peribolus exterior secundum gazofilacia quae erant in via atrii exterioris ante gazofilacia longitudo eius quinquaginta cubitorum

8 quia longitudo erat gazofilaciorum atrii exterioris quinquaginta cubitorum et longitudo ante faciem templi centum cubitorum

9 et erat subter gazofilacia haec introitus ab oriente ingredientium in ea de atrio exteriori

10 in latitudine periboli atrii quod erat contra viam orientalem in facie aedificii separati et erant ante aedificium gazofilacia

11 et via ante faciem eorum iuxta similitudinem gazofilaciorum quae erant in via aquilonis secundum longitudinem eorum sic et latitudo eorum et omnis introitus eorum et similitudines et ostia eorum

12 secundum ostia gazofilaciorum quae erant in via respiciente ad notum ostium in capite viae quae via erat ante vestibulum separatum per viam orientalem ingredientibus

13 et dixit ad me gazofilacia aquilonis et gazofilacia austru quae sunt ante aedificium separatum haec sunt gazofilacia sancta in quibus vescuntur sacerdotes qui adpropinquant ad Dominum in sancta sanctorum ibi ponent sancta sanctorum et oblationem pro peccato et pro delicto locus enim sanctus est

14 cum autem ingressi fuerint sacerdotes non egredientur de sanctis in atrium exterius et ibi reponent vestimenta sua in quibus ministrant quia sancta sunt vestienturque vestimentis aliis et sic procedent ad populum

15 cumque complisset mensuras domus interioris eduxit me per viam portae quae respiciebat ad viam orientalem et mensus est eam undique per circuitum

16 mensus autem est contra ventum orientalem calamo mensurae quingentos calamos in calamo mensurae per circuitum

17 et mensus est contra ventum aquilonem quingentos calamos in calamo mensurae per gyrum

18 et ad ventum australem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae per circuitum

19 et ad ventum occidentalem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae

20 per quattuor ventos mensus est illud murum eius undique per circuitum longitudine quingentorum cubito-

rum et latitudine quingentorum cubitorum dividenter inter sanctuarium et vulgi locum

Caput 43

1 et duxit me ad portam quae respiciebat ad viam orientalem

2 et ecce gloria Dei Israhel ingrediebatur per viam orientalem et vox erat ei quasi vox aquarum multarum et terra splendebat a maiestate eius

3 et vidi visionem secundum speciem quam videram quando venit ut disperderet civitatem et species secundum aspectum quem videram iuxta fluvium Chobar et cecidi super faciem meam

4 et maiestas Domini ingressa est templum per viam portae quae respiciebat ad orientem

5 et levavit me spiritus et introduxit me in atrium interius et ecce repleta erat gloria Domini domus

6 et audiui loquentem ad me de domo et vir qui stabat iuxta me

7 dixit ad me fili hominis locus solii mei et locus vestigiorum pedum meorum ubi habito in medio filiorum Israhel in aeternum et non polluent ultra domus Israhel nomen sanctum meum ipsi et reges eorum in fornicationibus suis et in ruinis regum suorum et in excelsis

8 qui fabricati sunt limen suum iuxta limen meum et postes suos iuxta postes meos et murus erat inter me et eos et polluerunt nomen sanctum meum in abominationibus quas fecerunt propter quod consumpsi eos in ira mea

9 nunc ergo repellant procul fornicationem suam et ruinas regum suorum a me et habitabo in medio eorum semper

10 tu autem fili hominis ostende domui Israhel templum et confundantur ab iniquitatibus suis et metiantur fabricam

11 et erubescant ex omnibus quae fecerunt figuram domus et fabricae eius exitus et introitus et omnem descriptionem eius et universa praecepta eius cunctumque ordinem eius et omnes leges eius ostende eis et scribes in oculis eorum et custodiant omnes descriptiones eius et praecepta illius et faciant ea

12 ista est lex domus in summitate montis omnes fines eius in circuitu sanctum sanctorum est haec ergo est lex domus

13 istae autem mensurae altaris in cubito verissimo qui habebat cubitum et palmum in sinu eius erat cubitus et cubitus in latitudine et definitio usque ad labium eius in circuitu palmus unus haec quoque erat fossa altaris

14 et de sinu terrae usque ad crepidinem novissimam duo cubiti et latitudo cubiti unius et a crepidine maiori usque ad crepidinem minorem quattuor cubiti et latitudo unius cubiti

15 ipse autem ariel quattuor cubitorum et ab ariel usque sursum cornua quattuor

16 et arihel duodecim cubitorum in longitudine per duodecim cubitos latitudinis quadrangulatum aequis lateribus

17 et crepido quattuordecim cubitorum longitudinis per quattuordecim latitudinis in quattuor angulis eius et corona in circuitu eius dimidii cubitus et sinus eius unius cubiti per circuitum gradus autem eius versi ad orientem

18 et dixit ad me fili hominis haec dicit Dominus Deus hii sunt ritus altaris in quacumque die fuerit fabricatum ut offeratur super illud holocaustum et effundatur sanguis

19 et dabis sacerdotibus Levitis qui sunt de semine Sadoc qui accedunt ad me ait Dominus Deus ut offerant mihi vitulum de armento pro peccato

20 et adsumens de sanguine eius pones super quattuor cornua eius et super quattuor angulos crepidinis et super coronam in circuitu et mundabis illud et expiabis

21 et tolles vitulum qui oblatum fuerit pro peccato et conbures illum in separato loco domus extra sanctuarium

22 et in die secunda offeres hircum caprarum immaculatum pro peccato et expiabit altare sicut expiaverunt in vitulo

23 cumque conpleveris expians illud offeres vitulum de armento immaculatum et arietem de grege immaculatum

24 et offeres eos in conspectu Domini et mittent sacerdotes super eos sal et offerent eos holocaustum Domino

25 septem diebus facies hircum pro peccato cotidie et vitulum de armento et arietem de pecoribus immaculatos offerent

26 septem diebus expiabit altare et mundabunt illud et implebunt manum eius

27 expletis autem diebus in die octava et ultra facient sacerdotes super altare holocausta vestra et quae pro pace offerunt et placatus ero vobis ait Dominus Deus

Caput 44

1 et convertit me ad viam portae sanctuarii exterioris quae respiciebat ad orientem et erat clausa

2 et dixit Dominus ad me porta haec clausa erit non aperietur et vir non transiet per eam quoniam Dominus Deus Israhel ingressus est per eam eritque clausa

3 principi princeps ipse sedebit in ea ut comedat panem coram Domino per viam vestibuli portae ingredietur et per viam eius egredietur

4 et adduxit me per viam portae aquilonis in conspectu domus et vidi et ecce implevit gloria Domini domum Domini et cecidi in faciem meam

5 et dixit ad me Dominus fili hominis pone cor tuum et vide oculis tuis et auribus tuis audi omnia quae ego loquor ad te de universis caerimoniis domus Domini et de cunctis legibus eius et pones cor tuum in viis templi per omnes exitus sanctuarii

6 et dices ad exasperantem me domum Israhel haec dicit Dominus Deus sufficiant vobis omnia scelera vestra domus Israhel

7 eo quod inducitis filios alienos incircumcisos corde et incircumcisos carne ut sint in sanctuario meo et polluant domum meam et offertis panes meos adipem et sanguinem et dissolvitis pactum meum in omnibus sceleribus vestris

8 et non servastis praecepta sanctuarii mei et posuistis custodes observationum mearum in sanctuario meo vobismet ipsis

9 haec dicit Dominus Deus omnis alienigena incircumcisos corde et incircumcisos carne non ingredietur sanctuarium meum omnis filius alienus qui est in medio filiorum Israhel

10 sed et Levitae qui longe recesserunt a me in errore filiorum Israhel et erraverunt a me post idola sua et portaverunt iniquitatem suam

11 erunt in sanctuario meo aeditui et ianitores portarum domus et ministri domus ipsi mactabunt holocaustosin et victimas populi et ipsi stabunt in conspectu eorum ut ministrent eis

12 pro eo quod ministraverunt illis in conspectu idolorum suorum et facti sunt domui Israhel in offendiculum iniquitatis idcirco levavi manum meam super eos dicit Dominus Deus et portaverunt iniquitatem suam

13 et non adpropinquabunt ad me ut sacerdotio fungantur mihi neque accedent ad omne sanctuarium meum iuxta sancta sanctorum sed portabunt confusionem suam et scelera sua quae fecerunt

14 et dabo eos ianitores domus in omni ministerio eius et universis quae fiunt in ea

15 sacerdotes autem Levitae filii Sadoc qui custodierunt caerimonias sanctuarii mei cum errarent filii Israhel a me ipsi accedent ad me ut ministrent mihi et stabunt in conspectu meo ut offerant mihi adipem et sanguinem ait Dominus Deus

16 ipsi ingredientur sanctuarium meum et ipsi accedent ad mensam meam ut ministrent mihi et custodiant caerimonias meas

17 cumque ingredientur portas atrii interioris vestibulis lineis induentur nec ascendet super eos quicquam laneum quando ministrant in portis atrii interioris et intrinsecus

18 vittae lineae erunt in capitibus eorum et feminalia lineae erunt in lumbis eorum et non accingentur in sudore

19 cumque egredientur atrium exterius ad populum exuent se vestimenta sua in quibus ministraverunt et reponent ea in gazofilacio sanctuarii et vestient se vestimentis aliis et non sanctificabunt populum in vestibulis suis

20 caput autem suum non radent neque comam nutriunt sed tondentes adtondent capita sua

21 et vinum non bibet omnis sacerdos quando ingressurus est atrium interius

22 et viduam et repudiatam non accipient uxores sed virgines de semine domus Israhel sed et viduam quae fuerit vidua a sacerdote accipient

23 et populum meum docebunt quid sit inter sanctum et pollutum et inter mundum et immundum ostendent eis

24 et cum fuerit controversia stabunt in iudiciis meis et iudicabunt leges meas et praecepta mea in omnibus sollemnitatibus meis custodient et sabbata mea sanctificabunt

25 et ad mortuum hominem non ingredientur ne poluantur nisi ad patrem et matrem et filium et filiam et fratrem et sororem quae alterum virum non habuit in quibus contaminabuntur

26 et postquam fuerit emundatus septem dies numerabuntur ei

27 et in die introitus sui in sanctuarium ad atrium interiorius ut ministret mihi in sanctuario offeret pro peccato suo ait Dominus Deus

28 erit autem eis hereditas ego hereditas eorum et possessionem non dabit eis in Israhel ego enim possessio eorum

29 victimam et pro peccato et pro delicto ipsi comedent et omne votum in Israhel ipsorum erit

30 et primitiva omnium primogenitorum et omnia libamenta ex omnibus quae offeruntur sacerdotum erunt et primitiva ciborum vestrorum dabitis sacerdoti ut reponat benedictionem domui suae

31 omne morticinum et captum a bestia de avibus et de pecoribus non comedent sacerdotes

Caput 45

1 cumque coeperitis terram dividere sortito separate primitias Domino sanctificatum de terra longitudine viginti quinque milia et latitudine decem milia sanctificatum erit in omni termino eius per circuitum

2 et erit ex omni parte sanctificatum quingentos per quingentos quadrifariam per circuitum et quinquaginta cubitis in suburbana eius per gyrum

3 et a mensura ista mensurabis longitudinem viginti quinque milium et latitudinem decem milium et in ipso erit templum sanctumque sanctorum

4 sanctificatum de terra erit sacerdotibus ministris sanctuarii qui accedunt ad ministerium Domini et erit eis locus in domos et in sanctuarium sanctitatis

5 viginti quinque autem milia longitudinis et decem milia latitudinis erunt Levitis qui ministrant domui ipsi possidebunt viginti gazofilacia

6 et possessionem civitatis dabitis quinque milia latitudinis et longitudinis viginti quinque milia secundum separationem sanctuarii omni domui Israhel

7 principi quoque hinc et inde in separationem sanctuarii et in possessionem civitatis contra faciem separationis sanctuarii et contra faciem possessionis urbis a latere maris usque ad mare et a latere orientis usque ad orientem longitudinem autem iuxta unamquamque partem a termino occidentali usque ad terminum orientalem

8 de terra erit ei possessio in Israhel et non depopulabuntur ultra principes populum meum sed terram dabunt domui Israhel secundum tribus eorum

9 haec dicit Dominus Deus sufficiat vobis principes Israhel iniquitatem et rapinas intermitte et iudicium et iustitiam facite separate confinia vestra a populo meo ait Dominus Deus

10 statera iusta et oephi iustum et batus iustus erit vobis

11 oephi et batus aequalia et unius mensurae erunt ut capiat decimam partem chori batus et decimam partem chori oephi iuxta mensuram chori erit aequa libratio eorum

12 siclus autem viginti obolos habeat porro viginti sicli et viginti quinque sicli et quindecim sicli minam facient

13 et haec sunt primitiae quas tolletis sextam partem oephi de choro frumenti et sextam partem oephi de choro hordei

14 mensura quoque olei batus olei decima pars chori est et decem bati chorum faciunt quia decem bati implent chorum

15 et arietem unum de grege ducentorum de his quae nutriunt Israhel in sacrificium et in holocaustum et in pacifica ad expiandum pro eis ait Dominus Deus

16 omnis populus terrae tenebitur primitiis his principi in Israhel

17 et super principem erunt holocausta et sacrificium et libamina in sollemnitatibus et in kalendis et in sabbatis in universis sollemnitatibus domus Israhel ipse faciat pro peccato sacrificium et holocaustum et pacifica ad expiandum pro domo Israhel

18 haec dicit Dominus Deus in primo mense una mensis sumes vitulum de armento immaculatum et expiabis sanctuarium

19 et tollet sacerdos de sanguine quod erit pro peccato et ponet in postibus domus et in quattuor angulis crepidinis altaris et in postibus portae atrii interioris

20 et sic facies in septima mensis pro unoquoque qui ignoravit et errore deceptus est et expiabitur pro domo

21 in primo mense quartadecima die mensis erit vobis paschae sollemnitas septem diebus azyma comedentur

22 et faciet princeps in die illa pro se et pro universo populo terrae vitulum pro peccato

23 et in septem dierum sollemnitate faciet holocaustum Domino septem vitulos et septem arietes immaculatos cotidie septem diebus et pro peccato hircum caprarum cotidie

24 et sacrificium oephi per vitulum et oephi per arietem faciet et olei hin per singula oephi

25 septimo mense quintadecima die mensis in sollemnitate faciet sicut supra dicta sunt per septem dies tam pro peccato quam pro holocausto et in sacrificio et in oleo

Caput 46

1 haec dicit Dominus Deus porta atrii interioris quae respicit ad orientem erit clausa sex diebus in quibus opus fit die

autem sabbati aperietur sed et in die kalendarum aperietur

2 et intrabit princeps per viam vestibuli portae de foris et stabit in limine portae et facient sacerdotes holocaustum eius et pacifica eius et adorabit super limen portae et egredietur porta autem non claudetur usque ad vesperam

3 et adorabit populus terrae ad ostium portae illius in sabbatis et in kalendis coram Domino

4 holocaustum autem hoc offeret princeps Domino in die sabbati sex agnos immaculatos et arietem immaculatum

5 et sacrificium oepi per arietem agnis autem sacrificium quod dederit manus eius et olei hin per singula oepi

6 in die autem kalendarum vitulum de armento immaculatum et sex agni et arietes immaculati erunt

7 et oepi per vitulum oepi quoque per arietem faciet sacrificium agnis autem sicut invenerit manus eius et olei hin per singula oepi

8 cumque ingressurus est princeps per viam vestibuli portae ingrediatur et per eandem viam exeat

9 et cum intrabit populus terrae in conspectu Domini in sollemnitatibus qui ingreditur per portam aquilonis ut adoret egredietur per viam portae meridiana porro qui ingreditur per viam portae meridiana egredietur per viam portae aquilonis non revertetur per viam portae per quam ingressus est sed e regione illius egredietur

10 princeps autem in medio eorum cum ingredientibus ingrediatur et cum egredientibus egredietur

11 et in nundinis et in sollemnitatibus erit sacrificium oepi per vitulum et oepi per arietem agnis autem erit sacrificium sicut invenerit manus eius et olei hin per singula oepi

12 cum autem fecerit princeps spontaneum holocaustum aut pacifica voluntaria Domino aperietur ei porta quae respicit ad orientem et faciet holocaustum suum et pacifica sua sicut fieri solet in die sabbati et egredietur claudeturque porta postquam exierit

13 et agnum eiusdem anni immaculatum faciet holocaustum cotidie Domino semper mane faciet illud

14 et sacrificium faciet super eo cata mane mane sextam partem oepi et de oleo tertiam partem hin ut misceatur similiae sacrificium Domino legitimum iuge atque perpetuum

15 faciet agnum et sacrificium et oleum cata mane mane holocaustum sempiternum

16 haec dicit Dominus Deus si dederit princeps donum alicui de filiis suis hereditas eius filiorum suorum erit possidebunt ea hereditarie

17 si autem dederit legatum de hereditate sua uni servorum suorum erit illius usque ad annum remissionis et revertetur ad principem hereditas autem eius filiis eius erit

18 et non accipiet princeps de hereditate populi per violentiam et de possessione eorum sed de possessione sua hereditatem dabit filiis suis ut non dispergatur populus meus unusquisque a possessione sua

19 et introduxit me per ingressum qui erat ex latere portae in gazofilacia sanctuarii ad sacerdotes quae respiciebant ad aquilonem et erat ibi locus vergens ad occidentem

20 et dixit ad me iste est locus ubi coquent sacerdotes pro delicto et pro peccato ubi coquent sacrificium ut non efferant in atrio exteriori et sanctificetur populus

21 et eduxit me in atrium exterius et circumduxit me per quatuor angulos atrii et ecce atriolum erat in angulo atrii atriola singula per angulos atrii

22 in quatuor angulos atrii atriola disposita quadraginta cubitorum per longum et triginta per latum mensurae unius quatuor erant

23 et paries per circuitum ambiens quatuor atriola et culinae fabricatae erant subter porticus per gyrum

24 et dixit ad me haec est domus culinarum in qua coquent ministri domus Domini victimas populi

Caput 47

1 et convertit me ad portam domus et ecce aquae egrediebantur subter limen domus ad orientem facies enim domus respiciebat ad orientem aquae autem descendebant in latus templi dextrum ad meridiem altaris

2 et eduxit me per viam portae aquilonis et convertit me ad viam foras portam exteriori viam quae respiciebat ad orientem et ecce aquae redundantes a latere dextro

3 cum egrederetur vir ad orientem qui habebat funiculum in manu sua et mensus est mille cubitos et transduxit me per aquam usque ad talos

4 rursumque mensus est mille et transduxit me per aquam usque ad genua

5 et mensus est mille et transduxit me per aquam usque ad renes et mensus est mille torrentem quem non potui pertransire quoniam intumuerant aquae profundae torrentis qui non potest transvadari

6 et dixit ad me certe vidisti fili hominis et duxit me et convertit ad ripam torrentis

7 cumque me convertissem ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex utraque parte

8 et ait ad me aquae istae quae egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis et descendunt ad plana deserti intrabunt mare et exhibunt et sanabuntur aquae

9 et omnis anima vivens quae serpit quocumque venerit torrens vivet et erunt pisces multi satis postquam venerint illuc aquae istae et sanabuntur et vivent omnia ad quae venerit torrens

10 vivent et stabunt super illa piscatores ab Engaddi usque ad Engallim siccatio sagenarum erunt plurimae species erunt piscium eius sicut pisces maris magni multitudinis nimiae

11 in litoribus autem eius et in palustribus non sanabuntur quia in salinas dabuntur

12 et super torrentem orietur in ripis eius ex utraque parte omne lignum pomiferum non defluet folium ex eo et non de-

ficiet fructus eius per singulos menses adferet primitiva quia aquae eius de sanctuario egredientur et erunt fructus eius in cibum et folia eius ad medicinam

13 haec dicit Dominus Deus hic est terminus in quo possidebitis terram in duodecim tribubus Israhel quia Ioseph duplicem funiculum habet

14 possidebitis autem eam singuli aequae ut frater suos quam levavi manum meam ut darem patribus vestris et cadet terra haec vobis in possessionem

15 hic est autem terminus terrae ad plagam septentrionalem a mari magno via Bethalon venientibus Sadada

16 Emath Berotha Sabarim quae est inter terminum Damasci et confinium Emath domus Atticon quae est iuxta terminos Auran

17 et erit terminus a mari usque ad atrium Aenon terminus Damasci et ab aquilone ad aquilonem et terminus Emath plaga autem septentrionalis

18 porro plaga orientalis de medio Auran et de medio Damasci et de medio Galaad et de medio terrae Israhel Iordanis disteminans ad mare orientale metiemini etiam plagam orientalem

19 plaga autem australis meridiana a Thamar usque ad aquas Contradictionis Cades et torrens usque ad mare magnum et plaga ad meridiem australis

20 et plaga maris mare magnum a confinio per directum donec venias Emath haec est plaga maris

21 et dividetis terram istam vobis per tribus Israhel

22 et mittetis eam in hereditatem vobis et advenis qui accesserint ad vos qui genuerint filios in medio vestrum et erunt vobis sicut indigenae inter filios Israhel vobiscum dividant possessionem in medio tribuum Israhel

23 in tribu autem quacumque fuerit advena ibi dabitis possessionem illi ait Dominus Deus

Caput 48

1 et haec nomina tribuum a finibus aquilonis iuxta viam Aethlon pergentibus Emath atrium Aenon terminus Damasci ad aquilonem iuxta Emath et erit ei plaga orientalis mare Dan una

2 et ad terminum Dan a plaga orientali usque ad plagam maris Aser una

3 et super terminum Aser a plaga orientali usque ad plagam maris Nephtalim una

4 et super terminum Nephtalim a plaga orientali usque ad plagam maris Manasse una

5 et super terminum Manasse a plaga orientali usque ad plagam maris Ephraim una

6 et super terminum Ephraim a plaga orientali usque ad plagam maris Ruben una

7 et super terminum Ruben a plaga orientali usque ad plagam maris Iuda una

8 et super terminum Iuda a plaga orientali usque ad plagam maris erunt primitiae quas separabitis viginti quinque milibus latitudinis et longitudinis sicut singulae partes a plaga orientali usque ad plagam maris et erit sanctuarium in medio eius

9 primitiae quas separastis Domino longitudo viginti quinque milibus et latitudo decem milibus

10 hae autem erunt primitiae sanctuarii sacerdotum ad aquilonem viginti quinque milia et ad mare latitudinis decem milia sed et ad orientem latitudinis decem milia et ad meridiem longitudinis viginti quinque milia et erit sanctuarium Domini in medio eius

11 sacerdotibus sanctuarium erit de filiis Sadoc qui custodierunt caerimonias meas et non erraverunt cum errarent filii Israhel sicut erraverunt et Levitae

12 et erunt eis primitiae de primitiis terrae sanctum sanctorum iuxta terminum Levitarum

13 sed et Levitis similiter iuxta fines sacerdotum viginti quinque milia longitudinis et latitudinis decem milia omnis longitudo viginti et quinque milium et latitudo decem milium

14 et non venundabunt ex eo neque mutabunt nec transferentur primitiae terrae quia sanctificatae sunt Domino

15 quinque milia autem quae supersunt in latitudine per viginti quinque milia profana erunt urbis in habitaculum et in suburbana et erit civitas in medio eius

16 et haec mensurae eius ad plagam septentrionalem quingenti et quattuor milia et ad plagam meridianam quingenti et quattuor milia et ad plagam orientalem quingenti et quattuor milia et ad plagam occidentalem quingenti et quattuor milia

17 erunt autem suburbana civitatis ad aquilonem ducenti quinquaginta et in meridie ducenti quinquaginta et ad orientem ducenti quinquaginta et ad mare ducenti quinquaginta

18 quod autem reliquum fuerit in longitudine secundum primitias sanctuarii decem milia in orientem et decem milia ad occidentem erunt sicut primitiae sanctuarii et erunt fruges eius in panes his qui serviunt civitati

19 servientes autem civitati operabuntur ex omnibus tribubus Israhel

20 omnes primitiae viginti quinque milium per viginti quinque milia in quadrum separabuntur in primitias sanctuarii et possessionem civitatis

21 quod autem reliquum fuerit principis erit ex omni parte primitiarum sanctuarii et possessionis civitatis e regione viginti quinque milium primitiarum usque ad terminum orientalem sed et ad mare e regione viginti quinque milium usque ad terminum maris similiter in partibus principis erit et erunt primitiae sanctuarii et sanctuarium templi in medio eius

22 de possessione autem Levitarum et de possessione civitatis in medio partium principis erit inter terminum Iuda et inter terminum Benjamin et ad principem pertinebit

23 et reliquis tribubus a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Benjamin una

24 et contra terminum Benjamin a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Symeon una

25 et super terminum Symeonis a plaga orientali usque ad plagam occidentis Isachar una

26 et super terminum Isachar a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Zabulon una

27 et super terminum Zabulon a plaga orientali usque ad plagam maris Gad una

28 et super terminum Gad ad plagam austri in meridiem et erit finis de Thamar usque ad aquas Contradictionis Cades hereditas contra mare magnum

29 haec est terra quam mittetis in sortem tribubus Israhel et hae partitiones earum ait Dominus Deus

30 et hii egressus civitatis a plaga septentrionali quingentos et quattuor milia mensurabis

31 et portae civitatis in nominibus tribuum Israhel portae tres a septentrione porta Ruben una porta Iudae una porta Levi una

32 et ad plagam orientalem quingentos et quattuor milia et portae tres porta Ioseph una porta Benjamin una porta Dan una

33 et ad plagam meridianam quingentos et quattuor milia metieris portam Symeonis unam portam Isachar unam portam Zabulon unam

34 et ad plagam occidentalem quingenti et quattuor milia portae eorum tres porta Gad una porta Aser una porta Nepthalim una

35 per circuitum decem et octo milia et nomen civitatis ex illa die Dominus ibidem

The Prophecy of Daniel

Chapter

738 #1
738 #2
741 #3
744 #4

745 #5
746 #6
748 #7
749 #8

749 #9
750 #10
751 #11
752 #12

702 The Prophecy of Osee
Ezechiel
753 The Prophecy of

Caput 1

1 Anno tertio regni Ioakim regis Iuda, venit Nabuchodonosor rex Babylonis in Ierusalem, et obsedit eam;

2 et tradidit Dominus in manu eius Ioakim regem Iuda, et partem vasorum domus Dei: et asportavit ea in terram Senaar in domum dei sui, et vasa intulit in domum Thesauri dei sui.

3 Et ait rex Asphenez praeposito Eunuchorum ut introduceret de filiis Israel, et de semine regio et tyrannorum,

4 pueros, in quibus nulla esset macula, decoros forma, et eruditos omni sapientia, cautos scientia, et doctos disciplina, et qui possent stare in palatio regis, ut doceret eos litteras, et linguam Chaldaeorum.

5 Et constituit eis rex annonam per singulos dies de cibis suis, et de vino unde bibebat ipse, ut enutriti tribus annis, postea starent in conspectu regis.

6 Fuerunt ergo inter eos de filiis Iuda, Daniel, Ananias, Misael, et Azarias.

7 Et imposuit eis praepositus eunuchorum, nomina: Danieli, Baltassar: Ananiae, Sidrach: Misaeli, Misach: et Azariae, Abdenago.

8 Proposuit autem Daniel in corde suo ne pollueretur de mensa regis, neque de vino potus eius: et rogavit eunuchorum praepositum ne contaminaretur.

9 Dedit autem Deus Danieli gratiam et misericordiam in conspectu principis eunuchorum.

10 Et ait princeps eunuchorum ad Danielelem: Timeo ego dominum meum regem, qui constituit vobis cibum et potum: qui si viderit vultus vestros macilentiores prae ceteris adolescentibus coaevis vestris, condemnabitis caput meum regi.

11 Et dixit Daniel ad Malasar, quem constituerat princeps eunuchorum super Danielelem, Ananiam, Misaelem, et Azariam:

12 Tenta nos obsecro servos tuos diebus decem, et dentur nobis legumina ad vescendum, et aqua ad bibendum:

13 et contemplare vultus nostros, et vultus puerorum, qui vescuntur cibo regio: et sicut videris, facies cum servis tuis.

14 Qui, audito sermone huiuscemodi, tentavit eos diebus decem.

15 Post dies autem decem apparuerunt vultus eorum meliores, et corpulentiores prae omnibus pueris, qui vescebantur cibo regio.

16 Porro Malasar tollebat cibaria, et vinum potus eorum: dabatque eis legumina.

17 Pueris autem his dedit Deus scientiam, et disciplinam in omni libro, et sapientia: Danieli autem intelligentiam omnium visionum et somniorum.

18 Completis itaque diebus, post quos dixerat rex ut introducerentur: introduxit eos praepositus eunuchorum in conspectu Nabuchodonosor.

19 Cumque eis locutus fuisset rex, non sunt inventi tales de universis, ut Daniel, Ananias, Misael, et Azarias: et steterunt in conspectu Regis.

20 Et omne verbum sapientiae et intellectus, quod sciscitatus est ab eis Rex, invenit in eis decuplum super cunctos ariolos, et magos, qui erant in universo regno eius.

21 Fuit autem Daniel usque ad annum primum Cyri regis.

Caput 2

1 In anno secundo regni Nabuchodonosor vidit Nabuchodonosor somnium, et conterritus est spiritus eius, et somnium eius fugit ab eo.

2 Praecepit autem rex, ut convocarentur arioli, et magi, et malefici, et Chaldaei: ut indicarent regi somnia sua: qui cum venissent, steterunt coram rege.

3 Et dixit ad eos rex: Vidi somnium: et mente confusus ignoro quid viderim.

4 Responderuntque Chaldaei regi Syriace: Rex in sempternum vive: dic somnium servis tuis, et interpretationem eius indicabimus.

5 Et respondens rex ait Chaldaeis: Sermo recessit a me: nisi indicaveritis mihi somnium, et coniecturam eius, peribitis vos, et domus vestrae publicabuntur.

6 Si autem somnium, et coniecturam eius narraveritis, praemia, et dona, et honorem multum accipietis a me: somnium igitur, et interpretationem eius indicate mihi.

7 Responderunt secundo, atque dixerunt: Rex somnium dicat servis suis, et interpretationem illius indicabimus.

8 Respondit rex, et ait: Certe novi quod tempus redimitis, scientes quod recesserit a me sermo.

9 Si ergo somnium non indicaveritis mihi, una est de vobis sententia, quod interpretationem quoque fallacem, et deceptione plenam composueritis, ut loquamini mihi donec tempus pertranseat. Somnium itaque dicite mihi, ut sciam quod interpretationem quoque eius veram loquamini.

10 Respondentes ergo Chaldaei coram rege, dixerunt: Non est homo super terram, qui sermonem tuum, rex, possit implere: sed neque regum quisquam magnus et potens verbum huiusmodi sciscitatur ab omni ariolo, et mago, et Chaldaeo.

11 Sermo enim, quem tu quaeris, rex, gravis est: nec reperietur quisquam, qui indicet illum in conspectu regis: exceptis diis, quorum non est cum hominibus conversatio.

12 Quo audito, rex in furore, et in ira magna praecepit ut perirent omnes sapientes Babylonis.

13 Et egressa sententia, sapientes interficiebantur: quaerebanturque Daniel, et socii eius, ut perirent.

14 Tunc Daniel requisivit de lege, atque sententia ab Arioch principe militiae regis, qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes Babylonis.

15 Et interrogavit eum, qui a rege potestatem acceperat, quam ob causam tam crudelis sententia a facie regis esset egressa. Cum ergo rem indicasset Arioch Danieli,

16 Daniel ingressus rogavit regem ut tempus daret sibi ad solutionem indicandam regi.

17 Et ingressus est domum suam, Ananiaeque et Misaeli, et Azariae sociis suis indicavit negotium:

18 ut quaererent misericordiam a facie Dei caeli super sacramento isto, et non perirent Daniel, et socii eius cum ceteris sapientibus Babylonis.

19 Tunc Danieli mysterium per visionem nocte revelatum est: et benedixit Daniel Deum caeli,

20 et locutus ait: Sit nomen Domini benedictum a saeculo et usque in saeculum: quia sapientia et fortitudo eius sunt.

21 Et ipse mutat tempora, et aetates: transfert regna, atque constituit: dat sapientiam sapientibus, et scientiam intelligentibus disciplinam:

22 Ipse revelat profunda, et abscondita, et novit in tenebris constituta: et lux cum eo est.

23 Tibi Deus patrum nostrorum confiteor, teque laudo: quia sapientiam, et fortitudinem dedisti mihi: et nunc ostendisti mihi quae rogavimus te, quia sermonem regis aperuisti nobis.

24 Post haec Daniel ingressus ad Arioch, quem constituerat rex ut perderet sapientes Babylonis, sic ei locutus est: Sapientes Babylonis ne perdas: introduce me in conspectu regis, et solutionem regi narrabo.

25 Tunc Arioch festinus introduxit Danielelem ad regem, et dixit ei: Inveni hominem de filiis transmigrationis Iuda, qui solutionem regi annunciet.

26 Respondit rex, et dixit Danieli, cuius nomen erat Baltassar: Putasne vere potes mihi indicare somnium, quod vidi, et interpretationem eius?

27 Et respondens Daniel coram rege, ait: Mysterium, quod rex interrogat, sapientes, magi, arioli, et aruspices nequeunt indicare regi:

28 Sed est Deus in caelo revelans mysteria, qui indicavit tibi rex Nabuchodonosor, quae ventura sunt in novissimis temporibus. Somnium tuum, et visiones capitis tui in cubili tuo huiusmodi sunt:

29 Tu rex cogitare coepisti in strato tuo, quid esset futurum post haec: et qui revelat mysteria, ostendit tibi quae ventura sunt.

30 Mihi quoque non in sapientia, quae est in me plus quam in cunctis viventibus, sacramentum hoc revelatum est: sed ut interpretatio regi manifesta fieret, et cogitationes mentis tuae scires.

31 Tu rex videbas, et ecce quasi statua una grandis: statua illa magna, et statura sublimis stabat contra te, et intuitus eius erat terribilis.

32 Huius statuæ caput ex auro optimo erat, pectus autem et brachia de argento, porro venter, et femora ex aere.

33 Tibiae autem ferreae, pedum quaedam pars erat ferrea, quaedam autem fictilis.

34 Videbas ita, donec abscissus est lapis de monte sine manibus: et percussit statuam in pedibus eius ferreis, et fictilibus, et comminuit eos.

35 Tunc contrita sunt pariter ferrum, testa, aes, argentum, et aurum, et redacta quasi in favillam aestivæ areae, quae rapta sunt vento: nullusque locus inventus est eis: lapis autem, qui percusserat statuam, factus est mons magnus, et implevit universam terram.

36 hoc est somnium. Interpretationem quoque eius dicemus coram te, rex.

37 Tu rex regum es: et Deus caeli, regnum, et fortitudinem, et imperium, et gloriam dedit tibi:

38 et omnia, in quibus habitant filii hominum, et bestiae agri: volucres quoque caeli dedit in manu tua, et sub ditione tua universa constituit: tu es ergo caput aureum.

39 Et post te consurget regnum aliud minus te argenteum: et regnum tertium aliud aereum, quod imperabit universae terrae.

40 Et regnum quartum erit velut ferrum. quomodo ferrum comminuit, et domat omnia, sic comminuet, et conteret omnia haec.

41 Porro quia vidisti pedum, et digitorum partem testae figuli, et partem ferream: regnum divisum erit, quod tamen de plantario ferri orietur, secundum quod vidisti ferrum mistum testae ex luto.

42 Et digitos pedum ex parte ferreos, et ex parte fictiles: ex parte regnum erit solidum, et ex parte contritum.

43 Quod autem vidisti ferrum mistum testae ex luto, commiscebuntur quidem humano semine, sed non adhaerebunt sibi, sicut ferrum misceri non potest testae.

44 In diebus autem regnorum illorum suscitabit Deus caeli regnum, quod in aeternum non dissipabitur, et regnum eius alteri populo non tradetur: comminuet autem, et consumet universa regna haec: et ipsum stabit in aeternum.

45 Secundum quod vidisti, quod de monte abscissus est lapis sine manibus, et comminuit testam, et ferrum, et aes, et argentum, et aurum, Deus magnus ostendit regi quae ventura sunt postea. et verum est somnium, et fidelis interpretatio eius.

46 Tunc rex Nabuchodonosor cecidit in faciem suam, et Daniele adoravit, et hostias, et incensum praecepit ut sacrificarent ei.

47 Loquens ergo rex, ait Danieli: Vere Deus vester Deus deorum est, et Dominus regum, et revelans mysteria: quoniam tu potuisti aperire hoc sacramentum.

48 Tunc rex Daniele in sublime extulit, et munera multa, et magna dedit ei: et constituit eum principem super omnes provincias Babylonis: et praefectum magistratum super cunctos sapientes Babylonis.

49 Daniel autem postulavit a rege: et constituit super opera provinciae Babylonis, Sidrach, Misach, et Abdenago: Ipse autem Daniel erat in foribus regis.

1 Et erat vir habitans in Babylone, et nomen eius Ioakim:

2 Et accepit uxorem nomine Susannam, filiam Helciae pulchram nimis, et timentem Deum:

3 parentes enim illius, cum essent iusti, erudierunt filiam suam secundum legem Moysi.

4 Erat autem Ioakim dives valde, et erat ei pomarium vicinum domui suae: et ad ipsum confluebant Iudaei, eo quod esset honorabilior omnium.

5 Et constituti sunt de populo duo senes iudices in illo anno: de quibus locutus est Dominus: Quia egressa est iniquitas de Babylone a senioribus iudicibus, qui videbantur regere populum.

6 Isti frequentabant domum Ioakim, et veniebant ad eos omnes, qui habebant iudicia.

7 Cum autem populus revertisset per meridiem, ingrediebatur Susanna, et deambulabat in pomario viri sui.

8 Et videbant eam senes quotidie ingredientem, et deambulantem: et exarserunt in concupiscentiam eius:

9 et everterunt sensum suum, et declinaverunt oculos suos ut non viderent caelum, neque recordarentur iudiciorum iustorum.

10 Erant ergo ambo vulnerati amore eius, nec indicaverunt sibi vicissim dolorem suum:

11 erubescabant enim indicare sibi concupiscentiam suam, volentes concumbere cum ea:

12 et observabant quotidie sollicitius videre eam. Dixitque alter ad alterum:

13 Eamus domum, quia hora prandii est. Et egressi recesserunt a se.

14 Cumque revertissent, venerunt in unum: et sciscitantes ab invicem causam, confessi sunt concupiscentiam suam: et tunc in communi statuerunt tempus, quando eam possent invenire solam.

15 Factum est autem, cum observarent diem aptum, ingressa est aliquando sicut heri et nudiustertius, cum duabus solis puellis, voluitque lavari in pomario: aestus quippe erat:

16 et non erat ibi quisquam, praeter duos senes absconditos, et contemplantes eam.

17 Dixit ergo puellis: Afferte mihi oleum, et smigmata, et ostia pomarii claudite, ut laver.

18 Et fecerunt sicut praeceperat: clausuruntque ostia pomarii, et egressae sunt per posticum ut afferrent quae iusserat. nesciebantque senes intus esse absconditos.

19 Cum autem egressae essent puellae, surrexerunt duo senes, et accurrerunt ad eam, et dixerunt:

20 Ecce ostia pomarii clausa sunt, et nemo nos videt, et nos in concupiscentia tui sumus: quam ob rem assentire nobis, et commiscere nobiscum.

21 quod si nolueris, dicemus contra te testimonium, quod fuerit tecum iuvenis, et ob hanc causam emiseris puellas a te.

22 Ingemuit Susanna, et ait: Angustiae sunt mihi undique: si enim hoc egero, mors mihi est: si autem non egero, non effugiam manus vestras.

23 Sed melius est mihi absque opere incidere in manus vestras, quam peccare in conspectu Domini.

24 Et exclamavit voce magna Susanna: exclamaverunt autem et senes adversus eam.

25 Et cucurrit unus ad ostia pomarii, et aperuit.

26 Cum ergo audissent clamorem famuli domus in pomario, irruerunt per posticum ut viderent quidnam esset.

27 Postquam autem senes locuti sunt, erubuerunt servi vehementer: quia numquam dictus fuerat sermo huiuscemodi de Susanna. Et facta est dies crastina.

28 Cumque venisset populus ad Ioakim virum eius, venerunt et duo presbyteri pleni iniqua cogitatione adversus Susannam ut interficerent eam.

29 Et dixerunt coram populo: Mittite ad Susannam filiam Helciae uxorem Ioakim. Et statim miserunt.

30 Et venit cum parentibus, et filiis, et universis cognatis suis.

31 Porro Susanna erat delicata nimis, et pulchra specie.

32 At iniqui illi iusserunt ut discooperiretur (erat enim cooperta) ut vel sic satiarentur decore eius.

33 Flebant igitur sui, et omnes qui noverant eam.

34 Consurgentes autem duo presbyteri in medio populi, posuerunt manus suas super caput eius.

35 Quae flens suspexit ad caelum: erat enim cor eius fiduciam habens in Domino.

36 Et dixerunt presbyteri: Cum deambularem in pomario soli, ingressa est haec cum duabus puellis: et clausit ostia pomarii, et dimisit a se puellas.

37 Venitque ad eam adolescens, qui erat absconditus, et concubuit cum ea.

38 Porro nos cum essemus in angulo pomarii, videntes iniquitatem, cucurrimus ad eos, et vidimus eos pariter commisceri.

39 Et illum quidem non quivimus comprehendere, quia fortior nobis erat, et apertis ostiis exilivit:

40 hanc autem cum apprehendissemus, interrogavimus, quisnam esset adolescens, et noluit indicare nobis: huius rei testes sumus.

41 Credidit eis multitudo quasi senibus et iudicibus populi, et condemnaverunt eam ad mortem.

42 Exclamavit autem voce magna Susanna, et dixit: Deus aeternae, qui absconditorum es cognitor, qui nosti omnia antequam fiant,

43 tu scis quoniam falsum testimonium tulerunt contra me: et ecce morior, cum nihil horum fecerim, quae isti malitiose composuerunt adversum me.

44 Exaudivit autem Dominus vocem eius.

45 Cumque duceretur ad mortem, suscitavit Dominus spiritum sanctum pueri iunioris, cuius nomen Daniel:

46 Et exclamavit voce magna: Mundus ego sum a sanguine huius.

47 Et conversus omnis populus ad eum, dixit: Quis est iste sermo, quem tu locutus es?

48 Qui cum staret in medio eorum, ait: Sic fatui filii Israel, non iudicantes, neque quod verum est cognoscentes, condemnastis filiam Israel?

49 Revertimini ad iudicium, quia falsum testimonium locuti sunt adversus eam.

50 Reversus est ergo populus cum festinatione, et dixerunt ei senes: Veni, et sede in medio nostrum, et indica nobis: quia tibi Deus dedit honorem senectutis.

51 Et dixit ad eos Daniel: Separate illos ab invicem procul, et diiudicabo eos.

52 Cum ergo divisi essent alter ab altero, vocavit unum de eis, et dixit ad eum: Inveterate dierum malorum, nunc venerunt peccata tua, quae operaberis prius:

53 iudicans iudicia iniusta, innocentes opprimens, et dimittens noxios, dicente Domino: Innocentem et iustum non interficies.

54 Nunc ergo si vidisti eam, dic sub qua arbore videris eos colloquentes sibi. Qui ait: Sub schino.

55 Dixit autem Daniel: Recte mentitus es in caput tuum: Ecce enim Angelus Dei accepta sententia ab eo, scindet te medium.

56 Et, amoto eo, iussit venire alium, et dixit ei: Semen Chanaan, et non Iuda, species decepit te, et concupiscentia subvertit cor tuum:

57 sic faciebatis filiabus Israel, et illae timentes loquebantur vobis: sed filia Iuda non sustinuit iniquitatem vestram.

58 Nunc ergo dic mihi, sub qua arbore comprehenderis eos loquentes sibi. Qui ait: Sub prino.

59 Dixit autem ei Daniel: Recte mentitus es et tu in caput tuum: manet enim Angelus Domini, gladium habens, ut secet te medium, et interficiat vos.

60 Exclamavit itaque omnis coetus voce magna, et benedixerunt Deum, qui salvat sperantes in se.

61 Et consurrexerunt adversus duos presbyteros (convicerat enim eos Daniel ex ore suo falsum dixisse testimonium) feceruntque eis sicut male egerant adversus proximum,

62 ut facerent secundum legem Moysi: et interfecerunt eos, et salvatus est sanguis innoxius in die illa.

63 Helcias autem et uxor eius laudaverunt Deum pro filia sua Susanna cum Ioakim marito eius, et cognatis omnibus, quia non esset inventa in ea res turpis.

64 Daniel autem factus est magnus in conspectu populi a die illa, et deinceps.

Caput 3

1 Nabuchodonosor rex fecit statuam auream altitudine cubitorum sexaginta, latitudine cubitorum sex, et statuit eam in campo Dura provinciae Babylonis.

2 Itaque Nabuchodonosor rex misit ad congregandos satrapas, magistratus, et iudices, duces, et tyrannos, et praefectos, omnesque principes regionum, ut convenirent ad dedicationem statucae, quam erexerat Nabuchodonosor rex.

3 Tunc congregati sunt satrapae, magistratus, et iudices, duces, et tyranni, et optimates, qui erant in potestatibus constituti, et universi principes regionum ut convenirent ad dedicationem statucae, quam erexerat Nabuchodonosor rex. stabant autem in conspectu statucae, quam posuerat Nabuchodonosor rex:

4 et praeco clamabat valenter: Vobis dicitur populis, tribus, et linguis:

5 In hora, qua audieritis sonitum tubae, et fistulae, et citharae, sambuca, et psalterii, et symphoniae, et universi generis musicorum, cadentes adorate statuam auream, quam constituit Nabuchodonosor rex.

6 Si quis autem non prostratus adoraverit, eadem hora mittetur in fornacem ignis ardentis.

7 Post haec igitur statim ut audierunt omnes populi sonitum tubae, fistulae, et citharae, sambuca, et psalterii, et symphoniae, et omnis generis musicorum: cadentes omnes populi, tribus, et linguae adoraverunt statuam auream, quam constituerat Nabuchodonosor rex.

8 Statimque in ipso tempore accedentes viri Chaldaei accusaverunt Iudaeos:

9 dixeruntque Nabuchodonosor regi: Rex in aeternum vive:

10 tu rex posuisti decretum, ut omnis homo, qui audierit sonitum tubae, fistulae, et citharae, sambuca, et psalterii, et symphoniae, et universi generis musicorum, prosternat se, et adoret statuam auream:

11 si quis autem non procidens adoraverit, mittatur in fornacem ignis ardentis.

12 Sunt ergo viri Iudaei, quos constituisti super opera regionis Babylonis, Sidrach, Misach, et Abdenago: viri isti

contempserunt, rex, decretum tuum: deos tuos non colunt, et statuam auream, quam erexisti, non adorant.

13 Tunc Nabuchodonosor in furore, et in ira praecepit ut adducerentur Sidrach, Misach, et Abdenago: qui confestim adducti sunt in conspectu regis.

14 Pronunciansque Nabuchodonosor rex, ait eis: Vere ne Sidrach, Misach, et Abdenago deos meos non colitis, et statuam auream, quam constitui, non adoratis?

15 Nunc ergo si estis parati, quacumque hora audieritis sonitum tubae, fistulae, citharae, sambucae, et psalterii, et symphoniae, omnisque generis musicorum, prosternite vos, et adorate statuam, quam feci: quod si non adoraveritis, eadem hora mittemini in fornacem ignis ardentis: et quis est Deus, qui eripiet vos de manu mea?

16 Respondentes Sidrach, Misach, et Abdenago, dixerunt regi Nabuchodonosor: Non oportet nos de hac re respondere tibi.

17 Ecce enim Deus noster, quem colimus, potest eripere nos de camino ignis ardentis, et de manibus tuis, o rex, liberare.

18 Quod si noluerit, notum sit tibi, rex, quia deos tuos non colimus, et statuam auream, quam erexisti, non adoramus.

19 Tunc Nabuchodonosor repletus est furore: et aspectus faciei illius immutatus est super Sidrach, Misach, et Abdenago, et praecepit ut succenderetur fornax septuplum quam succendi consueverat.

20 Et viris fortissimis de exercitu suo iussit ut ligatis pedibus Sidrach, Misach, et Abdenago mitterent eos in fornacem ignis ardentis.

21 Et confestim viri illi vincti cum braccis suis, et tiaris, et calceamentis, et vestibus missi sunt in medium fornacis ignis ardentis.

22 nam iussio regis urgebat: fornax autem succensa erat nimis. Porro viros illos, qui miserant Sidrach, Misach, et Abdenago, interfecit flamma ignis.

23 Viri autem hi tres, id est, Sidrach, Misach, et Abdenago, ceciderunt in medio camino ignis ardentis, colligati.

A:1 Et ambulabant in medio flammae laudantes Deum, et benedicentes Domino.

A:2 Stans autem Azarias oravit sic, aperiensque os suum in medio ignis, ait:

A:3 Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum, et laudabile, et gloriosum nomen tuum in saecula:

A:4 quia iustus es in omnibus, quae fecisti nobis, et universa opera tua vera, et viae tuae rectae, et omnia iudicia tua vera.

A:5 Iudicia enim vera fecisti iuxta omnia, quae induxisti super nos, et super civitatem sanctam patrum nostrorum Ierusalem: quia in veritate, et in iudicio induxisti omnia haec propter peccata nostra.

A:6 Peccavimus enim, et inique egimus recedentes a te: et deliquimus in omnibus:

A:7 et praecepta tua non audivimus, nec observavimus, nec fecimus sicut praeceperas nobis ut bene nobis esset.

A:8 omnia ergo, quae induxisti super nos, et universa, quae fecisti nobis, in vero iudicio fecisti:

A:9 et tradidisti nos in manibus inimicorum nostrorum iniquorum, et pessimorum, praevaricatorumque et regi iniusto, et pessimo ultra omnem terram.

A:10 Et nunc non possumus aperire os: confusio, et opprobrium facti sumus servis tuis, et his, qui colunt te.

A:11 Ne, quaesumus, tradas nos in perpetuum propter nomen tuum, et ne dissipet testamentum tuum.

A:12 neque auferas misericordiam tuam a nobis propter Abraham dilectum tuum, et Isaac servum tuum, et Israel sanctum tuum:

A:13 quibus locutus es pollicens quod multiplicares semen eorum sicut stellas caeli, et sicut arenam, quae est in littore maris:

A:14 quia Domine imminuti sumus plus quam omnes gentes, sumusque humiles in universa terra hodie propter peccata nostra.

A:15 Et non est in tempore hoc princeps, et dux, et propheta, neque holocaustum, neque sacrificium, neque oblatio, neque incensum, neque locus primitiarum coram te,

A:16 ut possimus invenire misericordiam tuam: sed in animo contrito, et spiritu humilitatis suscipiamur.

A:17 Sicut in holocausto arietum, et taurorum, et sicut in millibus agnorum pinguum: sic fi at sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi: quoniam non est confusio confidentibus in te.

A:18 Et nunc sequimur te in toto corde, et timemus te, et quaerimus faciem tuam.

A:19 Ne confundas nos: sed fac nobiscum iuxta mansuetudinem tuam, et secundum multitudinem misericordiae tuae.

A:20 Et erue nos in mirabilibus tuis, et da gloriam nomini tuo Domine:

A:21 et confundantur omnes, qui ostendunt servis tuis mala, confundantur in omni potentia tua, et robur eorum conteratur:

A:22 et sciant quia tu es Dominus Deus solus, et gloriosus super orbem terrarum.

A:23 Et non cessabant qui miserant eos ministri regis succendere fornacem, naphtha, et stuppa, et pice, et malleolis,

A:24 et effundebatur flamma super fornacem cubitis quadraginta novem:

A:25 et erupit, et incendit quos reperit iuxta fornacem de Chaldaeis.

- A:26 Angelus autem Domini descendit cum Azaria, et sociis eius in fornacem: et excussit flammam ignis de fornace,
- A:27 et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem, et non tetigit eos omnino ignis, neque contristavit, nec quidquam molestiae intulit.
- A:28 Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant, et glorificabant, et benedicebant Deum in fornace, dicentes:
- A:29 Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum: et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula. et benedictum nomen gloriae tuae sanctum: et laudabile, et superexaltatum in omnibus saeculis.
- A:30 Benedictus es in templo sancto gloriae tuae: et superlaudabilis, et supergloriosus in saecula.
- A:31 Benedictus es in throno regni tui: et superlaudabilis, et superexaltatus in saecula.
- A:32 Benedictus es, qui intueris abyssos, et sedes super cherubim: et laudabilis, et superexaltatus in saecula.
- A:33 Benedictus es in firmamento caeli: et laudabilis et gloriosus in saecula.
- A:34 Benedicite omnia opera Domini Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:35 Benedicite Angeli Domini Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:36 Benedicite caeli Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:37 Benedicite aquae omnes, quae super caelos sunt, Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:38 Benedicite omnes virtutes Domini Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:39 Benedicite sol, et luna Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:40 Benedicite stellae caeli Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:41 Benedicite omnis imber, et ros Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:42 Benedicite omnes spiritus Dei Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:43 Benedicite ignis, et aestus Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:44 Benedicite frigus, et aestus Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:45 Benedicite rores, et pruina Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:46 Benedicite gelu, et frigus Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:47 Benedicite glacies, et nives Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:48 Benedicite noctes, et dies Domino laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:49 Benedicite lux, et tenebrae Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:50 Benedicite fulgura, et nubes Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:51 Benedicat terra Dominum: laudet, et superexaltet eum in saecula.
- A:52 Benedicite montes, et colles Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:53 Benedicite universa germinantia in terra Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:54 Benedicite fontes Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:55 Benedicite maria, et flumina Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:56 Benedicite cete, et omnia, quae moventur in aquis, Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:57 Benedicite omnes volucres caeli Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:58 Benedicite omnes bestiae, et pecora Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:59 Benedicite filii hominum Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:60 Benedicat Israel Dominum: laudet et superexaltet eum in saecula.
- A:61 Benedicite sacerdotes Domini Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:62 Benedicite servi Domini Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:63 Benedicite spiritus, et animae iustorum Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:64 Benedicite sancti, et humiles corde Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.
- A:65 Benedicite Anania, Azaria, Misael Domino: laudate et superexaltate eum in saecula. Quia eruit nos de inferno, et salvos fecit de manu mortis, et liberavit nos de medio ardentis flammae, et de medio ignis eruit nos.

A:66 Confi temini Domino, quoniam bonus: quoniam in saeculum misericordia eius.

A:67 Benedicite omnes religiosi Domino Deo deorum: laudate et confi temini ei, quia in omnia saecula misericordia eius.

24 Tunc Nabuchodonosor rex obstupuit, et surrexit prope, et ait optimatibus suis: Nonne tres viros misimus in medium ignis compeditos? Qui respondentes regi, dixerunt: Vere rex.

25 Respondit, et ait: Ecce ego video quattuor viros solutos, et ambulantes in medio ignis, et nihil corruptionis in eis est, et species quarti similis filio Dei.

26 Tunc accessit Nabuchodonosor ad ostium fornacis ignis ardentis, et ait: Sidrach, Misach, et Abdenago servi Dei excelsi, egredimini, et venite. Statimque egressi sunt Sidrach, Misach, et Abdenago de medio ignis.

27 Et congregati satrapae et magistratus, et iudices, et potentes regis contemplabantur viros illos, quoniam nihil potestatis habuisset ignis in corporibus eorum, et capillus capitis eorum non esset adustus, et sarabala eorum non fuissent immutata, et odor ignis non transisset per eos.

28 Et erumpens Nabuchodonosor, ait: Benedictus Deus eorum, Sidrach videlicet, Misach, et Abdenago, qui misit angelum suum, et eruit servos suos, qui crediderunt in eum: et verbum regis immutaverunt, et tradiderunt corpora sua ne servirent, et ne adorarent omnem deum, excepto Deo suo.

29 A me ergo positum est hoc decretum, ut omnis populus, tribus, et lingua, quaecumque locuta fuerit blasphemiam contra Deum Sidrach, Misach, et Abdenago, dispereat, et domus eius vastetur: neque enim est alius Deus, qui possit ita salvare.

30 Tunc rex promovit Sidrach, Misach, et Abdenago in provincia Babylonis.

Caput 4

1 NABUCHODONOSOR rex, omnibus populis, gentibus, et linguis, qui habitant in universa terra, pax vobis multiplicetur.

2 Signa, et mirabilia fecit apud me Deus excelsus. Placuit ergo mihi praedicare

3 signa eius, quia magna sunt: et mirabilia eius, quia fortia: et regnum eius regnum sempiternum, et potestas eius in generationem et generationem.

4 Ego Nabuchodonosor quietus eram in domo mea, et florens in palatio meo:

5 somnium vidi, quod perterritus me: et cogitationes meae in strato meo, et visiones capitis mei conturbaverunt me.

6 Et per me propositum est decretum ut introducerentur in conspectu meo cuncti sapientes Babylonis, et ut solutionem somnii indicarent mihi.

7 Tunc ingrediebantur arioli, magi, Chaldaei, et aruspices, et somnium narraui in conspectu eorum: et solutionem eius non indicaverunt mihi:

8 donec collega ingressus est in conspectu meo Daniel, cui nomen Baltassar secundum nomen Dei mei, qui habet spiritum deorum sanctorum in semetipso: et somnium coram ipso locutus sum.

9 Baltassar princeps ariolorum, quoniam ego scio quod spiritum sanctorum deorum habeas in te, et omne sacramentum non est impossibile tibi: visiones somniorum meorum, quas vidi, et solutionem earum narra.

10 Visio capitis mei in cubili meo: Videbam, et ecce arbor in medio terrae, et altitudo eius nimia.

11 Magna arbor, et fortis: et proceritas eius contingens caelum: aspectus illius erat usque ad terminos universae terrae.

12 Folia eius pulcherrima, et fructus eius nimius: et esca universorum in ea. subter eam habitabant animalia, et bestiae, et in ramis eius conversabantur volucres caeli: et ex ea vescebatur omnis caro.

13 Videbam in visione capitis mei super stratum meum, et ecce vigil, et sanctus de caelo descendit.

14 Clamavit fortiter, et sic ait: Succidite arborem, et praecidite ramos eius: excutite folia eius, et dispergite fructus eius: fugiant bestiae, quae subter eam sunt, et volucres de ramis eius.

15 Verumtamen germen radicum eius in terra sinite, et alligetur vinculo ferreo et aereo in herbis, quae foris sunt, et rore caeli tingatur, et cum feris pars eius in herba terrae.

16 Cor eius ab humano commutetur, et cor ferae detur ei: et septem tempora mutantur super eum.

17 In sententia vigilum decretum est, et sermo sanctorum, et petitio: donec cognoscant viventes quoniam dominatur Excelsus in regno hominum; et cuicumque voluerit, dabit illud, et humillimum hominem constituet super eum.

18 Hoc somnium vidi ego Nabuchodonosor rex: tu ergo Baltassar interpretationem narra festinus: quia omnes sapientes regni mei non queunt solutionem edicere mihi: tu autem potes, quia spiritus deorum sanctorum in te est.

19 Tunc Daniel, cuius nomen Baltassar, coepit intra semetipsum tacitus cogitare quasi una hora: et cogitationes eius conturbabant eum. Respondens autem rex ait: Baltassar, somnium et interpretatio eius non conturbent te. Respondit Baltassar, et dixit: Domine mi, somnium his, qui te oderunt, et interpretatio eius hostibus tuis sit.

20 Arborem, quam vidisti sublimem, atque robustam, cuius altitudo pertingit ad caelum, et aspectus illius in omnem terram:

21 et rami eius pulcherrimi, et fructus eius nimius, et esca omnium in ea, subter eam habitantes bestiae agri, et in ramis eius commorantes aves caeli:

22 Tu es rex, qui magnificatus es, et invaluisti: et magnitudo tua crevit, et pervenit usque ad caelum, et potestas tua in terminos universae terrae.

23 Quod autem vidit rex vigilem, et sanctum descendere de caelo, et dicere: Succidite arborem, et dissipate illam, attamen germen radicum eius in terra dimittite, et vinciat

ferro et aere in herbis foris, et rore caeli conspergatur, et cum feris sit pabulum eius, donec septem tempora mutantur super eum:

24 Haec est interpretatio sententiae Altissimi, quae pervenit super dominum meum regem:

25 Eiicient te ab hominibus, et cum bestiis ferisque erit habitatio tua, et foenum ut bos comedes, et rore caeli infunderis: septem quoque tempora mutabuntur super te, donec scias quod dominetur Excelsus super regnum hominum, et cuicumque voluerit, det illud.

26 Quod autem praecepit ut relinqueretur germen radicis eius, id est arboris: regnum tuum tibi manebit postquam cognoveris potestatem esse caelestem.

27 Quam ob rem rex consilium meum placeat tibi, et peccata tua eleemosynis redime, et iniquitates tuas misericordiis pauperum: forsitan ignoscet delictis tuis.

28 Omnia haec venerunt super Nabuchodonosor regem.

29 Post finem mensium duodecim, in aula Babylonis deambulabat.

30 Responditque rex, et ait: Nonne haec est Babylon magna, quam ego aedificavi in domum regni, in robore fortitudinis meae, et in gloria decoris mei?

31 Cumque sermo adhuc esset in ore regis, vox de caelo ruit: Tibi dicitur Nabuchodonosor rex: Regnum tuum transibit a te,

32 et ab hominibus eiicient te, et cum bestiis et feris erit habitatio tua: foenum quasi bos comedes, et septem tempora mutabuntur super te, donec scias quod dominetur Excelsus in regno hominum, et cuicumque voluerit, det illud.

33 Eadem hora sermo completus est super Nabuchodonosor, et ex hominibus abiectus est, et foenum ut bos comedit, et rore caeli corpus eius infectum est: donec capilli eius in similitudinem aquilarum crescerent, et unguis eius quasi avium.

34 Igitur post finem dierum ego Nabuchodonosor oculos meos ad caelum levavi, et sensus meus redditus est mihi: et Altissimo benedixi, et viventem in sempiternum laudavi, et glorificavi: quia potestas eius potestas sempiterna, et regnum eius in generationem et generationem.

35 Et omnes habitatores terrae apud eum in nihilum reputati sunt: iuxta voluntatem enim suam facit tam in virtutibus caeli quam in habitatoribus terrae: et non est qui resistat manui eius, et dicat ei: Quare fecisti?

36 In ipso tempore sensus meus reversus est ad me, et ad honorem regni mei, decoremque perveni: et figura mea reversa est ad me: et optimates mei, et magistratus mei requisierunt me, et in regno meo restitutus sum: et magnificentia amplior addita est mihi.

37 Nunc igitur ego Nabuchodonosor laudo, et magnifico, et glorifico regem caeli: quia omnia opera eius vera, et viae

eius iudicia, et gradientes in superbia potest humiliare.

Caput 5

1 Baltassar rex fecit grande convivium optimatibus suis mille: et unusquisque secundum suam bibebat aetatem.

2 Praecepit ergo iam temulentus ut afferrentur vasa aurea et argentea, quae asportaverat Nabuchodonosor pater eius de templo, quod fuit in Ierusalem, ut biberent in eis rex, et optimates eius, uxoresque eius, et concubinae.

3 Tunc allata sunt vasa aurea, et argentea, quae asportaverat de templo, quod fuerat in Ierusalem: et biberunt in eis rex, et optimates eius, uxores et concubinae illius.

4 Bibebant vinum, et laudabant deos suos aureos, et argenteos, aereos, ferreos, ligneosque et lapideos.

5 In eadem hora apparuerunt digiti, quasi manus hominis scribentis contra candelabrum in superficie parietis aulae regiae: et rex aspiciebat articulos manus scribentis.

6 Tunc facies regis commutata est, et cogitationes eius conturbabant eum: et compages renum eius solvebantur, et genua eius ad seinvicem collidebantur.

7 Exclamavit itaque rex fortiter ut introducerent magos, Chaldaeos, et aruspices. Et proloquens rex ait sapientibus Babylonis: Quicumque legerit scripturam hanc, et interpretationem eius manifestam mihi fecerit, purpura vestietur, et torquem auream habebit in collo, et tertius in regno meo erit.

8 Tunc ingressi omnes sapientes regis non potuerunt nec scripturam legere, nec interpretationem indicare regi.

9 Unde rex Baltassar satis conturbatus est, et vultus illius immutatus est. sed et optimates eius turbabantur.

10 Regina autem pro re, quae acciderat regi, et optimatibus eius, domum convivii ingressa est: et proloquens ait: Rex in aeternum vive: non te conturbent cogitationes tuae, neque facies tua immutetur.

11 Est vir in regno tuo, qui spiritum deorum sanctorum habet in se: et in diebus patris tui scientia et sapientia inventae sunt in eo: nam et rex Nabuchodonosor pater tuus principem magorum, incantatorum, Chaldaeorum, et aruspicum constituit eum, pater, inquam, tuus, o rex:

12 quia spiritus amplior, et prudentia, intelligentiaque et interpretatio somniorum, et ostensio secretorum, ac solutio ligatorum inventae sunt in eo, hoc est in Daniele: cui rex posuit nomen Baltassar. nunc itaque Daniel vocetur, et interpretationem narrabit.

13 Igitur introductus est Daniel coram rege. Ad quem praefatus rex ait: Tu es Daniel de filiis captivitatis Iudae, quem adduxit pater meus rex de Iudaea?

14 Audivi de te quoniam spiritum deorum habeas: et scientia, intelligentiaque ac sapientia ampliores inventae sunt in te.

15 Et nunc introgressi sunt in conspectu meo sapientes magi, ut scripturam hanc legerent, et interpretationem eius indicarent mihi: et nequiverunt sensum huius sermonis edicere.

16 Porro ego audivi de te, quod possis obscura interpretari, et ligata dissolvere: si ergo vales scripturam legere, et interpretationem eius indicare mihi, purpura vestieris, et torquem auream circa collum tuum habebis, et tertius in regno meo princeps eris.

17 Ad quae respondens Daniel, ait coram rege: Munera tua sint tibi, et dona domus tuae alteri da: scripturam autem legam tibi, rex, et interpretationem eius ostendam tibi.

18 O rex, Deus altissimus regnum, et magnificentiam, gloriam, et honorem dedit Nabuchodonosor patri tuo.

19 Et propter magnificentiam, quam dederat ei, universi populi, tribus, et linguae tremebant, et metuebant eum: quos volebat, interficiebat: et quos volebat, percutiebat: et quos volebat, exaltabat: et quos volebat, humiliabat.

20 Quando autem elevatum est cor eius, et spiritus illius obfirmatus est ad superbiam, depositus est de solio regni sui, et gloria eius ablata est:

21 et a filiis hominum eiectus est, sed et cor eius cum bestiis positum est, et cum onagris erat habitatio eius: foenum quoque ut bos comedebat, et rore caeli corpus eius infectum est, donec cognosceret quod potestatem haberet Altissimus in regno hominum: et quemcumque voluerit, suscitabit super illud.

22 Tu quoque filius eius Baltassar, non humiliasti cor tuum, cum scires haec omnia:

23 sed adversum Dominatorem caeli elevatus es: et vasa domus eius allata sunt coram te: et tu, et optimates tui, et uxores tuae, et concubinae tuae vinum bibistis in eis: deos quoque argenteos, et aureos, et aereos, ferreos, ligneosque et lapideos, qui non vident, neque audiunt, neque sentiunt, laudasti: porro Deum, qui habet flatum tuum in manu sua, et omnes vias tuas, non glorificasti.

24 Idcirco ab eo missus est articulus manus, quae scripsit hoc, quod exaratum est.

25 Haec est autem scriptura, quae digesta est: MANE, THECEL, PHARES.

26 Et haec est interpretatio sermonis. MANE: numeravit Deus regnum tuum, et complevit illud.

27 THECEL: appensus es in statera, et inventus es minus habens.

28 PHARES: divisum est regnum tuum, et datum est Medis, et Persis.

29 Tunc iubente rege indutus est Daniel purpura, et circumdata est torques aurea collo eius: et praedicatum est de eo quod haberet potestatem tertius in regno suo.

30 Eadem nocte interfectus est Baltassar rex Chaldaeus.

31 Et Darius Medus successit in regnum annos natus sexagintaduos.

Caput 6

1 Placuit Dario, et constituit super regnum satrapas centum viginti ut essent in toto regno suo.

2 Et super eos principes tres, ex quibus Daniel unus erat: ut satrapae illis redderent rationem, et rex non sustineret molestiam.

3 Igitur Daniel superabat omnes principes, et satrapas: quia spiritus Dei amplior erat in illo.

4 Porro rex cogitabat constituere eum super omne regnum: unde principes, et satrapae quaerebant occasionem ut invenirent Danieli ex latere regis: nullamque causam, et suspicionem reperire potuerunt, eo quod fidelis esset, et omnis culpa, et suspicio non inveniretur in eo.

5 Dixerunt ergo viri illi: Non inveniemus Danieli huic aliquam occasionem, nisi forte in lege Dei sui.

6 Tunc principes, et satrapae surripuerunt regi, et sic locuti sunt ei: Dari rex in aeternum vive:

7 consilium inierunt omnes principes regni tui, magistratus, et satrapae, senatores, et iudices ut decretum imperatorium exeat, et edictum: Ut omnis, qui petierit aliquam petitionem a quocumque deo, et homine usque ad triginta dies, nisi a te rex, mittatur in lacum leonum.

8 Nunc itaque rex confirma sententiam, et scribe decretum: ut non immutetur quod statutum est a Medis et Persis, nec praevaricari cuiquam liceat.

9 Porro rex Darius proposuit edictum, et statuit.

10 Quod cum Daniel comperisset, id est, constitutam legem, ingressus est domum suam: et fenestris apertis in coenaculo suo contra Ierusalem tribus temporibus in die flectebat genua sua, et adorabat, confitebaturque coram Deo suo sicut et ante facere consueverat.

11 Viri ergo illi curiosius inquirentes invenerunt Danielem orantem, et obscurantem Deum suum.

12 Et accedentes locuti sunt regi super edicto: Rex numquid non constituisti, ut omnis homo, qui rogaret quemquam de diis, et hominibus usque ad dies triginta, nisi te, rex, mitteretur in lacum leonum? Ad quos respondens rex, ait: verus est sermo iuxta decretum Medorum, atque Persarum, quod praevaricari non licet.

13 Tunc respondentes dixerunt coram rege: Daniel de filiis captivitatis Iuda, non curavit de lege tua, et de edicto, quod constituisti: sed tribus temporibus per diem orat obsecratione sua.

14 Quod verbum cum audisset rex, satis contristatus est: et pro Daniele posuit cor ut liberaret eum, et usque ad occasum solis laborabat ut erueret illum.

15 Viri autem illi intelligentes regem dixerunt ei: Scito rex, quia lex Medorum, atque Persarum est ut omne decretum, quod constituerit rex, non liceat immutari.

16 Tunc rex praecepit: et adduxerunt Danielem, et miserunt eum in lacum leonum. Dixitque rex Danieli: Deus tuus, quem colis semper, ipse liberabit te.

17 Allatusque est lapis unus, et positus est super os lacu: quem obsignavit rex annulo suo, et annulo optimatum suorum, nequid fieret contra Danielem.

18 Et abiit rex in domum suam, et dormivit incoenatus, cibique non sunt allati coram eo, insuper et somnus recessit ab eo.

19 Tunc rex primo diluculo consurgens, festinus ad lacum leonum perrexit:

20 appropinquansque lacui, Daniele voce lacrymabili inclamavit, et affatus est eum: Daniel serve Dei viventis, Deus tuus, cui tu servis semper, putasne valuit te liberare a leonibus?

21 Et Daniel regi respondens ait: Rex in aeternum vive:

22 Deus meus misit angelum suum, et conclusit ora leonum, et non nocuerunt mihi: quia coram eo iustitia inventa est in me: sed et coram te, rex, delictum non feci.

23 Tunc vehementer rex gavisus est super eo, et Daniele praecepit educi de lacu: eductusque est Daniel de lacu, et nulla laesio inventa est in eo, quia credidit Deo suo.

24 Iubente autem rege, adducti sunt viri illi, qui accusaverant Daniele: et in lacum leonum missi sunt, ipsi, et filii, et uxores eorum: et non pervenerunt usque ad pavementum laci, donec arriperent eos leones, et omnia ossa eorum comminuerunt.

25 Tunc Darius rex scripsit universis populis, tribubus, et linguis habitantibus in universa terra: PAX vobis multiplicetur.

26 A me constitutum est decretum, ut in universo imperio, et regno meo tremiscant, et paveant Deum Danielis. ipse est enim Deus vivens, et aeternus in saecula: et regnum eius non dissipabitur, et potestas eius usque in aeternum.

27 Ipse liberator, atque salvator, faciens signa, et mirabilia in caelo, et in terra: qui liberavit Daniele de lacu leonum.

28 Porro Daniel perseveravit usque ad regnum Darii, regnumque Cyri Persae.

65 Et rex Astyages appositus est ad patres suos, et suscepit Cyrus Perses regnum eius.

1 Erat autem Daniel conviva regis, et honoratus super omnes amicos eius.

2 Erat quoque idolum apud Babylonios nomine Bel: et impendebantur in eo per dies singulos similiae artabae duodecim, et oves quadraginta, vinique amphorae sex.

3 Rex quoque colebat eum, et ibat per singulos dies adorare eum: porro Daniel adorabat Deum suum. Dixitque ei rex: Quare non adoras Bel?

4 Qui respondens, ait ei: Quia non colo idola manufacta, sed viventem Deum, qui creavit caelum, et terram, et habet potestatem omnis carnis.

5 Et dixit rex ad eum: Non videtur tibi esse Bel vivens Deus? An non vides quanta comedat, et bibat quotidie?

6 Et ait Daniel arridens: Ne erres rex. iste enim intrinsecus luteus est, et forinsecus aereus, neque comedit aliquando.

7 Et iratus rex vocavit sacerdotes eius, et ait eis: Nisi dixeritis mihi, quis est qui comedat impensas has, moriemini.

8 Si autem ostenderitis, quoniam Bel comedat haec, morietur Daniel, quia blasphemavit in Bel. Et dixit Daniel regi: Fiat iuxta verbum tuum.

9 Erant autem sacerdotes Bel septuaginta, exceptis uxoribus, et parvulis, et filiis. Et venit rex cum Daniele in templum Bel.

10 Et dixerunt sacerdotes Bel: Ecce nos egredimur foras: et tu rex pone escas, et vinum misce, et claude ostium, et signa annulo tuo:

11 et cum ingressus fueris mane, nisi inveneris omnia comesta a Bel, morte moriemur, vel Daniel qui mentitus est adversum nos.

12 Contemnebant autem, quia fecerant sub mensa absconditum introitum, et per illum ingrediebantur semper, et devorabant ea.

13 Factum est igitur postquam egressi sunt illi, rex posuit cibos ante Bel: praecepit Daniel pueris suis, et attulerunt cinerem, et cribravit per totum templum coram rege: et egressi clausurunt ostium: et signantes annulo regis abierunt.

14 Sacerdotes autem ingressi sunt nocte iuxta consuetudinem suam, et uxores et filii eorum: et comederunt omnia, et biberunt.

15 Surrexit autem rex primo diluculo, et Daniel cum eo.

16 Et ait rex: Salvane sunt signacula, Daniel? Qui respondit: Salva, rex.

17 Statimque cum aperuisset ostium, intuitus rex mensam, exclamavit voce magna: Magnus es Bel, et non est apud te dolus quisquam.

18 Et risit Daniel: et tenuit regem ne ingrederetur intro: et dixit: Ecce pavementum, animadvertite cuius vestigia sint haec.

19 Et dixit rex: Video vestigia virorum, et mulierum, et infantium. Et iratus est rex.

20 Tunc apprehendit sacerdotes, et uxores, et filios eorum: et ostenderunt ei abscondita ostiola, per quae ingrediebantur, et consumeabant quae erant super mensam.

21 Occidit ergo illos rex, et tradidit Bel in potestatem Danielis: qui subvertit eum, et templum eius.

22 Et erat draco magnus in loco illo, et colebant eum Babylonii.

23 Et dixit rex Danieli: Ecce nunc non potes dicere quia iste non sit Deus vivens: adora ergo eum.

24 Dixitque Daniel: Dominum Deum meum adoro: quia ipse est Deus vivens: iste autem non est Deus vivens.

25 Tu autem rex da mihi potestatem, et interficiam draconem absque gladio, et fuste. Et ait rex: Do tibi.

26 Tulit ergo Daniel picem, et adipem, et pilos, et coxit pariter: fecitque massas, et dedit in os draconis, et disruptus est draco. Et dixit: Ecce quem colebatis.

27 Quod cum audissent Babylonii, indignati sunt vehementer: et congregati adversum regem, dixerunt: Iudaeus factus est rex: Bel destruxit, draconem interfecit, et sacerdotes occidit.

28 Et dixerunt cum venissent ad regem: Trade nobis Daniele, alioquin interficiemus te, et domum tuam.

29 Vidit ergo rex quod irruerent in eum vehementer: et necessitate compulsus tradidit eis Daniele.

30 Qui miserunt eum in lacum leonum, et erat ibi diebus sex.

31 Porro in lacu erant leones septem, et dabantur eis duo corpora quotidie, et duae oves: et tunc non data sunt eis, ut devorarent Danielelem.

32 Erat autem Habacuc propheta in Iudaea, et ipse coxerat pulmentum, et intriverat panes in alveolo: et ibat in campum ut ferret messoribus.

33 Dixitque Angelus Domini ad Habacuc: Fer prandium, quod habes, in Babylonem Danieli, qui est in lacu leonum.

34 Et dixit Habacuc: Domine, Babylonem non vidi, et lacum nescio.

35 Et apprehendit eum Angelus Domini in vertice eius, et portavit eum capillo capitis sui, posuitque eum in Babylone supra lacum in impetu spiritus sui.

36 Et clamavit Habacuc, dicens: Daniel serve Dei, tolle prandium, quod misit tibi Deus.

37 Et ait Daniel: Recordatus es mei Deus, et non dereliquisti diligentes te.

38 Surgensque Daniel comedit. Porro Angelus Domini restituit Habacuc confestim in loco suo.

39 Venit ergo rex die septimo ut lugeret Danielelem: et venit ad lacum, et introspexit, et ecce Daniel sedens in medio leonum.

40 Et exclamavit voce magna rex, dicens: Magnus es Domine Deus Danielis. Et extraxit eum de lacu leonum.

41 Porro illos, qui perditionis eius causa fuerant, intromisit in lacum, et devorati sunt in momento coram eo.

42 Tunc rex ait: Paveant omnes habitantes in universa terra Deum Danielis: quia ipse est Salvator, faciens signa, et mirabilia in terra: qui liberavit Danielelem de lacu leonum.

Caput 7

1 Anno primo Baltassar regis Babylonis, Daniel somnium vidit: visio autem capitis eius in cubili suo: et somnium scribens, brevi sermone comprehendit: summamque perstringens, ait:

2 Videbam in visione mea nocte, et ecce quattuor venti caeli pugnabant in mari magno.

3 Et quattuor bestiae grandes ascendebant de mari diversae inter se.

4 Prima quasi leaena, et alas habebat aquilae: aspiciebam donec evulsae sunt alae eius, et sublata est de terra, et super pedes quasi homo stetit; et cor hominis datum est ei.

5 Et ecce bestia alia similis urso in parte stetit: et tres ordines erant in ore eius, et in dentibus eius, et sic dicebant ei: Surge, comede carnes plurimas.

6 Post haec aspiciebam, et ecce alia quasi pardus, et alas habebat quasi avis, quattuor super se, et quattuor capita erant in bestia, et potestas data est ei.

7 Post haec aspiciebam in visione noctis, et ecce bestia quarta terribilis, atque mirabilis, et fortis nimis, dentes fer-

reos habebat magnos, comedens atque comminuens, et reliqua pedibus suis conculcans: dissimilis autem erat ceteris bestiis, quas videram ante eam, et habebat cornua decem.

8 Considerabam cornua, et ecce cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum: et tria de cornibus primis evulsa sunt a facie eius: et ecce oculi, quasi oculi hominis erant in cornu isto, et os loquens ingentia.

9 Aspiciebam donec throni positi sunt, et antiquus dierum sedit: vestimentum eius candidum quasi nix, et capilli capitis eius quasi lana munda: thronus eius flammae ignis: rotae eius ignis accensus.

10 Fluvius igneus, rapidusque egrediebatur a facie eius. millia millium ministrabant ei, et decies millies centena millia assistebant ei: iudicium sedit, et libri aperti sunt.

11 Aspiciebam propter vocem sermonum grandium, quos cornu illud loquebatur: et vidi quoniam interfecta esset bestia, et perisset corpus eius, et traditum esset ad comburendum igni:

12 aliarum quoque bestiarum ablata esset potestas, et tempora vitae constituta essent eis usque ad tempus, et tempus.

13 Aspiciebam ergo in visione noctis, et ecce cum nubi-bus caeli quasi filius hominis veniebat, et usque ad antiquum dierum pervenit: et in conspectu eius obtulerunt eum.

14 Et dedit ei potestatem, et honorem, et regnum: et omnes populi, tribus, et linguae ipsi servant: potestas eius, potestas aeterna, quae non auferetur: et regnum eius, quod non corrumpetur.

15 Horruit spiritus meus, ego Daniel territus sum in his, et visiones capitis mei conturbaverunt me.

16 Accessi ad unum de assistantibus, et veritatem quae-rebam ab eo de omnibus his. Qui dixit mihi interpretationem sermonum, et docuit me:

17 Hae quattuor bestiae magnae: quattuor sunt regna, quae consurgent de terra.

18 Suscipient autem regnum sancti Dei altissimi: et obtinebunt regnum usque in saeculum, et saeculum saeculorum.

19 Post hoc volui diligenter discere de bestia quarta, quae erat dissimilis valde ab omnibus, et terribilis nimis: dentes et ungues eius ferrei: comedebat, et comminuebat, et reliqua pedibus suis conculcabat:

20 et de cornibus decem, quae habebat in capite: et de alio, quod ortum fuerat, ante quod ceciderant tria cornua: et de cornu illo, quod habebat oculos, et os loquens grandia, et maius erat ceteris.

21 Aspiciebam, et ecce cornu illud faciebat bellum adversus sanctos, et praevalebat eis,

22 donec venit antiquus dierum, et iudicium dedit sanctis Excelsi, et tempus advenit, et regnum obtinuerunt sancti.

23 Et sic ait: Bestia quarta, regnum quartum erit in terra, quod maius erit omnibus regnis, et devorabit universam terram, et conculcabit, et comminuet eam.

24 Porro cornua decem ipsius regni, decem reges erunt: et alius consurget post eos, et ipse potentior erit prioribus, et tres reges humiliabit.

25 Et sermones contra Excelsum loquetur, et sanctos Altissimi coneret: et putabit quod possit mutare tempora, et leges, et tradentur in manu eius usque ad tempus, et tempora, et dimidium temporis.

26 Et iudicium sedebit ut auferatur potentia, et coneratur, et dispereat usque in finem.

27 Regnum autem, et potestas, et magnitudo regni, quae est subter omne caelum, detur populo sanctorum Altissimi: cuius regnum, regnum sempiternum est, et omnes reges servient ei, et obedient.

28 Hucusque finis verbi. Ego Daniel multum cogitationibus meis conturbabar, et facies mea mutata est in me: verbum autem in corde meo conservavi.

Caput 8

1 Anno tertio regni Baltassar regis, visio apparuit mihi. Ego Daniel post id, quod videram in principio,

2 vidi in visione mea, cum essem in Susis castro, quod est in Aelam regione: vidi autem in visione esse me super portam Ulai.

3 Et lavavi oculos meos, et vidi: et ecce aries unus stabat ante paludem, habens cornua excelsa, et unum excelsius altero atque succrescens. Postea

4 vidi arietem cornibus ventilantem contra Occidentem, et contra Aquilonem, et contra Meridiem, et omnes bestiae non poterant resistere ei, neque liberari de manu eius: fecitque secundum voluntatem suam, et magnificatus est.

5 Et ego intelligebam: ecce autem hircus caprarum veniebat ab Occidente super faciem totius terrae, et non tangebatur terram: porro hircus habebat cornu insigne inter oculos suos.

6 Et venit usque ad arietem illum cornutum, quem videram stantem ante portam, et cucurrit ad eum in impetu fortitudinis suae.

7 Cumque appropinquasset prope arietem, efferatus est in eum, et percussit arietem: et comminuit duo cornua eius, et non poterat aries resistere ei: cumque eum misisset in terram, conculcavit, et nemo quibat liberare arietem de manu eius.

8 Hircus autem caprarum magnus factus est nimis: cumque crevisset, fractum est cornu magnum, et orta sunt quattuor cornua subter illud per quattuor ventos caeli.

9 De uno autem ex eis egressum est cornu unum modicum: et factum est grande contra Meridiem, et contra Orientem, et contra fortitudinem.

10 Et magnificatum est usque ad fortitudinem caeli: et deiecit de fortitudine, et de stellis, et conculcavit eas.

11 Et usque ad principem fortitudinis magnificatum est: et ab eo tulit iuge sacrificium, et deiecit locum sanctificationis eius.

12 Robur autem datum est ei contra iuge sacrificium propter peccata: et prosternetur veritas in terra, et faciet, et prosperabitur.

13 Et audivi unum de sanctis loquentem: et dixit unus sanctus alteri nescio cui loquenti: Usquequo visio, et iuge sacrificium, et peccatum desolationis, quae facta est: et sanctuarium, et fortitudo conculcabitur?

14 Et dixit ei: Usque ad vesperam at mane, dies duo millia trecenti: et mundabitur sanctuarium.

15 Factum est autem cum viderem ego Daniel visionem, et quaererem intelligentiam: ecce stetit in conspectu meo quasi species viri.

16 Et audivi vocem viri inter Ulai: et clamavit, et ait: Gabriel fac intelligere istum visionem.

17 Et venit, et stetit iuxta ubi ego stabam: cumque venisset, pavens corruí in faciem meam, et ait ad me: Intellige fili hominis, quoniam in tempore finis complebitur visio.

18 Cumque loqueretur ad me, collapsus sum pronus in terram: et tetigit me, et statuit me in gradu meo,

19 dixitque mihi: Ego ostendam tibi quae futura sunt in novissimo maledictionis: quoniam habet tempus finem suum.

20 Aries, quem vidisti habere cornua, rex Medorum est atque Persarum.

21 Porro hircus caprarum, rex Graecorum est. et cornu grande, quod erat inter oculos eius, ipse est rex primus.

22 Quod autem fracto illo surrexerunt quattuor pro eo: quattuor reges de gente eius consurgent, sed non in fortitudine eius.

23 Et post regnum eorum, cum creverint iniquitates, consurget rex impundes facie, et intelligens propositiones.

24 et roborabitur fortitudo eius, sed non in viribus suis: et supra quam credi potest, universa vastabit, et prosperabitur, et faciet. Et interficiet robustos, et populum sanctorum

25 secundum voluntatem suam, et dirigetur dolus in manu eius: et cor suum magnificabit, et in copia rerum omnium occidet plurimos: et contra principem principum consurget, et sine manu coneretur.

26 Et visio vespere et mane, quae dicta est, vera est: tu ergo visionem signa, quia post multos dies erit.

27 Et ego Daniel languí, et aegrotavi per dies: cumque surrexissem, faciebam opera regis, et stupebam ad visionem, et non erat qui interpretaretur.

Caput 9

1 In anno primo Darii filii Assueri de semine Medorum, qui imperavit super regnum Chaldaeorum:

2 Anno uno regni eius, ego Daniel intellexi in libris numerum annorum, de quo factus est sermo Domini ad Ieremiam prophetam, ut complerentur desolationis Ierusalem septuaginta anni.

3 Et posui faciem meam ad Dominum Deum meum rogare et deprecari in ieiuniis, sacco, et cinere.

4 Et oravi Dominum Deum meum, et confessus sum, et dixi: Obsecro Domine Deus magne et terribilis, custodiens pactum, et misericordiam diligentibus te, et custodientibus mandata tua.

5 Peccavimus, iniquitatem fecimus, impie egimus, et recessimus: et declinavimus a mandatis tuis, ac iudiciiis.

6 Non obedivimus servis tuis prophetis, qui locuti sunt in nomine tuo regibus nostris, principibus nostris, patribus nostris, omnique populo terrae.

7 Tibi Domine iustitia: nobis autem confusio faciei, sicut est hodie viro Iuda, et habitatoribus Ierusalem, et omni Israel, his qui prope sunt, et his qui procul in universis terris, ad quas eiecisti eos propter iniquitates eorum, in quibus peccaverunt in te.

8 Domine nobis confusio faciei, regibus nostris, principibus nostris, et patribus nostris, qui peccaverunt.

9 Tibi autem Domino Deo nostro misericordia, et propitiatio, quia recessimus a te:

10 et non audivimus vocem Domini Dei nostri ut ambularem in lege eius, quam posuit nobis per servos suos prophetas.

11 Et omnis Israel praevaricati sunt legem tuam, et declinaverunt ne audirent vocem tuam, et stillavit super nos maledictio, et detestatio, quae scripta est in libro Moysi servi Dei, quia peccavimus ei.

12 Et statuit sermones suos, quos locutus est super nos, et super principes nostros, qui iudicaverunt nos, ut superinduceret in nos magnum malum, quale numquam fuit sub omni caelo, secundum quod factum est in Ierusalem.

13 Sicut scriptum est in lege Moysi, omne malum hoc venit super nos: et non rogavimus faciem tuam Domine Deus noster, ut reverteremur ab iniquitatibus nostris, et cogitaremus veritatem tuam.

14 Et vigilavit Dominus super malitiam, et adduxit eam super nos: iustus Dominus Deus noster in omnibus operibus suis, quae fecit: non enim audivimus vocem eius.

15 Et nunc Domine Deus noster, qui eduxisti populum tuum de Terra Aegypti in manu forti, et fecisti tibi nomen secundum diem hanc: peccavimus, iniquitatem fecimus.

16 Domine in omnem iustitiam tuam: avertatur obsecro ira tua, et furor tuus a civitate tua Ierusalem, et monte sancto tuo. Propter peccata enim nostra, et iniquitates patrum nostrorum, Ierusalem, et populus tuus in opprobrium sunt omnibus per circuitum nostrum.

17 Nunc ergo exaudi Deus noster orationem servi tui, et preces eius: et ostende faciem tuam super sanctuarium tuum, quod desertum est propter temetipsum.

18 Inclina Deus meus aurem tuam, et audi: aperi oculos tuos, et vide desolationem nostram, et civitatem, super quam invocatum est nomen tuum: neque enim in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis:

19 Exaudi Domine, placare Domine: attende et fac: ne moreris propter temetipsum Deus meus: quia nomen tuum invocatum est super civitatem, et super populum tuum.

20 Cumque adhuc loquerer, et orarem, et confiterer peccata mea, et peccata populi mei Israel, et prosternerem preces meas in conspectu Dei mei, pro monte sancto Dei mei:

21 Adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel, quem videram in visione a principio, cito volans tetigit me in tempore sacrificii vespertini.

22 Et docuit me, et locutus est mihi, dixitque: Daniel nunc egressus sum ut docerem te, et intelligeres.

23 Ab exordio precum tuarum egressus est sermo: ego autem veni ut indicarem tibi, quia vir desideriorum es: tu ergo animadvertes sermonem, et intellige visionem.

24 Septuaginta hebdomades abbreviatæ sunt super populum tuum, et super urbem sanctam tuam ut consummetur praevaricatio, et finem accipiat peccatum, et deleatur iniquitas, et adducatur iustitia sempiterna, et impleatur visio, et prophetia, et ungatur Sanctus sanctorum.

25 Scito ergo, et animadvertes: Ab exitu sermonis, ut iterum aedificetur Ierusalem, usque ad Christum ducem, hebdomades septem, et hebdomades sexaginta duae erunt: et rursum aedificabitur platea, et muri in angustia temporum.

26 Et post hebdomades sexaginta duas occidetur Christus: et non erit eius populus, qui eum negaturus est. Et civitatem, et sanctuarium dissipabit populus cum duce venturo: et finis eius vastitas, et post finem belli statuta desolatio.

27 Confirmabit autem pactum multis hebdomada una: et in dimidio hebdomadis deficiet hostia et sacrificium: et erit in templo abominatio desolationis: et usque ad consummationem et finem perseverabit desolatio.

Caput 10

1 Anno tertio Cyri regis Persarum, verbum revelatum est Danieli cognomento Baltassar, et verbum verum, et fortitudo magna: intellexitque sermonem: intelligentia enim est opus in visione.

2 In diebus illis ego Daniel lugebam trium hebdomadarum diebus,

3 panem desiderabilem non comedi, et caro et vinum non introierunt in os meum, sed neque unguento unctus sum: donec complerentur trium hebdomadarum dies.

4 Die autem vigesima et quarta mensis primi eram iuxta fluvium magnum, qui est Tigris.

5 Et levavi oculos meos, et vidi: et ecce vir unus vestitus lineis, et renes eius accincti auro obrizo:

6 et corpus eius quasi chrysolithus, et facies eius velut species fulguris, et oculi eius ut lampas ardens: et brachia eius, et quae deorsum sunt usque ad pedes, quasi species aeris candentis: et vox sermonum eius ut vox multitudinis.

7 Vidi autem ego Daniel solus visionem: porro viri, qui erant mecum, non viderunt: sed terror nimis irruit super eos, et fugerunt in absconditum.

8 Ego autem relictus solus vidi visionem grandem hanc: et non remansit in me fortitudo, sed et species mea immutata est in me, et emarcui, nec habui quidquam virium.

9 Et audiui vocem sermonum eius: et audiens iacebam consternatus super faciem meam, et vultus meus haerebat terrae.

10 Et ecce manus tetigit me, et erexit me super genua mea, et super articulos manuum mearum.

11 Et dixit ad me: Daniel vir desideriorum, intellige verba, quae ego loquor ad te, et sta in gradu tuo: nunc enim sum missus ad te. Cumque dixisset mihi sermonem istum, steti tremens.

12 Et ait ad me: Noli metuere Daniel: quia ex die primo, quo posuisti cor tuum ad intelligendum ut te affligeres in conspectu Dei tui, exaudita sunt verba tua: et ego veni propter sermones tuos.

13 Princeps autem regni Persarum restitit mihi viginti et uno diebus: et ecce Michael unus de principibus primis venit in adiutorium meum, et ego remansi ibi iuxta regem Persarum.

14 Veni autem ut docerem te quae ventura sunt populo tuo in novissimis diebus, quoniam adhuc, visio in dies.

15 Cumque loqueretur mihi huiusmodi verbis, deieci vultum meum ad terram, et tacui.

16 Et ecce quasi similitudo filii hominis tetigit labia mea: et aperiens os meum locutus sum, et dixi ad eum, qui stabat contra me: Domine mi, in visione tua dissolutae sunt compages meae, et nihil in me remansit virium.

17 Et quomodo poterit servus Domini mei loqui cum Domino meo? nihil enim in me remansit virium, sed et halitus meus intercluditur.

18 Rursum ergo tetigit me quasi visio hominis, et confortavit me,

19 et dixit: Noli timere vir desideriorum: pax tibi: confortare, et esto robustus. Cumque loqueretur mecum, convalui, et dixi: Loquere Domine mi, quia confortasti me.

20 Et ait: Numquid scis quare venerim ad te? et nunc revertar ut praelier adversum principem Persarum. cum ego egrederer, apparuit princeps Graecorum veniens.

21 Verumtamen annuntiabo tibi quod expressum est in scriptura veritatis: et nemo est adiutor meus in omnibus his, nisi Michael princeps vester.

Caput 11

1 Ego autem ab anno primo Darii Medi stabam ut confortaretur, et roboraretur.

2 Et nunc veritatem annuntiabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt in Perside, et quartus ditabitur opibus nimis super omnes: et cum invaluerit divitiis suis, concitabit omnes adversum regnum Graeciae.

3 Surget vero rex fortis, et dominabitur potestate multa: et faciet quod placuerit ei.

4 Et cum steterit, conteretur regnum eius, et dividetur in quattuor ventos caeli: sed non in posteros eius, neque secundum potentiam illius, qua dominatus est. lacerabitur enim regnum eius etiam in externos, exceptis his.

5 Et confortabitur rex Austri: et de principibus eius praevalebit super eum, et dominabitur ditione: multa enim dominatio eius.

6 Et post finem annorum foederabuntur: filiaque regis Austri veniet ad regem Aquilonis facere amicitiam, et non obtinebit fortitudinem brachii, nec stabit semen eius: et tradetur ipsa, et qui adduxerunt eam, adolescentes eius, et qui confortabant eam in temporibus.

7 Et stabit de germine radicum eius plantatio: et veniet cum exercitu, et ingreditur provinciam regis Aquilonis: et abutetur eis, et obtinebit.

8 Insuper et deos eorum, et sculptilia, vasa quoque pretiosa argenti, et auri captiva ducet in Aegyptum: ipse praevalebit adversus regem Aquilonis.

9 Et intrabit in regnum rex Austri, et revertetur ad terram suam.

10 Filii autem eius provocabuntur, et congregabunt multitudinem exercituum plurimorum: et veniet properans, et inundans: et revertetur, et concitabitur, et congregietur cum robore eius.

11 Et provocatus rex Austri egredietur, et pugnabit adversus regem Aquilonis, et praeparabit multitudinem nimiam, et dabitur multitudo in manu eius.

12 Et capiet multitudinem, et exaltabitur cor eius, et deiiciet multa millia, sed non praevalebit.

13 Convertetur enim rex Aquilonis, et praeparabit multitudinem multo maiorem quam prius: et in fine temporum, annorumque veniet properans cum exercitu magno, et opibus nimis.

14 Et in temporibus illis multi consurgent adversus regem Austri: filii quoque praevaricatorum populi tui extollentur ut impleant visionem, et corruent.

15 Et venit rex Aquilonis, et comportabit aggerem, et capiet urbes munitissimas: et brachia Austri non sustinebunt, et consurgent electi eius ad resistendum, et non erit fortitudo.

16 Et faciet veniens super eum iuxta placitum suum, et non erit qui stet contra faciem eius: et stabit in terra inclitya, et consumetur in manu eius.

17 Et ponet faciem suam ut veniat ad tenendum universum regnum eius, et recta faciet cum eo: et filiam feminarum dabit ei, ut evertat illud: et non stabit, nec illius erit.

18 Et convertet faciem suam ad insulas, et capiet multas: et cessare faciet principem opprobrii sui, et opprobrium eius convertetur in eum.

19 Et convertet faciem suam ad imperium terrae suae, et impinget, et corruet, et non invenietur.

20 Et stabit in loco eius vilissimus, et indignus decore regio: et in paucis diebus conteretur, non in furore, nec in praelio.

21 Et stabit in loco eius despectus, et non tribuetur ei honor regius: et veniet clam, et obtinebit regnum in fraudulentia.

22 Et brachia pugnantis expugnabuntur a facie eius, et conterentur: insuper et dux foederis.

23 Et post amicitias, cum eo faciet dolum: et ascendet, et superabit in modico populo.

24 Et abundantes, et uberes urbes ingreditur: et faciet quae non fecerunt patres eius, et patres patrum eius: rapinas, et praedam, et divinitas eorum dissipabit, et contra firmissimas cogitationes inibit: et hoc usque ad tempus.

25 Et concitabitur fortitudo eius, et cor eius adversum regem Austri in exercitu magno: et rex Austri provocabitur ad bellum multis auxiliis, et fortibus nimis: et non stabunt, quia inibunt adversus eum consilia.

26 Et comedentes panem cum eo, conterent illum, exercitusque eius opprimetur: et cadent interfecti plurimi.

27 Duorum quoque regnum cor erit ut malefaciant, et ad mensam unam mendacium loquentur, et non proficient: quia adhuc finis in aliud tempus.

28 Et revertetur in terram suam cum opibus multis: et cor eius adversum testamentum sanctum, et faciet, et revertetur in terram suam.

29 Statuto tempore revertetur, et veniet ad Austrum: et non erit priori simile novissimum.

30 Et veniet super eum Trieres, et Romani: et percutietur, et revertetur, et indignabitur contra testamentum sanctuarii, et faciet: reverteturque et cogitabit adversus eos, qui dereliquerunt testamentum sanctuarii.

31 Et brachia ex eo stabunt, et polluent sanctuarium fortitudinis, et auferent iuge sacrificium: et dabunt abominationem in desolationem.

32 Et impii in testamentum simulabunt fraudulenter: populus autem sciens Deum suum, obtinebit, et faciet.

33 Et docti in populo docebunt plurimos: et ruent in gladio, et in flamma, et in captivitate, et in rapina dierum.

34 Cumque corruerint, sublevabuntur auxilio parvulo: et applicabuntur eis plurimi fraudulenter.

35 Et de eruditis ruent, ut conflentur, et eligantur, et dealbentur usque ad tempus praefinitum: quia adhuc aliud tempus erit.

36 Et faciet iuxta voluntatem suam rex, et elevabitur, et magnificabitur adversus omnem deum: et adversus Deum deorum loquetur magnifica, et dirigetur, donec compleatur iracundia: perpetrata quippe est definitio.

37 Et Deum patrum suorum non reputabit: et erit in concupiscentiis feminarum, nec quemquam deorum curabit: quia adversus universa consurget.

38 Deum autem Maozim in loco suo venerabitur: et Deum, quem ignoraverunt patres eius, colet auro, et argento, et lapide pretioso, rebusque pretiosis.

39 Et faciet ut muniat Maozim cum Deo alieno, quem cognovit, et multiplicabit gloriam, et dabit eis potestatem in multis, et terram dividet gratuito.

40 Et in tempore praefinito praeliabitur adversus eum rex Austri, et quasi tempestas veniet contra illum rex Aquilonis in curribus, et in equitibus, et in classe magna, et ingreditur terras, et conteret, et pertransiet.

41 Et introibit in terram gloriosam, et multae corrudent: hae autem solae salvabuntur de manu eius, Edom, et Moab, et principium filiorum Ammon.

42 Et mittet manum suam in terras: et Terra Aegypti non effugiet.

43 Et dominabitur thesaurorum auri, et argenti, et in omnibus pretiosis Aegypti: per Libyam quoque, et Aethiopiam transibit.

44 Et fama turbabit eum ab Oriente et ab Aquilone: et veniet in multitudine magna ut conterat et interficiat plurimos.

45 Et figet tabernaculum suum Apadno inter maria, super montem inclytum et sanctum: et veniet usque ad summitatem eius, et nemo auxiliabitur ei.

Caput 12

1 In tempore autem illo consurget Michael princeps magnus, qui stat pro filiis populi tui: et veniet tempus quale non fuit ab eo ex quo gentes esse coeperunt usque ad tempus illud. Et in tempore illo salvabitur populus tuus, omnis qui inventus fuerit scriptus in libro.

2 Et multi de his, qui dormiunt in terrae pulvere, evigilabunt: alii in vitam aeternam, et alii in opprobrium ut videant semper.

3 Qui autem docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti: et qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellae in perpetuas aeternitates.

4 Tu autem Daniel claude sermones, et signa librum usque ad tempus statutum: plurimi pertransibunt, et multiplex erit scientia.

5 Et vidi ego Daniel, et ecce quasi duo alii stabant: unus hinc super ripam fluminis, et alius inde ex altera ripa fluminis.

6 Et dixi viro, qui erat indutus lineis, qui stabat super aquas fluminis: Usquequo finis horum mirabilium?

7 Et audivi virum, qui indutus erat lineis, qui stabat super aquas fluminis, cum elevasset dexteram et sinistram suam in caelum, et iurasset per viventem in aeternum, quia in tempus, et tempora, et dimidium temporis. Et cum completa fuerit dispersio manus populi sancti, complebuntur universa haec.

8 Et ego audivi, et non intellexi. Et dixi: Domine mi, quid erit post haec?

9 Et ait: Vade Daniel, quia clausi sunt, signatique sermones usque ad praefinitum tempus.

10 Eligentur, et dealbabuntur, et quasi ignis probabuntur multi: et impie agent impii, neque intelligent omnes impii, porro docti intelligent.

11 Et a tempore cum ablatum fuerit iuge sacrificium, et posita fuerit abominatio in desolationem, dies mille ducenti nonaginta.

12 Beatus, qui expectat, et pervenit usque ad dies mille trecentos trigintaquinque.

13 Tu autem vade ad praefinitum: et requiesces, et stabis in sorte tua in finem dierum.

The Prophecy of Osee

Chapter

753 #1
753 #2
754 #3
754 #4

754 #5
755 #6
755 #7
755 #8

756 #9
756 #10
757 #11
757 #12

757 #13
758 #14
738 The Prophecy of
Daniel

759 The Prophecy of
Joel

Caput 1

1 verbum Domini quod factum est ad Osee filium Beerī in diebus Ozīae Ioatham Ahaz Ezechīae regum Iuda et in diebus Hieroboam filii Ioas regis Israhel

2 principium loquendi Dominum in Osee et dixit Dominus ad Osee vade sume tibi uxorem fornicationum et filios fornicationum quia fornicans fornicabitur terra a Domino

3 et abiit et accepit Gomer filiam Debelaim et concepit et peperit filium

4 et dixit Dominus ad eum voca nomen eius Hiezrahel quoniam adhuc modicum et visitabo sanguinem Hiezrahel super domum Hieu et quiescere faciam regnum domus Israhel

5 et in illa die conteram arcum Israhel in valle Hiezrahel

6 et concepit adhuc et peperit filiam et dixit ei voca nomen eius Absque misericordia quia non addam ultra misereri domui Israhel sed oblivione obliviscar eorum

7 et domui Iuda miserebor et salvabo eos in Domino Deo suo et non salvabo eos in arcu et gladio et in bello et in equis et in equitibus

8 et ablactavit eam quae erat absque misericordia et concepit et peperit filium

9 et dixit voca nomen eius Non populus meus quia vos non populus meus et ego non ero vester

10 et erit numerus filiorum Israhel quasi harena maris quae sine mensura est et non numerabitur et erit in loco ubi dicitur eis non populus meus vos dicitur eis filii Dei viventis

11 et congregabuntur filii Iuda et filii Israhel pariter et ponent sibimet caput unum et ascendent de terra quia magnus dies Hiezrahel

Caput 2

1 dicite fratribus vestris Populus meus et sorori vestrae Misericordiam consecuta

2 iudicate matrem vestram iudicate quoniam ipsa non uxor mea et ego non vir eius auferat fornicationes suas a facie sua et adulteria sua de medio uberum suorum

3 ne forte expoliam eam nudam et statuam eam secundum diem nativitatis suae et ponam eam quasi solitudinem et statuam eam velut terram inviam et interficiam eam siti

4 et filiorum illius non miserebor quoniam filii fornicationum sunt

5 quia fornicata est mater eorum confusa est quae concepit eos quia dixit vadam post amatores meos qui dant panes mihi et aquas meas lanam meam et linum meum oleum meum et potum meum

6 propter hoc ecce ego sepiam viam tuam spinis et sepiam eam maceria et semitas suas non inveniet

7 et sequetur amatores suos et non adprehendet eos et quaeret eos et non inveniet et dicet vadam et revertar ad virum meum priorem quia bene mihi erat tunc magis quam nunc

8 et haec nescivit quia ego dedi ei frumentum et vinum et oleum et argentum multiplicavi ei et aurum quae fecerunt Baal

9 idcirco convertar et sumam frumentum meum in tempore suo et vinum meum in tempore suo et liberabo lanam meam et linum meum quae operiebant ignominiam eius

10 et nunc revelabo stultitiam eius in oculis amatorum eius et vir non eruet eam de manu mea

11 et cessare faciam omne gaudium eius sollemnitatem eius neomeniam eius sabbatum eius et omnia festa tempora eius

12 et corrumpam vineam eius et ficum eius de quibus dixit mercedes hae meae sunt quas dederunt mihi amatores mei et ponam eam in saltu et comedet illam bestia agri

13 et visitabo super eam dies Baalim quibus accendebat incensum et ornabatur in aure sua et monili suo et ibat post amatores suos et mei obliviscebatur dicit Dominus

14 propter hoc ecce ego lactabo eam et ducam eam in solitudinem et loquar ad cor eius

15 et dabo ei vinitores eius ex eodem loco et vallem Achor ad aperiendam spem et canet ibi iuxta dies iuventutis suae et iuxta dies ascensionis suae de terra Aegypti

16 et erit in die illo ait Dominus vocabit me Vir meus et non vocabit me ultra Baali

17 et auferam nomina Baalim de ore eius et non recordabitur ultra nominis eorum

18 et percutiam eis foedus in die illa cum bestia agri et cum volucre caeli et cum reptili terrae et arcum et gladium et bellum conteram de terra et dormire eos faciam fiducialiter

19 et sponsabo te mihi in sempiternum et sponsabo te mihi in iustitia et iudicio et in misericordia et miserationibus

20 et sponsabo te mihi in fide et scies quia ego Dominus

21 et erit in illa die exaudiam dicit Dominus exaudiam caelos et illi exaudient terram

22 et terra exaudiet triticum et vinum et oleum et haec exaudient Hiezrahel

23 et seminabo eam mihi in terram et miserebor eius quae fuit absque misericordia et dicam non populo meo populus meus tu et ipse dicit Dominus meus es tu

Caput 3

1 et dixit Dominus ad me adhuc vade dilige mulierem dilectam amico et adulteram sicut diligit Dominus filios Israhel et ipsi respectant ad deos alienos et diligunt vinacea uvarum

2 et fodi eam mihi quindecim argenteis et choro hordei et dimidio choro hordei

3 et dixi ad eam dies multos expectabis me non fornicaberis et non eris viro sed et ego expectabo te

4 quia dies multos sedebunt filii Israhel sine rege et sine principe et sine sacrificio et sine altari et sine ephod et sine theraphin

5 et post haec revertentur filii Israhel et quaerent Dominum Deum suum et David regem suum et pavebunt ad Dominum et ad bonum eius in novissimo dierum

Caput 4

1 audite verbum Domini filii Israhel quia iudicium Domino cum habitatoribus terrae non est enim veritas et non est misericordia et non est scientia Dei in terra

2 maledictum et mendacium et homicidium et furtum et adulterium inundaverunt et sanguis sanguinem tetigit

3 propter hoc lugebit terra et infirmabitur omnis qui habitat in ea in bestia agri et in volucre caeli sed et pisces maris congregabuntur

4 verumtamen unusquisque non iudicet et non arguatur vir populus enim tuus sicut hii qui contradicunt sacerdoti

5 et corruet hodie et corruet etiam propheta tecum nocte tacere feci matrem tuam

6 conticuit populus meus eo quod non habuerit scientiam quia tu scientiam reppulisti repellam te ne sacerdotio fungaris mihi et oblita es legis Dei tui obliviscar filiorum tuorum et ego

7 secundum multitudinem eorum sic peccaverunt mihi gloriam eorum in ignominiam commutabo

8 peccata populi mei comedent et ad iniquitatem eorum sublevabunt animas eorum

9 et erit sicut populus sic sacerdos et visitabo super eum vias eius et cogitationes eius reddam ei

10 et comedent et non saturabuntur fornicati sunt et non cessaverunt quoniam Dominum reliquerunt in non custodiendo

11 fornicatio et vinum et ebrietas aufert cor

12 populus meus in ligno suo interrogavit et baculus eius adnuntiavit ei spiritus enim fornicationum decepit eos et fornicati sunt a Deo suo

13 super capita montium sacrificabant et super colles accendebant thymiamam subtus quercum et populum et terebinthum quia bona erat umbra eius ideo fornicabuntur filiae vestrae et sponsae vestrae adulterae erunt

14 non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicatae et super sponsas vestras cum adulteraverint quoniam ipsi cum meretricibus versabantur et cum effeminatis sacrificabant et populus non intellegens vapulabit

15 si fornicaris tu Israhel non delinquat saltim Iuda et nolite ingredi in Galgala et ne ascenderitis in Bethaven neque iuraveritis vivit Dominus

16 quoniam sicut vacca lasciviens declinavit Israhel nunc pascet eos Dominus quasi agnum in latitudine

17 particeps idolorum Ephraim dimitte eum

18 separatum est convivium eorum fornicatione fornicati sunt dilexerunt adferre ignominiam protectores eius

19 ligavit spiritus eam in alis suis et confundentur a sacrificiis suis

Caput 5

1 audite hoc sacerdotes et attendite domus Israhel et domus regis auscultate quia vobis iudicium est quoniam laqueus facti estis speculationi et rete expansum super Thabor

2 et victimas declinastis in profundum et ego eruditor omnium eorum

3 ego scio Ephraim et Israhel non est absconditus a me quia nunc fornicatus est Ephraim contaminatus est Israhel

4 non dabunt cogitationes suas ut revertantur ad Dominum suum quia spiritus fornicationis in medio eorum et Dominum non cognoverunt

5 et respondebit arrogantia Israhel in facie eius et Israhel et Ephraim ruent in iniquitate sua ruet etiam Iudas cum eis

6 in gregibus suis et in armentis suis vadent ad quaerendum Dominum et non invenient ablatus est ab eis

7 in Domino praevaricati sunt quia filios alienos genuerunt nunc devorabit eos mensis cum partibus suis

8 clangite bucina in Gabaa tuba in Rama ululate in Bethaven post tergum tuum Benjamin

9 Ephraim in desolatione erit in die correptionis in tribus Israhel ostendi fidem

10 facti sunt principes Iuda quasi adsumentes terminum super eos effundam quasi aquam iram meam

11 calumniam patiens Ephraim fractus iudicio quoniam coepit abire post sordem

12 et ego quasi tinea Ephraim et quasi putredo domui Iuda

13 et vidit Ephraim languorem suum et Iudas vinculum suum et abiit Ephraim ad Assur et misit ad regem ultorem et ipse non poterit sanare vos nec solvere poterit a vobis vinculum

14 quoniam ego quasi leaena Ephraim et quasi catulus leonis domui Iuda ego ego capiam et vadam tollam et non est qui eruat

15 vadens revertar ad locum meum donec deficiatis et quaeratis faciem meam

Caput 6

1 in tribulatione sua mane consurgunt ad me venite et revertamur ad Dominum

2 quia ipse cepit et sanabit nos percutiet et curabit nos

3 vivificabit nos post duos dies in die tertia suscitabit nos et vivemus in conspectu eius sciemus sequemurque ut cognoscamus Dominum quasi diluculum praeparatus est egresus eius et veniet quasi imber nobis temporaneus et serotinus terrae

4 quid faciam tibi Ephraim quid faciam tibi Iuda misericordia vestra quasi nubes matutina et quasi ros mane pertransiens

5 propter hoc dolavi in prophetis occidi eos in verbis oris mei et iudicia tua quasi lux egredientur

6 quia misericordiam volui et non sacrificium et scientiam Dei plus quam holocausta

7 ipsi autem sicut Adam transgressi sunt pactum ibi praevaricati sunt in me

8 Galaad civitas operantium idolum subplantata sanguine

9 et quasi fauces virorum latronum particeps sacerdotum in via interficientium pergentes de Sychem quia scelus operati sunt

10 in domo Israhel vidi horrendum ibi fornicationes Ephraim contaminatus est Israhel

11 sed et Iuda pone messem tibi cum convertero captivitatem populi mei

Caput 7

1 cum sanare vellem Israhel revelata est iniquitas Ephraim et malitia Samariae quia operati sunt mendacium et fur ingressus est spolians latrunculus foris

2 et ne forte dicant in cordibus suis omnem malitiam eorum me recordatum nunc circumdederunt eos adinventiones suae coram facie mea factae sunt

3 in malitia sua laetificaverunt regem et in mendaciis suis principes

4 omnes adulterantes quasi clibanus succensus a coquente quievit paululum civitas a commixtione fermenti donec fermentaretur totum

5 dies regis nostri coeperunt principes furere a vino extendit manum suam cum inlusoribus

6 quia adplicuerunt quasi clibanum cor suum cum insidiaretur eis tota nocte dormivit coquens eos mane ipse succensus quasi ignis flammae

7 omnes calefacti sunt quasi clibanus et devoraverunt iudices suos omnes reges eorum ceciderunt non est qui clamet in eis ad me

8 Ephraim in populis ipse commiscebatur Ephraim factus est subcinericius qui non reversatur

9 comederunt alieni robur eius et ipse nescivit sed et cani effusi sunt in eo et ipse ignoravit

10 et humiliabitur superbia Israhel in facie eius nec reversi sunt ad Dominum Deum suum et non quaesierunt eum in omnibus his

11 et factus est Ephraim quasi columba seducta non habens cor Aegyptum invocabant ad Assyrios abierunt

12 et cum profecti fuerint expandam super eos rete meum quasi volucrem caeli detraham eos caedam eos secundum auditionem coetus eorum

13 vae eis quoniam recesserunt a me vastabuntur quia praevaricati sunt in me et ego redemi eos et ipsi locuti sunt contra me mendacia

14 et non clamaverunt ad me in corde suo sed ululabant in cubilibus suis super triticum et vinum ruminabant recesserunt a me

15 et ego erudivi et confortavi brachia eorum et in me cogitaverunt malitiam

16 reversi sunt ut essent absque iugo facti sunt quasi arcus dolosus cadent in gladio principes eorum a furore linguae suae ista subsannatio eorum in terra Aegypti

Caput 8

1 in gutture tuo sit tuba quasi aquila super domum Domini pro eo quod transgressi sunt foedus meum et legem meam praevaricati sunt

2 me invocabunt Deus meus cognovimus te Israhel

3 proiecit Israhel bonum inimicus persequetur eum

4 ipsi regnaverunt et non ex me principes extiterunt et non cognovi argentum suum et aurum suum fecerunt sibi idola ut interirent

5 proiectus est vitulus tuus Samaria iratus est furor meus in eis usquequo non poterunt emundari

6 quia ex Israhel et ipse est artifex fecit illum et non est Deus quoniam in aranearum telas erit vitulus Samariae

7 quia ventum seminabunt et turbinem metent culmus stans non est in eis germen non faciet farinam quod si et fecerit alieni comedent eam

8 devoratus est Israhel nunc factus est in nationibus quasi vas inmundum

9 quia ipsi ascenderunt ad Assur onager solitarius sibi Ephraim munera dederunt amatoribus

10 sed et cum mercede conduxerint nationes nunc congregabo eos et quiescent paulisper ab onere regis et principum

11 quia multiplicavit Ephraim altaria ad peccandum factae sunt ei arae in delictum

12 scribam ei multiplices leges meas quae velut alienae computatae sunt

13 hostias adfer adfer immolabunt carnes et comedent Dominus non suscipiet eas nunc recordabitur iniquitatis eorum et visitabit peccata eorum ipsi in Aegyptum convertentur

14 et oblitus est Israhel factoris sui et aedificavit delubra et Iudas multiplicavit urbes munitas et mittam ignem in civitates eius et devorabit aedes illius

Caput 9

1 noli laetari Israhel noli exultare sicut populi quia fornicatus es a Deo tuo dilexisti mercedem super omnes areas tritici

2 area et torcular non pascet eos et vinum mentietur eis

3 non habitabunt in terra Domini reversus est Ephraim Aegyptum et in Assyrii pollutum comedit

4 non libabunt Domino vinum et non placebunt ei sacrificia eorum quasi panis lugentium omnes qui comedunt eum contaminabuntur quia panis eorum animae ipsorum non intrabit in domum Domini

5 quid facietis in die sollemni in die festivitatis Domini

6 ecce enim profecti sunt a vastitate Aegyptus congregavit eos Memphis sepeliet eos desiderabile argenti eorum urtica hereditabit lappa in tabernaculis eorum

7 venerunt dies visitationis venerunt dies retributionis scitote Israhel stultum prophetam insanum virum spiritalem propter multitudinem iniquitatis tuae et multitudo amentiae

8 speculator Ephraim cum Deo meo propheta laqueus ruinae super omnes vias eius insania in domo Dei eius

9 profunde peccaverunt sicut in diebus Gabaa recordabitur iniquitatis eorum et visitabit peccata eorum

10 quasi uvas in deserto inveni Israhel quasi prima poma ficulneae in cacumine eius vidi patres eorum ipsi autem intraverunt ad Beelphegor et abalienati sunt in confusione et facti sunt abominabiles sicut ea quae dilexerunt

11 Ephraim quasi avis avolavit gloria eorum a partu et ab utero et a conceptu

12 quod si et enutrierint filios suos absque liberis eos faciam in hominibus sed et vae eis cum recessero ab eis

13 Ephraim ut vidi Tyrus erat fundata in pulchritudine et Ephraim educit ad interfectorem filios suos

14 da eis Domine quid dabis eis da eis vulvam sine liberis et ubera arentia

15 omnes nequitiae eorum in Galgal quia ibi exosos habui eos propter malitiam adinventionum eorum de domo mea eiciam eos non addam ut diligam eos omnes principes eorum recedentes

16 percussus est Ephraim radix eorum exsiccata est fructum nequaquam facient quod si et genuerint interficiam amantissima uteri eorum

17 abiciet eos Deus meus quia non audierunt eum et erunt vagi in nationibus

Caput 10

1 vitis frondosa Israhel fructus adaequatus est ei secundum multitudinem fructus sui multiplicavit altaria iuxta ubertatem terrae suae exuberavit simulacris

2 divisum est cor eorum nunc interibunt ipse confringet simulacra eorum depopulabitur aras eorum

3 quia nunc dicent non est rex nobis non enim timemus Dominum et rex quid faciet nobis

4 loquimini verba visionis inutilis et ferietis foedus et germinabit quasi amaritudo iudicium super sulcos agri

5 vaccas Bethaven coluerunt habitatores Samariae quia luxit super eum populus eius et aeditui eius super eum exultaverunt in gloria eius quia migravit ab eo

6 siquidem et ipse in Assur delatus est munus regi ultori confusio Ephraim capiet et confundetur Israhel in voluntate sua

7 transire fecit Samaria regem suum quasi spumam super faciem aquae

8 et disperdentur excelsa idoli peccatum Israhel lappa et tribulus ascendet super aras eorum et dicent montibus operite nos et collibus cadite super nos

9 ex diebus Gabaa peccavit Israhel ibi steterunt non comprehendet eos in Gabaa proelium super filios iniquitatis

10 iuxta desiderium meum corripiam eos congregabuntur super eos populi cum corripientur propter duas iniquitates suas

11 Ephraim vitula docta diligere tritum et ego transivi super pulchritudinem colli eius ascendam super Ephraim arabit Iudas confringet sibi sulcos Iacob

12 seminate vobis in iustitia metite in ore misericordiae innovate vobis novale tempus autem requirendi Dominum cum venerit qui docebit vos iustitiam

13 arastis impietatem iniquitatem messuistis comedistis frugem mendacii quia confisus es in viis tuis in multitudine fortium tuorum

14 consurget tumultus in populo tuo et omnes munitioes tuae vastabuntur sicut vastatus est Salman a domo eius qui iudicavit Baal in die proelii matre super filios adlisa

15 sic fecit vobis Bethel a facie malitiae nequitiarum vestrarum

Caput 11

1 sicuti mane transit pertransiit rex Israhel quia puer Israhel et dilexi eum et ex Aegypto vocavi filium meum

2 vocaverunt eos sic abierunt a facie eorum Baalim immolabant et simulacris sacrificabant

3 et ego quasi nutricius Ephraim portabam eos in brachiis meis et nescierunt quod curarem eos

4 in funiculis Adam traham eos in vinculis caritatis et ero eis quasi exaltans iugum super maxillas eorum et declinavi ad eum ut vresceretur

5 non revertetur in terram Aegypti et Assur ipse rex eius quoniam noluerunt converti

6 coepit gladius in civitatibus eius et consumet electos eius et comedet capita eorum

7 et populus meus pendebit ad reditum meum iugum autem inponetur ei simul quod non auferetur

8 quomodo dabo te Ephraim protegam te Israhel quomodo dabo te sicut Adama ponam te ut Seboim conversum est in me cor meum pariter conturbata est paenitudo mea

9 non faciam furorem irae meae non convertar ut disperdam Ephraim quoniam Deus ego et non homo in medio tui Sanctus et non ingrediar civitatem

10 post Dominum ambulabunt quasi leo rugiet quia ipse rugiet et formidabunt filii maris

11 et avolabunt quasi avis ex Aegypto et quasi columba de terra Assyriorum et conlocabo eos in domibus suis dicit Dominus

12 circumdedit me in negatione Ephraim et in dolo domus Israhel Iudas autem testis descendit cum Deo et cum sanctis fidelis

Caput 12

1 Ephraim pascit ventum et sequitur aestum tota die mendacium et vastitatem multiplicat et foedus cum Assyriis iniit et oleum in Aegyptum ferebat

2 iudicium ergo Domini cum Iuda et visitatio super Iacob iuxta vias eius et iuxta adinventiones eius reddet ei

3 in utero subplantavit fratrem suum et in fortitudine sua directus est cum angelo

4 et invaluit ad angelum et confortatus est flevit et rogavit eum in Bethel invenit eum et ibi locutus est nobiscum

5 et Dominus Deus exercituum Dominus memoriale eius

6 et tu ad Deum tuum converteris misericordiam et iudicium custodi et spera in Deo tuo semper

7 Chanaan in manu eius statera dolosa calumniam dilexit

8 et dixit Ephraim verumtamen dives effectus sum inveni idolum mihi omnes labores mei non invenient mihi iniquitatem quam peccavi

9 et ego Dominus Deus tuus ex terra Aegypti adhuc sedere te faciam in tabernaculis sicut in diebus festivitatis

10 et locutus sum super prophetas et ego visionem multiplicavi et in manu prophetarum adsimilatus sum

11 si Galaad idolum tamen frustra erant in Galgal bubus immolantes nam et altaria eorum quasi acervi super sulcos agri

12 fugit Iacob in regionem Syriae et servivit Israhel in uxore et in uxore servavit

13 in propheta autem eduxit Dominus Israhel de Aegypto et in propheta servatus est

14 ad iracundiam me provocavit Ephraim in amaritudinibus suis et sanguis eius super eum veniet et obprobrium eius restituet ei Dominus suus

Caput 13

1 loquente Ephraim horror invasit Israhel et deliquit in Baal et mortuus est

2 et nunc addiderunt ad peccandum feceruntque sibi conflatile de argento suo quasi similitudinem idolorum factura artificum totum est his ipsi dicunt immolate homines vitulos adorantes

3 idcirco erunt quasi nubes matutina et sicut ros matutinus praeteriens sicut pulvis turbine raptus ex area et sicut fumus de fumario

4 ego autem Dominus Deus tuus ex terra Aegypti et Deum absque me nescies et salvator non est praeter me

5 ego cognovi te in deserto in terra solitudinis

6 iuxta pascua sua et adimpleti sunt et saturati elevaverunt cor suum et obliti sunt mei

7 et ero eis quasi leaena sicut pardus in via Assyriorum

8 occurram eis quasi ursula raptis catulis et dirumpam interiora iecoris eorum et consumam eos ibi quasi leo bestia agri scindet eos

9 perditio tua Israhel tantummodo in me auxilium tuum

10 ubi est rex tuus maxime nunc salvet te in omnibus urbibus tuis et iudices tui de quibus dixisti da mihi regem et principes

11 dabo tibi regem in furore meo et auferam in indignatione mea

12 conligata est iniquitas Ephraim absconditum peccatum eius

13 dolores parturientis venient ei ipse filius non sapiens nunc enim non stabit in contritione filiorum

14 de manu mortis liberabo eos de morte redimam eos ero mors tua o mors ero morsus tuus inferne consolatio abscondita est ab oculis meis

15 quia ipse inter fratres dividet adducet urentem ventum Dominus de deserto ascendentem et siccabit venas eius et

desolabit fontem eius et ipse diripiet thesaurum omnis vasis desiderabilis

16 pereat Samaria quoniam ad amaritudinem concitavit Dominum suum in gladio pereat parvuli eorum elidantur et fetae eius discindantur

Caput 14

1 convertere Israhel ad Dominum Deum tuum quoniam corruisti in iniquitate tua

2 tollite vobiscum verba et convertimini ad Dominum dicite ei omnem aufer iniquitatem et accipe bonum et reddemus vitulos labiorum nostrorum

3 Assur non salvabit nos super equum non ascendemus nec dicemus ultra dii nostri opera manuumstrarum quia

eius qui in te est misereberis pupilli

4 sanabo contritiones eorum diligam eos spontanee quia aversus est furor meus ab eo

5 ero quasi ros Israhel germinabit quasi lilium et erumpet radix eius ut Libani

6 ibunt rami eius et erit quasi oliva gloria eius et odor eius ut Libani

7 convertentur sedentes in umbra eius vivent tritico et germinabunt quasi vinea memoriale eius sicut vinum Libani

8 Ephraim quid mihi ultra idola ego exaudiam et dirigam eum ego ut abietem virentem ex me fructus tuus inventus est

9 quis sapiens et intelleget ista intellegens et sciet haec quia rectae viae Domini et iusti ambulabunt in eis praevaricatores vero corruent in eis

---

The Prophecy of Joel

Chapter

759 #1
759 #2

760 #3
753 The Prophecy of

Osee

762 The Prophecy of Amos

Caput 1

1 verbum Domini quod factum est ad Iohel filium Fatuhel
2 audite hoc senes et auribus percipite omnes habitatores terrae si factum est istud in diebus vestris aut in diebus patrum vestrorum
3 super hoc filiis vestris narrate et filii vestri filiis suis et filii eorum generationi alterae
4 residuum erucae comedit lucusta et residuum lucustae comedit bruchus et residuum bruchi comedit rubigo
5 expergescimini ebrii et flete et ululate omnes qui bibitis vinum in dulcedine quoniam periit ab ore vestro
6 gens enim ascendit super terram meam fortis et innumabilis dentes eius ut dentes leonis et molares eius ut catuli leonis
7 posuit vineam meam in desertum et ficum meum decorticavit nudans spoliavit eam et proiecit albi facti sunt rami eius
8 plange quasi virgo accincta sacco super virum pubertatis suae
9 periit sacrificium et libatio de domo Domini luxerunt sacerdotes ministri Domini
10 depopulata est regio luxit humus quoniam devastatum est triticum confusum est vinum elanguit oleum
11 confusi sunt agricolae ululaverunt vinitores super frumento et hordeo quia periit messis agri
12 vinea confusa est et ficus elanguit malogranatum et palma et malum et omnia ligna agri aruerunt quia confusum est gaudium a filiis hominum
13 accingite vos et plangite sacerdotes ululate ministri altaris ingredimini cubate in sacco ministri Dei mei quoniam interiit de domo Dei vestri sacrificium et libatio
14 sanctificate ieiunium vocate coetum congregare senes omnes habitatores terrae in domum Dei vestri et clamate ad Dominum
15 a a a diei quia prope est dies Domini et quasi vastitas a potente veniet
16 numquid non coram oculis vestris alimenta perierunt de domo Dei nostri laetitia et exultatio

17 computruerunt iumenta in stercore suo demolita sunt horrea dissipatae sunt apothecae quoniam confusum est triticum

18 quid ingemuit animal mugierunt greges armenti quia non est pascua eis sed et greges pecorum disperierunt

19 ad te Domine clamabo quia ignis comedit speciosa deserti et flamma succendit omnia ligna regionis

20 sed et bestiae agri quasi area sitiens imbrem suspexerunt ad te quoniam exsiccati sunt fontes aquarum et ignis devoravit speciosa deserti

Caput 2

1 canite tuba in Sion ululate in monte sancto meo conturbentur omnes habitatores terrae quia venit dies Domini quia prope est

2 dies tenebrarum et caliginis dies nubis et turbinis quasi mane expansum super montes populus multus et fortis similis ei non fuit a principio et post eum non erit usque in annos generationis et generationis

3 ante faciem eius ignis vorans et post eum exurens flamma quasi hortus voluptatis terra coram eo et post eum solitudo deserti neque est qui effugiat eum

4 quasi aspectus equorum aspectus eorum et quasi equites sic current

5 sicut sonitus quadrigarum super capita montium exilient sicut sonitus flammae ignis devorantis stipulam velut populus fortis praeparatus ad proelium

6 a facie eius cruciabuntur populi omnes vultus redigentur in ollam

7 sicut fortes current quasi viri bellatores ascendent murum vir in viis suis gradietur et non declinabunt a semitis suis

8 unusquisque fratrem suum non coartabit singuli in calle suo ambulabunt sed et per fenestras cadent et non demolientur

9 urbem ingredientur in muro current domos conscendent per fenestras intrabunt quasi fur

10 a facie eius contremuit terra moti sunt caeli sol et luna obtenebrati sunt et stellae retraxerunt splendorem suum

11 et Dominus dedit vocem suam ante faciem exercitus sui quia multa sunt nimis castra eius quia fortia et facientia

verbum eius magnus enim dies Domini et terribilis valde et quis sustinebit eum

12 nunc ergo dicit Dominus convertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et in fletu et in planctu

13 et scindite corda vestra et non vestimenta vestra et convertimini ad Dominum Deum vestrum quia benignus et misericors est patiens et multae misericordiae et praestabilis super malitia

14 quis scit si convertatur et ignoscat et relinquat post se benedictionem sacrificium et libamen Domino Deo nostro

15 canite tuba in Sion sanctificate ieiunium vocate coetum

16 congregare populum sanctificate ecclesiam coadunate senes congregare parvulos et sugentes ubera egrediatur sponsus de cubili suo et sponsa de thalamo suo

17 inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri Domini et dicent parce Domine populo tuo et ne des hereditatem tuam in obprobrium ut dominantur eis nationes quare dicunt in populis ubi est Deus eorum

18 zelatus est Dominus terram suam et pepercit populo suo

19 et respondit Dominus et dixit populo suo ecce ego mittam vobis frumentum et vinum et oleum et replebimini eo et non dabo vos ultra obprobrium in gentibus

20 et eum qui ab aquilone est procul faciam a vobis et expellam eum in terram inviam et desertam faciem eius contra mare orientale et extremum eius ad mare novissimum et ascendet fetor eius et ascendet putredo eius quia superbe egit

21 noli timere terra exulta et laetare quoniam magnificavit Dominus ut faceret

22 nolite timere animalia regionis quia germinaverunt speciosa deserti quia lignum adtulit fructum suum ficus et vinea dederunt virtutem suam

23 et filii Sion exultate et laetamini in Domino Deo vestro quia dedit vobis doctorem iustitiae et descendere faciet ad vos imbrem matutinum et serotinum in principio

24 et implebuntur areae frumento et redundabunt torcularia vino et oleo

25 et reddam vobis annos quos comedit lucusta bruchus et rubigo et eruca fortitudo mea magna quam misi in vos

26 et comeditis vescentes et saturabimini et laudabitis nomen Domini Dei vestri qui fecit vobiscum mirabilia et non confundetur populus meus in sempiternum

27 et scietis quia in medio Israhel ego sum et ego Dominus Deus vester et non est amplius et non confundetur populus meus in aeternum

28 et erit post haec effundam spiritum meum super omnem carnem et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae senes vestri somnia somniabunt et iuvenes vestri visiones videbunt

29 sed et super servos et ancillas in diebus illis effundam spiritum meum

30 et dabo prodigia in caelo et in terra sanguinem et ignem et vaporem fumi

31 sol vertetur in tenebras et luna in sanguinem antequam veniat dies Domini magnus et horribilis

32 et erit omnis qui invocaverit nomen Domini salvus erit quia in monte Sion et in Hierusalem erit salvatio sicut dixit Dominus et in residuis quos Dominus vocaverit

Caput 3

1 quia ecce in diebus illis et in tempore illo cum convertero captivitatem Iuda et Hierusalem

2 congregabo omnes gentes et deducam eas in valle Iosaphat et disceptabo cum eis ibi super populo meo et hereditate mea Israhel quos disperserunt in nationibus et terram meam dividerunt

3 et super populum meum miserunt sortem et posuerunt puerum in prostibulum et puellam vendiderunt pro vino ut biberent

4 verum quid vobis et mihi Tyrus et Sidon et omnis terminus Palestinorum numquid ultionem vos redditis mihi et si ulciscimini vos contra me cito velociter reddam vicissitudinem vobis super caput vestrum

5 argentum enim meum et aurum tulistis et desiderabilia mea et pulcherrima intulistis in delubra vestra

6 et filios Iuda et filios Hierusalem vendidistis filiis Graecorum ut longe faceretis eos de finibus suis

7 ecce ego suscitabo eos de loco in quo vendidistis eos et convertam retributionem vestram in caput vestrum

8 et vendam filios vestros et filias vestras in manibus filiorum Iuda et venundabunt eos Sabeis genti longinquae quia Dominus locutus est

9 clamate hoc in gentibus sanctificate bellum suscite robustos accedant ascendant omnes viri bellatores

10 concidite aratra vestra in gladios et ligones vestros in lanceas infirmus dicat quia fortis ego sum

11 erumpite et venite omnes gentes de circuitu et congregamini ibi occumbere faciet Dominus robustos tuos

12 consurgant et ascendant gentes in vallem Iosaphat quia ibi sedebo ut iudicem omnes gentes in circuitu

13 mittite falces quoniam maturavit messis venite et descendite quia plenum est torcular exuberant torcularia quia multiplicata est malitia eorum

14 populi populi in valle concisionis quia iuxta est dies Domini in valle concisionis

15 sol et luna obtenebricata sunt et stellae retraxerunt splendorem suum

16 et Dominus de Sion rugiet et de Hierusalem dabit vocem suam et movebuntur caeli et terra et Dominus spes populi sui et fortitudo filiorum Israhel

17 et scietis quia ego Dominus Deus vester habitans in Sion in monte sancto meo et erit Hierusalem sancta et alieni non transibunt per eam amplius

18 et erit in die illa stillabunt montes dulcedinem et colles fluent lacte et per omnes rivos Iuda ibunt aquae et fons de domo Domini egredietur et inrigabit torrentem Spinarum

19 Aegyptus in desolatione erit et Idumea in desertum perditionis pro eo quod inique egerint in filios Iuda et effuderint sanguinem innocentem in terra sua

20 et Iudaea in aeternum habitabitur et Hierusalem in generatione et generationem

21 et mundabo sanguinem eorum quem non mundaveram et Dominus commorabitur in Sion

---

The Prophecy of Amos

Chapter

762 #1
762 #2
763 #3

763 #4
763 #5
764 #6

764 #7
765 #8
765 #9

759 The Prophecy of
Joel

767 The Prophecy of
Abdias

Caput 1

1 verba Amos qui fuit in pastoralibus de Thecuæ quæ vidit super Israhel in diebus Oziaë regis Iuda et in diebus Hieroboam filii Ioas regis Israhel ante duos annos terraemotus

2 et dixit Dominus de Sion rugiet et de Hierusalem dabit vocem suam et luxerunt speciosa pastorum et exsiccatus est vertex Carmeli

3 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus Damasci et super quattuor non convertam eum eo quod triturerint in plaustis ferreis Galaad

4 et mittam ignem in domum Azahel et devorabit domos Benadad

5 et conteram vectem Damasci et disperdam habitatorem de campo Idoli et tenentem sceptrum de domo Voluptatis et transferetur populus Syriæ Cyrenen dicit Dominus

6 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus Gazæ et super quattuor non convertam eum eo quod transtulerint captivitatem perfectam ut concluderet eam in Idumea

7 et mittam ignem in murum Gazæ et devorabit aedes eius

8 et disperdam habitatorem de Azoto et tenentem sceptrum de Ascalone et convertam manum meam super Accaron et peribunt reliqui Philistinorum dicit Dominus Deus

9 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus Tyri et super quattuor non convertam eum eo quod concluderint captivitatem perfectam in Idumea et non sint recordati foederis fratrum

10 et emittam ignem in murum Tyri et devorabit aedes eius

11 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus Edom et super quattuor non convertam eum eo quod persecutus sit in gladio fratrem suum et violaverit misericordiam eius et tenuerit ultra furorem suum et indignationem suam servaverit usque in finem

12 mittam ignem in Theman et devorabit aedes Bosrae

13 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus filiorum Ammon et super quattuor non convertam eum eo quod

dissecuerit praeognantes Galaad ad dilatandum terminum suum

14 et succendam ignem in muro Rabbae et devorabit aedes eius in ululatu in die belli et in turbine in die commotionis

15 et ibit Melchom in captivitatem ipse et principes eius simul dicit Dominus

Caput 2

1 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus Moab et super quattuor non convertam eum eo quod incenderit ossa regis Idumeae usque ad cinerem

2 et mittam ignem in Moab et devorabit aedes Carioth et morietur in sonitu Moab in clangore tubae

3 et disperdam iudicem de medio eius et omnes principes eius interficiam cum eo dicit Dominus

4 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus Iuda et super quattuor non convertam eum eo quod abiecerint legem Domini et mandata eius non custodierint deceperunt enim eos idola sua post quæ abierant patres eorum

5 et mittam ignem in Iuda et devorabit aedes Hierusalem

6 hæc dicit Dominus super tribus sceleribus Israhel et super quattuor non convertam eum pro eo quod vendiderit argento iustum et pauperem pro calciamentis

7 qui conterunt super pulverem terrae capita pauperum et viam humilium declinant et filius ac pater eius ierunt ad puellam ut violarent nomen sanctum meum

8 et super vestimentis pigneratis accubuerunt iuxta omne altare et vinum damnatorum bibebant in domo Dei sui

9 ego autem exterminavi Amorream a facie eorum cuius altitudo cedrorum altitudo eius et fortis ipse quasi quercus et contrivi fructum eius desuper et radices eius subter

10 ego sum qui ascendere vos feci de terra Aegypti et eduxi vos in deserto quadraginta annis ut possideretis terram Amorreï

11 et suscitavi de filiis vestris in prophetas et de iuvenibus vestris nazarenos numquid non ita est filii Israhel dicit Dominus

12 et propinabatis nazarenis vino et prophetis mandabatis dicentes ne prophetetis

13 ecce ego stridebo super vos sicut stridet plaustrum
onustum faeno Dominus

14 et peribit fuga a veloce et fortis non obtinebit virtutem
suam et robustus non salvabit animam suam

15 et tenens arcum non stabit et velox pedibus suis non
salvabitur et ascensor equi non salvabit animam suam

16 et robustus corde inter fortes nudus fugiet in die illa
dicit Dominus

Caput 3

1 audite verbum quod locutus est Dominus super vos filii
Israhel super omni cognatione quam eduxi de terra Aegypti
dicens

2 tantummodo vos cognovi ex omnibus cognationibus
terrae idcirco visitabo super vos omnes iniquitates vestras

3 numquid ambulabunt duo pariter nisi convenerit eis

4 numquid rugiet leo in saltu nisi habuerit praedam num-
quid dabit catulus leonis vocem de cubili suo nisi aliquid
adprehenderit

5 numquid cadet avis in laqueum terrae absque aucupe
numquid auferetur laqueus de terra antequam quid ceperit

6 si clanget tuba in civitate et populus non expavescet si
erit malum in civitate quod Dominus non fecit

7 quia non faciet Dominus Deus verbum nisi revelaverit
secretum suum ad servos suos prophetas

8 leo rugiet quis non timebit Dominus Deus locutus est
quis non prophetabit

9 auditum facite in aedibus Azoti et in aedibus terrae Ae-
gypti et dicite congregamini super montes Samariae et vide-
te insanias multas in medio eius et calumniam patientes in
penetrabilibus eius

10 et nescierunt facere rectum dicit Dominus thesauri-
zantes iniquitatem et rapinas in aedibus suis

11 propterea haec dicit Dominus Deus tribulabitur et cir-
cumietur terra et detrahatur ex te fortitudo tua et diripientur
aedes tuae

12 haec dicit Dominus quomodo si eruat pastor de ore
leonis duo crura aut extremum auriculae sic eruentur filii
Israhel qui habitant in Samaria in plaga lectuli et in Damasco
grabatti

13 audite et contestamini in domo Iacob dicit Dominus
Deus exercituum

14 quia in die cum visitare coepero praevaricatio-
nes Israhel super eum visitabo et super altaria Bethel et
amputabuntur cornua altaris et cadent in terram

15 et percutiam domum hiemalem cum domo aestiva et
peribunt domus eburneae et dissipabuntur aedes multae dicit

Caput 4

1 audite verbum hoc vaccae pingues quae estis in mon-
te Samariae quae calumniam facitis egenis et confringitis
pauperes quae dicitis dominis vestris adferre et bibemus

2 iuravit Dominus Deus in sancto suo quia ecce dies ve-
nient super vos et levabunt vos in contis et reliquias vestras
in ollis ferventibus

3 et per aperturas exhibitis altera contra alteram et
proiciemini in Armon dicit Dominus

4 venite ad Bethel et impie agite ad Galgalam et multipli-
cate praevaricationem et offerte mane victimas vestras tribus
diebus decimas vestras

5 et sacrificate de fermentato laudem et vocate volunta-
rias oblationes et adnuntiate sic enim voluistis filii Israhel
dicit Dominus Deus

6 unde et ego dedi vobis stuporem dentium in cunctis ur-
bibus vestris et indigentiam panum in omnibus locis vestris
et non estis reversi ad me dicit Dominus

7 ego quoque prohibui a vobis imbrem cum adhuc tres
menses superessent usque ad messem et plui super civitatem
unam et super civitatem alteram non plui pars una conpluta
est et pars super quam non plui aruit

8 et venerunt duae et tres civitates ad civitatem unam ut
biberent aquam et non sunt satiatas et non redistis ad me dicit
Dominus

9 percussi vos in vento urente et in aurugine multitudi-
nem hortorum vestrorum et vinearum vestrarum oliveta ve-
stra et ficeta vestra comedit eruca et non redistis ad me dicit
Dominus

10 misi in vos mortem in via Aegypti percussi in gladio
iuvanes vestros usque ad captivitatem equorum vestrorum
et ascendere feci putredinem castrorum vestrorum in nares
vestras et non redistis ad me dicit Dominus

11 subverti vos sicut subvertit Deus Sodomam et Go-
morram et facti estis quasi torris raptus de incendio et non
redistis ad me dicit Dominus

12 quapropter haec faciam tibi Israhel postquam autem
haec fecero tibi praeparare in occursum Dei tui Israhel

13 quia ecce formans montes et creans ventum et ad-
nuntians homini eloquium suum faciens matutinam nebulam
et gradiens super excelsa terrae Dominus Deus exercituum
nomen eius

Caput 5

1 audite verbum istud quod ego levo super vos planctum
domus Israhel cecidit non adiciet ut resurgat

2 virgo Israhel proiecta est in terram suam non est qui
suscitet eam

3 quia haec dicit Dominus Deus urbs de qua egrediebantur mille relinquentur in ea centum et de qua egrediebantur centum relinquentur in ea decem in domo Israhel

4 quia haec dicit Dominus domui Israhel quaerite me et vivetis

5 et nolite quaerere Bethel et in Galgala nolite intrare et in Bersabee non transibitis quia Galgala captiva ducetur et Bethel erit inutilis

6 quaerite Dominum et vivite ne forte conburatur ut ignis domus Ioseph et devorabit et non erit qui extinguat Bethel

7 qui convertitis in absinthium iudicium et iustitiam in terra relinquitis

8 facientem Arcturum et Orionem et convertentem in mane tenebras et diem nocte mutantem qui vocat aquas maris et effundit eas super faciem terrae Dominus nomen eius

9 qui subridet vastitatem super robustum et depopulationem super potentem adfert

10 odio habuerunt in porta corripientem et loquentem perfecte abominati sunt

11 idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem et praedam electam tollebatis ab eo domos quadro lapide aedificabitis et non habitabitis in eis vineas amantissimas plantabitis et non bibetis vinum earum

12 quia cognovi multa scelera vestra et fortia peccata vestra hostes iusti accipientes munus et pauperes in porta deprimentes

13 ideo prudens in tempore illo tacebit quia tempus malum est

14 quaerite bonum et non malum ut vivatis et erit Dominus Deus exercituum vobiscum sicut dixistis

15 odite malum et diligite bonum et constituite in porta iudicium si forte misereatur Dominus Deus exercituum reliquiis Ioseph

16 propterea haec dicit Dominus Deus exercituum Dominator in omnibus plateis planctus et in cunctis quae foris sunt dicetur vae vae et vocabunt agricolam ad luctum et ad planctum eos qui sciunt plangere

17 et in omnibus vineis erit planctus quia pertransibo in medio tui dicit Dominus

18 vae desiderantibus diem Domini ad quid eam vobis dies Domini ista tenebrae et non lux

19 quomodo si fugiat vir a facie leonis et occurrat ei ursus et ingrediatur domum et innitatur manu sua super parietem et mordeat eum coluber

20 numquid non tenebrae dies Domini et non lux et caligo et non splendor in ea

21 odi et proieci festivitates vestras et non capiam odorem coetuum vestrorum

22 quod si adtuleritis mihi holocaustomata et munerem vestra non suscipiam et vota pinguum vestrorum non respiciam

23 aufer a me tumultum carminum tuorum et cantica lyrae tuae non audiam

24 et revelabitur quasi aqua iudicium et iustitia quasi torrens fortis

25 numquid hostias et sacrificium obtulistis mihi in deserto quadraginta annis domus Israhel

26 et portastis tabernaculum Moloch vestro et imaginem idolorum vestrorum sidus dei vestri quae fecistis vobis

27 et migrare vos faciam trans Damascum dixit Dominus Deus exercituum nomen eius

Caput 6

1 vae qui opulenti estis in Sion et confiditis in monte Samariae optimates capita populorum ingredientibus pompaticis domum Israhel

2 transite in Chalanne et videte et ite inde in Emath magnam et descendite in Geth Palestinorum et ad optima quaeque regna horum si latior terminus eorum termino vestro est

3 qui separati estis in diem malum et adpropinquatis solio iniquitatis

4 qui dormitis in lectis eburneis et lascivitis in stratis vestris qui comeditis agnum de grege et vitulos de medio armenti

5 qui canitis ad vocem psalterii sicut David putaverunt se habere vasa cantici

6 bibentes in fialis vinum et optimo unguento delibuti et nihil patiebantur super contritione Ioseph

7 quapropter nunc migrabunt in capite transmigrantium et auferetur factio lascivientium

8 iuravit Dominus Deus in anima sua dicit Dominus Deus exercituum detestor ego superbiam Iacob et domos eius odi et tradam civitatem cum habitatoribus suis

9 quod si reliqui fuerint decem viri in domo una et ipsi morientur

10 et tollet eum propinquus suus et conburet eum ut efferrat ossa de domo et dicet ei qui in penetrabilibus domus est numquid adhuc est apud te et respondebit finis est et dicet ei tace et non recorderis nominis Domini

11 quia ecce Dominus mandabit et percutiet domum maiorem ruinis et domum minorem scissionibus

12 numquid currere queunt in petris equi aut arari potest in bubalis quoniam convertistis in amaritudinem iudicium et fructum iustitiae in absinthium

13 qui laetamini in nihili qui dicitis numquid non in fortitudine nostra adsumpsimus nobis cornua

14 ecce enim suscitabo super vos domus Israhel dicit Dominus Deus exercituum gentem et conterent vos ab introitu Emath usque ad torrentem Deserti

Caput 7

1 haec ostendit mihi Dominus Deus et ecce flector lucustae in principio germinantium serotini imbris et ecce serotinus post tonsorem regis

2 et factum est cum consummasset comedere herbam terrae et dixi Domine Deus propitius esto obsecro quis suscitabit Iacob quia parvulus est

3 misertus est Dominus super hoc non erit dixit Dominus

4 haec ostendit mihi Dominus Deus et ecce vocabat iudicium ad ignem Dominus Deus et devoravit abyssum multam et comedit simul partem

5 et dixi Domine Deus quiesce obsecro quis suscitabit Iacob quia parvulus est

6 misertus est Dominus super hoc sed et istud non erit dixit Dominus Deus

7 haec ostendit mihi et ecce Dominus stans super murum litum et in manu eius trulla cementarii

8 et dixit Dominus ad me quid tu vides Amos et dixi trullam cementarii et dixit Dominus ecce ego ponam trullam in medio populi mei Israhel non adiciam ultra superinducere eum

9 et demolientur excelsa idoli et sanctificationes Israhel desolabuntur et consurgam super domum Hieroboam in gladio

10 et misit Amasias sacerdos Bethel ad Hieroboam regem Israhel dicens rebellavit contra te Amos in medio domus Israhel non poterit terra sustinere universos sermones eius

11 haec enim dicit Amos in gladio morietur Hieroboam et Israhel captivus migrabit de terra sua

12 et dixit Amasias ad Amos qui vides gradere fuge in terram Iuda et comede ibi panem et ibi prophetabis

13 et in Bethel non adicies ultra ut propheta quia sanctificatio regis est et domus regni est

14 et respondit Amos et dixit ad Amasiam non sum propheta et non sum filius prophetae sed armentarius ego sum vellicans sycomoros

15 et tulit me Dominus cum sequeretur gregem et dixit ad me Dominus vade propheta ad populum meum Israhel

16 et nunc audi verbum Domini tu dicis non prophetabis super Israhel et non stillabis super domum idoli

17 propter hoc haec dicit Dominus uxor tua in civitate fornicabitur et filii tui et filiae tuae in gladio cadent et humus tua funiculo metietur et tu in terra polluta morieris et Israhel captivus migrabit de terra sua

Caput 8

1 haec ostendit mihi Dominus Deus et ecce uncinus pomorum

2 et dixit quid tu vides Amos et dixi uncinum pomorum et dixit Dominus ad me venit finis super populum meum Israhel non adiciam ultra ut pertranseam eum

3 et stridebunt cardines templi in die illa dicit Dominus Deus multi morientur in omni loco proicietur silentium

4 audite hoc qui conteritis pauperem et deficere facitis egenos terrae

5 dicentes quando transibit mensis et venundabimus merces et sabbatum et aperiemus frumentum ut imminua-

mus mensuram et augeamus siclum et subponamus stateras dolosas

6 ut possideamus in argento egenos et pauperes pro calciamentis et quisquilias frumenti vendamus

7 iuravit Dominus in superbia Iacob si oblitus fuero usque ad finem omnia opera eorum

8 numquid super isto non commovebitur terra et lugebit omnis habitator eius et ascendet quasi fluvius universus et eicietur et defluet quasi rivus Aegypti

9 et erit in die illa dicit Dominus occidet sol meridie et tenebrescere faciam terram in die luminis

10 et convertam festivitates vestras in luctum et omnia cantica vestra in planctum et inducam super omne dorsum vestrum saccum et super omne caput calvitium et ponam eam quasi luctum unigeniti et novissima eius quasi diem amarum

11 ecce dies veniunt dicit Dominus et mittam famem in terram non famem panis neque sitim aquae sed audiendi verbum Domini

12 et commovebuntur a mari usque ad mare et ab aquilone usque ad orientem circumibunt quaerentes verbum Domini et non invenient

13 in die illa deficient virgines pulchrae et adulescentes in siti

14 qui iurant in delicto Samariae et dicunt vivit deus tuus Dan et vivit via Bersabee et cadent et non resurgent ultra

Caput 9

1 vidi Dominum stantem super altare et dixit percutite cardinem et commoveantur superliminaria avaritia enim in capite omnium et novissimum eorum in gladio interficiam non erit fuga eis fugiet et non salvabitur ex eis qui fugerit

2 si descenderint usque ad infernum inde manus mea educet eos et si ascenderint usque ad caelum inde detraham eos

3 et si absconditi fuerint in vertice Carmeli inde scrutans auferam eos et si celaverint se ab oculis meis in fundo maris ibi mandabo serpenti et mordebit eos

4 et si abierint in captivitatem coram inimicis suis ibi mandabo gladio et occidet eos et ponam oculos meos super eos in malum et non in bonum

5 et Dominus Deus exercituum qui tangit terram et tabescet et lugebunt omnes habitantes in ea et ascendet sicut rivus omnis et defluet sicut fluvius Aegypti

6 qui aedificat in caelo ascensionem suam et fasciculum suum super terram fundavit qui vocat aquas maris et effundit eas super faciem terrae Dominus nomen eius

7 numquid non ut filii Aethiopum vos estis mihi filii Israhel ait Dominus numquid non Israhel ascendere feci de terra Aegypti et Palestinos de Cappadocia et Syros de Cyrene

8 ecce oculi Domini Dei super regnum peccans et conteram illud a facie terrae verumtamen conterens non conteram domum Iacob dicit Dominus

9 ecce enim ego mandabo et concutiam in omnibus gentibus domum Israhel sicut concutitur in cribro et non cadet lapillus super terram

10 in gladio morientur omnes peccatores populi mei qui dicunt non adpropinquabit et non veniet super nos malum

11 in die illo suscitabo tabernaculum David quod cecidit et reaedificabo aperturas murorum eius et ea quae corruerant instaurabo et reaedificabo eum sicut diebus antiquis

12 ut possideant reliquias Idumeae et omnes nationes eo quod invocatum sit nomen meum super eos dicit Dominus

faciens haec

13 ecce dies veniunt dicit Dominus et comprehendet arator messorum et calcator uvae mittentem semen et stillabunt montes dulcedinem et omnes colles culti erunt

14 et convertam captivitatem populi mei Israhel et aedificabunt civitates desertas et habitabunt et plantabunt vineas et bibent vinum earum et facient hortos et comedent fructus eorum

15 et plantabo eos super humum suam et non evellam eos ultra de terra sua quam dedi eis dicit Dominus Deus tuus

---

The Prophecy of Abdias

Chapter

767 #1

762 The Prophecy of Amos

768 The Prophecy of Jonas

Caput 1

1 visio Abdiae haec dicit Dominus Deus ad Edom auditum audivimus a Domino et legatum ad gentes misit surgite et consurgamus adversum eum in proelium

2 ecce parvulum te dedi in gentibus contemptibilis tu es valde

3 superbia cordis tui extulit te habitantem in scissuris petrae exaltantem solium suum qui dicit in corde suo quis detrahet me in terram

4 si exaltatus fueris ut aquila et si inter sidera posueris nidum tuum inde detraham te dicit Dominus

5 si fures introissent ad te si latrones per noctem quomodo conticuisses nonne furati essent sufficientia sibi si vindemiares introissent ad te numquid saltim racemos reliquissent tibi

6 quomodo scrutati sunt Esau investigaverunt abscondita eius

7 usque ad terminum emiservunt te omnes viri foederis tui inluserunt tibi invaluerunt adversum te viri pacis tuae qui comedunt tecum ponent insidias subter te non est prudentia in eo

8 numquid non in die illa dicit Dominus perdam sapientes de Idumea et prudentiam de monte Esau

9 et timebunt fortes tui a meridie ut intereat vir de monte Esau

10 propter interfectionem et propter iniquitatem in fratrem tuum Iacob operiet te confusio et peribis in aeternum

11 in die cum stares adversus quando capiebant alieni exercitum eius et extranei ingrediebantur portas eius et super Hierusalem mittebant sortem tu quoque eras quasi unus ex eis

12 et non despicias in die fratris tui in die peregrinationis eius et non laetaberis super filios Iuda in die perditionis eorum et non magnificabis os tuum in die angustiae

13 neque ingredieris portam populi mei in die ruinae eorum neque despicias et tu in malis eius in die vastitatis illius et non emitteris adversum exercitum eius in die vastitatis illius

14 neque stabis in exitibus ut interficias eos qui fugerint et non concludes reliquos eius in die tribulationis

15 quoniam iuxta est dies Domini super omnes gentes sicut fecisti fiet tibi retributionem tuam convertet in caput tuum

16 quomodo enim bibisti super montem sanctum meum bibent omnes gentes iugiter et bibent et absorbent et erunt quasi non sint

17 et in monte Sion erit salvatio et erit sanctus et possidebit domus Iacob eos qui se possederant

18 et erit domus Iacob ignis et domus Ioseph flamma et domus Esau stipula et succendentur in eis et devorabunt eos et non erunt reliquiae domus Esau quia Dominus locutus est

19 et hereditabunt hii qui ad austrum montem Esau et qui in campestribus Philisthim et possidebunt regionem Ephraim et regionem Samariae et Benjamin possidebit Galaad

20 et transmigratio exercitus huius filiorum Israhel omnia Chananeorum usque ad Saraptham et transmigratio Hierusalem quae in Bosforo est possidebit civitates austri

21 et ascendent salvatores in montem Sion iudicare montem Esau et erit Domino regnum

---

The Prophecy of Jonas

Chapter

768 #1
768 #2

768 #3
769 #4

767 The Prophecy of
Abdias

770 The Prophecy of Micheas

Caput 1

1 et factum est verbum Domini ad Ionam filium Amathi dicens

2 surge vade in Nineven civitatem grandem et praedica in ea quia ascendit malitia eius coram me

3 et surrexit Iona ut fugeret in Tharsis a facie Domini et descendit Ioppen et invenit navem euntem in Tharsis et dedit naulum eius et descendit in eam ut iret cum eis in Tharsis a facie Domini

4 Dominus autem misit ventum magnum in mari et facta est tempestas magna in mari et navis periclitabatur conteri

5 et timuerunt nautae et clamaverunt viri ad deum suum et miserunt vasa quae erant in navi in mare ut adleviaretur ab eis et Iona descendit ad interiora navis et dormiebat sopore gravi

6 et accessit ad eum gubernator et dixit ei quid tu sopore deprimeris surge invoca Deum tuum si forte recogitet Deus de nobis et non pereamus

7 et dixit vir ad collegam suum venite et mittamus sortes et sciamus quare hoc malum sit nobis et miserunt sortes et cecidit sors super Ionam

8 et dixerunt ad eum indica nobis cuius causa malum istud sit nobis quod est opus tuum quae terra tua et quo vel ex quo populo es tu

9 et dixit ad eos Hebraeus ego sum et Dominum Deum caeli ego timeo qui fecit mare et aridam

10 et timuerunt viri timore magno et dixerunt ad eum quid hoc fecisti cognoverunt enim viri quod a facie Domini fugeret quia indicaverat eis

11 et dixerunt ad eum quid faciemus tibi et cessabit mare a nobis quia mare ibat et intumescebat

12 et dixit ad eos tollite me et mittite in mare et cessabit mare a vobis scio enim ego quoniam propter me tempestas grandis haec super vos

13 et remigabant viri ut reverterentur ad aridam et non valebant quia mare ibat et intumescebat super eos

14 et clamaverunt ad Dominum et dixerunt quaesumus Domine ne pereamus in anima viri istius et ne des super nos sanguinem innocentem quia tu Domine sicut voluisti fecisti

15 et tulerunt Ionam et miserunt in mare et stetit mare a fervore suo

16 et timuerunt viri timore magno Dominum et immolaverunt hostias Domino et voverunt vota

17 et praeparavit Dominus piscem grandem ut deglutteret Ionam et erat Iona in ventre piscis tribus diebus et tribus noctibus

Caput 2

1 et oravit Iona ad Dominum Deum suum de utero piscis

2 et dixit clamavi de tribulatione mea ad Dominum et exaudivit me de ventre inferni clamavi et exaudisti vocem meam

3 et proiecisti me in profundum in corde maris et flumen circumdedit me omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt

4 et ego dixi abiectus sum a conspectu oculorum tuorum verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum

5 circumdederunt me aquae usque ad animam abyssus vallavit me pelagus operuit caput meum

6 ad extrema montium descendi terrae vectes concluderunt me in aeternum et sublevabis de corruptione vitam meam Domine Deus meus

7 cum angustiaretur in me anima mea Domini recordatus sum ut veniat ad te oratio mea ad templum sanctum tuum

8 qui custodiunt vanitates frustra misericordiam suam derelinquunt

9 ego autem in voce laudis immolabo tibi quaecumque vovi reddam pro salute Domino

10 et dixit Dominus pisci et evomuit Ionam in aridam

Caput 3

1 et factum est verbum Domini ad Ionam secundo dicens

2 surge vade ad Nineven civitatem magnam et praedica in ea praedicationem quam ego loquor ad te

3 et surrexit Iona et abiit in Nineven iuxta verbum Domini et Nineve erat civitas magna Dei itinere dierum trium

4 et coepit Iona introire in civitatem itinere diei unius et clamavit et dixit adhuc quadraginta dies et Nineve subvertetur

5 et crediderunt viri ninevite in Deo et praedicaverunt ieiunium et vestiti sunt saccis a maiore usque ad minorem

6 et pervenit verbum ad regem Nineve et surrexit de solio suo et abiecit vestimentum suum a se et indutus est sacco et sedit in cinere

7 et clamavit et dixit in Nineve ex ore regis et principum eius dicens homines et iumenta et boves et pecora non gustent quicquam nec pascantur et aquam non bibant

8 et operiantur saccis homines et iumenta et clament ad Dominum in fortitudine et convertatur vir a via sua mala et ab iniquitate quae est in manibus eorum

9 quis scit si convertatur et ignoscat Deus et revertatur a furore irae suae et non peribimus

10 et vidit Deus opera eorum quia conversi sunt a via sua mala et misertus est Deus super malitiam quam locutus fuerat ut faceret eis et non fecit

Caput 4

1 et adfflictus est Iona adfflictione magna et iratus est

2 et oravit ad Dominum et dixit obsecro Domine numquid non hoc est verbum meum cum adhuc essem in terra

mea propter hoc praeoccupavi ut fugerem in Tharsis scio enim quia tu Deus clemens et misericors es patiens et multae miserationis et ignoscens super malitia

3 et nunc Domine tolle quaeso animam meam a me quia melior est mihi mors quam vita

4 et dixit Dominus putasne bene irasceris tu

5 et egressus est Iona de civitate et sedit contra orientem civitatis et fecit sibimet ibi umbraculum et sedebat subter eum in umbra donec videret quid accideret civitati

6 et praeparavit Dominus Deus hederam et ascendit super caput Ionae ut esset umbra super caput eius et protegeret eum laboraverat enim et laetatus est Iona super hedera laetitia magna

7 et paravit Deus vermem ascensu diluculo in crastinum et percussit hederam et exaruit

8 et cum ortus fuisset sol praecepit Dominus vento calido et urenti et percussit sol super caput Ionae et aestuabat et petivit animae suae ut moreretur et dixit melius est mihi mori quam vivere

9 et dixit Dominus ad Ionam putasne bene irasceris tu super hederam et dixit bene irascor ego usque ad mortem

10 et dixit Dominus tu doles super hederam in qua non laborasti neque fecisti ut cresceret quae sub una nocte nata est et una nocte periit

11 et ego non parcam Nineve civitati magnae in qua sunt plus quam centum viginti milia hominum qui nesciunt quid sit inter dexteram et sinistram suam et iumenta multa

The Prophecy of Micheas

Chapter

770 #1
770 #2
771 #3

771 #4
771 #5
772 #6

772 #7
768 The Prophecy of
Jonas

774 The Prophecy of
Nahum

Caput 1

1 verbum Domini quod factum est ad Micham Morasthi-
ten in diebus Ioatham Ahaz Ezechiae regum Iuda quod vidit
super Samariam et Hierusalem

2 audite populi omnes et adtendat terra et plenitudo eius
et sit Dominus Deus vobis in testem Dominus de templo
sancto suo

3 quia ecce Dominus egreditur de loco suo et descendet
et calcabit super excelsa terrae

4 et consumentur montes subtus eum et valles scinduntur
sicut cera a facie ignis sicut aquae quae decurrunt in praeceps

5 in scelere Iacob omne istud et in peccatis domus Isra-
hel quod scelus Iacob nonne Samaria et quae excelsa Iudae
nonne Hierusalem

6 et ponam Samariam quasi acervum lapidum in agro
cum plantatur vinea et detraham in vallem lapides eius et
fundamenta eius revelabo

7 et omnia sculptilia eius concidentur et omnes mercedes
eius conburentur igni et omnia idola eius ponam in perditio-
nem quia de mercedibus meretricis congregata sunt et usque
ad mercedem meretricis revertentur

8 super hoc plangam et ululabo vadam spoliatus et nudus
faciam planctum velut draconum et luctum quasi strutionum

9 quia desperata est plaga eius quia venit usque ad Iudam
tetigit portam populi mei usque ad Hierusalem

10 in Geth nolite adnuntiare lacrimis ne ploretis in domo
Pulveris pulvere vos conspergite

11 et transite vobis habitatio Pulchra confusa ignomi-
nia non est egressa quae habitat in Exitu planctum domus
Vicinae accipiet ex vobis quae stetit sibimet

12 quia infirmata est in bonum quae habitat in Ama-
ritudinibus quia descendit malum a Domino in portam
Hierusalem

13 tumultus quadrigae stuporis habitanti Lachis princi-
pium peccati est filiae Sion quia in te inventa sunt scelera
Israhel

14 propterea dabit emissarios super hereditatem Geth
domus Mendacii in deceptionem regibus Israhel

15 adhuc heredem adducam tibi quae habitas in Maresa
usque Adollam veniet gloria Israhel

16 decalvare et tondere super filios deliciarum tuarum di-
lata calvitium tuum sicut aquila quoniam captivi ducti sunt
ex te

Caput 2

1 vae qui cogitatis inutile et operamini malum in cubi-
libus vestris in luce matutina faciunt illud quoniam contra
Deum est manus eorum

2 et concupierunt agros et violenter tulerunt et domos
rapuerunt et calumniabantur virum et domum eius virum et
hereditatem eius

3 idcirco haec dicit Dominus ecce ego cogito super fa-
miliam istam malum unde non auferetis colla vestra et non
ambulabitis superbi quoniam tempus pessimum est

4 in die illa sumetur super vos parabola et cantabitur can-
ticum cum suavitate dicentium depopulatione vastati sumus
pars populi mei commutata est quomodo recedet a me cum
revertatur qui regiones nostras dividat

5 propter hoc non erit tibi mittens funiculum sortis in
coetu Domini

6 ne loquamini loquentes non stillabit super istos non
conprehendet confusio

7 dicit domus Iacob numquid abbreviatus est spiritus Do-
mini aut tales sunt cogitationes eius nonne verba mea bona
sunt cum eo qui recte graditur

8 et e contrario populus meus in adversarium consur-
rexit desuper tunica pallium sustulistis eos qui transiebant
simpliciter convertistis in bellum

9 mulieres populi mei eiecistis de domo deliciarum
suarum a parvulis earum tulistis laudem meam in perpetuum

10 surgite et ite quia non habetis hic requiem propter
imunditiam eius corrumpetur putredine pessima

11 utinam non essem vir habens spiritum et mendacium
potius loquerer stillabo tibi in vinum et in ebrietatem et erit
super quem stillatur populus iste

12 congregatione congregabo Iacob totum te in unum
conducam reliquias Israhel pariter ponam illum quasi gre-
gem in ovili quasi pecus in medio caularum tumultuabuntur
a multitudine hominum

13 ascendet enim pandens iter ante eos dividet et transibunt portam et egredientur per eam et transibit rex eorum coram eis et Dominus in capite eorum

Caput 3

1 et dixi audite principes Iacob et duces domus Israhel numquid non vestrum est scire iudicium

2 qui odio habetis bonum et diligitis malum qui violenter tollitis pelles eorum desuper eos et carnem eorum desuper ossibus eorum

3 qui comederunt carnem populi mei et pellem eorum desuper excoriaverunt et ossa eorum confregerunt et conciderunt sicut in lebetes et quasi carnem in medio ollae

4 tunc clamabunt ad Dominum et non exaudiet eos et abscondet faciem suam ab eis in tempore illo sicut nequiter egerunt in adinventionibus suis

5 haec dicit Dominus super prophetas qui seducunt populum meum qui mordent dentibus suis et praedicant pacem et si quis non dederit in ore eorum quippiam sanctificant super eum proelium

6 propterea nox vobis pro visione erit et tenebrae vobis pro divinatione et occumbet sol super prophetas et obtenebrabitur super eos dies

7 et confundentur qui vident visiones et confundentur divini et operient vultus suos omnes quia non est responsum Dei

8 verumtamen ego repletus sum fortitudine spiritus Domini iudicio et virtute ut adnuntiem Iacob scelus suum et Israhel peccatum suum

9 audite haec principes domus Iacob et iudices domus Israhel qui abominamini iudicium et omnia recta pervertitis

10 qui aedificatis Sion in sanguinibus et Hierusalem in iniquitate

11 principes eius in muneribus iudicabant et sacerdotes eius in mercede docebant et prophetae eius in pecunia divinabant et super Dominum requiescebant dicentes numquid non Dominus in medio nostrum non venient super nos mala

12 propter hoc causa vestri Sion quasi ager arabitur et Hierusalem quasi acervus lapidum erit et mons templi in excelsa silvarum

Caput 4

1 et in novissimo dierum erit mons domus Domini prae paratus in vertice montium et sublimis super colles et fluent ad eum populi

2 et properabunt gentes multae et dicent venite ascendamus ad montem Domini et ad domum Dei Iacob et docebit nos de viis suis et ibimus in semitis eius quia de Sion egredietur lex et verbum Domini de Hierusalem

3 et iudicabit inter populos multos et corripiet gentes fortes usque in longinquum et concident gladios suos in vomeres et hastas suas in ligones non sumet gens adversus gentem gladium et non discent ultra belligare

4 et sedebit vir subtus vineam suam et subtus ficum suam et non erit qui deterreat quia os Domini exercituum locutum est

5 quia omnes populi ambulabunt unusquisque in nomine dei sui nos autem ambulabimus in nomine Domini Dei nostri in aeternum et ultra

6 in die illa dicit Dominus congregabo claudicantem et eam quam eieceram colligam et quam adflixeram

7 et ponam claudicantem in reliquiis et eam quae laboraverat in gentem robustam et regnabit Dominus super eos in monte Sion ex hoc nunc et usque in aeternum

8 et tu turris Gregis nebulosa filiae Sion usque ad te veniet et veniet potestas prima regnum filiae Hierusalem

9 nunc quare maerore contraheris numquid rex non est tibi aut consiliarius tuus periit quia comprehendit te dolor sicut parturientem

10 dole et satage filia Sion quasi parturiens quia nunc egredieris de civitate et habitabis in regione et venies usque ad Babylonem ibi liberaberis ibi redimet te Dominus de manu inimicorum tuorum

11 et nunc congregatae sunt super te gentes multae quae dicunt lapidetur et aspiciat in Sion oculus noster

12 ipsi autem non cognoverunt cogitationes Domini et non intellexerunt consilium eius quia congregavit eos quasi faenum areae

13 surge et tritura filia Sion quia cornu tuum ponam ferreum et ungulas tuas ponam aereas et comminues populos multos et interficiam Domino rapinas eorum et fortitudinem eorum Domino universae terrae

Caput 5

1 nunc vastaberis filia latronis obsidionem posuerunt super nos in virga percutient maxillam iudicis Israhel

2 et tu Bethleem Ephrata parvulus es in milibus Iuda ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israhel et egressus eius ab initio a diebus aeternitatis

3 propter hoc dabit eos usque ad tempus in quo parturiens pariet reliquiae fratrum eius convertentur ad filios Israhel

4 et stabit et pascet in fortitudine Domini in sublimitate nominis Domini Dei sui et convertentur quia nunc magnificabitur usque ad terminos terrae

5 et erit iste pax Assyrius cum venerit in terram nostram et quando calcaverit in domibus nostris et suscitabimus super eum septem pastores et octo primates homines

6 et pascent terram Assur in gladio et terram Nemrod in lanceis eius et liberabit ab Assur cum venerit in terram nostram et cum calcaverit in finibus nostris

7 et erunt reliquiae Iacob in medio populorum multorum quasi ros a Domino et quasi stillae super herbam quae non expectat virum et non praestolatur filios hominum

8 et erunt reliquiae Iacob in gentibus in medio populorum multorum quasi leo in iumentis silvarum et quasi catulus leonis in gregibus pecorum qui cum transierit et conculcaverit et ceperit non est qui eruat

9 exaltabitur manus tua super hostes tuos et omnes inimici tui interibunt

10 et erit in die illa dicit Dominus auferam equos tuos de medio tui et disperdam quadrigas tuas

11 et perdam civitates terrae tuae et destruam omnes munitiones tuas

12 et auferam maleficia de manu tua et divinationes non erunt in te

13 et perire faciam sculptilia tua et statuas tuas de medio tui et non adorabis ultra opera manuum tuarum

14 et evellam lucos tuos de medio tui et conteram civitates tuas

15 et faciam in furore et in indignatione ultionem in omnibus gentibus quae non audierunt

Caput 6

1 audite quae Dominus loquitur surge contende iudicio adversum montes et audiant colles vocem tuam

2 audiant montes iudicium Domini et fortia fundamenta terrae quia iudicium Domini cum populo suo et cum Israhel diiudicabitur

3 populus meus quid feci tibi et quid molestus fui tibi responde mihi

4 quia eduxi te de terra Aegypti et de domo servientium liberavi te et misi ante faciem tuam Mosen et Aaron et Mariam

5 populus meus memento quaeso quid cogitaverit Balaam rex Moab et quid responderit ei Balaam filius Beor de Setthim usque ad Galgalam ut cognosceret iustitias Domini

6 quid dignum offeram Domino curvem genu Deo excelso numquid offeram ei holocaustomata et vitulos anniculos

7 numquid placari potest Dominus in milibus arietum aut in multis milibus hircorum pinguum numquid dabo primogenitum meum pro scelere meo fructum ventris mei pro peccato animae meae

8 indicabo tibi o homo quid sit bonum et quid Dominus quaerat a te utique facere iudicium et diligere misericordiam et sollicitum ambulare cum Deo tuo

9 vox Domini ad civitatem clamat et salus erit timentibus nomen tuum audite tribus et quis adprobabit illud

10 adhuc ignis in domo impii thesauri iniquitatis et mensura minor irae plena

11 numquid iustificabo stateram impiam et saccelli pondera dolosa

12 in quibus divites eius repleti sunt iniquitate et habitantes in ea loquebantur mendacium et lingua eorum fraudulenta in ore eorum

13 et ego ergo coepi percutere te perditione super peccatis tuis

14 tu comedes et non saturaberis et humiliatio tua in medio tui et adprehendes et non salvabis et quos salvaveris in gladium dabo

15 tu seminabis et non metes tu calcabis olivam et non ungueris oleo et mustum et non bibes vinum

16 et custodisti praecepta Omri et omne opus domus Achab et ambulasti in voluntatibus eorum ut darem te in perditionem et habitantes in ea in sibilum et obprobrium populi mei portabis

Caput 7

1 vae mihi quia factus sum sicut qui colligit in autumno racemos vindemiae non est botrus ad comedendum praecoquas ficus desideravit anima mea

2 periit sanctus de terra et rectus in hominibus non est omnes in sanguine insidiantur vir fratrem suum venatur ad mortem

3 malum manuum suarum dicunt bonum princeps postulat et iudex in reddendo est et magnus locutus est desiderium animae suae et conturbaverunt eam

4 qui optimus in eis est quasi paliurus et qui rectus quasi spina de sepe dies speculationis tuae visitatio tua venit nunc erit vastitas eorum

5 nolite credere amico et nolite confidere in duce ab ea quae dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui

6 quia filius contumeliam facit patri filia consurgit adversus matrem suam nurus contra socrum suam inimici hominis domestici eius

7 ego autem ad Dominum aspiciam expectabo Deum salvatorem meum audiet me Deus meus

8 ne laeteris inimica mea super me quia cecidi consurgam cum sedero in tenebris Dominus lux mea est

9 iram Domini portabo quoniam peccavi ei donec iudicet causam meam et faciat iudicium meum educet me in lucem videbo in iustitiam eius

10 et aspiciet inimica mea et operietur confusione quae dicit ad me ubi est Dominus Deus tuus oculi mei videbunt in eam nunc erit in conculcationem ut lutum platearum

11 dies ut aedificentur maceriae tuae in die illa longe fiet lex

12 in die illa et usque ad te veniet Assur et usque ad civitates munitas et a civitatibus munitis usque ad flumen et ad mare de mari et ad montem de monte

13 et erit terra in desolationem propter habitatores suos et propter fructum cogitationum eorum

14 pasce populum tuum in virga tua gregem hereditatis tuae habitantes solos in saltu in medio Carmeli pascentur Basan et Galaad iuxta dies antiquos

15 secundum dies egressionis tuae de terra Aegypti ostendam ei mirabilia

16 videbunt gentes et confundentur super omni fortitudine sua ponent manus super os aures eorum surdae erunt

17 lingent pulverem sicut serpens velut reptilia terrae proturbabuntur de aedibus suis Dominum Deum nostrum desiderabunt et timebunt te

18 quis Deus similis tui qui auferis iniquitatem et transis peccatum reliquiarum hereditatis tuae non inmittet ultra furorem suum quoniam volens misericordiam est

19 revertetur et miserebitur nostri deponet iniquitates nostras et proiciet in profundum maris omnia peccata nostra

20 dabis veritatem Iacob misericordiam Abraham quae iurasti patribus nostris a diebus antiquis

---

The Prophecy of Nahum

Chapter

774 #1
774 #2

775 #3
770 The Prophecy of

Micheas

776 The Prophecy of Habacuc

non adiciet ultra ut pertranseat in te Belial universus interiit

Caput 1

1 onus Nineve liber visionis Naum Helcesei
2 Deus aemulator et ulciscens Dominus ulciscens Dominus et habens furorem ulciscens Dominus in hostes suos et irascens ipse inimicis suis
3 Dominus patiens et magnus fortitudine et mundans non faciet innocentem Dominus in tempestate et turbine viae eius et nebulae pulvis pedum eius
4 increpans mare et exsiccans illud et omnia flumina ad desertum deducens infirmatus est Basan et Carmelus et flos Libani elanguit
5 montes commoti sunt ab eo et colles adsolati sunt et contremuit terra a facie eius et orbis et omnes habitantes in eo
6 ante faciem indignationis eius quis stabit et quis resistet in ira furoris eius indignatio eius effusa est ut ignis et petrae dissolutae sunt ab eo
7 bonus Dominus et confortans in die tribulationis et sciens sperantes in se
8 et in diluvio praetereunte consummationem faciet loci eius et inimicos eius persequentur tenebrae
9 quid cogitatis contra Dominum consummationem ipse faciet non consurget duplex tribulatio
10 quia sicut spinae se invicem conplectuntur sic convivium eorum pariter potantium consumentur quasi stipula ariditate plena
11 ex te exivit cogitans contra Dominum malitiam mente pertractans praevaricationem
12 haec dicit Dominus si perfecti fuerint et ita plures sic quoque adtondentur et pertransibit adfligi te et non adfligam te ultra
13 et nunc conteram virgam eius de dorso tuo et vincula tua dirumpam
14 et praecipiet super te Dominus non seminabitur ex nomine tuo amplius de domo Dei tui interficiam sculptile et conflatile ponam sepulchrum tuum quia inhonoratus es
15 ecce super montes pedes evangelizantis et adnuntiantis pacem celebra Iuda festivitates tuas et redde vota tua quia

Caput 2

1 ascendit qui dispergat coram te qui custodit obsidionem contemplare viam conforta lumbos robora virtutem valde
2 quia reddidit Dominus superbiam Iacob sicut superbiam Israhel quia vastatores dissipaverunt eos et propagines eorum corruerunt
3 clypeus fortium eius ignitus viri exercitus in coccineis igneae habenae currus in die praeparationis eius et agitatores consopiti sunt
4 in itineribus conturbati sunt quadrigae conlisae sunt in plateis aspectus eorum quasi lampades quasi fulgura discurrentia
5 recordabitur fortium suorum ruent in itineribus suis velociter ascendent muros eius et praeparabitur umbraculum
6 portae fluviorum apertae sunt et templum ad solum dirutum
7 et miles captivus abductus est et ancillae eius minabantur gementes ut columbae murmurantes in cordibus suis
8 et Nineve quasi piscina aquarum aquae eius ipsi vero fugerunt state state et non est qui revertatur
9 diripite argentum diripite aurum et non est finis divitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus
10 dissipata et scissa et dilacerata et cor tabescens et dissolutio geniculorum et defectio in cunctis renibus et facies omnium sicut nigredo ollae
11 ubi est habitaculum leonum et pascua catulorum leonum ad quam ivit leo ut ingrederetur illuc catulus leonis et non est qui exterreat
12 leo cepit sufficienter catulis suis et necavit leaenis suis et implevit praeda speluncas suas et cubile suum rapina
13 ecce ego ad te dicit Dominus exercituum et succendam usque ad fumum quadrigas eius et leunculos tuos comedet gladius et exterminabo de terra praedam tuam et non

audietur ultra vox nuntiorum tuorum

Caput 3

1 vae civitas sanguinum universa mendacii dilaceratione plena non recedet a te rapina

2 vox flagelli et vox impetus rotae et equi frementis et quadrigae ferventis equitis ascendentis

3 et micantis gladii et fulgurantis hastae et multitudinis interfectae et gravis ruinae nec est finis cadaverum et corruent in corporibus suis

4 propter multitudinem fornicationum meretricis speciosae et gratae et habentis maleficia quae vendidit gentes in fornicationibus suis et familias in maleficiis suis

5 ecce ego ad te dicit Dominus exercituum et revelabo pudenda tua in facie tua et ostendam gentibus nuditatem tuam et regnis ignominiam tuam

6 et proiciam super te abominationes et contumeliis te adficiam et ponam te in exemplum

7 et erit omnis qui viderit te resiliet a te et dicet vastata est Nineve quis commovebit super te caput unde quaeram consolatorem tibi

8 numquid melior es ab Alexandria populorum quae habitat in fluminibus aqua in circuitu eius cuius divitiae mare aquae muri eius

9 Aethiopia fortitudo et Aegyptus et non est finis Africa et Lybies fuerunt in auxilio tuo

10 sed et ipsa in transmigrationem ducta est in captivitatem parvuli eius elisi sunt in capite omnium viarum et super inclitos eius miserunt sortem et omnes optimates eius confixi sunt in conpedibus

11 et tu ergo inebriaberis eris despecta et tu quaeres auxilium ab inimico

12 omnes munitiones tuae sicuti ficus cum grossis suis si concussae fuerint cadent in os comedentis

13 ecce populus tuus mulieres in medio tui inimicis tuis adapertione penduntur portae terrae tuae devorabit ignis vectes tuos

14 aquam propter obsidionem hauri tibi extrue munitiones tuas intra in lutum et calca subigens tene laterem

15 ibi comedet te ignis peribis gladio devorabit te ut bruchus congregare ut bruchus multiplicare ut lucusta

16 plures fecisti negotiationes tuas quam stellae sunt caeli bruchus expansus est et avolavit

17 custodes tui quasi lucustae et parvuli tui quasi lucustae lucustarum quae considunt in sepibus in die frigoris sol ortus est et avolaverunt et non est cognitus locus earum ubi fuerint

18 dormitaverunt pastores tui rex Assur sepelientur principes tui latitavit populus tuus in montibus et non est qui congreget

19 non est obscura contritio tua pessima est plaga tua omnes qui audierunt auditionem tuam compresserunt manum super te quia super quem non transiit malitia tua semper

---

The Prophecy of Habacuc

Chapter

776 #1
776 #2

777 #3
774 The Prophecy of

Nahum

778 The Prophecy of Sophonias

17 propter hoc ergo expandit sagenam suam et semper interficere gentes non parcat

Caput 1

1 onus quod vidit Abacuc propheta
2 usquequo Domine clamabo et non exaudies vociferabor ad te vim patiens et non salvabis
3 quare ostendisti mihi iniquitatem et laborem videre praeda et iniustitia contra me et factum est iudicium et contradictio potentior
4 propter hoc lacerata est lex et non pervenit usque ad finem iudicium quia impius praevalet adversus iustum propterea egreditur iudicium perversum
5 aspice in gentibus et videte et admiramini et obstupescite quia opus factum est in diebus vestris quod nemo credet cum narrabitur
6 quia ecce ego suscitabo Chaldeos gentem amaram et velocem ambulantem super latitudinem terrae ut possideat tabernacula non sua
7 horribilis et terribilis est ex semet ipsa iudicium et onus eius egredietur
8 leviores pardis equi eius et velociores lupis vespertinis et diffundentur equites eius equites namque eius de longe venient volabunt quasi aquila festinans ad comedendum
9 omnes ad praedam venient facies eorum ventus urens et congregabit quasi harenam captivitatem
10 et ipse de regibus triumphabit et tyranni ridiculi eius erunt ipse super omnem munitionem ridebit et conportabit aggerem et capiet eam
11 tunc mutabitur spiritus et pertransibit et corruiet haec est fortitudo eius dei sui
12 numquid non tu a principio Domine Deus meus Sancte meus et non moriemur Domine in iudicium posuisti eum et fortem ut corripes fundasti eum
13 mundi sunt oculi tui ne videas malum et respicere ad iniquitatem non poteris quare non respicis super inique agentes et taces devorante impio iustiores se
14 et facies homines quasi pisces maris et quasi reptile non habens principem
15 totum in hamo sublevavit traxit illud in sagena sua et congregavit in rete suo super hoc laetabitur et exultabit
16 propterea immolabit sagenae suae et sacrificabit reti suo quia in ipsis incrassata est pars eius et cibus eius electus

Caput 2

1 super custodiam meam stabo et figam gradum super munitionem et contemplanus ut videam quid dicatur mihi et quid respondeam ad arguentem me
2 et respondit mihi Dominus et dixit scribe visum et explana eum super tabulas ut percurrat qui legerit eum
3 quia adhuc visus procul et apparebit in finem et non mentietur si moram fecerit expecta illum quia veniens veniet et non tardabit
4 ecce qui incredulus est non erit recta anima eius in semet ipso iustus autem in fide sua vivet
5 et quomodo vinum potantem decipit sic erit vir superbus et non decorabitur qui dilatavit quasi infernus animam suam et ipse quasi mors et non adimpletur et congregabit ad se omnes gentes et coacervabit ad se omnes populos
6 numquid non omnes isti super eum parabolam sument et loquellam enigmatum eius et dicetur vae ei qui multiplicat non sua usquequo et adgravat contra se densum lutum
7 numquid non repente consurgent qui mordeant te et suscitabuntur lacerantes te et eris in rapinam eis
8 quia tu spoliasti gentes multas spoliabunt te omnes qui reliqui fuerint de populis propter sanguinem hominis et iniquitatem terrae civitatis et omnium habitantium in ea
9 vae qui congregat avaritiam malam domui suae ut sit in excelso nidus eius et liberari se putat de manu mali
10 cogitasti confusionem domui tuae concidisti populos multos et peccavit anima tua
11 quia lapis de pariete clamabit et lignum quod inter iuncturas aedificiorum est respondebit
12 vae qui aedificat civitatem in sanguinibus et praeparat urbem in iniquitate
13 numquid non haec a Domino sunt exercituum laborabunt enim populi in multo igni et gentes in vacuum et deficient
14 quia replebitur terra ut cognoscat gloriam Domini quasi aquae operientes mare
15 vae qui potum dat amico suo mittens fel suum et inebrians ut aspiciat nuditatem eius

16 repletus est ignominia pro gloria bibe tu quoque et consopire circumdabit te calix dexteræ Domini et vomitus ignominiae super gloriam tuam

17 quia iniquitas Libani operiet te et vastitas animalium deterrebit eos de sanguinibus hominis et iniquitate terrae et civitatis et omnium habitantium in ea

18 quid prodest sculptile quia sculpsit illud fictor suos conflatile et imaginem falsam quia speravit in figmento fictor eius ut faceret simulacra muta

19 vae qui dicit ligno expergiscere surge lapidi tacenti numquid ipse docere poterit ecce iste coopertus est auro et argento et omnis spiritus non est in visceribus eius

20 Dominus autem in templo sancto suo sileat a facie eius omnis terra

Caput 3

1 oratio Abacuc prophetae pro ignorationibus

2 Domine audivi auditionem tuam et timui Domine opus tuum in medio annorum vivifica illud in medio annorum notum facies cum iratus fueris misericordiae recordaberis

3 Deus ab austro veniet et Sanctus de monte Pharan semper operuit caelos gloria eius et laudis eius plena est terra

4 splendor eius ut lux erit cornua in manibus eius ibi abscondita est fortitudo eius

5 ante faciem eius ibit mors et egredietur diabolus ante pedes eius

6 stetit et mensus est terram aspexit et dissolvit gentes et contriti sunt montes saeculi incurvati sunt colles mundi ab itineribus aeternitatis eius

7 pro iniquitate vidi tentoria Aethiopiae turbabuntur pelles terrae Madian

8 numquid in fluminibus iratus es Domine aut in fluminibus furor tuus vel in mari indignatio tua quia ascendes super equos tuos et quadrigae tuae salvatio

9 suscitans suscitabis arcum tuum iuramenta tribubus quae locutus es semper fluvios scindes terrae

10 viderunt te et doluerunt montes gurges aquarum transiit dedit abyssus vocem suam altitudo manus suas levavit

11 sol et luna steterunt in habitaculo suo in luce sagittarum tuarum ibunt in splendore fulgurantis hastae tuae

12 in fremitu conculcabis terram in furore obstupefacies gentes

13 egressus es in salutem populi tui in salutem cum christo tuo percussisti caput de domo impii denudasti fundamentum usque ad collum semper

14 maledixisti sceptris eius capiti bellatorum eius venientibus ut turbo ad dispergendum me exultatio eorum sicut eius qui devorat pauperem in abscondito

15 viam fecisti in mari equis tuis in luto aquarum multarum

16 audivi et conturbatus est venter meus ad vocem contremuerunt labia mea ingrediatur putredo in ossibus meis et subter me scateat ut requiescam in die tribulationis ut ascendam ad populum accinctum nostrum

17 ficus enim non florebit et non erit germen in vineis mentietur opus olivae et arva non adferent cibum abscidetur de ovili pecus et non erit armentum in praeseptibus

18 ego autem in Domino gaudebo exultabo in Deo Iesu meo

19 Dominus Deus fortitudo mea et ponet pedes meos quasi cervorum et super excelsa mea deducet me victori in psalmis canentem

---

The Prophecy of Sophonias

Chapter

778 #1
778 #2

779 #3
776 The Prophecy of

Habacuc

780 The Prophecy of Aggeus

Caput 1

1 verbum Domini quod factum est ad Sofoniam filium Chusi filium Godoliae filii Amariae filii Ezechiae in diebus Iosiae filii Amon regis Iuda

2 congregans congregabo omnia a facie terrae dicit Dominus

3 congregans hominem et pecus congregans volatile caeli et pisces maris et ruinae impiorum erunt et disperdam homines a facie terrae dicit Dominus

4 et extendam manum meam super Iudam et super omnes habitantes Hierusalem et disperdam de loco hoc reliquias Baal et nomina aediuorum cum sacerdotibus

5 et eos qui adorant super tecta militiam caeli et adorant et iurant in Domino et iurant in Melchom

6 et qui avertuntur de post tergum Domini et qui non quaesierunt Dominum nec investigaverunt eum

7 silete a facie Domini Dei quia iuxta est dies Domini quia praeparavit Dominus hostiam sanctificavit vocatos suos

8 et erit in die hostiae Domini visitabo super principes et super filios regis et super omnes qui induti sunt veste peregrina

9 et visitabo omnem qui arroganter ingreditur super limen in die illa qui complent domum Domini Dei sui iniquitate et dolo

10 et erit in die illa dicit Dominus vox clamoris a porta Piscium et ululatus a secunda et contritio magna a collibus

11 ululate habitatores pilae conticuit omnis populus Chanaan disperierunt omnes involuti argento

12 et erit in tempore illo scrutabor Hierusalem in lucernis et visitabo super viros defixos in fecibus suis qui dicunt in cordibus suis non faciet bene Dominus et non faciet male

13 et erit fortitudo eorum in direptionem et domus eorum in desertum et aedificabunt domos et non habitabunt et plantabunt vineas et non bibent vinum earum

14 iuxta est dies Domini magnus iuxta et velox nimis vox diei Domini amara tribulabitur ibi fortis

15 dies irae dies illa dies tribulationis et angustiae dies calamitatis et miseriae dies tenebrarum et caliginis dies nebulae et turbinis

16 dies tubae et clangoris super civitates munitas et super angulos excelsos

17 et tribulabo homines et ambulabunt ut caeci quia Domino peccaverunt et effundetur sanguis eorum sicut humus et corpus eorum sicut stercora

18 sed et argentum eorum et aurum eorum non poterit liberare eos in die irae Domini in igne zeli eius devorabitur omnis terra quia consummationem cum festinatione faciet cunctis habitantibus terram

Caput 2

1 convenite congregamini gens non amabilis

2 priusquam pariat iussio quasi pulverem transeuntem diem antequam veniat super vos ira furoris Domini antequam veniat super vos dies furoris Domini

3 quaerite Dominum omnes mansueti terrae qui iudicium eius estis operati quaerite iustum quaerite mansuetum si quo modo abscondamini in die furoris Domini

4 quia Gaza destructa erit et Ascalon in desertum Azotum in meridie eicient et Accaron eradicabitur

5 vae qui habitatis funiculum maris gens perditorum verbum Domini super vos Chanaan terra Philisthinorum et disperdam te ita ut non sit inhabitator

6 et erit funiculus maris requies pastorum et caulae pecorum

7 et erit funiculus eius qui remanserit de domo Iuda ibi pascentur in domibus Ascalonis ad vesperam requiescent quia visitabit eos Dominus Deus eorum et avertet captivitatem eorum

8 audiavi obprobrium Moab et blasphemias filiorum Ammon quae exprobraverunt populo meo et magnificati sunt super terminos eorum

9 propterea vivo ego dicit Dominus exercituum Deus Israhel quia Moab ut Sodoma erit et filii Ammon quasi Gomorra siccitas spinarum et acervi salis et desertum usque in aeternum reliquiae populi mei diripient illos residui gentis meae possidebunt eos

10 hoc eis eveniet pro superbia sua quia blasphemaverunt et magnificati sunt super populum Domini exercituum

11 horribilis Dominus super eos et adtenuabit omnes deos terrae et adorabunt eum vir de loco suo omnes insulae gentium

12 sed et vos Aethiopes interfecti gladio meo eritis

13 et extendet manum suam super aquilonem et perdet Assur et ponet speciosam in solitudinem et in invium et quasi desertum

14 et accubabunt in medio eius greges omnes bestiae gentium et onocrotalus et ericius in liminibus eius morabuntur vox cantantis in fenestra corvus in superliminari quoniam adtenuabo robur eius

15 haec est civitas gloriosa habitans in confidentia quae dicebat in corde suo ego sum et extra me non est alia amplius quomodo facta est in desertum cubile bestiae omnis qui transit per eam sibilabit et movebit manum suam

Caput 3

1 vae provocatrix et redempta civitas columba

2 non audivit vocem et non suscepit disciplinam in Domino non est confisa ad Deum suum non adpropiauit

3 principes eius in medio eius quasi leones rugientes iudices eius lupi vespere non relinquebant in mane

4 prophetae eius vesani viri infideles sacerdotes eius polluerunt sanctum iniuste egerunt contra legem

5 Dominus iustus in medio eius non faciet iniquitatem mane mane iudicium suum dabit in luce et non abscondetur nescivit autem iniquus confusionem

6 disperdi gentes et dissipati sunt anguli earum desertas feci vias eorum dum non est qui transeat desolatae sunt civitates eorum non remanente viro nec ullo habitatore

7 dixi attamen timebis me suscipies disciplinam et non peribit habitaculum eius propter omnia in quibus visitavi eam verumtamen diluculo surgentes corruerunt omnes cogitationes suas

8 quapropter expecta me dicit Dominus in die resurrectionis meae in futurum quia iudicium meum ut congregem

gentes et colligam regna ut effundam super eas indignationem meam omnem iram furoris mei in igne enim zeli mei devorabitur omnis terra

9 quia tunc reddam populis labium electum ut vocent omnes in nomine Domini et serviant ei umero uno

10 ultra flumina Aethiopiae inde supplices mei filii dispersorum meorum deferent munus mihi

11 in die illa non confunderis super cunctis adinventio-nibus tuis quibus praevaricata es in me quia tunc auferam de medio tui magniloquos superbiae tuae et non adicies exaltari amplius in monte sancto meo

12 et derelinquam in medio tui populum pauperem et egenum et sperabunt in nomine Domini

13 reliquiae Israhel non facient iniquitatem nec loquuntur mendacium et non invenietur in ore eorum lingua dolosa quoniam ipsi pascentur et accubabunt et non erit qui exterreat

14 lauda filia Sion iubilare Israhel laetare et exulta in omni corde filia Hierusalem

15 abstulit Dominus iudicium tuum avertit inimicos tuos rex Israhel Dominus in medio tui non timebis malum ultra

16 in die illa dicetur Hierusalem noli timere Sion non dissolvantur manus tuae

17 Dominus Deus tuus in medio tui Fortis ipse salvabit gaudebit super te in laetitia silebit in dilectione tua exultabit super te in laude

18 nugas qui a lege recesserant congregabo quia ex te erant ut non ultra habeas super eis obprobrium

19 ecce ego interficiam omnes qui adflixerunt te in tempore illo et salvabo claudicantem et eam quae eiecta fuerat congregabo et ponam eos in laudem et in nomen in omni terra confusionis eorum

20 in tempore illo quo adducam vos et in tempore quo congregabo vos dabo enim vos in nomen et in laudem omnibus populis terrae cum convertero captivitatem vestram coram oculis vestris dicit Dominus

---

The Prophecy of Aggeus

Chapter

780 #1
780 #2

778 The Prophecy of
Sophonias

782 The Prophecy of Zacharias

Caput 1

1 in anno secundo Darii regis in mense sexto in die una mensis factum est verbum Domini in manu Aggei prophetae ad Zorobabel filium Salathiel ducem Iuda et ad Iesum filium Iosedech sacerdotem magnum dicens

2 haec ait Dominus exercituum dicens populus iste dicit nondum venit tempus domus Domini aedificandae

3 et factum est verbum Domini in manu Aggei prophetae dicens

4 numquid tempus vobis est ut habitetis in domibus laqueatis et domus ista deserta

5 et nunc haec dicit Dominus exercituum ponite corda vestra super vias vestras

6 seminastis multum et intulistis parum comedistis et non estis satiati bibistis et non estis inebriati operuistis vos et non estis calefacti et qui mercedes congregavit misit eas in sacculum pertusum

7 haec dicit Dominus exercituum ponite corda vestra super vias vestras

8 ascendite in montem portate lignum et aedificate domum et acceptabilis mihi erit et glorificabor dicit Dominus

9 respexistis ad amplius et ecce factum est minus et intulistis in domum et exsufflavi illud quam ob causam dicit Dominus exercituum quia domus mea deserta est et vos festinatis unusquisque in domum suam

10 propter hoc super vos prohibiti sunt caeli ne darent rorem et terra prohibita est ne daret germen suum

11 et vocavi siccitatem super terram et super montes et super triticum et super vinum et super oleum et quaecumque profert humus et super homines et super iumenta et super omnem laborem manuum

12 et audivit Zorobabel filius Salathiel et Iesus filius Iosedech sacerdos magnus et omnes reliquiae populi vocem Dei sui et verba Aggei prophetae sicut misit eum Dominus Deus eorum ad ipsos et timuit populus a facie Domini

13 et dixit Aggeus nuntius Domini de nuntiis Domini populo dicens ego vobiscum dicit Dominus

14 et suscitavit Dominus spiritum Zorobabel filii Salathiel ducis Iuda et spiritum Iesu filii Iosedech sacerdotis ma-

gni et spiritum reliquorum de omni populo et ingressi sunt et faciebant opus in domo Domini exercituum Dei sui

15 in die vicesima et quarta mensis in sexto mense in anno secundo Darii regis

Caput 2

1 in septimo mense vicesima et prima mensis factum est verbum Domini in manu Aggei prophetae dicens

2 loquere ad Zorobabel filium Salathiel ducem Iuda et ad Iesum filium Iosedech sacerdotem magnum et ad reliquos populi dicens

3 quis in vobis est derelictus qui vidit domum istam in gloria sua prima et quid vos videtis hanc nunc numquid non ita est quasi non sit in oculis vestris

4 et nunc confortare Zorobabel dicit Dominus et confortare Iesu fili Iosedech sacerdos magne et confortare omnis popule terrae dicit Dominus exercituum et facite quoniam ego vobiscum sum dicit Dominus exercituum

5 verbum quod placui vobiscum cum egrederemini de terra Aegypti et spiritus meus erit in medio vestrum nolite timere

6 quia haec dicit Dominus exercituum adhuc unum modicum est et ego commovebo caelum et terram et mare et aridam

7 et movebo omnes gentes et veniet desideratus cunctis gentibus et implebo domum istam gloria dicit Dominus exercituum

8 meum est argentum et meum est aurum dicit Dominus exercituum

9 magna erit gloria domus istius novissimae plus quam primae dicit Dominus exercituum et in loco isto dabo pacem dicit Dominus exercituum

10 in vicesima et quarta noni mensis in anno secundo Darii factum est verbum Domini ad Aggeum prophetam dicens

11 haec dicit Dominus exercituum interroga sacerdotes legem dicens

12 si tulerit homo carnem sanctificatam in ora vestimenti sui et tetigerit de summitate eius panem aut pulmentum aut vinum aut oleum aut omnem cibum numquid sanctificabitur respondentes autem sacerdotes dixerunt non

13 et dixit Aggeus si tetigerit pollutus in anima ex omnibus his numquid contaminabitur et responderunt sacerdotes et dixerunt contaminabitur

14 et respondit Aggeus et dixit sic populus iste et sic gens ista ante faciem meam dicit Dominus et sic omne opus manuum eorum et omnia quae obtulerint ibi contaminata erunt

15 et nunc ponite corda vestra a die hac et supra antequam poneretur lapis super lapidem in templo Domini

16 cum accederetis ad acervum viginti modiorum et fierent decem intraretis ad torcular ut exprimeretis quinquaginta lagenas et fiebant viginti

17 percussi vos vento urente et aurugine et grandine omnia opera manuumstrarum et non fuit in vobis qui reverteretur ad me dicit Dominus

18 ponite corda vestra ex die ista et in futurum a die vicesima et quarta noni mensis a die qua fundamenta iacta sunt

templi Domini ponite super cor vestrum

19 numquid iam semen in germine est et adhuc vinea et ficus et malogranatum et lignum olivae non floruit ex die ista benedicam

20 et factum est verbum Domini secundo ad Aggeum in vicesima et quarta mensis dicens

21 loquere ad Zorobabel ducem Iuda dicens ego movebo caelum pariter et terram

22 et subvertam solium regnorum et conteram fortitudinem regni gentium et subvertam quadrigam et ascensorem eius et descendent equi et ascensores eorum vir in gladio fratris sui

23 in die illo dicit Dominus exercituum adsumam te Zorobabel fili Salathiel serve meus dicit Dominus et ponam te quasi signaculum quia te elegi dicit Dominus exercituum

The Prophecy of Zacharias

Chapter

782 #1
782 #2
783 #3
783 #4

783 #5
784 #6
784 #7
784 #8

785 #9
785 #10
786 #11
786 #12

787 #13
787 #14
780 The Prophecy of
Aggeus

789 The Prophecy of
Malachias

Caput 1

1 in mense octavo in anno secundo Darii factum est verbum Domini ad Zacchariam filium Barachiae filium Addo prophetam dicens

2 iratus est Dominus super patres vestros iracundia

3 et dices ad eos haec dicit Dominus exercituum convertimini ad me ait Dominus exercituum et convertar ad vos dicit Dominus exercituum

4 ne sitis sicut patres vestri ad quos clamabant prophetae priores dicentes haec dicit Dominus exercituum convertimini de viis vestris malis et cogitationibus vestris pessimis et non audierunt neque adtenderunt ad me dicit Dominus

5 patres vestri ubi sunt et prophetae numquid in sempiternum vivent

6 verumtamen verba mea et legitima mea quae mandavi servis meis prophetis numquid non comprehenderunt patres vestros et conversi sunt et dixerunt sicut cogitavit Dominus exercituum facere nobis secundum vias nostras et secundum adinventiones nostras fecit nobis

7 in die vicesima et quarta undecimo mense sabath in anno secundo Darii factum est verbum Domini ad Zacchariam filium Barachiae filium Addo prophetam dicens

8 vidi per noctem et ecce vir ascendens super equum rufum et ipse stabat inter myrteta quae erant in profundo et post eum equi rufi varii et albi

9 et dixi quid sunt isti domine mi et dixit ad me angelus qui loquebatur in me ego ostendam tibi quid sint haec

10 et respondit vir qui stabat inter myrteta et dixit isti sunt quos misit Dominus ut perambularent terram

11 et responderunt angelo Domini qui stabat inter myrteta et dixerunt perambulavimus terram et ecce omnis terra habitatur et quiescit

12 et respondit angelus Domini et dixit Domine exercituum usquequo tu non misereberis Hierusalem et urbium Iuda quibus iratus es iste septuagesimus annus est

13 et respondit Dominus angelo qui loquebatur in me verba bona verba consolatoria

14 et dixit ad me angelus qui loquebatur in me clama dicens haec dicit Dominus exercituum zelatus sum Hierusalem et Sion zelo magno

15 et ira magna ego irascor super gentes opulentas quia ego iratus sum parum ipsi vero adiuverunt in malum

16 propterea haec dicit Dominus revertar ad Hierusalem in misericordiis domus mea aedificabitur in ea ait Dominus exercituum et perpendiculum extendetur super Hierusalem

17 adhuc clama dicens haec dicit Dominus exercituum adhuc affluent civitates meae bonis et consolabitur Dominus adhuc Sion et eliget adhuc Hierusalem

18 et levavi oculos meos et vidi et ecce quattuor cornua

19 et dixi ad angelum qui loquebatur in me quid sunt haec et dixit ad me haec sunt cornua quae ventilaverunt Iudam et Israhel et Hierusalem

20 et ostendit mihi Dominus quattuor fabros

21 et dixi quid isti veniunt facere qui ait dicens haec sunt cornua quae ventilaverunt Iudam per singulos viros et nemo eorum levavit caput suum et venerunt isti deterrere ea ut deiciant cornua gentium quae levaverunt cornu super terram Iuda ut dispergerent eam

Caput 2

1 et levavi oculos meos et vidi et ecce vir et in manu eius funiculus mensorum

2 et dixi quo tu vadis et dixit ad me ut metiar Hierusalem et videam quanta sit latitudo eius et quanta longitudo eius

3 et ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur et angelus alius egrediebatur in occursum eius

4 et dixit ad eum curre loquere ad puerum istum dicens absque muro habitabitur Hierusalem prae multitudine hominum et iumentorum in medio eius

5 et ego ero ei ait Dominus murus ignis in circuitu et in gloria ero in medio eius

6 o o fugite de terra aquilonis dicit Dominus quoniam in quattuor ventos caeli dispersi vos dicit Dominus

7 o Sion fuge quae habitas apud filiam Babylonis

8 quia haec dicit Dominus exercituum post gloriam misit me ad gentes quae spoliaverunt vos qui enim tetigerit vos tangit pupillam oculi eius

9 quia ecce ego levo manum meam super eos et erunt praedae his qui serviebant sibi et cognoscetis quia Dominus exercituum misit me

10 lauda et laetare filia Sion quia ecce ego venio et habitabo in medio tui ait Dominus

11 et adplicabuntur gentes multae ad Dominum in die illa et erunt mihi in populum et habitabo in medio tui et scies quia Dominus exercituum misit me ad te

12 et possidebit Dominus Iudam partem suam in terra sanctificata et eliget adhuc Hierusalem

13 sileat omnis caro a facie Domini quia consurrexit de habitaculo sancto suo

Caput 3

1 et ostendit mihi Iesum sacerdotem magnum stantem coram angelo Domini et Satan stabat a dextris eius ut adversaretur ei

2 et dixit Dominus ad Satan increpet Dominus in te Satan et increpet Dominus in te qui elegit Hierusalem numquid non iste torris est erutus de igne

3 et Iesus erat indutus vestibibus sordidis et stabat ante faciem angeli

4 qui respondit et ait ad eos qui stabant coram se dicens auferte vestimenta sordida ab eo et dixit ad eum ecce abstuli a te iniquitatem tuam et indui te mutatoriis

5 et dixit ponite cidarim mundam super caput eius et posuerunt cidarim mundam super caput eius et induerunt eum vestibibus et angelus Domini stabat

6 et contestabatur angelus Domini Iesum dicens

7 haec dicit Dominus exercituum si in viis meis ambulaveris et custodiam meam custodieris tu quoque iudicabis domum meam et custodies atria mea et dabo tibi ambulantes de his qui nunc hic adsistunt

8 audi Iesu sacerdos magne tu et amici tui qui habitant coram te quia viri portendentes sunt ecce enim ego adducam servum meum orientem

9 quia ecce lapis quem dedi coram Iesu super lapidem unum septem oculi sunt ecce ego celabo sculpturam eius ait Dominus exercituum et auferam iniquitatem terrae illius in die una

10 in die illa dicit Dominus exercituum vocabit vir amicum suum subter vineam et subter ficum

Caput 4

1 et reversus est angelus qui loquebatur in me et suscitavit me quasi virum qui suscitatur de somno suo

2 et dixit ad me quid tu vides et dixi vidi et ecce candelabrum aureum totum et lampas eius super caput ipsius et septem lucernae eius super illud septem et septem infusoria lucernis quae erant super caput illius

3 et duae olivae super illud una a dextris lampadis et una a sinistris eius

4 et respondi et aio ad angelum qui loquebatur in me dicens quid sunt haec domine mi

5 et respondit angelus qui loquebatur in me et dixit ad me numquid nescis quid sunt haec et dixi non domine mi

6 et respondit et ait ad me dicens hoc est verbum Domini ad Zorobabel dicens non in exercitu nec in robore sed in spiritu meo dicit Dominus exercituum

7 quis tu mons magne coram Zorobabel in planum et educet lapidem primarium et exaequabit gratiam gratiae eius

8 et factum est verbum Domini ad me dicens

9 manus Zorobabel fundaverunt domum istam et manus eius perficient eam et scietis quia Dominus exercituum misit me ad vos

10 quis enim despexit dies parvos et laetabuntur et videbunt lapidem stagnum in manu Zorobabel septem isti oculi Domini qui discurrunt in universa terra

11 et respondi et dixi ad eum quid sunt duae olivae istae ad dextram candelabri et ad sinistram eius

12 et respondi secundo et dixi ad eum quid sunt duae spicae olivarum quae sunt iuxta duo rostra aurea in quibus sunt suffusoria ex auro

13 et ait ad me dicens numquid nescis quid sunt haec et dixi non domine

14 et dixit isti duo filii olei qui adsistunt Dominatori universae terrae

Caput 5

1 et conversus sum et levavi oculos meos et vidi et ecce volumen volans

2 et dixit ad me quid tu vides et dixi ego video volumen volans longitudo eius viginti cubitorum et latitudo eius decem cubitorum

3 et dixit ad me haec est maledictio quae egreditur super faciem omnis terrae quia omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur et omnis iurans ex hoc similiter iudicabitur

4 educam illud dicit Dominus exercituum et veniet ad domum furis et ad domum iurantis in nomine meo mendaciter et commorabitur in medio domus eius et consumet eam et ligna eius et lapides eius

5 et egressus est angelus qui loquebatur in me et dixit ad me leva oculos tuos et vide quid est hoc quod egreditur

6 et dixi quidnam est et ait haec est amphora egrediens et dixit haec est oculus eorum in universa terra

7 et ecce talentum plumbi portabatur et ecce mulier una sedens in medio amphorae

8 et dixit haec est impietas et proiecit eam in medio amphorae et misit massam plumbeam in os eius

9 et levavi oculos meos et vidi et ecce duae mulieres egredientes et spiritus in alis earum et habebant alas quasi alas milvi et levaverunt amphoram inter terram et caelum

10 et dixi ad angelum qui loquebatur in me quo istae deferunt amphoram

11 et dixit ad me ut aedificetur ei domus in terra Sennaar et stabiliatur et ponatur ibi super basem suam

Caput 6

1 et conversus sum et levavi oculos meos et vidi et ecce quattuor quadrigae egredientes de medio duorum montium et montes montes aerei

2 in quadriga prima equi rufi et in quadriga secunda equi nigri

3 et in quadriga tertia equi albi et in quadriga quarta equi varii fortes

4 et respondi et dixi ad angelum qui loquebatur in me quid sunt haec domine mi

5 et respondit angelus et ait ad me isti sunt quattuor venti caeli qui egrediuntur ut stent coram Dominatore omnis terrae

6 in quo erant equi nigri egrediebantur in terra aquilonis et albi egressi sunt post eos et varii egressi sunt ad terram austri

7 qui autem erant robustissimi exierunt et quaerebant ire et discurrere per omnem terram et dixit ite perambulate terram et perambulaverunt terram

8 et vocavit me et locutus est ad me dicens ecce qui egrediuntur in terram aquilonis requiescere fecerunt spiritum meum in terra aquilonis

9 et factum est verbum Domini ad me dicens

10 sume a transmigratione ab Oldai et a Tobia et ab Idaia et venies tu in die illa et intrabis domum Iosiae filii Sofoniae qui venerunt de Babylone

11 et sumes argentum et aurum et facies coronas et pones in capite Iesu filii Iosedech sacerdotis magni

12 et loqueris ad eum dicens haec ait Dominus exercituum dicens ecce vir Oriens nomen eius et subter eum oriatur et aedificabit templum Domino

13 et ipse extruet templum Domino et ipse portabit gloriam et sedebit et dominabitur super solio suo et erit sacerdos super solio suo et consilium pacis erit inter duos illos

14 et coronae erunt Helem et Tobiae et Idaiae et Hen filio Sofoniae memoriale in templo Domini

15 et qui procul sunt venient et aedificabunt in templo Domini et scietis quia Dominus exercituum misit me ad vos erit autem hoc si auditu audieritis vocem Domini Dei vestri

Caput 7

1 et factum est in anno quarto Darii regis factum est verbum Domini ad Zacchariam in quarta mensis noni qui est casleu

2 et miserunt ad domum Dei Sarasar et Rogomelech et viri qui erant cum eo ad deprecandam faciem Domini

3 ut dicerent sacerdotibus domus Domini exercituum et prophetis loquentes numquid flendum mihi est in mense quinto vel sanctificare me debeo sicuti feci iam multis annis

4 et factum est verbum Domini exercituum ad me dicens

5 loquere ad omnem populum terrae et ad sacerdotes dicens cum ieiunaretis et plangeretis in quinto et septimo per hos septuaginta annos numquid ieiunium ieiunastis mihi

6 et cum comedistis et cum bibistis numquid non vobis comedistis et vobismet ipsis bibistis

7 numquid non sunt verba quae locutus est Dominus in manu prophetarum priorum cum adhuc Hierusalem habitaretur et esset opulenta ipsa et urbes in circuitu eius et ad austrum et in campestribus habitaretur

8 et factum est verbum Domini ad Zacchariam dicens

9 haec ait Dominus exercituum dicens iudicium verum iudicate et misericordiam et miserationes facite unusquisque cum fratre suo

10 et viduam et pupillum et advenam et pauperem nolite calumniari et malum vir fratri suo non cogitet in corde suo

11 et noluerunt adtendere et verterunt scapulam recedentem et aures suas adgravaverunt ne audirent

12 et cor suum posuerunt adamantem ne audirent legem et verba quae misit Dominus exercituum in spiritu suo per manum prophetarum priorum et facta est indignatio magna a Domino exercituum

13 et factum est sicut locutus est et non audierunt sic clamabant et non exaudiam dicit Dominus exercituum

14 et dispersi eos per omnia regna quae nesciunt et terra desolata est ab eis eo quod non esset transiens et revertens et posuerunt terram desiderabilem in desertum

Caput 8

1 et factum est verbum Domini exercituum dicens

2 haec dicit Dominus exercituum zelatus sum Sion zelo magno et indignatione magna zelatus sum eam

3 haec dicit Dominus exercituum reversus sum ad Sion et habitabo in medio Hierusalem et vocabitur Hierusalem civitas veritatis et mons Domini exercituum mons sanctificatus

4 haec dicit Dominus exercituum adhuc habitabunt senes et anus in plateis Hierusalem et viri baculus in manu eius prae multitudine dierum

5 et plateae civitatis conplebuntur infantibus et puellis ludentibus in plateis eius

6 haec dicit Dominus exercituum si difficile videbitur in oculis reliquiarum populi huius in diebus illis numquid in oculis meis difficile erit dicit Dominus exercituum

7 haec dicit Dominus exercituum ecce ego salvabo populum meum de terra orientis et de terra occasus solis

8 et adducam eos et habitabunt in medio Hierusalem et erunt mihi in populum et ego ero eis in Deum in veritate et iustitia

9 haec dicit Dominus exercituum confortentur manus vestrae qui auditis in diebus his sermones istos per os prophetarum in die qua fundata est domus Domini exercituum ut templum aedificaretur

10 siquidem ante dies illos merces hominum non erat nec merces iumentorum erat neque introeunti et exeunti erat pax prae tribulatione et dimisi omnes homines unumquemque contra proximum suum

11 nunc autem non iuxta dies priores ego faciam reliquiis populi huius dicit Dominus exercituum

12 sed semen pacis erit vinea dabit fructum suum et terra dabit germen suum et caeli dabunt rorem suum et possidere faciam reliquias populi huius universa haec

13 et erit sicut eratis maledictio in gentibus domus Iuda et domus Israhel sic salvabo vos et eritis benedictio nolite timere confortentur manus vestrae

14 quia haec dicit Dominus exercituum sicut cogitavi ut adfligerem vos cum ad iracundiam provocassent patres vestri me dicit Dominus

15 et non sum misertus sic conversus cogitavi in diebus istis ut benefaciam Hierusalem et domui Iuda nolite timere

16 haec sunt ergo verba quae facietis loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo veritatem et iudicium pacis iudicate in portis vestris

17 et unusquisque malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibus vestris et iuramentum mendax ne diligatis omnia enim haec sunt quae odi dicit Dominus

18 et factum est verbum Domini exercituum ad me dicens

19 haec dicit Dominus exercituum ieiunium quarti et ieiunium quinti et ieiunium septimi et ieiunium decimi erit domui Iuda in gaudium et in laetitiam et in sollemnitates praeclaras veritatem tantum et pacem diligite

20 haec dicit Dominus exercituum usquequo veniant populi et habitent in civitatibus multis

21 et vadant habitatores unus ad alterum dicentes eamus et deprecemur faciem Domini et quaeramus Dominum exercituum vadam etiam ego

22 et venient populi multi et gentes robustae ad quaerendum Dominum exercituum in Hierusalem et deprecandam faciem Domini

23 haec dicit Dominus exercituum in diebus illis in quibus adprehendent decem homines ex omnibus linguis gentium et adprehendent fimbriam viri iudaei dicentes ibimus vobiscum audivimus enim quoniam Deus vobiscum est

Caput 9

1 onus verbi Domini in terra Adrach et Damasci requiei eius quia Domini est oculus hominis et omnium tribuum Israhel

2 Emath quoque in terminis eius et Tyrus et Sidon adsumpserunt quippe sibi sapientiam valde

3 et aedificavit Tyrus munitionem suam et coacervavit argentum quasi humum et aurum ut lutum platearum

4 ecce Dominus possidebit eam et percutiet in mari fortitudinem eius et haec igni devorabitur

5 videbit Ascalon et timebit et Gaza et dolebit nimis et Accaron quoniam confusa est spes eius et peribit rex de Gaza et Ascalon non habitabitur

6 et sedebit separator in Azoto et disperdam superbiam Philistinorum

7 et auferam sanguinem eius de ore eius et abominationes eius de medio dentium eius et relinquetur etiam ipse Deo nostro et erit quasi dux in Iuda et Accaron quasi Iebuseus

8 et circumdabo domum meam ex his qui militant mihi euntes et revertentes et non transibit super eos ultra exactor quia nunc vidi in oculis meis

9 exulta satis filia Sion iubila filia Hierusalem ecce rex tuus veniet tibi iustus et salvator ipse pauper et ascendens super asinum et super pullum filium asinae

10 et disperdam quadrigam ex Ephraim et equum de Hierusalem et dissipabitur arcus belli et loquetur pacem gentibus et potestas eius a mari usque ad mare et a fluminibus usque ad fines terrae

11 tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua

12 convertimini ad munitionem vincti spei hodie quoque adnuntians duplicia reddam tibi

13 quoniam extendi mihi Iudam quasi arcum implevi Ephraim et suscitabo filios tuos Sion super filios tuos Graecia et ponam te quasi gladium fortium

14 et Dominus Deus super eos videbitur et exhibit ut fulgur iaculum eius et Dominus Deus in tuba canet et vadet in turbine austri

15 Dominus exercituum proteget eos et devorabunt et subicient lapidibus fundae et bibentes inebriabuntur quasi vino et replebuntur ut fialae et quasi cornua altaris

16 et salvabit eos Dominus Deus eorum in die illa ut gregem populi sui quia lapides sancti eleventur super terram eius

17 quid enim bonum eius est et quid pulchrum eius nisi frumentum electorum et vinum germinans virgines

Caput 10

1 petite a Domino pluviam in tempore serotino et Dominus faciet nives et pluviam imbris dabit eis singulis herbam in agro

2 quia simulacra locuta sunt inutile et divini viderunt mendacium et somniatores frustra locuti sunt vane consolabantur idcirco abducti sunt quasi grex adfligentur quia non est eis pastor

3 super pastores iratus est furor meus et super hircos visitabo quia visitavit Dominus exercituum gregem suum domum Iuda et posuit eos quasi equum gloriae suae in bello

4 ex ipso angulus ex ipso paxillus ex ipso arcus proelii ex ipso egredietur omnis exactor simul

5 et erunt quasi fortes conculcantes lutum viarum in proelio et bellabunt quia Dominus cum eis et confundentur ascensores equorum

6 et confortabo domum Iuda et domum Ioseph salvabo et convertam eos quia miserebor eorum et erunt sicut fuerunt quando non proieceram eos ego enim Dominus Deus eorum et exaudiam eos

7 et erunt quasi fortes Ephraim et laetabitur cor eorum quasi a vino et filii eorum videbunt et laetabuntur et exultabit cor eorum in Domino

8 sibilabo eis et congregabo illos quia redemi eos et multiplicabo eos sicut ante fuerant multiplicati

9 et seminabo eos in populis et de longe recordabuntur mei et vivent cum filiis suis et revertentur

10 et reducam eos de terra Aegypti et de Assyriis congregabo eos et ad terram Galaad et Libani adducam eos et non inveniatur eis locus

11 et transibit in maris freto et percutiet in mari fluctus et confundentur omnia profunda Fluminis et humiliabitur superbia Assur et sceptrum Aegypti recedet

12 confortabo eos in Domino et in nomine eius ambulabunt dicit Dominus

Caput 11

1 aperi Libane portas tuas et comedat ignis cedros tuas

2 ulula abies quia cecidit cedrus quoniam magnifici vastati sunt ululate quercus Basan quoniam succisus est saltus munitus

3 vox ululatus pastorum quia vastata est magnificentia eorum vox rugitus leonum quoniam vastata est superbia Iordanis

4 haec dicit Dominus Deus meus pasce pecora occisionis

5 quae qui possederant occidebant et non dolebant et vendebant ea dicentes benedictus Dominus divites facti sumus et pastores eorum non parcebant eis

6 et ego non parcam ultra super habitantes terram dicit Dominus ecce ego tradam homines unumquemque in manu proximi sui et in manu regis sui et concident terram et non eruam de manu eorum

7 et pascam pecus occisionis propter hoc o pauperes gregis et adsumpsi mihi duas virgas unam vocavi Decorem et alteram vocavi Funiculos et pavi gregem

8 et succidi tres pastores in mense uno et contracta est anima mea in eis siquidem anima eorum variavit in me

9 et dixi non pascam vos quod moritur moriatur et quod succiditur succidatur et reliqui vorent unusquisque carnem proximi sui

10 et tuli virgam meam quae vocabatur Decus et absceidi eam ut irritum facerem foedus meum quod percussi cum omnibus populis

11 et in irritum deductum est in die illa et cognoverunt sic pauperes gregis qui custodiunt mihi quia verbum Domini est

12 et dixi ad eos si bonum est in oculis vestris adferre mercedem meam et si non quiescite et adpenderunt mercedem meam triginta argenteos

13 et dixit Dominus ad me proice illud ad statuarium decorum pretium quod adpretiatus sum ab eis et tuli triginta argenteos et proieci illos in domo Domini ad statuarium

14 et praecidi virgam meam secundam quae appellabatur Funiculus ut dissolverem germanitatem inter Iudam et inter Israhel

15 et dixit Dominus ad me adhuc sume tibi vasa pastoris stulti

16 quia ecce ego suscitabo pastorem in terra qui derelicta non visitabit dispersum non quaeret et contritum non sanabit et id quod stat non enutriet et carnes pinguium comedet et ungulas eorum dissolvit

17 o pastor et idolum derelinquens gregem gladius super brachium eius et super oculum dextrum eius brachium eius ariditate siccabitur et oculus dexter eius tenebrescens obscurabitur

Caput 12

1 onus verbi Domini super Israhel dixit Dominus extendens caelum et fundans terram et fingens spiritum hominis in eo

2 ecce ego ponam Hierusalem superliminare crapulae omnibus populis in circuitu sed et Iuda erit in obsidione contra Hierusalem

3 et erit in die illa ponam Hierusalem lapidem oneis cunctis populis omnes qui levabunt eam concisione lacerabuntur et colligentur adversum eam omnia regna terrae

4 in die illa dicit Dominus percutiam omnem equum in stuporem et ascensorem eius in amentiam et super domum Iuda aperiā oculos meos et omnem equum populorum percutiam in caecitate

5 et dicent duces Iuda in corde suo confortentur mihi habitatores Hierusalem in Domino exercituum Deo eorum

6 in die illo ponam duces Iuda sicut caminum ignis in lignis et sicut facem ignis in faeno et devorabunt ad dextram et ad sinistram omnes populos in circuitu et habitabitur Hierusalem rursum in loco suo in Hierusalem

7 et salvabit Dominus tabernacula Iuda sicut in principio ut non magnifice glorietur domus David et gloria habitantium Hierusalem contra Iudam

8 in die illo proteget Dominus habitatores Hierusalem et erit qui offenderit ex eis in die illa quasi David et domus David quasi Dei sicut angelus Domini in conspectu eius

9 et erit in die illa quaeram contere omnes gentes quae veniunt contra Hierusalem

10 et effundam super domum David et super habitatores Hierusalem spiritum gratiae et precum et aspicient ad

me quem confixerunt et plangent eum planctu quasi super unigenitum et dolebunt super eum ut doleri solet in morte primogeniti

11 in die illa magnus erit planctus in Hierusalem sicut planctus Adadremmon in campo Mageddon

12 et planget terra familiae et familiae seorsum familiae domus David seorsum et mulieres eorum seorsum

13 familiae domus Nathan seorsum et mulieres eorum seorsum familiae domus Levi seorsum et mulieres eorum seorsum familiae Semei seorsum et mulieres eorum seorsum

14 omnes familiae reliquae familiae et familiae seorsum et mulieres eorum seorsum

Caput 13

1 in die illa erit fons patens domus David et habitantibus Hierusalem in ablutionem peccatoris et menstruatæ

2 et erit in die illa dicit Dominus exercituum disperdam nomina idolorum de terra et non memorabuntur ultra et prophetas et spiritum inmundum auferam de terra

3 et erit cum prophetaverit quispiam ultra dicent ei pater eius et mater eius qui genuerunt eum non vives quia mendacium locutus es in nomine Domini et configent eum pater eius et mater eius genitores eius cum prophetaverit

4 et erit in die illa confundentur prophetae unusquisque ex visione sua cum prophetaverit nec operientur pallio saccino ut mentiantur

5 sed dicet non sum propheta homo agricola ego sum quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea

6 et dicetur ei quid sunt plagae istae in medio manuum tuarum et dicet his plagatus sum in domo eorum qui diligebant me

7 framea suscitare super pastorem meum et super virum coherentem mihi dicit Dominus exercituum percute pastorem et dispergantur oves et convertam manum meam ad parvulos

8 et erunt in omni terra dicit Dominus partes duae in ea disperdentur et deficient et tertia pars relinquetur in ea

9 et ducam tertiam partem per ignem et uram eas sicut uritur argentum et probabo eos sicut probatur aurum ipse vocabit nomen meum et ego exaudiam eum dicam populus meus es et ipse dicet Dominus Deus meus

Caput 14

1 ecce dies veniunt Domini et dividentur spolia tua in medio tui

2 et congregabo omnes gentes ad Hierusalem in proelium et capietur civitas et vastabuntur domus et mulieres violabuntur et egredietur media pars civitatis in captivitatem et reliquum populi non auferetur ex urbe

3 et egredietur Dominus et proeliabitur contra gentes illas sicut proeliatas est in die certaminis

4 et stabunt pedes eius in die illa super montem Olivarum qui est contra Hierusalem ad orientem et scindetur mons Olivarum ex media parte sui ad orientem et occidentem praerupto grandi valde et separabitur medium montis ad aquilonem et medium eius ad meridiem

5 et fugietis ad vallem montium meorum quoniam coniungetur vallis montium usque ad proximum et fugietis sicut fugistis a facie terraemotus in diebus Oziae regis Iuda et veniet Dominus Deus meus omnesque sancti cum eo

6 et erit in die illa non erit lux sed frigus et gelu

7 et erit dies una quae nota est Domino non dies neque nox et in tempore vesperae erit lux

8 et erit in die illa exhibunt aquae vivae de Hierusalem medium earum ad mare orientale et medium earum ad mare novissimum in aestate et in hieme erunt

9 et erit Dominus rex super omnem terram in die illa erit Dominus unus et erit nomen eius unum

10 et revertetur omnis terra usque ad desertum de colle Remmon ad austrum Hierusalem et exaltabitur et habitabit in loco suo a porta Benjamin usque ad locum portae Prioris usque ad portam Angulorum et a turre Ananehel usque ad torcularia regis

11 et habitabunt in ea et anathema non erit amplius sed sedebit Hierusalem securæ

12 et haec erit plaga qua percutiet Dominus omnes gentes quae pugnaverunt adversus Hierusalem tabescet caro uniuscuiusque stantis super pedes suos et oculi eius contabescent in foraminibus suis et lingua eorum contabescet in ore suo

13 in die illo erit tumultus Domini magnus in eis et apprehendet vir manum proximi sui et conseretur manus eius super manum proximi sui

14 sed et Iudas pugnabit adversus Hierusalem et congregabuntur divitiae omnium gentium in circuitu aurum et argentum et vestes multae satis

15 et sic erit ruina equi et muli cameli et asini et omnium iumentorum quae fuerint in castris illis sicut ruina haec

16 et omnes qui reliqui fuerint de universis gentibus quae venerint contra Hierusalem ascendent ab anno in annum ut adorent regem Dominum exercituum et celebrent festivitatem tabernaculorum

17 et erit qui non ascenderit de familiis terrae ad Hierusalem ut adoret regem Dominum exercituum non erit super eos imber

18 quod si et familia Aegypti non ascenderit et non venerit nec super eos erit sed erit ruina qua percutiet Dominus omnes gentes quae non ascenderint ad celebrandam festivitatem tabernaculorum

19 hoc erit peccatum Aegypti et hoc peccatum omnium gentium quae non ascenderint ad celebrandam festivitatem tabernaculorum

20 in die illo erit quod super frenum equi est sanctum Domino et erunt lebetes in domo Domini quasi fialae coram altari

21 et erit omnis lebes in Hierusalem et in Iuda sancti-
ficatus Domino exercituum et venient omnes immolantes et
sument ex eis et coquent in eis et non erit mercator ultra in
domo Domini exercituum in die illo

The Prophecy of Malachias

Chapter

789 #1
789 #2

790 #3
790 #4

782 The Prophecy of
Zacharias

791 The First Book of the Machabees

Caput 1

1 onus verbi Domini ad Israhel in manu Malachi
2 dilexi vos dicit Dominus et dixistis in quo dilexisti nos
nonne frater erat Esau Iacob dicit Dominus et dilexi Iacob
3 Esau autem odio habui et posui montes eius in
solitudinem et hereditatem eius in dracones deserti
4 quod si dixerit Idumea destructi sumus sed reverten-
tes aedificabimus quae deserta sunt haec dicit Dominus ex-
ercituum isti aedificabunt et ego destruam et vocabuntur Ter-
mini impietatis et Populus cui iratus est Dominus usque in
aeternum
5 et oculi vestri videbunt et vos dicetis magnificetur
Dominus super terminum Israhel
6 filius honorat patrem et servus dominum suum si ergo
pater ego sum ubi est honor meus et si dominus ego sum ubi
est timor meus dicit Dominus exercituum ad vos o sacerdo-
tes qui despicitis nomen meum et dixistis in quo despeximus
nomen tuum
7 offertis super altare meum panem pollutum et dicitis in
quo polluimus te in eo quod dicitis mensa Domini despecta
est
8 si offeratis caecum ad immolandum nonne malum est
et si offeratis claudum et languidum nonne malum est offer
illud duci tuo si placuerit ei aut si susceperit faciem tuam
dicit Dominus exercituum
9 et nunc deprecamini vultum Dei ut misereatur vestri
de manu enim vestra factum est hoc si quo modo suscipiat
facies vestras dicit Dominus exercituum
10 quis est in vobis qui claudat ostia et incendat altare
meum gratuito non est mihi voluntas in vobis dicit Dominus
exercituum et munus non suscipiam de manu vestra
11 ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est no-
men meum in gentibus et in omni loco sacrificatur et offertur
nomini meo oblatio munda quia magnum nomen meum in
gentibus dicit Dominus exercituum
12 et vos polluistis illud in eo quod dicitis mensa Domini
contaminata est et quod superponitur contemptibile est cum
igni qui illud devorat
13 et dixistis ecce de labore et exsufflastis illud dicit Do-
minus exercituum et intulistis de rapinis claudum et langui-

dum et intulistis munus numquid suscipiam illud de manu
vestra dicit Dominus

14 maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum
et votum faciens immolat debile Domino quia rex magnus
ego dicit Dominus exercituum et nomen meum horribile in
gentibus

Caput 2

1 et nunc ad vos mandatum hoc o sacerdotes
2 si nolueritis audire et si nolueritis ponere super cor
ut detis gloriam nomini meo ait Dominus exercituum mit-
tam in vos egestatem et maledicam benedictionibus vestris
et maledicam illis quoniam non posuistis super cor
3 ecce ego proiciam vobis brachium et dispergam super
vultum vestrum stercus sollemnitatum vestrarum et adsumet
vos secum
4 et scietis quia misi ad vos mandatum istud ut esset
pactum meum cum Levi dicit Dominus exercituum
5 pactum meum fuit cum eo vitae et pacis et dedi ei
timorem et timuit me et a facie nominis mei pavebat
6 lex veritatis fuit in ore eius et iniquitas non est inven-
ta in labiis eius in pace et in aequitate ambulavit mecum et
multos avertit ab iniquitate
7 labia enim sacerdotis custodient scientiam et legem
requirent ex ore eius quia angelus Domini exercituum est
8 vos autem recessistis de via et scandalizastis pluri-
mos in lege irritum fecistis pactum Levi dicit Dominus
exercituum
9 propter quod et ego dedi vos contemptibiles et humiles
omnibus populis sicut non servastis vias meas et accepistis
faciem in lege
10 numquid non pater unus omnium nostrum numquid
non Deus unus creavit nos quare ergo despicit unusquisque
nostrum fratrem suum violans pactum patrum nostrorum
11 transgressus est Iuda et abominatio facta est in Israhel
et in Hierusalem quia contaminavit Iudas sanctificationem
Domini quam dilexit et habuit filiam dei alieni
12 disperdat Dominus virum qui fecerit hoc magistrum
et discipulum de tabernaculis Iacob et offerentem munus
Domino exercituum

13 et hoc rursum fecistis operiebatis lacrimis altare Domini fletu et mugitu ita ut ultra non respiciam ad sacrificium nec accipiam placabile quid de manu vestra

14 et dixistis quam ob causam quia Dominus testificatus est inter te et uxorem pubertatis tuae quam tu despexisti et haec particeps tua et uxor foederis tui

15 nonne unus fecit et residuum spiritus eius est et quid unus quaerit nisi semen Dei custodite ergo spiritum vestrum et uxorem adulescentiae tuae noli despicere

16 cum odio habueris dimitte dicit Dominus Deus Israel operiet autem iniquitas vestimentum eius dicit Dominus exercituum custodite spiritum vestrum et nolite despicere

17 laborare fecistis Dominum in sermonibus vestris et dixistis in quo eum fecimus laborare in eo cum diceretis omnis qui facit malum bonus est in conspectu Domini et tales ei placent aut certe ubi est Deus iudicii

Caput 3

1 ecce ego mittam angelum meum et praeparabit viam ante faciem meam et statim veniet ad templum suum dominator quem vos quaeritis et angelus testamenti quem vos vultis ecce venit dicit Dominus exercituum

2 et quis poterit cogitare diem adventus eius et quis stabit ad videndum eum ipse enim quasi ignis conflans et quasi herba fullonum

3 et sedebit conflans et emundans argentum et purgabit filios Levi et colabit eos quasi aurum et quasi argentum et erunt Domino offerentes sacrificia in iustitia

4 et placebit Domino sacrificium Iuda et Hierusalem sicut dies saeculi et sicut anni antiqui

5 et accedam ad vos in iudicio et ero testis velox maleficis et adulteris et periuris et qui calumniantur mercedem mercennarii viduas et pupillos et opprimunt peregrinum nec timuerunt me dicit Dominus exercituum

6 ego enim Dominus et non mutor et vos filii Iacob non estis consumpti

7 a diebus enim patrum vestrorum recessistis a legitimis meis et non custodistis revertimini ad me et revertar ad vos dicit Dominus exercituum et dixistis in quo revertemur

8 si adfiget homo Deum quia vos configitis me et dixistis in quo confiximus te in decimis et in primitivis

9 et in penuria vos maledicti estis et me vos configitis gens tota

10 inferte omnem decimam in horreum et sit cibus in domo mea et probate me super hoc dicit Dominus si non aperuero vobis cataractas caeli et effudero vobis benedictionem usque ad abundantiam

11 et increpabo pro vobis devorantem et non corrumpet fructum terrae vestrae nec erit sterilis vinea in agro dicit Dominus exercituum

12 et beatos vos dicent omnes gentes eritis enim vos terra desiderabilis dicit Dominus exercituum

13 invaluerunt super me verba vestra dicit Dominus

14 et dixistis quid locuti sumus contra te dixistis vanus est qui servit Deo et quod emolumentum quia custodivimus praecepta eius et quia ambulavimus tristes coram Domino exercituum

15 ergo nunc beatos dicimus arrogantes siquidem aedificati sunt facientes impietatem et temptaverunt Deum et salvi facti sunt

16 tunc locuti sunt timentes Deum unusquisque cum proximo suo et adtendit Dominus et audivit et scriptus est liber monumenti coram eo timentibus Dominum et cogitantibus nomen eius

17 et erunt mihi ait Dominus exercituum in die qua ego facio in peculium et parcam eis sicut parcit vir filio suo servienti sibi

18 et convertemini et videbitis quid sit inter iustum et impium et inter servientem Deo et non servientem ei

Caput 4

1 ecce enim dies veniet succensa quasi caminus et erunt omnes superbi et omnes facientes impietatem stipula et inflammabit eos dies veniens dicit Dominus exercituum quae non relinquet eis radicem et germen

2 et orietur vobis timentibus nomen meum sol iustitiae et sanitas in pinnis eius et egrediemini et salietis sicut vituli de armento

3 et calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum in die qua ego facio dicit Dominus exercituum

4 mementote legis Mosi servi mei quam mandavi ei in Choreb ad omnem Israel praecepta et iudicia

5 ecce ego mittam vobis Heliam prophetam antequam veniat dies Domini magnus et horribilis

6 et convertet cor patrum ad filios et cor filiorum ad patres eorum ne forte veniam et percutiam terram anathemate

---

The First Book of the Machabees

Chapter

791 #1	796 #5	801 #9	808 #13	789 The Prophecy of
792 #2	798 #6	803 #10	810 #14	Malachias
794 #3	799 #7	805 #11	811 #15	813 The Second Book
795 #4	801 #8	807 #12	812 #16	of the Machabees

Caput 1

1 et factum est postquam percussit Alexander Philippi Macedo qui primus regnavit in Graecia egressus de terra Cetthim Darium regem Persarum et Medorum

2 constituit proelia multa et omnium obtinuit munitiones et interfecit reges terrae

3 et pertransiit usque ad fines terrae et accepit spolia multitudinis gentium et siluit terra in conspectu eius

4 et congregavit virtutem exercituum fortem nimis et exaltatum est et elevatum cor eius

5 et obtinuit regiones gentium et tyrannos et facti sunt illi in tributum

6 et post haec decidit in lectum et cognovit quia moritur

7 et vocavit pueros suos nobiles qui secum erant nutriti a iuventute et divisit illis regnum suum cum adhuc viveret

8 et regnavit Alexander annis duodecim et mortuus est

9 et obtinuerunt pueri eius regnum unusquisque in loco suo

10 et inposuerunt sibi omnes diademata post mortem eius et filii eorum post eos annis multis et multiplicata sunt mala in terra

11 et exiit ex eis radix peccatrix Antiochus Inlustris filius Antiochi regis qui fuerat Romae obses et regnavit in anno centesimo tricesimo et septimo regni Graecorum

12 in diebus illis exierunt ex Israhel filii iniqui et suaserunt multis dicentes eamus et disponamus testamentum cum gentibus quae circa nos sunt quia ex quo recessimus ab eis invenerunt nos multa mala

13 et bonus visus est sermo in oculis eorum

14 et destinaverunt aliqui de populo et abierunt ad regem et dedit illis potestatem ut facerent iustitiam gentium

15 et aedificaverunt gymnasium in Hierosolymis secundum leges nationum

16 et fecerunt sibi praepudia et recesserunt a testamento sancto et iuncti sunt nationibus et venundati sunt ut facerent malum

17 et paratum est regnum in conspectu Antiochi et coepit regnare in terra Aegypti ut regnaret super duo regna

18 et intravit in Aegyptum in multitudine gravi in curribus et elephantis et equitibus et copiosa navium multitudine

19 et constituit bellum adversus Ptolomeum regem Aegypti et veritus est Ptolomeus a facie eius et fugit et ceciderunt vulnerati multi

20 et comprehendit civitates munitas in terra Aegypti et accepit spolia terrae Aegypti

21 et convertit Antiochus postquam percussit Aegyptum in centesimo et quadagesimo et tertio anno et ascendit ad Israhel

22 et ascendit Hierosolymis in multitudine gravi

23 et intravit in sanctificationem cum superbia et accepit altare aureum et candelabrum luminis et universa vasa eius et mensam propositionis et libatoria et fialas et mortariola aurea et velum et coronas et ornamentum aureum quod in facie templi erat et comminuit omnia

24 et accepit argentum et aurum et vasa concupiscibilia et accepit thesauros occultos quos invenit et sublatis omnibus abiit in terram suam

25 et fecit caedem hominum et locutus est superbia magna

26 et factus est planctus magnus in Israhel et in omni loco eorum

27 et ingemuerunt principes et seniores virgines et iuvenes infirmati sunt et speciositas mulierum inmutata est

28 omnis maritus sumpsit lamentum quae sedebant in toro maritali lugebant

29 et commota est terra super habitantes in ea et universa domus Iacob induit confusionem

30 et post duos annos dierum misit rex principem tributorum in civitates Iuda et venit Hierusalem cum turba magna

31 et locutus est ad eos verba pacifica in dolo et crediderunt ei

32 et inruit super civitatem repente et percussit eam plaga et perdidit populum multum ex Israhel

33 et accepit spolia civitatis et succendit eam igni et destruxit domos eius et muros eius in circuitu

34 et captivas duxerunt mulieres et natos et pecora possederunt

35 et aedificaverunt civitatem David muro magno et firmo et turribus firmis et facta est illis in arcem

36 et posuerunt illic gentem peccatorum viros iniquos et convaluerunt in ea et posuerunt arma et escas et congregaverunt spolia Hierusalem

37 et reposuerunt illic et facti sunt in laqueum magnum

38 et factum est hoc ad insidias sanctificationi et in diabolum malum in Israhel

39 et effuderunt sanguinem innocentem per circuitum sanctificationis et contaminaverunt sanctificationem

40 et fugerunt habitatores Hierusalem propter eos et facta est habitatio exterorum et facta est exera semini suo et nati eius reliquerunt eam

41 sanctificatio eius desolata est sicut solitudo dies festi eius conversi sunt in luctum sabbata eius in obprobrium honores eius in nihilum

42 secundum gloriam eius multiplicata est ignominia eius et sublimitas eius conversa est in luctum

43 et scripsit rex Antiochus omni regno suo ut esset omnis populus unus et reliquerunt unusquisque legem suam

44 et consenserunt omnes gentes secundum verbum regis Antiochi

45 et multi ex Israhel consenserunt ei et sacrificaverunt idolis et coinquinaverunt sabbatum

46 et misit rex Antiochus libros per manus nuntiorum in Hierusalem et in omnes civitates Iudae ut sequerentur legem gentium terrae

47 et prohiberent holocausta et sacrificia et placationes fieri in templo Dei

48 et prohiberent celebrari sabbatum et dies sollemnes

49 et coinquinari sancta et sanctum populum Israhel

50 et iussit aedificari aras et templa et idola et immolari carnes suillas et pecora communia

51 et relinquere filios suos incircumcisos et coinquinari animas eorum in omnibus inmundis et abominationibus ita ut obliviscerentur legem et inmutarent omnes iustificationes Dei

52 et quicumque non fecisset secundum verbum regis Antiochi moreretur

53 secundum omnia verba haec scripsit omni regno suo et praeposuit principes populo qui haec fieri cogerent

54 et iusserunt civitatibus Iudae sacrificare

55 et congregati sunt multi de populo ad eos qui dereliquerant legem Domini et fecerunt mala super terram

56 et effugaverunt populum Israhel in abditis et in absconditis fugitivorum locis

57 die quintadecima mensis casleu quinto et quadagesimo anno aedificavit rex Antiochus abominandum idolum desolationis super altare Dei et per universas civitates Iudae in circuitu aedificaverunt aras

58 et ante ianuas domorum et in plateis incendebant tura et sacrificabant

59 et libros legis Dei conbuserunt igni scindentes eos

60 et apud quemcumque inveniebantur libri testamenti Domini et quicumque observabant legem Domini secundum edictum regis trucidabant eum

61 in virtute sua faciebant haec populo Israhel qui inveniebantur in omni mense in civitatibus

62 et quinta et vicesima die mensis sacrificabant super aram quae erat contra altare

63 et mulieres quae circumcidebant filios suos trucidabantur secundum iussum regis Antiochi

64 et suspendebant pueros a cervicibus per universas domos eorum et eos qui circumciderunt eos trucidabant

65 et multi de populo Israhel definierunt apud se ut non manducarent immunda et elegerunt magis mori quam cibis coinquinari inmundis

66 et noluerunt infringere legem Dei sanctam et trucidati sunt

67 et facta est ira magna super populum valde

Caput 2

1 in illis diebus surrexit Matthathias filius Iohannis filii Simeonis sacerdos ex filiis Ioarim ab Hierusalem et consedit in monte Modin

2 et habebat filios quinque Iohannan qui cognominabatur Gaddis

3 et Simeon qui cognominabatur Thasi

4 et Iudas qui vocabatur Macchabeus

5 et Eleazarus qui cognominabatur Abaron et Ionathas qui cognominabatur Apphus

6 hii viderunt mala quae fiebant in populo Iuda et in Hierusalem

7 et dixit Matthathias vae mihi ut quid natus sum videre contritionem populi mei et contritionem civitatis sanctae et sedere illic cum datur in manibus inimicorum

8 sancta in manu extraneorum facta sunt templum eius sicut homo ignobilis

9 vasa gloriae eius captiva abducta sunt trucidati sunt iuvenes eius in plateis et iuvenes eius ceciderunt gladio inimicorum

10 quae gens non hereditavit regnum eius et non obtinuit spolia eius

11 omnis compositio eius ablata est quae erat libera facta est ancilla

12 et ecce sancta nostra et pulchritudo nostra et claritas nostra desolata est et coinquinaverunt eam gentes

13 quo ergo nobis adhuc vivere

14 et scidit Matthathias et filii eius vestimenta sua et operuerunt se ciliciis et planxerunt valde

15 et venerunt illuc qui missi erant a rege Antiocho ut cogerent eos qui confugerant in civitate Modin immolare et accendere et a lege Dei discedere

16 et multi de populo Israhel consentientes accesserunt ad eos sed Matthathias et filii eius constanter steterunt

17 et respondentes qui missi erant ab Antiocho dixerunt Matthathiae princeps et clarissimus et magnus es in hac civitate et ornatus filiis et fratribus

18 ergo accede prior et fac iussum regis sicut fecerunt omnes gentes et viri Iuda et qui remanserunt in Hierusalem et eris tu et filii tui inter amicos regis et amplificatus argento et auro et muneribus multis

19 et respondit Matthathias et dixit magna voce et si omnes gentes regi Antiocho oboediunt ut discedat unusquisque a servitute patrum suorum et consentiunt mandatis eius

20 ego et filii mei et fratres mei oboedimus legi patrum nostrorum

21 propitius sit nobis Deus non est nobis utile relinquere legem et iustitias Dei

22 non audibimus verba regis Antiochi nec sacrificabimus transgredientes legis nostrae mandata ut eamus altera via

23 et ut cessavit loqui verba haec accessit quidam Iudaeus in omnium oculis sacrificare idolis super aram in civitate Modin secundum iussum regis

24 et vidit Matthathias et doluit et contremuerunt renes eius et ascendit furor eius secundum iudicium legis et insiliens trucidavit eum super aram

25 sed et virum quem miserat rex Antiochus qui cogebat immolari occidit in ipso tempore et aram destruxit

26 et zelatus est legem sicut fecit Finees Zambri filio Salomi

27 et exclamavit Matthathias voce magna dicens omnis qui zelum habet legis statuens testamentum exeat post me

28 et fugit ipse et filii eius in montes et reliquerunt quaecumque habebant in civitate

29 tunc descenderunt multi quaerentes iudicium et iustitiam in desertum

30 ut sederent ibi ipsi et filii eorum et mulieres eorum et pecora eorum quoniam induraverunt super eos mala

31 et renuntiatum est viris regis et exercitui qui erat in Hierusalem civitate David quoniam discessissent viri quidam qui dissipaverunt mandatum regis in loca occulta in deserto et abissent post illos multi

32 et statim perrexerunt ad eos et constituerunt adversus eos proelium in die sabbatorum

33 et dixerunt ad eos resistitis et nunc adhuc exite et facite secundum verbum regis et vivetis

34 et dixerunt non exhibimus neque faciemus verbum regis ut polluamus diem sabbatorum

35 et concitaverunt adversus eos proelium

36 et non responderunt eis nec oppilaverunt loca occulta

37 dicentes moriamur omnes in simplicitate nostra et testes erunt super nos caelum et terra quod iniuste perditis nos

38 et intulerunt eis bellum sabbatis et mortui sunt ipsi et uxores eorum et filii eorum et pecora eorum usque ad mille animas hominum

39 et cognovit Matthathias et amici eius et luctum habuerunt super eos valde

40 et dixit vir proximo suo si omnes fecerimus sicut fratres nostri fecerunt et non pugnaverimus adversus gentes pro animabus nostris et iustificationibus nostris citius disperdent nos a terra

41 et cogitaverunt in illa die dicentes omnis homo quicumque venerit ad nos in bello die sabbatorum pugnemus adversus eum et non moriemur omnes sicut mortui sunt fratres nostri in occultis

42 tunc congregata est ad eos synagoga Asideorum fortis viribus ex Israhel omnis voluntarius in lege

43 et omnes qui fugiebant a malis additi sunt ad eos et facti sunt illis ad firmamentum

44 et collegerunt exercitum et percusserunt peccatores in ira sua et viros iniquos in indignatione sua et ceteri fugerunt ad nationes ut evaderent

45 et circumivit Matthathias et amici eius et destruxerunt aras

46 et circumciderunt pueros incircumcisos quotquot invenerunt in finibus Israhel in fortitudine

47 et persecuti sunt filios superbiae et prosperatum est opus in manu eorum

48 et obtinuerunt legem de manibus gentium et de manibus regum et non dederunt cornu peccatori

49 et adpropinquaverunt dies Matthathiae moriendi et dixit filiis suis nunc confortata est superbia et castigatio et tempus eversionis et ira indignationis

50 nunc ergo o filii aemulatores estote legis et date animas vestras pro testamento patrum

51 et mementote operum patrum quae fecerunt in generationibus suis et accipietis gloriam magnam et nomen aeternum

52 Abraham nonne in temptatione inventus est fidelis et reputatum est ei ad iustitiam

53 Ioseph in tempore angustiae suae custodivit mandatum et factus est dominus Aegypti

54 Finees pater noster zelando zelum Dei accepit testamentum sacerdotii aeterni

55 Iesus dum implet verbum factus est dux Israhel

56 Chaleb dum testificatur in ecclesia accepit hereditatem

57 David in sua misericordia consecutus est sedem regni in saecula

58 Helias dum zelat zelum legis receptus est in caelum

59 Ananias Azarias Misahel credentes liberati sunt de flamma

60 Danihel in sua simplicitate liberatus est de ore leonum

61 et ita cogitate per generationem et generationem quia omnes qui sperant in eum non infirmantur

62 et a verbis viri peccatoris non timueritis quia gloria eius stercus et vermis est

63 hodie extollitur et cras non inveniatur quia conversus est in terram suam et cogitatio eius periet

64 vos ergo filii confortamini et viriliter agite in lege quia in ipsa gloriosi eritis

65 et ecce Simeon frater vester scio quod vir consilii est ipsum audite semper et ipse vobis erit pater

66 et Iudas Macchabeus fortis viribus a iuventute sua sit vobis princeps militiae et ipse aget bellum populi

67 et vos adducetis ad vos omnes factores legis et vindicate vindictam populi vestri

68 et retribuite retributionem gentibus et intendite in praeceptum legis

69 et benedixit eos et adpositus est ad patres suos

70 et defunctus est centesimo et quadagesimo et sexto anno et sepultus est a filiis suis in sepulchris patrum suorum in Modin et planxerunt eum omnis Israhel planctu magno

Caput 3

1 et surrexit Iudas qui vocabatur Macchabeus filius eius pro eo

2 et adiuuvabant eum omnes fratres eius et universi qui se coniunxerant patri eius et proeliabantur proelium Israhel cum laetitia

3 et dilatavit gloriam populo suo et induit se loricam sicut gigans et succinxit se arma bellica sua in proeliis et protegebat castra gladio suo

4 similis factus est leoni in operibus suis et sicut catulus leonis rugiens in venatione

5 et persecutus est iniquos perscrutans eos et qui conturbabant populum suum succendit flammis

6 et repulsi sunt inimici prae timore eius et omnes operarii iniquitatis conturbati sunt et directa est salus in manu eius

7 et exacerbabat reges multos et laetificabat Iacob in operibus suis et in saeculum memoria eius in benedictione

8 et perambulavit civitates Iuda et perdidit impios ex eis et avertit iram ab Israhel

9 et nominatus est usque ad novissimum terrae et congregavit pereuntes

10 et congregavit Apollonius gentes et a Samaria virtutem multam et magnam ad bellandum contra Israhel

11 et cognovit Iudas et exiit obviam illi et percussit et occidit illum et ceciderunt vulnerati multi et reliqui fugerunt

12 et accepit spolia eorum et gladium Apollonii abstulit Iudas et erat pugnans in eo omnibus diebus

13 et audivit Seron princeps exercitus Syriae quod congregavit Iudas congregationem et ecclesiam fidelium secum

14 et ait faciam mihi nomen et glorificabor in regno et debellabo Iudam et eos qui cum ipso sunt qui spernebant verbum regis

15 et praeparavit se et ascenderunt cum eo castra impiorum fortes auxiliarii ut facerent vindictam in filios Israhel

16 et adpropinquaverunt usque Bethoron et exivit Iudas obviam illi cum paucis

17 ut viderunt autem exercitum venientem sibi obviam dixerunt Iudae quomodo poterimus pauci pugnare ad multitudinem tantam tam fortem et nos fatigati sumus ieiunio hodie

18 et ait Iudas facile est concludi multos in manus paucorum et non est differentia in conspectu Dei caeli liberare in multis et in paucis

19 quia non in multitudine exercitus victoria belli sed de caelo fortitudo est

20 ipsi veniunt ad nos in multitudine contumaci et superba ut disperdant nos et uxores nostras et filios nostros et ut spolient nos

21 nos vero pugnabimus pro animabus nostris et legibus nostris

22 et ipse Dominus conteret eos ante faciem nostram vos autem ne timueritis eos

23 ut cessavit autem loquens insiluit in eos subito et contritus est Seron et exercitus eius in conspectu ipsius

24 et persequabatur eum in descensu Bethoron usque in campum et ceciderunt ex eis octingenti viri reliqui autem fugerunt in terram Philisthim

25 et cecidit timor Iudae ac fratrum eius et formido super omnes gentes in circuitu eorum

26 et pervenit ad regem nomen eius et de proeliis Iudae narrabant omnes gentes

27 ut audivit autem Antiochus sermones istos iratus est animo et misit et congregavit exercitum universi regni sui castra fortia valde

28 et aperuit aerarium suum et dedit stipendia exercitui in annum et mandavit illis ut essent parati ad omnia

29 et vidit quod defecit pecunia de thesauris et tributa regionis modica propter dissensionem et plagam quam fecit in terra ut tolleret legitima quae erant a primis diebus

30 et timuit ne non haberet et semel et bis in sumptus et donativa quae dederat ante larga manu et abundaverat super reges qui ante eum fuerant

31 consternatus erat animo valde et cogitavit ire in Persidem et accipere tributa regionum et congregare argentum multum

32 et reliquit Lysiam hominem nobilem de genere regali super negotia regia a flumine Eufraten usque ad flumen Aegypti

33 et ut nutriret Antiochum filium suum donec rediret

34 et tradidit ei medium exercitum et elefantos et mandavit ei de omnibus quae volebat et de inhabitantibus Iudaeam et Hierusalem

35 ut mitteret ad eos exercitum ad conterendam et extirpandam virtutem Israhel et reliquias Hierusalem et auferendam memoriam de loco

36 et ut constitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finibus eorum et sorte distribueret terram eorum

37 et rex adsumpsit partem exercitus residui et exivit ab Antiochia civitate regni sui anno centesimo et quadagesimo et septimo et transfretavit Eufraten flumen et perambulabat superiores regiones

38 et elegit Lysias Ptolomeum filium Dorimini et Nicanorem et Gorgiam viros potentes ex amicis regis

39 et misit cum eis quadraginta milia virorum et septem milia equitum ut venirent in terram Iuda et disperderent eam secundum verbum regis

40 et processerunt ut irent cum universa virtute sua et venerunt et adplicuerunt Ammaum in terra campestri

41 et audierunt mercatores regionum nomen eorum et acceperunt argentum et aurum multum valde et pueros et venerunt in castra ut acciperent filios Israhel in servos et additi sunt ad eos exercitus Syriae et terrae alienigenarum

42 et vidit Iudas et fratres eius quia multiplicata sunt mala et exercitus adplicabat ad fines eorum et cognoverunt verba regis quae mandavit populo facere in interitum et consummationem

43 et dixerunt unusquisque ad proximum suum erigamus deiectionem populi nostri et pugnemus pro populo nostro et sanctis nostris

44 et congregatus est conventus ut essent parati in proelium et ut orarent et peterent misericordiam et miserationes

45 et Hierusalem non habitabatur sed erat sicut desertum non erat qui ingrederetur et egrederetur de natis eius et sanctum conculcabatur et filii alienigenarum erant in arce ibi erat habitatio gentium et ablata est voluptas ab Iacob et defecit ibi tibia et cithara

46 et congregati sunt et venerunt in Masefat contra Hierusalem quia locus orationis erat in Masefat ante Israhel

47 et ieiunaverunt illa die et induerunt se ciliciis et cinere in capite suo et destituerunt vestimenta sua

48 et expanderunt librum legis de quibus scrutabantur gentes similitudinem simulacrorum suorum

49 et adtulerunt ornamenta sacerdotalia et primitias et decimas et suscitaverunt nazoreos qui impleverant dies

50 et clamaverunt voce magna in caelum dicentes quid faciemus istis et quo eos ducemus

51 et sancta tua conculcata sunt et contaminata sunt et sacerdotes tui in luctu et humilitate

52 et ecce nationes convenerunt adversum nos ut nos disperdant tu scis quae cogitant in nos

53 quomodo poterimus subsistere ante facies illorum nisi tu adiuves nos

54 et tubis exclamaverunt voce magna

55 et post hoc constituit Iudas duces populi tribunos et centuriones et ptecontarcos et decuriones

56 et dixit his qui aedificabant domos et sponsabant uxores et plantabant vineas et formidolosis ut redirent unusquisque in domum suam secundum legem

57 et moverunt castra et conlocaverunt ad austrum Ammaum

58 et ait Iudas accingimini et estote filii potentes et esto te parati in mane ut pugnetis adversus nationes has quae convenerunt disperdere nos et sancta nostra

59 quoniam melius est nos mori in bello quam videre mala gentis nostrae et sanctorum

60 sicut autem fuerit voluntas in caelo sic fiat

Caput 4

1 et adsumpsit Gorgias quinque milia virorum et mille equites electos et moverunt castra nocte

2 ut adplicarent ad castra Iudaeorum et percuterent eos subito et filii qui erant ex arce erant illi duces

3 et audivit Iudas et surrexit ipse et potentes percutere virtutem exercituum regis quae erat in Ammaum

4 adhuc enim dispersus erat exercitus a castris

5 et venit Gorgias in castra Iudae noctu et neminem invenit et quaerebant eos in montibus quoniam dixit fugiunt hii a nobis

6 et cum dies factus esset apparuit Iudas in campo cum tribus milibus virorum tantum quia tegumenta et gladios non habebant

7 et viderunt castra gentium valida et loricatos et equitatus in circuitu eorum et hii docti proelium

8 et ait Iudas viris qui secum erant ne timueritis multitudinem eorum et impetum eorum ne formidatis

9 mementote qualiter salvi facti sunt patres nostri in mari Rubro cum sequeretur eos Pharaon cum exercitu

10 et nunc clamemus in caelum et miserebitur nostri et testamenti patrum nostrorum et conteret exercitum istum ante faciem nostram hodie

11 et scient omnes gentes quia est qui redimat et liberet Israhel

12 et levaverunt alienigenae oculos suos et viderunt eos venientes ex adverso

13 et exierunt de castris in proelium et tuba cecinerunt hii qui fuerant cum Iuda

14 et congressi sunt et contritae sunt gentes et fugerunt in campum

15 novissimi autem ceciderunt gladio et persecuti sunt eos usque Gesoron et usque in campos Idumeae et Azoti et Iamniae et ceciderunt ex illis ad tria milia virorum

16 et reversus est Iudas et exercitus eius sequens eum

17 et dixit ad populum non concupiscatis spolia quia bellum contra nos est

18 et Gorgias et exercitus eius in monte prope nos sed state contra inimicos nostros et expugnat eos et post hoc sumetis spolia

19 et adhuc loquente Iuda haec apparuit pars quaedam prospiciens de monte

20 et vidit quod in fugam conversi sunt et succensa sunt castra fumus enim qui videbatur declarabat quod factum est

21 quibus illi conspectis timuerunt valde aspicientes simul et Iudam et exercitum in campo paratum ad proelium

22 et fugerunt omnes in campo alienigenarum

23 et Iudas reversus est ad spolia castrorum et acceperunt aurum multum et argentum et hyacinthum et purpuram marinam et opes magnas

24 et conversi hymnum canebant et benedicebant in caelum quoniam bonum est quoniam in saeculum misericordia eius

25 et facta est salus magna in Israhel in illa die

26 quicumque autem alienigenarum evaserunt venerunt et nuntiaverunt Lysiae universa quae acciderant

27 quibus auditis ille consternatus est animo deficiebat quod non qualia voluit talia contigerunt in Israhel et qualia mandavit rex

28 et sequenti anno congregavit electorum virorum sexaginta milia et equitum quinque milia ut debellaret eos

29 et venerunt in Iudaeam et castra posuerunt in Bethoron et occurrit illis Iudas cum decem milibus viris

30 et viderunt exercitum fortem et oravit et dixit benedictus es salvator Israhel qui contrivisti impetum potentis in manu servi tui David et tradidisti castra alienigenarum in manus Ionathae filii Saul et armigeri eius

31 conclude exercitum istum in manu populi tui Israhel et confundantur in exercitu suo et equitibus

32 da illis formidinem et tabefac audaciam virtutis eorum et commoveantur contritione sua

33 deice eos gladio diligentium te et conlaudent te omnes qui noverunt nomen tuum in hymnis

34 et commiserunt et ceciderunt de exercitu Lysiae quinque milia virorum

35 videns autem Lysias suorum fugam et Iudaeorum audaciam et quod parati sunt aut vivere aut mori fortiter abiit Antiochiam et elegit milites ut multiplicatus rursus veniret in Iudaeam

36 dixit autem Iudas et fratres eius ecce contriti sunt inimici nostri ascendamus nunc mundare sancta et renovare

37 et congregatus est omnis exercitus et ascenderunt in montem Sion

38 et viderunt sanctificationem desertam et altare profanatum et portas exustas et in atriis virgulta nata sicut in saltu vel montibus et pastoria diruta

39 sciderunt vestimenta sua et planxerunt planctu magno et inposuerunt cinerem

40 et ceciderunt in faciem super terram et exclamaverunt tubis signorum et clamaverunt in caelum

41 tunc ordinavit Iudas viros ut pugnarent adversus eos qui erant in arce donec emundarent sancta

42 et elegit sacerdotes sine macula voluntatem habentes in lege Dei

43 et mundaverunt sancta et tulerunt lapides contaminationis in locum immundum

44 et cogitavit de altare holocaustorum quod profanatum erat quid de eo faceret

45 et incidit illi consilium bonum ut destrueret illud ne forte esset illis in obprobrium quia contaminaverunt illud gentes et demoliti sunt illud

46 et reposuerunt lapides in monte domus in loco apto quoadusque veniret propheta et responderet de eis

47 et acceperunt lapides integros secundum legem et aedificaverunt altare novum secundum illud quod fuit prius

48 et aedificaverunt sancta et quae intra domum intrinsecus et aedem et atria sanctificaverunt

49 et fecerunt vasa sancta nova et intulerunt candelabrum et altare incensorum et mensam in templum

50 et incensum posuerunt super altare et accenderunt lucernas quae super candelabrum erant et lucebant in templo

51 et posuerunt super mensam panes et adpenderunt vela et consummaverunt omnia opera quae fecerunt

52 et ante matutinum surrexerunt quinta et vicesima mensis noni hic mensis casleu centesimi quadragessim octavi anni

53 et obtulerunt sacrificium secundum legem super altare holocaustorum novum quod fecerunt

54 secundum tempus et secundum diem in qua contaminaverunt illud gentes in ipsa renovatum est in canticis et citharis et cinyris et cymbalis

55 et cecidit omnis populus et adoraverunt et benedixerunt in caelum ei qui prosperavit eis

56 et fecerunt dedicationem altaris diebus octo et obtulerunt holocausta cum laetitia et salutaria laudis

57 et ornaverunt faciem templi coronis aureis et scutulis et dedicaverunt portas et pastoria et inposuerunt eis ianuas

58 et facta est laetitia in populo magna valde et aversum est obprobrium gentium

59 et statuit Iudas et fratres eius et universa ecclesia Israhel ut agatur dies dedicationis altaris in temporibus suis ab anno in annum per dies octo a quinta et vicesima mensis casleu cum laetitia et gaudio

60 et aedificaverunt in tempore illo montem Sion et per circuitum muros altos et turres firmas nequando venirent gentes et conculcarent eam sicut antea fecerunt

61 et conlocavit illic exercitum ut servarent eam et munivit eam ad custodiendam Bethsuram ut haberet populus munitionem contra faciem Idumeae

Caput 5

1 et factum est ut audierunt gentes in circuitu quia aedificatum est altare et sancta sicut prius et iratae sunt valde

2 et cogitabant tollere genus Iacob qui erant inter eos et coeperunt occidere de populo et persequi

3 et debellabat Iudas filios Esau in Idumea et eos qui erant in Acrabattene quia circumsedebant Israhelitas et percussit eos plaga magna

4 et recordatus est malitiam filiorum Bean qui erant populo in laqueum et in scandalum insidiantes in via

5 et conclusi sunt ab eo in turribus et adplicuit ad eos et anathematizavit eos et incendit turre eorum igni cum omnibus qui in eis erant

6 et transiit ad filios Ammon et invenit manum fortem et populum copiosum et Timotheum ducem ipsorum

7 et commisit cum eis proelia multa et contriti sunt in conspectu eorum et percussit eos

8 et cepit Iazer civitatem et filias eius et reversus est in Iudaeam

9 et congregatae sunt gentes quae sunt in Galaad adversus Israhelitas qui erant in finibus eorum ut tollerent eos et fugerunt in Datheman munitionem

10 et miserunt litteras ad Iudam et fratres eius dicentes congregatae sunt adversum nos gentes per circuitum ut auferant nos

11 et parant venire et occupare munitionem in quam confugimus et Timotheus est dux exercitus eorum

12 nunc ergo veni eripe nos de manibus eorum quia cecidit multitudo de nobis

13 et omnes fratres nostri qui erant in locis Tubi interfecti sunt et captivas abduxerunt uxores eorum et natos et spolia et peremerunt illic ferme mille viros

14 et adhuc epistolae legebantur et ecce alii nuntii venerunt de Galilea conscissis tunicis nuntiantes secundum verba haec

15 dicentes convenisse adversum se a Ptolomaida et Tyro et Sidone et omni Galilea alienigenas ut nos consumant

16 ut audivit autem Iudas et populus sermones istos convenit ecclesia magna cogitare quid facerent fratribus suis qui in tribulatione erant et expugnabantur ab eis

17 dixitque Iudas Simoni fratri suo elige tibi viros et vade et libera fratres tuos in Galilea ego enim et frater meus Ionathas ibimus in Galaditin

18 et reliquit Iosepphum filium Zacchariae et Azariam duces populi cum residuo exercitu in Iudaeam ad custodiendum

19 et praecepit illi dicens praeesto populo huic et nolite bellum committere adversus gentes donec revertamur

20 et dati sunt Simoni viri tria milia ut iret in Galileam Iudae autem octo milia in Galaditin

21 et abiit Simon in Galileam et commisit proelia multa cum gentibus et contritae sunt gentes a facie eius et persecutus est eos usque ad portam

22 Ptolomaidis et ceciderunt de gentibus fere tria milia virorum et accepit spolia eorum

23 et sumpsit eos qui erant in Galilea et in Arbatis cum uxoribus et natis et omnibus quae erant illis et adduxit in Iudaeam cum laetitia magna

24 et Iudas Macchabeus et Ionathas et fratres eius transierunt Iordanem et abierunt viam trium dierum per desertum

25 et occurrerunt eis Nabuthei et susceperunt eos pacifice et narraverunt eis omnia quae acciderunt fratribus in Galaditide

26 et quia multi ex eis comprehensi sunt in Basara et Bosor et in Alimis et in Casfor et Macet et Carnain hae omnes civitates munitae et magnae

27 sed et in ceteris civitatibus Galaditidis tenentur comprehensi et in crastinum constituerunt admove exercitum civitatibus his et comprehendere et tollere eos in una die

28 et convertit Iudas et exercitus eius viam in desertum Bosor repente et occupavit civitatem et occidit omnem

masculum in ore gladii et accepit omnia spolia eorum et succendit eam igni

29 et surrexerunt inde nocte et ibant usque ad munitionem

30 et factum est diluculo cum adlevassent oculos suos ecce populus multus cuius non erat numerus portantes scalas et machinas ut comprehenderent munitionem et expugnarent eos

31 et vidit Iudas quia coepit bellum et clamor belli ascendit in caelum sicut tuba et clamor magnus de civitate

32 et exercitui dixit pugnate hodie pro fratribus vestris

33 et venit tribus ordinibus post eos et exclamaverunt tubis et clamaverunt in oratione

34 et cognoverunt castra Timothei quia Macchabeus est et refugerunt a facie eius et percusserunt eos plaga magna et ceciderunt ex eis in illa die fere octo milia virorum

35 et divertit Iudas in Maspha et expugnavit et cepit eam et occidit omnem masculum eius et sumpsit spolia eius et succendit eam igni

36 inde perrexit et cepit Casbon et Maged et Bosor et reliquas civitates Galaditidis

37 post haec autem verba congregavit Timotheus exercitum alium et castra posuit contra Rafon trans torrentem

38 et misit Iudas speculari exercitum et renuntiaverunt ei dicentes quia convenerunt ad eum omnes gentes quae in circuitu nostro sunt exercitus multus nimis

39 et Arabas conduxit in auxilium et castra posuerunt trans torrentem parati venire ad te in proelium et abiit Iudas obviam illis

40 et ait Timotheus principibus exercitus sui cum adpropiaverit Iudas et exercitus eius ad torrentem aquae si transierit ad nos prior non poterimus sustinere eum quia potens poterit adversum nos

41 si vero timuerit transire et posuerit castra extra flumen transfretemus ad eos et poterimus adversum illum

42 ut autem adpropinquavit Iudas ad torrentem aquae statuit scribas populi secus torrentem et mandavit eis dicens neminem hominum reliqueritis sed veniant omnes in proelium

43 et transfretavit ad illos prior et omnis populus post eum et contritae sunt ante faciem eorum omnes gentes et proiecerunt arma sua et fugerunt ad fanum quod est in Carnain

44 et occupavit ipsam civitatem et fanum succendit igni cum omnibus qui erant in ipso et oppressa est Carnain et non potuit sustinere contra faciem Iudae

45 et congregavit Iudas universos Israhelitas qui erant in Galaditiden a minimo usque ad maximum et uxores eorum et natos et exercitum magnum valde ut venirent in terram Iudae

46 et venerunt usque Efron et haec civitas magna in ingressu posita munita valde et non erat declinare ab ea dextra vel sinistra sed per mediam iter erat

47 et incluserunt se qui erant in civitate et obstruxerunt portas lapidibus et misit ad eos Iudas verbis pacificis

48 dicens transeamus per terram vestram ut eamus in terram nostram et nemo vobis nocebit tantum pedibus transibimus et nolebant eis aperire

49 et praecepit Iudas praedicare in castris ut adplicarent unusquisque in quo erat loco

50 et adplicuerunt viri virtutis et obpugnavit civitatem illam tota die et tota nocte et tradita est civitas in manu eius

51 et peremerunt omnem masculum in ore gladii et eradica-
vit eam et accepit spolia eius et transiit per totam civitatem
super interfectos

52 et transgressi sunt Iordanem in campo magno contra
Bethsan

53 et erat Iudas congregans extremos et exhortabatur
populum per totam viam donec venerunt in terram Iuda

54 et ascenderunt in montem Sion cum laetitia et gaudio
et obtulerunt holocausta quod nemo ex eis cecidisset donec
reverterentur in pace

55 et in diebus quibus erat Iudas et Ionathas in ter-
ra Galaad et Simeon frater eius in Galilea contra faciem
Ptolomaidis

56 audivit Iosephus Zacchariae filius et Azarias
princeps virtutis res bene gestas et proelia quae facta sunt

57 et dixit faciamus et ipsi nobis nomen et eamus
pugnare adversum gentes quae in circuitu nostro sunt

58 et praecepit his qui erant in exercitu suo et abierunt
Iamnam

59 et exivit Gorgias de civitate et viri eius obviam illi in
pugnam

60 et fugati sunt Iosephus et Azarias usque in fines Iu-
dae et ceciderunt illa die de populo Israhel ad duo milia viri
et facta est fuga magna in populo

61 quia non audierunt Iudam et fratres eius existimantes
se fortiter facturos

62 ipsi autem non erant de semine virorum illorum per
quos salus facta est in Israhel

63 et viri Iuda magnificati sunt valde in conspectu omnis
Israhel et gentium omnium ubi audiebatur nomen eorum

64 et convenerunt ad eos fausta adclamantes

65 et exivit Iudas et fratres eius et expugnabant filios
Esau in terra quae ad austrum est et percussit Chebron et
filias eius et muros eius et turres succendit in circuitu

66 et movit castra ut iret in terra alienigenarum et
perambulabat Samariam

67 in illa die ceciderunt sacerdotes in bello dum vult
fortiter facere dum sine consilio exiit in proelium

68 et declinavit Iudas in Azotum in terra alienigenarum
et vidit aras eorum et spolia deorum ipsorum succendit igni
et cepit spolia civitatum et regressus est in terram Iuda

Caput 6

1 et rex Antiochus perambulavit superiores regiones et
audivit esse civitatem Elymaidem in Perside nobilissimam
et copiosam in argento et auro

2 templumque in ea locuples valde et illic velamina au-
rea et loricae et scuta quae reliquit Alexander Philippi rex
Macedo qui regnavit primus in Graecia

3 et venit et quaerebat civitatem capere et praedare eam
et non potuit quoniam innotuit sermo his qui erant in civitate

4 et insurrexerunt in proelium et fugit inde et abiit cum
tristitia magna et reversus est Babyloniam

5 et venit qui nuntiaret ei in Perside quia fugata sunt
castra quae erant in terra Iuda

6 et quia abiit Lysias cum virtute forti in primis et fuga-
tus est a facie Iudaeorum et invaluerunt armis et viribus et
spoliis multis quas ceperunt

7 et quia diruerunt abominationem quam aedificaverat
super altare quod erat in Hierusalem et sanctificationem si-
cut prius circumdederunt muris excelsis sed et Bethsuram
civitatem suam

8 et factum est ut audivit rex sermones istos expavit
et commotus est valde et decidit in lectum et incidit in
languorem prae tristitia quia non est factum sicut cogitabat

9 et erat illic dies multos quia renovata est in eo tristitia
magna et arbitratus est se mori

10 et vocavit omnes amicos suos et dixit illis reces-
sit somnus ab oculis meis et concidi et corruì corde prae
sollicitudine

11 et dixi in corde meo in quantam tribulationem deve-
ni et in quos fluctus tristitiae in qua nunc sum qui iucundus
eram et dilectus in potestate mea

12 nunc vero reminiscor malorum quae feci in Hierusa-
lem unde abstuli omnia spolia argentea et aurea quae erant
in ea et misi auferri habitantes Iudaeam sine causa

13 cognovi ergo quia propterea invenerunt me mala ista
et ecce pereò tristitia magna in terra aliena

14 et vocavit Philippum unum de amicis suis et
praeposuit eum super universum regnum suum

15 et dedit ei diadema et stolam suam et anulum ut
adduceret Antiochum filium suum et nutriret eum et regnaret

16 et mortuus est illic Antiochus rex anno centesimo
quadragesimo et nono

17 et cognovit Lysias quoniam mortuus est rex et
constituit regnare Antiochum filium eius quem nutrit
adulescentem et vocavit nomen eius Eupator

18 et hii qui erant in arce concluserant Israhel in circuitu
sanctorum et quaerebant eis mala semper ad firmamentum
gentium

19 et cogitavit Iudas disperdere eos et convocavit
universum populum ut obsiderent eos

20 et coirent simul et obsederunt eos anno centesimo
quingagesimo et fecerunt ballistas et machinas

21 et exierunt quidam ex eis qui obsidebantur et
adiunxerunt se illis aliqui ex impiis Israhel

22 et abierunt ad regem et dixerunt quousque non facies
iudicium et vindicas fratres nostros

23 nos decrevimus servire patri tuo et ambulare in
praeceptis eius et obsequi edictis eius

24 et filii populi nostri propter hoc abalienabantur se a nobis et quicumque inveniebantur ex nobis interficiebantur et hereditates nostrae diripiebantur

25 et non ad nos tantum extenderunt manum sed et in omnes fines nostros

26 et ecce adplicuerunt hodie ad arcem in Hierusalem occupare eam et munitionem in Bethsuram munierunt

27 et nisi praevenieris eos velocius maiora quam haec facient nec poteris obtinere eos

28 et iratus est rex ut audivit et convocavit omnes amicos suos et principes exercitus sui et eos qui super equites erant

29 sed et de regnis aliis et insulis et maritimis venerunt ad eum exercitus conducticii

30 et erat numerus exercitus centum milia peditum et viginti milia equitum et elefanti triginta duo docti ad proelium

31 et venerunt per Idumeam et adplicuerunt ad Bethsuram et pugnaverunt dies multos et fecerunt machinas et exierunt et succederunt eas igni et pugnaverunt viriliter

32 et recessit Iudas ab arce et admovit castra ad Bethzacara contra castra regis

33 et surrexit ante lucem et concitavit exercitus impetum contra viam Bethzacara et comparaverunt se exercitus in proelium et tubis cecinerunt

34 et elephantis ostenderunt sanguinem uvae et mori ad acuendos eos in proelium

35 et diviserunt bestias per legiones et adstiterunt singulis elephantis mille viri in loriceis concatenatis et galeae aereae in capitibus eorum et quingenti equites ordinati unicuique bestiae electi erant

36 hii ante tempus ubicumque erat bestia erant et quocumque ibat ibant non discedebant ab ea

37 sed et turres ligneas super eos firmae protegentes super singulas bestias et super eas machinae et super singulas viri virtutis triginta duo qui pugnabant desuper et intus magister bestiae

38 et residuum equitatum hinc et inde statuit in duas partes tubis et exercitum commovere et perurguere constipati in legionibus eius

39 et ut refulsit sol in clypeos aureos et aereos resplenduerunt montes ab eis resplenduerunt sicut lampades ignis

40 et distincta est pars exercitus regis per montes excelsos et alii per loca humilia et ibant caute et ordinate

41 et commovebantur omnes inhabitantes a voce multitudinis eorum et incessu turbae et conlisionis armorum erat enim exercitus magnus valde et fortis

42 et adpropriavit Iudas et exercitus eius in proelium et ceciderunt de exercitu regis sescenti viri

43 et vidit Eleazar filius Saura unam de bestiis loriceam loriceis regis et erat eminens super ceteras bestias et visum est ei quod in ea esset rex

44 et dedit se ut liberaret populum suum et acquireret sibi nomen aeternum

45 et cucurrit ad eam audaciter in medio legionis interficiens a dextris et a sinistris et cadebant ab eo huc et illuc

46 et ivit sub pedes elefanti et subposuit ei et occidit eum et cecidit in terram super ipsum et mortuus est illic

47 et videntes virtutem regis et impetum exercitus eius deverterunt ab eis

48 castra autem regis ascenderunt contra eos in Hierusalem et adplicuit castra rex ad Iudaeam et montem Sion

49 et fecit pacem cum his qui erant in Bethsuram et exierunt de civitate quia non erant eis ibi alimenta conclusis quia sabbata erant terrae

50 et comprehendit rex Bethsuram et constituit illic custodiam servare eam

51 et convertit castra ad locum sanctificationis dies multos et statuit illic ballistas et machinas et ignis iacula et tormenta ad lapides iactandos et spicula et scorpiones ad mittendas sagittas et fundibula

52 fecerunt autem et ipsi machinas adversus machinas eorum et pugnaverunt dies multos

53 escae autem non erant in civitate eo quod septimus annus esset et qui remanserant in Iudaea de gentibus consumpserant reliquias eorum quae repositae fuerant

54 et remanserunt in sanctis viri pauci quoniam obtinuerat eos fames et dispersi sunt unusquisque in locum suum

55 et audivit Lysias quod Philippus quem constituit rex Antiochus cum adhuc viveret et nutrirer Antiochum filium suum ut regnaret

56 et reversus esset a Perside et Media et exercitus qui abierat cum ipso et quia quaerit suscipere regni negotia

57 festinavit ire et dicere ad regem et duces exercitus deficiamus cotidie et esca nobis modica est et locus quem obsidemus est munitus et incumbit nobis ordinare de regno

58 nunc itaque demus dexteras hominibus istis et faciamus cum illis pacem et cum omni gente eorum

59 et constituamus illis ut ambulent in legitimis suis sicut prius propter legitima enim ipsorum quae despeximus irati sunt et fecerunt omnia haec

60 et placuit sermo in conspectu regis et principum et misit ad eos pacem facere et receperunt illam

61 et iuravit illis rex et principes et exierunt de munitione

62 et intravit rex montem Sion et vidit munitionem loci et rupit ius iuramenti quod iuravit et mandavit destruere murum in gyro

63 et discessit festinanter et reversus est Antiochiam et invenit Philippum dominantem civitati et pugnavit adversus eum et occupavit civitatem

Caput 7

1 anno centesimo quinquagesimo et primo exiit Demetrius Seleuci filius ab urbe Roma et ascendit cum paucis viris

in civitatem maritimam et regnavit illic

2 et factum est ut ingressus est in domum regni patrum suorum comprehendit exercitus Antiochum et Lysiam ut adduceret eos ad eum

3 et res ei innotuit et ait nolite mihi ostendere faciem eorum

4 et occidit eos exercitus et sedit Demetrius super sedem regni sui

5 et venerunt ad eum viri iniqui et impii ex Israhel et Alchimus dux eorum qui volebat fieri sacerdos

6 et accusaverunt populum apud regem dicentes perdidit Iudas et fratres eius amicos tuos et nos disperdit de terra nostra

7 nunc ergo mitte virum cui credis et eat et videat exterminium omne quod fecit nobis et regionibus regis et puniit omnes amicos eius et adiutores eorum

8 et elegit rex ex amicis suis Bacchidem qui dominabatur trans Flumen magnum in regno et fidelem regi et misit eum

9 et Alchimum impium constituit in sacerdotio et mandavit ei facere ultionem in filios Israhel

10 et surrexerunt et venerunt cum exercitu magno in terram Iuda et miserunt nuntios et locuti sunt ad Iudam et fratres eius verbis pacificis in dolo

11 et non intenderunt sermonibus eorum viderunt enim quia venerunt cum exercitu magno

12 et convenerunt ad Alchimum et Bacchidem congregatio scribarum requirere quae iusta sunt

13 et primi Asidei qui erant in filiis Israhel et exquirebant ab eis pacem

14 dixerunt enim homo sacerdos de semine Aaron venit non decipiet nos

15 et locutus est cum eis verba pacifica et iuravit illis dicens non inferemus vobis malum neque amicis vestris

16 et crediderunt ei et comprehendit ex eis sexaginta viros et occidit eos in una die secundum verbum quod scriptum est

17 carnes sanctorum tuorum et sanguinem ipsorum effuderunt in circuitu Hierusalem et non erat qui sepeliret

18 et incubuit timor et tremor in omnem populum quia dixerunt non est ei veritas et iudicium transgressi sunt enim constitutum et iusiurandum quod iuraverunt

19 et movit Bacchides castra ab Hierusalem et adplicuit in Bethzetha et misit et comprehendit multos ex eis qui a se refugerant et quosdam de populo mactavit et in puteum magnum proiecit

20 et commisit regionem Alchimo et reliquit cum eo auxilium in adiutorium ipsi et abiit Bacchides ad regem

21 et satis agebat Alchimus pro principatu sacerdotii sui

22 et convenerunt ad eum omnes qui perturbabant populum suum et obtinuerunt terram Iuda et fecerunt plagam magnam in Israhel

23 et vidit Iudas omnia mala quae fecit Alchimus et qui cum eo erant in filios Israhel plus multo quam gentes

24 et exiit in omnes fines Iudae in circuitu et fecit vindictam in viros desertores et cessaverunt ultra exire in regionem

25 vidit autem Alchimus quod praevaluit Iudas et qui cum eo sunt et cognovit quia non potest sustinere eos et regressus est ad regem et accusavit eos multis criminibus

26 et misit rex Nicanorem unum ex principibus suis nobilioribus qui erat inimicitias exercens contra Israhel et mandavit ei evertere populum

27 et venit Nicanor in Hierusalem cum exercitu magno et misit ad Iudam et ad fratres eius cum dolo verbis pacificis

28 dicens non sit pugna inter me et vos veniam cum viris paucis et videam facies vestras cum pace

29 et venit ad Iudam et salutaverunt se invicem pacifice et hostes parati erant rapere Iudam

30 et innotuit sermo Iudae quoniam cum dolo venerat ad eum et conterritus est ab eo et amplius noluit videre faciem eius

31 et cognovit Nicanor quoniam denudatum est consilium eius et exivit obviam Iudae in pugnam iuxta Capharsalama

32 et ceciderunt de Nicanoris fere quinque milia viri et fugerunt in civitatem David

33 et post haec verba ascendit Nicanor in montem Sion et exierunt de sacerdotibus populi salutare eum in pace et demonstrare ei holocaustomata quae offerebantur pro rege

34 et inridens sprexit eos et polluit et locutus est superbe

35 et iuravit cum ira dicens nisi traditus fuerit Iudas et exercitus eius in manus meas continuo cum regressus fuero in pace succendam domum istam et exiit cum ira magna

36 et intraverunt sacerdotes et steterunt ante faciem altaris et templi et flentes dixerunt

37 tu elegisti domum istam Domine ad invocandum nomen tuum in ea ut esset domus orationis et obsecrationis populo tuo

38 fac vindictam in homine isto et exercitu eius et cadant gladio memento blasphemias eorum et ne dederis eis ut permaneant

39 et exiit Nicanor ab Hierusalem et castra adplicuit ad Bethoron et occurrit illi exercitus Syriae

40 et Iudas adplicuit in Adarsa cum tribus milibus viris et oravit Iudas et dixit

41 qui missi erant a rege Sennacherib Domine qui blasphemaverunt te exiit angelus et percussit ex eis centum octoginta quinque milia

42 sic percute exercitum istum in conspectu nostro hodie et sciant ceteri quia male locutus est super sancta tua et iudica illum secundum malitiam illius

43 et commiserunt exercitus proelium tertiadecima die mensis adar et contrita sunt castra Nicanoris et cecidit ipse primus in proelio

44 ut vidit autem exercitus eius quia cecidit Nicanor proiecerunt arma sua et fugerunt

45 et persecuti sunt eos viam diei unius ab Adasor usquequo veniatur Gazera et tubis cecinerunt post eos cum significationibus

46 et exierunt de omnibus castellis Iudae in circuitu et ventilabant eos cornibus et convertebantur iterum ad eos et ceciderunt omnes gladio et non est relictus ex eis nec unus

47 et acceperunt spolia eorum et praedam et caput Nicanoris amputaverunt et dexteram eius quam extenderat superbe et adtulerunt et suspenderunt contra Hierusalem

48 et laetatus est populus valde et egerunt diem illam in laetitia magna

49 et constituit agi omnibus annis diem istam tertiadecima die mensis adar

50 et siluit terra Iuda dies paucos

Caput 8

1 et audivit Iudas nomen Romanorum quia sunt potentes viribus et adquiescunt ad omnia quae postuluntur ab eis et quicumque accesserunt ad eos statuerunt cum eis amicitias et quia sunt potentes viribus

2 audierunt proelia eorum et virtutes bonas quas faciunt in Galatia quia obtinuerunt eos et duxerunt sub tributum

3 et quanta fecerunt in regione Hispaniae et quod in potestate redegerunt metalla argenti et auri quae illic sunt et possederunt omnem locum consilio suo et patientia

4 locos qui longe erant valde ab eis et reges qui superaverant illis ab extremis terrae contriverunt et percusserunt eos plaga magna ceteri autem dant eis tributum omnibus annis

5 et Philippum et Persen Citiorum regem et ceteros qui adversus eos arma tulerunt contriverunt bello et obtinuerunt eos

6 et Antiochum magnum regem Asiae qui eis pugnam intulerat habens centum viginti elefantos et exercitum magnum valde contritum ab eis

7 et quia ceperunt eum vivum et statuerunt ei ut daret ipse et qui regnaverint post eum tributum magnum et daret obsides et constitutum

8 et regionem Medorum et Lydos et Medos de optimis regionibus eorum et acceptas eas ab illis dederunt Eumeni regi

9 et quia qui erant apud Elladam voluerunt ire et tollere eos et innotuit sermo his

10 et miserunt ad eos ducem unum et pugnaverunt contra illos et ceciderunt ex eis multi et captivas duxerunt uxores eorum et filios et diripuerunt eos et terram eorum possederunt et destruxerunt muros eorum et in servitutem illos redegerunt usque in hunc diem

11 et residua regna et insulas quae aliquando restiterant illis exterminaverunt et in potestatem redegerunt

12 cum amicis autem suis et qui in ipsis requiem habebant conservaverunt amicitiam et obtinuerunt regna quae erant proxima et quae longe quia quicumque audiebant nomen eorum timebant eos

13 quibus vero vellent auxilio esse ut regnarent regnabant et exaltati sunt valde

14 et in omnibus istis nemo portabat diadema nec induebatur purpura ut magnificaretur in ea

15 et quia curiam fecerunt sibi et cotidie consulebant trecentos viginti consilium agentes semper de multitudine ut quae digna sunt gerant

16 et committunt uni homini magistratum suum per singulos annos dominari universae terrae suae et omnes oboediunt uni et non est invidia neque zelus inter eos

17 et elegit Iudas Eupolemum filium Iohannis filii Iacob et Iasonem filium Eleazari et misit eos Romam constituere cum illis amicitiam et societatem

18 et ut auferrent ab eis iugum Graecorum quia viderunt quod in servitutem premerent regnum Israhel

19 et abierunt Romam viam multam valde et introierunt curiam et dixerunt

20 Iudas Macchabeus et fratres eius et populus Iudaeorum miserunt nos ad vos statuere vobiscum societatem et pacem et conscribi nos socios et amicos vestros

21 et placuit sermo in conspectu eorum

22 et hoc rescriptum quod rescripserunt in tabulis aereis et miserunt Hierusalem ut esset apud eos ibi memoriale pacis et societatis

23 bene sit Romanis et genti Iudaeorum in mari et in terra in aeternum gladiusque et hostis procul sit ab eis

24 quod si institerit bellum Romanis prius aut omnibus sociis eorum in omni dominatione eorum

25 auxilium feret gens Iudaeorum prout tempus dictaverit corde pleno

26 et proeliantibus non dabunt neque subministrabunt triticum arma pecuniam naves sicut placuit Romanis et custodient mandata eorum nihil ab eis accipientes

27 similiter autem et si genti Iudaeorum prius acciderit bellum adiuvaunt Romani ex animo prout eis tempus permiserit

28 et adiuvantibus non dabitur triticum arma pecunia naves sicut placuit Romanis et custodiant mandata eorum absque dolo

29 secundum haec verba constituerunt Romani populo Iudaeorum

30 quod si post haec verba hii aut illi addere vel demere ad haec aliquid voluerint facient ex proposito suo et quaecumque addiderint vel dempserint rata erunt

31 sed et de malis quae Demetrius rex fecit in eos scripsimus ei dicentes quare gravasti iugum tuum super amicos nostros et socios Iudaeos

32 si ergo iterum adierint nos adversum te faciemus illis iudicium et pugnabimus tecum mari terraque

Caput 9

1 interea ubi audivit Demetrius quia cecidit Nicanor et exercitus eius in proelio adposuit Bacchidem et Alchimum rursum mittere in Iudaeam et dextrum cornu cum illis

2 et abierunt viam quae ducit in Galgala et castra posuerunt in Mesaloth quae est in Arbellis et occupaverunt eam et peremerunt animas hominum multas

3 et mense primo anni centesimi quinquagesimi et secundi adplicuerunt exercitum ad Hierusalem

4 et surrexerunt et abierunt in Berea viginti milia virorum et duo milia equitum

5 et Iudas castra posuerat in Laia et tria milia viri cum eo electi

6 et viderunt multitudinem exercitus quia multi sunt et timuerunt valde et multi subtraxerunt se de castris et non remanserunt ex eis nisi octingenti viri

7 et vidit Iudas quod defluxit exercitus suus et bellum perurgebat eum confractus est corde quia non habebat tempus congregandi eos et dissolutus est

8 et dixit his qui residui erant surgamus et eamus ad adversarios nostros si poterimus pugnare adversus eos

9 et avertebant eum dicentes non poterimus sed libere animas nostras modo et revertemur ad fratres nostros et pugnabimus adversus eos nos autem pauci sumus

10 et ait Iudas absit istam rem facere ut fugiamus ab eis et si adpropiavit tempus nostrum moriamur in virtute propter fratres nostros et non inferamus crimen gloriae nostrae

11 et movit exercitus de castris et steterunt illis obviam et divisi sunt equites in duas partes et fundibalarii et sagittarii praeibant exercitum et primi certaminis omnes potentes

12 Bacchides autem erat in dextro cornu et proximavit legio ex duabus partibus et clamabant tubis

13 exclamaverunt autem et hii qui erant ex parte Iudae etiam ipsi et commota est terra a voce exercituum et commissum est proelium a mane usque ad vesperam

14 et vidit Iudas quia firmior est pars exercitus Bacchidis in dextris et convenerunt cum ipso omnes constantes corde

15 et contrita est dextra pars ab eis et persecutus est eos usque ad montem Azoti

16 et qui in sinistro cornu erant viderunt quod contritum est dextrum cornu et secuti sunt post Iudam et qui cum ipso erant a tergo

17 et ingravatum est proelium et ceciderunt vulnerati multi ex his et illis

18 et Iudas cecidit et ceteri fugerunt

19 et Ionathas et Simon tulerunt Iudam fratrem suum in Modin

20 et flevit eum omnis populus Israhel planctu magno et lugebant dies multos

21 et dixerunt quomodo cecidit potens qui salvum faciebat Israhel

22 et cetera verba Iudae bellorum et virtutum quas fecit non sunt descripta multa enim erant valde

23 et factum est post obitum Iudae emergerunt iniqui in omnibus finibus Israhel et exorti sunt omnes qui operabantur iniquitatem

24 in diebus illis facta est fames magna valde et tradidit se Bacchidi omnis regio eorum cum ipsis

25 et elegit Bacchides impios viros et constituit eos dominos regionis

26 et exquirebant et perscrutabantur amicos Iudae et adducebant eos ad Bacchidem et vindicabat in illos et includebat

27 et facta est tribulatio magna in Israhel qualis non fuit ex qua die non est visus propheta in Israhel

28 et congregati sunt omnes amici Iudae et dixerunt Ionathae

29 ex quo frater tuus Iudas defunctus est vir similis ei non est qui exeat contra inimicos Bacchidem et eos qui inimici sunt genti nostrae

30 nunc itaque te elegimus hodie esse nobis principem et ducem ad bellandum bellum nostrum

31 et suscepit Ionathas tempore illo principatum et surrexit loco Iudae fratris sui

32 et cognovit Bacchides et quaerebat eum occidere

33 et cognovit Ionathas et Simon frater eius et omnes qui cum eo erant et fugerunt in desertum Thecuae et consederunt ad aquam lacus Asphar

34 et cognovit Bacchides et die sabbatorum venit ipse et omnis exercitus eius trans Iordanem

35 et misit fratrem suum ducem populi et rogavit Nabatheos amicos suos ut commendaret illis adparatum suum qui erat copiosus

36 et exierunt filii Iambri ex Madabas et comprehenderunt Iohannem et omnia quae habebat et abierunt habentes ea

37 post haec verba renuntiatum est Ionathae et Simoni fratri eius quia filii Iambri faciunt nuptias magnas et ducunt sponsam ex Nadaba filiam unius de magnis principibus Chanaan cum ambitione magna

38 et recordati sunt sanguinis Iohannis fratris sui et ascenderunt et absconderunt se sub tegumento montis

39 et levaverunt oculos suos et viderunt et ecce tumultus et adparatus multus et sponsus processit et amici eius et fratres eius obviam illis cum tympanis et musicis et armis multis

40 et surrexerunt ad eos cum insidiis et occiderunt eos et ceciderunt multi vulnerati et residui fugerunt in montem et acceperunt omnia spolia eorum

41 et conversae sunt nuptiae in luctum et vox musicorum ipsorum in lamentum

42 et vindicaverunt vindicta sanguinem fratris sui et reversi sunt ad ripam Iordanis

43 et audivit Bacchides et venit die sabbatorum usque ad oram Iordanis in virtute multa

44 et dixit ad suos Ionathas surgamus et pugnemus contra inimicos nostros non est enim hodie sicut heri et nudius tertius

45 ecce enim bellum ex adverso aqua vero Iordanis hinc et inde et ripae et paludes et saltus et non est locus devertendi

46 nunc ergo clamate in caelum ut liberemini de manu inimicorum vestrorum et commissum est bellum

47 et extendit Ionatha manum suam percutere Bacchidem et devertit ab eo retro

48 et desiluit Jonathan et transnataverunt ad eos Iordanem

49 et ceciderunt de parte Bacchidis die illa mille viri et reversi sunt Hierusalem

50 et aedificaverunt civitates munitas in Iudaea munitiorem quae erat in Hiericho et in Ammaum et in Bethoron et Bethel et Tamnatan et Phara et Thopo muris excelsis et portis et seris

51 et posuit custodiam in eis ut inimicitias exercerent in Israhel

52 et munivit civitatem Bethsuram et Gazara et arcem et posuit in eis auxilia et adparatum escarum

53 et accepit filios principum regionis obsides et posuit eos in arce in Hierusalem in custodia

54 et anno centesimo quinquagesimo tertio mense secundo praecepit Alchimus destrui muros domus sanctae interioris et destrui opera prophetarum et coepit destruere

55 in tempore illo percussus est Alchimus et inedita sunt opera illius et obclusum est os eius et dissolutus est paralyisin nec ultra loqui potuit verbum et mandare de domo sua

56 et mortuus est Alchimus in tempore illo cum tormento magno

57 et vidit Bacchides quoniam mortuus est Alchimus et reversus est ad regem et siluit terra annis duobus

58 et cogitaverunt omnes iniqui dicentes ecce Ionathas et qui cum eo sunt in silentio habitant confidentes nunc ergo adducamus Bacchidem et comprehendet eos omnes in una nocte

59 et abierunt et consilium ei dederunt

60 et surrexit ut veniret cum exercitu multo et misit occulte epistulas sociis suis qui erant in Iudaea ut comprehenderent Jonathan et eos qui cum eo erant sed non potuerunt quia innotuit eis consilium eorum

61 et adprehendit de viris regionis qui principes erant malitiae quinquaginta viros et occidit eos

62 et secessit Ionathas et Simon et qui cum eo erant in Bethbessi quae est in deserto et struxit diruta eius et firmaverunt eam

63 et agnovit Bacchides et congregavit universam multitudinem suam et his qui de Iuda erant denuntiavit

64 et venit et castra posuit desuper a Bethesse et obpugnavit eam dies multos et fecit machinas

65 et reliquit Ionathas Simonem fratrem suum in civitate et exiit in regionem et venit cum numero

66 et percussit Odaren et fratres eius et filios Phasaron in tabernaculo ipsorum et coepit cadere et crescere in virtutibus

67 Simon vero et qui cum ipso erant exierunt de civitate et succenderunt machinas

68 et pugnaverunt contra Bacchidem et contritus est ab eis et affligerunt eum valde quoniam consilium eius et congressus eius erat inanis

69 et iratus contra viros iniquos qui ei consilium dederant ut veniret in regionem ipsorum multos ex eis occidit ipse autem cogitavit cum reliquis abire in regionem suam

70 et cognovit Ionathas et misit ad eum legatos componere cum ipso pacem et reddere ei captivitatem

71 et libenter accepit et fecit secundum verba eius et iuravit nihil se ei facturum mali omnibus diebus vitae eius

72 et reddidit ei captivitatem quam prius erat praedatus de terra Iuda et conversus abiit in terram suam et non adposuit amplius venire in fines eius

73 et cessavit gladius ex Israhel et habitavit Ionathas in Machemas et coepit Ionathas ibi iudicare populum et exterminavit impios ex Israhel

Caput 10

1 et anno centesimo sexagesimo ascendit Alexander Antiochi filius qui cognominatus est Nobilis et occupavit Ptolomaidam et receperunt eum et regnavit illic

2 et audivit Demetrius rex et congregavit exercitum valde copiosum et exivit obviam illi in proelium

3 et misit Demetrius ad Jonathan epistulam verbis pacificis ut magnificaret eum

4 dixit enim anticipemus pacem facere cum eo priusquam faciat cum Alexandro adversus nos

5 recordabitur enim omnium quae fecimus in eum et in fratrem eius et in gentem eius

6 et dedit ei potestatem congregandi exercitum et fabricare arma et esse ipsum socium eius et obsides qui erant in arce iussit tradi ei

7 et venit Ionathas in Hierusalem et legit epistulas in auditu omnis populi et eorum qui in arce erant

8 et timuerunt timore magno quoniam audierunt quod dedit ei rex in potestatem congregandi exercitum

9 et traditi sunt Ionathae obsides et reddidit eos parentibus suis

10 et habitavit Ionathas in Hierusalem et coepit aedificare et innovare civitatem

11 et dixit facientibus opera ut struerent muros et montem Sion in circuitu lapidibus quadratis ad munitionem et ita fecerunt

12 et fugerunt alienigenae qui erant in munitionibus quas aedificaverat Bacchides

13 et reliquit unusquisque locum suum et abiit in terram suam

14 tantum in Bethsuram remanserant aliqui ex his qui reliquerant legem et praecepta Dei erat enim haec eis ad refugium

15 et audivit Alexander rex promissa quae promisit Demetrius Ionathae et narraverunt ei proelia et virtutes quas ipse fecit et fratres eius et labores quos laboraverunt

16 et ait numquid inveniemus aliquem virum talem et nunc faciemus eum amicum et socium nostrum

17 et scripsit epistulam et misit ei secundum haec verba dicens

18 rex Alexander fratri Ionathae salutem

19 audivimus de te quod vir potens viribus et aptus es ut sis amicus noster

20 et nunc constituimus te hodie summum sacerdotem gentis tuae et ut amicus regis voceris et misit ei purpuram et coronam auream ut quae nostra sunt sentias et conserves amicitias ad nos

21 et induit se Ionathas stolam sanctam septimo mense anno centesimo sexagesimo in die sollemni scenophegiae et congregavit exercitum et fecit arma copiosa

22 et audivit Demetrius verba ista et contristatus est et ait

23 quid hoc fecimus quod praeoccupavit nos Alexander adprehendere amicitiam Iudaeorum ad munimen sui

24 scribam et ego illi verba deprecatoria et dignitates et dona ut sit mecum in adiutorio

25 et scripsit in haec verba rex Demetrius genti Iudaeorum salutem

26 quoniam servastis ad nos pactum et mansistis in amicitia nostra et non accessistis ad inimicos nostros audivimus et gavisi sumus

27 et nunc perseverate adhuc conservare ad nos fidem et retribuimus vobis bona pro his quae fecistis nobiscum

28 et remitemus vobis praestationes multas et dabimus vobis donationes

29 et nunc absolvo vos et omnes Iudaeos a tributis et pretia salis indulgeo et coronas remitto et tertias seminis

30 et dimidiam partem fructus ligni quod est portionis meae relinquo vobis ex hodierno et deinceps ne accipiat a terra Iuda et a tribus civitatibus quae additae sunt illi ex Samaria et Galilea ex hodierna die et in totum tempus

31 et Hierusalem sit sancta et libera cum finibus suis et decimae et tributa ipsius sint

32 remitto etiam potestatem arcis quae est in Hierusalem et do eam summo sacerdoti et constituat in ea viros quoscumque ipse elegerit qui custodiant eam

33 et omnem animam Iudaeorum quae captiva est a terra Iuda in omni regno meo relinquo liberam gratis ut omnes a tributis resolvantur etiam pecorum suorum

34 et omnes dies sollemnes et sabbata et neomeniae et dies decreti et tres dies ante diem sollemnem et tres post diem sollemnem sint omnes immunitatis et remissionis omnibus Iudaeis qui sunt in regno meo

35 et nemo potestatem agere aliquid habeat et movere negotii adversus aliquem eorum in omni causa

36 et ut adscribantur ex Iudaeis in exercitu regis ad triginta milia virorum et dabuntur illis copiae ut oportet omnibus exercitibus regis et ex ipsis ordinabuntur qui sint in munitionibus regis magni

37 et ex his constituentur supra negotia regni quae aguntur ex fide et principes sint ex eis et ambulent legibus suis sicut praecepit rex in terra Iuda

38 et tres civitates quae additae sunt Iudaeae ex regione Samariae cum Iudaea reputentur ut sint sub uno et non oboediant aliae potestati nisi summi sacerdotis

39 Ptolomaidam et confines eius quas dedi donum sanctis qui sunt in Hierusalem ad necessarios sumptus sanctorum

40 et ego singulis annis dabo quindecim milia siclorum argenti de rationibus regis quae me contingunt

41 et omne quod reliquum fuit quod non reddiderant qui super negotia erant annis prioribus ex hoc dabunt in opera domus

42 et super haec quinque milia siclorum argenti quae accipiebant de sanctorum ratione per singulos annos et haec ad sacerdotes pertineant qui ministerio funguntur

43 et quicumque fugerint in templum quod est in Hierosolymis et in omnibus finibus eius obnoxios regi in omni negotio dimittatis et universa quae sunt eis in regno meo libera habeant

44 et ad aedificanda vel restauranda opera sanctorum sumptus dabuntur de ratione regis

45 et ad extruendos muros Hierusalem et communiedos in circuitu sumptus dabuntur de ratione regis et ad construendos muros in Iudaea

46 ut audivit autem Ionathas et populus sermones istos non crediderunt eis nec receperunt eos quia recordati sunt malitiae magnae quam fecerat in Israhel et tribulaverat eos valde

47 et conplacuit eis in Alexandrum quia ipse fuerat eis princeps sermonum pacis et ipsi auxilium ferebant omnibus diebus

48 et congregavit Alexander rex exercitum magnum et admovit castra ad Demetrium

49 et commiserunt proelium reges et fugit exercitus Alexandri et insecutus est eum Demetrius et incubuit super eos

50 et invaluit proelium nimis donec occidit sol et cecidit Demetrius in illa die

51 et misit Alexander ad Ptolomeum regem Aegypti legatos secundum haec verba dicens

52 quoniam ingressus sum in regnum meum et sedi in sede patrum meorum et obtinui principatum et contrivi Demetrium et possedi regionem nostram

53 et commisi cum eo pugnam et contritus est ipse et castra eius a nobis et sedimus in sede regni eius

54 et nunc statuamus ad invicem amicitiam et da mihi filiam tuam uxorem et ero gener tuus et ipsi dignitatem

55 et respondit Ptolomeus rex dicens felix dies in qua reversus es ad terram patrum tuorum et sedisti in sede regni eorum

56 et nunc faciam tibi quae scripsisti sed occurre Ptolomidae ut videamus nos invicem et spondeam tibi sicut dixisti

57 et exiit Ptolomeus de Aegypto ipse et Cleopatra filia eius et venit Ptolomidae anno centesimo sexagesimo secundo

58 et occurrit ei Alexander rex et dedit ei Cleopatram filiam suam et fecit nuptias eius Ptolomaidae sicut reges in magna gloria

59 et scripsit rex Alexander Ionathae ut veniret obviam sibi

60 et abiit cum gloria Ptolomaidem et occurrit ibi duobus regibus et dedit illis argentum multum et aurum et dona et invenit gratiam in conspectu eorum

61 et convenerunt adversus eum viri pestilentes ex Israel viri iniqui interpellantes adversus eum et non intendit ad eos rex

62 et iussit expoliari Ionathan vestimentis suis et induit eum purpura et ita fecerunt et conlocavit eum rex sedere secum

63 dixitque principibus exite cum eo in medio civitatis et praedicate ut nemo interpellat adversus eum de ullo negotio nec quisquam ei molestus sit de ulla ratione

64 et factum est ut viderunt qui interpellabant gloriam eius quae praedicabatur et opertum eum purpura fugerunt omnes

65 et magnificavit eum rex et scripsit eum inter primos amicos et posuit eum ducem et participem principatus

66 et reversus est Ionathan in Hierusalem cum pace et laetitia

67 in anno centesimo sexagesimo quinto venit Demetrius filius Demetrii a Creta in terram patrum suorum

68 et audivit Alexander rex et contristatus est valde et reversus est Antiochiam

69 et constituit Demetrius Apollonium qui praeerat Coelesyriae et congregavit exercitum magnum et accessit ad Iamnam et misit ad Ionathan summum sacerdotem

70 dicens tu solus resistis nobis ego autem factus sum in derisum et in obprobrium propterea quia tu potestatem exerces in montibus

71 nunc ergo si confidis in virtutibus tuis descende ad nos in campum et conparemus illic invicem quia mecum est virtus bellorum

72 interroga et disce qui sim ego et ceteri qui auxilio sunt mihi qui et dicunt quia non potest stare pes vester ante faciem nostram quia bis in fugam conversi sunt patres tui in terra sua

73 et nunc quomodo poteris sustinere equitatum exercitum tantum in campo ubi non est lapis neque saxum neque locus fugiendi

74 ut audivit autem Ionathas sermones Apollonii motus est animo et elegit decem milia virorum et exiit ab Hierusalem et concurrat ei Simon frater eius in adiutorium

75 et adplicuerunt castra in Ioppen et exclusit eum a civitate quia custodia Apollonii Ioppe erat et obpugnavit eam

76 et exterriti qui erant intra civitatem aperuerunt ei et obtinuit Ionathas Ioppen

77 et audivit Apollonius et admovit tria milia equitum et exercitum multum

78 et abiit Azotum tamquam iter faciens et statim exiit in campum eo quod haberet multitudinem equitum et confideret

in eis et insecutus est eum Ionathas in Azotum et proelium commiserunt

79 et reliquit Apollonius in castris mille equites post eos occulte

80 et cognovit Ionathas quoniam sunt insidiae post se et circuierunt castra eius a mane usque ad vesperam

81 populus autem stabat sicut praecepit Ionathas et laboraverunt equi eorum

82 et eiecit Simon exercitum suum et commisit contra legionem equites enim fatigati erant et contriti sunt ab eo et fugerunt

83 et qui dispersi sunt in campum fugerunt in Azotum et intraverunt in Bethdagon idolum suum ut se liberarent

84 et succendit Ionathas Azotum et civitates quae erant in circuitu eius et accepit spolia eorum et templum Dagon et eos qui fugerunt in illud succendit igni

85 et fuerunt qui ceciderunt gladio cum his qui succensi sunt fere octo milia virorum

86 et movit inde Ionathas castra et adplicuit ea Ascalona et exierunt de civitate obviam illi in magna gloria

87 et reversus est Ionathas in Hierusalem cum suis habentibus spolia multa

88 et factum est ut audivit Alexander rex sermones istos addidit adhuc glorificare Ionathan

89 et misit ei fibulam auream sicuti est consuetudo dari cognatis regum et dedit ei Accaron et omnes fines eius in possessionem

Caput 11

1 et rex Aegypti congregavit exercitum sicut harena quae est circa ora maris et naves multas et quaerebat obtinere regnum Alexandri dolo et addere illud regno suo

2 et exiit in Syriam verbis pacificis et aperiebant ei quia mandaverat Alexander rex exire ei obviam eo quod socer suus esset

3 cum introiret autem civitatem Ptolomeus ponebat custodias militum in singulis civitatibus

4 et ut adpropiauit Azoto ostenderunt ei templum Dagon succensum et Azotum et cetera eius demolita et corpora proiecta et eorum qui caesi erant in bello tumulos quos fecerat secus viam

5 et narraverunt regi quia haec fecit Ionathas ut invidiam facerent ei et tacuit rex

6 et occurrit Ionathas regi in Ioppen cum gloria et invicem se salutaverunt et dormierunt illic

7 et abiit Ionathas cum rege usque ad fluvium qui vocatur Eleutherus et reversus est Hierusalem

8 rex autem Ptolomeus obtinuit dominium civitatum usque Seleuciam maritimam et cogitabat in Alexandrum consilia mala

9 et misit legatos ad Demetrium dicens veni componamus inter nos pactum et dabo tibi filiam meam quam habet Alexander et regnabis in regno patris tui

10 paenituit enim me quod dederim illi filiam meam quaesivit enim me occidere

11 et vituperavit eum propterea quod concupierat regnum eius

12 et abstulit filiam suam et dedit eam Demetrio et abalienavit se ab Alexandro et manifestae factae sunt inimicitiae eius

13 et intravit Ptolomeus Antiochiam et inposuit duo diademata capiti suo Aegypti et Asiae

14 Ptolomeus autem rex erat in Cilicia illis temporibus quia rebellabant qui erant in locis illius

15 et audivit Alexander et venit ad eum in bello et produxit Ptolomeus rex exercitum et occurrit ei in manu valida et fugavit eum

16 et fugit Alexander in Arabiam ut ibi protegeretur rex autem Ptolomeus exaltatus est

17 et abstulit Gaddihel Arabs caput Alexandri et misit Ptolomeo

18 et rex Ptolomeus mortuus est in die tertia et qui erant in munitionibus perierunt ab his qui erant intra castra

19 et regnavit Demetrius anno centesimo sexagesimo septimo

20 in diebus illis congregavit Ionathas eos qui erant in Iudaea ut expugnarent arcem quae est in Hierusalem et fecerunt contra eam machinas multas

21 et abierunt quidam qui oderant gentem suam viri iniqui ad regem et renuntiaverunt ei quod Ionathas obsideret arcem

22 et ut audivit iratus est et statim venit Ptolomaidam et scripsit Ionathae ne obsideret sed occurreret sibi ad colloquium festinato

23 ut audivit autem Ionathas iussit obsideri et elegit de senioribus Israel et de sacerdotibus et dedit se periculo

24 et accepit aurum et argentum et vestem et alia xenia multa et abiit ad regem Ptolomaidae et invenit gratiam in conspectu eius

25 et interpellabant adversus eum quidam iniqui ex gente sua

26 et fecit ei rex sicut fecerant ei qui ante ipsum fuerant et exaltavit eum ante conspectu amicorum omnium

27 et statuit ei principatum sacerdotii et quaecumque alia habuit prius pretiosa et fecit eum principem amicorum

28 et postulavit Ionathas a rege ut immunem faceret Iudaeam toparcias id est et Samariam et promisit ei talenta trecenta

29 et consensit rex et scripsit Ionathae epistulas de his omnibus hunc modum continentes

30 rex Demetrius Ionathae fratri salutem et genti Iudaeorum

31 exemplum epistulae quam scripsimus Lastheni parenti nostro de vobis misimus ad vos ut sciretis

32 rex Demetrius Lastheni parenti salutem

33 genti Iudaeorum amicis nostris et conservantibus quae iusta sunt apud nos decrevimus benefacere propter benignitatem ipsorum quam erga nos habent

34 statuimus ergo illis omnes fines Iudaeae et tres civitates Lyddam et Ramathae quae additae sunt Iudaeae ex Samaria et omnes confines earum sequestra omnibus sacrificantibus in Hierosolymis pro his quae ab eis rex accipiebat per singulos annos et pro fructibus terrae et pomorum

35 et alia quae ad nos pertinebant decimarum et tributorum ex hoc tempore remittimus eis et areas salinarum et coronas quae nobis deferebantur

36 omnia ipsis concedimus et nihil horum irritum erit ex hoc et in omne tempus

37 nunc ergo curate facere horum exemplum et detur Ionathae et ponatur in monte sancto in loco celebri

38 et vidit Demetrius rex quod siluit terra in conspectu suo et nihil ei resistit dimisit totum exercitum suum unumquemque in locum suum excepto peregrino exercitu quem contraxit ab insulis gentium et inimici erant ei omnis exercitus patrum eius

39 Tryfon autem erat quidam partium Alexandri prius et vidit quoniam omnis exercitus murmurat contra Demetrium et iit ad Emalcuhel Arabum qui nutriebat Antiochum filium Alexandri

40 et adsidebat ei ut traderet eum ipsi ut regnaret loco patris sui et enuntiavit ei quanta fecit Demetrius et inimicitias exercituum eius adversum illum et mansit illic diebus multis

41 et misit Ionathas ad Demetrium regem ut eicerent eos qui in arce erant in Hierusalem et qui in praesidiis erant quia inpu gnabant Israel

42 et misit Demetrius ad Ionathan dicens non haec tantum faciam tibi et genti tuae sed gloria inlustrabo te et gentem tuam cum fuerit oportuna

43 nunc ergo recte feceris si miseris viros in auxilium quia discessit omnis exercitus meus

44 et misit ei Ionathas tria milia virorum fortium Antiochiam et venerunt ad regem et delectatus est rex in adventu eorum

45 et convenerunt qui erant de civitate centum viginti milia virorum et volebant interficere regem

46 et fugit rex in aulam et occupaverunt qui erant de civitate itinera civitatis et coeperunt pugnare

47 et vocavit rex Iudaeos in auxilium et convenerunt omnes simul ad eum et dispersi sunt omnes per civitatem

48 et occiderunt in illa die centum milia hominum et succenderunt civitatem et ceperunt spolia multa in illa die et liberaverunt regem

49 et viderunt qui erant de civitate quod obtinuissent Iudaei civitatem sicut volebant et infirmati sunt mente sua et clamaverunt ad regem cum precibus dicentes

50 da nobis dexteras et cessent Iudaei obpugnantes nos et civitatem

51 et proiecerunt arma et fecerunt pacem et glorificati sunt Iudaei in conspectu regis et in conspectu omnium qui erant in regno eius et nominati sunt in regno et regressi sunt in Hierusalem habentes spolia multa

52 et sedit Demetrius rex in sede regni sui et siluit terra in conspectu eius

53 et mentitus est omnia quaecumque dixit et alienavit se ab Ionathan et non retribuit ei secundum beneficia quae sibi tribuerat et vexabat eum valde

54 post haec autem reversus est Tryfon et Antiochus cum eo puer adulescens et regnavit et inposuit diadema

55 et congregati sunt ad eum omnis exercitus quos disperserat Demetrius et pugnaverunt contra eum et fugit et terga vertit

56 et accepit Tryfon bestias et obtinuit Antiochiam

57 et scripsit Antiochus adulescens Ionathae dicens constituo tibi sacerdotium et constituo te super quattuor civitates ut sis de amicis regis

58 et misit illi vasa aurea et ministerium et dedit ei potestatem bibendi in auro et esse in purpura et habere fibulam auream

59 et Simonem fratrem eius constituit ducem a terminis Tyri usque ad fines Aegypti

60 et exiit Ionathas et perambulabat trans flumen civitates et congregatus est ad eum omnis exercitus Syriae in auxilium et venit Ascalona et occurrerunt ei de civitate honorifice

61 et abiit inde Gazam et concluserunt se qui erant Gazae et obsedit eam et succendit quae in circuitu erant civitates et praedatus est eas

62 et rogaverunt Gazenses Ionathan et dedit illis dextram et accepit filios eorum obsides et misit illos in Hierusalem et perambulavit regionem usque Damascum

63 et audivit Ionathas quia praevaricati sunt principes Demetrii in Cades quae est in Galilea cum exercitu multo volentes eum remove a negotio regni

64 et occurrit illis fratrem autem suum Simonem reliquit intra provinciam

65 et adplicuit Simon ad Bethsuram et expugnabat eam diebus multis et conclusit eos

66 et postulaverunt ab eo dextras accipere et dedit illis et eiecit eos inde et cepit civitatem et posuit in ea praesidium

67 et Ionatha et castra eius adplicuerunt ad aquam Gennesar et ante lucem vigilaverunt in campum Asor

68 et ecce castra alienigenarum occurrebant in campo et tendebant ei insidias in montibus ipse autem occurrit ex adverso

69 insidiae vero exsurrexerunt de locis suis et commiserunt proelium

70 et fugerunt qui erant ex parte Ionathae omnes et nemo relictus est ex eis nisi Matthathias filius Absolomi et Iudas filius Chalfi princeps militiae exercitus

71 et scidit Ionathas vestimenta sua et posuit terram in capite suo et oravit

72 et reversus est ad eos in proelium et convertit illos et pugnaverunt

73 et viderunt qui fugiebant partis illius et reversi sunt ad eum et insequabantur cum eo usque Cades ad castra sua et pervenerunt usque illuc

74 et ceciderunt de alienigenis in die illa tria milia virorum et regressus est Ionatha in Hierusalem

Caput 12

1 et vidit Ionathas quia tempus eum iuvat et elegit viros et misit Romam statuere et renovare cum eis amicitiam

2 et ad Spartas et ad alia loca misit epistulas secundum eandem formam

3 et abierunt Romam et intraverunt in curiam et dixerunt Ionathas summus sacerdos et gens Iudaeorum miserunt nos ut renovetis amicitiam et societatem secundum pristinam

4 et dederunt illis epistulas ad ipsos per loca ut deducerent eos in terram Iuda cum pace

5 et hoc exemplum epistularum quas scripsit Ionathas Spartiatis

6 Ionathas summus sacerdos et seniores gentis et sacerdotes et reliquus populus Iudaeorum Spartiatis fratribus salutem

7 iam pridem missae erant epistolae ad Oniam summum sacerdotem a Dario qui regnabat apud vos quoniam estis fratres nostri sicut rescriptum continet quod subiectum est

8 et suscepit Onias virum qui fuerat missus cum honore et accepit epistulas in quibus significabatur de societate et amicitia

9 nos cum nullo horum indigeremus habentes solacio sanctos libros qui sunt in manibus nostris

10 maluimus mittere ad vos renovare fraternitatem et amicitiam ne forte alieni efficiamur a vobis multa enim tempora transierunt ex quo misistis ad nos

11 nos ergo in omni tempore sine intermissione in diebus sollemnibus et ceteris quibus oportet memores sumus vestri in sacrificiis quae offerimus et observationibus sicut fas est et decet meminisse fratrum

12 laetamur itaque de gloria vestra

13 nos autem circumdederunt multae tribulationes et multa proelia et inpunaverunt nos reges qui sunt in circuitu nostro

14 noluimus ergo vobis molesti esse neque ceteris sociis et amicis nostris in his proeliis

15 habuimus enim de caelo auxilium et liberati sumus nos et humiliati sunt inimici nostri

16 elegimus itaque Numenium Antiochi et Antipatrum Iasonis filium et misimus ad Romanos renovare cum eis amicitiam et societatem pristinam

17 mandavimus itaque eis ut veniant etiam ad vos et salutent vos ut reddant vobis epistulas nostras de innovatione fraternitatis nostrae

18 et nunc bene facietis respondentes nobis ad haec

19 et hoc rescriptum epistularum quod miserat Onias

20 rex Spartiarum Onias Ionathae sacerdoti magno salutem

21 inventum est in scriptura de Spartiatis et Iudaeis quoniam sunt fratres et quia sunt de genere Abraham

22 et nunc ex quo haec cognovimus bene facitis scribentes nobis de pace vestra

23 sed et nos rescripsimus vobis pecora nostra et possessiones nostrae vestrae sunt et vestra nostra mandavimus itaque haec nuntiari vobis

24 et audivit Ionathas quoniam egressi sunt principes Demetrii cum exercitu multo supra quam prius pugnare adversus eum

25 et exiit ab Hierusalem et occurrit eis in Amathite regione non enim dederat eis spatium ut ingrederentur regionem eius

26 et misit speculatores in castra eorum et reversi renuntiaverunt quia constituunt supervenire illis nocte

27 cum occidisset autem sol praecepit Ionathas suis vigilare et esse in armis paratos ad pugnam tota nocte et posuit custodes per circuitum castrorum

28 et audierunt adversarii quia paratus est Ionathas cum suis in bello et timuerunt et formidaverunt corde suo et accenderunt focos in castris suis

29 Ionathas autem et qui cum eo erant non cognoverunt usque mane videbant enim lumina ardentia

30 et secutus est Ionatha et non comprehendit eos transierant enim flumen Eleutherum

31 et divertit Ionathas ad Arabas qui vocantur Zabadei et percussit eos et accepit spolia eorum

32 et iunxit et venit Damascum et perambulavit omnem regionem illam

33 Simon autem exiit et venit usque ad Ascalona et ad proxima praesidia et declinavit in Ioppen et occupavit eam

34 audivit enim quod vellent praesidium tradere partibus Demetrii et posuit ibi custodes ut custodirent eam

35 et reversus est Ionathas et convocavit seniores populi et cogitavit cum eis aedificare praesidia in Iudaea

36 et aedificare muros in Hierusalem et exaltare altitudinem magnam inter medium arcis et civitatis ut separaret eam a civitate ut esset ipsa singulariter et neque emant neque vendant

37 et convenerunt ut aedificarent civitatem et cecidit murus qui erat super torrentem ab ortu solis et reparavit eum qui vocatur Caphetetha

38 et Simon aedificavit Adiada in Sephela et munivit eam et inposuit portas et seras

39 et cum cogitasset Tryfon regnare Asiae et adsumere diadema et extendere manum in Antiochum regem

40 timens ne forte non permetteret eum Ionathas sed pugnaret adversus eum quaerebat comprehendere eum et occidere et exurgens abiit in Bethasan

41 et exiit Ionathas obviam cum quadraginta milibus virorum electorum in proelium et venit Bethasan

42 et vidit Tryfon quia venit cum exercitu multo ut extenderet in eum manus et timuit

43 et exceptit eum cum honore et commendavit eum omnibus amicis suis et dedit ei munera et praecepit exercitibus suis ut oboedirent ei sicut sibi

44 et dixit Ionathae ut quid vexasti universum populum cum bellum nobis non sit

45 et nunc remitte eos in domos suas elige autem tibi viros paucos qui tecum sint et veni mecum Ptolomaidam et tradam illam tibi et reliqua praesidia et exercitum et universos praepositos negotii et conversus abibo propterea enim veni

46 et credidit ei et fecit sicut dixit et dimisit exercitum et abierunt in terram Iudam

47 retinuit autem secum tria milia virorum ex quibus remisit in Galileam duo milia mille autem cum eo venerunt

48 ut intravit autem Ionathas Ptolomaidam cluserunt portas Ptolomenses et comprehenderunt eum et omnes qui cum eo intraverant gladio interfecerunt

49 et misit Tryfon exercitum et equites in Galileam et in campum magnum ut perderent omnes socios Ionathae

50 at illi cum cognovissent quia comprehensus est et periit et omnes qui cum eo erant hortati sunt semet ipsos et exierunt parati in proelium

51 et videntes hii qui insecuti fuerant quia pro anima res est illis reversi sunt

52 illi autem venerunt omnes cum pace in terram Iuda et planxerunt Ionathan et eos qui cum eo fuerant valde et luxit Israhel luctu magno

53 et quaesierunt omnes gentes quae erant in circuitu eorum perdere eos dixerunt enim

54 non habent principem et adiuvantem nunc ergo expugnemus illos et tollamus de hominibus memoriam eorum

Caput 13

1 et audivit Simon quod congregavit Tryfon exercitum copiosum ut veniret in terram Iuda et adtereret eam

2 videns quia in tremore populus est et timore ascendit Hierusalem et congregavit populum

3 et adhortans dixit vos scitis quanta ego et fratres mei et domus patris mei fecimus pro legibus et pro sanctis proelia et angustias quales vidimus

4 horum gratia perierunt fratres mei omnes propter Israhel et relictus sum ego solus

5 et nunc non mihi contingat parcere animae meae in omni tempore tribulationis non enim melior sum fratribus meis

6 vindicabo itaque gentem meam et sancta natosque vestros et uxores quia congregatae sunt universae gentes contere nos inimicitiae gratis

7 et accensus est spiritus populi simul ut audivit sermones istos

8 et responderunt voce magna dicentes tu es dux noster loco Iudae et Ionathae fratris tui

9 pugna proelium nostrum et omnia quaecumque dixeris nobis faciemus

10 et congregans omnes viros bellatores adceleravit consummare omnes muros Hierusalem et munivit eam in gyro

11 et misit Jonathan filium Absalomi et cum eo exercitum novum in Ioppen et eiectis his qui erant in ea mansit illic ipse

12 et movit Tryfon a Ptolomaida cum exercitu multo ut veniret in terram Iuda et Ionatha cum eo in custodia

13 Simon autem adplicuit in Addus contra faciem campi

14 et ut cognovit Tryfon quia surrexit Simon in loco Ionathae fratris sui misit ad eum legatos

15 dicens pro argento quod debebat frater tuus Ionathas in ratione regis detinuimus eum

16 et nunc mitte argenti talenta centum et duos filios eius obsides ut non dimissus fugiat a nobis et remitemus eum

17 et cognovit Simon quia cum dolo loquitur secum iussit tamen dari argentum et pueros ne inimicitiam magnam sumeret ad Israhel populum dicentem

18 quia non misit argentum et pueros propterea periit

19 et mentitus est et non dimisit Jonathan

20 et post haec venit Tryfon intra regionem ut contere-ret eam et gyrauerunt per viam quae ducit Ador et Simon et castra eius ambulabant in omnem locum quocumque ibant

21 qui autem in arce erant miserunt ad Tryfonem legatos ut festinaret venire per desertum et mitteret illis alimonias

22 et paravit Tryfon omnem equitatum ut veniret illa nocte erat autem nix valde multa et non venit in Galaditin

23 et cum adpropiasset Baschama occidit Jonathan et filios eius

24 et convertit Tryfon et abiit in terram suam

25 et misit Simon et accepit ossa Ionathae fratris sui et sepelivit ea in Modin civitate patrum eius

26 et planxerunt eum omnis Israhel planctu magno et luxerunt eum dies multos

27 et aedificavit Simon super sepulchrum patris sui et fratrum suorum aedificium altum visu lapide polito retro et ante

28 et statuit septem pyromidas unam contra unam patri et matri et quattuor fratribus

29 et his circumposuit columnas magnas et super columnas arma ad memoriam aeternam et iuxta arma naves sculptas quae viderentur ab omnibus navigantibus mare

30 hoc est sepulchrum quod fecit in Modin usque in hunc diem

31 Tryfon autem cum iter faceret cum Antiocho rege adulescente dolo occidit eum

32 et regnavit loco eius et inposuit sibi diadema Asiae et fecit plagam magnam in terra

33 et aedificavit Simon praesidia Iudaeae muniens ea turribus excelsis et muris magnis et portis et seris et posuit alimenta in munitionibus

34 et elegit Simon viros et misit ad Demetrium regem ut faceret remissionem regioni quia actus omnes Tryfonis per directionem fuerant gesti

35 et Demetrius rex ad verba ista respondit et scripsit epistulam talem

36 rex Demetrius Simoni summo sacerdoti et amico regum et senioribus et genti Iudaeorum salutem

37 coronam auream et baen quam misistis suscepimus et parati sumus facere vobiscum pacem magnam et scribere praepositis regis remittere vobis quae indulsimus

38 quaecumque enim constituimus vobis constant munitiones quas aedificastis sint vobis

39 remittimus quoque ignorantias et peccata usque in hodiernum diem et coronam quam debebatis et si quid aliud erat tributarium Hierusalem iam non sit tributarium

40 et si qui in vobis apti sunt conscribi inter nostros conscribantur et sit inter nos pax

41 anno centesimo septuagesimo ablatum est iugum gentium ab Israhel

42 et coepit populus Israhel scribere in tabulis et gestis publicis anno primo sub Simone sacerdote magno duce et principe Iudaeorum

43 in illis diebus Simon adplicuit ad Gazam et circumdedit eam castris et fecit machinas et adplicuit ad civitatem et percussit turrem unam et comprehendit

44 et qui eruperunt erant intra machinam in civitate et factus est motus magnus in civitate

45 et ascenderunt qui erant in civitate cum uxoribus et filiis supra murum scissis tunicis suis et clamaverunt voce magna postulantes a Simone dextras sibi dari

46 et dixerunt non nobis reddas secundum malitias nostras sed secundum misericordias tuas

47 et flexus Simon non debellavit eos eiecit tamen eos de civitate et emundavit aedes in quibus fuerant simulacra et tunc intravit in ea cum hymnis benedicens Dominum

48 et eiecta ex ea omni inmunditia conlocavit in ea viros qui legem facerent et munivit eam et fecit sibi habitationem

49 qui autem erant in arce Hierusalem prohibebantur egredi et ingredi in regionem et emere ac vendere et esurierunt valde et multi ex eis fame perierunt

50 et clamaverunt ad Simonem ut dextras acciperent et dedit illis et eiecit eos inde et mundavit arcem a contaminationibus

51 et intraverunt in ea tertia et vicesima secundi mensis anno centesimo septuagesimo primo cum laude et ramis palmarum et cinyris et cymbalis et nablīs et hymnis et canticis quia contritus est inimicus magnus ex Israhel

52 et constituit ut omnibus annis agerentur dies hii cum laetitia

53 et munivit montem templi qui erat secus arcem et habitavit ibi ipse et qui cum eo erant

54 et vidit Simon Iohannem filium suum quod vir esset et posuit eum ducem virtutum universarum et habitavit Gazaris

Caput 14

1 anno centesimo septuagesimo secundo et congregavit rex Demetrius exercitus suos et abiit Mediam ad contrahenda sibi auxilia et expugnare Tryfonem

2 et audivit Arsaces rex Persidis et Mediae quia intravit Demetrius confines suos et misit unum de principibus suis ut comprehenderent eum vivum et adducerent eum ad se

3 et abiit et percussit castra Demetrii et comprehendit eum et duxit eum ad Arsacen et posuit eum in custodiam

4 et siluit terra Iuda omnibus diebus Simonis et quaesivit bona genti suae et placuit illis potestas eius et gloria eius omnibus diebus

5 et cum omni gloria sua accepit Ioppen in portum et fecit introitum in insulis maris

6 et dilatavit fines gentis suae et obtinuit regionem

7 et congregavit captivitatem multam et dominatus est Gazarae et Bethsurae et arci et abstulit inmunditias ex ea et non erat qui resisteret ei

8 et unusquisque colebat terram suam cum pace et terra dabat fructus suos et ligna camporum fructum suum

9 seniores in plateis sedebant omnes et de bonis terrae tractabant et iuvenes induebant se gloriam et stolas belli

10 civitatibus tribuebat alimonias et constituebat eas ut essent vasa munitionis quoadusque nominatum est nomen gloriae eius usque ad extremum terrae

11 fecit pacem super terram et laetatus est Israhel laetitia magna

12 et sedit unusquisque sub vite sua et sub ficulnea nec erat qui eos terreret

13 defecit inpugnans eos super terram reges contriti sunt in diebus illis

14 et confirmavit omnes humiles populi sui et legem exquisivit et abstulit omnem iniquum et malum

15 sancta glorificavit et multiplicavit vasa sanctorum

16 et auditum est Romae quia defunctus est Ionathas et usque in Sparta et contristati sunt valde

17 ut audierunt autem quod Simon frater eius factus esset summus sacerdos loco eius et ipse obtineret regionem et civitates in ea

18 scripserunt ad eum tabulis aereis ut renovaret amicitias et societatem quam fecerunt cum Iuda et Ionatha fratribus eius

19 et lectae sunt in conspectu ecclesiae in Hierusalem et hoc exemplum epistularum quas miserunt Spartiatae

20 Spartianorum princeps et civitatis Simoni sacerdoti magno et senioribus et sacerdotibus et reliquo populo Iudaeorum fratribus salutem

21 legati qui missi sunt ad populum nostrum nuntiaverunt nobis de vestra gloria et honore ac laetitia et gavisi sumus in introitu eorum

22 et scripsimus quae ab ipsis erant dicta in conciliis populi sic Numenius Antiochi et Antipater Iasonis filius legati Iudaeorum venerunt ad nos renovantes nobiscum amicitiam

23 et placuit populo excipere viros gloriose et ponere exemplum sermonum eorum in segregatis populi libris ut sit ad memoriam populo Spartiarum exemplum autem horum scripsimus Simoni magno sacerdoti

24 post haec autem misit Simon Numenium Romam habentem clypeum aureum magnum pondus minarum mille ad statuendam cum eis societatem cum audisset autem populus romanus

25 sermones istos dixerunt quam gratiarum actionem reddemus Simoni et filiis eius

26 restituit enim ipse fratres suos et expugnavit inimicos Israhel et statuerunt ei libertatem et descripserunt in tabulis aereis et posuerunt in titulis in montem Sion

27 octava decima die mensis elul anno centesimo septuagesimo secundo anno tertio sub Simone sacerdote magno in Asaramel

28 in conventu magno sacerdotum et populi et principum gentis et seniorum regis nota facta sunt haec quoniam frequenter facta sunt proelia in regione nostra

29 Simon autem Matthathiae filius ex filiis Iarib et fratres eius dederunt se periculo et restiterunt adversariis gentis suae ut starent sancta ipsorum et lex et gloria magna glorificaverunt gentem suam

30 et congregavit Ionathas gentem suam et factus est illis sacerdos magnus et adpositus est ad populum suum

31 et voluerunt inimici eorum calcare et adterere regionem ipsorum et extendere manus in sancta eorum

32 tunc restitit Simon et pugnavit pro gente sua et erogavit multas pecunias et armavit viros virtutis gentis suae et dedit eis stipendia

33 et munivit civitates Iudaeae et Bethsuram quae erat in finibus Iudaeae ubi erant arma hostium antea et posuit illic praesidium viros iudaeos

34 et Ioppen munivit quae erat ad mare et Gazaram quae est in finibus Azoti in qua hostes antea habitabant et conlocavit illic Iudaeos et quaecumque apta erant ad correptionem eorum posuit in eis

35 et vidit populus actum Simonis et gloriam quam cogitabat facere genti suae et posuerunt ducem suum et principem sacerdotum eo quod ipse fecerat haec omnia et iustitiam et fidem quam conservavit genti suae et exquisivit omni modo exaltare populum suum

36 et in diebus eius prosperatum est in manibus eius ut tollerentur gentes de regione ipsorum qui in civitate David erant in Hierusalem in arce de qua procedebant et contaminabant omnia quae in circuitu sanctorum sunt et inferebant plagam magnam castitati

37 et conlocavit in ea viros iudaeos tutamentum regionis et civitatis et exaltavit muros Hierusalem

38 et rex Demetrius statuit illi summum sacerdotium

39 secundum haec fecit eum amicum suum et glorificavit eum gloria magna

40 audivit enim quod appellati sunt Iudaei a Romanis amici et socii et fratres et quia susceperunt legatos Simonis gloriose

41 et quia Iudaei et sacerdotes eorum consenserunt esse eum ducem suum et summum sacerdotem in aeternum donec surgat propheta fidelis

42 et ut sit super eos dux et ut cura esset illi pro sanctis et ut constitueret praepositos super opera eorum et super regionem et super arma et super praesidia

43 et cura sit illi de sanctis et ut audiat ab omnibus et ut scribantur in nomine eius omnes conscriptiones in regione et ut operiatur purpura et auro

44 et ne liceat ulli ex populo et ex sacerdotibus irritum facere aliquid horum et contradicere his quae ab eo dicuntur aut convocare conventum in regione sine ipso et vestiri purpura et uti fibula aurea

45 qui autem fecerit extra haec aut irritum fecerit aliquid horum reus erit

46 et conplacuit omni populo statuere Simonem et facere secundum verba ista

47 et suscepit Simon et placuit ut summo sacerdotio fungeretur et esset dux et princeps gentis Iudaeorum et sacerdotum et praeesset omnibus

48 et scripturam istam dixerunt ponere in tabulis aereis et ponere eas in peribolo sanctorum in loco celebri

49 exemplum autem eorum ponere in aerario ut habeat Simon et filii eius

Caput 15

1 et misit rex Antiochus filius Demetrii epistulas ab insulis maris Simoni sacerdoti et principi gentis Iudaeorum et universae genti

2 et erant continentes hunc modum rex Antiochus Simoni sacerdoti magno et genti Iudaeorum salutem

3 quoniam quidem pestilentes obtinuerunt regnum patrum nostrorum volo autem vindicare regnum et restituere illud sicut erat antea electum feci multitudinem exercitus et feci naves bellicas

4 volo autem procedere per regiones ut ulciscar in eos qui corruperunt regionem nostram et qui desolaverunt civitates multas in regno meo

5 nunc ergo statuo tibi omnes oblationes quas remiserunt tibi ante me reges et quaecumque alia dona remiserunt tibi

6 et permitto tibi facere percussuram proprii nomismatis in regione tua

7 Hierusalem autem sanctam esse et liberam et omnia arma quae fabricata sunt et praesidia quae struxisti quae tenes maneant tibi

8 []

9 cum autem obtinuerimus regnum nostrum glorificabimus te et gentem tuam et templum gloria magna ita ut manifestetur gloria vestra in universa terra

10 anno centesimo septuagesimo quarto exiit Antiochus in terram patrum suorum et convenerunt ad eum omnis exercitus ita ut pauci relictis essent cum Tryfone

11 et insecutus est eum Antiochus rex et venit Doram fugiens per maritimam

12 sciebat enim quod congregata sunt in eum mala et reliquit eum exercitus

13 et adplicuit Antiochus super Doram cum centum viginti milibus virorum belligeratorum et octo milibus equitum

14 et circumvit civitatem et naves a mari accesserunt et vexabant civitatem a terra et mari et neminem sinebant egredi

15 venit autem Numenius et qui cum eo fuerant ab urbe Roma habentes epistulas regibus et regionibus scriptas in quibus continebantur haec

16 Lucius consul Romanorum Ptolomeo regi salutem

17 legati Iudaeorum venerunt ad nos amici nostri renovantes pristinam amicitiam et societatem missi a Simone principe sacerdotum et populo Iudaeorum

18 adtulerunt autem et clypeum aureum minarum mille

19 placuit itaque nobis scribere regibus et regionibus ut non inferant illis mala neque in pugnent eos et civitates eorum et regiones eorum et ut non ferant auxilium pugnantibus adversus eos

20 visum est autem nobis accipere ab eis clypeum

21 si qui ergo pestilentes refugerunt de regione ipsorum ad vos tradite eos Simoni principi sacerdotum ut vindicet in eos secundum legem suam

22 haec eadem scripta sunt Demetrio regi et Attalo et Arahae et Arsaci

23 et in omnes regiones et Samsamae et Spartanis et Delo et Mydo et Sicyone et Cariae et Samum et Pamphiliam et Lyciam et Alacarnasum et Rhodum et Faselida et Choo et Siden et Arado et Gortinam et Cnidum et Cyprum et Cyrenen

24 exemplum autem eorum scripserunt Simoni principi sacerdotum

25 Antiochus autem rex adplicuit castra in Dora secundo admovens ei semper manus et machinas faciens et conclusit Tryfonem ne procederet

26 et misit ei Simon duo milia virorum electorum in auxilium et argentum et aurum et vasa copiosa

27 et noluit ea accipere sed inrupit omnia quae pactus est cum eo antea et alienavit se ab eo

28 et misit ad eum Athenovium unum de amicis suis ut tractaret cum ipso dicens vos tenetis Ioppen et Gazaram et arcem quae est in Hierusalem civitates regni mei

29 fines earum desolastis et fecistis plagam magnam super terram et dominati estis per loca multa in regno meo

30 nunc ergo tradite civitates quas occupastis et tributa locorum quibus dominati estis extra fines Iudaeae

31 sin autem date pro illis quingenta talenta argenti et exterminii quod exterminastis et tributorum civitatum alia talenta quingenta sin autem veniemus et expugnabimus vos

32 et venit Athenovius amicus regis in Hierusalem et vidit gloriam Simonis et claritatem in auro et argento et apparatum copiosum et obstipuit et rettulit ei verba regis

33 et respondit Simon et dixit ei neque alienam terram sumpsimus neque aliena detinemus sed hereditatem patrum nostrorum quae ab inimicis nostris iniuste aliquo tempore possessa est

34 nos vero tempus habentes vindicamus hereditatem patrum nostrorum

35 nam de Ioppen et Gazara quae expostulas ipsi faciebant in populo plagam magnam et in regione nostra horum damus talenta centum et non respondit illi verbum

36 reversus autem cum ira ad regem renunciavit ei verba ista et gloriam Simonis et universa quae vidit et iratus est rex ira magna

37 Tryfon autem fugit navi in Orthosiada

38 et constituit rex Cendebeum ducem maritimum et exercitum equitum et peditum dedit illi

39 et mandavit illi movere castra contra faciem Iudaeae et mandavit ei aedificare Caedronem et obstruere portas civitatis et debellare populum rex autem persequabatur Tryfonem

40 et pervenit Cendebeus Iamnam et coepit inritare plebem et conculcare Iudaeam et captivare populum et interficere et aedificare Caedronem

41 et conlocavit illic equites et exercitum ut egressi perambulant viam Iudaeae sicut constituit ei rex

Caput 16

1 et ascendit Iohannis de Gazaris et nuntiavit Simoni patri suo quae fecit Cendebeus

2 et vocavit Simon duos filios suos seniores Iudam et Iohannem et ait illis ego et fratres mei expugnabimus hostes Israhel ab adulescentia usque in hunc diem et prosperatum est in manibus nostris liberare Israhel aliquotiens

3 nunc autem senui sed estote loco meo et fratris mei et egressi pugnate pro gente nostra auxilium vero de caelo vobiscum sit

4 et elegit de regione viginti milia virorum belligerorum et equites et profecti sunt ad Cendebeum et dormierunt in Modin

5 et surrexerunt mane et abierunt in campum et ecce exercitus copiosus in obviam illis peditum et equitum et fluvius torrens erat inter medium ipsorum

6 et admovit castra contra faciem eorum ipse et populus eius et vidit populum trepidantem ad transfretandum torrentem et transfretavit primus et viderunt eum viri et transierunt post eum

7 et divisit populum et equites in medio peditum erat autem equitatus adversariorum copiosus nimis

8 et exclamaverunt sacris tubis et in fugam conversus est Cendebeus et castra eius et ceciderunt ex eis multi vulnerati residui autem fugerunt in munitionem

9 tunc vulneratus est Iudas frater Iohannis Iohannes autem insecutus est eos donec venit Caedronam quam aedificavit

10 et fugerunt usque ad turres quae erant in agris Azoti et succendit eas igni et ceciderunt ex illis duo milia virorum et reversus est Iudaeam in pace

11 et Ptolomeus filius Abobi constitutus erat dux in campo Hiericho et habebat argentum et aurum multum

12 erat enim gener summi sacerdotis

13 et exaltatum est cor eius et volebat obtinere regionem et cogitabat dolum adversus Simonem et filios eius ut tolleretur eos

14 Simon autem perambulans civitates quae erant in regione et sollicitudinem gerens earum descendit Hiericho ipse et Matthathias filius eius et Iudas anno centesimo septuagesimo septimo mense undecimo hic mensis sabbath

15 et suscepit eos filius Abobi in munitiunculam quae vocatur Doch cum dolo quam aedificavit et fecit eis convivium magnum et abscondit illic viros

16 et cum inebriatus esset Simon et filii eius surrexit Ptolomeus cum suis et sumpserunt arma sua et intraverunt in convivium et occiderunt eum et duos filios eius et quosdam pueros eius

17 et fecit deceptionem magnam in Israhel et reddidit mala pro bonis

18 et scripsit haec Ptolomeus et misit regi ut mitteret ei exercitum in auxilium et traderet regionem et civitates eorum et tributa

19 et misit alios in Gazaram tollere Iohannem et tribunis misit epistulas ut venirent ad se et daret eis argentum et aurum et dona

20 et alios misit occupare Hierusalem et montem templi

21 et praecurrens quidam nuntiavit Iohanni in Gazara quia periit pater eius et fratres eius et quia misit te quoque interfici

22 ut audivit autem vehementer expavit et comprehendit viros qui venerant perdere eum et occidit eos cognovit enim quia quaerebant eum perdere

23 et cetera sermonum Iohannis et bellorum eius et bonarum virtutum quibus fortiter gessit et aedificii murorum quos struxit et rerum gestarum eius

24 ecce haec scripta sunt in libro dierum sacerdotii eius ex quo factus est princeps sacerdotum post patrem suum

---

The Second Book of the Machabees

Chapter

813 #1
814 #2
815 #3
816 #4
817 #5

818 #6
819 #7
820 #8
821 #9
822 #10

823 #11
824 #12
825 #13
826 #14
827 #15

791 The First Book of to St. Matthew
the Machabees
829 The Holy Gospel
of Jesus Christ According

Caput 1

1 fratribus qui sunt per Aegyptum Iudaeis salutem dicunt fratres qui sunt in Hierosolymis Iudaei et qui in regione Iudaeae et pacem bonam

2 benefaciat vobis Deus et meminerit testamenti sui quod est ad Abraham et Isaac et Iacob servorum suorum fidelium

3 et det vobis cor omnibus ut colatis eum et faciatis eius voluntatem corde magno et animo volente

4 adaperiat cor vestrum in lege sua et in praeceptis eius et faciat pacem

5 exaudiat orationes vestras et reconcilietur vobis nec vos deserat in tempore malo

6 et nunc hic sumus orantes pro vobis

7 regnante Demetrio anno centesimo sexagesimo nono nos Iudaei scripsimus vobis in tribulatione et impetu qui supervenit nobis in istis annis ex quo recessit Iason a sancta terra et a regno

8 portam succenderunt et effuderunt sanguinem innocentem et oravimus ad Dominum et exauditi sumus et obtulimus sacrificium et similaginem et accendimus lucernas et proposuimus panes

9 et nunc frequentate dies scenophegiae mensis casleu

10 anno centesimo octogesimo octavo populus qui est Hierosolymis et in Iudaea senatusque et Iudas Aristobolo magistro Ptolomei regis qui est de genere christorum sacerdotum et his qui in Aegypto sunt Iudaeis salutem et sanitatem

11 de magnis periculis a Deo liberati magnifice gratias ipsi utpote qui adversus talem regem dimicavimus

12 ipse enim ebullire fecit de Perside eos qui pugnaverunt contra nos

13 nam cum in Perside esset dux ipse et cum ipso inmensus exercitus cecidit in templo Naneae consilio deceptus sacerdotis Naneae

14 ut enim cum ea habitaturus venit ad locum Antiochus et amici eius et ut acciperet pecunias multas dotis nomine

15 cumque proposuissent eas sacerdotes Naneae et ipse cum paucis ingressus esset intra ambitum fani clausurunt templum

16 cum intrasset Antiochus apertoque occulto aditu templi mittentes lapides percusserunt ducem et qui cum eo erant et diviserunt membratim et capitibus amputatis foras proiecerunt

17 per omnia benedictus Deus qui tradidit impios

18 facturi igitur quinta et vicesima mensis casleu purificationem templi necessarium duximus significare vobis ut vos quoque agatis diem scenophegiae et diem ignis qui datus est quando Neemias aedificato templo et altari obtulit sacrificia

19 nam cum in Persidem ducerentur patres nostri sacerdotes qui tunc Dei cultores erant acceptum ignem de altario occulte absconderunt in valle ubi erat puteus altus siccus et in eo contutati sunt eum ita ut omnibus ignotus esset locus

20 cum praeterissent autem multi anni et placuit Deo ut mitteretur Neemias a rege Persidis nepotes sacerdotum illorum qui absconderant misit ad requirendum ignem et sicut narraverunt nobis non invenerunt ignem sed aquam crassam

21 et iussit eos haurire et adferre sibi et sacrificia quae inposita erant iussit sacerdos Neemias aspargi aqua ipsa et ligna et quae erant superposita

22 utque hoc factum est et tempus adfuit quo sol refulsit qui prius erat in nubilo accensus est ignis magnus ita ut omnes mirarentur

23 orationem autem faciebant omnes sacerdotes dum consummaretur sacrificium Ionatha inchoante ceteris autem respondentibus

24 et Neemiae erat oratio hunc habens modum Domine Deus omnium creator terribilis et fortis iustus et misericors qui solus es rex bonus

25 solus praestans solus iustus et omnipotens et aeternus qui liberas Israhel de omni malo qui fecisti patres electos et sanctificasti eos

26 accipe sacrificium pro universo populo tuo Israhel et custodi partem tuam et sanctifica

27 congrega dispersionem nostram libera eos qui serviunt gentibus contemptos et abominatos respice ut sciant gentes quod tu es Deus noster

28 adflige opprimentes et contumeliam facientes in superbia

29 constitue populum tuum in loco sancto tuo sicut dixit Moses

30 sacerdotes autem psallebant hymnos usquequo consumptum esset sacrificium

31 cum autem consummatum fuisset sacrificium ex residua aqua Neemias iussit lapides maiores perfundi

32 quod ut factum est flamma ex eis accensa est sed ex lumine quod refulsit ab altari consumpta est

33 ut vero manifestata essent haec renuntiatum est regi Persarum quod in loco in quo ignem absconderant hii qui translati erant sacerdotes aqua apparuit de qua Neemias et qui cum eo erant purificaverunt sacrificia

34 considerans autem rex et rem diligenter examinans fecit ei templum

35 et si quibus donaverat rex multa bona accipiebat ex hoc et tribuebat

36 appellavit autem Neemias hoc Nepthar quod interpretatur purificatio vocatur autem apud plures Nephi

Caput 2

1 invenitur autem in descriptionibus Hieremiae prophetae quod iussit accipere ignem eos qui transmigrabantur ut significatum est et ut mandavit transmigratis

2 et dedit illis legem ne obliviscerentur praecepta Domini et ut non exerrarent mentibus videntes simulacra aurea et argentea et ornamenta eorum

3 et alia huiuscemodi dicens hortabatur ne legem amoverent a corde suo

4 erat autem in ipsa scriptura quomodo tabernaculum et arcam iussit propheta divino responso ad se facto comitari secum usquequo exiit in montem in quo Moses ascendit et vidit Dei hereditatem

5 et veniens ibi Hieremias invenit locum speluncae et tabernaculum et arcam et altare incensi intulit illuc et ostium obstruxit

6 et accesserunt quidam simul qui sequebantur ut notarent sibi locum et non potuerunt invenire

7 ut autem cognovit Hieremias culpans illos dixit quod ignotus erit locus donec congreget Deus congregationem populi et propitius fiat

8 et tunc Dominus ostendet haec et apparebit maiestas Domini et nubes erit sicut et Mosi manifestabatur et sicut cum Salomon petiit ut locus sanctificaretur magno Deo manifestabat haec

9 et ut sapientiam habens obtulit sacrificium dedicationis et consummationis templi

10 sicut et Moses orabat ad Dominum et descendit ignis de caelo et consumpsit holocaustum

11 et dixit Moses eo quod non sit mundatum quod erat pro peccato et consumptum est

12 similiter et Salomon octo diebus celebravit dedicationem

13 inferebantur autem in descriptionibus et commentariis Neemiae haec eadem et ut construens bibliothecam congregavit de regibus libros et prophetarum et David et epistulas regum et de donariis

14 similiter autem et Iudas ea quae didicerat per bellum quod nobis acciderat congregavit omnia et sunt apud nos

15 si ergo desiderastis haec mittite qui perferant vobis

16 acturi itaque purificationem scripsimus vobis bene igitur facietis si egeritis hos dies

17 Deus autem qui liberavit populum suum et reddidit hereditatem omnibus et regnum et sacerdotium et sanctificationem

18 sicut promisit in lege speramus quod cito nostri miserebuntur et congregabit de sub caelo in locum sanctum

19 eripuit enim nos de magnis periculis et locum purgavit

20 de Iuda vero Macchabeo et fratribus eius et de templi magni purificatione et de arae dedicatione

21 sed et de proeliis quae pertinent ad Antiochum Nobilem et filium eius Eupatorem

22 et de inluminacionibus quae de caelo factae sunt ad eos qui pro Iudaeis fortiter fecerunt ita ut universam regionem cum pauci essent vindicarent et barbaram multitudinem fugarent

23 et famosissimum in toto orbe templum recuperarent et civitatem liberarent ut leges quae abolendae erant restituerentur Domino cum omni tranquillitate propitio facto illis

24 itemque ab Iasone Cyreneo quinque libris comprehensa temptavimus nos uno volumine brevare

25 considerantes enim multitudinem librorum et difficultatem volentibus adgredi narrationes historiarum propter multitudinem rerum

26 curavimus volentibus quidem legere ut esset animi oblectatio studiosis vero ut facile possint memoriae commendare omnibus autem legentibus utilitas conferatur

27 et nobis quidem ipsis qui opus hoc breviandi causa suscepimus non facilem laborem immo vero negotium plenum vigiliarum et sudoris adsumpsimus

28 sicut hii qui praeparant convivium et quaerunt aliorum voluntati parere propter multorum gratiam libenter laborem sustinemus

29 veritatem quidem de singulis auctori concedentes ipsi autem secundum datam formam brevitati studentes

30 sicut enim novae domus architecto de universa structura curandum est ei vero qui pingere conatur quae apta sunt ad ornatum exquirenda sunt ita aestimandum est et in nobis

31 etenim intellectum colligere et ordinare sermonem et curiosius partes singulas quasque disquaerere historiae congruit auctori

32 breviter vero dictionis sectari et executiones rerum vitare brevitati concedendum est

33 hinc igitur narrationem incipiemus de praefatione tantum dixisse sufficiat stultum etenim est ante historiam effluere in ipsa autem historia succingi

Caput 3

1 igitur cum sancta civitas habitaretur in omni pace leges etiam adhuc optime custodirentur propter Oniae pontificis pietatem et animos odio habentes mala

2 fiebat ut ipsi reges et principes locum summo honore dignum ducerent et templum maximis muneribus inlustrarent

3 ita ut Seleucus Asiae rex de rebus suis praestaret omnes sumptus ad ministerium sacrificiorum pertinentes

4 Simon autem de tribu Benjamin praepositus templi constitutus contendebat obsistente sibi principe sacerdotum iniquum aliquid in civitate moliri

5 sed cum vincere Onian non posset venit ad Apollonium Tharseae filium qui illo tempore erat dux Coelesyriae et Foenicis

6 et nuntiavit ei pecuniis innumerabilibus plenum esse aerarium Hierosolymis et communes copias immensas esse quae non pertinent ad rationem sacrificiorum esse autem possibile sub potestate regis cadere universa

7 cumque rettulisset Apollonius ad regem de pecuniis quae delatae erant ille accitum Heliodorum qui erat super negotia eius misit cum mandatis ut praedictam pecuniam transportaret

8 statimque Heliodorus iter adgressus specie quidem quasi per Coelesyriam et Foenicen civitates esset peragraturus re autem vera regis propositum perfecturus

9 sed cum venisset Hierosolymam et benigne a summo sacerdote in civitate esset exceptus narravit de dato indicio pecuniarum et cuius rei gratia adesset apparuit interrogabat autem si vere haec ita essent

10 tunc summus sacerdos ostendit deposita esse haec et victualia viduarum ac pupillorum

11 quaedam vero esse Hircani Tobiae viri valde eminentis in his quae detulerat impius Simon universa autem argenti talenta quadringenta esse et auri ducenta

12 decipi vero eos qui credidissent loco et templo quod per universum mundum honoratur pro sui veneratione et sanctitate impossibile omnino esse

13 at ille pro his quae habebat in mandatis a rege dicebat omni genere regiae deferenda

14 constituta autem die intrabat de his Heliodorus ordinaturus non modica vero per universam civitatem erat trepidatio

15 sacerdotes autem ante altare cum sacerdotalibus stolis iactaverunt se et invocabant de caelo eum qui de depositis legem posuit ut his qui deposuerant ea salva custodiret

16 iam vero qui videret summi sacerdotis vultum mente vulnerabatur facies enim et color inmutatus declarabat internum animi dolorem

17 circumfusa enim erat viro maestitia quaedam et horror corporis per quae manifestus aspicientibus dolor cordis eius efficiebatur

18 alii etiam congregati de domibus confluebant publica supplicatione obsecrantes pro eo quod in contemptum locus esset venturus

19 accinctaeque mulieres ciliciis pectus per plateas confluebant sed et virgines quae conclusae erant procurrebant ad Onian aliae autem ad muros quaedam vero per fenestras aspicebant

20 universae autem protendentes manus in caelum deprecabantur

21 erat enim misera commixtae multitudinis et magni sacerdotis in agone constituti expectatio

22 et hii quidem invocabant omnipotentem Deum ut credita sibi his qui crediderant cum omni integritate conservarentur

23 Heliodorus autem quod decreverat perficiebat eodem loco ipse cum satellitibus circa aerarium praesens

24 sed spiritus Omnipotentis magnam fecit suae ostensionis evidentiam ita ut omnes qui ausi fuerant parere ei ruentes Dei virtute in dissolutionem et formidinem converterentur

25 apparuit enim illis quidam equus terribilem habens sessorem optimis operimentis adornatus isque cum impetu Heliodoro priores calces elisit qui autem ei sedebat videbatur arma habere aurea

26 alii etiam apparuerunt duo iuvenes virtute decori optimi gloria speciosique amictu qui circumsteterunt eum et ex utraque parte flagellabant sine intermissione multis plagis verberantes

27 subito autem Heliodorus concidit in terram eumque multa caligine circumfusus rapuerunt atque in sella gestatoria positum eiecerunt

28 et is qui cum multis cursoribus et satellitibus praedictum ingressus est aerarium portabatur nullo sibi auxilium ferente manifesta cognita Dei virtute

29 et ille quidem per divinam virtutem iacebat mutus

30 hii autem Dominum benedicebant quia magnificavit locum suum et templum quod paulo ante timore ac tumultu erat plenum apparente omnipotente Domino gaudio et laetitia impletum est

31 tunc vero ex amicis Heliodori quidam rogabant festim Onian ut invocaret Altissimum et vitam donaret ei qui in supremo spiritu erat constitutus

32 considerans autem summus sacerdos ne forte rex suspicaretur malitiam aliquam ex Iudaeis circa Heliodorum consummatam obtulit pro salute viri hostiam salutarem

33 cumque summus sacerdos exoraret idem iuvenes eisdem vestibis amicti adstantes Heliodoro dixerunt Oniae sacerdoti gratias age nam propter eum tibi Dominus vitam donavit

34 tu autem ab eo flagellatus nuntia omnibus magnalia Dei et potestatem et his dictis non conparuerunt

35 Heliodorus autem hostia Deo oblata et votis magnis promisit ei qui vivere illi concessit et Oniae gratias agens recepto exercitu repedabat ad regem

36 testabatur autem omnibus ea quae sub oculis suis viderat opera magni Dei

37 cum autem rex interrogasset Heliodorum quis est aptus adhuc semel Hierosolymam mitti ait

38 si quem habes hostem aut regni tui insidiatorem mitte illuc et flagellatum eum recipies si tamen evaserit eo quod in loco vere sit Dei quaedam virtus

39 nam ipse qui habet in caelis habitationem visitator et adiutor est loci illius et venientes ad malefaciendum percutit ac perdit

40 igitur de Heliodoro et aerarii custodia ita se res habet

Caput 4

1 Simon autem praedictus pecuniarum et patriae delator male loquebatur de Onia tamquam ipse Heliodorum instigasset ad haec et ipse fuisset incentor malorum

2 provisoremque civitatis ac defensorem gentis suae et aemulatorem legis Dei audebat insidiatorem regni dicere

3 sed cum inimicitiae in tantum procederent ut etiam per quosdam Simonis necessarios homicidia fierent

4 considerans Onias periculum contentionis et Apollonium insanire utpote ducem Coelesyriae et Foenicis ad augendam malitiam Simonis ad regem se contulit

5 non ut civium accusator sed communem utilitatem apud semet ipsum universae multitudinis considerans

6 videbat enim sine regali providentia impossibile esse pacem rebus dari nec Simonem posse cessare ab stultitia sua

7 sed post Seleuci vitae excessum cum suscepisset regnum Antiochus qui Nobilis appellabatur ambiebat Iason frater Oniae summum sacerdotium

8 adito rege promittens ei argenti talenta sexaginta et trecenta et ex redditibus aliis talenta octoginta

9 super haec promittebat et alia centum quinquaginta si potestati eius concederetur gymnasium et ephoebian sibi constituere et eos qui in Hierosolymis erant Antiochenos scribere

10 quod cum rex agnovisset et obtinuisset principatum statim ad gentilem ritum contribules suos transferre coepit

11 et amotis his quae humanitatis causa Iudaeis a regibus fuerant constituta per Iohannem patrem Eupolemi qui apud Romanos de amicitia et societate functus est legationem legitimam civium iura destituens prava instituta sancibat

12 etenim ausus est sub ipsa arce gymnasium constituere et optimos quosque ephoeborum in lupanaribus ponere

13 erat autem hoc non initium sed incrementum quoddam et profectus gentilis et alienigenae conversationis propter impii et non sacerdotis Iasonis nefarium et inauditum scelus

14 ita ut sacerdotes iam non circa altaris officia dediti essent sed contempto templo et sacrificiis neglectis festina-

rent participes fieri palestrae et praebitionis eius iniustae et in exercitiis disci

15 et patrios quidem honores nihil habentes graecas glorias optimas arbitrabantur

16 quarum gratia periculosa eos contentio habebat et eorum instituta aemulabantur ac per omnia his consimiles esse cupiebant quos hostes et peremptores habuerant

17 in leges enim divinas impie agere inpune non cedit sed haec sequens tempus declaravit

18 cum autem quinquennalis agon Tyro celebraretur et rex praesens esset

19 misit Iason facinorosus ab Hierosolymis viros peccatores portantes argenti didragmas trecentas in sacrificiis Herculis quas postulaverunt hii qui adportaverant ne in sacrificiis erogarentur quia non oporteret sed in alios sumptus eas deputari

20 sed haec oblata sunt quidem ab eo qui miserat in sacrificium Herculis propter praesentes autem datae sunt in fabricam navium triremis

21 misso autem in Aegypto Apollonio Mnesthei filio propter primatus Filometoris regis cum cognovisset Antiochus alienum se a negotiis regni effectum propriis utilitatibus consulens profectus inde venit Ioppen et inde Hierosolymam

22 et magnifice ab Iasone et civitate susceptus cum facularum luminibus et laudibus ingressus est et inde Foenicen exercitum convertit

23 et post triennii tempus misit Iason Menelaum supra dicti Simonis fratrem portantem pecunias regi et de negotiis necessariis responsa perlaturum

24 at ille commendatus regi cum magnificasset faciem potestatis eius in semet ipsum retorsit summum sacerdotium superponens Iasonem talenta argenti trecenta

25 acceptisque a rege mandatis venit nihil quidem dignum habens sacerdotio animos vero crudelis tyranni et ferae beluae iram gerens

26 et Iason quidem qui proprium fratrem captivaverat ipse deceptus profugus in ammaniten expulsus est regionem

27 Menelaus autem principatum quidem obtinuit de pecuniis vero regi promissis nihil agebat cum exactionem faceret Sostratus qui arce erat praepositus

28 nam ad hunc exactio vectigalium pertinebat quam ob causam utrique ad regem vocati

29 Menelaus motus est sacerdotio succedente Lysimacho fratre suo Sostratus autem praelatus est Cypris

30 et cum haec agerentur contigit Tarsenses et Mallo-tas seditionem movere eo quod Antiochidi concubinae regis dono essent dati

31 festinanter itaque rex venit sedare illos relicto suffecto uno ex comitibus suis Andronico

32 ratus autem Menelaus accepisse se tempus opportunum aurea quaedam vasa templo furatus donavit Andronico et alia vendiderat Tyro et per vicinas civitates

33 quod cum certissime cognovisset Onias arguebat eum ipse in loco tuto se continens Antiochiae secus Dafnen

34 unde Menelaus accedens ad Andronicum rogabat ut Onian interficeret qui cum venisset ad Onian et datis dextris cum iureiurando quamvis esset ei suspectus suasisset asylo procedere statim eum peremit non veritus iustitiam

35 ob quam causam non solum Iudaei sed et aliae quoque nationes indignabantur et moleste ferebant de nece tanti viri iniusta

36 sed regressum regem de Ciliciae locis adierunt Iudaei apud Antiochiam simul et Graeci conquerentes de iniqua nece Oniae

37 contristatus itaque ad animam Antiochus et flexus ad misericordiam lacrimas fudit recordatus defuncti sobrietatem et modestiam

38 accensusque animis Andronicum purpura exutum circumduci per totam civitatem iubet et eodem loco quo in Onian impietatem commiserat sacrilegum vita privari Domino illi dignam poenam tribuente

39 multis autem sacrilegiis in templo a Lysimacho commissis Menelai consilio et divulgata fama congregata est multitudo adversus Lysimachum multo iam auro exportato

40 turbis autem insurgentibus et animis ira repletis Lysimachus armatis fere tribus milibus iniquis manibus uti coepit duce quodam Tyranno aetate pariter et dementia provecto

41 sed ut intellexerunt conatum Lysimachi alii lapides alii fustes validos arripere quidam vero cinerem in Lysimachum iacere

42 et multi quidem vulnerati quidam autem et prostrati omnes vero in fugam versi sunt ipsum etiam sacrilegum secus aerarium interfecerunt

43 de his ergo coepit iudicium adversus Menelaum agitari

44 et cum venisset rex Tyrum ad ipsum negotium detulerunt missi viri tres a senioribus

45 et cum superaretur Menelaus promisit Ptolomeo multas pecunias ad suadendum regi

46 itaque Ptolomeus in quodam atrio positum quasi refrigerandi gratia regem adiit et a sententia deduxit

47 et Menelaum quidem universae malitiae reum criminibus absolvit miseros autem qui etiam si apud Scytas causam dixissent innocentes iudicarentur morte damnavit

48 cito ergo iniustam poenam dederunt qui pro civitate et populo et sacris vasis causam prosecuti sunt

49 quam ob rem Tyri quoque indignati erga sepulturam eorum liberalissimi extiterunt

50 Menelaus autem propter eorum qui in potentia erant avaritiam permanebat in potestate crescens in malitia et ad insidias civium

2 contigit autem per universam Hierosolymorum civitatem videri diebus quadraginta per aera equites discurrentes auratas stolas habentes et hastis quasi cohortes armatas

3 et cursus equorum per ordines digestos et congressiones fieri comminus et scutorum motus et galeatorum multitudinem gladiis dstrictis et telorum iactus et aureorum armorum splendorem omnisque generis loricarum

4 quapropter omnes rogabant in bonum monstra converti

5 sed cum falsus rumor exisset tamquam vita excessisset Antiochus adsumptis Iason non minus mille viris repente agressus est civitatem et civibus ad murum convolantibus ad ultimum adprehensa civitate Menelaus fugit in arcem

6 Iason vero non parcebat in caede civibus suis nec cogitabat prosperitatem adversus cognatos malum esse maximum arbitrans hostium et non civium se tropea capturum

7 et principatum quidem non obtinuit finem vero insidiarum suarum confusione cepit et profugus iterum abiit in Ammaniten

8 ad ultimum in exitum sui conclusus ab Areta Arabum tyrannum fugiens de civitate in civitatem omnibus odiosus ut refuga legum et execrabilis ut patriae et civium hostis in Aegyptum extrusus est

9 et qui multos de patria expulerat peregre periit Lacedemonas profectus quasi pro cognatione ibi refugium habiturus

10 et qui insepultos abiecerat multos ipse et inlamentatus et insepultus abicitur sepultura neque peregrina usus neque patrio sepulchro participans

11 his ita gestis suspicatus est rex societatem desertu-ros Iudaeos et ob hoc profectus ex Aegypto efferatis animis civitatem quidem armis cepit

12 iussit autem militibus interficere nec parcere occurrentibus et per domos ascendentes trucidare

13 fiebant ergo caedes iuvenum ac seniorum mulierum et natorum exterminia virginumque et parvulorum necesse

14 erant autem toto triduo octoginta milia interfecti quadraginta milia vincti

15 sed nec ista sufficiunt ausus est intrare templum universa terra sanctius Menelao ductore qui legum et patriae fuit proditor

16 et scelestis manibus sumens sancta vasa quae ab aliis regibus et civitatibus erant posita ad ornatum loci et gloriam contrectabat indigne et contaminabat

17 ita alienatus mente Antiochus non considerabat quod propter peccata habitantium civitatem modicum Dominus fuerat iratus propter quod et accidit circa locum despectio

18 alioquin nisi contigisset eos multis peccatis esse involutos sicut Heliodorus qui missus est a Seleuco rege ad expoliandum aerarium etiam hic statim adveniens flagellatus et repulsus utique fuisset ab audacia

19 verum non propter locum gentem sed propter gentem locum Dominus elegit

20 ideoque et ipse locus particeps factus est populi malorum postea autem fiet socius et bonorum et qui derelictus in

Caput 5

1 eodem tempore Antiochus secundam profectionem paravit in Aegyptum

ira Dei omnipotentis iterum in magni Domini reconciliatione cum summa gloria exaltabitur

21 igitur Antiochus mille et octingentis ablatis de templo talentis velociter Antiochiam regressus est existimans se prae superbia terram ad navigandum pelagus vero ad iter agendum deducturum propter mentis elationem

22 reliquit autem et praepositos ad adfligendam gentem Hierosolymis quidem Philippum genere Frigem moribus crudeliorem eo ipso a quo constitutus est

23 in Garizin autem Andronicum et Menelaum qui gravius quam ceteri imminebant civibus

24 cumque adpositus esset contra Iudaeos misit odiosum principem Apollonium cum exercitu viginti et duobus milibus praeciens ei omnes perfectae aetatis interficere mulieres ac iuvenes vendere

25 qui cum venisset Hierosolymam pacem simulans quievit usque ad sanctum diem sabbati et tunc feriatis Iudaeis arma capere suis praecepit

26 omnesque qui ad spectaculum processerant trucidavit et civitatem cum armatis discurrens ingentem multitudinem peremit

27 Iudas autem Macchabeus qui decimus fuerat secesserat in desertum locum ibique inter feras vitam in montibus cum suis agebat et faeni cibo vescentes demorabantur ne participes essent coinquinationis

Caput 6

1 sed non post multum temporis misit rex senem quendam antiochenum qui compelleret Iudaeos ut se transferrent a patriis et Dei legibus

2 contaminare etiam quod in Hierosolymis erat templum et cognominare Iovis Olympii et in Garizin prout erant hii qui locum inhabitabant Iovis Hospitalis

3 pessima autem universis et gravis malorum erat incursio

4 nam templum luxuria et comesationibus erat plenum et scortantium cum meretricibus sacratisque aedibus mulieres se ultro ingerebant intro ferentes ea quae non licebat

5 altare etiam plenum erat inlicitis quae legibus prohibebantur

6 neque autem sabbata custodiebantur neque dies sollemnes patrii servabantur nec simpliciter se quisquam Iudaeum esse confitebatur

7 ducebantur autem cum amara necessitate in die natalis regis ad sacrificia et cum Liberi sacra celebrarentur cogeantur hedera coronati Libero circumire

8 decretum autem exiit in proximas gentilium civitates suggerentibus Ptolomeis ut pari modo et ipsi adversus Iudaeos agerent ut sacrificarent

9 eos autem qui nollent transire ad instituta gentilium interficerent erat ergo videre miseriam

10 duae enim mulieres delatae sunt natos suos circumcidisse quas infantibus ad ubera suspensis cum publice per civitatem circumduxissent per muros praecipitaverunt

11 alii vero ad proximas coeuntes speluncas et latenter sabbati diem celebrantes cum indicati essent Philippo flammis succensi sunt eo quod verebantur propter religionem et observantiam manu sibimet auxilium ferre

12 obsecro autem eos qui hunc librum lecturi sunt ne abhorrescant propter adversos casus sed reputent ea quae acciderunt non ad interitum sed ad correptionem generis esse nostri

13 etenim multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia agere sed statim ultiones adhibere magni beneficii est indicium

14 non enim sicut in aliis nationibus Dominus patienter expectat ut eas cum iudicii dies venerit in plenitudine peccatorum puniat

15 ita et in nobis statuit ut peccatis nostris in finem devolutis ita demum in nos vindicet

16 propter quod numquam quidem a nobis misericordiam suam amovet corripiens vero in adversis populum suum non derelinquit

17 sed haec nobis ad commonitionem legentium dicta sint paucis iam autem veniendum est ad narrationem

18 igitur Eleazarus de primoribus scribarum vir aetate proventus et vultu decorus aperto ore hians conpellebatur carnem porcinam manducare

19 at ille gloriosam mortem magis quam odibilem vitam amplectens voluntarie praeibat ad supplicium

20 intuens autem quemadmodum oportet accedere patienter sustinens destinavit non admittere inlicita propter vitae amorem

21 hii autem qui adstabant iniqua miseratione commoti propter antiquam viri amicitiam tollentes eum secreto rogabant adferri carnes quibus vesci ei licebat et simularetur manducasse sicut rex imperaverat de sacrificii carnibus

22 ut hoc facto a morte liberaretur et propter veterem amicitiam hanc in eo facerent humanitatem

23 at ille cogitationem cepit aetatis ac senectutis suae eminentiam dignam et ingenuitatem nobilitatis canitiem atque a puero optimae conversationis et secundum sanctae et a Deo conditae legis constituta respondit cito dicens praemitti se velle in infernum

24 non enim aetatem nostram dignum est inquit fingere ut multi adulescentium arbitrati Eleazarum nonaginta annorum transisse ad vitam alienigenarum

25 et ipsi propter meam simulationem et propter modicum corruptibilis vitae tempus decipiantur et per hoc maculam atque execrationem meae senectuti conquiram

26 nam et si in praesenti tempore supplicii hominum eripiar sed manus Omnipotentis neque vivens neque defunctus effugiam

27 quam ob rem fortiter vitam excedendo senectute quidem dignus apparebo

28 adolescentibus autem exemplum forte relinquam si prompto animo ac fortiter pro gravissimis et sanctissimis legibus honesta morte perfungar his dictis confestim ad supplicium trahebatur

29 hii autem qui eum ducebant et paulo ante fuerant mitiores in iram versi sunt propter sermones ab eo dictos quos illi per arrogantiam prolatos arbitrabantur

30 sed cum plagis perimeretur ingemuit et dixit Domine qui habes sanctam scientiam manifeste scis tu quia cum a morte possim liberari duos corporis sustineo dolores secundum animam vero propter timorem tuum libenter haec patior

31 et iste quidem hoc modo vita decessit non solum iuvenibus sed et universae genti memoriam mortis suae ad exemplum virtutis et fortitudinis derelinquens

Caput 7

1 contigit autem et septem fratres cum matre adprehensos conpelli a rege contra fas ad carnes porcinas flagris et taureis cruciatos

2 unus autem ex illis qui erat primus sic ait quid quaeris et quid vis discere a nobis parati sumus mori magis quam patrias Dei leges praevaricari

3 iratus itaque rex iussit sartagines et ollas aeneas succendi quibus statim succensis

4 iussit ei qui prior fuerat locutus amputari linguam et cute capitis abstracta summas quoque manus ei et pedes praecidi ceteris eius fratribus et matre insipientibus

5 et cum iam per omnia inutilis factus esset iussit ignem admoventi et adhuc spirantem torreretur in sartagine in qua cum diu cruciaretur ceteri una cum matre invicem se hortabantur mori fortiter

6 dicentes Dominus Deus aspiciat veritatem et consolabitur in nobis quemadmodum protestationem cantici declaravit Moses et in servis suis consolabitur

7 mortuo itaque primo illo hoc modo sequentem deducebant ad inludendum et cute capitis eius cum capillis detracta interrogabant si manducaret priusquam toto corpore per membra singula puniretur

8 at ille respondens patria voce dixit non faciam propter quod et iste sequenti loco primi tormenta suscepit

9 et in ultimo spiritu constitutus ait tu quidem scelestissime in praesenti vita nos perdis sed rex mundi defunctos nos pro suis legibus in aeternae vitae resurrectione suscitabit

10 post hunc tertius inludebatur et linguam postulatus cito protulit et manus constanter extendit

11 et cum fiducia ait e caelo ista possideo sed propter Dei leges nunc haec ipsa despicio quoniam ab ipso me ea recepturum spero

12 ita ut rex et qui cum ipso erant mirarentur adolescentis animum quod tamquam nihili duceret cruciatus

13 et hoc ita defuncto quartum similiter vexabant torquentes

14 et cum iam esset ad mortem sic ait potius est ab hominibus morti datos spem expectare a Deo iterum ab ipso resuscitandos tibi enim resurrectio ad vitam non erit

15 et cum admovissent quintum vexabant eum at ille respiciens in eum

16 dixit potestatem inter homines habens cum sis corruptibilis facis quod vis noli autem putare genus nostrum a Deo esse derelictum

17 patienter sustine et videbis magna potestas ipsius qualiter te et semen tuum torquebit

18 post hunc ducebant et sextum et is mori incipiens sic ait noli frustra errare nos enim propter nosmet ipsos haec patimur peccantes in Deum nostrum et digna admiratione facta sunt in nobis

19 tu autem ne existimes tibi inpune futurum quod contra Deum pugnare temptaveris

20 supra modum autem mater mirabilis et bonorum memoria digna quae pereuntes septem filios sub unius diei tempore conspiciens bono animo ferebat propter spem quam in Deum habebat

21 singulos illorum hortabatur patria voce fortiter repleta sapientia et femineae cogitationi masculinum animum inserens

22 dixit ad eos nescio qualiter in utero meo apparuistis neque enim ego spiritum et animam donavi vobis et vitam et singulorum membra non ego ipsa conpegi

23 sed enim mundi creator qui formavit hominis natiuitatem quique omnium invenit originem et spiritum vobis iterum cum misericordia reddet et vitam sicut nunc vosmet ipsos despicitis propter leges eius

24 Antiochus autem contemni se arbitratus simul et exprobrantis voce despecta cum adhuc adolescentior superesset non solum verbis hortabatur sed et iuramento adfirmabat divitem se et beatum facturum et translatum a patriis legibus amicum habiturum et res necessarias praebiturum

25 sed ad ista cum adolescens nequaquam inclinaretur vocavit rex matrem et suadebat ut adolescenti fieret in salutem

26 cum autem multis eam verbis esset hortatus promisit suasuram se filio suo

27 itaque inclinata ad illum inridens crudelem tyrannum ait patria voce fili mi miserere mei quae te in utero decem menses portavi et lac triennio dedi et alui et in aetatem istam perduxim

28 peto nate aspicias in caelum et terram et ad omnia quae in eis sunt et intellegas quia ex nihilo fecit illa Deus et hominum genus

29 ita fit ut non timeas carnificem istum sed dignus fratribus tuis effectus suscipe mortem ut in illa miseratione cum fratribus tuis te recipiam

30 cum haec illa adhuc diceret ait adolescens quem sustinetis non oboedio praecepto regis sed praecepto legis quae data est nobis per Mosen

31 tu vero qui inventor omnis malitiae factus es in Hebraeos non effugies manum Dei

32 nos enim pro peccatis nostris haec patimur
33 et si nobis propter increpationem et correptionem Dominus noster modicum iratus est sed iterum reconciliabitur servis suis
34 tu autem o sceleste et omnium hominum flagitiosissime noli frustra extolli vanis spebus in servos eius inflammatus
35 nondum enim omnipotentis Dei et omnia inspicientis iudicium effugisti
36 nam fratres mei modico nunc dolore sustentato sub testamento aeternae vitae effecti sunt tu vero iudicio Dei iustas superbiae poenas solves
37 ego autem sicut fratres mei animam et corpus meum trado pro patriis legibus invocans Deum maturius genti nostrae propitium fieri teque cum tormentis et verberibus confiteri quod ipse est Deus solus
38 in me vero et in fratribus meis desinet Omnipotentis ira quae super omne genus nostrum iuste superducta est
39 tunc rex accensus ira in hunc super omnes crudelius desaevit indigne ferens derisum se
40 et hic itaque mundus obiit per omnia in Domino confidens
41 novissime autem et mater consummata est
42 igitur de sacrificiis et de nimiis crudelitatibus satis dictum

Caput 8

1 Iudas vero Macchabeus et qui cum illo erant introibant latenter in castella et convocantes cognatos et eos qui permanserant in iudaismo adsumentes eduxerunt ad sex milia viros
2 et invocabant Dominum ut respiceret in populum qui ab omnibus calcabatur misereretur templo quod contaminabatur ab impiis
3 misereretur etiam exterminio civitatis quae esset ilico conplananda et vocem sanguinis ad se clamantis audiret
4 memoraretur quoque iniquissimas mortes innocentium parvulorum et blasphemias nomini suo inlatas et indignaretur super his
5 at Macchabeus congregata multitudo intolerabilis gentibus efficiebatur ira enim Domini in misericordiam conversa est
6 et superveniens castellis et civitatibus improvisus succendebat eas et oportuna loca occupans non paucas hostium strages dabat
7 maxime autem noctibus ad huiusmodi excursus ferebatur et fama virtutis eius ubique diffundebatur
8 videns autem Philippus paulatim virum ad profectum venire ac frequentius res ei prospere cedere ad Ptolomeum ducem Coelesyriae et Foenicis scripsit ut auxilium ferret regis negotiis
9 at ille velociter misit Nicanorem Patrocli de primoribus amicis datis ei permixtis gentibus armatis non minus vigin-

ti milibus ut universum Iudaeorum genus deleret adiuncto ei Gorgia viro militari

10 constituit autem Nicanor regi ut tributum Romanis quod erat dandum duo milia talentum de captivitate Iudaeorum suppleret

11 statimque ad maritimas misit civitates convocans ad coemptionem iudaeorum mancipiorum promittens se nonaginta mancipia talento distracturum non respiciens ad vindictam quae eum ab Omnipotente esset consecutura

12 Iudas autem ubi conperit indicavit his qui secum erant Iudaeis Nicanoris adventum

13 ex quibus quidam formidantes et non credentes Dei iustitiae in fugam vertebantur

14 alii vero si quid eis supererat vendebant simulque Dominum deprecabantur ut eriperet eos ab impio Nicanore qui eos priusquam in comminus veniret vendiderat

15 si non propter eos propter testamentum quod erat ad patres eorum et propter invocationem sancti et magnifici nominis eius super ipsos

16 convocatis autem Macchabeus septem milibus qui cum ipso erant rogabat ne hostibus reconciliarentur neque metuerent inique venientium adversum se hostium multitudinem sed fortiter contenderent

17 ante oculos habentes contumeliam quae in locum sanctum ab his iniuste esset inlata itemque et ludibria habitae civitatis iniuriam adhuc etiam veterum instituta convulsa

18 nam illi quidem armis confidunt ait simul et audacia nos autem in omnipotente Domino qui potest venientes adversus nos et universum mundum uno nutu delere confidimus

19 admonuit autem eos et de auxiliis Dei quae facta sunt erga parentes et sub Sennacherim centum octoginta quinque milia ut perierunt

20 et de proelio quod eis adversus Galatas fuit in Babylonia ut omnes ubi ad rem ventum est Macedonibus sociis haesitantibus ipsi sex milia soli peremerunt centum viginti milia propter auxilium illis datum e caelo et beneficia pro his plurima consecuti sunt

21 his verbis constantes effecti sunt et pro legibus et patria mori parati

22 constituit itaque fratres suos duces utrique ordinis Simonem et Iosephum et Jonathan subiectis unicuique millenis et quingentis

23 ad hoc etiam ab Ezra lecto illis sancto libro et dato signo adiutorio Dei in prima acie ipse dux commisit cum Nicanore

24 et facto sibi adiutore Omnipotente interfecerunt super novem milia hominum maiorem autem partem exercitus Nicanoris vulneribus debilem factam fugere compulerunt

25 pecuniis vero eorum qui ad emptionem ipsorum venerant sublatis ipsos usquequaque persecuti sunt

26 sed reverterunt hora conclusi nam erat ante sabbatum quam ob causam non perseveraverunt insequentes

27 arma autem ipsorum et spolia congregantes sabbatum agebant benedicentes Dominum qui liberavit eos in isto die misericordiae initium stillans in eos

28 post sabbatum vero debilibus et orfanis et viduis diviserunt spolia et residua ipsi cum suis habuere

29 his ita gestis et communiter ab omnibus facta obsecratione misericordem Dominum postulabant ut in finem servis suis reconciliaretur

30 et ex his qui cum Timotheo et Bacchide erant contra se contententes super viginti milia interfecerunt et munitiones excelsas obtinuerunt et plures praedas diviserunt aequam portionem debilibus pupillis et viduis sed et senioribus facientes

31 et cum arma eorum collegissent diligenter omnia composuerunt in locis oportunis residua vero spolia Hierosolymam detulerunt

32 et phylarchen qui cum Timotheo erat interfecerunt virum scelestum qui in multis Iudaeos afflixerat

33 et cum epicinia agerent in Hierosolymis eos qui sacras ianuas incenderant id est Callistenen cum in quodam domicilio refugisset incenderunt digna ei mercede pro impietatibus suis reddita

34 facinorosissimus autem Nicanor qui mille negotiantes ad Iudaeorum venditionem adduxerat

35 humiliatus auxilio Domini ab his quos nullos existimaverat deposita veste gloriae per mediterranea fugiens solus venit Antiochiam summam infelicitatem de interitu sui exercitus consecutus

36 et qui promiserat Romanis se tributum restituere de captivitate Hierosolymorum praedicabat nunc protectorem Deum habere Iudaeos et ob ipsum invulnerabiles esse eo quod sequerentur leges ab ipso constitutas

Caput 9

1 eodem tempore Antiochus inhoneste revertebatur de Perside

2 intraverat enim ea quae dicitur Persipolis et temptavit expoliare templa et civitatem opprimere sed multitudine ad arma concurrente in fugam versi sunt et ita contigit ut Antiochus post fugam turpiter rediret

3 et cum venisset circa Ecbatana recognovit quae erga Nicanorem et Timotheum gesta sunt

4 elatus autem ira arbitrabatur se iniuriam illorum qui se fugaverant posse in Iudaeos retorquere ideoque iussit agitari currum sine intermissione agens iter caelesti eum iudicio perurgente quod ita superbe locutus est venturum se Hierosolymam et congeriem sepulchri Iudaeorum eam facturum

5 sed qui universa conspicit Dominus Israhel percussit eum insanabili et invisibili plaga ut enim finivit hunc ipsum sermonem adprehendit eum dolor dirus viscerum et amara interiorum tormenta

6 et quidem satis iuste quippe qui multis et novis cruciatibus aliorum torserat viscera licet ille nullo modo a sua malitia cessaret

7 super haec autem superbia repletus ignem spirans animo in Iudaeos et praeciens adcelerare negotium contigit illum impetu euntem de curru cadere et gravi corporis conlisione membra vexare

8 isque qui sibi videbatur etiam fluctibus maris imperare supra humanum modum superbia repletus et montium altitudines in statera adpendere nunc humiliatus ad terram in gestatorio portabatur manifestam Dei virtutem in semet ipso contestans

9 ita ut de corpore impii vermes scaturirent ac viventes in doloribus carnes eius effluerent odore etiam illius et fetore exercitus gravaretur

10 et qui paulo ante sidera caeli contingere se arbitrabatur eum nemo poterat propter intolerantiam fetoris portare

11 hinc igitur coepit ex gravi superbia deductus ad agnitionem sui venire divina admonitus plaga per momenta singula doloribus suis augmenta capientibus

12 et cum nec ipse iam fetorem suum ferre posset ita ait iustum est subditum esse Deo et mortalem non paria Deo sentire

13 orabat autem haec scelestus Dominum a quo non esset misericordiam consecuturus

14 et civitatem ad quam festinans veniebat ut eam ad solum deduceret et sepulchrum congestorum faceret nunc optat liberam reddere

15 et Iudaeos quos nec sepultura quidem se dignos habituros sed avibus ac feris diripiendos traditurum et cum parvulis exterminaturum dixerat aequales nunc Atheniensibus facturum pollicetur

16 templum etiam sanctum quod prius expoliaverat optimis donis ornaturum et sancta vasa multiplicatum et pertinentes ad sacrificia sumptus de redditibus suis praestaturum

17 super haec et Iudaeum futurum et omnem locum terrae perambulatum et praedicatum Dei potestatem

18 sed non cessantibus doloribus supervenerat enim in eum iustum Dei iudicium desperans scripsit ad Iudaeos in modum deprecationis epistulam haec continentem

19 optimis civibus Iudaeis plurimam salutem et bene valere et esse felices rex et princeps Antiochus

20 si bene valetis et filii vestri et ex sententia vobis cuncta sunt maximas agimus gratias

21 et ego in infirmitate constitutus vestri autem benigne memor regressus de Persidis locis et infirmitate gravi adprehensus necessarium duxi pro communi utilitate curam habere

22 non desperans memet ipsum sed spem multam habeo effugiendi infirmitatem

23 respiciens autem quod et pater quibus temporibus in locis superioribus ducebat exercitum ostendit qui post se susciperet principatum

24 ut si quid contrarium accideret aut difficile nuntiaretur scientes hii qui in regionibus erant cui esset rerum summa derelicta non turbarentur

25 ad haec considerans de proximo potentes quosque et vicinos temporibus insidiantes et eventum expectantes designavi filium meum Antiochum regem quem saepe recurrens in superiora regna multis vestrum commendabam et scripsi ad eum quae subiecta sunt

26 orate itaque vos et peto memores beneficiorum publice et privatim ut unusquisque conservet fidem ad me et ad filium meum

27 confido enim eum modeste et humane acturum et sequentem propositum meum communem vobis fore

28 igitur homicida et blasphemus pessime percussus et ut ipse alios tractaverat peregre in montibus miserabili obitu vita functus est

29 transferebat autem corpus Philippus conlactaneus eius qui metuens filium Antiochi ad Ptolomeum Filometora in Aegyptum abiit

Caput 10

1 Macchabeus autem et qui cum illo erant Domino se protegente templum quidem et civitatem recepit

2 aras autem quas alienigenae per plateas extruxerant itemque delubra demolitus est

3 et purgato templo aliud altare fecerunt et de ignitis lapidibus igne concepto obtulerunt sacrificia post biennium et incensum et lucernas et panes propositionis posuerunt

4 quibus gestis rogabant Dominum prostrati in terram ne amplius malis talibus inciderent sed et si quando peccassent ut ab ipso mitius corriperentur et non blasphemis ac barbaris hominibus traderentur

5 qua die autem templum ab alienigenis pollutum fuerat contigit eadem die purificationem fieri vicesima et quinta mensis qui fuit casleu

6 et cum laetitia diebus octo egerunt in modum tabernaculorum recordantes quod ante modicum temporis diem sollemnem tabernaculorum in montibus more bestiarum egerant

7 propter quod tyrsos et ramos virides et palmas praeferebant ei qui prosperavit mundari locum suum

8 et decreverunt communi praecepto et decreto universae genti Iudaeorum omnibus annis agere dies istos

9 et Antiochi quidem qui appellatus est Nobilis vitae excessus ita se habuit

10 nunc autem de Eupatore Antiochi filio impii quae gesta sunt narrabimus breviantes mala quae in bellis gesta sunt

11 hic suscepto regno constituit super negotia regni Lysiam quendam Foenicis et Syriae militiae principem

12 nam Ptolomeus qui dicebatur Macer iusti tenax erga Iudaeos esse instituit et praecipue propter iniquitatem quae facta erat in eos et pacifice agere cum eis

13 sed ob hoc accusatus ab amicis apud Eupatorem cum frequenter proditor audiret eo quod Cyprum creditus a Filometore Nobilem translatus etiam ab eo recessisset veneno vitam finivit

14 Gorgias autem cum esset dux locorum adsumptis advenis frequenter Iudaeos debellabat

15 Iudaei vero qui tenebant oportunas munitiones fugatos ab Hierosolymis suscipiebant et bellare temptabant

16 hii vero qui erant cum Macchabeo per orationes Dominum rogantes ut esset sibi adiutor impetum fecerunt in munitiones Idumeorum

17 multaque vi insistentes loca obtinuerunt occurrentes interemerunt et omnes simul non minus a viginti milibus trucidaverunt

18 quidam autem cum confugissent in duas turres valde munitas omnem adparatum ad repugnandum habentes

19 Macchabeus ad eorum expugnationem relicto Simone et Iosepho item Macchabeoisque qui cum ipsis erant satis multis ipse ad eas quae amplius perurgebant pugnas conversus est

20 hii vero qui cum Simone erant cupiditate ducti a quibusdam qui in turribus erant suasi sunt pecunia et septuaginta milibus didragmis acceptis dimiserunt quosdam effugere

21 cum autem Macchabeo nuntiatum esset quod factum est congregatis principibus populi accusavit quod pecunia fratres vendidissent adversariis eorum dimissis

22 hos igitur proditores factos interfecit et confestim duas turres occupavit

23 armis autem ac manibus omnia prospere agendo in duabus munitionibus plus quam viginti milia peremit

24 Timotheus qui prius a Iudaeis fuerat superatus convocado exercitu peregrinae multitudinis et congregato exercitu asiano advenit quasi armis Iudaeam capturus

25 Macchabeus autem et qui cum ipso erant adpropiante illo deprecabantur Deum caput terra aspergentes lumbosque ciliciis praecincti

26 ad altaris crepidinem provoluti ut sibi propitius inimicis autem eorum esset inimicus et adversaretur sicut lex dicit

27 et ita post orationem sumptis armis longius de civitate procedentes et proximi hostibus effecti resederunt

28 primo autem solis ortu utrique commiserunt isti quidem victoriae et prosperitatis sponsorem cum virtute Dominum habentes illi autem ducem belli animum habebant

29 sed cum vehemens pugna esset apparuerunt adversariis de caelo viri quinque in equis frenis aureis decori ducatum Iudaeis praestantes

30 ex quibus duo Macchabeum medium habentes armis suis circumseptum incolomem conservabant in adversarios autem tela et fulmina iaciebant ex quo et caecitate confusi et repleti perturbatione cadebant

31 interfecti sunt autem viginti milia quingenti et equites sescenti

32 Timotheus autem confugit in Gazara praesidium munitum cui praeerat Caereas

33 Macchabeus autem et qui cum eo erant laetantes obsederunt praesidium diebus quattuor

34 at hii qui in turres erant loci firmitate confisi super modum maledicebant et sermones nefandos iactabant

35 sed cum dies quinta inlucesceret viginti iuvenes ex his qui cum Macchabeo erant accensi animis propter blasphemiam viriliter accesserunt ad murum et feroci animo incedentes ascendebant

36 sed et alii similiter ascendentes turres portasque succendere adgressi atque ipsos maledicos vivos concremare

37 per continuum autem biduum praesidio vastato Timotheum occultantem se in quodam reppertum loco peremerunt et fratrem illius Caerean et Apollofanem occiderunt

38 quibus gestis in hymnis et confessionibus benedicebant Dominum qui magna fecit cum Israhel et victoriam illi dedit

Caput 11

1 sed parvo post tempore Lysias procurator regis et propinquus ac negotiorum praepositus graviter ferens de his quae acciderant

2 congregatis octoginta milibus et equitatu universo veniebat adversus Iudaeos existimans se civitatem quidem captam gentibus habitaculum facturum

3 templum vero in pecuniae quaestu sicut cetera delubra gentium habiturum et per singulos annos venale sacerdotium

4 nusquam recogitans Dei potestatem sed mente effrenatus in multitudine peditum et in milibus equitum et in octoginta elephantis confidebat

5 ingressus autem Iudaeam et adpropians Bethsurae quod erat in angusto loco ab Hierosolyma intervallo quinque stadiorum illud praesidium expugnabat

6 ut autem Macchabeus et qui cum eo erant cognoverunt expugnari praesidia cum fletu et lacrimis rogabant Dominum et omnis turba simul ut bonum angelum mitteret ad salutem Israhel

7 et ipse primus Macchabeus sumptis armis ceteros adhortatus est simul secum periculum subire et ferre auxilium fratribus suis

8 cumque pariter prompto animo procederent Hierosolymis apparuit praecedens eos eques in veste candida armis aureis hastam vibrans

9 tum simul omnes benedixerunt misericordem Dominum et convaluerunt animis non solum homines sed et bestias ferocissimas et muros ferreos parati penetrare

10 ibant igitur prompti de caelo habentes adiutorem et miserantem eos Dominum

11 leonum autem impetu inruentes hostibus prostraverunt ex eis undecim milia peditum et equites mille sescentos

12 universos autem in fugam verterunt plures vero ex eis vulnerati nudi evaserunt sed et ipse Lysias turpiter fugiens evasit

13 et quia non insensatus erat secum ipse reputans factam erga se diminutionem et intellegens invictos esse Hebraeos Dei auxilio nitentes misit ad eos

14 promisitque consensurum se omnibus quae iusta sunt et regem compulsurum amicum fieri

15 annuit autem Macchabeus precibus Lysiae in omnibus utilitati consulens et quaecumque Macchabeus scripsit Lysiae de Iudaeis ea rex concessit

16 nam erant scriptae Iudaeis epistolae a Lysia quidem hunc modum continentes Lysias populo Iudaeorum salutem

17 Iohannes et Abessalom qui missi sunt a vobis tradentes scripta postulabant ut ea quae per illos significabantur implem

18 quaecumque igitur regi potuerunt perferri exposui et quae res permittebat concessit

19 si igitur in negotiis fidem conservaveritis etiam deinceps honorum vobis causa esse temptabo

20 de ceteris autem per singula verbo mandavi et istis et his qui a me missi sunt conloqui vobiscum

21 bene valete anno centesimo quadragesimo octavo dioscori die mensis vicesima et quarta

22 regis autem epistula ista continebat rex Antiochus Lysiae fratri salutem

23 patre nostro inter deos translato nos volentes eos qui sunt in regno nostro sine tumultu agere et rebus suis adhibere diligentiam

24 audivimus Iudaeos non consensisse patri ut transferrentur ad ritum Graecorum sed tenere velle suum institutum ac propterea postulare concedi sibi legitima sua

25 volentes igitur hanc quoque gentem quietam esse statuentes iudicavimus templum restitui illis ut agerent secundum maiorum suorum consuetudinem

26 bene igitur feceris si miseris ad eos et dextram dederis ut cognita nostra voluntate bono animo sint et utilitatibus propriis deserviant

27 ad Iudaeos autem regis epistula talis erat rex Antiochus senatui Iudaeorum et ceteris Iudaeis salutem

28 si valetis sic estis ut volumus sed et ipsi bene valemus

29 adiit nos Menelaus dicens velle vos descendere ad vestros qui sunt apud nos

30 his igitur qui commeant usque ad diem tricesimum mensis xandici damus dextras securitatis

31 ut Iudaei utantur cibis et legibus suis sicut et prius et nemo eorum ullo modo molestiam patiat de his quae per ignorantiam gesta sunt

32 misi autem et Menelaum qui vos adloquatur

33 valete anno centesimo quadragesimo octavo xandici mensis quintadecima

34 miserunt autem etiam Romani epistolam ita se habentem Quintus Memmius et Titus Manilius legati Romanorum populo Iudaeorum salutem

35 de his quae Lysias cognatus regis concessit vobis et nos concessimus

36 de quibus autem iudicavit referendum confestim aliquem mittite diligentius inter vos conferentes ut decernamus sicut congruit vobis nos enim Antiochiam accedimus

37 ideoque festinate scribere ut nos quoque sciamus cuius estis voluntatis

38 bene valete anno centesimo quadragesimo octavo quintadecima die mensis xandici

Caput 12

1 his factis pactionibus Lysias pergebat ad regem Iudaei autem agriculturae operam dabant

2 sed hii qui resederant Timotheus et Apollonius gehen-nae filius sed et Hieronimus et Demofon super hos et Nicanor cypriarches non sinebant eos in silentio agere et quiete

3 Ioppitae vero tale quoddam flagitium perpetrarunt rogaverunt Iudaeos cum quibus habitabant ascendere scaphas quas paraverant cum uxoribus et filiis quasi nullis inimiciis inter eos subiacentibus

4 secundum communem itaque decretum civitatis et ipsis adquiescentibus pacisque causa nihil suspectum habentibus cum in altum processissent submerserunt non minus ducentos

5 quam crudelitatem Iudas in suae gentis homines fac-tam ut cognovit praecepit viris qui erant cum ipso et invocato iusto iudice Deo

6 venit adversus interfectores fratrum et portum quidem noctu succendit scaphas exusit eos autem qui ab igne refugerant gladio peremit

7 et cum haec ita egisset discessit quasi iterum reversurus et universos Ioppitas eradicaturus

8 sed cum cognovisset et eos qui erant Iamniae velle pari modo facere habitantibus secum Iudaeis

9 Iamnitis quoque nocte supervenit et portum cum navibus succendit ita ut lumen ignis pareret Hierosolymis ab stadiis ducentis quadraginta

10 inde cum abissent novem stadiis et iter facerent ad Timotheum commiserunt cum eo Arabes quinque milia viri et equites quingenti

11 cumque pugna valida fieret et auxilio Dei prospere cessisset residui victi Arabes petebant a Iuda dextras sibi dari promittentes pascua duros et in ceteris profuturos

12 Iudas autem arbitratus vere in multis eos utiles promisit pacem dextrisque acceptis discessere ad tabernacula sua

13 adgressus est autem et civitatem quandam firmam pontibus murisque circumseptam quae a turbis habitabatur gentium promiscuarum cui nomen Caspin

14 hii vero qui intus erant confidentes in stabilitate murorum et adparatu alimoniarum remissius agebant maledictis lacescentes Iudam ac blasphemantes et loquentes quae fas non est

15 Macchabeus autem invocato magno mundi principe qui sine arietibus et machinis temporibus Iesu praecipitavit Hiericho inruit ferociter muris

16 et capta civitate per Domini voluntatem inenarrabiles caedes fecit ita ut adiacens stagnum stadiorum duo latitudinis sanguine infectum fluere videretur

17 inde discesserunt stadia septingenta quinquaginta et venerunt in Characa ad eos qui dicuntur Tubianei Iudaeos

18 et Timotheum quidem in illis locis comprehenderunt nulloque negotio perfecto regressus est relicto in quodam loco firmissimo praesidio

19 Dositheus autem et Sosipater qui erant duces cum Macchabeo peremerunt a Timotheo relictos in praesidio decem milia viros

20 at Macchabeus ordinatis circum se sex milibus et constitutis per cohortes adversus Timotheum processit habentem secum centum viginti milia peditum equitumque duo milia quingentos

21 cognito autem Iudae adventu Timotheus praemisit mulieres et filios et reliquum adparatum in praesidium quod Carnion dicitur erat enim inexpugnabile et accessu difficile propter locorum angustias

22 cumque cohors Iudae prima apparuisset timor hostibus incussus est ex praesentia Dei qui universa conspicit et in fugam versi sunt alius alio ita ut magis a suis deicerentur et gladium suorum ictibus debilitarentur

23 Iudas autem vehementer instabat puniens profanos et prostravit ex eis triginta milia virorum

24 ipse vero Timotheus incidit in partes Dosithei et Sosipatri et multis precibus postulabat ut vivus dimitteretur eo quod multorum ex Iudaeis parentes haberet ac fratres quos morte eius decipi eveniret

25 et cum fidem dedisset restitutum se eos secundum constitutum inlaesum eum dimiserunt propter fratrum salutem

26 Iudas autem egressus est a Carnio interfectis viginti quinque milibus

27 post horum fugam et necem movit exercitum ad Efron civitatem munitam in qua multitudo diversarum gentium habitabat et robusti iuvenes pro muris consistentes fortiter repugnabant in hac autem machinae multae et telorum erat adparatus

28 sed cum Omnipotentem invocassent qui potestate vires hostium confregit ceperunt civitatem et ex eis qui intus erant viginti quinque milia prostraverunt

29 inde ad civitatem Scytarum abierunt quae ab Hierosolymis sescentis stadiis aberat

30 contestantibus autem his qui apud Scytopolitas erant Iudaeis quod benigne ab eis haberentur etiam temporibus infelicitatis quod modeste secum egerint

31 gratias agentes eis exhortati etiam de cetero erga genus suum benignos esse venerunt Hierosolymam die sollempni septimanarum instante

32 et post pentecosten abierunt contra Gorgiam praepositum Idumeae

33 exivit autem cum peditibus tribus milibus et equitibus quadringentis

34 quibus congressis contigit paucos ruere Iudaeorum

35 Dositheus vero quidam de Bachenoris eques vir fortis Gorgiam tenebat et cum vellet illum capere vivum eques quidam de Thracibus inruit in eum umerumque eius amputavit atque ita Gorgias effugit in Marisa

36 at illis qui cum Esdrin erant diutius pugnantibus et fatigatis invocavit Dominum Iudas adiutorem et ducem belli fieri

37 incipiens voce patria et cum hymnis clamorem extollens fugam Gorgiae militibus incussit

38 Iudas autem collecto exercitu venit in civitatem Odollam et cum septima dies superveniret secundum consuetudinem purificati in eodem loco sabbatum egerunt

39 et sequenti die venit cum suis Iudas ut corpora prostratorum tolleret et cum parentibus poneret in sepulchris paternis

40 invenerunt autem sub tunicis interfectorum de donariis idolorum quae apud Iamnian fuerunt a quibus lex prohibet Iudaeos omnibus ergo manifestum factum est ob hanc causam eos corruisse

41 omnes itaque benedixerunt iustum iudicium Domini qui occulta fecerit manifesta

42 atque ita ad preces conversi rogaverunt ut id quod factum erat delictum oblitteraretur at vero fortissimus Iudas hortabatur populum conservare se sine peccato sub oculis videntes quae facta sint pro peccato eorum qui prostrati sunt

43 et facta conlatione duodecim milia dragmas argenti misit Hierosolimam offerri pro peccato sacrificium bene et religiose de resurrectione cogitans

44 nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret superfluum videretur et vanum orare pro mortuis

45 et quia considerabat quod hii qui cum pietate dormitionem acceperant optimam haberent repositam gratiam

46 sancta ergo et salubris cogitatio pro defunctis exorare ut a peccato solverentur

Caput 13

1 anno centesimo quadragésimo nono cognovit Iudas Antiochum Eupatoris venire cum multitudine adversus Iudaeam

2 et cum eo Lysiam procuratorem et praepositum negotiorum secum habentem peditum centum decem milia et equitum quinque milia et elefantos viginti duo currus cum falcibus trecentos

3 commiscuit autem se illis et Menelaus et cum multa fallacia deprecabatur Antiochum non pro patriae salute sed sperans se constitui in principatum

4 sed Rex regum suscitavit animos Antiochi in peccatorem et suggerente Lysia hunc esse causam omnium malo-

rum iussit ut eis est consuetudo comprehensum in eodem loco necari

5 erat autem in eodem loco turris quinquaginta cubitorum aggestum undique habens cineris haec prospectum habebat in praeceps

6 inde in cinerem deici iussit sacrilegum omnibus eum propellentibus ad interitum

7 et tali lege praevaricatorem legis contigit mori nec terrae dari Menelaum

8 et quidem satis iuste nam quia multa erga aram Dei delicta commisit cuius ignis et cinis erat sanctus ipse in cineris morte damnatus est

9 sed rex mente effrenatus veniebat nequiores se Iudaeis ostensurus

10 quibus Iudas cognitis praecepit populo ut die ac nocte Dominum invocarent quo sicut semper et nunc adiuveret eos

11 quippe qui lege et patria sanctoque templo privari vererentur ac populum qui nuper paululum respirasset ne sineret blasphemis rursum nationibus subdi

12 omnibus itaque id simul facientibus et petentibus a Domino misericordiam cum fletu et ieiuniis per triduum continuum prostratis hortatus est eos Iudas ut se praepararent

13 ipse vero cum senioribus cogitavit priusquam rex admooveret exercitum ad Iudaeam et obtineret civitatem exire et Domini iudicio committere exitum rei

14 dans itaque potestatem omnium Deo mundi creatori et hortatus suos ut fortiter dimicarent et usque ad mortem pro legibus templo civitate patria et civibus starent circa Modin exercitum constituit

15 et dato signo suis Dei victoria iuvenibus fortissimis electis nocte adgressus aulam regiam in castris interfecit viros quattuor milia et maximum elefantorum cum his qui superpositi erant

16 summoque metu ac perturbatione hostium replentes rebus prospere gestis abierunt

17 hoc autem factum est die inlucescente adjuvante eum Domini protectione

18 sed rex accepto gustu audaciae Iudaeorum arte difficultates locorum temptabat

19 et Bethsurae quod erat Iudaeorum praesidium munitum castra admovebat sed fugabatur inpingebat minuebatur

20 his autem qui intus erant Iudas necessaria mittebat

21 enuntiavit autem mysteria hostibus Rhodocus quidam de iudaico exercitu qui requisitus comprehensus conclusus est

22 iterum rex sermonem habuit ad eos qui erant in Bethsuris dextram dedit accepit abiit

23 commisit cum Iuda superatus est ut autem cognovit rebellasse Philippum Antiochiaei qui relictus erat super negotia mente consternatus Iudaeos deprecans subditusque eis iurat de omnibus quibus iustum visum est et reconciliatus obtulit sacrificium honorificavit templum et munera posuit

24 Macchabeum amplexus est et fecit eum ab Ptolomaide usque Gerrenos ducem et principem

25 ut autem venit Ptolomaidam graviter ferebant Ptolomenses amicitiae conventionem indignantes ne forte foedus inrumperent

26 tunc ascendit Lysias tribunal et exposuit rationem et populum sedavit regressusque est Antiochiam et hoc modo regi profectio et reditus processit

Caput 14

1 sed post triennii tempus cognovit Iudas et qui cum eo erant Demetrium Seleuci cum multitudine valida et navibus per portum Tripoli ascendisse ad loca oportuna

2 et tenuisse regiones adversus Antiochum et eius ducem Lysiam

3 Alchimus autem quidam qui summus sacerdos fuerat sed voluntarie coinquinatus est temporibus commixtionis considerans nullo modo sibi esse salutem neque accessum ad altare

4 venit ad regem Demetrium centesimo quinquagesimo anno offerens ei auream coronam et palmam super haec et tallos qui templi esse videbantur et ipsa quidem die siluit

5 tempus autem opportunum dementiae suae nactus convocatus a Demetrio ad consilium et interrogatus quibus rebus et consiliis Iudaei niterentur

6 respondit ipsi qui dicuntur Asidei Iudaeorum quibus praeest Iudas Macchabeus bella nutriunt et seditiones movent nec patiuntur regnum esse quietum

7 nam et ego defraudatus parentum gloria dico autem summo sacerdotio huc veni

8 primo quidem utilitatibus regis fidem servans secundo autem etiam civibus consulens nam illorum pravitate universum genus nostrum non minime vexatur

9 sed his singulis oro rex cognitis et regioni et generi secundum pervulgatam omnibus humanitatem tuam prospice

10 nam quamdiu superest Iudas impossibile est pacem esse negotiis

11 talibus autem ab hoc dictis et ceteri amici hostiliter habentes adversus Iudam inflammaverunt Demetrium

12 qui statim Nicanorem praepositum elefantorum ducem misit Iudaeam

13 datis mandatis ipsum quidem Iudam caperet eos vero qui cum illo erant dispergeret et constitueret Alchimum maximi templi summum sacerdotem

14 tunc gentes quae de Iudaea fugerant Iudam segregatim se Nicanori miscebant miserias et clades Iudaeorum prosperitates rerum suarum existimantes

15 audito itaque Iudaei Nicanoris adventu et conventu nationum conspersi terra rogabant eum qui populum suum constituit eum in aeternum custodiret quique suam portionem signis evidentibus protegit

16 imperante autem duce statim inde moverunt et convenerunt ad castellum Dessau

17 Simon vero frater Iudae commiserat cum Nicanore sed conterritus est repentino adventu adversariorum

18 Nicanor tamen audiens virtutem comitum Iudae et animi magnitudinem quam pro patriae certaminibus habebant sanguine iudicium facere metuebat

19 quam ob rem misit Possidonium et Theodotum et Matthathiam ut darent dextras atque acciperent

20 et cum diu de his consilium ageretur et ipse dux ad multitudinem rettulisset omnium una fuit sententia amicitiiis annuere

21 itaque diem constituerunt qua secreto inter se agerent et a singulis sellae prolatae sunt et positae

22 praecepit autem Iudas armatos esse locis oportunis ne forte ab hostibus repente mali aliquid oriretur et congruum colloquium fecerunt

23 morabatur autem Nicanor Hierosolymis et nihil inique agebat gregesque turbarum quae congregatae fuerant dimisit

24 habebat autem semper Iudam carum ex animo erat vero inclinatus

25 rogavit eum ducere uxorem filiosque procreare nuptias fecit quiete egit communiterque vivebant

26 Alchimus autem videns caritatem illorum ad invicem et conventiones venit ad Demetrium et dicebat Nicanorem rebus alienis adsentare Iudamque regni insidiatorem successorem sibi destinasse

27 itaque rex exasperatus et pessimis huius criminationibus inritatus scripsit Nicanori dicens graviter quidem se ferre de amicitiae conventionem iubere tamen Macchabeum citius vinctum mittere Antiochiam

28 quibus cognitis Nicanor consternabatur et graviter ferebat si ea quae convenerant irrita faceret nihil laesus a viro

29 sed quia regi resistere non poterat oportunitatem observabat qua praeceptum perficeret

30 at Macchabeus videns austerius secum agere Nicanorem et consuetum occursum ferocius exhibentem intellegens non ex bono esse austeritatem istam paucis suorum congregatis occultavit se a Nicanore

31 quod ut ille cognovit fortiter se a viro praevenit venit ad maximum et sanctissimum templum et sacerdotibus solitas hostias offerentibus iussit sibi tradi virum

32 quibus cum iuramento dicentibus nescire se ubi esset qui quaerebatur extendens manum ad templum

33 iuravit nisi mihi vinctum Iudam tradideritis istud Dei fanum in planitiem deducam et altare effodiam et templum hoc Libero patri consecrabo

34 et his dictis abiit sacerdotes autem protendentes manus in caelum invocabant eum qui semper propugnator esset gentis ipsorum haec dicentes

35 tu Domine qui universitatis nullius indiges voluisti templum habitationis tuae fieri in nobis

36 et nunc sancte sanctorum omnium Domine conserva in aeternum inpollutam domum istam quae nuper mundata est

37 Razias autem quidam de senioribus ab Hierosolymis delatus est Nicanori vir amator civitatis et bene audiens qui pro affectu pater Iudaeorum appellabatur

38 hic multis temporibus continentiae propositum tenuit in iudaismo corpusque et animam tradere contentus pro perseverantia

39 volens autem Nicanor manifestare odium quod habebat in Iudaeos misit milites quingentos ut eum comprehenderent

40 putabat enim si illum decepisset se cladem maximam Iudaeis inlaturum

41 turbis autem intruere domum eius et ianuam dirumpere atque ignem admovere cupientibus cum iam comprehenderetur gladio se petit

42 eligens nobiliter mori potius quam subditus fieri peccatoribus et contra natales suos indignis iniuriis agi

43 sed cum per festinationem non certo ictu plagam dedisset et turbae intra ostia inrumperent recurrans audenter ad murum praecipitavit semet ipsum viriliter in turbas

44 quibus velociter locum dantibus casui eius venit per mediam cervicem

45 et cum adhuc spiraret accensis animis surrexit cum et sanguis eius magno fluxu deflueret saucius cursu turbam pertransiit

46 et stans super petram quandam praeruptam et iam exsanguis effectus complexus intestina sua utrisque manibus proiecit super turbas invocans Dominatorem vitae ac spiritus ut haec illi iterum redderet atque ita vita defunctus est

Caput 15

1 Nicanor autem ut conperit Iudam esse in locis Samariae cogitavit die sabbati cum omni impetu committere

2 Iudaeis vero qui illum per necessitatem sequebantur dicentibus ne ita ferociter et barbare feceris sed honorem tribue diei sanctificationis et honora eum qui universa conspiciit

3 at ille infelix interrogavit si est potens in saeculo qui imperavit agi diem sabbatorum

4 et respondentibus illis est Dominus vivus ipse in caelo potens qui iussit agi septimam diem

5 at ille ait et ego potens sum super terram qui impetro sumi arma et negotia regis impleri tamen non obtinuit ut consilium perficeret

6 et Nicanor quidem cum summa superbia erectus cogitaverat commune tropeum statuere de Iuda

7 Macchabeus autem confidebat semper cum omni spe auxilium sibi a Domino adfuturum

8 et hortabatur suos ne formidarent ad adventum nationum sed in mente haberent adiutoria sibi facta de caelo et nunc sperarent ab Omnipotente adfuturam sibi victoriam

9 et adlocutus illos de lege et prophetis admonens etiam certaminum quae fecerant prius promptiores eos constituit

10 et ita animis eorum erectis simul ostendens gentium fallaciam et iuramentorum praevaricationem

11 singulos autem illorum armavit non clypei et hastae munitione sed sermonibus optimis et hortationibus exposito digno fide somnio per quod universos laetificavit

12 erat autem huiusmodi visus Onian qui fuerat summus sacerdos virum bonum et benignum verecundum visu modestum moribus et eloquio decorum et qui a puero in virtutibus exercitatus sit manus protendentem orare pro omni populo Iudaeorum

13 post haec apparuisse et alium virum aetate et gloria mirabilem et magni decoris habitudine circa illum

14 respondentem vero Onian dixisse hic est fratrum amator et populi Israel hic est qui multum orat pro populo et universa sancta civitate Hieremias propheta Dei

15 extendisse autem Hieremiam dexteram et dedisse Iudae gladium aureum dicentem

16 accipe sanctum gladium munus a Deo quo deicies adversarios populi mei Israel

17 exhortati itaque Iudae sermonibus bonis valde de quibus extolli possit impetus et animi iuvenum confortari statuerunt dimicare et conflare fortiter ut virtus de negotiis iudicaret eo quod civitas et sancta et templum periclitaretur

18 erat enim pro uxoribus et filiis itemque pro fratribus et cognatis minor sollicitudo maximus vero et primus pro sanctitate timor erat templi

19 sed et eos qui in civitate erant non minima sollicitudo habebat pro his qui congressi erant

20 et cum iam omnes sperarent iudicium futurum hostisque adesset atque exercitus esset ordinatus bestiae equitesque oportuno in loco compositi

21 considerans Macchabeus adventum multitudinis et apparatus varium armorum ac ferocitatem bestiarum extendens manum in caelum prodigia facientem Dominum invocavit qui non secundum armorum potentiam sed prout ipsi placet dat dignis victoriam

22 dixit autem invocans hoc modo tu Domine misisti angelum tuum sub Ezechia rege Iudae et interfecisti de castris Sennacherim centum octoginta quinque milia

23 et nunc Dominator caelorum mitte angelum tuum bonum ante nos in timore et tremore magnitudinis brachii tui

24 ut metuant qui cum blasphemia veniunt adversus sanctum populum tuum et hic quidem ita peroravit

25 Nicanor autem et qui cum ipso erant cum tubis et canticis admovebant

26 Iudas vero et qui cum eo erant invocato Deo per orationes congressi sunt

27 manu quidem pugnantes sed cordibus Dominum orantes prostraverunt non minus triginta milia praesentia Dei magnifice delectati

28 cumque cessassent et cum gaudio redirent cognoverunt Nicanorem ruisse cum armis suis

29 facto itaque clamore et perturbatione suscitata patria voce omnipotentem Dominum benedicebant

30 praecepit autem Iudas qui per omnia corpore et animo emori pro civibus paratus erat caput Nicanoris et manum cum umero abscisam Hierosolymam perferri

31 quo cum convenisset convocatis contribulibus et sacerdotibus ad altare arcersiit et eos qui in arce erant

32 et ostenso capite Nicanoris et manu nefaria quam extendens contra domum sanctam omnipotentis Dei magnifice gloriatus est

33 linguam etiam impii Nicanoris praecisam iussit particulatim avibus dari manum autem dementis contra templum suspendi

34 omnes igitur caeli Dominum benedixerunt dicentes benedictus qui locum suum incontaminatum conservavit

35 suspendit autem Nicanoris caput in summa arce evidens ut esset et manifestum sit auxilii Dei

36 itaque omnes communi consilio decreverunt nullo modo diem istum absque celebritate praeterire

37 habere autem celebritatem tertiadecima die mensis adar quod dicitur voce syriaca pridie Mardochei die

38 igitur his erga Nicanorem gestis et ex illis temporibus ab Hebraeis civitate possessa ego quoque in his finem faciam sermonis

39 et siquidem bene et ut historiae conpetit et ipse velim si autem minus digne concedendum est mihi

40 sicut enim vinum semper bibere aut semper aquam contrarium est alternis autem uti delectabile ita legentibus si semper exactus sit sermo non erit gratus hic ergo erit consummatus

---

The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. Matthew

Chapter

829 #1
829 #2
830 #3
830 #4
831 #5
832 #6
833 #7

833 #8
834 #9
835 #10
836 #11
837 #12
838 #13
839 #14

840 #15
840 #16
841 #17
842 #18
842 #19
843 #20
844 #21

845 #22
846 #23
846 #24
847 #25
848 #26
850 #27
851 #28

813 The Second Book
of the Machabees

853 The Holy Gospel
of Jesus Christ According
to St. Mark

Caput 1

1 liber generationis Iesu Christi filii David filii Abraham
2 Abraham genuit Isaac Isaac autem genuit Iacob Iacob
autem genuit Iudam et fratres eius

3 Iudas autem genuit Phares et Zara de Thamar Phares
autem genuit Esrom Esrom autem genuit Aram

4 Aram autem genuit Aminadab Aminadab autem genuit
Naasson Naasson autem genuit Salmon

5 Salmon autem genuit Booz de Rachab Booz autem
genuit Obed ex Ruth Obed autem genuit Iesse Iesse autem
genuit David regem

6 David autem rex genuit Salomonem ex ea quae fuit
Uriae

7 Salomon autem genuit Roboam Roboam autem genuit
Abiam Abia autem genuit Asa

8 Asa autem genuit Iosaphat Iosaphat autem genuit
Ioram Ioram autem genuit Oziam

9 Ozias autem genuit Ioatham Ioatham autem genuit
Achaz Achaz autem genuit Ezechiam

10 Ezechias autem genuit Manassen Manasses autem
genuit Amon Amon autem genuit Iosiam

11 Iosias autem genuit Iechoniam et fratres eius in
transmigratione Babylonis

12 et post transmigrationem Babylonis Iechonias genuit
Salathiel Salathiel autem genuit Zorobabel

13 Zorobabel autem genuit Abiud Abiud autem genuit
Eliachim Eliachim autem genuit Azor

14 Azor autem genuit Saddoc Saddoc autem genuit
Achim Achim autem genuit Eliud

15 Eliud autem genuit Eleazar Eleazar autem genuit
Matthan Matthan autem genuit Iacob

16 Iacob autem genuit Ioseph virum Mariae de qua natus
est Iesus qui vocatur Christus

17 omnes ergo generationes ab Abraham usque ad Da-
vid generationes quattuordecim et a David usque ad trans-
migrationem Babylonis generationes quattuordecim et a
transmigratione Babylonis usque ad Christum generationes
quattuordecim

18 Christi autem generatio sic erat cum esset desponsata
mater eius Maria Ioseph antequam convenirent inventa est in
utero habens de Spiritu Sancto

19 Ioseph autem vir eius cum esset iustus et nollet eam
traducere voluit occulte dimittere eam

20 haec autem eo cogitante ecce angelus Domini in som-
nis apparuit ei dicens Ioseph fili David noli timere accipere
Mariam coniugem tuam quod enim in ea natum est de Spiritu
Sancto est

21 pariet autem filium et vocabis nomen eius Iesum ipse
enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum

22 hoc autem totum factum est ut adimpleretur id quod
dictum est a Domino per prophetam dicentem

23 ecce virgo in utero habebit et pariet filium et vocabunt
nomen eius Emmanuhel quod est interpretatum Nobiscum
Deus

24 exsurgens autem Ioseph a somno fecit sicut praecepit
ei angelus Domini et accepit coniugem suam

25 et non cognoscebat eam donec peperit filium suum
primogenitum et vocavit nomen eius Iesum

Caput 2

1 cum ergo natus esset Iesus in Bethleem Iudaeae
in diebus Herodis regis ecce magi ab oriente venerunt
Hierosolymam

2 dicentes ubi est qui natus est rex Iudaeorum vidimus
enim stellam eius in oriente et venimus adorare eum

3 audiens autem Herodes rex turbatus est et omnis
Hierosolyma cum illo

4 et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur

5 at illi dixerunt ei in Bethleem Iudaeae sic enim scriptum est per prophetam

6 et tu Bethleem terra Iuda nequaquam minima es in principibus Iuda ex te enim exiet dux qui reget populum meum Israhel

7 tunc Herodes clam vocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stellae quae apparuit eis

8 et mittens illos in Bethleem dixit ite et interrogate diligenter de puero et cum inveneritis renuntiate mihi ut et ego veniens adorem eum

9 qui cum audissent regem abierunt et ecce stella quam viderant in oriente antecedeabat eos usque dum veniens staret supra ubi erat puer

10 videntes autem stellam gavisii sunt gaudio magno valde

11 et intrantes domum invenerunt puerum cum Maria matre eius et procidentes adoraverunt eum et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera aurum tus et murrum

12 et responso accepto in somnis ne redirent ad Herodem per aliam viam reversi sunt in regionem suam

13 qui cum recessissent ecce angelus Domini apparuit in somnis Ioseph dicens surge et accipe puerum et matrem eius et fuge in Aegyptum et esto ibi usque dum dicam tibi futurum est enim ut Herodes quaerat puerum ad perdendum eum

14 qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte et recessit in Aegyptum

15 et erat ibi usque ad obitum Herodis ut adimpleretur quod dictum est a Domino per prophetam dicentem ex Aegypto vocavi filium meum

16 tunc Herodes videns quoniam inlusus esset a magis iratus est valde et mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethleem et in omnibus finibus eius a bimatu et infra secundum tempus quod exquisierat a magis

17 tunc adimpletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem

18 vox in Rama audita est ploratus et ululatus multus Rachel plorans filios suos et noluit consolari quia non sunt

19 defuncto autem Herode ecce apparuit angelus Domini in somnis Ioseph in Aegypto

20 dicens surge et accipe puerum et matrem eius et vade in terram Israhel defuncti sunt enim qui quaerebant animam pueri

21 qui surgens accepit puerum et matrem eius et venit in terram Israhel

22 audiens autem quod Archelaus regnaret in Iudaea pro Herode patre suo timuit illo ire et admonitus in somnis secessit in partes Galilaeae

23 et veniens habitavit in civitate quae vocatur Nazareth ut adimpleretur quod dictum est per prophetas quoniam

Nazareus vocabitur

Caput 3

1 in diebus autem illis venit Iohannes Baptista praedicans in deserto Iudaeae

2 et dicens paenitentiam agite adpropinquavit enim regnum caelorum

3 hic est enim qui dictus est per Esaiam prophetam dicentem vox clamantis in deserto parate viam Domini rectas facite semitas eius

4 ipse autem Iohannes habebat vestimentum de pilis camelorum et zonam pelliciam circa lumbos suos esca autem eius erat lucustae et mel silvestre

5 tunc exiebat ad eum Hierosolyma et omnis Iudaea et omnis regio circa Iordanen

6 et baptizabantur in Iordane ab eo confitentes peccata sua

7 videns autem multos Phariseorum et Sadducaeorum venientes ad baptismum suum dixit eis progenies viperarum quis demonstravit vobis fugere a futura ira

8 facite ergo fructum dignum paenitentiae

9 et ne velitis dicere intra vos patrem habemus Abraham dico enim vobis quoniam potest Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahae

10 iam enim securis ad radicem arborum posita est omnis ergo arbor quae non facit fructum bonum exciditur et in ignem mittitur

11 ego quidem vos baptizo in aqua in paenitentiam qui autem post me venturus est fortior me est cuius non sum dignus calciamenta portare ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et igni

12 cuius ventilabrum in manu sua et permundabit aream suam et congregabit triticum suum in horreum paleas autem comburet igni inextinguibili

13 tunc venit Iesus a Galilaea in Iordanen ad Iohannem ut baptizaretur ab eo

14 Iohannes autem prohibebat eum dicens ego a te debeo baptizari et tu venis ad me

15 respondens autem Iesus dixit ei sine modo sic enim decet nos implere omnem iustitiam tunc dimisit eum

16 baptizatus autem confestim ascendit de aqua et ecce aperti sunt ei caeli et vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam venientem super se

17 et ecce vox de caelis dicens hic est Filius meus dilectus in quo mihi conplacui

Caput 4

1 tunc Iesus ductus est in desertum ab Spiritu ut temptaretur a diabolo

2 et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus postea esuriit

3 et accedens temptator dixit ei si Filius Dei es dic ut lapides isti panes fiant

4 qui respondens dixit scriptum est non in pane solo vivet homo sed in omni verbo quod procedit de ore Dei

5 tunc adsumit eum diabolus in sanctam civitatem et statuit eum supra pinnaculum templi

6 et dixit ei si Filius Dei es mitte te deorsum scriptum est enim quia angelis suis mandabit de te et in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum

7 ait illi Iesus rursum scriptum est non temptabis Dominum Deum tuum

8 iterum adsumit eum diabolus in montem excelsum valde et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum

9 et dixit illi haec tibi omnia dabo si cadens adoraveris me

10 tunc dicit ei Iesus vade Satanas scriptum est Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies

11 tunc reliquit eum diabolus et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei

12 cum autem audisset quod Iohannes traditus esset secessit in Galilaeam

13 et relicta civitate Nazareth venit et habitavit in Capharnaum maritimam in finibus Zabulon et Nephthalim

14 ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam

15 terra Zabulon et terra Nephthalim via maris trans Iordanen Galilaeae gentium

16 populus qui sedebat in tenebris lucem vidit magnam et sedentibus in regione et umbra mortis lux orta est eis

17 exinde coepit Iesus praedicare et dicere paenitentiam agite adpropinquavit enim regnum caelorum

18 ambulans autem iuxta mare Galilaeae vidit duos fratres Simonem qui vocatur Petrus et Andream fratrem eius mittentes rete in mare erant enim piscatores

19 et ait illis venite post me et faciam vos fieri piscatores hominum

20 at illi continuo relictis retibus secuti sunt eum

21 et procedens inde vidit alios duos fratres Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem eius in navi cum Zebedaeo patre eorum reficientes retia sua et vocavit eos

22 illi autem statim relictis retibus et patre secuti sunt eum

23 et circumibat Iesus totam Galilaeam docens in synagogis eorum et praedicans evangelium regni et sanans omnem languorem et omnem infirmitatem in populo

24 et abiit opinio eius in totam Syriam et obtulerunt ei omnes male habentes variis languoribus et tormentis comprehensos et qui daemonia habebant et lunaticos et paralyticos et curavit eos

25 et secutae sunt eum turbae multae de Galilaea et Decapoli et Hierosolymis et Iudaea et de trans Iordanen

Caput 5

1 videns autem turbas ascendit in montem et cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius

2 et aperiens os suum docebat eos dicens

3 beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum caelorum

4 beati mites quoniam ipsi possidebunt terram

5 beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur

6 beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam quoniam ipsi saturabuntur

7 beati misericordes quia ipsi misericordiam consequentur

8 beati mundo corde quoniam ipsi Deum videbunt

9 beati pacifici quoniam filii Dei vocabuntur

10 beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam quoniam ipsorum est regnum caelorum

11 beati estis cum maledixerint vobis et persecuti vos fuerint et dixerint omne malum adversum vos mentientes propter me

12 gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in caelis sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante vos

13 vos estis sal terrae quod si sal evanuerit in quo sallietur ad nihilum valet ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus

14 vos estis lux mundi non potest civitas abscondi supra montem posita

15 neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio sed super candelabrum ut luceat omnibus qui in domo sunt

16 sic luceat lux vestra coram hominibus ut videant vestra bona opera et glorificent Patrem vestrum qui in caelis est

17 nolite putare quoniam veni solvere legem aut prophetas non veni solvere sed adimplere

18 amen quippe dico vobis donec transeat caelum et terra iota unum aut unus apex non praeteribit a lege donec omnia fiant

19 qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines minimus vocabitur in regno caelorum qui autem fecerit et docuerit hic magnus vocabitur in regno caelorum

20 dico enim vobis quia nisi abundaverit iustitia vestra plus quam scribarum et Phariseorum non intrabitis in regnum caelorum

21 audistis quia dictum est antiquis non occides qui autem occiderit reus erit iudicio

22 ego autem dico vobis quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio qui autem dixerit fratri suo racha reus erit concilio qui autem dixerit fatue reus erit gehennae ignis

23 si ergo offeres munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te

24 relinque ibi munus tuum ante altare et vade prius reconciliare fratri tuo et tunc veniens offers munus tuum

25 esto consentiens adversario tuo cito dum es in via cum eo ne forte tradat te adversarius iudici et iudex tradat te ministro et in carcerem mittaris

26 amen dico tibi non exies inde donec reddas novissimum quadrantem

27 audistis quia dictum est antiquis non moechaberis

28 ego autem dico vobis quoniam omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam iam moechatus est eam in corde suo

29 quod si oculus tuus dexter scandalizat te erue eum et proice abs te expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum mittatur in gehennam

30 et si dextera manus tua scandalizat te abscide eam et proice abs te expedit tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum eat in gehennam

31 dictum est autem quicumque dimiserit uxorem suam det illi libellum repudi

32 ego autem dico vobis quia omnis qui dimiserit uxorem suam excepta fornicationis causa facit eam moechari et qui dimissam duxerit adulterat

33 iterum audistis quia dictum est antiquis non peierabis reddes autem Domino iuramenta tua

34 ego autem dico vobis non iurare omnino neque per caelum quia thronus Dei est

35 neque per terram quia scabillum est pedum eius neque per Hierosolimam quia civitas est magni Regis

36 neque per caput tuum iuraveris quia non potes unum capillum album facere aut nigrum

37 sit autem sermo vester est est non non quod autem his abundantius est a malo est

38 audistis quia dictum est oculum pro oculo et dentem pro dente

39 ego autem dico vobis non resistere malo sed si quis te percusserit in dextera maxilla tua praebe illi et alteram

40 et ei qui vult tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere remitte ei et pallium

41 et quicumque te angariaverit mille passus vade cum illo alia duo

42 qui petit a te da ei et volenti mutuari a te ne avertaris

43 audistis quia dictum est diliges proximum tuum et odio habebis inimicum tuum

44 ego autem dico vobis diligite inimicos vestros benefacite his qui oderunt vos et orate pro persequentibus et calumniantibus vos

45 ut sitis filii Patris vestri qui in caelis est qui solem suum oriri facit super bonos et malos et pluit super iustos et iniustos

46 si enim diligatis eos qui vos diligunt quam mercedem habebitis nonne et publicani hoc faciunt

47 et si salutaveritis fratres vestros tantum quid amplius facitis nonne et ethnici hoc faciunt

48 estote ergo vos perfecti sicut et Pater vester caelestis perfectus est

Caput 6

1 attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum qui in caelis est

2 cum ergo facies elemosynam noli tuba canere ante te sicut hypocritae faciunt in synagogis et in vicis ut honorificentur ab hominibus amen dico vobis receperunt mercedem suam

3 te autem faciente elemosynam nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua

4 ut sit elemosyna tua in abscondito et Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi

5 et cum oratis non eritis sicut hypocritae qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare ut videantur ab hominibus amen dico vobis receperunt mercedem suam

6 tu autem cum orabis intra in cubiculum tuum et cluso ostio tuo ora Patrem tuum in abscondito et Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi

7 orantes autem nolite multum loqui sicut ethnici putant enim quia in multiloquio suo exaudiantur

8 nolite ergo adsimilari eis scit enim Pater vester quibus opus sit vobis antequam petatis eum

9 sic ergo vos orabitis Pater noster qui in caelis es sanctificetur nomen tuum

10 veniat regnum tuum fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra

11 panem nostrum supersubstantialem da nobis hodie

12 et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimisimus debitoribus nostris

13 et ne inducas nos in temptationem sed libera nos a malo

14 si enim dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet et vobis Pater vester caelestis delicta vestra

15 si autem non dimiseritis hominibus nec Pater vester dimittet peccata vestra

16 cum autem ieiunatis nolite fieri sicut hypocritae tristes demoliuntur enim facies suas ut pareant hominibus ieiunantes amen dico vobis quia receperunt mercedem suam

17 tu autem cum ieiunas ungue caput tuum et faciem tuam lava

18 ne videaris hominibus ieiunans sed Patri tuo qui est in abscondito et Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi

19 nolite thesaurizare vobis thesauros in terra ubi erugo et tinea demolitur ubi fures effodiunt et furantur

20 thesaurizate autem vobis thesauros in caelo ubi neque erugo neque tinea demolitur et ubi fures non effodiunt nec furantur

21 ubi enim est thesaurus tuus ibi est et cor tuum

22 lucerna corporis est oculus si fuerit oculus tuus simplex totum corpus tuum lucidum erit

23 si autem oculus tuus nequam fuerit totum corpus tuum tenebrosus erit si ergo lumen quod in te est tenebrae sunt tenebrae quantae erunt

24 nemo potest duobus dominis servire aut enim unum odio habebit et alterum diligit aut unum sustinebit et alterum contemnet non potestis Deo servire et mammonae

25 ideo dico vobis ne solliciti sitis animae vestrae quid manducetis neque corpori vestro quid induamini nonne anima plus est quam esca et corpus plus est quam vestimentum

26 respicite volatilia caeli quoniam non serunt neque metunt neque congregant in horrea et Pater vester caelestis pascit illa nonne vos magis pluris estis illis

27 quis autem vestrum cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum unum

28 et de vestimento quid solliciti estis considerate lilia agri quomodo crescunt non laborant nec nent

29 dico autem vobis quoniam nec Salomon in omni gloria sua coopertus est sicut unum ex istis

30 si autem faenum agri quod hodie est et cras in clibanum mittitur Deus sic vestit quanto magis vos minimae fidei

31 nolite ergo solliciti esse dicentes quid manducabimus aut quid bibemus aut quo operiemur

32 haec enim omnia gentes inquirunt scit enim Pater vester quia his omnibus indigetis

33 quaerite autem primum regnum et iustitiam eius et omnia haec adicientur vobis

34 nolite ergo esse solliciti in crastinum crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipse sufficit diei malitia sua

Caput 7

1 nolite iudicare ut non iudicemini

2 in quo enim iudicio iudicaveritis iudicabimini et in qua mensura mensi fueritis metietur vobis

3 quid autem vides festucam in oculo fratris tui et trabem in oculo tuo non vides

4 aut quomodo dicis fratri tuo sine eiciam festucam de oculo tuo et ecce trabis est in oculo tuo

5 hypocrita eice primum trabem de oculo tuo et tunc videbis eicere festucam de oculo fratris tui

6 nolite dare sanctum canibus neque mittatis margaritas vestras ante porcos ne forte conculcent eas pedibus suis et conversi disrumpant vos

7 petite et dabitur vobis quaerite et invenientis pulsate et aperietur vobis

8 omnis enim qui petit accipit et qui quaerit invenit et pulsanti aperietur

9 aut quis est ex vobis homo quem si petierit filius suus panem numquid lapidem porriget ei

10 aut si piscem petet numquid serpentem porriget ei

11 si ergo vos cum sitis mali nostis bona dare filiis vestris quanto magis Pater vester qui in caelis est dabit bona petentibus se

12 omnia ergo quaecumque vultis ut faciant vobis homines et vos facite eis haec est enim lex et prophetae

13 intrate per angustam portam quia lata porta et spatiosa via quae ducit ad perditionem et multi sunt qui intrant per eam

14 quam angusta porta et arcta via quae ducit ad vitam et pauci sunt qui inveniunt eam

15 attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium intrinsecus autem sunt lupi rapaces

16 a fructibus eorum cognoscetis eos numquid colligunt de spinis uvas aut de tribulis ficus

17 sic omnis arbor bona fructus bonos facit mala autem arbor fructus malos facit

18 non potest arbor bona fructus malos facere neque arbor mala fructus bonos facere

19 omnis arbor quae non facit fructum bonum exciditur et in ignem mittitur

20 igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos

21 non omnis qui dicit mihi Domine Domine intrabit in regnum caelorum sed qui facit voluntatem Patris mei qui in caelis est ipse intrabit in regnum caelorum

22 multi dicent mihi in illa die Domine Domine nonne in nomine tuo prophetavimus et in tuo nomine daemonia eiecimus et in tuo nomine virtutes multas fecimus

23 et tunc confitebor illis quia numquam novi vos discedite a me qui operamini iniquitatem

24 omnis ergo qui audit verba mea haec et facit ea adsimilabitur viro sapienti qui aedificavit domum suam supra petram

25 et descendit pluvia et venerunt flumina et flaverunt venti et inruerunt in domum illam et non cecidit fundata enim erat super petram

26 et omnis qui audit verba mea haec et non facit ea similis erit viro stulto qui aedificavit domum suam supra harenam

27 et descendit pluvia et venerunt flumina et flaverunt venti et inruerunt in domum illam et cecidit et fuit ruina eius magna

28 et factum est cum consummasset Iesus verba haec admirabantur turbae super doctrinam eius

29 erat enim docens eos sicut potestatem habens non sicut scribae eorum et Pharisei

Caput 8

1 cum autem descendisset de monte secutae sunt eum turbae multae

2 et ecce leprosus veniens adorabat eum dicens Domine si vis potes me mundare

3 et extendens manum tetigit eum Iesus dicens volo mundare et confestim mundata est lepra eius

4 et ait illi Iesus vide nemini dixeris sed vade ostende te sacerdoti et offer munus quod praecepit Moses in testimonium illis

5 cum autem introisset Capharnaum accessit ad eum centurio rogans eum

6 et dicens Domine puer meus iacet in domo paralyticus et male torquetur

7 et ait illi Iesus ego veniam et curabo eum

8 et respondens centurio ait Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum sed tantum dic verbo et sanabitur puer meus

9 nam et ego homo sum sub potestate habens sub me milites et dico huic vade et vadit et alio veni et venit et servo meo fac hoc et facit

10 audiens autem Iesus miratus est et sequentibus se dixit amen dico vobis non inveni tantam fidem in Israhel

11 dico autem vobis quod multi ab oriente et occidente venient et recumbent cum Abraham et Isaac et Iacob in regno caelorum

12 filii autem regni eicientur in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium

13 et dixit Iesus centurioni vade et sicut credidisti fiat tibi et sanatus est puer in hora illa

14 et cum venisset Iesus in domum Petri vidit socrum eius iacentem et febricitantem

15 et tetigit manum eius et dimisit eam febris et surrexit et ministrabat eis

16 vespere autem facto obtulerunt ei multos daemonia habentes et eiciebat spiritus verbo et omnes male habentes curavit

17 ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem ipse infirmitates nostras accepit et aegrotationes portavit

18 videns autem Iesus turbas multas circum se iussit ire trans fretum

19 et accedens unus scriba ait illi magister sequar te quocumque ieris

20 et dicit ei Iesus vulpes foveas habent et volucres caeli tabernacula Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet

21 alius autem de discipulis eius ait illi Domine permitte me primum ire et sepelire patrem meum

22 Iesus autem ait illi sequere me et dimitte mortuos sepelire mortuos suos

23 et ascendente eo in navicula secuti sunt eum discipuli eius

24 et ecce motus magnus factus est in mari ita ut navicula operiretur fluctibus ipse vero dormiebat

25 et accesserunt et suscitaverunt eum dicentes Domine salva nos perimus

26 et dicit eis quid timidi estis modicae fidei tunc surgens imperavit ventis et mari et facta est tranquillitas magna

27 porro homines mirati sunt dicentes qualis est hic quia et venti et mare oboediunt ei

28 et cum venisset trans fretum in regionem Gerasenorum occurrerunt ei duo habentes daemonia de monumentis exeuntes saevi nimis ita ut nemo posset transire per viam illam

29 et ecce clamaverunt dicentes quid nobis et tibi Fili Dei venisti huc ante tempus torquere nos

30 erat autem non longe ab illis grex porcorum multorum pascens

31 daemones autem rogabant eum dicentes si eicis nos mitte nos in gregem porcorum

32 et ait illis ite at illi exeuntes abierunt in porcos et ecce impetu abiit totus grex per praeceps in mare et mortui sunt in aquis

33 pastores autem fugerunt et venientes in civitatem nuntiaverunt omnia et de his qui daemonia habuerant

34 et ecce tota civitas exiit obviam Iesu et viso eo rogabant ut transiret a finibus eorum

Caput 9

1 et ascendens in naviculam transfretavit et venit in civitatem suam

2 et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto et videns Iesus fidem illorum dixit paralytico confide fili remittuntur tibi peccata tua

3 et ecce quidam de scribis dixerunt intra se hic blasphemat

4 et cum vidisset Iesus cogitationes eorum dixit ut quid cogitatis mala in cordibus vestris

5 quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata aut dicere surge et ambula

6 ut sciatis autem quoniam Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata tunc ait paralytico surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam

7 et surrexit et abiit in domum suam

8 videntes autem turbae timuerunt et glorificaverunt Deum qui dedit potestatem talem hominibus

9 et cum transiret inde Iesus vidit hominem sedentem in teloneo Mattheum nomine et ait illi sequere me et surgens secutus est eum

10 et factum est discumbente eo in domo ecce multi publicani et peccatores venientes discumbebant cum Iesu et discipulis eius

11 et videntes Pharisei dicebant discipulis eius quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester

12 at Iesus audiens ait non est opus valentibus medico sed male habentibus

13 euntes autem discite quid est misericordiam volo et non sacrificium non enim veni vocare iustos sed peccatores

14 tunc accesserunt ad eum discipuli Iohannis dicentes quare nos et Pharisei ieiunamus frequenter discipuli autem tui non ieiunant

15 et ait illis Iesus numquid possunt filii sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt

16 nemo autem inmittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus tollit enim plenitudinem eius a vestimento et peior scissura fit

17 neque mittunt vinum novum in utres veteres alioquin rumpuntur utres et vinum effunditur et utres pereunt sed vinum novum in utres novos mittunt et ambo conservantur

18 haec illo loquente ad eos ecce princeps unus accessit et adorabat eum dicens filia mea modo defuncta est sed veni inpone manum super eam et vivet

19 et surgens Iesus sequebatur eum et discipuli eius

20 et ecce mulier quae sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius

21 dicebat enim intra se si tetigero tantum vestimentum eius salva ero

22 at Iesus conversus et videns eam dixit confide filia fides tua te salvam fecit et salva facta est mulier ex illa hora

23 et cum venisset Iesus in domum principis et vidisset tibicines et turbam tumultuantem

24 dicebat recedite non est enim mortua puella sed dormit et deridebant eum

25 et cum eiecta esset turba intravit et tenuit manum eius et surrexit puella

26 et exiit fama haec in universam terram illam

27 et transeunte inde Iesu secuti sunt eum duo caeci clamantes et dicentes miserere nostri Fili David

28 cum autem venisset domum accesserunt ad eum caeci et dicit eis Iesus creditis quia possum hoc facere vobis dicunt ei utique Domine

29 tunc tetigit oculos eorum dicens secundum fidem vestram fiat vobis

30 et aperti sunt oculi illorum et comminatus est illis Iesus dicens videte ne quis sciat

31 illi autem exeuntes diffamaverunt eum in tota terra illa

32 egressis autem illis ecce obtulerunt ei hominem mutum daemonium habentem

33 et eiecto daemone locutus est mutus et miratae sunt turbae dicentes numquam paruit sic in Israhel

34 Pharisei autem dicebant in principe daemoniorum eicit daemones

35 et circumibat Iesus civitates omnes et castella docens in synagogis eorum et praedicans evangelium regni et curans omnem languorem et omnem infirmitatem

36 videns autem turbas misertus est eis quia erant vexati et iacentes sicut oves non habentes pastorem

37 tunc dicit discipulis suis messis quidem multa operarii autem pauci

38 rogate ergo dominum messis ut eiciat operarios in messem suam

Caput 10

1 et convocatis duodecim discipulis suis dedit illis potestatem spirituum immundorum ut eicerent eos et curarent omnem languorem et omnem infirmitatem

2 duodecim autem apostolorum nomina sunt haec primus Simon qui dicitur Petrus et Andreas frater eius

3 Iacobus Zebedaei et Iohannes frater eius Philippus et Bartholomeus Thomas et Mattheus publicanus et Iacobus Alphei et Thaddeus

4 Simon Cananeus et Iudas Scariotes qui et tradidit eum

5 hos duodecim misit Iesus praecipiens eis et dicens in viam gentium ne abieritis et in civitates Samaritanorum ne intraveritis

6 sed potius ite ad oves quae perierunt domus Israhel

7 euntes autem praedicate dicentes quia adpropinquavit regnum caelorum

8 infirmos curate mortuos suscite leprosos mundate daemones eicite gratis accepistis gratis date

9 nolite possidere aurum neque argentum neque pecuniam in zonis vestris

10 non peram in via neque duas tunicas neque calciamenta neque virgam dignus enim est operarius cibo suo

11 in quamcumque civitatem aut castellum intraveritis interrogate quis in ea dignus sit et ibi manete donec exeatis

12 intrantes autem in domum salutate eam

13 et siquidem fuerit domus digna veniat pax vestra super eam si autem non fuerit digna pax vestra ad vos revertatur

14 et quicumque non receperit vos neque audierit sermones vestros exeuntes foras de domo vel de civitate excutite pulverem de pedibus vestris

15 amen dico vobis tolerabilius erit terrae Sodomorum et Gomorraeorum in die iudicii quam illi civitati

16 ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum estote ergo prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbae

17 cavete autem ab hominibus tradent enim vos in conciliis et in synagogis suis flagellabunt vos

18 et ad praesides et ad reges ducemini propter me in testimonium illis et gentibus

19 cum autem tradent vos nolite cogitare quomodo aut quid loquamini dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini

20 non enim vos estis qui loquimini sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis

21 tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium et insurgent filii in parentes et morte eos adficient

22 et eritis odio omnibus propter nomen meum qui autem perseveraverit in finem hic salvus erit

23 cum autem persequentur vos in civitate ista fugite in aliam amen enim dico vobis non consummabitis civitates Israhel donec veniat Filius hominis

24 non est discipulus super magistrum nec servus super dominum suum

25 sufficit discipulo ut sit sicut magister eius et servus sicut dominus eius si patrem familias Beelzebub vocaverunt quanto magis domesticos eius

26 ne ergo timueritis eos nihil enim opertum quod non revelabitur et occultum quod non sciatur

27 quod dico vobis in tenebris dicite in lumine et quod in aure auditis praedicate super tecta

28 et nolite timere eos qui occidunt corpus animam autem non possunt occidere sed potius eum timete qui potest et animam et corpus perdere in gehennam

29 nonne duo passeresset asse veneunt et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro

30 vestri autem et capilli capitis omnes numerati sunt

31 nolite ergo timere multis passeribus meliores estis vos

32 omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus confitebor et ego eum coram Patre meo qui est in caelis

33 qui autem negaverit me coram hominibus negabo et ego eum coram Patre meo qui est in caelis

34 nolite arbitrari quia venerim mittere pacem in terram non veni pacem mittere sed gladium

35 veni enim separare hominem adversus patrem suum et filiam adversus matrem suam et nurum adversus socrum suam

36 et inimici hominis domestici eius

37 qui amat patrem aut matrem plus quam me non est me dignus et qui amat filium aut filiam super me non est me dignus

38 et qui non accipit crucem suam et sequitur me non est me dignus

39 qui invenit animam suam perdet illam et qui perdiderit animam suam propter me inveniet eam

40 qui recipit vos me recipit et qui me recipit recipit eum qui me misit

41 qui recipit prophetam in nomine prophetae mercedem prophetae accipiet et qui recipit iustum in nomine iusti mercedem iusti accipiet

42 et quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aquae frigidae tantum in nomine discipuli amen dico vobis non perdet mercedem suam

Caput 11

1 et factum est cum consummasset Iesus praeci-
piens duodecim discipulis suis transiit inde ut doceret et
praedicaret in civitatibus eorum

2 Iohannes autem cum audisset in vinculis opera Christi
mittens duos de discipulis suis

3 ait illi tu es qui venturus es an alium expectamus

4 et respondens Iesus ait illis euntes renuntiate Iohanni
quae auditis et videtis

5 caeci vident claudi ambulant leprosi mundantur surdi
audiunt mortui resurgunt pauperes evangelizantur

6 et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me

7 illis autem abeuntibus coepit Iesus dicere ad turbas de
Iohanne quid existis in desertum videre harundinem vento
agitatum

8 sed quid existis videre hominem mollibus vestitum
ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt

9 sed quid existis videre prophetam etiam dico vobis et
plus quam prophetam

10 hic enim est de quo scriptum est ecce ego mitto ange-
lum meum ante faciem tuam qui praeparabit viam tuam ante
te

11 amen dico vobis non surrexit inter natos mulie-
rum maior Iohanne Baptista qui autem minor est in regno
caelorum maior est illo

12 a diebus autem Iohannis Baptistae usque nunc regnum
caelorum vim patitur et violenti rapiunt illud

13 omnes enim prophetae et lex usque ad Iohannem
prophetaverunt

14 et si vultis recipere ipse est Helias qui venturus est

15 qui habet aures audiendi audiat

16 cui autem similem aestimabo generationem istam
similis est pueris sedentibus in foro qui clamantes
coaequalibus

17 dicunt cecinimus vobis et non saltastis lamentavimus
et non planxistis

18 venit enim Iohannes neque manducans neque bibens
et dicunt daemonium habet

19 venit Filius hominis manducans et bibens et dicunt ec-
ce homo vorax et potator vini publicanorum et peccatorum
amicus et iustificata est sapientia a filiis suis

20 tunc coepit exprobrare civitatibus in quibus factae
sunt plurimae virtutes eius quia non egissent paenitentiam

21 vae tibi Corazain vae tibi Bethsaida quia si in Tyro et
Sidone factae essent virtutes quae factae sunt in vobis olim
in cilicio et cinere paenitentiam egissent

22 verumtamen dico vobis Tyro et Sidoni remissius erit
in die iudicii quam vobis

23 et tu Capharnaum numquid usque in caelum exalta-
beris usque in infernum descendes quia si in Sodomis factae
fuissent virtutes quae factae sunt in te forte mansissent usque
in hunc diem

24 verumtamen dico vobis quia terrae Sodomorum
remissius erit in die iudicii quam tibi

25 in illo tempore respondens Iesus dixit confiteor ti-
bi Pater Domine caeli et terrae quia abscondisti haec a
sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis

26 ita Pater quoniam sic fuit placitum ante te

27 omnia mihi tradita sunt a Patre meo et nemo novit
Filium nisi Pater neque Patrem quis novit nisi Filius et cui
voluerit Filius revelare

28 venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos

29 tollite iugum meum super vos et discite a me quia mitis sum et humilis corde et invenietis requiem animabus vestris

30 iugum enim meum suave est et onus meum leve est

Caput 12

1 in illo tempore abiit Iesus sabbato per sata discipuli autem eius esurientes coeperunt vellere spicas et manducare

2 Pharisei autem videntes dixerunt ei ecce discipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbatis

3 at ille dixit eis non legistis quid fecerit David quando esuriit et qui cum eo erant

4 quomodo intravit in domum Dei et panes propositionis comedit quos non licebat ei edere neque his qui cum eo erant nisi solis sacerdotibus

5 aut non legistis in lege quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violant et sine crimine sunt

6 dico autem vobis quia templo maior est hic

7 si autem sciretis quid est misericordiam volo et non sacrificium numquam condemnassetis innocentes

8 dominus est enim Filius hominis etiam sabbati

9 et cum inde transisset venit in synagogam eorum

10 et ecce homo manum habens aridam et interrogabant eum dicentes si licet sabbatis curare ut accusarent eum

11 ipse autem dixit illis quis erit ex vobis homo qui habeat ovem unam et si ceciderit haec sabbatis in foveam nonne tenebit et levabit eam

12 quanto magis melior est homo ove itaque licet sabbatis benefacere

13 tunc ait homini extende manum tuam et extendit et restituta est sanitati sicut altera

14 exeuntes autem Pharisei consilium faciebant adversus eum quomodo eum perderent

15 Iesus autem sciens recessit inde et secuti sunt eum multi et curavit eos omnes

16 et praecepit eis ne manifestum eum facerent

17 ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem

18 ecce puer meus quem elegi dilectus meus in quo bene placuit animae meae ponam spiritum meum super eum et iudicium gentibus nuntiabit

19 non contendet neque clamabit neque audiet aliquis in plateis vocem eius

20 harundinem quassatam non confringet et linum fumigans non extinguet donec eiciat ad victoriam iudicium

21 et in nomine eius gentes sperabunt

22 tunc oblatus est ei daemonium habens caecus et mutus et curavit eum ita ut loqueretur et videret

23 et stupebant omnes turbae et dicebant numquid hic est Filius David

24 Pharisei autem audientes dixerunt hic non eicit daemones nisi in Beelzebub principe daemoniorum

25 Iesus autem sciens cogitationes eorum dixit eis omne regnum divisum contra se desolatur et omnis civitas vel domus divisa contra se non stabit

26 et si Satanas Satanas eicit adversus se divisus est quomodo ergo stabit regnum eius

27 et si ego in Beelzebub eicio daemones filii vestri in quo eiciunt ideo ipsi iudices erunt vestri

28 si autem ego in Spiritu Dei eicio daemones igitur pervenit in vos regnum Dei

29 aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis et vasa eius diripere nisi prius alligaverit fortem et tunc domum illius diripiat

30 qui non est mecum contra me est et qui non congregat mecum spargit

31 ideo dico vobis omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus Spiritus autem blasphemia non remittetur

32 et quicumque dixerit verbum contra Filium hominis remittetur ei qui autem dixerit contra Spiritum Sanctum non remittetur ei neque in hoc saeculo neque in futuro

33 aut facite arborem bonam et fructum eius bonum aut facite arborem malam et fructum eius malum siquidem ex fructu arbor agnoscitur

34 progenies viperarum quomodo potestis bona loqui cum sitis mali ex abundantia enim cordis os loquitur

35 bonus homo de bono thesauro profert bona et malus homo de malo thesauro profert mala

36 dico autem vobis quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines reddent rationem de eo in die iudicii

37 ex verbis enim tuis iustificaberis et ex verbis tuis condemnaberis

38 tunc responderunt ei quidam de scribis et Phariseis dicentes magister volumus a te signum videre

39 qui respondens ait illis generatio mala et adultera signum quaerit et signum non dabitur ei nisi signum Ioniae prophetae

40 sicut enim fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus sic erit Filius hominis in corde terrae tribus diebus et tribus noctibus

41 viri ninevitae surgent in iudicio cum generatione ista et condemnabunt eam quia paenitentiam egerunt in praedicatione Ioniae et ecce plus quam Iona hic

42 regina austri surget in iudicio cum generatione ista et condemnabit eam quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis et ecce plus quam Salomon hic

43 cum autem immundus spiritus exierit ab homine ambulat per loca arida quaerens requiem et non invenit

44 tunc dicit revertar in domum meam unde exivi et veniens invenit vacantem scopis mundatam et ornatam

45 tunc vadit et adsumit septem alios spiritus secum nequiores se et intrantes habitant ibi et fiunt novissima hominis illius peiora prioribus sic erit et generationi huic pessimae

46 adhuc eo loquente ad turbas ecce mater eius et fratres stabant foris quaerentes loqui ei

47 dixit autem ei quidam ecce mater tua et fratres tui foris stant quaerentes te

48 at ipse respondens dicenti sibi ait quae est mater mea et qui sunt fratres mei

49 et extendens manum in discipulos suos dixit ecce mater mea et fratres mei

50 quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei qui in caelis est ipse meus et frater et soror et mater est

Caput 13

1 in illo die exiens Iesus de domo sedebat secus mare

2 et congregatae sunt ad eum turbae multae ita ut in naviculam ascendens sederet et omnis turba stabat in litore

3 et locutus est eis multa in parabolis dicens ecce exiit qui seminat seminare

4 et dum seminat quaedam ceciderunt secus viam et venerunt volucres et comederunt ea

5 alia autem ceciderunt in petrosa ubi non habebat terram multam et continuo exorta sunt quia non habebant altitudinem terrae

6 sole autem orto aestuaverunt et quia non habebant radicem aruerunt

7 alia autem ceciderunt in spinas et creverunt spinae et suffocaverunt ea

8 alia vero ceciderunt in terram bonam et dabant fructum aliud centesimum aliud sexagesimum aliud tricesimum

9 qui habet aures audiendi audiat

10 et accedentes discipuli dixerunt ei quare in parabolis loqueris eis

11 qui respondens ait illis quia vobis datum est nosse mysteria regni caelorum illis autem non est datum

12 qui enim habet dabitur ei et abundabit qui autem non habet et quod habet auferetur ab eo

13 ideo in parabolis loquor eis quia videntes non vident et audientes non audiunt neque intellegunt

14 et adimpletur eis prophetia Esaiae dicens auditu audietis et non intellegetis et videntes videbitis et non videbitis

15 incrassatum est enim cor populi huius et auribus graviter audierunt et oculos suos cluserunt nequando oculis videant et auribus audiant et corde intellegant et convertantur et sanem eos

16 vestri autem beati oculi quia vident et aures vestrae quia audiunt

17 amen quippe dico vobis quia multi prophetae et iusti cupierunt videre quae videtis et non viderunt et audire quae auditis et non audierunt

18 vos ergo audite parabolam seminantis

19 omnis qui audit verbum regni et non intellegit venit malus et rapit quod seminatum est in corde eius hic est qui secus viam seminatus est

20 qui autem supra petrosa seminatus est hic est qui verbum audit et continuo cum gaudio accipit illud

21 non habet autem in se radicem sed est temporalis facta autem tribulatione et persecutione propter verbum continuo scandalizatur

22 qui autem est seminatus in spinis hic est qui verbum audit et sollicitudo saeculi istius et fallacia divitiarum suffocat verbum et sine fructu efficitur

23 qui vero in terra bona seminatus est hic est qui audit verbum et intellegit et fructum adfert et facit aliud quidem centum aliud autem sexaginta porro aliud triginta

24 aliam parabolam proposuit illis dicens simile factum est regnum caelorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo

25 cum autem dormirent homines venit inimicus eius et superseminavit zizania in medio tritici et abiit

26 cum autem crevisset herba et fructum fecisset tunc apparuerunt et zizania

27 accedentes autem servi patris familias dixerunt ei domine nonne bonum semen seminasti in agro tuo unde ergo habet zizania

28 et ait illis inimicus homo hoc fecit servi autem dixerunt ei vis imus et colligimus ea

29 et ait non ne forte colligentes zizania eradicetis simul cum eis et triticum

30 sinite utraque crescere usque ad messem et in tempore messis dicam messoribus colligite primum zizania et alligate ea fasciculos ad conburendum triticum autem congregate in horreum meum

31 aliam parabolam proposuit eis dicens simile est regnum caelorum grano sinapis quod accipiens homo seminavit in agro suo

32 quod minimum quidem est omnibus seminibus cum autem creverit maius est omnibus holeribus et fit arbor ita ut volucres caeli veniant et habitent in ramis eius

33 aliam parabolam locutus est eis simile est regnum caelorum fermento quod acceptum mulier abscondit in farinae satis tribus donec fermentatum est totum

34 haec omnia locutus est Iesus in parabolis ad turbas et sine parabolis non loquebatur eis

35 ut impleretur quod dictum erat per prophetam dicentem aperiam in parabolis os meum eructabo abscondita a constitutione mundi

36 tunc dimissis turbis venit in domum et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes dissere nobis parabolam zizaniorum agri

37 qui respondens ait qui seminat bonum semen est Filius hominis

38 ager autem est mundus bonum vero semen hii sunt filii regni zizania autem filii sunt nequam

39 inimicus autem qui seminavit ea est diabolus messis vero consummatio saeculi est messorum autem angeli sunt

40 sicut ergo colliguntur zizania et igni conbuntur sic erit in consummatione saeculi

41 mittet Filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scandala et eos qui faciunt iniquitatem

42 et mittent eos in caminum ignis ibi erit fletus et stridor dentium

43 tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum qui habet aures audiat

44 simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro quem qui invenit homo abscondit et prae gaudio illius vadit et vendit universa quae habet et emit agrum illum

45 iterum simile est regnum caelorum homini negotiatori quaerenti bonas margaritas

46 inventa autem una pretiosa margarita abiit et vendidit omnia quae habuit et emit eam

47 iterum simile est regnum caelorum sagenae missae in mare et ex omni genere congreganti

48 quam cum impleta esset educentes et secus litus sedentes elegerunt bonos in vasa malos autem foras miserunt

49 sic erit in consummatione saeculi exhibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum

50 et mittent eos in caminum ignis ibi erit fletus et stridor dentium

51 intellexistis haec omnia dicunt ei etiam

52 ait illis ideo omnis scribe doctus in regno caelorum similis est homini patri familias qui profert de thesauro suo nova et vetera

53 et factum est cum consummasset Iesus parabolas istas transiit inde

54 et veniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum ita ut mirarentur et dicerent unde huic sapientia haec et virtutes

55 nonne hic est fabri filius nonne mater eius dicitur Maria et fratres eius Iacobus et Ioseph et Simon et Iudas

56 et sorores eius nonne omnes apud nos sunt unde ergo huic omnia ista

57 et scandalizabantur in eo Iesus autem dixit eis non est propheta sine honore nisi in patria sua et in domo sua

58 et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum

Caput 14

1 in illo tempore audiit Herodes tetrarcha famam Iesu

2 et ait pueris suis hic est Iohannes Baptista ipse surrexit a mortuis et ideo virtutes inoperantur in eo

3 Herodes enim tenuit Iohannem et alligavit eum et posuit in carcere propter Herodidem uxorem fratris sui

4 dicebat enim illi Iohannes non licet tibi habere eam

5 et volens illum occidere timuit populum quia sicut prophetam eum habebant

6 die autem natalis Herodis saltavit filia Herodidis in medio et placuit Herodi

7 unde cum iuramento pollicitus est ei dare quodcumque postulasset ab eo

8 at illa praemonita a matre sua da mihi inquit hic in disco caput Iohannis Baptistae

9 et contristatus est rex propter iuramentum autem et eos qui pariter recumbebant iussit dari

10 misitque et decollavit Iohannem in carcere

11 et adlatum est caput eius in disco et datum est puellae et tulit matri suae

12 et accedentes discipuli eius tulerunt corpus et sepelierunt illud et venientes nuntiaverunt Iesu

13 quod cum audisset Iesus secessit inde in navicula in locum desertum seorsum et cum audissent turbae secutae sunt eum pedestres de civitatibus

14 et exiens vidit turbam multam et misertus est eius et curavit languidos eorum

15 vespere autem facto accesserunt ad eum discipuli eius dicentes desertus est locus et hora iam praeteriit dimitte turbas ut euntes in castella emant sibi escas

16 Iesus autem dixit eis non habent necesse ire date illis vos manducare

17 responderunt ei non habemus hic nisi quinque panes et duos pisces

18 qui ait eis adferte illos mihi huc

19 et cum iussisset turbam discumbere supra faenum acceptis quinque panibus et duobus piscibus aspiciens in caelum benedixit et fregit et dedit discipulis panes discipuli autem turbis

20 et manducaverunt omnes et saturati sunt et tulerunt reliquias duodecim cofinos fragmentorum plenos

21 manducantium autem fuit numerus quinque milia virorum exceptis mulieribus et parvulis

22 et statim iussit discipulos ascendere in navicula et praecedere eum trans fretum donec dimitteret turbas

23 et dimissa turba ascendit in montem solus orare vespere autem facto solus erat ibi

24 navicula autem in medio mari iactabatur fluctibus erat enim contrarius ventus

25 quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare

26 et videntes eum supra mare ambulantes turbati sunt dicentes quia fantasma est et prae timore clamaverunt

27 statimque Iesus locutus est eis dicens habete fiduciam ego sum nolite timere

28 respondens autem Petrus dixit Domine si tu es iube me venire ad te super aquas

29 at ipse ait veni et descendens Petrus de navicula ambulabat super aquam ut veniret ad Iesum

30 videns vero ventum validum timuit et cum coepisset mergi clamavit dicens Domine salvum me fac

31 et continuo Iesus extendens manum adprehendit eum et ait illi modicae fidei quare dubitasti

32 et cum ascendissent in naviculam cessavit ventus

33 qui autem in navicula erant venerunt et adoraverunt eum dicentes vere Filius Dei es

34 et cum transfretassent venerunt in terram Gennesar

35 et cum cognovissent eum viri loci illius miserunt in universam regionem illam et obtulerunt ei omnes male habentes

36 et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent et quicumque tetigerunt salvi facti sunt

Caput 15

1 tunc accesserunt ad eum ab Hierosolymis scribae et Pharisei dicentes

2 quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum non enim lavant manus suas cum panem manducant

3 ipse autem respondens ait illis quare et vos transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram

4 nam Deus dixit honora patrem et matrem et qui maledixerit patri vel matri morte moriatur

5 vos autem dicitis quicumque dixerit patri vel matri munus quodcumque est ex me tibi proderit

6 et non honorificabit patrem suum aut matrem et irritum fecistis mandatum Dei propter traditionem vestram

7 hypocritae bene prophetavit de vobis Esaias dicens

8 populus hic labiis me honorat cor autem eorum longe est a me

9 sine causa autem colunt me docentes doctrinas mandata hominum

10 et convocatis ad se turbis dixit eis audite et intellegite

11 non quod intrat in os coinquinat hominem sed quod procedit ex ore hoc coinquinat hominem

12 tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei scis quia Pharisei audito verbo scandalizati sunt

13 at ille respondens ait omnis plantatio quam non plantavit Pater meus caelestis eradicabitur

14 sinite illos caeci sunt duces caecorum caecus autem si caeco ducatum praestet ambo in foveam cadunt

15 respondens autem Petrus dixit ei edissere nobis parabolam istam

16 at ille dixit adhuc et vos sine intellectu estis

17 non intellegitis quia omne quod in os intrat in ventrem vadit et in secessum emittitur

18 quae autem procedunt de ore de corde exeunt et ea coinquant hominem

19 de corde enim exeunt cogitationes malae homicidia adulteria fornicationes furta falsa testimonia blasphemiae

20 haec sunt quae coinquant hominem non lotis autem manibus manducare non coinquant hominem

21 et egressus inde Iesus secessit in partes Tyri et Sidonis

22 et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamavit dicens ei miserere mei Domine Fili David filia mea male a daemonio vexatur

23 qui non respondit ei verbum et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes dimitte eam quia clamat post nos

24 ipse autem respondens ait non sum missus nisi ad oves quae perierunt domus Israhel

25 at illa venit et adoravit eum dicens Domine adiuva me

26 qui respondens ait non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus

27 at illa dixit etiam Domine nam et catelli edunt de micis quae cadunt de mensa dominorum suorum

28 tunc respondens Iesus ait illi o mulier magna est fides tua fiat tibi sicut vis et sanata est filia illius ex illa hora

29 et cum transisset inde Iesus venit secus mare Galilaeae et ascendens in montem sedebat ibi

30 et accesserunt ad eum turbae multae habentes secum mutos clodos caecos debiles et alios multos et proiecerunt eos ad pedes eius et curavit eos

31 ita ut turbae mirarentur videntes mutos loquentes clodos ambulantes caecos videntes et magnificabant Deum Israhel

32 Iesus autem convocatis discipulis suis dixit misereor turbae quia triduo iam perseverant mecum et non habent quod manducant et dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in via

33 et dicunt ei discipuli unde ergo nobis in deserto panes tantos ut saturemus turbam tantam

34 et ait illis Iesus quot panes habetis at illi dixerunt septem et paucos pisciculos

35 et praecepit turbae ut discumberet super terram

36 et accipiens septem panes et pisces et gratias agens fregit et dedit discipulis suis et discipuli dederunt populo

37 et comederunt omnes et saturati sunt et quod superfuit de fragmentis tulerunt septem sportas plenas

38 erant autem qui manducaverant quattuor milia hominum extra parvulos et mulieres

39 et dimissa turba ascendit in naviculam et venit in fines Magedan

Caput 16

1 et accesserunt ad eum Pharisei et Sadducaei temptantes et rogaverunt eum ut signum de caelo ostenderet eis

2 at ille respondens ait eis facto vespere dicitis serenum erit rubicundum est enim caelum

3 et mane hodie tempestas rutilat enim triste caelum

4 faciem ergo caeli diiudicare nostis signa autem temporum non potestis generatio mala et adultera signum quaerit et signum non dabitur ei nisi signum Ionae et relictis illis abiit

5 et cum venissent discipuli eius trans fretum obliti sunt panes accipere

6 qui dixit illis intuemini et cavete a fermento Phariseorum et Sadducaeorum

7 at illi cogitabant inter se dicentes quia panes non accepimus

8 sciens autem Iesus dixit quid cogitatis inter vos modicae fidei quia panes non habetis

9 nondum intellegitis neque recordamini quinque panum quinque milium hominum et quot cofinos sumpsistis

10 neque septem panum quattuor milium hominum et quot sportas sumpsistis

11 quare non intellegitis quia non de pane dixi vobis cavete a fermento Pharisaeorum et Sadducaeorum

12 tunc intellexerunt quia non dixerit cavendum a fermento panum sed a doctrina Pharisaeorum et Sadducaeorum

13 venit autem Iesus in partes Caesareae Philippi et interrogabat discipulos suos dicens quem dicunt homines esse Filium hominis

14 at illi dixerunt alii Iohannem Baptistam alii autem Heliam alii vero Hieremiam aut unum ex prophetis

15 dicit illis vos autem quem me esse dicitis

16 respondens Simon Petrus dixit tu es Christus Filius Dei vivi

17 respondens autem Iesus dixit ei beatus es Simon Bar Iona quia caro et sanguis non revelavit tibi sed Pater meus qui in caelis est

18 et ego dico tibi quia tu es Petrus et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam et portae inferi non praevallebunt adversum eam

19 et tibi dabo claves regni caelorum et quodcumque ligaveris super terram erit ligatum in caelis et quodcumque solveris super terram erit solutum in caelis

20 tunc praecepit discipulis suis ut nemini dicerent quia ipse esset Iesus Christus

21 exinde coepit Iesus ostendere discipulis suis quia oporteret eum ire Hierosolymam et multa pati a senioribus et scribis et principibus sacerdotum et occidi et tertia die resurgere

22 et adsumens eum Petrus coepit increpare illum dicens absit a te Domine non erit tibi hoc

23 qui conversus dixit Petro vade post me Satana scandalum es mihi quia non sapis ea quae Dei sunt sed ea quae hominum

24 tunc Iesus dixit discipulis suis si quis vult post me venire abneget semet ipsum et tollat crucem suam et sequatur me

25 qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet eam qui autem perdiderit animam suam propter me inveniet eam

26 quid enim prodest homini si mundum universum lucretur animae vero suae detrimentum patiatur aut quam dabit homo commutationem pro anima sua

27 Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum angelis suis et tunc reddet unicuique secundum opus eius

28 amen dico vobis sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec videant Filium hominis venientem in regno suo

Caput 17

1 et post dies sex adsumpsit Iesus Petrum et Iacobum et Iohannem fratrem eius et ducit illos in montem excelsum

seorsum

2 et transfiguratus est ante eos et resplenduit facies eius sicut sol vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix

3 et ecce apparuit illis Moses et Helias cum eo loquentes

4 respondens autem Petrus dixit ad Iesum Domine bonum est nos hic esse si vis faciamus hic tria tabernacula tibi unum et Mosi unum et Heliae unum

5 adhuc eo loquente ecce nubes lucida obumbravit eos et ecce vox de nube dicens hic est Filius meus dilectus in quo mihi bene conplacuit ipsum audite

6 et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde

7 et accessit Iesus et tetigit eos dixitque eis surgite et nolite timere

8 levantes autem oculos suos neminem viderunt nisi solum Iesum

9 et descendantibus illis de monte praecepit Iesus dicens nemini dixeritis visionem donec Filius hominis a mortuis resurgat

10 et interrogaverunt eum discipuli dicentes quid ergo scribae dicunt quod Heliam oporteat primum venire

11 at ille respondens ait eis Helias quidem venturus est et restituet omnia

12 dico autem vobis quia Helias iam venit et non cognoverunt eum sed fecerunt in eo quaecumque voluerunt sic et Filius hominis passurus est ab eis

13 tunc intellexerunt discipuli quia de Iohanne Baptista dixisset eis

14 et cum venisset ad turbam accessit ad eum homo genibus provolutus ante eum dicens

15 Domine miserere filii mei quia lunaticus est et male patitur nam saepe cadit in ignem et crebro in aquam

16 et obtuli eum discipulis tuis et non potuerunt curare eum

17 respondens Iesus ait o generatio incredula et perversa quousque ero vobiscum usquequo patiar vos adferte huc illum ad me

18 et increpavit ei Iesus et exiit ab eo daemonium et curatus est puer ex illa hora

19 tunc accesserunt discipuli ad Iesum secreto et dixerunt quare nos non potuimus eicere illum

20 dicit illis propter incredulitatem vestram amen quippe dico vobis si habueritis fidem sicut granum sinapis dicitis monti huic transi hinc et transibit et nihil impossibile erit vobis

21 hoc autem genus non eicitur nisi per orationem et ieiunium

22 conversantibus autem eis in Galilaea dixit illis Iesus Filius hominis tradendus est in manus hominum

23 et occidet eum et tertio die resurget et contristati sunt vehementer

24 et cum venissent Capharnaum accesserunt qui didragma accipiebant ad Petrum et dixerunt magister vester non solvit didragma

25 ait etiam et cum intrasset domum praevenit eum Iesus dicens quid tibi videtur Simon reges terrae a quibus accipiunt tributum vel census a filiis suis an ab alienis

26 et ille dixit ab alienis dixit illi Iesus ergo liberi sunt filii

27 ut autem non scandalizemus eos vade ad mare et mitte hamum et eum piscem qui primus ascenderit tolle et aperto ore eius invenies staterem illum sumens da eis pro me et te

Caput 18

1 in illa hora accesserunt discipuli ad Iesum dicentes quis putas maior est in regno caelorum

2 et advocans Iesus parvulum statuit eum in medio eorum

3 et dixit amen dico vobis nisi conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum caelorum

4 quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste hic est maior in regno caelorum

5 et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo me suscipit

6 qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in profundum maris

7 vae mundo ab scandalis necesse est enim ut veniant scandala verumtamen vae homini per quem scandalum venit

8 si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te abscide eum et proice abs te bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel clodum quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem aeternum

9 et si oculus tuus scandalizat te erue eum et proice abs te bonum tibi est unoculum in vitam intrare quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis

10 videte ne contemnatis unum ex his pusillis dico enim vobis quia angeli eorum in caelis semper vident faciem Patris mei qui in caelis est

11 venit enim Filius hominis salvare quod perierat

12 quid vobis videtur si fuerint alicui centum oves et erraverit una ex eis nonne relinquet nonaginta novem in montibus et vadit quaerere eam quae erravit

13 et si contigerit ut inveniat eam amen dico vobis quia gaudebit super eam magis quam super nonaginta novem quae non erraverunt

14 sic non est voluntas ante Patrem vestrum qui in caelis est ut pereat unus de pusillis istis

15 si autem peccaverit in te frater tuus vade et corripe eum inter te et ipsum solum si te audierit lucratus es fratrem tuum

16 si autem non te audierit adhibe tecum adhuc unum vel duos ut in ore duorum testium vel trium stet omne verbum

17 quod si non audierit eos dic ecclesiae si autem et ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus

18 amen dico vobis quaecumque alligaveritis super terram erunt ligata et in caelo et quaecumque solveritis super terram erunt soluta et in caelo

19 iterum dico vobis quia si duo ex vobis consenserint super terram de omni re quacumque petierint fiet illis a Patre meo qui in caelis est

20 ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum

21 tunc accedens Petrus ad eum dixit Domine quotiens peccabit in me frater meus et dimittam ei usque septies

22 dicit illi Iesus non dico tibi usque septies sed usque septuagies septies

23 ideo adsimilatum est regnum caelorum homini regi qui voluit rationem ponere cum servis suis

24 et cum coepisset rationem ponere oblatus est ei unus qui debebat decem milia talenta

25 cum autem non haberet unde redderet iussit eum dominus venundari et uxorem eius et filios et omnia quae habebat et reddi

26 procidens autem servus ille orabat eum dicens patientiam habe in me et omnia reddam tibi

27 misertus autem dominus servi illius dimisit eum et debitum dimisit ei

28 egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis qui debebat ei centum denarios et tenens suffocabat eum dicens redde quod debes

29 et procidens conservus eius rogabat eum dicens patientiam habe in me et omnia reddam tibi

30 ille autem noluit sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet debitum

31 videntes autem conservi eius quae fiebant contristati sunt valde et venerunt et narraverunt domino suo omnia quae facta erant

32 tunc vocavit illum dominus suus et ait illi serve nequam omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me

33 non ergo oportuit et te misereri conservi tui sicut et ego tui misertus sum

34 et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus quoadusque redderet universum debitum

35 sic et Pater meus caelestis faciet vobis si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris

Caput 19

1 et factum est cum consummasset Iesus sermones istos migravit a Galilaea et venit in fines Iudaeae trans Iordanen

2 et secutae sunt eum turbae multae et curavit eos ibi

3 et accesserunt ad eum Pharisei temptantes eum et dicentes si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa

4 qui respondens ait eis non legistis quia qui fecit ab initio masculum et feminam fecit eos

5 et dixit propter hoc dimittet homo patrem et matrem et adherbit uxori suae et erunt duo in carne una

6 itaque iam non sunt duo sed una caro quod ergo Deus coniunxit homo non separet

7 dicunt illi quid ergo Moses mandavit dari libellum repudii et dimittere

8 ait illis quoniam Moses ad duritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras ab initio autem non sic fuit

9 dico autem vobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit moechatur et qui dimissam duxerit moechatur

10 dicunt ei discipuli eius si ita est causa homini cum uxore non expedit nubere

11 qui dixit non omnes capiunt verbum istud sed quibus datum est

12 sunt enim eunuchi qui de matris utero sic nati sunt et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus et sunt eunuchi qui se ipsos castraverunt propter regnum caelorum qui potest capere capiat

13 tunc oblatis sunt ei parvuli ut manus eis inponeret et oraret discipuli autem increpabant eis

14 Iesus vero ait eis sinite parvulos et nolite eos prohibere ad me venire talium est enim regnum caelorum

15 et cum inposuisset eis manus abiit inde

16 et ecce unus accedens ait illi magister bone quid boni faciam ut habeam vitam aeternam

17 qui dixit ei quid me interrogas de bono unus est bonus Deus si autem vis ad vitam ingredi serva mandata

18 dicit illi quae Iesus autem dixit non homicidium facies non adulterabis non facies furtum non falsum testimonium dices

19 honora patrem et matrem et diliges proximum tuum sicut te ipsum

20 dicit illi adulescens omnia haec custodivi quid adhuc mihi deest

21 ait illi Iesus si vis perfectus esse vade vende quae habes et da pauperibus et habebis thesaurum in caelo et veni sequere me

22 cum audisset autem adulescens verbum abiit tristis erat enim habens multas possessiones

23 Iesus autem dixit discipulis suis amen dico vobis quia dives difficile intrabit in regnum caelorum

24 et iterum dico vobis facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum caelorum

25 auditis autem his discipuli mirabantur valde dicentes quis ergo poterit salvus esse

26 aspiciens autem Iesus dixit illis apud homines hoc impossibile est apud Deum autem omnia possibilia sunt

27 tunc respondens Petrus dixit ei ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis

28 Iesus autem dixit illis amen dico vobis quod vos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suae sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel

29 et omnis qui reliquit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum centuplum accipiet et vitam aeternam possidebit

30 multi autem erunt primi novissimi et novissimi primi

Caput 20

1 simile est enim regnum caelorum homini patri familias qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam

2 conventionem autem facta cum operariis ex denario diurno misit eos in vineam suam

3 et egressus circa horam tertiam vidit alios stantes in foro otiosos

4 et illis dixit ite et vos in vineam et quod iustum fuerit dabo vobis

5 illi autem abierunt iterum autem exiit circa sextam et nonam horam et fecit similiter

6 circa undecimam vero exiit et invenit alios stantes et dicit illis quid hic statis tota die otiosi

7 dicunt ei quia nemo nos conduxit dicit illis ite et vos in vineam

8 cum sero autem factum esset dicit dominus vineae procuratori suo voca operarios et redde illis mercedem incipiens a novissimis usque ad primos

9 cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant acceperunt singulos denarios

10 venientes autem et primi arbitrati sunt quod plus essent accepturi acceperunt autem et ipsi singulos denarios

11 et accipientes murmurabant adversus patrem familias

12 dicentes hii novissimi una hora fecerunt et pares illos nobis fecisti qui portavimus pondus diei et aestus

13 at ille respondens uni eorum dixit amice non facio tibi iniuriam nonne ex denario convenisti mecum

14 tolle quod tuum est et vade volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi

15 aut non licet mihi quod volo facere an oculus tuus nequam est quia ego bonus sum

16 sic erunt novissimi primi et primi novissimi multi sunt enim vocati pauci autem electi

17 et ascendens Iesus Hierosolymam adsumpsit duodecim discipulos secreto et ait illis

18 ecce ascendimus Hierosolymam et Filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis et condemnabunt eum morte

19 et tradent eum gentibus ad deludendum et flagellandum et crucifigendum et tertia die resurget

20 tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedaei cum filiis suis adorans et petens aliquid ab eo

21 qui dixit ei quid vis ait illi dic ut sedeant hii duo filii mei unus ad dexteram tuam et unus ad sinistram in regno tuo

22 respondens autem Iesus dixit nescitis quid petatis potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum dicunt ei possumus

23 ait illis calicem quidem meum bibetis sedere autem ad dexteram meam et sinistram non est meum dare vobis sed quibus paratum est a Patre meo

24 et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus

25 Iesus autem vocavit eos ad se et ait scitis quia principes gentium dominantur eorum et qui maiores sunt potestatem exercent in eos

26 non ita erit inter vos sed quicumque voluerit inter vos maior fieri sit vester minister

27 et qui voluerit inter vos primus esse erit vester servus

28 sicut Filius hominis non venit ministrari sed ministrare et dare animam suam redemptionem pro multis

29 et egredientibus eis ab Hiericho secuta est eum turba multa

30 et ecce duo caeci sedentes secus viam audierunt quia Iesus transiret et clamaverunt dicentes Domine miserere nostri Fili David

31 turba autem increpabat eos ut tacerent at illi magis clamabant dicentes Domine miserere nostri Fili David

32 et stetit Iesus et vocavit eos et ait quid vultis ut faciam vobis

33 dicunt illi Domine ut aperiantur oculi nostri

34 misertus autem eorum Iesus tetigit oculos eorum et confestim viderunt et secuti sunt eum

Caput 21

1 et cum adpropinquassent Hierosolymis et venissent Bethfage ad montem Oliveti tunc Iesus misit duos discipulos

2 dicens eis ite in castellum quod contra vos est et statim invenietis asinam alligatam et pullum cum ea solvite et adducite mihi

3 et si quis vobis aliquid dixerit dicite quia Dominus his opus habet et confestim dimittet eos

4 hoc autem factum est ut impleretur quod dictum est per prophetam dicentem

5 dicite filiae Sion ecce rex tuus venit tibi mansuetus et sedens super asinam et pullum filium subiugalis

6 euntes autem discipuli fecerunt sicut praecepit illis Iesus

7 et adduxerunt asinam et pullum et inposuerunt super eis vestimenta sua et eum desuper sedere fecerunt

8 plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via alii autem caedebant ramos de arboribus et sternebant in via

9 turbae autem quae praecedebant et quae sequebantur clamabant dicentes osanna Filio David benedictus qui venturus est in nomine Domini osanna in altissimis

10 et cum intrasset Hierosolymam commota est universa civitas dicens quis est hic

11 populi autem dicebant hic est Iesus propheta a Nazareth Galilaeae

12 et intravit Iesus in templum Dei et eiciebat omnes vendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit

13 et dicit eis scriptum est domus mea domus orationis vocabitur vos autem fecistis eam speluncam latronum

14 et accesserunt ad eum caeci et claudi in templo et sanavit eos

15 videntes autem principes sacerdotum et scribae mirabilia quae fecit et pueros clamantes in templo et dicentes osanna Filio David indignati sunt

16 et dixerunt ei audis quid isti dicant Iesus autem dicit eis utique numquam legistis quia ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem

17 et relictis illis abiit foras extra civitatem in Bethaniam ibique mansit

18 mane autem revertens in civitatem esuriit

19 et videns fici arborem unam secus viam venit ad eam et nihil invenit in ea nisi folia tantum et ait illi numquam ex te fructus nascatur in sempiternum et arefacta est continuo ficulnea

20 et videntes discipuli mirati sunt dicentes quomodo continuo aruit

21 respondens autem Iesus ait eis amen dico vobis si habueritis fidem et non haesitaveritis non solum de ficulnea facietis sed et si monti huic dixeritis tolle et iacta te in mare fiet

22 et omnia quaecumque petieritis in oratione credentes accipietis

23 et cum venisset in templum accesserunt ad eum doctorem principes sacerdotum et seniores populi dicentes in qua potestate haec facis et quis tibi dedit hanc potestatem

24 respondens Iesus dixit illis interrogabo vos et ego unum sermonem quem si dixeritis mihi et ego vobis dicam in qua potestate haec facio

25 baptismum Iohannis unde erat e caelo an ex hominibus at illi cogitabant inter se dicentes si dixerimus e caelo dicet nobis quare ergo non credidistis illi

26 si autem dixerimus ex hominibus timemus turbam omnes enim habent Iohannem sicut prophetam

27 et respondentes Iesu dixerunt nescimus ait illis et ipse nec ego dico vobis in qua potestate haec facio

28 quid autem vobis videtur homo habebat duos filios et accedens ad primum dixit fili vade hodie operare in vinea mea

29 ille autem respondens ait nolo postea autem paenitentia motus abiit

30 accedens autem ad alterum dixit similiter at ille respondens ait eo domine et non ivit

31 quis ex duobus fecit voluntatem patris dicunt novissimus dicit illis Iesus amen dico vobis quia publicani et meretrices praecedunt vos in regno Dei

32 venit enim ad vos Iohannes in via iustitiae et non credidistis ei publicani autem et meretrices crediderunt ei vos autem videntes nec paenitentiam habuistis postea ut crederetis ei

33 aliam parabolam audite homo erat pater familias qui plantavit vineam et sepem circumdedit ei et fodit in ea torcular et aedificavit turrem et locavit eam agricolis et peregre profectus est

34 cum autem tempus fructuum adpropinquasset misit servos suos ad agricolas ut acciperent fructus eius

35 et agricolae adprehensis servis eius alium ceciderunt alium occiderunt alium vero lapidaverunt

36 iterum misit alios servos plures prioribus et fecerunt illis similiter

37 novissime autem misit ad eos filium suum dicens verebuntur filium meum

38 agricolae autem videntes filium dixerunt intra se hic est heres venite occidamus eum et habebimus hereditatem eius

39 et adprehensum eum eiecerunt extra vineam et occiderunt

40 cum ergo venerit dominus vineae quid faciet agricolis illis

41 aiunt illi malos male perdet et vineam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis

42 dicit illis Iesus numquam legistis in scripturis lapidem quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli a Domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris

43 ideo dico vobis quia auferetur a vobis regnum Dei et dabitur genti facienti fructus eius

44 et qui ceciderit super lapidem istum confringetur super quem vero ceciderit conteret eum

45 et cum audissent principes sacerdotum et Pharisei parabolas eius cognoverunt quod de ipsis diceret

46 et quaerentes eum tenere timuerunt turbas quoniam sicut prophetam eum habebant

Caput 22

1 et respondens Iesus dixit iterum in parabolis eis dicens
2 simile factum est regnum caelorum homini regi qui fecit nuptias filio suo

3 et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias et nolebant venire

4 iterum misit alios servos dicens dicite invitatis ecce prandium meum paravi tauri mei et altilia occisa et omnia parata venite ad nuptias

5 illi autem neglexerunt et abierunt alius in villam suam alius vero ad negotiationem suam

6 reliqui vero tenuerunt servos eius et contumelia adfectos occiderunt

7 rex autem cum audisset iratus est et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos et civitatem illorum succendit

8 tunc ait servis suis nuptiae quidem paratae sunt sed qui invitati erant non fuerunt digni

9 ite ergo ad exitus viarum et quoscumque inveneritis vocate ad nuptias

10 et egressi servi eius in vias congregaverunt omnes quos invenerunt malos et bonos et impletae sunt nuptiae discumbentium

11 intravit autem rex ut videret discumbentes et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali

12 et ait illi amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem at ille obmutuit

13 tunc dixit rex ministris ligatis pedibus eius et manibus mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium

14 multi autem sunt vocati pauci vero electi

15 tunc abeuntes Pharisei consilium inierunt ut caperent eum in sermone

16 et mittunt ei discipulos suos cum Herodianis dicentes magister scimus quia verax es et viam Dei in veritate doces et non est tibi cura de aliquo non enim respicis personam hominum

17 dic ergo nobis quid tibi videatur licet census dare Caesari an non

18 cognita autem Iesus nequitia eorum ait quid me temptatis hypocritae

19 ostendite mihi nomisma census at illi obtulerunt ei denarium

20 et ait illis Iesus cuius est imago haec et superscriptio

21 dicunt ei Caesaris tunc ait illis reddite ergo quae sunt Caesaris Caesari et quae sunt Dei Deo

22 et audientes mirati sunt et relicto eo abierunt

23 in illo die accesserunt ad eum Sadducaei qui dicunt non esse resurrectionem et interrogaverunt eum

24 dicentes magister Moses dixit si quis mortuus fuerit non habens filium ut ducat frater eius uxorem illius et suscitetur semen fratri suo

25 erant autem apud nos septem fratres et primus uxore ducta defunctus est et non habens semen reliquit uxorem suam fratri suo

26 similiter secundus et tertius usque ad septimum

27 novissime autem omnium et mulier defuncta est

28 in resurrectione ergo cuius erit de septem uxor omnes enim habuerunt eam

29 respondens autem Iesus ait illis erratis nescientes scripturas neque virtutem Dei

30 in resurrectione enim neque nubent neque nubentur sed sunt sicut angeli Dei in caelo

31 de resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum est a Deo dicente vobis

32 ego sum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob non est Deus mortuorum sed viventium

33 et audientes turbae mirabantur in doctrina eius

34 Pharisei autem audientes quod silentium inposuisset Sadducaei convenerunt in unum

35 et interrogavit eum unus ex eis legis doctor temptans eum

36 magister quod est mandatum magnum in lege

37 ait illi Iesus diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et in tota anima tua et in tota mente tua

38 hoc est maximum et primum mandatum

39 secundum autem simile est huic diliges proximum tuum sicut te ipsum

40 in his duobus mandatis universa lex pendet et prophetae

41 congregatis autem Phariseis interrogavit eos Iesus
42 dicens quid vobis videtur de Christo cuius filius est
dicunt ei David
43 ait illis quomodo ergo David in spiritu vocat eum
Dominum dicens
44 dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec
ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum
45 si ergo David vocat eum Dominum quomodo filius
eius est
46 et nemo poterat respondere ei verbum neque ausus
fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare

Caput 23

1 tunc Iesus locutus est ad turbas et discipulos suos
2 dicens super cathedram Mosi sederunt scribae et
Pharisei
3 omnia ergo quaecumque dixerint vobis servate et facite
secundum opera vero eorum nolite facere dicunt enim et non
faciunt
4 alligant autem onera gravia et inportabilia et inponunt
in umeros hominum digito autem suo nolunt ea movere
5 omnia vero opera sua faciunt ut videantur ab hominibus
dilatant enim phylacteria sua et magnificant fimbrias
6 amant autem primos recubitus in cenis et primas
cathedras in synagogis
7 et salutationes in foro et vocari ab hominibus rabbi
8 vos autem nolite vocari rabbi unus enim est magister
vester omnes autem vos fratres estis
9 et patrem nolite vocare vobis super terram unus enim
est Pater vester qui in caelis est
10 nec vocemini magistri quia magister vester unus est
Christus
11 qui maior est vestrum erit minister vester
12 qui autem se exaltaverit humiliabitur et qui se
humiliaverit exaltabitur
13 vae autem vobis scribae et Pharisei hypocritae quia
clauditis regnum caelorum ante homines vos enim non
intratis nec introeuntes sinitis intrare
14 []
15 vae vobis scribae et Pharisei hypocritae quia circui-
tis mare et aridam ut faciatis unum proselytum et cum fuerit
factus facitis eum filium gehennae duplo quam vos
16 vae vobis duces caeci qui dicitis quicumque iuraverit
per templum nihil est qui autem iuraverit in aurum templi
debet
17 stulti et caeci quid enim maius est aurum an templum
quod sanctificat aurum
18 et quicumque iuraverit in altari nihil est quicumque
autem iuraverit in dono quod est super illud debet
19 caeci quid enim maius est donum an altare quod
sanctificat donum
20 qui ergo iurat in altare iurat in eo et in omnibus quae
super illud sunt

21 et qui iuraverit in templo iurat in illo et in eo qui
inhabitat in ipso
22 et qui iurat in caelo iurat in throno Dei et in eo qui
sedet super eum
23 vae vobis scribae et Pharisei hypocritae quia deci-
matis mentam et anethum et cyminum et reliquistis quae
graviora sunt legis iudicium et misericordiam et fidem haec
oportuit facere et illa non omittere
24 duces caeci excolantes culicem camelum autem
glutientes
25 vae vobis scribae et Pharisei hypocritae quia mun-
datis quod de foris est calicis et parapsidis intus autem pleni
sunt rapina et inmunditia
26 Phariseae caece munda prius quod intus est calicis et
parapsidis ut fiat et id quod de foris est mundum
27 vae vobis scribae et Pharisei hypocritae quia simi-
les estis sepulchris dealbatis quae a foris parent hominibus
speciosa intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni
spurcitia
28 sic et vos a foris quidem paretis hominibus iusti intus
autem pleni estis hypocrisi et iniquitate
29 vae vobis scribae et Pharisei hypocritae quia
aedificatis sepulchra prophetarum et ornatis monumenta
iustorum
30 et dicitis si fuissetus in diebus patrum nostrorum non
essemus socii eorum in sanguine prophetarum
31 itaque testimonio estis vobismet ipsis quia filii estis
eorum qui prophetas occiderunt
32 et vos implete mensuram patrum vestrorum
33 serpentes genimina viperarum quomodo fugietis a
iudicio gehennae
34 ideo ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et
scribas ex illis occidetis et crucifigetis et ex eis flagellabitis
in synagogis vestris et persequemini de civitate in civitatem
35 ut veniat super vos omnis sanguis iustus qui effusus
est super terram a sanguine Abel iusti usque ad sanguinem
Zacchariae filii Barachiae quem occidistis inter templum et
altare
36 amen dico vobis venient haec omnia super generatio-
nem istam
37 Hierusalem Hierusalem quae occidis prophetas et la-
pidas eos qui ad te missi sunt quotiens volui congregare filios
tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas et
noluisti
38 ecce relinquitur vobis domus vestra deserta
39 dico enim vobis non me videbitis amodo donec dicatis
benedictus qui venit in nomine Domini

Caput 24

1 et egressus Iesus de templo ibat et accesserunt discipuli
eius ut ostenderent ei aedificationes templi

2 ipse autem respondens dixit eis videtis haec omnia amen dico vobis non relinquetur hic lapis super lapidem qui non destruatur

3 sedente autem eo super montem Oliveti accesserunt ad eum discipuli secreto dicentes dic nobis quando haec erunt et quod signum adventus tui et consummationis saeculi

4 et respondens Iesus dixit eis videte ne quis vos seducat

5 multi enim venient in nomine meo dicentes ego sum Christus et multos seducent

6 audituri autem estis proelia et opiniones proeliorum videte ne turbemini oportet enim haec fieri sed nondum est finis

7 consurget enim gens in gentem et regnum in regnum et erunt pestilentiae et fames et terraemotus per loca

8 haec autem omnia initia sunt dolorum

9 tunc tradent vos in tribulationem et occident vos et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum

10 et tunc scandalizabuntur multi et invicem tradent et odio habebunt invicem

11 et multi pseudoprophetae surgent et seducent multos

12 et quoniam abundabit iniquitas refrigescet caritas multorum

13 qui autem permanserit usque in finem hic salvus erit

14 et praedicabitur hoc evangelium regni in universo orbe in testimonium omnibus gentibus et tunc veniet consummatio

15 cum ergo videritis abominationem desolationis quae dicta est a Danihelo propheta stantem in loco sancto qui legit intellegat

16 tunc qui in Iudaea sunt fugiant ad montes

17 et qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua

18 et qui in agro non revertatur tollere tunicam suam

19 vae autem praegnatibus et nutrientibus in illis diebus

20 orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato

21 erit enim tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi usque modo neque fiet

22 et nisi breviati fuissent dies illi non fieret salva omnis caro sed propter electos breviabuntur dies illi

23 tunc si quis vobis dixerit ecce hic Christus aut illic nolite credere

24 surgent enim pseudochristi et pseudoprophetae et dabunt signa magna et prodigia ita ut in errorem inducantur si fieri potest etiam electi

25 ecce praedixi vobis

26 si ergo dixerint vobis ecce in deserto est nolite exire ecce in penetrabilibus nolite credere

27 sicut enim fulgur exit ab oriente et paret usque in occidente ita erit et adventus Filii hominis

28 ubicumque fuerit corpus illuc congregabuntur aquilae

29 statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum et stellae cadent de caelo et virtutes caelorum commovebuntur

30 et tunc parebit signum Filii hominis in caelo et tunc plangent omnes tribus terrae et videbunt Filium hominis venientem in nubibus caeli cum virtute multa et maiestate

31 et mittet angelos suos cum tuba et voce magna et congregabunt electos eius a quattuor ventis a summis caelorum usque ad terminos eorum

32 ab arbore autem fici discite parabolam cum iam ramus eius tener fuerit et folia nata scitis quia prope est aestas

33 ita et vos cum videritis haec omnia scitote quia prope est in ianuis

34 amen dico vobis quia non praeteribit haec generatio donec omnia haec fiant

35 caelum et terra transibunt verba vero mea non praeteribunt

36 de die autem illa et hora nemo scit neque angeli caelorum nisi Pater solus

37 sicut autem in diebus Noe ita erit et adventus Filii hominis

38 sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes et bibentes nubentes et nuptum tradentes usque ad eum diem quo introivit in arcam Noe

39 et non cognoverunt donec venit diluvium et tulit omnes ita erit et adventus Filii hominis

40 tunc duo erunt in agro unus adsumetur et unus relinquetur

41 duae molentes in mola una adsumetur et una relinquetur

42 vigilate ergo quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit

43 illud autem scitote quoniam si sciret pater familias qua hora fur venturus esset vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam

44 ideoque et vos estote parati quia qua nescitis hora Filius hominis venturus est

45 quis putas est fidelis servus et prudens quem constituit dominus suus supra familiam suam ut det illis cibum in tempore

46 beatus ille servus quem cum venerit dominus eius invenerit sic facientem

47 amen dico vobis quoniam super omnia bona sua constituet eum

48 si autem dixerit malus servus ille in corde suo moram facit dominus meus venire

49 et coeperit percutere conservos suos manducet autem et bibat cum ebriis

50 veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua ignorat

51 et dividet eum partemque eius ponet cum hypocritis illic erit fletus et stridor dentium

Caput 25

1 tunc simile erit regnum caelorum decem virginibus quae accipientes lampadas suas exierunt obviam sponso et

sponsae

2 quinque autem ex eis erant fatuae et quinque prudentes
3 sed quinque fatuae acceptis lampadibus non sumpserunt oleum secum

4 prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus

5 moram autem faciente sponso dormitaverunt omnes et dormierunt

6 media autem nocte clamor factus est ecce sponsus venit exite obviam ei

7 tunc surrexerunt omnes virgines illae et ornaverunt lampades suas

8 fatuae autem sapientibus dixerunt date nobis de oleo vestro quia lampades nostrae extinguuntur

9 responderunt prudentes dicentes ne forte non sufficiat nobis et vobis ite potius ad vendentes et emite vobis

10 dum autem irent emere venit sponsus et quae paratae erant intraverunt cum eo ad nuptias et clausa est ianua

11 novissime veniunt et reliquae virgines dicentes domine domine aperi nobis

12 at ille respondens ait amen dico vobis nescio vos

13 vigilate itaque quia nescitis diem neque horam

14 sicut enim homo proficiscens vocavit servos suos et tradidit illis bona sua

15 et uni dedit quinque talenta alii autem duo alii vero unum unicuique secundum propriam virtutem et profectus est statim

16 abiit autem qui quinque talenta acceperat et operatus est in eis et lucratus est alia quinque

17 similiter qui duo acceperat lucratus est alia duo

18 qui autem unum acceperat abiens fodit in terra et abscondit pecuniam domini sui

19 post multum vero temporis venit dominus servorum illorum et posuit rationem cum eis

20 et accedens qui quinque talenta acceperat obtulit alia quinque talenta dicens domine quinque talenta mihi tradidisti ecce alia quinque superlucratus sum

21 ait illi dominus eius euge bone serve et fidelis quia super pauca fuisti fidelis super multa te constituam intra in gaudium domini tui

22 accessit autem et qui duo talenta acceperat et ait domine duo talenta tradidisti mihi ecce alia duo lucratus sum

23 ait illi dominus eius euge bone et fidelis quia super pauca fuisti fidelis supra multa te constituam intra in gaudium domini tui

24 accedens autem et qui unum talentum acceperat ait domine scio quia homo durus es metis ubi non seminasti et congregas ubi non sparsisti

25 et timens abii et abscondi talentum tuum in terra ecce habes quod tuum est

26 respondens autem dominus eius dixit ei serve male et piger sciebas quia meto ubi non semino et congrego ubi non sparsi

27 oportuit ergo te mittere pecuniam meam nummulariis et veniens ego recepissem utique quod meum est cum usura

28 tollite itaque ab eo talentum et date ei qui habet decem talenta

29 omni enim habenti dabitur et abundabit ei autem qui non habet et quod videtur habere auferetur ab eo

30 et inutilem servum eicite in tenebras exteriores illic erit fletus et stridor dentium

31 cum autem venerit Filius hominis in maiestate sua et omnes angeli cum eo tunc sedebit super sedem maiestatis suae

32 et congregabuntur ante eum omnes gentes et separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab hedis

33 et statuet oves quidem a dextris suis hedos autem a sinistris

34 tunc dicet rex his qui a dextris eius erunt venite benedicti Patris mei possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi

35 esurivi enim et dedistis mihi manducare sitivi et dedistis mihi bibere hospes eram et collexistis me

36 nudus et operuistis me infirmus et visitastis me in carcere eram et venistis ad me

37 tunc respondebunt ei iusti dicentes Domine quando te vidimus esurientem et pavimus sitientem et dedimus tibi potum

38 quando autem te vidimus hospitem et colleximus te aut nudum et cooperuimus

39 aut quando te vidimus infirmum aut in carcere et venimus ad te

40 et respondens rex dicet illis amen dico vobis quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis mihi fecistis

41 tunc dicet et his qui a sinistris erunt discedite a me maledicti in ignem aeternum qui paratus est diabolo et angelis eius

42 esurivi enim et non dedistis mihi manducare sitivi et non dedistis mihi potum

43 hospes eram et non collexistis me nudus et non operuistis me infirmus et in carcere et non visitastis me

44 tunc respondebunt et ipsi dicentes Domine quando te vidimus esurientem aut sitientem aut hospitem aut nudum aut infirmum vel in carcere et non ministravimus tibi

45 tunc respondebit illis dicens amen dico vobis quamdiu non fecistis uni de minoribus his nec mihi fecistis

46 et ibunt hii in supplicium aeternum iusti autem in vitam aeternam

Caput 26

1 et factum est cum consummasset Iesus sermones hos omnes dixit discipulis suis

2 scitis quia post biduum pascha fiet et Filius hominis tradetur ut crucifigatur

3 tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium principis sacerdotum qui dicebatur Caiaphas

4 et consilium fecerunt ut Iesum dolo tenerent et occiderent

5 dicebant autem non in die festo ne forte tumultus fieret in populo

6 cum autem esset Iesus in Bethania in domo Simonis leprosi

7 accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi et effudit super caput ipsius recumbentis

8 videntes autem discipuli indignati sunt dicentes ut quid perditio haec

9 potuit enim istud venundari multo et dari pauperibus

10 sciens autem Iesus ait illis quid molesti estis mulieri opus bonum operata est in me

11 nam semper pauperes habetis vobiscum me autem non semper habetis

12 mittens enim haec unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit

13 amen dico vobis ubicumque praedicatum fuerit hoc evangelium in toto mundo dicetur et quod haec fecit in memoriam eius

14 tunc abiit unus de duodecim qui dicitur Iudas Scarioth ad principes sacerdotum

15 et ait illis quid vultis mihi dare et ego vobis eum tradam at illi constituerunt ei triginta argenteos

16 et exinde quaerebat oportunitatem ut eum traderet

17 prima autem azymorum accesserunt discipuli ad Iesum dicentes ubi vis paremus tibi comedere pascha

18 at Iesus dixit ite in civitatem ad quendam et dicite ei magister dicit tempus meum prope est apud te facio pascha cum discipulis meis

19 et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus et paraverunt pascha

20 vespere autem facto discumbebat cum duodecim discipulis

21 et edentibus illis dixit amen dico vobis quia unus vestrum me traditurus est

22 et contristati valde coeperunt singuli dicere numquid ego sum Domine

23 at ipse respondens ait qui intinguit mecum manum in parapside hic me tradet

24 Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de illo vae autem homini illi per quem Filius hominis traditur bonum erat ei si natus non fuisset homo ille

25 respondens autem Iudas qui tradidit eum dixit numquid ego sum rabbi ait illi tu dixisti

26 cenantibus autem eis accepit Iesus panem et benedixit ac fregit deditque discipulis suis et ait accipite et comedite hoc est corpus meum

27 et accipiens calicem gratias egit et dedit illis dicens bibite ex hoc omnes

28 hic est enim sanguis meus novi testamenti qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum

29 dico autem vobis non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei

30 et hymno dicto exierunt in montem Oliveti

31 tunc dicit illis Iesus omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte scriptum est enim percutiam pastorem et dispergentur oves gregis

32 postquam autem resurrexero praecedam vos in Galilaeam

33 respondens autem Petrus ait illi et si omnes scandalizati fuerint in te ego numquam scandalizabor

34 ait illi Iesus amen dico tibi quia in hac nocte antequam gallus cantet ter me negabis

35 ait illi Petrus etiam si oportuerit me mori tecum non te negabo similiter et omnes discipuli dixerunt

36 tunc venit Iesus cum illis in villam quae dicitur Gethsemani et dixit discipulis suis sedete hic donec vadam illuc et orem

37 et adsumpto Petro et duobus filiis Zebedaei coepit contristari et maestus esse

38 tunc ait illis tristis est anima mea usque ad mortem sustinete hic et vigilate mecum

39 et progressus pusillum procidit in faciem suam orans et dicens mi Pater si possibile est transeat a me calix iste verumtamen non sicut ego volo sed sicut tu

40 et venit ad discipulos et invenit eos dormientes et dicit Petro sic non potuistis una hora vigilare mecum

41 vigilate et orate ut non intretis in temptationem spiritus quidem promptus est caro autem infirma

42 iterum secundo abiit et oravit dicens Pater mi si non potest hic calix transire nisi bibam illum fiat voluntas tua

43 et venit iterum et invenit eos dormientes erant enim oculi eorum gravati

44 et relictis illis iterum abiit et oravit tertio eundem sermonem dicens

45 tunc venit ad discipulos suos et dicit illis dormite iam et requiescite ecce adpropinquavit hora et Filius hominis traditur in manus peccatorum

46 surgite eamus ecce adpropinquavit qui me tradit

47 adhuc ipso loquente ecce Iudas unus de duodecim venit et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus a principibus sacerdotum et senioribus populi

48 qui autem tradidit eum dedit illis signum dicens quemcumque osculatus fuero ipse est tenete eum

49 et confestim accedens ad Iesum dixit have rabbi et osculatus est eum

50 dixitque illi Iesus amice ad quod venisti tunc accesserunt et manus iniecerunt in Iesum et tenuerunt eum

51 et ecce unus ex his qui erant cum Iesu extendens manum exemit gladium suum et percutiens servum principis sacerdotum amputavit auriculam eius

52 tunc ait illi Iesus converte gladium tuum in locum suum omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt

53 an putas quia non possum rogare Patrem meum et exhibebit mihi modo plus quam duodecim legiones angelorum

54 quomodo ergo implebuntur scripturae quia sic oportet fieri

55 in illa hora dixit Iesus turbis tamquam ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me cotidie apud vos sedebam docens in templo et non me tenuistis

56 hoc autem totum factum est ut implerentur scripturae prophetarum tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt

57 at illi tenentes Iesum duxerunt ad Caiaphan principem sacerdotum ubi scribae et seniores convenerant

58 Petrus autem sequebatur eum a longe usque in atrium principis sacerdotum et ingressus intro sedebat cum ministris ut videret finem

59 principes autem sacerdotum et omne concilium quae-rebant falsum testimonium contra Iesum ut eum morti traderent

60 et non invenerunt cum multi falsi testes accessissent novissime autem venerunt duo falsi testes

61 et dixerunt hic dixit possum destruere templum Dei et post triduum aedificare illud

62 et surgens princeps sacerdotum ait illi nihil respondes ad ea quae isti adversum te testificantur

63 Iesus autem tacebat et princeps sacerdotum ait illi adiuro te per Deum vivum ut dicas nobis si tu es Christus Filius Dei

64 dicit illi Iesus tu dixisti verumtamen dico vobis amodo videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis et venientem in nubibus caeli

65 tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens blasphemavit quid adhuc egemus testibus ecce nunc audistis blasphemiam

66 quid vobis videtur at illi respondentes dixerunt reus est mortis

67 tunc expuerunt in faciem eius et colaphis eum ceciderunt alii autem palmas in faciem ei dederunt

68 dicentes prophetiza nobis Christe quis est qui te percussit

69 Petrus vero sedebat foris in atrio et accessit ad eum una ancilla dicens et tu cum Iesu Galilaeo eras

70 at ille negavit coram omnibus dicens nescio quid dicis

71 exeunte autem illo ianuam vidit eum alia et ait his qui erant ibi et hic erat cum Iesu Nazareno

72 et iterum negavit cum iuramento quia non novi hominem

73 et post pusillum accesserunt qui stabant et dixerunt Petro vere et tu ex illis es nam et loquella tua manifestum te facit

74 tunc coepit detestari et iurare quia non novisset hominem et continuo gallus cantavit

75 et recordatus est Petrus verbi Iesu quod dixerat priusquam gallus cantet ter me negabis et egressus foras ploravit amare

Caput 27

1 mane autem facto consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi adversus Iesum ut eum morti

traderent

2 et vinctum adduxerunt eum et tradiderunt Pontio Pilato praesidi

3 tunc videns Iudas qui eum tradidit quod damnatus esset paenitentia ductus rettulit triginta argenteos principibus sacerdotum et senioribus

4 dicens peccavi tradens sanguinem iustum at illi dixerunt quid ad nos tu videris

5 et proiectis argenteis in templo recessit et abiens laqueo se suspendit

6 principes autem sacerdotum acceptis argenteis dixerunt non licet mittere eos in corbanam quia pretium sanguinis est

7 consilio autem inito emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum

8 propter hoc vocatus est ager ille Acheldemach ager sanguinis usque in hodiernum diem

9 tunc impletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem et acceperunt triginta argenteos pretium adpretiati quem adpretiaverunt a filiis Israhel

10 et dederunt eos in agrum figuli sicut constituit mihi Dominus

11 Iesus autem stetit ante praesidem et interrogavit eum praeses dicens tu es rex Iudaeorum dicit ei Iesus tu dicis

12 et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus nihil respondit

13 tunc dicit illi Pilatus non audis quanta adversum te dicant testimonia

14 et non respondit ei ad ullum verbum ita ut miraretur praeses vehementer

15 per diem autem sollemnem consueverat praeses dimittere populo unum vinctum quem voluissent

16 habebat autem tunc vinctum insignem qui dicebatur Barabbas

17 congregatis ergo illis dixit Pilatus quem vultis dimittam vobis Barabban an Iesum qui dicitur Christus

18 sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum

19 sedente autem illo pro tribunali misit ad illum uxor eius dicens nihil tibi et iusto illi multa enim passa sum hodie per visum propter eum

20 princeps autem sacerdotum et seniores persuaserunt populis ut peterent Barabban Iesum vero perderent

21 respondens autem praeses ait illis quem vultis vobis de duobus dimitti at illi dixerunt Barabban

22 dicit illis Pilatus quid igitur faciam de Iesu qui dicitur Christus

23 dicunt omnes crucifigatur ait illis praeses quid enim mali fecit at illi magis clamabant dicentes crucifigatur

24 videns autem Pilatus quia nihil proficeret sed magis tumultus fieret accepta aqua lavit manus coram populo dicens innocens ego sum a sanguine iusti huius vos videritis

25 et respondens universus populus dixit sanguis eius super nos et super filios nostros

26 tunc dimisit illis Barabban Iesum autem flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur

27 tunc milites praesidis suscipientes Iesum in praetorio congregaverunt ad eum universam cohortem

28 et exuentes eum clamydem coccineam circumdederunt ei

29 et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius et harundinem in dextera eius et genu flexo ante eum includebant dicentes have rex Iudaeorum

30 et expuentes in eum acceperunt harundinem et percutiebant caput eius

31 et postquam inluserunt ei exuerunt eum clamydem et induerunt eum vestimentis eius et duxerunt eum ut crucifigerent

32 exeuntes autem invenerunt hominem cyreneum nomine Simonem hunc angariaverunt ut tolleret crucem eius

33 et venerunt in locum qui dicitur Golgotha quod est Calvariae locus

34 et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum et cum gustasset noluit bibere

35 postquam autem crucifixerunt eum diviserunt vestimenta eius sortem mittentes

36 et sedentes servabant eum

37 et inposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam hic est Iesus rex Iudaeorum

38 tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones unus a dextris et unus a sinistris

39 praetereuntes autem blasphemabant eum moventes capita sua

40 et dicentes qui destruit templum et in triduo illud reaedificat salva temet ipsum si Filius Dei es descende de cruce

41 similiter et principes sacerdotum inludentes cum scribis et senioribus dicentes

42 alios salvos fecit se ipsum non potest salvum facere si rex Israhel est descendat nunc de cruce et credemus ei

43 confidet in Deo liberet nunc eum si vult dixit enim quia Dei Filius sum

44 id ipsum autem et latrones qui fixi erant cum eo inproperabant ei

45 a sexta autem hora tenebrae factae sunt super universam terram usque ad horam nonam

46 et circa horam nonam clamavit Iesus voce magna dicens Heli Heli lema sabachthani hoc est Deus meus Deus meus ut quid dereliquisti me

47 quidam autem illic stantes et audientes dicebant Heliam vocat iste

48 et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto et inposuit harundini et dabat ei bibere

49 ceteri vero dicebant sine videamus an veniat Helias liberans eum

50 Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum

51 et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque deorsum et terra mota est et petrae scissae sunt

52 et monumenta aperta sunt et multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt

53 et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venerunt in sanctam civitatem et apparuerunt multis

54 centurio autem et qui cum eo erant custodientes Iesum viso terraemotu et his quae fiebant timuerunt valde dicentes vere Dei Filius erat iste

55 erant autem ibi mulieres multae a longe quae secutae erant Iesum a Galilaea ministrantes ei

56 inter quas erat Maria Magdalene et Maria Iacobi et Ioseph mater et mater filiorum Zebedaei

57 cum sero autem factum esset venit quidam homo dives ab Arimathia nomine Ioseph qui et ipse discipulus erat Iesu

58 hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Iesu tunc Pilatus iussit reddi corpus

59 et accepto corpore Ioseph involvit illud sindone munda

60 et posuit illud in monumento suo novo quod exciderat in petra et advolvit saxum magnum ad ostium monumenti et abiit

61 erat autem ibi Maria Magdalene et altera Maria sedentes contra sepulchrum

62 altera autem die quae est post parasceven convenerunt principes sacerdotum et Pharisei ad Pilatum

63 dicentes domine recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc vivens post tres dies resurgam

64 iube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium ne forte veniant discipuli eius et furentur eum et dicant plebi surrexit a mortuis et erit novissimus error peior priore

65 ait illis Pilatus habetis custodiam ite custodite sicut scitis

66 illi autem abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus

Caput 28

1 vespere autem sabbati quae lucescit in primam sabbati venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulchrum

2 et ecce terraemotus factus est magnus angelus enim Domini descendit de caelo et accedens revolvit lapidem et sedebat super eum

3 erat autem aspectus eius sicut fulgur et vestimentum eius sicut nix

4 prae timore autem eius exterriti sunt custodes et facti sunt velut mortui

5 respondens autem angelus dixit mulieribus nolite timere vos scio enim quod Iesum qui crucifixus est quaeritis

6 non est hic surrexit enim sicut dixit venite videte locum ubi positus erat Dominus

7 et cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit et ecce praecedat vos in Galilaeam ibi eum videbitis ecce praedixi vobis

8 et exierunt cito de monumento cum timore et magno gaudio currentes nuntiare discipulis eius

9 et ecce Iesus occurrit illis dicens habete illae autem accesserunt et tenuerunt pedes eius et adoraverunt eum

10 tunc ait illis Iesus nolite timere ite nuntiate fratribus meis ut eant in Galilaeam ibi me videbunt

11 quae cum abissent ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem et nuntiaverunt principibus sacerdotum omnia quae facta fuerant

12 et congregati cum senioribus consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus

13 dicentes dicite quia discipuli eius nocte venerunt et furati sunt eum nobis dormientibus

14 et si hoc auditum fuerit a praeside nos suadebimus ei et securos vos faciemus

15 at illi accepta pecunia fecerunt sicut erant docti et divulgatum est verbum istud apud Iudaeos usque in hodiernum diem

16 undecim autem discipuli abierunt in Galilaeam in montem ubi constituerat illis Iesus

17 et videntes eum adoraverunt quidam autem dubitaverunt

18 et accedens Iesus locutus est eis dicens data est mihi omnis potestas in caelo et in terra

19 euntes ergo docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti

20 docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi

---

The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. Mark

Chapter

853 #1
854 #2
854 #3
855 #4
856 #5

857 #6
858 #7
859 #8
860 #9
861 #10

862 #11
863 #12
864 #13
864 #14
866 #15

867 #16
829 The Holy Gospel
of Jesus Christ According
to St. Matthew

868 The Holy Gospel
of Jesus Christ According
to St. Luke

Caput 1

1 initium evangelii Iesu Christi Filii Dei
2 sicut scriptum est in Esaia propheta ecce mitto angelum
meum ante faciem tuam qui praeparabit viam tuam
3 vox clamantis in deserto parate viam Domini rectas
facite semitas eius
4 fuit Iohannes in deserto baptizans et praedicans
baptismum paenitentiae in remissionem peccatorum
5 et egrediebatur ad illum omnis Iudaeae regio et Hiero-
solymitae universi et baptizabantur ab illo in Iordane flumine
confitentes peccata sua
6 et erat Iohannes vestitus pilis cameli et zona pellicia
circa lumbos eius et lucustas et mel silvestre edebat
7 et praedicabat dicens venit fortior me post me cuius non
sum dignus procumbens solvere corrigiam calciamentorum
eius
8 ego baptizavi vos aqua ille vero baptizabit vos Spiritu
Sancto
9 et factum est in diebus illis venit Iesus a Nazareth
Galilaeae et baptizatus est in Iordane ab Iohanne
10 et statim ascendens de aqua vidit apertos caelos et
Spiritus tamquam columbam descendentem et manentem in
ipso
11 et vox facta est de caelis tu es Filius meus dilectus in
te conplacui
12 et statim Spiritus expellit eum in desertum
13 et erat in deserto quadraginta diebus et quadragin-
ta noctibus et temptabatur a Satana eratque cum bestiis et
angeli ministrabant illi
14 postquam autem traditus est Iohannes venit Iesus in
Galilaeam praedicans evangelium regni Dei
15 et dicens quoniam impletum est tempus et adpropin-
quavit regnum Dei paenitemini et credite evangelio

16 et praeteriens secus mare Galilaeae vidit Simonem
et Andream fratrem eius mittentes retia in mare erant enim
piscatores
17 et dixit eis Iesus venite post me et faciam vos fieri
piscatores hominum
18 et protinus relictis retibus secuti sunt eum
19 et progressus inde pusillum vidit Iacobum Zebedaei
et Iohannem fratrem eius et ipsos in navi componentes retia
20 et statim vocavit illos et relicto patre suo Zebedaeo in
navi cum mercennariis secuti sunt eum
21 et ingrediuntur Capharnaum et statim sabbatis
ingressus synagogam docebat eos
22 et stupebant super doctrina eius erat enim docens eos
quasi potestatem habens et non sicut scribae
23 et erat in synagoga eorum homo in spiritu inundo et
exclamavit
24 dicens quid nobis et tibi Iesu Nazarene venisti perdere
nos scio qui sis Sanctus Dei
25 et comminatus est ei Iesus dicens obmutesce et exi de
homine
26 et discernens eum spiritus inmundus et exclamans
voce magna exivit ab eo
27 et mirati sunt omnes ita ut conquirerent inter se dicen-
tes quidnam est hoc quae doctrina haec nova quia in potestate
et spiritibus inmundis imperat et oboediunt ei
28 et processit rumor eius statim in omnem regionem
Galilaeae
29 et protinus egredientes de synagoga venerunt in
domum Simonis et Andreae cum Iacobo et Iohanne
30 decumbebat autem socrus Simonis febricitans et
statim dicunt ei de illa
31 et accedens elevavit eam adprehensa manu eius et
continuo dimisit eam febris et ministrabat eis
32 vespere autem facto cum occidisset sol adferebant ad
eum omnes male habentes et daemonia habentes
33 et erat omnis civitas congregata ad ianuam
34 et curavit multos qui vexabantur variis languoribus
et daemonia multa eiciebat et non sinebat loqui ea quoniam
sciebant eum

35 et diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum ibique orabat

36 et persecutus est eum Simon et qui cum illo erant

37 et cum invenissent eum dixerunt ei quia omnes quaerunt te

38 et ait illis eamus in proximos vicos et civitates ut et ibi praedicem ad hoc enim veni

39 et erat praedicans in synagogis eorum et omni Galilaea et daemonia eiciens

40 et venit ad eum leprosus deprecans eum et genu flexo dixit si vis potes me mundare

41 Iesus autem misertus eius extendit manum suam et tangens eum ait illi volo mundare

42 et cum dixisset statim discessit ab eo lepra et mundatus est

43 et comminatus ei statim eiecit illum

44 et dicit ei vide nemini dixeris sed vade ostende te principi sacerdotum et offer pro emundatione tua quae praecepit Moses in testimonium illis

45 at ille egressus coepit praedicare et diffamare sermonem ita ut iam non posset manifeste in civitatem introire sed foris in desertis locis esse et conveniebant ad eum undique

Caput 2

1 et iterum intravit Capharnaum post dies

2 et auditum est quod in domo esset et convenerunt multi ita ut non caperet neque ad ianuam et loquebatur eis verbum

3 et venerunt ferentes ad eum paralyticum qui a quattuor portabatur

4 et cum non possent offerre eum illi prae turba nudaverunt tectum ubi erat et patefacientes submiserunt grabattum in quo paralyticus iacebat

5 cum vidisset autem Iesus fidem illorum ait paralytico fili dimittuntur tibi peccata

6 erant autem illic quidam de scribis sedentes et cogitantes in cordibus suis

7 quid hic sic loquitur blasphematur quis potest dimittere peccata nisi solus Deus

8 quo statim cognito Iesus spiritu suo quia sic cogitarent intra se dicit illis quid ista cogitatis in cordibus vestris

9 quid est facilius dicere paralytico dimittuntur tibi peccata an dicere surge et tolle grabattum tuum et ambula

10 ut autem sciatis quia potestatem habet Filius hominis in terra dimittendi peccata ait paralytico

11 tibi dico surge tolle grabattum tuum et vade in domum tuam

12 et statim ille surrexit et sublato grabatto abiit coram omnibus ita ut admirarentur omnes et honorificarent Deum dicentes quia numquam sic vidimus

13 et egressus est rursus ad mare omnisque turba veniebat ad eum et docebat eos

14 et cum praeteriret vidit Levin Alpehi sedentem ad teloneum et ait illi sequere me et surgens secutus est eum

15 et factum est cum accumberet in domo illius multi publicani et peccatores simul discumbabant cum Iesu et discipulis eius erant enim multi qui et sequebantur eum

16 et scribae et Pharisei videntes quia manducaret cum peccatoribus et publicanis dicebant discipulis eius quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester

17 hoc audito Iesus ait illis non necesse habent sani medicum sed qui male habent non enim veni vocare iustos sed peccatores

18 et erant discipuli Iohannis et Pharisei ieunantes et veniunt et dicunt illi cur discipuli Iohannis et Phariseaeorum ieunant tui autem discipuli non ieunant

19 et ait illis Iesus numquid possunt filii nuptiarum quamdiu sponsus cum illis est ieunare quanto tempore habent secum sponsum non possunt ieunare

20 venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieunabunt in illa die

21 nemo adsummentum panni rudis adsuit vestimento veteri alioquin aufert supplementum novum a veteri et maior scissura fit

22 et nemo mittit vinum novellum in utres veteres alioquin dirumpet vinum utres et vinum effunditur et utres peribunt sed vinum novum in utres novos mitti debet

23 et factum est iterum cum sabbatis ambularet per sata et discipuli eius coeperunt praegredi et vellere spicas

24 Pharisei autem dicebant ei ecce quid faciunt sabbatis quod non licet

25 et ait illis numquam legis quid fecerit David quando necessitatem habuit et esuriit ipse et qui cum eo erant

26 quomodo introiit in domum Dei sub Abiathar principe sacerdotum et panes propositionis manducavit quos non licet manducare nisi sacerdotibus et dedit eis qui cum eo erant

27 et dicebat eis sabbatum propter hominem factum est et non homo propter sabbatum

28 itaque dominus est Filius hominis etiam sabbati

Caput 3

1 et introivit iterum synagogam et erat ibi homo habens manum aridam

2 et observabant eum si sabbatis curaret ut accusarent illum

3 et ait homini habenti manum aridam surge in medium

4 et dicit eis licet sabbatis bene facere an male animam salvam facere an perdere at illi tacebant

5 et circumspiciens eos cum ira contristatus super caecitatem cordis eorum dicit homini extende manum tuam et extendit et restituta est manus illi

6 exeuntes autem statim Pharisei cum Herodianis consilium faciebant adversus eum quomodo eum perderent

7 et Iesus cum discipulis suis secessit ad mare et multa turba a Galilaea et Iudaea secuta est eum

8 et ab Hierosolymis et ab Idumea et trans Iordanen et qui circa Tyrum et Sidonem multitudo magna audientes quae faciebat venerunt ad eum

9 et dixit discipulis suis ut navicula sibi deserviret propter turbam ne conprimerent eum

10 multos enim sanabat ita ut inruerent in eum ut illum tangerent quotquot habebant plagas

11 et spiritus inmundi cum illum videbant procidebant ei et clamabant dicentes

12 tu es Filius Dei et vehementer comminabatur eis ne manifestarent illum

13 et ascendens in montem vocavit ad se quos voluit ipse et venerunt ad eum

14 et fecit ut essent duodecim cum illo et ut mitteret eos praedicare

15 et dedit illis potestatem curandi infirmitates et eiciendi daemonia

16 et inposuit Simoni nomen Petrus

17 et Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem Iacobi et inposuit eis nomina Boanerges quod est Filii tonitru

18 et Andream et Philippum et Bartholomeum et Mattheum et Thomam et Iacobum Alphei et Thaddeum et Simonem Cananeum

19 et Iudam Scarioth qui et tradidit illum

20 et veniunt ad domum et convenit iterum turba ita ut non possent neque panem manducare

21 et cum audissent sui exierunt tenere eum dicebant enim quoniam in furorem versus est

22 et scribae qui ab Hierosolymis descenderant dicebant quoniam Beelzebub habet et quia in principe daemonum eicit daemonia

23 et convocatis eis in parabolis dicebat illis quomodo potest Satan as Satanam eicere

24 et si regnum in se dividatur non potest stare regnum illud

25 et si domus super semet ipsam dispertiatur non poterit domus illa stare

26 et si Satan as consurrexit in semet ipsum dispertitus est et non potest stare sed finem habet

27 nemo potest vasa fortis ingressus in domum diripere nisi prius fortem alliget et tunc domum eius diripiet

28 amen dico vobis quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata et blasphemiae quibus blasphemaverint

29 qui autem blasphemaverit in Spiritum Sanctum non habet remissionem in aeternum sed reus erit aeterni delicti

30 quoniam dicebant spiritum inmundum habet

31 et veniunt mater eius et fratres et foris stantes miserunt ad eum vocantes eum

32 et sedebat circa eum turba et dicunt ei ecce mater tua et fratres tui foris quaerunt te

33 et respondens eis ait quae est mater mea et fratres mei

34 et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant ait ecce mater mea et fratres mei

35 qui enim fecerit voluntatem Dei hic frater meus et soror mea et mater est

Caput 4

1 et iterum coepit docere ad mare et congregata est ad eum turba multa ita ut in navem ascendens sederet in mari et omnis turba circa mare super terram erat

2 et docebat eos in parabolis multa et dicebat illis in doctrina sua

3 audite ecce exiit seminans ad seminandum

4 et dum seminat aliud cecidit circa viam et venerunt volucres et comederunt illud

5 aliud vero cecidit super petrosa ubi non habuit terram multam et statim exortum est quoniam non habebat altitudinem terrae

6 et quando exortus est sol exaestuavit et eo quod non haberet radicem exaruit

7 et aliud cecidit in spinas et ascenderunt spinae et offocaverunt illud et fructum non dedit

8 et aliud cecidit in terram bonam et dabat fructum ascendentem et crescentem et adferebat unum triginta et unum sexaginta et unum centum

9 et dicebat qui habet aures audiendi audiat

10 et cum esset singularis interrogaverunt eum hii qui cum eo erant cum duodecim parabolas

11 et dicebat eis vobis datum est mysterium regni Dei illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt

12 ut videntes videant et non videant et audientes audiant et non intellegant nequando convertantur et dimittantur eis peccata

13 et ait illis nescitis parabolam hanc et quomodo omnes parabolas cognoscetis

14 qui seminat verbum seminat

15 hii autem sunt qui circa viam ubi seminatur verbum et cum audierint confestim venit Satan as et aufert verbum quod seminatum est in corda eorum

16 et hii sunt similiter qui super petrosa seminantur qui cum audierint verbum statim cum gaudio accipiunt illud

17 et non habent radicem in se sed temporales sunt deinde orta tribulatione et persecutione propter verbum confestim scandalizantur

18 et alii sunt qui in spinis seminantur hii sunt qui verbum audiunt

19 et aerumnae saeculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant verbum et sine fructu efficitur

20 et hii sunt qui super terram bonam seminati sunt qui audiunt verbum et suscipiunt et fructificant unum triginta et unum sexaginta et unum centum

21 et dicebat illis numquid venit lucerna ut sub modio ponatur aut sub lecto nonne ut super candelabrum ponatur

22 non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur nec factum est occultum sed ut in palam veniat

23 si quis habet aures audiendi audiat

24 et dicebat illis videte quid audiat in qua mensura mensi fueritis remetietur vobis et adicietur vobis

25 qui enim habet dabitur illi et qui non habet etiam quod habet auferetur ab illo

26 et dicebat sic est regnum Dei quemadmodum si homo iaciat sementem in terram

27 et dormiat et exurgat nocte ac die et semen germinet et increseat dum nescit ille

28 ultro enim terra fructificat primum herbam deinde spicam deinde plenum frumentum in spica

29 et cum se produxerit fructus statim mittit falcem quoniam adest messis

30 et dicebat cui adsimilabimus regnum Dei aut cui parabola conparabimus illud

31 sicut granum sinapis quod cum seminatum fuerit in terra minus est omnibus seminibus quae sunt in terra

32 et cum seminatum fuerit ascendit et fit maius omnibus holeribus et facit ramos magnos ita ut possint sub umbra eius aves caeli habitare

33 et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum prout poterant audire

34 sine parabola autem non loquebatur eis seorsum autem discipulis suis disserebat omnia

35 et ait illis illa die cum sero esset factum transeamus contra

36 et dimittentes turbam adsumunt eum ita ut erat in navi et aliae naves erant cum illo

37 et facta est procella magna venti et fluctus mittebat in navem ita ut impleretur navis

38 et erat ipse in puppi supra cervical dormiens et excitant eum et dicunt ei magister non ad te pertinet quia perimus

39 et exurgens comminatus est vento et dixit mari tace obmutesce et cessavit ventus et facta est tranquillitas magna

40 et ait illis quid timidi estis necdum habetis fidem

41 et timuerunt magno timore et dicebant ad alterutrum quis putas est iste quia et ventus et mare oboediunt ei

Caput 5

1 et venerunt trans fretum maris in regionem Gerasenorum

2 et exeunti ei de navi statim occurrit ei de monumentis homo in spiritu immundo

3 qui domicilium habebat in monumentis et neque catenis iam quisquam eum poterat ligare

4 quoniam saepe conpedibus et catenis vinctus disruptisset catenas et conpedes comminuisset et nemo poterat eum domare

5 et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat clamans et concidens se lapidibus

6 videns autem Iesum a longe cucurrit et adoravit eum

7 et clamans voce magna dicit quid mihi et tibi Iesu Fili Dei summi adiuro te per Deum ne me torqueas

8 dicebat enim illi exi spiritus inmunde ab homine

9 et interrogabat eum quod tibi nomen est et dicit ei Legio nomen mihi est quia multi sumus

10 et deprecabatur eum multum ne se expelleret extra regionem

11 erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens

12 et deprecabantur eum spiritus dicentes mitte nos in porcos ut in eos introeamus

13 et concessit eis statim Iesus et exeuntes spiritus inmundi introierunt in porcos et magno impetu grex praecipitatus est in mare ad duo milia et suffocati sunt in mare

14 qui autem pascebant eos fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in agros et egressi sunt videre quid esset facti

15 et veniunt ad Iesum et vident illum qui a daemonio vexabatur sedentem vestitum et sanae mentis et timuerunt

16 et narraverunt illis qui viderant qualiter factum esset ei qui daemonium habuerat et de porcis

17 et rogare eum coeperunt ut discederet de finibus eorum

18 cumque ascenderet navem coepit illum deprecari qui daemonio vexatus fuerat ut esset cum illo

19 et non admisit eum sed ait illi vade in domum tuam ad tuos et adnuntia illis quanta tibi Dominus fecerit et misertus sit tui

20 et abiit et coepit praedicare in Decapoli quanta sibi fecisset Iesus et omnes mirabantur

21 et cum transcendisset Iesus in navi rursus trans fretum convenit turba multa ad illum et erat circa mare

22 et venit quidam de archisynagogis nomine Iairus et videns eum procidit ad pedes eius

23 et deprecabatur eum multum dicens quoniam filia mea in extremis est veni inpone manus super eam ut salva sit et vivat

24 et abiit cum illo et sequebatur eum turba multa et conprimebant illum

25 et mulier quae erat in profluvio sanguinis annis duodecim

26 et fuerat multa perpessa a conpluribus medicis et erogaverat omnia sua nec quicquam profecerat sed magis deterius habebat

27 cum audisset de Iesu venit in turba retro et tetigit vestimentum eius

28 dicebat enim quia si vel vestimentum eius tetigero salva ero

29 et confestim siccatus est fons sanguinis eius et sensit corpore quod sanata esset a plaga

30 et statim Iesus cognoscens in semet ipso virtutem quae exierat de eo conversus ad turbam aiebat quis tetigit vestimenta mea

31 et dicebant ei discipuli sui vides turbam conprimen-tem te et dicis quis me tetigit

32 et circumspiciebat videre eam quae hoc fecerat

33 mulier autem timens et tremens sciens quod factum esset in se venit et procidit ante eum et dixit ei omnem veritatem

34 ille autem dixit ei filia fides tua te salvam fecit vade in pace et esto sana a plaga tua

35 adhuc eo loquente veniunt ab archisynagogo dicentes quia filia tua mortua est quid ultra vexas magistrum

36 Iesus autem verbo quod dicebatur audito ait archisynagogo noli timere tantummodo crede

37 et non admisit quemquam sequi se nisi Petrum et Iacobum et Iohannem fratrem Iacobi

38 et veniunt in domum archisynagogi et videt tumultum et flentes et heulantes multum

39 et ingressus ait eis quid turbamini et ploratis puella non est mortua sed dormit

40 et inridebant eum ipse vero eiectis omnibus adsumit patrem et matrem puellae et qui secum erant et ingreditur ubi erat puella iacens

41 et tenens manum puellae ait illi talitha cumi quod est interpretatum puella tibi dico surge

42 et confestim surrexit puella et ambulabat erat autem annorum duodecim et obstipuerunt stupore maximo

43 et praecepit illis vehementer ut nemo id sciret et dixit dari illi manducare

Caput 6

1 et egressus inde abiit in patriam suam et sequebantur illum discipuli sui

2 et facto sabbato coepit in synagoga docere et multi audientes admirabantur in doctrina eius dicentes unde huic haec omnia et quae est sapientia quae data est illi et virtutes tales quae per manus eius efficiuntur

3 nonne iste est faber filius Mariae frater Iacobi et Ioseph et Iudae et Simonis nonne et sorores eius hic nobiscum sunt et scandalizabantur in illo

4 et dicebat eis Iesus quia non est propheta sine honore nisi in patria sua et in cognatione sua et in domo sua

5 et non poterat ibi virtutem ullam facere nisi paucos infirmos inpositis manibus curavit

6 et mirabatur propter incredulitatem eorum

7 et circumibat castella in circuitu docens et convocavit duodecim et coepit eos mittere binos et dabat illis potestatem spirituum immundorum

8 et praecepit eis ne quid tollerent in via nisi virgam tantum non peram non panem neque in zona aes

9 sed calciatos sandaliis et ne induerentur duabus tunicis

10 et dicebat eis quocumque introieritis in domum illic manete donec exeatis inde

11 et quicumque non receperint vos nec audierint vos exeuntes inde excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis

12 et exeuntes praedicabant ut paenitentiam agerent

13 et daemonia multa eiciebant et unguebant oleo multos aegrotos et sanabant

14 et audivit Herodes rex manifestum enim factum est nomen eius et dicebat quia Iohannes Baptista resurrexit a mortuis et propterea inoperantur virtutes in illo

15 alii autem dicebant quia Helias est alii vero dicebant propheta est quasi unus ex prophetis

16 quo audito Herodes ait quem ego decollavi Iohannem hic a mortuis resurrexit

17 ipse enim Herodes misit ac tenuit Iohannem et vinxit eum in carcere propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui quia duxerat eam

18 dicebat enim Iohannes Herodi non licet tibi habere uxorem fratris tui

19 Herodias autem insidiabatur illi et volebat occidere eum nec poterat

20 Herodes enim metuebat Iohannem sciens eum virum iustum et sanctum et custodiebat eum et audito eo multa faciebat et libenter eum audiebat

21 et cum dies oportunus accidisset Herodes natalis sui cenam fecit principibus et tribunis et primis Galilaeae

22 cumque introisset filia ipsius Herodiadis et saltasset et placuisset Herodi simulque recumbentibus rex ait puellae pete a me quod vis et dabo tibi

23 et iuravit illi quia quicquid petieris dabo tibi licet dimidium regni mei

24 quae cum exisset dixit matri suae quid petam et illa dixit caput Iohannis Baptistae

25 cumque introisset statim cum festinatione ad regem petivit dicens volo ut protinus des mihi in disco caput Iohannis Baptistae

26 et contristatus rex propter iusiurandum et propter simul recumbentes noluit eam contristare

27 sed misso speculatore praecepit adferri caput eius in disco et decollavit eum in carcere

28 et adtulit caput eius in disco et dedit illud puellae et puella dedit matri suae

29 quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumento

30 et convenientes apostoli ad Iesum renuntiaverunt illi omnia quae egerant et docuerant

31 et ait illis venite seorsum in desertum locum et requiescite pusillum erant enim qui veniebant et rediebant multi et nec manducandi spatium habebant

32 et ascendentes in navi abierunt in desertum locum seorsum

33 et viderunt eos abeuntes et cognoverunt multi et pedestre et de omnibus civitatibus concurrerunt illuc et praevenierunt eos

34 et exiens vidit multam turbam Iesus et misertus est super eos quia erant sicut oves non habentes pastorem et coepit docere illos multa

35 et cum iam hora multa fieret accesserunt discipuli eius dicentes desertus est locus hic et iam hora praeterivit

36 dimitte illos ut euntes in proximas villas et vicos emant sibi cibos quos manducent

37 et respondens ait illis date illis manducare et dixerunt ei euntes emamus denariis ducentis panes et dabimus eis manducare

38 et dicit eis quot panes habetis ite et videte et cum cognovissent dicunt quinque et duos pisces

39 et praecepit illis ut accumbere facerent omnes secundum contubernia super viride faenum

40 et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos

41 et acceptis quinque panibus et duobus piscibus intuens in caelum benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos et duos pisces divisit omnibus

42 et manducaverunt omnes et saturati sunt

43 et sustulerunt reliquias fragmentorum duodecim cofinos plenos et de piscibus

44 erant autem qui manducaverunt quinque milia virorum

45 et statim coegit discipulos suos ascendere navem ut praecederent eum trans fretum ad Bethsaidam dum ipse dimitteret populum

46 et cum dimisisset eos abiit in montem orare

47 et cum sero esset erat navis in medio mari et ipse solus in terra

48 et videns eos laborantes in remigando erat enim ventus contrarius eis et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans super mare et volebat praeterire eos

49 at illi ut viderunt eum ambulantem super mare putaverunt fantasma esse et exclamaverunt

50 omnes enim eum viderunt et conturbati sunt et statim locutus est cum eis et dixit illis confidite ego sum nolite timere

51 et ascendit ad illos in navem et cessavit ventus et plus magis intra se stupebant

52 non enim intellexerant de panibus erat enim cor illorum obcaecatum

53 et cum transfretassent pervenerunt in terram Gennesareth et adplicuerunt

54 cumque egressi essent de navi continuo cognoverunt eum

55 et percurrentes universam regionem illam coeperunt in grabattis eos qui se male habebant circumferre ubi audiebant eum esse

56 et quocumque introibat in vicos vel in villas aut civitates in plateis ponebant infirmos et deprecabantur eum ut

vel fimbriam vestimenti eius tangerent et quotquot tangebant eum salvi fiebant

Caput 7

1 et conveniunt ad eum Pharisei et quidam de scribis venientes ab Hierosolymis

2 et cum vidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus id est non lotis manducare panes vituperaverunt

3 Pharisei enim et omnes Iudaei nisi crebro lavent manus non manducant tenentes traditionem seniorum

4 et a foro nisi baptizentur non comedunt et alia multa sunt quae tradita sunt illis servare baptismata calicum et urceorum et aeramentorum et lectorum

5 et interrogant eum Pharisei et scribae quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum sed communibus manibus manducant panem

6 at ille respondens dixit eis bene prophetavit Esaias de vobis hypocritis sicut scriptum est populus hic labiis me honorat cor autem eorum longe est a me

7 in vanum autem me colunt docentes doctrinas praecepta hominum

8 relinquentes enim mandatum Dei tenetis traditionem hominum baptismata urceorum et calicum et alia similia his facitis multa

9 et dicebat illis bene irritum facitis praeceptum Dei ut traditionem vestram servetis

10 Moses enim dixit honora patrem tuum et matrem tuam et qui maledixerit patri aut matri morte moriatur

11 vos autem dicitis si dixerit homo patri aut matri corban quod est donum quodcumque ex me tibi profuerit

12 et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri suo aut matri

13 rescindentes verbum Dei per traditionem vestram quam tradidistis et similia huiusmodi multa facitis

14 et advocans iterum turbam dicebat illis audite me omnes et intellegite

15 nihil est extra hominem introiens in eum quod possit eum coinquinare sed quae de homine procedunt illa sunt quae communicant hominem

16 si quis habet aures audiendi audiat

17 et cum introisset in domum a turba interrogabant eum discipuli eius parabolam

18 et ait illis sic et vos imprudentes estis non intellegitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest eum communicare

19 quia non introit in cor eius sed in ventrem et in secessum exit purgans omnes escas

20 dicebat autem quoniam quae de homine exeunt illa communicant hominem

21 ab intus enim de corde hominum cogitationes malae procedunt adulteria fornicationes homicidia

22 furta avaritiae nequitiae dolus inprudicia oculus malus blasphemia superbia stultitia

23 omnia haec mala ab intus procedunt et communicant hominem

24 et inde surgens abiit in fines Tyri et Sidonis et ingressus domum neminem voluit scire et non potuit latere

25 mulier enim statim ut audivit de eo cuius habebat filia spiritum immundum intravit et procidit ad pedes eius

26 erat autem mulier gentilis Syrophoenissa genere et rogabat eum ut daemonium eiceret de filia eius

27 qui dixit illi sine prius saturari filios non est enim bonum sumere panem filiorum et mittere canibus

28 at illa respondit et dicit ei utique Domine nam et catelli sub mensa comedunt de micis puerorum

29 et ait illi propter hunc sermonem vade exiit daemonium de filia tua

30 et cum abisset domum suam invenit puellam iacentem supra lectum et daemonium exisse

31 et iterum exiens de finibus Tyri venit per Sidonem ad mare Galilaeae inter medios fines Decapoleos

32 et adducunt ei surdum et mutum et deprecantur eum ut inponat illi manum

33 et adprehendens eum de turba seorsum misit digitos suos in auriculas et expuens tetigit linguam eius

34 et suspiciens in caelum ingemuit et ait illi ephpheta quod est adaperire

35 et statim apertae sunt aures eius et solutum est vinculum linguae eius et loquebatur recte

36 et praecepit illis ne cui dicerent quanto autem eis praecepiebat tanto magis plus praedicabant

37 et eo amplius admirabantur dicentes bene omnia fecit et surdos facit audire et mutos loqui

Caput 8

1 in illis diebus iterum cum turba multa esset nec haberent quod manducarent convocatis discipulis ait illis

2 misereor super turba quia ecce iam triduo sustinent me nec habent quod manducant

3 et si dimiserint eos ieiunos in domum suam deficient in via quidam enim ex eis de longe venerunt

4 et responderunt ei discipuli sui unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitudine

5 et interrogavit eos quot panes habetis qui dixerunt septem

6 et praecepit turbae discumbere supra terram et accipiens septem panes gratias agens fregit et dabat discipulis suis ut adponerent et adposuerunt turbae

7 et habebant pisciculos paucos et ipsos benedixit et iussit adponi

8 et manducaverunt et saturati sunt et sustulerunt quod superaverat de fragmentis septem sportas

9 erant autem qui manducaverunt quasi quattuor milia et dimisit eos

10 et statim ascendens navem cum discipulis suis venit in partes Dalmanutha

11 et exierunt Pharisei et coeperunt conquirere cum eo quaerentes ab illo signum de caelo temptantes eum

12 et ingemescens spiritu ait quid generatio ista quaerit signum amen dico vobis si dabitur generationi isti signum

13 et dimittens eos ascendens iterum abiit trans fretum

14 et oblitum sunt sumere panes et nisi unum panem non habebant secum in navi

15 et praecepiebat eis dicens videte cavete a fermento Phariseorum et fermento Herodis

16 et cogitabant ad alterutrum dicentes quia panes non habemus

17 quo cognito Iesus ait illis quid cogitatis quia panes non habetis nondum cognoscitis nec intellegitis adhuc caecatum habetis cor vestrum

18 oculos habentes non videtis et aures habentes non auditis nec recordamini

19 quando quinque panes fregi in quinque milia et quot cofinos fragmentorum plenos sustulistis dicunt ei duodecim

20 quando et septem panes in quattuor milia quot sportas fragmentorum tulistis et dicunt ei septem

21 et dicebat eis quomodo nondum intellegitis

22 et veniunt Bethsaida et adducunt ei caecum et rogabant eum ut illum tangeret

23 et adprehendens manum caeci eduxit eum extra vicum et expuens in oculos eius inpositis manibus suis interrogavit eum si aliquid videret

24 et aspiciens ait video homines velut arbores ambulantes

25 deinde iterum inposuit manus super oculos eius et coepit videre et restitutus est ita ut videret clare omnia

26 et misit illum in domum suam dicens vade in domum tuam et si in vicum introieris nemini dixeris

27 et egressus est Iesus et discipuli eius in castella Caesareae Philippi et in via interrogabat discipulos suos dicens eis quem me dicunt esse homines

28 qui responderunt illi dicentes Iohannem Baptistam alii Heliam alii vero quasi unum de prophetis

29 tunc dicit illis vos vero quem me dicitis esse respondens Petrus ait ei tu es Christus

30 et comminatus est eis ne cui dicerent de illo

31 et coepit docere illos quoniam oportet Filium hominis multa pati et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis et occidi et post tres dies resurgere

32 et palam verbum loquebatur et adprehendens eum Petrus coepit increpare eum

33 qui conversus et videns discipulos suos comminatus est Petro dicens vade retro me Satana quoniam non sapis quae Dei sunt sed quae sunt hominum

34 et convocata turba cum discipulis suis dixit eis si quis vult post me sequi deneget se ipsum et tollat crucem suam et sequatur me

35 qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet eam qui autem perdidit animam suam propter me et evangelium salvam eam faciet

36 quid enim proderit homini si lucretur mundum totum et detrimentum faciat animae suae

37 aut quid dabit homo commutationem pro anima sua

38 qui enim me confusus fuerit et mea verba in generatione ista adultera et peccatrice et Filius hominis confundetur eum cum venerit in gloria Patris sui cum angelis sanctis

Caput 9

1 et dicebat illis amen dico vobis quia sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei veniens in virtute

2 et post dies sex adsumit Iesus Petrum et Iacobum et Iohannem et ducit illos in montem excelsum seorsum solos et transfiguratus est coram ipsis

3 et vestimenta eius facta sunt splendentia candida nimis velut nix qualia fullo super terram non potest candida facere

4 et apparuit illis Helias cum Mose et erant loquentes cum Iesu

5 et respondens Petrus ait Iesu rabbi bonum est hic nos esse et faciamus tria tabernacula tibi unum et Mosi unum et Heliae unum

6 non enim sciebat quid diceret erant enim timore exterriti

7 et facta est nubes obumbrans eos et venit vox de nube dicens hic est Filius meus carissimus audite illum

8 et statim circumspicientes neminem amplius viderunt nisi Iesum tantum secum

9 et descendentibus illis de monte praecepit illis ne cui quae vidissent narrarent nisi cum Filius hominis a mortuis resurrexerit

10 et verbum continuerunt apud se conquirentes quid esset cum a mortuis resurrexerit

11 et interrogabant eum dicentes quid ergo dicunt Pharisei et scribae quia Heliam oporteat venire primum

12 qui respondens ait illis Helias cum venerit primo restituet omnia et quomodo scriptum est in Filium hominis ut multa patiatur et contemnatur

13 sed dico vobis quia et Helias venit et fecerunt illi quaecumque voluerunt sicut scriptum est de eo

14 et veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos et scribas conquirentes cum illis

15 et confestim omnis populus videns eum stupefactus est et adcurrentes salutabant eum

16 et interrogavit eos quid inter vos conquiritis

17 et respondens unus de turba dixit magister adtuli filium meum ad te habentem spiritum mutum

18 qui ubicumque eum adprehenderit adlidit eum et spumat et stridet dentibus et arescit et dixi discipulis tuis ut eicerent illum et non potuerunt

19 qui respondens eis dicit o generatio incredula quamdiu apud vos ero quamdiu vos patiar adferte illum ad me

20 et adtulerunt eum et cum vidisset illum statim spiritus conturbavit eum et elisus in terram volutabatur spumans

21 et interrogavit patrem eius quantum temporis est ex quo hoc ei accidit at ille ait ab infantia

22 et frequenter eum et in ignem et in aquas misit ut eum perderet sed si quid potes adiuva nos misertus nostri

23 Iesus autem ait illi si potes credere omnia possibilia credenti

24 et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis aiebat credo adiuva incredulitatem meam

25 et cum videret Iesus concurrentem turbam comminatus est spiritui immundo dicens illi surde et mute spiritus ego tibi praecipio exi ab eo et amplius ne introeas in eum

26 et clamans et multum discerpens eum exiit ab eo et factus est sicut mortuus ita ut multi dicerent quia mortuus est

27 Iesus autem tenens manum eius elevavit illum et surrexit

28 et cum introisset in domum discipuli eius secreto interrogabant eum quare nos non potuimus eicere eum

29 et dixit illis hoc genus in nullo potest exire nisi in oratione et ieiunio

30 et inde profecti praetergredebantur Galilaeam nec volebat quemquam scire

31 docebat autem discipulos suos et dicebat illis quoniam Filius hominis tradetur in manus hominum et occident eum et occisus tertia die resurget

32 at illi ignorabant verbum et timebant eum interrogare

33 et venerunt Capharnaum qui cum domi esset interrogabat eos quid in via tractabatis

34 at illi tacebant siquidem inter se in via disputaverant quis esset illorum maior

35 et residens vocavit duodecim et ait illis si quis vult primus esse erit omnium novissimus et omnium minister

36 et accipiens puerum statuit eum in medio eorum quem cum complexus esset ait illis

37 quisquis unum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo me recipit et quicumque me susceperit non me suscipit sed eum qui me misit

38 respondit illi Iohannes dicens magister vidimus quendam in nomine tuo eicientem daemonia qui non sequitur nos et prohibuimus eum

39 Iesus autem ait nolite prohibere eum nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo et possit cito male loqui de me

40 qui enim non est adversum vos pro vobis est

41 quisquis enim potum dederit vobis calicem aquae in nomine meo quia Christi estis amen dico vobis non perdet mercedem suam

42 et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo eius et in mare mitteretur

43 et si scandalizaverit te manus tua abscede illam bonum est tibi debilem introire in vitam quam duas manus habentem ire in gehennam in ignem inextinguibilem

44 ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur

45 et si pes tuus te scandalizat amputa illum bonum est tibi claudum introire in vitam aeternam quam duos pedes habentem mitti in gehennam ignis inextinguibilis

46 ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur

47 quod si oculus tuus scandalizat te eice eum bonum est tibi luscum introire in regnum Dei quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis

48 ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur

49 omnis enim igne sallietur et omnis victima sallietur

50 bonum est sal quod si sal insulsum fuerit in quo illud condietis habete in vobis sal et pacem habete inter vos

Caput 10

1 et inde exsurgens venit in fines Iudaeae ultra Iordanem et conveniunt iterum turbae ad eum et sicut consueverat iterum docebat illos

2 et accedentes Pharisei interrogabant eum si licet viro uxorem dimittere temptantes eum

3 at ille respondens dixit eis quid vobis praecepit Moses

4 qui dixerunt Moses permisit libellum repudii scribere et dimittere

5 quibus respondens Iesus ait ad duritiam cordis vestri scripsit vobis praeceptum istud

6 ab initio autem creaturae masculum et feminam fecit eos Deus

7 propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem et adhaerebit ad uxorem suam

8 et erunt duo in carne una itaque iam non sunt duo sed una caro

9 quod ergo Deus iunxit homo non separet

10 et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogaverunt eum

11 et dicit illis quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit adulterium committit super eam

12 et si uxor dimiserit virum suum et alii nupserit moechatur

13 et offerebant illi parvulos ut tangeret illos discipuli autem comminabantur offerentibus

14 quos cum videret Iesus indigne tulit et ait illis sinite parvulos venire ad me et ne prohibueritis eos talium est enim regnum Dei

15 amen dico vobis quisque non receperit regnum Dei velut parvulus non intrabit in illud

16 et complexans eos et inponens manus super illos benedicebat eos

17 et cum egressus esset in viam procurrens quidam genu flexo ante eum rogabat eum magister bone quid faciam ut vitam aeternam percipiam

18 Iesus autem dixit ei quid me dicis bonum nemo bonus nisi unus Deus

19 praecepta nosti ne adulteres ne occidas ne fureris ne falsum testimonium dixeris ne fraudem feceris honora patrem tuum et matrem

20 et ille respondens ait illi magister omnia haec conservavi a iuventute mea

21 Iesus autem intuitus eum dilexit eum et dixit illi unum tibi deest vade quaecumque habes vende et da pauperibus et habebis thesaurum in caelo et veni sequere me

22 qui contristatus in verbo abiit maerens erat enim habens possessiones multas

23 et circumspiciens Iesus ait discipulis suis quam difficile qui pecunias habent in regnum Dei introibunt

24 discipuli autem obstupescabant in verbis eius at Iesus rursus respondens ait illis filioli quam difficile est confidentes in pecuniis regnum Dei introire

25 facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum Dei

26 qui magis admirabantur dicentes ad semet ipsos et quis potest salvus fieri

27 et intuens illos Iesus ait apud homines impossibile est sed non apud Deum omnia enim possibilia sunt apud Deum

28 coepit Petrus ei dicere ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te

29 respondens Iesus ait amen dico vobis nemo est qui reliquerit domum aut fratres aut sorores aut matrem aut patrem aut filios aut agros propter me et propter evangelium

30 qui non accipiat centies tantum nunc in tempore hoc domos et fratres et sorores et matres et filios et agros cum persecutionibus et in saeculo futuro vitam aeternam

31 multi autem erunt primi novissimi et novissimi primi

32 erant autem in via ascendentes in Hierosolyma et praecedebat illos Iesus et stupebant et sequentes timebant et adsumens iterum duodecim coepit illis dicere quae essent ei ventura

33 quia ecce ascendimus in Hierosolyma et Filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis et senioribus et damnabunt eum morti et tradent eum gentibus

34 et inludent ei et conspuent eum et flagellabunt eum et interficient eum et tertia die resurget

35 et accedunt ad illum Iacobus et Iohannes filii Zebedaei dicentes magister volumus ut quodcumque petierimus facias nobis

36 at ille dixit eis quid vultis ut faciam vobis

37 et dixerunt da nobis ut unus ad dexteram tuam et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua

38 Iesus autem ait eis nescitis quid petatis potestis bibere calicem quem ego bibo aut baptismum quo ego baptizor baptizari

39 at illi dixerunt ei possumus Iesus autem ait eis calicem quidem quem ego bibo bibetis et baptismum quo ego baptizor baptizabimini

40 sedere autem ad dexteram meam vel ad sinistram non est meum dare sed quibus paratum est

41 et audientes decem coeperunt indignari de Iacobo et Iohanne

42 Iesus autem vocans eos ait illis scitis quia hii qui videntur principari gentibus dominantur eis et principes eorum potestatem habent ipsorum

43 non ita est autem in vobis sed quicumque voluerit fieri maior erit vester minister

44 et quicumque voluerit in vobis primus esse erit omnium servus

45 nam et Filius hominis non venit ut ministraretur ei sed ut ministraret et daret animam suam redemptionem pro multis

46 et veniunt Hierichum et proficiscente eo de Hiericho et discipulis eius et plurima multitudo filius Timei Bartimeus caecus sedebat iuxta viam mendicans

47 qui cum audisset quia Iesus Nazarenus est coepit clamare et dicere Fili David Iesu miserere mei

48 et comminabantur illi multi ut taceret at ille multo magis clamabat Fili David miserere mei

49 et stans Iesus praecepit illum vocari et vocant caecum dicentes ei animaequior esto surge vocat te

50 qui projecto vestimento suo exiliens venit ad eum

51 et respondens illi Iesus dixit quid vis tibi faciam caecus autem dixit ei rabboni ut videam

52 Iesus autem ait illi vade fides tua te salvum fecit et confestim vidit et sequebatur eum in via

Caput 11

1 et cum adpropinquarent Hierosolymae et Bethaniae ad montem Olivarum mittit duos ex discipulis suis

2 et ait illis ite in castellum quod est contra vos et statim introeuntes illuc invenietis pullum ligatum super quem nemo adhuc hominum sedit solvite illum et adducite

3 et si quis vobis dixerit quid facitis dicite quia Domino necessarius est et continuo illum dimittet huc

4 et abeuntes invenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in bivio et solvunt eum

5 et quidam de illic stantibus dicebant illis quid facitis solventes pullum

6 qui dixerunt eis sicut praeceperat illis Iesus et dimiserunt eis

7 et duxerunt pullum ad Iesum et inponunt illi vestimenta sua et sedit super eo

8 multi autem vestimenta sua straverunt in via alii autem frondes caedebant de arboribus et sternebant in via

9 et qui praeibant et qui sequebantur clamabant dicentes osanna benedictus qui venit in nomine Domini

10 benedictum quod venit regnum patris nostri David osanna in excelsis

11 et introivit Hierosolyma in templum et circumspexit omnibus cum iam vespera esset hora exivit in Bethania cum duodecim

12 et alia die cum exirent a Bethania esuriit

13 cumque vidisset a longe ficum habentem folia venit si quid forte inveniret in ea et cum venisset ad eam nihil invenit praeter folia non enim erat tempus ficorum

14 et respondens dixit ei iam non amplius in aeternum quisquam fructum ex te manducet et audiebant discipuli eius

15 et veniunt Hierosolymam et cum introisset templum coepit eicere vendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit

16 et non sinebat ut quisquam vas transferret per templum

17 et docebat dicens eis non scriptum est quia domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus vos autem fecistis eam speluncam latronum

18 quo audito principes sacerdotum et scribae quaerebant quomodo eum perderent timebant enim eum quoniam universa turba admirabatur super doctrina eius

19 et cum vespera facta esset egrediebatur de civitate

20 et cum mane transirent viderunt ficum aridam factam a radicibus

21 et recordatus Petrus dicit ei rabbi ecce ficus cui maledixisti aruit

22 et respondens Iesus ait illis habete fidem Dei

23 amen dico vobis quicumque dixerit huic monti tollere et mittere in mare et non haesitaverit in corde suo sed crediderit quia quodcumque dixerit fiat fiet ei

24 propterea dico vobis omnia quaecumque orantes petitis credite quia accipietis et veniet vobis

25 et cum stabitis ad orandum dimittite si quid habetis adversus aliquem ut et Pater vester qui in caelis est dimittat vobis peccata vestra

26 quod si vos non dimiseritis nec Pater vester qui in caelis est dimittet vobis peccata vestra

27 et veniunt rursus Hierosolymam et cum ambularet in templo accedunt ad eum summi sacerdotes et scribae et seniores

28 et dicunt illi in qua potestate haec facis et quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias

29 Iesus autem respondens ait illis interrogabo vos et ego unum verbum et respondete mihi et dicam vobis in qua potestate haec faciam

30 baptismum Iohannis de caelo erat an ex hominibus respondete mihi

31 at illi cogitabant secum dicentes si dixerimus de caelo dicet quare ergo non credidistis ei

32 sed dicemus ex hominibus timebant populum omnes enim habebant Iohannem quia vere propheta esset

33 et respondentes dicunt Iesu nescimus respondens Iesus ait illis neque ego dico vobis in qua potestate haec faciam

Caput 12

1 et coepit illis in parabolis loqui vineam pastinavit homo et circumdedit sepem et fodit lacum et aedificavit turrem et locavit eam agricolis et peregre profectus est

2 et misit ad agricolas in tempore servum ut ab agricolis acciperet de fructu vineae

3 qui adprehensum eum ceciderunt et dimiserunt vacuum

4 et iterum misit ad illos alium servum et illum capite vulneraverunt et contumeliis adfecerunt

5 et rursum alium misit et illum occiderunt et plures alios quosdam caedentes alios vero occidentes

6 adhuc ergo unum habens filium carissimum et illum misit ad eos novissimum dicens quia reverebuntur filium meum

7 coloni autem dixerunt ad invicem hic est heres venite occidamus eum et nostra erit hereditas

8 et adprehendentes eum occiderunt et eiecerunt extra vineam

9 quid ergo faciet dominus vineae veniet et perdet colonos et dabit vineam aliis

10 nec scripturam hanc legistis lapidem quem reproba-verunt aedificantes hic factus est in caput anguli

11 a Domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris

12 et quaerebant eum tenere et timuerunt turbam cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerit et relicto eo abierunt

13 et mittunt ad eum quosdam ex Phariseis et Herodianis ut eum caperent in verbo

14 qui venientes dicunt ei magister scimus quoniam verax es et non curas quemquam nec enim vides in faciem hominis sed in veritate viam Dei doces licet dari tributum Caesari an non dabimus

15 qui sciens versutiam eorum ait illis quid me temptatis adferte mihi denarium ut videam

16 at illi adtulerunt et ait illis cuius est imago haec et inscriptio dicunt illi Caesaris

17 respondens autem Iesus dixit illis reddite igitur quae sunt Caesaris Caesari et quae sunt Dei Deo et mirabantur super eo

18 et venerunt ad eum Sadducaeii qui dicunt resurrectionem non esse et interrogabant eum dicentes

19 magister Moses nobis scripsit ut si cuius frater mortuus fuerit et dimiserit uxorem et filios non reliquerit accipiat frater eius uxorem ipsius et resuscitet semen fratri suo

20 septem ergo fratres erant et primus accepit uxorem et mortuus est non relicto semine

21 et secundus accepit eam et mortuus est et nec iste reliquit semen et tertius similiter

22 et acceperunt eam similiter septem et non reliquerunt semen novissima omnium defuncta est et mulier

23 in resurrectione ergo cum resurrexerint cuius de his erit uxor septem enim habuerunt eam uxorem

24 et respondens Iesus ait illis non ideo erratis non scientes scripturas neque virtutem Dei

25 cum enim a mortuis resurrexerint neque nubent neque nubentur sed sunt sicut angeli in caelis

26 de mortuis autem quod resurgant non legistis in libro Mosi super rubum quomodo dixerit illi Deus inquitens ego sum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob

27 non est Deus mortuorum sed vivorum vos ergo multum erratis

28 et accessit unus de scribis qui audierat illos conquiritantes et videns quoniam bene illis responderit interrogavit eum quod esset primum omnium mandatum

29 Iesus autem respondit ei quia primum omnium mandatum est audi Israhel Dominus Deus noster Deus unus est

30 et diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et ex tota virtute tua hoc est primum mandatum

31 secundum autem simile illi diliges proximum tuum tamquam te ipsum maius horum aliud mandatum non est

32 et ait illi scriba bene magister in veritate dixisti quia unus est et non est alius praeter eum

33 et ut diligatur ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine et diligere proximum tamquam se ipsum maius est omnibus holocaustis et sacrificiis

34 Iesus autem videns quod sapienter respondisset dixit illi non es longe a regno Dei et nemo iam audebat eum interrogare

35 et respondens Iesus dicebat docens in templo quomodo dicunt scribae Christum Filium esse David

36 ipse enim David dicit in Spiritu Sancto dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum

37 ipse ergo David dicit eum Dominum et unde est filius eius et multa turba eum libenter audivit

38 et dicebat eis in doctrina sua cavete a scribis qui volunt in stolis ambulare et salutari in foro

39 et in primis cathedris sedere in synagogis et primos discubitus in cenis

40 qui devorant domos viduarum sub obtentu prolixae orationis hii accipiunt prolixius iudicium

41 et sedens Iesus contra gazofilacium aspiciebat quomodo turba iactaret aes in gazofilacium et multi divites iactabant multa

42 cum venisset autem una vidua pauper misit duo minuta quod est quadrans

43 et convocans discipulos suos ait illis amen dico vobis quoniam vidua haec pauper plus omnibus misit qui miserunt in gazofilacium

44 omnes enim ex eo quod abundabat illis miserunt haec vero de penuria sua omnia quae habuit misit totum victum suum

Caput 13

1 et cum egrederetur de templo ait illi unus ex discipulis suis magister aspice quales lapides et quales structurae

2 et respondens Iesus ait illi vides has omnes magnas aedificationes non relinquetur lapis super lapidem qui non destruat

3 et cum sederet in montem Olivarum contra templum interrogabant eum separatim Petrus et Iacobus et Iohannes et Andreas

4 dic nobis quando ista fient et quod signum erit quando haec omnia incipient consummari

5 et respondens Iesus coepit dicere illis videte ne quis vos seducat

6 multi enim venient in nomine meo dicentes quia ego sum et multos seducent

7 cum audieritis autem bella et opiniones bellorum ne timueritis oportet enim fieri sed nondum finis

8 exsurget autem gens super gentem et regnum super regnum et erunt terraemotus per loca et fames initium dolorum haec

9 videte autem vosmet ipsos tradent enim vos conciliis et in synagogis vapulabitis et ante praesides et reges stabitis propter me in testimonium illis

10 et in omnes gentes primum oportet praedicari evangelium

11 et cum duxerint vos tradentes nolite praecogitare quid loquamini sed quod datum vobis fuerit in illa hora id loquimini non enim estis vos loquentes sed Spiritus Sanctus

12 tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium et consurgent filii in parentes et morte adficiant eos

13 et eritis odio omnibus propter nomen meum qui autem sustinuerit in finem hic salvus erit

14 cum autem videritis abominationem desolationis stantem ubi non debet qui legit intellegat tunc qui in Iudaea sunt fugiant in montes

15 et qui super tectum ne descendat in domum nec introeat ut tollat quid de domo sua

16 et qui in agro erit non revertatur retro tollere vestimentum suum

17 vae autem praegnatibus et nutrientibus in illis diebus

18 orate vero ut hieme non fiant

19 erunt enim dies illi tribulationes tales quales non fuerunt ab initio creaturae quam condidit Deus usque nunc neque fient

20 et nisi breviasset Dominus dies non fuisset salva omnis caro sed propter electos quos elegit brevavit dies

21 et tunc si quis vobis dixerit ecce hic est Christus ecce illic ne credideritis

22 exsurgent enim pseudochristi et pseudoprophetae et dabunt signa et portenta ad seducendos si potest fieri etiam electos

23 vos ergo videte ecce praedixi vobis omnia

24 sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur et luna non dabit splendorem suum

25 et erunt stellae caeli decedentes et virtutes quae sunt in caelis movebuntur

26 et tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa et gloria

27 et tunc mittet angelos suos et congregabit electos suos a quattuor ventis a summo terrae usque ad summum caeli

28 a ficu autem discite parabolam cum iam ramus eius tener fuerit et nata fuerint folia cognoscitis quia in proximo sit aestas

29 sic et vos cum videritis haec fieri scitote quod in proximo sit in ostiis

30 amen dico vobis quoniam non transiet generatio haec donec omnia ista fiant

31 caelum et terra transibunt verba autem mea non transibunt

32 de die autem illo vel hora nemo scit neque angeli in caelo neque Filius nisi Pater

33 videte vigilate et orate nescitis enim quando tempus sit

34 sicut homo qui peregre profectus reliquit domum suam et dedit servis suis potestatem cuiusque operis et ianitori praecipiat ut vigilet

35 vigilate ergo nescitis enim quando dominus domus veniat sero an media nocte an galli cantu an mane

36 ne cum venerit repente inveniatis vos dormientes

37 quod autem vobis dico omnibus dico vigilate

Caput 14

1 erat autem pascha et azyma post biduum et quaerebant summi sacerdotes et scribae quomodo eum dolo tenerent et occiderent

2 dicebant enim non in die festo ne forte tumultus fieret populi

3 et cum esset Bethaniae in domo Simonis leprosi et recumberet venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi et fracto alabastro effudit super caput eius

4 erant autem quidam indigne ferentes intra semet ipsos et dicentes ut quid perditio ista unguenti facta est

5 poterat enim unguentum istud veniri plus quam trecentis denariis et dari pauperibus et fremebant in eam

6 Iesus autem dixit sinite eam quid illi molesti estis bonum opus operata est in me

7 semper enim pauperes habetis vobiscum et cum volueritis potestis illis benefacere me autem non semper habetis

8 quod habuit haec fecit praevenit unguere corpus meum in sepulturam

9 amen dico vobis ubicumque praedicatum fuerit evangelium istud in universum mundum et quod fecit haec narrabitur in memoriam eius

10 et Iudas Scariotis unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes ut proderet eum illis

11 qui audientes gavisii sunt et promiserunt ei pecuniam se daturos et quaerebat quomodo illum oportune traderet

12 et primo die azymorum quando pascha immolabant dicunt ei discipuli quo vis eamus et paremus tibi ut manduces pascha

13 et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis ite in civitatem et occurret vobis homo lagenam aquae baiulans sequimini eum

14 et quocumque introierit dicite domino domus quia magister dicit ubi est refectio mea ubi pascha cum discipulis meis manducem

15 et ipse vobis demonstrabit cenaculum grande stratum et illic parate nobis

16 et abierunt discipuli eius et venerunt in civitatem et invenerunt sicut dixerat illis et praeparaverunt pascha

17 vespere autem facto venit cum duodecim

18 et discumbentibus eis et manducantibus ait Iesus amen dico vobis quia unus ex vobis me tradet qui manducat mecum

19 at illi coeperunt contristari et dicere ei singillatim numquid ego

20 qui ait illis unus ex duodecim qui intinguit mecum in catino

21 et Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo vae autem homini illi per quem Filius hominis traditur bonum ei si non esset natus homo ille

22 et manducantibus illis accepit Iesus panem et benedicens fregit et dedit eis et ait sumite hoc est corpus meum

23 et accepto calice gratias agens dedit eis et biberunt ex illo omnes

24 et ait illis hic est sanguis meus novi testamenti qui pro multis effunditur

25 amen dico vobis quod iam non bibam de genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam novum in regno Dei

26 et hymno dicto exierunt in montem Olivarum

27 et ait eis Iesus omnes scandalizabimini in nocte ista quia scriptum est percutiam pastorem et dispergentur oves

28 sed posteaquam resurrexero praecedam vos in Galilaeam

29 Petrus autem ait ei et si omnes scandalizati fuerint sed non ego

30 et ait illi Iesus amen dico tibi quia tu hodie in nocte hac priusquam bis gallus vocem dederit ter me es negaturus

31 at ille amplius loquebatur et si oportuerit me simul conmorari tibi non te negabo similiter autem et omnes dicebant

32 et veniunt in praedium cui nomen Gethsemani et ait discipulis suis sedete hic donec orem

33 et adsumit Petrum et Iacobum et Iohannem secum et coepit pavere et taedere

34 et ait illis tristis est anima mea usque ad mortem sustinete hic et vigilate

35 et cum processisset paululum procidit super terram et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora

36 et dixit Abba Pater omnia possibilia tibi sunt transfer calicem hunc a me sed non quod ego volo sed quod tu

37 et venit et invenit eos dormientes et ait Petro Simon dormis non potuisti una hora vigilare

38 vigilate et orate ut non intretis in temptationem spiritus quidem promptus caro vero infirma

39 et iterum abiens oravit eundem sermonem dicens

40 et reversus denuo invenit eos dormientes erant enim oculi illorum ingravati et ignorabant quid responderent ei

41 et venit tertio et ait illis dormite iam et requiescite sufficit venit hora ecce traditur Filius hominis in manus peccatorum

42 surgite eamus ecce qui me tradit prope est

43 et adhuc eo loquente venit Iudas Scarioth unus ex duodecim et cum illo turba cum gladiis et lignis a summis sacerdotibus et a scribis et a senioribus

44 dederat autem traditor eius signum eis dicens quemcumque osculatus fuero ipse est tenete eum et ducite

45 et cum venisset statim accedens ad eum ait rabbi et osculatus est eum

46 at illi manus iniecerunt in eum et tenuerunt eum

47 unus autem quidam de circumstantibus educens gladium percussit servum summi sacerdotis et amputavit illi auriculam

48 et respondens Iesus ait illis tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me

49 cotidie eram apud vos in templo docens et non me tenuistis sed ut adimpleantur scripturae

50 tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt

51 adulescens autem quidam sequebatur illum amictus sindone super nudo et tenuerunt eum

52 at ille reiecta sindone nudus profugit ab eis

53 et adduxerunt Iesum ad summum sacerdotem et conveniunt omnes sacerdotes et scribae et seniores

54 Petrus autem a longe secutus est eum usque intro in atrium summi sacerdotis et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem

55 summi vero sacerdotes et omne concilium quaerebant adversum Iesum testimonium ut eum morti traderent nec inveniebant

56 multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum et convenientia testimonia non erant

57 et quidam surgentes falsum testimonium ferebant adversus eum dicentes

58 quoniam nos audivimus eum dicentem ego dissolvam templum hoc manufactum et per triduum aliud non manufactum aedificabo

59 et non erat conveniens testimonium illorum

60 et exsurgens summus sacerdos in medium interrogavit Iesum dicens non respondes quicquam ad ea quae tibi obiciuntur ab his

61 ille autem tacebat et nihil respondit rursum summus sacerdos interrogabat eum et dicit ei tu es Christus Filius Benedicti

62 Iesus autem dixit illi ego sum et videbitis Filium hominis a dextris sedentem Virtutis et venientem cum nubibus caeli

63 summus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait quid adhuc desideramus testes

64 audistis blasphemiam quid vobis videtur qui omnes condemnauerunt eum esse reum mortis

65 et coeperunt quidam conspuere eum et velare faciem eius et colaphis eum caedere et dicere ei prophetiza et ministri alapis eum caedebant

66 et cum esset Petrus in atrio deorsum venit una ex ancillis summi sacerdotis

67 et cum vidisset Petrum calefacientem se aspiciens illum ait et tu cum Iesu Nazareno eras

68 at ille negavit dicens neque scio neque novi quid dicas et exiit foras ante atrium et gallus cantavit

69 rursus autem cum vidisset illum ancilla coepit dicere circumstantibus quia hic ex illis est

70 at ille iterum negavit et post pusillum rursus qui adstabant dicebant Petro vere ex illis es nam et Galilaeus es

71 ille autem coepit anathematizare et iurare quia nescio hominem istum quem dicitis

72 et statim iterum gallus cantavit et recordatus est Petrus verbi quod dixerat ei Iesus priusquam gallus cantet bis ter me negabis et coepit flere

Caput 15

1 et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus et scribis et universo concilio vincientes Iesum duxerunt et tradiderunt Pilato

2 et interrogavit eum Pilatus tu es rex Iudaeorum at ille respondens ait illi tu dicis

3 et accusabant eum summi sacerdotes in multis

4 Pilatus autem rursus interrogavit eum dicens non respondes quicquam vide in quantis te accusant

5 Iesus autem amplius nihil respondit ita ut miraretur Pilatus

6 per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex vinctis quemcumque petissent

7 erat autem qui dicebatur Barabbas qui cum seditiosis erat vinctus qui in seditione fecerant homicidium

8 et cum ascendisset turba coepit rogare sicut semper faciebat illis

9 Pilatus autem respondit eis et dixit vultis dimittam vobis regem Iudaeorum

10 sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes

11 pontifices autem concitaverunt turbam ut magis Barabban dimitteret eis

12 Pilatus autem iterum respondens ait illis quid ergo vultis faciam regi Iudaeorum

13 at illi iterum clamaverunt crucifige eum

14 Pilatus vero dicebat eis quid enim mali fecit at illi magis clamabant crucifige eum

15 Pilatus autem volens populo satisfacere dimisit illis Barabban et tradidit Iesum flagellis caesum ut crucifigeretur

16 milites autem duxerunt eum intro in atrium praetorii et convocant totam cohortem

17 et induunt eum purpuram et inponunt ei plectentes spineam coronam

18 et coeperunt salutare eum have rex Iudaeorum

19 et percutiebant caput eius harundine et conspuebant eum et ponentes genua adorabant eum

20 et postquam inluserunt ei exuerunt illum purpuram et induerunt eum vestimentis suis et educunt illum ut crucifigerent eum

21 et angariaverunt praetereuntem quempiam Simonem Cyreneum venientem de villa patrem Alexandri et Rufi ut tolleretur crucem eius

22 et perducunt illum in Golgotha locum quod est interpretatum Calvariae locus

23 et dabant ei bibere murratum vinum et non accepit

24 et crucifigentes eum diviserunt vestimenta eius mittentes sortem super eis quis quid tolleretur

25 erat autem hora tertia et crucifixerunt eum

26 et erat titulus causae eius inscriptus rex Iudaeorum

27 et cum eo crucifigunt duos latrones unum a dextris et alium a sinistris eius

28 et adimpleta est scriptura quae dicit et cum iniquis reputatus est

29 et praetereuntes blasphemabant eum moventes capita sua et dicentes va qui destruit templum et in tribus diebus aedificat

30 salvum fac te ipsum descendens de cruce

31 similiter et summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant alios salvos fecit se ipsum non potest salvum facere

32 Christus rex Israhel descendat nunc de cruce ut videamus et credamus et qui cum eo crucifixi erant conviciabantur ei

33 et facta hora sexta tenebrae factae sunt per totam terram usque in horam nonam

34 et hora nona exclamavit Iesus voce magna dicens Heloi Heloi lama sabacthani quod est interpretatum Deus meus Deus meus ut quid dereliquisti me

35 et quidam de circumstantibus audientes dicebant ecce Heliam vocat

36 currens autem unus et implens spongiam aceto circumponensque calamo potum dabat ei dicens sinite videamus si veniat Helias ad deponendum eum

37 Iesus autem emissam voce magna exspiravit

38 et velum templi scissum est in duo a sursum usque deorsum

39 videns autem centurio qui ex adverso stabat quia sic clamans exspirasset ait vere homo hic Filius Dei erat

40 erant autem et mulieres de longe aspicientes inter quas et Maria Magdalene et Maria Iacobi minoris et Ioseph mater et Salome

41 et cum esset in Galilaea sequebantur eum et ministrabant ei et aliae multae quae simul cum eo ascenderant Hierosolyma

42 et cum iam sero esset factum quia erat parasceve quod est ante sabbatum

43 venit Ioseph ab Arimathia nobilis decurio qui et ipse erat expectans regnum Dei et audacter introiit ad Pilatum et petiit corpus Iesu

44 Pilatus autem mirabatur si iam obisset et accersito centurione interrogavit eum si iam mortuus esset

45 et cum cognovisset a centurione donavit corpus Ioseph

46 Ioseph autem mercatus sindonem et deponens eum involvit sindone et posuit eum in monumento quod erat excisum de petra et advolvxit lapidem ad ostium monumenti

47 Maria autem Magdalene et Maria Ioseph aspiciebant ubi poneretur

Caput 16

1 et cum transisset sabbatum Maria Magdalene et Maria Iacobi et Salome emerunt aromata ut venientes unguerent eum

2 et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole

3 et dicebant ad invicem quis revolvit nobis lapidem ab ostio monumenti

4 et respicientes vident revolutum lapidem erat quippe magnus valde

5 et introeuntes in monumento viderunt iuvenem sedentem in dextris coopertum stola candida et obstipuerunt

6 qui dicit illis nolite expavescere Iesum quaeritis Nazarenum crucifixum surrexit non est hic ecce locus ubi posuerunt eum

7 sed ite et dicite discipulis eius et Petro quia praecedit vos in Galilaeam ibi eum videbitis sicut dixit vobis

8 at illae exeuntes fugerunt de monumento invaserat enim eas tremor et pavor et nemini quicquam dixerunt timebant enim

9 surgens autem mane prima sabbati apparuit primo Mariae Magdalene de qua eiecerat septem daemonia

10 illa vadens nuntiavit his qui cum eo fuerant lugentibus et flentibus

11 et illi audientes quia viveret et visus esset ab ea non crediderunt

12 post haec autem duobus ex eis ambulatibus ostensus est in alia effigie euntibus in villam

13 et illi euntes nuntiaverunt ceteris nec illis crediderunt

14 novissime recumbentibus illis undecim apparuit et exprobravit incredulitatem illorum et duritiam cordis quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderant

15 et dixit eis euntes in mundum universum praedicate evangelium omni creaturae

16 qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit qui vero non crediderit condemnabitur

17 signa autem eos qui crediderint haec sequentur in nomine meo daemonia eicient linguis loquentur novis

18 serpentes tollent et si mortiferum quid biberint non eos nocebit super aegrotos manus inponent et bene habebunt

19 et Dominus quidem postquam locutus est eis adsumptus est in caelum et sedit a dextris Dei

20 illi autem profecti praedicaverunt ubique Domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis

---

The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. Luke

Chapter

868 #1
869 #2
870 #3
871 #4
872 #5
873 #6
874 #7

875 #8
877 #9
878 #10
879 #11
880 #12
882 #13
882 #14

883 #15
884 #16
884 #17
885 #18
886 #19
887 #20
888 #21

889 #22
890 #23
891 #24
853 The Holy Gospel
of Jesus Christ According
to St. Mark

893 The Holy Gospel
of Jesus Christ According
to St. John

Caput 1

1 quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationem quae in nobis conpletae sunt rerum

2 sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt et ministri fuerunt sermonis

3 visum est et mihi adsecuto a principio omnibus diligenter ex ordine tibi scribere optime Theophile

4 ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem

5 fuit in diebus Herodis regis Iudaeae sacerdos quidam nomine Zaccharias de vice Abia et uxor illi de filiabus Aaron et nomen eius Elisabeth

6 erant autem iusti ambo ante Deum incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus Domini sine querella

7 et non erat illis filius eo quod esset Elisabeth sterilis et ambo processissent in diebus suis

8 factum est autem cum sacerdotio fungeretur in ordine vicis suae ante Deum

9 secundum consuetudinem sacerdotii sorte exiit ut incensum poneret ingressus in templum Domini

10 et omnis multitudo erat populi orans foris hora incensi

11 apparuit autem illi angelus Domini stans a dextris altaris incensi

12 et Zaccharias turbatus est videns et timor inruit super eum

13 ait autem ad illum angelus ne timeas Zaccharia quoniam exaudita est deprecatio tua et uxor tua Elisabeth pariet tibi filium et vocabis nomen eius Iohannem

14 et erit gaudium tibi et exultatio et multi in nativitate eius gaudebunt

15 erit enim magnus coram Domino et vinum et sicera non bibet et Spiritu Sancto replebitur adhuc ex utero matris suae

16 et multos filiorum Israhel convertet ad Dominum Deum ipsorum

17 et ipse praecedet ante illum in spiritu et virtute Heliae ut convertat corda patrum in filios et incredibiles ad prudentiam iustorum parare Domino plebem perfectam

18 et dixit Zaccharias ad angelum unde hoc sciam ego enim sum senex et uxor mea processit in diebus suis

19 et respondens angelus dixit ei ego sum Gabrihel qui adsto ante Deum et missus sum loqui ad te et haec tibi evangelizare

20 et ecce eris tacens et non poteris loqui usque in diem quo haec fiant pro eo quod non credidisti verbis meis quae implebuntur in tempore suo

21 et erat plebs expectans Zacchariam et mirabantur quod tardaret ipse in templo

22 egressus autem non poterat loqui ad illos et cognoverunt quod visionem vidisset in templo et ipse erat innuens illis et permansit mutus

23 et factum est ut impleti sunt dies officii eius abiit in domum suam

24 post hos autem dies concepit Elisabeth uxor eius et occultabat se mensibus quinque dicens

25 quia sic mihi fecit Dominus in diebus quibus respexit auferre obprobrium meum inter homines

26 in mense autem sexto missus est angelus Gabrihel a Deo in civitatem Galilaeae cui nomen Nazareth

27 ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Ioseph de domo David et nomen virginis Maria

28 et ingressus angelus ad eam dixit have gratia plena Dominus tecum benedicta tu in mulieribus

29 quae cum vidisset turbata est in sermone eius et cogitabat qualis esset ista salutatio

30 et ait angelus ei ne timeas Maria invenisti enim gratiam apud Deum

31 ecce concipies in utero et paries filium et vocabis nomen eius Iesum

32 hic erit magnus et Filius Altissimi vocabitur et dabit illi Dominus Deus sedem David patris eius

33 et regnabit in domo Iacob in aeternum et regni eius non erit finis

34 dixit autem Maria ad angelum quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco

35 et respondens angelus dixit ei Spiritus Sanctus superveniet in te et virtus Altissimi obumbrabit tibi ideoque et quod nascetur sanctum vocabitur Filius Dei

36 et ecce Elisabeth cognata tua et ipsa concepit filium in senecta sua et hic mensis est sextus illi quae vocatur sterilis

37 quia non erit impossibile apud Deum omne verbum

38 dixit autem Maria ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum et discessit ab illa angelus

39 exurgens autem Maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione in civitatem Iuda

40 et intravit in domum Zacchariae et salutavit Elisabeth

41 et factum est ut audivit salutationem Mariae Elisabeth exultavit infans in utero eius et repleta est Spiritu Sancto Elisabeth

42 et exclamavit voce magna et dixit benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus ventris tui

43 et unde hoc mihi ut veniat mater Domini mei ad me

44 ecce enim ut facta est vox salutationis tuae in auribus meis exultavit in gaudio infans in utero meo

45 et beata quae credidit quoniam perficientur ea quae dicta sunt ei a Domino

46 et ait Maria magnificat anima mea Dominum

47 et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo

48 quia respexit humilitatem ancillae suae ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes

49 quia fecit mihi magna qui potens est et sanctum nomen eius

50 et misericordia eius in progenies et progenies timentibus eum

51 fecit potentiam in brachio suo dispersit superbos mente cordis sui

52 deposuit potentes de sede et exaltavit humiles

53 esurientes implevit bonis et divites dimisit inanes

54 suscepit Israel puerum suum memorari misericordiae

55 sicut locutus est ad patres nostros Abraham et semini eius in saecula

56 mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus et reversa est in domum suam

57 Elisabeth autem impletum est tempus pariendi et peperit filium

58 et audierunt vicini et cognati eius quia magnificavit Dominus misericordiam suam cum illa et congratulabantur ei

59 et factum est in die octavo venerunt circumcidere puerum et vocabant eum nomine patris eius Zacchariam

60 et respondens mater eius dixit nequaquam sed vocabitur Iohannes

61 et dixerunt ad illam quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine

62 innuebant autem patri eius quem vellet vocari eum

63 et postulans pugillarem scripsit dicens Iohannes est nomen eius et mirati sunt universi

64 apertum est autem ilico os eius et lingua eius et loquebatur benedicens Deum

65 et factus est timor super omnes vicinos eorum et super omnia montana Iudaeae divulgabantur omnia verba haec

66 et posuerunt omnes qui audierant in corde suo dicentes quid putas puer iste erit etenim manus Domini erat cum illo

67 et Zaccharias pater eius impletus est Spiritu Sancto et prophetavit dicens

68 benedictus Deus Israel quia visitavit et fecit redemptionem plebi suae

69 et erexit cornu salutis nobis in domo David pueri sui

70 sicut locutus est per os sanctorum qui a saeculo sunt prophetarum eius

71 salutem ex inimicis nostris et de manu omnium qui oderunt nos

72 ad faciendam misericordiam cum patribus nostris et memorari testamenti sui sancti

73 iusiurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum

74 daturum se nobis ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati serviamus illi

75 in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris

76 et tu puer propheta Altissimi vocaberis praeibis enim ante faciem Domini parare vias eius

77 ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum

78 per viscera misericordiae Dei nostri in quibus visitavit nos oriens ex alto

79 inluminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent ad dirigendos pedes nostros in viam pacis

80 puer autem crescebat et confortabatur spiritu et erat in deserto usque in diem ostensionis suae ad Israel

Caput 2

1 factum est autem in diebus illis exiit edictum a Caesare Augusto ut describeretur universus orbis

2 haec descriptio prima facta est praeside Syriae Cyrino

3 et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam civitatem

4 ascendit autem et Ioseph a Galilaea de civitate Nazareth in Iudaeam civitatem David quae vocatur Bethleem eo quod esset de domo et familia David

5 ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore praegnate

6 factum est autem cum essent ibi impleti sunt dies ut pareret

7 et peperit filium suum primogenitum et pannis eum involvit et reclinavit eum in praesepio quia non erat eis locus in diversorio

8 et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigiliis noctis supra gregem suum

9 et ecce angelus Domini stetit iuxta illos et claritas Dei circumfulsit illos et timuerunt timore magno

10 et dixit illis angelus nolite timere ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo

11 quia natus est vobis hodie salvator qui est Christus Dominus in civitate David

12 et hoc vobis signum invenietis infantem pannis involutum et positum in praesepio

13 et subito facta est cum angelo multitudo militiae caelestis laudantium Deum et dicentium

14 gloria in altissimis Deo et in terra pax in hominibus bonae voluntatis

15 et factum est ut discesserunt ab eis angeli in caelum pastores loquebantur ad invicem transeamus usque Bethleem et videamus hoc verbum quod factum est quod fecit Dominus et ostendit nobis

16 et venerunt festinantes et invenerunt Mariam et Ioseph et infantem positum in praesepio

17 videntes autem cognoverunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc

18 et omnes qui audierunt mirati sunt et de his quae dicta erant a pastoribus ad ipsos

19 Maria autem conservabat omnia verba haec conferens in corde suo

20 et reversi sunt pastores glorificantes et laudantes Deum in omnibus quae audierant et viderant sicut dictum est ad illos

21 et postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur vocatum est nomen eius Iesus quod vocatum est ab angelo priusquam in utero conciperetur

22 et postquam impleti sunt dies purificationis eius secundum legem Mosi tulerunt illum in Hierusalem ut sisterent eum Domino

23 sicut scriptum est in lege Domini quia omne masculinum adaperiens vulvam sanctum Domino vocabitur

24 et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Domini par turturum aut duos pullos columbarum

25 et ecce homo erat in Hierusalem cui nomen Symeon et homo iste iustus et timoratus expectans consolationem Israhel et Spiritus Sanctus erat in eo

26 et responsum acceperat ab Spiritu Sancto non visurum se mortem nisi prius videret Christum Domini

27 et venit in Spiritu in templum et cum inducerent puerum Iesum parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo

28 et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit Deum et dixit

29 nunc dimittis servum tuum Domine secundum verbum tuum in pace

30 quia viderunt oculi mei salutare tuum

31 quod parasti ante faciem omnium populorum

32 lumen ad revelationem gentium et gloriam plebis tuae Israhel

33 et erat pater eius et mater mirantes super his quae dicebantur de illo

34 et benedixit illis Symeon et dixit ad Mariam matrem eius ecce positus est hic in ruinam et resurrectionem multorum in Israhel et in signum cui contradicetur

35 et tuam ipsius animam pertransiet gladius ut revelentur ex multis cordibus cogitationes

36 et erat Anna prophetissa filia Phanuhel de tribu Aser haec processerat in diebus multis et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua

37 et haec vidua usque ad annos octoginta quattuor quae non discedebat de templo ieiuniis et obsecrationibus serviens nocte ac die

38 et haec ipsa hora superveniens confitebatur Domino et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem Hierusalem

39 et ut perfecerunt omnia secundum legem Domini reversi sunt in Galilaeam in civitatem suam Nazareth

40 puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia et gratia Dei erat in illo

41 et ibant parentes eius per omnes annos in Hierusalem in die sollemni paschae

42 et cum factus esset annorum duodecim ascendentibus illis in Hierosolymam secundum consuetudinem diei festi

43 consummatisque diebus cum redirent remansit puer Iesus in Hierusalem et non cognoverunt parentes eius

44 existimantes autem illum esse in comitatu venerunt iter diei et requirebant eum inter cognatos et notos

45 et non invenientes regressi sunt in Hierusalem requirentes eum

46 et factum est post triduum invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos et interrogantem

47 stupebant autem omnes qui eum audiebant super prudentia et responsis eius

48 et videntes admirati sunt et dixit mater eius ad illum fili quid fecisti nobis sic ecce pater tuus et ego dolentes quaerebamus te

49 et ait ad illos quid est quod me quaerebatis nesciebatis quia in his quae Patris mei sunt oportet me esse

50 et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est ad illos

51 et descendit cum eis et venit Nazareth et erat subditus illis et mater eius conservabat omnia verba haec in corde suo

52 et Iesus proficiebat sapientia aetate et gratia apud Deum et homines

Caput 3

1 anno autem quintodecimo imperii Tiberii Caesaris procurante Pontio Pilato Iudaeam tetrarcha autem Galilaeae Herode Philippo autem fratre eius tetrarcha Itureae et Trachonitidis regionis et Lysania Abilinae tetrarcha

2 sub principibus sacerdotum Anna et Caiapha factum est verbum Dei super Iohannem Zacchariae filium in deserto

3 et venit in omnem regionem Iordanis praedicans baptismum paenitentiae in remissionem peccatorum

4 sicut scriptum est in libro sermonum Esaiae prophetae vox clamantis in deserto parate viam Domini rectas facite semitas eius

5 omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt prava in directa et aspera in vias planas

6 et videbit omnis caro salutare Dei

7 dicebat ergo ad turbas quae exiebant ut baptizarentur ab ipso genimina viperarum quis ostendit vobis fugere a ventura ira

8 facite ergo fructus dignos paenitentiae et ne coeperitis dicere patrem habemus Abraham dico enim vobis quia potest Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahae

9 iam enim securis ad radicem arborum posita est omnis ergo arbor non faciens fructum exciditur et in ignem mittitur

10 et interrogabant eum turbae dicentes quid ergo faciemus

11 respondens autem dicebat illis qui habet duas tunicas det non habenti et qui habet escas similiter faciat

12 venerunt autem et publicani ut baptizarentur et dixerunt ad illum magister quid faciemus

13 at ille dixit ad eos nihil amplius quam quod constitutum est vobis faciatis

14 interrogabant autem eum et milites dicentes quid faciemus et nos et ait illis neminem concutatis neque calumniam faciatis et contenti estote stipendiis vestris

15 existimante autem populo et cogitantibus omnibus in cordibus suis de Iohanne ne forte ipse esset Christus

16 respondit Iohannes dicens omnibus ego quidem aqua baptizo vos venit autem fortior me cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et igni

17 cuius ventilabrum in manu eius et purgabit aream suam et congregabit triticum in horreum suum paleas autem comburet igni inextinguibili

18 multa quidem et alia exhortans evangelizabat populum

19 Herodes autem tetrarcha cum corripere ab illo de Herodiade uxore fratris sui et de omnibus malis quae fecit Herodes

20 adiecit et hoc supra omnia et inclusit Iohannem in carcere

21 factum est autem cum baptizaretur omnis populus et Iesu baptizato et orante apertum est caelum

22 et descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut columba in ipsum et vox de caelo facta est tu es Filius meus dilectus in te conplacuit mihi

23 et ipse Iesus erat incipiens quasi annorum triginta ut putabatur filius Ioseph qui fuit Heli

24 qui fuit Matthat qui fuit Levi qui fuit Melchi qui fuit Iannae qui fuit Ioseph

25 qui fuit Matthatiae qui fuit Amos qui fuit Naum qui fuit Esli qui fuit Naggae

26 qui fuit Maath qui fuit Matthatiae qui fuit Semei qui fuit Iosech qui fuit Ioda

27 qui fuit Iohanna qui fuit Resa qui fuit Zorobabel qui fuit Salathiel qui fuit Neri

28 qui fuit Melchi qui fuit Addi qui fuit Cosam qui fuit Helmadam qui fuit Her

29 qui fuit Iesu qui fuit Eliezer qui fuit Iorim qui fuit Matthat qui fuit Levi

30 qui fuit Symeon qui fuit Iuda qui fuit Ioseph qui fuit Iona qui fuit Eliachim

31 qui fuit Melea qui fuit Menna qui fuit Matthata qui fuit Nathan qui fuit David

32 qui fuit Iesse qui fuit Obed qui fuit Booz qui fuit Salmon qui fuit Naasson

33 qui fuit Aminadab qui fuit Aram qui fuit Esrom qui fuit Phares qui fuit Iudae

34 qui fuit Iacob qui fuit Isaac qui fuit Abraham qui fuit Thare qui fuit Nachor

35 qui fuit Seruch qui fuit Ragau qui fuit Phalec qui fuit Eber qui fuit Sale

36 qui fuit Cainan qui fuit Arfaxat qui fuit Sem qui fuit Noe qui fuit Lamech

37 qui fuit Mathusala qui fuit Enoch qui fuit Iared qui fuit Malelehel qui fuit Cainan

38 qui fuit Enos qui fuit Seth qui fuit Adam qui fuit Dei

Caput 4

1 Iesus autem plenus Spiritu Sancto regressus est ab Iordane et agebatur in Spiritu in desertum

2 diebus quadraginta et temptabatur a diabolo et nihil manducavit in diebus illis et consummatis illis esuriit

3 dixit autem illi diabolus si Filius Dei es dic lapidi huic ut panis fiat

4 et respondit ad illum Iesus scriptum est quia non in pane solo vivet homo sed in omni verbo Dei

5 et duxit illum diabolus et ostendit illi omnia regna orbis terrae in momento temporis

6 et ait ei tibi dabo potestatem hanc universam et gloriam illorum quia mihi tradita sunt et cui volo do illa

7 tu ergo si adoraveris coram me erunt tua omnia

8 et respondens Iesus dixit illi scriptum est Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies

9 et duxit illum in Hierusalem et statuit eum supra pinnam templi et dixit illi si Filius Dei es mitte te hinc deorsum

10 scriptum est enim quod angelis suis mandabit de te ut conservent te

11 et quia in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum

12 et respondens Iesus ait illi dictum est non temptabis Dominum Deum tuum

13 et consummata omni temptatione diabolus recessit ab illo usque ad tempus

14 et regressus est Iesus in virtute Spiritus in Galilaeam et fama exiit per universam regionem de illo

15 et ipse docebat in synagogis eorum et magnificabatur ab omnibus

16 et venit Nazareth ubi erat nutritus et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam et surrexit legere

17 et traditus est illi liber prophetae Esaiae et ut revolvit librum invenit locum ubi scriptum erat

18 Spiritus Domini super me propter quod unxit me evangelizare pauperibus misit me

19 praedicare captivis remissionem et caecis visum dimittere confractos in remissionem praedicare annum Domini acceptum et diem retributionis

20 et cum plicuisset librum reddidit ministro et sedit et omnium in synagoga oculi erant intendentes in eum

21 coepit autem dicere ad illos quia hodie impleta est haec scriptura in auribus vestris

22 et omnes testimonium illi dabant et mirabantur in verbis gratiae quae procedebant de ore ipsius et dicebant nonne hic filius est Ioseph

23 et ait illis utique dicetis mihi hanc similitudinem medice cura te ipsum quanta audivimus facta in Capharnaum fac et hic in patria tua

24 ait autem amen dico vobis quia nemo propheta acceptus est in patria sua

25 in veritate dico vobis multae viduae erant in diebus Heliae in Israhel quando clusum est caelum annis tribus et mensibus sex cum facta est fames magna in omni terra

26 et ad nullam illarum missus est Helias nisi in Sareptha Sidoniae ad mulierem viduam

27 et multi leprosi erant in Israhel sub Heliseo propheta et nemo eorum mundatus est nisi Neman Syrus

28 et repleti sunt omnes in synagoga ira haec audientes

29 et surrexerunt et eiecerunt illum extra civitatem et duxerunt illum usque ad supercilium montis supra quem civitas illorum erat aedificata ut praecipitarent eum

30 ipse autem transiens per medium illorum ibat

31 et descendit in Capharnaum civitatem Galilaeae ibique docebat illos sabbatis

32 et stupebant in doctrina eius quia in potestate erat sermo ipsius

33 et in synagoga erat homo habens daemonium inmundum et exclamavit voce magna

34 dicens sine quid nobis et tibi Iesu Nazarene venisti perdere nos scio te qui sis Sanctus Dei

35 et increpavit illi Iesus dicens obmutesce et exi ab illo et cum proiecisset illum daemonium in medium exiit ab illo nihilque illum nocuit

36 et factus est pavor in omnibus et conloquebantur ad invicem dicentes quod est hoc verbum quia in potestate et virtute imperat inmundis spiritibus et exeunt

37 et divulgabatur fama de illo in omnem locum regionis

38 surgens autem de synagoga introivit in domum Simonis socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus et rogaverunt illum pro ea

39 et stans super illam imperavit febrim et dimisit illam et continuo surgens ministrabat illis

40 cum sol autem occidisset omnes qui habebant infirmos variis languoribus ducebant illos ad eum at ille singulis manus inponens curabat eos

41 exiebant autem etiam daemonia a multis clamantia et dicentia quia tu es Filius Dei et increpans non sinebat ea loqui quia sciebant ipsum esse Christum

42 facta autem die egressus ibat in desertum locum et turbae requirebant eum et venerunt usque ad ipsum et detinebant illum ne discederet ab eis

43 quibus ille ait quia et aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum Dei quia ideo missus sum

44 et erat praedicans in synagogis Galilaeae

Caput 5

1 factum est autem cum turbae inruerent in eum ut audirent verbum Dei et ipse stabat secus stagnum Gennesareth

2 et vidit duas naves stantes secus stagnum piscatores autem descenderant et lavabant retia

3 ascendens autem in unam navem quae erat Simonis rogavit eum a terra reducere pusillum et sedens docebat de navicula turbas

4 ut cessavit autem loqui dixit ad Simonem duc in altum et laxate retia vestra in capturam

5 et respondens Simon dixit illi praeceptor per totam noctem laborantes nihil cepimus in verbo autem tuo laxabo rete

6 et cum hoc fecissent concluserunt piscium multitudinem copiosam rumpebatur autem rete eorum

7 et annuerunt sociis qui erant in alia navi ut venirent et adiuvarent eos et venerunt et impleverunt ambas naviculas ita ut mergerentur

8 quod cum videret Simon Petrus procidit ad genua Iesu dicens exi a me quia homo peccator sum Domine

9 stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo erant in captura piscium quam ceperant

10 similiter autem Iacobum et Iohannem filios Zebedaei qui erant socii Simonis et ait ad Simonem Iesus noli timere ex hoc iam homines eris capiens

11 et subductis ad terram navibus relictis omnibus secuti sunt illum

12 et factum est cum esset in una civitatum et ecce vir plenus lepra et videns Iesum et procidens in faciem rogavit eum dicens Domine si vis potes me mundare

13 et extendens manum tetigit illum dicens volo mundare et confestim lepra discessit ab illo

14 et ipse praecepit illi ut nemini diceret sed vade ostende te sacerdoti et offer pro emundatione tua sicut praecepit Moses in testimonium illis

15 perambulabat autem magis sermo de illo et conveniebant turbae multae ut audirent et curarentur ab infirmitatibus suis

16 ipse autem secedebat in deserto et orabat

17 et factum est in una dierum et ipse sedebat docens et erant Pharisei sedentes et legis doctores qui venerant ex omni castello Galilaeae et Iudaeae et Hierusalem et virtus erat Domini ad sanandum eos

18 et ecce viri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus et quaerebant eum inferre et ponere ante eum

19 et non invenientes qua parte illum inferrent prae turba ascenderunt supra tectum per tegulas submiserunt illum cum lecto in medium ante Iesum

20 quorum fidem ut vidit dixit homo remittuntur tibi peccata tua

21 et coeperunt cogitare scribae et Pharisei dicentes quis est hic qui loquitur blasphemias quis potest dimittere peccata nisi solus Deus

22 ut cognovit autem Iesus cogitationes eorum respondens dixit ad illos quid cogitatis in cordibus vestris

23 quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata an dicere surge et ambula

24 ut autem sciatis quia Filius hominis potestatem habet in terra dimittere peccata ait paralytico tibi dico surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam

25 et confestim surgens coram illis tulit in quo iacebat et abiit in domum suam magnificans Deum

26 et stupor adprehendit omnes et magnificabant Deum et repleti sunt timore dicentes quia vidimus mirabilia hodie

27 et post haec exiit et vidit publicanum nomine Levi sedentem ad teloneum et ait illi sequere me

28 et relictis omnibus surgens secutus est eum

29 et fecit ei convivium magnum Levi in domo sua et erat turba multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discumbentes

30 et murmurabant Pharisei et scribae eorum dicentes ad discipulos eius quare cum publicanis et peccatoribus manducatis et bibitis

31 et respondens Iesus dixit ad illos non egent qui sani sunt medico sed qui male habent

32 non veni vocare iustos sed peccatores in paenitentiam

33 at illi dixerunt ad eum quare discipuli Iohannis ieiunant frequenter et obsecrationes faciunt similiter et Phariseorum tui autem edunt et bibunt

34 quibus ipse ait numquid potestis filios sponsi dum cum illis est sponsus facere ieiunare

35 venient autem dies et cum ablatus fuerit ab illis sponsus tunc ieiunabunt in illis diebus

36 dicebat autem et similitudinem ad illos quia nemo commissuram a vestimento novo inmittit in vestimentum vetus alioquin et novum rumpit et veteri non convenit commissura a novo

37 et nemo mittit vinum novum in utres veteres alioquin rumpet vinum novum utres et ipsum effundetur et utres peribunt

38 sed vinum novum in utres novos mittendum est et utraque conservantur

39 et nemo bibens vetus statim vult novum dicit enim vetus melius est

Caput 6

1 factum est autem in sabbato secundoprmo cum transiret per sata vellebant discipuli eius spicas et manducabant confricantes manibus

2 quidam autem Phariseorum dicebant illis quid facitis quod non licet in sabbatis

3 et respondens Iesus ad eos dixit nec hoc legistis quod fecit David cum esurisset ipse et qui cum eo erant

4 quomodo intravit in domum Dei et panes propositionis sumpsit et manducavit et dedit his qui cum ipso erant quos non licet manducare nisi tantum sacerdotibus

5 et dicebat illis quia dominus est Filius hominis etiam sabbati

6 factum est autem et in alio sabbato ut intraret in synagogam et doceret et erat ibi homo et manus eius dextra erat arida

7 observabant autem scribae et Pharisei si in sabbato curaret ut invenirent accusare illum

8 ipse vero sciebat cogitationes eorum et ait homini qui habebat manum aridam surge et sta in medium et surgens stetit

9 ait autem ad illos Iesus interrogo vos si licet sabbato bene facere an male animam salvam facere an perdere

10 et circumspectis omnibus dixit homini extende manum tuam et extendit et restituta est manus eius

11 ipsi autem repleti sunt insipientia et conloquebantur ad invicem quidnam facerent Iesu

12 factum est autem in illis diebus exiit in montem orare et erat pernoctans in oratione Dei

13 et cum dies factus esset vocavit discipulos suos et elegit duodecim ex ipsis quos et apostolos nominavit

14 Simonem quem cognominavit Petrum et Andream fratrem eius Iacobum et Iohannem Philippum et Bartholomeum

15 Mattheum et Thomam Iacobum Alpei et Simonem qui vocatur Zelotes

16 Iudam Iacobi et Iudam Scarioth qui fuit proditor
17 et descendens cum illis stetit in loco campestri et turba discipulorum eius et multitudo copiosa plebis ab omni Iudaea et Hierusalem et maritimae Tyri et Sidonis

18 qui venerunt ut audirent eum et sanarentur a languoribus suis et qui vexabantur ab spiritibus inmundis curabantur

19 et omnis turba quaerebant eum tangere quia virtus de illo exiebat et sanabat omnes

20 et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat beati pauperes quia vestrum est regnum Dei

21 beati qui nunc esuritis quia saturabimini beati qui nunc fletis quia ridebitis

22 beati eritis cum vos oderint homines et cum separaverint vos et exprobraverint et eiecerint nomen vestrum tamquam malum propter Filium hominis

23 gaudete in illa die et exultate ecce enim merces vestra multa in caelo secundum haec enim faciebant prophetis patres eorum

24 verumtamen vae vobis divitibus quia habetis consolationem vestram

25 vae vobis qui saturati estis quia esurietis vae vobis qui ridetis nunc quia lugebitis et flebitis

26 vae cum bene vobis dixerint omnes homines secundum haec faciebant prophetis patres eorum

27 sed vobis dico qui auditis diligite inimicos vestros benefacite his qui vos oderunt

28 benedicite maledicentibus vobis orate pro calumniantibus vos

29 ei qui te percutit in maxillam praebere et alteram et ab eo qui aufert tibi vestimentum etiam tunicam noli prohibere

30 omni autem petenti te tribue et qui aufert quae tua sunt ne repetas

31 et prout vultis ut faciant vobis homines et vos facite illis similiter

32 et si diligitis eos qui vos diligunt quae vobis est gratia nam et peccatores diligentes se diligunt

33 et si benefeceritis his qui vobis benefaciunt quae vobis est gratia siquidem et peccatores hoc faciunt

34 et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere quae gratia est vobis nam et peccatores peccatoribus fenerantur ut recipiant aequalia

35 verumtamen diligite inimicos vestros et benefacite et mutuum date nihil desperantes et erit merces vestra multa et eritis filii Altissimi quia ipse benignus est super ingratos et malos

36 estote ergo misericordes sicut et Pater vester misericors est

37 nolite iudicare et non iudicabimini nolite condemnare et non condemnabimini dimittite et dimittemini

38 date et dabitur vobis mensuram bonam confersam et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum vestrum eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur vobis

39 dicebat autem illis et similitudinem numquid potest caecus caecum ducere nonne ambo in foveam cadent

40 non est discipulus super magistrum perfectus autem omnis erit sicut magister eius

41 quid autem vides festucam in oculo fratris tui trabem autem quae in oculo tuo est non consideras

42 et quomodo potes dicere fratri tuo frater sine eiciam festucam de oculo tuo ipse in oculo tuo trabem non videns hypocrita eice primum trabem de oculo tuo et tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui

43 non est enim arbor bona quae facit fructus malos neque arbor mala faciens fructum bonum

44 unaquaeque enim arbor de fructu suo cognoscitur neque enim de spinis colligunt ficus neque de rubo vindemiant uvam

45 bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum et malus homo de malo profert malum ex abundantia enim cordis os loquitur

46 quid autem vocatis me Domine Domine et non facitis quae dico

47 omnis qui venit ad me et audit sermones meos et facit eos ostendam vobis cui similis est

48 similis est homini aedificanti domum qui fodit in altum et posuit fundamenta supra petram inundatione autem facta inlissum est flumen domui illi et non potuit eam movere fundata enim erat supra petram

49 qui autem audivit et non fecit similis est homini aedificanti domum suam supra terram sine fundamento in quam inlissus est fluvius et continuo concidit et facta est ruina domus illius magna

Caput 7

1 cum autem impleisset omnia verba sua in aures plebis intravit Capharnaum

2 centurionis autem cuiusdam servus male habens erat moriturus qui illi erat pretiosus

3 et cum audisset de Iesu misit ad eum seniores Iudaeorum rogans eum ut veniret et salvaret servum eius

4 at illi cum venissent ad Iesum rogabant eum solliciti dicentes ei quia dignus est ut hoc illi praestes

5 diligit enim gentem nostram et synagogam ipse aedificavit nobis

6 Iesus autem ibat cum illis et cum iam non longe esset a domo misit ad eum centurio amicus dicens Domine noli vexari non enim dignus sum ut sub tectum meum intres

7 propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te sed dic verbo et sanabitur puer meus

8 nam et ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites et dico huic vade et vadit et alio veni et venit et servo meo fac hoc et facit

9 quo audito Iesus miratus est et conversus sequentibus se turbis dixit amen dico vobis nec in Israhel tantam fidem inveni

10 et reversi qui missi fuerant domum invenerunt servum qui languerat sanum

11 et factum est deinceps ibat in civitatem quae vocatur Naim et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa

12 cum autem adpropinquaret portae civitatis et ecce defunctus efferebatur filius unicus matri suae et haec vidua erat et turba civitatis multa cum illa

13 quam cum vidisset Dominus misericordia motus super ea dixit illi noli flere

14 et accessit et tetigit loculum hii autem qui portabant steterunt et ait adulescens tibi dico surge

15 et resedit qui erat mortuus et coepit loqui et dedit illum matri suae

16 accepit autem omnes timor et magnificabant Deum dicentes quia propheta magnus surrexit in nobis et quia Deus visitavit plebem suam

17 et exiit hic sermo in universam Iudaeam de eo et omnem circa regionem

18 et nuntiaverunt Iohanni discipuli eius de omnibus his

19 et convocavit duos de discipulis suis Iohannes et misit ad Dominum dicens tu es qui venturus es an alium expectamus

20 cum autem venissent ad eum viri dixerunt Iohannes Baptista misit nos ad te dicens tu es qui venturus es an alium expectamus

21 in ipsa autem hora curavit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis et caecis multis donavit visum

22 et respondens dixit illis euntes nuntiate Iohanni quae vidistis et audistis quia caeci vident claudi ambulant leprosi mundantur surdi audiunt mortui resurgunt pauperes evangelizantur

23 et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me

24 et cum discessissent nuntii Iohannis coepit dicere de Iohanne ad turbas quid existis in desertum videre harundinem vento moveri

25 sed quid existis videre hominem mollibus vestimentis indutum ecce qui in veste pretiosa sunt et deliciis in domibus regum sunt

26 sed quid existis videre prophetam utique dico vobis et plus quam prophetam

27 hic est de quo scriptum est ecce mitto angelum meum ante faciem tuam qui praeparabit viam tuam ante te

28 dico enim vobis maior inter natos mulierum propheta Iohanne Baptista nemo est qui autem minor est in regno Dei maior est illo

29 et omnis populus audiens et publicani iustificaverunt Deum baptizati baptismo Iohannis

30 Pharisei autem et legis periti consilium Dei spreverunt in semet ipsos non baptizati ab eo

31 cui ergo similes dicam homines generationis huius et cui similes sunt

32 similes sunt pueris sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus cantavimus vobis tibiis et non saltastis lamentavimus et non plorastis

33 venit enim Iohannes Baptista neque manducans panem neque bibens vinum et dicitis daemonium habet

34 venit Filius hominis manducans et bibens et dicitis ecce homo devorator et bibens vinum amicus publicanorum et peccatorum

35 et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis

36 rogabat autem illum quidam de Phariseis ut manducaret cum illo et ingressus domum Pharisei discubuit

37 et ecce mulier quae erat in civitate peccatrix ut cognovit quod accubuit in domo Pharisei adtulit alabastrum unguenti

38 et stans retro secus pedes eius lacrimis coepit rigare pedes eius et capillis capitis sui tergebat et osculabatur pedes eius et unguento ungebat

39 videns autem Phariseus qui vocaverat eum ait intra se dicens hic si esset propheta sciret utique quae et qualis mulier quae tangit eum quia peccatrix est

40 et respondens Iesus dixit ad illum Simon habeo tibi aliquid dicere at ille ait magister dic

41 duo debitores erant cuidam feneratori unus debebat denarios quingentos alius quinquaginta

42 non habentibus illis unde redderent donavit utrisque quis ergo eum plus diligit

43 respondens Simon dixit aestimo quia is cui plus donavit at ille dixit ei recte iudicasti

44 et conversus ad mulierem dixit Simoni vides hanc mulierem intravi in domum tuam aquam pedibus meis non dedisti haec autem lacrimis rigavit pedes meos et capillis suis tersit

45 osculum mihi non dedisti haec autem ex quo intravit non cessavit osculari pedes meos

46 oleo caput meum non unxisti haec autem unguento unxit pedes meos

47 propter quod dico tibi remittentur ei peccata multa quoniam dilexit multum cui autem minus dimittitur minus diligit

48 dixit autem ad illam remittuntur tibi peccata

49 et coeperunt qui simul accumbebant dicere intra se quis est hic qui etiam peccata dimittit

50 dixit autem ad mulierem fides tua te salvam fecit vade in pace

Caput 8

1 et factum est deinceps et ipse iter faciebat per civitatem et castellum praedicans et evangelizans regnum Dei et duodecim cum illo

2 et mulieres aliquae quae erant curatae ab spiritibus malignis et infirmitatibus Maria quae vocatur Magdalene de qua daemonia septem exierant

3 et Iohanna uxor Chuza procuratoris Herodis et Susanna et aliae multae quae ministrabant eis de facultatibus suis

4 cum autem turba plurima conveniret et de civitatibus properarent ad eum dixit per similitudinem

5 exiit qui seminat seminare semen suum et dum seminat aliud cecidit secus viam et conculcatum est et volucres caeli comederunt illud

6 et aliud cecidit supra petram et natum aruit quia non habebat humorem

7 et aliud cecidit inter spinas et simul exortae spinae suffocaverunt illud

8 et aliud cecidit in terram bonam et ortum fecit fructum centuplum haec dicens clamabat qui habet aures audiendi audiat

9 interrogabant autem eum discipuli eius quae esset haec parabola

10 quibus ipse dixit vobis datum est nosse mysterium regni Dei ceteris autem in parabolis ut videntes non videant et audientes non intellegant

11 est autem haec parabola semen est verbum Dei

12 qui autem secus viam sunt qui audiunt deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum ne credentes salvi fiant

13 nam qui supra petram qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum et hii radices non habent qui ad tempus credunt et in tempore temptationis recedunt

14 quod autem in spinis cecidit hii sunt qui audierunt et a sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus vitae euntes suffocantur et non referunt fructum

15 quod autem in bonam terram hii sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent et fructum adferunt in patientia

16 nemo autem lucernam accendens operit eam vaso aut subtus lectum ponit sed supra candelabrum ponit ut intrantes videant lumen

17 non enim est occultum quod non manifestetur nec absconditum quod non cognoscatur et in palam veniat

18 videte ergo quomodo auditis qui enim habet dabitur illi et quicumque non habet etiam quod putat se habere auferetur ab illo

19 venerunt autem ad illum mater et fratres eius et non poterant adire ad eum prae turba

20 et nuntiatum est illi mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre

21 qui respondens dixit ad eos mater mea et fratres mei hii sunt qui verbum Dei audiunt et faciunt

22 factum est autem in una dierum et ipse ascendit in naviculam et discipuli eius et ait ad illos transfretum trans stagnum et ascenderunt

23 navigantibus autem illis obdormiit et descendit procella venti in stagnum et conplebantur et periclitabantur

24 accedentes autem suscitaverunt eum dicentes praeceptor perimus at ille surgens increpavit ventum et tempestatem aquae et cessavit et facta est tranquillitas

25 dixit autem illis ubi est fides vestra qui timentes mirati sunt dicentes ad invicem quis putas hic est quia et ventis imperat et mari et oboediunt ei

26 enavigaverunt autem ad regionem Gerasenorum quae est contra Galilaeam

27 et cum egressus esset ad terram occurrit illi vir quidam qui habebat daemonium iam temporibus multis et vestimento non induebatur neque in domo manebat sed in monumentis

28 is ut vidit Iesum procidit ante illum et exclamans voce magna dixit quid mihi et tibi est Iesu Fili Dei altissimi obsecro te ne me torqueas

29 praecipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine multis enim temporibus arripiebat illum et vinciebatur catenis et conpedibus custoditus et ruptis vinculis agebatur a daemonio in deserta

30 interrogavit autem illum Iesus dicens quod tibi nomen est at ille dixit Legio quia intraverunt daemonia multa in eum

31 et rogabant illum ne imperaret illis ut in abyssum irent

32 erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte et rogabant eum ut permetteret eos in illos ingredi et permisit illos

33 exierunt ergo daemonia ab homine et intraverunt in porcos et impetu abiit grex per praeceptum in stagnum et suffocatus est

34 quod ut viderunt factum qui pascebant fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in villas

35 exierunt autem videre quod factum est et venerunt ad Iesum et invenerunt hominem sedentem a quo daemonia exierant vestitum ac sana mente ad pedes eius et timuerunt

36 nuntiaverunt autem illis et qui viderant quomodo sanus factus esset a Legione

37 et rogaverunt illum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab ipsis quia timore magno tenebantur ipse autem ascendens navem reversus est

38 et rogabat illum vir a quo daemonia exierant ut cum eo esset dimisit autem eum Iesus dicens

39 redi domum tuam et narra quanta tibi fecit Deus et abiit per universam civitatem praedicans quanta illi fecisset Iesus

40 factum est autem cum redisset Iesus excepit illum turba erant enim omnes expectantes eum

41 et ecce venit vir cui nomen Iairus et ipse princeps synagogae erat et cecidit ad pedes Iesu rogans eum ut intraret in domum eius

42 quia filia unica erat illi fere annorum duodecim et haec moriebatur et contigit dum iret a turbis conprimebatur

43 et mulier quaedam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim quae in medicos erogaverat omnem substantiam suam nec ab ullo potuit curari

44 accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius et confestim stetit fluxus sanguinis eius

45 et ait Iesus quis est qui me tetigit negantibus autem omnibus dixit Petrus et qui cum illo erant praeceptor turbae te conprimunt et adfligunt et dicis quis me tetigit

46 et dixit Iesus tetigit me aliquis nam ego novi virtutem de me exisse

47 videns autem mulier quia non latuit tremens venit et procidit ante pedes illius et ob quam causam tetigerit eum indicavit coram omni populo et quemadmodum confestim sanata sit

48 at ipse dixit illi filia fides tua te salvam fecit vade in pace

49 adhuc illo loquente venit a principe synagogae dicens ei quia mortua est filia tua noli vexare illum

50 Iesus autem audito hoc verbo respondit patri puellae noli timere crede tantum et salva erit

51 et cum venisset domum non permisit intrare secum quemquam nisi Petrum et Iohannem et Iacobum et patrem et matrem puellae

52 flebant autem omnes et plangebant illam at ille dixit nolite flere non est mortua sed dormit

53 et deridebant eum scientes quia mortua esset

54 ipse autem tenens manum eius clamavit dicens puella surge

55 et reversus est spiritus eius et surrexit continuo et iussit illi dari manducare

56 et stupuerunt parentes eius quibus praecepit ne alicui dicerent quod factum erat

Caput 9

1 convocatis autem duodecim apostolis dedit illis virtutem et potestatem super omnia daemonia et ut languores curarent

2 et misit illos praedicare regnum Dei et sanare infirmos

3 et ait ad illos nihil tuleritis in via neque virgam neque peram neque panem neque pecuniam neque duas tunicas habeatis

4 et in quamcumque domum intraveritis ibi manete et inde ne exeatis

5 et quicumque non receperint vos exeuntes de civitate illa etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos

6 egressi autem circumibant per castella evangelizantes et curantes ubique

7 audivit autem Herodes tetrarcha omnia quae fiebant ab eo et haesitabat eo quod diceretur

8 a quibusdam quia Iohannes surrexit a mortuis a quibusdam vero quia Helias apparuit ab aliis autem quia propheta unus de antiquis surrexit

9 et ait Herodes Iohannem ego decollavi quis autem est iste de quo audio ego talia et quaerebat videre eum

10 et reversi apostoli narraverunt illi quaecumque fecerunt et adsumptis illis secessit seorsum in locum desertum qui est Bethsaida

11 quod cum cognovissent turbae secutae sunt illum et excepit illos et loquebatur illis de regno Dei et eos qui cura indigebant sanabat

12 dies autem coeperat declinare et accedentes duodecim dixerunt illi dimitte turbas ut euntes in castella villasque quae circa sunt devertant et inveniant escas quia hic in loco deserto sumus

13 ait autem ad illos vos date illis manducare at illi dixerunt non sunt nobis plus quam quinque panes et duo pisces nisi forte nos eamus et emamus in omnem hanc turbam escas

14 erant autem fere viri quinque milia ait autem ad discipulos suos facite illos discumbere per convivia quinquagenos

15 et ita fecerunt et discumbere fecerunt omnes

16 acceptis autem quinque panibus et duobus piscibus respexit in caelum et benedixit illis et fregit et distribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas

17 et manducaverunt omnes et saturati sunt et sublatum est quod superfuit illis fragmentorum cofini duodecim

18 et factum est cum solus esset orans erant cum illo et discipuli et interrogavit illos dicens quem me dicunt esse turbae

19 at illi responderunt et dixerunt Iohannem Baptistam alii autem Heliam alii quia propheta unus de prioribus surrexit

20 dixit autem illis vos autem quem me esse dicitis respondens Simon Petrus dixit Christum Dei

21 at ille increpans illos praecepit ne cui dicerent hoc

22 dicens quia oportet Filium hominis multa pati et reprobari a senioribus et principibus sacerdotum et scribis et occidi et tertia die resurgere

23 dicebat autem ad omnes si quis vult post me venire abneget se ipsum et tollat crucem suam cotidie et sequatur me

24 qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet illam nam qui perdiderit animam suam propter me salvam faciet illam

25 quid enim proficit homo si lucretur universum mundum se autem ipsum perdat et detrimentum sui faciat

26 nam qui me erubuerit et meos sermones hunc Filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua et Patris et sanctorum angelorum

27 dico autem vobis vere sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei

28 factum est autem post haec verba fere dies octo et adsumpsit Petrum et Iohannem et Iacobum et ascendit in montem ut oraret

29 et factum est dum oraret species vultus eius altera et vestitus eius albus refulgens

30 et ecce duo viri loquebantur cum illo erant autem Moses et Helias

31 visi in maiestate et dicebant excessum eius quem conpleturus erat in Hierusalem

32 Petrus vero et qui cum illo gravati erant somno et evigilantes viderunt maiestatem eius et duos viros qui stabant cum illo

33 et factum est cum discederent ab illo ait Petrus ad Iesum praeceptor bonum est nos hic esse et faciamus tria tabernacula unum tibi et unum Mosi et unum Heliae nesciens quid diceret

34 haec autem illo loquente facta est nubes et obumbravit eos et timuerunt intransibilibus illis in nubem

35 et vox facta est de nube dicens hic est Filius meus electus ipsum audite

36 et dum fieret vox inventus est Iesus solus et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his quae viderant

37 factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte occurrit illi turba multa

38 et ecce vir de turba exclamavit dicens magister obsecro te respice in filium meum quia unicus est mihi

39 et ecce spiritus adprehendit illum et subito clamat et elidit et dissipat eum cum spuma et vix discedit dilanians eum

40 et rogavi discipulos tuos ut eicerent illum et non potuerunt

41 respondens autem Iesus dixit o generatio infidelis et perversa usquequo ero apud vos et patiar vos adduc huc filium tuum

42 et cum accederet elisit illum daemonium et dissipavit

43 et increpavit Iesus spiritum immundum et sanavit puerum et reddidit illum patri eius

44 stupebant autem omnes in magnitudine Dei omnibusque mirantibus in omnibus quae faciebat dixit ad discipulos suos ponite vos in cordibus vestris sermones istos Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum

45 at illi ignorabant verbum istud et erat velatum ante eos ut non sentirent illud et timebant interrogare eum de hoc verbo

46 intravit autem cogitatio in eos quis eorum maior esset

47 at Iesus videns cogitationes cordis illorum adprehendens puerum statuit eum secus se

48 et ait illis quicumque susceperit puerum istum in nomine meo me recipit et quicumque me recipit recipit eum qui me misit nam qui minor est inter omnes vos hic maior est

49 respondens autem Iohannes dixit praeceptor vidimus quendam in nomine tuo eicientem daemonia et prohibuimus eum quia non sequitur nobiscum

50 et ait ad illum Iesus nolite prohibere qui enim non est adversum vos pro vobis est

51 factum est autem dum complerentur dies adsumptionis eius et ipse faciem suam firmavit ut iret Hierusalem

52 et misit nuntios ante conspectum suum et euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum ut pararent illi

53 et non receperunt eum quia facies eius erat euntis Hierusalem

54 cum vidissent autem discipuli eius Iacobus et Iohannes dixerunt Domine vis dicimus ut ignis descendat de caelo et consumat illos

55 et conversus increpavit illos

56 et abierunt in aliud castellum

57 factum est autem ambulantibus illis in via dixit quidam ad illum sequar te quocumque ieris

58 et ait illi Iesus vulpes foveas habent et volucres caeli nidos Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet

59 ait autem ad alterum sequere me ille autem dixit Domine permitte mihi primum ire sepelire patrem meum

60 dixitque ei Iesus sine ut mortui sepeliant mortuos suos tu autem vade adnuntia regnum Dei

61 et ait alter sequar te Domine sed primum permitte mihi renuntiare his qui domi sunt

62 ait ad illum Iesus nemo mittens manum suam in aratrum et aspiciens retro aptus est regno Dei

Caput 10

1 post haec autem designavit Dominus et alios septuaginta duos et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus

2 et dicebat illis messis quidem multa operarii autem pauci rogate ergo Dominum messis ut mittat operarios in messem

3 ite ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos

4 nolite portare sacculum neque peram neque calciamenta et neminem per viam salutaveritis

5 in quamcumque domum intraveritis primum dicite pax huic domui

6 et si ibi fuerit filius pacis requiescet super illam pax vestra sin autem ad vos revertetur

7 in eadem autem domo manete edentes et bibentes quae apud illos sunt dignus enim est operarius mercede sua nolite transire de domo in domum

8 et in quamcumque civitatem intraveritis et susceperint vos manducate quae adponuntur vobis

9 et curate infirmos qui in illa sunt et dicite illis adpropinquavit in vos regnum Dei

10 in quamcumque civitatem intraveritis et non receperint vos exeuntes in plateas eius dicite

11 etiam pulverem qui adhesit nobis de civitate vestra extergimus in vos tamen hoc scitote quia adpropinquavit regnum Dei

12 dico vobis quia Sodomis in die illa remissius erit quam illi civitati

13 vae tibi Corazain vae tibi Bethsaida quia si in Tyro et Sidone factae fuissent virtutes quae in vobis factae sunt olim in cilicio et cinere sedentes paeniterent

14 verumtamen Tyro et Sidoni remissius erit in iudicio quam vobis

15 et tu Capharnaum usque in caelum exaltata usque ad infernum demergeris

16 qui vos audit me audit et qui vos spernit me spernit qui autem me spernit spernit eum qui me misit

17 reversi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes Domine etiam daemonia subiciuntur nobis in nomine tuo

18 et ait illis videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem

19 ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones et supra omnem virtutem inimici et nihil vobis nocebit

20 verumtamen in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiciuntur gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in caelis

21 in ipsa hora exultavit Spiritu Sancto et dixit confiteor tibi Pater Domine caeli et terrae quod abscondisti haec a sa-

pientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis etiam Pater quia sic placuit ante te

22 omnia mihi tradita sunt a Patre meo et nemo scit qui sit Filius nisi Pater et qui sit Pater nisi Filius et cui voluerit Filius revelare

23 et conversus ad discipulos suos dixit beati oculi qui vident quae videtis

24 dico enim vobis quod multi prophetae et reges voluerunt videre quae vos videtis et non viderunt et audire quae auditis et non audierunt

25 et ecce quidam legis peritus surrexit temptans illum et dicens magister quid faciendo vitam aeternam possidebo

26 at ille dixit ad eum in lege quid scriptum est quomodo legis

27 ille respondens dixit diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus viribus tuis et ex omni mente tua et proximum tuum sicut te ipsum

28 dixitque illi recte respondisti hoc fac et vives

29 ille autem volens iustificare se ipsum dixit ad Iesum et quis est meus proximus

30 suscipiens autem Iesus dixit homo quidam descendebat ab Hierusalem in Hiericho et incidit in latrones qui etiam despoliaverunt eum et plagis inpositis abierunt semivivo relicto

31 accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem via et viso illo praeterivit

32 similiter et Levita cum esset secus locum et videret eum pertransiit

33 Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum et videns eum misericordia motus est

34 et adproprians alligavit vulnera eius infundens oleum et vinum et inponens illum in iumentum suum duxit in stabulum et curam eius egit

35 et altera die protulit duos denarios et dedit stabulario et ait curam illius habe et quodcumque supererogaveris ego cum rediero reddam tibi

36 quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones

37 at ille dixit qui fecit misericordiam in illum et ait illi Iesus vade et tu fac similiter

38 factum est autem dum irent et ipse intravit in quoddam castellum et mulier quaedam Martha nomine excepit illum in domum suam

39 et huic erat soror nomine Maria quae etiam sedens secus pedes Domini audiebat verbum illius

40 Martha autem satagebat circa frequens ministerium quae stetit et ait Domine non est tibi curae quod soror mea reliquit me solam ministrare dic ergo illi ut me adiuvet

41 et respondens dixit illi Dominus Martha Martha sollicita es et turbaris erga plurima

42 porro unum est necessarium Maria optimam partem elegit quae non auferetur ab ea

Caput 11

1 et factum est cum esset in loco quodam orans ut cessavit dixit unus ex discipulis eius ad eum Domine doce nos orare sicut et Iohannes docuit discipulos suos

2 et ait illis cum oratis dicite Pater sanctificetur nomen tuum adveniat regnum tuum

3 panem nostrum cotidianum da nobis cotidie

4 et dimitte nobis peccata nostra siquidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis et ne nos inducas in temptationem

5 et ait ad illos quis vestrum habebit amicum et ibit ad illum media nocte et dicit illi amice commoda mihi tres panes

6 quoniam amicus meus venit de via ad me et non habeo quod ponam ante illum

7 et ille de intus respondens dicat noli mihi molestus esse iam ostium clausum est et pueri mei mecum sunt in cubili non possum surgere et dare tibi

8 dico vobis et si non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit propter improbitatem tamen eius surget et dabit illi quotquot habet necessarios

9 et ego vobis dico petite et dabitur vobis quaerite et invenietis pulsate et aperietur vobis

10 omnis enim qui petit accipit et qui quaerit invenit et pulsanti aperietur

11 quis autem ex vobis patrem petet panem numquid lapidem dabit illi aut piscem numquid pro pisce serpentem dabit illi

12 aut si petierit ovum numquid porriget illi scorpionem

13 si ergo vos cum sitis mali nostis bona data dare filiis vestris quanto magis Pater vester de caelo dabit spiritum bonum petentibus se

14 et erat eiciens daemonium et illud erat mutum et cum eiecisset daemonium locutus est mutus et admiratae sunt turbae

15 quidam autem ex eis dixerunt in Beelzebub principe daemoniorum eicit daemonia

16 et alii temptantes signum de caelo quaerebant ab eo

17 ipse autem ut vidit cogitationes eorum dixit eis omne regnum in se ipsum divisum desolatur et domus supra domum cadet

18 si autem et Satan in se ipsum divisus est quomodo stabit regnum ipsius quia dicitis in Beelzebub eicere me daemonia

19 si autem ego in Beelzebub eicio daemonia filii vestri in quo eiciunt ideo ipsi iudices vestri erunt

20 porro si in digito Dei eicio daemonia profecto praevenit in vos regnum Dei

21 cum fortis armatus custodit atrium suum in pace sunt ea quae possidet

22 si autem fortior illo superveniens vicerit eum universa arma eius aufert in quibus confidebat et spolia eius distribuit

23 qui non est mecum adversum me est et qui non colligit mecum dispergit

24 cum immundus spiritus exierit de homine perambulat per loca inaquosa quaerens requiem et non inveniens dicit revertar in domum meam unde exivi

25 et cum venerit invenit scopis mundatam

26 et tunc vadit et adsumit septem alios spiritus nequiores se et ingressi habitant ibi et sunt novissima hominis illius peiora prioribus

27 factum est autem cum haec diceret extollens vocem quaedam mulier de turba dixit illi beatus venter qui te portavit et ubera quae suxisti

28 at ille dixit quippini beati qui audiunt verbum Dei et custodiunt

29 turbis autem concurrentibus coepit dicere generatio haec generatio nequam est signum quaerit et signum non dabitur illi nisi signum Ioniae

30 nam sicut Ionas fuit signum Ninevitis ita erit et Filius hominis generationi isti

31 regina austri surget in iudicio cum viris generationis huius et condemnabit illos quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis et ecce plus Salomone hic

32 viri ninevitae surgent in iudicio cum generatione hac et condemnabunt illam quia paenitentiam egerunt ad praedicationem Ioniae et ecce plus Iona hic

33 nemo lucernam accendit et in abscondito ponit neque sub modio sed supra candelabrum ut qui ingrediuntur lumen videant

34 lucerna corporis tui est oculus tuus si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit si autem nequam fuerit etiam corpus tuum tenebrosum erit

35 vide ergo ne lumen quod in te est tenebrae sint

36 si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum erit lucidum totum et sicut lucerna fulgoris inluminabit te

37 et cum loqueretur rogavit illum quidam Pharisaeus ut pranderet apud se et ingressus recubuit

38 Pharisaeus autem coepit intra se reputans dicere quare non baptizatus esset ante prandium

39 et ait Dominus ad illum nunc vos Pharisei quod de foris est calicis et catini mundatis quod autem intus est vestrum plenum est rapina et iniquitate

40 stulti nonne qui fecit quod de foris est etiam id quod de intus est fecit

41 verumtamen quod superest date elemosynam et ecce omnia munda sunt vobis

42 sed vae vobis Phariseis quia decimatis mentam et rutam et omne holus et praeteritis iudicium et caritatem Dei haec autem oportuit facere et illa non omittere

43 vae vobis Phariseis quia diligitis primas cathedras in synagogis et salutationes in foro

44 vae vobis quia estis ut monumenta quae non parent et homines ambulantes supra nesciunt

45 respondens autem quidam ex legis peritis ait illi magister haec dicens etiam nobis contumeliam facis

46 at ille ait et vobis legis peritis vae quia oneratis homines oneribus quae portari non possunt et ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas

47 vae vobis quia aedificatis monumenta prophetarum patres autem vestri occiderunt illos

48 profecto testificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum quoniam quidem ipsi eos occiderunt vos autem aedificatis eorum sepulchra

49 propterea et sapientia Dei dixit mittam ad illos prophetas et apostolos et ex illis occident et persequentur

50 ut inquiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista

51 a sanguine Abel usque ad sanguinem Zacchariae qui periit inter altare et aedem ita dico vobis requiretur ab hac generatione

52 vae vobis legis peritis quia tulistis clavem scientiae ipsi non introistis et eos qui introibant prohibuistis

53 cum haec ad illos diceret coeperunt Pharisei et legis periti graviter insistere et os eius opprimere de multis

54 insidiantes et quaerentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum

Caput 12

1 multis autem turbis circumstantibus ita ut se invicem conculcarent coepit dicere ad discipulos suos adtendite a fermento Phariseorum quae est hypocrisis

2 nihil autem opertum est quod non reveletur neque absconditum quod non sciatur

3 quoniam quae in tenebris dixistis in lumine dicentur et quod in aurem locuti estis in cubiculis praedicabitur in tectis

4 dico autem vobis amicis meis ne terreamini ab his qui occidunt corpus et post haec non habent amplius quod faciant

5 ostendam autem vobis quem timeatis timete eum qui postquam occiderit habet potestatem mittere in gehennam ita dico vobis hunc timeate

6 nonne quinque passeresset veneunt dipundio et unus ex illis non est in oblivione coram Deo

7 sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt nolite ergo timere multis passeribus plaris estis

8 dico autem vobis omnis quicumque confessus fuerit in me coram hominibus et Filius hominis confitebitur in illo coram angelis Dei

9 qui autem negaverit me coram hominibus denegabitur coram angelis Dei

10 et omnis qui dicit verbum in Filium hominis remittetur illi ei autem qui in Spiritum Sanctum blasphemaverit non remittetur

11 cum autem inducent vos in synagogas et ad magistratus et potestates nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis

12 Spiritus enim Sanctus docebit vos in ipsa hora quae oporteat dicere

13 ait autem quidam ei de turba magister dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem

14 at ille dixit ei homo quis me constituit iudicem aut divisorem super vos

15 dixitque ad illos videte et cavete ab omni avaritia quia non in abundantia cuiusquam vita eius est ex his quae possidet

16 dixit autem similitudinem ad illos dicens hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager adtulit

17 et cogitabat intra se dicens quid faciam quod non habeo quo congregem fructus meos

18 et dixit hoc faciam destruam horrea mea et maiora faciam et illuc congregabo omnia quae nata sunt mihi et bona mea

19 et dicam animae meae anima habes multa bona posita in annos plurimos requiesce comede bibe epulare

20 dixit autem illi Deus stulte hac nocte animam tuam repetunt a te quae autem parasti cuius erunt

21 sic est qui sibi thesaurizat et non est in Deum dives

22 dixitque ad discipulos suos ideo dico vobis nolite solliciti esse animae quid manducetis neque corpori quid vestiamini

23 anima plus est quam esca et corpus quam vestimentum

24 considerate corvos quia non seminant neque metunt quibus non est cellarium neque horreum et Deus pascit illos quanto magis vos pluris estis illis

25 quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum

26 si ergo neque quod minimum est potestis quid de ceteris solliciti estis

27 considerate lilia quomodo crescunt non laborant non nent dico autem vobis nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis

28 si autem faenum quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur Deus sic vestit quanto magis vos pusillae fidei

29 et vos nolite quaerere quid manducetis aut quid bibatis et nolite in sublime tolli

30 haec enim omnia gentes mundi quaerunt Pater autem vester scit quoniam his indigetis

31 verumtamen quaerite regnum Dei et haec omnia adicientur vobis

32 nolite timere pusillus grex quia conplacuit Patri vestro dare vobis regnum

33 vendite quae possidetis et date elemosynam facite vobis sacculos qui non veterescunt thesaurum non deficientem in caelis quo fur non adpropiat neque tinea corrumpit

34 ubi enim thesaurus vester est ibi et cor vestrum erit

35 sint lumbi vestri praecincti et lucernae ardentes

36 et vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nuptiis ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei

37 beati servi illi quos cum venerit dominus invenerit vigilantes amen dico vobis quod praecinet se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis

38 et si venerit in secunda vigilia et si in tertia vigilia venerit et ita invenerit beati sunt servi illi

39 hoc autem scitote quia si sciret pater familias qua hora fur veniret vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam

40 et vos estote parati quia qua hora non putatis Filius hominis venit

41 ait autem ei Petrus Domine ad nos dicis hanc parabolam an et ad omnes

42 dixit autem Dominus quis putas est fidelis dispensator et prudens quem constituet dominus super familiam suam ut det illis in tempore tritici mensuram

43 beatus ille servus quem cum venerit dominus invenerit ita facientem

44 vere dico vobis quia supra omnia quae possidet constituet illum

45 quod si dixerit servus ille in corde suo moram facit dominus meus venire et coeperit percutere pueros et ancillas et edere et bibere et inebriari

46 veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit et dividet eum partemque eius cum infidelibus ponet

47 ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui et non praeparavit et non fecit secundum voluntatem eius vapulabit multas

48 qui autem non cognovit et fecit digna plagis vapulabit paucis omni autem cui multum datum est multum quaeretur ab eo et cui commendaverunt multum plus petent ab eo

49 ignem veni mittere in terram et quid volo si accendatur

50 baptisma autem habeo baptizari et quomodo coartor usque dum perficiatur

51 putatis quia pacem veni dare in terram non dico vobis sed separationem

52 erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi tres in duo et duo in tres

53 dividuntur pater in filium et filius in patrem suum mater in filiam et filia in matrem socrus in nurum suam et nurus in socrum suam

54 dicebat autem et ad turbas cum videritis nubem orientem ab occasu statim dicitis nimbus venit et ita fit

55 et cum austrum flantem dicitis quia aestus erit et fit

56 hypocritae faciem terrae et caeli nostis probare hoc autem tempus quomodo non probatis

57 quid autem et a vobis ipsis non iudicatis quod iustum est

58 cum autem vadis cum adversario tuo ad principem in via da operam liberari ab illo ne forte trahat te apud iudicem et iudex tradat te exactori et exactor mittat te in carcerem

59 dico tibi non exies inde donec etiam novissimum minutum reddas

Caput 13

1 aderant autem quidam ipso in tempore nuntiantes illi de Galilaeis quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiis eorum

2 et respondens dixit illis putatis quod hii Galilaei prae omnibus Galilaeis peccatores fuerunt quia talia passi sunt

3 non dico vobis sed nisi paenitentiam habueritis omnes similiter peribitis

4 sicut illi decem et octo supra quos cecidit turris in Siloam et occidit eos putatis quia et ipsi debitores fuerunt praeter omnes homines habitantes in Hierusalem

5 non dico vobis sed si non paenitentiam egeritis omnes similiter peribitis

6 dicebat autem hanc similitudinem arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua et venit quaerens fructum in illa et non invenit

7 dixit autem ad cultorem vineae ecce anni tres sunt ex quo venio quaerens fructum in ficulnea hac et non invenio succide ergo illam ut quid etiam terram occupat

8 at ille respondens dixit illi domine dimitte illam et hoc anno usque dum fodiam circa illam et mittam stercora

9 et si quidem fecerit fructum sin autem in futurum succides eam

10 erat autem docens in synagoga eorum sabbatis

11 et ecce mulier quae habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo et erat inclinata nec omnino poterat sursum respicere

12 quam cum videret Iesus vocavit ad se et ait illi mulier dimissa es ab infirmitate tua

13 et inposuit illi manus et confestim erecta est et glorificabat Deum

14 respondens autem archisynagogus indignans quia sabbato curasset Iesus dicebat turbae sex dies sunt in quibus oportet operari in his ergo venite et curamini et non in die sabbati

15 respondit autem ad illum Dominus et dixit hypocritae unusquisque vestrum sabbato non solvit bovem suum aut asinum a praesepio et ducit adaquare

16 hanc autem filiam Abrahae quam alligavit Satanas ecce decem et octo annis non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati

17 et cum haec diceret erubescabant omnes adversarii eius et omnis populus gaudebat in universis quae gloriose fiebant ab eo

18 dicebat ergo cui simile est regnum Dei et cui simile esse existimabo illud

19 simile est grano sinapis quod acceptum homo misit in hortum suum et crevit et factum est in arborem magnam et volucres caeli requieverunt in ramis eius

20 et iterum dixit cui simile aestimabo regnum Dei

21 simile est fermento quod acceptum mulier abscondit in farinae sata tria donec fermentaretur totum

22 et ibat per civitates et castella docens et iter faciens in Hierusalem

23 ait autem illi quidam Domine si pauci sunt qui salvantur ipse autem dixit ad illos

24 contendite intrare per angustam portam quia multi dico vobis quaerunt intrare et non poterunt

25 cum autem intraverit pater familias et cluserit ostium et incipietis foris stare et pulsare ostium dicentes Domine aperi nobis et respondens dicet vobis nescio vos unde sitis

26 tunc incipietis dicere manducavimus coram te et bibimus et in plateis nostris docuisti

27 et dicet vobis nescio vos unde sitis discedite a me omnes operarii iniquitatis

28 ibi erit fletus et stridor dentium cum videritis Abraham et Isaac et Iacob et omnes prophetas in regno Dei vos autem expelli foras

29 et venient ab oriente et occidente et aquilone et austro et accumbent in regno Dei

30 et ecce sunt novissimi qui erunt primi et sunt primi qui erunt novissimi

31 in ipsa die accesserunt quidam Pharisaeorum dicentes illi exi et vade hinc quia Herodes vult te occidere

32 et ait illis ite dicite vulpi illi ecce eicio daemonia et sanitates perficio hodie et cras et tertia consummor

33 verumtamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare quia non capit prophetam perire extra Hierusalem

34 Hierusalem Hierusalem quae occidis prophetas et lapidas eos qui mittuntur ad te quotiens volui congregare filios tuos quemadmodum avis nidum suum sub pinnis et noluisti

35 ecce relinquitur vobis domus vestra dico autem vobis quia non videbitis me donec veniat cum dicetis benedictus qui venit in nomine Domini

Caput 14

1 et factum est cum intraret in domum cuiusdam principis Pharisaeorum sabbato manducare panem et ipsi observabant eum

2 et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum

3 et respondens Iesus dixit ad legis peritos et Pharisaeos dicens si licet sabbato curare

4 at illi tacuerunt ipse vero adprehensum sanavit eum ac dimisit

5 et respondens ad illos dixit cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet et non continuo extrahet illum die sabbati

6 et non poterant ad haec respondere illi

7 dicebat autem et ad invitatos parabolam intendens quomodo primos accubitus eligerent dicens ad illos

8 cum invitatus fueris ad nuptias non discumbas in primo loco ne forte honoratior te sit invitatus ab eo

9 et veniens is qui te et illum vocavit dicat tibi da huic locum et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere

10 sed cum vocatus fueris vade recumbe in novissimo loco ut cum venerit qui te invitavit dicat tibi amice ascende superius tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus

11 quia omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur

12 dicebat autem et ei qui se invitaverat cum facis prandium aut cenam noli vocare amicos tuos neque fratres tuos neque cognatos neque vicinos divites ne forte et ipsi te reinvitent et fiat tibi retributio

13 sed cum facis convivium voca pauperes debiles claudos caecos

14 et beatus eris quia non habent retribuere tibi retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum

15 haec cum audisset quidam de simul discumbentibus dixit illi beatus qui manducabit panem in regno Dei

16 at ipse dixit ei homo quidam fecit cenam magnam et vocavit multos

17 et misit servum suum hora cenae dicere invitatis ut venirent quia iam parata sunt omnia

18 et coeperunt simul omnes excusare primus dixit ei vilam emi et necesse habeo exire et videre illam rogo te habe me excusatum

19 et alter dixit iuga boum emi quinque et eo probare illa rogo te habe me excusatum

20 et alius dixit uxorem duxi et ideo non possum venire

21 et reversus servus nuntiavit haec domino suo tunc iratus pater familias dixit servo suo exi cito in plateas et vicos civitatis et pauperes ac debiles et caecos et claudos introduce huc

22 et ait servus domine factum est ut imperasti et adhuc locus est

23 et ait dominus servo exi in vias et sepes et conpelle intrare ut impleatur domus mea

24 dico autem vobis quod nemo virorum illorum qui vocati sunt gustabit cenam meam

25 ibant autem turbae multae cum eo et conversus dixit ad illos

26 si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores adhuc autem et animam suam non potest esse meus discipulus

27 et qui non baiulat crucem suam et venit post me non potest esse meus discipulus

28 quis enim ex vobis volens turrem aedificare non prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt si habet ad perficiendum

29 ne posteaquam posuerit fundamentum et non potuerit perficere omnes qui vident incipiant includere ei

30 dicentes quia hic homo coepit aedificare et non potuit consummare

31 aut qui rex iturus committere bellum adversus alium regem non sedens prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum viginti milibus venit ad se

32 alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens rogat ea quae pacis sunt

33 sic ergo omnis ex vobis qui non renuntiat omnibus quae possidet non potest meus esse discipulus

34 bonum est sal si autem sal quoque evanuerit in quo condietur

35 neque in terram neque in sterquilinum utile est sed foras mittetur qui habet aures audiendi audiat

Caput 15

1 erant autem adpropinquantes ei publicani et peccatores ut audirent illum

2 et murmurabant Pharisei et scribae dicentes quia hic peccatores recipit et manducat cum illis

3 et ait ad illos parabolam istam dicens

4 quis ex vobis homo qui habet centum oves et si perdidit unam ex illis nonne dimittit nonaginta novem in deserto et vadit ad illam quae perierat donec inveniat illam

5 et cum invenerit eam inponit in umeros suos gaudens

6 et veniens domum convocat amicos et vicinos dicens illis congratulamini mihi quia inveni ovem meam quae perierat

7 dico vobis quod ita gaudium erit in caelo super uno peccatore paenitentiam habente quam super nonaginta novem iustis qui non indigent paenitentia

8 aut quae mulier habens dragmas decem si perdiderit dragmam unam nonne accendit lucernam et everrit domum et quaerit diligenter donec inveniat

9 et cum invenerit convocat amicas et vicinas dicens congratulamini mihi quia inveni dragmam quam perdideram

10 ita dico vobis gaudium erit coram angelis Dei super uno peccatore paenitentiam agente

11 ait autem homo quidam habuit duos filios

12 et dixit adolescentior ex illis patri pater da mihi portionem substantiae quae me contingit et divisit illis substantiam

13 et non post multos dies congregatis omnibus adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam et ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose

14 et postquam omnia consummasset facta est fames valida in regione illa et ipse coepit egere

15 et abiit et adhesit uni civium regionis illius et misit illum in villam suam ut pasceret porcos

16 et cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant et nemo illi dabat

17 in se autem reversus dixit quanti mercennarii patris mei abundant panibus ego autem hic fame pereor

18 surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi pater peccavi in caelum et coram te

19 et iam non sum dignus vocari filius tuus fac me sicut unum de mercennariis tuis

20 et surgens venit ad patrem suum cum autem adhuc longe esset vidit illum pater ipsius et misericordia motus est et accurrens cecidit supra collum eius et osculatus est illum

21 dixitque ei filius pater peccavi in caelum et coram te iam non sum dignus vocari filius tuus

22 dixit autem pater ad servos suos cito proferte stolam primam et induite illum et date anulum in manum eius et calciamenta in pedes

23 et adducite vitulum saginatum et occidite et manducemus et epulemur

24 quia hic filius meus mortuus erat et revixit perierat et inventus est et coeperunt epulari

25 erat autem filius eius senior in agro et cum veniret et adpropinquaret domui audivit symphoniam et chorum

26 et vocavit unum de servis et interrogavit quae haec essent

27 isque dixit illi frater tuus venit et occidit pater tuus vitulum saginatum quia salvum illum recepit

28 indignatus est autem et nolebat introire pater ergo illius egressus coepit rogare illum

29 at ille respondens dixit patri suo ecce tot annis servio tibi et numquam mandatum tuum praeterii et numquam dedisti mihi hedum ut cum amicis meis epularer

30 sed postquam filius tuus hic qui devoravit substantiam suam cum meretricibus venit occidisti illi vitulum saginatum

31 at ipse dixit illi fili tu semper mecum es et omnia mea tua sunt

32 epulari autem et gaudere oportebat quia frater tuus hic mortuus erat et revixit perierat et inventus est

Caput 16

1 dicebat autem et ad discipulos suos homo quidam erat dives qui habebat vilicum et hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius

2 et vocavit illum et ait illi quid hoc audio de te redde rationem vilicationis tuae iam enim non poteris vilicare

3 ait autem vilicus intra se quid faciam quia dominus meus aufert a me vilicationem fodere non valeo mendicare erubesco

4 scio quid faciam ut cum amotus fuero a vilicatione recipiant me in domos suas

5 convocatis itaque singulis debitoribus domini sui dicebat primo quantum debes domino meo

6 at ille dixit centum cados olei dixitque illi accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta

7 deinde alio dixit tu vero quantum debes qui ait centum choros tritici ait illi accipe litteras tuas et scribe octoginta

8 et laudavit dominus vilicum iniquitatis quia prudenter fecisset quia filii huius saeculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt

9 et ego vobis dico facite vobis amicos de mamona iniquitatis ut cum defeceritis recipiant vos in aeterna tabernacula

10 qui fidelis est in minimo et in maiori fidelis est et qui in modico iniquus est et in maiori iniquus est

11 si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis quod verum est quis credet vobis

12 et si in alieno fideles non fuistis quod vestrum est quis dabit vobis

13 nemo servus potest duobus dominis servire aut enim unum odiet et alterum diligit aut uni adhaerebit et alterum contemnet non potestis Deo servire et mamonae

14 audiebant autem omnia haec Pharisei qui erant avari et deridebant illum

15 et ait illis vos estis qui iustificatis vos coram hominibus Deus autem novit corda vestra quia quod hominibus altum est abominatio est ante Deum

16 lex et prophetae usque ad Iohannem ex eo regnum Dei evangelizatur et omnis in illud vim facit

17 facilius est autem caelum et terram praeterire quam de lege unum apicem cadere

18 omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram moechatur et qui dimissam a viro ducit moechatur

19 homo quidam erat dives et induebatur purpura et bysso et epulabatur cotidie splendide

20 et erat quidam mendicus nomine Lazarus qui iacebat ad ianuam eius ulceribus plenus

21 cupiens saturari de micis quae cadebant de mensa divitis sed et canes veniebant et lingebant ulcera eius

22 factum est autem ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum Abrahae mortuus est autem et dives et sepultus est in inferno

23 elevans oculos suos cum esset in tormentis videbat Abraham a longe et Lazarum in sinu eius

24 et ipse clamans dixit pater Abraham miserere mei et mitte Lazarum ut intinguat extremum digiti sui in aqua ut refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma

25 et dixit illi Abraham fili recordare quia recepisti bona in vita tua et Lazarus similiter mala nunc autem hic consolatur tu vero cruciaris

26 et in his omnibus inter nos et vos chasma magnum firmatum est ut hii qui volunt hinc transire ad vos non possint neque inde huc transmeare

27 et ait rogo ergo te pater ut mittas eum in domum patris mei

28 habeo enim quinque fratres ut testetur illis ne et ipsi veniant in locum hunc tormentorum

29 et ait illi Abraham habent Mosen et prophetas audiant illos

30 at ille dixit non pater Abraham sed si quis ex mortuis ierit ad eos paenitentiam agent

31 ait autem illi si Mosen et prophetas non audiunt neque si quis ex mortuis resurrexerit credent

Caput 17

1 et ad discipulos suos ait impossibile est ut non veniant scandala vae autem illi per quem veniunt

2 utilius est illi si lapis molaris inponatur circa collum eius et proiciatur in mare quam ut scandalizet unum de pusillis istis

3 advertite vobis si peccaverit frater tuus increpa illum et si paenitentiam egerit dimitte illi

4 et si septies in die peccaverit in te et septies in die conversus fuerit ad te dicens paenitet me dimitte illi

5 et dixerunt apostoli Domino adauge nobis fidem

6 dixit autem Dominus si habereis fidem sicut granum sinapis diceretis huic arbori moro eradicare et transplantare in mare et oboediret vobis

7 quis autem vestrum habens servum arantem aut pascentem qui regresso de agro dicet illi statim transi recumbe

8 et non dicet ei para quod cenem et praecinge te et ministra mihi donec manducem et bibam et post haec tu manducabis et bibes

9 numquid gratiam habet servo illi quia fecit quae sibi imperaverat non puto

10 sic et vos cum feceritis omnia quae praecepta sunt vobis dicite servi inutiles sumus quod debuimus facere fecimus

11 et factum est dum iret in Hierusalem transiebat per mediam Samariam et Galilaeam

12 et cum ingrederetur quoddam castellum occurrerunt ei decem viri leprosi qui steterunt a longe

13 et levaverunt vocem dicentes Iesu praeceptor misere nostri

14 quos ut vidit dixit ite ostendite vos sacerdotibus et factum est dum irent mundati sunt

15 unus autem ex illis ut vidit quia mundatus est regressus est cum magna voce magnificans Deum

16 et cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens et hic erat Samaritanus

17 respondens autem Iesus dixit nonne decem mundati sunt et novem ubi sunt

18 non est inventus qui rediret et daret gloriam Deo nisi hic alienigena

19 et ait illi surge vade quia fides tua te salvum fecit

20 interrogatus autem a Phariseis quando venit regnum Dei respondit eis et dixit non venit regnum Dei cum observatione

21 neque dicent ecce hic aut ecce illic ecce enim regnum Dei intra vos est

22 et ait ad discipulos venient dies quando desideretis videre unum diem Filii hominis et non videbitis

23 et dicent vobis ecce hic ecce illic nolite ire neque sectemini

24 nam sicut fulgur coruscans de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget ita erit Filius hominis in die sua

25 primum autem oportet illum multa pati et reprobari a generatione hac

26 et sicut factum est in diebus Noe ita erit et in diebus Filii hominis

27 edebant et bibebant uxores ducebant et dabantur ad nuptias usque in diem qua intravit Noe in arcam et venit diluvium et perdidit omnes

28 similiter sicut factum est in diebus Loth edebant et bibebant emebant et vendebant plantabant aedificabant

29 qua die autem exiit Loth a Sodomis pluit ignem et sulphur de caelo et omnes perdidit

30 secundum haec erit qua die Filius hominis revelabitur

31 in illa hora qui fuerit in tecto et vasa eius in domo ne descendat tollere illa et qui in agro similiter non redeat retro

32 memores estote uxoris Loth

33 quicumque quaesierit animam suam salvare perdet illam et qui perdiderit illam vivificabit eam

34 dico vobis illa nocte erunt duo in lecto uno unus adsumetur et alter relinquetur

35 duae erunt molentes in unum una adsumetur et altera relinquetur duo in agro unus adsumetur et alter relinquetur

36 respondentes dicunt illi ubi Domine

37 qui dixit eis ubicumque fuerit corpus illuc congregabuntur aquilae

Caput 18

1 dicebat autem et parabolam ad illos quoniam oportet semper orare et non deficere

2 dicens iudex quidam erat in quadam civitate qui Deum non timebat et hominem non verebatur

3 vidua autem quaedam erat in civitate illa et veniebat ad eum dicens vindica me de adversario meo

4 et nolebat per multum tempus post haec autem dixit intra se et si Deum non timeo nec hominem revereor

5 tamen quia molesta est mihi haec vidua vindicabo illam ne in novissimo veniens suggillet me

6 ait autem Dominus audite quid iudex iniquitatis dicit

7 Deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte et patientiam habebit in illis

8 dico vobis quia cito faciet vindictam illorum verumtamen Filius hominis veniens putas inveniet fidem in terra

9 dixit autem et ad quosdam qui in se confidebant tamquam iusti et aspernabantur ceteros parabolam istam

10 duo homines ascenderunt in templum ut orarent unus Phariseus et alter publicanus

11 Phariseus stans haec apud se orabat Deus gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum raptores iniusti adulteri vel ut etiam hic publicanus

12 ieiuno bis in sabbato decimas do omnium quae possideo

13 et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad caelum levare sed percutiebat pectus suum dicens Deus propitius esto mihi peccatori

14 dico vobis descendit hic iustificatus in domum suam ab illo quia omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur

15 adferebant autem ad illum et infantes ut eos tangeret quod cum viderent discipuli increpabant illos

16 Iesus autem convocans illos dixit sinite pueros venire ad me et nolite eos vetare talium est enim regnum Dei

17 amen dico vobis quicumque non acceperit regnum Dei sicut puer non intrabit in illud

18 et interrogavit eum quidam princeps dicens magister bone quid faciens vitam aeternam possidebo

19 dixit autem ei Iesus quid me dicis bonum nemo bonus nisi solus Deus

20 mandata nosti non occides non moechaberis non furtum facies non falsum testimonium dices honora patrem tuum et matrem

21 qui ait haec omnia custodivi a iuventute mea

22 quo audito Iesus ait ei adhuc unum tibi deest omnia quaecumque habes vende et da pauperibus et habebis thesaurum in caelo et veni sequere me

23 his ille auditis contristatus est quia dives erat valde

24 videns autem illum Iesus tristem factum dixit quam difficile qui pecunias habent in regnum Dei intrabunt

25 facilius est enim camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum Dei

26 et dixerunt qui audiebant et quis potest salvus fieri

27 ait illis quae impossibilia sunt apud homines possibilia sunt apud Deum

28 ait autem Petrus ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te

29 qui dixit eis amen dico vobis nemo est qui reliquit domum aut parentes aut fratres aut uxorem aut filios propter regnum Dei

30 et non recipiat multo plura in hoc tempore et in saeculo venturo vitam aeternam

31 adsumpsit autem Iesus duodecim et ait illis ecce ascendimus Hierosolyma et consummabuntur omnia quae scripta sunt per prophetas de Filio hominis

32 tradetur enim gentibus et inludetur et flagellabitur et conspuetur

33 et postquam flagellaverint occident eum et die tertia resurget

34 et ipsi nihil horum intellexerunt et erat verbum istud absconditum ab eis et non intellegebant quae dicebantur

35 factum est autem cum adpropinquaret Hiericho caecus quidam sedebat secus viam mendicans

36 et cum audiret turbam praetereuntem interrogabat quid hoc esset

37 dixerunt autem ei quod Iesus Nazarenus transiret

38 et clamavit dicens Iesu Fili David miserere mei

39 et qui praeibant increpabant eum ut taceret ipse vero multo magis clamabat Fili David miserere mei

40 stans autem Iesus iussit illum adduci ad se et cum adpropinquasset interrogavit illum

41 dicens quid tibi vis faciam at ille dixit Domine ut videam

42 et Iesus dixit illi respice fides tua te salvum fecit

43 et confestim vidit et sequebatur illum magnificans Deum et omnis plebs ut vidit dedit laudem Deo

Caput 19

1 et ingressus perambulabat Hiericho

2 et ecce vir nomine Zaccheus et hic erat princeps publicanorum et ipse dives

3 et quaerebat videre Iesum quis esset et non poterat prae turba quia statura pusillus erat

4 et praecurrens ascendit in arborem sycomorum ut videret illum quia inde erat transiturus

5 et cum venisset ad locum suspiciens Iesus vidit illum et dixit ad eum Zacchee festinans descende quia hodie in domo tua oportet me manere

6 et festinans descendit et excepit illum gaudens

7 et cum viderent omnes murmurabant dicentes quod ad hominem peccatorem devertisset

8 stans autem Zaccheus dixit ad Dominum ecce dimidium bonorum meorum Domine do pauperibus et si quid aliquem defraudavi reddo quadruplum

9 ait Iesus ad eum quia hodie salus domui huic facta est eo quod et ipse filius sit Abrahae

10 venit enim Filius hominis quaerere et salvum facere quod perierat

11 haec illis audientibus adiciens dixit parabolam eo quod esset prope Hierusalem et quia existimarent quod confestim regnum Dei manifestaretur

12 dixit ergo homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum et reverti

13 vocatis autem decem servis suis dedit illis decem mnas et ait ad illos negotiamini dum venio

14 cives autem eius oderant illum et miserunt legationem post illum dicentes nolumus hunc regnare super nos

15 et factum est ut rediret accepto regno et iussit vocari servos quibus dedit pecuniam ut sciret quantum quisque negotiatus esset

16 venit autem primus dicens domine mna tua decem mnas adquisivit

17 et ait illi euge bone serve quia in modico fidelis fuisti eris potestatem habens supra decem civitates

18 et alter venit dicens domine mna tua fecit quinque mnas

19 et huic ait et tu esto supra quinque civitates

20 et alter venit dicens domine ecce mna tua quam habui repositam in sudario

21 timui enim te quia homo austeris es tollis quod non posuisti et metis quod non seminasti

22 dicit ei de ore tuo te iudico serve nequam sciebas quod ego austeris homo sum tollens quod non posui et metens quod non seminavi

23 et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam et ego veniens cum usuris utique exegissem illud

24 et adstantibus dixit auferte ab illo mnas et date illi qui decem mnas habet

25 et dixerunt ei domine habet decem mnas

26 dico autem vobis quia omni habenti dabitur ab eo autem qui non habet et quod habet auferetur ab eo

27 verumtamen inimicos meos illos qui noluerunt me regnare super se adducite huc et interficite ante me

28 et his dictis praecedebat ascendens in Hierosolyma

29 et factum est cum adpropinquasset ad Bethfage et Bethania ad montem qui vocatur Oliveti misit duos discipulos suos

30 dicens ite in castellum quod contra est in quod introeuntes invenietis pullum asinae alligatum cui nemo umquam hominum sedit solvite illum et adducite

31 et si quis vos interrogaverit quare solvitis sic dicetis ei quia Dominus operam eius desiderat

32 abierunt autem qui missi erant et invenerunt sicut dixit illis stantem pullum

33 solventibus autem illis pullum dixerunt domini eius ad illos quid solvitis pullum

34 at illi dixerunt quia Dominus eum necessarium habet

35 et duxerunt illum ad Iesum et iactantes vestimenta sua supra pullum inposuerunt Iesum

36 eunte autem illo substernebant vestimenta sua in via

37 et cum adpropinquaret iam ad descensum montis Oliveti coeperunt omnes turbae discentium gaudentes laudare Deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus

38 dicentes benedictus qui venit rex in nomine Domini pax in caelo et gloria in excelsis

39 et quidam Pharisaeorum de turbis dixerunt ad illum magister increpa discipulos tuos

40 quibus ipse ait dico vobis quia si hii tacuerint lapides clamabunt

41 et ut adpropinquavit videns civitatem flevit super illam dicens

42 quia si cognovisses et tu et quidem in hac die tua quae ad pacem tibi nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis

43 quia venient dies in te et circumdabunt te inimici tui vallo et circumdabunt te et coangustabunt te undique

44 ad terram prosternent te et filios qui in te sunt et non relinquent in te lapidem super lapidem eo quod non cognoveris tempus visitationis tuae

45 et ingressus in templum coepit eicere vendentes in illo et ementes

46 dicens illis scriptum est quia domus mea domus orationis est vos autem fecistis illam speluncam latronum

47 et erat docens cotidie in templo principes autem sacerdotum et scribae et principes plebis quaerebant illum perdere

48 et non inveniebant quid facerent illi omnis enim populus suspensus erat audiens illum

Caput 20

1 et factum est in una dierum docente illo populum in templo et evangelizante convenerunt principes sacerdotum et scribae cum senioribus

2 et aiunt dicentes ad illum dic nobis in qua potestate haec facis aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem

3 respondens autem dixit ad illos interrogabo vos et ego verbum respondete mihi

4 baptismum Iohannis de caelo erat an ex hominibus

5 at illi cogitabant inter se dicentes quia si dixerimus de caelo dicet quare ergo non credidistis illi

6 si autem dixerimus ex hominibus plebs universa lapidabit nos certi sunt enim Iohannem prophetam esse

7 et responderunt se nescire unde esset

8 et Iesus ait illis neque ego dico vobis in qua potestate haec facio

9 coepit autem dicere ad plebem parabolam hanc homo plantavit vineam et locavit eam colonis et ipse peregre fuit multis temporibus

10 et in tempore misit ad cultores servum ut de fructu vineae darent illi qui caesum dimiserunt eum inanem

11 et addidit alterum servum mittere illi autem hunc quoque caedentes et adficientes contumelia dimiserunt inanem

12 et addidit tertium mittere qui et illum vulnerantes eiecerunt

13 dixit autem dominus vineae quid faciam mittam filium meum dilectum forsitan cum hunc viderint verebuntur

14 quem cum vidissent coloni cogitaverunt inter se dicentes hic est heres occidamus illum ut nostra fiat hereditas

15 et eiectionem illum extra vineam occiderunt quid ergo faciet illis dominus vineae

16 veniet et perdet colonos istos et dabit vineam aliis quo audito dixerunt illi absit

17 ille autem aspiciens eos ait quid est ergo hoc quod scriptum est lapidem quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli

18 omnis qui ceciderit supra illum lapidem conquassabitur supra quem autem ceciderit comminuet illum

19 et quaerebant principes sacerdotum et scribae mittere in illum manus illa hora et timuerunt populum cognoverunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam

20 et observantes miserunt insidiatores qui se iustos simularent ut caperent eum in sermone et traderent illum principatui et potestati praesidis

21 et interrogaverunt illum dicentes magister scimus quia recte dicis et doces et non accipis personam sed in veritate viam Dei doces

22 licet nobis dare tributum Caesari an non

23 considerans autem dolum illorum dixit ad eos quid me temptatis

24 ostendite mihi denarium cuius habet imaginem et inscriptionem respondentes dixerunt Caesaris

25 et ait illis reddite ergo quae Caesaris sunt Caesari et quae Dei sunt Deo

26 et non potuerunt verbum eius reprehendere coram plebe et mirati in responso eius tacuerunt

27 accesserunt autem quidam Sadducaeorum qui negant esse resurrectionem et interrogaverunt eum

28 dicentes magister Moses scripsit nobis si frater aliquis mortuus fuerit habens uxorem et hic sine filiis fuerit ut accipiat eam frater eius uxorem et suscitet semen fratri suo

29 septem ergo fratres erant et primus accepit uxorem et mortuus est sine filiis

30 et sequens accepit illam et ipse mortuus est sine filio

31 et tertius accepit illam similiter et omnes septem et non reliquerunt semen et mortui sunt

32 novissima omnium mortua est et mulier

33 in resurrectione ergo cuius eorum erit uxor siquidem septem habuerunt eam uxorem

34 et ait illis Iesus filii saeculi huius nubunt et traduntur ad nuptias

35 illi autem qui digni habebuntur saeculo illo et resurrectione ex mortuis neque nubunt neque ducunt uxores

36 neque enim ultra mori poterunt aequales enim angelis sunt et filii sunt Dei cum sint filii resurrectionis

37 quia vero resurgant mortui et Moses ostendit secus rubum sicut dicit Dominum Deum Abraham et Deum Isaac et Deum Iacob

38 Deus autem non est mortuorum sed vivorum omnes enim vivunt ei

39 respondentes autem quidam scribarum dixerunt magister bene dixisti

40 et amplius non audebant eum quicquam interrogare

41 dixit autem ad illos quomodo dicunt Christum Filium David esse

42 et ipse David dicit in libro Psalmorum dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis

43 donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum

44 David ergo Dominum illum vocat et quomodo filius eius est

45 audiente autem omni populo dixit discipulis suis

46 adtendite a scribis qui volunt ambulare in stolis et amant salutationes in foro et primas cathedras in synagogis et primos discubitus in conviviis

47 qui devorant domos viduarum simulantes longam orationem hii accipient damnationem maiorem

2 vidit autem et quandam viduam pauperulam mittentem aera minuta duo

3 et dixit vere dico vobis quia vidua haec pauper plus quam omnes misit

4 nam omnes hii ex abundanti sibi miserunt in munera Dei haec autem ex eo quod deest illi omnem victum suum quem habuit misit

5 et quibusdam dicentibus de templo quod lapidibus bonis et donis ornatum esset dixit

6 haec quae videtis venient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur

7 interrogaverunt autem illum dicentes praeceptor quando haec erunt et quod signum cum fieri incipient

8 qui dixit videte ne seducamini multi enim venient in nomine meo dicentes quia ego sum et tempus adpropinquavit nolite ergo ire post illos

9 cum autem audieritis proelia et seditiones nolite terreri oportet primum haec fieri sed non statim finis

10 tunc dicebat illis surget gens contra gentem et regnum adversus regnum

11 terraemotus magni erunt per loca et pestilentiae et fames terroresque de caelo et signa magna erunt

12 sed ante haec omnia incient vobis manus suas et persequentur tradentes in synagogas et custodias trahentes ad reges et praesides propter nomen meum

13 continget autem vobis in testimonium

14 ponite ergo in cordibus vestris non praemeditari quemadmodum respondeatis

15 ego enim dabo vobis os et sapientiam cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri

16 trademini autem a parentibus et fratribus et cognatis et amicis et morte adficiet ex vobis

17 et eritis odio omnibus propter nomen meum

18 et capillus de capite vestro non peribit

19 in patientia vestra possidebitis animas vestras

20 cum autem videritis circumdari ab exercitu Hierusalem tunc scitote quia adpropinquavit desolatio eius

21 tunc qui in Iudaea sunt fugiant in montes et qui in medio eius discedant et qui in regionibus non intrent in eam

22 quia dies ultionis hii sunt ut impleantur omnia quae scripta sunt

23 vae autem praegnatibus et nutrientibus in illis diebus erit enim pressura magna supra terram et ira populo huic

24 et cadent in ore gladii et captivi ducentur in omnes gentes et Hierusalem calcabitur a gentibus donec impleantur tempora nationum

25 et erunt signa in sole et luna et stellis et in terris pressura gentium prae confusione sonitus maris et fluctuum

26 arescentibus hominibus prae timore et expectatione quae supervenient universo orbi nam virtutes caelorum movebuntur

27 et tunc videbunt Filium hominis venientem in nube cum potestate magna et maiestate

28 his autem fieri incipientibus respicite et levate capita vestra quoniam adpropinquat redemptio vestra

Caput 21

1 respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in gazofilacium divites

29 et dixit illis similitudinem videte ficulneam et omnes arbores
 30 cum producant iam ex se fructum scitis quoniam prope est aestas
 31 ita et vos cum videritis haec fieri scitote quoniam prope est regnum Dei
 32 amen dico vobis quia non praeteribit generatio haec donec omnia fiant
 33 caelum et terra transibunt verba autem mea non transiunt
 34 attendite autem vobis ne forte graventur corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vitae et superveniat in vos repentina dies illa
 35 tamquam laqueus enim superveniet in omnes qui sedent super faciem omnis terrae
 36 vigilate itaque omni tempore orantes ut digni habeamini fugere ista omnia quae futura sunt et stare ante Filium hominis
 37 erat autem diebus docens in templo noctibus vero exiens morabatur in monte qui vocatur Oliveti
 38 et omnis populus manicabat ad eum in templo audire eum

Caput 22

1 adpropinquabat autem dies festus azymorum qui dicitur pascha
 2 et quaerebant principes sacerdotum et scribae quomodo eum interficerent timebant vero plebem
 3 intravit autem Satanas in Iudam qui cognominatur Scarioth unum de duodecim
 4 et abiit et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus quemadmodum illum traderet eis
 5 et gavisi sunt et pacti sunt pecuniam illi dare
 6 et spondit et quaerebat oportunitatem ut traderet illum sine turbis
 7 venit autem dies azymorum in qua necesse erat occidi pascha
 8 et misit Petrum et Iohannem dicens euntes parate nobis pascha ut manducemus
 9 at illi dixerunt ubi vis paremus
 10 et dixit ad eos ecce introeuntibus vobis in civitatem occurret vobis homo amphoram aquae portans sequimini eum in domum in qua intrat
 11 et dicetis patri familias domus dicit tibi magister ubi est diversorium ubi pascha cum discipulis meis manducem
 12 et ipse vobis ostendet cenaculum magnum stratum et ibi parate
 13 euntes autem invenerunt sicut dixit illis et paraverunt pascha
 14 et cum facta esset hora discubuit et duodecim apostoli cum eo
 15 et ait illis desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum antequam patiar

16 dico enim vobis quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno Dei
 17 et accepto calice gratias egit et dixit accipite et dividite inter vos
 18 dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis donec regnum Dei veniat
 19 et accepto pane gratias egit et fregit et dedit eis dicens hoc est corpus meum quod pro vobis datur hoc facite in meam commemorationem
 20 similiter et calicem postquam cenavit dicens hic est calix novum testamentum in sanguine meo quod pro vobis funditur
 21 verumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa
 22 et quidem Filius hominis secundum quod definitum est vadit verumtamen vae illi homini per quem traditur
 23 et ipsi coeperunt quaerere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset
 24 facta est autem et contentio inter eos quis eorum videretur esse maior
 25 dixit autem eis reges gentium dominantur eorum et qui potestatem habent super eos benefici vocantur
 26 vos autem non sic sed qui maior est in vobis fiat sicut iunior et qui praecessor est sicut ministrator
 27 nam quis maior est qui recumbit an qui ministrat nonne qui recumbit ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat
 28 vos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis
 29 et ego dispono vobis sicut disposuit mihi Pater meus regnum
 30 ut edatis et bibatis super mensam meam in regno et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israel
 31 ait autem Dominus Simon Simon ecce Satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum
 32 ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua et tu aliquando conversus confirma fratres tuos
 33 qui dixit ei Domine tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire
 34 et ille dixit dico tibi Petre non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me
 35 et dixit eis quando misi vos sine sacco et pera et calciamentis numquid aliquid defuit vobis at illi dixerunt nihil
 36 dixit ergo eis sed nunc qui habet sacculum tollat similiter et peram et qui non habet vendat tunicam suam et emat gladium
 37 dico enim vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me et quod cum iniustus deputatus est etenim ea quae sunt de me finem habent
 38 at illi dixerunt Domine ecce gladii duo hic at ille dixit eis satis est
 39 et egressus ibat secundum consuetudinem in montem Olivarum secuti sunt autem illum et discipuli

40 et cum pervenisset ad locum dixit illis orate ne intretis in temptationem

41 et ipse avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis et positis genibus orabat

42 dicens Pater si vis transfer calicem istum a me verumtamen non mea voluntas sed tua fiat

43 apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum et factus in agonia prolixius orabat

44 et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram

45 et cum surrexisset ab oratione et venisset ad discipulos suos invenit eos dormientes prae tristitia

46 et ait illis quid dormitis surgite orate ne intretis in temptationem

47 adhuc eo loquente ecce turba et qui vocabatur Iudas unus de duodecim antecedebat eos et adpropinquavit Iesu ut oscularetur eum

48 Iesus autem dixit ei Iuda osculo Filium hominis tradis

49 videntes autem hii qui circa ipsum erant quod futurum erat dixerunt ei Domine si percutimus in gladio

50 et percussit unus ex illis servum principis sacerdotum et amputavit auriculam eius dextram

51 respondens autem Iesus ait sinite usque huc et cum tetigisset auriculam eius sanavit eum

52 dixit autem Iesus ad eos qui venerant ad se principes sacerdotum et magistratus templi et seniores quasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus

53 cum cotidie vobiscum fuerim in templo non extendistis manus in me sed haec est hora vestra et potestas tenebrarum

54 comprehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacerdotum Petrus vero sequebatur a longe

55 accenso autem igni in medio atrio et circumsedentibus illis erat Petrus in medio eorum

56 quem cum vidisset ancilla quaedam sedentem ad lumen et eum fuisset intuita dixit et hic cum illo erat

57 at ille negavit eum dicens mulier non novi illum

58 et post pusillum alius videns eum dixit et tu de illis es Petrus vero ait o homo non sum

59 et intervallo facto quasi horae unius alius quidam affirmabat dicens vere et hic cum illo erat nam et Galilaeus est

60 et ait Petrus homo nescio quod dicis et continuo adhuc illo loquente cantavit gallus

61 et conversus Dominus respexit Petrum et recordatus est Petrus verbi Domini sicut dixit quia priusquam gallus cantet ter me negabis

62 et egressus foras Petrus flevit amare

63 et viri qui tenebant illum includebant ei caedentes

64 et velaverunt eum et percutiebant faciem eius et interrogabant eum dicentes prophetiza quis est qui te percussit

65 et alia multa blasphemantes dicebant in eum

66 et ut factus est dies convenerunt seniores plebis et principes sacerdotum et scribae et duxerunt illum in concilium suum dicentes si tu es Christus dic nobis

67 et ait illis si vobis dixerero non creditis mihi

68 si autem et interrogavero non respondebitis mihi neque dimittetis

69 ex hoc autem erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei

70 dixerunt autem omnes tu ergo es Filius Dei qui ait vos dicitis quia ego sum

71 at illi dixerunt quid adhuc desideramus testimonium ipsi enim audivimus de ore eius

Caput 23

1 et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum

2 coeperunt autem accusare illum dicentes hunc invenimus subvertentem gentem nostram et prohibentem tributa dari Caesari et dicentem se Christum regem esse

3 Pilatus autem interrogavit eum dicens tu es rex Iudaeorum at ille respondens ait tu dicis

4 ait autem Pilatus ad principes sacerdotum et turbas nihil invenio causae in hoc homine

5 at illi invalescebant dicentes commovet populum docens per universam Iudaeam et incipiens a Galilaea usque huc

6 Pilatus autem audiens Galilaeam interrogavit si homo Galilaeus esset

7 et ut cognovit quod de Herodis potestate esset remisit eum ad Herodem qui et ipse Hierosolymis erat illis diebus

8 Herodes autem viso Iesu gavisus est valde erat enim cupiens ex multo tempore videre eum eo quod audiret multa de illo et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri

9 interrogabat autem illum multis sermonibus at ipse nihil illi respondebat

10 stabant etiam principes sacerdotum et scribae constanter accusantes eum

11 sprexit autem illum Herodes cum exercitu suo et inludit indutum veste alba et remisit ad Pilatum

12 et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die nam antea inimici erant ad invicem

13 Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe

14 dixit ad illos obtulistis mihi hunc hominem quasi avertentem populum et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam inveni in homine isto ex his in quibus eum accusatis

15 sed neque Herodes nam remisit vos ad illum et ecce nihil dignum morte actum est ei

16 emendatum ergo illum dimittam

17 necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum

18 exclamavit autem simul universa turba dicens tolle hunc et dimitte nobis Barabban

19 qui erat propter seditionem quandam factam in civitate et homicidium missus in carcerem

20 iterum autem Pilatus locutus est ad illos volens dimittere Iesum

21 at illi succlamabant dicentes crucifige crucifige illum

22 ille autem tertio dixit ad illos quid enim mali fecit iste nullam causam mortis invenio in eo corripiam ergo illum et dimittam

23 at illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur et invalescebant voces eorum

24 et Pilatus adiudicavit fieri petitionem eorum

25 dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant Iesum vero tradidit voluntati eorum

26 et cum ducerent eum adprehenderunt Simonem quendam Cyrenensem venientem de villa et inposuerunt illi crucem portare post Iesum

27 sequebatur autem illum multa turba populi et mulierum quae plangebant et lamentabant eum

28 conversus autem ad illas Iesus dixit filiae Hierusalem nolite flere super me sed super vos ipsas flete et super filios vestros

29 quoniam ecce venient dies in quibus dicent beatae steriles et ventres qui non genuerunt et ubera quae non lactaverunt

30 tunc incipient dicere montibus cadite super nos et collibus operite nos

31 quia si in viridi ligno haec faciunt in arido quid fiet

32 ducebantur autem et alii duo nequam cum eo ut interficerentur

33 et postquam venerunt in locum qui vocatur Calvariae ibi crucifixerunt eum et latrones unum a dextris et alterum a sinistris

34 Iesus autem dicebat Pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt dividentes vero vestimenta eius miserunt sortes

35 et stabat populus expectans et deridebant illum principes cum eis dicentes alios salvos fecit se salvum faciat si hic est Christus Dei electus

36 includebant autem ei et milites accedentes et acetum offerentes illi

37 dicentes si tu es rex Iudaeorum salvum te fac

38 erat autem et superscriptio inscripta super illum litteris graecis et latinis et hebraicis hic est rex Iudaeorum

39 unus autem de his qui pendebant latronibus blasphemabat eum dicens si tu es Christus salvum fac temet ipsum et nos

40 respondens autem alter increpabat illum dicens neque tu times Deum quod in eadem damnatione es

41 et nos quidem iuste nam digna factis recipimus hic vero nihil mali gessit

42 et dicebat ad Iesum Domine memento mei cum veneris in regnum tuum

43 et dixit illi Iesus amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso

44 erat autem fere hora sexta et tenebrae factae sunt in universa terra usque in nonam horam

45 et obscuratus est sol et velum templi scissum est medium

46 et clamans voce magna Iesus ait Pater in manus tuas commendo spiritum meum et haec dicens exspiravit

47 videns autem centurio quod factum fuerat glorificavit Deum dicens vere hic homo iustus erat

48 et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et videbant quae fiebant percutientes pectora sua revertebantur

49 stabant autem omnes noti eius a longe et mulieres quae secutae erant eum a Galilaea haec videntes

50 et ecce vir nomine Ioseph qui erat decurio vir bonus et iustus

51 hic non consenserat consilio et actibus eorum ab Arimathia civitate Iudaeae qui expectabat et ipse regnum Dei

52 hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Iesu

53 et depositum involvit sindone et posuit eum in monumento exciso in quo nondum quisquam positus fuerat

54 et dies erat parasceves et sabbatum inlucescibat

55 subsecutae autem mulieres quae cum ipso venerant de Galilaea viderunt monumentum et quemadmodum positum erat corpus eius

56 et revertentes paraverunt aromata et unguenta et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum

Caput 24

1 una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata

2 et invenerunt lapidem revolutum a monumento

3 et ingressae non invenerunt corpus Domini Iesu

4 et factum est dum mente consternatae essent de isto ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti

5 cum timerent autem et declinarent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis

6 non est hic sed surrexit recordamini qualiter locutus est vobis cum adhuc in Galilaea esset

7 dicens quia oportet Filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et die tertia resurgere

8 et recordatae sunt verborum eius

9 et regressae a monumento nuntiaverunt haec omnia illis undecim et ceteris omnibus

10 erat autem Maria Magdalene et Iohanna et Maria Iacobi et ceterae quae cum eis erant quae dicebant ad apostolos haec

11 et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista et non credebant illis

12 Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum et procumbens videt linteamina sola posita et abiit secum mirans quod factum fuerat

13 et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Hierusalem nomine Emmaus

14 et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant

15 et factum est dum fabularentur et secum quaerere et ipse Iesus adpropinquans ibat cum illis

16 oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent

17 et ait ad illos qui sunt hii sermones quos confertis ad invicem ambulantes et estis tristes

18 et respondens unus cui nomen Cleopas dixit ei tu solus peregrinus es in Hierusalem et non cognovisti quae facta sunt in illa his diebus

19 quibus ille dixit quae et dixerunt de Iesu Nazareno qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram Deo et omni populo

20 et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotum et principes nostri in damnationem mortis et crucifixerunt eum

21 nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus Israhel et nunc super haec omnia tertia dies hodie quod haec facta sunt

22 sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt ad monumentum

23 et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere

24 et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum vero non viderunt

25 et ipse dixit ad eos o stulti et tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophetae

26 nonne haec oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam

27 et incipiens a Mose et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant

28 et adpropinquaverunt castello quo ibant et ipse se finxit longius ire

29 et coegerunt illum dicentes mane nobiscum quoniam advesperascit et inclinata est iam dies et intravit cum illis

30 et factum est dum recumberet cum illis accepit panem et benedixit ac fregit et porrigebat illis

31 et aperti sunt oculi eorum et cognoverunt eum et ipse evanuit ex oculis eorum

32 et dixerunt ad invicem nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in via et aperiret nobis scripturas

33 et surgentes eadem hora regressi sunt in Hierusalem et invenerunt congregatos undecim et eos qui cum ipsis erant

34 dicentes quod surrexit Dominus vere et apparuit Simoni

35 et ipsi narrabant quae gesta erant in via et quomodo cognoverunt eum in fractione panis

36 dum haec autem loquuntur Iesus stetit in medio eorum et dicit eis pax vobis ego sum nolite timere

37 conturbati vero et conterriti existimabant se spiritum videre

38 et dixit eis quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra

39 videte manus meas et pedes quia ipse ego sum palpite et videte quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere

40 et cum hoc dixisset ostendit eis manus et pedes

41 adhuc autem illis non credentibus et mirantibus prae gaudio dixit habetis hic aliquid quod manducetur

42 at illi obtulerunt ei partem piscis assi et favum mellis

43 et cum manducasset coram eis sumens reliquias dedit eis

44 et dixit ad eos haec sunt verba quae locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum quoniam necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege Mosi et prophetis et psalmis de me

45 tunc aperuit illis sensum ut intellegerent scripturas

46 et dixit eis quoniam sic scriptum est et sic oportebat Christum pati et resurgere a mortuis die tertia

47 et praedicari in nomine eius paenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes incipientibus ab Hierosolyma

48 vos autem estis testes horum

49 et ego mitto promissum Patris mei in vos vos autem sedete in civitate quoadusque induamini virtutem ex alto

50 eduxit autem eos foras in Bethaniam et elevatis manibus suis benedixit eis

51 et factum est dum benediceret illis recessit ab eis et ferebatur in caelum

52 et ipsi adorantes regressi sunt in Hierusalem cum gaudio magno

53 et erant semper in templo laudantes et benedicentes Deum amen

---

The Holy Gospel of Jesus Christ According to St. John

Chapter

893 #1
894 #2
894 #3
895 #4
896 #5
897 #6

899 #7
900 #8
901 #9
902 #10
903 #11
904 #12

905 #13
906 #14
906 #15
907 #16
908 #17
908 #18

909 #19
910 #20
911 #21
868 The Holy Gospel
of Jesus Christ According
to St. Luke

912 The Acts of the
Apostles

Caput 1

1 in principio erat Verbum et Verbum erat apud Deum et Deus erat Verbum

2 hoc erat in principio apud Deum

3 omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil quod factum est

4 in ipso vita erat et vita erat lux hominum

5 et lux in tenebris lucet et tenebrae eam non comprehenderunt

6 fuit homo missus a Deo cui nomen erat Iohannes

7 hic venit in testimonium ut testimonium perhiberet de lumine ut omnes crederent per illum

8 non erat ille lux sed ut testimonium perhiberet de lumine

9 erat lux vera quae inluminat omnem hominem venientem in mundum

10 in mundo erat et mundus per ipsum factus est et mundus eum non cognovit

11 in propria venit et sui eum non receperunt

12 quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios Dei fieri his qui credunt in nomine eius

13 qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex Deo nati sunt

14 et Verbum caro factum est et habitavit in nobis et vidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a Patre plenum gratiae et veritatis

15 Iohannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicens hic erat quem dixi vobis qui post me venturus est ante me factus est quia prior me erat

16 et de plenitudine eius nos omnes accepimus et gratiam pro gratia

17 quia lex per Mosen data est gratia et veritas per Iesum Christum facta est

18 Deum nemo vidit umquam unigenitus Filius qui est in sinu Patris ipse enarravit

19 et hoc est testimonium Iohannis quando miserunt Iudaei ab Hierosolymis sacerdotes et Levitas ad eum ut interrogarent eum tu quis es

20 et confessus est et non negavit et confessus est quia non sum ego Christus

21 et interrogaverunt eum quid ergo Helias es tu et dicit non sum propheta es tu et respondit non

22 dixerunt ergo ei quis es ut responsum demus his qui miserunt nos quid dicis de te ipso

23 ait ego vox clamantis in deserto dirigite viam Domini sicut dixit Esaias propheta

24 et qui missi fuerant erant ex Pharisaeis

25 et interrogaverunt eum et dixerunt ei quid ergo baptizas si tu non es Christus neque Helias neque propheta

26 respondit eis Iohannes dicens ego baptizo in aqua medius autem vestrum stetit quem vos non scitis

27 ipse est qui post me venturus est qui ante me factus est cuius ego non sum dignus ut solvam eius corrigiam calciamenti

28 haec in Bethania facta sunt trans Iordanen ubi erat Iohannes baptizans

29 altera die videt Iohannes Iesum venientem ad se et ait ecce agnus Dei qui tollit peccatum mundi

30 hic est de quo dixi post me venit vir qui ante me factus est quia prior me erat

31 et ego nesciebam eum sed ut manifestaretur Israhel propterea veni ego in aqua baptizans

32 et testimonium perhibuit Iohannes dicens quia vidi Spiritum descendentem quasi columbam de caelo et mansit super eum

33 et ego nesciebam eum sed qui misit me baptizare in aqua ille mihi dixit super quem videris Spiritum descendentem et manentem super eum hic est qui baptizat in Spiritu Sancto

34 et ego vidi et testimonium perhibui quia hic est Filius Dei

35 altera die iterum stabat Iohannes et ex discipulis eius duo

36 et respiciens Iesum ambulantiem dicit ecce agnus Dei

37 et audierunt eum duo discipuli loquentem et secuti sunt Iesum

38 conversus autem Iesus et videns eos sequentes dicit eis quid quaeritis qui dixerunt ei rabbi quod dicitur interpretatum magister ubi habitas

39 dicit eis venite et videte venerunt et viderunt ubi maneret et apud eum manserunt die illo hora autem erat quasi decima

40 erat autem Andreas frater Simonis Petri unus ex duobus qui audierant ab Iohanne et secuti fuerant eum

41 invenit hic primum fratrem suum Simonem et dicit ei invenimus Messiam quod est interpretatum Christus

42 et adduxit eum ad Iesum intuitus autem eum Iesus dixit tu es Simon filius Iohanna tu vocaberis Cephas quod interpretatur Petrus

43 in crastinum voluit exire in Galilaeam et invenit Philippum et dicit ei Iesus sequere me

44 erat autem Philippus a Bethsaida civitate Andreae et Petri

45 invenit Philippus Nathanahel et dicit ei quem scripsit Moses in lege et prophetae invenimus Iesum filium Ioseph a Nazareth

46 et dixit ei Nathanahel a Nazareth potest aliquid boni esse dicit ei Philippus veni et vide

47 vidit Iesus Nathanahel venientem ad se et dicit de eo ecce vere Israhelita in quo dolus non est

48 dicit ei Nathanahel unde me nosti respondit Iesus et dixit ei priusquam te Philippus vocaret cum esses sub ficu vidi te

49 respondit ei Nathanahel et ait rabbi tu es Filius Dei tu es rex Israhel

50 respondit Iesus et dixit ei quia dixi tibi vidi te sub ficu credis maius his videbis

51 et dicit ei amen amen dico vobis videbitis caelum apertum et angelos Dei ascendentes et descendentes supra Filium hominis

Caput 2

1 et die tertio nuptiae factae sunt in Cana Galilaeae et erat mater Iesu ibi

2 vocatus est autem ibi et Iesus et discipuli eius ad nuptias

3 et deficiente vino dicit mater Iesu ad eum vinum non habent

4 et dicit ei Iesus quid mihi et tibi est mulier nondum venit hora mea

5 dicit mater eius ministris quodcumque dixerit vobis facite

6 erant autem ibi lapideae hydriae sex positae secundum purificationem Iudaeorum capientes singulae metretas binas vel ternas

7 dicit eis Iesus implete hydrias aqua et impleverunt eas usque ad summum

8 et dicit eis Iesus haurite nunc et ferte architriclino et tulerunt

9 ut autem gustavit architriclinus aquam vinum factam et non sciebat unde esset ministri autem sciebant qui haurierant aquam vocat sponsum architriclinus

10 et dicit ei omnis homo primum bonum vinum ponit et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est tu servasti bonum vinum usque adhuc

11 hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galilaeae et manifestavit gloriam suam et crediderunt in eum discipuli eius

12 post hoc descendit Capharnaum ipse et mater eius et fratres eius et discipuli eius et ibi manserunt non multis diebus

13 et prope erat pascha Iudaeorum et ascendit Hierosolyma Iesus

14 et invenit in templo vendentes boves et oves et columbas et nummularios sedentes

15 et cum fecisset quasi flagellum de funiculis omnes eiecit de templo oves quoque et boves et nummulariorum effudit aes et mensas subvertit

16 et his qui columbas vendebant dixit auferte ista hinc nolite facere domum Patris mei domum negotiationis

17 recordati vero sunt discipuli eius quia scriptum est zelus domus tuae comedit me

18 responderunt ergo Iudaei et dixerunt ei quod signum ostendis nobis quia haec facis

19 respondit Iesus et dixit eis solvite templum hoc et in tribus diebus excitabo illud

20 dixerunt ergo Iudaei quadraginta et sex annis aedificatum est templum hoc et tu tribus diebus excitabis illud

21 ille autem dicebat de templo corporis sui

22 cum ergo resurrexisset a mortuis recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat et crediderunt scripturae et sermoni quem dixit Iesus

23 cum autem esset Hierosolymis in pascha in die festo multi crediderunt in nomine eius videntes signa eius quae faciebat

24 ipse autem Iesus non credebat semet ipsum eis eo quod ipse nosset omnes

25 et quia opus ei non erat ut quis testimonium perhiberet de homine ipse enim sciebat quid esset in homine

Caput 3

1 erat autem homo ex Phariseis Nicodemus nomine princeps Iudaeorum

2 hic venit ad eum nocte et dixit ei rabbi scimus quia a Deo venisti magister nemo enim potest haec signa facere quae tu facis nisi fuerit Deus cum eo

3 respondit Iesus et dixit ei amen amen dico tibi nisi quis natus fuerit denuo non potest videre regnum Dei

4 dicit ad eum Nicodemus quomodo potest homo nasci cum senex sit numquid potest in ventrem matris suae iterato introire et nasci

5 respondit Iesus amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu non potest introire in regnum Dei

6 quod natum est ex carne caro est et quod natum est ex Spiritu spiritus est

7 non mireris quia dixi tibi oportet vos nasci denuo

8 Spiritus ubi vult spirat et vocem eius audis sed non scis unde veniat et quo vadat sic est omnis qui natus est ex Spiritu

9 respondit Nicodemus et dixit ei quomodo possunt haec fieri

10 respondit Iesus et dixit ei tu es magister Israhel et haec ignoras

11 amen amen dico tibi quia quod scimus loquimur et quod vidimus testamur et testimonium nostrum non accipitis

12 si terrena dixi vobis et non creditis quomodo si dixero vobis caelestia credetis

13 et nemo ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo Filius hominis qui est in caelo

14 et sicut Moses exaltavit serpentem in deserto ita exaltari oportet Filium hominis

15 ut omnis qui credit in ipso non pereat sed habeat vitam aeternam

16 sic enim dilexit Deus mundum ut Filium suum unigenitum daret ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam aeternam

17 non enim misit Deus Filium suum in mundum ut iudicet mundum sed ut salvetur mundus per ipsum

18 qui credit in eum non iudicatur qui autem non credit iam iudicatus est quia non credidit in nomine unigeniti Filii Dei

19 hoc est autem iudicium quia lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem erant enim eorum mala opera

20 omnis enim qui mala agit odit lucem et non venit ad lucem ut non arguantur opera eius

21 qui autem facit veritatem venit ad lucem ut manifestentur eius opera quia in Deo sunt facta

22 post haec venit Iesus et discipuli eius in iudaeam terram et illic demorabatur cum eis et baptizabat

23 erat autem et Iohannes baptizans in Aenon iuxta Salim quia aquae multae erant illic et adveniebant et baptizabantur

24 nondum enim missus fuerat in carcerem Iohannes

25 facta est ergo quaestio ex discipulis Iohannis cum Iudaeis de purificatione

26 et venerunt ad Iohannem et dixerunt ei rabbi qui erat tecum trans Iordanen cui tu testimonium perhibuisti ecce hic baptizat et omnes veniunt ad eum

27 respondit Iohannes et dixit non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de caelo

28 ipsi vos mihi testimonium perhibetis quod dixerim ego non sum Christus sed quia missus sum ante illum

29 qui habet sponsam sponsus est amicus autem sponsi qui stat et audit eum gaudio gaudet propter vocem sponsi hoc ergo gaudium meum impletum est

30 illum oportet crescere me autem minui

31 qui desursum venit supra omnes est qui est de terra de terra est et de terra loquitur qui de caelo venit supra omnes est

32 et quod vidit et audivit hoc testatur et testimonium eius nemo accipit

33 qui accipit eius testimonium signavit quia Deus verax est

34 quem enim misit Deus verba Dei loquitur non enim ad mensuram dat Deus Spiritum

35 Pater diligit Filium et omnia dedit in manu eius

36 qui credit in Filium habet vitam aeternam qui autem incredulus est Filio non videbit vitam sed ira Dei manet super eum

Caput 4

1 ut ergo cognovit Iesus quia audierunt Pharisei quia Iesus plures discipulos facit et baptizat quam Iohannes

2 quamquam Iesus non baptizaret sed discipuli eius

3 reliquit Iudaeam et abiit iterum in Galilaeam

4 oportebat autem eum transire per Samariam

5 venit ergo in civitatem Samariae quae dicitur Sychar iuxta praedium quod dedit Iacob Ioseph filio suo

6 erat autem ibi fons Iacob Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem hora erat quasi sexta

7 venit mulier de Samaria haurire aquam dicit ei Iesus da mihi bibere

8 discipuli enim eius abierant in civitatem ut cibos emerent

9 dicit ergo ei mulier illa samaritana quomodo tu Iudaeus cum sis bibere a me poscis quae sum mulier samaritana non enim coutuntur Iudaei Samaritanis

10 respondit Iesus et dixit ei si scires donum Dei et quis est qui dicit tibi da mihi bibere tu forsitan petisses ab eo et dedisset tibi aquam vivam

11 dicit ei mulier Domine neque in quo haurias habes et puteus altus est unde ergo habes aquam vivam

12 numquid tu maior es patre nostro Iacob qui dedit nobis puteum et ipse ex eo bibit et filii eius et pecora eius

13 respondit Iesus et dixit ei omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in aeternum

14 sed aqua quam dabo ei fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam

15 dicit ad eum mulier Domine da mihi hanc aquam ut non sitiam neque veniam huc haurire

16 dicit ei Iesus vade voca virum tuum et veni huc
17 respondit mulier et dixit non habeo virum dicit ei
Iesus bene dixisti quia non habeo virum
18 quinque enim viros habuisti et nunc quem habes non
est tuus vir hoc vere dixisti
19 dicit ei mulier Domine video quia propheta es tu
20 patres nostri in monte hoc adoraverunt et vos dicitis
quia Hierosolymis est locus ubi adorare oportet
21 dicit ei Iesus mulier crede mihi quia veniet hora quan-
do neque in monte hoc neque in Hierosolymis adorabitis
Patrem
22 vos adoratis quod nescitis nos adoramus quod scimus
quia salus ex Iudaeis est
23 sed venit hora et nunc est quando veri adoratores ado-
rabunt Patrem in spiritu et veritate nam et Pater tales quaerit
qui adorent eum
24 spiritus est Deus et eos qui adorant eum in spiritu et
veritate oportet adorare
25 dicit ei mulier scio quia Messias venit qui dicitur
Christus cum ergo venerit ille nobis adnuntiabit omnia
26 dicit ei Iesus ego sum qui loquor tecum
27 et continuo venerunt discipuli eius et mirabantur quia
cum muliere loquebatur nemo tamen dixit quid quaeris aut
quid loqueris cum ea
28 reliquit ergo hydriam suam mulier et abiit in civitatem
et dicit illis hominibus
29 venite videte hominem qui dixit mihi omnia
quaecumque feci numquid ipse est Christus
30 exierunt de civitate et veniebant ad eum
31 interea rogabant eum discipuli dicentes rabbi
manduca
32 ille autem dixit eis ego cibum habeo manducare quem
vos nescitis
33 dicebant ergo discipuli ad invicem numquid aliquis
adtulit ei manducare
34 dicit eis Iesus meus cibus est ut faciam voluntatem
eius qui misit me ut perficiam opus eius
35 nonne vos dicitis quod adhuc quattuor menses sunt et
messis venit ecce dico vobis levate oculos vestros et videte
regiones quia albae sunt iam ad messem
36 et qui metit mercedem accipit et congregat fructum in
vitam aeternam ut et qui seminat simul gaudeat et qui metit
37 in hoc enim est verbum verum quia alius est qui
seminat et alius est qui metit
38 ego misi vos metere quod vos non laborastis alii
laboraverunt et vos in laborem eorum introistis
39 ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Sama-
ritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis
quia dixit mihi omnia quaecumque feci
40 cum venissent ergo ad illum Samaritani rogaverunt
eum ut ibi maneret et mansit ibi duos dies
41 et multo plures crediderunt propter sermonem eius
42 et mulieri dicebant quia iam non propter tuam loquel-
lam credimus ipsi enim audivimus et scimus quia hic est vere
salvator mundi

43 post duos autem dies exiit inde et abiit in Galilaeam
44 ipse enim Iesus testimonium perhibuit quia propheta
in sua patria honorem non habet
45 cum ergo venisset in Galilaeam exceperunt eum Ga-
lilaei cum omnia vidissent quae fecerat Hierosolymis in die
festo et ipsi enim venerant in diem festum
46 venit ergo iterum in Cana Galilaeae ubi fecit aquam
vinum et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur
Capharnaum
47 hic cum audisset quia Iesus adveniret a Iudaea in Ga-
lilaeam abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sanaret
filium eius incipiebat enim mori
48 dixit ergo Iesus ad eum nisi signa et prodigia videritis
non creditis
49 dicit ad eum regulus Domine descende priusquam
moriatur filius meus
50 dicit ei Iesus vade filius tuus vivit credidit homo
sermoni quem dixit ei Iesus et ibat
51 iam autem eo descendente servi occurrerunt ei et
nuntiaverunt dicentes quia filius eius viveret
52 interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit
et dixerunt ei quia heri hora septima reliquit eum febris
53 cognovit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei
Iesus filius tuus vivit et credidit ipse et domus eius tota
54 hoc iterum secundum signum fecit Iesus cum venisset
a Iudaea in Galilaeam

Caput 5

1 post haec erat dies festus Iudaeorum et ascendit Iesus
Hierosolymis
2 est autem Hierosolymis super Probatica piscina quae
cognominatur hebraice Bethesda quinque porticus habens
3 in his iacebat multitudo magna languentium caecorum
claudorum aridorum expectantium aquae motum
4 []
5 erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos
habens in infirmitate sua
6 hunc cum vidisset Iesus iacentem et cognovisset quia
multum iam tempus habet dicit ei vis sanus fieri
7 respondit ei languidus Domine hominem non habeo ut
cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinam dum venio
enim ego alius ante me descendit
8 dicit ei Iesus surge tolle grabattum tuum et ambula
9 et statim sanus factus est homo et sustulit grabattum
suum et ambulabat erat autem sabbatum in illo die
10 dicebant Iudaei illi qui sanatus fuerat sabbatum est
non licet tibi tollere grabattum tuum
11 respondit eis qui me fecit sanum ille mihi dixit tolle
grabattum tuum et ambula
12 interrogaverunt ergo eum quis est ille homo qui dixit
tibi tolle grabattum tuum et ambula
13 is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset
Iesus enim declinavit turba constituta in loco

14 postea invenit eum Iesus in templo et dixit illi ecce sanus factus es iam noli peccare ne deterius tibi aliquid contingat

15 abiit ille homo et nuntiavit Iudaeis quia Iesus esset qui fecit eum sanum

16 propterea persequabantur Iudaei Iesum quia haec faciebat in sabbato

17 Iesus autem respondit eis Pater meus usque modo operatur et ego operor

18 propterea ergo magis quaerebant eum Iudaei interficere quia non solum solvebat sabbatum sed et Patrem suum dicebat Deum aequalem se faciens Deo respondit itaque Iesus et dixit eis

19 amen amen dico vobis non potest Filius a se facere quicquam nisi quod viderit Patrem facientem quaecumque enim ille fecerit haec et Filius similiter facit

20 Pater enim diligit Filium et omnia demonstrat ei quae ipse facit et maiora his demonstrabit ei opera ut vos miremini

21 sicut enim Pater suscitavit mortuos et vivificat sic et Filius quos vult vivificat

22 neque enim Pater iudicat quemquam sed iudicium omne dedit Filio

23 ut omnes honorificent Filium sicut honorificant Patrem qui non honorificat Filium non honorificat Patrem qui misit illum

24 amen amen dico vobis quia qui verbum meum audit et credit ei qui misit me habet vitam aeternam et in iudicium non venit sed transit a morte in vitam

25 amen amen dico vobis quia venit hora et nunc est quando mortui audient vocem Filii Dei et qui audierint vivent

26 sicut enim Pater habet vitam in semet ipso sic dedit et Filio vitam habere in semet ipso

27 et potestatem dedit ei et iudicium facere quia Filius hominis est

28 nolite mirari hoc quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem eius

29 et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitae qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii

30 non possum ego a me ipso facere quicquam sicut audio iudico et iudicium meum iustum est quia non quaero voluntatem meam sed voluntatem eius qui misit me

31 si ego testimonium perhibeo de me testimonium meum non est verum

32 alius est qui testimonium perhibet de me et scio quia verum est testimonium quod perhibet de me

33 vos misistis ad Iohannem et testimonium perhibuit veritati

34 ego autem non ab homine testimonium accipio sed haec dico ut vos salvi sitis

35 ille erat lucerna ardens et lucens vos autem voluistis exultare ad horam in luce eius

36 ego autem habeo testimonium maius Iohanne opera enim quae dedit mihi Pater ut perficiam ea ipsa opera quae ego facio testimonium perhibent de me quia Pater me misit

37 et qui misit me Pater ipse testimonium perhibuit de me neque vocem eius umquam audistis neque speciem eius vidistis

38 et verbum eius non habetis in vobis manens quia quem misit ille huic vos non creditis

39 scrutamini scripturas quia vos putatis in ipsis vitam aeternam habere et illae sunt quae testimonium perhibent de me

40 et non vultis venire ad me ut vitam habeatis

41 claritatem ab hominibus non accipio

42 sed cognovi vos quia dilectionem Dei non habetis in vobis

43 ego veni in nomine Patris mei et non accipitis me si alius venerit in nomine suo illum accipietis

44 quomodo potestis vos credere qui gloriam ab invicem accipitis et gloriam quae a solo est Deo non quaeritis

45 nolite putare quia ego accusaturus sim vos apud Patrem est qui accuset vos Moses in quo vos speratis

46 si enim crederetis Mosis crederetis forsitan et mihi de me enim ille scripsit

47 si autem illius litteris non creditis quomodo meis verbis credetis

Caput 6

1 post haec abiit Iesus trans mare Galilaeae quod est Tiberiadis

2 et sequebatur eum multitudo magna quia videbant signa quae faciebat super his qui infirmabantur

3 subiit ergo in montem Iesus et ibi sedebat cum discipulis suis

4 erat autem proximum pascha dies festus Iudaeorum

5 cum sublevasset ergo oculos Iesus et vidisset quia multitudo maxima venit ad eum dicit ad Philippum unde ememus panes ut manducent hii

6 hoc autem dicebat temptans eum ipse enim sciebat quid esset factururus

7 respondit ei Philippus ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis ut unusquisque modicum quid accipiat

8 dicit ei unus ex discipulis eius Andreas frater Simonis Petri

9 est puer unus hic qui habet quinque panes hordiacios et duos pisces sed haec quid sunt inter tantos

10 dixit ergo Iesus facite homines discumbere erat autem faenum multum in loco discubuerunt ergo viri numero quasi quinque milia

11 accepit ergo panes Iesus et cum gratias egisset distribuit discumbentibus similiter et ex piscibus quantum volebant

12 ut autem impleti sunt dixit discipulis suis colligite quae superaverunt fragmenta ne pereant

13 collegerunt ergo et impleverunt duodecim cofinos fragmentorum ex quinque panibus hordiaciis quae superfuerunt his qui manducaverunt

14 illi ergo homines cum vidissent quod fecerat signum dicebant quia hic est vere propheta qui venturus est in mundum

15 Iesus ergo cum cognovisset quia venturi essent ut raperent eum et facerent eum regem fugit iterum in montem ipse solus

16 ut autem sero factum est descenderunt discipuli eius ad mare

17 et cum ascendissent navem venerunt trans mare in Capharnaum et tenebrae iam factae erant et non venerat ad eos Iesus

18 mare autem vento magno flante exsurgebat

19 cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut triginta vident Iesum ambulans super mare et proximum navi fieri et timuerunt

20 ille autem dicit eis ego sum nolite timere

21 voluerunt ergo accipere eum in navi et statim fuit navis ad terram quam ibant

22 altera die turba quae stabat trans mare vidit quia navicula alia non erat ibi nisi una et quia non introisset cum discipulis suis Iesus in navem sed soli discipuli eius abissent

23 aliae vero supervenerunt naves a Tiberiade iuxta locum ubi manducaverant panem gratias agente Domino

24 cum ergo vidisset turba quia Iesus non esset ibi neque discipuli eius ascenderunt naviculas et venerunt Capharnaum quaerentes Iesum

25 et cum invenissent eum trans mare dixerunt ei rabbi quando huc venisti

26 respondit eis Iesus et dixit amen amen dico vobis quaeritis me non quia vidistis signa sed quia manducastis ex panibus et saturati estis

27 operamini non cibum qui perit sed qui permanet in vitam aeternam quem Filius hominis vobis dabit hunc enim Pater signavit Deus

28 dixerunt ergo ad eum quid faciemus ut operemur opera Dei

29 respondit Iesus et dixit eis hoc est opus Dei ut credatis in eum quem misit ille

30 dixerunt ergo ei quod ergo tu facis signum ut videamus et credamus tibi quid operaris

31 patres nostri manna manducaverunt in deserto sicut scriptum est panem de caelo dedit eis manducare

32 dixit ergo eis Iesus amen amen dico vobis non Moses dedit vobis panem de caelo sed Pater meus dat vobis panem de caelo verum

33 panis enim Dei est qui descendit de caelo et dat vitam mundo

34 dixerunt ergo ad eum Domine semper da nobis panem hunc

35 dixit autem eis Iesus ego sum panis vitae qui veniet ad me non esuriet et qui credit in me non sitiet umquam

36 sed dixi vobis quia et vidistis me et non creditis

37 omne quod dat mihi Pater ad me veniet et eum qui venit ad me non eiciam foras

38 quia descendi de caelo non ut faciam voluntatem meam sed voluntatem eius qui misit me

39 haec est autem voluntas eius qui misit me Patris ut omne quod dedit mihi non perdam ex eo sed resuscitem illum novissimo die

40 haec est enim voluntas Patris mei qui misit me ut omnis qui videt Filium et credit in eum habeat vitam aeternam et resuscitabo ego eum in novissimo die

41 murmurabant ergo Iudaei de illo quia dixisset ego sum panis qui de caelo descendi

42 et dicebant nonne hic est Iesus filius Ioseph cuius nos novimus patrem et matrem quomodo ergo dicit hic quia de caelo descendi

43 respondit ergo Iesus et dixit eis nolite murmurare in invicem

44 nemo potest venire ad me nisi Pater qui misit me traxerit eum et ego resuscitabo eum novissimo die

45 est scriptum in prophetis et erunt omnes docibiles Dei omnis qui audivit a Patre et didicit venit ad me

46 non quia Patrem vidit quisquam nisi is qui est a Deo hic vidit Patrem

47 amen amen dico vobis qui credit in me habet vitam aeternam

48 ego sum panis vitae

49 patres vestri manducaverunt in deserto manna et mortui sunt

50 hic est panis de caelo descendens ut si quis ex ipso manducaverit non moriatur

51 ego sum panis vivus qui de caelo descendi si quis manducaverit ex hoc pane vivet in aeternum et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita

52 litigabant ergo Iudaei ad invicem dicentes quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum

53 dixit ergo eis Iesus amen amen dico vobis nisi manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis eius sanguinem non habetis vitam in vobis

54 qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem habet vitam aeternam et ego resuscitabo eum in novissimo die

55 caro enim mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus

56 qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in illo

57 sicut misit me vivens Pater et ego vivo propter Patrem et qui manducat me et ipse vivet propter me

58 hic est panis qui de caelo descendit non sicut manducaverunt patres vestri manna et mortui sunt qui manducat hunc panem vivet in aeternum

59 haec dixit in synagoga docens in Capharnaum

60 multi ergo audientes ex discipulis eius dixerunt durus est hic sermo quis potest eum audire

61 sciens autem Iesus apud semet ipsum quia murmurarent de hoc discipuli eius dixit eis hoc vos scandalizat

62 si ergo videritis Filium hominis ascendentem ubi erat prius

63 spiritus est qui vivificat caro non prodest quicquam verba quae ego locutus sum vobis spiritus et vita sunt

64 sed sunt quidam ex vobis qui non credunt sciebat enim ab initio Iesus qui essent credentes et quis traditurus esset eum

65 et dicebat propterea dixi vobis quia nemo potest venire ad me nisi fuerit ei datum a Patre meo

66 ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro et iam non cum illo ambulabant

67 dixit ergo Iesus ad duodecim numquid et vos vultis abire

68 respondit ergo ei Simon Petrus Domine ad quem ibimus verba vitae aeternae habes

69 et nos credidimus et cognovimus quia tu es Christus Filius Dei

70 respondit eis Iesus nonne ego vos duodecim elegi et ex vobis unus diabolus est

71 dicebat autem Iudam Simonis Scariotis hic enim erat traditurus eum cum esset unus ex duodecim

Caput 7

1 post haec ambulabat Iesus in Galilaeam non enim volebat in Iudaeam ambulare quia quaerebant eum Iudaei interficere

2 erat autem in proximo dies festus Iudaeorum scenopegia

3 dixerunt autem ad eum fratres eius transi hinc et vade in Iudaeam ut et discipuli tui videant opera tua quae facis

4 nemo quippe in occulto quid facit et quaerit ipse in palam esse si haec facis manifesta te ipsum mundo

5 neque enim fratres eius credebant in eum

6 dicit ergo eis Iesus tempus meum nondum advenit tempus autem vestrum semper est paratum

7 non potest mundus odisse vos me autem odit quia ego testimonium perhibeo de illo quia opera eius mala sunt

8 vos ascendite ad diem festum hunc ego non ascendo ad diem festum istum quia meum tempus nondum impletum est

9 haec cum dixisset ipse mansit in Galilaea

10 ut autem ascenderunt fratres eius tunc et ipse ascendit ad diem festum non manifeste sed quasi in occulto

11 Iudaei ergo quaerebant eum in die festo et dicebant ubi est ille

12 et murmur multus de eo erat in turba; quidam enim dicebant quia bonus est alii autem dicebant non sed seducit turbas

13 nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum Iudaeorum

14 iam autem die festo mediante ascendit Iesus in templum et docebat

15 et mirabantur Iudaei dicentes quomodo hic litteras scit cum non didicerit

16 respondit eis Iesus et dixit mea doctrina non est mea sed eius qui misit me

17 si quis voluerit voluntatem eius facere cognoscet de doctrina utrum ex Deo sit an ego a me ipso loquar

18 qui a semet ipso loquitur gloriam propriam quaerit qui autem quaerit gloriam eius qui misit illum hic verax est et iniustitia in illo non est

19 nonne Moses dedit vobis legem et nemo ex vobis facit legem

20 quid me quaeritis interficere respondit turba et dixit daemonium habes quis te quaerit interficere

21 respondit Iesus et dixit eis unum opus feci et omnes miramini

22 propterea Moses dedit vobis circumcisionem non quia ex Mose est sed ex patribus et in sabbato circumciditis hominem

23 si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non solvatur lex Mosi mihi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato

24 nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicate

25 dicebant ergo quidam ex Hierosolymis nonne hic est quem quaerunt interficere

26 et ecce palam loquitur et nihil ei dicunt numquid vere cognoverunt principes quia hic est Christus

27 sed hunc scimus unde sit Christus autem cum venerit nemo scit unde sit

28 clamabat ergo docens in templo Iesus et dicens et me scitis et unde sim scitis et a me ipso non veni sed est verus qui misit me quem vos non scitis

29 ego scio eum quia ab ipso sum et ipse me misit

30 quaerebant ergo eum adprehendere et nemo misit in illum manus quia nondum venerat hora eius

31 de turba autem multi crediderunt in eum et dicebant Christus cum venerit numquid plura signa faciet quam quae hic facit

32 audierunt Pharisei turbam murmurantem de illo haec et miserunt principes et Pharisei ministros ut adprehenderent eum

33 dixit ergo Iesus adhuc modicum tempus vobiscum sum et vado ad eum qui misit me

34 quaeritis me et non invenietis et ubi sum ego vos non potestis venire

35 dixerunt ergo Iudaei ad se ipsos quo hic iturus est quia non inveniemus eum numquid in dispersionem gentium iturus est et docturus gentes

36 quis est hic sermo quem dixit quaeritis me et non invenietis et ubi sum ego non potestis venire

37 in novissimo autem die magno festivitatis stabat Iesus et clamabat dicens si quis sitit veniat ad me et bibat

38 qui credit in me sicut dixit scriptura flumina de ventre eius fluent aquae vitae

39 hoc autem dixit de Spiritu quem accepturi erant credentes in eum non enim erat Spiritus quia Iesus nondum fuerat glorificatus

40 ex illa ergo turba cum audissent hos sermones eius dicebant hic est vere propheta

41 alii dicebant hic est Christus quidam autem dicebant numquid a Galilaea Christus venit

42 nonne scriptura dicit quia ex semine David et Bethleem castello ubi erat David venit Christus

43 dissensio itaque facta est in turba propter eum

44 quidam autem ex ipsis volebant adprehendere eum sed nemo misit super illum manus

45 venerunt ergo ministri ad pontifices et Phariseos et dixerunt eis illi quare non adduxistis eum

46 responderunt ministri numquam sic locutus est homo sicut hic homo

47 responderunt ergo eis Pharisei numquid et vos seducti estis

48 numquid aliquis ex principibus credidit in eum aut ex Phariseis

49 sed turba haec quae non novit legem maledicti sunt

50 dicit Nicodemus ad eos ille qui venit ad eum nocte qui unus erat ex ipsis

51 numquid lex nostra iudicat hominem nisi audierit ab ipso prius et cognoverit quid faciat

52 responderunt et dixerunt ei numquid et tu Galilaeus es scrutare et vide quia propheta a Galilaea non surgit

53 et reversi sunt unusquisque in domum suam

Caput 8

1 Iesus autem perrexit in montem Oliveti

2 et diluculo iterum venit in templum et omnis populus venit ad eum et sedens docebat eos

3 adducunt autem scribae et Pharisei mulierem in adulterio deprehensam et statuerunt eam in medio

4 et dixerunt ei magister haec mulier modo deprehensa est in adulterio

5 in lege autem Moses mandavit nobis huiusmodi lapidare tu ergo quid dicis

6 haec autem dicebant temptantes eum ut possent accusare eum Iesus autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra

7 cum autem perseverarent interrogantes eum erexit se et dixit eis qui sine peccato est vestrum primus in illam lapidem mittat

8 et iterum se inclinans scribebat in terra

9 audientes autem unus post unum exiebant incipientes a senioribus et remansit solus et mulier in medio stans

10 erigens autem se Iesus dixit ei mulier ubi sunt nemo te condemnavit

11 quae dixit nemo Domine dixit autem Iesus nec ego te condemnabo vade et amplius iam noli peccare

12 iterum ergo locutus est eis Iesus dicens ego sum lux mundi qui sequitur me non ambulabit in tenebris sed habebit lucem vitae

13 dixerunt ergo ei Pharisei tu de te ipso testimonium perhibes testimonium tuum non est verum

14 respondit Iesus et dixit eis et si ego testimonium perhibeo de me ipso verum est testimonium meum quia scio unde veni et quo vado vos autem nescitis unde venio aut quo vado

15 vos secundum carnem iudicatis ego non iudico quemquam

16 et si iudico ego iudicium meum verum est quia solus non sum sed ego et qui me misit Pater

17 et in lege vestra scriptum est quia duorum hominum testimonium verum est

18 ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso et testimonium perhibet de me qui misit me Pater

19 dicebant ergo ei ubi est Pater tuus respondit Iesus neque me scitis neque Patrem meum si me sciretis forsitan et Patrem meum sciretis

20 haec verba locutus est in gazofilacio docens in templo et nemo adprehendit eum quia necdum venerat hora eius

21 dixit ergo iterum eis Iesus ego vado et quaeritis me et in peccato vestro moriemini quo ego vado vos non potestis venire

22 dicebant ergo Iudaei numquid interficiet semet ipsum quia dicit quo ego vado vos non potestis venire

23 et dicebat eis vos de deorsum estis ego de supernis sum vos de mundo hoc estis ego non sum de hoc mundo

24 dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris si enim non credideritis quia ego sum moriemini in peccato vestro

25 dicebant ergo ei tu quis es dixit eis Iesus principium quia et loquor vobis

26 multa habeo de vobis loqui et iudicare sed qui misit me verax est et ego quae audivi ab eo haec loquor in mundo

27 et non cognoverunt quia Patrem eis dicebat

28 dixit ergo eis Iesus cum exaltaveritis Filium hominis tunc cognoscetis quia ego sum et a me ipso facio nihil sed sicut docuit me Pater haec loquor

29 et qui me misit mecum est non reliquit me solum quia ego quae placita sunt ei facio semper

30 haec illo loquente multi crediderunt in eum

31 dicebat ergo Iesus ad eos qui crediderunt ei Iudaeos si vos manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis

32 et cognoscetis veritatem et veritas liberabit vos

33 responderunt ei semen Abrahae sumus et nemini servivimus umquam quomodo tu dicis liberi eritis

34 respondit eis Iesus amen amen dico vobis quia omnis qui facit peccatum servus est peccati

35 servus autem non manet in domo in aeternum filius manet in aeternum

36 si ergo Filius vos liberaverit vere liberi eritis

37 scio quia filii Abrahae estis sed quaeritis me interficere quia sermo meus non capit in vobis

38 ego quod vidi apud Patrem loquor et vos quae vidistis apud patrem vestrum facitis

39 responderunt et dixerunt ei pater noster Abraham est dicit eis Iesus si filii Abrahae estis opera Abrahae facite

40 nunc autem quaeritis me interficere hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audivi a Deo hoc Abraham non fecit

41 vos facitis opera patris vestri dixerunt itaque ei nos ex fornicatione non sumus nati unum patrem habemus Deum

42 dixit ergo eis Iesus si Deus pater vester esset diligere-tis utique me ego enim ex Deo processi et veni neque enim a me ipso veni sed ille me misit

43 quare loquellam meam non cognoscitis quia non potestis audire sermonem meum

44 vos ex patre diabolo estis et desideria patris vestri vultis facere ille homicida erat ab initio et in veritate non stetit quia non est veritas in eo cum loquitur mendacium ex propriis loquitur quia mendax est et pater eius

45 ego autem quia veritatem dico non creditis mihi

46 quis ex vobis arguit me de peccato si veritatem dico quare vos non creditis mihi

47 qui est ex Deo verba Dei audit propterea vos non auditis quia ex Deo non estis

48 responderunt igitur Iudaei et dixerunt ei nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es tu et daemonium habes

49 respondit Iesus ego daemonium non habeo sed honorifico Patrem meum et vos inhonoratis me

50 ego autem non quaero gloriam meam est qui quaerit et iudicat

51 amen amen dico vobis si quis sermonem meum servaverit mortem non videbit in aeternum

52 dixerunt ergo Iudaei nunc cognovimus quia daemo-nium habes Abraham mortuus est et prophetae et tu dicis si quis sermonem meum servaverit non gustabit mortem in aeternum

53 numquid tu maior es patre nostro Abraham qui mortuus est et prophetae mortui sunt quem te ipsum facis

54 respondit Iesus si ego glorifico me ipsum gloria mea nihil est est Pater meus qui glorificat me quem vos dicitis quia Deus noster est

55 et non cognovistis eum ego autem novi eum et si dixe-ro quia non scio eum ero similis vobis mendax sed scio eum et sermonem eius servo

56 Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum et vidit et gavisus est

57 dixerunt ergo Iudaei ad eum quinquaginta annos nondum habes et Abraham vidisti

58 dixit eis Iesus amen amen dico vobis antequam Abraham fieret ego sum

59 tulerunt ergo lapides ut iacerent in eum Iesus autem abscondit se et exivit de templo

3 respondit Iesus neque hic peccavit neque parentes eius sed ut manifestetur opera Dei in illo

4 me oportet operari opera eius qui misit me donec dies est venit nox quando nemo potest operari

5 quamdiu in mundo sum lux sum mundi

6 haec cum dixisset expuit in terram et fecit lutum ex sputo et linuit lutum super oculos eius

7 et dixit ei vade lava in natatoria Siloae quod interpretatur Missus abiit ergo et lavit et venit videns

8 itaque vicini et qui videbant eum prius quia mendicus erat dicebant nonne hic est qui sedebat et mendicabat alii dicebant quia hic est

9 alii autem nequaquam sed similis est eius ille dicebat quia ego sum

10 dicebant ergo ei quomodo aperti sunt oculi tibi

11 respondit ille homo qui dicitur Iesus lutum fecit et unxit oculos meos et dixit mihi vade ad natatoriam Siloae et lava et abii et lavi et vidi

12 dixerunt ei ubi est ille ait nescio

13 adducunt eum ad Phariseos qui caecus fuerat

14 erat autem sabbatum quando lutum fecit Iesus et aperuit oculos eius

15 iterum ergo interrogabant eum Pharisei quomodo vi-disset ille autem dixit eis lutum posuit mihi super oculos et lavi et video

16 dicebant ergo ex Phariseis quidam non est hic ho-mo a Deo quia sabbatum non custodit alii dicebant quomodo potest homo peccator haec signa facere et scisma erat in eis

17 dicunt ergo caeco iterum tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos ille autem dixit quia propheta est

18 non crediderunt ergo Iudaei de illo quia caecus fuisset et vidisset donec vocaverunt parentes eius qui viderat

19 et interrogaverunt eos dicentes hic est filius vester quem vos dicitis quia caecus natus est quomodo ergo nunc videt

20 responderunt eis parentes eius et dixerunt scimus quia hic est filius noster et quia caecus natus est

21 quomodo autem nunc videat nescimus aut quis eius aperuit oculos nos nescimus ipsum interrogare aetatem habet ipse de se loquatur

22 haec dixerunt parentes eius quia timebant Iudaeos iam enim conspiraverant Iudaei ut si quis eum confiteretur Christum extra synagogam fieret

23 propterea parentes eius dixerunt quia aetatem habet ipsum interrogare

24 vocaverunt ergo rursum hominem qui fuerat caecus et dixerunt ei da gloriam Deo nos scimus quia hic homo peccator est

25 dixit ergo ille si peccator est nescio unum scio quia caecus cum essem modo video

26 dixerunt ergo illi quid fecit tibi quomodo aperuit tibi oculos

27 respondit eis dixi vobis iam et audistis quid iterum vultis audire numquid et vos vultis discipuli eius fieri

Caput 9

1 et praeteriens vidit hominem caecum a nativitate

2 et interrogaverunt eum discipuli sui rabbi quis peccavit hic aut parentes eius ut caecus nasceretur

28 maledixerunt ei et dixerunt tu discipulus illius es nos autem Mosi discipuli sumus

29 nos scimus quia Mosi locutus est Deus hunc autem nescimus unde sit

30 respondit ille homo et dixit eis in hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde sit et aperuit meos oculos

31 scimus autem quia peccatores Deus non audit sed si quis Dei cultor est et voluntatem eius facit hunc exaudit

32 a saeculo non est auditum quia aperuit quis oculos caeci nati

33 nisi esset hic a Deo non poterat facere quicquam

34 responderunt et dixerunt ei in peccatis natus es totus et tu doces nos et eiecerunt eum foras

35 audivit Iesus quia eiecerunt eum foras et cum invenisset eum dixit ei tu credis in Filium Dei

36 respondit ille et dixit quis est Domine ut credam in eum

37 et dixit ei Iesus et vidisti eum et qui loquitur tecum ipse est

38 at ille ait credo Domine et procidens adoravit eum

39 dixit ei Iesus in iudicium ego in hunc mundum veni ut qui non vident videant et qui vident caeci fiant

40 et audierunt ex Phariseis qui cum ipso erant et dixerunt ei numquid et nos caeci sumus

41 dixit eis Iesus si caeci essetis non haberetis peccatum nunc vero dicitis quia videmus peccatum vestrum manet

Caput 10

1 amen amen dico vobis qui non intrat per ostium in ovile ovium sed ascendit aliunde ille fur est et latro

2 qui autem intrat per ostium pastor est ovium

3 huic ostiarius aperit et oves vocem eius audiunt et proprias oves vocat nominatim et educit eas

4 et cum proprias oves emiseric ante eas vadit et oves illum sequuntur quia sciunt vocem eius

5 alienum autem non sequuntur sed fugient ab eo quia non noverunt vocem alienorum

6 hoc proverbium dixit eis Iesus illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis

7 dixit ergo eis iterum Iesus amen amen dico vobis quia ego sum ostium ovium

8 omnes quotquot venerunt fures sunt et latrones sed non audierunt eos oves

9 ego sum ostium per me si quis introierit salvabitur et ingredietur et egredietur et pascua inveniet

10 fur non venit nisi ut furetur et mactet et perdat ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant

11 ego sum pastor bonus bonus pastor animam suam dat pro ovibus

12 mercennarius et qui non est pastor cuius non sunt oves propriae videt lupum venientem et dimittit oves et fugit et lupus rapit et dispergit oves

13 mercennarius autem fugit quia mercennarius est et non pertinet ad eum de ovibus

14 ego sum pastor bonus et cognosco meas et cognoscunt me meae

15 sicut novit me Pater et ego agnosco Patrem et animam meam pono pro ovibus

16 et alias oves habeo quae non sunt ex hoc ovili et illas oportet me adducere et vocem meam audient et fiet unum ovile unus pastor

17 propterea me Pater diligit quia ego pono animam meam ut iterum sumam eam

18 nemo tollit eam a me sed ego pono eam a me ipso potestatem habeo ponendi eam et potestatem habeo iterum sumendi eam hoc mandatum accepi a Patre meo

19 dissensio iterum facta est inter Iudaeos propter sermones hos

20 dicebant autem multi ex ipsis daemonium habet et insanit quid eum auditis

21 alii dicebant haec verba non sunt daemonium habentis numquid daemonium potest caecorum oculos aperire

22 facta sunt autem encenia in Hierosolymis et hiemps erat

23 et ambulabat Iesus in templo in porticu Salomonis

24 circumdederunt ergo eum Iudaei et dicebant ei quousque animam nostram tollis si tu es Christus dic nobis palam

25 respondit eis Iesus loquor vobis et non creditis opera quae ego facio in nomine Patris mei haec testimonium perhibent de me

26 sed vos non creditis quia non estis ex ovibus meis

27 oves meae vocem meam audiunt et ego cognosco eas et sequuntur me

28 et ego vitam aeternam do eis et non peribunt in aeternum et non rapiet eas quisquam de manu mea

29 Pater meus quod dedit mihi maius omnibus est et nemo potest rapere de manu Patris mei

30 ego et Pater unum sumus

31 sustulerunt lapides Iudaei ut lapidarent eum

32 respondit eis Iesus multa opera bona ostendi vobis ex Patre meo propter quod eorum opus me lapidatis

33 responderunt ei Iudaei de bono opere non lapidamus te sed de blasphemia et quia tu homo cum sis facis te ipsum Deum

34 respondit eis Iesus nonne scriptum est in lege vestra quia ego dixi dii estis

35 si illos dixit deos ad quos sermo Dei factus est et non potest solvi scriptura

36 quem Pater sanctificavit et misit in mundum vos dicitis quia blasphemias quia dixi Filius Dei sum

37 si non facio opera Patris mei nolite credere mihi

38 si autem facio et si mihi non vultis credere operibus credite ut cognoscatis et credatis quia in me est Pater et ego in Patre

39 quaerebant ergo eum prendere et exivit de manibus eorum

40 et abiit iterum trans Iordanen in eum locum ubi erat Iohannes baptizans primum et mansit illic

41 et multi venerunt ad eum et dicebant quia Iohannes quidem signum fecit nullum

42 omnia autem quaecumque dixit Iohannes de hoc vera erant et multi crediderunt in eum

Caput 11

1 erat autem quidam languens Lazarus a Bethania de castello Mariae et Marthae sororis eius

2 Maria autem erat quae unxit Dominum unguento et extersit pedes eius capillis suis cuius frater Lazarus infirmabatur

3 miserunt ergo sorores ad eum dicentes Domine ecce quem amas infirmatur

4 audiens autem Iesus dixit eis infirmitas haec non est ad mortem sed pro gloria Dei ut glorificetur Filius Dei per eam

5 diligebat autem Iesus Martham et sororem eius Mariam et Lazarum

6 ut ergo audivit quia infirmabatur tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus

7 deinde post haec dicit discipulis suis eamus in Iudaeam iterum

8 dicunt ei discipuli rabbi nunc quaerebant te Iudaei lapidare et iterum vadis illuc

9 respondit Iesus nonne duodecim horae sunt diei si quis ambulaverit in die non offendit quia lucem huius mundi videt

10 si autem ambulaverit nocte offendit quia lux non est in eo

11 haec ait et post hoc dicit eis Lazarus amicus noster dormit sed vado ut a somno exsuscitem eum

12 dixerunt ergo discipuli eius Domine si dormit salvus erit

13 dixerat autem Iesus de morte eius illi autem putaverunt quia de dormitione somni diceret

14 tunc ergo dixit eis Iesus manifeste Lazarus mortuus est

15 et gaudeo propter vos ut credatis quoniam non eram ibi sed eamus ad eum

16 dixit ergo Thomas qui dicitur Didymus ad condiscipulos eamus et nos ut moriamur cum eo

17 venit itaque Iesus et invenit eum quattuor dies iam in monumento habentem

18 erat autem Bethania iuxta Hierosolyma quasi stadiis quindecim

19 multi autem ex Iudaeis venerant ad Martham et Mariam ut consolarentur eas de fratre suo

20 Martha ergo ut audivit quia Iesus venit occurrit illi Maria autem domi sedebat

21 dixit ergo Martha ad Iesum Domine si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus

22 sed et nunc scio quia quaecumque poposceris a Deo dabit tibi Deus

23 dicit illi Iesus resurget frater tuus

24 dicit ei Martha scio quia resurget in resurrectione in novissima die

25 dixit ei Iesus ego sum resurrectio et vita qui credit in me et si mortuus fuerit vivet

26 et omnis qui vivit et credit in me non morietur in aeternum credis hoc

27 ait illi utique Domine ego credidi quia tu es Christus Filius Dei qui in mundum venisti

28 et cum haec dixisset abiit et vocavit Mariam sororem suam silentio dicens magister adest et vocat te

29 illa ut audivit surgit cito et venit ad eum

30 nondum enim venerat Iesus in castellum sed erat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei Martha

31 Iudaei igitur qui erant cum ea in domo et consolabantur eam cum vidissent Mariam quia cito surrexit et exiit secuti sunt eam dicentes quia vadit ad monumentum ut ploret ibi

32 Maria ergo cum venisset ubi erat Iesus videns eum cecidit ad pedes eius et dixit ei Domine si fuisses hic non esset mortuus frater meus

33 Iesus ergo ut vidit eam plorantem et Iudaeos qui venerant cum ea plorantes fremuit spiritu et turbavit se ipsum

34 et dixit ubi posuistis eum dicunt ei Domine veni et vide

35 et lacrimatus est Iesus

36 dixerunt ergo Iudaei ecce quomodo amabat eum

37 quidam autem dixerunt ex ipsis non poterat hic qui aperuit oculos caeci facere ut et hic non moreretur

38 Iesus ergo rursum fremens in semet ipso venit ad monumentum erat autem spelunca et lapis superpositus erat ei

39 ait Iesus tollite lapidem dicit ei Martha soror eius qui mortuus fuerat Domine iam fetet quadriduanus enim est

40 dicit ei Iesus nonne dixi tibi quoniam si credideris videbis gloriam Dei

41 tulerunt ergo lapidem Iesus autem elevatis sursum oculis dixit Pater gratias ago tibi quoniam audisti me

42 ego autem sciebam quia semper me audis sed propter populum qui circumstat dixi ut credant quia tu me misisti

43 haec cum dixisset voce magna clamavit Lazare veni foras

44 et statim prodiit qui fuerat mortuus ligatus pedes et manus institis et facies illius sudario erat ligata dicit Iesus eis solvite eum et sinite abire

45 multi ergo ex Iudaeis qui venerant ad Mariam et viderant quae fecit crediderunt in eum

46 quidam autem ex ipsis abierunt ad Phariseos et dixerunt eis quae fecit Iesus

47 collegerunt ergo pontifices et Pharisei concilium et dicebant quid facimus quia hic homo multa signa facit

48 si dimittimus eum sic omnes credent in eum et venient Romani et tollent nostrum et locum et gentem

49 unus autem ex ipsis Caiaphas cum esset pontifex anni illius dixit eis vos nescitis quicquam

50 nec cogitatis quia expedit nobis ut unus moriatur homo pro populo et non tota gens pereat

51 hoc autem a semet ipso non dixit sed cum esset pontifex anni illius prophetavit quia Iesus moriturus erat pro gente

52 et non tantum pro gente sed et ut filios Dei qui erant dispersi congregaret in unum

53 ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum

54 Iesus ergo iam non in palam ambulabat apud Iudaeos sed abiit in regionem iuxta desertum in civitatem quae dicitur Efrem et ibi morabatur cum discipulis

55 proximum autem erat pascha Iudaeorum et ascenderunt multi Hierosolyma de regione ante pascha ut sanctificarent se ipsos

56 quaerebant ergo Iesum et conloquebantur ad invicem in templo stantes quid putatis quia non veniat ad diem festum

57 dederant autem pontifices et Pharisei mandatum ut si quis cognoverit ubi sit indicet ut adprehendant eum

Caput 12

1 Iesus ergo ante sex dies paschae venit Bethaniam ubi fuerat Lazarus mortuus quem suscitavit Iesus

2 fecerunt autem ei cenam ibi et Martha ministrabat Lazarus vero unus erat ex discumbentibus cum eo

3 Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici pretiosi unxit pedes Iesu et extersit capillis suis pedes eius et domus impleta est ex odore unguenti

4 dicit ergo unus ex discipulis eius Iudas Scariotis qui erat eum traditurus

5 quare hoc unguentum non veniit trecentis denariis et datum est egenis

6 dixit autem hoc non quia de egenis pertinebat ad eum sed quia fur erat et oculos habens ea quae mittebantur portabat

7 dixit ergo Iesus sine illam ut in die sepulturae meae servet illud

8 pauperes enim semper habetis vobiscum me autem non semper habetis

9 cognovit ergo turba multa ex Iudaeis quia illic est et venerunt non propter Iesum tantum sed ut Lazarum viderent quem suscitavit a mortuis

10 cogitaverunt autem principes sacerdotum ut et Lazarum interficerent

11 quia multi propter illum abibant ex Iudaeis et credebant in Iesum

12 in crastinum autem turba multa quae venerat ad diem festum cum audissent quia venit Iesus Hierosolyma

13 acceperunt ramos palmarum et processerunt obviam ei et clamabant osanna benedictus qui venit in nomine Domini rex Israel

14 et invenit Iesus asellum et sedit super eum sicut scriptum est

15 noli timere filia Sion ecce rex tuus venit sedens super pullum asinae

16 haec non cognoverunt discipuli eius primum sed quando glorificatus est Iesus tunc recordati sunt quia haec erant scripta de eo et haec fecerunt ei

17 testimonium ergo perhibebat turba quae erat cum eo quando Lazarum vocavit de monumento et suscitavit eum a mortuis

18 propterea et obviam venit ei turba quia audierunt eum fecisse hoc signum

19 Pharisei ergo dixerunt ad semet ipsos videtis quia nihil proficimus ecce mundus totus post eum abiit

20 erant autem gentiles quidam ex his qui ascenderant ut adorarent in die festo

21 hii ergo accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilaeae et rogabant eum dicentes domine volumus Iesum videre

22 venit Philippus et dicit Andreae Andreas rursum et Philippus dixerunt Iesu

23 Iesus autem respondit eis dicens venit hora ut clarificetur Filius hominis

24 amen amen dico vobis nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit

25 ipsum solum manet si autem mortuum fuerit multum fructum adfert qui amat animam suam perdet eam et qui odit animam suam in hoc mundo in vitam aeternam custodit eam

26 si quis mihi ministrat me sequatur et ubi sum ego illic et minister meus erit si quis mihi ministraverit honorificabit eum Pater meus

27 nunc anima mea turbata est et quid dicam Pater salvifica me ex hora hac sed propterea veni in horam hanc

28 Pater clarifica tuum nomen venit ergo vox de caelo et clarificavi et iterum clarificabo

29 turba ergo quae stabat et audierat dicebant tonitruum factum esse alii dicebant angelus ei locutus est

30 respondit Iesus et dixit non propter me vox haec venit sed propter vos

31 nunc iudicium est mundi nunc princeps huius mundi eicietur foras

32 et ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum

33 hoc autem dicebat significans qua morte esset moriturus

34 respondit ei turba nos audivimus ex lege quia Christus manet in aeternum et quomodo tu dicis oportet exaltari Filium hominis quis est iste Filius hominis

35 dixit ergo eis Iesus adhuc modicum lumen in vobis est ambulate dum lucem habetis ut non tenebrae vos comprehendant et qui ambulat in tenebris nescit quo vadat

36 dum lucem habetis credite in lucem ut filii lucis sitis haec locutus est Iesus et abiit et abscondit se ab eis

37 cum autem tanta signa fecisset coram eis non credebant in eum

38 ut sermo Esaiæ prophetae impleretur quem dixit Domine quis credidit auditui nostro et brachium Domini cui revelatum est

39 propterea non poterant credere quia iterum dixit Esaias

40 excaecavit oculos eorum et induravit eorum cor ut non videant oculis et intellegant corde et convertantur et sanem eos

41 haec dixit Esaias quando vidit gloriam eius et locutus est de eo

42 verumtamen et ex principibus multi crediderunt in eum sed propter Phariseos non confitebantur ut de synagoga non eicerentur

43 dilexerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam Dei

44 Iesus autem clamavit et dixit qui credit in me non credit in me sed in eum qui misit me

45 et qui videt me videt eum qui misit me

46 ego lux in mundum veni ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat

47 et si quis audierit verba mea et non custodierit ego non iudico eum non enim veni ut iudicem mundum sed ut salvificem mundum

48 qui spernit me et non accipit verba mea habet qui iudicet eum sermo quem locutus sum ille iudicabit eum in novissimo die

49 quia ego ex me ipso non sum locutus sed qui misit me Pater ipse mihi mandatum dedit quid dicam et quid loquar

50 et scio quia mandatum eius vita aeterna est quae ergo ego loquor sicut dixit mihi Pater sic loquor

Caput 13

1 ante diem autem festum paschae sciens Iesus quia venit eius hora ut transeat ex hoc mundo ad Patrem cum dilexisset suos qui erant in mundo in finem dilexit eos

2 et cena facta cum diabolus iam misisset in corde ut traderet eum Iudas Simonis Scariotis

3 sciens quia omnia dedit ei Pater in manus et quia a Deo exivit et ad Deum vadit

4 surgit a cena et ponit vestimenta sua et cum accepisset linteam praecinxit se

5 deinde mittit aquam in pelvem et coepit lavare pedes discipulorum et extergere linteo quo erat praecinctus

6 venit ergo ad Simonem Petrum et dicit ei Petrus Domine tu mihi lavas pedes

7 respondit Iesus et dicit ei quod ego facio tu nescis modo scies autem postea

8 dicit ei Petrus non lavabis mihi pedes in aeternum respondit Iesus ei si non laveris te non habes partem mecum

9 dicit ei Simon Petrus Domine non tantum pedes meos sed et manus et caput

10 dicit ei Iesus qui lotus est non indiget ut lavet sed est mundus totus et vos mundi estis sed non omnes

11 sciebat enim quisnam esset qui traderet eum propterea dixit non estis mundi omnes

12 postquam ergo lavit pedes eorum et accepit vestimenta sua cum recubisset iterum dixit eis scitis quid fecerim vobis

13 vos vocatis me magister et Domine et bene dicitis sum etenim

14 si ergo ego lavi vestros pedes Dominus et magister et vos debetis alter alterius lavare pedes

15 exemplum enim dedi vobis ut quemadmodum ego feci vobis ita et vos faciatis

16 amen amen dico vobis non est servus maior domino suo neque apostolus maior eo qui misit illum

17 si haec scitis beati eritis si feceritis ea

18 non de omnibus vobis dico ego scio quos elegerim sed ut impleatur scriptura qui manducat mecum panem levavit contra me calcaneum suum

19 amodo dico vobis priusquam fiat ut credatis cum factum fuerit quia ego sum

20 amen amen dico vobis qui accipit si quem misero me accipit qui autem me accipit accipit eum qui me misit

21 cum haec dixisset Iesus turbatus est spiritu et protestatus est et dixit amen amen dico vobis quia unus ex vobis tradet me

22 aspiciebant ergo ad invicem discipuli haesitantes de quo diceret

23 erat ergo recubens unus ex discipulis eius in sinu Iesu quem diligebat Iesus

24 innuit ergo huic Simon Petrus et dicit ei quis est de quo dicit

25 itaque cum recubisset ille supra pectus Iesu dicit ei Domine quis est

26 respondit Iesus ille est cui ego intinctum panem porrexero et cum intinxisset panem dedit Iudae Simonis Scariotis

27 et post buccellam tunc introivit in illum Satan dicit ei Iesus quod facis fac citius

28 hoc autem nemo scivit discumbentium ad quid dixerit ei

29 quidam enim putabant quia oculos habebat Iudas quia dicit ei Iesus eme ea quae opus sunt nobis ad diem festum aut egenis ut aliquid daret

30 cum ergo accepisset ille buccellam exivit continuo erat autem nox

31 cum ergo exisset dicit Iesus nunc clarificatus est Filius hominis et Deus clarificatus est in eo

32 si Deus clarificatus est in eo et Deus clarificabit eum in semet ipso et continuo clarificabit eum

33 filioli adhuc modicum vobiscum sum quaeritis me et sicut dixi Iudaeis quo ego vado vos non potestis venire et vobis dico modo

34 mandatum novum do vobis ut diligatis invicem sicut dilexi vos ut et vos diligatis invicem

35 in hoc cognoscent omnes quia mei discipuli estis si dilectionem habueritis ad invicem

36 dicit ei Simon Petrus Domine quo vadis respondit Iesus quo ego vado non potes me modo sequi sequeris autem postea

37 dicit ei Petrus quare non possum sequi te modo animam meam pro te ponam

38 respondit Iesus animam tuam pro me ponis amen amen dico tibi non cantabit gallus donec me ter neges

Caput 14

1 non turbetur cor vestrum creditis in Deum et in me credite

2 in domo Patris mei mansiones multae sunt si quo minus dixissem vobis quia vado parare vobis locum

3 et si abiero et praeparavero vobis locum iterum venio et accipiam vos ad me ipsum ut ubi sum ego et vos sitis

4 et quo ego vado scitis et viam scitis

5 dicit ei Thomas Domine nescimus quo vadis et quomodo possumus viam scire

6 dicit ei Iesus ego sum via et veritas et vita nemo venit ad Patrem nisi per me

7 si cognovissetis me et Patrem meum utique cognovissetis et amodo cognoscitis eum et vidistis eum

8 dicit ei Philippus Domine ostende nobis Patrem et sufficit nobis

9 dicit ei Iesus tanto tempore vobiscum sum et non cognovistis me Philippe qui vidit me vidit et Patrem quomodo tu dicis ostende nobis Patrem

10 non credis quia ego in Patre et Pater in me est verba quae ego loquor vobis a me ipso non loquor Pater autem in me manens ipse facit opera

11 non creditis quia ego in Patre et Pater in me est

12 alioquin propter opera ipsa credite amen amen dico vobis qui credit in me opera quae ego facio et ipse faciet et maiora horum faciet quia ego ad Patrem vado

13 et quodcumque petieritis in nomine meo hoc faciam ut glorificetur Pater in Filio

14 si quid petieritis me in nomine meo hoc faciam

15 si diligitis me mandata mea servate

16 et ego rogabo Patrem et alium paracletum dabit vobis ut maneat vobiscum in aeternum

17 Spiritum veritatis quem mundus non potest accipere quia non videt eum nec scit eum vos autem cognoscitis eum quia apud vos manebit et in vobis erit

18 non relinquam vos orfanos veniam ad vos

19 adhuc modicum et mundus me iam non videt vos autem videtis me quia ego vivo et vos vivetis

20 in illo die vos cognoscetis quia ego sum in Patre meo et vos in me et ego in vobis

21 qui habet mandata mea et servat ea ille est qui diligit me qui autem diligit me diligetur a Patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei me ipsum

22 dicit ei Iudas non ille Scariotus Domine quid factum est quia nobis manifestaturus es te ipsum et non mundo

23 respondit Iesus et dixit ei si quis diligit me sermonem meum servabit et Pater meus diliget eum et ad eum veniemus et mansiones apud eum faciemus

24 qui non diligit me sermones meos non servat et sermonem quem audistis non est meus sed eius qui misit me Patris

25 haec locutus sum vobis apud vos manens

26 paracletus autem Spiritus Sanctus quem mittet Pater in nomine meo ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia quaecumque dixero vobis

27 pacem relinquo vobis pacem meam do vobis non quomodo mundus dat ego do vobis non turbetur cor vestrum neque formidet

28 audistis quia ego dixi vobis vado et venio ad vos si diligeretis me gauderetis utique quia vado ad Patrem quia Pater maior me est

29 et nunc dixi vobis priusquam fiat ut cum factum fuerit credatis

30 iam non multa loquar vobiscum venit enim princeps mundi huius et in me non habet quicquam

31 sed ut cognoscat mundus quia diligo Patrem et sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio surgite eamus hinc

Caput 15

1 ego sum vitis vera et Pater meus agricola est

2 omnem palmitem in me non ferentem fructum tollet eum et omnem qui fert fructum purgabit eum ut fructum plus adferat

3 iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis

4 manete in me et ego in vobis sicut palmes non potest ferre fructum a semet ipso nisi manserit in vite sic nec vos nisi in me manseritis

5 ego sum vitis vos palmites qui manet in me et ego in eo hic fert fructum multum quia sine me nihil potestis facere

6 si quis in me non manserit mittetur foras sicut palmes et aruit et colligent eos et in ignem mittunt et ardent

7 si manseritis in me et verba mea in vobis manserint quodcumque volueritis petetis et fiet vobis

8 in hoc clarificatus est Pater meus ut fructum plurimum adferatis et efficiamini mei discipuli

9 sicut dilexit me Pater et ego dilexi vos manete in dilectione mea

10 si praecepta mea servaveritis manebitis in dilectione mea sicut et ego Patris mei praecepta servavi et maneo in eius dilectione

11 haec locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit et gaudium vestrum impleatur

12 hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos

13 maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam quis ponat pro amicis suis

14 vos amici mei estis si feceritis quae ego praecipio vobis

15 iam non dico vos servos quia servus nescit quid facit dominus eius vos autem dixi amicos quia omnia quaecumque audivi a Patre meo nota feci vobis

16 non vos me elegistis sed ego elegi vos et posui vos ut eatis et fructum adferatis et fructus vester maneat ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo det vobis

17 haec mando vobis ut diligatis invicem

18 si mundus vos odit scitote quia me priorem vobis odio habuit

19 si de mundo fuissetis mundus quod suum erat diligeret quia vero de mundo non estis sed ego elegi vos de mundo propterea odit vos mundus

20 mementote sermonis mei quem ego dixi vobis non est servus maior domino suo si me persecuti sunt et vos persequentur si sermonem meum servaverunt et vestrum servabunt

21 sed haec omnia facient vobis propter nomen meum quia nesciunt eum qui misit me

22 si non venissem et locutus fuisset eis peccatum non haberent nunc autem excusationem non habent de peccato suo

23 qui me odit et Patrem meum odit

24 si opera non fecissem in eis quae nemo alius fecit peccatum non haberent nunc autem et viderunt et oderunt et me et Patrem meum

25 sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est quia odio me habuerunt gratis

26 cum autem venerit paracletus quem ego mittam vobis a Patre Spiritum veritatis qui a Patre procedit ille testimonium perhibebit de me

27 et vos testimonium perhibebis quia ab initio mecum estis

10 de iustitia vero quia ad Patrem vado et iam non videbitis me

11 de iudicio autem quia princeps mundi huius iudicatus est

12 adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis portare modo

13 cum autem venerit ille Spiritus veritatis docebit vos in omnem veritatem non enim loquetur a semet ipso sed quaecumque audiet loquetur et quae ventura sunt adnuntiabit vobis

14 ille me clarificabit quia de meo accipiet et adnuntiabit vobis

15 omnia quaecumque habet Pater mea sunt propterea dixi quia de meo accipit et adnuntiabit vobis

16 modicum et iam non videbitis me et iterum modicum et videbitis me quia vado ad Patrem

17 dixerunt ergo ex discipulis eius ad invicem quid est hoc quod dicit nobis modicum et non videbitis me et iterum modicum et videbitis me et quia vado ad Patrem

18 dicebant ergo quid est hoc quod dicit modicum nescimus quid loquitur

19 cognovit autem Iesus quia volebant eum interrogare et dixit eis de hoc quaeritis inter vos quia dixi modicum et non videbitis me et iterum modicum et videbitis me

20 amen amen dico vobis quia plorabitis et flebitis vos mundus autem gaudebit vos autem contristabimini sed tristitia vestra vertetur in gaudium

21 mulier cum parit tristitiam habet quia venit hora eius cum autem pepererit puerum iam non meminit pressurae propter gaudium quia natus est homo in mundum

22 et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum et gaudium vestrum nemo tollit a vobis

23 et in illo die me non rogabitis quicquam amen amen dico vobis si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis

24 usque modo non petistis quicquam in nomine meo petite et accipietis ut gaudium vestrum sit plenum

25 haec in proverbii locutus sum vobis venit hora cum iam non in proverbii loquar vobis sed palam de Patre adnuntiabo vobis

26 illo die in nomine meo petetis et non dico vobis quia ego rogabo Patrem de vobis

27 ipse enim Pater amat vos quia vos me amastis et credidistis quia ego a Deo exivi

28 exivi a Patre et veni in mundum iterum relinquo mundum et vado ad Patrem

29 dicunt ei discipuli eius ecce nunc palam loqueris et proverbium nullum dicis

30 nunc scimus quia scis omnia et non opus est tibi ut quis te interroget in hoc credimus quia a Deo existi

31 respondit eis Iesus modo creditis

32 ecce venit hora et iam venit ut dispergamini unusquisque in propria et me solum relinquantis et non sum solus quia Pater mecum est

Caput 16

1 haec locutus sum vobis ut non scandalizemini

2 absque synagogis facient vos sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequium se praestare Deo

3 et haec facient quia non noverunt Patrem neque me

4 sed haec locutus sum vobis ut cum venerit hora eorum reminiscamini quia ego dixi vobis

5 haec autem vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram at nunc vado ad eum qui me misit et nemo ex vobis interrogat me quo vadis

6 sed quia haec locutus sum vobis tristitia implevit cor vestrum

7 sed ego veritatem dico vobis expedit vobis ut ego vadam si enim non abiero paracletus non veniet ad vos si autem abiero mittam eum ad vos

8 et cum venerit ille arguet mundum de peccato et de iustitia et de iudicio

9 de peccato quidem quia non credunt in me

33 haec locutus sum vobis ut in me pacem habeatis in mundo pressuram habetis sed confidite ego vici mundum

Caput 17

1 haec locutus est Iesus et sublevatis oculis in caelum dixit Pater venit hora clarifica Filium tuum ut Filius tuus clarificet te

2 sicut dedisti ei potestatem omnis carnis ut omne quod dedisti ei det eis vitam aeternam

3 haec est autem vita aeterna ut cognoscant te solum verum Deum et quem misisti Iesum Christum

4 ego te clarificavi super terram opus consummavi quod dedisti mihi ut faciam

5 et nunc clarifica me tu Pater apud temet ipsum claritatem quam habui priusquam mundus esset apud te

6 manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo tui erant et mihi eos dedisti et sermonem tuum servaverunt

7 nunc cognoverunt quia omnia quae dedisti mihi abs te sunt

8 quia verba quae dedisti mihi dedi eis et ipsi acceperunt et cognoverunt vere quia a te exivi et crediderunt quia tu me misisti

9 ego pro eis rogo non pro mundo rogo sed pro his quos dedisti mihi quia tui sunt

10 et mea omnia tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis

11 et iam non sum in mundo et hii in mundo sunt et ego ad te venio Pater sancte serva eos in nomine tuo quos dedisti mihi ut sint unum sicut et nos

12 cum essem cum eis ego servabam eos in nomine tuo quos dedisti mihi custodivi et nemo ex his perivit nisi filius perditionis ut scriptura impleatur

13 nunc autem ad te venio et haec loquor in mundo ut habeant gaudium meum impletum in semet ipsis

14 ego dedi eis sermonem tuum et mundus odio eos habuit quia non sunt de mundo sicut et ego non sum de mundo

15 non rogo ut tollas eos de mundo sed ut serves eos ex malo

16 de mundo non sunt sicut et ego non sum de mundo

17 sanctifica eos in veritate sermo tuus veritas est

18 sicut me misisti in mundum et ego misi eos in mundum

19 et pro eis ego sanctifico me ipsum ut sint et ipsi sanctificati in veritate

20 non pro his autem rogo tantum sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me

21 ut omnes unum sint sicut tu Pater in me et ego in te ut et ipsi in nobis unum sint ut mundus credat quia tu me misisti

22 et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis ut sint unum sicut nos unum sumus

23 ego in eis et tu in me ut sint consummati in unum et cognoscat mundus quia tu me misisti et dilexisti eos sicut me dilexisti

24 Pater quos dedisti mihi volo ut ubi ego sum et illi sint mecum ut videant claritatem meam quam dedisti mihi quia dilexisti me ante constitutionem mundi

25 Pater iuste et mundus te non cognovit ego autem te cognovi et hii cognoverunt quia tu me misisti

26 et notum feci eis nomen tuum et notum faciam ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit et ego in ipsis

Caput 18

1 haec cum dixisset Iesus egressus est cum discipulis suis trans torrentem Cedron ubi erat hortus in quem introivit ipse et discipuli eius

2 sciebat autem et Iudas qui tradebat eum ipsum locum quia frequenter Iesus convenerat illuc cum discipulis suis

3 Iudas ergo cum accepisset cohortem et a pontificibus et Phariseis ministros venit illuc cum lanternis et facibus et armis

4 Iesus itaque sciens omnia quae ventura erant super eum processit et dicit eis quem quaeritis

5 responderunt ei Iesum Nazarenum dicit eis Iesus ego sum stabat autem et Iudas qui tradebat eum cum ipsis

6 ut ergo dixit eis ego sum abierunt retrorsum et ceciderunt in terram

7 iterum ergo eos interrogavit quem quaeritis illi autem dixerunt Iesum Nazarenum

8 respondit Iesus dixi vobis quia ego sum si ergo me quaeritis sinite hos abire

9 ut impleretur sermo quem dixit quia quos dedisti mihi non perdi ex ipsis quemquam

10 Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum et percussit pontificis servum et abscidit eius auriculam dextram erat autem nomen servo Malchus

11 dixit ergo Iesus Petro mitte gladium in vaginam calicem quem dedit mihi Pater non bibam illum

12 cohors ergo et tribunus et ministri Iudaeorum comprehenderunt Iesum et ligaverunt eum

13 et adduxerunt eum ad Annam primum erat enim socer Caiaphae qui erat pontifex anni illius

14 erat autem Caiaphas qui consilium dederat Iudaeis quia expedit unum hominem mori pro populo

15 sequebatur autem Iesum Simon Petrus et alius discipulus discipulus autem ille erat notus pontifici et introivit cum Iesu in atrium pontificis

16 Petrus autem stabat ad ostium foris exivit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici et dixit ostiariae et introduxit Petrum

17 dicit ergo Petro ancilla ostiaria numquid et tu ex discipulis es hominis istius dicit ille non sum

18 stabant autem servi et ministri ad prunas quia frigus erat et calefiebat erat autem cum eis et Petrus stans et calefaciens se

19 pontifex ergo interrogavit Iesum de discipulis suis et de doctrina eius

20 respondit ei Iesus ego palam locutus sum mundo ego semper docui in synagoga et in templo quo omnes Iudaei conveniunt et in occulto locutus sum nihil

21 quid me interrogas interroga eos qui audierunt quid locutus sum ipsis ecce hii sciunt quae dixerim ego

22 haec autem cum dixisset unus adsistens ministrorum dedit alapam Iesu dicens sic respondes pontifici

23 respondit ei Iesus si male locutus sum testimonium perhibe de malo si autem bene quid me caedis

24 et misit eum Annas ligatum ad Caiaphan pontificem

25 erat autem Simon Petrus stans et calefaciens se dixerunt ergo ei numquid et tu ex discipulis eius es negavit ille et dixit non sum

26 dicit unus ex servis pontificis cognatus eius cuius abscidit Petrus auriculam nonne ego te vidi in horto cum illo

27 iterum ergo negavit Petrus et statim gallus cantavit

28 adducunt ergo Iesum a Caiapha in praetorium erat autem mane et ipsi non introierunt in praetorium ut non contaminarentur sed manducarent pascha

29 exivit ergo Pilatus ad eos foras et dixit quam accusationem adfertis adversus hominem hunc

30 responderunt et dixerunt ei si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum

31 dixit ergo eis Pilatus accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum dixerunt ergo ei Iudaei nobis non licet interficere quemquam

32 ut sermo Iesu impleretur quem dixit significans quia esset morte moriturus

33 introivit ergo iterum in praetorium Pilatus et vocavit Iesum et dixit ei tu es rex Iudaeorum

34 et respondit Iesus a temet ipso hoc dicis an alii tibi dixerunt de me

35 respondit Pilatus numquid ego Iudaeus sum gens tua et pontifices tradiderunt te mihi quid fecisti

36 respondit Iesus regnum meum non est de mundo hoc si ex hoc mundo esset regnum meum ministri mei decertarent ut non traderer Iudaeis nunc autem meum regnum non est hinc

37 dixit itaque ei Pilatus ergo rex es tu respondit Iesus tu dicis quia rex sum ego ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum ut testimonium perhibeam veritati omnis qui est ex veritate audit meam vocem

38 dicit ei Pilatus quid est veritas et cum hoc dixisset iterum exivit ad Iudaeos et dicit eis ego nullam invenio in eo causam

39 est autem consuetudo vobis ut unum dimittam vobis in pascha vultis ergo dimittam vobis regem Iudaeorum

40 clamaverunt rursum omnes dicentes non hunc sed Barabban erat autem Barabbas latro

Caput 19

1 tunc ergo adprehendit Pilatus Iesum et flagellavit

2 et milites plectentes coronam de spinis inposuerunt capiti eius et veste purpurea circumdederunt eum

3 et veniebant ad eum et dicebant have rex Iudaeorum et dabant ei alapas

4 exiit iterum Pilatus foras et dicit eis ecce adduco vobis eum foras

5 ut cognoscatis quia in eo nullam causam invenio et purpureum vestimentum et dicit eis ecce homo

6 cum ergo vidissent eum pontifices et ministri clamabant dicentes crucifige crucifige dicit eis Pilatus accipite eum vos et crucifigite ego enim non invenio in eo causam

7 responderunt ei Iudaei nos legem habemus et secundum legem debet mori quia Filium Dei se fecit

8 cum ergo audisset Pilatus hunc sermonem magis timuit

9 et ingressus est praetorium iterum et dicit ad Iesum unde es tu Iesus autem responsum non dedit ei

10 dicit ergo ei Pilatus mihi non loqueris nescis quia potestatem habeo crucifigere te et potestatem habeo dimittere te

11 respondit Iesus non haberes potestatem adversum me ullam nisi tibi esset datum desuper propterea qui tradidit me tibi maius peccatum habet

12 exinde quaerebat Pilatus dimittere eum Iudaei autem clamabant dicentes si hunc dimittis non es amicus Caesaris omnis qui se regem facit contradicit Caesari

13 Pilatus ergo cum audisset hos sermones adduxit foras Iesum et sedit pro tribunali in locum qui dicitur Lithostrotus hebraice autem Gabbatha

14 erat autem parasceve paschae hora quasi sexta et dicit Iudaeis ecce rex vester

15 illi autem clamabant tolle tolle crucifige eum dixit eis Pilatus regem vestrum crucifigam responderunt pontifices non habemus regem nisi Caesarem

16 tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur susceperunt autem Iesum et eduxerunt

17 et baiulans sibi crucem exivit in eum qui dicitur Calvariae locum hebraice Golgotha

18 ubi eum crucifixerunt et cum eo alios duos hinc et hinc medium autem Iesum

19 scripsit autem et titulum Pilatus et posuit super crucem erat autem scriptum Iesus Nazarenus rex Iudaeorum

20 hunc ergo titulum multi legerunt Iudaeorum quia prope civitatem erat locus ubi crucifixus est Iesus et erat scriptum hebraice graece et latine

21 dicebant ergo Pilato pontifices Iudaeorum noli scribere rex Iudaeorum sed quia ipse dixit rex sum Iudaeorum

22 respondit Pilatus quod scripsi scripsi

23 milites ergo cum crucifixissent eum acceperunt vestimenta eius et fecerunt quattuor partes unicuique militi partem et tunicam erat autem tunica inconsutilis desuper contexta per totum

24 dixerunt ergo ad invicem non scindamus eam sed sortiamur de illa cuius sit ut scriptura impleatur dicens partiti sunt vestimenta mea sibi et in vestem meam miserunt sortem et milites quidem haec fecerunt

25 stabant autem iuxta crucem Iesu mater eius et soror matris eius Maria Cleopae et Maria Magdalene

26 cum vidisset ergo Iesus matrem et discipulum stantem quem diligebat dicit matri suae mulier ecce filius tuus

27 deinde dicit discipulo ecce mater tua et ex illa hora accepit eam discipulus in sua

28 postea sciens Iesus quia iam omnia consummata sunt ut consummaretur scriptura dicit sitio

29 vas ergo positum erat aceto plenum illi autem spongiam plenam aceto hysopo circumponentes obtulerunt ori eius

30 cum ergo accepisset Iesus acetum dixit consummatum est et inclinato capite tradidit spiritum

31 Iudaei ergo quoniam parasceve erat ut non remanerent in cruce corpora sabbato erat enim magnus dies ille sabbati rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura et tollerentur

32 venerunt ergo milites et primi quidem fregerunt crura et alterius qui crucifixus est cum eo

33 ad Iesum autem cum venissent ut viderunt eum iam mortuum non fregerunt eius crura

34 sed unus militum lancea latus eius aperuit et continuo exivit sanguis et aqua

35 et qui vidit testimonium perhibuit et verum est eius testimonium et ille scit quia vera dicit ut et vos credatis

36 facta sunt enim haec ut scriptura impleatur os non comminuetis ex eo

37 et iterum alia scriptura dicit videbunt in quem transfixerunt

38 post haec autem rogavit Pilatum Ioseph ab Arimathia eo quod esset discipulus Iesu occultus autem propter metum Iudaeorum ut tolleret corpus Iesu et permisit Pilatus venit ergo et tulit corpus Iesu

39 venit autem et Nicodemus qui venerat ad Iesum nocte primum ferens mixturam murrae et aloes quasi libras centum

40 acceperunt ergo corpus Iesu et ligaverunt eum linteis cum aromatibus sicut mos Iudaeis est sepelire

41 erat autem in loco ubi crucifixus est hortus et in horto monumentum novum in quo nondum quisquam positus erat

42 ibi ergo propter parasceven Iudaeorum quia iuxta erat monumentum posuerunt Iesum

Caput 20

1 una autem sabbati Maria Magdalene venit mane cum adhuc tenebrae essent ad monumentum et videt lapidem sublatum a monumento

2 cucurrit ergo et venit ad Simonem Petrum et ad alium discipulum quem amabat Iesus et dicit eis tulerunt Dominum de monumento et nescimus ubi posuerunt eum

3 exiit ergo Petrus et ille alius discipulus et venerunt ad monumentum

4 currebant autem duo simul et ille alius discipulus praecurrit citius Petro et venit primus ad monumentum

5 et cum se inclinasset videt posita linteamina non tamen introivit

6 venit ergo Simon Petrus sequens eum et introivit in monumentum et videt linteamina posita

7 et sudarium quod fuerat super caput eius non cum linteaminibus positum sed separatim involutum in unum locum

8 tunc ergo introivit et ille discipulus qui venerat primus ad monumentum et vidit et credidit

9 nondum enim sciebant scripturam quia oportet eum a mortuis resurgere

10 abierunt ergo iterum ad semet ipsos discipuli

11 Maria autem stabat ad monumentum foris plorans dum ergo fletur inclinavit se et prospexit in monumentum

12 et vidit duos angelos in albis sedentes unum ad caput et unum ad pedes ubi positum fuerat corpus Iesu

13 dicunt ei illi mulier quid ploras dicit eis quia tulerunt Dominum meum et nescio ubi posuerunt eum

14 haec cum dixisset conversa est retrorsum et videt Iesum stantem et non sciebat quia Iesus est

15 dicit ei Iesus mulier quid ploras quem quaeris illa existimans quia hortulanus esset dicit ei domine si tu sustulisti eum dicito mihi ubi posuisti eum et ego eum tollam

16 dicit ei Iesus Maria conversa illa dicit ei rabboni quod dicitur magister

17 dicit ei Iesus noli me tangere nondum enim ascendi ad Patrem meum vade autem ad fratres meos et dic eis ascendo ad Patrem meum et Patrem vestrum et Deum meum et Deum vestrum

18 venit Maria Magdalene adnuntians discipulis quia vidi Dominum et haec dixit mihi

19 cum esset ergo sero die illo una sabbatorum et fores essent clausae ubi erant discipuli propter metum Iudaeorum venit Iesus et stetit in medio et dicit eis pax vobis

20 et hoc cum dixisset ostendit eis manus et latus gavisii sunt ergo discipuli viso Domino

21 dixit ergo eis iterum pax vobis sicut misit me Pater et ego mitto vos

22 hoc cum dixisset insuflavit et dicit eis accipite Spiritum Sanctum

23 quorum remisistis peccata remittuntur eis quorum retinueritis detenta sunt

24 Thomas autem unus ex duodecim qui dicitur Didymus non erat cum eis quando venit Iesus

25 dixerunt ergo ei alii discipuli vidimus Dominum ille autem dicit eis nisi videro in manibus eius figuram clavorum et mittam digitum meum in locum clavorum et mittam manum meam in latus eius non credam

26 et post dies octo iterum erant discipuli eius intus et Thomas cum eis venit Iesus ianuis clausis et stetit in medio et dixit pax vobis

27 deinde dicit Thomae infer digitum tuum huc et vide manus meas et adfer manum tuam et mitte in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis

28 respondit Thomas et dixit ei Dominus meus et Deus meus

29 dicit ei Iesus quia vidisti me credidisti beati qui non viderunt et crediderunt

30 multa quidem et alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum quae non sunt scripta in libro hoc

31 haec autem scripta sunt ut credatis quia Iesus est Christus Filius Dei et ut credentes vitam habeatis in nomine eius

Caput 21

1 postea manifestavit se iterum Iesus ad mare Tiberiadis manifestavit autem sic

2 erant simul Simon Petrus et Thomas qui dicitur Didymus et Nathanahel qui erat a Cana Galilaeae et filii Zebedaei et alii ex discipulis eius duo

3 dicit eis Simon Petrus vado pescari dicunt ei venimus et nos tecum et exierunt et ascenderunt in navem et illa nocte nihil prendiderunt

4 mane autem iam facto stetit Iesus in litore non tamen cognoverunt discipuli quia Iesus est

5 dicit ergo eis Iesus pueri numquid pulmentarium habetis responderunt ei non

6 dixit eis mittite in dexteram navigii rete et invenietis miserunt ergo et iam non valebant illud trahere a multitudine piscium

7 dicit ergo discipulus ille quem diligebat Iesus Petro Dominus est Simon Petrus cum audisset quia Dominus est tunicam succinxit se erat enim nudus et misit se in mare

8 alii autem discipuli navigio venerunt non enim longe erant a terra sed quasi a cubitis ducentis trahentes rete piscium

9 ut ergo descenderunt in terram viderunt prunas positas et piscem superpositum et panem

10 dicit eis Iesus adferte de piscibus quos prendidistis nunc

11 ascendit Simon Petrus et traxit rete in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus et cum tanti essent non est scissum rete

12 dicit eis Iesus venite prandete et nemo audebat discentium interrogare eum tu quis es scientes quia Dominus esset

13 et venit Iesus et accepit panem et dat eis et piscem similiter

14 hoc iam tertio manifestatus est Iesus discipulis cum surrexisset a mortuis

15 cum ergo prandissent dicit Simoni Petro Iesus Simon Iohannis diligis me plus his dicit ei etiam Domine tu scis quia amo te dicit ei pasce agnos meos

16 dicit ei iterum Simon Iohannis diligis me ait illi etiam Domine tu scis quia amo te dicit ei pasce agnos meos

17 dicit ei tertio Simon Iohannis amas me contristatus est Petrus quia dixit ei tertio amas me et dicit ei Domine tu omnia scis tu scis quia amo te dicit ei pasce oves meas

18 amen amen dico tibi cum esses iunior cingebas te et ambulabas ubi volebas cum autem senueris extends manus tuas et alius te cinget et ducet quo non vis

19 hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset Deum et hoc cum dixisset dicit ei sequere me

20 conversus Petrus vidit illum discipulum quem diligebat Iesus sequentem qui et recubuit in cena super pectus eius et dixit Domine quis est qui tradit te

21 hunc ergo cum vidisset Petrus dicit Iesu Domine hic autem quid

22 dicit ei Iesus si sic eum volo manere donec veniam quid ad te tu me sequere

23 exivit ergo sermo iste in fratres quia discipulus ille non moritur et non dixit ei Iesus non moritur sed si sic eum volo manere donec venio quid ad te

24 hic est discipulus qui testimonium perhibet de his et scripsit haec et scimus quia verum est testimonium eius

25 sunt autem et alia multa quae fecit Iesus quae si scribantur per singula nec ipsum arbitror mundum capere eos qui scribendi sunt libros amen

The Acts of the Apostles

Chapter

912 #1	918 #8	924 #15	930 #22	893 The Holy Gospel
912 #2	919 #9	925 #16	931 #23	of Jesus Christ According
914 #3	920 #10	926 #17	932 #24	to St. John
914 #4	921 #11	927 #18	932 #25	
915 #5	921 #12	927 #19	933 #26	937 The Epistle of St.
916 #6	922 #13	928 #20	934 #27	Paul the Apostle to the
916 #7	923 #14	929 #21	935 #28	Romans

Caput 1

1 primum quidem sermonem feci de omnibus o Theophile quae coepit Iesus facere et docere

2 usque in diem qua praeciens apostolis per Spiritum Sanctum quos elegit adsumptus est

3 quibus et praebuit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta apparens eis et loquens de regno Dei

4 et convescens praecepit eis ab Hierosolymis ne discederent sed expectarent promissionem Patris quam audistis per os meum

5 quia Iohannes quidem baptizavit aqua vos autem baptizabimini Spiritu Sancto non post multos hos dies

6 igitur qui convenerant interrogabant eum dicentes Domine si in tempore hoc restitues regnum Israhel

7 dixit autem eis non est vestrum nosse tempora vel momenta quae Pater posuit in sua potestate

8 sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus Sancti in vos et eritis mihi testes in Hierusalem et in omni Iudaea et Samaria et usque ad ultimum terrae

9 et cum haec dixisset videntibus illis elevatus est et nubes suscepit eum ab oculis eorum

10 cumque intuerentur in caelum eunte illo ecce duo viri adstiterunt iuxta illos in vestibus albis

11 qui et dixerunt viri galilaei quid statis aspicientes in caelum hic Iesus qui adsumptus est a vobis in caelum sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in caelum

12 tunc reversi sunt Hierosolymam a monte qui vocatur Oliveti qui est iuxta Hierusalem sabbati habens iter

13 et cum introissent in cenaculum ascenderunt ubi manebant Petrus et Iohannes Iacobus et Andreas Philippus et Thomas Bartholomeus et Mattheus Iacobus Alphei et Simon Zelotes et Iudas Iacobi

14 hii omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus et Maria matre Iesu et fratribus eius

15 et in diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum dixit erat autem turba nominum simul fere centum viginti

16 viri fratres oportet impleri scripturam quam praedixit Spiritus Sanctus per os David de Iuda qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Iesum

17 quia connumeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerii huius

18 et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis et suspensus crepuit medius et diffusa sunt omnia viscera eius

19 et notum factum est omnibus habitantibus Hierusalem ita ut appellaretur ager ille lingua eorum Acheldemach hoc est ager Sanguinis

20 scriptum est enim in libro Psalmorum fiat commoratio eius deserta et non sit qui inhabitet in ea et episcopatum eius accipiat alius

21 oportet ergo ex his viris qui nobiscum congregati sunt in omni tempore quo intravit et exivit inter nos Dominus Iesus

22 incipiens a baptismo Iohannis usque in diem qua adsumptus est a nobis testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis

23 et statuerunt duos Ioseph qui vocabatur Barsabban qui cognominatus est Iustus et Matthiam

24 et orantes dixerunt tu Domine qui corda nosti omnium ostende quem elegeris ex his duobus unum

25 accipere locum ministerii huius et apostolatus de quo praevaricatus est Iudas ut abiret in locum suum

26 et dederunt sortes eis et cecidit sors super Matthiam et adnumeratus est cum undecim apostolis

Caput 2

1 et cum conplerentur dies pentecostes erant omnes pariter in eodem loco

2 et factus est repente de caelo sonus tamquam advenientis spiritus vehementis et replevit totam domum ubi erant sedentes

3 et apparuerunt illis dispertitae linguae tamquam ignis seditque supra singulos eorum

4 et repleti sunt omnes Spiritu Sancto et coeperunt loqui aliis linguis prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis

5 erant autem in Hierusalem habitantes Iudaei viri religiosi ex omni natione quae sub caelo sunt

6 facta autem hac voce convenit multitudo et mente confusa est quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes

7 stupebant autem omnes et mirabantur dicentes nonne omnes ecce isti qui loquuntur Galilaei sunt

8 et quomodo nos audivimus unusquisque lingua nostra in qua nati sumus

9 Parthi et Medi et Elamitae et qui habitant Mesopotamiam et Iudaeam et Cappadociam Pontum et Asiam

10 Frygiam et Pamphiliam Aegyptum et partes Lybiae quae est circa Cyrenen et advenae romani

11 Iudaei quoque et proselyti Cretes et Arabes audivimus loquentes eos nostris linguis magnalia Dei

12 stupebant autem omnes et mirabantur ad invicem dicentes quidnam hoc vult esse

13 alii autem inridentes dicebant quia musto pleni sunt isti

14 stans autem Petrus cum undecim levavit vocem suam et locutus est eis viri iudaei et qui habitatis Hierusalem universi hoc vobis notum sit et auribus percipite verba mea

15 non enim sicut vos aestimatis hii ebrii sunt cum sit hora diei tertia

16 sed hoc est quod dictum est per prophetam Iohel

17 et erit in novissimis diebus dicit Dominus effundam de Spiritu meo super omnem carnem et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae et iuvenes vestri visiones videbunt et seniores vestri somnia somniabunt

18 et quidem super servos meos et super ancillas meas in diebus illis effundam de Spiritu meo et prophetabunt

19 et dabo prodigia in caelo sursum et signa in terra deorsum sanguinem et ignem et vaporem fumi

20 sol convertetur in tenebras et luna in sanguinem antequam veniat dies Domini magnus et manifestus

21 et erit omnis quicumque invocaverit nomen Domini salvus erit

22 viri israhelitae audite verba haec Iesum Nazarenum virum adprobatum a Deo in vobis virtutibus et prodigiis et signis quae fecit per illum Deus in medio vestri sicut vos scitis

23 hunc definito consilio et praescientia Dei traditum per manus iniquorum adfigentes interemistis

24 quem Deus suscitavit solutis doloribus inferni iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eo

25 David enim dicit in eum providebam Dominum coram me semper quoniam a dextris meis est ne commovear

26 propter hoc laetatum est cor meum et exultavit lingua mea insuper et caro mea requiescet in spe

27 quoniam non derelinques animam meam in inferno neque dabis Sanctum tuum videre corruptionem

28 notas fecisti mihi vias vitae replebis me iucunditate cum facie tua

29 viri fratres liceat audenter dicere ad vos de patriarcha David quoniam et defunctus est et sepultus est et sepulchrum eius est apud nos usque in hodiernum diem

30 propheta igitur cum esset et sciret quia iureiurando iurasset illi Deus de fructu lumbi eius sedere super sedem eius

31 providens locutus est de resurrectione Christi quia neque derelictus est in inferno neque caro eius vidit corruptionem

32 hunc Iesum resuscitavit Deus cui omnes nos testes sumus

33 dextera igitur Dei exaltatus et promissione Spiritus Sancti accepta a Patre effudit hunc quem vos videtis et audistis

34 non enim David ascendit in caelos dicit autem ipse dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis

35 donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum

36 certissime ergo sciat omnis domus Israhel quia et Dominum eum et Christum Deus fecit hunc Iesum quem vos crucifixistis

37 his auditis compuncti sunt corde et dixerunt ad Petrum et ad reliquos apostolos quid faciemus viri fratres

38 Petrus vero ad illos paenitentiam inquit agite et baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum et accipietis donum Sancti Spiritus

39 vobis enim est repromissio et filiis vestris et omnibus qui longe sunt quoscumque advocaverit Dominus Deus noster

40 aliis etiam verbis pluribus testificatus est et exhortabatur eos dicens salvamini a generatione ista prava

41 qui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt et adpositae sunt in illa die animae circiter tria milia

42 erant autem perseverantes in doctrina apostolorum et communicatione fractionis panis et orationibus

43 fiebat autem omni animae timor multa quoque prodigia et signa per apostolos fiebant in Hierusalem et metus erat magnus in universis

44 omnes etiam qui credebant erant pariter et habebant omnia communia

45 possessiones et substantias vendebant et dividebant illa omnibus prout cuique opus erat

46 cotidie quoque perdurantes unanimiter in templo et frangentes circa domos panem sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis

47 conlaudantes Deum et habentes gratiam ad omnem plebem Dominus autem augebat qui salvi fierent cotidie in

id ipsum

Caput 3

1 Petrus autem et Iohannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam

2 et quidam vir qui erat claudus ex utero matris suae baiulabatur quem ponebant cotidie ad portam templi quae dicitur Speciosa ut peteret elemosynam ab introeuntibus in templum

3 is cum vidisset Petrum et Iohannem incipientes introire in templum rogabat ut elemosynam acciperet

4 intuens autem in eum Petrus cum Iohanne dixit respice in nos

5 at ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis

6 Petrus autem dixit argentum et aurum non est mihi quod autem habeo hoc tibi do in nomine Iesu Christi Nazareni surge et ambula

7 et adprehensa ei manu dextera adlevavit eum et protinus consolidatae sunt bases eius et plantae

8 et exiliens stetit et ambulabat et intravit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans Dominum

9 et vidit omnis populus eum ambulantem et laudantem Deum

10 cognoscebant autem illum quoniam ipse erat qui ad elemosynam sedebat ad Speciosam portam templi et impleti sunt stupore et extasi in eo quod contigerat illi

11 cum teneret autem Petrum et Iohannem concurrit omnis populus ad eos ad porticum qui appellatur Salomonis stupentes

12 videns autem Petrus respondit ad populum viri israhelitae quid miramini in hoc aut nos quid intuemini quasi nostra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare

13 Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob Deus patrum nostrorum glorificavit Filium suum Iesum quem vos quidem tradidistis et negastis ante faciem Pilati iudicante illo dimitti

14 vos autem sanctum et iustum negastis et petistis virum homicidam donari vobis

15 auctorem vero vitae interfecistis quem Deus suscitavit a mortuis cuius nos testes sumus

16 et in fide nominis eius hunc quem videtis et nostis confirmavit nomen eius et fides quae per eum est dedit integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum

17 et nunc fratres scio quia per ignorantiam fecistis sicut et principes vestri

18 Deus autem quae praenuntiavit per os omnium prophetarum pati Christum suum implevit sic

19 paenitemini igitur et convertimini ut deleantur vestra peccata

20 ut cum venerint tempora refrigerii a conspectu Domini et miserit eum qui praedicatus est vobis Iesum Christum

21 quem oportet caelum quidem suscipere usque in tempora restitutionis omnium quae locutus est Deus per os sanctorum suorum a saeculo prophetarum

22 Moses quidem dixit quia prophetam vobis suscitabit Dominus Deus vester de fratribus vestris tamquam me ipsum audietis iuxta omnia quaecumque locutus fuerit vobis

23 erit autem omnis anima quae non audierit prophetam illum exterminabitur de plebe

24 et omnes prophetae a Samuhel et deinceps qui locuti sunt et adnuntiaverunt dies istos

25 vos estis filii prophetarum et testamenti quod disposuit Deus ad patres vestros dicens ad Abraham et in semine tuo benedicentur omnes familiae terrae

26 vobis primum Deus suscitans Filium suum misit eum benedicentem vobis ut convertat se unusquisque a nequitia sua

Caput 4

1 loquentibus autem illis ad populum supervenerunt sacerdotes et magistratus templi et Sadducae

2 dolentes quod docerent populum et adnuntiarent in Iesu resurrectionem ex mortuis

3 et iniecerunt in eis manus et posuerunt eos in custodiam in crastinum erat enim iam vespera

4 multi autem eorum qui audierant verbum crediderunt et factus est numerus virorum quinque milia

5 factum est autem in crastinum ut congregarentur principes eorum et seniores et scribae in Hierusalem

6 et Annas princeps sacerdotum et Caiphas et Iohannes et Alexander et quotquot erant de genere sacerdotali

7 et statuentes eos in medio interrogabant in qua virtute aut in quo nomine fecistis hoc vos

8 tunc Petrus repletus Spiritu Sancto dixit ad eos principes populi et seniores

9 si nos hodie diiudicamur in benefacto hominis infirmi in quo iste salvus factus est

10 notum sit omnibus vobis et omni plebi Israhel quia in nomine Iesu Christi Nazareni quem vos crucifixistis quem Deus suscitavit a mortuis in hoc iste adstat coram vobis sanus

11 hic est lapis qui reprobatus est a vobis aedificantibus qui factus est in caput anguli

12 et non est in alio aliquo salus nec enim nomen aliud est sub caelo datum hominibus in quo oportet nos salvos fieri

13 videntes autem Petri constantiam et Iohannis conperto quod homines essent sine litteris et idiotae admirabantur et cognoscebant eos quoniam cum Iesu fuerant

14 hominem quoque videntes stantem cum eis qui curatus fuerat nihil poterant contradicere

15 iusserunt autem eos foras extra concilium secedere et conferebant ad invicem

16 dicentes quid faciemus hominibus istis quoniam quidem notum signum factum est per eos omnibus habitantibus in Hierusalem manifestum et non possumus negare

17 sed ne amplius divulgetur in populum comminemur eis ne ultra loquantur in nomine hoc ulli hominum

18 et vocantes eos denunciaverunt ne omnino loquerentur neque docerent in nomine Iesu

19 Petrus vero et Iohannes respondentes dixerunt ad eos si iustum est in conspectu Dei vos potius audire quam Deum iudicate

20 non enim possumus quae vidimus et audivimus non loqui

21 at illi comminantes dimiserunt eos non invenientes quomodo punirent eos propter populum quia omnes clarificabant Deum in eo quod acciderat

22 annorum enim erat amplius quadraginta homo in quo factum erat signum istud sanitatis

23 dimissi autem venerunt ad suos et adnuntiaverunt eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixissent

24 qui cum audissent unanimitate levaverunt vocem ad Deum et dixerunt Domine tu qui fecisti caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt

25 qui Spiritu Sancto per os patris nostri David pueri tui dixisti quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania

26 adstiterunt reges terrae et principes convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum eius

27 convenerunt enim vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum Iesum quem unxisti Herodes et Pontius Pilatus cum gentibus et populis Israel

28 facere quae manus tua et consilium decreverunt fieri

29 et nunc Domine respice in minas eorum et da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum

30 in eo cum manum tuam extendas sanitates et signa et prodigia fieri per nomen sancti Filii tui Iesu

31 et cum orassent motus est locus in quo erant congregati et repleti sunt omnes Spiritu Sancto et loquebantur verbum Dei cum fiducia

32 multitudinis autem credentium erat cor et anima una nec quisquam eorum quae possidebant aliquid suum esse dicebat sed erant illis omnia communia

33 et virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis Iesu Christi Domini et gratia magna erat in omnibus illis

34 neque enim quisquam egens erat inter illos quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant vendentes adferebant pretia eorum quae vendebant

35 et ponebant ante pedes apostolorum dividebantur autem singulis prout cuique opus erat

36 Ioseph autem qui cognominatus est Barnabas ab apostolis quod est interpretatum Filius consolationis Levites Cyprius genere

37 cum haberet agrum vendidit illum et adtulit pretium et posuit ante pedes apostolorum

Caput 5

1 vir autem quidam nomine Ananias cum Saffira uxore sua vendidit agrum

2 et fraudavit de pretio agri conscia uxore sua et adferens partem quandam ad pedes apostolorum posuit

3 dixit autem Petrus Anania cur temptavit Satanas cor tuum mentiri te Spiritui Sancto et fraudare de pretio agri

4 nonne manens tibi manebat et venundatum in tua erat potestate quare posuisti in corde tuo hanc rem non es mentitus hominibus sed Deo

5 audiens autem Ananias haec verba cecidit et exspiravit et factus est timor magnus in omnes qui audierant

6 surgentes autem iuvenes amoverunt eum et efferentes sepelierunt

7 factum est autem quasi horarum trium spatium et uxor ipsius nesciens quod factum fuerat introiit

8 respondit autem ei Petrus dic mihi si tanti agrum vendidisti at illa dixit etiam tanti

9 Petrus autem ad eam quid utique convenit vobis temptare Spiritum Domini ecce pedes eorum qui sepelierunt virum tuum ad ostium et efferent te

10 confestim cecidit ante pedes eius et exspiravit intrantes autem iuvenes invenerunt illam mortuam et extulerunt et sepelierunt ad virum suum

11 et factus est timor magnus in universa ecclesia et in omnes qui audierunt haec

12 per manus autem apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe et erant unanimitate omnes in porticu Salomonis

13 ceterorum autem nemo audebat coniungere se illis sed magnificabat eos populus

14 magis autem augebatur credentium in Domino multitudo virorum ac mulierum

15 ita ut in plateas eicerent infirmos et ponerent in lectulis et grabattis ut veniente Petro saltim umbra illius obumbraret quemquam eorum

16 concurrebat autem et multitudo vicinarum civitatum Hierusalem adferentes aegros et vexatos ab spiritibus inmundis qui curabantur omnes

17 exsurgens autem princeps sacerdotum et omnes qui cum illo erant quae est heresis Sadducaeorum repleti sunt zelo

18 et iniecerunt manus in apostolos et posuerunt illos in custodia publica

19 angelus autem Domini per noctem aperiens ianuas carceris et educens eos dixit

20 ite et stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitae huius

21 qui cum audissent intraverunt diluculo in templum et docebant adveniens autem princeps sacerdotum et qui cum

eo erant convocaverunt concilium et omnes seniores filiorum Israhel et miserunt in carcerem ut adducerentur

22 cum venissent autem ministri et aperto carcere non invenissent illos reversi nuntiaverunt

23 dicentes carcerem quidem invenimus clausum cum omni diligentia et custodes stantes ad ianuas aperientes autem neminem intus invenimus

24 ut audierunt autem hos sermones magistratus templi et principes sacerdotum ambigebant de illis quidnam fieret

25 adveniens autem quidam nuntiavit eis quia ecce viri quos posuistis in carcere sunt in templo stantes et docentes populum

26 tunc abiit magistratus cum ministris et adduxit illos sine vi timebant enim populum ne lapidarentur

27 et cum adduxissent illos statuerunt in concilio et interrogavit eos princeps sacerdotum

28 dicens praecipiendo praecepimus vobis ne doceretis in nomine isto et ecce replestis Hierusalem doctrina vestra et vultis inducere super nos sanguinem hominis istius

29 respondens autem Petrus et apostoli dixerunt oboedire oportet Deo magis quam hominibus

30 Deus patrum nostrorum suscitavit Iesum quem vos interemistis suspendentes in ligno

31 hunc Deus principem et salvatorem exaltavit dextera sua ad dandam paenitentiam Israhel et remissionem peccatorum

32 et nos sumus testes horum verborum et Spiritus Sanctus quem dedit Deus omnibus oboedientibus sibi

33 haec cum audissent dissecabantur et cogitabant interficere illos

34 surgens autem quidam in concilio Phariseus nomine Gamaliel legis doctor honorabilis universae plebi iussit foras ad breve homines fieri

35 dixitque ad illos viri israhelitae attendite vobis super hominibus istis quid acturi sitis

36 ante hos enim dies extitit Theodas dicens esse se aliquem cui consensit virorum numerus circiter quadringentorum qui occisus est et omnes quicumque credebant ei dissipati sunt et redactus est ad nihilum

37 post hunc extitit Iudas Galilaeus in diebus professionis et avertit populum post se et ipse periit et omnes quotquot consenserunt ei dispersi sunt

38 et nunc itaque dico vobis discedite ab hominibus istis et sinite illos quoniam si est ex hominibus consilium hoc aut opus dissolvetur

39 si vero ex Deo est non poteritis dissolvere eos ne forte et Deo repugnare inveniamini consenserunt autem illi

40 et convocantes apostolos caesis denuntiaverunt ne loquerentur in nomine Iesu et dimiserunt eos

41 et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati

42 omni autem die in templo et circa domos non cessabant docentes et evangelizantes Christum Iesum

Caput 6

1 in diebus autem illis crescente numero discipulorum factus est murmur Graecorum adversus Hebraeos eo quod dispicerentur in ministerio cotidiano viduae eorum

2 convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt non est aequum nos derelinquere verbum Dei et ministrare mensis

3 considerate ergo fratres viros ex vobis boni testimonii septem plenos Spiritu et sapientia quos constituamus super hoc opus

4 nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus

5 et placuit sermo coram omni multitudo et elegerunt Stephanum virum plenum fide et Spiritu Sancto et Philip-pum et Prochorum et Nicanorem et Timonem et Parmenam et Nicolaum advenam Antiochenum

6 hos statuerunt ante conspectum apostolorum et orantes inposuerunt eis manus

7 et verbum Dei crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in Hierusalem valde multa etiam turba sacerdotum oboediebat fidei

8 Stephanus autem plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo

9 surrexerunt autem quidam de synagoga quae appellatur Libertinorum et Cyrenensium et Alexandrinorum et eorum qui erant a Cilicia et Asia disputantes cum Stephano

10 et non poterant resistere sapientiae et Spiritui quo loquebatur

11 tunc submiserunt viros qui dicerent se audisse eum dicentem verba blasphemiae in Mosen et Deum

12 commoverunt itaque plebem et seniores et scribas et concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in concilium

13 et statuerunt testes falsos dicentes homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum et legem

14 audivimus enim eum dicentem quoniam Iesus Nazarenus hic destruet locum istum et mutabit traditiones quas tradidit nobis Moses

15 et intuentes eum omnes qui sedebant in concilio viderunt faciem eius tamquam faciem angeli

Caput 7

1 dixit autem princeps sacerdotum si haec ita se habent

2 qui ait viri fratres et patres audite Deus gloriae apparuit patri nostro Abraham cum esset in Mesopotamiam priusquam moraretur in Charram

3 et dixit ad illum exi de terra tua et de cognatione tua et veni in terram quam tibi monstravero

4 tunc exiit de terra Chaldeorum et habitavit in Charram et inde postquam mortuus est pater eius transtulit illum in terram istam in qua nunc vos habitatis

5 et non dedit illi hereditatem in ea nec passum pedis et repromisit dare illi eam in possessionem et semini eius post ipsum cum non haberet filium

6 locutus est autem Deus quia erit semen eius accola in terra aliena et servituti eos subicient et male tractabunt eos annis quadringentis

7 et gentem cui servierint iudicabo ego dixit Deus et post haec exhibunt et deservient mihi in loco isto

8 et dedit illi testamentum circumcisionis et sic genuit Isaac et circumcidit eum die octava et Isaac Iacob et Iacob duodecim patriarchas

9 et patriarchae aemulantes Ioseph vendiderunt in Aegyptum et erat Deus cum eo

10 et eripuit eum ex omnibus tribulationibus eius et dedit ei gratiam et sapientiam in conspectu Pharaonis regis Aegypti et constituit eum praepositum super Aegyptum et super omnem domum suam

11 venit autem fames in universam Aegyptum et Chanaan et tribulatio magna et non inveniebant cibos patres nostri

12 cum audisset autem Iacob esse frumentum in Aegypto misit patres nostros primum

13 et in secundo cognitus est Ioseph a fratribus suis et manifestatum est Pharaoni genus eius

14 mittens autem Ioseph accersivit Iacob patrem suum et omnem cognationem in animabus septuaginta quinque

15 et descendit Iacob in Aegyptum et defunctus est ipse et patres nostri

16 et translati sunt in Sychem et positi sunt in sepulchro quod emit Abraham pretio argenti a filiis Emmor filii Sychem

17 cum adpropinquaret autem tempus repromissionis quam confessus erat Deus Abrahae crevit populus et multiplicatus est in Aegypto

18 quoadusque surrexit rex alius in Aegypto qui non sciebat Ioseph

19 hic circumveniens genus nostrum adflixit patres ut exponerent infantes suos ne vivificarentur

20 eodem tempore natus est Moses et fuit gratus Deo qui nutritus est tribus mensibus in domo patris sui

21 exposito autem illo sustulit eum filia Pharaonis et enutrivit eum sibi in filium

22 et eruditus est Moses omni sapientia Aegyptiorum et erat potens in verbis et in operibus suis

23 cum autem impleretur ei quadraginta annorum tempus ascendit in cor eius ut visitaret fratres suos filios Israel

24 et cum vidisset quendam iniuriam patientem vindicavit illum et fecit ultionem ei qui iniuriam sustinebat percusso Aegyptio

25 existimabat autem intellegere fratres quoniam Deus per manum ipsius daret salutem illis at illi non intellexerunt

26 sequenti vero die apparuit illis litigantibus et reconciliabat eos in pacem dicens viri fratres estis ut quid nocetis alterutrum

27 qui autem iniuriam faciebat proximo reppulit eum dicens quis te constituit principem et iudicem super nos

28 numquid interficere me tu vis quemadmodum interfecisti heri Aegyptium

29 fugit autem Moses in verbo isto et factus est advena in terra Madiam ubi generavit filios duos

30 et expletis annis quadraginta apparuit illi in deserto montis Sina angelus in igne flammae rubi

31 Moses autem videns admiratus est visum et accedente illo ut consideraret facta est vox Domini

32 ego Deus patrum tuorum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob tremefactus autem Moses non audebat considerare

33 dixit autem illi Dominus solve calciamentum pedum tuorum locus enim in quo stas terra sancta est

34 videns vidi adfflictionem populi mei qui est in Aegypto et gemitum eorum audivi et descendi liberare eos et nunc veni et mittam te in Aegyptum

35 hunc Mosen quem negaverunt dicentes quis te constituit principem et iudicem hunc Deus principem et redemptorem misit cum manu angeli qui apparuit illi in rubo

36 hic eduxit illos faciens prodigia et signa in terra Aegypti et in Rubro mari et in deserto annis quadraginta

37 hic est Moses qui dixit filiis Israel prophetam vobis suscitabit Deus de fratribus vestris tamquam me

38 hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cum angelo qui loquebatur ei in monte Sina et cum patribus nostris qui accepit verba vitae dare nobis

39 cui noluerunt oboedire patres nostri sed reppulerunt et aversi sunt cordibus suis in Aegyptum

40 dicentes ad Aaron fac nobis deos qui praecedant nos Moses enim hic qui eduxit nos de terra Aegypti nescimus quid factum sit ei

41 et vitulum fecerunt in illis diebus et obtulerunt hostiam simulacro et laetabantur in operibus manuum suarum

42 convertit autem Deus et tradidit eos servire militiae caeli sicut scriptum est in libro Prophetarum numquid victimas aut hostias obtulistis mihi annis quadraginta in deserto domus Israel

43 et suscepistis tabernaculum Moloch et sidus dei vestri Rempham figuras quas fecistis adorare eas et transferam vos trans Babylonem

44 tabernaculum testimonii fuit patribus nostris in deserto sicut disposuit loquens ad Mosen ut faceret illud secundum formam quam viderat

45 quod et induxerunt suscipientes patres nostri cum Iesu in possessionem gentium quas expulit Deus a facie patrum nostrorum usque in diebus David

46 qui invenit gratiam ante Deum et petiit ut inveniret tabernaculum Deo Iacob

47 Salomon autem aedificavit illi domum
48 sed non Excelsus in manufactis habitat sicut propheta dicit
49 caelum mihi sedis est terra autem scabillum pedum meorum quam domum aedificabitis mihi dicit Dominus aut quis locus requietionis meae est
50 nonne manus mea fecit haec omnia
51 dura cervice et incircumcisi cordibus et auribus vos semper Spiritui Sancto resistitis sicut patres vestri et vos
52 quem prophetarum non sunt persecuti patres vestri et occiderunt eos qui praenuntiabant de adventu Iusti cuius vos nunc proditores et homicidae fuistis
53 qui accepistis legem in dispositionem angelorum et non custodistis
54 audientes autem haec dissecabantur cordibus suis et stridebant dentibus in eum
55 cum autem esset plenus Spiritu Sancto intendens in caelum vidit gloriam Dei et Iesum stantem a dextris Dei
56 et ait ecce video caelos apertos et Filium hominis a dextris stantem Dei
57 exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas et impetum fecerunt unanimiter in eum
58 et eicientes eum extra civitatem lapidabant et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adulescentis qui vocabatur Saulus
59 et lapidabant Stephanum invocantem et dicentem Domine Iesu suscipe spiritum meum
60 positus autem genibus clamavit voce magna Domine ne statuas illis hoc peccatum et cum hoc dixisset obdormivit Saulus autem erat consentiens neci eius

Caput 8

1 facta est autem in illa die persecutio magna in ecclesia quae erat Hierosolymis et omnes dispersi sunt per regiones Iudaeae et Samariae praeter apostolos
2 curaverunt autem Stephanum viri timorati et fecerunt planctum magnum super illum
3 Saulus vero devastabat ecclesiam per domos intrans et trahens viros ac mulieres tradebat in custodiam
4 igitur qui dispersi erant pertransiebant evangelizantes verbum
5 Philippus autem descendens in civitatem Samariae praedicabat illis Christum
6 intendebant autem turbae his quae a Philippo dicebantur unanimiter audientes et videntes signa quae faciebat
7 multi enim eorum qui habebant spiritus inmundos clamantes voce magna exiebant multi autem paralytici et claudi curati sunt
8 factum est ergo magnum gaudium in illa civitate
9 vir autem quidam nomine Simon qui ante fuerat in civitate magus seducens gentem Samariae dicens esse se aliquem magnum

10 cui auscultabant omnes a minimo usque ad maximum dicentes hic est virtus Dei quae vocatur Magna
11 adtendebant autem eum propter quod multo tempore magicis suis dementasset eos
12 cum vero credidissent Philippo evangelizanti de regno Dei et nomine Iesu Christi baptizabantur viri ac mulieres
13 tunc Simon et ipse credidit et cum baptizatus esset adhaerebat Philippo videns etiam signa et virtutes maximas fieri stupens admirabatur
14 cum autem audissent apostoli qui erant Hierosolymis quia recepit Samaria verbum Dei miserunt ad illos Petrum et Iohannem
15 qui cum venissent oraverunt pro ipsis ut acciperent Spiritum Sanctum
16 nondum enim in quemquam illorum venerat sed baptizati tantum erant in nomine Domini Iesu
17 tunc inponebant manus super illos et accipiebant Spiritum Sanctum
18 cum vidisset autem Simon quia per inpositionem manus apostolorum daretur Spiritus Sanctus obtulit eis pecuniam
19 dicens date et mihi hanc potestatem ut cuicumque inposuero manus accipiat Spiritum Sanctum Petrus autem dixit ad eum
20 pecunia tua tecum sit in perditionem quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri
21 non est tibi pars neque sors in sermone isto cor enim tuum non est rectum coram Deo
22 paenitentiam itaque age ab hac nequitia tua et roga Deum si forte remittatur tibi haec cogitatio cordis tui
23 in felle enim amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse
24 respondens autem Simon dixit precamini vos pro me ad Dominum ut nihil veniat super me horum quae dixistis
25 et illi quidem testificati et locuti verbum Domini rediebant Hierosolymam et multis regionibus Samaritanorum evangelizabant
26 angelus autem Domini locutus est ad Philipppum dicens surge et vade contra meridianum ad viam quae descendit ab Hierusalem in Gazam haec est deserta
27 et surgens abiit et ecce vir aethiops eunuchus potens Candacis reginae Aethiopum qui erat super omnes gazas eius venerat adorare in Hierusalem
28 et revertebatur sedens super currum suum legensque prophetam Esaïam
29 dixit autem Spiritus Philipppo accede et adiunge te ad currum istum
30 adcurrrens autem Philipppus audivit illum legentem Esaïam prophetam et dixit putasne intellegis quae legis
31 qui ait et quomodo possum si non aliquis ostenderit mihi rogavitque Philipppum ut ascenderet et sederet secum
32 locus autem scripturae quam legebat erat hic tamquam ovis ad occisionem ductus est et sicut agnus coram tondente se sine voce sic non aperuit os suum

33 in humilitate iudicium eius sublatum est generationem illius quis enarrabit quoniam tollitur de terra vita eius

34 respondens autem eunuchus Philippo dixit obsecro te de quo propheta dicit hoc de se an de alio aliquo

35 aperiens autem Philippus os suum et incipiens ab scriptura ista evangelizavit illi Iesum

36 et dum irent per viam venerunt ad quandam aquam et ait eunuchus ecce aqua quid prohibet me baptizari

37 []

38 et iussit stare currum et descenderunt uterque in aquam Philippus et eunuchus et baptizavit eum

39 cum autem ascendissent de aqua Spiritus Domini rapuit Philippum et amplius non vidit eum eunuchus ibat enim per viam suam gaudens

40 Philippus autem inventus est in Azoto et pertransiens evangelizabat civitatibus cunctis donec veniret Caesaream

Caput 9

1 Saulus autem adhuc inspirans minarum et caedis in discipulos Domini accessit ad principem sacerdotum

2 et petiit ab eo epistulas in Damascum ad synagogas ut si quos invenisset huius viae viros ac mulieres vinctos perduceret in Hierusalem

3 et cum iter faceret contigit ut adpropinquaret Damasco et subito circumfulsit eum lux de caelo

4 et cadens in terram audivit vocem dicentem sibi Saule Saule quid me persequeris

5 qui dixit quis es Domine et ille ego sum Iesus quem tu persequeris

6 []

7 sed surge et ingredere civitatem et dicetur tibi quid te oporteat facere viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti audientes quidem vocem neminem autem videntes

8 surrexit autem Saulus de terra apertisque oculis nihil videbat ad manus autem illum trahentes introduxerunt Damascum

9 et erat tribus diebus non videns et non manducavit neque bibit

10 erat autem quidam discipulus Damasci nomine Ananias et dixit ad illum in visu Dominus Anania at ille ait ecce ego Domine

11 et Dominus ad illum surgens vade in vicum qui vocatur Rectus et quaere in domo Iudae Saulum nomine Tarsensem ecce enim orat

12 et vidit virum Ananiam nomine introeuntem et inponentem sibi manus ut visum recipiat

13 respondit autem Ananias Domine audivi a multis de viro hoc quanta mala sanctis tuis fecerit in Hierusalem

14 et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui invocant nomen tuum

15 dixit autem ad eum Dominus vade quoniam vas electionis est mihi iste ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis Israhel

16 ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati

17 et abiit Ananias et introivit in domum et inponens ei manus dixit Saule frater Dominus misit me Iesus qui apparuit tibi in via qua veniebas ut videas et implearis Spiritu Sancto

18 et confestim ceciderunt ab oculis eius tamquam squamae et visum recepit et surgens baptizatus est

19 et cum accepisset cibum confortatus est fuit autem cum discipulis qui erant Damasci per dies aliquot

20 et continuo in synagogis praedicabat Iesum quoniam hic est Filius Dei

21 stupebant autem omnes qui audiebant et dicebant nonne hic est qui expugnabat in Hierusalem eos qui invocabant nomen istud et huc ad hoc venit ut vinctos illos duceret ad principes sacerdotum

22 Saulus autem magis convalescebat et confundebat Iudaeos qui habitabant Damasci adfirmans quoniam hic est Christus

23 cum implerentur autem dies multi consilium fecerunt Iudaei ut eum interficerent

24 notae autem factae sunt Saulo insidiae eorum custodiebant autem et portas die ac nocte ut eum interficerent

25 accipientes autem discipuli eius nocte per murum dimiserunt eum submittentes in sporta

26 cum autem venisset in Hierusalem temptabat iungere se discipulis et omnes timebant eum non credentes quia esset discipulus

27 Barnabas autem adprehensum illum duxit ad apostolos et narravit illis quomodo in via vidisset Dominum et quia locutus est ei et quomodo in Damasco fiducialiter egerit in nomine Iesu

28 et erat cum illis intrans et exiens in Hierusalem et fiducialiter agens in nomine Domini

29 loquebatur quoque et disputabat cum Graecis illi autem quaerebant occidere eum

30 quod cum cognovissent fratres deduxerunt eum Caesaream et dimiserunt Tarsum

31 ecclesia quidem per totam Iudaeam et Galilaeam et Samariam habebat pacem et aedificabatur ambulans in timore Domini et consolatione Sancti Spiritus replebatur

32 factum est autem Petrum dum pertransiret universos devenire et ad sanctos qui habitabant Lyddae

33 invenit autem ibi hominem quendam nomine Aeneam ab annis octo iacentem in grabatto qui erat paralyticus

34 et ait illi Petrus Aeneas sanat te Iesus Christus surge et sterne tibi et continuo surrexit

35 et viderunt illum omnes qui habitabant Lyddae et Saronae qui conversi sunt ad Dominum

36 in Ioppe autem fuit quaedam discipula nomine Tabitas quae interpretata dicitur Dorcas haec erat plena operibus bonis et elemosynis quas faciebat

37 factum est autem in diebus illis ut infirmata moreretur quam cum lavissent posuerunt eam in cenaculo

38 cum autem prope esset Lydda ab Ioppe discipuli audientes quia Petrus esset in ea miserunt duos viros ad eum rogantes ne pigriteris venire usque ad nos

39 exsurgens autem Petrus venit cum illis et cum advenisset duxerunt illum in cenaculum et circumsteterunt illum omnes viduae flentes et ostendentes tunicas et vestes quas faciebat illis Dorcas

40 eiectis autem omnibus foras Petrus ponens genua oravit et conversus ad corpus dixit Tabita surge at illa aperuit oculos suos et viso Petro resedit

41 dans autem illi manum erexit eam et cum vocasset sanctos et viduas adsignavit eam vivam

42 notum autem factum est per universam Ioppen et crediderunt multi in Domino

43 factum est autem ut dies multos moraretur in Ioppe apud quendam Simonem coriarium

Caput 10

1 vir autem quidam erat in Caesarea nomine Cornelius centurio cohortis quae dicitur Italica

2 religiosus et timens Deum cum omni domo sua faciens elemosynas multas plebi et deprecans Deum semper

3 vidit in visu manifeste quasi hora nona diei angelum Dei introeuntem ad se et dicentem sibi Corneli

4 at ille intuens eum timore correptus dixit quid est domine dixit autem illi orationes tuae et elemosynae tuae ascenderunt in memoriam in conspectu Dei

5 et nunc mitte viros in Ioppen et accersi Simonem quendam qui cognominatur Petrus

6 hic hospitatur apud Simonem quendam coriarium cuius est domus iuxta mare

7 et cum discessisset angelus qui loquebatur illi vocavit duos domesticos suos et militem metuentem Dominum ex his qui illi parebant

8 quibus cum narrasset omnia misit illos in Ioppen

9 postera autem die iter illis facientibus et adpropinquantibus civitati ascendit Petrus in superiora ut oraret circa horam sextam

10 et cum esuriret voluit gustare parantibus autem eis cecidit super eum mentis excessus

11 et videt caelum apertum et descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis submitti de caelo in terram

12 in quo erant omnia quadrupedia et serpentina terrae et volatilia caeli

13 et facta est vox ad eum surge Petre et occide et manduca

14 ait autem Petrus absit Domine quia numquam manducavi omne commune et inmundum

15 et vox iterum secundo ad eum quae Deus purificavit ne tu commune dixeris

16 hoc autem factum est per ter et statim receptum est vas in caelum

17 et dum intra se haesitaret Petrus quidnam esset visio quam vidisset ecce viri qui missi erant a Cornelio inquirentes domum Simonis adstiterunt ad ianuam

18 et cum vocassent interrogabant si Simon qui cognominatur Petrus illic haberet hospitium

19 Petro autem cogitante de visione dixit Spiritus ei ecce viri tres quaerunt te

20 surge itaque et descende et vade cum eis nihil dubitans quia ego misi illos

21 descendens autem Petrus ad viros dixit ecce ego sum quem quaeritis quae causa est propter quam venistis

22 qui dixerunt Cornelius centurio vir iustus et timens Deum et testimonium habens ab universa gente Iudaeorum responsum accepit ab angelo sancto accersire te in domum suam et audire verba abs te

23 introducens igitur eos recepit hospitio sequenti autem die surgens profectus est cum eis et quidam ex fratribus ab Ioppe comitati sunt eum

24 altera autem die introivit Caesaream Cornelius vero expectabat illos convocatis cognatis suis et necessariis amicis

25 et factum est cum introisset Petrus obvius ei Cornelius et procidens ad pedes adoravit

26 Petrus vero levavit eum dicens surge et ego ipse homo sum

27 et loquens cum illo intravit et invenit multos qui convenerant

28 dixitque ad illos vos scitis quomodo abominatum sit viro iudaeo coniungi aut accedere ad alienigenam et mihi ostendit Deus neminem communem aut inmundum dicere hominem

29 propter quod sine dubitatione veni accersitus interrogo ergo quam ob causam accersistis me

30 et Cornelius ait a nudius quartana die usque in hanc horam orans eram hora nona in domo mea et ecce vir stetit ante me in veste candida et ait

31 Corneli exaudita est oratio tua et elemosynae tuae commemoratae sunt in conspectu Dei

32 mitte ergo in Ioppen et accersi Simonem qui cognominatur Petrus hic hospitatur in domo Simonis coriarii iuxta mare

33 confestim igitur misi ad te et tu bene fecisti veniendo nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia quaecumque tibi praecepta sunt a Domino

34 aperiens autem Petrus os dixit in veritate conperi quoniam non est personarum acceptor Deus

35 sed in omni gente qui timet eum et operatur iustitiam acceptus est illi

36 verbum misit filiis Israhel adnuntians pacem per Iesum Christum hic est omnium Dominus

37 vos scitis quod factum est verbum per universam Iudaeam incipiens enim a Galilaea post baptismum quod praedicavit Iohannes

38 Iesum a Nazareth quomodo unxit eum Deus Spiritu Sancto et virtute qui pertransivit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo quoniam Deus erat cum illo

39 et nos testes sumus omnium quae fecit in regione Iudaeorum et Hierusalem quem et occiderunt suspendentes in ligno

40 hunc Deus suscitavit tertia die et dedit eum manifestum fieri

41 non omni populo sed testibus praeordinatis a Deo nobis qui manducavimus et bibimus cum illo postquam resurrexit a mortuis

42 et praecepit nobis praedicare populo et testificari quia ipse est qui constitutus est a Deo iudex vivorum et mortuorum

43 huic omnes prophetae testimonium perhibent remissionem peccatorum accipere per nomen eius omnes qui credunt in eum

44 adhuc loquente Petro verba haec cecidit Spiritus Sanctus super omnes qui audiebant verbum

45 et obstipuerunt ex circumcissione fideles qui venerant cum Petro quia et in nationes gratia Spiritus Sancti effusa est

46 audiebant enim illos loquentes linguis et magnificantes Deum

47 tunc respondit Petrus numquid aquam quis prohibere potest ut non baptizentur hii qui Spiritum Sanctum acceperunt sicut et nos

48 et iussit eos in nomine Iesu Christi baptizari tunc rogaverunt eum ut maneret aliquot diebus

Caput 11

1 audierunt autem apostoli et fratres qui erant in Iudaea quoniam et gentes receperunt verbum Dei

2 cum ascendisset autem Petrus in Hierosolimam disceptabant adversus illum qui erant ex circumcissione

3 dicentes quare introisti ad viros praeputium habentes et manducasti cum illis

4 incipiens autem Petrus exponebat illis ordinem dicens

5 ego eram in civitate Ioppe orans et vidi in excessu mentis visionem descendens vas quoddam velut linteam magnum quattuor initiis submitti de caelo et venit usque ad me

6 in quod intuens considerabam et vidi quadrupedia terrae et bestias et reptilia et volatilia caeli

7 audivi autem et vocem dicentem mihi surgens Petre occide et manduca

8 dixi autem nequaquam Domine quia commune aut inmundum numquam introivit in os meum

9 respondit autem vox secundo de caelo quae Deus mundavit tu ne commune dixeris

10 hoc autem factum est per ter et recepta sunt rursum omnia in caelum

11 et ecce confestim tres viri adstiterunt in domo in qua eram missi a Caesarea ad me

12 dixit autem Spiritus mihi ut irem cum illis nihil haesitans venerunt autem mecum et sex fratres isti et ingressi sumus in domum viri

13 narravit autem nobis quomodo vidisset angelum in domo sua stantem et dicentem sibi mitte in Ioppen et accersi Simonem qui cognominatur Petrus

14 qui loquetur tibi verba in quibus salvus eris tu et universa domus tua

15 cum autem coepissem loqui decidit Spiritus Sanctus super eos sicut et in nos in initio

16 recordatus sum autem verbi Domini sicut dicebat Iohannes quidem baptizavit aqua vos autem baptizabimini Spiritu Sancto

17 si ergo eandem gratiam dedit illis Deus sicut et nobis qui credidimus in Dominum Iesum Christum ego quis eram qui possem prohibere Deum

18 his auditis tacuerunt et glorificaverunt Deum dicentes ergo et gentibus Deus paenitentiam ad vitam dedit

19 et illi quidem qui dispersi fuerant a tribulatione quae facta fuerat sub Stephano perambulaverunt usque Foenicem et Cyprum et Antiochiam nemini loquentes verbum nisi solis Iudaeis

20 erant autem quidam ex eis viri cyprii et cyrenaei qui cum introissent Antiochiam loquebantur et ad Graecos adnuntiantes Dominum Iesum

21 et erat manus Domini cum eis multusque numerus credentium conversus est ad Dominum

22 pervenit autem sermo ad aures ecclesiae quae erat Hierosolymis super istis et miserunt Barnaban usque Antiochiam

23 qui cum pervenisset et vidisset gratiam Dei gavisus est et hortabatur omnes proposito cordis permanere in Domino

24 quia erat vir bonus et plenus Spiritu Sancto et fide et adposita est turba multa Domino

25 profectus est autem Tarsum ut quaereret Saulum quem cum invenisset perduxit Antiochiam

26 et annum totum conversati sunt in ecclesia et docuerunt turbam multam ita ut cognominarentur primum Antiochiae discipuli Christiani

27 in his autem diebus supervenerunt ab Hierosolymis prophetae Antiochiam

28 et surgens unus ex eis nomine Agabus significabat per Spiritum famem magnam futuram in universo orbe terrarum quae facta est sub Claudio

29 discipuli autem prout quis habebat proposuerunt singuli eorum in ministerium mittere habitantibus in Iudaea fratribus

30 quod et fecerunt mittentes ad seniores per manus Barnabae et Sauli

Caput 12

1 eodem autem tempore misit Herodes rex manus ut adfligeret quosdam de ecclesia

2 occidit autem Iacobum fratrem Iohannis gladio
3 videns autem quia placeret Iudaeis adposuit adprehendere et Petrum erant autem dies azymorum

4 quem cum adprehendisset misit in carcerem tradens quattuor quaternionibus militum custodire eum volens post pascha producere eum populo

5 et Petrus quidem servabatur in carcere oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad Deum pro eo

6 cum autem producturus eum esset Herodes in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites vinctus catenis duabus et custodes ante ostium custodiebant carcerem

7 et ecce angelus Domini adstitit et lumen refulsit in habitaculo percussoque latere Petri suscitavit eum dicens surge velociter et ceciderunt catenae de manibus eius

8 dixit autem angelus ad eum praecingere et calcia te gallicas tuas et fecit sic et dixit illi circumda tibi vestimentum tuum et sequere me

9 et exiens sequebatur et nesciebat quia verum est quod fiebat per angelum aestimabat autem se visum videre

10 transeuntes autem primam et secundam custodiam venerunt ad portam ferream quae ducit ad civitatem quae ultro aperta est eis et exeuntes processerunt vicum unum et continuo discessit angelus ab eo

11 et Petrus ad se reversus dixit nunc scio vere quia misit Dominus angelum suum et eripuit me de manu Herodis et de omni expectatione plebis Iudaeorum

12 consideransque venit ad domum Mariae matris Iohannis qui cognominatus est Marcus ubi erant multi congregati et orantes

13 pulsante autem eo ostium ianuae processit puella ad audiendum nomine Rhode

14 et ut cognovit vocem Petri prae gaudio non aperuit ianuam sed intro currens nuntiavit stare Petrum ante ianuam

15 at illi dixerunt ad eam insanis illa autem adfirmabat sic se habere illi autem dicebant angelus eius est

16 Petrus autem perseverabat pulsans cum autem aperuissent viderunt eum et obstipuerunt

17 annuens autem eis manu ut tacerent enarravit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere dixitque nuntiate Iacobo et fratribus haec et egressus abiit in alium locum

18 facta autem die erat non parva turbatio inter milites quidnam de Petro factum esset

19 Herodes autem cum requisisset eum et non invenisset inquisitione facta de custodibus iussit eos duci descendensque a Iudaea in Caesaream ibi commoratus est

20 erat autem iratus Tyriis et Sidoniis at illi unanimes venerunt ad eum et persuaso Blasto qui erat super cubiculum regis postulabant pacem eo quod alerentur regiones eorum ab illo

21 statuto autem die Herodes vestitus veste regia sedit pro tribunali et contionabatur ad eos

22 populus autem adclamabat dei voces et non hominis

23 confestim autem percussit eum angelus Domini eo quod non dedisset honorem Deo et consumptus a vermibus exspiravit

24 verbum autem Domini crescebat et multiplicabatur

25 Barnabas autem et Saulus reversi sunt ab Hierosolymis expleto ministerio adsumpto Iohanne qui cognominatus est Marcus

Caput 13

1 erant autem in ecclesia quae erat Antiochiae prophetae et doctores in quibus Barnabas et Symeon qui vocabatur Niger et Lucius Cyrenensis et Manaen qui erat Herodis tetrarchae conlactaneus et Saulus

2 ministrantibus autem illis Domino et ieiunantibus dixit Spiritus Sanctus separate mihi Barnaban et Saulum in opus quod adsumpsi eos

3 tunc ieiunantes et orantes inponentesque eis manus dimiserunt illos

4 et ipsi quidem missi ab Spiritu Sancto abierunt Seleuciam et inde navigaverunt Cyprum

5 et cum venissent Salamina praedicabant verbum Dei in synagogis Iudaeorum habebant autem et Iohannem in ministerio

6 et cum perambulassent universam insulam usque Paphum invenerunt quendam virum magum pseudoprophetam Iudaeum cui nomen erat Bariesu

7 qui erat cum proconsule Sergio Paulo viro prudente hic accitis Barnaba et Saulo desiderabat audire verbum Dei

8 resistebat autem illis Elymas magus sic enim interpretatur nomen eius quaerens avertere proconsulem a fide

9 Saulus autem qui et Paulus repletus Spiritu Sancto intuens in eum

10 dixit o plene omni dolo et omni fallacia fili diaboli inimice omnis iustitiae non desinis subvertere vias Domini rectas

11 et nunc ecce manus Domini super te et eris caecus non videns solem usque ad tempus et confestim cecidit in eum caligo et tenebrae et circumiens quaerebat qui ei manum daret

12 tunc proconsul cum vidisset factum credidit admirans super doctrinam Domini

13 et cum a Papho navigassent Paulus et qui cum eo venerunt Pergen Pamphiliae Iohannes autem discedens ab eis reversus est Hierosolymam

14 illi vero pertranseuntes Pergen venerunt Antiochiam Pisidiae et ingressi synagogam die sabbatorum sederunt

15 post lectionem autem legis et prophetarum miserunt principes synagogae ad eos dicentes viri fratres si quis est in vobis sermo exhortationis ad plebem dicite

16 surgens autem Paulus et manu silentium indicens ait viri israhelitae et qui timetis Deum audite

17 Deus plebis Israhel elegit patres nostros et plebem exaltavit cum essent incolae in terra Aegypti et in brachio excelso eduxit eos ex ea

18 et per quadraginta annorum tempus mores eorum sustinuit in deserto

19 et destruens gentes septem in terra Chanaan sorte distribuit eis terram eorum

20 quasi post quadringentos et quinquaginta annos et post haec dedit iudices usque ad Samuhel prophetam

21 et exinde postulaverunt regem et dedit illis Deus Saul filium Cis virum de tribu Benjamin annis quadraginta

22 et amoto illo suscitavit illis David regem cui et testimonium perhibens dixit inveni David filium Iesse virum secundum cor meum qui faciet omnes voluntates meas

23 huius Deus ex semine secundum promissionem eduxit Israhel salvatorem Iesum

24 praedicante Iohanne ante faciem adventus eius baptismum paenitentiae omni populo Israhel

25 cum impleret autem Iohannes cursum suum dicebat quem me arbitramini esse non sum ego sed ecce venit post me cuius non sum dignus calciamenta pedum solvere

26 viri fratres filii generis Abraham et qui in vobis timent Deum vobis verbum salutis huius missum est

27 qui enim habitabant Hierusalem et principes eius hunc ignorantes et voces prophetarum quae per omne sabbatum leguntur iudicantes impleverunt

28 et nullam causam mortis invenientes in eum petierunt a Pilato ut interficerent eum

29 cumque consummassent omnia quae de eo scripta erant deponentes eum de ligno posuerunt in monumento

30 Deus vero suscitavit eum a mortuis qui visus est per dies multos his

31 qui simul ascenderant cum eo de Galilaea in Hierusalem qui usque nunc sunt testes eius ad plebem

32 et nos vobis adnuntiamus ea quae ad patres nostros repromissio facta est

33 quoniam hanc Deus adimplevit filiis nostris resuscitans Iesum sicut et in psalmo secundo scriptum est Filius meus es tu ego hodie genui te

34 quod autem suscitaverit eum a mortuis amplius iam non reversurum in corruptionem ita dixit quia dabo vobis sancta David fidelia

35 ideoque et alias dicit non dabis Sanctum tuum videre corruptionem

36 David enim sua generatione cum administrasset voluntati Dei dormivit et adpositus est ad patres suos et vidit corruptionem

37 quem vero Deus suscitavit non vidit corruptionem

38 notum igitur sit vobis viri fratres quia per hunc vobis remissio peccatorum adnuntiatur ab omnibus quibus non potuistis in lege Mosi iustificari

39 in hoc omnis qui credit iustificatur

40 videte ergo ne superveniat quod dictum est in prophetis

41 videte contemptores et admiramini et disperdimini quia opus operor ego in diebus vestris opus quod non credetis si quis enarraverit vobis

42 exeuntibus autem illis rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi verba haec

43 cumque dimissa esset synagoga secuti sunt multi Iudaeorum et colentium advenarum Paulum et Barnaban qui loquentes suadebant eis ut permanerent in gratia Dei

44 sequenti vero sabbato paene universa civitas convenit audire verbum Domini

45 videntes autem turbas Iudaei repleti sunt zelo et contradicebant his quae a Paulo dicebantur blasphemantes

46 tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbum Dei sed quoniam repelitis illud et indignos vos iudicastis aeternae vitae ecce convertimur ad gentes

47 sic enim praecepit nobis Dominus posui te in lumen gentibus ut sis in salutem usque ad extremum terrae

48 audientes autem gentes gavisae sunt et glorificabant verbum Domini et crediderunt quotquot erant praeordinati ad vitam aeternam

49 disseminabatur autem verbum Domini per universam regionem

50 Iudaei autem concitaverunt religiosas mulieres et honestas et primos civitatis et excitaverunt persecutionem in Paulum et Barnaban et eiecerunt eos de finibus suis

51 at illi excusso pulvere pedum in eos venerunt Iconium

52 discipuli quoque replebantur gaudio et Spiritu Sancto

Caput 14

1 factum est autem Iconii ut simul introirent synagogam Iudaeorum et loquerentur ita ut crederet Iudaeorum et Graecorum copiosa multitudo

2 qui vero increduli fuerunt Iudaei suscitaverunt et ad iracundiam concitaverunt animas gentium adversus fratres

3 multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in Domino testimonium perhibente verbo gratiae suae dante signa et prodigia fieri per manus eorum

4 divisa est autem multitudo civitatis et quidam quidem erant cum Iudaeis quidam vero cum apostolis

5 cum autem factus esset impetus gentilium et Iudaeorum cum principibus suis ut contumeliis adficerent et lapidarent eos

6 intellegentes confugerunt ad civitates Lycaoniae Lystram et Derben et universam in circuitu regionem

7 et ibi evangelizantes erant

8 et quidam vir in Lystris infirmus pedibus sedebat claudus ex utero matris suae qui numquam ambulaverat

9 hic audivit Paulum loquentem qui intuitus eum et videns quia haberet fidem ut salvus fieret

10 dixit magna voce surge super pedes tuos rectus et exilivit et ambulabat

11 turbae autem cum vidissent quod fecerat Paulus levaverunt vocem suam lycaonice dicentes dii similes facti hominibus descenderunt ad nos

12 et vocabant Barnaban Iovem Paulum vero Mercurium quoniam ipse erat dux verbi

13 sacerdos quoque Iovis qui erat ante civitatem tauros et coronas ante ianuas adferens cum populis volebat sacrificare

14 quod ubi audierunt apostoli Barnabas et Paulus conscissis tunicis suis exilierunt in turbas clamantes

15 et dicentes viri quid haec facitis et nos mortales sumus similes vobis homines adnuntiantes vobis ab his vanis converti ad Deum vivum qui fecit caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt

16 qui in praeteritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi in vias suas

17 et quidem non sine testimonio semet ipsum reliquit benefaciens de caelo dans pluvias et tempora fructifera implens cibo et laetitia corda vestra

18 et haec dicentes vix sedaverunt turbas ne sibi immolarent

19 supervenerunt autem quidam ab Antiochia et Iconio Iudaei et persuasis turbis lapidantesque Paulum traxerunt extra civitatem aestimantes eum mortuum esse

20 circumdantibus autem eum discipulis surgens intravit civitatem et postera die profectus est cum Barnaba in Derben

21 cumque evangelizassent civitati illi et docuissent multos reversi sunt Lystram et Iconium et Antiochiam

22 confirmantes animas discipulorum exhortantes ut permanerent in fide et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei

23 et cum constituissent illis per singulas ecclesias presbyteros et orassent cum ieiunationibus commendaverunt eos Domino in quem crediderunt

24 transeuntesque Pisidiam venerunt Pamphiliam

25 et loquentes in Pergen verbum Domini descenderunt in Attaliam

26 et inde navigaverunt Antiochiam unde erant traditi gratiae Dei in opus quod conpleverunt

27 cum autem venissent et congregassent ecclesiam rettulerunt quanta fecisset Deus cum illis quia aperuisset gentibus ostium fidei

28 morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis

Caput 15

1 et quidam descendentes de Iudaea docebant fratres quia nisi circumcidamini secundum morem Mosi non potestis salvi fieri

2 facta ergo seditione non minima Paulo et Barnabae adversum illos statuerunt ut ascenderent Paulus et Barnabas et quidam alii ex illis ad apostolos et presbyteros in Hierusalem super hac quaestione

3 illi igitur deducti ab ecclesia pertransiebant Foenicem et Samariam narrantes conversionem gentium et faciebant gaudium magnum omnibus fratribus

4 cum autem venissent Hierosolymam suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et senioribus adnuntiantes quanta Deus fecisset cum illis

5 surrexerunt autem quidam de heresi Phariseorum qui crediderant dicentes quia oportet circumcidi eos praecipere quoque servare legem Mosi

6 conveneruntque apostoli et seniores videre de verbo hoc

7 cum autem magna conquisitio fieret surgens Petrus dixit ad eos viri fratres vos scitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit Deus per os meum audire gentes verbum evangelii et credere

8 et qui novit corda Deus testimonium perhibuit dans illis Spiritum Sanctum sicut et nobis

9 et nihil discrevit inter nos et illos fide purificans corda eorum

10 nunc ergo quid temptatis Deum inponere iugum super cervicem discipulorum quod neque patres nostri neque nos portare potuimus

11 sed per gratiam Domini Iesu credimus salvari quemadmodum et illi

12 tacuit autem omnis multitudo et audiebant Barnaban et Paulum narrantes quanta fecisset Deus signa et prodigia in gentibus per eos

13 et postquam tacuerunt respondit Iacobus dicens viri fratres audite me

14 Simeon narravit quemadmodum primum Deus visitavit sumere ex gentibus populum nomini suo

15 et huic concordant verba prophetarum sicut scriptum est

16 post haec revertar et aedificabo tabernaculum David quod decidit et diruta eius reaedificabo et erigam illud

17 ut requirant ceteri hominum Dominum et omnes gentes super quas invocatum est nomen meum dicit Dominus faciens haec

18 notum a saeculo est Domino opus suum

19 propter quod ego iudico non inquietari eos qui ex gentibus convertuntur ad Deum

20 sed scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicatione et suffocatis et sanguine

21 Moses enim a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus qui eum praedicent in synagogis ubi per omne sabbatum legitur

22 tunc placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia eligere viros ex eis et mittere Antiochiam cum Paulo et Barnaba Iudam qui cognominatur Barsabban et Silam viros primos in fratribus

23 scribentes per manus eorum apostoli et seniores fratres his qui sunt Antiochia et Syriae et Ciliciae fratribus ex gentibus salutem

24 quoniam audivimus quia quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos verbis evertentes animas vestras quibus non mandavimus

25 placuit nobis collectis in unum eligere viros et mittere ad vos cum carissimis nostris Barnaba et Paulo

26 hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine Domini nostri Iesu Christi

27 misimus ergo Iudam et Silam qui et ipsi vobis verbis referent eadem

28 visum est enim Spiritui Sancto et nobis nihil ultra inponere vobis oneris quam haec necessario

29 ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum et sanguine suffocato et fornicatione a quibus custodientes vos bene agetis valete

30 illi igitur dimissi descenderunt Antiochiam et congregata multitudo tradiderunt epistulam

31 quam cum legissent gavisii sunt super consolatione

32 Iudas autem et Silas et ipsi cum essent prophetae verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmaverunt

33 facto autem ibi tempore dimissi sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserant illos

34 []

35 Paulus autem et Barnabas demorabantur Antiochiae docentes et evangelizantes cum aliis pluribus verbum Domini

36 post aliquot autem dies dixit ad Barnaban Paulus revertentes visitemus fratres per universas civitates in quibus praedicavimus verbum Domini quomodo se habeant

37 Barnabas autem volebat secum adsumere et Iohannem qui cognominatur Marcus

38 Paulus autem rogabat eum qui discessisset ab eis a Pamphilia et non isset cum eis in opus non debere recipi eum

39 facta est autem dissensio ita ut discederent ab invicem et Barnabas adsumpto Marco navigaret Cyprum

40 Paulus vero electo Sila profectus est traditus gratiae Domini a fratribus

41 perambulabat autem Syriam et Ciliciam confirmans ecclesias

Caput 16

1 pervenit autem in Derben et Lystram et ecce discipulus quidam erat ibi nomine Timotheus filius mulieris iudaeae fidelis patre gentili

2 huic testimonium reddebant qui in Lystris erant et Iconii fratres

3 hunc voluit Paulus secum proficisci et adsumens circumcidit eum propter Iudaeos qui erant in illis locis sciebant enim omnes quod pater eius gentilis esset

4 cum autem pertransirent civitates tradebant eis custodire dogmata quae erant decreta ab apostolis et senioribus qui essent Hierosolymis

5 et ecclesiae quidem confirmabantur fide et abundabant numero cotidie

6 transeuntes autem Frygiam et Galatae regionem vetati sunt a Sancto Spiritu loqui verbum in Asia

7 cum venissent autem in Mysiam temptabant ire Bithyniam et non permisit eos Spiritus Iesu

8 cum autem pertransissent Mysiam descenderunt Troadem

9 et visio per noctem Paulo ostensa est vir macedo quidam erat stans et deprecans eum et dicens transiens in Macedoniam adiuva nos

10 ut autem visum vidit statim quaesivimus proficisci in Macedoniam certi facti quia vocasset nos Deus evangelizare eis

11 navigantes autem a Troade recto cursu venimus Samothraciam et sequenti die Neapolim

12 et inde Philippis quae est prima partis Macedoniae civitas colonia eramus autem in hac urbe diebus aliquot conferentes

13 die autem sabbatorum egressi sumus foras portam iuxta flumen ubi videbatur oratio esse et sedentes loquebamur mulieribus quae convenerant

14 et quaedam mulier nomine Lydia purpuraria civitatis Thyatirenorum colens Deum audivit cuius Dominus aperuit cor intendere his quae dicebantur a Paulo

15 cum autem baptizata esset et domus eius deprecata est dicens si iudicatis me fidelem Domino esse introite in domum meam et manete et coegit nos

16 factum est autem euntibus nobis ad orationem puellam quandam habentem spiritum pythonem obviare nobis quae quaestum magnum praestabat dominis suis divinando

17 haec subsecuta Paulum et nos clamabat dicens isti homines servi Dei excelsi sunt qui adnuntiant vobis viam salutis

18 hoc autem faciebat multis diebus dolens autem Paulus et conversus spiritui dixit praecipio tibi in nomine Iesu Christi exire ab ea et exiit eadem hora

19 videntes autem domini eius quia exivit spes quaestus eorum adprehendentes Paulum et Silam perduxerunt in forum ad principes

20 et offerentes eos magistratibus dixerunt hii homines conturbant civitatem nostram cum sint Iudaei

21 et adnuntiant morem quem non licet nobis suscipere neque facere cum simus Romani

22 et concurrit plebs adversus eos et magistratus scissis tunicis eorum iusserunt virgis caedi

23 et cum multas plagas eis inposuissent miserunt eos in carcerem praecipientes custodi ut diligenter custodiret eos

24 qui cum tale praeceptum accepisset misit eos in interiorem carcerem et pedes eorum strinxit in ligno

25 media autem nocte Paulus et Silas adorantes laudabant Deum et audiebant eos qui in custodia erant

26 subito vero terraemotus factus est magnus ita ut moverentur fundamenta carceris et aperta sunt statim ostia omnia et universorum vincula soluta sunt

27 expergefactus autem custos carceris et videns apertas ianuas carceris evaginato gladio volebat se interficere aestimans fugisse vinctos

28 clamavit autem Paulus magna voce dicens nihil feceris tibi mali universi enim hic sumus

29 petitoque lumine introgressus est et tremefactus procidit Paulo et Silae

30 et producens eos foras ait domini quid me oportet facere ut salvus fiam

31 at illi dixerunt crede in Domino Iesu et salvus eris tu et domus tua

32 et locuti sunt ei verbum Domini cum omnibus qui erant in domo eius

33 et tollens eos in illa hora noctis lavit plagas eorum et baptizatus est ipse et omnes eius continuo

34 cumque perduxisset eos in domum suam adposuit eis mensam et laetatus est cum omni domo sua credens Deo

35 et cum dies factus esset miserunt magistratus lictores dicentes dimitte homines illos

36 nuntiavit autem custos carceris verba haec Paulo quia miserunt magistratus ut dimittamini nunc igitur exeuntes ite in pace

37 Paulus autem dixit eis caesos nos publice indemnatos homines romanos miserunt in carcerem et nunc occulte nos eiciunt non ita sed veniant

38 et ipsi nos eiciant nuntiaverunt autem magistratibus lictores verba haec timueruntque audito quod Romani essent

39 et venientes deprecati sunt eos et educentes rogabant ut egrederentur urbem

40 exeuntes autem de carcere introierunt ad Lydiam et visis fratribus consolati sunt eos et profecti sunt

Caput 17

1 cum autem perambulassent Amphipolim et Apolloniam venerunt Thessalonicam ubi erat synagoga Iudaeorum

2 secundum consuetudinem autem Paulus introivit ad eos et per sabbata tria disserebat eis de scripturis

3 adaperiens et insinuans quia Christum oportuit pati et resurgere a mortuis et quia hic est Christus Iesus quem ego adnuntio vobis

4 et quidam ex eis crediderunt et adiuncti sunt Paulo et Silae et de colentibus gentilibusque multitudo magna et mulieres nobiles non paucae

5 zelantes autem Iudaei adsumentesque de vulgo viros quosdam malos et turba facta concitaverunt civitatem et adsistentes domui Iasonis quaerebant eos producere in populum

6 et cum non invenissent eos trahebant Iasonem et quosdam fratres ad principes civitatis clamantes quoniam hii qui orbem concitant et huc venerunt

7 quos suscepit Iason et hii omnes contra decreta Caesaris faciunt regem alium dicentes esse Iesum

8 concitaverunt autem plebem et principes civitatis audientes haec

9 et accepto satis ab Iasone et a ceteris dimiserunt eos

10 fratres vero confestim per noctem dimiserunt Paulum et Silam in Beroeam qui cum advenissent in synagoga Iudaeorum introierunt

11 hii autem erant nobiliores eorum qui sunt Thessalonicae qui susceperunt verbum cum omni aviditate cotidie scrutantes scripturas si haec ita se haberent

12 et multi quidem crediderunt ex eis et gentilium mulierum honestarum et viri non pauci

13 cum autem cognovissent in Thessalonica Iudaei quia et Beroeae praedicatum est a Paulo verbum Dei venerunt et illuc commoventes et turbantes multitudinem

14 statimque tunc Paulum dimiserunt fratres ut iret usque ad mare Silas autem et Timotheus remanserunt ibi

15 qui autem deducebant Paulum perduxerunt usque Athenas et accepto mandato ab eo ad Silam et Timotheum ut quam celeriter venirent ad illum profecti sunt

16 Paulus autem cum Athenis eos expectaret incitabatur spiritus eius in ipso videns idolatriae deditam civitatem

17 disputabat igitur in synagoga cum Iudaeis et colentibus et in foro per omnes dies ad eos qui aderant

18 quidam autem epicurei et stoici philosophi disserebant cum eo et quidam dicebant quid vult seminiverbium hic dicere alii vero novorum daemoniorum videtur adnuntiator esse quia Iesum et resurrectionem adnuntiabat eis

19 et adprehensum eum ad Ariopagum duxerunt dicentes possumus scire quae est haec nova quae a te dicitur doctrina

20 nova enim quaedam infers auribus nostris volumus ergo scire quidnam velint haec esse

21 Athenienses autem omnes et advenae hospites ad nihil aliud vacabant nisi aut dicere aut audire aliquid novi

22 stans autem Paulus in medio Ariopagi ait viri athenienses per omnia quasi superstitiosiores vos video

23 praeteriens enim et videns simulacra vestra inveni et aram in qua scriptum erat ignoto deo quod ergo ignorantes colitis hoc ego adnuntio vobis

24 Deus qui fecit mundum et omnia quae in eo sunt hic caeli et terrae cum sit Dominus non in manufactis templis inhabitat

25 nec manibus humanis colitur indigens aliquo cum ipse det omnibus vitam et inspirationem et omnia

26 fecitque ex uno omne genus hominum inhabitare super universam faciem terrae definiens statuta tempora et terminos habitationis eorum

27 quaerere Deum si forte adtractent eum aut inveniant quamvis non longe sit ab unoquoque nostrum

28 in ipso enim vivimus et movemur et sumus sicut et quidam vestrum poetarum dixerunt ipsius enim et genus sumus

29 genus ergo cum simus Dei non debemus aestimare auro aut argento aut lapidi sculpturae artis et cogitationis hominis divinum esse simile

30 et tempora quidem huius ignorantiae despiciens Deus nunc adnuntiat hominibus ut omnes ubique paenitentiam agant

31 eo quod statuit diem in qua iudicaturus est orbem in aequitate in viro in quo statuit fidem praebens omnibus suscitans eum a mortuis

32 cum audissent autem resurrectionem mortuorum quidam quidem inridebant quidam vero dixerunt audiemus te de hoc iterum

33 sic Paulus exivit de medio eorum

34 quidam vero viri adherentes ei crediderunt in quibus et Dionisius Ariopagita et mulier nomine Damaris et alii cum eis

Caput 18

1 post haec egressus ab Athenis venit Corinthum

2 et inveniens quendam Iudaeum nomine Aquilam Ponticum genere qui nuper venerat ab Italia et Priscillam uxorem eius eo quod praecepisset Claudius discedere omnes Iudaeos a Roma accessit ad eos

3 et quia eiusdem erat artis manebat apud eos et operabatur erat autem scenofactoriae artis

4 []

5 cum venissent autem de Macedonia Silas et Timotheus instabat verbo Paulus testificans Iudaeis esse Christum Iesum

6 contradicentibus autem eis et blasphemantibus excutens vestimenta dixit ad eos sanguis vester super caput vestrum mundus ego ex hoc ad gentes vadam

7 et migrans inde intravit in domum cuiusdam nomine Titi Iusti colentis Deum cuius domus erat coniuncta synagogae

8 Crispus autem archisynagogus credidit Domino cum omni domo sua et multi Corinthiorum audientes credebant et baptizabantur

9 dixit autem Dominus nocte per visionem Paulo noli timere sed loquere et ne taceas

10 propter quod ego sum tecum et nemo adponetur tibi ut noceat te quoniam populus est mihi multus in hac civitate

11 sedit autem annum et sex menses docens apud eos verbum Dei

12 Gallione autem proconsule Achaiae insurrexerunt uno animo Iudaei in Paulum et adduxerunt eum ad tribunal

13 dicentes quia contra legem hic persuadet hominibus colere Deum

14 incipiente autem Paulo aperire os dixit Gallio ad Iudaeos si quidem esset iniquum aliquid aut facinus pessimum o viri iudaei recte vos sustinerem

15 si vero quaestiones sunt de verbo et nominibus et legis vestrae vos ipsi videritis iudex ego horum nolo esse

16 et minavit eos a tribunali

17 adprehendentes autem omnes Sosthenen principem synagogae percutiebant ante tribunal et nihil eorum Gallioni curae erat

18 Paulus vero cum adhuc sustinuisset dies multos fratribus valefaciens navigavit Syriam et cum eo Priscilla et

Aquila qui sibi totonderat in Cencris caput habebat enim votum

19 devenitque Ephesum et illos ibi reliquit ipse vero ingressus synagogam disputavit cum Iudaeis

20 rogantibus autem eis ut ampliori tempore maneret non consensit

21 sed valefaciens et dicens iterum revertar ad vos Deo volente profectus est ab Epheso

22 et descendens Caesaream ascendit et salutavit ecclesiam et descendit Antiochiam

23 et facto ibi aliquanto tempore profectus est perambulans ex ordine galaticam regionem et Frygiam confirmans omnes discipulos

24 Iudaeus autem quidam Apollo nomine Alexandrinus natione vir eloquens devenit Ephesum potens in scripturis

25 hic erat edoctus viam Domini et fervens spiritu loquebatur et docebat diligenter ea quae sunt Iesu sciens tantum baptisma Iohannis

26 hic ergo coepit fiducialiter agere in synagoga quem cum audissent Priscilla et Aquila adsumpserunt eum et diligentius exposuerunt ei viam Dei

27 cum autem vellet ire Achaiam exhortati fratres scripserunt discipulis ut susciperent eum qui cum venisset contulit multum his qui crediderant

28 vehementer enim Iudaeos revincebat publice ostendens per scripturas esse Christum Iesum

Caput 19

1 factum est autem cum Apollo esset Corinthi ut Paulus peragratis superioribus partibus veniret Ephesum et inveniret quosdam discipulos

2 dixitque ad eos si Spiritum Sanctum accepistis credentes at illi ad eum sed neque si Spiritus Sanctus est audivimus

3 ille vero ait in quo ergo baptizati estis qui dixerunt in Iohannis baptismo

4 dixit autem Paulus Iohannes baptizavit baptisma paenitentiae populum dicens in eum qui venturus esset post ipsum ut crederent hoc est in Iesum

5 his auditis baptizati sunt in nomine Domini Iesu

6 et cum inposuisset illis manum Paulus venit Spiritus Sanctus super eos et loquebantur linguis et prophetabant

7 erant autem omnes viri fere duodecim

8 introgressus autem synagogam cum fiducia loquebatur per tres menses disputans et suadens de regno Dei

9 cum autem quidam indurarentur et non crederent maledicentes viam coram multitudine discedens ab eis segregavit discipulos cotidie disputans in scola Tyranni

10 hoc autem factum est per biennium ita ut omnes qui habitabant in Asia audirent verbum Domini Iudaei atque gentiles

11 virtutesque non quaslibet Deus faciebat per manus Pauli

12 ita ut etiam super languidos deferrentur a corpore eius sudaria vel semicintia et recedebant ab eis languores et spiritus nequam egrediebantur

13 temptaverunt autem quidam et de circumeuntibus iudaeis exorcistis invocare super eos qui habebant spiritus malos nomen Domini Iesu dicentes adiuro vos per Iesum quem Paulus praedicat

14 erant autem quidam Scevae Iudaei principis sacerdotum septem filii qui hoc faciebant

15 respondens autem spiritus nequam dixit eis Iesum novi et Paulum scio vos autem qui estis

16 et insiliens homo in eos in quo erat daemonium pessimum et dominatus amborum invaluit contra eos ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa

17 hoc autem notum factum est omnibus Iudaeis atque gentilibus qui habitabant Ephesi et cecidit timor super omnes illos et magnificabatur nomen Domini Iesu

18 multique credentium veniebant confitentes et adnuntiantes actus suos

19 multi autem ex his qui fuerant curiosa sectati contulerunt libros et conbuserunt coram omnibus et computatis pretiis illorum invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta milium

20 ita fortiter verbum Dei crescebat et confirmabatur

21 his autem expletis posuit Paulus in Spiritu transita Macedonia et Achaia ire Hierosolimam dicens quoniam postquam fuero ibi oportet me et Romam videre

22 mittens autem in Macedoniam duos ex ministrantibus sibi Timotheum et Erastum ipse remansit ad tempus in Asia

23 facta est autem in illo tempore turbatio non minima de via

24 Demetrius enim quidam nomine argentarius faciens aedes argenteas Dianae praestabat artificibus non modicum quaestum

25 quos convocans et eos qui eiusmodi erant opifices dixit viri scitis quia de hoc artificio adquisitio est nobis

26 et videtis et auditis quia non solum Ephesi sed paene totius Asiae Paulus hic suadens avertit multam turbam dicens quoniam non sunt dii qui manibus fiunt

27 non solum autem haec periclitabitur nobis pars in redargutionem venire sed et magnae deae Dianae templum in nihilum reputabitur sed et destrui incipiet maiestas eius quam tota Asia et orbis colit

28 his auditis repleti sunt ira et exclamaverunt dicentes magna Diana Ephesiorum

29 et impleta est civitas confusione et impetum fecerunt uno animo in theatrum rapto Gaio et Aristarcho Macedonibus comitibus Pauli

30 Paulo autem volente intrare in populum non permiserunt discipuli

31 quidam autem et de Asiae principibus qui erant amici eius miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum

32 alii autem aliud clamabant erat enim ecclesia confusa et plures nesciebant qua ex causa convenissent

33 de turba autem detraxerunt Alexandrum propellentibus eum Iudaeis Alexander ergo manu silentio postulato volebat rationem reddere populo

34 quem ut cognoverunt Iudaeum esse vox facta est una omnium quasi per horas duas clamantium magna Diana Ephesiorum

35 et cum sedasset scribe turbas dixit viri ephesii quis enim est hominum qui nesciat Ephesiorum civitatem cultricem esse magnae Dianae Iovisque prolis

36 cum ergo his contradici non possit oportet vos sedatos esse et nihil temere agere

37 adduxistis enim homines istos neque sacrilegos neque blasphemantes deam vestram

38 quod si Demetrius et qui cum eo sunt artifices habent adversus aliquem causam conventus forenses aguntur et pro consulibus sunt accusent invicem

39 si quid autem alterius rei quaeritis in legitima ecclesia poterit absolvi

40 nam et periclitamur argui seditionis hodiernae cum nullus obnoxius sit de quo non possimus reddere rationem concursus istius

41 et cum haec dixisset dimisit ecclesiam

Caput 20

1 postquam autem cessavit tumultus vocatis Paulus discipulis et exhortatus eos valedixit et profectus est ut iret in Macedoniam

2 cum autem perambulasset partes illas et exhortatus eos fuisset multo sermone venit ad Graeciam

3 ubi cum fecisset menses tres factae sunt illi insidiae a Iudaeis navigaturo in Syriam habuitque consilium ut reverteretur per Macedoniam

4 comitatus est autem eum Sopater Pyrri Beroensis Thessalonicensium vero Aristarchus et Secundus et Gaius Derbeus et Timotheus Asiani vero Tychicus et Trophimus

5 hii cum praecessissent sustinebant nos Troade

6 nos vero navigavimus post dies azymorum a Philippis et venimus ad eos Troadem in diebus quinque ubi demorati sumus diebus septem

7 in una autem sabbati cum convenissemus ad frangendum panem Paulus disputabat eis profecturus in crastinum protraxitque sermonem usque in mediam noctem

8 erant autem lampades copiosae in cenaculo ubi eramus congregati

9 sedens autem quidam adulescens nomine Eutychus super fenestram cum mergeretur somno gravi disputante diu Paulo eductus somno cecidit de tertio cenaculo deorsum et sublatus est mortuus

10 ad quem cum descendisset Paulus incubuit super eum et complexus dixit nolite turbari anima enim ipsius in eo est

11 ascendens autem frangensque panem et gustans satisque adlocutus usque in lucem sic profectus est

12 adduxerunt autem puerum viventem et consolati sunt non minime

13 nos autem ascendentes navem enavigavimus in Asson inde suscepturi Paulum sic enim disposuerat ipse per terram iter facturus

14 cum autem convenisset nos in Asson adsumpto eo venimus Mytilenen

15 et inde navigantes sequenti die venimus contra Chium et alia adplicuimus Samum et sequenti venimus Miletum

16 proposuerat enim Paulus transnavigare Ephesum ne qua mora illi fieret in Asia festinabat enim si possibile sibi esset ut diem pentecosten faceret Hierosolymis

17 a Mileto autem mittens Ephesum vocavit maiores natu ecclesiae

18 qui cum venissent ad eum et simul essent dixit eis vos scitis a prima die qua ingressus sum in Asiam qualiter vobiscum per omne tempus fuerim

19 serviens Domino cum omni humilitate et lacrimis et temptationibus quae mihi acciderunt ex insidiis Iudaeorum

20 quomodo nihil subtraxerim utilium quo minus adnuntiarem vobis et docerem vos publice et per domos

21 testificans Iudaeis atque gentilibus in Deum paenitentiam et fidem in Dominum nostrum Iesum Christum

22 et nunc ecce alligatus ego Spiritu vado in Hierusalem quae in ea eventura sint mihi ignorans

23 nisi quod Spiritus Sanctus per omnes civitates protestatur mihi dicens quoniam vincula et tribulationes me manent

24 sed nihil horum vereor nec facio animam pretiosior quam me dummodo consummem cursum meum et ministerium quod accepi a Domino Iesu testificari evangelium gratiae Dei

25 et nunc ecce ego scio quia amplius non videbitis faciem meam vos omnes per quos transivi praedicans regnum Dei

26 quapropter contestor vos hodierna die quia mundus sum a sanguine omnium

27 non enim subterfugi quo minus adnuntiarem omne consilium Dei vobis

28 attendite vobis et universo gregi in quo vos Spiritus Sanctus posuit episcopos regere ecclesiam Dei quam adquisivit sanguine suo

29 ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi graves in vos non parcentes gregi

30 et ex vobis ipsis exsurgent viri loquentes perversa ut abducant discipulos post se

31 propter quod vigilate memoria retinentes quoniam per triennium nocte et die non cessavi cum lacrimis monens unumquemque vestrum

32 et nunc commendo vos Deo et verbo gratiae ipsius qui potens est aedificare et dare hereditatem in sanctificatis omnibus

33 argentum aut aurum aut vestem nullius concupivi

34 ipsi scitis quoniam ad ea quae mihi opus erant et his qui mecum sunt ministraverunt manus istae

35 omnia ostendi vobis quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos ac meminisse verbi Domini Iesu quoniam ipse dixit beatius est magis dare quam accipere

36 et cum haec dixisset positus genibus suis cum omnibus illis oravit

37 magnus autem fletus factus est omnium et procumbentes super collum Pauli osculabantur eum

38 dolentes maxime in verbo quo dixerat quoniam amplius faciem eius non essent visuri et deducebant eum ad navem

Caput 21

1 cum autem factum esset ut navigaremus abstracti ab eis recto cursu venimus Cho et sequenti die Rhodum et inde Patara

2 et cum invenissemus navem transfretantem in Foenicen ascendentes navigavimus

3 cum paruissemus autem Cypro et relinquentes eam ad sinistram navigabamus in Syriam et venimus Tyrum ibi enim navis erat expositura onus

4 inventis autem discipulis mansimus ibi diebus septem qui Paulo dicebant per Spiritum ne ascenderet Hierosolymam

5 et explicitis diebus profecti ibamus deducantibus nos omnibus cum uxoribus et filiis usque foras civitatem et positus genibus in litore oravimus

6 et cum valefecissemus invicem ascendimus in navem illi autem redierunt in sua

7 nos vero navigatione explicita a Tyro descendimus Ptolomaida et salutatis fratribus mansimus die una apud illos

8 alia autem die profecti venimus Caesaream et intrantes in domum Philippi evangelistae qui erat de septem mansimus apud eum

9 huic autem erant filiae quattuor virgines prophetantes

10 et cum moraremur per dies aliquot supervenit quidam a Iudaea propheta nomine Agabus

11 is cum venisset ad nos tulit zonam Pauli et alligans sibi pedes et manus dixit haec dicit Spiritus Sanctus virum cuius est zona haec sic alligabunt in Hierusalem Iudaei et tradent in manus gentium

12 quod cum audissemus rogabamus nos et qui loci illius erant ne ascenderet Hierosolymam

13 tunc respondit Paulus et dixit quid facitis flentes et affligentes cor meum ego enim non solum alligari sed et mori in Hierusalem paratus sum propter nomen Domini Iesu

14 et cum ei suadere non possemus quievimus dicentes Domini voluntas fiat

15 post dies autem istos praeparati ascendebamus Hierusalem

16 venerunt autem et ex discipulis a Caesarea nobiscum adducetes apud quem hospitaremur Mnasonem quendam Cyprium antiquum discipulum

17 et cum venissemus Hierosolymam libenter exceperunt nos fratres

18 sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Iacobum omnesque collecti sunt seniores

19 quos cum salutasset narrabat per singula quae fecisset Deus in gentibus per ministerium ipsius

20 at illi cum audissent magnificabant Deum dixeruntque ei vides frater quot milia sint in Iudaeis qui crediderunt et omnes aemulatores sunt legis

21 audierunt autem de te quia discessionem doceas a Mose eorum qui per gentes sunt Iudaeorum dicens non debere circumcidere eos filios suos neque secundum consuetudinem ingredi

22 quid ergo est utique oportet convenire multitudinem audient enim te supervenisse

23 hoc ergo fac quod tibi dicimus sunt nobis viri quattuor votum habentes super se

24 his adsumptis sanctifica te cum illis et inpende in illis ut radant capita et scient omnes quia quae de te audierunt falsa sunt sed ambulas et ipse custodiens legem

25 de his autem qui crediderunt ex gentibus nos scripsimus iudicantes ut abstineant se ab idolis immolato et sanguine et suffocato et fornicatione

26 tunc Paulus adsumptis viris postera die purificatus cum illis intravit in templum adnuntians expletionem dierum purificationis donec offerretur pro unoquoque eorum oblatio

27 dum autem septem dies consummarentur hii qui de Asia erant Iudaei cum vidissent eum in templo concitaverunt omnem populum et iniecerunt ei manus clamantes

28 viri israhelitae adiuuate hic est homo qui adversus populum et legem et locum hunc omnes ubique docens insuper et gentiles induxit in templum et violavit sanctum locum istum

29 viderant enim Trophimum Ephesium in civitate cum ipso quem aestimaverunt quoniam in templum induxisset Paulus

30 commotaque est civitas tota et facta est concursio populi et adprehendentes Paulum trahebant eum extra templum et statim clausae sunt ianuae

31 quaerentibus autem eum occidere nuntiatum est tribuno cohortis quia tota confunditur Hierusalem

32 qui statim adsumptis militibus et centurionibus decurrit ad illos qui cum vidissent tribunum et milites cessaverunt percutere Paulum

33 tunc accedens tribunus adprehendit eum et iussit alligari catenis duabus et interrogabat quis esset et quid fecisset

34 alii autem aliud clamabant in turba et cum non posset certum cognoscere prae tumultu iussit duci eum in castra

35 et cum venisset ad gradus contigit ut portaretur a militibus propter vim populi

36 sequebatur enim multitudo populi clamans tolle eum

37 et cum coepisset induci in castra Paulus dicit tribuno si licet mihi loqui aliquid ad te qui dixit graece nosti

38 nonne tu es Aegyptius qui ante hos dies tumultum concitasti et eduxisti in desertum quattuor milia virorum sicariorum

39 et dixit ad eum Paulus ego homo sum quidem iudaeus a Tarso Ciliciae non ignotae civitatis municeps rogo autem te permitte mihi loqui ad populum

40 et cum ille permisisset Paulus stans in gradibus anuit manu ad plebem et magno silentio facto adlocutus est hebraea lingua dicens

Caput 22

1 viri fratres et patres audite quam ad vos nunc reddo rationem

2 cum audissent autem quia hebraea lingua loquitur ad illos magis praestiterunt silentium

3 et dixit ego sum vir iudaeus natus Tarso Ciliciae nutritus autem in ista civitate secus pedes Gamalihel eruditus iuxta veritatem paternae legis aemulator legis sicut et vos omnes estis hodie

4 qui hanc viam persecutus sum usque ad mortem alligans et tradens in custodias viros ac mulieres

5 sicut princeps sacerdotum testimonium mihi reddit et omnes maiores natu a quibus et epistulas accipiens ad fratres Damascum pergebam ut adducerem inde vinctos in Hierusalem uti punirentur

6 factum est autem eunte me et adpropinquante Damasco media die subito de caelo circumfulsit me lux copiosa

7 et decidens in terram audiivi vocem dicentem mihi Saule Saule quid me persequeris

8 ego autem respondi quis es Domine dixitque ad me ego sum Iesus Nazarenus quem tu persequeris

9 et qui mecum erant lumen quidem viderunt vocem autem non audierunt eius qui loquebatur mecum

10 et dixi quid faciam Domine Dominus autem dixit ad me surgens vade Damascum et ibi tibi dicetur de omnibus quae te oporteat facere

11 et cum non viderem prae claritate luminis illius ad manum deductus a comitibus veni Damascum

12 Ananias autem quidam vir secundum legem testimonium habens ab omnibus habitantibus Iudaeis

13 veniens ad me et adstans dixit mihi Saule frater respice et ego eadem hora respexi in eum

14 at ille dixit Deus patrum nostrorum praeordinavit te ut cognosceres voluntatem eius et videres Iustum et audires vocem ex ore eius

15 quia eris testis illius ad omnes homines eorum quae vidisti et audisti

16 et nunc quid moraris exsurge baptizare et ablue peccata tua invocato nomine ipsius

17 factum est autem revertenti mihi in Hierusalem et oranti in templo fieri me in stupore mentis

18 et videre illum dicentem mihi festina et exi velociter ex Hierusalem quoniam non recipient testimonium tuum de me

19 et ego dixi Domine ipsi sciunt quia ego eram concludens in carcerem et caedens per synagogas eos qui credebant in te

20 et cum funderetur sanguis Stephani testis tui ego adstabam et consentiebam et custodiebam vestimenta interficientium illum

21 et dixit ad me vade quoniam ego in nationes longe mittam te

22 audiebant autem eum usque ad hoc verbum et levaverunt vocem suam dicentes tolle de terra eiusmodi non enim fas est eum vivere

23 vociferantibus autem eis et proicientibus vestimenta sua et pulverem iactantibus in aerem

24 iussit tribunus induci eum in castra et flagellis caedi et torqueri eum ut sciret propter quam causam sic adclamarent ei

25 et cum adstrinxissent eum loris dixit adstanti sibi centurioni Paulus si hominem romanum et indemnatum licet vobis flagellare

26 quo audito centurio accessit ad tribunum et nuntiavit dicens quid acturus es hic enim homo civis romanus est

27 accedens autem tribunus dixit illi dic mihi tu Romanus es at ille dixit etiam

28 et respondit tribunus ego multa summa civitatem hanc consecutus sum et Paulus ait ego autem et natus sum

29 protinus ergo discesserunt ab illo qui eum torturi erant tribunus quoque timuit postquam rescivit quia civis romanus esset et quia alligasset eum

30 postera autem die volens scire diligentius qua ex causa accusaretur a Iudaeis solvit eum et iussit sacerdotes convenire et omne concilium et producens Paulum statuit inter illos

Caput 23

1 intendens autem concilium Paulus ait viri fratres ego omni conscientia bona conversatus sum ante Deum usque in hodiernum diem

2 princeps autem sacerdotum Ananias praecepit adstantibus sibi percutere os eius

3 tunc Paulus ad eum dixit percutiet te Deus paries dealbate et tu sedens iudicas me secundum legem et contra legem iubes me percuti

4 et qui adstabant dixerunt summum sacerdotem Dei maledicis

5 dixit autem Paulus nesciebam fratres quia princeps est sacerdotum scriptum est enim principem populi tui non maledices

6 sciens autem Paulus quia una pars esset Sadducaeorum et altera Pharisaeorum exclamavit in concilio viri fratres ego

Pharisaeus sum filius Pharisaeorum de spe et resurrectione mortuorum ego iudicor

7 et cum haec dixisset facta est dissensio inter Pharisaeos et Sadducaeos et soluta est multitudo

8 Sadducaei enim dicunt non esse resurrectionem neque angelum neque spiritum Pharisaei autem utrumque confitentur

9 factus est autem clamor magnus et surgentes quidam Pharisaeorum pugnabant dicentes nihil mali invenimus in homine isto quod si spiritus locutus est ei aut angelus

10 et cum magna dissensio facta esset timens tribunus ne discerperetur Paulus ab ipsis iussit milites descendere et rapere eum de medio eorum ac deducere eum in castra

11 sequenti autem nocte adsistens ei Dominus ait constans esto sicut enim testificatus es de me Hierusalem sic te oportet et Romae testificari

12 facta autem die collegerunt se quidam ex Iudaeis et devoverunt se dicentes neque manducatuos neque bibituos donec occiderent Paulum

13 erant autem plus quam quadraginta qui hanc coniurationem fecerant

14 qui accesserunt ad principes sacerdotum et seniores et dixerunt devotione devovimus nos nihil gustatuos donec occidamus Paulum

15 nunc ergo vos notum facite tribuno cum concilio ut producat illum ad vos tamquam aliquid certius cognituri de eo nos vero priusquam adpropiet parati sumus interficere illum

16 quod cum audisset filius sororis Pauli insidias venit et intravit in castra nuntiavitque Paulo

17 vocans autem Paulus ad se unum ex centurionibus ait adulescentem hunc perduc ad tribunum habet enim aliquid indicare illi

18 et ille quidem adsumens eum duxit ad tribunum et ait vinctus Paulus vocans rogavit me hunc adulescentem perducere ad te habentem aliquid loqui tibi

19 adprehendens autem tribunus manum illius secessit cum eo seorsum et interrogavit illum quid est quod habes indicare mihi

20 ille autem dixit Iudaeis convenit rogare te ut crastina die Paulum producas in concilium quasi aliquid certius inquisituri sint de illo

21 tu vero ne credideris illis insidiantur enim ei ex eis viri amplius quadraginta qui se devoverunt non manducare neque bibere donec interficiant eum et nunc parati sunt expectantes promissum tuum

22 tribunus igitur dimisit adulescentem praecipiens ne cui loqueretur quoniam haec nota sibi fecisset

23 et vocatis duobus centurionibus dixit illis parate milites ducentos ut eant usque Caesaream et equites septuaginta et lancearios ducentos a tertia hora noctis

24 et iumenta praeparate ut inponentes Paulum salvum perducerent ad Felicem praesidem

25 []

26 scribens epistulam continentem haec Claudius Lysias optimo praesidi Felici salutem

27 virum hunc comprehensum a Iudaeis et incipientem interfici ab eis superveniens cum exercitu eripui cognito quia Romanus est

28 volensque scire causam quam obiciebant illi deduxi eum in concilium eorum

29 quem inveni accusari de quaestionibus legis ipsorum nihil vero dignum morte aut vinculis habentem crimen

30 et cum mihi perlatum esset de insidiis quas paraverunt ei misi ad te denuntians et accusatoribus ut dicant apud te

31 milites ergo secundum praeceptum sibi adsumentes Paulum duxerunt per noctem in Antipatridem

32 et postera die dimissis equitibus ut irent cum eo reversi sunt ad castra

33 qui cum venissent Caesaream et tradidissent epistulam praesidi statuerunt ante illum et Paulum

34 cum legisset autem et interrogasset de qua provincia esset et cognoscens quia de Cilicia

35 audiam te inquit cum et accusatores tui venerint iussitque in praetorio Herodis custodiri eum

Caput 24

1 post quinque autem dies descendit princeps sacerdotum Ananias cum senioribus quibusdam et Tertullo quodam oratore qui adierunt praesidem adversus Paulum

2 et citato Paulo coepit accusare Tertullus dicens cum in multa pace agamus per te et multa corrigantur per tuam providentiam

3 semper et ubique suscipimus optime Felix cum omni gratiarum actione

4 ne diutius autem te protraham oro breviter audias nos pro tua clementia

5 invenimus hunc hominem pestiferum et concitantem seditiones omnibus Iudaeis in universo orbe et auctorem seditionis sectae Nazarenorum

6 qui etiam templum violare conatus est quem et adprehendimus

7 []

8 a quo poteris ipse iudicans de omnibus istis cognoscere de quibus nos accusamus eum

9 adiecerunt autem et Iudaei dicentes haec ita se habere

10 respondit autem Paulus annuente sibi praeside dicere ex multis annis esse te iudicem genti huic sciens bono animo pro me satisfaciam

11 potes enim cognoscere quia non plus sunt dies mihi quam duodecim ex quo ascendi adorare in Hierusalem

12 et neque in templo invenerunt me cum aliquo disputantem aut concursum facientem turbae neque in synagogis neque in civitate

13 neque probare possunt tibi de quibus nunc accusant me

14 confiteor autem hoc tibi quod secundum sectam quam dicunt heresim sic deservio patrio Deo meo credens omnibus quae in lege et prophetis scripta sunt

15 spem habens in Deum quam et hii ipsi expectant resurrectionem futuram iustorum et iniquorum

16 in hoc et ipse studeo sine offenculo conscientiam habere ad Deum et ad homines semper

17 post annos autem plures elemosynas facturus in gentem meam veni et oblationes et vota

18 in quibus invenerunt me purificatum in templo non cum turba neque cum tumultu

19 quidam autem ex Asia Iudaei quos oportebat apud te praesto esse et accusare si quid haberent adversum me

20 aut hii ipsi dicant si quid invenerunt in me iniquitatis cum stem in concilio

21 nisi de una hac solummodo voce qua clamavi inter eos stans quoniam de resurrectione mortuorum ego iudicor hodie a vobis

22 distulit autem illos Felix certissime sciens de via dicens cum tribunus Lysias descenderit audiam vos

23 iussitque centurioni custodiri eum et habere requiem nec quemquam prohibere de suis ministrare ei

24 post aliquot autem dies veniens Felix cum Drusilla uxore sua quae erat Iudaea vocavit Paulum et audivit ab eo fidem quae est in Iesum Christum

25 disputante autem illo de iustitia et castitate et de iudicio futuro timefactus Felix respondit quod nunc adtinet vade tempore autem opportuno accersiam te

26 simul et sperans quia pecunia daretur a Paulo propter quod et frequenter accersiens eum loquebatur cum eo

27 biennio autem expleto accepit successorem Felix Porcium Festum volens autem gratiam praestare Iudaeis Felix reliquit Paulum vinctum

Caput 25

1 Festus ergo cum venisset in provinciam post triduum ascendit Hierosolimam a Caesarea

2 adieruntque eum principes sacerdotum et primi Iudaeorum adversus Paulum et rogabant eum

3 postulantes gratiam adversum eum ut iuberet perduci eum Hierusalem insidias tendentes ut eum interficerent in via

4 Festus autem respondit servari Paulum in Caesarea se autem maturius profecturum

5 qui ergo in vobis ait potentes sunt descendentes simul si quod est in viro crimen accusent eum

6 demoratus autem inter eos dies non amplius quam octo aut decem descendit Caesaream et altera die sedit pro tribunali et iussit Paulum adduci

7 qui cum perductus esset circumsteterunt eum qui ab Hierosolyma descenderant Iudaei multas et graves causas obicientes quas non poterant probare

8 Paulo autem rationem reddente quoniam neque in legem Iudaeorum neque in templum neque in Caesarem quicquam peccavi

9 Festus autem volens Iudaeis gratiam praestare respondens Paulo dixit vis Hierosolymam ascendere et ibi de his iudicari apud me

10 dixit autem Paulus ad tribunal Caesaris sto ubi me oportet iudicari Iudaeis non nocui sicut tu melius nosti

11 si enim nocui aut dignum morte aliquid feci non recuso mori si vero nihil est eorum quae hii accusant me nemo potest me illis donare Caesarem appello

12 tunc Festus cum consilio locutus respondit Caesarem appellasti ad Caesarem ibis

13 et cum dies aliquot transacti essent Agrippa rex et Bernice descenderunt Caesaream ad salutandum Festum

14 et cum dies plures ibi demorarentur Festus regi indicavit de Paulo dicens vir quidam est derelictus a Felice vinctus

15 de quo cum essem Hierosolymis adierunt me principes sacerdotum et seniores Iudaeorum postulantes adversus illum damnationem

16 ad quos respondi quia non est consuetudo Romanis donare aliquem hominem priusquam is qui accusatur praesentes habeat accusatores locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina

17 cum ergo huc convenissent sine ulla dilatione sequenti die sedens pro tribunali iussi adduci virum

18 de quo cum stetissent accusatores nullam causam deferebant de quibus ego suspicabar malum

19 quaestiones vero quasdam de sua superstitione habebant adversus eum et de quodam Iesu defuncto quem adfirmabat Paulus vivere

20 haesitans autem ego de huiusmodi quaestione dicebam si vellet ire Hierosolymam et ibi iudicari de istis

21 Paulo autem appellante ut servaretur ad Augusti cognitionem iussi servari eum donec mittam eum ad Caesarem

22 Agrippa autem ad Festum volebam et ipse hominem audire cras inquit audies eum

23 altera autem die cum venisset Agrippa et Bernice cum multa ambitione et introissent in auditorium cum tribunis et viris principalibus civitatis et iubente Festo adductus est Paulus

24 et dixit Festus Agrippa rex et omnes qui simul adestis nobiscum viri videtis hunc de quo omnis multitudo Iudaeorum interpellavit me Hierosolymis petens et hic clamantes non oportere eum vivere amplius

25 ego vero conperi nihil dignum eum morte admisisse ipso autem hoc appellante Augustum iudicavi mittere

26 de quo quid certum scribam domino non habeo propter quod produxi eum ad vos et maxime ad te rex Agrippa ut interrogatione facta habeam quid scribam

27 sine ratione enim mihi videtur mittere vinctum et causas eius non significare

Caput 26

1 Agrippa vero ad Paulum ait permittitur tibi loqui pro temet ipso tunc Paulus extenta manu coepit rationem reddere

2 de omnibus quibus accusor a Iudaeis rex Agrippa aestimo me beatum apud te cum sim defensurus me hodie

3 maxime te sciente omnia quae apud Iudaeos sunt consuetudines et quaestiones propter quod obsecro patienter me audias

4 et quidem vitam meam a iuventute quae ab initio fuit in gente mea in Hierosolymis noverunt omnes Iudaei

5 praescientes me ab initio si velint testimonium perhibere quoniam secundum certissimam sectam nostrae religionis vixi Pharisaeus

6 et nunc in spe quae ad patres nostros repromissionis facta est a Deo sto iudicio subiectus

7 in quam duodecim tribus nostrae nocte ac die deservientes sperant devenire de qua spe accusor a Iudaeis rex

8 quid incredibile iudicatur apud vos si Deus mortuos suscitavit

9 et ego quidem existimaveram me adversus nomen Iesu Nazareni debere multa contraria agere

10 quod et feci Hierosolymis et multos sanctorum ego in carceribus inclusi a principibus sacerdotum potestate accepta et cum occiderentur detuli sententiam

11 et per omnes synagogas frequenter puniens eos conpellebam blasphemare et amplius insaniens in eos persequerbar usque in exterarum civitates

12 in quibus dum irem Damascum cum potestate et permissu principum sacerdotum

13 die media in via vidi rex de caelo supra splendorem solis circumfulsisse me lumen et eos qui mecum simul erant

14 omnesque nos cum decidissemus in terram audivi vocem loquentem mihi hebraica lingua Saule Saule quid me persequeris durum est tibi contra stimulum calcitrare

15 ego autem dixi quis es Domine Dominus autem dixit ego sum Iesus quem tu persequeris

16 sed exsurge et sta super pedes tuos ad hoc enim apparui tibi ut constituam te ministrum et testem eorum quae vidisti et eorum quibus apparebo tibi

17 eripiens te de populo et gentibus in quas nunc ego mitto te

18 aperire oculos eorum ut convertantur a tenebris ad lucem et de potestate Satanae ad Deum ut accipiant remissionem peccatorum et sortem inter sanctos per fidem quae est in me

19 unde rex Agrippa non fui incredulus caelestis visionis

20 sed his qui sunt Damasci primum et Hierosolymis et in omnem regionem Iudaeae et gentibus adnuntiabam

ut paenitentiam agerent et converterentur ad Deum digna paenitentiae opera facientes

21 hac ex causa me Iudaei cum essem in templo comprehensum temptabant interficere

22 auxilio autem adiutus Dei usque in hodiernum diem sto testificans minori atque maiori nihil extra dicens quam ea quae prophetae sunt locuti futura esse et Moses

23 si passibilis Christus si primus ex resurrectione mortuorum lumen adnuntiaturus est populo et gentibus

24 haec loquente eo et rationem reddente Festus magna voce dixit insanis Paule multae te litterae ad insaniam convertunt

25 at Paulus non insanio inquit optime Feste sed veritatis et sobrietatis verba eloquor

26 scit enim de his rex ad quem et constanter loquor latere enim eum nihil horum arbitror neque enim in angulo quicquam horum gestum est

27 credis rex Agrippa prophetis scio quia credis

28 Agrippa autem ad Paulum in modico suades me Christianum fieri

29 et Paulus opto apud Deum et in modico et in magno non tantum te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales qualis et ego sum exceptis vinculis his

30 et exsurrexit rex et praeses et Bernice et qui adsidebant eis

31 et cum secessissent loquebantur ad invicem dicentes quia nihil morte aut vinculorum dignum quid facit homo iste

32 Agrippa autem Festo dixit dimitti poterat homo hic si non appellasset Caesarem

Caput 27

1 ut autem iudicatum est eum navigare in Italiam et tradi Paulum cum reliquis custodiis centurioni nomine Iulio cohortis Augustae

2 ascendentes autem navem hadrumetinam incipientem navigare circa Asiae loca sustulimus perseverante nobiscum Aristarcho Macedone Thessalonicense

3 sequenti autem die devenimus Sidonem humane autem tractans Iulius Paulum permisit ad amicos ire et curam sui agere

4 et inde cum sustulissemus subnavigavimus Cypro propterea quod essent venti contrarii

5 et pelagus Ciliciae et Pamphiliae navigantes venimus Lystram quae est Lyciae

6 et ibi inveniens centurio navem alexandrinam navigantem in Italiam transposuit nos in eam

7 et cum multis diebus tarde navigaremus et vix devenissemus contra Cnidum prohibente nos vento adnavigavimus Cretae secundum Salmonem

8 et vix iuxta navigantes venimus in locum quandam qui vocatur Boni portus cui iuxta erat civitas Thalassa

9 multo autem tempore peracto et cum iam non esset tuta navigatio eo quod et ieiunium iam praeterisset consolabatur Paulus

10 dicens eis viri video quoniam cum iniuria et multo damno non solum oneris et navis sed etiam animarumstrarum incipit esse navigatio

11 centurio autem gubernatori et nauclerio magis credebat quam his quae a Paulo dicebantur

12 et cum aptus portus non esset ad hiemandum plurimi statuerunt consilium navigare inde si quo modo possent devenientes Phoenice hiemare portum Cretae respicientem ad africanum et ad chorum

13 adspirante autem austro aestimantes propositum se tenere cum sustulissent de Asson legebant Cretam

14 non post multum autem misit se contra ipsam ventus typhonicus qui vocatur euroaquo

15 cumque arrepta esset navis et non posset conari in ventum data nave flatibus ferebamur

16 insulam autem quandam decurrentes quae vocatur Caudam potuimus vix obtinere scapham

17 qua sublata adiutoriis utebantur accingentes navem timentes ne in Syrtim inciderent submisso vase sic ferebantur

18 valide autem nobis tempestate iactatis sequenti die iactum fecerunt

19 et tertia die suis manibus armamenta navis proiecerunt

20 neque sole autem neque sideribus apparentibus per plures dies et tempestate non exigua imminente iam ablata erat spes omnis salutis nostrae

21 et cum multa ieiunatio fuisset tunc stans Paulus in medio eorum dixit oportebat quidem o viri audito me non tollere a Creta lucrique facere iniuriam hanc et iacturam

22 et nunc suadeo vobis bono animo esse amissio enim nullius animae erit ex vobis praeterquam navis

23 adstitit enim mihi hac nocte angelus Dei cuius sum ego et cui deservio

24 dicens ne timeas Paule Caesari te oportet adsistere et ecce donavit tibi Deus omnes qui navigant tecum

25 propter quod bono animo estote viri credo enim Deo quia sic erit quemadmodum dictum est mihi

26 in insulam autem quandam oportet nos devenire

27 sed posteaquam quartadecima nox supervenit navigantibus nobis in Hadria circa mediam noctem suspicabantur nautae apparere sibi aliquam regionem

28 qui submittentes invenerunt passus viginti et pusillum inde separati invenerunt passus quindecim

29 timentes autem ne in aspera loca incideremus de puppi mittentes anchoras quattuor optabant diem fieri

30 nautis vero quaerentibus fugere de navi cum misissent scapham in mare sub obtentu quasi a prora inciperent anchoras extendere

31 dixit Paulus centurioni et militibus nisi hii in navi manserint vos salvi fieri non potestis

32 tunc absciderunt milites funes scaphae et passi sunt eam excidere

33 et cum lux inciperet fieri rogabat Paulus omnes sumere cibum dicens quartadecima hodie die expectantes ieiuni permanetis nihil accipientes

34 propter quod rogo vos accipere cibum pro salute vestra quia nullius vestrum capillus de capite peribit

35 et cum haec dixisset sumens panem gratias egit Deo in conspectu omnium et cum fregisset coepit manducare

36 animaequiores autem facti omnes et ipsi adsumpserunt cibum

37 eramus vero universae animae in navi ducentae septuaginta sex

38 et satiati cibo adleviabant navem iactantes triticum in mare

39 cum autem dies factus esset terram non agnoscebant sinum vero quendam considerabant habentem litus in quem cogitabant si possent eicere navem

40 et cum anchoras abstulissent committebant se mari simul laxantes iuncturas gubernaculorum et levato artemone secundum flatum aurae tendebant ad litus

41 et cum incidissemus in locum bithalassum ineperunt navem et prora quidem fixa manebat immobilis puppis vero solvebatur a vi maris

42 militum autem consilium fuit ut custodias occiderent ne quis cum enatasset effugeret

43 centurio autem volens servare Paulum prohibuit fieri iussitque eos qui possent natare mittere se primos et evadere et ad terram exire

44 et ceteros alios in tabulis ferebant quosdam super ea quae de navi essent et sic factum est ut omnes animae evaderent ad terram

Caput 28

1 et cum evasissemus tunc cognovimus quia Milite-ne insula vocatur barbari vero praestabant non modicam humanitatem nobis

2 accensa enim pyra reficiebant nos omnes propter imbrem qui iminebat et frigus

3 cum congregasset autem Paulus sarmentorum aliquantam multitudinem et inposuisset super ignem vipera a calore cum processisset invasit manum eius

4 ut vero viderunt barbari pendentem bestiam de manu eius ad invicem dicebant utique homicida est homo hic qui cum evaserit de mari Ultio non sinit vivere

5 et ille quidem excutiens bestiam in ignem nihil mali passus est

6 at illi existimabant eum in tumorem convertendum et subito casurum et mori diu autem illis sperantibus et videntibus nihil mali in eo fieri convertentes se dicebant eum esse deum

7 in locis autem illis erant praedia principis insulae nomine Publii qui nos suscipiens triduo benigne exhibuit

8 contigit autem patrem Publii febribus et dysenteria vexatum iacere ad quem Paulus intravit et cum orasset et inposuisset ei manus salvavit eum

9 quo facto et omnes qui in insula habebant infirmitates accedebant et curabantur

10 qui etiam multis honoribus nos honoraverunt et navigantibus inposuerunt quae necessaria erant

11 post menses autem tres navigavimus in nave alexandrina quae in insula hiemaverat cui erat insigne Castorum

12 et cum venissemus Syracusam mansimus ibi triduo

13 inde circumlegentes devenimus Regium et post unum diem flante austro secunda die venimus Puteolos

14 ubi inventis fratribus rogati sumus manere apud eos dies septem et sic venimus Romam

15 et inde cum audissent fratres occurrerunt nobis usque ad Appii Forum et Tribus Tabernis quos cum vidisset Paulus gratias agens Deo accepit fiduciam

16 cum venissemus autem Romam permissum est Paulo manere sibimet cum custodiante se milite

17 post tertium autem diem convocavit primos Iudaeorum cumque convenissent dicebat eis ego viri fratres nihil adversus plebem faciens aut morem paternum vinctus ab Hierosolymis traditus sum in manus Romanorum

18 qui cum interrogationem de me habuissent voluerunt me dimittere eo quod nulla causa esset mortis in me

19 contradicentibus autem Iudaeis coactus sum appellare Caesarem non quasi gentem meam habens aliquid accusare

20 propter hanc igitur causam rogavi vos videre et adloqui propter spem enim Israhel catena hac circumdatus sum

21 at illi dixerunt ad eum nos neque litteras accepimus de te a Iudaea neque adveniens aliquis fratrum nuntiavit aut locutus est quid de te malum

22 rogamus autem a te audire quae sentis nam de secta hac notum est nobis quia ubique ei contradicatur

23 cum constituissent autem illi diem venerunt ad eum in hospitium plures quibus exponebat testificans regnum Dei suadensque eos de Iesu ex lege Mosi et prophetis a mane usque ad vesperam

24 et quidam credebant his quae dicebantur quidam vero non credebant

25 cumque invicem non essent consentientes discedebant dicente Paulo unum verbum quia bene Spiritus Sanctus locutus est per Esaia prophetam ad patres nostros

26 dicens vade ad populum istum et dic aure audietis et non intellegitis et videntes videbitis et non perspicietis

27 incrassatum est enim cor populi huius et auribus graviter audierunt et oculos suos compresserunt ne forte videant oculis et auribus audiant et corde intellegant et convertantur et sanem illos

28 notum ergo sit vobis quoniam gentibus missum est hoc salutare Dei ipsi et audient

29 []

30 mansit autem biennio toto in suo conducto et
suscipiebat omnes qui ingrediebantur ad eum

31 praedicans regnum Dei et docens quae sunt de
Domino Iesu Christo cum omni fiducia sine prohibitione

The Epistle of St. Paul the Apostle to the Romans

Chapter

937 #1
938 #2
938 #3
939 #4
939 #5

940 #6
940 #7
941 #8
942 #9
943 #10

943 #11
944 #12
944 #13
945 #14
945 #15

946 #16
912 The Acts of the Apostles
947 The First Epistle of St. Paul to the Corinthians

Caput 1

1 Paulus servus Christi Iesu vocatus apostolus segregatus in evangelium Dei

2 quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis

3 de Filio suo qui factus est ex semine David secundum carnem

4 qui praedestinatus est Filius Dei in virtute secundum Spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum Iesu Christi Domini nostri

5 per quem accepimus gratiam et apostolatam ad oboediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius

6 in quibus estis et vos vocati Iesu Christi

7 omnibus qui sunt Romae dilectis Dei vocatis sanctis gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

8 primum quidem gratias ago Deo meo per Iesum Christum pro omnibus vobis quia fides vestra adnuntiatur in universo mundo

9 testis enim mihi est Deus cui servio in spiritu meo in evangelio Filii eius quod sine intermissione memoriam vestri facio

10 semper in orationibus meis obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperum iter habeam in voluntate Dei veniendi ad vos

11 desidero enim videre vos ut aliquid inperit gratiae vobis spiritalis ad confirmandos vos

12 id est simul consolari in vobis per eam quae invicem est fidem vestram atque meam

13 nolo autem vos ignorare fratres quia saepe proposui venire ad vos et prohibitus sum usque adhuc ut aliquem fructum habeam et in vobis sicut et in ceteris gentibus

14 Graecis ac barbaris sapientibus et insipientibus debitor sum

15 ita quod in me promptum est et vobis qui Romae estis evangelizare

16 non enim erubesco evangelium virtus enim Dei est in salutem omni credenti Iudaeo primum et Graeco

17 iustitia enim Dei in eo revelatur ex fide in fidem sicut scriptum est iustus autem ex fide vivit

18 revelatur enim ira Dei de caelo super omnem impietatem et iniustitiam hominum eorum qui veritatem in iniustitiam detinent

19 quia quod notum est Dei manifestum est in illis Deus enim illis manifestavit

20 invisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur sempiterna quoque eius virtus et divinitas ut sint inexcusabiles

21 quia cum cognovissent Deum non sicut Deum glorificaverunt aut gratias egerunt sed evanuerunt in cogitationibus suis et obscuratum est insipiens cor eorum

22 dicentes enim se esse sapientes stulti facti sunt

23 et mutaverunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis et volucrum et quadrupedum et serpentium

24 propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in inmunditiam ut contumeliis adficiant corpora sua in semet ipsis

25 qui commutaverunt veritatem Dei in mendacio et coluerunt et servierunt creaturae potius quam creatori qui est benedictus in saecula amen

26 propterea tradidit illos Deus in passiones ignominiae nam feminae eorum inmutaverunt naturalem usum in eum usum qui est contra naturam

27 similiter autem et masculi relicto naturali usu feminae exarserunt in desideriis suis in invicem masculi in masculos turpitudinem operantes et mercedem quam oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes

28 et sicut non probaverunt Deum habere in notitia tradidit eos Deus in reprobum sensum ut faciant quae non conveniunt

29 repletos omni iniquitate malitia fornicatione avaritia nequitia plenos invidia homicidio contentione dolo malignitate susurrones

30 detractores Deo odibiles contumeliosos superbos elatos inventores malorum parentibus non oboedientes

31 insipientes inconpositos sine affectione absque foedere sine misericordia

32 qui cum iustitiam Dei cognovissent non intellexerunt quoniam qui talia agunt digni sunt morte non solum ea faciunt sed et consentiunt facientibus

Caput 2

1 propter quod inexcusabilis es o homo omnis qui iudicas in quo enim iudicas alterum te ipsum condemnas eadem enim agis qui iudicas

2 scimus enim quoniam iudicium Dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt

3 existimas autem hoc o homo qui iudicas eos qui talia agunt et facis ea quae tu effugies iudicium Dei

4 an divitias bonitatis eius et patientiae et longanimitatis contemnis ignorans quoniam benignitas Dei ad paenitentiam te adducit

5 secundum duritiam autem tuam et inpaenitens cor thesaurizas tibi iram in die irae et revelationis iusti iudicii Dei

6 qui reddet unicuique secundum opera eius

7 his quidem qui secundum patientiam boni operis gloriam et honorem et incorruptionem quaerentibus vitam aeternam

8 his autem qui ex contentione et qui non adquiescunt veritati credunt autem iniquitati ira et indignatio

9 tribulatio et angustia in omnem animam hominis operantis malum Iudaei primum et Graeci

10 gloria autem et honor et pax omni operanti bonum Iudaeo primum et Graeco

11 non est enim personarum acceptio apud Deum

12 quicumque enim sine lege peccaverunt sine lege et peribunt et quicumque in lege peccaverunt per legem iudicabuntur

13 non enim auditores legis iusti sunt apud Deum sed factores legis iustificabuntur

14 cum enim gentes quae legem non habent naturaliter quae legis sunt faciunt eiusmodi legem non habentes ipsi sibi sunt lex

15 qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimonium reddente illis conscientia ipsorum et inter se invicem cogitationum accusantium aut etiam defendentium

16 in die cum iudicabit Deus occulta hominum secundum evangelium meum per Iesum Christum

17 si autem tu Iudaeus cognominaris et requiescis in lege et gloriaris in Deo

18 et nosti voluntatem et probas utiliora instructus per legem

19 confidis te ipsum ducem esse caecorum lumen eorum qui in tenebris sunt

20 eruditorem insipientium magistrum infantium habentem formam scientiae et veritatis in lege

21 qui ergo alium doces te ipsum non doces qui praedicas non furandum furaris

22 qui dicis non moechandum moecharis qui abominaris idola sacrilegium facis

23 qui in lege gloriaris per praevaricationem legis Deum inhonoras

24 nomen enim Dei per vos blasphematur inter gentes sicut scriptum est

25 circumcisio quidem prodest si legem observes si autem praevaricator legis sis circumcisio tua praeputium facta est

26 si igitur praeputium iustitias legis custodiat nonne praeputium illius in circumcisionem reputabitur

27 et iudicabit quod ex natura est praeputium legem consummans te qui per litteram et circumcisionem praevaricator legis es

28 non enim qui in manifesto Iudaeus est neque quae in manifesto in carne circumcisio

29 sed qui in abscondito Iudaeus et circumcisio cordis in spiritu non littera cuius laus non ex hominibus sed ex Deo est

Caput 3

1 quid ergo amplius est Iudaeo aut quae utilitas circumcisionis

2 multum per omnem modum primum quidem quia credita sunt illis eloquia Dei

3 quid enim si quidam illorum non crediderunt numquid incredulitas illorum fidem Dei evacuabit absit

4 est autem Deus verax omnis autem homo mendax sicut scriptum est ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris

5 si autem iniquitas nostra iustitiam Dei commendat quid dicemus numquid iniquus Deus qui infert iram secundum hominem dico

6 absit alioquin quomodo iudicabit Deus mundum

7 si enim veritas Dei in meo mendacio abundavit in gloriam ipsius quid adhuc et ego tamquam peccator iudicor

8 et non sicut blasphemamur et sicut aiunt nos quidam dicere faciamus mala ut veniant bona quorum damnatio iusta est

9 quid igitur praecellimus eos nequaquam causati enim sumus Iudaeos et Graecos omnes sub peccato esse

10 sicut scriptum est quia non est iustus quisquam

11 non est intellegens non est requirens Deum

12 omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonum non est usque ad unum

13 sepulchrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant venenum aspidum sub labiis eorum

14 quorum os maledictione et amaritudine plenum est

15 veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem

16 contritio et infelicitas in viis eorum
 17 et viam pacis non cognoverunt
 18 non est timor Dei ante oculos eorum
 19 scimus autem quoniam quaecumque lex loquitur his
 qui in lege sunt loquitur ut omne os obstruatur et subditus
 fiat omnis mundus Deo
 20 quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro
 coram illo per legem enim cognitio peccati
 21 nunc autem sine lege iustitia Dei manifestata est
 testificata a lege et prophetis
 22 iustitia autem Dei per fidem Iesu Christi super omnes
 qui credunt non enim est distinctio
 23 omnes enim peccaverunt et egent gloriam Dei
 24 iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem
 quae est in Christo Iesu
 25 quem proposuit Deus propitiationem per fidem
 in sanguine ipsius ad ostensionem iustitiae suae propter
 remissionem praecedentium delictorum
 26 in sustentatione Dei ad ostensionem iustitiae eius in
 hoc tempore ut sit ipse iustus et iustificans eum qui ex fide
 est Iesu
 27 ubi est ergo gloriatio exclusa est per quam legem
 factorum non sed per legem fidei
 28 arbitramur enim iustificari hominem per fidem sine
 operibus legis
 29 an Iudaeorum Deus tantum nonne et gentium immo et
 gentium
 30 quoniam quidem unus Deus qui iustificabit circumci-
 sionem ex fide et praeputium per fidem
 31 legem ergo destruimus per fidem absit sed legem
 statuimus

Caput 4

1 quid ergo dicemus invenisse Abraham patrem nostrum
 secundum carnem
 2 si enim Abraham ex operibus iustificatus est habet
 gloriam sed non apud Deum
 3 quid enim scriptura dicit credidit Abraham Deo et
 reputatum est illi ad iustitiam
 4 ei autem qui operatur merces non inputatur secundum
 gratiam sed secundum debitum
 5 ei vero qui non operatur credenti autem in eum qui
 iustificat impium reputatur fides eius ad iustitiam
 6 sicut et David dicit beatitudinem hominis cui Deus
 accepto fert iustitiam sine operibus
 7 beati quorum remissae sunt iniquitates et quorum tecta
 sunt peccata
 8 beatus vir cui non inputabit Dominus peccatum
 9 beatitudo ergo haec in circumcissione an etiam in
 praeputio dicimus enim quia reputata est Abrahae fides ad
 iustitiam
 10 quomodo ergo reputata est in circumcissione an in
 praeputio non in circumcissione sed in praeputio

11 et signum accepit circumcisionis signaculum iustitiae
 fidei quae est in praeputio ut sit pater omnium credentium
 per praeputium ut reputetur et illis ad iustitiam
 12 et sit pater circumcisionis non his tantum qui sunt ex
 circumcissione sed et his qui sectantur vestigia quae est in
 praeputio fidei patris nostri Abrahae
 13 non enim per legem promissio Abrahae aut semini
 eius ut heres esset mundi sed per iustitiam fidei
 14 si enim qui ex lege heredes sunt exinanita est fides
 abolita est promissio
 15 lex enim iram operatur ubi enim non est lex nec
 praevaricatio
 16 ideo ex fide ut secundum gratiam ut firma sit promissio
 omni semini non ei qui ex lege est solum sed et ei qui ex
 fide est Abrahae qui est pater omnium nostrum
 17 sicut scriptum est quia patrem multarum gentium po-
 sui te ante Deum cui credidit qui vivificat mortuos et vocat
 quae non sunt tamquam ea quae sunt
 18 qui contra spem in spem credidit ut fieret pater mul-
 tarum gentium secundum quod dictum est sic erit semen
 tuum
 19 et non infirmatus fide consideravit corpus suum emor-
 tuum cum fere centum annorum esset et emortuam vulvam
 Sarrae
 20 in repromissione etiam Dei non haesitavit diffidentia
 sed confortatus est fide in gloriam Deo
 21 plenissime sciens quia quaecumque promisit potens
 est et facere
 22 ideo et reputatum est illi ad iustitiam
 23 non est autem scriptum tantum propter ipsum quia
 reputatum est illi
 24 sed et propter nos quibus reputabitur credentibus in
 eum qui suscitavit Iesum Dominum nostrum a mortuis
 25 qui traditus est propter delicta nostra et resurrexit
 propter iustificationem nostram

Caput 5

1 iustificati igitur ex fide pacem habeamus ad Deum per
 Dominum nostrum Iesum Christum
 2 per quem et accessum habemus fide in gratiam istam in
 qua stamus et gloriamur in spe gloriae filiorum Dei
 3 non solum autem sed et gloriamur in tribulationibus
 scientes quod tribulatio patientiam operatur
 4 patientia autem probationem probatio vero spem
 5 spes autem non confundit quia caritas Dei diffusa est
 in cordibus nostris per Spiritum Sanctum qui datus est nobis
 6 ut quid enim Christus cum adhuc infirmi essemus
 secundum tempus pro impiis mortuus est
 7 vix enim pro iusto quis moritur nam pro bono forsitan
 quis et audeat mori
 8 commendat autem suam caritatem Deus in nos
 quoniam cum adhuc peccatores essemus

9 Christus pro nobis mortuus est multo igitur magis iustificati nunc in sanguine ipsius salvi erimus ab ira per ipsum

10 si enim cum inimici essemus reconciliati sumus Deo per mortem Filii eius multo magis reconciliati salvi erimus in vita ipsius

11 non solum autem sed et gloriamur in Deo per Dominum nostrum Iesum Christum per quem nunc reconciliationem accepimus

12 propterea sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intravit et per peccatum mors et ita in omnes homines mors pertransiit in quo omnes peccaverunt

13 usque ad legem enim peccatum erat in mundo peccatum autem non inputatur cum lex non est

14 sed regnavit mors ab Adam usque ad Moysen etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem praevaricationis Adae qui est forma futuri

15 sed non sicut delictum ita et donum si enim unius delicto multi mortui sunt multo magis gratia Dei et donum in gratiam unius hominis Iesu Christi in plures abundavit

16 et non sicut per unum peccantem ita et donum nam iudicium ex uno in condemnationem gratia autem ex multis delictis in iustificationem

17 si enim in unius delicto mors regnavit per unum multo magis abundantiam gratiae et donationis et iustitiae accipientes in vita regnabunt per unum Iesum Christum

18 igitur sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem sic et per unius iustitiam in omnes homines in iustificationem vitae

19 sicut enim per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi ita et per unius oboedientiam iusti constituentur multi

20 lex autem subintravit ut abundaret delictum ubi autem abundavit delictum superabundavit gratia

21 ut sicut regnavit peccatum in morte ita et gratia regnet per iustitiam in vitam aeternam per Iesum Christum Dominum nostrum

7 qui enim mortuus est iustificatus est a peccato

8 si autem mortui sumus cum Christo credimus quia simul etiam vivemus cum Christo

9 scientes quod Christus surgens ex mortuis iam non moritur mors illi ultra non dominabitur

10 quod enim mortuus est peccato mortuus est semel quod autem vivit vivit Deo

11 ita et vos existimate vos mortuos quidem esse peccato viventes autem Deo in Christo Iesu

12 non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore ut oboediatis concupiscentiis eius

13 sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato sed exhibete vos Deo tamquam ex mortuis viventes et membra vestra arma iustitiae Deo

14 peccatum enim vobis non dominabitur non enim sub lege estis sed sub gratia

15 quid ergo peccavimus quoniam non sumus sub lege sed sub gratia absit

16 nescitis quoniam cui exhibetis vos servos ad obediendum servi estis eius cui oboeditis sive peccati sive oboedientiae ad iustitiam

17 gratias autem Deo quod fuistis servi peccati oboedistis autem ex corde in eam formam doctrinae in qua traditi estis

18 liberati autem a peccato servi facti estis iustitiae

19 humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae sicut enim exhibuistis membra vestra servire inmunditiae et iniquitati ad iniquitatem ita nunc exhibete membra vestra servire iustitiae in sanctificationem

20 cum enim servi essetis peccati liberi fuistis iustitiae

21 quem ergo fructum habuistis tunc in quibus nunc erubescitis nam finis illorum mors est

22 nunc vero liberati a peccato servi autem facti Deo habetis fructum vestrum in sanctificationem finem vero vitam aeternam

23 stipendia enim peccati mors gratia autem Dei vita aeterna in Christo Iesu Domino nostro

Caput 6

1 quid ergo dicemus permanebimus in peccato ut gratia abundet

2 absit qui enim mortui sumus peccato quomodo adhuc vivemus in illo

3 an ignoratis quia quicumque baptizati sumus in Christo Iesu in morte ipsius baptizati sumus

4 consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem ut quomodo surrexit Christus a mortuis per gloriam Patris ita et nos in novitate vitae ambulemus

5 si enim conplantati facti sumus similitudini mortis eius simul et resurrectionis erimus

6 hoc scientes quia vetus homo noster simul crucifixus est ut destruat corpus peccati ut ultra non serviamus peccato

Caput 7

1 an ignoratis fratres scientibus enim legem loquor quia lex in homine dominatur quanto tempore vivit

2 nam quae sub viro est mulier vivente viro alligata est legi si autem mortuus fuerit vir soluta est a lege viri

3 igitur vivente viro vocabitur adultera si fuerit cum alio viro si autem mortuus fuerit vir eius liberata est a lege ut non sit adultera si fuerit cum alio viro

4 itaque fratres mei et vos mortificati estis legi per corpus Christi ut sitis alterius qui ex mortuis resurrexit ut fructificaremus Deo

5 cum enim essemus in carne passiones peccatorum quae per legem erant operabantur in membris nostris ut fructificarent morti

6 nunc autem soluti sumus a lege morientes in quo detinebamur ita ut serviamus in novitate spiritus et non in vetustate litterae

7 quid ergo dicemus lex peccatum est absit sed peccatum non cognovi nisi per legem nam concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret non concupisces

8 occasione autem accepta peccatum per mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam sine lege enim peccatum mortuum erat

9 ego autem vivebam sine lege aliquando sed cum venisset mandatum peccatum revixit

10 ego autem mortuus sum et inventum est mihi mandatum quod erat ad vitam hoc esse ad mortem

11 nam peccatum occasione accepta per mandatum seduxit me et per illud occidit

12 itaque lex quidem sancta et mandatum sanctum et iustum et bonum

13 quod ergo bonum est mihi factum est mors absit sed peccatum ut appareat peccatum per bonum mihi operatum est mortem ut fiat supra modum peccans peccatum per mandatum

14 scimus enim quod lex spiritalis est ego autem carnalis sum venundatus sub peccato

15 quod enim operor non intellego non enim quod volo hoc ago sed quod odi illud facio

16 si autem quod nolo illud facio consentio legi quoniam bona

17 nunc autem iam non ego operor illud sed quod habitat in me peccatum

18 scio enim quia non habitat in me hoc est in carne mea bonum nam velle adiacet mihi perficere autem bonum non invenio

19 non enim quod volo bonum hoc facio sed quod nolo malum hoc ago

20 si autem quod nolo illud facio non ego operor illud sed quod habitat in me peccatum

21 invenio igitur legem volenti mihi facere bonum quoniam mihi malum adiacet

22 condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem

23 video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae et captivantem me in lege peccati quae est in membris meis

24 infelix ego homo qui me liberabit de corpore mortis huius

25 gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum igitur ego ipse mente servio legi Dei carne autem legi peccati

3 nam quod impossibile erat legis in quo infirmabatur per carnem Deus Filium suum mittens in similitudinem carnis peccati et de peccato damnavit peccatum in carne

4 ut iustificatio legis impleretur in nobis qui non secundum carnem ambulamus sed secundum Spiritum

5 qui enim secundum carnem sunt quae carnis sunt sapiunt qui vero secundum Spiritum quae sunt Spiritus sentiunt

6 nam prudentia carnis mors prudentia autem Spiritus vita et pax

7 quoniam sapientia carnis inimicitia est in Deum legi enim Dei non subicitur nec enim potest

8 qui autem in carne sunt Deo placere non possunt

9 vos autem in carne non estis sed in Spiritu si tamen Spiritus Dei habitat in vobis si quis autem Spiritum Christi non habet hic non est eius

10 si autem Christus in vobis est corpus quidem mortuum est propter peccatum spiritus vero vita propter iustificationem

11 quod si Spiritus eius qui suscitavit Iesum a mortuis habitat in vobis qui suscitavit Iesum Christum a mortuis vivificabit et mortalia corpora vestra propter inhabitantem Spiritum eius in vobis

12 ergo fratres debitores sumus non carni ut secundum carnem vivamus

13 si enim secundum carnem vixeritis moriemini si autem Spiritu facta carnis mortificatis vivetis

14 quicumque enim Spiritu Dei aguntur hii filii sunt Dei

15 non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore sed accepistis Spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus Abba Pater

16 ipse Spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei

17 si autem filii et heredes heredes quidem Dei coheredes autem Christi si tamen conpatimur ut et conglorificemur

18 existimo enim quod non sunt condignae passionis huius temporis ad futuram gloriam quae revelabitur in nobis

19 nam expectatio creaturae revelationem filiorum Dei expectat

20 vanitati enim creatura subiecta est non volens sed propter eum qui subiecit in spem

21 quia et ipsa creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem gloriae filiorum Dei

22 scimus enim quod omnis creatura ingemescit et parturit usque adhuc

23 non solum autem illa sed et nos ipsi primitias Spiritus habentes et ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum expectantes redemptionem corporis nostri

24 spe enim salvi facti sumus spes autem quae videtur non est spes nam quod videt quis quid sperat

25 si autem quod non videmus speramus per patientiam expectamus

26 similiter autem et Spiritus adiuvat infirmitatem nostram nam quid oremus sicut oportet nescimus sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus

Caput 8

1 nihil ergo nunc damnationis est his qui sunt in Christo Iesu qui non secundum carnem ambulant

2 lex enim Spiritus vitae in Christo Iesu liberavit me a lege peccati et mortis

27 qui autem scrutatur corda scit quid desideret Spiritus quia secundum Deum postulat pro sanctis

28 scimus autem quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum his qui secundum propositum vocati sunt sancti

29 nam quos praescivit et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii eius ut sit ipse primogenitus in multis fratribus

30 quos autem praedestinavit hos et vocavit et quos vocavit hos et iustificavit quos autem iustificavit illos et glorificavit

31 quid ergo dicemus ad haec si Deus pro nobis quis contra nos

32 qui etiam Filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum quomodo non etiam cum illo omnia nobis donabit

33 quis accusabit adversus electos Dei Deus qui iustificat

34 quis est qui condemnet Christus Iesus qui mortuus est immo qui resurrexit qui et est ad dexteram Dei qui etiam interpellat pro nobis

35 quis nos separabit a caritate Christi tribulatio an angustia an persecutio an fames an nuditas an periculum an gladius

36 sicut scriptum est quia propter te mortificamur tota die aestimati sumus ut oves occisionis

37 sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos

38 certus sum enim quia neque mors neque vita neque angeli neque principatus neque instantia neque futura neque fortitudines

39 neque altitudo neque profundum neque creatura alia poterit nos separare a caritate Dei quae est in Christo Iesu Domino nostro

Caput 9

1 veritatem dico in Christo non mentior testimonium mihi perhibente conscientia mea in Spiritu Sancto

2 quoniam tristitia est mihi magna et continuus dolor cordi meo

3 optabam enim ipse ego anathema esse a Christo pro fratribus meis qui sunt cognati mei secundum carnem

4 qui sunt Israhelitae quorum adoptio est filiorum et gloria et testamenta et legislatio et obsequium et promissa

5 quorum patres et ex quibus Christus secundum carnem qui est super omnia Deus benedictus in saecula amen

6 non autem quod exciderit verbum Dei non enim omnes qui ex Israhel hii sunt Israhel

7 neque quia semen sunt Abrahae omnes filii sed in Isaac vocabitur tibi semen

8 id est non qui filii carnis hii filii Dei sed qui filii sunt promissionis aestimantur in semine

9 promissionis enim verbum hoc est secundum hoc tempus veniam et erit Sarrae filius

10 non solum autem sed et Rebecca ex uno concubitu habens Isaac patre nostro

11 cum enim nondum nati fuissent aut aliquid egissent bonum aut malum ut secundum electionem propositum Dei maneret

12 non ex operibus sed ex vocante dictum est ei quia maior serviet minori

13 sicut scriptum est Iacob dilexi Esau autem odio habui

14 quid ergo dicemus numquid iniquitas apud Deum absit

15 Mosis enim dicit miserebor cuius misereor et misericordiam praestabo cuius miserebor

16 igitur non volentis neque currentis sed miserentis Dei

17 dicit enim scriptura Pharaoni quia in hoc ipsum excitavi te ut ostendam in te virtutem meam et ut adnuntietur nomen meum in universa terra

18 ergo cuius vult miseretur et quem vult indurat

19 dicis itaque mihi quid adhuc queritur voluntati enim eius quis resistit

20 o homo tu quis es qui respondeas Deo numquid dicit figmentum ei qui se finxit quid me fecisti sic

21 an non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem aliud vero in contumeliam

22 quod si volens Deus ostendere iram et notam facere potentiam suam sustinuit in multa patientia vasa irae aptata in interitum

23 ut ostenderet divitias gloriae suae in vasa misericordiae quae praeparavit in gloriam

24 quos et vocavit nos non solum ex Iudaeis sed etiam ex gentibus

25 sicut in Osee dicit vocabo non plebem meam plebem meam et non misericordiam consecutam misericordiam consecutam

26 et erit in loco ubi dictum est eis non plebs mea vos ibi vocabuntur filii Dei vivi

27 Esaias autem clamat pro Israhel si fuerit numerus filiorum Israhel tamquam harena maris reliquiae salvae fient

28 verbum enim consummans et brevians in aequitate quia verbum brevium faciet Dominus super terram

29 et sicut praedixit Esaias nisi Dominus Sabaoth reliquisset nobis semen sicut Sodoma facti essemus et sicut Gomorra similes fuissetus

30 quid ergo dicemus quod gentes quae non sectabantur iustitiam adprehenderunt iustitiam iustitiam autem quae ex fide est

31 Israhel vero sectans legem iustitiae in legem iustitiae non pervenit

32 quare quia non ex fide sed quasi ex operibus offenderunt in lapidem offensionis

33 sicut scriptum est ecce pono in Sion lapidem offensionis et petram scandali et omnis qui credit in eum non confundetur

Caput 10

1 fratres voluntas quidem cordis mei et obsecratio ad Deum fit pro illis in salutem

2 testimonium enim perhibeo illis quod aemulationem Dei habent sed non secundum scientiam

3 ignorantes enim Dei iustitiam et suam quaerentes statuere iustitiae Dei non sunt subiecti

4 finis enim legis Christus ad iustitiam omni credenti

5 Moses enim scripsit quoniam iustitiam quae ex lege est qui fecerit homo vivet in ea

6 quae autem ex fide est iustitia sic dicit ne dixeris in corde tuo quis ascendit in caelum id est Christum deducere

7 aut quis descendit in abyssum hoc est Christum ex mortuis revocare

8 sed quid dicit prope est verbum in ore tuo et in corde tuo hoc est verbum fidei quod praedicamus

9 quia si confitearis in ore tuo Dominum Iesum et in corde tuo credideris quod Deus illum excitavit ex mortuis salvus eris

10 corde enim creditur ad iustitiam ore autem confessio fit in salutem

11 dicit enim scriptura omnis qui credit in illum non confundetur

12 non enim est distinctio Iudaei et Graeci nam idem Dominus omnium dives in omnes qui invocant illum

13 omnis enim quicumque invocaverit nomen Domini salvus erit

14 quomodo ergo invocabunt in quem non crediderunt aut quomodo credent ei quem non audierunt quomodo autem audient sine praedicante

15 quomodo vero praedicabunt nisi mittantur sicut scriptum est quam speciosi pedes evangelizantium pacem evangelizantium bona

16 sed non omnes oboedierunt evangelio Esaias enim dicit Domine quis credidit auditui nostro

17 ergo fides ex auditu auditus autem per verbum Christi

18 sed dico numquid non audierunt et quidem in omnem terram exiit sonus eorum et in fines orbis terrae verba eorum

19 sed dico numquid Israhel non cognovit primus Moses dicit ego ad aemulationem vos adducam in non gentem in gentem insipientem in iram vos mittam

20 Esaias autem audet et dicit inventus sum non quaerentibus me palam apparui his qui me non interrogabant

21 ad Israhel autem dicit tota die expandi manus meas ad populum non credentem et contradicentem

Caput 11

1 dico ergo numquid reppulit Deus populum suum absit nam et ego Israhelita sum ex semine Abraham tribu Benjamin

2 non reppulit Deus plebem suam quam praesciit an nescitis in Helia quid dicit scriptura quemadmodum interpellat Deum adversus Israhel

3 Domine prophetas tuos occiderunt altaria tua suffoderunt et ego relictus sum solus et quaerunt animam meam

4 sed quid dicit illi responsum divinum reliqui mihi septem milia virorum qui non curvaverunt genu Baal

5 sic ergo et in hoc tempore reliquiae secundum electionem gratiae factae sunt

6 si autem gratia non ex operibus alioquin gratia iam non est gratia

7 quid ergo quod quaerebat Israhel hoc non est consecutus electio autem consecuta est ceteri vero excaecati sunt

8 sicut scriptum est dedit illis Deus spiritum conpunctionis oculos ut non videant et aures ut non audiant usque in hodiernum diem

9 et David dicit fiat mensa eorum in laqueum et in captionem et in scandalum et in retributionem illis

10 obscurentur oculi eorum ne videant et dorsum illorum semper incurva

11 dico ergo numquid sic offenderunt ut caderent absit sed illorum delicto salus gentibus ut illos aemulentur

12 quod si delictum illorum divitiae sunt mundi et diminutio eorum divitiae gentium quanto magis plenitudo eorum

13 vobis enim dico gentibus quamdiu quidem ego sum gentium apostolus ministerium meum honorificabo

14 si quo modo ad aemulandum provocem carnem meam et salvos faciam aliquos ex illis

15 si enim amissio eorum reconciliatio est mundi quae adsumptio nisi vita ex mortuis

16 quod si delibatio sancta est et massa et si radix sancta et rami

17 quod si aliqui ex ramis fracti sunt tu autem cum oleaster esses insertus es in illis et socius radicis et pinguidinis olivae factus es

18 noli gloriari adversus ramos quod si gloriaris non tu radicem portas sed radix te

19 dices ergo fracti sunt rami ut ego inserar

20 bene propter incredulitatem fracti sunt tu autem fide stas noli altum sapere sed time

21 si enim Deus naturalibus ramis non pepercit ne forte nec tibi parcat

22 vide ergo bonitatem et severitatem Dei in eos quidem qui ceciderunt severitatem in te autem bonitatem Dei si permanseris in bonitate alioquin et tu excideris

23 sed et illi si non permanserint in incredulitate inserentur potens est enim Deus iterum inserere illos

24 nam si tu ex naturali excisus es oleastro et contra naturam insertus es in bonam olivam quanto magis hii secundum naturam inserentur suae olivae

25 nolo enim vos ignorare fratres mysterium hoc ut non sitis vobis ipsis sapientes quia caecitas ex parte contigit in Israhel donec plenitudo gentium intraret

26 et sic omnis Israhel salvus fieret sicut scriptum est veniet ex Sion qui eripiat avertet impietates ab Iacob

27 et hoc illis a me testamentum cum abstulero peccata eorum

28 secundum evangelium quidem inimici propter vos secundum electionem autem carissimi propter patres

29 sine paenitentia enim sunt dona et vocatio Dei

30 sicut enim aliquando et vos non credidistis Deo nunc autem misericordiam consecuti estis propter illorum incredulitatem

31 ita et isti nunc non crediderunt in vestram misericordiam ut et ipsi misericordiam consequantur

32 conclusit enim Deus omnia in incredulitatem ut omnium misereatur

33 o altitudo divitiarum sapientiae et scientiae Dei quam incomprehensibilia sunt iudicia eius et investigabiles viae eius

34 quis enim cognovit sensum Domini aut quis consiliarius eius fuit

35 aut quis prior dedit illi et retribuetur ei

36 quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso omnia ipsi gloria in saecula amen

Caput 12

1 obsecro itaque vos fratres per misericordiam Dei ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem sanctam Deo placentem rationabile obsequium vestrum

2 et nolite conformari huic saeculo sed reformamini in novitate sensus vestri ut probetis quae sit voluntas Dei bona et placens et perfecta

3 dico enim per gratiam quae data est mihi omnibus qui sunt inter vos non plus sapere quam oportet sapere sed sapere ad sobrietatem unicuique sicut Deus divisit mensuram fidei

4 sicut enim in uno corpore multa membra habemus omnia autem membra non eundem actum habent

5 ita multi unum corpus sumus in Christo singuli autem alter alterius membra

6 habentes autem donationes secundum gratiam quae data est nobis differentes sive prophetiam secundum rationem fidei

7 sive ministerium in ministrando sive qui docet in doctrina

8 qui exhortatur in exhortando qui tribuit in simplicitate qui praeest in sollicitudine qui miseretur in hilaritate

9 dilectio sine simulatione odientes malum adherentes bono

10 caritatem fraternitatis invicem diligentes honore invicem praevenientes

11 sollicitudine non pigri spiritu ferventes Domino servientes

12 spe gaudentes in tribulatione patientes orationi instantes

13 necessitatibus sanctorum communicantes hospitalitatem sectantes

14 benedicite persequentibus benedicite et nolite maledicere

15 gaudere cum gaudentibus flere cum flentibus

16 id ipsum invicem sentientes non alta sapientes sed humilibus consentientes nolite esse prudentes apud vosmet ipsos

17 nulli malum pro malo reddentes providentes bona non tantum coram Deo sed etiam coram omnibus hominibus

18 si fieri potest quod ex vobis est cum omnibus hominibus pacem habentes

19 non vosmet ipsos defendentes carissimi sed date locum irae scriptum est enim mihi vindictam ego retribuam dicit Dominus

20 sed si esurierit inimicus tuus ciba illum si sitit potum da illi hoc enim faciens carbones ignis congeres super caput eius

21 noli vinci a malo sed vince in bono malum

Caput 13

1 omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit non est enim potestas nisi a Deo quae autem sunt a Deo ordinatae sunt

2 itaque qui resistit potestati Dei ordinationi resistit qui autem resistunt ipsi sibi damnationem adquirunt

3 nam principes non sunt timori boni operis sed mali vis autem non timere potestatem bonum fac et habebis laudem ex illa

4 Dei enim minister est tibi in bonum si autem male feceris time non enim sine causa gladium portat Dei enim minister est vindex in iram ei qui malum agit

5 ideo necessitate subditi estote non solum propter iram sed et propter conscientiam

6 ideo enim et tributa praestatis ministri enim Dei sunt in hoc ipsum servientes

7 reddite omnibus debita cui tributum tributum cui vectigal vectigal cui timorem timorem cui honorem honorem

8 nemini quicquam debeatis nisi ut invicem diligatis qui enim diligit proximum legem implevit

9 nam non adulterabis non occides non furaberis non concupisces et si quod est aliud mandatum in hoc verbo instauratur diliges proximum tuum tamquam te ipsum

10 dilectio proximo malum non operatur plenitudo ergo legis est dilectio

11 et hoc scientes tempus quia hora est iam nos de somno surgere nunc enim propior est nostra salus quam cum credidimus

12 nox praecessit dies autem adpropiauit abiciamus ergo opera tenebrarum et induamur arma lucis

13 sicut in die honeste ambulemus non in comesationibus et ebrietatibus non in cubilibus et in pudicitias non in contentione et aemulatione

14 sed induite Dominum Iesum Christum et carnis curam ne feceritis in desideriis

Caput 14

1 infirmum autem in fide adsumite non in disceptationibus cogitationum

2 alius enim credit manducare omnia qui autem infirmus est holus manducat

3 is qui manducat non manducantem non spernat et qui non manducat manducantem non iudicet Deus enim illum adsumpsit

4 tu quis es qui iudices alienum servum suo domino stat aut cadit stabit autem potens est enim Deus statuere illum

5 nam alius iudicat diem plus inter diem alius iudicat omnem diem unusquisque in suo sensu abundet

6 qui sapit diem Domino sapit et qui manducat Domino manducat gratias enim agit Deo et qui non manducat Domino non manducat et gratias agit Deo

7 nemo enim nostrum sibi vivit et nemo sibi moritur

8 sive enim vivimus Domino vivimus sive morimur Domino morimur sive ergo vivimus sive morimur Domini sumus

9 in hoc enim Christus et mortuus est et revixit ut et mortuorum et vivorum dominetur

10 tu autem quid iudicas fratrem tuum aut tu quare spernis fratrem tuum omnes enim stabimus ante tribunal Dei

11 scriptum est enim vivo ego dicit Dominus quoniam mihi flectet omne genu et omnis lingua confitebitur Deo

12 itaque unusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo

13 non ergo amplius invicem iudicemus sed hoc iudicate magis ne ponatis offendiculum fratri vel scandalum

14 scio et confido in Domino Iesu quia nihil commune per ipsum nisi ei qui existimat quid commune esse illi commune est

15 si enim propter cibum frater tuus contristatur iam non secundum caritatem ambulas noli cibo tuo illum perdere pro quo Christus mortuus est

16 non ergo blasphemetur bonum nostrum

17 non est regnum Dei esca et potus sed iustitia et pax et gaudium in Spiritu Sancto

18 qui enim in hoc servit Christo placet Deo et probatus est hominibus

19 itaque quae pacis sunt sectemur et quae aedificationis sunt in invicem

20 noli propter escam destruere opus Dei omnia quidem munda sunt sed malum est homini qui per offendiculum manducat

21 bonum est non manducare carnem et non bibere vinum neque in quo frater tuus offendit aut scandalizatur aut infirmatur

22 tu fidem habes penes te ipsum habere coram Deo beatus qui non iudicat semet ipsum in eo quo probat

23 qui autem discernit si manducaverit damnatus est quia non ex fide omne autem quod non ex fide peccatum est

Caput 15

1 debemus autem nos firmiores inbecillitates infirmorum sustinere et non nobis placere

2 unusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad aedificationem

3 etenim Christus non sibi placuit sed sicut scriptum est in propria inproperantium tibi ceciderunt super me

4 quaecumque enim scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt ut per patientiam et consolationem scripturarum spem habeamus

5 Deus autem patientiae et solacii det vobis id ipsum sapere in alterutrum secundum Iesum Christum

6 ut unanimes uno ore honorificetis Deum et Patrem Domini nostri Iesu Christi

7 propter quod suscipite invicem sicut et Christus suscepit vos in honorem Dei

8 dico enim Christum Iesum ministrum fuisse circumcisionis propter veritatem Dei ad confirmandas promissiones patrum

9 gentes autem super misericordiam honorare Deum sicut scriptum est propter hoc confitebor tibi in gentibus et nomini tuo cantabo

10 et iterum dicit laetamini gentes cum plebe eius

11 et iterum laudate omnes gentes Dominum et magnificate eum omnes populi

12 et rursus Esaias ait erit radix Iesse et qui exsurgit regere gentes in eo gentes sperabunt

13 Deus autem spei repleat vos omni gaudio et pace in credendo ut abundetis in spe in virtute Spiritus Sancti

14 certus sum autem fratres mei et ego ipse de vobis quoniam et ipsi pleni estis dilectione repleti omni scientia ita ut possitis alterutrum monere

15 audacius autem scripsi vobis fratres ex parte tamquam in memoriam vos reducens propter gratiam quae data est mihi a Deo

16 ut sim minister Christi Iesu in gentibus sanctificans evangelium Dei ut fiat oblatio gentium accepta sanctificata in Spiritu Sancto

17 habeo igitur gloriam in Christo Iesu ad Deum

18 non enim audeo aliquid loqui eorum quae per me non effecit Christus in oboedientiam gentium verbo et factis

19 in virtute signorum et prodigiorum in virtute Spiritus Sancti ita ut ab Hierusalem per circuitum usque in Illyricum repleverim evangelium Christi

20 sic autem hoc praedicavi evangelium non ubi nominatus est Christus ne super alienum fundamentum aedificarem

21 sed sicut scriptum est quibus non est adnuntiandum de eo videbunt et qui non audierunt intellegent

22 propter quod et inpediebar plurimum venire ad vos

23 nunc vero ulterius locum non habens in his regionibus cupiditatem autem habens veniendi ad vos ex multis iam annis

24 cum in Hispaniam proficisci coepero spero quod praeteriens videam vos et a vobis deducar illuc si vobis primum ex parte fruius fuero

25 nunc igitur proficiscar in Hierusalem ministrare sanctis

26 probaverunt enim Macedonia et Achaia conlationem aliquam facere in pauperes sanctorum qui sunt in Hierusalem

27 placuit enim eis et debitores sunt eorum nam si spiritalium eorum participes facti sunt gentiles debent et in carnalibus ministrare eis

28 hoc igitur cum consummavero et adsignavero eis fructum hunc proficiscar per vos in Hispaniam

29 scio autem quoniam veniens ad vos in abundantia benedictionis Christi veniam

30 obsecro igitur vos fratres per Dominum nostrum Iesum Christum et per caritatem Spiritus ut adiuvetis me in orationibus pro me ad Deum

31 ut liberer ab infidelibus qui sunt in Iudaea et obsequii mei oblatio accepta fiat in Hierosolyma sanctis

32 ut veniam ad vos in gaudio per voluntatem Dei et refrigerer vobiscum

33 Deus autem pacis sit cum omnibus vobis amen

Caput 16

1 commendo autem vobis Phoebe sororem nostram quae est in ministerio ecclesiae quae est Cenchrus

2 ut eam suscipiatis in Domino digne sanctis et adsistatis ei in quocumque negotio vestri indigerit etenim ipsa quoque adstitit multis et mihi ipsi

3 salutate Priscam et Aquilam adiutores meos in Christo Iesu

4 qui pro anima mea suas cervices subposuerunt quibus non solus ego gratias ago sed et cunctae ecclesiae gentium

5 et domesticam eorum ecclesiam salutate Ephraetum dilectum mihi qui est primitivus Asiae in Christo

6 salutate Mariam quae multum laboravit in vobis

7 salutate Andronicum et Iuniam cognatos et concaptivos meos qui sunt nobiles in apostolis qui et ante me fuerunt in Christo

8 salutate Ampliatum dilectissimum mihi in Domino

9 salutate Urbanum adiutorem nostrum in Christo et Stachyn dilectum meum

10 salutate Apellen probum in Christo

11 salutate eos qui sunt ex Aristoboli salutate Herodionem cognatum meum salutate eos qui sunt ex Narcissi qui sunt in Domino

12 salutate Tryfenam et Tryfosam quae laborant in Domino salutate Persidam carissimam quae multum laboravit in Domino

13 salutate Rufum electum in Domino et matrem eius et meam

14 salutate Asyncritum Flegonta Hermen Patrobam Hermam et qui cum eis sunt fratres

15 salutate Filologum et Iuliam Nereum et sororem eius et Olympiadem et omnes qui cum eis sunt sanctos

16 salutate invicem in osculo sancto salutant vos omnes ecclesiae Christi

17 rogo autem vos fratres ut observetis eos qui dissensiones et offencula praeter doctrinam quam vos didicistis faciunt et declinate ab illis

18 huiusmodi enim Christo Domino nostro non serviunt sed suo ventri et per dulces sermones et benedictiones seducunt corda innocentium

19 vestra enim oboedientia in omnem locum divulgata est gaudeo igitur in vobis sed volo vos sapientes esse in bono et simplices in malo

20 Deus autem pacis conteret Satanam sub pedibus vestris velociter gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum

21 salutat vos Timotheus adiutor meus et Lucius et Iason et Sosipater cognati mei

22 saluto vos ego Tertius qui scripsi epistulam in Domino

23 salutat vos Gaius hospes meus et universae ecclesiae salutat vos Erastus arcarius civitatis et Quartus frater

24 []

25 ei autem qui potens est vos confirmare iuxta evangelium meum et praedicationem Iesu Christi secundum revelationem mysterii temporibus aeternis taciti

26 quod nunc patefactum est per scripturas prophetarum secundum praeceptum aeterni Dei ad oboedientiam fidei in cunctis gentibus cognito

27 solo sapienti Deo per Iesum Christum cui honor in saecula saeculorum amen

---

The First Epistle of St. Paul to the Corinthians

Chapter

947 #1
947 #2
948 #3
948 #4
949 #5

949 #6
950 #7
951 #8
951 #9
952 #10

952 #11
953 #12
954 #13
954 #14
955 #15

956 #16
937 The Epistle of St.
Paul the Apostle to the
Romans

957 The Second Epistle
of St. Paul to the
Corinthians

Caput 1

1 Paulus vocatus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei et Sosthenes frater

2 ecclesiae Dei quae est Corinthi sanctificatis in Christo Iesu vocatis sanctis cum omnibus qui invocant nomen Domini nostri Iesu Christi in omni loco ipsorum et nostro

3 gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

4 gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratia Dei quae data est vobis in Christo Iesu

5 quia in omnibus divites facti estis in illo in omni verbo et in omni scientia

6 sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis

7 ita ut nihil vobis desit in ulla gratia expectantibus revelationem Domini nostri Iesu Christi

8 qui et confirmabit vos usque ad finem sine crimine in die adventus Domini nostri Iesu Christi

9 fidelis Deus per quem vocati estis in societatem Filii eius Iesu Christi Domini nostri

10 obsecro autem vos fratres per nomen Domini nostri Iesu Christi ut id ipsum dicatis omnes et non sint in vobis scismata sitis autem perfecti in eodem sensu et in eadem sententia

11 significatum est enim mihi de vobis fratres mei ab his qui sunt Chloes quia contentiones inter vos sunt

12 hoc autem dico quod unusquisque vestrum dicit ego quidem sum Pauli ego autem Apollo ego vero Cephae ego autem Christi

13 divisus est Christus numquid Paulus crucifixus est pro vobis aut in nomine Pauli baptizati estis

14 gratias ago Deo quod neminem vestrum baptizavi nisi Crispum et Gaium

15 ne quis dicat quod in nomine meo baptizati sitis

16 baptizavi autem et Stephanae domum ceterum nescio si quem alium baptizaverim

17 non enim misit me Christus baptizare sed evangelizare non in sapientia verbi ut non evacuetur crux Christi

18 verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est his autem qui salvi fiunt id est nobis virtus Dei est

19 scriptum est enim perdam sapientiam sapientium et prudentiam prudentium reprobabo

20 ubi sapiens ubi scriba ubi conquisitor huius saeculi nonne stultam fecit Deus sapientiam huius mundi

21 nam quia in Dei sapientia non cognovit mundus per sapientiam Deum placuit Deo per stultitiam praedicationis salvos facere credentes

22 quoniam et Iudaei signa petunt et Graeci sapientiam quaerunt

23 nos autem praedicamus Christum crucifixum Iudaeis quidem scandalum gentibus autem stultitiam

24 ipsis autem vocatis Iudaeis atque Graecis Christum Dei virtutem et Dei sapientiam

25 quia quod stultum est Dei sapientius est hominibus et quod infirmum est Dei fortius est hominibus

26 videte enim vocationem vestram fratres quia non multi sapientes secundum carnem non multi potentes non multi nobiles

27 sed quae stulta sunt mundi elegit Deus ut confundat sapientes et infirma mundi elegit Deus ut confundat fortia

28 et ignobilia mundi et contemptibilia elegit Deus et quae non sunt ut ea quae sunt destrueret

29 ut non gloriatur omnis caro in conspectu eius

30 ex ipso autem vos estis in Christo Iesu qui factus est sapientia nobis a Deo et iustitia et sanctificatio et redemptio

31 ut quemadmodum scriptum est qui gloriatur in Domino gloriatur

Caput 2

1 et ego cum venissem ad vos fratres veni non per sublimitatem sermonis aut sapientiae adnuntians vobis testimonium Christi

2 non enim iudicavi scire me aliquid inter vos nisi Iesum Christum et hunc crucifixum

3 et ego in infirmitate et timore et tremore multo fui apud vos

4 et sermo meus et praedicatio mea non in persuasibilibus sapientiae verbis sed in ostensione Spiritus et virtutis

5 ut fides vestra non sit in sapientia hominum sed in virtute Dei

6 sapientiam autem loquimur inter perfectos sapientiam vero non huius saeculi neque principum huius saeculi qui destruuntur

7 sed loquimur Dei sapientiam in mysterio quae abscondita est quam praedestinavit Deus ante saecula in gloriam nostram

8 quam nemo principum huius saeculi cognovit si enim cognovissent numquam Dominum gloriae crucifixissent

9 sed sicut scriptum est quod oculus non vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit quae praeparavit Deus his qui diligunt illum

10 nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum Spiritus enim omnia scrutatur etiam profunda Dei

11 quis enim scit hominum quae sint hominis nisi spiritus hominis qui in ipso est ita et quae Dei sunt nemo cognovit nisi Spiritus Dei

12 nos autem non spiritum mundi accepimus sed Spiritum qui ex Deo est ut sciamus quae a Deo donata sunt nobis

13 quae et loquimur non in doctis humanae sapientiae verbis sed in doctrina Spiritus spiritalibus spiritalia comparantes

14 animalis autem homo non percipit ea quae sunt Spiritus Dei stultitia est enim illi et non potest intellegere quia spiritaliter examinatur

15 spiritalis autem iudicat omnia et ipse a nemine iudicatur

16 quis enim cognovit sensum Domini qui instruat eum nos autem sensum Christi habemus

Caput 3

1 et ego fratres non potui vobis loqui quasi spiritalibus sed quasi carnalibus tamquam parvulis in Christo

2 lac vobis potum dedi non escam nondum enim poteratis sed ne nunc quidem potestis adhuc enim estis carnales

3 cum enim sit inter vos zelus et contentio nonne carnales estis et secundum hominem ambulatis

4 cum enim quis dicit ego quidem sum Pauli alius autem ego Apollo nonne homines estis quid igitur est Apollo quid vero Paulus

5 ministri eius cui credidistis et unicuique sicut Dominus dedit

6 ego plantavi Apollo rigavit sed Deus incrementum dedit

7 itaque neque qui plantat est aliquid neque qui rigat sed qui incrementum dat Deus

8 qui plantat autem et qui rigat unum sunt unusquisque autem propriam mercedem accipiet secundum suum laborem

9 Dei enim sumus adiutores Dei agricultura estis Dei aedificatio estis

10 secundum gratiam Dei quae data est mihi ut sapiens architectus fundamentum posui alius autem supraaedificat unusquisque autem videat quomodo supraaedificet

11 fundamentum enim aliud nemo potest ponere praeter id quod positum est qui est Christus Iesus

12 si quis autem supraaedificat supra fundamentum hoc aurum argentum lapides pretiosos ligna faenum stipulam

13 uniuscuiusque opus manifestum erit dies enim declarabit quia in igne revelabitur et uniuscuiusque opus quale sit ignis probabit

14 si cuius opus manserit quod supraaedificavit mercedem accipiet

15 si cuius opus arserit detrimentum patietur ipse autem salvus erit sic tamen quasi per ignem

16 nescitis quia templum Dei estis et Spiritus Dei habitat in vobis

17 si quis autem templum Dei violaverit disperdet illum Deus templum enim Dei sanctum est quod estis vos

18 nemo se seducat si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc saeculo stultus fiat ut sit sapiens

19 sapientia enim huius mundi stultitia est apud Deum scriptum est enim comprehendam sapientes in astutia eorum

20 et iterum Dominus novit cogitationes sapientum quoniam vanae sunt

21 itaque nemo glorietur in hominibus omnia enim vestra sunt

22 sive Paulus sive Apollo sive Cephas sive mundus sive vita sive mors sive praesentia sive futura omnia enim vestra sunt

23 vos autem Christi Christus autem Dei

Caput 4

1 sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei

2 hic iam quaeritur inter dispensatores ut fidelis quis inveniatur

3 mihi autem pro minimo est ut a vobis iudicer aut ab humano die sed neque me ipsum iudico

4 nihil enim mihi conscius sum sed non in hoc iustificatus sum qui autem iudicat me Dominus est

5 itaque nolite ante tempus iudicare quoadusque veniat Dominus qui et inluminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium et tunc laus erit unicuique a Deo

6 haec autem fratres transfiguravi in me et Apollo propter vos ut in nobis discatis ne supra quam scriptum est unus adversus alterum infletur pro alio

7 quis enim te discernit quid autem habes quod non accepisti si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis

8 iam saturati estis iam divites facti estis sine nobis regnastis et utinam regnaretis ut et nos vobiscum regnaremus

9 puto enim Deus nos apostolos novissimos ostendit tamquam morti destinatos quia spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus

10 nos stulti propter Christum vos autem prudentes in Christo nos infirmi vos autem fortes vos nobiles nos autem ignobiles

11 usque in hanc horam et esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphis caedimur et instabiles sumus

12 et laboramus operantes manibus nostris maledicimur et benedicimus persecutionem patimur et sustinemus

13 blasphemamur et obsecramus tamquam purgamenta huius mundi facti sumus omnium peripsima usque adhuc

14 non ut confundam vos haec scribo sed ut filios meos carissimos moneo

15 nam si decem milia pedagogorum habeatis in Christo sed non multos patres nam in Christo Iesu per evangelium ego vos genui

16 rogo ergo vos imitatores mei estote

17 ideo misi ad vos Timotheum qui est filius meus carissimus et fidelis in Domino qui vos commonefaciat vias meas quae sunt in Christo sicut ubique in omni ecclesia doceo

18 tamquam non venturus sim ad vos sic inflati sunt quidam

19 veniam autem cito ad vos si Dominus voluerit et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt sed virtutem

20 non enim in sermone est regnum Dei sed in virtute

21 quid vultis in virga veniam ad vos an in caritate et spiritu mansuetudinis

Caput 5

1 omnino auditur inter vos fornicatio et talis fornicatio qualis nec inter gentes ita ut uxorem patris aliquis habeat

2 et vos inflati estis et non magis luctum habuistis ut tollatur de medio vestrum qui hoc opus fecit

3 ego quidem absens corpore praesens autem spiritu iam iudicavi ut praesens eum qui sic operatus est

4 in nomine Domini nostri Iesu Christi congregatis vobis et meo spiritu cum virtute Domini Iesu

5 tradere huiusmodi Satanae in interitum carnis ut spiritus salvus sit in die Domini Iesu

6 non bona gloriatio vestra nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit

7 expurgate vetus fermentum ut sitis nova conspersio sicut estis azymi etenim pascha nostrum immolatus est Christus

8 itaque epulemur non in fermento veteri neque in fermento malitiae et nequitiae sed in azymis sinceritatis et veritatis

9 scripsi vobis in epistula ne commisceamini fornicariis

10 non utique fornicariis huius mundi aut avaris aut rapacibus aut idolis servientibus alioquin debueratis de hoc mundo exisse

11 nunc autem scripsi vobis non commisceri si is qui frater nominatur est fornicator aut avarus aut idolis serviens aut maledicus aut ebriosus aut rapax cum eiusmodi nec cibum sumere

12 quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare nonne de his qui intus sunt vos iudicatis

13 nam eos qui foris sunt Deus iudicabit auferte malum ex vobis ipsis

Caput 6

1 audet aliquis vestrum habens negotium adversus alterum iudicari apud iniquos et non apud sanctos

2 an nescitis quoniam sancti de mundo iudicabunt et si in vobis iudicabitur mundus indigni estis qui de minimis iudicetis

3 nescitis quoniam angelos iudicabimus quanto magis saecularia

4 saecularia igitur iudicia si habueritis contemptibiles qui sunt in ecclesia illos constituite ad iudicandum

5 ad verecundiam vestram dico sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit iudicare inter fratrem suum

6 sed frater cum fratre iudicio contendit et hoc apud infideles

7 iam quidem omnino delictum est in vobis quod iudicia habetis inter vos quare non magis iniuriam accipitis quare non magis fraudem patimini

8 sed vos iniuriam facitis et fraudatis et hoc fratribus

9 an nescitis quia iniqui regnum Dei non possidebunt nolite errare neque fornicarii neque idolis servientes neque adulteri

10 neque molles neque masculorum concubitores neque fures neque avari neque ebriosi neque maledici neque rapaces regnum Dei possidebunt

11 et haec quidam fuistis sed abluti estis sed sanctificati estis sed iustificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi et in Spiritu Dei nostri

12 omnia mihi licent sed non omnia expediunt omnia mihi licent sed ego sub nullius redigar potestate

13 esca ventri et venter escis Deus autem et hunc et haec destruet corpus autem non fornicationi sed Domino et Dominus corpori

14 Deus vero et Dominum suscitavit et nos suscitabit per virtutem suam

15 nescitis quoniam corpora vestra membra Christi sunt tollens ergo membra Christi faciam membra meretricis absit

16 an nescitis quoniam qui adheret meretrici unum corpus efficitur erunt enim inquit duo in carne una

17 qui autem adheret Domino unus spiritus est

18 fugite fornicationem omne peccatum quodcumque fecerit homo extra corpus est qui autem fornicatur in corpus suum peccat

19 an nescitis quoniam membra vestra templum est Spiritus Sancti qui in vobis est quem habetis a Deo et non estis vestri

20 empti enim estis pretio magno glorificate et portate Deum in corpore vestro

Caput 7

1 de quibus autem scripsistis bonum est homini mulierem non tangere

2 propter fornicationes autem unusquisque suam uxorem habeat et unaquaeque suum virum habeat

3 uxori vir debitum reddat similiter autem et uxor viro

4 mulier sui corporis potestatem non habet sed vir similiter autem et vir sui corporis potestatem non habet sed mulier

5 nolite fraudare invicem nisi forte ex consensu ad tempus ut vacetis orationi et iterum revertimini in id ipsum ne temptet vos Satan as propter incontinentiam vestram

6 hoc autem dico secundum indulgentiam non secundum imperium

7 volo autem omnes homines esse sicut me ipsum sed unusquisque proprium habet donum ex Deo alius quidem sic alius vero sic

8 dico autem non nuptis et viduis bonum est illis si sic maneant sicut et ego

9 quod si non se continent nubant melius est enim nubere quam uri

10 his autem qui matrimonio iuncti sunt praecipio non ego sed Dominus uxorem a viro non discedere

11 quod si discesserit manere innuptam aut viro suo reconciliari et vir uxorem ne dimittat

12 nam ceteris ego dico non Dominus si quis frater uxorem habet infidelem et haec consentit habitare cum illo non dimittat illam

13 et si qua mulier habet virum infidelem et hic consentit habitare cum illa non dimittat virum

14 sanctificatus est enim vir infidelis in muliere fidei et sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem alioquin filii vestri immundi essent nunc autem sancti sunt

15 quod si infidelis discedit discedat non est enim servituti subiectus frater aut soror in eiusmodi in pace autem vocavit nos Deus

16 unde enim scis mulier si virum salvum facies aut unde scis vir si mulierem salvam facies

17 nisi unicuique sicut divisit Dominus unumquemque sicut vocavit Deus ita ambulet et sic in omnibus ecclesiis doceo

18 circumcisis aliquis vocatus est non adducat praeputium in praeputio aliquis vocatus est non circumcidatur

19 circumcisio nihil est et praeputium nihil est sed observatio mandatorum Dei

20 unusquisque in qua vocatione vocatus est in ea permaneat

21 servus vocatus es non sit tibi curae sed et si potes liber fieri magis utere

22 qui enim in Domino vocatus est servus libertus est Domini similiter qui liber vocatus est servus est Christi

23 pretio empti estis nolite fieri servi hominum

24 unusquisque in quo vocatus est fratres in hoc maneat apud Deum

25 de virginibus autem praeceptum Domini non habeo consilium autem do tamquam misericordiam consecutus a Domino ut sim fidelis

26 existimo ergo hoc bonum esse propter instantem necessitatem quoniam bonum est homini sic esse

27 alligatus es uxori noli quaerere solutionem solutus es ab uxore noli quaerere uxorem

28 si autem acceperis uxorem non peccasti et si nupserit virgo non peccavit tribulationem tamen carnis habebunt huiusmodi ego autem vobis parco

29 hoc itaque dico fratres tempus breve est reliquum est ut qui habent uxores tamquam non habentes sint

30 et qui flent tamquam non flentes et qui gaudent tamquam non gaudentes et qui emunt tamquam non possidentes

31 et qui utuntur hoc mundo tamquam non utantur praeterit enim figura huius mundi

32 volo autem vos sine sollicitudine esse qui sine uxore est sollicitus est quae Domini sunt quomodo placeat Deo

33 qui autem cum uxore est sollicitus est quae sunt mundi quomodo placeat uxori et divisus est

34 et mulier innupta et virgo cogitat quae Domini sunt ut sit sancta et corpore et spiritu quae autem nupta est cogitat quae sunt mundi quomodo placeat viro

35 porro hoc ad utilitatem vestram dico non ut laqueum vobis iniciam sed ad id quod honestum est et quod facultatem praebet sine impedimento Dominum observandi

36 si quis autem turpem se videri existimat super virgine sua quod sit superadulta et ita oportet fieri quod vult faciat non peccat nubat

37 nam qui statuit in corde suo firmus non habens necessitatem potestatem autem habet suae voluntatis et hoc iudicavit in corde suo servare virginem suam bene facit

38 igitur et qui matrimonio iungit virginem suam bene facit et qui non iungit melius facit

39 mulier alligata est quanto tempore vir eius vivit quod si dormierit vir eius liberata est cui vult nubat tantum in Domino

40 beatior autem erit si sic permanserit secundum meum consilium puto autem quod et ego Spiritum Dei habeo

Caput 8

1 de his autem quae idolis sacrificantur scimus quia omnes scientiam habemus scientia inflat caritas vero aedificat

2 si quis se existimat scire aliquid nondum cognovit quemadmodum oporteat eum scire

3 si quis autem diligit Deum hic cognitus est ab eo

4 de escis autem quae idolis immolantur scimus quia nihil est idolum in mundo et quod nullus Deus nisi unus

5 nam et si sunt qui dicantur dii sive in caelo sive in terra siquidem sunt dii multi et domini multi

6 nobis tamen unus Deus Pater ex quo omnia et nos in illum et unus Dominus Iesus Christus per quem omnia et nos per ipsum

7 sed non in omnibus est scientia quidam autem conscientia usque nunc idoli quasi idolothyrum manducant et conscientia ipsorum cum sit infirma polluitur

8 esca autem nos non commendat Deo neque si non manducaverimus deficiemus neque si manducaverimus abundabimus

9 videte autem ne forte haec licentia vestra offendiculum fiat infirmis

10 si enim quis viderit eum qui habet scientiam in idolio recumbentem nonne conscientia eius cum sit infirma aedificabitur ad manducandum idolothyta

11 et peribit infirmus in tua scientia frater propter quem Christus mortuus est

12 sic autem peccantes in fratres et percutientes conscientiam eorum infirmam in Christo peccatis

13 quapropter si esca scandalizat fratrem meum non manducabo carnem in aeternum ne fratrem meum scandalizem

Caput 9

1 non sum liber non sum apostolus nonne Iesum Dominum nostrum vidi non opus meum vos estis in Domino

2 si aliis non sum apostolus sed tamen vobis sum nam signaculum apostolatus mei vos estis in Domino

3 mea defensio apud eos qui me interrogant haec est

4 numquid non habemus potestatem manducandi et bibendi

5 numquid non habemus potestatem sororem mulierem circumducendi sicut et ceteri apostoli et fratres Domini et Cephas

6 aut solus ego et Barnabas non habemus potestatem hoc operandi

7 quis militat suis stipendiis umquam quis plantat vineam et fructum eius non edit quis pascit gregem et de lacte gregis non manducat

8 numquid secundum hominem haec dico an et lex haec non dicit

9 scriptum est enim in lege Mosi non alligabis os bovi trituranti numquid de bubus cura est Deo

10 an propter nos utique dicit nam propter nos scripta sunt quoniam debet in spe qui arat arare et qui triturat in spe fructus percipiendi

11 si nos vobis spiritalia seminavimus magnum est si nos carnalia vestra metamus

12 si alii potestatis vestrae participes sunt non potius nos sed non usi sumus hac potestate sed omnia sustinemus ne quod offendiculum demus evangelio Christi

13 nescitis quoniam qui in sacrario operantur quae de sacrario sunt edunt qui altario deserviunt cum altario participantur

14 ita et Dominus ordinavit his qui evangelium adnuntiant de evangelio vivere

15 ego autem nullo horum usus sum non scripsi autem haec ut ita fiant in me bonum est enim mihi magis mori quam ut gloriam meam quis evacuet

16 nam si evangelizavero non est mihi gloria necessitas enim mihi incumbit vae enim mihi est si non evangelizavero

17 si enim volens hoc ago mercedem habeo si autem invitatus dispensatio mihi credita est

18 quae est ergo merces mea ut evangelium praedicans sine sumptu ponam evangelium ut non abutar potestate mea in evangelio

19 nam cum liber essem ex omnibus omnium me servum feci ut plures lucrifacerem

20 et factus sum Iudaeis tamquam Iudaeus ut Iudaeos lucrifer

21 his qui sub lege sunt quasi sub lege essem cum ipse non essem sub lege ut eos qui sub lege erant lucrifacerem his qui sine lege erant tamquam sine lege essem cum sine lege Dei non essem sed in lege essem Christi ut lucrifacerem eos qui sine lege erant

22 factus sum infirmis infirmus ut infirmos lucrifacerem omnibus omnia factus sum ut omnes facerem salvos

23 omnia autem facio propter evangelium ut particeps eius efficiar

24 nescitis quod hii qui in stadio currunt omnes quidem currunt sed unus accipit bravium sic currite ut comprehendatis

25 omnis autem qui in agone contendit ab omnibus se abstinere et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant nos autem incorruptam

26 ego igitur sic curro non quasi in incertum sic pugno non quasi aerem verberans

27 sed castigo corpus meum et in servitutem redigo ne forte cum aliis praedicaverim ipse reprobus efficiar

Caput 10

1 nolo enim vos ignorare fratres quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt et omnes mare transierunt

2 et omnes in Mose baptizati sunt in nube et in mari

3 et omnes eandem escam spiritalem manducaverunt

4 et omnes eundem potum spiritalem biberunt bibebant autem de spiritali consequenti eos petra petra autem erat Christus

5 sed non in pluribus eorum beneplacitum est Deo nam prostrati sunt in deserto

6 haec autem in figura facta sunt nostri ut non simus concupiscentes malorum sicut et illi concupierunt

7 neque idolorum cultores efficiamini sicut quidam ex ipsis quemadmodum scriptum est sedit populus manducare et bibere et surrexerunt ludere

8 neque fornicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt et ceciderunt una die viginti tria milia

9 neque temptemus Christum sicut quidam eorum temptaverunt et a serpentibus perierunt

10 neque murmuraveritis sicut quidam eorum murmuraverunt et perierunt ab exterminatore

11 haec autem omnia in figura contingebant illis scripta sunt autem ad correptionem nostram in quos fines saeculorum devenerunt

12 itaque qui se existimat stare videat ne cadat

13 temptatio vos non adprehendat nisi humana fidelis autem Deus qui non patietur vos temptari super id quod potestis sed faciet cum temptatione etiam proventum ut possitis sustinere

14 propter quod carissimi mihi fugite ab idolorum cultura

15 ut prudentibus loquor vos iudicate quod dico

16 calicem benedictionis cui benedicimus nonne communicatio sanguinis Christi est et panis quem frangimus nonne participatio corporis Domini est

17 quoniam unus panis unum corpus multi sumus omnes quidem de uno pane participamus

18 videte Israhel secundum carnem nonne qui edunt hostias participes sunt altaris

19 quid ergo dico quod idolis immolatum sit aliquid aut quod idolum sit aliquid

20 sed quae immolant gentes daemoniis immolant et non Deo nolo autem vos socios fieri daemoniorum non potestis calicem Domini bibere et calicem daemoniorum

21 non potestis mensae Domini participes esse et mensae daemoniorum

22 an aemulamur Dominum numquid fortiores illo sumus omnia licent sed non omnia expediunt

23 omnia licent sed non omnia aedificant

24 nemo quod suum est quaerat sed quod alterius

25 omne quod in macello venit manducate nihil interrogantes propter conscientiam

26 Domini est terra et plenitudo eius

27 si quis vocat vos infidelium et vultis ire omne quod vobis adponitur manducate nihil interrogantes propter conscientiam

28 si quis autem dixerit hoc immolaticium est idolis nolite manducare propter illum qui indicavit et propter conscientiam

29 conscientiam autem dico non tuam sed alterius ut quid enim libertas mea iudicatur ab alia conscientia

30 si ego cum gratia participo quid blasphemor pro eo quod gratias ago

31 sive ergo manducatis sive bibitis vel aliud quid facitis omnia in gloriam Dei facite

32 sine offensione estote Iudaeis et gentilibus et ecclesiae Dei

33 sicut et ego per omnia omnibus placeo non quaerens quod mihi utile est sed quod multis ut salvi fiant

Caput 11

1 imitatores mei estote sicut et ego Christi

2 laudo autem vos fratres quod omnia mei memores estis et sicut tradidi vobis praecepta mea tenetis

3 volo autem vos scire quod omnis viri caput Christus est caput autem mulieris vir caput vero Christi Deus

4 omnis vir orans aut prophetans velato capite deturpat caput suum

5 omnis autem mulier orans aut prophetans non velato capite deturpat caput suum unum est enim atque si decalvetur

6 nam si non velatur mulier et tondeatur si vero turpe est mulieri tonderi aut decalvari velet caput suum

7 vir quidem non debet velare caput quoniam imago et gloria est Dei mulier autem gloria viri est

8 non enim vir ex muliere est sed mulier ex viro

9 etenim non est creatus vir propter mulierem sed mulier propter virum

10 ideo debet mulier potestatem habere supra caput propter angelos

11 verumtamen neque vir sine muliere neque mulier sine viro in Domino

12 nam sicut mulier de viro ita et vir per mulierem omnia autem ex Deo

13 vos ipsi iudicate decet mulierem non velatam orare Deum

14 nec ipsa natura docet vos quod vir quidem si comam nutriat ignominia est illi

15 mulier vero si comam nutriat gloria est illi quoniam capilli pro velamine ei dati sunt

16 si quis autem videtur contentiosus esse nos talem consuetudinem non habemus neque ecclesiae Dei

17 hoc autem praecipio non laudans quod non in melius sed in deterius convenitis

18 primum quidem convenientibus vobis in ecclesia audio scissuras esse et ex parte credo

19 nam oportet et hereses esse ut et qui probati sunt manifesti fiant in vobis

20 convenientibus ergo vobis in unum iam non est dominicam cenam manducare

21 unusquisque enim suam cenam praesumit ad manducandum et alius quidem esurit alius autem ebrius est

22 numquid domos non habetis ad manducandum et bibendum aut ecclesiam Dei contemnitis et confunditis eos qui non habent quid dicam vobis laudo vos in hoc non laudo

23 ego enim accepi a Domino quod et tradidi vobis quoniam Dominus Iesus in qua nocte tradebatur accepit panem

24 et gratias agens fregit et dixit hoc est corpus meum pro vobis hoc facite in meam commemorationem

25 similiter et calicem postquam cenavit dicens hic calix novum testamentum est in meo sanguine hoc facite quotienscumque bibetis in meam commemorationem

26 quotienscumque enim manducabitis panem hunc et calicem bibetis mortem Domini adnuntiatis donec veniat

27 itaque quicumque manducaverit panem vel biberit calicem Domini indigne reus erit corporis et sanguinis Domini

28 probet autem se ipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat

29 qui enim manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit non diiudicans corpus

30 ideo inter vos multi infirmes et inbecilles et dormiunt multi

31 quod si nosmet ipsos diiudicemus non utique iudicemur

32 dum iudicamur autem a Domino corripimur ut non cum hoc mundo damnemur

33 itaque fratres mei cum convenitis ad manducandum invicem expectate

34 si quis esurit domi manducet ut non in iudicium conveniatis cetera autem cum venero disponam

Caput 12

1 de spiritalibus autem nolo vos ignorare fratres

2 scitis quoniam cum gentes essetis ad simulacra muta prout ducebamini euntes

3 ideo notum vobis facio quod nemo in Spiritu Dei loquens dicit anathema Iesu et nemo potest dicere Dominus Iesus nisi in Spiritu Sancto

4 divisiones vero gratiarum sunt idem autem Spiritus

5 et divisiones ministrarum sunt idem autem Dominus

6 et divisiones operationum sunt idem vero Deus qui operatur omnia in omnibus

7 unicuique autem datur manifestatio Spiritus ad utilitatem

8 alii quidem per Spiritum datur sermo sapientiae alii autem sermo scientiae secundum eundem Spiritum

9 alteri fides in eodem Spiritu alii gratia sanitarum in uno Spiritu

10 alii operatio virtutum alii prophetatio alii discretio spirituum alii genera linguarum alii interpretatio sermonum

11 haec autem omnia operatur unus atque idem Spiritus dividens singulis prout vult

12 sicut enim corpus unum est et membra habet multa omnia autem membra corporis cum sint multa unum corpus sunt ita et Christus

13 etenim in uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus sive Iudaei sive gentiles sive servi sive liberi et omnes unum Spiritum potati sumus

14 nam et corpus non est unum membrum sed multa

15 si dixerit pes quoniam non sum manus non sum de corpore non ideo non est de corpore

16 et si dixerit auris quia non sum oculus non sum de corpore non ideo non est de corpore

17 si totum corpus oculus ubi auditus si totum auditus ubi odoratus

18 nunc autem posuit Deus membra unumquodque eorum in corpore sicut voluit

19 quod si essent omnia unum membrum ubi corpus

20 nunc autem multa quidem membra unum autem corpus

21 non potest dicere oculus manui opera tua non indigeo aut iterum caput pedibus non estis mihi necessarii

22 sed multo magis quae videntur membra corporis infirmiora esse necessaria sunt

23 et quae putamus ignobiliora membra esse corporis his honorem abundantiorum circumdamus et quae inhonesta sunt nostra abundantiorum honestatem habent

24 honesta autem nostra nullius egent sed Deus temperavit corpus ei cui deerat abundantiorum tribuendo honorem

25 ut non sit scisma in corpore sed id ipsum pro invicem sollicita sint membra

26 et si quid patitur unum membrum conpatiuntur omnia membra sive gloriatur unum membrum congaudent omnia membra

27 vos autem estis corpus Christi et membra de membro

28 et quosdam quidem posuit Deus in ecclesia primum apostolos secundo prophetas tertio doctores deinde virtutes exin gratias curationum opitulationes gubernationes genera linguarum

29 numquid omnes apostoli numquid omnes prophetae numquid omnes doctores

30 numquid omnes virtutes numquid omnes gratiam habent curationum numquid omnes linguis loquuntur numquid omnes interpretantur

31 aemulamini autem charismata maiora et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro

Caput 13

1 si linguis hominum loquar et angelorum caritatem autem non habeam factus sum velut aes sonans aut cymbalum tinniens

2 et si habuero prophetiam et noverim mysteria omnia et omnem scientiam et habuero omnem fidem ita ut montes transferam caritatem autem non habuero nihil sum

3 et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas et si tradidero corpus meum ut ardeam caritatem autem non habuero nihil mihi prodest

4 caritas patiens est benigna est caritas non aemulatur non agit perperam non inflatur

5 non est ambitiosa non quaerit quae sua sunt non irritatur non cogitat malum

6 non gaudet super iniquitatem congaudet autem veritati

7 omnia suffert omnia credit omnia sperat omnia sustinet

8 caritas numquam excidit sive prophetiae evacuabuntur sive linguae cessabunt sive scientia destruetur

9 ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus

10 cum autem venerit quod perfectum est evacuabitur quod ex parte est

11 cum essem parvulus loquebar ut parvulus sapiebam ut parvulus cogitabam ut parvulus quando factus sum vir evacuavi quae erant parvuli

12 videmus nunc per speculum in enigmate tunc autem facie ad faciem nunc cognosco ex parte tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum

13 nunc autem manet fides spes caritas tria haec maior autem his est caritas

Caput 14

1 sectamini caritatem aemulamini spiritalia magis autem ut prophetetis

2 qui enim loquitur lingua non hominibus loquitur sed Deo nemo enim audit Spiritu autem loquitur mysteria

3 nam qui prophetat hominibus loquitur aedificationem et exhortationem et consolationes

4 qui loquitur lingua semet ipsum aedificat qui autem prophetat ecclesiam aedificat

5 volo autem omnes vos loqui linguis magis autem prophetare nam maior est qui prophetat quam qui loquitur linguis nisi si forte ut interpretetur ut ecclesia aedificationem accipiat

6 nunc autem fratres si venero ad vos linguis loquens quid vobis prodero nisi si vobis loquar aut in revelatione aut scientia aut prophetia aut in doctrina

7 tamen quae sine anima sunt vocem dantia sive tibia sive cithara nisi distinctionem sonituum dederint quomodo scietur quod canitur aut quod citharizatur

8 etenim si incertam vocem det tuba quis parabit se ad bellum

9 ita et vos per linguam nisi manifestum sermonem dederitis quomodo scietur id quod dicitur eritis enim in aera loquentes

10 tam multa ut puta genera linguarum sunt in mundo et nihil sine voce est

11 si ergo nesciero virtutem vocis ero ei cui loquor barbarus et qui loquitur mihi barbarus

12 sic et vos quoniam aemulatores estis spirituum ad aedificationem ecclesiae quaerite ut abundetis

13 et ideo qui loquitur lingua oret ut interpretetur

14 nam si orem lingua spiritus meus orat mens autem mea sine fructu est

15 quid ergo est orabo spiritu orabo et mente psallam spiritu psallam et mente

16 ceterum si benedixeris spiritu qui supplet locum idiotae quomodo dicet amen super tuam benedictionem quoniam quid dicas nescit

17 nam tu quidem bene gratias agis sed alter non aedificatur

18 gratias ago Deo quod omnium vestrum lingua loquor

19 sed in ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui ut et alios instruam quam decem milia verborum in lingua

20 fratres nolite pueri effici sensibus sed malitia parvuli estote sensibus autem perfecti estote

21 in lege scriptum est quoniam in aliis linguis et labiis aliis loquar populo huic et nec sic exaudient me dicit Dominus

22 itaque linguae in signum sunt non fidelibus sed infidelibus prophetia autem non infidelibus sed fidelibus

23 si ergo conveniat universa ecclesia in unum et omnes linguis loquantur intrent autem idiotae aut infideles nonne dicent quod insanitis

24 si autem omnes prophetent intret autem quis infidelis vel idiota convincitur ab omnibus diiudicatur ab omnibus

25 occulta cordis eius manifesta fiunt et ita cadens in faciem adorabit Deum pronuntians quod vere Deus in vobis est

26 quid ergo est fratres cum convenitis unusquisque vestrum psalmum habet doctrinam habet apocalypsin habet linguam habet interpretationem habet omnia ad aedificationem fiant

27 sive lingua quis loquitur secundum duos aut ut multum tres et per partes et unus interpretetur

28 si autem non fuerit interpres taceat in ecclesia sibi autem loquatur et Deo

29 prophetae duo aut tres dicant et ceteri diiudicent

30 quod si alii revelatum fuerit sedenti prior taceat

31 potestis enim omnes per singulos prophetare ut omnes discant et omnes exhortentur

32 et spiritus prophetarum prophetis subiecti sunt

33 non enim est dissensionis Deus sed pacis sicut in omnibus ecclesiis sanctorum

34 mulieres in ecclesiis taceant non enim permittitur eis loqui sed subditas esse sicut et lex dicit

35 si quid autem volunt discere domi viros suos interrogant turpe est enim mulieri loqui in ecclesia

36 an a vobis verbum Dei processit aut in vos solos pervenit

37 si quis videtur propheta esse aut spiritalis cognoscat quae scribo vobis quia Domini sunt mandata

38 si quis autem ignorat ignorabitur

39 itaque fratres aemulamini prophetare et loqui linguis nolite prohibere

40 omnia autem honeste et secundum ordinem fiant

Caput 15

1 notum autem vobis facio fratres evangelium quod praedicavi vobis quod et accepistis in quo et statis

2 per quod et salvamini qua ratione praedicaverim vobis si tenetis nisi si frustra credidistis

3 tradidi enim vobis in primis quod et accepi quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas

4 et quia sepultus est et quia resurrexit tertia die secundum scripturas

5 et quia visus est Cephae et post haec undecim

6 deinde visus est plus quam quingentis fratribus simul ex quibus multi manent usque adhuc quidam autem dormierunt

7 deinde visus est Iacobo deinde apostolis omnibus

8 novissime autem omnium tamquam abortivo visus est et mihi

9 ego enim sum minimus apostolorum qui non sum dignus vocari apostolus quoniam persecutus sum ecclesiam Dei

10 gratia autem Dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua non fuit sed abundantius illis omnibus laboravi non ego autem sed gratia Dei mecum

11 sive enim ego sive illi sic praedicamus et sic credidistis

12 si autem Christus praedicatur quod resurrexit a mortuis quomodo quidam dicunt in vobis quoniam resurrectio mortuorum non est

13 si autem resurrectio mortuorum non est neque Christus resurrexit

14 si autem Christus non resurrexit inanis est ergo praedicatio nostra inanis est et fides vestra

15 invenimur autem et falsi testes Dei quoniam testimonium diximus adversus Deum quod suscitaverit Christum quem non suscitavit si mortui non resurgunt

16 nam si mortui non resurgunt neque Christus resurrexit

17 quod si Christus non resurrexit vana est fides vestra adhuc enim estis in peccatis vestris

18 ergo et qui dormierunt in Christo perierunt

19 si in hac vita tantum in Christo sperantes sumus miserabiliores sumus omnibus hominibus

20 nunc autem Christus resurrexit a mortuis primitiae dormientium

21 quoniam enim per hominem mors et per hominem resurrectio mortuorum

22 et sicut in Adam omnes moriuntur ita et in Christo omnes vivificabuntur

23 unusquisque autem in suo ordine primitiae Christus deinde hii qui sunt Christi in adventu eius

24 deinde finis cum tradiderit regnum Deo et Patri cum evacuaverit omnem principatum et potestatem et virtutem

25 oportet autem illum regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius

26 novissima autem inimica destruetur mors omnia enim subiecit sub pedibus eius cum autem dicat

27 omnia subiecta sunt sine dubio praeter eum qui subiecit ei omnia

28 cum autem subiecta fuerint illi omnia tunc ipse Filius subiectus erit illi qui sibi subiecit omnia ut sit Deus omnia in omnibus

29 alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis si omnino mortui non resurgunt ut quid et baptizantur pro illis

30 ut quid et nos periclitamur omni hora

31 cotidie morior per vestram gloriam fratres quam habeo in Christo Iesu Domino nostro

32 si secundum hominem ad bestias pugnavi Ephesi quid mihi prodest si mortui non resurgunt manducemus et bibamus cras enim moriemur

33 nolite seduci corrumpunt mores bonos conloquia mala

34 evigilate iuste et nolite peccare ignorantiam enim Dei quidam habent ad reverentiam vobis loquor

35 sed dicet aliquis quomodo resurgunt mortui quali autem corpore veniunt

36 insipiens tu quod seminas non vivificatur nisi prius moriatur

37 et quod seminas non corpus quod futurum est seminas sed nudum granum ut puta tritici aut alicuius ceterorum

38 Deus autem dat illi corpus sicut voluit et unicuique seminum proprium corpus

39 non omnis caro eadem caro sed alia hominum alia pecorum alia caro volucrum alia autem piscium

40 et corpora caelestia et corpora terrestria sed alia quidem caelestium gloria alia autem terrestrium

41 alia claritas solis alia claritas lunae et alia claritas stellarum stella enim ab stella differt in claritate

42 sic et resurrectio mortuorum seminatur in corruptione surgit in incorruptione

43 seminatur in ignobilitate surgit in gloria seminatur in infirmitate surgit in virtute

44 seminatur corpus animale surgit corpus spiritale si est corpus animale est et spiritale sic et scriptum est

45 factus est primus homo Adam in animam viventem novissimus Adam in spiritum vivificantem

46 sed non prius quod spiritale est sed quod animale est
deinde quod spiritale

47 primus homo de terra terrenus secundus homo de
caelo caelestis

48 qualis terrenus tales et terreni et qualis caelestis tales
et caelestes

49 igitur sicut portavimus imaginem terreni portemus et
imaginem caelestis

50 hoc autem dico fratres quoniam caro et san-
guis regnum Dei possidere non possunt neque corruptio
incompactam possidebit

51 ecce mysterium vobis dico omnes quidem resurgemus
sed non omnes immutabimur

52 in momento in ictu oculi in novissima tuba canet enim
et mortui resurgent incorrupti et nos immutabimur

53 oportet enim corruptibile hoc induere incorruptelam
et mortale hoc induere immortalitatem

54 cum autem mortale hoc induerit immortalitatem tunc
fiet sermo qui scriptus est absorpta est mors in victoria

55 ubi est mors victoria tua ubi est mors stimulus tuus

56 stimulus autem mortis peccatum est virtus vero
peccati lex

57 Deo autem gratias qui dedit nobis victoriam per
Dominum nostrum Iesum Christum

58 itaque fratres mei dilecti stabiles estote et immobi-
les abundantes in opere Domini semper scientes quod labor
vester non est inanis in Domino

Caput 16

1 de collectis autem quae fiunt in sanctos sicut ordinavi
ecclesiis Galatiae ita et vos facite

2 per unam sabbati unusquisque vestrum apud se po-
nat recondens quod ei beneplacuerit ut non cum venero tunc
collectae fiant

3 cum autem praesens fuero quos probaveritis per
epistulas hos mittam perferre gratiam vestram in Hierusalem

4 quod si dignum fuerit ut et ego eam mecum ibunt

5 veniam autem ad vos cum Macedoniam pertransiero
nam Macedoniam pertransibo

6 apud vos autem forsitan manebo vel etiam hiemabo ut
vos me deducatis quocumque iero

7 nolo enim vos modo in transitu videre spero enim me
aliquantum temporis manere apud vos si Dominus permiserit

8 permanebo autem Ephesi usque ad pentecosten

9 ostium enim mihi apertum est magnum et evidens et
adversarii multi

10 si autem venerit Timotheus videte ut sine timore sit
apud vos opus enim Domini operatur sicut et ego

11 ne quis ergo illum spernat deducite autem illum in
pace ut veniat ad me expecto enim illum cum fratribus

12 de Apollo autem fratre multum rogavi eum ut veni-
ret ad vos cum fratribus et utique non fuit voluntas ut nunc
veniret veniet autem cum ei vacuum fuerit

13 vigilate state in fide viriliter agite et confortamini

14 omnia vestra in caritate fiant

15 obsecro autem vos fratres nostis domum Stephanae et
Fortunati quoniam sunt primitiae Achaiae et in ministerium
sanctorum ordinaverunt se ipsos

16 ut et vos subditi sitis eiusmodi et omni cooperanti et
laboranti

17 gaudeo autem in praesentia Stephanae et Fortunati et
Achaici quoniam id quod vobis deerat ipsi suppleverunt

18 refecerunt enim et meum spiritum et vestrum
cognoscite ergo qui eiusmodi sunt

19 salutant vos ecclesiae Asiae salutant vos in Domino
multum Aquila et Prisca cum domestica sua ecclesia

20 salutant vos fratres omnes salutate invicem in osculo
sancto

21 salutatio mea manu Pauli

22 si quis non amat Dominum Iesum Christum sit
anathema maranatha

23 gratia Domini Iesu vobiscum

24 caritas mea cum omnibus vobis in Christo Iesu amen

The Second Epistle of St. Paul to the Corinthians

Chapter

957 #1
957 #2
958 #3
958 #4

959 #5
959 #6
960 #7
960 #8

961 #9
961 #10
961 #11
962 #12

963 #13
947 The First Epistle of St. Paul to the Corinthians

964 The Epistle of St. Paul to the Galatians

Caput 1

1 Paulus apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei et Timotheus frater ecclesiae Dei quae est Corinthi cum sanctis omnibus qui sunt in universa Achaia

2 gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

3 benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi Pater misericordiarum et Deus totius consolationis

4 qui consolatur nos in omni tribulatione nostra ut possimus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt per exhortationem qua exhortamur et ipsi a Deo

5 quoniam sicut abundant passionem Christi in nobis ita et per Christum abundat consolatio nostra

6 sive autem tribulamur pro vestra exhortatione et salute sive exhortamur pro vestra exhortatione quae operatur in tolerantia earundem passionum quas et nos patimur

7 et spes nostra firma pro vobis scientes quoniam sicut socii passionum estis sic eritis et consolationis

8 non enim volumus ignorare vos fratres de tribulatione nostra quae facta est in Asia quoniam supra modum gravati sumus supra virtutem ita ut taederet nos etiam vivere

9 sed ipsi in nobis ipsis responsum mortis habuimus ut non simus fidentes in nobis sed in Deo qui suscitavit mortuos

10 qui de tantis periculis eripuit nos et eruet in quem speramus quoniam et adhuc eripiet

11 adiuvantibus et vobis in oratione pro nobis ut ex multis personis eius quae in nobis est donationis per multos gratiae agantur pro nobis

12 nam gloria nostra haec est testimonium conscientiae nostrae quod in simplicitate et sinceritate Dei et non in sapientia carnali sed in gratia Dei conversati sumus in mundo abundantius autem ad vos

13 non enim alia scribimus vobis quam quae legistis et cognoscitis spero autem quod usque in finem cognoscetis

14 sicut et cognovistis nos ex parte quia gloria vestra sumus sicut et vos nostra in die Domini nostri Iesu Christi

15 et hac confidentia volui prius venire ad vos ut secundam gratiam haberetis

16 et per vos transire in Macedoniam et iterum a Macedonia venire ad vos et a vobis deduci in Iudaeam

17 cum hoc ergo voluissem numquid levitate usus sum aut quae cogito secundum carnem cogito ut sit apud me est et non

18 fidelis autem Deus quia sermo noster qui fit apud vos non est in illo est et non

19 Dei enim Filius Iesus Christus qui in vobis per nos praedicatus est per me et Silvanum et Timotheum non fuit est et non sed est in illo fuit

20 quotquot enim promissiones Dei sunt in illo est ideo et per ipsum amen Deo ad gloriam nostram

21 qui autem confirmat nos vobiscum in Christum et qui unxit nos Deus

22 et qui signavit nos et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris

23 ego autem testem Deum invoco in animam meam quod parcens vobis non veni ultra Corinthum

24 non quia dominamur fidei vestrae sed adiutores sumus gaudii vestri nam fide stetitis

Caput 2

1 statui autem hoc ipse apud me ne iterum in tristitia venirem ad vos

2 si enim ego contristo vos et quis est qui me laetificet nisi qui contristatur ex me

3 et hoc ipsum scripsi ut non cum venero tristitiam super tristitiam habeam de quibus oportuerat me gaudere confidens in omnibus vobis quia meum gaudium omnium vestrum est

4 nam ex multa tribulatione et angustia cordis scripsi vobis per multas lacrimas non ut contristemini sed ut sciatis quam caritatem habeo abundantius in vobis

5 si quis autem contristavit non me contristavit sed ex parte ut non onerem omnes vos

6 sufficit illi qui eiusmodi est obiurgatio haec quae fit a pluribus

7 ita ut e contra magis donetis et consolemini ne forte abundantiori tristitia absorbeatur qui eiusmodi est

8 propter quod obsecro vos ut confirmetis in illum caritatem

9 ideo enim et scripsi ut cognoscam experimentum vestrum an in omnibus oboedientes sitis

10 cui autem aliquid donatis et ego nam et ego quod donavi si quid donavi propter vos in persona Christi

11 ut non circumveniamur a Satana non enim ignoramus cogitationes eius

12 cum venissem autem Troadem propter evangelium Christi et ostium mihi apertum esset in Domino

13 non habui requiem spiritui meo eo quod non invenirem Titum fratrem meum sed valefaciens eis profectus sum in Macedoniam

14 Deo autem gratias qui semper triumphat nos in Christo Iesu et odorem notitiae suae manifestat per nos in omni loco

15 quia Christi bonus odor sumus Deo in his qui salvi fiunt et in his qui pereunt

16 aliis quidem odor mortis in mortem aliis autem odor vitae in vitam et ad haec quis tam idoneus

17 non enim sumus sicut plurimi adulterantes verbum Dei sed ex sinceritate sed sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur

Caput 3

1 incipimus iterum nosmet ipsos commendare aut numquid egemus sicut quidam commendaticiis epistulis ad vos aut ex vobis

2 epistula nostra vos estis scripta in cordibus nostris quae scitur et legitur ab omnibus hominibus

3 manifestati quoniam epistula estis Christi ministrata a nobis et scripta non atramento sed Spiritu Dei vivi non in tabulis lapideis sed in tabulis cordis carnalibus

4 fiduciam autem talem habemus per Christum ad Deum

5 non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis sed sufficientia nostra ex Deo est

6 qui et idoneos nos fecit ministros novi testamenti non litterae sed Spiritus littera enim occidit Spiritus autem vivificat

7 quod si ministratio mortis litteris deformata in lapidibus fuit in gloria ita ut non possent intendere filii Israel in faciem Mosi propter gloriam vultus eius quae evacuatur

8 quomodo non magis ministratio Spiritus erit in gloria

9 nam si ministratio damnationis gloria est multo magis abundat ministerium iustitiae in gloria

10 nam nec glorificatum est quod claruit in hac parte propter excellentem gloriam

11 si enim quod evacuatur per gloriam est multo magis quod manet in gloria est

12 habentes igitur talem spem multa fiducia utimur

13 et non sicut Moses ponebat velamen super faciem suam ut non intenderent filii Israel in faciem eius quod evacuatur

14 sed obtusi sunt sensus eorum usque in hodiernum enim diem id ipsum velamen in lectione veteris testamenti manet non revelatum quoniam in Christo evacuatur

15 sed usque in hodiernum diem cum legitur Moses velamen est positum super cor eorum

16 cum autem conversus fuerit ad Deum aufertur velamen

17 Dominus autem Spiritus est ubi autem Spiritus Domini ibi libertas

18 nos vero omnes revelata facie gloriam Domini speculantes in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem tamquam a Domini Spiritu

Caput 4

1 ideo habentes hanc ministrationem iuxta quod misericordiam consecuti sumus non deficimus

2 sed abdicamus occulta dedecoris non ambulantes in astutia neque adulterantes verbum Dei sed in manifestatione veritatis commendantes nosmet ipsos ad omnem conscientiam hominum coram Deo

3 quod si etiam opertum est evangelium nostrum in his qui pereunt est opertum

4 in quibus deus huius saeculi excaecavit mentes infidelium ut non fulgeat inluminatio evangelii gloriae Christi qui est imago Dei

5 non enim nosmet ipsos praedicamus sed Iesum Christum Dominum nos autem servos vestros per Iesum

6 quoniam Deus qui dixit de tenebris lucem splendet qui inluxit in cordibus nostris ad inluminacionem scientiae claritatis Dei in facie Christi Iesu

7 habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus ut sublimitas sit virtutis Dei et non ex nobis

8 in omnibus tribulationem patimur sed non angustiamur aporiamur sed non destituimur

9 persecutionem patimur sed non derelinquimur deicimur sed non perimus

10 semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes ut et vita Iesu in corporibus nostris manifestetur

11 semper enim nos qui vivimus in mortem tradimur propter Iesum ut et vita Iesu manifestetur in carne nostra mortali

12 ergo mors in nobis operatur vita autem in vobis

13 habentes autem eundem spiritum fidei sicut scriptum est credidi propter quod locutus sum et nos credimus propter quod et loquimur

14 scientes quoniam qui suscitavit Iesum et nos cum Iesu suscitabit et constituet vobiscum

15 omnia enim propter vos ut gratia abundans per multos gratiarum actione abundet in gloriam Dei

16 propter quod non deficimus sed licet is qui foris est noster homo corrumpitur tamen is qui intus est renovatur de die in diem

17 id enim quod in praesenti est momentaneum et leve tribulationis nostrae supra modum in sublimitatem aeternum gloriae pondus operatur nobis

18 non contemplantibus nobis quae videntur sed quae non videntur quae enim videntur temporalia sunt quae autem non videntur aeterna sunt

Caput 5

1 scimus enim quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissolvatur quod aedificationem ex Deo habeamus domum non manufactam aeternam in caelis

2 nam et in hoc ingemescimus habitationem nostram quae de caelo est superindui cupientes

3 si tamen vestiti non nudi inveniamur

4 nam et qui sumus in tabernaculo ingemescimus gravati eo quod nolumus expoliari sed supervestiri ut absorbeatur quod mortale est a vita

5 qui autem efficit nos in hoc ipsum Deus qui dedit nobis pignus Spiritus

6 audentes igitur semper et scientes quoniam dum sumus in corpore peregrinamur a Domino

7 per fidem enim ambulamus et non per speciem

8 audemus autem et bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore et praesentes esse ad Deum

9 et ideo contendimus sive absentes sive praesentes placere illi

10 omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi ut referat unusquisque propria corporis prout gessit sive bonum sive malum

11 scientes ergo timorem Domini hominibus suademus Deo autem manifesti sumus spero autem et in conscientiis vestris manifestos nos esse

12 non iterum nos commendamus vobis sed occasionem damus vobis gloriandi pro nobis ut habeatis ad eos qui in facie gloriantur et non in corde

13 sive enim mente excedimus Deo sive sobrii sumus vobis

14 caritas enim Christi urget nos aestimantes hoc quoniam si unus pro omnibus mortuus est ergo omnes mortui sunt

15 et pro omnibus mortuus est ut et qui vivunt iam non sibi vivant sed ei qui pro ipsis mortuus est et resurrexit

16 itaque nos ex hoc neminem novimus secundum carnem et si cognovimus secundum carnem Christum sed nunc iam non novimus

17 si qua ergo in Christo nova creatura vetera transierunt ecce facta sunt nova

18 omnia autem ex Deo qui reconciliavit nos sibi per Christum et dedit nobis ministerium reconciliationis

19 quoniam quidem Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi non reputans illis delicta ipsorum et posuit in nobis verbum reconciliationis

20 pro Christo ergo legationem fungimur tamquam Deo exhortante per nos obsecramus pro Christo reconciliamini Deo

21 eum qui non noverat peccatum pro nobis peccatum fecit ut nos efficeremur iustitia Dei in ipso

Caput 6

1 adiuvantes autem et exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis

2 ait enim tempore accepto exaudi te et in die salutis adiuvari te ecce nunc tempus acceptabile ecce nunc dies salutis

3 nemini dantes ullam offensionem ut non vituperetur ministerium

4 sed in omnibus exhibeamus nosmet ipsos sicut Dei ministros in multa patientia in tribulationibus in necessitatibus in angustiis

5 in plagis in carceribus in seditionibus in laboribus in vigiliis in ieiuniis

6 in castitate in scientia in longanimitate in suavitate in Spiritu Sancto in caritate non ficta

7 in verbo veritatis in virtute Dei per arma iustitiae a dextris et sinistris

8 per gloriam et ignobilitatem per infamiam et bonam famam ut seductores et veraces sicut qui ignoti et cogniti

9 quasi morientes et ecce vivimus ut castigati et non mortificati

10 quasi tristes semper autem gaudentes sicut egentes multos autem locupletantes tamquam nihil habentes et omnia possidentes

11 os nostrum patet ad vos o Corinthii cor nostrum dilatatum est

12 non angustiamini in nobis angustiamini autem in visceribus vestris

13 eandem autem habentes remunerationem tamquam filiis dico dilatamini et vos

14 nolite iugum ducere cum infidelibus quae enim participatio iustitiae cum iniquitate aut quae societas luci ad tenebras

15 quae autem conventio Christi ad Belial aut quae pars fidei cum infidele

16 qui autem consensus templo Dei cum idolis vos enim estis templum Dei vivi sicut dicit Deus quoniam inhabitabo in illis et inambulabo et ero illorum Deus et ipsi erunt mihi populus

17 propter quod exite de medio eorum et separamini dicit Dominus et immundum ne tetigeritis

18 et ego recipiam vos et ero vobis in patrem et vos eritis mihi in filios et filias dicit Dominus omnipotens

Caput 7

1 has igitur habentes promissiones carissimi mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus perficientes sanctificationem in timore Dei

2 capite nos neminem laesimus neminem corrupimus neminem circumvenimus

3 non ad condemnationem dico praedixi enim quod in cordibus nostris estis ad conmorendum et ad convivendum

4 multa mihi fiducia est apud vos multa mihi gloriatio pro vobis repletus sum consolatione superabundo gaudio in omni tribulatione nostra

5 nam et cum venissemus Macedoniam nullam requiem habuit caro nostra sed omnem tribulationem passi foris pugnae intus timores

6 sed qui consolatur humiles consolatus est nos Deus in adventu Titi

7 non solum autem in adventu eius sed etiam in solacio quo consolatus est in vobis referens nobis vestrum desiderium vestrum fletum vestram aemulationem pro me ita ut magis gauderem

8 quoniam et si contristavi vos in epistula non me paenitet et si paeniteret videns quod epistula illa et si ad horam vos contristavit

9 nunc gaudeo non quia contristati estis sed quia contristati estis ad paenitentiam contristati enim estis secundum Deum ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis

10 quae enim secundum Deum tristitia est paenitentiam in salutem stabilem operatur saeculi autem tristitia mortem operatur

11 ecce enim hoc ipsum secundum Deum contristari vos quantam in vobis operatur sollicitudinem sed defensionem sed indignationem sed timorem sed desiderium sed aemulationem sed vindictam in omnibus exhibuistis vos incontaminatos esse negotio

12 igitur et si scripsi vobis non propter eum qui fecit iniuriam nec propter eum qui passus est sed ad manifestandam sollicitudinem nostram quam pro vobis habemus ad vos coram Deo

13 ideo consolati sumus in consolatione autem nostra abundantius magis gavisus sumus super gaudium Titi quia refectus est spiritus eius ab omnibus vobis

14 et si quid apud illum de vobis gloriatus sum non sum confusus sed sicut omnia vobis in veritate locuti sumus ita et gloriatio nostra quae fuit ad Titum veritas facta est

15 et viscera eius abundantius in vos sunt reminiscens omnium vestrum oboedientiam quomodo cum timore et tremore excepistis eum

16 gaudeo quod in omnibus confido in vobis

Caput 8

1 notam autem facimus vobis fratres gratiam Dei quae data est in ecclesiis Macedoniae

2 quod in multo experimento tribulationis abundantia gaudii ipsorum et altissima paupertas eorum abundavit in divitiis simplicitatis eorum

3 quia secundum virtutem testimonium illis reddo et supra virtutem voluntarii fuerunt

4 cum multa exhortatione obsecrantes nos gratiam et communicationem ministerii quod fit in sanctos

5 et non sicut speravimus sed semet ipsos dederunt primum Domino deinde nobis per voluntatem Dei

6 ita ut rogaremus Titum ut quemadmodum coepit ita et perficiat in vos etiam gratiam istam

7 sed sicut in omnibus abundatis fide et sermone et scientia et omni sollicitudine et caritate vestra in nos ut et in hac gratia abundetis

8 non quasi imperans dico sed per aliorum sollicitudinem etiam vestrae caritatis ingenitum bonum conprobens

9 scitis enim gratiam Domini nostri Iesu Christi quoniam propter vos egenus factus est cum esset dives ut illius inopia vos divites essetis

10 et consilium in hoc do hoc enim vobis utile est qui non solum facere sed et velle coepistis ab anno priore

11 nunc vero et facto perficite ut quemadmodum promptus est animus voluntatis ita sit et perficiendi ex eo quod habetis

12 si enim voluntas prompta est secundum id quod habet accepta est non secundum quod non habet

13 non enim ut aliis sit remissio vobis autem tribulatio sed ex aequalitate

14 in praesenti tempore vestra abundantia illorum inopiam suppleat ut et illorum abundantia vestrae inopiae sit supplementum ut fiat aequalitas sicut scriptum est

15 qui multum non abundavit et qui modicum non minoravit

16 gratias autem Deo qui dedit eandem sollicitudinem pro vobis in corde Titi

17 quoniam exhortationem quidem suscepit sed cum sollicitior esset sua voluntate profectus est ad vos

18 misimus etiam cum illo fratrem cuius laus est in evangelio per omnes ecclesias

19 non solum autem sed et ordinatus ab ecclesiis comes peregrinationis nostrae in hac gratia quae ministratur a nobis ad Domini gloriam et destinatam voluntatem nostram

20 devitantes hoc ne quis nos vituperet in hac plenitudine quae ministratur a nobis

21 providemus enim bona non solum coram Deo sed etiam coram hominibus

22 misimus autem cum illis et fratrem nostrum quem probavimus in multis saepe sollicitum esse nunc autem multo sollicitiorem confidentia multa in vos

23 sive pro Tito qui est socius meus et in vos adiutor sive fratres nostri apostoli ecclesiarum gloriae Christi

24 ostensionem ergo quae est caritatis vestrae et nostrae gloriae pro vobis in illos ostendite in faciem ecclesiarum

Caput 9

1 nam de ministerio quod fit in sanctos ex abundanti est mihi scribere vobis

2 scio enim promptum animum vestrum pro quo de vobis glorior apud Macedonas quoniam Achaia parata est ab anno praeterito et vestra aemulatio provocavit plurimos

3 misi autem fratres ut ne quod gloriamur de vobis evacuetur in hac parte ut quemadmodum dixi parati sitis

4 ne cum venerint mecum Macedones et invenerint vos inparatos erubescamus nos ut non dicamus vos in hac substantia

5 necessarium ergo existimavi rogare fratres ut praeveniant ad vos et praeparent repromissam benedictionem hanc paratam esse sic quasi benedictionem non quasi avaritiam

6 hoc autem qui parce seminat parce et metet et qui seminat in benedictionibus de benedictionibus et metet

7 unusquisque prout destinavit corde suo non ex tristitia aut ex necessitate hilarem enim datorem diligit Deus

8 potens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes abundetis in omne opus bonum

9 sicut scriptum est dispersit dedit pauperibus iustitia eius manet in aeternum

10 qui autem administrat semen seminanti et panem ad manducandum praestabit et multiplicabit semen vestrum et augebit incrementa frugum iustitiae vestrae

11 ut in omnibus locupletati abundetis in omnem simplicitatem quae operatur per nos gratiarum actionem Deo

12 quoniam ministerium huius officii non solum supplet ea quae desunt sanctis sed etiam abundat per multas gratiarum actiones in Domino

13 per probationem ministerii huius glorificantes Deum in oboedientia confessionis vestrae in evangelium Christi et simplicitate communicationis in illos et in omnes

14 et ipsorum obsecratione pro vobis desiderantium vos propter eminentem gratiam Dei in vobis

15 gratias Deo super inenarrabili dono eius

Caput 10

1 ipse autem ego Paulus obsecro vos per mansuetudinem et modestiam Christi qui in facie quidem humilis inter vos absens autem confido in vobis

2 rogo autem ne praesens audeam per eam confidentiam qua existimo audere in quosdam qui arbitrantur nos tamquam secundum carnem ambulemus

3 in carne enim ambulantes non secundum carnem militamus

4 nam arma militiae nostrae non carnalia sed potentia Deo ad destructionem munitionum consilia destruentes

5 et omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei et in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi

6 et in promptu habentes ulcisci omnem inoboedientiam cum impleta fuerit vestra oboedientia

7 quae secundum faciem sunt videte si quis confidit sibi Christi se esse hoc cogitet iterum apud se quia sicut ipse Christi est ita et nos

8 nam et si amplius aliquid gloriatus fuero de potestate nostra quam dedit Dominus in aedificationem et non in destructionem vestram non erubescam

9 ut autem non existimer tamquam terrere vos per epistulas

10 quoniam quidem epistolae inquit graves sunt et fortes praesentia autem corporis infirma et sermo contemptibilis

11 hoc cogitet qui eiusmodi est quia quales sumus verbo per epistulas absentes tales et praesentes in facto

12 non enim audemus inserere aut comparare nos quibusdam qui se ipsos commendant sed ipsi in nobis nosmet ipsos metientes et comparantes nosmet ipsos nobis

13 nos autem non in inmensum gloriabimur sed secundum mensuram regulae quam mensus est nobis Deus mensuram pertingendi usque ad vos

14 non enim quasi non pertingentes ad vos superextendimus nos usque ad vos enim pervenimus in evangelio Christi

15 non in inmensum gloriantes in alienis laboribus spem autem habentes crescentis fidei vestrae in vobis magnificari secundum regulam nostram in abundantiam

16 etiam in illa quae ultra vos sunt evangelizare non in aliena regula in his quae praeparata sunt gloriari

17 qui autem gloriatur in Domino gloriatur

18 non enim qui se ipsum commendat ille probatus est sed quem Dominus commendat

Caput 11

1 utinam sustineretis modicum quid insipientiae meae sed et supportate me

2 aemulor enim vos Dei aemulatione despondi enim vos uni viro virginem castam exhibere Christo

3 timeo autem ne sicut serpens Evam seduxit astutia sua ita corrumpantur sensus vestri et excidant a simplicitate quae est in Christo

4 nam si is qui venit alium Christum praedicat quem non praedicavimus aut alium spiritum accipitis quem non

accepistis aut aliud evangelium quod non recepistis recte pateremini

5 existimo enim nihil me minus fecisse magnis apostolis

6 et si inperitus sermone sed non scientia in omnibus autem manifestatus sum vobis

7 aut numquid peccatum feci me ipsum humilians ut vos exaltemini quoniam gratis evangelium Dei evangelizavi vobis

8 alias ecclesias expoliavi accipiens stipendium ad ministerium vestrum

9 et cum essem apud vos et egerem nulli onerosus fui nam quod mihi deerat suppleverunt fratres qui venerunt a Macedonia et in omnibus sine onere me vobis servavi et servabo

10 est veritas Christi in me quoniam haec gloria non infringetur in me in regionibus Achaiae

11 quare quia non diligo vos Deus scit

12 quod autem facio et faciam ut amputem occasionem eorum qui volunt occasionem ut in quo gloriantur inveniantur sicut et nos

13 nam eiusmodi pseudoapostoli operarii subdoli transfigurantes se in apostolos Christi

14 et non mirum ipse enim Satan as transfigurat se in angelum lucis

15 non est ergo magnum si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitiae quorum finis erit secundum opera ipsorum

16 iterum dico ne quis me putet insipientem alioquin velut insipientem accipite me ut et ego modicum quid glorier

17 quod loquor non loquor secundum Dominum sed quasi in insipientia in hac substantia gloriae

18 quoniam multi gloriantur secundum carnem et ego gloriabor

19 libenter enim suffertis insipientes cum sitis ipsi sapientes

20 sustinetis enim si quis vos in servitutem redigit si quis devorat si quis accipit si quis extollitur si quis in faciem vos caedit

21 secundum ignobilitatem dico quasi nos infirmi fuimus in quo quis audet in insipientia dico audeo et ego

22 Hebraei sunt et ego Israhelitae sunt et ego semen Abrahae sunt et ego

23 ministri Christi sunt minus sapiens dico plus ego in laboribus plurimis in carceribus abundantius in plagis supra modum in mortibus frequenter

24 a Iudaeis quinquies quadragenas una minus accepi

25 ter virgis caesus sum semel lapidatus sum ter naufragium feci nocte et die in profundo maris fui

26 in itineribus saepe periculis fluminum periculis latronum periculis ex genere periculis ex gentibus periculis in civitate periculis in solitudine periculis in mari periculis in falsis fratribus

27 in labore et aerumna in vigiliis multis in fame et siti in ieiuniis multis in frigore et nuditate

28 praeter illa quae extrinsecus sunt instantia mea cotidiana sollicitudo omnium ecclesiarum

29 quis infirmatur et non infirmor quis scandalizatur et ego non uror

30 si gloriari oportet quae infirmitatis meae sunt gloriabor

31 Deus et Pater Domini Iesu scit qui est benedictus in saecula quod non mentior

32 Damasci praepositus gentis Aretae regis custodiebat civitatem Damascenorum ut me comprehenderet

33 et per fenestram in sporta dimissus sum per murum et effugi manus eius

Caput 12

1 si gloriari oportet non expedit quidem veniam autem ad visiones et revelationes Domini

2 scio hominem in Christo ante annos quattuordecim sive in corpore nescio sive extra corpus nescio Deus scit raptum eiusmodi usque ad tertium caelum

3 et scio huiusmodi hominem sive in corpore sive extra corpus nescio Deus scit

4 quoniam raptus est in paradisum et audivit arcana verba quae non licet homini loqui

5 pro eiusmodi gloriabor pro me autem nihil gloriabor nisi in infirmitatibus meis

6 nam et si voluero gloriari non ero insipiens veritatem enim dicam parco autem ne quis in me existimet supra id quod videt me aut audit ex me

7 et ne magnitudo revelationum extollat me datus est mihi stimulus carnis meae angelus Satanae ut me colaphizet

8 propter quod ter Dominum rogavi ut discederet a me

9 et dixit mihi sufficit tibi gratia mea nam virtus in infirmitate perficitur libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis ut inhabitet in me virtus Christi

10 propter quod placeo mihi in infirmitatibus in contumeliis in necessitatibus in persecutionibus in angustiis pro Christo cum enim infirmor tunc potens sum

11 factus sum insipiens vos me coegistis ego enim debui a vobis commendari nihil enim minus fui ab his qui sunt supra modum apostoli tametsi nihil sum

12 signa tamen apostoli facta sunt super vos in omni patientia signis et prodigiis et virtutibus

13 quid est enim quod minus habuistis prae ceteris ecclesiis nisi quod ego ipse non gravavi vos donate mihi hanc iniuriam

14 ecce tertio hoc paratus sum venire ad vos et non ero gravis vobis non enim quaero quae vestra sunt sed vos nec enim debent filii parentibus thesaurizare sed parentes filiis

15 ego autem libentissime impendam et superimpendar ipse pro animabus vestris licet plus vos diligens minus diligar

16 sed esto ego vos non gravavi sed cum essem astutus dolo vos cepi

17 numquid per aliquem eorum quos misi ad vos circumveni vos

18 rogavi Titum et misi cum illo fratrem numquid Titus vos circumvenit nonne eodem spiritu ambulavimus nonne hisdem vestigiis

19 olim putatis quod excusemus nos apud vos coram Deo in Christo loquimur omnia autem carissimi propter vestram aedificationem

20 timeo enim ne forte cum venero non quales volo inveniam vos et ego inveniar a vobis qualem non vultis ne forte contentiones aemulationes animositates dissensiones detractiones susurrationses inflationes seditiones sint inter vos

21 ne iterum cum venero humiliet me Deus apud vos et lugeam multos ex his qui ante peccaverunt et non egerunt paenitentiam super inmunditia et fornicatione et inpudicitia quam gesserunt

Caput 13

1 ecce tertio hoc venio ad vos in ore duorum vel trium testium stabit omne verbum

2 praedixi et praedico ut praesens bis et nunc absens his qui ante peccaverunt et ceteris omnibus quoniam si venero iterum non parcam

3 an experimentum quaeritis eius qui in me loquitur Christi qui in vos non infirmatur sed potens est in vobis

4 nam et si crucifixus est ex infirmitate sed vivit ex virtute Dei nam et nos infirmi sumus in illo sed vivemus cum eo ex virtute Dei in vobis

5 vosmet ipsos temptate si estis in fide ipsi vos probate an non cognoscitis vos ipsos quia Christus Iesus in vobis est nisi forte reprobi estis

6 spero autem quod cognoscetis quia nos non sumus reprobi

7 oramus autem Deum ut nihil mali faciatis non ut nos probati pareamus sed ut vos quod bonum est faciatis nos autem ut reprobi simus

8 non enim possumus aliquid adversus veritatem sed pro veritate

9 gaudemus enim quando nos infirmi sumus vos autem potentes estis hoc et oramus vestram consummationem

10 ideo haec absens scribo ut non praesens durius agam secundum potestatem quam Dominus dedit mihi in aedificationem et non in destructionem

11 de cetero fratres gaudete perfecti estote exhortamini idem sapite pacem habete et Deus dilectionis et pacis erit vobiscum

12 salutate invicem in osculo sancto

13 salutant vos sancti omnes

14 gratia Domini nostri Iesu Christi et caritas Dei et communicatio Sancti Spiritus cum omnibus vobis amen

---

The Epistle of St. Paul to the Galatians

Chapter

964 #1
964 #2
965 #3

965 #4
966 #5
967 #6

957 The Second Epist-
le of St. Paul to the
Corinthians

968 The Epistle of St.
Paul to the Ephesians

Caput 1

1 Paulus apostolus non ab hominibus neque per hominem sed per Iesum Christum et Deum Patrem qui suscitavit eum a mortuis

2 et qui mecum sunt omnes fratres ecclesiis Galatiae

3 gratia vobis et pax a Deo Patre et Domino nostro Iesu Christo

4 qui dedit semet ipsum pro peccatis nostris ut eriperet nos de praesenti saeculo nequam secundum voluntatem Dei et Patris nostri

5 cui est gloria in saecula saeculorum amen

6 miror quod sic tam cito transferimini ab eo qui vos vocavit in gratiam Christi in aliud evangelium

7 quod non est aliud nisi sunt aliqui qui vos conturbant et volunt convertere evangelium Christi

8 sed licet nos aut angelus de caelo evangelizet vobis praeterquam quod evangelizavimus vobis anathema sit

9 sicut praediximus et nunc iterum dico si quis vobis evangelizaverit praeter id quod accepistis anathema sit

10 modo enim hominibus suadeo aut Deo aut quaero hominibus placere si adhuc hominibus placerem Christi servus non essem

11 notum enim vobis facio fratres evangelium quod evangelizatum est a me quia non est secundum hominem

12 neque enim ego ab homine accepi illud neque didici sed per revelationem Iesu Christi

13 audistis enim conversationem meam aliquando in iudaismo quoniam supra modum persequabar ecclesiam Dei et expugnabam illam

14 et proficiebam in iudaismo supra multos coetaneos in genere meo abundantius aemulator existens patrum meorum traditionum

15 cum autem placuit ei qui me segregavit de utero matris meae et vocavit per gratiam suam

16 ut revelaret Filium suum in me ut evangelizarem illum in gentibus continuo non acquievi carni et sanguini

17 neque veni Hierosolyma ad antecessores meos apostolos sed abii in Arabiam et iterum reversus sum Damascus

18 deinde post annos tres veni Hierosolyma videre Petrum et mansi apud eum diebus quindecim

19 alium autem apostolorum vidi neminem nisi Iacobum fratrem Domini

20 quae autem scribo vobis ecce coram Deo quia non mentior

21 deinde veni in partes Syriae et Ciliciae

22 eram autem ignotus facie ecclesiis Iudaeae quae erant in Christo

23 tantum autem auditum habebant quoniam qui persequeretur nos aliquando nunc evangelizat fidem quam aliquando expugnabat

24 et in me clarificabant Deum

Caput 2

1 deinde post annos quattuordecim iterum ascendi Hierosolyma cum Barnaba adsumpto et Tito

2 ascendi autem secundum revelationem et contuli cum illis evangelium quod praedico in gentibus seorsum autem his qui videbantur ne forte in vacuum currem aut cucurrissem

3 sed neque Titus qui mecum erat cum esset gentilis compulsus est circumcidi

4 sed propter subintroductos falsos fratres qui subintroierunt explorare libertatem nostram quam habemus in Christo Iesu ut nos in servitutem redigerent

5 quibus neque ad horam cessimus subiectioni ut veritas evangelii permaneat apud vos

6 ab his autem qui videbantur esse aliquid quales aliquando fuerint nihil mea interest Deus personam hominis non accipit mihi enim qui videbantur nihil contulerunt

7 sed e contra cum vidissent quod creditum est mihi evangelium praeputii sicut Petro circumcisionis

8 qui enim operatus est Petro in apostolatam circumcisionis operatus est et mihi inter gentes

9 et cum cognovissent gratiam quae data est mihi Iacobus et Cephas et Iohannes qui videbantur columnae esse dextras dederunt mihi et Barnabae societatis ut nos in gentes ipsi autem in circumcisionem

10 tantum ut pauperum memores essemus quod etiam sollicitus fui hoc ipsum facere

11 cum autem venisset Cephas Antiochiam in faciem ei restiti quia reprehensibilis erat

12 prius enim quam venirent quidam ab Iacobo cum gentibus edebat cum autem venissent subtrahebat et segregabat se timens eos qui ex circumcisione erant

13 et simulationi eius consenserunt ceteri Iudaei ita ut et Barnabas duceretur ab eis in illa simulatione

14 sed cum vidissem quod non recte ambularent ad veritatem evangelii dixi Cephae coram omnibus si tu cum Iudaeus sis gentiliter et non iudaice vivis quomodo gentes cogis iudaizare

15 nos natura Iudaei et non ex gentibus peccatores

16 scientes autem quod non iustificatur homo ex operibus legis nisi per fidem Iesu Christi et nos in Christo Iesu credidimus ut iustificemur ex fide Christi et non ex operibus legis propter quod ex operibus legis non iustificabitur omnis caro

17 quod si quaerentes iustificari in Christo inventi sumus et ipsi peccatores numquid Christus peccati minister est absit

18 si enim quae destruxi haec iterum aedifico praevaricatorem me constituo

19 ego enim per legem legi mortuus sum ut Deo vivam Christo confixus sum cruci

20 vivo autem iam non ego vivit vero in me Christus quod autem nunc vivo in carne in fide vivo Filii Dei qui dilexit me et tradidit se ipsum pro me

21 non abicio gratiam Dei si enim per legem iustitia ergo Christus gratis mortuus est

Caput 3

1 o insensati Galatae quis vos fascinavit ante quorum oculos Iesus Christus proscriptus est crucifixus

2 hoc solum volo a vobis discere ex operibus legis Spiritum accepistis an ex auditu fidei

3 sic stulti estis cum Spiritu coeperitis nunc carne consummamini

4 tanta passi estis sine causa si tamen sine causa

5 qui ergo tribuit vobis Spiritum et operatur virtutes in vobis ex operibus legis an ex auditu fidei

6 sicut Abraham credidit Deo et reputatum est ei ad iustitiam

7 cognoscitis ergo quia qui ex fide sunt hii sunt filii Abrahae

8 providens autem scriptura quia ex fide iustificat gentes Deus praenuntiavit Abrahae quia benedicentur in te omnes gentes

9 igitur qui ex fide sunt benedicentur cum fideli Abraham

10 quicumque enim ex operibus legis sunt sub maledicto sunt scriptum est enim maledictus omnis qui non permanerit in omnibus quae scripta sunt in libro legis ut faciat ea

11 quoniam autem in lege nemo iustificatur apud Deum manifestum est quia iustus ex fide vivit

12 lex autem non est ex fide sed qui fecerit ea vivet in illis

13 Christus nos redemit de maledicto legis factus pro nobis maledictum quia scriptum est maledictus omnis qui pendet in ligno

14 ut in gentibus benedictio Abrahae fieret in Christo Iesu ut pollicitationem Spiritus accipiamus per fidem

15 fratres secundum hominem dico tamen hominis confirmatum testamentum nemo spernit aut superordinat

16 Abrahae dictae sunt promissiones et semini eius non dicit et seminibus quasi in multis sed quasi in uno et semini tuo qui est Christus

17 hoc autem dico testamentum confirmatum a Deo quae post quadringentos et triginta annos facta est lex non irritam facit ad evacuandam promissionem

18 nam si ex lege hereditas iam non ex repromissione Abrahae autem per promissionem donavit Deus

19 quid igitur lex propter transgressionem posita est donec veniret semen cui promiserat ordinata per angelos in manu mediatoris

20 mediator autem unius non est Deus autem unus est

21 lex ergo adversus promissa Dei absit si enim data esset lex quae posset vivificare vere ex lege esset iustitia

22 sed conclusit scriptura omnia sub peccato ut promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus

23 prius autem quam veniret fides sub lege custodiebamur conclusi in eam fidem quae revelanda erat

24 itaque lex pedagogus noster fuit in Christo ut ex fide iustificemur

25 at ubi venit fides iam non sumus sub pedagogo

26 omnes enim filii Dei estis per fidem in Christo Iesu

27 quicumque enim in Christo baptizati estis Christum induistis

28 non est Iudaeus neque Graecus non est servus neque liber non est masculus neque femina omnes enim vos unum estis in Christo Iesu

29 si autem vos Christi ergo Abrahae semen estis secundum promissionem heredes

Caput 4

1 dico autem quanto tempore heres parvulus est nihil differt servo cum sit dominus omnium

2 sed sub tutoribus est et actoribus usque ad praefinitum tempus a patre

3 ita et nos cum essemus parvuli sub elementis mundi eramus servientes

4 at ubi venit plenitudo temporis misit Deus Filium suum factum ex muliere factum sub lege

5 ut eos qui sub lege erant redimeret ut adoptionem filiorum reciperemus

6 quoniam autem estis filii misit Deus Spiritum Filii sui in corda nostra clamantem Abba Pater

7 itaque iam non es servus sed filius quod si filius et heres per Deum

8 sed tunc quidem ignorantes Deum his qui natura non sunt dii serviebatis

9 nunc autem cum cognoveritis Deum immo cognitis a Deo quomodo convertimini iterum ad infirma et egena elementa quibus denuo servire vultis

10 dies observatis et menses et tempora et annos

11 timeo vos ne forte sine causa laboraverim in vobis

12 estote sicut et ego quia et ego sicut vos fratres obsecro vos nihil me laesistis

13 scitis autem quia per infirmitatem carnis evangelizavi vobis iam pridem

14 et temptationem vestram in carne mea non sprevestis neque respuistis sed sicut angelum Dei excepistis me sicut Christum Iesum

15 ubi est ergo beatitudo vestra testimonium enim perhibeo vobis quia si fieri posset oculos vestros eruissetis et dedissetis mihi

16 ergo inimicus vobis factus sum verum dicens vobis

17 aemulantur vos non bene sed excludere vos volunt ut illos aemulemini

18 bonum autem aemulamini in bono semper et non tantum cum praesens sum apud vos

19 filioli mei quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis

20 vellem autem esse apud vos modo et mutare vocem meam quoniam confundor in vobis

21 dicite mihi qui sub lege vultis esse legem non legistis

22 scriptum est enim quoniam Abraham duos filios habuit unum de ancilla et unum de libera

23 sed qui de ancilla secundum carnem natus est qui autem de libera per repromissionem

24 quae sunt per allegoriam dicta haec enim sunt duo testamenta unum quidem a monte Sina in servitutem generans quae est Agar

25 Sina enim mons est in Arabia qui coniunctus est ei quae nunc est Hierusalem et servit cum filiis eius

26 illa autem quae sursum est Hierusalem libera est quae est mater nostra

27 scriptum est enim laetare sterilis quae non parit erumpere et exclama quae non parturis quia multi filii desertae magis quam eius quae habet virum

28 nos autem fratres secundum Isaac promissionis filii sumus

29 sed quomodo tunc qui secundum carnem natus fuerat persequeretur eum qui secundum spiritum ita et nunc

30 sed quid dicit scriptura eice ancillam et filium eius non enim heres erit filius ancillae cum filio liberae

31 itaque fratres non sumus ancillae filii sed liberae quae libertate nos Christus liberavit

Caput 5

1 state et nolite iterum iugo servitutis contineri

2 ecce ego Paulus dico vobis quoniam si circumcidamini Christus vobis nihil proderit

3 testificor autem rursum omni homini circumcidenti se quoniam debitor est universae legis faciendae

4 evacuati estis a Christo qui in lege iustificamini a gratia excidistis

5 nos enim spiritu ex fide spem iustitiae expectamus

6 nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet neque praeputium sed fides quae per caritatem operatur

7 currebatis bene quis vos inpedivit veritati non oboedire

8 persuasio non est ex eo qui vocat vos

9 modicum fermentum totam massam corrumpit

10 ego confido in vobis in Domino quod nihil aliud sapietis qui autem conturbat vos portabit iudicium quicumque est ille

11 ego autem fratres si circumcisionem adhuc praedico quid adhuc persecutionem patior ergo evacuatum est scandalum crucis

12 utinam et abscondantur qui vos conturbant

13 vos enim in libertatem vocati estis fratres tantum ne libertatem in occasionem detis carnis sed per caritatem servite invicem

14 omnis enim lex in uno sermone impletur diliges proximum tuum sicut te ipsum

15 quod si invicem mordetis et comeditis videte ne ab invicem consumamini

16 dico autem spiritu ambulate et desiderium carnis non perficietis

17 caro enim concupiscit adversus spiritum spiritus autem adversus carnem haec enim invicem adversantur ut non quaecumque vultis illa faciatis

18 quod si spiritu ducimini non estis sub lege

19 manifesta autem sunt opera carnis quae sunt fornicatio immunditia luxuria

20 idolorum servitus veneficia inimicitiae contentiones aemulationes irae rixae dissensiones sectae

21 invidiae homicidia ebrietates comesationes et his similia quae praedico vobis sicut praedixi quoniam qui talia agunt regnum Dei non consequentur

22 fructus autem Spiritus est caritas gaudium pax longanimitas bonitas benignitas

23 fides modestia continentia adversus huiusmodi non est lex

24 qui autem sunt Christi carnem crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis

25 si vivimus spiritu spiritu et ambulemus

26 non efficiamur inanis gloriae cupidi invicem provocantes invicem invidentes

Caput 6

1 fratres et si praeoccupatus fuerit homo in aliquo delicto vos qui spiritales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis considerans te ipsum ne et tu tempteris

2 alter alterius onera portate et sic adimplebitis legem Christi

3 nam si quis existimat se aliquid esse cum sit nihil ipse se seducit

4 opus autem suum probet unusquisque et sic in semet ipso tantum gloriam habebit et non in altero

5 unusquisque enim onus suum portabit

6 communicet autem is qui catecizatur verbum ei qui se catecizat in omnibus bonis

7 nolite errare Deus non inridetur

8 quae enim seminaverit homo haec et metet quoniam qui seminat in carne sua de carne et metet corruptionem qui autem seminat in spiritu de spiritu metet vitam aeternam

9 bonum autem facientes non deficiamus tempore enim suo metemus non deficientes

10 ergo dum tempus habemus operemur bonum ad omnes maxime autem ad domesticos fidei

11 videte qualibus litteris scripsi vobis mea manu

12 quicumque volunt placere in carne hii cogunt vos circumcidi tantum ut crucis Christi persecutionem non patiantur

13 neque enim qui circumciduntur legem custodiunt sed volunt vos circumcidi ut in carne vestra glorientur

14 mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo

15 in Christo enim Iesu neque circumcisio aliquid valet neque praeputium sed nova creatura

16 et quicumque hanc regulam secuti fuerint pax super illos et misericordia et super Israhel Dei

17 de cetero nemo mihi molestus sit ego enim stigmata Iesu in corpore meo porto

18 gratia Domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro fratres amen

---

The Epistle of St. Paul to the Ephesians

Chapter

968 #1

969 #3

970 #5

964 The Epistle of St.

972 The Epistle of St.

968 #2

969 #4

970 #6

Paul to the Galatians

Paul to the Philippians

Caput 1

1 Paulus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei sanctis omnibus qui sunt Ephesi et fidelibus in Christo Iesu

2 gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

3 benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in caelestibus in Christo

4 sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem ut essemus sancti et immaculati in conspectu eius in caritate

5 qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis suae

6 in laudem gloriae gratiae suae in qua gratificavit nos in dilecto

7 in quo habemus redemptionem per sanguinem eius remissionem peccatorum secundum divitias gratiae eius

8 quae superabundavit in nobis in omni sapientia et prudentia

9 ut notum faceret nobis sacramentum voluntatis suae secundum bonum placitum eius quod proposuit in eo

10 in dispensationem plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo quae in caelis et quae in terra sunt in ipso

11 in quo etiam sorte vocati sumus praedestinati secundum propositum eius qui omnia operatur secundum consilium voluntatis suae

12 ut simus in laudem gloriae eius qui ante speravimus in Christo

13 in quo et vos cum audissetis verbum veritatis evangelium salutis vestrae in quo et credentes signati estis Spiritu promissionis Sancto

14 qui est pignus hereditatis nostrae in redemptionem acquisitionis in laudem gloriae ipsius

15 propterea et ego audiens fidem vestram quae est in Domino Iesu et dilectionem in omnes sanctos

16 non cesso gratias agens pro vobis memoriam vestri faciens in orationibus meis

17 ut Deus Domini nostri Iesu Christi Pater gloriae det vobis spiritum sapientiae et revelationis in agnitione eius

18 inluminatos oculos cordis vestri ut sciatis quae sit spes vocationis eius quae divitiae gloriae hereditatis eius in sanctis

19 et quae sit supereminens magnitudo virtutis eius in nos qui credimus secundum operationem potentiae virtutis eius

20 quam operatus est in Christo suscitans illum a mortuis et constituens ad dexteram suam in caelestibus

21 supra omnem principatum et potestatem et virtutem et dominationem et omne nomen quod nominatur non solum in hoc saeculo sed et in futuro

22 et omnia subiecit sub pedibus eius et ipsum dedit caput supra omnia ecclesiae

23 quae est corpus ipsius plenitudo eius qui omnia in omnibus adimpletur

Caput 2

1 et vos cum essetis mortui delictis et peccatis vestris

2 in quibus aliquando ambulastis secundum saeculum mundi huius secundum principem potestatis aeris huius spiritus qui nunc operatur in filios diffidentiae

3 in quibus et nos omnes aliquando conversati sumus in desideriis carnis nostrae facientes voluntates carnis et cogitationum et eramus natura filii irae sicut et ceteri

4 Deus autem qui dives est in misericordia propter nimiam caritatem suam qua dilexit nos

5 et cum essemus mortui peccatis convivificavit nos Christo gratia estis salvati

6 et conresuscitavit et consedere fecit in caelestibus in Christo Iesu

7 ut ostenderet in saeculis supervenientibus abundantes divitias gratiae suae in bonitate super nos in Christo Iesu

8 gratia enim estis salvati per fidem et hoc non ex vobis Dei enim donum est

9 non ex operibus ut ne quis gloriatur

10 ipsius enim sumus factura creati in Christo Iesu in operibus bonis quae praeparavit Deus ut in illis ambulemus

11 propter quod memores estote quod aliquando vos gentes in carne qui dicimini praeputium ab ea quae dicitur circumcisio in carne manufacta

12 quia eratis illo in tempore sine Christo alienati a conversatione Israhel et hospites testamentorum promissionis spem non habentes et sine Deo in mundo

13 nunc autem in Christo Iesu vos qui aliquando eratis longe facti estis prope in sanguine Christi

14 ipse est enim pax nostra qui fecit utraque unum et medium parietem maceriae solvens inimicitiam in carne sua

15 legem mandatorum decretis evacuans ut duos condat in semet ipsum in unum novum hominem faciens pacem

16 et reconciliet ambos in uno corpore Deo per crucem interficiens inimicitiam in semet ipso

17 et veniens evangelizavit pacem vobis qui longe fuistis et pacem his qui prope

18 quoniam per ipsum habemus accessum ambo in uno Spiritu ad Patrem

19 ergo iam non estis hospites et advenae sed estis cives sanctorum et domestici Dei

20 supraedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum ipso summo angulari lapide Christo Iesu

21 in quo omnis aedificatio constructa crescit in templum sanctum in Domino

22 in quo et vos coaedificamini in habitaculum Dei in Spiritu

Caput 3

1 huius rei gratia ego Paulus vinctus Christi Iesu pro vobis gentibus

2 si tamen audistis dispensationem gratiae Dei quae data est mihi in vobis

3 quoniam secundum revelationem notum mihi factum est sacramentum sicut supra scripsi in brevi

4 prout potestis legentes intellegere prudentiam meam in mysterio Christi

5 quod aliis generationibus non est agnitus filiis hominum sicuti nunc revelatum est sanctis apostolis eius et prophetis in Spiritu

6 esse gentes coheredes et concorporales et conparticipes promissionis in Christo Iesu per evangelium

7 cuius factus sum minister secundum donum gratiae Dei quae data est mihi secundum operationem virtutis eius

8 mihi omnium sanctorum minimo data est gratia haec in gentibus evangelizare ininvestigabiles divitias Christi

9 et inluminare omnes quae sit dispensatio sacramenti absconditi a saeculis in Deo qui omnia creavit

10 ut innotescat principibus et potestatibus in caelestibus per ecclesiam multiformis sapientia Dei

11 secundum praefinitionem saeculorum quam fecit in Christo Iesu Domino nostro

12 in quo habemus fiduciam et accessum in confidentia per fidem eius

13 propter quod peto ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis quae est gloria vestra

14 huius rei gratia flecto genua mea ad Patrem Domini nostri Iesu Christi

15 ex quo omnis paternitas in caelis et in terra nominatur ut det vobis secundum divitias gloriae suae virtute corroborari per Spiritum eius in interiore homine

17 habitare Christum per fidem in cordibus vestris in caritate radicati et fundati

18 ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis quae sit latitudo et longitudo et sublimitas et profundum

19 scire etiam supereminentem scientiae caritatem Christi ut impleamini in omnem plenitudinem Dei

20 ei autem qui potens est omnia facere superabundanter quam petimus aut intellegimus secundum virtutem quae operatur in nobis

21 ipsi gloria in ecclesia et in Christo Iesu in omnes generationes saeculi saeculorum amen

Caput 4

1 obsecro itaque vos ego vinctus in Domino ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis

2 cum omni humilitate et mansuetudine cum patientia subportantes invicem in caritate

3 solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis

4 unum corpus et unus spiritus sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae

5 unus Dominus una fides unum baptisma

6 unus Deus et Pater omnium qui super omnes et per omnia et in omnibus nobis

7 unicuique autem nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Christi

8 propter quod dicit ascendens in altum captivam duxit captivitatem dedit dona hominibus

9 quod autem ascendit quid est nisi quia et descendit primum in inferiores partes terrae

10 qui descendit ipse est et qui ascendit super omnes caelos ut impletet omnia

11 et ipse dedit quosdam quidem apostolos quosdam autem prophetas alios vero evangelistas alios autem pastores et doctores

12 ad consummationem sanctorum in opus ministerii in aedificationem corporis Christi

13 donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei in virum perfectum in mensuram aetatis plenitudinis Christi

14 ut iam non simus parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrinae in nequitia hominum in astutia ad circumventionem erroris

15 veritatem autem facientes in caritate crescamus in illo per omnia qui est caput Christus

16 ex quo totum corpus compactum et conexum per omnem iuncturam subministrationis secundum operationem in mensuram uniuscuiusque membri augmentum corporis facit in aedificationem sui in caritate

17 hoc igitur dico et testificor in Domino ut iam non ambuletis sicut gentes ambulant in vanitate sensus sui

18 tenebris obscuratum habentes intellectum alienati a vita Dei per ignorantiam quae est in illis propter caecitatem cordis ipsorum

19 qui desperantes semet ipsos tradiderunt in pudicitiae in operationem immunditiae omnis in avaritia

20 vos autem non ita didicistis Christum

21 si tamen illum audistis et in ipso edocti estis sicut est veritas in Iesu

22 deponere vos secundum pristinam conversationem veterem hominem qui corrumpitur secundum desideria erroris

23 renovamini autem spiritu mentis vestrae

24 et induite novum hominem qui secundum Deum creatus est in iustitia et sanctitate veritatis

25 propter quod deponentes mendacium loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo quoniam sumus invicem membra

26 irascimini et nolite peccare sol non occidat super iracundiam vestram

27 nolite locum dare diabolo

28 qui furabatur iam non furetur magis autem laboret operando manibus quod bonum est ut habeat unde tribuat necessitatem patienti

29 omnis sermo malus ex ore vestro non procedat sed si quis bonus ad aedificationem opportunitatis ut det gratiam audientibus

30 et nolite contristare Spiritum Sanctum Dei in quo signati estis in die redemptionis

31 omnis amaritudo et ira et indignatio et clamor et blasphemia tollatur a vobis cum omni malitia

32 estote autem invicem benigni misericordes donantes invicem sicut et Deus in Christo donavit nobis

Caput 5

1 estote ergo imitatores Dei sicut filii carissimi

2 et ambulate in dilectione sicut et Christus dilexit nos et tradidit se ipsum pro nobis oblationem et hostiam Deo in odorem suavitatis

3 fornicatio autem et omnis immunditia aut avaritia nec nominetur in vobis sicut decet sanctos

4 aut turpitudine aut stultiloquium aut scurrilitas quae ad rem non pertinent sed magis gratiarum actio

5 hoc enim scitote intellegentes quod omnis fornicator aut immundus aut avarus quod est idolorum servitus non habet hereditatem in regno Christi et Dei

6 nemo vos seducat inanibus verbis propter haec enim venit ira Dei in filios diffidentiae

7 nolite ergo effici participes eorum

8 eratis enim aliquando tenebrae nunc autem lux in Domino ut filii lucis ambulate

9 fructus enim lucis est in omni bonitate et iustitia et veritate

10 probantes quid sit beneplacitum Deo

11 et nolite communicare operibus infructuosius tenebrarum magis autem et redarguite

12 quae enim in occulto fiunt ab ipsis turpe est et dicere

13 omnia autem quae arguuntur a lumine manifestantur omne enim quod manifestatur lumen est

14 propter quod dicit surge qui dormis et exsurge a mortuis et inluminabit tibi Christus

15 videte itaque fratres quomodo caute ambuletis non quasi insipientes sed ut sapientes

16 redimentes tempus quoniam dies mali sunt

17 propterea nolite fieri imprudentes sed intellegentes quae sit voluntas Domini

18 et nolite inebriari vino in quo est luxuria sed implemini Spiritu

19 loquentes vobismet ipsis in psalmis et hymnis et canticis spiritalibus cantantes et psallentes in cordibus vestris Domino

20 gratias agentes semper pro omnibus in nomine Domini nostri Iesu Christi Deo et Patri

21 subiecti invicem in timore Christi

22 mulieres viris suis subditae sint sicut Domino

23 quoniam vir caput est mulieris sicut Christus caput est ecclesiae ipse salvator corporis

24 sed ut ecclesia subiecta est Christo ita et mulieres viris suis in omnibus

25 viri diligite uxores sicut et Christus dilexit ecclesiam et se ipsum tradidit pro ea

26 ut illam sanctificaret mundans lavacro aquae in verbo

27 ut exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam aut aliquid eiusmodi sed ut sit sancta et immaculata

28 ita et viri debent diligere uxores suas ut corpora sua qui suam uxorem diligit se ipsum diligit

29 nemo enim umquam carnem suam odio habuit sed nutrit et fovet eam sicut et Christus ecclesiam

30 quia membra sumus corporis eius de carne eius et de ossibus eius

31 propter hoc relinquet homo patrem et matrem suam et adhaerebit uxori suae et erunt duo in carne una

32 sacramentum hoc magnum est ego autem dico in Christo et in ecclesia

33 verumtamen et vos singuli unusquisque suam uxorem sicut se ipsum diligit uxor autem ut timeat virum

Caput 6

1 filii oboedite parentibus vestris in Domino hoc enim est iustum

2 honora patrem tuum et matrem quod est mandatum primum in promissione

3 ut bene sit tibi et sis longevus super terram

4 et patres nolite ad iracundiam provocare filios vestros
sed educate illos in disciplina et correptione Domini

5 servi oboedite dominis carnalibus cum timore et
tremore in simplicitate cordis vestri sicut Christo

6 non ad oculum servientes quasi hominibus placentes
sed ut servi Christi facientes voluntatem Dei ex animo

7 cum bona voluntate servientes sicut Domino et non
hominibus

8 scientes quoniam unusquisque quodcumque fecerit
bonum hoc percipiet a Domino sive servus sive liber

9 et domini eadem facite illis remittentes minas scientes
quia et illorum et vester Dominus est in caelis et personarum
acceptio non est apud eum

10 de cetero fratres confortamini in Domino et in
potentia virtutis eius

11 induite vos arma Dei ut possitis stare adversus insidias
diaboli

12 quia non est nobis conluctatio adversus carnem et san-
guinem sed adversus principes et potestates adversus mun-
di rectores tenebrarum harum contra spiritalia nequitiae in
caelestibus

13 propterea accipite armaturam Dei ut possitis resistere
in die malo et omnibus perfectis stare

14 state ergo succincti lumbos vestros in veritate et induti
loricam iustitiae

15 et calciati pedes in praeparatione evangelii pacis

16 in omnibus sumentes scutum fidei in quo possitis
omnia tela nequissimi ignea extinguere

17 et galeam salutis adsumite et gladium Spiritus quod
est verbum Dei

18 per omnem orationem et obsecrationem orantes omni
tempore in Spiritu et in ipso vigilantes in omni instantia et
obsecratione pro omnibus sanctis

19 et pro me ut detur mihi sermo in apertione oris mei
cum fiducia notum facere mysterium evangelii

20 pro quo legatione fungor in catena ita ut in ipso
audeam prout oportet me loqui

21 ut autem et vos sciatis quae circa me sunt quid agam
omnia nota vobis faciet Tychicus carissimus frater et fidelis
minister in Domino

22 quem misi ad vos in hoc ipsum ut cognoscatis quae
circa nos sunt et consoletur corda vestra

23 pax fratribus et caritas cum fide a Deo Patre et
Domino Iesu Christo

24 gratia cum omnibus qui diligunt Dominum nostrum
Iesum Christum in incorruptione

The Epistle of St. Paul to the Philippians

Chapter

972 #1
972 #2

973 #3
974 #4

968 The Epistle of St.
Paul to the Ephesians

975 The Epistle of St. Paul to the Colossians

Caput 1

1 Paulus et Timotheus servi Iesu Christi omnibus sanctis in Christo Iesu qui sunt Philippis cum episcopis et diaconis

2 gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

3 gratias ago Deo meo in omni memoria vestri

4 semper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis cum gaudio deprecationem faciens

5 super communicatione vestra in evangelio a prima die usque nunc

6 confidens hoc ipsum quia qui coepit in vobis opus bonum perficiet usque in diem Christi Iesu

7 sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis eo quod habeam in corde vos et in vinculis meis et in defensione et confirmatione evangelii socios gaudii mei omnes vos esse

8 testis enim mihi est Deus quomodo cupiam omnes vos in visceribus Christi Iesu

9 et hoc oro ut caritas vestra magis ac magis abundet in scientia et omni sensu

10 ut probetis potiora ut sitis sinceres et sine offensa in diem Christi

11 repleti fructu iustitiae per Christum Iesum in gloriam et laudem Dei

12 scire autem vos volo fratres quia quae circa me sunt magis ad profectum venerunt evangelii

13 ita ut vincula mea manifesta fierent in Christo in omni praetorio et in ceteris omnibus

14 et plures e fratribus in Domino confidentes vinculis meis abundantius audere sine timore verbum Dei loqui

15 quidam quidem et propter invidiam et contentionem quidam autem et propter bonam voluntatem Christum praedicant

16 quidam ex caritate scientes quoniam in defensionem evangelii positus sum

17 quidam autem ex contentione Christum adnuntiant non sincere existimantes pressuram se suscitare vinculis meis

18 quid enim dum omni modo sive per occasionem sive per veritatem Christus adnuntiatur et in hoc gaudeo sed et gaudebo

19 scio enim quia hoc mihi proveniet in salutem per vestram orationem et subministrationem Spiritus Iesu Christi

20 secundum expectationem et spem meam quia in nullo confundar sed in omni fiducia sicut semper et nunc magnificabitur Christus in corpore meo sive per vitam sive per mortem

21 mihi enim vivere Christus est et mori lucrum

22 quod si vivere in carne hic mihi fructus operis est et quid eligam ignoro

23 coartor autem e duobus desiderium habens dissolvi et cum Christo esse multo magis melius

24 permanere autem in carne magis necessarium est propter vos

25 et hoc confidens scio quia manebo et permanebo omnibus vobis ad profectum vestrum et gaudium fidei

26 ut gratulatio vestra abundet in Christo Iesu in me per meum adventum iterum ad vos

27 tantum digne evangelio Christi conversamini ut sive cum venero et videro vos sive absens audiam de vobis quia stetistis uno spiritu unianimes conlaborantes fide evangelii

28 et in nullo terreamini ab adversariis quae est illis causa perditionis vobis autem salutis et hoc a Deo

29 quia vobis donatum est pro Christo non solum ut in eum credatis sed ut etiam pro illo patiamini

30 eundem certamen habentes qualem et vidistis in me et nunc audistis de me

Caput 2

1 si qua ergo consolatio in Christo si quod solacium caritatis si qua societas spiritus si quid viscera et miserationes

2 implete gaudium meum ut idem sapiatis eandem caritatem habentes unianimes id ipsum sentientes

3 nihil per contentionem neque per inanem gloriam sed in humilitate superiores sibi invicem arbitantes

4 non quae sua sunt singuli considerantes sed et ea quae aliorum

5 hoc enim sentite in vobis quod et in Christo Iesu

6 qui cum in forma Dei esset non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo

7 sed semet ipsum exinanivit formam servi accipiens in similitudinem hominum factus et habitu inventus ut homo

8 humiliavit semet ipsum factus oboediens usque ad mortem mortem autem crucis

9 propter quod et Deus illum exaltavit et donavit illi nomen super omne nomen

10 ut in nomine Iesu omne genu flectat caelestium et terrestrium et infernorum

11 et omnis lingua confiteatur quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris

12 itaque carissimi mei sicut semper oboedistis non ut in praesentia mei tantum sed multo magis nunc in absentia mea cum metu et tremore vestram salutem operamini

13 Deus est enim qui operatur in vobis et velle et perficere pro bona voluntate

14 omnia autem facite sine murmurationibus et haesitationibus

15 ut sitis sine querella et simplices filii Dei sine reprehensione in medio nationis pravae et perversae inter quos lucetis sicut luminaria in mundo

16 verbum vitae continentes ad gloriam meam in die Christi quia non in vacuum cucurri neque in vacuum laboravi

17 sed et si immolor supra sacrificium et obsequium fidei vestrae gaudeo et congratulor omnibus vobis

18 id ipsum autem et vos gaudete et congratulamini mihi

19 spero autem in Domino Iesu Timotheum cito me mittere ad vos ut et ego bono animo sim cognitis quae circa vos sunt

20 neminem enim habeo tam unanimum qui sincera affectione pro vobis sollicitus sit

21 omnes enim sua quaerunt non quae sunt Christi Iesu

22 experimentum autem eius cognoscite quoniam sicut patri filius mecum servivit in evangelium

23 hunc igitur spero me mittere mox ut videro quae circa me sunt

24 confido autem in Domino quoniam et ipse veniam ad vos cito

25 necessarium autem existimavi Epafroditum fratrem et cooperatorem et commilitonem meum vestrum autem apostolum et ministrum necessitatis meae mittere ad vos

26 quoniam quidem omnes vos desiderabat et maestus erat propterea quod audieratis illum infirmatum

27 nam et infirmatus est usque ad mortem sed Deus misertus est eius non solum autem eius verum etiam et mei ne tristitiam super tristitiam haberem

28 festinantius ergo misi illum ut viso eo iterum gaudeatis et ego sine tristitia sim

29 excipite itaque illum cum omni gaudio in Domino et eiusmodi cum honore habetote

30 quoniam propter opus Christi usque ad mortem accessit tradens animam suam ut impleret id quod ex vobis deerat erga meum obsequium

Caput 3

1 de cetero fratres mei gaudete in Domino eadem vobis scribere mihi quidem non pigrum vobis autem necessarium

2 videte canes videte malos operarios videte concisionem

3 nos enim sumus circumcisio qui spiritu Deo servimus et gloriamur in Christo Iesu et non in carne fiduciam habentes

4 quamquam ego habeam confidentiam et in carne si quis alius videtur confidere in carne ego magis

5 circumcisos octava die ex genere Israhel de tribu Benjamin Hebraeus ex Hebraeis secundum legem Pharisaeus

6 secundum aemulationem persequens ecclesiam Dei secundum iustitiam quae in lege est conversatus sine querella

7 sed quae mihi fuerunt lucra haec arbitratus sum propter Christum detrimenta

8 verumtamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei propter quem omnia detrimentum feci et arbitror ut stercora ut Christum lucri faciam

9 et inveniar in illo non habens meam iustitiam quae ex lege est sed illam quae ex fide est Christi quae ex Deo est iustitia in fide

10 ad agnoscendum illum et virtutem resurrectionis eius et societatem passionum illius configuratus morti eius

11 si quo modo occurram ad resurrectionem quae est ex mortuis

12 non quod iam acceperim aut iam perfectus sim sequor autem si comprehendam in quo et comprehensus sum a Christo Iesu

13 fratres ego me non arbitror comprehendisse unum autem quae quidem retro sunt obliviscens ad ea vero quae sunt in priora extendens me

14 ad destinatum persequor ad bravium supernae vocationis Dei in Christo Iesu

15 quicumque ergo perfecti hoc sentiamus et si quid aliter sapitis et hoc vobis Deus revelabit

16 verumtamen ad quod pervenimus ut idem sapiamus et in eadem permaneamus regula

17 imitatores mei estote fratres et observate eos qui ita ambulant sicut habetis formam nos

18 multi enim ambulant quos saepe dicebam vobis nunc autem et flens dico inimicos crucis Christi

19 quorum finis interitus quorum deus venter et gloria in confusione ipsorum qui terrena sapiunt

20 nostra autem conversatio in caelis est unde etiam salvatorem expectamus Dominum Iesum Christum

21 qui reformabit corpus humilitatis nostrae configuratum corpori claritatis suae secundum operationem qua possit etiam subicere sibi omnia

Caput 4

1 itaque fratres mei carissimi et desiderantissimi gaudium meum et corona mea sic state in Domino carissimi

2 Euhodiam rogo et Syntychen deprecor id ipsum sapere in Domino

3 etiam rogo et te germane conpar adiuva illas quae mecum laboraverunt in evangelio cum Clemente et ceteris adiutoribus meis quorum nomina sunt in libro vitae

4 gaudete in Domino semper iterum dico gaudete

5 modestia vestra nota sit omnibus hominibus Dominus prope

6 nihil solliciti sitis sed in omni oratione et obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestrae innotescant apud Deum

7 et pax Dei quae exsuperat omnem sensum custodiat corda vestra et intelligentias vestras in Christo Iesu

8 de cetero fratres quaecumque sunt vera quaecumque pudica quaecumque iusta quaecumque sancta quaecumque amabilia quaecumque bonae famae si qua virtus si qua laus haec cogitate

9 quae et didicistis et accepistis et audistis et vidistis in me haec agite et Deus pacis erit vobiscum

10 gavisus sum autem in Domino vehementer quoniam tandem aliquando refluistis pro me sentire sicut et sentiebatis occupati autem eratis

11 non quasi propter penuriam dico ego enim didici in quibus sum sufficiens esse

12 scio et humiliari scio et abundare ubique et in omnibus institutus sum et satiari et esurire et abundare et penuriam pati

13 omnia possum in eo qui me confortat

14 verumtamen bene fecistis communicantes tribulationi meae

15 scitis autem et vos Philippenses quod in principio evangelii quando profectus sum a Macedonia nulla mihi ecclesia communicavit in ratione dati et accepti nisi vos soli

16 quia et Thessalonicam et semel et bis in usum mihi misistis

17 non quia quaero datum sed requiro fructum abundantem in rationem vestram

18 habeo autem omnia et abundo repletus sum acceptis ab Epafrodito quae misistis odorem suavitatis hostiam acceptam placentem Deo

19 Deus autem meus impleat omne desiderium vestrum secundum divitias suas in gloria in Christo Iesu

20 Deo autem et Patri nostro gloria in saecula saeculorum amen

21 salutate omnem sanctum in Christo Iesu salutant vos qui mecum sunt fratres

22 salutant vos omnes sancti maxime autem qui de Caesaris domo sunt

23 gratia Domini Iesu Christi cum spiritu vestro amen

The Epistle of St. Paul to the Colossians

Chapter

975 #1
975 #2

976 #3
976 #4

972 The Epistle of St.
Paul to the Philippians

978 The First Epist-
le of St. Paul to the
Thessalonians

Caput 1

1 Paulus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei et Timotheus frater

2 his qui sunt Colossis sanctis et fidelibus fratribus in Christo Iesu gratia vobis et pax a Deo Patre nostro

3 gratias agimus Deo et Patri Domini nostri Iesu Christi semper pro vobis orantes

4 audientes fidem vestram in Christo Iesu et dilectionem quam habetis in sanctos omnes

5 propter spem quae reposita est vobis in caelis quam audistis in verbo veritatis evangelii

6 quod pervenit ad vos sicut et in universo mundo est et fructificat et crescit sicut in vobis ex ea die qua audistis et cognovistis gratiam Dei in veritate

7 sicut didicistis ab Epaphra carissimo conservo nostro qui est fidelis pro vobis minister Christi Iesu

8 qui etiam manifestavit nobis dilectionem vestram in Spiritu

9 ideo et nos ex qua die audivimus non cessamus pro vobis orantes et postulantes ut impleamini agnitione voluntatis eius in omni sapientia et intellectu spiritali

10 ut ambuletis digne Deo per omnia placentes in omni opere bono fructificantes et crescentes in scientia Dei

11 in omni virtute confortati secundum potentiam claritatis eius in omni patientia et longanimitate cum gaudio

12 gratias agentes Patri qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine

13 qui eripuit nos de potestate tenebrarum et transtulit in regnum Filii dilectionis suae

14 in quo habemus redemptionem remissionem peccatorum

15 qui est imago Dei invisibilis primogenitus omnis creaturae

16 quia in ipso condita sunt universa in caelis et in terra visibilia et invisibilia sive throni sive dominationes sive principatus sive potestates omnia per ipsum et in ipso creata sunt

17 et ipse est ante omnes et omnia in ipso constant

18 et ipse est caput corporis ecclesiae qui est principium primogenitus ex mortuis ut sit in omnibus ipse primatum tenens

19 quia in ipso conplacuit omnem plenitudinem habitare
20 et per eum reconciliare omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius sive quae in terris sive quae in caelis sunt

21 et vos cum essetis aliquando alienati et inimici sensu in operibus malis

22 nunc autem reconciliavit in corpore carnis eius per mortem exhibere vos sanctos et immaculatos et inreprehensibiles coram ipso

23 si tamen permanetis in fide fundati et stabiles et immobiles ab spe evangelii quod audistis quod praedicatum est in universa creatura quae sub caelo est cuius factus sum ego Paulus minister

24 qui nunc gaudeo in passionibus pro vobis et adimpleo ea quae desunt passionum Christi in carne mea pro corpore eius quod est ecclesia

25 cuius factus sum ego minister secundum dispensationem Dei quae data est mihi in vos ut impleam verbum Dei

26 mysterium quod absconditum fuit a saeculis et generationibus nunc autem manifestatum est sanctis eius

27 quibus voluit Deus notas facere divitias gloriae sacramenti huius in gentibus quod est Christus in vobis spes gloriae

28 quem nos adnuntiamus corripientes omnem hominem et docentes omnem hominem in omni sapientia ut exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo Iesu

29 in quo et laboro certando secundum operationem eius quam operatur in me in virtute

Caput 2

1 volo enim vos scire qualem sollicitudinem habeam pro vobis et pro his qui sunt Laodiciae et quicumque non viderunt faciem meam in carne

2 ut consolentur corda ipsorum instructi in caritate et in omnes divitias plenitudinis intellectus in agnitionem mysterii Dei Patris Christi Iesu

3 in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi

4 hoc autem dico ut nemo vos decipiat in subtilitate sermonum

5 nam et si corpore absens sum sed spiritu vobiscum sum gaudens et videns ordinem vestrum et firmamentum eius quae in Christo est fidei vestrae

6 sicut ergo accepistis Christum Iesum Dominum in ipso ambulate

7 radicati et supraedificati in ipso et confirmati fide sicut et didicistis abundantes in gratiarum actione

8 videte ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum secundum elementa mundi et non secundum Christum

9 quia in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter

10 et estis in illo repleti qui est caput omnis principatus et potestatis

11 in quo et circumcisi estis circumcisione non manufacta in expoliatione corporis carnis in circumcisione Christi

12 consepulti ei in baptismo in quo et resurrexistis per fidem operationis Dei qui suscitavit illum a mortuis

13 et vos cum mortui essetis in delictis et praeputio carnis vestrae convivicavit cum illo donans vobis omnia delicta

14 delens quod adversum nos erat chirografum decretis quod erat contrarium nobis et ipsum tulit de medio adfigens illud cruci

15 expolians principatus et potestates traduxit palam triumphans illos in semet ipso

16 nemo ergo vos iudicet in cibo aut in potu aut in parte diei festi aut neomeniae aut sabbatorum

17 quae sunt umbra futurorum corpus autem Christi

18 nemo vos seducat volens in humilitate et religione angelorum quae non vidit ambulans frustra inflatus sensu carnis suae

19 et non tenens caput ex quo totum corpus per nexus et coniunctiones subministratum et constructum crescit in augmentum Dei

20 si mortui estis cum Christo ab elementis mundi quid adhuc tamquam viventes in mundo decernitis

21 ne tetigeris neque gustaveris neque contrectaveris

22 quae sunt omnia in interitu ipso usu secundum praecepta et doctrinas hominum

23 quae sunt rationem quidem habentia sapientiae in superstitione et humilitate et ad non parcendum corpori non in honore aliquo ad saturitatem carnis

Caput 3

1 igitur si conresurrexistis Christo quae sursum sunt quaerite ubi Christus est in dextera Dei sedens

2 quae sursum sunt sapient non quae supra terram

3 mortui enim estis et vita vestra abscondita est cum Christo in Deo

4 cum Christus apparuerit vita vestra tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria

5 mortificate ergo membra vestra quae sunt super terram fornicationem immunditiam libidinem concupiscentiam malam et avaritiam quae est simulacrorum servitus

6 propter quae venit ira Dei super filios incredulitatis

7 in quibus et vos ambulastis aliquando cum viveretis in illis

8 nunc autem deponite et vos omnia iram indignationem malitiam blasphemiam turpem sermonem de ore vestro

9 nolite mentiri invicem expoliantes vos veterem hominem cum actibus eius

10 et induentes novum eum qui renovatur in agnitionem secundum imaginem eius qui creavit eum

11 ubi non est gentilis et Iudaeus circumcisio et praeputium barbarus et Scythia servus et liber sed omnia et in omnibus Christus

12 induite vos ergo sicut electi Dei sancti et dilecti viscera misericordiae benignitatem humilitatem modestiam patientiam

13 subportantes invicem et donantes vobis ipsis si quis adversus aliquem habet querellam sicut et Dominus donavit vobis ita et vos

14 super omnia autem haec caritatem quod est vinculum perfectionis

15 et pax Christi exultet in cordibus vestris in qua et vocati estis in uno corpore et grati estote

16 verbum Christi habitet in vobis abundanter in omni sapientia docentes et commonentes vosmet ipsos psalmis hymnis canticis spiritalibus in gratia cantantes in cordibus vestris Deo

17 omne quodcumque facitis in verbo aut in opere omnia in nomine Domini Iesu gratias agentes Deo et Patri per ipsum

18 mulieres subdita estote viris sicut oportet in Domino

19 viri diligite uxores et nolite amari esse ad illas

20 filii oboedite parentibus per omnia hoc enim placitum est in Domino

21 patres nolite ad indignationem provocare filios vestros ut non pusillo animo fiant

22 servi oboedite per omnia dominis carnalibus non ad oculum servientes quasi hominibus placentes sed in simplicitate cordis timentes Dominum

23 quodcumque facitis ex animo operamini sicut Domino et non hominibus

24 scientes quod a Domino accipietis retributionem hereditatis Domino Christo servite

25 qui enim iniuriam facit recipiet id quod inique gessit et non est personarum acceptio

Caput 4

1 domini quod iustum est et aequum servis praestate scientes quoniam et vos Dominum habetis in caelo

2 orationi instate vigilantes in ea in gratiarum actione
3 orantes simul et pro nobis ut Deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi propter quod etiam vinctus sum
4 ut manifestem illud ita ut oportet me loqui
5 in sapientia ambulate ad eos qui foris sunt tempus redimentes
6 sermo vester semper in gratia sale sit conditus ut sciatis quomodo oporteat vos unicuique respondere
7 quae circa me sunt omnia vobis nota faciet Tychicus carissimus frater et fidelis minister et conservus in Domino
8 quem misi ad vos ad hoc ipsum ut cognoscat quae circa vos sunt et consoletur corda vestra
9 cum Onesimo carissimo et fideli fratre qui est ex vobis omnia quae hic aguntur nota facient vobis
10 salutat vos Aristarchus concaptivus meus et Marcus consobrinus Barnabae de quo accepistis mandata si venerit ad vos excipite illum

11 et Iesus qui dicitur Iustus qui sunt ex circumcissione hii soli sunt adiutores in regno Dei qui mihi fuerunt solacio
12 salutat vos Epaphras qui ex vobis est servus Christi Iesu semper sollicitus pro vobis in orationibus ut stetis perfecti et pleni in omni voluntate Dei
13 testimonium enim illi perhibeo quod habet multum laborem pro vobis et pro his qui sunt Laodiciae et qui Hierapoli
14 salutat vos Lucas medicus carissimus et Demas
15 salutate fratres qui sunt Laodiciae et Nympham et quae in domo eius est ecclesiam
16 et cum lecta fuerit apud vos epistula facite ut et in Laodicensium ecclesia legatur et eam quae Laodicensium est vos legatis
17 et dicite Archippo vide ministerium quod accepisti in Domino ut illud impleas
18 salutatio mea manu Pauli memores estote vinculorum meorum gratia vobiscum amen

---

The First Epistle of St. Paul to the Thessalonians

Chapter

978 #1

979 #3

979 #5

Paul to the Colossians

le of St. Paul to the

978 #2

979 #4

975 The Epistle of St.

981 The Second Epist-

Thessalonians

Caput 1

1 Paulus et Silvanus et Timotheus ecclesiae Thessalonicensium in Deo Patre et Domino Iesu Christo gratia vobis et pax

2 gratias agimus Deo semper pro omnibus vobis memoriam facientes in orationibus nostris sine intermissione

3 memores operis fidei vestrae et laboris et caritatis et sustinentiae spei Domini nostri Iesu Christi ante Deum et Patrem nostrum

4 scientes fratres dilecti a Deo electionem vestram

5 quia evangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum sed et in virtute et in Spiritu Sancto et in plenitudine multa sicut scitis quales fuerimus vobis propter vos

6 et vos imitatores nostri facti estis et Domini excipientes verbum in tribulatione multa cum gaudio Spiritus Sancti

7 ita ut facti sitis forma omnibus credentibus in Macedonia et in Achaia

8 a vobis enim diffamatus est sermo Domini non solum in Macedonia et in Achaia sed in omni loco fides vestra quae est ad Deum profecta est ita ut non sit nobis necesse quicquam loqui

9 ipsi enim de nobis adnuntiant qualem introitum habuerimus ad vos et quomodo conversi estis ad Deum a simulacris servire Deo vivo et vero

10 et expectare Filium eius de caelis quem suscitavit ex mortuis Iesum qui eripuit nos ab ira ventura

Caput 2

1 nam ipsi scitis fratres introitum nostrum ad vos quia non inanis fuit

2 sed ante passi et contumeliis affecti sicut scitis in Philippis fiduciam habuimus in Deo nostro loqui ad vos evangelium Dei in multa sollicitudine

3 exhortatio enim nostra non de errore neque de inmunditia neque in dolo

4 sed sicut probati sumus a Deo ut crederetur nobis evangelium ita loquimur non quasi hominibus placentes sed Deo qui probat corda nostra

5 neque enim aliquando fuimus in sermone adulationis sicut scitis neque in occasione avaritiae Deus testis est

6 nec quaerentes ab hominibus gloriam neque a vobis neque ab aliis

7 cum possimus oneri esse ut Christi apostoli sed facti sumus lenes in medio vestrum tamquam si nutrix foveat filios suos

8 ita desiderantes vos cupide volebamus tradere vobis non solum evangelium Dei sed etiam animas nostras quoniam carissimi nobis facti estis

9 memores enim estis fratres laborem nostrum et fatigationem nocte et die operantes ne quem vestrum gravaremus praedicavimus in vobis evangelium Dei

10 vos testes estis et Deus quam sancte et iuste et sine querella vobis qui credidistis fuimus

11 sicut scitis qualiter unumquemque vestrum tamquam pater filios suos

12 deprecantes vos et consolantes testificati sumus ut ambularetis digne Deo qui vocavit vos in suum regnum et gloriam

13 ideo et nos gratias agimus Deo sine intermissione quoniam cum accepissetis a nobis verbum auditus Dei accepistis non ut verbum hominum sed sicut est vere verbum Dei qui operatur in vobis qui credidistis

14 vos enim imitatores facti estis fratres ecclesiarum Dei quae sunt in Iudaea in Christo Iesu quia eadem passi estis et vos a contribulibus vestris sicut et ipsi a Iudaeis

15 qui et Dominum occiderunt Iesum et prophetas et nos persecuti sunt et Deo non placent et omnibus hominibus adversantur

16 prohibentes nos gentibus loqui ut salvae fiant ut impleant peccata sua semper praevenit autem ira Dei super illos usque in finem

17 nos autem fratres desolati a vobis ad tempus horae aspectu non corde abundantius festinavimus faciem vestram videre cum multo desiderio

18 quoniam voluimus venire ad vos ego quidem Paulus et semel et iterum et inpedivit nos Satan

19 quae est enim nostra spes aut gaudium aut corona gloriae nonne vos ante Dominum nostrum Iesum estis in adventu eius

20 vos enim estis gloria nostra et gaudium

Caput 3

1 propter quod non sustinentes amplius placuit nobis remanere Athenis solis

2 et misimus Timotheum fratrem nostrum et ministrum Dei in evangelio Christi ad confirmandos vos et exhortandos pro fide vestra

3 ut nemo moveatur in tribulationibus istis ipsi enim scitis quod in hoc positi sumus

4 nam et cum apud vos essemus praedicebamus vobis passuros nos tribulationes sicut et factum est et scitis

5 propterea et ego amplius non sustinens nisi ad cognoscendam fidem vestram ne forte temptaverit vos is qui temptat et inanis fiat labor noster

6 nunc autem veniente Timotheo ad nos a vobis et adnuntiante nobis fidem et caritatem vestram et quia memoriam nostri habetis bonam semper desiderantes nos videre sicut nos quoque vos

7 ideo consolati sumus fratres in vobis in omni necessitate et tribulatione nostra per vestram fidem

8 quoniam nunc vivimus si vos statis in Domino

9 quam enim gratiarum actionem possumus Deo retribuere pro vobis in omni gaudio quo gaudemus propter vos ante Deum nostrum

10 nocte et die abundantius orantes ut videamus faciem vestram et conpleamus ea quae desunt fidei vestrae

11 ipse autem Deus et Pater noster et Dominus Iesus dirigat viam nostram ad vos

12 vos autem Dominus multiplicet et abundare faciat caritatem in invicem et in omnes quemadmodum et nos in vobis

13 ad confirmanda corda vestra sine querella in sanctitate ante Deum et Patrem nostrum in adventu Domini nostri Iesu cum omnibus sanctis eius amen

Caput 4

1 de cetero ergo fratres rogamus vos et obsecramus in Domino Iesu ut quemadmodum accepistis a nobis quomodo vos oporteat ambulare et placere Deo sicut et ambulatis ut abundetis magis

2 scitis enim quae praecepta dederimus vobis per Dominum Iesum

3 haec est enim voluntas Dei sanctificatio vestra

4 ut abstineteis vos a fornicatione ut sciat unusquisque vestrum suum vas possidere in sanctificatione et honore

5 non in passione desiderii sicut et gentes quae ignorant Deum

6 ut ne quis supergrediatur neque circumveniat in negotio fratrem suum quoniam vindex est Dominus de his omnibus sicut et praediximus vobis et testificati sumus

7 non enim vocavit nos Deus in inmunditia sed in sanctificatione

8 itaque qui spernit non hominem spernit sed Deum qui etiam dedit Spiritum suum Sanctum in vobis

9 de caritate autem fraternitatis non necesse habemus scribere vobis ipsi enim vos a Deo didicistis ut diligatis invicem

10 etenim facitis illud in omnes fratres in universa Macedonia rogamus autem vos fratres ut abundetis magis

11 et operam detis ut quieti sitis et ut vestrum negotium agatis et operemini manibus vestris sicut praecepimus vobis

12 et ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt et nullius aliquid desideretis

13 nolumus autem vos ignorare fratres de dormientibus ut non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent

14 si enim credimus quod Iesus mortuus est et resurrexit ita et Deus eos qui dormierunt per Iesum adducet cum eo

15 hoc enim vobis dicimus in verbo Domini quia nos qui vivimus qui residui sumus in adventum Domini non praeveniemus eos qui dormierunt

16 quoniam ipse Dominus in iussu et in voce archangelii et in tuba Dei descendet de caelo et mortui qui in Christo sunt resurgent primi

17 deinde nos qui vivimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Domino in aera et sic semper cum Domino erimus

18 itaque consolamini invicem in verbis istis

Caput 5

1 de temporibus autem et momentis fratres non indigetis ut scribamus vobis

2 ipsi enim diligenter scitis quia dies Domini sicut fur in nocte ita venit

3 cum enim dixerint pax et securitas tunc repentinus eis superveniet interitus sicut dolor in utero habenti et non effugient

4 vos autem fratres non estis in tenebris ut vos dies ille tamquam fur conprehendat

5 omnes enim vos filii lucis estis et filii diei non sumus noctis neque tenebrarum

6 igitur non dormiamus sicut ceteri sed vigilemus et sobrii simus

7 qui enim dormiunt nocte dormiunt et qui ebrii sunt nocte ebrii sunt

8 nos autem qui diei sumus sobrii simus induti lorica fidei et caritatis et galeam spem salutis

9 quoniam non posuit nos Deus in iram sed in acquisitionem salutis per Dominum nostrum Iesum Christum

10 qui mortuus est pro nobis ut sive vigilemus sive dormiamus simul cum illo vivamus

11 propter quod consolamini invicem et aedificate alterutrum sicut et facitis

12 rogamus autem vos fratres ut noveritis eos qui laborant inter vos et praesunt vobis in Domino et monent vos

13 ut habeatis illos abundantius in caritate propter opus illorum pacem habete cum eis

14 rogamus autem vos fratres corripite inquietos consolamini pusillanimes suscipite infirmos patientes estote ad omnes

15 videte ne quis malum pro malo alicui reddat sed semper quod bonum est sectamini et in invicem et in omnes

16 semper gaudete

17 sine intermissione orate

18 in omnibus gratias agite haec enim voluntas Dei est in Christo Iesu in omnibus vobis

19 Spiritum nolite extinguere

20 prophetias nolite spernere

21 omnia autem probate quod bonum est tenete

22 ab omni specie mala abstinete vos

23 ipse autem Deus pacis sanctificet vos per omnia et integer spiritus vester et anima et corpus sine querella in adventu Domini nostri Iesu Christi servetur

24 fidelis est qui vocavit vos qui etiam faciet

25 fratres orate pro nobis

26 salutate fratres omnes in osculo sancto

27 adiuro vos per Dominum ut legatur epistula omnibus sanctis fratribus

28 gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum amen

The Second Epistle of St. Paul to the Thessalonians

Chapter

981 #1
981 #2

982 #3
978 The First Epist-

le of St. Paul to the
Thessalonians

983 The First Epistle of St. Paul to Timothy

Christi

Caput 1

1 Paulus et Silvanus et Timotheus ecclesiae Thessalonicensium in Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

2 gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

3 gratias agere debemus Deo semper pro vobis fratres ita ut dignum est quoniam supercrescit fides vestra et abundat caritas uniuscuiusque omnium vestrum in invicem

4 ita ut et nos ipsi in vobis gloriemur in ecclesiis Dei pro patientia vestra et fide in omnibus persecutionibus vestris et tribulationibus quas sustinetis

5 in exemplum iusti iudicii Dei ut digni habeamini regno Dei pro quo et patimini

6 si tamen iustum est apud Deum retribuere tribulationem his qui vos tribulant

7 et vobis qui tribulamini requiem nobiscum in revelatione Domini Iesu de caelo cum angelis virtutis eius

8 in flamma ignis dantis vindictam his qui non noverunt Deum et qui non oboediunt evangelio Domini nostri Iesu

9 qui poenas dabunt in interitu aeternas a facie Domini et a gloria virtutis eius

10 cum venerit glorificari in sanctis suis et admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt quia creditum est testimonium nostrum super vos in die illo

11 in quo etiam oramus semper pro vobis ut dignetur vos vocatione sua Deus et impleat omnem voluntatem bonitatis et opus fidei in virtute

12 ut clarificetur nomen Domini nostri Iesu Christi in vobis et vos in illo secundum gratiam Dei nostri et Domini Iesu

Caput 2

1 rogamus autem vos fratres per adventum Domini nostri Iesu Christi et nostrae congregationis in ipsum

2 ut non cito moveamini a sensu neque terreamini neque per spiritum neque per sermonem neque per epistolam tamquam per nos quasi instet dies Domini

3 ne quis vos seducat ullo modo quoniam nisi venerit discessio primum et revelatus fuerit homo peccati filius perditionis

4 qui adversatur et extollitur supra omne quod dicitur Deus aut quod colitur ita ut in templo Dei sedeat ostendens se quia sit Deus

5 non retinetis quod cum adhuc essem apud vos haec dicebam vobis

6 et nunc quid detineat scitis ut reveletur in suo tempore

7 nam mysterium iam operatur iniquitatis tantum ut qui tenet nunc donec de medio fiat

8 et tunc revelabitur ille iniquus quem Dominus Iesus interficiet spiritu oris sui et destruet inlustratione adventus sui

9 eum cuius est adventus secundum operationem Satanæ in omni virtute et signis et prodigiis mendacibus

10 et in omni seductione iniquitatis his qui pereunt eo quod caritatem veritatis non receperunt ut salvi fierent

11 ideo mittit illis Deus operationem erroris ut credant mendacio

12 ut iudicentur omnes qui non crediderunt veritati sed consenserunt iniquitati

13 nos autem debemus gratias agere Deo semper pro vobis fratres dilecti a Deo quod elegerit nos Deus primitias in salutem in sanctificatione Spiritus et fide veritatis

14 ad quod et vocavit vos per evangelium nostrum in acquisitionem gloriae Domini nostri Iesu Christi

15 itaque fratres state et tenete traditiones quas didicistis sive per sermonem sive per epistolam nostram

16 ipse autem Dominus noster Iesus Christus et Deus et Pater noster qui dilexit nos et dedit consolationem aeternam et spem bonam in gratia

17 exhortetur corda vestra et confirmet in omni opere et sermone bono

Caput 3

1 de cetero fratres orate pro nobis ut sermo Domini currat et clarificetur sicut et apud vos

2 et ut liberemur ab inportunis et malis hominibus non enim omnium est fides

3 fidelis autem Dominus est qui confirmabit vos et custodiet a malo

4 confidimus autem de vobis in Domino quoniam quae praecipimus et facitis et facietis

5 Dominus autem dirigat corda vestra in caritate Dei et patientia Christi

6 denuntiamus autem vobis fratres in nomine Domini nostri Iesu Christi ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate et non secundum traditionem quam acceperunt a nobis

7 ipsi enim scitis quemadmodum oporteat imitari nos quoniam non inquieti fuimus inter vos

8 neque gratis panem manducavimus ab aliquo sed in labore et fatigatione nocte et die operantes ne quem vestrum gravaremus

9 non quasi non habuerimus potestatem sed ut nosmet ipsos formam daremus vobis ad imitandum nos

10 nam et cum essemus apud vos hoc denuntiabamus vobis quoniam si quis non vult operari nec manducet

11 audimus enim inter vos quosdam ambulare inquiete nihil operantes sed curiose agentes

12 his autem qui eiusmodi sunt denuntiamus et obsecramus in Domino Iesu Christo ut cum silentio operantes suum panem manducent

13 vos autem fratres nolite deficere benefacientes

14 quod si quis non oboedit verbo nostro per epistulam hunc notate et non commisceamini cum illo ut confundatur

15 et nolite quasi inimicum existimare sed corripite ut fratrem

16 ipse autem Dominus pacis det vobis pacem sempiternam in omni loco Dominus cum omnibus vobis

17 salutatio mea manu Pauli quod est signum in omni epistula ita scribo

18 gratia Domini nostri Iesu Christi cum omnibus vobis amen

The First Epistle of St. Paul to Timothy

Chapter

983 #1
983 #2
984 #3

984 #4
984 #5
985 #6

981 The Second Epist-
le of St. Paul to the
Thessalonians

986 The Second Epist-
le of St. Paul to Timothy

Caput 1

1 Paulus apostolus Christi Iesu secundum imperium Dei salvatoris nostri et Christi Iesu spei nostrae

2 Timotheo dilecto filio in fide gratia misericordia pax a Deo Patre et Christo Iesu Domino nostro

3 sicut rogavi te ut remaneres Ephesi cum irem in Macedoniam ut denuntiaries quibusdam ne aliter docerent

4 neque intenderent fabulis et genealogiis interminatis quae quaestiones praestant magis quam aedificationem Dei quae est in fide

5 finis autem praecepti est caritas de corde puro et conscientia bona et fide non ficta

6 a quibus quidam aberrantes conversi sunt in vaniloquium

7 volentes esse legis doctores non intellegentes neque quae loquuntur neque de quibus adfirmant

8 scimus autem quia bona est lex si quis ea legitime utatur

9 sciens hoc quia iusto lex non est posita sed iniustis et non subditis impiis et peccatoribus sceleratis et contaminatis patricidis et matricidis homicidis

10 fornicariis masculorum concubitoribus plagiariis mendacibus periuris et si quid aliud sanae doctrinae adversatur

11 quae est secundum evangelium gloriae beati Dei quod creditum est mihi

12 gratias ago ei qui me confortavit Christo Iesu Domino nostro quia fidelem me existimavit ponens in ministerio

13 qui prius fui blasphemus et persecutor et contumeliosus sed misericordiam consecutus sum quia ignorans feci in incredulitate

14 superabundavit autem gratia Domini nostri cum fide et dilectione quae est in Christo Iesu

15 fidelis sermo et omni acceptione dignus quia Christus Iesus venit in mundum peccatores salvos facere quorum primus ego sum

16 sed ideo misericordiam consecutus sum ut in me primo ostenderet Christus Iesus omnem patientiam ad

deformationem eorum qui credituri sunt illi in vitam aeternam

17 regi autem saeculorum immortalis invisibili soli Deo honor et gloria in saecula saeculorum amen

18 hoc praeceptum commendo tibi fili Timothee secundum praecedentes in te prophetias ut milites in illis bonam militiam

19 habens fidem et bonam conscientiam quam quidam repellentes circa fidem naufragaverunt

20 ex quibus est Hymeneus et Alexander quos tradidi Satanae ut discant non blasphemare

Caput 2

1 obsecro igitur primo omnium fieri obsecrationes orationes postulationes gratiarum actiones pro omnibus hominibus

2 pro regibus et omnibus qui in sublimitate sunt ut quietam et tranquillam vitam agamus in omni pietate et castitate

3 hoc enim bonum est et acceptum coram salutari nostro Deo

4 qui omnes homines vult salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire

5 unus enim Deus unus et mediator Dei et hominum homo Christus Iesus

6 qui dedit redemptionem semet ipsum pro omnibus testimonium temporibus suis

7 in quo positus sum ego praedicator et apostolus veritatem dico non mentior doctor gentium in fide et veritate

8 volo ergo viros orare in omni loco levantes puras manus sine ira et disceptatione

9 similiter et mulieres in habitu ornato cum verecundia et sobrietate ornantes se non in tortis crinibus aut auro aut margaritis vel veste pretiosa

10 sed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona

11 mulier in silentio discat cum omni subiectione

12 docere autem mulieri non permitto neque dominari in virum sed esse in silentio

13 Adam enim primus formatus est deinde Eva

14 et Adam non est seductus mulier autem seducta in praevaricatione fuit

15 salvabitur autem per filiorum generationem si permanserint in fide et dilectione et sanctificatione cum sobrietate

Caput 3

1 fidelis sermo si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat

2 oportet ergo episcopum inreprehensibilem esse unius uxoris virum sobrium prudentem ornatum hospitalem doctorem

3 non vinolentum non percussorem sed modestum non litigiosum non cupidum

4 suae domui bene praepositum filios habentem subditos cum omni castitate

5 si quis autem domui suae praeesse nescit quomodo ecclesiae Dei diligentiam habebit

6 non neophytum ne in superbia elatus in iudicium incidat diaboli

7 oportet autem illum et testimonium habere bonum ab his qui foris sunt ut non in obprobrium incidat et laqueum diaboli

8 diaconos similiter pudicos non bilingues non multo vino deditos non turpe lucrum sectantes

9 habentes mysterium fidei in conscientia pura

10 et hii autem probentur primum et sic ministrent nullum crimen habentes

11 mulieres similiter pudicas non detrahentes sobrias fideles in omnibus

12 diacones sint unius uxoris viri qui filiis suis bene praesunt et suis domibus

13 qui enim bene ministraverint gradum sibi bonum adquirent et multam fiduciam in fide quae est in Christo Iesu

14 haec tibi scribo sperans venire ad te cito

15 si autem tardavero ut scias quomodo oporteat te in domo Dei conversari quae est ecclesia Dei vivi columna et firmamentum veritatis

16 et manifeste magnum est pietatis sacramentum quod manifestatum est in carne iustificatum est in spiritu apparuit angelis praedicatum est gentibus creditum est in mundo adsumptum est in gloria

Caput 4

1 Spiritus autem manifeste dicit quia in novissimis temporibus discedent quidam a fide adtendentes spiritibus erroris et doctrinis daemoniorum

2 in hypocrisi loquentium mendacium et cauteriatam habentium suam conscientiam

3 prohibentium nubere abstinere a cibis quos Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus et his qui cognoverunt veritatem

4 quia omnis creatura Dei bona et nihil reiciendum quod cum gratiarum actione percipitur

5 sanctificatur enim per verbum Dei et orationem

6 haec proponens fratribus bonus eris minister Christi Iesu enutritus verbis fidei et bonae doctrinae quam adsecutus es

7 ineptas autem et aniles fabulas devita exerce te ipsum ad pietatem

8 nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est pietas autem ad omnia utilis est promissionem habens vitae quae nunc est et futurae

9 fidelis sermo et omni acceptione dignus

10 in hoc enim laboramus et maledicimur quia speravimus in Deum vivum qui est salvator omnium hominum maxime fidelium

11 praecipe haec et doce

12 nemo adulescentiam tuam contemnat sed exemplum esto fidelium in verbo in conversatione in caritate in fide in castitate

13 dum venio adtende lectioni exhortationi doctrinae

14 noli neglegere gratiam quae in te est quae data est tibi per prophetiam cum inpositione manuum presbyterii

15 haec meditare in his esto ut profectus tuus manifestus sit omnibus

16 adtende tibi et doctrinae insta in illis hoc enim faciens et te ipsum salvum facies et qui te audiunt

Caput 5

1 seniore[m] ne increpaveris sed obsecra ut patrem juvenes ut fratres

2 anus ut matres iuenculas ut sorores in omni castitate

3 viduas honora quae vere viduae sunt

4 si qua autem vidua filios aut nepotes habet discant primum domum suam regere et mutuam vicem reddere parentibus hoc enim acceptum est coram Deo

5 quae autem vere vidua est et desolata speravit in Deum et instat obsecrationibus et orationibus nocte ac die

6 nam quae in deliciis est vivens mortua est

7 et hoc praecipe ut inreprehensibiles sint

8 si quis autem suorum et maxime domesticorum curam non habet fidem negavit et est infideli deterior

9 vidua eligatur non minus sexaginta annorum quae fuerit unius viri uxor

10 in operibus bonis testimonium habens si filios educavit si hospitio recepit si sanctorum pedes lavit si tribulationem patientibus subministravit si omne opus bonum subsecuta est

11 adulescentiores autem viduas devita cum enim luxuriatae fuerint in Christo nubere volunt

12 habentes damnationem quia primam fidem irritam fecerunt

13 simul autem et otiosae discunt circumire domos non solum otiosae sed et verbosae et curiosae loquentes quae non oportet

14 volo ergo iuveniores nubere filios procreare matres familias esse nullam occasionem dare adversario maledicti gratia

15 iam enim quaedam conversae sunt retro Satanae

16 si qua fidelis habet viduas subministret illis et non gravetur ecclesia ut his quae vere viduae sunt sufficiat

17 qui bene praesunt presbyteri duplici honore digni habeantur maxime qui laborant in verbo et doctrina

18 dicit enim scriptura non infrenabis os bovi trituranti et dignus operarius mercede sua

19 adversus presbyterum accusationem noli recipere nisi sub duobus et tribus testibus

20 peccantes coram omnibus argue ut et ceteri timorem habeant

21 testor coram Deo et Christo Iesu et electis angelis ut haec custodias sine praeiudicio nihil faciens in aliam partem declinando

22 manus cito nemini inposueris neque communicaveris peccatis alienis te ipsum castum custodi

23 noli adhuc aquam bibere sed vino modico utere propter stomachum tuum et frequentes tuas infirmitates

24 quorundam hominum peccata manifesta sunt praecedentia ad iudicium quosdam autem et subsequuntur

25 similiter et facta bona manifesta sunt et quae aliter se habent abscondi non possunt

Caput 6

1 quicumque sunt sub iugo servi dominos suos omni honore dignos arbitrentur ne nomen Domini et doctrina blasphemetur

2 qui autem fideles habent dominos non contemnant quia fratres sunt sed magis serviant quia fideles sunt et dilecti qui beneficii participes sunt haec doce et exhortare

3 si quis aliter docet et non acquiescit sanis sermonibus Domini nostri Iesu Christi et ei quae secundum pietatem est doctrinae

4 superbus nihil sciens sed languens circa quaestiones et pugnas verborum ex quibus oriuntur invidiae contentiones blasphemiae suspiciones malae

5 conflictationes hominum mente corruptorum et qui veritate privati sunt existimantium quaestum esse pietatem

6 est autem quaestus magnus pietas cum sufficientia

7 nihil enim intulimus in mundum haut dubium quia nec auferre quid possumus

8 habentes autem alimenta et quibus tegamur his contenti sumus

9 nam qui volunt divites fieri incidunt in temptationem et laqueum et desideria multa inutilia et nociva quae mergunt homines in interitum et perditionem

10 radix enim omnium malorum est cupiditas quam quidam appetentes erraverunt a fide et inseruerunt se doloribus multis

11 tu autem o homo Dei haec fuge sectare vero iustitiam pietatem fidem caritatem patientiam mansuetudinem

12 certa bonum certamen fidei adprehende vitam aeternam in qua vocatus es et confessus bonam confessionem coram multis testibus

13 praecipio tibi coram Deo qui vivificat omnia et Christo Iesu qui testimonium reddidit sub Pontio Pilato bonam confessionem

14 ut serves mandatum sine macula inreprehensibile usque in adventum Domini nostri Iesu Christi

15 quem suis temporibus ostendet beatus et solus potens rex regum et Dominus dominantium

16 qui solus habet immortalitatem lucem habitans inaccessibleem quem vidit nullus hominum sed nec videre potest cui honor et imperium sempiternum amen

17 divitibus huius saeculi praecipe non sublime sapere neque sperare in incerto divitiarum sed in Deo qui praestat nobis omnia abunde ad fruendum

18 bene agere divites fieri in operibus bonis facile tribuere communicare

19 thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum ut adprehendant veram vitam

20 o Timothee depositum custodi devitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiae

21 quam quidam promittentes circa fidem exciderunt gratia tecum

---

The Second Epistle of St. Paul to Timothy

Chapter

986 #1
986 #2

987 #3
987 #4

983 The First Epistle
of St. Paul to Timothy

988 The Epistle of St. Paul to Titus

Caput 1

1 Paulus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei secundum promissionem vitae quae est in Christo Iesu

2 Timotheo carissimo filio gratia misericordia pax a Deo Patre et Christo Iesu Domino nostro

3 gratias ago Deo cui servio a progenitoribus in conscientia pura quam sine intermissione habeam tui memoriam in orationibus meis nocte ac die

4 desiderans te videre memor lacrimarum tuarum ut gaudio implear

5 recordationem accipiens eius fidei quae est in te non ficta quae et habitavit primum in avia tua Loide et matre tua Eunice certus sum autem quod et in te

6 propter quam causam admoneo te ut resuscites gratiam Dei quae est in te per inpositionem manuum mearum

7 non enim dedit nobis Deus spiritum timoris sed virtutis et dilectionis et sobrietatis

8 noli itaque erubescere testimonium Domini nostri neque me vincunt eius sed conlabora evangelio secundum virtutem Dei

9 qui nos liberavit et vocavit vocatione sancta non secundum opera nostra sed secundum propositum suum et gratiam quae data est nobis in Christo Iesu ante tempora saecularia

10 manifestata est autem nunc per inlumptionem salvatoris nostri Iesu Christi qui destruxit quidem mortem inluminavit autem vitam et incorruptionem per evangelium

11 in quo positus sum ego praedicator et apostolus et magister gentium

12 ob quam causam etiam haec patior sed non confundor scio enim cui credidi et certus sum quia potens est depositum meum servare in illum diem

13 formam habe sanorum verborum quae a me audisti in fide et dilectione in Christo Iesu

14 bonum depositum custodi per Spiritum Sanctum qui habitat in nobis

15 scis hoc quod aversi sunt a me omnes qui in Asia sunt ex quibus est Phygelus et Hermogenes

16 det misericordiam Dominus Onesifori domui quia saepe me refrigeravit et catenam meam non erubuit

17 sed cum Romam venisset sollicito me quaesivit et invenit

18 det illi Dominus invenire misericordiam a Domino in illa die et quanta Ephesi ministravit melius tu nosti

Caput 2

1 tu ergo fili mi confortare in gratia quae est in Christo Iesu

2 et quae audisti a me per multos testes haec commenda fidelibus hominibus qui idonei erunt et alios docere

3 labora sicut bonus miles Christi Iesu

4 nemo militans implicat se negotiis saecularibus ut ei placeat cui se probavit

5 nam et qui certat in agone non coronatur nisi legitime certaverit

6 laborantem agricolam oportet primum de fructibus accipere

7 intellege quae dico dabit enim tibi Dominus in omnibus intellectum

8 memor esto Iesum Christum resurrexisse a mortuis ex semine David secundum evangelium meum

9 in quo laboro usque ad vincula quasi male operans sed verbum Dei non est alligatum

10 ideo omnia sustineo propter electos ut et ipsi salutem consequantur quae est in Christo Iesu cum gloria caelesti

11 fidelis sermo nam si conmortui sumus et convivemus

12 si sustinemus et conregnabimus si negabimus et ille negabit nos

13 si non credimus ille fidelis manet negare se ipsum non potest

14 haec commune testificans coram Domino noli verbis contendere in nihil utile ad subversionem audientium

15 sollicito cura te ipsum probabilem exhibere Deo operarium inconfusibilem recte tractantem verbum veritatis

16 profana autem inaniloquia devita multum enim proficient ad impietatem

17 et sermo eorum ut cancer serpit ex quibus est Hymeneus et Philetus

18 qui a veritate exciderunt dicentes resurrectionem iam factam et subvertunt quorundam fidem

19 sed firmum fundamentum Dei stetit habens signaculum hoc cognovit Dominus qui sunt eius et discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Domini

20 in magna autem domo non solum sunt vasa aurea et argentea sed et lignea et fictilia et quaedam quidem in honorem quaedam autem in contumeliam

21 si quis ergo emundaverit se ab istis erit vas in honorem sanctificatum et utile Domino ad omne opus bonum paratum

22 iuvenilia autem desideria fuge sectare vero iustitiam fidem caritatem pacem cum his qui invocant Dominum de corde puro

23 stultas autem et sine disciplina quaestiones devita sciens quia generant lites

24 servum autem Domini non oportet litigare sed mansuetum esse ad omnes docibilem patientem

25 cum modestia corripiant eos qui resistunt nequando det illis Deus paenitentiam ad cognoscendam veritatem

26 et resipiscant a diaboli laqueis a quo capti tenentur ad ipsius voluntatem

Caput 3

1 hoc autem scito quod in novissimis diebus instabunt tempora periculosa

2 et erunt homines se ipsos amantes cupidi elati superbi blasphemi parentibus inoboedientes ingrati scelesti

3 sine affectione sine pace criminatores incontinentes inimici sine benignitate

4 proditores protervi tumidi voluptatum amatores magis quam Dei

5 habentes speciem quidem pietatis virtutem autem eius abnegantes et hos devita

6 ex his enim sunt qui penetrant domos et captivas ducunt mulierculas oneratas peccatis quae ducuntur variis desideriis

7 semper discentes et numquam ad scientiam veritatis pervenientes

8 quemadmodum autem Iannes et Mambres resisterunt Mosi ita et hii resistunt veritati homines corrupti mente reprobi circa fidem

9 sed ultra non proficient insipientia enim eorum manifesta erit omnibus sicut et illorum fuit

10 tu autem adsecutus es meam doctrinam institutionem propositum fidem longanimitatem dilectionem patientiam

11 persecutiones passiones qualia mihi facta sunt Antiochiae Iconii Lystris quales persecutiones sustinui et ex omnibus me eripuit Dominus

12 et omnes qui volunt pie vivere in Christo Iesu persecutionem patientur

13 mali autem homines et seductores proficient in peius errantes et in errorem mittentes

14 tu vero permane in his quae didicisti et credita sunt tibi sciens a quo didiceris

15 et quia ab infantia sacras litteras nosti quae te possint instruere ad salutem per fidem quae est in Christo Iesu

16 omnis scriptura divinitus inspirata et utilis ad docendum ad arguendum ad corrigendum ad erudiendum in iustitia

17 ut perfectus sit homo Dei ad omne opus bonum instructus

Caput 4

1 testificor coram Deo et Christo Iesu qui iudicaturus est vivos ac mortuos et adventum ipsius et regnum eius

2 praedica verbum insta oportune inopportune argue obsecra increpa in omni patientia et doctrina

3 erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientes auribus

4 et a veritate quidem auditum avertent ad fabulas autem convertentur

5 tu vero vigila in omnibus labora opus fac evangelistae ministerium tuum imple

6 ego enim iam delibor et tempus meae resolutionis instat

7 bonum certamen certavi cursum consummavi fidem servavi

8 in reliquo reposita est mihi iustitiae corona quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex non solum autem mihi sed et his qui diligunt adventum eius

9 festina venire ad me cito

10 Demas enim me dereliquit diligens hoc saeculum et abiit Thessalonicam Crescens in Galliam Titus in Dalmatiam

11 Lucas est mecum solus Marcum adsume et adduc tecum est enim mihi utilis in ministerium

12 Tychicum autem misi Ephesum

13 paenulam quam reliqui Troade apud Carpum veniens adfers et libros maxime autem membranas

14 Alexander aerarius multa mala mihi ostendit reddat ei Dominus secundum opera eius

15 quem et tu devita valde enim restitit verbis nostris

16 in prima mea defensione nemo mihi adfuit sed omnes me dereliquerunt non illis reputetur

17 Dominus autem mihi adstitit et confortavit me ut per me praedicatio impleatur et audiant omnes gentes et liberatus sum de ore leonis

18 liberabit me Dominus ab omni opere malo et saluum faciet in regnum suum caeleste cui gloria in saecula saeculorum amen

19 saluta Priscam et Aquilam et Onesifori domum

20 Erastus remansit Corinthi Trophimum autem reliqui infirmum Mileti

21 festina ante hiemem venire salutat te Eubulus et Pudens et Linus et Claudia et fratres omnes

22 Dominus Iesus cum spiritu tuo gratia nobiscum amen

The Epistle of St. Paul to Titus

Chapter

988 #1
988 #2

988 #3
986 The Second Epist-

le of St. Paul to Timothy

990 The Epistle of St. Paul to Philemon

Caput 1

1 Paulus servus Dei apostolus autem Iesu Christi secundum fidem electorum Dei et agnitionem veritatis quae secundum pietatem est

2 in spem vitae aeternae quam promisit qui non mentitur Deus ante tempora saecularia

3 manifestavit autem temporibus suis verbum suum in praedicatione quae credita est mihi secundum praeceptum salvatoris nostri Dei

4 Tito dilecto filio secundum communem fidem gratia et pax a Deo Patre et Christo Iesu salvatore nostro

5 huius rei gratia reliqui te Cretae ut ea quae desunt corrigas et constituas per civitates presbyteros sicut ego tibi disposui

6 si quis sine crimine est unius uxoris vir filios habens fideles non in accusatione luxuria aut non subditos

7 oportet enim episcopum sine crimine esse sicut Dei dispensatorem non superbum non iracundum non vinolentum non percussorem non turpilucri cupidum

8 sed hospitalem benignum sobrium iustum sanctum continentem

9 amplectentem eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem ut potens sit et exhortari in doctrina sana et eos qui contradicunt arguere

10 sunt enim multi et inoboedientes vaniloqui et seductores maxime qui de circumcissione sunt

11 quos oportet redargui qui universas domos subvertunt docentes quae non oportet turpis lucri gratia

12 dixit quidam ex illis proprius ipsorum propheta Cretenses semper mendaces malae bestiae ventres pigri

13 testimonium hoc verum est quam ob causam increpa illos dure ut sani sint in fide

14 non intendentes iudaicis fabulis et mandatis hominum aversantium se a veritate

15 omnia munda mundis coinquinatis autem et infidelibus nihil mundum sed inquinatae sunt eorum et mens et conscientia

16 confitentur se nosse Deum factis autem negant cum sunt abominati et incredibiles et ad omne opus bonum reprobi

Caput 2

1 tu autem loquere quae decet sanam doctrinam

2 senes ut sobrii sint pudici prudentes sani fide dilectione patientia

3 anus similiter in habitu sancto non criminatrices non vino multo servientes bene docentes

4 ut prudentiam doceant adulescentulas ut viros suos ament filios diligant

5 prudentes castas domus curam habentes benignas subditas suis viris ut non blasphemetur verbum Dei

6 iuvenes similiter hortare ut sobrii sint

7 in omnibus te ipsum praebe exemplum bonorum operum in doctrina integritatem gravitatem

8 verbum sanum inreprehensibilem ut is qui ex adverso est vereatur nihil habens malum dicere de nobis

9 servos dominis suis subditos esse in omnibus placentes non contradicentes

10 non fraudantes, sed in omnibus fidem bonam ostendentes ut doctrinam salutaris nostri Dei ornent in omnibus

11 apparuit enim gratia Dei salutaris omnibus hominibus

12 erudiens nos ut abnegantes impietatem et saecularia desideria sobrie et iuste et pie vivamus in hoc saeculo

13 expectantes beatam spem et adventum gloriae magni Dei et salvatoris nostri Iesu Christi

14 qui dedit semet ipsum pro nobis ut nos redimeret ab omni iniquitate et mundaret sibi populum acceptabilem sectatorem bonorum operum

15 haec loquere et exhortare et argue cum omni imperio nemo te contemnat

Caput 3

1 admone illos principibus et potestatibus subditos esse dicto oboedire ad omne opus bonum paratos esse

2 neminem blasphemare non litigiosos esse modestos omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines

3 eramus enim et nos aliquando insipientes increduli errantes servientes desideriis et voluptatibus variis in malitia et invidia agentes odibiles odientes invicem

4 cum autem benignitas et humanitas apparuit salvatoris nostri Dei

5 non ex operibus iustitiae quae fecimus nos sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus Sancti

6 quem effudit in nos abunde per Iesum Christum salvatorem nostrum

7 ut iustificati gratia ipsius heredes simus secundum spem vitae aeternae

8 fidelis sermo est et de his volo te confirmare ut curent bonis operibus praeesse qui credunt Deo haec sunt bona et utilia hominibus

9 stultas autem quaestiones et genealogias et contentiones et pugnas legis devota sunt enim inutiles et vanae

10 hereticum hominem post unam et secundam correptionem devota

11 sciens quia subversus est qui eiusmodi est et delinquit proprio iudicio condemnatus

12 cum misero ad te Arteman aut Tychicum festina ad me venire Nicopolim ibi enim statui hiemare

13 Zenan legis peritum et Apollo sollicito praemitte ut nihil illis desit

14 discant autem et nostri bonis operibus praeesse ad usus necessarios ut non sint infructuosi

15 salutant te qui mecum sunt omnes saluta qui nos amant in fide gratia Dei cum omnibus vobis amen

---

The Epistle of St. Paul to Philemon

Chapter

990 #1

988 The Epistle of St. Paul to Titus

991 The Epistle of St. Paul to the Hebrews

Caput 1

1 Paulus vinctus Iesu Christi et Timotheus frater Philemoni dilecto et adiutori nostro

2 et Appiae sorori et Archippo commilitoni nostro et ecclesiae quae in domo tua est

3 gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

4 gratias ago Deo meo semper memoriam tui faciens in orationibus meis

5 audiens caritatem tuam et fidem quam habes in Domino Iesu et in omnes sanctos

6 ut communicatio fidei tuae evidens fiat in agnitione omnis boni in nobis in Christo Iesu

7 gaudium enim magnum habui et consolationem in caritate tua quia viscera sanctorum requieverunt per te frater

8 propter quod multam fiduciam habentes in Christo Iesu imperandi tibi quod ad rem pertinet

9 propter caritatem magis obsecro cum sis talis ut Paulus senex nunc autem et vinctus Iesu Christi

10 obsecro te de meo filio quem genui in vinculis Onesimo

11 qui tibi aliquando inutilis fuit nunc autem et tibi et mihi utilis

12 quem remisi tu autem illum id est mea viscera suscipe

13 quem ego volueram mecum detinere ut pro te mihi ministraret in vinculis evangelii

14 sine consilio autem tuo nihil volui facere uti ne velut ex necessitate bonum tuum esset sed voluntarium

15 forsitan enim ideo discessit ad horam a te ut aeternum illum recipere

16 iam non ut servum sed plus servo carissimum fratrem maxime mihi quanto autem magis tibi et in carne et in Domino

17 si ergo habes me socium suscipe illum sicut me

18 si autem aliquid nocuit tibi aut debet hoc mihi imputa

19 ego Paulus scripsi mea manu ego reddam ut non dicam tibi quod et te ipsum mihi debes

20 ita frater ego te fruar in Domino refice viscera mea in Domino

21 confidens oboedientia tua scripsi tibi sciens quoniam et super id quod dico facies

22 simul autem et para mihi hospitium nam spero per orationes vestras donari me vobis

23 salutat te Epaphras concaptivus meus in Christo Iesu

24 Marcus Aristarchus Demas Lucas adiutores mei

25 gratia Domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro amen

The Epistle of St. Paul to the Hebrews

Chapter

991 #1
991 #2
992 #3
992 #4

992 #5
993 #6
993 #7
994 #8

994 #9
995 #10
996 #11
997 #12

997 #13
990 The Epistle of St.
Paul to Philemon

999 The Catholic
Epistle of St. James the
Apostle

salutis

Caput 1

1 multifariam et multis modis olim Deus loquens patribus in prophetis

2 novissime diebus istis locutus est nobis in Filio quem constituit heredem universorum per quem fecit et saecula

3 qui cum sit splendor gloriae et figura substantiae eius portansque omnia verbo virtutis suae purgationem peccatorum faciens sedit ad dexteram Maiestatis in excelsis

4 tanto melior angelis effectus quanto differentius prae illis nomen hereditavit

5 cui enim dixit aliquando angelorum Filius meus es tu ego hodie genui te et rursum ego ero illi in Patrem et ipse erit mihi in Filium

6 et cum iterum introducit primogenitum in orbem terrae dicit et adorent eum omnes angeli Dei

7 et ad angelos quidem dicit qui facit angelos suos spiritus et ministros suos flammam ignis

8 ad Filium autem thronus tuus Deus in saeculum saeculi et virga aequitatis virga regni tui

9 dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem propterea unxit te Deus Deus tuus oleo exultationis prae participibus tuis

10 et tu in principio Domine terram fundasti et opera manuum tuarum sunt caeli

11 ipsi peribunt tu autem permanebis et omnes ut vestimentum veterescent

12 et velut amictum involves eos et mutabuntur tu autem idem es et anni tui non deficient

13 ad quem autem angelorum dixit aliquando sede a dextris meis quoadusque ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum

14 nonne omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capient

Caput 2

1 propterea abundantius oportet observare nos ea quae audivimus ne forte pereffluamus

2 si enim qui per angelos dictus est sermo factus est firmus et omnis praevaricatio et inoboedientia accepit iustam mercedis retributionem

3 quomodo nos effugiemus si tantam neglexerimus salutem quae cum initium accepisset enarrari per Dominum ab eis qui audierunt in nos confirmata est

4 contestante Deo signis et portentis et variis virtutibus et Spiritus Sancti distributionibus secundum suam voluntatem

5 non enim angelis subiecit orbem terrae futurum de quo loquimur

6 testatus est autem in quodam loco quis dicens quid est homo quod memor es eius aut filius hominis quoniam visitas eum

7 minuisti eum paulo minus ab angelis gloria et honore coronasti eum et constituisti eum super opera manuum tuarum

8 omnia subiecisti sub pedibus eius in eo enim quod ei omnia subiecit nihil dimisit non subiectum ei nunc autem necdum videmus omnia subiecta ei

9 eum autem qui modico quam angeli minoratus est videmus Iesum propter passionem mortis gloria et honore coronatum ut gratia Dei pro omnibus gustaret mortem

10 decebat enim eum propter quem omnia et per quem omnia qui multos filios in gloriam adduxerat auctorem salutis eorum per passiones consummare

11 qui enim sanctificat et qui sanctificantur ex uno omnes propter quam causam non confunditur fratres eos vocare dicens

12 nuntiabo nomen tuum fratribus meis in medio ecclesiae laudabo te

13 et iterum ego ero fidens in eum et iterum ecce ego et pueri mei quos mihi dedit Deus

14 quia ergo pueri communicaverunt sanguini et carni et ipse similiter participavit hisdem ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium id est diabolus

15 et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti

16 nusquam enim angelos adprehendit sed semen Abrahae adprehendit

17 unde debuit per omnia fratribus simile ut misericors fieret et fidelis pontifex ad Deum ut repropitiaret delicta populi

18 in eo enim in quo passus est ipse temptatus potens est eis qui temptantur auxiliari

Caput 3

1 unde fratres sancti vocationis caelestis participes considerate apostolum et pontificem confessionis nostrae Iesum

2 qui fidelis est ei qui fecit illum sicut et Moses in omni domo illius

3 amplioris enim gloriae iste prae Mose dignus habitus est quanto ampliorem honorem habet domus qui fabricavit illam

4 omnis namque domus fabricatur ab aliquo qui autem omnia creavit Deus

5 et Moses quidem fidelis erat in tota domo eius tamquam famulus in testimonium eorum quae dicenda erant

6 Christus vero tamquam filius in domo sua quae domus sumus nos si fiduciam et gloriam spei usque ad finem firmam retineamus

7 quapropter sicut dicit Spiritus Sanctus hodie si vocem eius audieritis

8 nolite obdurare corda vestra sicut in exacerbatione secundum diem temptationis in deserto

9 ubi temptaverunt me patres vestri probaverunt et viderunt opera mea

10 quadraginta annos propter quod infensus fui generationi huic et dixi semper errant corde ipsi autem non cognoverunt vias meas

11 sicut iuravi in ira mea si introibunt in requiem meam

12 videte fratres ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi a Deo vivo

13 sed adhortamini vosmet ipsos per singulos dies donec hodie cognominatur ut non obduretur quis ex vobis fallacia peccati

14 participes enim Christi effecti sumus si tamen initium substantiae usque ad finem firmum retineamus

15 dum dicitur hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra quemadmodum in illa exacerbatione

16 quidam enim audientes exacerbaverunt sed non universi qui profecti sunt ab Aegypto per Mosen

17 quibus autem infensus est quadraginta annos nonne illis qui peccaverunt quorum cadavera prostrata sunt in deserto

18 quibus autem iuravit non introire in requiem ipsius nisi illis qui increduli fuerunt

19 et videmus quia non potuerunt introire propter incredulitatem

Caput 4

1 timeamus ergo ne forte relictis pollicitatione introeundi in requiem eius existimetur aliqui ex vobis deesse

2 etenim et nobis nuntiatum est quemadmodum et illis sed non profuit illis sermo auditus non admixtis fidei ex his quae audierunt

3 ingrediemur enim in requiem qui credidimus quemadmodum dixit sicut iuravi in ira mea si introibunt in requiem meam et quidem operibus ab institutione mundi factis

4 dixit enim quodam loco de die septima sic et requievit Deus die septima ab omnibus operibus suis

5 et in isto rursum si introibunt in requiem meam

6 quoniam ergo superest quosdam introire in illam et hii quibus prioribus adnuntiatum est non introierunt propter incredulitatem

7 iterum terminat diem quandam hodie in David dicendo post tantum temporis sicut supra dictum est hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra

8 nam si eis Iesus requiem praestitisset numquam de alio loqueretur posthac die

9 itaque relinquitur sabbatismus populo Dei

10 qui enim ingressus est in requiem eius etiam ipse requievit ab operibus suis sicut a suis Deus

11 festinemus ergo ingredi in illam requiem ut ne in id ipsum quis incidat incredulitatis exemplum

12 vivus est enim Dei sermo et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti et pertingens usque ad divisionem animae ac spiritus conpagum quoque et medullarum et discretor cogitationum et intentionum cordis

13 et non est ulla creatura invisibilis in conspectu eius omnia autem nuda et aperta sunt oculis eius ad quem nobis sermo

14 habentes ergo pontificem magnum qui penetraverit caelos Iesum Filium Dei teneamus confessionem

15 non enim habemus pontificem qui non possit conpati infirmitatibus nostris temptatum autem per omnia pro similitudine absque peccato

16 adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae ut misericordiam consequamur et gratiam inveniamus in auxilio opportuno

Caput 5

1 omnis namque pontifex ex hominibus adsumptus pro hominibus constituitur in his quae sunt ad Deum ut offerat dona et sacrificia pro peccatis

2 qui condolere possit his qui ignorant et errant quoniam et ipse circumdatus est infirmitate

3 et propter eam debet quemadmodum et pro populo ita etiam pro semet ipso offerre pro peccatis

4 nec quisquam sumit sibi honorem sed qui vocatur a Deo tamquam Aaron

5 sic et Christus non semet ipsum clarificavit ut pontifex fieret sed qui locutus est ad eum Filius meus es tu ego hodie genui te

6 quemadmodum et in alio dicit tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech

7 qui in diebus carnis suae preces supplicationesque ad eum qui possit salvum illum a morte facere cum clamore valido et lacrimis offerens et exauditus pro sua reverentia

8 et quidem cum esset Filius didicit ex his quae passus est oboedientiam

9 et consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis aeternae

10 appellatus a Deo pontifex iuxta ordinem Melchisedech

11 de quo grandis nobis sermo et ininterpretabilis ad dicendum quoniam inbecilles facti estis ad audiendum

12 etenim cum deberetis magistri esse propter tempus rursum indigetis ut vos doceamini quae sint elementa exordii sermonum Dei et facti estis quibus lacte opus sit non solido cibo

13 omnis enim qui lactis est particeps expers est sermonis iustitiae parvulus enim est

14 perfectorum autem est solidus cibus eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali

Caput 6

1 quapropter intermittentes inchoationis Christi sermonem ad perfectionem feramur non rursum iacentes fundamentum paenitentiae ab operibus mortuis et fidei ad Deum

2 baptismatum doctrinae inpositionis quoque manuum ac resurrectionis mortuorum et iudicii aeterni

3 et hoc faciemus siquidem permiserit Deus

4 impossibile est enim eos qui semel sunt inluminati gustaverunt etiam donum caeleste et participes sunt facti Spiritus Sancti

5 gustaverunt nihilominus bonum Dei verbum virtutesque saeculi venturi

6 et prolapsi sunt renovari rursus ad paenitentiam rursum crucifigentes sibimet ipsis Filium Dei et ostentui habentes

7 terra enim saepe venientem super se bibens imbrem et generans herbam oportunam illis a quibus colitur accipit benedictionem a Deo

8 proferens autem spinas ac tribulos reproba est et maledicto proxima cuius consummatio in combustionem

9 confidimus autem de vobis dilectissimi meliora et viciniora saluti tametsi ita loquimur

10 non enim iniustus Deus ut obliviscatur operis vestri et dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius qui ministrastis sanctis et ministratis

11 cupimus autem unumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem ad expletionem spei usque in finem

12 ut non segnes efficiamini verum imitatores eorum qui fide et patientia hereditabunt promissiones

13 Abrahae namque promittens Deus quoniam neminem habuit per quem iuraret maiorem iuravit per semet ipsum

14 dicens nisi benedicens benedicam te et multiplicans multiplicabo te

15 et sic longanimiter ferens adeptus est repromissionem

16 homines enim per maiorem sui iurant et omnis controversiae eorum finis ad confirmationem est iuramentum

17 in quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis heredibus immobilitatem consilii sui interposuit iusiurandum

18 ut per duas res immobiles quibus impossibile est mentiri Deum fortissimum solacium habeamus qui confugimus ad tenendam propositam spem

19 quam sicut anchoram habemus animae tutam ac firmam et incedentem usque in interiora velaminis

20 ubi praecursor pro nobis introiit Iesus secundum ordinem Melchisedech pontifex factus in aeternum

Caput 7

1 hic enim Melchisedech rex Salem sacerdos Dei summi qui obviavit Abrahae regresso a caede regum et benedixit ei

2 cui decimas omnium divisit Abraham primum quidem qui interpretatur rex iustitiae deinde autem et rex Salem quod est rex pacis

3 sine patre sine matre sine genealogia neque initium dierum neque finem vitae habens adsimilatus autem Filio Dei manet sacerdos in perpetuum

4 intuemini autem quantus sit hic cui et decimam dedit de praecipuis Abraham patriarcha

5 et quidem de filiis Levi sacerdotium accipientes mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem id est a fratribus suis quamquam et ipsi exierunt de lumbis Abrahae

6 cuius autem generatio non adnumeratur in eis decimas sumpsit Abraham et hunc qui habebat repromissiones benedixit

7 sine ulla autem contradictione quod minus est a meliore benedicatur

8 et hic quidem decimas morientes homines accipiunt ibi autem contestatus quia vivit

9 et ut ita dictum sit per Abraham et Levi qui decimas accipit decimatus est

10 adhuc enim in lumbis patris erat quando obviavit ei Melchisedech

11 si ergo consummatio per sacerdotium leviticum erat populus enim sub ipso legem accepit quid adhuc necessarium secundum ordinem Melchisedech alium surgere sacerdotem et non secundum ordinem Aaron dici

12 translato enim sacerdotio necesse est ut et legis translatio fiat

13 in quo enim haec dicuntur de alia tribu est de qua nullus altario praesto fuit

14 manifestum enim quod ex Iuda ortus sit Dominus noster in qua tribu nihil de sacerdotibus Moses locutus est

15 et amplius adhuc manifestum est si secundum similitudinem Melchisedech exsurgit alius sacerdos

16 qui non secundum legem mandati carnalis factus est sed secundum virtutem vitae insolubilis

17 contestatur enim quoniam tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech

18 reprobatio quidem fit praecedentis mandati propter infirmitatem eius et inutilitatem

19 nihil enim ad perfectum adduxit lex introductio vero melioris spei per quam proximamus ad Deum

20 et quantum est non sine iureiurando alii quidem sine iureiurando sacerdotes facti sunt

21 hic autem cum iureiurando per eum qui dixit ad illum iuravit Dominus et non paenitebit tu es sacerdos in aeternum

22 in tantum melioris testamenti sponsor factus est Iesus

23 et alii quidem plures facti sunt sacerdotes idcirco quod morte prohiberentur permanere

24 hic autem eo quod maneat in aeternum sempiternum habet sacerdotium

25 unde et salvare in perpetuo potest accedentes per semet ipsum ad Deum semper vivens ad interpellandum pro eis

26 talis enim decebat ut nobis esset pontifex sanctus innocens inpollutus segregatus a peccatoribus et excelsior caelis factus

27 qui non habet cotidie necessitatem quemadmodum sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre deinde pro populi hoc enim fecit semel se offerendo

28 lex enim homines constituit sacerdotes infirmitatem habentes sermo autem iurisiurandi qui post legem est Filium in aeternum perfectum

Caput 8

1 capitulum autem super ea quae dicuntur talem habemus pontificem qui consedit in dextera sedis Magnitudinis in caelis

2 sanctorum minister et tabernaculi veri quod fixit Dominus et non homo

3 omnis enim pontifex ad offerenda munera et hostias constituitur unde necesse est et hunc habere aliquid quod offerat

4 si ergo esset super terram nec esset sacerdos cum essent qui offerrent secundum legem munera

5 qui exemplari et umbrae deserviunt caelestium sicut responsum est Mosi cum consummaret tabernaculum vide inquit omnia facito secundum exemplar quod tibi ostensum est in monte

6 nunc autem melius sortitus est ministerium quanto et melioris testamenti mediator est quod in melioribus repromissionibus sanctum est

7 nam si illud prius culpa vacasset non utique secundi locus inquireretur

8 vituperans enim eos dicit ecce dies veniunt dicit Dominus et consummabo super domum Israhel et super domum Iuda testamentum novum

9 non secundum testamentum quod feci patribus eorum in die qua adprehendi manum illorum ut educerem illos de terra Aegypti quoniam ipsi non permanserunt in testamento meo et ego neglexi eos dicit Dominus

10 quia hoc testamentum quod disponam domui Israhel post dies illos dicit Dominus dando leges meas in mentem eorum et in corde eorum superscribam eas et ero eis in Deum et ipsi erunt mihi in populum

11 et non docebit unusquisque proximum suum et unusquisque fratrem suum dicens cognosce Dominum quoniam omnes scient me a minore usque ad maiorem eorum

12 quia propitius ero iniquitatibus eorum et peccatorum illorum iam non memorabor

13 dicendo autem novum veteravit prius quod autem antiquatur et senescit prope interitum est

Caput 9

1 habuit quidem et prius iustificationes culturae et sanctum saeculare

2 tabernaculum enim factum est primum in quo inerant candelabra et mensa et propositio panum quae dicitur sancta

3 post velamentum autem secundum tabernaculum quod dicitur sancta sanctorum

4 aureum habens turibulum et arcam testamenti circumtectam ex omni parte auro in qua urna aurea habens manna et virga Aaron quae fronderat et tabulae testamenti

5 superque eam cherubin gloriae obumbrantia propitiatorium de quibus non est modo dicendum per singula

6 his vero ita compositis in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes sacrificiorum officia consummantes

7 in secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine quem offert pro sua et populi ignorantia

8 hoc significante Spiritu Sancto nondum propalatam esse sanctorum viam adhuc priore tabernaculo habente statum

9 quae parabola est temporis instantis iuxta quam munera et hostiae offeruntur quae non possunt iuxta conscientiam perfectum facere servientem

10 solummodo in cibis et in potibus et variis baptismis et iustitiis carnis usque ad tempus correctionis inpositis

11 Christus autem adsistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum id est non huius creationis

12 neque per sanguinem hircorum et vitulorum sed per proprium sanguinem introivit semel in sancta aeterna redemptione inventa

13 si enim sanguis hircorum et taurorum et cinis vitulae aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis

14 quanto magis sanguis Christi qui per Spiritum Sanctum semet ipsum obtulit immaculatum Deo emundabit conscientiam vestram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi

15 et ideo novi testamenti mediator est ut morte intercedente in redemptionem earum praevaricationum quae erant sub priore testamento repromissionem accipiant qui vocati sunt aeternae hereditatis

16 ubi enim testamentum mors necesse est intercedat testatoris

17 testamentum enim in mortuis confirmatum est alioquin nondum valet dum vivit qui testatus est

18 unde ne primum quidem sine sanguine dedicatum est

19 lecto enim omni mandato legis a Mose universo populo accipiens sanguinem vitulorum et hircorum cum aqua et lana coccinea et hysopo ipsum quoque librum et omnem populum aspersit

20 dicens hic sanguis testamenti quod mandavit ad vos Deus

21 etiam tabernaculum et omnia vasa ministerii sanguine similiter aspersit

22 et omnia paene in sanguine mundantur secundum legem et sine sanguinis fusione non fit remissio

23 necesse est ergo exemplaria quidem caelestium his mundari ipsa autem caelestia melioribus hostiis quam istis

24 non enim in manufactis sanctis Iesus introiit exemplaria verorum sed in ipsum caelum ut appareat nunc vultui Dei pro nobis

25 neque ut saepe offerat semet ipsum quemadmodum pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno

26 alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi nunc autem semel in consummatione saeculorum ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit

27 et quemadmodum statutum est hominibus semel mori post hoc autem iudicium

28 sic et Christus semel oblatus ad multorum exhaurienda peccata secundo sine peccato apparebit expectantibus se in salutem

stis quas offerunt indesinenter numquam potest accedentes perfectos facere

2 alioquin non cessassent offerri ideo quod nullam haberent ultra conscientiam peccati cultores semel mundati

3 sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit

4 impossibile enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata

5 ideo ingrediens mundum dicit hostiam et oblationem noluisti corpus autem aptasti mihi

6 holocaustomata et pro peccato non tibi placuit

7 tunc dixi ecce venio in capitulo libri scriptum est de me ut faciam Deus voluntatem tuam

8 superius dicens quia hostias et oblationes et holocaustomata et pro peccato noluisti nec placita sunt tibi quae secundum legem offeruntur

9 tunc dixit ecce venio ut faciam Deus voluntatem tuam aufert primum ut sequens statuatur

10 in qua voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis Christi Iesu in semel

11 et omnis quidem sacerdos praesto est cotidie ministrans et easdem saepe offerens hostias quae numquam possunt auferre peccata

12 hic autem unam pro peccatis offerens hostiam in sempiternum sedit in dextera Dei

13 de cetero expectans donec ponantur inimici eius scabillum pedum eius

14 una enim oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos

15 contestatur autem nos et Spiritus Sanctus postquam enim dixit

16 hoc autem testamentum quod testabor ad illos post dies illos dicit Dominus dando leges meas in cordibus eorum et in mente eorum superscribam eas

17 et peccatorum et iniquitatum eorum iam non recordabor amplius

18 ubi autem horum remissio iam non oblatio pro peccato

19 habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum in sanguine Christi

20 quam initiavit nobis viam novam et viventem per velamen id est carnem suam

21 et sacerdotem magnum super domum Dei

22 accedamus cum vero corde in plenitudine fidei aspersi corda a conscientia mala et abluti corpus aqua munda

23 teneamus spei nostrae confessionem indeclinabilem fidelis enim est qui repromisit

24 et consideremus invicem in provocationem caritatis et bonorum operum

25 non deserentes collectionem nostram sicut est consuetudinis quibusdam sed consolantes et tanto magis quanto videritis adpropinquantem diem

26 voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis iam non relinquitur pro peccatis hostia

Caput 10

1 umbram enim habens lex bonorum futurorum non ipsam imaginem rerum per singulos annos hisdem ipsis ho-

27 terribilis autem quaedam expectatio iudicii et ignis aemulatio quae consumptura est adversarios

28 irritam quis faciens legem Mosi sine ulla miseratione duobus vel tribus testibus moritur

29 quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui Filium Dei conculcaverit et sanguinem testamenti pollutum duxerit in quo sanctificatus est et Spiritui gratiae contumeliam fecerit

30 scimus enim qui dixit mihi vindictam ego reddam et iterum quia iudicabit Dominus populum suum

31 horrendum est incidere in manus Dei viventis

32 rememoramini autem pristinos dies in quibus inluminati magnum certamen sustinuistis passionum

33 et in altero quidem obprobriis et tribulationibus spectaculum facti in altero autem socii taliter conversantium effecti

34 nam et vinctis compassi estis et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam

35 nolite itaque amittere confidentiam vestram quae magnam habet remunerationem

36 patientia enim vobis necessaria est ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem

37 adhuc enim modicum quantulum qui venturus est veniet et non tardabit

38 iustus autem meus ex fide vivit quod si subtraxerit se non placebit animae meae

39 nos autem non sumus subtractionis in perditionem sed fidei in acquisitionem animae

Caput 11

1 est autem fides sperandorum substantia rerum argumentum non parentum

2 in hac enim testimonium consecuti sunt senes

3 fide intellegimus aptata esse saecula verbo Dei ut ex invisibilibus visibilia fierent

4 fide plurimam hostiam Abel quam Cain obtulit Deo per quam testimonium consecutus est esse iustus testimonium perhibente muneribus eius Deo et per illam defunctus adhuc loquitur

5 fide Enoch translatus est ne videret mortem et non inveniebatur quia transtulit illum Deus ante translationem enim testimonium habebat placuisse Deo

6 sine fide autem impossibile placere credere enim oportet accedentem ad Deum quia est et inquirentibus se remunerator fit

7 fide Noe responso accepto de his quae adhuc non videbantur metuens aptavit arcam in salutem domus suae per quam damnavit mundum et iustitiae quae per fidem est heres est institutus

8 fide qui vocatur Abraham oboedivit in locum exire quem accepturus erat in hereditatem et exiit nesciens quod iret

9 fide moratus est in terra repromissionis tamquam in aliena in casulis habitando cum Isaac et Iacob coheredibus repromissionis eiusdem

10 expectabat enim fundamenta habentem civitatem cuius artifex et conditor Deus

11 fide et ipsa Sarra sterilis virtutem in conceptionem seminis accepit etiam praeter tempus aetatis quoniam fidelem credidit esse qui promiserat

12 propter quod et ab uno orti sunt et haec emortuo tamquam sidera caeli in multitudinem et sicut harena quae est ad oram maris innumerabilis

13 iuxta fidem defuncti sunt omnes isti non acceptis repromissionibus sed a longe eas aspicientes et salutantes et confitentes quia peregrini et hospites sunt supra terram

14 qui enim haec dicunt significant se patriam inquirere

15 et si quidem illius meminissent de qua exierunt habebant utique tempus revertendi

16 nunc autem meliorem appetunt id est caelestem ideo non confunditur Deus vocari Deus eorum paravit enim illis civitatem

17 fide obtulit Abraham Isaac cum temptaretur et unigenitum offerebat qui susceperat repromissiones

18 ad quem dictum est quia in Isaac vocabitur tibi semen

19 arbitrans quia et a mortuis suscitare potens est Deus unde eum et in parabola accepit

20 fide et de futuris benedixit Isaac Iacob et Esau

21 fide Iacob moriens singulis filiorum Ioseph benedixit et adoravit fastigium virgae eius

22 fide Ioseph moriens de profectione filiorum Israhel memoratus est et de ossibus suis mandavit

23 fide Moses natus occultatus est mensibus tribus a parentibus suis eo quod vidissent elegantem infantem et non timuerunt regis edictum

24 fide Moses grandis factus negavit se esse filium filiae Pharaonis

25 magis eligens adfligi cum populo Dei quam temporalis peccati habere iucunditatem

26 maiores divitias aestimans thesauro Aegyptiorum inproperium Christi aspiciebat enim in remunerationem

27 fide reliquit Aegyptum non veritus animositatem regis invisibilem enim tamquam videns sustinuit

28 fide celebravit pascha et sanguinis effusionem ne qui vastabat primitiva tangeret eos

29 fide transierunt mare Rubrum tamquam per aridam terram quod experti Aegyptii devorati sunt

30 fide muri Hiericho ruerunt circuiti dierum septem

31 fide Raab meretrix non periit cum incredulis excipiens exploratores cum pace

32 et quid adhuc dicam deficiet enim me tempus enarrantem de Gedeon Barac Samson Iepthae David et Samuhel et prophetis

33 qui per fidem devicerunt regna operati sunt iustitiam adepti sunt repromissiones obturaverunt ora leonum

34 extinxerunt impetum ignis effugerunt aciem gladii convaluerunt de infirmitate fortes facti sunt in bello castra verterunt exterorum

35 acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos alii autem distenti sunt non suscipientes redemptionem ut meliorem invenirent resurrectionem

36 alii vero ludibria et verbera experti insuper et vincula et carceres

37 lapidati sunt secti sunt temptati sunt in occisione gladii mortui sunt circumierunt in melotis in pellibus caprinis egentes angustiati adfliti

38 quibus dignus non erat mundus in solitudinibus errantes et montibus et speluncis et in cavernis terrae

39 et hii omnes testimonio fidei probati non acceperunt repromissionem

40 Deo pro nobis melius aliquid providente ut ne sine nobis consummarentur

Caput 12

1 ideoque et nos tantam habentes inpositam nubem testium deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum per patientiam curramus propositum nobis certamen

2 aspicientes in auctorem fidei et consummatorem Iesum qui pro proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta atque in dextera sedis Dei sedit

3 recogitate enim eum qui talem sustinuit a peccatoribus adversum semet ipsos contradictionem ut ne fatigemini animis vestris deficientes

4 nondum usque ad sanguinem restitistis adversus peccatum repugnantes

5 et obliti estis consolationis quae vobis tamquam filiis loquitur dicens fili mi noli neglegere disciplinam Domini neque fatigeris dum ab eo argueris

6 quem enim diligit Dominus castigat flagellat autem omnem filium quem recipit

7 in disciplina perseverate tamquam filiis vobis offert Deus quis enim filius quem non corripit pater

8 quod si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt omnes ergo adulteri et non filii estis

9 deinde patres quidem carnis nostrae habuimus eruditores et reverebamur non multo magis obtemperabimus Patri spirituum et vivemus

10 et illi quidem in tempore paucorum dierum secundum voluntatem suam erudiebant nos hic autem ad id quod utile est in recipiendo sanctificationem eius

11 omnis autem disciplina in praesenti quidem videtur non esse gaudii sed maeroris postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddit iustitiae

12 propter quod remissas manus et soluta genua erigite

13 et gressus rectos facite pedibus vestris ut non claudicans erret magis autem sanetur

14 pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam sine qua nemo videbit Dominum

15 contemplantes ne quis desit gratiae Dei ne qua radix amaritudinis sursum germinans inpediat et per illam inquinentur multi

16 ne quis fornicator aut profanus ut Esau qui propter unam escam vendidit primitiva sua

17 scitote enim quoniam et postea cupiens hereditare benedictionem reprobatus est non enim invenit paenitentiae locum quamquam cum lacrimis inquisisset eam

18 non enim accessistis ad tractabilem et accensibilem ignem et turbinem et caliginem et procellam

19 et tubae sonum et vocem verborum quam qui audierunt excusaverunt se ne eis fieret verbum

20 non enim portabant quod dicebatur et si bestia tetigerit montem lapidabitur

21 et ita terribile erat quod videbatur Moses dixit exterritus sum et tremebundus

22 sed accessistis ad Sion montem et civitatem Dei viventis Hierusalem caelestem et multorum milium angelorum frequentiae

23 et ecclesiam primitivorum qui conscripti sunt in caelis et iudicem omnium Deum et spiritus iustorum perfectorum

24 et testamenti novi mediatorem Iesum et sanguinis sparsionem melius loquentem quam Abel

25 videte ne recusetis loquentem si enim illi non effugerunt recusantes eum qui super terram loquebatur multo magis nos qui de caelis loquentem nobis avertimur

26 cuius vox movit terram tunc modo autem repromittit dicens adhuc semel ego movebo non solum terram sed et caelum

27 quod autem adhuc semel dicit declarat mobilium translationem tamquam factorum ut maneant ea quae sunt immobilia

28 itaque regnum immobile suscipientes habemus gratiam per quam serviamus placentes Deo cum metu et reverentia

29 etenim Deus noster ignis consumens est

Caput 13

1 caritas fraternitatis maneat

2 hospitalitatem nolite oblivisci per hanc enim latuerunt quidam angelis hospitio receptis

3 mementote victorum tamquam simul vincti et laborantium tamquam et ipsi in corpore morantes

4 honorabile conubium in omnibus et torus immaculatus fornicatores enim et adulteros iudicabit Deus

5 sint mores sine avaritia contenti praesentibus ipse enim dixit non te deseram neque derelinquam

6 ita ut confidenter dicamus Dominus mihi adiutor non timebo quid faciat mihi homo

7 mementote praepositorum vestrorum qui vobis locuti sunt verbum Dei quorum intuentes exitum conversationis imitamini fidem

8 Iesus Christus heri et hodie ipse et in saecula

9 doctrinis variis et peregrinis nolite abduci optimum enim est gratia stabiliri cor non escis quae non profuerunt ambulanti in eis

10 habemus altare de quo edere non habent potestatem qui tabernaculo deserviunt

11 quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem horum corpora cremantur extra castra

12 propter quod et Iesus ut sanctificaret per suum sanguinem populum extra portam passus est

13 exeamus igitur ad eum extra castra inproperium eius portantes

14 non enim habemus hic manentem civitatem sed futuram inquirimus

15 per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo id est fructum labiorum confitentium nomini eius

16 beneficentiae autem et communionis nolite oblivisci talibus enim hostiis promeretur Deus

17 oboedite praepositis vestris et subiacete eis ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri

ut cum gaudio hoc faciant et non gementes hoc enim non expedit vobis

18 orate pro nobis confidimus enim quia bonam conscientiam habemus in omnibus bene volentes conversari

19 amplius autem deprecor vos hoc facere ut quo celerius restituar vobis

20 Deus autem pacis qui eduxit de mortuis pastorem magnum ovium in sanguine testamenti aeterni Dominum nostrum Iesum

21 aptet vos in omni bono ut faciatis voluntatem eius faciens in vobis quod placeat coram se per Iesum Christum cui gloria in saecula saeculorum amen

22 rogo autem vos fratres sufferatis verbum solacii etenim perpaucis scripsi vobis

23 cognoscite fratrem nostrum Timotheum dimissum cum quo si celerius venerit videbo vos

24 salutate omnes praepositos vestros et omnes sanctos salutant vos de Italia

25 gratia cum omnibus vobis amen

The Catholic Epistle of St. James the Apostle

Chapter

999 #1
999 #2

1000 #3
1000 #4

1001 #5
991 The Epistle of St.

Paul to the Hebrews
1002 The First Epistle

of St. Peter the Apostle

Caput 1

1 Iacobus Dei et Domini nostri Iesu Christi servus
duodecim tribubus quae sunt in dispersione salutem
2 omne gaudium existimate fratres mei cum in
temptationibus variis incideritis
3 scientes quod probatio fidei vestrae patientiam operatur
4 patientia autem opus perfectum habeat ut sitis perfecti
et integri in nullo deficientes
5 si quis autem vestrum indiget sapientiam postulet a
Deo qui dat omnibus affluenter et non inproperat et dabitur
ei
6 postulet autem in fide nihil haesitans qui enim haesitat
similis est fluctui maris qui a vento movetur et circumfertur
7 non ergo aestimet homo ille quod accipiat aliquid a
Domino
8 vir duplex animo inconstans in omnibus viis suis
9 gloriatur autem frater humilis in exaltatione sua
10 dives autem in humilitate sua quoniam sicut flos faeni
transibit
11 exortus est enim sol cum ardore et arefecit faenum et
flos eius decidit et decor vultus eius deperiit ita et dives in
itineribus suis marcescet
12 beatus vir qui suffert temptationem quia cum pro-
batus fuerit accipiet coronam vitae quam repromisit Deus
diligentibus se
13 nemo cum temptatur dicat quoniam a Deo temptor
Deus enim intemptator malorum est ipse autem neminem
temptat
14 unusquisque vero temptatur a concupiscentia sua
abstractus et inlectus
15 dein concupiscentia cum conceperit parit peccatum
peccatum vero cum consummatum fuerit generat mortem
16 nolite itaque errare fratres mei dilectissimi
17 omne datum optimum et omne donum perfectum de-
sursum est descendens a Patre luminum apud quem non est
transmutatio nec vicissitudinis obumbratio
18 voluntarie genuit nos verbo veritatis ut simus initium
aliquod creaturae eius
19 scitis fratres mei dilecti sit autem omnis homo velox
ad audiendum tardus autem ad loquendum et tardus ad iram

20 ira enim viri iustitiam Dei non operatur
21 propter quod abicientes omnem inmunditiam et abun-
dantiam malitiae in mansuetudine suscipite insitum verbum
quod potest salvare animas vestras
22 estote autem factores verbi et non auditores tantum
fallentes vosmet ipsos
23 quia si quis auditor est verbi et non factor hic
conparabitur viro consideranti vultum nativitatis suae in
speculo
24 consideravit enim se et abiit et statim oblitus est qualis
fuerit
25 qui autem perspexerit in lege perfecta libertatis et per-
manserit non auditor obliviosus factus sed factor operis hic
beatus in facto suo erit
26 si quis autem putat se religiosum esse non refrenans
linguam suam sed seducens cor suum huius vana est religio
27 religio munda et immaculata apud Deum et Patrem
haec est visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum
immaculatum se custodire ab hoc saeculo

Caput 2

1 fratres mei nolite in personarum acceptione habere
fidem Domini nostri Iesu Christi gloriae
2 etenim si introierit in conventu vestro vir aureum anu-
lum habens in veste candida introierit autem et pauper in
sordido habitu
3 et intendatis in eum qui indutus est veste praeclara et
dixeritis tu sede hic bene pauperi autem dicatis tu sta illic aut
sede sub scabillo pedum meorum
4 nonne iudicatis apud vosmet ipsos et facti estis iudices
cogitationum iniquarum
5 audite fratres mei dilectissimi nonne Deus elegit pau-
peres in hoc mundo divites in fide et heredes regni quod
repromisit Deus diligentibus se
6 vos autem exhonorastis pauperem nonne divites per
potentiam opprimunt vos et ipsi trahunt vos ad iudicia
7 nonne ipsi blasphemant bonum nomen quod invocatum
est super vos
8 si tamen legem perficitis regalem secundum scripturas
diliges proximum tuum sicut te ipsum bene facitis
9 si autem personas accipitis peccatum operamini
redarguti a lege quasi transgressores

10 quicumque autem totam legem servaverit offendat autem in uno factus est omnium reus

11 qui enim dixit non moechaberis dixit et non occides quod si non moechaberis occides autem factus es transgressor legis

12 sic loquimini et sic facite sicut per legem libertatis incipientes iudicari

13 iudicium enim sine misericordia illi qui non fecit misericordiam superexultat autem misericordia iudicio

14 quid proderit fratres mei si fidem quis dicat se habere opera autem non habeat numquid poterit fides salvare eum

15 si autem frater aut soror nudi sunt et indigent victu cotidiano

16 dicat autem aliquis de vobis illis ite in pace calefacimini et saturamini non dederitis autem eis quae necessaria sunt corporis quid proderit

17 sic et fides si non habeat opera mortua est in semet ipsam

18 sed dicet quis tu fidem habes et ego opera habeo ostende mihi fidem tuam sine operibus et ego ostendam tibi ex operibus fidem meam

19 tu credis quoniam unus est Deus bene facis et daemones credunt et contremescunt

20 vis autem scire o homo inanis quoniam fides sine operibus otiosa est

21 Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est offerens Isaac filium suum super altare

22 vides quoniam fides cooperabatur operibus illius et ex operibus fides consummata est

23 et suppleta est scriptura dicens credidit Abraham Deo et reputatum est illi ad iustitiam et amicus Dei appellatus est

24 videtis quoniam ex operibus iustificatur homo et non ex fide tantum

25 similiter autem et Raab meretrix nonne ex operibus iustificata est suscipiens nuntios et alia via eiciens

26 sicut enim corpus sine spiritu emortuum est ita et fides sine operibus mortua est

Caput 3

1 nolite plures magistri fieri fratres mei scientes quoniam maius iudicium sumitis

2 in multis enim offendimus omnes si quis in verbo non offendit hic perfectus est vir potens etiam freno circumducere totum corpus

3 si autem equorum frenos in ora mittimus ad consentiendum nobis et omne corpus illorum circumferimus

4 ecce et naves cum magnae sint et a ventis validis minentur circumferuntur a modico gubernaculo ubi impetus dirigentis voluerit

5 ita et lingua modicum quidem membrum est et magna exultat ecce quantus ignis quam magnam silvam incendit

6 et lingua ignis est universitas iniquitatis lingua constituitur in membris nostris quae maculat totum corpus et inflamat rotam nativitatis nostrae inflammata a gehenna

7 omnis enim natura bestiarum et volucrum et serpentium etiam ceterorum domantur et domita sunt a natura humana

8 linguam autem nullus hominum domare potest inquietum malum plena veneno mortifero

9 in ipsa benedicimus Dominum et Patrem et in ipsa maledicimus homines qui ad similitudinem Dei facti sunt

10 ex ipso ore procedit benedictio et maledictio non oportet fratres mei haec ita fieri

11 numquid fons de eodem foramine emanat dulcem et amaram aquam

12 numquid potest fratres mei ficus olivas facere aut vitis ficus sic neque salsa dulcem potest facere aquam

13 quis sapiens et disciplinatus inter vos ostendat ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientiae

14 quod si zelum amarum habetis et contentiones in cordibus vestris nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem

15 non est ista sapientia desursum descendens sed terrena animalis diabolica

16 ubi enim zelus et contentio ibi inconstantia et omne opus pravum

17 quae autem desursum est sapientia primum quidem pudica est deinde pacifica modesta suadibilis plena misericordia et fructibus bonis non iudicans sine simulatione

18 fructus autem iustitiae in pace seminatur facientibus pacem

Caput 4

1 unde bella et lites in vobis nonne hinc ex concupiscentiis vestris quae militant in membris vestris

2 concupiscitis et non habetis occiditis et zelatis et non potestis adipisci litigatis et belligeratis non habetis propter quod non postulatis

3 petitis et non accipitis eo quod male petatis ut in concupiscentiis vestris insumatis

4 adulteri nescitis quia amicitia huius mundi inimica est Dei quicumque ergo voluerit amicus esse saeculi huius inimicus Dei constituitur

5 aut putatis quia inaniter scriptura dicat ad invidiam concupiscit Spiritus qui inhabitat in nobis

6 maiorem autem dat gratiam propter quod dicit Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam

7 subditi igitur estote Deo resistite autem diabolo et fugiet a vobis

8 adpropiate Domino et adpropinquabit vobis emundate manus peccatores et purificate corda duplices animo

9 miseri estote et lugete et plorate risus vester in luctum convertatur et gaudium in maerorem

10 humiliamini in conspectu Domini et exaltabit vos

11 nolite detrahere de alterutrum fratres qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suum detrahit legi et iudicat legem si autem iudicas legem non es factor legis sed iudex

12 unus est legislator et iudex qui potest perdere et liberare tu autem quis es qui iudicas proximum

13 ecce nunc qui dicitis hodie aut crastino ibimus in illam civitatem et faciemus quidem ibi annum et mercabimur et lucrum faciemus

14 qui ignoratis quid erit in crastinum quae enim est vita vestra vapor est ad modicum parens deinceps exterminatur

15 pro eo ut dicatis si Dominus voluerit et vixerimus faciemus hoc aut illud

16 nunc autem exultatis in superbiis vestris omnis exultatio talis maligna est

17 scienti igitur bonum facere et non facienti peccatum est illi

Caput 5

1 age nunc divites plorate ululantes in miseriis quae advenient vobis

2 divitiae vestrae putrefactae sunt et vestimenta vestra a tineis comesta sunt

3 aurum et argentum vestrum eruginavit et erugo eorum in testimonium vobis erit et manducabit carnes vestras sicut ignis thesaurizastis in novissimis diebus

4 ecce merces operariorum qui messuerunt regiones vestras qui fraudatus est a vobis clamat et clamor ipsorum in aures Domini Sabaoth introiit

5 epulati estis super terram et in luxuriis enutristis corda vestra in die occisionis

6 addixistis occidistis iustum non resistit vobis

7 patientes igitur estote fratres usque ad adventum Domini ecce agricola expectat pretiosum fructum terrae patienter ferens donec accipiat temporivum et serotinum

8 patientes estote et vos confirmate corda vestra quoniam adventus Domini adpropinquavit

9 nolite ingemescere fratres in alterutrum ut non iudicemini ecce iudex ante ianuam adsistit

10 exemplum accipite fratres laboris et patientiae prophetas qui locuti sunt in nomine Domini

11 ecce beatificamus qui sustinuerunt sufferentiam Iob audistis et finem Domini vidistis quoniam misericors est Dominus et miserator

12 ante omnia autem fratres mei nolite iurare neque per caelum neque per terram neque aliud quodcumque iuramentum sit autem vestrum est est non non uti non sub iudicio decidatis

13 tristatur aliquis vestrum oret aequo animo est psallat

14 infirmatur quis in vobis inducat presbyteros ecclesiae et orent super eum unguentes eum oleo in nomine Domini

15 et oratio fidei salvabit infirmum et adlevabit eum Dominus et si in peccatis sit dimittentur ei

16 confitemini ergo alterutrum peccata vestra et orate pro invicem ut salvemini multum enim valet deprecatio iusti adsidua

17 Helias homo erat similis nobis passibilis et oratione oravit ut non plueret super terram et non pluit annos tres et menses sex

18 et rursum oravit et caelum dedit pluviam et terra dedit fructum suum

19 fratres mei si quis ex vobis erraverit a veritate et converterit quis eum

20 scire debet quoniam qui converti fecerit peccatorem ab errore viae suae salvabit animam eius a morte et operit multitudinem peccatorum

---

The First Epistle of St. Peter the Apostle

Chapter

1002 #1
1002 #2
1003 #3

1003 #4
1004 #5

999 The Catholic
Epistle of St. James the
Apostle

1005 The Second Apostle
Epistle of St. Peter the

Caput 1

1 Petrus apostolus Iesu Christi electis advenis dispersionis Ponti Galatae Cappadociae Asiae et Bithyniae

2 secundum praescientiam Dei Patris in sanctificatione Spiritus in oboedientiam et aspersionem sanguinis Iesu Christi gratia vobis et pax multiplicetur

3 benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi qui secundum magnam misericordiam suam regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem Iesu Christi ex mortuis

4 in hereditatem incorruptibilem et incontaminatam et inmarcescibilem conservatam in caelis in vobis

5 qui in virtute Dei custodimini per fidem in salutem paratam revelari in tempore novissimo

6 in quo exultatis modicum nunc si oportet contristati in variis temptationibus

7 ut probatum vestrae fidei multo pretiosius sit auro quod perit per ignem probato inveniatur in laudem et gloriam et honorem in revelatione Iesu Christi

8 quem cum non videritis diligitis in quem nunc quoque non videntes credentes autem exultatis laetitia inenarrabili et glorificata

9 reportantes finem fidei vestrae salutem animarum

10 de qua salute exquisierunt atque scrutati sunt prophetae qui de futura in vobis gratia prophetaverunt

11 scrutantes in quod vel quale tempus significaret in eis Spiritus Christi praenuntians eas quae in Christo sunt passionibus et posteriores glorias

12 quibus revelatum est quia non sibi ipsis vobis autem ministrabant ea quae nunc nuntiata sunt vobis per eos qui evangelizaverunt vos Spiritu Sancto misso de caelo in quae desiderant angeli prospicere

13 propter quod succincti lumbos mentis vestrae sobrii perfecte sperate in eam quae offertur vobis gratiam in revelatione Iesu Christi

14 quasi filii oboedientiae non configurati prioribus ignorantiae vestrae desideriis

15 sed secundum eum qui vocavit vos sanctum et ipsi sancti in omni conversatione sitis

16 quoniam scriptum est sancti eritis quia ego sanctus sum

17 et si Patrem invocatis eum qui sine acceptione personarum iudicat secundum uniuscuiusque opus in timore incolatus vestri tempore conversamini

18 scientes quod non corruptibilibus argento vel auro redempti estis de vana vestra conversatione paternae traditionis

19 sed pretioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati Christi

20 praecogniti quidem ante constitutionem mundi manifestati autem novissimis temporibus propter vos

21 qui per ipsum fideles estis in Deo qui suscitavit eum a mortuis et dedit ei gloriam ut fides vestra et spes esset in Deo

22 animas vestras castificantes in oboedientia caritatis in fraternitatis amore simplici ex corde invicem diligite adtentius

23 renati non ex semine corruptibili sed incorruptibili per verbum Dei vivi et permanentis

24 quia omnis caro ut faenum et omnis gloria eius tamquam flos faeni exaruit faenum et flos decidit

25 verbum autem Domini manet in aeternum hoc est autem verbum quod evangelizatum est in vos

Caput 2

1 deponentes igitur omnem malitiam et omnem dolum et simulationes et invidias et omnes detractiones

2 sicut modo geniti infantes rationale sine dolo lac concupiscite ut in eo crescatis in salutem

3 si gustastis quoniam dulcis Dominus

4 ad quem accedentes lapidem vivum ab hominibus quidem reprobatum a Deo autem electum honorificatum

5 et ipsi tamquam lapides vivi superaedificamini domus spiritalis sacerdotium sanctum offerre spiritalia hostias acceptabiles Deo per Iesum Christum

6 propter quod continet in scriptura ecce pono in Sion lapidem summum angularem electum pretiosum et qui crediderit in eo non confundetur

7 vobis igitur honor credentibus non credentibus autem lapis quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli

8 et lapis offensionis et petra scandali qui offendunt verbo nec credunt in quod et positi sunt

9 vos autem genus electum regale sacerdotium gens sancta populus acquisitionis ut virtutes adnuntietis eius qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum

10 qui aliquando non populus nunc autem populus Dei qui non consecuti misericordiam nunc autem misericordiam consecuti

11 carissimi obsecro tamquam advenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desideriis quae militant adversus animam

12 conversationem vestram inter gentes habentes bonam ut in eo quod detractant de vobis tamquam de malefactoribus ex bonis operibus considerantes glorificent Deum in die visitationis

13 subiecti estote omni humanae creaturae propter Dominum sive regi quasi praecellenti

14 sive ducibus tamquam ab eo missis ad vindictam malefactorum laudem vero bonorum

15 quia sic est voluntas Dei ut beneficientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam

16 quasi liberi et non quasi velamen habentes malitiae libertatem sed sicut servi Dei

17 omnes honorate fraternitatem diligite Deum time re regem honorificate

18 servi subditi in omni timore dominis non tantum bonis et modestis sed etiam discolis

19 haec est enim gratia si propter conscientiam Dei sustinet quis tristitias patiens iniuste

20 quae enim gloria est si peccantes et colaphizati sufferitis sed si beneficientes et patientes sustinetis haec est gratia apud Deum

21 in hoc enim vocati estis quia et Christus passus est pro vobis vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius

22 qui peccatum non fecit nec inventus est dolus in ore ipsius

23 qui cum malediceretur non maledicebat cum pateretur non comminabatur tradebat autem iudicanti se iniuste

24 qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum ut peccatis mortui iustitiae viveremus cuius livore sanati estis

25 eratis enim sicut oves errantes sed conversi estis nunc ad pastorem et episcopum animarum vestrarum

Caput 3

1 similiter mulieres subditae suis viris ut et si qui non credunt verbo per mulierum conversationem sine verbo lucri fiant

2 considerantes in timore castam conversationem vestram

3 quarum sit non extrinsecus capillaturae aut circumdatio auri aut indumenti vestimentorum cultus

4 sed qui absconditus cordis est homo in incorruptibilitate quieti et modesti spiritus quod est in conspectu Dei locuples

5 sic enim aliquando et sanctae mulieres sperantes in Deo ornabant se subiectae propriis viris

6 sicut Sarra oboediebat Abrahae dominum eum vocans cuius estis filiae beneficientes et non timentes ullam perturbationem

7 viri similiter cohabitantes secundum scientiam quasi infirmiori vaso muliebri impertientes honorem tamquam et coheredibus gratiae vitae uti ne inpediantur orationes vestrae

8 in fine autem omnes unanimes compatientes fraternitatis amatores misericordes humiles

9 non reddentes malum pro malo vel maledictum pro maledicto sed e contrario benedicentes quia in hoc vocati estis ut benedictionem hereditate possideatis

10 qui enim vult vitam diligere et videre dies bonos coerceat linguam suam a malo et labia eius ne loquantur dolum

11 declinet autem a malo et faciat bonum inquirat pacem et persequatur eam

12 quia oculi Domini super iustos et aures eius in preces eorum vultus autem Domini super facientes mala

13 et quis est qui vobis noceat si boni aemulatores fueritis

14 sed et si quid patimini propter iustitiam beati timorem autem eorum ne timueritis et non conturbemini

15 Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de ea quae in vobis est spe

16 sed cum modestia et timore conscientiam habentes bonam ut in eo quod detrahunt vobis confundantur qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem

17 melius est enim beneficientes si velit voluntas Dei pati quam malefacientes

18 quia et Christus semel pro peccatis mortuus est iustus pro iniustis ut nos offerret Deo mortificatus carne vivificatus autem spiritu

19 in quo et his qui in carcere erant spiritibus veniens praedicavit

20 qui increduli fuerant aliquando quando expectabat Dei patientia in diebus Noe cum fabricaretur arca in qua pauci id est octo animae salvae factae sunt per aquam

21 quod et vos nunc similis formae salvos facit baptisma non carnis depositio sordium sed conscientiae bonae interrogatio in Deum per resurrectionem Iesu Christi

22 qui est in dextera Dei profectus in caelum subiectis sibi angelis et potestatibus et virtutibus

Caput 4

1 Christo igitur passo in carne et vos eadem cogitatione armamini quia qui passus est carne desiit a peccatis

2 ut iam non hominum desideriis sed voluntate Dei quod reliquum est in carne vivat temporis

3 sufficit enim praeteritum tempus ad voluntatem gentium consummandam qui ambulaverunt in luxuriis desideriis vinolentiis comesationibus potationibus et illicitis idolorum cultibus

4 in quo peregrinantur non concurrentibus vobis in eandem luxuriae confusionem blasphemantes

5 qui reddent rationem ei qui paratus est iudicare vivos et mortuos

6 propter hoc enim et mortuis evangelizatum est ut iudicentur quidem secundum homines in carne vivant autem secundum Deum spiritu

7 omnium autem finis adpropinquavit estote itaque prudentes et vigilate in orationibus

8 ante omnia mutuam in vosmet ipsos caritatem continuam habentes quia caritas operit multitudinem peccatorum

9 hospitales invicem sine murmuratione

10 unusquisque sicut accepit gratiam in alterutrum illam administrantes sicut boni dispensatores multiformis gratiae Dei

11 si quis loquitur quasi sermones Dei si quis ministrat tamquam ex virtute quam administrat Deus ut in omnibus honorificetur Deus per Iesum Christum cui est gloria et imperium in saecula saeculorum amen

12 carissimi nolite peregrinari in fervore qui ad temptationem vobis fit quasi novi aliquid vobis contingat

13 sed communicantes Christi passionibus gaudete ut et in revelatione gloriae eius gaudeatis exultantes

14 si exprobramini in nomine Christi beati quoniam gloriae Dei Spiritus in vobis requiescit

15 nemo enim vestrum patiatursi homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor

16 si autem ut Christianus non erubescat glorificet autem Deum in isto nomine

17 quoniam tempus ut incipiat iudicium de domo Dei si autem primum a nobis qui finis eorum qui non credunt Dei evangelio

18 et si iustus vix salvatur impius et peccator ubi parebit

19 itaque et hii qui patiuntur secundum voluntatem Dei fideli creatori commendant animas suas in benefactis

Caput 5

1 seniores ergo qui in vobis sunt obsecro consenior et testis Christi passionum qui et eius quae in futuro revelanda est gloriae communicator

2 pascite qui est in vobis gregem Dei providentes non coacto sed spontanee secundum Deum neque turpis lucri gratia sed voluntarie

3 neque ut dominantes in cleris sed formae facti gregi et ex animo

4 et cum apparuerit princeps pastorum percipietis inmarcescibilem gloriae coronam

5 similiter adulescentes subditi estote senioribus omnes autem invicem humilitatem insinuate quia Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam

6 humiliamini igitur sub potenti manu Dei ut vos exaltet in tempore visitationis

7 omnem sollicitudinem vestram proicientes in eum quoniam ipsi cura est de vobis

8 sobrii estote vigilate quia adversarius vester diabolus tamquam leo rugiens circuit quaerens quem devoret

9 cui resistite fortes fide scientes eadem passionum ei quae in mundo est vestrae fraternitati fieri

10 Deus autem omnis gratiae qui vocavit nos in aeternam suam gloriam in Christo Iesu modicum passos ipse perficiet confirmabit solidabit

11 ipsi imperium in saecula saeculorum amen

12 per Silvanum vobis fidelem fratrem ut arbitror breviter scripsi obsecrans et contestans hanc esse veram gratiam Dei in qua state

13 salutat vos quae est in Babylone cumelecta et Marcus filius meus

14 salutate invicem in osculo sancto gratia vobis omnibus qui estis in Christo

---

The Second Epistle of St. Peter the Apostle

Chapter

1005 #1
1005 #2

1006 #3
1002 The First Epistle

of St. Peter the Apostle

1007 The First Epistle of St. John the Apostle

Caput 1

1 Simon Petrus servus et apostolus Iesu Christi his qui coaequalem nobis sortiti sunt fidem in iustitia Dei nostri et salvatoris Iesu Christi

2 gratia vobis et pax adimpleatur in cognitione Domini nostri

3 quomodo omnia nobis divinae virtutis suae quae ad vitam et pietatem donata est per cognitionem eius qui vocavit nos propria gloria et virtute

4 per quae maxima et pretiosa nobis promissa donavit ut per haec efficiamini divinae consortes naturae fugientes eius quae in mundo est concupiscentiae corruptionem

5 vos autem curam omnem subinferentes ministrare in fide vestra virtutem in virtute autem scientiam

6 in scientia autem abstinentionem in abstinencia autem patientiam in patientia autem pietatem

7 in pietate autem amorem fraternitatis in amore autem fraternitatis caritatem

8 haec enim vobis cum adsint et superent non vacuos nec sine fructu vos constituent in Domini nostri Iesu Christi cognitione

9 cui enim non praesto sunt haec caecus est et manu temptans oblivionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum

10 quapropter fratres magis satagite ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis haec enim facientes non peccabitis aliquando

11 sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in aeternum regnum Domini nostri et salvatoris Iesu Christi

12 propter quod incipiam vos semper commonere de his et quidem scientes et confirmatos in praesenti veritate

13 iustum autem arbitror quamdiu sum in hoc tabernaculo suscitare vos in commonitione

14 certus quod velox est depositio tabernaculi mei secundum quod et Dominus noster Iesus Christus significavit mihi

15 dabo autem operam et frequenter habere vos post obitum meum ut horum memoriam faciatis

16 non enim doctas fabulas secuti notam fecimus vobis Domini nostri Iesu Christi virtutem et praesentiam sed speculatores facti illius magnitudinis

17 accipiens enim a Deo Patre honorem et gloriam voce delapsa ad eum huiuscemodi a magnifica gloria hic est Filius meus dilectus in quo mihi conplacui

18 et hanc vocem nos audivimus de caelo adlatam cum essemus cum ipso in monte sancto

19 et habemus firmiorem propheticum sermonem cui bene facitis adtendentes quasi lucernae lucenti in caliginoso loco donec dies inlucescat et lucifer oriatur in cordibus vestris

20 hoc primum intellegentes quod omnis prophetia scripturae propria interpretatione non fit

21 non enim voluntate humana adlata est aliquando prophetia sed Spiritu Sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines

Caput 2

1 fuerunt vero et pseudoprophetae in populo sicut et in vobis erunt magistri mendaces qui introducent sectas perditionis et eum qui emit eos Dominum negant superducentes sibi celerem perditionem

2 et multi sequentur eorum luxurias per quos via veritatis blasphemabitur

3 et in avaritia fictis verbis de vobis negotiabuntur quibus iudicium iam olim non cessat et perditio eorum non dormitat

4 si enim Deus angelis peccantibus non pepercit sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit in iudicium cruciatis reservari

5 et originali mundo non pepercit sed octavum Noe iustitiae praeconem custodivit diluvium mundo impiorum inducens

6 et civitates Sodomorum et Gomorraeorum in cinerem redigens eversione damnavit exemplum eorum qui impie acturi sunt ponens

7 et iustum Loth oppressum a nefandorum iniuria conversatione eruit

8 aspectu enim et auditu iustus erat habitans apud eos qui diem de die animam iustam iniquis operibus cruciabant

9 novit Dominus pios de temptatione eripere iniquos vero in diem iudicii cruciandos reservare

10 magis autem eos qui post carnem in concupiscentia immunditiae ambulant dominationemque contemnunt audaces sibi placentes sectas non metuunt blasphemantes

11 ubi angeli fortitudine et virtute cum sint maiores non portant adversum se execrabile iudicium

12 hii vero velut inrationabilia pecora naturaliter in captionem et in perniciem in his quae ignorant blasphemantes in corruptione sua et peribunt

13 percipientes mercedem iniustitiae voluptatem existimantes diei delicias coinquinationes et maculae deliciis affluentes in conviviis suis luxuriantes vobiscum

14 oculos habentes plenos adulterio et incessabiles delicti pellicentes animas instabiles cor exercitatum avaritiae habentes maledictionis filii

15 derelinquentes rectam viam erraverunt secuti viam Balaam ex Bosor qui mercedem iniquitatis amavit

16 correptionem vero habuit suae vesaniae subiugale mutum in hominis voce loquens prohibuit prophetae insipientiam

17 hii sunt fontes sine aqua et nebulae turbinibus exagitatae quibus caligo tenebrarum reservatur

18 superba enim vanitatis loquentes pellicent in desideriis carnis luxuriae eos qui paululum effugiunt qui in errore conversantur

19 libertatem illis promittentes cum ipsi servi sint corruptionis a quo enim quis superatus est huius et servus est

20 si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione Domini nostri et salvatoris Iesu Christi his rursus impliciti superantur facta sunt eis posteriora deteriora prioribus

21 melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiae quam post agnitionem retrorsum converti ab eo quod illis traditum est sancto mandato

22 contigit enim eis illud veri proverbii canis reversus ad suum vomitum et sus lota in volutabro luti

Caput 3

1 hanc ecce vobis carissimi secundam scribo epistolam in quibus excito vestram in commonitione sinceram mentem

2 ut memores sitis eorum quae praedixi verborum a sanctis prophetis et apostolorum vestrorum praeceptorum Domini et salvatoris

3 hoc primum scientes quod venient in novissimis diebus in deceptione inlusores iuxta proprias concupiscentias ambulantes

4 dicentes ubi est promissio aut adventus eius ex quo enim patres dormierunt omnia sic perseverant ab initio creaturae

5 latet enim eos hoc volentes quod caeli erant prius et terra de aqua et per aquam consistens Dei verbo

6 per quae ille tunc mundus aqua inundatus perit

7 caeli autem qui nunc sunt et terra eodem verbo repositi sunt igni servati in diem iudicii et perditionis impiorum hominum

8 unum vero hoc non lateat vos carissimi quia unus dies apud Dominum sicut mille anni et mille anni sicut dies unus

9 non tardat Dominus promissi sed patienter agit propter vos nolens aliquos perire sed omnes ad paenitentiam reverti

10 adveniet autem dies Domini ut fur in qua caeli magno impetu transient elementa vero calore solvantur

11 cum haec igitur omnia dissolvenda sint quales oportet esse vos in sanctis conversationibus et pietatibus

12 expectantes et properantes in adventum Dei diei per quam caeli ardentes solvantur et elementa ignis ardore tabescent

13 novos vero caelos et novam terram et promissa ipsius expectamus in quibus iustitia habitat

14 propter quod carissimi haec expectantes satis agite immaculati et inviolati ei inveniri in pace

15 et Domini nostri longanimitatem salutem arbitramini sicut et carissimus frater noster Paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis

16 sicut et in omnibus epistulis loquens in eis de his in quibus sunt quaedam difficilia intellectu quae indocti et instabiles depravant sicut et ceteras scripturas ad suam ipsorum perditionem

17 vos igitur fratres praescientes custodite ne insipientium errore transducti excidatis a propria firmitate

18 crescite vero in gratia et in cognitione Domini nostri et salvatoris Iesu Christi ipsi gloria et nunc et in die aeternitatis amen

---

The First Epistle of St. John the Apostle

Chapter

1007 #1
1007 #2
1008 #3

1008 #4
1009 #5

1005 The Second
Epistle of St. Peter the
Apostle

1010 The Second Apostle
Epistle of St. John the

Caput 1

1 quod fuit ab initio quod audivimus quod vidimus oculis nostris quod perspeximus et manus nostrae temptaverunt de verbo vitae

2 et vita manifestata est et vidimus et testamur et adnuntiamus vobis vitam aeternam quae erat apud Patrem et apparuit nobis

3 quod vidimus et audivimus adnuntiamus et vobis ut et vos societatem habeatis nobiscum et societas nostra sit cum Patre et cum Filio eius Iesu Christo

4 et haec scribimus vobis ut gaudium nostrum sit plenum

5 et haec est adnuntiatio quam audivimus ab eo et adnuntiamus vobis quoniam Deus lux est et tenebrae in eo non sunt ullae

6 si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo et in tenebris ambulamus mentimur et non facimus veritatem

7 si autem in luce ambulemus sicut et ipse est in luce societatem habemus ad invicem et sanguis Iesu Filii eius mundat nos ab omni peccato

8 si dixerimus quoniam peccatum non habemus ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est

9 si confiteamur peccata nostra fidelis est et iustus ut remittat nobis peccata et emundet nos ab omni iniquitate

10 si dixerimus quoniam non peccavimus mendacem facimus eum et verbum eius non est in nobis

Caput 2

1 filioli mei haec scribo vobis ut non peccetis sed et si quis peccaverit advocatum habemus apud Patrem Iesum Christum iustum

2 et ipse est propitiatio pro peccatis nostris non pro nostris autem tantum sed etiam pro totius mundi

3 et in hoc scimus quoniam cognovimus eum si mandata eius observemus

4 qui dicit se nosse eum et mandata eius non custodit mendax est in hoc veritas non est

5 qui autem servat verbum eius vere in hoc caritas Dei perfecta est in hoc scimus quoniam in ipso sumus

6 qui dicit se in ipso manere debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare

7 carissimi non mandatum novum scribo vobis sed mandatum vetus quod habuistis ab initio mandatum vetus est verbum quod audistis

8 iterum mandatum novum scribo vobis quod est verum et in ipso et in vobis quoniam tenebrae transeunt et lumen verum iam lucet

9 qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit in tenebris est usque adhuc

10 qui diligit fratrem suum in lumine manet et scandalum in eo non est

11 qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat quoniam tenebrae obcaecaverunt oculos eius

12 scribo vobis filioli quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius

13 scribo vobis patres quoniam cognovistis eum qui ab initio est scribo vobis adulescentes quoniam vicistis malignum

14 scripsi vobis infantes quoniam cognovistis Patrem scripsi vobis patres quia cognovistis eum qui ab initio scripsi vobis adulescentes quia fortes estis et verbum Dei in vobis manet et vicistis malignum

15 nolite diligere mundum neque ea quae in mundo sunt si quis diligit mundum non est caritas Patris in eo

16 quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis et concupiscentia oculorum est et superbia vitae quae non est ex Patre sed ex mundo est

17 et mundus transit et concupiscentia eius qui autem facit voluntatem Dei manet in aeternum

18 filioli novissima hora est et sicut audistis quia antichristus venit nunc antichristi multi facti sunt unde scimus quoniam novissima hora est

19 ex nobis prodierunt sed non erant ex nobis nam si fuissent ex nobis permansissent utique nobiscum sed ut manifesti sint quoniam non sunt omnes ex nobis

20 sed vos unctionem habetis a Sancto et nostis omnia

21 non scripsi vobis quasi ignorantibus veritatem sed quasi scientibus eam et quoniam omne mendacium ex veritate non est

22 quis est mendax nisi is qui negat quoniam Iesus non est Christus hic est antichristus qui negat Patrem et Filium

23 omnis qui negat Filium nec Patrem habet qui confitetur Filium et Patrem habet

24 vos quod audistis ab initio in vobis permaneat si in vobis permanserit quod ab initio audistis et vos in Filio et Patre manebitis

25 et haec est repromissio quam ipse pollicitus est nobis vitam aeternam

26 haec scripsi vobis de eis qui seducunt vos

27 et vos unctionem quam accepistis ab eo manet in vobis et non necesse habetis ut aliquis doceat vos sed sicut unctio eius docet vos de omnibus et verum est et non est mendacium et sicut docuit vos manete in eo

28 et nunc filiioli manete in eo ut cum apparuerit habeamus fiduciam et non confundamur ab eo in adventu eius

29 si scitis quoniam iustus est scitote quoniam et omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est

Caput 3

1 videte qualem caritatem dedit nobis Pater ut filii Dei nominemur et sumus propter hoc mundus non novit nos quia non novit eum

2 carissimi nunc filii Dei sumus et nondum apparuit quid erimus scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus quoniam videbimus eum sicuti est

3 et omnis qui habet spem hanc in eo sanctificat se sicut et ille sanctus est

4 omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit et peccatum est iniquitas

5 et scitis quoniam ille apparuit ut peccata tolleret et peccatum in eo non est

6 omnis qui in eo manet non peccat omnis qui peccat non vidit eum nec cognovit eum

7 filiioli nemo vos seducat qui facit iustitiam iustus est sicut et ille iustus est

8 qui facit peccatum ex diabolo est quoniam ab initio diabolus peccat in hoc apparuit Filius Dei ut dissolvat opera diaboli

9 omnis qui natus est ex Deo peccatum non facit quoniam semen ipsius in eo manet et non potest peccare quoniam ex Deo natus est

10 in hoc manifesti sunt filii Dei et filii diaboli omnis qui non est iustus non est de Deo et qui non diligit fratrem suum

11 quoniam haec est adnuntiatio quam audistis ab initio ut diligamus alterutrum

12 non sicut Cain ex maligno erat et occidit fratrem suum et propter quid occidit eum quoniam opera eius maligna erant fratris autem eius iusta

13 nolite mirari fratres si odit vos mundus

14 nos scimus quoniam translati sumus de morte in vitam quoniam diligimus fratres qui non diligit manet in morte

15 omnis qui odit fratrem suum homicida est et scitis quoniam omnis homicida non habet vitam aeternam in se manentem

16 in hoc cognovimus caritatem quoniam ille pro nobis animam suam posuit et nos debemus pro fratribus animas ponere

17 qui habuerit substantiam mundi et viderit fratrem suum necesse habere et clausit viscera sua ab eo quomodo caritas Dei manet in eo

18 filiioli non diligamus verbo nec lingua sed opere et veritate

19 in hoc cognoscimus quoniam ex veritate sumus et in conspectu eius suadeamus corda nostra

20 quoniam si reprehenderit nos cor maior est Deus corde nostro et novit omnia

21 carissimi si cor non reprehenderit nos fiduciam habemus ad Deum

22 et quodcumque petierimus accipiemus ab eo quoniam mandata eius custodimus et ea quae sunt placita coram eo facimus

23 et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine Filii eius Iesu Christi et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis

24 et qui servat mandata eius in illo manet et ipse in eo et in hoc scimus quoniam manet in nobis de Spiritu quem nobis dedit

Caput 4

1 carissimi nolite omni spiritui credere sed probate spiritus si ex Deo sint quoniam multi pseudoprophetae exierunt in mundum

2 in hoc cognoscitur Spiritus Dei omnis spiritus qui confitetur Iesum Christum in carne venisse ex Deo est

3 et omnis spiritus qui solvit Iesum ex Deo non est et hoc est antichristi quod audistis quoniam venit et nunc iam in mundo est

4 vos ex Deo estis filiioli et vicistis eos quoniam maior est qui in vobis est quam qui in mundo

5 ipsi de mundo sunt ideo de mundo loquuntur et mundus eos audit

6 nos ex Deo sumus qui novit Deum audit nos qui non est ex Deo non audit nos in hoc cognoscimus Spiritum veritatis et spiritum erroris

7 carissimi diligamus invicem quoniam caritas ex Deo est et omnis qui diligit ex Deo natus est et cognoscit Deum

8 qui non diligit non novit Deum quoniam Deus caritas est

9 in hoc apparuit caritas Dei in nobis quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum ut vivamus per eum

10 in hoc est caritas non quasi nos dilexerimus Deum sed quoniam ipse dilexit nos et misit Filium suum propitiationem pro peccatis nostris

11 carissimi si sic Deus dilexit nos et nos debemus alterutrum diligere

12 Deum nemo vidit umquam si diligamus invicem Deus in nobis manet et caritas eius in nobis perfecta est

13 in hoc intellegimus quoniam in eo manemus et ipse in nobis quoniam de Spiritu suo dedit nobis

14 et nos vidimus et testificamur quoniam Pater misit Filium salvatorem mundi

15 quisque confessus fuerit quoniam Iesus est Filius Dei Deus in eo manet et ipse in Deo

16 et nos cognovimus et credidimus caritati quam habet Deus in nobis Deus caritas est et qui manet in caritate in Deo manet et Deus in eo

17 in hoc perfecta est caritas nobiscum ut fiduciam habeamus in die iudicii quia sicut ille est et nos sumus in hoc mundo

18 timor non est in caritate sed perfecta caritas foras mittit timorem quoniam timor poenam habet qui autem timet non est perfectus in caritate

19 nos ergo diligamus quoniam Deus prior dilexit nos

20 si quis dixerit quoniam diligo Deum et fratrem suum oderit mendax est qui enim non diligit fratrem suum quem vidit Deum quem non vidit quomodo potest diligere

21 et hoc mandatum habemus ab eo ut qui diligit Deum diligat et fratrem suum

Caput 5

1 omnis qui credit quoniam Iesus est Christus ex Deo natus est et omnis qui diligit eum qui genuit diligit eum qui natus est ex eo

2 in hoc cognoscimus quoniam diligimus natos Dei cum Deum diligamus et mandata eius faciamus

3 haec est enim caritas Dei ut mandata eius custodiamus et mandata eius gravia non sunt

4 quoniam omne quod natum est ex Deo vincit mundum et haec est victoria quae vincit mundum fides nostra

5 quis est qui vincit mundum nisi qui credit quoniam Iesus est Filius Dei

6 hic est qui venit per aquam et sanguinem Iesus Christus non in aqua solum sed in aqua et sanguine et Spiritus est qui testificatur quoniam Christus est veritas

7 quia tres sunt qui testimonium dant

8 Spiritus et aqua et sanguis et tres unum sunt

9 si testimonium hominum accipimus testimonium Dei maius est quoniam hoc est testimonium Dei quod maius est quia testificatus est de Filio suo

10 qui credit in Filio Dei habet testimonium Dei in se qui non credit Filio mendacem facit eum quoniam non credidit in testimonio quod testificatus est Deus de Filio suo

11 et hoc est testimonium quoniam vitam aeternam dedit nobis Deus et haec vita in Filio eius est

12 qui habet Filium habet vitam qui non habet Filium Dei vitam non habet

13 haec scripsi vobis ut sciatis quoniam vitam habetis aeternam qui creditis in nomine Filii Dei

14 et haec est fiducia quam habemus ad eum quia quodcumque petierimus secundum voluntatem eius audit nos

15 et scimus quoniam audit nos quicquid petierimus scimus quoniam habemus petitiones quas postulavimus ab eo

16 qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem petet et dabit ei vitam peccantibus non ad mortem est peccatum ad mortem non pro illo dico ut roget

17 omnis iniquitas peccatum est et est peccatum non ad mortem

18 scimus quoniam omnis qui natus est ex Deo non peccat sed generatio Dei conservat eum et malignus non tangit eum

19 scimus quoniam ex Deo sumus et mundus totus in maligno positus est

20 et scimus quoniam Filius Dei venit et dedit nobis sensum ut cognoscamus verum Deum et simus in vero Filio eius hic est verus Deus et vita aeterna

21 filioli custodite vos a simulacris

The Second Epistle of St. John the Apostle

Chapter

1010 #1

1007 The First Epistle of St. John the Apostle

1011 The Third Epistle of St. John the Apostle

Caput 1

1 senior electae dominae et natis eius quos ego diligo in veritate et non ego solus sed et omnes qui cognoverunt veritatem

2 propter veritatem quae permanet in nobis et nobiscum erit in aeternum

3 sit nobiscum gratia misericordia pax a Deo Patre et a Christo Iesu Filio Patris in veritate et caritate

4 gavisus sum valde quoniam inveni de filiis tuis ambulantes in veritate sicut mandatum accepimus a Patre

5 et nunc rogo te domina non tamquam mandatum novum scribens tibi sed quod habuimus ab initio ut diligamus alterutrum

6 et haec est caritas ut ambulemus secundum mandata eius hoc mandatum est ut quemadmodum audistis ab initio in eo ambuletis

7 quoniam multi seductores exierunt in mundum qui non confitentur Iesum Christum venientem in carne hic est seductor et antichristus

8 videte vosmet ipsos ne perdati quae operati estis sed ut mercedem plenam accipiatis

9 omnis qui praecedit et non manet in doctrina Christi Deum non habet qui permanet in doctrina hic et Filium et Patrem habet

10 si quis venit ad vos et hanc doctrinam non adfert nolite recipere eum in domum nec have ei dixeritis

11 qui enim dicit illi have communicat operibus illius malis

12 plura habens vobis scribere nolui per cartam et atramentum spero enim me futurum apud vos et os ad os loqui ut gaudium vestrum plenum sit

13 salutant te filii sororis tuae electae

The Third Epistle of St. John the Apostle

Chapter

1011 #1

1010 The Second

Epistle of St. John the
Apostle

1012 The Catholic Epistle of St. Jude

Caput 1

1 senior Gaio carissimo quem ego diligo in veritate
2 carissime de omnibus orationem facio prospere te
ingredi et valere sicut prospere agit anima tua
3 gavisus sum valde venientibus fratribus et testimonium
perhibentibus veritati tuae sicut tu in veritate ambulas
4 maiorem horum non habeo gratiam quam ut audiam
filios meos in veritate ambulantes
5 carissime fideliter facis quicquid operaris in fratres et
hoc in peregrinos
6 qui testimonium reddiderunt caritati tuae in conspectu
ecclesiae quos bene facies deducens digne Deo
7 pro nomine enim profecti sunt nihil accipientes a
gentibus

8 nos ergo debemus suscipere huiusmodi ut cooperatores
simus veritatis

9 scripsissem forsitan ecclesiae sed is qui amat primum
gerere in eis Diotrepes non recipit nos

10 propter hoc si venero commoneam eius opera quae
facit verbis malignis garriens in nos et quasi non ei ista suf-
ficient nec ipse suscipit fratres et eos qui cupiunt prohibet et
de ecclesia eicit

11 carissime noli imitari malum sed quod bonum est qui
benefacit ex Deo est qui malefacit non vidit Deum

12 Demetrio testimonium redditur ab omnibus et ab ip-
sa veritate et nos autem testimonium perhibemus et nosti
quoniam testimonium nostrum verum est

13 multa habui scribere tibi sed nolui per atramentum et
calamum scribere tibi

14 spero autem protinus te videre et os ad os loquemur
pax tibi salutant te amici saluta amicos per nomen

The Catholic Epistle of St. Jude

Chapter

1012 #1

1011 The Third Epistle of St. John the Apostle

1013 The Apocalypse of St. John the Apostle

Caput 1

1 Iudas Iesu Christi servus frater autem Iacobi his qui in Deo Patre dilectis et Iesu Christo conservatis vocatis

2 misericordia vobis et pax et caritas adimpleatur

3 carissimi omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute necesse habui scribere vobis deprecans supercertari semel traditae sanctis fidei

4 subintroierunt enim quidam homines qui olim praescripti sunt in hoc iudicium impii Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam et solum Dominatorem et Dominum nostrum Iesum Christum negantes

5 commonere autem vos volo scientes semel omnia quoniam Iesus populum de terra Aegypti salvans secundo eos qui non crediderunt perdidit

6 angelos vero qui non servaverunt suum principatum sed dereliquerunt suum domicilium in iudicium magni diei vinculis aeternis sub caligine reservavit

7 sicut Sodoma et Gomorra et finitimae civitates simili modo exfornicatae et abeuntes post carnem alteram factae sunt exemplum ignis aeterni poenam sustinentes

8 similiter et hii carnem quidem maculant dominationem autem spernunt maiestates autem blasphemant

9 cum Michahel archangelus cum diabolo disputans altercaretur de Mosi corpore non est ausus iudicium inferre blasphemiae sed dixit imperet tibi Dominus

10 hii autem quaecumque quidem ignorant blasphemant quaecumque autem naturaliter tamquam muta animalia norunt in his corrumpuntur

11 vae illis quia via Cain abierunt et errore Balaam mercede effusi sunt et contradictione Core perierunt

12 hii sunt in epulis suis maculae convivantes sine timore semet ipsos pascentes nubes sine aqua quae a ventis circumferuntur arbores autumnales infructuosae bis mortuae eradicatae

13 fluctus feri maris despumantes suas confusiones sidera errantia quibus procella tenebrarum in aeternum servata est

14 prophetavit autem et his septimus ab Adam Enoc dicens ecce venit Dominus in sanctis milibus suis

15 facere iudicium contra omnes et arguere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt et de omnibus duris quae locuti sunt contra eum peccatores impii

16 hii sunt murmuratores querellosi secundum desideria sua ambulantes et os illorum loquitur superba mirantes personas quaestus causa

17 vos autem carissimi memores estote verborum quae praedicta sunt ab apostolis Domini nostri Iesu Christi

18 quia dicebant vobis quoniam in novissimo tempore venient inlusores secundum sua desideria ambulantes impietatum

19 hii sunt qui segregant animales Spiritum non habentes

20 vos autem carissimi supraedificantes vosmet ipsos sanctissimae vestrae fidei in Spiritu Sancto orantes

21 ipsos vos in dilectione Dei servate

22 et hos quidem arguite iudicatos

23 illos vero salvate de igne rapientes aliis autem misere mini in timore odientes et eam quae carnalis est maculatam tunicam

24 ei autem qui potest vos conservare sine peccato et constituere ante conspectum gloriae suae immaculatos in exultatione

25 soli Deo salvatori nostro per Iesum Christum Dominum nostrum gloria magnificentia imperium et potestas ante omne saeculum et nunc et in omnia saecula amen

The Apocalypse of St. John the Apostle

Chapter

1013 #1
1013 #2
1014 #3
1015 #4
1015 #5
1015 #6

1016 #7
1016 #8
1017 #9
1017 #10
1017 #11
1018 #12

1019 #13
1019 #14
1020 #15
1020 #16
1020 #17
1021 #18

1022 #19
1022 #20
1023 #21
1023 #22
1012 The Catholic
Epistle of St. Jude

1025 The Prayer of
Manasses

Caput 1

1 apocalypsis Iesu Christi quam dedit illi Deus palam facere servis suis quae oportet fieri cito et significavit mittens per angelum suum servo suo Iohanni

2 qui testimonium perhibuit verbo Dei et testimonium Iesu Christi quaecumque vidit

3 beatus qui legit et qui audiunt verba prophetiae et servant ea quae in ea scripta sunt tempus enim prope est

4 Iohannes septem ecclesiis quae sunt in Asia gratia vobis et pax ab eo qui est et qui erat et qui venturus est et a septem spiritibus qui in conspectu throni eius sunt

5 et ab Iesu Christo qui est testis fidelis primogenitus mortuorum et princeps regum terrae qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo

6 et fecit nostrum regnum sacerdotes Deo et Patri suo ipsi gloria et imperium in saecula saeculorum amen

7 ecce venit cum nubibus et videbit eum omnis oculus et qui eum pupugerunt et plangent se super eum omnes tribus terrae etiam amen

8 ego sum Alpha et Omega principium et finis dicit Dominus Deus qui est et qui erat et qui venturus est Omnipotens

9 ego Iohannes frater vester et particeps in tribulatione et regno et patientia in Iesu fui in insula quae appellatur Patmos propter verbum Dei et testimonium Iesu

10 fui in spiritu in dominica die et audiui post me vocem magnam tamquam tubae

11 dicentis quod vides scribe in libro et mitte septem ecclesiis Ephesum et Zmyrnam et Pergamum et Thyatiram et Sardis et Philadelphiam et Laodiciam

12 et conversus sum ut viderem vocem quae loquebatur mecum et conversus vidi septem candelabra aurea

13 et in medio septem candelabrorum similem Filio hominis vestitum podere et praecinctum ad mamillas zonam auream

14 caput autem eius et capilli erant candidi tamquam lana alba tamquam nix et oculi eius velut flamma ignis

15 et pedes eius similes orichalco sicut in camino ardenti et vox illius tamquam vox aquarum multarum

16 et habebat in dextera sua stellas septem et de ore eius gladius utraque parte acutus exiebat et facies eius sicut sol lucet in virtute sua

17 et cum vidissem eum cecidi ad pedes eius tamquam mortuus et posuit dexteram suam super me dicens noli timere ego sum primus et novissimus

18 et vivus et fui mortuus et ecce sum vivens in saecula saeculorum et habeo claves mortis et inferni

19 scribe ergo quae vidisti et quae sunt et quae oportet fieri post haec

20 sacramentum septem stellarum quas vidisti in dextera mea et septem candelabra aurea septem stellae angeli sunt septem ecclesiarum et candelabra septem septem ecclesiae sunt

Caput 2

1 angelo Ephesi ecclesiae scribe haec dicit qui tenet septem stellas in dextera sua qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum

2 scio opera tua et laborem et patientiam tuam et quia non potes sustinere malos et temptasti eos qui se dicunt apostolos et non sunt et invenisti eos mendaces

3 et patientiam habes et sustinuisti propter nomen meum et non defecisti

4 sed habeo adversus te quod caritatem tuam primam reliquisti

5 memor esto itaque unde excideris et age paenitentiam et prima opera fac sin autem venio tibi et movebo candelabrum tuum de loco suo nisi paenitentiam egeris

6 sed hoc habes quia odisti facta Nicolaitarum quae et ego odi

7 qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis vincenti dabo ei edere de ligno vitae quod est in paradiso Dei mei

8 et angelo Zmyrnae ecclesiae scribe haec dicit primus et novissimus qui fuit mortuus et vivit

9 scio tribulationem tuam et paupertatem tuam sed dives es et blasphemaris ab his qui se dicunt Iudaeos esse et non sunt sed sunt synagoga Satanae

10 nihil horum timeas quae passurus es ecce missurus est diabolus ex vobis in carcerem ut temptemini et habebitis tribulationem diebus decem esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vitae

11 qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis qui vicerit non laedetur a morte secunda

12 et angelo Pergami ecclesiae scribe haec dicit qui habet rompheam utraque parte acutam

13 scio ubi habitas ubi sedes est Satanae et tenes nomen meum et non negasti fidem meam et in diebus Antipas testis meus fidelis qui occisus est apud vos ubi Satanas habitat

14 sed habeo adversus te pauca quia habes illic tenentes doctrinam Balaam qui docebat Balac mittere scandalum coram filiis Israhel edere et fornicari

15 ita habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum

16 similiter paenitentiam age si quo minus venio tibi cito et pugnabo cum illis in gladio oris mei

17 qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis vincenti dabo ei manna absconditum et dabo illi calculum candidum et in calculo nomen novum scriptum quod nemo scit nisi qui accipit

18 et angelo Thyatirae ecclesiae scribe haec dicit Filius Dei qui habet oculos ut flammam ignis et pedes eius similes orichalco

19 novi opera tua et caritatem et fidem et ministerium et patientiam tuam et opera tua novissima plura prioribus

20 sed habeo adversus te quia permittis mulierem Hiezebel quae se dicit propheten docere et seducere servos meos fornicari et manducare de idolothytis

21 et dedi illi tempus ut paenitentiam ageret et non vult paeniteri a fornicatione sua

22 ecce mitto eam in lectum et qui moechantur cum ea in tribulationem maximam nisi paenitentiam egerint ab operibus eius

23 et filios eius interficiam in morte et scient omnes ecclesiae quia ego sum scrutans renes et corda et dabo unicuique vestrum secundum opera vestra

24 vobis autem dico ceteris qui Thyatirae estis quicumque non habent doctrinam hanc qui non cognoverunt altitudines Satanae quemadmodum dicunt non mittam super vos aliud pondus

25 tamen id quod habetis tenete donec veniam

26 et qui vicerit et qui custodierit usque in finem opera mea dabo illi potestatem super gentes

27 et reget illas in virga ferrea tamquam vas figuli confringentur

28 sicut et ego accepi a Patre meo et dabo illi stellam matutinam

29 qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis

Caput 3

1 et angelo ecclesiae Sardis scribe haec dicit qui habet septem spiritus Dei et septem stellas scio opera tua quia nomen habes quod vivas et mortuus es

2 esto vigilans et confirma cetera quae moritura erant non enim invenio opera tua plena coram Deo meo

3 in mente ergo habere qualiter acceperis et audieris et serva et paenitentiam age si ergo non vigilaveris veniam tamquam fur et nescies qua hora veniam ad te

4 sed habes pauca nomina in Sardis qui non inquinaverunt vestimenta sua et ambulabunt mecum in albis quia digni sunt

5 qui vicerit sic vestietur vestimentis albis et non delebo nomen eius de libro vitae et confitebor nomen eius coram Patre meo et coram angelis eius

6 qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis

7 et angelo Philadelphiae ecclesiae scribe haec dicit sanctus et verus qui habet clavem David qui aperit et nemo cludit et cludit et nemo aperit

8 scio opera tua ecce dedi coram te ostium apertum quod nemo potest cludere quia modicam habes virtutem et servasti verbum meum et non negasti nomen meum

9 ecce dabo de synagoga Satanae qui dicunt se Iudaeos esse et non sunt sed mentiuntur ecce faciam illos ut veniant et adorent ante pedes tuos et scient quia ego dilexi te

10 quoniam servasti verbum patientiae meae et ego te servabo ab hora temptationis quae ventura est in orbem universum temptare habitantes in terra

11 venio cito tene quod habes ut nemo accipiat coronam tuam

12 qui vicerit faciam illum columnam in templo Dei mei et foras non egredietur amplius et scribam super eum nomen Dei mei et nomen civitatis Dei mei novae Hierusalem quae descendit de caelo a Deo meo et nomen meum novum

13 qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis

14 et angelo Laodiciae ecclesiae scribe haec dicit Amen testis fidelis et verus qui est principium creaturae Dei

15 scio opera tua quia neque frigidus es neque calidus utinam frigidus esses aut calidus

16 sed quia tepidus es et nec frigidus nec calidus incipiam te evomere ex ore meo

17 quia dicis quod dives sum et locupletatus et nullius egeo et nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper et caecus et nudus

18 suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum ut locuples fias et vestimentis albis induaris et non appareat confusio nuditatis tuae et collyrio inungue oculos tuos ut videas

19 ego quos amo arguo et castigo aemulare ergo et paenitentiam age

20 ecce sto ad ostium et pulso si quis audierit vocem meam et aperuerit ianuam introibo ad illum et cenabo cum illo et ipse mecum

21 qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo sicut et ego vici et sedi cum Patre meo in throno eius

22 qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis

Caput 4

1 post haec vidi et ecce ostium apertum in caelo et vox prima quam audiui tamquam tubae loquentis mecum dicens ascende huc et ostendam tibi quae oportet fieri post haec

2 statim fui in spiritu et ecce sedis posita erat in caelo et supra sedem sedens

3 et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis et sardini et iris erat in circuitu sedis similis visioni zmaragdinae

4 et in circuitu sedis sedilia viginti quattuor et super thronos viginti quattuor seniores sedentes circumamictos vestimentis albis et in capitibus eorum coronas aureas

5 et de throno procedunt fulgura et voces et tonitrua et septem lampades ardentes ante thronum quae sunt septem spiritus Dei

6 et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile cristallo et in medio sedis et in circuitu sedis quattuor animalia plena oculis ante et retro

7 et animal primum simile leoni et secundum animal simile vitulo et tertium animal habens faciem quasi hominis et quartum animal simile aquilae volanti

8 et quattuor animalia singula eorum habebant alas senas et in circuitu et intus plena sunt oculis et requiem non habent die et nocte dicentia sanctus sanctus sanctus Dominus Deus omnipotens qui erat et qui est et qui venturus est

9 et cum darent illa animalia gloriam et honorem et benedictionem sedenti super thronum viventi in saecula saeculorum

10 procident viginti quattuor seniores ante sedentem in throno et adorabunt viventem in saecula saeculorum et mittent coronas suas ante thronum dicentes

11 dignus es Domine et Deus noster accipere gloriam et honorem et virtutem quia tu creasti omnia et propter voluntatem tuam erant et creata sunt

Caput 5

1 et vidi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus et foris signatum sigillis septem

2 et vidi angelum fortem praedicantem voce magna quis est dignus aperire librum et solvere signacula eius

3 et nemo poterat in caelo neque in terra neque sub terra aperire librum neque respicere illum

4 et ego flebam multum quoniam nemo dignus inventus est aperire librum nec videre eum

5 et unus de senioribus dicit mihi ne flevetis ecce vicit leo de tribu Iuda radix David aperire librum et septem signacula eius

6 et vidi et ecce in medio throni et quattuor animalium et in medio seniorum agnum stantem tamquam occisum habentem cornua septem et oculos septem qui sunt spiritus Dei missi in omnem terram

7 et venit et accepit de dextera sedentis de throno

8 et cum aperuisset librum quattuor animalia et viginti quattuor seniores ceciderunt coram agno habentes singuli citharas et fialas aureas plenas odoramentorum quae sunt orationes sanctorum

9 et cantant novum canticum dicentes dignus es accipere librum et aperire signacula eius quoniam occisus es et redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione

10 et fecisti eos Deo nostro regnum et sacerdotes et regnabunt super terram

11 et vidi et audiui vocem angelorum multorum in circuitu throni et animalium et seniorum et erat numerus eorum milia milium

12 dicentium voce magna dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et benedictionem

13 et omnem creaturam quae in caelo est et super terram et sub terram et quae sunt in mari et quae in ea omnes audiui dicentes sedenti in throno et agno benedictio et honor et gloria et potestas in saecula saeculorum

14 et quattuor animalia dicebant amen et seniores ceciderunt et adoraverunt

Caput 6

1 et vidi quod aperuisset agnus unum de septem signaculis et audiui unum de quattuor animalibus dicentem tamquam vocem tonitruum veni

2 et vidi et ecce equus albus et qui sedebat super illum habebat arcum et data est ei corona et exivit vincens ut vinceret

3 et cum aperuisset sigillum secundum audiui secundum animal dicens veni

4 et exivit alius equus rufus et qui sedebat super illum datum est ei ut sumeret pacem de terra et ut invicem se interficiant et datus est illi gladius magnus

5 et cum aperuisset sigillum tertium audiui tertium animal dicens veni et vidi et ecce equus niger et qui sedebat super eum habebat stateram in manu sua

6 et audiui tamquam vocem in medio quattuor animalium dicentem bilibris tritici denario et tres bilibres hordei denario et vinum et oleum ne laeseris

7 et cum aperuisset sigillum quartum audiui vocem quarti animalis dicentis veni et vidi

8 et ecce equus pallidus et qui sedebat desuper nomen illi Mors et inferus sequebatur eum et data est illi potestas super quattuor partes terrae interficere gladio fame et morte et bestiis terrae

9 et cum aperuisset quintum sigillum vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum Dei et propter testimonium quod habebant

10 et clamabant voce magna dicentes usquequo Domine sanctus et verus non iudicas et vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant in terra

11 et datae sunt illis singulae stolae albae et dictum est illis ut requiescerent tempus adhuc modicum donec impleantur conservi eorum et fratres eorum qui interficiendi sunt sicut et illi

12 et vidi cum aperuisset sigillum sextum et terraemotus factus est magnus et sol factus est niger tamquam saccus cilicinus et luna tota facta est sicut sanguis

13 et stellae caeli ceciderunt super terram sicut ficus mittit grossos suos cum vento magno movetur

14 et caelum recessit sicut liber involutus et omnis mons et insulae de locis suis motae sunt

15 et reges terrae et principes et tribuni et divites et fortes et omnis servus et liber absconderunt se in speluncis et petris montium

16 et dicunt montibus et petris cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis super thronum et ab ira agni

17 quoniam venit dies magnus irae ipsorum et quis poterit stare

Caput 7

1 post haec vidi quattuor angelos stantes super quattuor angulos terrae tenentes quattuor ventos terrae ne flaret ventus super terram neque super mare neque in ullam arborem

2 et vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum Dei vivi et clamavit voce magna quattuor angelis quibus datum est nocere terrae et mari

3 dicens nolite nocere terrae neque mari neque arboribus quoadusque signemus servos Dei nostri in frontibus eorum

4 et audivi numerum signatorum centum quadraginta quattuor milia signati ex omni tribu filiorum Israhel

5 ex tribu Iuda duodecim milia signati ex tribu Ruben duodecim milia ex tribu Gad duodecim milia

6 ex tribu Aser duodecim milia ex tribu Nephtalim duodecim milia ex tribu Manasse duodecim milia

7 ex tribu Symeon duodecim milia ex tribu Levi duodecim milia ex tribu Issachar duodecim milia

8 ex tribu Zabulon duodecim milia ex tribu Ioseph duodecim milia ex tribu Benjamin duodecim milia signati

9 post haec vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus et tribubus et populis et linguis stantes ante thronum et in conspectu agni amicti stolas albas et palmae in manibus eorum

10 et clamabant voce magna dicentes salus Deo nostro qui sedet super thronum et agno

11 et omnes angeli stabant in circuitu throni et seniorum et quattuor animalium et ceciderunt in conspectu throni in facies suas et adoraverunt Deum

12 dicentes amen benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio et honor et virtus et fortitudo Deo nostro in saecula saeculorum amen

13 et respondit unus de senioribus dicens mihi hii qui amicti sunt stolis albis qui sunt et unde venerunt

14 et dixi illi domine mi tu scis et dixit mihi hii sunt qui veniunt de tribulatione magna et laverunt stolas suas et dealbaverunt eas in sanguine agni

15 ideo sunt ante thronum Dei et serviunt ei die ac nocte in templo eius et qui sedet in throno habitabit super illos

16 non esurient neque sitient amplius neque cadet super illos sol neque ullus aestus

17 quoniam agnus qui in medio throni est reget illos et deducet eos ad vitae fontes aquarum et absterget Deus omnem lacrimam ex oculis eorum

Caput 8

1 et cum aperuisset sigillum septimum factum est silentium in caelo quasi media hora

2 et vidi septem angelos stantes in conspectu Dei et datae sunt illis septem tubae

3 et alius angelus venit et stetit ante altare habens turbulum aureum et data sunt illi incensa multa ut daret orationibus sanctorum omnium super altare aureum quod est ante thronum

4 et ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de manu angeli coram Deo

5 et accepit angelus turbulum et implevit illud de igne altaris et misit in terram et facta sunt tonitrua et voces et fulgora et terraemotus

6 et septem angeli qui habebant septem tubas paraverunt se ut tuba canerent

7 et primus tuba cecinit et facta est grando et ignis mixta in sanguine et missum est in terram et tertia pars terrae conbusta est et tertia pars arborum conbusta est et omne faenum viride conbustum est

8 et secundus angelus tuba cecinit et tamquam mons magnus igne ardens missus est in mare et facta est tertia pars maris sanguis

9 et mortua est tertia pars creaturae quae habent animas et tertia pars navium interiit

10 et tertius angelus tuba cecinit et cecidit de caelo stella magna ardens tamquam facula et cecidit in tertiam partem fluminum et in fontes aquarum

11 et nomen stellae dicitur Absinthius et facta est tertia pars aquarum in absinthium et multi hominum mortui sunt de aquis quia amarae factae sunt

12 et quartus angelus tuba cecinit et percussa est tertia pars solis et tertia pars lunae et tertia pars stellarum ut obscuraretur tertia pars eorum et diei non luceret pars tertia et nox similiter

13 et vidi et audiui vocem unius aquilae volantis per medium caelum dicentis voce magna vae vae vae habitantibus in terra de ceteris vocibus tubae trium angelorum qui erant tuba canituri

Caput 9

1 et quintus angelus tuba cecinit et vidi stellam de caelo cecidisse in terram et data est illi clavis putei abyssi

2 et aperuit puteum abyssi et ascendit fumus putei sicut fumus fornacis magnae et obscuratus est sol et aer de fumo putei

3 et de fumo exierunt lucustae in terram et data est illis potestas sicut habent potestatem scorpiones terrae

4 et praeceptum est illis ne laederent faenum terrae neque omne viride neque omnem arborem nisi tantum homines qui non habent signum Dei in frontibus

5 et datum est illis ne occiderent eos sed ut cruciarentur mensibus quinque et cruciatus eorum ut cruciatus scorpii cum percutit hominem

6 et in diebus illis quaerent homines mortem et non invenient eam et desiderabunt mori et fugiet mors ab ipsis

7 et similitudines lucustarum similes equis paratis in proelium et super capita earum tamquam coronae similes auro et facies earum sicut facies hominum

8 et habebant capillos sicut capillos mulierum et dentes earum sicut leonum erant

9 et habebant loricas sicut loricas ferreas et vox alarum earum sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum

10 et habebant caudas similes scorpionum et aculei in caudis earum potestas earum nocere hominibus mensibus quinque

11 et habebant super se regem angelum abyssi cui nomen hebraice Abaddon graece autem Apollyon et latine habet nomen Exterminans

12 vae unum abiit ecce veniunt adhuc duo vae post haec

13 et sextus angelus tuba cecinit et audiui vocem unum ex cornibus altaris aurei quod est ante oculos Dei

14 dicentem sexto angelo qui habebat tubam solve quattuor angelos qui alligati sunt in flumine magno Eufrate

15 et soluti sunt quattuor angeli qui parati erant in horam et diem et mensem et annum ut occiderent tertiam partem hominum

16 et numerus equestris exercitus vicies milies dena milia audiui numerum eorum

17 et ita vidi equos in visione et qui sedebant super eos habentes loricas igneas et hyacinthinas et sulphureas et capita equorum erant tamquam capita leonum et de ore ipsorum procedit ignis et fumus et sulphur

18 ab his tribus plagis occisa est tertia pars hominum de igne et fumo et sulphure qui procedebat ex ore ipsorum

19 potestas enim equorum in ore eorum est et in caudis eorum nam caudae illorum similes serpentibus habentes capita et in his nocent

20 et ceteri homines qui non sunt occisi in his plagis neque paenitentiam egerunt de operibus manuum suarum ut non adorarent daemonia et simulacra aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea quae neque videre possunt neque audire neque ambulare

21 et non egerunt paenitentiam ab homicidiis suis neque a veneficiis suis neque a fornicatione sua neque a furtis suis

Caput 10

1 et vidi alium angelum fortem descendentem de caelo amictum nube et iris in capite eius et facies eius erat ut sol et pedes eius tamquam columna ignis

2 et habebat in manu sua libellum apertum et posuit pedem suum dextrum supra mare sinistrum autem super terram

3 et clamavit voce magna quemadmodum cum leo rugit et cum clamasset locuta sunt septem tonitrua voces suas

4 et cum locuta fuissent septem tonitrua scripturus eram et audiui vocem de caelo dicentem signa quae locuta sunt septem tonitrua et noli ea scribere

5 et angelum quem vidi stantem supra mare et supra terram levavit manum suam ad caelum

6 et iuravit per viventem in saecula saeculorum qui creavit caelum et ea quae in illo sunt et terram et ea quae in ea sunt et mare et quae in eo sunt quia tempus amplius non erit

7 sed in diebus vocis septimi angeli cum coeperit tuba canere et consummabitur mysterium Dei sicut evangelizavit per servos suos prophetas

8 et vox quam audiui de caelo iterum loquentem mecum et dicentem vade accipe librum apertum de manu angeli stantis supra mare et supra terram

9 et abii ad angelum dicens ei ut daret mihi librum et dicit mihi accipe et devora illum et faciet amaricare ventrem tuum sed in ore tuo erit dulce tamquam mel

10 et accepi librum de manu angeli et devoravi eum et erat in ore meo tamquam mel dulce et cum devorassem eum amaricatus est venter meus

11 et dicunt mihi oportet te iterum prophetare populis et gentibus et linguis et regibus multis

Caput 11

1 et datus est mihi calamus similis virgae dicens surge et metire templum Dei et altare et adorantes in eo

2 atrium autem quod est foris templum eice foras et ne metieris eum quoniam datum est gentibus et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus

3 et dabo duobus testibus meis et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccos

4 hii sunt duo olivae et duo candelabra in conspectu Domini terrae stantes

5 et si quis eos voluerit nocere ignis exiet de ore illorum et devorabit inimicos eorum et si quis voluerit eos laedere sic oportet eum occidi

6 hii habent potestatem cludendi caelum ne pluatur diebus prophetiae ipsorum et potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem et percutere terram omni plaga quotienscumque voluerint

7 et cum finierint testimonium suum bestia quae ascendit de abyssu faciet adversus illos bellum et vincet eos et occidet illos

8 et corpora eorum in plateis civitatis magnae quae vocatur spiritaliter Sodoma et Aegyptus ubi et Dominus eorum crucifixus est

9 et videbunt de populis et tribubus et linguis et gentibus corpora eorum per tres dies et dimidium et corpora eorum non sinunt poni in monumentis

10 et inhabitantes terram gaudebunt super illis et iucundabuntur et munera mittent invicem quoniam hii duo prophetae cruciaverunt eos qui inhabitant super terram

11 et post dies tres et dimidium spiritus vitae a Deo intravit in eos et steterunt super pedes suos et timor magnus cecidit super eos qui viderunt eos

12 et audierunt vocem magnam de caelo dicentem illis ascendite huc et ascenderunt in caelum in nube et viderunt illos inimici eorum

13 et in illa hora factus est terraemotus magnus et decima pars civitatis cecidit et occisi sunt in terraemotu nomina hominum septem milia et reliqui in timore sunt missi et dederunt gloriam Deo caeli

14 vae secundum abiit ecce vae tertium veniet cito

15 et septimus angelus tuba cecinit et factae sunt voces magnae in caelo dicentes factum est regnum huius mundi Domini nostri et Christi eius et regnabit in saecula saeculorum

16 et viginti quattuor seniores qui in conspectu Dei sedent in sedibus suis ceciderunt in facies suas et adoraverunt Deum

17 dicentes gratias agimus tibi Domine Deus omnipotens qui es et qui eras quia accepisti virtutem tuam magnam et regnasti

18 et iratae sunt gentes et advenit ira tua et tempus mortuorum iudicari et reddere mercedem servis tuis prophetis et sanctis et timentibus nomen tuum pusillis et magnis et exterminandi eos qui corruerunt terram

19 et apertum est templum Dei in caelo et visa est arca testamenti eius in templo eius et facta sunt fulgora et voces et terraemotus et grando magna

Caput 12

1 et signum magnum paruit in caelo mulier amicta sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona stellarum duodecim

2 et in utero habens et clamat parturiens et cruciatur ut pariat

3 et visum est aliud signum in caelo et ecce draco magnus rufus habens capita septem et cornua decem et in capitibus suis septem diademata

4 et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli et misit eas in terram et draco stetit ante mulierem quae erat paritura ut cum peperisset filium eius devoraret

5 et peperit filium masculum qui recturus erit omnes gentes in virga ferrea et raptus est filius eius ad Deum et ad thronum eius

6 et mulier fugit in solitudinem ubi habet locum paratum a Deo ut ibi pascant illam diebus mille ducentis sexaginta

7 et factum est proelium in caelo Michahel et angeli eius proeliabantur cum dracone et draco pugnabat et angeli eius

8 et non valuerunt neque locus inventus est eorum amplius in caelo

9 et proiectus est draco ille magnus serpens antiquus qui vocatur Diabolus et Satanas qui seducit universum orbem proiectus est in terram et angeli eius cum illo missi sunt

10 et audivi vocem magnam in caelo dicentem nunc facta est salus et virtus et regnum Dei nostri et potestas Christi eius quia proiectus est accusator fratrum nostrorum qui accusabat illos ante conspectum Dei nostri die ac nocte

11 et ipsi vicerunt illum propter sanguinem agni et propter verbum testimonii sui et non dilexerunt animam suam usque ad mortem

12 propterea laetamini caeli et qui habitatis in eis vae terrae et mari quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam sciens quod modicum tempus habet

13 et postquam vidit draco quod proiectus est in terram persecutus est mulierem quae peperit masculum

14 et datae sunt mulieri duae alae aquilae magnae ut volaret in desertum in locum suum ubi alitur per tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis

15 et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam tamquam flumen ut eam faceret trahi a flumine

16 et adiuvit terra mulierem et aperuit terra os suum et absorbit flumen quod misit draco de ore suo

17 et iratus est draco in mulierem et abiit facere proelium cum reliquis de semine eius qui custodiunt mandata Dei et

habent testimonium Iesu

Caput 13

1 et stetit super harenam maris et vidi de mare bestiam ascendentem habentem capita septem et cornua decem et super cornua eius decem diademata et super capita eius nomina blasphemiae

2 et bestiam quam vidi similis erat pardo et pedes eius sicut ursi et os eius sicut os leonis et dedit illi draco virtutem suam et potestatem magnam

3 et unum de capitibus suis quasi occisum in mortem et plaga mortis eius curata est et admirata est universa terra post bestiam

4 et adoraverunt draconem quia dedit potestatem bestiae et adoraverunt bestiam dicentes quis similis bestiae et quis poterit pugnare cum ea

5 et datum est ei os loquens magna et blasphemiae et data est illi potestas facere menses quadraginta duo

6 et aperuit os suum in blasphemias ad Deum blasphemare nomen eius et tabernaculum eius et eos qui in caelo habitant

7 et datum est illi bellum facere cum sanctis et vincere illos et data est ei potestas in omnem tribum et populum et linguam et gentem

8 et adorabunt eum omnes qui inhabitant terram quorum non sunt scripta nomina in libro vitae agni qui occisus est ab origine mundi

9 si quis habet aurem audiat

10 qui in captivitatem in captivitatem vadit qui in gladio occiderit oportet eum gladio occidi hic est patientia et fides sanctorum

11 et vidi aliam bestiam ascendentem de terra et habebat cornua duo similia agni et loquebatur sicut draco

12 et potestatem prioris bestiae omnem faciebat in conspectu eius et facit terram et inhabitantes in eam adorare bestiam primam cuius curata est plaga mortis

13 et fecit signa magna ut etiam ignem faceret de caelo descendere in terram in conspectu hominum

14 et seducit habitantes terram propter signa quae data sunt illi facere in conspectu bestiae dicens habitantibus in terra ut faciant imaginem bestiae quae habet plagam gladii et vixit

15 et datum est illi ut daret spiritum imagini bestiae ut et loquatur imago bestiae et faciat quicumque non adoraverint imaginem bestiae occidantur

16 et faciet omnes pusillos et magnos et divites et pauperes et liberos et servos habere character in dextera manu aut in frontibus suis

17 et ne quis possit emere aut vendere nisi qui habet character nomen bestiae aut numerum nominis eius

18 hic sapientia est qui habet intellectum computet numerum bestiae numerus enim hominis est et numerus eius est sescenti sexaginta sex

Caput 14

1 et vidi et ecce agnus stabat supra montem Sion et cum illo centum quadraginta quattuor milia habentes nomen eius et nomen Patris eius scriptum in frontibus suis

2 et audivi vocem de caelo tamquam vocem aquarum multarum et tamquam vocem tonitruum magni et vocem quam audivi sicut citharoedorum citharizantium in citharis suis

3 et cantabant quasi canticum novum ante sedem et ante quattuor animalia et seniores et nemo poterat discere canticum nisi illa centum quadraginta quattuor milia qui empti sunt de terra

4 hii sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati virgines enim sunt hii qui sequuntur agnum quocumque abierit hii empti sunt ex hominibus primitiae Deo et agno

5 et in ore ipsorum non est inventum mendacium sine macula sunt

6 et vidi alterum angelum volentem per medium caelum habentem evangelium aeternum ut evangelizaret sedentibus super terram et super omnem gentem et tribum et linguam et populum

7 dicens magna voce timete Deum et date illi honorem quia venit hora iudicii eius et adorare eum qui fecit caelum et terram et mare et fontes aquarum

8 et alius angelus secutus est dicens cecidit cecidit Babylon illa magna quae a vino irae fornicationis suae potionavit omnes gentes

9 et alius angelus tertius secutus est illos dicens voce magna si quis adoraverit bestiam et imaginem eius et acceperit characterem in fronte sua aut in manu sua

10 et hic bibet de vino irae Dei qui mixtus est mero in calice irae ipsius et cruciabitur igne et sulphure in conspectu angelorum sanctorum et ante conspectum agni

11 et fumus tormentorum eorum in saecula saeculorum ascendit nec habent requiem die ac nocte qui adoraverunt bestiam et imaginem eius et si quis acceperit characterem nominis eius

12 hic patientia sanctorum est qui custodiunt mandata Dei et fidem Iesu

13 et audivi vocem de caelo dicentem scribe beati mortui qui in Domino moriuntur amodo iam dicit Spiritus ut requiescant a laboribus suis opera enim illorum sequuntur illos

14 et vidi et ecce nubem candidam et supra nubem sedentem similem Filio hominis habentem in capite suo coronam auream et in manu sua falcem acutam

15 et alter angelus exivit de templo clamans voce magna ad sedentem super nubem mitte falcem tuam et mete quia venit hora ut metatur quoniam aruit messis terrae

16 et misit qui sedebat supra nubem falcem suam in terram et messa est terra

17 et alius angelus exivit de templo quod est in caelo habens et ipse falcem acutam

18 et alius angelus de altari qui habet potestatem supra ignem et clamavit voce magna qui habebat falcem acutam dicens mitte falcem tuam acutam et vindemia botros vineae terrae quoniam maturae sunt uvae eius

19 et misit angelus falcem suam in terram et vindemiavit vineam terrae et misit in lacum irae Dei magnum

20 et calcatus est lacus extra civitatem et exivit sanguis de lacu usque ad frenos equorum per stadia mille sescenta

Caput 15

1 et vidi aliud signum in caelo magnum et mirabile angelos septem habentes plagas septem novissimas quoniam in illis consummata est ira Dei

2 et vidi tamquam mare vitreum mixtum igne et eos qui vicerunt bestiam et imaginem illius et numerum nominis eius stantes supra mare vitreum habentes citharas Dei

3 et cantant canticum Mosi servi Dei et canticum agni dicentes magna et mirabilia opera tua Domine Deus omnipotens iustae et verae viae tuae rex saeculorum

4 quis non timebit Domine et magnificabit nomen tuum quia solus pius quoniam omnes gentes venient et adorabunt in conspectu tuo quoniam iudicia tua manifestata sunt

5 et post haec vidi et ecce apertum est templum tabernaculi testimonii in caelo

6 et exierunt septem angeli habentes septem plagas de templo vestiti lapide mundo candido et praecincti circa pectora zonis aureis

7 et unus ex quattuor animalibus dedit septem angelis septem fialas aureas plenas iracundiae Dei viventis in saecula saeculorum

8 et impletum est templum fumo a maiestate Dei et de virtute eius et nemo poterat introire in templum donec consummarentur septem plagae septem angelorum

Caput 16

1 et audiui vocem magnam de templo dicentem septem angelis ite et effundite septem fialas irae Dei in terram

2 et abiit primus et effudit fialam suam in terram et factum est vulnus saevum ac pessimum in homines qui habent caracterem bestiae et eos qui adoraverunt imaginem eius

3 et secundus effudit fialam suam in mare et factus est sanguis tamquam mortui et omnis anima vivens mortua est in mari

4 et tertius effudit fialam suam super flumina et super fontes aquarum et factus est sanguis

5 et audiui angelum aquarum dicentem iustus es qui es et qui eras sanctus quia haec iudicasti

6 quia sanguinem sanctorum et prophetarum fuderunt et sanguinem eis dedisti bibere digni sunt

7 et audiui altare dicens etiam Domine Deus omnipotens vera et iusta iudicia tua

8 et quartus effudit fialam suam in solem et datum est illi aestu adficere homines et igni

9 et aestuaverunt homines aestu magno et blasphemaverunt nomen Dei habentis potestatem super has plagas neque egerunt paenitentiam ut darent illi gloriam

10 et quintus effudit fialam suam super sedem bestiae et factum est regnum eius tenebrosus et conmanducaverunt linguas suas prae dolore

11 et blasphemaverunt Deum caeli prae doloribus et vulneribus suis et non egerunt paenitentiam ex operibus suis

12 et sextus effudit fialam suam in flumen illud magnum Eufraten et siccavit aquam eius ut praepararetur via regibus ab ortu solis

13 et vidi de ore draconis et de ore bestiae et de ore pseudoprophetae spiritus tres imundos in modum ranarum

14 sunt enim spiritus daemoniorum facientes signa et procedunt ad reges totius terrae congregare illos in proelium ad diem magnum Dei omnipotentis

15 ecce venio sicut fur beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et videant turpitudinem eius

16 et congregavit illos in locum qui vocatur hebraice Hermagedon

17 et septimus effudit fialam suam in aerem et exivit vox magna de templo a throno dicens factum est

18 et facta sunt fulgora et voces et tonitrua et terraemotus factus est magnus qualis numquam fuit ex quo homines fuerunt super terram talis terraemotus sic magnus

19 et facta est civitas magna in tres partes et civitates gentium ceciderunt et Babylon magna venit in memoriam ante Deum dare ei calicem vini indignationis irae eius

20 et omnis insula fugit et montes non sunt inventi

21 et grando magna sicut talentum descendit de caelo in homines et blasphemaverunt homines Deum propter plagam grandinis quoniam magna facta est vehementer

Caput 17

1 et venit unus de septem angelis qui habebant septem fialas et locutus est mecum dicens veni ostendam tibi damnationem meretricis magnae quae sedet super aquas multas

2 cum qua fornicati sunt reges terrae et inebriati sunt qui inhabitant terram de vino prostitutionis eius

3 et abstulit me in desertum in spiritu et vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam plenam nominibus blasphemiae habentem capita septem et cornua decem

4 et mulier erat circumdata purpura et coccino et inaurata auro et lapide pretioso et margaritis habens poculum aureum in manu sua plenum abominationum et immunditia fornicationis eius

5 et in fronte eius nomen scriptum mysterium Babylon magna mater fornicationum et abominationum terrae

6 et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de sanguine martyrum Iesu et miratus sum cum vidissem illam admiratione magna

7 et dixit mihi angelus quare miraris ego tibi dicam sacramentum mulieris et bestiae quae portat eam quae habet capita septem et decem cornua

8 bestiam quam vidisti fuit et non est et ascensura est de abyssu et in interitum ibit et mirabuntur inhabitantes terram quorum non sunt scripta nomina in libro vitae a constitutione mundi videntes bestiam quia erat et non est

9 et hic est sensus qui habet sapientiam septem capita septem montes sunt super quos mulier sedet et reges septem sunt

10 quinque ceciderunt unus est alius nondum venit et cum venerit oportet illum breve tempus manere

11 et bestia quae erat et non est et ipsa octava est et de septem est et in interitum vadit

12 et decem cornua quae vidisti decem reges sunt qui regnum nondum acceperunt sed potestatem tamquam reges una hora accipiunt post bestiam

13 hii unum consilium habent et virtutem et potestatem suam bestiae tradunt

14 hii cum agno pugnabunt et agnus vincet illos quoniam Dominus dominorum est et rex regum et qui cum illo sunt vocati et electi et fideles

15 et dixit mihi aquas quas vidisti ubi meretrix sedet populi sunt et gentes et linguae

16 et decem cornua quae vidisti et bestiam hii odient fornicariam et desolatam facient illam et nudam et carnes eius manducabunt et ipsam igni concremabunt

17 Deus enim dedit in corda eorum ut faciant quod illi placitum est ut dent regnum suum bestiae donec consummentur verba Dei

18 et mulier quam vidisti est civitas magna quae habet regnum super reges terrae

Caput 18

1 et post haec vidi alium angelum descendentem de caelo habentem potestatem magnam et terra inluminata est a gloria eius

2 et exclamavit in forti voce dicens cecidit cecidit Babylon magna et facta est habitatio daemoniorum et custodia omnis spiritus inmundi et custodia omnis volucris inmundae

3 quia de ira fornicationis eius biberunt omnes gentes et reges terrae cum illa fornicati sunt et mercatores terrae de virtute deliciarum eius divites facti sunt

4 et audiui aliam vocem de caelo dicentem exite de illa populus meus ut ne participes sitis delictorum eius et de plagis eius non accipiat

5 quoniam pervenerunt peccata eius usque ad caelum et recordatus est Deus iniquitatum eius

6 reddite illi sicut ipsa reddidit et duplicate duplicia secundum opera eius in poculo quo miscuit miscite illi duplum

7 quantum glorificavit se et in deliciis fuit tantum date illi tormentum et luctum quia in corde suo dicit sedeo regina et vidua non sum et luctum non videbo

8 ideo in una die venient plagae eius mors et luctus et fames et igni comburetur quia fortis est Deus qui iudicavit illam

9 et flebunt et plangent se super illam reges terrae qui cum illa fornicati sunt et in deliciis vixerunt cum viderint fumum incendii eius

10 longe stantes propter timorem tormentorum eius dicentes vae vae civitas illa magna Babylon civitas illa fortis quoniam una hora venit iudicium tuum

11 et negotiatores terrae flebunt et lugebunt super illam quoniam merces eorum nemo emet amplius

12 mercem auri et argenti et lapidis pretiosi et margaritis et byssi et purpurae et serici et cocci et omne lignum thyinum et omnia vasa eboris et omnia vasa de lapide pretioso et aeramento et ferro et marmore

13 et cinnamomum et amomum et odoramentorum et unguenti et turis et vini et olei et similia et tritici et iumentorum et ovium et equorum et raedarum et mancipiorum et animarum hominum

14 et poma tua desiderii animae discessit a te et omnia pinguia et clara perierunt a te et amplius illa iam non invenient

15 mercatores horum qui divites facti sunt ab ea longe stabunt propter timorem tormentorum eius flentes ac lugentes

16 et dicentes vae vae civitas illa magna quae amicta erat byssino et purpura et cocco et deaurata est auro et lapide pretioso et margaritis

17 quoniam una hora destitutae sunt tantae divitiae et omnis gubernator et omnis qui in locum navigat et nautae et qui maria operantur longe steterunt

18 et clamaverunt videntes locum incendii eius dicentes quae similis civitati huic magnae

19 et miserunt pulverem super capita sua et clamaverunt flentes et lugentes dicentes vae vae civitas magna in qua divites facti sunt omnes qui habent naves in mari de pretiis eius quoniam una hora desolata est

20 exulta super eam caelum et sancti et apostoli et prophetae quoniam iudicavit Deus iudicium vestrum de illa

21 et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum et misit in mare dicens hoc impetu mittetur Babylon magna illa civitas et ultra iam non invenietur

22 et vox citharoedorum et musicorum et tibia canentium et tuba non audietur in te amplius et omnis artifex omnis ar-

tis non inveniatur in te amplius et vox molae non audietur in te amplius

23 et lux lucernae non lucebit tibi amplius et vox sponsae et sponsae non audietur adhuc in te quia mercatores tui erant principes terrae quia in veneficiis tuis erraverunt omnes gentes

24 et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est et omnium qui interfecti sunt in terra

Caput 19

1 post haec audiavi quasi vocem magnam turbarum multarum in caelo dicentium alleluia salus et gloria et virtus Deo nostro est

2 quia vera et iusta iudicia sunt eius quia iudicavit de meretrice magna quae corripuit terram in prostitutione sua et vindicavit sanguinem servorum suorum de manibus eius

3 et iterum dixerunt alleluia et fumus eius ascendit in saecula saeculorum

4 et ceciderunt seniores viginti quattuor et quattuor animalia et adoraverunt Deum sedentem super thronum dicentes amen alleluia

5 et vox de throno exivit dicens laudem dicite Deo nostro omnes servi eius et qui timetis eum pusilli et magni

6 et audiavi quasi vocem turbae magnae et sicut vocem aquarum multarum et sicut vocem tonitruum magnorum dicentium alleluia quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens

7 gaudeamus et exulemus et demus gloriam ei quia venerunt nuptiae agni et uxor eius praeparavit se

8 et datum est illi ut cooperiat se byssinum splendens candidum byssinum enim iustificationes sunt sanctorum

9 et dicit mihi scribe beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt et dicit mihi haec verba vera Dei sunt

10 et cecidi ante pedes eius ut adorarem eum et dicit mihi vide ne feceris conservus tuus sum et fratrum tuorum habentium testimonium Iesu Deum adora testimonium enim Iesu est spiritus prophetiae

11 et vidi caelum apertum et ecce equus albus et qui sedebat super eum vocabatur Fidelis et Verax vocatur et iustitia iudicat et pugnatur

12 oculi autem eius sicut flamma ignis et in capite eius diademata multa habens nomen scriptum quod nemo novit nisi ipse

13 et vestitus erat vestem aspersam sanguine et vocatur nomen eius Verbum Dei

14 et exercitus qui sunt in caelo sequebantur eum in equis albis vestiti byssinum album mundum

15 et de ore ipsius procedit gladius acutus ut in ipso percutiat gentes et ipse reget eos in virga ferrea et ipse calcet torcular vini furoris irae Dei omnipotentis

16 et habet in vestimento et in femore suo scriptum rex regum et Dominus dominantium

17 et vidi unum angelum stantem in sole et clamavit voce magna dicens omnibus avibus quae volabant per medium caeli venite congregamini ad cenam magnam Dei

18 ut manducetis carnes regum et carnes tribunorum et carnes fortium et carnes equorum et sedentium in ipsis et carnes omnium liberorum ac servorum et pusillorum ac magnorum

19 et vidi bestiam et reges terrae et exercitus eorum congregatos ad faciendum proelium cum illo qui sedebat in equo et cum exercitu eius

20 et adprehensa est bestia et cum illo pseudopropheta qui fecit signa coram ipso quibus seduxit eos qui acceperunt characterem bestiae qui et adorant imaginem eius vivi missi sunt hii duo in stagnum ignis ardentis sulphure

21 et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum qui procedit de ore ipsius et omnes aves saturatae sunt carnibus eorum

Caput 20

1 et vidi angelum descendentem de caelo habentem clavem abyssi et catenam magnam in manu sua

2 et adprehendit draconem serpentem antiquum qui est diabolus et Satanas et ligavit eum per annos mille

3 et misit eum in abyssum et clusit et signavit super illum ut non seducat amplius gentes donec consummentur mille anni post haec oportet illum solvi modico tempore

4 et vidi sedes et sederunt super eas et iudicium datum est illis et animas decollatorum propter testimonium Iesu et propter verbum Dei et qui non adoraverunt bestiam neque imaginem eius nec acceperunt characterem in frontibus aut in manibus suis et vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annis

5 ceteri mortuorum non vixerunt donec consummentur mille anni haec est resurrectio prima

6 beatus et sanctus qui habet partem in resurrectione prima in his secunda mors non habet potestatem sed erunt sacerdotes Dei et Christi et regnabunt cum illo mille annis

7 et cum consummati fuerint mille anni solvetur Satanas de carcere suo et exhibit et seducet gentes quae sunt super quattuor angulos terrae Gog et Magog et congregabit eos in proelium quorum numerus est sicut harena maris

8 et ascenderunt super latitudinem terrae et circumierunt castra sanctorum et civitatem dilectam

9 et descendit ignis a Deo de caelo et devoravit eos et diabolus qui seducebat eos missus est in stagnum ignis et sulphuris ubi et bestia

10 et pseudoprophetae et cruciabuntur die ac nocte in saecula saeculorum

11 et vidi thronum magnum candidum et sedentem super eum a cuius aspectu fugit terra et caelum et locus non est inventus ab eis

12 et vidi mortuos magnos et pusillos stantes in conspectu throni et libri aperti sunt et alius liber apertus est qui est

vitae et iudicati sunt mortui ex his quae scripta erant in libris secundum opera ipsorum

13 et dedit mare mortuos qui in eo erant et mors et inferus dederunt mortuos qui in ipsis erant et iudicatum est de singulis secundum opera ipsorum

14 et inferus et mors missi sunt in stagnum ignis haec mors secunda est stagnum ignis

15 et qui non est inventus in libro vitae scriptus missus est in stagnum ignis

Caput 21

1 et vidi caelum novum et terram novam primum enim caelum et prima terra abiit et mare iam non est

2 et civitatem sanctam Hierusalem novam vidi descendentem de caelo a Deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo

3 et audivi vocem magnam de throno dicentem ecce tabernaculum Dei cum hominibus et habitabit cum eis et ipsi populus eius erunt et ipse Deus cum eis erit eorum Deus

4 et absterget Deus omnem lacrimam ab oculis eorum et mors ultra non erit neque luctus neque clamor neque dolor erit ultra quae prima abierunt

5 et dixit qui sedebat in throno ecce nova facio omnia et dicit scribe quia haec verba fidelissima sunt et vera

6 et dixit mihi factum est ego sum Alpha et Omega initium et finis ego sitienti dabo de fonte aquae vivae gratis

7 qui vicerit possidebit haec et ero illi Deus et ille erit mihi filius

8 timidus autem et incredulus et execratis et homicidis et fornicatoribus et veneficis et idolatris et omnibus mendacibus pars illorum erit in stagno ardenti igne et sulphure quod est mors secunda

9 et venit unus de septem angelis habentibus fialas plenas septem plagis novissimis et locutus est mecum dicens veni ostendam tibi sponsam uxorem agni

10 et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum et ostendit mihi civitatem sanctam Hierusalem descendentem de caelo a Deo

11 habentem claritatem Dei lumen eius simile lapidi pretioso tamquam lapidi iaspidis sicut cristallum

12 et habebat murum magnum et altum habens portas duodecim et in portis angelos duodecim et nomina inscripta quae sunt nomina duodecim tribuum filiorum Israel

13 ab oriente portae tres et ab aquilone portae tres et ab austro portae tres et ab occasu portae tres

14 et murus civitatis habens fundamenta duodecim et in ipsis duodecim nomina duodecim apostolorum agni

15 et qui loquebatur mecum habebat mensuram harundinem auream ut metiretur civitatem et portas eius et murum

16 et civitas in quadro posita est et longitudo eius tanta est quanta et latitudo et mensus est civitatem de harundine

per stadia duodecim milia longitudo et latitudo et altitudo eius aequalia sunt

17 et mensus est murus eius centum quadraginta quattuor cubitorum mensura hominis quae est angeli

18 et erat structura muri eius ex lapide iaspide ipsa vero civitas auro mundo simile vitro mundo

19 fundamenta muri civitatis omni lapide pretioso ornata fundamentum primum iaspis secundus sapphyrus tertius carcedonius quartus zmaragdus

20 quintus sardonix sextus sardinus septimus chrysolitus octavus berillus nonus topazius decimus chrysoprassus undecimus hyacinthus duodecimus amethystus

21 et duodecim portae duodecim margaritae sunt per singulas et singulae portae erant ex singulis margaritis et platea civitatis aurum mundum tamquam vitrum perlucidum

22 et templum non vidi in ea Dominus enim Deus omnipotens templum illius est et agnus

23 et civitas non eget sole neque luna ut luceant in ea nam claritas Dei inluminavit eam et lucerna eius est agnus

24 et ambulabunt gentes per lumen eius et reges terrae adferent gloriam suam et honorem in illam

25 et portae eius non cludentur per diem nox enim non erit illic

26 et adferent gloriam et honorem gentium in illam

27 nec intrabit in ea aliquid coinquinatum et faciens abominationem et mendacium nisi qui scripti sunt in libro vitae agni

Caput 22

1 et ostendit mihi fluvium aquae vitae splendidum tamquam cristallum procedentem de sede Dei et agni

2 in medio plateae eius et ex utraque parte fluminis lignum vitae adferens fructus duodecim per menses singula reddentia fructum suum et folia ligni ad sanitatem gentium

3 et omne maledictum non erit amplius et sedes Dei et agni in illa erunt et servi eius servient illi

4 et videbunt faciem eius et nomen eius in frontibus eorum

5 et nox ultra non erit et non egebunt lumine lucernae neque lumine solis quoniam Dominus Deus inluminat illos et regnabunt in saecula saeculorum

6 et dixit mihi haec verba fidelissima et vera sunt et Dominus Deus spirituum prophetarum misit angelum suum ostendere servis suis quae oportet fieri cito

7 et ecce venio velociter beatus qui custodit verba prophetiae libri huius

8 et ego Iohannes qui audivi et vidi haec et postquam audissem et vidissem cecidi ut adorarem ante pedes angeli qui mihi haec ostendebat

9 et dicit mihi vide ne feceris conservus tuus sum et fratrum tuorum prophetarum et eorum qui servant verba libri huius Deum adora

10 et dicit mihi ne signaveris verba prophetiae libri huius
tempus enim prope est

11 qui nocet noceat adhuc et qui in sordibus est sordescat
adhuc et iustus iustitiam faciat adhuc et sanctus sanctificetur
adhuc

12 ecce venio cito et merces mea mecum est reddere
unicuique secundum opera sua

13 ego Alpha et Omega primus et novissimus principium
et finis

14 beati qui lavant stolas suas ut sit potestas eorum in
ligno vitae et portis intrent in civitatem

15 foris canes et venefici et inpudici et homicidae et
idolis servientes et omnis qui amat et facit mendacium

16 ego Iesus misi angelum meum testificari vobis haec
in ecclesiis ego sum radix et genus David stella splendida et
matutina

17 et Spiritus et sponsa dicunt veni et qui audit dicat veni
et qui sitit veniat qui vult accipiat aquam vitae gratis

18 contestor ego omni audienti verba prophetiae libri
huius si quis adposuerit ad haec adponet Deus super illum
plagas scriptas in libro isto

19 et si quis deminuerit de verbis libri prophetiae huius
auferet Deus partem eius de ligno vitae et de civitate sancta
et de his quae scripta sunt in libro isto

20 dicit qui testimonium perhibet istorum etiam venio
cito amen veni Domine Iesu

21 gratia Domini nostri Iesu Christi cum omnibus

The Prayer of Manasses

Chapter

1025 #1

1013 The Apocalypse of St. John the Apostle

1026 The Third Book of Esdras

Caput 1

1 Domine Deus omnipotens patrum nostrorum, Abraham, Isaac et Iacob et semini eorum iusto,
2 qui fecisti caelum et terram cum omni ornatu eorum,
3 qui signasti mare verbo praecepti tui, qui conclusisti abyssum et signasti terribili et laudabili nomini tuo,
4 quod omnes pavent et tremunt a vultu virtutis tuae.
5 et insustentabilis ira super peccatores comminationis tuae,
6 immensa vero et investigabilis misericordia promissionis tuae,
7 quoniam tu es Dominus altissimus super omnem terram, longanimis et multum misericors et paenitens super malitias hominum. tu autem Domine, secundum bonitatem tuam promisisti paenitentiam remissionis peccatorum,

8 et tu Deus iustorum, non posuisti paenitentiam iustis Abraham, Isaac et Iacob, his qui tibi non peccaverunt.

9 quoniam peccavi super numerum harenae maris, multiplicatae sunt iniquitates meae.

10 incurvatus sum multo vinculo ferri et non est respiratio mihi, quia excitavi iracundiam tuam et malum coram te feci, statuens abominationes et multiplicans offensiones.

11 et nunc flecto genua cordis mei, precans ad te bonitatem, Domine.

12 peccavi Domine, peccavi et iniquitatem meam agnosco.

13 peto rogans te Domine remitte mihi, remitte mihi, ne simul perdas me cum iniquitatibus meis neque in aeternum reserves mala mihi,

14 quia indignum salvabis me secundum magnam misericordiam tuam.

15 et laudabo te semper omnibus diebus vitae meae quoniam te laudat omnis virtus caelorum et tibi est gloria in saecula saeculorum, amen.

The Third Book of Esdras

Chapter

1026 #1
1027 #2
1028 #3

1029 #4
1030 #5
1032 #6

1033 #7
1033 #8
1036 #9

1025 The Prayer of
Manasses

1038 The Fourth
Book of Esdras

Caput 1

1 et egit Iosias pascha in Hierosolymis Domino suo et immolavit phase quartadecima luna primi mensis,

2 statuens sacerdotes per vices stolas amictos in templo Domini.

3 et dixit Levitis sacris servis Israhel, ut sanctificarent se Domino in positione Domini sanctam arcam in domo, quam aedificavit Salomon filius David rex.

4 non erit vobis tollere super umeros eam. et nunc deservite Domino nostro et curam agite gentis illius Israhel et parate secundum pagos et tribus nostras

5 secundum scripturam David regis Israhel et secundum magnificentiam Salomonis filii eius. et omnes in templo et secundum particulam principatus paternam vestram eorum Levitarum, qui stant in conspectu fratrum vestrorum filiorum Israhel,

6 immolate pascha et sacrificia parate fratribus vestris et facite secundum praeceptum Domini, quod datum est Moysi.

7 et donavit Iosias in plebem quae inventa est oves agnorum et hedorum et caprarum triginta milia, vitulos tria milia.

8 haec de regalibus data sunt secundum promissionem populo et sacerdotibus in pascha et Levitis. et dedit Helchias et Zaccharias et Hellus praepositi domus ipsis sacerdotibus in pascha oves numero duo milia sescentas v trecentos.

9 et Iechonias et Sameas et Nathanahel frater et Asabias et Ozihel et Ioram tribuni dederunt Levitis in phase oves quinque milia, vitulos septingentos.

10 et haec cum fierent, eleganter steterunt sacerdotes et Levitae, habentes azyma per tribus

11 et secundum partes principatus patrum in conspectu populi, offerre Domino secundum ea quae in libro Moysi scripta sunt. et sic ad diluculum.

12 et assaverunt phase igne prout oportebat, et hostias coxerunt in aeniolis et ollis cum benevolentia,

13 et tulerunt omnibus qui erant ex plebe. et post haec paraverunt sibi et sacerdotibus.

14 sacerdotes enim offerebant hostias et adipēs, usque dum finita esset hora, et Levitae paraverunt sibi et fratribus suis filiis Aaron.

15 et sacri cantores filii Asaph erant super ordinem eorum secundum praeceptum David, et Asaph et Zaccharias et Ieddinus qui erat a rege.

16 et ostiarii per singulas ianuās, ita ut non praevaricaret unusquisque suum vicem; fratres enim ipsorum Levitae paraverunt illis.

17 et consummata sunt quae pertinebant ad sacrificium Domini

18 illa die, agi phase et offerri hostias super Domini sacrarium secundum praeceptum regis Iosiae.

19 et egerunt filii Israhel qui inventi sunt in tempore illo phase et diem festum azymorum per dies septem.

20 et non est celebratum phase tale in Israhel a temporibus Samuhel prophetae.

21 et omnes reges Israhel non celebraverunt pascha tale, quale egit Iosias et sacerdotes et Levitae et Iudaei et omnis Israhel, qui inventi sunt in commoratione Hierosolymis.

22 octavodecimo anno regnante Iosia celebratum est phase.

23 et directa sunt opera Iosiae in conspectu Domini sui in corde pleno metuentia.

24 et quae circa illum quidem conscripta sunt in pristinis temporibus, de eis qui peccaverunt quique inreligiosi fuerunt in Dominum prae omnem gentem et regnum et qui non quaerunt ipsum et verba Domini super Israhel.

25 et post omnem actum hunc Iosiae ascendit Pharao rex Aegypti, veniens bellum abicere in Charchamis super Eufraten, et exivit in obviam illi Iosias.

26 et misit rex Aegypti ad Iosiam dicens: quid mihi et tibi est rex Iudaeae?

27 non sum ad te missus a Domino, super Eufraten enim bellum meum est, et Dominus mecum est festinans, descende.

28 et non est Iosias reversus super currum suum, sed expugnare eum conabatur, non adtendens verbum prophetiae ex ore Domini.

29 sed constituit ad eum bellum in campo Metedaus. et descenderunt principes ad regem Iosiam.

30 et dixit rex pueris suis: amovete me a proelio; infirmatus sum enim valde. et statim amoverunt eum pueri ipsius de acie.

31 et ascendit super currum secundarium suum, et perveniens Hierosolymam vita functus est, et sepultus est in paterno sepulchro.

32 et in tota Iudaea lugebant Iosiam, et lamentabat Hieremias propheta pro Iosiam, et qui praesidebant cum uxoribus lamentabant eum usque in hunc diem. et datum est hoc fieri semper in omne genus Israhel.

33 haec autem proscripta sunt in libro historiarum regum Iudaeae, et singula gesta actus Iosiae, eius gloriae et intellectus eius in lege Domini, quaeque gesta sunt ab eo et quae nunc, conscripta sunt in libro regum Israhel et Iuda.

34 et adsumentes qui erant ex gente Iechoniam filium Iosiae constituerunt regem pro Iosia patre suo, cum esset annorum viginti trium.

35 et regnavit super Israhel mensibus tribus. et amoto eo rex Aegypti ne regnaret Hierosolymis,

36 multavit gentem argenti talenta centum et auri talenta decem.

37 et constituit rex Aegypti regem Ioachim fratrem ipsius regem Iudaeae et Hierusalem.

38 et alligavit magistratus Ioachim, Zaracele fratrem suum adprehendens reduxit Aegypto.

39 annorum autem erat Ioachim viginti quinque, cum regnaret in terra Iudaeae et in Hierusalem, et fecit malignum in conspectu Domini.

40 post hunc autem ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis, et alligans eum in aereo vinculo perduxit in Babyloniam.

41 et de sacris vasis Domini accepit Nabuchodonosor et tulit et consecravit in templo suo in Babylonia.

42 nam de inmunditia illius et inreligiositate scriptum est in libro temporum regum.

43 et regnavit Ioachim filius ipsius pro eo; cum autem constitutus esset, erat annorum octo.

44 regnavit autem menses tres et dies decem in Hierusalem, et fecit malignum in conspectu Domini.

45 et post annum mittens Nabuchodonosor transmigravit eum in Babyloniam simul cum sacris vasis Domini.

46 et constituit Sedeciam regem Iudaeae et Hierusalem, cum esset annorum viginti unius. regnavit autem annis undecim,

47 et fecit malignum in conspectu Domini, et non est veritus a verbis quae dicta sunt ab Hieremia propheta ex ore Domini.

48 et adiuratus a rege Nabuchodonosor in nomine Domini peierans discessit, et indurata cervice sua et corde suo transgressus est legitima Domini Dei Israhel.

49 et duces populi et sacerdotum multa inique gesserunt et impie egerunt super omnes inmunditias gentium, et polluerunt templum Domini quod sacratum erat in Hierosolymis.

50 et misit Deus patrum ipsorum per angelum suum revocare eos, propter quod parceret illis et tabernaculo suo.

51 ipsi vero subsannabant in angelis eius et, qua die locutus est Dominus, erant inludentes prophetas eius,

52 quoadusque ad iracundiam concitatus super gentem suam propter inreligiositates, praecepit ascendere reges Chaldeorum.

53 hii occiderunt iuvenes illorum in gladio in circuitu sancti templi eorum, et non pepercerunt iuveni et virgini et seni et adulescenti eorum.

54 sed omnes traditi sunt in manus ipsorum. et omnia sacra vasa Domini magna et pusilla et arcam Domini et regales apothecas resumentes tulerunt in Babyloniam.

55 et incenderunt domum Domini, et demolierunt muros Hierusalem et turres eius incenderunt in igne.

56 et consummaverunt et omnia honorifica eius ad nihilum redegerunt. et reliquos abduxerunt a gladio in Babylonem.

57 et erant servi illius et filii illius usque dum regnarent Persae, in repletionem verbi Domini in ore Hieremiae,

58 quousque benigne ageret terra sabbata sua. omni tempore desertionis suae sabbatizavit in adimplerione annorum septuaginta.

Caput 2

1 regnante Cyro Persarum anno primo, in consummatione verbi Domini in ore Hieremiae,

2 suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum. et praedicavit in toto regno suo et simul per scripturam

3 dicens: haec dicit rex Persarum Cyrus: me constituit regem orbi terrarum Dominus Israhel, Dominus excelsus.

4 et significavit mihi aedificare sibi domum in Hierusalem quae est in Iudaea.

5 si quis est ex genere vestro, sit Dominus ipsius cum eo, et ascendens in Hierusalem quae est in Iudaea aedificet domum Domino Israhel; hic est Dominus inhabitans Hierusalem.

6 quotquot ergo circa loca habitant, adiuvent eum qui sunt in loco ipsius in auro et argento,

7 in dationibus cum equis et iumentis cumque aliis quae secundum vota adponuntur in aedem Domini quae est in Hierusalem.

8 et stantes principes tribuum pagorum Iudae et tribus Benjamin et sacerdotes et Levitae, quos excitavit Dominus ascendere et aedificare domum Domini quae est in Hierusalem, et qui erant in circuitu eorum,

9 adiuverunt in omni argento et auro, equis et iumentis et votis quam pluribus, multi quorum sensus excitatus est.

10 et rex Cyrus protulit vasa sacra Domini, quae transtulit Nabuchodonosor ex Hierusalem et consecravit ea in suo idolo.

11 et proferens ea Cyrus rex Persarum tradidit Mitridati qui erat super thesauros ipsius.

12 per hunc autem tradita sunt Salamanassaro praesidi Iudaeae.

13 horum autem is numerus: libatoria aurea mille, argentea sescenta, thyiscae argenteae triginta, fialae aureae triginta, item argenteae duo milia trecentae et alia vasa mille.

14 omnia autem vasa aurea et argentea quattuor milia quadringenta sexaginta novem.

15 et evacuata sunt a Salamanassaro simul cum his qui ex captivitate Babyloniae in Hierosolymam.

16 in Artaxersis autem Persarum regis temporibus scripserunt ei, de his qui inhabitabant in Iudaea et in Hierusalem, Balsamus et Mitridatis et Sabellius et Rathimus et Beltemus et Samelius scriba et reliqui deservientes ei et inhabitantes in Samaria et ceteris locis subiectam epistulam: regi Artaxersi,

17 domine, pueri tui Rathimus ab accedentibus et Sabellius scriba et reliqui curiae suae iudices in Coelensyriam et Foenicen

18 et nunc notum sit domino regi, quoniam Iudaei qui ascenderunt a vobis ad nos, venientes in Hierusalem civitatem refugam et pessimam, aedificant foros eius et statuunt muros et templum suscitant.

19 quod si civitas ista et muri consummati fuerint, tributa non sustinebunt pendere, sed etiam regibus resistent.

20 et quia id agitur circa templum, recte habere arbitrati sumus non despicere hoc ipsum,

21 sed notum facere domino regi, ut, si videbitur regi, quaeratur in libris patrum tuorum.

22 et invenies in admonitionibus scripta de his et scies, quoniam civitas ista fuit refuga et reges et civitates concutiens,

23 et Iudaei refugae et proelia committentes in ea ab aeterno, ob quam causam civitas ista deserta est.

24 nunc ergo notum facimus tibi, rex domine, quoniam si civitas ista aedificata fuerit, et huius muri erecti fuerint descensus tibi non erit in Coelensyriam et Foenicen.

25 tunc rescripsit rex Rathimo qui scribebat accedentia et Beltemo et Sabellio scribae et ceteris constitutis et inhabitantibus in Syriam et Foenicen et Samariam ea quae subiecta sunt:

26 legi epistulam quam misistis mihi. praecepi ergo inquiri et inventum est, quoniam civitas illa est ab aevo regibus resistens,

27 et homines refugae et proelia in ea efficientes, et reges fortissimi erant in Hierusalem dominantes et tributa exigentes a Coelensyria et Foenice.

28 nunc ergo praecepi prohibere homines illos aedificare civitatem et providere, ne quid ultra haec fiant,

29 sed nec procedant in plurimum ea quae sunt malitiae, ita ut regibus molestia inportetur.

30 tunc recitatis his quae a rege Artaxerse scripta fuerant, Rathimus et Sabellius scriba et qui cum his constituti erant iungentes festinanter venerunt in Hierusalem cum equitatu et turba et agmine,

31 coeperunt prohibere aedificantes, et vacabant ab aedificatione templi in Hierusalem usque secundo anno regni Darii Persarum regis.

Caput 3

1 rex Darius fecit cenam magnam omnibus vernaculis suis et omnibus magistratibus Mediae et Persis

2 et omnibus purpuratis et praetoribus et consulibus et praefectis sub illo, ab India usque Aethiopiam centum viginti septem provinciis.

3 et cum manducassent et bibissent et satiati revertebantur, tunc Darius rex ascendit in cubiculo suo et dormivit et expergefactu

4 tunc illi tres iuvenes, corporis custodes qui custodiebant corpus regis, dixerunt alter altero:

5 dicamus unusquisque nostrum sermonem, qui praeceat; et cuiuscumque apparuerit sermo sapientior alterius, dabit illi Darius rex dona magna et epinicia magna,

6 purpura cooperiri et in auro bibere et super aurum dormire et currum aureo freno et cidarim byssinam et torquem circa collum,

7 et secundo loco sedebit a Dario propter sapientiam suam et cognatus Darii vocabitur.

8 tunc scribentes singuli suum verbum signaverunt et posuerunt subtus cervical Darii regis.

9 et dixerunt: cum surrexerit rex, dabunt illi scripta sua; et quodcumque iudicaverit rex et tres magistratus Persidis, quoniam verbum eius sapientius est, ipsi dabitur victoria sicut scriptum est.

10 unus scripsit: fortius est vinum.

11 alius scripsit: fortior est rex.

12 tertius autem scripsit: fortiores sunt mulieres, super omnia autem vincit veritas.

13 et cum surrexisset rex, acceperunt scripta sua et dederunt illi et legit.

14 et mittens vocavit omnes magistratus Persarum et Medorum et purpuratos et praetores et praefectos.

15 et sederunt in consilio et lecta sunt scripta coram ipsis.

16 et dixit: vocate adulescentes, et ipsi indicabunt verba sua, et vocati sunt et introierunt.

17 et dixit illis: indicate nobis de his quae scripta sunt. et coepit prior, qui dixerat de fortitudine vini,

18 et dixit: viri, quam praevalet vinum! omnibus hominibus qui bibunt illud seducit mentem.

19 itemque regis et orfani facit mentem unam, item servi ac liberi, pauperis et divitis.

20 et omnem mentem convertit in securitatem et iucunditatem, et non meminit omnem tristitiam et debitum.

21 et omnia praecordia facit honesta, et non meminit regem nec magistratum, et omnia per talenta facit loqui.

22 et non meminerunt cum biberint amicitiam nec fraternitatem, sed post non multum sumunt gladios.

23 et cum a vino merserint et surrexerint, non meminerunt quae gesserunt.

24 o viri, non praecellit vinum quod sic cogit facere? et tacuit hoc dicto.

Caput 4

1 et inchoavit sequens dicere, qui dixit de fortitudine regis:

2 o viri, non praecellunt homines, qui terram et mare obtinent et omnia quae sunt in eis?

3 rex autem super omnia praecellit et dominatur eorum, et omne quodcumque dixerit illis faciunt.

4 et si miserit illos ad bellatores, vadunt et demoliunt montes et muros et turres,

5 iugulantur et iugulant, et regis verbum non praetereunt. nam si vicerint, adferunt regi omnia quaecumque praedati fuerint

6 semper et alia omnia. et quotquot non militant nec pugnant sed colunt terram, rursum cum fuerint metentes adferunt regi; et alter alterum cogentes adferunt tributa regi.

7 et ipse unus solus. et si dixerit occidere, occidunt; dixit remittere, remittunt;

8 dixit percutere, percutiunt; dixit exterminare, exterminant; dixit aedificare, aedificant;

9 dixit excidere, excidunt; dixit plantare, plantant.

10 et omnis plebs et virtutes eum obaudiunt. et super haec ipse recumbit et manducat et bibit et dormit;

11 hii autem custodiunt in circuitu eum, et non possunt ire singuli facere opera sua, sed nec indicto audientes sunt ei.

12 o viri, quomodo non praecellit rex, qui sic diffamatur. et tacuit.

13 tertius, qui dixerat de mulieribus et veritate, hic est Zorobabel, coepit loqui:

14 viri, non magnus rex et multi homines? nec vinum praecellit? quis est ergo qui dominatur eorum?

15 nonne mulieres? genuerunt regem et omnem populum, qui dominantur mari et terrae.

16 et ex illis nati sunt, et ipsae educaverunt eos qui plantaverunt vineas, ex quibus vinum fit.

17 et ipsae faciunt stolas omnium hominum, et ipsae faciunt gloriam hominibus, et non possunt homines separari a mulieribus.

18 si congregaverint aurum et argentum et omnem rem speciosam, et viderint mulierem unam bono habitu et bona specie,

19 omnia haec relinquentes in eam intendunt et aperto ore conspiciunt, et eam eligunt magis quam aurum et argentum et omnem rem speciosam.

20 homo suum patrem derelinquit, qui enutriit eum, et suam regionem, et ad mulierem suam coniungit se.

21 et cum muliere remittit animam, et neque patrem meminit neque matrem neque regionem.

22 et hinc oportet vos scire, quoniam mulieres dominantur vestri. nonne doletis et laboratis, et omnia mulieribus confertis et datis?

23 et accipit homo gladium suum et vadit in via, furta facere et homicidia et mare navigare et flumina,

24 et leonem videt et in tenebris ingreditur. et cum furtum fecerit et fraudes et rapinas, amabili suae adfert.

25 et iterum diligit homo suam uxorem magis quam patrem aut matrem.

26 et multi dementes facti sunt propter suas uxores, et servi facti sunt propter illas.

27 et multi perierunt et iugulati sunt et peccaverunt propter mulieres.

28 et nunc mihi non creditis? nonne magnus est rex in potestate sua, quoniam omnes regiones verentur tangere eum?

29 videbam tamen Apemen, filiam Bezacis Mirifici, concubinam regis sedentem iuxta regem ad dexteram,

30 et auferentem diadema de capite regis et inponentem sibi; et palmis caedebat regem de sinistra manu.

31 et super haec rex aperto ore intuebatur eam. et si adriserit ei, ridet; nam si indignata fuerit ei, blanditur ei, donec reconcilietur ei in gratiam.

32 o viri, cur non mulieres quae ista agunt?

33 et tunc rex et purpurati intuebantur alterutrum. et inchoavit loqui de veritate:

34 o viri, nonne fortes sunt mulieres? magna est terra et excelsum est caelum et velox cursus solis, quoniam convertit in gyro caeli et rursum revertitur in locum suum in una die.

35 nonne magnificus est qui haec facit? et veritas magna et fortior prae omnibus.

36 omnis terra veritatem invocat, caelum etiam ipsam benedicit, et omnia opera moventur et tremunt eam, et non est cum ea quicquam iniquum.

37 vinum iniquum, iniquus rex, iniquae mulieres, iniqui omnes filii hominum, et iniqua omnia opera illorum, et non est in ipsis v sua iniquitate peribunt.

38 et veritas manet et invalescit in aeternum, et vivit et obtinet in saecula saeculorum.

39 nec est apud eam accipere personas neque differentias, sed quae iusta sunt facit omnibus iniustis ac malignis. et omnes benignantur in operibus eius,

40 et non est in iudicio eius iniquum. eique fortitudo et regnum et potestas et maiestas omnium aevorum. benedictus Deus veritatis.

41 et desiit loquendo. et omnis populus clamaverunt et dixerunt: magna veritas et praevallet.

42 tunc rex ait illi: pete si quid vis amplius quam quae scripta sunt, et dabo tibi, secundum quod inventus es sapientior proximis. et proximus mihi sedebis et cognatus meus vocaberis.

43 tunc ait regi: memor esto voti quod vovisti aedificare Hierusalem in die qua regnum accepisti,

44 et omnia vasa quae accepta sunt ex Hierusalem remittere, quae separavit Cyrus quando mactavit Babyloniam, et vovit remittere ea ibi.

45 et tu vovisti aedificare templum, quod incenderunt Idumei, quando exterminata est Iudaea a Chaldeis.

46 et nunc hoc est quod postulo a te, domine rex, et quod peto, et haec est maiestas a te quam postulo, ut facias votum quod vovisti Regi caeli ex ore tuo.

47 tunc surgens Darius rex osculatus est illum, et scripsit ei epistulas ad omnes dispensatores et praefectos et purpuratos, ut deducerent eum et eos qui cum illo erant omnes ascendentes aedificare Hierusalem.

48 et omnibus praefectis qui erant in Coelensyria et Foenice et Libano scripsit epistulas, ut transveherent ligna cedrina a Libano in Hierusalem, et ut aedificarent cum eis civitatem.

49 et scripsit omnibus Iudaeis qui ascendebant a regno in Iudaeam pro libertate, omnem potentem et magistratum et praefectum non supervenire ad ianuas ipsorum,

50 et omnem regionem quam obtinuerant esse immunem eis, et Idumei relinquant castella quae obtinent Iudaeorum,

51 et in structuram templi dari per singulos annos talenta viginti, usque dum peraedificaretur,

52 et super sacrarium holocaustum ustilari cotidie, sicut habent praeceptum, alia talenta decem offerre per singulos annos,

53 et omnibus qui procedunt a Babylonia condere civitatem ut esset libertas, tam ipsis quam filiis eorum, et omnibus sacerdotibus qui procedunt.

54 scripsit autem et quantitatem et sacram stolam, qua deservirent in ea.

55 et Levitis scripsit dari praebita usque in diem, qua consummabitur domus et Hierusalem extruetur.

56 et omnibus custodientibus civitatem scripsit dari eis sortes et stipendia.

57 et dimisit omnia vasa quae separaverat Cyrus a Babylonia; et omnia quaecumque dixit Cyrus fieri, etiam ipse praecepit fieri et mitti Hierusalem.

58 et cum processisset ille adulescens, elevans faciem in caelum et in Hierusalem benedixit Regem caeli

59 et dixit: abs te est victoria et abs te est sapientia et claritas, et ego tuus servus sum.

60 benedictus es qui dedisti mihi sapientiam, et tibi confiteor, Domine patrum nostrorum.

61 et accepit epistulas, et profectus est in Babyloniam, et venit et nuntiavit fratribus suis omnibus qui fuerunt in Babylonia.

62 et benedixerunt Deum patrum suorum, quoniam dedit illis remissionem et refrigerium,

63 ut ascenderent et aedificarent Hierusalem et templum, ubi nominatum est nomen eius in ipso. et exultabant cum

musicis et laetitia diebus septem.

Caput 5

1 post haec autem electi sunt ut ascenderent principes pagorum domus per tribus suas, et uxores illorum et filii et filiae eorum et servi et ancillae ipsorum et pecora illorum.

2 et Darius misit una cum eis equites mille, donec deducerent eos in Hierusalem cum pace et cum musicis et cum tympanis et tibiis.

3 et omnes fratres eorum erant ludentes, et fecit eos ascendere simul cum illis.

4 et haec sunt nomina virorum qui ascenderunt per pagos suos in tribus et in partem principatus ipsorum.

5 sacerdotes filii Finees filii Aaron: Iesus filius Iosedech, Ioachim filius Zorobabel illius Salathiel de domo David ex progenie Phares, tribu autem Iuda,

6 qui locutus est sub Dario rege Persarum sermones mirificos, in secundo anno regni ipsius, mense nisan primo.

7 sunt autem hii qui ex Iudaea ascenderunt de captivitate transmigrationis, quos transmigravit Nabuchodonosor rex Babyloniae in Babyloniam. et reversus est in Hierusalem

8 et reliquam partem Iudaeae unusquisque in suam civitatem. qui venerunt cum Zorobabel et Iesu Neemia Sareo Reselimeo Emmanio Mardocheo Beelsuro Mepsato Thorolio Roebo Mauna de principibus eorum.

9 et numerus ab gentilibus eorum et praepositi eorum: filii Phares duo milia centum septuaginta duo,

10 filii Ares tria milia quinquaginta septem,

11 filii Femo centum quadraginta duo, in filiis Iesu et Ioab duo milia trecenti duo,

12 filii Demu duo milia quadringenti septuaginta, filii Chorab mille ducenti quinque, filii Baniae sescenti sexaginta octo,

13 filii Bebet quadringenti tres, filii Arcad quadringenti viginti septem,

14 filii Can triginta septem, filii Zoroar duo milia sexaginta sex, filii Adinu quadringenti sexaginta unus,

15 filii Azerectis centum octo, filii Ciaso et Zetas centum septem, filii Azoro quadringenti triginta novem,

16 filii Ebdarbone mille centum triginta duo, filii Ananiae centum triginta, filii Asom

17 filii Marsar trecenti viginti duo, filii Gebbarus nonaginta quinque, filii Sepolemon centum viginti tres,

18 filii ec Nepopas quinquaginta quinque, filii ec Banatus centum quinquaginta octo, filii ec Betamos centum triginta duo,

19 filii ec Cartapatros qui Enocadies et Modiae quadringenti viginti duo, qui ex Gramas et Gabes mille centum viginti unus,

20 qui ex Machaloth centum viginti duo, qui ex Basellon et Ceagge sexaginta quinque, qui ex Bastoro centum viginti duo,

21 qui ex Betonobes quinquaginta quinque, filii Lip-
tis centum quinquaginta quinque, filii Labomu trecenti
quinquaginta septem,

22 filii Sioen trecenti septuaginta, filii Saudon et Diomus
trecenti septuaginta octo,

23 filii Ericus duo milia centum quadraginta quinque filii
Anaas trecenti septuaginta. sacerdotes:

24 filii Ieddus filii Ieu inter filios Eliasib octingenti
septuaginta duo, filii Emmerus ducenti quinquaginta duo,

25 filii Fasuru trecenti quinquaginta septem, filii Caree
ducenti decem septem.

26 filii Levitae: filii Iesu in Caduhel et Banus et Serebias
et Edias septuaginta quattuor. omnis numerus a duodecim
annis triginta milia quadringenti sexaginta duo.

27 filii et filiae et uxores, omnis computatio quadraginta
milia ducenti quadraginta duo.

28 filii sacerdotes qui psallebant in templo: filii Asaph
centum viginti octo.

29 ostiarii: filii Esmemu, filii Ater, filii Amon, filii
Accub, Atopa, filii Tobi, omnes centum triginta novem.

30 sacerdotes servientes in templo: filii Sel, filii Gasipa,
filii Tabloth, filii Cariae, filii Suu, filii Hellu, filii Labana, filii
Acmeta, filii Acub, filii Uta, filii Ceta, filii Aggab, filii Obai,
filii Anan, filii Cavua, filii Geddu,

31 filii Au, filii Radium, filii Desanum, filii Necoba, filii
Caseba, filii Gaze, filii Oziu, filii Finoe, filii Atrem, filii Ba-
sten, filii Asiana, filii Manei, filii Nafisim, filii Accufu, filii
Agifa, filii Ariu, filii Faricin, filii Fasalom,

32 filii Meedda, filii Fusa, filii Chared, filii Barchus, filii
Sarea, filii Toesi, filii Nasit, filii Agifa, filii Pedon,

33 Salomon, filii eius: filii Asoffot, filii Farida, filii Celi,
filii Dedon, filii Geddahel, filii Sefegi,

34 filii Aggia, filii Facaret, filii Sabatham, filii Saronet,
filii Malsic, filii Ame, filii Safiu, filii Addus, filii Suba, filii
Aeirra, filii Rabocis, filii Safat, filii Malmon.

35 omnes sacro servientes et pueri Salomonis quadrin-
genti octoginta duo.

36 hii sunt filii qui ascenderunt a Thermeleth et
Thelarsas, princeps eorum Carmellan et Chareth.

37 non poterant edicere civitates suas et progenies, que-
madmodum sint ex Israhel: filii Dalaru, filii Tubam, filii
Necoda mille quinquaginta duo.

38 et ex sacerdotibus qui fungebantur sacerdotio et non
sunt inventi: filii Obia, filii Achisos, filii Addiu qui accepit
Umin uxorem ex filiabus Fargeleu

39 et vocati sunt nomine eius. et horum quaesita est ge-
neris scriptura in pedatura et non est inventa, et prohibiti sunt
sacerdotio fungi.

40 et dixit illis Neemias et Atharas, ne participentur
sancta, donec exurgat pontifex indutus in ostensionem et

41 omnis autem Israhel erant a duodecim annorum,
exceptis servis et ancillis, quadraginta duo milia trecenti
sexaginta.

42 servi horum et ancillae septem milia trecenti triginta
septem, cantores et cantatrices ducenti sexaginta quinque,

43 cameli quadringenti triginta quinque, equi septem mi-
lia triginta sex, muli ducenti quadraginta quinque, subiugalia
quinque milia quingenti viginti quinque.

44 et de praepositis ipsis per pagos, dum venirent in tem-
plum Dei quod erat in Hierusalem, vovere suscitare templum
in loco suo secundum suam virtutem,

45 et dare in templum thesaurarium operum sacrum, auri
minas decem milia et stolas sacerdotales centum.

46 et inhabitaverunt sacerdotes et Levitae et qui exie-
rant ex plebe in Hierusalem et in regione, et sacri cantores
et ostiarii et omnis Israhel in regionibus suis.

47 instante autem septimo mense cumque essent filii
Israhel unusquisque in suis rebus, convenerunt unianimes in
atrium quod erat ante ianuam orientalem.

48 et stantes Iesus filius Iosedech et fratres eius sacerdo-
tes et Zorobabel filius Salathiel et huius fratres paraverunt
altare,

49 ut offerrent super illud holocaustomata secundum
quae in Moysi libro hominis Dei praescripta sunt.

50 et convenerunt ipsis ex aliis nationibus terrae. et
erexerunt sacrarium in loco suo omnes gentes terrae, et
offerebant hostias et holocaustomata Domino matutina.

51 et egerunt scenophegiam et diem sollemnem, sicuti
praeceptum est in lege, et sacrificia cotidie, sicut oportebat,

52 et post haec oblationes instantiae et hostias sab-
batorum et neomeniarum et dierum sollemnium omnium
sanctificationum.

53 et quotquot vovebant Domino, a neomenia septimi
mensis coeperunt offerre hostias Deo, et templum Domini
nondum erat aedificatum.

54 et dederunt pecuniam lapidariis et fabris, et potum et
pabula cum gaudio

55 Sidoniis et Tyriis, ut transveherent illis de Libano
trabes cedrinas in Ioppe portum, secundum decretum quod
scriptum erat eis a Cyro Persarum rege.

56 et in secundo anno venientes in templum Dei in Hie-
rusalem, mense secundo inchoavit Zorobabel filius Sala-
thiel et Iesus filius Iosedech et fratres ipsorum et sacer-
dotes et Levitae et omnes qui advenerant de captivitate in
Hierusalem.

57 et fundaverunt templum Dei novilunio secundi mensis
secundi anni, cum venissent in Iudaeam et Hierusalem.

58 et statuerunt Levitas a viginti annis super opera Do-
mini. et stetit Iesus et filius eius et fratres... omnes Levi-
tae conspirantes et executores legis et facientes opera in do-
mo Domini. et fabricaverunt aedificantes templum Dei quod
fabricabant.

59 et steterunt sacerdotes habentes stolas cum tubis, et
Levitae filii Asaph habentes cymbala,

60 conlaudantes Dominum et benedicentes secundum
David regem Israhel.

61 et cantabant canticum Domino, quoniam dulcedo eius
et honor in saecula super omnem Israhel.

62 et omnis populus tuba cecinerunt et proclamaverunt voce magna, conlaudantes Dominum in suscitatione domus Domini.

63 et venerunt ex sacerdotibus et Levitis et praesidentibus secundum pagos senioribus qui viderant pristinam domum,

64 et ad huius aedificationem cum clamore et planctu magno, et multi cum tubis et gaudio magno,

65 in tantum ut populus non audiret tubas propter planctum populi. turba enim erat tubis canens magnifice, ita ut longe audiretur.

66 et audierunt inimici tribus Iudae et Benjamin et venerunt scire, quae esset vox tubarum.

67 et cognoverunt, quoniam qui erant ex captivitate aedificant templum Domino Deo Israhel.

68 et accedentes ad Zorobabel et Iesum et praepositos pagorum, dixerunt eis: aedificabimus una vobiscum;

69 similiter enim vobiscum audimus Dominum nostrum, et ipsi incendimus a diebus Asbasareth regis Assyriorum, qui transmigravit nos istinc.

70 et dixit illis Zorobabel et Iesus et principes pagorum Israhel:

71 non est vobis et nobis aedificare domum Domini Dei nostri; nos enim soli aedificabimus Domino Israhel, secundum ea quae praecepit nobis Cyrus rex Persarum.

72 gentes autem terrae incubantes his qui sunt in Iudaea et devastantes opus aedificationis et insidias et populos adducentes, prohibebant eos aedificare,

73 et adgressuras exercentes inpedierunt, ne consummaretur aedificium omni tempore vitae regis Cyri. et protraxerunt structuram per biennium usque ad Darii regnum.

Caput 6

1 in secundo autem anno regni Darii prophetavit Ageus et Zaccharias filius Addin prophetae apud Iudaeam et in Hierusalem in nomine Domini Dei Israhel super eos.

2 tunc stans Zorobabel filius Salathiel et Iesus filius Iosedech inchoaverunt aedificare domum Domini quae est in Hierusalem,

3 cum adessent eis prophetae Domini et adiuvarent eos. in ipso tempore venit ad illos Sisennes, subregulus Syriae et Foenicis, et Satrabozanes et sodales eius

4 et dixerunt eis: quo praecipiente vobis domum hanc aedificatis et tectum istud et alia omnia perficitis? et qui sunt structores qui haec aedificant?

5 et habuerunt gratiam visitationis factae super eos qui erant ex captivitate a Domino seniores Iudaeorum.

6 et non sunt inpediti aedificare, donec significaretur Dario de omnibus istis et responsum acciperetur.

7 exemplum epistulae quam miserunt Dario: Sisennes, subregulus Syriae et Foenicis, et Satrabozanes et sodales eius in Syria et Foenice praesides regi Dario salutem.

8 omnia nota sint domino nostro regi, quia cum advenissemus in regionem Iudaeae et introissemus in Hierusalem, invenimus Iudaeos aedificantes domum Domini Dei magnam

9 et templum ex lapidibus politis magnis et pretiosis materiis in parietibus;

10 et opera illa instanter fieri, et suffragare et prosperare in manibus eorum, et in omni gloria quam diligentissime perfici.

11 tunc interrogavimus seniores dicentes: quo permittente vobis aedificatis domum istam et opera haec fundatis?

12 ideo autem interrogavimus eos, ut notum faceremus tibi homines et praepositos, et nominum scripturam praepositorum postulavimus illos.

13 at illi responderunt nobis dicentes: nos sumus servi Domini, qui fecit caelum et terram.

14 et aedificabatur haec domus ante istos annos multos a rege Israhel magno et fortissimo et consummata est.

15 et quoniam patres nostri exacerbantes erant, peccaverunt in Dominum Israhel, tradidit eos in manus Nabuchodonosor regis Babyloniae, regis Chaldeorum.

16 et domum istam demolientes incenderunt et populum captivum duxerunt in Babyloniam.

17 in primo autem anno regnante Cyro in regione Babyloniae, scripsit Cyrus rex domum hanc aedificare.

18 et illa sacra vasa aurea et argentea, quae extulerat Nabuchodonosor de domo quae est in Hierusalem et consecraverat ea in suo templo, rursus protulit ea Cyrus rex de templo quod erat in Babylonia, et tradita sunt Zorobabel et Salamanassaro subregulo.

19 et praeceptum est eis, ut ferrent haec vasa et reponerent in templo quod erat in Hierusalem, et templum ipsum Domini aedificare in loco suo.

20 tunc Salamanassar subiecit fundamenta domus Domini quae est in Hierusalem, et exinde usque nunc aedificatur et non accepit consummationem.

21 nunc ergo si hoc iudicatur, rex, perquiratur in regalibus bibliothecis Cyri regis quae sunt in Babylonia.

22 et si inventum fuerit consilio Cyri regis coeptam esse structuram domus Domini quae est in Hierusalem, et iudicabitur a domino rege nostro, scribat de his nobis.

23 tunc rex Darius praecepit inquiri in bibliothecis quae erant in Babylonia, et inventus est in Ecathanis, oppido quod est in Media regione, locus unus in quo scripta erant ista:

24 anno primo regnante Cyro, rex Cyrus praecepit domum Domini quae est in Hierusalem aedificare, ubi incendebant igni adsiduo;

25 cuius altitudo sit cubitorum sexaginta, et latitudo cubitorum sexaginta, quadratum lapidibus politis tribus, et meniano ligneo eiusdem regionis et meniano uno novo; et inpendia dari de domo Cyri regis;

26 et sacra vasa domus Domini tam aurea quam argentea, quae extulit Nabuchodonosor de domo quae erat in

Hierusalem in Babyloniam, restitui in domum quae est in Hierusalem ubi erant posita ut ponantur illic.

27 et praecepit curam agere Sisennem, subregulum Syriae et Foenices, et Satrabozanen et sodales eius et qui ordinati erant in Syria et Foenice praesides, ut abstinerent se ab eodem loco; sinere autem puerum Domini Zorobabel et subregulum Iudaeae et seniores Iudaeorum domum Domini illam aedificare eodem loco.

28 et ego quoque praecepi in totum aedificare et prospici, ut adiuvent eos qui sunt ex captivitate Iudaeorum, donec consummetur templum aedis Domini;

29 et ab exactione tributorum Syriae Coeles et Foenicis diligenter quantitatem dari his hominibus ad sacrificium Domini, Zorobabel praefecto ad tauros et arietes et agnos,

30 similiter autem et frumentum et sal et vinum et oleum instanter per singulos annos, prout sacerdotes qui sunt in Hierusalem dictaverunt consumi cotidie sine ulla dilatione,

31 ut offerantur libationes Deo summo pro rege et pueris eius, et orent pro ipsorum vita.

32 et denuntietur ut quicumque transgressi fuerint aliquid ex his quae scripta sunt aut spreverint, accipiat lignum de suis propriis et super hoc suspendantur, et bona ipsorum regi adscribantur.

33 propterea et Dominus, cuius nomen invocatum est ibi, exterminet omnem regem et gentem qui manum suam extenderit prohibere aut male tractare domum Domini illam quae est in Hierusalem.

34 ego Darius rex decrevi quam diligentissime secundum haec fieri.

Caput 7

1 tunc Sisennes, subregulus Coelensyriae et Foenicen, et Satrabozanes et sodales eius obsecuti his quae a Dario rege decreta erant,

2 insistebant sacrosanctis operibus diligentissime coeoperantes cum senioribus Iudaeorum, principibus Syriae.

3 et prosperata sunt sacrosancta opera prophetantibus Aggeo et Zaccharia prophetis.

4 et consummaverunt ea per praeceptum Domini Dei Israhel et ex consilio Cyri et Darii et Artaxersis regis Persarum.

5 et consummata est domus sancta usque ad tertiam et vicesimam diem mensis adar, sexto anno Darii regis.

6 et fecerunt filii Israhel et sacerdotes et Levitae et ceteri qui erant ex captivitate, qui adpositi sunt, secundum ea quae scripta sunt in libro Moysi.

7 et obtulerunt in dedicatione templi Domini tauros centum, arietes ducentos, agnos quadringentos.

8 et hedos pro peccatis universi Israhel duodecim secundum numerum tribuum Israhel.

9 et steterunt sacerdotes et Levitae amicti stolis per tribus super opera Domini Dei Israhel secundum librum Moysi, et ostiarii per singulas ianuas.

10 et egerunt filii Israhel cum his qui erant ex captivitate illud phase quartadecima luna mensis primi, quando sanctificati sunt sacerdotes et Levitae.

11 et omnes filii captivitatis non sunt simul sanctificati, quia Levitae simul omnes sanctificati sunt

12 et immolaverunt phase universis filiis captivitatis et fratribus suis sacerdotibus et sibimet ipsis.

13 et manducaverunt filii Israhel qui erant ex captivitate, omnes qui recesserant ab omnibus execrationibus gentium terrae quaerentes Dominum,

14 et celebraverunt diem festum azymorum septem diebus, epulantes in conspectu Domini,

15 quoniam convertit consilium regis Assyriorum in eis, confortare manus eorum ad opera manus Domini Dei Israhel.

Caput 8

1 et post hunc regnante Artaxerse Persarum rege, accessit Ezras filius Azariae, filii Helciae, filii Saleme,

2 filii Sadduc, filii Achitob, filii Ameri, filii Azaei, filii Boccae, filii Abisaei, filii Finees, filii Eleazari, filii Aaron primi sacerdotis.

3 hic Ezras ascendit de Babylonia, cum esset scribe et ingeniosus in lege Moysi, quae data est a Domino Israhel dicere et facere.

4 et dedit ei rex gloriam, quod invenisset gratiam in omni dignitate et desiderio in conspectu eius.

5 et ascenderunt simul cum ipso ex filiis Israhel et sacerdotibus et Levitis et sacris cantoribus templi et ostiariis et servis templi in Hierusalem,

6 anno septimo regnante Artaxerse, in quinto mense; hic annus septimus est regni. exeuntes enim de Babylonia novilunio quinti mensis,

7 venerunt Hierosolymam iuxta praebitam illis prosperitatem itineris a Domino ipso.

8 in his enim Ezras magnam disciplinam obtinebat, ne praetermitteret quicquam eorum quae essent ex lege Domini et praeceptis, et docendo universum Israhel omnem iustitiam et iudicia.

9 accedentes autem qui scribebant scripta Artaxersis regis, tradiderunt scriptum quod obvenerat ab Artaxerse rege ad Ezram sacerdotem et lectorem legis Domini; cuius est exemplum subiectum:

10 rex Artaxerses Ezrae sacerdoti et lectori legis Domini salutem.

11 humaniora ego iudicans etiam beneficiis, praecepi eos qui desiderant ex gente Iudaeorum sua sponte et ex sacerdotibus et Levitis qui sunt in regno meo comitari tecum in Hierusalem.

12 si qui ergo cupiunt ire tecum, convenient et proficiantur, sicut placuit mihi et septem amicis meis consiliariis,

13 ut visitent ea quae aguntur secundum Iudaeam et Hierusalem observantes sicut habes in lege Domini,

14 et ferant munera Domino Israhel, quae vovi ego et amici, Hierusalem et omne aurum et argentum, quod inventum fuerit in regione Babyloniae, Domino in Hierusalem cum illo,

15 quod donatum est pro ipsa gente in templum Domini eorum quod est in Hierusalem, ut colligatur hoc aurum et argentum ad tauros et arietes et agnos et hedos et quae his sunt congruentia,

16 ut offerant hostias Domino super altare Domini ipsorum quod est in Hierusalem.

17 et omnia quaecumque volueris cum fratribus tuis facere auro et argento, perfice pro voluntate secundum praeceptum Domini Dei tui.

18 et sacrosancta vasa, quae data sunt tibi ad opera domus Domini Dei tui qui est in Hierusalem,

19 et cetera, quaecumque tibi subvenerint ad operam templi Dei tui, dabis de regali gazofilacio.

20 []

21 et ego quidem rex Artaxerses praecepi custodibus thesaurorum Syriae et Foenicis, ut quaecumque scripserit Ezras sacerdos et lector legis Domini excelsi, diligenter detur ei usque ad argenti talenta centum, similiter autem

22 et usque ad frumenti modios centum et vini amphoras centum, et alia quaecumque abundant sine taxatione.

23 omnia secundum Dei legem fiant Deo altissimo, ne qua forte exurgat ira in regno regis et filiorum eius.

24 vobis autem dicitur, ut omnibus sacerdotibus et Levitis et sacris cantoribus templi et ianitoribus et servis templi et scribis templi huius

25 nullum tributum neque ulla alia indictio inrogetur, nec habeat quisque potestatem obicere eis quicquam.

26 tu autem Ezras, secundum sapientiam Dei constitue iudices et arbitros in tota Syria et Foenice, et omnes qui legem Dei tui noverunt docebis,

27 ut quotquot transgressi fuerint legem, diligenter plectantur sive morte sive cruciatu sive etiam pecuniae multatione vel abductione.

28 et dixit Ezras scriba: benedictus Dominus patrum meorum, qui dedit haec in cor regis, clarificare domum suam quae est in Hierusalem,

29 et me honorificavit in conspectu regis et consiliarium et amicorum eius et purpuratorum eius.

30 et ego constans animo factus sum secundum opitulationem Domini Dei mei, et congregavi ex Israhel viros, ut simul ascenderent mecum.

31 et hii sunt praepositi secundum suas patrias et principatus portionales eorum, qui mecum ascenderunt de Babylonia in regno Artaxersis regis:

32 ex filiis Phares Gersomus, ex filiis Iemarut Amielus, filiorum David Attus filius Seceliae,

33 ex filiis Phares Zaccharias et cum eo reversi sunt viri centum quinquaginta,

34 ex filiis ductoris Moab Ilionas Zaraei et cum ipso viri ducenti,

35 ex filiis Zathues Iechonias Zetheeli et cum ipso viri ducenti, ex filiis Addeni filius Ionathae et cum ipso viri ducenti quinquaginta,

36 ex filiis Olam Aesias Gotholiae et cum ipso viri septuaginta,

37 ex filiis Safatiae Zarias Micheli et cum ipso viri octoginta,

38 ex filiis Iob Abdias Iezeli et cum ipso viri ducenti duodecim,

39 ex filiis Baniae Salimoth filius Iosaphiae et cum ipso viri centum sexaginta,

40 ex filiis Beer Zaccharias Bebei et cum ipso viri ducenti octo,

41 ex filiis Asath Iochannes Acariae et cum ipso viri centum decem;

42 ex filiis Adonicam ipsis postremis, et haec sunt nomina eorum: Elifalam filius Iebel et Sameas et cum ipso viri septuaginta, ex filiis Banae filius Zaccuri et cum ipso viri septuaginta.

43 et congregavi eos ad fluvium qui dicitur Thia, et metati illic sumus triduo, et recognovi eos.

44 et ex filiis sacerdotum et Levitarum non inveni illic.

45 et misi ad Eleazarum et Eccelom et Masman et Maloban et Enaatam et Sameam et Ioribum Natham Ennagan Zacchariam et Mosolamun, ipsos ductores et peritos.

46 et dixi eis ut venirent ad Luddeum ductorem, qui erat apud locum gazofilacii.

47 et mandavi eis ut dicerent Luddeo et fratribus eius et illis qui erant in gazofilacio, ut mitterent nobis eos qui sacerdotio fungerentur in domo Domini Dei nostri.

48 et adduxerunt nobis secundum manum validam Domini Dei nostri viros peritos ex filiis Moolli filii Levi filii Israhel, Sebebian et filios et fratres qui erant decem et octo,

49 Asbian et Annun ex filiis filiorum Chananei et filii eorum viri viginti;

50 et ex his qui in templo serviebant, quos dedit David et ipsi principes ad operationem Levitis, templo servientium ducenti viginti. omnium nomina significata sunt in scripturis.

51 et vovi illic ieiunium iuvenibus in conspectu Domini Dei nostri, ut quaerem ab eo bonum iter nobis et qui nobiscum erant ex filiis et pecoribus propter insidias.

52 erubui enim petere regem pedites et equites in comitatu, tutelae gratia contra adversarios nostros.

53 diximus enim regi, quoniam virtus Domini erit cum eis qui inquirunt eum in omni affectu.

54 et iterum deprecati sumus Dominum Deum nostrum secundum haec, quem et propitium habuimus, et conpotes facti sumus Domini nostri.

55 et separavi ex plebis praepositis et sacerdotibus templi viros duodecim, et Sedebian et Asamian et cum eis ex fratribus eorum viros decem.

56 et adpendi eis argentum et aurum et vasa sacerdotalia domus Domini Dei nostri, quae donaverat rex et consilarii eius et principes et omnis Israhel.

57 et cum adpendissem, tradidi argenti talenta centum quinquaginta et vasa argentea talentorum centum et auri talenta centum

58 et vasorum aureorum species viginti et vasa aerea de bono aeramento splendorum duodecim auri speciem reddentia.

59 et dixi eis: et vos sancti estis Domino, et vasa quae sunt sancta et aurum et argentum votum est Domino Deo patrum nostrorum.

60 vigilate et custodite, donec tradatis ex plebis praepositis et sacerdotibus et Levitis et principibus civitatum Israel in Hierusalem in pastoforio domus Domini Dei nostri.

61 et hii qui susceperunt sacerdotes et Levitae aurum et argentum et vasa quae erant in Hierusalem intulerunt in templum Domini.

62 et promovimus a fluvio Thia die duodecima mensis primi, usquequo introivimus in Hierusalem secundum potentem manum Domini Dei nostri, quae super nos erat et liberavit nos ab omnibus inimicis nostris; et venimus in Hierusalem.

63 et cum factus fuisset tertius dies, quarta autem die ponderatum aurum et argentum traditum est in domo Domini Dei nostri Marimoth filio Iori sacerdoti.

64 et cum ipso erat Eleazar filius Finees, et erant cum ipsis Iosabbus filius Iesu et Moedias Banni filius Levitae. ad numerum et ad pondus universa

65 et scriptum est pondus ipsorum eadem hora.

66 qui autem venerunt ex captivitate, obtulerunt sacrificium Domini Israel tauros duodecim pro omni Israel arietes octoginta sex,

67 agnos septuaginta duos, hircos pro peccato duodecim, et pro salute vaccas duodecim, omnia sacrificium Domini.

68 et relegerunt praecepta regis regalibus dispensatoribus et subregulis Coelensyriae et Foenicis, et honorificaverunt gentem et templum Domini.

69 et consummatis his accesserunt ad me praepositi dicentes: non segregaverunt genus Israel et principes et sacerdotes et Levitae

70 et alienigenae gentes et nationes terrae immunditias suas a Chananeis et Hettheis et Ferezeis et Iebuseis et Moabitis et Aegyptiis et Idumeis.

71 coniuncti enim sunt filiabus eorum et ipsi et filii eorum, et commixtum est semen sanctum alienigenis gentibus terrae; et participes erant praepositi et magistratus iniquitatis huius ab initio ipsius rei.

72 et mox ut audivi ista, conscidi vestimenta et sacram tunicam, et lacerans capillos capitis et barbam sedi dolens et maestus.

73 et convenerunt ad me quotquot tunc movebantur in verbo Domini Dei Israel, me lugente super iniquitatem istam. et sedebam tristis usque ad vespertinum sacrificium.

74 et surgens a ieiunio, conscissa habens vestimenta et sacram tunicam, ingenuculans et extendens manus ad Dominum

75 dicebam: Domine, confusus sum et reveritus sum ante faciem tuam.

76 peccata enim nostra multiplicata sunt super capita nostra, et iniquitates nostrae exaltatae sunt usque ad caelum,

77 quoniam a temporibus patrum nostrorum sumus in magno peccato usque in hunc diem.

78 et propter peccata nostra et patrum nostrorum sumus traditi cum fratribus nostris et cum sacerdotibus nostris regibus terrae in gladium et captivitatem et depredationem cum confusione usque in hodiernum diem.

79 et nunc quantum est quod contigit nobis misericordia abs te, Domine Deus, derelinquere nobis radicem et nomen in locum sanctificationis tuae,

80 detegere luminare nostrum in domo Domini Dei nostri, dare nobis cibum in tempore servitutis nostrae.

81 et cum serviremus, non sumus derelicti a Domino Deo nostro, sed constituit nos in gratia penes reges Persarum, dare nobis cibum

82 et clarificare templum Domini nostri et aedificare deserta Sion, dare nobis stabilitatem in Iudaea et in Hierusalem.

83 et nunc quid dicemus, Domine, habentes haec? transgressi enim sumus praecepta tua, quae dedisti in manus puerorum tuorum prophetarum

84 dicens quoniam terra, in quam introistis possidere hereditatem eius, terra polluta est coinquinationibus alienigenarum terrae, et immunditiae illorum repleverunt eam totam immunditia sua.

85 et nunc filias vestras non coniungetis filiis illorum, et filias eorum non accipietis filiis vestris.

86 et non inquiretis pacem habere cum illis omni tempore, ut invalescentes manducetis optima terrae, et hereditatem distribuatis filiis vestris usque in aevum.

87 et quae contingunt nobis, omnia fiunt propter opera nostra maligna et magna peccata nostra.

88 et dedisti nobis talem radicem, et rursum reversi sumus transgredi legitima tua, uti commisceremur immunditiae alienigenarum gentium terrae huius.

89 nonne irasceris nobis perdere nos, quoadusque non relinquatur radix et nomen nostrum?

90 Domine Deus Israel, verax es; derelicta enim est radix usque in hodiernum diem,

91 ecce nunc sumus in conspectu tuo in iniquitatibus nostris; non est enim adhuc stare ante te in his.

92 et cum adorando confiteretur Ezras flens humi prostratus ante templum, congregati sunt ante eum ex Hierusalem turba magna valde, viri et mulieres et iuvenes et iuenculae. fletus enim erat magnus in ipsa multitudo.

93 et cum clamasset Iechonias Ieeli ex filiis Israel, dixit Ezrae: nos in Dominum peccavimus, quod conlocavimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas ex gentibus terrae.

94 et nunc est super omnem Israel. in his ergo sit iusiurandum ad Dominum, expellere omnes uxores nostras quae ex alienigenis sunt cum filiis earum,

95 sicut tibi decretum est a maioribus secundum legem Domini. exsurgens explica,

96 ad te enim spectat hoc negotium, et nos tecum sumus. viriliter fac.

97 et exsurgens Ezras adiuravit principes sacerdotum et Levitas et omnem Israhel facere secundum haec, et iuraverunt.

Caput 9

1 et exsurgens Ezras ab ante atrium templi, abiit in pastoforium Ionathae filii Nasibi.

2 et hospitatus illic, non gustavit panem nec aquam bibit, lugens super iniquitates multitudinis.

3 et facta est praedicatio in omni Iudaea et in Hierusalem omnibus qui erant ex captivitate congregari in Hierusalem

4 et quicumque non occurrerit biduo aut triduo diei secundum iudicium adsidentium seniorum, tollentur facultates eius, et ipse alienus iudicabitur a multitudine captivitatis.

5 et congregati sunt omnes qui erant ex tribu Iuda et Benjamin in tribus diebus in Hierusalem; hic mensis est nonus, vicesima mensis.

6 et adsedit omnis multitudo in area templi, tremantes propter hiemem praesentem.

7 et exsurgens Ezras dixit illis: vos inique fecistis conlocando vobis in matrimonium uxores alienigenas, ut adderetis ad peccata Israhel.

8 et nunc date confessionem et magnificentiam Domino Deo patrum nostrorum,

9 et perficite voluntatem ipsius et discedite a gentibus terrae et ab uxoribus alienigenis.

10 et clamavit omnis multitudo et dixerunt magna voce: sicut dixisti faciemus.

11 sed quoniam multitudo magna est, et tempus hiberni est et non possumus in subdiali parte stare, et hoc opus non est nobis unius diei neque bidui, multum in his peccavimus,

12 stent praepositi multitudinis et omnes qui nobiscum inhabitant et quotquot habent apud se uxores alienigenas,

13 et adsistant accepto tempore et ex omni loco presbyteri et iudices, usquequo solvant iram Domini negotii huius.

14 Ionatha autem filius Ezeli et Ozias Thochani susceperunt secundum haec, et Bosoramus et Levis et Sabbatheus simul cooperati sunt cum illis.

15 et fecerunt secundum haec omnia universi qui erant ex captivitate.

16 et elegit sibi viros Ezras sacerdos, principes magnos de patribus eorum secundum nomina, et consederunt novilunio mensis decimi examinare negotium istud.

17 et determinatum est de viris qui habebant uxores alienigenas usque ad neomenia primi mensis.

18 et inventi sunt ex sacerdotibus commixti qui habebant alienigenas uxores:

19 ex filiis Iesu filii Iosedech et fratribus eius Maseas et Eliezerus et Ioribus et Ioadeus.

20 et iniecerunt manus, ut expellerent uxores suas, et ad litandum in exoratione arietem pro ignorantia sua.

21 et ex filiis Emmeri Maseas et Esses et Ieel et Azarias.

22 et ex filiis Fosor Elionia, Assias, Ismahelus et Nathanaelus, Ioceddeus et Talsas.

23 et ex Levitis Iozabdus et Semeis et Colius et Calitas et Fatheas et Coluas et Elionas.

24 ex sacris cantoribus Eliasubus Zaccurus.

25 ex ostiariis Sallumus et Tolbanes.

26 et ex Israhel: ex filiis Foroos Ieremias et Ieddias et Melchias et Mielus et Eleazarus et Iemmebias et Baninas.

27 et ex filiis Iolam Mamthanias et Zaccharias, Iezrelus et Iobdius et Herimoth et Helias.

28 et ex filiis Zathom Eliadas et Eliasimus et Othias et Larimoth et Zabdus et Zebedias.

29 et ex filiis Bebe Iohannes et Ananias et Zabdias et Emethis.

30 et ex filiis Banni Olamus et Malluchus et Ieddaeus et Iasub et Asubus et Hierimoth.

31 et ex filiis Addin Naathus et Moosias et Calchurus et Raanas et Baseas, Mathathias et Beseel et Bonnus et Manasses.

32 et ex filiis Nuae Noneas et Aseas et Melchias et Sameas et Simon, Benjamin et Malchus et Marras.

33 et ex filiis Asom Carianeus, Mathathias et Bannus et Elifalat et Manasses et Semei.

34 et ex filiis Banni Ieremias et Moodias et Abramus et Ioel et Baneas et Pelias et Ionas et Marimoth et Eliasib et Mathaneus et Eliasis et Zorisas et Diaelus et Samedius et Sambris et Iosephus.

35 et ex filiis Nobaei Idaelus et Mathathias et Sabadus et Zetheda Sednu et Iessei Baneas.

36 omnes isti coniunxerunt sibi uxores alienigenas, et dimiserunt eas cum filiis.

37 et inhabitaverunt sacerdotes et Levitae et qui erant ex Israhel in Hierusalem et in tota regione una novilunio mensis septimi, et erant filii Israhel in commorationibus suis.

38 et congregata est omnis multitudo simul in aream quae est ab oriente portae sacrae.

39 et dixerunt Ezrae pontifici et lectori, ut adferret legem Moysi quae tradita est a Domino Deo Israhel.

40 et adtulit Ezras pontifex legem omni multitudini eorum a viro usque ad mulierem et omnibus sacerdotibus, audire legem novilunio mensis septimi.

41 et legebatur in area quae est ante sacram portam templi a prima luce usque ad vesperam coram viris et mulieribus, et dederunt omnes sensum ad legem.

42 et stetit Ezras sacerdos et lector legis super ligneum tribunal quod fabricatum erat.

43 et steterunt ad eum Mathathias, Samus, Ananias, Azarias, Urias, Ezechias, et Balsamus ad dexteram,

44 et ad sinistram Faldeus, Misael, Malachias, Abustasabus, Nabadias et Zaccharias

45 et adsumpsit Ezras librum coram omni multitudine praesidebat enim in gloria in conspectu omnium.

46 et cum absolvisset legem, omnes recti steterunt. et benedixit Ezras Dominum Deum altissimum, Deum Sabaoth omnipotentem.

47 et respondit omnis populus: amen. et elevatis susum manibus procidentes in terram adoraverunt Dominum.

48 Iesus et Banaeus et Sarabias et Iadinus et Accubus et Sabbateus et Calites et Azarias et Ioradus et Ananias et Filias, Levitae

49 qui docebant legem Domini et in multitudine legebant legem Domini, et praeferebant singuli eos qui intellegebant lectionem.

50 et dixit Attarates Ezrae pontifici et lectori et Levitis qui docebant multitudinem

51 dicens: dies hic est sanctus Domino. et omnes flebant, cum audissent legem.

52 digressi ergo manducate pinguissima quaeque et bibite dulcissima quaeque et mittite munera his qui non habent.

53 sanctus est enim dies Domini, et nolite maesti esse, Dominus enim clarificavit vos.

54 et Levitae denuntiabant in publico omnibus dicentes: dies hic sanctus est, nolite maesti esse.

55 et abierunt omnes manducare et bibere et epulari et dare munera his qui non habent ut epulentur. magnifice enim sunt exaltati verbis quibus edocti sunt.

56 et congregati sunt universi in Hierusalem, celebrare laetitiam secundum testamentum Domini Dei Israhel.

The Fourth Book of Esdras

Chapter

1038 #1	1043 #6	1052 #11	1058 #16	Epistle to the Laodiceans and Alexandrians
1039 #2	1045 #7	1053 #12	1026 The Third Book of Esdras	
1040 #3	1048 #8	1054 #13		
1041 #4	1049 #9	1055 #14		
1042 #5	1050 #10	1056 #15	1060 The Pauline	

Caput 1

1 liber Ezrae prophetae, filii Sarei, filii Azarei, filii Helchiae, filii Salame, filii Sadoch, filii Acitob,

2 filii Achiae, filii Finees, filii Heli, filii Ameriae, filii Aziei, filii Marimoth, filii Arna, filii Oziae, filii Borith, filii Abissei, filii Finees, filii Eleazar,

3 filii Aaron ex tribu Levi, qui fuit captivus in regione Medorum, in regno Artaxersis regis Persarum.

4 et factum est verbum Domini ad me dicens:

5 vade adnuntia populo meo facinora ipsorum et filiis eorum iniquitates quas in me admiserunt, ut nuntient filiis filiorum suorum,

6 quia peccata parentum illorum in illis creverunt; obliti enim me sacrificaverunt diis alienis.

7 nonne ego eos eduxi de terra Aegypti de domo servitutis? ipsi autem inritaverunt me et consilia mea spreverunt.

8 tu autem excute comam capitis tui et proice omnia mala super illos, quoniam non oboedierunt legi meae; populus autem indisciplinatus.

9 usquequo eos sustinebo, quibus tanta beneficia contuli?

10 reges multos propter eos subverti, Pharaonem cum pueris suis et omnem exercitum eius percussi.

11 omnes gentes a facie eorum perdidisti et in oriente provinciarum duarum populos Tyri et Sidonis dissipavi et omnes adversarios eorum interfeci.

12 tu vero loquere ad eos dicens: haec dicit Dominus:

13 nempe ego vos mare traieci et plateas vobis in invio munitas exhibui; ducem vobis dedi Moysen et Aaron sacerdotem.

14 lucem vobis per columnam ignis praestiti et magna mirabilia feci in vobis. vos autem mei obliti estis, dicit Dominus.

15 haec dicit Dominus omnipotens: coturnix vobis in signo fuit, castra vobis ad tutelam dedi, et illic murmurastis.

16 et non triumphastis in nomine meo de perditione inimicorum vestrorum, sed adhuc nunc usque murmuratis.

17 ubi sunt beneficia quae praestiti vobis? nonne in deserto cum esuriretis et sitiretis proclamastis ad me

18 dicentes: ut quid nos in desertum istud adduxisti interficere nos? melius nobis fuerat servire Aegyptiis quam mori in deserto hoc.

19 ego dolui gemitos vestros et dedi mannam vobis in escam, panem angelorum manducastis.

20 nonne cum sitiretis petram excidi, et fluxerunt aquae in satietatem? propter aestus folia arborum vos texi.

21 divisi vobis terras pingues, Chananeos et Ferezeos et Philistheos a facie vestra proieci. quid faciam vobis adhuc? dicit Dominus.

22 haec dicit Dominus omnipotens: in deserto cum esetis in flumine amaro sitientes et blasphemantes nomen meum,

23 non ignem vobis pro blasphemiiis dedi, sed mittens lignum in aqua dulce feci flumen.

24 quid tibi faciam, Iacob? noluisti me obaudire, Iuda. transferam me ad alias gentes et dabo eis nomen meum, ut custodiant legitima mea.

25 quoniam me dereliquistis, et ego vos derelinquam; petentibus vobis a me misericordiam, non miserebor vestri.

26 quando invocabitis me, ego non exaudiam vos. maculastis enim manus vestras sanguine, et pedes vestri impigri sunt ad committenda homicidia.

27 non quasi me dereliquistis, sed vos ipsos, dicit Dominus.

28 haec dicit Dominus omnipotens: nonne ego vos rogavi ut pater filios et ut mater filias et nutrix parvulos suos.

29 ut essetis mihi in populo et ego vobis in Deum, et vos mihi in filios et ego vobis in patrem?

30 ita vos collegi ut gallina filios suos sub alas suas. modo autem quid faciam vobis? proiciam vos a facie mea.

31 oblationes mihi cum obtuleritis, avertam faciem meam a vobis; dies enim festos vestros et neomenias et circumcisiones carnis repudiavi.

32 ego misi pueros meos prophetas ad vos, quos acceptos interfecistis et laniastis corpora illorum, quorum sanguinem exquiram, dicit Dominus.

33 haec dicit Dominus omnipotens: domus vestra deserta est, proiciam vos sicut ventus stipulam.

34 et filii procreationem non facient, quoniam mandatum meum vobiscum neglexerunt et quod malum est coram me fecerunt.

35 tradam domus vestras populo venienti. qui me non audientes credunt; quibus signa non ostendi, facient quae praecepi.

36 prophetas non viderunt et memorabuntur antiquitatum eorum.

37 testor populi venientis gratiam, cuius parvuli exultant cum laetitia, me non videntes oculis carnalibus, sed spiritu credent quae dixi.

38 et nunc, pater, aspice cum gloria et vide populum venientem ab oriente.

39 quibus dabo ducatum Abraham, Isaac et Iacob et Osee et Amos et Michae et Iohelis et Abdiae et Ioniae

40 et Naum et Abacuc, Sofoniae. Aggei, Zacchariae et Malachiae, qui et angelus Domini vocatus est.

Caput 2

1 haec dicit Dominus: ego eduxi populum istum de servitute, quibus mandata dedi per pueros meos prophetas, quos audire noluerunt, sed irrita fecerunt mea consilia.

2 mater quae eos generavit dicit illis: ite, filii, quia ego vidua sum et derelicta.

3 educavi vos cum laetitia et amisi vos cum luctu et tristitia, quoniam peccastis coram Domino Deo et quod malum est coram me fecistis.

4 modo autem quid faciam vobis? ego enim vidua sum et derelicta. ite, filii, et petite a Domino misericordiam.

5 ego autem te, pater, testem invoco super matrem filiorum, quia noluerunt testamentum meum servare,

6 ut des eis confusionem et matrem eorum in direptionem, ne generatio eorum fiat.

7 dispergantur in gentes, nomina eorum deleantur a terra, quoniam spreverunt testamentum meum.

8 vae tibi, Assur, qui abscondis iniquos penes te. gens mala, memorare quid fecerim Sodomae et Gomorrae,

9 quorum terra iacet in piceis glebis et aggeribus cinerum. sic dabo eos qui me non audierunt, dicit Dominus omnipotens.

10 haec dicit Dominus ad Ezram: adnuntia populo meo, quoniam dabo eis regnum Hierusalem, quod daturus eram Israhel.

11 et sumam mihi gloriam illorum et dabo eis tabernacula aeterna, quae praeparaveram illis.

12 lignum vitae erit illis in odore unguenti, et non laborabunt neque fatigabuntur.

13 ite et accipietis, rogate vobis dies paucos ut minorentur; iam paratum est vobis regnum, vigilate.

14 testare testare, caelum et terram, omisi enim malum et creavi bonum, quia vivo ego, dicit Dominus.

15 mater, conplectere filios tuos, educa illos cum laetitia sicut columba, confirma pedes eorum, quoniam te elegi, dicit Dominus.

16 et resuscitabo mortuos de locis suis et de monumentis educam illos, quoniam cognovi nomen meum in illis.

17 noli timere, mater filiorum, quoniam te elegi, dicit Dominus.

18 mittam tibi adiutorium pueros meos Esaiaem et Hieremiam, ad quorum consilium sanctificavi et paravi tibi arbores duodecim gravatas variis fructibus

19 et totidem fontes fluentes lac et mel et montes immensos septem habentes rosam et lilium, in quibus gaudio replebo filios tuos.

20 viduam iustifica, pupillo iudica, egenti da, orfanum tuere, nudum vesti,

21 confractum et debilem cura, claudum inridere noli, tutare mancum, et caecum ad visionem claritatis meae admitte,

22 senem et iuvenem intra muros tuos serva,

23 mortuos ubi inveneris signans commenda sepulchro, et dabo tibi primam sessionem in resurrectione mea.

24 pausa et quiesce, populus meus, quia veniet requies tua.

25 nutrix bona, nutri filios tuos, confirma pedes eorum.

26 servos quos tibi dedi, nemo ex eis interiet, ego enim eos requiram de numero tuo.

27 noli satagere, cum venerit enim dies pressurae et angustiae, alii plorabunt et tristes erunt, tu autem hilaris et copiosa eris.

28 zelabunt gentes et nihil adversum te poterunt, dicit Dominus.

29 manus meae tegent te, ne filii tui gehennam videant.

30 iucundare, mater, cum filiis tuis, quia ego te eripiam, dicit Dominus.

31 filios tuos dormientes memorare, quoniam ego eos educam de latibulis terrae et misericordiam cum illis faciam, quoniam misericors sum, dicit Dominus omnipotens.

32 amplectere natos tuos usque dum venio et praedica illis misericordiam, quoniam exuberant fontes mei et gratia mea non A.

33 ego Ezra accepi praeceptum a Domino in monte Horeb, ut irem ad Israhel. ad quos cum venirem, reprobaverunt me et respuerunt mandatum Domini.

34 ideoque vobis dico, gentes quae auditis et intelligitis: expectate pastorem vestrum, requiem aeternitatis dabit vobis, quoniam in proximo est ille, qui in finem saeculi adveniet.

35 parati estote ad praemia regni, quia lux perpetua lucebit vobis per aeternitatem temporis.

36 fugite umbram saeculi huius, accipite iucunditatem gloriae vestrae. ego testor palam salvatorem meum.

37 commendatum Domini accipite et iucundamini gratias agentes ei qui vos ad caelestia regna vocavit.

38 surgite et state et videte numerum signatorum in convivio Domini.

39 qui se de umbra saeculi transtulerunt, splendidas tunicas a Domino acceperunt.

40 recipe, Sion, numerum tuum et concludere candidatos tuos, qui legem Domini conpleverunt.

41 filiorum tuorum, quos optabas, plenus est numerus; roga imperium Domini, ut sanctificetur populus tuus, qui vocatus est ab initio.

42 ego Ezra vidi in monte Sion turbam magnam, quam numerare non potui, et omnes canticis conlaudabant Dominum.

43 et in medio eorum erat iuvenis statura celsus, eminentior omnibus illis, et singulis eorum capitibus inponebat coronas, et magis exaltabatur; ego autem miraculo tenebar.

44 tunc interrogavi angelum et dixi: qui sunt hii, domine?

45 qui respondens dixit mihi: hii sunt qui mortalem tunicam deposuerunt et immortalem sumpserunt et confessi sunt nomen Dei; modo coronantur et accipiunt palmas.

46 et dixi ad angelum: ille iuvenis quis est, qui eis coronas inponit et palmas in manus tradit?

47 qui respondens dixit mihi: ipse est Filius Dei, quem in saeculo confessi sunt. ego autem magnificare eos coepi, qui fortiter pro nomine Domini steterunt.

48 tunc dixit mihi angelus: vade et adnuntia populo meo, qualia et quanta mirabilia Domini Dei vidisti.

Caput 3

1 anno tricesimo ruinae civitatis eram in Babylone, ego Salathiel qui et Ezras, et conturbatus sum super cubili meo recumbens, et cogitationes meae ascendebant super cor meum,

2 quoniam vidi desertionem Sion et abundantiam eorum qui habitabant in Babylone.

3 et ventilatus est spiritus meus valde, et coepi loqui ad Altissimum verba timorata,

4 et dixi: o Domine Dominator, tu dixisti ab initio, quando plantasti terram, et hoc solus, et imperasti pulveri,

5 et dedit Adam corpus mortuum. sed et ipsum figmentum manuum tuarum erat, et insuflasti in eum spiritum vitae, et factus est vivens coram te.

6 et induxisti eum in paradisum, quem plantavit dextera tua antequam terra adventaret.

7 et huic mandasti diligentiam unam tuam, et praeterivit eam, et statim instituisti in eum mortem et in nationibus eius. et natae sunt ex eo gentes et tribus, populi et cognationes, quorum non est numerus.

8 et ambulavit unaquaque gens in voluntate sua, et impie agebant coram te et spernebant praecepta tua, et tu non prohibuisti eos.

9 iterum autem in tempore induxisti diluvium super habitantes saeculum et perdidisti eos.

10 et factum est in uno casui eorum, sicut Adae mors sic et his diluvium.

11 dereliquisti autem ex his unum Noe cum domo sua; ex eo iustos omnes.

12 et factum est cum coepissent multiplicari qui habitabant super terram, et multiplicaverunt filios et populos et gentes multas, et coeperunt iterato impietatem facere plus quam priores.

13 et factum est cum iniquitatem facerent coram te, elegisti tibi ex his unum, cui nomen erat Abraham.

14 et dilexisti eum et demonstrasti ei temporum finem solo secrete noctu.

15 et disposuisti ei testamentum aeternum et dixisti ei, ut non umquam derelinquas semen eius. et dedisti ei Isaac, et Isaac dedis Esau.

16 et segregasti tibi Iacob, Esau autem separasti. et factus est Iacob in multitudine magna.

17 et factum est cum educeres semen eius ex Aegypto, et adduxisti eos super montem Sina.

18 et inclinasti caelos et statuisti terram et commovisti orbem et tremere fecisti abyssos et conturbasti saeculum.

19 et transiit gloria tua portas quattuor, ignis et terrae-motus et spiritus et gelu, ut dares semini Iacob legem et generationi Israhel diligentiam.

20 et non abstulisti ab eis cor malignum, ut faceret lex tua in eis fructum.

21 cor enim malignum baiulans primus Adam transgressus et victus est, sed et omnes qui ex eo nati sunt.

22 et facta est permanens infirmitas et lex cum corde populi cum malignitate radicis, et discessit quod bonum est et mansit malignum.

23 et transierunt tempora et finiti sunt anni, et suscitasti tibi servum nomine David.

24 et dixisti ei aedificare civitatem nominis tui et offerre tibi in ea de tuis oblationes.

25 et factum est hoc annis multis. et dereliquerunt qui habitabant civitatem,

26 in omnibus facientes sicut fecit Adam et omnes generationes eius; utebantur enim et ipsi cor malignum.

27 et tradidisti civitatem tuam in manus inimicorum tuorum.

28 et dixi ego tunc in corde meo: numquid meliora faciunt qui habitant in Babylone, et propter hoc dominabit Sion?

29 factum est autem cum venissem huc, et vidi impietates quorum non est numerus, et delinquentes multos vidit anima mea hoc tricesimo anno. et excessit cor meum,

30 quoniam vidi quomodo sustines eos peccantes et pepercisti impie agentibus, et perdidisti populum tuum et conservasti inimicos tuos, et non significasti

31 nihil nemini quomodo debeat derelinqui via haec. numquid meliora facit Babylon quam Sion,

32 aut alia gens cognovit te praeter Israhel? aut quae tribus crediderunt testamentis sicut haec Iacob.

33 quarum merces non comparuit neque labor fructificavit? pertransiens enim pertransivi in gentibus, et vidi abundantes eas et non memorantes mandatorum tuorum.

34 nunc ergo pondera in statera nostras iniquitates et eorum qui habitant in saeculo, et invenietur momentum puncti ubi declinet.

35 aut quando non peccaverunt in conspectu tuo qui habitant terram, aut quae gens sic observavit mandata tua?

36 homines quidem per nomina invenies servasse mandata tua, gentes autem non invenies.

Caput 4

1 et respondit ad me angelus qui missus est ad me, cui nomen Urihel,

2 et dixit mihi: excedens excessit cor tuum in saeculo hoc, et comprehendere cogitas viam Altissimi?

3 et dixi: ita, domine meus, et respondit mihi et dixit: tres vias missus sum ostendere tibi et tres similitudines proponere coram te.

4 de quibus si mihi renuntiaveris unam ex his, et ego tibi demonstrabo viam quam desideras videre, et doceam te quare cor malignum.

5 et dixi: loquere, domine meus. et dixit ad me: vade, pondera mihi ignis pondus, aut mensura mihi flatum venti, aut revoca mihi diem quae praeteriit.

6 et respondi et dixi: quis natorum poterit facere, ut me interroges de his?

7 et dixit ad me: si eram interrogans te dicens: quantae habitationes sunt in corde maris, aut quanta venae sunt in principio abyssi, aut quanta venae sunt super firmamentum, aut qui sint exitus paradisi,

8 dicebas fortassis mihi: in abyssum non descendi neque in infernum adhuc, neque in caelis umquam ascendi.

9 nunc autem non interrogavi te nisi de igne et vento et diem per quem transisti, et sine quibus separari non potes, et non respondisti mihi de eis.

10 et dixit mihi: tu quae tua sunt tecum coadulescentia non potes cognoscere,

11 et quomodo poterit vas tuum capere Altissimi viam?... et iam exterritus corrupto saeculo intellegere in corruptionem? et cum haec audissem, cecidi in faciem meam

12 et dixi illi: melius erat nos non adesse, quam advenientes vivere in impietatibus et pati et non intellegere de qua re.

13 et respondit ad me et dixit: proficiscens profectus sum ad silvam lignorum campi, et cogitaverunt cogitationem

14 et dixerunt: venite et eamus et faciamus ad mare bellum, ut recedat coram nos, et faciamus nobis alias silvas,

15 et similiter fluctus maris et ipsi cogitaverunt cogitationem et dixerunt: venite ascendentes debellemus silvam campi, ut et ibi consummemus nobismet ipsis aliam regionem.

16 et factus est cogitatus silvae in vano, venit enim ignis et consumpsit eam.

17 similiter et cogitatus fluctuum maris, stetit enim harena et prohibuit eam.

18 si enim eras iudex horum, quem incipiebas iustificare aut quem condemnare?

19 et respondi et dixi: utrique vanam cogitationem cogitaverunt, terra enim data est silvae, et maris locus portare fluctus suos.

20 et respondit ad me et dixit: bene tu iudicasti, et quare non iudicasti tibi ipso?

21 quemadmodum enim terra silvae data est et mare fluctibus suis, et qui super terram inhabitant quae sunt super terram intellegere solummodo possunt, et qui super caelos super altitudinem caelorum.

22 et respondi et dixi: deprecor te, domine, ut mihi datus est sensus intellegendi.

23 non enim volui interrogare de superioribus viis, sed de his quae pertranseunt per nos cotidie, propter quod Israel datus est in obprobrium gentibus, quem dilexisti populum datus est tribubus impiis, et lex patrum nostrorum in interitum deducta est, et dispositiones scriptae nusquam sunt.

24 et pertransivimus de saeculo ut lucustae, et vita nostra ut vapor, et nec digni sumus misericordiam consequi.

25 sed quid faciet nomini suo quod invocatum est super nos? et his interrogavi.

26 et respondit ad me et dixit: si fueris videbis, et si vixeris, frequenter miraberis, quoniam festinans festinat saeculum pertransire.

27 non capiet portare quae in temporibus iustis reposita sunt, quoniam plenum maestitia est saeculum hoc et infirmitatibus.

28 seminatum est enim malum, quibus me interrogas de ea, et necdum venit destructio ipsius.

29 si ergo non messum fuerit quod seminatum est, et discesserit locus ubi seminatum est malum, non veniet ager ubi seminatum est bonum.

30 quoniam granum seminis mali seminatum est in corde Adam ab initio, et quantum impietatis generavit usque nunc et generabit usque cum veniat area.

31 aestima autem apud te, granum mali seminis quantum fructum impietatis generaverit.

32 quando seminatae fuerint spicae quarum non est numerus, quam magnam aream incipient facere.

33 et respondi et dixi: quo et quando haec? quare modici et mali anni nostri?

34 et respondit ad me et dixit: non festina spiritu super Altissimum; tu enim festinas propter temet ipsum spiritum, nam Excelsus pro multis.

35 nonne de his interrogaverunt animae iustorum in promptuariis suis dicentes: usquequo spero sic? et quando venit fructus areae mercedis nostrae?

36 et respondit ad ea Hieremihel archangelus et dixit: quando impletus fuerit numerus similium vobis, quoniam in statera ponderavit saeculum

37 et mensura mensuravit tempora et numero numeravit tempora, et non commovet nec excitabit usque dum impleatur praedicta mensura.

38 et respondi et dixi: o dominator domine, sed et nos omnes pleni sumus impietate.

39 et ne forte propter nos inpediatur iustorum area, propter peccata inhabitantium super terram.

40 et respondit ad me et dixit: vade et interroga praegnantem, si quando impleverit novem menses suos, adhuc poterit matrix eius retinere fetus in semet ipsa.

41 et dixi: non potest, domine. et dixit ad me: in inferno promptuaria animarum matrici adsimilata sunt.

42 quemadmodum enim festinavit quae parit effugere necessitatem partus, sic et haec festinat reddere ea quae commendata sunt

43 ab initio. tunc tibi demonstrabitur de his quae concupiscis videre.

44 et respondi et dixi: si inveni gratiam ante oculos tuos, et si possibile est, et si idoneus sum,,

45 demonstra mihi et hoc si plus quam praeteriti habet venire aut plura pertransierunt super nos,

46 quoniam quod pertransivit scio, quid autem futuri sit ignoro.

47 et dixit ad me: sta super dexteram partem et demonstrabo tibi interpretationem similitudinis.

48 et steti et vidi, et ecce fornax ardens transiit coram me; et factum est cum transiret flamma, et vidi et ecce superavit fumus.

49 et post hoc transiit coram me nubes plena aquae et inmisit pluviam impetu multam; et cum transisset impetus pluviae et superaverunt in ea guttae.

50 et dixit ad me: cogita tibi. sicut enim crescit pluvia amplius quam guttae, et ignis amplius quam fumus, sic superabundavit quae transivit mensura, superaverunt autem guttae et fumus.

51 et oravi et dixi: putas vivo usque in diebus illis, vel quis erit in diebus illis?

52 respondit ad me et dixit: de signis de quibus me perrogas, ex parte possum tibi dicere, de vita autem tua non sum missus dicere tibi, sed nescio.

Caput 5

1 de signis autem: ecce dies venient, et adprehendentur qui inhabitant super terram in excessu multo, et abscondetur veritatis via, et sterilis erit a fide regio.

2 et multiplicabitur iniustitia super hanc quam ipse tu vides et super quam audisti olim.

3 et erit inconposita vestigio quam nunc vides regnare regionem, et videbunt eam desertam.

4 si autem tibi dederit Altissimus vivere, et videbis post tertiam turbatam, et relucescet subito sol noctu et luna interdie.

5 et de ligno sanguis stillabit, et lapis dabit vocem suam; et populi commovebuntur, et gressus commutabuntur.

6 et regnabit quem non sperant qui inhabitant super terram; et volatilia conmigrationem facient.

7 et mare Sodomitum pisces reiciet. et dabit vocem noctu quem non noverant multi, omnes autem audient vocem eius.

8 et chaus fiet per loca multa, et ignis frequenter emitetur, et bestiae agrestes transmigrabunt regionem suam, et mulieres parient menstruatae monstra,

9 et in dulcibus aquis salsae invenientur. et amici omnes semet ipsos expugnabunt; et abscondetur tunc sensus, et intellectus separabitur in promptuarium suum.

10 et quaeretur a multis et non inveniatur, et multiplicabitur iniustitia et incontinentia super terram.

11 et interrogabit regio proximam suam et dicet: numquid per te pertransiit iustitia iustum faciens? et haec negabit.

12 et erit in illo tempore, et sperabunt homines et non inpetrabunt, laborabunt et non dirigentur viae eorum.

13 haec signa dicere tibi permissum est mihi. et si oraveris iterum et ploraveris sicut et nunc et ieiunaveris septem diebus, audies iterato horum maiora.

14 et evigilavi, et corpus meum horruit valde, et anima mea laboravit ut deficeret.

15 et tenuit me qui venit angelus, qui loquebatur in me, et confortavit me et statuit me super pedes.

16 et factum est in nocte secunda, et venit ad me Phalthihel dux populi et dixit mihi: ubi eras et quare vultus tuus tristis?

17 aut nescis quoniam tibi creditus est Israhel in regione transmigrationis eorum?

18 exsurge ergo et gusta panem alicuius, et non derelinquas nos sicut pastor gregem suum in manibus luporum malignorum.

19 et dixi ei: vade a me et non ad me accedas usque diebus septem, et tunc venies ad me. et audivit ut dixi et recessit a me.

20 et ego ieiunavi diebus septem ululans et plorans, sicut mihi mandavit Urihel angelus.

21 et factum est post dies septem, et iterum cogitationes cordis mei molestae erant mihi valde.

22 et resumpsit anima mea spiritum intellectus, et iterum coepi loqui coram Altissimo sermones

23 et dixi: Dominator Domine, ex omni silva terrae et ex omnium arborum eius elegisti vineam unam,

24 et ex omnium terrarum orbis elegisti tibi foveam unam, et ex omnibus floribus orbis elegisti tibi lilium unum,

25 et ex omnibus abyssis maris replesti tibi rivum unum, et ex omnibus aedificatis civitatibus sanctificasti tibimet ipsi Sion,

26 et ex omnibus creatis volatilibus nominasti tibi columbam unam, et ex omnibus plasmatis pecoribus providisti tibi ovem unam,

27 et ex omnibus multiplicatis populis adquisisti tibi populum unum, et ab omnibus probatam legem donasti huic quem desiderasti populo.

28 et nunc Domine, ut quid tradidisti unum plurimis et praeeparasti unam radicem super alias et dispersisti unicum tuum in multis?

29 et conculcaverunt qui contradicebant sponsionibus tuis quique tuis testamentis credebant.

30 et si odians odisti populum tuum tuis manibus debet castigari.

31 et factum est, cum locutus essem sermones istos, et missus est angelus ad me qui ante venerat ad me praeterita nocte,

32 et dixit mihi: audi me et instruam te, et intende mihi et adiciam coram te.

33 et dixi: loquere, dominus meus. et

34 dixit ad me: valde in excessu mentis factus es in Israhel; aut plus dilexisti eum super eum qui fecit eum: non, domine, sed dol torquent enim me renes mei per omnem horam quaerentem adprehendere semitam Altissimi et investigare partem iudicii eius.

35 et dixit ad me: non potes. et dixi: quare, domine, aut quid nascebar, aut quare non fiebat matrix matris meae mihi sepulchrum, ut non viderem laborem Iacob et defatigationem generis Israhel?

36 et dixit ad me: numera mihi qui necdum venerunt, et collige mihi dispersas guttas, et revirida mihi aridos flores,

37 et aperi mihi clausa promptuaria et produc mihi inclusos in eis flatus, aut monstra mihi vocis imaginem, et tunc ostendam tibi eum laborem quem rogas videre.

38 et dixi: dominator domine, quis enim est qui potest haec scire, nisi qui cum hominibus habitationem non habet?

39 ego autem insipiens, et quomodo potero dicere de his quibus me interrogasti?

40 et dixit ad me: quomodo non potes facere unum de his quae dicta sunt, sic non poteris invenire iudicium meum aut finem caritatis quem pro populo meo promisi.

41 et dixi: sed ecce, domine, tu praees his qui in fine sunt, et quid facient qui ante me sunt aut nos aut hii qui post nos?

42 et dixit ad me: coronae adsimilabo iudicium meum. sicut non novissimorum tarditas, sic nec priorum velocitas.

43 et respondi et dixi: nec enim poteris facere qui facti sunt et qui sunt et qui futuri sunt in unum, ut celerius iudicium tuum ostendas?

44 et respondit ad me et dixit: non potest festinare creatura super creatorem, nec sustinere saeculum qui in eo creati sunt in unum.

45 et dixi: quomodo dixisti servo tuo, quoniam vivificans vivificabis a te creatam creaturam in unum? si ergo viventes vivent in unum et sustinebit creatura, poterit et nunc portare praesentes in unum.

46 et dixit ad me: interroga matricem mulieris et dices ad eam: decem si paris, quare per tempus? roga ergo eam, ut det decem in unum.

47 et dixi: non utique poterit, sed secundum tempus.

48 et dixit ad me: et ego dedi matricem terrae his qui seminati sunt super eam per tempus.

49 quemadmodum enim infans non parit nec ea quae senuit adhuc, sic ego disposui a me creatum saeculum.

50 et interrogavi et dixi: cum iam dederis mihi viam, loquar coram te; nam mater nostra, de qua dixisti mihi, adhuc iuvenis est, iam ad senectutem adpropinquat?

51 et respondit ad me et dixit: interroga quae parit, et dicet tibi.

52 dices enim ei: quare quos peperisti nunc non sunt similes his qui ante, sed minores statu?

53 et dicet tibi et ipsa: alii sunt qui in iuventute virtutis nati sunt, et alii qui sub tempus senectutis deficiente matrice sunt nati.

54 considera ergo et tu, quoniam minores statu estis prae his qui ante vos,

55 et qui post vos quam ut vos, quasi iam senescentis creaturae et fortitudinem iuventutis praeterieritis.

56 et dixi: rogo domine, si inveni gratiam ante oculos tuos, demonstra servo tuo per quem visitas creaturam tuam.

Caput 6

1 et dixit ad me: initium terreni orbis, et antequam starent exitus saeculi, et antequam spirarent conventiones ventorum,

2 et antequam sonarent voces tonitruum, et antequam splenderent nitores coruscum, et antequam confirmarentur fundamenta paradisi,

3 et antequam viderentur decores flores, et antequam confirmarentur motuum virtutes, et antequam colligerentur innumerabiles militiae angelorum,

4 et antequam extollerentur altitudines aerum, et antequam nominarentur mensurae firmamentorum, et antequam aestimaretur scabillum Sion,

5 et antequam investigarentur praesentes anni, et antequam abalienarentur eorum qui nunc peccant adinventiones et consignarentur qui fidem thesaurizaverunt,

6 tunc cogitavi, et facta sunt haec per me solum et non per alium, ut et finis per me et non per alium.

7 et respondi et dixi: quae erit separatio temporum, aut quando prioris finis aut sequentis initium?

8 et dixit ad me: ab Abraham usque ad Abraham, quoniam ab eo natus est Iacob et Esau, manus enim Iacob tenebat ab initio calcaneum Esau.

9 finis enim huius saeculi Esau, et principium sequentis Iacob.

10 finis enim hominis calcaneum et principium hominis manus, inter calcaneum et manum aliud noli quaerere, Ezra.

11 et respondi et dixi: o dominator domine, si inveni gratiam ante oculos tuos,

12 ut demonstres servo tuo finem signorum tuorum, quorum ex parte mihi demonstrasti nocte praecedente.

13 et respondit et dixit ad me: surge super pedes tuos et audies vocem plenissimam sonus.

14 et erit, si commotione commovebitur locus, in quo stas super eum,

15 in eo cum loqueretur, tu non expaveas, quoniam de fine verbum. et fundamenta terrae intellegetur,

16 quoniam de ipsis sermo, tremescet et commovebitur; scit enim, quoniam finem eorum oportet commutari.

17 et factum est cum audissem, et surrexi super pedes meos et audiui, et ecce vox loquens, et sonus eius sicut sonus aquarum multarum.

18 et dixit: ecce dies veniunt, et erit quando adpropinquare incipio, ut visitem habitantes in terram,

19 et quando inquirere incipiam ab eis qui iniuste nocuerunt iniustitia sua, et quando suppleta fuerit humilitas Sion,

20 et cum supersignabitur saeculum quod incipiet pertransire, haec signa faciam: libri aperientur ante faciem firmamenti et omnes videbunt simul,

21 et anniculi infantes loquuntur vocibus suis, et praegnantes inmaturos parient infantes trium et quattuor mensuum et vivent et scirtabuntur,

22 et subito apparebunt seminata loca non seminata, et plena promptuaria subito invenientur vacua,

23 et tuba canet cum sono, quam cum omnes audierint subito expavescent.

24 et erit in illo tempore, debellabunt amici amicos ut inimici, et expavescent terra cum his qui inhabitant in eam, et venae fontium stabunt ut non decurrant in horis tribus.

25 et erit, omnis qui derelictus fuerit ex omnibus istis quibus praedixi tibi, ipse salvabitur et videbit salutare meum et finem saeculi mei,

26 et videbunt qui recepti sunt homines, qui mortem non gustaverunt a nativitate sua, et mutabitur cor inhabitantium et convertetur in sensum alium.

27 delebitur enim malum et extinguetur dolus.

28 florebit autem fides et vincetur corruptela, et ostendebitur veritas quae sine fructu fuit tantis temporibus.

29 et factum est cum loqueretur mihi, et ecce paulatim movebatur locus super quem stabam super eum.

30 et dixit ad me: haec veni tibi ostendere et venturae nocti.

31 si ergo iterum rogaveris et iterum ieiunaveris septem diebus, iterum tibi renuntiabo horum maiora per diem,

32 quoniam auditu audita est vox tua apud Altissimum. vidit enim Fortis directionem tuam et providit pudicitiam quam a iuventute tua habuisti.

33 et propter hoc misit me demonstrare tibi: haec omnia et dicere tibi confide et noli timere,

34 et noli festinare in prioribus temporibus cogitare vana, ut non properes a novissimis temporibus.

35 et factum est post haec, et flevi iterum et similiter ieiunavi septem diebus, ut suppleam tres ebdomadas quae dictae sunt mihi.

36 et factum est in octava nocte, et cor meum iterato turbabatur in me et coepi loqui coram Altissimo.

37 inflammabatur enim spiritus meus valde et anima mea anxiabatur.

38 et dixi: o Domine, loquens locutus es ab initio creaturae in primo die dicens: fiat caelum et terra, et tuum verbum opus perfecit.

39 et erat tunc spiritus volans, et tenebrae circumferebantur et silentium, sonus vocis hominis nondum erat abs te.

40 tunc dixisti de thesauris tuis proferri lumen quod luminis, ut apparerent tunc opera tua.

41 et in die secundo iterum creasti spiritum firmamenti et imperasti ei, ut divideret et divisionem faceret inter aquas, ut pars quidem sursum recederet, pars vero deorsum maneret.

42 et tertio die imperasti aquis congregari in septima parte terrae, sex vero partes siccasti et conservasti, ut ex his sint coram te ministrantia seminata adeo et culta.

43 verbum enim tuum processit, et opus statim fiebat.

44 processit enim subito fructus multitudinis inmensus et concupiscentia gustus multiformis et flores colore inimitabili et odores odoramentis investigabiles. et die tertio haec facta sunt.

45 quarta autem die imperasti fieri solis splendorem, lunae lumen stellarum dispositionem,

46 et imperasti eis, ut deservirent futuro plasmato homini.

47 quinto autem die dixisti septimae parti ubi erat aqua congregata, ut procrearet animalia, volatilia et pisces, et ita fiebat

48 aqua muta et sine anima, quod ei iubebatur, animalia faciens, ut ex hoc mirabilia tua nationes enarrent.

49 et tunc conservasti duas animas, nomen uni vocasti Enoch et nomen secundi vocasti Leviathan.

50 et separasti ea ab alterutro; non enim poterat septima pars ubi erat aqua congregata capere ea.

51 et dedisti Enoch unam partem quae siccata est tertio die, ut inhabitet in ea, ubi sunt montes mille.

52 Leviathae autem dedisti septimam partem humidam. et servasti ea, ut fiant in devorationem quibus vis et quando vis.

53 sexto autem die imperasti terrae, ut crearet coram te iumenta et bestias et reptilia,

54 et super his Adam, quem constituisti ducem super omnibus factis quae fecisti, et ex eo educimur nos omnes quem elegisti populum.

55 haec autem omnia dixi coram te, Domine, quoniam dixisti quia propter nos creasti primogenitum saeculum.

56 residuas autem gentes ab Adam natas dixisti eas nihil esse, et quoniam salivae adsimilatae sunt, et sicut stillicidium de vaso similasti abundantiam eorum.

57 et nunc, Domine, ecce istae gentes quae in nihilum deputatae sunt dominari nostri et devorare nos.

58 nos autem populus tuus quem vocasti primogenitum, unigenitum, aemulatorem, carissimum, traditi sumus in manibus eorum.

59 et si propter nos creatum est saeculum, quare non hereditatem possidemus nostrum saeculum? usquequo haec?

Caput 7

1 et factum est cum finissem loqui verba haec, et missus est ad me angelus, qui missus fuerat ad me primis noctibus,

2 et dixit ad me: surge, Ezra, et audi sermones quos veni loqui ad te.

3 et dixi: loquere, dominus meus. et dixit ad me: mare positum est in spatioso loco ut esset altum et inmensum.

4 erit autem ei introitus in angusto loco positus, ut esset similis fluminis.

5 si quis enim volens voluerit ingredi mare videre eum vel dominari eius, si non transierit angustum, in latitudinem venire quomodo poterit?

6 item aliud: civitas est aedificata et posita in loco campestri, est autem plena omnium bonorum.

7 introitus autem eius angustus et in praecipiti positus, ut esset a dextris quidem ignis, a sinistris vero aqua alta.

8 semita autem est una sola inter eos posita, hoc est ignis et aqua, ut non capiat semita nisi solummodo vestigium hominis.

9 si autem data dabitur civitas homini in hereditatem, si non heres antepositum periculum pertransierit, quomodo accipiet hereditatem suam?

10 et dixi: sic, domine. et dixit ad me: sic est et Israhel pars.

11 propter eos enim feci saeculum, et quando transgressus est Adam constitutiones meas, iudicatum est quod factum est.

12 et facti sunt introitus huius saeculi angusti et dolentes et laboriosi, paucae autem et malae et periculorum plenae et laborum magnorum fultae.

13 nam maioris saeculi introitus spatiosi et securi et facientes immortalitatis fructum.

14 si ergo non ingredienti ingressi fuerint qui vivunt angusta et vana haec, non poterunt recipere quae sunt reposita.

15 nunc ergo tu quare conturbaris, corruptibilis cum sis? et quid moveris tu, cum sis mortalis?

16 et quare non accepisti in corde tuo quod futurum, sed quod in praesenti?

17 et respondi et dixi: dominator domine, ecce disposuisti in lege tua, quoniam iusti hereditabunt haec, impii autem peribunt.

18 iusti autem ferent angusta sperantes spatiosa; qui enim impie gesserunt, et angustiam passi sunt et spatiosa non viderunt.

19 et dixit ad me: non es iudex super Dominum neque intellegens super Altissimum.

20 pereant enim multi praesentes, quam neglegatur quae anteposita est Dei lex.

21 mandans enim mandavit Dominus venientibus quando venerunt, quid facientes viverent, et quid observantes non punirentur.

22 hii autem non sunt persuasi et contradixerunt ei. et constituerunt sibi cogitamenta vanitatis

23 et proposuerunt sibi circumventiones delictorum. et superdixerunt Altissimum non esse, et vias eius non cognoverunt.

24 et legem eius spreverunt et sponsiones eius abnegaverunt et legitimis eius fidem non habuerunt et opera eius non perfecerunt.

25 propter hoc, Ezra, vacua vacuis et plena plenis.

26 ecce enim tempus veniet, et erit quando venient signa quae praedixi tibi, et apparebit sponsa et apparens civitas et ostendetur quae nunc subducitur terra.

27 et omnis qui liberatus est de praedictis malis, ipse videbit mirabilia mea.

28 revelabitur enim Filius meus Iesus cum his qui cum eo, et iucundabit qui relictis sunt annis quadringentis.

29 et erit post annos hos, et morietur Filius meus Christus et omnes qui spiramentum habent hominis.

30 et convertetur saeculum in antiquum silentium diebus septem sicut in prioribus initiis, ita ut nemo derelinquatur.

31 et erit post dies septem, et excitabitur qui nondum vigilat saeculum et morietur corruptum.

32 et terra reddet qui in eam dormiunt, et pulvis qui in eo silentio habitant, et promptuaria reddent quae eis commendatae sunt animae.

33 et revelabitur Altissimus super sedem iudicii, et pertransibunt misericordiae, et longanimitas congregabitur,

34 iudicium autem solum remanebit. et veritas stabit et fides convalescet,

35 et opus subsequetur et merces ostendetur. et iustitiae vigilabunt et iniustitiae non dormibunt.

36 et apparebit lacus tormenti et contra illum erit locus requietionis, et clibanus gehennae ostendetur et contra eam iucunditatis paradisos.

37 et dicet tunc Altissimus ad excitate gentes: videte et intellegite quem negastis vel cui non servistis vel cuius diligentias sprevestis.

38 videte contra et in contra, hic iucunditas et requies et ibi ignis et tormenta. haec autem loquetur ad eos in die iudicii.

39 haec talis quae neque solem habet neque lunam neque stellas,

40 neque nubem neque tonitruum neque coruscationem, neque ventum neque aquam neque aerem, neque tenebras neque sero neque mane,

41 neque aestatem neque ver neque aestum, neque hiemem neque gelum neque frigus, neque grandinem neque pluviam neque ros,

42 neque meridiem neque noctem neque ante lucem, neque nitorem neque claritatem neque lucem, nisi solummodo

splendorem claritatis Altissimi, unde omnes incipiant videre quae anteposita sunt.

43 spatium enim habebit sicut ebdomada annorum.

44 hoc est iudicium meum et constitutio eius, tibi autem soli ostendi haec.

45 et respondi: tunc et dixi, domine, et nunc dico: beati praesentes et observantes quae a te constituta sunt.

46 sed de quibus erat oratio mea, quis enim est de praesentibus qui non peccavit, vel quis natorum qui non praeterivit sponsonem tuam.

47 et nunc video, quoniam ad paucos pertinebit futurum saeculum iucunditatem facere, multis autem tormenta.

48 increvit enim in nos cor malum, quod nos abalienavit ab his et deduxit nos in corruptionem, et itinera mortis ostendit nobis, semitas perditionis, et longe fecit nos a vita; et hoc non paucos, sed paene omnes qui creati sunt.

49 et respondit ad me et dixit: audi me et instrua me te et de sequenti corripiam te.

50 propter hoc non fecit Altissimus unum saeculum sed duo.

51 tu enim quia dixisti non esse multos iustos sed paucos, impios vero multiplicari, audi ad haec.

52 lapides electos si habueris paucos valde, ad numerum eorum conpones eos tibi, plumbum autem et fictile abundat.

53 et dixi: domine, quomodo poterit?

54 et dixit ad me: non hoc solummodo, sed interroga terram et dicet tibi, adulare ei et narrabit tibi.

55 dices enim ei: aurum creas et argentum et aeramentum et ferrum quoque et plumbum et fictile.

56 multiplicatur autem argentum super aurum, et aeramentum super argentum, et ferrum super aeramentum, plumbum super ferrum, et fictile super plumbum.

57 aestima ergo tu quae haec sint pretiosa et desiderabilia, quod multiplicatur aut quod rarum nascitur.

58 et dixi: dominator domine, quod abundat vilius, quod enim rarius pretiosius est.

59 et respondit ad me et dixit: in te ista pondera quae cogitasti, quoniam qui habet quod difficile est, gaudet super eum qui habet abundantia.

60 sic et a me repromissa creatura. iucundabor enim super paucis qui salvabuntur, propterea quod ipsi sunt qui gloriam meam nunc dominationem fecerunt et per quos nunc nomen meum nominatum est.

61 et non contristabor super multitudinem eorum qui perierunt, ipsi enim sunt qui vaporibus nunc adsimilati sunt et flammae ac fumo adaequati sunt et exarserunt et ferverunt et extincti sunt.

62 et respondi et dixi: o tu terra, quid peperisti? si sensus factus est de pulvere sicut et cetera creatura,

63 melius enim erat et ipsum pulverem non esse natum, ut non sensus inde fieret.

64 nunc autem nobiscum crescit sensus, et propter hoc torquemur, quoniam scientes perimus.

65 lugeat hominum genus et agrestes bestiae laentur; lugeant omnes qui nati sunt, quadrupedia vero et pecora iucundentur.

66 multum enim melius est illis quam nobis. non enim sperant iudicium, nec enim sciunt cruciamenta nec salutem post mortem repromissam sibi.

67 nobis autem quid prodest, quoniam salvati salvabimur sed tormento tormentabimur?

68 omnes enim qui nati sunt commixti sunt iniquitatibus et pleni sunt peccatis et gravati delictis.

69 et si non essemus post mortem in iudicio venientes, melius fortassis nobis venisset.

70 et respondit ad me et dixit: et quando Altissimus faciens faciebat saeculum et Adam et omnes qui ex eo venerunt, primum praeparavit iudicium et quae sunt iudicii.

71 et nunc de sermonibus tuis intellege, quoniam dixisti quia sensus nobiscum crescit.

72 qui ergo commorantes sunt in terra hinc cruciabuntur, quoniam sensum habentes iniquitatem fecerunt, et mandata accipientes non servaverunt ea, et legem consecuti fraudaverunt eam quam acceperunt.

73 et quid habebunt dicere in iudicio vel quomodo respondebunt in novissimis temporibus?

74 quantum enim tempus, ex quo longanimitatem habuit Altissimus his qui inhabitant saeculum, et non propter eos, sed propter ea quae providit tempora.

75 et respondi et dixi: si inveni gratiam coram te, domine demonstra et hoc servo tuo, si post mortem vel nunc quando reddemus unusquisque animam suam, si conservati conservabimur in requie, donec veniant tempora illa in quibus incipies creaturam renovare aut amodo cruciabimur?

76 et respondit ad me et dixit: ostendam tibi et hoc. tu autem noli commisceri cum eis qui spreverunt, neque connumeres te cum his qui cruciantur.

77 etenim est tibi thesaurus operum repositus apud Altissimum, sed non tibi demonstrabitur usque in novissimis temporibus.

78 nam de morte sermo: quando profectus fuerit terminus sententiae ab Altissimo ut homo moriatur, recedente inspiratione de corpore ut dimittatur iterum ad eum qui dedit, adorare gloriam Altissimi primum.

79 et si quidem esset eorum qui spreverunt et non servaverunt viam Altissimi et eorum qui contempserunt legem eius et eorum qui oderunt eos qui timent Deum,

80 haec inspirationes inhabitationes non ingredientur, sed vagantes erunt amodo in cruciamentis, dolentes semper et tristes, per septem vias.

81 via prima, quia spreverunt legem Altissimi.

82 secunda via, quia iam non possunt reversionem bonam facere, ut vivant.

83 tertia via, vident repositam mercedem his qui testamentis Altissimi crediderunt.

84 quarta via, considerabunt sibi in novissimis repositum cruciamentum.

85 quinta via, videntes aliorum habitacula ab angelis conservari cum silentio magno.

86 sexta via, videntes quemadmodum de eis pertransientem cruciamentum.

87 septima via, quae omnium supradictarum viarum maior est, quoniam detabescunt in confusione et consumuntur inhonoribus et marcescunt in timoribus, videntes gloriam Altissimi coram quem viventes peccaverunt et coram quem incipient in novissimis temporibus iudicari.

88 nam eorum qui servaverunt vias Altissimi ordo hic est, quando separari incipient a vaso corruptibili.

89 in eo tempore commoratae servierunt cum labore Altissimo et omni hora sustinuerunt periculum, uti perfecte custodirent legislatoris legem.

90 propter quod hic de his sermo:

91 in primis vident cum exultatione multa gloriam eius qui suscipit eas, requiescent enim per septem ordines.

92 ordo primus, quoniam cum labore multo certati sunt, ut vincerent cum eis plasmatum cogitamentum malum, ut non eas seducat a vita ad mortem.

93 secundus ordo, quoniam vident complicationem in qua vagantur impiorum animae et quae in eis manet punitio.

94 tertius ordo, videntes testimonium quod testificatus est eis qui plasmavit eas, quoniam viventes servaverunt quae per fidem data est lex.

95 quartus ordo, intellegentes requiem quam nunc in promptuariis eorum congregati requiescent cum silentio multo ab angelis conservati, et quae in novissimis eorum manet gloriam.

96 quintus ordo, exultantes quomodo corruptibile effugerunt nunc, et futurum quomodo hereditatem possidebunt, adhuc autem videntes angustum et labore plenum quo iam liberati sunt et spatiosum incipiunt recipere, frutescentes et immortales.

97 sextus ordo, quando eis ostendetur quomodo incipiet vultus eorum fulgere sicut sol, et quomodo incipient stellis adsimilari lumini, amodo non corrupti.

98 septimus ordo, qui est omnibus supradictis maior, quoniam exultabunt cum fiducia et quoniam confidebunt non confusi et gaudebunt non reverentes; festinant enim videre vultum eius cui serviunt viventes et a quo incipiunt gloriosi mercedem recipere.

99 hic ordo animarum iustorum, ut amodo adnuntiatur; praedictae viae cruciatus quas patiuntur amodo qui neglexerint.

100 et respondi et dixi: ergo dabitur tempus animabus, postquam separatae fuerint de corporibus, ut videant de quo mihi dixisti?

101 et dixit mihi: septem diebus erit libertas earum, ut videant in septem diebus qui praedicti sunt sermones, et postea congregabuntur in habitaculis suis.

102 et respondi et dixi: si inveni gratiam ante oculos tuos, demonstra mihi adhuc servo tuo, si in die iudicii iusti impios excusare poterint vel deprecari pro eis Altissimum,

103 si patres pro filiis vel filii pro parentibus, si fratres pro fratribus, si adfines pro proximis, si fidentes pro carissimis.

104 et respondit ad me et dixit: quoniam invenisti gratiam coram oculis meis, et hoc tibi demonstrabo. dies iudicii audax est et omnibus signaculum veritatis demonstrans. quemadmodum nunc non mittit pater filium vel filius patrem aut dominus servum vel fidus carissimum, ut pro eo intellegat aut dormiat aut manducet aut curetur,

105 sic numquam nemo pro aliquo rogabit; omnes enim portabunt unusquisque tunc iniustitias suas aut iustitias.

106 et respondi et dixi: et quomodo invenimus modo, quoniam rogavit primus Abraham propter Sodomitas, et Moyses pro patribus qui in deserto peccaverunt,

107 et Iesus qui post eum pro Israhel in diebus Achar, et Samuhel in diebus Saul,

108 et David pro confractione, et Salomon pro eis qui in sanctificationem,

109 et Helias pro his qui pluviam acceperunt et pro mortuo ut viveret,

110 et Ezechias pro populo in diebus Sennacherib, et multi pro multis?

111 si ergo modo, quando corruptibile increvit et iniustitia multiplicata est, exoraverunt iusti pro impiis quare et tunc sic non erit?

112 et respondit ad me et dixit: praesens saeculum non est finis, gloria in eo non frequens manet, propter hoc oraverunt qui potuerunt pro invalidis.

113 dies enim iudicii erit finis temporis huius et initium futuri immortalis temporis, in quo pertransivit corruptela,

114 soluta est intemperantia, abscisa est incredulitas, crevit autem iustitia, orta est veritas.

115 tunc ergo nemo poterit misereri eius qui in iudicio victus fuerit, neque demergere eum qui vicerit.

116 et respondi et dixi: hic sermo meus primus et novissimus, quoniam melius erat non dare terram Adam vel, cum iam dedisset, coercere eum ut non peccaret.

117 quid enim prodest omnibus in praesenti vivere in tristitia et mortuos sperare punitionem?

118 o tu quid fecisti, Adam? si enim tu peccasti, non est factum solius tuus casus sed et nostrum qui ex te advenimus.

119 quid enim nobis prodest, si promissum est nobis immortale tempus, nos vero mortalia opera egimus?

120 et quoniam praedicta est nobis perennis spes, nos vero pessime vani facti sumus?

121 et quoniam reposita sunt habitacula sanitatis et securitatis, nos vero male conversati sumus?

122 et quoniam incipiet gloria Altissimi protegere eos qui caste conversati sunt, nos autem pessimis viis ambulavimus?

123 et quoniam ostendetur paradisos, cuius fructus incorruptus perseverat, in quo est saturitas et medella,

124 nos vero non ingrediemur, ingratis enim locis conversati sumus?

125 et quoniam super stellas fulgebunt facies eorum qui abstinentiam habuerunt, nostrae vero facies super tenebras nigrae?

126 non enim cogitavimus viventes quando iniquitatem faciebamur, quid incipientes post mortem pati.

127 et respondit et dixit: hoc est cogitamentum certaminis, quem certavit qui super terram natus est homo,

128 ut si victus fuerit patiatur quod dixisti, si autem vicerit recipiet quod dico,

129 quoniam haec est via, quam Moyses dixit cum viveret ad populum dicens: elige tibi vitam ut vivas.

130 non crediderunt autem ei, sed nec post eum prophetis, sed nec mihi qui locutus sum ad eos,

131 quoniam non esset tristitia in perditione eorum, sicut et futurum est gaudium super eos quibus persuasa est salus.

132 et respondi et dixi: scio, domine, quoniam nunc vocatus est Altissimus misericors, in eo quod misereatur qui nondum in saeculo advenerunt,

133 et miserator, in eo quod miseretur illis qui conversionem faciunt in lege eius,

134 et longanimis, quoniam longanimitatem praestat his qui peccaverunt quasi suis operibus,

135 et munificus, quoniam quidem donare vult pro exigere,

136 et multae misericordiae, quoniam multiplicat magis misericordias his qui praesentes sunt et qui praeterierunt et qui futuri sunt.

137 si enim non multiplicaverit, non vivificabitur saeculum cum his qui habitant in eo.

138 et donator, quoniam si non donaverit de bonitate sua, ut adveniant hii qui iniquitates fecerunt de suis iniquitatibus, non poterit decies millesima pars hominum vivificari,

139 et iudex, si non ignoverit his qui creati sunt verbo eius et deleverit multitudinem contemptionum, non fortassis derelinquentur innumerabilem multitudinem nisi pauci valde.

Caput 8

1 et respondit ad me et dixit: hoc saeculum fecit Altissimus propter multos, futurum autem propter paucos.

2 dicam autem coram te similitudinem, Ezra. quomodo autem interrogabis terram et dicet tibi, quoniam dabit terram multam magis unde fiat fictile, parvum autem pulverem unde aurum fit, sic et actus praesentis saeculi.

3 multi quidem creati sunt, pauci autem salvabuntur.

4 et respondi et dixi: absolve ergo anima sensum et devoret quod sapit.

5 convenisti inobaudire et profecta es nolens, nec enim tibi est datum spatium nisi solum modicum vivere.

6 o Domine super nos, si permittes servo tuo, ut oremus coram te et des nobis semen cordis et sensui culturam unde fructum fiat, unde vivere possit omnis corruptus qui portabit locum hominis.

7 solus enim es, et una plasmatio nos sumus manuum tuarum, sicut locutus es.

8 et quoniam vivificas nunc in matrice plasmatum corpus et praestas membra, conservatur in igne et aqua tua creatio et novem mensibus patitur tua plasmatio tuae creaturae quae in eo creata est.

9 ipsum autem quod servat et quod servatur utraque servabuntur servatione tua. et quando iterum reddit matrix quae in ea creverint,

10 imperasti ut ex ipsis membris, hoc est mamillis, praebere lac, fructum mamillarum.

11 ut nutriatur id quod plasmatum est usque in tempus aliquem. et postea dispones eum tuae misericordiae,

12 enutristi eum tuae iustitiae, et erudisti eum in lege tua et corripuisti eum tuo intellectu,

13 et mortificabis eum ut tuam creaturam et vivificabis eum ut tuum opus.

14 si ergo perdidideris qui tantis laboribus plasmatus est tuo iussu, facili ordine, et ut quid fiebat?

15 et nunc dicens dicam: de omni homine tu magis scis, de populo autem tuo quod mihi dolet,

16 et de hereditate tua propter quam lugeo, et de Israhel propter quem tristis sum, et de semine Iacob propter quod conturbor.

17 ideo incipiam orare coram te pro me et pro eis, quoniam video lapsos nostros qui inhabitamus terram,

18 sed audiivi celeritatem iudicii quod futurum est.

19 ideo audi meam vocem et intellege sermonum meorum, et loquar coram te.

20 initium verborum Ezrae priusquam adsumeretur, et dixit: Domine qui habitas in saeculum, cuius oculi elati et superna in aere,

21 et cuius thronus inaestimabilis et gloria inconprehensibilis, cui adstat exercitus angelorum cum tremore,

22 quorum servatio in vento et igni convertitur, cuius verbum verum et dicta perseverantia,

23 cuius iussio fortis et dispositio terribilis, cuius aspectus arefecit abyssos et indignatio tabescere facit montes et veritas testificatur.

24 exaudi, Domine, orationem servi tui et auribus percipe precationem figmenti tui, intende verba mea.

25 dum enim vivo loquar et dum sapio respondeam.

26 ne aspicias populi tui delicta, sed qui tibi in veritate serviunt.

27 nec adendas impie agentium studia, sed qui tua testimonia cum doloribus custodierunt.

28 neque cogites qui in conspectu tuo false conversati sunt, sed memorare qui ex voluntate tuum timorem cognoverunt.

29 neque volueris perdere qui pecorum mores habuerunt, sed respicias eos qui legem tuam splendide docuerunt.

30 neque indigneris eis qui bestiis peius sunt iudicati, sed diligas eos qui semper in tua gloria confiderunt.

31 quoniam nos et patres nostri mortalibus moribus egimus, tu autem propter nos peccatores misericors vocaberis.

32 si enim desideraveris ut nostri miserearis, tunc misericors vocaberis, nobis enim non habentibus opera iustitiae.

33 iusti enim, quibus sunt operae multae repositae apud te, ex propriis operibus recipient mercedem.

34 quid est enim homo, ut ei indigneris, aut genus corruptibile, ut ita amariceris de ipso.

35 in veritate enim nemo de genitis est qui non impiegessit, et de confitentibus qui non deliquit.

36 in hoc enim adnuntiabitur iustitia tua, et bonitas tua Domine, cum misertus fueris eis qui non habent substantiam operum bonorum.

37 et respondit ad me et dixit: recte locutus es aliqua, et iuxta sermones tuos sic et fiet,

38 quoniam vere non cogitabo super plasma eorum qui peccaverunt aut mortem aut iudicium aut perditionem,

39 sed iucundabor super iustorum figmentum, peregrinationes quoque et salvationes et mercedis receptiones.

40 quomodo ergo locutus sum, sic et est.

41 sicut enim agricola serit super terram semina multa et plantationis multitudinem plantat, sed non in tempore non omnia quae seminata sunt salvabuntur, sed nec omnia quae plantata sunt radicabunt, sic et qui in saeculo seminati sunt non omnes salvabuntur.

42 et respondi et dixi: si inveni gratiam loquar.

43 quoniam semen agricolae, si non ascenderit – non enim accepit pluviam tuam in tempore – et si corruptum fuerit multitudine pluviae,

44 hoc perit; sed homo qui manibus tuis plasmatus est et tuae imagini nominatus, quoniam similatus est per quem omnia plasmasti, et similasti eum semini agricolae.

45 non super nos, sed parce populo tuo et miserere hereditati tuae, tuae enim creaturae misereris.

46 et respondit ad me et dixit: quae sunt praesentia praesentibus et quae futura futuris.

47 multum enim tibi restat, ut possis diligere meam creaturam super me. tu autem frequenter te et ipsum proximasti iniustus numquam.

48 sed et in hoc mirabilis eris coram Altissimo,

49 quoniam humiliasti te, sicut decet te, et non iudicasti te inter iustos. plurimum glorificeris,

50 propter quod miseriae multae miserabiles efficientur qui inhabitant saeculum in novissimis, quia in multa superbia ambulaverunt.

51 tu autem pro te intellege et de similibus tuis inquire gloriam.

52 vobis enim apertus est paradisi, plantata est arbor vitae, praeparatum est futurum tempus praeparata est abundantia, aedificata est civitas, probata est requies, perfecta est bonitas ante perfecta sapientia.

53 radix signata est a vobis, infirmitas extincta est a vobis et mors absconsa est, infernum fugit et corruptio in oblivionem.

54 transierunt dolores et ostensus est in finem thesaurus immortalitatis.

55 noli ergo adicere inquirendo de multitudine eorum qui pereunt.

56 nam et ipsi accipientes libertatem spreverunt Altissimum et legem eius contempserunt et vias eius dereliquerunt.

57 adhuc autem et iustos eius conculcaverunt.

58 et dixerunt in corde suo non esse Deum, et quidem scientes quoniam moriuntur.

59 sicut enim vos suscipient quae praedicta sunt, sic eos sitis et cruciatus quae praeparata sunt, non enim Altissimus vo v. A. A hominem disperdi.

60 sed ipsi qui creati sunt coinquinaverunt nomen eius qui fecit eos, et ingrati fuerunt ei qui praeparavit eis nunc vitam.

61 quapropter iudicium meum modo adpropinquat,

62 quod non omnibus demonstravi nisi tibi et tibi similibus paucis. et respondi et dixi:

63 ecce nunc, Domine, demonstrasti mihi multitudinem signorum quae incipies facere in novissimis, sed non demonstrasti mihi quo tempore.

Caput 9

1 et respondit ad me et dixit: metiens metire in temet ipso, et erit cum videris, quoniam transivit pars quaedam signorum quae praedicta sunt,

2 tunc intelleges, quoniam ipsud est tempus, in quo incipiet Altissimus visitare saeculum qui ab eo factus est.

3 et quando videbitur in saeculo motio locorum, populorum turbatio, gentium cogitationes, ducum inconstantia, principum turbatio.

4 et tunc intelleges, quoniam de his erat Altissimus locutus a diebus qui fuerunt ante ab initio.

5 sicut enim omne quod factum est in saeculo, initium per consummationem et consummatio manifesta,

6 sic et Altissimi tempora, initia manifesta in prodigiis et virtutibus, et consummatio in actu et in signis.

7 et erit, omnis qui salvus factus fuerit et qui poterit effugere per opera sua vel per fidem in qua credidit, is

8 relinquetur de praedictis periculis et videbit salutare meum in terra mea et in finibus meis, quae sanctificavi mihi a saeculo.

9 et tunc mirabuntur qui nunc abusi sunt vias meas, et in cruciamentis commorabuntur hii qui eos proiecerunt in contemptu.

10 quotquot enim non cognoverunt me viventes beneficia consecuti,

11 et quotquot fastidierunt legem meam, cum adhuc erant habentes libertatem,

12 et cum adhuc esset eis apertum paenitentiae locus non intellexerunt sed spreverunt, hos oportet post mortem in cruciamento cognoscere.

13 tu ergo adhuc noli curiosus esse quomodo impii cruciabuntur, sed inquire quomodo iusti salvabuntur, et quorum saeculum et propter quos saeculum et quando.

14 respondi et dixi:

15 olim locutus sum et nunc dico et postea dicam, quoniam plures sunt qui pereunt quam qui salvabuntur,

16 sicut multiplicat fluctus super guttam. et respondit ad me et dixit:

17 qualis ager, talia et semina, et quales flores, tales et tincturae, et qualis opera, talis et creatio, et qualis agricola, talis et area. quoniam tempus erat saeculi,

18 et tunc cum essem parans eis, his qui nunc, antequam fieret illis saeculum in quo inhabitarent, et nemo contradixit mihi

19 tunc, nec enim erat quisquam, et nunc creati in hoc mundo parato et mensa indeficienti et lege investigabili, corrupti sunt moribus eorum.

20 et consideravi saeculum meum, et ecce erat perditum et orbem meum, et ecce erat periculi propter cogitationes quae in eo advenerunt.

21 Et vidi et peperci eis vix valde, et salvavi mihi acinum de botru et plantationem de tribu multa.

22 pereat ergo multitudo quae sine causa nata est, et servetur acinus meus et plantatio mea, quia cum multo labore perfeci haec.

23 tu autem si adhuc intermittas septem dies alios, sed non ieiunabis in eis,

24 ibis autem in campum florum, ubi domus non est aedificata, et manduca solummodo de floribus campi, et carnem non gustabis et vinum non bibes sed solummodo flores,

25 et deprecare Altissimum sine intermissione, et veniam et loquar tecum.

26 et profectus sum, sicut dixit mihi, in campum quod vocatur Ardat, et sedi ibi in floribus et de herbis agri manducavi et facta est esca earum mihi in saturitatem.

27 et factum est post dies septem, et ego discumbebam supra faenum et cor meum iterum turbabatur sicut et ante.

28 et apertum est os meum et inchoavi dicere coram Altissimo et dixi:

29 o Domine, in nobis ostendens ostensus es patribus nostris in deserto, quando erant exientes de Aegypto et quando veniebant in deserto quod non calcatur et infructuoso, et dicens dixisti:

30 tu Israhel audi me, et semen Iacob intendite sermonibus meis.

31 ecce enim ego semino in vobis legem meam, et faciet in vobis fructum, et glorificamini in eo per saeculum.

32 nam patres nostri accipientes legem non servaverunt et legitima mea non custodierunt. et factum est fructum legis non periens; nec enim poterat, quoniam tuus erat.

33 nam qui acceperunt perierunt, non custodientes quod in eis seminatum fuerat.

34 et ecce consuetudo est ut, cum acceperit terra semen vel navem mare vel vas aliud escas vel potus, et cum fuerit ut exterminetur

35 quod seminatum est vel quod missum est vel quae suscepta sunt, exterminentur haec, susceptoria vero manent. apud nos si enim non sic factum est.

36 nos quidem qui legem accepimus peccantes peribimus et cor nostrum quod suscepit eam.

37 nam lex non perit sed permanet in suo honore.

38 et cum loquor haec in corde meo, et respexi oculis meis et vidi mulierem in dextera parte, et ecce haec lugebat et plorabat cum voce magna, et animo dolebat valde, et vestimenta eius discisa et cinis super caput eius.

39 et dimisi cogitatus in quibus eram cogitans et conversus sum ad eam et dixi ei:

40 ut quid fles et quid doles animo? et dixit ad me:

41 dimitte me, dominus meus, ut defleam me et adiciam dolorem, quoniam valde amara sum animo et humiliata sum valde.

42 et dixi ei: quid passa es, dic mihi. et dixit ad me:

43 sterilis fui ego famula tua et non peperci habens maritum annis triginta.

44 ego enim per singulas horas et per singulos dies in annis triginta his deprecabar Altissimum nocte ac die.

45 et factum est post triginta annos, exaudivit me Deus ancillae tuae et pervidit humilitatem meam et adtendit tribulationi meae et dedit mihi filium. et iucundata sum super eum valde ego et vir meus et omnes cives mei, et honorificabamus valde Fortem.

46 et nutriti eum cum labore multo.

47 et factum est cum crevisset et venissem accipere illi uxorem, et feci diem epuli.

Caput 10

1 et factum est cum introisset filius meus in thalamo suo, cecidit et mortuus est.

2 et evertimus omnes lumina, et surrexerunt omnes cives mei ad consolandam me, et quievi usque in alium diem usque noctem.

3 et factum est cum omnes quievissent ut me consolarentur ut quiescerem, et surrexi nocte et fugi et veni, sicut vides, in hoc campo.

4 et cogito iam non reverti in civitatem sed hic consistere, et neque manducabo neque bibam, sed sine intermissione lugere et ieiunare usque dum moriar.

5 et dereliqui adhuc sermones in quibus eram et respondi cum iracundia ad eam et dixi:

6 stulta super omnes mulieres, non vides luctum nostrum et quae nobis contigerunt.

7 quoniam Sion mater nostra omnium in tristitia contristatur et humilitate humiliata est. lugete validissime

8 et nunc quoniam omnes lugemus, et tristes este quoniam omnes contristati sumus. tu autem contristaris in uno filio.

9 interroga enim terram et dicet tibi, quoniam haec est quae debeat lugere tantorum superstes germinantium.

10 et ex ipsa initio omnes nati et alii venient, et ecce paene omnes in perditionem ambulant et in exterminium fit multitudo eorum.

11 et quis ergo debet lugere magis nisi haec quae tam magnam multitudinem perdidit, quam tu quae pro uno doles? si autem dices mihi

12 quoniam non est similis planctus meus terrae, quoniam fructum ventris mei perdidit, quem cum maerioribus peperit et cum doloribus genui,

13 terra autem secundum viam terrae, abiit quae in ea multitudo praesens quomodo et venit et ego tibi dico:

14 sicut tu cum dolore peperisti, sic et terra dedit fructum suum hominem ab initio ei qui fecit eam.

15 nunc ergo retine apud temet ipsam dolorem tuum et fortiter fer quae tibi contigerunt casus.

16 si enim iustificaveris terminum Dei, et filium tuum recipies in tempore et in mulieribus conlaudaberis.

17 ingredere ergo in civitatem ad virum tuum. et dixit ad me:

18 non faciam neque ingrediar civitatem, sed hic moriar.

19 et adposui adhuc loqui ad eam et dixi:

20 noli facere sermonem hunc, sed consenti persuaderi – quid enim casus Sion – et consolare propter dolorem Hierusalem.

21 vides enim, quoniam sanctificatio nostra deserta effecta est et altare nostrum demolitum est et templum nostrum destructum est,

22 et psalterium nostrum humiliatum est et hymnus noster conticuit et exultatio nostra dissoluta est, et lumen candelabri nostri extinctum est et arca testamenti nostri direpta est et sancta nostra contaminata sunt, et nomen quod nominatum est super nos paene profanatum est, et liberi nostri contumeliam passi sunt, et sacerdotes nostri succensi sunt et Levitae nostri in captivitate abierunt, et virgines nostrae coinquinatae sunt et mulieres nostrae vim passae sunt, et iusti nostri rapti sunt et parvuli nostri proditi sunt, et iuvenes nostri servierunt et fortes nostri invalidi facti sunt.

23 et quod omnium maius, signaculum Sion, quoniam resignata est de gloria sua nunc et tradita est in manibus eorum qui nos oderunt.

24 tu ergo excute tuam multam tristitiam et depone abs te multitudinem dolorum, ut tibi repropitiatur Fortis et requiem faciat tibi Altissimus, requietionem laborum.

25 et factum est cum loquebar ad eam, et ecce facies eius fulgebat valde subito, et species coruscus fiebat visus eius, ut etiam paverem valde ad eam, et cogitarem quid esset hoc.

26 et ecce subito emisit sonum vocis magnum timore plenum, ut commoveretur terra a sono. et vidi,

27 et ecce amplius mulier non comparebat mihi, sed civitas aedificabatur et locus demonstrabatur de fundamentis magnis. et timui et clamavi voce magna et dixi:

28 ubi est Urihel angelus, qui a principio venit ad me? quoniam ipse me fecit venire in multitudinem excessus mentis huius, et factus est finis meus in corruptionem et oratio mea in inproperium.

29 et cum essem loquens ego haec, et ecce venit ad me angelus qui in principio venerat ad me et vidit me,

30 et ecce eram positus ut mortuus et intellectus meus alienatus erat, et tenuit dexteram meam et confortavit me et statuit me super pedes meos et dixit mihi:

31 quid tibi est et quare conturbaris et quid conturbatum est intellectum tuum et sensus cordis tui? et dixi:

32 quoniam derelinquens dereliquisti me. ego quidem feci secundum sermones tuos et exivi in campum, et ecce vidi et video quod non possum enarrare. et dixit ad me:

33 sta ut vir, et commonebo te. et dixi:

34 loquere, dominus meus, tantum me noli derelinquere, ut non frustra moriar,

35 quoniam vidi quae non sciebam, et audio quae non scio.

36 aut numquid sensus meus fallitur et anima mea somniat?

37 nunc ergo deprecor te, ut demonstres servo tuo de excessu hoc. et respondit ad me et dixit:

38 audi me, et doceam te et dicam tibi de quibus times, quoniam Altissimus revelavit tibi mysteria multa.

39 vidit rectam viam tuam quoniam sine intermissione contristabar pro populo tuo et valde lugebas propter Sion.

40 hic ergo intellectus visionis: mulier quae tibi apparuit ante paululum,

41 quam vidisti lugentem et inchoasti consolare eam,

42 nunc autem iam non speciem mulieris vides, sed apparuit tibi civitas aedificari.

43 et quoniam enarrabat tibi de casu filii sui, haec absolutio est:

44 haec mulier quam vidisti haec est Sion, quam nunc conspicias ut civitatem aedificatam.

45 et quoniam dixit tibi, quia sterilis fuit annis triginta, propter quod erant anni saeculo tria milia, quando non erat in ea adhuc oblatio oblata.

46 et factum est post annos tres, et aedificavit Salomon civitatem et obtulit oblationes. tunc fuit quando peperit sterilis filium.

47 et quod tibi dixit quoniam nutrevi eum cum labore, haec erat habitatio Hierusalem.

48 et quoniam dixit tibi quod filius meus veniens in suo thalamo mortuus esset et contigisset ei casus, haec erat quae facta est ruina Hierusalem.

49 et ecce vidisti similitudinem eius, quomodo filium luget, et tu inchoasti consolare eam de his quae contigerunt. haec erant tibi aperienda.

50 et nunc videns Altissimus, quoniam ex animo contristatus es et quoniam ex toto corde pateris pro ea, ostendit tibi claritatem gloriae eius et pulchritudinem decoris eius.

51 propterea enim dixi tibi, ut maneres in campo, ubi domus non est aedificata.

52 sciebam enim ego, quoniam Altissimus incipiebat tibi ostendere haec.

53 propterea dixi tibi, ut venires in agrum, ubi non est fundamentum aedificii.

54 nec enim poterat opus aedificii hominis sustinere in loco, ubi incipiebat Altissimi civitas ostendi.

55 tu ergo noli timere neque expavescat cor tuum, sed ingredi et vide splendorem vel magnitudinem aedificii, quantum capax est tibi visu oculorum videre.

56 et post haec audies, quantum capit auditus aurium tuarum audire.

57 tu enim beatus es prae multis et vocatus es apud Altissimum sicut et pauci.

58 nocte autem quae in crastinum futura est manebis hic,

59 et ostendet tibi Altissimus eas visiones somniorum, quae faciet Altissimus his qui inhabitant super terram a novissimis diebus.

60 et dormivi illam noctem et aliam sicut dixerat mihi.

Caput 11

1 et factum est secunda nocte, et vidi somnium, et ecce ascendebat de mari aquila, cui erant duodecim alae pinnarum et capita tria.

2 et vidi, et ecce expandebat alas suas in omnem terram, et omnes venti caeli insuflabant ad eam et nubes ad eam colligebantur.

3 et vidi, et de pinnis eius nascebantur contrariae pinnae, et ipsae fiebant in pinnaculis minutis et modicis.

4 nam capita eius erant quiescentia, et de medium caput erat maius aliorum capitum, sed et ipsa quiescebat cum eis.

5 et vidi, et ecce aquila volavit in pinnis suis et regnavit super terram et super eos qui inhabitant in ea.

6 et vidi, quomodo subiecta erant ei omnia quae sub caelo, et nemo illi contradicebat, neque unus de creatura quae est super terram.

7 et vidi, et ecce surrexit aquila super ungues suos et emisit vocem pinnis suis dicens:

8 nolite omnes simul vigilare, dormite unusquisque in loco suo et per tempus vigilate,

9 capita autem in novissimo servantur.

10 et vidi, et ecce vox non exiebat de capitibus eius, sed de medietate corporis eius.

11 et numeravi contrarias pinnas eius, et ecce ipsae erant octo.

12 et vidi, et ecce a dextera parte surrexit una pinna et regnavit super omnem terram.

13 et factum est cum regnaret, et venit ei finis et non apparuit, ita ut non appareret locus eius. et sequens exsurrexit et regnabat et ipsa multum tenuit tempus.

14 et factum est cum regnaret, et veniebat finis eius, ut non appareret sicut prior.

15 et ecce vox emissa est illi dicens:

16 audi, tu quae toto tempore tenuisti terram, hoc adnuntii, antequam incipias non parere:

17 nemo post te tenebit tempus tuum, sed nec dimidium eius.

18 et levavit se tertia et tenuit principatum sicut priores, et non apparuit et ipsa.

19 et sic contingebat omnibus alis singillatim principatum gerere et iterum nusquam comparere.

20 et vidi, et ecce in tempore sequentes pinnae erigebantur et ipsae a dextera parte. ut tenerent et ipsae principatum; et ex his erant quae tenebant, sed tamen statim non comparebant.

21 nam et aliquae ex eis erigebantur, sed non tenebant principatum.

22 et vidi post haec, et ecce non comparuerunt duodecim pinnae et duo pinnacula.

23 et nihil superavit in corpore aquilae nisi tria capita quiescentia et sex pinnacula.

24 et vidi, et ecce de sex pinnaculis divisa sunt duo et manserunt sub capite quod est ad dexteram partem; nam quattuor manserunt in loco suo.

25 et vidi, et ecce hae subalares cogitabant se erigere et tenere principatus.

26 et vidi, et ecce una erecta est, sed statim non comparuit.

27 et secunda, et haec velocius quam prior non comparuit.

28 et vidi, et ecce duae quae superaverunt apud semet ipsas cogitabant et ipsae regnare.

29 et in eo cum cogitarent, et ecce unum de quiescentium capitum, quod erat medium, evigilabat, hoc enim erat duorum capitum maior.

30 et vidi, quomodo complexa est duo capita secum,

31 et ecce conversum est caput cum his qui cum ea erant et comedit duas subalares quae cogitabant regnare.

32 hoc autem caput percontinuit omnem terram et dominavit qui inhabitant in ea cum labore multo, et potentatum tenuit orbem terrarum super omnes alas quae fuerunt.

33 et vidi post haec, et ecce medium caput subito non comparuit, et hoc sicut alae.

34 superaverunt autem duo capita, quae et ipsa similiter regnaverunt super terram et super eos qui habitant in ea.

35 et vidi, et ecce devoravit caput a dextera parte illud quod est a leva.

36 et audivi vocem dicentem mihi: conspice contra te et considera quod vides.

37 et vidi, et ecce sicut leo suscitatus de silva mugiens, et audivi quomodo emisit vocem hominis ad aquilam et dixit dicens:

38 audi tu, et loquar ad te, et dicit Altissimus tibi:

39 nonne tu es, quae superasti de quattuor animalibus quae feceram regnare saeculi mei, et ut per eos veniret finis temporum meorum?

40 et quartus veniens devicit omnia animalia quae transierunt, et potentatum tenens saeculum cum tremore multo et omnem orbem cum labore pessimo, et inhabitabant tot temporibus orbem terrarum cum dolo.

41 et iudicasti terram non cum veritate.

42 tribulasti enim mansuetos et laesisti quiescentes, odisti verum dicentes et dilexisti mendaces, et destruxisti habitationes eorum qui fructificabant, et humiliasti muros eorum qui te non nocuerunt.

43 et ascendit contumelia ad Altissimum et superbia tua ad Fortem.

44 et respexit Altissimus super sua tempora, et ecce finita sunt et saecula eius completa sunt.

45 propterea non apparens non appareas, tu aquila et alae tuae horribiles et pinnacula tua pessima et capita tua maligna et ungues tui pessimi et omne corpus tuum vanum,

46 uti refrigeret omnis terra et relevetur liberata de tua vi et speret iudicium et misericordiam eius qui fecit eam.

Caput 12

1 et factum est dum loqueretur leo verba haec ad aquilam, et vidi,

2 et ecce quod superaverat caput et non comparuit, et alae duae quae ad eum transierunt et erectae sunt ut regnarent, et erat regnum eorum exile et tumultu plenum.

3 et vidi et ecce ipsa non apparecebant, et omne corpus aquilae incendebatur, et expavescebat terra valde. et ego a multo excessu mentis et a magno timore vigilavi, et dixi spiritui meo:

4 ecce tu mihi praestitisti haec, in eo quod scrutas vias Altissimi.

5 ecce adhuc fatigatus sum animo et spiritu meo invalidus sum valde, et nec modica est in me virtus a multo timore quem expavi nocte hac.

6 nunc ergo orabo Altissimum, ut me confortet usque in finem.

7 et dixi: Dominator Domine, si inveni gratiam ante oculos tuos, et si iustificatus sum apud te prae multis, et si certum ascendit deprecatio mea ante faciem tuam,

8 conforta me et ostende servo tuo mihi interpretationem et distinctionem visus horribilis huius, ut plenissime consoles animam meam.

9 dignum enim me habuisti ostendere mihi temporum finem et temporum novissima. et dixit ad me:

10 haec est interpretatio visionis huius quam vidisti:

11 aquilam quam vidisti ascendentem de mari, hoc est regnum quartum, quod visum est in visu Danihelis fratri tuo,

12 sed non est illi interpretatum, quomodo ego nunc tibi interpreter vel interpretavi.

13 ecce dies veniunt, et exsurgit regnum super terram et erit timorior omnium regnorum quae fuerunt ante eam.

14 regnabunt autem in ea duodecim reges, unus post unum.

15 nam secundus qui incipiet regnare, ipse tenebit amplius tempus prae duodecim.

16 haec est interpretatio duodecim alarum quas vidisti.

17 et quoniam audisti vocem quae locuta est non de capitibus eius exientem, sed de medio corpore eius.

18 haec est interpretatio, quoniam post tempus regni illius nascentur contentiones non modicae, et periclitabitur ut cadat, et non cadet tunc, sed iterum constituetur in suum initium.

19 et quoniam vidisti subalares octo coherentes alis eius,

20 haec est interpretatio: exsurgent enim in ipso octo reges, quorum erunt tempora levia et anni citati, et duo quidem ex ipsis perient

21 adpropinquante tempore medio, quattuor autem servabuntur in tempore, cum incipiet adpropinquare tempus eius ut finiatur, duo vero in finem servabuntur.

22 et quoniam vidisti tria capita quiescentia,

23 haec est interpretatio: in novissimis eius suscitabit Altissimus tria regna et renovabit in ea multa, et dominabunt terram

24 et qui inhabitant in ea cum labore multo super omnes qui fuerunt ante hos. propter hoc ipsi vocati sunt capita aquilae.

25 isti enim erunt qui recapitulabunt impietates eius et qui perficient novissima eius.

26 et quoniam vidisti caput maius non apparescentem, quoniam unus ex eis super lectum suum morietur, et tamen cum tormentis.

27 nam duo qui perseveraverunt, gladius eos comedet.

28 unius enim gladius comedet qui cum eo, sed tamen et hic gladio in novissimis cadet.

29 et quoniam vidisti duas subalares trecentes super caput quod est a dextera parte,

30 haec est interpretatio: hii sunt quos conservavit Altissimus in finem suam, hoc erat regnum exile eturbationis plenum,

31 sicut vidisti. et leonem quem vidisti de silva evigilantem mugientem et loquentem ad aquilam et arguentem eam iniustitias ipsius per omnes sermones eius, sicut audisti.

32 hic est unctus, quem reservavit Altissimus in finem ad eos et impietates ipsorum. arguet illos de iniustitiis ipsorum et infulciat coram ipsis spretones eorum.

33 statuet enim eos primum in iudicium vivos, et erit cum arguerit eos, tunc corrumpet eos.

34 nam residuum populum meum liberabit cum misericordia, qui salvati sunt super fines meos, et iucundabit eos, quoadusque veniat finis, dies iudicii, de quo locutus sum tibi ab initio.

35 hoc somnium quod vidisti, et haec interpretatio eius.

36 tu ergo solus dignus fuisti scire Altissimi secretum hoc.

37 scribe ergo omnia ista in libro quae vidisti, et pones ea in loco abscondito.

38 et docebis ea sapientes de populo tuo, quorum scis corda posse capere et servare secreta haec.

39 tu autem adhuc sustine hic alios dies septem, ut tibi ostendatur quicquid visum fuerit Altissimo ostendere tibi.

40 et profectus est a me. et factum est cum audisset omnis populus, quoniam pertransierunt septem dies, et ego non fuisset reversus in civitatem, et congregavit se omnis a minimo usque ad maximum et venit ad me, et dixerunt mihi dicentes:

41 quid peccavimus tibi et quid iniuste egimus in te, quoniam derelinquens nos sedisti in loco hoc?

42 tu enim nobis superasti ex omnibus prophetis, sicut botrus de vindemia et sicut lucerna in loco obscuro, et sicut portus navi salvatae a tempestate.

43 aut non sufficiunt nobis mala quae contigerunt?

44 si ergo tu nos dereliqueris, quanto erat nobis melius, si essemus succensi et nos incendio Sion.

45 nec enim nos meliores sumus eorum, qui ibi mortui sunt. et ploraverunt voce magna. et respondi ad eos et dixi:

46 confide, Israhel, et noli tristari, tu domus Iacob.

47 est enim memoria vestri coram Altissimo, et Fortis non est oblitus vestri in contentione.

48 ego enim non dereliqui vos neque excessi a vobis, sed veni in hunc locum, ut deprecarer pro desolatione Sion, et ut quaererem misericordiam pro humilitate sanctificationis vestrae.

49 et nunc ite unusquisque vestrum in domum suam, et ego veniam ad vos post dies istos.

50 et profectus est populus, sicut dixi, ei in civitatem.

51 ego autem sedi in campo septem diebus, sicut mihi mandavit, et manducabam de floribus solummodo agri, de herbis facta est mihi esca in diebus illis.

Caput 13

1 et factum est post dies septem, et somniavi somnium nocte.

2 et ecce de mari ventus exsurgebat, ut conturbaret omnes fluctus eius.

3 et vidi, et ecce convolabat ipse homo cum nubibus caeli. et ubi vultum suum convertabat ut consideraret, tremebant omnia quae sub eo videbantur.

4 et ubicumque exiebat vox de ore eius, ardescebant omnes qui audiebant voces eius. sicut liquescit cera quando senserit ignem.

5 et vidi post haec, et ecce congregabatur multitudo hominum, quorum non erat numerus, de quattuor ventis caeli, ut debellarent hominem qui ascenderat de mari.

6 et vidi, et ecce sibimet ipso sculpsit montem magnum et volavit super eum.

7 ego autem quaesivi videre regionem vel locum, unde sculptus esset mons, et non potui.

8 et post haec vidi, et ecce omnes, qui congregati sunt ad eum ut expugnarent eum, timebant valde, tamen audebant pugnare.

9 et ecce ut vidit impetum multitudinis venientis, non levavit manum suam neque frameam tenebat neque aliquod vas bellicosum, nisi solummodo vidi,

10 quomodo emittit de ore suo sicut fluctum ignis, et de labiis eius spiritum flammae, et de lingua eius emittebat scintillas tempestatis. et commixta sunt simul omnia haec, fluctus et multitudo tempestat

11 et concidit super multitudinis impetum quod paratum erat pugnare, et succendit omnes, ut subito nihil videretur de innumerabili multitudine nisi solummodo pulvis cineris et fumi odor. et vidi et extiti.

12 et post haec vidi ipsum hominem descendentem de monte et advocantem ad se multitudinem aliam pacificam.

13 et accedebant ad eum vultus hominum multorum, quorumdam gaudentium, quorumdam tristantium, aliqui vero alligati, aliqui adducentes ex eis qui offerebantur. et ego a multitudine pavoris expergefactus sum et deprecatus sum Altissimum et dixi:

14 tu ab initio demonstrasti servo tuo mirabilia haec et dignum me habuisti, ut susciperes deprecationem meam.

15 et nunc demonstra mihi adhuc et interpretationem somnii huius.

16 sicut enim existimo in sensu meo, vae qui derelicti fuerint in diebus illis, et multo plus vae his qui non sunt derelicti.

17 qui enim non sunt derelicti, tristes erunt

18 intellegentes quae sunt reposita in novissimis diebus, et non occurrentes eis. sed et qui derelicti sunt

19 propter hoc vae, viderunt enim pericula magna et necessitates multas, sicut ostendunt somnia haec.

20 attamen facilius est periclitantem venire in haec, quam pertransire sicut nubem a saeculo et non videre quae contigerunt in novissimo. et respondit ad me et dixit:

21 et visionis interpretationem dicam tibi, sed et de quibus locutus es adaperiam tibi.

22 quoniam dixisti de his qui derelicti sunt, et de his qui non derelicti sunt haec interpretatio:

23 qui adferet periculum in illo tempore, ipse custodit qui in periculo inciderint, qui habent operas et fidem ad Fortissimum.

24 scito ergo, quoniam magis beatificati sunt qui derelicti super eos qui mortui sunt.

25 interpretatio enim visionis haec: quia vidisti virum ascendentem de corde maris,

26 ipse est quem conservat Altissimus multis temporibus, qui per semet ipsum liberabit creaturam suam, et ipse disponet qui derelicti sunt.

27 et quoniam vidisti de ore eius exire ut spiritum et ignem et tempestatem,

28 et quoniam non tenebat frameam neque vas bellicosum, corrumpit enim impetum eius multitudinis quae venerat ad expugnare eum, haec interpretatio:

29 ecce dies veniunt, quando incipiet Altissimus liberare eos qui super terram sunt.

30 et veniet excessus mentis super eos qui inhabitant terram.

31 et in alis alio cogitabunt bellare, civitates civitatem et locus locum et gens ad gentem et regnum adversus regnum.

32 et erit cum fient haec et contingent signa quae ante ostendi tibi, et tunc revelabitur Filius meus quem vidisti virum ascendentem.

33 et erit quando audierint omnes gentes vocem eius, et derelinquet unusquisque regionem suam et bellum quod habent in alterutro,

34 et colligetur in unum multitudo innumerabilis, sicut vidisti volentes venire et expugnare eum.

35 ipse autem stabit super cacumen montis Sion.

36 Sion autem veniet et ostendetur omnibus parata et aedificata, sicut vidisti montem sculpti sine manibus.

37 ipse autem Filius meus arguet quae advenerunt gentes impietates eorum, has quae tempestati adpropiauerunt, et inproperabit coram eis mala cogitamenta eorum et cruciamenta quibus incipient cruciari,

38 quae adsimilatae sunt flammae, et perdet eos sine labore et legem quae igni adsimilata est.

39 et quoniam vidisti eum colligentem ad se aliam multitudinem pacificam,

40 haec sunt novem tribus, quae captivae factae sunt de terra sua in diebus Iosiae regis, quem captivum duxit Salmanassar rex Assyriorum, et transtulit eos trans Flumen, et translati sunt in terram aliam.

41 ipsi autem sibi dederunt consilium hoc, ut derelinquerent multitudinem gentium, et proficiscerentur in ulteriorem regionem, ubi numquam quisquam inhabitavit ibi genus humanum.

42 ut vel ibi observarent legitima sua, quae non fuerant servantes in regione sua.

43 per introitus autem angustos fluminis Eufraten introierunt.

44 fecit enim eis tunc Altissimus signa, et statuit venas Fluminis usquequo transirent.

45 per eam enim regionem erat via multa itineris anni unius et dimidii, nam regio illa vocatur Arzar et,

46 tunc inhabitaverunt ibi usque in novissimo tempore. et nunc iterum coeperunt venire,

47 iterum Altissimus statuit venas Fluminis, ut possint transire, propter hoc vidisti multitudinem collectam cum pace,

48 sed et qui derelicti sunt de populo tuo, qui invenientur intra terminum meum

49 sanctum. erit ergo quando incipiet perdere multitudinem earum quae collectae sunt gentes, proteget qui superaverit populum.

50 et tunc ostendet eis multa plurima portenta.

51 et dixi ego: Dominator Domine, hoc mihi ostende, propter quod vidi virum ascendentem de corde maris. et dixit mihi:

52 sicut non potest hoc vel scrutinare vel scire quis, quid sit in profundo maris, sic non poterit quisquam super terram videre Filium meum vel eos qui cum eo sunt nisi in tempore diei.

53 haec est interpretatio somnii quem vidisti, et propter quod inluminatus es haec solus.

54 dereliquisti enim tua et circa mea vacasti et legem meam exquisisti.

55 vitam enim tuam disposuisti in sapientiam, et sensum tuum vocasti matrem.

56 et propter hoc ostendi tibi haec, merces apud Altissimum. erit enim post alios tres dies, ad te alia loquar et exponam tibi gravia et mirabilia.

57 et profectus sum et transii in campum, multum glorificans et laudans Altissimum de mirabilibus, quae per tempus faciebat,

58 et quoniam gubernat tempora et quae sunt in temporibus inlata. et sedi ibi tribus diebus.

Caput 14

1 et factum est tertio die, et ego sedebam sub quercu,

2 et ecce vox exivit contra me de rubo et dixit: Ezra, Ezra. et dixi: ecce ego, Domine. et surrexi super pedes meos. et dixit ad me:

3 revelans revelatus sum super rubum et locutus sum Moysi, quando populus meus serviebat in Aegypto.

4 et misi eum et eduxi populum meum de Aegypto, et adduxi eum super montem Sina et detinebam eum apud me diebus multis.

5 et enarravi ei mirabilia multa, et ostendi ei temporum secreta et temporum finem. et praecepi ei dicens:

6 haec in palam facies verba et haec abscondes.

7 et nunc tibi dico:

8 signa quae demonstravi et somnia quae vidisti et interpretationes quas tu audisti in corde tuo repone ea.

9 tu enim recipieris ab hominibus, et converteris residuum cum Filio meo et cum similibus tuis, usquequo finiantur tempora.

10 quoniam saeculum perdidit iuventutem suam et tempora adpropinquant senescere.

11 duodecim enim partibus divisum est saeculum, et transierunt eius decem iam et dimidium decimae partis,

12 superant autem eius duae prae medium decimae partis

13 nunc ergo dispone domum tuam, et corripe populum tuum, et consolare humiles eorum, et renuntia iam corruptae vitae,

14 et dimitte abs te mortales cogitationes, et proice abs te pondera humana, et exue te iam infirmam naturam, et repone in unam partem molestissima tibi cogitamenta, et festina transigrare a temporibus his.

15 quae enim vidisti nunc contigisse mala, iterum horum deteriora facientur,

16 quantum enim invalidum fieri saeculum a senectute, tantum multiplicabunt super inhabitantes mala,

17 prolongavit enim magis veritas et adpropinquavit mendacium, iam enim festinat aquila venire, quam vidisti in visionem.

18 et respondi: dixi coram te, Domine.

19 ecce enim ego abibo sicut praecepisti mihi, et corripiam praesentem populum. qui autem iterum nati fuerint, quis commonebit?

20 positum est ergo saeculum in tenebris, et qui inhabitant in eo sine lumine,

21 quoniam lex tua incensa est, propter quod nemo scit quae a te facta sunt vel quae incipient operae.

22 si enim inveni gratiam coram te, inmitte in me spiritum sanctum, et scribam omne quod factum est in saeculo ab initio, quae erant in lege tua scripta, ut possint homines invenire semitam, et qui voluerint vivere in novissimis vivant.

23 et respondit ad me et dixit: vadens congrega populum et dices ad eos, ut non te quaerant diebus quadraginta.

24 tu autem praepara tibi buxos multos et accipe tecum Saream, Dabriam, Selemiam, Ethanum et Asihel, quinque hos qui parati sunt ad scribendum velociter.

25 et venies hic, et ego accendam in corde tuo lucernam intellectus, quae non extinguetur quoadusque finiantur quae incipies scribere.

26 et cum perfeceris, quaedam palam facies, quaedam sapientibus absconse trades. in crastinum enim hac hora incipies scribere.

27 et profectus sum, sicut mihi praecepit, et congregavi omnem populum et dixi:

28 audi, Israhel, verba haec:

29 peregrinantes peregrinati sunt patres nostri ab initio in Aegypto, et liberati sunt inde.

30 et acceperunt legem vitae quem non custodierunt, quem et vos post eos transgressi estis.

31 et data est vobis terra in sortem in terra Sion, et vos et patres vestri iniquitatem fecistis et non servastis vias, quas vobis praecepit Altissimus.

32 iustus iudex cum sit, abstulit a vobis in tempore quod donaverat.

33 et nunc vos hic estis, et fratres vestri introrsus vestrum sunt.

34 si ergo imperaveritis sensui vestro et erudieritis cor vestrum, vivi conservati eritis et post mortem misericordiam consequemini.

35 iudicium enim post mortem veniet, quando iterum revivescemus, et tunc iustorum nomina parebunt et impiorum facta ostendentur.

36 ad me autem nemo accedat nunc, neque requirent me usque diebus quadraginta.

37 et accepi quinque viros, sicut mandavit mihi, et profecti sumus in campo et mansimus ibi.

38 et factus sum in crastinum, et ecce vox vocavit me dicens: Ezra, aperi os tuum et bibe quod te potiono.

39 et aperui os meum, et ecce calix plenus porrigebatur mihi; hoc erat plenum sicut aqua, color autem eius ut ignis similis.

40 et accepi et bibi, et in eo cum bibissem cor meum eructabatur intellectum et in pectus meum increscebat sapientia. nam spiritus meus conservabat memoriam,

41 et apertum est os meum et non est clausum amplius.

42 Altissimus autem dedit intellectum quinque viris, et scripserunt quae dicebantur ex successione notis quas non sciebant, et sederunt quadraginta diebus. ipsi autem per diem scribebant,

43 nocte autem manducabant panem; ego autem per diem loquebar et nocte non tacebam.

44 scripti sunt autem in quadraginta diebus libri nongenti quattuor.

45 et factum est cum completi essent quadraginta dies, et locutus est Altissimus dicens: priora quae scripsisti in palam pone, et legant digni et indigni.

46 novissimos autem septuaginta conservabis, ut tradas eos sapientibus de populo tuo.

47 in his enim est vena intellectus et sapientiae fons et scientiae flumen. et feci sic.

Caput 15

1 ecce loquere in aures plebi meae sermones prophetiae quos inmisero in os tuum, dicit Dominus,

2 et fac in carta scribi eos, quoniam fideles et veri sunt.

3 ne timeas a cogitationibus adversum te, nec conturbent te incredulitates dicentium,

4 quoniam omnis incredulus in incredulitate sua morietur.

5 ecce ego induco, dicit Dominus, super orbem terrarum mala, gladium et famem et mortem et interitum,

6 propter quod superposuit iniquitas omnem terram et adimpletae sunt operationes eorum.

7 propterea dicit Dominus:

8 iam non silebo impietates eorum quae inreligiose agunt, nec sustinebo in his quae inique exercent. ecce sanguis innoxius et iustus clamat ad me, et animae iustorum clamant perseveranter.

9 vindicans vindicabo illos, dicit Dominus, et accipiam omnem sanguinem innocuum ex illis ad me.

10 ecce populus meus quasi grex ad occisionem ducitur. iam non patiar illum habitare in terra Aegypti,

11 sed educam eum in manu potenti et brachio excelso, et percutiam Aegyptum plaga sicut prius, et corrumpam terram omnem eius.

12 lugeat Aegyptus et fundamenta eius a plaga verberati et mastigati quam inducet Dominus.

13 lugeant cultores operantes terram, quoniam deficient semina eorum et vastabuntur ligna eorum ab uredine et grandine et a sidus terribile.

14 vae saeculo et qui habitant in eum.

15 quia adpropinquavit gladius et extritio illorum, et exsurget gens contra gentem ad pugnam, et romphea in manibus eorum.

16 erit enim constabilitas hominibus, alios supervalentes non curabunt regem suum et principem megistanorum suorum in potentia sua.

17 concupiscet enim homo in civitatem ire et non poterit.

18 propter superbiam enim eorum civitates turbabuntur, domus exterentur, homines metuent.

19 non miserebitur homo proximo suo ad irritum faciendum in domos eorum in gladium, ad diripiendas substantias eorum propter famem panis et tribulationem multam.

20 ecce ego convoco, dicit Deus, omnes reges terrae ad movendum, qui sunt a borea et a noto et ab euro et a libano, ad convertendos in se et reddere quae dederunt illis.

21 sicut faciunt usque hodie electis meis, sic faciam et reddam in sinum ipsorum. haec dicit Dominus Deus:

22 non parcat dextera mea super peccantes nec cessabit romphea super effundentes sanguinem innocuum super terram.

23 et exiit ignis ab ira eius et devoravit fundamenta terrae et peccatores quasi stramen incensum.

24 vae eis qui peccant et non observant mandata mea, dicit Dominus,

25 non parcam illis, discedite, filii apostatae, nolite contaminare sanctificationem meam.

26 novit Deus qui peccant in eum, propterea tradet eos in mortem et in occisionem.

27 iam enim venerunt super orbem terrarum mala, et manebitis in illis; non enim liberabit vos Deus, propter quod peccastis in eum.

28 ecce visio horribilis, et facies illius ab oriente.

29 et exient nationes draconum Arabum in curris multis, et sibilatus eorum a die itineris fertur super terram, ut etiam timeant et trepidentur omnes qui illos audient.

30 Carmonii insanientes in ira exient de silva et advenient in virtute magna et constabunt in pugnam cum illis et vastabunt portionem terrae Assyriorum in dentibus suis.

31 et post haec supervalescet draco nativitatis memoria suae, et si converterint se conspirantes in virtute magna ad persequendos eos,

32 et isti turbabuntur et silebunt in virtute illorum et convertent pedes suos in fugam,

33 et a territorio Assyriorum subessor subsedebit eos et consumet unum ex illis, et erit timor et tremor in exercitum illorum et instabilitas in regno illorum.

34 ecce nubs ab oriente et a septentrione usque ad meridianum, et facies illorum horrida valde, plena irae et procellae.

35 et conflident se invicem et effundent sidus copiosum super terram et sidus illorum, et erit sanguis a gladio usque ad ventrem equi

36 et femur hominis et suffraginem cameli. et erit timor et tremor multus super terram,

37 et horrebunt qui videbunt iram illam, et tremor adprehendet illos. et post haec movebuntur nimbi copiosi

38 a meridiano et septentrione, et portio alia ab occidente.

39 et superinvalerunt venti ab oriente et recludent eum et nubem quam suscitavit in ira, et sidus ad faciendam exteritionem ab orientem notum et occidentem violabitur.

40 et exaltabuntur nubes magnae et validae plenae irae et sidus, ut exterant omnem terram et inhabitantes eam, et fundent super omnem altum et eminentem sidus terribile.

41 ignem et grandinem et rompheas volantes et aquas multas, ut etiam impleantur omnes campi et omnes rivi a plenitudine aquarum illarum.

42 et demolient civitates et muros et montes et colles et ligna silvarum et faena pratorum et frumenta eorum.

43 et transibunt constanter usque Babylonem et exterent eam.

44 convenient ad ipsam et circuiebunt eam et effundent sidus et omnem iram super eam, et subibit pulvis et fumus usque ad caelum, et omnes in circuitu lugebunt eam,

45 et qui subremanserint servientes his qui eam exteruerunt.

46 et tu Asia consors in specie Babylonis et gloria personae eius,

47 vae tibi, misera, propter quod adsimilasti ei, ornaisti filias tuas in fornicatione ad placendum et gloriandum in amatoribus tuis, qui te cupierunt semper fornicari.

48 odibilem imitata es in omnibus operibus eius et adinventionibus eius. propterea dicit Deus:

49 inmittam tibi mala, viduitatem, paupertatem et famem et gladium et pestem ad devastandas domos tuas, ad violationem et mortem. et gloria virtutis tuae

50 sicut flos siccabitur, cum exsurget ardor qui emissus est super te.

51 et infirmaberis et paupera a plaga et mastigata a vulneribus, ut non possis tuos suscipere potentes et amatores.

52 numquid ego sic zelabo te, dicit Dominus,

53 nisi occidisses electos meos in omni tempore, exultans percussione manuum et dicens, super mortem eorum cum inebriata es:

54 exorna speciem vultus tui?

55 merces fornicariae in sinus tuos, propterea redditionem percipies.

56 sicut facies electis meis, dicit Dominus, sic faciet tibi Deus et tradet te in malis.

57 et nati tui fame interient, et tu romphea cades, et civitates tuae conterentur, et omnes tui in campo gladio cadent.

58 et qui sunt in montibus fame peribunt, et manducabunt carnes suas et sanguinem bibent a fame panis et siti aquae.

59 propter priora misera es et iterum excipies mala.

60 et in transitum adlident civitatem oditam et exterent eam, portionem aliquam gloriae tuae et territorii tui, dum revertuntur a Babylonia.

61 extrita illis eris in stramine, et ipsi tibi erunt ignis.

62 omnes hii comedunt te et civitates tuas et territoria tua et montes, et omnem silvam tuam et ligna pomifera igne consument.

63 et natos tuos captivabunt et honestatem tuam spoliabunt et gloriam faciei tuae exterminabunt.

Caput 16

1 vae tibi, Babylon et Asia, vae tibi, Aegypto et Syria.

2 praecingite vos saccos, plangite filios vestros et dolete de his, quia adpropinquavit contritio vestra.

3 inmissus est gladius vobis, et quis est qui avertat eum.

4 inmissus est vobis ignis, et quis est qui extinguat eum.

5 inmissa sunt vobis mala, et quis est qui recutiet ea?

6 numquid recutiet aliquis leonem esurientem in silva aut numquid extinguet ignem, cum stramen incensum fuerit?

7 aut numquid recutiet sagittam inmissam a sagittario forte?

8 Dominus Deus mittit mala, et quis recutiet ea?

9 et exiet ignis ex iracundia eius, et quis est qui extinguat eum?

10 coruscabit, et quis non timebit? tonabit, et quis non horrebit?

11 Dominus comminatur, quis non conterretur a facie eius?

12 tremet terra a fundamento eius, mare fluctuatur de profundo, et fluctus eius turbabuntur et pisces eius a facie Domini et a gloria virtutis eius,

13 quoniam fortis gloriae qui tendit sagittam, et acumen eius acutum, quae dimissa est ab eo, non deficiet missa super fines terrae.

14 ecce mittuntur mala et non revertentur, donec venient super terram.

15 et ignis incendetur et non extinguetur, donec comedat frumenta terrae.

16 quomodo non revertitur sagitta missa a sagittario valido, sic non revertentur mala quae fuerint emissa in terram.

17 vae mihi, vae mihi, quis me liberabit in diebus illis?

18 initium gemitus et copiosi suspirantium, initium famis et multi disperient, initium belli et timebunt potestates, initium malorum

19 ab eis; quid facient, cum venerint mala?

20 ecce famis plaga dimissa est, et tribulatio eius tamquam mastix, castigatio in disciplina.

21 et super his omnibus non se avertent ab iniquitatibus suis nec super has plagas memorantur sempiterna.

22 ecce erit annonae vilitas in brevi super terram, ut putent sibi esse directam pacem. tunc superflorescent mala super terram, gladius et famis.

23 et aporiant vitam super terram, et gladius dispersit quae superaverint a fame.

24 et mortui quasi stercora proicientur, et non habent qui consolentur eos. et derelinquetur deserta terra, et civitates eius demolientur.

25 non derelinquetur agricola, qui colit terram et qui seminat eam.

26 ligna fructiferabunt, et quis vindemiet illa?

27 et uva tradet se ad vindemiam, et quis adligabit eam? erit enim et locis desertio multa.

28 concupiscet enim homo hominem videre vel certe vocem eius audire.

29 relinquentur enim decem de civitate et duo ex agro, qui absconderint se in silva et in fissuras petrarum.

30 quemadmodum relinquentur in oliveto tres vel quattuor olivae,

31 aut sicut in vinea vindemiata et subremanet racemus patens ab scrutantibus vindemiam diligenter,

32 sic remanebunt in diebus illis tres vel quattuor ab scrutantibus domos eorum in romphea.

33 et relinquetur deserta terra, et agri eius inveteraverunt, et viae eius et omnes semitae germinabunt spinas, eo quod non transiet oves per eam.

34 lugebunt virgines non habentes sponsores, lugebunt mulieres non habentes viros, lugebunt filiae earum non habentes adiutorium.

35 sponsi earum in bello consumentur, et viri earum in fame exterentur.

36 audite vero ista et cognoscite, ea servi Domini.

37 ecce verbum Domini, excipite eum, ne discredatis de quibus dicit Dominus:

38 ecce adpropinquant mala et non tardantur.

39 quemadmodum praegnans in nono mense filium suum in adpropinquante hora partus eius, ante horas duas vel tres gementes dolores circum ventrem eius, et prodiente infante de ventre non tardabit uno puncto,

40 sic non morabuntur mala ad prodiendum super terram, et saeculum gemet et dolores circumtenent illum.

41 audite verbum, plebs mea, parate vos ad pugnam in malis. sic estote quasi advenae terrae:

42 qui vendit, quasi qui fugiet; et qui emit, quasi qui perditurus;

43 qui mercatur, quasi qui fructum non capiat; et qui aedificat, quasi non habitaturus;

44 qui seminat, quasi non messem factururus; et qui putat, quasi non vindemiaturus;

45 qui nubunt, sic quasi filios non facturi; et qui non nubunt, sic quasi vidui.

46 propter quod qui laborant sine causa laborant,

47 fructus enim illorum alienigenae metent et substantiam illorum rapient et domos evertent et filios eorum captivabunt, quia in captivitate et fame generant natos suos

48 et qui negotiantur negotiantur in rapina. quamdiu exornant civitates et domos suas et possessiones et personas suas,

49 tanto magis adzelabor eos super peccata dicit Dominus.

50 quomodo zelatur fornicaria mulierem idoneam et bonam valde,

51 sic zelabitur iustitia iniquitatem cum exornat se, et accusat eam in faciem, cum venerit qui defendat exquirentem omnem peccatum super terram.

52 propterea nolite similiari eam nec operibus eius,

53 quoniam ecce adhuc pusillum, et tolletur iniquitas a terra et iustitia regnabit in nos.

54 non dicat peccator non se peccasse quoniam carbonem ignis comburet super caput eius qui dicit: non peccavi coram Deo et gloria ipsius.

55 ecce Dominus cognoscit omnia opera hominis et adinventiones illorum et cogitatum illorum et corda illorum.

56 qui dixit: fiat terra, et facta est, fiat caelum, et factum est,

57 et in verbo illius stellae fundatae sunt, et novit numerum stellarum,

58 qui scrutatur abyssum et thesauros illorum, qui metitur est mare et conceptum eius,

59 qui conclusit mare in medio aquarum et suspendit terram super aquam verbo suo,

60 qui extendit caelum quasi cameram et super aquas fundavit eum,

61 qui posuit in deserto fontes aquarum et super vertex montium lacus ad emittendum flumina ab eminenti ut potaret terra,

62 qui finxit hominem et posuit cor in medio corporis et misit ei spiritum et vitam et intellectum

63 et spiramentum Dei omnipotentis, qui fecit omnia et scrutatur absconsa in absconsis; certe

64 hic novit adinventionem vestram et quae cogitatis in cordibus vestris. vae peccantibus et volentibus occultare peccata sua.

65 propter quod Dominus scrutinando scrutabit omnia opera eorum et traducet vos omnes.

66 et vos confusi eritis, cum processerint peccata vestra coram hominibus, et iniquitates erint quae accusatores stabunt in die illo.

67 quid facietis aut quomodo abscondetis peccata vestra coram Domino et gloria eius?

68 ecce iudex Deus, timete eum, et desinite a peccatis vestris et obliviscimini iniquitates vestras iam agere eas sempiterno, et Deus educabit vos et liberabit de omni tribulatione.

69 ecce enim incenditur ardor super vos turbae copiosae, et rapiunt quosdam ex vobis et cibabunt idolis occisam.

70 et qui consenserint eis, erunt illis in derisum et in inproperium et in conculcationem.

71 erit enim Lociis et in vicinas civitates exsurrectio multa super timentes Dominum.

72 erunt quasi insani neminem parcentes ad diripiendum et devastandum adhuc timentes Dominum,

73 quia devastabunt et diripient substantias eorum et de domo sua eos eicient,

74 tunc parebit probatio electorum meorum, ut aurum quod probatur ab igne.

75 audite, electi mei, dicit Dominus, ecce adsunt dies tribulationis, et de his liberabo vos.

76 ne timeatis nec haesitemini, quoniam Deus dux vester est.

77 et qui servatis mandata et praecepta mea, dicit Dominus Deus, ne praeponderent vos peccata vestra nec superlevant se iniquitates vestrae.

78 vae qui constringuntur a peccatis suis et obteguntur ab iniquitatibus suis, quemadmodum ager constringitur a silva et spinis tegitur semita eius, per quam non transiet homo, et excluditur et mittitur ad devorationem ignis.

The Pauline Epistle to the Laodiceans and Alexandrians

Chapter

1060 #1

1038 The Fourth Book of Esdras

1 The Book of Genesis

Caput 1

1 Paulus apostolus non ab hominibus neque per hominem sed per Iesum Christum, fratribus qui sunt Laodiciae.

2 gratia vobis et pax a Deo Patre et Domino Iesu Christo.

3 gratias ago Christo per omnem orationem meam, quod permanentes estis in eo et perseverantes in operibus eius, promissum expectantes in diem iudicii.

4 neque destituant vos quorundam vaniloquia insinuantium, ut vos evertant a veritate evangelii quod a me praedicatur.

5 et nunc faciet Deus, ut qui sunt ex me ad profectum veritatis evangelii deservientes et facientes benignitatem operum quae salutis vitae aeternae

6 et nunc palam sunt vincula mea quae patior in Christo; quibus laetor et gaudeo.

7 et hoc mihi est ad salutem perpetuam; quod ipsum factum orationibus vestris et administrantem Spiritum Sanctum,

sive per vitam sive per mortem.

8 est enim mihi vere vita in Christo et mori gaudium.

9 et in ipsum in vobis faciet misericordiam suam, ut eandem dilectionem habeatis et sitis unianimes.

10 ergo, dilectissimi, ut audistis praesentia mei, ita retinete et facite in timore Dei, et erit vobis vita in aeternum;

11 est enim Deus qui operatur in vos.

12 et facite sine retractu quaecumque facitis.

13 et quod est, dilectissimi, gaudete in Christo. et praecavete sordidos in lucro.

14 omnes sint petitiones vestrae palam apud Deum. et estote firmi in sensu Christi.

15 et quae integra et vera et pudica et iusta et amabilia facite.

16 et quae audistis et accepistis, in corde retinete, et erit vobis pax.

17 salutate omnes fratres in osculo sancto.

18 salutant vos sancti.

19 gratia Domini Iesu cum spiritu vestro.

20 et facite legi Colosensium vobis.